Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Diui Thome aquinatis continuum in librum euangely fm Matthеum.

Sanctissimo ac reuerendissimo patri dño vrbano diuina puidentia pape quarto: frater Thomas de aquino ordinis fratrum ꝓdicatorū: cum deuota reuerētia pedū oscula beatoꝝ. Fons sapiētie verbum dei verbum presidens i excelsis. per qō pater sapienter fecerat: z suauiter disp̄ osuerat vniuersa: in fine tempoꝝ carnem sumere voluit: vt sub tegumento nature corporee splendoreꝫ eiº humanus ituitº posset ispicere: quē i celsitudie maiestatis diuine attingere nō valebat. Diffuderat siquidem radios suos: sapie vꝫ sue indicia sup oia opera que creauit: quodā vero amplioꝝ puilegio ineffabiliꝫ ꝑpriā dominū aiabº imp̄resserat: q̄tum diligentius exp̄ serat i cordibus ipꝫ amātium fm sui muneris largitatem. Sed qd est dois aia i tanta ꝫ imensa creatura: vt diuine sapie vestigia possit comprehendere ad pfectōem: nisi mundo z sapiētie lux ifusa boibus p peccati tenebras z occupationū t̄porāliū caligines fuerat obumbrata: z itantū est quoꝝ idaz cor insipiens obscuratū: vt dei gl̄iam i idola vana conuerterēt: z que nō conuenirent facerēt. in sensum reprobū ꝫcidentes. Diuina vero sapia que ad sui fruitionē boies fecerat: eū sui inexpertem esse nō sinens: totū se in humanam naturā cōtulit: eam mō sibi assumendo mirabiliter vt errātē boiem ad se totaliter reuocaret. Duius igit̄ sapie claritatē nube moztalitatis velatā p̄mº aplōꝝ pncipes fide conspicere meruit: z ea postea ter absq; erroze z plenarie cōfiteri dicens. Tu es xp̄s filiº dei viui. Obtā cōfessio: quam nō caro z sanguis sed pater celestis reuelat. hec i terris fundat ecclīam ad..bet in celum: peccata mereꝫ soluere. z cōtra eam porte nō p̄ualeāt inferoꝝ. Duius igit̄ fidei ac cōfessionis heres legitime sanctissime pater ꝑ studio mens nra inuigilat. vt tante sapientie lux fidelium corda p̄fundat. z hereticoꝝ cōfuter īsanias. que porte iferoꝝ merito designātur. Et ne si fm platonis ſniam beata censetur resp..blica. cui nec oꝝ s operā sapiētie dare cōtigerit. illi siquidem sapiētie quā imbecillitas intellectus humani erroziboº p̄ eruꝝ q̄ macinat. q̄to magis sub nostro regimine beatus esse seri potest ꝑplus xp̄ianus: vbi tāta diligentia excellentissime illi sapientie curā ꝑpenditis: quam dei sapia carnalibº membris induta z vbis docuit: z operibus demonstrauit: Et bui⁹ siqdem diligētie studio vestre sanctitati cōplacuit mihi ꝑponere matheī euāgeliū exponendum: qō iuxta ꝑpriam facultatē exequar: solicite ex diuersis doctoꝝ libris ꝓdicti euangely expōnes z cōtinuam cōpilauī: pauca quidē certoꝝ auctoꝝ verbis vt ꝑprimi et glosis adyciēs: que vt ab eoꝝ dictis possent discerni: sub glose titulo p̄notaui. Sed z sanctoꝝ doctoꝝ dictis hoc adhibui studium. vt singulorum auctoꝝ noīa: necnon libros quos assumpsi testimonia describā. hoc excepto q̄ libros expōnū supra loca q̄ exponebā nō oportebat spāliter ōsignari. puta sicubi nomē inueniā hieronymi. de libro mētione non facta datur intelligi q̄ hoc dicat in matheū. z in alijs ratio similis obseruet. nisi bis que de cōmentario chrysostomi super matheum sumūtur oportuno inscribi in titulo super matheū. vt per hoc ab alijs q̄ sumuntur de ipsius homeliario distinguant. In assumendis autez sanctoꝝ testimonijs pleruꝫq; oportuit aliqua rescindi de medio ad ꝑplexitatē vitandā: necnō ad manifestioꝝ sensum: vel fm cōgruentiā expōnis ordines cōmutari. Interduz et sensuz posui: verba dimisi: ꝓcipue i homelia chrysostomi: propter hoc q̄ est trāslatio vitiosa. Quia aūt mea intentio i hoc opere nō solū sensuz ꝑsequi: sed et mysticū ponere: interdum et errores destruere: necnō cōfirmare catholicaz veritatē. Qō qdem necessariū fuisse videt̄ qz in euangelio ꝓcipue forma fidei catholice tradit̄ z totius regule xp̄iane. Prolixū igit̄ pius opus nō videat̄ fugere: neri enī nō potuit vt hec omnia sine diminūtōe ꝓtequerent tot sanctoꝝ sniās explicare oīmoda brevitate seruata. Suscipiat it ꝑ vra sanctitas presens opus vestro discutiendū correg..dū/ qz iudicio: vestre sollicitudinis z obedie..tie..ctuz: vt dum a vobis emanauit preceptum: z vobis referū fi/ nale iudicium: ad locū vnde exeunt flumina reuertant.

Euangely ꝓnūciatoꝝ aptissime ysayas ꝑpheta: euāgelice doctrie sublimitatē nomē z māz breuiter cōprehēdens; euāgelicū doctorem ex ꝑsona dñi: allogt̄ dicēs. Sup mōtē excelsuz ascēde tu q̄ euāgelizas syon: exalta i fortitudine vocē tuā: q̄ euāgelizas hierl̄z. exaltata: noli timere dic ciuitatib⁹ iude: ecce deus vr̄ ecce dñs ds i fortitudie veniet z brachiū eius dñabit. ecce merces eius cū eo. Ut aūt ab ipso euangely noīe sumam⁹ exordiū. AVG. cōtra faustū. Euāgely nomē latine interpretat̄ bonū nūcium: vel bona ānūciata. qō q̄ez cū aliq̄ bonū ānunciat: semp dici ꝑt. ꝑprie tñ hoc vocabulū obtinuit annunciatio salvatoris. Narratores etiā ꝓpe o igitur factoꝝ dictoꝝ passionū dñi iesu xp̄i ꝑpe dicunt euāgelistas. CHR. in ho. Quid.n. bis bonis nunciatis qā cū eis deus in terra: homo i celo: amicitia dei ad nostros reacta nāturā ꝓlixum solutū ꝓcliū: diabolus cōfusus: mundus soluta: paradisus apt⁹. z hec oīa supra dignitatē nram z cui n facilitate nob⁹ data sunt: nō qz laborauimus: sed qz dilecti sum⁹ a deo. AVG. in de vera reli. Cū.n. oibus modis mo..eat ani..is deus: p tempoꝝ opportunitatibº q̄ mira sapia..ꝫ ordinat: nullo modo beneficētius ꝓfuit generi humano: q̄ cū vnicus filius ꝓsubstantialis p̄ris coeternus totū boiez suscipere dignatus est: z verbū caro factū est: z habitauit in nobis. ita.n. demōstrauit q̄ excelsū locū iter creaturas hēat humana nā i hoc ꝓ boibus in vo boie apparuit. AVG. in ser. de nati. Dominus factus est hos homo: vt homo fieret deus. Doc igit̄ bonū euangeliçādū ꝓnūciat ꝑpheta dicens. Ecce dñs veniet. BEDA in epi. ad flauianū. Exinanitio aūt illa q̄ se inuisibilis visibilē ꝓbuit: z creatoꝝ ac dñs oīuꝫ rex vn⁹ voluit eē moztalium: iclinatio fuit miserātōis: nō deficientis potestatis. GLOSA. Ne ergo sic deus adesse credat vt ceteraret aliq̄ dimittendo potestatis: subiūgit ꝑpha. Ecce dominus [illegible] et. AVG. de doc. xp̄iana. Nō p̄ loco ꝓpinquus [illegible] ne moztali moztalibus apparēdo. BEDA [illegible] ni passi. De ineffabili aūt dei potētia factū est [illegible] est i carne passibili: cōferat boi gratia p̄ ꝓmeliā in..rupti p supplicū: vita per mortē. AVG. ō baptismo p..uulorū. Fuso.n. sangu..e sine culpa oīum culpaꝝ cirographa deleta sunt: q̄b⁹ boies a diabolo antea tenebant. GLOSA. Quia q̄ p̄ virtutē xp̄i patiētis boies peccata liberati: servi facti dei. Segtur. Et brachiuz eius ..ii. bit. IHO papa in ser. de passi. Affuit aūt nob⁹ ..o singu..re ꝑsonā: vt i nā passibili moztis cōditio nō maneret: quā ..ssibilis eēntia recepisset. z per id qō nō poterat mori: pot..id qō moztuus fuerat suscitari. GLO. Et [illegible] m nobis immortalis glie aditus apitur. vñ segtur. Ecce merces eius cū eo. de qua. s. ipse dicit. Merces vestra copiosa ē in celis. AVG. contra faustum. Eterne enim vite ꝓmissio regnūq; celoruz ad novum pertinet testamentum: tpalia vero ꝓmissiones testamēto veteri continent. GLO. Sicut ergo quatuor nobis de xp̄o euangelica doctrina tradit: diuinitatē assumentem: humanitatem assumptā: morte per quam a fuitute erip..mur

Universidad de Deusto
Biblioteca

resurrectiõęz p[ro]m nobis adit[us] gl̃ose vite apĩf[icat]: t ꝑpter
hoc in ęcclesiele[ctis] figura quatuoꝛ animaliuꝫ ꝺmonſtrãt.
GREG. [illegible] ꝓpſe.n.vn[ige]nitus dei fil[ius] veraciter
fact[us] ẽ homo: [illegible] in sacrificiũ [illegible]re redemptionis dignatus
ẽ moꝛi vt vitul[us] ꝓpſe p vtutem [illegible]e foꝛtitudinis surrexit vt
leo: ipſe ẽt ascẽ[ꝺens] ad celos ex[illegible]natus vt agla. GLO.
In qua ascen[ſione] [illegible]e oñdit suam diuinitatẽ. Mat/
thęus ergo i homine ıtelligit: quia circa humanitatẽ xp̃i
p[ro]ꝓrie ꝺmoꝛat. Marcus i leone: quia agit ꝺ resurrectio/
ne. [illegible]cas i vitulo: qꝛ agit ꝺ sacerꝺotio. Joannes in aquila
scribit [illegible]cra diuinitatis. AMBRO. ſup lucaꝫ. Et bñ acci
dit vt qñ euangelꝫ h[abe]t libꝝ ꝺ ꝫ mattheum ꝺicimus cẽ mo/
ralẽ: opꝰ h[abe]t ꝓmittere: moꝛes.n. ꝓpꝛie ꝺicũtur buma
ni. Figura aute[m] leonis ꝺscribit marco: qꝛ a potentie cepit
expꝛeſſione diuine cum oꝛit. Jnitium euãgelꝫ iesu christi
filꝫ ꝺei. Joãni aute[m] figura aquile: eo q[uo]ꝺ diuine miracula re/
surrectionis expꝛeſſit. GRE. ſup ęcech. Hec aũt ipſa vni/
uſciuiſq[ue] libꝛi euãgelica exoꝛdia testant[ur]. nam qꝛ ab buma
na generatõe cepit: iure p[ro]h[ibe]minẽ mattheus: qꝛ p clamoꝛẽ
i deſert[o] ꝓcte p leonẽ marc[us]: qꝛ a ſacrificio exoꝛſus ẽ: bñ p vi
tulũ [illegible]as: qꝛ vꝰ a diuinitate vbi cepit: digne p aglã ſignat[ur].
ioãne AVG. de con. euã. Uel matth[eus] qui regiã xp̃i pio
nam [illegible]rime ꝓmittit[ur]. leonẽ ſignificat. Lucas aũt p
vitulũ [illegible] ꝓpter vi[illegible]ma[illegible]cerdotis. Marcꝰ aũt q neq3
ſtirpẽ regia[illegible]q3 ſacerꝺ[illegible]les narrare voluit: t tñ i buma
nis vſatus [illegible]dit[illegible]ois [illegible]ura ſignatur. Dec aũt tria aĩalia
leo: homo: v[illegible]alu[illegible] gradiu[illegible]t. vñ iſti tres [illegible]ngeliſte i
iſtis maxime occ[illegible]pati [illegible]t que xp̃s i carne opatus ẽ. At vꝰ
ioãnes [illegible] aquila v[illegible]z lucẽ icommutabilis veritatis
[illegible]ccuti[illegible]ꝺia oc[illegible]ntuet: ex quo ꝺatur ıtelligi tres
[illegible]ãge[illegible]tas circ[illegible]actiu[illegible]itam fuiſſe vſatos. Joãnem vero
ci[illegible]ca[illegible]ntem[illegible]tiuaz. REMI. Doctoꝛes aute[m] greco3 p
hoiem ıtelligunt ma[illegible]ꝺeum: qꝛ genealogiã ꝺñi ſm carnẽ
ꝺſcripſit: p leonẽ vꝰ i[illegible]nem: qꝛ ſicut leo ſuo rugitu cũctis
beſtys timoꝛem ĩcutit: ſic t ioãnes cũctis hereticis timoꝛẽ
ĩcuſſit: p vitulum ıtellexerũt lucaz: qꝛ vitulus ſacerꝺotalis
eſt hoſtia: t ipſe ſemper circa templum t ſacerꝺotium ver/
ſat[us] ẽ: t per aquilã marcum ıtellexerũt: qꝛ aquila i ſcriptu
ris ꝺiuinis ſolet ſignificar[illegible]piritumſanctũ: g locutus fuit p
oza ꝓphetarum: t ipſe a[illegible]etico teſtimonio exoꝛſus eſt.
HIERO. Circa [illegible]umer[illegible]uãgeliſtaꝝ ſciẽꝺuz eſt plures
fuiſſe[illegible]ãgelia ſcripſer[illegible]ſicut t lucas euãgeliſta teſta/
[illegible]es Quoniãquid[illegible]multi conati ſũt ordinare tc̃. Et ſic̃
[illegible]er[illegible]ra[illegible]vſq; ad p[illegible]s[illegible]npus monimenta ꝺederant:
qu[illegible]ersis auc[illegible]ribꝰ[illegible]ꝺita[illegible]uerſarum hereſũ fuere
pri[illegible]illud[illegible]gyptios [illegible]homã t matthiã t bar/
[illegible]z apoſtoloꝝ. Baſilidis atq3 Apellis t
[illegible]cu[illegible]nerare longiſſimũ eſt: ecclia aũt que ſu
[illegible]a p[illegible]i vꝰ e fũ[illegible]ẽ: q[uo]ꝺ quatuoꝛ flumina paradiſi iſtar
[illegible]ructu[illegible]no[illegible]nulos t angulos ꝺz: p quos quaſi arca
teſtam[illegible]cu[illegible]s legis ꝺñi lignis mobilib[illegible]vehit. AVG.
de que[illegible]ã. Uel qñ qnatuoꝛ ſut ptes oꝛbi[illegible]erre: p cui[illegible]vni
uerſitat[illegible]ecclia ꝺ[illegible]f. Alius aũt fuit eis oꝛdo cogno/
ſcendi atq3 p[illegible]dicã[illegible]aũt ſcribẽꝺi. Ad cognoſcendum
gppe atq3 [illegible]ami fuerint: g ſecuti ſũt ꝺñm in carne
p̃tem: ꝺ[illegible]entẽ ꝺicerũt: [illegible]emq3 viderũt: atq3 ex eiꝰ
oꝛe ad euãnge[illegible]ſunt miſſi. Sz i ſcribẽꝺo euãgelio qꝺ
diuinit[illegible]oꝛ[illegible]u eẽ credẽꝺũ ẽ ex nũcro eoꝝ quos añ paſ
ſionẽ ꝺñs elegit: p̃mum[illegible]q3 locũ ꝺuo tenuerũt: p̃mũ
mattheus: vltimũ ioãnes: vt relig[illegible] ex illonũcro ñ erãt: ſed
tñ xp̃m i illis loquentẽ ſecuti era[illegible]tanq̃ filꝫ amplectẽꝺi:
ac p hoc in loco medio cõſtituti: vtroq3 ab eis latere muni/
rent. REMI. Mat[illegible]us gꝺem ſcripſit i iudea ſub tempe
Cay Hallicule imp[illegible]oris. Marcus i italia Rome ſub tpe
eronis vel claudy ſm rabanũ: Lucas vero in achaie boe/
tie, p[illegible]rtib[illegible]rogatus a theophilo: t Joãnes epheſi i aſia mi
nori ſub tpe Nerue p̃cipis. BEDA. Sed tamen cũ ſint
quatuoꝛ euãgeliſte: nõ tam quatuoꝛ euãgelia q̃z vnũ q̃tuoꝛ
libꝛoꝝ veritati cõſonum ediderũt. Sicut.n. ꝺuo vſus cãꝺẽ
ꝓſus hũtes mãm: ꝓo ꝺiuerſitate metri t vbꝛoꝝ ꝺuo ſũt:
t tñ non niſi vnã ꝓtinent ſniam: ſic euãgeliſtaꝝ libꝛi cũ ſint
quatuoꝛ vnũ ꝓtinent euangeliũ: qꝛ vnã doctrinã faciũt ꝺ fi
de catholica. CHRI. in ho. Sufficiebat aute[m] vt vn[us] euã/
geliſta oĩa ꝺicerꝰ: ſed cũ quatuoꝛ ab vno oꝛe oĩa loquant[ur]:
nõ ſm eaꝺẽ tpa: neq3 i eiſdem [illegible]ueniẽtes t aꝺiuicẽ col
loquẽtes maxia fit demſtratio [illegible]atis. Et bocip̃m qꝺ in aliq3
bus modicis diſſonare ꝺident: ma[illegible]imuz ſignuz vitatis ẽ.
Si.n. p oĩa ꝺsc[illegible]ret: cre[illegible]erẽt inimici q ex placito quoꝺaz
humano ꝺuenientes ſcripſerit q̃ ſcripſerũt. Jn p̃ncipalibꝰ q/
ꝺẽ q̃ ꝓtinent ad iformatõem vite t p̃dicationẽ fideı: neq3
diſſonãt: nec i paruo. Si aũt i miraculis: h̃ gꝺez hec: ille vꝰ
illa ꝺixit: hoc te nõ cõturbet. ſi.n. vn[us] oĩa ꝺixiſſet: ſupfluus
eẽt numer[us] reliquoꝝ. ſi oẽs ꝺiuerſa: nequaq̃ cõſonãtie de/
mõſtratio appareret. ſi aũt aligꝺ de tpibus vl' modis ꝺiffe/
renter ãnũciant: hoc nihil [illegible]ꝓꝺit eoꝝ que ꝺcã ſunt vitatez:
vꝝ ifra oñdetur. AVG. [illegible]e cẽ [illegible]uãuis autẽ ſinguli eo
rum ſiuz quique narrã[illegible]oꝛdine tenuiſſe ꝺident: nõ tñ
vnuſq3q3 eoꝝ velut alte[illegible]ꝓcedẽtis ignarus voluiſſe ſcri/
bere repiat: vel ignoꝛata ꝓ[illegible]rmiſſiſſe que ſcripſiſſe alius ſue/
nit: ſed ſic̃ vnicuiq3 ıſpiratũ ẽ: nõ ſupfluã cõpatiõem ſui la/
boꝛis ꝺiuiꝛit. GLO. [illegible]Sublimitas aũt euãgelice ꝺoctrie
cõſiſtit gꝺẽ ꝓmo i [illegible]ꝺ[illegible]letiſſima auẽte. AVG. de cõ.
euã. Jnter oẽs.n. ꝺiuina[illegible]uctoꝛitates q̃ ſcis ſtris cõtinẽt:
euãgeliũ merito excellit[illegible]ꝰ ꝓmi ꝓꝺicatoꝛes apoſtol[illegible]e/
rũt: g ꝺñm ieſum ſaluatoꝛ[illegible]m xp̃m ẽt in carne p̃ntẽ viae/
runt: quoꝝ gꝺã h[illegible]c ẽ mattheus t ioannes ẽt ſcripta ꝺ illo
q̃ ſcribẽꝺa viſa ſũt: libꝛis ſingulis ediderunt. Ac ne putare/
tur qꝺ attinet ad pcipiẽꝺũ ac p̃ꝺicandũ euãgeliuz intereſ
aligꝺ[illegible]ꝝ illi ãnucient q eunꝺẽ ꝺñm[illegible]ci carne appa[illegible]entẽ
ſecuti ſũt: an alꝰ g ex illis cõpata fideliter crediderũt: ꝺiui/
na ꝓuiꝺentia ꝓcuratũ ẽ p ſpũſanctuz: vt gbuſꝺã ẽ ex illꝰ
g p̃m[illegible]ol[illegible]ſequebãt: nõ ſolum ãnũciãꝺi vez[illegible]t ſicri
bẽꝺi euãgeliũ tr[illegible]ouereſt auctoꝛitas. GLO. Et ſic patet q
ſublimitas euãgelice auctoꝛitatis a xp̃o ꝺepẽꝺet: t hoc ꝺeſi
gnat in vbis pꝛophet[illegible]miſſis cuz ꝺicit: Sup monte excel/
ſum aſcẽꝺe tu: Mõs[illegible]excelſus chr̃istus ẽ: ꝺ quo ıꝺẽ eſaias
ꝺicit. Erit i nouiſſimis ꝺiebus ꝓparatus mons: ꝺomus ꝺñi
i vertice mon[illegible]ap omnes [illegible]actos q a monte xp̃o mõ/
tes ꝺicuntur: ꝺ plenitudine eius omnes accepimus. Re
cte aute[m] ad ma[illegible]beuz ꝺ[illegible]Supra monte excelſuz aſcẽꝺe tu:
qꝛ ſicut p̃ꝺictum[illegible]ipſe in [illegible]a persona fcã chr̃isti vidit et
eius doctrinã au[illegible]it. AVG. de con. euã. Illud aũt ꝺiſcuti
endum ẽ qꝺ ſolet nonnullos mouere: cur ipe ꝺñs nihil ſcrip/
ſerit: [illegible]alys de ipo ſcribẽtibus neceſſe ſit credere. Sed ne/
quaq̃[illegible]m ẽ: q ip[illegible]nõ ſcripſerit q̃niquiꝺẽ membra eius id
opata ſunt: qꝺ ꝺict[illegible]e capit[illegible]gnouerũt. Quicqꝺ.n. ꝺ ſuis
fac[illegible]z ꝺictis nos l[illegible]gere voluit: hoc ſcribẽꝺum illis tanq̃
[illegible]manibus impauit. GLO. Scꝺo ẽt ꝺz euangelic[illegible]o/
ctrina ſublimitatẽ vi[illegible]utis, vñ apoſtolus ꝺicit: q ꝺ euã[illegible]ũ
virtus ꝺei ẽ in ſalutẽ o[illegible]mni credẽti. Et hoc oñdit ꝓpter ea in
p̃miſſis verbis cum ꝺicit. Exa[illegible]a i foꝛtitudine vocẽ ruam. i
quo ẽt t modũ euãgelice ꝺoctrie ꝺſignat i exaltatõ vocis
p quã ꝺoctrie claritas ꝺat ıtelligi. AVG. ad vouitanũ.
Dod[illegible]n. ipe quo ſcã ſcriptura cõtexit ẽ oib[illegible]accessibil: pau
[illegible]ꝓpenetrabil' ea q̃ apte ꝺtiet quaſi amic[illegible]familiaris ſi
[illegible]ꝓpuco ad coꝛ logt i ꝺoctoꝝ atq3 ꝺoctoꝝ. Ea veroq̃ i my
[illegible]rys occultat: nec ipſe eloquio ſupbo erigit quo nõ aude/
[illegible]accedere mẽs: tardiuſcula t inerudita q̃ſi paup ad ꝺiui/
tez: ſz iuitat oẽs humili ſermone quos nõ ſolum manifeſta
paſcat: ſz ẽt ſecreta exerceat vitate: hoc i ꝓmptis qꝺ i recõ
ꝺitis bñs. Sz ne apta faſtiꝺireſ: eaꝺẽ rurſus opta ꝺeſiderã
tur: ꝺſiderata q̃ꝺãmõ renouãt: renouata ſuauiter ĩtimãt.

Dis salubꝛiter t ꝓfuta coꝛrigũt t parua nutriũt: t magna
oblectãt igenia. GLO. Sz qꝛ voꝛ exaltata lõgius audiũt:
potuit i exaltatõe vocis euãgelice ꝺoctrie publicatio ꝺeſi
gnari: qꝛ nõ aꝺ vnã tñ gẽtẽ: ſz aꝺ vniuerſas natões p̃ꝺican
da mãꝺat. Predicate iquit ꝺis euangeliũ omni creature.
GRE. ꝓt. n. oĩs creature noĩe natio gentium ꝺeſignari.
GLO. Tertio ãt bz euãgelica ꝺoctrina altitudinẽ lũtatis.
AVG. Jn veteri.n. teſtamẽto p[ro]pꝓtaliũ bonoꝝ p̃miſſionẽ:
malorũq; cõminatõez: ſeruos parit tpalis hieruſalẽ. Jn no
uo ãt vbi fides i petra charitatẽ q̃ lex poſſit ıpleri: ñ magis
timoꝝ pene q̃ ꝺilectõe: iuſticie liberos, parit hierl'm ſalẽ eter
na. GLO. Uñ t hãc ſublimitatẽ ꝺoctrie euangelice ꝓpha
ꝺeſignat ꝺicẽs. Exalta noli timere. Reſtat ãt videre gb[us] t
q̃ ꝺ cã hoc euãgeliũ ſit ſcriptũ. HIERO. Matthe[us].n. euã
geliũ i iudea hebꝛeo ſermõe ediꝺit: ob eoꝝ maxie cãm g in
hierl'm crediderãt ex iudeis. cũ enĩ p̃mo p̃ꝺicaſſet euange
liũ i iudea: volẽs trãſire ad gẽtes: p̃m[us] euãgeliũ ſcripſit be
bꝛaice: qõ fratribꝰ a gb[us] ibat i memoꝛi[illegible]ꝺereligt. Sic̃ enĩz
neĉe fuit ad cõfirmationẽ fi[illegible]uãgeliũ p̃ꝺicari: ſic t ꝓtra
hereticos ſcribi. CHRI. Corpus ãt [illegible]e narratõis oꝛdina
uit matthe[us]: p̃mũ g̃ natiuitatẽ: ꝺeiꝺe baptiſmũ: tertio tẽta/
tionẽ: q̃rto ꝺoctrinaz: gnto miracula: ſexto paſſionẽ: ſeptio
reſurrectionẽ t aſcẽſionẽ ipſius: nõ ſolũ hiſtoriã ꝺe xp̃o ex
ponere volẽs p hoc: vez etiaz euãgeliũ vite ſtatũ ꝺocere:
qñ nihil eſt q ex parẽtibus naſcimur niſi itez paquam t
ſpũ renati fuerimus ex ꝺeo. Poſt baptiſmũ aũt neĉe ẽ cõ
tra ꝺiabolũ ſtare: poſt hoc q̃ſi oi ſupaꝛa tẽtatõe factus ꝺo
neus ad ꝺocẽꝺũ. Sigꝺẽ ſacerꝺos ẽ: ꝺoceat t ꝺoctrinã ſuaz
bone vite q̃ſi miraculis factis cõmẽꝺet: ſi laicus ex opibus
ꝺoceat fiꝺẽ. Deiꝺe neĉe ẽ exire nos ꝺe hoc ſtadio mũꝺi: t
tũc reſtat v[illegible]onũ victoꝛiaz reſurrectionis merces ſe/
quat t gloꝛia. GLO. Patet igit ex p̃miſſis euangelice ꝺo
ctrie mã ſcriptoꝝ euangely: numerus: figure ꝺña: t oꝛꝺo:
euãgelice ꝺoctrine ſublimitas: t gbus hoc euãgeliũ [illegible]con
ſcriptũ: t oꝛꝺo ꝓceſſus ipſius. CAP. I.

LIber generationis ıeſu chr̃isti filꝰ ꝺauid : filꝰ abꝛaham.

QZ facie ꝺis Matth. ſignificat: q̃ſi ꝺe hoie exoꝛſus ẽ ſcribere ꝺcẽ. Liber
gnãtõis. RABA Quo ex
oꝛꝺio ſatis oñdit gnãtiõem
xp̃i ſm carnẽ ſuſcepiſſe nar
rãꝺã. CHRI. Judeis enĩ
euãgeliũ ſcripſit: qbꝰ ſupflu
uz erat exponere ꝺiuinitatis
nãz quã cognoſcebãt: nec ca
riũ ar fuit eius myſteriũ in
carnatiõis oñdere. Joãnes aute[m] cũ gẽtibꝰ euãgeliũ ſcripſit
q̃ ñ cognoſcebãt ſi ꝺeꝰ filiũ bz. iõ neĉariũ fuit p̃mũ illis oñ
dere qꝛ ẽ filꝰ ꝺei õs: ꝺeiꝺe qꝛ carnẽ ſuſcepit. RABA. Cũ
ãt paruã ubꝛi pticulã teneat gñaꝰ ꝺixit: Liber gnãtõis. Cõ
ſuetudo.n. hebꝛeoꝝ ẽ vt volumibꝰ ex eoꝝ p̃ncipys iponãt
noĩa: vt ẽ geneſis. GLO. Planioꝛ ãt ſẽſus eẽt: Dic ẽ liber
gnãtiõis ſz h̃ ẽ mos i mltis: vt Uiſio eſaie. ſubaudis hec ẽ.
Gnãtiõis ãt ſingulariter ꝺr̃: q̃uis mlte ꝓ ꝺine replicent
qꝛ pp chr̃isti gnãtõez cetere h̃ iducunt. GREGO. in ho.
Uel iõ libꝛ hũc gnãtõis noĩat: qꝛ hec ẽ totius ꝺiſpẽſatõis
ſũma t radix bonoꝝ oĩuz: ꝺeũ hoĩez fcñ eẽ: hoc.n. fcõ alia
ꝺz rõnẽ ſeq̃bãt. REMI. ꝺicãt. Li. gene. ie. chr. qꝛ nouerat
ſcriptũ eẽ. Liber gnãtõis ade: t iõ ſic exoꝛſus ẽ vt oppone/
ret libꝛũ libꝛo. Adã nouũ: ade veteri: qꝛ oĩa p iſtũ ſt reſtau
rata: q̃ p illũ ſũt coꝛrupta. HIERE. Jn eſaia ãt leginus
Gnãtionẽ eius gs enarrabit: nõ g̃ putem[us] euãgeliſtã ꝓpbe

Universidad de Deusto
Biblioteca

dicit[ur] er[go] [do]minetia vt eā hō descēdit: aut quō itelligit[ur] assu[mp]tāq; nō hīs principio se[cundu]m formā: Sz aiūt q[uo]d vbū patr[is] quale exist[en]s [as]sumpsit ex hoīe nato p mulierē. Et hec ē extranitio. Certe audio filiū dicentē scīs aplis. Sigs diligit[is] me vbū meū [ob]seruabit. Audis quō i eis q se diligūt: se[d] vbi [ob]seruatiē dixit deū p[at]rez. Putas q̄ ipz extranitū z vacuatū: dabimus z serui formā accepisse. i diligētiuz se aīabus scīs facit māsionē. Quid aūt spiritus habitās in [ho]mīs z ipse būanatōis dispensationem adimplet.

ABBAS Isidorus ad archipr̄: Uez ne vniuersa ānumeremus: vel qō vniuersa itēdūt dicemus: q̄ illū q ōs erat: būlia lo[qu]t dispēsatiuū simul z vtile ē: z nihil iuiolabili natire putauerat. Et uero g homo ē: diuīa z supnaturalia que dā log summe p̄sumptōis ē malū: nā regi qdē lz etiaz z humiliter agere: militi vo nō lz impiales voces emittere. Sic igit deus erat būanatus: etiā būlia locū būr. Si vo hō tm̄ erat: excelsa nō būt locū. AVG. de here. Labelluz discipulū Noeti qdā phibēt: q dicebat xp̄z eundē z p̄rez z spūm scm̄. AVG. otra hereti. Dui[us] aūt isānissimi furoris audacia celestiū testimonioz auctoritate frenabo ac mōstrabo, p̄pe sil[ic]et vnitatē psonē: ō illaz q̄ hoī suscepto ogruere cauillat[ur] assūptū: lz illa diuīa dictu, p[ro]pria testimonia: q̄ sine vllo ambitis itelligēti[a] pupulo diuinitati eius ꝓpetet oēs partes [ap]tet. In q[uo] [ta]meñ deū dixisse legimus. Faciam[us] hoīem ad ymāginē z similitudinē nr̄am. Ecce pl̄aliter dicit Faciam[us] nō vidz faciens ad quē loquitis factus ē ser[vu]s ēad ymāginē suā fecisse diceret: nūc aūt alio z alio[rum] imagines [ho]mīs fecisse describit. GLO. Ally vo xp̄z [hu]manitatē negauerūt. Ualētinus enī dixit xp̄z a p̄re missum spiritale vel celeste corpus attulisse: nihilq; assumpsisse de Maria vgine: sz p illā tāq; p riuū aut fistulaz sine assumpta carne trāsisse. Nos aūt nō iō credimus natū ex Maria virgie q alī ī vera carne [ex]istere atq; hoīb[us] apparere nō posset: lz q̄ sic scriptū ē i ea scriptura cui nisi credidērim[us] nec xp̄iani nec salui eē poterim[us]. Si aūt de celesti vl aerea vl būida creatura corp[us] assumptū vellet ꝓmutare: i būane carnis vīssimā q̄litatē hoc eū potuisse facere gs negaret: AVG. de here. Maichei vo dixerūt: phātasma eē dīm iesum [ho]m: nec femineo posse nasci ex vtero.

AVG. lxxxiii. q. Phātasma fuit corp[us] xp̄i: fefellit xp̄s: z si fallit: vitas n[on] ē. Ubi nāt vitas xp̄s: nō ḡ phātasma fuit corpus ei[us]. GLO. [Ap]m[u]d euāgely z etiā euāgely lz lu[cas] aniferūt oīdit xp̄s natū ex femina: ex quo appet vanitas: ḡ vtriusq; euāgely p̄ncipia negāt. AVG. ō [in]fūsū[m] [ma]le[fi]cē. euāgeliū qdē a pdicatōe xp̄i z cēce [ne]gotiā[n]te nullo natū ex hoībus dic. Ego vo nō ē euāgeliū: vt nec ei[us] scriptor: aut[hor]is fuerit ignorare. Quid enī scribit: Liber gñatiōis ie[su] xp̄i. Quid [est] liber euāgely iesu xp̄i: lz liber generationē filij dei qō ē euangeliū: vide q̄ cōpetēter [ad] xp̄m. Euāgeliū igt iesu xp̄i filij dei: vt h̄ satis appareat genealogiā nō euangeliū. nāq; z ipse matthe[us] post [pau]cū lz ī eā tūc legit iesus cepisse pdicare euāgeliū regni: ego aūt narrat: genealogiam eē cōstat nō eu[an]geliū. Iohānē cū me cōtuli: quoz mihi p̄ncipia nō placuerūt: q̄ nec dauid nec mariaz iducūt nec iosep quē Augu. Quid g̃ rīdebit aplō dicenti: Mortuo iesu xp̄o exisse a mortuis ex semīe dauid fm euangeliū meū. Quod aūt erat aplī pauli euāgeliū hoc etiaz ceteroz aplōz z fideliū. hoc enī alibi dicit: Siue ego siue illi euāgeliū p̄dicauerūt. AVG. de here. Arriani aūt p̄ filiū z spīm scm̄ volūt eē vnius eiusdēq; substāt[ie]: nāe: aut ē substātie. lz eē filiuz creaturaz p̄ris: spīm vero scm̄ creaturaz creature: hoc ē ab ipso filio creatuz volunt: Christum etiā sine aīa carnē susceptisse arbitrant[ur]. AVG. p̄mo de tri. Sz ioānes ī eo declarat filiū nō tm̄ deum eē sz etiaz eiusdē cū p̄re substē: q̄ cū dixisset: Et ōs erat vbū: addidit. Oia p ipm facta sunt. vñ apparet ipz scm̄ nō eē p quem facta sunt oia. z si fact[us] nō ē: creatus nō ē: z sic eiusdē cū p̄re substē: oīs enīz subia q̄ ōs nō ē: creatura ē. AVG. ō felicianū: Nescio enīz qd nobis mediatoris psona otulerit: q medius nr̄z nō redimēs carnē [ho]mīs sine aīa nec būficiū possit sentire suscepit. Si enī ven[tu]ū facere q̄ō pierat: q̄z totus hō pyt totus būficio saluatoris idiget: z iō xp̄s veniēdo totū saluat corp[us] z aīaz assūndo. AVG. i li. lxxxiii. q. Quō etiā si rīt taz manifestis obiectōibus ex euangelica scriptura: i q̄ otra cos dīa tā mīta cōmemorat: vt ē illud. Tristis ē aīa mea vsq; ad mortē. z ptātē habeo ponē di aīam meā: z multa hs. q si dicant ī pabolis eū locutū eē: habemus euāgelistaz rōnes qui res gestas narrantes sic cū corpus habuisse testāt: sic cū idicāt hre aīaz p affectōes q̄ nō p̄t eē nisi i aīa. eis enī narrātibus legimus. Et mirat[ur] ē iesus: z iratus z [ad]multa hs. AVG. de heresibus. Apollinariste aūt sic arrisi[se] dixerūt carnē solā sine aīa susceptisse. Jn q̄ qōne testimonys euāgelicis victi: mētē q̄ rōnalis ē aīa hois de[us] esse aīe christi. Sed p hac ipz verbū i ea fuisse dixerūt. AVG. i lib. lxxxiii. q. Sz si ita ē beluaz quandā cū figura humani corp[o]ris dei verbū suscepisse credereī. AVG. de resibus: De ipsa vero eius carne sic a recta fide dissensi[o]nē habuerūt: vt dicerēt carnē illaz z vbuz vnius essentiē: q̄ tētiosissime assūerātes verbuz carnē factū: hoc vbi aliqd ī carnē fuisse mutatū arguerūt. Quod quidē nō aūt ī carnē de Maria susceptaz. CIRIL. ī epistola ad Joānē antio. Furere aūt arbitramur eos q̄ suspicati sunt q̄ mutatōis obumbratio circa [ad]ūbi naturā pōt cōtingere. manet enī q̄ē sp: z nō mutat[ur] nec p uersiōis ē capax. LEO ad ꝓstantinopoli. Nos aūt nōita dicimus xp̄m [ho]iez vt aliqd ei desit q̄ ad būanā certā ē ptinere nāe: siue aīaz: siue mētē rōnabilē: siue carnē q̄ non de fe[mi]na sumpta sit: sz facta de vbo ī carnē cōuersio atq; mutato. Que tria falsa apollinaristaz hereses: tres varias ptulit ptes. LEO ad palesti. Eutices quoq; tertiuz apollinaris dogma ōlegit: negata būane carnis atq; aīe veritate totū dīm nr̄m iesuz xp̄m vnius assereret eē nature: tanq̄ verbi diuīe: as ipsa se i carnē aīamq; verteret: z ꝓcipi nasci aut nutriri cē. hō eius tm̄ eēntie fuerit. s. diuine: q̄ nihil homiū i se carnis recepit vtē: qñ natura vniqniti[us] natura ē patris natura ē spiritussancti: simulq; ipassibilis z sempiterna. Uez si ab apollinaris puersitate hereticus iste ō cesserit ne cōuincereī: deitatē passibilē sentire atq; mortalē: z tamē vbi incarnati. i. verbi z carnis vnaz audet p[ro]nūtiare naturā nō dubitat ī manichei z martōis transit isaniā: z dominū iesuz christū [si]mulatoriē oia credit egisse: nec humanū ipsuz corpus: sz ꝓtātastica corpis spēm oculis apparuisse cernētiū. IDEM ad iulianū. In eo vero q Eutices in episcopali iudicio ausus ē dicere aī incarnatiōez duas fuisse in christo naturas: post incarnationē aūt vnā: necessarium fuit vt ad reddendaz rōnē p fessionis sue sollicitis interrogatōibus vrgereī. Arbitroz enī eū talia loquētē hoc hre psuasisse: q̄ aīa quā saluator assumpsit: pus ī celis sit cōmorata q̄z de maria virgie nasceret. Sz hoc catholice mētes aures nō tolerant: q̄z nil secuz dōs de celo veniēs nr̄e ōditōis exhibuit. Nec aīam eius q̄ anteriōr extitisset: nec carnē q̄ nō materni corporis cēt: accepit. vñ q̄ō in Origene merito dānatū ē: q aīaz aīāq; corporibus insereret nō solū miras sz z diuersas fuisse asseruit actiones: nec ē q̄ in isto plectatur. REMI. Das igitur hereses ī principio euangely sui euāgeliste destruunt. nā Matth. cū narrat eū duxisse originē p reges iudeoz: vez hoiem eū oīdit: z verā carnem habuisse. Similiter z lucas qui sacerdotalē stirpem z

personā describit: Marc⁹ aūt cū ait: Initiuz euāgely Jesu christi filij dei: z iohānes cū ait. Jn p̄ncipio erat verbū: manifestant eū añ oīa secula sp fuisse deū apud deū patrē.

¶ Abrahā aūt genuit Jsaac. Jsaac aūt genuit iacob. Jacob aūt genuit iudā z fratres eius.

AVG. de cō. euā. Matthe⁹ euāgelista oīdit generationē christi fz carnē se suscepisse narrandā a genealogia christi exordiūs ē. Lucas aūt tanq̄ sacerdoteī in expiande peccatis magis assignās: nō ab initio euāgely suī: fz a baptismo christi generatōes enarrat: vbi testimoniū Joānes phibuit dicēs: Ecce q̄ tollit peccata mūdi. Jn gñatōibus tiā matthei significatur nr̄oz suscepto peccatoz a dño christo. Jn generatōibus aūt Luce significat abolitio nostroz peccatorū ab ipso: iō generatōes christi matthe⁹ descēdēs enarrat: Lucas aūt ascēdēs. humanā āt christi gñationē. Matthe⁹ descēdēdo describēs ad abrahaz generatōes cōmemorat.

AVG. sup lucā: Prioz enī abrahā meruit fidei testimoniū q̄z credidit ōo: z reputatū ē ei ad iusticiā: iō ēt auctoz generis debuit significari: q̄z īst[itu]te ecclie sponsiones ꝑmus emeruit: cū dr̄. Benedicētur ī te oēs trib⁹ terre. Et iterū David delatū ē q ihesus filī ei⁹ diceret. vñ huic ꝓgatiua ser uat: vt ab eo gñationis oñice manaret exordiū. CHRI. Euāgelista igit matthe⁹ gñatōez dñice carnis p seriē parē tū volēs ꝓmēdare mēozie ordies a p̄re abrahaz. dic̄ Abrahaz genuit Jsaac. Cur nō dixit Ysma[el] quē ꝑmitus genuit: Sequit̄. Jsaac aūt genuit iacob. cui nō dixit esau q ei⁹ ꝓmogenit⁹ fuit: Qz. s. per illos ad dauid puenire nō posset.

GLO. Oēs tñ frēs iude cū ipso ī generatōe cōputat qō etiā iō factū ē: q̄z Jsmael z Esau nō remanserūt ī cultu vni⁹ dei: fratres vo iude ī pplō sūt cōputati. CHRI. Uel ꝓpterea .iz. p̄iarch[a]e ...eminit: vt eā q̄ ex pgenitozū nobilitate est elationē auferret. Eteni multi boz ex ancillis nati fuerūt: sz oēs similiter erāt p̄riarche z tribuū p̄ncipes. GLO. Jō aūt iudaz noīati posuit: q̄z ō illo tñ dīs descēdit. Jn singulis aūt pat. ib⁹ nō solū oz notari historia: lz allegoria. Allegoria qdē: i quo vnusq̄sq; patruz christu ꝓfiret. moralitas ī hoc notat̄ q̄ ex singulis patrib⁹ ī nobis aliqua virt⁹ p significatiōem noīs vel exēplū edificet. Abrahaz ḡ i mītis locis figuraz xp̄i portat. z ꝓterea ī noīe. Abrahaz enī p̄ multarū gētiū iterptat̄: z christ⁹ est p̄ multoruz fideliū. Abrahā etiaz de cognatōe sua exyt z ī terra aliena demorat⁹ ē: z christus derelicto iudaico pplo ad gētes per pdicatores suos exiuit. CHRI. sup matth. Jsaac aūt iterptat̄ risus: risus aūt scōz ē: nō stricta cachiatio labioz: lz ratōabile gaudiū cordis qō fuit mysteriū christi. Sicut enim ille parētibus ī yltima senectute donat⁹ ē letitia suis vt cognoscatur q̄z nō erat filius nature sz grē: sic z christus ī nouissimo fine pduct⁹ ē a mr̄e iudea gaudiū cūctis: lz iste p virginē: ille de anu: ambo ō spez nāe. REMI. Jacob supplāta tor iterptat̄: z de xp̄o dr̄. Supplātasti. lsurgētes ī me subt⁹ me. Jacob genuit iudā z frēs ei⁹. CHRI. sup matthe. Et Jacob genuit. iz. aplos ī spiritu nō ī carne. vbo nō ī sanguine. Judas aūt iterptat̄ cōfessoz: qñ christi erat imago q cōfessoz p̄ris erat futurus dices. Cōfiteoz tibi p̄r̄ dñe celi z terre. GLO. Mozaliter aūt abrahaz nobis virtutem fidei p exēpla christi significat cū de eo legat. Abrahā credidit deo z reputatum ē ei ad iusticiā. Jsaac significat spez: q̄z interptat̄ risus: fuit enī gaudiū parentū. spes vero similiter ē gaudiū nr̄m dū eterna bona spare facit: z de eis gaudet. Abrahā ḡ genuit Jsaac: q̄z fides generat spez: iacob aūt significat charitatē. Charitas enī amplectit duas vitas: actuā p dilectōez p̄rimi: ꝓplatiuā p dilectōez dei. actiua per Liā: ꝓplatia p rachel significat. Lia. n. laboraīs iterptat: q̄ actia ī laboze ē. Rachel visū p̄cipiū: q̄z p ꝓplatiuā p̄n cipiū. i. deū videt. Nascit ḡ iacob de duob⁹ parētib⁹: q̄z charitas nascit de fide z spe: qō. n. credim⁹ z speramus diligim⁹.

¶ Judas aūt genuit phares z zarā ex thamar. Phares āt genuit esrom. Esrom āt genuit arā. Arā aūt genuit aminadab. Aminadab āt genuit naason. Naason āt genuit salmō. Salmō aūt genuit booz de raab. Booz aūt genuit obeth ex ruth. Obeth āt genuit yesse. Jesse āt genuit dauid regē

GLO. Pretermisso alys filys Jacob: euāgelista Jude p[ro]pagatur gñationē dicens: Judas āt genuit phares z zarā de thamar. AVG. de ciuit. dei: Nec iudas ꝓmogenitus: nec ille torum geminoz: aliqs fuit ꝓmogenit⁹ iude: fz añ[te] nos iaz tres genuerat. Eos itaq; tenuit ī ordine g[e]neratiōū p quos ad dauid atq; ide quo ītēderet: pueniret. HIERO. Notandum aūt ī genealogia saluatoris nullā sanctaz assumi mulierū: sed eas q̄s scriptura rephēdit: vt q̄ ꝓpter peccatores venerat: de peccatorib⁹ nascēs oīuz peccata deleret. vñ z ī sequētib⁹ ruth moabitis ponitur. AMBRO. sup lucam. Lucas aūt h̄ declarauit vt maculatā sacerdotalis generis seriem declararet: sed scī matthei ꝓfiliū a ratōis iusticia nō abhozret: nā cū euāgeliçaret fz carnē gratū eē q oīum peccata susciperet sui[n]fectum i iuryis: subiectū passiōi. nec hoc qdē putauit exortē asserēdū eē pietatis vt p[ro]culpate quoq; originis nō recusaret iniq[ui]tatem: simul ne p[ro]deret ecclesiam de peccatorib⁹ gregandā dñs de peccatorib⁹ nasceret. postremo vt būficium. redemptōis eius ad oīs manifestaret. CHRI. sup matth. Accepit aut[em] vxorē noīe raab. hec aūt raab dr̄ fuisse raab meretrix. de hierycho: que suscepit exploratores [Is]rahel: absc̄dit eos z seruauit icolumes. Cum aūt salmō nobilis esset iter filios isrl' q̄z de tribu erat iuda: z q̄z filius ꝓncipis erat: vidit raab sic fidelē q̄si magnā aliq̄ institutā: meruit accipe ī vxorem. Coꝛsitan aūt z ideo iterptat̄ salmō q̄si ꝓ ipsum nomē inuitaret a p̄uidētia dei: vt accipet vas electōis raab. Inteptat enim salmō: accipere vas. Sequitur, Salmō autez genuit

Universidad de Deusto
Biblioteca

booꝯ de raab GLO. Iste salmon ī terra promissionis genuit de [illegible]ab booꝯ. Boos autem genuit obeth ex ruth. CHRI. [illegible]matth. Quo aūt booꝯ accepit yxorē moabitidē noie R[illegible]b: exponere [illegible]mauī supfluū: cuꝫ de his scriptura sit oīb⁹ mānifesta. Hoc autē dicimus solū qm̄ ruth p merito fidei [illegible] boꝯ. qz deos patrū suoꝝ repulit: ꝛ deū viuēte elegit. Et booꝯ p merito fidei sue [illegible]ꝫ accepit yxorē: vt ex iugio tali scificato genus nasceretur regale. AMBRO. sup lucā. Quo aūt ruth cū eēt alienigēa indeo [illegible] ꝛ q rone ī xpi gnatōe eius putauerit euāgelista cōmemoratoēz eē faciēdā: q legis serie mechabat: Qz g̃ nō de le[illegible]tima saluatoꝛ gnatōe manauit: videt eē ofome nisi ad [illegible]icā sn̄ referuertaris. qz nō ē lex posita iustis: ſz iniustis. Nec enī cū eēt alienigena ꝛ moabitis: pſertim cū lex moysi ꝓhiberet bas nuptias moabitis: qz excluderet ab eccl̄ia quo itroiuit ī eccl̄iā: nisi qz scā ꝛ imaculata morib⁹ supra legē fcā ē. Diffinitionē g̃ legis exceſſ ꝛ meruit ī ter maiores dñici generis ꝓputari: ꝓpter cognationē metis electa: nō corporis. Magnū aūt nobis exēplū ē: q ī illa nr̄m oīuz q ex gētibus collecti sumus: igrediēdi ī [illegible]liam dñi figura pcess[illegible]. HIERO. ī epla ad paulinū. Ruth etiā moabitis esaie [illegible]plet vat[illegible]nū dicēs. Emitte agnū dñe dñato[illegible]terre de petra d[illegible]rti ad montē filie syō. Segtur. Obeth [illegible]t genuit Jesse. LO. Jesse pr̄ dauid binomius ē: qz fre[illegible]etius vocatu[illegible] esai. ſz qz ꝓpha vocat eum nō esai: ſz ie[illegible]di[illegible]Egred[illegible]a de radice ie[illegible] vt oñderet illā ꝓphetiā cōpletā i[illegible]a ꝛ christo: cuangelista posuit iesse. Segt. Jesse aūt [illegible]uit dauid regē. REMI. Sz q̃re dū ē q̃re scūs [illegible]angeli[illegible] solū dauid noīauerit regē: qō iō dignit vt oīderet eū pmū fuisse regē ī tribu iuda. Ipse aūt xpus ē phares diuiſoꝛ: vt ē illud, Diuidet agnos ab hedis. ē q̃ cārā oriēs: vt ē illō. Ecce vir: oriēs nomē eius ē. Et rom sagitta vt ē illud. Posuit me sic̄ sagitta electā. RABA, Uel alterꝛ ꝓpter abūdātiā gr̃e ꝛ latitudi[illegible]nē charitatis. Arā electus secundum illud. Ecce puer meus electus, vt exerc[illegible]ſus ſm illud. Excelſus sup oēs gentes dñs. ipse est amina dab. i. volūtarius: q dicit. Volūtarie sacrificabo tibi [illegible]ē ē ꝛ naſō. i. auguriū: q nouit ꝓterita pñtia ꝛ futura. vel ierpē tinus ſz illud. Moyses exaltauit serpentē ī deserto. Est ꝛ salmō. i. sensibilis qui [illegible]cit. Ego sensi de me vtutez exisse. GLO. Ipse accipit [illegible]aa[illegible]ecclīaz de gētibus. Raab. n. fames vel latitudo vl ipe[illegible] qz ecclīa gētiū esurit ꝛ sitit iustitiā[illegible]u doctrie phos ꝛ reges quertit. Ruth ēt iterpta[illegible]vi[illegible]a vel festin[illegible]ꝛ significat ecclīaz: q puro corde vide[illegible]ē festīat ad b[illegible]ū supne vocatōis. REMI. Est ꝛ [illegible] quo ro[illegible]illud: A[illegible]ū exaltat⁹ fuero a terra oīa [illegible]. Obeth seruiēs: vt ē illud: Filius hois nō [illegible]rari ſz ministrare. Est ꝛ Jesse icensū: ſm illud, Jr[illegible]uittere ī terrā. Ipe ē dauid manufortis: ſz illō. Dn[illegible]tus ꝛ p[illegible]ēs. Considerabilis. ſz illud. Veniet desidē rati[illegible]cib⁹. Pulcher aſpectu ſz illud. Speciosus form[illegible]pre[illegible]s boiuz. GLO Interiz videamus q̃s vtutes isti pres ī nobis edificēt: qz fides: spes: ꝛ charitas oīum vtutū fu[illegible]fundam[illegible]. Sequētes vtutes sūt q̃si supadditiones. Jud[illegible]ceri[illegible]ofessio. duplex ē aūt ofessio: ē altera f dei: alt[illegible] pec[illegible]. S[illegible]res supradcās vtutes peccatur: nec[illegible]ēn[illegible]olū fidei ſz peccatoꝛ ofessio. Post iudā seq tur phares [illegible]. [illegible]phares diuiſio: cārā oriēs iterpta[illegible]: ꝛ thamar: amaritudo. Lōfe[illegible] generat diſionē a vitys ꝛ oztū vtutū ꝛ amaritud[illegible]ē pnīe. Post phares segt esroz: g sagitta iterpta[illegible]. post q̃. n. aligs diſius ē a vitys ꝛ secularib⁹: oz fieri sagitta vt ī alys vitia p̃cādo pimar, Segt. Arā g iterpta[illegible] electꝰ vel excelſus: qz post q̃ aligs a mūdo remotus ē ꝛ alys ꝓficit[illegible]ece ē vt deo electus boib⁹ celebris: excelſus ī vtutib⁹ habeat. Naaſō iterpta[illegible] auguriū: boc aūt auguriū nō ē sec̄lare ſz celeste. De boc gl̃iabat ioseph fratrib⁹ ma[illegible]ās. Uos detulistis cyphū dñi mei: ī quo augurari solebat. Cyph⁹ ē diuīa scriptura vbi ē potus sapie. ī hac augurat sapiēs. qz ibi vr̄ futura, i. celestia. Segt. Salmon. i. sēsibilis. post q̃. n. aligs studet ī diuīa scriptura: fit sēsibilis. i. discernēs gustus rōis: ad bonū, ad malū: ad dulce: ad amaz. Segt, Booꝯ. i. foztis: ī structꝰ enīz ī scripturis fit ad oia aduersa tolerāda foztis. AVG. sup matth. Iste aūt foztis ē filiꝰ raab. i. ecclie. Ra[illegible]nī iterptat latitudo vel dilatata. qz. n. ex oīb⁹ finib⁹ terre vocata ē eccl̄ia gētiū: latitudo appellat. RABA. Segt. Obeth. i. seruit⁹. nō enī idone⁹ ē ad [illegible]uitut[illegible] nisi qs foztis ē: q̃ seruitus generat ex ruth. i. ōstinatia. Oz[illegible]ai pmptū eē seruū ñ pigz. CHRI. sup matth. Nūc aūt g diuitias ꝛ nō mores: pulchritudinē ꝛ nō fidē: ꝛ qō ī meretricib⁹ q̃ri solet hoc ī oiugib⁹ optāt: nī generāt subditos filios vel sibi vel deo: ſz otumaces ꝛ cōtra se ꝛ ō deū: vt filȳ eoꝝ sint pena religiositatis eoꝝ. Iste obeth gēuit iesse. i. refrigeriū: nā gcūq; ē subditus deo ꝛ parentib⁹ suis tales filios gīat deo pstāte a gbus refrigerat. GLO. Uel iesse. i. icēſuz. S[illegible]ruimus ex amore ꝛ timore: erit deuotio ī cord[illegible] exigue ꝛ desiderio cordis suauissimū icēſū offert deo p[illegible]q̃ āt aligs idoneus ē seruꝰ ꝛ sacrificiū do scūs. Segt vt sit dauid. i. manufortis: q ō hostes fortiter oimicauit ꝛ idumeos tributarios fecit. Silr ipe debz carnales. i. boies verbo ꝛ exēplo deo subiugare.

¶ Dauid autē rex genuit salomonem ex ea q̃ fuit vrie. Salomon autem genuit roboam. Roboā autem genuit abiam. Abias aut genuit asa. Asa autem genuit Josaphat.

GLO. Secūdi q̃tridiuary generatiōis serie euāgelista decurrit: q a regib⁹ ꝓtinet: ꝛ iō a dauid icip[illegible]ꝛ ī tribu iude regnauit dicēs, Dauid rex gēuit salomone[illegible]ea que fuit vrie. AVG. de eō. cuā. Quia enī ī gnationibus matthei significat nr̄oꝝ susceptio peccatoruz. iō ipse a dauid p [illegible]deseēdit ī cui⁹ mr̄e ille peccauit. Luc[illegible]s vo a da[illegible]ā aſcēdit: p quē, ꝓphaz deus peccatū illi⁹ expiauit. qz ī gnatōibus luce significat abolitio pctoꝝ. AVG. ī li. retra. Dicēdū tū fuit p cuius nois ꝓphām: ne putaret idē fuisse bō cū alter fuerit: q̃uis ꝛ ipse boc noīe vocaret. REMI. Querēdū ē aūt q̃re euāgelista Bersabee ꝓpo noīe nō noīauit sic̄ ceteras mulieres: qō iō ē: qz cetere mulieres q̃uis repb[illegible]sibiles fuissēt tñ laudabiles erāt vtutib⁹. Bersabee vo ñ solū fuit ofcia adultery, ſz etiā homicidiū mariti sui. ꝛ iō, ꝓpo noīe eā ñ noīauit ī genealogia dñi. GLO. Tacet etiā nom̄ bersabee: vt noīando vitā reducat ad memoriā illō maximū scelus qō i eū fec̄ dauid. AMBRO. sup lucā. At vo seūs dauid ī eo ē ꝓcellētioz q̃ boiez se ipse cognouit: ꝛ ꝓmissū sup arrepta vxie vxoze pctñ pnīe curauit lachrymis abluēdū: oñdēs nob⁹ neminē ꝓpe vtuti debere ꝓficer. hēm⁹. n. aduersariū magnū q vīci a nobis sine di[illegible]utorio nō possit: ꝛ plerūq; ī illustribus viris grauia pctā ꝛepies: vt q̃si boies tētatiōi potuisse succūbere co[illegible]as: ne vtutib⁹ egregys plusq̃ boies crederēt. CHRI. sup mat. Salomō aūt iterptaī pacific⁹: qm̄ oīb⁹ ī circuitu gētib⁹ pacificatis: ꝛ tributa reddētib⁹: pacificatū būit regnū. Salomō āt gēuit roboā. Roboā iterptaī a mltitudie ppli. Mltitudo enim mr̄ ē seditiōis: qz qō a plūbus peccat: plerūq; manet iudicabile. Paucitas aūt magistra est discipline.

Josaphat autē genuit Jorā. Joram aūt genuit oziā. Ozias aūt genuit ioathā. Joathaz āt gēuit achaz. Achaz aūt gēuit ezechiam. Ezechias aūt genuit manassen. Manasses autē gennit amon. Amō aūt genuit iosiaz. Josias aūt genuit iechoniā ꝛ fratres eius ī transmigratōe babylonis.

HIERO. In quarto aūt regū volumie legim⁹ ō iozā ochoçiam fuisse gnātū. Quo mortuo iosabeth filia iozā regis: soror ochoçie tulit ioas filiū fratris sui: ꝛ eū ītermitiōi q̃ exercebaī ab athalia subtraxit. Cui succesſit ī regnū filius eius amasias: post quē regnauit filius ei⁹ azarias: g appellatur ozias: cui succesſit ioathā filius eius. Cernis ergo q ꝓz fidē historie tres reges ī medio fuerūt quos euāgelista ptermisit. Jozā quoq; nō genuit ociā: ſz ochoçiā ꝛ reliq̃s quos enumerauim⁹. vez qz cuā[illegible]eliste ꝓpo[illegible] erat tres thesseredecades ꝛ ī diuerso tpis [illegible]ponerc: ꝛ qz iozā generi se miscuerat ipyssime ieçabel: iccirco vsq; ad tertiā gnātionē ei⁹ memoria tollit: ne ī sancte natiuitatis ordīe pōneret. HILA. Purgata vo labe familie gētilis [illegible]ī regal[illegible]in q̃rta generationū oñtiuz ozigo numerat. CHRI. sup mat. q̃ spūſcūs per ꝓpha ꝓtestatus ē dicēs: vt dispgeret oēz masculū ō domo achab ꝛ ieçabel ipleuit iehu filiꝰ nansi: accepit ꝓmissionē: ꝛ vsq; ad q̃rtā gnationē sedeāt filȳ ei⁹ in sede regni sup isrl. Quāta g̃ bñdictio facta ē sup iehu qui vidictā fecerat sup domū achab ꝛ ieçabel: ꝛ vsq; ad q̃rtā generationē ꝓcidant filȳ eius regū numero: ꝛ sic pctm eius descēdit in filios eius: sic̄ fuerat sc[illegible]. Reddā peccata patꝝ in filios vsq; ad tertiā ꝛ q̃rtā gnātionē. Uidete g̃ q̃ periculosū [illegible]inire ꝓingia ex gñe ipioꝝ. AVGV. de qōnibus noui ꝛ veteris testamēti. Uel nō ī merito sublati sunt de numero ceteroꝝ ochoçias ioas ꝛ amasias. Sic. n. coꝝ ptinuauit ipietas vt nullū ī teruallū bñret. Salomō aūt ī merito pr̄is dimissus ī regno ē. roboā aūt merito filȳ: illi aūt tres maligne agētes sublati sūt. Ad pditōez. n. gnis exēplū ē q̃ ingiter maligni tas pādit. Segt: Ochias aūt genuit ioathā. ioathā aūt genuit achaz. Achaz aūt genuit ecechias. cui cū eēt sine liberis dcz est. Disbone domui tue qz morieris. Jō fleuit nō ꝓpter lō[illegible]tā: cū sciret ī de Salomonē placuisse deo q̃ nō peruiset ampliozes annos. Sed qz dubitabat ne ꝓmissio dei ipleret: cum se sciret eē de dauid: p quē oportebat venire xp̃m: ꝛ ipe erat sine liberis. Segt: Ezechias aūt genuit manassen. Manasses aūt genuit amon. Amō aūt genuit iosiā. Josias aūt genuit iechoniā ꝛ fratres eius [illegible]ti[illegible]one babylonis. CHRI. sup matth. Sz nō sic positu est in libro regū: vbi talis est ordo. Josias genuit eliachiz postea vocatū ioachiz. Joachim aūt genuit iechoniā: ſz ioachi sublatus ē ō nūcro regū: qz nō ppls dei ꝓstituerat eū in regnū: ſz Pharao p potētatū. Si. n. iusti fuit vt ꝓpter solā ꝓmixtionē generis achab: tolleret̄ tres reges de nūero regū: q̃re nō erat iusti. vt sil̄r tolleret ioachiz: quē Pharao vi bostili fecerat regē: Et sic iechonias g est filius ioachī: nepos aūt iosie sublato pr̄e de numero regū ipe est posit⁹: p co q̃si filius iosie. HIERO. Uel alr. Sciamus iechoniā priozem ipsuz esse quem ꝛ ioachi: scōm aūt filiū nō patrē: quoꝝ primus per. k. ꝛ. m. secūdus p. ch. ꝛ. n. scribit̄. Quia scriptoruz vitio ꝛ lōgitudine tēpoꝝ apud grecos latinosq; ꝓfusiuz est. AMBRO. super lucam. Duos. n. fuisse ioachim: regnoꝝ liberi indicant. Sic. n. scriptū est dormiuit ioakim [illegible]um patribus suis ꝛ regnauit ioachin filius ei⁹ pro eo. filius aūt est cui bieremias nomen ipositū iechoniā. Et bñ sanctus matheus a ꝓpha voluit discrepare vt non ioachim ꝛ iechoniā q̃z vocaret simul. qz maiozē fructū dñice pietatis astruxit. Generis. n. nobilitatē dñs in boibus non reꝑuit: sed de captiuis ꝛ peccatoribus ꝓgrue nasci voluit: q remissionez veniebat predicare captiuis. Nō igitur supprest[illegible]terū euāgelista: sed vtrunq; significauit q̃ vterq; iechonias dictus sit. REMI. Sed queri pōt q̃nare dicat euāgel[illegible]a eos natos ī trāsmigratōe cū nati fuissent anteq̃ trāsmi[illegible]atio fuerit fcā: ideo aūt dic̄ boc qz ad boc nati sunt vt de regno tius ppli, p suis ꝛ alioꝝ peccatis captiui ducerēt. Et qz p̄scius erat ōs eos eē ducēdos captiuos: iccirco dixit eos natos ī trāsmigratōe. De bis āt quos sanct⁹ euāgelista in genealogia dñi sil̄ ponit: stiendū qz aut similes fuerūt fama aut ifamia. iudas ꝛ frēs eius laudabiles fuerunt fama: sil̄r phares ꝛ çara: icchōias ꝛ fratres eius notabiles fuerūt ifamia. GLO. Mystice aūt dauid est xp̃s: qui goliā. i. diabolū supauit. Urias aūt. i. luxuria. i. diabol[illegible]g dic̄. Similis ero altissimo. cui ecclesiā ꝓiungatā xp̃s de [illegible]lario pr̄[illegible]maie statis adamauit pulchrā [illegible]ctā sibi m̄r[illegible] copulauit. Uel vrias. i. iudaicus ppls [illegible]p legē de luc[illegible]gliaī. Sz huic xp̃s legē abstulit: quā de se log docuit. Bersabee aūt est puteus sarietatis. i. abūdantia gr̃e [illegible]ſal. REMI. Uel bersabee ite[illegible]ptaī puteus septim[illegible]is: siue p[illegible]iuramēti: per qō significat fons baptismatis in quo dat donū ſpiritus sc̄i: fozmis: ꝛ fit ibi adiuratio ꝛ diabolū. Est ꝛ xp̃s salomō [illegible]ficus: ſm illud apli. Ipse est pax nr̄a. Et [illegible]boam[illegible]cudo pplī: ſm illud: Multi venient ab oriene ꝛ ab occid[illegible]tc. RABA. Uel ipe⁹ pplī: qz velociter ppl[illegible]uertit ad fidē. REMI. Ipse ē abia. i. pr̄ dñs ſm illud. [illegible]us ē pr̄ vester g in celis ē. ꝛ itez: Uos vocatis me magr̄[illegible]oñe. Est ꝛ asa. i. at tollens: ſm illud. Qui tollit peccata mūdi. Est ꝛ iosaphat. i. iudicās: ſm illud: Omne iudiciū dedit filio. Est ꝛ iozā. i. excelsus: ſm illud. Nemo ascēdit ī celū nisi q de celo descēdit. Est ꝛ ociās. i. robust⁹ dñi: ſz illō: Fortitudo mea ꝛ laus mea dñs. Est ꝛ ioathā ꝓsumatus vel ꝓfectus: ſm illō apli. Finis legis xp̃s. Est ꝛ achaz ꝓuertēs: ſm illud: ꝓuertimini ad me. RABA. Uel ꝓhendēs: qz nemo nouit patrē nisi filius. REMI. Est ꝛ ezechias [illegible]rtis dñs: vel dñs ꝓfortauit: ſz illō. Lōfidite ego vici mun[illegible]. Ipse ē m[illegible]nasses obliuionis siue oblitus ſm illud. Pec[illegible]oꝝ vestroruz n[illegible]recordabor amplī. Est ꝛ amon fidel[illegible]ſm illud. Fidel[illegible]dñs in omnib⁹ verbis suis. Est ꝛ ioſ[illegible]bi est icensuz ꝛ: ſz illō: Factus ī agonia: plixius orabat [illegible]ABA. Qz vero incensū oronum signifiicat psal. testat̄ d[illegible]. Dirigat oro[illegible]ea sic̄ icensum ī cōspectu tuo. Uel dñi sa[illegible]ſm illud: Salus aūt mea in sempiternum erit. REMI. Ipse ie[illegible]onias ꝓparans vel dñi ꝓparatio ſm illud. Si abiero ꝛ preparauero vobis locum. GLO. [illegible]ozaliter autem post dauid segtur salomō: g interpretatur pacificus. Tunc enim aliquis fit pacificus motibus sedatis illicitis: ꝛ q̃si iam in eterna tranqllitate posit⁹ cum deo seruit: ꝛ alios ad eū ꝙuertit. Sequitur roboam. i. p[illegible]li latitudo: postq̃ e[illegible]nō babet qō in se vincat: amplecti alios debet ꝛ late po[illegible]ulum dei ad[illegible]pna trahere secuz. Segtur abia. i. pater d[illegible]minus. Dis eni promissis pōt se ꝓfiteri filiū dei: ꝛ tūc esse asa. i. attollēs vr̄ vtute in virtutez ad patrem siuū ascendat: ꝛ tunc erit i[illegible]aphat. i[illegible]dicans: vt alios iudicet ꝛ a nemi[illegible]iudicetur. Jte[illegible]ioa. i. eccl̄sia quasi in celestibus habi[illegible]as. Unde effici[illegible]ōdi[illegible]st robustus dñi: quasi robur su[illegible]ttribu[illegible]ſtio ꝓpositō perseuerās. Et sequitur ioath[illegible]recta[illegible]q̃uid ī maius perficit. Et sic fit achaz. i. cōp[illegible]ex[illegible]erationē. n. augmentat agnitie: ſm illud. [illegible]ueri[illegible]ga dei ꝛ facta eius ītellexerunt. Sequ[illegible]ur S[illegible]s. i. fo[illegible]s dñs: qz deū fortē esse intelligit: ꝛ ideo i[illegible]mo[illegible]ius ꝙuersus fit manasses. i. obliuiosus tēporalia tradēs oblitioni: ꝛ ex hoc fit amon. i. fidelis: g. n. tpalia ꝓtēnit neminē i re sua defraudat. Et sic fit iosias. idest sa[illegible]z dñi secure expectās. iosias enim salus domini i[illegible]terpr[illegible]atur.

¶ Et post transmigration[illegible]n babylonis iechonias genuit salathiel. Salat[illegible]iel autem genuit zoro babel. Zorobabel [illegible]ē genuit abiud. Abiud [illegible]ait genuit eliachim. Eliachim autem genuit azor. Azor autez [illegible]genuit sadoch. Sadoch autē genuit achim. Achi aūt gennit eliud. Eliud aūt genu[illegible]eleazar. Eleazar autem genuit matban. Mathan autem genuit iacob.

Universidad de Deusto
Biblioteca

CHRI. sup matth. ¶ Post trāsmigrationē inter ꝑuatas ꝑsonas primo ponit Jeconiā q̄si primatū t ipm. AMBRO. sup lucā. De quo hieremias dicit. Scribe virū istū abdicatū: qz nō exurget ex semine ei⁹ sedēs in throno dauid. Quo mō aūt ex semine iechonie nullus regnatur⁹ dicit ꝑ ꝑphetā: si eni christus regnauit: ex semīe aūt iechonie xp̄s ē: ꝑphetā mēti⁹. Sed illic futuros ex semine iechonie non negat: t iō ō semine eius xp̄s erit. t qz regnauit xp̄s nō cōtra ꝑphetā est: nō. n. seculari honore regnauit. Ipe enim dixit. Regnū meū nō est de hoc mūdo. Iechonias aūt genuit salathiel. CHRI. matth. Dō salathiel qdē nihil egim⁹ vel boni vel mali: tñ putamus sanctū eū fuisse t in captiui tate assidue deū petisse ꝑ ipsa calamitate q̄ otigerat israel: ideo ꝑ petitionē dei eū appellatū fuisse: iterpretat eni petitio dei. Salathiel aūt genuit zorobabel: qui iterpretat fluitio postpoita vel ex cōmixtione. Uel hic doctor babylonie legit. Siveꝛ ē neq; zorobabel: qz sacerdotale t regale genus mixtū ē in zorobabel. Rex. ersi fuit israel in terrā ppriā: qz cum cōtenderēt tres ꝑ sua sentētia vicit zorobabel: t ꝑnūciata est oib⁹ fortior veritas eē: ꝑpter qō darius ꝓcessit ei filios israel redire i sua. t iō recte fm̄ prudentiā dei noiatus est zorobabel. i. doctor babylonie. Que eni maior doctrina q̄ ostendere vtilitatē dñatricē cē oīum rex. GLO. Sz hoc videt eē ꝓtiū gnātioni q̄ legit in palipomenō. Dicit. n. ibi. Iechonias genuisse salathiel t phadaia: t phadaia: zorobabel. t zorobabel mosollā: ananiā: t salomith. zorozē eoꝝ. Sed scim⁹ multa i paralipomenō vicio scriptoꝝ depranata. Uñ multe t ideterminate genealogiaꝫ ve. ūt questiōes: q̄s iubet apl's euitari. Uel ꝑōt dici: Salathiel t phadaia eūdem eē q̄si binomiū. Uel salathiel t phadaia fr̄es esse: t filios eiusdem nois habuisse: t historiographi secutū fuisse generationē zorobabel filij salathiel. De aliud vsq; ad ioseph nulla historia inuenit in paralipomenō: sed aly multi annales legūtur fuisse apud hebreos q̄ dicebant ꝓba diez: de q̄bus herodes rex alienigena dicit multos ꝓbusisse: vt ꝑ hoc regie stirpis ꝓfunderet. Et forsitan ioseph noīa parentū ibi legerat: vel alio quoquo mō retinuerat: vñ euāgelista serie isti⁹ gnātiōis poterat scire. ¶ Notādū tñ q ꝑ zorobabel iechonias dñi resurrectio: seq̄ns dñi ꝑparatio dicit. Utrūq; aūt cōuenit dño xp̄o qui dicit. Ego sū resurrectio t vita: t vado parare vobis locū. Salathiel. i. petitio mea de⁹: illi ꝓuenit q̄ dicit. Pater sancte: serua illos quos ōdisti mihi. REMI. Est et zorobabel. i. magistri ꝓfusionis fm̄ illo: Magister vester cum publicanis et peccatoribus māducat. Ipse est abiud. i. pater meus iste: sz illud. Ego t ꝑ vnū sum⁹. Est t eliachiz. i. ds resuscitās: sz filio resuscitabo eū in nouissimo die. Est t azor. i. adiutus. Ut misit mecū ipse ē t sadoch iustus siue iustificat⁹: fm̄ illud. Tu solus est iust⁹ pro iustis. Est t achiz. i. frater me⁹ ipse: fm̄ illud: Qui fecerit volūtatē ꝑris mei hic mea frat. et soror mea. Est etiā aliud. i. deus meus iste: fm̄ illud Deus meus t ds meus. GLO. Est t eleaçar. i. deus me⁹ adiutor. Est t matthan. donās vel donatus: sz illud: Dedit dona hoibus: t hic de⁹ duexit mundū vt filiū suū daret vni genituꝛ. REMI. Est t Jacob supplātans: qz non solū ipse supplātauit diabolū: sz t bui⁹ successatez suis filijs ab⁹ ōdit: sz illud. Ecce dedi vobis potestatē calcādi supra serpētes. Est t ioseph. i. apponēs: fm̄ illud. Ego veni vt vitā habeāt t habūdantius habeant. RABA. Sed videamus quid moralē isti ꝑes significēt: qz post iechoniā qui dr̄ ꝑparatio domini segtur salathiel. i. petitio mea: quia eni ꝑparatus est nō petit nisi solū deū. Sed iteruꝛ fit zorobabel. i. magistri babylonis. sez terrenoꝝ hoīuꝫ quos facit cognoscere deo q̄ pater ē: quod sonat abiud: t tunc ille populus resurget a vitijs: vnde sequit: Eliachiz qui resurrectio interpretatur: t idē t bene operandū ab intus qō sonat azor. Fit sadoch. i. iustus: t tunc dicit fidelis per dilectionez proximi: ipse ē frater meus: qō sonat achim. Et per dilectionem dei dicit ōs me⁹: qō sonat eliud. t sequit eleaçar: ideſt de⁹ meꝰ adiutor: qz recognoscit deuꝫ suuꝫ adiutoꝛez. Ad quid aūt tendit ostendit matthan: qui dicitur donū vel donans: expectat enim deū datoꝛē: sicut luctatus est in principio t vitia supplātauit. Sic t in fine vite q̄ ad iacob ꝓtinet: t sic quenit ad ioseph. i. ad augmētū virtutuꝫ.

¶ Jacob aūt genuit ioseph viꝝ marie. de qua natus est iesus qui vocat̄ christus.

GLO. ¶ Post oēs generatōes patrum ponit vltimo gñatōez ioseph viri marie: ꝓpter quā oēs alie ītroducūtur dicēs. Jacob autem genuit ioseph. HIERO. Dunc locum obycit nobis Julianꝰ Augustus dissonantie euangelistarum: Matthe⁹ Joseph filiū dixit Jacob: t Lucas filiū eū appellauerit hely: nō itelligēs cōsuetudinem scripturarū q̄ alter fm̄ naturā: alter fm̄ legē ei pr̄ fuit. Scimus eni hoc per moysen: dō iubēte ꝑceptum. vt si frater aut ꝑpinquus absq; liberis moꝛtuus fuerit: alius eius accipiat vxoꝛem ad suscitandū semen patris vel ꝑpinqui sui. Super hoc aphricanus tēpoꝛe eusebius cesariēsis plenissime disputauerunt.

¶ Ex ecclesiastica aūt historia: Matthan eni⁹ t melchi diuersis tēpoꝛibus ex vna eadēq; vxoꝛe Esta nomine singulos filios ꝑcrearunt: qz matthan q ꝑ salomonē descēdit vxoꝛem eam ꝑmū cepit: t relicto filio vno iacob nomine defūctus ē. post cuius obitū quoniā lex viduā alij viro nō vetat nubere: Melchi q ꝑ nathā genus ducit: cuꝫ eēt ex eadē tribu: sz nō ex eodē genere: relictā mathā accepit vxoꝛez: ex q̄ ipe suscepit filiū noīe hely: per quos ex diuerso patrū genere efficiūt Jacob t hely vterini fratres: quoꝝ alter. i. iacob fratris hely sine liberis defūcti vxoꝛē ex mandato legis accipiēs genuit ioseph: natura quidē gerimus suum filiū: ꝓpter quod scribitur: Jacob aūt genuit ioseph. Scōm vo ꝑceptum hely efficitur filius iacob. qz frater erat ad⁹ scitādum fratris semē acceperat: t ꝑ hoc recte inuenit atq; integra gñatio: et ea quā mattheus enumerat: t ea quaz lucas qui legalē successionē q̄ velut adoptione quadaz erga nos cōstat: cōpetēti satis per hoc designauit indicio: obseruās ne i huiusmodi successiōibus genuisse aliquē nominaret. AVGV. de cō. euan. Cōmodius eni filius ei⁹ dictus ē a quo fuerat adoptatus q̄ si diceret ab illo genitus cuius carne nō erat natus. Mattheus aūtē dicēs: Abrahā genuit isaac: t i hoc perseuerās donec diceret: Jacob genuit ioseph. satis expressit eum patrez ꝑduxisse fm̄ ordinē generationū a quo ioseph nō adoptat⁹: sz genitus erat: q̄q̄ si etiā lucas genitū diceret ioseph ab hely: ne sic nos hoc vbū perturbare ōberet. neq; n. absurde gsq̄ dr̄ nō carne: sz charitate gēuisse: quē sibi filiū adoptauerit. ¶ Ex ecclesiastica historia: Dec aūt nō nobis ad subitū repta: aut absq; illis auctoꝛibus ꝓmētata sunt: sz ipsi saluatoꝛis nr̄i fm̄ carnem ꝓpinq; seu studio tāti seminis ōmōlim trādi: seu edocendi q̄ fm̄ vitatē gesta sunt: hec tradiderūt. AVGV. de con. euan. Merito aūt lucas q nō ab initio euāgelij sui: sed a baptismo christi gñatiōes enarrat tanq̄ sacerdotē in expiādum peccatis magis assignās: adoptiōis oꝛiginē ipse suscepit: qz ꝑ adoptionē efficimur filij dei credēdo in filiū dei. ¶ Per carnalē vo gñationē quā mattheus ꝓsequit: filius dei potius ꝓpter nos hō factus ē. Satis aūt ostendit lucas se dirisse. Joseph filiū hely: q̄ illi fuerit adoptatus: cū adā filiū dixerit dei: q ꝑ gratiā quā postea peccādo amisit: tāq̄ filius i paradiso ꝓstituꝛ as sit. CHRI. in ho. ¶ Positis igit ꝑgenitoꝛib⁹ vniuersis t finiēs i ioseph addit: Uirū marie: monstrās q̄ ꝓpter ill.. t būc i genealogia posuit. Cū aūt viꝝ audieris: tibi suspitio nō subeat nuptiaꝝ: sed recoꝛdare cōsuetudinis scripturaruꝫ q̄ sponse vxoꝛes t sp̄si viri vocāt. GENADIUS. de ecclesiasticis dogmatib⁹. Natus ē aūt dei filiꝰ

ex hoie. i. ex maria: t ꝑ hoiem. i. nō ex maria. t nō per hoiez. i. ex viri coitu: ficut ebiō dicit. vñ signāter subdit: De qua natus ē iesus. AVGV. de hereſibus. Oꝛ est ꝓua valenti nū q̄ dixit xp̄m nihil assūpsisse de vgine: sz ꝑ illaz tanq̄ ꝑ riuū aut fistulā ptrāsisse. AVGV. cōtra fausti. Cur aūt carnē ex vtero femie assumere voluerit: sūma ꝓsily penes ipm̄ ē: siue q̄ vtrūq; sexū hoc mō honoꝛādū iudicauit: assumendo formā viri t nascēdo de femina: siue aliqua alia cā quaz nō temere dixe⁹. AVGV. de qōnibus noui t veteris testamēti. Qō aūt ꝓlei vnctōez ꝑstabat de⁹ bis q̄ in reges vngebant̄: hoc ꝑstitit spūssūs hoi. Christus addita expiatione q̄ nat⁹ est: Christus ē appellatus: Et hoc est qō dr̄: Qui vocat̄ christus. AVGV. cō. cre. Non tñ erat fas vt cū ob hoc a cōiugio marie repandū putaret q̄ nō ex ei⁹ cōcubitu: sed virgo pepit xp̄m. hoc. n. exēplo magnifice insinuatur fidelibus cōiugatis. t seruata pari ꝓsensu ꝓtinētia: posse ꝑmanere ꝓiugium nō permixto coꝛporis sexu: sed custodito mētis affectu: ꝑsertim: q̄ nasci eis filius potuit sine illo cōplexu carnali. AVGV. de nup. t cōcu. Dē aūt nuptiaꝝ bonū ipleri⁹ in illis parētibus christi: fides: proles: t sacrm̄. plem: cognoscimus ipm̄ dn̄m. fidē: qz nullum adulteriū. sacramentū: qz nullū diuoꝛtiozum. HIERO. Querat āt diligēs lector t dicat: cū ioseph ñ sit pr̄ dn̄ salvatoris: qd pertinet ad dn̄m gñationis oꝛdo deductus vsque ad ioseph: Cui rūdebimus ꝓmo ñ esse ꝓsuetudinis scripturarū vt mulieꝛ in gñationibus oꝛdo taret̄: deinde ex vna tribu fuisse ioseph t mariā. vñ ex lege eā accipe cogebaꝫ vt ꝓpiquā: t qō sil' censen̄t i betbleē vt de vna. vz. stirpe genarati. AVGV. de nup. t cōcu. Fuit t series gñationis vsq; ad ioseph ꝓducenda ne in illo cōiugio virili seruꝰ vtiq; peccatoꝛ peccatoꝛi ficret iiuria: cum veritati nibil depiret: qz [illegible] mine dauid erat t maria. AVGV. contra fausti. Nos ergo credimus etiā mariaz fuisse in cognatiōe dauid: qz eius scripturis credimus qui [illegible] trūq; dicunt t christum ex semine dauid fm̄ carnē: t eius matrē mariaz: nō cū viro ꝓcumbendo: sz virginē. ARGESTE[illegible]nsily. Cauendus autē est hic Nestoꝛy erroꝛ q̄ sic dicit: cum diu[illegible]ra dictura est: aut natiuitatem christi que ex maria virgine est aut moꝛtē nusquā videt ponēs de⁹: sed aut xp̄s: aut filius: aut dominus q̄ hic tria naturaꝝ significatiua duaꝝ: aliquādem huius: aliquādo vero illius: aliquando aūt t illius t istius. Accipe autem ad hoc testimonium: Jacob genuit ioseph virum marie: de qua natus est iesus q̄ dicitur christus. Deus. n. verbum secunda ex muliere nō eguit natiuitate: AVGV. cōtra felicianū. Sed nō alius dei t alius hominis: sed idē christus dei t hoīs filius fuit. t sicut in domino hoīe aliud animus t aliud coꝛpus: sic in mediatoꝛe dei t hominum: aliud dei fili⁹: aliud hominis filius fuit: vnus tamen ex vtroq; christus dominus fuit. Aliud inquā ꝓ discretione substātie: non alius ꝓ vnitate persone. Sz obycit hereticus: Nescio quō natū doceatis ex tēpoꝛe quē coeternū patri dicitis iam fuisse: nasci. n. est velut quidam motus rei non exītis anteq̄ nascaꝫ id agēs beneficio natiuitatis vt sit: Quo colligiꝫ cum q erat nasci nō potuisse: si nasci potuit nō fuisse. ¶ Ad qō. AVGV. Fingam⁹ sicut pleriq; volūt esse in mūdo animam generalem: que sic ineffabili motu semina cūcta viuificet: vt non sit concreta cum genitis: nempe cum hec in vterum passibilē materiaz ad vsus suos foꝛmatura ꝓuenerit: vnam facit secū esse ꝓsonam[illegible]s rei quā nō eādem cōstat habere substātiā. t fit operatoꝛia t patiente materia ex duabus substātijs vn⁹ homo: [illegible]nima aliud doceaꝫ: aliud caro: ficq; animaz nasci fatem[illegible] ex vtero quā ab vtero venientem vitam dicimus cōtulisse cōcepto. Nasci iquam ex matre dicitur qui ex hac sibi coꝛpus aptauit in quo nasci posset: non q̄ antequam naſceret quantū ad se attinet: ipsa penitus non fuisset. Sic ergo ꝛmo multo incomprehensibilius est atq; sublimius natus est susceptione ꝑfecti hoīs de matre filius dei: q̄ per oīpotentiā singulārem oībus genitis est causa nascēdi.

¶ Omnes itaq; generatōes ab abrahaz vsque ad dauid generationes quatuoꝛdeci[illegible]a dauid vsq; ad trāsmigra[illegible]onez babylonis ge[illegible]nes quatuoꝛdeciz: t a trāsmig[illegible]tiōe babylonis vsque ad christū generationes quatuoꝛdecim.

CHR[illegible]iper matth. ¶ Posq̄s ge[illegible]bus ab abrahaam vsq; ad christum: eas in tres partes diuisit: per generationes. xiij. quia ter completis. xiij. generationibus. nunc est in iudeis status hominū. ab abrahaam eni vsq[illegible]da uid fuerūt sub iudicibus: a dauid vsq; ad trāsmig[illegible]onez babylonis sub regibus: a trāsmigratiōe vsq; ad christū sub pōtificibus: Doc ergo vult demōstrare: [illegible]t semp complet̄is. xiij. generatiōibus mutatus est bonus status: sic completis. xiij. generatiōibus a trāsmigratione ad christuꝫ: nec[illegible]a christo mutari similiter hominū statum: qō t factum est. post xp̄z enim omnes gētes sub vno christo indice rege t pōtifice acti sunt. vnde quādo iudices: reges: t pōtifices christi dignitatē prefigurabāt: semp principia eoꝝm in figura fuerūt christi: primus iudicū iesus naue. primus regum dauid: primus pōtificum iesus filius iosedech. hoc in figura christi fu[illegible]dubit[illegible]nemo. CHRI. in ho. Uel ideo in tres partes diuisit[illegible]generati[illegible]nes: demōstrans q̄ nec q̄ regimine trāsmutati sunt melio[illegible]res sed sub iudicibus regibus: pontifici[illegible]t sacerdotibu[illegible]eisdem pernā ser[illegible]malis: propter[illegible]captiuitates b[illegible]lonis cōmemorat: manifestās q̄ [illegible]hoc sunt cor[illegible]i. Desciscūs autē in egyptum non mem[illegible]q̄ egyptios nō adhuc timebant sicut assyrios vel parth[illegible]quia illud erat antiquū: hoc āt recens: t qz illuc nō ꝓpter pecc[illegible]deducti sunt sicut i babylone. AMBRO. super lucam. Illud autem nō ꝓtermittendum putamus q̄ a dauid temporibus[illegible]sque ad iechoniam[illegible]cum. xvij. fuerūt reges iudee. xiij. generationes Mattheus posuit. Oportet autem cognoscere posse plures esse successiones: pauciozes: generatiōes: possunt enim [illegible]ius viuere aliqui. t seriꝰ generare aut certe penit⁹ ex[illegible]s existere: itaq; non [illegible]ie regum eadem generationum tempoꝛa. GLO. Uel potest dici tres reges esse ꝓtermissos. vt superius dictum est. AMBRO. super lucam. Ruſus ergo cum a iechonia vsq; ad ioseph̄[illegible]atiōez xiij. ꝓputētur postea. xiij. generatiōes ꝓscriptas esse cō[illegible]monauit: Sed si diligēter aduertas: hic quoq; xiij. gñ[illegible]nus poteris iuenire rationem. xij. enim[illegible]oseph[illegible]r: xiij. est christus. duos aūtē ioachim. i. duos[illegible]fuisse bigaria iudicat: patrem t filium. nō igu[illegible]ppe[illegible]te euangelista: sed vtrunq; significat: ita ad[illegible]iechoniā generationem. xiij. computantur. CHRI[illegible]ap mat. Uel vn⁹ iechonias bis numeratur in e[illegible]nel an trāsmigrationem: iterum autem post trā[illegible]gra[illegible]nē. hic enim iechonias cū esset vnus duas habuit cōditiones. fuit enim t rex añ trāsinigrationē q̄si[illegible]fact⁹ a populo dei: factus est t ꝓpatus post trāsinigratiō añ trāsinigratoez numeratur iter reges q̄si re[illegible]ost t[illegible]inigrationem aūt iter ꝓpinquos. AVGV. in li. de cō. euan. Uel ideo vnus in illis ꝓgenitoꝛibus bis numeraꝫ. ideſt iechonias a quo facta est q̄dam in extraneas[illegible]io: qñ i babylonia trāsinigr[illegible]s est. Ubi aūt ordo a recti[illegible]ine flectitur vt eat in dinerium tanq̄ angulū facit: illud aūt qō in angulo est bis numeraꝫ. t B iam xp̄s p[illegible]figurat a circūsione ad ꝓputiū migraturus t lapidē angularē futurum. REMI. Ideo aūt. xiij. posuit gñatiōes: qz denarius significat decalogū: q̄ternarius vo q̄ tuoꝛ libꝛos euāgely. vnde in hoc ostendit cōcoꝛdiam legis t euangely. Ideo etiam quaternarium numerum triplica

Universidad de Deusto
Biblioteca

uit: vt oñderet: qz pfectio legis ꝑphetie ⁊ gratie in fide scē trinitatis consistit. GLO. Uel i hoc numero septiformis gra spūscī significat: dic.n. numerus ex septē ꝯficit: qō aūt geminat: significat gras spūscī corpi ⁊ aīe eē necaria ad salutē. Sic ergo hec gnatio diuidit i tres tesseredecades. prima ē ab abrahā vsqz ad dauid: ita q dauid ibi icludit. ſz secūda a dauid vsqz ad trāsmigrationē. ita q dauid ibi nō icludit: ſz trāsmigratio sub eo ponit. est. tertia ē a trāsmigratōe vsqz ad xpm: in q si dicam⁹ iechoniā bis numeratū trāsmigratio iclusa ē. In pma significant hoies añ legē: in ō quosdaz hoies nālis legis numes. sabrahā isaac ⁊ iacob: oēs vsqz ad salomonē. In scōa significant hoies sub lege: oēs enī q i ea iuerunt sub lege fuerunt. In tertia hoies grē. qz terminat ad xp̄m grē dator fuit: in q etiā liberatio a captiuitate babylone facta ē: significās liberatiōez a captiuitate per xpm factā. AVG. de cō. euā. Cū aūt ꝙterdenas gnationes trib⁹ distinxisset articulis: non tamē eas dixit in suma vt diceret: fiunt oēs. xlij. vnus. n. i illis ꝓgenitoribus bis numerat. scz iechonias: sic q̄ nō. xlij. q faciūt ter. xiij. ſz ꝓpter vnum bis numeratū. xl. ⁊ vna gnātiones fiūt. Matthæus igr q regiā in xpo ostituerat ī sinuare psonā: excepto xpo. xl. hoies in gnationū serie numerauit: Numerus. n. iste illud tps significat quo i hoc seculo regi nos oportet a xpo ſm disciplinā labo riosā quā significat illa vga ferrea. Qz aūt numerus iste hāc tpalē vitā eternāqz significet: illa itrim cā de primo occurrit: q ⁊ tpa annoꝝ quadripartitis vicibus cu..rit: ⁊ mūdus ipe ꝙtuor ptibus terminat: ab ori.. ⁊ occidēte: aquilone ⁊ merdie. xl. aūt q̄ ter bīt decē. Po.. ipsa decē ab vno vsqz ad ꝙtuor ꝓgredīte numero ꝯsum.. nt. GLO. Uel marius ad decalogū refert: ꝙternari.. a. pītēvitā q̄ p quatuor tpa trāsit: vel p decē vetus test.. p quatuor nouum.

REMI. Sigs aūt voluerit ōre e.. int. xl. ⁊ due gnationes: qz nō est vnus iechonias: sed duo dicendū est q ⁊ iste nūerus ꝯgruit sancte ecclie..nascīt. n.a septenario ⁊ senario: nā series septē. xl. ⁊ duo faciūt. Senarius refert ad ꝓbozez: septenarius vero ad requiem.

¶ Christi aūt generatio sic erat: cū esset desponsata mater iesu maria ioseph antequam cōuenirēt inuēta ē in vtero hīs de spiritu sancto.

CHRI. sup matth. Añ supi⁹ dixerat: iacob ātē gēuit ioseph cui despōsata maria genuit iesuz: ne aliqs audiētiuz sic esti maret eē natiuitatē qūo ꝓcedētiū patrū: ipse ordinē narrationis suc..cedens d..cit. Christi aūt gnatio sic erat. ac si diceat. Hnatio qdez eoꝝ quos exposuimus patꝝ fic fuit: qué admodū. ..erunt: Christi ātē gnatio nō sic. ſz ita erat: Cuz esset despōsata m..r. CHRI. in vo. Quasi enī aliqd nouuz dictu rez ꝑmittit n..odū gn.. dicere: ne audiēs viz marie estimes natū ..le..nāe REMI. Pōt aūt ad supioza referri hoc m.. Sic er.. gnatio sicut dixi. i. Abrahā genuit isaac. HIERO. Sed āre nō de simplici virgine: ſz de despōsata ꝓcipit: ꝑm.. vt p.. ātēz ioseph ozigo Marie mōstret. scdo ne lapidaret a iudeis vt adultera. tertio vt in egyptū fugiens hāret solaciū mariti. Martyr etiā Ignatius q̄rtā addidit cāz: vt partus ingeni.. eius celaret a diabolo: dū eū putat nō de vgine. ſz de vir.. generatū. CHRI. super matth. Ideo aūt ⁊ despōsata ⁊ domi dita: nā quēadmodū in ea que in domo viri cōcipit: itelligit cōceptio naturalis: ita in ea q̄ extra domum ꝓcipit: est suspecta coniunctio:

HIERO. ꝓtra beluidiū: Sciendū .... q⁹ beluidius qdā bō turbulētus accepta mā disputādi blasphemare ꝓtra ōi matrez icepit: cuius prima ꝓpositio fuit: Matthæus loquitur sic: cū eēt despōsata. Ecce igt habes despōsataz: nō cōmendataz vt dicitis: ⁊ vtiqz nō ob aliud despōsatā nisi ꝓlonizz nuptur̄. ORIGE. Despōsata fuit quidem ioseph: nō tamen in ꝓcupiscentia iūcta. Mater eius iquit mater ꝛmaculata: mater icozrupta: mater ītacta. Mater eius: cuius ei⁹: mater est dei vnigeniti domini regis oiuz plasmatoris ⁊ redēptoris cūctoꝝ. CIRIL. Quid enī videbit aligs in scā virgine ꝑter alias: si dei mr̄ nō sit ſz xp̄i vel domini: vt Nestorius dicit? Nihil enī absurdū ē etiā si voluerit quis matrē vniuscuiusqz vnctozū christi noīare genitricē. Sola vero ꝑter illas sancta virgo ⁊ xp̄i genitrix itelligitur ac dicit. Genuit enī nō purum boiem ſm vos: sed incarnatum potē ⁊ hominē factuz ex deo patre verū..m. Sed fortsitan illud ais: Dic mihi putasne diuinitatis facta est virgo. Et ad hoc quoqz dicimus. qz natū est ex ipsa dei suba eius verbū: ⁊ sine ꝓncipio tēporis semp existens genitori: in nouissimis ātē tēporibus quon..carо f..ctū est: hoc est vnitū carni animā habēti rōnalem: natuz etiaz dicit carnaliter ꝑ mulierem.

Assimilat aūt quodāmodo natiuitati que ē ex nos hoc sacramentum: matres etenī terrenozum ministrāt nature coagulatā paulatim carnē pficiendam in specie humana. Immittit aūt animali spūs deus. Sz ls sint iste solūmodo terrenoꝝ cozpoꝝ mres: attamē pariētes totum animal ⁊ non ptem peperisse dicunt. Tale aūt aliquid gestum ꝓcipimus in generatiōe emanuel: natum eni est ex ꝓis substātia dei vbu... Quia vero carnem assumpsit ꝓpriam eam faciens: necarium est cōfiteri qz natus est ſm carnem ꝑ mulierem. Quia igit ⁊ deus vere est: quomodo dubitabit quispiā sanctā virginē dicere genitricē? LEO papa in sermōe ō natiuitate. Nō autem te dei cōceptus turbet: partus te nō confundat auditus: qñ virginitas ꝙquid est humani pudoris excusat: aut que becverecūdie lesio vbi inyt deitas cū amica sibi semp integritate ꝓsortium? vbi est iterpres angelus fides ꝓnuba: dispēsatio castitas: donatio virtus: iudex cōscientia: causa deus: cōceptio ītegritas: vginitas partus: virgo mater? CIRIL. ad Joānez antiochenū. Sed si de..lo ⁊ non ex ipsa sanctum cozpus christi factū esse dicerem⁹ vt valētinus: quomodo itelligeret ōi genitrix Maria? Nomen autem matris ostendit cuz subdit: Maria: BEDA super lucam. Int..rpretat aūt maria stella maris hebraice: dñe..ace: qz ⁊ lucem salutis ⁊ dominū mūdo edidit. Lui aūt despōsata fuerit: ostēdit subdēs: Joseph. CHRI. sup matth. Ideoqz fabro lignario Maria despōsata erat quoniā christus ecclesie spōsus oium salutē hominum operatus erat ꝑ lignū crucis. CHRI. in homelia: Qz aūt sequit. Anteq̄ cōuenirent nō dicitur: anteq̄ duceret in domū spōsi etenim iam intus erat. Consuetudo enī multotiens veterib⁹ erat in domo despōsatas hre: qō ⁊ nūc quoqz fieri vr: ⁊ gñi loth ītus cū ipso erāt. GLO. Sz dr̄. Anteq̄ ꝯuenirēt: ad carnis cōmixtionē. CHRI. sup matth. Ut nō ex compassiōe carnis ⁊ sanguinis nasceret q ex deo natus ē: vt carnis ⁊ sanguinis solueret passionē. AVG. de nup. ⁊ cōcu. Nuptialis etiam cōcubitus ibi nō fuit. qz in carne peccati fieri non poterat sine vlla carnis concupiscentia que accidit ex peccato: sine qua concipi voluit: qui futurus erat sine peccato: vt hic etiā doceret omnē que de concubitu nascitur carnez esse peccati: quando quidē sola que non inde nata est: non fuit caro peccati. AVG. in ser. de nati. Nascitur etiā ab ītacta femina christus: qz fas non erat vt virtus ꝑ voluptatē: castitas ꝑ luxuriam: per corruptionem incorruptio nasceret. nec poterat nisi nouo ordine aduētare de celo: qui vetustū moztis destruere veniebat imperiuz. Regnū igitur tenuit virginitatis: que regez genuit castitatis. iō et dr̄s nr̄ virgineū sibi requisiuit hospitiū habitādi: vt nobis ꝙderet deū i casto cozpore portari debere: q̄ qui scripsit la..pideas tablas suū stilo ferreo: ipe grauidauit mariaz spiritusc̄. vñ dicit. Inuēta est in vtero habēs. HIE. Nō ab alio iuēta est nisi a ioseph qui pene licētia maritali oia nouerat. CRHI. sup matth. Nam sicut historia non incredibilis docet: qñ gesta sunt q̄ refert lucas: Joseph ab

sens erat. nec. n. cōueniēs ē putare ꝑtē ioseph itroisse angelū ad mariā: ⁊ dixisse q̄ dixit: ⁊ mariā nō dixisse quecūqz nō dicit. Et si credamus angelū potuisse itrare ad eā? log: plane tñ mariā abusse i mōtana ⁊ mansisse cuz belisabeth mensibus trib⁹? polē nō fuit ꝑtē ioseph: qz necesse erat vt absentatōis eius ⁊ mansionis diutine regreret cās: postq̄ aūt redyt pegre post tot mēses iuenit eam grauidam manifeste. CHRI. i bo. Propzie aūt dicit. Inuēta ē: qō ō non excogitatis dicī ꝓsuetū ē. Ne..ūt molestes euāgelistā iterrogādo qualr̄ sit nat⁹ ex vgine..euiter expediuit se dicens: De spūsancto: q̄si spūsanctus ē q ē hoc miraculū opatus. neqs. n. gabriel: neqz matthe⁹ amplī⁹ dicer̄ potuerūt. GLO. Hoc ergo qō dr̄: Est ex spūsancto: euāge..lista exp..te sua adduxit: vt cū diceret hre i vtero: oīs mala remouer..t suspitio a mē tibus audiētiū. HIERO. i expo. ca. fi. Non aūt sic̄ gdam sceleratissime opinār̄: spūsanctū dicim⁹ fuisse ꝑ semine: ſz potētia ac vtute creatoris dicim⁹ opatū. AMBRO. in lib. de spūsancto. Qō. n. ex aliquo est: aut ex suba ē: aut ex ptāte eius ē. ex suba sicut filī⁹: qz a ꝑre. ex ptāte. sic̄ ex deo oia: quō ⁊ i vtero habuit maria ex spūsancto. AVG. ad eustochiū. Profecto aūt iste mo..do nat⁹ ē christus ō spūscō: ut insinuat nobis gram dei: q̄ bō nullis ꝓcedētib⁹ meritis i ipso exordi ne nature sue quo eē cepit: vbo dei copularet̄ i tantā ꝑsone vnitatē: vt idē ipse eēt filī⁹ dei. Sz cū illā creaturā quaz vgo ꝓcepit ⁊ pepit: q̄uis ad solā psonā fily ptinentē tota trinitas fecerit: neqs. n. sepabilia sunt opa trinitatis: cur i ea facēda solus spūscūs noīatus ē: an ⁊ qñ vnus triū in aliquo ope noīar̄: vniuersa opari trinitas itelligī? HIERO. Sz inqt beluidi⁹. Neqz ō nō ꝙuteris euāgelista dixiſz pusq̄ ꝯuenirēt: qz nemo de nō prāsuro dicit añq̄ prāderet: q̄si si gs diceret. Añq̄ in portu prādere ad aphricā nauigaui: nō ..et stare sniā: nisi ei i portu prādēdum sit qñqz: aut non poti⁹ sit intelligēdū sic: q⁹ añ ls sepe ⁊ sequētia idicet. tamē nōnunq̄ ea tñ q̄ ꝓius cogitabant ondit: nec necesse sit vt cogitata fiant. cum ideo aliud int..ruenerit: ne ea que sunt fierent. HIERO. Non ergo sequit vt postea conueneriat: sed scriptura qz factū non sit oñdit. REM.. Uel hoc vbū ꝯuenīēdi: nō ipz cōcubitū: ſz tēpus significat nuptiaꝝ. idest q̄si ea q̄ fuerat spōsa ꝓcipit eē vxor. Est. n. sensus. Añq̄ ꝯuenirēt. i. añq̄ rite solēnia nuptiarū celebrarēt. AVG. ō cō. euā. Hoc quēadmodū fcm̄ sit qō hic ꝓtermisit lucas: exponit post cōmemoratū ꝓceptū ioānes ita narrās. In mē se aūt sexto missus ē angel⁹. ⁊ ifra. Spūscūs supueniet i te. hoc q̄ ē qō matthe⁹ cōmemoranit dicēs. Inuēta ē in vtero hīs ō spūscō. nec ꝓtrariū ē: qz lucas exposuit qō matthe⁹ ꝓtermisit. Sic̄ nō ēcōtrariū: qz matthe⁹ deīceps ꝓtinet qō lucas ꝓtermisit. Segr̄. n. Joseph āt vir ei⁹ cū eēt iust⁹ ⁊c. vsqz ad eū locū vbi scriptū ē ō magis: q⁹ p aliā viā reuersi sunt in regionē suā. Sigs aūt velit vnam narrationē ex oīb⁹ q̄ de xpi natiuitate dñr ab alterutro: si hec ꝓtermittūt: ordinare sic pōt. Christi gnatio sic erat. Fuit i diebꝰ herodis ⁊c. vsqz ibi: Mansit aūt maria cū illa quasi mēsib⁹ trib⁹ ⁊ reuersa ē i domū suā. Et tūc addēdū ē qō hic dr̄. Et inuenta est in vtero habens de spiritusancto.

¶ Joseph aūt vir ei⁹ cū eēt iustus. ⁊ nollet eā traducere voluit occulte dimittere eam.

CHRI. in bo. Luz dixisset euāgelista q⁹ ex spūsancto ⁊ sine ꝯcubitu inuenta ē i vtero hīs: ne suspectū hr̄e xpi discipulū q̄si grādia ō suo magro fingentē. introducit ioseph ꝑ ea q̄ passus ē: ad fidē eoruz que dcā sūt ꝓferētē. vnde dicit. Joseph aūt vir ei⁹ cum eēt iust⁹. AVG. i ꝑmo. ō ..tiuitate. Intelligens. n. ioseph marie vtez grauidari turb..t. q⁹ mariā quam de tēplo dñi accepat: ⁊ nōdum cognouerat: grauidam sentiebat: secūqz erubescebat disputans ⁊ dicens. Quid faciam: pdo: aut taceo: Si ꝙdidero: adulterio non consentio: sed vitium crudelitatis icurro. q: ſm moysi sentētiam lapidandā eaz eē cognosco. Si tacuero: malo cōsentio: ⁊ cū adulteris ꝓportionē mea pono: qñ q̄ tacere malū ē: adulteriū ꝙdere pei⁹ ē: dimittā eā a ꝯiugio. AMBRO. sup luc. Pulchre aūt docuit scūs matthe⁹ qd facere debeat iustus: q oppzobriū ꝯiugis deprehēderit: vt incruētum ab homicidio: castū ab adulterio ꝑstare se debeat. ⁊ iō dicit. Cū eet iust⁹. Ubiqz q̄ i ioseph iusti..a ⁊ psona fuat..lis ozne: lingua. n. iusti logt iudiciū viratis. Sz quō ioseph cū crimē celet vxoris: iustus describit? CHRI. in bo. In lege. n. ꝓceptū ē: ñ solū reos: ſz cōscios criminū obnoxios eē peccato. HIERO. Sed sciēdum q⁹ iustū..sū in oibus dicit. Est. n. iustitia ⁊ uaritiā nō hre: ⁊ vlīs vtus: ⁊ sic noīe iustitie maxime vtiē scriptura. Justus igit̄ exīs. i. benign⁹ ⁊ mitis. voluit occulte dimittere eā: q̄ nō solū traditōi: ſz ēt pene ſm legē obnoxia videbat. ſz ioseph vtrūqz remisit q̄si supra legē viuēs. sicut. n. sol añq̄ radios mōstret: mūdū clarificat: sic ⁊ xp̄s añq̄ nasceret̄ multa signa pfecte iustis appere fecit. AVG. ō ver. dñi. Uel alr̄. sol⁹ nr̄i qz aliqs peccauerit i te: ⁊ eū vis cozā hoīb⁹ arguere: nō es cozrector: ſz pditoz. vñ vir iustus ioseph tāto flagitio qō ō vxore fuerat suspicat⁹ magna benignitate pepcit. Erubescabat vtiqz certa adultery suspitio: ⁊ tñ qz ipse solus sciebat: noluit eā diuulgare: ſz occulte dimittere volēs. ꝑdesse peccāti: nō punire peccanti. HIERO. Ut hoc testimoniū marie est: q⁹ ioseph sciēs illius castitatē ⁊ admirās qō euenerat: celat filētio cuius mysteriū sciebat. REMI. Uidebat. n. grauidā quaz nouerat castā: ⁊ qz lege.. Egrediet̄ vga ō radice Jesse: vñ nouit mariā duxisse oz..nē: ⁊ legerat ēt. Et.. vgo ꝓcipiet. ñ diffi..lebat hāc ꝑphetia..a eē iplēdam. ORIGE. Sz si suspitionē ieā nō ha..t: quō iustus ere..t imaculatā dimitteret: Jō q̄ dimitte.. volebat: qñ magnū sacrm̄ i ea eē cognoscebat: cui apprōp..aī se idignū estimabat. GLO. Ut cū vellet eā dimittere..ust⁹ erat: cū occulte: pius notat: eā ab ifamia defēdēs: ⁊ hoc ē: cū e.. iust⁹ voluit dimittere eā: cū nollet eā traducere i publicū. i. diffamare: voluit hoc facere.. ..ulte. AMBRO. sup lucā. Nemo ..t quā nō accepit dimittit: ⁊ iō quā volebat dimittere fatebat acceptā. GLO. Ut cum nollet eā traducere i domū suā ad cohabitationē assiduā: voluit occulte dimittere eā. i. tps nuptiaꝝ m..re. vā. n. vtus ē cum nec pietas sine iustitia: nec sine pietate fuatur iustitia: q̄ sepate ab iuicē labunt̄. Ut iustus erat ꝑ fidē q̄ credebat christū ō vgine nasciturū. vñ voluit se humiliare añ tantam gratiam.

¶ Hec aūt eo cogitante. ecce angelus dr̄ apparuit in somnis ioseph dicēs. Joseph fili dauid. noli timere accipe mariā cōiugē tuā. Dō.. i ea natum est de spiritusancto est.

REMI. Quia sicut dictū est cogitat ..ph occulte mariam dimittere. hoc aūt si feciſz: pl..ent qui eum magis suspicarent eam eē meretricē q̄ virg.. Propterea repente cōsilium ioseph diuino mutatu..t. ..o. vñ dr̄. Dec āt eo cogitāte. GLO. In quo notat animus sapiētis q nihil temere vult incipe. CHRI. in bo. Notatur ēt mansuetudo ioseph: qz nulli enarrauit sua suspitionē: neqs ei q̄ suspecta erat: sed i se cogitabat. AVGV. in ser. de natiui. Sed ioseph ista cogitante non timeat Maria dauid filia: qñ ficut dauid veniam contulit sermo ꝓphoeticus: sic mariam liberat angelus saluatoris. Ecce enim iterum virginis ille paranimphus gabri..uenit. vnde sequitur. Ecce angelus domini apparuit ioseph. GLOSA. Hoc igitur verbo apparuit: significatur potestas apparētis: q quando vult ⁊ quō exhibet se videndū. RABA. Quomodo āt angel⁹ ioseph apparuerit demonstrat̄ cū dr̄. In somnis. i. quomō iacob scalam vidit ꝑ imaginationez quandam oculis cordis ostensam. CHRI. in bo. Ideo autem non apparuit

Universidad de Deusto
Biblioteca

mãifeste ioseph sic pastozib⁹:q2 valde fideł erat:pastozes
aũt idigebant quasi rudes. Virgo aũt idiguit:quasi primo
ō maximis istruēda. Similr ēt zacharias idiguit añ cōcep
tionē plis mirabili visione. GLO. Apparēs angelus nom
exprimit:genus commemozat:z timozē excludit dicēs: Jo
seph fili dauid:ioseph eū ex noie:q3i notuz z familiarē sibi
ondit. CHR. sup matth. Filiū dauid ei nominās:voluit
eū adducere ī memoziā passiois dei ad dauid:vt de semine
ei⁹ xps nasceret. CHRI. ī ho. Dicēs aũt. Noli timere. mō
strat eū iā timere ne offenderet deū q3i adulterā hās. als ne
q3 cogitasset eā expellere. SEVE. Spōsus ēt ne timeat ad
monet:q2 pius añus dū cōpatiť pl⁹ paueſcit:ac si dicat. Dic
non ē mortis causa sz vite. q2 q̄ vitam parturit:nō meretur
occidi. CHRI. sup matth. Dicēs ēt ne timeas:cognitoz
se cordis eius oñdere voluit. vt p hoc futuroz bonoz q̄ de
xpo erat dicturus faceret fidē. AMBRO. sup lucā. Nō āt
te moueat:q2 ea cōiugē vocat. nō.n. vginitatis ereptio. sz cō
iugy testificatio. nuptiaz celebratio ōclarať. HIERO. cō
tra helui diū. Nō tamē ē putandū q2 ex eo q2 vroz ē appella
ta spōsa eē desierit:cū hanc eē cōsuetudinē scripture nouē
rimus:q2 spōsos viros z spōsas appellet vrozes:sic deutro
nomy testimōio approbať. Sigs ingt inuenerit vginē despō
satā viro ī cāpo z vī faciēs dormierat cū ea mozi at:q2 būili
uit vrozē primi sui. CHRI. in ho. Dicē aũt, Noli timere acci
pere. i. ne retinere:tā. n. mēte dimissa erat. RABA. Ut noli
timere accipe eam. nuptiali cōuen[illegible]assida cohitatione.
CHRI. sup matth. Propter tr[illegible]uit eās apparuit angel⁹
ioseph hoc dicēs. ei. primo ne iustus omo ignozās faceret rē
iniustaz ex ppositto iusto: deinde pter honoz ipsius ma
tris. nā si dimiss. fuisset apud infi[illegible]turpi suspitōe care
re nō poterat. tertio vt itelligēs i[illegible]ph scām cōceptionē di
ligētius se custodiret ab illa q̄ m[illegible]as. iō tam nō añ cōceptio
nē vginis venit ad ioseph:vt nec cogitarz h̄ q̄ cogitauit:ne
pateret q̄ passus é cal[illegible]rias culpā ifidelitatis incurrens ō
ceptōe cōiugis iam longeue:icredibilioz. n. erat res:vginē
posse cōcipe q̄ anum. CHRI. in ho. Uel iō turb[illegible]o iaz io
seph angelus venit vt appareat ioseph sapia:z vt hocipsuz
fieret ei eozū que dicebāť dēmatio. Dū. n. audit ab āgelo
q̄ intra se cogitauerat:idubitabile signuz erat q2 a deo mit
teret:cui⁹ solius est scire cordis secreta. Sermo ēt eu[illegible]ge
liste insuspicabilis. it:demonstrās ioseph passum qō impro
babile é vir pati. Virgo ēt oēm malā suspitionē effugit ex
hoc:q2 vir qui zelotipiā passus é: eā suscepit:z post cōceptio
nē seruau[illegible]. Ideo aũt vgo ioseph hec q̄ angel⁹ nūciarat non
dixit:q2 no estimabat sibi credi a spōso:z maxime iam in su
spitionē deducto. Virgini aũt ante cōceptionē ānunciat an
gelus ne si post cōceptiōem deferret:in angustia eēt. Opoz
rebat aũt extra turb[illegible]onē eē illam matrē:q̄ oiuz cōditoz
recepit. CHRI. in ho. Non solū aũt angel⁹ ab iniqua com
mixti[illegible]ne vginis me[illegible]causat:sed z supra nām cōcepisse demō
strat:nō solū ti[illegible]noz auferēs sed z letitiā addēs. vñ subdit.
Quod. n. in ea natu[illegible]spūsancto ē. GLO. Aliud é nasci in
ea:z aliud ab ea:nasci ab ea é prodire in lucē:nasci in ea est
idē quod cōcipi:vel fm pscientiam āgeli quā habz ex dō: cui
futurū quasi preterituz ē natum dicit. AVG. ō quest. no.z
ve. testa. Sz si de spūsancto nat⁹ est xps:cur dictū ē: Sapiē
tia edificauit sibi domū: Quō ista gemina rōne dz itelligi
Primū. n. domus xpi eccl'ia é quā edificauit sibi sanguine
suo. deinde pōt z corpus ei⁹ dici dom⁹ ei⁹: sic dr templū ei⁹.
Factū aũt spūsancti: factū filij de[illegible]pter nāe z volūtatis
vnitatē: siue. n. pr faciat siue filius siue spūscūs: trinitas ē q̄
opať: z quicqd tres fecerint: dei vnius ē. AVG. in enche.
Nunq̄id tamē ideo dicturi sum⁹ patrē boīs xpi eē spūsā
ctuz: vt deus pr verbū genuerit: spūsanctus boiem: qō ita
absurdum est: vt nulle fideles aures id valeant sustinere.
Quō g̃ dicimus xpm natum de spūsancto: si nō eum genuit
spūsanct⁹: an q2 fecit cū: inquātū. n. homo ē fact⁹ ē: sic apo
stolus dicit. Fact⁹ ex semine dauid. s. carne: neq3. n. q2 mun
dum istū fecit ds: dici eū fas ē dei filiū: aut natū ex deo: sed
factū vel creatū vl' cōditū. hic aũt cū ꝓfiteamur eū natū de
spūsancto z maria vgine: quō nō sit filius spūsci z sit filius Ma
rie vginis: nō g̃ cōcedēdū ē q2 d nō aliqua re nasciť: ꝓtinuo
eiusdē rei filiū nūcupādū. vt. n. omittā alr ō boīe nasci filiū
alr capillū: pediculū z lūbricum: quoz nihil é filius. Certe ho
mines q̄ nascūť ex aqua z spū: nō aō filios recte eos dixerit
gspiā: sed dei patris z matris eccl'ie. Sic g̃ ō spūsancto nat⁹
est: z filius dei patris ē nō spūsancti.

¶ Pariet aũtē filiū: z vocabis nomē eius Jesū: ipse. n. saluū faciet ꝓpulū suū a peccatis eoz.

CHRI. in ho. Qz hoc q̄ angel⁹ ad ioseph dixerat supza hu
manā cogitatōem z legē nature erat: non solū ex ꝓteritoruz
reuelatione cōfirmat q̄ dixerat: sed ēt ex futuris dicēs. Pa
riet autē filiū. GLO. Ut. n. non videreť ioseph ampli⁹ cō
iugio non eē necessarius: cū cōceptio eēt facta sine ei⁹ auxi
lio: oñdit q̄ quis nō sit necessari⁹ cōceptui: tū vtilis ē pcu
rationi; q2 ipsa pariet filiū: z tūc m[illegible]z filio erit necessari⁹:
matri: vt ab ifamia defēdat: filio: vt eū nutriat z circūcidat.
Que circūcisio notať vbi dic̄. Et voca. no. ei⁹ Jesū. In circū
cisione. n. solet dari nomē. CHRI. sup matth. Nō autem
dixit pariet tibi filiū sic ad zachariaz. Ecce beliſabeth vroz
tua piet tibi filiū: q2 mulier g̃ ex viro cōcipit: marito suo fi
liū parit: q2 magis ex illo é q̄z ō ipa. hec āt q̄ nō é ō viro cōce
perat: nō viro filiuz pepit: sed sibi trimō. CHRI. ī ho. Ut
ídeterminate hoc posuit: vt oñdat q2 eū pepit ozbi terraruz
vniuerso. RABA. Dic̄ āt. Uocabis nom⁹: z nō ipones. q2
ab eterno impositū est. CRI. in ho. Dinc aũt oñdit admi
rabilē. eē partū. q2 de⁹ é g̃ nomē desup p āgelū mittit: nec
nomē q̄cūq3 sed q̄ é infinitozum bonoz thesaurus. Jo45
iterptať illud angelus: bonā substitutēs spez. z ex hoc ad cre
dendū quod dicebať: inducit. ad talia. n. credēda facili⁹ ac
cedere cōsueuim⁹. HIERO. Jesus. n. hebzeo ſmone sal
uator di[illegible]tur: Etymologiaz g̃ nominis significat dicēs. Ipe
enim saluum faciet pplm suū a peccatis coz. Ostendit enī
eundē totius mūdi saluatoz: z nostre salutis auctoz. Sal
uat quidē non incredulos: sed pplm suū. hoc est in se credē
tes saluat: nō tam a visibilibus hostibus q̄ potius inuisibili
bus. hoc é a peccatis saluat: nō armis pugnādo. sed peccata
relaxando. SEVE. Ueniāt z audiant q2 requirunt: quis ē
quē Maria genuit: Ipse. n. saluum faciet pplm suum: non
alterius saluū faciet pplm. vñ a peccatis eoz: eē deum qui
peccata donat si xpianis nō credis: crede infidelib⁹ vel iu
deis dicētib⁹. Nemo pōt peccata dimittere nisi sol⁹ deus.

¶ Hoc aũt totū factum est vt adimpleretur quod dictū é a domino per ꝓphetā dicentem. Ecce virgo ī vtero habebit z pariet filiū z vocabiť nomē eius emanuel. qō é interpretatū nobiscū deus.

REMI. Mos fuit euangeliste ea q̄ dicit de veteri testamē
to cōfirmare ꝓpter iudeos q2 in xpm crediderant: vt agno
scerēt ea eē cōpleta in gr̃a euangelij q̄ predicta fuerant ī ve
teri testō. z subdit. Hoc autē totū factum é. Querendū aũt
é in hoc loco quare dixerit hoc totum factum esse: cuz supe
rius solam ceptionē narrauerit. Sed sciendum q2 hoc iō
dixit: vt demonstraret q2 ante in pscientia dei factum fuit: q̄
fieret apud hoīes. Siue q2 pteritaruz rerum erat narrato:
totum factū eē dixit: q2 q̄ hoc scripsit: iam totum factum
erat. RABA. Uel hoc totū factum esse dicit: q2 virgo de
sponsareť: q2 casta seruareť: q2 grauida inueniret: q2 per an
gelum reuelareť: vt adimpleret q̄ dictuz est. Nō. n. hoc ī
pleret q2 virgo cōciperet z pareret: nisi despōsata eēt: ne la
pidaret: z nisi ab angelo secretū detegeret: z ita eaz ioseph

accipet: dimissa p infamiā efflueret: z lapidatione periret.
Si g̃ añ ptum periret: cassareť ꝓphetia q̄ ait. Pariet filiū.
GLO. Uel pōt dici: q2 vt nō ponit causaliter. non eniz iō
impletū é: q2 ip̄lēdū erat: ponitur autez cōsecutiue: sicut z ī
Geneſi: suspēdit altez in patibulo: vt dirigatur veritas pba
reť: q2 vno suspēso directoris vitas é, pbata: sic z ī hoc loco i
telligēdū é: q2 hoc facto qō pdictuz est: pphia impleta é.
CHRI. in ho. Uel aliter: Quia vidit angel⁹ abyssū diui
ne misericordie nature leges solutas: z eū qui erat oīb⁹ sup
ior: ad hoīez q2 erat oīb[illegible]inferior descēdisse. Dec z huiusmōi
vno verbo ostendit dicēs. Hoc autem totum factuz é. q. d.
ne putes q2 hec nūc tm deo placeāt: olim pordinata sūt: de
center. n. angelus nō vgini: sed Joseph ꝓphetiā inducit: q̄si
in ꝓphetis meditanti z experto. E primo uidez vginē cō
iugē appellauerat: nūc aũt vginē cū ꝓphaz inducit: vt hoc
ét a ꝓphā audiret: q̄si diu pmeditatū. vñ ad fidē eoz q̄ di
cebāť: iducit esaiaz vl' magis deū. nō. n. dicit: Ut ipleret qō
dictū é ab esaia: sz qō dcm est a dño p esaiā. HIERO. sup
esaiā. Quñ āt pmittit ī ꝓphia. Dabit dns ipse vob signū. no
tū dz eē atq3 mirabile. Si āt iuuēcula vl' puella vt iudei vo
lūt: z nō vgo pariat: q̄ signū poterat appellari: cū hoc nom
etatis sit: nō integritatis: Et reuera vgo hebraice bethula ap
pellať: q̄ ī pūti loco nō scribiť ī ꝓphia. Sz p hoc vbo ꝓsitū
est Palma: qō pter. lxx. oēs adolescētulā trāstulerūt. Pozro
balma apō eos ambiguū é. dr. n. z adolescētula z abscōdi
ta. g̃ balma nō solū puella vl' virgo: sz vgo abscōdita dr z se
creta: que nūq̄ viroz patuerit alpectib⁹: sz magna parentū
diligentia custodita sit. Lingua quoq3 punica q̄ ō hebzeoz
fontibus ducit ꝓpe vgo balma appellať. In nro quoq3 ser
mone balma dr scā: oīumq3 pene liguaz vbis vtit hebzei:
z q̄tū cū mea pugno memoria nūq3 me arbitroz balmam
de muliere nupta legisse: sz de ea q̄ est vgo: vt nō vgo solum
mo sit: sz in annis adolescētie. pōt. n. fieri vt vgo sit vetula.
Ista āt vgo erat ī ānis puellarib⁹: vl' certe vgo nō puella que
adhuc viz nosse nō posset. HIERO. sup matth. Pro eo
aũt q2 euāgelista matth. dic̄. In vtero bēbit. in ꝓphetā qz
futuz pdicit: significat qō futuz sit: z scripsit: Accipiet. Euā
gelista aũt qz nō de futuro sz de ꝓterito narrat historiā: mu
tauit accipiet: z posuit Habebit: qui āt hz nequaq3 acceptu
rus é. Dicit autē. Ecce vgo ī vtero habebit z pariet filium.
LEO in epla ad Flauianū. Cōcept⁹ ꝓpe é ō spūscō intra
vez vginis matris q̄ ita illū salua vginitate edidit: quēad
modu3 salua vginitate cōcepit. AVGV. ī ſmo. ō natiui.
Qui. n. dirupta corporuz mēbra in alys poterat reītegrare
tangēdo: q̄ tomagis ī sua mre qō iuenit itegrū nō violauit
nascēdo: creuit. n. in eius partu corpis itegritas poti⁹ q̄ de
creuit: z vginitas ampliata é potius q̄ fugata. THEO. ī
ser. epheſi. cōcily. Qz vo pbotinus puz hominem dicit qui
natus é: dei non dicēs ptum: z qui ex vulua processit boiez
ꝓponit a deo diuisum. dicat nunc quō nā humana per vul
uam virginalem nata: vginitatē vulue fuauit incorruptā:
nullius enī hominis mater vgo pmansit. Sz q2 nat⁹ é car
ne de⁹ verbū: custodit virginitatē: sciꝑm per verbum esse
oñdens. neq3. n. nrm verbum cū parit corrumpit mentem:
neq3 de⁹ verbū partū eligēs pemit vginitatem. Segť. Et
vocabunt nomē eius emanuel. CHRY. in ho. Consuetu
do qdē é scripture res q̄ ꝓtingūt ꝓ nominibus ponere. Ni
bil g̃ é aliud qō dicit: Uocabūt nomē eius emanuel. q̄ vi
debunt deum cuz boībus. vnde nō dicit vocabi[illegible]: sz voca
bunt. RABA. Primo quidē angeli psallētes: icōo apli p
dicātes: adhuc z sancti martyres: deīde cuncti credentes.
HIERO. sup esaiam. Septuaginta aũt reliqui trāstule
runt silr Uocabis: ꝓ quo hic scriptū é: Uocabūt: qō in he
bzeo non habeť: verbū. n. charatim: qō oēs interptati sunt
vocabis: pōt intelligi z vocabit: q2 ipsa. s. virgo q̄ cōcipiet et
pariet xpm: emanuel appellatum sit nomine: qō interptať

nobiscū deus. REMI. Querendū autē é quis interptatus
hoc nom⁹: ppheta aut euangelista aut aliqs trāslator? Sed
sciendū q2 ppha nō é interptat⁹. scō autē euāgeliste qd necesse fuerat interptari: cuz scriberet hebzeo ſmone: fortasis qz
hoc nom⁹ obscuz erat apō hebzeos: iccirco dignū erat iter
ptatione. Sz magis credēdū é q2 aliqs trāslator sit interpre
tat⁹: ne haberet hoc nomē obscuz apud latinos: hoc deni
qz noie due substātie: diuinitatis. s. z humanitatis. ī vna pso
na dñi nrī Jesu xpi designať: qz q̄ añ oīa secula ineffabiliter
genit⁹ é a deo pre: idē ipe ī fine tepoz fact⁹ é emanuel. i. no
biscū de⁹ ex vgine mre. Qz aũt dicit nobiscū deus: pōt intelligi
hoc modo. nobiscū fact⁹ é. i. passibilis: mortalis: z poīa nrī filius
absqz peccato: siue qz subam nre fragilitatis quaz assūpsit
substātie siue dīnitatis ī vnitate psone cōiūxit. HIERO.
sup esaiaz. Sed sciēdū q2 hebzei hoc de eccchia filio achaz
ꝓphetari arbitrāť: q2 ipso regnāte capta sit samaria: qō om
nino pbari nō pōt. Sigdē achaz filius ioathan regnauit sup
iudeā z hierlm ānis. xvi. cui succe[illegible]sit ī regnu filius ei⁹ eccchi
as annos natus. xxiij. z regnauit sup iudeaz z hierlm ānis
. xxix. quō g̃ quā vidit pmo āno achaz ꝓphetiā ō eccchie cō
ceptu dr z natiuitate: cū eo tpe cuz regnare cepat achaz iaz
nouē esset eccchias ānoz: nisi forte sextū eccchie regni an
nū quo capta é samaria: infantiā ei⁹ appellari dicāt nō eta
tis: sz ipery: qō coactū eē ac violētū et stultis patet. Quidā
de nostris Esaiam ꝓphām duos filios habuisse contendit:
ioseph z emanuel: emanuel ō ꝓphetissa vroze sua eē gnātū
ī typū dñi salvatoris: h[illegible]ec āt fabulosiz est. PETRVS al
fonsius. Nō. n. scit q2 al[illegible]bō illius tpis emanuel sit voca
tus. Sed obycit hebze[illegible]: quō starc poter[illegible]q2 hoc pp xpm
dic[illegible]sit z mariā: cū ab[illegible]achaz vsqz ad mariā multa centena
annoz trāsierūt: Et[illegible]d achaz loquere. ꝓphā nō solum
tū ad eū vel de suo tpe[illegible]cta é ꝓphetia. Propter hoc. n. di
ctū est. Audite domus [illegible]id: non audi tu achaz. Item: Da
bit dns ipe vobis signū. addidit ipse: Ac si dret: nō ali⁹: Ex
quo pōt itelligi ips dns signū eē futu[illegible]z. Qz ēt pluralr ait: vob
z nō tibi[illegible]uit non pp achaz vel ad ipm solum hoc dictum
fuisse. HIERO. sup esaiā. Est ergo sic intelligendū qō dr
ad achaz: Iste puer g̃ nasceť ex virgine o dom⁹ dauid: nūc
appellet emanuel. idest nobiscum deus: q2 a rebus ipsis p
babiliter a duobus regibus inimicis liberata patebit deuz
te[illegible]e pñtem. Postea autē vocabiť Jesus. i. saluator eo q2
vniuersum genus boīum sit saluatur⁹. Nō mireris g̃ o do
mus dauid ad rei nouitatē: si virgo deum pariat qui tantaz
habeat potestatez vt multo post tēpore nasciturus te nunc
liberet inuocatus. AVGV. contra faustum [illegible]anis autez
demētissimus diceret cum manicheo verius ee fidei ō xpo
sine teste non credere: cum apostolus dicat. Quo modo cre
dent ei quē non audierūt: aut quomō audiēt sine ꝑdicante:
Ut autē nō cōtēnerent: neq3 fabulosa ducereť q̄ apli nūn
ciabāť: demōsť bec a ꝓphetis fuisse[illegible]redi[illegible]rq3 testa
banť miracula: nō defuissent q2 magice potentie cu[illegible]ta illa
tribuerēt: nisi talis eoruz cogitatio [illegible]ꝓphetica vin
cereť. Magicis. n. artib⁹ longe an[illegible]q2 naſ[illegible]ceret ꝓphetas si
bi cōstituere a quibus ꝓnunciareť: nemo vtiq3 diceret. Si
etiam dixerimus boī gentili: credo xpo q2 deus ē: z respon
derit: Uñ credo: plataq3 auctoritate ꝓphetarum ostende
rimus fidē ꝓphetarum ex his que vētura cecinerunt eue
nisse cernunť. Credo enī q2 eum nō laceret: quātas a regib⁹
huī⁹ seculi persecutōes ꝓius ꝓtulerit xpiana religio: videat
nunc ipsos reges terre christi imperio subiugatos: oēsq3
gentes eidem fuientes: q̄ oīa per prophetas fuerunt predi
cta. Hoc g̃ audiens de scriptura ꝓphetica z cernens in vni
uersa terra con[illegible]pleta: moueret ad fidem. GLO. Dozum
ergo errozem euāgelista excludit dicēs. Ut adimpleret qō
dcm ē a dño p ꝓphetam. Prophetia aũt alia é ex ꝓdestina
tione dei: quam necessariuz é euenire oībus modis: vt sine

Universidad de Deusto
Biblioteca

nr̄o impleat arbitrio: vt illa ō qua mō agim⁹. vñ dic̄. Ecce. ad demōstrādū certitudinē ꝓphetie: alia ē ex p̄scientia dei cui nr̄m admiscet arbitriū: ⁊ coopante gr̄a ꝓsequimur p̄miū: vl' ab ea iuste relicti torquētū: Alia vo ex p̄scia: ſz ē q̄dā cōminatio moze humano fcā sic illud. Adhuc xl. dies ⁊ ninive subuertet. Intelligēdo nisi niniuite corrigant.

C Exurgēs aūt ioseph a sō. o: fecit sicut p̄cepe/rat ei angelus dñi: ⁊ accepit mariā cōiugem suā Et non cognoscebat eam donec pepit filiū suum p̄mogenitum; ⁊ vocauit nomen eius ihesum.

REMI. Eo aditu redyt vita quo ingressa ē mors. ꝑ ino bedietiā. n. ade oēs pditi sum⁹: p obedientiā ioseph oēs ad p̄stinū statū icipimus reuocari. nā bis vbis magna nob⁹ vt⁹ obedictie cōmēdat: qb⁹ dr̄. Ex. aūt. io. a sō. se. sic p̄ce. ci ange. dñi. GLO. Nō tm̄ qō p̄cepit āgel⁹ fecit: ſz ēt sic p̄cepit. Quisqs ēt a dee moneť soluat moras: surgat a sōno: faciat qō iubeť. Et acce. ma. piv suā. CHRY. Nō i domo acce pit eā: nec. n. adhuc dimiserat eā de domo: ſz ō aio suo depo suerat eā: ⁊ itex̄ i animū suū eā recepit. REMI: Uel acce/pit celebratis nuptys vt cōiunx vocaret: non tm̄ vt cōcube/ret: qz fcā. Et nō cognoscebat eā. HIERO. ꝓtra beluidi um. Sz beluidius supfluo labore desudat cognoscēdi vbū ad coitū magis q̄m ad sciētiā eē referendū: q̄si hoc gsq̄ nega uerit: ⁊ eas ineptias q̄s redarguit aliq̄ prudēs gspiā potue rit suspicari. Deide vult docere: q⁹ dōcc siue vsq̄ aduerbiū certū tps significet: quo cōpleto fiat aliqd q⁹ vsq̄ ad illud tēpus nō fiebat: vt h. Nō cogno. cā. o. pe. filiū. Appet ingt cognitā eē post p̄tū: cui⁹ cognitio ē fily tm̄ gratio diffe/rebat. Et ad hoc approbandū cōgerit ō scripturis exe. pla q̄ plima. Ad qō rndemus: Et nō co. gnoscebat: ⁊ vsq̄ vl' do/nec i scripturis dupl'r itelligēda. Et de eo gdē qō scriptum ē: ⁊ nō cognoscebat: ad coitū eē referendū: ipe disseruit nllo du bitāte: qn ad sciam sepe referat: vt ibi, Remānsit puer iesus in hierl'z: ⁊ nō cognouer. parētes ei⁹. Sic ēt donec i scriptu/ra sepe certū tps sic ipe disseruit significat: sepe is. nitū: vt ē illō. Donec ꝓsenescatis ego sū: nūqd postq̄ illi sen. erit: ds desistet. Et saluator i euangelio. Ecce ego vobiscū sū vsque ad ꝓsumationē seculi. q̄ post ꝓsumationē seculi a discipulis absedet: Et apo. Oportet illū regnare donec ponat inimi/micos sub pedib⁹ ei⁹: nūqd postq̄ illi sub pedibus erui. re gnare desistat: Intelligat q̄ eā ō quibus postz ambigi si non fuissent scripta significari. Letera vo nostre itelligētie de/reling: iuxt qō euāgelista illud idicat: ō quo scādalū poterat moueri: nec eā cognitā eē a viro vsq̄ ad ptū. vt ml'to magis itelligerem⁹ cognitā nō fuisse post ptuz. HIERO. super matth. Ut ags dicat. Donec ille virit ñ ē hoc locut⁹: nūqd p hoc significaui: qz post mortē ille locut⁹ ē: qō fieri nō pōt: sic ioseph añ partū credibile fuit vt nō cognosceret eā: qz nōdū cognosc. at m⁹stery dignitatē: postq̄ vo cognouit: qz ē fca vnigeniti dei templum: quō poterat hoc vsurpare: Sed seq̄ntes E. nomiū putant: qz illi ausi sunt hoc dicere q⁹ ioseph hoc facere ausus fuit: sic ihesus⁹ neminē reputat eē sanū. HIERO. ꝓtra beluid. Ad sumā illō regro cur se abstinuerit ioseph vsq̄ ad partus die: rūdebit vtiq̄: qz an/gelū audierat dicentē: Nō in ea natū est ⁊c. Qui q̄ sōnio tm̄ credidit vt vxorē nō auderet tāgere: hic postq̄ pastores au dierat: magos viderat: miracula tāta cognouerat: templuz dei: spūsci sedē: dñi sui matrē audebat attingere: CHRY. su. matth. Pōt ēt dici q⁹ verbū cognoscēdi hīc accipiť pro agnitiōe. vere. n. nō ꝓgnouit eā ante cui⁹ fuerat dignitatis: ⁊ postq̄ peperit tūc cognouit eā: qz speciosior ⁊ dignior fcā fuerat q̄ totus mundus: qz quez totus mundus capere nō poterat: I āgusto cubiculo vteri sui sola suscepit. HYLA. in hoc. Uel aliter: Propter sanctissime Marie glorifica/tionē a ioseph cognosci non potuit. donec pepit. dñm. n. glo/rie hīs in vtero quomodo cognosceret: si moysi cū deo col/loquentis glorificata ē facies vt nō possent itendere i eum fily israel: q̄stomagis maria agnosci vl'tueri nō poterat: q̄ dñs potētie i vtero habebat: Post partū aūt a ioseph agni/ta iuenit specie faciei. nō tactu libidinis. HIERO. super matth. Ex hoc aūt q⁹ dic̄: Filiū suū p̄mogenitū: qdā puersi/sime suspicant ⁊ alios filios habuisse Mariā: dicētes p̄mo genitū nō dici nisi q̄ habeat ⁊ fratres: cū hic mos scriptura/rū sit: vt p̄mogenitū nō cū vocēt: quē fratres sequūt: ſz eum q⁹ p̄m⁹ nat⁹ sit. HIERO. ꝓtra hel'idiū. Aliogn si nō ē p̄/mogenit⁹ nisi quē sequūt ⁊ fratres: tādiu sacerdotib⁹ p̄mo genita nō debeť: q̄diu ⁊ alia fuerit p̄creata. GLO. Uel p̄mogenit⁹ dr̄ iter oēs electos p gr̄az. p̄pe aūt vnigenit⁹ dei p̄ris vel Marie dicit. Sequitur: Et vocauit nomē eius ihesū. Die octauo quo fiebat circūcisio ⁊ nomen ip̄onebat. RE/MI. Liquet aūt hoc nomē fuisse notissimum scis patribus ⁊ dei pphetis: maxime illi q̄ dicebat. Defecit i salutari tuo aīa mea: ⁊ exultauit cor meū i salutari tuo. Et illi q̄ dicebat. Exultabo in deo iesu meo. CA. II.

C Um natus ēet iesus in bethleem iu/de in diebus her. dis regis: ecce ma gi ab oriente venerūt hierosolymaz dicentes: Ubi ē qui natus est rex iu deorum? Uidimus enim stellaz ei⁹ in oriente: ⁊ venimus adorare eum.

AVGV. in p̄mo ō epi. Post miraculū virginei ptus quo vter⁹ dīno numie plen⁹ saluo pudoris signo deū hoiemq̄ p̄fudit iter obscuras cubiculi latebras ⁊ tēpis āgustias: in qb⁹ ifinita maiestas mēbris ꝓtractioīb⁹ stabulabat: dum pēdet ad vbera ⁊ viliū patiť ōs inuolumēta pānoz̄: repente nouū ō celo fid⁹ terris effulsit: ⁊ toti⁹ mūdi disiipata cali/ne: noctē ꝓuertit i diē: ne dies celaret i nocte. vñ euangeli/sta dicit. Cū g̃nat⁹ ēet ⁊c. REMI. In p̄n. aūt h⁹ euangelice lectōis tria pōit. Persona cū dic̄. Cū na. ēet ie. Locū: cū ait. In bethleē iude. Tps cū addit. In dieb⁹ herodis regis. Et hec tria ad ꝓfirmationē narrāde rei ponūť. HIERO. Si per matth. Putauim⁹ aūt ab euāgelista p̄mū editū sic i he braico legim⁹ iude nō iudee. Que ē. n. aliaz̄ gētiū bethleez: vt ad distinctionē ei⁹ hic iudee poneret: Iude aūt e iccirco scribiť: qz ⁊ alia bethleē i iudea legim⁹ i lib. iesu fily naue. GLO. Due. n. bethleē sūt: alia q̄ ē i terra zabulō: altera q̄ i terra iuda: q̄ p̄i⁹ vocata ē effrata. AVGV. i li ō cō. euā. De ciuitate aūt bethleē mattheus lucasq̄s ꝓsentiunt. Sed quō ⁊ q̄ cā ad eā venerit ioseph ⁊ maria lucas exponit: mat. the⁹ ꝑtermittit. Ecōtra ō magis ab oriēte venientib⁹ lucas tacet matth. dicit. CHRY. sup matth. Sz videam⁹ qd ad vtilitatē respiciat q⁹ euāgelista tps designat quo christ⁹ nasciť dicēs: In die. be. regis. qō dicit vt ꝑphetiaz danielis ipletā demōstret: q̄ post. lxx. septimanas ānoz̄ xp̄m nascitu/ruz eē p̄dicit. Nā ex illo tēpore vsq̄ ad regnū herodis. lxx. septuaginta ānni sūt cōsumati. vl'ō qz q̄diu iudaica gēs sub iudaicis regib⁹ q̄uis pctōrib⁹ tenebat, pp̄he mittebāt ad re mediū ei⁹: nūc aūt q̄ lex dei sub ptāte regis inig tenebat ⁊ iustitia dei sub dñatione romana p̄mebat nasciť xp̄s: qz magis desp̄abilis ifirmitas: medicū artificiosioz̄ q̄rebat: vel ō regis alienigene mentionē fecit: vt ipleret ꝓphetia q̄ dixit. Non auferet sceptz̄ de iuda: nec dux ō femore ei⁹ donec veniat q̄ mittēdus est. AMBRO. sup luc. Scrt āt qō idumei latrones ascalonā igressi: antipatrū iter alios ad duxerūt captiuū: Js igiť imbutus mysteryis iudeoz̄: birca no iudee regi amicitia copulat: quē p se ad pompeiū birca nus direxit: ⁊ qz legationis fructū potitus ē: p eā gr̄az ptem regni affectauit. Occiso aūt antipatro filius eius herodes sub antonio senatusconsulto iudeis regnare p̄ceptus est:

in quo claret herodē nulla affinitate gñris iudeoz̄ regnuz q̄sisse. CHRI. i bo. Dicit aūt: Herodis regis. dignitatē ad dēs: qz ⁊ aluus filius fuit herodes qui ioannem interfecit. CHRI. sup matth. Dū g̃ hoc tpe nat⁹ eēt. Ecce magi veni/unt. hoc ē ꝓfecti vt nat⁹ ē: magnū deū oñdētes i puulo ho/mie. RABA. Magi vo sunt q⁹ de singulis rebus pḧant: ſz ſmo cōis magos p maleficis accipit: q̄ aliter tm̄ hīť apō gētē suā: eo q⁹ sint pḧi chaldeoz̄: ⁊ ad h⁹ artis sciam reges quoq⁹ ⁊ p̄ncipes eiusdē gētis oīa sapiūt ⁊ ipsi p̄mū oztū dñi itellexerūt. AVG. i ser. de epi. Isti aūt magi qd fuerunt nisi p̄mitie gētiū: Israhelite pastores: magi gētiles. illi ꝑpe: isti lōge: vtriq⁹ tm̄ ad ag̃ulare lapidē cucurrerūt. Manifesta tus ē q̄ iesus nō doctis nec iustis. qualet nāq⁹ ipitia i rusti/citate pastoz̄: ⁊ ipietas i sacrilegys magoz̄: vtroscz sibi la/pis ille angularis attribuit: q̄ppe q⁹ venerit stulta eligere vt ꝓfunderet sapiētes: ⁊ nō vocare iustos: ſz pctōres: vt null⁹ magnus supbiret: nullus ifirmus desperaret. GLO. Di aūt magi reges fuerūt: q̄si tria munera obtulisse dicunt: non iō nō ꝑles q̄s tres fuisse p̄bant: ſz vt p eos gētes q̄ ex tribus filys Noe nate sunt: vēture ad fidē p̄figurarēt. vel tot fue/rūt p̄ncipes: qui plure. duxerūt i comitatu suo. Uenerunt aūt nō post annū: qz tūc iuenirent i egypto: nō i p̄sepio: ſz ter tiadecima die. Ad oñdēdū aūt vñ venirēt dicit: Ab oriēte. REMI. Sciēdū ē aūt qz varia ē de magis opio. q̄dam. n. dñt eos fuisse chaldeos: chaldei. n. stellaz p deo colebāt: ⁊ iccir co dixerūt q⁹ nūcupatiuis eoz̄ ōs oñderit deū vez̄ natuz. Alij vo dñt p̄sas eos fuisse. Nōnulli dicūt illos de vltimis finibus terre fuisse: Alij vo dñt illos fuisse nepotes balaaz: qō magis ē credēdū. Balaaz. n. iter cetera q̄ pḧetauit di/xit: Orietur stella ex iacob. Illi vo hītes hāc pḧetiaz mox vt viderunt stellā nouā itellexerūt regē natū ⁊ venerunt. HIERO. Et sic hāc stellā futurā vaticinio balaā nouerāt: q⁹ erāt successores. Sz q̄rēdū ē si chaldei vl' p̄se aut de vlti mis finib⁹ terre fuerit: quō i tā breui spacio hierosolymā ve nire potuerūt. REMI. Sz sciēdū ē q⁹ alīq solēt dr̄e q⁹ pu er q tūc nat⁹ ē i tā breui spacio tpis de vltimis finib⁹ terre ad se p̄ducere potuit. GLO. Uel nō mirandū ē eos i. xiij. diebus vēisse i bethleē: cū equos arabicos: ⁊ dromedarios haberēt: q. s. sunt veloces ad iter. CHRI. sup matth. Uel p bieniū añ x̄pi natiuitatē p̄fecti sūt: ⁊ stella eos p̄cedebat: ⁊ neq⁹ esca neq⁹ potus defecit i peris eoz̄. REMI. Uel si fuerūt successores balaā: reges isto z̄ nō lōge distāt a terra p̄missiōis: iccirco i tā breui spacio tpis hierl'm vēire potue rūt. Sz tūc q̄rēdū ē: q̄re euangelista dicat eos ab oriēte ve nisse: Qō iō ē: qz ab illa regione venerūt: q̄ i oriētali pte iu/deis posita ē. Pulchre aūt ipsi ab oriēte venisse dicunt: qz oēs q ad dñs veniūt: ab ipso ⁊ p ipz̄ veniūt. Ipse. n. ē oriēs: ſz illud: Ecce vir: oriēs nomē ei⁹. CHRI. sup matth. Uel ab oriēte venerūt vñ dies nasciť: ide initiū fidei p̄cessit: qz fides lumē ē aīaz̄. Ab oriēte g̃ venerūt ſz hierosolymam. REMI. Quāuis dñs ibi natus nō eēt: qz tz agnoscerēt nati/uitatis tps: locū tm̄ nō cognouerūt. Hierl'm. n. regia ciuitas ē: ⁊ crediderūt q⁹ talis puer nō nisi i vrbe regia nasci ōbuis set. Siue iō venerūt: vt adipleret qō scriptū ē. De ſyon exi bit lex ⁊ vbū dñi ō hierl'z: qz ibi p̄mo annūciat⁹ ē xp̄s. Siue vt studio magoz̄ dānaret pigritia iudeoz̄. Uenerūt g̃ hie rosolymā dicētes: Ubi ē g̃ nat⁹ ē rex iudeoz̄? AVG. i ser. de epi. Cū aūt multi nati atq⁹ defuncti eēnt reges iudeoz̄: nūqd quēq̄ eoz̄ adorādus magi q̄sierūt: qz ne. quēq̄ eoz̄ ō celo loq̄ntē didicerūt. Nō itaq⁹ regi iudeoz̄ q̄les eē illic solebāt: hūc tā magnū honorē lōginq̄ aliēigene ab eodē re gno p̄fus ab exneis a se deberi arbitrabāt. Sz talē natū eē didicerāt: i quo adorādo: se saluti q̄ ſz deū ē p̄secuturos minime dubitarēt. neq⁹. n. etas erat saltē: cui adulatio hūa na seruiret: nō de mēbris purpura: nō i capite diadema ful gebat ñ pōpa famulātiū: nō terroz exercit⁹: nō gliosa fama p̄lioz̄: hos ad eū viros ex remotis terris cū tāto voto sup/plicatōis attraxerūt. Jacebat i p̄sepio puer oztu recēs: exi/guus corpe: ꝓptibilis pauptate. Sz magnū aliqd latebat i puo qō illi boies p̄mitie gētiū: ñ terra portāte: ſz celo nar/rāte didicerāt. vñ segtur. Uidimus. n. stel. eius i oriēte. An nūciāt ⁊ interrogāt: credūt ⁊ q̄rūt: tāq̄ significātes eos qui ābulāt p fidē: ⁊ desiderāt p̄e. CHRI. i bo. Sciēdū aūt q⁹ p̄scillianiste heretici q nasci vnūquēq⁹ hoiez̄ iuo ꝓstitutōi/b⁹ stellaz̄ putāt: hoc i adiutoziū sui erroris assūmūt: q⁹ no/ua stella exyt: cū dñs i carne appar̄it: cuius fuisse fatēr eādē q̄ appar̄ stellā putāt. AVG. ō co. . Et ſz faustū hic stel la iducit: q̄ ꝓfirmat geneſiz̄ vt recte geneſidiuz̄ hoc magis nūcupari possit q̄ euāgeliū. GRE. i bo. Sz absit a fideliū cordib⁹ vt eē gd fatū dicāt. AVG. de ciui. dei. Nā hōies qui fatū audiūt: vsitata loq̄ndi ꝓsuetudine nō itelligunt nisi viz̄ passiōis sydez̄: q̄lis ē qui gs nascit siue ocipit: q⁹ aliqui alienāt a dei volūtate. Et hi ab aurib⁹ oīm repellēdi sunt: q q̄liūcūq⁹ deoz̄ volūt eē cultores. Alij vo stellas hāc pu/tāt hr̄e ptātē traditaz̄ sibi a summa dei ptāte: q magnaz̄ ce lo faciūt iniuriā. i cuius velut splēdissima curia opināt sce lera faciēda decerni: q̄lia si aliq⁹ terrena ciuitas decreuisset: gñe hūano decernēte fuerat euertēda. CHRI. sup mat/theū. Si g̃ aliqs adulter ⁊ homicida fiat p stellā: magna ē iniqtas illaz̄ stellaz̄: magis aūt illius q creauit stellas: naz cū sit p̄scius futuroz̄ ōs: exquo tāta iniquitas futura erat p stellas: si voluit ei dare nō ē bonus: si voluit ei dare ⁊ nō potuit: ipotēs ē. Si ēt stelle ē q⁹ aut mali sumus aut boni: q̄ nec bonū nr̄m laudā. ñ ē nec malū vituperādū: qz nec in nobis ē volūtarius act⁹: vt qd. n. mali mei penā suscipiā: qō nō volūtate ſz necit. te ꝓmisi: CHRI. sup matth. Ipa deniq⁹ mādata dei ne. cēēt hoies: aut hortam̄ta vt faciāt bonū: hāc ipietiā desi. nūt. Quis. n. iubet aliquē ne faciat malū: qō nō pōt declinare. aut faciat bonū: ad qō non pōt peruenire: GRE. Insipiētes vo sūt omnes hoies ex̄m fatū existētibus: exulat aūt ex p̄uidētia dei cū pictate: cuz bis ⁊ bō ozgnū solū iueniť supni circularis mot⁹: ad hoc. n. mo ueri ad opatōes aiunt nō solū ptes corporis ⁊ aie excogita tōes ⁊ vlr̄g hoc dicūt q̄ i nobis sunt: ⁊ ꝓtingētis nāz destru unt ea: ⁊ nihil aliud ē hoc q̄ oīa euertere. vbi etiaz de reli/quo erit liberū arbitriū: libez̄. n. oportet eē qō est i nobis. AVG. i. x. de ciui. dei: Nō vsq⁹quaq⁹ aūt absurde dici pōt: ad solas corpoz̄ differētias afflatus quosdaz̄ valere syde reos: sic solaribus accessibus ⁊ decessib⁹ videmus āni tpa variari: ⁊ lunarib⁹ icremētis atq⁹ decremētis augeri ⁊ mi/nui. q̄dā gña rez̄ sic cōchas ⁊ mirabiles estus oceani: nō āt animi volūtates positōibus fidez̄ subdi q⁹ nō dicāt stelle significare ista potius q̄s facere: qō ē q⁹ nūq⁹ dr̄e potuerūt: cur i vita geminoz̄ i actōibus: i euētib⁹: ⁊ pfessiōibus: actio/bus: bonozibus: ceterisq⁹ rebus ad humanaz̄ vitaz̄ ptinēti/bus: atq⁹ i ipsa morte plerūq⁹ sit tāta diuersitas: vt simili/res sint multi exnei q̄s ipsi iter se gemini: p exiguū tpis iter uallū i nascēdo sepati: i ceptu aūt p habita vno ēt momē/to seminati: Qō g̃ conant efficere: ⁊ interuallo exigui tpis qō iter se gemi dū nascerēt habuerūt. Si tm̄ valet q̄ta iue nit i geminoz̄ volūtatib⁹: actibus: mozib⁹: casibusq⁹ diuer sitas. Quidā vo nō astroz̄ ꝓstitutionē: ſz oīuz̄ ꝓnexionē se/rieq⁹ causaz̄: quā dei summi tribuunt volūtati ⁊ p̄ñti fati noīe appellāt. Sigs g̃ res hūanas fato tribuit: qz ipsaz̄ dei volūtatē vl' ptātē fati noīe appellat; sniaz̄ teneat: linguam corrigat: qm̄ fati nomē solet a loquētibus poni i fidez̄ ꝓsti tutōe. vñ volūtatē dei fati vocabulo nō nuncupamus: nisi forte vt fatuz a fando. i. a loquēdo dcm̄ itelligamus. Scri/ptū ē: Semel locutus ē ds: duo hec audiui. Uñ nō ē multū cū eis de vbi ꝓtroversia laborāduz̄ atq⁹ certādū. AVG. cōtra faustū: Si aūt sub fato stellaz̄ nullius hois geneſim ponimus libez̄ arbitriū voluntatis ab oī nēcitas vinculo

Universidad de Deusto
Biblioteca

vindicemus: q̃to minus illius tpalẽ gñationẽ sub astrorũ
ꝺditõe credimus factã: qui ẽ vniuersoꝝ eternus creator ⁊
dñs: Itaq; illa stella quã viderũt magi Christo ꝯ carnem
nato nõ ad decretũ dñabat: ꝫ ad testimoniũ famulabat
Pꝛoĩde nõ ex illis erat stellis q̃ ab initio creature itineruꝫ
suoꝝ ordinẽ sub creatoꝛis lege custodiũt: ꝫ nouo ẽgis par
tu notũ sidus appuit: qõ miste ũ officy sui ẽt ipsis magis
q̃rẽtibus xp̃s: cũ añ faciẽ piret exhibuit: donec eos vsq; ad
ipz locũ vbi dñs vbũ ifãs erat pcũdo pduceret. Quidã aũt
astrologi ita ꝓstituerunt nascẽtiũ hoiuz fata sub stellis vt
aliq; stellaꝝ hoĩc al nato circuit⁹ suũ ordinẽ ggsse ⁊
ad eũ q nat⁹ ẽ prepisse assueretꝫ: sorte ggpe nascẽtis astroꝝ
ordini colligari arbitrãt: nõ astroꝝ ordinẽ ad hoĩs nati diẽ
posse mutari. q̃propter si stella illa ex bis erat: q̃ in celo pa
gunt ordines suos: quõ poterat discernere qõ xp̃s acturus
erat: q̃ nato xp̃o iussa ẽ relinq̃re qõ agebat? Si aũt vt pba
bilius credit a demõstrãdũ xp̃m q̃ nõ erat: ex orta ẽ: nõ iõ
xp̃s natus ẽ qz ille extitit, illa extitit qa xp̃s est. vñ si dici
oporteret: nõ stellã xp̃o ꝫ xp̃s stelle fatũ fuisse diceremus.
ipse ggpe illi: nõ illa buic nascẽdi attulit cãz. CHRI. ibo.
Nõ ẽ hoc etiaꝫ astronomie opus a stellis scire cos q nascũ
tur: ꝫ ab hora natiuitatis futura pdicere. hi aũt tps natiui
tatis ñ cognouerũt: vt hĩc sumẽtes initiũ a stellaꝝ motu fu
tura cognoscerẽt: ꝫ eoĩuerso. Dicũt q̃: Uidimus stellã ei⁹.

GLO. i. ꝓpriã: qz hãc creauit ad oñsionẽ sui. AV. i ser.
ꝺ epiph. Pastoribꝰ ãgeli: magis stellã xp̃z ỏ strat: vtriq;
logꝫ lingua celoꝝ: qz lingua ecclesie ꝓpriaꝝ. Celos ange
li habẽt: ⁊ sydera eroꝝ nãt: vtriq; celi enarrãt gloriam
dei. GRE. Et ronabiliter iudeis ñ ratione vtentibus
rõnale aial. i. angelus pdicare debuit gentiles vo qz ione
vti nesciebãt: ad cognoscẽdũ dñz p vocẽ ꝫ p signa pduc
tum: qz illis ꝓphetie tanq̃ fidelibus: ⁊ istis signa: tãq̃ in
fidelibus data sunt. Eisdẽ aũt q̃ibꝰ xp̃s cũ pfecte cẽt eta
tis apli predicant: eũq; nullũ ⁊ nec dũ p hũani oris officiũ
loquẽte stella gẽtibus denunciat: qz nimiꝝ rõnis ordo po
nebat: vt loquẽtem iã dñm: loquentes nobis pdicatores: ⁊
necdũ loquẽte elementa muta pdicarẽt. AVG. in ser. de
epiph. Ipse etiã xp̃s expectatio gẽtiuz: de qbus quõdã bea
tissimo pri Abrahe inumerabilis fuit pmissa succesio: nõ
carnis semine ꝫ fidei fecũditate gñanda. ⁊ iõ stellaꝝ mul
titudini cõpata: vt ab oi gentiũ pre: non terrena ꝫ celestis
pgenies speraret. Ad credendũ q̃ promisse posteritatis be
redes in syderibꝰ designari: ortu noui syderis excitãt: vt i
quo celũ ꝺhibuit in testioniũ celi famulare obsequiũ.

CHRI. ibo. Qm̃ ãt nõ celestiũ vna stellaꝝ hec fuit ma
nifestũ ẽ. nulla. n, alia stellaꝝ hac via ꝓcedit: hec. n. ab orie
te meridiẽ ferebat. ita. n. Palestia ad ꝓsidẽ iacet. Se
ꝺ aũt a tpe quo videbat nõ. n. i nocte apparuit tñ: ꝫ i
media die: qõ nõ ẽ virtutis stelle: ꝫ nec etiaꝫ lune. Tertio
ab oꝛ apparebat: ⁊ occultabat rursus. cũ. n. intrauerunt
hierosolymã occultauit seipsaꝫ: deĩde vbi Herodem rcliq
runt: seipsaꝫ manifestauit. Nec; etiã ꝓpriuz quẽdã gressuz ba
bebat: ꝫ cũ oportebat e magos ibat: q̃ aũt stare oporte
bat: stabat: sic ⁊ de colũna nubis erat i deserto. Neq; etiaꝫ
rursuz manẽs ptũ vginis ostẽtabat: ꝫ deorsuz descẽdẽs ꝟ
faciebat: qõ non ẽ stelle motus: ꝫ virtutis cuiusdã rõalis. vñ
vt hec stella virtus inuisibilis fuisse i talẽ apparẽtiã formata.

REMI. Nõnulli dicũt hãc stellã fuisse spũm scũm: vt ipse q
postea sup baptizatũ dñz descendit in spẽ colũbe: i spẽ stel
le apparuit magis. Alij dicũt fuisse ãgelũ: vt ipse q appuit
pastoribus apparuit etiã magis. GLO. Sequit etiã: In
oriẽte. Utꝝ stella i oriẽte orta sit: an ipsi ibi positi natã ⁊ oc
cidẽtẽ vederit: ãbiguũ ẽ. potuit. n. nasci i oriẽte ⁊ eos in bie
rusalem pducere. AVG. in ser. de epiph. Sz dicturus es:
Ad quibus audierunt q̃ talis. s. stella christuz natuz signifi
caret: profecto ab angelis aliqua monitione reuelationis.

Queris fortassis: ab angelis bonis: an malis? Christũ q̃dz
⁊ angeli mali: hoc ẽ demones filiũ dei esse ꝓfessi sunt. Sed
cur nõ ⁊ a nis nõ audierint: qui i xp̃o adorãdo salus eoꝝ
iã q̃rebat: nõ inigtas dãnabat. Potuerũt ergo illis ⁊ ãgeli
dicere: Stella quã vidistis xp̃s ẽ. Ite adorate illuz vbi na
tus ẽ ⁊ simul iudicate q̃lis quãtusq; natus sit. LEO papa
i ser. de epiph. Uel ꝑter illã stelle speciẽ q̃ corporeũ icitauit
obtutũ fulgẽtioꝛ vitatis radius coꝝ corda pdocuit: ⁊ hoc
q̃dẽ ad illuminationẽ fidei ptinebat. AVG. in li. de q̃sti.
no. ⁊ ve. testa. Uel iudeoꝝ natuz re itellexerũt: cũ stella
ĩdice tpalis rex soleat designari. Di. n. magi chaldei nõ ma
linolẽtia astroꝝ cursuz: ꝫ rex curiositate speculabant. Si
cut enĩ daĩ itelligi: traditionẽ balaaz seq̃bãt: q̃ dixit: Orie
tur stella ex iacob. vñ videtes stellã eĩ ordinẽ mundi: hãc
itellexerũt quã balaaz futurã ĩdicẽ regis iudeoꝝ ꝓpheta
uerat. LEO papa i ser. de epiph. Potuerũt aũt illis credi
ta ⁊ itellecta sufficere vt corporali ituitu nõ ĩgrerẽt: qõ ple
nissimo visu mẽtis ĩsperarẽt. ꝫ diligẽtia sagacis officy ad
videduz vsq; puerum pseuerãs: nr̃i epis hoĩbus seruiebat
vt sic oĩbus nobis pfuit q̃ post resurrectiõem dñi vestigia
vulneꝝ eiꝰ Thome apli exploraui nanus: ita ad nr̃az vti
litatẽ ꝓficeret: q̃ ifantiaꝫ ipsius magoꝝ ꝓbauit aspectus.
Unde dicũt: Uenimus adorare eũ. CHRI. sup matth. Sz
nunquid nesciebant: qz in hierlm regnabat Herodes: nun
q̃d nõ itelligebãt: qz quicũq; rege viuẽte alteꝝ regẽ ꝓnun
ciat aut adorat: puniẽ i sanguie? Sz dũ ꝓsiderabãt regẽ fu
turu: nõ timebãt. pñtẽ adhuc nõ viderãt xp̃z etiã parati erãt
mori pro eo. O bti magi q̃ añ ꝓspectum crudelissimi regis:
pusq; xp̃z cognoscerẽt xp̃i facti sunt ꝓfessores.

¶ Audiẽs aũt herodes rex turbat⁹ ẽ ⁊ oĩs hieroso
lyma cũ illo. Et ꝯgregãs oĩs principes sacerdo
tũ ⁊ scribas ppli sciscitabaꝝ ab eis vbi christ⁹ n
sceret. At illi dixerũt ei: In bethleẽ iude. Sic eiz
scriptũ est per prophetam: Et tu bethleem terra
iuda nequaq̃z minima es in principib⁹ iuda. Ex
te. n. exiet dux q regat populũ meũ israel.

AVG. in ser. de epiph. Sic magi ỏsiderãt redẽptorẽ ita
Herodes timet successorẽ, vñ sequit: Audiens autez hero
des rex turbatus est. GLO. Rex dr̃ vt ex collatione eius
qui q̃rit hic intelligaꝫ extraneus. CHRI. sup matth. Et
iõ turbaꝫ audiẽs regez natũ iudeis ex genere iudeoꝝ cum
eẽt ipse gẽe idumeus: ne regno reuoluto iteruz ad iudeos:
ipse a iudeis expelleret: ⁊ semẽ eius post ipsuz ꝓcideret a
regno: semp enĩ grãdis ptãs maiori timori subiecta est. Si
cut. n. rami arboꝝ i excelso positarũ etiã si leuis aura flaue
rit mouent: sic ⁊ sublimes hoĩes etiã leuis nunc fama cõ
turbat: humiles aũt sic i qualle plerũq; i tranquillitate cõ
sistũt. AVG. in ser. de epiph. Quid aũt erit tribunal iudi
cantis: qñ supbos reges timere faciebat natiuitas ifantis?
Pertimeãt regẽ ad patris dextrã iaz sedentez: quẽ rex im
pius timuit adhuc matris vbera lambentem. LEO papa
in ser. de epiph. Supfluo tñ herodes timoze turbaris: non
capit xp̃m regio tua: nec mundi dñs ptãtis tuc capit esse cõ
tẽtus angustys. Quẽ i iudea regnare nõ vis: vbiq; regnat.

GLO. Uel non solũz ꝓpter se timuit: ꝫ ꝓpter iraz roma
noruz: decreuerãt. n. romani: nequis rex vel deus sine eoꝝ
cõsilio di et. GRE. i ho. Celi autez rege nato: rex terre
turbatus ẽ: qz nimirũ terrena altitudo cõfundit: cum celsi
tudo celestis aperitur. LEO papa in ser. de epiph. Hero
des etiã diaboli psonã gerit cuius tũc fuit itentoꝛ: ita nunc
quoq; ẽ idefessus imitatoꝛ. Cruciaꝫ enĩ vocatiõe gentiũ: ⁊
quotidiana ptãtis sue destructõe torquetur. CHRI. sup
matth. Uterq; ergo celo, ꝓpio turbaꝫ: ⁊ sui regni succesꝛe
rẽ timebat: Herodes terrenũ: diabolus aũt celestez. Ecce

aũt ⁊ iudaicus ppls turbaꝫ: q magis de auditu isto gaude
re debuerat: qz rex iudeus surgere dicebaꝫ. Sz turbabãt:
qz ỏ aduẽtu iusti nõ poterãt gaudere inig. Aut certe turba
banꝫ ne forte iratus iudaico regi genus eius vexaret. Unde
sequit: Et oĩs hierosolyma cũ illo. GLO. Uolẽs illi fauc
re quẽ timebat: ppls. n. plus iusto eis fauet: quos crudeles
sustinet. Segꝫ: Et congregans oẽs pn̄. sacer. ⁊ scri. po. Ubi no
ta diligẽtiã i quirẽtis: vt si iuenerit faciat qõ postea se velle
oñdit: sinaũt accusatus sit Romãis. REMI. Scribe aũt
dicti sunt: nõ tñ ab officio scribẽdi: ꝫ potius ab iterptatiõe
scripturaꝝ: erãt. n. legis doctores. Sequit. Scisciteba tur
ab eis vbi xp̃s nascereꝫ. Dic attẽdẽdũ ẽ: qz ñ dixit vbi xp̃s
natus ẽ: ꝫ vbi nasceret. Callide enĩ iterrogauit eos vt pos
set agnoscere si de rege nato lectareꝫ. Christũ aũt vocat: qz
nouerat inungi regez iudeoꝝ. CHRI. sup matth. Ut qd
aũt interrogat herodes q̃ nõ credebat scripturis: aut si cre
debat: quõ ꝑsabat posse iterficere illũ: quẽ regẽ futuꝝ esse
dicebãt: Sz diabolus istigabat: q credebat q̃ scripture nõ
mentiunt: sic sũt oẽs pctores q̃ hodie ꝑsuz qõ credũt pfecte
credere nõ pmittunt: q̃ enĩ credũt: veritatis ẽ virtus: q̃ nõ
põt cẽ occulta: q̃ aũt nõ credũt: exceccatio ẽ inimici. Si. n.
pfecte crederẽt: sic viuerẽt q̃si post modicũ trãsituri ỏ hoc
mũdo: nõ q̃si i eternũ mãsuri. Sequit: At illi dixerunt: In
bethleẽ iude. LEO papa i ser. de epiph. Magi quidẽ hũa
no sensu significatũ sibi regis ortũ existimauerũt i ciuitate
regia eẽ q̃rendũ: ꝫ q̃ serui susceꝑat formã: ⁊ nõ iudicare ve
nerat: sed iudicari: Bethleem ꝓelegit natiuitati: Hiero
solymam passioni. THEODORUS in sermo. concily
ephesini. Si enim maximam Romam elegisset ciuitatẽ:
potẽtia ciuium mutationẽ oĩs terraꝝ factã putaret. si fi
liꝰ fuisset ipatoris: ptãti vtilitatẽ ascriberẽt. Sed qd fecit:
oĩa egena ⁊ villa elegit: vt dñitas cognosceret oẽ trans
formasse terraꝝ. ꝓpterea paupculã elegit matrẽ: paupioẽ
ꝑiaz: egen⁹ fit pecunys: ⁊ hoc tibi exponit ꝑsepe. GRE. i
ho. Bñ etiã i bethleẽ nasciꝫ. Bethleẽ ꝓpe domus panis i
terꝑetaꝫ. Ipse nãq; ẽ q̃ ait: Ego sum panis viuꝰ q̃ de celo de
scẽdi. CHRI. sup matth. Luz aũt debuissent celare my
steriũ regis pfiniti a ỏ marie i ỏspectu aliẽigene regis: fa
cti sunt nõ ꝓdicatores opeꝝ dei: ꝫ ꝓditores mysterioꝝ eiꝰ:
⁊ nõ solũ manifestãt mysteriũ: ꝫ etiã ꝓpheticũ ꝓtulerunt
exẽplũ. Unde subiungũt: Sic enĩ scriptũ ẽ ꝑ ꝓphetam. s. Mi
chea: Et tu bethleez terra iuda. GLO. hoc sic ponit: vt ab
eis dcñ ẽ: q̃si nõ ẏba: veritatẽ sensus quodãmõ ponunt.

HIERO. Unde hic repehẽdũr iudei de ignorãtia: qñ ꝑ
pheta dic: Tu bethleẽ effrata. illi dixerũt: Tu bethleẽ ter
ra iuda. CHRI. sup matth. Sz adhuc ipsaz ꝓphetiã ꝓci
dẽtes iterficiẽdoꝝ puuloꝝ fci sũt cã. sic. n. scriptũ erat: Et
te exiet rex q pascet pplm meũ isral: ⁊ dies eiꝰ a diebus secu
li. Si ergo itegrã ꝓphetiã ꝓtulissent: ỏsiderãs herodes q̃
non erat rex terrenus: cuiꝰ dies a diebus secli erãt: i tantũ
furoꝛẽ nõ exarsisset. HIERO. sup matth. Est aũt sensus
ꝓphetie talis: Tu bethleẽ terra iuda vl effrata: qõ ió dr̃: qz
ẽ alia bethleẽ i galgalis sita: q̃uis sis puꝰ vicꝰ iter milia ci
uitatũ iuda: tñ ex te nasceꝫ xp̃s q erit dñator isral: q fm car
nẽ de dauid ẽ: de me tñ natus ẽ añ secula: ⁊ ió dr̃: Egressus
eius ab initio a dieb⁹ eternitatis: qz i ꝓncipio vbũ erat apũ
deũ. Sz hoc vltimũ vt dcñ ẽ iudei tacuerũt: alia vo muta
uerũt: vel ꝓ ignorãtiã vt dcñ ẽ: vel ad maiorẽ manifesta
tionẽ: vt herodi alienigene itellectũ, ꝓphetie ꝑirẽt. vñ pro
eo q̃ ꝓpheta dixit: Effrata: qõ erat nomẽ ãtiquũ ⁊ forte he
rodi ignotũ: dixerũt: terra iuda. Pro eo aũt q̃ ꝓpheta dixe
rat: Minima es i milibus iuda. volẽs oñdere puitatẽ eius
q̃tũ ad pplũ multitudinẽ: dixerũt: Neq̃q̃ minima es i pnci
pibꝰ iuda. volẽtes oñdere magnitudinẽ dignitatis, puenie
tẽ ex dignitate ꝓncipis nasciturꝰ q̃si dicerẽt: Magna es in
ter ciuitates ex qbꝰ ꝓncipes ꝓdierũt. REMI. Uel talis ẽ
sensus: q̃uis mĩma videaris iter vrbes ꝓncipatũ hũtes: tñ
ñ es mĩma: qz ex te exiet dux q regat pplz meũ isral. dux ãt
iste xp̃s ẽ: q pplm fidelẽ regit ⁊ gubernat. CHRI. ibo. In
tẽde ãt certitudinẽ ꝓphetie: non. n. dixit q ỏ bethleez erit:
ꝫ q̃ de bethleẽ exiet: oñdẽs q̃ ibi solũ nascereꝫ. Quõ aũt
hz rõnẽ de cõfabel hec dicta eẽ: vt gdã dicũt: nõ. n. exit⁹
eiꝰ fuit a ꝓncipio ex diebꝰ secli. Neq; etiã ex bethleẽ exiuit
cũ nõ i iudea ꝫ i babylonia nat⁹ sit. Est etiã ad hoc q̃ dic.
Neq̃q̃ minima es: qz ex te exiet. null⁹. n. ali⁹ illustrẽ fecit
villã i q̃ nascereꝫ q̃s xp̃s. Post ꝛatiuitatez. n. a finibꝰ orbis
terraꝝ veniũt visuri ꝑsepe ⁊ tugu locũ. nõ aũt dixit. Ex
te exiet filius dei: ꝫ dux q pascet pplm meũ isral: oportebat
. n. i ꝓncipio ỏdescẽdere vt nõ scãdaliçarẽt: ⁊ q̃ ad saluté ho
minũ ptinebãt ꝓdicare vt magis iducerẽt. Qz ãt dic: Qui
regat pplz meũ isral. Isral. n. hic dicit eos q crediderũt ex iu
deis. si aũt nõ oẽs xp̃s rexit: eoꝝ ẽ accusatio. De gẽtibꝰ aũt
interi tacuit: ne scãdaliçaret iudeos. Uide aũt mirabilẽ di
spẽsationẽ: iudei. n. ⁊ magi simu. se iuicẽ docẽt. iudei a ma
gis audiũt: q̃ xp̃s i oriẽtis regione stella ꝓdicabat: ⁊ magi a
iudeis: q̃ ꝓphete ãtigtus eũ nũciauerũt: vt geminato testi
monio ỏfirmati ardẽtioꝛi fide exꝑeterẽt: quẽ ⁊ stelle clari
tas: ⁊ ꝓphie mãifestabat auctoritas. AVG. i ser. ỏ epiph.
Poterat. n. stella q̃ magos pduxit ad locũ vbi erat cũ mĩe
ygie ỏs ifãs: ad ipaz eos pducere ciuitatẽ: Sz tñ subtraxit
se: nec eis prozsus apparuit: donec de ciuitate i q̃ xp̃s nasce
reꝫ ⁊ ipi iudei dicerẽt: In bethleẽ iude: siles facti fabris ar
che noe: qui alijs vbi euaderẽt ꝑsiterunt: ⁊ ipsi diluuio pie
runt: siles lapidibꝰ mliaryꝫ viã oñderũt: nec ipsi ambula
re potuerũt. Audierũ ⁊ abierũt iquisitores: dixerunt: ⁊ re
manserũt doctores. Nũc quoq; iudei sile aliq̃d nobis exhi
bere nõ desinũt. nõnulli. n. paganoꝝ q̃ñ eis de scripturis te
stimonia clara, pferimus: vt nouerit christũ ãte ꝓphetatũ:
suspecti ne forte a xp̃ianis ista ỏficta sint: malũt credere co
dicibꝰ iudeoꝝ: ⁊ sic tũc magi fecerũt: iudeos dimittũt ina
niter lectitare: ipsi pgunt fideliter adorare.

¶ Tũ herodes clam vocatis magis diligẽter di
dicit ab eis tps stelle q̃ apparuit eis. ⁊ mittens il
los i bethleez: dixit. Ite ⁊ interrogate diligẽter de
puero. ⁊ cũ inueneritis renũciate mihi: vt ⁊ ego
veniẽs adorẽ eũ. Qui cũ audissent regẽ abierũt.

CHRI. sup matth. Postq̃ audiuit herodes rñsum du
plici mõ credibile: pmũ qz a sacerdotibꝰ fuerat doctꝰ: deide
qz exẽplo ꝓphetico fuerat ꝓbatũ: ñ tñ ad dñationẽ fle
ctit nascituri regis: ꝫ ad malicia iterfectõis eius ꝑdolũ. vi
dit. n. qz nõ poterat magos nec blãdimẽtis flectere: nec mi
nis terrere: nec auro corrũpe: vt ỏsentirẽt i iterrectionẽ re
gis futuri: ió illos decipe cogitauit. vñ dr̃. Tũc herodes cla vo
ca. magis. Occulte autem vocauit eos: vt nõ viderẽt iudei
quos hẽbat suspectos: ne forte q̃si regẽ sue gẽtis a nãtes p
derẽt ỏsiliũ eiꝰ. Diligẽter didicit ab eis tps stelle. REMI.
Iccirco diligẽter: qz callidus erat ⁊ timebat ne nõ reuerte
rentꝰ ad eum: vt tũc sciret qd ageret de puero occidendo.

AVG. i ser. ỏ epiph. Ferme ãt biẽnio añ visa ẽ stella mi
rãtibꝰ qd eẽt. Sz tũc itelligiꝫ idicatũ eis cuiꝰ eẽt stella: q̃ iã
diu videbaꝫ q̃si natꝰ ẽ: q ꝑ illã significaꝫ. Sed postq̃ xp̃o
nato reuelatũ ẽ magis: venerũt ab oriẽte: ⁊ xiy. die adora
uerunt eum: quẽ ante paucos dies natum fuisse didicerunt.

CHRI. i ho. Uel añ multũ tps hec stella appuit: qm̃ ml
tũ tps i itinere erãt magi ỏsumpturi: vt ỏfesti cũ na⁹ eẽt:
xp̃o assisterẽt: eũ i fascys adorantes vt mirabilioꝛ apperet.

GLO. Scõm alios vo a die natiuitatis xp̃i credit stella
tñ appuisse: ⁊ pacto officio cũ noua eẽt desiit eẽ. ait. n. Jul
gẽti⁹: Puer nat⁹ nouã stellã fabricauit. Cognito aũt loco ⁊
tpe psonã pueri vult nõ ignorare. vñ dic: Ite ⁊ interrogate
diligẽter ỏ puero. illo ꝑcepat qõ absq; ꝑcepto erãt facturi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

CHRI.in ho.Nõ autẽ dicit: Interrogate de rege: sz de puero:neqz.n.principatus nomine eum vocari sustinebat.
CHRI.sup matth.Ergo vt ad hoc eos induceret: deuotionẽ ꝓmittebat:ꝛ pẽ gladiũ acuebat:ꝛ maliciam cordis sui humilitatis colore depingebat. Talis ẽ ꝺsuetudo oĩz malicꝺ qñ aliquẽ in occulto grauius ledere volunt humilitatẽ illꝺ amicitias fingũt. Cũ dicit: Et cũ inueneritis renũciate mihi: vt ꝛ ego veniẽs adorẽ eũ. GRE.i ho. Adorare eum se velle simulat: vt quasi hũc si inuenire possit: extingu... Sequit: Qui cũ audissent regez abierũt. REMI. Audierũt magi heroꝺ ... qrerẽt dominũ: sz nõ vt eũ reuertereť. Significabãt.n.bonos auditores: qui bona q̃ audiũt a malis ꝑdicatoribꝰ faciũt: sz tñ opa illoꝝ nõ imitãt.

¶ Et ecce stella quã viderãt in oriẽte . ãnecedebat eos vsqz dũ veniẽs staret supra vbi erat puer.

CHRI.sup matth.Ex hoc loco oñdit: qꝛ cũ stella deduxisset magos ꝓpe hierlim ꝺscõdita ẽ ab eis: vt relicti a stella: cogereť i hierlim iterrogare de xpõ sil'ꝛ manifestare: pp duo: ꝑmo ad ꝺfusionẽ iudeoꝝ: qꝛ gẽtiles stelle tantũmõ visiõe ꝺfirmati christuꝝ p alienas pronuncias regrebãt: ꝛ iudei ab ifantia ꝓphetias legẽtes de xpõ: ꝛ i suis finibꝰ natũ nõ susceperũt. demũ vt iterrogati sacerdotes: vñ nascitur xps: ad ꝑiudiciũ suũ rñderẽt; de bethleẽ: qꝛ q herodẽ docuerãt de xpõ: ipsi ignorabãt de illo.ꝛ iõ post iterrogationẽ ꝛ rñsionẽ hĩtã subdit: Et ecce stella quã viderant i oriẽte añcedebat eos: vt ꝺsiderãtes obsequz stelle: rex ꝺtelligerẽt dignitatẽ. AVG.i ser.õ epi. Et vt xpõ plenũ redderet obsequz: tẽpauit gꝺdũ: dõec magos pꝺuceret ad puerꝝ. Obsequiũ ꝑbuit: ñ ipiũ adduxit. supplicꝺ oñdit: hospitiũ rꝺtuit ãplissimo lumĩe:ꝛ tecta nati pꝑlꝺtecq discessit. vñ segz: Usqz dũ veniẽs staret supra: vbꝺrat puer. AVG. sup matt. Quid ãt miꝝ si sole iustiꝺoriturꝰ: stella mĩstrabat diuia: Stetit.n.supra caput pueri: q̃si dicẽs: Dic ẽ. vt qꝛ loquẽdo mõstrare nõ potꝺat: stãdo demonstraret. GLO, Dic aũt appꝺret q̃ stella i aere posita erat:ꝛ dom... in qua puer erat multuz vicina: aliter enĩ domũ non dissꝺuisset.
AMBRO. sup lucã. Dec aũt stella via ẽ:ꝛ via xps ẽ: qꝛ sz icarnationis mysteriuz xps ẽ stella: ipse.n.ẽ stella splẽdida ꝛ matutina. vñ vbi herodes ẽ: nõ vꝺ. vbi aũt xps: rursuz videť ꝛ viã mõstrꝺ. REMI. Uel stella significat gratiã dei: herodes diabolũ. q aũt p pctñ se diabolo subdit: morgratiam pdit. q̃ si p pniam receserit: mox gr̃am inuenit: q̃ non dimittit: donecꝺducat ad domum pueri. i. ecclesiam.
GLO. Uꝺstella ẽ illuminatio fidei: q̃ ad ꝓximũ ducit quã dũ diuertũt ad indeos: magi amittũt: qꝛ dũ a malis cõsilium q̃runt verã illuminationẽ pdunt.

¶ Uidẽtes ãt stellã gauisi sũt gaudio magno valde. Et intrãtes domũ inuenerũt puerum cũ maria mĩe eꝰ ꝛ pcidẽtes adorauerũt eũ ꝛ aptis thesauris suis obtulerũt ei munera aurũ thꝰ ꝛ myrrhã.

GLO. Postq̃ ꝓmiꝺstelle obsequz: subiũgit euãgelista magoꝝ gaudiũ dicẽs: Uiden. aũt stellã gauisi. sunt gau. ma. valde. REMI. Et sciẽdũ q̃ ñ satis fuit dicere euãgelistꝺ: Gauisi sunt: sz addidit: Gaudio magno: ꝛ valde. CHRI. sup matth. Gauisi q̃ sũt: qꝛ spes eoꝝ nõ erat decepta: sz amplꝰ ꝺfirmata q̃ tãti ueneris nõ sine cã susceperũt laborẽ.
GLO. Gaudio gaudet: q pp deũ gaudet: q ẽ vꝝ gaudiũ. Adꝺdidit autez ꝛ magno: qꝛ de magno gaudebãt. CHRI. Per mysteriũ.n.stelle ꝺtelligebãt: q̃n dignitas tũc nati regis excedebat mẽsurã oĩz mũdialiũ regũ. addidit ẽt valde. REMI. Quia voluit oñdere q̃ magis gaudẽt boies õ rebus pditis q̃ semp possessis. Subdit aũt: Et itrã. domũ inue. puerꝝ. LEO.papa. i ser. de epi. Quãtitate paruũ: alienę opis indigũ: fandi ꝺpotẽtẽ: ꝛ nulla ab hũane ifantie gñalitate ꝺsretũ: qꝛ sic fidelia erãt testimõia: q̃ i eo maiestatẽ ĩuisibilis diuinitatis oñderẽt: ita ꝑbatissimum debebat eẽ sempiternã illã cẽtiã filꝰ dei verã suscepisse hois naturã. Cũ Maria mꝺre eius. CHRI. sup matth. Nõ diademate coronata: aut in lecto aureo recũbẽte: sz vir tunicã habẽte vnã: nõ ad ornamẽtũ corpis: sz ad tegumẽtũ nuditatis: q̃lẽ hẽre potuit carpẽtary vxor pegre ꝺstituta. Si ergo regem terrenũ q̃rẽtes venissent: magis fuissent cõfusi q̃s gauisi: qz tãti itineris laborẽ sine cã suscepissent. Nũc aũt qꝛ celestez regẽ q̃rebãt: ꝛsi nihil regale videbãt: i eo: tũ soli⁹ stelle testimonio ꝺtẽti: gaudebãt oculi coꝝ ꝺtemꝺibile puerꝝ aspicere: qꝛ spũs ĩ corde eoꝝ terribilẽ eũ mõstrabat: vñ ꝓcedẽtes adorauerũt eũ. vidẽt enĩ boiez: ꝛ agnoscũt deũ. RABA. Diuio añ nutu factũ ẽ: q̃ abierat ioseph ne aliq̃ male suspitõis occasio dare. gẽtibus. GLO. Qui lz morẽ sue gẽtis i donis offerẽdis sequanť: arabes enĩ auro: thure ꝛ myrrhã. GRE. Aurꝝ gppe regi ꝺgrunt: thus vꝺi dei sacrificiũ ponebať: myrrha ãt mortuoꝝ corpa cõdiunť. AVG. in ser. de epi. Aurꝝ igiť soluit q̃si regi magno: thus imolať vt deoꝺ... myrrha pbeť q̃si ꝑ salute oĩz morituro. CHRI. Nec ãt ꝺsi tũc nõ ꝺtelligebãt sed quale mysteriũ ista gerebãt; vel qd significaret vnumquodq̃ munꝰ: coꝝ nihil ꝺtrariũ ẽ. Hꝛa enim q̃ illos hec oĩa facere hortabatur: ipsa ordinauerat vniuersa. REMI. Et scieñdũ q̃ isti nõ singuli singla obtulerũt. sz singuli tria: ꝛ singuli cum suis muneribus regẽ deũ ꝛ hominẽ ꝑdicauerunt.
CHRI. i ho. Uecundẽtur q̃ Martion ꝛ paulus samosetanus: q volũt videre: q̃ magi viderũt: q ecclesie sunt ꝓgenitores: deũ i carne adorantes. q̃n enĩ i carne erat: fascie mõstrãt ꝛ ꝑsepe. q̃n aũt nõ vt puꝝ hominẽ adorant: sz vt deũ: demꝺant dona q̃ deo offerre decẽs erat. Cõfundãt ꝛ iudei videtes se ꝑuẽtos a magis: ꝛ neqz post illos venire studẽt.
GRE. Potest ꝛ i his aliud ꝺtelligi. Auro nãq; sapia dsignatť: Salomõe teste: q̃ ait. Thesaurus desiderabilis requiescit i ore sapiẽtis. Thure qõ deo icẽditť: virtus oronis exprimitť: sz illud: Dirigatť oro mea sic icẽsuz i ꝺspectu tuo. Per myrrhã vꝺ carnis mortificatio figuratť. Nato ergo regi aurũ offerimus: si i cõspectu eius sapiẽtie lumine splẽdemus: Thus offerimꝰ si p oronuz studia deo redolere valeamus. Myrrhã offerimus: si carnis vitia p abstinẽtiã mortificamus. GLO. Tres aũt viri q offerũt: significant gẽtes de tribus partibꝰ mũdi veniẽtes. Thesauros apiunt dũ fidez cordis pcõfessionẽ oñdũt. Bñ aũt i domo. docẽtes ne thesaurum bone cõscie iactãdo, ppalemus. Offerũt tria munera: hoc ẽ fidẽ sancte trinitatis. vel aptis thesauris scripturarum: hiſtoriciũ; moralẽ: ꝛ allegoricũ sensum offerũt. vel logicam: phyſicã: ꝛ ethicam: dũ illa fidei seruire faciũt.

¶ Et rñso accepto i sõnis ne redirẽt ad herodẽ: p aliã viã reuersi sũt in regionem suam.

AVG. i ser. de epi. Herodes ipius factus ex timore crudelis voluit desceuire. Sz quõ poterat cape eũ: q ipsas fraudes venerat amputare: Ut ergo eius fraus elideret. sequitur: Et rñso accepto. HIERO. Qui enim munera obtulerũt dño: nõr rñsum accipiũt. Rñsuz nõ p angelũ fieri dicitur: Ut meritoꝝ ioseph puilegium demõstraret. GLO. Fit aũt hec rñsio p ipz dñm: qꝛ nullus alius viã reuertiõis iſtituit: nisi ille q dicit: Ego suz via. nõ tñ logꝛ puer ad eos: ne diuinitas ãte tps reueleť ꝛ vt vera hũanitas habeatur. Dicit ãt: Et rñso accepto. Sic enĩ moyses tacitus clamat: sic isti pio affectu iterrogabãt qd diuina iuberet volũtas. Dicit aũt: Per aliam viã reuersi sunt i regionẽ suã. ga ifide litati miscẽdi non erãt iudeoꝝ. CHRI. in ho. Intuere ãt magoꝝ fidẽ q̃liter nõ scandaliçati sunt i seipis dicẽtes: Si magnus est puer hic. q̃ necessitas fuge ẽ: ꝛ occulte recessionis? Hoc enĩz ẽvere fidei nõ q̃rere causas coꝝ q̃ vẽ pcipiũ

tur: sz suaderi solũ ab eis. CHRY. sup matth. Si aũt magi xpz q̃si terrenũ regẽ q̃sissent: ĩueniẽtes eũ apud ipz manssissent: nũc ãt adorauerũt ꝛ reuersi sũt. Cũ aũꝰ reuersi fuissent: mãserunt colẽtes deũ magis q̃ añ: ꝛ ꝑdicãtes multos erudierũt. Et deniqꝛ cũ thomas iuisset ad puiciã illã adiũcti sunt ei: ꝛ baptiçati facti sunt ꝛ ꝓcutores ꝑdicatõis ipsiꝰ.
GRE. Magnũ vꝺ nob aligd magi ĩnuũt q̃ i regionẽ suã p aliã viã reuertũť. Regio gppe nr̃a padisus: ẽ ad quã Jesu cognito rediꝰ p viã q̃ vẽimꝰ phibemur. A regiõe etenĩ nr̃a: supbiẽdo: iobediẽdo: visibilia seq̃ndo: cibũ vetitũ gustãdo discessimus. sz ad eã nẽce ẽ vt flẽdo: obediẽdo: visibilia cõtẽnendo: atqꝛ appetitum carnis refrenando redeamus.
CHRY. sup matth. Nec etiã erat possibile: vt qꝛ ab herode ad xpz vẽissent: redirẽt ad herodẽ. q. n. relicto xpo ad diabolũ trãseunt p peccatũ: frequẽter p pniaz reuertũť ad xpz. Qui. n. fuit i nocẽtia: oũ nesciť qd sit malũ: facile deciꝺpiť. Sz cũ exptus fuerit malũ qõ inuenit: ꝛ recordatus bonũ qõ ꝑdidit: ꝓpunctꝰ redit ad deũ. Qui ãt relicto diabolo vẽit ad xpz difficile redit ad diabolũ: qꝛ dũ gaudet i bonis q̃ inuenit: ꝛ recordať mala q̃ euasit: difficile redit ad maluz.

¶ Qui cũ recessissent: ecce angelus dñi apparuit i sõnis ioseph dicẽs. Surge ꝛ accipe puerꝝ ꝛ matrẽ eius: ꝛ fuge i egyptũ: ꝛ esto ibi vsqz dũ dicaz tibi. Futurꝝ ẽ eiz: vt herodes q̃rat puerꝝ ad pdendũ eũ. Qui ꝺsurgẽs accepit puerꝝ ꝛ matrẽ eiꝰ nocte ꝛ secessit in egyptũ. Et erat ibi vsqz ad obitũ herodis: vt adiplereť qõ dictũ ẽ a dño ꝑ prophetã dicentẽ. Ex egypto vocaui filiũ meum.

RABA. Dic ꝑtermittit matthęus die purificatõis in q̃ oportebat ꝓmogenitũ offerri i tẽplo: ꝛ agnuz vel par turturum: aut colũbaꝝ. Et q̃uis timereť herodẽ: tñ nõ sunt ausi trãsgredi legẽ: gn ad tẽplũ puerꝝ deferrẽt. Cũ itaqꝛ rumoꝛ de puero iã icipet dilatari: mittiť ãgelus q̃ i egyptuz faciat puerꝝ trãsportari. vnde dicit: Angelus do. ap. in so. ioseph.
REMI. Per hoc q̃ semp ãgelus ioseph i sõnis appuisse dr̃ mystice dsignatť: qꝛ illi q a curis terrenis: ꝛ secularibus negocijs gescunt: pfrui ãgelica visiõe mereť. Dicit ergo ei: Sur. ꝛ acci. pue. ꝛ ma. eius. HILA. Cũ despõsatam eã iusto significabat: ꝓinge nũcupauit: sz post partũ mr̃ tñ Jesu oñdit: vt quẽadmodũ iusto ioseph deputareť marie in ỹginitate ꝓiugiũ: ita venerabilis eius oñdereť i iesu mris ỹginitas. CHRI. sup mat. Nõ aũt dicit: accipe matrẽ ꝛ puerꝝ eius: sz ecõuerso: qꝛ nõ pp matrẽ puer natus ẽ: sz pp puerꝝ mr̃ pparata ẽ. Sequit. Et fuge i egyptũ. Quõ aũt filius dei añ hominẽ fugit: aut qs liberet de inimicis: si ꝛ ipse inimicos suos timet: Et ꝓmũ gdẽ oz vt regulã hũane nature quã suscepit ꝺseruet: ꝛ i hac pte: qꝛ ꝛ hũane nãe ꝛ puerilitati ꝺuenit fugere ptãtẽ minãtẽ: deide vt ceteri xpiani cuz necessitas psecutõis aduenerit fugere nõ erubescãt. Sz q̃re i egyptũ: Recordatus ẽ. n. dñs q nõ i finẽ irasciť quãta mala fecerit sup egyptũ: iõ mittit filiũ suũ i eẽ ꝛ dat illi magne recõciliatiõis signũ vt decẽ plagas egypti vna medicina sanaret: vt ppls q añ fuerat psecutor ppli ꝓmogẽiti: custos fieret filꝰ vnigeniti: vt q illi violẽter dñati sũt: isti cũ devotione seruirẽt: vt iã nõ irẽt ad mare rubrũ demergẽdi: sed vocarenť ad aq̃s baptismatis viuificãdi. AVG. i ser. õ epi. Audi etiã magni mysterij sacrm. Moyses alꝺq̃n in egypto pfidis clauserat die: illuc xps aduenies sedẽtibus in tenebris reddidit lucẽ. fugit: vt illumĩaret: nõ fugit vt lateret. Sequit. Et esto ibi vsqz dũ di. tibi: futurũ ẽ enim: vt herodes q̃rat pue. ad pdẽdum eũ. Putabat enim ifelix tyrannus salutaris aduẽtu regali se solio detrudẽdum: sz nõ ita ẽ. non ad hoc venerat christus vt alienã gloriã ĩuaderet: sz vt suã donaret. Sequit. Qui consurgens accepit puerꝝ ꝛ matrẽ eiꝰ noctu ꝛ secessit i egyptũ. HILA. Ydolis plenã: Jã. n. post iudeoruz ꝺsectationẽ iudeã reliquẽs: ignoranti seculo colẽdus iferť.
HIE. Qñ igiť tollit puerꝝ ꝛ mr̃ez eiꝰ vt i egyptũ trãseat: nocte tollit ꝛ i tenebris. qñ vꝺ reuertiť i iudeã: nec nox nec tenebre ponunť i euãgelio. CHRI. sup mat. Ois. n. psecutõis ãgustia nox ẽ: refrigeriũ aũt dies. RABA. Uel quia luce vꝺ recedẽte lucis ipius oculos i tenebris remanserũt: ipsa vꝺ redeũte illuminãť. CHRI. i ho. Uide aũt statim ipso nato tyrannũ ꝺsanire: ꝛ qꝺ mr̃ cũ puero ad extrancã effugať regionẽ: vt si tu ꝺcipies alicui spiritualiter deseruire: videris ꝛ tribulari: nõ turberis: sz ꝺ... viriliter feras hoc hñs exẽplũ. BE. Qꝛ enĩ dñs a paretibꝰ sublatus ẽ in egyptũ: signifícat electos sepiꝰ malorꝝ iprobitate suis effugandos exsedibꝰ: vel etiaz exilio dãnãdos. Si qdẽ ipse q suis erat ꝑcepturus. Cũ vos pscuti fuerit i vnã ciuitatẽ: effugite i aliã: ꝓꝰ fecit qõ ꝑcepit: fugiẽdo hominẽ q̃si bõ i terra: quẽ: stella magis paulo añ adorãdũ mõstrauit ex celo. REMI. Qꝛ aũt dñs in egyptũ iturus eẽt: ꝓꝛerat Esaias cuz ait: Ecce dñs ascẽdit sup nubẽ leue ꝛ igrediť egyptũ: ꝛ diſpdet sil'a cra egypti. REMI. Consuetudo aũt fuit istius euãgeliste oĩa q̃ dixit ꝺfirmare: ꝛ boc iõ: qꝛ iudeis scribebat: Jõq; subiũgit: Ut adimple. qõ dcm̃ ẽ a do. ꝓ. ꝓphe. dicẽ. Ex egy. vo. fi. meũ. HIERO. de optio gñe iterptãdi: Duo. lxx. interptes nõ bñt: sz i Osee ꝓpheta iuxta hebraicã scribiť vitatẽ: Quia puer isrl ꝛ dilexi euz. Ex egypto vocaui filiũ meum: ꝓ quo. lxx. tꝺistulerũt: Quia paruulus ẽ isrl ꝛ dilexi euz: ex egypto vocaui filiũ meũ. HIERO. sup osee: Doc aũt testimonio vtiť euãgelista: qꝛ hec typice referuntť ad xpm. Nõ tamen dũ. n. q̃ i hoc ꝓpheta: ꝛ i alys ita de aduẽtu christi: ꝛ de uocatõe gẽtiũ ꝓnunciať vt radix hiſtorie nõ penitꝰ deseratur. CHRI. i ho. Est ẽt ꝓphetie lex multa multoties dici de alys: cõpleri aute in alys: sic de symeone ꝛ Leui dictuz ẽ. Diuidã eos i iacob: ꝛ dꝺspgã in isrl. qõ nõ i eis sz in nepotibus ꝓpletũ ẽ: qõ ꝛ hic apparet. Christꝰ enĩ natura dei filiꝰ ẽ: ꝛ sic in eo vẽ ꝓphetia ꝓpleť. HIE. Possumus aũt ꝛ hũc locũ cũ alio cõsolari: ꝛ inducemus testimoniũ ex nũeris: Deꝰ ex egypto vocauit eũ: glia eius sic̃ vnicornis REMI. Per ioseph aũt designať ordo ꝑdicatoꝝ: p Mariã sacra scriptura: p pueruz noticia saluatoris: p pscutionẽ herodis pscutio quã passa ẽ ecclia i hierosolymis: p fugaz ioseph in egyptũ: trãsitus ꝑdicatorũ ad gẽtes infideles: Egyptus. n. tenebre iterptať. p tps ãt quo fuit in egypto spaciuz tẽporis ab ascensione dñi vsqꝛ aduẽtum anticbristi: p obituz herodis extinctio inuidie in cordibus iudeoꝝ.

¶ Tũc herodes videns quoniã illusus esset a magis: iratus ẽ valde: ꝛ mittẽs occidit oẽs pueros q erãt in bethleẽ ꝛ i oĩbus finibus eius a bimatu ꝛ infra: ꝺm tẽpus qõ exquisierat a magis.

GHRI. sup matth. Postq̃ paruulꝰ ieius magꝺstuo ipe rio subiugauit: nõ ptãte coꝛpis sz gra spũs irascebať herodes: qꝛ quos ipe sedẽs i throno regni suadere ñ potuit: bis iesus puulus placuit i ꝑspicio iacꝺs: deide ꝓtẽnẽtes euz magi addideť cãs doloris. vñ dr̃. Tũc hero. videns q̃n illusus eẽt a magis ira. est valde. Illa. n. regũ ira magna ꝛ iertigubilis ẽ: quã regni çel' accẽdit. Sz qd fecit: Mittes occidit oẽs pueros. Sic̃. n. bestia vlherata: qcqd occ̃is ei' occurrit: q̃si actoꝛe sui vlneris dilaniat: sic ꝛ ille delusus a magis irã suã sup puulos diffũdebat. Dicebat. n. cogitãs i furoꝛe: Certe magi puerꝝ ĩuenerũt: quẽ regnatuꝝ dicebãt: nam ex regni çelo repletꝰ de bis oĩa timet: oĩa suspicať. Jõ q̃ misit ꝛ iterfeẽ oẽs puulos: vt vnũ ĩueniret i oĩbꝰ. AVG. i ser. de epi. Et dũ isequit xpz regi nõ coeuũ: pcurauit exercitum stolis victricibꝰ cãdidatũ. AVG. i ser. de inocẽtibꝰ: Ecce ꝓphanꝰ hostis beatis puulis nũq̃ tãtũ ꝑdesse potuisz obsequ q̃tũ ꝓfuit odio: nã q̃tũ ꝺ eos inigtas abũdauit: tãtuz

Universidad de Deusto
Biblioteca

gra bñdictiõis effulsit. IDEM. O paruuli bti:ille de vra
cozõa dubitabit i passiõe p xpo: qui ẽt paruulis baptismũ
pdesse nõ existimat xpi:nã q nat⁹ bre potuit pdicatores an
gelos narratores celos: adoratores magos: potuit & illis
ne p eo sic moriẽt pstare:si sciret illa morte pituros:& non
poti⁹ maiore felicitate victuros. Absit vt ad liberãdos ho
mines xps veniẽs de illoz pmio ꝛ p illo iterficerent:nihil
gerit qui peaẽs i ligno p eis a qbus interficiebat: orauit.
RABA. Nõ ẽ ãt otẽtus vastatõe bethleẽ:sz & adiacẽtia
loca vastauit:nec vllaz mesericordiã etatis habuit: a filio
vnius noctis vsq; ad fi[illegible]uoz ãnoz:qn oẽs occide[illegible]t.vñ
subdit: In bethleẽ & in oĩbus finibus eius a bimatu & infra.
AVG.i ser.de epi. In celo.n. viderãt magi ignotissimaz
stellã nõ añ paucos dies:sz añ finẽ biẽny sic ingrẽti herodi
patefecerũt.vñ a bimatu & infra occidit ifantes:pp qõ segt:
sz tps qõ exgsierat a magis. AVG.i ser.de ino. Uel q; ti
mebat ne puer cui⁹ sydera famulãr:spẽm suã paulo sup eta
tẽ vel ifra transformaret:v[illegible]tatẽ sui tpis occultaret: iõ vr
pueros a bimatu:vsq; ad pueros vnius diei interfecisse.
AVG.de cõ.euã. Uel aliquoz magis ppiquãtiũ piculo
rũ terrozib⁹ agitat⁹:herodes ab illa cura.s.interficiẽdi pue
ros mẽte abrepta i alys potius occupat. vel potuit ꝓdicatores
magos fallacis stelle visione deceptos postea q; nõ inuene
rũt quẽ natũ putauerãt:erubuisse ad se redire: atq; ita tio
re õpulso a pseq;ndo puero geuit & sic ꝓpletis dieb⁹ purgati
onis tute cũ illo ascẽdere tẽplũ potuerũt. Qui[illegible] n. videat
vnũ illũ diẽ regẽ mltis occupatũ latere potuine:deĩde vul
gatis reb⁹ q; i tẽplo dicte facteq; fuerãt: herodes sensit se a
magis illusũ:ac deĩde sicut dic dr:mltos ifantes occidit.
BEDA i ho. In hac aũt morte puere[illegible]: oĩuz xpi mar[illegible]
rũ pciosa ẽ mors õsignata: q; paruuli occisi sũt:significat p
büilitatis meritũ ad martyrij puenie[illegible]dũ gloziã:q; i bethle
em & i oĩb⁹ finib⁹ ei⁹ occisi sunt:o[illegible]dit i iudea. vñ eccl'ie ce
pit ozigo: & vbiq; p orbẽ p[illegible]secutoez scuiturã. Qui bimi occi
si sũt:doctria & opatõe pfectos idicãt. Qui vo infra simpli
ces. q; illi gdẽ occisi sũt: & xps euasit:ifinuat corpa[illegible]rtyꝝ
ab ipys posse perimi:sz xps ab eis nõ posse auferri.

¶ Tũc adimpletum est quod dictum est p hieremiã ꝓphetã dicentẽ. Uox in rama audita est plo
ratus & vlulatus multus rachel plorãs filios suos
& noluit consolari quia non sunt.

CHRI.i ho. Quia euãgelista horroze ipleuit auditoreꝫ
crudelẽ occisionẽ narrãs:rursus mitigationẽ apponit:ostẽ
dẽs q; hec no fẽa sunt deo neq;nte pbibere atq; ignorãte:
sz p.pphaz pdicẽtẽ. vñ dic:Tunc ipletũ ẽ. HIE. sup biere.
Doc biere[illegible]e testimoniũ matthe⁹ nõ sz hebraicã vitatez:
nec iuxta.lxx. ptulit. Ex quo pspicuũ ẽ euãgelistas & aplos
nõ iterptatoez alie⁹ secutos:sz tãq; hebreos qõ legebãt he
braice suis[illegible]monio⁹ exprsisse. HIE. sup mat. Oz ãt dr: In
rama:nõ putem⁹ loci nomẽ eẽ:qõ ẽ iuxta Habaa:sz Rama
excelsũ iterptar. vt sit[illegible]sius. Uor i excelso audita ẽ. i. lon
ge lateq; dispsa. CHRI[illegible]sup mat. Uel qñ de morte innocẽ
tiũ mittebar:iõ i excelso audiebar:sz illõ: vox paupis pene
trat nubes. Oz ãt dic ploratꝰ:fletũ puuloz oñdit. Oz ãt dic
Ululat⁹:mat⁹ significat lamẽtũ. i puulis ãt moꝛs faciebat
finẽ dolozis: i mrib⁹ ãt sp memoziã reparãt. & iõ dic:Ulu
lat⁹ mult⁹:rachel plorãs filios suos. HIE. De rachel nat⁹
ẽ beniamin:i ei⁹ tribu nõ ẽ beth'ẽ. Queriẽ g; quõ rachel fi
lios [illegible]de.i.filios bethleẽ q̃si suos ploret:R[illegible]ñdebim⁹ breui
ter:qz sepulta sit iuxta bethleẽ i effrata:& ex corpusculi bo
spitio mris nomẽ accepit:Siue qñ iuda & beniamĩ due tri
bus tũcte erãt: & herodes ꝓcepat nõ solũ i bethleẽ iterfici
pueros:sz & i oĩbus finib⁹ eius. p occisionẽ bethleẽ itelligi
mus mltos ẽt ꝺ beniamĩ fuisse cẽsos. AVG. ꝺ q̃.no. & ve.
te. Uel qz filij beniamĩ q; ad rachel ptinẽt:oli a religs tribu
bus extricti sũt: & i psiti & i futuro erasi. Tũc g; rachel cepit fi
lios suos plãgere:qñ filios sorozis sue i tali cã vidit occisos
vt eterne vite heredes existerẽt:cui.n.aliqd aduersũ euene
rit ex felicitate alteri⁹:ifausta sua misere luget. REMI. Aſ
sũpsit ãt sanct⁹ euãgelista ad exaggerãdã magnitudinẽ lu
ctus:vt diceret ẽt rachelẽ mortua plozasse filios suos:& no
luit cõsolari:qz nõ sunt. HIREO. Et hoc sz duplicẽ itelli
gẽtia:siue q; eos i eternũ mortuos existimaret:siue q; se cõ
solari nollet de his: quos sciuit esse victuros: vt sit sensus:
Noluit consolari: quia non sunt: idest noluit consolari de
hoc q; non essent. HYLA. Non enim non erant bi qui
mortui putabant:in eternitatis.n. pfectũ per martyrij glo
riã efferebant. ꝓsolatio ãt rei amisse erat pstãda:nõ aũcte.
HILA. sup mat. Rachel eccl'e typuz ptulit diu sterilis:
nũc fecũde. b⁹ plo[illegible]at⁹ ex[illegible]gs nõ iccirco qz peremptos dole
bat audit:sz qz ab his pimebat:quos filios retiere voluis
set. RABA. Uel significat eccl'iam gdẽ plozare scoz de
hoc seculo ablationẽ:sz nõ ita velle se ꝓsolari:vt g seculum
morte vicerũt:rursus ad scli certamia secũ redeãt toleran
da:qz nõ sũt vltra reuocãdi i mundũ. GLO. Uel nõ vult
ꝓsolari in pñti:qz non sunt:sz oẽs spes & ꝓsolationeꝫ ad eter
nam transmittit vitam. RABA. Bene autem rachel:
qz ouis vel videns dicitur:eccl'esiaz figurat:cuius tota intẽ
tio vt deum cõtemplẽt iuigilat. & ipsa ẽ ouis cẽtesima quã
pastor i humeris reportat.

¶ Defuncto autẽ herode ecce angelus dñi apparu
it in somnis ioseph in egypto dicẽs: Surge & ac
cipe puerum & matrẽ eius & vade i terrã israel.
Defuncti sunt enim qui querebãt aiaz pueri.

EX eccl'iastica historia:Cũ p sacrilego:qõ herodes i salu
torẽ commiserat:& scelere qõ in eqos ei⁹ pegerat:vltio eũ
dña purgeret i mortẽ:cozp⁹ ei⁹ vt ioseph⁹ refert:mozb⁹ ita
sit diuersus:ita vt diceret a natib⁹ nõ morbo corpis hec: sz
diuĩe vltõis eẽ supplicia:ipse ãt furoze iã plen⁹ nobilioꝛes &
ꝑmarios ex oi iudea ad se colligi & recludi iubet i carcere:
mãdãs stati vt spiñ exhalassz oẽs iterfici:vt eius obitũ oĩs
iudea defleret iuita. Paulo ãt añq; nouissimũ spiñ redde
ret:Antipatꝛ filiũ suũ iugulauit:post duos filios q̃s añ ne
cauerat. s.alexãdꝛ & aristobolũ. Tal'igr herodis finis:q; di
gna supplicia scelere:qõ i bethleẽ erga puulos gesserat:& p
isidys saluatoris exact⁹ ẽ:ab euãgelista desĩgnat⁹ cũ dic:De
fũcto ãt herode. HIE. Multi ꝓ ignorãtiã histozie labũ
tur i errozẽ; putãtes cũdẽ eẽ herodẽ:a quo i passiõe dñs ir
rideꝫ:& q; nũc mortuꝰ eẽ referꝫ. Ergo herodes ille q; cũ pila
to postea amicitias fecit:b⁹ herodis filiꝰ ẽ: frater archelai
quẽ Tyberi⁹ cesar lugdunũ relegauit:fratrẽq; ei⁹ herodez
successorẽ regni fec'. Prio g; herode defũcto: Ecce apparuit
ãgel⁹ dñi i sõnis ioseph i egypto dicẽs: Surge & accipe pue
rũ & mrez ei⁹. DIONY. i cel. hierar. Unde qñ & ipe iesus
supceles'tib⁹ eẽntys supexñs:ad id qõ sz nos est imutabil'r
veniẽs ñ refugit ad se ordinatã & assũptã hũanã ordinatio
nẽ:sz obediẽs subdit dĩ prĩs p ãgelos dispõnibus:& p ange
los ipos annũciat ioseph a pre disposita filij ad egyptuz re
cessio. & itez ad iudeã ex egypto trãsductio. CHRY. Ui
des ẽt qz ioseph ad misteriũ Marie erat elect⁹: eũte. n. illa
i egyptũ & redeũte:qs misteriũ ei tãte necitatis ipleret: nisi
desponsata fuisset: Nã i pma gdẽ facie maria puez nutrie
bat & ioseph ꝺseruabat. reuera ãt puer & matrẽ nutriebat: &
ioseph tuebat[illegible]. segt: Et vade i terrã isrl. Quasi medic⁹. n. õ
scẽdit i egyptũ vt visitaret eã lãguẽtẽ errozib⁹: ñ vt remãe
ret i ea. Reuersiõis ãt rõ assignat⁹ cũ subdit: Defũcti sũt. n.
q; q̃rebãt aiaz pueri. HIE. Ex hoc loco itelligim⁹ nõ solus
herodẽ:sz ẽt sacerdotes & scribas eo tpe necẽ dñi fuisse me
ditatos. REMI. Sz si multi fuerũt:quõ in tam breui spa
cio extincti sunt:qz vt dcm est: Herode mortuo occisi sunt
oẽs maiores qui i custodia tenebãt. CHRI. super mat.
Qõ dr cõsilio factũ eẽ:q; ꝺsenserũt herodi: vt ingreret pue

rũ & occidẽt:qz scriptũ ẽ. Turbat⁹ ẽ herodes & oĩs hieroso
lyma cũ illo. REMI. Aut certe locut⁹ ẽ euãgelista p spẽz
tropi qñ multi ponunt p vno. In boc aũt q[illegible]tẽ. Aiam pue
ri: destruũtur heretici q; dixerũt xpm nõ sumpsisse aiam: sz
loco aie bũisse diuinitatẽ. BEDA i ho. Oz aũt occisis pro
dño pueris herodes nõ lõge post obyt:& ioseph dñz cũ mre
ad terrã isrl redurit: significat oes psecutões q; otra eccl'iaz
erãt mouẽde: psecutoz morte vindicãdas: & pacẽ eccl'ie de
nuo reddẽdã: & scos q; latuerãt a[illegible] sua loca reuersuros. vl' q;
defuncto herode: redit ad terram isrl iesus: denunciat q;
Enoch & Helia pdicantibus: iudei sopita moderne inuidie
flamma fidem veritatis accipient.

¶ Qui ꝓsurgẽs accepit puerum & matrẽ eius & venit
in terrã israel. Audiẽs ãt q; archelaus regnaret in
iudea p herode pre suo timuit illo ire & admoni
t⁹ in sõnis secessit i partes galilee. Et veniẽs habi
tauit i ciuitate q; vocat⁹ nazareth: vt adiplerẽt qõ
dictũ ẽ p ꝓphetas: quñ nazare⁹ vocabit.

GLO. Angelice admonitõi ioseph nõ inobediẽs fuit. vñ
segt. Qui ꝓsurgẽs accepit puerum & matrem eius & venit in terrã isrl. Nõ. n. ꝺter
minauerat angel⁹: i quo loco terre isrl: vt dubitanter ioseph
itez reuertat: & freq;ntioꝛi visitatõe ãgeli certiõ redderẽt.
vñ segt. Audiẽs ãt q; archela⁹ regnarz i iudea p herode pre
suo: timuit illo ire. EX hist. ioseph. Habuit sigdẽ herodes
vxores. rr. ex q;z. vy. nũerosã sussepit sobolẽ: pmogenit⁹ e⁹
antipr ex iosida: alexãder & aristobol⁹ ex mariamie: arche
laus ex mathaca samaritide: herodes antipas q; postea te
trarcha fuit: & philippus ex cleopatra hierosolymitide. Tri
bus igr pmis ab herode itefectis: & post mortẽ ei⁹ occasiõe
testi pris: archelao gubernatõez regni vsurpãte: & cã ꝺ suc
cessiõe regni ad cesarẽ augustũ delata: tãdẽ ꝺ cõsilio senat⁹
oẽm herodis monarchiã distribuit: mediã ptẽ. s. idumeã &
iudeã tradẽs archelao sub noĩe tetrarchie: pollicitus se fa
ctuz eũ regẽ: si se dignũ ꝓbuisset. Mediã vo ptẽ i duas se
cuit tetrarchas: secessitq; galilea in ptẽ herodis tetrarche
Iturei vo & traconitidis regio philippo. Fact⁹ ẽ g; post hero.
dẽ ꝺfuctũ archela⁹ q̃si dyarch⁹: qõ dñy gen⁹ hic regnũ ap
pellat. AVG. ꝺ cõ. euã. Sz hic aliqs queret: quõ sic lucas
narrat. ibãt pentes ei⁹ p oẽs ãnos penitẽtie in hierlm: si ar
chelai timoze ibi, phibebãt accedere. Hoc dissoluere nõ ẽ
difficile: fieri. n. poterat vt p diẽ festũ iter tã igẽtẽ turbã la
tẽter ascẽderẽt moz reuersuri: cũ tñ alys dieb⁹ bitare me
tuerẽt: vt nec solẽnitate ptermissa eẽnt irreligiosi: nec i ꝺti
nua mãsiõe pspicui. Iste quoq; itellect⁹ pz. vt q; lucas dic p
oẽs ãnos eos ascẽdere solitos i hierlm: tũc accipiam⁹ fcm:
cũ iã nõ metuereẽ archela⁹: q; sz hist. ioseph. so[illegible]. ix. ãnis
regnauit. Segt. Et admonit⁹ i sõnis secessit i ptes galilee.
Sed forte hic q̃spiã moueat cũ matthe⁹ dixerit: iõ timuis
se ioseph cũ puero redeũtẽ ire i iudeã: qz cũ pre suo herode
archela⁹ filij ei⁹ regnabat: quõ potuit ire i galileã: vbi alius
filij⁹ eius herodes tetrarcha erat: vt lucas testat. Quasi vo
ipa sint tpa q; b⁹ puero timebat: q̃ lucas ꝓmemozauit: q̃ vsq;
adeo mutata erãt: vt i ipa iudea nõ rex eẽt archela⁹: sz ꝑses
pilat⁹. GLO. Sz tũc q̃rit: q̃re nõ timuit ioseph i galileã
ire: cũ & ibi archela⁹ regnaret. Sz meli⁹ potuit latere cum
puero i naçareth q̃ i bierlm vbi erat caput regni archela⁹:
CHRI. i ho. Et ẽt qz villã natiuitatis mut[illegible]it: res obũ
bat: iper⁹. n. oĩs erat aduersus bethleẽ & fines ei⁹. Uenit
igr ioseph i naçareth & piculũ fugiẽs & i patriã rediẽs. vñ se
gt. Et ve. habi. i ci. q; voca. naça. AVG. ꝺ cõ. euã. Forte
& hoc mouet: quõ dicat matthe⁹: ppea cũ puero iesu pentes
ei⁹ isse i galileã: qz metu archelai i bierlz ire noluerit: cũ p
pterea magis isse galileã videant: qz ciuitas eoz erat naça
reth galilee: sic lucas ñ tacuit: Sz itelligẽdũ ẽ: qz vbi ãgel⁹ i

sõnis i egypto dixit ad ioseph. Uade i terrã isrl: sic itellectũ
ꝑmo eẽ a ioseph: vt putaret recti⁹ eẽ pgere i iudeã: ipa. n. ꝑ
mit⁹ itelligi potuit terra isrl. Postq; vo cõperit ibi regnare
archelaũ noluit obycere se piculo: cũ possz terra isrl ẽt a ga
lilea itelligi: qz & ipsaz ppls isrl icolebat. Quãq; possit & al'r
solui: qz potuit videre pẽtib⁹ xpi nõ eẽ bitãdũ ibi cũ puero:
nisi i bierlz vbi erat tẽplu[illegible] dñi: & illuc iuissent nisi archelai
pñtia terreret. Nõ ãt dinit⁹ inbebãt i iudea vl' bierlz bita
re: vt ꝺ archelao q; tiebãt ꝺberẽt ꝺtineri: sz i terra isrl i q; ẽt
vt dcm ẽ poterat itelligi galilea. HILA. Uez t[illegible]pica rõ
ꝓfu[illegible]ẽ: ioseph. n. aplozz tz spẽm[illegible]bus xps circũferẽdus ẽ
credit⁹. Di tãq; herode mortuo. i. pplo ei⁹ i passiõe dñi de
pdito: iudeis pdicare sũt iussi: missi. n. erant ad oues pditas
dom⁹ isrl. Sz manẽte hereditarie ifidelitatis dñatu: metuũt
& recedũt: p visũ admoniti spũsancti donũ i gẽtib⁹ ꝺtẽplã
tes ad eũ ꝺferũt xpm. RABA. Uel hec vltia eccl'ie tpa
designat: qñ pl'mis iudeoz ad pdicationẽ enoch & helie cõ
uersis: ceteri ad istinctũ antix[illegible]otra fidẽ pugnabũt. Pars
igr iudee i qua regnabat archela⁹ antixpi seqces oñdit. Na
çareth aũt galilee quo trasferẽ xps ptẽ eiusdẽ gẽtis q; fidez
ẽ susceptura designat. vñ galilea trãsmigratio: naçareth aũt
flos vtutũ iterptaf: qz eccl'ia quo ardẽti⁹ a terrenis ad cele
stia trãsmigrat: eo magis vtutum floze & germine abundat.
GLO. Huic aũt ꝓphete testimoniũ adiũgit dicẽs. Ut i
ple. qõ di. ẽ p. pphe. quo. naça. voca. HIERO. Si fixũ de
scripturis p[illegible]uisset exẽplũ: nũq; diceret: q; dcm ẽ p. pphe
tas: sz simplr: q; dcm ẽ p. pphetaz. Nũc aũt pluraliꝫ pphe
tas vocãs: oñdit se ñ vba ꝺ scripturis sũpsisse sz sensũ. Naça
re⁹ iterptat scũs: scm aũt dñz futuꝝ oĩs scriptura ꝓmẽorat.
Possum⁹ & al'r dicere q; ẽt eisdẽ vbis iuxta hebraicã vitatez
i Esaia scriptũ sit. Exiet vga ꝺ radice iesse: & naçare⁹ ꝺ radi
ce ascurget. CHRI. in ho. Aut forte legerũt & aliquos p
phetas ita dicẽtes: q; nõ[illegible] nobis canonicati: sicut nathan &
esdra. Et qñ hoc ꝓphetatũ erat[illegible]anifestat philipp⁹ dicẽs
ad nathanaelẽ quẽ scripsit moyses i lege. Inuenim⁹ Jesuz
a naçare[illegible]th. vñ ẽt pus xpiani naçarei vocaba[illegible]t: sz apud an
tiochia mutatũ ẽ hoc nomẽ: & dicti sũt xpiani. AVG. de
cõ. euã. Hoc aute oĩa q̃ sunt a narratione magozum: & dein
ceps lucas tacet. hoc pinde cognoscẽdum q; deinceps ad
[illegible]era valeat sic vnũquẽq; euangelistaꝝ otexere narratio
nem suam: vt tanq; nihil pretermittentis series digesta vi
deat. tacitis. n. q̃ nõ vult dicere: sic ea que vult dicere: illis
q̃ dicebat adiũgit: vt ipa ꝺtinuo seq videant. Sed cuz alter
ea dicit q̃ alter tacuit: diligẽter ordo cõsideran[illegible]s idicat lo
cũ: vbi ea potuerit a quo ptermissa sũt trãsiire. CA. III.

In diebꝰ aũt illis venit ioanes bapti
sta pdicãs i deserto iudee & dicens.
Pniaz agite appropinq̃bit. n. regnũ
celoz. Hic ẽ. n. ꝺ quo dcm ẽ per esaiaz
ꝓphetã dicẽtẽ. Uox clamãtis i ꝺserto
parate viã dñi: rectas facite semitas eius.

CHRI. sup math. Sol appropiãs añq; appeat mittit ra
dios suos: & facit albescere oziẽtẽ: vt pcedẽs aurora aduen
tum ꝺici demfet: sic dñs nat⁹ i mũdo añq; appeat p doctri
nã: spũs sui fulgoze trãsmisso illuminauit ioanẽ: vt pcedẽs
ille aduẽtũ añuciet saluatoris. & iõ post ortũ xpi enarratuz
doctriuã ei⁹ enarratur⁹ euãgelista & baptismũ i quo testio
niũ habuit ꝺ pcursoze: & baptista pmittit dicẽs. In diꝰ aũt
illis venit ioan. bapti. pdi. in deserto. REM. bis autem
vbis beati ioanis non solum tẽpus & locum & psonã: sed ẽt
officium & studium demonstrat. Tẽpus generale demfat
cum dicit. In diebus autez illis. AVC. de con. euã. Hoc
aũt tẽpus lucas p terrenas ptates exp[illegible]essit cum dixit. An
no. xv. Sed intelligere debemus matthеuz cũ diceret. In

diebus illis:ī multo lōgiori spacio accipi voluisse:mox enīz vt narrauit regressū ō egrypto xp̄z qō vtiqz tpe pueritie vl'infātie factū ē:vt possit stare qō lucas ō illo cuz.xij.eēt ānox narrauit:ptinuo itulit. In dieb⁹ aūt illis. nō vtiqz pueritie tm̄ illius dies issinuās:sz oēs dies ab ei⁹ natiuitate vsqz quo p̄dicaī e cepit ioānes. REMI. Persona o..dit cū dic̄. Uenit ioānes.i.manifestauit se q tādiu p̄i⁹ latuerat. CHR. in ho. Sz q̄re necium fuit vt ioānes xp̄m p̄ueniret opex testimonio xp̄z p̄dicāte. p̄mo qdē vt hic xp̄i dignitatē discas: q⁹ sicut p̄ ita ī ipe ppbas hz:fm illud qacbarie. Et tu puer ppheta altissimi vocaberis. deiī vt nullā cās vereca..lie in deis relinquat:qō ī ipe demōrat dicēs. Uenit ioannes neqz māducās neqz bibēs.ī dīt demoniū hz. venit filius hominis manducās ī bibēs ī dīt. Ecce homo edax. Sed alr ne cessariuz erat ab alio p̄i⁹ dici q̄ ō christo erāt:ī non ab ipo: alis iudei qd dixissent q post testimoniū ioānis dixerūt:Tu testimoniū phibes ō teipo:testimonium tuū nō ē verum.

REMI. Officiū s.biūgit cū dicit:Baptista.ī quo dīi viaz pparauit:nisi.n.baptiçari hoies consuescerēt:baptismū xp̄i abhorrerēt. Studiū oīdit:cū ait:-Predicans. RABA. Quia ēt xp̄s p̄dicatur⁹ erat. postq̄.n. visū fuit idoneū tp̄s.s. circa.xxx.ānos icipiēs p̄dicationē suam:viā dño pparauit.

REMI. Locū subiūgit dicēs. In deserto iudee. MAX. Ubi ad p̄dicationē e⁹ nec isolēs turba pstreperet:nec ifidelis auditor rediret:sz bi tm̄ audire possent q p̄dicatōez cura diuini cultus expeterēt. HIERO. sup Esa. Uel ī hoc cōsiderandū ē q⁹ salutare dei ī glia dīi nō p̄dicāt ī hierlm: sed in solitudine ecclesie ī deserta gentium multitudine.

HILA. Uel ēt ad iudeā venit deꝝ dei frequētat⁹ e nō populi:vt p̄dicatiōis locus coz qb⁹ ī licatio erat missa sollicitudinē testaret. GLO. Uel typice deꝝ significat vitā a mūdi illecebris segregar̄ que penitētib⁹ ꝓpetit.

AVGV. ili.ō pnia. Nisi ār peniteat aliqué vite veteris: nouā nō pōt inchoare. ..IILA. Et iō pniam regno celorū appropiqāte ꝓnūciat: per quaz ē reditus ab erroze:recursus a crimie:ī post vitiox pudorē pfessio dīnēd dicēs. -Pniam agite. CHRI. sup matth. Ubi manifestat ī ipo p̄ncipio:q⁹ benigni regis ē nūcius:nō.n.pctōribus minas ītēdebat:sz idulgētiā ꝓmittebat. Solēt reges nato sibi filio idulgētiā ī regno suo donare:sz añ trāsmittūt acerbissimos exactores. Deⁿ aūt nato sibi filio volēs donare idulgētiam pctōrum:p̄misit q̄si exactorē exigētē ī dicētē. -Pniaz agite. O exactio q̄ nō facit p..uperes:sz diuites reddit. Nā cū gs debitū iusti..: sue reddiderit:deo nihil pstat:sz sibi lucruz sue salutis acgrit. -Pnia.n.coz emūdat:sensus illumīat:ī ad susceptionē xp̄i ꝓparat humana ꝓcordia. vñ subiungit. Appropiquauit.n.regnū celox. HIERO. -Prius baptista ioānes regnum celox p̄dicat:vt p̄cursor dīi hoc bonoreī p uilegio. CHRI. in ho. Ideoqz q⁹ nūq̄ iudei audierant neqz ēt a ꝓphetis celos ī regnum q⁹ ibi ē p̄dicant:ī nihil decetero ō terra dicit. Sic ḡ ex nouitate eozuz q̄ dicunt̄ erigit cos ad querēdū eū qu p̄dicat. REMI. Regnuz aūt celox quatuor modis dr̄ xp̄s:fm illud luce.iij. Regnū dei intra vos ē. Sancta scriptura:fm illud matth.xj. Auferet a vobis regnum dei:ī dabit genti faciēti fructum eius. Sancta eccl'ia:fm illud matth.xxv. Simile ē regnum celorum decem ꝑginibus. Supnū soliū:fm illud matth.viij. Multi veniēt ab oriēte ī occidēte:ī recumbent in regno celorū. ī hoc totum hic pōt itelligi. GLO. Dicit aūt. Appropinquauit.n.regnum celorum:q⁹ nisi appropiquaret nemo redire possz:q⁹ ifirmi ī ceci:via q̄ ē xp̄s carebāt. AVGV. ō con.euan. Nec autē vba ioannis alu euāgeliste pretermiserunt. Jam vo quod sequit. Dic ē qui dictus est p Esaiam ppbā.di. Uox cla.i dex.rec. facite semitas eius. ambigue positum ē:nec elucet vtr ex psona sua euangelista comme morauit:an ad hec vba ciusdē ioānis secutus adiūxerit: vt totū hoc ioannes dixisse itelligaī. -Pniam agite. appro.cni reg.celox. Dic ē.n.cī. Neqz.n. hoc mouere dr̄ q⁹ ñ ait. Ego sū:sz hic est.'lā ī matthеus dixit. Inuenit hoiez sedētem ī teloneo:ī nō dixit. Inuenit me. qō si ita ē nō ē mir̄ si ī iterrogar⁹ gd dr̄et ō seipo:sic narrat ioannes euāgelista:ñidit: Ego vox cl'mātis ī deserto. GRE. in ho. Scir autē quia vnigenit⁹ filiⁱ vbū p̄ris vocaī:fm illud. In p̄ncipio erat vbum. Ex ipa aūt nr̄a locutione cognoscimur:qz vox sonat vt vbum possit audiri. Aduētū itaqz dīi ioannes p̄currēs vox dicit:qz p ei⁹ mysterium p̄ris vbum ab hoibus audir̄.

CHRY. sup matth. Uox ēt ē son⁹ cōfusus nr̄lū secretū cordis oñdēs:sz hoc tm̄mō significās:qz vult aligd dr̄e ille q clamat. Uerbū aūt ē fm̄ mysteriū cordis apiēs. Adhuc vox iter hoies ī aialia cōis ē:vbū aūt ē hoiuz tm̄. Jō ḡ ioannes dict⁹ ē vox nō vbū:qz p cū ōs sua ꝓfilia nō demōrauit:sz hoc solū q⁹ de⁹ aligd facere ī hoib⁹ meditabāt:postea autē p filiū suū plenissime mysteriū sue volūtatis apuit. RA. Qui recte vox clamātis ob fortitudinē p̄dicatiōis dr̄. Tribus gūt modis clamoz accidit:hoc ē si lōge positus ē cui loquaī:si surdus:si p idignationē.ī hec humano generi accidерūt. GLO. Est igit̄ ioānes q̄si vox vbi clamātis. verbū.n.cl'mat ī voce.i.xp̄s ī ioāne. BEDA. Sic ēt clamauit ī oīb⁹ q a p̄ncipio aligd diuinit⁹ dixerūt:ī tm̄ iste solus ē vox:qz p cū p̄is vbum oñdit quod aly longe nūciauerunt.

GRE. Ipse aūt ioannes ē clamās ī deserto:qz derelicte ac dēstitute iudee solaciū redēptoris ānūciat. REMI. Quā tū aūt ad historiā attinet:in deserto clamabat:qz remotus erat a turbis iudeox. Quid ār clamet:insinuat cū subiūgit. -Parate viā dīi. CHRI. sup matth. Sic.n. magno regi ī expeditionē vēturo ꝓparatores p̄cedūt q sordida abluūt: dirupta cōponūt:sic ī dīm nr̄m p̄cessit ioānes:q ab humanis cordib⁹ pnie seopis pctox sordes eyceret:ī q dissipata fuerāt spiritualiū p̄ceptox ordinatōe cōponeret. GRE. ī ho. Omnis aūtē qui fidē rectā ī bona opa p̄dicat:dnō ad corda audiētiū viā pat. Rectas dño semitas facit:cū mundas ī aīo cogitatōes p fmonē bone predicationis formaī.

GLO. Uel fides ē via qua vbum ad coz descendit: cum mozes in melius mutanī:fiunt semite recte.

¶ Ipse aūtē ioānes habebat vestimentū de pilis camelox:ī zonā pelliceā circa lūbos suos. Esca aūtē eius erat locuste:ī mel siluestre.

CHRI. in hom. -Postq̄ oñdit qz ipse ē vox clamātis in deserto:prudenter ipse euangelista subiunxit. Ipse aūt ioannes. In quo oñdit que sit vita ipsius:nam ipe qdem testificabat ō xp̄o:vita aūtē ei⁹ ō ipo.nemo autē pōt eē alteri⁹ testis idoneus:nisi fuerit fidelis. HILA. Fuerat. n. p̄dicāti ioanni sicut locus opportunior:ita ī vestitus vtilior:ī cibus aptior. HIERO. De pilis.n. camelorum habebat vestimentū:non ō lana:aliud austere vestis indicium ē:aliud luxurie moliozis. CHRY. sup matth. Seruis aūtē dei non conuenit hr̄e vestimentum ad spēm visionis vl'ad carnis delectamentū:sz tm̄ tegumentum nuditatis. habebat enim ioānes vestē nō mollē neqz delicatā:sz cilicinaz: grauē ī asperā:ī conterentē corpus potius q̄ fouentem: vt ō vtute alē eius ipse bit⁹ corporis loqueretur. Segtur. Et ęo. pelli. circa lū. suos. Consuetudo enim erat apud iudeos vt conis laneis vterenī:iō iste quasi durius aliquid facere volens ęona ,ellicea cingebatur. HIERO. -Porro q⁹ sequitur. Esca eius erat locuste ī mel siluestre. Habitatoris solitudinis congruum est vt non delicias ciborum: sed necessitates humane carnis expleret. RABA. Tenui victu cōtentus ī ex minutis volatilibus ī melle inuento ī truncis arborum. In dictis aūt arnulphi galliarum epi reperimus minimū genus locustarum fuisse ī deserto iudee: q corpusculis in moduz digiti manus exilibus ī breuibus

in herbis facile capiunt̄:cocteq̄ ī oleo pauperē pbēt gustū. Silr narrat ī codē dcto eē arbores hītes lata folia ī rotūda:lactei colozis ī melliti sapozis:q nā fragilia manib⁹ fricant̄ ī edunt̄. Et hoc ē q⁹ mel siluestre dr̄. REMI. Sub hoc aūt habitu vestimēto.x ī vilitate cibox oñdit se peccata toti⁹ gñis hūani deflere. RABA. Potest ī it⁹ ī gust⁹ eius qualitatē interne cōuersatōis exprimere. nā austeriozibus vtebaī indumētis:qz vitā peccātiū increpauit. ęona q dē pellicea q̄ cinct⁹ fuit ī belias:mortificationis idicium ē.

RA. Locustas ī mel siluestre edebat:qz dulcis sapiebat turbis p̄dicatio ei⁹:sz citi⁹ finē sortita ē. ī mel'.n. dulcedo: ī locustis ē alacer volat⁹:sz cito decidu⁹. REMI. Per ioānez aūt q dei gra interp̄taī sign̄ificaī xp̄s q mūdo grāz attulit. p vestimētū illi⁹ designaī ecclia gētū. HILA. Lū exuuys imūdax pecudū qb⁹ gētiles pcs existimāt:xp̄i p̄dicatoz iduit:fitq̄ scificatū bitu ꝓbetali qcgd ī eis vl'iutile fuerat:añ vl'sordidū. ęone āt p̄cictio:efficax ī oē op⁹ bonū ē appat⁹:vt ad oē mīsteriū xp̄i sum⁹ accicti. In esum etiā cligūt locuste fugaces hoīumq̄:ī ad oēz aduētū nr̄i sensū cuolātes:nos. s.q ab oī fmone ī ogressu ipsis q busdā corpuz saltib⁹ efferebamur volūtate vagi:ī opib⁹ iutiles ī vbis q̄rulisede pegrini:nūc sum⁹ scox alimonia:ī societas ꝓpetarū electi sil'cū melle siluestri:dulcissimū ex nob cibū nō ex alienarys legis:sed ex trūcis siluestriū arbox p̄bituri.

¶ Tunc exibat ad eū hierosolyma ī ois iudea ī ois regio circa iordanem ī baptizabant̄ ab eo in iordane cōfitentes peccata sua.

CHRI. sup matth. Cōuersatione ioānis exposita:conuenīter subiūgit. Tūc exibat ad cū ī.āpli⁹.n. resonabat cōuersatio vite ei⁹ ī beremo q̄ vox clamozis ipius. CHR. in ho. Erat.n. mirabile ī humano corpe tātā patiētiaz videre:qō ōniqz ī iudeos magis attrahebat:magnū beliā ī eo videtes. Cōferebat aūt ad stupoz⁹ q⁹ dereliquerat eos grā ꝓphetax:ī post longū tps reuersa videbat ad eos. Predicationis ēt modus imutatus ad id ,pderat: nihil.n. assuetox apō alios ,ppbas audiebāt:puta plia ī victorias babyloni⁹ ī p̄sas:sz celos:ī qdē illic regnū ī suppliciū gehēne. Dic aūt. Tūc exi. ad eū hieroso. ī ois iu. ī ois re. cir. ioz. ī bapti. ab eo in ioz. GLO. Baptismo p̄currēte:nō pctā dimittēte. REMI. Baptism⁹.n. ioānis figurā gerebat cathecuminox:nā sic modo cathetiçanī pueri:vt digni fiant sacramēto baptismatis:ita ioānes baptiçabat vt baptiçati ab eo: postea deuote viuēdo digni fierent accedere ad xp̄i baptisma. In ioꝛdane aūt baptiçabat:vt ibi apireī ianua regni celestis:vbi dat⁹ ē adit⁹ filys isrl'terrā. p̄misiōis itrādi. Segtur. Cōfitētes pctā sua. CHRY. sup matth. Ad ꝓpationē enī scitatis ioānis gs poterat arbitrari se iustū:Sicut.n. vestis cādida si fuerit posita iuxta niuē ad ꝓpatiōez niuis sordida inueniī:sic ad cōpationē ioannis ois homo videbat̄ imundus:ī iō pctā sua confitebanī. Cōfessio aūt peccatox testimoniū ē ꝓscīe timētis deū. -Perfect⁹.n. timō solut oēs pudorē. Illic aūt turpitudo ꝓfessionis aspicit:vbi futuri iudicy pena non credit. Et qz ipsū erubescere pena ē grauis: iō iubet nos de⁹ ꝓfiteri pctā nr̄a:vt verecūdia patiamur p pena:nā ī bocip̄m ps iudicy ē. RABA. Bñ aūt q baptiçādi erāt exire ad ,ppbam dicunt̄:qz nisi gs ab infirmitate recedat:pompe diaboli ac mundi illecebris abrenuncier: baptismum salubre cōseq non poterit. Bene ..at ī iozdane q dicesio dicitur baptiçabāt:qz de supbia vite ad humilitatē ve confessionis descēderant. Exēplum autē iam tūc ofitēdi pctā:ac meliorē vitā ,pmittēdi baptiçādis dabaī.

¶ Uidēs autē multos phariseox ī saduceox veniētes ad baptismū suuz dixit eis:-pgenies vipax quis ōmōstrauit vobis fugere a ventura ira:? Fa

cite ḡ fructū dignū pnie. Et ne velitis dicere ītra vos p̄rem habemus abraā. Dico eiz vobis. qm̄ potēs ē deus de lapidibus istis suscitare filios abrae. Jā.n. securis ad radicē arboris posita ē. Omnis ergo arbor q̄ nō facit fructū bonum excidetur ī in ignem mittetur.

GREGO. ī pasto. -Pro q̄litate audiētiū formari dz fmo doctox:vt ī ad sua singulis cōgruat:ī tamē a cōis edificationis rce nūq̄ recedat. GLO. Uñ neēe fuit vt post doctrinaquā ioānes turbis tradiderat:euāgelista ēt illius doctrie faceret mētionē q̄ ilstruxit cos q,puectiozes videbāt. Et iō dicit. Uidēs āt mul. fari.ī saduce. ve. ad bapti. suuz ɔc̄.

ISIDO. ī li. etymo. -Pharisei ī saducei iter se ɔry sunt. nā pharisei ex hebreo in latinū iterptant̄ diuisi:eo q⁹ traditionū ī obſuationū iustitiā pferūt:vñ diuisi vocāt̄ a pplo q̄si p iustitiā. Saducei iterptant̄ iustificati. vēdicāt.n. sibi qō nō sūt: corpox resurrectionē negāt:ī aiaz cū corpe iterire p̄dicāt. Di tm̄ q⁹ libros legis recipiūt:ppbax vaticinia respuūt.

GLO. Dos ḡ g iter iudeos maiores videbāt:vidēs ioānes ad baptismū suū venire:dixit eis. -Progenies viperax: qs vob ōmōstrauit fugere a vētura ira:? REMI. Lō suetudo scripturax ē ab imitatōe opex noīa ponere:fm illud. -Pr̄ tu⁹ amoze⁹:sic ī isti ab imitatiōe vipax ,pgenies vipax dicūt̄. CHRY. sup matth. Sic.n. artificiosus medic⁹ si viderit egrotātis colorē:itelligit spēz passionis:sic ioānes veniētiū ad se phariseox prauas cogitatōes itellexit: fortitan enī apō se cogitauerūt. Jmus ī p̄fitemur pctā nr̄a:nullū laboꝛe nob iponit:bar̄tiçamur:ī sequmur idulgentiā pctox. Insipiēs:nūqd fcā digestiōe ipuritatis ñ ē nēcia suptio medicine:sic multa diligētia nēcia ē hoī post ,uersionez ī baptismū:vt vulnus pctox ,fecte sanet:iō dic̄. -Progenies vipax. Nā.n. vipax ē:q⁹ statī cū me..ozderit hoiez currit ad aquā:quā si nō itenerit mozī:iō istos dicebat ,pgenies viperax:qz tā mortifera ꝓmittētes currebāt ad baptismū:vt sic vipe p aquam tm̄ picula mortis euaderēt. Jtē viparuz nā ē rūpe viscera matr̄ suax:ī sic nasci.qm̄ ḡ iudei assidue pseq̄ntes ,ppbas corrupūt matrē suā synagogā:iō ,pgenies vipax nūcupanī. Jtē vipe a fozis speciose sūt ī ōsi picte intus aūt veneno replete:ita ī isti pulchritudinē scitatis ostēdebāt ī vultu. REMI. Lū ḡ dr̄. Quis demōrauit vob fugere a vētura ira:subaudi nisi ōs. CHRI. sup matth. Uel gs vob demōrauit:nū Esaias ,ppha:absl.t:Si.n ipe vos docuisset nō ipē aqua ponderetis tm̄:sz ēt ī opib⁹ bonis. ille.n. dicit. Lauami ī mūdi estote:auferte negtiā ab aiab⁹ vris discite bñfacere. Nūqd ēt d..uid dicēs. Lauabi me ī sup niuē dealbabor:absit. ille.n. sic dicit postea. Sacrificiuz ō spūs ,tribulatus. Si ḡ esset⁹ discipuli dauid:cū gemitu ad baptismū veniretis. REMI. Si vo quis ōmōstrabit: sub futuro legaī tēpore:is ē sensus. Quis doctor:gs p̄dicator dabit vobis consilium:vt positis cuadere irā eterne damnationis? AVG. ī li. de ci. dei. Deus aūt ,pter q̄dā opem filiatudinē:nō pp affectionū ifirmitatē fm scripturas irascitur:nec tm̄ vlla passiōe turbaī. hoc.n. vbū vidicte vsurpauit effect⁹:nō ille turbulētus affect⁹. Si ḡ vultis effugere facite dignū fructū pnie. GRE. in ho. In qb⁹ vbis nōndū ē q⁹ nō solū fructū pnie:sz dignos pnie admonet eē faciēdos. Sciēdū.n. ēq⁹ gsqs illicita nulla ꝓmisit:huic iure cōcedit vt licitis vtaī. Aī sigs ī culpā lapsus ē tāto a se debet ..cita abscidere q̄to se memīt ī illicita ,petrasse. Uniuscuiusq⁹ ergo cōsciētia conueniī:vt tanto maiora querat bonorum operū lucra ,pniam:q̄to grauiora sibi intulerit damna ,culpam:sz iudei ō gñis nobilitate gloriātes:iccirco se agnoscere pctōres nolebant:qz de abrae stirpe descenderant:ī iō eis recte dicī. Et ne velitis dicere intra vos: patrez ba

bemus abrãa. CHRI.in ho. Dec aũt dixit nõ ꝓhibẽs illos dñe ex illo se eẽ:ſz ꝓhibet ĩ hoc ꝓfidere:vtuti aĩe nõ insistẽtes. CHRI.ſup matth. Quid.n. ꝓdeſt ei quẽ ſordidãt mores adornãt:Melius ẽ.n.alicui vt ĩ eo gliẽnt pentes qz talẽ filiũ hũt:q̃ vt ipſe in pentibus gloriet. Et ꝛ vos nolite gliari dicẽtes:qz prem habem⁹ abrãaz: ſed magis erubeſcite:qz fily eſtis ei⁹:ꝛ ſcitatis eius nõ eſtis heredes. De adulterio.n.natus vĩ q nõ aſſimilat prem. Parẽtũ igr gliam excludit dicẽs. Et ne velitis dicere. RABA. Quia g̃ ꝑco vitatis ad dignũ pnie fructũ faciẽdũ eos incitare volẽs: ad humilitatẽ ꝓuocabat:ſine qua nullus penitere põt:ſ.modẽs. Dico.n.vo.qm̃ po.ẽ de⁹ de lapi.iſtis ſuſci.fi.abrae. REM. Cert ꝙ in eo loco ꝑdicauit ioãnes circa iordanẽ:vbi iubente ðo.xy.lapides ẽ medio alueo iordanis ſublati poſiti ſũt. potuit g̃ fieri vt dos demõſtrando oſtet. De lapidibus iſtis.

HIERO. In quo dei ĩdicat potẽtiã:ꝙ g̃ ẽ nihilo cuncta fecerat:poſſet ꝛ ẽ ſꝛis duriſſimis pplz ꝓcreare. Prima.n. ſũt rudimẽta fidei credere deũ poſſe qcgd voluerit:ex lapidib⁹ aũt gnãri boies ſile ẽ ei ꝙ ex ſara ꝓceſſit iſaac. vñ ꝛ ꝓphęta dicit. Aſpicite ad petrã ẽ qua exciſi eſtis. Dui⁹ igr ꝓphetie eos menores faciẽs mõſtrat ꝙ poſſe ẽ nũc ẽt ſile fieri. RABA. Uel alter. Lapidũ noĩe gẽtes ſignificate ſũt: q̃ lapides coluerũt. CHRI.ſup matth. Itẽ lapis durus ẽ ad opus:ſz cũ factũ fuerit op⁹ ex eo deficere neſcit:ſic ⁊ gentes cũ difficultate crediderũt gdẽ:tñ credẽte ꝓmanent in eternũ ĩ fide. HIERO. Lege eçechi. Auferã ingꝛa vob⁹ cor lapideũ:ꝛ dabo vobis cor carneũ:in lapide duritia:i carne molitudo mõſtrat. RAB. De lapidib⁹ g̃ fily abrae ſuſcitati ſũt:qz dũ gẽtiles ĩ abrae ſemĩe.i. ꝓpo crediderũt ei⁹ fily facti ſũt:cui⁹ ſemini ſũt vniti. Segꝛ. Jã.n.ſecuris ad radicẽ arborꝭ poſita ẽ. CHR.ſup matth. Securis ẽ acutiſſima ira ꝓſumptionis q̃ totũ ꝑciſi..a ẽ mũdũ. Sz ſi poſita ẽ: q̃re nõ ꝑcidit:qz rõnabi⁹ ſũt arbores:ꝛ ĩ ptãte bñt facere bonũ aut nõ facere:vt videtes ad radices ſuas poſitã cẽ ſecuri:timeãt ꝛ faciãt fructũ. Ergo ðnũciatio ire q̃ ſecuris poſitio:ſi ĩ malis nihil agat:tamẽ a malis ſegregat bonos.

HIERO. in ho. Uel ſecuris ẽ ꝑdicatio euangely iuxta hieremiã g vbũ dñi cõpat ſecuri cedẽti petram. GRE. in ho. Uel ſecuris eſt redẽptor nr̃ qui velut ex manubrio ꝛ ferro ex diuinitate conſtans ꝛ humanitate:teneꝛ ex hũanitate:ſz incidit ex diuinitate:q̃ vz. ſecuris ad radicẽ arboris poſita ẽ.qz ſi ꝙ patientiã expectat:videꝛ tamẽ quid fructꝫ ra ẽ. Omnis.n.ar.q̃ ..o facit fru.bo.excideꝛ. ꝛ in ig.mitteꝛ. Quia vnuſquiq̃ puerſus patã citi⁹ gehẽne ꝓcrematiõez inuenit:qui b̃ fructum boni opis facere cõtenit. Securim autẽ nõ iuxta r..os poſitã:ſz ad radicẽ dicit:cum.n.malos fily tollũt:rami ĩfructuoſe arboris abſcidũt:cum vo tota ſil⁹ ꝓgenies cum pe..te tollit:in fructuoſa arbore a radice abſciſa eſt:ne ..a remaneãt vnde ꝓxima iteruꝫ ſoboles ſuccreſcat

CHRI. in hom. Cũ aũt dicit. Dis. excludit ꝓmatuꝫ q ẽ a nobilitate:q̃ſi dicat. Etſi nepos fueris abrae ſuſtinebis penam ſine fructu manẽs. RA. Quatuor autẽ ſũt ſpẽs arborũ:quaꝫ vna tota ẽ arida:cui aſſilãt pagani:altera viridis ſz ſine fructu:cui aſſilãt ꝓpocrite:tertia viridis ꝛ fructuoſa ſed venenoſa:cui aſſimilant̃ beretici; q̃rta viridis ẽ ꝛ fructũ bonũ g̃ignit:cui aſſimilant̃ viri catholici. GRE. in hom. Igr oĩs arbor nõ faciẽs fructũ bonum excideꝛ ꝛ ĩ ignẽ mitteꝛ:quia patam gebenne concremationẽ inuenit: qui .. boni operis fruetum facere contemnit.

¶ Ego qdẽ baptizo vos in aq̃ in pniam: q autem post me venturus ẽ fortior me ẽ: cui⁹ nõ ſũ dign⁹ calciamẽta portare. Ipſe vos baptizabit in ſpũ ſcõ ꝛ igni. Cuius vẽtilabrũ in manu ſua: ꝛ pmundabit areã ſuã: ꝛ cõgregabit triticum in horreuꝫ ſuum paleas autẽ comburet igni ĩextinguibili.

GLO. Quia ĩ ꝓcedẽtib⁹ vbis ioãnes explicauerat quod ſupra ſũmarie ꝺ agenda pnia ꝑdicauit: reſtabat vt ẽt diſtinctius ꝑdicaret qõ ꝺ regni celoꝝ approꝓinquatõe iam direꝛat:ꝛ ĩõ dicit. Ego quidẽ bapti. vos in aq̃ in pniam. GRE. in hom. Johannes non ĩ ſpũ ſed in aqua baptiçat:qz pctã ſolucre nõ ꝑualebat corpora qdẽ ꝙ aquã lauat:ſz tñ aĩas ꝙ veniaz nõ lauat. CHRI. in ho. Cũ.n. nondũ eẽt oblata hoſtia: neq; pctm̃ ſolutũ eẽt:nec ipſe deſcẽdiſſet ĩ aquam: q̃lr fieret remiſſio pctõꝝ: Sz qz iudei neq̃q̃ ꝙa ſentiebãt pctã ꝛ hoc erat eis mal⁹ ..oꝝ:aduenit ioãnes ĩ cognitiõez eos ducẽs ꝙpoꝝ pcõꝝ pniaz memorãdo. GRE. in ho. Cur g̃ baptiçat q pctã nõ relaxat:nſi ꝙ ꝑcurſiõis ſue ordinẽ ſuans q naſcitur⁊ naſcẽdo ꝓuenerat: baptiçatur⁊ quoq; dñz baptiçãdo ꝓueniret. CHRI. ſup matth. Uel miſſus erat ioannes ad baptiçãdũ vt ad baptiſmũ veniẽtib⁹ pniaz fily dei ĩ corpe ꝑdicaret:ſic ipe teſtat alibi dicens: vt manifeſtet in iſrl̃iõ ego veni ĩ aqua baptizare. AVG. ſup ioã. Ul̃iõ baptiçat:qz oportebat baptiçari xp̃m. Sz q̃re ñ ſol⁹ ipe baptiçatus ẽ a ioãne ſi ad hoc miſſus erat ioãnes p quẽ baptiçaret xp̃s: Quia ſi ſolus dñs baptiçat⁹ ẽt baptiſmate ioãnis: nõ deſſent q putarẽt baptiſmũ ioãnis maiorem eẽ q̃ baptiſmuꝫ xp̃i: vſq; adeo: vt ſol⁹ xp̃s eo baptiçari meruiſſ. RA. Uel iõ baptiçat: vt penitẽtes hoc ſignaculo ab ĩpenitẽtib⁹ ſecernẽdo ad baptiſmũ dirigat xp̃i. CHRI. ſup matth. Qz g̃ pp xp̃m baptiçabat:iõ ad xp̃m veniẽtib⁹ ipm ꝑdicat apparitu⁊:ꝛ eminẽtiã ptãtis ei⁹ ãnũciat dicẽs. Qui ãt post me vẽtur⁹ ẽ:fortioꝛ me ẽ. REM. Sciẽdũ ẽ aũt ꝙ quinq; modis venit xp̃s post ioãnẽ:naſcẽdo:ꝑdicãdo: baptiçãdo: moriẽdo:ꝛ ad iferos deſcẽdẽdo. Et pulchꝛe dñs dr̃ fortioꝛ ioãne:qz ille purꝫ bõ.h̃ ve ös ꝛ bõ. RA. Ac ſi ioãnes dicat. Ego qdẽ fortis ſũ ad pniam iuitando: ille pctã remittendo: ego regnum celoꝝm ꝑdicando: ille donando: ego in aqua baptiçando: ille in ſpũ .CHR. in ho. Cum autem audieris: Quia fortioꝛ me ẽ:ne eſtimes fm̃ ꝓpationẽ me hoc dr̃e: neq;.n. ĩter ſuos illi⁹ ordinari ſuꝫ dign⁹ vt viliſſimã miſteriy ſuſciperẽ pticulã. vñ ſubdit. Cui⁹ nõ ſũ di. calci. portare.

HILA. Aplis.n. circũferẽdo ꝑdicationis gliaz derelinquẽs gb⁹ ſpecioſis pedib⁹ pacẽ dei erat debituꝫ nunciare.

CHR. ſup matth. Uel p pedes xp̃i itelligere poſſumus xp̃ianos: ꝓcipue aplos ceteroſq; ꝑdicatores ĩter quos erat ioanes baptiſta. calciamẽta ãt ſũt ĩfirmitates gb⁹ opit ꝑdicatores. Dec g̃ calciamẽta xp̃i oẽs ꝑdicatores portãt:ꝛ ioãnes ẽt portabat:ſz ſe dignũ nõ eẽ portare ꝓnũciat: vt maiorẽ oñderet gr̃az xp̃i meritis ſuis. HIERO. i alio euangelio ait. Cui⁹ nõ ſuꝫ dign⁹ ſol. corꝛi: calciamẽti. hic humilitas: ibi miſteriũ demõſt: qz xp̃s ſpõſus ſit:ꝛ ioãnes nõ mereaꝛ ſpõſi corꝛigiã ſoluere: ne voceꝛ dom⁹ eius iuꝛ legẽ moyſi:ꝛ exẽplũ ruth dom⁹ diſcalciati. CHR. ſup matth. Qz vo nemo põt dare digni⁹ bñficiũ q̃ ipe ẽ: nec facere alteꝛ qõ ipe nõ ẽ:recte ſubdit. Ille vos baptiçauit ĩ ſpũ ſcõ ꝛ igni. Johãnes qdẽ cũ ſit corpalis: ſpiritualẽ baptiſmũ dare nõ põt:ſz baptiçat in aq̃ q̃ corp⁹ ẽ.ꝛ iõ corp⁹ cũ corpe baptizat. xp̃s ãt ſpũs ẽ:qz deus ẽ. ſpũs ẽt ſanct⁹: ſpũs ẽ: aĩa quoq; ſpũs ẽ. iõ ſpũs cũ ſpũ ſpm̃ nr̃m baptiçat. Baptiſmus aũt ſpiritus ꝓficit:qz igrediẽs ſpũs circũplectit ĩ aĩaz ꝛ quaſi muro quodã ĩexpugnabili circuit eã:ꝛ nõ ꝑmittit vt carnales ꝛcupiſcẽtie ꝓualeãt ꝓtra eã. nõ qdẽ facit vt caro nõ cõcupiſcat:ſz tz aĩam vt .. nõ cõſentiat. Et qm̃ xp̃s iudex eſt: baptiçat in igne.i. in tẽtationibus: ĩ igne aũt baptiçare non põt bõ purus. Ille.n. tentandi bz l̃niaz qui renumerãdi bz ptãtẽ. hic autẽ baptiſmus tribulationis. i. ignis comburit carnẽ vt nõ germinet cõcupiſcẽtias. nã caro ſpiritales qdẽ penas nõ timet: ſed carnales. Idco ergo dñs ſup ſeruos ſuos carnales tribulatões mittit: vt timens anguſtias ſuas caro non concupiſcat malũ. Uides g̃ qz ſpũs repellit ꝛcupiſcẽtias: ꝛ pua

re nõ ſinit: ignis aute ipſas cõcupiſcentiaꝝ radices cõburit.

HIERO. Uel in ſpũſcõ ꝛ igni: qz ignis ẽ ſpũſſcus quo deſcẽdẽte ſedit q̃ſi ignis ſupra ſingulos aplos. Et ipleꝛ eſt ſermo dñi dicẽtis. Ignẽ veni mittere ĩ terram: ſiue qz ĩ pñti ſpũ baptiçamur:ꝛ in futuro igni: fm̃ illõ apl̃i. Uniuſcuiuſq; opus q̃le ſit ignis ꝓbabit. CHRI. in ho. Nõ ..it dicit. Dabit vobis ſpm̃ſcm̃: ſz baptiçabit vos in ſpũſcõ ..piã gr̃e metaphozice oñdẽs. Per boc etiã mõſtrat ꝙ ſola volũtate ẽt in fide idiget ad iuſtificãdũ nõ ..bozib⁹ ꝛ ſudozib⁹. ꝛ ſic facile ẽ baptiçari: ita facile ẽ per eũ tranſmutari ꝛ fieri meliores. In igne vero vehemẽtiã gr̃e q̃vinci nõ poſſit demõſtrat:ꝛ vt itelligat ꝙ ſiles antigs ꝛ magnis ꝓphetis ..cpẽte ſuos faciet: ꝓpter boc.n. ignis meminit qz plures viſionũ ꝓphetaliũ per ignẽ apparuerũt. CHRI. ſup matth. Patz g̃ ꝙ baptiſm⁹ xp̃i nõ ſoluit ioãnis baptiſmũ: ſz in ſe ĩcluſit. g.n. baptiçat in noĩe xp̃i: vtrũq; baptiſmũ bz:ꝛ aq̃ ꝛ ſpũs: qz xp̃s et ſpũs erat ꝛ corp⁹ ſuſcepit: vt ꝛ corpale ſpũale baptiſma daret. Joãnis aũt baptiſmus nõ ĩcludit in ſe baptiſmũ xp̃i: qz qõ min⁹ ẽ maius ĩ ſe ĩcludere nõ põt. Jõ apl̃s cũ inuenirꝫ quoſdã epheſios ioãnis baptiſmate baptiçatos: iterum baptiçauit eos q a ioãne fuerãt baptiçati: qm̃ ꝛ xp̃s ꝛteꝝ baptiçauit eos q a ioãne fuerãt baptiçati: ſic firmo ioannis demõſtrat dicẽs. Ego vos baptiço in aq̃: ille vos baptiçabit in ſpũ. nec videbaꝛ iterũ baptiçare: ſz ſemel. qz.n. amplꝰ erat baptiſma xp̃i q̃ ioãnis nouũ dabaꝛ ꝛ nõ iteratuꝫ:

HYLA. Salutis igr̃ nr̃e ꝛ iudicy tp̃s deſignat in dño dicẽs: Bapti. vos in. ſ.ſ. ꝛ igne: qz baptiçatis in ſpũſcõ reliquũ ſit ꝓſumari igne iudicy. vñ ſubdit. Cui⁹ vẽtilabꝝ in manu ſua. RA. Per vẽtilabꝝ. i. paleã diſcretio iuſti examinis deſignat: qõ bz dñs in manu. i. in ptãte: qz pr̃ oẽ iudiciũ dedit filio. Segꝛ. Et pmũdabit areã ſuã. CHRI. ſup mattheũ. Area. i. eccl̃ia: bozeũ vo regnũ celeſte: ager aũt h̃ mũdus. Mittens g̃ dñs aplos ceteroſq; doctoꝛes q̃ſi meſſoꝛes: ꝑcidit oẽs gẽtes de mũdo ꝛ in areã eccl̃ie ꝙgregauit. hic g̃ triturãdi ſum⁹: h̃ vẽtilãdi. oẽs. n. boies in reb⁹ carnalibus õle ꝛtantur ſic grana ĩ palea: ſz q fidelis ẽ ꝛ boni coꝛdis bz mẽdullã: moꝝ vt leuiter tribulat⁹ fuerit: negligẽs carnalia curꝛit ad dñm: ſi aũt modice fidei fuerit: vix cũ grãdi tribulatione. Qui aũt oĩno ĩfidelis ẽ ꝛ vacuꝰ q̃tũcunq; cõtritus fuerit: nõ trãſit ad ocũ. Triticũ aũt cũ pmũ trituratũ fuerit: iacet cũ paleis ĩ vno loco ꝙfuſi: poſtea ãt vẽtilat⁹ vt ſepareꝛ: ſic ꝛ ĩ vna eccl̃ia fideles cũ ĩfidelib⁹ habenꝛ ꝓmixti: iõ moueꝛ pſecutio q̃ſi vẽtus vt vẽtilabꝛo xp̃i iactati: qz iã diſiũcti fuerãt actib⁹: ſeparẽꝛ ꝛ locis. Et vide qz ñ dixit: Mũdabit areã ſuã: ſz pmũdabit. necꝛ eſt. n. vt diuerſis modis tenteꝛ eccl̃ia: donec pmũdeꝛ. Et pmũ qdẽ vẽtilauerũt illã iudei õ inde gẽtiles: mõ beretici: poſtmodũ quẽtilabit ãt xp̃s. Sic .n. q̃ modica ẽ aura nõ pmundaꝛ tota tritici maſſa: ſz leuiores palee iactanꝛ: graniores aut remanẽt: ſic et mõ modico flatu tẽtatõis ſuffl̃ate peſſimi boies recedũt. Si aũt ſurꝛexerit maioꝛ tẽpeſtas: ẽt illi q videꝛ eẽ ſtabiles ſũt exituri. Jõ nec̃ia ẽ tẽtatio maioꝛ vt pmundeꝛ eccl̃ia. REMI. Dãc ẽt areã. ſ. eccl̃ia dñs mũdat ĩ hac vita cũ vl̃ p iudiciũ ſacerdotũ mali õ eccl̃ia tollunt̃: vl̃ p mortẽ de hac vita abſcidũtur.

RA. Uiter aũt aree purgatio in fine ꝑficietur: q̃ mittet angelos ſuos filiꝰ boiꝭ: ꝛ colliget de regno ſuo oĩa ſcãdala.

GRE. xxxiiy. moz. Nã poſt triturã vite pũtis in q̃ nũc triticũ ſub paleis gemit: ita illo extremi iudicy vẽtilabꝛo tritico ſub paleaq; diſcernit̃: vt nec in tritici bozeũ p..ce träſeant nec in paleaꝝ igne bozei grana dilabant̃. ꝛ boc eſt q̃ ſegꝛ. Et ꝙgre. triti. ſuũ ĩ boꝛ. pales aũt ꝓbu. igni inexti. HYLA. Triticũ ſuũ ꝑfectos. ſ. credẽtiuꝫ fructꝰ dic̃ celeſtib⁹ bozeis recõdẽdũ: paleas vo ĩfructuoſoꝝ boĩum inanitatẽ. RA. Uez b̃ iter paleas ꝛ çiçania diſtat: ꝙ palee nõ alio q̃ tritiçoꝝ ſemĩe ꝓducunt: çiçania vo de diuerſo. Palee g̃ ſunt g fide ſacris ibiunt̃: ſz ſolidi nõ ſunt: çiçania vo g ꝛ ope ꝛ ꝑfeſ

sione ſecernũt̃ a bonoꝝ ſorte. REMI. Ignis aũt ĩextinguibilis dr̃ pena eterne dãnatiõis: ſiue qz quos ſel̃ ſuſcepit nũq̃ extinguit: ſz ſp cruciat: ſiue aq dr̃iaz ignis purgatoꝛy g ad tps accẽdit ꝛ extinguit. AVG. ð ꝓcoz. eiuã. Si aũt q̃rit que vba potiꝰ ioãnes baptiſta dixerit: vtz q̃ matthe⁹ an q̃ lucas an q̃ marc⁹ ea dixiſſe ꝓmemoraꝛ: nullo mõ hic laboꝛ..dũ eẽ iudicat: g pudẽter itelligit ipas ſnias eẽ nẽcarias cognoſcẽ de vitati gbuſlibet vbis fuerit explicare. Et in hoc apparet nõ debere eos arbitrari mẽtiri: q̃q̃ſi plib⁹ reminiſcẽtibus rẽ quã audierũt vel viderũt: nõ eodẽ mõ atq; eiſdẽ vbis ea dẽ re fuerit ĩdicata. Quiſqs ãt dic̃ euãgeliſtis ꝙ ſpũſſancti poteãtã hoc potuiſſe ꝓcedi: vt nec ĩ gñe verboꝝ nec ĩ ordine nec ĩ numero diſcreparẽt: nõ itelligit q̃to amplⁱ euãgeliſtarũ excellit auctas: tãto magis p eos fuiſſe firmãdã ceteroꝝ boĩuꝫ verã loquẽtiũ ſecuritatez. Qz aũt alius dixit. Cui⁹ nõ ſuꝫ dign⁹ calciamẽta portare. ali⁹ vo: Calciamẽti corꝛigiam ſoluere nõ vbis tñ: ſi ẽt re ipa videꝛ aliud eẽ. Merito g̃ q̃ri põt: qõ boꝝ ioãnes dixerit: Ul̃ ..etiã videꝛ narraſſe q boc potuit narrare qõ ille g dixit: g autẽ aliud: etſi nõ eſt mẽtir⁹ certe vl̃ oblit⁹ aliqd ꝓ alio dixiſſe putabit̃. Oẽs aũt falſitatẽ abeſſe ab euãgeliſtis ðcet: nõ ſolũ eaz q̃ mẽtiẽdo ꝓmiſ:ſz ẽt eã q̃ obliuiſcẽdo: ita ſi ad rẽ ptinet aliqd aliud itelligere. Ex vtroq; dcõꝝ recte exiſtimãdũ ẽ ioãnẽ vtrũq; dixiſſe: ſiue aliud alio tpe ſiue ꝓfeſti. Si aũt nihil itẽdit ioãnes cũ õ calciamẽtis dñi diceret: niſi excellẽtiã ei⁹ ꝛ ſuã humilitatẽ qõlibet dcõ dixerit: eãdẽ tñ ſniam tenuit: g ſgs vbis ſuis p calciamẽto ꝛ memoꝛationẽ eãdẽ ſignificatiõez humilitatis exꝑſſit. vñ ab eadẽ volũtate nõ aberrauit. Util̃ g̃ mod⁹ ꝛ mẽozie ꝓmẽdãdus nõ eẽ mẽdaciũ cũ g ſqs volũtatez eius explicat de quo al..d narrat: ẽt dicẽs aliqd aliõ qõ ille non dixit: volũtatẽ tñ ſuã explicauit eãdẽ quã ꝛ ille cui⁹ vba cõmemoꝛat. Jta.n. ſalubꝛiter dicim⁹ nihil aliud eẽ querẽduꝫ q̃ quid velit ille qui loquatur.

¶ Tũc venit Jeſus a galile.. iordanẽ ad Joãnez vt baptizaꝛet ab eo. Joãnes aũtẽ ꝓhibebat eum dicẽs. Ego a te debeo baptizari ꝛ tu vẽis ad me: Rñdens aũt Jeſus dixit ei: Sine mõ. Sic eiz decet nos ĩplere oẽz iuſticiaz. Tũc dimiſit eum.

GLO. Poſtq̃ ꝑdicatõe ſui ꝑcurſoꝛis xp̃s mũdo ꝓnũciat⁹ ẽt ãdẽ q diu latuerat boib⁹ ſe mãifeſtare voluit. vñ dr̃. Tũc ve.ic.a gali. ĩ ioz. ad io. vt bap. ab eo. REMI. Eſt ſciẽdũ ꝙ ĩ bis vbis ðſcribũt̃ ꝓne: loca: ꝛ tps ..efficiũ. tẽpus cũ dic̃. Tũc: RABA. Qñ. ſ. tricenari⁹ erat: ĩ quo oñ..t nullũ vel ſacerdotẽ vl̃ ꝑdicatoꝛez debere iſtitui niſi ſit ꝑfecte etatis Joſeph tricenari⁹ regimẽ egꝛpti ſuſcepit. Dauid ea etate regnũ ichoauit. Eçechiel ſub eodẽ tpe ꝓphetiam ꝓmeruit.

CHRI. ĩ ho. Quia ẽt p⁹ baptiſmũ hũc legẽ ceſſare opoꝛtebat: hac etate ad baptiſmuꝫ venit g pũ..ia pctã ſuſcipe: vt lege fuata null⁹ dicat: qz iõ eã ſoluit qz ĩplere ..o potuit.

CHRI. ſup mat. Tũc etiã. ſ. qñ ioannes ꝑdicauerat: Penitẽtiã agite: vt ꝓfirmaret ꝑdicatõez ipſi⁹: ꝛ vt teſtimoniũ acciꝑet a ioãne. Sic aũt cũ ꝑceſſerit lucifer lux ſolis nõ exꝑectat occaſũ lucifer: ſz eo ꝑcedẽte egredit̃: ꝛ ſuo lumine obſcurat illi⁹ cãdoꝛẽ: ſic ꝛ xp̃s nõ exꝑectauit vt curſum ſuũ ioãnes ĩpleret: ſz adhuc eo docẽte appuit. REMI. Perſone ponũt̃ cũ dic̃: Uẽit ieſus ad ioãnẽ. i. õs ad boies: dñs ad ſuũ: rex ad militẽ: lux ad lucernã. Loca deſignãt̃ cũ dicit: A galilea ĩ iordanẽ. Galilea enĩ trãſmigratio iterꝑtat̃. Qui cũq; g̃ vult baptiçari: tranſmigret de vitys ad vtutes: ꝛ veniẽdo ad baptiſmũ ſe humiliet. Jordanis enĩ iterꝑtatur deſcẽſus. AVGV. Multa aũt mirabilia in hoc flumine ſepius facta eẽ ſcriptura ſancta cõmemoraꝛ: inter cetera dicens: Jordanis conuerſus ẽ retroꝛſuꝫ. añ qdẽ retroꝛſuꝫ aq̃ ꝙerſe fuerãt: mõ retroꝛſuꝫ petã ꝙerſa ſũt: ſicut etiã Deliꝛas in iordane diuiſionẽ fecit aquaꝝ: ꝛ xp̃s dñs in eodẽ Jor

Universidad de Deusto
Biblioteca

dane ſepationē opatus ē petōz. REMI. Officiū deſignat cū ſequit: Ut baptiçaret ab eo. CHRY. ſup matthe. Nō vt ipſe remiſſionē peccatoz accipet p baptiſmū: ſz vt ſcificatas aqs relinq̄ret poſtmodū baptiçādis. AVG. Saluatoz enī iō baptiçari voluit: nō vt ſibi mūdiciaz agreret: ſz vt nobis fluenta mūdaret: Exanuo ipe ī aquā demergit: ex eo oīuz pctā abluit aq̄: Nec mirz q̄ aquā: hoc ē ſubaz coz palē ad purificandā aīam dicimus puenire: puenit plane: t penetrat ꝺſcie vniuerſa latibula. Quāuis enī ipa ſit ſubtilis t tenuis: bñdictiōe tñ xp̄i facta ſubtilioz: occultas vite cauſas ad ſecreta mētis ſubtilioze roze ptranſit. Subtilat enī ē bñdictionū curſus q̄s aquaz meatus. vñ que ō ſaluatoris baptiſmate bñdictio fluxit: tanq̄ fluui? ſpiritalis oīum gurgitū tractus vniuerſoz fontiū venas īpleuit. CHRI. ſup matth. Ad hoc aūt ad baptiſmū vēit: vt q̄ humanā ſuſcepit nām: totū humane nāe ſuccniat impleſſe myſteriū: nā q̄uis ipſe nō erat peccatoz. tñ nām ſuſcepit peccatricez. ꝓpterea etſi p ſe baptiſmate nō egebat: tñ in alys carnalis nā opus bēbat. AVG. ī ſer. de epi. Itē ideo baptiçari voluit: qz vo luit facere q̄ faciēdū oībus impabat vt bon? magiſter do ctrinā ſuaz nō tam vbis inſinuaret: q̄s actibus exrreceret.

AVG. ſup ioannē. Vinc g̃ dignatus eſt a ioāne baptiçari vt cognoſceret ſeruꝰ q̄ſta alacritate debeant currere ad baptiſma dñi: q̄ ipſe nō dedignatus ē accipe baptiſma ſeruꝰ.

HIE. Itē baptiçari voluit: vt baptiſmate ſuo ioannis baptiſma ꝓbaret. CHRI. in ho: Qz vo bapt...mus penitētie erat: t in demōſtratiōnē delictoz īducebat ne aligs eſtimaret: q̄ bac rōne xp̄s ad iordanē venit: iō veniēti dixit. Ego a te debeo baptiçari: t tu venis ad me: q̄ſi dicat. CHRI ſu p matth. Ut tu me baptiçes: ē idonea rō. vt iuſtus efficiar: t dignus celo. vt aūt ego te baptiçē q̄ eſt rō: Oē bonū de celo deſcēdit ī terrā: nō de terra aſcēdit ī celū. HYLA: Deniq̄ a ioāne baptiçari ꝓhibet vt deus: t ita ſe fieri oportere vt hō edocet. Uñ ſeq̄t. Rndēs aūt ieſus dixit ei. Sine mō. ꝓbere dixit mō: vt oñderet xp̄m in aq̄a ioāne: Joānez a xp̄o in ſpū baptiçādū. Siue aliter. Sine modo: vt q̄ ſozmā ſerui aſſūpſit: expleā t humilitatē ei?: aliogn ſcito te in die iudicy meo eē baptiſmate baptiçādū. vel ſine mō: vt dic dñs: bēo t aliud baptiſma: quo t baptiçādus ſum. Tu me baptiças in aq̄: vt ego te baptiçē p me ī ſanguine tuo. CHRI ſup matthē. In quo etiā oñdit qz poſtea xp̄s baptiçauit ioannē: q̄uis etiā in apocryphis libris hoc manifeſte ſcriptū ſit. Sz mō ſine: vt iuſticiā baptiſmatis nō verbis. ſz factis adipleā: ꝑus ſuſcipiaz: poſtea ꝑdicabo. Uñ ſeqtur. Sic. n. decet nos oēm īplere iuſtitiā: vbi nō hoc ſignificat vt ſi fuerit baptiçatus ad?leat oēm iuſticiā: ſz ſic. i. q̄eadmoduz baptiſmatis iuſtitiā ꝑus factis īpleui. poſtea ꝑdicauit: ſic t omnē aliā iuſtitiaz: ſm illud: Cepit ieſus facere t docere. Aut ita: ſic oportet nos īplere oēz iuſtitiā ſicut iuſtitiā baptiſmi. i. ſz diſpēſatiōz humane nāe. Sic. n. impleuit iuſtitiā naſcendi ereſcēdi t ſiliū. HYLA. Erat t p eū oīs īplenda iuſtitia: p q̄ ſolū lex poterat īpleri. HIER. Nō aūt addidit iuſtitiam legis ſiue nāe: vt vtrūq̄ itelligamus. REMI. Uel ſic. Decet nos īplere oēm iuſtitiā. i. oñdere exēplū oīs īplende iuſtitie ī baptiſmo: ſine quo nō apiꝭ aditus regni celeſtis: vt ēt diſcāt ſupbi exēplū būilitatis: vt nō dedigneñ baptiçari ab humilib? mēbris meis: dū viderint me baptiçatū a te ioāne ſeruo meo. Illa aūt eſt vā humilitas quā comes obediēt? ſeq̄t: vñ ſubdit. Tūc dimiſit eū. i. ad vltimū aſſenſuz prebuit vt baptiçaret eum.

¶ Baptizatus aūt ieſus: ꝓfeſti aſcēdit de aq̄. Et ecce aperti ſunt ei celi: t vidit ſpīm dei deſcendētez ſicut columbam: t venientem ſuper ſe.

AVG. ī ſer. de epi. Qz vt dcīm eſt cum ſaluatoz noſter abluit. iam tunc nr̄m baptiſmū tota aq̄ mundat: vt ſecuturis poſtmodū pplis lauacri gr̄a miniſtret. Oportuit etiam xp̄i baptiſmo ea ōſignari q̄ per baptiſmū ꝺſequunt fideles. vñ dr̄. Baptiçat aūt ieſus ꝓfeſtim aſcēdit de aq̄. CHRI. ſup matth. Factū xp̄i ad myſteriū ptinet oīuz q̄ poſtmodū fuerāt baptiçādi. t iō dixit ꝓfeſti. Et nō dixit ſimplr aſcēdit: qz oēs q̄ digne baptiçant ī xp̄o ꝓfeſtim de aqua aſcēdūt. i. pficiūt ad vtus: t ad dignitatē ſubleuant celeſtem. Qui. n. in aquā īgreſſi fuerāt carnales t filij ade peccatoz: ꝓfeſtiz ō aq̄ aſcēdūt ſpirituales filij dei facti. ſi aūt qdaz ex ſua culpa nihil pficiūt baptiçati: gd ad baptiſmuz? RABA. Quia g̃ nobis dñs ſuū corꝓris ītinctu baptiſmi lauacrū dedicauit: nobis quoq̄ poſt acceptū baptiſma celi aditū patere t ſpīs ſcīs dari demōſtrauit vñ ſeq̄t. Et apti ſunt ei celi. HIERO. Nō reſeratiōe electoz: ſz ſpiritalib? oculis ſicut t eçechiel in p̄ncipio volumīs ſui aptos eē cōmemorat. CHRI. ſup mat. Si. n. ipa creatura rupta fuiſſet nō diciſſet. Aperti ſūt ei. q̄ qō corꝓaliter aperiē oībus eſt aptū. Sz dicet aligs qd enī añ oculos filij dei clauſi fuerūt celi: q etiaz in terra ꝺſtitut? erat in celo: Sz ſciendū q̄ ſic ſm diſpenſationē humanā baptiçat? eſt: ſic ſm humanā diſpēſationez aperti ſunt ei celi. ſz aūt nām diuinā erat in celis. REMI. Sz nūqd tūc p̄mo ap?i ſūt ei celi: etiā ſm humanā nām: fides. n. eccleſie t credit: t tz q̄ nō minus apti ſunt ei celi. ante q̄s poſt. Jdeo g̃ dr̄: q̄ apti ſūt ei celi: q̄ oīb? renatis apiꝭ ianua regni celeſtis. CHRI. ſup matth. Forte. n. erāt ſuiſibilia q̄dā obſtacula p̄us q̄bus obſiſtētib? aīe defunctoz nō poterāt introire celos. Nullā. n. aīaz añ xp̄m arbitroz aſcēdiſſe in celū ex quo peccauit Adā: t clauſi ſunt celi. Sz ecce baptiçato xp̄o apti ſunt tñ. Poſtq̄z vo tyrānū vicit per crucē: qz nō erant nēcie porte celo nunq̄ claudēdo: nō dicūt angeli: Apite portas: iā enī erāt apte: ſed tollite portas. Uel ī baptiçatis aperiunt celi: t vidēt ea q̄ ſunt ī celo: nō carnalibus oculis videndo: ſz ſpiritualib? fidei credēdo. Aut ita. Celi ſunt ſcripture diuine q̄s oēs legūt: nō tñ oēs itelligūt: niſi q̄ fuerint ſic baptiçati: vt accipiāt ſpīm ſcīm. Unde t apl?s p̄mit? erāt clauſe ſcripture ꝓphaz: ſz accepto ſpūſco reſerate ſunt eis omnes ſcripture. Tñ quocūq̄ mō itelligat: celi apti ſūt ei. i. oībus pp eū. ſic ſi iperatoz alicui ꝑ alio petēti dicat. Hoc bñficiū nō illi do: ſz tibi. i. ꝓpter te illi. GLO. Uel tantus ſplēdoz circūfulſit xp̄m ī baptiſmo: vt empyreū videret celū reſeratū eē. CHRI. in ho. Si aūt tu nō vides nō īcredulus ſis. Eteni in p̄ncipys ſpiritaliū rez̄ ſemp ſenſibiles apparēt viſiones: ꝓpter illos q̄ nullā itelligētiā ī corꝓalis nāe ſuſcipe pñt. vt ſi poſtea ñ fiāt: ex his q̄ ſemel facta ſūt recipiāt fidē.

REMI. Sic āt oīb? ꝑ baptiſmū renatis apiꝭ ianua regni celeſtis. ita oēs ī baptiſmate accipiūt dona ſpūſci. Jō ſubdit. Et vi. ſpi. deſcē. ſic colū. t ve. ſup ſe. AVG. ī ſer. de epi. Xp̄s. n. poſtq̄z nat? eſt boibus renaſcit ſacris: vt q̄ēad modū tūc cū miramur īcoꝛrupta mr̄e ꝓgenitū: ita t nūc ſuſcipiam? illū pura vnda ſubmerſuz. filiū. n. genuit mr̄ t caſta ē. xp̄m lauit vnda: t ſcā ē. Deniq̄ ſpūſcūs q̄ tūc illi ī vtero affuit: mō eū in gurgite circūfulſit. q̄ tunc Mariā caſtifi cauit: nūc fluēta ſcificat. Uñ dic. Et vidit ſpīs dei deſcendē tē. CHRI. ſup mat. Jō aūt ſpūſcūs ſpēm colūbe ſuſcepit: q̄ñ p̄ oīb? aīalibus hec cultrix ē charitatis: oēs aūt iuſtitie ſpēs: q̄s hūt ſeruꝰ dei ī vītate: pñt br̄e ſeruꝰ diaboli ī ſilatōe. Solā aūt charitatē ſciſpūs nō pōt īmūdus ſpūs imitari. Jō g̃ hāc p̄uatā ſpēm charitatis ſibi ſeruauit ſpūſcūs: qz p nullius teſtimoniū ſic cognoſcit. vbi ē ſpūſcūs ſic ꝑ g̃raz charitatis. RABA. Signant ēt q̄tuoz vtutes in baptiçatis p columbā. Colūba. n. ſecus fluenta habitat: vt viſo accipitre mergat ſe t euadat. Meliora grana eligit: alienos pullos nutrit: nō lacerat roſtro: felle caret: ī cauernis petre nidificat: gemitum ꝑ cantu habet: ita t ſci ſecus diuine ſcripture fluēta reſidēt: vt incurſum diaboli euadāt. Sanas ſnias q̄bus paſcanꝭ eligūt: nō hereticas: boīes qui diaboli fuerūt

pulli. i. imitatoꝛes: doctrina nutriūt t exēplo: bonas ſententias lacerādo nō puerterunt hereticoz̄ moꝛe. Ira irrecōciliabili caret. In plagis mortis xp̄i q̄ petra firma ē: nidum ponūt. i. ſuū refugiū t ſpē: ſicut etiā aly delectanꝭ in cantu: ita ipſi in gemitu ꝑ peccatis. CHRI. in ho. Ueteris etiaz recordaꝭ hiſtorie. i diluuio apparuit hoc aīal: ramum ferēs oliue: t cōem ozbis trāgllitatē annūciās: q̄ oīa ꝑ eus erant futuroz̄: Eteni nūc colūba apparet: liberatoꝛē nobis dīnō ſtrans: t ꝑ ramo oliue adoptionē ...gīi humano affert.

AVG. in ſer. de tri. Eſt aūt in ꝑmptu ītelligere cur ſpūs ſcūs miſſus dicaꝭ: cuz in ipm dñm coꝛꝑali ſpē velut colūba deſcēdit: facta eſt. n. q̄daz creature ſpēs ex tpe...q̄ viſibilr oñderet ſpūſcūs. Nec aūt operatio viſibilr expſſa: t oculis oblata mortalib?: miſſio ſpūſſanc...dcā eſ...nō vt appareret īuiſibilis eius ſuba: ſz vt coꝛda hoīuz exterioꝛibus viſis cōmota ad occultā eternitatē ꝑuerterent. Non aūt ſic aſſumpta ē creatura in qua ſpūſcūs apparuit ī vnitate. ſ. pſone: ſicut aſſūpta eſt humana illa forma ex vgine. Neq̄ enī colūbam beatificauit ſpiritus: aut ſibi in pſone ſue vnitatem in eternū ꝺiunxit. Proinde quāquā illa colūba ſpūs dicta ſit: vt oñderet ꝑ columbā ſpīm demōſtratū: nō tñ ita poſſum? dicere ſpūſcīm t deū t columbā: ſicut dicim? filiū t deum t boiem: nec ſicut dicimus filiū agnū dei: nō ſolū ioan...e baptiſta dicēte: ſz etiā ioāne euangeliſta videte agnū occiſum in apocalypſi. illi q̄ppe viſio ꝓphetica nō ē exhibita oculis coꝛꝑoꝛeis p formas coꝛꝑoꝛeas: ſz in ſpū per ſpiritales imagines coꝛꝑoꝛ. De illa vero colūba nullus vnq̄ dubitauit: q̄n oculis viſa ſit. nec ſic dicimus filiū petrā. ſcriptū eſt enī. Petra erat xp̄s. ita poſſum? dicere ſpīm colūbā. Illa. n. petra iā erat in creatura. t ꝑ actionis modū nuncupata eſt noīe xp̄i q̄ ſignificabat: nō āt ſic illa colūba: q̄ ad hec tñmō ſignāda repēte extitit. Magis aūt ſimile hoc mihi videt fiamme illi q̄ in rubo apparuit moyſi: t illi quā pplis in deſerto ſeq̄bat: t fulgurib? ac tonitruis que fiebāt dū lex daret in monte. Ad hoc. n. rez̄ illaz̄ coꝛꝑalis extitit ſpēs vt aliquid ſignificaret atq̄ ꝑteriret. ꝓpter has g̃ coꝛꝑales formas miſſus dr̄ ſpūſſanctus: ille vo ſpēs coꝛꝑorales ad demōſtrandū q̄ opus fuit ad tēpus apparuerunt: t eſſe poſtea deſiterūt.

HIERO. Sedit aūt columba ſuper caput ieſu: nequis putaret vocem patris ad ioannē factam: non ad dominuz. vñ ſequit. Et veniēte ſuper ſe.

¶ Et ecce vox de celis dicens: Hic eſt filius me? dilectus in quo mihi cōplacui.

AVG. in ſer. de epiph. Non enī vt añ ꝑ moyſen aut ꝓphas: nec ꝑ typos aut figuras uentuz̄ in carne p̄ filiuz dotuit: ſz palā veniſſe mōſtrauit dicens. Hic eſt filius meus.

HYLA. Uel vt ex his q̄ ꝓſumabāt ī xp̄o cognoſcerem? poſt aq̄ lauacrū t de celeſtib? poꝛtis ſcīs in nos ſpīs īmolare: t celeſtis nos q̄ſi vnctione pfūdi: t p̄ne vocis adoptōe filios dei fieri. HIERO. Myſteriuz aūt trinitatis in baptiſmate demōſtraꝭ: dñs baptiçaꝭ: ſpūs deſcēdit in habitu colūbe: p̄is vox filio teſtimoniū pbibentis audiꝭ. AVG. ī ſer. de epiph. Nec mirū ſi ī dñico lauacro myſteriū nō defuit trinitatis: cū nr̄m lauacrū trinitatis ꝓpleat ſacrm. voluit. n. dñs p̄mo circa ſe exbibere qō erat poſtea humano gñi p̄cepturus. AVG. de fide ad petz̄. Quāuis aūt p̄ t filius t ſpūſcūs ſint vna nā: firmiſſime tñ tene tres eſſe ꝓſonas patrēq̄ ſolū eſſe q̄ dixit: Hic eſt filius meus dilectus. Et filiū ſolū eē ſup quē illa vox p̄is ſonuit: t ſpīs ſcīm...ū eſſe q̄ in ſpē colūbe ſup xp̄m baptiçatuz̄ deſcēdit. AVG. iiij. de tri. Hec aūt opa ſunt toti? trinitatis: Jn ſua q̄ppe ſubſta p̄ t filij? t ſpūſcūs vnū ſunt ſine vllis īteruallis tēpoz̄ vel locoruz. Jn meis aūt vocib? ſepati ſunt p̄ filius t ſpūſcūs: nec ſimlr dici poterūt t in lr̄is viſibilib? ſua ſepatim locoz̄ ſpacia tenuerūt: q̄ ſil?tudine vtrūq̄ cognoſcīt inſepabiles in ſeipſa trinitatē ꝑ viſibil? creature ſpēm ſepabilr demōſtrari. q̄ ār ſoli? p̄ris vox ſit: oñdit ex hoc qō dicit. Hic eſt filius meus.

HYLA. ī libꝛo de tri. Nō ſolū noīe ꝓteſtatus eſt eū eē filiū: ſz ꝓprietate. Multi. n. nos filij dei ſum?: ſz nō talis ē hic fili?. hic. n. t ꝓprius t verus ē fili? oꝛigine nō adoptōe: vitate nō nūcupatōe: natuitate nō creatiōe. AVG. ſup ioannē. P̄ aūt diligit filiū: ſz quō p̄ filiū nō quō ꝓphas ſeruū: ſed quō vnicū nō quō adoptiuū. Et iō ſubdit. Jn quo mihi cōplacui. REMI. Uel ſi ad humanitatē xp̄i referaꝭ ſi legaꝭ: Jn quo mihi ꝓplacui. talis ē ſenſus in quo mihi ꝓplacui: qz iſtū ſolū repperi ſine peccato. Si vero legaꝭ. Jn quo mihi cōplacui: ſubaudit placitū meū ꝓſtituere: vt per eū agere? q̄ agēdi ſunt. i. genus humanū redimere. AVGV. de cō. euā. Dec aūt vba t aly duo marcus t lucas ſilr narrāt: ſz ō vbis vocis q̄ de celo facta ē: variāt locutiōez ſalua tñ ſnia. Qō. n. matthēus ait dcīm: hic ē fili? meus dilectus. t aly duo dicunt: Tu es filius meus dilectus. ad eandē ſniaz explicādam valet. vox enī celeſtis vnū hoz̄ dixit: ſz euāgeliſta oñdere voluit ad id valere qō dctm eſt: Hic est fili? meus. vt illis potius q̄ audiebāt indicaret: q̄ ipſe eēt filius dei: atq̄ ita dictum referre voluit. Tu es filius meus. ac ſi illi dicer̄. Hic eſt fili? meus. Nō. n. xp̄o īdicabat qō ſciebat: ſz audiebant q̄ aderant: ꝓpter quos vox facta eſt. Jam vero qō alius dic̄. Jn quo mihi ꝓplacui. alius: Jn te cōplacuit mihi. Si q̄ris qd hoz̄ illa voce ſonuerit: qōlibet accipe: dū intelligas eos q̄ nō eādē locutōs rettulerūt: eādē rettulisse ſentētiā. q̄ enī ōs in filio ſuo cōplacuit: admoneꝛ aligs ex eo qō dcīm eſt. Jn te cōplacui. q̄ aūt in filio p̄ placuerit boībus: admoneꝛ ex eo qō dcīm ē: Jn te ꝓplacuit mihi. ſeu ītelligat boc dcīm eſſe ab omnibus euangeliſtis tanq̄ diceretur. Jn te cōplacitum meum cōſtitui: boc eſt impleꝛe quod mihi placet. CA. IIII.

Unc ieſus ductus ē in deſertū a ſpū vt tētaret a diabolo. Et cū ieunaſſet q̄dragita dies t q̄draginta noctibus: poſtea eſurijt.

CHRI. ſup matth. Poſtq̄z baptiçat? ē dñs a ioāne ī aq̄: ducit a ſpū ī deſertū vt baptiçaret igne tētatōis. vñ dr̄. Tūc Jeſus duct? ē in deſertū a ſpū. Tūc. ſ. q̄ñ p̄ clamauit de celo. Hic ē fili? meus dilect?. CHRI. ī ho. Quiſqs g̃ poſt baptiſmū maioꝛes ſuſtines tētatōes nō timueris: eteni pp hoc accepiſti arma: vt nō vaces: ſz vt ꝑlieris. Jdeo aūt tētatōez a te ds nō ꝓhibet. ꝓnū qdē vt diſcas: q̄ñ multo factus es foꝛtioꝛ. deide vt magnitudine donoꝛ...e extollaris. tertio vt diabolus expiētia cognoſcat q̄ ꝓfecte ab eo ...oſceſſiſti: q̄rto vt p hoc foꝛtioꝛ reddaris. q̄nto vt crediti tibi theſauri ſignū accipias. neq̄ enī diabolus ſupueniret tib...d tentandū niſi te ī maioꝛi honoꝛe effectū videret. HYLA. Jn ſcificatis. n. maxime diaboli tētamēta craſſant: qz victoꝛia ei ē magis optata de ſcis. GRE. ī ho. Dubit...i aūt a obuſdā ſolet: a quo ſpū ſit duct? ieſus ī deſertū: ꝓpter hoc q̄ dubit Aſſūpſit eū dia. ī ſan. ciui. Sz ve t ab ſtq̄ vlla q̄ōne ꝓueniēter accipiꝭ vt a ſpūſco ductus eē credaꝭ: vt illuc cum ſuus ſpūs duceret: q̄ hūc ad tētandū ſpūs malign? īuēit. AVG. ī. iiij. ō tri. Cur ſeiꝑz quoq̄ tētādū ꝓbuit: vt ad ſuꝑandas tētatōes mediatoꝛ eēt: nō ſolū p adiutoziū: vez̄ ēt p exēplū. CHRI. ſup matth. Eſt āt duct? a ſpūſco: nō q̄ſi minoꝛ maioꝛis ꝓcepto. nō. n. ſolū duct? dr̄ q̄ alicui? ptāte ducit. ſz etiā ille q̄ alicui? rōabilis exhoꝛtatōe placat: ſic ſcriptū ē de Andrea q̄ inuēit Simonē frez ſuū t adduxit eū ad ih̄m. HYE. ſup mat. Ducit āt nō iuit? aut capt?: ſz volūtate pugnandi.

CHRY. Ad hoīes. n. diabol? vadit: vt tētet eos. q̄ñ aūt aduerſus xp̄m diabol? ire ñ poterat: iō ꝺ diabolū xp̄s ꝓceſſit. vñ dr̄. Ut tēta. a dia. GRE. ī ho. Sz ſciēdū nob ē. q̄ tri b? modis tētatōe agit: ſuggeſtiōe: ꝺlectatōe: t ꝺſenſu. t nos cū tētamur plerūq̄ in delectatione: aut ī cōſenſu labimur:

habet angl. ſ. gen. ad hoc q̄ poſt p̄ſtq̄ adhuc ſciuit verbuz dei incarnandū ſed ignorabat hō et horā videns nolle naturitatē ſuā angelos celia In exelſis. paſtores adorare. magos ſ. in deſerto ipſuz adoraſſe

Universidad de Deusto
Biblioteca

qz de carnis peccato ꝓpagati in nobisipsis etiã gerim⁹ vñ certamina toleram⁹. Deus vo q in vtero vginis icarnatus in mũdo sine peccato venerat: nihil ꝺdictionis in semetipo tolerabat. Tẽtari ergo ꝑ suggestionẽ potuit: sz ei⁹ mentez peccati delectatio nõ momozdit: atqz iõ oĩs diabolica illa tẽtatio fozis: nõ intus fuit. CHRI. i ho. Tũc aũt maxime ĩstat diabolus ad tentandũ: cũ iderit solitarios. vñ etiã in ꝓncipio mulierẽ tẽtauit sine vino eã iueniẽs: vñ z sic ꝑ ꝺ etiã diabolo daꝛ occasio tẽtãdi q ducit in ꝺsertũ. GLO. Hoc deserti est inter hierlz z biericꝰ vbi mozabanꝛ latrones: q locus vocaꝛ dozobin. i. sanguinis ꝓpter effusionem sanguinis quã ibi latrones faciebãt. vñ z hõ cũ dei ꝺisset a hierlm in biericho: icidisse dicit in latrones gerẽs figurã ade q a demonib⁹ victus ẽ. Lõueniẽs ẽ fuit: vt ibi xps diabolũz ſuparet: vbi diabolus hoiem sub figura supasse dict⁹ est. CHRI. sup matth. Nõ solũ aũt xps ductꝰ est in deſertum a ſpũ: sz z oẽs filij dei hĩtes ſpũſcm. non enĩ sunt ꝓtenti sedere ociosi: sz ſpũſcũs vget eos aliqd magnũ apprehẽdere opus: qõ ẽ ire ĩ deſertũ q̃tũ ad diabolũ: qz nõ ẽ ibi iuſticia q̃ diabolus delectaꝛ. Oẽ etiã bonuz est extra carnẽ z mundũ. qz nõ est fm volũtaꝛ carnis z mũdi. Ad tale ẽ ꝺsertũ oẽs filij dei exeũt vt tentenꝛ: vtputa si non ꝓpoſuisti ducere vxoꝛẽ dixit te ſpũſcũs in deſertũ. i. extra fines carnis z mũdi: vt teneris a ꝓcupiſcẽtia carnis. Quõ enim teneꝛ libidine q tota die est cũ vxoꝛe: Scire aũt debem⁹: q fily dei nõ tentanꝛ a diabolo nisi in deſertũ exierint: filij aũt diaboli in carne z mũdo cõſtituti ꝓfringunt. z parent sicut bonus hõ si vxoꝛẽ habuerit nõ fornicaꝛ: sed sufficit ei vxoꝛ ſua. Malus ãt etiã hñs vxoꝛẽ fornicaꝛ: z nõ est vxoꝛe ꝓtẽtus: z sic in oĩbus iuenies. Filij ergo diaboli non exeu. ad diabolũ vt tentent. Quid enĩz opus hz ad certamẽ exire q nõ desiderat vicere: Qui ãt glorioſiozes sunt fily dei extra fines carnis exeũt ꝓtra illũ: qz v ꝓtozie gl̃iã ꝓcupiſcũt. Preterea z ĩ hoc loco xps exuit ad diabolũ: vt tentaret ab eo.

CHRI. in ho. Ut aũ. oiscas q̃ magnũ bonũ est iciuniũ: z q̃liter scutũ est aduersus diabolũ: z qñ post ba, ziſmũ nõ laſciuic ſz ieiunio ĩtendere opz: ipse ieiunauit nõ eo idigẽs. sed nos ĩſtruẽs. CHRI. sup matth. Et vt q̃dragesimi nr̃i iciuny poneret mẽſuraz. xl. dieb⁹. z xl. noctibus ieiunauit. Unũ segꝰ. Et cũ iciunasset. xl. dieb⁹ z xl. noctib⁹. CHRI. i ho. Nõ aũt vltra ꝓcessit ieiunãdo q̃ moyses z helias: n.. incredibilis videreꝰ carnis assũptio. GREGO. in ho. Ipse aũt auctoꝛ oĩum in q̃draginta dieb⁹ nullũ oĩno cibuz sumpſit. Nos quoq; q̃ntũz possum⁹ q̃dragesime tpe carnẽ nr̃az ꝑ abſtinen. iã affligam⁹. Quadragenari⁹ aũt numer⁹ custodiꝛ: qz virtus decalogi per libꝛos q̃tuoꝛ sancti euangelij impleꝛ. denarius eteni q̃ter ductꝰ in q̃dragenariũ surgit. Ut qz in hoc mortali coꝛpe ex q̃tuoꝛ elementis subsistim⁹: per cui⁹ voluntatẽ ꝓceptis dñicis ꝺbimus q̃ ꝑ decalogũ sunt accepta. Qui ergo carnis desideria decalogi mãdata contẽ ꝑsimus. ꝺignũ ẽ vt eandẽ carnẽ q̃terdecies affligamus. Ut sicut in lege offerre debem⁹ ꝺcimas reꝛ: ita ei offerre ꝺtẽdimus ꝺcimas dieꝛ. A ꝺma enĩ dñica q̃dragesime vsq; ad paſchalis solẽnitatis gaudia sex bebdomade veniũt quaꝛ dies. xl. z duo sũt: ex qb⁹ dũ sex dies dñici ab abstinẽtia subtrahunt: remanẽt. xxxvi. Dũ vo p. ccc. z lxv. dies annus ducitur: nos aũt p. xxxvi. dies affligimur. q̃si anni nr̃i ꝺcimas deo dam⁹. AVG. in li. lxxxiij. q̃stio. Uel alr oĩs sapie disciplina ẽ creatoꝛẽ creaturãq; cognoscere. Creatoꝛ ẽ trinitas: ꝑ z filiꝰ z spũſcũs: creatura vo partim ẽ iuiſibilis sicut aia cui ternarius numerus tribuit. Diligere. n. deũ triplr iubemur: ex toto coꝛde: ex tota aĩa: z ex tota mẽte. Partim visibilis sicut coꝛpus cui q̃ternari⁹ debeꝛ: ꝓp calidũ z frigiduz humidũ z siccũ. Denarius ergo numer⁹ qui totaz insinuat disciplinã: q̃ter ductus. i. numero qui coꝛpi debeꝛ multiplicatus: qz ꝑ coꝛpꝰ administratio geritur quadragesimũ numeꝛ ꝺficit: cui⁹ partes eq̃les ad gnquagĩta pueniũt. vnuz .n. z duo z q̃tuoꝛ z gnq; z octo z decẽ. z. xx. q̃ sunt ptes q̃dragenarij fil⁹ ꝺncta efficiũt. l. Et iõ ꝑs quo igemiscimus: z dolemus q̃dragenario numero celebraꝛ. Status aũt beatitudinis in quo erit gaudiũ gnquagesime celebratõe ꝑfiguratur. i. a ꝑ cha vsq; ad pẽthecostẽ. AVGV. i ser. de q̃dra. Nõ aũt ꝛps post acceptũ baptiſmuz ꝛtinuo ieiunauit: regulã obſeruatiõis dedisse credẽdũ ẽ: vt post xpi baptiſmũ ꝛtinuo ieiunare necesse .it. Sz qñ acriozi certamine cũ tentatoze cõſligit: ieiunandi ẽ: vt coꝛpus ipleat de castigatiõe militiã: z animꝰ ipetret de humiliatione victoriã. CHRI. sup matth. Sciebat aũt dñs cogitatoẽz diaboli. qz volebat eũ tẽtare: audierat. n. qz ehristus natus ẽ in hoc mũdo angelis ꝓdicantibus, astozib⁹ referẽtibus: magis q̃rentibus: et ioãne oñdẽte. vñ dñs ꝓcessit contra eũ: nõ quasi deus: sz q̃si hõ: magis aũt q̃si ds z hõ. Naz p. xl. dies nõ esurire: nõ erat hoĩs: aliq̃n aũt esurire nõ erat dei. vñ esuriuit: ne manifeste itelligaꝛ deus: z sic diaboli spem tẽtandi extingueret: suaz autem victoriã ꝓpediret. vñ segꝰ. Postea esuryt. HILA. Nam post. xl. dies nõ i. xl. dieb⁹ esuryt. igr cũ dñs esuryt nõ inedie surrepſit opatio: sed nature sue dominẽ ꝺreligt. Nõ enĩ erat a deo diabolus sed a carne vincẽdus: qua reruz ratione ꝺdicat post. xl. dierũ ꝺsumptionẽ gbus post passionez ĩ seculo erat cõmoꝛaturus: esuritionẽ se humane salutis habituꝛ: quo in tẽpoze expectatum deo patri munus: hominẽ quem assumpſerat reportauit.

¶ Et accedens tentatoꝛ dixit ei: Si filius dei es dic vt lapides isti panes fiant. Qui ñdens dixit: Scriptũ est: Non in solo pane viuit hõ. sed i omni verbo qõ ꝓcedit de oze dei.

CHRI. sup matth. Qz diabolus vidẽs p. xl. dies ehristũ ieiunantẽ desperauerat: postq̃ esurientez sensit: itez cepit spare. vñ segꝰ. Et accedẽs tentatoꝛ. Si q̃ ieiunaueris z tẽteris: ne dicas qz pdidi fructũ ieiuny mei. Nã etsi nõ tibi ꝓfuit ieiuniũ tuũ: vt nõ tẽteris: tñ ꝓficiet vt a tẽtatiõibus nõ vincaris. GREGO. in ho. Sed si ipm ordinez tẽtationis aspicimus pẽsamus quãta magnitudine nos a tẽtatione liberamur. Antiquus. n. hostis ꝓmũ hoiez ex gula tẽtauit: cũ cibum ligni vetitũ ad comedẽdũ suasit. Ex vana gloria cũ diceret. Eritis sicut dy. Ex auaritia cum diceret. Scientes bonũ z malũ. Auaritia enĩ nõ solum pecunie est: sed etiã altitudinis: cum supra modũ sublimitas ambiꝛ. Quibus aũt modis primum hominẽ strauit: eisdem modis scõo hominẽ tentato succubuit. Per gulam tentat cum dicit: Dic vt lapides isti panes fiant. Per vanam gloriam cũ diꝛ. Si filius dei es: mitte te deoꝛsum. Per sublimitatis auaritiam cum regna mundi ostendit dicens. Hec omnia tibi dabo.

AVGV. super lucã. Inde aũt cepit vnde iã vicerat. s. a gula. vnde dixit ei. Si filius dei es: dic vt lapides isti panes fiant. Quid autem sibi vult talis sermonis exoꝛsus: nisi qz cognouerat dei filium esse venturum: sed venisse ꝑ infirmitatem coꝛpoꝛis non putabat: aliud explorantis: aliud tẽtantis est: z deo se ꝓfitetur credere: z homini conatur illudere. HILA. Eam ergo in tentando conditionem operis ꝓpoſuit: per quam in deo ex mutatione lapiduz in panes virtutem potestatis agnoscꝛet. z in homine oblectamento cibi patientiam esurientis illuderet. HIERO. Sed ex duꝛbus contrarys teneris a diabolo. Sed ad imperium eius possunt lapides panes fieri: ergo frustra tentas eum: qui tante potentie est. si autem non potest facere: frustra dei filium suspicaris. CHRISO. super matthęum. Sicut autem diabolus omnes homines excecabat: sic modo inuiſibiliter a ehristo est excecatus. Post. xl. enim dies esurientem sensit. z per. xl. non esurientez non intellexit cum suspicatus est eum non esse filium dei: non cogitauit

qñ fortis athleta ad ea q̃ infirma sunt: descẽdere põt: infirmus ãt ad ea q̃ fortia sũt: ascẽdere nõ põt. Magis ergo ex eo q ꝑ tot dies nõ esuryt itelligere ꝺbuit: qz ꝛ est: q̃s ex eo q ꝑ tot dies esuryt: qz hõ ẽ. Sz dic Moyses z helyas. xl. dies ieiunauerũt: z hoĩes erãt. sz illi ieiunãtes esuriebant z ſuſtinebãt. iſte. xl. dieb⁹ nõ esuryt: sz postea. Esu re. n. z nõ mãducare patiẽtie est humane: nõ esurire aũt humane nãe.

HIER. Propoſitũ aũt xpi erat humilitate vicere. vñ aduersariũ vicit testimonys legis: nõ potẽtie vtutis: vt hoc ipso z hoĩez plus honoraret: z aduersariũ plus puniret: cum hostis generis humani nõ q̃si a deo: sz q̃si ab hoĩe vinceretur: Unde segꝰ: Cui ñdens dixit ei: Scriptũ ẽ: nõ in solo pane viuit hõ. sz in oi verbo qõ ꝓcedit de oze dei. GREGO. i ho. Sic ergo tẽtatus a diabolo dñs: ꝺuersi eloquij ꝓcepta rũdit: z q tentatoꝛẽ suũ mergere i abyſſũ poterat virtute sue potẽtie nõ oñdit: quatenꝰ nobis ꝓberet exẽplũ: vt quoties a pauis hoĩb⁹ aliqd patimur: ad doctrinaz excitemur potius q̃z ad vindictã. CHRI. sup matth. Non aũt dixit: nõ in solo pane viuo: ne videaꝛ de se deũ eẽ sz inedie: nõ in solo pane viuit hõ: vt posset diabolus dicere: Si filius dei est. absconditse vt nõ oñdat: qõ põt si hõ est: astute excusat se: ne ostẽdaꝛ non posse. RABA. Testimoniũ autem hoc ꝺ deutronomio sumptũ est. Ergo siquis nõ vescitur ꝛbo dei: iuo non viuit: qz sicut coꝛpus humanũ non viuit sine terreno cibo: ita z anima viuere nõ potest sine dei ꝛbo. Procedere autez verbum de oze dei dicit: cuz voluntatem suam per scripturarum testimonia reuelat.

¶ Tunc assumpſit eũ diabolus in sanctã ciuitatẽ z ſtatuit eũ super pinnaculuz tẽpli: z dixit ei. Si filius dei es: mitte te deoꝛsũ. Scriptuz est enĩ: qz angelis suis mãdauit de te: z in manib⁹ tollẽt te: ne forte offẽdas ad lapidẽ pedẽ tuũ. Ait illi iesus rursuz. Scriptũ ẽ. Nõ tẽtabis dñm deũ tuuz.

CHRI. sup matth. Cuz ex ꝓmisso ehristi ñso nihil certũ dicere diabolus potuisset: vtrum ꝛps deus esset an homo: assumpſit eũ ad aliã tẽtationẽ dicẽs apud se: Iste q fame ñ vincit: etsi filius dei nõ est tñ sanctus ẽ: valẽt enĩ hoĩes sancti fame nõ vinci: sed postq̃ oẽm necessitatẽ carnis vicerũt per vanã gloriaz cadũt: iõ cepit eũ tẽtare in gloria vana: ꝓpter qõ segtur. Tũc assumpſit eũ diabolus in sanctã ciuitatem. HIERO. Assũptio ista nõ ex ibecillitate dñi venit: sed de inimici ſuperbia q̃ volũtatẽ saluatoꝛis nẽcitatẽ putat.

RABA. Sancta aũt ciuitas hierlm dicebaꝛ in q̃ tẽpluz dei erat: z sancta sanctoꝛ: z cultus vni⁹ dei ꝛm legẽ moysi.

REMI. In quo oñdit: qz diabolus fidelib⁹ xpi etiã in sanctis locis ĩsidiatur. GREGO. in ho. Sed ecce dum dicit deus hõ in sanctã ciuitatẽ a diabolo assumpt⁹: humane aures audire exꝑauescũt: iniquoꝛ tñ oĩum diabolus caput ẽ. Quid est aũt mirũ si se ab illo ꝓmisit in mõtem duci: q se ꝓmisit a mẽbris illius crucifigi: GLO. Diabolus enĩ semp ad alta ducẽ eleuãdo per iactantiã: vt ꝓcipitare possit. Et iõ segꝰ. Et statuit eũ supra pinaculũ tẽpli. REMI. Pinnaculum sedes erat doctoꝛ. Templũ. n. nõ habebat culmẽ erectum: sicut nr̃e domus hñt: sed z planũ erat desup more palestinoꝛ: z in ipo tẽplo tria tabulata erant. Et sciendum qz in pauimẽto pinnaculũ erat: z in vnoquoq; tabulato pinnaculuz erat. Siue ergo statuerit eũ in illo pinnaculo: qõ erat in pauimẽto: siue in illis que erãt in ꝓmo secũdo vel tertio tabulato: itelligendũ est q̃ in illo statuisset eũ: vnde aliqõ ꝓcipitiũ esse potuit. GLO. Nota vo hec oĩa coꝛporeis sensibus eẽ ꝛpleta: qz enĩ ꝓma adiuicẽ ꝛferuntur in specie hoĩs diabolũ apparuisse verisimile est. CHRI. super matth. ¶ Sed forte dicis quõ in coꝛpoze ꝛstitutũ videntib⁹ omnibus statuit supra templuz: sed fortitan diabolus sic eũ assumebat: vt ab oĩbus videreꝰ: ipse aũt nesciẽte diabolo inuisibiliter sic agebat vt a nemine videreꝰ. GLO. Jõ autez duxit eũ supra pinnaculũ eũ vellet eũ de vana gl̃ia tẽtare: qz i cathedra doctoꝛ multos deceperat inani gl̃ia: z iõ putauit istũ positũ i sede magistery inani gl̃a extolli posse. vñ segꝰ: Et dixit: Si filiꝰ dei es: mitte te deoꝛsũ. HIERO. In oĩb⁹. n. tẽtatiõib⁹ hoc agit diabolus: vt intelligat si filiꝰ dei sit. Dicit ãt: Mitte te. qz vox diaboli q̃ ſp hoĩes cadere deoꝛsũ dñsiderat: psuadere põt: ꝓcipitare ñ põt. CHRI. sup matthe. Per hãc ãt ꝓpositionẽ quo poterat cognoscere si ẽ filius dei an nõ: Uolare. n. ꝑ aerẽ ñ ẽ ꝓpe opus dei: qz nulli vtile. Si ergo aligs volauerit ꝓuocatus: pp ostẽtationez solã hoc facit. z ẽ poti⁹ ex diabolo q̃z ex deo. Si ergo hominis sapiẽti sufficit eẽ qõ ẽ: z ñ ee nẽcariũ ei apparere qõ nõ ẽ: quãto magis filiꝰ dei oñdere se nẽcariũ non hz: de quo nemo põt trũ cognoscere q̃tũ ẽ apud se. AMBRO. sup lucaz: Sed qz sathanas trãsfigurat se sicut angelus lucis: z descripturis ipsis dominis laqueũ fabricaꝛ para. vnde testimonyis scripturaꝝ: non vt doceat: sed vt fallat. vñ segꝰ: Scriptũ ẽ. n. qz angelis suis mandauit de te. HIERO. Dec in so. psalmo legimus. verũ ibi nõ de ehristo: sed de viro scõ ꝓphetia ẽ. male ergo diabolus interpretatur scripturas.

CHRI. sup matth. Uere. n. filius dei angeloꝝ manib⁹ nõ portaꝛ: sed ipse magis angelos portat: z si portaꝛ manibus angeloꝝ nõ vt offendat ad lapidẽ pedẽ suũ q̃si infirmus: sz ꝓpter bonoꝛ quasi dominus. O diabole qñ filius dei manibus portaꝛ: legisti: z qz sup aspidẽ z basiliscũ calcat: nõ legisti. Sed illud qdẽ exẽplũ ꝑfert quasi supbus: hoc autem tacet quasi astutus. CHRI. in ho. Intuere etiam qz testmõ. a dño allata sũt ꝓueniẽter: a diabolo aũt idecẽter. nõ. n. qõ scriptũ ẽ: Angelis suis ꝛc: suadet ꝓycere seipsũ z ꝓcipitare. GLO. est ergo sic exponendũ. Ait. n. scriptura de q̃libet bono hoĩe: q̃ angeli. suis. i. administratoꝛibus spiritibus precepit de ipso: q̃ in manibus suis. i. in auxilijs suis tollẽt eũ: z custodiẽt ne offendat pedẽ i. affectũ mẽtis ad lapidẽ. i. ꝺ. veterẽ legem scriptam in lapideis tabulis. vel ꝑ lapidem potest intelligi omnis peccati occasio z ruine.

RA. Notandũ est autẽ q̃ saluatoꝛ noster licet ꝓmisisset se a diabolo supra pinnaculum templi poni: tamen renuit ad imperium eius descendere: nobis exemplum donans: vt quisquis imperauerit viam veritatis artaz nos ascendere: obtemperemus. Si autez vult nos de altitudine veritatis z virtutũ ad ima erroꝛis z vitioꝝ precipitare: nõ illum audiamus. HIERO. Falsas autem de scripturis diaboli sagittas: veris scripturaruz frãgit clypeis. Unde sequit: Ait illi rursum Jesus: scriptum est: Non tentabis dominum deum tuum. HILA. Diaboli enim conatus eo tundens: z deum se ꝓtestatur z dominum. CHRI. Nõ autem dixit: Non tentabis me dominũ deum tuuz: sed ita: Non tẽtabis dñm deũ tuum: quod poterat dicere omnis homo dei: tentatus a diabolo: qñ z qui hominẽ dei tentat: deũ tẽtat.

RABA. Uel aliter: Suggerebatur ei q̃si boꝛ: vt aliq̃ signo exploraret quantum apud deum posset. AVG. ꝺtra faustum: Pertinet autez ad sanaz doctrinã: quando hz hõ quid faciat: non tentare dominum deum suũ. HIERO. Et notandum q̃ necessaria testimonia de deutronomio tñ ꝓtulit: vt secunde legis sacramẽta monstraret.

¶ Iterũ assumpſit eũ diabolus in montẽ excelsuz valde. z ostendit ei oĩa regna mũdi z gloriaz eoꝝ: z dixit ei. Hec oĩa tibi dabo: si cadens adoraueris me. Tũc dicit ei iesus. Uade sathana. Scriptũ ẽ. n. Dñm deũ tuũ adoꝛabis: z illi soli seruies. Tũc reliquit eũ diabolus: z ecce angeli accesserunt z ministrabant ei.

Universidad de Deusto
Biblioteca

CHRI. sup̄ matth̄. Diabolus ex scō responso incert⁹ trā-
sit ad tertiā tēptationē. q̄ enim xp̄s rhetia vētris disrupat
rhetia vane glie transierat ponit ei rhetia anaritie: ppter
qō dr̄. Iterū assūpsit eū diabolus in mōtem excelsuz valde.
Quē. s. diabolus circuiēs oēz terrā excelsiorē ceteris cogno
scebat. Quāto. n. excelsior fuerit mōs tāto eo spaciosior
terra vr̄. vñ segr̄. Et ondit oīa regna mūdi: z gliā eoz. Ostē
dit aūt ita nō vt ipa regna vel ciuitates eorū: vel pplos vel
argētū vel aurz videret: sz ptes terre: in q̄bus vnūquodq̄ re
gnū vel ciuitas posita erat: vtputa si ascēdēs sup excelsuz lo
cū digito extēso dicā tibi. Ecce ibi ē roma aut alexā dria: nō
sic ostēdo tibi: vt ipas videas ciuitates: sed ptes terre: in q̄
bus posite sunt: sic z diabolus poterat xp̄o singula loca de-
mōstrare digito: z vniuscuiusq̄ regni honores z statū vbis
exponere. nā ostensū dr̄ etiā qō exponit ad itelligendum.
ORIGE. sup̄ lucā. Uel aliter nō est arbitrandū q̄ regna ei
mūdi ondēs: persaz, vbi gratia. regnū iudeoz̄ q̄z ostēderit:
sed ondit ei regnū suū qui regnaret in mūdo. i. quō aly re-
gnent a fornicatiōe: aly ab auaritia. REMI. Glozia eoz̄
appellat aurz argentuz z lapides pcciosos: z tpalia bona.
RABA. Ostēdit aūt hec diabolus dño nō q̄ ipse visuz ei⁹
amplificare potuit: aut aliqd ignotū demōstrare: sz vanita-
tem pōpe mūdane quā ipse diligebat: q̄si speciosā ac deside
rabilē vbis ostēdens in amorē christo suggerēs venire vole
bat. GLO. Qui nō ocupiscentie oculo ituetur sicut nos: sz
sic medici vidēt morbos sine lesione. HIER. Segtur. Et
dixit illi. Hec oīa tibi dabo. Arrogās z supbus de iactantia
logtur. nō enim potest oīa regna dare: cum sciamus plerosq̄
sanctos viros a deo reges factos. CHRI. sup̄ matthe.
Sed ea que p iniquitatem fiunt in mundo: vtputa per auri
tum aut per puria acq̄sitas diuitias diabolus dat. Non er
go diabolus q̄bus vult diuitias dare pōt: sed his qui volunt
ab illo recipe: REMI. Mirāda ecia est diaboli dementia.
illi pmittebat dare regna terrena: qui suis fidelibus dat re
gna celestia: z gloriā mūdi ei q̄ est celestis glorie dominus.
AMBRO. Habet aūt ambitio domesticū piculū. t.n. do-
minē alys pus seruit: curuat obsequio: vt honore dominē:
z dum vult esse sublimior: fit remissior. vñ apte subdit. Si
cadēs adoraueris me. GLO. Ecce antiqua diaboli supbia
Sicut enī in p̄ncipio voluit se simlē deo facere: ita nūc vo
lebat diuinū sibi vsurpare cultū dicēs. Si cadens adoraue
ris me. Ergo qui adoraturus est diabolus ante corruit. Se
quitur, Tunc dicit ei iesus. Uade sathana. CHRI. sup̄
matth̄. In omnī fine cētādi diabolo pōit: ne pgrediatur vl
terius tentas. HIERO. Nō aūt vt pleriq̄z putāt: eadem
sathanas z petrus cōdēnant sentētia. petro enī dicit. Va-
de retro me sathana. i. sequere me q̄ trarius es mee volun
tati. huic aūt dicit. Uade sathana. z ñ ei dicit. Retro: vt sub
audiat: Uade in ignē eternū q̄ parat⁹ est tibi: z angelis tuis.
REMI. Uel ꝓz aliā exēpla. Uade retro. i. reminiscere: recoz
dare i q̄rta gl̄ia ondītus fuisti. z in quantā miseriā cecidisti.
CHRI. sup̄ mattheuz. Uidendū aūt: q̄r christus cū passus
fuisset tēptatiōis iuriam cente sibi diabolo: Si filius dei
es mitte te deorsuz. nō est turbatus: neq̄z diabolū icrepauit
Nūc aūt q̄n diabolus vsurpauit sibi dei honorē exaspatus
est: z repulit eum dicēs. Uade sathana. vt nos illius disci-
mus exemplo: nostras q̄dem iurias magnanimiter sustine
re: dei aūt iurias nec vsq̄ ad auditū sufferre: quoniam in
pprias iniurys esse quēpiam patientem laudabile est: inuri-
as aūt dei dissimulare nimis est impium. HIERO. Di-
cens aūt diabolus saluatori. Si cadens adoraueris me ecō
trario audit: q̄ ipse magis adorare euz debeat quasi domi
num: z deum suum. AVG. ꝓtra sermo. arrianoruz. Unde
sequitur. Scriptum est enī: Dominū deū tuum adorabis: z
illi soli seruies. Unus dominus deus noster est ipa trinitas
cui soli seruitutē pietatis iure debemus. AVG. x. de ciui-
tate dei. Nomine aūt seruitutis cultus deo ōbitus intelli-
gitur. latriam quippe nostri vbiq̄ sanctaz scripturaz po
situm est ita ꝓbati sunt seruitutē. sed ea seruitus que debet
hominibus: fm quā ꝓcepit apls seruos dñi suis subditos
eē debere: q̄rere nūcupari solet dulia: latria vero aut semp
aut tam frequēter vt pene semp ea seruitus dr̄: que ꝑtinet
ad colendū deum. CHRI. sup̄ matthēū. Diabolus aūt sic
rōnabiliter intelligi pōt nō q̄si obediēs ꝓcepto recessit: sed
diuinitas xp̄i z spūsc̄us erat i eo excussit inde diabolum.
vñ sequit̄. Tūc reliquit eum diabolus. Quod ad nostraz p
ficit ꝓsolationē. q̄r nō tādiu boies dei diabol⁹ tentat q̄diu
vult: sz q̄diu xp̄s pmittit. Et si. n. pmittit eū paulisper tēta-
re: tñ repellit pp infirmā naturā. AVG. ix. ō ciuitate dei.
Post tēptationē vo sancti angeli spiritib⁹ imundis metuen-
di quō ministrabāt. z p hoc magis magisq̄ inotescebat de-
monibus q̄tus eēt. vñ segtur. Et ecce āgeli accesserūt z mi
nistrabāt ei. CHRI. sup̄ matth̄. Non aūt dixit: descēden-
tes angeli. vt ostēdat q̄r semp ad ministeriū eī erant i ter-
ris: sz tunc ꝓcipiēte domino recesserūt ab eo: vt locꝰ diabo
lo aduersus xp̄s daret: ne forte vidēs angelos circa eū non
appropiquaret ad eū. In q̄bus aūt rebus illi ministrabant
scire nō possumꝰ: vtz ad sanationes infirmitatū: an ad cor-
rectiones aliaruz: an ad effugationez demonū: que oīa p an
gelos facit. vñ eis faciētibus ipse facere vr̄: tamē manifestū
ē: q̄ nō ꝓpter necitatē impotētie eius ei ministrabāt: sz pro
pter bonorē ptātis ipsius. nō enim dicit q̄ adiuuāt eum: sz
q̄ ministrēt. GREGO. in ho. Ex his aūt venī⁹ ꝑsone vtra-
q̄z naturā ostēdit: quia z homo est quē diabolus tēptat: z idē
ipse ds ē cui ab angelis ministrat. CHRI. sup̄ mattheuz.
Tūc breuiter pstringamus qd significēt christi tēptationes.
Ieiunium ē abstinētia rei male. esuries ē ōsiderium eius.
vsus eius ē panis. Qui ergo peccatū sibi cōuertit ad vsuz la
pidē ꝙuertit in panē. Rūdeat q̄ diabolo psuadēti: q̄r non i
solo vsu illius rei viuit hō: sz in obseruātia mandatoruz ōi.
Quādo vo quis iflatus fuerit quasi sanctus: ductus ē quasi
sup tēplum: z q̄si estimauerit se ꝓsistere in sanctimony sum
tate: positus ē sup̄a pinnā tēpli. Et h tēptatio segtur primā.
q̄r victoria tēptationis gloriationē operat̄: z fit cā iactantie.
sz vide q̄ xp̄s ieiuniū vltro suscepit. Sup tēplum autē dia-
bolus eū duxit: vt tu ad abstinētiam laudabilē sponte pro-
cedas. Extolli aūt ad fastigiū sanctitatis nō acgescas: fuge
exaltationē cordis: z nō patieris ruinaz. Ascēsio aūt mōtis
est ꝓcessio ad altitudinē diuinitaz z glorie huius mūdi: que
de supbia cordis descēdit. Cum q̄ volueris diues fieri: qō ē
ascēdere in mōtē: icipis cogitare ō diuitys z honoribus ac-
quirēdis: z tūc ꝓceps mūdi gloriā regni sui tibi ostendit.
Tertio loco ꝓuidet tibi causas: vt si volueris illa cōsequi:
seruias ei negligēs iusticiā dei. HILA. Uicto aūt a nobis
calcatoq̄z diaboli capite: angeloz ministeria z virtutuz in
nos celestiū officia nō defutura oñditur. AVG. de con.
euā. Lucas has tēptationes nō eodē ordine ꝓsecutus ē. vñ
certum est q̄ pus factū sit: vtrū regna terre ꝓius demon-
strata sint: z postea in pinnaz tēpli leuatus sit: an ecōuerso:
nihil tñ ad rē: dū oīa facta cē manifestuz sit. GLO. Sed
qō dicit lucas magis videt fm hystoriā ee. Sed mattheus
bas refert tentationes fm hoc q̄ in adā facte sunt.

¶ Cum autem audisset iesus q̄ ioannes traditus
esset: secessit in galileā z relicta ciuitate nazareth
venit: z habitauit in ciuitate capharnaum mariti
ma: in finibus zabulon z neptali: vt adimplerē
qō dictū est ꝑ ysaiā ꝓphetā. Terra zabulon z ter
ra neptali via maris trās iordanē galilee gētiū. po
pulus q̄ ābulabat i tenebris vidit lucē magnā. z
sedētibus in regiōe vmbre mortis lux orta ē eis.

RABA. Postq̄ matth̄. de. xl. diez ieiunio z de tēptatiōe
xp̄i z ō angeloz ministerio narrauit: cōtinuo subiecit dicēs:
Cū aūt audisset iesus q̄ ioānes traditꝰ eēt. CHRY. sup̄
matth̄. Sine dubio a deo q̄r in viz scñ nemo pōt aligd: ni-
si tradiderit eū deus: Secessit in galilea. s. ō iudea vt
passionē sua oportuno tpi reseruaret: deinde nob fugiē
di periculū daret exēplū. CHRY. in ho. Nō accusabi-
le est nō ꝓcere seipm in periculū: sed icidente ꝓ stare vi-
riliter. Recedit ēt ō iudea: iudaicā inuidiā mitigās simul
qd ꝓphetiā cōplens: z magistros ozbis terraz piscari stu-
dens: qui in galilea morabant. Attēde ēt q̄lr ad gētes abitu
rus a iudeis accepit cām. etenī cū ꝑcursorē in vincula missi
sent: cōpellūt iesus trāsire ad galileā gētiū. GLO. Ut aūt
refert lucas: Uenit nazareth vbi erat nutrit⁹: z ibi intrauit
i synagogā: vbi legit z dixit multa: ppter q̄ voluerūt eū ꝑci
pitare ō mōte: z tūc descēdit capharnaū. vñ modo ait mat-
theꝰ: Et relicta ciui. naza. ve. z habi. capharnaū. HIERO.
Nazareth est in galilea vicꝰ iuxta montē tabor: Capharna-
um est oppidū in galilea gentiū iuxta stagnū geneçareth: z
iō dicit: Maritimā. GLO. Addit etiā: In finibꝰ zabulon
z neptali: vbi ꝑma captiuitas hebreoz fuit ab assyrys. Ubi
q̄ ꝑma legis oblivio ē: ibi ē ꝑma euāgelu ꝓdicatio: vt z de
loco q̄si medio difflueret ad gētes z iudeos. REMI. Re-
liquit aūt vnā. s. nazareth: vt ꝓdicādo z miracula faciēdo
ples illuminaret. in quo facto reliqt ꝓdicatoribꝰ exēplu
vt eo tēpore z illis in locis studeāt ꝓdicare: qñ multis pro
desse pōt. Segr̄: Ut ad imple. qō dictū est per ysaiā ꝓphaz.
Terra zabu. z ter. nep. In ꝓphetia ita hr̄. Primo tpe aleuia
ta est terra zabulō z terra neptali: z nouissimo aggrauata ē
via maris trās iordanē galilee gētiū. HIERO. sup̄ ysaiā.
Dicit aūt ꝓmo tpe aleuiata cē ab onere peccatoz: q̄r in regi
onibꝰ duaz tribuū: primū saluatoꝛ euangeliū ꝓdicauit. no-
uissimo vo tpe aggrauata est fides eoz ꝑmis iudeoz in er
rore pmanētibꝰ. Mare aūt hic lacū appellat gēçareth: q̄
iordane influēte efficit. In cuiꝰ littoze capharnaū z tyberi
as z bethsaida z corozaim site sunt: in qua maxime regione
xp̄s ꝓdicauit. vel fm hebreos in xp̄m credētes: he due tri-
bus zabulon z neptali ab assyrys capte sūt: z galilea deserta
est: quā ꝓphā dicit esse aleuiatā: eo q̄ pctā ꝓpli sustineret: sz
postea relique tribꝰ q̄ habitabāt trās iordanē: z in samaria
ducte sunt in captiuitatē: z hoc ingunt sciptura nunc dicit:
q̄ regiōis eī⁹ ꝓpls primū captiuat⁹ est: ipsa primā lucē ꝓdi-
cātis viderit xp̄i: vel fm naçareos aduenīēte xp̄o: primo ter-
ra zabulō z neptali est pharisеoz errorib⁹ libata: postea per
euangeliū apli pauli ingrauata est. i. multiplicata ꝓdicatio
in terminos gentiū. GLO. Dicit aūt i euāgelio diuersi no-
minati ad idē verbū reducūt: ita z terra zabulō z terra ne-
ptali que est via maris que est trās iordanez. s. ꝓpls galilee
gentiū: q̄ ambulabat in tenebris cē. HIERO. Nota autē
q̄ due galilee sunt: vna que dicit iudeoz: z alia q̄ dr̄ gētiuz
Diuisa est enī galilea a tpe salomonis: q̄ dedit. xx. ciuitates
in galilea hyram regi tyri: que pars dcā est postea galilea gē
tiū reliqua iudeoz. Ut legēdū ē: Trans iordanē galilee gē
tiū. Jta; iq̄z vt ꝓpls q̄ vl̄ sedebat vl̄ ābulabat i tenebris: lucē
viderit neq̄ q̄ puā vt alioz ꝓphaz: sed magnā. s. illiꝰ q̄ i euā
gelio logt̄: Ego sum lux mūdi. Et q̄ habitabāt in regiōe vm
bre mortis lux orta est eis. Inter mortē z vmbram mortis
hoc itereſſe puto: q̄ mors eoz est q̄ cū operibus mortis ad i
feros perrexerūt. Umbra aūt mortis eoz est q̄ dū peccent
nōdū de hac vita egressi sūt: pñt. n. si voluerint agere pniam.
CHRY. sup̄ matth̄. Uel in regione vmbre mortis sede
bāt gētiles: q̄r colebāt idola z demones. Judei aūt q̄ legis
opa faciebāt. in tenebris erāt: q̄r dei iustitia nondū erat eis
manifesta. CHRY. in ho. Ut aūt discas: q̄ neq̄z lumen
neq̄z tenebras sensibiles ait: de lumie dixit: lumē magnum
qō alibi dr̄ lumen vez: tenebras aūt exponēs noīauit vm-
brā mortis. Deinde mōstrās q̄ nō ipsi querētes inuenerūt:
sed deꝰ ipsis apparuit. dixit q̄ lumē ortū est z effulsit. nō. n.
ꝓi⁹ ipsi ad lumē cucurrerūt: etenī in vltimis malis homi-
nes erant añ xp̄i pñtiam: neq̄z. n. ambulabāt in tenebris: sz
sedebāt: qō signū erat: q̄r nō sperabāt liberari. Sic. n. nesciē
tes quo oporteret ꝓgredi: ita cōprehēsi a tenebris sedebāt
iā nō potētes stare. Tenebras aūt vocat hic errorē z impi
tatē. RABA. Allegorice aūt ioānes est vox ꝓcedēs vbū
z aly ꝓphete. Postq̄ aūt ꝓpheta cessauit z ligat⁹ est: acces-
sit verbū cōplēs qō predicauerat vox. i. ppha. Et secessit in
galileā. i. de figuris ad vitatez. vel i galileā. i. in ecclīam: vbi
est trānsmigratio de vicys ad vtutes. Naçareth interpr̄at
flos. Capharnaū villa pulcherrima. Reliqt ergo florē figu
raz quo fructꝰ euāgely significabat̄: z venit in ecclīaz q̄ est
xp̄i vtutib⁹ pulchra. Et maritima ē: q̄r iuxta fluctꝰ seculi po
sita quotidie tūdit ꝓcellis pscutionū. Inter çabulō z ne-
ptali sita est. i. iudeis cōis z gētib⁹. Zabulō. n. habitaculum
fortitudis dicit̄: q̄r apli q̄ ō iudea electi sunt. fortes fuerūt.
Neptali dilatatō: q̄r gētiū ecclia ꝓ orbē dilatata ē. AVG.
de cō. euan. Joannes aūt euangelista pusq̄ iret iesus in ga-
lileaz dicit de petro z andrea z matthanaele: z de miraculo
in chana galilee: q̄ oīa ceteri euangeliste ptermiserūt: id cō-
texētes suis narratiōib⁹: q̄r iesus reuersus sit in galileā. vñ
intelliḡt fuisse interpositos aliquos dies: qb⁹ illa de disci-
pulis gesta sunt: que interponūt a ioāne. REMI. Sz illō
sollerti⁹ attendenda ē: q̄re ioānes dicat dñm isse in galileā
añq̄ ioannes missus fuisset in carcerē: Naz post vinum de
aqua factū: z descēsum ei⁹ in capharnaū: z post ascēsuz ei⁹ in
ierl̄m: dicit in euangelio ioannis q̄ redyt in iudeā z bapti-
çabat: z nōduz erat missus ioannes i carcerē. Dic aūt dr̄ q̄
postq̄ tradit⁹ fuit ioannes secessit in galileaz. z hoc qđ dic
marc⁹. Nō autē debet hoc ꝟbuz videri: naz ioannes ꝓmuz
aduentū domini i galilea ꝓscripsit: q̄. s. fuit añ icarceratio
nē ioannis. Sz z de scō aduētu alibi facit mētionē cū ait:
q̄ iesus reliqt iudeaz z abyt iterū in galileā. z de hoc tñ se
cūdo ad. ētu i galileaz: q̄. s. fuit post incarcerationē ioannis:
aly euāgeliste dicūt. EX ECCLE. hystoria: Joannē enī
tradūt vsq̄ ad vltimuz pene vite sue tempꝰ absq̄ vlli⁹ scri
ptore indicys euangeliū ꝓdicasse: sz cuz triū euangelioz ad
ipm notitia puenisset ꝓbasse qđē vitatē dictoz: deceē tamē
vicit aliqua: z maxime que primo ꝓdicatoris sue tpe dñs ges
serat. Certuz ē. n. q̄ in alys tribꝰ euāgelys hec vident sola
cōtineri: q̄ i eo gesta sūt āno quo ioannes baptista vel inclu
sus est in carcerē vel punit⁹. Matthe⁹ enī post tentatiōem
xp̄i cōtinuo subiecit. Audiēs aūt q̄r ioannes tradit⁹ eēt. tc. z
Marcꝰ silr̄. Lucas vero pusq̄ aliqd de actib⁹ xp̄i referret:
dicit q̄ herodes cōclusit ioannē in carcerē. Recolat ē ergo
ioannes apls vt ea q̄ ꝑterierant ꝓzes añ traditionē ioānis
saluatoris gesta cōscriberet: z ió dicit i euāgelio suo: Doc fe
cit initium signoruz iesus.

¶ Exinde cepit iesus predicare z dicere: pnīaz
agite: Appropiquabit. n. regnū celoruz.

CHRY. sup̄ matth̄. Ille debet ꝓpi iustitiaz ꝓdicare: qui
vētri suo cōtradicere pōt: q̄ seculi isti⁹ bona cōtēnit: q̄ vanā
gl̄iaz nō desiderat. Et ió dr̄: Exinde cepit iesus ꝓdicare. i. ex
quo tēptat⁹ famē vicit in deserto: auaritiaz spreuit in monte:
vanamgl̄iaz repulsit in tēplo. vel: Exinde cepit ꝓdicare: ex
quo tradit⁹ est ioannes: naz si ꝓdicante ioanne predicare ce
pisset: vilē reddidisset ioannem z inuenirē ꝓdicatio ioan-
nis eē supflua q̄ntum ad isti⁹ doctrinaz: sicut si vno tēpore
sol cum lucifero oriat̄: gr̄az luciferi celat. CHRY. i ho.
Jō ēt nō ꝓdicauit donec ioannes in carcere mitterē: ne ex
hoc multitudo scīderet: ꝓpter qō etiaz ioannes nullū fecit
signuz: vt per miracula oēs traherent ad xp̄m. RABA.
In hoc etiaz docet: negs ab inferiori psona fmonē ꝓtenat.

vñ apostolus: Dicat qui sedẽti reuelatum fuerit prior taceat.
CHRY. sup matth. Sapiẽter aũt inde predicatiõis siẽ sumpsit initiũ: nõ vt cõculcet ioannis doctrinam: sz vt magis cõfirmet: z testẽ cũ vez fuisse demonstret. HIERO. In quo etiã ostẽdit se eiusdẽ cẽ dei filiũ cui ille fuerat propheta. z iõ dicit: Pniam agite. CHRY. sup matth. Non enĩ sta. iustitiã pdicauit: quã oẽs cognoscebat: sed pniaz q̃ oẽs indigebãt. Quis g̃ ausus est dicere: Uolo bon⁹ esse z nõ possũ: Penitẽtia enĩ est correctio voluntatis: z si vos mala nõ terrẽt: vt. s. pniam agatis: saltẽ bona delectẽt: vñ segtur: Appropinquabit enĩ regnũ celoz. i. bñtudo regni celestis ac si dicat: Parate vos p pniam: qz appropiquauit tps mercedis eterne. REMI. Et notandũ qz nõ dicit: Appropinquauit regnũ chananeoz aut iebuçeoz: sed regnũ celoruz. lex. n. pmittebat bona temporalia: sed dñs regna celestia.
CHRY. in ho. Considerandũ etiã q̃ in hac predicatiõe nihil õ seipso manifeste pdicabat: qõ interi⁹ cueniẽs erat: qz nõdũ de eo decentẽ habebant opinionẽ. Incipiẽs ẽt nihil graue z onerosũ dixit: sicut ioannes dixerat: Securi z arborem incisã: z buiusmodi: sed in principio benigna proposuit: regnũ euangeliçãs. HIERO. Mystice aũt ioãne tradito christus incipit predicare: qz desinente lege: consequenter oritur euangelium.

¶ Ambulãs aũt iesus iuxta mare galilee vidit duos fratres simonẽ q̃ vocatur petrus: z andreaz fratrẽ eius mittẽtes rhete i mare. Erãt. n. piscatores: Et ait illis: venite post me z faciã vos fieri piscatores hoium. At illi ẽtinuo relictis rhetibus secuti sũt eũ. Et pcedẽs inde vidit alios duos fratres: iacobũ zebedei: z ioannẽ fratrẽ eius i naui cũ zebedeo patre eoz: reficiẽtes rhetia sua: z vocauit eos. Illi aũt statim relictis rhetibus z patre: secuti sunt eum.
CHRY. sup matth. Anteq̃ xps aliquid dicat vt faciat vocat apostolos: vt nihil illos lateat nec vboz xpi nec operum. vt postmodũ fiducialiter dicere possint: Nõ possum⁹ que vidim⁹ z audiuim⁹ non loq: Dinc ẽ qõ dr: Ambulans iesus iuxta mare gal. lee. RABA. Mare galilee idẽ ẽ 5 stagnũ geneçareth: mare tyberiadis z lac⁹ salinaz. GLO. Decenter aũt per piscatoria vadit loca piscatores piscaturus. vñ segt: Uidit duos fratres: simonẽ q̃ vocat petrus: z andreã fratrem eius. REMI. Uidit aũt nõ tam corporaliter q̃ spũaliter ad corda eoz respiciẽs. CHRY. in ho. In medys aũt opatõib⁹ existẽtes eos vocauit: mõstrans q̃ oĩbus occupatõib⁹ sequelã suã preponere oportet. vñ segt: mittẽtes rhetia i mare: qõ quidẽ eoz officio cõgruebat: pp qõ segt: Erãt. n. pscatores. AVGV. i ser. õ calẽdis January. Nõ. elegit reges aut senatores: aut phos aut oratores imo elegit plebeios: pauperes: z idoctos piscatores. AVG. sup ioãnẽ. Si. n. doct⁹ eligeret: fortassis iõ se diceret electũ: qz doctria ei⁹ eligi meruit. Dñs aũt nr iesus xps volẽs superboz frãgere ceruices nõ quesiuit p oratorẽ piscatorẽ: sz de piscatore lucrat⁹ est impatorẽ: Magn⁹ cyprian⁹ orator: sed pri⁹ petrus piscator. CHRY. sup matth. Future ẽt dignitatis gratiã artificij opẽ ppbabant. nã sic qui rhetia iactat i aqua: nescit quos pisces cõprehẽsurus est: sic z doctor q̃ diuini sermonis rhetia sup pplm iactat: nescit q̃ sũt accessuri ad deũ. Sed quoscũq; de⁹ excitauerit: illi adherẽt eius doctrine. REMI. De his aũt piscatorib⁹ logt dñs p ieremiã dicẽs: Mittã in vos piscatores meos z piscabũt vos. vñ et hic subdit: Uenite post me. GLO. Nõ tam pedib⁹ q̃ affectu z imitatõe. Et fa. vos fie. piscato. bominuz. CHRY. sup matth. Idest doctores: vt cũ rhete verbi dei cõpbenda tis hoies de mũdo tẽpestuoso z pisculoso: vbi hoies nõ ãbulãt: sz ferũt: qz diaabolus cũ õlectatõe cpellit eos i malo: vbi hoies alterut⁹ hoiuz se cõmedũt: sic pisces fortiores deuorant iuniores: vt trãslati viuãt i terra corpis christi mẽbra facti. GREGO. i ho. Nulla aũt petr⁹ z andreas christuz miracula fecere viderant: nihil ab eo de pmio eterne retributõis audierant: z tamẽ ad vnũ dñi preceptũ hoc qõ possidere videbãt obliti sũt. vñ segt: At illi cõti. re. rhe. se. sunt eũ. In quo affectũ debem⁹ poti⁹ pẽsare q̃ sensũ. Multum enĩ reliquit qui sibi nihil retinuit: multuz dimisit qui cũ re possessa z occupiscẽtys renũciauit. A sequẽtib⁹ ergo tãta dimissa sũt: q̃t nobis sequẽtib⁹ cõcupisci potuerũt. Exterioza enĩ nra dño q̃tulz pua sufficiũt: nec ppẽdit q̃tũ in ei⁹ sacrificio: sed ex q̃nto pfitẽt. Estimationẽ q̃ppe precy regnũ dei nõ bz: sz tãtũ valz q̃tũ habes. CHRY. sup mat. Nõ aũt predicti discipuli secuti sũt xpm doctoris cupiẽtes honorẽ: sed operis lucrũ: sciebãt. n. q̃ preciosa ẽ aia hois: q̃ grata est apud deũ salus ipsi⁹ z quãta ẽ merces. CRHY. i ho. Tãte igr̃ pmissiõi crediderũt z p xpm oẽs gb⁹ sũt capti crediderũt se alios posse piscari. CHRY. sup matt. Dec igr̃ cupiẽtes secuti sũt oĩb⁹ relictis: in quo nos docuerunt: qz nemo potest terrena possidere: z perfecte ad celestia peruenire. GLO. In his ergo datũ est exemplũ illis q̃ censuz deserũt p christi amoze. Subdit aũt exemplũ eoz q̃ etiaz carnales affectus p deo postponũt. vnde dicitur: Et procedẽs inde vidit alios duos. Nota quia vocat binos z binos sicut alibi legitur q̃ misit eos binos z binos ad pdicandũ.
GREGO. i ho. Quater⁹ hic nobis tacit⁹ inuat: qz q̃ charitatẽ erga alterz nõ habz: pdicatõis officiũ suscipere nullaten⁹ dz. Duo enĩ sunt precepta charitatis: z min⁹ q̃ inter duos charitas bri nõ põt. CHRY. sup matth. Sup charitatẽ ẽt frnitatis eccl'ie recte posuit fundamenta: vt ex radicibus charitatis exuberãs q̃si humor ascẽdat in ramis z hoc sup naturalẽ charitatẽ: vt nõ solũ per gratiã: sed etiã per naturã ipsa charitas firmioz habeat. vñ dicit: Fratres: sic enĩ fecit deus. z in veteri testamẽto sup moysen z aarõ fratres: ponẽs edificatõis initiũ. Quoniã aũt abũdantioz est gratia noui testamẽti q̃ veteris: ideo primũ populũ edificauit sup vnã fraternitatẽ: hunc aũt sup duas. Jacobuz ingt çebedei z ioãnẽ fratrẽ eius in naui cum çebedeo pre eoz reficiẽtes rhetia sua. qõ ẽ maxime pauptatis indiciũ: vetera enĩ reficiebant qui noua vnde emerẽt nõ habebãt. Et qõ ad maiorẽ pietatem eorum pertinet in tanta paupertate sic patri suo succurrebant: vt secum eum baiularent in naui: non vt ille istos adiuuaret in opere: sed vt isti illum cõsolarentur sua presentia. CHRY. in homi. Non parua autẽ ẽ hic demõstratio virtutis: inopiam facile ferre: ex iustis nutritiabozibus: colligari inuicem amozis virtute: patrẽ habere secum z curare. CHRY. sup matth. Estimare aũt primos vocatores ad predicandũ qz rhetia mittebãt: istos aũt quasi pigriores: qz adhuc rhetia cõponebant: non sumus ausi: qz differentiã eorum cognoscere solius est christi. Forte ergo illi ppter petrũ dicti sũt mittentes rhetia qui pdicauit euãgelium: sed non composuit. Isti aũt ppter ioannem componentes: qui euangeliũ composuit. Sequitur: Et vocauit eos. Erãt enim habitatione ciues: dilectione concordes: artificio pares: fraternitatis coniuncti pietate. Ideo simul vocauit eos: ne tot bonis coniunctos dissimilis vocatio sperare. CHRY. in homi. Uocando autez nihil eis promisit sicut priorib⁹: obedientia enim eorum qui preuenerant: viam eis preparauerãt. Sed z multa de ipso audierat: scilicet tanq̃ familiares z consanguinitate coniuncti. Segtur: Illi autẽ relictis rhetib⁹ z patre secuti sunt eũ. CHRY. super matth. Tria enim sunt q̃ relinquere debet qui venit ad christuz: actus carnales qui per rhetia piscationis signantur: substantiam mundialem q̃ p nauẽ: z parentes q̃ p

patrẽ. Reliq̃rũt ergo nauez vt fierẽt ecclesiastice nauis gubernatores. Reliq̃runt rhetia: vt nõ pisces afferrẽt ad ciuitatẽ terrenã: sz hoies ad celestẽ. Reliq̃runt vnuz patrẽ vt spũales patres oĩum fierẽt. HILA. Eis igr̃ artẽ z patriã domũ relinquẽtib⁹ docemur xpm secururi z seculares vite sollicitudine: z paterne domus consuetudine non teneri.
REMI. Mystice autẽ p mare designat⁹ ist⁹ mundus: pp amaritudinẽ z fluctuationẽ. galilea aũt iterp. volubilis siue rota: z significat mundi volubilitatẽ. Ambulauit igit iesus iuxta mare: dum ad nos p incarnationẽ venit: qz non carnẽ peccati: sz similitudinẽ carnis peccati suscepit ex virgine. Per duos fratres duo populi designant: qui ab vno deo pre creati sunt: quos vidit q̃do eos misericoziter respexit. Per petz enĩ qui interp. agnoscẽs z dicit simõ. obediẽs: designat iudaicus populus qui p legẽ deuz agnouit: z preceptis eius obediuit. Per andreã qui iterpretat⁹ viriles siue decorus: itelligit gẽtilis populus q̃ post agnitionez dei viriliter in fide pmansit. Nos populum vocauit quando pdicatores in mundũ misit dicẽs: Uenite post me. i. relinquite deceptozẽ z segmini creatozẽ. De vtroq; etiam populo facti sunt hominũ piscatores. i. pdicatores. Relictis aũt nauib⁹. i. carnalib⁹ desideriis. Et rhetib⁹. i. mundi cupiditatibus secuti sunt xpm. Per iacobũ etiã intelligit⁹ i daicus populus: qui p cognitionẽ dei diabolum supplantauit: Per ioãnẽ gentilis populus q̃ sola gra saluatus ẽ. Zebedeus aũt quẽ relinquunt: z interpretat⁹ fugitiuus siue labẽs: significat mundum qui transit: z diabolum qui de celis lapsus ẽ. Per petz ẽt z andreaz mittẽtes rhetia in mare designant⁹ illi qui in pma etate dũ de naui corporis sui mittunt rhetia carnalis cõcupiscẽtie in mare huius seculi: vocant⁹ a domino. Per iacobuz z ioannẽ reficiẽtes rhetia designant⁹ illi q̃ post peccata ante aduersitates veniunt ad christũ recuperantes q̃ perdiderũt. RABA. Due naues duas ecclesias figurant: eaz q̃ ex circumcisione: z eaz q̃ ex preputio vocata ẽ. Quilibz etiaz fidelis fit symon deo obediẽdo: petrus peccatuz suum agnoscẽdo: Andreas viriliter laborez patiẽdo: iacobus vitia supplantando. GLO. Et ioannes vt totuz gratie dei ascribat. z ideo quarta trin vocatio ponit⁹: p quos pdicatores dei a quattuor mũdi partibus vocatos signet⁹.
HYLA. Uel in hoc futuroz euangelista numerus figurat⁹. REMI. Per hoc etiam quattuor virtutes pncipales designant⁹. prudẽtia enim refert⁹ ad petrum ppter dui nam cognitionẽ: iustitia ad andreã pp opez virilitatẽ: fortitudo ad iacobuz pp diaboli supplãtationẽ: tẽperantia ad ioannẽ: ppter diuine gre effectũ. AVGV. de cõcor. euã. Sane mouere põt: quomodo ioãnes dicat nõ in galilea: sz iuxta iordanẽ andream secutũ cẽ dñm cũ alio: cuius nomẽ tacet: deinde petrum ab illo nomẽ accepisse. Ceteri autem tres euangeliste de piscatione vocatos eos dicũt: satis iter se conueniẽter: maxime matthęus z marcus. nã lucas andream nõ nominat: qui tamẽ intelligit⁹ in eadẽ naui fuisse. Hoc etiam videt⁹ distare q̃ tm̃ petro a dño dictum eẽ cõmemorat lucas: Ex hoc iam homines eris capiens. qõ matthęus z marcus ambobus dixisse narrat. sz potuit prius petro dici fm lucam: z ambobus postea fm alios duos. Sed quod de ioanne diximus: diligẽter considerandum ẽ: cum z locorum plurimum intersit z tẽporis z ipsius vocatiõis. Sed intelligendum ẽ petrum z andream nõ sic vidisse dominum iuxta iordanẽ: vt ei iam inseparabiliter inhererẽt: sed tm̃ cognouisse quis esset: z eum miratos ad propria remeasse. Forte autẽ qõ ptermiserat recapitulat: qz fine vlla consequẽtis temporis differentia dicit: Ambulans autem iuxta mare. Queri etiam põt: quomodo binos z binos seorsum eos vocauerit: sicut narrat matthęus z marcus: cum lucas dicat iacobum z ioannem tanq̃ socios petri ad adiuuandũ vocatos fuisse: z simul subductis ad terrã nauibus rpz secutos. vñ intelligẽdũ ẽ hoc primo esse factũ qõ lucas insinuat: z eos ad capturã piscium ex more remeasse. Non enim erat dictũ petro q̃ pisces nũq̃ esset capturus: cũ post resurrectionẽ hoc fecerit: sz q̃ homines esset capturus: postea hoc factum ẽ quod matthęus z marcus narrãt: nõ enĩ subductis ad terrã nauibus tanq̃ cura redeũdi secuti sunt eum: sed tanq̃ iubentem vt sequerentur.

¶ Et circuibat Jesus totam galileam docens in synagogis eoz: z pdicans euangelium regni: z sanãs omnẽ languorẽ z omnẽ infirmitatẽ in populo. Et abiit opinio eius i totã syriã: z obtulerũt ei oẽs male hãtes varijs lãguoribus z tormẽtis cõprehensos: z q̃ demonia habebãt z lũnati cos z paralyticos z curauit eos. Et secuti sũt eũ turbe multe de galilea z decapoli z de hierosolymis z de iudea z de trans iordanem.
CHRI. sup matthęum. Omnis rex pugnaturus ptra ad uersarium prius congregat exercitus z sic vadit ad pugnã: sic z dominus contra diabolum pugnaturus prius congregauit apostolos: z sic cepit euangelium pdicare. vnde sequitur: Et circuibat iesus. EREMI. In quo doctoruz vita instruitur. Ut enim non sint pigri: docentur per hoc quod dicitur: circuibat iesus. CHRI. super matthęum. Quia enĩ illi vt debilis ad medicũ venire non poterãt ipse sicut studiosus medicus circuibat grauiter egrotantes: z dominus quidẽ circuibat singulas regiones. Qui autẽ sunt vnius regionis pastores considerando debẽt circuire populi singulas passiones: vt q̃ remediũ passiõis eoz aliquod medicamẽtum in ecclesia pferatur. REMI. Ut autẽ non sint acceptores psonarum docentur pdicatores per hoc quod subiungitur: Totam galileam. Ut aũt vacui non discurrãt: docẽtur p hoc quod subditur: Docẽs. Ut aũt nõ paucis sz multis prodesse studeant: monẽtur p hoc quod sequitur: In synagogis. CHRI. in homi. Dinc etiam eos erudiebat: q̃ non est deo contrarius iudeis predicans z errorum predicator: sed consonans patri aduenit. REMI. Ut autẽ non errores neq; fabulas sed salutaria pdicẽt: docẽtur p hoc q̃ subdit: Predicans euangelium regni. Distat aũt inter docẽs z pdicans: docẽs enim refert⁹ ad psentia: pdicans ad futura. docebat enim de psentibus mãdatis: pdicabat de futuris pmissis. CHRI. sup matthęum. Uel docebat iustitias naturales quas. s. ratio naturalis docet: vt castitatem: humilitatẽ: z huiusmodi: quos p seipsos omnes bona cẽ intelligũt de quibus necaria ẽ doctrina: nõ tantũ ppter manifestationẽ quantũ ppter excitationẽ cordis. Reuelẽtibus enim delectationibus carnalibus sciẽtia iusticie naturalis quasi in oblionẽ deducta obdormit. Cum ergo cepit doctor reprehẽdere carnalia mala: eius doctrina nõ nouam sciẽtiam introducit: sed obliuiam cõmonefacit. Predicabat autẽ euangelium annunciãdo bona q̃ antiqui manifeste nec audierant: vt beatitudinẽ celestẽ: mortuoz resurrectionẽ z huiusmodi. Uel docebat interpretando prophetias de ipso. Euangelium pdicabat denunciando in se bona futura. REMI. Ut autem doctores doctrinam suam virtutibus commẽdare studeant: docẽtur p hoc quod subditur: Sanans omnẽ languorem z omnẽ infirmitatẽ in populo. Infirmitas quidẽ est corporum: languor autẽ animarum. CHRI. super matthęum. Uel p languorem animę aliquã passionẽ intelligimus: vt auariciam libidinem: z huiusmodi. Per infirmitatẽ aũt infidelitatẽ: p quam aliquis infirmatur in fide. Uel p languores intelliguntur grauiores corporis passiones: per infirmitates autem leniores: sicut autẽ passiones corporales diuinitatis virtute sanabat: sic spiritales verbo pietatis. Primo autem docet z postea

sanat propter duo. ꝓmo. quia ꝓmittit quod magis necessarium ē. verba enim pietatis edificant animā non miracula. deinde qz vba p miracula cōmēdant: z non econuerso.

CHRI. in bome. Cōsiderādū aūt q vbicūq; legis cuiusdaz introductio fit: signa facere ds assueuit: pignora sue virtutis legē tribuēs suscepturis: hominē enim facturus mūdum creauit: z tūc illi legē ī paradiso ꝓposuit: z quādo noe legē laturus erat: magna signa oñdit. Et similiter iudeis legē laturus, pdigia ostendit: z tunc legē dedit: ita z hic sublimē illam legē introducturus: miraculoꝝ demonstratione certificat q̄ dicuntur. Quoniam enim regnum quod ꝓmittebatur non apparebat: ab apparētibus signis ipsum manifestauit. GLO. Sz quia ꝑdicatores debēt habere bonuz testimonium ab his qui foris sunt: ne si vita despicitur: predicatio contēnat: subdit. Et abyt opinio eius in totā syriā.

RABA. Syria est ois regio ab euphrate vsq; ad mare magnum: a capadocia vsq; ad egyptum: in qua est prouincia palestina in qua habitat iudei. CHRY. in bome. Intende aūt moderationē euāgeliste quia non vnūquēq; nobis enarrat curatorum: sed breuibus verbis copiositatem transcurrit signorum. vnde sequitur: Et obtulerunt ei omnes male habētes. REMI. Per quos varias vult intelligi infirmitates: sz leuiores. Cum vero dicit: Varys languoribus z tormentis comprehēsos: illos vult intelligi de quibus subinfert: z q demonia habebāt. GLO. Languor diuturnus ē tormentū: ē z morbus actualis: vt dolor lateris z huiusmodi. qui aūt demonia habebant: sunt qui a demonibus vexabantur. REMI. Lunatici enim dicti sunt a luna: que duz menstruis tēporibus crescit z decrescit: ipsi vexantur. HIERO. Demones enī obseruantes lunaria ꝓpria creaturarum infamare cupiebant vt in creatorē blasphemie redundarēt. AVGV. xxi. de ciuitate dei: Illiciūtur tamē demones ad habitandum in p creaturas: quas nō ipsi: sed ds condidit; delectabilibus pro sua diuersitate diuersis: nō vt animalia cibus: sed vt spiritus signis: q̄ cuiusq; delectationi congruunt. RABA. Paralytici aūt sunt corpore dissoluti: paralysis enim grece latine dicitur dissolutio. Sequitur: Et curauit eos. CHRY. sup matth. Cū in quibusdam locis dicatur: Multos curauit: hic simpliciter dicitur: Et curauit eos. signans q̄ oēs curauit. Sicut z nouitius medicus intrans ciuitatē: omnes ad se venientes curat: ꝓpter suam opinionē commēdandam. CHRI. in bome. A nullo aūt eoꝝ fidē exquisiuit: quoniam nondum virtutis sue demonstratione dederat: z ad veniendo z ferendo longe non paruam ostenderant fidem. Sequitur: Et secute sunt eum turbe multe. RABA. Que quadripartite sunt: a ꝓpter celeste magisterium vt discipuli: aly ob curationē infirmitatum: aly sola fama z curiositate: volentes experiri an verum esset quod dicebatur: aly p inuidiaz volentes cum in aliquo capere z accusare. Mystice autez syria interpretat elata. galilea volubilis vel rota: idest diabolus z mundus qui z superbus est: z ad ima semper rotatur: ī quo fama christi per predicatōez innotuit. Demoniaci enim sunt idolatre: lunatici; instabiles: paralytici: pigri: z dissoluti. GLO. Turbe aūt que sequunt dominum sunt de ecclesia: que spiritualiter est galilea trāsmigrans ad virtutes. Et decapolis. x. ꝓcepta seruans z hierosolyma z iudea: quam visio pacis z confessio illustrat. Et trans iordanem qz baptismo transito terram promissiōis intrat. REMI. Uel sequuntur dominū de galilea idest de volubilitate mundi. z decapoli que est regio. x. vbium: z significat de ealogi transgressores. Et ō hierosolyma: quia scilicet prius innoxia pace detinebantur. Et de iudea idest de confessione diabolica. Et de trans iordanem: quia prius erant in paganismo constituti: sed transeuntes per aquaz baptismi venerunt ad christum.

CAP. V.

VIdēs aūt Jesus turbas: ascēdit in montē: z cū sedisset accesserunt ad eū discipuli eius: z apiēs os suū docebat eos dicēs: Beati pauperes spiritu qm̄ ipsoꝝ ē regnū celoꝝ.

CHRY. sup matth. Omnis artifex fm̄ ꝓfessionē suam opportunitatē opis vidēs gaudet. Carpentarius enim si viderit arborē bonam cōcupiscit eam ꝑcidere ad opus artificij sui. Et sacerdos cū viderit ecclesiaz plenam: gaudet animus eius: z delectat vt doceat. Sic z dominus vidēs magnā congregationē populi: excitatus ē ad docēdum. vñ dicit: Uidēs aūt turbas Jesus ascēdit ī mōtē. AVGV. de cōcoꝝ. euange. Uel hoc pōt videri multas turbas vitare voluisse: z ob hoc ascēdisse in montē: vt solis discipulis loqueretur. CHRI. in bo. Per hoc aūt q̄ nō in ciuitate z foro: fz in monte z solitudine sedit: erudiuit nos nihil ad ostentationē facere: z a tumultibus abscedere: z maxime cū de necessarys disputare oporteat. REMI. Doc enīz sciendum ē q̄ tria refugia legit dominus habuisse: nauim: montē: z desertum: ad quoꝝ alterum quotiēscūq; a turbis opprimebatur, conscēdebat. HIERO. Nōnulli aūt simpliciozes fratrū putant dominum ea q̄ sequunt in oliueti monte docuisse: quod nequaq̄ ita ē. Ex precedētibus enim z sequētibus in galilea monstrat locus quē putamus esse vl thabor vel quēlibet aliū montem excelsum. CHRI. sup matheum: Ascēdit autem in montē: primo quidem vt impleret ꝓphetam Esaie dicētis: Super montē ascēde tu. deinde vt ostēdat quoniaz in altitudine spiritualium virtutum consistere debet: qui docet dei iusticiam pariter z qui audit: nemo enim pōt in valle stare z de monte loqui. Si ī terra stas de terra loqre. Si aūt de celo loqris: in celo cōsiste. Uel ascēdit in montē: vt ostēdat q̄ omnis qui vult discere mysteria vitatis; in montē ecclesie debet ascendere: de quo ꝓphetat: Mons ōi: mons pinguis. HILA. Uel ascēdit in montē quia ī paterne maiestatis celsitudine positus celestia vite ꝓcepta cōstituit. AVGV. de sermone domini in monte: Uel ascēdit in montē: vt significet quia minora erant ꝓcepta iusticie: q̄ a deo data sunt per ꝓphetas populo iudeozum quem timore adhuc alligari oportebat. Per filium aūt suum maiora populo quē charitate iaz cōuenerat liberari. Sequitur. Et cum sedisset: accesserunt ad eum discipuli eius. HIERO. Jō aūt non stans: sed sedens loquitur: quia non poterant eum intelligere in sua maiestate fulgentē. AVGV. de sermone domini in monte: Uel q̄ sedēs docebat: pertinet ad dignitatem magistri. Accesserunt aūt ad eum discipuli eius: vt audiēdis verbis illius bi essent ēt corpore vicinioꝝ: qui ꝓceptis implendis animo appropinquabant. RABA. Mystice aūt sessio domini incarnatio eius est: qz nisi ds incarnatus esset: humanū genus ad eum accedere nō potuisset. AVGV. de concoꝝ. euange. Mouet aūt q̄ matheus in monte dicit hunc habitum esse sermonē a domino sedente: lucas autem in loco campestri a domino stante. Dec igitur diuersitas facit videri aliū fuisse illum: aliū istū. Quid enī ꝓhibet christuz q̄dā alibi repetere q̄ ante iā dixerat: aut itez facere: q̄ ante iā fecerat: Quāq̄ etiā posset illud occurrere ī aliq̄ excellētiori parte montis: ꝓmo cū solis discipulis dñm fuisse: quādo ex eis duodecim elegit: deinde cum eis descendisse nō de monte: sed de ipsa montis celsitudine in campestrem locum. i. in aliquam equalitatem que in latere montis erat: z multos cape poterat: atq; ibi stetisse donec ad eū turbe cōgregarentur: ac postea cum sedisset accessisse ꝓpinquius discipulos eius: atq; ita illis ceterisq; turbis ꝑsentibus vnuz habuisse sermonem: quē matheus lucasq; narrant diuerso narrandi modo: sed eadem veritate rerum. GREGO.

quarto moza. Sublimia aūt ꝑcepta dño in monte dicturo ꝓmittit: Et aperiēs os suū docebat eos. q̄. qui duduz apuerat oza ꝓphetaꝝ. REMI. Ubicūq; aūt legit dñs apuisse os: inspiciēduz ē quia magna sunt q̄ sequunt. AVGV. ō sermone dñi in mōte. Uel dic: Aperiēs os suū: vt ipsa mora ꝓmēdet aliquanto longioꝝ futuroꝝ eē sermonem. CHRY. in bome. Uel hoc dicit vt discas quoniam nūquidē docebat os aperiēs in loquēdo: nūc aūt vocē que emittens. AVGV. ī sermone domini ī mōte: Siquis ātem pie sobrieq; cōsiderauerit: inueniet ī hoc sermone q̄tuz ad mozes opportunos pertinet perfectum vite christiane modum. vnde sic ipse sermo cōcluditur: Omnis qui audit verba mea: hic z facit ea: similabo eū viro sapiēti. AVGV. ix. de ciuitate dei. Nulla āt ē causa philosophādi nisi finis boni. Et ideo a beatitudine icipit dicēs: Beati pauperes spiritu. AVGV. ī sermone dñi in mōte: Presumptio quidē spūs audaciā z supbiam significat. vulgo etiam magnū spirituz supbi habere dicūtur: z recte. nam spiritus vētus vocat: quis vo nesciat supbos iflatos dici quasi vēto distētos. Quapropter recte hic itelligitur: Pauperes spiritu humiles z timētes deū. i. nō habētes inflātē spiritū. CHRY. i bo. Uel spirituz hic elatoēz z animum dicit. Qz enīz sunt multi humiles nolentes rez necitate coacti nō ē laus. vñ illos beatificat: qui se ex electiōe humiliāt. Jdeo aūt hic icipit radicitus euellēs supbiam: qz hec fuit radix z fons malicie vniuerse: contra quam ponit humilitatē. velut quoddam stabile fundamentum: qua subiecta cum stabilitate alia superificātur. hac ātem destructa pereunt quecūq; cōgregaueris bona. CHRY. super matth. Jdeo aūt dixit māifeste: Beati humiles spiritu. vt sic humiles ostēdat: vt semp adiutoriū dei sint mēdicātes. vñ i greco dicit: Bati mēdici vel egeni. Sūt enī multi naturaliter humiles z nō ex fide qui non pulsant adiutorium dei: sed solum qui fm̄ fidē sūt humiles. CHRY. in bome. Uel qz pauper spū hic dicit formidātes z tremētes dei iussiones: quomodo dñs p Esaiam cōmēdat. Quid aūt ampli⁹ q̄ simpliciter humiles: Humiliū. n. hic qdē mediocriter ē: hic aūt supabūdāter. AVGV. Superbi ergo appetāt regna terraꝝ: sed humiliū ē regnū celoꝝ. CHRY. sup matth. Nam sicut cetera vitia deponūt ad iferos: maxime tamē supbia: sic z oēs vtutes iducūt in regnū celoꝝ: maxime tū humilitas: qz ꝓpriū ē: vt qui se humiliat: exaltetur. HIERO. Uel beati pauperes spiritu: qui. s. ꝓpter spiritum sanctum volūtarie sunt pauperes. AMBRO. de offi. Inde aūt incipit beatitudo iudicio diuino: vbi crūna estimatur humano. GLO. Pauperibus aūt ē in presenti conuenienter promittūtur diuitie celi.

¶ Beati mites: qm̄ ipsi possidebunt terram.

AMBRO. sup lucā: Cum simpliciter cōtentus fuero ioꝑs: supest vt mozes meos temperem. Quid enim mihi prodest carere secularibus: nisi fuero mitis: Congrue igitur sequitur: Beati mites. AVGV. Mites sunt qui cedūt imꝑbitatibus: z nō resistūt in malo: sed vincunt in bono malum. AMBRO. super lucam: Mitiga ergo affectum tuū vt nō irascaris: aut certe iratus ne peccaueris. Preclarum ē enim motum temperare cōsilio. nec minoris virtutis dicitur ꝓhibere iracūdiaz q̄ omnino nō irasci: cuz plerūq; istud leuius: hoc fortius estimet. Rixent igitur immites z dimicent p terrenis z tēporalibus rebus. Sed beati mites qm̄ ipsi hereditabūt terram: de qua euelli nō possunt. Illā iquaz terraz de qua ī psalmo dicit: Portio mea in terra viuētium. Significat enim quādaz stabilitatē hereditatis ꝑpetue: vbi aīa q̄ bonū affectū tāq̄ loco suo requiescit: sicut corpus ī terra. Et ide cibo suo alitur: sicut corpus ex terra: ipsa ē reges z vita scōꝝ. CHRY. sup mat. Uel terra hic sic̄ gdā dicūt: q̄ diu ē i hoc statu terra mortuoꝝ ē: quia vanitati subiecta ē. cū aūt liberata fuerit de corruptōe: fit terra viuoꝝ vt mortales hereditēt imortalē. Alterꝝ exponētē legi: quasi celum ī quo habituri sunt sci dicat terra viuoꝝ: quod q̄tū ad iferioꝛē regionē celū ē: q̄tū aūt ad superius celū dicit terra. Alij dicūt qz corpus nostrū terra ē: z q̄ diu subiacet morti: terra ē mortuoꝝ. Cum aūt fuerit cōformē factū glie corpis xpi: erit terra viuoꝝ. HILA. Uel hereditatē terre mitibus dñs pollicet. i. eius corpis quod ipe assumpsit habitaculū: qz p māsuetudinē mētis nre habitat xps in nobis. nos quoq; clarificati corpis eius gloria vestiemur. CHRY. in bome. Uel aliter: christus hic spūalibꝰ sensibꝰ alia īmiscuit: qm̄ enim estimat qui mitis ē omnia sua ꝑdere contrarium promittit dicēs: q̄ cum stabilitate sua possidet: qui nō ē ꝓteruus: qui aūt aliter ē multotiēs aiam z hereditatē paternā ꝑdit. Quia vo ꝓpheta dixerat: Māsueti hereditabunt terrā: a cōsuetis vbis cōtexit sermonē.

GLO. Mites etiam q̄ seipsos possederūt: hereditatem ꝑis ī futuro possidebūt. plus aūt ē possidere terram: q̄ hēre regnū celoꝝ. multa enī habemus: q̄ statiz amittimus.

¶ Beati qui lugent: qm̄ ipsi cōsolabunt.

AMBRO. sup lucam: Cum hoc feceris: vt. s. sis paup z mitis: meīto qz peccatoꝛes: lugēto pctā tua. vñ segit. Beati qui lugēt. Et bñ tertia bñdictio ē peccata detestētis: qz trinitas ē: que peccata cōdonat. HILA. Lugētes enī hic dicunt nō ozbitates: aut contumelias: aut dāna merētes: sed peccata vetera flētes. CHRY. sup matth. Et qui sua qui dē peccata lugēt: btī sunt: sz mediocriter: beatiozes aūt sūt: qui aliena lugēt peccata: tales conuenit esse oēs doctoꝛes.

HIERO. Luctus enīz hic non mortuoꝝ ponit cōi lege natur: sz peccatis vitys mortuoꝝ. Sic fecuit samuel saulē: z paulus eos qui post immūdiciam pniam non egerunt.

CHRY. sup matth. Cum aūt consolatio sit lugētiuz: cessatio luctus: q̄ sua peccata lugēt: cōsolabunt idulgētiā cōsecuti. CHRY. in bo. Et sz talibus sufficiat venia frui: non termiat retributionē in peccatoꝝ remissione: sz z multaꝝ facit ꝓcipes cōsolationū: z hic z in futuro: Semp enī maiozes laboziboꝰ ds dat retributōes. CHRY. sup matth. Qui vo aliēa peccata lugēt consolabunt: qui cū in seculo illo ꝓuidētiaz cognouerint dei: z intellexerint: q̄ q̄ perierūt non fuerūt dei: de cuius manu nemo rapere pōt. de eis luctu derelicto ī sua beatitudine letabūt. Uel aliter. AVGV. in ser. dñi in monte. Luctus ē tristicia de amissiōe charoꝝ. Conuersi aūt ad deuz ea q̄ in hoc mundo chara habebant amittunt. nō enim gaudēt bis rebus q̄bus aī gaudebāt: z donec fiat in illis amoz eternoꝝ: nōnulla mestitia sautiantur. Cōsolabunt ergo spūlcō qui maxime ꝓpterea paracletus noīat. i. cōsolatoꝛ: vt tpe ē amittētes eternā leticia perfruāt. Et iō dicit: Qm̄ ipsi cōsolabunt. GLO. Uel p luctū duo gña compunctionis intelligunt. s. ꝓ miserys huius mundi z p desiderio celestiū. vñ filia Caleph petiit irriguum superius z inferius. Bs aūt luctus non habz nisi pauper z mitis: qui cū mundū non diligat: q̄ miser ē recognoscit: z iō celū cōcupiscit. cōueniēter ergo lugētibus pmittit consolatio: vt qui tristatus ē in pūtiz gaudeat in futuro. Maioz ē aūt retributio lugētis q̄ pauperis z mitis. plus enīz ē gaudere in regno q̄ hēre z possidere: multa enim cū doloze possidemus. CHRY. in bo. Notandum aūt q̄ hanc beatitudinē cum intētione q̄dā ꝓposuit: ideo non dixit: Qui tristātur: sed qui lngent: in quo etiam pfectionis sapientie magisterium dedit. Si enī qui filios vel alios defunctos lugēt: fm̄ illud tps non desiderāt pecuniā nec gloriam: nec cōiuges exacuunt: neq; aliqua alia passione capiuntur: multo magis hec seruare debent: qui lugēt sua peccata.

¶ Beati qui esuriunt: z sitiunt iusticiam qm̄ ipsi saturabuntur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

AMBRO. sup lucā. Postq̄ delicta ōfleuit: esurire icipio ⁊ sitire iusticiā. Eger enī cū ī graui morbo ē: nō esurit. vñ sequit: Beati qui esuriūt ⁊ sitiūt iusticiā. HIERO. Nō nobis sufficit velle iusticiā: nisi iusticie patiamur famē: vt sub hoc exemplo nūq̄ nos satis iustos: sed semp esurie iusticie opa ītelligamus. CHRY. sup mat. Qñ oēs bonū qō non examore ipsius boni faciūt hoies. ingratū ē ante deū. Esurit aūt iusticiā qui fm iusticiā dei desiderat cōuersari. sitit aūt iusticiā: qui sciētiaz eius acquirere cupit. CHRY. in ho. Justiciā aūt dicit vl' vniuersalē vl' particularē auaricie cōtrariā. Quia enim de misericordia dicturus erat: ꝓmonstrat qualiter misereri oporteat: qz nō ex rapīa neq̄ auaricia. vñ etiam quod ē auaricie ppriuz. f. esurire ⁊ sitire: iusticie attribuit. HYLA. Sitiētibus aūt ⁊ esuriētibus iusticiā beatitudin ē tribuit significans extēsam ī dei doctrinā scōz auiditatē: pfecta in celo satietate repleri. Et hoc ē quod dicit: Qñ ipsi saturabūt. CHRY. sup matth. s. largitate remune. tis dei: qz maioza erūt ꝓmia dei q̄z sanctoz desideria. AVGV. Uel illo cibo saturabūt ī psenti de quo dñs dicit: Meus cibus ē: vt faciā voluntatē ꝑris mei: quod ē iusticia. ⁊ illa: aq̄ de q̄ gsqs biberit: fiet ei fons aque salientis in vitā eternā. CHRY. in ho. Uel in boc terrenum ꝓmiū determinat: qz enī estimaī auaricia abūdātes facere: ipse cōtrariū dicit: q̄ iusticia hoc operaī. Qui enim iusticiā cupit: omnia cum stabilitate habet.

℣ Beati misericordes: quoniam ipsi misericordiam consequentur.

GLO. Justicia ⁊ misericordia ita cōiuncte sunt vt altera ab altera debeat tēperari. iusticia enī sine misericordia crudelitas ē: misericordia sine iusticia dissolutio. vñ de misericordia post iusticiaz subdit dicēs: Bti misericordes. REMI. Misericors dr quasi miser habēs cor: qz alterius miseriā quasi suā reputat: ⁊ de malo alterius q̄si de suo dolet. HIERO. Misericordia hic nō solū ī elemosynis intelligitur: sz in oī peccato fratris si alter alteri onera portemus. AVGV. Beatos aūt dicit ē qui subueniūt miseris: qñ eis ita repēdit: vt de miseria liberet. vñ sequit: Qñ ipsi misericordiā cōsequent. HILA. Intantū enī deus beni uolētie nostre in oēs delectaī affectu: vt suā misericordiaz sit solis misericordibus ꝓstatur. CHRY. ī ho. Uidet esse eq̄lis retributio: sz ē multo maior: nō enī ē eq̄lis humana misericordia ⁊ diuina. GLO. Merito ergo misericordibus misericordia ꝓmittit: vt plus accipiāt q̄z meruissent. ⁊ sicut plus accipit q̄ vltra saturitatē hz: q̄z ille qui hz tm̄ ad saturitatē: sic maior ē glia misericordie q̄z ꝓcedētiū.

℣ Beati mundo corde: quoniam ipsi deum videbūt.

AMBRO. Qui misericordiam defert misericordiam amittit: nisi mūdo corde misereaī. Nā si iactātiā q̄rit: nullus ē fructus. vñ sequit: Beati mūdo corde. GLO. Conuenienter aūt loco ponit cordis mūdicia: qz sexto die bō cōditus ē ad imaginē dei: q̄ quidē obtenebrata erat in homine p culpam sed in mundicie corde reformaī p gram. Merito autem post ꝓdicta sequit: qz nisi illa ꝓcedāt mundum cor ī homine nō creaī. CHRY. in ho. Mūdos aūt hz ait vel eos q vniuersalē virtutē possidēt: ⁊ nullius sibi malicie cōscios sunt: vel eos q in tēperantia cōsistūt: q̄ maxime necessaria est ad videndum deum: fm illud pauli: Pacē sequimini cum oībus ⁊ sanctimoniā: sine qua nemo videbit deum. Qui enim multi miserē quidē: sz ipudica agūt: mōstrās q̄ sufficit ꝓmū. s. miseri: hoc de mūdicia apposuit. HIERO. Mūdus aūt ds a mūdo corde cōspicit. Tēplū. n. dei nō pōt eē pollutū. Et hoc ē qō dicit: Qñ ipsi deū videbūt.

CHRY. sup matth. Qui. n. omnē iusticiam facit ⁊ cogitat: mente sua deuz videt: qñ iusticia figura ē dei: deus enī iusticia ē. Secūdū ergo q̄ aliquis eripuerit se a malis ⁊ fecerit bona: fm hoc deū videt aut pauz aut amplius aut iterū aut semp fm possibilitatē humanā. In seculo aūt illo mūdi corde deū videbūt facie ad faciē: nō ī speculo ⁊ ī enigmate sicbic. AVGV. ī ser. dñi ī mōte. Stulti aūt sunt q̄ deum videre stis exterioribꝰ oculis q̄rūt: cū corde videaī: sicut alibi scriptū ē: In simplicitate cordis q̄rite illū: hoc ē. n. simplex cor ꝓ mundū cor. AVGV. vlti. de ciui. dei: Si āt tātū poterūt ī corpore spirituali oculi etiam ipsi spirituales q̄tū pñt isti q̄les nūc habemus: ꝓculdubio p eos deus videri nō poterit. AVGV. ī ꝑmo de tri. Dec autē visio merces ē fidei: cui mercedi p fidē corda mūdāī: sic scriptū ē: Mūdans fide corda eoz. hoc autē probaī illa maxime sñia: Beati mūdo corde: qm̄ ipsi deū videbūt. AVGV. sup ge. ad līam. Tunc aūt videbīs deū viuit vita ista: q̄ mortaliter viuit ī istis sensibꝰ corpis. Sz nisi ab hac vita q̄sq̄ funditus moziaī: siue oīno exiēs de corpe: siue ita alienaī a carnalibꝰ sensibus vt merito nesciat: sic ait apl's: vt ī corpore an exī corpus sit: nō in illā subuehīt visionē. GLO. Maiorē āt remunerationē isti habēt q̄z ꝑmi sicut q̄ ī curia regis nō solū prandet: sz etiā faciē regis videt.

℣ Beati pacifici: quoniam filii dei vocabuntur.

AMBRO. sup lucā: Cum interioza tua vacua feceris ab omni labe peccati: ne dissensiōes cōtentionesq̄ ex affectu tuo ꝓdeant: a te pacē incipe: vt sic pacem alys feras. vñ sequit: Beati pacifici. AVGV. xix. de ciui. dei: Est āt pax trāquillitas ordinis. Ordo autē ē pariū dispariūq̄ sua loca tribuēs dispositio. Sic āt nemo ē qui gaudere noluerit ita nemo ē q̄ pacē habere noluerit: quādoq̄dē ī ipsi q̄ bella volūt: nihil aliud q̄z ad gliosam pacē cupiūnt bellando puenire. HIERO. Pacifici aūt dicūt beati q̄ primum ī corde suo: deinde ⁊ inter fratres dissidentes faciūt pacem. Quid enī ꝓdest alios p te pacari: cū tua aīa sint bella vitioz: AVGV. in ser. domini ī mōte: Pacifici aūt ī semetipsis sunt: q oēs animi sui motus componētes ⁊ subycidētes ratiōi carnalesq̄ cōcupiscētias habētes edomitas fiūt regnū dei: in quo ita ordinata sunt omnia: vt quod ē ī homine ꝑci puū ⁊ excellens: īperet ceteris reluctātibus que sunt nobis bestyalq̄ cōmunia: adq̄ idipsum quod excellit ī hoīe. i. mēs ⁊ ratio subyciaī peccatori: qō est ipsa vitas filius dei. Neq̄ enī impare īferioribus potest: nisi supioribus subyciaī. Et hec ē pax q̄ daī ī terra hoībus bone volūtatis. AVGV. in li. retrac. Non tamē cuiq̄ ꝓuenire potest ī hac vita vt lex repugnans legi mentis omnino nō sit in membris. Sz hoc nunc pacifici agunt domando concupiscentias carnis: vt ad pacē plenissimā quādoq̄ vēiaī. CHRY. sup mat. Pacifici autem ad alios sunt: nō solum qui inimicos in pace reconciliāt: sed etiam illi qui immemores malorum diligūt pacem. Pax enim illa beata est que ī corde posita est. non tm̄ ī verbis. Qui autem pacē diligunt: filij sunt pacis.

HILA. Pacificoz autem beatitudo adoptiōis est merces. Et ideo dicit: Qñ filij dei vocabūī. Parēs enim omnium deus vnus est: neq̄ aliter trāsire ī nūcupationez familie eius licebit: nisi fraterne inuicez charitatis pace viuamus. CHRY. ī ho. Uel qz pacifici dicūt qui nec litigāt: nec odiūt ad inuicem: sed ⁊ cōgregāt litigātes: recte filij dei vocaī: quia vnigeniti boc est opus congregare dispersa: ⁊ pacificare cōtra se ꝑliantia. AVGV. Uel qz in pace psectio est vbi nihil repugnat: pacifici filij dei dicuntur: qñ nihil resistit deo. Et vtiq̄ filij similitudinem patris debent habere. GLO. Maximaz ergo dignitatē habent pacifici: sicut qui filius regis dicīr in domo regia summus ē. Seꝓtimo aūt loco beatitudo hic ponitur: qz ī sabbato vere requiei dabitur vera pax: lex etatibus transactis.

℣ Beati qui persecutionem patiuntur propter iusticiam: quoniam ipsorum est regnum celorum.

CHRY. ī ho. Posita pacificoz beatitudīe: ne aliqs existimaret q̄ semp pacē sibi q̄rere sit bonū: subdit: Beati qui psecutionē patiunī ꝓpter iusticiā. hoc ē ꝓpter virtutē: ꝓ defensionē alioz: ꝓpter pietatē. Justiciā enī ꝓsueuit ꝓ omni virtute aīe ponere. AVGV. ī ser. dñi ī mōte: Pace enim ītrinsecus cōstituta ac firmata: quascūq̄ psecutiones ille qui foras missus ē: forinsecus cōcitauerit: augeri uget q̄z q̄ fm deuz ē. HIERO. Signāter aūt addidit ꝓpter iusticiā. Multi. n. ꝓ sua peccata ꝑsecutionē patiūt: ⁊ nō sunt iusti. Simulq̄z cōsidera q̄ octaua vere circoncisiōis beatitudo martyrio termineī. CHRY. sup matth. Nō autez dixit: Beati qui a gētilibus psecutionē patiunī: ne putes illū solū beatū q̄ psecutionē patiī ꝓ idola no coléda: ideo ⁊ ab hereticis ꝑsecutionē patiēs ꝓ vitate nō relinquēdam beatus est: qz ꝓpter iusticiā patit. Sed ⁊ siquis ex potentibus qui christiani videnī: forsitan ꝓpter sua pcta correct⁹ a te: fuerit te psecutus: btūs es cuz ioanne baptista. Si enīz vez ē q̄ ꝓphete martyres sunt q̄ a suis occisi sunt: sine dubio qui ꝓ causaz dei aligd patiī: etsi a suis patiī mercedē martyrū hz. Et ideo nō posuit scriptura ꝑsonas ꝑsequētiū: sz solā causam ꝑsecutōis: vt nō aspicias: quis te ꝑsequī: sz ꝓ qd. HILA. Sic ergo ad postremū eos ī btūdine numerat: quibus oīa ꝓ xpo pati qui iusticia ē ꝓnus affectus ē. Dis igiī ⁊ regnū fuat: qz ī ꝓceptu seculi sūt pauperes ispū, vñ dicit: Qñ ipsoz ē regnū celoz. AVGV. Ul' octaua btūdo tāq̄ ad caput redit: qz ꝓsummatū ꝑfectūq̄ ondit ⁊ pbat. Itaq̄ ī ꝓma ⁊ octaua noiatū ē regnū celoz. septē enī sunt que pficiūt: naz octaua clarificat: ⁊ pfectū demonstrat: ⁊ ꝓ hos gradus pficiantur ⁊ ceteri: tanq̄ accipiaī rursus exordiū. AMBRO. sup lucā: Uel aliter. Primuz regnū celorum scis ꝓpositū est ī absolutōe corpis: secūdū post resurrectionē eē cū christo. Post resurrectionē. n. terrā tuā icipies possidere absolutus a morte: ⁊ ī ipsa possessiōe consolationem repies. Cōsolationē sequit delectatio: delectationē diuina mixtio. Cui aūt miserē dns ⁊ vocat: ⁊ sic vocatus videt vocantē. Qui aūt deū viderit: in ius diuine gnatiōis assumīt: ⁊ tūc demū q̄si dei filius celestis regni diuitys deletaī. Ille igiī incipit: hic repleī. CHRY. ī ho. Ne autem mireris si fm vnāquāq̄z bitudinē regnū nō audis: quia cuz dicit: Cōsolabunt: misericordiā cōsequēr. ⁊ cetera hō. Per hec vniuersa nihil aliud q̄z regnū celoz occulte īsinuat: vt nihil sensibile expectes. Neq̄ enī btūs ē qui ī bis coronatur: q̄ cū pñti vita discedūt. AVGV. Diligēter aūt attendēdus ē numerus hax sñaz. bis enī septē gradib⁹ cōgruit opatio spūsci septiformis quā esaias describit. sz ille a summo: hic ab imo: qz ibi doceī filius dei ad ima descensurus: hō bō de imis ad similitudinē dei ascēsur⁹. In his ꝑm⁹ est timor qui cōgruit bonibus humilibus: de qbus dr: Btī pauperes spū. ī. nō alta sapiētes: sz timētes. Secūda ē pietas: que cōuenit mitibus: qui enī pie q̄rit: bonorat: nō rēpbendit: nō resistit: quod ē mitem fieri. Tertia ē scia q̄ cōuenit lugentibus: q̄ dicierūt q̄bus malis nūc vincti sunt: q̄ q̄si bona perdierūt. Quarta q̄ ē fortitudo cōgruit esuriētibus ⁊ sitientibus: qz desiderātes gaudiū de veris bonis laborāt: a terrenis cupiētes auerti. Quinta cōsiliū cōuenit misericordib⁹: qz vnicū remediū ē de tātis malis erui: dimittere alys ⁊ dare. Sexta ē ītellectus: ⁊ cōuenit mūdis corde: qui purgato oculo pñt videre qō oculus nō vidit. Septima ē sapientia: que cōuenit pacificis: ī quibus nullus motus ē rebellis: sz obtēperant spiritui. Unū aūt ꝓmiū qō est regnū celoz. varie noiatuz est. In ꝑmo sic oportebat positū ē regnū celoz quod ē pfecte sapiētie initiū: ac si diceret: Initiū sapiētie timor dñi. Mitibus hereditas: tanq̄ testiōn pris cuz pietate querentibus. Lugētibus cōsolatio: tanq̄ sciētibus gd amiserūt: ⁊ ī quibus mersi sunt. Esurientib⁹ saturitas tanq̄ refectio laborantibus ad salutē. Misericordibus misericordia tāq̄ optimo cōsilio vtētibus: vt hoc eis exhibeaī: quod exhibēt. Mūdis corde facultas vidēdi deū tanq̄ pur⁹ oculum ad ītelligenda eterna gerentib⁹. Pacificis dei silī studinem. Et ista quidem in hac vita pñt cōpleri: sicut completa eē in apostolis credimus. nā quod post hāc vitā ꝓmittitur: nullis verbis exponi potest.

℣ Beati eritis cum maledixerint vobis homines ⁊ persecuti vos fuerint: ⁊ dixerint omne malum aduersū vos mētientes ꝓpter me. Gaudete ⁊ exultate: quoniam merces vestra copiosa ē in celis. Sic enīz ꝑsecuti sunt ꝓphetas qui fuerūt ante vos.

RABA. Supiores sñas gñaliter digerebat: iā icipit loqui pñtes compellās: ꝑdicēs eis ꝑsecutōes quas ꝓ nōie ei⁹ passuri erāt dicēs: Beati eritis cū maledixerīt vo. ho. ⁊ ꝑsecuti vos fuerit. ⁊ dixerit. oē malū aduer. vos. AVGV. Queri āt pōt quid intersit qō ait: Cū vobis maledicēt: ⁊ dicēt omne malū: cū maledicere hoc sit mal'ū dicere. Sed aliter ē maledictū iactatū cū ꝓtumelia cozā illo q̄ maledicīt: aliter cū absentis fama ledīt. Perseq̄ aūt ē vim īferre vel īsidys appetere. CHRY. sup matth. Si aūt vez est: qñ q̄ calicez aque porrexerit: merces eius nō perit: cōsequenter qui vel vnius leuissimi vbi iniuriā fuerit passus: vacuus non erit a mercede. Ut aūt blasphematus sit btūs: duo cōuenire debēt: vt ⁊ mēdaciter blasphemet. ⁊ ꝓpter deum: alioquin si vnū defuerit: nō ē retributionis merces. Et iō dicit: Mentiētes ꝓp me. AVGV. Qō ꝓpter illos additū puto q̄ volūt de ꝑsecutōibus ⁊ de fama siue turpitudinis gloriari: ⁊ iō dicere ad se ptinere christū: q̄ multa de illis dicunt mala: cui ve dicant qñ de erroze illoz dicūt. etsi aliqñ falsa iactant: nō tñ ꝓpter pz̄a ista patiūt. GREGO. sup ezechielem. Quid aūt poterit obesse si hoies vobis derogēt: ⁊ sola vos ꝓscia defendat: Sz linguas detrahētiū sicut nro studio nō debemus excitare ne ipsi mereāt: ita p suā maliciam excitatas debemus eq̄nimiter tolerare: vt nobis meritum crescat. ī ⁊ hic dr: Gaudete ⁊ exultate qñ merces vestra copiosa ē in celis. GLO. Gaudete mēte quidē: ⁊ exultate corpe: qz merces vestra nō tñ magna ē sicut aliox: sed copiosa est in celis. AVGV. Non hic celos puto dici supiores ptes huius visibilis mūdi: nō. n. merces vestra ī rebus visibilibus collocāda ē: sz ī celis dictū puto ī spiritalib⁹ firmamētis vbi habitat sempiterna iusticia. Sētiūt q̄z istā mercedē q̄ gaudēt spiritalibus: sed ex oī pte pficiēt: cū mortale hoc iduerit imortalitatez. HIERO. Gaudere igiī ⁊ exultare debemus vt merces nobis ī celestib⁹ ꝓparet. hoc qui vanā sectaī gliaz iplere nō pōt. CHRY. sup matth. Quia q̄tū aligs letaī de laude boiuz: tātū ō vituperatōe tristaī. q ꝓ gliaz occupiscis ī contumelias obprobria nō timeas in terris. GREGO. sup ezechielē: Aliqñ tñ ꝓ ractores debemus ꝓpescere: nedū de nobis mala dissemulāt: cor⁹ q̄ audire nos ad bōa poterāt corda inocētiū corrūpant. GLO. Nō solū aūt ꝓmio: sz etiā exēplo eos ad patiētiā ꝓuocat: cū subdit: Sic enī ꝑsecuti sunt ꝓphetas q̄ fuerūt añ vos. REMI. Magnā. n. ꝓsolationē accipit nō ī tribulatōe positus: dū recordaī passiōes alioz: a gb⁹ exēplū patiētie accipit: ac si diceret. Memētote qz illius vos estis apli: cui⁹ ⁊ illi fuerūt ꝓphe. CHRY. ī ho. Sil'ēt ī sinuat coeqlitatē sui bonoris ad patrē: ac si dicat: Sic illi ꝓ patrē ita ⁊ vos ꝓpter me patiemini. Cū etiaz dixit, ꝓphas q̄ fuerūt añ vos: monstrat ⁊ ipsos ꝓphas iā factos. AVGV. Persecutionē aut hic gñaliter posuit: ⁊ in maledictis: ⁊ in laceratiōe fame.

℣ Vos estis sal terre. Nō si sal euanuerit: ī quo salietur. Ad nihilum valet vltra: nisi vt mittaī foras: ⁊ conculcetur ab hominibus.

CHRY. ī ho me. Quia excelsa precepta discipulis dede-

Universidad de Deusto
Biblioteca

rat:vt nō dicerēt:q̄liter poterimus ea seruare: eos laudib⁹ mittigat dicēs. Uos estis sal terre. In quo monstrat q̄ necessario hec iniūgit. nō enī p vīa vita aut p vna gēte: sed p vniuersō mūdo vos mitto. ⁊ si alios mozdētes mala audiatis gaudete: hoc enī ē opus salis: mollia mozdicare: q̄re alio rū maledictio nihil vobis nocet: sz ē testis vīe vtutis. HILA. Est ātē hic ꝓprietas q̄rēda dictoz: quā ⁊ apl̄oz officiū ⁊ ipsius salis nā mōstrabit. hoc igit ī oēm vsuz būani gñis effectū: incozruptionē cozpib⁹ qbus fuerit aspsuz impartit: ⁊ ad oēm sensuz ꝺditi sapozis aptissimū ē. Apl̄i aūt sunt rerūz celestiū ꝑdicatozes: ⁊ eternitatis velut satozes: merito sal terre nūcupati: q̄ p vtutē doctrine q̄si saliētes etēnita ti cozpa seruāt. REMI. Sal etiā p aquā ⁊ ardozē solis ⁊ p flatū vētī in nāz alterā cōmutaī. sic ⁊ apl̄ici viri p aquā baptissimi ⁊ ardozē dilectōis ⁊ flatū spūssci in spiritalē regenerationē cōmutati sunt. Sapiētia etiaz celestis p apl̄os ꝑdicata ejicit humozes carnaliū opez: aufert fetozē: ⁊ putredinē male ꝙuersationis: ⁊ vermē libidinose cogitatōis: ⁊ illuz de quo dicit ꝓpheta: Uermis coz nō morit. REMI. Sūt apl̄i sal terre. i. boīuz terrenoz q̄ amando terrā terra vocāt. HIERO. Uel apl̄i sal terre appellanī: q̄ p illos vniuersum boīum ꝺdit genus. CHRY. sup matth. Doctoz. n. cū fuerit oibus ꝑdictis vtutib⁹ ornatus: tūc ē q̄si optimū sal ⁊ totus ppl̄s de illo cōdit: vidēdo eum ⁊ audiēdo. REMI. Et sciendū q̄ nullū sacrificiū offerebat deo i veteri testamēto nisi pus cōdiret sale: ga[illegible]llus pōt laudabile sacrificium deo offerre absq̄ sapoze celestis sapientie.

HILA. Uez q̄ cōuersioni hō subiacet: iō apl̄os sal terre nūcupatos monet i tradite sibi ptātis vtute psistere: cuz subdit: Q̄ si sal euanuerit: in quo saliet. HIERO. i. si doctoz errauerit quo alio doctoze emēdab.[illegible] AVGV. Et si vos p quos ꝺdiēdi sunt ppli metu psecutionū tpaliū: amiseritis regna celoz: q̄ erūt boies p quos vobis erroz auferatur: Alia lra hz: Si sal infatuatū fuerit oīdens fatuos esse iudicādos q tpaliū bonoz vel copiā sectātes vel inopiam metuētes ⁊ nō mittūt eterna: q̄ nec vari pōt ab boīb⁹ nō auferri. HILA. Si aūt doctozes ifatuati nil saliāt: ⁊ ipsi sensu accepti sapozis amisso vinificare nō pōt cozrupta: redduntī inutiles. vñ segī: Ad nihi. va. vltra nisi vt mit. fo. ⁊ ocul. ab boīb⁹. HIERO. Exēplū de agricultura scriptum ē. Sal enī vt in ꝺimentū cibo⁹ ⁊ ad siccādas carnes necīuz e[illegible]ita aliū vsuz nō hz. Certe legimus ī scripturis vbes q̄sdaz ira victoz sale seminatas vt germē nullum in ipsis oziret.

GLO. Postq̄ g̃ illi qui capita sunt alioz defecerīt nulli vsui apti sumus: nisi ad hoc vt mittant foras ab officio docēdi. HILA. Uel etiā de eccl̄ie ꝓmptuarys ꝓiecti pedib⁹ incedētiū ꝺcrant. AVGV. Nō aūt calcaī ab boīb⁹: q patiī psecutionē: sed q psecutionē timēdo infatuaī. Calcari enī nō pōt nisi inferioz. Inferioz aūt nō ē: q̄ q̄uis cozpe milta in terra sustineat: cozde tñ in celo fixus est.

¶ Uos estis lux mūdi: Nō potest ciuitas abscondi supza mōtē posita: neq̄z accēdūt lucernā ⁊ ponūt eā sub modio: sz sup candelabrū vt luceat oībus qui ī domo sūt. Sic luceat lux vestra cozam hominibus vt videāt opera vestra bona: ⁊ glorificēt patrem vestrum qui in celis est.

CHRY. sup matth. Sicut doctozes pp bonaz conuersationē sunt sal quo ppl̄s ꝺdit: ita ꝑpter vbū doctrine sūt lux qua ignozātes illuminaī. pus autez est bñ viuere: q̄ bñ docere: ⁊ ideo postq̄ apl̄os dixerat sal: ꝓsequēter vocat eos lucem dicēs: Uos estis lux mūdi. Uel q̄ sal in eo statu tenet rem ne ad deterius mutet: lux āt ad melius ꝺducit illustrādo: pp quod apl̄i dicti sūt pus sal, ꝑpter iudeos: ⁊ ꝑpter populum christianū a gbus deus cognoscit: quos seruāt i dei scia: lux aūt pp gētes quas ad scie lumē ꝺducūt. AAGV. Oportet aūt hic mundū nō celuz ⁊ terrā: sz boies q̄ sunt in mūdo itelligi: vel q̄ diligūt mūdū: qbus illuminandis apl̄i missi sūt. HILA. Natura enī lumis ē vt lucē quocunq̄ circūferaī emittat: illatūq̄ edibus tenebras iterimat: luce dominātē. Iq̄ mūdus ex cognitionē dei positus obscur⁹: tenebaī ignoratie tenebris: cui p apl̄os scie lumē inuehit: ⁊ cognitio ō laret: ⁊ de puis coz cozpusculis quocūq̄ iceserint: lux te[illegible]ebris ministraī. REMI. Sic aūt sol dirigit radios suos ita ⁊ dominus q ē sol iusticie direxit apl̄os suos ad effugādas būani gñis tenebras. CHRY. in ho. Intellige aūt q̄ magna eis ꝓmittit: vt q ī regiōe ꝓpria cognīti nō erāt: ad fines orbis terraz eoz veniret fama: nec pse cutōes q̄s ꝑdirerat eos potuerūt occultare: sed ꝑpter hoc magis ꝑclari reddī. HIERO. Ne aūt apl̄i abscōdant ob metū: sz tota libtate se ꝑdāt: docet eos fiduciā ꝑdicādi: cum ꝺsiter dicit: Non pōt ciui. abscon. supra mōtē posita.

CHRY. i ho. Per hoc etiā eos docet eē sollicitos de ꝓpria vita q̄si ī oculis oīum positos: sic ciuitas q̄ ē supra mōtē posita: vel lucerna supra candelabrū lucēs. CHRY. sup mat. Nec aūt ciuitas eccl̄ia scōz ē: de q̄ ꝺr: Gloziosa dicta sūt de te ciuitas ꝺi. Liues ei⁹ sūt oēs fideles: de qb⁹ apostol⁹: Uos estis ciues scōz. Nec g̃ ciuitas posita ē supra mōtē xp̄i: ⁊ quo daniel: Lapis abscisus sine manib⁹ factus ē montis magn⁹. AVGV. Uel posita ē supra mōtē. i. supra magnā iusticiā quā significat mōs ī quo disputat domin⁹.

CHRY. sup matth. Nō pōt ergo ciuitas abscōdi posita supra montē etiā si ipsa voluerit. Mōs. n. q̄ eā ponat facit eā oībus mānifestā: sic ⁊ apostoli ⁊ sacerdotes q fundati sūt ī xp̄o nō pōt eē abscōditi: etiā si voluerit: q̄ xp̄s eos manifestat. HILA. Uel ciuitatē carnē quā assumpserat nūcupat: q̄ ī eo p naturā suscepti cozpis: quedā humāi gñis congregatio cōtinet: ⁊ nos p ꝺsortiū carnis sue sumus habitatio ciuitatis. Abscōdi ergo nō pōt: q̄ ī altitudine posit⁹ celsitudinis dei: admiratōe opez suoz offert oībus cōtēplandus. CHRY. sup matth. Quare āt sanctos suos xp̄s manifestet: ⁊ nō sinat eos eē absconditos p alterā cōparatōes oīdit: cū subdit: Neq̄z accē. lucer. ⁊ po. eā sub mo. sed supra candelabrū. CHRY. i ho. Uel p hoc q̄ dixit: Nō pōt ciuitas abscon. demōstrauit suā vtutē. In hoc aūt q̄ subdit: Neq̄z accē. lucer. eos inducit ad liberā ꝑdicationē: ac si diceret: Ego qdē lucernā accendi: vñ aūt erit studiū eā manere ardētē: nō solū ꝓpter vos sed ꝓpter alios q illuminabūtur: sed ⁊ ꝑpter gloriaz dei. CHRY. sup matth. Lucerna ē verbū diuinū de quo dictū ē: Lucerna pedibus meis verbuz tuum: Accendētis lucernā sunt p̄ ⁊ filius ⁊ spūsscūs.

AVGV. Quid āt putam⁹ dictū eē. Et ponūt eā sub modio: vt occultatio tñ lucerne accipienda sit: tāq̄ si diceret: Nemo accendit lucernā ⁊ occultat eā: an aliqd etiā modi⁹ significat: vt hoc sit ponere lucernā sub modio: supioza facere corpis cōmoda q̄ ꝑdicationez veritatis. Sub modio ergo lucernā ponit q̄squis lucē doctrine bone cōmodis tēporalibus obscurat ⁊ tegit. Et bene modius ꝺr res corpoalis sue ꝓpter retributionē mēsure: q̄ ea quisq̄s recipit que gessit ī corpe: siue q̄ tēporalia bona q̄ corpe peragunt circa diez mēsurā quā significat modius ichoant ⁊ trāseūt: eterna vero ⁊ spūritualia nullo tali fine coercēt. Super cādelabrū aūt lucernam ponit: q corpus suuz ministerio vbi subiacit: vt superior sit predicatio vitatis: ⁊ inferior seruitus corpozis. per ipsam. n. corpozis seruientem excelsioz lucet doctrina: dum ꝑ vocem ⁊ ceteros corpis motus bonis opibus insinuatur discētibus. CHRY. sup mat. Uel modu sunt homines mūdiales: qñ sicut modu ꝺsup qdē vacui sūt subtus aūt pleni: sic oēs mundi amatozes in rebus spiritalibus insensati sunt: ī terrenis autem sapientes. ⁊ ideo q̄ si modius verbum dei tenet absconditū: q̄ ꝑpter aliquaz causam terrenam verbum dei nō est ausus palam ꝓloqui:

nec fidei veritatē. Landelabrū est ecclesia que baiulat vbū vite: ⁊ ois eccl̄iasticus vir. HYLA. Uel synagogam dīs modio ꝓparauit q̄ susceptos fructus intra se tantum recepās certū modiū diuerse obfuātie ꝓtiebat. AMBRO. sup lucā. Et iō nemo fidē suā itra mēsurā legis includat: sz ad eccl̄iā ꝓferat: ī q̄ septiformi spūs relucet gra[illegible] BEDA. i ho. Uel ipe xp̄s accēdit lucernā: g testā bumanitatis flāma sue ꝺuinitatis ipleuit: quā nec credētibus absco[illegible]re: nec modio suppōere: ꝺ ē sub mēsura legis ꝺcludere: vl̄ miratiouni⁹ gētis termios noluit cohibere. Landelabr⁹ ecclesiā dic: cui lucernam supposuit: q̄ nīs ī frōtibus fidem sue ꝺcarnatiōis affixit. HYLA. Uel lucerna xp̄i ponit i cādelabr⁹. idest i ligno p passionē suspēsa: que lumē eternū ē in ecclia habitā tibus ꝑbitura: Et iō dic: Ut luceat omnib⁹ q̄ in domo sunt.

AVGV. Siqs. n. domū vult accipe ecclesiā: nō ē absurdū. Uel dom⁹ est ipe mundus ꝓpter id qō supius ait. Uos estis lux mūdi. HYLA. Tali etiā lumine monet fulgere apl̄os: vt ex admiratōe opis eoz deo laus ipartiaī. vñ segī: Sic luceat lux vra coza boīb⁹ vt videant opa vra bona.

CHRY. sup matth. i. sic illuminate docētes: vt nō vra tñ audiāt vba: sz vt opa videāt: vt quos illuminaueritis p vbū q̄si lux: cōdiatis p exēplū q̄si sales. Per illos aūt doctozes q docēt ⁊ faciūt magnificaī ds: nā disciplina dñi ex mozib⁹ familie demōstraī. Et iō segī. Et glo. pa. ve. q ī ce. ē. AVGV. Si tñmō diceret: Ut videant opa vra bona: finē ꝺstituisse videret ī laudib⁹ hominū: q̄s querūt hypocrite: sz addidit. Et glorificēt pr̄z vr̄m q in celis ē: vt hoc ipsum q̄ bō p bona opa placet boībus: nō ibi finem ꝺstituat: sed referat ad laudē dei: ⁊ ꝓpterea placet hominibus: vt ī illo glorificēt de⁹.

HYLA. Nō q̄ ab hominibus oporteat gloriā q̄rere: sed vt dissimulantibus nobis opus nostr̄ bis inter quos viuimus: in bonoz em dei eluceat.

¶ Nolite aūt putare: quoniam veni soluere legez aut ꝓphetas: Nō veni soluere sz adiplere. Amē quippe dico vobis: donec transeat celuz ⁊ terra: iotha vnum aut apex vnus non preteribit a lege: donec oīa fiant. Qui g̃ soluerit vnū de mādatis istis minimis ⁊ docuerit sic boies: minimus vocabitur i regno celoz: qui aūt fecerit ⁊ docuerit: hic magnus vocabitur in regno celoz.

GLO. Postq̄ hortat⁹ ē audiētes vt se ꝓpararent ad oīa sustinēda p iustitia ⁊ nō abscōderēt q̄ accepturi erāt: sz ea beniuolētia discerēt: vt ceteros docerēt: icipit eos ifozmare qd doceāt: tāq̄ si q̄rerēt: Quid est hoc qō nō vis abscōdi: p quo iubes oīa tolerari: nūqd aliqd dictur⁹ es extra ea q̄ i lege sūt scripta: Iō iquit: Nolite putare qm̄ veni soluere legē: aut ꝓphas. CHRI. sup matth. Nō ꝑpter duas cās dic: Primū vt discipulos suos bis vbis ad sūū ꝓuocaet exēplū: vt sic ipe oēz legē adiplebat: sic ⁊ illi studerēt iplere. Deniq̄ futz erat vt calūniarent eū iudei: q̄si legē soluentē: ꝓiusq̄ incurrat calūniā calūnie satisfac: ne aūt putaret sic vēisse: vt simplr legē ꝑdicaret: sic ꝓphe fecerāt. REMI. Duo dixit: negat vēisse se soluere: ⁊ affirmat venisse se iplere. ⁊ ideo addit: Nō. n. veni legē soluere sz ad iplere. AVGV. In hac aūt snīa duplex ē sensus. Nā adiplere legē aut ē addēdo aliqd qō minus hz: aut faciēdo qō hz. CHRY. in ho. Impleuit igr xp̄s ꝓphas cōplendo oīa q̄ p eos de ipso fuerāt dcā: legē aūt ꝑmo qdem nihil trāsgrediēdo legali[illegible]: sc̄o iustificādo p fidē: qō lex p lr̄am facere nō valebat. AVGV. cōtra faustū: Demū etiā: q̄ sub gra positis in hac mortali vita difficile erat iplere: qō ī lege scriptuz ē: Nō cōcupisces. Ille p carnis sue sacrificiū sacerdos effectus ipetrat nobis ꝺdulgentiā etiā hinc adimplēs legē: vt qō p nostrā ifirmitatem min⁹ possum⁹: p illi⁹ pfectionē cureī: cui⁹ capitis mēbra ef fecti sumus. Puto etiā sic esse accipiēdū q[illegible]. Non veni legē soluere sz adiplere: bis. vz. additamētis: q̄ vel ad pōnem ptinēt antiquaz sniaz: vel ad ꝙuersationē in eis: Aput enī dīs etiā iniquū motū ad nocēdū fratri ī homicidiy genere deputari. Maluit etiam nos dīs nō iurātes nō recedere a vo: q̄s vez iurātes appropinq̄re piurio. Sz cur o manichei legē nō accipiatis ⁊ ꝓphaī cū xp̄s ad eos se nō venisse soluere dixit: sz adiplere: Ad hoc rsepōdet faust⁹ hereticꝰ: Quis hoc testaī dixisse iesū: Matthe⁹. Quō ergo ioānes nō id testaī: q fuit in mōte: Matthe⁹ hoc scripsit: q postq̄ iesus descēdit de mōte: secutus ē eū: Ad hoc Augu. rīdet: Si nemo de x[illegible] vera dixit: nisi q̄ vidit cū vel audiuit: bodie de eo va dic[illegible]llus. Cur g̃ ex oze ioānis nō potuit va matthe⁹ audire de xp̄o: si ex libro ioannis possumus va log ō eo nos tāto tpe post nati: hīc enī nō solū matthei: sz etiaz luce ac marci euāgeliū ⁊ nō imparē auctē receptū ē. Nec accedit: q̄ ⁊ ipe dīs potuit narrare matthe⁹ qō egerat: anteq̄ eu⁹ vocasset. Apte aūt dicite nō vos credere euāgelio: nā q̄ in euāgelio nō nisi qō vultis creditis: vobis p[illegible]ꝰ q̄s euā[illegible]lio creditis. Itē faustus: Probemus ⁊ matth. hoc nō scripsisse: sz aliū: nescio quē sub noīe eius. Quid. n. dicit: Cum transisset iesus vidit sedētē hominē ad teloneū mattheū nomīe. Et qs ergo scribēs ō seipo dicat: vidit boīez ⁊ non vidit me: Ad qō Augu. Ita matthe⁹ de se: tanq̄ de alio scripsit: sic ⁊ ioānes fec̄ dicēs: Cōuersus petrus vidit aliū discipulu⁹ quē diligebat iesus. Manifestū ē. p hūc mozē fuisse scriptozū cū gesta narrarēt. Itē faustus: Quid q̄ ēt ex ipso ꝺmone qō ꝓcpit: non putare q̄ veiret legē soluere: magis itelligi daī q̄ solueret: neq̄z. n. nihil tale eo faciēte iudei suspicari hoc possent. Ad qō Augu. Dodie qdē valde ifirmuz ē: nō. n. negamus iudeis non itelligētib⁹ videri potuisse xp̄m destructozē cē legis ⁊ ꝓphetaz. Itē faustus. Quid q̄ etiaz lex ⁊ ꝓphete nec adipletōe gaudēt cuz in deutronomio dicaī: Nec ꝓcpta q̄ mādo tibi obseruabis: nec addas qcq̄ eis: nec minuas: Ad qō aug. Nō itelligit faust⁹ qd sit[illegible]gē iplere: cū hoc ō vbōrū adiectōe putat accipiēdū. Pleitudo. n. legis charitas ē quā dīs dedit mittēdo fidelib⁹ spūsscm. Impleī g̃ lex vel cū fiunt: q̄ ibi ꝓcepta sunt: vel cū exhibent q̄ ꝓphetata sunt. Itē faustus: Dn nouū testm̄ iesū cōdidisse fatemur: qd aliud a destructōe fatemur veteris testi: Ad qō augu. In veteri testō figure erāt futuroz q̄s ī reb⁹ p christū ꝺfitatis auferri oportebat: vt eoipso lex ⁊ ꝓphe implerēt̄: in quibus scriptum ē: daturum deum nouum testamētum. Item faustus: Doc igitur si dixit christus: aut aliud significans dixit: aut quod absit mētiens dixit: aut omnino non dixit. sz i[illegible]um quidem mētitum fuisse nullus dicat: ac per hoc aliter dictum ē: aut nec omnino dictum est: me quidem iam aduersus capituli huius necessitudinem ma[illegible]chea fides reddi. Dic tutum: q̄ principio mihi non cunctis que ex saluatoris nomine legūtur scripta: passim credere persuasit: Esi enim multa ꝙcania que in contagiuz boni seminis: scripturis per[illegible] omnib⁹ noctiuagus quidam seminatoz insparsit: Ad quod August. Manicheus docuit impiam peruersitatem: vt ex euangelio qō bereſim tuam non[illegible]. hoc accipias: quod autez impedit non accipias. Nos autē docuit apostolus piam ꝓuisionē: vt quisquis nobis annunciauerit: ꝓeter id qō accepimus: anathema sit. Dominus aūt exposuit quid sint ꝙcania non aliqua falsa veris scripturis immissa. sicut tu interpretaris: sed homines filios maligni. Itē faustus: Luz te iudeus interpellabat: cur legis ⁊ prophārum precepta nō seruues: que christus dixit: non se venisse soluere sed adi[illegible]plere: cogeris: aut vane superstitioni succumbere: aut capitulum profiteri falsum: aut te xp̄i negare discipulū. Ad qō Augu. Nullas ex hoc capitulo catholici patiuntur angustias: quasi legis ⁊ ꝓphetarum precepta non seruent: quia charitatez dei ⁊ p̄rimi habēt: in qbus preceptis pendet lex ⁊ ꝓphete

Et quecūq; il[illegible]ebus gestis vel sacrōrūz celebrationib⁹ vel locutionū modis figurate ꝓphata sunt: in xp̄o ⁊ ecclia compleri cognoscunt. Uñ nec vane supstitiōi succūbimus: nec istō euāgely capitulū falsū eē dicim⁹: nec xp̄i discipl̄os nos negam⁹. Qui g̃ dic̄: Si xp̄s legē ⁊ ꝓphas nō solui̇sset: illa sacramēta legis ⁊ ꝓphetaꝝ in xp̄ianoꝝ celebratōibus ꝓmanerēt. Pōt dicere si xp̄s legē ⁊ ꝓphas nō solu[illegible]sset: adhuc ꝓmitteret nasciturus: passurus: resurrecturus: cū ideo magis hoc nō soluerit: ſz adipleuerit: qz iā nō ꝓmittit nasciturus passur⁹: resurrecturus: qō illa sacra quod dām mō psonabāt. Sz annūciat: q nat⁹ sit: passus sit: resurrexit: qō hec sacra que a xp̄ianis aguntur: iā psonāt. Pz g̃ q̄to errore delirent: quātāt signis sacrisq; mutatis et res ipas esse diuersas: q̄s ritus ꝓpheticus pnūciauit ꝓmissas: ⁊ euāgelic⁹ demōstrat impletas. Itē faustus: Querēdū ē si hoc xp̄s dixit: cur dixerit: vt̄ ne ꝓpalpādi iudeoꝝ furoris cā: q sancta sua ab eo ꝓculcari videtes: nec audiēdō gdē eū existimabāt: aut vt nos q eis credebam⁹ ex gētibus ī struer et legis subire iugū. Si aūt h̄ ei fuit cā dicēdi[illegible]a dz esse[illegible]iā dixi: nec hoc ipm mentitus ē. Sunt enī tria gña legū: vnū debz eoꝝ: qō peccati ac mortis paulus appellat. aliud gētiū: qō nāle vocat: dicēs: Hētes āt nālī q̄ legis sūt faciūt. tertiū ē vitatis: de q̄ dixit lex: spūs vite ⁊c. Itē ꝓphe aly sunt iudeoꝝ de q̄bus notū ē: aly gētiū de q̄bus paulus dic̄: dixit gdē ꝓpri⁹ eoꝝ ꝓpha: aly veritatis de q̄bus iesus dic̄: Mitto ad vos sapientes ⁊ ꝓphetas. Et q̄dem si obseruationes hebraicas adipletionis gña ꝓtulisset: dubiū nō erat: q̄n de iudeoꝝ lege ⁊ ꝓphis dixisset. Ubi vō sola recēset antiquora ꝓcepta. i. nō occides nō mechaberis: q̄ olim ꝓmulgata fuerāt: ꝓ enoch ⁊ seth ⁊ ceteros iustos: cui nō videaꝝ hoc eū dixisse de vitatis lege ⁊ ꝓphetis. Ubi vō iudeoꝝ q̄dā visus ē noīasse: pentⁿ eradicē[illegible]t: ꝓcipiendo contraria: vt ē illud. Oculū ꝓ oculo: dentē ꝓ dēte. Ad qō ūng⁹. Manifestū ē quā legez ⁊ quos ꝓphetas xp̄s nō venerit solue re: ſz īplere. Ipsa enī est lex q̄ ꝓmoysen data est: nō aūt sicut faustus opinat: q̄dā d[illegible]adipleuit: q̄ ab antigs iustis iā dicta erāt añ legē moysi: ſic̄ Nō occides. Quedaz vō soluit: q̄ ꝓpria vi[illegible]bant legis hebraeoꝝ. nos. n. dicim⁹: Et[illegible]c ꝓpte hū fuisse īstituta: ⁊ nūc a xp̄o: nō soluta ſz adipleta: vt ꝓtebit ꝓ singula. Doc ēt nō itelligebāt: q in ea puersitate māserāt vt gētes cogerent iudaīcare heretici. ſ. q naçarei dīr.

CHRY. sup matth̄. Qui vō oīa q̄ ab initio mūdi vsq; ad finē erāt futura: mystice erāt ꝓphetata ī lege ne videat aliqd eoꝝ que fiūt: de⁹ nō antea cognouisse. ꝓpterea dicit: Nō pōt fieri vt trāseat celū ⁊ terra: dōec oīa q̄ in lege ꝓphetata sunt reb⁹ ip[illegible]s fuerit[illegible]adipleta ⁊ hoc ē qō dic̄: Āmē ḡp. di. vobis. trāse. ce. ⁊ ter. io. vnū aut vnus apex nō ꝓte. a lege: donec oīa fiāt. REMI. Āmē hebraeo⁹ sermo ē: ⁊ latine dr vere fideliter: siue fi[illegible]. Duab⁹ aūt de caus⁹ hoc sermone vtit dns: siue ꝓpter duritiā illoꝝ q tardi erāt ad credendū: siue ꝓp credētes vt ꝓfundi[illegible]ttenderet ea q̄ sequunt. HYLA. Per hoc aūt o[illegible]ait: Donec trāseat celū ⁊ terra. celū qdē ⁊ terraz: maxima elemēta nō arbitramur eē absoluenda. REMI. Permanebūt. n. ēēntialr: sed transibunt ꝓ renouationem.

AVGV. Per hoc aūt [illegible]otha vnū aut vnus apex nō trāsibit a lege. nihil pōt aliud itelligi nisi vehemēs exꝑssio pfectiōis: que ꝓ līras singulas demōstrata ē: iter q̄s līras iotha minoꝝ ē ceteris: qz vno ductu fit. Apex etiā ē ipsius aliqua in sūmo ptícula: q̄bus vbis oñdit in lege ad effectum ⁊ minima queq; ꝓduci. RABA. Ꝗre quoq; grecū iotha ⁊ nō ioth hebraeū posuit: qz iotha in nūero. x. significat: ⁊ decalogū legis enumerat cui⁹ qdē apex ⁊ pfectio ē euāgelium.

CHRY. sup matth̄. Si aūt igenu⁹ hō vel in vilu mendacio iuentus fuerit erubescit: ⁊ vir sapiēs vbū qō dixit: nō relinqt iuuenū: quō vba dīna sine exitu vacua poterāt ꝓmanere: vñ ꝓcludit. Qui ergo sol. vnū de mā. istis mīmis: ⁊ docuerit. sic bo. mi. vo. in regno celoꝝ. ꝓuto aūt q̄ ipse dns manifeste hoc ostēdit. q̄ sunt minima mādata: mōstrans dicendo: Sigs soluerit vnū de mādatis istis minimis. i. que mō dictum⁹ sum. CHRY. in ho. Nō enī ꝓ veterib⁹ legib⁹ hoc dixit: ſz ꝓ bis [illegible]ipe erat ꝓcepturus: q̄ qdez minima vocat: ſz magna sūt. Sic̄. n. multotiēs de se humilia locutus ē: ita ⁊ de suis ꝓce[illegible]is humilr logtur. Uel aliter. CHRY. super matth̄. Mata moysi in actu facilia sunt: nō occides: non adulterabi[illegible] Ipa enim criminis magnitudo volūtatē faciendi repeuu[illegible]t: ⁊ iō in remuneratōe modica sunt: in peccato aūt magna. Mādata aūt [illegible]. i. nō iraſcaris: nō cōcupiscas: i actu difficilia sunt: ⁊ iō in remuneratōe magna: i peccato āt minima. Minima igr̄ dicit ista xp̄i mādata: nō irascaris: nō cupiscas: ergo illi g leuia petā ꝓmittūt minimi sūt ī regno dei. i. g iratus fuerit: ⁊ grāde uctiū nō fecerit: a pena qdez se[illegible]arus ē. ſ. dānatōis[illegible]terne[illegible]..tiū est in gl̄ia. ſ. quā cōsequunt illi g etiā hec minima ꝗplent. AVGV. Uel ecōuerso illa q̄ ꝓcepta sunt ī lege dñi minima: q̄ aūt xp̄s dictur⁹ est: sunt maxima. Mādata aūt minima significant ꝓ vnum iotha ⁊ vnū apicē. Qui g̃ soluerit ⁊ docuerit sic. i. fm q̄ soluit: minimus vocabit̄ ī regno celoꝝ: Et fortasse iō nō erit: qz ibi nisi magni eē nō pōt. GLO. Soluere aūt ē nō agere: qō recte gs itelligit: vel nō itelligere q̄ depranauit: aut minuere itegritatē ꝗ padditōis christi. CHRY. i ho. Uel cum audieris minimū ī regno celoꝝ: nihil aliud suspicare q̄ suppliciū ⁊ gehēnā. Regnū enī ꝓsueuit dicere nō solū regni vtilitatē: ſz tps resurrectōis ⁊ aduētū christi terribilez. GREGO. in ho. Uel ꝓ regnū celoꝝ ecclia itelligēda est: in q̄ doctor q̄ soluit mandatuz minimus vocat: qz cuius vita despicit: restat vt eius ꝓdicatio ꝓtemnat. HYLA. Uel minima dic̄ dñi passionē ⁊ crucē: q̄ siquis tanq̄ erubescēda nō ꝓfitebit: erit minim⁹. i. nouissimus ac pene nullus. Cōfitenti vō magne in celo vocatōis gl̄ia pollicet. vñ segt: Qui āt fecerit ⁊ docuerit magn⁹ vocabit ī regno celoꝝ. HIERO. Sugillat ī ꝑ pharisēos q̄ ꝓceptis mādatis dī statuebāt ꝓpias traditōes: q̄ nō eis ꝓfit doctrina in ꝓpło: si vl̄ paruū qō ī lege destruāt. Possumus aūt ⁊ alr̄ intelligere q̄ magistri eruditio etiā si paruo peccato obnoxia sit: deducat eū de gradu maximo: nec ꝓsit docere iustitiā quā minima culpa dēstruit: beatitudoq; ꝓfecta sit q̄ sermone docueris: ope cōplere.

AVGV. Uel aliter. Qui soluerit illa minima. ſ. ꝓcepta legis ⁊ sic docuerit: minimus vocabit̄: Qui aūt fecerit illa minima: ⁊ sic docuerit: nō iā magnus hīdus est: ſz tñ nō taz minimus q̄ ille g soluit. vt aūt sit magnus: facere debet et docere que christus docet.

¶ Dico autez vobis: quia nisi abundauerit iustitia vestra plusq̄ scribaꝝ ⁊ phariseoruz: non intrabitis ī regnū celoruz. Audistis quia dictuz est antiquis non occides: qui aūt occiderit reus erit iudicio. Ego aūt dico vobis: quia omnis qui irascitur fratri suo: reus erit iudicio. Qui autē dixerit fratri suo racha: reus erit concilio. Qui autez dixerit fatue: rens erit gehenne ignis.

HYLA. Pulcherrimo ingressu opus legis cepit excedere aditū in celū: aplis nisi iustitiā phariseoꝝ āteiſſent: denūciās nō futuꝝ: ⁊ hoc est qō dicit: Dico enī vobis. CHRY. sup matth̄. Justitiā aūt hic dicit vl̄m virtutē: itende autē gre additametū. Discipulos. n. suos adhuc rudes: magis q ī veteri testam[illegible]rār vult esse meliores. scribas aūt ac phariseos non dixit iniquos: qz nō dixisset eos habere iustitiā. vide etiam qm̄ hic vetus testm̄ cōfirmat: cōparationem faciens eius ad nouū: plus enī ⁊ minus eiusdē generis est: scribaru aūt ⁊ phariseoꝝ iustitie sunt mādata moysi. per impletiōes aūt illoꝝ mandatoz̄ sunt mādata christi. Hoc ē g̃ qō dicit. Nisi gs supra legis mādata ēt hec mea ꝓcepta q̄ apud illos

minima existimabant̄ ꝗpleuerit: nō itrat ī regnū celoꝝ: qm̄ illa de pena liberāt: q̄. ſ. trāgressorib⁹ legis debef: nō aūt in regnū iducūt: hec aūt ⁊ ō pena liberāt: ⁊ ī regnū iducūt. Cū aūt sit idē soluere minima mādata ⁊ nō custodire: quare supra de soluēte dic̄ q̄ minimus vocabit̄ ī regno[illegible]ei. hic autē ō nō ꝓseruāte: nō itroibit in regnū celoꝝ. Sz[illegible]de qz minimū eē in regno: idē est ⁊ nō itrare in regnū. Est aūt aliquez ī regno nō est regnare cum xp̄o: sed eē tñ in p[illegible]ulo xp̄i: tanq̄ si dicat de soluēte q̄ iter xp̄i[illegible]os quidez erit: tamē minimus xp̄ianus. Qui aūt itrat in regnū: fit ꝓticeps regni cum xp̄o. Cōsequēter ⁊ iste q̄ nō itrat in regnū celoꝝ: gloriā qdē nō habebit cum xp̄o: erit tamē ī regno celoꝝ[illegible]i numero eorum sup quos xp̄s celoꝝ rex regnat. AVGV. ix. de ciui. dei: Uel alr̄: Nisi abundauerit[illegible]itia[illegible]a plusq̄ scribaꝝ pharisęoꝝ. i. sup eos q̄ soluūt qō docēt: qz de bis alibi dictu est. Dicūt enim ⁊ non faciūt ac si dicat. Nisi ita abūdauerit iustitia vr̄a vt vos nō soluatis: sed faciatis pot⁹ qō docetis nō itrabitis in regnum celoꝝ. Alio q̄ modo itelligendus est regnū celoꝝ: vbi ambo sunt: ⁊ ille. ſ. qui soluit qō docet: ⁊ ille qui facit: sed ille minimus: ille magnus: qō quidem regnum celoꝝ ē ecclia pñs. Alio aūt mō regnū celoꝝ dicit quo nō itrat nisi ille g facit: ⁊ hoc est ecclia. qualis in futuro erit. AVGV. ↄtra faustū: Doc aūt nomē: regni[illegible]loquz: qō tam crebro noīat dns: nescio vt̄ in libris veteris testamēti q̄sq̄ iueniat. ꝓprie. n. ꝓprie[illegible]t ad reuelatōz nouī testamēti: qō ozi ei⁹ etiā noīandū seruabaſ: que reges ad regēdū suos suos vetus testm̄ ꝑfigurabat. Nic g̃ finis quo ꝓcepta referēda sunt: occultus erat in veteri testamēto: q̄uis fm eū etiā tūc viuerēt scī: qui futurā ei⁹ reuelatiōez videbant.

GLO. Uel b̄ qō dic̄ nisi abūdauerit: referēdū ē ad itelle ctū phariseoꝝ ⁊ scribaꝝ: non ad continentiā veteris testi. AVGV. ↄ faustū. Pene. n. oīa q̄ monuit vel ꝓcepit dns: vbi adiūgebat: Ego aūt dico vobis: iuueniunt ⁊ ī illis veteribus libris: ſz qz nō itelligebāt homicidiū nisi pemptōez corꝓris humanī: apuit dns oēm iniquū motū ad nocendū fratri ī homicidiū gñe deputari: vñ subdit. Audistis qz dctm est antigs: nō occides. CHRY. sup matth̄. Uolēs xp̄s ostendere. qz ipe deus g aliqñ locut⁹ est ī lege: ⁊ q nūc mandat in gña: illud mādatū qō ponit̄ ī lege añ oīa. ſ. ꝓhibitiua q̄ sunt ↄtra ꝓmū: ⁊ nūc ponit in ꝓncipio mādatoruz suoꝝ.

AVGV. ꝓmo de ciui dei: Non aūt qō audiuimus: Non occides: virgultū vellere nefas ducim⁹: fm manichęoꝝ errorē: nec de irrōnabilibus aialibus dictū itelligimus: qz iustissima ordinatōe creatoris vita ⁊ moꝛs eoꝝ nostris vsibus subdit. vñ restat q̄ de hoīe itelligamus: qō dctm ē. Nō occides. nō alteꝝ: ergo nec te. neq; enī qui se occidit: aliud q̄ homine occidit. nequaq̄ aūt cōtra hoc ꝓceptū fecerunt qui auctore deo bella gesserūt ac psonā gerētes publice ptās iustissime rōis ꝗperio sceleratos morte punierūt: ⁊ abrahā nō solū nō est culpatus crudelitatis crimine: veꝝ etiā laudatus est noīe pietatis q̄ voluit filiū obediēter occidere. bi g̃ excipiūt quos deus occidi iubet: siue lege data: siue ad psonā ꝓ tpe exꝑssa iussiōe: nō aūt ipse occidit: q ministeriū dat iubēti. sicut adminiculū gladi⁹ vtēti. nec Sāson aliter excusaſ q̄ sciꝑm cuz hostibus ruina domus oppressit: nisi q̄ latēter spiritus hoc iusserat: qui per illū miracula faciebat.

CHRY. in ho. Per hoc aūt q̄ dicit: Dctm est antigs. ostendit multū tps esse: exquo mādatū hoc acceperāt: Doc ergo dicit: vt ꝓuocet tardos auditores ad altioza ꝓcepta: sicut si magister puer̄ pigritantē ad excellētiorē doctrinaz prouocās dicat: Multū tps ↄsumpsisti in syllabicādo. ⁊ iō subdit. Ego āt dico vobis qm̄ oīs q̄ iraſcit fratri suo reus erit iudicio. In quo ↄsidera legislatoris ptātē: nullus enī antiquoꝝ ita locutus est: sed sic: Dec dicit dns. qz illi vt serui ea q̄ sūt dñi annūciabāt: hic aūt vt filius ea q̄ sunt pris: q̄ etiā sua sūt: ⁊ illi cōseruis ꝑdicabāt: Dic aūt suis seruis legem ponebat

AVGV. ix. de ciui. dei: Due qdē sunt sne philosophoz̄ de animi passiōibus: stoicis. n. nō placet hꝰ passiones cadere in sapiētē. pipatetici vō has passiones in sapiētez cadere dicūt: ſz moderatas rōniq; subiectas: sicut cū ita ꝓbet̄ misericordia vt iustitia ꝓseruet̄. Jn disciplina aūt xp̄iana non tam querit̄ vt̄ pius animus iraſcaſ aut trīstet̄: sed vnde.

CHRY. sup matth̄. Qui vn. sine cā iraſcit reus erit: q vō cū cā: nī erit reus. nā si ira ñ fuerit nec doctrina ꝓficit nec iudicia stāt nec crimina ꝓsequunt̄. Itaq; qui cum causa nō irascit̄: peccat. patiētia enī irrōabilis vitia seminat: negligētia nutrit: ⁊ nō solū malos: sed etiam bonos iniuitat ad malum.

HIERO. Jn gbusdaz g̃ codicibus addit̄: Sine causa cetez in veris definita sūia est: ⁊ ira penitus tollit̄. Si. n. iubemur orare ꝓ ꝓsequētibus: oīs ire occasio tollit̄: iraſcendū g̃ nō est sine cā: qz ira viri iustitiaz dei nō operat̄. CHRY. sup matth̄. Sz tñ iracūdia q̄ cū cā est: nō ē iracundia: sed iudiciū. iracūdia. n. ꝓprie itelligit̄ ↄmotio passionis: qui autē cū cā iraſcit̄: ira illius nō est exꝑssiō: id[illegible]iudicare dr̄ nō irasci. AVGV. i li. retracta. Illud etiā dicimus ītuendū qd sit iraſci fratri suo: qm̄ nō frī iraſcit̄ qui peccato frīs iraſcit̄. Qui g̃ fratri non peccato iraſcit̄: sine causa iraſcitur.

AVGV: xiiy. de ciui dei. Jraſci aūt frī vt corrigat̄ nullus sane mētis reprehēdit: huiusmodi enim motus de amore boni ⁊ de scā charitate veniētes: vitia dicēda nō sunt: cū rectam rōnē sequant̄. CHRY. sup matth̄. Puto aūt nō de iracūdia carnis[illegible]quit̄ chūstus: sed de iracūdia aīe: caro enī nō pōt[illegible]edire vt nō ꝓturbet̄. Quando g̃ homo iraſcit̄: ⁊ nō vult facere qō ira ꝓpellit: caro eius irata ē: animus aūt eius nō est iratus: AVGV. Sic g̃ i hoc ꝓmo est vnum. i. in[illegible]ola. in scdo aūt sunt duo. ſ. ira. ⁊ vox q̄ irā signat. vñ segt: Qui autez dixe. fr[illegible]uo ra. reus erit cōci. Nōnulli de greco trahere voluerūt iterꝑtatione huiꝰ vocis: putātes pānosiz dici racha: qm̄ grece dr̄[illegible]nus rachos. Probabili⁹ aūt ē nō esse vocē significantē aliqd: ſz indignantis animi motū exꝓrimentē. Das aūt voces grāmatici iteriectiones vocāt: velut cum[illegible]icit̄ a doléte beu. CHRY. in ho. Uel racha est vbum[illegible]emptus ⁊ vilipēsionis. Sicut enī nos vel famulis vel iumentis iungētes dicimus: Uade tu: dic illi tu: ita ⁊ g syroꝝ vtunt̄ lingua racha dicunt ꝓ tu. Dns enim ⁊ que parui sūt curat: ⁊ cū honore nobis iuicem vti iubet.

HIERO. Uel racha debz eū vbū ē[illegible]dr̄ inanis aut vacuꝰ quē nos possumus vulgata iuuria absq; cerebro nūcupare. Signāter aūt addidit. Qui dixerit frī suo. Frater enim nr̄ nullus ē: nisi g eundē nobiscū habet ꝓfess. CHRY. super matth̄. Jndignū aūt dr̄e hoīem vacuū q̄ hz in[illegible]spūsanctū.

AVGV. Jn tertio aūt significant̄ tria: ira: ⁊ vox q̄ irā significat: ⁊ in voce vituperatiōis exꝑssio. vñ dr̄. Qui ät dixerit fa. re. erit gehēnę ignis. AVGV. Brad⁹ itaque sunt in istis pctis. ꝓmo vt q̄sq̄is iraſcaſ: ⁊ motū retin[illegible]t corde ꝓceptū. Jaz si extoꝛ sit voce nō significantē aliqd[illegible]d animi motum ipa eruptiōe testante plus ē q̄z si ira surgēs silētio[illegible]remeretur. Sz adhuc plus ē si etiam vbum ꝓferaſ: qō iā certam vituperationē designat. CHRY sup matth̄. Sicut aūt nemo ē vacuus qui hz spūsanc[illegible]a nemo ē fatuus q̄ xp̄s cognoscit. sed si racha: idē est qō vacuus: q̄tum ad sensū verbi vnū est dicere fatue ⁊ racha: sed differūt q̄tū ad dicētis ꝓpositū. racha. n. verbū vulgare erat apud iudeos: qō non ex ira neq; odio: ſz ex aliquo motu vano dicebant: magis fiducie cā q̄z iracūdie: ſz si iracūdie cā nō dr̄ q̄re peccatū ē: qz cōtētionis cā dr̄: nō edificatōis. si. n. nec bonū vbuz dr̄e debemus nisi ꝓ edificatōe: quāto magis illō qō i se nāliter malū ē. AVGV. Uide ēt nūc tres reatus: iudicy: scily: ⁊ gehēne ignis: i q̄b⁹ quosdā grad⁹ factos admonet a leuioꝛib⁹ ad grauioza. nā ī iudicio adhuc defēſiōis loc⁹ dat̄. ad scilū aūt ptinere videt̄ sñie ꝓlatio: qñ iter se iudices conferunt quo supplicio dānari oporteat. in gehenna vero ignis certa

est dānatio ⁊ pena dānati. vñ pz quantū interſit inter iuſtiā phariſeoꝝ ⁊ xp̄i. ibi. n. occidēte reū facit iudicio: hic ātira facit reū iudicio: qō boꝫ triū est leuiſſimū. RABA. Gehennam hic ſaluator inferni cruciatuꝫ nominat quam nomē traxiſſe putāt a valle idolis cōſecrata: q̄ est iuxta hierusalē repleta olim cadaueribus: quā ⁊ iosiā ꝓtaminaſſe in libro regum legimus. CHRY. ibo. Dic aūt primū gehēne nomē poſuit: poſtq̄ in regno celoꝝ ſuprādixerat: oſtendēs q̄ illud dare est ex ſuo amore: hoc aūt ex noſtra ōſidia. Multis aūt hoc graue videt: ſi p ſolo verbo tantā patiemur penā: ꝓpter qō quidā dicūt hoc hyꝑbolice dictū eſſe. Sed timeo ne verbis hic noſmetipſos decipiētes: illo operi vltimū patiamur ſuppliciū. Nō ergo eſtimes hoc eſſe oneroſum: plures enī penaꝫ ⁊ peccatoꝝ a verbis hñt principiū eteniz parua verba multotiēs homicidiū peperūt: ⁊ ciuitates integras euerterūt. Nec eniz paruuz eſtimes: fratrem ſtultū vocare: auferēs ei prudētiā ⁊ intellectū quo homines ſumus ⁊ ab irrationabilibus diſtamus. CHRY. ſuper mattheū. Uel reus erit cōcilio. i. vt ſit vnus ex cōcilio eoꝝ qui aduerſus chriſtū fuerint: ſicut apli in ſuis canonib⁹ interpretātur. HILA. Uel qui ſpirituſcō plenū cōuitio vacuitatis inſinuat: fit reus concilio ſanctorum: ꝑtumeliā ſpirituſſancti: ſanctoruꝫ iudicium animaduerſione luituruſ.

AVGV. Quiſquis aūt dixerit quo grauiori ſupplicio punitur homicidū: ſi gehēna ignis punitur cōuitiū: cogit itelligi eē dīaz gehēnaꝫ. CHRY. ibo. Uel iudiciū ⁊ cōciliū ſint pene i pāti: gehēna āt pena futura. Ideo ire iudiciū apposuit: vt oſtēdat q̄ nō est poſſe boiez totali eē ſine paſſionibus: ſz refrenare eas poſſibile ē: ⁊ ꝓpterea determinatā penā nō apposuit ne videreť totalr irā ꝓhibere. Cōcilium autez poſuit nūc ꝓ iudicio iudeoꝝ: ne videat ſemper noua inducere: AVGV. In iſtis autez tribus ſentētijs ſub auditio verborum intuenda eſt. hebet enim prima ſententia omnia verba neceſſaria: vt nihil ſubaudiať. Qui iraſcitur īquit fratri ſuo ſine cauſa fm quoſdaz. In ſcōa vero cūit: Qui autez dixerit fratri ſuo racha. ſubaudiť ſine cauſa. Naz i tertia vt ait. Qui autem dixerit fatue: duo ſi. audiūtur. fratri ſuo ⁊ ſine cauſa. ⁊ hoc eſt vñ ōfenditur q̄ apoſtolus galathas vocat ſtultos: quos etiaz fratres nominat. nō enim id facit ſine cauſa.

¶ Si ergo offers munus tuum ad altare: ⁊ ibi recordatus fueris: quia frater tuus hz aliquid aduerſū te: relinque ibi munus tuū ante altare: ⁊ vade prius reconciliari fratri tuo: ⁊ tunc veniēs offeres munus tuum.

AVGV. Si iraſci nō eſt fas fratri: aut dicere racha: aut fatue: multominus in animo tenere aliquid vt in odium īdignatio conue[illegible]ať. ⁊ ideo ſubdit: Si ergo offers munus tuū ad altare. ⁊ ibi recordatus fueris q̄ frater tuus habet aliquid aduerſuz te. HIERO. Nō dixit. Si tu habes aliq̄d aduerſus fratreꝫ tuum: ſed ſi frater tuus habet aliquid aduerſum te: vt durior tibi reconciliatiōis īponatur neceſſitas. AVGV. Tunc enim ipſe habet aduerſus nos ſi nos eum in aliquo leſimus. nam nos aduerſus illum habemus ſi ille nos leſerit: vbi non eſt opus ꝓgere ad reconciliationē non enim veniam poſtulabis ab eo qui tibi fecit iniuriam. ſz tm̄ dimittas: ſicut tibi a domino dimitti cupis: quod ipſe commiſeris. CHRY. ſuper mattheum: Si autem ille te leſerit: ⁊ prius rogaueris magnam habebis mercedem.

CHRY. in bo. Sed ſi aliquis ꝓpter amorem proximi ei reconciliari non curat: ad hoc cum inducit: vt ſaltem eius opus non remaneat imperfectum: ⁊ precipue in loco ſacro. vnde ſubdit: Relinque ibi munus tuū ante altare. ⁊ vade prius rōciliari fratri tuo. CHRY. ſuper mattheū. Ecce a diſcordantibus accipe non vult ſacrificiuz. Dinc ergo ppē dite q̄tum ſit malū diſcordia: ꝓpter qō ⁊ illud abyciturꝫ q̄ culpa relaxať. Uide aūt miſericordiā dei: quomodo hominū vtilitates amplius aſpicit q̄ ſuos honores: plus eniz diligit cōcordiam fideliū q̄ munera. q̄diu enim fideles homines aliq̄ diſſenſione habuerit: munus eoꝝ nō ſuſcipit oratio enim nō exauditur: Nemo enim iter duos inimicos pōt eē fidelis amicus ambozū: ideo ⁊ deus non vult eē amicus fideliū q̄diu inter ſe fuerint inimici. Et nos ergo fidez deo nō ſeruam⁹ ſi inimicos eiꝰ diligimus: ⁊ amicos eiꝰ odimus. Qualis aūt ꝓceſſit offenſio: talis dz ſeq reconciliatio: ſi cogitatu offendiſti: cogitatu recōciliare. ſi verbis offendiſti: verbis reconciliare. ſi opibus offendiſti: operibus reconciliare. Omne enim peccatū quomodo cōmittiť: eo modo deipſo penitētia agiť. HYLA. Reconciliata aūt humana pace reuerti i diuina iubet: i dei charitatē de charitate hominū trāſituros. Et ideo ſeqtur: Et tūc veniens offeres munus tuū. AVGV. Si aūt qō dicit accipiať ad litterā: forſaſſe aligs credit ita fieri oportere ſi frater ſit pīs: non enim diutius differri pōt cū munus tuū relinquere añ altare iubearis. Si vero abſente: ⁊ q̄ fieri pōt etiā trans mare ꝓſtituto aliq̄d tale veniat in mentē: abſurdū ē credere ante altare munus relinquendū qō poſt terras ⁊ maria perrata offeras deo. ⁊ iō prozſus intro ad ſpūalia refugere cogimur: vt qō dictū est: ſine abſurditate poſſit intelligi. Altare itaq̄ ſpūaliter fidem accipe poſſumus. Munus enim q̄ offerrimus deo ſiue doctrina ſiue oratio: vel quicq̄d aliud deo acceptum eē non poteſt: niſi fide fulciať. Si g̃ fratrem in aliquo leſimus: pgendū ē ad reconciliationē: nō pedibus corporis: ſed motib⁹ animi: vbi te humili affectu ꝓſternas fratri in conſpectu eius: cuius munus es oblaturus. Ita enim ⁊ pīs ſit: poterit cū nō ſimulato animo lenire veniā poſtulando. atq̄ inde veniēs. i. intentionē reuocans: ad id qō agere ceperas offeras munus tuū.

¶ Esto conſentiens aduerſario tuo cito dum es in via cū eo: ne forte tradat te aduerſarius iudici: ⁊ iudex tradat te miniſtro: ⁊ in carcerē mittaris. Amē dico tibi: nō exies inde donec reddas nouiſſimum quadrantem.

HYLA. Qz nullū tps vacuū affectuz placabilitatis dīs eſſe ꝓmittit: cito in vite nr̄e via reconciliari nos aduerſario ꝓcepit: ne i moztis tps nō inita pace trāſeamus. ⁊ ideo dic. Esto conſentiēs aduerſa. tuo cito dum es cū eo in via ne forte tradat te aduer. iudici. HIERO. Pro eo q̄ nos habem⁹ in latinis codicibus: Cōſentiēs: in grecis ſcriptuz eſt: Synconq̄ iterpretať beniuolus aut benignus. AVGV. Sz videamus qs ſit aduerſarius: cui iubemur eē beniuoli. aut enī diabolus eſt: aut homo: aut caro: aut deꝰ: aut ꝓceptū eiꝰ. Sz diabolo nō video qualr iubeamur eē beniuoli aut conſentiētes: vbi. n. beniuolētia: ibi amicitia: nec qſq̄ dixerit amicitiā cū diabolo eē faciēdā: neq; concordare cum illo expedit cui ſemel renūciādo bellū indiximus: neq; cōſentire illi dz cui ſi nunq̄ conſenſiſſemus nunquā in iſtas incidiſſemus materias. HIERO. Quidā tamē dicūt a ſaluatore ꝑcipi: vt ſimus beniuoli erga diabolū: ne faciamus cū penaz ſuſtinere ꝓ nobis: quē dicūt ꝓ nobis eſſe tozquendum ſi ei conſerimus vitia ſuggerēti. quidam cautius diſputāt in baptiſmate ſingulos pactum inire cuz diabolo ei abrenūciando. Si ergo ſeruauerimus pactuz beniuoli: ⁊ conſentientes ſum⁹ aduerſario: ⁊ nequaq̄ i carcerē recludēdi. AVGV. Non autem video quomodo accipiā ab boīe nos iudici tradi: vbi chriſtum iudicē itelligo: ante cuius tribunal omnes exhiberi oportet. Quomodo ergo iudici traditurus eſt: qui añ iudicē pariter exhibeť: ⁊ etiā ſi occidēdo quis nocuerit boi: nō erit iaz tps quo cōcordet cuz eo in via. i. in hac vita: nec tū iō non ſanabitur penitēdo: Carni vero multominus

video quō ꝓſentiētes eē iubeamur: magis. n. peccatores ei conſentiūt. q vero eā ſeruituti ſubiiciūt: nō ei cōſentiūt: ſed eā ſibi ꝓſerre cogūt. HIERO. Quō etiā caro mittēda erat i carcerē ſi aīe nō conſenſerit: cū ⁊ aīa ⁊ caro pariter recludēde ſint: nec gcāz poſſit caro facere niſi qō animus īperauerit?

AVGV. Fortaſſis q̄ iubemur iō cōſentire: q[illegible]peccando receſſimus: vt aduerſari⁹ nr̄ dicere poſſit duz nō reſiſtit. Deus eni ſuꝑbis reſiſtit: Quigs ergo in hac vita non fuerit recōciliatus deo p mortē filij eius tradeť ab illo iudici. i. filio cui pr̄ iudiciū ōdit. Quomō aut poteſt recte dicit hō eſſe in via cū deo niſi q̄ ōs vbiq; eſt: aut ſi nō placet dici ꝑſos eē cum deo q vbiq; preſto eſt: ſicut nō dicimus cecos eē cū luce que eos circūfundit. Unū reliquū ē: vt hic aduerſariū ꝓceptū dei itelligamus qō aduer[illegible]ſ peccare volētib⁹: ⁊ datū est nobis ad hāc vitā vt ſit nobiſcū i via: cui oportet nos conſentire cito: legēdo: paudiēdo: deferēdo ei culmē auctoritatis: vt qō aligs itelligit nō oderit pp hoc q̄ aduerſať peccatis ſuis: ſz magis diligat pp cōrectionē. Qz vero obſcuꝝ ē ozet vt itelligat. HIERO. Sz ex ꝓcedētibus manifeſt? ē ſenſus q̄ dīs nos ad concordiā primi cohortať: nā ſuprādictū est. Uade recō. fra. tuo. CHRY. ſup matth. Feſtinat. n. dīs vt ad amicitiā feſtinem⁹ inimicoꝝ nr̄oꝝ q̄diu viuimus i hac vita: ſciēs q̄ periculoſū ēſi vnus ex inimicis pace nō facta moztuus fuerit. Si eni inimicātes p mortez meritis añ iudicē tradet xp̄o: quincēs te reum iudicio eius. Tradet aūt te iudici: ēt ſi te pus rogauerit: q eni rogat prius inimicū: reum facē eū ante deū. HYLA. Uel aduerſari⁹ tradet vos iudici: qz manēs in eū ſimultatis veſtre ira vos arguit. AVGV. Judicē itelligo xp̄m: pater. n. oē iudiciū dedit filio. Miniſtz aūt itelligo angelum: Et āgeli ingt miniſtrabāt ei. ⁊ cū angelis ſuis vēturꝫ credimus ad iudicandū. vñ ſeqtur. Et iudex tradat te miniſtro. CHRI. Uel miniſtro. i. angelo penaꝫ crudeli: ⁊ ille mittet te in carcerē gehēne. vnde ſeqniť. Et in carcerē mittaris. AVGV. Carcerē aūt itelligo penas. vz. tenebraꝫ. ⁊ negs iſtū carcerē ꝓtemneret: Sequiť. Amē dico tibi: nō exies ide donec reddas nouiſſimū quadrantē. HIERO. Quadrans gen⁹ nūmi ē qō habet duo minuta: hoc est ergo: Non egredieris de carcere donec etiā minuta peccata ꝓſoluas. AVGV. Aut. n. ꝓ eo poſitū est: q nihil relinquiť impunitum: ſicut cum voluimus exprimere aliquid ita exactū vt nihil reliqueret dicimus vſq; ad fecez. Uel ſignificātur ſub nomine quadrantis nouiſſimi: terrena peccata. Quartaenim pars elementorum huius mūdi ⁊ ea nouiſſima terra inuenitur. In hoc aūt q̄ dictum est. Soluas: ſignificatur pena eterna: ſicut poſitū est. Donec: vbi dictum est: Sede a dextris meis: donec ponaz inimicos tuos ſub pedib⁹ tuis: nō enim cum fuerint inimici ſub pedibus poſitis: deſinit regnare: ita ⁊ hic accipi poteſt. Non exies ide donec ſolueris nouiſſimum q̄drantem ſemp nō exiturum: qz ſoluet ſemp nouiſſimū q̄drantem dū ſempiternas penas peccatoruꝫ terrenoꝝ luit. CHRI. ſuper mattheū. Uel ſiquidem in hoc ſeculo ſi pacem feciſſes etiam grauiſſimi operis poteris accipere indulgentiaz. ſi autem ſemel ꝺdēnatus fueris: miſſus i carcerem nō ſolū de grauibus peccatis: ſed etiam de verbo ocioſo: quod poteſt ſignificari per quadrantem: exigentur a te ſupplicia.

HYLA. Quia enim caritas plurimuz peccatoꝝ tegit nouiſſimum pene quadrantem ſoluemus niſi precio ipſius culpa criminum redimať. CHRY. ſuper mattheuz: Uel āguſtie huius mūdi appellāť carcer: in quas pr[illegible]ūq; peccātes mittunť a deo. CHRI. ibo. Uel loquitur hic de iudicibus qui ſunt i mūdo iſto: ⁊ de via que est ad hoc iudicium: ⁊ de carcere iſto: vt nō ſolum a futuris: ſed a preſentibus auditorem iducat que ſunt añ oculos: ⁊ magis cōſueuerūt mouere: ſicut ⁊ paulus dicit: Si malefeceris: time poteſtatem: nō enim ſine cauſa gladium portat.

¶ Audiſtis quia dictū est antiquis: non mechaberis. Ego aūt dico vobis: quia oīs qui viderit mulierem ad concupiſcendū eā: iā mechatus est eaz in corde ſuo.

CHRI. ibo. Poſtq̄ dīs pmū mādatū adimpleuit. ſ. Nō occides: ordiatur ꝓcedit a[illegible]ecōm. d. Audiſtis qz dictū ē antiqs: Nō mechaberis. AVG. de. x. cordis. i. nō ibis ad aliēz aliā ꝓter vxorē tuā. ſi eni hoc exigis ab vxore: nō vis ꝺ redere vxori cum debeas in virtute ꝓcedere vxorem. Turpe autem est vt vir dicat nō poſſe fieri. quod femina facit vir nō poſſit: Noli autē dicere: Uxorem nō habeo: ad meretrirem pergo: nec hoc ꝓceptum violo: qō dicit: Non mechaberis: iaz eniz noſti preciū tuū: iā noſti qō māduces qō bibas. Abſtine ergo te a fornicatiōibus: Cum eni imaginez dei qō es tu corrūpis p fornicatōes ⁊ deſuētas libidinis: ipſe etiā dīs qui ſcit quid tibi vtile ſit: hoc ꝓcepit ne p illicitas voluptates corruat tēplum eius qō eē cepiſti. AVGV. cōtra fauſtū. Sed quoniā putabant phariſei trīmodo corpalem cum femina illicitā cōmixtionē vocari mechiaz: demōſtrauit dīs talē cōcupiſcētiam nihil aliud eſſe dicēs: Ego autez dico vo. qz omnis qui vi. mulierē. ad concupi. eā: iā mechatus est eā i cor. ſuo. Qz autez lex precipit: nō cōcupiſces proximi tui. videbať iudeis itelligēdum eſſe de ablatione: nō de cupiditu. HIERO. Inter paſſionē ⁊ ppaſſionez hoc iteresť: q paſſio reputatur p vitio. propaſſio vitij culpā habeat: tñ nō te[illegible]ť i crimine. Ergo qui viderit mulierez: ⁊ aīa eius fuerit titillata hic ppaſſiōe ꝓcuſſus est. Si ergo cōſenſerit de propaſſione [illegible]ſuit ad paſſionem: ⁊ huic nō volūtas peccati ē: ſed occaſio. Quicūq; igiť viderit ad concupiſcēdū. i. ſi ſic aſpexerit: vt co[illegible]piſcat: ⁊ facere diſponat: iſte recte mechatus dī in corde ſuo. AVGV. Nā tria ſūt q̄bus ſpletur peccatū. ſ. ſuggeſtio que p[illegible]emoziam fit ſiue p corporis ſenſus: q̄ ſi frui delectauerit: delectatio illicita refrenāda est. Si autem cōſenſio facta fuerit: p[illegible]ū peccatū ē. verūtamē delectat[illegible]ante conſenſum vel nulla eſt vel tenuis: cui conſentire pecca[illegible]eſt. Si aūt et i factū ꝓceſſerit: videt ſ[illegible]iari ⁊ extingui cupiditas: Sed poſtea cū ſuggeſtio repetiť: maioz accēdiť delectatio: q̄ adhuc minoz eſt q̄ illa que in cōſuetudinē vtiť: quā vicere difficile ē. GREGO. i. xxi. moza. Quiſquis vero icaute exterius reſpicit: plurimūq; in delectatōe peccati cadit: atq; obligatus deſideriꝭ icipit velle qō noluit. valde nāq; eſt q̄ caro deoz ſuz trahit: ⁊ ſemel ſpēs forme cordi p oculos alligata: vix magni luctaminis manu ſoluiť. Prouidēdū ergo nobis eſt: quia ītueri no debe[illegible]ō nō licet cupiſci. Ut enim mūda mēs in cogitatiōe ſeruetur: a laſcivia voluptatis ſiue deprimēdi ſunt oculi: quaſi quidā rapto res ad culpam. CHRI. ibo. Si ergo continue velis oculos pulchris faciebus ſigere: capieris oīo: ſi bis vel ter forte poſſis cōtinere. nō enim es extra humanam naturaz. Qui autem flāmam ſemel accendit etiam viſa mulere abſente formaz apud ſe imaginem turpiū actionū a q̄bus multotiens procedit ad opus. q̄ ſi aliquis ſe ornādo oculos hominum ad ſe attraxerit: eti[illegible]li plagaz ītulerit penaz patiēť extremā: venenum eni ꝓfecit: etſi nullus qui bibat inuentus ſit: Qz aūt viris dicit: hoc etiaz ad feminas logť: capiti eni loquēs ⁊ corpori pſuadet.

¶ Qđ ſi oculus tuus dexter ſcandalizat te: erue eū ⁊ ꝓjice abs te: Expedit. n. tibi vt pereat vnū mēbroꝝ tuoruz q̄ totuz corpus tuuz mittať in gehēnā ignis. Et ſi dextra manus tua ſcandalizat te: abſcide eam: ⁊ ꝓiice abs te. Expedit. n. tibi vt pereat vnū membroꝝ tuoruz: q̄ totū corpus tuum eat in gehennam.

GLO. Nō solū peccata vitanda sunt: sed ꝛ occasiones peccatorū tollēde. Postq̄ docuit vitare mechie peccatū: nō solū in ope sed ēt in cogde: nūc docet occasiones peccatorū abscīdere dicēs. Q̄ si oculus tuus dexter scandaliçat te.

CHRI: sup matth̄. Sz si fm ꝓphētā nō est sanitas ī carne nr̄a: quot mēbra gs bz oz abscīdere vt fz malicia carnis sufficiat pena mēbroꝝ. Sed vidēam⁹ si sic polē ē itelligere de oculo corpali vel manu: sicut tot⁹ bō cuz ꝓuersus fuerit ad deū: mortuꝰ ē peccato: sic ꝛ oculus cū desierit male aspicere: eiect⁹ est pctō: sed neq̄ sic ꝓuenit. Si enī dexter oculꝰ scādaliçat: siniſter gd facit: nūqd ꝺdicit dextero vt ꝺsi inoceēs reseruet? HIERO. In dextero ḡ oculo ꝛ dext[illegible]a manu ꝛ fratrū ꝛ vxoris ꝛ liberoꝝ atq̄ affiniū ꝛ ꝓpinquoꝝ innuit affect⁹: quē si ad ꝓtēplandā verā lucē nobis ipedimēto cernimus: debem⁹ trūcari bs̄ portiones. AVG. Quēadmodū aūt in oculo ꝓtēplatio: sic ī mānu actio recte itelligit̄. p oculū aūt itelligim⁹ dilectissimū amicū. solet. n. ab eis q̄ vehemēter volūt exp̄mere dilectionē suā ita dici. Diligo eū vt oculū meū. Oportet aūt itelligi p oculū amicū ꝓsiliariū: qz oculus iter demōstrat. Q̄ aūt additū ē dexter: fortasse ad augēdā vim dilectiōis valet: dextrū enī oculuz boīes magis formidāt amittere. Uel qz dexter ē: itelligit ꝓsiliarius ī reb⁹ diuinis. siniſter aūt oculus est ꝓsiliari⁹ in reb⁹ terrenis: vt sic ille sit sensus. Quicqd illud ē q̄ ita diligis: vt p dextero oculo bēas si scādaliçat te. i. si ipedimento ē tibi ad verā beatitudinē: eyce eū ꝛ pyce abs ꝛ. De siniſtro aūt scādaliçāte supfluū erat dr̄e: q̄q̄dē nec dexter parcendū ē. Dextera aūt man⁹ accipit̄ dilect⁹ adiutor ī dīnis operib⁹: siniſtra aūt in opib⁹ q̄ huic vite ꝛ corpi sunt necīa. CHRI. sup matthēū. Uel alr. vult x̄ps vt non solū de periculo nr̄i peccati curem⁹: sz etiā ne ad nos ptinēs turpe aliqd agāt vtputa si bēs aliquē amicū: g res tuas bñ aspicit: q̄si ꝓpri⁹ oculus: aut g ꝓcuret res tuas q̄si ꝓpria manu: si eum agnoueris aliqd turpiter agere: pyce eū lōge abs te: qz scandaliçat te: qz nō solū p nr̄o pc̄cato: sz etiā ꝓximoꝝ quos ꝓhibere possum⁹ ꝺabim⁹ rōnē. HILA. Fit ergo inocētiꝰ gradus celsioꝛ: cauere enī nō solet ꝓpr̄ys vitys: si extrīsecꝰ icideti bus admonemur. HIERO. Uel alr. Quia supra de cōcupiscētia mulieris dixerat: recte nūc cogitatiōez ꝛ sensū ī diuersa volitātē oculū nūcupauit. p dexteram aūt ꝛ ceteras corpis ptes volūtatis ad effectū initia demōstrāt. CHRI. sup matth̄: Oculꝰ enī iste carnalis speculū est ītērioris oculi. Habet aūt ꝛ corpus suū sensū: q̄ ē oculus siniſter: ꝛ appetitū q̄ ē manus siniſtra. Partes aūt aīe dextre vocantur: q̄si in libero arbitrio aīa est creata ꝛ sub lege iustitie vt recte videat ꝛ agat. Pars aūt corpis q̄ nō bz libeꝝ arbitriū ꝛ ē sub lege peccati siniſtra dr̄. Nō aūt carnis sensū vel appetitū p̄cidere iubet: desideria. ꝛ carnis retinere possum⁹. vt nō faciam⁹ q̄ ꝺsiderat caro: p̄cidere aūt nō possum⁹ vt nō desideret. Q̄n ꝛ ex ꝓposito volum⁹ malū ꝛ cogitam⁹: tūc dexter ꝛ nsus ꝛ dextera volūtas nos scandaliçat. ꝛ ideo hic p̄cidere iubet. Pūt enī p̄cidi pp arbitrij libertatē. Uel alr: Oē bonū gnāliter q̄ nos vel alios scandaliçat: p̄scīdere debemus a nob: sic̄ si vis[illegible]quā mulierē cā religiōis: bonus respectus ē oculus dexter. sz si assidue visitās decidi in laqueū desiderij eius: vel etiā gdā vidētes scādaliçant̄ dexter oculus scādaliçat: q̄ bonū est scādaliçat. oculus. n. dexter ē bonus respectus. i. ītentio: manus dextera bona volūtas. GLO. Uel oculus dexter ē vita ꝓtēplatiua q̄ scādaliçat in desidiā mittēdo vel arrogātiam: vel cū ex ifirmitate ꝓtēplari ad puꝛ nō valemus. Dextera autē manus ē bona opatio vel vita actiua q̄ scādaliçat: dum per seculi frequentiam ꝛ occupationis tedio illaqueamur. Siquis ergo non potest frui ꝓtemplatiua: non torpeat ocio ab actiua. vel ne dum occupaꝛ actib⁹ arescat ab ēterna dulcedine. REMI. Sed q̄re eyciēdus sit dexter oculus ꝛ dextera manus abscindēda: manifestat cum subdit. Expedit enim. CHRI. sup matth̄. Q̄m enī alter alteri⁹ mēbra sumus: melius ē vt sine vno tali mēbro saluemur q̄ vt volētes tales habere ꝛ ipsi pereamus cum eis. Uel melius ē vt sine vno respectu aut vno bono opere saluemur: q̄ dum oīa opera bona volumus face[illegible]cum oībus pereamus.

¶ Dictū est aūt: quicūqz dimiserit vxorē suaz det ei libellū repudij. Ego autez dico vobis: qz oīs q̄ dimiserit vxorē suā ꝕcepta fornicatiōis cā: facit eā mechari: ꝛ q̄ dimissā duxerit adulterat.

GLO. Docuerat supius dōs alienā vxorē non cē cōcupiscendā: ꝑnter hic docet suā nō eē dimittēdā dicēs: Dictuz ē aūt: gcūq̄z dimiserit vxorē suā: det illi libellū repudij. HIE. In posteriori ꝑte istū locū plenius dōs ꝛ saluator expōit q̄ moyses libellū repudij dari iusserit pp duritiā cordis martoꝝ: nō discidiū ꝓcedens: sz auferēs homicidiuz: CHRI. sup matth̄. Q̄n enī moyses filios isr̄l eduxit in egypto: genere qdē erant isr̄aelite: mozib⁹ aūt egypty: pp mores gētiliū ꝺtigebat vt vir odiret vxorē: ꝛ qz dimittere illā n̄ ꝓmitteba tur: paratus erat iterficere eā: aut assidue affligere: ꝛ iō iussit dari libellū repudij: nō qz bonū erat: sz qz remediū erat mali peiꝛis. HILA. Sed dōs eg̃tatem in oēs cōcilians manere eā maxime in ꝺiugioꝝ pace ꝓcepit. vñ subdit. Ego aūt dico vobis: qz oīs q̄ dimiserit vxorē suā ꝛc̄. AVG. ꝺtra fatsum: Q̄ hic ꝓcepit dōs de vxore nō dimittēda nō est ꝺtrariū ei q̄ lex ꝓcipit: vt manicheus dicebat: neq̄ enī ait lex: Qui voluerit dimittat vxorē: cui eēt cōtrariū non dimittere: sed vtiq̄ nolebat dimitti vxorē a viro: g hanc iterꝓsuit mozā: vt in discidiū animus ꝓceps libelli cōscriptiōe refractus absisteret ꝑsertiꝰ: qz vt ꝓhibent apō hebreos scribere lras hebreas nulli fas erat nisi scribis solis q̄ excellentioꝛ ꝓfitebant scīaz. Ad hos igr̄ lex mittere voluit eū: quē iussit libellū dare repudij: si dimisisset vxorē q̄ inter ipm ꝛ vxorē pacifice agēdo cōcordiā suaderēt: ꝛ libellū nō scriberēt. nisi iā aīo nimis puerso ꝓsiliū ꝓcordie nō valeret: Sic ergo neq̄ ꝓmoꝛ hominū legē p ꝓbroū additamēta ꝓpleuit: neq̄ illam quē p moysen data est: quasi ꝺtioꝝ oppōne ꝺstruxit: vt manichēus dicebat: sz potius oīa ex hebꝛeoꝝ lege ꝓmemorata ita cōmendauit: vt gēqd ex ꝑsona sua insup loqueret: vel ad expōnē regrendam valeret: siquid illa obscure posuisset: vel ad tutius obseruandum qō illa voluisset. AVG. de ser. do. in mōte. Qui ḡ dimittēdi mozam q̄siuit: significauit quantū potuit duris boībus se nolle discidiū: dōs ergo ad illud ꝓfirmadū vt nō facile vxoꝛ dimittaꝛ: solā cām fornicatōis excepit dicēs. Excepta cā fornicatiōis. ceteras vero vniuersas molestias siq̄ forte extiterit: iubet ꝓ fide ꝺiugali fortiter sustineri. CHRI. sup mat. Si. n. extraneoꝝ vitia supportare ōbem⁹ dicēte apl̄o. Inuicē onera vra portate: ꝗstomagis vxoꝝ: vir aūt x̄pianus nō solus se iquinare nō dz: sz nec alys iquinādi occasioné ꝑbere: aliogn illozum crimen ad ist̄ius redūdat pctm̄: g alys cōmittēdi crimis fact⁹ est cā. Qui ḡ dimittēs vxorē occasionē dedit adulteriozuz ꝺmittēdoꝝ vt ꝛ illa adulteret ī altez. ꝛ alter ī illā ꝑ adulteryus bꝺēnaꝛ. ꝛ iō dic̄: q̄ g dimiserit vxorē suā: facit eā mechari. AVG. de ser. do. ī mōte. Ulterius etiā mechū dicit virū q̄ eā duxerit: q̄ dimissa est a viro. sz ꝑ libellus repudij. ꝛ iō subdit. Et g dimissam duxerit: adulterat. CHRI. ī bo. Nō enim dicas q̄m vir suus eā dimisit: qz etiam postquā dimissa est: re[illegible]anet dimittentis vxoꝛ. AVG. de ser. do. Huius autem rei apostolus terminū ostēdit: qui tādiū obseruandum dicit: quādiu vir eius viuit. Illo autez mortuo dat nubendi licētiam. Si autem non conceditur alteri nubere mulieri viuente viro a quo recessit: multo minus fas est illicita cum quibuslibet stupra ꝺmittere: neq̄ etiam cōtra istud ꝓceptū quo dōs dimitti cōuge vetat facit q̄ cū ea

nō carnaliꝛ: sz ſpūaliter viuit: cuz nō eaz dimittat. Beatiora nāq̄ sunt ꝺiugia eoꝝ: g iter se pari sensu ꝺtinētia seruār. Oriē aūt hic q̄stio: cū dōs cā fornicatiōis ꝓmittat dimitti vxorē: q̄liter h̄ itelligēda sit fornicatio. vt ꝛ vt eaz fornicationē credamus dictaz que stupris cōmittit: an q̄ eadmodum scripture solēt fornicatiōez vocare oēm illicitā corruptionem: sicut est idolatria vel auaricia. ꝛ oīs iaz trāsgressio legis p illicitā cōcupiscentiaz. Sz si licet fm ꝓpostoluz: vt dimittaꝛ cōiunx ifidelis: q̄uis melⁱ⁹ sit nō dimittere. ꝛ tamē nō licet fm ꝓceptum dñi vt dimittaꝛ cōiunx: nisi cā fornicatōis. Fornicatio est etiā ipsa ifidelitas: pozro si infidelitas fornicatio ē ꝛ idolatria ifidelitas: ꝛ auaricia idolatria: nō est dubitandū ꝛ auariciaz fornicationez esse. Quis ergo iā qualibet illicitā cōcupiscentiā poꝛit recte a fornicatiōis genere separare si auaricia fornicatio est. AVG. in lib. retract. Nolo tamē putare lectoꝛē ī re tā difficili istā sibi disputatōem nostrā debere sufficere. non enim omne peccatū fornicatio ē spiritualis. Neq̄ enim oēm peccātez deus pdit: g quotidie sanctos suos exaudit dicētes: Dimitte nobis debita nr̄a: cū perdat oēm qui fornicaꝛ ab eo: vtz etiā ꝓpter bāc liceat dimittere vxorē: latebrosissima q̄stio est: licere tamē ꝓpter istā q̄ ī stupris ꝓmittit nulla questio ē. AVG. ī li. lxxxiij. questionū: Si enīz aliquis crederat solaz illā fornicationē dñm admittere ad cām relinquendę iugis que ꝺcubitu illicito ꝑpetraꝛ: potest dicere dominum de vtroq̄ fideli dixisse: vt neutri liceat alteꝛ relinq̄re: nisi cā fornicatōis. AVG. de ser. do. Nō autē tātū fornicātem vxorē ꝺmittere cōcedit: sed quisqs eam quoq̄ vxorē dimittit a q̄ tpe ipse cogit̄ fornicari: cā fornicationis vtiq̄ dimittit. nō tantum illius: sed ꝛ sue illius: qz fornicaꝛ: sue ne forniceꝛ. AVG. de fide ꝛ operibus: Eodez ēt mō eā rectissime dimittit si viro suo dicat: non ero vxoꝛ tua: nisi mihi de latrocinio diuitias congreges. aut siquid aliud vel facinoroſū vel flagitioſū in viro monuerit. Tunc enī ille cui hoc vxoꝛ dicit: si veraciter penitēs ē: membruz q̄ eum scādaliçat auputabit. AVG. de ser. do. in mōte: Nihil āt est iniquius q̄ fornicatōis cā vxorē dimittere: si ꝛ ipe cōuincit̄ fornicari: occurrit enī illud ī quo alterum iudicas te ipm cōdemnas. De eo aūt q̄ dicit: Et q̄ di. dux. adul. pōt queri: vtrum sicut mechaꝛ ille qui eam ducit: sic ꝛ illa quā ducit. iubeꝛ enī ab apostolo ꝛ illa manere innupta: aut viro recōciliari. Sed tñ si discesserit a viro: multū ītereſt vtrum dimittat: an dimittaꝛ. si enim ipsa virum dimiserit ꝛ alteri nupserit: videꝛ cupiditate mūdi cōiuge virum ꝓrē reliquisse q̄ adulterina cogitatio ē: sed si dimittatur a viro: ueniri non pōt: quō cū vir ꝛ mulier pari cōsensu misceanꝛ: vn⁹ eoꝝ mechaꝛ⁹ sit ꝛ nō alter. Ducaccedit: q̄ si mechaꝛ ille ducēdo eā q̄ dimissa ē a viro: ipsa facit eum mechari: qō hic dōs vetat.

¶ Iteꝝ audistis q̄ dictū ē antiqs: nō periurabis: reddes aūt dño iuramenta tua. Ego aūt dico vobis: nō iurare oīno: neq̄ per celum: q̄ thronus dei est: neq̄ per terrā: q̄ scabellū est peduz eius. Neq̄ p ierosolimam: q̄ ciuitas ē magni regis. Neq̄ p caput tuū iuraueris: q̄ nō potes vnū capillū albū facere aut nigrū. Sit autem sermo vester: est est: non non: quod autem his abundantius est: a malo est.

GLO. Docuerat supra dōs nō eē iniuriam ꝓximo inferendam: ꝓhibēdo irā cū homicidio: cōcupiscētiā cū adulterio: ꝛ dimissionē vxoris cum libello repudij. nūc aūt conseqūter docet ab iniuria dei abstinēdū: cū ꝓhibet nō solum periuriū tanq̄m malū: sed ēt iuramentū tanq̄m mali occasionē: vñ dicit: Iteꝝ audistis q̄ dictū. est an. nō periu. Dicitur. n. in leuiti. Nō periurabis in nōie meo. ꝛ ne creaturas faceret sibi deos: ꝓcepit reddere deo iuramēta: ꝛ nō iurare p creaturas. vñ subdit. Red. aūt do. iura. tua. i. si iurare cōtigerit p creatoꝛem iurabis: nō p creaturā. vñ dicit̄ ī deutro. Dñm deū tuū timebis: ꝛ per nomē eius iurabis. HIERO. Doc aūt quasi paruulis fuerat lege cōcessuz: vt quō victimas ī molabant deo: ne eas idolis īmolarent: sic ꝛ iurare permitterent̄ in deū: nō q̄ recte hoc facerēt: sed q̄ melⁱ⁹ eēt deo hoc exhibere q̄ ōmonys. CHRY. sup matth̄. Nemo. n. frequēte r iurat q̄ nō aliquando periuret: sicut qui fecit cōsuetudinem multa loqui aliquādo loquitur impoꝛtuna.

AVG. cōtra faustū. Q̄ vero ꝑiurare graue peccatuz est: lōgius aūt remotus est a periurio q̄ nec iurare cōsueuit q̄ qui verū iurare ꝓcliuis est: maluit nos dominus nō iurātes nō recedere a vero: q̄ vez iurantes appropiquare ꝑiurio. vnde subdit: Ego aūt dico vobis nō iurare omnino.

AVG. de ser. do. in mō: in quo phariseoꝝ iustitiā que est nō pererare ꝓfirmat. non enim potest peierare qui nō iurat: sed qm̄ ille iurat: g adhibet deū testem⁹ ꝺsiderandū ē ne cōtra hoc ꝓceptum dñi apostolus fecisse videaꝛ: qz sepe hoc modo iurauit cū dicit: Que scribo vobis: ecce cozā deo qz nō mentioꝛ. ꝛ testis est mihi deus: cui seruio in spū meo: nisi forte gs dicat tunc cauēdam esse iurationem cum aliqd dicitur per qō iuraꝛ: vt nō iurauerit: qz nō dixit per deū sed dixit testis est mihi deus. ridiculū est hoc putare: sed tñ etiā sciat hoc modo iurasse apostolū dicētē: Quotidie morioꝛ p gloriā vestram fratres. Q̄ō ne gs ita existimet dictū tanquam si dixereꝛ: Uestra gloria me fecit quotidie mori. Greca exēplaria diiudicāt: in qb⁹ qō scriptū est nō nisi a iurante dicitur AVG. contra mēdac. Sed pleraqz verbi[illegible]elligere non valētes in fcis sanctoꝝ colligimus: quēadmodū oporteat accipi qō facile ī aliā partē duceretur nisi exēplis reuocareꝛ iurauit apostolus in epl̄is suis. ꝛ sic oīdit: quō accipiendū ē: qō[illegible]m ē: Dico aūt vo. nō iu. om. ne. sed iurādo ad facilitatē iurādi veniaꝛ: ex facilitate autez iurādi ad cōsuetudinē: a cōsuetudine in ꝑiuriū decidaꝛ. Et ideo nō ineni[illegible]urasse nisi scribēs: vbi ꝓsideratio cautōez nō bz linguā ꝑcipitē: ꝛ tñ dōs oio ait: nō iurare. non. n. cocessit vt id liceret scribēti⁹: sed qz ꝓcepti violati reuz paulū ꝑscrtī ī epl̄is cōscriptis nefas ē dr̄e: itelligēdū ē illō qō positū est. Oīo: ad hoc positū vt q̄tū in te ē nō affectes vbi q̄si ꝑ bono [illegible]aliq̄ ōlectatōe appetas iusiurādū. AVG. ꝺ faustū. In ꝓscriptis ḡ vbi ē ꝓsideratio msioꝛ: plīb⁹ locis apl̄s iuraſſe inuenīt: ne q̄s q̄ putaret ēt verū iurādo peccari: sz potiꝰ intelligeret hūane fragilitatis corda ñ iurādo tuti⁹ a ꝑiurio ꝓseruari. HIER. Deniqz ꝓsidera q⁹ h̄ saluato[illegible]nō ꝑ deuz iurare ꝓhibuit: sz ꝑ celū: ꝛ terrā: ꝛ ꝑ hierosolymā: ꝛ ꝑ caput tuū bāc. n. ꝑ ela iurādi pessimā ꝓsuetudinē sp bꝰ iudei nosc̄uꝛ. g aūt iurat: aut veneraꝛ[illegible]ut diligit euz ꝑ que iurat. iudei āt p angelos ꝛ vrbē hierl̄z ꝛ tēplū ꝛ ela iurātes: creaturas venerabāꝛ dei honoꝛe: cū ī lege ꝓceptū sit: vt ñ iurem⁹ nisi ꝑ dñz deū nr̄m. AVG. de ser. do. ī mō. Uel ꝺ addit̄ ē: Neq̄s p ce. ꝛc̄. q̄z iudei nō putabāt se teneri iuramēto. si p ista iuraſſēt ac si dicat: Cū iuras p celū ꝛ terrā non teneaꝛ bitreris nō debere dño iusiu[illegible]m tuū: q̄z p eū iurare cōuinceris: cuius celū thron⁹ est: ꝛ cui⁹ terra scabellū est: qō non est sic dictū quasi bēat deus collocata mēbra in celo ꝛ ī terra. vt nos cum sedem⁹: sed illa sedes dei iudiciū significat. Et quoniā in hoc vniuerso mūdi cozpoꝛe maxima spēs cēlum habet: sedere in celo dicit̄ tanq̄ ꝓsentioꝛ sit excellenti pulchritudini vis diuina: terrāq̄z dr̄ calcare q⁹ minimam speciem ordinet in extremis: Spūaliter autem tam ctas aīas celi nomine significat ꝛ terre peccatores: quoniā spūalis omnia iudicat. Peccatoꝛi autem dictuz est: Terra es ꝛ in terram ibis: Et g ī lege manere voluit: sub lege ponitur. ꝛ iō cōgruēter dr̄: Scabellū pedū eius. Segtur: Neq̄s p ꝓ hierosolymā: q̄z ciuitas ē magni regis q̄ melius dr̄: q̄ diceret mea: cū tñ hoc dixisse ītelligaꝛ. Et q̄ ipe vtiq̄ est

Universidad de Deusto
Biblioteca

ños:dominū adiurandum debet qui p hierosolymā iurat. Segī:Neqz p caput tuuz iuraueris. Quid.n. poterat gsqz magis ad se ptinere arbitrari:q̄ caput suū. Sz quō nostruz ē:vbi ptātē faciēdi vnuz capillū albū aut nigz nō habem⁹? Propter qō dicit:Qz nō potes vnū capillum albuz facere aut nigz. Ergo deo dz iusiurandū gsquis ēt p caput suum iurare voluerit.z hinc ēt cetera intelligūt. CHRY.i bo Attēdite autē q elemēta mundi extollit:nō ex ꝓpa nā: sed ex bitudine quaz hñt ad deum:ne idolatrie dare occasio.

RABA.Qui āt iurare ꝓhibuit:quō log opozteat docu it subdēs:Sit āt ſmo vester est:est:nō:nō.i. qō est: sufficiat dicere est:qō nō est:sufficiat dicere nō est. Siue iō d bis est est:nō nō:vt qō oze affirmas opib⁹ ꝓbes:z qō vervis ne gas:factis nō cōfirmes. HYLA.Uel alr:In fidei simpli citate viuētib⁹ iurare op⁹nō est:cū gb⁹ semp qō est:ē:qō nō: nō.z p hoc eoz z opus z ſmo omnis i vero ē. HIERO. Euāgelica igit vitas nō recipit iuramētū: cū ois ſmo fidel iureiurādo sit. AVGV.Quapropter g intelligit nō i bo nis:sed in necessarys iura one bñdā:refrenet se ātuz pōt: vt nō ea vtat nisi in necessitate:cū videt pigros eē boies ad credēdū:qō vtile est credere:nisi iuratōe firmet. hoc ergo est bonū z appetēdū:qō hic dicit:Sit ſmo vester est:est:nō: nō:qō aūt bis abundanti⁹ est:a malo est.i.si iurare cogeris: scias de necessitate venire infirmitatis eoz gb⁹ aligd sua des q̄ vtiq infirmitas malū ē.itaqz nō dixit: Qō ampli⁹ ē: malū est.tu.n.nō malū facis g bene veneris iuratōe:vt alte ri psuadeas qō vtiliter persuades:sed a male est illi⁹ cui⁹ in firmitate iurare cogeris. CHRY.in bo.Uel a malo est.i. ab īfirmitate eoz gb⁹ lex iurare ꝑmisit. Ita.n.xps nō mō strat veterem legem diaboli cē:sed a veteri impfectiōe du cit ad abundantem nouitatem.

¶ Audistis qz dictū est:oculum ꝓ oculo:dentez ꝓ dente. Ego aūt dico vob⁹ nō resistere malo: sed si quis te pcusserit in dexterā maxillā tuaz: p be illi z alterā. z ei qui vult tecū in iudicio cōtē dere z tunicā tuā tollere:dimitte ei z pal m̄. z q cunqz te angariauerit mille passus:vade cuz illo z alia duo. Qui aūt petit a te:da ei:z volēti mu tuare a te:ne auertaris.

GLO.Quia superi⁹ docuerat dñs non esse ꝓximo iniu riā inferēdā:nec irreuerētiā dño:ꝑnr h docet qualr se xpi anus hre debeat ad iniuriā sibi iferētes.vñ dic:Audi ga di ctū ē:ocu. ocn.z den.p den. AVGV.ꝓtra faustū. Qō quidē ad reprimēdas flāmas odioz in se inuicē seuientiuz: z īmoderatos aios refrenādos ita ꝓceptū ē.Quis enī faci le contētus est tm repēdere v dicte q̄tū accepit iniurie: Nōne videm⁹ inuiter lesos boies:moliri cedere:fatire san guinē:virqz inu nire ī malis inimici vñ satient:? Huic igit īmoder te ac iniuste vltioni:lex iustū modū fingēs penam talionis instituit:hoc est vt qualē quisqz intulit iniuriā: ta le suppliciū repēdat:qō nō fomes sz limes furōis ē:nō vt id qō sopitū erat binc accēd ret.sed ne id qō ardebat vltra ex tēderet.ꝓsita est.n.iusta vidicta q̄ iuste debet ei q passus fuerit iniuriā.Qō aūt debet:z sī benigne remittit:nō tamē inique repetit. Itaqz cū peccet q̄ iuste vult vidicari:remotioz ē a peccato q nō vult oīno vidicari.z iō subdit:Ego aūt dico vobis non resi stere malo. Poteraz aūt z ego sic ponere:Dictū ē antiquis No iniuste vidicabis. Ego autē dico vobis:ne vidicetis:qō adimpletio est. Si per hec verba qō legi defuit a xpo addi tū mihi videret:ac nō poti⁹ id qō lex volebat efficere: ne i iuste se gsqz vidicaret:ꝓseruari tuti⁹ si oīno se nō vidicarz.

CHRY.sup matth. Sine hoc .n.mādato legis mādatū stare nō pōt:qz si ſm legis mandatū oīb⁹ reddere mala pro malis ceperim⁹:oēs efficiemur mali:eo q̄ ꝓsequētes abun dent:Si aūt ſm xpi ꝓceptū nō resistit malo:z si mali non leniunt:tamē boni ꝑmanebūt boni. HIERO.Dñs ergo noster vicissitudinē tollēs trūcat initia peccatoz.i lege nā qz culpa remēdat:hic pctoz aufert exordia. GLO. Ut pōt dici q dñs hoc dixit:iustitie veteris legis aligd addēs. AVGV de ser.do.i mō. Pharisęoz.n.iustitia minoz ē nō excedere dicte modū:z hoc ē pacis icobatio.pfecta aūt pax est talē penit⁹ nolle vidictā. Intra illō ergo primū qō p ter legē est:vt mai⁹ malū p minoz malo reddat:Et hoc qō dñs pficiēdis discipulis dicit:ne p malo vllū maluz redda tur:mediū locū tenet:vt tantū reddat:q̄tū acceptū ē:p qō a sūma discordia ad sūmā concordiā trāsit⁹ fact⁹ est. Quis qs.n.malū prioz fert:maxime a iustitia distat. Quisqs aūt nulli prioz malefecit:sz tñ Iesus rependit graui⁹: recessit ali quantulū a sūma inigtate. Qui vero tātū reddit:q̄tū acce pit:iā aligd donat. Iustū est.n.eū q lesit prioz grauius ledi. Hāc ergo icboatā minime iustitiā ille pficit:q legem venit implere. Duos aūt grad⁹ q intersint:itelligēdos relig. Nā est q nō reddat tantū:sz min⁹. Et binc ascēdit q oīno nil re pēderit:qō pax videt dño:nisi z ampli⁹ sis parat⁹ suscipe re. Quapropter nō ait:nō reddere malū pro malo:sed nō re sistere aduersus malū:vt nō solū non rependas qō tibi fue rat irrogatū:sz ēt nō resistas gn aliud irroget. Doc.n.ē qō cōueniēter exponit:Sed si gs te pcus.in dexte.maxil.tuaz: ꝓbe ei z alterā. Qō ad misericordiam pertinere hi maxi me sentiūt:qui eis quos multū diligūt seruiunt:vel prauis vel phreneticis a quibus multa spe patiunt.z si eorum sa lus id exigat:ꝓbent se etiā vt plura patiantur. Docet ergo dñs medicus aiaz vt discipuli sui eoz quaz saluti con sulere vellent:imbecillitates equo aīo tollerarent. Omnis nanq improbitas ex imbecillitate animi venit:qz nihil ino centius ē eo q in vtute perfectus est. AVGV.ꝓtra men daces. Ea vero que in nouo testamēto a sanctis facta sunt: valent ad exempla intelligendaz scripturaz:que in prece ptis digesta sūt:velut cū legim⁹ in euangelio:Accepisti ala pam:exemplum autē patientie nulluz q̄ ipsius domini ex cellentius inuenim⁹?:z ipse cuz alapa percussus esset:nō ait: Ecce alteram maxillam:sed ait:Si male dixi:exprobra de malo:Si aūt bene:qd me cedis:? vbi ostēdit illaz ꝓparatio nem alteri⁹ maxille in corde faciendaz. AVGV.de ser. domini in mon. Parat⁹.n.fuit dñs nō solū in alterā maxil lam cedi pro salute oīum:sed in toto corpore crucifigi. Que ri autē pōt quid sit dextera maxilla. Sed cū facies sit: qua quisqz cognoscitur:in faciē cedi ſm apostolū: est contemni ac despici. Sed qm facies nō potest dici dextera z sinistra: z tñ nobilitas est:ſm deū z ſm seculum ita distribuit: tāq in dexterā maxillam z sinistram:vt in quocunqz di scipulo xpi contemptū fuerit q̄ christianus est multomagis ī se cō temni paratus sit:si quos huiusmodi seculi honores habet. Omnia autē in quib⁹ improbitatez aliquaz patimur:ī duo genera diuidunt:qm vnum est:qō restitui nō potest:alterū quod pōt. Sed in illo qō restitui nō pōt:vidicte solatiū que ri solet. Quid.n.prodest:q̄ percussus repcutis: nūqd ꝓpte rea illō qō in corpore lesū ē restituit:sed tumidus anim⁹ ta lia fomenta desiderat. CHRY.sup matth. Nūqd autez si repercusseris eū:cōpescuisti eum:vt te nō percutiat:sed magis excitasti eū vt adhuc percutiat:nam iracundia p ra cundiam non compescitur:sed ampli⁹ irritat. AVGV.in sermone dn̄i in monte. Unde dominus potius miseri corditer perferendam alterius infirmitatem iudicat q̄ alieno supplicio suam mitigandam:neque tamen hic ea vi dicta prohibetur que ad correctionem valet. Ipsa enīz per tinet ad misericordiā:nec ipedit illō ꝓpositū quo gsqz par est ab eo quē correctū eē vult plura pferre. Regit tñ vt z ille videt:cui reruz ordine ptās data est: z ea voluntate

vidicet:qua pr̄ in filiū paruulū quē odisse nō pōt. Sancti āt viri nōnulla pctā morte puniērūt:quo z vitib⁹ vtilis me tuis icuteret:z illis q morte puniebāt:nō ipa mors nocerz: sz pctm̄ qō augeri posset si viueret. Inde ē q̄ helias mltos morte affecit:ō quo cū exēplū dedissent discipuli: repēdit ī eis dñs nō exēplū ꝓpbetie:sz ignorātiā vindicadi:adiuuer tes eos nō amore correctōis:sz odio ōsiderare vidictā. Sz postq̄ eos docuit diligere ꝓximū:ifuso ēt spūsco:nō defue rūt tales vidicte. Nā z vbis petr ananias z vxor ei⁹ exani mes ceciderunt. Et paulus apostolus tradidit quēdam sa thane in interitum carnis.z iō gdam aduersa corpales vi dictas:q̄ sūt ī veteri testō:nescio q̄ cecitāte seruiāt:quo aīo facta sint nesciētes. AVGV ad boni comitē. Quis aūr mēte sobrius regib⁹ dicat:nō ad vos ptineat:qs velit eē si ue religiosus siue sacrileg⁹:qbus dici nō pōt: Nō āt ad nos ptinet ī regno vro:qs velit pudic⁹ eē aut ipudic⁹. Meli⁹ē gdē ad deū colēdū doctria boies duci q̄s pena ꝓpelli. Mul tis autē ꝓfuit:qō exprimēto probamus:prius doloze vel ti moze cogī:vt postea possint doceri:aut qō iam vbis didice rant:ope sectari. Sicut.n.meliozes sunt quos dirigit amoz: ita plures sūt quos corrigit timoz. Agnoscāt ī apostolū pau lū prius cogentē xp̄m:z postea docētē. AVGV.in ſmo. do.i mōte. Tenebitur g̃ī boc iniuriaz gñe quod p vidictā luit iste mod⁹ a xpianis vt accepta iniuria nō surgat odiū: sz paratus sit aīus plura ꝓpeti:nec correctōez negligat: que vl⁹silio vl⁹auctoritate vti pōt. HIERO.Scōm autem mysticos intellect⁹ pcussa dextera nostra:nō ōbemus sini stram ꝓbere:sz alteram:boc ē alteram dexterā. iustus.n.si nistram nō habet. Si nos hereticus ī disputatōe pcusserit: z dextrū dogma voluerit vulnerare:opponat ei aliud ō scri pturis testimonium. AVGV.in ſmo.do.i mōte. Aliō āt iniuriaz gen⁹ ē qō integz restitui pōt:cui⁹ due sūt spēs. vna ad pecuniam:altera ad opa ptinet. vñ ō primo horum duo rum subdit:Et ei qui vult tecū ī iudicio cōtendere:z tunicā tuam tollere:dimitte ei z pallium. Sicut g̃ quod positum ē ō pcussa maxilla oīa significat:que sic ingerūt ab improbis vt restitui nō possint nisi vidicta:ita qō positū ē ō vestimen to omnia signifcat que possint restitui sine vindicta:z boc etiā ad ꝓparationē cordis:nō ad oīsionē opis ꝓceptū recte intelligit. Et qō ō tunica z vestimēto dictū ē:in omnibus fa ciēdum ē:q̄ aliquo iure tpal⁹ nra esse dicim⁹?. Si .n.ō necē sarys hoc impatū ē quātomagis supflua cōtēnere ꝓuenit: Et boc ipse signat cum dicit. Qui vult tecum in iudicio cō tēdere. Qia ergo itelligunt ō quibus in iudicio nobiscū cō tendi pōt. Sed vtrū z de huis accipiendus sit magna q̄stio est.nō.n.christianum oz sic possidere huz quō equum: q̄ uis fieri possit vt maiozi precio valeat equus q̄ hus. Sed si huus rectius a te regit q̄ ab illo qui eū cupit auferre:ne scio vtrū quisqz audeat dicere eū vt vestimētum debere cō tēni. CHRY.sup matth. Indigna aūt res ē: vt homo fi delis stet ī iudicio añ ꝓspectū iudicis infidelis. Uel si fidelis certe secularis z te venerari debuerat:ꝓ dignitatē fidei iudicat te ꝓpter necessitatē cause:z pdes dignitatē xp̄i pro pter negociū mūdi.deinde omne iudiciū irritatio cordis ē z cogitationū malaz.nā si videris q̄ cā tua fraudibus aut pecunys expugnet:z sit⁹ tu cause tue adesse festinas:z si ab initio hoc cōsilium nō habuisti. AVGV.in enchiridiō. Et iō ꝓbibuit hic dominus suos de secularibus rebus cuz alys habere iudicium:tñ cum apostolus sinit in ecclesia ta lia iudicia finiri inter fratres fratrib⁹ iudicantib⁹:extra ec clesiam vō terribiliter vetat:manifestum ē quid ſm veniā cōcedatur infirmis. GREGO.in moralibus. Sed tamē qdaz dū tpalia nob rapiūt solūmodo sunt tolerādi. Quidā vō sunt seruata charitate ꝓbibendi:non sola cura ne nostra subtrabantur:sed ne rapientes non sua semetipos perdāt. Plus.n.ipsis raptoribus debemus metuere q̄ rebus irra tiōabilib⁹ ibiare. Cū autē p terrena re pax a corde cū proxi mo scindit:apparet q̄ pl⁹res q̄s primus amat. AVGV. in ser.do. Tertiū vero iniuriaz genus:qō ad opam ptinet ex vtroq confectū ē:z sine vindicta pōt restitui.nā q angaria riat hoiem:z cogit se improbe adiuuari ab inuito:z penam improbitatis pōt luere z operam reddere. In hoc ergo gñe iniuriaz dñs docet aīum xpianum esse patientissimū:z ad plura pferenda paratum. vñ subdit. Et qcunqz te angaria uerit mille passus:vade cum illo alia duo. z hoc vtiq mo net non tam vt pedibus agas q̄s vt aīo sis pat⁹. CHRY in h Angariare enim ē iniuste trahere z sine rōne vexare.

AVGV.de sermo.do.in monte. Sic q̄ dictuz putamus: Uade cū il.alia duo.s.milia:vt tria compleri voluerit:quo numero significat perfectio vt meminerit qsquis hoc fa cit:perfectam se implere.iustitiam:ꝓpter quod z trib⁹ exē plis hoc ꝓceptum insinuauit.z in hoc tertio exemplo sim plo duplū addit:vt triplum cōpleat. Uel ter hoc accipitur q̄ in ꝓcipiendo tanq̄ tolerabilius incipiēs paulatiz creue rit.nam ꝓmo ꝑberi voluit alteram maxillam cuz fuerit de xtra percussa:vt minus pferre paratus sis:q̄ ꝓtulisti. Deī de illi q tunicā vult tollere iubet z pallium dimitti:vel ve stimentū ſm aliam lr̄am:qō aut tantundē ē:aut nō multo amplius. Tertio ō mille passibus quib⁹ addenda dicit duo milia vsq̄ ad duplū pducit. Sz qñ pax ē non nocere:nisi z beneficiū pstes:ꝓficiūgit z dicit. Qui aūt petit a te da ei. CHRY.sup matth. Quia diuitie nostre nō sūt:sz dei. Deus.n.dispēsatores diuitiaz suaz voluit eē nos non do minos. HIERO. Sed si ō elemosynis tñ dictuz intelli gem⁹?:ī pluribus pauperib⁹ hoc stare nō pōt:sz vt diuites si semp dederint sen.q̄ dare nō poterūt. AVGV.in ser.do. Dicit ergo:Omni petēti da:nō oīa petēti:vt id des:qō dare honeste potes z iuste. Quid.n.si pecuniā petat:qz innocen tē conet opprimere:qd si stupzū petat? Danduz ē q̄ quod nec tibi nec alteri noceat:q̄tū ab homine credi pōt:z cū ne gaueris qō petit:iudicāda ē iustitia vt ñ eū inanē dimittas: z aliquādo meli⁹ aligd dabis cū petētē iniuste coerceris.

AVGV.ad vincen. Utilius.n.esurienti panis tollit:si ō cibo securus iustitiam negligat:q̄ esurienti panis frāgit: vt vi iniustitie seductus acquiescat. HIERO.Pōt enī itelli gi ō pecunia doctrie q̄ nūq̄ deficit:sz q̄to plus dat: tanto amplius duplicat. AVGV.Qō aūt ait.Et volēti mutua ri a te ne auertaris:ad aīum referendum est.hilarē.n.dato rez diligit de⁹. Mutuat autē omnis qui accipit:ēt si ipe nō soluturꝰ sit:qz mīsericordibus de⁹ pla restituit.a.t si nō pla cet accipe mutuātē nisi eū q accipit redditur⁹:itelligēdū ē dñm ipa duo gña pstandi eē ꝓplexuz.nā aut de manus aut reddituro cōmēdamus. Recte g̃ ad hoc beneficy gen⁹ hoz tādo dic. Ne auertaris.i.ne ꝓpterea volu tatē alienes: q̄si de⁹ ñ redditur⁹ sit:cū homo reddiderit. ci .n.ex ꝓcepto dei facis:infructuosum eē nō potest. CHRY.sup matth. Er go iubet nos xps mutuū dare:nō tñ sub vsuris:qz q̄ sic dat non sua dat:sed aliena tollit.ō vno vinculo soluit:z multis alligat:z nō ꝓpter dei iustitia dat:sed ꝓpter ꝓximum lucrū. Similis ē ēt pecunia vsuraria aspidis morsui.nā sicut vene num aspidis latenter oīa membra corrumpit:sic vsura oēs facultates cōuertit in debitū. AVGV.ad marcel. Obji ciunt aūt qdam q̄ hec xp̄i doctrina reipublice mozib⁹ nul la ex parte cōueniat.nā qs ingunt tolli sibi ab hoste aligd patiat?: vel romane ꝓuincie depdatoribus nō mala velit belli iure rependere. Sunt aūt ista ꝓcepta patientie semp in cordis ꝓparatione retinenda:ipsaqz beniuolentia ne red dat malū ꝓ malo semp in voluntate complenda est. Agen da sunt aūt multa ēt cum inuitis benigna quadaz asperita te plectētis:ac per hoc fi terrena respublica. precepta xpia na custodiat:z ipa bella sine beniuolentia non gerentur:vt ad ipietatis iustitieq̄ pacatam societatem victis facilius

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝑsulatur.nã cui licẽtia ĩiqtatis eripiꝫ vtiliter vincit:qm nihil ẽ infelicius facilitate peccantiũ:q̃ penalis nutritur ĩ punitas:ꝛ mala volũtas velut hostis ĩteriꝰ roborat.

¶ Audistis quia dictũ ẽ:diliges proximum tuũ: ꝛ odio habebis inimicũ tuum. Ego autem dico vobis:diligite inimicos vestros: bñfacite his q̃ oderunt vos:ꝛ orate pro persequentibus ꝛ ca lumniãtib⁹ vos: vt sitis filij patris vestri qui i ce lis est: qui solẽ suũ oriri facit super bonos ⁊ ma los:ꝛ pluit super iustos ꝛ iniustos. Si enim dili gitis eos qui vos diligunt:quam mercedẽ habe bitis? Nonne ꝛ publicani hoc faciunt? Et si sa lutaueritis fratres vestros tantũ: qd ampli⁹ faci tis? Nõne ꝛ ethnici hoc faciũt. Estote ergo vos pfecti:sicut ꝛ pater vester celestis perfectus est.

GLO. Docuit dñs supra iniuriã iferẽti nõ eẽ resistẽdu: ſz ad plura pferẽda paratũ eẽ:nũc ãt vlteri⁹ docet iniuriã iferẽtib⁹ ipendẽdũ eẽ charitatis affectũ sil ꝛ effectũ. Et cũ ꝑmissa ad cõplemẽtũ iusticie legis ptineãt: conueniẽter hoc vltimũ ptinet ad ipletionem charitatis:q̃ ꝑm aplm̃ ẽ legis plenitudo. Dicit ergo: Audistis qa dictũ ẽ:diliges ꝓximũ. tuũ. AVGV. ĩ ꝑmo de doc. xp̃ia. Oꝛ nullũ hoiem exce pit:q̃ ꝑcepit ꝓximũ diligere:dñs ĩ parabola sc̃i iuui relicti oñdit dicẽs ꝓximũ q̃ erga illũ extitit misericors: vt cũ itel ligam⁹ ꝓximũ cui exhibẽdũ eẽt misericordie officiũ:si idi geret:qñ nulli negandũ eẽ quis nõ videat:dño dicẽte: Nõ facite bis q̃ oderũt vos. AVGV. de ser. do. i mõte: Ora dũ ãt eẽ i pharisẽozũ iusticia:q̃ ad legẽ veterẽ ptineret:hic ĩtelligiꝫ q̃ multi ẽt eos a gb⁹ dilig̃i oderũt. Ascẽdit ergo aliquẽ gradũ:q̃ ꝓximũ diligit:q̃uis adhuc oderit inimicũ. vñ ad hũc designãdũ sũ̃mitur:Et odio hẽbis inimicũ tuũ. Que vox nõ ẽ accipiẽda vt iubẽtis iusto:ſz ꝑmittꝫ is infir mo. AVGV. ꝓtra faustũ: Quero ãt a manicheis ur ꝓpri um velint eẽ legis moysi qõ dictũ ẽ antigs:oderis inimicũ tuũ:an ꝛ paul⁹ nõ dixit hoies quosdã deo odibiles? Querẽ dũ ẽ ergo quõ ĩtelligaꝫ exẽplo dei cui dixit paul⁹ quosdam odibiles odio hũdos inimicos:et rursus exẽplo dei q̃ fit solẽ suũ oriri sup bonos ꝛ malos diligẽdos inimicos? Dec itaq̃ regula ẽ qua ꝛ oderim⁹ inimicũ ꝓpter id qd ĩ eo malũ ẽ.i. inigtatẽ:ꝛ diligam⁹ inimicũ ꝓpter id qõ ĩ eo bonũ ẽ.i. rõ nalem creatũrã. Audito igr̃ ⁊ nõ ĩtellecto qõ antigs dictũ erat:Oderis inimicũ tuũ. ferebant hoies ĩ hois odiũ:cũ nõ deberẽt odire nisi vitiũ. Dos q̃ corrigit dñs cũ subdit:ego ãt dico vobis:diligite inimicos vestros, vt q̃ iã dixerat: Nõ veni soluere legẽ ſz iplere:ꝓcipiẽdo vtiq̃ vt diligamus inimicos:coget nos ĩtelligere quõ possem⁹ vnũ eundẽq̃ hoiem odisse ꝓpter culpam:ꝛ diligere propter naturam.

GLO. Sed sciẽdũ ẽ in toto corꝑe legis non eẽ scriptum: Odio hẽbis inimicũ tuũ:sed hoc dr̃ q̃tũ ad traditionẽ sc̃ri barũ:gbus visũ ẽ hoc ad tempus dñs ꝑcepit filijs isrl̃ ꝓseq̃ inimicos suos:ꝛ delere amalech de sub celo. CHRY. sup matth. Sicẽ ãt qõ dictũ ẽ: Nõ ꝓcupisces. nõ dictũ est ad carnẽ sed ad aĩam:sic ꝛ ĩ hoc loco:caro qdẽ inimicũ suũ dili gere nõ põt:aĩa aũt põt:qz dilectio vel odiũ carnis in sensu ẽ:aĩe vero ĩ ĩtellectu. Qñ ergo nocemur ab aliquo:ꝛ si senti mus odiũ:nõ tñ exeq̃ volum⁹:cognosce qz caro nr̃a odit ini micũ:aĩa vero diligit. GREGO. xxi. moza. Inimici ãt di lectio tũc veraciter custodit̃:cũ nõ de profectu deycimur: nec de ruĩa illi⁹ letamur. Nõ. n. amat aliqs quẽ nõ vult eẽ meliorẽ:cũ qz ſtãtẽ voto ꝓseq̃t:quẽ cecidisse gratulat̃. Euc nire tñ plerũq̃ solet:vt non amissa charitate ꝛ inimici nos ruĩa letificet:ꝛ rursũ ei⁹ glĩa sine ĩuidie culpa cõtristet:cũ ꝛ ruẽte eo quosdã bene erigi credim⁹:ꝛ ꝓficiẽte illo plerosq̃ iniuste oppr̃imi timeam⁹. Sz ad hoc seruãdũ ẽ discretiõis examẽ:ne cũ nr̃a odia exequmur:fallamur sub specie vtili tatis aliene. Oportet etiã pẽsare qd debem⁹ ruine pctoris ⁊ qd iustici⁹ feriẽtis. nã cũ puersus quenq̃ oĩpotẽs pcutit: ꝛ cõgaudẽ ẽ iusticie iudicis:ꝛ cõdolẽdũ miserie pcũtis.

GLO. Cũ aũt sũt cõtra ecclesiã trib⁹ modis ei aduersã tur:odio:vꝫ cruciatu corꝑis: ecõtra diligit. vñ dr̃: Diligi te inimicos vr̃os:bñfacite ꝛc̃. vñ seq̃t: Bñfacite his q̃ ode rũt vos. vñ seq̃t: Et orate ꝓ psequẽ. ꝛ cal. vos. HIERO. Multi ꝑcepta dĩ ibecillitate sua:nõ scõꝫ viribꝰ estimãtes ĩpossibilia put̃ãt eẽ q̃ ꝑcepta sũt:ꝛ dicũt sufficere virtutib⁹: nõ odisse inimicos. cetꝛ diligere pl⁹ ꝑcipi q̃ humana nã tura. Sciẽdũ ẽ ergo charitatẽ nõ ĩpossibilia ꝑcipere: ſz pfe cta q̃ fecit dauid in saul ꝛ absalon. Stephanus quoq̃ mar tyr ꝓ lapidãtib⁹ deꝑcatus est. Et paul⁹ anathema cupit ẽ se ꝓ psecutoribus suis. Doc aũt iesus ꝛ docuit ꝛ fecit dicẽs: ꝓr ignosce illis. AVGV. in encheridion. Sz pfectoꝛ sunt ista filioꝝ dei:quo qdẽ se dz ois fidelis extẽdere ꝛ bu manũ aĩum ad hũc affectũ oꝛãdo deũ: secũq̃ luctãdo pdu cere. Cũ hoc tã magnũ bonũ tãte multitudinis nõ ẽ quan tã credim⁹ exaudiri:cũ in oꝛone dr̃: Dimitte nobis debita nr̃a: sicut ꝛ nos di. debi. nr̃is AVGV. de ser. do. in mõ te: Qua ãt h̃ qõ q̃ hunc ꝑcepto dñi quo nos hortat̃ orare ꝓ inimicis:multe alie scripture ptes videnť aduerse: qz in ꝓ phetis iueniunt multe imꝑcatiões aduersus inimicos: vt ẽ illud: Fiãt filij eiꝰ pupilli. Sz sciẽdũ q̃ ꝓphete solẽt figu ra imꝑcantis futura ꝑdicere. Sz illud magis mouet qõ di cit ioãnes: Est ãt pctm̃ ad mortẽ nõ ꝓ illo dico vt oret gs: apte. n. oñdit eẽ aliquos frẽs ꝓ gbus orar̃ nob nõ ꝑcipit: ꝓ hoc qõ ꝓmittit: Sigs scit peccar frẽm suũ ꝛc. cũ dñs ẽt ꝓ ꝓ secutoribꝰ nos iubeat orare. Nec ista qõ solui põt nisi fatea mur aliqua pcta eẽ in fratribꝰ q̃ inimicoꝝ psecutione sunt grauiora. Nã ꝛ stephan⁹ orat ꝓ eis a gbus lapidat̃: qz nõ dum christo crediderãt. Et aplus paulus nõ orat ꝓ alexã dro qz frater erat:ꝛ per iuidentia fraternitatẽ oppugnãdo peccauerat. ꝓ quo ãt nõ oras:iã nõ ꝓtra illũ oras. Sed qd agimus de bis cõtra quos oratũ a sãctis accipim⁹ nõ vt cozrigerent:nã hoc mõ ꝓ ipsis poti⁹ oratũ ẽ. sed ad illã vlti mã dãnationẽ nõ sic cõtra dñi traditoꝛ ꝓ ꝓphetã: nã illa ꝑdictio futuroꝝ nõ optatio supplicꝫ fuit. Sz sic in apocaly psi legim⁹ martyres orar̃ vt vindicent̃: ſz hinc nõ oportet moueri. Quis. n. audeat affirmare vtꝝ ꝓtra ipsos hoies: an ꝓtra regnum pcti petierit? Nã ipa ꝛ iusticie ꝛ misericordie vindicta martyrũ vt cuertat̃ regnũ pcti: quo regnãte tãta ꝓpessi sũt. destruit̃ aũt partim cozrectõe hoium: partim dã natiõe psecutis in pctõ. Nõne tibi videt̃ paulus in scipso stephanũ vindicasse cũ dicit: Lastigo coꝛp meũ: ꝛ i seruitu tẽ redigo? AVGV. de quest. no. ꝛ ve. testa. Uel aĩe occi soꝝ clamãt vidicari se postulãtes: sic̃ sanguis abel clamauit de terra nõ voce ſz rõne. Nã ꝛ op⁹ opificẽ laudare dr̃ ꝓ hoc ipsũ q̃ videtẽ se oblectat. nõ enim tã ipatiẽtes sũt sancti vt vrgeãt fieri qõ sciũt expe ꝑfinito futurũ CHRY. i bo. Uide aũt quot grad⁹ ascendit:ꝛ qualiter nos in ipsaꝫ virtu tis vertice statuit. ꝓim⁹ grad⁹ est: non incipere in iusticia: secund⁹ eẽlẽ non vindicari: terti⁹ non facere vexanti que quis passus est: quart⁹ exponere seipsum ad patiendũ ma la: quint⁹ ampli⁹ se tribuere q̃ ille vult qui fecit mala: sext⁹ non odio habere eum qui hoc operatur: septimus diligere: octauus benefacere: nonus ꝓ ipso orare. Et quia ma gnum erat preceptũ. ꝑclarũ ꝓmiũ subdit: scilicet fieri simi les deo. vnde dicit: Ut sitis filij patris vestri qui est in ce lis. AVGV. Sigs. n. ꝑcepta dĩ custodiat: filiꝰ dĩ efficit: ergo non in natura filius est: hic scilz de quo loquitur sed arbitrio suo. AVGV. de ser. do. in mõte: Ex illa autem regula intelligendum est qõ hic dicit̃: qua ꝛ ioannes dicit: Dedit eis potestatem filios dei fieri. Unus enim naturali

ter filiꝰ est: nos aũt ptãte accepta efficimur filij inquantũ illa q̃ ab eo ꝓcipiũt ꝑmur. Itaq̃ nõ ait: Facite ista qz estis filij: ſz facite ista vt sitis filij. Cũ aũt ad hoc vos vocat: ad similitudinẽ suã vocat. vñ sequit̃: Qui solẽ suũ facit oriri sup bonos ꝛ malos:ꝛ pluit sup iustos ꝛ iniustos. Põt aũt p solẽ ĩtelligi nõ ista visibilis: ſz ille de quo dr̃: Uobis q̃ time tis nomẽ dñi: orieť sol iusticie: ꝛ pluuiã irrigatio doctrie veritatis qa ꝛ bonis ꝛ malis apparuit ꝛ euãgelizat⁹ est xp̃s.

HYLA. Uel in baptismi ꝛ sacro tribuit solẽ ꝛ pluuiã. AVGV. Uel põt accipi sol iste visibilis ꝛ pluuia q̃ fructꝰ gignunt̃: qz iniqui i libro sapie plãgũt: Sol nõ oꝛtus ẽ nobis. Et ꝏ pluuia spirituali dr̃: Mãdabo nubib⁹ meis ne pluant sup eã. Sed siue hoc siue illud: magna dei bonitate fit q̃ nobis imitãda ꝓcipit: nõ ait: solũ a... Qui facit solẽ ori. ſz addidit: Suũ. i. quẽ ipe fecit vt bñ admoneremur quã ta liberalitate ex ꝓcepto eius prestare debem⁹: qõ nõ crea mus ſz ex munerib⁹ eiꝰ accipim⁹. VAGV. cõtra vincẽ tiũ: Sz sic̃ ista dona ei⁹ laudam⁹: ita etiã flagella ĩ eos quos diligit cogitem⁹. vñ nõ oĩs q̃ pcit: amic⁹ ẽ: nec oĩs q̃ verberat inimic⁹. Meli⁹ ẽ. n. cũ seueritate diligere q̃ cũ lenitate de cipe. CHRY. sup matthe. Caute aũt dixit: Sup iustos ꝛ iniustos: nõ sup iustos vt iniustos: quia oĩa bona deus: non ꝓpter hoies dat: ſz ꝓpter scõs: sic̃ ꝛ flagella ꝓpter ꝓfectores: ſz in bonis nõ sepat pctores a iustis: ne desperẽt: nec in ma lis iustos a pctoribꝰ ne glorient. Maxime cũ malis bona nõ ꝑsint q̃ male viuẽtes ad ꝑiudiciũ suũ ꝓcipiũt nec bonis mala noceãt: ſz magis ꝑsint ad iusticie lucrũ. AVGV. in. li. i. ꝏ ci. dei. Nã bon⁹ tpalib⁹ bonis nõ extollit̃: nec ma lis frãgit̃. Mal⁹ ãt iõ buiusmõi felicitate punit̃: qz felicita te corꝛũpit̃. Uel iõ ista tpalia bona ꝛ mala vtrisq̃ voluit esse cõia: vt nec bona cupidi⁹ appetant̃: q̃ mali bẽe cernunt̃: nec mala turpiter euitent̃: gb⁹ ꝛ boni afficiunt̃. GLO. Amare ãt amãtẽ nature ẽ: inimicũ vo amare ẽ charitatis: ꝛ iõ sequit̃: Si. n. diligitis eos q̃ vos diligunt: quã mercedẽ hẽbitis. s. i celo? nullã. de bis. n. dr̃: Recepistis mer. vr̃am. Sed tñ hec oportet facere: ꝛ illa ñ omittẽre. RABA. Si ergo pctores erga dilectores suos versa vice volũt esse bñ fici: multo magis vos maiozis dilectiõis signũ amplecti de betis: et nõ amãtes. vñ seq̃t: Nõne ꝛ publicani hoc faciũt. i. q̃ publica vectigalia exigũt: vel q̃ publica negocia seculi vel lucra sectantur? GLO. Si vo ꝓ bis tñ ozaueris: qui aliqua affinitate vobis ꝏiũcti sũt: qd ampli⁹ hz beneficium vr̃m q̃ infideliũ? vñ sequit̃: Et si saluta. frẽs ve. tãtũ. quid amplius facietis? Salutatio. n. ẽ quedam spẽs oꝛonis. Nõ ne ethnici hoc faciũt? RABA. i. gẽtiles: nam ethnos gre ce latine gẽs dr̃: q̃ tales sunt vt fuerunt geniti. s. sub pctõ.

REMI. Quia vo ꝑfectio dilectiõis vltra dilectionem ini micoꝝ non põt ꝓcedere. iõ posteq̃ dñs precepit diligere ini micos: subiunxit: Estote ergo ꝛ vos ꝑfecti: sicut ꝛ pr̃ vester celestis ꝑfectus ẽ. Ipse quidẽ ꝑfectus ẽ vt oĩpotẽs: hõ autẽ vt ab oĩpotẽte adiutus. nã sic̃ q̃ñq̃ in scripturis ꝓveritate ꝛ equalitate accipiť: vt ibi: Sicut fui cuꝫ moyse ita ero ꝛ te cum. aliquando autem ꝓ similitudine vt hic. CHRY. sup matthe. Sic̃. n. filij carnales similãt pres in aliquo coꝛ poris signo: ita filij spirituales deuꝫ in sanctitate.

¶ Attẽdite ne iusticiã vestrã faciatis coram hominibus vt videamini ab eis: alioquin mercedẽ nõ habebitis apud patrẽ vestrũ qui i celis est.

GLO. Posteq̃ christ⁹ legẽ quãtum ad ꝑcepta impleuit: incipit nũc eã adiplere quãtũ ad ꝓmissa vt ꝓ celesti merce de ꝑceptis dei faciamus: non ꝓ terrenis que lex promitte bat. Oĩa autem terrena ad duo potissima reducuntur. s. ad humanã glozią: ꝛ ad terrenoꝝ affluentią: quorum vtrunq̃ in lege ꝓmissũ eẽ videť. De gloria. n. dicit̃ i deutro. Faciet te dñs excelsiorẽ cunctis gẽtib⁹ q̃ versantur in terra. De af fluẽtia vero tpaliũ ibidẽ subditur: Abũdare te faciet dñs i oĩbus bonis. ꝛ ideo domin⁹ hec duo ab intẽtione fideliũ ex cludit. s. gloziã ꝛ terrenoꝝ affluẽtiã. Sz sciẽdũ q̃ appetitus glozie ꝓpriq̃ ẽ virtuti. CHRY. sup matth. Ubi. n. res agit̃ glozioſa: ibi facili⁹ inuenit locũ gloziatiõis occasio: ꝛ iõ intẽtionẽ glozie ꝓmo dñs excludit. Pre oĩbus. n. vitys car nalibus piculiosi⁹ hoc eẽ i hoib⁹ ĩtellexit. cũ. n. oĩa mala ser nos diaboli vexẽt: cõcupiscẽtia vane glozie magis vexat ser nos dei q̃s suos diaboli. AVGV. i li. de sen. ꝓspe. Quas etiã vires nocẽdi habeat humane gle amor: nõ sentit nisi q ei be⁹ũ idixerit: qz etsi cuiq̃ facile ẽ laudẽ nõ cupe dũ nega tur: difficile tñ ẽ ea nõ delectari cũ offert̃. CHRY. super matth. Intuere aũt q̃liter incepit velut de fera aliq̃ diffici le cognita disputãs: ꝛ apta furari cũ q nõ valde vigilat: Oc culte enim ĩgreditur oĩa que ĩtus sunt ĩsensibiliter aufert.

CHRY. in ho. Et iõ hoc cautius cauẽdũ mãdat dicens: Attẽdite ne iusticiã vr̃am faciatis cozã hoibus. Loz ãt nr̃m attẽdere debem⁹: iuuisibilis. n. eꝰ serpẽs qui obseruare iube mur: ꝛ latenter ĩgredit̃ ꝛ seducit. sed in corde mũdo si surre ptio inimici successerit: mox hõ iust⁹ discernit: qz spiritu alie no pulsat̃. Si ãt coz fuerit inigtatib⁹ plenũ: suggestione dia boli nõ facile ĩtelligit. ꝛ iõ ꝓmisit: Ne irascaris: Ne cõcupi scas cẽ. qz q malis istis subiect⁹ ẽ: coz suũ ñ põt attẽdere. Sz quõ põt fieri vt ñ cozã hoib⁹ elemosynã faciam⁹? aut si fiat quõ nõ scientes? Si. n. pñte aliquo occurrerit paup: quõ dabiť ei absconse: ſz educẽdo eũ in secreto videt̃ qz dat̃. Sz ꝏsidera qz ñ dixit: Ne tñ cozã hoib⁹ faciatis. ſz addidit: Ut videamini ab eis. Qui g̃ nõ iõ facit vt ab hoibus videat̃: et si cozã hoibus fecerit: non tñ cozã hoibus feciss̃e videť. qui en... n aliqd facit ꝓpter deum: neminẽ vidit in corde suo nisi deũ: ꝓpter quẽ facit: sic̃ artifex eum semp hz pre oculis: qui sibi opus faciẽdũ cõmisit. GREGO. Si ergo dantis glo riã querimus: ꝛ publicat... nr̃a opera in ꝏspectu illius occul ta seruam⁹? si vero ꝓ boc nostrã laudẽ conspicim⁹: foras ab ei⁹ conspectu iam fusa sunt: etiã si a multis ignorent̃. ſz val de ꝑfect... rum ẽ sic ostẽso ope actoris gloziã q̃rere: vt de illa ta laud... ꝑuata nesciãt exultatõe gaudere: quã ifirmi q: ꝑfe cte ꝓtẽnẽdo non supant: necesse est vt bonũ qõ opantur ab scondant. AVGV. de ser. do. in monte. Jn hoc vero q: di cit: Ut videami ab eis. nihil addẽs: apparet hoc eũ ꝓhibuiss̃e, ẽ ibi finem nr̃i ꝓpositi collocemus. nam ꝛ apls qui dicit: Si adhuc hoibus placerẽ: christi seru⁹ nõ essem. Alio loco dicit: Ego oibus per oĩa placeo. Quod non ideo facit: vt pla ceret hoibus: sed deo: ad cuius amozem coꝛda hoium vole bat conuertere ex eo quod eis placebat: Sicut ... nõ absurde loqr̃eť q̃ diceret: Jn hoc ope quo nauẽ q̃ro: nõ nauẽ q̃ro. ſz patriã. AVGV. de sermo. do. Dic̃ aũt: Ut videamini ab eis. qz sunt qdã q̃ sic faciũt iusticiã coꝛda hoibus vt non vide antur ab eis: sed vt ipsa opera videanť: ꝛ g̃rificeť pr̃ qui in celis ẽ: nõ enim suaꝫ iusticiã deputãt: ſz ei⁹ ... i⁹ fide viuunt.

AVGV. de ser. do. in monte: Jn hoc etiã qõ ad... it: Alio quin mercedez non habebitis apud patrẽ vestrũ q̃ in celis est: nihil aliud demõstrat: nisi illud nos cauere oportere ne humanam laudẽ pro nostroꝝ operuꝫ mercede queramus.

CHRY. sup matth. Quid aũt a deo recipies: qui deo ni hil dediſti? Nã quod ꝓpter deũ fit: deo datur: ꝛ ab eo recipi tur. quod aũt ꝓpter hoies fit: in ventos effundit̃. Que ẽ aũt sapia res dare ꝛ verba vacua cõparare: ꝛ mercedez dei con tẽnere? Uel illũ aspice a quo laudez expectas: qui te ꝓpter deũ facere putat: alioquin vituperaret te magis. Ille aũt q̃ plena qdẽ voluntate ꝓpter hoies facit: ille ꝓpter hoies fe cisse videť. Si aũt q̃ alicui⁹ coz cogitatio vana ascẽdit desi derans hoibus apparere: aĩa autem intelligẽs contradicit: ille nõ ꝓpter hoiez feciss̃e videť: quia quod cogitauit passio carnis est: quod eligit iudicium anime.

¶ Cuꝝ ergo facis elemosynam: noli tuba canere

Universidad de Deusto
Biblioteca

ante te: sicut hypocrite faciũt in synagogis ⁊ vicis vt honorificẽtur ab hominibus. Amen dico vobis receperũt mercedem suam. Te autẽ faciẽte elemosyna: nesciat sinistra tua qđ faciat dextera tua: vt sit elemosyna tua in abscondito: ⁊ pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi.

AVGV. de ser. do in mõte. Hnãliter supra dñs iustitiã nostauit cũ dixit: Attẽdite ne iustitiã vram ꝛc. nũc ãt p partes exegtur. CHRY. sup mat. Ponit. ãt tria fortia bona .s. elemosynã: oratiõnẽ: ⁊ ieiuniũ ⁊tra tria mala: ad fus q̃ dñs tẽtationis bellũ suscepit: pugnauit. n. p nobis cõtra gulã i heremo: cõtrã auariciã supra montẽ: contra vanã gloriã supra tẽplũ. Est ergo elemosyna q̃ dispergit: cõtra auaritiã q̃ ꝯgregat: iciuniũ ⁊tra gulã: qz ẽ ei cõtrariũ: oro vo cõtra vanã gloriã: qz cũ oẽ malũ ex malo nascatur: sola vana gloria de bono ꝓcedit: iõ nõ destruit p bonũ: sz magis nutritur. nullũ ergo ꝓ medium ꝓ ẽ ⁊tra vanã gloriã nisi oratio sola. AMBRO. Dis aũt snia discipline christiane ĩ misericordia ⁊ pietate ẽ: ⁊ iõ ab elemosyna incipit dicẽs: Cũ ergo facis elemosynã noli tuba canere añ te. GLO. Tuba aũt ẽ ois actus vel sermo p quẽ opis iactãtia demõstrat: puta q facit elemosynã qñ aliquẽ videt pñtem: vel intercedente aliquo: aut honestiori psone q̃ pot retribuere: als ãt nou facit. Sz et si ĩ loco secreto fecerit: eo pp to vt laudabilis videatur: tuba ẽ. AVGV. Sic g̃ qđ dic: No uba canere añ te: ad hoc respic qđ supi ait: Attẽdite ne iustitiã vrã⁊ faciatis co. ho. HIERO. Qui ãt tuba canit elemosynã faciẽs hypocrita ẽ. Et ideo subdit: Sic hypocrite faciũt. DO. Nomẽ hypocrite tractũ ẽ a specie oꝛ q ĩ spectaculo tecta facie icedũt distiguẽtes vultũ vario colore: vt ad pso ne quã similant colorẽ pueniãt: m specie viri: mõ ĩ feie vt fallãt populũ dũ in ludis agũt. AVGV. de ser. do in mõte: Sic ergo hypocrite. i. nlatores tãq̃ imitatores psonarũ aliaꝛ agũt ptes illi qđ nõ sũt. nõ. n. q agit ptes amẽonis: ve ipse: sz similat eum: sic ⁊ ī eccleslis ī oi vita humana gsgs se vult videri qđ nõ ẽ: hypocrita ẽ. Similat. n. se iustũ ⁊ ñ exhibet: q totũ fructũ ĩ laude hoium ponit. GLO. Et iõ subdit loca publica cũ dicit: In synagogis ⁊ vicis. Et finẽ in tẽtũ cũ subdit: Ut honorificẽt ab hoib⁹. GREGO. xpi moza. Sciẽdũ vo ẽ q̃ sũt nõnulli: q ⁊ sctitatis habitũ tenet: ⁊ pfectiõis meritũ exeq nõ valẽt: quos nequaquã credẽdũ ẽ iter hypocritaꝛ numeꝛ currere: qz aliud ẽ ifirmitate: aliud callida nulatioe peccare. AVGV. de ser. do in mõte. Tales aũt q simulatiõe peccant: ab ispectoꝛe cordis deo mercedẽ nõ capiũt: nisi fallacie suppliciũ ⁊ iõ subdit: Amẽ dico vobis ceperũt mercedẽ suã. HIERO. Nõ dimercedẽ: sz suã. Laudati. n. sũt ab hoib⁹: quoꝛ cã exercuere virtutes. AVGV de ser. do in mõte: Hoc ãt respicit ad illõ qđ supra posuit: Aliogn mercedẽ nõ hẽbitis apũd pꝛem vrm Sic g̃ no quõ illi elemosynã facias: sz quõ faciẽda sit iubet conueniẽter cũ dic: Te autẽ faciẽte ele. nes. sini. tua: qđ fadext. tua. CHRY. in ho. p supabũdãtiã dr: ac si dicat: Si possibile est teipsum ignorare: ⁊ ipsas manus latere possibile esset studiosissimum est tibi. CHRY. sup mat. Apli aũt interptant in li. canonũ sic: Dextera est ppls christian⁹: q ẽ ad dexterã christi. Sinistra autem ẽ ois ppls qui est ad sinistrã. Hoc ergo dicit ne christião elemosynã faciẽte q̃ est dextera infidelis aspiciat qui ẽ sinistra. AVGV. de . do. in monte: Sed fm hoc videbit nulla esse culpa velle placere fidelib⁹: cũ tamẽ in quoꝛũlibet hoium laudẽ finẽ boni opis stituere phibeamur. Ut autẽ te imitentur quibus facta tua placuerit nõ tñ fidelibus: sed etiã infidelibus exhibenduꝛ ẽ. Si aũt vt aly dicũt: sinistrã inimicum putaueris: vt nesciat inimicus tuus cũ elemosynam facis: cur ipse dñs iuimicis iudeis circunstãtibus misericorditer sanauit hoies: Deide quõ cũ ipso inimico faciem⁹: vt illud ipleam⁹ pceptũ: Si esurierit inimic⁹ tu⁹ ciba illum. Tertia opinio ẽ ridẽda eoꝛ q dicũt: sinistre noie vꝛoẽ significari: vt qñ in familiari tenaciores pecuniaꝛ solẽt eẽ femine: lateat eas aliqđ viris alienis ipendũt ꝓpter domesticas lites. Nõ aũt solis viris hoc pceptũ datũ ẽ: sz ẽt feminis. cui ergo sinist. iubet femina occultare op⁹ misericordie suean ẽt vir sinistra erit fem qđ si qsqiã putat: cũ pceptũ sit talib⁹ vt se inuicẽ bonis mozib⁹ lucrificãt: nõ sibi debẽt occultaꝛ bona ona sua: nec furta facienda sũt vt pmereaꝛ de⁹ q̃ si occultat ẽ aliqđ q̃diu alteri⁹ infirmitas id equo aio nõ pot sustinere: q̃uis nõ illicite fiat: nõ tũ femia p sinistrã ignificari facile paret ꝯ capituli significatiõe. Et etiã quã sinistrã vocet: qđ. n. in hypocritis culpatũ ẽ: q. s. laudes boium q̃rũt: hoc tu facere vetaris. q̃ꝓpter sinistra videt significare ỏlectationẽ laudis: ỏxtera ãt significat itẽtionẽ implẽdi pcepta diuĩa. Cũ ergo ꝓscientie faciẽtis elemosynã miscet se appetito laudis bũane: fit sinistra ꝓscia dextre. Nesciat ergo sinistra. i. nõ se misceat cõsciẽtie tue laudis bumane appetitio. Dñs ãt nr multo magis phibet solã sinistrã in nob oparĩ: q̃ eã misceri opib⁹ dextre. Quo ãt fine hoc dixerit: oñ cũ subdit: Ut sit elemosyna vra ĩ abscõdito. i. ipa bona ꝓscia: q̃ bumãis oculis demõstrari nõ pot: nec verbis aperiri q̃ndoqđ multi multa mẽtiunt. Sufficit ãt tibi ad pmerendũ pmiũ ipsa cõsciẽtia: si ab eo expectas pmiũ: q solus ꝓscie ispector ẽ. Et hoc ẽ qđ subdit: Et pr tu⁹ q vi. in abscon. reddet tibi. Multa latina exẽplaria hñt: Reddet tibi palã. CHRY. sup matth. Impossibile ẽ. n. vt op⁹ bonuz hois in abscõdito dimittat de⁹: sz in hoc seculo manifestat ⁊ illo glorificat: qz glia dei ẽ: sic ⁊ diabol⁹ manifestat malũ: ĩ quo malicie ei⁹ virt⁹ oñdit. Propꝛie ãt publicat de⁹ oẽ bonũ in scło illo: cui⁹ bona nõ sũt cõia bonis ⁊ malis. Iõ cuicũ qz illic bñfecerit de⁹: manifestũ ẽ: qz p mercede iusticie sue meruit iliud. Merces ãt iustitie in hoc scło manifesta nõ ẽ: qa hic nõ solũ boni sz etiã mali sunt diuites. AVGV. de ser. do. in mõte: Sz in grecis exẽplarib⁹ q̃ ppria sũt nõ iuenimus Palam. CHRY. in homi. Si ergo vis habere inspectores eorum q̃ facis: ecce babes nõ solum angelos aut archangelos: sed deum vniuersoꝛ.

CA. VI.

CUm oratis non eritis sicut hypocrite q amãt ĩ synagogis ⁊ ĩ angulis platearũ stãtes orare: vt videant ab hoib⁹: amẽ dico vobis receperunt mercedẽ sua. Tu aũt cũ oraueris: intra ĩ cubiculũ tuũ. ⁊ clauso ostio tuo ora patrez tuũ ĩ abscondito: ⁊ pater tuus qui videt ĩ abscondito reddet tibi.

CHRY. sup matth. Salomon dicit ante orationem prepara animam tuam. Qõ qdez facit q faciens elemosynam venit ad oronẽ: bona. n. opa excitãt fidẽ cordis ⁊ dãt ꝓfidẽtiã aĩe apud deũ orãdi. Ergo elemosyna ꝓparatio ẽ orationis: ⁊ idẽ dñs post elemosynã cõsequẽter de oratiõe nos istruit.

AVGV. de ser. do. ĩ mõte: Nõ ãt hoc monet nũc vt oremus sz quõ oremꝰ: sic nec supius vt faciam⁹ elemosynã: sz quo aĩo faciam⁹. CHRY. sup matth. Est aũt oratio quasi quoddã spiale tributũ qõ aĩa offert deo de viscerib⁹ suis. Quãto g̃ glorioſioꝛ ẽ tãto cautioꝛ ẽ seruãda: ne ꝓpter boies facta vilescat: ⁊ iõ dicit: Cũ oratis nõ eritis sicut hypocrite.

CHRY. in ho. Hypocritas vocat: qui deum se fingẽtes orare homines circunspiciunt. ⁊ ideo subdit: Qui amant in synagogis orare. CHRY. sup matth. Puto autẽ non ad locũ hoc referriqđ ait dñs: sz ad ꝓpositũ oratis: ĩ quentu. n. fideliũ orare laudabile est: sic dictũ est: In ecclesijs benedi

cite deũ. Qui ergo sic orat vt ab hoibus videaꝛ: nõ deũ aspicit sz hoies. ⁊ ideo quãtũ ad ꝓpositũ suũ ĩ synagoga orat. Cuius aũt oratis mẽs solũ aspicit deũ: quãuis ĩ synagoga oret: tñ apud se in secreto videt orare. Sequit: Et in ãgulis platearuꝛ: vt videãtur abscõse orare: Et sic duplr laud. ⁊ qz orat: ⁊ qz abscõse orat. GLO. Ut ãguli plateaꝛ sũt vbi via p trãsuersum vie ducit: ⁊ q̃driuiũ reddit. CHRY sup matth. Eo ergo ꝓpositio in cõuẽtu vetat orare vt a cõuentu videaꝛ vñ subdit: Ut videanꝰ ab hoib⁹. Oras ergo nibil nouum faciat qđ aspiciãt hoies: vel clamãdo vel pectus pcutiẽdo vel man⁹ extẽdẽdo. AVGV. ỏ ser. do. Nõ aũt videri ab hoib⁹ nefas ẽ: sz iõ hoc ageꝛ vt ab hoib⁹ videar. CHRY. ĩ ho. Avana. n. glozia vbiqz erui bonũ ẽ: maxime ãt ĩ oꝛone: si. n. in hoc cogitatiõibus circũferimur. ad orandũ igresi fuerim⁹: bãc hñtes egritudinẽ: q̃liter ĩtelligem⁹ ea q̃ a nob dicunt? AVGV. de ser. do. Sic etiã fugiẽdũ est hoium sciẽtiã: si hoc aĩo aliqđ fiat vt fruct⁹ expectẽ placẽdi hoib⁹ vñ subdit: Amẽ dico vob recepunt mercedẽ suã. CHRY. sup matth. Unusqsq3. n. vbi semiat: ibi metit. Uñ g̃ ꝓpter hoies orãt nõ ꝓp deũ: ab hoib⁹ nõ a deo laudãt. CHRY. in ho. Dicit ãt: Receperũt. qz de⁹ retributionẽ que ẽ ab ipo tribuere vellet: illi aũt eã q̃ ẽ ab hoib⁹ vsurpãt. Quo ãt orã dũ sit subiũgit dicẽs: Tu ãt cũ ora. intra in cubi. tuu. ⁊ clauostioora pa. tuũ ĩ abscõdito. HIERO. Hoc simpliciter intellectum erudit auditorem vt vanã orãdi gloziam fugiat.

CHRY. sup matt. Ut nemo sit ibi nisi ille qui orat: ⁊ illum qđ orat. Testis. n. orantẽ grauat: non adiuuat. CYPRI. de oꝛone dñica: In abditis etiam locis orare magis ꝓuenit fidei: vt sciam⁹ dñm vbiqz ẽ ꝓsentẽ ⁊ maiestatis sue plenitudine occulta penetrare. Possum⁹ etiam intelligere ⁊ ostiũ dom⁹ os corꝓis: vt non clamosa voce ozemus deũ: sed tacito corde ꝓpter tria. Primo quia deus nõ voce clamosa pulsandus est: sed consciarecta placandus: qui est cordis auditoꝛ. Secundo quia secretas orationes tuas nõ oꝛ alteꝛ scire: nisi te ⁊ deũ. Tertio qz clamose orãs alteruz iurta te non pmittis orare. EX COLLA. Luz sumo ẽt ẽ orãdũ silẽtio: vt ipos quoqz inimicos nros: q orãtib⁹ nob maxime insidiant: lateat nre petitõis intentio. AVGV. de ser. do. ĩ mõte: Uel p cubicula nra sunt intelligenda corda nra: de qbus dr: Que dicitis in cordib⁹ vris: ⁊ in cubilibus vestris cõpungimini. Ostium est carnalis sensus: foris sunt oia tpalia: q̃ p sensũ cogitatiões nras penetrant: ⁊ turba vanorũ pbantasmatũ orantib⁹ obstrepunt. CYPRI. de oꝛone dñica: Que aũt segnitia est alienari ⁊ capi ineptis cogitationibus ⁊ pphanis cũ dñm deꝓcauerit: q̃si sit aliud qđ magis debeas cogitare q̃ cũ deo loq̃ris. Quõ te audiri a deo postulas: cũ teipsum non audias: hoc est ab hoste nõ cauere: hoc est deũ negligẽtia oronis offendere. AVGV. de ser. dñi: Laudendum ẽ ergo ostium. i. carnali sensui resistendum: vt oratio spiritualis dirigaꝛ ad patrẽ: que sit in intimis cordis vbi orat pater in abscõdito. vnde sequitur: Et pater tuus qui videt in abscõdito reddet tibi. REMI. Et est sensus: Sufficiat tibi vt ille solus nouerit tuam orationem q oĩum corda nouit occulta: qz ipse q est inspector erit exauditoꝛ. CHRY. in ho. Nõ ãt dixit: Gratis dabit sed Reddet tibi. Etenim debitorẽ seipsum tibi constituit.

COrates autem nolite multũ loqui: sicut ethnici faciunt. Putant enĩ q̃ in multiloquio suo exaudiantur. Nolite ergo assimilari eis. Scit enĩ pater vester quid opus sit vobis. anteq̃ petatis eũ.

AVGV. de ser. do. in mõte: Sic hypocritaꝛ ẽ pbere se ethnicoꝛ. i. gẽtilium in multiloquio se putare exaudiri: ⁊ iõ subdit: Orates aũt noli. multũ loqui. EX COLLA. Frequenter enĩz sz breuiter ẽ orãdũ: ne ĩmorãtib⁹ nobis ĩsere re aliqđ nostro cordi insidiatoꝛ possit inimic⁹. AVGV. ad probã. Nõ tamẽ vt gdã putãt: hoc ẽ orare in multiloquio si diuti⁹ oret. Aliud ẽ sermo mult⁹: aliud diuturn⁹ affect⁹. Nã ⁊ de ipso dño scriptũ ẽ: q̃ pnoctauerit in orando: ⁊ pluribus orauerit: vt nobis pberet exẽplũ. Dicunt fratres ĩ egypto crebras gdem habere orationes: sed eas tamẽ breuissimas ⁊ raptim quodãmõ iaculatas: ne illa vigilãter erepta q̃ orãti plimũ ẽ nocaria p pductiores moras beberet itentio: ac per hoc ipsi satis ostẽdunt banc itentionẽ sic eẽ obtundendã si pdurare nõ pot: ita si pdurauerit: non cito esse rupẽ dam ibsit aũt ab oꝛone multã locutio: sz non desit multa pcatio si feruẽs pseuerat itentio: nã multũ loqui est in orãdo rem necessariã superfluis agere verbis. Multũ aũt pcari est cũ quẽ precamur diuturna cordis excitatõe pulsare: nam plerũqz hoc negociũ plus gemitibus q̃ ꝛmonib⁹ agit plus fletu q̃ affatu. CHRY. in ho. Dissuadet igit p hoc inanẽ locutionẽ in orãdo: puta cum non petim⁹ decentia a deo: sz potẽtatus ⁊ glorias: inin os supat ⁊ pecũiaꝛ abundantiam. Jubet ergo hic non lõgas oꝛones facere. Lõgas aũt dico nõ tpe: sz multitudine eoꝛ: que dicunt: ꝓmanere tamẽ oportet eos q petũt. Oroni cñi ait apostolus istantes nõ tamẽ iubet decẽ miliũ versiũ orõnem ꝓponere ⁊ corde tenus enũciare: qđ occulte insinuat cũ dixit: Nolite multũ log. GLO. Dãnat aũt multiloquiũ oratiõis veniẽs de infidelitate vnde segt Sicut ethnici faciũt. Hẽtilib⁹. n. erat necessaria vꝛboꝛ multiplicitas: ꝓpter ỏmones q nescirẽt qđ illi peteret: nisi illoꝛ vbis istructi. vnde segtur. Supplicatio enĩ q̃ in multilogo suo exaudianꝰ. AVGV. de ser. do. ĩ mõte: Et reuera oẽ multiloquiũ a gentilib⁹ venit: q exercẽ de lingue potꝰ q̃ dando aio dant operam: ⁊ boc studygenus etiaz ad deũ pce flectendum transferre conantur.

GREGO: xxxiij. moza. Sed veraciter orare est amaros in cõpunctione gemitus ⁊ nõ cõposita vba resonare. Et iõ subdit: Nolite ergo assimilari eis AVGV. de ser. do. in mõte: Si n. vba multa ad id ꝓferunt vt instruat ignarus: qd eis est ad reꝛ oiuz ꝯditoꝛẽ: vñ sequit: Scit. n. pr vester qd opꝰ sit vobis anteq̃ petatis eũ. HIERO. Lõsurgit aũt ĩ hoc loco q̃dã heresis phoꝛ: quoꝛũdã dogma puersum dicẽtiuz: Si nouit deus qd oremus: ⁊ anteq̃ petamus scie quo idigeam⁹ frustra sciẽti logmur. Quib⁹ rndendũ ẽ nõ narratoꝛes eẽ: sed rogatoꝛes. Aliud ẽ. n. narrare ignoranti aliud petere sciẽti. CHRY. in ho. Non ergo oras vt doceas sz flectas: vt familiaris efficiaris cõtinuitate iterpellatiõis. vt humilieris: vt rememoreris pcoꝛ tuo AVG. de ser. do. in mõte: Nec etiã verbis nos agere debem⁹ apud deũ: vt ipetremus qđ volumus: sz rebus quas aĩo gerimus ⁊ itentiõe cogitatiõis cũ dilectiõe pura. ⁊ supplic. affectu.

AVGV. ad ꝓban. Sed ꝛo p certa iterualla tẽpoꝛ etiaz vbis rogam⁹ deum: vt illis reꝛ signis nos sos ammoneamus: quãtũqz in hoc desiderio ꝓficerimus: nobipsis intescamus: ⁊ ad hoc augẽdũ nosipsos acrius excitem⁹ ne varijs curis qđ tepescere cepat: oio frigescat ⁊ penit⁹ extinguatur: nisi crebrius inflãmet g necessaria sunt vba: quibus ꝓmoueamur: ⁊ ispiciamus qđ petam⁹: nõ qbus dominum seu docẽdũ seu flectendũ eẽ credamus. AVGV. ỏ ser. do. in mõte. Sed rursus queri potest siue reb⁹ siue vbis orandũ sit: qđ opus sit ipsa oꝛone si de⁹ iaz nouit qđ nobis necessarium sit: nisi qz ipsa oratiõis intentio coꝛ nostrum serenat ⁊ purgat: capaciusqz efficit: ad excipienda diuina munera q̃ spũalr nobis infundunt. Nõ enĩz ambitione p cũ exaudit de⁹ q semp parat ẽ dare suã lucẽ: sed nos nõ semp parati sum⁹ accipe cũ inclinamur in alia. Fit ergo in oratione conuersio corꝓis ad deũ: ⁊ purgatio interioris oculi cũ ea q̃ cupiebant: tẽporalr excludunt: vt acies cordis simplicis ferre possit simplicem lucem: ⁊ in ea manere cum gaudio quo beata vita perficitur

¶ Sic ergo vos orabitis: Pater noster q es i cel'.

GLO. Inter salutaria monita ⁊ diuina ḡbus cōsulit credētibus formā orādi, ppositi: ⁊ orones ꝓposuit breuib⁹ verbis: vt sit fiducia cito annuendi: qō breuiter vult rogari. vñ dic̄: Pater nr̄ q es in celis. CYPRI. de orone dn̄ica: Qui fecit viuere: docuit ⁊ orare: vt dō oratione quā fili⁹ docuit apō patrem logmur: facili⁹ audiamur. Amica ⁊ familiaris ore est oīm de suo rogare: agnoscat pater fily sui verba cū p̄ces facim⁹: ⁊ cū ipm habeam⁹ aduocatū apō patrē p peccatis nr̄is: qñ petores: p delictis nr̄is petimus: aduocati nostri verba ꝓmamus. GLO. Nō tñ bis solis vbis (nr̄: ſz ⁊ alys sub eodē sensu ꝓceptis quibus cor nostrū accendit.

AVGV. de ser. dn̄i in mōte: Cum adit in oī deprecatione beniuolētia cōcilianda sit ei⁹ quē deprecamur: deinde discēdū qd deprecemur p laudem illius ad quez ozō dirigit: solet beniuolētia cōciliari: ⁊ hoc in ozōnis ꝓncipio poni solet. In quo dn̄s nr̄ nihil aliud nos dicere iussit nisi ⁊ Pater noster q es in celis: Multa quidem dicta sunt in laudem dei: nusquā tñ inuenit ꝓceptum populo israel vt dicerēt ⁊ Pater nr̄: ſz ē eis ⁊ insinuat⁹ vt dn̄s tanq̄ seruis. ſz ō pplō xp̄iano apostolus dicit: q spūs adoptōis accepit: in quo clamam⁹ Abba pater: qō nō est meritoꝝ nr̄oꝝ: sed gr̄e quā in ozōne ponim⁹: cū dicim⁹, ⁊ Pater: quo noīe ⁊ charitas excitatur: Quid enim charius dz esse filys q̄s pater: ⁊ supplex affectus cum homines dicūt deo: ⁊ p̄ nr̄. ⁊ quedā impetrandi ꝛ suppositio. Quid iā nō det filys petentibus: cum hoc ipsum ante ꝓderit vt fily essent: ⁊ Postremo q̄ta cura animū tāgit vt q dicit: ⁊ p̄ nr̄: tāto p̄re nō sit idignus. Admonent etiam hinc diuites: vel genere nobiles cuz facti fuerint christiani: nō superbire aduersus pauperes vel ignobiles: quoniā si ⁊ vl dicunt deo: ⁊ p̄ nr̄: qō nō possunt pie ac vere oꝛe nisi se frēs eē cognoscant.

CHRY. i ho. Dz. n. nocumētū ē ex iferiozi cognatōe: cuz ꝑm superiozē oēs simus copulati: q etiā p̄ez dixit ⁊ petōꝝ remissionē ⁊ adoptōez ⁊ hereditatē ⁊ fraternitatē q̄ est ad vnigenitū: ⁊ spūs largitōez per vnam hāc ꝓfessus est nūcupationē. Nō. i. pole ē vocare deū patrē nisi cū q est oīnus istis bonis poti⁹. Dupl⁹ orantiū igit̄ erigit sensū ⁊ dignitate ei⁹ q̄ inuocatur: ⁊ magnitudie beneficioꝝ quibus orās potit⁹ ē.

CYPRI. de orōne dn̄ica: Nō aūt dicim⁹: Pater meus: ſz p̄ noster: qz pacis ⁊ vnitatis magister noluit sigillatim ⁊ p̄uatim p̄cē fieri: vt qs cū p̄cat: ꝓ se tñ p̄cetur. Publica n. ē nobis ⁊ cōis ozō ⁊ qñ oramus: nō p vno tantū: ſz p populo toto oramus: qz totus ppls vnū sumus. Sic eni vnus orare p oīb⁹ voluit: quomō in vno omnes ipse portauit.

CHRY. sup matth. ꝓ se. n. orare necessitas cogit: p altero autem charitas fraternitatis hortat̄. Dulcior aūt̄ est ante deū oratio non quā necessitas trāsmittit: ſz quā charitas fraternitatis ꝓmēdat. GLO. Dicit̄ ⁊ Pater nr̄: qō cōe ē oībus: nō p̄ meus: qō soli xp̄o cōuenit: q est filius per naturā.

CHRY. sup matth. Addit aūt: Qui es in celis. vt sciam⁹ nos habere p̄em celestē: ⁊ erubescant se terrenis reb⁹ substernere qui p̄ez habēt in celis. EX COLLA. Et vt ad illam regionē in qua patria (illi) cōmorari fatemur: sūmo desiderio ꝓperemus. CHRY. in ho. In celis ergo cum dicit: non illic deum cōcludēs hoc ait: sed a terra abducens orantem: ⁊ excelsis regionibus affigens. AVGV. de ser. dn̄i in monte. Uel dicitur eē in celis. i. in sanctis ⁊ iustis: nō enim spacio locoꝝ continetur deus. Sunt quidē celi excellentia mūdi corpa: ⁊ si i cis locus dei eē credatur: meliozis me. si sunt aues quaꝝ vita est deo vicinioꝛ: Non aūt̄ ē scriptuz: ꝓpe est dn̄s, excelsis hoib⁹: aut eis qui in mōtibus habitāt: sed cōtritis corde. Sed sicut terra appellatur peccator: cui dictū est: Terra es: ⁊ in terrā ibis. sic celuz iustus econtrario dici pōt. Recte ergo dr̄: Qui es in celis. tantum enim spūaliter itereresse videtur inter iustos ⁊ peccatores: q̄tum corporaliꝛ inter celū ⁊ terrā: Cuius rei significāde gratia orātes ad orientē conuertimur: vnde celuz surgit: non tanq̄ deus ibi sit ceteras mūdi desērens partes: sed vt admoneat aīas ad naturā excellentiozem se cōuertere. i. ad deuz cum corpus ei⁹ qō terrenū est: ad corp⁹ excellētius. i. ad corpus celeste cōuertit̄. Cōuenit etiā vt oīuz sensibus ⁊ parum lozū ⁊ magnoꝝ bene sentiatur de deo. ⁊ ideo q nondū plus aliqd inconvenienz cogitare: tolerabilioz est illozum opinio si deum in celo potius esse credant q̄m in terra.

¶ Sanctificetur nomen tuum.

AVGV. Dictū ē quis sit qui petit: ⁊ vbi habitet. Jaz videam⁹ q̄ sint p̄etenda. Primū aūt omniū q̄ petunt̄: hoc est: Sāctificet nomē tuū. qō nō sic petit: q̄si nō sit scīn dei nomen: ſz vt scīn habeat̄ ab hoibus. i. ita inotescat de⁹ vt non estimetur aliquid sanctius. CHRY. in ho. Uel rogare iubet orantē p nr̄am glīficari vitaz: ac si dicat: Ita fac nos viuere: vt p nos vniuersa te glorificēt. sāctificet̄. n. idē ē quod glorificet̄: Digna ē aūt deū deprecantis oratio nihil petere ante patris gloriā: ſz oīa eius laudi po sponere. CYPRI. Uel aliter: Nō optam⁹ ōo vt sanctificet̄ oronib⁹ nr̄is: ſz vt nomē ei⁹ sanctificet̄ in nob. Quia. n. ipse dixit: Sācti estote: qz ego scūs sū. id petim⁹ ⁊ rogam⁹: vt q̄ baptismo sāctificati sum⁹ in eo qō cē ceperim⁹ pseuerem⁹. AVGV. de pseuerātia: Cur ait pseuerātia ista poscit̄ a deo: si vt pelagiani dicūt: nō dat̄ a deo. An ⁊ ista irrisoria petito ē: cū id ab eo petitur: qō scit̄ nō ipsū dare: ſz ipso non dante cē in hoīs ptāte.

CYPRI. Et hoc etiā vt sāctificemur: quotidie deprecamur. Opus. n. est nobis cōtinua sāctificatiōe: vt q quotidie delinquimus: delicta nr̄a sanctificatiōe assidua purgemus.

¶ Adueniat regnum tuum.

GLO. Cōgrue sequit̄ vt post adoptionē filioꝝ regnū petam⁹: qō filys debet̄. Uñ sequit̄: Adueniat regnum tuum.

AVGV. de ser. do. in mōte: Quod nō ita dictū ē: q̄si de⁹ nūc nō regnet ēt in terra: semp q̄ ⁊ ea regnauerit. Adueniat ergo accipiēdū ē: vt manifestet̄ hoib⁹. nulli aūt̄ licebit ignorare regnū dei. Cū ei⁹ vnigēit⁹ nō solū itelligibiliter: ſz etiā visibiliter venerit iudicare viuos ⁊ mortuos: tūc aūt̄ eē futurū iudicy diē dn̄s docet: cū cuāgeliū ꝑdicatū fuerit in oīb⁹ gētib⁹: q̄ res ptinet ad scificationē nois ei. HIERO. Uel gnāliter p toti⁹ mūdi petit regno vt diabol⁹ in mūdo regnare dēsistat: vel vt ī vnoquoq; regnet de⁹: ⁊ ñ regnet pctm̄ i mortali hoīuz corpe. CYPRI. Uel nr̄m regnū petim⁹ aduenire a deo nob reꝛomissū ⁊ christi sāguine acq̄sitū: vt q in sclo añ seruiuim⁹: postmodū xp̄o dominante regnemus.

AVGV. ad pbā: Regnū nāq; dei veniet siue velim⁹ siue nolim⁹. Sz desideriū nr̄m ad illō regnū excitam⁹: vt nobis veniat: atq; i eo regnem⁹. EX COLLA. Uel qz noluit scūs testimōio cōscie sue cū aparuerit regnū ei: ei⁹ se futuꝝ eē ꝓsorte. HIERO. Attēdēdū aūt ē q grādis audacie sit ⁊ pure ꝓscie postulare regnū dei: iudicium nō timete.

CYPRI. Pōt ēt ⁊ ipse xp̄s eē regnū dei: quē venire quotidie cupim⁹: cui⁹ aduēt⁹ vt cito nob⁹ repesenteꝛ optam⁹: nā cū resurrectio ipe sit qz in ipso resurgim⁹: sic ⁊ regnū dei pōt itelligi: qz ī illo regnaturi sum⁹. Bñ aūt̄ regnū ei petim⁹. i. celeste: qz ē ⁊ terrestre regnū. ſz q renūciauit iā sclo: maioz ē ēt honorib⁹ ei⁹ ⁊ regno. Et iō q se deo ⁊ xp̄o dedicat: nō terrena: ſz celestia regna desiderat. AVGV. de pseuerātia: Cū āt petit̄: Adueniat regnū: qd ozāt qd iā sācti sūt: nisi vt ea sāctitate q̄ iā illis data ē pseuerēt. Neq; n. aliter venict dei regnū: qō bis q pseuerāt vsq; in finē: certū ē esse venturuz.

¶ Fiat voluntas tua sicut in celo ⁊ in terra.

AVG. In illo btitudinis regno vita btā pficiet̄ ī sanctis: sic nunc: in celestibus angel'. Et iō post illā petitionē qua dicimus: Adueniat regnum tuū. sequit̄: Fiat volūtas tua: sicut in celo ⁊ in terra. i. sicut in angelis qui sunt in celo voluntas tua fit: vt te pfruant̄: nullo errore obnubilāte coꝛ sapiam:

nulla miseria ipediente eoꝝ btitudinem: ita fiat in sanctis tuis q ī terra sūt: ⁊ de terra quātū ad corp⁹ attinet: facti sūt. Jtē fiat volūtas tua. recte itelligit̄: obediat̄ ꝓceptis tuis sic in celo ⁊ in terra. i. sic ab angelis ita ab hoīb⁹: ſ q ipi faciāt vt velit de⁹: ſz q; faciūt qō ille vult. i. faciūt ſm voluntatez ei⁹. CHRY. i ho. Uide aūt cōsequētia optimā q; n. ꝓcupiscet̄ docuit celestia p hoc q dictū ē: Aduēiat regnū tuū: añq; ad celū puēniat: ipsaz terrā iussit fieri celū p hoc q dicit: Fiat volūtas tua sicut ī celo ⁊ in terra. HIERO. Erubescāt āt ex hac sñia q quotidie ruinas ī celo fieri mentiūt̄.

AVGV. de ser. do. in mōte: Ut sicut ī celo ⁊ ī terra. i. sic in iustis ita ī pctoꝛib⁹: tāq; si diceret: sic faciāt volūtatē tuā iusti: ita ēt pctores: vt ad te conuertant̄: siue ita vt sua cuiq; tribuant̄. qō fiet extremo iudicio. Ut p celū ⁊ terrā accipiamus spūm ⁊ carnē. Et qō dicit apls: Mēte huio legi dei. Uideam⁹ factā dei voluntatē in spū. In illa aūt̄ imitatiōe quepmittit iustis. Fiat volūtas tua sic in celo ⁊ in terra. i. sicut spūs nō resistit deo: ita ⁊ corp⁹ non resistat spūi: Uel Sicut in celo ⁊ i terra. i. sic in ipso iesu christo: ita ⁊ in ecclesia tāq; viro q patris voluntatē ipleuit: ita ⁊ ī fēia q̄ illi desponsata ē. Celū. n. ⁊ terra cōueniēter itelligit̄ q̄si vir ⁊ femia: qñ terra celo fecūdāte fructifera ē. CYPRI. Nō ergo petimus vt de⁹ faciat qō vult: sed vt nos facere possim⁹ qō de⁹ vult: qō vt fiat in nobis op⁹ ē dei volūtate. i. opa ei⁹ ⁊ ꝓtectione: qz nemo suis viribus fortis est: sed dei misericordia tutus.

CHRY. i ho. Uirtus. n. nō est nī study solū: ſz supioris gr̄e. Rursū āt hic oronē p ozbe terraꝝ cuilibet nostꝝ iniunxit. Neq; n. dixit: Fiat volūtas tua ī me vel ī nob: ſz vbiq; terraꝝ: vt soluat̄ errozꝝ ⁊ plantet̄ veritas: ⁊ expellatur malicia: ⁊ reuertat̄ virt⁹. ⁊ sic iā nō differt celum a terra. AVGV. de bono pseuerātie: Ex hoc aūt cuidēter oīdit ⁊ ꝓtra pelagianos. initiū fidei esse donū dei. qñ ꝓ infidelibus vt babere fidē incipiāt: scā ozat ecclia. Cū ēt in sanctis iā sit facta dei volūtas: cur vt fiat adhuc petūt: nisi vt pseuerēt ī eo qō cēpunt: CHRY. sup mat. Cōiter aūt̄ accipi dz qō ait: Sic in celo ⁊ in terra. i. scificet̄ nomē tuū sic in celo ⁊ in terra. Adueniat regnū tuū sic in celo ⁊ in terra. Fiat voluntas tua sic ī celo ⁊ ī terra. Et vide q̄s caute locut⁹ ē. nō dixit: ⁊ p̄ sāctifica nomē tuū ī nob: Adueniat regnū tuū sup nos: Fac volūtatē tuā ī nob. Net itez dic̄. Scificem⁹ nomē tuū: Suscipiam⁹ regnū tuū: Faciam⁹ voluntatē tuā: ne hoc aut dei tñ: aut hoīs tñ eē videat̄: ſz medie dixit ⁊ ipsonaliter. nā sicut hō nō pōt facer bonū nisi habuerit aditoziū dei: sic nec deus bonum operatur in homine: nisi homo voluerit.

¶ Panē nostrū supsubalem da nobis hodie.

AVGV. Dec ergo tria q̄ in ꝓmissis petitiōib⁹ petunt̄ ħ ichoant̄: ⁊ quātūcunq; pficim⁹ augent̄ in nobis. Perfecte vo qō in alia vita spandū est: ſz possidebunt̄: reliquis vo q̄t tuoz q̄ sequūt̄ petunt̄ talia q̄ ꝓpter eterna ꝓsequēda sunt necia. panis. n. q cōueniēter petit̄: hic est necarius. Sequtur. n. Panē nostrū supsubstantialē da nobis hodie. HIER. Qz nos supsubstātialē exprimim⁹: ī greco habet̄ epyusiō: qō verbū. lxx. iterptes pyusion frequētissime trāsferūt. Cōsiderauimus ergo in hebreo ⁊ vbicunq; illi pyusion expresserūt: nos inuenim⁹ ſogolla: qō ſymachus exeriton. i. preciuum vel egregiū trāstulit: ſz in quodam loco peculiarem iterptatus sit. Quādo ergo petimus vt peculiarem vel pciuum nobis dom⁹ tribuat panē: illū petim⁹ q dicit ī eua gelio: Ego sum panis viuus: qui de celo dēscēdi. CYPRI. Nam panis vite xp̄s est: ⁊ panis hic omniū nō est: ſz noster est. Duc aūt panē dari nobis quotidie postulamus: ne qui ī christo sum⁹: ⁊ eucharistiam quotidie accipimus: intercedente aliquo grauioꝛi delicto a celesti pane ꝓhibemur: ⁊ a christi corpe separemur. Petim⁹ ergo vt qui in christo manem⁹: a scificatione ei⁹ ⁊ corpore nō recedam⁹. AVGV. de bono pseuerantie. Perseuerātiā ergo a dn̄o sācti poscūt qm̄ petūt ne a xp̄i corpe sepent̄: ſz in ea sanctitate ꝑmaneāt vt nullū crimē admittāt. CHRY. Uel panē supsubstātialem posuit: hoc est quotidianuz. EX COLLA. Cū ēt dicit: Dodie: oīdit cum quotidie eē sumendū: oīq; tpe hec oro debet ꝓfundi: qz nō est dies quo nō opus sit nobis huiꝰ ꝓceptōe coꝛ iteriozis hominis ꝓfirmare. AVGV. de ser. dn̄i in monte: Sed cōtra hoc illi mouēt qōnem q in oriētalib⁹ ptib⁹ nō quotidie cene dn̄i cōicant: qui de hac re suā sententiā defendūt vel ipsa auctozitate ecclesiastica: q; sine scandalo ista faciūt. neq; ab eis q ecclesijs p̄sunt facere phibent. Sed vt de istis nil in aliquā ptē deseram⁹: illud certe oz occurrere cogitantib⁹ regulā nos ozādi: a dn̄o accepisse quā trāsgredi nō oz. Quis ergo audeat dicere semel tantū nos orare debere oratione dn̄icam: aut si itez ⁊ tertio vsq; ad eam tñ hozā qua corpi dn̄i cōmūicamus: nō cni postea dicere poterim⁹: Da nobis hodie: qō iam accepimus. Aut poterit q̄sq; cogere vt vltima pte diei sacramentū illud celebremus. EX COLLA. Licet istua qō dicit̄ Dodie: ad p̄sentem vitam possit intelligi. i. dum in hoc seculo ꝓmoramur: p̄sta nobis hunc panem. HIERO. Possimus supersubstantialem panem: ⁊ aliter intelligere: qui super omnes substantias sit: ⁊ vniuersas superet creaturas. scilz dn̄i. AVGV. de ser. domini. Uel quotidianus panē accipiamus spūalem: ꝓcepta. s. diuina q̄ quotidie oz meditari ⁊ opari. GREGO. xiij. moza. Nostruz autem hunc panem dicim⁹ ⁊ tamē vt detur ozam⁹: qz dei est ex munere: ⁊ nr̄ fit p acceptionem. HIERO. Aly simpl⁹ putant ſm apostoli sermonē dicētis: Habētes victū ⁊ vestitū his contenti sum⁹. de p̄senti tñ cibo scōs curam gerere. vñ in posteriozibus ꝓceptū est... nolite cogitare de crastino. AVGV. ad pbam: Sic ergo hic sufficiētia petimus a pte que expellit. i. noīe panis totuz significantes. CHRY. super matth. Nō solū aūt ozam⁹ iō: ⁊ Panē nr̄m da nobis hodie: vt habeamus qd mādncemus: qō cōe est... er iustos ⁊ peccatores: ſz vt qō nr̄ educem⁹: de manu dei accipiam⁹: qō est tantū sancto ꝓ. T ī illi deus dat panē q cum iusticia ꝓparat: diabolus aūt ei q ꝓpat cum pctō. Uel ita vt dū a deo dat̄: scificat⁹ accipiat: ⁊ iō addidit: Nr̄m. i. quē nos bēmus paratū: illum da nobis: vt a te scificet̄: sic sacerdos panez accipiens a laico scificat ⁊ porrigit ei. panis eni offerētis est: ſz qō sanctificatū est: bñficiū est sacerdotis. Dicit aūt nr̄m, ꝓpter duo. ꝓmo qz oīa q̄ nobis de⁹ dat: p nos alys dat: vt de eo qō accipimus: parte ī potentib⁹ faciam⁹. Qui ergo de labozib⁹ suis indigentib⁹ p̄stat: nō tātū panē sinū māducat suū panē māducat. qui aūt cū peccato alienū. AVGV. de ser. do. in mōte. Forte autem aliqs mouet̄: cur oremus p bis adipiscēdis q̄ huic vite sunt necia sicut est victus ⁊ tegumētuz cum dn̄s dicat: Nolite solliciti eē qd edatis: aut quid induamini: nō pōt aūt q̄sq; de ea re p q̄ adipiscēda ozat nō esse sollicit⁹.

AVGV. ad ꝓbā. Sed sufficiētia vite nō idecēter vult q̄squis vult ⁊ nō ampli⁹. hec aūt sufficiētia ñ appetit̄ ꝓpter sepam: sed pp salutē corpo... congruentē habitum p̄sone hoīs: quo hītu nō sit icōueniens eis cū qb⁹ honeste vinēdū ē. Jsta q̄ cū habeāt̄: vt teneāt̄: cū ñ hītur vt bēant̄ ozādū ē.

CHRY. i ho. Cōsiderādū ē aūt q; post q̄ dixit: Fiat volūtas tua sic in ce. ⁊ in ter. Et qz hoīb⁹ loq̄batur ī terra carne idutis ⁊ nō potentib⁹ hre eande ipassibilitatē cū angel' ode scendit iam infirmitati nr̄e: q̄ neeessario indiget cibo. Et iō p pane iussit ozōnē facere nō p pecnys neq; p lasciuia: ſz solū p pane quotidiano: ⁊ neq; hoc sufficit: ſz appesuit: Da nobis hodie. vt nō cōteram⁹ nos ipos sollicitudine sup̄uenientis diei. CHRY. sup matt. Et sic ꝓna facie videt̄ dec vba sonare: vt q hoc dicūt: nō habeant in crastinū aut post crastinū ꝓparatū: q; si ita ē: ozō ista: aut paucis pōt cōuenire sicut aplis: q docēdi gr̄a oī tpe vagabant̄: aut fortitā nulli.

Universidad de Deusto
Biblioteca

doctrinā aūt xp̄i ita debem⁹ aptare vt oēs in ea ꝓficiant.

CYPRI. Diuinū ergo cibū discipulus christi ꝺ petere: ne in lōgū desideriū petitōis extēdat: qz ꝺtrariū sibi fit ⁊ repugnās: vt q̄ram⁹ in seculo diu manere q petim⁹ regnū celoꝝ velociter aduenire. vel addit: Quotidianum. vt tm̄ gs māducet: q̄tū rō nāl'exigit: nō q̄tū lasciuia carnis ꝑpellit. Si.n. in vno cōuiuio tātū expēdas q̄tū sufficere tibi pōt cē tū dieb⁹: iā nō quotidianū cibū māducas: sz multoꝝ diez.

HIERO. In euāgelio aūt qō appellaī ꝼm hebreos ꝓ supsubali pane moar repiī: qō ꝺ crastinū: vt sit sensus. Panē nr̄z crastinū. i. futuꝝ da nobis hodie.

¶ Et dimitte nobis debita nostra: sicut ⁊ nos dimittimus debitoribus nostris.

CHRY. Post subsidiū cibi petiī ⁊ venia delicti: vt qui a deo pascī: in deo viuat: nec tm̄ pñi vite: sz eterne cōsulatur: ad quā venire pōt si pctā donent: q̄ debita dn̄s appellauit: sicut alibi ꝺcit: Dimitte nobi oē debitū: qz rogasti me. vñ segī: Dimitte no. debi. nr̄a. Quare nēcie ⁊ salubriter admonemur q pctōres sum⁹: q ꝓ pctis rogare ꝓpellimur: ⁊ negs sibi q̄si nocēs placeat: ⁊ se extollēdo plus pereat: ist̄uitur se peccare quotidie dū ꝓ pctis quotidie iubetur orare.

AVGV. de bono pseurātie: Hoc aūt telo pelagiani cō fodiūtur heretici q audēt dr̄e hoiem iustuꝝ in hac vita hr̄e nullū oīno peccatū: ⁊ in talib⁹ hoīb⁹ eē iaz in pñti tpe ecclesiā non hītem maculā aut rugam. CHRY. ibo. Qñ vō fidelib⁹ hec orō cōuenit: ⁊ leges ecclie docēt ⁊ ozōnis pncipium qō docet deū pr̄ez vocare. Qui ergo fidelib⁹ iubet remissionē pctōꝝ petere: ōmōstrat q̄ post baptismuꝝ ꝺtingit pctā dimitti cōtra nouatianos. CHRY. Qui ergo ꝓcatis nos ozare docuit pr̄nā misericordiaꝝ ꝓmisit: sz plane addidit legē certa cōditōe nos cōstringēs: vt sic nobis debitū dimitti postulem⁹: ꝼm q ⁊ ipsi debitoribꝰ nr̄is dimittim⁹. ⁊ hoc est qō dicit: Sicut ⁊ nos dimittim⁹ debitoribus nr̄is.

GREGO. ⁊. moza. Ut ꝓfecto bonū qō a deo ꝓcti petimus: hoc ꝓ nō primo cōuersi faciam⁹. GREGO. Hoc non de pecunia dr̄: sz de omnib⁹ que in nos gsq; pcat: ac ꝓ hoc etiā de pecunia: peccat nāq; in te q pecuniā tibi debitam cū hēat vñ reddere: nō reddit: qō pctm̄ si nō dimiseris ñ poteris dr̄e: Dimit. no. de. no. si. ⁊ nos di. de. no. CHRY. sup mat. Cū q̄ ergo spe ozat: q inimicitiā seruat aduersus al tez a quo fozsitā iesus ē. Sicut. n. ipe ozās mentit. Dicit. n. remitto: ⁊ nō r̄ēittit: sic ⁊a deo petit idulgētiā: ⁊ nō illi idulgeī. Sz multi nolētes dare veniā peccātib⁹ i se: fugiūt istā ozōnē ozare. Multi: ꝓio qz q nō sic ozat vt docuit xp̄s: nō est xp̄i discipulus. Scdo: qz nec pr̄ libēter exaudit ozōnē quā filiꝰ nō dicte erit: cognoscit. n. pr̄ fily sui sensus ⁊ vba neqz suscipit q̄ vsurpatio humana excogitauit: sz q̄ sapīa xp̄i exposuit. AVGV. enchiri. Cū qz hoc tā magnū bonum. s. dimittere debita. diligere inimicos tāte multitudinis nō ē quantā. edim⁹ exaudiri cū in ozōne dr̄: Dimitte no. de no. si. ⁊ nos di. de. no. Proculdubio vba sponsiōis hui⁹ implentur: si hō nōdum ita ꝓficit vt diligat inimicuz: tū qñ rogaī ab hoīe q peccauit in eum: vt ei dimittat: dimittit ex corde qui ēt sibi rogāti vt ei⁹ vult dimitti. Jam vero qui cū in quē peccauit: si peccato suo moueī vt roget: non adhuc est reputandus inimicus: vt eum diligere sit difficile: sicut difficile erat qñ inimicitias exercebat.

¶ Et ne nos inducas in tentationem

CHRY. sup mat. Qz multa magnifica supra mādauit hoīb⁹: vt deū patrē suū dicāt: vt regnū dei petant venire: iō nūc addiī humilitatis doctria cū dr̄: Et ne nos idu. in tēta.

AVG. ō ser. do. i mō. Nonulli codices hñt: Et ne nos ifē. i tēta. qō tātūdē valere arbitroꝝ. nā ex vno greco vbo vtrūq; ē trāslatū. Multi aūt iterptādo ita dñt. Ne nos patiaris iduci i tētatōez: exponētes quō dcīm sit iducas. Non enī per seipsū inducit deus: sz inducī patiī eū quem suo auxilio deseruerit. CYPRI. Qua i pte oñdit ꝺtra nos nihil aduersariū posse nisi de⁹ an ꝓmiserit: vt ois timor nr̄ ⁊ deuotio cō uertat ad deū. AVGV. ō ser. do. i mō. Aliō ē aūt iduci i tētationē: aliud tētari. nā sine tētatōe ꝑbatus eē nēo pōt: siue fibiipsi: siue alij. Deo aūt añ oēs tētatōes gsq; nouissimus ē. Nō ergo hic ozat vt nō tētemur: sz vt nō iferamur i tētationē: tāq; si gl̄ā cui necesse ē igne examinari nō ozat vt igne nō cōtīgar̄: sz vt nō exuraī. inducimur. n. si tales inciderīt q̄s ferre nō possumus. AVGV. ad pbā. Lū ergo dicim⁹: Ne nos iducas i tēta. nos admonemur hoc petere ne deseramur ei⁹ adiutorio alicui tētatiōi: vel cōsentiam⁹ decepti: vt ceda⁹ afflicti. CYPRI. In quo admonemur ifirmitatis nr̄e. debecillitatis nr̄e. q̄s se iolēter extollat: vt dū ꝓcedit būilis ⁊ submissa cōfessio: ⁊ daī totū deo: qcḡd suppliciter petitur: ipi⁹ pietate ꝑstet. AVGV. ō bo. pseurātie: Luz aūt scī petūt ne nos iferas i tētationē: gd aliō q̄ vt in scītate pseuerēt ozāt: Si aūt ꝺ sibi ꝓcesso gō eē ō oī dono cū ab illo poscīt: ōmōstrat: nēo scōꝝ tz vsq; i finē pseuerātiā scitatis. neq; n. gsq; ꝓpositō xp̄iāo pseueraī ōsistit: nisi i tētationē ꝓmitī ferāī. Jō q̄ petim⁹ ne iferamur i tētationē vt ꝺ ñ fiat. ⁊ si ñ fit ds nō ꝓmittit vt fiat. Nihil. n. fit: nisi qō aut ipe faī: aut fieri ꝓmittit. Potēs est q̄ a malo i bonū flectere volūtates ⁊ lapsum cōuertere ac dirigere in sibi placitum gressū. Cui nō frustra dicī: Ne nos inferas i tentatōez. nā q i tētatiōez siue male volūtatis nō inferī: ñ nulla ꝓrsus inferī: vnusq; qz. n. tentaī a cōcupiscētia sua. Voluit ergo de⁹ a se posci ne iferamur i tentationē: qō poterat nobis ⁊ nō ozātib⁹ dari. qz voluit nos admoneri: a quo beneficia accipiam⁹. Attendat ergo ecclia quotidianas oīones suas: ozat vt incredulī credant. De⁹ ergo conuertit ad fidem: ozat vt credentes ꝑseuerēt. Deus ergo dat perseuerantiā vsq; in finem.

¶ Sed libera nos a malo: amen.

AVGV. de ser. do. Ozandum est: nō solū vt non inducamur i malū quo carem⁹: sz ab illo etiā liberemur: i qō iā inducti sumus. ⁊ iō segī: Sed libera nos a malo. CHRY. in ho. Uel malū hic diabolū vocat: ꝓpter excellentiā malitie: nō que ex natura ē: sed q̄ ex electōe. Et qz ad nos ꝑtinet bile bellū bz: pp hoc dixit: Libera nos a malo. CYPRI. Post omnia quidem sup̄adicta in cōsūmatione oīonis venit clausula vniuersas preces nr̄as collecta breuitate ꝯcludens. Nihil. n. remanet qō vltra adhuc debeat postulari: cū semel ꝓtectionē dei aduersus malum petamus q̄ impetrata: cōtra oīa q̄ diabol⁹ ⁊ mūdus operatur securi sumus. Quis. n. de seculo met⁹ ē: cui⁹ in seclo de⁹ tutoꝝ ē? AVG. ad pbā. Et hoc vltimū qō i ozōne dn̄ica positū ē tā late pz: vt hō xp̄ian⁹ i q̄libet tribulatōe cōstitut⁹: i hoc gemit⁹ eḍat ⁊ i hoc lachrymas fūdat: hīc exordiaī: i hoc termiet ozōnē: vñ segī: Āmē. quo desideriū ozātis exprimiī. HIERO. Āmē. n. qō i fine cōstat scriptū: signaculū ē dn̄ice orōis: qō agla iterptat⁹ ē fidelī: qō ⁊ nos ꝺ possum⁹ dr̄e. CYPRI. Quid mir̄ si tal'ozō ē quā ds docuit: q magisterio suo oēm ꝑcem nr̄am salutari ꝼmone breuiauit? Dinc ꝓ esaiā fuerat ante ꝑdictū. Sermonē breuiatū facit ds sup terrā. Nā cuz domin⁹ iesus xp̄s oib⁹ venerit vt colligeret: doctos ꝑiter ⁊ indoctos oī sexui atque etati ꝑcepta salutis ediderit: precepto⁹ suo⁹ fecit grāde cōpendiū: vt in disciplina celesti discentiū mēoria nō laboraret: sed q̄ eēt simplici fidei necessariū velociter disceret. AVG. ad pbā. Quelibet aūt alia vba dicam⁹ q̄ affect⁹ ozātis vl' ꝑcedēdo formet vt clareat: vel cōsequēdo attēdit vt crescat: nil aliō dicim⁹ q̄ q̄ ista oīone dominica positū ē: si recte ⁊ cōgruēter ozamus: Qui .n. dicit. clarificare in oib⁹ gētibus: sicut clarificatus es i nobis. quid aliō dicit q̄ sanctificeī nomē tuū: q dicit: Oñde fac. tuā ⁊ salui erim⁹. gd aliō dicit: q̄ Aduenīat regnū tuum: Qui dicit: Gressus meos dirige ꝼz eloquz tuū. gd aliō dīc q̄

fiat vol. tua: Qui dicit: Pauptatē ⁊ diuitias ne dederis mihi. gd aliud dicit q̄ Panē no. quo. da. ne. bo. Qui dicit: Mēto domīe dauid: ⁊ ois māsuetudinis ei⁹: ⁊ si red. retri. mihi mala. gd a liud dicit: q̄ Dimitte no. de. no. si. nos di. de. no. Qui dicit: Aufer a me ꝺcupiscētias vētris. g aliud dic: q̄ Ne nos idu. in tēta. Qui dicit: Erue me ab inimicis meis de⁹ me⁹. gd aliud dicit: q̄ Libe. nos a ma. Et si oīa ꝑdicationū scā; verba discurras nihil inuenies: qō ista oīone dominica nō cōtineat. Quisqs aūt id dicit: qō ad euangelicā istā ꝓcē ꝑtinere nō possit carnaliter ozat: qō nescio quō nō dicaī illicite: quādo renatos domin⁹ nō nisi spiritualiter docet ozare. Qui aūt dicī i oīone: Dñe multiplica diuitias meas: honozes meos auge: ⁊ hoc dicī eoꝝ hīs ꝺcupiscētia: ñ id attēdēs vt ex bis ꝼm deū, ꝑsit hoīb⁹: puto eū ñ inuenire i oīone diuīca quo possit hec vota aptare. quāobrē pudeat saltez petere: qō nō pudet cupe. Aut si ⁊ hoc pudet: ⁊ cupiditas vicit meli⁹ hoc petet: vt etiā ab isto cupiditatis malo liberet cui dicim⁹: Libera nos a malo. AVGV. de v. domi. Uidet ēt iste numer⁹ petitionū septenario btitudinū ꝯgruere. Si. n. timoꝝ dei est quo beati fiūt paupes spū: qñ ipsoꝝ est regnū celoꝝ: petam⁹ vt scificet⁹ i hoīb⁹ nomē dei: timoze casto pmanēte in secla seculoꝝ. Si pietas ē q̄ btī sūt mites: petam⁹ vt veniat regnū ei⁹: vt mitescam⁹ nec ei resistam⁹. Si scia est: qua btī sūt q lugēt: ozem⁹ vt fiat volūtas ei⁹ sicut in celo ⁊ in terra: qz cum coꝝ⁹ tanq̄ terra spiritui tāq̄ celo cōsenserit nō lugebimus. Si fortitudo ē: q̄ beati sūt q esuriūt ozemus vt panis nr̄ quotidian⁹ detur nobis hodie: quo ad plenissimā saturitatē venire possim⁹. Si consiliū ē: quo btī sunt misericordes: qñ ipsoꝝ miserebiī: dimittamus debita vt nobis nr̄a debita dimittanī. Si intellect⁹ ē: quo btī sunt mūdo corde ozem⁹ nō iduci in tētationem ne habeam⁹ duplex coꝝ: talia ⁊ terrena sectando de ꝙbus tētatiōes fiunt in nobis. Si sapia est: q̄ beati sūt pacifici: qñ fily dei vocabuntur: ozemus vt liberemur a malo. ipsa enim liberatio liberos nos faciet filios dei. CHRY. i ho. Quia vō sollicitos nos fecerat inimici memoria: in hoc q dixerat: Libera nos a malo. rursus audaciā ꝑbet p hoc q in ꝙbusdaz libris subdit: Qñ tuū ē regnū ⁊ ꝑt⁹ ⁊ gla. qz si ei⁹ ē regnū nullū foꝝ timidare oportet: cū ⁊ q ꝑliatur ꝺtra nos: sit ei subiect⁹. Luz aūt virtus ei⁹ ⁊ gla sit ifinita nō solū a malis eruere pōt: sz ēt facere glioſū. CHRY. sup matth. Dec ēt ad ꝑcedētia ptinent q. n. dicit: Tuū ē regnū. ñdet ad illud qō dixerat: Adueniat regnū tuū. ne aligs dicat: q̄ deus nō bz regnū in terra. q aūt dicit: Et virtus. ñdet ad id qō dixerat: Fiat volūtas tua sicut i celo ⁊ in terra. ne aligs dicat q deus non pōt facere quod vult. q vero dicit: Et gloria. respondet ad omnia que sequuntur: in quibus glozia dei apparet.

¶ Si enim dimiseritis hominibus peccata eoꝝ dimittet ⁊ vobis pater vester celestis delicta vestra. Si autem non dimiseritis hominibus: nec pater vester dimittet vobis peccata vestra.

RABA. Per hoc q dn̄s dixerat: Āmē. significat indubitāter illis a dño ꝓferri oīa que rite postulāt q cōditionis adhite fuare pactū nō negligūt. vñ subdit: Si. n. dimi. ho. peccatoꝝ dimit. ⁊ vobis pr̄ ve. ce. de. ve. AVGV. i ser. do. Ubi nō ē ꝓtereūdū q ex oīb⁹ his sentētys qb⁹ nos domin⁹ ozare ꝓcepit: eā potissimū cōmēdandā eē iudicauit que ꝑtinet ad remissionē pctōꝝ: in qua nos misericordes eē voluit: qō est vnū cōsilium miserias euadēdi. CHRY. sup matth. Nō aūt dixit vt pr̄i nobis deus dimittat: ⁊ postea nos debitoribꝰ nr̄is. scit. n. dn̄s hoies eē mēdaces. qñ etsi acceperint remissionem peccati sui: ipsi suis debitoribꝰ nō dimittunt: ideo dīc vt pr̄i⁹ dimittam⁹: p⁹ petam⁹ dimissionē. AVG. in enchi. Quisquis aūt rogāti ⁊ peccati sui penitēti ex coꝝ de nō dimittit: nullo mō estimet a dño sua peccata dimitti. ⁊ ideo subdit: Si aūt nō dimiseritis hoīb⁹: nec pr̄ ve. di. vo. pec. vr̄a. CYPRI. Excusatio. n. tibi nulla ē i die iudicij: cū ꝼm tuā sñiam iudiceris: ⁊ quid feceris: hoc ipse patiaris.

HIERO. Si aūt hoc qō scriptū ē: Ego dixi dy estis: vos aūt sic hoies moziemini. ad eos dr̄ q ꝓpter peccata hoīes ex dys eē meruerūt. Recte ergo ⁊ bi gb⁹ peccata dimittūtur: hoīes appellati sūt. CHRY. i ho. Jdeo aūt celoꝝ ⁊ patris meminit vt ex hoc puocet auditoꝝ. nihil. n. ita te deo assimilat: sicut iniuriā tibi facientib⁹ ignoscere. Jncōueniens ē aūt si talis patris filiꝰ existens feralis efficī: ⁊ ad celū vocat⁹ terrenū quēdam ⁊ vite bui⁹ ꝓpriū bēat sensum.

¶ Cum autem ieiunatis: nolite fieri sicut hypocrite tristes. Exterminānt. n. facies suas: vt pareant hominibus ieiunantes. Amen dico vobis quia receperunt mercedem suam.

CHRY. Quia ozatio illa iam fortis est q̄ fit i spū humili ⁊ coꝛde ꝺtrito: q aūt ōlitys fr̄ spñs humilē ⁊ coꝛ ꝺtritū habere non potest. manifestū est qñ oīo sine ieiunio gracilis ē ⁊ infirma. ⁊ iō gcūqz ꝓ aliq̄ necessitate voluerūt ozare: ieiuniū cū ozatione iūxerūt: qz ieiuniuz aditorū ē oīonis. vñ ꝙñr domin⁹ post doctrinā de ozatiōe subiungit doctrinā de ieiunio dicēs: Cū aūt ieiu. no. fie. si. hypo. tri. Scie bat. n. dn̄s gl̄am vanā ex oī bono ꝓcedere. iō spinam vane gl̄ie q̄ nascīt i terra bona iubz ꝑcidere ne suffocz ieiuny fructū. Nō aūt pōt fieri vt nō sentiaī q ieiunat: sed meli⁹ eīt vt ieiuniū te ondat: q̄ tu ieiuniū. Nō aūt pōt fieri vt sit bilaris q ieiunat. Jō nō dixit: Nolite esse tristes: sz nolite fieri tristes. Qui enī p imposturas aliquas fallētes apparēt: illi nō sunt tristes sz fiūt. Qui ātē nāliter pp assiduū ieiuniū tristis est: nō fit tristis: sz vere est. vñ subdit: Exter. n. faci. su. vt pabo. ie. HIERO. Uerbū exterminār qō i eccl'iasticis scripturis vitio ītērptatū trāū est: aliud multo significat q̄ vulgo itelligī. Exterminanī ꝙpe cadules q mittunī ex termi nos: p oīo q̄ sermōe demoliūt semp accipere debem⁹. Demolit⁹ est hypocrita facie suā vt tristitiā simulet: aīo vero letanie luctū gestat i vultu. GREGO. viij. mo. Nā ozā pallescūt: corpus debilitate quatī. pect⁹ iterrūpentib⁹ suspiriys vrget: nihilq; tāto laboze aliud nisi estimatio būana cogitat. LEO pa. i ꝑ. ō epy. Nō sūt ātē casta ieiunia q̄ nō deꝛ veniūt ꝓmētie sed de arte fallacie. CHRY. sup mat. Si q̄ ieiunat ⁊ tristē se facit hypocrita est: q̄to magis iniozest q nō ieiunat: sed argumētis q̄busdā i facie sua pingit venalē pallozē q̄si ieiuny signū. AVGV. de ser. do. i mō. Jn hoc aūt caplo maxie aduertēdū est: nō i solo rez coꝛpeꝛ nitoze atq; pōpa sz ēt in ipsis sordib⁹ luctuosis esse posse iactantiā: ⁊ eo piculosioꝛē q̄ sub noīe fruitutis deci decipit. Qui g̃ moderato cultu coꝛpis atqz vestit⁹ vel ceteraꝛ rez nitoze fulget: facile ꝓuincī reb⁹ ipsis pōt: ꝛ vel seculi eē secta toꝛ: nec quēq̄ fallit dolose imagie scītatis. Qui ātē ꝑfectiōe xp̄ianitatis inusitato squalloꝛe ac sordib⁹ itentos i se hominū oculos facit cū id volūtate faciat: nō necītate patiaī. ceteris ei⁹ operib⁹ pōt cogn̄oscī trū hoc ꝺtēptu supflui cultⁿ an ābitiōe aliq̄ faciat. REMI. Fructⁿ ātē ieiuny hypocritaꝛ manifestat: cū subinferī: Ut pareāt hoībus ieiunātes. Amen dico. vobis receperunt mercedem suam. idest quam desiderauerunt.

¶ Tu autem cum ieiunas: vnge caput tuum: ⁊ faciem tuam laua: ne videaris hominibus ieiunans sed patri tuo qui est i abscōdito: ⁊ pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi.

GLO. Docuit dominus qd non est faciēdum: modo doceat quid est faciendum dicens: Tu aūt cū ieiu. vn. ca. t. ⁊ fatu. la. AVGV. de ser. do. in monte. Queri aūt solet quid sit quod hic dicitur: Non enī quispiā recte ꝓceperit quāuis faciem quotidiana consuetudine lauemus: vt nisq; capi-

tib⁹ cū ieiunam⁹ nos esse debere:qō turpissimū oēs fatent. CHRY.sup matth. Itē si iō iubet nos ñ fieri tristes:ne p tristitiā appaream⁹ hoīb⁹ ieiunare. Si ynctio capitis ⁊ lauatio faciei a ieiunantib⁹ semp reseruent:nihilomin⁹ erūt signa ieiuny. HIERO. Sed logt iuxta ritū ꝓuincie palestine. vbi dieb⁹ festis solent ungere capita. Precipit g vt qñ ieiunam⁹ letos ⁊ festiuos nos eē mōstrem⁹. CHRY. sup mat. Simplex g interpretatio b⁹ ē:qñ p aggregationē intelligēda sūt ista:sicut cetera añdicta:tangz si dicat:Sic lōge te facere debes ab oīnatione ieiuny tui vt si possz fieri qō tamē nō decet:ea ēt facias q ex diuerso luxurie ⁊ ꝑsulationis vident eē idicia. vñ segt:Ne vi. ho. ieiu. CHRY.. i ho. In elemosyna gdē nō simplr hoc posuit:sed dixit elemosynā nō eē faciendā coz̄ hoīb⁹:apponēs vt videremur ab eis. In ieiunio aūt ⁊ oratōe nihil tale addidit:qñ elemosynā gdē impossibile ē oīno latere:orōnē aūt ⁊ ieiuniū pole est. Nō paruus aūt fruct⁹ ē humanā gliam cōtenere:p hoc enī aligs a grauiozz sen⁹ tute liberat:⁊ ꝑprius virtutis opator efficit:eā amans:nō ꝓpter alios szꝑpter seipz. Sicut n. nos cōtumeliā estimam⁹:cū nō ꝓpter nos szꝑp alios diligimur:ita nec virtutem oportet propter alios sequi: nec deo ꝓpter hoīes obedire:sed propter seipm. Jō segt. Sz patri tuo q est i absc̄dito. GLO. Jdest pri tuo celesti q est inuisibilis:vel q habitat i corde per fidē. deo autez ieiunat q ꝑ ei⁹ amoze se macerat:⁊ qō sibi subtrahit:alteri largit. Et pr tuus q vi. in absc̄. red. tibi. REMI. Sufficit enī tibi vt q ē inspector oscīe. sit ⁊ remunerator. CHRY. sup matth. Spūaliter aūt facies aie:oscia itelligit. Sic. n. i cōspectu hoīum gratiosa ē facies pulchra sic in oculis dei speciosa ē mūda oscia. Vas facies hypocrite g ꝑp hoīes ieiunāt exterminat:fallere volētes deū ⁊ hoīes:nā semp vulnerata est oscia ei⁹ q peccat. Si ergo absturleris negtiaz ab aīa tua lauasti oscīam tuaz ⁊ bene ieinnas. LEO pa. inser. de ieiu. Impleri. n. delent ieiuniū nō cibozū tm̄ mō parcitate:szmaxime ꝑnatōe vitioz. Nā cū ob hoc castigatio ista sumat:vt carnaliū desiderioz fomites subtrahant. nulluz magis sectandū ē otinētie gen⁹:cz vt sp sim⁹ ab iniusta volūtate sobrij:⁊ ab inhonesta actōe ieiuni. q devotio nō secernit iualidos:qz ēt in lāguido corpe pōt aīe itegritas reperiri. CHRY. sup matth. Spūaliter aūt caput tuū xps ē: sitientē potā:esurientē ciba:⁊ sic oleo misericordie vnxit caput suū. i. xp̄m q clamat in euāgelio:qō vni ex minimis meis fecistis:mihi fecistis. GRĒGO. in ho. Illud. n. ieiunium deꝰ approbat:cō ante oculos ei⁹ manus elemosynaz lauat. Hoc aut qō tibi subtrabis alteri largire. vt vñ tua caro affligit:ide egētis ꝓtimi caro repareť. AVGV. ō ser. do. Uel capt recte accipim⁹ nōnē:qz aīa ꝑeminet:⁊ cetera hoīs mēbra regit. Ungere g caput ad leticiā ptinet. Interi g gaudeat de ieiunio suo:q ieiunādo se auertit a volūtate seculi:vt sit subditus xp̄o. GLO. Ecce nō oia i nouo testamēto ad lām accipiūt. Ridiculū. n. ē i ieiunio oleo deliburi:sed spū amoris eius eꝰ passionib⁹ debem⁹ participare nos macerādo mēs dz inur CHRY. sup mat. Proprie āt debet facie quidē lauare:caput āt nō lauare:sed ungere. Quādiu enī sum⁹ in corpore oscia nostra sordida ē i pctis. Caput aūt nostrū christus:peccatū nō fecit.

¶ Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra vbi erugo ⁊ tinea demolitur:⁊ vbi fures effodiunt ⁊ furantur. Thesaurizate aūt vobis thesauros i celo vbi nec erugo nec tinea demolit:⁊ vbi fures non effodiunt nec furātur. Vbi est. n. thesaurus tuus:ibi est ⁊ cor tuuz.

CHRY. i ho. Postq̄z vanegl'ie expulit egritudinē:opti me iam sermonē de cōtēptu diuitiarum iducit. Nihil enizita pecunias cupiscere facit:vt glozie cupido:ꝑp hoc nāq̄z famulozz greges:⁊ auro optos equos:⁊ argēteas mēsas expetūt hoīes:nō vt vtilitatē aut voluptatē ipleāt:sz vt multis oñdāt. ⁊ hoc ē qō dicit. Nolite thesau. vo. thesa. i terra.

AVGV de ser. do. Si. n. eo corde qsq; opet aligd vt terrenū eōmodū adipiscat:nō erit cor mūdū:qō i terra volutat. Sordescit. n. aligs cū iferiori miscet nature:cuius i suo genere nō sordidet:qz etiā de puro argēto sordidat aurz si misceat:ita ⁊ aīus nr terrenozuz cupiditate sordescit:cuius terra i suo ordine mūda sit. CHRY. sup matth. Uel alr Qz supra dns nihil de elemosyna vel oꝛone vel ieiunio docuerat:sz simulatiōnē corz cōpescuit tm̄:nūc ꝑm tria predicta tres oñas introducit doctrine:quaz ꝓma ptinet ad elemosynā q ē hec. Nolite thesau. vo. the. i terra. vbi ꝓmo dat cōsilium vt elemosyna fiat:vt sit ordo narratōis talis: Luz facis elemosynā:noli tuba canere añ te.⁊ postea subsequit: Nolite thesauriçare vobis thesauros i terra. vbi primo dat consilium vt elemosyna fiat. scdo ostendit q sit vtilitas in elemosyna faciēda:tertio vt neqz timor inopie accidētis impediat voluntatez elemosyne faciēde. CHRY. in homi. Dicēs autē:Nolite vo. thesau. in terra. subdit. Ubi erugo ⁊ tinea demolit:vt demōstret thesauri g ē hic nocumētum:⁊ eius qui est in celo:vtilitatē:⁊ a loco ⁊ ab his q nocent. q̄si di. quia formidas ne pecunie consument:si elemosynā dederis. Itaqz da elemosynā ⁊ additionē accipiēt. eteni q in celis sūt apponēt:q si nō dederis pereūt:⁊ nō dixit alys derelinquis:qm̄ in hoc delectabile est hominib⁹. RABA. Tria aūt ponit ꝑm tres diuersitates diuitiaz:metalla erugine:vestes tinea demoliunt. Sunt aūt alia que neqz erugine neqz tinea timent:sicut lapides preciosi.⁊ iō ponit generale ōtrinētū. s. fures:q oēs diuitias rapere pnt. CHRY. sup matth. Alia ītra habet:vbi tinea ⁊ cōmestura exterminat. Dia. n. bona mūdi triplr tollit iterit⁹. Aut. n. a semetipsis veterascūt ⁊ tineāt:sicut vestimēta:aut ipsis dnis luxuriose viuētibus commedunt:aut ab extraneis vel dolo vel vi vel calūnia:vel alio iniquo mō diripuit:q oēs fures dicūt qz ꝑ inigtatē festinat aliena facere sua. Sz dices. Nūqd oēs q hec hnt pdūt ea:Interī gdē dicā:qz etsi nō oēs pdūt tm̄ multi pdūt. Uere āt ⁊ male fuatas diuitias ⁊si non corpaliter:spiritualiter tm̄ pdidisti:qz nō ꝓficiūt tibi ad vsū salutis. RABA. Allegorice āt erugo significat superbiā q ocorē vtutū obfuscat. Tinea q vestes latēter rodit iui dia ē: q bonū stndiū lacerat:⁊ ꝑ cōpactionē vnitatis dissipat. Fures sūt heretici ⁊ omnes q semp ad hoc sūt itēti vt spiritualib⁹ spoliēt. HYLA. Letez la celestis eterna ē:nec furto surrepti subtrahēda:nec tinea ⁊ rubigie inuidie excidētia. Et iō segt. Thesauriçate āt vob thesauros i celis. vbi neqz erugo neqz tinea demolit:⁊ vbi fures nō effodiūt:neqz furātur. AVGV. de ser. do. i mōte:Celū āt hoc loco nō corporeū acceperi:qz oē corp⁹ ꝑ terra habēdū ē. Totū. n. mundū debet ꝓtemnere q sibi thesauriçat in illo celo:de quo dictū ē:Celū celi dño. i. i firmamēto spirituali. Celū. n.⁊ terra trāsibūt. Nō āt i eo qō trāsit collocare debem⁹ thesauz nostz sz in eo qō semp manet. CHRY. sup mat. Quid g melius ē:an sup terra reponere:vbi icertus ē ꝓseruatiōis euēt⁹:an in celo vbi ē certa custodia:Que autē stulticia ē illic relinqre vñ exiturus es⁹ illic nō ꝑmittere quo iturus es:Illic g substātiam tuā colloca:vbi patriā habes. CHRY. in ho. Quia tm̄ nō ois terren⁹ thesaurus erugine aut tinea destruitur:aut per fures aufertur⁹ ideo aliud iducit dicens:Ubi est thesaurus tuus:ibi est ⁊ cor tuū:ac si dicat:⁊ si nihil prioruz eueniat non paruam sustinebis iacturam inferiozibus affixus:⁊ eozum seruus factus:⁊ a celestibus cadens ⁊ nihil excelsorum cogitare potens. HIERO. Doc autem non solum de pecunia:sed de cunctis possessionibus sentiendū est. Sulosi enim deus venter est. Lassiui thesaurus sunt lubrica amatozis libido. huic seruit vnusquisqz a quo vincit: Ubi ergo hz cor:vbi ⁊ thesauruz. CHRY. super matth.

Uel aliter:ponit nūc que sit vtilitas i elemosyna facienda. Qui enī collocat thesauros in terra nō hz gd speret in celo. Ut quid ergo aspiciat in celū:vbi nihil repositū hz? Unde duplr peccat. primo qz mala cōgregat:scdo qz cor habet in terra:⁊ ex hijs causis duplr benefacit q thesauizat i celo.

¶ Lucerna corpis tui est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit simplex:totū corpus tuū lucidū erit. Si aūt oculus tuus fuerit nequā:totum corpus tuū tenebrosū erit. si ergo lumē qō in te est: tenebre sunt ipse tenebre quante erunt?

CHRY. i ho. Postq̄z fecit mentionē de intellectu i seruitutē redacto ⁊ captiuato:qz hoc nō multis facile cognoscibile erat:ad exteriorē doctrinā trāsponit dicēs:Lu. cor. tui est oculꝰ tuꝰ. ac si di. Si nō nosti gd ē iactura itellectꝰ a corpalib⁹ hoc disce. Qō. n. est oculus corpoꝛi:hoc est intellectus aīe. Sicut ergo oculis oꝛbatis multum operationis relinquorum membrorum amittitur lumine eis extincto:ita ⁊ mente corrupta multis malis vita tua implet. HIERO. Hoc ergo totum transfert ad sensum:quō enī corpus totū est in tenebris:si oculis nō fuerit simplex:ita si aīa principalem fulgorem suū perdiderit:vniuersus sensus:vel sensualis pars anime in caligine ꝓmorabitur. vnde dicit:Si ergo lumē qō in te est:tenebre sunt:ipse tenebre quāte sunt. i. si sensus qō lumē est aie vitio caligat:ipsa putas caligo qꝫ tenebris obuoluet? CHRY. sup mat. Uidet aūt q̄ non de corporali oculo hic loquat:nec ō hoc corpore qō videtur a foris: alioquī dixisset:Si oculus tuus sanus fuerit aut infirmus: nūc autē subdit:Simplex ⁊ nequā. si aūt benignū oculū hz ⁊ infirmū:nūqd corꝑ eius in lumine est:Aut si malignum ⁊ sanū:nunqd corꝑ ei⁹ in tenebris est? HIERO. Sz solēt lippientes lucernas videre nūerosas:simplex aūt oculus ⁊ purus simplicia intuet ⁊ pura. CHRY. sup matth. Uel dī oculus nō a foris:sed ab int⁹. Lucerna. n. est mens p quā aīa videt deū. Qui ergo cor habet ad deū. illius oculus lucidus est. i. illius mens mūda est:nō terrenis cōcupiscētys sordidata. Tenebre aūt in nobis sunt sensus carnales:q semp desiderāt que sūt tenebraz. Qui ergo hz oculum mundū. i. mētē spūalē:corꝑ suū seruat lucidū. i. sine peccato. Et si enī caro desiderat mala: virtute tm̄ diuini timoris repercutit cā. Qui aūt habet oculū. i. mētem aut malignitate tenebrosam:aut ꝓcupiscētia turbulentā:tenebrosū possidet corpus: nō. n. resistit carni qm̄ cōcupiscit puersa:qz ñ hz spez in celo que ꝑstat nobis ⁊ rutem vt concupiscentys resistamus.

HYLA. Uel alr:De officio luminis oculi lumen cordis exꝑsit:qō si simplex et lucidū manebit:claritatez eterni lumis corpi tribuit:⁊ splēdorē originis sue corruptioni carnis īfundet. s. in resurrectōe. Si aūt obscuz peccatis ⁊ volūtate erit neqz vitys mētis nā corpis subiacebit. AVGV. ō ser. do. Uel alr:Oculū hic accipe debem⁹ itentionē nraz q̄ si mūda fuerit ⁊ recta:oīa opera nra que ꝑm eā operamur bona sunt:que gdē oīa totū corpꝰ appellauit:qz ⁊ apls mēbra nra dicit quedā opera vbi ait:Mortificate mēbra vra fornicationē ⁊ īmūdiciā ⁊c. nō g̃ gd g̃sq; faciat:sed quo aīo faciat ꝓsiderādū ē. Hoc ē enīz lumē in nobis: qz hoc nobis manifestū ē bono aīo nos facere qō faciam⁹. Qē enī qō manifestat lumē ē. Ipa vo facta q̄ ad hoīum societatē pcedūt icertū nobis hnt exitū:⁊ iō tenebras eas vocauit. nō enim noui cū pecuniā ponzigo idigēti qd sit ide faciat⁹. Si ergo ipa cordis intētio q̄ tibi nota ē:sordidat appetitu tpaliū rerum:magis ipm factū cuiꝰ incertus est exitus sordidū erit: qz etsi bñ alicui ꝓueniat:quod tu nō recta itentione facis: quō tu feceris:iputabit tibi nō quō illi ꝓuenerit. Si autē simplici itētōe. i. fine charitatis opa nra fiāt:tūc mūda sūt: ⁊ placent in ospectu dei. AVGV. otra mēda. Sz ea q̄ cōstat eē pctā:nulla ylut bona itētōe faciēda sūt. ea gppe opa

boīum si cās habuerit bonas vel malas:nūc sūt bona nunc mala:que nō sunt per seipsa peccata:sicut victū ꝑbere pauperib⁹ bonū est:si fiat misericordie cā:malū aūt si fiat cā iactātie. Lū vo opa ipa pctā sunt:vt furta:stupra:⁊ huiusmōi: gs dicat causis bonis eē facienda:vel pctā nō eē:gs dicat furemur diuitib⁹ vt habeam⁹ qd dem⁹ pauperib⁹? GRE. .xxxiy. moza. Uel alr:Si lumē qō i te ē. i. si hoc q nō bene agere cepim⁹:ex mala itentōe offuscam⁹ ipa q̄ mala eē non ignoram⁹ etiā cū facim⁹:quāte tenebre erūt? REMI. Ul alr:Fides lucerne assimilat:qz ꝑ eā gressus iteriozis hoīs. i. actio illuminat ne offēdat ꝑm illud:Lucerna pedib⁹ meis verbū tuū:q si fuerit mūda ⁊ simplex totū corpus lucidum erit. Si vo sordida:totū corpus erit tenebrosū:Ul alr:per lucernā itelligit rector ecclie:qui bñ oculus dr:qz salutaria plebi subiecte puidere dz:q̄ per corpus intelligit. Si ergo rector ecclie errauerit:cūtomagis errabit ppls ei subiectus.

¶ Nemo potest duobus dominis seruire: Aut enim vnum odio habebit:⁊ alterum diliget:aut vnum sustinebit:⁊ alterum cōtēnet. Non potestis deo seruire ⁊ mammone.

CHRY. sup matt. Superi⁹ dixerat dns qꝫ q hz mētē spiritalē:ille pōt corpꝰ suū fuare sine pctō:q aūt nō hz:nō pōt. cui⁹ rōnē subiungit dicēs:Nemo pōt duobus dnis seruire.

GLO. Uel aliter. Qz dictū ē supra qꝫ ꝓpter intētionē tpaliū:bona mala fiūt. vñ possit aliquis dicere: Ego facia bōa: ⁊ ꝑp tpalia ⁊ ꝑp celestia. Cōtra qō dns ait:Nō potestis duob⁹ dominis seruire. CHRY. in ho. Ul aliter:In anteriozibus auaritia ꝓsit tyrānidē p multa ⁊ magna: sed adhuc alia apponit amplioza. Nō. n. i hoc solū nob⁹ nocēt diuitie q latrones aduersus nos armāt ⁊ qꝫ intellectū obtenebrāt: sz ēt a fuitute dei nos expellūt:⁊ hoc ꝑbat a cōib⁹ cōceptōib⁹ dicens:Nemo po. duo. dom. ser. Duos aūt dicit:q cōtraria iungūt. Cōcordia. n. multos vnū facit:qō oñdit ꝑ hoc qō subdit:Aut. n. vnū odio hēbit. Jdeo aut duo ponit vt monstret facilē esse trāsmutationē ad meli⁹. Si. n. dicas:Ferru⁹ fact⁹ sū pecunia:respondet:amādo. s. eas mōstrat qꝫ possibile ē ad aliō venire. s. nō sustinēdo fuitutē:sz cōtēnēdo. GLO. Uel duo tāgere vī seruientiū genera. quidā enī seruiūt liberaliter ex amoze:qdā seruiliter ex timoze. Si g aligs ex amoze fuiat vt. .ōrioz dñoz:necesse ē vt alterz odio habeat. Si vo ex timoze fuiat:neēe ē vt dū vnū sustinet:alterz ꝓtēnat. Res aūt terrena vl deꝰ si i corde bois dñet:ad ꝑia ex vtroq; trahit hō:nā deꝰ trahit ad supioza sibi fuietē:res vo terrena ad inferioza:⁊ iō q̄si ꝓcludēs subdit:Nō po. deo ser. ⁊ ma. HIE. Māmōa ñmōe syriaco diuitie nūcupāt. Audiat g hoc anarus q cēset vocabl'o xp̄iāo:ñ posse se fil'diuitys ꝑ deoqz fuire ⁊ tm̄ nō dixit:Qui hz diuitias. sz Qui seruit diuitys. Qui enī diuitiaz seruꝰ ē:diuitias custodit vt seruꝰ. q aūt fuitutis excussit iugū:distribuit eas vt dns. GLO. Per māmona ēt itelligit diabol⁹ q pest diuitys:nō qꝫ possit eas dare nisi qñ deꝰ ꝑmittit:sz qz ꝑ eas hoīes fallit. AVGV. de ser. do. in mon. Qui. n. seruit māmone i diuitys: illi vtiqz fuit:q reb⁹ istis terrenis merito sue puerilitatis ꝓpositꝰ ꝓnceps hui⁹ seculi a dño dr. Ul alr:q sunt duo dñi oñdit cū dr:Nō po. deo ser. ⁊ mā. s. do:⁊ diabolo. Aut g hūc odio habēbit:⁊ al. di. i. deū Aut al. pa. ⁊ al. ꝓtē. Patit. n. duz dñm qsqs fuit māmone: sua. n. cupiditate iplicat⁹ subdit diabolo:⁊ ñ cū diligit. Sic g ācille aliene cōiuctꝰ ē:ꝑp ꝓcupiscētia durā patit fuitutē etsi nō diligat eū:cui⁹ ancillā diligit. Dixit aūt altez ꝓmanet:nō odio hēbit. nullus enim vera cōscia deū pōt odisse. Cōtēnit aūt. i. nō timet eū:cū q̄si de eius bonitate secur ē.

¶ Jdeo dico vobis ne solliciti sitis anime vestre quid manducetis:neqz corpi vestro qd induamini. Nōne aīa plꝰ ē q̄z esca:⁊ corpꝰ plusq̄z vestimētū:

AVGV. de ser. do. in monte. Quia superi⁹ docuerat dñs q⁹ qſqs vult diligere deum ⁊ cauere ne offendat: nō se arbi treꝛ duob⁹ dñis posse seruire: ne forte q̄uis iam supflua nō queranꝫ: ppter ipsa tñ necessaria coꝛ dupliceꝛ: ⁊ ad ea defle etenda tozqueaꝫ intētio. subiūgit dicēs. Jō di. vo. ne. sol. si. ani. ve. qd mādu. neq; coꝛ. ve. qd indua. CHRY. in ho. Nō hoc dicit q⁹ aīa cibo indigeat: ico; pozea est. n. ſz ꝛz cōez locut⁹ est consuetudinem. aliter enī nō pōt mozari in coꝛ poze nisi eo cibato. AVGV. Uel aīam in hoc loco ꝓ aīa li vita posita nouerim⁹. HIERO. In nōnullis codicibus additū ē: neq; qd bibatis. Ergo q⁹ oībus n atura tribuit ⁊ iu mentis ⁊ bestys hoibusq; cōmune est: huius cura p̄nitus liberamur. Qō aūt hic dicit de carnali cibo ⁊ vestimēto ac cipiam⁹. Leteꝛ de spūalib⁹ cibis ⁊ vestimentis semp debe/ mus esse solliciti. AVGV. de bere. Dicunt aūt euchite gdā heretici opinātes monacho nō licere sustētande vite sue cā aligd opari: atq; ita seipsos p̄siteri vt oīno ab opibus vacent. AVGV. de op⁹ monachoꝛ. Ingunt. n. non de hoc ope coꝛporali ī quo vel agricole vel opifices laborant p̄cepit apl's cū dixit: Qui nō vult opari nō māducet: Neq; euāgelio posset oīno cē ꝛrius vbi ait dñs. Jō dico vobis ne solliciti sitis. In verbo q̄ apl's p̄dicto spūalia opa debem⁹ ac cipere: de q⁹ alibi dicit: Ego plātaui: apollo rigauit: ⁊ ita se arbitrant apl'ice ⁊ euāgelice obtēpare sñe: cū euangelium credūt de nō curāda coꝛpali h⁹ vite idigētia p̄cepisse: ⁊ apl's ō ope ⁊ cibo spūali dixisse. Qui ñ vult opari. ñ māducz. p̄i⁹ ergo demōstrem⁹ apl'z opa coꝛporalia suos dei operari vo luisse. Premiserat. n. dicēs: Ipsi scitis quō opozteat vos imi tari: qz nō inquieti fuim⁹ inter vos neq; panē ab aliquo gra tis manducauim⁹: sed ī labore ⁊ fatigatiōe die ac noct. la bozātes: ne quē vestꝛ grauarem⁹: nō qz nō habuim⁹ ptātez ſz vt nosipsos formā darem⁹ vobis q̄ nos imitaremini. Nā ⁊ cū essem⁹ apō vos: hoc denūcia am⁹ vobis: qm̄ siqs non vult operari: nō māducet. Quid ad hoc dici pōt qñ exem/ plo suo docuit: quid p̄ceꝛperit. s. coꝛpaliter operādo? Nam q⁹ coꝛpal' operaꝛ ofidit in actib⁹: vbi dr: q⁹ manꝰ cū agla ⁊ vxoꝛe ei⁹ p̄scilla opus faciēdo apō illos: erāt enī ...berna/ culoꝛ artifices: ⁊ tñ apl'o tanq̄ p̄dicatoi euāgely militi xp̄i plātatoi vinee: pastoi gregis ꝓstituerat dñs vt de euange lio viueret q tñ stipendiū sibi debitū nō exegit: vt se formā daret eis q exigere indebita cupiebāt. Audiāt ergo q ne.ba bēt hāc ptātē: quā ille habebat: vt tñmō spiritual'r opātes manducēt panē a coꝛporali labore gratuitū. Si aūt euange liste sunt: si ministri altaris: dispēsatoꝛes sacroꝛ habēt banc ptātem: si ...tem habebāt aligd ī seculo: quo facile sine opi ficio sustentarēt banc vitā: qō cōuersi ad deū indigentibus dispartiti s..t: ⁊ credēda ē coꝛ infirmitas ⁊ ferēda. Necattē dendū in quo loco hoc qō hab..āt ipenderit: cū oīuz xp̄ia/ noꝛ sit vna resp..Sz q veniūt ad .pfessiōez fuitutis dei ex vita rusticana: ...x opificū exercitio: ⁊ plebeio laboze siquo min⁹ op..ent excusari nō p̄t. Nullo enī modo decet vt ī ea vita vbi senatoꝛes fiūt laborioſi: ibi fiāt opifices ocioſi: et quo veniūt relictis delicijs suis q fuerūt p̄dioꝛ dñi: ibi sint rustici delicati. At cū dñs am.. nolite solliciti esse. nō hoc di cit: vt ista nō p̄curent: q̄tū nēcitatis ē vñ boneste potuerūt sed vt ista intueanꝫ: ⁊ pp ista faciāt qcqd ī euangely p̄dica tione facere iubenꝫ: eam nanq; intētionē paulo superi⁹ ocu lum vocauerat. CHRY. in ho. Uel pōt alr cōtinuari: Cū enī docuisset dñs pecuniaz despicere: ne aliqui dicerent: q̄li ter p..terim⁹ viuere: si oīa p̄iccerim⁹? subiungit dicēs: Jōqz dico vobis. GLO. Jdest cura tpali ne retrahami ab eter nis. HIERO. Precipit ergo nobis: ne solliciti simus qd comedam⁹? qz in sudoze vult⁹ ꝓparamus nobis panē. Ergo labor exercendus est: sollicitudo tolleda. CHRY. super matth. Non enī sollicitudinib⁹ spiritualib⁹? ſz laboꝛib⁹ coꝛ pozalibus acgrendus est panis; qui laboꝛantibus ꝓ premio diligētie deo p̄stāte abūdat: ⁊ negligētib⁹ ꝓ pena deo facie te subdudit. Lōfirmat aūt spē nr̄am dñs. et primo de maioꝛi ad min⁹ descēdit dicēs: Nōne aīa plus est q̄ esca: ⁊ coꝛpus plusq; vestimentū. HIERO. Qui maioꝛa p̄stitit vtiq; ⁊ minoꝛa p..tabit. CHRY. sup mat. Nisi. n. voluisset cō seruari qō erat ñ crearet: qō aūt sic creauit: vt p esca fuet ne cesse ē vt det ei escaz: q̄diu vult eē qō fecit. HYLA. Ut alr: Qz co..upt⁹ circa futuroꝛ curā infideliū sensus ē calū niantiū q̄ in resurrectōe coꝛpoꝛ spēs sit futura: q̄ in substan tia eternitatis alimonia. Jō subsequēter dr: Nōne aīa pl⁹ ē q̄ esca: Nō. n. patiſ spē nr̄am futuri ī resurrectiōe cibi ⁊ po tus ⁊ vestit⁹ sollicitudine demozari: ne redempti in coꝛpus atq; aīam cōtumelia ī nō efficiēdis leuioꝛib⁹ inferatur.

¶ Respicite volatilia celi q̄ non serūt neq; metūt neq; ꝓgregāt ī horrea: ⁊ p̄r vester celestis pascit illa. Nōne vos magis plis estis ill'? Quis āt vīz cogitās p̄t adjcere ad staturā suā cubitū vnuz?

CHRY. sup mat. Postq̄ confirmauit spē nr̄az de maioꝛe ad min⁹ descendens: deinde confirmat de minoꝛi ad mai⁹ ascēdēs cū dic: Resp. vo. ce. qz nō se. neq; metūt. AVGV. de opibus monachoꝛ. Quidā se dicunt ꝓpterea operari nō de..re: qz nec volucres celi seminānt neq; metunt. Cur q̄ nō attendūt quod sequitur: Neq; ꝓgregāt in horrea: Cur q̄ isti man⁹ ociosas ⁊ plena repositoria volūt br̄e: cur deni qz molūt ⁊ coquūt? hec enī aues nō faciūt: aut si repiūt q⁹ hoc psuadeāt: vt eis p singulos dies escas afferāt ꝓparatas saltem sibi de fontib⁹ aquā afferūt ⁊ reponūt: quod volati lia non faciunt. Sed si nec aqua sibi vasa coguntur ip̄lere: ⁊ iā illos qui tunc erant hierosolyme nouo gradu iustitie su pergressi sunt: qui demisso sibi ex gratia frumēto panem fe cerunt aut facere curauerunt: qō aues nō faciūt. Nō posſut aūt ista seruare: vt. s. nihil in crastinū reponāt: q se p multos dies a cōspectu hoīuz separatos ⁊ nulli ad se p̄hebentes ac cessū includūt scipsos: viuētes ī magna intētione oratiōnū. An forte quo sunt sanctioꝛes: eo sunt volucrib⁹ dissimilioꝛ res? Quod ergo dicit de volatilibus celi ad hoc dicit: ne q̄ putet deum seruoꝝ suoꝝ necessaria non curare: cū eius prouidentia vsq; ad ista gubernanda p̄roueniat. Neq; enim non ipse pascit eos qui manibus operantur: neq; etiā quia deus dixit: Jnuoca me in die tribulationis ⁊ eruaz te. non debuit fugere apostolus: sed expectare vt comp̄eben deretur: et eum deus sicut tres pueros de medys igni bus liberaret. Sicut enī q fugiētibus sanctis huiusmodi q̄ stionē obyceret: respōderent nō se oportuisse tētare deum: ſz tūc talia deum si vellet eē factuꝝ: vt eos liberaret: sic da nielē a leonib⁹ ⁊ petꝛ a vinculis: cum ipi qd facerēt nō ha berēt. Cum vo eis fugā in potestatē dediſſet: etiam si libe rarenꝫ p illam: nō nisi ab ipso liberari: sic seruis dei valēti bus manibus suis victum trāsigere si ex euangelio moue rit questionē de volatilib⁹ celi q̄ nō seminānt neq; metunt: facile respōdebunt. Si nos p aliquam infirmitatem vel oc cupationē non posſumus opari: ille nos pascet sicut aues q̄ nihil operanꝫ. Cum autem posſumus non debemus tētare deum: qz hec que posſumus ei⁹ munere posſumus. Et cum hic viuimus: illo largiēte viuimus: qui largitus ē: vt posſi m⁹? ⁊ ille nos pascit a quo aues pascūt: sicut dicit: Et p̄r ve ster celestis pascit illa: nonne vos magis plu..estis illis?

AVGV. de ser. do. in monte. i. carius vos valetis: qz rō nale aīal sicut est bō sublimius ordinat' in rez nā q̄ irrati onalia: sicut sunt aues. AVGV. ꝛi. d̄ ciuitate dei. Plerū qz tamē carius cōparaꝫ equus q̄ seruꝰ: ⁊ gemma q̄ famu la: nō rōne cōsiderātis: sed necessitate idigētis: seu volupta te cupiētis. CHRY. sup matth. Oīa enī aīalia de⁹ ꝓpter hoiem fecit: hominē autem ꝓpter se. quanto q̄ p̄ciosioꝛ ē hominis creatio: tanto maioꝛ est dei sollicitudo de ipso.

Si ergo aues non laboꝛātes ītueniunt escas: hō nō ītueniet cui deus dedit ⁊ operandi scientiam ⁊ fructificandi spem. HIERO. Sūt aūt qdā q dū volūt terminos patrū exce dere ⁊ ad alta volitare: in ima mergunt. Volatilia celi an gelos esse volunt: ceteraſq; in dei ministerio fortitudines que absq; cura dei sui alantur ꝓuidētia. Si hoc ita est vt ī telligi volūt: quō segꝛ dictū ad hoīes? Nonne vos ma. plu. estis illis? Simpl'r q̄ accipiunt: q⁹ si volatilia ...q; cura ⁊ erumnis: dei alunt ꝓuidētia: qui ...odie sūt ⁊ cras nō erūt: quātomagis hoīes q⁹ eternitas repromittit. HYLA. Pōt aūt dici q⁹ sub noīe voluc̄ exēplo nos ītūdoꝛ spiri tuū hortat: q⁹ sine aliquo negocio queren..cōgregandi viuēdi tamē tribuit de eterni consilij potestate substantia: atq; vt ad immundos ſtud spi..refera..oppoꝛtune adie cit: Nonne vos magis pluris estis illis? De cōpatōis p̄stā tia dñam nequitie ⁊ sanctitatis oīdens. GLO. Non so lū aūt exemplo auiū: sed experimēto docet q⁹ ad hoc q⁹ su mus ⁊ viuim⁹ nr̄a cura nō sufficit sed dīna ꝓuidētia opera tur dicēs: Quis aūt vestꝛ cogi. pōt adyce. ad staturā suam cubi. vnū? CHRY. sup matth. Deus. n. est q per singu los dies incremēta coꝛporis tui facit: te nō itelligēte. Si er go ī teipso quotidie dei ꝓuidentia operaꝛ: quō in necessa rys tuis cessabit? Si aūt vos cogitādo modicā par..coꝛpi vestro addere nō potestis: quō cogitādo saluandi estis ī to? AVGV. de ser. do. in mon. Uel pōt referri ad sequē tia: ac si diceret: Non eē cura nr̄a factū vt ad banc staturaz veniret coꝛpus nr̄m: ex hoc itelligi pōt: q⁹ si velletis adyce re vnū cubitū nō posſetis. Illi ergo tegēdi coꝛporis cura reli quite cui⁹ cura fcm̄ est vt eēt tāte stature. HYLA. Uel alr: Sicut fidē vitalis subē nr̄e de documēto spirituū fua uit: ita opinionē futuri habit⁹ iudicio cōis itelligētie dereli quit. Cū enī vniuersoꝛ coꝛpoꝛ q̄ vitā hauserūt: diuersita tē in vnū perfectū vizꝛ sit excitatur⁹: sol⁹ q potēs sit ad vni uſcuiuſq; ꝓceritatē cubitū vnū ⁊ alterū tertiūne p̄stare: de vestitu. i. de specie coꝛpoꝛ cū ei⁹ cōtumelia ambigim⁹? q⁹ vt equalē oēz hoīez efficiat: tātū mēsure est humanis coꝛpori b⁹ additurus. AVGV vlti. de ciui. dei. Sed si xp̄s in ea mensura coꝛpis ī qua moꝛtuus est resurrexit: nefas est dice re cū resurrectōis oīum tps venerit: accessurā coꝛpi ei⁹ eaz magnitudinē quā nō habuit: qñ ī ea discipulis in quanot⁹ erat appuit: vt lōgissimis fieri posſit eēlis. Si āt dixerim⁹ ad dñici coꝛporis modū etiā minoꝛ maioꝛūq; coꝛpoꝛa re digēda peribit de multoꝛ coꝛporib⁹ pplurimū: cū ipse nec capillū pituꝛ eē ꝓmiserit. Restat ergo vt q̄sq; recipiat suā mensurā quā vel hūit ī iuuētute: si senex ē moꝛtu⁹: vel fue rat habitur⁹ si est ante defunct⁹. Et iō nō est dictū ab apl'o in mensurā statureꝛ: sed in mēsuraz etatis plenitudinis chri st: qz resurgent coꝛpoꝛa moꝛtuoꝛ ī iuuenili etate ⁊ roboꝛe ad quā christum peruenisse cognouimus.

¶ Et de vestimētis qd solliciti estis? Cōsiderate lilia agri qūo creſcūt. Nō laboꝛāt neq; nēt. Dico autem vobis: quoniam nec salomō in omni glo ria sua coopertus ē sicut vnum ex istis. Si enim fenum agri q⁹ hodie est ⁊ cras in clybanū mittit deus sic vestit: q̄ztomagis vos modice fidei?

CHRY. in homi. Post q̄ mōstrauit q⁹ nō oꝛtet nos ꝓ cibo esse sollicitos: ad id quod leuius est pertra..it: neq; enī ita necessariū est indumentum sicut cibus. vñ dicit: Et ō ve sti. quid solli. estis? Nō aūt hic vtit exemplo volucrū vt in duceret paupē ⁊ cygnū: a quibus erat similia exempla ac cipere: ſz vtit exemplo lilioꝛ dicēs: Considerate lilia agri. Uult ex duobus monstrare superabundantiam. s. a munifi centia pulchritudinis: ⁊ a vilitate ptecipātium tali decoꝛe.

AVGV. de ser. do. in mon. Jpsa aūt documenta non sic allegoꝛice discutiēda sūt: vt ōram⁹ qd significent aues celi: au..lia agri: posita sunt. n. vt ō reb⁹ minoꝛib⁹ maioꝛa psua deanꝫ. CHRY. sup matth. Lilia n..statuto tpe formanꝫ ī frōdib⁹? vestiuntꝫ cādoꝛe: iplenꝫ odoꝛib⁹. Et qō terra radi ci nō dederat: de⁹ inuisibili opatōe largit. Jn oīb⁹ aūt eadē plenitudo servat: vt nō ab euētu fcā putent: sed deo ꝓuidē tia itelliganꝫ esse dispōsita. Dicēdo aūt: Nō laboꝛāt: viros cōfoꝛtat. Dicendo vero: Neq; nent: mulieres. CHRY. i ho. Dec aūt dicēs nō op⁹ ꝓhibuit: ſz sollicitudinē: fic ⁊ su pra cū de seminatōe loquereꝫ. CHRY. Et vt magis deꝰ ꝓuidentiā ī ipsis ꝓmēdet: que oēz supat humanā idustriā. subi..Dico aūt vobis qñ neq; salo. ī om. glia sua coop. est sicut vnū ex ist̄is. HIE. Reuera. n. qō sericū: q̄ regū purpu ra: q̄ pictura textricū pōt florib⁹ ꝛpari: Quid ita rubet vt ro sa: Quid ita cādet vt liliū: Viole vero purpurā nullo supe rari murice: oculoꝛ magis q̄z fmonis indiciū ē. CHRY. i ho. Quātū. n. veritatis ad mendaciū tñ vestimētoꝛ ⁊ flo rū dīna est. Si ergo salomō a flo..b⁹ supat..est: q oībus re gib⁹ fuit preclarioꝛ: q̄do tu vestimētis poteris vīcere florū decoꝛē? Est aūt salomō supat⁹ a floꝛ decoꝛe non semel tñ neq; bis: sed ꝓ totū tēpus sui regni. Et hoc est qō dicit: Jn oī glia sua: q nec ī vno die ita decoꝛat⁹ ē vt flozes. CHRY. sup mat. Ul' hoc dic: q⁹ salomō ſti ñ laborabat qd vestireꝫ: tñ iubebat. Ubi āt iussio: illic ⁊ mīstrātiū offensa: ⁊ iubētis ira frequēter iducit: h aūt qñ nesciūt sic oznāt. HYLA. Uel lilia itelligēd..ant angelorū celestiū claritates: q⁹ a deo glīe cam..oꝛ indultus est. Non laboꝛāt aūt neq; nent: q⁹ virtutes angelorū ex ea quā adepte sūt originis sue soꝛte vt sint semp accipiūt: ⁊ cū in resurrectiōe similes hoīes an g..erūt speraꝫ celestis glozie voluit operimētū: exēplo angelice claritatis. CHRY. sup matth. Si aūt florib⁹ ter renis sic occurrit de⁹: g nati sūt: vt tñmō videanꝫ ⁊ pereāt: hoīes negliget: quos sic..eauit vt nō ꝓ tpe videanꝫ: sed vt ꝓpetuo sint: Et hoc est qō dicit. Si aūt fenū agri q⁹ hodie ē ⁊ cras ī clybanū mittit de⁹ sic ve..it: q̄ztomagis vos modi ce fide. HIERO. Cras aūt ī scripturis futu..ps intelli git dic..e iacob: Exaudiat me cras iustitia mea. GLO. Ally libri habēt in ignē vel in acerū q habz spēm clybani. CHRY. in ho. Nō aūt lilia iā ea vocat sed fenū agri: vt co rū vilitatē oñdat. Sed ⁊ aliā vilitatem apponit dicēs: q̄ bo d..ūt: ⁊ nō dixit. Cras nō erūt: ſz q⁹ ē multo deficienti⁹? qz ī clybanū mittit. Oz aūt dicit. Quātomagis vos. occulte in sinuaꝫ humani generis bonoꝛ: ac si diceret: Uos q⁹ aīaz dedit: coꝛpus plasmauit: pp̄as misit: ...vnigenitū filiū tra didit. Dicit autem Modice fidei: qz modica ...es est que nec de minimie certa ē. HYLA. Uel sub feni noīe gētes nuncupanꝫ. Si igit⁹ gētib⁹ ...circo tñ idulgeꝫ ...rnitas coꝛ pozalis vt moꝛ igni iudicij ...estinenꝫ: q̄z ꝓphanum ē sactos ō glīa eternitatis ābigere cū iniqs eternitatis op⁹ p̄steꝫ ad penā? REMI. Spūal'r aūt p volatilia s..viri designāt⁹ q ex aqua sacri baptismatis renascūt: ⁊ deuotōe te..na dōpi ciūt: ⁊ celestia petūt. q⁹ p̄les dicunt eē apl'i: qz p̄ncipes sūt oīuz scōz. Per lilia etiā sc..intelligunt: q absq; laboze legaliū cerimonialiū sola fide deo placuerūt. de q⁹ dicit: Dilect⁹ me⁹ mihi pascit inter lilia. Sctā etiā eccl'a p liliuz intelligit: ꝓpter candoꝛē fidei: ⁊ odoꝛē bone ...uersatōis: de qua dr: Sicut liliū ī ter spinas. Per fenū designanꝫ infide les: de q⁹ dr: Aruit fenū ⁊ flos ei⁹ cecidit. Per clybanum eterna damnatio: vt sit sensus. Si deus infidelibus tribuit bona tempoꝛalia: q̄ztomagis tribuet nobis eterna.

¶ Nolite ergo solliciti esse dicentes quid mādu cabimus: aut quid bibemus: aut quo opiemur. Hec. n. oīa gētes inquirunt. Scit. n. pater vr̄ q⁹ his oībus idigetis. Querite ergo primū regnuz dei ⁊ iusticiam eius ⁊ hec oīa adjcientur vobis.

GLO. ꝓlt̄ꝫ sigillatim de victu ⁊ vestitu sollicitudinē excluserat argumēto ab inferioꝛib⁹ sumpto: hic cōsequēter vtrūq; excludit dicēs: Nolite ergo solliciti esse dicētes: qd manducabimus aut quid bibemus: aut quo operiemur.

REMI. Ideo aūt hoc dn̄s repetiuit: vt oñderet hāc rem eē pernecessariā: ⁊ vt artius eaꝫ in cordibus nr̄is iculcaret.

RABA. Notandū vero q⁹ nō ait: Nolite q̄rere aut solliciti eē de cibo aut potu aut indumēto: ſꝫ Quid manducetis aut qd bibatis: aut qd vestiamini. vbi mihi videt̄ argui qui sumpto victu vel vestimēto cōmuni lautioza cibi vl̄ auste rioza bis cū ḡbus vitā ducunt alimenta vel indumēta regrūt. GLO. Est etiam alia sollicitudo ſupflua ex v...o bominū q̄ fructus ⁊ pecuniam plusq̄ necesse ē reseruāt: ⁊ dimissis spiritualib⁹ illis intēti sunt quasi de bonitate dei desperātes: ⁊ hoc ꝓhibet. vñ subdit: Nec.n. oīa gētes regrūt.

CHRY. ſup mat. Quia in rebus hūanis fortunā credūt esse nō puidentiā neq; iudicio dei vitas suas gubernari esti māt: ſꝫ incerto ducī cuētu. Et ideo merito timēt ⁊ desperāt q̄si qui neminē dñt gubernantē. Qui aūt credit se dei iudicio gubernari: escā gdē suā in mānu dei cōmittit. vnde sequitur: Scit.n. pater vester qz his oib⁹ indigetis. GHRY. in homi. Nō autez dixit: Scit de⁹: sed Scit p̄ vester: vt eos in maiorē spē ducat. si.n. pater ē: nō poterit despicere filios cū nec boues patres hoc ſustineāt. Dicit aūt: Q̄n bis oībus idigetis vt magis sollicitudinē abycias: qz necessaria sunt. Qualiter enī cēſt p̄ q ſustinet etiā necessaria filys nō dare: Si aūt essent ſupflua: nō ita oporteret cōfidere. AVGV. xv. de trini. Non aūt ista ex aliquo tpe cognouit deus ſꝫ futura oīa tpalia: atq; in eis etiā qd ⁊ q̄n ab illo petituri eramus: sine initio añ prescīuit. AVGV. xy. ō ciui. dei. C ãt dicunt quidã hec dei scientia nō posse cōprehēdi: quia infinita sūt: restat eis dicere q⁹ nō oēs numeros deus nouerit: quos ifinitos esse certissimū ē. Infinitas aūt numeri nō est icōprehēsibilis ei: cui⁹ intelligētie nō est numer⁹. Qua ꝓpter si quicqd sciētia cōprehendit scientis cōprehensione finit: ꝓfecto oīe infinitas quodā ineffabili mō deo finit. ē: q⁹ ei⁹ scie incomprehēsibilis non est. GRE. nesenus libro de boie. Q̄n aūt ei⁹ puidentia p huiusmōi signa demonstrat. pmanentia enī vniuersoꝛ: ⁊ maxime eoꝛ que sūt in generatiōe ⁊ corruptione: ⁊ positio ⁊ ordo eoꝛ que sūt: semp custoditur ſꝫ cūdē modū: q̄ir vtiq; ꝓficeret nullo puidēte. ſꝫ qdā dicūt deo curā esse existentiū pmanētie in vniuersali: ⁊ hui⁹ solius prouidentiā hr̄e. Singularia vero fieri vt contingit. Tres aūt cās solas vtiq; ge dicet non fiendi puidentiā singulariū. Aut enī hoc q̄ est ignorare deū: q̄n bonum est particulariū diligentiā habere: aut nō velle: aut nō posse. Sed ignorātia oīno aliena ē a beata substātia. Qualiter enī latebit deū q̄ nec hō sapiens ignorabit: q⁹ singularib⁹ destructis vniuersalia destruentur: Nihil autem ꝓhibet oīa individua p̄scire: nulla ꝓcurante potentia. Si aūt non vult: ꝓp... duas fit causas: aut ꝓpter pigritiā. aut ꝓpter indecētiā. Pigritia aūt a duob⁹ generatur: aut enī voluptate aliqua attracti pigritamur. aut ꝓpter timorē desistim⁹: quorum neutr̄ fas est cogitare de deo. Si aūt dicāt nō decere deū: indignū enim esse tante btitudinis puis cōdescendere: qualiter nō incōueniēs ē artifex quidē ꝓcurātem vniuersalia: nihil ꝓticulariū neq; parui ſſimum derelinquere sine ꝓcuratione: scientē q⁹ ad totū ꝓficit pars. cōditorē vero deū artificibus enunciare idoctiorē: Si aūt non p̄t: imbecillis est de⁹ ⁊ impotēs benefacere. Si vero incōprehensibilis nobis est singularium puidentie rō: nō ꝓpterea oportet dicere quia nō est puidentia: ita enī diceret: qz numerū hominum ignoramus: neq; boies eē. CHRY. ſup matth. Sic ergo qui credit se dei iudicio gubernari: escam suam in manu dei cōmittat: cogitet aūt de bono ⁊ malo: de quo nisi sollicit⁹ fuerit neq; malu; fugiet neq; bonū apprehendet.

Et ideo subdit: Querite aūt primū regnum dei ⁊ iustitiam eius. Regnu; dei ē retributio bonoꝛ operū. Justitia aūt eius: via pietatis p quā itur ad regnū. Si ergo cogites quales erit gloria scōꝛ: necesse ē vt aut ꝓpter timorē pene recedas a malo: aut ꝓpter desideriū glorie festines ad bonū. Et si cogitaueris que sit dei iustitia: gd. ſ. odit deus ⁊ qd amat: iustitia ipsa ostendit tibi vias suas que amātes se sequitur. Nō aūt d...uri sum⁹ rōnē si paupes sum⁹ aut diuites: ſꝫ si bene vel male egerimus: qđ est in nr̄o arbitrio. GLO. Uel dicit iustitiā ei⁹. q. d. vt p eū nō p vos iusti sitis. CHRY. ſup matth. Terra aūt etiā ꝓpter pctā boīum maledicit⁹ vt nō germine...m illud Maledicta terra in ope tuo. benedicit aūt cū bona fecerim⁹. Quere ḡ iustitiā ⁊ non deerit tibi panis. Uñ segt: Cet hec oia adyciēnt vobis. AVGV. de ser. do. i mōte. ſ. tpalia q̄ manifeste bic oñdit nō eē talia bona nr̄a ꝓpter q̄ benefacere debeam⁹: ſꝫ tm̄ necessaria eē. Regnū vo dei ⁊ iustitia ei⁹ bonū nr̄m est: vbi finis cōstituēdus ē. Sz qz i hac vita militam⁹: vt ad illud regnū puenire possimus: q̄ vita sine bis necessarys agi nō pōt: apponentur inge hec vobis. Cū aūt dixit illud Primū: significauit qz hoc posterius querendū ē non tpe sed dignitate: illud tāq; bonum nostrū: hoc tanq; necessariū ē. Neqz enī verbi gr̄a debem⁹ euāgelizare vt māducem⁹: qz sic vili⁹ haberem⁹ euāgeliuz q̄ cibū: ſꝫ ideo manducare: vt euāgeliçem⁹. Querentibus aūt primū regnuz dei ⁊ iustitiā eius. i. hoc ꝓponentib⁹ cetera reb⁹: vt hoc ꝓpter cetera queramus: nō dz subeē sollicitudo ne necessaria desint. ⁊ iō ait: Hec oīa adyciētur vobis. ſequent̄ sine vllo vr̄o impedimēto: ne cū ista queritis: illic auertamini: aut duos fines cōstituatis. CHRY. in ho. Et nō dixit: dabunt̄: sed apponet̄: vt dicas qz p̄tia nihil sunt ad magnitudinē futuroꝛ. AVGV. de ser. do. in mōte. Cū aūt legim⁹ in fame ⁊ siti aplm laborasse: nō existimemus hic dñi ꝓmissa titubasse: q̄nquidē ista sint adiutoria. Medic⁹ iste cui nos totos cōmisimus: nouit q̄n apponat ⁊ q̄n detrahat sicut nobis iudicat expedire. Si enī nobis aliq̄n defuerint: qō plerūq; ꝓpter nostrā exercitationē de⁹ sinit nō debilitat ꝓpositū nostrū: sed exaiatū ꝓfirmat.

¶ Nolite ḡ solliciti eē i crastinū. Crastinus.n. dies sollicit⁹ erit sibi ꝓpi. Sufficit.n. diei malicia sua.

GLO. Prohibuerat sollicitudinē p̄tiū rer̄ mō, ꝓhibet sollicitudinem futuroꝛ: vanā ex vitio hoīu; pueniētē cū dic̄: Noli. ḡ sol. eē i cra. HIE. Cras i scripturis futur̄ tps itelligit: dicēte iacob: Exaudiet me cras iustitia mea. ⁊ i samuel fantasmate ꝓhitonissa logt̄ ad saul̄: Cras eris mecū. ō ꝓtib⁹ ḡ accessit debere eē sollicitos q futura ꝓhibet cogitare. Sufficit.n. nobis p̄tis tpis cogitatio. Futura q̄ icerta sunt deo relīquam⁹. Et hoc ē qō dicit. Crastin⁹.n. dies sollicitus erit sibi ꝓpi. i. afferet sollicitudinē suā secū. Suffic.n. dici malicia sua. Dic malicia nō contrariam virtuti posuit: sed i laborem ⁊ afflictionē ⁊ angustiam seculi. CHRY. i ho. Nihil enim ita dolorem infert aīe: vt sollicitudo ⁊ cura. Cum aūt dicat q⁹ crastina dies erit sollicita de seipsa: volens manifestius facere qō dicit: Prosdopoeiā facit tpis ſꝫ multorum cōsuetudinē loquens ad plebē imperfectā: vt enī eos magis moueat: ipsos dies cōquerētes iducit ꝓ supflua cura. Nunquid enim dies non sufficiens habet onus .i. curaz suā: qd igitur eum aggrauas magis: curā que ptinet ad aliū die apponendo: CHRY. super mattheum. Uel aliter: Per bodie hoc solum significantur: que habemus in vita ꝓsenti necessaria. Qd autem dicit Cras: quod superfluum est ostendit. dicit ergo: Nollite solliciti esse in crastinum: idest nihil curetis super id habere quod necessarium est vobis: ad vitam quotidianam. Quod enim superfluum fuerit quod est cras curabit se. Et hoc est quod dicit: Crastinus enim dies sollicitus erit sibi ipsi: ac si dicat: Superflua cū ꝓgregaueris: ipse se curabunt: te quidem eis non fruente

nenient dños multos q ea perirent. Quid ergo curas de illis quoꝛ ptātem es alys dimissur⁹? Sufficit enī diei malicia sua. q. d. Sufficit tibi labor quē pateris ꝓpter nec̄ia: noli de supfluis laborare. Uel aliter. AVGV. de ser. do. i mōte. Nō dr̄ crastinus dies nisi i tpe vbi ꝓterito succedit futurū: Ergo cū aliqd bon̄ opamur non tpalia: sed eterna cogitemus crastinus. n. dies sollicitus erit sibyipsi. i. cum oportuerit sumas cibū ⁊ buiusmōi. ſ. cum necessitas vr̄ ceperit. Sufficit. n. dici malicia sua. i. sufficit q⁹ ista sumere vr̄gebit necessitas: quā malicia noīat: qz penalis ē nobis: ptinet enī ad mortalitatē quā peccādo meruim⁹. huic q̄ bene tpal'ne cessitatis noli adder̄ aliqd graui⁹ ut nō solu...ptiaris: ſꝫ ēt ꝓpter hāc explēdā milites deo. Dic est canēdū: ne cū vide rim⁹ aliquē seruū dei, puideꝛ: ne i...necc...ria desint: vel si bi vel eis quoꝛ cura sibi cōmissa ē: iudicemus eū cōtra dñi ꝓcepta facer̄: ⁊ de crastino eē sollicitū. nā ⁊ ipe dns cui mini strabāt angeli: ꝓpter explū loculos habere dignat⁹ ē. Et i actib⁹ aplor̄ scriptū ē ea q̄ ad victū sūt necessaria: ꝓcurata esse in futur̄ ꝓpter iminentē famē. nō ḡ hoc dns increpat: si quis humano more ista ꝓcuret: sed sigs ꝓpter ista non militet deo. HYLA. Hoc etiā totū sub dicti celestis significātia ꝓtinet. Jubemur igr̄ nō ambigeꝛ de futuris. Satis.n. vite nr̄e malicia diez̄ ḡbus vinimus. ſ. pctā sufficiūt ...cir ca hec purganda oīs vite nr̄e meditatio: laborq; vertetur. Cessante aūt cura nostra ipsa futura sollicita sunt. dum nobis eterne claritatis ꝓfect⁹ deo ꝓcurāte, ꝓponit. CA. VII

NOlite iudicare ⁊ non iudicabimini: nolite cōdēnare ⁊ nō cōdēnabimini. In quo enim iudicio iudicaueritis iudicabimini: ⁊ i qua mensura mensi fueritis remetietur vobis.

AVGV. de ser. do. in mōte: Quia cū ista tpalia ꝓcurant̄ i futur̄: icertū est quo aīo fiat: cū possit simplici corde fieri ⁊ duplici oporteāt hoc loco subiecit: Nolite iudicar̄. Ut' aliter. CHRY. in ho. Ducuscq; exposuit cōsequentiā ad eleemosynā ptinentē: nūc aūt icipit exponere ꝓsequētia ad oīonē respicientē. Et ē doctria hec quodāmodo ps oīonis: vt sit ordo narratiōis talis. Dimitte nobis debita nr̄a. ⁊ segt̄: Nolite iudicar̄: vt nō iudicemini. CHRY sup matth. Sed si iudicare, pbibet: q̄ sequētia paulus cōsentbū iudicat fornicantē: ⁊ petr⁹ ananiā ⁊ saphirā mēdacy arguit: Sz gdā hūc locū fm buiusmōi sensū exponūt: qz dns hoc mādato nō ꝓhibet christianos ex beniuolētia alios corripe: ſꝫ ne p iactātiam iusticie sue christiani christiāos despiciāt: ex solis plerūq; suspitiōibus odiētes ceteros ⁊ odēnātes. Et sub specie pietatis ꝓpriū odiū exequētes. CHRY. i ho. Uñ nō dixit: ne gescere facias peccantē: ſꝫ ne iudicaueris: hoc est ne amar⁹ fias iudex. corripe q̄ppe nō vt hostis expetēs vindictā ſꝫ vt medic⁹ istituēs medicinā. CHRY. ſup matth. Sz vt nō sic qdē corripent christiani christiāos ꝓuenit sermo q dicit: Nolite iudicare. Sz si nō sic corripuerint: nūqd ꝓpter hoc ꝓsequēt̄ idulgētia pctōꝛ: qz dictū ē: Nō iudicabimini. Quis.n. ꝓseqūt idulgētia mali ꝓpositi: qz nō addidit alteꝛ malū: Hoc aūt dixim⁹ volētes oñdere: qz hic sermo nō ē positus ꝓ primis nō iudicādis: q peccāt i deū: ſꝫ q i nos peccāt. Qui n. nō iudicat, primū, ꝓpter pctm̄ i se cōmissū: illū nec de⁹ iudicat ꝓpter pctm̄: ſꝫ dimittit ei debitū: sicut ⁊ ipse dimisit. CHRY. in ho. Uel aliter: Nō simpliciter v...ersa pctā iubet nō iudicare: ſꝫ bis q multis malis sūt pleni: ⁊ alios p minimis iudicāt: hāc, pbitionē facit. Sicut ⁊ paul⁹ nō simpliciter, pbet iudicare eos qui peccant: sed discipulos iudicantes de magistris redarguit: docens vt eos qui supra nos sunt non iudicemus. HYLA. Uel aliter: Judicari de sponsionibus suis deum vetat: quia vt iudicia ex incertis rebus inter homines sumuntur: ita ⁊ hoc iudiciū aduersus deū ex ambiguitate suscipitur. quod penitus repellit a nob...vt cōstans potius fides retineat̄: qa nō sicut i certis rebus petrū fit ꝓrā iudicasse: ſꝫ si in bis rebus dedero iudiciū: initiū fit crimis. AVGV. de cō. euā. Uel aliter: Hoc loco nihil aliud ꝓcipi existimo nisi vt ea facta que dubiū ē quo aīo fiāt: in meliorē ptē interptemur. De⁹ aūt que nō pōt bono aīo fieri: sic̄ sūt stupra blasphemie ⁊ huiusmōi nobis iudicare pmittit. de factis aūt medys q̄ possūt bono ⁊ malo aīo fieri: temerariū est iudicare: maxime vt cōdēnemus. Duo aūt sūt in gbus temerariū iudiciū cauere debemus: cū incertū est quo aīo gc̄z factū sit vel cū icertū ē q̄lis gr̄...turus ē. q nūc vl̄ bon⁹ vel mal⁹ apparet. Nō ergo rephēdamus ea q̄ nec scim⁹ quo aīo fiāt: neq; ita rephēdamus q̄ manifesta sūt vt despem⁹ sanitatē. Pōt aūt mouere qō ait: In quo iudicio iudicaueritis: iudicabimini. Nunqd si nos temerario iudicio iudicauerim⁹ temere ēt de nobis de⁹ iudicabit: aut nūqd si mēsura iniq̄ mēsi fuerim⁹: ⁊ apō deū ē iniq̄ mēsura vñ nobis remetiatur: Hā mēsure noie ipse iudiciū significatū arbitror. Sz ē dictu est qñ temeritas q̄ punis aliū: ipsa te puniat ne cē. Inigtas.n. sepe nihil nocet ei q patitur iniuriā: ei vo q facit necesse ē vt noceat. AVGV. xxi. de ciui. dñi: Dicūt aliq; qūo ye ē qō ait chr̄s tus: vt in q̄ mēsura mensi fueritis remetiet̄ vobis: si tpale ctm̄ supplicio puniat̄ eterno: Nec attendūt nō ꝓpter eq̄le tpis spaciū: sed ꝓpter vicissitudinē mali. i. q mala fecerit mala patiat: eē dē dā mēsurā fuisse: q̄uis in ea re hoc ꝓprie possit ac...de q̄ dns cū hoc diceret: logbat̄. i. de iudicys ⁊ odēnatōib⁹. Proide q iudicat ⁊ odēnat iuste: si iudicat ⁊ odēnat̄: iuste i cadē mēsura recipit: q̄uis non hoc qō dc...Judicio.n. fecit qō iniquū ē: iudicio patit̄ qō iustū ē.

¶ Quid autem vides festucam in oculo fratris tui: ⁊ trabē in oculo tuo non vides? Aut qūo dicis fratri tuo: Frater tine ejiciam festucā de oculo tuo: ⁊ ecce trabs est in oc...o tuo? Hypocrita ejice p...mum trabē de oculo tuo: ⁊ tūc videbis ejicere festucam de oculo fratris tui.

AVGV. ō ser. do. Qz temerario ⁊ iniquo iudicio dñs nos āmōuerat: maxie āt bi temer̄ iudicāt q ō icertis ⁊ facile reꝑ...lūt: q magis amāt vitupar̄ ⁊ dānare q̄s emēdare atq; corrigere: qō vitiū vl̄ supbia ē vl̄ inuidētia: ꝓiter subiecit ⁊ dic̄: Quid āt vides festucā i oculo frīs tui: ⁊ trabē i ocu. tuo nō vides? HIERO. De his logt̄ q cū mortali crimie detineāt obnoxy minora pctā frīb⁹ nō accūdūt: vt forte ita ille peccauerit: tu odio rephēdas. Quātū aūt iter festucā ⁊ trabē: tm̄ iter irā distat ⁊ odiū: odiū.n. ira iueterata ē. Eieri aūt pōt vt si iracaris bo...lis cū corrigis: nō a...ū cū oderis. CHRY. in ho. Multi etiā hoc faciūt q si viderit monachū supfluū vestimētū hīte: aut copiosi...ci cibo potitū: amari fiūt accusatores: quotidie ipsi rapiētes ⁊ cr...ulā patiētes. CHRY. ſup mat. Ul' aliter: Doc qō hic dr̄ doctoribus ꝓuenit. Oē.n. pctm̄ diiudicat̄ modicū aut magnū fm peccātis psonā. Laici.n. pc...dicū ē: ⁊ festuca q̄tū ad peccatū sacerdotis: qō trabi cōpar̄. HYLA. Uel aliter: Peccatū in spiritū sanctū ē diuīe vtutis ptātē negar̄: ⁊ rpōsbam abnuere eternitatis p quē ga in boiem venit de⁹. hō rursus veniret in deū. Ergo q̄tū iter festucā ⁊ trabē dr̄ia ē: tātū oñdit peccatū i spiritū sanctū cetera crimia excedere: vt cū ifideles delicta corporis alys exprobrāt: on⁹ pctī quo de ꝓmissis dei ābigūt: i se añ nō videāt i oculo: trabe tā...i mētis acie icidēte. Segt̄: Aut qūo dices fratri tuo: sine eyciam festucam de oculo tuo: ⁊ ecce in oculo tuo trabs est?

CHRY. ſup matth. Jdest cū q̄ facie arguis pctm̄ frīs tui: ipe aūt i eodē peccato vel i maiori existēs. AVGV. de ser. do. Primū ergo cogitemus cū aliquē reprehendere nos necessitas coegerit: vtrū tale sit vitium quod nunquā

dabuimus. Et tūc cogitem⁹ ⁊ nos boies eē: ⁊ habere potuisse: vel tale qđ habuimus ⁊ iam non habemus: ⁊ tūc t..ngat meoriā cōmunis fragilitas: vt illā correctionē nō odiuz ſz misericordia ꝓcedat. Si aūt inuenerim⁹ nos in eodē vitio eē nō obiurgem⁹: ſed cōgemiſcam⁹: ⁊ ad piter conandū inuitem⁹. Raro aūt ⁊ ex magna neceſſitate obiurgatōes adhibēde ſunt: in qbus nō nobis ſed vt dño ſuiaſ inſtemus.

CHRY. ſup matth. Uel alr. Quō dicis fratri tuo. i. quo ꝓpoſito putas ex charitate vt ſalues ꝓmū tuū: nō qz te ipm añ ſaluares: Uis g̃ nō alios ſanare: ſz p bonā doctrinā malos act⁹ celare: ⁊ ſcīe laudē ab hoīb⁹ q̃rere: nō edificatio nem mercedis a deo: ⁊ es hypocrita. vñ ſeq̃t: Hypocrita: eyce ꝓmum trabem ō oculo tuo. AVGV. ō ſer. do. Accuſare. n. vitia officiū ē bonoz: qō cū mali faciūt: alienas partes agūt: ſicut hypocrite q tegunt ſub ꝓſona qō ſūt: ⁊ oñdunt i ꝓſona qō nō ſunt. CHRY. in ho. Et notādū q⁹ vbicunq; vult mōſtrare magnū aliqō peccatū a cōtumelia incipit ſic ibi. Serue nequā oē debi..um dimiſi tibi. ⁊ iō hic dicit. Hypocrita eyce primū. Etenī que ſuppoſi⁹ ſunt: magis aligs notuit: q̃ que ſūt alioz: ⁊ que maiora ſunt: magis videt q̃ q̃ minoza: ⁊ ſeipm magis diligit q̃ ꝓximū. Et iō iubet eū q obnoxius ē multis peccatis: nō amaz eē iudicē delictoz alteri⁹: ⁊ maxime cū fuerit pua quidē ab arguēdo aut a corrigēdo auertēs: ſed ꝓhibet ꝓpa cōtenere ⁊ alienis inſilire. Oportz enī vt ꝓmo cū diligētia iueſtiges que tua ſūt: ⁊ tūc q̃ ꝓximi ſūt diſcuties. ⁊ iō ſeqt: Et tūc videbis eycere feſtucā ō oculo fratris ſui. AVGV. de ſer. do. in mōte. Auferētes. n. ō oculo noſtro trabem inuidentie vel malicie vł ſimulatōis: videbimus eycere feſtucam de oculo fratris.

¶ Nolite ſanctū dare canibus r. qz mittatis margaritas veſtras añ porcos. ne forte cōculcēt eas pedibus ſuis: ⁊ canes cōu..rſi diſrūpant vos.

AVGV. de ſer. do. in mōte. Quia poteſt aliquos per nomen ſimplicitatis ad quā p ſuperioza iduxerat decipe: vt ſic puteſt vitioſū eē aliqđ ve. occultare: quō vitioſ.. ē falſum dicere. recte ſubiungit. Nolite ſanctū dare canib..s: neque mittatis margaritas vras añ porcos. CHRY. ſup mat. Uel alr. Juſſerat ſupi⁹ oīs diligere inimicos ⁊ bñfacere his q peccāt i nos. ne ergo cogitarēt ſacerdotes etiā q̃ dei ſunt eis cōicare: talē cogitationē cōpeſcuit dicēs. Nolite ſa..ctū dare canibus. ac ſi diceret: Mādaui vobis diligere inimicos ⁊ bñfacere eis de vris corpozalib⁹ bonis: nō tñ de meis ſpiritualibus paſſim. qñ in nā vobiſcuz cōes ſunt nō i fide: ⁊ de⁹ carn..lia bñficia dignis ⁊ indignis ſilr preſtat: nō aūt gras ſpirituales. AVGV. ō ſer. do. i mon. Querēdū aūt ē qd ſit ſctm: qd canes: qd māgarite: qd porci. Sctm ē qō cor rumpe nefas ē: cuius ſceleris volūtas rea tenet: qđ illud incorruptibile maneat. Margarite aūt ſunt quecunq; ſpiritualia magn.. eſtimanda ſunt. Licet itaqz vna eademqz res ⁊ ſa..ctū ⁊ margarita dici poſſit. Sz ſcm dr ex eo q⁹ non dz corrumpi: margarita vero ex eo q⁹ nō poteſt contemni.

CHRY. ſup matth. Uel alr: Sanctū ē ſicut baptiſmus gr̃a corpozis xpi: ⁊ buiuſmodi. Myſteria aūt veritatis margarite ſunt: qz ſicut margarite incluſe cochleis poſite ſunt i profundū maris: ſic myſteria diuia vbis iclusa poſita ſūt i altitudine ſenſus ſacre ſcripture. CHRY. in ho. Que quidem bis q bone mētis ſunt: ⁊ intellectū bñt: reuelata bone ſta apparēt. bis aūt q inſenſibiles ſunt magis videnī reuerenda: cum ignozantur. AVGV. de ſer. do. Canes autez ꝓpugnatoribus veritatis: porcos ꝓ cōemptoriz⁹ poſitos nō incōgrue accipimus. Quapropter qz canes exiliūt. ad dilacerandū: qō aūt dilacerāt ītegrū eē nō ſinunt: dixit: Nolite ſcm dare canib⁹. qz q̃tū in ipſis ē ſi fieri poſſet: conant perimere veritatē. Porci aūt q̃uis non ita vt canes morſu appetant: paſſim tamen calcādo ingnāt. Et iō dicit. Neque mittatis mar. ve. ante porcos. RABA. Uel canes ſūt ad vomitū reuerſi: porci nondū conuerſi: ſed in luto vitioꝝ mu uerſati. CHRY. Uel aliter: Canis ⁊ porcus īmūda animalia ſunt: ſed canis ex omni pte: qz nec ruminat: nec vngulam findit: porcus autem ex parte: nā vngulā habet fiſſam: ſed nō ruminat. ꝓpter quod cames puto intelligendos gentiles omnino īmundos: ⁊ ꝓpter actus: ⁊ ꝓpter fidem: porcos aūt hereticos: qz nom̄ dñi iuocare videī. Nō est g̃ ſcm dare canib⁹: qz baptiſm ⁊ alia ſacra nō ſūt dāda niſi fidelibūtibus. Jtē myſteria veritatis. i. margarite: nō ſūt dāda niſi deſiderātibus veritatē: ⁊ cum rōne humana viuētibus. Si. n. porcis eas miſeris. i. cenoſe vite delectatōe grauatis nō itelligerēt ꝓpoſitate ea⁹: ſed eſtimāt eas ſimiles cenoris fabulis mūd..alib⁹: ⁊ eas actib⁹ ſuis carnalib⁹ cōculcāt.

AVGV. de ſer. do. Calcari enī dr qcqd cōtēnīt. Et ideo dr. Ne forte cōculcēt eas pedib⁹ ſuis. GLO. Dicit autem ne forte: qz reſipiſcere poſſūt ab īmūditia. AVGV. Qui aūt ſeqt. Et cōuerſi diſrumpāt vos. Nō ait ipſas margaritas: illas. n. conculcāt. ⁊ cū ꝓuertūt vt adhuc aliqđ audiāt diſrupūt cū a quo miſſas margaritas ꝓculcāt. nō enī facile ſueneris qō ei gratū eē poſſit: q̃ magno laboze iuenta cōtemnant. Qui ergo tales docēt quō nō diſrūpant indignando ⁊ ſto..macādo nō video. CHRY. ſup matth. Uel porci ſolū carnalib⁹ actibus margaritas conculcāt: ſed etiā poſt modicū cōuerſi per inobedientiā rūpūt prebitores earum. Frequēter aūt ⁊ ſcādaliçati calūniāt eos q̃ſi dogmatū nouoz ſeminatores. Canes etiā ꝓculcātes ſancta ſordidis actibus: diſputationib⁹ ſuis rūpūt predicatoreſ veritatis.

CHRY. in homi. Et bene dixit: Cōuerſi. Fingunt. n. ſuetudinē vt adiſcāt: deiñ cū didicerit ōtrahūt. CHRY. ſup matth. Rōnabiliter aūt margaritas dari porcis prohibuit: qz ſi porcis minus īmūdis mitti vetant q̃to magis canib⁹ plus immundis: De ſcō autē dādo idē eſtimare nō poſſum⁹: qz frequenter ēt benedictionē dām⁹ peccatoz. mo viuētibus xpianis: non qz merenī accipere: ſed ne forte plenius ſcandaliçati diſpereant. AVGV. de ſer. do. Cauendum eſt ergo ne qd aperiaſ ei: qui nō capit: melius enī quod rit id qō clauſuz ē q̃ id qō apertū eſt: aut infeſtat per odium vt canis: aut negligit per ꝓcēptū: vt porcus. Nō eſt autē dubium ſequēs vt ſi verum occultaſ: etiā falſuz dicaſ: qz dñs q̃uis nihil mētitus ſit vera tñ aliqua occultauit: ſm illō: Adhuc habeo vobis multa dicere q̃ nō poteſtis portare modo. Sz ſi aliqs non capit pp ſordes mundandus eſt vel verbo vel opere q̃tū fieri poteſt a nobis. Qz aūt dñs quedaz dixiſſe ſe uenīt: que multi q aderāt vel reſiſtēdo vel cōtēnēdo nō receperūt: nō putādus eſt ſcm dediſſe canib⁹: aut margarita ante porcos miſiſſe. Dedit enī eis q capere poterāt: ⁊ ſimul aderant quos ꝓpter alioz īmūditiā negligi nō oportebat ⁊ q̃uis tentantes eum in ipſis q̃ eis reſpōdebat: cōtabeſcerent: aly tñ qui poterāt capere ex illoꝝ occaſione mulceri vtiliter audiebant. Qui ergo nouit quid reſpōdeat: debet rūdere ſaltē pp illos qbus deſperatio ſuboriī: ſi ꝓpoſitam qōnez ſolui nō poſſe crediderint: ⁊ boc de rebus ad inſtructionē ſalutis ptinētib⁹. De ſiquacuis āt ⁊ noxys nihil dō ē ſz hocipz explicādū: cur igrēti talia non oporteat rūdere.

¶ Petite ⁊ dabitur vobis: querite ⁊ inuenietis: pulſate ⁊ aperietur vobis. Oīs enī qui petit accipit: ⁊ q̃i querit inuenit: ⁊ pulſanti aperietur.

HIERO. Quia carnalia ſupra vetuerat poſtulari: quid petere debeamus oſtendit dicēs. Petite ⁊ dabitur vobis.

AVGV. de ſer. do. Uel alr. Cū ꝓceptū eēt ne ſcm daret canibus: ⁊ ne margarite ante porcos mittantur: potuit auditoz ſiue ignorātie ꝓſcius dicere: quid ſanctuz me dare canibus vetas: cum adhuc me habere nō videā: ⁊ ideo opportune ſubiecit dicens: Petite ⁊ accipietis. CHRY.

ſup matth. Uel aliter: Qñ ad ſignificandā oſonē q̃daz derat eis mādata dicēs: Nolite iudicare. cōpetēter adiungit: Petite ⁊ dabit vobis. Quaſi. d. Si hāc clemētā ſtuare ritis ad iīmicos: qcqd clauſuz vobis videt: pulſate ⁊ apiet vobis. Petite g̃ pcib⁹ die ac nocte oāt̄es: q̃rite ſ..dio ⁊ laboze. nec eni laboāt̄es circa ſcripturas acgrimus ſciam ſi ne gr̃a dei: nec gr̃az acgrimus niſi ſtuduerimus: ne donum dei negligētib⁹ det. Pulſate aūt oſone ⁊ iciunī.. elemoſynis. Sic enī q pulſat oſtiū nō t.. voce clamat.. ſz māu: ſic ⁊ q bona opa facit pulſat operibus bonis. Sed dices: Doc ipſum peto: vt ſciā ⁊ faciā: qūo g̃ poſſuz facere buſq̃ accipiam: Sz qō potes fac: vt ampli⁹ poſſis: ⁊ qo.. ..ua: vt amplius ſcias. Uel aliter: Cū diriſſet ſupza oībus vt īdulgerēt inimicis: ⁊ poſtea ꝓhibuerit ne ſ.. obtēt .. ilectōis ſcā canibus daret: nūc dat eis bonū cōſiliū: vt petāt deū p illis: ⁊ dabit eis: q̃rāt eos q pierāt i pctis ⁊ iueniēt. Pulſent eos q in errozib⁹ ſunt ꝓcluſi: ⁊ apiet eos ōs: vt habeat ſermo eoz ad animas eoz ingreſſuz. Uel alter: Qñ maiora erāt mandata ſupi⁹ poſita q̃ vt⁹ hūana: trāſmittit eū ad deū c⁹ gratie nihil ꝓſſibile eſt dicēs: Petite ⁊ dabit vobis. vt qō ex hoīb⁹ ꝓſumari nō pōt: p gr̃am dei adimpleaſ. Cū enim alia aīalia deus muniuerit veloci pedū curſu: aut velocibus pēnis: aut vngulb⁹: aut dentib⁹: aut cornib⁹: hoiem ſoli.. diſpoſuit vt ꝓtus illi⁹ ſit ipe: vt ifirmitatis ſue neceſſitate coactus ſemp neceſſariū habeat oīm ſuuz. GLO. Petimus autē fide: q̃rimus ſpe: pulſam⁹ charitate. Primū petere debes vt habeas: poſt q̃rere vt inuenias: inuēta obſeruare vt introeas. REMI. Uel aliter: Petimus oād o: q̃rimus recte viuēdo: pulſamus pſeuerando. AVGV. de ſer. do in monte. Petitio aūt ptinet ad ꝓpetrandā ſanitatē animi: vt ea⁹ q̃ ꝓcipiūt ꝓplere poſſimus: inq̃ſitio aūt ad iueniēdā veritatē. Sz cū quiſq; verā viā iuenerit: pueniet ad ipſam poſſeſſionē q̃ tñ pulſanti apiet. AVGV. i li. retracta. Operoſe quidē iſta tria qd inter ſe differant: ſic exponēdum putaui: ſz longe melius ad inſtātiſſimaz petitionē oia referuntur. vnde poſtea cōcludit dicēs: Dabit bona petētibus ſe.

CHRY. in ho. Per boc g̃ q⁹ addidit: Querite ⁊ pulſate. cū inſtātia multa ⁊ roboze peti iuſſit. Qui enim querit: oīa alia ꝓcit a mēte: ⁊ ad illud ſolū afficit qō queriī. q ātt pulſat cū vehemētia ⁊ feruida mēte vēit. CHRY. ſup mat. Quia vo dixerat: Petite ⁊ accipietis: ne forte pctōres audiētes dicerēt: Ad hoc dñs dignos hoztaſ: nos aūt indignitumus: iō repetit vt tam iuſtis q̃ peccatoribus miſericoꝝdiā dei cōmendet. Et ideo dicit: Oīs qui petit accipit. i. ſiue iuſtus ſit ſiue peccatoz: tñ petere nō dubitet: vt conſtet neminē ſperni niſi q petere dubitauit a deo. nō enī credibile ē vt opus pietatis qō exhibeē bñfaciendo inimicis deus iniūgat hoīb⁹: ipſe aūt nō faciat cū ſit bonus. AVGV. ſup ioānē. Uñ peccatores exaudit ōs. Si enī pctōres non audiret: fruſtra publicanus dixiſſet: Dñe, ppitius eſto mihi peccatori. ⁊ ex iſta confeſſione meruit iuſtificationem.

AVGV. in li. ſniaz. pſpe. Fideliter aūt ſupplicās deo p neceſſitatibus hui⁹ vite ⁊ miſericoziter audit ⁊ miſericoziter nō audit. Quid enī infirmo ſit vtile magis nouit medicus q̃ egrot⁹. Si aūt id poſtulat qō ōs: ⁊ ꝓcipit ⁊ ꝓmittit fiet oīno quod poſcit: qz accipiet charitas qō petit veritas.

AVGV. ad paulinū ⁊ hieraſtaz. Bon⁹ aūt dñs q nō tribuit ſepe qō volum⁹: vt qō mallem⁹ attribuat. AVGV. de v. do. Perſeuerātia etiā op⁹ ē: vt accipiam⁹ qō petimus.

AVGV. de ſer. dñi: Cū. n. deus aliqñ tardius dat: cōmē dat dona: nō negat: diu deſiderata dulcius obtinētur: cito autē data vileſcūt. Pete ergo ⁊ quere iuſta. Petendo enīz ⁊ q̃rēdo creſcit appetit⁹: vt capias. Seruat tibi deus quod nō vult cito dare: vt tu diſcas magna magne deſiderare: iō oportet ſemper oāre: ⁊ non deficere.

¶ Aut quis ē ex vobis homo quem si petierit filiꝰ panē: nūquid lapidē porriget ei? Aut si piſcē petierit: nunquid ſerpentē porriget ei? Si ergo vos cum ſitis mali: noſtis bona data dare filijs veſtris: quāto magis pater veſter qui i celis eſt dabit bona petentibus ſe?

AVGV. de ſer. do. Sicut i ſupiozib⁹ egit ō volatilib⁹ celi ⁊ de lilys agri: vt ſpes de minozib⁹ ad maioza cōſurgeret: ita ⁊ i hoc loco cū dicit: Aut qs ex vobis homo. CHRY. ſup matth. Ne forte aliquis cōſideras q̃ta ē differētia iter deū ⁊ hoiem: ⁊ ponderās pctā ſua dū deſperat ꝓpetrare: nec īcipiat petere: patrū ⁊ filioz filitudine introducit: vt ſi ꝓpctā noſtra deſpam⁹: ꝓpter paternā bonitatē deſperemus.

CHRY. in ho. duo aūt oportet adeē oāt̄i: ⁊ petere vehemēter: ⁊ q̃ oz petere. Dec aūt ſunt ſpiritualia. eteni ſalomō qz petyt qō peteē oportebat: velociter accepit. CHRY. ſup matth. Que aūt petere oz ſub ſilitudine panis ⁊ piſcis oñdit. Panis enī ē vbū de notic.. dei pris.. apis ē oē mēdaciū qō bz ſcādalū offenſiōis ad aīam. REMI. Piſcē aūt poſſum⁹ itelligere vbū de chriſto: ſerpētē aūt ipz diabolū vel p panē intelligit doctrina ſpiritualis: p lapidē ignorantia: p piſcē vnda baptiſmatis ſacri: p ſerpētē aſtutia diaboli ſiue ifidelitas. RABA. Uel panis qui ē cōmunis cibus: charitatē ſignificat ſine q̃ alie virtutes nihil valēt. Piſcis ſignificat fidē q ex aq.. baptiſmatis orta ē: ⁊ in medys fluctibus hui⁹ vi.. pulſa.. ⁊ tñ viuit. Lucas aūt addidit tertiū. ſ. ouū: qō ē ſpes aīalis: vñ ſpem ſignificat. Cōtra charitatē ponit lapidē. i. ody duritiā: cōtra fidē ſerpētē. i. pfidie venenū: cōtra ſpem ſcozpionē. i. deſpationē q retro pungit ſicut ſcozpio. REMI. Ergo ſenſus. Non ē timēdū q⁹ ſi petamus a deo pīe panē. i. doctrinā vel charitatē q⁹ porrigat lapidē. i. q⁹ pmittat coz nrm conſtringi aut frigore odioz aut duritia mētis. vel q⁹ ſi pe.. rimus fidē ipſe nos pmittat perire veneno ifidelitatis. vñ ſeqt: Si ergo vos cum ſitis mali. CHRY. i ho. Dec aūt dixit no detrabēs humāe nature: neq; malū ꝓfitēs omne gen⁹ humanū: ſz ad dñm bonitatis ſue dilectionē paternā maliciā vocās: tāta ē ſupabūdātia amoris ipſius ad hoīes. Quia q̃to ad ꝓpationē dei q⁹ ſolus ſingulariter bon⁹ ē: oēs mali videnī: ſic ad ꝓpatiōez ſolis oē lucidū videt obſcuz. HIERO. Uł ſupza aploz poſuit oē hoīuz genus dānaſ cui⁹ ab ifantia coz ad malū appoſituz ē: vt i geneſi legit. nec mirz hoies h⁹ſecli dici malos cum ⁊ apl's memoret: qñ dies mali ſunt. AVGV. de ſer. do. Uel malos appellauit huius ſeculi dilectores. vñ ⁊ bona q̃ dant: ſm eoz ſenſuz bona dicēda ſunt: qz hoc p bonis bñt: quāq̃z ⁊ rez nā iſta bōa ſint. ſ..tpalia. Et ad iſtā vitā ifirmā ptinētia. AVGV. de ſer. do. Bonū ē qō facit bonos: deus ē. Aurz aūt ⁊ argentū bonū ē: nō q⁹ te faciat bonū: ſed vſ facias bonum. Mali ergo cū ſimus: ⁊ bonuz patrē habeam⁹ nō ſemp mali remaneam⁹. AVGV. de ſer. do. Si g̃ cū ſimus mali: nouimus id dare qō petim.. s: q̃to magis ſperandū ē daturum deuz nobis bona petentibus?

CHRY. ſup matthēū: Q.. nō oia petentibus ꝓſtat: ſz bona tñmō: iō cōueniēter addidit bona. GLO. A deo enī nōniſi bona ꝓcipimus q̃liacūq; nobis videāt. oīa enīz dilectis i bonū cooperantur. REMI. Et ſciēdū q⁹ vbi matheꝰ ſic dicit: Dabit bona: Lucas dicit: Dabit ſpm bonū. ſz dz videri cōtrariū: quia cūcta bōa que homo a deo accipit: per gratiam ſpiritusſancti dantur.

¶ Oia ergo q̃cūq; vultis vt faciāt vobis hoīes ⁊ vos facite illis. Dec eſt enīz lex ⁊ prophete.

AVGV. de ſer. do. Firmitas quedā ⁊ valētia ambulandi p ſapiētie viam in bonis moribus ꝓſtituta eſt: quibus ꝓducūtur hoīes vſq; ad mūdatōez ⁊ ſimplicitatē cordis: de qua iam diu loquens ita cōcludit: Omnia quecunq; vultis

Nemo enīz est qui velit qnēq; duplici corde secum agere.
CHRY.sup matth. Uel aliter: Supra pp sanctificandaz
oratōez mādauit: vt nō iudicēt hoies eos qui peccāt i ipos.
Et qz ab ordine narratōis sue recedēs introduxit alia qdaz:
nūc ad mādatū qō ceperat rediēs ait: Oīa quecūq; vultis
i. nō solū mādo nolite iudicare: sz t oīa quecūq; vultis vt
faciāt vobis hoies: t vos facite eis: t tūc impetrabiliter po
teritis orare. GLO. Ul aliter: Diuz bonoz spiritualiū di
stributor ē spūscūs vt opa charitatis ipleātur. vñ subdit.
Oīa ḡ t c. CHRY. i ho. vel aliter: vult dñs demōstrare:
qñ oportet hoies t supi⁹ iquirere auxiliū t q̄ a seipsis sūt
simul iferre. vñ cū dixisset: Petite: qrite: t pulsate: docet ap
te ipsos hoies studiosos eē. t ideo subdit: Omnia q̄cunq;
AVGV. de ver. do. Uel aliter: Promiserat se dñs petē
tibus bona largitur. Ut aut̄ ille agnoscat mēdicos suos:
agnoscamus t nos nros. Excepta enī subst̄atia facultatū ta
les sūt q petūt: quales a quib⁹ petūt. Quā frōtē habes petē
di ad deū tuū nō agnoscis parē tuū: Dic ē qō in puer. dr:
Qui obturat aurē suā ad clamorē paupis: t ipse clamabit: t
nō exaudietur. Quid aut̄ petēti, primo debeamus ipēde
re: vt t ipsi audiamur a deo: et hoc cōsiderare possumus qō
ab alys volum⁹ nobis ipēdi. Et iō dixit: Oīa ḡ quecūq; vul
tis t c. CHRI. in ho. Nō simplr dicit oīa: sed addidit: Er
go. q. d. Si vultis audiri cuz illis que dixi t hec facite. Nō
aut̄ dixit: Quecūq; vis effici tibi a deo hec fac ad primuz:
vt nō discas q̄liter hoc ē possibile. Sz ..t: Quecūq; volueris
effici tibi a cōseruo: hec t circa primū oīde. AVGV. de
ser. do. Quidā latini codices habēt additū Bona: qō addi
tū puto ad mānifestatōis snīe. Occurrebat. n. q⁹ si qsq; flagi
tiose aliqd erga se fieri velit t ad hoc referat istam sn̄m:
vt hoc pcipi illi faciat a quo sibi fieri cupit: ridiculū ē būc pu
tare istā iplesse snīam: itelligēdū est aūt pfectā eē shiaz etiā
si hoc nō addatur. Qz enim dict̄ est: Oīa quecūq; vultis:
nō vsitate ac passim: sz pprie dictū accipi oportet. Uolūtas
nāq; nō est nisi i bōis: naz i malis cupiditas, ppriē dr nō vo
lūtas: nē qz sic semp loquātur scripture: sz vbi oportet: ibi
oīno, ppriū verbuz tenēt vt nō aliud itelligat. CYPRI.
de oratōe dñica: Cū aūt dei verbū dīis iesus christus oīb⁹
venerit: pceptoz suozum fecit grādi cōpēdiū cū dixit: Que
cūq; vultis vt faciant vobis hoies t vos facite eis. vñ sub
dit: Hec est enim lex t pphete. CHRI. super matth: Quecūq; lex t pphete sparsim i oīb⁹ pceperūt scripturis i
hoc ꝓpēdioso cōtinētur mādato: q̄si inumerabiles arboz
rami in vna radice. GREGO. r. moza. Qui enim cogitat
vt ea alteri faciat: que ipse sibi ab altero fieri expectat: pen
sat nimiz vt malis bōa: t bōis melioza reddat. CRRY.
in bome. nde mānifestum est etiam quoniaz ex nobis que
deceant omnes scimus: t nō latet possibile ad ignorātiam re
fugere. AVGV. de ser. do. Uidet autem hoc pceptum
ad dilectionem proximi ptinere: non autem ad deū: cum i
alio loco duo eē pcepta dicat: i quibus lex pēdet t pphete
cū aūt hic nō addit tota lex qō ibi addidit: seruauit locū al
teri pcepto qō ē de dilectōe dei. AVGV. viz. de trinita.
Uel aliter: Ideo scriptura tm dilectiōem primi cōmemo
rat cum dicit: Oīa quecūq; vultis. qz q primum diligit: cō
sequēs ē: vt t ipsaz pcipue dilectionē diligat: deus aūt dile
ctio ē. Cōsequēs ē ergo vt pcipue diligat deum.

¶ Intrate per angustā portam: qz lata porta t
spaciosa via est que ducit ad perditionē: t multi
sunt qui itrāt per eā. Quā āgusta porta t arta
via ē que ducit ad vitā: t pauci sūt q inueniūt eaz.
AVGV. de sermo. i mon. Admonuerat supi⁹ dīis ad ha
bēdum coz simplex t mūdū: i quo queritur deus: sz qz hoc
paucoz est: iā icipit de inuestigāda sapīa loqui: cui inuestigā
de t cōtemplāde talis oculus p oīa supioza pductus ē quo
videri iā possit arta via t angusta porta: vñ subdit: Intrate
p angustā portam. GLO. Uel aliter: Et si difficile sit vt
alys facias qō tibi vis fieri. tū sic faciendū ē vt intremus p
angustam portā. CHRY. sup matth. Uel aliter: Tertia
hec inuemētia ad iusticiam iciunij ptinet: vt sit ordo narra
tiōis talis: Tu aūt cū iciunas vnge caput tuum t postea se
quat: Intrarte p angustā portā. Precipue enī tres sunt na
turales p..siones t itime carnis: primo esca t potus: deinde
amoz viri ad mulierē: te..io loco somn⁹. t iō grauius ē eas
a natura carnali pcidere q̄z ceteras passiones. Et iō nullius
passiōis abstinētia sic scificat corp⁹: sicut q bō sit castus ie
iunus t i vig..ijs pseuerās: g̃ ppter oēs has iusticias: t pci
pue pp laboriosissimū iciniū dicit. Intrate p angustā por
tā. Porta pditōi. ē diabol..as: p quem introitur in gehēna.
Porta vite xp̄s: p quem introitur i regna celestia. Lata āt
porta dr eē diabolus nō magnitudine ptātis extēsus: sed ef
frenate supbie licētia dilatatus. Porta aūt angusta dicitur
christus nō paruitate ptātis exiguus: sz humilitatis ratiōe
collectus: qz quē totus nō capit mūdus: seipsum itra angu
stias vteri virginalis iclusit. Uia āt pditōis ē oīs iniquitas.
Dicit aūt spaciosa: qz nō est itra regulā discipline iclusa: t
ambulātes i ea quicqd eos delectauerit: hoc sequunt. Uia
aūt vite dr esse oīs iusticia: t ppter ptrarias causas eē arta.
Cōsiderādū aūt qz nisi qs ambulauerit p viā: nō pōt pueni
re ad portā. Qui enim nō ambulāt p viā iusticie: impossibile
ē vt vere christū cognoscāt. Silr nec icurrit i manus diabo
li: nisi qui in via ambulat petōz. GREGO. sup ezechie
lē. Quāuis aūt charitas sit lata: tū p angusta t ardua boīes
ducit a terra: Satis angustū est oīa ptermittere: vnū solum
diligere: pspera nō ambire: aduersa nō timere. CHRY.
i ho. Sed cū postea dicat: Jugū meū suaue ē t onus meū le
ue. qualiter hic āgustā eē viā ait t artā? sz t hic mōstrat eā
leue eē t suauē: qñ via ē t porta ē sicut t altera q̄ lata t spa
ciosa dr: ipsa via t porta ē. horum aūt nihil māsuz ē: sed oīa
ptrāseūt. Trāsire aūt labores t sudores t i bonū finē deue
nire. s. i vitā sufficiēs ē mitigare eos q agones patiunt. Si
enī tēpestates nautis: t vulnera militibus leuia sūt ppter
spem pmioz perditū multomagis cū celuz placēs fuerit
t immortalia premia: nullum aligs sentiet imminentium
piculoz: Sz t hoc. i. angustā vocare: maxime ad faciendus
eā leue ꝓferebat. Uigilare enī cos pparabat: hoc. n. dīis dic
erigēs nr̄m desideriū. Qui enī i agone certat: cū viderit pu
cipē admirantē labores agonuz animosioz fit. Ne igit̄ me
sti simus cū multa nobis hic ptigerint tristia: qz arta ē via:
sed nō ciuitas. Jō neq; hic getē oportet expectare neq; ibi
triste aligd pstolari. Dicēs aūt: qñ pauci sunt q inueniunt
eā: rursus hic multoz desidiā significauit: t audientes eru
diuit nō mltoz, psperitatib⁹ attēdere: sz paucoz laborib⁹.
HIERO. Significāter igit̄ de vtraq; via locut⁹ dixit:
q⁹ platā mlti ambulāt: angustā pauci inueniūt. latā enī nō
q̄rimus: nec inuentōe opus ē. spōte se offert: t errātiū via ē.
angustā vero nec oēs inueniūt: nec qui inuenerīt: statim in
grediūtur p eā. Sigdē multi inuēta vitatis via: capti volu
ptatibus seculi de medio itinere reuertūtur.

¶ Attēdite a falsis pphetis qui veniūt ad vos in
vestimētis ouium: intrinsecus aūt sunt lupi ra
paces: A fructib⁹ eoz cognoscetis eos. Nūquid
colligūt ō spinis vuas: aut ō tribulis ficus? Sic
oīs arbor bona fructus bonos facit: mala aūt ar
bor malos fructus facit. Non pōt autem arbor
mala bonos fructus facere: neq; arbor bōa ma
los fructus facere. Oīs arbor q̄ nō facit fructuz
bonū excidetur t in ignē mittetur. Igitur ex fru
ctibus eoz̄ cognoscetis eos.

CHRY. sup matth. Supra mandauerat aplis dīs: ne
elemosynas: oīones t iciunia coz̄a hoib⁹ sic hypocrite faci
ant: t iō ad cognoscēdū qz hec oīa i hypocrisi fieri pōt log̃
dicēs: Attēdite a falsis pphis. AVGV. ō ser. do. Ul aliter
Cū dixisset dīs paucos eē q̄ inueniūt āgustā portā t artā vi
am: ne heretici q plerūq; se sub nomine paucitatis cōmen
dāt: se nobis supponāt: statī subiecit dicēs: Attēdite a falsis
pphetis. CHRY. i ho. Uel aliter: Quia dictu ē q⁹ angu
sta ē porta: sed t multi sunt qui ꝓfitent eā q̄ illuc fert viaz:
ideoq; idurit: Attēdite a falsis pphetis. In quo vt maioze
sollicitudinē habeāt memnit coz̄ que i..atrib⁹ eoz̄ facta
sunt: falsos prophetas vocans: etenim tūc tanta contigerūt.
CHRY. sup matthēū: Qō autez scriptum est ifra. Quia
lex t pphete vsq; ad ioānem dr. qz pphetia de christo no
erat futura post eum. Prophete aūt t fuerūt t sūt: sed nō q
pphetarēt de christo: sz qui iterptarētur ea q̄ de christo ab
antiquis fuerāt pphetata. i. doctores ecclie. nec enīz pōt
qs pphetico iterpretari sensus: nisi p spīm pphetie. Sciēs
ergo dīs futuros eē falsos doctores heresium diuersaz ad
monet dicēs: attēdite a falsis pphetis. Quia enī nō erāt fu
turi manifesti gētiles: sed absconditi sub nomine christiano
nō dixit: Aspicite: sed attēdite. vbi enī res certa ē: aspicit. i.
simpliciter videt. vbi aūt icerta: attēdit. i. caute cōsiderat.
Item dicit: Attendite. qz firma tutela salutis ē scire quem
fugias. Nō autem sic admonet: Attēdite. quasi inuito deo
diabolus hereses introducat: sz eo pmittēte. qz enim nō sine
iudicio vult seruos suos habere: iō missit tētatiōez: qz vero
nō vult eos p ignorātiā perire: iō pmonet. Ne autē aliquis
hereticus doctor dicat: qz nō dixit vos falsos pphas: sz gē
tiliū t iudeoz doctores: iō addidit dicēs. Qui ve. ad vos i
vesti. ouiū. Oues enī christiāi dicūt. vestimētū aut ouile ē
spēs christianitatis t simulate religiōis. nulla aūt res sic ex
terminat bonū sicut simulatio. Nā malū sub specie bōi ce
latū: dū nō cognoscit nō cauet. Et ne adhuc dicat heretic⁹:
qz de veris doctoribus loquit: g tū petōres sunt: iō addit: In
trinsecus aūt sūt lupi rapaces. Catholici aūt doctores etsi fu
erīt petōres: seruī qdē carnis dicūt: nō tamē lupi rapaces:
qz nō bnt ppositū pdere christiāos. Manifeste ergo de he
reticis doctoribus dicit: qz eo pposito speciē christianoruz
suscipiūt: vt christiāos iniquo seductōis morsu dilaniēt: de
quibus dixit aplis: Scio qz post discessum meū itrabūt i vos
lupi graues: nō pcentes gregi. CHRY. i ho. Sed tū vide
tur falsos pphetas hic nō hereticos insinuare: sz eos quidē
qui vite sūt corrupte: sz facie qdē vtutis iduūtur: qz iduxit:
A fructibus eoz̄ cognoscetis eos. Apud hereticos enī ē ml
totiēs t vitam inuenire: apud hos aūt quos dixi nequaq̄.
AVGV. de ser. do. Un rectissime q̄rit: quos fructus nos
attēdere voluerit. multi enim quedā i fructibus deputant:
q̄ ad vestitū ouiū ptinēt: t hoc mō de lupis decipiūt: secuti
enī sunt vel iciunia: vel elemosynas: vel oīones q̄ ptendūt
hoib⁹: placere cupiētes eis: qb⁹ ista difficilia videtur. Di g
nō sunt fructus de qb⁹ cognosci istos monet. Ista enī q̄ cum
bono aīo fiūt: sunt, ppria ouiū vestes: cū aūt malo i errore
nō aliud q̄z lupos tegūt. sz nō iō debēt oues odisse vestimē
tū suū q⁹ plerūq; illo se occultāt lupi. Qui sūt ergo fructus
qb⁹ cognoscam⁹ arborē malā: dic aplis: Mānifesta sūt opera
carnis q̄ sūt fornicatio: immūdicie. Qui vo sūt fructus qbus co
gnoscam⁹ arborē bonā: idē aplis oīdit dicēs: Fructus aūt spi
ritus sūt charitas: gaudiū: pax. CHRY. sup matth. Fructus
etiā eius ouis ē confessio ei⁹ fidei. q enī fm deū voces būilita
tis t vere confessiōis emittit: ouis ē. q aūt otra vitatē blasphe
mus vlulat otra deū: lup⁹ ē. HIERO. Et sic q̄ pōt de oui
bus itelligi qō hic de falsis pphetis dr: g aliō habitu ac ser
mone, pmittit: aliud ope demōstrāt: specialiter de bereti
cis itelligēdū videt: g videt otinētia ac iciunio q̄si qdā pie
tatis veste se circūdare: intrinsecus autē hītes animū vene
natuz: simpliciorū fratrū corda decipiūt. AVGV. de ser.
do. i mōte: Sz ex opib⁹ cōiuncti pōt vtz exteriorē cultū am
bitōe aliq̄ faciāt. Cū enī ceperint aligbus tētatiōib⁹ ea ipa
vel subtrahi vel negari q̄ isto velamīe vel obscuri sūt: vt cō
seq cupierūt: tūc necesse ē vt appareat vt⁹ lup⁹ i ouina pel
le sit: an ouis i sua. GREGO. xxxi. moza. Dipocrita etiā
sancte ecclie pace pmitur: iccirco ante oculos nros religio
ne vestit. Sic̄ vo fidei tētatio erūpat statim lupi mens ra
bida habitu se ouine pellis expoliat: q̄tūcūq; nra bonos se
uiat: psequēs demōstrat. CHRY. i ho. Facile etiā hypo
crite capiūt: via enī quā insti sunt ambulare laboriosa ē. hy
pocrita aūt laborare nō vtiq; eliget. Deide vt nō dicas: qñ
ipse est cognoscere tales: rursus rōnē ab humāo exemplo
ponit dicēs: Nūquid colligēt de spinis vuas aut ō tribulis
ficus? CHRY. sup matth. Uua i se mysteriū christi hz. si
cut enī botrus multa i se grana ligno mediāte suspēdit: sic
t christus mltos sibi fideles p lignū crucis tenet adiūctos.
Sicus aūt ē ecclesia: q̄ multos fideles tenet dulci quodam
charitatis amplexu: sicut fic⁹ multa grana vno tegmine te
net iclusa. Sūt ergo ficus signa hec: charitatis qdē i dulce
dine: vnitatis aūt in cōiunctōe granoz. In vua aūt patiente
qdē lignū ē: qz in torcular mittit: gaudy aūt: qz vinum leti
ficat coz hoīs. Synceratis: qz nō est aq̄ pmixtū. Suauitatis āt
i delectatiōe. Spine aūt t tribuli sunt heretici. sicut g̃ spina
vel tribul⁹ ex q̄cūq; pte hz aculeos: sic t seruos diaboli ex
q̄cūq; parte cōsideraueris: iniquitatis pleni sunt. Nō pōt
ergo hō spine t tribuli ecclesiasticos fructus pferre. Qz āt
particulariter sub silitudie fic⁹ t vitis spie t tribuli dixerat:
oīdit ꝓinter vliter eē vez cū dicit: Sic oīs arbor bona fru
ctus bonos facit: ma aūt arbor fructus malos facit. AV
GV. de ser. do. In hoc aūt loco illoz error cauendus ē qui
de duab⁹ arboribus duas naturas opināt eē: quaz vna sit
dei: altera vo nō. Nō aūt eos adiuuare duas istas arbores
dicēdū ē: qz de boibus eū dicere planū ē: sigs pcedētia t cō
sequētia legerit. AVGV. xy. de ciui. dei: Noīb⁹ aūt pdi
ctis ipse nature displicēt: nō eas cōsiderātibus f.. vtilitatē
suā. nō aūt ex cōmodo vl icōmodo nō: sed p seipsas cōside
rata nā dat artifici suo gl̃iam. Nature igit̄ oēs qñ sūt: t iō
bnt modū suū: speciē suā: t quādā secū pacē suā, pfecto bo
ne sunt. CHRY. i ho. Ut āt nullus dicat qñ mala arbor
fert qdē fructus malos: fert aute t bonos: t sic difficilis sit
cognitio duplici, platōe exīstēte: iō subiungit: Non potest
arbor bona fructus malos facere: neq; arbor mala fructus
bonos facere. AVGV. de ser. do. Et hoc vbi putāt mā
chei neq; aīaz malā fieri posse: vt i meli⁹ cōmutet: neq; bo
nā i deteri⁹: q̄si dictū sit: Nō pōt arbor bōa mala fieri neq;
mala bōa fieri. sz ita dīs ē: Nō pōt arbor bōa fructus malos
facere: nec econuerso. Arbor quippe ē ipsa aīa. i. ipse hō: fru
ctus vo opa hominis. Nō ergo pōt malus hō bona opera
ri: neq; bonus mala. Ergo si vult malus bona operari pri⁹
bonus fiat. Quādiu autem qsq; malus est non pot facere
fructus bonos. Sicut enī pōt fieri vt qō fuit nix: nō sit: nō
aūt vt nix sit calida: sic pōt fieri vt q malus fuit: nō sit ma
lus: nō tū fieri pōt: vt malus bū faciat: qz etsi aliq̄ vtilis ē:
non hoc ipse facit: sed fit de illo diuina, puidentia, pcurāte.
RABA. Homo aūt ipse arbor bona vel mala dr, ppter
volūtatē bonā vel malā. Fructus aūt sunt opa q̄ nec bona
male volūtatis eē pōt: nec mala bōe volūtatis. AVGV.
cōtra Julia. Sicut aūt manifestū est ex volūtate mala tan
q̄z ex arbore mala fructus eius fieri oīa opa mala: sic iam
volūtate malam. vñ dices eē exortā nisi quia volūtas ma
la angeli ex angelo: ex homine hoīes orta est. Quid autem
erant hec duo anteq̄z in eis ista mala orirētur: nisi bonū op⁹
dei t bona atq; laudanda natura? Ecce ergo ex bono oriē
malum: nec fuit omnino. vñ oriri posset: nisi ex bono ipsam
dico voluntatē malā: qñ nullum malum pcesset: nō opera

mala:q̄ nō sunt nisi ex volūtate mala tāḡ ex arboꝛe mala: nec iō tanḡ ex bono potuit oriri volūtas mala:qꝛ bonū ꝛa/ctū ē a bono ḋo: sꝫ qꝛ ō nihilo fcīm ē nō de deo. HIERO. Queramus autē ab hereticis g duas i se cōrrarias dicūt cē naturas: si iuxta intelligētiā eoꝝ arboꝛ bona malos fructꝰ facere nō pōt: quō moyses arboꝛ bona peccauerit ad aquaꝫ ꝯradictōis: petrus quoqꝫ i passiōe dīm negauerit dicens: Nescio hoiem: Aut qua ꝓtia socer moysi arboꝛ mala qui i deū isrl nō credebat: dedit ꝓsiluꝫ bonū: CHRY. i ho. Quia vero punire nō iusserat falsos ꝓphetas: iō terret eos fm penā que est a deo dicēs: Ois arboꝛ q̄ nō facit fructum bonū excidetur: ꝛ in ignē mittet. gḃ verbis ꝛ iudeos insi/nuare videt: ideoqꝫ vboꝝ ioānis baptiste meminit: p eadē ẏba penam eis subscribēs. Etenī ꝛ ille hoc dixit ad iudeos: securim ꝛ arboꝛē iscisaꝫ: ꝛ ignē ie extinguibilē cōmemorans. Sigs aūt diligēter iuestigabit due pene sunt: ꝛ excidi: ꝛ cō buri. q enī ꝓburit ꝛa regno excidit oīno: q̄ pena difficilioꝛ ē. multi aūt gehennaꝫ solū ꝓborēt. Ego aūt casuꝫ illius glo rie multo amarioꝛē penā gehēna eē dico. Qō enī paruū vel magnū malū nō suscipet pater: vt videat ꝛ potiaꝝ dulcissi/mo filio: hoc itaqꝫ i gloria illa putemus. nō enī aligs filius ita suauis ē patri vt illoꝝ bonoꝝ requies dissoluī ꝛ cē cum christo. itollerabilis quidē pena ē ꝛ gehēna: sꝫ sigs decē mil le ponat gehēnas: nihil tale dicet q̄le ē a beata glia illa ex/cidere ꝛ odio haberi a christo. GLO. Ex pmissa aūt sūmi litudine ꝯcludit qō supra iam dixerat quasi manifestuꝫ di cens: Igit ex fructibus eoꝝ cognoscetis eos.

¶ Non omnis qui dicit mihi; domine dñe ītrabit in regnū celoꝝ: sed qui facit volūtateꝫ patris mei qui in celis ē: ipse intrabit in regnū celoꝝ. Multi dicent mihi in illa die: dñe dñe nonne in nomine tuo ꝓphetauimꝰ: ꝛ i nomine tuo demonia eiecimus: ꝛ i nomie tuo virtutes multas fecimus: ꝛ tūc cōfitebor illis: qꝛ nunq̄ noui vos. Discedite a me omnes qui opamini iniquitatem.

HIERO. Sicut supra dixerat eos g habēt vestes bōe vi te nō recipiēdos pp dogmatū nequitiā: ita nunc ecōtrario asserit: nec bis quidē accōmodādā fidē: g cū pollant ite/ri tate doctrine malis opib⁹ destruūt. vtrūq; enim dei sermo necessariū est: vt ꝛ opus sermōe: ꝛ sermo opibus cōprobet. ꝛ iō dicit: Nō ois g dicit mihi: dñe dñe intrabit in regnum celoꝝ. CHRY. in ho. Ubi iudeos maxime tāgere videt i dogmatib⁹ oīa ponētes. vñ ꝛ paulus eos iculsat dicēs: Si āt tu iude⁹ cognomiaris ꝛ regescis i lege ꝛc. CHRY. sup matth. Uel aliter: qñ falsos ꝓbetas ꝛ veros ex fructib⁹ eoꝝ docuit discernēdos: hic iam manifestius docet g sunt fructꝰ gbus discernūt ꝓbi doctores ꝛ reprobi. AVGV. de ser. do. Cauēdū enim ē in ipo christi noie ab hereticis vl gbuslibet male intelligentibus: ꝛ seculi hui⁹ amatoꝛib⁹ ne decipiamur. ꝛ iō dicit: Nō ois qui dicit mihi dñe dñe ꝛc. Sz merito pōt mouere quō b. ꝓueniat illō aplī: Nemo pōt dicere dīm iesuꝫ nisi in spūsco. Nō enim possumus di cere illos qui nō intrant in regnū celoꝝ hēe spīnscīn. Sed aplꝰ ꝓpe posuit hoc verbū Dicit: vt significet voluntatem atq; itellectū dicētis: Ille enīz ꝓpe dicit: g volūtatē ac mē tem suā sono vocis enūciat. dñs aūt generaliter hic posuit vbū dicēdi. videt enī etiā ille dicere: g nec vult nec intelli/git q̄ dicit. HIERO. Moꝛis ē enī scripturaꝝ dicta pro factis accipe: fm quē sensuꝫ dicit apls: Cōfitēt se scire deū factis āt negāt. AMBRO. Omne etiā vex a quocūq; di catur: a spūsco est. AVGV. de ser. do. Nō g putemus ad illos fructus de gḃ supra dixerat ptinere: sigs dño nostro dicat: Dñe dñe: ꝛ ex eo nobis arboꝛ bōa videat: sed illi sunt fructꝰ: facere volūtatē ei, vñ sequit: Sz g fa. yo. pa. mei q i celis ē: ipse ītra. in. re. ce. HILA. Celestis enim regni iter obediētia volūtatis ei: nō nūcupatio reptura ē. CHRY. sup matth. Que aūt ē volūtas dei ipse dñs docet. Dece in/gt volūtas eius q misit me: vt ois qui videt filiuꝫ ꝛ credit in eū: habeat vitā eternā. Credulitatis aūt verbuꝫ ꝛ ad cō fessionē respicit: ꝛ ad actū. qui g nō ꝓfitetur aut nō cōuersa tur fm vbū christi: nō intrabit in regnū celoꝝ. CHRI. in ho. Nō aūt dixit: Qui facit volūtatē meaꝫ: sꝫ pris: qñ iteꝝ cōueniēs erat pus hoc suscipi ad ibecillitatē eoꝝ: sed ꝛ per hoc illud occulte ĩsinuauit: nō ē enī alia volūtas filꝰ q̄ que ē pris. AVGV. de ser. do. Illud āt ad rē ptinet: ne decipia mur: nō soluꝫ nomine xpi p eos g nomē bñt: ꝛ fcā nō agūt: sed etiā quibusdā factis ac⁹ miraculis: qualia pp ifideles cū fecerit dñs monuit tñ ne talibus decipiamur: arbitran/tes ibi eē iuisibileꝫ sapietiā: vbi miraculū visibile videm⁹. Uñ adiungit ꝛ dicit: Multi dicēt mihi in illa die. CHRI. in ho. Uides qualiter latenter iaꝫ seipsum itroducit. Quia enī oēm ꝓpleuit sermonē: mōstrat seipsuꝫ iudicē esse. Que enī pena expectat eos qui peccant: iā ante mōstrauit. Quis aūt est g punit: hoc iā reuelat dicēs: Multi dicēt mihi in il la die. CHRY. sup matth. Qñ. s. venerit in maiestate pa/tris sui: qñ iā nemo ausus est garrula ptētōe sermonuꝫ: aut mēdacia defendere: aut ꝯradicere veritati: qñ opa singu/loꝝ loquēt: ꝛ oza tacebūt: nec alter ꝓ altero iteruēt: sꝫ sin/guli ibi timebūt. In illo enī iudicio nō erūt testes adulato/res hoies: sed angeli veraces: iudex aūt dñs iust⁹. vñ ꝓpe timētiū hoiuꝫ ꝛ angustias patiētiū vocē exꝑssit dicēs: Dñe dñe. Nō enī semel sufficit illi dicere Dñe: que necessitas ti/morīs astringit. HYLA. Sliam aūt sibi ex verbi ītētiōe ꝑsumūt in doctrine ꝓphetia ꝛ demonioꝝ fuga ꝛ opeꝝ vir/tutib⁹: atq; hīc sibi regnū celoꝝ pollicētur dicētes: Nōne i noie tuo ꝓphetauimus: CHRY. i ho. Sz sunt gdaꝫ qui dicūt qñ mētiētes hi hoc dixerūt: ideo saluati nō sunt: sed nō auderēt iudice ꝑsente ad ipz hoc dicere. Sz ꝛ ipsa rūsio ꝛ iterrogatio ostendit cos talia fecisse. Quia. n. h mirabiles erant apud oēs miracula faciētes: illic aūt videt seipsos pu nitos admirātes dicūt: Dñe: nōne i noie tuo ꝛc. Quidā aūt dicūt: qñ nō in tpe in quo hec miracula faciebant iniq agebant: sꝫ postea. Sed si hoc erit rursus qō dñs volebat mon strare: nō ꝓstat q. s. neq; fides neq; miracula valēt: bōa vi ta nō exīstēte: qō ꝛ paulus dicit: Si habuero fidē vt mōtes trāsferam: charitatē aūt nō hūero: nihil sum. CRRY. sup mat. Sz ꝓsidera qꝛ i noie dicūt: nō i spū. ꝓphetāt enī i noie christi: sꝫ i spū diaboli: quales sunt diuinatores. Sed sic di/scernūt qñ diabolus iterdū falsa dicit: spūsscūs nūq̄. cōcei/sum ē aut ꝛ diabolo interdū vera dicere: vt mēdaciū sua/rara vitate cōmedet. Demonia aūt eyciūt i noie christi ha/bētes spīm inimici: magis aūt non eyciunt: sed eycere videt/tur colludētib⁹ sibi demonibus. faciūt ꝛ virtutes. i. miracu la: non vtilia ꝛ necessaria. sꝫ inutila ꝛ vacua. AVGV. de ser. do. Legāt. n. quāta fecerint resistētes moysi magi egy/ptioꝝ. HIERO. Uel aliter. ꝓphare vl vtutes facere ꝛ mō monia eycere etiā diuina virtute interdum nō est eius me riti g opatur: sꝫ vel iuocatio nois christi hoc agit: vel ob cō dēnatōeꝫ eoꝝ qui iuocāt: aut vtilitatē eoꝝ qui videt ꝛ au diunt cōcedit: vt lꝫ hoies despiciāt signa faciētes: tū deum honorēt ad cuius iuocationē fiunt tāta miracula. nam ꝛ saul ꝛ balaā ꝛ cayphas ꝓphetauerūt: ꝛ in actibus aplōꝝ fi/ly sene videntur eycere demōia: ꝛ iudas aplꝰ cū aīo ꝓdi tozis multa signa inter ceteros apostolos fecisse narratur. CHRI. i ho. Quia. n. non oēs ad oīa apte se habebāt sed bi gdē erāt vite pure: fidē aūt nō tātā habebāt: bi aūt ꝓtra riī: iō ꝺus illos p hos ꝺuertebat: vt multaꝫ oñderēt fides: hos aūt per hoc ineffabile signoꝝ donum vt fierēt melio/res euocabat. vñ ꝛ cum multa copia hāc grāz eis dabat. Di cent enim: Uirtutes multas fecimus. Sz qꝛ circa euz qui eos ita honoꝛauit: ignati fcī sūt. recte segt. Tūc cōfiteboꝛ illis qꝛ nūq̄ noui vos. HIERO. Signāter dic: tē ꝓfiteboꝛ qꝛ multo tpe aī dicere dissimulauerat. CHRY. sup mat/theū. Hādem enī irā grādis dilatio ꝑcedere ꝺs: que iusti⁹ facit dei esse iudiciū: ꝛ digniozē iteritū peccatoꝝ. Sciendū aūt q̄ peccatores nescit deꝰ: qꝛ nō digni sūt vt cognoscanꝫ a deo: nō qꝛ oīno ipsos nō cognoscat: sed qꝛ suos illos cē nō cognoscit. Sed videt eos nō cognoscere: qꝛ nō eos diligit: sicut etiā nō videnꝫ deū cognosc⁹re g nō colūt eum digne. CHRY. in ho. Dicit aūt eis. Nūq̄ noui vos. q̄si nō soluꝫ i tpe iudicy: sꝫ neqꝫ tūc cū miracula faciebatis. multos enī ꝛ hic i odio hꝫ ꝛ ante punitionē auertit. HIERO. Ob/serua etiā hoc qō dicit: Nūq̄ noui vos: esse ꝓtra quosdā di cēres: q̄ oēs hoies sp ꝺuersati sūt iter rōnabiles creaturas. GREGO. xx. moza. Nec aūt snīa daī itelligi q̄ i hoibus charitas: humilitas. nō aūt debeāt vtutū signa venerari. vñ nūc scā eccl̄ia etiā si qua sūt bereticoꝝ miracula ōspicit: qꝛ hec scītatis spēm nō cē cognoscit. Probatio qdem scītatis nō est signa facere: sed primū vt se diligere: de deo vera: ō primo melioza q̄ ō seipso sentire. AVGV. ꝓtra aduer/sariū legis ꝛ ꝓphetaꝝ. Absit aūt vt fm manicheos ista ō. p/phetis scis dñs dixerit: sꝫ dictū est ō his q posteri⁹ cuāgeliū ꝑdicatū i eius noie sibi log videnī: nescientes quid loquāt. HYLA. Sic aūt hypocrite gloriati sūt: quasi aligd pro/priū sit q̄ loquūt aut faciūt: ꝛ nō oīa virtus dei inuocata p/ficiat: cui⁹ doctrine sciam lectio afferat: demonioꝝ fugam xpi nomē exagitet. De nro igit est beata illa eternitas ꝓme renda: prestandumqꝫ est aliquid ex proprio. bonum velī mus malū oē vitem⁹: agamusqꝫ potius qō vult q̄ qō pōt gloziemur. Repudiās igit eos ac expellēs pp opa inigtatis dicit. Discedite a me g operamini iigtatē. HIERO. Nō dixit qui operati estis iniquitatē: ne videret tollere pnām: sed g operamini. i. g vsq; in pītem bozam cum iudicy tēp⁹ aduenerit: sꝫ nō habeatis facultatem peccandi: tamen ad/huc babetis affectum. CHRY. in homi. Naꝫ moꝛs gdē aiam a carne separat: aīe aūt ꝓpositum nō imutat.

¶ Omnis ergo qui audit verba mea hec: ꝛ facit ea: assimilabitur viro sapienti qui edificauit do/mum suā supra petram: ꝛ descendit pluuia ꝛ vene/rūt flumia: ꝛ flauerūt vēti: ꝛ irruerūt in domū il lā: ꝛ nō cecidit: Fundata enī erat supra petram. Et omnis qui audit verba mea hec: ꝛ non facit ea: similis erit viro stulto qui edificauit domum suaꝫ super barenā: ꝛ descēdit pluuia ꝛ venerūt flumina ꝛ flauerunt venti: ꝛ irruerunt in domū illaꝫ ꝛ cecidit: ꝛ fuit ruina eius magna.

CHRY. in homi. Qñ quidā futuri erāt: q̄ dcā sūt a dño admirātes: oñsionē aūt q̄ ē p opa nō tribuētes: ꝓueniens eos terret dicēs. Omnis ergo g audit verba mea hec: ꝛ facꝫ ea: assimilabit viro sapiēti. CHRY. sup matth. Nō aūt dixit: Estimabo eum g audit ꝛ facit viꝝ sapientē: sed assimi labit viro sapiēti. ergo g similat homo ē. Qui aūt assimilat: xpo. Christ⁹ aūt ē sapiēs vir g edificauit domū suā. i. eccle/siā supra petrā. i. supra fortitudinē fidei. Uir aūt stultus. i. diabolus: g edificauit domū suā. i. oēs ipios sup barenaꝫ. i. inconstantiā ifidelitatis: aut sup carnales hoies g dñr ba/rena pp sterilitatē. Et qꝛ nō coherent sibi: sed sūt per diuer/sas opiniones dispersi: ꝛ qꝛ sunt innumerabiles. Pluuia aūt est doctrina q̄ irrigat hoiem. nubes aūt est a gḃ pluuia flu it: qdaꝫ a spūsco excitant sicut apostoli ꝛ ꝓphe. Et gdam a spū diaboli: sicut heretici. Uenti aūt boni sūt spūs diuersa/rū vtutū: vel angeli q̄ iuisibiliter i sensibus hoīum opant: ꝛ adducūt ad bona. Uēti aūt mali sūt spūs imūdi. Flumina āt bōa sūt euāgeliste ꝛ doctoꝛes ppli. flumia mala sūt hoies

imūdo spū pleni ꝛ verbositate īstructi: sicut philosophi ꝛ ce/teri seculares scie ꝓfessoꝛes: ō quoꝝ ventre exeunt flumi/na aque mortue. Ecclīaꝫ ergo quā xps fundauit nō pluuia mēdacis doctrine corrūpit: neq; diabolic⁹ flatus ipellit: ne/q; violētoꝝ fluminū ipetus mouet. Nec est ꝓtrariū q̄ gdā ō eccl̄ia cadūt. Nō. n. oēs q xpiani dīr xpi sūt: Sz nouit do/min⁹ q sūt ei⁹. Sz ꝓtra domū quā edificauit diabol⁹ descē dit pluuia vere doctrie. vēti. i. spīrit nales gre aut angeli. flu mina quatuoꝛ euāgeliste ꝛ ceteri sapietes. Et sic cecidit do mus. i. gētilitas: vt surgeret xps: ꝛ fcā est eius ruina magna. solutis erroꝛibus cōuictis mēdacys ꝛ idolis i toto mundo destructis. xpo ergo similis est qui audit vba xpi ꝛ facit ea: ipse enī edificat supra petrā. i. xpm q̄ ē oē bonū: vt i quacū/q; spē boni aligs edicauerit supra xpm edificasse videatur. sicut aūt ecclīa edificata a xpo dirui nō pōt: sic talē xpia/num: q se edificauit supra xpm: nulla aduersitas deyecere po test: fm illud. Quis nos separabit a charitate xpi: Diabolo aūt est similis qui audit vba xpi ꝛ nō faci. Uerba. n. q̄ au/diunt: ꝛ nō fiūt: sepata sunt ꝛ dispsa: ꝛ iō assimilāt barene. Barena etiā est oīs malicia: vel ēt mūdialia bona. Sic aūt dom⁹ diaboli destructa ē: ita tales supra barenā fundati de struūt ꝛ cadunt. Et est ruina magna sī de fūdamento fidei aligd ruine fuerit passus. Nō aūt si fornicat⁹ fuerit: aut ho micidiū fecerit: qꝛ bꝫ vñ p penitentiā surget: sicut ꝛ dauid. RABA. Uel ruina magna itelligēda est: qua dictur⁹ est dīs audiētib⁹ ꝛ nō facientibus. Ite in ignem eternum.

HIERO. Ul aliꝛ. Sup barenā q̄ fluida ē ꝛ i vnā copulā non potest redigi ois hereticoꝝ sermo edificat: vt cozruat.

HYLA. Uel aliꝛ. In pluuys blādaꝝ ꝛ sensim illabētiuꝫ voluptatū illeceb⁹ significat: gḃ primū fides rimis pa/tētib⁹ īmadescit; postquā fluuioꝝ ꝓcursus. i. grauioꝛuꝫ cu/piditatū mot⁹ icurrit: vt exinde tota vētoꝝ vis circūflātiū desetiat. idest vniuersus diabolice potestatis spiritus in feratur. AVGV. de ser. do. Uel aliꝛ. Pluuia cuꝫ i mali alicui⁹ significatōe ponit: caliginosa superstitio itelligit. Ru mozes aūt ē hoīum vētis cōparī: fluui⁹ aūt ca. malib⁹ con cupiscētys tāḡ fluētib⁹ sup terrā: ꝛ g prosperitatib⁹ īducit. aduersitatib⁹ frāgit. quoꝝ nihil metuit: g fundataꝫ hꝫ do/mū supra petrā. i. g nō solū audit ꝑceptū dñi: sed ēt facit. Et i his oībus piculose subycit: g audit ꝛ nō facit. Nō. n. gs fir mat i se q̄ dīs ꝑcipit: vel ipse audit: nisi faciēdo. Cōsideran/dū aūt ē: qꝛ cum dixit: Qui audit verba mea hec. satis si/gnificat istuꝫ fmonē oībus ꝑceptis quib⁹ xpiana vita fo/mat: esse perfectū: vt merito qui fm ea. n viuer⁹ volueꝛit: compentur edificanti supra petram.

¶ Et factum est: cū cōsumasset iesus verba hec: admirabantur turbe si. per doctrina eius. Erat enim docens eos sicut potestatez habens: ꝛ nō sicut scribe eoꝝ ꝛ pharisei.

GLO. Posita doctrina xpi effectū doctrīe ipsi⁹ i turbis oñdit dicēs. Et factū est cuꝫ ꝺsu. iesus vba hec admi. tur. su per doc. eius. RABA. Co.....atio hec ad pfectionē vbo/rum ꝛ itegritatē dogmatis ptinet. Qz aūt dicit turbas ad mirari aut ifideles i turba significat: g ob hoc stupebāt: qꝛ non credebāt verbis saluatoꝛis: aut oēs generaliter demō strat: g excellentiam tante sapientie in eo venerabantur.

CHRY. sup matth. Placat⁹ rōnabilī hois itellect⁹ lau dē generat: vict⁹ āt admiratione. Quicgd enī digne landa/re nō possum⁹ admiramur. Admiratio tñ eoꝝ magi. ad gliaꝫ xpi ptinebat q̄ ad fidē ipsoꝝ: si enī crederēt i xpm nō mirarenī. Illud. n. mouet admirationeꝫ qō supat faciētis aut dicēris psonā: ꝛ ideo qō a deo fcīm aut dictū ē: nō admi ramur: qꝛ oīa miꝛa sunt q̄ dei potētia. Turbe āt erāt que mirabanī. i. ppls vulgaris: nō ꝓncipes populi; g nō discēdi studio audire solebāt. Populus autez simplex simpliciter

Universidad de Deusto
Biblioteca

audiebat:sed coꝫ silẽtiũ si illi iterfuissent suis ꝓditoꝛib⁹ cõturbassẽt:vbi.n.é maioꝛ scia illic foztioꝛ malitia:g.n.fcl̃at esse ꝓiozꝫ nõ ẽ ꝓtẽr⁹ esse secũdus. AVGV.ō cõ.cuã. Ex eo aũt qõ hic dr̃ põt videri discipulozꝫ turbã deseruisse: ex gb⁹ illos.xy.elegerat ī mõte ex plurib⁹ quos aplos nominauit:qõ matthe⁹ hic ꝑtermisit. Solis.n. discipulis ī mõte videt iesus hũc habuisse ꝼmonẽ quẽ matthe⁹ iterposuit: t lucas tacet. Et deinde cũ descẽdisset in loco cãpestri habuisse alterꝫ similẽ:de quo matthe⁹ tacꝫ:lucas ñ tacet. Quãꝯ etiã illud possit occurrere:q sicut supra dcm̃ est aplis: ceteriscꝫ turbis põtibus vnũ habuisse sermonẽ quez matthe⁹ lucasq; narrarũt diuerso narrãdi modo:sed eadẽ vtate fñiaꝫ:t sic planũ ẽ qõ h dr̃ ō admiratõe turbe. CHRY. in ho. Causam aũt admiratois subdit dicẽs. Erat.n. do. cos sicut po.ba.t nõ sic̃ scri.eoꝫ t pbari. Si aũt hãc ptãtẽ videtes ꝓ opera scribe eũ a se abigebãt:vbi solũ verba erãt protestatẽ manifestãtia. q̃luter scãdaliçati ñ fuissent:sed turbe boc nõ passe sũt ũ enī ai. eminola fuerit:facile persuadetur a sermonibus veritatis. Erat autez potestas docẽtis vt multos coꝫ caperet t admirationẽ mitteret:ita q ꝓpter delectationẽ coꝫ q̃ dcã erãt:neqꝫ tacẽtem dimittebãt. vñ t secuti sũt eũ descendentẽ de mõte. Stupebãt autem ci⁹ maxime potestatẽ:qz nõ ad aliũ referẽs vt ꝓphete et moyses dixerũt:q̃ dixit:sed vbiqꝫ ostdit se eũ esse:g babz dñiuz. etenī legẽ ferẽs cõtinue apponebat:Ego autez dico vobis.

HIERO. Quia quasi deus t dñs ipius mosi ꝓ libertate volũtatis siue vel ea que min⁹ videbãt adiebat in lege: vel cõmutans ꝑdicabat ī ꝑplo:vt supra legim⁹:Dictũ ẽ antiquis:ego aũt dico vobis. Scribe autẽ ea tiñ docebãt que scripta sũt ī moyse t ꝓphetis. GRECO. xxiiij. mota. singulariter xps ex bona ptãte locut⁹ est:qz ex infirmitate mala nulla ꝓmisit. Nos aũt qz infirmi sum⁹ ex propria ifirmitate pẽsemus quo docẽdi ordine infirmis fratribus consulam⁹. HYLA. Uel i. erboꝝ vtutib⁹ effectũ potestatis metiebãt. AVGV. de ser. do. Doc ẽ. n. qõ ī psalmo significat:fidu. aliter agã ī ea. Eloga dñi:eloga casta: qẽtum igne examlatũ terre ꝓbatũ:purgatũ septuplũ:ꝓpque nũez admonit⁹ suꝫ oia ista ꝑcepta ad septẽ illas referre snias:qs in ꝓncipio sermonis hui⁹ posuit, s. de beatitudinib⁹. Qz enīz aligs fratri irascat̃ sine cã vel racha dicat:vel fatuũ eũ appellet:superbissime admittit̃:. otra qõ ẽ vnũ remediũ vt plici aõ veniã depcet̃:g nõ iactãtie spũ inflet̃. Beati ergo pauperes spũ:qm̃ ipsoꝝ ẽ regnũ celoꝝ. Cõsentit aũt aduersario. i. vbi ei reuc. ẽtiã exhibẽdo:qsqs ad testamẽtũ prisoperiẽdũ:nõ litib⁹ acerb⁹ sed pietate mitis accesserit. Beati ergo mites:qm̃ ipsi hereditate possidebũt terrã. Quisqs etiã carnal. delectationẽ ꝓtra. ctã volũtatẽ suã rebellare sentit exclamet. Infelix ego homo qs me liberabit ō morte corꝑis huius t ita lugẽdo implozet ꝺsolatoꝛis auxiliuz. vñ beati. lugẽt. qm̃ ipsi cõsolabunt̃. Quid aũt laborioſi⁹ cogitare põt q̃ vt ociosa cõsuetudie supanda ꝓcidãt ītra se mẽbra ipedientia regnũ celoꝝ: nec doloꝛe frãgat̃: tollerz ī cõiugali fide oia q̃ q̃uis s. lestissima crimẽ tñ fornicatois nõ bñt. vez loquat̃ q nõ iurõnibus crebris: sed ī more ꝓbitate cõmẽdet. Sz qs tãtos laboꝛes inire audeat: nisi flagraret amoꝛe iustitie: q̃si fame ac siti vehemẽti accẽsus: Beati ergo q esuriũt t sitiũt: qm̃ ipsi saturabunt̃. Quis aũt põt parat⁹ esse ab ifirmis iniurias sustinere: petenti a se tribuere: diligere ĩmicos. benefacere bis quise oderũt: orare ꝓ. quẽtibus. nisi perfecte misericoꝛs: Beati ergo misericordes: qm̃ ipsi misericordiam cõsequent̃. Mundũ autem cordis oculũ habz g finẽ bonoꝝ opeꝝ suoꝝ: nõ in eo cõstituit vt boibus placeat: neqz vt cõparet ea que huic vite sũt necessaria: neqz temere animũ boĩs cõdemnat: t qcgd exhibet boĩ: hac ītẽtione exhibet: qua sibi vult exhiberi: Beati ergo mũdo corde: qm̃ ipsi deũ videbũt. Oportet etiã vt per mundũ coꝛ ĩueniatur arta via sapiẽtie: cui peruersoꝛ hominũ decꝑtões obstrepũt quas euadere est venire ad ꝑfectam sapientie. Beati ergo pacifici: qm̃ filij dei vocabuntur: sed siue iste ordo ꝓsideraꝺ sit siue ali⁹: faciẽda sũt q̃ audiuim⁹ a dño: si volum⁹ edificare supra petrã. CA. VIII.

CUm autẽ descẽdissz iesus de mõte: secute sũt eũ turbe multe: t ecce leprosus veniens adorabat eũ dicẽs: Dñe si vis potes me mundare. Et extẽdẽs iesus manũ: tetigit eum dicẽs: Uolo: mũdare. Et cõfesti mundata ẽ lepra eius. Et ait illi iesus: Uide nemini dixeris: sz vade ostẽde te sacerdoti: t offer munus tuũ quod ꝓcꝯcepit moyses in testimoniuz illis.

HIERO. Post predicationẽ atqz doctrinã signoꝝ offertur occasio vt ꝑ vtutũ mirncula ꝓterit⁹ apõ audiẽtes ꝼmo firmet̃. CHRY. Qz.n. q̃si potestatẽ hñs docebat vt nõ estimaret̃ oñtatio eẽ ꝺ doctrie mod⁹: opib⁹ hoc idẽ fac̃: q̃si ptãtẽ hñs curare. Et iõ dicit. Cũ aũt descẽdiss. de mon. secusũt eũ r. mul. ORIGE. Docẽte. n. dño ī mõte: discipuli erãt cũ ipo: gb⁹ erat datum celestis doctrie nosse secreta. Nũc aũt descẽdente eo ō mõte: turbe secute sũt eũ: que in montẽ ascẽdere nequaq̃ poterãt: qz quos delictoꝝ sarcina deꝑmit: ad mysterioꝝ sublimia scãdere nõ valent. Descendẽte aũt dño hoc est inclinãte se ad infirmitatẽ t ipotẽtia ceteroꝝ: miserrus est impfectõi coꝝ vel infirmitati: secute sũt eũ turbe multe: gdaz ꝓpter claritatẽ: pleriqz ꝓpter doctrinã: nõnulli ꝓpter curatõez t admistratõez. AYMO. Uel al⁹. Per mõtez in quo dñs sedet celũ itelligit: de quo scriptũ est. Celuz mihi sedes est. Sed cũ dñs ī monte sederet: soli discipuli ad eũ accedũt: qz anteq̃ fragilitatis nostre humanitatẽ assumeret: not⁹ erat tñ in iudea deus. At vo post q̃ de mõte siue diuinitatis descẽdit: t hũanitatis nostre fragilitatẽ assũpsit: magna turba nationũ secuta est eũ. Demõstrat̃ aũt doctoribus: vt i predicatiõe sua sermonẽ habeãt tẽpatũ: t sic̃ viderit vnũquẽqz capere posse: ita t verbũ dei ãnũciẽt. Ascẽdit enī in montez doctoꝛes: cũ perfectioriꝫ excellẽtia ꝑcepta oñdunt: descẽdũt vero cuz infirmioriꝫ leuiora demõstrant. CHRY. sup matth. Inter ceteros ãt q montẽ nõ ascẽderẽt: t leprosus surſũ ascẽdere nõ valebat quasi peccatoꝝ baiulãs põdus. Lepraeni est peccatũ aiaꝝ nostraꝝ. Ideo ergo dñs de altitudie celi: q̃si de excelso monte descẽdit: vt leprã pctoꝝ nr̃oꝝ mũdaret. Et iõ q̃si iaz ꝑparat⁹ descẽdenti occurrit ꝓpter qõ dicit̃. Et ecce leprosus veniens. ORIGE. Deoꝛsuz currit t in mõte nihil dicit: qz tẽpus est oi rei sub celo: tẽpus doctrine: t tẽpus curationis. In mõte docuit: aĩas curauit: coꝛda sanauit: gb⁹ cõpletis sicut ō celestib⁹ mõtibus ad saluãdos carnales descẽdente: venit ad eũ leprosus t adorabat eũ anteq̃ peteret: adorare cepit: cultuz ostẽdens. CHRY. sup matth. Nõ enī illuz petebat quasi boiem artificẽ: sed adorabat eum quasi deũ. Oratio aũt perfecta est fides t ꝓfessio. vnde leprosus fidei opus adorans impleuit: sed opus cõfessionis impleuit ī verbis. vndeadorabat eũ dicẽs. ORIGE. Dñe ꝑ te oia fcãsũt: tu ergo si vis potes me mũdare. Uoluntas tua opus ẽ t opa tue volũtati obediũt. Tu ꝓi⁹ naamã syrũ ꝑ heliseũ a lepra mũdasti: t mõ si vis potes me mũdare. CHRY. sup ma. Nõ dixit: Si rogaueris deũ: neqz si adoraueris sed si volueris potes me mundare. Neqz dixit: dñe munda: sed ei totuz cõcedit: t dñm eũ facit: t potestatẽ vniuersoꝛum ei attribuit. CHRY. sup matth. Et ita spirituali medico spirituale offerebat merced̃: nam sicut medici pecunys: iste oratione: placat̃. Nihil enim dignius osserim⁹ deo q̃ oratio nez fidelez. In boc aũt ꝑ dicit. Si vis: non dubitat christi

volũtatem ad omne opus bonũ paratam: sed qz nõ oĩbus expedit coꝛporalis iutegritas: nesciebat vtrũ ei expediret curatio illa. Dicitur ergo: Si vis: ac si diceret Credo. qz qõ bonum est vis: ignozo aũt si est nihil qõ desidero bonum.

CHRY. in homi. Cũ autez volũtate ac sermõe purgare posset: manus apposuit t tactuz. vñ sequit̃. Et extẽdens manũ tetigit eũ: vt ostẽdat qm̃ nõ subiacet legi: t qm̃ mũdo iã nihil est ĩmũdũ. Deliseus aũt obseruãs legis diligentiã: nõ exinit t tetigit naamã: sz mittit. ã ad iordanẽ lauãdũ. Dñs aũt mõstrat: qm̃ nõ vt seruus: sed vt dñs curat t tãgit. Nõ enī manus a lepra facta ẽ ĩmũda: sed corꝑis leprosiꝫ a manu sca cõstitutum est mũdũ. Nõ enī coꝛpoꝛa solum curatus aducnit: sed t aĩam ī veram sapiam ductu⁹. Sicut igr manibus nõ lotis iaz nõ mãducare ꝓhibebat: ita t hic erudit: qm̃ oz aie leprã formidare solam: qõ est peccatuz: leprã aũt coꝛporis nulluz impedimẽtũ esse ad vtutẽ. CHRY. sup matth. Quãuis aũt lram legis soluerit: ꝓpositũ tñ ei⁹ nõ soluit. Jõ tñ lex iussit nõ tãgere leprã: qz nõ poterat facere vt lepra nõ sordidaret tãgentẽ: ergo vtuit tãgere leprã nõ vt leprosi nõ sanarẽtur: sed vt tãgẽtes nõ ignarent̃. Jste aũt tãges nõ inquinatus est a lepra sed ipsam leprã munauit tãgẽdo. DAMA. Nõ enī deus solum erat: sed homo. vñ per tactum t per ꝼmonẽ diuina signa operab̃at: vt enī per organũ: ita per coꝛpus diuine perficiebãt̃ actiones.

CHRY. in ho. Cũ autẽ leprosũ tãgit null⁹ eum incusat: qz nõdũ inuidia detenti erant auditoꝛes. CHRY. super matth. Sinautẽ tacite eũ curasset: quis scire poterat cuius virtute sanatus esset: Jgit̃ volũtas mũdandi fcã est ꝓpter leprosum. Uerbum aũt ꝓpter spectãtes. Jdeo dixit: Uolo mũdare. HIERO. Nõ aũt vt pleriqz latinoꝛ putãt iũcti legẽdũ ẽ: Uolo mũdare sz sepatī. vt ꝓ dicat̃ Uolo: deiñ ipe rãs dicat: Mũdare. Ille. n. dixerat: Si vis: dñs respondit Mũdare. CHRY. in ho. Nusq̃ aũt vr̃ dicere hoc verbũ: q̃uis magna signa faciens: sed hic ppea apposuit: Uolo: vt opionẽ plebis t leprosi de ei⁹ ptãte cõfirmaret. CHRY. in ho. Lessit autẽ mãdanti nã cum decẽti velocitate. Et iõ sequit̃. Et confe. mun. est le. eius. sed hoc qõ dicit. Cõfestim multũ est tardius velocitate q̃ ꝼm opus ẽ fcã. ORIGE. Quia enī nõ dubitauit credere: nõ tardat̃ sanatio: ga nõ distulit ꝓfessionez: nõ differtur mũdatio. AVGV. de con. euan. Duius autẽ leprosi mũdati: quem lucas memit: nõ sane boc ordine: sed vt solẽt ꝑtermissa recozdari: posteri⁹ fcã preoccupari: sicut diuinitus suggerebant̃: vt antea cognita postea recozdãdo rescriberẽt. CHRY. in ho. Curans ãt ei⁹ coꝛpus iubet nulli dicere. vñ sequit̃. Et ait illi iesus: vide nemini dixeris. Quidaz igit̃ aiũt quoniã ideo iussit hoc vt nõ malignẽt̃ circa eius purgationẽ: qõ insipiẽter dr̃. Nõ enī ita mũdauit: vt dubitabilis eẽt mũdatio sz nulli dicere iubet: docens nõ diligere ostẽtatõem t honoꝛem. Qualiter igit̃ aly sanato iubz dicere: Sed in boc eruditi nos bone mẽtis esse. Nõ enī illic diuulgari se iussit: sed dari gl̃iaz õo. ꝑ leprosuz ergo hunc ĩstruit nos nõ esse vane gloꝛiosos. per illum aũtẽ nõ esse ingratos: sed oĩa ad laudem dei referre.

HIERO. Et reuera quid erat necesse q̃ sermõe iactarz: qõ coꝛpoꝛe preferebat. HYLA. Uel vt salus hec nõ offerret̃ potius q̃ quereret̃: silentiũ impet̃. Sequit̃: Sed vade ostẽde te sacerdo. HIERO. Mittit aũt eũ ad sacerdotes: ꝓmũ ꝓ humilitatẽ: vt sacerdotib⁹ õferre videat̃: deiñ vo nõ crederẽt. ĩexcusabiles fierent: t sil̃ne qõ in eo sepissime criminabant̃: legem infringere videret̃. CHRY. in ho. Neq;.n. vbiqz eã dissoluebat: neqz vbiqz custodiebat: sz quãdoqz quidẽ boc quãdoqz illud faciebat: in vno qdẽ fidebẽs linguã: t cõdescẽdẽs imbecillitati coꝛ. Uñ aplꝰ appatẽt qñqz qdẽ obseruãtes legẽ: qñqz aũt eã ꝓtermittẽtes.

ORI. Uel mittit ad sacerdotes vt cognoscãt: qz nõ ꝑ legis cõsuetudiné mũdat⁹ est: sed per gr̃e operationẽ. HIERO. Erat aũt ī lege ꝑceptũ: vt q mũdati fuerãt a lepra: offerrẽt munera sacerdotib⁹. vñ sequit̃. Et offer munus tuũ qõ ꝓcꝯcepit moyses in test. illis. CHRY. sup matth. Nõ sic itellige: qz boc moyses ꝑcepit ī testioniũ ill̃. CHRY. in ho. ꝓuides. n. xps cos ex boc nihil profecturos: nõ dixit: In emẽdationẽ coꝛ: sed In testimoniũ. i. in accusationez t attestationẽ. qm̃ q̃ a me erãt fiẽda: oĩa fcã sũt. Et licz cos ꝑuiderit nõ emẽdari: nõ tñ dimisit q̃ facere opõtebat: Illi ãt ī ꝓpria mãserũt malicia. Nõ aũt dixit: munus quod ego iubeo: sed qõ moyses iussit: vt iterim trãsmittat ad legẽ: t iniquoꝝ obstruat oꝛa. vt enī nõ dicãt: qm̃ sacerdotũ gloriã rapuit: opus quidem ipse impleuit: ꝓbationem aũt illis cõcessit. ORIGE. Uel offer munus tuũ. vt oẽs q videt te poztare: miraculo credant. CHRY. sup matth. Uel iõ iubz offerri munera: vt si postmodũ cũ expellere vellẽt dicerent eis: munera q̃si a mũdato accꝑistis: t quomodo me q̃si leprosum expellitis? HYLA. Uel legendũ ẽ qõ moyses ꝑcepit in testimoniũ illis. qz qõ moyses ī lege ꝑcepit: testimoniũ est nõ effect⁹. BEDA in homi. Si quẽ aũt moueat: quõ dñs cũ videat̃ moysi sacrificiũ appzobare: qr̃ id ecclia nõ recipiat: meĩnerit q ꝓ nõdũ xps coꝛp⁹ suũ obtulerat per passionẽ in holocaustum. Nõ autẽ opoztebat auferri significãtia sacrificia ꝑ⁹ q̃ illud qõ significabat̃ ꝓfirmatũ cẽt testimonio ꝓ. oloꝛ. ꝑdicantiũ: t fide credẽtiũ ꝑploꝛ. Uir ãt iste genus humanũ designat: g nõ solum leprosius: vez etiã inẽ euãgeliũ luce plen⁹ lepra finisse describit̃. Oẽs. n. peccauerũt: t egẽt gloriã dei. illa. s. vt extẽsa manu saluatoris: hoc e. incarnato dei. erbo humanãq; ꝓtingente nãm: ab erroris prisci vanitate mundet̃. t qui diutius abominabiles t a castris populi dei eiecti. am aliquãdo tẽplo redditi t sacerdoti: queãt offerre coꝛpoꝛa sua hostiã viuẽtẽ: illi. s. cui dicit̃: tu es sacerdos ī eternũ. REM. Mozaliter aũt ꝓ leprosũ designat̃ peccatoꝛ. nã pctiñ ī mũdã t variã aiaz facit: g ante xpm. idit: qm̃ de ꝑstinis pctis cõfũdit̃: t tñ d. õfiteri t remediũ penitentie postulare. Nã leprosius vuln⁹ oñdit: t remediũ postulauit. Extẽdit aũt dñs manũ qm̃ auxiliũ diuine miseratois ipẽdit: t statim cõsequtur remissionẽ delictoꝛuz: nec dz ecclesie eidem recõciliari: nisi iudicio sacerdotis.

CUm autem itroisset capharnaum: accessit ad eum centurio: rogans eum t dicens: Domine puer meus iacet ī domo paralyticus: male tozquetur. Et ait illi iesus: Ego veniam t curabo eum. Et respondẽs cẽturio ait illi: Domine nõ sum dignus vt intres. ab tectum meum: sed tñ dic verbo t sanabitur puer meus. Nam t ego homo sum sub potestate constitutus habens sub me milites: t dico huic vade t vadit: t alio veni t venit: t seruo meo: fac hoc t facit.

CHRY. sup matth. Postq̃ dñs discipulos docuit ī mõte: leprosum autẽ sanauit sub monte: venit capharnaum in mysterio: qz post iudeozum mundationẽ venit ad gẽtes t. AYMO. Capharnaum enī que villa pinguedinis interꝑtat̃: siue ager cõsolatois: ecclesia q̃ ex gentibus ẽ collecta significat: que spirituali pinguedine est repleta: ꝼm illũ. Sicut adipe t pinguedine repleat̃ aĩa mea. Et iter presentes se culi de celestibus cõsolat̃: ꝼm illud. Cõsolatões tue letificauerunt aĩam meã. vñ dr̃. Cũ aũt introisset capharnaum: accessit ad eum cẽturio. AVGV. de ver. do. Jste centurio de gentibus erat. Jam enim iudea gens habebat militem romani imperij. CHRY. sup matth. Centurio autez iste

Universidad de Deusto
Biblio

primus fructus ex gẽtib⁹:ad cui⁹ fidei cõparationẽ oĩuz in deoꝝ fides ifidelitas ẽ inuenta:q neqȝ xp̃m audiuit docentẽ neq; leprosũ cũ mũdareť aspexit:ſz audita tm̃mõ sanitate leprosi:plus credidit q̃ audiuit.erat enĩ i mysterio gẽtiuz futuraꝝ:q̃ neqȝ legẽ aut ꝓphetas legerãt de xpo:neqȝ ipm xp̃m mirabilia facientem viderũt. Accessit ergo rogãs cũ ꝛ dicẽs. Dñe puer meus iacet i do. para.ꝛ male torquet. Uide aũt bonitatẽ cẽturiõis q ꝓ salute fui sic sollicite festinabat q̃si nõ damnũ ꝓcunie sed salutis passurus i morte illius. Nullã enĩ ofiam estimabat inter seruũ ꝛ dñm: q; ꝛsi dignitas i hoc seculo diuersa est iter illos:vna tm̃ ẽ illis natura. Fidẽ aũt cẽturiõis vide:q; nõ dixit veni ꝛ salua eu;: q;'ille ꝓstituť i omni loco erat pñs.sapiam aũt:q; nõ dixit: hic cõstituť salua eũ:sciebat enĩ q; potẽs ẽ ad faciẽdũ:sapiens ad itelligẽdum:misericors ad exaudiendũ:ideo ifirmitatem tm̃ exposuit. Remediũ aũt sanitatis i ptãte miserendie eius dimisit dicẽs. Et male torquet. In quo apparꝫ q; diligebat eũ. Nam vnusquisq; quẽ diligit ꝛsi modice fuerit tediať:grauius eũ putat hr̃e q̃ hȝ. RABA. Dia ista cũ dolore cognominauit ꝛ iacentẽ ꝛ paralyticũ ꝛ male detentũ.ideo vt anime sue angustias demõstraret ꝛ dñz commoueret:sic debẽt oẽs cõdolere seruis:ꝛ eoꝝ curã habere.

CHRY.i ho. Quidã aũt dicũt q̃m excusans se i hãc cãz dixit ꝓpter quã nõ ipm adduxit. Neqȝ.n.possibile erat dissolutũ cũ torquereť:ꝛ ad vltimas eẽt expiratões portari. Ego aũt signũ hoc eẽ magne fidei dico.q;.n. sciebat q; sola iniunctio sufficeret ad restaurationẽ iacentis supflue estimabat eũ ducere. HYLA. Jacẽtes autẽ in seculo:ꝛ peccatoꝝ morbis dissolute: spiritualiter gẽtes estimãde sunt: oĩbus vndiqȝ membris fluidis ꝛ ad cõſ⁹endi officiuz ꝑ. diẽdiqȝ corruptis q̃rũ salutis sacramẽtu i puero cẽturiõis expleť: q̃ satis deũ sit ꝓncipẽ esse gẽtiũ creditura ꝝ. Quis aũt sit,hic ꝓnceps:cãticũ moysi i deutronomio docet.vbi.s. dñ. Cõstituit termios gẽti⁹ iuxt nũeꝝ ãgeloꝝ dei. REMI: Uel p cẽturionẽ designanť g ꝓmi ex gẽtibus crediderũt:ꝛ pfecti in v⁹tutib⁹ fuerunt. Cẽturio.n.dr̃ q cẽtum ..nilitib⁹ pẽsť.cẽtenarius aũt nũerus pfectus ẽ. Recte ergo cẽturio ꝓ puero suo rogat:qz ꝓmittic gẽtium ꝓ salute toti⁹ gẽtilitatis deo supplicaueť. HIERO. Uidẽs ãt ois cẽturiõis fidẽ hũilitatẽ ꝛ puidẽtiã:ſtati se itꝝ ꝛ sanatuꝝ ꝓmittit.vñ segt̃. Et ait illi iesus: Ego veniã ꝛ curabo eũ. CHRY.il.. Qõ nũq̃ fecit hic facit iesus.vbiq;.n.sequiť volũtatẽ supplicãtiũ hic aũt ꝑsilit ꝛ nõ solũ curare ꝓmittit sed ire ad domũ.facit ãt hoc vt discamus cẽturionis v⁹tutez. CHRY. ſup matth. Nisi enĩ ille dixisset: Veniã ꝛ curabo eũ. nunq̃ iste rñderet: Non sum dignus.deiũ qm̃ ꝓ seruo petebat:iõ ire ꝓmisit. vt nos doceat nõ colere magnos:ꝛ ꝓtenere modicos:ſz pauperes ꝛ diuites ſilr̃ honorare. HIERO. Sic aũt i cẽturione cõmẽdam⁹ fidẽ:eo q; credidit palyticũ a salute posse sanari:ita patet humilitas i hoc q; se iudicauit ĩdignum.cui⁹ tectũ dñs intraret.vñ segt̃. Et rñdẽs cẽturio ait illi. Domine nõ sum dignus vt ĩtres sub tectum meum.

RABA. Propter conſciam.. vite gẽtilis:grauari se magis dignatõe putauit q̃ iuuari:cui⁹ ꝛsi fide predit⁹: nõdum erat sacramẽtis imbutus. AVGV.de ver.do. Dicendo aũt se indignũ:ꝑstitit dignũ nõ i cui⁹ parietes:ſz i cuius corpus verbi dei xp̃s ĩtraret. Neqȝ hoc diceret cũ tãta fide ꝛ humilitate:nisi illũ quẽ timebat intrare domũ suã corde gustaret.nã nõ erat magna felicitas si iesus ĩtraret i parietes ei⁹: ꝛ nõ ẽt i pectore ei⁹. SEVERIA. Mystice ãt hoc tectũ corpus ẽ qõ regit aiaz: qõ libertatẽ mẽtis celesti visiõe i se cõcludit:ſz de⁹ neqȝ habitare carnẽ:neqȝ tecuz nĩ corporis dedignať ĩtrare. ORIGE. Nũc ẽt quãdo sancti ꝛ deo acceptabiles eccl̃iaꝝ antiſtites sub tectũ tuũ ĩtrãt:tũc ibidez ꝓ eos dñs ĩgredit̃:ꝛ tu sic estimes q̃si dñm suscipiẽs. Et qñ corpus ꝛ sanguinẽ dñi mãducas ꝛ bibis:tũc dñs sub tectuz tuũ ĩgeeditur:ꝛ tu ergo humiliãs teipz dicas. Dñe nõ sũ dignus tc̃. Ubi.n.ĩdigne ĩgreditur:ibi ad iudiciũ ĩgredit̃ accipienti. HIERO. Prudẽtia autẽ cẽturiõis apparet i hoc q; vltra corpis tegimẽ latẽtem vidit diuinitatem.vñ subiũgit:Sz tm̃ dic vbo ꝛ sanabit̃ puer meus. CHRY.super matth. Sciebat.n.qm̃ astabãt illiũuisibiliter angeli missrãtes qui omne verbum eius vertunt i opus q; ꝛsi angeli cessent:tamẽ ĩfirmitates preceptis eius viuacibus expelluntť.

HILA. Dicit etiã cẽtu..o puerum vbo posse sanari: q; salus gẽtium omnis ex fide est:ꝛ ꝑceptis dñi vita ẽ vniuersoꝝ.ꝛ ideo subiungit dicẽs. Nam ꝛ ego homo sum sub potestate ꝓstitutus.habẽs sub me milites. Et dico huic vade et vadit:ꝛ alio veni ꝛ vẽit:ꝛ fno meo fac hoc ꝛ fac. CHRY. super matth. Pat..ꝛ filij mysterium spũscõ suggerẽte depinxit:ac si diceret. Etsi ego sũ sub potestate alterius:tm̃ habeo potestatem iubẽdi eis qui sub me sunt.sic ꝛ tu q̃uis sis sub potestate patris.i.inq̃tũ homo:habes tamẽ potestatez iubẽdi angelis. Sz forte dicit sabellius volẽs ostẽdere eundem eẽ patrem qui ꝛ filius est:sic hic eẽ intelligendum. Si ego sub potestate ꝓstitutus possum iubere: q̃tomagis tu q sub nullius ptãte:Sz hãc exponez nõ recipit textus. Non enĩ dixit. Si ego hõ sub ptãte:ſz dixit: Naz ꝛ ego homo sub potestate.. In quo patet q; inter se ꝛ xp̃z nõ ꝓpationis differentiã fecit:ſz rõnem similitudinis itroduxit. AVGV. de ver.do. Si ego q sũ sub ptãte iubẽdi habeo ptãtez:qd tu potes:cui oĩum seruũt ptãtes? GLO. Potes per angelorum ministeria sine corporis pñtia dicere ifirmitati:vt recedat:ꝛ recedet:ꝛ sanitati vt veniat:ꝛ vẽiet. AYMO. Possunt autẽ p subiectos cẽturionis vtutes nãles itelligi.ĩ gb⁹ plurimi gẽtiliũ pollebant:vel etiam cogitationes bone aut male.malis autẽ dicamus vt recedãt ꝛ recedent: ſz bonas voceme⁹:ꝛ veniẽt:seruo quoq; nr̃o hoc ẽ corpori:vt subiciať volũtati diuine. AVGV.de cõ.euã. Nunc aũt quod hic dicit:videť repuguare qð ait lucas:cũ audisſz centurio de iesu:misit ad eos seniores iudeoꝝ rogans eũ vt veniret ꝛ saluaret seruũ eius.ꝛ iterum q; cum lõge eẽt a domo misit ad eum cẽturio amicos dicẽs. Dñe noli vexari:nõ enĩm sum dignus vt sub tectũ meum ĩtres. CHRY.in homi. Quidã autẽ dicũt:qm̃ nõ est idẽ ille ꝛ hic:qð multas cõiecturas habz. De illo enĩ ait:qm̃ synagogã nr̃am cõſtruxit:ꝛ gẽtem diligit. De isto aũt ipso iesus ait. Neqȝ i isrl̃ tãtam fidem ĩueni.vñ videť iudeũ illũ esse: mihi autẽ videť idem hic ꝛ ille eẽ. Sz qñ lncas dicit:q; misit vt veniat: blãditias iudeoꝝ ĩsinuauit. Lõueniẽs.n.est credere cẽturionẽ volẽtẽ abire ꝓhibitũ eẽ a iudeis blãdiẽtib⁹ ꝛ dicẽtib⁹:qm̃ nos abimus ꝛ educm⁹ eũ. Sz qñ ab eoꝝ ĩminẽtia erut⁹ ẽ: tũc misit dicẽs. Ne estimes q; pp desidiam nõ veni:ſz qz me indignũ estimaui vt te i domũ meã ſuscíperez. Qð aũt matthe⁹ ait nõ ꝓ amicos:ſz per seipm hoc eũ dixisse:nihil ĩrium est: vterqz.n.desideriũ viri repũtauit. Et qm̃ de xpo decẽtem opinionẽ habebat:Lõueniẽs aũt ẽ opinari ꝛ ipm postq̃ misit amicos aduenientẽ per se hoc dicere. Si aũt nõ hoc dixit lucas:neqȝ illud mattheus nõ sibi ĵdicunt: ſz cõplent q̃ abinuicẽ derelinquebanť. AVGV.de con. euan. Mattheus g̃ accessum cẽturionis ad dñm ꝓ alios factuz cõpendio dicere voluit:qz fidem eius qua vere ad deũ accedit: laudauit vt diceret. Nõ ĩueni tantã fidẽ in isrl̃. Lucas aũt iõ totũ qz gestũ est aperuit:vt ex hoc itelligere cõgeremur: qualiter eũ a..cepisse dixerit matthe⁹:q mẽtiri non potuit.

CHRY.i ho. Neqȝ.n.est ĵriũ q; fabricauit synagogã ſz lucã:ꝛ q; hic oñdit̃ nõ eẽ israelita:possibile.n.est iudeũ non existentẽ ꝛ synagogã fabricasse ꝛ gentem diligere.

¶ Audiens aũt iesus miratus ẽ:ꝛ sequẽtibus se dixit: Amen dico vobis:nõ inueni tantaz fidem in israel. Dico autẽ vobis:q; multi ab oriente ꝛ occidente venient ꝛ recumbent cum abraam ꝛ isaac ꝛ iacob in regno celoꝝ:filij autez regni ejcientur i tenebras,exteriores: Ibi erit fletus ꝛ stridor dentiũ. Et dixit iesus cẽturiõi: Uade ꝛ sicut credidisti fiat tibi: ꝛ sanatus ẽ puer ex illa hora.

CHRY.in ho. Sicut q; leprosus dixerat de nõi ptãte:si vis potes me mũdare:christi voce cõfirmat dicens: Uolo mũdare.ita ꝛ hic centurionẽ de christi potestate testantem nõ solũ nõ accusauit:ſz etiã cõmẽdauit. Sed ꝛ amplius aliqd fecit:itentionẽ enĩ laudis euangelista ..ificans dicit. Audiẽs aũt iesus miratť est. ORIGE. Attende q̃tum sit aut quale qð de⁹ vnigenit⁹ mirať aurũ:diuitie:regna: pnci patus i conspectu eius sunt tanquam vnora vel flos decidẽs. Nihil ergo horũ in conspectu dei mirabile est: q̃si magnũ vel preciosuz:ſz tm̃ fides hãc mirať honorificãs: hanc acceptabilẽ sibi estimat. AVGV. sup genesim ꝓtra manicheos. Quis aũt in illo fecerat illã fidez nisi ipse q admirabat:q; si ꝛ alius eam feciſſet vt qd mirareť q pscius erat: Nõ ergo mirať dñs nob mirãdũ eẽ significat: qbus adhuc opus est sic moueri.oẽs.n.tales mot⁹ ei⁹ nõ pturbati animi signa sunt:ſz docẽtis magisteriũ. CHRY.in ho. Uñ plebe oi pñte admirat⁹ eẽ dr̃.ꝛ alys exẽplum dedit:vt eũz mirent. Segt̃ enĩ:Et sequẽtib⁹ se dixit. Amẽ dico vobis:nõ in ueni tantã fidẽ i isrl̃. AVGV. cõtra faustũ: Fidẽ laudat illi⁹:nõ aũt desertõez militie ipẽrauit. HIERO. Doc aũt de pñtibus logt̃.nõ de omnib⁹ retro pñarchis ꝛ ꝓphetis.

CHRY. sup matth. Credidit.n.andreas:ſz ioãne dicente. Ecce agn⁹ dei.credidit petrus:ſz euãgeliçãte sibi andrea credidit philippus:ſz legẽdo scripturas nathanael:ꝛ ꝓtius signũ diuinitatis accepit:ꝛ sic fidei confessionem obtulit.

ORIGE. Jairus israelis ꝓnceps ꝑ filia sua petẽs: nõ dixit:Dic verbo:sed veni velociter. Nicodemus õ fidei sacro audiẽs ait:Quo põt hoc fieri? Maria ꝛ martha dicũt. Dñe si fuisses hic:frater meus nõ fuisſz mo⁹tu⁹: q̃si dubitantes q; vbiq; possz adeẽ dei potẽtia. CHRY. sup matth. Aut si volum⁹ fideliorẽ putare istũ q̃ aplos ita testimoniũ christi ĩtelligẽdũ est:q; vnusquisq; bonũ bois ꝛm q̃titatẽ psone illius laudať:rusticũ enĩ dicere aliqd sapiẽter magnum est: qð de pbo nõ est mir̃:sic de cẽturione dcm̃ ẽ:i nullo tantaz fidẽ ĩueni in isrl̃. CHRY.in ho. Nõ enĩ erat eẽle iudeuz credere ꝛ gentilẽ. HIERO. Uel forte i cẽturiõe fides gẽtiũ ꝓponiť israeli.vñ subdit. Dico ãt vobis q; mlti ab oriente ꝛ occidẽte venient. AVGV. de ver.do. Nõ oẽs ait:ſz multi.tm̃ ipse ab oriẽte ꝛ occidẽte istis duab⁹ partib⁹ totus orbis designať. AYMO. Uel ab oriẽte veniũt q; statiz illumiati trãseũt: ab occidẽte:bi q; persecutionẽ vſqz ad mortẽ tollerauerũt ꝓ fide.vl̃ ab oriẽte quis venit cũ ab ifantia deo fuire incipit.ab occidẽte:dũ in ipsa decrepita etate ad deũ cõuertit̃. ORIGE. Sed quõ alibi dic̃: q; pauci sunt electi:q; diuersas.n.generatiões pauci electi fuit:simul vero cõgregati i tẽpore visitatõis multi ĩueniẽt. Sequit̃. Et recũbent: nõ carnal⁹ iacentes:sed spiritual⁹ requiescẽtes.nõ tẽporal⁹ potãtes:sed eternal⁹ epulãtes cũ abraaz isaac ꝛ iacob i regno celoꝝ.vbi lux:exultatio:gloria. ꝛ lõgeuitas vite eterne. HIERO. Quia autẽ deus abraam celi conditor: pater christi est iccirco i regno celorum est:ꝛ abraaz cũ quo accubiture sunt nationes que crediderunt in xp̃m filũ creatoris. AVGV. de ver.do. Sicut autem v..demus christianos vocatos ad celeste conuiuiuz:vbi est panis:iustitia: potus:sapientia:ita videmus ꝛ iudeos reprobatos. vñ segt̃ur. Filij aũt regni ejcienť in tenebras exteriores. Judei.s. qui legẽ acceperũt:qui celebrãt figuras omniuz futurorum: que tam̃ prefcutia non agnouerunt. HIERO. Uel filios regni dicit iudeos:qz in eis deus ante regnauit. CHRY. in ho. Uel filios regni eos dicit q̃bus regnũ erat preparatũ qð ꝛ magis eos mordebat. AVGV. cõtra faustum. Si ergo nõ ĩmẽdauit moyses ꝓpl̃o israel deũ:nisi deũ abraaz isaac ꝛ iacob:cũqz ipm xp̃s cõmẽdat:nõ ẽ conatus illuz populuz auertere a deo suo:sed iõ minat⁹ est eos ituros i tenebras exteriores q; auersos videret eos a deo suo:i cuius regno gẽtes vocatas ex toto orbe terraꝝ recubituras dixẽ cuz abraaz isaac ꝛ iacob.nõ ob aliud q̃ q; fidem tenuissent dei abraaz isaac ꝛ iacob. Quib⁹ nõ q̃si i morte correctis:vl̃ post passionẽ suã iustificatis testimonium dominus perhibeat.

HIERO. Tenebre aũt exteriores dicunť:qm̃ qui a dño expelliť foras:relict lumẽ. AYMO. Quid autẽ ibi passuri sint..nãifestat cũ subdit:ibi erit flet⁹ ꝛ stridor dẽtiũ. Per metaphoꝛã enĩ mẽbroꝝ penas describit tormẽtoꝝ. Solẽt enĩ oculi fumo tacti lachrymas ꝓducere:dẽtes vo a nimio frigore stridere.oñdit̃:ergo q; reprobi i iferno ꝛ calorẽ intolerabilẽ ꝛ frigus sustinebũt:ꝛm illud iob: Trãsient ab aqs niuiũ ad calorẽ nimiũ. HIERO. Si aũt fletus oculoruz est:ꝛ stridor dentiũ ossa demõstrant:vera ẽ corpoꝝ ꝛ corundez mẽbroꝝ q̃ ceciderant resurrectio. RABA. Uel stridor dentiũ ꝓdit indignãtis affectũ:eo q; sero vnusquisq; peniteat:sero sibi irascať:q; taz ptinaci improbitate deliquit.

REMI. Uel alr̃. Tenebras exteriores appellat exteras natões.q̃tũ.n.ad historiã attinet:ꝑdicit dñs his vbis iteritũ iudeoꝝ:qm̃ pp ifidelitatẽ ducẽdi erãt captiui ꝛ dispgẽdi p diuersa regna terrarũ.fletus.n.ab igne solet fieri: stridor dentiũ a frigore. Illi ergo ascribiť fler⁹:q in callidiozib⁹ locis habitãt:sicut i india ꝛ ethiopia. Stridor vero dentium illis ascribiť:q i frigidiozib⁹ locis cõmorãť:sic est Hircania ꝛ Scythia. CHRY. sup matth. Ne qs aũt existimet blãdiꝛ eẽ hec verba:qz deũ erat:credere facit signa.vñ segtur. Et dixit iesus centurioni. Uade ꝛ sic credidisti fiat tibi.

RABA. Quasi.d.ſz mẽsurã fidei metieť tibi ꝛ ista grã. Pot autez meritũ dñi et.. famulis suffragari:nõ solũz merito fidei:ſz etiã studio discipline.vñ segt̃. Et sanat⁹ ẽ puer ex illa hora. CHRY. in homi. Ubi velocitatẽ admirare: neqȝ.n..olũ curare:ſz iopinate:ꝛ i momẽto tpis .oc facere: vtutẽ xp̃i oñdebat. AVGV. de ver.do. Sic enĩ dñs domũ cẽturionis corpe nõ ĩtrauit:ſz absens corpe: pñs maiestate puerꝝ ipm sanauit:sic ꝛ i solo iudaico pplo corpe fuit: apõ alias gẽtes nec õ vgine nat⁹ ẽ:nec passus ẽ:nec humana p..lit:nec diuina mirabilia fecit:ꝛ tũ ipleti ẽ qð dcm̃ erat. Populus quem non cognoui seruiuit mihi:in auditu auris obediuit mihi. Judea enĩm gens cognouit ꝛ crucifixit: ozbis terrarum audiuit ꝛ credidit.

¶ Et cũ venisset iesus i domum petri vidit socꝛ eius iacentẽ ꝛ febricitantẽ:ꝛ tetigit manũ eius ꝛ dimisit eam febris:ꝛ s..rexit ꝛ ministrabat eis.

RABA. Postq̃ oñdit matthe⁹ ꝑ leprosũ totũ genꝰ humanũ sanatuz:ꝛ i seruo cẽturiõis gẽtilis ꝑ..li sanationẽ:cõsequẽter p socrũ petri designat curationẽ synagoꝛe:cũ dic̃. Et cũ venisſz iesus i domũ petri. Pri⁹ aũt narrat ꝓ suo: qz mai⁹ miraculũ fuit ꝛ maie.. gra i gẽtili cõuerso.vl̃ qz in fine seculi synagoga ẽ plenarie cõuertẽda:cũ plenitudo gẽtium subitrauerit:Dom⁹ aũt petri in bethsaida erat. CHRY.i ho. Sz cur ĩtrauit i domũ petri:mihi vr̃ cibũ assũptur⁹.vñ segt̃. Et sur.ꝛ mi.eis. Apud discipulos.n. diuertebat honorãs eos:ꝛ auidiozes ex hoc faciẽs. Attẽde aũt petri ad xp̃m reuerentiaz.hñs.n.socrum domi febricitantẽ:nõ traxit eũ i domũ:sed expectauit doctrinã cõpleri ꝛ alios curari. Ab exordio.n.crudiebať:q̃ alioꝝ erãt sibypsi ꝓponere. Quocirca neqȝ ipse eũ inducit:sed xp̃s spõte adiuit: postq̃ dixit cẽturio: Nõ sum dignus vt intres sub tectuz meũ. mõstrãs q̃tũ largiebať discipulo. Nõ est autẽ dedignat⁹ sub vilia tuguria piscatoruz ĩtrare:crudiens per omnia humanũ conculcare tumorẽ. Et qñqz qdẽ solũ vbis curat:qñqz aũt etiã

Universidad de Deusto
Biblioteca

manū extēdit.vñ ⁊ hie dr̄. Et teti.ma.eius:⁊ di.cā fe. Nō.n. volebat semp cū supabūdātia miracula facere: oport.bat eni interi latere. Tāgēs aūt ñ febrē extīxit solū:ſz ⁊ puram tribuit sanitatē. Quia.n.egritudo curabilis erat:mō curatōis suā virtutē oñebat:faciēdo qō ars medicialis nō operat:vt.ſ.simul pfectā restituat sanitatē. vñ euāgelista hoc i tuēs dic̄ q surrexit:⁊ mīstrabat eis. HIERO. Natura.n. hoīum istiusmodi est:vt post febrē magis lasceſcāt corpa:⁊ icipiēte sanitate egrotatōis mala sentiāt. Uex sanitas q̄ cōferr̄ a dño:tota simul redit. CHRY.in homi. In hoc ergo qō dr̄ q surrexit:⁊ mīstrabat eis:⁊ christi vtutis signum est:⁊ dispositiōis mulieris quam erga christum oñd.bat.

BEDA in ho. Mystice aūt domus petri lex vl circūcisio est. Socrus est synagoga:q̄ quodāmō est mr̄ ecclesie petro cōmisse. hec febricitat:qz iuidie estib⁹ laborabat:persequēs eccl̄iam:eui⁹ manū dns tāgit:qñ carnalia eius opa i spiritualem vsuz puertit. REMI. Uel per socruz petri pōt itelligi lex q̄ fm apl̄ firmab⁹ per carnē.i.carnalē itelligētiā. Sz cum dns per mysteriū icarnatōis visibilis i synagoga apparuit ⁊ ope legē ipleuit:⁊ spiritualē itelligēdam docuit: mox ipsa sociata gr̄a euāgelij trī robur accepit: vt que fuerat ministra mortis ⁊ pene postmodum fieret vite ⁊ glorie.

RABA. Uel vnaqueqz aia q̄ carnis cōcupiscētys militat:q̄si febribus estuat:ſz manu miseri cordie diuie tacta cōualescit:⁊ per cōtinētie frena carnis lasciuiā cōstrīgit ⁊ mēbris q̄bus seruierat īmūditie:seruit u.itie. HYLA. Ut i socru petri vitiosa ifidelitatis estimaſ affec..o cui adiacet libertas volūtatis:q̄ nos sibi q̄dā cōiug̃ societate cōiūgit. Ergo igressu dñi i petri domū.i.i corpe curaſ ifidelitas peccatoruz caloze estuās:⁊ saluata officij formulatu minist.at.

AVGV. de cō. euā. Hoc aūt qñ fcīm nt.i.post qd vl ante qd nō exp̄ssit mattheus.nō.n.post qd narraſ post hoc etiaz fcīm necesse é itelligaſ. Nimirū t..iste h recoluisse itelligit: qō prius omiserat. Nā id marc⁹ h narrat añq̄ illō de mūdato leprosō cōmemoret q̄ post fmonē i mōte hītū ō quo ipe tacuit dedeſ iterposuisse. Itaqz ⁊ lucas hoc post fcīm narrat de socru petri. post qō ⁊ marc⁹ añ fmonē etiā q.. plirū iterposuit q̄ pōt idē videri: quē dicit hītū i mōte matthe⁹. Quid aūt iterest qs quo loco ponat:siue qō ex ordine iserit: siue qō omissū recolit:siue qō postea fcīm añ occupat: duz tñ nō aduerſet eadē alia narrāti:nec sibi nec alteri:qz e.. n nullius i ptāte é res opportune cognitas quo quisq̄ ordine recordet:satis pbabile é q̄ vnusq̄sqz euāgelistarū eo se ordine credidit debuisse narrare:quo voluisz de⁹ ea q̄ narrabat ei⁹ recordatione suggerere. Quapp vbi ordo tpuz ñ apparz nihil nr̄a itereſ dz:quē nārādi ordinē glz eor̄ tenuerit.

¶ Uespere autem facto: obtulerūt ei multos demonia hītes: ⁊ ejiciebat spiritus verbo: ⁊ oēs male habentes curauit: vt adipleretur qō dictū est per ysaiam pphetam dicentē. Ipse infirmitates nr̄as accepit ⁊ egrotatōes nostras portauit.

CHRY.in ho. Quia multi credētium erat iaz aucta neqz tpe impellētea christo abscedere patiebāt:vesperē ei ifirmos adducūt. vñ dicit. Uespere aūt facto obtulerūt ei multos demonia hītes. AVGV. de cō. euā. Per hoc āt q̄ dic̄. Uespere autē facto:ad eiusdem diei tempus hoc pertiere satis iudicaſ:quāuis necesse nō sit:vbi dicit. Uespere facto.eiusdē diei vesp̄um accipe. REMI. Christus autem die⁹ li⁹ auctor humane salutis fons ⁊ origo totius pietatis celestem medicinā tribuebat. vñ segtur. Et ejciebat spūs verbo:⁊ oēs male hītes curauit. Demones enim ⁊ morbos solo verbo repellat:vt his signis ⁊ virtutibus oñderet se ad salutē totī⁹ generis hūani venisse. CHRY.in ho. Intende aūt q̄tam multitudinē curataz trāscurrūt euāgeliste: nō vnūquēqz curatū enarrātes:ſz vno verbo pellagus ineffabile miraculoz iducētes. Ne autē magnitudo miraculi incredulitatē imittat:si tantā plebē ⁊ varias egritudies vno tpis momēto curauit:iducit pphetā attestātē his q̄ fiebāt. vñ subdit. Ut adim.qō dcīm ēper esaiam pphe.di. Ipse infirmi.no.acce. RABA. Nō vt sibi haberet:sed vt nobis auferret:⁊ egrotatiōes nr̄as portauit:vt qō p imbecillitate viriū ferre nō poteram⁹:ille p nobis portaret. REMI. Qz hūane nat.re ifirmitatem ad hoc suscepit: vt nos ifirmos faceret fortes atqz robu..os. HYLA. Et passione corporis sui ſz pphetaz dcā ifirmitates humane ibecilitatis abſozbuit. CHRY.i ho. Hoc aūt ō peccatis magis a pphā dcīm cē vide.. Qualr igit euāgelista de egritudinib⁹ hoc exponit. Sz sciēdum q̄ vel historie hic testimonium adaptauit:vl oñdit qñ p.. res eg..tudinū ex peccatis fūt aīabus. ⁊ ipsa moz a peccatis habet radicem. HIERO. Attēdendum autē q̄ oēs nō mane:nō meridie:sed ad vesperā curātur:qñ sol occubiturus est:⁊ quādo granū tritici i terra morit̄:vt multos afferat fruct⁹. RABA. Sol.n. occubit⁹ passionē ⁊ mortē designat illi⁹ q̄ dixit:q̄diu sū i mūdo:lux sum mūdi:q tpali vites i carne:paucos iudeoz docuit: calcato aūt regno mortis oīb⁹ p orbē gētilibus fidei dona pmisit.

¶ Uidens autem iesus turbas multas circum se iussit discipulos ire trās fretū. Et accedēs vnus scriba ait illi. Magister sequar te quocūqz ieris. ⁊ dicit illi iesus. Uulpes foueas habent: ⁊ volucres celi nidos: Filius autē hominis non habet vbi caput suum reclinet. Alius autē de discipulis eius:ait illi. Dñe pmitte me primū ire ⁊ sepelire patrē meū. Jesus autē ait illi: Sequere me: ⁊ dimitte mortuos sepelire mortuos suos.

CHRY.in ho. Quia christ⁹ nō solū corpa curabat:ſz animā emēdabat:⁊ verā sapiam mōstrare voluit:nō solū egritudies soluēdo:ſz etiā nihil ad oñtatōes faciēdo.⁊ iō dr̄. Ut aūt ie.tur.mul.circū se.iuſ.disci.ire trās fretū. Faciebat aūt hoc ⁊ simul moderata nos cape docēs:⁊ iuidiā indaicā mitigās:⁊ docēs nos nihil ad oñtationē facere. REMI. Uel hoc fecit q̄si homo volēs turbaz iportunitatez declinare. Erāt aūt ci affixi admirātes eū:⁊ videre ipz volētes. gs.n. discederet a talia miracula operāte. gs nō in faciē eius simplicē vellet videre:⁊ os talia loquēs: Si.n. moyses gloriosa catā faciem habebat:⁊ stephanus sicut angeli:intellige cōmunē dominatorē qualē decēs é tūc apparuisse. vñ pphā dicit. Speciosus forma pre filys hoium. HYLA. Discipulos aūt nomē nō.xy.tñ apostolis ꝛuenire estimāduz ē, nā pter apostolos plres fuisse discipulos legim⁹. AVGV. de cō. euā. Manifestū é aūt aliū esse diez quo iussit ire trās fretū:nō eū q̄ segt illuz:i quo socrus petri sanata é: quo die marc⁹ lucasqz cū i desertū exisse affirmāt. CHRY.in ho. Uide aūt q̄liter turbas nō simplr abycit:vt non offendat. Nō.n. dixit recedite:sed vltro discipulos iussit abire: spem dans turbe eūdi etiam illuc. REMI. Sz qd iter iussionez dei ⁊ trāsfretationē gestū sit:euāgelista studuit manifestare cum ait. Et acce. vnus scri. ait illi: Ma. se. te quo. eris.

HIERO. Iste scriba qui tñ lram nouerat occidentem: si dixisset. Dñe sequar te quocūqz ieris:nō fuisset repulsus a dño:ſz qz magr̄m vnum de pluribus estimat:⁊ litteratus erat ⁊ nō spi..ualis auditor:ideo nō habet locū in quo possit iesus reclinare caput suum. Ostenditur autē nobis ⁊ ob hoc scribam repudiatum:q̄ signorum videns magnitudinem sequi voluerit saluatorem:vt lucra ex operum miraculis quereret:hoc idem desiderans quod ⁊ simon magus a petro emere voluerat. CHRY.in homi. Uide etiam quātus est tumor. Ita enim aduenit:⁊ locutus est sicut dignans cum turba ānumerari:ſz ostendēs quoniaz super

multos est ipse. HYLA. Uel aliter. Iste scriba q̄ est vn⁹ ex doctorib⁹ legis an fit secutur⁹ iterrogat:q̄si lege nō cōtinereſ hūc exp̄s quē vtilr sequaſ. Igit̄ ifidelitatis affectū sub diffidētia interrogatōis expressit:qz fidei assūptio non interrogāda est ſz sequēda. CHRY.i ho. Rñdet aūt ei xp̄s nō ad interrogationē verboz:sed ad cōsiliū obuiās mētis. vñ segt. Et dicit ei iesus: Uulpes foueas hīt⁹ volucres celi nidos: Filius aūt hoīs nō habz vbi caput suū reclinet: Ac si dicat. HIERO. Quid me pp..uitias ⁊ seculi lucra cupis sequi:cū tāte sim pauptatis:vt nec hospitiolū quidē habeaz:⁊ tecto vtar nō meo: CHRY.i ho. Hoc āt nō erat auertētis:sed arguētis quidē malū cōsiliuz:cocedētis autē si vellet cū pauptatis expectatōe seq xp̄s. Et vt discas eius malitiā audiēs hoc ⁊ correct⁹ non dixit: p..ratus ſuz sequi.

AVGV. ō ver. do. Uel al⁹. Filius hoīs nō hz vbi caput reclinet.ſ.in fide tua. Uulpes enī habēt foueas in corde tuo: qz dolosus es. volatilia celi habēt nidos in corde tuo:quia elatus es. Dolosus ⁊ elatus non me sequeris:quō enī dolosus segtur simplicitatē. GREGO. xix. moza. Uel aliter Uulpes valde fraudulēta fūt aīalia:q̄ in fossis vl specubus abscōdunt:cūqz apparuerint nūq̄ rectis itierib⁹:ſz tortuosis amfractibus currunt: volucres vero alto volatu se subleuāt. Noie ergo vulpiū dolosa atqz fraudulēta:noi autez volucz hec eadē supba dmonia designāt: ac si dicat. Fraudulēta ⁊ elata demnoia i corde tuo iueniunt hītationē suā: humilitas autez mea requiē in supba mente non inuenit.

AVGV. de que. euan. Intelligit .n. miraculis mot⁹ pp inanē iactantiā eoz seq voluisse: quā signāt aues:finxisse autē discipuli obsequiū:q̄ fictio vulpiū noīe significata est.

RABA. Heretici autē i sua versutia pfidētes significāt p vulpes:⁊ maligni spirit⁹ per volucres celi:q i corde indaici populi foueas ⁊ nidos.i domicilia habebāt. Segt. Alius autez de di.illi⁹ ait illi. Dñe pmitte me ire primū ⁊ sepelire patrē meuz. HIERO. Quid sile é iter scribā ⁊ discipulū: ille magistrum vocat: hic dñm confitetur: Iste pietatis occasione ad sepeliendu patrē ire desiderat:ille secuturuz se quolibet esse pmittit:nō magr̄m querēs:sed ex magro lucruz. Iste etiā discipul⁹ nō iterrogat an sequaſ:tā.n. sequi se oportere credidit:sed permitti sibi orat sepelire patrem.

AVGV. de ver. do. Dñs aūt quādo parat boies euāgelio:nullā excusationē vult iterponi carnalis buius tpalisq̄ pietatis.⁊ iō segtur. Jesus āt di.ei.seq̄re me:⁊ di. mor. sepe. mor. suos. CHRY.i ho. Hoc āt dixit nō iubens ꝺtēnere amorē q̄ ad pentes:ſz mōstrās qñ nihil celestib⁹ negocys nobis magis necessariū eē oportz. Et qñ cū toto studio bis iūgi debem⁹:⁊ neqz paz tardare etiā si valde ieuitabilia ⁊ incitantia fuerit que attbraūt. Quid.n. magis necessarium erat q̄ sepelire patrē: Quid etiā facili⁹:neqz.n. tps multuz cōsumēduz erat. p hoc etiā eū dns a multis malis eripuit: puta luctib⁹ ⁊ merozibus ⁊ ab his q̄ hīc expectanſ. Post sepulturā.n. necesse iā erat ⁊ testamēta scrutari:⁊ hereditatis diuisionē ⁊ alia hmōi:⁊ita fluctuatōes ex fluctuatōib⁹ ei⁹ eis cedētes alōge euz a vitatis abducere potuer̄t. Si āt adhuc tumultuaris:excogita qñ multi ifirmos nō permittūt scire:nec ad monumētuz seq:etiā si pr̄ aut mr̄ aut filij⁹ sit q̄ defūct⁹ est:nec ex hoc icusanſ crudelitatis:ſz ⁊ rariū crudelitatis est. Et multo mai⁹ maluz est abducere boiem a spiritualib⁹ fmonib⁹:⁊ maxime cū fuerit qui hoc cōpleāt. Erāt eni q̄ cōpleturi erāt hui⁹ funeris sepulturā. v.. dic̄. Dimitte mor. sepe mor. suos. AVGV. ō ver. do. Quasi. d. pr̄ tuus mortu⁹ é. Sūt alij mortui q̄ sepeliāt mortuos suos:qz ifideles sūt. CHRY.i ho. In quo mōstrat qñ bic mortu⁹ non erat ei⁹. eternī qui defūct⁹ erat:sic estimo ō numero ifideliū iterrogauit iesū:⁊ nō spontanee abyt:multomagis admirare:qñ ⁊ pbibitus pmansit qō nō erat ingratitudinis cū nō

pter desidiā fecerit:ſz vt nō intercideret negociū magis necessariū. HYLA. Jte qz accepim⁹ i dñice oronis exordio ita pmuz pcandū: pr̄ nr̄ q es i celis.⁊ in discipulo credētis populi psona é admōet q̄ pr̄ sibi viu⁹ in cclis est. Deinde interfidelē filiū patrēq̄z infidelē ius paterni nomis relīqui admonuit:etiā nō admisceri memorys scōz mortuos infideles:⁊ ēt eos eē mortuos q extra deū viuūt:⁊ iccirco mortui sepeliāt a mortuis:qz per dei fidē vinos viuo oporteat adherere. Si aūt mortuū sepelit mortu⁹:nō debem⁹ curaz habere mortuoz:ſz viuentiū:ne dū solliciti sum⁹ de mortuis:nos quoqz mortui appellamur. GREGO. iiy. moza. Mortui etiā mortuū sepeliūt:cū peccatōes peccatorib⁹ fauent. Qui.n. peccātē laudib⁹ psequūt:extictū sub vbozum suoz aggeř absōdūt. RABA. Nōndū é ēt i hac sñia:qz aliquādo minoza bona ptermittēda fūt p vtilitate maioruz.

AVGV. ō cō. euā. Qz āt matthe⁹ dic̄ tūc istō gestū eē qñ iussit vt irent trās fretū: Lucas vo ambulātibus illis i via nō est ꝺrium:qz viā vtiqz āmb..bāt: vt v..irēt ad fretū.

¶ Et ascēdente eo in nauiculā secuti sunt euz di scipuli eius: ⁊ ecce motus magnus factus est in mari:ita vt nauicula operiret fluctibus. Ipse vero dormiebat. Et accesserūt ad eū discipuli eius: ⁊ suscitauerunt euz dicētes: Domine salua nos pimus. Et dixit ..is iesus: Quid timidi estis modice fidei. Tunc surgens imperauit vētis ⁊ mari: ⁊ facta est trāquilitas magna. Uerum homines mirati sunt dicētes: Qualis est hic:quia vēti ⁊ mare obediunt ei.

ORIGE. Luz multa magna ⁊ mirāda oñdisſz xp̄s i terra trāsit ad mare:vt ibi excellētia opa demōstraret q̄tenus terr̄ marisqz dñz cūctis se eē oñderz. vñ dr̄. Et ascēdēte eo i nauiculā secuti sūt euz discipuli e.. Nō ibecilles ſz firmi et stabiles fide. Di q̄ secuti sūt euz: nō tñ gressus .. sequētes ſz mag.. scītatē ꝺcomitātes. CHRY. Accepit āt discipulos secū ⁊ i naui vt ad vtraqz eos erigeret:⁊ ad hoc q̄ i periculis nō stupescerēt:⁊ ad hoc q̄ in honozib⁹ moderata ō se antumēt. vt cni nō magna ō se saperēt:pp hoc q̄ alys dimissi .. os retinuerat:permittit eos fluctuari. Ubi.n. miraculoruz oñsio erat:plebem pmittit adesse. vbi aūt tentationuz ⁊ timoruz arreptio:athletas ozbis terrarū quos excitatur⁹ erat:hos solos assumit. ORIGE. Ingressus ergo nauiculam fecit turbari mare. vñ segt. Et ecce motus magnus factus est in mari:ita vt nauicula operiretur fluctib⁹. Dec tēpestas non ex se orta est:ſz ptāti parnit ipantis .. ui educ vētos de thesauris suis. Facta..st aūt tēpestas magna vt magnū opus oñderet:qz quātomagis fluct⁹ nauicule irruebāt tāto magis discipulos timor cōturbabat: ..plus desiderarent se liberari per mirabilia saluatoris. CHRY. Quia enim viderant alios xp̄i beneficia accepisse:non autem similiter aliquis estimat que in alienis eorpozibus fiunt:⁊ q̄ in seipso oportuit per famuarem sensuz eos potiri beneficys christi:⁊ ideo voluit hanc fieri tempestatem:vt per liberationez manifestiorē accipiant beneficy sensum. Erat autem hec turbatio typus futuraruz tentationum:de quibus paulus dicit: Nolo vos ignorare fratres:quoniam grauati sumus supra virtutem. Ut ergo daret tempus formidini segtur. Ipse vero dormiebat. Si enim vigilāte eo facta fuisset tempestas:vel non timuissent: vel non rogassent: vel neqz posse ipsum tale aliquid facere crederēt. ORIGE. Est autem res mirabilis ⁊ stupenda:is qui nunquam dormit neqz dormitat dormire dicitur. Dormiebat quidem corpore:sed vigilabat deitate: demonstrans quia verum humanum portabat corpus :quod corruptib.le induerat.

Lorpe itaq; dormiebat vt aplos faceret vigilare: ⁊ ne oēs nos vnq; aīa dormiam⁹. Tāto autē metu discipuli fuerant cōterriti ⁊ pene aīa alienati: vt irruerēt i eu3: ⁊ nō modeste ac leuiter suggererēt: ſz turbulēter suscitarent eū. vñ segt. Et accesſ. ad eū di. ci⁹ ⁊ susci. eum di. Dñe: salua nos perim⁹.

HIERO. Dui⁹ signi typū i iona legim⁹: qñ ceteris pcli tantib⁹ ipse secur⁹ ē ⁊ dormit ⁊ suscitat. ORIGE. O ve races discipuli Saluatorē vobiscū habetis: ⁊ ō periculo ti metis? Uita vobiscū est ⁊ de morte solliciti estis: Sz respō deant: paruuli sum⁹ adhuc in firmi: iōq; timem⁹. vñ sequit. Et dicit eis iesus. Quid timidi estis modice fidei? Quasi di ceret: si potētē me sup terrā cognouistis: q̄re ñ creditis q ⁊ i mari potēs sim? Et si mox irrueret: nōne debuistis eā cō stātissime sustinere? Qui modicū credit arguet. q nihil cre dit ptēnet. CHRY. in ho. Si aūt aligs dixerit: qñ nō fu it modice fidei: accedētes excitare iesum: hoc signū fuit: q nō decētē ō ipso opinionē habebāt. Nouerāt. n. q excitar⁹ poterat mare ic. pare nō. Si aūt q dormiēs. Propter hoc etiā neq; pñtib⁹ turbis hoc signū fecit: vt nō accusent mo dice fidei: sz discipulos solū accipiēs cozrigit ⁊ p⁹ soluit tur bationē aquar. vñ segt. Tūc surgēs iperauit vētis ⁊ mari: ⁊ fcā est trāglitas magna. HIERO. Ex hoc aūt loco itel ligim⁹ q oēs creature sentiāt creatorē. gb⁹. n. ipaī: sentiūt iperātē: ñ erroze hereticoz: q oīa putāt aīantia sēſibilia eē: sed maiestate conditoris: que apud nos insensibilia sunt: illi sensibilia sūt. ORIGE. Imperauit ergo vētis ⁊ mari: ⁊ ō magno vēto fcā est trāglitas magna. Decet enī magnus magna facere: ⁊ iō q prius magnifice cōturbauit pfudum maris: nūc itez trāglitatē magnā fieri iussit: vt discipuli ni miuz cōturbati: magnifice letarēt. CHRY. i ho. In hoc ēt oñdit q oīs cōfestim soluta ē tēpestas: ⁊ neq; semita tur batōis remāsit: qō quidē extranei erat. Lū. n. nāl⁹ fluctua tio termiat vsq; ad multū tēpus aque cōcutiūt: sed hic sil oīa soluebāt. vñ qō ō pre cm ē: Dixit: ⁊ stetit spūs pcelle. hoc xp̄s ope ipleuit. solo. n. verbo ⁊ pcepto mare sedauit et refrenauit. Ui visu aūt ⁊ a sōno ⁊ ex vtēdo nauigio q aderāt eū hoiem estimabāt: pp hoc i admiratōem ceciderut. vñ se quit. Porro hoies mirati sūt dicentes: qlis est hic: q: vēti ⁊ mare obediūt ei? GLO. Chrisostom⁹ pōit hāc lram. Qua lis est hic homo. sōnus. n. ⁊ qō apparebat hoiez demōstra bat: sed mare ⁊ trāglitas deū oñdebat. ORIGE. Sz qui hoies mirati sūt: Nō putes h aplos significatos. nulsq̄. n. i uenim⁹ pter honorē cognomiari dñi discipulos: ſz semp aut aplī aut discipul. noiant. Mirabāt ergo hi hoies q eu3 eo nauigabāt: quoz erat nauicula. HIERO. Si aūt quis ptētiose voluerit cos q mirabant fuisse discipulos: rñdebi mus recte hoies appellatos: q: ecdū nouerāt potētiaz sal uatozis. ORIGE. Nō aūt iterrogātes dñt: q̄r est iste? ſz asserētes: q: iste talis est: cui vēti ⁊ mare obediūt. Qualis q̄ est iste. i. ē tus: q; fortis: q̄ magnus. Jubet oī creature: ⁊ nō supgredit iussionē ei⁹: soli hoies resistūt: ⁊ iō i iudicio dāna būt. Mystice aūt oēs i ſcē ecclie nauicula cū dño p būc vn dosū supnatam⁹ mūdū. Ipse ē dñs pio obdormit sōno: patiētiā nr̄az ⁊ ipiozū pnaz expectās. HYLA. Uel dor mit: eo q sōno nr̄o ꝓspiat i nob. Maxime autē id accidit vt a deo auxiliū i periculi metu speremus: atq; vtinam vel spes fera cōfidat se periculū posse euadere: christi itra se vi gilāte virtute. ORIGE. Alacriter ergo accedam⁹ ad eu3 cum ppheta dicētes. Exurge q̄re obdormis domine. ⁊ ipse ump. auit vētis. i. demonibus: q cōcitāt fluctus: idest pnci pes hui⁹ mundi ad persecutōes scis imittēdas: facitq; trā quilitatē magnā circa corpus ⁊ spūs pacē ecclesie: ⁊ serenita tē mūdo. RABA. Uel aliter. Mare est estus seculi. Na uicula quaz xp̄s ascēdit: itelligit arboz crucis: cuius auxilio fideles trāsactis mūdi fluctibus peruenīūt ad celestem pa triā q̄si ad littus securum: i qua xp̄s vna cū suis ascēdit. vñ

post ait. Qui vult venire post me: abneget semetipm: ⁊ tol lat crucē suā ⁊ sequat̄ me. Cum ergo xp̄s i cruce posit⁹ fuis set: mot⁹ magn⁹ fact⁹ est: quia cōmote sūt mētes discipulo: de ei⁹ passiōe: ⁊ nauicula operta ē fluctib⁹: quia tota vis pse cutōis circa crucē xp̄i fuit. vbi. s. morte occubuit. vñ dictuz est: Ipse vero dormiebat. Suū dormire mozi est. Excitant aūt discipuli pñm: dū turbati morte: maximis votis resur rectionē q̄rut dicētes. Salua resurgēdo: q: perimus turba tiōe tue mortis. Ipse vero resurgēs increpat duritiaz cordis eoz: vt alibi legit. Impauit āt vētis: q: diaboli supbia stra uit. Imperauit mari: q vesaniā indeoruz diſecit: ⁊ fcā ē trā quilitas magna: q: sedate sūt mētes discipuloz visa resurre ctōe. GLO. Uel nauicula ē eccl'ia pñs i q̄ xp̄s cū suis ma re seculi transit: aquas persecutorum compescit. vnde mi remur ⁊ gratias agamus.

¶ Et tūc cū venisset iesus trans fretum i regionē gerasenozum occurrerūt ei duo habētes demo nia de monumētis exeūtes seui nimis: ita vt ne mo trāsire posset per viā illaz. Et ecce clamaue runt dicētes: Quid nobis ⁊ tibi filī dei? Uenisti huc a te tempus torquere nos. Erat aūt nō lōge ab illis grex multorum porcoz pascens. De mones autē rogabant eū dicētes. Si eijcis nos hinc: mitte nos in gregem porcoruz. Et ait illis: Jte. At illi exeuntes abierunt in porcos. Et ecce magno impetu abijt totus grex pproceps in ma re: ⁊ mortui sunt in aquis. Pastores autem fu gerunt: ⁊ venientes in ciuitatem nunciauerunt hec omnia: ⁊ de his qui demonia habuerant. Et ecce tota ciuitas exijt obuiam iesu: ⁊ viso eo rogabant eum vt trāsiret a finibus eoz.

CHRY. i ho. Quidā hoies xp̄m hoiez eē dicebāt: vene rūtōmōes diuitatē ei⁹ diuulgātes: vt q mare pcellosū: ⁊ rur sus getū nō audierāt. demōes audirēt clamātes. vñ dr. Et cū venisſz trās fretū i regionē gerasenoz: occurrerūt ei duo hoies hītes demōia. RABA. Gerasa vrbs ē arabie trās iordanē iūcta mōti galaad: quā tenuit trib⁹ manasse: nō lōge a stagno tyberiadis: i quo porci pcipitati sūt. AVGV. ō cō. euā. Qz āt matthe⁹ duos dic fuisse q demōia patiebāt: marc⁹ aūt ⁊ lucas vnū cōmemorāt: itelligas vnuz eoz fu isse psone alicui⁹ claroris ⁊ famosioris: quē regio illa maxi me dolebat: ⁊ p cui⁹ salute plīmū satagebat: ō quo fci bu⁹ fama pclari⁹ fragrauit. CHRY. i ho. Uel lucas ⁊ mar cus vnū eoz seuioꝛ elegerūt: vñ ⁊ eius calamitatem expri mūt. Lucas. n. dic q ruptis vicul'agebāt i deserto: Marc⁹ aūt q ⁊ lapidib⁹ seipsum itercidebat nec tamē dīt: qñ vn⁹ solus erat: ne matthęo contraria dicere viderentur. Per hoc āt q subdit. De mōumētis exeūtes. pnitiosuz dogma imponere volebant. s. q aīe morientiuz demōes fiāt. vnde multi auruspicum occidunt pueros: vt animam eorum co operātem habeāt: ppter quod ⁊ demōiaci clamāt: qñ aīa illi⁹ ego sum. Non est autē anima defuncti que clamat: sed demon hoc fingit vt decipiat audientes. Si enī in alteri⁹ corpus aīaz mortui possibile esset itrare: multo magis i corpus suum: seu neqz habet rationē iniqua passam animā co operari iniqua sibi facienti: vel hominem posse virtutem i corpozeam in aliam transmutare substantiam. s. animaz in substantiam demonis. Neque enim in corporib⁹ hoc ma chinari quis potest: vt scilicz homini corpus faciat asini cor pus. neq; enim rationabile est animaz a corpore separatam bic iaz oberrare. Justoꝛ enī anime i manu dei sunt. vñ ⁊ q puerozꝛ: neq; enī male sūt. Sz ⁊ q petoꝛ sūt. cōfestim binc

abducunt. ⁊ hoc mānifestū ē ex laçaro ⁊ diuite. Qz vero nul lus afferre audebat ad christum ppter scuitiā hos ōmonia cos: xp̄s ad eos vadit. Que qdē eoꝛ scuitia designat cū sub dit: Seui nimis: ita vt nemo posſit trāsire p viā illaz. Sz qz alios phibebāt ptrāsire: obstruēte igit viā iuenerūt. Etenī flagellabantur iuisibil'r: itollerabilia patiētes ex xp̄i pñtia. vñ segt: Et ecce clamauerūt dicētes: Quid nobis ⁊ tibi iesu fili dei? HIERO. Nō ē aūt volūtatis ista ꝓfectio quā pre miū segt pnitētiū: sed necessitatis extorsio q̄ cogit iuitos: ve lut si seruꝰ fugitiui post multū xp̄is dñm suum videāt nihil aliud nisi de verberib⁹ depcant: sic ⁊ dem cernētes do minū in terris repēte versari: ad eos iudicandos se venisse credebāt. Ridiculū aūt putāt q idā demonia scire filiū dī ⁊ diabolū ignorare: eo q minoris malitie sint isti q̄ ille cu satellites sunt: cū oīs scia discipuloꝛ ad magīz referēda sit.

AVGV. ix. de ci. dei. Tantū aūt inotuit eis de⁹: quātuz voluit: tātū aūt voluit quātū oportuit. Innotuit ḡ eis nō p id qō vita eterna ē ⁊ lumē qō illuminat pios: ſz per q̄dā tpa lia sue virtutis effecta: ⁊ occultissime pñtie signa q̄ āgelicis spiritibus etiā malignis potius q̄ ifirmitati hoium pñt esse pspicua. HIERO. Sed trī tā demones q̄ diabolus suspi cari magis filiū dei q̄ nosse itelligēdi sunt. AVGV. in li. de. q. no. ⁊ ve. testi: Qz aūt demones clamant: Quid nobis ⁊ tibi iesu fili dei? magis ex suspitione q̄ ex cognitiōe dixisse credēdi sūt. Si enī cognouissent: nūq̄ dñm glorie crucifigi pmisſēt. REMI. Sz q̄tiēscūq; ei⁹ vtute torq̄bāt: ⁊ signa ⁊ miracla facētē videbāt: estimabāt eu3 eē filiū dei: post q̄z videbāt eu3 esurire sitire ⁊ bis filia pati: dubitabāt: ⁊ crede bāt hoiez pur. Cōsiderādū ē q ēt iudei icredli dicētes xp̄z in beelzebub eiecisse demonia: ⁊ arriani dicētes cū eē crea turā: nō solū iudicio dei: ſz etiā demonū ꝓfessiōe dānari me rent q xp̄m filiū dei dicūt. Recte aūt dicūt: Quid nobis ⁊ tibi? hoc ē nihil cōe ē nr̄e malicie ⁊ tue gr̄e: q: p̄m aplm: nulla so cietas ē lucis ad tenebras. CHRY. i ho. Ut aūt nō vide ret adulatiōis hoc cē: ab experiētia clamabāt dicētes: Ue nisti ante tps torq̄re nos. AVGV. viij. de ciui. dei: Sine q: subitū illis fuit q̄ futuꝛ: qdē: ſz tardi⁹ opinabant: sive q: p ditionē suā hāc ipaz dicebāt: q: fiebat vt eoꝛ cognitio spne ret: ⁊ hoc erat añ tps iudicij quo eterna dānatione puniēdi sūt. HIERO. Pñtia etiā saluatoris tormēta sūt ōmonū.

CHRY. i ho. Nō aūt poterāt dre se non peccasse: q: eos xp̄s iuenerat mala operātes ⁊ factura dei puniētes. vñ esti mabāt pp supabūdantiā maloꝛ q̄ fecerāt q: nō expectare ret in eis tps extreme punitōis q̄ erit i die iudicij. AVGV. de cō. euā. Qz aūt verba demonū diuersimode ab euangeli stis sūt dicta: nō hz aliqd scrupuli: cū vel i vnā redigi sniaz: vel oīa dcā possint itelligi: nec q: pl'aliter: apō matth⁹. apō il los aūt singulariter loqt cuiz ⁊ ipsi narrēt q: interrogatus qd vocaret: legione se eē rñdit: eo q multa eēnt ōmonia. Se gtur: Erat aūt nō lōge ab eis grex poz. mul. pascēs: ōmones aūt ro. eū di. Si eycis nos hīc mitte nos in poz. GREGO. y. mora. Scit. n. diabolus q: qōlibz agere ex semetipo non suffic: q: nec p semetipz in eo q ē spūs existit. REMI. Sz iō nō petierūt vt in hoies mitterent: q: illum cuius virtute torquebant: humanā spēm gestare videbant. Nec ēt petie runt: vt in pecora mitterētur: q: pecora dei pcepto mūda sunt aīalia: ⁊ tūc in tēplo dei offerebant. Pre alys aūt īmū dis in porcos mitti petierūt: q: nullum animal ē īmundius porco: vñ ⁊ porcus dr q̄si spurcus: eo q: in spurcitys delecte tur: sic ⁊ demones spurcitys peccatoꝛ delectant. Nō autē petierūt vt in aere mitterent pp nimiā cupiditatez nocēdi hoibus. Segtur. Et ait illis: Jte. CHRY. in ho. Nō aūt hoc fec iesus q̄si a ōmonib⁹ psuasus: sed multa hinc dispen sans: vnū quidē vt ist̄rnat magnitudinē nocumēti ōmonuz qui illis hoibus ifidiabant: aliud vt discant omnes: qñ ne q; aduersus porcos audent: nisi ipse cōcesserit. Tertium vt

oñderet q: grauioza in illos hoies opati essent: q̄z in porcos: nā eēnt hoies illi inter calamitates diuina. puidētia adiu ti. magis. n. odio habent hoies q̄z irrōnalia. Per hoc autem manifestū ē qñ nullus ē qui nō potiaꝛ diuina puidētia. Si aūt nō oēs sil' neq; ſm vnū modū: ⁊ hec ēt prouidentie ma xima spēs ē. ad id enī qō vnicuiq; expedit. puidētia oñdit. Cū pdcis aūt ⁊ aliō ex B discim⁹: qñ nō cōiter omni puidet solū: ſz singulariter vnicuiq; quod in demoniacis bis aligs aspiciet manifeste q oli suffocati eēnt: nisi dīna. pcuratione potiti eēnt: ppterea etiā cōcessit abire i gregē porcoꝛ: vt q regiōes habitābāt illas: discāt eius virtutē. Ubi. n. nullꝰ cū cognouerat fulgere faciebat miracula vt cos in sue diuni nitatis cognitōez trahat. HIERO. Non ergo vt pcederet saluatoꝛ demonibus qō petebāt dixit Jte: ſz vt p interfectio nez porcoꝛ hoibus salutis occasio pberet. Segt. At illi ex eūtes. s. ab hoibus: abierunt in porcos. ⁊ ecce magno ipetu abyt tot⁹ grex ꝑceps in mare: ⁊ mortui sunt i aqs. Erubescat manicheus si de cadē suba ⁊ ex eadē ozigi dominū bestia rūq; sunt aīe quō ob vni⁹ hois vel duoꝛ salutez: duo milia porcoꝛ suffocant. CHRY. i ho. Jō aūt porcos demones occiderūt: q: ybiq; hoies in mesticiā mittere student: ⁊ de p ditiōe letant. Dāni etiā magnitudo augebat ei⁹ qō factum erat famā. a multis enī diuulgabat. s. ab his q curati erāt: a porcoꝛ dominis ⁊ a pastorib⁹. vñ segt: Pastores aūt fuge rūt ⁊ venientes i ciuitatē nūciauerūt oīa. ⁊ de his q demōia habuerāt: ⁊ ecce tota ciuitas exyt obuiā iesu. Sz cum decer ret eos adorare ⁊ admirari vtutē: emittebāt eū a se. vñ seq tur: Et viso eo rogabāt eū vt trāsiret a finib⁹ eoz. Intuere aūt ⁊ xp̄i māsuetudinē post virtutē: q: n. būficia adepti abi gebant eū: nō rest z recessit: ⁊ eos q idignos se nunciaue runt eius doctrina dereliquit: dans eis doctores liberatos a demonibus ⁊ porcoꝛ pastores. HIERO. Uel q rogāt vt transeat fines eoz: non de superbia hoc faciunt: ſz de humilitate qua se indignos dom presentia iudicabāt: si cut ⁊ petr⁹ ait: Exi a me dñe: q: vir peccatoꝛ sū. RABA. Interpretaf aūt gerasa colonū eyciēs: vel aduen opinquās hoc ē gentilitas que diabolus a se eiecit. Et que prius lōge: mō facta ē ppe post resurrectionē visitata a christo per pdi catores. AMBRO. sup lucā. Duo quoq; ōmoniaci figu ram populi gētilis accipiūt: quoniam cuiz tres filios noe ge nerauerit: sem: cham: ⁊ iaphet: sem: tantūmō familia in pos sessione accita est dei. ex duobus autem alys nationum po puli pupullularūt. HILA. Unde extra vrbez. i. extra le gis ⁊ ppbaꝛ synagogā duos hoies i monumēt demones detinebāt: duaꝛ. s. gētium ozigines: itra defunctoꝛ sedes ⁊ mortuoꝛ reliqas obsederāt: efficiētes ptercūtib⁹ viā vite pñtis ifestā. RABA. Uel nō imerito i mon nētis illos hītasse significauit. qd. n. aliud sūt corpa pfidoꝛ nisi q̄dam ōfunctoꝛ sepulchra: ⁊ gb⁹ nō ōi ſmo: ſz aīe peccātis morte recludit. Dic āt: Ita vt nēo possit trāsire p viā illꝰ qz añ ad uētū saluatoris i via gētilitas fuit. Ul per duos iudeos ⁊ gē tes accipe q ñ hītabāt i domo. i. scia sua nō regescebāt. In monumētis māebāt. i. gib⁹ mortuis delectabāt: nec sinūt p uiam fidei: quā viam iudei ipugnāt aliqué trāsire.

HILA. Occurrūt aūt eoꝛ concurrētiū ad salutē volun tas iudicat. videtes aūt demones nō sibi iā locū i gētib⁹ de relinq: vt patiat hītare se i hereticis deꝓcantur: q̄bus occu patis: i mare. i. cupiditatē secularē demonū pcipitanē istin ctu: cū reliq; gētiū ifidelitate mortuū. Uel porci sunt q lu tulētis delectanē actib⁹. nā nisi qs porci more viveri nō i eū diaboli accipiūt ptātē aut ad pbādū tīn nō ad gdendū accipiēt. Qz aūt in stagnū pcipitati sūt porci: significat etiaz q liberato pplo gentiū a dñatōe demonū in abditis agunt sacrilegos rit⁹ suos q xp̄o credere noluerūt cecati ⁊ pfūda curiositate submersi. Qz aūt pastores porcoꝛ fugientes ista nunciant: significat quosdam etiam primates impioꝛ q̄q̄

christianam legẽ fugiant: potentiã tamẽ christi stupẽdo ꝺi
care nõ cessant. Qꝛ aũt magno timoꝛe pcussi: rogãt vt ab eis
discedat: significat multitudinẽ vetusta sua vita delectatã:
honozare gdẽ se nolle xpianã legẽ ꝺum ꝺicũt: q eã iplere ñ
pñt. HILA. Uel vbs illa iudaici ppli habuit spẽs: que xpi
opibus auditis ꝺño suo obuiã pergit: pbibẽs ne fines suos
vbẽq; cõtingeret. neq; enĩ euãgelia recepit. CA. IX.

Et ascẽdẽs iesus in nauiculã trãsfre
tauit ꝛ venit in ciuitatẽ suã. Et ecce
offerebãt ei paralyticũ iacẽtẽ i lecto.
Uidẽs aũt iesus fidẽ illoꝛũ: ꝺixit pa
ralytico: Cõfide fili. Remittunt tibi
peccata tua. Et ecce qdã ꝺ scribis ꝺixerũt intra se:
Hic blasphemat. Et cũ vidisset iesus cogitatões
eoꝝ ꝺixit: Ut qd cogitatis mala in coꝛdibus ve
stris? Quid est facilius ꝺicere: ꝺimittunt tibi pec
cata tua: an ꝺicere: surge ꝛ ambula? Ut aũt scia
tis qꝛ filius hoĩs hz ptãtẽ i terra ꝺimittẽdi pctã:
tũc ait paly tico: Surge tolle lectũ tuũ ꝛ vade in
ꝺomũ tuã. Et surrexit ꝛ abĳt i ꝺomũ suã. Uidẽ
tes aũt turbe timuerũt: ꝛ glificauerũt ꝺeũ qui ꝺe
ꝺit potestatẽ talẽ hoĩbus.

CHRY. i ho. Mõstrauit supi⁹ xps suã vtutẽ p ꝺoctrinã
qñ ꝺocuit eos vt ptãte hñs: p leprosũ qñ ꝺixit: Uolo mũꝺa
re: p cẽturionẽ q ꝺixit: Dic vbo ꝛ sanabit puer me⁹. p mare:
qꝫ vbo refrenauit. p ꝺemões q eũ ofite'ntf. Nic aũt rursus
alio maioꝛi mõ inimicos ei⁹ cogit cõfiteri eqlitatẽ honoꝛis
ad pfez. vñ ad hoc oñꝺẽꝺũ subꝺit. Et ascẽdẽs i na. trãsfr. ꝛ
ve. i ci. suã. Nauigiũ aũt itrãs ptranit: q pede mare poterat
ptrãsire. nõ. n. sp mirabil⁹ volebat facere: ne incarnatiõis
noceat rõni. IOAN. eps. Creatoꝛ aũt reꝝ oꝛbis terre ꝺns
postea qꝫ sꝛp nos nra angustauit i carne: cepit hic huma
nã pria: cepit ciuitatis iudaice eẽ ciuis: parẽtes bre cepit. pa
rentũ oĩuz ipe parẽs. vt attraheret charitas quos ꝺispserat
met⁹. CHRY. i ho. Ciuitatẽ aũt suã hic capharnaũ ꝺicit.
alia. n. eũ suscepat nascẽtẽ. s. bethleẽ: alia eũ nutriuit. s. naca
reth: alia ãt hũit ꝺtinue habitãtẽ. s. capharnaũ. AVGV.
ꝺe cõ. euã. Uel alr: Qõ matthe⁹ hic scribit ꝺe ciuitate ꝺñi:
Marc⁹ aũt ꝺe capharnaũ: difficili⁹ soluere si matthe⁹ na
çareth noiet. nũc vo cum potuerit ipa galilea ꝺici ciuitas
xpi: qꝛ i galilea erat nazareth: sicut vniuersũ regnũ romanũ
i tot ciuitatib⁹ ꝺstitutũ ꝺr mõ romana ciuitas. Quis ꝺubita
uerit vt ve. ies i galileã ꝺns recte ꝺicere si venisse i ciuitatẽ
suã. i quocũq; eẽt oppido galilee: pserti qꝛ ipsa capharnaũ
extollebat i galilea vt tanq; metropolis bret? HIERO.
Uel ciuitatẽ ei⁹ nõ aliã itelligam⁹ q; nazaret. vñ ꝛ nazare
nus appellat⁹ ẽ. AVGV. ꝺe cõ. euã. Et fm b ꝺicim⁹ mat
theũ ptermisisse q gesta sunt postea qꝫ Jesus venit in ciui
tatẽ suã ꝺonec veniret capharnaũ: ꝛ hic aꝺiũxisse ꝺe sanato
paly tico: sic in mltis faciũt ptermittẽtes media tãq; hoc cõ
tinuo sequat: qõ sine vlla ptermissiõis significatõe subiun
gunt. ꝛ hoc mõ hic subꝺit. Et ecce offerebant ei paralyticuz
iacẽtẽ in lecto. CHRY. i ho. Paralytic⁹ aũt h alter est p
ter eũ q i ioãne ponit. Ille qꝺẽ in natatoꝛys iacebat: h aũt
in capharnaũ. ꝛ ille famulis carebat: hic aũt bẽbat eos qui
sui cꝛa habebãt: q ꝛ poꝛtates eũ attulerũt. HIERO. Ob
tulerũt aũt ei iacentem in lecto: qꝛ ipse igredi nõ valebat.

CHRY. i ho. Nõ aũt vbiq; ab egris solũ qrit fidez: puta
cũ isaniũt: vel alr ab egritudine in excessu fuerit mẽtis. vñ
subꝺit: Uidẽs aũt iesus fidẽ illoꝝ. HIERO. Non eius q
offerebat: sꝫ eoꝝ q offerebãt. CHRY. in ho. Qꝛ igr tanta
ostẽꝺit fidẽ mõstrat ꝛ ipe suã vtutẽ: cũ oĩ ptãte soliẽs pec
cata. vñ segr: Dixit paralytico: Cõfide fili remittũr tibi pec
cata. IOAN. eps. Quãtũ valet apud ꝺeũ fides ꝓpria apꝰ
quẽ sic valuit aliẽa: vt itus ꝛ extra sanaret hoiez. Audit ve
niã ꝛ tacet paralytic⁹: nec vllã rñꝺet grãz: qꝛ plus coꝛpis q;
aĩe tẽꝺebat ad curã. Merito g; xps offerẽtiũ recipit fidem:
nõ vecoꝺiã iacẽtis. CHRY. Uel erat magna fides etiã
huĩ⁹ ifirmi. nõ. n. pmisisset se submitti: vt ali⁹ euãgelista ꝺi
p tectũ nõ crẽꝺẽs. HIERO. O mira humilitas: ꝺspectũ
ꝛ ꝺebilẽ: totis mẽbroꝝ cꝛagibus ꝺissolutũ filiu vocat: quẽ
sacerꝺotes nõ ꝺignabant attigere. aut certe iõ filium: qꝛ ꝺi
mittunt ei pctã sua: vbi ꝺat nobis itelligẽtia pp pctã pleraq;
eꝝ euenire coꝛpoꝝ pbilitates. Et iccirco foꝛsitã pus ꝺimit
tunt pctã: vt causis ꝺebilitatis: ablatis sanitas restituatur.

CHRY. i ho. Scribe aut ꝺiffamare volẽtes: etiã nolen
tes fecerũt clarere qõ factũ ẽ. eoꝝ. n. emulatõe ad signi ostẽ
sionẽ vsus ẽ xps: hoc. n. ẽ supabũꝺãtia ei⁹ sapie q; sua p inimicos manifestat. vñ segr. Ecce qꝺã ꝺe scribis ꝺixerũt intra
se. Nic blasphemat. HIERO. Legimus in pphetia: Ego
sum q ꝺeleo oẽs iniqtates tuas. Consequẽter ergo scribe: qꝛ
hoiez putabãt ꝛ vba ꝺei nõ itelligebãt: argnũt eũ, vitio blas
phemie. Uidẽs aũt cogitatões eoꝝ oñꝺit se ꝺeus q põt coꝛ
ꝺis occulta cognoscere: ꝛ quoꝺãmõ tacẽs logr: Eaꝺẽ poten
tia q; cogitatões vras ituoꝛ: possũ ꝛ hoĩbus ꝺelicta ꝺimitte
re. Et vobis itelligite qꝺ paralytic⁹ ꝺsequat. vñ segtur. Et
cũ vi. ie. cog. eoꝝ ꝺixit. Ut qꝺ co. ma. i coꝛ. vris? CHRY.
in ho. Nõ qꝺẽ eoꝝ ꝺestruxit suspitionẽ: q; s. cogitabat eũ p
ꝺicta ꝺixisse vt ꝺeũ. Si. n. nõ eẽt eqlis ꝺco pri oportebat eũ
ꝺicere: lõge sus ab hac ptãte. s. ꝺimittẽꝺi pctã: nunc aũt ꝛtra
riũ firmauit sua⁹ voce ꝛ miraculi oñsione. vñ subꝺit qꝺ ẽ fa
cili⁹ ꝺicere: ꝺimittũr tibi pctã tua: an ꝺre: surge ꝛ ambula?
Quãto qꝺẽ aĩa coꝛpe potioꝛ ẽ: tãto pctñ ꝺimittere mai⁹ est
q; coꝛp⁹ sanare. Sꝫ qꝛ illud qꝺẽ nõ mãifestũ: hoc aũt mãife
stũ: fac min⁹ qõ ẽ manifesti⁹: vt ꝺemret mai⁹ ꝛ nõ mãifestũ.

HIERO. Utꝝ. n. sint palytico pctã ꝺimissa: solus nouerat q ꝺimittebat. Surge aũt ꝛ ãbula. tã ille q surgebat: qꝫ bi
q surgẽtẽ videbãt poterãt approbare: qꝫ; eiusꝺẽ vtutis sit
ꝛ coꝛpis ꝛ aĩe vitia ꝺimittere. Inter ꝺre tñ ꝛ facere mlta ꝺi
stãtia ẽ. fit q; carnale signũ vt pbeꝛ spũale. vñ segr. Ut autẽ
sciatis: qm̃ fili⁹ bo. hz potestatẽ in terra ꝺimittẽꝺi peccata.

CHRY. i ho. Supra qꝺẽ paralytico nõ ꝺixit. Dimitto ti
bi pctã: sꝫ ꝺimittũr tibi pctã. qꝛ vo scribe resistebãt: altioꝛẽ
suã potẽtiã ostrat ꝺicẽs: qꝛ fili⁹ hoĩs hz ptãtẽ ꝺimittẽꝺi pec
cata. Et vt oñꝺat se pri eqlẽ nõ ꝺixit q; fili⁹ hoĩs iꝺiget ali
quo ad ꝺimittẽꝺũ pctã: sꝫ qm̃ hz. GLO. Hec autẽ vba vt
sciatis pñt eẽ xpi vl euãgeliste: qsi euangelista ꝺiceret: Ipsi
ꝺubitabãt eũ pctã ꝺimittere: sꝫ vt sciatis qm̃ filius hoĩs hz
ptãtẽ ait paralytico. Si aũt xps ꝺicat pnũciasse hec vba sic
itelligeꝛ: Uos ꝺubitatis me posse pctã ꝺimittere: sꝫ vt scia
tis qm̃ fili⁹ hoĩs: tc. q; qꝺẽ oro iperfecta ẽ: sꝫ subꝺit act⁹ loco
sequẽtis. vñ ꝺr: Ait paralytico: Surge ꝛ tolle lectũ tuum.

IOAN. eps: Ut qõ fuit testimoniũ ifirmitatis: sit; pbatio
sanitatis. Et vade in ꝺo. tuã ne xpiana fide curat⁹. mozeris
in pfidia iudeoꝝ. CHRY. in ho. Doc autẽ pcepit vt non
estimeꝛ fantasia eẽ qõ fcm̃ ẽ. vñ ad vitatẽ facti ostẽꝺendaz
subꝺit: Et surrexit ꝛ abyt in ꝺomum suam. Sed tñ astãtes
hoĩes adhuc ꝺeosũ trabunt. vnde segr. Uidẽtes autẽ tur
ti. ꝛ glo. ꝺeũ qui ꝺe. talẽ po. hoĩbus. Si enĩ bene cogitasseng
apud se agnouissent: qꝛ fili⁹ ꝺei erat. Interim. n. non paruũ
erat estimare omnibus hominibus maioꝛẽ ꝛ a ꝺeo venire.

HILA. Mystice aũt a iudea repudiatus in ciuitatẽ suã
reuertitur. Dei ciuitas fideliũ plebs est. in hãc ergo intro
iuit per nauim. i. ecclesiam vectus. IOAN. episcop⁹: Non
autem christus indiget naui: sed nauis christo: quia sine ce
lesti gubernatione nauis ecclesie per mundanum pelagus
ad celestẽ poꝛtũ nõ valet puenire. HILA. In paralytico
aũt gẽtiũ vniuersitas offerr medẽꝺa. hic itaq; ãgelis mini

strandus offerr: hic filius nũcupar: qꝛ ꝺei op⁹ ẽ. huic remit
tunr aie pctã que lex laxare nõ poterat. fides. n. sola iustifi
cat. Deinꝺe vtutẽ resurrectõis oñꝺit: cũ sublatiõe lecturi i
firmitatẽ coꝛpoꝝ ꝺocuit ꝺefuturam. HIERO. Juxta
tropologiã aũt iterꝺũ aĩa iacẽs in coꝛpe suo vtutibus ꝺisso
lutis: a pfecto ꝺoctoꝛe ꝺño offerr curãda. vnusq;q;. n. eger
petẽꝺe salutis pcatoꝛes ꝺebet aꝺhibere: p quos actuũ nroꝝ
clauda vestigia: vbi celestis remedio reformen. Sunt igir
monitoꝛes mẽtis q animũ audiꝛis ad supioꝛa erigunt qꝫ
uis exterioꝛis coꝛpis ꝺebilitate toꝛpentem. IOAN. eps:
Dñs aũt i hoc seculo insipiẽtiũ volũtates nõ rit: sꝫ respicit
ad alterius fidẽ: nec medicus lãguentiũ respicit volũtates:
cũ ꝺtraria regrat ifirmus. RABA. Surgere aũt ẽ aĩam
a carnalib⁹ ꝺsiderys abstrahere. Lectũ tollere est carmen
a terrenis ꝺsiderys ad volũtatẽ spũs attollere. Domũ ire
ẽ ad paraꝺisũ redire: vel ad interna sui custoꝺiã: ne iterum
peccet. GREGO. xxiy. moza. Uel p lectuz voluptas coꝛ
poris ꝺesignat. iubet itaq; vt hoc sanus poꝛtet vbi ifirmus
iacuerat: qꝛ oĩs q; adhuc vitys ꝺelectat: ifirmus iacetin vo
luptatibus carnis: sꝫ sanatus hoc poꝛtat: qꝛ eiusꝺem carnis
ꝺumelias postmoꝺũ toleratꝰ qõ itus pꝛius ꝺesideryꝰ rege
scebat. HYLA. Uidẽtes ãt turbe timuerũt. Magni. n.
timoꝛis res ẽ: nõ ꝺimissis a xpo peccatis i morte reꝛlni: qꝛ
nullus ẽ in ꝺomũ eternã reditus si cui idulta nõ fuerit ve
nia ꝺelictoꝝ. Cessante ãt timoꝛe honoꝛ ꝺeo reꝺꝺit q; ptãs
hoĩbus hac via ꝺata sit p verbũ eius ꝛ peccatoꝝ remissio
nis ꝛ coꝛpoꝝ resurrectiõis ꝛ reuersiõis in celuz.

Et cum transiret inde iesus: vidit hoiez sedẽtẽ
in telonco: matthęuz noie. Et ait illi: Seqre me
Et surgẽs secutus ẽ eũ. Et factũ ẽ: ꝺiscũbẽte eo i
ꝺomo: ecce multi publicani ꝛ peccatoꝛes venie
tes ꝺiscũbebant cuz iesu ꝛ ꝺiscipulis eius. Et vi
ꝺẽtes pharisei ꝺicebãt ꝺiscipulis eius: Quare cũ
publicanis ꝛ peccatoꝛibus manꝺucat magister
vester? At iesus audiẽs ait: Nõ ẽ opus valẽtibus
medicus: sꝫ male hñtibus. Euntes aũt ꝺiscite qꝺ
ẽ misericoꝛꝺiã volo ꝛ nõ sacrificiũ. Non enĩ ve
ni vocare iustos sed peccatoꝛes.

CHRY. in ho. Cũ xps fecisset miraculũ nõ pmãsit in eo
ꝺẽ loco ne iꝺeoꝝ celũ accẽꝺeret ãpliꝰẽ. Doc ꝛ nos facia
mus nõ obstiate obsistẽtes eis q; isiꝺiant. vñ ꝺr: Et cũ trãsi
ret ide iesus. s. a loco vbi miraculũ fecerat. Uiꝺit hoiez se. i
telo. mat. noie. HIERO. Ceteri euãgeliste ꝓpter verecũ
ꝺiã ꝛ honoꝛẽ matthei: nolueꝛt eũ noie appellare vulgato: sꝫ
ꝺixerũt Leui. Duplici. n. vocabulo fuit. ipe aũt matthe⁹ sꝫ
illud salomonis: Justus accusatoꝛ ẽ sui: mattheũ se ꝛ publi
canũ noiat: vt oñꝺat legẽtibus nullũ ꝺebere salutẽ ꝺespare
si ad melioꝛa ꝺuersus sit: cũ ipe ꝺe publicano in apl̃m sit re
pẽte mutatus. GLO. Diẽ aũt: Sedẽtẽ i teloneo. i. i ꝺomo
vbi vectigalia ꝺgregãr. Erat. n. teloneari⁹ ꝺict⁹: a teolõ gre
ce qõ ẽ vectigal. CHRY. i ho. Per B ẽt g; mõstrat vocatis
virtutẽ: qm̃ nõ ꝺesistẽtẽ a piculoso officio ex medys ipsum
cuulsit mal: sic ꝛ paulũ aꝺhuc isanientẽ. Et iõ segr. Et ait il
li: Seqre me. Sic ꝺidisti vocatis virtutẽ: ita aꝺꝺisce vocati
obꝺietiã. neq; n. restitit: neq; ꝺomũ abire rogauit ꝛ suis B
cõicare. REMI. Humana etiã pericula q; ci⁹ pncipib⁹ ac
cidere poterãt puipẽꝺit: ꝺũ officy sui rõnes ipfectas religt:
iõ iure fact⁹ ẽ ꝺñico coꝛ talẽtoꝝ ꝺispẽsatoꝛ. HIERO. Argu
it aũt in hoc loco poꝛphyri⁹ ꝛ Julian⁹ Aug. vl iperitiã bisto
rici mẽtietis: vel stulticiã coꝝ g; statĩ secuti sunt saluatoꝛez:
qsi irrõnabilr quẽlibz vocãtem hoiez sint secuti: cũ tãte vtu
tes tãtaq; signa pceꝛerũt q; apl̃os anteq; crederẽt viꝺisse ñ
ꝺubiũ ẽ. Certe fulgur ipse ꝛ maiestas ꝺiuinitatis occulte. q;
ẽt in facie refulgebat humana viꝺentes ad se trahere pote
rat in pmo aspectu. Si. n. ex magnete lapide hec esse vis ꝺr
vt ferꝛ trabat: qꝫto magis ꝺns oĩum creaturaꝝ ad se trahe
re poterat quos volebat. CHRY. i ho. Sꝫ cur non cũ pe
tro ꝛ ioãne ꝛ alys eũ vocauit: qñ ꝺuri⁹ aꝺhuc ꝺisposit⁹ erat
sꝫ post multa miracula ꝛ multã xpi famã: qñ aptioꝛez eũ aꝺ
obeꝺiẽtiam sciuit: q; ĩtima coꝛꝺis nouit. AVGV. ꝺe cõ.
euã. Uel ꝓbabili⁹ viꝺeꝛ q; h ptermissa recoꝛꝺãꝺo matthe⁹
ꝓmemoꝛat: qꝛ añ sermonẽ habitũ i mõte credẽꝺũ ẽ vocatũ
eẽ matth. ieo gppe mõte tũc lucas ꝓmẽoꝛat oẽs. xy. electos
quos ꝛ apl̃os noiat. GLO. Matthe⁹. n. vocatiões suã re
fert iter miracula. magnũ enĩ miraculũ fuit q; publicanus
fact⁹ ẽ apl̃s. CHRY. i ho. Quiꝺ ẽ ãt q; ꝺe alys apl̃is nob
nõ ꝺr: q;r ꝛ qñ sunt vocati nisi ꝺ petro ꝛ andrea ꝛ iacobo io
anne ꝛ matthea. hi. n. marie erãt i icõueniẽtib⁹ ꝛ humilib⁹
studys. Neq; n. telõci officio ẽ aliqꝺ ꝺeteri⁹: neq; piscatiõe
vili⁹. GLO. Lõgruã aũt celes ꝺ buꝺicy ꝺcẽ ipẽdes mat
the⁹: xpo magnũ ꝺuiuiũ i ꝺomo sua parauit: vt illi cõmoda
ret sua tpalia: a quo expectabat ꝓpetua bõa. vñ segr. Et fa
ẽ ꝺiscũ. eo i ꝺo. AVGV. ꝺe cõ. euã. Dic matthe⁹ no exꝑ
fit i cui⁹ ꝺomo ꝺiscũbebat iesus: vñ posset viꝺeri nõ boc ex
oꝛꝺie subiũxisse: sꝫ qõ alio tpe factũ est recoꝛꝺatus iterposi
isse nisi marcus ꝛ lucas q; boc oĩno silr narrãt: manifestarẽt
i ꝺomo leui: hoc ẽ matthei: ꝺiscubuisse iesũ. CHRY. i ho.
Honoraꝝ as matthe⁹ igressu xpi in ꝺomũ ei⁹ oẽs publica
nos q; erant cuusꝺẽ artis ꝺuocauit. vñ segr. Ecce multi pu. ꝛ
pec. ve. ꝺiscũ. cũ iesu ꝛ ꝺisci. ei⁹. GLO. Publicani enĩz vo
canr q; publicis negocys iplicãr q; sine pctõ aut vix aut nũ
qꝫ pñt tractari: ꝛpr. ꝺũ fuit plagiũ: qꝛ q; apl̃s ꝛ ꝺoctoꝝ gen
tiũ erat futur⁹: in pma sua cõuersiõe peccãtiuz gregẽ post se
trahit ad salutez: ꝛ vt iam pficeret exẽplo qõ pficere ꝺebe
bat ꝛ vbo. HIERO. Tertulian⁹ hos ꝺicẽ fuisse ethnicos
ꝺicẽte scriptura: Nõ erit vectigal ꝺẽdens ex israel: q; si mat
the⁹ nõ fuerit iude⁹. ꝺns aũt nõ ꝺnuat cuz ethnicis: cum id
maxime caueret ne legẽ soluere viꝺereꝛ: q; ꝛ ꝺiscipulis pce
pit: In viã gẽtiũ ne abieritis. Uiꝺerãt aũt publicanũ a pec
catis ad melioꝛa ꝺuersũ: locũ fuisse pnie: ꝛ ob id etiaz ipsi
nõ ꝺesperãt salutẽ. CHRY. in ho. Uñ accesserũt ad reꝺẽ
ptoꝛẽ nr̃z: ꝛ nõ solũ ad colloquẽꝺũ: sꝫ etiaz ad cõuescẽꝺũ re
cepti sũt: nõ solũ ꝺputãs aut curãs: aut arguẽs iimicos: sꝫ ẽt
ꝺuescẽs emẽꝺabat mltoties eos q; male ꝺispositi erant: p B
ꝺocẽs nos: qm̃ oẽ tps ꝛ oẽ opus põt nob tribuere vtilitatez:
hoc aũt viꝺẽtes pharisei iꝺignati sũt ꝺe qbus sup⁹ ꝺixi. Et vi
pha. ꝺi. ꝺisci. ei⁹. Quare cũ pu. ꝛ pec. mãꝺu. magr vr? Notan
ꝺũ q; cũ ꝺiscipuli visi sunt peccare xpm alloquunr ꝺicẽtes:
Ecce ꝺiscipli tui faciũt qꝺ n licet facere i sabb. o. hic apꝺ
ꝺiscipl⁹os xpo ꝺetrahit: q; oĩa malignãtiũ erãt ꝛ volẽtiũ se
parare a ꝺoctoꝛe coꝛꝺa ꝺiscipuloꝝ. RABA. Duplici aũt
erroꝛe tenebãr: qꝛ ꝛ se iustos arbitrabãr: q; apbie fastu a iu
stitia lõge ꝺiscesserãt: ꝛ eos criminabant iustos q; resipiscẽ
ꝺo a pctis iustitie approꝑinqbãt. AVGV. ꝺe cõ. cnã. Lu
cas aũt aliqũꝺo ꝺifferẽti ꝺoc vr ꝓmemoraſſe: fm quẽ pha
risei ꝺicũt ꝺiscipul. Quare cũ publicanis ꝛ pctoꝛibus mãꝺu
catis ꝛ bibitis: xpo ꝛ ꝺiscipulis ei⁹ hoc obiectũ ifin nãs: Sꝫ
cũ ꝺiscipul ꝺicebar: magis magro obycit quẽ sectãꝺo imi
tabant. Una ẽ g; snia ꝛ tãto melio⁹ ifinuata: qꝫto gbusꝺã ver
bis manẽte vitate mutata. HIERO. Neq; vo in pstinis
pmanẽtes veniũt aꝺ iesũ vt pharisei ꝛ scribe murmurãt: sꝫ
pniam agẽtes: qõ ꝛ pñs sermo ꝺñi significat. vñ segr: Et ie
sus au. ait nõ ẽ opus valẽ. me. sꝫ ma. hñtib⁹. RABA. Se
ipm medicũ ꝺicẽ q; miro medicãꝺi gre pp inigtates nras vl
nerat⁹ ẽ: vt vuln⁹ pctoꝝ nroꝝ sanaret. Sanos qꝺez eos ap
pellat q; suã volẽtes statuere iusticiã ve ꝺei iusticie subti nõ
sunt. Male hñtes eos vocat q; sue fragilitatis ꝺscia ꝺuicti:
nec p legẽ viꝺẽtes se iustificari pcitẽꝺo se subꝺmittũt gre ꝺi.

CHRY.in ho.Postq̃ a cõibus opinionibus eos alloc/tus ē:alloqtur eos ex scripturis cũ dic:Eũtes ãt discite q̃ ē misericordiã volo:z nõ sacrificiũ. HIERO.De ppheta.s. Osee sumẽs testimoniũ sigillat scribas z phariseos q se iu/stos estimãtes peccatoꝝ z publicanoꝝ ꝓsortia declinabãt.

CHRY.in ho.Ac si dicat:Cur accusatis me.qñ peccato/res corrigo:ergo z deũ patrẽ ex hoc icusate.Sic.n.ille vult peccatoꝝ emẽdationẽ:ita z ego.z sic oĩdit nõ solum nõ esse ꝓhibitũ qõ icusabãt:sz z ꝑm legẽ maius cẽ sacrificio.nõ. n. dixit:Misericordiã volo z sacrificiũ:sz hoc iũ rit:illõ ãt eie cit. GLO. Nõ tñ despiẽ ds sacrificiũ:sz sacrificiũ sine mi/sericordia.faciebãt ãt pharisei sepe sacrificia i tẽplo: v. ut appareret cozã pplo:sz nõ exercebãt misericordie opa:in q/bus ꝓbat vera iustitia. RABA.Admonet itaq̃ eos vt p opa misericordie sibimetipsis supne misericordie ꝑmia reg/rant:z nõ ꝓtẽptis paupeꝝ necessitatibus p oblationẽ sacri/ficioꝝ se deo placere ꝓfidãt.vñ dicit. Eũtes.s.a temeritate stulte vitupatiõ ad diligẽtiorẽ scripture scẽ meditationẽ: q̃ misericordiã maxime ꝓmẽdat.vñ z suus de misericordia exemplũ eis ꝓponit dicẽs: Non.n.ve.vo.iu. sz peccatores.

AVGV.de cõ.euan. Lucas addidit. In pnãz.qõ ad ex/planãdã sñaz valet:ne qsq̃ pctõres ob hoc ipz:q peccato/res sũt diligi arbitret a xpo:cũ z illa silitudo de egrotis bñ ẽtimet qd velit deꝰ vocãdo pctores tanq̃ medicꝰ egros:vti q̃ vt ab iniqtate tãq̃ ab egritudie salu fiãt: qõ fit p pnãz:

HYLA.Oibus aũt xps venerat:quo ergo non se iustis venisse dicit:Erãt ergo qbus neẽe nõ erat vt veniret:sz ne/mo iustus ex lege est:oĩdit ergo inanẽ iusticie iactantiã: qz sacrificijs ifirmis ad salutẽ:misericordia erat vniuersis in lege positis necaria. CHRY. in ho. ironice videt ad eos loquẽs:sicut cũ dr: Ecce iaz adã factꝰ est ꝺsi vn ex no/bis.Qñ.n.nullus iustꝰ erat i terra nullus significat dicẽs: Ds peccauerũt z egẽt gl̃ia dei. Ju hoc ãt z illos mitigauit q vocati erãt.q.d.Tñ re o abomiari pctores qui pp eos solos aduẽi. RABA.Uel qz qui iusti erãt siẽ nathanael z ioanes b tista:nõ erãt ad pnãz iuitãdi.Uel ne eni vo care iustos falsos:g ō iustitia sua gl̃iant vt phariseꝰ.sz illos g se peccatores recognoscũt.Per matth.ãt z publicanoꝝ vo catoz fides gẽtiũ exꝑmitt q̃ pri mũdi lucris ibiabãt.z nũc spũalr cũ dño reficiunt:p superbiã phariseoꝝ iuidia iude de salute gẽtiũ.vel matth.significat boiem terrenis lu s inbiantẽ:quẽ videt iesus dum oculo misericordie respicit. Matthaeus enĩ iterꝑtat donatus:leuita assũpr ,penitẽs ãt a massa pc oꝝ assumit:z gra dei ecclesie donat. Et ait illi iesus:Seqre mevel p ꝺdicatõez:vel p scripture admonitio nem:vel p internã inspirationẽ.

¶ Tũc accesserũt ad eũ di cipuli ioannis dicẽtes: Quare nos z pharisei ieiunamus frequẽter:di/scipuli ãt tui nõ ieiunãt:Et ait illis iesus. Nũgd possunt filij sponsi lugere q̃diu cũ illis sponsus: Veniẽt aũt dies cũ auferẽt ab eis sponsus:z tũc ieiunabũt. Nemo ãt immittit ꝓmissurã pãni rudis in vestimẽtũ vetus. Tollit.n. plenitudinẽ eius a vestimẽto:z peioꝝ scissura fit. Neq̃ mittũt vinũ nouũ in vtres veteres. Alioqn rumpũtur vtres z vinũ effunditur:z vtres pereũt. Sed vinũ no/uũ in vtres nouos mittũt:z ambo cõseruantur.

GLO.Cũ de ꝓximo peccatoꝝ z de ꝓticipatione rñdisset eis:de comestione eũ aggrediunt.vñ dr.Tũc accesserũt ad eũ discipuli ioanis dicẽtes:q̃re nos z pha.ieiu.fre. disc.autẽ tui nõ ieiunãt: HIERO.supba iterrogatio z ieiunij repẽdẽda iactãtia:nec poterãt discipuli ioanis nõ eẽ sub vi/tio q iũgebant phariseis q̃s a ioane nouerãt ꝺdẽnatos:z ca lũniabãt eũ quẽ sciebãt magrũ vocibꝰ ꝑdicatũ. CHRY.i ho.Qõ aũt dicũt tale est.Esto tu vt medicus hec facis: sed cur discipli tui dimittẽtes ieiuniũ talibꝰ mẽsis attẽdũt: de ide icusatõez ex ꝓpatõe augere volẽtes:ꝑmo seipos ponũt: z deide phariseos.iciunabãt illi qdẽ a lege discẽtes:sicut et phariseus dixit:Jeiuno bis in sabbato:ipsi autem a ioanne.

RABA.Joanes enim vinũ z siceră nõ bibit:qõ abstinẽ/tie meritũ ꝓfuit:cui nulla ẽ potẽtia nãe. Dñs aũt qui pec/cata põt ꝺdonare cur a pc torib̃ mẽdicãtibus ꝺclinaret quos abstinẽtibus poterat facere iustiores. Jeiunat ãt xps ne ꝑceptũ ꝺlc maducat aũt cũ pctõrib̃ vt gr̃az z ptãtẽ itelligas. AVGV.de cõ.euã.Sz cũ matthe trũ discipu/los ioannis dicisse phibeat:vba q̃ apud marcũ leguntꝝ magis idicãt alios hoc dixisse de alys.i. quibus de discipul ioanis z phariseis:qõ lucas euidẽti exꝑssit:g alios de alys dixisse narrauit.vñ g̃ matthe dicit. Tũc accesserũt ad eũ di. io. nisi qz z ipsi aderãt:z oẽs certatiz vt gsq̃ poterat: hoc obie/cerũt. CHRY.i ho.Uel lucas dic g pharisei ẽ dixerunt h ãt dr g discipli ioanis:qz pharisei illos secũ acceperũt ad dicẽdũ:qõ postea i herodiãis fecerũt. Sz ꝓsiderãdũ q qñ ꝑ extrãeis sic ꝑ publicanis sermo erat vt eoꝝ turbarẽ mit/get aia vehemẽti exprobrãtes icusauit.vbi aũt discipulos quitia nt cũ mãsuetudine rñdet.vñ seq̃t: Et ait illꝰ iesus. Nũgd pñt fi.spõ.lu.q̃diu cũ illis est spõsus:Primo qdẽ se/ipm medicũ vocauerat:h autez spõsũz:i memoriã reducẽs vba ioanis q̃ dixit.Qui hz spõsã spõsus ẽ. HIERO. Spõ/sus rps ẽ:spõsa aũt ecclia.de hoc spũali ꝓnubio apli sũt cre/ati:g lugere nõ pñt q̃diu spõsũz i thalamo videt:z sciũt spõ/sũz eẽ cũ spõsa.Qñ vo trãsierũt nuptie z passiõis ac resurre/ctõis rps aduenit tũc spõsi filij iciunabũt. Et hoc ẽ qõ sub/dit: Ueniẽt ãt di.qñ ause.ab eis spõ. z tũc iciu. CHRY. i ho. Qõ ãt dicit tale est:gaudy ẽ pñs rps z letitie: nõ g̃ itro/ducẽda sunt tristia:etenĩ ieiuniũ triste ẽ nõ nãliter:sz illis g ibecilli adhuc dispositi sũt.his.n.g sapiẽtiã ꝓtemplari desi/derãt:delectabile ẽ. vñ ꝑm opinionẽ illoꝝ hoc dixit. p hoc aũt mõstrat q nõ gule erat qõ fiebat: sz dispẽsationis causa dã. HIERO. Nõnulli aũt putãt iccirco dies.xl. passiõis ieiunia debere cõmitti:sz statiz dies pẽthecostes z spũscis veniẽs ĩducat nobis festiuitatẽ. Ex hõ occasiõe testimony montanus prisca z maximilla:etiã post penthecostẽ faciũt quadragesimã.q ablato spõso filij spõsi debẽt ieiunare:ec clesie aũt ꝓsuetudo ad passionem dñi z resurrectionẽ p ba/militatẽ carnis vẽit:vt spũalis sagine ieiunio corporis ꝑpa/remur. CHRY.i ho. Rursus ãt a cõib exẽplis firmat hunc sermonẽcũ subdit. Nemo ãt mittit ꝓmissurã pãni ru/dis i vestimẽtũ vetus:tollit enĩ plenitudinẽ eius a vestimẽ/to:z peioꝝ scissura fit:q̃si diceret:nondum effecti sunt fortes mei discipuli:sz adhuc multa idigent cõsensione:nondum sunt per spiritũ renouati. Sic autez dispositis non oportet graue dinẽ ponere ꝑcepto:z:hoc aũt dixit regulã dans suis discipulis:vt discipulos ex vniuerso orbe terrarũ cũ mãsue/tudie suscipiãt. REMI. Uestimẽtũ vetus discipulos suos vult itelligi:quia nõdum erant per oĩa inouati. Pannuz ru/dem.i.nouum appellat nouam gratiã.idest euangelicã do/ctrinam cuius quedã particula est ieiuniũ.z tñ nõ cõuenie/bat vt seueriora ꝑcepta ieiuny illis ꝓmitterent ne forte am/sterirate ieiuny frangerẽt:z fidem perderẽt quã habebãt. ideo subdit:Tollit enĩ plenitudinẽ eius a vestimento:z pe/ioꝝ scissura f GLO.Quasi.d. Jdeo rudis pãnus.i.nouus nõ debet poni i vestimẽto veteri:quia tollit sepe a vestimẽ/to plenitudinẽ eius.i.pfectõez:z tũc fit peioꝝ scissura. Bene enim onus rudi iiunctum illud boni qõ ꝓius inerat se/pe destruit. REMI. duabus aũt filitudinib̃ positis.s. nup/tiaꝝ z de pãno rudi z de vestimẽto veteri:nũc tertiã addit filitudinem de vtribus z de vino. Neq̃ mittũt vinũ nouum in vtres veteres. Utres veteres appellat suos discipulos

qui nondũ pfecti erãt innouati. Uinũ nouũ appellat pleni tudinẽ spũsci z pfunda celestiũ mysterioꝝ: q̃ tũc discipuli ferre nõ poterãt:sz post resurrectõez vtres noui fcĩ fuerũt: z vinũ nouũ recpũt qñ spũscũs replenit cozda eoꝝ. Unde quidã dixerũt:Ds isti musto pleni sunt. CHRY. in ho. Dic z nos cãm docuit humiliũ verboꝝ q̃ z cõtinuo ad eos dicebat ꝓpter imbecillitatẽ ipsoꝝ. HIERO. Uel aliter: Per vestimẽtuz vetus z vtres veteres debemus intellige re scribas z phariseos. particula vestimẽti nouiz vinũ no/uum sunt ꝑcepta euãgelica sentiẽda:q̃ n t sit:sustinere iu dei:ne maioz scissura fiat:tale quid z galathe facere cupie/bãt:vt cũ euãgelio legis ꝑcepta miscerẽt:z i vtribus veteri bꝰ mitterẽt vinũ nouuz. Sermo igit euangelicus aplis po/tius q̃ scribis z phariseis ẽ infundẽdus: g maioꝝ traditio/nibus deprauati:synceritatẽ ꝑceptoꝝ christi nõ poterãt cu stodire. GLO. Per hoc ergo significat q aplĩ nõ erãt in veteribus obseruãtijs detinẽdi:quos oportebat gratie no/uitate pfundi. AVGV.i ser.de q̃dragesima. Uel aliter. Dis qui recte ieiunat aut animã suaz i gemitu oratõis z ca stigatõe corpis humiliat:aut illecebza carnalia spiritualis sapie delectatõe susp̃dit.de vtroq̃ aũt ieiuny genere dñs hic rñdet. Nã de ꝑmo q habet anime humiliatio..ẽ dicit: Nõ pñt filij spõsi lugere.De illo q habet epulũ mentis: ꝺse quẽter locutꝰ ẽ dicẽs: Nẽo mittit ꝓmissurã pãni rudis ꝛc. Deide qz spõsus ablatus vtiq̃ nobis ẽ:lugẽdum ẽ. Et recte lugemus:si flagramus desiderio eius. Beati gꝰ licuit euz añ passionẽ tũc habere pñtez:iterrogare sic vellent:audire sicut deberẽt:illos dies cõcupierũt videre patres añ aduẽ tũ eius:neq̃ viderũt:qz i alia dispensatione sunt ordinati p quos vẽturus annũciarẽt: nõ a qbus veniẽs audiretur. in nobis aũt illud impletũ ẽ quod ipse dicit:Ueniẽt dies quã do desiderabitis videre vnũ de diebus istis z nõ poteritis. Quis ergo hic nõ lugebit: q nõ dicat fcẽ sũt mihi lachrime mee pães die ac nocte dũ dr mihi quotidie:vbi ẽ ds tuus: Merito ergo aplus cupiebat dissolui z esse cum christo.

AVGV.de con.euan. Qz ergo dixit matthaeus:Lugere: vbi marcꝰ z lucas dicũt Jeiunare:significauit de tali ieiunio dñm locutũ quod ptinet ad humilitatẽ tribulatõis: vt illõ alterꝝ quod ptinet ad gaudiũ mẽtis i spiritualia suspense: z ob hoc alienate a corpalibꝰ cibis:posteriozibꝰ similitudini/bus significasse itelligat oĩdẽs q circa corpus occupatis:z ob hoc veterẽ sensum hũtibus hoc genꝰ ieiuny nõ ꝓgruat.

HILA.Mystice vo q pñte sponso ieiunãdi necessitate discipulis nõ esse rñdet:pñtie slie gaudiũ:z sacramẽtũ sci ci bi edocet:quo nemo se pñte.i.i ꝓspectu mẽtis christũ habi turi ꝓtinẽs idigebit:quasi eo carẽs:ablato autem se ieiuna turos eẽ dicit:q̃ oẽs nõ credẽtes resurrexisse christum ha/bituri nõ essent cibũ vite. In fide enĩ resurrectõis sacramẽ tum panis celestis accipitur. HIERO. Uel cuz pp petã a nobis recesserit:tũc idicẽdũ ẽ ieiuniũ:tũc luctus ẽ recipiẽ dus. HILA. Ponit etiaz exẽpla:gbus oĩdit ifirmitates vetustate pctoꝝ z animas z corpora noue gratie sacramen ta nõ cape. RABA. Cũ aũt date sint diuerse similitudi/nes ad idẽ:differũt tñ.vestis.n.q̃ foris tegimur opa bona si/gnificat q̃ foris agimus.vinũ quo intus reficimur feruoꝝ ẽ fi dei z charitatis quo intus reformamur.

¶ Hec illo loquẽte ad eos:ecce ꝑceps vnus ac cessit z adorabat eum dicẽs: Bñe.filia mea mõ defuncta est:sed veni impone manũ tuã sup eã: z viuet. Et surgẽs iesus sequebatur eũ:z discipuli eius. Et ecce mulier q̃ sanguinis fluxum pa tiebatur duodecim ãnis:accessit retro: z tetigit fimbriã vestimenti eius. Dicebat enim intra se: Si tetigero tñ vestimẽtum eius: salua ero. At ie/sus conuersus z videns eam dixit: Confide fi lia: Fides tua te saluam fecit. Et salua facta est mulier ex illa hoza.

CHRY.i ho. Post sermones opus adiungit:in quo am/plius pharisei obstruerẽtur:eo q qui aduẽit ad miraculuz petẽdũ archisynagogus erat:z lucꝰ magnus:qz puella vni genita erat z.xy.ãnoꝝ qñ incipit esse flos etatis z ideo dr: Dec illo loquẽte ad eos:ecce ꝑceps vnus accessit. AV/GV.de cõ.euã. Dicũt aũt hoc z marcꝰ z lucas:sz ab isto oz/dine iam recedũt.eo enĩ loco hoc iserunt: vbi post expulsa demonia z i porcos missa transfretando redit a regione ge rasenoꝝ. Et q hoc qõ marcus dicit:itelligendũ ẽ hoc factuz esse:postq̃ venit rursus iesus trãs fretum:sz q̃tũ post: non apparet.nisi aute fuisset aliquod iteruallũ:non esset qñ fie ret:qõ narrat matthe iconiuio domus sue.post hoc fcñ cõtinuo sequit de archisynagogi filia. Si enim loquẽte eo de pãno nouo z vĩo nouo accessit ꝑceps:nihil aliud facto/rum dictorũq̃ eius iterpositũ ẽ.i narratõe aũt marci patet locus vbi alia iterponi poterũt. Similiter aũt lucas nõ re/mittit matthaeo.quod.n.adiũxit: Et ecce vir cui nomẽ erat iairus:nõ cõtinuo accipiẽdũ ẽ factũ:sz post illud de ꝓximo publicanoꝝ vt narrat matthaeus dicẽs: Dec illo loquẽte ad eos ecce ꝑceps vnꝰ.i.iair archisynagog accessit z adora bat eũ dicẽs: Dñe.. lia mea modo defuncta ẽ. Lõsiderãdũ ẽ aũt:ne repugnare videat quod aly duo euãgeliste mor/tiã ꝓmã:nõ tñ mortuã eam dicãt: vsq̃ adeo vt dicãt vẽis se postea g mortuã nũciarẽt:z ob hoc nõ debere verari ma g trũ:itelligẽdum ẽ.n.breuitatis causa matthaeũ hoc poti dicere voluisse rogatũ dñz eẽ vt faceret:qõ ipsũ feciſſe mãi festũ ẽ:vt.s.mortuã suscitaret.Attẽdit enim nõ vba pris de filia sua:sed quod potiꝰ mũ ẽ volũtatẽ. Ita enim despera/uerat:vt potius eã vellet reuiuiscere:nõ credẽs viuã posse iueniri:quã mortẽtẽ reliq̃rat. Duc itaq̃ posuerunt qd dixe rit iair.s:matthe aũt qd voluerit atq̃ cogitauerit. Sãe si g q̃ illoꝝ duoꝝ prez ipz ꝓmemozasset dixisse:vt ñ verareꝰ iesus q puella mortua fuisset:repugnarẽt ei cogitatõi vba que posuit matthaeus:nũc vo nõ legit q suis nũciãtibus il/le ꝺsenserit. Dic aũt rẽ pnecessariã diximus:nihil i cuiusq̃ vbis debere ispicere nisi volũtatẽ:cui debẽt verba seruire: nec mẽtiri quẽq̃ si alys vbis dixerit qõ ille voluerit:c ver ba nõ dicit. CHRY.i ho. Uel hoc quod ꝑceps dixit de morte puelle:ẽ augere calamitatẽ. Etenĩ ꝺsuetudo ẽ rogã tib̃ extollere sermone ꝓpria mala:z ampliꝰ aliquid eo qõ ẽ dicere:vt magis attrahãt eos qbꝰ supplicãt. vñ subiũgit: Sz veni ipone manũ sup eã:z viuet. Uide aũ ius grossi/ciẽ. Duo enĩ expetit a chr.to:z accedere ipz z manũ impo nere. Hoc etiã syrus ille naaman z a ꝓpheta expetebat. Et enĩ z visu idiget:z sensibilibꝰ rebꝰ g gros is dispositi erãt.

REMI. Mirãda ẽ aũt pariter atq̃ imitãda dñi humili/tas z mãsuetudo:nã mox vt rogatus ẽ: rogãtẽ cepit sequi. vñ subdit:Et surgẽs iesus sequebatur eum. Dic subditos z pla/tos pariter istruxit:subditis exẽplũ obediẽtie reliquit:pla/tis vo instãtiã z sollicitudinẽ docẽdi demonstrauit:vt quo tiẽscũq̃ audierit atq̃ mortuũ in anima:statiz adesse stu deãt.Et cũ eo ibant discipuli eius. CHRY.in ho.Et mar/cus quidẽ z lucas dicunt: quoniam tres accepit discipulos .s.petruz:iacobum:z ioanẽ:matthaeũ aũt non assumpsit am pliozẽ ei cõcupiscẽtiam imittẽs.Et q imperfectus adhuc di spositus erat:propter hoc eniz illos honorat:vt aly similes illis efficiantur.Sufficiebat enim interim matthaeo vide/re ea que facta sunt circa sanguinis fluxum patiẽtẽ.de qua subditur.Et ecce mul.q̃ sa.flu.patie.xy.an.ac.re.z teti.fim. vestimẽ.eius. HIERO. Dec autem mulier sanguine flu/ens:non in domo:non in vrbe accedit ad dominum:quia iu xta legem vrbibus excludebatur:sed in itinere ambulante

dño:vt dũ pgit ad aliã: alia curareſ. CHRY. Jõ aũt ..õ libera ꝓpalatõe ad chriſtũ venit:qz verecũdabatur ꝓpter paſſionẽ:imundã ſe exiſtimãs. Eteni apud legẽ multa ĩmũ dicia eſtimabaſ eẽ hec paſſio: ꝓpter hoc latet ⁊ occultaſ.

REMI. In quo laudãda ẽ eius humilitas: qz nõ ad faciẽ accesſit ſz retro:⁊ idigna ſe iudicauit pedes dñi tãgere:⁊ nõ plenitudinẽ veſtimẽti tetigit ſed trĩmõ fimbriaꝝ. Habuit .n. dñs fimbriã iuxta legis ꝑceptuꝫ. Phariſei etiã fimbrias habebãt ꝙs magnificeabãt: ĩ quibus etiã ſpias appẽdebãt. ſz fimbrie dñi nõ habebãt vulnerare: ſz potius ſanare ⁊ tiõ ſequit: Dicebat eni ĩtra ſe:qz ſi tetigero tĩn veſtimẽtu⁹ ei⁹: ſalua ero. In quo fides ei⁹ admiranda ẽ:qz deſperãs de ſalute medicoꝝ ĩ quo ſua erogauerat:vt marcus dicit: itellexit celeſtẽ adeſſe medicũ:⁊ ĩ eo totã ſuã ĩtentionẽ collocauit:⁊ ideo ſaluari ꝓmeruit. vñ ſequit: At ieſus ꝓuerſus ⁊ vidẽs eam dixit. Lõfide filia: fides tua te ſaluã fecit. RABA. Quid ẽ qꝺ eã ꝺ..ere iuſſit ſi fidẽ nõ haberet:ſaluté ab eo nõ q̃reret:ſz robur ⁊ ꝑſeuerãtiã fidei ab ea expoſtulauit:vt ad certam ⁊ verã puẽiat ſaluté. CHRY. ĩ ho. Uel qz formidoloſa erat hec mulier: ꝓpter hoc ait: Lõfide. Et filiã eã vocat:qz fides eam filiã fecerat. HIERO. Nõ aũt dixit: Quia fides tua te ſaluã factura ẽ:ſz ſaluã fecit. in eo enim qꝺ credidiſti:iam ſalua facta es. CHRY. ĩ ho. Nõdũ tĩ ꝑfectaꝝ de chriſto opionẽ habebat:qz nequaquaꝝ eſtimaſſet eum latere:ſz chriſtus nõ dimiſſit eam latere ⁊ nõ ꝙſi gliam cõcupiſcẽs:ſz multoꝝ cauſa. Primo n. ſoluit ⁊ mozẽ mulieris:ne a cõſcia pungaſ. quaſi donũ furatura. Scõo eã emẽdat de hoc qꝺ eſtimauit ſe latere. Tertio oĩbus fidẽ eius oſtẽdit:vt eã emuleſ. Quarto dedit ĩ hoc ſ..ũ qꝺ mõſtra..e noſſe oĩa:nõ minus eo qꝺ fontẽ ſanguinis ſiccauit:õ quo ſequit: Et ſal.fa.ẽ mu.ex illa hora. GLO. Intelligẽduꝫ ẽ ex illa hora ex qua tetigit fimbriã:no ex illa hora ex qua ieſus cõuerſus ẽ ad eã:iam eni ſalua facta erat vt aly euãgeliſte mãifeſte oſtendũt:⁊ ex vbis dñi ꝑpẽdi põt. HILA. In quo magna ⁊ ..is dñice admiratio ẽ:cum poteſtas in..corꝑ mal..es rebus caducis efficaciam adderet ſanitatis. ..vſqꝫ ĩ veſtiũ fimbrias opatio diuina ꝓcederet.nõ enim cõprehẽſibilis erat ꝺs vt corꝑe clauderet. Aſſumptio nãqꝫ corꝑis nõ naturã ⁊tutis icluſit:ſz ad redẽptionẽ nr̃am fragilitatẽ corꝑis virtus aſſumpſit. Myſtice aũt ꝓceps hic lex eẽ .. telligit:q̃ dñm orat vt plebi quã ipſa chriſto ei⁹ aduẽtus ex pectatiõe ꝑdicata nutrierat: vitam mortue reddat. RABA. Uel ..rchiſyn..gogus ſignat moyſen. ⁊ dr̃ iairus. i. illuminãs ſiue illuminatus:qz accepit vba vite dare nobis: ⁊ ꝙ hoc cũctos illumiat. Ipſe a ſpũſcõ illumĩatus. Filia igitur archiſ..agogi. i. ipſa ſynago..a velut duodecimo etatis anno. i. tpe pubertatis: poſtq̃ ſpiritalẽ ſobolẽ deo gñare debebat: erro..e lãguore oſternata ẽ. Ad q̃ hãc ꝓcipis filiã dũ ꝓperat dei ve..um vt ſaluos faceret filios iſrael: ſancta eccleſia ex gẽtibus congregata:q̃ ĩteriorũ lapſu criminum deperiebat paratam alys fide ꝓcepit ſanitatẽ. Notãdũ autez qꝺ dũ archiſynagogi filia ſit duo..nis:⁊ mulier hec ab ãnis .xy. ſanguĩe fluxit:eo tpe quo hec nata ẽ:illa cepit ĩfirmari. vna enim pene ſeculi etate ⁊ ſynagoga ex patriarchis cepit naſci:⁊ gẽtiuꝫ exteraꝝ natio idolatrie ſanie fedari. Naz fluxus ſanguinis bifariã põt ĩtelligi:hoc ẽ ſup idolatrie pollutiõe ⁊ ſup his q̃ carnis ⁊ ſanguinis delectatõe gerũt:⁊ ſic q̃ diu ſinagoga viguit:laborauit eccleſia:ſz illoꝝ delicto ſalꝰ gẽtiu..is fcã ẽ. Accedit aũt ⁊ tangit dñm eccleſia: cuz ei per fidem appropiquat. GLO. Credidit:dixit: tetigit: qz his tribus:fide:vbo:⁊ ope oĩs ſalus acgrit. RABA. Accedit autẽ retro ſiue iuxta:hoc ẽ qõ ipe ait: Siquis mihi miſtrat: me ſequaſ. ſiue qz ꝑſentẽ dñm in carne nõ videꝫ: pactis iã ſacris incarnatõis illius ad agnitionis eius gratiam puẽit. vnde ⁊ fimbriam veſtimẽti tãgit:qz cũ chriſtũ in carne gẽtilis ꝓpſa..õ vidiſſet vba incarnationis recepit. Ueſtimentum enim chriſti dr̃ myſteriũ incarnatiõis eius:quo diuinitas induta ẽ:fimbrie veſtimẽti: verba de incarnatiõe eius dependẽtia. Nõ autẽ veſtẽ:ſz fimbriam tãgit:qz nõ vidit ĩ carne dñm:ſz ſuſcepit ꝑ aplos ĩcarnatiõis verbũ. Beatus g vel extremam partẽ vbi fide tãgit. Nõ autẽ ĩ vrbe ſz ĩ itinere ꝓgente dño ſanaſ. vñ aplũ. Quia indignos vos iudicatis vitaĩ eterna:ecce cõuertimur ad gẽtes: gentilitas autem ex hoza dñici aduẽtus ceꝑ.. habere ſalutem.

¶ Et cum veniſſet ieſus in domum ꝓncipis:⁊ vidiſſet tib..s ⁊ turbã tumultuantẽ dicebat: Recedite:nõ ẽ enim mortua puella: ſed dormit. ..t deridebant ..ũ. Et cũ eiecta eẽt turba ĩtrauit: ⁊ tenuit manũ ei⁹ ⁊ dixit: Puella ſurge. Et ſurrexit puella: ⁊ exiit fama hec ĩ vniuerſã terrã illã.

GLO. Poſt mulieris emoroiſſe curationẽ ſequit ꝺ mortue ſuſcitatõe cum dicit: Et cuz veniſſet ieſus ĩ domum principis ⁊c. CHRY. ĩ ho. Lõſiderãdũ ẽ aũt qꝺ ꝓpter hoc tardius vadit ⁊ plura loquitur mulieri curate: vt ꝓmittat mori puellaꝫ:⁊ ſic mãifeſta fiat reſurrectiõis demõſtratio. Et ſimiliter ..i laçaro vſqꝫ ad tertiã diẽ mãſit. Sequit: Et cum vidiſſet tibicies ⁊ turbã tumultuãtẽ. qꝺ ẽ mortis demõſtratio. AMBRO. ſup lucam: More eni veteri tibicines ad excitãdos luctꝰ i mortuis ferebãt adhiberi. CHRI. Sz chriſtus tibias vniuerſas ꝓiecit: parẽtes aũt puelle itroduxit ne poſſet dici qꝺ aliter curauit: ſed ⁊ ante reſuſcitationẽ puelle ſermone ſpem erigit, vñ ſequit: Dicebat recedite: nõ ẽ enim mortua puella: ſed dormit. RABA. q. d. Uobis mortua ẽ: deo aũt qui ſuſcitare põt dormit tã ĩ aĩa q̃z in corꝑore. CHRY. Per hoc ãt ⁊ tumultũ mẽtis remouet eorum qui aderãt:⁊ oñdit qñ facile eſt ei mortuos ſuſcitare: qõ vtiqꝫ ĩ laçaro fecit dicẽs: laçarus amicꝰ nr̃ dormit. Et ſil docuit:ñ formidare mortẽ:qz .n. ⁊ ipe erat moꝛitur⁹ i aliozcorꝑibus iſtruxit diſcipl'os ꝺicere ⁊ viril'r ferre mortẽ. Et eni eo accedẽte iã mozs ſõnus erat. Hoc ãt dño dicẽte deridebaſ. vñ ſequit: Et deridebãt eũ. CHRY. ĩ ho. Nõ ãt crepauit deriſione:z: vt ⁊ ipſa deriſio ⁊ tibie ⁊ alia vniuerſa demõſtratio fiãt mortis:qz enim multotiẽs poſtq̃ fcã ſunt miracula nõ credũt hoĩes. antea eos ꝓuincit. ꝓpter ſ..ſionẽ bus. qõ ĩ laçaro fecit cũ dixit: Ubi poſuiſtis eũ:vt qui dixerũt: veni ⁊ vide:⁊ qñ fetet: q̃triduanus. n. ẽ. nõ ampli⁹ poſſint nõ credere: qñ mortuũ ſuſcitauit. HIERO. Nõ aũt erãt digni vt viderẽt myſteriũ reſurgẽtis. q reſuſcitãtẽ idignis cõtumelys irridebãt. ⁊ ideo ſequit: Et cũ eiecta eſſet turba ĩtrauit ⁊ tenuit manũ ei⁹ ⁊ ſurrexit puella. CHRI. Nõ quidẽ aliã ſupinducẽs aĩam eam ſuſcitauit: ſed eã que exierat reiducẽs:⁊ velut ex ſõno crigẽs vt añs: viã faciat ꝓ viſuz fidei reſurrectõis:⁊ nõ ſolũ puellã reſuſcitat:ſz ⁊ tibũ ei iubet dari vt aly euãgeliſte dicũt: vt ñ videaſ ꝑhãtaſma eẽ quod fcũ ẽ. Sequitur: Et exyt fama hec ĩ vni..ter..illam.

GLO. Qz ad magnitudinẽ ⁊ nouitatẽ miraculi ꝓtinet ⁊ ad mãifeſtã vitatẽ ipſius ne ..ictũ puteſ. HYLA. Myſtice aũt dñs domũ ꝓcipis. ſ. ſynagogã igrediť: cui ĩ cantꝰcis leg..hymn⁹ luctuũ ꝑſonabat. HIERO. Uſq eni hodie iace..domo ꝓcipis mortua ⁊ qui videť magiſtri tibicines ſunt..rmẽ lugubre canẽtes. Turba quoqꝫ indeoruz nõ ẽ turba c..ẽtiũ ſz tumultuãtiũ. ſz cũ itrauerit plẽitudo gẽtiũ tũc omnis iſrael ſaluus fiet. HILA. Ut aũt rarus ex lege credentium electiõis numer⁹ poſſet intelligi turba oĩs expulſa ẽ: quam vtiqꝫ ſaluari dñs optaſſet: ſed irridendo dicta geſtaqꝫ eius reſurrectionis non fuit digna conſortio. HIERO. Tenuit aũt manuz eius:⁊ ſurrexit puella: quia niſi ꝓius mũdate fuerint manus iudeoꝝ que ſanguine plene ſũt: ſynagoga coꝝ mortua nõ cõſurget. HILA. Exeũte autem fama in vniuerſam terrã illã electiõis ſalus donũ chriſti atqꝫ opera ꝓdicãtur. RABA. Moraliter

aũt puella ĩ domo mortua:ẽ aĩa mortua ĩ cogitatiõe. Dicit aũt qꝺ puella dormit:qz q peccãt in pñti adhuc ꝓ pñam reſuſcitari pñt. Tibicies ſunt adulatores qui fouẽt mortuã. GREGO. xvy. mo. Ꝟozas aũt turba eycit: vt puella ſuſcitet:qz niſi pius a ſecretioꝛib⁹ cordis expellaſ ſecularium multitudo curaꝛ:aĩa q̃ ĩtrinſecus iacet mortua nõ reſurgit. RABA. In domo ãt puella paucis arbitris ſurgit: iuuenis extra portã. Et laçar⁹ coꝛã multis: qz publica noxa publico eget remedio: leuis leuioꝛi: ⁊ ſecreta põt deleri pnĩa.

¶ Et tranſeunte inde ieſu: ſecuti ſ..euz duo ceci clamãtes ⁊ dicentes: Miſerere nr̃i fili dauid. Cum autem veniſſet domuz acceſſerunt ad eũ ceci: ⁊ dixit eis ieſus: Creditis qꝺ hoc poſſim facere vobis? Dicũt ei: Utiqꝫ dñe. Tunc tetigit oculos coꝝ dicẽs: Secundũ fidẽ veſtrã fiat vobis: ⁊ aperti ſunt oculi coruz: ⁊ cõminatus ẽ illis ieſus dicens: Uidete nequis ſciat. Illi autem exeuntes diffamauerũt euz in tota terra illa.

HIERO. Priori ſigno de ꝓncipis filia ⁊ mozbo..mulieris..ſõiter ſignũ de duobus cecis adiungit: vt qõ ibi mozs ⁊ debilitas: ĥ cecitas demõſtraret. ⁊ iõ dr̃: Et trãſeunte inde ieſu. ſ. a domo ꝓncipis: Secuti ſũt euz duo ceci clamãtes ⁊ dicẽtes: Miſerere nr̃i fili dauid. CHRY. Nõ aũt parua ĥ indeoꝝ accuſatio ẽ:cũ hi qdẽ oculis carẽtes:ex auditu ſolo fidẽ ſuſcipiãt. Nõ aũt illi bñtes vilium atteſtãtur miraculis q̃ fiebãt. Uide aũt ⁊ coꝝ deſideriũ: neq; enim ſimpliciter acceſſerũt ſz cũ clamoze: ⁊ nihil aliud q̃z miſericordiã poſtulãtes. Filiũ aũt dauid vocabãt:qz nomẽ bonozis eſſe videbaſ. REMI. Recte ergo filiũ dauid vocãt:qz ẏgo maria de ſtirpe dauid originẽ duxit. HIERO. Audiãt marchiõ ⁊ maniche⁹ ⁊ ceteri heretici:q vetus lamãt teſtm̃:⁊ diſcãt ſaluatoꝛẽ appellari filiũ dauid. ſi enim nõ eſt natus in carne quomodo vocaſ filiꝰ dauid? CHRY. Lõſideranduz aũt qꝺ multotiẽs dñs voluit rogat⁹ ſanare: vt nõ alquis eſtimet eũ ꝓpter captãdam honozis magnificẽtiã ad miracula ſilire. HIERO. Et tñ rogãtes nõ curãt ĩ itinere: nõ tranſitoꝛie vt putabant: ſz poſtq̃ venit in domũ ſuam accedũt ad eũ vt ĩtroeãt ⁊ pmũ coꝝ diſcutitur fides: vt ſic ve fi dei lumẽ accipiãt. vñ ſequit: Cũ aũt ve..do..acceſ.. ad euz ceci: ⁊ dixit eis ieſus. Creditis quia hec poſ..fa..vo. CHRY. Rurſum aũt ĥ erudit nos gliam multitudinis expellere: qz eni ꝓpe erat domus: ducit eos illuc ſingulariter curaturus. REMI. Qui aũt cecis reddere poterat viſuz: nõ ignorabat ſi crederẽt: ſz iõ interrogauit: vt fides coꝝ q̃ geſtabatur corde: dũ confiterenť oze: digna fieret ampliori mercede: ſm illud apli: Oze ꝓfeſſio fit ad ſalutẽ. CHRY. Et nõ ꝓpter hoc ſolũ: ſz vt oñderet qñ digni erãt curatione: ⁊ vt nõ aliqs dicat: qñ ſi miſericordia ſolũ ſaluabat: oẽs ſaluari oportebat. Jdeo ẽt fidẽ ab eis expetit: vt ex hoc ad excelſi⁹ eos reducat. qz eni dixerãt eũ filiũ dauid: erudit qꝺ oportet de eo maioza ſentire. vñ nõ dixit: Creditis quoniam nõ poſſum rogare pr̃em: ſz creditis quoniam poſſum hoc facere. de quoꝝ riſione ſequit: Dicũt ei vtiqꝫ dñe. Nõ vltra filiuz dauid eũ vocãt: ſz alti⁹ eleuanť: ⁊ dñationẽ confitentur. Et tũc iã ipſe imponit eis manuz. vñ ſequit: Tũ tetigit oculos coꝝ dicens: Secũdum fidẽ veſtrã fiat vobis. Dic̃ aũté hoc fidẽ coꝝ affirmans ⁊ conteſtans: qñ nõ adulatõis erãt verba que dixerãt. Poſtea curationem ſubiungit dicẽs: Et aperti ſunt oculi coꝝ. Deinde poſt ſanationem iubet nulli dicere. ⁊ nõ ſimpliciter iubet: ſz cum multa vehemẽtia. vñ ſequitur: Et cõminatus ẽ eis ieſus dicẽs: Uidete neqs ſciat. Illi aũt exeũtes diffamauerũt eũ ĩ tota terra. HIERO. Dominus qdẽ ꝓp humilitatẽ fugiẽs tactãtie gliã hoc ꝓcepit: illi ꝓpter memoriã gre nõ põt tacere bñficiuz. CHRI. Qz aũt alteri dic̃: Uade ⁊ ãnũcia gloriã dei: nõ eſt ꝛtrariũ: erudit eni nos, phibere eos qui volũt nos ꝓ nos laudare. Si aũt ad dñi gliam referť: nõ debemus ꝓhibere: ſz magis iniungere vt hoc fiat. HILA. Uel filẽtium cecis dominus impat:qz aplꝰ ꝓpriũm erat ꝑdicare. GREGO. xix. mo. Querẽdũ aũt nobis ẽ:qd ſit ĥ q ipe oĩpotẽs cui ĥ ẽ velle qõ poſſe:⁊ taceri virtutes ſuas voluit:⁊ tñ ab eis q il luminati ſunt q̃ſi iuitus indicať: niſi q ſeruis ſuis ſe ſequẽtibus exẽplũ dedit: vt ipſi qdẽ virtutes ſuas occultari deſi..er..⁊ tñ vt alys eoꝝ exẽplo ꝓficiant; pdãť inuiti. Occultent ergo ſtudio: neceſſitate publicent̃:⁊ eoꝝ occultatio ſit cuſtodia, ꝓpa:eoꝝ publicatio ſit vtilitas aliena. REMI. Allegorice autẽ ꝓ hos duos cecos duo ꝑſõi dr̃ſignant̃. i. iudaic⁹ ⁊ gentilis. vel duo ꝑſõi iudaice gẽtis: nam tpe Roboam: regnũ eius diuiſuz eſt in duas partes. De vtroq; autem ꝑſõ in ſe credẽre chriſtus illuminauit in domo ꝓ quã itelligitur eccl'ia:qz abſq; vnitate ec..ie nullus ſaluari põt. Illi aũt q ex iudeis crediderũt aduẽtũ dñi: ꝓ vniuerſũ orbẽ diffamauerũt. RABA. Dom⁹ aũt ꝓncipis ſynagoga ẽ ſubdita moyſi: dom⁹ ieſu celeſtis ẽ hieruſalẽ. Dño ergo ꝓ hoc ſeculũ trãſeũte:⁊ ĩ domũ ſuã reuertẽte: Duo ceci ſecuti ſũt eũ:qz ꝑdicato euãgelio ꝓ aplos multi ex iudeis ⁊ gẽtib⁹ ceperũt eũ ſeq. Sed poſtq̃ ĩ celũ cõſcẽderat: intrauit ĩ domũ .i. ĩ eccleſiam:⁊ ibi ..luminati ſunt.

¶ Egreſſi autem illis: ecce obtulerunt ei hominem mutum demoniuz habentem: ⁊ ejecto demonio locutus eſt mutus: ⁊ mirate ſũt turbe dicentes: Nunq̃ ..paruit ſic in iſrael. Phariſei ãt dicebãt: ĩ ꝓncipe demonioꝝ eiicit demones.

REMI. Pulchre illu..inatis cecis muto loquelã reddidit:⁊ obſeſſum a demone curauit. ĩ quo facto oſtẽdit ſe dñz virtutuz ⁊ celeſtis medicie auct..ẽ. nã ꝓ fatã dictũ ẽ: Tũc aperiẽť ..culi cecoꝝ ⁊ aures ſurdoꝝ patebũt: ⁊ apta erit lingua m..oꝝ. vñ dr̃: Egreſſis ãt illis: ecce obtulerunt ei hoĩez mutũ demoniũ bñtẽ. HIERO. Qz aũt dr̃ grece cophos: magis tritũ eſt ſermoni cõi: vt ſurdus q̃ mutus itelligať. ſed mozis ẽ ſcripturaꝝ cophon indifferẽter vel ſurduz vel mutũ dicere. CHRY. Nõ aũt nature erat hec paſſio: ſz ex demõis inſidys: iõq; ⁊ alys idiguit q eũ adducerẽt: neq; eni ꝓ ſeipſuz rogare poterat ſine voce exiſtẽs: neq; alys ſup plicare demone aĩam cũ lingua colligante. ꝓpter hoc neq; expetit fidẽ ab eo ſz cõfeſtiz egritudine ſanat. y.. ſequitur. Et eiec. demo. lo. ẽ mutus. HILA. In quo rex ordo ſuaꝫtus ẽ. naz demon ꝑius eycit: ⁊ tũc reliqua corꝑis officia ſuccedũt. Segq̃. Et mi. ſũt tur..i. Nũq̃ ap. ſic ĩ iſrl. CHRY. Prepõebãt qdẽ ceteris eũ: nõ qz curabat ſolũ: ſz qñ facile ⁊ velociter:⁊ ĩfinitas egritudines ⁊ inſan..biles ſanabat. Hoc aũt marie phariſeos ꝛiſtabat: qñ oĩbus c..ꝑponebãt: nõ ſolũ bis q tũc erãt: ſz ⁊ bis q vnq̃ geniti fuerãt ĩ iſrl. vnde phariſei concitati ecõtrario detrahebãt. ꝓpter quod ſegq̃. Phari. aũt dicebãt. ..n ꝓin. demo. eycit demo. REMI. Scribe nãq; ⁊ phariſei facta dñi negabãt q̃ poterãt: ⁊ q̃ nõ poterãt negare: in ſiniſtrã partẽ interpretabantur: ſm illud pſalmi: In multitudine ⁊tutis tue mẽtiẽť tibi inimici tui. CHRI. Eoꝝ aũt dicto quid ẽ dementius? Nõ eni cõfingi põt demonẽ, pugere alteꝝ demonẽ: ſuis eni applaudere cõſueuit: nõ diſſoluere ſua. Chriſtus aũt nõ ſolũ demones eyciebat: ſz ⁊ leproſos mũdabat: ⁊ mortuos ſuſcitabat: ⁊ peccata ſoluebat: ⁊ regnuz dei ꝑdicabat: ⁊ ad patrem hoꝛmines adducebat: q̃ demon neq; poſſet facere neq; vellet.

RABA. Myſtice aũt ſicut in duob⁹ ceciſ ſignatus eſt vterq; ꝑſõ iudeoꝝ ⁊ gẽtiu..ta in hoĩe muto ⁊ demoniaco generaliter ſignatũ ẽ oẽ genus humanũ. HILA. Uel in muto ⁊ ſurdo ⁊ demoniaco gentiũ plebs indigna totius ſalutis inferť. oĩbus. n. vndiq; malis circũſeſſa totius coꝛ

Universidad de Deusto
Biblioteca

poris vitys iplicabaꝫ. REMI. Gentilis.n.ppls mutꝰ erat: qz in ꝓfessione vere fidei ⁊ ī laude sui creatoris os apire nō poterat: siue qz mutis idolis cultū ipēdebat similis illis factus. Demoniacꝰ erat: qz p morte infidelitatis diaboli ipys subditꝰ erat. HYLA. Dei āt cognitōe supstitōuz oīuz vanitas effugata: ⁊ visus ⁊ auditꝰ ⁊ ꝑmo salutis iuebit. HIERO. Sic.n.ceci luꝝ recipiūt: sic ⁊ muti ad loquēdū ligua laxaꝫ: vt cōfiteaꝫ eū quē antea denegabat. Jn turba āt admirante cōfessio nationū ē. Pharisei āt p suā calūniā vsqz hodie iudeorum infidelitatē demōstrāt. HYLA. Ministrationē aūt turbe talis ꝓfessio subsecuta ē. Nūq̄ apparuit sic ī israel. qz is cui p legē nihil opis afferri potuit verbi vtute saluaꝫ. REMI. Jlli vo q mutū sanandū dño obtulerūt: intelligunt apli ⁊ ꝑdicatores q aspectibus diuine pietatis gētilē pplin saluādū obtulerūt. AVGV. de cō. euan. Qz autez hic dr̄ de duobus cecis ⁊ demonio muto: sol⁹ matheus posuit. Jn duo ceci[illegible] quib⁹ aly narrāt nō sunt isti: ſz tn̄ simile fcm̄ est: ita vt si ipse matthe⁹ nō etiā illius facti meminisset: posſz putari hoc qō nūc narrat dictū fuisse etiā ab alys duobus. Qō commēdare memorie diligēter debemus esse q̄dā facta similia: qō ꝓbaꝫ nō cē idē. Cū ipse euangelista vtrūqz ꝓmemorat: vt siqñ talia singula apud singulos iueniremus: atqz in eis ꝺtrariū qō solui nō possit occurrat nobis: nō esse factū idē: ſz aliud simile vt sili⁹ fcm̄.

¶ Et circuibat ihūs omnes ciuitates ⁊ castella docens in synagogis eorum: ⁊ predicans euāgeliū regni ⁊ curās oēm lāguorē ⁊ oēm infirmitatē. Videns autem turbas miser[illegible] est eis: quia erant vexati ⁊ iacentes sicut oues nō habentes pastorē. Tūc dic̄ discipulis suis: Messis quidez multa: operarii autē[illegible] pauci. Rogate ergo dñz messis: vt mittat operarios in messē sua[illegible].

CHRI[illegible]oluit dñs ipo fcō redarguere accusati[illegible]ē pharisēoꝝ dicētiū: Jn ꝓncipe demoniorū eycit demonia demō[illegible].n. ꝓuiciū passus nō būfacit: ſz nocet eis q eū ihonorāt. Dñs aūt ꝺtrariū facit: q post ꝓuicia ⁊ cōtumelias nō solū nō punit: ſz nec etiā ĩcrepauit: quin imo būficia pstitit. vñ sequ[illegible]: Et circuibat ihūs oēs ciui. ⁊ castel. Jn quo erudit nos accusatoribus nr̄is retribuere nō accusatōes: ſz būficia. Qui enim post accusationē desistit a būficio: mōstrat q̄si ꝓpter boūz laudē būfa[illegible]it. Si vo ꝓpter deū būfacis cōseruis: q̄cqd illi fecerint non desistis būfaciēs: vt maior sit merces. HIERO. Uides aūt q eq̄liter ⁊ vicis ⁊ vrbibus ⁊ castellis. i. ⁊ magnis ⁊ paruis euāgeliuz ꝑdicauerit: vt nō ꝑsideraret nobiliū potētia: ſz salutē credētiū. Sequitur: Do. in syna. eorū. hoc.s. hūs opis cā mādauerat pr̄ ⁊ hāc esuriēt p doctrinā saluos fa[illegible]ret ihdeles. Docebat āt ī syna. euā. regni. vñ sequitur: Et ꝑdi. euā. regni. REMI. Intelligēdū ē dei. Quāuis n. annūcient bona tpalia: tn̄ nō dr̄ euāgeliū. Hinc ē q lex nō nominat euangeliū: qz suis ꝯseruatoribus nō ꝑmittebat bona celestia. ſz terrena. Post ꝑdicationez aūt ⁊ doctrinam curabat oēm languorē ⁊ oēm infirmitatem: vt q̄bus ꝑmo nō suaserat: opa ꝓuaderet. vñ sequit: Curās oēm languorē ⁊ oēm infirmitatē. qō de ipso ꝓprie dr̄: nihil quippe ei impossibile ē. GLO. Languorē vocat diuturnā infirmitatem: infirmitatē aūt leues morbos. REMI. Sciendum ē aūt[illegible] illos quos corpe sanabat fortiꝰ secus: mēte sanabat intrinsecus. Aly vo hoc facere nō possunt sua ptāte: sed p dei gratiam. CHRY. Nō autē in hoc stat christi bonitas: ſz ⁊ aliā ꝓuidētiam circa eos ostēdit: viscera misericordie circa eos exp̄dens. vñ segtur: Uidēs aūt turbas: misertus ē eis. REMI. Per qō officiū boni pastoris magis q̄ mercenary in se christus ostēdit. Quare aūt misertus sit subiūgit. Quia era[illegible] vexati ⁊ iacē. sicut oues non ha. pa. Uexati qui dē a demonib⁹: siue qz a diuersis infirmitatib⁹ ⁊ lāguoribus erāt atriti. RABA. Uel vexati p diuersos errores: ⁊ iacētes. i. to: pētes nō valentes surgere: ⁊ cuz haberēt pastores erāt q̄si ñ haberēt pastorē. CHRY. Nec ꝓncipiū iudeoꝝ erat accusatio: qñ pastores existētes: ea q̄ lupoꝝ erāt oīde bāt. nō solū[illegible] nō emēdabāt mltitudinē ſz ⁊ nocebāt eoūz ꝓfectui. Jllis.n. admirātib⁹ ⁊ dicētib⁹: Nūq̄ apparuit sic in israel. ecōtrario dicebāt: Cū in ꝓncipe demoniorū eycit demonia. REMI. Postq̄ aūt dei filius de celo ꝓspexit in terra: vt audiret[illegible] ꝓditoꝝ: mox multa messis cepit augeri. turbe nāq̄ humāi generis fidei nō appropinquassent: nisi: qz auctor humane salutis de celis ꝓspexit i terrā. ⁊ iō sequit: Tūc dixit discipulis suis: Messis qdē mlta opary āt pauci. GLO. Messis q̄ dicunt boues qui pnt meti a ꝑdicatoribus ⁊ de collectiōe ꝑditoꝝ separari: vt grana excussa a paleis postea ī horreris reponant. HIERO. Messis mlta: pl̄oꝝ signat multitudinē: opary pauci: penuriam magistroꝝ. REMI. Paru⁹.n. erat numerus apl̄oꝝ ad cōpationē tātaꝝ segetū. Dortaꝫ aūt dñs suos ꝑdicatores. i. apl̄os ⁊ eoꝝ seq̄ces: vt quotidie sui numeri augmēta: ōez exposcāt. vñ subdit: Rogate ergo dñm mes. vt mit. opa. i mes. suam.

CHRY. Latēter scipsuz dñm oñdit: Jpse.n. ē q messis ē dñs. Si.n. metere misit q̄ apl̄i nō semiauerūt; māifestū est qñ nō aliēa metere misit: ſz ea q̄ ipe p. pphas semiauit. Sz cū. xy. apli sint opary: dixit: Deꝑcamini dñz messis vt mittat oparios ī messez suā. ⁊ tn̄ nullū eis adiec̄: qz. s. eos iā. xy. existētes mltiplicauit nō numero adyc̄s: ſz vtutē largies.

REMI. Uel tūc augmentatus est qñ designauit ⁊ alios. lxxy. q̄ñ sūt fci mlti ꝑdicatores spūscō descēdēte sup credētes. CHRY. Oñdit āt q̄ magnū donū sit hoc. s. vt alios habeat vtutē decēter ꝑdicādi: p hoc q̄ dicit hoc cē oratū. Cōmemorat aūt ī hoc loco vboꝝ ioānis de area ⁊ vētilabro ⁊ palea ⁊ frumēto. HYLA. Mystice aūt salute gētib⁹ data: ciuitates oēs ⁊ castella oīa vtute ⁊ igressu xpi illuminant: ⁊ oēm ifirmitatē veterē lāguoris euadūt. Immūdi āt spūs dñante violētia: vexatā ⁊ sub legis onere egrotā plebē dñs miserē: qz null⁹ adhuc eis pastor erat custodia. scīspūs redditur⁹. Erat āt doni ist⁹ copiosissimus fructꝰ et copia hauriētiū mltitudinē vicit: nā q̄tūlibz assumat a cūctis: ad largiēdū tn̄ sp exuberat: ⁊ qz plēs ē vtile ē p quos ministret: rogari dñm messis iubet: vt ad capessandum qō ꝓparabaꝫ donū spūsci: messoꝝ copiā ds pstet. p oronē. n. B munus a deo nobis effunditur.

CA. X.

ET cōuocatis duodecim discipulis suis: dedit illis ptātē spirituū immundoꝝ vt eiicerēt eos: ⁊ curarēt oēm lāguorē ⁊ oēz ifirmitatē. Duodeci aūt apostoloꝝ noia sunt hec: Primus simon q dr̄ petrus: ⁊ andreas frater eius: iacobus zebedei ⁊ ioānes frater eius: philippus ⁊ bartholomeus: thomas ⁊ mattheus publicanus: Jacobus alphei ⁊ thadeus: symon chananeus: ⁊ iudas scarioth: q ⁊ tradidit eum.

GLO. Accusatiōe socrus petri vsqz huc continuationem habuerūt rel[illegible]a miracula. Et fuerūt ante sermonez in mōte habitū facta: qō ex electione matthei que īter ipsa refertur indubitanter habemus. Fuit.n. vnus de. xy. electus in mōte ad apostolatū. Hūc aūt redit ad ordinē rei sicut gesta ē. post curatū cēturiōis seruū dicēs: Et cōuocatis. xy. discipulis. REMI. Narrauerat.n. supius euangelista: quia cohortatus ē dñs discipulos rogare dñm messis: vt mitteret operarios in messem suā. ⁊ qō hortatus ē: hoc nūc iplere videtur. Duodenarius enī numer⁹ ꝑfectus ē: Nascit enī a senario: q perfectionē habz: eo q ex suis partib⁹ q̄ sūt vnū duo ⁊ tria in seipm formaꝫ. Senari⁹ aūt numer⁹ duplicat⁹ duodenariū gignit. GLO. Que qdē duplicatio ad duo ꝓcepta charitatis: vel ad duo testamta ptiere vr̄. RABA. Duodenari⁹ etiā numerus q ꝓficit ex ternario ⁊ q̄ternario designat eos p q̄tuoꝝ mūdi clymata fidē scē trinitatis ꝑdicaturos. Iste etiā numer⁹ p multas figuras ī veteri testamento ꝓsignatus est. Per. xy. filios Jacob. p. xy. ꝓncipes filiorum isrl̄. p. xy. fōtes viuētes ī Deli. p. xy. lapides ī rōnali Aarō. p. xy. panes ppōnis. p. xy. exploratores a me[illegible] se missos. per. xy. lapides vñ fcm̄ est altare. p. xy. lapides sublatos d̄ iordane. p. xy. boues q sustinebāt mare eneū. Jn nouo etiā testamēto p. xy. stellas ī cozona spōse. p. xy. fūdamēta hierl̄. q̄ vidit ioānes: ⁊ p. xy. portas. CHRY. Nō solū aūt eos ꝓfidere fecit eoꝝ ministeriū vocādo missionē in messez: ſz ⁊ faciēdo eos potētes ad ministeriū. vñ segt̄: Dedit illis potestatē spirituū īmūdoꝝ vt eycerēt eos ⁊ curarēt oēm languorē ⁊ oēm ifirmitatē. REMI. Jn quo apte demōstrat: qz vexatio turbaꝝ nō fuit tn̄ vna aut simplex sed varia. ⁊ hoc ē misereri turbis: dare discipulis ptātē curādi ⁊ sanandi eas. HIERO. Benign⁹.n. ⁊ clemēs dñs ac magr̄ nō inuidet suis atq̄ discipulis virtutes suas: ⁊ sic ipse cucurrerat oēm languorē ⁊ ifirmitatē: aplis quoq̄ suis tribuit ptātez vt curēt oēm lāguorē ⁊ oēz ifirmitatē. Sz multa dr̄a est inter br̄e ⁊ tribuere: donare ⁊ accipere. Iste qdē ꝺcuz agit ptātē dñi agit: illi sigd faciunt ibecillitatē suā ⁊ virtutē dñi cōfitent dicētes: Jn noīe iesu surge ⁊ ambula. Catalogus aūt aplōꝝ ponit vt extra bos q pseudo apli sūt excludant. vñ segt̄. Duodeci aūt aplōꝝ noia sūt hec. Prim⁹ simon q vocat petr⁹ ⁊ andreas frater ei⁹. Ordinē qdē aplōꝝ ⁊ meritū vniuscuiusq̄ illi⁹ fuit distribuere q cordis archana rimat. Prim⁹ scribit simon cognomīe petrus ad distinctionē alteri⁹ simonis q appellat chanane⁹ de vico galilee chana: vbi dñs aquas cōuertit ī vinū. RABA. Jdē ē aūt grece siue latine petr⁹: qō syriace cephas. ⁊ ī vtraq̄z līgua nomē a petra derivatū est. Nec dubiū q̄n illa ō qua paul⁹ ait. Petra aūt erat xp̄s. REMI. Fuerūt aūt nōnulli q ī hoc noīe greco. s. atqz latino: qō est petr⁹: q̄rētes hebraice ligue interpretationē dixerūt: q̄ interpretat discalcias siue dissoluēs: vt agnoscēs. Sed illi q hoc dñr̄: duab⁹ tenent ꝺrietatib⁹. Prima ē ex ꝓprietate hebraice ligue: ī q̄ p. nō exprimit: ſz loco eius. f. ponit. Uñ pilatū dñr̄ filatū. Secūda ex īterpratōe euāgeliste q narrat dñm dixisse: Tu vocaberis cephas. ⁊ ipe ō suo addit: qō īterpretat petr⁹. Symō āt īterpretat obediēs. Obediuit.n. vbis andree ⁊ cū eo venit ad xp̄m: siue qz obediuit ꝓceptis diuinis. Et qz ad vni⁹ inuitiōis vocē secut⁹ est dñm. Siue vt q̄busdā placet: īterpretat deponēs merozē: ⁊ audiens tristitiā. Dño.n. surgēte deposuit merozē dñice passiōis ⁊ tristitiā audiuit: dicēte ei dño: Ali⁹ te cinget: ⁊ ducet quo tu nō vis. Segt̄: Et andreas frater ei⁹. CHRY. Nō pua aūt ⁊ hec laus est. Petrū.n. denoiauit a virtute: Andream vo a nobilitate q̄ ē fm mozē. ī hoc q̄ eū fratrez petri dixit. Marcus aūt post duos vtices. s. petrū ⁊ ioannē andreā numerat: h aūt nō ita: Marc⁹ enī fm dignitatē eos ordinauit.

REMI. Andreas aūt īterpretat virilis. Sic.n. apud latinos a viro derivat virilis: ita apud grecos ab anir derivat andreas. Bene autē virilis dr̄: qz relictis oibus secutus est xp̄m: ⁊ virilr̄ ī mādatis eius pseuerauit. HIERO. Euangelista aūt paria iuga apl̄oꝝ queq̄ ꝺsociat. Jungit enim petrū ⁊ andreā fratres: nō tā carne q̄ spū. Jacobus ⁊ ioannez q patrē corporis reliquētes verum patrē secuti sunt: vñ segtur. Jacobus zebedei ⁊ ioānes frater ei⁹. Jacobum quoq̄s appellat zebedei: qz ⁊ alius segt̄ iacob⁹ alphei. CHRY. Uide aūt qz nō fm dignitatē ordinat. Mihi enim videtur Joannes nō alys solum: sed ēt fratre maiore cē. REMI. Interpretat aūt iacob⁹ supplantans siue supplātator: qz nō so[illegible]i vitia carnis supplātauit: sed ēt eādē carnē herode truci[illegible]dante contēpsit. Joānes īterptat dei gra: qz pre oib⁹ dilexit a dño meruit. vñ ob cipui amoris graz supra pectus domini ī cena recubuit. Segt̄: Philipp⁹ ⁊ bartholome⁹. Philippus īterpretat os lāpadis siue lāpadaꝝ: qz lumē quo illuminat⁹ ē a dño mox inuēto fratri p officiū ozis studuit ppinare. Bartholome⁹ syr̄ nomē est nō hebreū: ⁊ interptat filius suspēdētis aq̄s. i. christi q cozda suoꝝ ꝑdicatoꝝ de terrenis ad celestia subleuat ⁊ suspēdit: vt quo magis celestia penetrāt: eo cōda suoꝝ auditoꝝ gutta scē ꝑdicatōis magis inebriēt ⁊ ifundāt. Sequit: Thomas ⁊ mattheus publicanus. HIERO. Ceteri euāgeliste in cōiunctōe nominū pri mū ponūt matthēū postea thomā. Nec publicāi nom̄ ascribunt: ne antique ꝺuersatiōis recordātes fugillare euāgelistā videreī. Iste vero ⁊ post thomā se ponit ⁊ publicanum appellat: vt ybi abūdauit petiñ. supabūdet ⁊ gra. REMI. Thomas aūt īterptat abyssus siue geminꝰ qui grece dicit dydimus. Bñ aūt dydimus ⁊ abyssus īterptat: q̄ quo diutius dubitauit: eo pfundi⁹ effectū dñice passiōis credidit ⁊ mysteriū diuinitatis agnouit. vñ dixit: Dñs me⁹ ⁊ ds me⁹: Mattheus aūt interptat donat⁹: qz dei munere de publicano euāgelista factus ē. Segt̄: Et iacob⁹ alphei ⁊ thadeꝰ.

RABA. Iste iacob⁹ ē qui ī euāgelys frater dñi noīat: ⁊ etiā ī epla ad galathas: qz marie vxor alphei sozor fuit marie mris dñi: q̄ ioānes euāgelista mariā cleophe noīauit: fortasse qz ide cleophas ⁊ alpheus ē dictus. Uel ipa maria defūcto alpheo post iacobū natū: nupsit cleophe. REMI. Et bñ dr̄ filꝰ alphei. i. iusti siue docti: qz nō solū vitia carnis supplātauit: ſz etiā[illegible]ūrā carnis ꝺtēpsit. naz cū meriti fuerit: testes sūt apli q eū ep̄z hierosolymitane eccl̄ie ordinauerūt. vñ ⁊ eccl̄iastica historia īter cetera de eo dicit. Quia carnē nūq̄ comedit: ⁊ vinū ⁊ sicerā non bibit: balneis ⁊ linteis vestib⁹ nō ē vsus: die noctuq̄ fleris genibus orabat. Ad eo etiā magni meriti fuit vt ab oīb⁹ iustus vocaret. Thade⁹ aūt ipse ē qui lucas iudā iacobi. i. fratrem iacobi appellat cū epla, eccl̄ia legit: in q̄ se fratrē iacobi noīat. AVGV. de con. euā. Nōnulli aūt codices hūt Lebbeū. qs aūt vnq̄ phibuit duobus vel tribus noīb⁹ vnū boiem vocari: REMI. Judas aūt īterptat ꝓfessus: eo q filiū dei cōfessus sit.

RABA. Thade⁹ aūt siue lebbe⁹ īterptat corculus. i. cordis cultor. Segt̄: Simō chananeus ⁊ iudas scarioth q tradidit eū. HIERO. Simō chanane⁹ ipse ē qui ab alio euāgelista scribit̄ celotes: chana grpe cel⁹ interpretat. Judas āt scarioth vel a vico ī quo ort⁹ ē: vel ex tribu isachar vocabulū sūpsit: vt quodā vaticinio in cōdēnatione sui nat⁹ sit: Isachar enī īterptat⁹ ē merces vt significet ꝑcia ꝑditoris.

REMI. Interptat āt scarioth memoria dñi: qz secut⁹ est dñm: siue memoriale mortis q̄diu meditat⁹ ē in cozde suo vt dñz traderet ī morte: seu suffocatio: qz s[illegible]ps strāgulauit. Et sciēdū q⁹ duo discipuli hoc noīe sunt vocati p[illegible]uos oēs christiāi designātur: p iudā iacobi illi q ī cōfessiōe fidei pseuerauerāt: p iudā scarioth[illegible] illi qui relicta fide retro cōuertunt. GLO. Duo ⁊ duo noīati exprimunt: vt iugalis societas approbet. AVGV. xviy. ō ciui. dei. Elegit q̄ bos ī discipulos q̄s ⁊ apl̄os noīauit būiliter natos. ihonoratos: illuminatos vt q̄cqd magnū cēnt ⁊ facerēt: ipse in eis cēt ⁊ faceret. Habuit inter eos vnū quo malo vtēs bñ: ⁊ sue passionis impleret dispositū: ⁊ eccl̄ie sue tolerando⁹ maloꝝ ꝑberet exēplū. RABA. Qui etiā nō p ipsum ꝑtia iter apl̄os eligit. magna est.n. vitas quā nec aduersari⁹ minister infirmat. Voluit ēt a discipulo ꝑdi: vt tu a socio ꝓdit⁹ modeste feras tuū errasse iudiciū: periisse būficiū.

¶ Hos duodecim misit ihūs ꝓcipiēs eis ⁊ dicens: Jn viam gētiuz ne abieritis: ⁊ in ciuitates samaritanoruz ne intraueritis; sed potius ite ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

ques q̄ perierūt domus israel. Euntes aūt p̄dicate dicētes; q̄ appropiquabit regnū celoꝝ. Infirmos curate; mortuos suscitate; leprosos mūdate; demões eijcite. gratis accepistis gratis date.

GLO. Quia manifestatio spūs vt aplūs dicit ad vtilitatem ecclie daf; post datā aplis ptāte; mittit eos vt ptāte ad gliox vtilitatē exequāf. vñ dr: Vos duodeciz misit iesus.

CHRY. Attēdite aūt opportunitatē missiōis: Postq̄ enī viderūt mortuū suscitantē; mare icrepātē; z cetera hꝰ suficiēter vtutis ei⁹ demōstrationez suscepерāt p vba z poꝛa tūc eos mittit.

GLO. Mittens aūt docet eos quo eant: gd p̄dicēt; z gd faciāt. Prio qdē quo eant. vñ dr: Precipiēs eis z dicēs: In viā gētiū ne abieritis; z ī ciui. samarito. ne intraue. sz poti⁹ ite ad oues q̄ pierunt dom⁹ isral.

HIERO. Nō ē aūt ꝓtrarius loc⁹ iste ei p̄cepto quo postea dr: Euntes docete oēs gētes. qz hoc a. resurrectionez; illud post resurrectionē p̄ceptū ē. Et opoꝛtebat p̄mū aduētū ehristi nūciare iudeis: ne iustā haberēt excusationē dicētes: iō a se dñm reiecisse; qz ad gētes z samaritāos aplos misit.

CHRY. Jō etiā p̄mo ad iudeos mittit: vt q̄si ī q̄dā palestra ī iudea exercitati: ad agones oꝛbis terraꝝ ītrarēt; z velut quosdaz pullos debiles ad volāduz eos inducēs.

GREGO. ī ho. Ut qz p̄soli iudee voluit z postmodū ꝯtib⁹ p̄dicari; q̄ten⁹ redēptoris nr̄i p̄dicatio a ꝓpriis repulsa; gēti⁹ poplos q̄si exneos q̄reret. Erāt ēt tē gdā q ō iudea vocādi eēnt: z ō gētib⁹ vocādi ñ eēnt; q nec ad vitā repari mererēf: nec tñ gratui⁹ de ꝺtepta p̄dicatōe iudicari.

HYLA. Legis ēt lectio obtīere p̄uilegiū euāgely debebat: hoc ..in⁹ isral sceleris sui excusationē bītur⁹; q plus sedulitatis ī admonitiōe sensisset.

CHRY. Jtē ne existimarē⁹ z christo cōuitiebant z demoniacū eū vocabāt: q pp hoc eos odio haberet: p̄muz eos emēdare studuit: z alꝰ⁹ alys discipulos adducēs eis medicos z doctoꝛes mittit: z nō solū p̄hibuit alys nūcia re añq̄ iu..is: sz neq; viā q̄ ad gētes fert ptīgere ꝓ..lebat: qō signat cū dicit: In viā gentiū ne abieritis. Et qz amaritāi ꝓtrary erāt iudeis: ꝯtuis faciliꝰes eēnt vt ꝓuerterent ad fidē: tñ neq; samaritanis p̄iusq̄ iudeis p̄dicari p̄misit. vñ dicit: Et in ciuita. sama. ne intraueri.

GLO. Samaritani qdē fuerūt gētiles dimissi in terra isral a rege assyrioꝝ post captiuitatem ab eo factā: z multis piculis coacti ad iudaismū sunt ꝓuersi: circūcisionē; z gnq̄ libꝛos moysi recipiētes: cetera ero oīa abꝛrētes: vñ iudei samaritanis nō cōtebātur.

CHRY. Ab his ergo discipulos auertēs ad filios isral mittit quos oues pcūtes vocat: ñ absc̄dētes: vndiq; veniētes excogitās z attrahēs eoꝝ mētē.

HYLA. Qui tñ lz oues vocēf: ī christū lupoꝝ ac viperaꝝ linguis z faucib⁹ seuierunt.

HIERO. Juxta tropologiā vo p̄cipit nobis q̄ christū cēsemur noie ne in viā gētiū z hereticoꝝ ambulem⁹. erroꝛē: vt quoꝝ religio separata est: separetur z vita.

GLO. Postq̄ aūt docuit eos quo eant: ī sinuat gd p̄dicēt. vnde subdit: Euntes aū..pdicate dicētes: q̄ approꝓinquabit regnū celoꝝ.

RABA. Dic approqinquare dr regnū celoꝝ p collatam nobis fidē īuisibilis creatoris: nō aliq̄ motione electoꝝ.

Recte aūt celi vocanf sci q deū fide retinēt z diligūt charitate.

CHRY. in ho. Vides mystery magnitudinē: vides aplorum dignitatē: nihil sensibile p̄cipiunt dicere: vt moyses z prophete: sz noua q̄daz z ꝺpina. Jlli. n. terrena bona p̄dicauerūt: hi aūt regnū celoꝝ z oīa q̄ illic sūt bōa.

GREGO. ī ho. Adiūcta sūt āt p̄dicatoꝛib⁹ scis miracula: vt fidez vbis daret virt⁹ oīs⁹: z noua facerent q̄ noua p̄dicarēt. vñ sequit: Infirmos curate: mortuos suscitate: leprosos mundate: demones eycite.

HIERO. Ne. n. hoib⁹ rusticanis z absq̄ eloquy venustate ido. ctis z illiteratis nemo crederet pollicētib⁹ regna celorum: dat ptātē p̄dicta faciendi: vt magnitudinē ꝓmissoꝝ probet magnitudo signoꝝ.

HYLA. Tota aūt vtutis dñice potestas ī aplis referf: z q̄ ī adā imagine z similitudine dei erāt figurati: nūc pfectā xpi imaginē sortiuntur: z q̄cqd maloꝝ ade eoꝛpi satbane ī stinct⁹ ītulerat: hoc rursuz ipi de cōione dñice ptātis emēdēt.

GREGO. ī ho. Dec āt signa ī exordio ecclie nr̄a fuerūt: vt. n. fides cresceret credētiū miracul' erat nutrimēda.

CHRY. Postea āt steterūt reuerētia fidei vbiq̄ plātata. Si āt .. postea fcā sūt: pauca z rara fuerūt. Assuetudo. n. ē deo talia facere: cū aucta fuerīt mala: tūc. n. suā demōst..potētiā.

GREGO. in ho. Scā trī eccla quotidie spūaliter fac qō tūc p aplos coꝛpaliter faciebat. q̄ nimiꝝ tāto maioꝛa sūt: q̄to hec nō coꝛpa: sz aīe suscitāf.

REMI. Infirmi ppe sunt ignaues q nō bñt vires bñ vl uēdi. Leprosi sūt īmūdi ope vel delectatōe carnali. Mortui sūt q opa moꝛtis agūt. demōiaci sūt q ī ptātē diaboli sūt redacti.

HIERO. Et qz sp dona spūalia si merces media sit viliora fiūt: adiūgit auaritie ꝺdinatio cū subdit: Gratis accepistis gratis date. q. d. Ego magr z dñs absq̄ p̄cio vob hoc tribui: q z vos sine p̄cio date.

GLO. Doc āt diē ne iudas q loculos habebat de p̄dicta ptāte pecuniaz ꝛgregare vellet: dānās ēt hic pfidiā simōiace bereseos.

GREGO. in ho. ..esciebat nāq; nōnullos donū accepti spūs ī vsum negociatiōis īflectere: z miraculoꝝ signa ad auaritie obsequiū decliare.

CHRY. Vide āt q̄ter moꝛ diligētiā nō min⁹ bs q̄ signoꝝ: mōstrās q̄n signa sine bis nihil sūt. Et eni supbiā eoꝝ cōprimit dicēs: Gratis accepistis. z ab amore pecūiaꝝ mūdos eē ꝓparat dicēs: Gratis date. Uel vt nō videaf eoꝝ esse bñficiū ait: Gratis accepistis. q. d. nihil vos de vro largimini suscipientib⁹. neq; n. mercede hoc accepistis: neq; laboꝛātes ī ea grā: gratis eniz accepistis: ita igitur alys date: neq; eni ē cōdignū p̄ciū eoꝝ inuenire.

¶ Nolite possidere aurum: neque argentum: neq; pecuniaz in zonis vestris: non perā in via: neque duas tunicas: neq; calciamēta neq; virgaz: Dignus est enim operarius cibo suo.

CHRI. Quia: spiritaliuz mercationem supra dñs probibuerat: ꝑiter radicē oiuz malorum euellens ait: Nolite possidere auꝝ neq; argētū.

HIERO. Si. n. sic p̄dicāt vt p̄ciū nō accipiāt supflua ē auri z argēti nūmoriūq; possessio. Nā si hec habuissent videbāf ñ cā salutis holuz: sz cā lucri p̄dicare.

CHRI. Per hoc q̄ p̄ceptū p̄mo qdē discipulos facit ē suspectos. Scōo ab oī eos liberat sollicitudine: vt vocationē oēz tribuāt vbo dei. Tertio docet eos suā vtutem. Hoc nēpe eis postea dixit: Nūqd aliqd defuit vobis qñ misi vos sine sacculo z pera; HIERO. Qui āt diuitias ōtrū cauerat q̄ p auꝝ z argētū z es signanf: ppemodū z vite necessaria amputat: vt aplī doctoꝛes ve religiōis q̄ īstituebāt oīa dei ꝓuidētia gubernari: seipsos oñerēt nihil cogitare de crastino.

GLO. Unde addit: Neq; pecuniā ī zonis vestris. Duo. n. sūt genera nec̄ioꝝ: vnū quo emūt nec̄ia: qō intelligit p pecuniā ī zonis: aliud ipsa nec̄ia: qō ītelligit ppera. HIERO. Per B aūt q dicit: Neq; perā ī via. arguit phos q vulgo appellāt bacthe opite: q ꝯtemptoꝛes scī z oīa p nihilo ducētes: cellariū secū vebant.

Sequit: Neq; duas tunicas. In duab⁹ tunicis duplex mihi videt ꝓuere vestimtū: ñ q ī locis scythie z glatiali niue rigētib⁹ vna gestunica debeat esse cōtent⁹: sz q ī tunica vestimentū intelligamus: ne alio vestiti aliud nobis futuroꝝ timoꝛe referuem⁹.

Sequit: Neq; calciamenta. Et plato etiam precipit duas coꝛpis sūmitates nō eē velandas: nec assuefieri debere mollitie capitis z pedū. cū. n. hec būerit firmitatē: cetera robustioza sunt.

Sequit neq; virgā. Qui. n. ñii habem⁹ auxiliū: baculi p̄sidiū cur q̄ramus?

REMI. Oñdit etiā dominus his vbis: q sci p̄dicatoꝛes reuocati sūt ad p̄mi boīs dignitatē: q q̄diu celestes possedit thesauros ista nō cōcupi

uit: sed moꝛ peccando illa amiserūt desiderare cepit.

CHRY. ī ho. Felix aūt ē ista ꝯmutatio. naz ꝑ auro z argēto z hꝰ acceperūt ptātē curādi ifirmos: suscitādi mortuos: z alia hꝰ. vñ nō a p̄ncipio dixit eis: Nō possideatis aurū vel argētū: sz qñ dixerat: Leprosos mundate demões eycite. Ex quo pz q angelos eos ex hoib⁹. vt ita dicā ꝓstituit: ab omni solues vite hꝰ sollicitudine: vt vna sola detineātur cura q̄ē doctrie. Aq̄ eos soluit dicēs: Ne sollicitetis qd lo. q̄mini. q̄re. qō videf eē valde onꝛ..osū z graue: hoc marie leue eis oñdit z facile. Nihil. n. ē ita iocūdū vt a cura z sollicitudie erutuz eē: z marie cū possibile fuerit ac erutos in nullo minozari deo pñte z p oīb⁹ nob effecto.

HIERO. Et qz nudos quodāmō z expeditos ad p̄dicādū apostolos miserat z dura videbaf eē ꝺditio magil..oꝛ: seueritatē precepti: sequēti sentētia tēperauit dicēs: Dign⁹ ē. n. operarius cibo suo. q. d. Tātū accipite quantū ī vestitu z victu vobis ne cessariū ē. vñ aplūs: Habētes victū z vestitū bis contenti sim⁹. z alibi: Cōicet bis q catbetizaf ei q catbetizat in oīb⁹ bonis: vt quoꝝ discipli metūt ꝑiritalia: cōsortes faciant eas carnaliū suoꝝ nō ī auaritiā: sz ī necessitatē.

CHRY. A discipliis aūt apostolos cibari oportebat: vt neqz ipsi magna saperēt aduersus eos q docebanf: sicut oia pbētes z nihil accipientes. neqz rursus illi absc̄edāt q̄si ab bis despecti. Deide vt nō dicāt aplī: Medicātes q̄ nos iubet viuere: z in boc vere cūdarent: mōstrat boc eis debitū eē: operarios eos vocās: z qō daf mercedē appellās. nō eni qz aploꝝ ī ꝺmonib⁹ operatio erat: estimare debebāt veꝝ eē bñficiū qō pstabant. z iō dicit: Dign⁹ ē opari⁹ cibo suo: Doc aūt dixit: Nō qdē oñdens tāto p̄cio aplicos dignos eē labozes: sz aplis legē īnducēs z tribuentibus suadens: qz qō ab ipsis daf: debituz est.

CHRY. Nō q̄ē venale euāgeliū: vt p tpalib⁹ p̄dicetur. Si eni sic vēdunt: magnā rē vilipendūt. Accipiāt q̄ p̄dicatoꝛes sustētatōez necessitatis a pplo: mercedē dispēsatiōis a deo. Nō eni a pplo reddit q̄si merces illis q fibi ī charitate euāgely seruiūt: sz tāq̄ stipendiū datur quo vt possint laborare pascāf.

AVGV. de ꝺ. euā. Uel aliter: Cū dixerat dominus aplis: Nolite possidere auꝝ: cōtinuo subiecit: Dignus ē. n. opari⁹ cibo suo. vñ satis oñdit: cur eos possidere boc ac ferre noluerit: nō quo nec̄aria non sint sustētatiōi bui⁹ vite: sz q: sic eos mittebat vt eis boc deberi demōstraret ab illis qbus euāgeliū credētib⁹ annūciarēt: tāq̄ stipēdia militātibus. Appet aūt hꝰ nō p̄cepisse dñm: ita tanq̄ euāgelice viuere aliunde nō debeāt q̄ eis p̄bentib⁹ qbus annūciāt euāgelium. Aliogn ꝺtra boc p̄ceptū fecit paulus q victum de manu suaꝝ laboꝛibus trāsigebat. sz apparet potestatē dedisse apostolis dñm in q̄ scirent sibi ista deberi: Cū aūt a dño aliqd ꝺperaf: nisi fiat: iobediētie culpa ē. Cū aūt a dño potestas daf: licz cuiq; nō vti z tanq̄ de suo iure recedere. Doc ergo ordinās dñs q q euāgeliū annūciāt de euāgelio viuāt: illa aplis loq̄baf: vt securi nō possiderēt: neq; poꝛtarent buic vite necaria nec magna nec minima. iō posuit: Nec virgā: oñdens a fidelib⁹ suis oīa debere ministris suis nulla supflua regrentibus.

Danc ergo ptātē vge nomine signauit: cum dixit ſm Marcū: Ne qd tollerēt in via nisi virgam tñ. Sz z calciamēta: cū dicit Matthe⁹ in via nō esse portāda: curaz p̄bibuit q̄ iō poꝛtāda cogitanf ne defint: boc de duab⁹ tunicis intelligendū est: ne q̄sq̄ eoꝝ ꝑter eam q̄ esset idutus aliā portādā putaret: sollicit⁹ ne opus eēt cū ex ptāte illa possit accipere. Proīde marcus dicēdo calciari ec..andalys vel soleis: aliqd boc calciamentū mystice significatiōis bñ admonet: vt pes neq; tectus sit desup neq; nudus ad terraz. i. nō occulteē euangeliū: nec terrenis cōmodis īnitanf. Et q nō poꝛtari duas tunicas: sz exꝑssius īdui, p̄hibet: monet non do dubitandū est partūꝝ ꝑprie: partim figurate. Sz euāgelistas alia istū: alia illū inseruisse scriptis suis.

Quisquis aūt putat nō potuisse dñm in vno sermone q̄dā figurate: q̄dā ꝑprie ponere eloquia: cetera eius ispiciat: z videbit q̄ bre atq; inerudite arbitreē. Qz enim dñs monet vt nesciat sinistra qd facit dextra ipas elemosynas z qcqd bic aliō ꝑcipit figurate accipiendū putabit.

HIERO. Dec bistorice dixerim⁹ cetera sz anagogē: nō licet magīs aux z argentū z pecuniā que in çonis est posidere. Aux sepe legim⁹ ꝑ sensu: argētū pro sermone: es ꝑ voce. hec nō licz vobis ab alys accipe: sed data a dño possidere: neq; boc beretico z pbꝛum puerseq; doctrine susciꝑe disciplinas.

HYLA. Qz vero cona ministery apparat⁹ est: z ad efficacia operis ꝑcinctio. ꝑ boc q eris ī zona ibibeē possessio: ne qd in ministerio venale sit: admonemur. Admonemur etiā nec perā habere in via: curā. s. secularis substātie relinquēdam: qz oīs thesaurus ī terra pniciosus ē cordi illic futuro vbi condaf thesaurus. Dicit aūt: Nō duas tunicas. sufficit eni nob semel xps idut⁹: ne ve post itelligētiā verā: altera deiceps vl' bereē vl' legis veste iduamur. Nō calcia..ta: qz scā terra pcto z spinis atq; aculeis nō obsessa: vt moꝛsi dcm est: nudis pedib⁹ stature: admonemur nō alium gressus nr̄i bre: q̄ quē accepimus a xpo apparatū.

HIERO. Uel docet dñs pedes nostros moꝛtiferis viculis nō alligari: sz scāz terrā igredientes eē nudos: neq; bre virgā q̄ vertaf ī colubꝛ: nz ī aliquo p̄sidio carnis initi: qz hꝰ virga z baculus arūdineus ē quez si paululū p̄sseris frāgiē: z manū trāffoꝛat icumbentis.

HYLA. Potestatis au..besterne iure non sumus indigni: habentes virg..de radice iesse.

¶ In quācūq; aūt ciuitatē aut castellū ītraueritis ī..rogate qs in ea dign⁹ sit: z ibi manete donec exeatis. Intrā..s aūt in domū: salutate eā dicentes. Pax huic domui! Et si qdē fuerit dom⁹ illa digna veniet pax vestra sup eā. si aūt nō fuerit dignа: pax vestra reuertetur ..l vos. Et qcūq; nō recep.. vos: neq; audierit sermōes vros exeūtes foꝛas .. e domo vel ciuitate excutite puluerez de pedibus vris. Amen dico vobis: tolerabilius erit terre sodomoꝝ z gomoꝛreoꝝ in die iudi c..ñ illi ciuitati.

CHRY. ī ho. Quia dixerat superi⁹ dñs: Dign⁹ ē operari⁹ cibo suo: ne crederēt pp boc oīuz eis ianuā aperire multaz diligētiā hꝰ iubet facere de bospite eligēdo. vñ dr: In quācūq; ciuitatē aut castellū ītraueritis: ītrogate qs ea dignus sit.

HIERO. Apostoli nouā ītroūctes vrbē scire nō poterāt qs talis eēt. ergo fama bospes eligendus ē p..ri z iudicio vicinoꝝ: ne p̄dicatoꝛis dign..as susciꝑetis ifama deturpetur.

CHRY. ī ho. Qualiter q̄ ipse christ⁹ apō publicanuz manebat: qz. s. dign⁹ effect⁹ erat ex cōuers..hoc ēt nō solū ī gloziā eis ꝓderat: sz ī cibatione. Si eni dignus ..o dabit cibū: z marie cū nihil amplius necessarys petereē. Intēde aūt q̄liter oīb⁹ eos denud..noia eis dedit: p̄mittētes in domib⁹ eoꝝ q docebanf manere. Jta. n. z ipsi a sollicitudinib⁹ eruebanf: z alys suadebāt: quoniā ꝑpter eoꝝ aduenerāt salutē solā: in boc q nihil deferebāt z nihil amplius necarys expetebāt. Et nō ad oēs simplr ītroibāt. nō. n. signis solum volebat eos claros apparere sz magis vtute. Nihil aūt ita virtutē designat: sic nō supfluis vti.

HYLA. Dospes vn⁹ etiā eligit nō tribuēs bñficiū ei q apud se mānsurus ē: s..acciꝑes. h. n. oī quis ī ea dignus sit: vt magis se nouerit ac..ipe graz q̄ dare.

HIERO. ī ho. Intēde aūt qz nōdum omnia eis tribuit. neqz eni eis largit⁹ vt sciāt qs sit dignus: sz iubet scrutari. nō solū aūt dignos iubet q̄rere: sz neqz de domo ī domū trāsmutari cū subdit: Et ibi ma. donec exeas. vt neqz susciꝑiētē cōtristēt: neq; ipsi opinionē accipiāt leuitatis: aut

gule. AMBRO. sup lucā. Nō ḡ ociose domus quā ingre/diāt apli eligēda discernit: vt mutandi hospity causa non suppetat: nō tñ cadē cautio receptori mādat: ne dū hospes eligitur hospitalitas minuat. Segtur: Intrātes āt i domū salutate eā dicentes: pax huic domui. GLO. Quasi dice. Pacē hospiti pcamini: vt sopiat ois repugnantia ꝓtra vitā tē. HIERO. In hoc etiā occulte salutationē hebrei ac syri ſmonis expſsit. Quod enī grece dī Chere ꝛ latīe Aue: hoc hebraico syroq; ſmone appellatur Salēlach siue Saina/lach. i. pax tecū. Qđ aūt precipit tale ē: Introeūtes aūt pacē impcamini hospiti: ꝛ q̄tū i vobis est discordie bella sedate. Si autē orta fuerit ꝺdictio vos mercedē hēbitis de...mata pace: illi g habere noluerūt: bellū possidebūt. vnde segī: Et siqdē fu. do. il. di. ve. pax vra sup eā. sin āt nō fu. di. pax vra ad vos reuertet. REMI. Quia. s. aut erit qsq; ꝑdestinat⁹ ad vitā: ꝛ celeste vbū: segī qđ audit. aut si nullus audire vo luerit: ipse ꝑdicator sine fructu nō erit: qz ad eū pax reuerti tur q̄ñ ei a dño ꝛ labore sui⁹ opis recōpēsat. CHRY. i bo. Instruit ḡ eos dñs q; nō pp hoc expectēt ab alys ꝑsalutari: qz docebāt: ſz añcedere salutatōe alios honorando. Deinde mōstrat q; ñ sola salutatio: ſz bñdictio p hoc qđ dic. Si fue. do. di. ve. sup eā. REMI. Docuit ḡ dñs discipulos suos of/ferre pacē itroitu dom⁹ vt salutatōe pacis eligeret dom⁹ di gna vl hospes: ac si patēter diceret: Oīb⁹ offerte pacē: qz aut accipiēdo dignos: aut nō accipiēdo idignos se mānifestabūt. q̄uis enī fama populi dign⁹ electus sit hospes: tamē salutā dus est vt magis sua dignitate predicatores ꝺcētur: q̄ vl/tro se ingerere videantur. hec autē pax paucoꝝ verboꝝ ad totā explorationē digne domus vel hospitis potest referri.

HYLA. Salutāt ergo apli domū cū pacis affectu: ſz ita vt potius pacis dicta sit q̄ data. Porro āt pacē propiā que viscera miserationis fūt nō oportere in eā venire nisi sit di gna: q̄ si digna repta nō fuerit: sacī...mētū pacis celestis ītra ꝓpriā aplōꝝ ꝺsciaz ē ꝺtinēdū. i eos āt qui celestis regni pre cepta respuerint: egressu aplōꝝ ꝛ signo pulueris a pedibus excussi eterna maledictio relinquat. vnde sequit: Et qcūq; nō rece. vos neq; au. ſ. ve. ex. fo. de do. vel de ciuit...e. excu tite pulueré de pedib⁹ vestris. Existēte enī in loco cuz loco videt cē cōio. Totū ergo qđ illi⁹ dom⁹ excusso pulvere pe dū relingī: nihilq; sanitatis de insistētium aplōꝝ vestigijs mutuat. HIERO. Pulvis etiā excutit de pedib⁹ in te...i monīū laboris sui: q; ingressi sint ciuitatē: ꝛ predicatio apo/stolica ad illos vsq; puenerit. Siue excutit pulvis: vt si to lerabili⁹ erit terre sodomoꝝ q̄ illi ciuitati q̄ ñ recipit euāge liū: nihil ab eis accipiāt: nec adiūctū gdē nēcia q euāgeliuz spreuerit. RABA. Uelaliter: Pedes discipulorum ipsi⁹ op⁹ icessiumq; ꝺdicatōis signāt. Pulvis vo quo aspgūt: terrene leuitas ē cogitatōis: a q̄ etiā sum...mi doctores ſmunes eē ne queūt: cū ꝓ anditorib⁹ solliciti salubrib⁹ curis īrēdūt: ꝛ q̄si p itinera mūdi: ...no calcaneo terre pulucrē legūt. Qui ergo spreuerit doctrinā docētiū: sibi labores ꝛ picula tediūq; sol licitudinū ad testimoniū sue dānationis flectūt. Qui vero receperint vbū: afflictiones curasq; doctoꝝ q̄s ꝓ se tolera būt in argumētū sibi vtūt būilitatis: ꝛ ne leuis culpa videa tur cē aplos nō recipe subdit: Amē di. vo. tole. erit ter. sodo moꝝ ꝛ go. in die iu. q̄ illi ciui. HIERO. Qz sodomitis ꝛ gomorreis nō fuit predicatū: huic aūt cū ꝑdicatū sit nō re/cepit euāgeliū. REMI. Ul qz sodomite ꝛ gomorrei inter vitia carnis ꝛ hospitales fuisse legūt: q̄uis ñ tales hospites receuerint sicut apostoli. HIERO. Si autē tolerabilius erit terre sodomoꝝ q̄ illi ciuitati q̄ nō recipit euāgeliū: ḡ in ter petōres supplicia diuersa sunt. REMI. Spiritaliter tñ sodomoꝝ ꝛ gomorreoꝝ mētionē facit: vt ꝓ hoc demōstret qz illa pctā sunt deo magis odibilia q̄ fiūt ꝺ nāz: ꝓ qb⁹ dele tus ē mūdus aqs diluuij: q̄ttuor ciuitates subuerse ꝛ mūdus quotidie diuersis malis affligit. HYLA. Mystice aūt i/

struit nos dñs nō ſmiscerī eoꝝ domib⁹ aut familiaritatib⁹ q̄ ꝛpm aut inflectātur: aut nesciūt ꝛ in q̄cūq; ciuitate inter rogare qs eoꝝ habitatiōe sit dign⁹. i. si cubi eccl̄ia sit: ꝛ ꝛps habitatoꝝ. neq; quoq; alibi trāsire: qz hec ē dom⁹ digna ꝛ iu stus hospes. Judeoꝝ aūt plures crāt futuri quoꝝ tantus in fauoꝛē legis affect⁹ erāt: vt q̄uis ꝓ admiratione opeꝝ ī ꝛpm credidissent: tñ i legis opibus mozarētur: aly vero explorā de libertat...q̄ in ꝛpo est curiosi: trāsire se ad euāgelia ex le ge erānt simulaturi. Multi ēt in hereſiz ꝓ intell...gētie puer sitatē traducerent. Et qz ista iusmōi oēs penes se esse verita tē catholicā rētūtur domo ipsa. i. eccl̄esia caute vtendū ē.

¶ Ecce ego mitto vos: sicut oues in medio lupo/rū. Estote ergo prudētes sicē serpētes: ꝛ simpli/ces sicut colūbe. Cauete aūt ab hoīb⁹. Tradent enī vos i cōcilijs. ꝛ in synagogis suis flagellabūt vos ꝛ ad presides ꝛ ad reges ducemini ꝓpter me: in testimoniū illis ꝛ gentibus.

CHRY. in bo. Quia superi⁹ aplōꝝ remouit sollicitudinē ꝛ signoꝝ eos oīnīōe armauit: ꝓsequēter ꝑdicit eis mala que debebant eis ꝺtingere. primo qdē vt discerēt ꝑscīe eius vir tutē. secūdo vt nullus suspicarē: qñ ꝓpter ībecillitatē ma gistri hec eis supuenirent mala. tertio vt ipsi sustinētes nō obstupescerēt dū inopinabiliter ꝛ ꝓter spem eueniret. q̄rto vt hoc audiētes nō turbent in tpe crucis. Deinde vt discāt qñ noua hec ꝓly lex est. Nudus enī mittit: a suscipiētibus iubet cibari. Neq; in hoc sistit: ſz vlteri⁹ suā virtutē oīdit ostēs. Ecce ego mit. vos sic̄ oues ī me. lupoꝝ. Ubi cōsiderā dū q; nō simpliciter ad lupos: ſz in medio lupoꝝ mittit: vt b suā virtutē magis demōstrēt cū oues lupos superauerit: etiā ī medio lupoꝝ exūtes: ꝛ plīmos morsus accipiētes ab eis ñ soluz nō ꝓsumūt: ſz ꝛ illos ꝺuertūt. Multo aūt mirabil⁹ est ꝛ maius transmutare mētes eozū q̄ interficere eos. In ter lupos aūt ouīū māsuetudinē eos docet oīdere. GRE GO. in bo. Qui. n. locū ꝑdicatoris suscipit mala inferre nō debet: sed tolerare: vt ex ipsa sua māsuetudine irā sumē tiū mitiget. ꝛ pctoꝝ vulnera ipse ī alys afflictionib⁹ vulne rat⁹ sanet. Qñ etsi q̄ zelus rectitudinis exigit vt erga sub ditos seuiat: furoz ipse de amoze sit: nō ō crudelitate: quate nus ꝛ iura discipline foris exhibeat ꝛ intus pīna pietate di ligat quos foris castigat. Multi āt cū regiminis iura susci/piūt ad lacerādos subditos iardescūt: terrorem potestatis exhibēt: dūi videri appetunt: pīes se cē minime regnoscūt: būilitatis locū ī elatōe dīatōis īmutāt. Nī qñ extrīsec⁹ blā diunt: intrīsecus seuiunt. de qb⁹ dī: Ueniūt ad vos in vesti mentis ouīū: ītrinsec⁹ aūt sunt lupi rapaces. Cōtra q̄ nob cō siderādū ē: qz sicut oues ītr lupos mittunt: sensuz ſuantes ꝺnocētie: morsuz malicie nō habeam⁹. HIERO. Lupos aūt scribas ꝛ pharisēos vocat q; sunt clerici iudeozū. HY LA. Lupos etiaz significat oēs hos q; vesano furoze ī apo stolos deseuituri erāt. CHRY. i bo. Maloꝝ aūt erat eis cōsolatio mittētis virt⁹. Et ō āte oīa posuit dicēs: Ecce ego mitto vos. q. d. Ne turbemini qñ in medio lupoꝝ mittimi ni. possuz. n. facere vt nihil mali sustīeatis: nō solū lupis nō supposīti: ſz leonib⁹ terribiliores effecti: ſz ita expedit fieri. hoc. n. vos clariores faē ꝛ mea vtutē magis diuulgat. Deide vt aliqd ēt a seipſis īferāt: ꝛ nō sine cā cozonari estimēt: sub dit: estote q̄dē sic̄ ser. ꝛ sim. sicut colūbe. HIERO. Ut q prudētiā deuitent ſsidias: ꝓ simplicitatē nō faciāt malum. Et ꝛpētis astutia ponit⁹ ī exemplū: qz toto corpe occultat ca put: vt illud in quo vita ē ꝓtegat. Ita nos toto piculo copis caput nostꝝ q̄ ꝛps ē custodiam⁹. i. fidē itegrā ꝛ īcozruptā ꝛ uare studeam⁹. RABA. Solet ēt ꝛpēs eligere strictas ri mas ꝓ q̄s trāsīēs veterē pellē exuat. similiter ꝑdicator trā sīēs ꝓ āgustā viā veterē boiez oīno deponat. REMI. Pul/

chre ēt dñs ꝑdicatores ꝛpētis prudētiaz monet bñe: qz ꝑm⁹ hō ꝓ serpēte deceptus ē. ac si diceret: qz hostis callidus fuit ad decipiēdū: vos prudētes sitis ad liberādū. ille laudauit lignū: vos laudate crucis vtutē. HYLA. Ille aūz primo molliorīs sex⁹ aggressus ē: ꝛ cōione mortalitatis spopōdit. Pari q̄ oppoꝛtūitate ītrospecta vniuscuiusq; nā ꝛ volūtate vboꝝ adhibēda prudētia ē: spes futuroꝝ bonoꝝ reuelāda: ꝛ qđ ille mētit⁹ ē: nos ꝑdicem⁹ ex vo ſz spōsion...dei āgelis filēs futuros eēt q credāt. CHRY. i bo. Sic āt prudētiā serpētis oz bñe vt ī ꝓncipalib⁹ non ledamur: sic ꝛ simplicita tē colūbe ī nō vidicādo cū iniusta patimur: ...p ſsidias ali cui nocēdo. REMI. Jō aūt dñs hec duo iocauit qz simpli citas absq; prudētia facile decipi pōt. ꝛ prudētia periculosa ē nisi simplicitate tēperet alicui...ocendē. HIERO. Sir plicitas āt colūbaꝝ ex spūssci spē demōstrat. vñ dicit apls. Malicia puuli estote. CHRY. i bo. Quid āt durius his fieriussiōib⁹? nō. n. sufficiēs ē pati mala: ſz neq; turbari ꝛce dit qđ ē colūbe. ira. n. nō ꝓ irā: ſz p māsuetudinē extinguit. RABA. Qz āt lupi de qb⁹ supra dixerat sint hoies oīdit cū subdit: Cauete āt ab hoīb⁹. GLO. Jō āt nciuz ē vt sitis sic̄ ꝛpētes. i. astuti: nā ſz suā ꝓsuetudinē tradēt vos: ꝑmū in ꝓsilys ꝓhibēdo ne ꝑdicetis ī noīc meo. deīnde icozrectos flagellabūt vos. tādē ad reges ꝛ presides ducemini. HY LA. Qui extorquere silētiū vestꝛ aut ꝺniuentia tentant. CHRY. i bo. Mirādū ē āt q̄lr B audiētes ñ statī abscēs/serāt hoies q stagnū illō nunq; egressi fuerāt circa qđ pisca bant: qđ nō virtutis eoꝝ erat soluz: ſz sapie doctoris. Uni cuiq. n. maloꝝ mitigationē adiūgit. vñ ꝛ hoc dic ꝓ me. nō. n. pua ꝓsolatio ē, ꝓter ꝛps pati: qñ nō vt ꝓnicios ꝛ nociui hec patiebāt. Et ite addidit ī testimoniū illi. GREGO. Qui. ſ. pseqūēdo mōtē ītulerūt vel q videdo nō fūt mutati. Moz qppe scōz bonis ē i aditoziū: malis ī testimoniuz: vt ide puersi sine excusatōe peant: vñ electi exēplū capiūt ꝛ vinūt. CHRY. i bo. Doc āt eos ꝓsolabāt: nō qz aliozuz cupiebāt penā: ſz vt ꝛficētia habeant: qñ vbiq; cū habent pīnē ꝛ pscīēt. HYLA. Nō solū āt B testimonio excusa/tio ignorate dītatis adimēda ē pseqūētib⁹: ſz ēt gentib⁹ via pandēda credēdi ꝛps ptinaciter: inter seuiētiū penas cōfes soꝝ vocib⁹ ꝑdicatū: ꝛ hoc ē qđ subiūgit: Gentibus.

¶ Cū āt tradēt vos nolite cogitare quō aut qd lo quamini. Dabit enim vobis in illa hora quid lo quamini. Nō. n. vos estis qui loquimini: ſz spūs ꝑis vestri qui loquit ī vobis.

CHRY. i bo. Cū ꝓmissis ꝓsolatiōib⁹ nō puā ꝛ alias appo nit. vt. n. nō dicerēt: q̄lr suadere poterim⁹ boīb⁹ talibus pse quētib⁹: psecutōib⁹ exītib⁹? iubet eos de rīsiōe cōfidere di. Cū āt tra. vos: no. co. quō aut qd loq̄mini. REMI. Duo āt dic: Quō aut qd. quoꝝ vnū referē ad sapiaz: altez ad oīs of ficiū. Qz. n. ꝛ ipse subministrabat vba q̄ loq̄rēt: ꝛ sapiaz q̄ ea ꝓferrēt: ñ fuerat nesce scīs ꝑdicatoris⁹ qd loq̄rent: aut quō. HIERO. Cū. n. pp ꝛpz ducamur ad iudices volūtatē tñ nāz ꝓ ꝛpo debem⁹ offerre. Letez ipe ꝛps q ī nobis bītat lo q̄t ꝓ se ꝛ spūssci in rīdēdo gra ministrabit. HYLA. Ci des. n. nra oīb⁹ ꝓceptis diuine volūtatis ītēta ad rīsionem scie īstruet: ī exēplo bñs abraā cui postulata ad hostiā isaac nō defuit aries ad victimā. Et iō segī. Nō. n. vos estis q lo. ſz spūs pa. ve. q lo. ī vo. REMI. Et ē sensus: Uos acceditis ad certamen: sed ego sū q ꝓlior. Uos vba edi...s: ſz ego suz q loquor. Dic paul⁹ ait. An expietia q̄ritis ei⁹ q ī me logī ꝛps: ſ. dei spū sūt locuti. Cū āt B di. Ne solli. sitis qd loq̄mi. ali/ vobis ē spe. Cū. n. ī medio amicoꝝ certam̄ erit: nubemur cē solliciti: cum autem ē iudiciuz terribile ꝛ plebes ſsanientes ꝛ timoꝛ vndiq; auxilium a christo prebetur vt confidenter

loquantur ꝛ non obstupescant.

¶ Tradet āt frater frēz i mortē ꝛ pī filiū: ꝛ insur gēt filij i parētes: ꝛ morte eos afficient: ꝛ eritis odio oībus hoīb⁹ ꝓpter nomē meū. Qui autez perseuerauerit vsq; in finem: hic saluus erit.

GLO. Premissa ꝓsolatiōe subdit grauioza picula. vñ dī. Tradet aūt frater frez in mortē ꝛ pr̄ filiū ꝛ isurgēt fi. i pa. ꝛ mor. eos affi. GREGO. i bo. Minozē enī dolorē īgerunt mala q̄ ab extraneis: maiorē q̄ ab illis patimur de quorum mentib⁹ pīsumebam⁹: qz cū dāno corpis mala nos crnciant charitatis amisse. HIERO. Doc āt ī pscutōib⁹ fieri cre/bro vidē⁹ nec vll⁹ est iter eos fidus affectus quoꝝ diuer sa ē fides. CHRY. Deide qō ē mlt⁹ bozribil⁹ apposuit di. Et eritis odio oī. boīb⁹. vt. n. cōes ozbis terrarū hostes ita eos expellere tētabāt. Dīnc ēt rursus apponit cōsolatio cū dic: Propter nomē meū. Et cū boc rursus aliud ꝓsolato/riuz ponit cum subdit: Qui āt p̄seuerauer...vsq; in finē: hic salu⁹ erit. Qñ enī cōsueuerunt multi in ꝓncipio quidē esse vehemētes: postea vo dissolu: ꝓpter hoc ait: Qñ finez req ro. Que enī vtilitas ē seminū in ꝓncipio gdē florescentiuz? Postmodū aūt tabescētiū? Propter hoc aūt sufficientē pse uerātiā experit ab ipsis. HIERO. Nō. n. ecpisse. ſz pfecīs se vtutis ē. REMI. Nec ichoantib⁹ ſz pseuerātib⁹ ꝑmiuz tribuit. CHRY. Ne āt aligs dicat. qz oīa ꝛps in apostо/los fecit: nihil mirabile ē tales illos cē effectos: nihil patiē tes onerosū...p hoc ait: q̄ pseuerātia eis ē opus. Etsi enī ex ꝓmis eruti fuerīt piculis alys difficiliozib⁹ ꝓseruant: ꝛ post illa rursus alia succedēt: ꝛ nō stabūt qn insidias patiant do ne...viuūt. ꝛ hoc occulte īsinuat dicens: Qui perseuerauerit vsq; in finē ꝺ saluus erit. REMI. i. q̄ pcepta fidei nō dese ruerit: ꝛ in pscutōib⁹ nō defecerit: salu⁹ erit: qz ꝑ pscutiōi bus terenis percipiet ꝑmia regni celestis. Et notanduz. Qz finis nō semp signat cōsumptōez: ſz aliqñ pfectōez: iuxta il lud: Finis legis ꝛps est. vñ etiā pot cē sensus: Qui pseuera uerit vsq; ī finē. i. in ꝛpo. AVGV. xxi. de ci. dī. In ꝛpo nā qz pse...rare ē ī fide ei⁹ ꝑmanere q̄ ꝑ dilectionez operatur.

¶ Cum autem persequētur vos in ciuitate ista: fugite in aliam. Amē dico vobis: nō consūmabi tis ciuitates israel donec veniat filius hominis.

CHRY. i bo. Postq̄ ꝑdixit terribilia illa que post crucē ꝛ resurrectōez ꝛ ascēsionē eis erāt vētura: rursus ducit eos ad māsuetioza. Nō. n. iussit eos ad pscutōez audaciter ire ſz fugere. vñ dic: Cū aūt pse. vos i ci. ista. fu in al...az: Qz. n. in terim ꝓncipiū erat ꝺuersionis coꝝ: cōdecēte vtiq; ſmone: HIERO. Doc. n. ad illō tps referēdū ē: cū ad ꝑdicatōez apli mittebāt: gb⁹ ꝛ ꝓprie ...ñ ē: In viā gētiū ne abieritis: q̄ pscutiōez timere nō debeāt ſz dclare. Qō qdē videm⁹ ī ꝓcipio fecisse credētes qñ orta hierosol...nis pscutiōe di persi sūt ī vniuersā iudeā: vt tribulatōis occasio fier...et euan gely seminariū. AVGV. ꝺ faustū: Neq; tñ saluator non poterat tueri discipulos suos qb⁹ fugere ꝓcipit. Et b⁹ rei pos exēplū ꝓbuit: sed ī strueba...dois ifirmitatē: ne deū tētare au deat qñ bz qd faciat: vt qō cauere oz euadat. AVG. ꝓmo ꝺ ci. dī. Potuit āt eos āmonere vt sibi man...iferrent: vt nō ī man⁹ pseqntiū deueīrēt. Porro si B ille ñ iussit aut mouit vt B mō sui ex hac vita emigrarēt: qb⁹ migrātib⁹ se māsio/nē eternā ꝓparaturꝝ eē, pmisit: q̄libet exēpla apponāt gētes q̄ ignorāt deū. Manifestū ē hoc nō licere credētib⁹ vnū vcꝝ deū. CHRY. i bo. Ne āt dicāt: qd igī pscutōz passi...uge rim⁹? ꝛ rursus hīc nos abiecerit: huc destruēs tiorē ait: Amē di. vo. nō ꝓsū. i. nō puenietis me circūeūtes palestinā: dōec vos assūmā. RABA. Ul ꝑdicit q; nō añ ꝑdicatōib⁹ suis ad fidē pducēt oēs ciuitates isral: q̄s resurrectio dñi fuerit p/petrata: ꝛ ī toto orbe terraꝝ ꝑdicādi euāgeliū ptās cōcessa.

Universidad de Deusto
Biblio

HYLA. Ul alr. Erv̄na i aliā fugā suadet: qz p̄dicatio ei⁹ pīnū a iudea effugata trāsit ad greciā. Deīde diuersis intra grecie vrbes apl̄oz passiōib⁹ fatigata. Tertio i vniuersis gētib⁹ demoraf: ꝫ vt oñderet gētes gd̄ apostoloz p̄dicatiōi creditūras: yex vt reliquū isrl̄ crederēt esse aduētui suo debitū ait: Nō ꝓsū. ci. isrl̄. i. post plenitudinē gētiū qō erit reliquū isrl̄ ad iplēdū numez scōz: futuro claritatis xp̄i aduētu ē i ecclia cōuocādū. AVGV. i epl̄a ad honorī. faciāt ḡ serui xp̄i qō p̄cepit vel pmisit sic ipse fugit i egyptū: fugiāt oino ō ciuitate i ciuitatē. qñ coz gsqz spiritalr a psecutorib⁹ q̄rif: vt ab alys g nō ita regrunt nō deseraf ecclia: ꝫ sic erāt cibaria ꝓseruis: quos aliter viuere nō posse nouerūt. Luz āt oīuz. i. epoz clericoz z laycoz ē. cōe periculū: bi g alys idigēt ñ ōserāt ab his qb⁹ idigēt. aut igr ad loca munita oēs trāseant: aut q bñt necessitatē remanēdi nō relinquanf ab eis p quos illoz ecclīastica ē supplēda necītas. vt vl̄ piter viuāt. vl̄ piter sufferāt qō eos pr̄familias volet pati. REMI. Pretercea sciēdū est quia sic z p̄ceptū pseuerādi in psecutiōibus sp̄aliter ad apl̄os ptīet z ad eoz successores viros fortes: sic licet licētia fugiēdi satis cōuenit ifirmis in fide qbus cōdescēdit pius magr: ne si se vltro ad martyriū obtullissent fortassis positi in tormētis negarēt: leui⁹ enī erat fugere q̄ negare. Sz q̄uis fugiēdo pfecte fidei ꝓstantiā in se nō ostēderent tñ magni meriti erāt: qñ oīa p xp̄o parati erāt ōserere. s. fugiēdo. Nisi aūt illis licētiā fugiēdi dedisset: dicerēt cos alig alienos eē a glia regni celestis. HIERO. Spiritalr aūt possum⁹ dicere. Cū psecuti vos fuerīt in vna ciuitate ꝫ est i scriptura⁹ libro vel testimōio. nos fugiam⁹ ad alias ciuitates. i. ad alia volumia. q̄uis enī ꝓtentiosus fuerit persecutor ante p̄sidium saluatoris aduen q̄ aduersarij victoria concedatur.

¶ Nō ē discipl's sup magīz. nec seru⁹ sup dñz suū Sufficit discipl'o vt sit sicut magr eius: z seruo sicut dñs eius. Si p̄zfamilias beelzebub vocauerūt: q̄. magis domesticos eius.

CHRY. i bo. Qz futuz erat vt discipli cū pmissis psecutiōib⁹ ēt diffamati: malā opinionē paterent qō multis onerosi⁹ eē videbaf: hic eos ꝓsolaf a seip̄o z ab his q̄ de ipo sūt dcā cui ꝓsolatōi nulla poterat eē eq̄lis. HIERO. Dñs. lumē eternū: dux credētiū: z imortalitatis parēs discipulus suis i futuraz passionū solatiū ātē pmisit: vt glozie loco amplectamur si dño nr̄o vel passiōib⁹ adeq̄mur. vñ dic̄: Nō ē disci. sup. nec fu sup dō. suū. CHRY. i bo. Intelligēdū donec fuerit discipl's z fu⁹: nō ē iquā sup magistz z dñz: ꝫm bonoz. nāz. Nec mihi ea q̄ raro cōtingunt ꝫ obycias: ꝫ ab his q̄ sūt i plurib⁹ suscipe ic ꝫmonē. REMI. Magistrū aūt z dñz semetipsuz appellat: p fuū z discipulum suos vult itelligi apl̄. GLO. q. d. Ne indigemini tolerare q̄ tolero: q. dñs suz faciēs qō volo: z magister docens qō vtile scio. REMI. Et qz hec sentētia min⁹ videbaf supioribus vbis ogrua: quo tēdāt vba manifestat cuz subdit: Si patrē beel. voca. q̄ntoma. dome. ci⁹. CHRY. i bo. Nō dixit seruos: sed domesticos: vt multā ad eos familiaritatem oñderet: sic z alibi dixit: Nō dicā vos seruos: ꝫ amicos meos.

REMI. Quasi di. Uos ergo tpales bonoz z humanam gloriā nō q̄ratis: dū me videtis p irrisiones: z obp̄obria genus humanū redimere. CHRY. i bo. Nō solū aūt dixit: si dom⁹ dñm quitiati sūt: ꝫ ipsam spēz cōuitq; qñ beelzebub eū vocauerūt. HIERO. Beelzebub idolū ē acheron qō vocaf i regū volumie idolū muscę. Beel ipe ē bel sine baal. zebub aūt musca dr. Pricipē ergo ōmoniozuz ex spurcissimi idoli appellabāt vocabulo: q musca dr pp̄ inundiciam que exterminat suauitatem olei.

¶ Ne ergo timueritis eos. Nihil enī est optū qō nō reueleť: z occultū qō nō sciaf. Quod dico vobis i tenebris: dicite in lumine: z qō in aure auditis: p̄dicate sup tecta. Et nolite timere eos q occidunt corpus: animā aūt nō possunt occidere: sed potius timete eum qui potest z aiam z corpus perdere. gehennam.

REMI. Post pmissā psecutiōez aliā nō minoz subiungit di. Ne ergo timue. eos. s. psecutores. Quare autē non eēt timendū manifestat cū subiungit: Nihil enī optū qō nō re. z occul. qō nō scīat. HIERO. Quō ergo in p̄ti seculo multoz vitia nesciūt: ꝫ de futuro tpe scribit. Qñ iudicabit ōs. culta, hoiuz z illuminabit latebras tenebraz z manifesta faciet ꝓsilia cordiū. z est sensus: Nolite timere psecutoz sentiā: z blasphemantiū rabiē: qz veniet dies iudicij in quo z vestra vtus z illoz negtia demōstrabit. HYLA. Igitur nō minas: nō cuitia nō ptātes insectantiū monet esse metuendas: qz dies iudicij nulla hec fuisse atq; inania revelabit.

CHRY. i bo. Uel alr: Figura qdem eoz q̄ dicit vniuersalē videt enūciationē hr̄e: verū nō de omnibus: ꝫ ō p̄missis soluz dictū est. quasi dicat si doletis audiētes nouitia: hoc cogita. z ab hac suspitione post paz eruemini. Uocant qdem vos ariolos z magos z seductores: ꝫ expectate parū z saluatores vos orbis terraz vniuersi dicēt: cum per ipas apparueritis būfactores: nec illoz attēdēt sermonibus homines: ꝫ rez veritati. REMI. Quidā aūt dicūt q bis verbis p̄miserit dñs discipul' suis q p eos eēnt revelanda oia occ'ta mysteria: q̄ sub velamine lr̄e legis latebant. vñ apl̄s dic̄: Cū uersi fuerit ad xp̄m: tūc auferet velamen. z est sensus: Quare debetis timere vestros psecutores: cū tāte sitis dignitatis vt p vos occ'ta mysteria legis. z pphaz sint manifesta. CHRY. i bo. Deinde qs eos ab oi timore liberauerat: z altiores obp̄obrijs fecerat: nūc oppoztuno tpe eis logf de libera ꝓpalatiōe q̄ est in p̄dicatōe dicēs: Qō di. vobis te. di. i lu. z qō i au. p̄di. sup te. HYLA. Nō legim⁹ dñm solitū fuisse noctib⁹ sermotiōari: z doctrinā i tenebris tradidisse: ꝫ hoc dicit: qz oīs sermo ei⁹ carnalibus tenebre sunt: z vbū ei⁹ infidelib⁹ nox ē. Itaq; ab eo qō dictū est cū libertate fidei z p̄fessiōe est loq̄ndū. REMI. Est ḡ sensus. Qō dixi vobis i tene. i. iter indeos icredulos: Uos dicite i lu. i. fidelib⁹ p̄dicate. Et qō in au. au. i. q̄ dico vobis secrete: p̄dicate sup tecta. i. palā coz oīb⁹. Solem⁹. n. dicere. In aurē logī illi. i. secrete. RABA. Sane q̄ ait: Predicate sup tecta in ꝛa moze. puīcie palestine logī: vbi solēt i tectis residere: qz nō sūt cacumiata: ꝫ equalia. Ergo predicabiī i tectis: qō cūctis audiētib⁹ palā dicet. GLO. Uel alr: Qō di. vobis. i tene. i. dū adhuc i tnore carnali estis: Dicite i lu. i. i fiducia vitatis: cū a spūscō eritis illumiati. Et qō i au. auditis. i. solo auditu p̄cipitis: Predicate. ope plēdo. Sup tecta. i. qō vos erudini in puulo iudee loco vniuerſ vbib⁹ i toto mūdo audacter edicite. CHRY. i bo. Sic āt q̄n dicebat: Qui credit i me opa q̄ ego facio z ille faciet: z maiora his faciet. ita z hic mōstrat qñ oīa p eos opaf: ēt pluſq̄ p seip̄m. q. d. p̄ncipiū ego dedi. ꝫ qō plus ē p vos explere volo. Bā āt nō iūgētis ē solū: ꝫ et futuz p̄dicētis z ostēdētis: qñ oīa supabūt. HYLA. Cōstāter ḡ igerēda ē ōi cognitio. z p̄fūdū doctrine euangelice secretū: lu mie p̄dicatōis reuelādū: nō timēdo eos qb⁹ cum sit lentia in pa tm̄: i aiaz ius nullū ē. Et iō subdit: Et noti. eos q oc. coz. aiaz āt nō p̄t oc. CHRY. i bo. Uide q̄ste oīb⁹ eos statuit seperiores: ñ sollicitudinē solū z maledicti onē: nz pic'a: ꝫ z ipsā q̄ oīb⁹ vr terribilior: morte suadēs pp di timorē ꝓtenere. vñ subdit: Sz po. eū ti. q p̄t z aiaz z corp. i ge. HIE. Nomē gehēne i veterib⁹ libris ñ iueniť: ꝫ prio a saluatore p̄oīť. queram⁹ q̄ ḡ sit b⁹ ꝫmōis occasio: idolū baal fuisse iuz bierm in ad radices mōtis morīa i qb⁹ filea fluit

nō semel legimus: Nec vallis z parua cāpi planicies irrigua erat z nemorosa: plenaq; delitys: z lucus in ea idolo cōsecrat⁹. In tātā aūt ppl's isrl̄ demētiā venerat: vt ōserta tēpli vicina: ibi hostias īmolaret z rigozē religiōis ōlitie vicerent: filios q̄ suos icēderēt demoni. z appellabaf locus ipse gehēnō. i. vallis filioz eunon. Doc regū volumen z paralypomenō z hieremias scribūt plenissime. z cōminaf deus se locū ipm ipletuz cadauerib⁹ mortuozū: vt nequaq̄ vocet topbet z baal: ꝫ vocet poliandrium. i. tumul⁹ mortuoum. Futura ḡ supplicia z pene ppetue qb⁹ pecatores cruciādi sunt hui⁹ loci vocabulo denotāf. AVGV. xiy. de ciui. dī. Doc aūt nō antea fiet q̄ aīa corp fuerit copulata: vt nulla direptiōe sep̄arētur: z tū tūc recta mors ille dr: qz non viuit ex deo. mors āt corpis qz i dānatiōe nouissima q̄uis homo sentire nō desinat tñ qz sensus ip̄e: nec volūtate suauis: nec gete salubris: ꝫ dolore penalis: ē mors potī⁹ appellata q̄ vita. CHRY. i bo. Uide aūt rursus: qz nō pmittit eis libati onē a mōte: ꝫ suadet ꝓtenere mōtē: qō mlto mai⁹ ē q̄ erui a mōte. z qō ꝫ fmōe ea q̄ ō imōtalitat e sť dogmata ei⁹ figit.

¶ Nōne duo passeres asse veneūt: Et vn⁹ ex illis nō cadet sup terram sine patre vestro: vñi autem z capilli capitis oēs numerati sūt. Nolite ergo timere multis passeribus meliores estis vos.

CHRY. i bo. Postq̄ timorē mortis excluserat necessitatē aplī q̄ si interficeret: eēnt derelicti a deo: rursus ꝫmonez de p̄uidētia dei iducit dicēs: Nōne duo passeres asse veneunt: z vnus ex illis non cadet sup terram sine p̄re vestro:

HIERO. Et ē sensus: Si pua aīalia absq; deo nō ōcidūt auctore: z in oibus est p̄uidētia: z q̄ in his peritura sunt sine volūtate ōi nō pereūt: vos q eterni estis non debetis timere q̄ absq; ōi vitatis p̄uidentia. HYLA. Mistice aūt q̄ vēdit corp⁹ atq; aīa ē: z cui vēdit: pctīn est. Qui g̈ duo passeres asse veneūt seipos pctō minimo vēdunt: natos ad volāduz z ad celū pēnis spūalibus efferēdos: ꝫ capti pcys pīctiū voluptatū z ad lucū seculi venales: totos se talib⁹ actōi b⁹ nūdinātur. dei aūt volūtatis ē vt vn⁹ ex illis magis euoler: ꝫ lex ꝓstitutōe dei pfecta decernit vnū ex eis potius decidere. Quēadmodū. n. si euolarēt: vnū eēnt fieretq; corp⁹ spūale: ita pctōz p̄cio vēditis: aīa terrenā ꝓtrahit ex vitioz sorde māz: fitq; vnū ex illis qō tradaf i terrā. HIERO. Qz aūt ait. Uestri aūt z capil. ca. oēs nu. sunt. Imm̄ꝫ dei erga hoīes oñdit p̄uidētiā z ineffabilē signat affectuz q̄ nihil nr̄oz deū lateat. HYLA. In numnez. n. aligd colligi diligētie ē. CHRY. Uñ hoc dixit nō q̄ pilos deus numeret: ꝫ vt diligentē cognitiōez z multā circa eos p̄uidētiam oñdat. HIERO. Deridēt aūt itelligētiā ecclesiasticaz in hoc loco: q̄ carnis resurrectiōez negāt: quasi nos z capillos q̄ numerati sunt z a tōsore decisi oēs dicam⁹ resurgere: cuz saluator nō dixerit: Uestri aūt z capilli oēs saluādi sunt: ꝫ numerati sūt. Ubi numer⁹ est scīa numeri demōstraf: non eiusdē numeri cōseruatio. AVGV. vlti. de ciui. dī: Quāuis z de ipsis capillis possit iquiri: vtz redeat ꝙgd tōdēti bus ōcidit: qō si reditur ē: gs nō exhorreat illaz deformitatē. Semel aūt itellecto ita nihil perituz eē de corpe: ita vt deforme nihil sit i corpore: fil' itelligif ea q̄ deformez factura fuerāt enormitatē masse ipsi accessura esse. nō locis gb⁹ mēbroz forma turpet: velut si ō limo vas fict. et qō rursus in eundē limū redactū totū de toto iterū fieret: nō eēt necesse vt illa pars limi que in ansa fuerat ad ansam rediret: aut que fundum fecerat: ipsa rursus faceret fundum: dum tñ totū reuerteretur in totum. i. totus ille limus in totum vas nulla sui parte perdita remaneret. Quapropter si capilli totiēs tōsi ad sua loca deformiter redeūt nō redibūt: qz ea dē carnē: vt quēcunq; locū ibi corpis teneāt: seruata ptium congruentia materie in vtilitatē vertenť. Quāuis qō dicit Lapillus capitis vestri non peribit: nō de lōgitudine: ꝫ de numero capilloruz posset intelligi. vñ z hic dr: Capilli capitis vestri numerati sūt. HYLA. Neq; enī dignmu negociū ē pitura numerare. Ut igiť nihil ex nob⁹ peritur⁹ esse cognoscerem⁹ ipo capilloz nr̄oz supputatoz numero iudicaf. Nullus igiť corpoz nr̄oz casus ē ptimescendus. Et iō subdif: Nolite q̄ timere: multis passeribus meliores estis vos. HIERO. In quo manifestius supioz expositōis sensus exp̄ssus ē qō timere nō debeāt cos q possunt corpus occidere. qñ si sine dei scīa pua quoq; aīalia nō decidūt: q̄to magis hō q aplīca fultus sit dignitate: HILA. Uel cū dicit plurimis cos antestare passeribus: oñdit multitudini infideliū electōnē fideliū pesse: qz bis casus in terra ē illis volatus in celū. REMI. Mystice āt xp̄s caput ē: apl̄i capilli q pulchre nūerati dicunť: qz noīa scōz scripta sūt in celis.

¶ Omnis ergo qui cōfitebitur me coram hoibus cōfitebor z ego eū coram patre meo q in celis ē. Qui autem negauerit me coram hoibus negabo z ego eū coram patre meo qui in celis est.

CHRY. Excies dñs timorē q discipulor⁹ excutiebat aīaz ea q̄ sequunť rursus cos ꝓtrat: nō solū timorē eyciens ꝫ spē pmioz maioz eos erigēs in liberā ppalationē veritatis dicēs. Dis q̄ confitebit me coram hoīb⁹: cōfitebor z ego eū coram p̄re meo q ē in celis. HYLA. Doc cōcludēdo dicit qz doctrinis talib⁹ ꝓfirmatos oz liberā de deo ꝓfitēdi hr̄e ꝓstantiā. REMI. Cōfessio aūt hic illa intelligēda ē: de q̄ dixit apl̄s: Corde credit ad iusticiā: oze fit ꝓfessio ad salutē. Ne q̄ aliqs putaret se absq; ozis ꝓfessione posse saluari: nō solū ait. Qui me ꝓfessus fuerit: sed addit: Coram hoibus z iterū addit: Qui aūt negauerit me coram hoibus: negabo z ego eū coram p̄re meo q ē i celis. HYLA. Jn q̄ oñdit q̄les nos noīs sui testes hoīb⁹ fuerim⁹: tales apud deum patrē testio eius vsuros. CHRY. Jn hoc. Ubi ꝓsiderandū ē: qz in pena amplius ē suppliciū: z in bōis maior retributio. Quasi. d. Supabudasti ꝓpus: me hic cōfitēdo aut negādo: supabūdabo z ego ineffabiliter tibi maiora dando. Illic. n. ego te ꝓfiteboz aut negabo. Propter hoc si feceris aliq̄ bonū: z non sperāueris retributionē: ne turberis: cū additamēto. n. in futuro tpe retributio te expectat. Et si feceris aliq̄ malū z nō exsolueris vindictā nō ꝓtēnas. illic enī te excipiet pena: nisi trāsmuteris z melior fias. RABA. Et sciēdū q̄ negare q̄ deus nō sit: nec pagani pñt: ꝫ q̄ nō sit deus filius z pater negari ab infidelib⁹ ꝓbat. Cōfitebitur ḡ aliquē filius apud patrē: q̄ per filiū habebit accessuz ad patrē. Et qz filius dicet. Uenite bñdicti p̄ris mei. REMI. Negabit aūt negantē se: qz p ipsuz nō habebit accessuz ad patrē: z a ꝓspectu sue diuinitatis z patris repelleť. CHRY. Ideo aūt nō soluz fidē q̄ ē fm mētez: ꝫ z ꝓfessionem erigit oīa: vt erigat nos in liberam ppalationē z ampliozē amoze excelsos nos faciens. Dec aūt verba ad vniuersos logī: z neq; ꝓsona apl̄oz vtitur solū. Nō enī solos apl̄os: sed z discipulos eoz facit viriles. Qui nūc hoc seruat: nō solū cū libera ppalatiōe docebit: sed z omnibus facile suadebit. huius enim verbi obseruatio multos ad apl̄os adduxit. RABA. Uel cōfiteť gs iesum ea fide que per dilectionē operaf: mādata eius fideliter implēdo: negat q̄ preceptis non obedit.

¶ Nolite arbitrari: quia venerim pacem mittere in terram. Non veni pacem mittere: sed gladiū. Veni enim separare hominē aduersus patrē suū z filiam aduersus matrē suā: z nuruz aduersus socrum suā: z inimici hominis domestici eius.

HIERO. Supradixerat: Quod dico vobis in tenebris dicite in lumine: nūc infert qd post predicationem sequatur

Universidad de Deusto
Biblioteca

dicēs. Nolite arbi.qz ve.pa.mit.ī ter. Nō ve. pa.mit.ſz gla.
GLO. Uel alr ꝓtinua: Sic timoꝛ moꝛtis non ꝺz attra/
here ſic nec carnalis affectus. CHRY. Qualr g̃ eis iiun/
xit vt in vnāquāqꝫ domuz ingrediētes pacē idicerēt: Qualr
ēt ⁊ angeli dixerūt: Hēlia in excelſis deoꝝ: ⁊ ī terra pax hoibꝫ:
qñ hec maxime ē pax cū id qō egrotat incidit: cū id qō litē
ifert ſepar: ita.n. pole erit celū terre copulari. Nā ⁊ medic⁹
ita reliquū ꝺſeruat coꝛp⁹ cū id qō iſanabilr ſe habz abſcide
rit. Ita gdē ⁊ in turri babel geſtū ē: malā.n. pacē bona diſſo/
nantia ſoluit. Ita ⁊ paulus eos g aduerſus eū ꝺſonabāt di/
uiſit. Nō.n. vbiqꝫ ꝺcozdia bonū ē: nam ⁊ latrones ꝺſonant.
Hoc aūt pliū nō ē ſui ꝓpoſiti: ſz illoꝝ ꝺſilij. HIERO. Ad
fidē.n. chriſti totꝫ oꝛbis ɔ ſe diuiſus ē. Unaqꝫ domus ⁊ ifi/
deles habuit ⁊ credētes: ⁊ ꝓpterea bellū miſſum ē bonū: vt
rūperet pax mala. CHRY. Hoc aūt dixit q̃ſi diſcipulos
ꝺſolās: ac ſi diceret: Ne turbemini: q̃ſi ꝓter ſpez bis ꝺtingē/
tibus: ꝓpter hoc ꝺueni vt pliū mittā. Et nō dixit pliū: ſz qō
difficili⁹ eſt gladiū. Uoluit enī aſpitate vboꝝ eoꝝ excitare
auditū: vt nō ī difficultate reꝝ deficiāt: ne aligs dicat g blā
da ſuaſit: ſed difficilia occultauit. Meli⁹ ē.n. in reb⁹ manſue
tudinē videre q̃ in verbis. ⁊ ꝓpter hoc in his nō ſtetit: ſz ex
ponēs ꝓly ſpēm oſtdit hoc eē ciuili bello difficilius dicens:
Ueni.n. ſeparare hoiem aduerſus patrē ſuū: ⁊ filiaz aduer.
ma. ſuā: ⁊ nuꝛ aduer. ſocꝛ ſuā. In quo oſtdit g nō ſolū in fa
miliarib⁹ erit hoc pliū: ſz in amātiſſimis ⁊ valde nēcarys
qō maxime xp̄i virtutem oſtdit: qꝛ diſcipuli hec audiētes ⁊
ipſi ſuſceperūt: ⁊ alys ſuaſerūt. Quānis aūt nō ipſe xp̄s hāc
ſeparationē fecerit: ſz illoꝝ malicia: tñ dicit ſe facere ſz ſcri
pture ꝺſuetudinē. Scripturz eſt enim: Dedit eis deus oc.os
vt nō videāt. Hoc aūt maxime oſtendit vetus teſtamētum
nouo eē cognatū. Eteni in iudeis vnuſqſqꝫ ꝓrimum iterfi/
ciebat: q̃n vitulū fecerūt ⁊ q̃n beelpegoꝝ ímolauerūt. vnde
vt mōſtraret eūdē eſſe cui hec ⁊ illa placuerūt ꝓphetie me/
minit dicēs: Et inimici hois domeſtici ei⁹. Et in iudeis tale
aligd ꝓtigiſſe rant. n. prophe ⁊ pſeudo prophe ⁊ ples ſcīde/
bāt: ⁊ dom⁹ diuidebant: ⁊ bi gdē bis credebāt aly, at illis.
HIERO. Dic autez locus ꝓpe hisdē verbis in michea
ꝓpha ɔſcribit: Et notanduz vbicūqꝫ de veteri teſtamēto
teſtimonium ponit vtrum ſenſus tñ an ⁊ verba ɔſentiant.
HYLA. Myſtice aūt gladius teloꝝ oīuz acutiſſimū ē. In
quo ē ius ptātis ⁊ iudicy ſeueritas ⁊ aiaduerſio peccatoꝝ.
Dei igit verbū nūcupatū meminerim⁹ in gladio: g gladius
miſſus ē in terrā. i. ꝓdicatio ei⁹ hominū cozdib⁹ infuſa. Dic
igit gnqꝫ habitātes in vna domo diuidit: tres in duo: ⁊ duo
in tres: ⁊ tria ad hominē referm⁹. i. coꝛp⁹ ⁊ animā ⁊ volūta
tem: nā vt ꝛptaia data eſt: ita ⁊ ptās homini vtēdi vtroqꝫ
vt vellet idulta eſt. Atqꝫ ob id ꝛex eſt ꝓpoſita voluntati: ſz
hoc tñ in illis ꝺpēdit: g ꝑmi a deo figurati ſunt. Sz ex
pctō atqꝫ ifideli. .te ꝑmi parētis ſeqntibus gnātiōib⁹ cepit
eē coꝛpis .ñi pr̄ pctm: mr̄ anime ifidelitas. Uolūtas aūt ſua
vnicuiqꝫ adiacet: g̃ iā vni⁹ dom⁹ qnqꝫ ſunt. Cū ergo innoua
mur baptiſmi lauacro ꝓ virtute ꝺbi ab oziginis nr̄e pecca/
tis ſepamur: reciſiqꝫ quadaz obſectione gladꝰ dei a pr̄is ⁊
matris affectionibus diſſidemus: fitqꝫ grauis ī domo vna
diſſēſio ⁊ domeſtica nouo hoi erūt inimica. qꝛ ille manere ī
ſpūs nouitate gaudebit: ea vo q̃ a ꝓſapie antigtate deducta
ſunt: ɔſiſtere in his gb⁹ oblectant ɔcupiſcūt. AVGV. de
q̃.euā: Uel alr: Ueni ſepare ho. aduer. pa. ſuū. qꝛ renunciat
gs dīabolo q fuit filⁱ ei⁹. Et filiā aduerſus mr̄ez ſuā. plebs
ðī aduerſus mūdanā ciuitatē hoc ē: pnitioſā ſocietatē gn̄is
humani: quā nūc babylonia: nūc egrypto: nūc ſodoma: nunc
alys atqꝫ alys noibus ſcriptura ſignat. Nuruz aduerſus ſo/
crum ſuā. eccleſiā aduerſus ſynagogā: que ꝑm carnem chri
ſtum peperit ſponſū ecclie. Diuidunt aūt in gladio ſpūs: qō
eſt verbū dei. Et inimici hois domeſtici eius cuz gbus ante
cōſuetudine implicat⁹ erat. RABA. Nulla apud eos iu/
ra cuſtodiri pñt: iter quos fidei belluz eſt. GLO. Uel alr
Hoc dicit. q. d. Nō ad ꝺ iter hoies veni: vt carnales affec⁹
ɔfirmē: ſz ſpūali gladio diſſecē. vñ recte ꝺr: Et inimici hois
domeſtici ei⁹. GREGO. iy. mo. Lalidus nāqꝫ aduerſari⁹
cuz a bonoꝝ coꝛdib⁹ repelli ſe ɔſpicit: eos g ab illis valde di/
ligūt exgrit. Et ꝓ coꝛ vba blādiēs logt g plus ceteris amā/
tur: vt dū vis amoris coꝛ pfoꝛat: facile ꝓſuaſiōis eius gladi
us ad ītime rectitudinis ſ. unimen irrūpat.

¶ Qui amat patrem aut matrē pluſquā me non
eſt me dig. .. Et qui amat filiū aut filiaz ſuper
me: nō eſt me dignus. Et qui nō accipit crucē ſuā
⁊ ſequitur me .. ō eſt me dignus. Qui iuenit ani
mam ſuam perdet illā: ⁊ qui perdiderit animaz
ſuā ꝓpter me iueniet eam.

HIERO. Qꝛ añ ꝑmiſerat: nō veni pacē mittere: ſz gladiū:
⁊ dīdere hoiez aduerſus pr̄ez ⁊ mr̄em ⁊ ſocꝛ: ne gs pietatē
religiōi añferret ſubiecit dicēs: Qui amat pa. aut ma. pluſq̃
me: nō ē me dign⁹. Et in cātico legim⁹ canticoꝝ: Ordinauit ī
me charitatē. ℞. n. ordo ī oi affectu nēcari⁹ ē. Ama poſt deū
pr̄ez aut mr̄ez aut filios. Si aūt nēcitas venerit vt amoꝛ pa
rentū aut filoꝝ dei amoꝛi ꝓpareſ: ⁊ nō poſſit vtrūq; ſaluari:
odiū ī ſuos: pietas in deū eſt. Nō g̃ ꝑhibuit amari pr̄ez aut
mr̄es: ſz ſignāter addidit: Pluſq̃ me. HYLA. Illi.n. g vo
meſticas hoiuz charitates dilectōi ei⁹ ꝓtulerīt: futuroꝝ bo
noꝝ īdignerunt berditate. CHRY. Si aūt paulus iubet
p oīa parētib⁹ obedire nō mireris. i illis enī ſoluz dicit obe
diendū q̃ nō nocent pietati: eteni ſciñ ē oēm eis aliū redde
re honoꝛē. Cū aūt ãpli⁹ ꝺbito exegerīt: nō oꝑtet aſſentire.
Sūt aūt hec veteri teſtō ɔſonātia: eteni illic eos g idola co
lebāt: nō odio hr̄e ſolū. ſz ⁊ lapidare ðns iubet. ⁊ in deutro/
nomio ðr: Qui dixerit pr̄i ſuo ⁊ mr̄i ſue: nescio vos: ⁊ fr̄ibus
ſuis ignoꝛo illos: bi cuſtodierūt eloquiū tuū. GLO. Uidet
aūt vt in plūb⁹ accidere: vt parētes plus diligāt filios q̃ filij
diligāt eos: ⁊ iō gradati poſtq̃ ſuum amoꝛē amoꝛi parentū
eē ꝓponēdū docuit: docet nr̄ pferēdum eē filioꝝ amoꝛi di
cens: Et g amat fi. aut fi. ſup me: nō ē me dign⁹. RABA.
Per qō ſignificat illū dīno ɔſoꝛtio eē idignū g ɔſanguinita
tis carnalē amoꝛē ꝓponit ſpūali amoꝛi dei. CHRY. Del
de vt nō moleſte ferāt illi. ſ. gb⁹ amoꝛ dei pferr̄: ad altioꝛez
adducit ſermonē. aīa.n. nihil ē familiari⁹ alicui: ſz tñ ꝛ hanc
nō ſimplr eā bñ odio iuſſit: ſz vt eā gs tradat in occiſiōes ⁊
ſanguines: oñdēs g nō ſolū ad moꝛtē oꝑs eē paratum: ſz ad
moꝛtē violētā ⁊ reꝓbatiſſimā. ſ. moꝛtē crucis. vñ ſegt: Et
g nō accipit crucē ſuā ⁊ ſegt̃ me: nō ē me dign⁹. Nihil ãt ad
huc eis de ꝓpria dixerat paſſiōe: ſz interiz in his eos erudit
vt ſermonē de paſſiōe ei⁹ magis ſuſcipiāt. HYLA. Uel g
xp̄i ſunt: crucifixerūt coꝛp⁹ ſuū cum vitys ⁊ ɔcupiſcentijs: ⁊
indign⁹ eſt xp̄o qui nō crucez ſuā in qua ꝓpatimur: cōmoꝛi
mur: ɔſepelimur: ɔſurgim⁹ accipiēs: ðiz ſit ſecut⁹ in boc ſa
cramēto fidei ſpūs nouitate victur⁹. GREGO. ibo. Crux
ꝓpe a cruciatu ðr: ⁊ duob⁹ modis crucē ðñi baiulam⁹: cuz
aut ꝑ abſtinentiā carnē affligim⁹: aut ꝑ ɔpaſſionez proxim
neceſſitatē illi⁹ noſtrā putam⁹. Sciendū vo ē q̃ ſunt nōnul
li g carnis abſtinentiā nō ꝓ deo: ſed ꝓ inani gl̃ia exhibent.
⁊ ſunt nōnulli g cōpaſſionē ꝓximo: nō ſpūaliter ſed carnali
ter ꝛpendunt: ⁊ ei nō ad vtilitatez ſed q̃ſi miſerādo ad culpas
foueant. Di itaqꝫ crucē videntur ferre: ſed dominum nō ſe
quunt̃. Et ideo ait. Et ſegtur me. CHRY. Quia vero ꝑ
pta hec que iniūgunt̃ oneroſa videbātur. ponit ⁊ vtilitatez
eoꝝ maximā exiſtentē dicēs: Qui inuenit animam ſuam
perdet eam. Quaſi dicat: Non ſolū hec que ꝑmiſi nō nocēs
ſed maxime ꝓderunt: ɔtraria vo nocebunt: ⁊ hoc vbiqꝫ fa
cit. Ab bis enī q̃ hoies concupiſcunt inducit: ſicut ſi dicat:
Propter qd nō vis ꝺtinere aiaz tuā: qꝛ diligis eā: Quo cir/

ca ꝓ hoc ꝺtēne: ⁊ tūc ei maxīe ꝓderis. REMI. Aīa aūt in
hoc loco nō ſuba ē ītelligēda: ſz ꝟ vita pñs. ⁊ eſt ſenſus: Qui
iuenit aīam ſuā. ſ. hāc pñtē vitā. i. q hāc lucē ⁊ ei⁹ dilectionē
⁊ voluptates ad hoc deſiderat vt ſemp̄ iuenire poſſit: iſtam
quā ſemp̄ ſeruare cupit ꝓdet: ⁊ aīaz ſuā eterne dānatōi ꝓpa
rat. RABA. Uel alr: Qui ſaluē anime ſue q̃ eternam:
ꝓdere: hoc in moꝛtē dare nō du .. at. vtriqꝫ aūt ſenſui con
gruit apte qō ſegtur: Et g ꝓdiderit aīam ſuā ꝓpter me: iue/
niet eā. REMI. Ideſt g hanc tpalē lucē ⁊ ei⁹ dilectiōes
⁊ voluptates tpe pſecutionis pꝓfeſſionē .. mei ꝺtēpſe/
rit: aie ſue iueniet eternā ſalutem. HILA. Sic g̃ pficit
lucrū aīe ī moꝛtē ⁊ dānū in ſalut ꝺpetri .. to enī breuis v
te fenus imoꝛtalitatis acquiritur.

¶ Qui recipit vos: me recipit: ⁊ qui me recipit:
recipit eum q me miſit. Qui recipit ꝓphetam in
noie ꝓphete: mercedē ꝓphete accipiet. Et q re/
cipit iuſtum in iuſti noie mercedē iuſti accipiet.
Et quicūqꝫ potum ꝺederit vni ex minimis iſtis
calicē aque frigide tm̄ in noie diſcipuli: amē dico
vobis non ꝑdet mercedem ſuā.

HIERO. Dñs ad ꝑdicatōez diſcipulos mittēs: docet pe
ricula nō timēda: affectū ſubycit religiōi: auꝛ ſupra tulerat
es de ꝙna excuſſerat: dura euāgeliſtarū conditio. Uñ ergo
ſuptus: vñ victus: vñ nēcia: ⁊ cētera. Et iō auſteritatē ꝓce/
ꝓꝛ ſpe tēperat. ꝓmiſſoꝝ iquiens: Qui recipit vos me rec
pit. vt in ſuſcipiēdis aptis vnuſqſqꝫ credētium xp̄m ſe ſuſce
piſſe arbitret. CHRY. Sufficiētia ſigdem erant ꝓmiſſa
ad pſuadendū eis g erāt aplos ſuſcepturi. Quis.n. eos g ita
erāt foꝛtes ⁊ oēs cōtēnebant: vt aly ſaluarent̃: non ſuſcipet
eum oi ðſiderio: Et ſupi⁹ quidē penā cōminat⁹ eſt his g nō
reciperēt. hic aūt retribuēt̃oez ꝓmittit recipiētibus. Et ꝓmo
gdē repromittit bonoꝛē ſuſcipiētib⁹ aplos vt xp̄m ſuſcipiāt
⁊ etiā patrē. vñ ſubdit: Et g me recipit: recipit cū qui me mi
ſit. Quid aūt buic bonoꝛi fiet eq̃le: vt qs p̄rem ⁊ filiū recipi
at: HILA. Jn qb⁹ vbis docet etiā ī ſe mediatoris officiū
g cum ſit receptus a nobis atqꝫ ip̄e ꝓfectus ex deo ſit: deus
ꝑ illū trāſfuſus in nobis ſit: ⁊ ꝑ hūc ordinē grārum nō aliud
aplos recepiſſe q̃ deuz: qꝛ ī illis xp̄s: ⁊ ī chriſto ðs habitat.
CHRY. Pꝛomittit aūt poſt hec ⁊ aliā rctribuēt̃oez dicēs
Qui reci. ꝓphetā in nomīe ꝓphete: mer. ꝓphete accipiet.
⁊ qui re. iuſtum in no. iuſti me. iuſti accipiet. Non autem.
ſimplr dixit: Qui ſuſcipit ꝓphām: aut g ſuſcipit iuſtū: ſz ad
dit: Jn noie ꝓphe: ⁊ noie iuſti: hoc ē ſi nō ꝓpter vite huius
eminētia: neq; ꝓpter aliō tpaliū ſuſcepit: ſz qꝛ vel ꝓpha eſt:
vl iuſt⁹. HIERO. Uel alr. Qꝛ ad ſuſceptionē magiſtroꝝ
diſcipulos ꝓuocauerat: poterat credētiū occulta eē rīſio: g
⁊ pſeudo ꝓphas ⁊ iudā ꝓditoꝛē debem⁹ ſuſcipe. vñ dñs dic
nō ꝑſonas ſuſcipiēdas ē ſz noīa: ⁊ mercedē nō pire ſuſcipien
tis: ſz idignus fuerit g ſuſceptus ſit. CHRY. Dicit autez
Mercedē ꝓphe ⁊ mercedē iuſti accipiet. i. qualē decēs eſt
accipe euz g ſuſcipit ꝓphetā vl iuſtū: vel qualē ꝓpha aut iu
ſtus ē acceptur⁹. CHRY. i ho. Nō. n. ait mercedē ō ꝓpha
vel iuſto. ſz mercedē ꝓphe vl iuſti. Jſte. n. foꝛtaſſe iuſt⁹ eſt: ⁊
q̃to ī hoc mūdo nihil poſſidet tāto loq̃ndi ꝓ iuſtitia fiduciā
maioꝛē ħz: hūc cuz ille ſuſtētat g in hoc mūdo aliquid poſſi
det illi⁹ iuſtitie libertatē ſibi ꝓticipē facit: ⁊ cum eo pariter
ſpū plenus ē: ſz tñ coꝛporeo eget alimēto: Et ſi coꝛpus nō re
ficit: certū ē q̃ voꝛ ipſa ſubtrabaſ. Qui igr ꝓphe alimenta
tribuit: vires illi ad loquendum dedit. Cum propha g̃ mer/
cedem ꝓphe accipiet: qui hoc ante dei oculos exhibuit qō
audiuit. HIERO. Myſtice aūt qui ꝓphetaz recipit vt p/
phetam: ⁊ itelligit eum de futuris loq̃ntez: hic ꝓphete mer
cedē accipiet. Jgitur iudei carnalr itelligētes ꝓphas: mer/

cede nō accipiēt ꝓphetaꝝ. REMI. Nōnulli vero ꝓphaz
itelligūt oñm ieſuz chriſtū: de quo moyſes dicit: Prophetā
vobis ſuſcitabit deus: quē ſiliter q iuſtū itelligunt: qꝛ icōpa
rabil⁹ iuſtus eſt. Qui ergo in noie iuſti ⁊ ꝓphete. ſ. xp̄i: pro/
phetā vel iuſtū ſuſcipit ab eo recipiet remunerationē: ꝑ cu
ius amoꝛe recipit. HIERO. Poterat aūt aligs cāri ⁊ ðre
Pauptate ꝓhibeoꝝ vt boſpital⁹ eē nō poſſiz: ⁊ hāc excuſatio
nē leuiſſimo exēplo diluit: vt calicem aque frigide toto aio
poꝛrigam⁹ dicēs: Et gcūqꝫ potū ꝺederit vni ex minimis iſtis
aq̃ frigide calicē tm̄ ī noie diſcipuli: amē dico vobis nō ꝑdet
mercedē ſuā. Frigide igt ñ calide: ne ⁊ in calida pauptatis ⁊
peurie lignoꝝ occaſio q̃reret. REMI. Dic ãt mīmis. i. nō
ꝓphe: ñ iuſto: ſz alicui ex mīmis. GLO. Ubi nota deū ma
gis ad pūm affectū ðatis reſpicer: q̃ ad q̃titatē rei exhibite.
Uel minimi ſūt g nihil penitus bñt in hoc mūdo: ⁊ iudices
erunt cū chriſto. HILA. Ut ꝓuden .. plures futuros tm̄
apoſtolat⁹ noīe gloꝛioſos: omni vero vite ſue ope ꝓbabi/
les obſequiū qō ipſis ſub religiōis opiniōe delatū ē: merce/
de nō fraudat. nā ſz ⁊ ipſi mīmi eēnt. i. pcōꝝ oīuz yltimi: nō
inania tm̄ in eos etiā leuia ſub frigide aq̃ noie deſignata offi
cia eſſe decernit: Non enim peccatis hominis ſed diſcipuli
nomini bonoꝝ pꝛeſtitus eſt. CA. XI.

Factū eſt cum cōſummaſſet ieſus
ꝑcipiens duodecim diſcipulis ſuis:
trāſiit inde vt doceret ⁊ predicaret
in ciuitatibus eoꝝ.

RABA. Poſtq̃ diſcipulos ſuos ðns ad ꝑdicādū mittēs:
ꝑmiſſis vbis eos ill .. uxit: Ipſe etiā qō docuerat vbis: factis
ipleuit: offerēs ꝑmā predicationē iudeis: ⁊ boc eſt qō ðr: Et
factū ē cum cōſummaſſe .. ſus. CHRY. in ho. Dicit au/
tez: Transyt inde. Qꝛ enī eos miſit: ſubtraxit ſeipſum: dans
locum eis ⁊ tempus facere que in .. xerat. co enīz p̄ſente
⁊ curan .. nullus ad diſcipulos vellet accedere. REMI.
Pulcb. aūt de ſpūali doctrina qua. ſ. apoſtolos ſtruxerat
ad generalē trāſit ī ciuitatibus ꝓdicādo: qꝛ ī hoc de celis ad
terras deſcēdit vt oēs illumīaret. in quo facto monent etiā
ſancti ꝓdicatoꝛes vt oībus ꝓdeſſe ſtudeāt:

¶ Joānes autem cum audiſſet in vinculis opera
chriſti: mittēs duos de diſcipulis ſuis ait illi: Tu
es qui venturus es: an alium expectamus? Et re
ſpondens ieſus ait illis: Euntes renunt̃ate ioan
ni que audiſtis ⁊ vidiſtis. Ceci vident: claudi am
bulant: leproſi mundant̃ur: ſurdi audiūt: mortui
reſurgunt: pauperes euāgelizantur: ⁊ beatus eſt
qui nō fuerit ſcandalizatus in me.

GLO. Poſuerat ſupra euāgeliſta quomodo p. miracu/
la ⁊ doctrinā chriſti tam diſcipuli q̃ turbe iſtruebātur: nūc
oſtēdit quomodo hec iſtr .. tio vſq; ad diſcipulos ioānis p/
uenerit: qui ad chriſtum emulationem habere videbantur
vnde dicit. Joannis autem cum audiſſet in vinculis opera
chriſti: mittens duos ex diſcipulis ſuis ait illi: Tu es qui vē
turus es: an alium expectamus? GREGO. Querendum
autem nobis eſt: Joannes propheta ⁊ pluſquam propheta:
qui venientem ad baptiſmum dominum oſtendit dicens:
Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mūdi: cur in car .. cere
poſitus mittens diſcipulos requirit. Tu es qui vēturus es:
an alium expectamus? tanquā ſi ignoraret quem oſtende/
rat: ⁊ an ipſe ſit neſciat: quem ipſe ꝓphetiçando: baptiçādo:
oſtēdendo ipz eē clamauerat. AMBRO. Nōnulli autez
boc ſic ītelligunt. Magnū quidē ita prophetā eē ioannē: vt
chriſtū agnoſceret annnuciaret remiſſionē pctoꝝ futurā:
ſz tñ tāq̃ piū vatē quēventuꝝ crediderat nō credidiſſe mo
riturum. Non igitur fide ſed pietate dubitauit. Dubitauit

Universidad de Deusto
Biblioteca

etiam ⁊ petrus dicēs: Propitius tibi esto dñe: non fiet hoc.
CHRY. i ho. Sz nō vtiq; hoc hz rōnē. Joānes. n. neq; ꝫ ignorabat: ſz hoc ꝓmū teſtat' ē dicēs: Ecce agnus dei q tollit pctā mūdi. Agnū enim vocās: crucē diuulgat: nec alr̄ q̄ꝑ crucē pctiꝫ abſtulit mundi. Qualr̄ aūt maior ꝓpha ē hic: ſi neq; q̄ ꝓphaꝝ ſunt noſcit: Eteni Eſaias dic̄: Sicut ouis ad occiſionē ductꝰ ē. GREGO. i ho. Sz alr̄ h̄ qō ſoluit: ſi geſte rei tps pēſar̄. Ad iordanis. n. fluēta poſitus: qr ipſe redēptor mūdi eēt aſſeruit: miſſus vo ī carcere an ipſe veniat: requirit: nō qr ipm eē mūdi redēptorē dubitat: ſz q̄rit vt ꝺiat: ſi is q ꝑ ſe in mūdū venerat: p ſe ēt ad iferni claustra diſcēdat.
HIERO. Uñ ñ ait: Tu es q vēturꝰ es: Et ē ſenſus: Māda mihi: qr ad iferna deſcēſurus ſū: vtrum te etiā iferis debeā nūciare: an aliū ad hec ſacra miſſur⁹ es:
CHRY. i ho. Sz q̄liter ⁊ hoc hz rōnē: Lui ꝓpter gratia nō dixit: Tu es q vēturus es i ifernū: ſz ſimplr̄: Qui vēturꝰ es: q̄uis ⁊ derliq̄ videat̄ ꝓ pp hoc ei dixerit: vt ⁊ illuc abiēs ꝓdicaret, pñs. n. vita gr̄e tēpus ē: poſt obitū aūt iudiciū ē ⁊ pena. gr̄e i nullo opus erat p̄curſore illic. Sz alr̄. Si ifideles poſt mortē credētes cēnt ſaluādi. nullꝰ pibit aliquādo: oēs. n. penitebūt tūc ⁊ adorabūt. Oē eniz genu flectet: celeſtiū terreſtriū: ⁊ iferno⁹. GLO. Cōſiderādū aūt ē q̄ non iō hieronym⁹ ⁊ gregoriꝰ dixerūt q̄ ioānes aduētū xpi i ifernū ꝓnūciatur̄ eēt: qr ei⁹ ꝓdicatōe alios non credētes ꝓuerterent ad fidē: ſz vt iuſtis i expectatōe cr̄iſti roborētur ex vicino aduētu ꝺſolatōz afferret. HILA. Certū eſt tñ q̄ q vēturꝰ vt p̄curſor nūciauit: ꝺſiſtētē vt ꝓpha agnouit: adeūtez vt ꝺfeſſor venerat⁹ ē: ei⁹ abūdāti ſcīe errorē nō obꝺpeſit. Nec ſane credi pōt ſpūſci gr̄az ī carcere poſito defuiſſe. cū ap̄lis vtutis ſue lumē eēt ī carcere poſitis miſtratur⁹. HIE. Nō ergo q̄ſi ignorās iterrogat: ſed quō ſaluatoꝝ interrogat vbi ſit laçarus poſit⁹: vt q locū ſepulchꝝ idicabāt: ſaltez ſic pararent ad fidē: vt vid⁹ēt mortuū reſurgēre. Sic ⁊ ioannes iterficiēdus ab herode diſcipl̄os ſuos mittit ad xp̄m: vt p hāc occaſionē videtes ſigna atq; vtutes crederent in eū: ⁊ magr̄o iterrogāte ſibi diſcerēt. Qr āt haberēt diſcipuli ioānis aliqd mordacitatis ex iuidia aduerſus dñm: ſupior quoq; iterrogatio demōſtrauit cū dixerūt: Quare nos ⁊ phariſei ieiunam⁹ frequēter: diſcipuli aūt tui nō ieiumāt: CHRY. i ho: Dōec igit̄ ioānes erat cum ipſis: ſuadebat eis ꝓtinus de xp̄o: qr aūt iam erat obiturus: amplius ſtudiū facit. Eteniz formidabat: ne reliquat ī diſcipulis ſuis pniciosū dogmatis ꝓditiōez. manēat ꝓbiecti a xp̄o: cui ⁊ a ꝓncipio oēs ſuos afferre ſtuduit. Si aūt dixiſſet eis: Abite ad ipm: qr melior me eſt: nō vtiq; pſuaſiſſet: ſz eſtimaret̄ humilia de ſe ſentiēs hoc dr̄e: ⁊ nō magis eēnt ei affixi. Quid igit̄ facit. Expectat ab eis audire q̄ xp̄s miracula racit: neq; oēs mittit: ſz duos quoſdā quos nouerat fortaſſis alys pſuaſibiliores exīres: vt iſuſpicabilis interrogatio fieret ⁊ ex rebus ipſis diſcerent diſtātiam iter eum ⁊ ieſu⁹. HILA. Joānes igitur nō ſuę: ſed diſcipulox ignorātie ꝺſulit. vt enim ſcirēt nō alium a ſe ꝓdicatū: ad opa ei⁹ ituēda: diſcipulos ſuos miſit vt auctoritatē dcīs ſuis illius opa ꝺferrēt: nec xp̄s alius expectaret̄ q̄ cui teſtimoniū opa p̄ſtitiſſent. CHRY. i homi. Chriſtꝰ autem mētem noſcēs ioānis: nō dixit: Quoniaz ego ſum. qr p hoc rurſus obſiſteret hoc audiētibus. excogitaſſent enim ⁊ ſi nō dixiſſent qō iudei ad ipſum dixerunt: Tu de teipo teſtimoniuz phibes. ⁊ ꝓpter hoc a miraculis fecit eos diſcere i inſpicabilem doctrinam faciēs ⁊ manifeſtiorem. Teſtimonium enim qō ē a rebus: credibilius ē teſtimonio: qō eſt a vbis: vñ ꝺfeſtiz curauit cecos ⁊ claudos ⁊ alios multos: ñ vt doceret ioānem ſciētem: ſed hos qui dubitabāt. ⁊ ideo ſequitur: Et reſpōdens ieſus ait illis: Euntes renūciate ioanni que audiſtis ⁊ vidiſtis. Ceci vidēt: claudi ambulāt: leproſi mūdātur: ſurdi audiūt: mortui reſurgunt: pauperes euangeliçātur. HIERO. Qr ꝓmiſſis nō minus ē. Paupes autez euāgeliçatos itellige. vel pauperes ſpiritu: vel certe opib⁹ pauperes: Ut nulla iter nobiles ⁊ ignobiles: inter diuites ⁊ egenos in ꝓdicatione diſtantia ſit: hec magiſtri rigorē: hec ꝓceptoris cōprobant veritatē: quādo omnis apud eum qui ſaluari poteſt equalis ē. CHRY. Qr autem ait: Et beatus ē qui nō fuerit ſcandaliçatus in me: inter nuncios perquirit: quia enim ſcādaliçabātur in ipſo: ꝺubitationem eoꝝ nō ꝺuulgās: ⁊ ſoli eoꝝ ſciētie derelinquēs: redargutionē eoꝝ latēter iduxit. HILA. Itaq; cui rei ioānes cauiſſet oſtendit dicēs be eos in quibus aliquid in ſe ſcandali nō fuiſſet: qr metu eius. ſ. ne ſcādaliçarētur: diſcipulos ſuos ioannes vt chriſtum audirent miſit. GREGO. Uel alr̄. Infidelium mēs gratie in chriſto ſcādalum ꝓtulit: cum euz etiā poſt tot miracula moriētem vidit. vnde paulus dicit: Nos ꝓdicamus chriſtū crucifixū: iudeis quidē ſcandalu⁹. Quid ergo ē dicere: Beatus qui nō fuerit ſcādaliçatus in me: niſi aptavoce abiectionem mortis ſue humilitatēq; ſignare: ac ſi patēter dicat: Mira q̄dem facio: ſed abiecta ꝓpeti nō dedignor: qr ḡ moriēdo te ſubſequor cauēdum valde ē hominibus ne in me mortem deſpiciant: qui ſigna venerantur.
HILA. Prebeť etiā myſtice in his que i ioāne geſta ſunt itelligentia amplior: vt prophetа ipſo cōditionis ſue genere prophetiçaret: qr in eo forma legis lata ē: Chriſtum eniz lex annūciauit: ⁊ remiſſionē peccatoꝝ ꝓdicauit: ⁊ regnū celoꝝ ſpopōdit: ⁊ ioānes totum hoc opus legis expleuit: igitur cū ſante iam lege que pctis plebis iclusa: ne chriſtus poſſet intelligi quaſi vinculis ⁊ q̄ſi carcere ꝓtinebat ad euāgelia cōtuenda lex mittit: vt infidelitas fidem dictorū cōtemplet in factis. AMBRO. ſuper lucam: Et fortaſſe iſti diſcipuli quos miſit: ſunt duo populi: vnus qui ex iudeis credidit: alter qui ex gentibns.
¶ Illis aūt abeūtibus: cepit ieſus dicere ad turbas ꝺ ioāne: Quid exiſtis in deſertum videre: Arundinez vento agitatam: Sed qd exiſtis videre: Homine mollibus veſtitū: Ecce qui mollibus veſtiunt̄: in domib⁹ regum ſūt. Sed qd exiſtis videre: Propheta: Etiā dico vobis ⁊ pluſq̄ ꝓphetā. Hic eſt eni de quo ſcriptum eſt: Ecce ego mitto angelum meū ante faciem tuam qui ꝓparabit viam tuam ante te.
CHRY. Quātū ad diſcipulos ioānis ſatis actū erat. certificati eniz de chriſto p ſigna que viderāt receſſerūt. Sed oportebat ēt turbas ſanari: q̄ ex iterrogatōe diſcipulox ioānis mīta icōueniētia ſubitell exerīt: ignorātes mittētis cōſilū. Poterāt vtiq; dr̄e qui tāta teſtatus ē de chriſto alr̄ perſuaſus ē nunc ⁊ ꝺubitat vtrū ſit ipe. Nūqd ḡ altercās ad ieſum hoc dicit: nūquid timidior a carcere factus nūquid vane ⁊ inaniter ꝓioza dixit: HILA. Ac ne illud qō ītmediate ꝓmiſerat referri poſſet ad ioānē tanq̄ ſcādaliçatus eēt ꝑ xp̄o ſubdit̄: Illis aūt abeūtib⁹ cepit ieſus dr̄e ad turbas de ioāne. CHRY. i ho. Propter hoc aūt abeūtibus eis vt non videat̄ hoī adulari. Coꝛrigēs aūt ⁊ plebē: non ducit in medium ſuſpitōez eoꝝ: ſz ſolutōez cogitationū eoꝝ īducit: q̄ eos ī ꝺubitatez mittebat demōſtrās ſe noſſe occulta. Neq; n. dixit ſic iude⁹ gd cogitatis mala: et. n. ſi mala cogitauerit ñ tñ ex malitia: ſed ex ignorātia. vñ nō loquit̄ eis dure: ſed rūdet p ioāne oīdēs q̄ nō excidit a ꝓzi opiniōe. Doc aūt docet: nō ſolū ꝓpzio vbo: ſed eoꝝ teſtimonio: non tñ p ea q̄ dixerūt: ſz p ea q̄ egerūt. Jōq; ait: Quid exiſtis in deſertum videre: ac ſi diceret: Propter qd ciuitates dimittētes ꝓuenīſtis ī deſertū: Nō eni plebs tāta cū tāto deſiderio in heremū veniſſet: niſi magnū quēdā ⁊ mirabilem ⁊ petra ſolidiorem ſe videre exiſtimans. GLO. Non autem tunc exierant in deſertum ad hoc vt viderent ioannem: nec eni erat

tunc in deſerto ſed in carcere: ſed preteritū refert: qr freq̄nter exierat ꝓpls ī deſertū videre ioānem cū adhuc eēt i deſerto. CHRY. i ho. Et vide oꝛdīem aliā malitiā ꝓtermittēs remouet a ioāne leuitatē de q̄ turbe ꝺubitabāt: dicens: Arūdinē vēto agitatā. GREGO. i ho. Qō vz. nō aſſeredo: ſz negādo ītulit. Arūdinē qppe mor vt aura cōtingit in parte flectit̄ quā carnalis animꝰ deſignat̄: g mor vt fauore ⁊ detractoe tangit̄ in ptē quālibet declinat̄. Arūdo ḡ vēto agitata ioannes nō erat: quē a ſtatus ſui rectitudie nulla rez varietas iflectebat: ac ſi dñs diceret: [illegible]RO. Nunqd ob hoc exiſtis ī deſertū vt videretis hoiem calamo flexiq̄ vēto circūferr̄: ⁊ leuitate mētis de eo ambigeret: quem anteā ꝓdicaret. An fortitā ſtimulus iuidie me cogit̄: ⁊ ꝓdicatio ei⁹ vanā ſectat̄ gl̄iā: vt ex ea q̄rat lucra. Cur diuitias cupiat: vt affluat ꝺpibus: locuſtis veſcit̄ ⁊ melle ſilueſtri: an vt mollib⁹ veſtiat̄: pili camelox ſunt tegimē ei⁹. ⁊ ideo ſubdit: Sz qd exiſtis videre: hominē mollibus veſtitum:
CHRY. i ho. Uel alr̄: q nō ſit Joānes ſilis calamo mobili p vīm ſtudiū ſignificaſtis. ſi ꝺſertū exeūtes. Nō tamen pōt aligs dicere q ioānes qdē ꝑſtās erat: ſed poſtea laſciuie ſeruiēs fact⁹ eſt mobilis: ſicut. n. aligs eſt iracūdus nā: alius vero laſciuie ſeruiēdo mobiles fiūt. Joānes aūt neq; natura mobilis erat: ꝓpter qō dixerat: Nū exiſtis videre arūdinē vēto agitatā. Neq; laſciue dās ſeipſum pdidit qua habebat excellētiam. q. n. nō fuierit laſciuie mōſtrat ſtola: ſolitudo: ⁊ carcer. Si eni vellet mollibus veſtiri: nō beremū in habitaſſet: ſz regū palatia. vñ ſeq̄t̄: Ecce q mollib⁹ veſtiunt̄ ī domib⁹ regū ſunt. HIERO: Ex h̄ oſtendit̄ rigidā vitā ⁊ auſterā ꝓdicatōez vitare debere aulas regū ⁊ molliū hominū pallatia ꝺclinare. GREGO. i ho. Nemo aūt exiſtimet i fluxu atq; ſtudio ꝓioſax veſtiū peccata deeſſe: qr ſi ꝺ culpa nō eēt: nullo modo ioānem dominus de veſtimēti ſui aſperitate laudaſſet. Et nequaq̄ petrus feminas a ꝓcioſaruz veſtium appetitu compeſceret dicēs: Nō in veſte preciosa.
AVGV. iiij. de doctrina chriſtiana: Cū in oibus talibus nō vſus rez: ſed libido vtētis ī culpa ē: Quiſqs enim rebus reſtrictius vtit̄ q̄ſ ſe habēt mores eoꝝ cum q⁹ viuit: aut intēperans: aut ſuperſtitioſus eſt. Quiſqs vero ſic vtitur vt metas ꝓſuetudinis bonox iter quos verſat̄ excedat: aut aligd ſignificat: aut flagitioſus ē. CHRY. i ho. A loco aūt ⁊ veſtimētis ⁊ a curſu hoiuz: eius mozib⁹ deſignatis īducit iā ⁊ ꝓphetā ēt eū eē dicēs: Sz qd exiſtis videre: ꝓphetā: dico vob etiā pluſq̄ ꝓphaz. GREGO. Prophete eni miniſteriū ē vētura ꝓdicere: nō etiā demſtrare. Joānes ḡ pluſq̄ ꝓpheta ē qr eū quē p̄currēdo ꝓphetauerat: etiam oīdēdo nūciabat.
HIERO. In quo ēt ceteris ꝓphis maior ē: Et qr ad p̄uilegiū ꝓphetale etiā baptiſmi acceſſit ꝓmiū: vt ſuū dñm baptiçaret. CHRY i ho. Deide mōſtrat q̄ gd ē maior dicēs Dic ē. n. de quo ſcriptū ē: Ecce mitto angelū meū añ faciez tuam. HIERO. Ut. n. meritozum ioānis augmētuz faceret de malachia teſtimoniū īfert: ī quo etiā angelus ꝓdicat Angeluz aūt hic dici ioānem nō putemus nature ſocietate q̄ officij dignitate. i. nunciū q ventux dominum nūciauit.
GREGO. Qui. n. grece āgelus: hic latine nūcius dr̄. Recte ḡ qui nūciare ſupnū nūciū venerat āgelus vocat̄: vt dignitatē ſeruet ī noīe quā explet in opatōe. CHRY. i ho. Mōſtrat igit̄ ēt qm gd ē maior ioānes ꝓphetis. [illegible]. id. ſ. q̄ eſt ꝓpe xp̄m. Et iō dicit. Mitto añ faciē tuam. hoc ē ꝓpe te: ſicut eni q ꝓpe currū regis īcedūt alys ſūt clariozes: ita ⁊ ioānes ꝓpe xp̄i p̄ſtiam. GLO. Deinde aly ꝓphe miſſi ſunt vt aduētum chriſti annūciarēt. Iſte autez vt ꝓpararet viā ipſius. vñ ſeqtur: Qui ꝓparabit viam tuā añ te. i. peruia reddet tibi coꝛda auditoꝛum pniam ꝓdicādo ⁊ baptiçando.
HILA. Myſtice aūt deſertū ſpūſcō vacuū ē ſentiēdum ī quo habitatio dei nulla ſit. In arūdine bō talis oſtēdit̄ de gl̄ia ſeculi vite ſue inanitate ſpecioſius: in ſe aūt fructu veritatis cauus: exterior placēs ⁊ nullus iterioꝝ ad oēm vētoꝝ motū. i. īmundoꝝ ſpirituū flatu mouēdus: neq; ad ꝑſtēdi firmitatē valēs: ⁊ aie medullis ianis. veſte aūt coꝛpus quo iduit̄ aīa ſignat̄: qō luxu ac laſciuiꝝ molleſcit: in regib⁹ trāſgreſſoꝝ angeloꝝ nūcupatio ē: hi. n. ſeculi ſūt potētes: mūdiq; dīantes. Ergo veſtiti mollib⁹ in domib⁹ regū ſunt: i. illoruz qbus p luxū fluida ⁊ diſſoluta ſūt coꝛpa: ꝑz eē demonū habitatōez. GREGO. Joānes etiā mollibus veſtitus ñ fuit: vitā peccātiū nō blandimētis fouit: ſed rigoze aſpe ī uectōis īcrepauit dicēs: Henimina viperax ⁊c.
¶ Amen dico vobis: nō ſurrexit inter natos mulierum maioꝛ ioanne baptiſta. Qui aūtez minoꝛ eſt in regno celoꝛum: maioꝛ eſt illo.
CHRY. Premiſſa ꝓmēdatōe ioānis ex ꝓphe teſtimōio nō hic ſtetit: ſz iam ſniaz ꝓpria d[illegible]po ioānē dicēs: Amē dico vobis: nō ſurre. ma. iter na. muli. io. bapti. RABA. Ac ſi dr̄et: Quid dicerē ꝑ ſingula de ꝓmēdatōe ioānis: Amē dico vobis: iter natos mulierx: iter natos igt mulierx nō virginū. mulieres. n. ꝓprie coꝛrupte vocāt̄. Si aūt Maria aliqñ mulier ī euāgelio nūcupat̄: ſciēdum eſt iterpretem mulierē ꝓ femina poſuiſſe: ſicut. ibi: Mulier ecce filius tuus.
HIERO. Dis g̃ ꝓferr̄ hoīb⁹ g de mulierib⁹ nati ſunt ⁊ nō ꝺubitu viri: nō ei q nat⁹ ē ex vgine ex ſpūſcō: q̄uis ī eo q ꝺic̄: Nō ſur: iter na. mu. ma. io. bap. nō ceteris ꝓphis ⁊ patriarchis cūctiſq; hoīb⁹ ioānē ꝓtulit. ſz ioāni ceteros exeq̄uit. Nō enim ſtati ſequit̄. Ut ſi aly maioꝛes eo nō ſunt: ille maioꝛ[illegible]oꝛ ſit. CHRY. ſup matth. Sed tāta cum ſit iuſtitie altitudo vt in illa nemo poſſit eſſe pfectus niſi ſolus deꝰ puto q oēs ſci q̄ſtū ad ſubtilitatē diuini iudicij iuicem ſibi iferiores ſunt aut ꝑes. ex quo itelligim⁹: q̄ſ qui maioꝛes ſe nō habet maioꝛ oibus eſt. CHRY. i ho. Ne autem rurſus ſupabūdātia laudum pariat aligd incōueniēs iudeis ioannē pcedentibus chriſto ꝓueniēter hoc remouet dicens: Qui añ[illegible]minoꝛ ē ī regno celoꝛum: hic maioꝛ ē illo. AVGV. ꝓtra aduerſariū legis ⁊ prophetax. Argumentat̄ autem ex hoc hereticus: ita velut rōcinādo tāquam ioānes nō pertineat ad regnum celoꝛ: ⁊ ob hoc multo minus ceteri ꝓphete [illegible]ius populi q⁹ maioꝛ est ioānes. Dec autē verba dñi duobus modis pōt itelligi. Aut. n. regnum celoꝛum appellauit hoc qō nōdū accepim⁹: de quo ī fine dicturus ē. Uenite būdicti ꝑris mei ꝑcipite regnū. ⁊ qz ibi ſunt angeli q⁹ bus in eis mīoꝛ maioꝛ ē quoꝛz iuſto poſtāte coꝛpꝰ qō coꝛrupit̄. Aut ſi regnū celoꝛ itelligi voluit eccl̄ia: cui filij ſunt ab iſtitutōe gnīs humani vſq; nūc oēs iuſti: dñs ſeipm ſignificauit qui naſcēdi tpe mīoꝛ erat ioāne. maioꝛ aūt diuinitatis eternitate: ⁊ dñica ꝑtāte. Proinde ſm̃ poꝛem expōnem ita diſtīguitur. Qui minoꝛ ē in regno celoꝛ: ac deide ſ[illegible]iferī: Maioꝛ ē illo. Scōm hanc aūt poſteriozē ita: Qui aūt minoꝛ ē: ac deinde ſubinferī: In regno celoꝛ maioꝛ est illo: CHRI. Dicit aūt in regno celoꝛum. i[illegible]alibus ⁊ vniuerſis q̄ ſūt ſz celum: qdā aūt dicūt qñ de ap̄lis hoc dixit ꝓphe. HIERO. Nos aūt ſimplr̄ ītelligam⁹: q⁹ oīs ſcūs q iā cū dño ē ſit maioꝛ illo: q adhuc ꝺſiſtit in ꝑlio: aliō ē. n. victorie coꝛonā poſſidere: aliud adhuc in acie dimicare.
¶ A diebus aūt ioannis baptiſte vſq; nūc regnū celoꝛū vi patit̄: ⁊ violēti rapiūt illud. Oēs eni ꝓphete ⁊ lex vſq; ad ioānē ꝓphetauerūt: ⁊ ſi vultis recipere: ipſe eſt helias qui venturꝰ est. Qui habet aures audiendi audiat.
GLO. Qr dixerat ſupius: Qui miꝛ est in regno celoꝛ ē maioꝛ ioāne: ne videret̄ ioānes a regno celoꝛ eē alienus h̄ reōuet ſubdēs: A die. aūt io. ba. vſq; nūc regnū. ce. vi pa. ⁊ vi. ra. illō GREGO. Per regnū celoꝛ ſupnū ſoliū ꝺſignat̄.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cum quo peccatores quolibet facinore polluti ad penitētiā redeūt: ⁊ semetipsos corrigūt: q̄si peccatores in locum alienū itrant: ⁊ violēter regnū celoꝝ rapiūt. HIERO. Si ātē dñs ioānes baptista pnias pphis nūciauit dicēs: Pnias agite: appropinquāuit. n. regnū celoꝝ: ꝓueniēter a diebus illis dr regnū celoꝝ vis patit ⁊ violēti rapiūt illud. Hrādis ē. n. violētia in terra nos eē generatos: ⁊ celozus sedē querere ⁊ possidere p virtutē q̄ nō tenuim⁹ p naturā. HILA. Uel aliter Dñs aplos ire ad oues pditas isrl' iusserat: sz ois hec pdicatio ꝓfectū publicanis ⁊ peccatorib⁹ afferebat. itaq; ⁊m regnū patiē: ⁊ violēti diripiūt: qz glia israel a pribus debita: a pphetis nūciata: a xpo oblata fide gētiū occupat ⁊ rapitur.

CHRY. Uel rapiūt regnū dei p fidē xpi oēs q cū festinatione veniūt. vñ dic: A diebꝫ aūt ioānis vsq; nūc. Et ita ipellit ⁊ festinare facit ad fidē suā: sil' āt ⁊ his q̄ antea dicta sunt a ioāne opitulat. Si enī vsq; ad ioānez omnia cōpleta sunt: ipse ē q vētur⁹. vn subd... Oēs. n. pphe ⁊ lex vsq; ad ioānē pphetiçauerūt. HIERO. Nō q̄ post ioannē excludat pphetas. Legim⁹. n. in actib⁹ aplorꝫ ⁊ Agabus pphetiçasse ⁊ q̄tuor vgines filias philippi. Sz vt lex ⁊ phe quos scriptos legim⁹ q̄q̄d pphetiçauerunt de dño vaticinati sunt. Q̄n ergo dr: Usq; ad ioānē pphiçauerūt. xpi tps oñdit. ⁊ quez illi dixerūt eē ventur: ioānes venisse oñdit. CHRY. Deide aliā ꝓiectura sui aduentus ponit dicēs: Et si vultis recipere ipse ē helias q̄ vēturus ē. Dicit dñs in malachia: Mittā vobis heliā thesbitē. ⁊ de isto dic: Ecce ego mitto angelū meū añ faciē tuā. HIERO. Helias q̄ ioānes dr: nō sz stultos phos ⁊ quosdā hereticos q reuersionez aiaꝝ introducūt: sed q̄ iuxta aliud testimoniū euangely ve..erit in spū ⁊ vi..ute helye. ⁊ eādē spūsancti vel grāz hūerit vel mēsuram. Sz ⁊ vite austeritas rigorq; mētis helie ⁊ iohānis pares fūt: vterq; ē beremo: vterq; cona pellicea cigebaī. Ille quoniā regē achab ⁊ iecabel ipietati arguit fugere ꝓpulsus ē: iste q̄ herodis ⁊ herodiadis illicitas arguit nuptias capite truncat.

CHR..Et bñ dixit: Si vultis recipe: libertatez oñdēs. ⁊ volūtariā expetēs mentē. Est enī ille hic ⁊ b ille q̄ ꝓcurso res facti fūt vtriq;. HIERO. Hoc aūt q̄ dcñ est. Ipse ē Helias: mysticū eē ⁊ egere intelligentia sequēs dñi sermo demōstrat dicēs: Qui hz aures audiēdi audiat. REMI. Ac si diceret. Qui hz aures cordis audiēdi. i. intelligendi itell..gat: q̄ nō dixit ioānem heliā eē in psona: sed in spū.

¶ Cui aūtē similem estimabo generationē istā? Simili⁹ est pueris sedētibus in foro qui clamantes coequalibus dicunt: Lecinimus vobis ⁊ nō saltastis. lamentauimus⁹ ⁊ non planxistis. Uenit .n. ioannes neq; manducans neq; bibens: ⁊ dicunt: demoniū habet. Uenit filius hois manducās ⁊ bibens: ⁊ dicūt ecce homo vorax ⁊ potator vini: publicanoꝝ ⁊ peccatorū amicus. Et iustificata est sapiētia a filiꝭ suis.

HILA. Totus h̄ sermo infidelitatis obprobriū ē: ⁊ de affectu supiozis grimonie discēdit. q̄ insoles plebs per diuersa sermonū gña docta nō fuerit. CHRY. Uñ ⁊ iterrogatōe vtitur mōstrans q̄n nihil quod deberet fieri ad salutez eoꝝ: derelictū est dicēs: Cui aūt similem estimabo generationem istā. GLO. q. d. Tātus est ioannes: sed vos nec sibi nec mihi voluistis credere: ⁊ ideo cui vos similes estimabo p generationē accipit cōmuniter ⁊ iudeos ⁊ se cum ioanne.

REMI. Mox autem sibyplī respōdet subiungēs. Similis est pueris sedētibus in foro qui clamātes coequalib⁹ dicunt: Lecinimus vobis ⁊ nō saltastis: lamētauim⁹ ⁊ nō plāxistis. HILA. In pueris ꝓphe signanī: qui in simplicitate sensus vt pueri pdicauerunt: ⁊ in medio synagoge tanq̄s in publico fori ꝓuentu coarguunt: q̄ cātantibus sibi officio corporis nō obsecūdauerīt: ⁊ q̄ dictis suis nō paruerint: ad cantantiū enī modū saltantiū mor⁹ aptaī. Prophe. n. ad cōfessionē psallēdi deo ꝓuocanerūt vt cātico moysi teneī: vt esaie: vt dauid. HIERO. Dicūt ergo. Lecinim⁹ vobis ⁊ nō saltastis. i. ꝓuocauimus vos: vt ad nr̄m cāticū bona opa faceretis: ⁊ noluistis: Lamētati sum⁹ ⁊ vos ad pnias ꝓuocauimus. ⁊ nec hoc qdem facere voluistis: spernētes vtrāq; pdicatiōez tam exhortatiōis ad virtutes q̄s pnie post peccata.

REMI. Quid ē aūt q̄ dicit coequalibus: Nūqd ifideles iudei coeq̄l..rāt scis pphetis: Sz hoc dicit: Q̄n de vna stirpe orti fuerūt. HIERO. Pueri etiā sunt de q̄bus est ias logtur: Ecce ego ⁊ pueri mei quos dedit mihi dñs: illi ergo pueri sedent in foro vbi multa venalia sunt: ⁊ dicūt:

CHRY. Lecinimus vobis ⁊ nō saltastis. hoc ē remissam vitā ostēdi: ⁊ nō psuasi estis. Lamētauimus ⁊ non plāxistis hoc ē ioānes durā sustinuit vitā ⁊ no attendistis. nō aūt dicit ille illud ⁊ ego hoc: sz cōiter: q̄ vna itentio vtriusq; erat. vñ segtur. Uenit. n. ioānes neq; māducās neq; bibens ⁊ dicūt demoniū hz. Uenit filius hois ēt. AVGV. Extra fastidii Uellē aūt vt mihi manichei dicerēt: qd māducabat ⁊ quid bibebat xps: q in ꝓparatōe ioānis nō māducātis neq; bibētis: h..se dixit māducantē ac bibētē. Nō. n. dictū est q̄ ioannes oīno nō biberet: sz q̄ vinū ⁊ sicerā nō biberet: bibebat ergo aquā. cibus aūt eius nō oīno nullus erat: sed locusta ⁊ mel silueſtre. vñ q̄ dictus ē nō māducās neq; bibēs: nūq; illo victu quo iudei vtebant non vtebat: hoc ergo dñs nō vtereī: nō in eius ꝓpatiōe māducās bibensq; diceret. Mirū aūt si nō māducās dr qui locustas ⁊ mel comedit: ⁊ non ducās dr qui pane ⁊ olere ꝓtētus est. CHRY. Dicit ergo Uenit iesus: ac si dicat: p ꝓtrariā viā venimus ego ⁊ ioānes ⁊ idē fecimus: sicut si venatores p duas ꝓtrarias vias aliq̄ aīal isequantur: vt in alterꝫ icidant: Uniuersum aūt boīum genus iciumiū ⁊ durā vitā admirat. ⁊ ꝓpter hoc dispensatiē a prima etate ita nutriri ioānē vt per hoc digna fide eēm que dicerent ab ipso. Inceſſit siquidē dñs p hanc viā: quando. xl. dieb⁹ ieiunauit: sz tamē ⁊ alr̄ docuit q̄ sibi eēt credēdū: multo. n. maius erat q̄ testaret p eo ioānes: qui per hāc viā iceſſerat: q̄s q̄ ipse p hanc viā icederet: aliter ioānes nihil plus oñdit ꝓter vitam ⁊ iustitiā: christus aūt ⁊ a miraculis testimoniū hēbat. dimittēs ergo ioannem ieiunio fulgere: ipse ꝓtrariā iceſſit viam: ad mēsam intrās publicanoꝝ ⁊ manducās ⁊ blbēs. HIERO. Si ergo ieiuniū vobis placet: cur ioannes displicut: si saturitas: cur filius hois: quārū alterꝫ demoniū habētem: alterū voracē ⁊ ebrium nuncupastis. CHRY. Qualē igitur iam excusationez accipiēt ꝓpter hoc subdit: Et iustificata ē sapiētia a filys suis. hoc. Et si vos persuasi nō estis: sed me iam incusare nō habetis: q̄ ⁊ de patre ait ꝓpheta: Ut iustificeris i sermonibus tuis etsi enim nihil in vobis expleatur a procuratione dei: quę circa nos: oia que sunt ex parte sua complet: vt in verecundis: neq; vmbrā relinquat ingrate dubitatōis. HIERO. Justificata ē ergo sapiētia a filys suis. i. dei dispēsatio atq; doctrina: vel ipse christus: qui est dei virtus: ⁊ dei sapientia iuste feciſſe ab apostolis suis filys cōprobatus ē. HILA. Est autem ipse sapiētia nō ex effectu: sed ex natura. Plurimum enim dictū apostolicū q̄ ait christū dei sapiētiam ⁊ dei virtutem bis modis solent eludere: q̄ in eo ex virgine creata effieaz dei i..piētia. ⁊ virtus extiterit. sz ne tale posset intelligi ipsum se sapientiam nūcupauit eam in se: que non sint eius oñdēs. Nō enim idem opus virtutis ⁊ virtus: ⁊ efficies discernit ab effectu. AVGV. de. q. Uel iustificata est sapiētia a filys suis: q̄ scī apli itellexerūt regnū dei nō eē i q̄ca ⁊ potu: sz i equanimitate tolerādi: quos nec copia subleuat: nec depmit egestas. vñ ⁊ paul⁹ dicebat: Scio abūdare ⁊ penuriā pati HIERO. In q̄busdā libris legit: Justificata est sapiētia ab operibus suis. sapientia nanq; non quę

vocis testimoniū sed opez. CHRY. Si aūtē exempla vilia sūt de pueris nō miteris: ad ibecilitatē. n. audientiū loq̄baī: sicut ezechiel multa exēpla dixit iudeis cōueniētia dei magnitudine idigna. HYLA. Mystice aūt iudeos nec ioāns pdicatio iflexit: q̄b⁹ ⁊ lex grauis visa est potibus cibisq; pscriptis ⁊ difficilis ⁊ molesta: petrū in se q̄ demoniū nūcpauit dñs: q̄ p obseruātie difficultatē necesse eis esset i lege peccare. rursusq; i xpo euāgely pdicatio ..te libertate ñ placu..p quā difficultates ..gis ⁊ onera laxata sūt. Et ad eā publicāi peccatōesq; crediderūt: atq; ita tot ⁊ tātis ad monitionū gñib⁹ frustra habitis: nec p gr..ificantur: et lege sūt abdicati: ⁊ iustificata est sapia a filys suis: ab his. s. q̄ regnū celoꝝ fidei iustificatōe diripiūt. Confitētes iustū sapiētie op⁹: q̄ mun⁹ suū ad fidē..a cōt..nacib⁹ trāstulerūt.

¶ Tūc cepit exprobrare ciuitatibus i q̄bus facte sūt plime virtutes eius: q̄ nō egissent penitētiaz Ue tibi corozaiz: ve tibi bet saida: q̄ si i tyro ⁊ sidone facē essent virtutes q̄ facte sūt in vobis olim i cilicio ⁊ cinere pniam egissent. Uerūtamē dico vobis: tyro ⁊ sidoni remissius erit in die iudicij q̄ vobis. Et tu capharnaū: nūquid vsq; in celū exaltaberis: vsq; in infernum descendens. Quia si in sodomis facte fuissent virtutes que facē sunt in te forte mansissent vsq; in hanc diem. Uerūtamen dico vobis: q̄ terre sodomorum remissius erit in die iudicij q̄ tibi.

GLO. Ducusq; iudeos cōiter icrepanerat: nūc aūtē q̄si noiati quasdā ciuitates icrepat: q̄b⁹ spāli predicauerat: nec tñ cōuerti volebāt. vñ dr. Tūc cepit exprobrare ciuitatib⁹ i q̄b⁹ facte sunt plurime virtutes ei⁹: q̄ nō egissent pniam.

HIERO. Exprobratio. n. ciuitatū corozaim ⁊ betsaide ⁊ capharnaū: capli huius titulo pandit: q̄ iō exprobrauerat eis: q̄ post tcās vtutes ⁊ signa q̄s plima nō egerīt pniaz. vñ subdit: Ue tibi corozaim: veh tibi bethsaida. CHRY. Ut āt nō dicas a nā ipsos eē malos. ponit nom̄ ciuitatis. s. bethsaida: a q̄ q̄niq; ꝓcesserūt apli: eteni philipp⁹: ⁊ duo binary ꝓncipaliū aplorꝫ binc fuerūt. s. petr⁹ ⁊ andreas: iaco. ⁊ ioan.

HIERO. Sz per hoc q̄ dicit Ue: be vrbes galilee a saluatore plāgunt: q̄ post tāta signa atq; virtutes nō egerint pniam. RABA. Corozaim aūt q̄ interꝑtat mysteriū meū ⁊ bethsaida q̄ dom⁹ fructuū vl' dom⁹ venatorꝫ dr. ciuitates sunt galilee site in littore maris galilee. Plāgit g̃ dñs ciuitates q̄ quōdā mysteriū dei tenuerūt: ⁊ vtutū iaz fructū gignere debuerunt: ⁊ in quas spuales venatores sunt missi.

HIERO. Et pferunt eis tyrus ⁊ sidon vrbes idolatrie: ⁊ vitijs ōdite. ⁊ iō segī. Q̄z si i tyro ⁊ sidone facte essent virtutes q̄ facte sunt in vob: oli i cilicio ⁊ cinere pniam egissent.

GREGO. xxxv. mo. In cilicio qdē aspitas q̄ pūctio pectatoꝝ: i cinere aūt puluis oñdit mortuoꝝ. ⁊ iccirco vtrūq; boc adbiberi ad pniam solet: vt i pūctōe cilicij cognoscam⁹ qd per culpā fecim⁹. ⁊ in faulla cineris ꝑpendamus: qd p iudiciuz facti sumus. RABA. Tyrus aūt ⁊ sidō sunt vrbes phenicis. iterꝑtatur aūt tyrus angustia: ⁊ sidō venatō: ⁊ significat gētes quas venator diabol⁹ i angustia peccatorum cōprehēdit: sed saluator iesus per euangeliū absoluit.

HIERO. Querim⁹ āt vbi scriptū sit: q̄ i..rozaī ⁊ bethsaida dñs signa fecerit. Supra legim⁹. Et circuibat ciuitates oēs: ⁊ vicos curās oēz infirmitatē: ⁊ reliq̄ Inter ceteras q̄ vrbes ⁊ viculos estimādū ē i corozaim ⁊ i bethsaida dñz signa feciſſe. AVGV. ō pseuerātia. Nō ergo vez ē q̄ his cēporib⁹: ⁊ his locis euāgeliū ei⁹ predicatuz nō ē: i q̄b⁹ tales oes futuros eē ꝓsciebat: quales multi in ei⁹ corporali pñtia fuerūt: qui i eū nec sufficitatis ab eo mortuis credere volue runt. Ecce enī dñs attestaī q̄ tyrus ⁊ sidony acturi eēnt magnitudine humilitatis pniam: si in eis facta eēnt diuinaz signa virtutū. Porro si etiā hz facta que facturi eēnt si viuerēt: mortui iudicanī: pfecto q̄z fideles futuri erāt isti si eis cū tātis miraculis euāgeliū fuisset pdicatū: non sunt vtiq; puniēdi: ⁊ tñ i die iudicij puniēī. Segī enī: Uerūtī dico vobis: Seuerius q̄ punienī illi: isti remissius. HIERO. Quod iō ē: q̄ tyr⁹ ⁊ sidon naturalē tñ legē calcauerāt: iste vero ciuitates post transgressionē naturalis legis ⁊ scripte: etiaz signa q̄ apud eos facta sunt paruipenderūt. RABA. Impletū āt bodie videm⁹ dictuz saluatoris: q̄. d. corozaim ⁊ bethsaida pse..e dño credere noluerūt. Tyr⁹ aūt ⁊ sidon postea euāgeliçantib⁹ discipulis crediderūt. REMI. Capharnaū āt metropolis erat galilee: ⁊ ilignis ciuitas illi⁹ ꝓuincie: ⁊ iō dñs specialiter mētionē illi⁹ facit: dicens: Et tu capharnaū: nunquid vsq; i celū exaltaberis: vsq; ad infernū descēdes:

HIERO. In altero exēplari repim⁹: Et tu capharnaū q̄ vsq; ad celū exaltata es: vsq; ad infern..r descēdes. Et est duplex intelligentia. vel iō ad inferna descēdes: q̄z contra predicationē meā supbissime restitisti. Ul' iō q̄z exaltata vsq; in celum meo hospitio ⁊ meis signis atq; virtutib⁹ tātis baptis puilegiū: maiozib⁹ plecteris supplicys q̄ his quoq; credere noluisti. REMI. Nō solū āt tyri ⁊ sidōis: sz ipsa sodoma qz ⁊ gomorreoꝝ fecerī leuia peccata p cōpationē. ⁊ iō sequit: Quia si i sodomis facte eēnt vtutes que facte sunt in te: forte mansissent vsq; i hūc diē. CHRY. In quo augetur eoꝝ accusatio: eteni maxima malicie demōstratio ē: cū non solum bis qui tūc erant: sed bis q̄ nūq̄ fuerāt mali apparēt deteriozes. HIERO. In capharnaū aūt que interpretat villa pulcherima ꝺdēnatur hierl'z: cui dr p eccebiele: Justificata ē sodoma ex te. REMI. Ideo aūt dñs qui oia nouit: i hoc loco vbū dubitatiuū posuit. s. forte: vt demōstraret: q̄z liberꝫ arbitriū cōcessuz ē hoīb⁹. Sequit: Uerūtī dico vobis: q̄z terre sodomoꝝ remissius erit in die iudicij q̄z tibi. Et sciendū est q̄ noīe ciuitatis vel terre: nō edificia vl' domo..parietes domin⁹ increpat: sed hoīes in eis commorantes. m spēm tropi: que ē metonomia: In qua p hoc q̄ cōtinet: id q̄ ꝓtinet oñdit: p hoc aūt q̄ dicit: Remissius erit i die iudicij. apte demōstrat: q̄z diuersa sunt supplicia i inferno: sicut ⁊ diuerse sunt mansiones in regno celorum.

HIERO. Querat āt prudēs lector ⁊ dicat: Si tyr⁹ ⁊ sidō ⁊ sodoma potuerūt agere pniaz ad pdicationē saluatoris signozūq; miracula: nō sunt in culpa q̄ nō crediderūt: sed vitu silētiū in eo ē qui cauteris pniaz noluit pdicare. Ad quę cilis ⁊ aperta ē rñsio: ignorare nos iudicia dei. ⁊ singularuz ei⁹ dispensationū sacramēta nescire. ꝓpositum fuerat deuz videre fines nō excedere: ne iustaz pharisei ⁊ sacerdotib⁹ occasionē psecutōis daret. vñ ⁊ apli⁹ pcepit: In viā gentiū ne abieritis. Corozaiz ⁊ bethsaida dānant: q̄ pñte dño credere noluerūt. Tyr⁹ ⁊ sidon iustificant: q̄ aplis illi⁹ crediderūt. Non queras tpa cū credentium intueari salutem.

REMI. Soluit aūt ⁊ aliter: Fortassis erāt plurimi i corozaim ⁊ bathsaida qui crediturī erāt: ⁊ erāt multi i tyro ⁊ sidone qui nō erāt crediturī. Et ideo nō erāt digni euāgelio. Dñs ergo iō habitatoribꝫ corozaim ⁊ bethsaide pdicauit: vt illi qui crediturī erant: crederēt. ⁊ habitatoribꝫ tyri ⁊ sidonis pdicare noluit: ne forte illi qui nō erant crediturī: cōtēptu euangely deteriozes fcī atroci⁹ puniret. AVGV. de pseuerantia: Quidā aūt disputator catholicus non ignobilis: būc euangely locū sic exposuit: vt diceret pscisse dñm tyrios ⁊ sidonios a fide fuisse postea recessuros: ⁊ cuz tactis apud se miraculis credidissent: ⁊ misericordia potius non eum illic ista feciſſe: quoniā grauiozi pene obnoxij fierēt si fidem quam tenuerāt reliquissent. q̄s si eam nullo tpe tenuissent. Uel aliter. Prescisuit profecto de⁹ beneficia sua: quibus nos liberare dignatur. hec aūt est pdestinatio sanctoꝝ

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝓscia.ſ.ꝛ ꝓparatio beneficioꝝ dei:gbus certissime liberā
tur gcunq; liberāt̄. Ceteri aũt nō nisi ī massa pditōis i..o
diuino iudicio relinquant̄:vbi tyrꝛ relicti sunt ꝛ sidony: q
etiā credere poterāt si multa xpi signa vidissent: sed qm̄ vt
crederēt nō eis erat datū:ꝛ vnde crederēt est negatum. Ex
quo apparet habere quosdā in ipso ingenio diuinū nāl'r mu
nus intelligentie quo mouean̄t ad fidē si congrua suis mē
tibus vel audiāt verba vel signa cōspiciant:ꝛ tñ si dei altio
re iuditio a pditionis massa non sunt gratie ꝓdestinatione
discreti.nec ipsa eis adhibent̄ vel dicta diuina vl' facta:per
que possent credere:si audirēt vtiq; talia vel viderēt. In
eadē pditōis massa relicti sunt etiā iudei q non potuerunt
credere factis in conspectu suo tā magnis clarisq; vtutib⁹.
Cur.n.nō poterāt credere:nō tacuit euangelium dicēs. Cū
aũt tāta signa fecisset cozā eis:nō poterāt credere: qꝛ dixit
esaias. Excecaui oculos illoꝝ ꝛ induraui coꝛ eoꝝm. Non
erant ergo sic excecati oculi nec sic induratum coꝛ tyriorū
ꝛ sidonioꝝ qn cꝛ..dissent si qualia viderunt isti signa vi
dissent. Sed nec illis ꝓfuit q; poterāt credere: qꝛ ꝓdesti
nati non erant:nec istis obfuisset:q; non poterāt credere: si
ita ꝓdestinati essent vt eos cecos dūs illuminaret: ꝛ indu
ratis coꝛ lapideum vellet aufferre. AVGV.de cō.euan.
Hoc aũt q; hic dr̄:etiā lucas cōmemoꝛat ꝓximati cuidam
Simoni dñi etiā h̄ ex ipsius oꝛe ꝓiūgēs. vñ magis vr̄ ipse hoc
ordine illa cōmemoꝛari quo a dño dicta sunt. matthe⁹ aũt
sue recoꝛdationis ordinē tenuisse.aut ..ud q; matthe⁹ ait:
Tūc cepit exprobrare ciuitatib⁹.sic accipiēd.. putāt:vt pū
ctum ipsius tpis voluisse credaī exprimere:i hoc q; ē Tūc:
nō aũt ipm tps aliquāto lati⁹ quo h̄ multa gerebant̄ ꝛ di
cebant̄. Quisq; ergo credit:credat hoc ..bis dcm̄. Cū ..iz
ꝛ apud vnū euangelistā inueniant̄ quedā q; his dixerat do
minus:sicut apud lucam de nō tollenda pera in via:qd mi
rum si aliqd aliud bis dcm̄ sigillatim a singulis dr̄ eodem
ordine quo dictū ē. Et ideo diuersus ordo apparet in sin
gulis:qꝛ ꝛ tūc qm̄ ille:ꝛ tūc qm̄ iste cōmemoꝛat dictum est.

¶ Respōdens iesus dixit. Cōfiteoꝛ tibi pater do
mine celi ꝛ terre:qꝛ abscondisti hec a sapientibus
ꝛ prudētibus ꝛ reuelasti ea paruulis. Ita pater
qm̄ sic fuit placitum ante te.

CHRY.Qꝛ sciebat dñs multos de supioꝛi questiōe ..
bitaturos.ſ.q; iudei xpm̄ nō receperūt quē gētilitas tā pna
suscepit:rīdet hic cogitationib⁹ coꝛ. Et ī̄ dicit: Rūdens
iesus dixit. Cō.ti.pa.do.ce.ꝛter. GLO. Idest q facis celos
ꝛ reliquis in terrenitate quos vis. Uel ad lr̄az. AVGV.
de ver.do. Si xps dixit cōfiteoꝛ:a quo lōge est oē peccatuz
cōfessio n.. st solius peccatoris:sed aliquādo etiā laudato
ris. Cōfitemur ergo siue laudātes deū:siue accusantes nos
metipsos. Dixit ergo. Cōfiteoꝛ te.i.laudo te:nō accuso me.

HIERO.Ad..liāt q; saluatoꝛē nō natū:sz creatuz celū
niant̄:q; ꝓfem suū vocet celi ꝛ terre dūm. Si.n.ꝛ ipe crea
tura est:ꝛ creatura cōditoꝛē suū ꝓfem appellare pōt: stultū
fuit nō ꝛ sui ꝛ celi ꝛ terre dūm v.. ꝓfem silr̄ appellare. Hra
tias aũt agit q; aplis aduēntus sui aperuerit sacra:q; ignoza
uerūt scribe ꝛ pharisei:q; sibi sapiētes vident̄:ꝛ ī conspectu
suo prudētes. Et ī̄ seq;t. Qꝛ absc̄o.hec a sapiē.ꝛ pū.ꝛ reue.
ea par. AVGV.de ver.do. Nole sapiētū ꝛ prudētū sup
bos itelligi posse ipse exposuit cū ait. Reuelasti ea par. qd
enī ē paruis nisi humilib⁹? GREGO.xxvij.mo. Qō enim
nō ..biūxit: Reuelasti ea stultis sz paruis:tumoꝛē se dānas
se īnotuit:nō acumē. CHRY. Uel dicēs sapiētes: nō ve
rā sapiaz dicit:sz eā quā videbāt scribe ꝛ pharisei ab eloq̄n
tia hr̄e. Propter hoc neq; dixit: Reuelasti ea stultis:sz par
uulis.i.ifoꝛmib⁹ aut rusticis:ī quo erudit nos q; oia ab ela
tione erui:humilitatē aũt ꝛelare. HYLA. Celestiū q; ver
boꝝ archana atq; vtutes sapiētib⁹ absc̄ōdit̄:ꝛ paruis reue
lant̄:paruis malicia nō sensu:sapiētib⁹ vo stultitie sue ꝓfes
ptione:nō pudētie cāe. CHRY. Reuelatū āt eē bis di
gnū est letitia:occultari āt bis nō letitia:sz lachrymis dignū
est. Nō ergo pp hoc letaī:sz qm̄ q; sapiētes nō cognouerūt:
cognouerūt bi. HYLA. Facti aũt bui⁹ egtatē dñs pater
ne volūtatis iuditio ꝛfirmāt:vt q; indignāī paruli in deo fie
ri:stulti deinceps ī sapia sua fiāt. Et ī̄ subdit. Ita pr̄:qm̄ sic
placitū fuit..ñ te. GREGO.xxv.mo. Quib⁹ vbis exēpla
humilitatis accipim⁹:ne .. mere discutere supn.. consilia ō
alioꝝ vocatōe:alioꝝ vo repulsione ꝑsumam⁹:ostendens q
iniustū eē nō .. q; placuit iusto. HIERO. In bis etiam
vbis blādictis affectu logī ad ꝓfem vt ceptū ī aplis cōple
atur beneficiū. CHRY. Hec aũt q; dns discipls dixit stu
..ositozes eos fecc..it:qꝛ.n.cōsequēs erat eos ō se magna sa
pere:q; demones abigebāt:ī̄ō hic eos repīmit:reuelatio.n..
erat q; eis fcm̄ est non illoꝝ studiū:ī̄oq; scribe sapientes ꝛ
prudētes extimantes se eē:exciderūt pp ꝓpriū tumoꝛē. vñ
si pp hoc ab eis absc̄ōdita sūt dei mysteria:timete dr̄ ꝛ vos
ꝛ manete pauli hoc enī fecit vos reuelatione potiri. Sicut
aũt cū paulus dicat: Tradidit illos de⁹ ī reprobū sensū. nō
hoc dicit iducēs deū hoc agentē:sz illos q; cām tribuerunt:
ita ꝛ hic. Absc̄ōdisti hec a sapiētib⁹ ꝛ prudētib⁹. Et propter
qd absc̄ōdita sūt ab illis:audi paulū dicētē: qm̄ querentes
ꝓpriā iustitiā statuere:iustitie dei nō sunt subiecti.

¶ Omnia mihi tradita sunt a patre meo. Et ne
mo nouit filium nisi pater:neq; patrem quis no
uit nisi filius:ꝛ cui voluerit filius reuelare.

CHRY. Qꝛ dixerat: Cōfiteor tibi pater:qm̄ absc̄ondisti
hec a sapientibus .vt nō estimes qm̄ ita gr̄as agit pr̄i: sicut
si ipse sit hac vtute priuatus. Cōsequenter adiūgit. Omnia
mihi tradita sūt a patre meo. Luz aũt audieris qm̄ tradita
sūt:nihil humanū suspiceris.vt enī nō duos deos ingenitos
eē estimes:hāc ponit dictionē. Simul.n.cū genit⁹ est:coīm
dominatoꝛ fuit. HIERO. Aliogn si iuxta nostrā fragilita
tē sentire volumus:cū ceperit habere quod accipit: icipiet
nō habere quod dedit. Uel tradita sibi omnia:non celuz ꝛ
terra ꝛ elemēta intelligenda sunt ꝛ cetera que ipe fecit ꝛ cō
didit:sed bi qui per filiū accessū habēt ad patrē. HYLA.
Uel hoc dicit:neqd in illo minus q; ꝓ in deo est estim..ꝛ.
AVGV. cōtra maximū. Nā si minus habet ī potestate
aligd q; pater:nō sunt eius omnia que habet pater:gigne
do enī dedit pr̄ potētia filio:sicut oia que hz ī substātia sua
gignēdo dedit ei quē genuit de substātia sua. HYLA. De
inde ī mutua cognitōe pr̄is ꝛ filij dat itelligere nō aliud in
filio q; qō in patre extitisse. Segr̄.n. Et nemo nouit filium
nisi pr̄:neq; pr̄em quis nouit:nisi filius. CHRY. Ex eo
enī q; solus patrē nouit:latenter ostendit eiusdem se eē sub
stātie:ac si diceret: Quid mir̄ est:si oīum suoz dominatoꝛ:cū
aliquid aliud mai⁹ habeam.ſ.scire pr̄em:ꝛ eiusdē esse subē.
HYLA. Eandem.n.vtriusq; ī mutua cognitione docet
eē substantiā:cū qui filiū cognosceret:pr̄em quoq; cognitu
rus esset in filio:qꝛ oīa ei a pr̄e sunt tradita. CHRY. Cuz
aũt dicat:neq; pr̄ez aliquis cognoscit nisi filius:nō hoc ait:
qm̄ eū oēs oīno ignoꝛēt:sz qm̄ cognitōe:qua ipse euz nouit:
nullus eum scit:qō ꝛ de filio dicendum est. Neq; etiam de
ignoto quodā deo h̄ dixit:sicut martiō ait. AVGV. ꝑmo
de tri. Deniq; ꝓpter subē inseparabilitatem sufficiēter aliq̄
nominat̄ vel .. lius pater vel solus filī⁹: nec inde separatur
vtriusq; spiritus qui proprie dicitur spiritus veritatis.

HIERO. Erubescat ergo eunomi⁹ hereti⁹ tā q; sibi no
titiam patris ꝛ filij:quātā alterutrū inter se habent vendi
cans:quod si inde contendit:ꝛ suam consolatur insaniā: qꝛ
segtur: Et cui voluerit filius reuelare. Aliud est nature eq̄
litate nosse quod noueris: aliud reuelantis dignatione.

AVGV. ꝑmo ciui. dei. Reuelaī aũt pater p filiuz ideſ

per verbum suū. Si enim hoc verbū quod nos proferim⁹
tpale ꝛ trāsitoriū ꝛ seipsū ondit:ꝛ illud de quo logmur quā
to magis verbū dei:ꝑ quod facta sunt omnia:quod ita ostē
dit patrē:sicuti ē pater: ga ꝛ ipsum ita est.ꝛ hoc ē qō pater.

AVGV. de que.euā. Cum aũt diceret: Nemo nouit filiū
nisi pater:nō dixit:ꝛ cui voluerit pater filiū reuelare:sz cū di
ceret: Nemo no.pa.nisi fi. addidit:ꝛ cui vo.fi. reue. qō non
ita intelligendū est quasi filī⁹ a nullo possit agnosci nisi a pa
tre solo. Pater aũt nō solū a filio.. sed etiā ab eis qbus reue
lauerit filī⁹. sic enī potī⁹ dictū est vt itelligam⁹ patrē ꝛ ipsū
filiū per filium reuelari:qa ipse ē mēti n.. lumen vt qō
postea itulit: Et cui voluerit filius reuelare. nō tñ ꝓfem sed
etiā filium accipiamus:ad totā ..nī quod dixit illatū ē:ver
bo enī suo se pater declarat. Uerbū aũt.. nō solū id quod p
verbum declaratur: sed etiaz seipsum declarat. CHRY.
Si ergo patrem reuelat:ꝛ seipsum reuelat. Sed hoc quidē
vt manifestuz dimisit:illud aũt posuit: quia scilicet poterat
esse dubium. per hoc etiam instruit q; adeo cōcordat patri:
q; nō est possibile aliquem venire ad patrem nisi per filium
hoc enim maxime scandalizabat:q; videbatur deo cōtrari
us. Et ideo per omnia hoc destruere studuit.

¶ Uenite ad me omnes qui laboratis ꝛ onerati
estis:ꝛ ego reficiā vos. Tollite iugum meuz su
per vos:ꝛ discite a me:quia mitis sum ꝛ humi
lis corde:ꝛ inuenietis requiē animabus vestris.
Jugū.n.meuz suaue est:ꝛ onus meum leue.

CHRY. Per ea que dicta sūt ī desideriū sui discipulos
cōstituerat:ondens ineffabilē suā virtutē:nūc aũt eos ad se
vocat dicēs: Uenite ad me oēs q; laboratis ꝛ onerati estis.

AVGV. de ver.do. Quare.n.oēs laboramus:nisi qꝛ su
mus boies mortales lutea vasa poztātes:que faciūt inuicē
angustias:sed si angustent̄ vasa carnis:dilatent̄ spatia cha
ritatis:ad qđ ergo dicit: Uenite ad me oēs q; laboratis: nisi
vt nō laboretis? HYLA. Legis etiā difficultatib⁹ labo
rātes ꝛ pctis seculi oneratos ad se vocat. HIERO. Hra
tia.n.esse onera peccati ꝛ zacharias ꝓpha testaī inigtates
dicēs sedere sup talētū plūbi. Et psalmista cōpleuit. Ingta
tes mee aggrauate sūt sup me. GREGO.xxx.mo. Aspez
etiā iugū ꝛ duz fuitutis pōdus ē subeē tpalib⁹: ambire ter
rena:retinere labētia:velle stare in nō stātib⁹:appetere qui
dem trāseūtia:sz cū trāseūtib⁹ nolle trāsire. Dū.n.cōtra vo
cē cūcta fugiūt:que pr̄i⁹ mentē ex desiderio adeptōis affli
xerāt:post ex pauoꝛe amissionis premūt. CHRY. Nō āt
dicit: Uenite ille ꝛ ille:sz oēs q; ī solitudinib⁹:q; in tristitys
q; in peccatis estis:nō vt expetā noras:sed vt solutā peccata:
Uenite:nō qm̄ indigeo ꝛa gl'ia:sz qꝛ volo vestrā salutem:
vñ dicit: Et ego reficiā vos:nō dixit:saluabo solū:sz qō mul
to ampli⁹ erat: Reficiā vos.i.in oī gete ꝛstituā. RABA.
Nō solū exonerabo:sz ī terna refectōe saturabo. REMI.
Uenite dicit nō pedib⁹:sz mozib⁹:non coꝛpoze:sz fide. Iste
nāq; est spiritualis accessus:quo qs deo appꝛopiquat:ꝛ iō se
gtur: Tollite iugū meū sup vos. RABA. Jugū xpi ē eua
geliū xpi:qō iudeos ꝛ gētes in vnitate cōiūgit ꝛ sociat. Hoc
aũt super nos iubemur sumere.i. ī honoze habere:ne forte
subtus ponētes.i.illud ꝓaue cōtēnētes lutulētis pedib⁹ vi
tioꝝ cōculcem⁹. vñ subdit: Discite a me. AVGV. ō ver.
do. Nō mūdū fabricare:nō ī ipo mūdo miracula facere:sz
qꝛ mitis sum ꝛ humilis coꝛde. Magnus eē vis.a minimo
icipe. Cogitas magnā fabricā cōstituere celsitudis:de fun
damēto ꝓius cogita humilitatis:ꝛ quāto qsq; vult super
imponere mai⁹ edificiū:tāto alti⁹ fodiat fūdamētū:quo āt
ꝓuēturus ē cacumen nr̄i edificij.:vsq; ad conspectum dei.

RABA. Discendū ergo nobis ē a saluatoꝛe nostro: vt si
mus mites mozib⁹:ꝛ humiles mētib⁹:neminē ledamus: ne
minē cōtemnem⁹:ꝛ vtutes quas foris ondim⁹ ī ope:intus
teneam⁹ in coꝛde. CHRY. Et ideo incipiēs diuinas leges
ad humilitate incipit:ꝛ maximū premiū ponit dicēs. Et in
uenietis regem aīab⁹ vestris. Hoc maximū est ꝑmiū. nō.n.
alteri efficeris vtilis solū:sz teipm regescere facis:ꝛ añ futu
ram hāc tibi dat retributionē:i futuro aũt perpetna gaude
bis requie. CHRY. Et ne formidarēt:qꝛ dixerat. Onus
ꝛ iugū:subdit: Jugū.n.meum suaue est:ꝛ on⁹ meum leue.

HYLA. Jugi aũt suauis ꝛ leuis oneris blādimēta ꝓpo
nit:vt credētib⁹ ei⁹ boni sciaz ꝓesset:qō ipe sol⁹ nouit ī pre.

GREGO. iij.mo. Quid graue mētis nr̄e cernicibus ipo
nit.. vitare oē desideriū qō ꝓturbat precipit:q; declinare la
boziosa mūdi bui⁹ itiera monet. HYLA. Et qd iugo ipo
suaui⁹:qd onere leui⁹:.. ꝓbatuꝝ fieri:scelere abstinere:bonū
velle:malū nolle:amare oēs:odisse nullū:eterna ꝓseq;: pūi
bus nō capi:nolle inferre alteri quod sibi ꝓpeti sit molestū.

RABA. Sz quō iugū xpi suaue cū supra dicaī: Arta est
via que ducit ad vitam: Sz qō angusto initio icipiī:ꝑcessu
tēpoꝛis ineffabili dilectōis dulc..ie duat..ur. AVGV. ō
ver.do. Itēq; iugū dñi intrepida ceruice subierūt:tā difficī
lia picula patiunt̄:vt nō labozib⁹ ad quietē:sz a gete ad la
boꝛē vocari videāt. Sed ꝑfecto adest spūscūs:q; ī exterio
ris boīs coꝛruptōe ī teriozē renouaret de die ī die:ꝛ gustata
rege spirituali ī affluētia delitiaꝝ dei ī spe future btitudis:
omnia presentia delinirer:aspera ꝛ omnia grauia releuarz:
secari ꝛ vri se boies patiūtur:vt doloꝛes nō eterni:sz aliquā
to diuturniꝛis vlceris acrioꝝ doloꝝ precio redimant̄:qui
bus tempestatib⁹ vel penis ipoꝛtuni sūt mercatoꝛes: vt di
uitias veturas acgrār. Sz q; bas ñ amāt:eadē grauia patiū
tur. Qui vero amāt:eadē quidē:sz nō grauia patiunt̄. Dia
enī seua ꝛ īmani.. ꝓrsus facilia ꝛ ꝓpe nulla efficit amoꝛ.
quanto ergo facilius ad veram beatitudinē charitas facit:
qō ad miseriam quant.. potuit cupiditas feē. HIERO.
Quomodo etiam leui⁹ est lege euāgelium:cum in lege ho
micidium ꝛ adulterium:in cu.. gelio ira concupiscētiaq;
puniatur: In lege enī multa ꝓcepta sunt:que aplis nō pos
se cōpleri plenissime docet. In lege opa requi..ñ:in euan
gelio voluntas q̄ritur:que etsi effectum nō habuerit:tamē
ꝑmiū nō amittit. Euangeliū ea ꝓcipit que possumus:ne
scilicet cōcupiscamus. hoc in nostro arbitrio est:lex cū vo
luntatē non puniat: punit effectum:ne adulterium facias.
Singe in psecutiōe aliquā virginē ꝓstitutā:hec apud euan
geliū qꝛ voluntate nō peccat virgo suscipitur:in lege quasi
coꝛrupta repudiatur. CA. XII.

In illo tpe abiit iesus per sata sabba
to:discipuli aũt eius esurientes cepe
runt vellere spicas ꝛ manducare.
Pharisei aũt videntes dixerūt ei. Ec
ce discipli tui faciūt q; ñ ..z ..is face
re sabbatis. At ille dixit eis: Nō legistis qd fece
rit dauid qm̄ esuriit .. q; cū eo erāt: quō intrauit in
domū dei:ꝛ panes ꝓpositionis comedit: quos
nō licebat ei edere:neq; his qui cū eo erāt:nisi so
lis sacerdotibus? Aut nō legistis ī lege:qꝛ sabba
tis sacerdotes ī tēplo sabbatū violāt:ꝛ sine crimi
ne sunt? Dico autez vobis:qꝛ templo maioꝛ est
hic. Si aũt sciretis qd ē:misericoꝛdiā volo ꝛ nō
sacrificium:nūq; cōdemnassetis inocētes. Dns
enī est filius hominis:etiam sabbati.

GLO. Narrata predicatione cum miraculis vnius anni
ante questionem ioannis factis:trāsit ad.ea que facta sunt
in alio anno.ſ.post moztem ioannis: quando iam in omni

Universidad de Deusto
Biblioteca

bus xp̃o cõtradicit. vnde dicit: In illo tpe abyt ihesus sabbato per sata. AVGV. de cõ. euã. Hoc aũt qõ hic segtur. ne vlla repugnãtie questione ꝓmenozat a marco ⁊ a luca. sed illi nõ dicũt: In illo tpe. vñ foztassis matthe⁹ rei geste hꝰ ordinẽ tenuit: illi aũt recordatõis sue nisi lati⁹ accipiat qõ dictũ est: In illo tpe. i. quo hec multa ⁊ diuersa gerebãt. vñ cõcipit ista oĩa post mortẽ ioãnis cõpleta ee. Lũ. n. ioãnes discipulos suos ad xp̃m misisset: credit post paululũ decolatus fuisse. vñ cũ dr: In illo tpe: itermiatũ tps ponere videt.

CHRY. Quare aũt per sata sabbato eos ducebat: qz oĩa ꝓscivit: nisi qz volebat soluere sabbatũ: volebat qdẽ sed nõ simplr: ideoqꝫ nõ sine cã id soluit: sed dans occasionẽ ronabilẽ: vt ⁊ legẽ cessare faciat: ⁊ legẽ nõ offendat: ⁊ ideo hic vt iudeos mitiget: nature necessitatẽ premittit. ⁊ hoc est qõ dicitur: Discipuli ãt ei⁹ esuriẽtes ceperũt vellere spicas ⁊ mãducare. Quãuis in peccatis que manifesta sunt: nulla sit excusatio: neqz enĩ occidẽs ad sui excusatõez potest furorẽ pretẽdere: neqz q ad. terat cõscipiscentiã: sz nec vllã aliã cãm: hic tamẽ famẽ inducẽs: discipulos ab oĩ accusatõe liberat.

HIERO. Ut aũt in alio euãgelista legim⁹: ꝓpter nimiã importunitatẽ nec vescẽdi quidem habebãt locũ: ⁊ ideo q̃ si homines esuriebant. Qz aũt spicas segetũ: manibus cõfricant: ⁊ in eisdem cõsolant: vite austeriozis indiciũ est: nõ ꝓparatas epulas: sz simplicẽ cibum querentium. CHRY. Tu aũt admirare discipulos q ita erant oppressi: nullã cozpozaliũ habebant curã: sz ⁊ cõtemnebãt carnẽ. sz mensam: ⁊ fame opugnabãt: nec tñ desistebãt a xp̃o: nm. n. eos cogeret vehemẽter esuries: nequaqꝫ hoc fecissent quid aũt pharisei ad hoc dicerent subdit. Pharisei aũt videtes dixerũt ei. Ecce discipuli tui faciunt quod nõ li. facere sabbatis.

AVGV. de operib⁹ monachoz. De sabbato aũt potius q̃ de furto discipulis oñi iudei cãniati sunt: qz pplo israel per legem ꝓceptum est: vt in agris suis furem nullum tenerent: nisi qui secum e. quid vellet auferre. nã qui nihil aliud attigisset q̃ id qõ cõmedisset liberũ ipunitũ abire sinerẽt. HIERO. Nota vero q̃ primi apostoli sanctozis litteram sabbati destruũt aduersus ebionitas: q cũ ceteros recipiãt apostolos: paulũ tanq̃ trãsgressozẽ legis repudiãt. deinde ad excusationẽ eoz subdit: Ãt ille dixit eis: Non legistis quid fecerit dauid qñ esuryit: ⁊ cõfutandã siquide calũniaz pharisẽoz veteris recordat historie: qñ dauid fugiens saulẽ inuenit nobbã: ⁊ ab achimelech sacerdote susceptus postulauit cibos: qui cũ panes laicos non haberet: dedit eis cõsecratos panes quibus nõ licebat vesci nisi solis sacerdotib⁹ ⁊ leuitis: meli⁹ arbitrat⁹ de famis periculo hominẽs liberare: q̃ deo sacrificiũ offerre: hostia enim deo placabilis est bonus animus sal⁹. Oppor. ergo dñs ⁊ dicit. Si ⁊ dauid sanctus est: ⁊ achimelech pontifex a vobis non reprehenditur: ⁊ legis vtriqꝫ mandatũ ꝓbabili excusatõe transgressi sunt: ⁊ f. nes. m. causa est: cur eqndẽ famẽ non probatis in apostolis: quã probatis in ceteris: Quãq̃ ⁊ in hoc multa distantia sit: Isti spicas in sabbato manu confricãt illi panes comederunt leuiticos: ⁊ ad sabb. i. solẽnitatem accedẽbãt neomeniarum dies: quib⁹ reqsit⁹ in conuiuio fugit ex aula regia. CHRY. Excusans autem discipulos dauid in medium adducit. etenĩ multa prophete huius erat gloria apõ iudeos. Nec potest respõderi q̃ dauid ꝓpheta erat: qz nec ꝓpter hoc ei licebat: sed sacerdotibus solis. tanto autẽ magis discipulos ab accusatione liberat: quanto maioz inueniturus. hoc fecit. sed ⁊ si dauid prophęta erat: non tamẽ qui cum ipso erant. HIERO. Obserua tamẽ q̃ panes ꝓpositionis nec dauid nec pueri eius acceperunt anteq̃ mũdos se a mulieribus esse responderint. CHRY. Sed dicit aliquis: Quid est exemplũ hoc ad id quod queriẽ: Non enim dauid sabbatũ trãsgressus est: sz in hoc ostẽdit christi sapiẽtia q̃ aliud exemplũ fert sabbato mai⁹. Neqꝫ eniz est equale trãsgredi sabbati diẽ qõ multotiens factũ est: ⁊ sacrã illã tangere mensam: qõ nulli fas erat. Deide rursus ⁊ aliter soluit: ꝓincipaliozẽ inducens solutionẽ: cũ dicit: Aut non legistis in lege: qa sabbatis sacerdotes in tẽplo sabbatũ violant ⁊ sine crimine sunt? HIERO. Ac si diceret: calumniamini discipulos meos: cur sabbato spicas triuerit: famis necessitate cogẽte: cũ ipsi sabbatũ violetis i tẽplo imolãtes victimas: cedẽtes tauros: holocausta super lignozũ struem incẽdio cõcremantes: ⁊ iuxta. crius euangely fidem circuncidi tis paruulos in sabbato: vt duz aliam legez seruare cupitis sabbatũ dest. s. Nũqꝫ aũt leges dei sibi cõtrarie sunt: et ꝓudẽter vbi discipuli sui argui poterãt trãsgressiõis: ⁊ achimelech ⁊ dauid dicit exempla sectãtes: veram autẽ ⁊ absq̃ necessitatis obtẽtu sabbati ꝓuaricationẽ in ipsos refert: q calũniam fecerant. CHRY. Ne aũt mihi dicas: qñ afferre in mediũ alium peccãtẽ nõ est erui ab accusatõe cũ enim nõ accusaẽ q fec: excusatio fit circa id qõ fcñ est: Uerũ hoc bis ñ suffecit: sed qõ mai⁹ est dixit: q sine crimie sunt. Uide aũt quãta posuit: Locum vbi dicit: In templo: Tempus cũ dicit: Sabbatis. Legis remissionẽ cũ dicit: Uiolãt ⁊ non sũ solũt. Et q̃ nõ solũ liberãtur a pena: sed a culpa liberati sunt. vnde dicit: Sine crimie sũt. Neqꝫ ãt hoc scõz simile ẽ ꝓpozi q. ixerat de dauid. Illud enĩ ⁊ semel factũ est: ⁊ a dauid nõ sacerdote: ⁊ necessitatis cã fuit. Hoc aũt secũdũ singulo sabbato ⁊ a sacerdotib⁹ ⁊ fm legẽ. Et iõ nõ fm veniaz vt in primo exẽplo: sed fm legẽ sũt discipuli ab accusatione liberati. Sz nunqd discipuli sunt sacerdotes: imo sũt sacerdotib⁹ maiozes: ipse enĩ aderat q templi est dñs: q̃ veritas est ⁊ nõ typus. ⁊ iõ subdit: Dico aũt vobis qz tẽplo maioz ẽ hic. HIERO. Dic nõ ꝓnomẽ: sed aduerbiũ loci legendũ est: q̃ maioz tẽplo sit locꝰ q̃ dñm tẽpli teneat. AVGV. de que. euan. Notandũ aũt vnũ exẽplũ datũ eẽ regie potestatis de dauid: alterũ sacerdotalis de his qui pp ministeriuz tẽpli sabbata violant: vt multo min⁹ ad ipsũ cuullsaz sabbato spicaz crimen pertineat: qui ver⁹ rex ⁊ ver⁹ sacerdos ẽ.

CHRY. Deiñ qz graue audiẽtib⁹ videbaz eẽ qõ dixerat: rursus cõuolat ad mificordiã fmonẽ cũ quadã vehemẽtia inducẽs: cũ dicit: Si ãt sciretis qd est: Misericordiã volo ⁊ nõ sacrificiũ: nunq̃ cõdemnassetis innocentes. HIERO. Quid ãt ẽ: Misericordiã volo ⁊ nõ sacrificiũ: supra dixim⁹. Quod ãt dicit: Nũqꝫ cõdemnassetis innocẽtes. de aplis intelligendũ ẽ. Et ẽ sensus: Sz misericordiã cõprobastis ach melech: eo q̃ piclitatẽ fame dõ refocillauit: q̃re meos discipłos cõdemnatis? CHRY. Uide aũt rursus qualiter advenią ducens sermonẽ discipulos rursus venia superiozes oñdit: in hoc quod dicit eos innocentes: qõ quidem supra ⁊ de sacerdotibus dixerat: Deinde ⁊ aliam cãm dicit quare sunt innocẽtes dicens: Dñs enim est filius hoĩs etiã sabbati. REMI. Filium aũt hoĩs scipsum appellat. ⁊ est sensus Ille quem vos purũ hoĩem putatis: deus est oĩum creaturarũ dñs ⁊ etiã sabbati: ⁊ ideo põt legẽ mutare ꝓ sua voluntate: qz fecit eã. AVGV. cõtra faustũ: Discipulos aũt suos vellere spicas sabbato nõ ꝓhibuit: vt inde conuinceret ⁊ pñtes iudeos ⁊ futuros manichęos q herbã non euellunt: ne homicidiũ perpetrent. HYLA. Mystice aũt in principio ẽ contuendũ sermonẽ hunc ita ceptum ee: In illo tpe quo. s. deo pr̃i gratiã data gẽtib⁹ salute ꝓfessus ẽ. Ager ãt mundꝰ ẽ. sabbatũ ociũ ẽ. seges creditoruz ꝓfecꝰ i messez. Est q̃ sabbato i ag. ꝓfect⁹ i legis ocio: dñi ꝓ gressus i hũc mũdũ ẽ: Esuries fames est. s. salutis humane. RABA. Spicas vellũt dum singulos hoĩes a terrena intẽtione retrahunt. Fricant dum a cõcupiscẽtia carnis mentes exuunt. Hranam comedũt: dũ emẽdatos in corꝑ ecclie trayciũt. AVGV. de que. euã. Nullus autem transit in corpus christi nisi carnalibus spoliatus fuerit indumentis: fm illud apli: Exuite vos veterem hominẽ. sabbato hoc agũt scilicet spe quietis eterne ad quã alios inuitãt. RABA. Itẽ ãbulãt q̃ sata cũ dño q̃ in scripturaz meditatõe delectanť. Esuriunt: dũ panẽ vite. i. dei amorẽ in eis euenire desiderãt. Uellũt spicas ⁊ terũt: dũ testimõia discutiũt donec iueniãt qõ latebat in lĩa: ⁊ boc sabbato dũ a turbidis cogitationib⁹ vacãt. HYLA. Pharisei q penes se clauẽ celoz eẽ existimabãt: illici ta agere discipłos argnũt: quos dñs factoz i gl⁹ sub rerũ argumẽto pphetie rõ continer admonuit: atq̃ vt oñderet oĩuz rex efficaciã spẽm futuri opis cõtinere adiecit: Si aũt scirętis qd ẽ: Misericordiã volo ⁊ nõ. op⁹ enĩ salutis nr̃e nõ i sacrificio legis sz in misericordia ẽ: ⁊ lege. ante i dei bonitate saluamur. Cuius rei donũ si itellexissent: nũq̃ cõdemnasient innocentes. i. apostolos. ios quos ĩsimulaturi erãt transgresse legis inuidia cum sacrificioruz vetustate cessante: vniuersis p eos misericordie nouitas subuẽiret.

¶ Et cuz inde transisset: venit in synagogã eoz̃. Et ecce hõ manũ habens aridã: ⁊ interrogabãt eũ dicẽtes: Si licet sabbatis curare vt accusarẽt eũ. Ipse ãt dixit illis: Quis erit ex vobis homo qui habeat ouez vnã: ⁊ si ceciderit hec sabbatis in foueam: nõne tenebit ⁊ leuabit? Quanto magis melioz ẽ homo oue. Itaqꝫ licet sabbatis benefacere. Tunc ait homini. Extende manum tuã. Et extẽdit: ⁊ restituta est sanitati sic altera.

HIERO. Quia destructionẽ sabbati qua discipulos arguebãt: pbabili exẽplo excusauerat: ipm calũniari volunt. vñ dicit: Et cũ inde transisset vẽit in synagogã eoz. HYLA. Nec enĩ q̃ ꝓmissa sũt i cãpo dcã gestaq̃ sũt: ⁊ post hec synagogã ingredit. AVGV. de con. euã. Posset aũt putari eodẽ die factũ ⁊ de spicis ⁊ de isto sanato: qñ ⁊ sabbatũ hic cõmemorat: nisi lucas aperuisset alio sabbato factũ fuisse. Proinde qõ dicit matthęus: Et cum inde transisset vẽit in synagogã eoz. Nõ quidẽ venit nisi cũ inde trãsisset: sed post quot dies in synagogã eoz venerit postea q̃ a segete illa trãsiit: an rẽ cõtinuoq̃ illuc ierit: nõ exꝑssuz ẽ: ac p hoc locus datur narratio ni luce: qui dicit alio sabbato hꝰ manuz fuisse sanatam. HYLA. Ingresso aũt synagogaz hoĩem aride man⁹ offerunt interrogantes an curare sabbatis liceret: occasionem arguendi euz ex rñsione q̃rẽtes. vñ sequit: Ecce homo ma. ba. ari. ⁊ iter. eum dicẽtes: Si licet sabbato curare? CHRY. Nõ aũt interrogãt vt addiscãt: sz vt accusent eum. vñ segtur: Ut accusarẽt eũ: q̃uis ⁊ ipz opus sufficeret si accusare volebant: sz ⁊ per verba volebãt captionem inuenire maiozem copiã argumentorum sibi pparantes. HIERO. Et interrogãt vtz licet curare sabbatis: vt si nõ curauerit: crudelitatis aut imbecillitatis. si curauerit: trãsgressionis vitio eũ accusent. AVGV. de cõ. euã. Sz põt mouere quõ matthe⁹ dixerit q̃ ipsi interrogauerũt dñz si lz sabbato curare: cũ mare⁹ ⁊ lucas illos potiꝰ a dño interrogatos eẽ ꝓhibeãt: Licet sabbato bñfacere: an male? Itaq̃ intelligendum q̃ illi prius interrogauerũt dñm: Si licet sabbato curare: deinde intelligẽs cogitationes eoz adituz accusandi querentium cõstituit in medio illũ quem erat sanaturus: ⁊ interrogauit q̃ marcus ⁊ lucas eum interrogasse cõmemorant: ⁊ tũc illis tacẽtibus ꝓposuit similitudinem de oue: ⁊ cõclusit q̃ licet sabbato bñfacere. sequit: Ipse autez dixit illis: Quis erit ex vo. homo qui ha. oue vnã. ⁊c.

HIERO. Ubi sic soluit ꝓpositã qõnẽ vt interrogantes auaritie ꝏdẽnaret. Si vos ingt in sabbato ouez: ⁊ aliud qõlibet aial in foueam decidẽs eripe festiuitatis: nõ aĩali: sed vre auaritie consulentens: q̃tomagis ego hoĩem q̃ multo melioz ẽ oue: debeo liberare? RABA. Competenti ergo exẽplo soluit qõnẽ eoz vt eos oñda ⁊ sabbatum violare in ope cupiditatis qui eũ violare arguunt i opere charitatis

lege male iterpretãtes q̃ dicũt in sabbato a bonis feriãduz in quo a malis tñ feriãdũ ẽ. Uñ opus seruile nõ facietis in eis. hoc ẽ pctñ: sic i eterna rege a mal' tñ feriabit: nõ a bonis. AVGV. de cõ. euã. Proposita aũt sil'itudine de oue ꝏcludit q̃ liceat sabbato bñfacere dicẽs: Itaq̃ li. sab. bñfacere. CHRY. Intẽde aũt q̃liter vane excusatõis de solutiõe sabbati iducit: sz qz iã isanabiliter egrotabat ad opⁿ. p cessit. vñ segt: Tũc ait hoĩ: Extẽ. ma. tuã ⁊ extẽ. ⁊ resti. ẽ sicut altera. HIERO. In euãgelio quo vtunť naçarei ⁊ ebionite: qõ vocať apostoliqꝫ matthei auttẽticũ. Dõ iste q aridã hz manũ: cemẽtarius scribit' istiusmodi vocib⁹ auxiliũ precãs: Lemẽtarius erã: manibus victuz queritãs: ꝑcor te iesu vt mihi restituas sanitatem: ne turpiter mẽdicez cibos. RABA. Sabbatis aũt ꝑcipue docet ⁊ operat iesus nõ solũ ꝓpp spũale sabbatũ: sed etiã ꝓpp celebriozẽ ꝑsonã cõuẽtũ querẽs saluẽ oĩuz. HYLA. Mystice aũt post reditũ de segete ex qua iã apostoli fructus sanctionis acceparant: ad synagogã venit iã illic messis. opus parat⁹: qz plures postmodũ vna cũ aplis extiterũt q̃ curabanť. HIERO. Usqz ãt adaduẽtũ oñi saluatoris arida man⁹ i synagoga in deoz fuit: ⁊ dei opa nõ fiebãt i ea. Postq̃ autẽ ille venit in terras: reddita ẽ in aplis credẽtib⁹ dextera ⁊ opi ꝑstino restituta. HYLA. Curatio aũt oĩs i verbo ẽ: manus sicut altera reddit'. i. similis ministerio aplorz i officium dãde salutis efficit': docetq̃ pharisęos egre ferre nõ oportere opationẽ bñane. salutis i aplis: cuz ipsis ad officy eiusdez ministeriũ manus sit reformanda si credãt. RABA. Uel aliter: Nõ q̃ habebat manũ aridã bñanũ gen⁹ ĩdicat sterilitatẽ boni opis arefactũ p manũ ad pomũ extẽsam: quã sanauit manus inocẽs. cruce extẽsa. ⁊ bene manus i synagoga erat arida: qz vbi maius donũ scientie: ibi grauius ẽ inercusabilis noxe piculũ. Sed arida aũt mãus arida iubeť extendi: qz ifructuosa debilitas aĩe nullo meli⁹ ꝏdine q̃ elemosynaz largitate curať. Habebat. it hõ dexterã manũ languidã: cui ab elemosynis tozpebat: sinistra sanã: qz sue vtilitati int. debat. Sz veniẽte dño dextra sanatur. t sinistra. qz qõ congregauerat auide: mõ distribuit charitatiue.

¶ Exeũtes aũt pharisei cõsiliũ faciebãt aduersus euz: quõ pderẽt eum. Jesus autẽ sciens secesit i. ⁊c. ⁊ secuti sunt eũ multi: ⁊ curauit eos oẽs. Et ꝓcepit eis: ne manifestuz eũ facerẽt: vt adimpleret qõ dictum est p esaiã ꝓphetã dicentẽ: Ecce puer meus quẽ ego elegi: dilectus meus quo bñ cõplacuit aie mee: ponã spũm meum super eum: ⁊ iudiciuz gẽtibus nuntiabit. Nõ cõtendet neqꝫ clamabit: neqꝫ audiet aliqs in plateis vocẽ eius. Arundinem quassatam non confringet: ⁊ lignũ fumigãs non extinguet: donec eiciat ad victoriam iudicium ⁊ in nomine eius gẽtes sperabunt.

HYLA. Inuidia ãt facit pharisęos cõmouet: qz cõuẽtes hoĩem in corpore: deũ in opibus nõ intelligebãt. vñ dicit: Exeuntes ãt pha. cõsi. fa. aduer. eũ: quomõ eum perderent.

RABA. Exeuntes dicit: qa eoz mens a dño auersa fuit. cõsilium fecerũt quõ vitã perderẽt: non quõ ipsi vitã inuenirent. HYLA. Sciẽsqz eorum consilia secessit: vt a cõsilys malignãtiũ procul abesset. vñ seqt: Jesus autẽ sciens secesset ide. HIERO. Sciẽs inquã eoz insidias recessit: vt pharisęos ꝓ se occasionẽ ipietatis auferret. REMI. Siue secessit ide quasi hõ fugiẽs insidias suoꝝ psequentium: siue qz nõ erat tps neqꝫ locus patiẽdi. nõ enĩm capit perire ꝓphetã extra hierlm: sicut ipse dicit. Declinauit etiã dñs odio se psequẽtes: ⁊ peruenit illuc vbi inẽit plurimos se p amorẽ diligẽtes. vñ sequit: Et secuti sunt eũ multi. Quẽ

Universidad de Deusto
Biblioteca

pharisei vnanimi ꝯsilio ꝑdere q̄rūt:turba idocta vnanimi dilectōe segt. vñ mox sui desidery ꝯsequunt effectū. Naz segt: Et curauit eos oēs. HYLA. Dis āt quos curauit: silentiū imperauit. vñ sequit: Et ꝑcepit eis ne mānifestū eum facerēt:nā sal⁹ vnicuiq; reddita erat sibi ipsa testis. Sz iubēdo silētiū teneri:t gloriādi de se iactātiā declinat:t nihil ominus cognitionē sui pstat:i eoipso cuz admonet de se taceri:qz obseruatio silēty ex re q̄ sit silenda ꝓficiscit. RABA. In hoc etiā nos instruit:ne cū aliqd magni fecerimus: laudē fozis q̄ramus. REMI. Ideo etiā ꝑcipit vt non mānifestarēt eum:ne psequētes ipz deteriozes fierēt. CHRY. Deide vt nō turberis in bis q̄ fiūt in insania opinabili pharisecoz:iducit ꝓphetā hoc ꝑdicētem.tāta erat.n.ꝓpheta rum diligētia:vt neq; h derelinquāt:sz t vias eius t transitus ꝓphetiçarēt t intētionē eius q̄ hoc faciebat:vt discas qm̄ oia a spūsco loq̄bant.si eni cogitatões hoiuz ipossibile ē scire:multom⁹ magis christi tētionē nisi spūscus reuelaret. Sequit g̃: Ut ipleret qđ dictum ē p esaiā ꝓphetā dicētē: Ecce puer me⁹ quē elegi. REMI. Dns quidē iesus xps puer oipotētis dei dict⁹ ē:nō fm diuinitatē: sz fm assumpte carnis dispēsationē:qz cooperāte spūsco carnē suscepit ex virgine absq; macula petī. Quidaz libri bñt: Electꝰ quē elegi. Electus eni fuit a deo patre.i.ꝑdestinat⁹: vt eēt filiꝰ dei ꝓpriꝰ nō adoptiꝰ. RABA. Quē elegi dicit ad op⁹ qđ nemo ali⁹ fecit:vt redimeret gen⁹ humanū:t pacificaret mūdū cū deo. Segt: Dilectus me⁹ i quo bñ cōplacuit aie mee. qz ipse solus ē agnus sine macula peccati de quo pr dic: Dic ē filiꝰ meus dilect⁹ i quo mihi bñ cōplacui. REMI. Oz aūt dicit: Aie mee.nō ita intelligēdū ē q̄ de⁹ pr aiam habeat trāslatiue aīa i deū ascribitur:vt p eā demōstrareť dei affectus. Nec miz si aīa trāslatiue in deo dr:cū etiā cetera cozpozis mēbra ei ascribāt. CHRY. Hoc āt ī ꝓncipio ꝓphēta ponit vt discas qz hoc aō hic dr:fuit fm cōsiliū patris. dilectus eni fm ꝯsiliū eius q̄ diligit facit. Sed iterꝝ electꝰ nō vt aduersarius soluit legē:neq; vt inimicus existē legislatozi:sed ei cooperdās.qz q̄ dilectꝰ ē:ponaz spm̄ meū sup eum.

REMI. Tūc etiam deus pr posuit spm̄ suū sup eū:cū operante spūsco suscepit carnē ex virgine:t moꝝ vt bō factꝰ ē plēitudinē spūsci suscepit. HIERO. Ponit āt spūs nō sup deī verbū: sz sup vnigenitū q̄ de sinu pris ꝓcessit.s. p eū de quo dictū ē:Ecce puer meus. Quid autē p ipsum factur⁹ sit subdit: Et iudiciū gentibus nūciabit. AVGV. xx.de ciui dei: Quia.i.iudiciū pnūciauit futuꝝ qđ gētibus erat occulturꝝ. CHRY. Deinde humilitatē eius manifestans dicit: Nō contēdet.qz sicut illi placuit oblat⁹ ē: t manibus pseq̄tiuz se vltro obtulit. Neq; clamauit. Quia sicut agnus coram tondēte se obmutuit. Neq; audiet aliqs in plateis vocē ei⁹. HIERO. Lata eniz ē t spatiosa via q̄ ducit ad pditiō:t multi igrediūtur p eam: q̄ multi nō audiūt vocē saluatoris:qz nō sunt ī arta via:sz ī spatiosa. REMI. Platea nāq; grece:latine latitudo dicit:i plateis ergo vocē eius nemo audiuit:qz suis dilectozib⁹ nō delectabilia i hoc mūdo pmisit:sz aspera. CHRY. Uolebat aūt dns p hoc mansuetudinē curare iudeos:sz lz isti rēnuerēt: nō tū eis restitit eos destruēdo. vñ t ei⁹ virtutē t illoꝝ imbecillitatē ꝓpheta oñdēs dicit: Arūdinē quassatā nō ꝓfringet:t lignum fumigās nō extīguet. HIERO. Qui petōzi nō porrigit manū:nec portat on⁹ frīs sui:iste q̄ssatū calamū ꝓfringit.t q̄ modicā scintillā fidei ꝓtēnit ī paruulis:hic lignū extīguit fumigās. AVGV. xx. de ciui. dei: Uñ psecutozes iudeos qui calamo q̄ssato pdita itegritate:t ligno fumanti amisso lumīe cōpati sūt nō cōtriuit:nō extīxit:qz pepcit eis q̄ nōdū venerat eos iudicare:sz iudicari ab eis. AVGV. de q̄.cuā. In ligno etiam fumigante notādum ē:qz deserto lumine facit putoꝛē. HYLA. Uel in hoc q̄ dicit: Arūdinē quassatam nō ꝓfringet.oñdit q̄ ita facile erat ei oēs eos frāgere sicut arūdinē:t nō simpliciter arūdinē: sed iaz ꝓtritā. In hoc aūt q̄ dicit: Lignū fumigās nō extīguet.demonstrat t illoꝝ furoꝛē accēsuz:t virtutē christi potentez ad extinguēdū hꝰ furoꝛē cum oī facultate. vñ i hoc multa mansuetudo christi oñditur. RABA. Uel q̄ hoc q̄ dicit: Arūdinē q̄ quassata ē nō eē ꝓfractā:oñdit caduca t quassata gētiū corpa nō fuisse contrita:sz ī salutē potiꝰ reseruata. Per hoc aūt q̄ dicit: Lig. fumigās nō extin. oñdit equitatem ignis iam tm̄ fumigantis in ligno nō extictā.i.isrl ex reliquijs veteris ꝛre spm̄ nō ablatū:quia resumēdi toti⁹ lumīnis i tpe pnie ..t facultas. RABA. Uel ecōuerso. arūdinē q̄ssatā vocat iudeos quos a vēto agitatos:t q̄ssi abinuicē ꝛcussipatos:nō statiꝰ dns cōfringnauit:sz patiēter supportauit. Lignū aūt fumigas vocat pplm̄ de gētib⁹ cōgregatū: q̄ ex ticto naturalis legis ardoꝛe fumi amarissimi t oculꝰ nozq; tenebroseq; caliginis inuoluebat errozib⁹:quē nō solū nō extīxit t redegit ī cinerē:sz ecōtrario de parua scītilla t pene moziēte maxima suscitauit icēdia. CHRY. Sz posz aliquis dicere: Quid igit ꝛsemp hec erūt:t feret vsq; in finem eos q̄ sic isidianť t isaniūt: Absit.sz cū sua oia fcā erūt: tūc t illa opabit. Et hoc signauit dicēs: Donec eyciat ad victoriā iudiciū. Ac si dicat: Cū ea q̄ ex se sunt oia cōpleuerit: tūc pfcāz vitōez inducet. tūc eni puniēt cū clarā fecerit suā victoziā: vt nō reliquat eis iuerecūda contradictōis occasio.

HYLA. Ul donec eyciat ad victoziā iudiciū: sublata.s. mortis potestate:iudiciū t claritatis sue reditū introducat.

RABA. Uel donec illud iudiciū qō i eo agebatur ad victoziā puēiret:qz postq̄ morte resurgēdo supauit: expulso ꝑncipe hꝰ mūdi victoꝛ ad regnū redyt: i patris dextera sedēs donec ponat sub pedib⁹ oēs inimicos suos. CHRY. Sz nō in hoc stabūt ea q̄ sunt dispēsatiōis vt solū puniāt q̄ nō crediderūt:sz t orbē terraꝝ ad se trahet. vñ segtur: Et in noie ei⁹ gentes sperabūt. AVGV. xx. de ciui. dei: Doc āt vltimū iam videm⁹ impletū. t si p hoc qō negari nō potest credit:t illud qō ipudēter a q̄busdā negat:nouissimū iudiciū qō ponet i terra:cū venerit ipse de celo:qs eni sparet gētes i xpi noie spaturas:qñ tenebať:ligabať:cedebať:illudebať:t crucifigebať:qñ t ipsi discipuli spem ꝑderāt: quā i illo habere iā ceperāt:q̄ tūc vix vnus latro spauit i cruce: nūc sperāt gētes longe lateq; diffuse. Et ne i eternū moziatur:ipsa ī q̄ ille moztu⁹ ē cruce signāť. Null⁹ igit dubitet q̄ iesum xpm̄ nouissimū futuꝝ eē iudiciū. REMI. Sciēduz aūt:qz nō solum istius loci sensus:sz t multoꝝ alioꝝ hoc testimōio ꝯfirmať:nā q̄ dicit: Ecce puer me⁹, ad illuz locū referť vbi dixerat pater: Dic ē filius me⁹. Oz vo ait: Ponā spm̄ meū sup eū. ad hoc referť q̄ spūsscus descēdit sup dns baptiçatū. Oz aūt subiūgit: Iudiciū gētibus nūciabit. refertur ad id qō infra dr: Cum sederit filiꝰ hominis i sede maiestatis sue. Oz autem subdit: Non cōtēdet neq; clamabit. ad hoc refertur q̄ dns pauca rūdet ꝓncipi sacerdotuz t pilato:herodi vero nulla. Oz vo dicit: Arundinē quassatam nō cōfringet. ad hoc ptinet q̄ dns suos persecutozes declinauit:ne fierent deteriozes. Oz vo dicit: In noie ei⁹ gētes sperabūt. ad hoc qō ipse dixit: Eūtes docete oēs gētes.

¶ Tunc oblatus est ei demoniuz habēs cecus t mutus: t curauit euz ita vt loq̄retur t videret. Et stupebāt omnes turbe t dicebant: Nūquid hic est filius dauid? Pharisei autem audientes dixerunt: Hic non eicit demones: nisi in beelzebub ꝓncipe demoniorum.

GLO. Cōfutauerat superi⁹ dns pharisēos christi miracula calūniātes: ex hoc q̄ sabbatum soluere videbatur: sed qz maiozi nequitia ipsa christi miracula diuina virtute facta puertebāt: attribuētes ea imūdo spiritui: iō euāgelista

premittit miraculū ex quo blasphemādi occasionē sumpserūt dicēs: Tūc oblatus ē ei demoniū habēs: cecus t mut⁹. REMI. Oz aūt dicit. Tūc: ad supioza referť qñ sanato homīe qui habebat manū aridā: exiuit de synagoga. Siue q̄ dicit Tūc: pōt referri ad latiꝰ atq; plīrius tps: vt sit sensus: Tūc: q̄n hec vel illa dicebāť vel gerebāť. CHRY. Mirāda ē aūt negtia demonis. vtrūq; igressuz opilauit: p quez ille erat creditur⁹. s. t auditū t visuz. Sz christ⁹ vtrūq; aperuit. Uñ sequitur: Et curauit eū ita vt loq̄retur t videret.

HIERO. Tria autem signa simul in vno hoīe ꝓpetrata sunt. Cec⁹ videt: mutus loqtur: possessus a demōe liberať. Qō t tūc gdē carnaliter factū ē: sed quotidie completť ī cōuersiōe credētiū: vt expulso demone p̄mū fidei lumē aspiciāt: deīde in laudes dei tacenti⁹ ..nius ora laxētur. HYLA. Nō aūt sine ratiōe cū turbas oēs curatas in cōi dixisset: nūc seorsuz demoniū habēs cecus t mut⁹ offerť. Oportebat eni vt postq̄m māus aride bō oblat⁹ ē: qui i synagoga curabāť: ī vnius hꝰ hois forma gētiū salus fieret: vt q̄ erat habitatio demony: t cecus t mutus deo capax pararetur: t deū cōtineret ī christo: t christi opa dei confessione laudaret. AVGV. de que.euā. Demoniū enim habēs cecus t mutus est qui non credit: t subditus est diabolo qui non intelligit t nō cōfiteť ipsaz fidē: vt q̄ nō dat laudē deo. AVGV. de cō.euā. Hoc āt nō isto ordine:sz post multa alia lucas commemorat t mutū dicit tm̄ t nō cecū. Sz ēt ex eo q̄ aliquid tacet: de alio dicere putādus ē: ea enim sequentia t ipse cōtexit q̄ matthe⁹. HYLA. Stupuerunt facti istius oēs turbe:sz pharisei ꝛ igrauescit iuidia. vñ segt: Et stupebāt oēs turbe t dicebāt: Nūqd iste ē filius dauid? GLO. Ob misericordiā: t bñficia filiū dauid ꝑdicāt. RABA. Turbe āt q̄ minus erudite videbāť dñi sp facta mirātes: illi ꝛ vt negare ꝗ: vel q̄ negare neq̄rāt sinistra iterptatōe puertere laborabāt: q̄si hec nō diuinitatis:sz immūdi spūs opa fuissent.i.beelzebub q̄ ds erat acharō. vñ segt: Pharisei aūt audiētes dixerūt: Dic nō eycit de. nisi ī beel.p̄n. demoniorum. REMI. Beelzebub āt ipse ē beel t baal t beelphegor. Bel fuit pr Nini regis assyriorum. Baal dict⁹ ē: qz in excelso colebatur: Beelphegor a loco.i.a monte phega. Zebub seruus fuit abimelech filij gedeonis q̄ occisis.lxx. fratrib⁹ edificauit tēplū baal: t cōstituit eū sacerdotem i ipso ad abigēdas muscas: que ibi cōgregabant propter nimiuz cruorez victimarum. zebub nāq; musca dr. Beelzebub q̄ vir muscarum interptatur. vñ propter spurcissimū ritū colēdi dicebāt eum eē p̄ncipez demoniorum. nihil ergo sordidius inuenietes q̄ dño obycerēt: dicebāt eū i beelzebub eycere demonia. Et sciēdū q̄ nō ē legēdū p.d. vel t. in fine vt quedā mēdosa exēplaria habēt: sed per. b.

¶ Jesus autem sciens cogitationes eorum dixit eis: Omne regnū contra se diuisuz desolabiť: t omnis ciuitas vel domus diuisa cōtra se nō stabit. Et si sathanas sathanaz eiicit: aduersus se diuisus est: quo ergo stabit regnum eius?

HIERO. Pharisei opa dei p̄ncipi demoniorum deputabāt q̄⁹ dns nō ad dicta: sz ad cogitata rūdit vt vl'sic ꝓpelleret credere potētie ei⁹ qui cordis videbat occulta. vnde dicit: Jesus aūt sciens cogi. eorum di. eis. CHRY. Superius quidem t de hoc christū accusauerāt qz in beelzebub eyceret demonia. sz tunc quidē eos nō increpauit co..cedēs eis: t a pluribus signis cognoscere eius virtutē: t a doctrina discere eius magnitudinem. sz qz pmanebāt eadem dicentes: iā increpat eos q̄uis eoruz accusatio valde irrōnabilis esset. Inuidia aūt nō q̄rit quid dicat: sed solum vt dicat. neq; tū christus eos cōtempsit: sz rūdet cum decēt māsuetudine: docēs nos mites eē inimicis t nō turbari etiā si talia dicāt que nos in nobis nō recognoscimus: neq; bñt aliquā ratiō-

nē. In quo etiā oñdit mēdacia esse que ab ipsis sunt dicta nec..n.ē demoniū habētis tātā oñdere māsuetudinē t cogitationes scire. Et qz valde irrōnabilis erat eoz suspitio: t multitudinē timebāt nō audebāt publicare xpi accusatōez: sz i mēte voluebāt. Propter qō dic. Sciēs cogitatōes eoz. Ipse aūt accusationē quidē i rūdēdo nō ponit neq; diuulgat eoz negtiā: solutionē aūt īducit: studiū eni ei⁹ erat prodesse peccātib⁹: nō publicare. Nō āt rūdet eis a scripturis: qz nō attēderēt aliter exponētes: sz a cōibus opionib⁹. Nō eni ita exterioza ꝑlia cozrūpūt: sic ea q̄ sūt ꝓtribuliū. hoc.n. fit ī cozpozib⁹ t ī oibus reb⁹: sz iterim a magis cognitis exēpla d..it dicēs: Oē regnū ꝓtra se diuisum desolabiť. Nihil eni ē ī terra regno potētius: sz tñ p altercationē perit. Quid aūt dicēdū ē de ciuitate: vl' de domo: siue mag⁹ siue puuz fuerit ꝛ seipz pugnās perit. HYLA. Uñ domus t ciuitatis eadē ē hic rō q̄ ē regni. pp qō segt: Et ois ciui. vel do. di. ꝛ se: nō stabit. HIERO. Quo.n. cōcordia pue res crescūt: sic discordia maxie dilabūť. HYLA. Sermo aūt dei diues ē t vel simplr intellect⁹ vel ispect⁹ iteri⁹ ad oēm ꝓfectu ē necessari⁹. Relictis g̃ his q̄ ad cōez itelligētiā patent: causis iteriozib⁹ immorem. Rūsurus eni dns ad id qō de beelzebub dictū erat i ipsos qb⁹ rūdebat rūsionis cōditionē, retorsit. lex.n.a deo ē: t regni isrl pollicitatio ex lege ē: si regnū egis ꝛ se diuidiť dissoluať neče ē: t sic isrl amisit legem qñ ipletionē legis ī xpo plebs legis ipugnat. Sz ciuitas hic bierusalē idicať: q̄ postq̄ ī dñz suū furoze plebis exarsit t apostolos eiꝰ cū c..dētiū turbis fugauit post diuisionē non stabit: atq; ita qō p hāc diuisionē mox ꝓsecutū ē: ciuitatis illi⁹ denūciať excidiū. Deinde assumit: Et si satha. satha. eyciť: adu..r se diui. ē: quo q̄sta. reg. ei⁹? HIERO. Ac si diceret: si satbanas pugnat contra se t demō inimic⁹ ē demōi: ōberet iam mūdi vēire cōsummatio. Nec bñt i eo locū aduersarie potestates q̄z iter se bel..pax boium ē. GLO. Necessaria g̃ cōplexiōe eos arguit: vel eni christ⁹ i virtute dei ōmones eycit: vel i ꝓncipe demoniorum. s. virtute dei frustra caluniant. si i ꝓncipe demoniorum regnū ei⁹ diuisuz ē nec stabit. t iō a regno ei⁹ recedāt: qō inuit sibi eos elegisse. ū i se non credūt. CHRY. Uel sic: Si diuisus ē ibecilliorꝰ factꝰ ē t perit. si āt perit: q̄liter pōt aliū pyccere? HYLA. Uel aliter: Si ad diuisionē suā coactꝰ ē demō vt demones pturbaret hic quoq; estimādū ē plus i eo q̄ diuiserit q̄z i bis qui diuisi sūt ice vtutis. g̃ regnū diaboli diuisiōe facta a xpo ē dissolutū. HIERO. Si aūt putatis o scribe t pharisei qz recessio ōmonū obediētia sit i ꝓncipē suū vt hoies ignozātes frauduletur simlatōe deludāt: qd potestis dicere .. corpoz sanitatib⁹ q̄s dns ꝑpetrauit: Aliud ē si membroz quoq; debilitates t spūaliū vtutū isignia demonib⁹ assignetis.

¶ Et si ego i beelzebub ..icio demones. filii vestri in quo eiiciūt? Ideo ipsi iudices vestri erunt. Si autem ego in spiritu dei eiicio t ..mones: igitur peruenit in vos regnum dei.

CHRY. Post ꝓmā solutionē venit ad secūdā: ꝓmā mānifestiorē dicēs: Et si ego in beel.ey..demo. filij ve. in quo eyciūt? Jō ip.iu.ve. erūt. HIERO. Filios iudeoz vel exorcistas legis gētis illi⁹ ex moze signat: vl' aplos ex eoz stirpe gñatos. Si exorcistas: qz ad īuocationē dei eyciebāt demones: coartat pharisēos interrogatione ꝓuidēti: vt cōfitean-tur spūsci eē opus eoz. Si expulsio inquit demonū ī filijs vris deo: nō demonib⁹ deputať: quare ī me idē opus nō eādē bēat t cāz? q̄ ipsi vri iudices erūt: nō ptāte: sz cōparatōe: duz illi expulsionē demonū deo assignant: vos ꝓncipi demoniorum. Sin āt t de aplis dictuz ē: quod t magis intelligere debem⁹: ipsi erūt iudices eoz: qz sedebunt i. xy. solijs iudicantes. xy. trib⁹ isrl. HYLA. Jccirco āt digne iudices sūt i eos ꝓstituti quib⁹ id dedisse christus aduersus demo-

Universidad de Deusto
Biblioteca

nes ptātis repiſ qđ ipſe ẽ negatus habuiſſe. RABA. Ut qz apli bñ ſibi cõſcy erāt nihil male artis ſe ab eo didiciſſe.

CHRY. Nõ āt dixit: Diſcipli mei neq; apli: ſz ſily vñi. Ut ſiquidẽ voluerint reuerti ad illoz dignitatẽ multā hīc accipiāt occaſionẽ. ſi aūt īgrati fuerint neq; iuerecūdā hñt excuſationẽ. Eyciebāt aūt apli demones: qz accepant ptātẽ ab ipſo: ⁊ tñ nihil eos īcuſabāt. nõ eniz reb⁹ ſz pſone chriſti aduerſabāt. volẽs igiſ mõſtrare qñ iuidie erāt q̄ dicebāt de ipſo apoſtolos ī mediū ducit. Kurſus āt ad ſui cognitionẽ iducit eos demõſtrās qñ ꝓpriis aduerſant bonis ⁊ cõtrariāt ſue ſaluti: cuz deceret eos letari q magna bõa illis aduenerat donatur⁹. Uñ ſequit: Si āt ego ī ſpiritu dei ey. ōmo. igiſ pue. ī vos reg. dei. Per ß āt demõſtrat q magne vtutis opus ẽ demões eycere: ⁊ nõ cuiuſlibz gr̄a. Et ob ß q dē ſyllogiçat dicẽs: Ergo perue. i vos regnū dei. Ac ſi dicat: Si ß eſt: profecto filius dei aduēit. hoc aūt obūbrate dicit: vt nõ illis ſit graue: deſide vt illos alliciat non dixit ſimpliꝛ peruēit regnū. ſz ꝓpe vos. q. d. obis veniūt bõa: ꝓpter qđ ve ſtrā ipugnatis ſalutẽ. hoc. n. ẽ ſignū a ꝓphetis traditū pñtie filꝫ dei tāta fieri ptāte diuīa. HIERO. Regnū eniz dei ſcipſiz ſignat: de quo ī alio loco ſcriptū ẽ: Regnuz dei ītra vos ẽ. ⁊ medius ſtat ītra vos quẽ neſcitis. Uel certe illō regnū qđ ⁊ ioānes ⁊ ipſe dñs prædicauerat: ꝑniam agite: appropiquabit enī regnū celoz. Eſt ⁊ tertiū regnuz ſcripture ſctẽ: quod auferẽ a iudeis: ⁊ tradit̄ gẽti fructꝰ eius.

HYLA. Si g̃ diſcipli opant p xp̃z ⁊ ex ſpũ xp̃s opat: adeſt regnū dei iã ī apl̃os mediatoris officio traſfuſum. Diminutio ẽt regni diaboli: ẽ augmẽtatio regni dī. AVGV. de cō. euā. Uñ pōt ẽt hic eẽ ſenſus: Si ego in beelzebub eycio demões: ẽt ꝑm veſtrā ſnīaz pueĩt in vos regnū dei: qz regnū diaboli ſtare nõ pōt: quẽ aduerſuz ſe diuiſuz fatemini. Regnū enī dei nūc dixit quo dāne impy: ⁊ a fidelib⁹ de peccatis ſuis pñiaz agẽtibus nūc ſecernūtur.

¶ Aut qõo poteſt qſq; intrare in domū fortis: ⁊ vaſa eius diripere: niſi prius alligauerit fortem: Et tunc domum illius diripiet.

CHRY. Poſita ſcõa ſolutiõe īducit ⁊ tertiaz dicẽs: Aut qõo pōt qſq̃ ītra. ī do. fortis: Qz eniz nõ poteſt ſathanas ſathanā eycere māifeſtũ ex dictis ẽ. Sed qñ neq; alius pōt eũ eycere niſi ꝓius eũ ſupauerit: oīb⁹ ẽ māifeſtuz. Oſtituit q ⁊ antea cuz māifeſtiozi abundātia: dicit enī: Tñ abſiſto ab hoc q ⁊ tar diabolo coadiutoze q ꝓlioz cũ eo ⁊ ligo eũ: ⁊ b⁹ cõiecta ẽ q vaſe ei⁹ diripio. Et ſic cõtrariũ cius qõ illi tẽtabāt dicere demõſtrat. Illi eniz volebāt oñdere q nõ ꝓpria virtute eycit demões. Ipſe aūt oſtẽdit q nõ ſoluz demones: ſed eoz prīcipẽ ligauit quod māifeſtũ ẽ ab his q facta ſunt. Qualiter enim prīcipe nõ victo hi q ſubiacẽt: demones direpti ſūt: Hoc aūt mihi phetia videt eẽ qđ dicit: Nõ. n. ſolum demões eycit: ſz ⁊ erroze vniuerſi oꝛbis terraruz abiget ⁊ machinationẽ diaboli diſſoluet. ⁊ nõ dixit rapiet: ſz diripiet: oſtẽdẽs q hoc cum ptāte fiat. HIERO. Domus illius mundus ẽ: qui ī mũdano poſitus nõ creatoris dignitate: ſz magnitudine delinquẽtis alligatus ẽ fortis ⁊ religatus ī tartarum ⁊ dñi pede cõtrit⁹. Nõ aūt debem⁹ eẽ ſecuri: aduerſarius nr̄ fortis victoꝛis quoq; vocib⁹ comꝓbat. CHRY. Fortẽ āt eũ vocat: ātiq̃ ei⁹ oñdẽs tyrānidem q̃ ex noſtra deſidia oꝛta ẽ. AVGV. de que. euan. Quos. ſ. ipſe tenebat: ne poſſent viris⁹ ſuis ab illo ſe hominꝫ ſuere ſed ꝑ gratiam dei. Uaſa eius dicit oēs ifideles. Alligauit aūt fortẽ: qz poteſtatẽ illi ademit impediẽdi volũtatẽ fideliũ: a ſequendo chriſtuz ⁊ obtinendo regno dei.

RABA. Domũ ergo ei⁹ diripuit: qz ereptos a diabolo laqueis eos quos ſitos eẽ ꝓuidit eccl̃e adũauit. vl qz oēs mũdi ptes apl̃is ⁊ eoz ſucceſſozib⁹ cõuertẽdos diſtribuit: Oñdit igitur ꝑ māifeſtam parabolā dicẽs q nõ cõcordati ī fallaci operatione cum demonibus vt calũniabātur: ſz virtute diuinitatis homines a demonibus liberauit.

¶ Qui non eſt mecum contra me eſt: ⁊ qui non cõgregat mecum ſpargit.

CHRY. Poſita tertia ſolutõe: hic ponit quartam dicẽs: Qui nõ ẽ mecũ: ⁊ tra me ẽ. HYLA. In quo oñdit lõge a ſe eẽ vt aliq; diabolo mutuatũ ſit ptātis: ⁊ ex hoc ingẽtis piculi res ītelligiſ: male ꝺ eo opinari cuz quo nõ ſit dipſuz ẽ qꝺ ⁊ tra eẽ. HIERO. No tñ putet hoc gl̃ã ꝺ hereticis dictũ ⁊ ſciſmaticis: quãq; ⁊ ita ex ſupfluo poſſet ītelligi: ſed ex cõſequẽtib⁹ quãq; ꝑmonis ad diabolum referẽt: eo q nõ poſſint opa ſaluatoꝛis beelzebub opib⁹ ꝓparari. Ille cupias boium tenet captiuos: dñs liberare. Ille prædicat idola: hic vni⁹ dei noticiã. Ille trahit ad vitia: hic reuocat ad virtutes. Quo g̃ pñt iter ſe bñe cõcordiã: quoꝛ opa ſunt diuerſa? CHRY. Qui g̃ nõ mecũ ꝓgregat neq; mecũ ẽ nõ erit mihi cõparand⁹ vt mecũ demones eyciat: ſz magis deſiderat q̃ mea ſunt ſpargere. Sz dic mihi: Si oꝛtuerit cũ aliquo p̃liari q nõ vult tibi auxiliari: hoc ipſo nõ ẽ aduerſuz te. Ipſe etiã dñs alio loco dixit: Qui nõ ẽ aduerſuz vos p vobis ẽ. Sz nõ ẽ ⁊rariũ hoc qđ hic dr̃: Dic enī loquit̃ ꝺ diabolo aduerſario exiſtẽte: ibi aūt de hoie qui ī parte erat eis: de quo dictũ erat: Uidim⁹ quẽdã ī noie tuo ejicẽtẽ demonia. Uidet aūt iudeos hic occulte iſinuare cũ diabolo ſtatuẽs eos. ipſi. n. aduerſus eũ erãt: ⁊ ſpargebãt q̃ ipſe cõgregabat. Sed ⁊ decẽs ẽ credere hoc de ſeipſo dixiſſe: quia aduerſus diabolũ erat: ⁊ q̃ illius ſunt diſpergebat.

¶ Jõ dico vobis oẽ pctñ ⁊ blaſphemia remittetur hoīb⁹: ſpũs aut̃ blaſphemie nõ remittet. Et quicũq; dixerit verbũ cõtra filiũ hominis remittit̃ ei: qui aūt dixerit cõtra ſpiritũ ſanctũ nõ remittet̃ ei: neq; in hoc ſeculo: neq; in futuro.

CHRY. Quia dñs phariſeis excuſando rñderat: iã eos terret. Eſt enī hoc cor rectõis nõ parua pars: nõ ſolum excuſando rñdere ſz ⁊ cõtrariari. HYLA. Phariſeoꝛ. n. ſententiã ⁊ eoꝛ qui ita cũ his ſentiũt puerſitatẽ: ſeueriſſima diffinitiõe cõdẽnat: pctõꝛ oĩuz veniã ꝑmittẽs: ⁊ blaſphemie ſpũs ĩdulgẽtiaz abnegãs. Jõ dico vobis omne pctñ ⁊ blaſphemie hoīb⁹. REMI. Sciẽduz ẽ tñ q nõ paſſim qbuſcũq; dimittunt̃: ſz illis q ꝓ ſuis reatib⁹ dignam pñiam egerint. Deſtruit̃ aūt̃ his vbis erroꝛ nouatiani qui dicebat q fideles poſt lapſuz p pñiaz nõ pñt ſurgere: neq; pctõz ſuoꝛ venereri: maxime illi q ī pſecutõe poſiti negabãt. Sequit̃: Spũs aūt blaſ. nõ remittet̃. AVGV. de v. do. Quid enī intereſt ad rẽ vtꝛ dicaſ: Spirit⁹ blaſphemie nõ remittet̃: an dicaſ: Qui blaſphemauerit in ſpñſcm̃ nõ ei remittet̃: vt lucas dicit: niſi forte q eadẽ ſnīa aperti⁹ iſto mõ q̃ illo dr̃. aliũ euãgeliſtã nõ deſtruit ali⁹ ſz exponit. Spũs enim blaſphemie clauſe dictũ ẽ: qz nõ ẽ expreſſum cui⁹ ſpũs. ⁊ iõ ad hꝰ expoſitionem ſubdit̃: Et quicũq; dix. vbuz contra fi. hominis remit. ei. Jdeo poſt vniuerſalẽ cõmemoratiõe oĩs blaſphemie eminẽti⁹ voluit exꝑmere blaſphemiã q̃ dr̃ cõtra filiũ hoīs quã ī euãgelio ſz ioãnẽ valde graue oñdit: eſſe pctñ vbi ait de ſpũſcõ: Ille arguet mũdũ de peccato: de iuſticia: ⁊ de iudicio. de peccato quidẽ qz nõ credunt ī me. Sequitur: Qui aūt di. ⁊tra ſpi. ſan. vbũ: nõ remit. ei neq; in hoc ſe. neq; in futuro. Nõ ergo hoc dicitur propterea quia ī trinitate maioꝛ ẽ filio ſpũſcũs: quod null⁹ vnq̃ vel hereticus dixit. HYLA. Quid aūt̃ tam extra veniam eſt q̃ i chriſto negare quod dei ẽ: ⁊ conſiſtẽtem in eo paterni ſpiritus ſubſtantiam adimere: cum ī ſpiritu dei omne opus conſumet: ⁊ in eo de⁹ ſit mundum recõciliãs ſibi. HIERO. Ul ita loc⁹ iſte eſt intelligendus: Qui verbũ dixerit contra filium hominis. ſcandaliçat⁹ carne mea: ⁊ me hominez tñ

arbitrans talis opinio atq; blaſphemia quanq̃ culpa non careat erroꝛis: tamẽ hꝰ veniã ꝓpter coꝛporis vtilitatẽ. Qui aūt manifeſta intelligẽs opera dei cũ dei virtutẽ negare nõ poſſit eadẽ calũniaſ ſtimulat⁹ inuidia: ⁊ xp̃m dei vbũ ⁊ opa ſpũſancti dicit eẽ beelzebub: iſti nõ remittet̃ neq; ī hoc ſeculo: neq; in futuro. AVGV. ō ver. do. Sz ſi hoc ꝓpterea dcm̃ eẽt, pfecto de oĩ blaſphemia taceretur: ⁊ hec ſola remiſſibilis videret̃: q̃ ꝺ filiũ hoīs dr̃: q̃ſi cũ hõ ſolũ utaſ. Cũ vo ꝑmiſſuz ſit. Oẽ pctñ ⁊ blaſphemia remittet̃ hoīb⁹, pcul dubio ⁊ illa blaſphemia q̃ ꝺ patrẽ dr̃ iſta gnãlitate excludit: ⁊ tñ hec ſola irremiſſibilis diffinit: q̃ dr̃ ⁊tra ſpñſcm̃. Nunqd nã ⁊ pr̃ formã ſerui accepit. q̃ſi ſit maioꝛ ſpñſcũs: Quis etiã nõ quincit dixiſſe verbũ ꝺ ſpñſcm̃ añq̃ xp̃ian⁹ vel catholic⁹ fieret: ⁊ pmo ipſi pagani cũ ſcũt xp̃m magicis artib⁹ feciſſe miracula: nõne ſil̃es ſũt his q dixerut eũ in pncipe ꝺ monioꝛ. eiecciſſe demonia: Judei ẽt ⁊ gcunq; hereticiq; ſpñſcm̃ ꝓfitent̃: ſed negãt eũ eẽ in coꝛpe xp̃i qđ eſt eccl̃ia catholica: ſil̃es ſũt phariſeis q negabãt ſpñſcm̃ eẽ in xp̃o. Quidã etiã hereticiꝰ ipſuz ſpñſcm̃ vel creaturã eẽ cõtendunt ſicut arriani: eunomiani: ⁊ macedoniani. vel eũ prīſus ita negãt vt deũ negẽt eẽ trinitatẽ: ſz ſolũ pr̃ez eſſe deũ aſſeuerant: ⁊ ipſuz aliq̃ vocari filiũ: aliq̃ ſpñſcm̃: ſicut ſabelliani. Photiniani quoq; patrẽ ſolũ eẽ dicẽtes deũ: filiũ vo nõ nĩ⁹ hominẽ. negãt oĩno tertiã eſſe perſonã ſpñſcm̃. Manifeſtum eſt igitur a paganis iudeis ⁊ hereticis blaſphemari ſpñſanctũ. Nunqd ergo deſerendi ſunt ⁊ ſine vlla ſpe deputandi? quibus ſi nõ eſt dimiſſuz vbũ qđ dixerũt ꝺ ſpñſcm̃ inaniter eis ꝑmittitur q̃ in baptiſmo ſiue in eccl̃ia remiſſionẽ accipiãt petõꝛ. Nõ eniz dictũ eſt: Nõ remittet̃ ei in baptiſmo: ſed Neq; in hoc ſeculo neq; in futuro. ⁊ ſic illi ſoli eſtimandi ſunt ab huiuſmodi grauiſſimi peccati reatu liberi: q̃ ab infantia ſunt catholici. Nõnullis aūt videt̃ eos tñmodo peccare in ſpñſcm̃ qui lauacro regenerationis abluti in eccl̃ia: ⁊ accepto ſpiritu ſancto velut tanto poſtea dono ſaluatoꝛis ingrati moꝛtifero aliquo peccato ſe imerſerunt: q̃lia ſunt vl adulteria vel homicidia vel ipſa diſceſſio a nomine chriſtiano ſiue catholica eccl̃ia. Sed iſte ſenſus vnde probari poſſit ignoꝛo: cũ ⁊ penitentie quoꝛũcunq; criminũ locus in eccleſia nõ negeť: ⁊ ipſos hereticos ad hoc vtiq; coꝛripiẽdos dicat apoſtolus: Ne forte det illis deus penitẽtiã ad cognoſcẽdaz veritatẽ. Poſtremo nõ ait dñs: qui fidelis catholic⁹ dixerit verbũ ⁊tra ſpñſcm̃: ſed q dixerit: hoc ẽ quicunq; dixerit: non remittet̃ ei: neq; in hoc ſeculo neq; in futuro.

AVGV. de ſer. dñi ī mõte: Uel aliter dicit ioannes apl̃s Eſt pctñ ad moꝛtẽ: nõ pro eo dico vt roget gs. peccatũ aūt fratris ad moꝛtẽ dico eſſe: cũ poſt dei agnitõnẽ ꝑ gratiã dñi nr̃i ieſu xp̃i gſq; oppugnat fraternitatẽ aut aduerſus ipſaz gr̃am q̃ reconciliatus ẽ deo inuidentie facibus agitaſ. Tui⁹ peccati tanta labes eſt: vt deprecãdi, humilitatẽ ſubire non poſſit: etiã ſi peccatuz ſuum mala ꝺſcia ⁊ agnoſcere ⁊ annũciare cogat. Quis mẽtis affectionẽ ꝓpter peccati magnitudinez iam de damnatiõe aliquos habere credẽdus ẽ: ⁊ hoc fortaſſe eſt peccare in ſpñ ſcm̃. i. ꝑ maliciã ⁊ inuidiã fraternã impugnare charitatẽ: poſt acceptã gr̃am ſpũſcĩ: qđ peccatũ dñs neqz hic: neqz in futuro ſeclo dimitti dicit. Unde queri poteſt vtrũ in ſpñſcm̃ iudei peccauerĩt qñ dixerũt q in beelzebub prīcipe demonioꝛ dñs demonia expellebat: vtrũ enim hoc in ipſuz dñm dicti accipiamus: qz de ſe dic alio loco: Si patrẽfamilias beelzebub vocauerunt quanto magis domeſticos ei⁹? an qñ de magna inuidentia dixerãt ingrati tam pñtib⁹ bñficijs q̃uis nondum chriſtiani fuerit: tñ ꝓpter ipſam inuidẽtie magnitudinẽ in ſpñſcm̃ peccaſſe credẽdi ſũt. Nõ. n. hoc colligiť ō vbis dñi: videri tñ pōt adhuc eos monuiſſe vt acceꝺãt ad gr̃am ⁊ pꝰ acceptã gr̃az nõ ita peccẽt vt nunc peccauerũt. Nũc enim in filiũ hoīs dixerunt verbũ neq̃: ⁊ poteſt eis dimitti: ſi ꝺuerſi fuerint ⁊ ei crediderĩt. Si aūt poſtq̃ ſpñſcm̃ acceperint: fraternitati in

Universidad de Deusto
Biblioteca

nidere ⁊ gratiaz quã acceperũt oppugnare voluerĩt: nõ eis dimittet̃: neq; in hoc ſeculo: neq; in futuro. Naz ſi eos ſic haberet cõdẽnatos: vt nulla ſpes illis reliq̃ eẽt: nõ adhuc modo iudicaret cũ addidit dicẽs: Aut facite arboꝛẽ bonam ⁊c. AVGV. in li. retrac. Hoc aūt nõ ꝓfirmaui: qz hoc putare me dixi: ſed tñ addendũ fuit ſi in hac tam ſceleratа mẽtis puerſitate finierit hanc vitaz: qñ ꝺ quocunq; peſſimo in hac vita cõſtituto: nõ ẽ vtiq; deſperãdũ nec pro illo ipſum denter oraſ: de quo nõ deſperaſ. AVGV. de ver. do. Eſt aūt magnũ ſecretũ huiꝰ qõnis. Lumen ergo expoſitionis a dño querãſ. Dico aūt charitati veſtre forte in omnib⁹ ſcripturis ſanctis nulla maioꝛ queſtio: nulla difficilioꝛ inueniť. Prius ergo vt aduertatis admoneo: non dixiſſe dñm: Omnis blaſphemia ſpirit⁹ non remittet̃: neq; dixiſſe q dixerit qđcũq; verbum ⁊tra ſpñſcm̃: ſed qui dixerit verbũ. Quapropter non eſt neceſſe vt oẽm blaſphemiã ⁊ oẽ verbũ: qđ dicitur cõtra ſpñſcm̃: remiſſionẽ q̃ſq; exiſtimet non habere: ſed neceſſe ẽ plane vt ſit aliq̃ verbũ ꝺ q̃ dicaſ ⁊tra ſpiritũſcm̃: nullã remiſſionẽ mereat. Solẽt. n. ſcripture ita loqui vt q̃ aliq̃ ſic dicit vt neq; ex toto neq; ex parte deũ fiat: nõ ſit neceſſe vt ex toto fieri poſſit vt ex parte nõ intelligaſ: ſicut cũ dñs dixit iudeis: Si non veniſſez ⁊ locutus eis nõ fuiſſez: petr̃ nõ haberẽt. Nõ enī ita dcm̃ ẽ: vt ſine vllo ꝺno peccato vellet intelligi futuros fuiſſe iudeos: ſed eſſe aliq̃ pctñ qđ nõ haberẽt niſi xp̃s veniſſet. Quis autem ſit iſte modus ⁊tra ſpñ ſcm̃ ordo poſtulat vt dicam⁹. inſimaſ ſiquidẽ nobis ꝑe auctoꝛitas: in filio natiuitas: in ſpũſcõ patris filyq; cõitas. Qđ ergo cõe ẽ patri ⁊ filio: ⁊ ꝓ hoc nos voluerũt habere cõionẽ ⁊ inter nos ⁊ ſecũ. Charitas enim dei diffuſa eſt in coꝛdib⁹ noſtris ꝑ ſpñſcm̃ q dat̃ ẽ nobis: ⁊ qz petis alienabamur a poſſeſſione bonoꝛ. veroꝛ: charitas operit mlitudinẽ pctoꝛ. Qz. n. xp̃s in ſpũſcõ pctã dimittat hinc intelligi poteſt q cũ dixiſſet diſcipulis: Accipite ſpiritũſcm̃: ⁊ continuo ſubiecit: Si cui, dimiſeritis pctã: dimittentur illi. Prius itaq; credẽtiũ beneficium eſt in ſpũſancto remiſſio pctoꝛ. ꝺ hoc donũ gratuitũ loquit̃ coꝛ impenitens. ipſa ergo impenitentia ẽ ſpũs blaſphemie q̃ nõ remittet̃ neq; in hoc ſeculo neq; in futuro: Contra enim ſpñſcm̃ quo pecata dimittunť verbũ valde malũ ſiue cogitatione ſiue lingua ſua dicit: qui ſm duritiam coꝛdis ſui ⁊ coꝛ impenitens thẽſaurizat ſibi iram in die ire: hec oĩno impenitentia non hꝫ remiſſionẽ neq; in hoc ſeculo neq; in futuro: qz pñia impetrat remiſſionẽ in hoc ſeculo q̃ valeat in futuro. ſz iſta ipſe nitentia q̃diu q̃ſq; in hac carne viuit: nõ pōt iudicari. ō nullo enim deſperãdũ ẽ q̃diu patiẽtia dei ad pniam adducit. Quid. n. ſi iſti quos in quocũq; genere erroꝛis notas: ⁊ tanq̃ deſpatiſſimos dãnas anteq̃ iſtã vitã finiãt agãt pniam ⁊ inuenãt veꝛã vitam in futuro? Dec aūt blaſphemia q̃uis p ⁊ltra ⁊ plurib⁹ vbis ꝺtexta ſit: ſolet tamẽ ſcriptura etiã multa vba vbũ appellare. neq; enī vnũ vbũ loquutus eſt dñs cũ ꝓpheta: ⁊ tñ legiť: Uerbũ qđ fcm̃ ẽ ad illũ vel ad illũ ꝓphetã. Dic aūt fortaſſis aliq̃s q̃rat vtꝛ tñmõ ſpũſanct⁹ pctã dimittat. an ⁊ pr̃ et filiꝰ: rñdem⁹ q ⁊ pr̃ ⁊ filiꝰ: ipe. n. filiꝰ de pr̃e dic: Dimittet vob pr̃ vr̃ pcta vra. ⁊ de ſe ait: Filiꝰ hoīs ptātẽ hꝫ ī terra dimittẽdi pctã. Cur g̃ illa ĩpnia q̃ nunq̃ dimittit̃ ſolũ ad ſpũſci blaſphemiã dr̃ ptinere: tãq̃ ille q ī ß impnie pctõ fuerit obligat⁹: dono ſpũſci reſiſtere videat q ꝺ eo dono fiat remiſſio pctoꝛ. ſz pctã qz ꝓter eccl̃iã ñ dimittũť ī eo ſpũ dimitti oportebat q̃ ī vnũ eccl̃ia ꝓgregať. Remiſſio g̃ pctoꝛ quã tota trinitas faĉ ꝑe ad ſpñſcm̃ dr̃ ptiere: ipe. n. ſpũs adoptõis filioꝛ in quo clamam⁹ abba pr̃: vt ei poſſim⁹ dicere: Dimitte nob debita nr̃a. ⁊ in hoc cognoſcim⁹ ſic dic ioãnes: Qm̃ xp̃s manet in nobis ꝺ ſpũſcõ quẽ dedit nob. Ad ipſum etiam pertinet ſocietas qua efficimur vnum coꝛpus vnici filij dei qz quodãmodo ſocietas patris ⁊ filij ẽ ipſe ſpirituſſanctus. quiſquis ergo reus fuerit impenitentie cõtra ſpñſcm̃: in quo vnitas ⁊ ſocietas cõmunionis cõgregatur

Universidad de Deusto
Biblioteca

ecclie:nunq̃ illi remittit̃. CHRY. Uel aliter ſm p̃mā expoſitionē: Iudei quidē ignorabāt chriſtū gs eēt:ſpūs aut ſancti ſufficiens acceperāt experimētū:etenim ꝓphete per eū locuti ſunt:Q̃ ꝯ dicit hoc eſt:Eſto ꝙ me offenditis ꝓpter carnē circūpoſitā:nunqd ⁊ de ſpūſancto habetis dicere:qñ ignoramus eū:ꝓpter hoc nō ignoſcibilis eſt vobis hec blaſphemia:⁊ hic ⁊ illic dabitis vindictam:qz enim demones eycere ⁊ ſanitates pficere ſpūſancti eſt. Non ergo mihi cōtumelias infertis ſolū:ſed ſpūſancto ideoq; vobis ineuitabilis erit cōdēnatio:⁊ hic ⁊ illic. Etenim boium bidem hic ſolū puniunt̃:ſicut ꝙ indigni participauerūt m⁹ rys apud cozinthios:hi aūt illic ſolū ſicut dines in inferno: hi aūt hic ⁊ illic: ſicut ⁊ ipſi iudei ꝙ ⁊ hic intolerabilia paſſi ſunt hieruſalē capta ⁊ ibi difficilimaz ſuſtinēt penā. RABA:Jn hac aūt auctozitate extinguit̃ hereſis Ozigenis ꝙ aſſerit poſt multa ſecula oēs peccatozes veniā ꝛecuturos que refellitur per hoc quod dicitur:ꝙ nō remittetur neq; in hoc ſeculo neq; in futuro. GREGO. in dialogo:Dat̃ ẽt itelligi q̃ſdā eſpas i ß ſeclo:q̃ſdā vo i futuro relaxari.qō.n.ō vno negat̃ ō gbusdā ꝛceditur:ſz tū hoc de paruis minimiſq; pctis fieri poſſe credēdū ē: ſicut ē aſſiduus ocioſus ſmo immoderatus riſus:vel pctm̃ cure rei familiaris que vix ſine culpa vel ab ipſis agit̃ ꝙ culpam qualiter debeant declinare ſciunt:aut in non grauibus culpis erroz ignozātie:que etiā poſt mortem grauant ſi nō i hac vita adhuc poſitis minime fuerint relaxata. Hoc tamen ſciendū eſt̃ quia illic ſaltem de minimis nil gſq; purgationis obtinebit:niſi ꝙ hoc bōis actibus in hac vita poſitus vt obtineat ꝓmeretur.

¶ Aut facite arboꝛē bonā ⁊ fructꝰ eius bonꝰ: aut facite arboꝛē malam ⁊ fructꝰ eius malum. Sigdē ex fructu arboꝛ agnoſcitur. Progenies viperaruꝫ: quō poteſtis bōa loqui cum ſitis mali: Ex abundantia enim cordis os loquitur. Bonus homo de bono theſauro ꝓfert bona. ⁊ malus homo de malo theſauro ꝓfert mala.

CHRY. Poſt ꝓiozes redargutiōes rurſus eos aliter cōfundit. Hoc autem facit nō vt ſeipſum accuſatione liberet ad hoc enim ſufficiebāt ꝓioza:ſed eos cozrigere volēs vnde dicit: Aut facite arboꝛē bonaz ⁊ fructū eius bonum:aut facite arboꝛē malā ⁊ fructū eius malū. Ac ſi dicat. Nullus veſtrū dixit ꝙ malū eſt aliquos a demone liberare. ſed qz operibus bñ maledicebant:ſed diabolū dicebāt hoc operā tez:demōſtrat ꝙ hec accuſatio ē ꝓeter ꝛſequentiam reruz ⁊ ꝓeter cōes ꝛceptiones:talia aūt ꝛfingere ē īmenſe verecundie. HIERO. Lōſtringit̃ eos ſyllogiſmo quem greci vocāt afictō:nos ineuitabilē poſſumus appellare: q inter rogatos bincinde ꝛcludit:⁊ in vtroq; cornu premit. Si igt diabol⁹ mal⁹ ē:bona opera facere nō poteſt. ſi autem bona ſunt que facta cernitis:ſequit̃ vt nō ſit diabolus q illa fecit neq; enim fieri poteſt vt ex malo bonuz:aut ex bono ꝛoziat malū. CHRY. Eteniz arboꝛis diiudicatio a fructu apparet nō fructus ab arboꝛe. vnde ſeqt̃: Siquidē ex fructu arboꝛ cognoſcitur. Et ſi enī arboꝛ fructus eſt cauſa:ſed tamen fructus arboꝛis ē demōſtratiu⁹: vos aūt ꝛtrariū facitis. In operibus enim nihil accuſare bñtes ꝛtrariā de arboꝛe feris ſniam:me demoniacū appellātes. HYLA. Sic ergo in pñs iudeos refellit:qui cū intelligerent chriſti opa vltra humanā cē virtutē:noluerūt tñ ea q̃ dei ſunt ꝛfiteri:futuram vo oēz fidei puerſitatē coarguit:eoꝝ.ſ.q diuinitatem ⁊ cōio nē pīne ſubē dño detrahētes i diuerſa hereſiuz ſtudia efferbuerūt:neutrū faciētes:nec iter gētes ſubvenia ignozatōis habitantes:nec in veritatis cognitōe vſantes. Arboꝛē ſe in coꝛpe poſitū ſignat:qz p iteriozē virtutis ſue fecunditatē exeat vbertas bois:i fructꝰ igit̃ arboꝛ bōa faciēda cuz fructib⁹ bonis ē:aut mala ꝛſtituēda cū malis fructib⁹:non ꝙ arboꝛ mala poſſit ꝛſtitui q̃ bona ē:nec ecōuerſo. Sz vt p hāc ſignificantiaz intelligerem⁹ chriſtū tanq̃ vtilē relinquēdū: aut tanq̃ bonoꝛ fructuū vtilitate retinēdū:Letex mediū ſe agere ⁊ in xp̃m aliq̃ deferre. negare q̃ maxima ſunt: venerari tanq̃ deū dei cōione ſpoliare blaſphemia ſpūs ē: vt cū per admirationē tantoꝛ operū dei nomē detrahere nō audeas p maliuolētia mētis generoſitatē ei⁹ abnegata p̃ne ſubſtātie cōione deturpas. AVGV. de ver. do. Uel i Docadmonuit nos dñs vt bone arboꝛes ſim⁹:vt bonos fructus ꝓducere poſſum⁹. Vel ſniz aut: Facite eniz arboꝛē bonā ⁊ fructū ei⁹ bonū:ē ꝓceptū ſalubꝛe:cui obediētia ē neceſſaria. Q̃ ãt dic̃: Facite arboꝛē malā ⁊ fructū ei⁹ malū. nō ꝓceptū ē vt faciatis:ſz mōitio vt cauteatis. Contra hos.n. dixit: Qui putabāt ſe cū mali eēnt:bōa log poſſe: vl̃ bōa opa bn̄e:h dñs dic̃ eē nō poſſe. Pzi⁹.n. é mutād⁹ hō vt opa muteuī. ſi.n. manet eē nō poſſe. Pzi⁹.n. é mutād⁹ hō vt opa muteuī. ſi.n. manet in eo qō hō in eo ꝙ mal⁹ eſt bona opa bn̄e nō pōt. si manet in eo qō bonū ē:mala opa bn̄e nō pōt. Oēs q̃ malas arboꝛes ꝛpſ ūeniit:ſz dedit ptātē filios dei fieri credentib⁹ ī nomine eius.

CHRY. Q̃ vo nō ꝙ ſeipſo:ſz ꝙ ſpūſcō facit ſmonez: eos ꝓueniēter ꝛcrepat dicēs: Progenies viperaꝝ: quō poteſtis bona log cū ſitis mali: Hoc aūt dixit ⁊ eos incuſans:⁊ eoꝝ q̃ dicta ſi⁹ demōſtratiōez ex ipſis ꝓbens. q. d. Ecce vos cuſitis arbozes male:nō poteſtis poꝛtare fructū bonū: non q̃ miroꝛ ꝙ hec logmuni:eteni male nutriti eſtis a malis ꝓgenitozib⁹ ⁊ mētez malā bētis. Et vide ꝙ nō dixit: Qualꝛ poteſtis bona log cū ſitis ꝓgenies viperaꝝ: Nihil eni hoc adteſtis bona log cū ſitis ꝓgenies viperaꝝ: Nihil eni hoc adillud ptinet:ſz qualꝛ poteſtis bona log cū ſitis mali: Progenies aūt viperaꝝ eos dixit:qz in ꝓgenitozib⁹ gloziabant̃:vt q̃ excluderet eoꝝ ſupbiam:ſepauit eos a cognatione abraā attribuēs eis ꝓgenitozes ſimiliū moꝝ: RABA. Uel progenies viperaꝝ.i. filios ⁊ imitatozes diaboli eos appellat: qz ſcienter bonis opib⁹ detrabūt qō diabolicū ē. vñ ſeqtur. Ex abūdantia enī cozdis os loqtur. Jlle hō ex abundantia cozdis logt̃:q nō iguozat ex q̃ intentione vba pmant̃:qō aptī⁹ oñdere volēs ſubiūgit. Bon⁹ hō ō bono theſauro ꝓfert bona:⁊ malus hō de malo theſauro ꝓfert mala. Theſaur⁹ cozdis intētio ē cogitationis. ex q̃ interius arbiter iudicat puentū opis:vt aliq̃ maioza minozē habeāt mercedē:aliq̃ ob incuriā cozdis tepidi:maioꝝ virtutū opa oſtentātes minoza a dño ꝓmia ſoꝛtiūtur. CHRY. Ex bis etiaz demōſtrat ſuā deitatē ſcientē cozdis occulta:qñ non verboꝝ ſolū:ſed etiā malaꝝ cogitationū exſoluēt vidictā. Eſt aūt nature cōtinentia ſuperemanantis inter negtie vba ꝙ os extra effundi:q̃re cū audieris hominē male loquētez: multo ampliozez extimes nequitiā q̃ verba demōſtrant. Qō enī exteri⁹ dicitur tetigit. Si enim qō dictū eſt ab eis ita eſt malum:excogitata radiꝝ verboꝝ q̃ magna ē. Contingit aūt hoc decenter. lingua eniz confuſa multotiens non repente effundit nequitiam:coꝛ aūt nullū bominū bñs teſtem:ſine timoꝛe quecunq; vult parturit mala. dei.n. non multa cura eſt ei:ſed cū augetur multitudo malozum que intus ſunt:q̃ interim occultabant̃:extra per verba ꝓueniūt. Et ideo dicit. ex abundantia cozdis os logtur. Et ꝙ hō de theſauris cozdis logt̃. CHRY. Jn hoc aūt quod dicit: Bonus homo de bono theſauro ⁊c̃. Uel ipſos iudeos deum blaſphemantes oſtendit de quali theſauro blaſphemiaz ꝓferāt: Uel cum ſup⁹riozi queſtione beret ſententia: ꝙ quomodo non poſſit bonus homo ꝓferre mala:nec malus bona:ſic non poſſit xp̃s mala nec diabolus bona opera facere.

¶ Dico autem vobis:quoniam omne verbum ociosuz qō locuti fuerint homines:reddent rationē de eo in die iudicii. Ex verbis enīz tuis iuſtificaberis:⁊ ex verbis tuis cōdēnaberis.

CHRY. Poſt p̃miſſa eis dñs multū timoꝛē incutit: oñdēs ꝙ vltimā dabūt vindictā q talia deliquerūt. vñ dicit. Dico enim vobis ꝙ oē verbū ociosuz qō locuti fuerint homines:reddēt rōnez de eo in die iudicy. HIERO. Et eſt ſenſus: Si ociosuz vbū qō nequaq̃ edificat audientes:nō ē abſq; periculo ei⁹ q loquit̃ ⁊ in die iudicy reddet vnuſq;q rōnē ſermonū ſuoꝝ: q̃tomagis vos q opa ſanct̃ ſpūs calūniamini:⁊ icitis me in beelzebub eycere demōia: redditu ri eſtis rōnē calūnie vr̃e: CHRY. Nō aūt dixit: Qō locuti eſtis vos: ſimul quidē omne bominū eruditens genus: ſimul aūt min⁹ oneroſuz faciens ſuū ſermonē. Ocioſuz aūt vbū ē qō mēdaꝝ ē: qō calūniā habet. Quidā aūt dicunt: qñ ⁊ vanū quale ē qō riſuz mouet ꝛtordinatum: vel turpe: vel inuerecūdū. GREGO. in ho. Uel ocioſuz verbū ē: quod aut vtilitate rectitudinis: aut rōne iuſte neceſſitatis caret: qō.ſ. ſine vtilitate ⁊ loquētis dō⁹ ⁊ audientis: ſi omiſſis ſerys de rebus friuolis loq̃mur: ⁊ fabulas narremus antiq̃s. Leterū q ſcurrilia replicat: ⁊ cachinnis oza diſſoluit: ⁊ aliqd ꝓfert turpitudinis: hic nō ocioſi vbi ſz criminoſi tenebit̃ re⁹. REMI. Ex ſupioꝛib⁹ aūt verbis adhuc ſequēs dependet ſnīa cū dō⁹: Ex verbis eniz tuis iuſtificaberis ⁊ ex verbis tuis cōdēnaberis. Nō eſt dubiū qz vnuſq;q de vbis ſuis malis q̃ loquit̃ cōdēnabit̃. Uerūtñ qz ex bonis verbis nō iuſtificat̃ q̃ ſis ex intimo cozde ⁊ deuota intētione ea ꝓferat.

CHRY. Uide aūt qz nō ē oneroſuz hoc iudiciū: nō ex q̃ b⁹ alī⁹ dixit de te:ſz ex gb⁹ ipſe locut⁹ es ſnīas iudex feret. Nō igit̃ accuſatos timere oz ſz accuſantes. nō enī illi cogūt accuſare ſe ꝙ bis malis q̃ audiert:ſz bi ꝙ bis q̃ male dixert.

¶ Tunc rñderunt ei quidā de ſcribis ⁊ phariſeis dicentes: Magiſter volumus a te ſignū videre. Qui rñdens ait illis: Generatio mala ⁊ adultera ſignū querit:⁊ ſignū nō dabtur ei niſi ſignū ione ꝓphete. Sicut enī fuit ionas ī ventre ceti tribus diebus ⁊ tribus noctibus:ſic erit filius hōis ī coꝛde terre tribus diebus ⁊ tribus noctibus

CHRY. Q̃ dñs ſupius multotiens verbis inuerecūdā phariſeoꝝ obſtruxerat linguā: rurſus ad opa veniūt: qō admirans euāgeliſta dicit: Tūc rñderūt ei q̃dam de ſcribis ⁊ phariſeis dicētes: Magr̃ volum⁹ a te ſignū videre. Tūc.ſ. cū flecti oportebat:cū admirari:cū obſtupeſcere:ſed tunc a malicia nō deſiſtūt. Dicūt enim volumus a te ſignū videre:vt eū capiāt. HIERO. Sic ſigna poſtulant: q̃ſi q̃ viderant:ſigna nō fuerint:ſed in alio euāgeliſta q̃d petāt pleni⁹ explicat̃: Uolumus a te ſignū videre de celo: vel in moꝛez belie ignē de ſublimi venire cupiebāt: vel ſimilitudinez ſamuelis tpe eſtiuo cōtra naturā loci mugire tonitrua: cozuſcare fulgura: imbꝛes ruere: q̃ſi nō poſſint ⁊ illa calumniari ⁊ dicere ex occultis ⁊ varijs aeris paſſionib⁹ accidiſſe: nam q̃ calūniaris ea q̃ oculis vides: manu tenes: vtilitate ſentis q̃d factur⁹ eēs ī bis q̃ de celo veniunt: ⁊ tiq̃ rñdebis ⁊ magos in egypto multa ſigna feciſſe ō celo. CRRY. Uerba aūt eoꝝ adulatiōe ⁊ ironia ſunt plena: ⁊ pzi⁹ q̃dē q̃uitiabantur demoniacū eū dicētes: nūc aūt adulant̃: vocātes eum magiſtrū: pp hoc ⁊ dñs eos vehemēter arguit vñ ſeqt̃: Qui rñdēs ait illis: Generatio mala ⁊ adultera ſignū queirt. Et q̃dē cū ei q̃uitiabant̃: manſuete eis rñdeba⁹ cū aūt adulabant̃: cōuitioſe: demōſtrans ꝙ vtraq; paſſione erat ſuperioꝛ: ⁊ neq; cōuitys in irā deducit̃: neq; ab adulatōe mollit̃. Q̃ ãt dicit tale ē: Quid mirū ſi boc ī me facitis: q ignot⁹ ſuz vobis: cū in pñz cuius tātaz accepiſtis experiētiā hoc idem feciſtis: derelicto eo ad demones currentes: Propter hoc aūt eos dicit generationē malam: qz ingrati ſemp facti ſunt circa benefactozes ⁊ beneficys deteriozes fiunt: qō eſt vltime malicie. HIERO. Egregie aūt dixit: Et adultera: qz diſciſerat virū: ⁊ iuxta eçechielē multis ſe amatozibus copulauit. CHRY. Uñ ⁊ mōſtrat ſe patri eq̃le ſi ei non credere generationē adulterā facit. RABA. Deinde rñdere incipit nō eis ſignū de celo qō indigni erāt videre: ſed de pfūdo īferni tribuēs. Diſcipulis aūt ſuis ſignū ō celo ōdit: gb⁹ eternā btitudis glriā: ⁊ pzi⁹ ī mōte figuraliter: ⁊ p⁹ vaciter ī celū ſupleuat⁹ oñdit. vñ ſeq̃. Et ſignū ñ dabit̃ ei niſi ſignū ione ꝓphete. CHRY. Q̃ nō vt eos induceret ſigna faciebat: ſciebat eniz eos lapideos eē: ſed vt alios emendet aut quoniam nō acciperēt ſignū: quale ē illud qō petebant Sig..ū.n. eis factū ē: q̃ñ p ꝓpziā penā coguouerūt ei⁹ virtutē: boc igitur occulte inſinuās dicit. Signū nō dabit̃ ei: ac ſi diceret: Multa bñficia demōſtraui: nihil boꝝ vos allexit ad venerādū meā virtutē: quā cognoſcetis p penā q̃ñ ciuitatē veſtrā in terrā ꝓiectā videbitis. Interim aūt ſermonē de reſurrectione interponit: quē cogniturī erāt p ea que poſtea erāt paſſuri dicēs: Niſi ſignū ione ꝓphete. Erux enī ꝓfecto credita nō eēt: niſi ſigna teſtātia habuiſſet. Hec aūt nō credita ⁊ reſurrectio vtiq; credita non eſſet: pp hoc ⁊ ſignū hoc vocat. ⁊ figuraz in mediū fert vt veritas credatur: vñ ſequit̃: Sicut fuit ionas in ventre ceti trib⁹ diēb⁹ ⁊ trib⁹ noctib⁹. ⁊c̃. RABA. Oñdit iudeos ad iſtar niniuitarū criminoſos: ⁊ niſi peniterēt ſubuerſioni ꝓpinos: ſed ſicut illis denūciat̃ ſupplicium ⁊ demōſtrat̃ remediū: ita iudei nō debēt deſperare vocatiā: ſi ſaltem poſt chriſti reſurrectionez egerint pniam. Jonas enī.i. colūba vel dolēs: ſignū eſt eius ſup quē dſcēdit ſpūſſanct⁹ ī ſpecie colūbe: ⁊ q dolozes nros poꝛtauit. Piſcis q ionā deuozauit in pelago ſignificat mozte q̃ chriſtus paſſus eſt in mundo. Trib⁹ diēb⁹ ⁊ noctib⁹ fuit ille in ventre ceti: ⁊ iſte in ſepulchꝛo: ille eiectus ē in aridā: iſte reſurrexit in gloziam. AVGV. de cō. euā. Quidā aūt modū locutionis ſ.. ipture neſciētes: noctez voluerūt aduertere tres illas hozas a ſexta vſq; ad nonā gb⁹ ſol obſcuratus eſt: ⁊ diē tres hozas alias quib⁹ iterū terris ē reddi tus. i.a.. ona vſq; ad eius occaſuz. Sequit̃ enī noꝛ futura ſabbat̃ q̃ cū ſito die ꝓputata erūt iam due noctes ⁊ duo dies: Pozro aūt poſt ſabbatū ſequit̃ noꝛ prime ſabbati. i. illucęſcentis diei dñici in qua tūc dñs reſurrexit. Erunt g̃ due noctes ⁊ duo dies: ⁊ vna noꝛ etiā ſi tota poſſet intelligi: nec o..deremus q̃ illud diluculū pars eius extrema ſit: quapp nec ānumeratis illis ſex boꝛis quaꝝ tribus tenebꝛatus eſt ⁊ tribus illuxit: ſtabit ratio triū diērū ⁊ trium noctium. reſtat ergo vt boc inueniat̃ illo ſcripturarū vſitato loquēdi modo quo a parte totū intellige. HIERO. Jlon q̃ oēs tres dies ⁊ tres noctes ī infernū feccrit: ſed q̃ ī parte paſcues ⁊ dñice: ⁊ tota die ſabbati tres dies ⁊ tres noctes intelligant̃. AVGV. iiij. de tri..ta. Jpſuz enī triduum non plenū ⁊ totum fuiſſe ſcriptura teſtis eſt: ſed p̃m⁹ dies a parte extrema totus annumeratus ē: dies vero tertius a parte prima ⁊ ipſe totus: medius aūt iter eos. i. ſecūdus totus abſolute totus. xxiij. boꝛis ſuis. xij. nocturnis. xij. diurnis noꝛ enī vſq; ad diluculū: quo dñ⁹ reſurrectio declarata ē: ad tertiū ptinet diez. Sicut enim primi dies ꝓpter futurū bois lapſum a luce in noctem: ita iſti ꝓpter hominis reparationez a tenebꝛis in lucem computant̃. CHRY. Non aūt manifeſte dixit ꝙ reſurgeret quia eum deriſiſſent: ſed occulte inſinuat: vt ⁊ illi crederēt q̃ ꝓſciuit. Nō ãt dixit ī terra: ſz in coꝛde terre: vt ⁊ ſepulchꝛū oñderet: ⁊ ꝙ nullus ſolā moꝛtis apparentiā ſuſpiceꝛ. Et tres dies ꝓpter hoc poſuit: vt credatur ꝙ moꝛtuus eſt. Sed ipſa figura veritatē demōſtrat: nō.n. fuit ionas in ventre ceti in phantaſia: ſed in veritate: neq; ſigura fuit in veritate: ⁊ veritas in imaginatione: ꝓpter quod manifeſtum eſt ꝙ filij ſunt diaboli marchionez ſequētes: qui chriſti paſſionem phantaſticam eſſe aſſeruit: ⁊ q̃ ꝓ eis eſſet paſſurus licet eis non proficeret oſtendit: per hoc innuit ꝙ illi generatiōi ſignuz daretur Jone ꝓphete.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Uiri niniuite surgẽt in iudicio cũ gñatiõe istã: ⁊ ꝺdẽnabũt eã: qz pniaz egerũt in ꝓdicatõe ione. Et ecce plusq̃ ionas hic. Regina austri surget i iudicio cũ gñatiõe ista ⁊ ꝺdẽnabit eaz: qz venit a finibus terre audire sapientiam salomonis. Et ecce plusq̃ salomon hic.

CHRY. Ne aligs existiaret ꝙ talia deinceps futura essent in iudeis q̃lia niniuitis ꝓtigerãt: vt sicut ionas illos cõuertit ⁊ ciuitas fuit a periculo liberata: ita isti post resurrectoẽz zuerterent: dñs nũc totũ ꝺriũ oñdit: qm̃. s. ex hmicio passionis nullũ fructũ ꝓceperũt: sed ⁊ grauia patient. vt infra oñdit ꝓ exẽplũ demonis. Interiz aũt oñdit ꝙ iuste patient dicẽs: Uiri niniuite surgẽt in iudicio cũ generatiõe ista. REMI. Ostẽdit aũt dñs bis verbis vnã eẽ malozz ⁊ bonozz resurrectionẽ futurã: ⁊tra quosdã hereticos: q dixerũt vnã eẽ resurrectionẽ bonozz ⁊ alterã malozz. Destruit ẽt bis verbis fabula iudeozz q solẽt dicere ꝙ ante iudiciũ mille ãnis celebrẽt resurrectio: apte bis ꝟbis oñdẽs qz mox vt celebrabit resurrectio: celebrabit ⁊ iudiciũ ⁊ ꝺdẽnabũt eã.

HIERO. Nõ sentẽtie ptãte: sz ꝓparatiõis exẽplo. vñ sub dit. Qz pniam egerũt in ꝓdicatiõe ione: ⁊ ecce plusq̃ ionas hic. Dic aduerbiũ loci: nõ ꝓnomen intelligas. Jonas .xm. lxx. interpretes triduo ꝓedicauit: ego ãũto tpe. Ille assyrys gẽti incredule. ego iudeis pplo dei. Ille vocẽ ꝓcut est similici: nihil sgnozz faciẽs: ego tãta faciẽs: beelzebub calũniã sustineo. CHRY. Nõ aũt hic stat dñs sed ⁊ aliã ãnunciationẽ adiũgit dicẽs. Regina austri surget in iu. cũ gente. ista: ⁊ ꝺdẽnabit eã qz venit a finibus terre audire sapientiam salomonis. Jstõ plus fuit q̃ ꝑpus. Jonas enim ad illos abyt: regina aũt austri nõ expectauit salomonẽ ad ipsaz ire: sed ipa ad euz accessit: ⁊ mulier ⁊ barbara: ⁊ tantũ remota nõ mozte formidãs sola cupidine verboz sapientũ Jbi q̃ mulier aduẽit: hic ꝙ veni. Et ipsa qdem a finibꝰ terre surrexit: ego ãt cũtates: ⁊ castra circũeo. Et illa qdẽ arboribus ⁊ lignis disputauit: ego aũt de ineffabilibꝰ mysterys.

HIERO. Lodẽ ergo mõ ꝺdẽnabit regina austri, pplm iudeoz: quoz ꝺdẽnabũt viri niniuite israelẽ incredulẽ. Jsta est regina saba: de q̃ in regũ volumine ⁊ in paralyppomenõ legimus q̃ ꝓ tantas difficultates gẽte sue ⁊ impio derelictis: venit in iudeaz sapiaz audire salomonis: ⁊ ei multa munera obtulit. In niniue aũt: ⁊ in regina saba occulte fides nationũ ꝓferẽ israeli. RABA. Niniuite significãt eos q peccare desistunt: regina vero eos q peccare nesciũt: pnia enim peccatũ abolet. sapia cauet. REMI. Pulchre aũt ecclia ꝺgentibꝰ ꝙgregata regina ꝺr. qz moses suos regere nouit. De q̃ psalmist: Astitit regina a dextris tuis. Austri aũt regina ẽ: qz ardoze spũsancti supabũdat. Auster enim vẽt calidus significat spũm sanctũ. Salomõ aũt qui interpꝛtaf pacificus: significat ꝑfectiuz de quo dictũ est: Ipse est pax nostra.

¶ Cũ aut imũdus spũs exierit ab hoie: ambulat ꝑ loca arida q̃rẽs requiẽ ⁊ nõ inuenit. Tũc dicit Reuertar in domũ meã vñ exiui. Et veniẽs inuenit eã vacãtez: scopis mũdatã ⁊ ornatã. Tũc vadit ⁊ assumit septẽ alios spũs secũ neqozes se: ⁊ itrãtes hitant ibi: ⁊ fiũt nouissima hois illiꝰ peiora priozibz. Sic erit generationi huic pessime.

CHRY. Qz dñs dixerat iudeis: Uiri niniuite surgẽt in iudicio ⁊ ꝺdẽnabũt generationẽ istam: ne ꝓpter tẽpis tardationẽ ꝓtẽnerent ⁊ fierent pinguiozes: ostendit ꝙ nõ solũ in futuro sclo: sed ⁊ hic grauissima patiẽtur: futuram in eis penã sub quodam enigmate subdẽs. vnde dicit: cũ aũt immũ. spi. exi. ab hoie. HIERO. Quidã istũ locũ de hereticis dictum putant: ꝙ immũdus spũs ꝙ in eis antehabitaue rat: qñ gentiles erãt: ad cõfessionẽ vere fidei eyciaf. postea vo cũ se ad heresim transtulerint: ⁊ simulatis virtutibꝰ ouanuerint domũ suã: tũc alys septẽ neqbꝰ spiritibꝰ adiunctis: reuertaf ad eos diabolus: ⁊ habitet i illis: fiãtq̃ nouissima eoz peiora ꝓriozibꝰ. multo qdẽ peiozi ꝺditõe sũt heretici q̃ gẽtiles: qz in illis spes fidei: in istis est pugna discordie: cum hec intelligãtra plansuz quẽdã ⁊ colorẽ doctrine ꝓferat: nescio an habeat veritatẽ: ⁊ eo enim ꝙ finita vel ꝓmissa parabola vel exẽplo: sequit: sic erit gnationi huic pessime. cõpellimur nõ ad hereticos ⁊ q̃sq̃ hoies: sed ad iudeoz ꝑpm referre parabolã: vt ꝓter. . . oci nõ passiũ ⁊ vag in diuersuz fluctuet: atq̃ insipientiũ moze turbeẽ: sed herẽs sibi vel ꝓiozaꝟ ad posteriora vnde rẽdeat. Jmũdus spũs exyt a iudeis: qñ accepũt legẽ. Expulsus aũt a iudeis ambulauit ꝑ gẽtiũ solitudines. vñ sequit: Ambulat ꝑ loca ari. q̃. sibi regem. REMI. Loca arida appellat cozda gentiũ ab oi humoze salutariũ aquaz: hoc ẽ scarũ scripturaz ꝙ spiritaliũ donoz: ⁊ ab infusione sci spũs aliena. RABA. Uel loca arida sũt cozda fideliũ: q̃ a mollitie fluxe cohabitationis expurgata callidus insidiator explorat: siquos gressus ibi figere possit: sed castas mẽtes effugiens diabolus in solo cozde prauoz gratiaz sibi nõ inuenire quietẽ. vñ sequit. Et nõ inuenit. REMI. Putabat aũt diabolus seppetuã getẽ posse habere in gẽtili ꝑplo sed subdit: Et nõ inue. qz apparẽte dei filio ꝑ mysteriũ incarnatõis sue gẽtilitas credidit. HIERO. Que cũ dño credidisset: ille nõ inuẽto loco in natiõibꝰ dixit: Reuer. ad do. me. vñ exiui. Habeo iudeos quos aũ dimiseram Et veni inue. va. scopis mũ. ⁊ ozna. Uacabat enim tẽplũ iudeozũ: ⁊ christũ hospitẽ nõ habebat dicentẽ: Surgite ⁊ abeamus hinc. Qz igit ⁊ dei ⁊ angeloz ꝑsidia nõ habebãt: ⁊ ornati erant supfluis obseruatiõibꝰ legis ⁊ traditionibꝰ phariseoz: reuertit diabolus ad sedẽ suã pristinã: ⁊ septenario numero sibi addito demonũ habitãt pristinã domũ: ⁊ fiũt nouissima illius ppli peiozibꝰ: multo enim nũc maiore demonũ numero possidentẽ: blasphemantes in synagogis suis xpm iesum: q̃ in egypto possessi fuerant añ legis notitiã: qz aliud ẽ vetuz nõ credere: aliud nõ suscepisse q venerit: Septenariũ aũt numerũ adiunctũ diabolo vel ꝓpter sabbatũ intellige: vel ꝓpter numez spũssci: vt qũo in esaia sup flozẽ q de radice iesse descẽdit septẽ spũs vtutũ describunt narrãt ita ecõtrario vitioz numerus in diabolo consecratus sit. Pulchre q̃ septẽ spũs assumi dicũtur: vl ꝓpter violationẽ sabbati: vl ꝓpter criminalia peccata q̃ cõtraria sũt septẽ donis spũssci. CHRY. Uel hic penã eoz demonstrat: dicit enim ꝙ cum demoniaci liberati fuerint ab infirmitate: si desidiozes efficiantur grauiozẽ attrahunt aduersus se phantasiam: ita ⁊ in vobis fiet. Eteniz ante detinebamini a demõe quãdo idola adorabatis: ⁊ filios vros demonibꝰ occidebatis: sed tamẽ nõ dereliqui vos: sed expuli demonẽ illũ ꝑ ꝓphetas: ⁊ me metipsuz rursus veni: amplius expurgare vos volẽs. Qz igit nõ vultis attendere: sed i maiozẽ excidistis negtiaz: grauiꝰ enim est occidere xpm: q̃ ꝓphetas: ꝓpter hoc difficiliora patiemini. Que enim sub vespasiano ⁊ tyto cõtigerũt eis mlta grauiora fuerũt his que passi sũt in egypto: ⁊ in babylone: ⁊ sub antiocho: nec hoc solũ oi dit: sed quoniã ab oi virtute erũt desolati: ⁊ demonũ actibꝰ occupabiles magis q̃ ante. Hoc aũt nõ solũz ad illos: sz ad nos ctiam dicta eẽ rationẽ habet: si illuminati: ⁊ a priozibꝰ eruti malis rursus ab eadem possideamur nequitia. Et enim difficiliozi iam erit pena posteriozꝫ peccatoz ꝓpter qõ paralytico christus dixit: Ecce sanus factus es: noli peccare ne deterius tibi aliquid contingat. RABA. Domo enim quilibet ad fidẽ conuersus ẽ a quo diabolus ꝑ baptismum eycitur: qui eiectus inde loca arida peragat. i. cozda fideliũ

GREGO. xxxiij. moza: loca enim arentia: atq̃ inaquosa sunt cozda iustoz: q̃ ꝓ discipline fortitudinẽ ab oi carnalis

cõcupiscẽtie humoze siccant. Loca vo humẽtia sunt terre noz hoium mẽtes quas humoz carnalis ꝙcupiscentie qz replet fluidas facit: in qbus diabolus inigtatis sue vestigia tã to altiꝰ ꝓzimit: q̃sto in eisdẽ mẽtibꝰ pes trãsfitꝰ illiꝰ q̃si iflua terra descẽdit. RABA. Rediẽs aũt ad domũ suã vñ exierat: Inuenit eã vacantẽ a bonis actibꝰ ꝓ negligentiã: Scopis mũdatã. s. a vitys ꝑstinis ꝓ baptismũ: Ornatã simulatis virtutibꝰ: ꝓ hypocrisim. AVGV. de q̃. eua. Uñ ꝓ hec vba signat dns quosdã ita creditos: ut nõ possint ferre labozẽ cõtinẽtie ⁊ ad seculũ redituri sũt: Qz dicit: Assumit secũ alios septẽ. intelligit: qz cũ qs ceciderit ꝑ iusticia etiã si simulationẽ bẽbit. Lupiditas enim carnis expulsa ꝓ pniam cõfuetis opibus cũ nõ inuenerit in cor ꝓ delectationibꝰ ꝙgescar quidẽ redit: ⁊ rursus occupat mẽtẽ hois . . negligẽtia subiecta ẽ: vt nõ introducereẽ tãq̃ habitatoz mũdate domui sermo dei ꝑ sanã doctrinã: qñ nõ solũ bẽbit illa. vy: vitia que vy. virtutibꝰ sũt ꝙtraria spiritalibꝰ: sz etiã per hipocrisim se ipsas habere virtutes simulabit: ꝓpterea assumptis secũ vy. alys nequioribus: hoc est ipsa septenaria simulatione redit ipsa concupiscentia: vt sint nouissima hominis illius peiora priozibꝰ. GREGO. vy. moza. Plerũq̃ etiã fit vt cum mens ex ipso exordio sui ꝓfectꝰ extollitur: cumq̃ se taz quasi de virtutibus erigit seuienti contra se aduersa ꝓcul dum pandat: tãtoq̃ se vehemẽtiꝰ in eiꝰ cõfractiõe exhibet: q̃sto ⁊ grauius quia vel ad modicũ fuerat ꝓiectus dolet.

¶ Adhuc eo loquẽte ad turbas: ecce mater eius ⁊ fratres stabant foris: querẽtes loqui ei. Dixit autem ei quidã: Ecce mater tua ⁊ fratres tui foris stant querentes te. At ipse respondens dicẽti sibi ait: Quis est mater mea: ⁊ q̃ sũt fratres mei: Et extendens manum in discipulos suos dixit: Ecce mater mea ⁊ fratres mei. Quicũq̃z enim fecerit voluntatẽ patris mei qui in celis est: ipse meus frater sozoz ⁊ mater est.

HYLA. Quia ꝺcã oia i pne maiestatis vtute loqbaf: nũciãti sibi ꝙ foris a mre atq̃ fribꝰ expectareẽ gd rñderit: euãgelista demõstrat subdẽs: Adhuc eo lo. ad tur. ec. ma. ei ⁊ fra. fo. sta. q̃. lo. ei. AVGV. de cõ. euã. Hoc sine dubio ꝓmeditẽ gestũ itelligere ꝺbem. ꝑmisit. n. cũ ad hoc narrã dũ trãsiret: Adhuc eo loqnte ad turbas. Quid ẽ ãt Adhuc nisi qñ illud loqbaf: Nã ⁊ marc ꝓ post illud qõ de blasphemia spũssci rettulerat dixit: Et veniũt mr ei ⁊ fres: Lucas ãt nõ bus rei geste ordinẽ tenuit: sz ꝓoccupauit hoc ⁊ recordatũ añ narrauit. HIERO. ⁊tra heluidiũ: Dinc heluidy vna ꝓpositio sumit: ex hoc ꝙ fres dñi i euãgelio noiantur. Uñ igt fres dñi dci sũt: ꝙ nõ erãt frẽs. Sz iã nũc sciẽdũ est qttuoz modis i scripturis diuis fres dici: nã gẽte: cognatione: ⁊ affectu. Natura: vt esau ⁊ iacob. Gẽte: vt oes iudei fres inter se vocant: vt in deutronomio. Non poteris cõstituere sup te hoiem alienũ q non est frater tuus. Pozro cognatõe fratres vocãt q sunt ꝺ vna familia: sicut in genesi. Dixit ãt abzaã ab loth: Nõ sit rixa iter te ⁊ me: qm̃ fratres sum. Affectu etiã fratres dicunt: qõ in duo diuidit: in spãle ⁊ cõe: i spãle: qz oes xpiani fratres dicunt: vt saluator dicit: Uade dic fratribꝰ meis. Pozro in cõmune: qz oes hoies ex vno patre nati: pari inter nos germanitate ꝺiungimur sicut ibi: Dicite bis qui oderũt vos fratres nostri vos estis. Interrogo ergo iuxta quem modũ fratres domini i euãgelio appellẽtur: Juxta naturã: sed scriptura nõ dicit: nec Marie eos voluit filios nec ioseph. Juxta gentẽ: Sed absurdũ ẽ vt pauci ex iudeis vocati sint fratres cuz oẽs q ibi fuerãt iudei: fratres potuerit appellari. Juxta affectũ humani iuris ⁊ spũs vez sit: q magis erant fratres q̃ apli: quos dñs docebat intrise eus: Aut si oẽs qz hoies sũt ⁊ fratres: stultuz fuit nũciare q̃si

ꝓuiũ. Ecce frẽs tui q̃rũt te. Restat igit vt frẽs eos itelligas appellatos cognatõe nõ affectu: nõ gentis ꝑuileg: o: nã.

HIERO. sup matth. Quidã vero fratres dñi ꝺ alia vxore ioseph filios suspicãtur: sequẽtes delyramẽta apocriphorum: ⁊ quandã mechaz vel eschã mulierculam cõfingẽtes. nos aũt frẽs dñi: non filios ioseph: sz cõsobrinos saluatoris sozoris Marie matertere dñi filios itelligim: q̃ eẽ dr mater iacobi minozis ⁊ ioseph ⁊ iude quos in alio euangelio loco frẽs domini legim appellatos: frẽs aũt ꝙsobrinos dicimus scriptura demrat. CHRY. Uide autez ⁊ fratz eius ꝓelationem cum eni doceret eos ingredi ⁊ audire cuz turba: vl si hoc nõ vellẽt: expectarẽt finẽ sermonis ⁊ tũc eũ adire: bi exeũ vocãt ⁊ cozã oĩb hoc faciũt: ⁊ supfluũ bonozis amozem oñdentes ⁊ mõstrare volẽtes ꝙ cuz oi potestate xpo aligd iniũgũt: qõ ⁊ euãgelista oñdit bocipz obscure ifirmãs cũ dicit. Adhuc eo loquẽte: ac si diceret: Nũqd nõ erat tps aliꝰ: Quid aũt ⁊ log volebãt si ꝑ virtutis dominatibꝰ cõiter hoc ꝓponere oportebat: vt alios luc. . . . tẽ de alys sibi ipsis pertinẽtibꝰ nõ oportebat ita festinãter vocare. vñ manifestũ ẽ qñ solũ ex vanaglia hoc faciebãt. AVGV. de natura ⁊ gra. Sz qcqd dicaf de fratribꝰ de scã virgine Maria ꝓpter bonozem christi nullam ꝓfus cum de peccatis agit habere volo qõnez. Inde enim scimꝰ ꝙ ei plꝰ gre collatũ fuerit ad vincẽdũ oi ex pte peccatũ: ꝙ ꝓcipere ⁊ parere meruit eũ que cõstat nullũ habuisse peccatũ. Segf: Dixit ei quidam: Ecce mr tua ⁊ fratres tui foris stant querẽtes te.

HIERO. Uidet mihi iste qui nũciat non fortuito ⁊ similiter nunciare: sz illudias tẽdere vtz spũali opi carnẽ ⁊ sanguinẽ ꝓferat. vñ ⁊ dñs nõ ꝙ matrẽ negaret ⁊ frẽs exire ꝺtẽplũz quo rñderet . . . idiãti. CHRY. Nec ãt dixit: Uade dic ei qñ nõ ẽ mr mea: sz ad eũ q nũcianerat ertẽdit finonẽ. Segf. n. At ipe rñdẽs dicẽti sibi ait: Que ẽ mr mea: ⁊ q̃ sũt frẽs mei. HYLA. Nõ ãt fastidiose ꝺ mre sua sensisse existimãdus ẽ cui in passiõe posit . . . arie sollicitudis tribuit affectũ CHRY. Qz si negare vellet mrem: tũc vtiq̃ negasset q . . udei exprobrabãt ei ꝺ mre. HIE. Nã . . . iuxta marchionẽ . . . naiicheũ matrẽ negauit: vt nat ꝺ phãtasmate putaret: sz apli os cognatõi prætulit. vt ⁊ nos i cõpatõe dilectiõis carni spũ preferam: nec maternũ refutat obsequiũ pietatis sed ꝓceptũ ẽ Honora patrem tuũ ⁊ mrez tuã. Sz prnis se mysteriis vel affectibꝰ amplius q̃ mrnis debere demrat. vñ segtur: Et ex. ma. i dici. di: Ecce mr mea ⁊ fra. mei. GREGO. in ho. Fideles quidẽ discipulos frẽs noiare dignat est dñs dicẽs: Ite nũciate fratribꝰ meis. q ꝙ frater dñi fit ad fidẽ veniẽdo potuit: querendũ ẽ quo etiã possit eẽ mr. Sz sciendũ nob ẽ: qz q xpi frater vel sozor est i credẽdo: mr efficit ꝓdicãdo: q̃si. n. parit dñs quẽ . . di audiẽtis ifundit mr ei efficit. si q ei vocẽ amoz dñi ꝓximi mẽte gnat. CHRY. Cũ his aũt q̃ dicta sunt ⁊ aliud nos docuit. vz. i nulla cognatione cõfidẽtes vtutẽ negligere. Si. n. matrẽ nihil . . deest matrẽ eẽ nisi virt adesset: qs vtiq̃ alius ꝑ cognationẽ saluabit? Una. n. nobilitas sola ẽ: dei facere volũtatẽ. ⁊ iõ segt: Quicũq̃. n. fecerit volũtatem ꝑris mei qui i celis est ipe mr ẽ. Multe mulieres btificauerũt scam vginẽ illã ⁊ ei vtez: ⁊ optauerunt tales fieri mres. Quid ẽ igit qõ ꝓhibeat? Ecce latam vob ꝓstituit viã: ⁊ sz nõ mulieribꝰ solũ: sz ⁊ viris fieri matrẽ dei. HIERO. Dicam autẽ ⁊ alr: Saluator logf ad turbas: intrinsecus erudit natões: mr ei ⁊ frẽs: hoc ẽ synagoga ⁊ ppls iudeoz foris stãt. HYLA. Cũ itaq̃z igrediẽdi ad eũ haberẽt vt ceteri ptãtẽ: sz q in suia venit ⁊ sui eũ nõ recepe rũt: igressu ei atq̃z aditu abstinẽt. GRE. i ho. Uñ et mr ei cũ q̃st ñ aq̃scit foris stare ꝓhibef: qz. vz. synagoga iccirco ab auctore suo ñ recoq̃scit: qz legis obstinatiõe tenẽs spũalẽ itellectũ ꝓdidit: ⁊ se ad custodiã lre foris fixit. HIERO. Cũq̃z rogauerit ⁊ q̃sierit ⁊ nũciũ miserit rñsũ accipiẽt: libos eos eẽ arbitrꝰ: ⁊ itrare posse si velit ⁊ ipi credẽt.

In illo die exiens iesus ꝺ domo sedebat secus mare. Et cōgregate sunt ad eū turbe multe: ita vt nauiculaꝫ ascendens sederet ꝛ oīs turba stabat in littore: ꝛ locutus ē eis multa in pabolis dicēs: Ecce exīt q seminat seminare semē suū. Et dum seminat: q̄dā ceciderūt secus viam: ꝛ venerūt volucres celi ꝛ comederūt ea. Alia autē ceciderunt i petrosa vbi nō habebant terrā multam ꝛ cōtinuo exorta sūt: qꝛ nō habebant altitudinē terre. Sole autem orto estuauerunt: ꝛ qꝛ nō habebāt radicē aruerunt. Alia aūt ceciderūt in ſpinas: ꝛ creuerūt ſpine ꝛ ſuffocauerunt ea. Alia autē ceciderunt in terram bonam: ꝛ dabant fructum: aliud centeſimum: aliud ſexageſimum: aliud trigeſimum. Qui habet aures audiendi audiat.

CHRY. Poſtq̄ increpauerat eū q mīs ꝛ fratꝛ pīnā nūciauit: ꝺ hīc fecit qꝺ illi cupiebāt. exīt. ſ. domū ꝑmo ſanans egritudinē vanegl̄ie fratꝛ: ſcꝺo decētē bonoꝛē exhibēs magīri: vñ oꝺ: In illo die exiēs iesus de domo. ſe. ma. AVGV. ꝺ cō. cuā. Cū dic̄ i illo die: ſatis idica: aut hoc ꝓpr gestū poſt ꝑmiſſa: aut nō multa iterponi potuiſſe: niſi forte dies moꝛe ſcripturaꝫ tps ſignificet. RABA. Nō ſolū aūt ẏba ꝛ fca dñi: verū etiā itiera aꝯ loca i gbus vtute opaturꝛ pdicā ce leſtiꝭ ſūt plena ſacris. Poſt ꝑmonē gppe i domo hītū: vbi nephāda blaſphemia demoniū hr̄e dict⁹ ē: egrediēs docebat ad mare vt oñderet ſe relicta ob culpā pſidie iudea ad gētes ſaluādas eē trāſitur⁹. gētiliū. n. coꝛda diu ſuꝑba ꝛ incredula: merito timidis amariſcꝫ fluctiꝭ maris aſſimilāt: domū ꝺo ꝓpr̄ii ꝑ fidē fuiſſe iudeā qs neſciat. HIERO. Cōſiderādū ēt q ꝓpl̄s domū iesu nō poterat ītrare: nīſi eē ibi vbi apl̄i audiebāt myſteria. Iccirco miſeratoꝛ dñs egrediꝫ ꝺ domo ſua ꝛ ſedet iuxta hꝰ ſeculi mare: vt cōgregēt ad eū multe turbe ꝛ audiāt i littore q̄ itus nō merebāt audire. vñ ſeqr̄: Et con. ſūt ad eū tur. mul. ita vt i naui aſcēdēs ſede. ꝛ: ꝛ oīs turba ſtabat i littore. CHRY. Hoc āt nō ſimpl̄r euāgelista poſuit: ſꝫ vt mīraret q dñs hoc fecerit: volēs cū diligentia hr̄e ſpectaculū ſtatuere: vt nullū dimittat poſt doꝛſū: ſꝫ oēs coꝛā facie hēat. HYLA. Sediſſe aūt dñs i naui ꝛ turbas foris ſtetiſſe ex ſubiectis rebus ē ratio. In pabolis enī erat l. utur⁹: ꝛ fcī iſti⁹ gñe ſignificat eos q extra eccl̄iam poſiti ſūt nullā diuini ꝑmonis poſſe capę itelligētiā. Nauis enī eccl̄ie typū ꝑfert: itra quā ẏbū vite poſitū eſt ꝛ ꝑdicatū bis q extra ſūt: ꝛ b. . ene mō ſteriles itelligere nō ꝑt. HIER. Jeſus ēt ꝛ medꝰ fluctiꝭ ē: hinc inde mari tūdit: ꝛ i ſua maieſtate ſecur⁹ approꝑinq̄re facit terre nauiculā ſuā: vt pp̄ls neq̄q̄ piculū ſuſtinēs: nō tētatiꝭ. b⁹ circūdat⁹ q̄s ferre non poterat: ſtat i littore fixo gradu vt audiat q̄ dñr. RABA. Uel q aſcēdēs nauē ſedebat i mari; ſignificat q xp̄s p fidē aſcēſur⁹ erat i mētes gētiliū: ꝛ eccl̄iaꝫ collectur⁹ i mari. i. in medio natōuꝫ ꝺicētiū. Turba ꝺo q ſtabat i littore q̄ neqꝫ i naui neqꝫ i mari erat: gerit figurā recipientiū ẏbū dei: ꝛ iā fide a mari. i. a reꝓbis ſepatoꝛ: ſꝫ nec dū myſteryꝭ celeſtibus ꝺ. butoꝛ, ſeqr̄: Et locut⁹ ē eis mīta i pabolis. CHRY. Quāuis i mōte ita nō fecerit non enim per parabolas ſermonem contexit. Tunc enī turbe ſole erāt ꝛ plebs incomꝑſita: hic aūt ꝛ ſcribe ꝛ phariſei. Non ꝓpter hoc aūt ſolū in parabolis loquitur: ſed vt manifeſtioꝛē ſermonem faciat ꝛ ampliozem memoriam imponat: ꝛ ſub viſu res reducat.

HIERO. Et notandū q nō oīa locut⁹ ſit eis in parabol: ſed multa: ſi enim dixiſſet cuncta in parabolis: abſq̄ emolumēto populi receſſiſſent. ꝓſpicua miſcet obſcuris: vt p ea q̄ itelligūt: ꝓuocent⁹ ad eoꝛ notitiā q̄ nō itellig̃unt. Turba ēt nō vni⁹ ſnie eſt: ſꝫ diuerſaꝫ i ſingulis volūtatū. vñ logr̄: ad eā in multis parabolis: vt iuxta varias volūtates diuerſas reciperēt diſciplinas. CHRY. Prīmā aūt parabolaꝫ ponit eā q̄ faciebat auditoꝛē attentioꝛē: qꝛ. n. ſub enigmate erat tractatur⁹: erigit mētes audiētiū ꝑ ꝑmam parabolam dicēs: Ecce exīt q ſemi. ſemi. ſemē ſuū. HIERO. Significatur aūt ſatoꝛ iſte q ſen. . nat eē fili⁹ dei ꝛ ꝓphēs i ꝓpl̄s ſeminare ꝺmonē. CHRY. Unde aūt exīt q vbiq̄s pñs ē: vel q̄r exīt: nē . . . ſꝫ icarnatōe ꝓpinquiō facr⁹ nob ꝑ habitū carnis: qꝛ. n. nos itrare nō poteram⁹ ad eū peccatis noſtris ꝓhibētib⁹ nob ingreſſū: ip. . ad nos egredit. RABA. Ut exīt cū ꝛlicta iudea ꝑ apl̄os ad gētes trāſiuit. HIERO. Ut it⁹ erat dū domi vſabat: loq̄bat diſcipul⁹ ſacra. Exīt ergo de domo ſua vt ſeminaret i turbis. CHRY. Cum aūt audieris; qñ exīt q ſeminat vt ſeminet: nō eſtimes eē idētitatē ſermonis. Egredit. n. multotiēs q ſeminat ꝛ ad alias rē: vel vt ſcīdat terrā: vel vt malas incidat herbas: vl̄ vt ſpinas euellat: vel vt aliā quādā talē diligentiā exhibeat: hic aūt ad ſeminādū exiuit: qd igr̄ fit ꝺ ſemīe iſto: tres depeūt ptes; ꝛ vna ſaluat⁹: ꝛ hoc nō equal̄r ſꝫ cū differētia quadam. vñ ſeq. . Et dū ſeminat: q̄dā ceci. ſe. viaꝫ. HIERO. Dane pabolā ad ꝓbandā bereſiꝫ ſuā Ualētin⁹ aſſumit tres ſtroduces eē nās: ſpūalē nālez: vel aīalez: atq̄ terrenā: cuꝫ hec quatuoꝛ ſint: vna iuxta viā: alia petroſa: tertia plena ſpiniſq̄rta terra bona. CHRY. Sed ꝑm hoc q̄r̄ br̄et rōnez inter ſpinas ſeminare ꝛ ſup petrā ꝛ i via: In ſeminib⁹ qdez terra mālibus nō haberet vtiq̄s rōnē: nō enī eſt i potestate petre fieri terrā: neqꝫ vie nō eē viā: neq̄ ſpine nō eē ſpinaꝫ. In aīabus aūt ꝛ doctrinis multā habet hoc laudē: poſſibile enī eſt petrā fieri terrā pinguē: ꝛ viā nō vltra cōculcari: ꝛ ſpinas deſtrui. q̄ igit̄ plus ſeminis peryt: non eſt ab eo qui ſeminat; ſed a ſuſcipiēte terra. i. ab gia. Ipſe. n. g ſeminat nō diuitem nō ꝓauperē diſcernit: nō ſapiētē neq̄ inſipiētem: ſꝫ oīb⁹ loq̄bat q̄ a ſeipo erāt cōplēs: puidēs tñ q̄ futura erāt, vt liceat ei dicere. Quid me oportuit facere ꝛ nō feci: Ideo autē nō dicit manifeſte: qñ hec ſuſceperūt deſides ꝛ pdiderūt: hec aūt diuites ꝛ ſuffocauerūt: hec āt molles ꝛ pdiderūt: nō voluit eos vehemēter tāgere: vt nō i differētiā mittat. Per hāc etiā parabolā diſcipulos erudit. ꝛ ſi plures audientiū eos fuerit q peunt: vt nō ꝓp hoc deſides ſint: qꝛ nec ꝓpter hoc dñs q oīa ꝓuidit ōſtitit a ſeminādo. HIERO. Obſerua autē hāc eē ꝑmā parabolā q̄ cum iterptatōe ſua poſita eſt: ꝛ cauēdū eſt vbicūq̄s dñs exponit ꝺmones ſuos, ne vel aliud vel quid plus vel min⁹ ꝑſumas intelligere q̄ ab eo expoſitū eſt. RABA. Que vero tacita nr̄e itelligentie dereliqt: ꝑſtrīgēda ſūt breuiter. Uia eſt mēs ſedulo malaꝫ cogitatiōnū: meatu trita atq̄ arefacta. Petrā duritiā ꝑterue mētis; terrā leuitatē aīe obediētis: ſolē dicit feruorē perſecutōis ſeuiētis. Altitudo terre ē ꝓbitas aīe diſcipulis celeſtib⁹ inſtitute: in qua expoſitione dixim⁹: qꝛ nequaq̄ ipſe res in vna eadēq̄s ſignificatiōe ſemper allegorice ponantur. HIERO. Prouocamur autem ad dictorum intelligentiā: quotiēs bis ſermonib⁹ cōmonemur q̄ ſequuntur. Qui habet aures audiendi audiat. REMI. Aures audiendi ſunt aures mētis. ſ. intelligendi ꝛ faciendi que iuſſa ſunt.

¶ Et acceſſ̄tes diſcipuli dixerūt ei q̄re in parabolis loqueris eis: Qui reſpondēs ait illis. Quia vobis datū eſt noſſe myſteria regni celoꝝ: illis autem nō eſt datum. Qui. n. habet dabitur ei: ⁊ abundabit: qui autē non habet ꝛ qꝺ habet auferr̄ ab eo. Jō i pabolis loquoꝛ eis: qꝛ vidētes nō vidēt: ꝛ audiētes nō audiūt neqꝫ itelligūt: vt ꝺ

ipleat̄ i eis ꝓphetia eſaie dicētis. Auditu audietis ꝛ nō intelligetis: ꝛ videtes videbitis ꝛ nō videbitis. Incraſſatum ē. n. coꝛ ppli huius ꝛ auribus grauiter audierūt ꝛ oculos ſuos clauſerūt: ne qñ videāt oculis ꝛ auribus audiāt: ꝛ coꝛde i telligāt ꝛ cōuertāt̄: ꝛ ſanē eos. Veſtri aūtē beati oculi qui. videt: ꝛ aures veſtre qꝛ audiūt. Amē quippe dico vobis: qꝛ multi ꝓphete ꝛ iuſti cupierunt videre que videtis: ꝛ non viderunt: ꝛ audire que auditis: ꝛ non audierunt.

GLO. Intelligētes diſcipuli e obſcur q̄ a dño ꝓpl̄o docebāt: voluerūt dño itimare ne pabolice loq̄rer̄. vñ dicit: Et acce. diſci. dixe. ei: q̄re in parabo. lo. eis: CHRY. Ubi diguū ē admirari diſcipulos: q̄re diſcere cupiētes sciūt qñ interrogare oporteat. nō. n. coꝛā oīb⁹ hoc faciūt. Et hoc oſtēdit matthe⁹ cū dicit. Et accedētes. Marc⁹ aūt manifeſtius demōſtrat dicēs q ſingulariter acceſſerūt. HIERO. Querendū ē aūt quō accedāt tūc ad eū: cū iesus i naui ſedebat: niſi forte itelligat̄ q ꝺudū cū ipſo nauē cōſcēderit: ꝛ ibi ſtātes ſup interꝑtatōe pabole ſiſcitati ſūt. REMI. Dicit ergo euāgeliſta: Accedētes: vt oñderet quo ſollicitati ſint: ſi ue poterāt accedere coꝛde: q̄nis eēt aliq̄ vl̄ breue ſpatiuꝫ iter eos. CHRY. Cōſiderāda ē āt ꝛ eoꝛ rectitudo q̄liter multā ꝑ alys bñt curā. ꝛ ꝓp⁹ q̄ alioꝝ ſūt querūt: ꝛ tūc q̄ ſūt ꝓpoꝝ. nō. n. dixerūt: In pabolis loq̄ris nobis: ſꝫ In pabolis loq̄ris illis. Qui rūdens ait illis: qꝛ vobis datū eſt noſſe myſteriū regni celoꝝ. REMI. Uobis inq̄ q mihi adheretis: ꝛ me creditis. Myſteria aūt regni celoꝝ appellat euangelicā doctrinā. Illis aūt. ſ. q foris ſūt: ꝛ i eū credere nolūt: ſcribis. ſ. ꝛ phariſeis ꝛ ceteris i infidelitate pſeuerantib⁹ non ē datū. Accedam⁹ ergo cū diſcipulis ad dñm coꝛde vt nob euā gelicā doctrinā iterptari digneſ iuxta illud. Qui ꝓpiopin quant pedib⁹ ei⁹: accipiēt de doctrina ei⁹. CHRY. Hoc aūt dixit nō neceſſitatē iducēs neqꝫ fatū: ſꝫ mōſtrās: qñ illi gb⁹ nō eſt datū: cā ſibi ſūt vniuerſoꝝ malorꝫ: ꝛ oſtendere volēs: qñ cognoſcere diuina myſteria donū dei ē ꝛ gratia deſup data: ñ tñ ꝓpter hoc libeꝝ arbitriū deſtruit: ꝛ hoc ex bis q̄ ſequūt manifeſtū eſt. vt enī neqꝫ iſti deſperēt: neqꝫ illi pigritētur: audiētes qñ eis datū eſt: demōſtrat q nobis ꝓnciꝑiū boꝝ eē cū ſubdit. Qui. n. bꝫ dabit ei ꝛ abūdabit. q̄ aūtē nō bꝫ: ꝛ qꝺ bꝫ auferr̄ ab eo. ac ſi diceret. Cū aliqs deſideriū habuerit ꝛ ſtudiū dabūr̄ ei ꝛ vniuerſa q̄ a deo ſūt. Cum aūtē bis vacuus fuerit: ꝛ q̄ ad ſe ꝑtinēt nō inferat: neqꝫ q̄ a deo ſūt ei danr̄: ſꝫ ꝛ qꝺ bꝫ auferr̄ ab eo: nō deo aufferente ſed ſe indignū faciēte bis q̄ bꝫ. vñ ꝛ nos ſi viderim⁹ aliquē deſidioſe audientē: ꝛ exhortātes q̄ attēdat nō ei perſuaſeri mus ſileam⁹: qꝛ ſi magis īmozati fuerim⁹: itrēdet ei deſidia. Studētē aūt diſcere allicim⁹ ꝛ multa effūdim⁹: ꝛ bñ dixit ſm euangeliſtā: Qꝺ vī hr̄e. neqꝫ. n. bꝫ ipm qꝺ bꝫ. REMI. Qui etiā bꝫ ſtudiū legēdi: ꝺabit ei ꝛ facultas itelligēdi: ꝛ q nō bꝫ legēdi ſtudiū: hoc qꝺ ꝑ nāe bonuꝫ vī hr̄e auferr̄ ab eo. vl̄ q bꝫ charitatē ꝺabūr̄ ei cetere vtutes: ꝛ q nō habꝫ auferr̄ ab eo: qꝛ abſq̄ charitate nllꝫ bonū eē pōt. HIERO. Uel apoſtolis i ꝛpo credēnb⁹ cōcedit. Judeis vo q nō credērūt i filiū dei: ēt ſiqd ꝑ nāe bonū poſſidēt tollit: neqꝫ enī poſſunt aliqd ſapiēter itelligere: qꝛ ſapie non habēt caput. HYLA. Fidē ēt iudei nō bītes: legē quoqꝫ quā hūerūt nouis fructib⁹ ditat: repudiata vo ēt veteris ſubē opes ōtra in parabolis lo. cis: qꝛ vi. nō vi. ꝛ au. non au. neqꝫ intel. Et tebat: qꝛ vo volūtaria eſt hec excecatio ꝓp hoc nō dixit ſm

pliciter: Nō vidēt. ſꝫ videtes nō vidēt. viderūt enim demones. reūtes ꝛ dixerūt: In beelzebub eycit demonia. Audiēbāt q̄ ad deū oēs attrahebat: ꝛ dicunt: Nō ē hic hō a deo. Qꝛ ergo ꝛtraria bis q̄ videbāt ꝛ audiebāt enūciabāt: ꝓpter hoc ipſū videre ꝛ audire eis auferr̄: nihil enī hic ꝑficiūt: ſed in iudiciū magis incidūt. unde ꝛ a principio nō eis parabolice loquebat̄: ſꝫ cū multa certitudine. Quia aūt audita ꝛ viſa puertūt iā in parabolis logtur. REMI. Et notandū ē gañ ſolū q̄ loquebat̄: veꝝ etiā q̄ faciebat parabole fuerūt. i. ſigna ſpiritaliū reꝝ qō ligdo oñdit cū dicit: Ut videtes nō videāt audiētes nō audiāt. HIER. Nec ō bis logr̄ q ſtāt i littore: ꝛ diuidūt a iesu: ꝛ ſonitu fluctuū ꝑſtrepēte nō audiūt ad ligdū q̄ dñr. CHRY. Deinde vt ñ dicerēt: qñ vt inimic⁹ noſter nobis detrahit: ꝓphetā iducit eadē ſentētiantē. vñ ſequit̄: Ut impleatur i eis ꝓphetia eſaie dicētis: Auditu audietis ꝛ nō itelligetis: ꝛ videtes videbitis: ꝛ nō videbitis. i. auditu audietis verba: ſed nō ſtelligetis verboꝝ archana. Uidēte videnti carnē. ſ. Et non videbitis. Ō ē nō itelligetis diuinitatē. CHRY. Hoc aūt dixit qꝛ ſibiipis ablſtulerūt videre ꝛ audir aures ꝛ oculos ſibi claudētes ꝛ coꝛ īcraſſātes. Nō enī ſolūnō audiebant: ſed ꝛ grauiter audiebāt. vnde ſequit̄: Incraſ. ē coꝛ po. huius: ꝛ auri. gra. audi. RABA. Incraſſatū ē. n. coꝛ iudeoꝝ craſſitudine malicie: ꝛ abūdātia peccatoꝝ grauiter vba dñi audierūt: qꝛ ingrati ſuſceperūt. HIERO. Ac ne forte arbitremur craſſitudinē coꝛis ꝛ granitatē aurīū nature eē nō voluntatis: ſubiūg. culpā arbitry ꝛ dicit: Et oculos ſuos clauſerunt. CHRY. In hoc aūtē intenſā coꝛ negtiā oſtēdit: et auerſionē cū ſtudio vt aūt attrahat eos ſubdit. Et cōuertāt̄ ꝛ ſanem eos. In quo demōſtrat: qꝛ ſi cōuerterent̄ ſanarentur: ſicut ſi aliquis diceret: Si rogatus eſſem: cōfeſtiz donaturus eram. oñdit qualr̄ aliquis ſibi recōciliet̄: ita ꝛ ꝫ cum dicit. Neqñ conuertant̄ ꝛ ſanem eos. demōſtat qñ ꝛ cōuertipoſſibile eſt ꝛ ꝓpiaꝫ agētes ſaluari AVGV. de qne. cuā. Uel alr̄: Oculos ſuos clauſerūt: neqñ oculi videāt. i. ipſi cā fuerunt vt de⁹ eis oculos clauderet. Ali⁹. n. euāgeliſta dicit: Excecau. . oculos coꝛ. Sꝫ vtrū vt nūq̄ videāt: an vero ne vl̄ ſic vl̄ ſic aliqñ videāt: cecitate ſua ſibi diſplicētes ꝛ ſe dolētes: ꝛ ex hoc humiliati atq̄ cōmoti ad cōfitēdū pctā ſua ꝛ ꝛ pie querendū deū. Sic enī marc⁹ hoc dicit: Neqñ cōuertant̄ ꝛ dimittant̄ eis pcta. Ubi intelligunt̄ peccatis ſuis meruiſſe vt nō intelligerent: ꝛ tñ hoc ꝓpr̄ miſeriꝛditer eis factū: vt peccata ſua cognoſcerēt: ꝛ cōuerſi veniā mererēt. q̄ āt ioānes būc locū dic̄: ꝓpea nō poterāt credere qꝛ . . . ꝓpr dixit eſaias: Excecauit oculos coꝛ indu. coꝛ eo. vt ñ videāt oculi ꝛ nō intelligāt coꝛde: ꝛ cuertant̄ ꝛ ſanē eos. Aduersari videtur huic ſnie ꝛ oīno cogere vt qꝺ hic dictū est: Ne ſi oculis videant: nō accipiaſ ne vel ſic aliqñ oculis videāt: ſed ꝓꝛ ſuis vt nō videāt. qñqdē aperte dicit: Ita vt oculis non videant. Et qꝺ ait; Propterea nō poterant credere. ſatis oſtēdit nō ideo factā excecationē: vt ea cōmoti ꝛ dolētes ſe non itelligere: cōuerterent̄ aliqñ per pniaꝫ. non enī poſſent hoc facere niſi ꝓius crederēt: q credēdo cōuerterēt̄: ꝛ conuerſione ſanarēt̄: ꝛ ſanitate itelligerēt: ſed iō potius excecatos vt nō crederēt. dicit. n. aptiſſime: Propterea non poterant credere: qꝺ ſi ita eſt qs nō exurgat in defenſionē iudeoꝝ vt eos extra culpaꝫ fuiſſe. pclamet: q nō crediderūt. ꝓptereā enim non poterant credere: qꝛ excecauit oculos eoꝝ. Sꝫ qñ potius deus extra culpā debet intelligi: cogimur fateri aliꝰ quibuſdam peccatis ita eos excecari meruiſſe: quāmen excecatione non poterant credere. verba enim ioannis iſta ſunt: Non poterant credere quia iterum dixit eſaias. Excecauit oculos eoꝝ. Fruſtra itaq̄ conamur intelligere ideo fuiſſe cecatos vt conuerterentur: cum conuerti non poterant: quia non credebant: ꝛ ideo credere non poterant: quia excecati erant. An forte nō abſurde ꝺi

eim⁹ quosdā iudeoꝝ fuisse sanabiles: ſz tāto tñ tumore ſuꝑbie piclitatos: vt eis expederit primo nō credere: vt intelligerent dñm loquentem parabolas: quibus non intellectis nō in eum crederēt. Nō credēres autē cum ceteris desperatis crucifigerent eum: atqꝫ ita post eius resurrectionē cōuerterent: quādo iam de reatu mortis domini amplius humiliati diligerent: a quo sibi tantuꝫ scelus dimissum eē gauderēt: qñ tāta eorum superbia tali humiliatione esset detyenda: quod incongrue dictum esse quilibꝫ arbitretur: si non ita cōtigisse i actib⁹ apostoloꝝ manifeste legerit. Nō ergo abhorret: qō ait ioānes: ꝓpterea nō poterant credere: qz excecauit oculos eorum vt non videant. Ab ea sn̄a qua itelligim⁹ iō excecatos vt cōuerterent: hoc est iō eis per obscuritates parabolaꝝ occultatas snīas dñi: vt post ei⁹ resurrectionē salubriori penitentia resipiscerēt: qz per obscuritatem sermonis excecati: dicta dñi nō intellexerunt: z ea non intelligendo nō in eū crediderūt: nō credēdo eū crucifixerunt: atqꝫ ita p[er]ſurrectionem miraculis q̄ in ei⁹ nomine fiebāt exterriti: maioris criminis reatu cōpuncti sunt z ꝓstrati ad penitentiā: deinde accepta indulgētia ad obedientiam flagrātissima dilectōe cōuersi: qbusdā autē nō ꝓfuit illa cecitas ad cōuersionē. REMI. Et q̄tū ad hoc pōt hec sententia sic intelligi: vt in oībus subaudiat nō hoc mō: neqñ oculis videant: z neqñ aurib⁹ audiāt: z neqñ corde intelligant: z neqñ conuertant z sanem eos. GLO. Sic ergo oculi eorum qui vident z nolunt credere sunt miseri: vestri autem beati. vñ sequitur. Uestri autē oculi qz videt: z aures vestre qz audiunt. HIERO. Nisi autē ſupra legissemus auditores ad intelligentiam prouocatos: saluatore dicēte, Qui habet aures audiendi audiat: puto nos nūc oculos z aures que beatitudinem accipiūt corporales itelligi. Sz mihi videnī oculi illi beati: qui ꝑ fidē possunt agnoscere sacramenta: z ille beate aures de quibus esaias loquit. Dñs apposuit mihi aurē. GLO. Mens enim est oculis: qz naturali vigore ad intelligendum aliqd dirigit: auris qz alio docēte discit. HYLA. Uel apostolici tēporis caritudinem docet: quorum oculis atqꝫ auribus cōtigit de salutare visere z audire ꝓphetis atqꝫ iustis cupientib⁹ videre z audire in plenitudine temporum destinatum. vnde sequitur. Amen quippe dico vobis: qz multi ꝓphete z iusti cupierūt videre que vos videtis: z nō viderunt: z audire que vos auditis: z nō audierunt. HIERO. Uidet autē huic loco illud esse contrarium qō alibi dicitur. Abraam cupiuit videre diem meum: vidit z gauisus est. RABA. Esaias quoqꝫ z micheas z multi alij ꝓphete viderunt gloriam domini: q etiā ꝓpterea vidētes appellati sunt. HIERO. Nō autez dixit ꝓphete z iusti: sz multi. Inter multos. n pōt fieri vt alij viderint: alij nō viderint: sz z in hoc periculosa sit interpretatio: vt inter sanctoꝝ merita discretionez quālz facere videamur. s. q̄ ad fidē de christo hītaz. ergo abraam vidit in enigmate nō vidit in specie: vos aūt ipresentiaꝝ tenetis: z habetis dñm vīm: z ad voluntatem interrogatis: z cōuescimini ei. CHRY. Dec[er]nō q̄ apostoli viderūt z audierūt: presentiā suā dicit: miracula: vocē: z doctrinam. In hoc aūt nō solū malis: sed his qui boni fuerāt eos ꝓponit. Etenim antiquis iustis beatiores eos dicit: qñ nō solū que iudei non viderant hi vident: sed z que iusti z prophete cupierūt videre: z nō viderunt. Illi enim fide solum considerauerunt: hi aūt visu z multo manifestius. Uides autē q̄lr vetus testñ copulat nouo. non enim si ꝓphe alieni cuiusdā z contrary dei serui fuissent: christum cupiuissent.

¶ Uos ergo audite parabolam seminātis. Dis qui audit verbum regni z nō itelligit: venit malus z rapit quod seminatum est ī corde eius: hic est qui secus viam seminatus ē. Qui autez supra petrosā seminatus est: hic est qui verbum audit: z continuo cum gaudio accipit illud. Non habet autem in se radicem: sed est temporalis. Facta autem tribulatione z persecutione ꝓp verbū continuo scandalizatur. Qui autem seminatus est in spinis: hic est qui verbum dei audit: z sollicitudo seculi istius z fallacia diuitiarum suffocat verbum: z sine fructu efficit. Qui vero i terram bonā seminatus ē: hic est q audit verbū z intelligit z fructum affert: z facit aliud quidē centesimum: aliud autem sexagesimum: aliud vero trigesimuꝫ.

GLO. Dixerat superi⁹ qz iudeis nō ē datū noſse regnum dei: sed apostolis. z iō ꝯcludit dicēs. Uos ergo audite parabolā seminātis: gb⁹. s. cōmittūt celi mysteria. AVGV. super genesim ad lrām. viij. Qō narrauit euāgelista factū ē: dñs talia locutū fuisse: ipsi⁹ aūt dñi narratio ꝓpabola fuit: ō quia nunq̄ exigit vt ēt ad lrām fcā monstrarēt: q̄ fmone ꝓpheticus. GLO. Unde parabolā exponēs subdit. Dis q̄ audit verbū regni z non intelligit: sic construendū est. Dis q̄ audit verbum regni: idest predicationē meā q̄ ad regnū celorū adipiscēdū valz. Et nō intelligit. Quō aūt nō intelligit. Quia subiūgit. venit. n. malus. i. diabol⁹: Et rapit qō seminatū est ī corde ei⁹. Dis inq̄ q talis est: hic est qui secus viā seminatus est. Notandū est aūt q̄ seminatū diuersis modis accipit. Dicit. n. z semē seminatū: z ager seminat⁹: qō vtrūq; bene inuenit. Ubi. n. ait. Rapit qō seminatū est: de semine itelligendū ē. vbi aūt sequit. Secus viā seminat⁹ est. nō de semine sed de loco seminis itelligendū ē. i. hoīe: q est q̄si ager dñi verbi semine seminatus. REMI. Dis autē vbis exponit dñs qd sit semē: vbum. s. regni. i. euāgelice doctrie. Sūt autē nōnulli q verbū dei nulla cordis duotōe suscipiūt: z ideo q̄ mē vbi dei qō in eoꝝ cordibus seminat: demones q̄si semine trite subito auferunt. Sequit. Qui aūt est seminatus ſup̄a petrā: hic vbū audit z̄. Semē enī verbū dei qō i petrosi idest corde duro z īdomito seminat fructificare nō potest. qz multa est eius duritia: z paruum celeste desiderium. ꝓpter nimiam duritiā non habent in se radicē. HIERO. Attēde aūt qō dcīt sit: Cōtinuo scādalizat. Est ergo aliā stātia inter eum qui multis tribulationib⁹ penisqꝫ cōpellitur xp̄m negare: z eū q ad primā psecutionē statī scandalizat: cozuit: de qua hic logtur. Sequit. Qui aūt semi. est in spinis. Mihi videt z illud qō iuxta litterā ad adam dicit: Inspinas z tribulos panem tuum manducabis. hic significare mystice q̄ quicūqꝫ seculi se dederit voluptatib⁹ curis istius mundi: panē celestez z cibū vez̄ iter spinas comedit.

RABA. Recte aūt spine vocant: qz cogitationū suarum punctionib⁹ mentē lacerāt: z quasi strāgulādo spūales vires tutum: fructus gignere non permittunt. HIERO. Et eleganter adiunxit. Fallatia diuitiaꝝ suffocat verbum. Bene enim sunt diuitie: aliud agentes: aliud pollicētes. Tota ca est illarum possessio: oum huc illucqꝫ circūferuntur: nō stabili gradu vel habentes deserunt: vel non habētes requiunt. vnde z dñs diuites asserit difficulter intrare ī regnū celoꝝ suffocantib⁹ diuitys verbū dei: z vigorē virtutum emolientib⁹. REMI. Et sciendum q̄ his tribus generibus terre neq̄ cōprehēdunt omnes qui verbuꝫ dei audire possunt: sed tamen ad salutē perducere non valent. Excipiūt gentiles: qui nec audire meruerūt. Sequitur. Qui vero in terram bonaꝫ seminatus est z̄. Terra bona est fidelis ꝑsona scientia electorum siue mēs sanctoꝝ: que verbum dei cum gaudio z desiderio: z cordis deuotione suscipit: z inter ꝓspera z aduersa viriliter conseruat: z ad futura perducit.

vnde sequit. Et facit fructū aliud cētesimū: aliud sexagesimū: aliud vo tricesimū. HIERO. Et notādū q̄ sic in terra mala tres fuere diuersitates. s. sec⁹ viā: z petrosa z spinosa loca: sic ī terra bona trina diuersitas ē: cētesimi: sexagesimi. z fruct⁹ tricesimi. Et ī illa aut ēt ī ista nō mutat subsātia: sed volūtas: z taz īcredulox q̄ credētiū corda sunt: qui semē recipiūt. vñ primo dixit: Ueńit malus z rapit qō semina tū ē in corde ei⁹. z secūdo z tertio ait: Dic ē q̄ verbū audit. In exposi. de quoqꝫ terre bōe: i[n]ſe ē q audit vbuꝫ. Primuꝫ ergo debem⁹ audire: deidē itelligere: post intelligētias fructū reddere docrinaꝫ: z facere vel cētesimū fructū vl sexagesimū atqꝫ tricesimū. AVGV. xxi. de ciui. dei. Quidaꝫ putāt hoc sic eē itelligēdū: q̄ sc̄i ꝓ suoꝝ diuersitate merito ruꝫ: alij tricenos hoies liberēt: alij sexagenos: alij cētenos: qō ī die iudicij futuꝝ suspicari solēt: nō post iudiciū: q̄ opinegdā cū videret hoies ipunitatē puersissime pollicētes: eo q̄ oēs isto mō ad liberationē ptiuere posse videantur: rīdit bñ potī⁹ eē viuēdū vt iter eos q̄sqꝫ repiatur: q ꝓ alys intercessuri sunt liberādis: ne taz pauci sint vt cito ad nūerum suum pueniētes multi remaneāt: qui erui iam de pēis illorum itercessiōe nō possint: z i eis iueniat q̄sqꝫ sibi spem fruct⁹ aliēi temeritate vāissima pollicet. REMI. Tricesimū q̄ fructuꝫ facit qui fidem sc̄e trinitatis docet. sexagesimum vo qui pfectionē bonoꝝ opum cōmēdat. senario enī numero oīs mūdi ornat⁹ cōplet⁹ ē. Cētesimū aūt fructum facit qui vitā eternā ꝓmittit. cētenari⁹ enī de leua transit ad dexterā: p leuā aūt vita ꝑsens designat: p dexteraz futura. Aliter semē vbi dei tricesimū fructū facit qñ bonā cogitationē gignit: sexagesimū qñ bonā locutionē: cētesimū qñ ad fructū boni opis ꝓducit. AVGV. ō q. euā. Ul aliter: Cētesim⁹ fruct⁹ ē martyriū, ꝓpter scitatē vite vel cōptū mortis. Sexagenari⁹ vginū, pter ociū interi⁹: qz nō pugnat cōtra cōsuetudinē carnis. solet enī ociū cōcedi sexagenarys post militiā: vl post actōes publicas: tricesim⁹ vo cōiugato ruꝫ: qz dec ē etas ꝓliantiū: ipi bñt acriorē cōflictū: ne libidinib⁹ supent. Uel aliter cōligēdū ē cū amore tpaliū bonoꝝ vt rō vincat: aut etiā edomit⁹ subditusqꝫ eē: vt cū surgere cepit facile repimat: aut ita extinct⁹ vt se oio nulla ex parte cōmoucat. Ex quo fit vt ipsam etiā mortē ꝓp vitatē alij foviter subeant: alij eā miniter: alij libenter: q̄ tria gña fruct⁹ sunt terre: triceni: z sexagemi z cētesimi. In hoc aliquo genere ineniēdus ē tpe mortis sue sīgs de hac vita recte cogitat emigrare. HIERO. Ul cētesim⁹ fruct⁹ vginib⁹: sexagesim⁹ viduis z otinētib⁹: tricesim⁹ scō mrimōio deputat. Nā ipa digitoꝝ cōiunctio: z q̄si molli se osculo cōplectēs z fouerās maritū pingit z cōiugem: sexagita ad viduas: eo q̄ in angustia z tribulatiōe sint posite. vnde z inferiori digito de primunt. quāto maior ē difficultas ex ꝓte quondā voluptatis illecebris abstiere: tāto mai⁹ q̄ꝓmiuꝫ. Postro centesim⁹ numer⁹ a sinistra trāsit ad dextrā: z bisdem quidez digitis nō eadē māu circulū faciēs: exꝑmit vginitatis coronā.

¶ Aliam parabolam proposuit illis dicens: Simile factū est regnū celoꝝ homini qui seminauit bonū semē in agro suo. Cum autē dormirēt homines venit inimicus eius z supseminauit zizania ī medio tritici: z abiit. Cū autē creuisset herba z fructū fecisset: tunc apparuerunt z zizania. Accedentes autē serui patrisfamilias: dixerūt ei Dñe nōne bonū semē seminasti in agro tuo: Unde ergo habet zizania: Et ait illis: Inimicus homo hoc fecit. Serui autē dixerūt ei: Uis imus z colligim⁹ ea: Et ait. Nō: Ne forte colligētes zizāia eradicetis sil cū eis z triticū. Sinite vtraqꝫ crescere vsqꝫ ad messez: z ī tēpore messis dicā messoribus: Colligite primū zizania z alligate ea ī fasciculos ad comburendum: triticum autez cōgregate in horreum meum.

CHRY. In p̄cedēti parabola locut⁹ ē dñs de his q̄ verbuꝫ dei non suscipiūt: hic aūt de his qui suscipiūt corruptiuū fmonē. eteniz hoc ē diabolice machinatōis: vitati semp errorē inferere. vñ dr: Aliaz parabolā ꝓposuit illis dicens.

HIERO. Proposuit aūt aliā parabolā quasi diues prefamilias: inuitatos diuersis reficiēs cibis vt vnusquisqꝫ fm naturā sui stomachi varia alimēta suscipet. Nō aūt dixit: alterā sed aliam. Si enim ꝓposuisset alterā expectare tertiaz nō poteramus: ꝓmisit aliaz: vt plēs sequant. Que autez sit parabola ostendit cum subdit: Simile factū ē regnū celorum. REMI. Regnū celoꝝ appellat ipsuꝫ filium dei: qō regnū simile dicit esse homini qui seminauit bonum semē in agro suo. CHRY. Deider odū inducit diaboli oūdit dicens: Cum aūt dormirēt hoies venit inimic⁹ eius z supseminauit ziçania ī medio tritici z abyt. Demōstrat hic q̄ error post vitatez existit: qō z rex exitus testat. Etenim post prophetas fuerūt pseudo ꝓphete: z post apostolos pseudo apostoli: z post christū antichrist⁹. Nisi. n. diabolus viderit quid imitet: vel quib⁹ insidiet: non tētat: quia igit vidit q̄ hic reddit ī fructu cētū: ille. lx. alius. xxx. z nō poterat rapere neq̄ suffocare qō radicatum erat: p aliam deceptionē insidiat iterserens sua: multis ea similitudinib⁹ colorās: vt facile surripiat his qui babiles sunt ad ōceptionē: ꝓpter hoc nō dicit: q̄ seminet aliquod aliud semē: sed ziçania que fm vsum assimulāti. quodāmodo frumēto. Dic etiam apparet diaboli malignitas: tūc enī seminauit qñ vniuersa erāt completa vt magis noceret agricole studio. AVGV. de que. euā. Dicit aūt cum dormirēt homines: qz cum negligētius agerēt ꝓpositi ecclesie: aut dormitiones mortis acciperēt apostoli venit diabol⁹: z suꝑseminauit eos quos malos filios dominus interpretat. Sz recte querit⁹ hereticos sint: an male viuētes catholici. Sz q̄ dicit eos ī medio tritici seminatos: quasi videtur illi significari qui vnius communiōis sunt. Uerūtamē quoniam agrum ipsum nō ecclesiaz: sed hūc mundum interpretatus est: bene intelligūtur hereticī: qui in hoc mundo permiscētur bonis: vt illi qui ī eadem fide mali sint palea poti⁹ q̄m ziçania deputent: quia palea etiaz fundamētū habet cū frumēto radicēq̄ commūne. Scismatici aūt videt spicis corruptis etiā frūliores vl paleis aristaꝝ fractis vel scissis z de segete abiectis: nec tñ cōsequēs ē vt omnis hereticus vl scismatic⁹ ab ecclesia corporaliter sepetur. multos. n. portat ecclesia: qui tñ nō ita defendūt falsitatē sentētie sue: vt intētaz multitudinē faciāt: quod si fecerit tūc pellunt: Cum ergo diabol⁹ aspersis prauis erroribus salsisq̄ opinionib⁹ superseminasset: hoc ē priusquā eēdete nomine christi hereses supiecisset: magis ipse latuit: atqꝫ occultissimus factus ē. Hoc ē enim quod dicit: Et abyt. quāq̄ ī hac parabola dñs sicut in expositione conclusit: nō quedam sed omnia scandala z eos qui faciunt iniquitatez ziçianiox nomine significasse itelligitur. CHRY. Exposteriorib⁹ autem diligenter hereticoꝝ formam describit dicens: Cum autem creuisset herba z fructum fecisset: tūc apparuerūt z ziçania. In principio enim heretici obumbrāt seipsos: cum autē multā acceperint libertatē z sermone aliquis cum eis participauerit: tūc venenū effundunt. AVGV. de que. euan. Uel aliter: Luz homo spiritualis esse ceperit dyudicans omnia tunc ei errores incipiūt apparere. discernit enī quicquid audierit aut legerit abhorrere a regula veritatis: sed donec in eisdem ꝓficiatur spiritualibus potest euz mouere quare sub nomine christiāo tam multe hereticoꝝ extitere falsitates. vñ sequit: Accedētes autez

Universidad de Deusto
Biblioteca

serui partisfamilias dixerũt ei: Domine nõne bonũ semẽ seminasti i agro tuo: vñ g̃ h̃ zizania: Ut autẽ ipsi sint. ni quos postea messores appellat: an qz in expositiõe pabole messores dic̃ esse angelos: nec quisq̃ dicere facile ausus fuerit angelos nescisse: quis çiçãia supersemiauerit: magis oportet itelligi hoies ipos fideles suos noie B̃ loco significatos. nec mirũ si z bonũ semẽ ipsi dicunt. ex diuersis. n. significatiõib⁹ vna res diuersas sili'tudies recipit sicut z ỗ se ait: qp ipse sit ianua: qp ipse sit pastor. REMI. Accedũt aũt ad deũ sine corpe: sed corde z mẽtis desiderio: quo docẽte intelligũt diaboli calliditate B̃ eẽ factũ. vñ sequit: E[illis]. Inimicus hõ hoc fecit. HIERO. Diabolus ꝓpterea inimicus hõ appellat: qui deus esse desyt. z i. ix. psal. scriptũ est de eo: Exurge dñe: nõ cõfortetur hõ. Quãobrez nõ dormiat qui ecclesie ꝓpositus est: ne p illi⁹ negligẽtiaz inimic⁹ hõ supseminet çiçãia B̃ est hereticor dogmata. CHRY. Inimic⁹ aũt vocat ꝓpter iacturã quaz ifert boibus. vexatio eniz diaboli [illegible]s ẽ. principiũ aũt vexatiõis fcñ est nõ ab inimicitia q̃ ẽ ad nos: sz que ẽ ad deũ. AVGV. de que. euã. Cum autez serui dei cognouerit hãc excogitasse diabolus fraudẽ: cuz cõtra tãti nominis auctorẽ nihil se valere sentiret: vt fallacias suas codez noie obtegeret: põt sibi suboziri volũtas vt tales boies de reb⁹ humanis auferãt si aliquã tẽporis habeãt facultatẽ: sz vtz facere debeãt iusticiaz dei cõsulunt. vñ sequit: Serui autẽ dixerũt ei: vis imus z colligim⁹ ea? CHRY. Ubi mirãdẽ ẽ seruoz diligentia z dilectio. eteni festinãt çiçania euellere: quod mõ monstrat eorum de semine sollicitudinẽ. Ad hoc eniz solũ respiciũt: non vt aliquis puniatur: sed vt seminata nõ pereant. Quid autem dominus responderit subditur. Et ait [illegible].

HIERO. Datur eniz locus penitẽtie: z monemur ne cito amputem⁹ fratrẽ: qz fieri põt vt ille qui hodie noxio dogmate ẽ prauat⁹ ẽ dogmate: cras resipiscat: z defendere icipiat veritatẽ. vñ subditur: Ne forte colligẽtes çiçania: eradicetis simul z triticũ. AVGV. de q. euã. In quo eos patiẽtissimos z trãquillissimos reddit hoc eniz dicit: qz hõi dũ adhuc infirmi sunt opportũt i quibusdã malor cõmixtiõe: siue vt p eos exerceãtur: siue vt eor cõparatiõe magna illis exhortatio fiat iuitãtur ad meli⁹, aut forte simul eradicat triticũ cum auferãtur çiçania: qz multi primo çiçãia sunt: z postea tritiz cuz fiũt: qui nisi patiẽter cũ mali sint tolerẽt: ad laudabilẽ mutationẽ nõ pueniũt: itaqz si cunili fuerit: simul eradicatur z triticũ: quod futuri eẽnt si eis parceret. Jõ dicit tales nõ esse audiẽdos de hac vita: ne cũ malos eonat iterficere: bonos iterficiat quod forte futuri sũt: aut bõis obsit: gbus z iuitis vtiles sũt. Sz tũc oportũe hoc fiet: cũ iaz de fine nõ restat vl tps cõmutãde vite vel ꝓficiẽdi ad veritatẽ ex occasiõe atqz cõparatiõe alicui⁹ erroris: z ideo subdit: Sinite vtraqz crescere vsqz ad messem. i. vsqz ad iudicium.

i. corf. S.

HIERO. Ut autẽ hoc eẽ cõtrariũ illi ꝓcepto: Auferte malũ de medio vestr. Si eniz prohibet eradicatio z vsqz ad messez tenẽda ẽ patiẽtia qũo exciẽdi sint quidã de medio nostr.: Sed iter triticũ z çiçania quod nos appellam⁹ lolũ: q̃diu herba ẽ: z nec dũ calamus vẽit ad spicaz: grãdis similitudo ẽ: z i discernẽdo aut nulla aut difficilis substantia. pio monet ergo dñs: ne vbi quod ambiguũ ẽ cito sniaz proferamus: sz deo iudici reseruem⁹: vt cuz dies iudicij venerit: ille nõ suspitionẽ criminis: sz mãifestuz reatuz de sancto⁹ cetu eyciat. AVGV. cõtra epistolã pmeniã: Cum eniz [illegible]sq; christiãoruz itus i ecclesia ꝓstitutor i aliquo tali peccato fuerit depẽdẽs: vt anathemate dignus habeatur: fiat hoc vbi periculuz scismatis nõ timeẽ cuz dilectiõe non ad eradicandum: sed ad corrigenduz. q̃ si se nõ agnouerit: neqz penitẽdo correxerit: ipe foris exiet: z p propriã volũtatẽ ab ecclesie cõione dirimet. vñ dñs cum dixisset: Sinite vtraqz creseere vsqz ad messez, subiũxit causam dicẽs: Ne forte cũ vultis colligere çiçania: eradicetis simul z triticũ. Ubi satis ostendit cũ mer⁹ iste nõ subsit: sz oño de frumẽtor stabilitate certa securitas mãet. i. qñ ita cuiusq; crimẽ notũ ẽ: z oib⁹ execrabile apparet: vt vel nullos prorsus vel nõ tales habeat defensores p quos possit scisma ꝓtingere: nõ dormiat seueritas discipline: in q̃ tãto ẽ efficacior emendatio prauitatis: quãto diligẽtior fuerit obseruatio charitatis. Cũ vo[illegible] moz⁹ plurimos occupauerit. nihil aliud boni restat q̃ dolor z gemit[illegible]. sic igit misericordit[illegible] corripiat hõ quod põt: qõ autẽ nõ põt: patiẽter ferat: z ex dilectõe gemat atqz lugeat donec ille desup emendet z corrigat: atqz vsqz ad messez differat eradicare çiçania z paleã vẽtilare. Turba aũt iniquor cũ facultas est in populis ꝓmẽdi seronẽ generali o[illegible]rgatioe feriẽda ẽ: z marie si occasionẽ atqz opportunitatẽ prebuerit aliquod dñi desup flagellum quo eos appareat pro suis meritis vapulare. tũc eni aures bũiles prebet emẽdari sermõe calamitatis auditor: z facili⁹ in gemitũ confitẽdi q̃ in murmura resistẽdi afflicta corda cõpellit: q̃q̃ etsi nulla calamitas tribulatõis ꝓmat: cuz facultas det vtiliter corripi in multitudie multitudo. nã sicut separata seuire: sic i ipsa cõgregatõe obiurgata gemere consueuit. CHRY. Hoc autem dixit dñs prohibens occisiones fieri. neqz eniz oportet iterficere hereticũ: quia prelium inexpabile in ozbẽ terrarum iduceretur. z ideo dicit: Ne eradicetis simul cuz eis frumẽtuz. i. si moueritis arma z occideretis hereticos: necesse ẽ multos sanctor simul submitti. nõ ergo detiere hereticos: z abscidere liberã eorum ꝓpalationẽ: z synodos z studia dissoluere ꝓhibet: sz interficere z occidere. AVGV. ad vicentiũ: Nec aũt pmitus mea sentẽtia erat: neminẽ ad vnitatẽ christi esse cogendum. verbo eni agẽduz: disputatõe pugnandũ: ratõe vincendum. ne fictos catholicos haberem⁹: quos apros hereticos noueram⁹. Sed hec opinio mea non contradicẽtiuz vbi sed demonstrãtiũ superabat exẽplis. baz eni legũz terror quib⁹ ꝓmulgandis reges seruiũt dño i timore: ita ꝓfuit vt nũc alij dicãt: Jaz hoc volebam⁹: sz deo gratias q nobis occasionẽ ꝓbuit z dilationũ morulas amputauit. Alij dicit: hoc esse verum iam sciebamus: sed nescio qua cõsuetudine tenebamur: gratias õ q vicula nostra diruput. Alij dicit: Nesciebam⁹ hoc eẽ veritatẽ: nec eaz discere volebam⁹? Sed ad eaz cognoscendã met⁹ fecit ĩtentos: gratias dño q negligentiã nostrã stimulo terrorũ excussit. Alij dicant: Nos talibus rumorib⁹ terrebamur itrare: quos falsos esse nescirem⁹ nisi itraremus: nec itraremus nisi cogeremur: gratias deo q ꝓdicationez nraz flagello abstulit: exptos docuit q̃ vana z ania de ecclia sua mẽdax fama iactauerit. Alij dicãt: Putabam⁹ gdẽ nihil itereresse vbi fidẽ christi tenerem⁹? sz gratias dño q nos a diuisiõe collegit z hoc vni deo cõgrue vt i vnitate colatur ostendit. Seruiãt ergo reges terre christo leges edẽdo p christo. AVGV. ad bõifaciũ comitẽ: Quid autez vestruz velit nõ soluz aliquez hereticoruz perire: verum etiaz aliquid perdere: sz aliter nõ meruit habere pacẽ domus dauid nisi absolon filius ei⁹ in bello quod cõtra ꝓtrez gerebat fuisset extinct⁹: q̃nis magna cura mãdauerit suis: vt eũ q̃tuz possent viuũ saluũq; seruarẽt: z eẽt cui penitenti patern⁹ affectus ignosceret: Quid aũt ei restitit nisi perditũ flere: z sui regni pace acquisita suã mesticiã cõsolari: Sic ergo catholica mater eccl'ia: si aliquoz pditiõe [illegible]ms cetero[illegible] colligit dolorẽ materni cordis linit: z famatoz liberatione ppl'oz. vbi ẽ aũ qõ isti clamare cõsueuerũt libez ẽ credere vl nõ credere: cui vi xps ĩtulit: quẽ cogit: ecce habẽt apostolũ paulũ: agnoscãt i eo pus cogentem christum: z postea docentez: priius ferientẽ: z postea consolantez. Miruz autẽ est qũo ille qui pena corporis ad euangeliuz coactus intrauit plus illis omnibus qui solo verbo vocati sunt in euangelio laborauit: cur ergo non cogerent

ecclesia ꝓditos filios vt redirẽt: si pditi fily cogerũt alios vt perirẽt. Sequit: Et in tpe messis dicã messoib⁹: Colligite primũ çiçania: z alligate ea in fasciculos ad cõburendum. REMI. Messis aũt appellat tps metendi: p messem vero designat dies iudicy: i quo separãdi sunt boni a malis. CHRY. Sed pp qd dicit: colligite primum çiçania? Ut nõ timeãt bõi: q̃si sil'cũ çiçanys tollat frumentuz. HIERO. De aũt dicit çiçanior fasciculos igni tradi. z triticũ cõgregari in. horrea: manifestuz ẽ hereticos quosq; z hypocritas gehẽne ignibus cõcremandos: scõs vo q appellant triticũ horreis. i. celestibus mansiõibus recipi. AVGV. de que. euan. Queri autez põt cur nõ vnuz fatẽ aut vnum acerui çiçanior fieri dixerit: nisi forte ꝓpter varietatez hereticor nõ soluz a tritico sz etiã a seipis discrepantiũ. Jam vniuscuiusq; hereseos in gbus sigillatiz sua cõione disiũcti sunt: noie fasciculor designauit: vt etiã tunc icipiãt alligari ad cõburenduz cũ a catholica cõione segregati: suas proprias q̃si ecclesias habere cepint: vt obustio eaz fit in fine seculi nõ alligatio fasciculor. Sed si ita esset: nõ taz multe resistẽdo: z in catholicaz remeando ad erroze discederent. Quapropter alligatio fasciculor in fine ꝓfutura est: vt nõ cõfuse: sz ꝓ mõ quersitatis siue vniuscuiusq; erroris pinacia puniat. RABA. Et notãdũ q̃ vbi dicit Seminauit bonũ semẽ. notat bonã volũtatẽ q̃ in electis ẽ. vbi vero dic̃ inimic⁹ venit z. cautelã habẽdã itimare voluit: de q̃ crescẽtibus çiçanys quasi patiẽter ferẽs ait: Inimicus hõ hoc fecit. Patiẽtiã nobis ꝓmẽdauit. vbi vero ait: Ne forte colligẽtes çiçania. donauit nobis discretionis exemplum. Quãdo aũt suniũgit: Sinite vtraqz crescere vsqz ad messez. cõmendauit longanimitatẽ. Ad vltimũ iusticiaz cũ dixit: Alligate ea in fasciculos ad cõburẽdũ z.

¶ Aliam parabolã proposuit eis dicẽs: Simile est regum celorum grano synapis: quod accipiens homo seminauit i agro suo: qõ minimum quidem ẽ omnibus seminibus: Cum aũt creuerit: maius ẽ oibus oleribus: z fit arbor ita vt volucres celi veniant z habitent in ramis eius.

CHRY. Quia dñs dixerat q̃ de semine tres partes pereunt: z saluatur vna. z in ipsa rursus que saluatur: multa efficit iactura ꝓpter çiçania que supseminant: ne diceret: Qui ergo erũt z quãti fideles? ꝓpter hũc timorez aufert p parabolã synapis. z ideo dicit: Aliã parabolaz ꝓposuit eis dicẽs: Simile ẽ regnũ celor grão synapis. HIERO. Regnũ celoz pdicatio euangely ẽ z noticia scripturar q̃ duc ad vitã: de qua dr ad iudeos: Auferet a vobis regnuz dei. hoc ergo regnũ celoz est simile grano synapis. AVGV. de que. euã. Granũ nãqz synapis ad feruorẽ fidei ptinet: vl eo q̃ dicat venena expellere: Sequit: Quod accipiens homo seminauit i agro suo. HIERO. Homo q seminat in agro suo a plerisq; saluator itelligit: qui in animis credẽtiũ seminat. Ab alys: ipse homo seminans i agro suo. i. i corde suo. Quis autẽ est iste q seminat: nisi sensus noster z anim⁹ q suscipiẽs granũ pdicationis: z fouẽs sementẽ humore fidei facit i agro sui pectoris pullulare: Sequit: Quod minimũ quidẽ ẽ omnibus seminibus. Predicatio euãgely minima ẽ oibus disciplinis. ad ꝓmaz quidẽ doctrinã fidẽ nõ habet veritatis. hominẽ deũ: deuz mortuũ: z [illegible]ndalum crucis pdicãs: cõfer hõ doctrinam dogmatib⁹ philosophorũ z libris eor: z splẽdori eloquentie: compositioniq; sermonum: z videbis quanto minus sit ceteris seminibus semen euangely. CHRY. Uel minimũ ẽ semen euangely: quia discipuli vniuersis erant imbecilliores: sed tamẽ quia magna erat virtus in eis: expansa est eorum predicatio vbiq; terrar. z ideo sequit: Cum autez creuerit: maius est oibus olerib⁹. i. dogmatibus. AVGV. de que. euan. Dogmata al[illegible] sũt placita sectar. i. vt placuit sectis. HIERO. Phariseor. n. dogmata cũ creuerit: nihil morder nihil vitale ostenditur: totũ flaccidum marcidũq; ebulit in olera z herbas que cito arescũt z corrũt. Predicatio aũt euãgelica quepua videbat in principio: cũ vel fanimã credẽtis: vel i totuz mundũ sata fuerit: nõ exurgit in olera: sed crescit i arborẽ: ita vt volucres celi q̃s vel animas credẽtiũ: vl' fortitudies dei seruitio mãcipatas sentire debem⁹: veniãt z habitẽt in ramis eius. vñ sequit. Et fit arbor: ita vt volucres celi veniant z habitent in ramis ei⁹. Ramos puto euãgelice arboris qui de grano synapis creuerint: dogmatũ esse diuersitates: in quib⁹ supradictar volucrũ vnaqueq; requiescit. Assumamus z nos pẽnas colũbe vt ad altiora volitantes possimus habitare i ramis hui⁹ arboris: z nidos nobis facere doctrinar: terrenaq; fugiẽtes ad celestia festinare. HYLA. Uel grano synapis scipz dñs ꝓparauit: acri semini z oĩuz seminũ mimo: c⁹ vtus ꝓsl[illegible]is acc[illegible]. GREGO. xix. moza. Ipse qdẽ ẽ granũ synapis qui in horto sepulture plãtatus: arbor magna surrexit. Hzanũ nãq; fuit cuz moreẽ: arbor cũ resurgeret: granũ p humilitatẽ carnis: arbor p potẽtiã maiestatis. HYLA. Hzanũ igit hoc posq̃ i agro seminatũ fuit. i. vbi a pplo cõprehẽsus z traditⁿ mortẽ: tãq; in agro fuit satõne q̃dã corpis cõsepult⁹: vltra mẽsurã oĩuz olex excreuit: z vniuersaz pphetar gloziã excedit. Oleris eni vite tanq̃ egro[illegible] israel data est pdicatio pphetar: sed iaz in ramis arboris celi volucres ihabitant: aplos. s. ex xpi virtute protensos: z mundũ inumbrantes i ramis intelligim⁹: i quos gentes i spez vite aduolabũt: z aurar turbine. i. [illegible]boli spũ flatus vexate: tanq̃ in ramis arboris cõquiescent. GREGO. xix. moza. In istis etiã ramis volucres requiescũt: qr sancte animẽ q̃ gbusdã virtutũ pẽnis a terrena cogitatione se subleuant: in eor dictis atqz cõsolationibus ab huiusmodi fatigatione vite respirant.

¶ Aliã parabolã locutus est eis: Sile est regnũ celo[illegible]m fermẽto: quod acceptuz mu[illegible]r abscõdit i farine satis tribus donec fermẽtatũ ẽ totuz.

CHRY. Ad idẽ ostẽdẽdũ dñs apponit parabolã de fermẽto. vñ dicit: Aliã parabolã locut⁹ est eis. Simile ẽ regnũ c[illegible] fermẽto. q. d. Sicut fermẽtuz multã farinã trãsmutat in suã virtutẽ: ita z vos totũ mundũ trãsmutabitis. Et vide xpi prudẽtiã: ea eni q̃ sunt nature inducit: demõstrãs q̃ sicut illa possibile ẽ fieri: ita z hoc. Nõ aũt dixit q̃ posuit simpliciter sz abscondit: ac si diceret: ita z vos eu subiecti fueritis impugnatoribus vestris: tũc eos superabitis. Et sic fermẽtũ suffodit quidẽ non aũt destruit: sz pariter aĩ ad suũ habitũ oĩa trãsmutat: sic z [illegible]dicatioe vra ꝓtinget. nõ itaqz qr multas dixi supuenturas vobis vexatiões timeatis. ita enim fulgebitis z oẽs superabitis. tria autẽ [illegible]ta hic ꝓ multis posuit. hunc eniz numer⁹ determinatũ ꝓ multitudine ideterminata accepit. HIERO. Satuz aũt ẽ [illegible]mensure iuxta morẽ ꝓuincie pal[illegible]ne: vnũ modium z dimidiũ accipiens. AVGV. de que. euan. Uel fermẽtũ dicit dilectionẽ eo q̃ feruescere facit z excitat. Mulierẽ: sapiẽtiaz dicit. In farine aũt satis trib⁹ intelliguntur vel tria illa i boie: ex toto corde: ex tota anima: z tota mẽte. vel tria illa fructifera: centesimũ: sexagesimuz: z tricesimuz. vel tria illa genera boium noe: daniel: z iob. RABA. Dicit autem donec fermẽtatũ ẽ totũ. qr charitas in nra mẽte recõdita eo vsqz crescere debet: vt totam mẽtez in sui pfectionẽ commutet qõ hic qdẽ ichoar: in futuro vo pficiẽ. HIERO. Uel alr: Mulier ista q̃ fermẽtũ accipit: z abscõdit: ꝓdicatio mihi videt aplica. vel ecclesia de diuersis gentib⁹ congregata. hec tollit fermẽtum: itelligentiã. s. scripturar z abscondit illud i farine satis tribus: vt spũs: anima: z corpus i vnũ redacta

ambro[illegible] in lu. 13. ẽ

si grani sinapis xp̃s ẽ quom⁹ xp̃s ant minimꝰ: aut ecrescit? verũ nõ p natã b. 2 sed p speciẽ nr̃am rursus excrescit. Uis scire minimũ? Valẽtiã ei et nõ erat absẽtia. ea. s. discipl[illegible] sed p̃ p̃e filijs. etniz ille q nõ habet spem neq; decoꝛ excellentior fidei z angelic[illegible]ta dẽ sed iam ꝓcessit. est xp̃s semẽ nõ oĩe semẽ, q minimũ in oĩbꝫ seminibꝫ. qr non habet in regno. non pmittijs. non in istꝫ mihi sapiã. subito aut velut arbor ecrenit! ut dicit. sub umbra eiꝰ conqu pini et sedi can. 2. et frequenter simul videbat et arbor et granꝫ. granũ eꝰ dr. none

matt

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō discrepent iter se. Uel aliter: Legim⁹ ī Platone tria eē
l anima rōnale: irascibile: ⁊ concupiscibile. ⁊ nos ergo si
ceperim⁹ fermentū euāgelicū sacraꝝ scripturaꝝ: ī rōne pos
sideamus prudētiā: ī ira odiuꝫ cōtra vitia: ī desiderio cupi
ditatē virtutū: ⁊ hoc totū fiet p euāgelicā doctrinā quā no
bis mater ecclesia prestitit. dicā ⁊ quozūdā itelligētiā: mu
lieré istā ⁊ ipsi ecclesiā iterptant: que fidē bois farine satis
trib⁹ ꝓmiscuit. s. credulitati patris ⁊ filꝫ ⁊ spūsci: cuꝫ ī vnū
fuerit fermentata: nō nos ad triplicē deū: ſz ad vni⁹ diuini
tatis pducit noticiā. pius gdē sensus: ſz nūq̄ parabole ⁊ du
bia enigmatum itelligentia pñt ad auctoritatē dogmaꝝ
pficere. HYLA. Ul'alr. Ferūto se dns ꝓpauit. fermtū
enī de farina est: quod virtutez acceptā accensio sui generis
reddit. hoc autem fermentū acceptū mulier synagoga. s. p
iudiciuꝫ mortis abscondit hoc: aut ī farine mēsuris trib⁹. i.
legis: prophetaꝝ: euangelioꝝ equalitate coopertū: oīa vnū
fecit: vt qō lex cōstituit: pphete nūciauerunt: idipsuꝫ euan
gelioꝝ pfectiib⁹ explea⁹ q̄ ad triū gentiū vocationē:
ex sem: cham: ⁊ iapheth: tres mensuras farie esse referēdas
sensisse multos memini: Sz nescio an hoc ita opinari ratio
permittat: cuꝫ etsi oīum gentiuꝫ vocatio sit: ī his tamē chri
stus non absconsus sit sed ostensus: ⁊ in tanta infidelium
multitudine non fermentatum est totum.

¶ Hec omnia locutus ē iesus ī parabolis ad tur
bas: ⁊ sine pabolis non loquebat eis: vt ꝑple
retur quod dictū erat per prophetā. dicentez: Aperiam in parabolis os meum: eructuabo ab
scondita a constitutione mundi.

CHRY. Post ꝓmissas pabolas ne alqs opīaret q̄ chri
stus noua īduceret: īduxit euāgelista. pphetaz etiā būc pdi
centē doctrīe modū. Et iō dic. Dc. omnia locu. ē ie. ī para.
ad turbas. Marc⁹ āt ait: Quī sic poterāt audire: loquebat
eis sermonē ī parabolis. ⁊ nō mireris si de regno disputās
grani ⁊ fermenti meminit: boīb⁹. n. loquebat ideo. s ⁊ idi
gentib⁹ ab⁹ is īduci. REMI. Parabola grece: latine dr̄ si
militudo p quaꝝ veritas demonstrat. Ostendit q̄ppe ī ipa
filitudine quasdaꝝ figuras vboꝝ ⁊ imagies vitias. HIE
RO. Nō aut̄ discipul' ſz turbis parabolas loq̄bat: ⁊ vſq̄
hodie turbe ī parabolis audiunt: ⁊ iō dr̄: Et sine parabo⁹
nō loquebat eis. CHRY. Quāuis enī multa sine pabo
lis non turbis dixerit: ſz tū tūc nihil. AVGV. de qō. euā.
Uel hoc dr̄: non qz nihil prope locut⁹ ē: ſz qz nullus fere ser
monez explicauit: vbi nō per parabolaz aliquid significa
uer. t: cuius ī eo aliqua ⁊ ꝓprie dixerit: ita vt sepe iueniat to
tus sermo ei⁹ parabolis explicatus: tot⁹ autem ꝓprie dict⁹
nullus iueniat. Explicatos au. z sermones dico qū ex ali
qua occasione rez incipit log: quousq̄ terminet gcgd ad
ipsam rez ptinet ⁊ transeat ad aliud. Nonnunq̄ sane alius
euangeli. a cōtexerit: quod ali⁹ diuersis tpibus dictuꝫ in
dicat. nō enī omnino fm rez gestaꝝ ordinez: sed fm sue q̄
qz recordationis facultatē: narratōez quā eroſsus est ordi
nauit. Quare autem ī parabolis loquereť: manifestat euā
gelista cum subdit: Ut adimpleret quod dr̄. est p. pphe. dr̄.
Apiam ī para. os meuz eruc. absco. a consti. mūdi. HIE
RO. Hoc testimoniū de. lxxvy. psalmo sumptū est. Legi ī
nōnullis codicib⁹ eo loco vbi nos posuimus ⁊ vulgata edi
tio habet: Ut adimpleret q̄ dcm ē p. pphetā dicentez: ibi
scriptū ē p esaiā. pphetā dicentē. REMI. Unde prophy
ri⁹ odiē fidelibus: Euāgelista vr̄ tāte ſipientie fuit: vt q̄
repiť ī psalmis: ipse deputauerit esaie. HIERO. Quia ḡ
minime iueniebať ī esaia arbitroꝫ postea a prudētib⁹ viris
esse sublatū: Sed mihi videť ī pncipio ita editū: Or scriptū
est p asaph. pphetā dicētez. Septuagesim⁹. n. se prim⁹ psal
mus de quo sumptuꝫ est hoc testimonium: Asaph prophe
te iscribit. ⁊ pmuꝫ scriptorē non itellexisse asaph: ⁊ putasse
scriptoris vitiuꝫ: atq̄ emēdasse nomē esaie cuius voca
lum manifestius erat. Sciēdū ē itaq̄ q⁹ nō solū dauid: ſz
etiā ceteri quoꝝ ī psalmis ⁊ hymnis ⁊ canticis dei pscripta
sunt noīa. pponere sūt appellandi: asaph videlicet ⁊ idithū ⁊
emā esraytes: ⁊ reliq̄ quos scriptura ꝓmēorat: qōq̄z in pson
dñi dr̄ apiaz ī pabolis os meū ⁊c. Considerādū at̄tēti⁹ ⁊ iue
niēdū descripti egressiuz israelis ex egypto: ⁊ oīa signa narra
ri q̄ ī exodi cotinēť historia. Ex quo itelligim⁹ vniuersa illa
q̄ ibi scripta sunt pabolice. ntiēda ⁊ manifestar. abscōdi
ta sacra. Doc enī saluator edicturꝫ se cē. pmittit dicēs: Api
am ī parabol' meuz. GLO. q. d. Qui pri⁹ locut⁹ sum p
pphetas: modo i. pprīa psona apiam os meum ī pabolis: ⁊
eructuabo de thesauro mei secreti: emittā mysteria que ab
scondita erant a co. stitutōe mundi.

¶ Tunc dimissis turbis venit in domū: ⁊ acces
serunt ad eū discipuli eius dicētes. Edisse no
bis pabolā zizanioꝝ agri. Qui respondens ait:
Qui seminat bonū semē ē filius hominis. Ager
aut̄ est mundus. Bonū vero semē: hi sunt filꝫ
regni: zizania aūt filꝫ sunt nequā. Inimicus au
t̄ q⁹ ſemiauit ea est diabolus. Messis vero cō
sūmatio seculi ē. Messores aūt angeli sunt. Si
cut ergo colliguntur zizania ⁊ igni comburuntur:
sic erit ī consūmatōe seculi. Mittet filius homi
nis angelos suos ⁊ colliget̄ ō regno eius omnia
scādala: ⁊ eos qui faciūt iniquitatē ⁊ mittēt eos
in caminum ignis: Ibi erit fletus ⁊ stridioꝫ den
tium. Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno pa
tris eoꝝ. Qui habet aures audiendi audiat.

CHRY. Locut⁹ fuerat dns turbis ī parabol' vt eos ad
interrogandū iduceret: ⁊ q̄uis multa in parabolis dixisset
null⁹ tū cuz interrogauit: ⁊ iō eos dimisit: vñ segtur: Tūc di
missis turbis venit ī domū. Null⁹ aūt eū scribaꝝ segtur. vt
manifestum est q⁹ pp nihil aliud pri⁹ seq̄bāť: q̄z vt eū capes
rēt ī fmōe. HIERO. Dimittit āt turbas Jesus ⁊ domuz
reuertit: vt accedāt ad eū discipuli: ⁊ secreto interroget q̄ po
pul⁹ nec merebať audire: nec poterat. RABA. Mysti
ce aūt dimissa turba tumultuātiū iudeoꝝ ingrediť ecclesia
gentiū: ⁊ ibi fidelib⁹ exponit sacramēta celestia. vñ segť: Et
accesserūt ad eū disc. ei⁹. d. Edis. para. ca. agri. CHRY.
Lū aliq̄ volētes discere formidauerit interrogare: nūc libe
re interrogāt ꝓfisi sunt: q̄m audierāt. Uobis datū est nosse
mysteriū regni dei. iōq̄ singulariter interrogāt: nō multi⁹
dinē emulātes: q⁹ nō erat datū. Dimittūt aūt pabolā fer
mēti ⁊ synapis vt mālfestiozes. Interrogāt āt de pabola q
ca. ioꝝ: qz bz cōueniētia ad ꝓmissaz pabolā ō semie: ⁊ aliq̄
ampli⁹ ostēdit. dns aut̄ q̄ esset pabola exponit. vñ sequit:
Qui rñdēs ait eis: Qui se. bo. se. ē. fili⁹ bois. REMI. Ide
āt dns se filiū bois appellauit: vt hoc iudicio nobis exēplo
būilitatis reliq̄ret, siue qz futuꝝ erat: vt heretici negarent
cum verꝝ hominem esse: siue vt p humanitatis fidem pos
simus cōscēdere ad diuinitatis cognitōez. Sequit: Ager aū
est mūdus. GLO. Lū āt ipe sit q semiat agꝝ suuz: manife
stuz est q⁹ pñs mūdus est ei⁹. Sequit: Bonuz vō semen hi
sunt fi. regni. REMI. i. sancti ⁊ electi viri q inter filios re
gni cōputant. AVGV. cōtra faustū: ciāia āt expōit dns
nō aliq̄ falsa veris scripturis ꝓmissa: sicut maniche⁹ ꝑtem
tatur. ſz oēs filios maligni. i. imitatores diabolice falsitatis
vñ sequitur: ciania aūt sunt fi. neq̄. Per quos oēs ipios ⁊
malignos vult intelligi. AVGV. de que. euā. Dis aūt ho
mūdicia in segete ciania dicunt. Sequit: Inimicus autē
qui se. ea est diabol⁹. CHRY. Etenim hoc diabolice est
machinatiōis veritati sp̄ iserere errorē. Sequit: illefis vo

sumatio ē scli. Alio āt loco ait: ō samaritanis loq̄ns: Leua
te oculos vros ⁊ cōsiderate regiōes: q̄m iaz albe sūt ad mes
sez. Et rursus: Messis qdē multa oparij aūt pauci. ī qb⁹ ver
bis messez dicit iā adesse. Qualiter ergo h̄ ea dicit ē futu
ras: Sz sciēdū q⁹ in alia significatōe messem dicit: vñ ⁊ ibi
dicit q⁹ ali⁹ ē q̄ seminat ⁊ ali⁹ q̄ metit. h̄ aūt eundez dicit ē
q̄ seminat ⁊ q̄ metit: q̄m ibi non ad sui differentiā: ſz apl'oū
pphetas induxit. Eteni ipse christus p. pphet. semiauit ī
iudeis ⁊ sa. aritāis. Idē ḡ noīa. semē ⁊ messez ſz aliud ⁊
aliud. Lū enīz de obediētia loq̄tur: ⁊ pfuasiōe ad fidē h̄ vo
cat messez: sic in quo totū pficiť. Sed cuz inqrit de fructu
auditiōis verbi dei: tūc cōsummationē dic. messez sic hic.
REMI. Per messez. n. designat dies iudicij ī quo separā
di sunt boni a malis: q̄ō fiet mi. rio an. loꝝ. vñ infra dr̄:
veniet filiꝰ hominis cū angelis suis iudicare. pp qō sequit:
Messores aūt angeli sunt. Sequit: Sicut ergo ziza. colli.
z igni cōbu. sic erit in cōsū. scli. Mit. fi. ho. āge. su. ⁊ colli. de
reg. ei⁹ oīa scan. ⁊ eos q fa. inigtatē. AVGV. xx. de ciui.
dei. Nūqd de regno illo vbi nulla sūt scādala: ō regno ḡ isto
ei⁹ qō ē hic. s. eccl'ia colligenť. AVGV. de q̄. euā. Or aūtē
ꝑmo separanť ziania hoc ē: qz tribulatiōe ꝓcedēte separa
buntur impy a pijs: qō p bonos angelos itelligiť fieri: or offi
cia vidicte pñt implere boni bono aio: qūo lex: qūo iudex:
officia vero misericordie mali implere nō pñt. CHRY.
Uel pōt itelligi de regno celestis ecclie: ⁊ tunc oñdit h̄ du
plex pena: videlz q⁹ excidunt a glia: ī hoc qō dicit: Et colli
gēt de regno ei⁹ oīa scādala. s. ne scādala ī regnū ei⁹ intrēt.
⁊ hoc q⁹ cōburunť in hoc qō subdit: Et mittēt eos in cami
nū ignis. HIERO. Oīa aūt scandala referunť ad ziania.
hoc aūt qō dicit: Et colligēt de reg. ei⁹ oīa scan. ⁊ eos qui fa.
inigtatē. inter hereticos ⁊ scismaticos q faciūt iniquitatez
volut distinguere: vt p eos q faciūt scādala intelligant he
retici: p eos vero q faciūt inigtates: intelligant scismatici.
GLO. Uel aliter: Per scādala pñt itelligi illi q̄ ꝑbēt ꝓi
mo occasionē offensionis aut ruine: p faciētes iniquitatez
quoscūq̄ peccātes. RABA. Obserua qō dic: Et eos q fa
ciūt iniquitatē: nō q fecerūt: qz nō q cōuersi sūt ad pniaz: ſz
solū q pmanent in peccatis: eternis cruciatib⁹ mācipandi
sunt. CHRY. Uide āt ieffabilē dei amorē ad hoīes. Est
mad būficia ꝓmpt⁹ ⁊ ad penam tardus. cū. n. seminat p se
ipz seminat: cuz aūt punit: p alios. mittit enī ad B angelos
suos. Sequit: Ibi erit fle. ⁊ stri. dentiū. REMI. Dis vbis
demōstrat vā cozpoꝝ resurrectio: nihilominus ostēdit p B
duplex pena iferni. s. nimy calozis: ⁊ nimy frigoris. sic autē
scādala referunť ad ziania: ita iusti reputanť ī filios regni
de qb⁹ sequit: Tūc iusti fulgebūt sic sol in regno pris eoꝝ.
ī pñti. n. scio fulget lux sctoꝝ cozā hoīb⁹: post ꝓsūmationē āt
mūdi ipi iusti fulgebūt: sic sol in regno pris sui. CHRY.
Nō qz ita solū sic sol: ſz qz B videre aliud magis luculētum
nō noscim⁹: cognitis nobis vtiť exēplis. REMI. Or autez
dicit: Tūc fulgebūt: intelligēdū ē qz ⁊ nūc fulget ī exēplu
alioꝝ: ſz tūc fulgebūt sic sol ad laudā dū deū. Sequit: Qui
habet aures audiēdi audiat. RABA. i. q bz intellectum
itelligat: qz mystice hec oīa itelligēda sunt.

¶ Sile ē regnū celoꝝ thesauro abscondito in
agro quē q inuēit hō abscōdit: ⁊ pre gaudio illi⁹
vadit ⁊ vēdit vniuersa q̄ hz: ⁊ emit agrū illū.

CHRY. Parabole quas supra dns posuerat de fermen
to ⁊ synapi ad vtutē euāgelice ꝓdicationis referunť: qñ su
pabit ozbē terraꝝ. nunc aūt vt ꝓciositatē ⁊ magnificētiaz
euāgelij oñderet: ꝓponit parabolā de thesauro ⁊ margarita
dicēs: Simile ē reg. ce. thē. absco. in agro. Predicatio enī
euāgelij occultata ē in mūdo. ⁊ si nō vēdideris omnia: nō
emes eam: ⁊ cuz gaudio hoc oportet facere. vnde sequitur
Qué ḡ inuēit hō abscōdit. HYLA. Dic gdē thesaur⁹ gra
tis iueniť. Euāgelioꝝ enī ꝓdicatio in absoluto ē. Sz vtēdi
z p. sidēdi hō thesauri cū agro potestas nō pōt eē sine pre
cio: qz celestes diuitie nō sine dāno seculi possidenť. HIE
RO. Or aūt abscōdit nō de inuidia facit: ſz moze seruātis ⁊
nolētis pdere abscōdit i cozde: quē pstinis ꝓtulit facultati
b⁹. GREGO. ī ho. Uel aliter: Thesaur⁹ in agro abscōdi
tus ē celeste desideriū. Ager vō in quo thesaur⁹ abscōditur
ē disciplina study celestis: quē. s. thesauꝝ cū inuenit homo
abscōdit. s. vt seruet: qz studiū celestis desidery a malignis
spiritib⁹ custodiri nō sufficit ei q̄ hoc ab humanis laudib⁹
nō abscōdit. ī pñti eteni vita q̄si in via sum⁹: qua ad patriā
pgim⁹. Maligni aūt spirit⁹ iter nostꝝ q̄si quidam latrun
culi obsident. Depdari ḡ desiderāt: q thesauꝝ publice poz
tāt in via. Doc āt dic: nō vt ꝓmi nri opa nra nō videāt:
ſz vt p hoc qō agimus: laudes exteri⁹ nō q̄ram⁹. Celoꝝ aūt
regnū iccirco terrenis reb⁹ simile dr̄. vt ex bis q̄ animꝰ no
uit surgat ad incognita: vt p hoc qō scit notū diligere: discat
ignotū amare. Sequitur: Et pre gau. i. ea. ⁊ ven. vniuer.
que bz: ⁊ emit agrū illū. Agrū. recto vēdit⁹ omnib⁹ com
parat: qui voluptatib⁹ carnis renūciās: cūcta sua terrena ō
sideria per discipline celestis custodiā calcat. HIERO.
Uel thesaurus iste in quo sunt oēs thesauri sapie ⁊ scie ab
scōditi: aut deus verbū ē q̄ ī carne xpi videť abscōdit? aut
scē scripture q̄ gb⁹ reposita ē notitia saluatoris. AVGV.
de que. euan. Dic autem thesaurus dixit in agro absco
ditum. s. duo testamenta in ecclesia: que cuz quis ex parte
ītellectus ag. erit: sentit illic magna latere: ⁊ vadit ⁊ ven
dit omnia sua ⁊ emit illū. i. contēptu temporaliū cōparat sī
bi ociū: vt sit diues cognitōe dei.

¶ Iterꝫ sile ē regnum celoꝝ homini negociatori
q̄rēti bonas margaritas. Inuēta aūt vna pciosa
margarita abijt ⁊ vēdidit oīa q̄ habuit ⁊ emit eā.

CHRY. Euāgelica ꝓdicatio nō solū lucrū mūltiplex pbz:
vt thesaur⁹: ſz ⁊ pciosa ē vt māg. ta. Uñ p⁹ pabolā de the
sauro: p. mit parabolā de margarita dicēs: Iterū simile est
re. ce. h. negociatori ⁊c. In ꝓdicatiōe. n. duo c. ortet adeſ
se. s. ab⁹ vite negocys separari: ⁊ vigilātē esse: qō negocia
tio designat: vna aūt ē veritas ⁊ nō ptita: ⁊ pp hoc vna mar
garita dr̄ inuēta. Et sicut q margaritā bz: ipse gdē nouit q⁹
ipse ē: alys vero nō ē cognit⁹: multotiēs eā manu detinēs
ꝓpter eius paruitatē: ita est ī ꝓdicatōe euāgely: q enī eā de
tinent: sciūt se diuites esse. infideles āt hūc thesauꝝ nesciē
tes diuitias nras ignorāt. HIERO. Bōe aūt margarite
pñt intelligi lex ⁊ pphete. audi ergo marchion. nanichee
q⁹ bone margarite sūt lex ⁊ pphete. Una ergo pciosissima
margarita ē scia saluatoris ⁊ sacramētū passiōis ⁊ resurre
ctōis illi⁹: qō cū inuenerit. negociator similis. pauli apl'i:
oīa legis pphetarūq̄z mysteria ⁊ obseruationes pristinas ī
quibus inculpate vixerat: q̄si purgamēta. tēnit vt xpuz lu
crifaceret: nō quo inuentio bone margarite. dēnatio sit ve
terū margaritarū: ſz quo. paratōe eius oīs alia gēma sit vi
lioꝝ. GLO. Uel per margaritā pciosaz intelligiť celestis
vite dulcedo: quā inuētā oīa vēdens emit: qz q celestis vite
dulcedinē in quātū possibilitas admittit pfecte cognouerit
ea q̄ in terris amauerat: libenter cuncta derelingt: deforme
ꝓspiciť qcgd de terrene rei placebat specie: qz sola preciose
margarite claritas fulget in mēte. AVGV. de qō. euan.
Uel homo cū querat bonas margaritas: inuenit vnā pcio
saz: qz querēs bōes bonos cū quib⁹ vtiliter viuat: inuenit
vnū sine peccato iesuz xp̄m: aut pcepta querēs gbus mu
tis cū hoībus recte uerseť: inuenit dilectionez proximi: in
quo vno dicit apl's oīa ꝓtineri: aut bonos intellect⁹ q̄rēs iue
nit illū vnū quo cūcta ꝓtineť: ī pncipio erat vbū: qō ē lucidū
cādoꝝ vitatis: ⁊ solidū firmitate eternitatis: ⁊ vndiq̄z sibi
sile p̄chzitudie vitatis: q de⁹ penetrata testudine itelligēdo

é. Quodlibet ꝙ illoꝝ triũ sit: vel si aliud occurrere potuerit: qđ margarite vnĩ ꝓciose noĩe significet: ꝑciũ ei ẽ nosse: si: q ad eã possidẽdã nõ sum⁹ liberi nisi oĩb⁹ ꝑ nr̃a liberatione ꝺceptis q̃ tpaliter possidẽtur. Uẽditis. n. reb⁹ nr̃is: nullũ aliꝺ ꝑciũ mai⁹ accipim⁹ q̃ nosipsos: qz talib⁹ implicati nr̃i nõ eram⁹: vt rursus nos ꝑ illa margarita dem⁹: non qz tñ valet: sed qz plus dare nõ possumus.

¶ Iterꝝ sile est regnũ celoꝝ sagene misse ĩ mare: ⁊ ex omni genere piscium congreganti: quam cũ impleta ceẽt educẽtes: ⁊ secus littus sedentes elegerũt bonos in vasa sua: malos autẽ foras miserũt. Sic erit ĩ consũmatione seculi: Exibunt angeli: ⁊ sepabunt malos de medio iustoꝝ ⁊ mittẽt eos in caminũ ignis: ibi erit fletus ⁊ stridor denitũ.

CHRY. Postq̃ ꝑdictas parabolas euãgelicas ꝑdicationẽ ꝺmẽdauerat: vñ ꝺ ꝓfectam ĩ ꝑdicatiõe solũ: neq; qdez nob⁹ estimem⁹ sufficere ad salutẽ: aliã parabolã terribilem subdit dicẽs: Iterꝝ simile ẽ reg. ce. sage. mis. in mare. HIERO. Impleto. n. hieremie vaticinio dicẽtis: Ecce ego mittã ad vos piscatores multos. postq̃ aũt audierũt petrus ⁊ andreas: iacob⁹ ⁊ ioãnes: segmini me: faciã vos piscatores hoĩũ: ꝺtexerũt sibi ex veteri ⁊ ex nouo testamẽto sagenã euangelicorum ꝺgmatum: ⁊ miserũt eã in mare huius seculi: q vsq; bodie in medys fluctib⁹ tẽpestat̃: capiẽs de salsis ⁊ amaris gurgitib⁹ qcqd inciderit. i. bonos bonos ⁊ malos: ⁊ hoc ẽ qõ subdit: Ex oĩ ge. pis. congregãti. GREGO. Uel aliter Scã ecclia sagene ꝺpat: qz ⁊ piscatoꝝib⁹ ẽ ꝺmissa ⁊ p eaz gl qz ad eternũ regnũ a pñtis secli fluctib⁹ trahitur: ne eterne mortis profundo mergat̃: q ex oi gencre pisciũ congregat: ga ad peccatoꝝ veniã sapientes ⁊ fatuos: liberos ⁊ seruos: diuites ⁊ pauperes: fortis ⁊ infirmos vocat. Que sagena. s. tunc vniuersaliter ipleẽ: cũ in fine suo humani generis summa cõcludit: vñ sequit: Quã cũ imple. ceẽt edu. ⁊ sec. lit. sedentes. bo. i va. sua ma. ãt fo. mise. Sic. n. mare seculũ ⁊ secli finẽ signifi. at littus maris: in quo. s. fine boni pisces in vasa eligunt̃: mali ꝓiciunt̃ foras: qꝝ ⁊ electus gsq; in taberncula eterna recipiat̃: ⁊ in eterni regni luce pdita ad exteriores tenebras reprobi ꝑtrahũt̃. Nũc. n. malos bonosq; cõiter q̃si permixtos pisces fidei sagena ꝺtinet: ꝛ litt⁹ indicat sagena ecclie qd trahebat. HIERO. Dũ eniz sagena exhibeẽt ad littus: tũc verũ secernẽdoꝝ piscium iudiciũ demõstrabit̃. CHRY. Quid aũt ꝺsitat hec parabola a pabola çiçanioꝝ: Etenim illic bi qdẽ saluant̃: bi aũt pereũt: sicut ⁊ hic. ꝛ illic qdẽ pp prauoꝝ dogmatũ heresiz: In anteriozi ãt parabola de semine: qz nõ attẽdebãt q̃ dicebant̃: hic ãt pp vite negtiã pp quã q̃uis ⁊ piscatiõ. capti. i. cognitõe ꝺi fruẽtes: nõ pñt saluari. Ne ãt audiẽs qñ malos foras miserunt estimes hanc penã ¬õ esse periculosaz: per expositionẽ ei⁹ gratuitatẽ ost̃ndit dicens: Sic erit in ꝺsumatiõe seculi: exibũt angeli ⁊c. q̃uis alibi dicat: q ipe segregabit eos: sicut sepat pastoꝝ oues: hic angelos hoc facere dicit: sicut ⁊ in parabola çiçanioꝝ. GREGO. in ho. Timẽdũ est autẽ hoc potiꝰ q̃ exponẽdũ. apta eniz voce tormẽta peccantiũ dicta sunt: nec gs ad ignorantie sue excusationẽ recurreret: sigd de eterno supplicio obscure diceret. RABA. Cũ eniz venerit finis mũdi: tunc verũ secernẽdoꝝ piscium iudiciũ demõstrabit: ⁊ q̃si i quodã getissimo põtu boni mittẽt̃ i vasa celestiũ mãsionũ: malos ãt tozẽdos ⁊ exicãdos: gehẽne flãma suscipiet.

¶ Intellexistis hec oĩa: Dicũt ei: Etiã. Ait illis: Ideo omnis scriba doctus in regno celoꝝ simili ẽ homini patrifamilias: qui ꝓfert de thesauro suo noua ⁊ vetera.

CHRY. Recedentibus turbis: dñs discipulis in parabolis loquit̃: ex gb⁹ sapiẽtioꝛes sunt fci: ita q̃ itelligũt q̃ dicunt̃. Quo circa dicẽ eis: Intellexistis hec oĩa: dicũt ei: Etiã.

HIERO. Ad apl̃os enĩ ꝑtie ꝛmo ẽ: quos nõ vult audire tm̃ vt ppl̃z: sz ẽt itelligeꝛ vt magꝛos futuros. CHRY. Deĩde qz itellexerũt: rursus eos laudat. vñ sequit: Ait illis: Ideo ois scriba do. i re. ce. si. ẽ boi ꝑrisa. q ꝓfert de thesauro suo no. ⁊ vetera. AVGV. xx. de ci. dei. Nõ dixit. Uetera ⁊ noua. qõ ꝺ dixisset nisi maluisset meritoꝝ ordinẽ seruare q̃ tẽpoꝝ. Manichei ⁊ tiã dũ sola dei ꝑmissa noua tenere se arbitrant̃: remanẽt i vetustate carnis: ⁊ nouitatẽ non ducũt errozis. AVGV. de q. euã. Utrũ aũt ista cõclusione exponere voluit quẽ dixerit thesauꝝ i agro abscõditum q̃ sancte scripture intelligunt̃: q noĩe duoꝝ testamẽtoꝝ ꝺmi ⁊ veteris ꝺclusũt̃: an. ꝺndere voluit cũ doctũ habendũ i ecclesia q etiã scripturas veteres pabolis explicatas ꝛtellexerit: ab istis nouis accipiẽs regulas: qz ⁊ ista dñs ꝑ pabolas enũciauit vt si ipse i quo illa cõplent̃ ⁊ manifestant̃ ꝑ parabolas adhuc logtur donec passio ei⁹ velũ discindat: vt nihil sit occultũ qõ nõ reueleret̃: multomagis illa q̃ tã lõge de illo scripta sunt parabolis opta esse nouerim⁹: quo iudei ad lr̃az accipiãt noluerũt esse docti i regno celoꝝ.

CHRY. Sz si ꝑ nouũ ⁊ vet⁹ qõ dr̃ vtrũq; testam̃ accipim⁹: Abrahaz doctũ fuisse õnegam⁹: q noui ⁊ veteris testamenti etsi tcã nouit: mime vba nunciauit. Moysen q̃z doctorẽ pr̃ifamilias ꝺpare nõ possum⁹: qz ⁊si testm̃ edocuit vetus: nouũ tm̃ dcã nõ ꝓtulit. Sz ĩ eo qõ hic dr̃: itelligi valet: qz nõ de his q fuerãt sz õ his q eẽ i ecclia poterãt loquebaꝝ: q tũc nouã ⁊ vetera ꝑferũt: cũ vtriusq; testamti ꝑdicam̃ta vocib⁹ ⁊ mozib⁹ loquũt̃. HYLA. Discipl̃is. n. ẽ locut̃: q̃s scribas ꝑ scias nũcupat: eo q itellexerit ea q̃ illa noua ⁊ vetera. i. euãgelys ⁊ i lege ꝓtulerit: q̃ sũt ⁊ ciusdẽ pr̃ifamilias: ⁊ vniusvtraq; thesauri: ipsos etiã sub pr̃ifamilias noĩe si bi ꝑarat: eo q doctrinã de spũssi thesauro suo nouoꝝ ac veteꝝ sũt adepti. HIERO. Ut apl̃i instructi scribe dr̃: quasi notary saluatoris: q verba illi⁹ ⁊ ꝑcepta signabãt i tabulis coꝛdis carnalib⁹ regnoꝝ celestiũ sacramẽtis: ⁊ pollebãt opib⁹ pr̃ifamilie: eyciẽtes de thesauro doctrinaꝝ suaꝝ nouaꝝ ⁊ veteraꝝ: vt qcqd i euãgelio ꝑdicabãt legis ⁊ prophetaꝝ vocib⁹ cõꝛobaret̃: Uñ ⁊ sponsa dicit i cantico canticoruz: Noua cũ veterib⁹ fratruelis me⁹ seruaui tibi. GREGO. Uel aliter: Uet⁹ ẽ vt ꝑ culpa humanũ gen⁹ in eternã pena itereat: ⁊ nouũ vt cõuersus i regnũ viuat. Ꝑi⁹ aũt de regni filiatione thesauꝝ iuentũ ac margaritã bonã ꝑmittit: postmodũ iferni penas de maloꝝ ꝺbustione narraturus i cõclusione subiũgit. Jõ doct⁹ scriba ⁊c. Ac si dicat: Ille instca ecclia doct⁹ predicatoꝛ ẽ: q ⁊ noua scit ꝓferre ꝺ futura regni: ⁊ vetusta dicere ꝺ terroꝛe supplicij: vt vel pene terreant: quos premia non inuitant.

¶ Et factũ ẽ cuz ꝛsummasset iesus pabolas istas: transiit inde. Et veniẽs i patriã suã docebat eos i synagogis eoꝝ: ita vt mirarent̃ ⁊ dicerẽt: Unde huic sapientia hec ⁊ virtutes: Nõne hic ẽ fabri filius: Nõne mater ei⁹ dicit̃ maria: ⁊ fratres eius iacobus ⁊ ioseph ⁊ simõ ⁊ iudas: ⁊ sozores eius nõne oẽs apud nos sũt: Uñ ergo huic omnia ista: Et scandalizabant̃ i eo. Jesus autez dixit eis: Nõ est prophet̃ sine honoꝛe nisi i patria sua ⁊ i domo sua. Et nõ fecit ibi virtutes multas ꝓpter incredulitatem illoꝝ.

HIERO. Post parabolas quas dñs ad pplm̃ est locutus ⁊ quas soli apl̃i intelligunt: trãsyt in patriã suã vt ibi ꝺceat. Et hoc ẽ qõ dr̃: Et factũ est cuz consum. iesus parabolas istas transyt inde ⁊ ve. in pa. suã docebat eos in syna. eoꝝ.

AVGV de cõ. euã. A supioꝛi sermone parabolaꝝ istaꝝ sic trãsit: vt nõ oñdat cõsequẽtis ordinis necitatẽ: ꝑsertim qz marc⁹ ab istis pabolis nõ in qõ matthe⁹: sz in aliud intẽdẽs in qõ ⁊ lucas: ita cõtexuit narrationẽ: vt credibili⁹ oñdat hoc ceẽ poti⁹ ꝓter gestũ qõ ipsi duo ꝓxter adiungũt ꝺnani. si q̃ ꝺzniebat iesus: ⁊ de miraculo expulsoꝝ demonioꝝ: q̃ matthe⁹ supius recolens iterposuit. CHRY. Patriã aũt ei⁹ Bnaçareth vocat. nõ enĩ fecit ibi virtutes ml̃tas: vt ifra dicit̃. i capharnaũ fecit ml̃a signa. sz doctrinã eis oñdit nõ minoꝛẽ admiratione bñtẽ q̃s signa. REMI. In sinagogis aũt docebat: vbi plurimi ꝺuenieb⁹ ꝓpter multorũ saluteꝰ de celis descẽdit ad terras. Segtur: Ita vt mirarent̃ ⁊ dicerent: vnde huic sapia ⁊ virtutes: Sapia refert ad doctrinã: virtutes vo ad miraculoꝝ ꝓpationez. HIERO. Mira stultitia naçarẽoꝝ. Mirãt vñ bẽat sapiãz sapia ⁊ virtutes vt⁹: sz errozi ꝑmptu ẽ: qz fabri filiũ suspicãt. vñ ⁊ dicũt: Nõne hic ẽ fabri fili⁹: CHRY. Per oĩa ergo erãt insensati vilipẽdentes eũ ab eo q estimabaꝛ eẽ pr̃ q̃uis multa boꝝ exẽpla bñtes in antigs tpib⁹ ⁊ patꝝ ignobiliuz nobiles videtes filios: eteni dauid cuiusdaz agricole ꝛesse fuit fili⁹: ⁊ Amos cuiusdã pastoris ⁊ ipse pastoꝛ. Oportebat .n. pp hoc maxime ipz bonozare: qñ a talib⁹ existẽs talia loquebaꝛ. Ex hoc enĩ erat manifestũ qñ nõ ex bumana diligẽtia erat: sz ex diuina gra. AVGV. i ser. de nati. Est autẽ pr̃ xpi faber ds: qui totiꝰ mũdi opera fabricatus ẽ: arcã noe disposuit: moysi tabernaculum ordinauit: arcã testamenti ꝺstituit. Fabꝛũ dixeri q mẽtẽ rigidã explanat: ac cogitatões superbas excidit. HYLA. Fabꝛi etiã b̃ erat fili⁹: ferrum igne vincẽtis rões: sc̃li virtutẽ iudicio ꝺcoquẽtis massãq; formãtis in oẽ opus vtilitatis bũane: formã. s. corpoꝝ nr̃oruz ĩ diuersa mẽbroꝝ ministeria: ⁊ ad oĩa eterne vite opera fingẽtis. HIERO. Cũ aũt errent in patre: nõ ẽ miraduz si errẽt i fatrib⁹. vñ subdit: Nõne eius mr̃ dr̃ maria: ⁊ frẽs eius iacob⁹ ⁊ ioseph ⁊ simon ⁊ iudas: ⁊ sozores eius nonne apud nos oẽs sunt: HIERO. contra beluidiũ: Frẽs dñi hic appellãt̃ filij matertere ei⁹ marie: ⁊ hec ẽ mr̃ iacobi ⁊ ioseph. i. maria cleophe vxoꝛ alphei. ⁊ h̃ dcã ẽ maria mr̃ iacobi minoris. AVGV. de q. euã. Nõ q̃ mirũ ẽ dictos eẽ fratres dñi ex mrno gñe quoscũq; cognatos: cũ etiã ex cognatõe ioseph dici potuerit fratres eius abillis q eũ patrẽ dñi esse arbitrabãt. HYLA. Jnbonoraꝛ q̃ dñs a suis: ⁊ quã q̃ docẽdi prudẽtia ⁊ opãdi virtus admiratões cõmoueret: nõ tm̃ credũt hec in noĩe dñi agere: ⁊ pr̃ne artis quodaz obprobrio lacesc̃unt. Inter tot q̃ magnifica q̃ gerebat: corpis eius cõtemplatõe cõmouebãtur. ⁊ iõ dicũt: Unde huic oĩa ista: Segtur: Et sic scãdaliçabãtur i eo. HIERO. Erroꝛ iudeoꝝ salus nr̃a ẽ ⁊ hereticoꝝ cõdẽnatio: intãtũ enĩ cernebãt boiem ihesuz xp̃m vt putarẽt filiũ fabꝛi. CHRY. Inuere enĩ christi mãsuetudinẽ ꝺuitat⁹ ẽ: sz cũ multa mãsuetudine rñdit. vñ sequit: Jesus ãt dixit eis: Nõ ẽ ꝓpheta sine honoꝛe: nisi i pria sua ⁊ i domo sua. REMI. Prophetã seipluz appellat: qõ ⁊ moyses mãifestat cũ dicit: Prophetã suscitabit dẽ⁹ de fratrib⁹ vestris vobis. Et hoc sciẽdũ quia nõ solũ xps q ẽ caput omnũ ꝓphetaꝝ: sz etiã hieremias ⁊ daniel ⁊ ceteri minores ꝓphete maioꝛis honoꝛis ⁊ dignitatis fuerũt apud exteros q̃s apud suos. HIERO. Propemodũ enĩ nãle ẽ ciues semp ciuib⁹ ꝺsidere. nõ enĩ ꝺsiderãt pr̃itia viri opa: sed fragilis recoꝛdãtur ifantie: q̃si nõ ꝛ ipsi p eosdẽ etatũ gradus ad maturã etatẽ venerit. HYLA. Jnbonoꝛabilẽ etiã ꝓphetã in pria sua esse rñdit: qz iudea eẽt vsq; ad crucis sniaz ꝺdẽnãdus: ⁊ qz pences solos fideles dei virt⁹ ẽ: ⁊ ꝓpter eoꝝ ĩcredulitatẽ opib⁹ diuine virtutis ꝺstinuit. vñ sequitur: Et non fecit ibi virtutes multas pp ĩcredulitatẽ eoꝝ. HIERO. Nõ q etiã ĩcredul̃ illis facere nõ ꝓnerit vtutes multas: sz q ne multas faciens virtutes ciues incredulos ꝺdẽnaret. CHRY. Si autẽ admiratio ei aduenieb⁹ ex miracul̃: q̃re nõ ml̃a fecit: qz non ad ꝓfectatõez sua inspiciebat: sz ad ea q̃ alys erãt vtilia: boc igit̃ nõ ꝓueniẽte ꝺsperit: q erat suppsi⁹: vt nõ pena eis augeat. Cur igit̃ vel pauca fecit signa: vt nõ dicãt. Si vtiq; facta eẽnt signa nos credidissem⁹. HIERO. Põt etiaz alr̃ itelligi q iesus despiciaꝛ i domo ⁊ pria sua: boc ẽ i populo iudeozũ: ⁊ iõ ibi pauca signa fecerit: ne penit⁹ ĩexcusabiles fierẽt: maioza aũt signa quotidie ĩ gentib⁹ p apl̃os facit: nõ taz in sanatione coꝛpoꝝ q̃s i aiarũ salute.

CA. XIIII.

N illo tempoꝛe audiuit herodes tetrarcha famã iesu: ⁊ ait pueris suis: Hic ẽ ioãnes baptista: ipse surrexit a mortuis: ⁊ ideo virtutes operant̃ in eo. Herodes enĩ tenuit ioãnez ⁊ alligauit eũ: ⁊ posuit i carcere pp herodiadẽ vxoꝛẽ fratris sui. Dicebat enĩ illi ioãnes: Non licet tibi habere eã. Et volẽs illũ occidere timuit populũ: quia sicut prophetaz eũ habebant.

GLO. Quia supra euangelista ostenderat quomõ pharisei xpi miracula calũniabant̃: cõciues aũt eius hoc admirãtes christũ tm̃ cõtenebant: refert nũc quã opiniones ex auditis miraculis herodes de xpo cõceperat. vñ dr̃. In illo tpe audiuit herodes tetrarcha famã iesu. CHRY. Non absq; cã hic tps euangeliste designat: sed vt discas tyrãni supbiam ⁊ negligentiam. neq; enim a principio didicit ea q̃ erant ꝺ xpo: sed post plurimũ tps: sic etiã multi q in potestatib⁹ sũt multa elatioe circũdati buiusmõi tarde addiscũt: qz non multã boꝝ faciunt curam. AVGV. de cõ. euã. Dixit aũt matthe⁹ in illo tpe: nõ in illo die: vel ipsa boza. nã ⁊ marcus quidẽ hoc eodẽ modo ꝺ: sz non eodẽ ordine. sz postq̃ discipulos ad predicandũ misit: nulla tamẽ facta necessitate qua boc ꝛsequenter gestũ eẽ intelligeret. Lucas etiã narrãdi eũ ordinez tenet quem ⁊ marcus: nec ipse tm̃ rez gestaruz ozdẽ fuisse eundẽ credi cogit. CHRY. Unde q̃ quã magnũ qd est virt⁹. nã ⁊ defunctũ ioãnez herodes formidauit: ⁊ de resurrectione philosophaꝛ: ⁊ iõ segr̃: Et ait pueris suis: hic est ioãnes baptista: ipse surrexit a mortuis: ⁊ iõ virtutes operanr̃ in eo. RABA. Sed quãta ẽ iuidia iudeoꝝ ex isto loco docemur. Joãnẽ enim a mortuis potuisse resurgere nullo attestãte herodes aliẽigena pnũciauit. Judei vo xpm quẽ ꝓbate ꝺperant nõ resurrexisse: sed furtim ablatũ eẽ credere maluerũt: i quo infirmitatẽ q ꝓptior est animus gentiũ ad credulitatez quã iudeoꝝ. HIERO. Quidaz aũt ecclĩasticoꝝ interpretũ querit quare herodes ista sit suspicatus: vt putet ioãnẽ a mortuis surrexisse: quasi alieni erroꝛis nobis reddenda sit ratio: aut ex bis verbis habeat occasionẽ heresis metemꝑsychoseoꝝ: que post ml̃os ãnoꝝ circulos in diuersa coꝛpoꝛa dicit animas ꝛfinuari cum eo tempoꝛe quo ioãnes decollatus est dominus trigintã annoꝝ esset. RABA. Bñ aũt de resurrectionis virtute oẽs senserũt: qõ maioꝛis potentie sunt sancti futuri cuz a mortuis resurrexerint̃: q̃ fuere duz adhuc carnis infirmitate grauarent̃. Propterea dicit: Et iõ virtutes opant̃ i eo.

AVGV. de cõ. euã. Lucas aũt dicit: Et ait herodes: Joãnes ego decollaui: quis ẽ iste de quo audio talia ego: Qz ergo hesitantez lucas cõmemoꝛauit herodem: intelligenduz ẽ aut⁹ hãc hesitationẽ ꝺfirmasse i aio suo qõ ab alys dicebat̃. cũ dixit pueris suis sic h̃ matthe⁹ narrat: Dic ẽ ioãnes bap. ⁊c. aut ita pnũciãda sũt hec vba: vt hesitãtẽ adhuc iudicẽt. vtroqz enĩ mõ pnũciari põt: vt aut ꝺfirmatũ eũ ex alioꝝ vbis accipiam⁹: aut adhuc eũ hesitãtẽ vt lucas ꝛmemorat. REMI. Forte aũt queret aliqs: q̃re dicat matthæus: In illo tpe audiuit herodes ⁊c. cũ longe supi⁹ dicat q mortuo herode reuersus est dñs ex egypto: Sz hec q̃stio soluit

Universidad de Deusto
Biblioteca

si itelligat duos fuisse herodes. mortuo nãq; pore herode
successit ei archelaus filius eius: q post .x. ānos relegatus
est exilio apud viennam vrbem gallie. deinde Cesar augu
stus iussit diuidi illud regnum in tetrarchias: et tres partes
dedit filijs herodis. Iste ergo herodes q ioannem decolla
uit: ē filiº maiozis herodis sub quo dñs natº est. et vt hoc oñ
deret euãgelista addidit Tetrarcha. GLO. Quia vo di
xerat de opione resurrectõis ioānis: cũ nihil ō morte dixis
set: iõ reuertit et narrat qliter obierit. CHRY. Et hãc hi
storiã nobis euãgelista nõ pncipaliº inducit: qz totũ studiũ
fuit ei dicere de xpo et nihil aliud: nisi ad hoc cõferre dꝰ e
ret. Dicẽ ḡ. Herodes tenuit ioānẽ et alligauit eũ. AVGV.
de con. euã. Lucas gdẽ nõ codẽ ordine id recordat: sed cir
ca baptismũ quo dñs baptiçatº ē. vñ hoc poccupasse itelli
git: vt narret qõ mlto post factũ ē. Cũ. n. memorasset ioã
nes verba de dño q vẽtilabꝝ in manu eiº sit: cõtinuo hoc
subiecit: qõ nõ otinuo factũ cẽ ioānes euãgelista expõit: cũ
cõmemoret posita q baptiçatº ē iesus isse eũ i galilea: et p
rediisse i iudeã: et ibi baptiçasse circa iordanẽ anteq; ioānes
i carcerẽ missus eẽt. Sz nec matthe nec marc eo ordie de
ioāne i carcerem misso i sua narratõe posuerũt: quo factũ
apparet i eoꝝ scriptis. nam et ipsi dixerũt tradito ioāne do
minũ isse i galileã: et post multa q fec ibi ex occasione fame
veniẽtis ad herodẽ: de xpo narrãt oĩa q de ioāne fuerũt in
cluso et occiso. Lausam aũt q̃re positus sit i carcerẽ ostẽdit
cũ dic: Propter herodiadem vxorez fratris sui. dicebatur
enim isti Joannes non licet tibi habere eam. HIERO.
Uetº narrat historia: philippũ herodis maiozis filiũ fratrẽ
hº herodis duxisse vxorẽ herodiadẽ filiã arethe regis ara
bũ postea vo socerº eiº exortis gbusdã ꝺ ̃ simultat. ꝺ
tulisse filiã suã: et dolorem priozis mariti herodis inimici
eius nuptys copulasse. q̃ ioānes baptista q venerat i spiritu
et virtute helie: eadẽ auctozitate qua ille achab corripuerat
et iezabel arguit herodem et herodiadẽ q illicitas nuptias
fecerit: et nõ liceat fratre viuente germão vxorez eiº duce
re: malens periclitari apud regẽ q̃ ꝑpter adulationẽ esse
ĩmemoz preceptoꝝ dei. CHRY. Nõ tamẽ vxoꝝ. ogtur
sed viro eius: qñ pncipalioz erat hic. forsan enim legem in
deoꝝ tenebat: et ideo ioānes eũ ab adulterio ꝓhibuit. Se
gtur: Et volens eum occidere timuit populũ. HIERO.
Seditionem qdem populi verebatur propter ioannem. a
quo sciebat turbas i iordane plurimas baptiçatas: sed amo
re vincebatur vxoris: ob cuiº ardozem etiam dei precepta
neglexer. GLO. Timoz enĩ dei corrigit: timoz hoĩum
differt: sed volũtatẽ nõ aufert. vnde et auidiozes reddit ad
crimen quos aliq̃ suspendit a crimine.

¶ Die autez natalis herodis: saltauit filia herodiadis in medio: et placuit herodi. Unde cũ iu
ramento polliçitus est ei dare quodcũq; postulasset ab eo. At illa ꝓmonita a matre sua: Da mi
hi ĩgt hic in disco caput ioānis baptiste. Et cõ
tristatus ē rex: Propter iusiurãdũ aũt et eos q
pariter recũbebãt iussit dari. Misitq; et decolla
uit ioannẽ in carcere. et allatum est caput eius in
disco: et datũ est puelle et illa attulit matri sue. Et
accedẽtes discipuli eius tulerunt corpus eius et
sepelierunt illud: et venientes nũciauerũt iesu.

GLO. Postq̃ enarrauit euangelista ĩcarcerationẽ ioã
nis: prosegtur de occisione ipsiº dicẽs: Die autẽ natalis he
rodis saltauit filia herodiadis i medio. HIERO. Nullũ
ĩuenimus alium obseruasse diẽ natalis suu nisi herodem et
pharaonem: vt quoꝝ erat par ĩpietas esset vna solẽnitas.

REMI. Et sciendum q cõsuetudo est nõ solũ diuitũ sed etiam pauperũ mulierum: ita pudice filias suas nutrire: vt
vir ab extraneis videant. Nec aũt impudica mulier ipudi
ce filiã suã nutriuit. quã nõ docuit pudorez ꝛ saltationem.
Nec mirº reꝓhẽdẽdus ẽ herodes q oblitº ẽ domũ suã esse
aulã regiã quã pdecã mulier fecerat theatꝝ. vñ segt. Et pla
cuit herodi. vñ cũ iuramẽto pollicitº ẽ ei dare qõcũq; postu
lasset ab eo. HIERO. Ego aũt nõ excuso herodẽ q iura
et nolẽs pp iuramẽtũ homicidiũ fecerit: q ad hoc forte iura
uit vt future occisiõis materias ꝑpararet: aliogn si ob iusiu
rãdũ fecisse se dicẽt: si mris: si pris postulasset ĩteritũ factu
rº fuerat: an nõ fecit. qõ i se ḡ repudiatur. fuit: contẽnere ꝺ
buit in ꝓpheta. ISIDO. In malis ḡ pmissis rescidere fu
dẽ. Impia ẽ pmissio q̃ scelere adimplet. Illud nõ est obser
uadũ sacrm quo malũ icaute pmittit. Segtur: At illa pus
monita a mre sua. da mihi ĩngt hic in disco caput ioānis ba
ptiste. HIERO. Herodias enĩ timens ne herodes aliqñ
resipisceret vel philippo frĩ amicº fieret: atq; illicite nuptie
repudio solueret: monet filiã vt ĩpo statim cõuiuio Joan
nis caput postulet: digno opi saltatõis: dignũ sanguinis pre
miũ. CHRY. Duplex ẽ aũt hic puelle accusatio: et qñ fal
tauit: et qñ ita ei placuit: vt occasionẽ expeteret i mercedẽ.
Uide aũt qliter crudelis et qliter mollis est herodes. sepe
sum enĩ obnoxiũ iuramẽto facit: illã aũt dñaz petitiõis cõ
stituit. qz ḡ sciuit qõ ex eiº petitõe malũ cueiebat: tristatus
ẽ: vnde segt. Et cõtristatus est rex: virº enĩ etiã apõ malos
admiratiõe et laudibº digna ẽ. HIERO. Uel aliter: Con
suetudinis scripturarũ est: vt opinionẽ multoꝝ sic narret
historicus: quõ eo tpe ab hoĩbº credebat: sicut ioseph ab ip
sa quoq; maria apellabat pr iesu: ita et nunc herodes dr ab
tristatº: qz hic discũbẽtes putabãt. dissimulatoꝝ enĩ mentis
sue et artifex homicidy tristitiã preferebat in facie: cũ letici
az haberet in mẽte. Segt: Propter iusiurãdũ: aut propter
eos q pariter recũbebãt iussit dari. Scelus excusat iuramẽ
to: vt sub occasiõe pietatis ipius fieret. Oz aũt subiicit: Et p
pter eos q pariter discũbebãt. vult oẽs sceleris sui cẽ cõsõ
tes: vt i luxurioso conuiuio cruẽte epule ꝺferrẽt. CHRY.
Si aũt testes habere piuratiõis formidauit: quantomagis
timuisse oportebat tã inique occisiõis tãtos testes habere.

REMI. Sed in eo minº pctũ fcm ẽ cã maiozis pctĩ. q
libidinosaz volũtatẽ nõ extĩxit iccirco ad luxuriã vsq; pue
nit: et qz luxuriã nõ coercuit: iõ ad reatũ homicidy ꝺcẽdit.
vnde segt: Misitq; et decollauit Joānẽ in carcere: et allatũ
ẽ caput eiº in disco. HIERO. Legimº i romana historia
flaminiũ ducẽ romanoꝝ q accubãti iuxta meretricẽ q̃ nõ
q̃ vidisse se diceret boĩez decollatũ: accẽsus sit: vt reus ꝺ
capitalis criminis in cõuiuio trucareť: a cẽsoribº pulsus cu
ria q epulas sanguini ꝺmiscuerit: et mortẽ q̃uis noxij boĩ
in alterius ꝺlitias ꝓstiterit: vt libido et homicidiũ piter mi
scerẽtur: q̃to sceleratioꝝ herodes et herodias ac puella q̃ ꝺ
tauit ĩ pciũ sanguis petyt caput ꝓphete: vt haberẽt in pẽ
linguã q̃ illicitas nuptias arguebat: Segt. Et datũ ẽ puelle
et tulit mri sue. GLO. Ut habeat in ptãte linguaz q̃ illicitas nuptias arguebat. GREGO. in. mõaliũ. Sz ñ sine ad
miratiõe grauissima ppẽdo: q ille ꝓphetie spũ intra nrãs
vteꝝ impletus: quo inter natos mulierũ nemo maior surre
xit: ab inigs in carcere mittit et pro puelle saltu capite trun
cat: et vir tante seueritatis p risu turpiũ mozi ť. Nũqd ad
credimº aliqd fuisse qõ i eiº vita illa sic despecta mozs tra
geret: Sz iccirco ds suos sic ꝑmittit ĩ infimis: quia videt quos
muneret in sũmis. Dinc ḡ vnusq;sq; colligat qd illa sint pu
suri q̃s reprobat si sic cruciat quos amat. GREGO. ꝓpo
mozs. Neq; aũt ioānes ō ꝓfessiõe rpi: sz ō iusticie vtiate pa
ssus occubuit. Sz qz christus est veritas: vsq; ad mortẽ
pro christo quasi pro veritate peruenit. Sequit: Et accesse
tes discipuli eius tulerunt corpus eius et sepelierunt illud. HIERO. In
quo ipsius Joannis et saluatoris discipulos intelligere pos

sumus. RABA. Narrat autem iosephus vinctum, ioannem in castellum macheronta adductũ: ibiq; truncatum.
Ecclesiastica vo narrat historia sepultum eum i sebastia vrbe
palestinoꝝ: q̃ quõdã samaria dicta ẽ. CHRY. Intẽde aũt
quare discipli ioānis iam magis familiares facti sũt iesu. ipi
eni sũt q ãnunciauerũt ei qõ factũ ẽ de ioāne. vñ segt. Et ve
nientes nũciauerũt iesu. Eteniz vniuersos dimittẽtes ad ipsum cõ
fugiũt: et ita paulatiz post calamitatẽ et rnsionẽ a xpo datam
directi sunt. HYLA. Mystice aũt ioānes ptulit formam
legis q: lex xpm predicauit: et ioānes pfectus ex lege ẽ: xpm
ex lege pnũciãs. Herodes vo pnceps ẽ ppl'i pnceps
subiecte sibi vniuersitatis nomẽ causãq; oplectit. Joānes
ergo herodez monebat: ne fratris sui vxorez sibi iungeret.
Sũt enim atq; erant duo populi circũcisionis et gentiuz. Di
igit fratres ex codẽ sunt humani generis parẽte: sed israelẽ
lex admonebat: ne opa gentiũ et infidelitatẽ sibi iũgeret: q̃
ipsis tanq̃ vinculo ꝺiugalis amoris annexa est. Die aũt na
talis idest rerum corporaliũ gaudys herodiadis filia salta
uit. voluptas enim tanq̃ ex infidelitate orta: p oĩa isrl' gau
dia totis illecebris sue cursib' offerebat: cui se etiã sacram
to venalẽ ppls addixit. sub peccatis enĩ et seculi voluptati
bus israelite vite eterne munera vẽdiderũt. Nec mris sue
idest infidelitatis instinctu orauit deferri sibi caput ioānis
idest gloziam legis. q̃ populus boni eiº qõ in lege erat con
scius: voluptatis cõditionibus nõ sine piculi sui doloze con
cedit: scitq; se talẽ ꝑceptoꝝ gloziã nõ oportuisse ꝺcedere: q̃
peccatis tanq̃ sacro coactus et pncipum adiacentiuz metu
atq; exẽplo depranatus: et victº illecebris voluptatis me
stus obtẽperat. Igitur inter reliq̃ dissoluti populi gaudia:
in disco ioānis caput offert: dãno. s. legis voluptas corporũ
et secularis luxus augetur. Igitur per puellam ad matrem
defert: ac sic phrosis israel etiã voluptati et infidelitati sue
gloziã legis addurit. Finitis igit legis tpib' et cũ ioāne sepl'
tis: et discipuli eius res gestas dño annũciãt ad euangelia. s.
ex lege venientes. HIERO. Uel aliter: Nos vsq; hodie
cernimº in capite ioannis ꝓphete iudeos xpm qui caput ꝓ
phetarũ est ꝓdidisse. RABA. Sed et linguã et vocẽ apud
eos ꝓdidit ꝓpheta. REMI. Uel aliter: Decollatio ioānis
signat miorationẽ fame illius qua estimať a populo christº
sicut exaltatio dñi in cruce signat profectum fidei. vnde io
annes dixerat: Illum oportet crescere: me autem minui.

¶ Qõ cũ audisset iesus secessit ide i nauicula i lo
cũ desertũ seorsum. Et cũ audissent turbe secute
sunt eũ pedestres de ciuitatibus. Et exiẽs vidit
turbam multam: et misertus est eis: et curauit
languidos eorum.

GLO. Saluatoz audita nece sui baptiste secessit in locũ
desertũ. vnde sequit: Qõ cũ audisset iesus: secessit inde i na
uicula: in locum desertũ seorsum. AVGV. de con. euã.
Hoc aũt cõtinuo post ioānis passionẽ euãgelista factũ esse
cõmemoraꝝ. vñ post hec facta sunt illa q̃ prio narrata sunt
gbus motus herodes dixit: Hic est ioannes. Illa enim po
steriora debent intelligi q̃ ad herodẽ ptulit fama vt moue
retur et desitaret: quisnam iste esse posset de quo audiret ta
lia cũ ioānem ipse occidisset. HIERO. Nõ aũt secedit i
locũ desertũ: vt quidaz arbitranť timoze mortis. Sed par
cens inimicis suis ne homicidiũ homicidio iungerẽt: vel in
diem pasche suũ interitũ differens: in quo ꝓpter sacramẽ
tum imolandus est agnus: et postes credentiũ sanguine re
spergẽdi. Siue iõ recessit vt nobis ꝑberet exẽpluz temeri
tatis vltro se tradentiũ vitande: qz nõ oẽs eadez cõstantia
ꝑnerant in tormẽtis q̃ se torquendos offerunt. Ob hanc
cãm in alio loco ꝑcipit: Cũ ꝑsecuti vos fuerint in ista ciuita
te fugite in aliam. vñ eleganter quoq; euãgelista nõ dicit:
fugit in locũ desertũ: sed Secessit: vt ꝑsecutores vitauerit
magis q̃ timuerit. põt etiaz aliã ob cãm audito ioannis in
teritu secessisse in desertũ locuz: vt credentium ꝓbaret fi
dem. CHRY. Uel iõ hoc fecit: qz plura humanius vult
dispẽsare: nõdũ tpe existẽte denudãdi suã manifeste deita
tẽ: pp qõ et discipulis dixit: q̃ nulli dicerẽt q̃ ipse eẽt christº
Post resurrectionẽ aũt volebat hoc fieri mãifestũ. Jõ aũt q̃
uis p se nouerit qõ factũ ẽ: tñ añq̃ nũciareť ei: nõ secessit vt
demõstraret p oĩa icarnatiõis vitatẽ. nõ. n. solo visu: sz opi
bus hoc credi volebat. Recedẽs vo nõ abuit i ciuitatẽ: sz in
desertũ i nauigio: vt nullº seq̃reť. Turbe aũt nz ita desistunt
sz sequũť: et neq; qõ gestũ ẽ de ioāne eos terruit. vñ segtur:
Quod audissent turbe: secute sũt eũ pedest. de ciui. HIE
RO. Secute sũt aũt eũ pedestres: nõ i iumẽtis: nõ i vehicul
sz ꝓpio labore pedũ: vt ardoze mẽtis oñderẽt. CHRY.
Et pp hoc statĩ retributionẽ acceperũt: vñ segt: Et exiẽs vi
dit turbã multã: et misertº ẽ eiº: et curauit lãguidos eoꝝ et si
enĩ multa erat affectio eoꝝ q ciuitates dimittebãt: et diligẽ
ter eũ q̃rebãt: sz tñ q̃ ab ipso fiebãt: oĩs studiu superecedunt
retributionẽ. Jõq; cãz talis cupiditõis misericordiã ponit.
Est aũt magna misericordia q oẽs curat: et fidẽ nõ expetit.

HILA. Mistice aũt dei vbũ lege finita: nauẽ ascendens
eccl'iam adut: i desertũ descẽdit. Relicta qppe cõuersatio
ne israel i vacua diuine cognitiõis pectora trãsit. Turba aũt
hoc audiẽs dñm de ciuitate segt i desertũ: de synagoga vz
ad eccl'iam tẽdens: quã videns misertº est: et oẽm lãguorẽ in
firmitatẽq; curat: obsessas. s. mẽtes et corda ifidelitatis vi
tio ad itelligẽtiã noue ꝺcatiõis emũdat. RABA. Illo
quoq; notãtu q̃ postq̃ dñs in desertũ venerit: secute sunt
eũ turbe multe. Nã anteq̃ veniret in solitudine gentiũ ab
vno tñ populo colebatur. HIERO. Relinquunt autez
ciuitates suas: hoc est pristinas cõuersationes et varietates
dogmatũ. Egressus aũt iesus signat q̃ turbe quidem habe
bant eundi voluntatez: sed pueniẽdi vires non habuerũt:
ideo saluatoz egreditur de loco et obuiam pergit.

¶ Uespere autem facto accesserunt ad eum di
scipuli eius dicẽtes: Desertus ẽ locus et hora iã
ꝓterijt: dimitte turbas: vt euntes i castella emãt
sibi escas. Jesus autem dixit eis: Non habẽt ne
cesse ire: date illis vos mãducare. Responderũt
ei: Non habemus hic nisi quinq; panes et duos
pisces. Qui ait eis: Afferte mihi illos huc. Et
cũ iussisset turbã discũbere super fenũ acceptis
quinq; panibus et duobus piscibus: aspiciens i
celũ bñdixit et fregit: et dedit discipul' pães: disci
puli aũt turbis. Et manducauerũt oẽs: et saturati
sũt. Et tulerũt reliquas duodecim cophinos fragmi
norũ plẽos. Mãducãtiũ aũt fuit mil'ia quinq; mi
lia virorum: exceptis mulieribus et parvulis.

CHRY. Turbarũ fidẽ oñdit: q̃ dñm etiã famẽ patiẽ
tes expectabant vsq; ad vesperã. et iõ segt. Uespe autẽ fcõ
accesse. ad eũ discipuli eius dicẽtes: Desertus ẽ locº. Libatur
gdem eos dñs expectat rogari. quasi vbiq; non insiliens p
or ad miracula: sed vocatus. Jõ aũt nullus de turba acce
dit: venerabantur enĩz eũ abũdanter: et neq; famis sensum
accipiebant amore instãtie. Sed neq; discipuli accedentes
dicũt: Liba eos. adhuc enĩ ipfectius erãt discipuli dispositi
sz dicũt: Desertº ẽ locus: qõ enĩ videbať iudeis in hoc amo
reẽ miraculũ: cũ diceret: Nunqd põt pare mẽsaz in deserto
hoc et p opa oñdit. Propter hoc aũt et in desertum eos ducit
vt sine oĩ suspitione sit hoc miraculuz: et nullus estimet ex
castello aliquo ꝓpe existenti inferri aliqd ad mẽsam. Sz
q̃uis desertus sit locus: tñ q nutrit orbẽ terrarũ adest et ho
ra iã ꝓterut vt dicunt: tñ q non erat hore suppositus lo
quebatur. Et q̃uis pueniens discipulos dñs multos infir-

Universidad de Deusto
Biblioteca

mos curauerit:tñ interim ita ipfecti erãt:q nr̃ qõ de panib⁹ factur⁹ erat poterãt estimare. vñ subdunt: Dimitte tu⁹ as vt eũtes ĩ castella emãt sibi escas. Uide aũt magistri sapiaz: nõ.n.stati dixit eis: Ego cibabo eos.neqz enim boc facile su scepissent:sed subdit: Jesus ãt dixit eis: Nõ bñt necesse ire: date illis vos manducare. HIERO. Jn quo ꝓuocat apostolos ad fractionẽ panis: vt illis se nõ habere testãtib⁹ magnitudo miraculi notior fieret. AVGV. de cõ. euã. Põt autẽ mouere: si dñs ẽm narrationẽ ioãnis ꝓspectis turbis quesiuit a philippo. vñ illis esse dari possent: quõ sit vez qõ mattheus hic narrat ꝑus dixisse dño discipulos vt dimitteret turbas quo possent aliũta emere de proximis locis: Intelligitur ergo post hec vba dñm inspexisse multitudinẽ & dixisse philippo qõ ioãnes cõmemorat. Mattheus aũt & aly ꝓtermiserũt: & olmo in talib⁹ qõnib⁹ neminẽ moueri oz: cuz ab aliquo euangelistaz dicit quod ab alio pretermittitur.

CHRY. Discipuli vo neqz p̃missa vba directi sũt: sz ad huc vt boi loqu[illegible] vñ segr̃. Respõderũt ei: Nõ habem⁹ hic nisi qnqz pa.& duos pisces. Addiscim⁹ aũt in hoc discipulos ꝓhiam: qliter ꝓtẽpserũt estã. xy. enĩ existẽtes qnqz panes habebant: & duos pisces. ꝓptibilia enĩ illis erãt corpalia & spiritalib⁹ possidebant. Quia igit discipuli adhuc ad terrã trahebãt: iaz dñs inducere incipit q̃ ab ipso erant. vñ segr̃: Qui ait eis: afferte illos mihi huc. Propter qd aũt nõ facit pães ex nihilo gb⁹ turbã pascat: vt obstruat mãchionis & manichei os: q creaturas alienãt deo: & opa doceat qñ oĩa q̃ videtur ei⁹ opa & creatiões sũt: & vt ondãt qñ ipe ẽ q fruct⁹ tradidit: q dixit a ꝓncipio: Terra germiet herbaz virẽtez: neqz enĩ hoc min⁹ illo ẽ. Nõ enĩ min⁹ ẽ de qnqz panib⁹ facere panes tãtos: & de piscib⁹ sili[illegible] de terra educere fructũ: & ab ags reptilia alia aĩata: qõ demõstrabat eũ esse dñm terre & maris. Oz ãt erudiri cipiõz exẽplo: qñ & si pauca habuerim⁹: oz ea retribuere idigẽtib⁹. Jussi nãqz discipuli afferre qnqz panes[illegible]õ dicũt: vñ mitigabim⁹ famez nr̃am: sz obediũt ꝓfectiz. vñ segr̃: Et cũ iussisset turb[illegible] discubere sup f[illegible] acceptis qnqz pãib⁹ & duob⁹ piscib⁹ spiciẽs ĩ celũ bñdixit ac fregit. Quare ãt aspexit in celũ & bñdixit: Oportebat nanqz credi de eo qñ a pre ẽ: & qñ ei eq̃l ẽ eq̃litatẽ demõstrabat: cũ ptãte oĩa faceret. A pre aũt eẽ se mõstrabat per hoc quod ad ipz oĩa referẽs faciebat: invocans eũ ad ea q̃ fiebãt. & iõ vt vtrũqz ostẽdat: nũc gdẽ ptãte. ãt ozãs miracula facit. Deĩde ꝓsiderãdũ q ĩ miozib⁹ gdẽ respicit ĩ celũ: i maiozib⁹ ãt ptãte oĩa facit. Qñ.n.petã dimisit: mortuos citauit: mare refrenauit: occulta cordium redarguit: oculos cõdidit ceci nati: q̃ soli⁹ dei sũt nequaq̃ vt orãs. Qñ ãt panes multiplicari fecit: qõ bis oib⁹ minus est: tũc respexit in celũ: vt discas [illegible] & in minozib⁹ nõ aliunde virtutẽ hz q̃ a patre. Simul ãt erudit nos nõ ꝑus tangere mẽsam donec gratias egerimus ei q cibũ dat nobis. Propter hoc [illegible] in[illegible]ũ respicit. alioz enĩ signoz multoz exẽpla hẽbãt discipuli: hui⁹ aũt nullũ. HIERO. Frãgẽte ãt dño seminariũ fit cibor. si enĩ fuissent integri: & non in frusta discerpti: & nõ diuisi in multiplicẽ segetem: tantã multitudinẽ alere nõ poterant. Turbe ãt a domio p apl̃os alimenta suscipiũt. vnde segr̃: Et dedit discipulis panes: discipuli aũt turbis. CHRY. Jn quo gdẽ non solum eos honorauit: sed voluit vt hoc miraculo facto non increduli fiant: neqz obliuiscant eius cum preterierit manibus ipsis testantibus. Ideoqz turbas dimittit ꝑus famis sensuz acciper[illegible] discipulos accedere & interrogare: & ab ipsis accepit panes vt multa essent testimonia eius quod fiebat: & multas rememorationes haberent miraculi. ex hoc autem q nihil amplius q̃ panes & pisces eis dedit: & ex hoc q omnibus cõiter ea apposuit: humilitatẽ: parsimoniam & charitatez qua omnia estimarent cõmunia eos erudiuit: qõ & a loco docuit: cum sup fenũ eos discũbere fecit. nõ enĩ nutrire solum corpora volebat: sed & animam erudire. Panes ãt q pisces in discipulorum manibus augebantur. vnde sequitur. Et manducauerunt omnes & saturati sunt. Sed neqz vsqz ad hoc stetit miraculum: sed & superabundare fecit non panes integros: sed fragmenta: vt ostendat quoniam illi panes neq q̃tũ relige erãt: & vt absentes discãt qõ facilẽ. & ne vllus qõ factũ ẽ estimet eẽ phãtasiã. vñ segr̃: Et tulerũt reliquias. xy. cophinos plenos fragmẽtoz. HIERO. Unusqsqz.n.apl̃oz de re[illegible]quis saluatoris ipleb[illegible]cophinum suũ: vt ex reliquiis doceant veros fuisse panes q multiplicati sũt. CHR[illegible] ꝓpter hoc.n.& xy. cophinos supabũdare fecit: vt & iudas suũ cophinũ portaret. Accipiẽs aũt fragmẽta dedit discipulis & turbis q̃ adhuc ipfecti⁹ diffusi erãt q̃ discipul[illegible]xta numez qnqz panũ & comederũt viroz qnqz milũ multitudo ẽ. vñ segr̃. Mãducãtiũ ãt fuit numerus qnqz milia viroz: exceptis mulieribus & puulis.

CHRY. Doc.n.erat plebis maxia laus qñ mulieres & viri astabãt: qñ be relige facte sũt. HILA. Nõ aũt qnqz panes multiplicãt ĩ plures: sz fragmẽtis fragmẽta succedũt. Crescit deĩde materies: nescio vtrũ i mẽsaz loco aut in fragmẽtiũ mãib⁹. RABA. Doc ãt miraculũ scripturus ioannes ꝓmisit q: primũ eẽt pascha. Matthe⁹ vo & marc⁹ hoc iterfe[illegible] ioãne cõtinuo factũ eẽ cõmemorãt. vñ colligit & minẽte paschali festiuitate fuisse decollatũ: & ãno p̃ sequente cũ paschale tps rediret mysteriũ dñice passiõis eẽ cõpletũ. HIERO. Oia ãt hec plena mysteryis sũt. doc.n. facit dñs nõ mane: nõ meridie: sz vespe qñ sol iusticie occubuit.

REMI. Per vesperã.n. moz dñi designat & postq̃ ille verus sol ĩ ara crucis occubuit: famelicos satiauit. Uel per vesperã vltia etas seculi designat: ĩ q̃ filiꝰ dei veniens: turbas in se credẽtiũ refecit. RABA. Q: ãt discipuli rogãt dñz vt dimittat turbas vt emãt sibi cibos p castella: signat fastidiũ iudeoz ꝏ turbas gẽtiũ: quos iudicabãt magis apt⁹ tos: vt q̃reret sibi cibũ ĩ cõuẽticulis phariseoz: q̃ diuinoz libroz vterẽt pastu. HYLA. Sz dñs rñdit: Nõ bñt necesse ire. oñdẽs eos gb⁹ medet: venalis doctrine cibo non egere: neqz necessitatẽ bre regredi ad iudeã cibosqz mercari: iubetqz apostolis vt escã darẽt. Nũqd ãt ignorabat non eẽ qõ dari posset: sed erat oĩs typica rõ explicanda nondũz enim concessum apostolis erat ad vite eterne cibum celestem panem perficere ac ministrare: quorum responsio ad spiritualis intelligentie ordinem tẽdit: quia adhuc sub gra qz panibus. i. quinqz libris legis continebantur: & piscium viorum. i. ꝓphetarũ & ioannis predicationibus alebantur.

RABA. Uel p duos pisces & ꝓphetias & psalmos habemus. totum enĩ vetus testamentum in his tribus cõpletur: lege: prophetis: & psalmis. HILA. Nec igitur ꝓmum quia in his adhuc erat apostoli obtulerunt: sed ex his euangeliozum predicatio in maiorem sue virtutis abundantiã crescit. Accumbere post hoc supra fenum populus iubetur non iam in terra iacens: sed lege suffultus: & tanq̃ terre fetno fructibus operis sui vnusquisq; substernitur. HIERO. Uel discumbere iubentur super fenum & scoz aliũm euangelistam per quinquagenos & centenos vt posteq̃ calcauerint carnem suam: & seculi voluptates: quasi arẽe fenum sibi subiecerint: tunc per quinquagenary numeri pfectionem ad perfectum centesimi numeri culmen ascendãt. Aspicit autem ad celum: vt illuc dirigẽdos oculos doceat. Frangitur autem lex cum prophetis & in eius medio proferuntur mysteria: vt quod integrum non alebat diuisum in partes alat gentium multitudinem. HILA. Dantur ãt apostolis panes: quia per eos erant diuine gratie dona recipienda. Idem autem edẽtium numerus inuenit: q futuri fuerat credituroz. nã sicut in libro actuũ cõtinet ex israel populi ifinitate viroz qnqz milia crediderũt. HIERO. Comederũt ãt quiqz milia viroz q ĩ pfectus viz creuerãt

mulieres autem & puuli: sexus fragilis: & etas minor numero indigni sunt. Unde est in Numerorum libro: seruimulieres. & puuli: & vulg⁹ ignobile absq; numero ꝓtermitti tur. RABA. Turbis ãt esuriẽtib⁹ nõ noua creat cibaria: sz acceptis eis q̃ bẽbãt discipuli bñdixit: q: veniẽs ĩ carne: nõ alia q̃ q̃ pdicabat: sz legis & phetaz scripta mysterys grauida eẽ demõstrat. Qõ ãt supest turbis: a discipulis rollit: q: sacratiora mysteria: q̃ a rudib⁹ capiẽ queũt: nõ sũt negligẽ ter babẽda: sz a. xy. ap̃lis q ꝓ. xy. cophinos signãtur. & ab eoz successorib⁹ diligẽter ingrẽda: Cophinis enĩ seruilia opa agũtur: & deus ifirma mũdi elegit: vt cõfũdat fortia. Quinqz aũt milia pro quiqz sensibus corporis: bi sũt qui in seculari habitu exterioribus recte vti nouerunt.

¶ Et statim cõpulit discipulos ascẽdere in naviculã: & pcedere eũ trans fretũ donec dimitteret turbas. Et dimissa turba ascẽdit in montẽ solus orare. Uespe aũt facto: solus erat ibi. Nauicula aũt in medio mari iactabatur fluctib⁹. Erat enĩ cõtrarius vẽtus. Quarta aũt vigilia noctis vẽit ad eos ãbulãs supra mare. Et vidẽtes eũ supra mare ambulantẽ: turbati sũt dicẽtes: q: phãtasma est. Et pre timore clamauerunt. Statiqz iesus locut⁹ ẽ eis dicẽs: Habete fiduciã: ego sũ. nolite timere. Rñdẽs ãt petrus dixit: Dñe si tu es iube me vẽire ad te sup aq̃s. At ipse ait: Veni. Et descẽdẽs petrus de nauicula ambulabat sup aquas vt veniret ad iesum. Uidẽs vero vẽtũ validũ veniẽtẽ timuit. Et cũ cepisz mergi clamauit dicẽs: Dñe saluũ me fac. Et cõtinuo iesus extendens manum apprehendit eũ: & ait illi: Modice fidei quare dubitasti? Et cũ ascẽdisset in naviculam cessauit ventus. Qui aũt in naucula erãt venerũt & adorauerũt eũ dicẽtes: Uere filius dei es.

CHRY. Diligẽtẽ examinationẽ eoz q̃ fcã erãt tradere volẽs: eos q ꝓmisiuz signũ viderãt iussit a se separi q: & si pñs visus fuisset phãtastice & nõ ĩ vitate: fecisse miraculũ dicerẽt: nũ tũ vt absẽs. Et iõ dr̃. Et statim cõpulit iesus discipulos ascẽdere ĩ naviculã: & pcedere eũ trãsfretũ: donec dimitterẽt turbas. HIERO. Quo ꝓmõe oñdit iuitos eos a dño receẽsse: oĩ amore ꝓceptoris ne ad pũctũ gdẽ tpis ab eo volũt separi. CHRY. Cõsiderãdũ ãt q cũ dñs magna opatur dimittit turbas: docẽs nos nusq̃ glaz multitudis ꝓsequi: neq; attrahere multitudinẽ. Et iterũ docet nõ debere turbis nos cõmiscere cõtinue: neqz fugere multitudinem semp: sed alterutrũ vtiliter facere. vñ segr̃: et dimissa turba ascẽdit in montẽ solus orare. Jn quo nos docet q: solicitudo bona ẽ cũ nos deũ interpellare oporteat. ꝓpter hoc etiaz ad desertũ vadit & ibi pnoctat dũ orat: erudiens nos in oratiõe trãquillitatẽ q̃rere: & tpe & a loco. HIERO. Quia aũt ascẽdit solus orare nõ ad eum referas q de qnqz panibus quiqz milia hominũ satiauit: sz ad eũ qui audita morte ioãnis secessit ĩ solitudinẽ: nõ quo psonã dñi separemus: sz quo opera eius iter deum hominẽqz diuisa sunt.

AVGV. de con. euã. Põt aũt hoc videri ꝑiũ: q⁹ matheus dimissis turbis eũ dicit ascẽdere in montem: vt illic solus oraret: Joannes aũt in mõte fuisse cũ easdez turbas panit. Sed cũ & ipse ioãnes dicat post illud miraculũ fugisse eũ ĩ montẽ ne a turbis teneret que eũ volebãt facere regẽ: vtiqz manifestũ est q̃ de mõte in planioza descenderat qñ illi panes ministrati sũt. nec illud repugnat quod matheus dixit: Ascendit in mõtem solus orare Joannes aũtẽ

Universidad de Deusto
Biblioteca

quasi molle ⁊ aereū incesserit:nūdeāt quō ambulauerit petrus:quē vtiqꝫ verū hoiez nō negabūt. RABA.Denicꝫ theodorus scripsit cozpale pondus nō habuisse dñm ꝫ caro:ꝫ absqꝫ pōdere sup mare ambulasse:ꝫ ɔriū fides catholica p̄dicat. Nā dionysius dicit:q nō in fusis pedibus cozpale pondus habētib⁹ ⁊ materiale on⁹ deābulabat sup vndā. HIERO.Petr⁹ āt qō mai⁹ ē superās.ſ. vndas maris:a mīoꝛi turbat.ſ.a vēti ipulsu.vñ segī. Uidēs aūt ven. validū.cē. Talis ē.n.nā būana vt multotiēs in magnis recte se habēs:in minoꝛib⁹ repbēdat.hic aūt qō petr⁹ timuit:ɔfiaꝫ ɔmonstrabat magr̄i ⁊ discipli:ꝫ alios discipl̄os mitigabat. Si eniꝫ in duob⁹ fratrib⁹ sessuris ad dexterā molesta[illegible] multomagis hic molestati fuissent:nōduꝫ eniꝫ erāt spū pleni:postea vero spūales effecti vbiqꝫ petro p̄matū cōcedūt ⁊ in ɔcionib⁹ eū p̄mittūt. HIERO.Paululū etiā relingtur tentationi:vt augeaī fides:⁊ intelligat se non facultate postulatiōis:ꝫ potēt̄ia dñi ɔseruatū. Ardebat enī i aīo eius fides:sed būana fr[illegible]ilitas ī pfundū trabebat. AVGV. de v̄.do.Pr̄esūpsit g petr[illegible]s de dño:titubauit vt hō:ꝫ rediuit ad dñm.vñ segī:Et cū cepiss.mer.cla.di.Do. sal.me fac. Nūgd āt dñs desereret titubantē:quē audierat iuocātem:vñ segī:Et ɔti.Je.extē.ma apphēdit eū. CHRY. Jō āt nō iniunxit ventis gescere:ꝫ extēdēs manū apprehēdit eū:qm illius fide op⁹ erat.Cū eniꝫ q a nobis sūt defecerint:tūca q a deo sūt:stant.Ut igit mōstraret:q nō vēti īmissio ꝫ illi⁹ modica credulitas periculū opab[illegible]t.subdit:Et ait illi Modice fi.q̄re dubi.In quo manifestat:q[illegible]ꝫ vēt⁹ nocere potuisset si fides firma fuisset.Sicut āt pullū añ tps exnido exeūtē ⁊ casurū mr̄ alis poztās rursus ad niduꝫ reducit:ita ⁊ tps fecit.vñ segī:Et cū ascē.in[illegible]naui.ces.vē.q aurez erāt in naui: vene.⁊ adora.eū dicē.Uere filī ɔi es. RABA.Qō gdē de nautis itelligēdū ē siue ɔ aplis. CHRY. Uide aūt q̄liter paulatiꝫ ad id q[illegible]st excelsi⁹ vniuersos ducebat.Supra enī increpauit mare:nūc āt magis vtutē suā demōstrat sup mare am[illegible]lādo:⁊ alq hoc idē facere iubendo ⁊ piclitātē saluādo.iōꝫ dicebāt ei:Uere fi.dei[illegible]s.qō supra nō dix[illegible]āt. HIERO.Si g̃ ad vnū signū tr[illegible]llitate maris reddita q̄ p⁹ nimias ꝓcellas interdū ⁊ casu fieri solz naute atqꝫ rectozes vē filiū dei ɔfitēī:cur Arrius ipsū i ecclesia p̄dicat creaturā? AVGV.de v̄.do.Mystice autē mōs altitudo ē.Quid āt alti⁹ celo ī hoc mūdo?Quis ɔ[illegible]ce lū ascēdit nouit fides nr̄a.Cur āt sol⁹ ascēdit ī celū:q[illegible]neo ascēdit ī celū:nisi q ō celo descēdit q̄uis ⁊ cū ī fine venerit ⁊ nos ī celū leuauerit:ēt tūc sol⁹ ascēdet: q caput cū cozpe suo vn⁹ ē[illegible]s:nūc āt solū caput ascēdit.Ascēdit āt ozare:q ascēdit ad p̄rem p nobis iterpellare. HYLA.Uel q ve spe solus ē:solitudinem suā ī tpe passiōis oñdit:ceteris trepidatiōe d[illegible]lapsis. HIERO[illegible]scēdit ēt ī mōtē sol⁹ q⁹ turba ad sublimia seq nō pōt:nisi docuerit eā iuxta mare in littore. AVGV.de v̄.do.Uerūtū dū xp̄s ozat i excelso: nauicula turbab[illegible]at magnis fluctib⁹ i pfundo.⁊ q ipsurgūt fluct⁹ pōt ista nauicula turbari:ꝫ q xp̄s ozat:nō pt mergi. Nauiculā qppe istā eccl̄iaz cogitate:turbuletū mare B seculū. HYLA.Q āt nauē ɔscēdēr discipl̄os iubz:⁊ ire trās fretū dū turbas ipe dimittit:⁊ dimissis turbis ascēdit ī mōtē ozare:eē itra eccl̄iaz iubet:⁊ piculū fieri vsqꝫ ipā tps quo fuerītēs ī claritat[illegible]l aduētu ppl̄o oi g ex isrl̄erit r̄liqu⁹ salutē reddāt:eiusqꝫ petā dimittat:dimissoqꝫ eo vī celeste regnū potius admisso agēs deo patri gr̄as in gla ei⁹ ⁊ maiestate cōstat.Sz iter hec discipuli vēto ac mari deferūt:⁊ totis seculi mo[illegible]⁹ imūdo spū aduersāte iactant. AVGV.de.v̄.do. Qñ.n.aligs ipie volūtatis marie ptātis psecutionē idic ecclē:sup nauiculā xp̄i grādis vnda ɔsurgit. RABA. Unbū q⁹ nauis erat ī medio mari:⁊ ipse solus ī terra:q nō nūcp ecclia tātis p̄ssuris ē afflicta:vt eaz dñs deseruisse videret ad tps. AVGV.de v̄.do.Uenit āt dñs ad visitādos discipl̄os suos q turbabāt ī mari q̄rta vigilia noctis.i. extrema pte noctis.vigilia.n.vna tres horas hz:ac p B nor. q̄ttuoꝛ vigilias hz. HYLA.Q̄ria igit vigilia fuit legis:fcūda:pphaꝛ:tertia cozpalis aduēt⁹:q̄rta ī reditu claritatis. AVGV.de v̄.do.Quarta igit vigilia noctis:h ē pone tā nocte finita veniet ī fine seculi:inigtatis nocte transacta ad iudicādū vīuos ⁊ moꝛtuos.venit autez mirabiliter. Surgebā[illegible].fluct⁹:ꝫ calcabāt.q̄tūlibet.n.ptātes seculi ō surgāt:p̄mit eaꝛ caput nr̄ caput. HYLA.U[illegible]niēsāt xp̄s ī fine iuēit eccl̄iaz fessaz ⁊ añichristi spū ⁊ toti⁹ secli motib⁹ iueniet circūactā.Et q⁹ de antichristi ɔsuetudīe ad oēz tentationū nouit[illegible]. solliciti erūt:ēt ad dñiaduētū expauescēt falsas rer̄ imagies metuētes.Sz bon⁹ dñs timoꝛē depel[illegible]t dicēs:Ego sū.⁊ nōnēt⁹[illegible] fide metū naufragi iminētis repellet. AVGV.de q̄.euā.Uel q⁹ dixerūt discipuli pbl tasma eē:signat:q⁹ qdā q cesserit dyabolo de christi aduentu dubitabūt.Q⁹ āt petrus ip̄lozat auxiliū a dño ne mergatur:signat gbusdā tribulatiōib⁹ ēt p⁹ vltimā psecutionem purgatū ī eccl̄ia:qō ⁊ paul⁹ signat dicēs.Saluus erit:sic tā q̄si p ignē. HYLA.Uel q⁹ petrus ex oī ɔsistētiū in nauī numero r̄ndere audet:⁊ iuberi sibi vt supra aq̄s ad dñz veniat p̄cat:passiōis tpe volūtatis sue designat affectū:dū vestigiꝫ dñi iherēs ad cōtēnēdā moꝛtē conat⁹ē.Sz ifirmitatē futur[illegible]e tētatiōis timiditas ei⁹ oñdit.Per metū.n.mortis vsqꝫ ad negādi necessitatē coact⁹ē.Clamoꝛ āt ei⁹ penitētie sue genit⁹ ē. RABA.Respexit dñs:⁊ ad pniaz cōuertit manū extēdit:⁊ īdulgētiā tribuit:⁊ sic discipulus saluē iudicat:q nō ē volētis nz currētis:ꝫ miserētis dei. HYLA. Q⁹ āt trepidāte petro virtutē pueniēdi ad se dñs ñ iducit:ꝫ manu apphēsiz sustinuit:hec ē rō.solus.n.passurus p omnib⁹:oīuz pctā soluebat.nec sociū admittit qcqd vniuersitati p̄stat ab vno. AVGV.de ver.do.Jn vno ēt aplo.i.pectoro in ordine aplꝰ p̄cio ⁊ p̄cipuo ī quo figurabat ecclesiā vtrūqꝫ gen⁹ significādū fuit:i.firmi ī B q⁹ sup aq̄s ābulauit ⁊ ifirmi ī B q⁹ dubitauit:nā ⁊ vnicuiqꝫ sua cupiditas tēpestas ē:amas deū:ābulas supra mare.Sub pedib⁹ tuis ē seculi timoꝛ:amas seculū absoꝛbet te.Sz cū fluctuat cupiditate coꝛ tuū vt vīcas cupiditatem;inuoca xp̄i diuinitatem.

RABA.Aderit āt dñs si sopitis tētationū piculis pctiōis sue fiduciā retribuat:⁊ B diluculo appꝛopiquāte.Cū enī būana fragilitas p̄ssuris obsita:suaꝛ viriū puitatē cōsiderat:erga se tenebꝛas cernit.Cū āt mētē ad supnū p̄sidiū erexerit:repēte exoꝛtū luciferi ɔspicit q totā vigiliā matutinā illumiāt. Nec mirādū si ascēdēte ī nauiculā dño vēt⁹ cessauit:ī quocūqꝫ.n.cozde dñs p gr̄az adest:moꝛ vniuersi bella gescunt. HILA.Ascēsu ēt christi in naui: vētum q mare eē sedatū post claritatis sue reditū eterna eccl̄ia pax ⁊ trāqllitas idicaī.⁊ q⁹ tūc māifesti⁹ aduenie[illegible]t:recte admirātes vniuersi locuti sūt:Uere filī⁹ dei es.Confessio.u. vniuersoꝛ tūc absoluta ⁊ publica erit:dei filiū nō iā in humilitate cozpoꝛea sed in gloꝛia celesti pacē eccl̄ie reddidisse.

AVGV.de q̄.euā.Signaī enī claritatez ei⁹ tūc manifestā futuraz p speciez iā vidētibus q p fidē nūc ambulātibus.

¶ Et cū transfretasset venerūt ī terrā genezareth. Et cū cognouissent eū viri loci illius:miserūt in vniuersaz regionē illā: ⁊ obtulerunt ei oēs male habētes:⁊ rogabāt eū:vt vl̄ fimbriaz vestimēti eius tāgerēt. Et q̄cūqꝫ tetigerūt salui facti sunt.

REMI.Narrauerat supi⁹ euāgelista dñm iussisse discipulos suos ascēdere ī nauicnlā:⁊ precedere eū trāſ fretum nūc aūt in icepta itētiōe pseuerās dicit quo transfretando puenerint:dicens:Et cū transfretas[illegible].vene.ī ter.gene. RABA. Terra geneçar iuxta stagnum geneçareth a loci ipsius natura nomen trahens qua crispantibus aquis de se so sibi excitare auram perbibetur. greco enim vocabulo

quasi generās sibi aurā dicīt.CHRY.Mōstrat aūt euangelista q⁹ p⁹ multū rp̄s ad ptes illas xp̄s venerat.Et iō segtur.Et cū cogno.cū viri lo.il.misc.in vni.regi.illā. HIERO.Cognouerūt aūt eū rumoꝛe:nō facie.vl̄ certe p signorum magnitudine q̄ ppetrabat in populis: vultu plurimis notus erat.Et vide q̄ta fides sit boiuz terre geneçareth:vt nō p̄tiū tū salute ɔtēti sint:sed mittāt ad alias p circuitū ciuitates. CHRY. Neqꝫ enī similiter vt p̄ī ad domos trahebāt ⁊ actū manus ingrebā[illegible]ꝫ cū maioꝛi fide eū alliciebāt.vñ segī:Et obtu.ei oēs ma.ba.⁊ roga.eū:vt fim.vesti.eius tan.Mulier.n.q̄ fluxū sanguinis p[illegible]ssebaī: vniuersos banc sapiētiā edocuit:vt.ſ.tangēdo fimbriā vestimenti christi saluarent̄.Pz etiā q⁹ tps quo xp̄s ab nōs fuit:nō solū fidē eoꝝ dissoluit:ꝫ ⁊ maioꝛe reddid[illegible].cuius vtute oēs saluati sunt.⁊ iō segī:Et qcunqꝫ tetigerūt:salui facti sunt.

HIERO.Si aūt scirem⁹ qd in nr̄a lingua resonat genezareth intelligerem⁹ quō iesus p typū aplōꝝ ⁊ nauis ecclīā de psecutiōis naufragio liberatā trāsducat ad litt⁹:⁊ trāqllissimo poꝛtu faciat regescere. RABA.Geneçar enim interp̄tat oꝛtus principiū.tunc aūt plena nob tribuet tranquillitas:qñ paradisi p xp̄m nobis restituet hereditas:ac p me stole iocunditas. HILA.Uel aliter:Finitis legis tēpoꝛib⁹ ⁊ ex isrl̄ qnqꝫ milib⁹ viroꝝ intra eccl̄iam collectis iam credētiū ppl̄s occurrit:iā ipse ex lege p fidē saluus:reliquos ex suis infirmos egrotosqꝫ offerūt dño:oblatiqꝫ fimbrias vestimentoꝛū ɔtingere optabāt salui per fidē futuri:ꝫ vt ex veste tota fimbꝛie:ita ex dño nr̄o iesu xp̄o sancti spiritu⁹ gr̄a virtus exyt q̄ aplis data:ipsis quoqꝫ tanq̄ ex eodē cozpe exeūtib⁹ salutē his q ɔtingere cupiūt subministrant.

HIERO.Uel fimbꝛia vestimēti ei⁹ minimū mādatū itelligē:qō g trāſgressius fuerit:mīm⁹ vocabit̄ ī regno celoꝝ:vl̄ assumptōez cozpis p quā vēim⁹ ad vbū dī. CHRY. Nos aūt nō solū fimbriā aut vestimētū xp̄i babem⁹:ꝫ ēt cozp⁹ ei⁹ vt comedamus.Si ergo qui fimbꝛiam vestimenti eius tetigerunt:tantam acceperunt virtutem:multomagis q totū ipsum sument. CAP.XV.

Tunc accesserunt ab hiero solymis scribe ⁊ pharisei dicētes:Quare discipli tui trāſgrediunt traditiōes senioꝝ? Nō enī lauāt manus suas cū panē māducāt. Ipse aūt r̄ndēs ait illis:Quare ⁊ vos trāſgredimini mādatū dei p̄pter traditionē vr̄az: Nā ds dixit:Honoza p̄iez ⁊ mr̄ez:⁊ q maledixerit p̄ī vel mr̄i:moꝛte moriat. Vos aūt dicitis q̄cūqꝫ dixerit p̄ī vel mr̄i munus q⁹cūqꝫ est ex me tibi ꝓderit:⁊ nō honorificabit p̄iez suuz aut mātez suā:⁊ irritū fecistis mādatum dei ꝓpter traditionē vestram.

RABA.Doīes geneçareth ⁊ minus docti credunt ꝫ q sapiētes videnī ad pugnā veniūt:iuxta illud:Abscondisti a sapiētib⁹ ⁊ prudētib⁹ ⁊ reuelasti ea paruulis.vñ dicīt:Tūc accesserunt ad eū ab hiero.scri.⁊ pha. AVGV.ō cō.euā.Ita āt cōserit euāgelista narratiōis sue ordinē dicēs.Tūc accesserūt:vt q̄tū ipse transitus indicat rerū etiā ɔsequētiū ordo seruet. CHRY.Propter hoc aūt euāgelista hic tps designat:vt oñdat ineffabilē illoꝝ negtiā nulli cedētē.tūc eniz venerūt q̄ plurīa signa opaī⁹ ē:q̄ñ infirmos ex tactu fimbriae curauerat.Q⁹ āt ab hierosolymis venisse dīr scribe ⁊ pharisei:sciēdū ē q⁹ p oēs trib⁹ erāt disseminati:ꝫ q in meꝛtropoli habitabāt:peioꝛes alys erāt:velut ampliori fruentes bonoꝛe:⁊ maioꝛē supbiā possidētes. REMI.Duab⁹ aūt de causis repbēdūī:⁊ q⁹ ab hierosolimis venerāt.i.a loco scō descēderāt:⁊ q⁹ seniozes ppl̄i ⁊ legis doctozes erāt:⁊ nō ad discēdū:ꝫ ad repbēdēdū dñm venerāt.Subdit enī:

Dicentes:q̄re disci.tui trāſgre. tra.senio. HIERO.Mira p[illegible]arisēoꝝ scribarūqꝫ stultitia:ōi filiū arguūt q̄re traditiones hoīuz ⁊ pcepta nō seruet.CHRY.Uide aūt q̄liter ⁊ a sua interrogatiōe capiūt. Nō enī dicunt:Quare trāſgrediunt legē moysi:sed Traditionē senioꝝ.vñ manifestū est q⁹ multa noua inducebāt sacerdotes:q̄us moyses dixerit Nō adyciet is ad verbū q̄ ego ꝓpono vobis bodie:⁊ non auferetis ab eo.⁊ q̄ñ oportebat eos ab obseruationib⁹ liberari:tūc ampliozibus obseruationib⁹ se alligabāt: timētes ne aligs eoꝝ principatū auferret:terribiliozes esse volētes q[illegible]ꝫ ipsi eēnt legislatozes. REMI.Que aūt fuerint traditiones manifestat marcus cū ait:Pharisei ⁊ oēs iudei nisi crebꝛo lauēt man⁹ suas:nō māducāt panē.vñ ⁊ ḥ discipl̄os repbēdūt dicētes:Nō.n.la.ma.su.cū pa.mā. BEDA.sup mattheū.Uerba.n.p̄baꝛ carnali⁹ acipiētes q̄ dcīn erat: Lauamini:⁊ mūdi cīote.ō cozpe solū lauādo fuabāt.⁊ iō statuerāt nō nisi lotis manib⁹ māducandū eē.HIERO. Manus aūt ideſt opa nō cozpis ꝫ aie[illegible]le sunt: vt fiat in illis vbū dei. CHRY. Jō aūt discipli nō lotis manib⁹ māducabāt:qz iaꝫ supflua despiciebāt:ea solū q sunt necessaria attēdētes ⁊ neqꝫ ñ lauari p lege babētes:ꝫ vt ɔtingebat alterutrū faciētes.Qui.n.⁊ ipsum necessariū cibū contēnebāt:q̄l̄r circa hoc studiū haberēt? REMI.Uel repbēdebant pharisei discipulos dñi nō de ista lauatione q̄ ɔsueto moꝛe ꝓgruis ⁊ necessarys tpib⁹ agiī:sed de illa superflua q̄ ō supstitiosa traditio senioꝝ fuerat repta. CHRY.Eps aūt nō excusauit:ꝫ ofestim reaccusauit demōstrans q̄ñ eū g magna peccat p̄ quis pctis alioꝝ sollicitū esse nō oꝛ:vñ segī:Jpse aūt r̄ndēs ait illis.Quare ⁊ vos trāſgredimini mādatū ō pp traditiōe vr̄az:⁊ Nō aūt dicit q⁹ bñ faciūt transgredientes:vt nō det eis occasionē calūnie:neqꝫ tū vituperat q̄ ab aplis factū ē:ne apꝛobet eoꝝ traditiōes. Neqꝫ rursus accusat seniozes: ne tanq̄ iniuriatozē eū repulissent: ꝫ increpat cos g aduenerāt;tāgēs eā seniozes g talē traditi onē statuerāt dicēs. HIERO.Cū vos pp traditionez hominū p̄cepta dei negligatis:q̄re discipulos meos arguēdos creditis q⁹ senioꝝ iussa puipendāt vt dei p̄cepta custodiāt:nā de⁹ dixit:ho.pa.⁊ ma. Honoꝛ in scripturis nō tm̄ ī saluta tiōib⁹ ⁊ officijs ōferēdis q̄tū ī eleōsynis ac mūeꝝ oblatione sentiī. Honoza iqt aplis viduas q̄ vē vidue sūt.ḥ.n.bonō d[illegible]nū itelligiī.Precepat g dñs vl̄ ibecillitates vl̄ etates vl̄ penurias pentū ɔsiderās vt filij honozarēt ēt in vite necessarys mīstradis pentes suos. CHRY.Uoluit aūt monstrare q⁹ pentes eēnt valde hōrādi:p hoc q adiī[illegible]it ⁊ p̄miū ⁊ penā:ꝫ dñs ḥ p̄miū ptermittēs qō hōrātib⁹ repꝛomittitur:ſ.eē lōgeuū sup terrā ponit qō terribilius ē.ſ.penā: vt ⁊ ipsos stupefaceret:⁊ alios arꝛaberet.vñ addit.Et q maledixerit p̄ī vl̄ mr̄i:mōte moriat.in quo demōstrat eos morte dignos eē. Si.n.q⁹ vbo ōhonozat pentē mōte puniī:multomagis vos q ope ⁊ ñ solū dehōratis pētes:ꝫ ⁊ alios ḥ docetis: Qui igī neqꝫ viuere debetis:q̄l̄r meos discipl̄os accusatis? Quō aūt ōi mādatū trāſgrediāī:māifestat cū subdit:Uos aūt dicitis:Quicūqꝫ dixe.pa.vl̄ ma.munꝰ qōcūqꝫ ē ex me:tibi ꝓde.cē. HIERO.Premissā.n.,prudētissimā ōi legē volētes scribe pharisēiqꝫ subuertere:vt ipietatē sub noīe pietatis īducerēt:docuerī pessimos filios:vt sigs ea q̄ pentib⁹ oferēda sūt:ōo voluerit soluere q ver⁹ ē p̄ oblatio dñi ppōatur pentī mūerib⁹. GLO.vt sit sēsus: Qō ego offero ōo ⁊ mihi ⁊ tibi ꝓderit ⁊ iō ñ ōbes sumer̄.ſ.res meas ī tuos vsus: ꝫ pati vt ōo offerā. HIERO.Uel certe ipsi pentes q̄ ōo ɔsecrata cernebāt:ne sacrilegij crimē incurrerent:decunantes egestate conficiebantur:atqꝫ ita fiebat vt oblatio liberoꝝ sub occasione templi ⁊ dei in lucra cederēt sacerdotū.

GLO.Ut sit sensus:Quicūqꝫ.i.qsqs vr̄m o ītuentes: Dixerit.i.dicere poterit.vel dicet p̄ī vel mr̄i:O pater:munus quod est deo ex me iam deuotum:proderit tibi admirando. quasi diceret: non debes sumere:ne sis reus sacrilegij.

Uel põt legi p defectũ ℞ mõ. Quicũqz dixerit pri ꝛc. sbaudi faciet õi mãdatũ: vl cõplebit legẽ vl erit dignꝰ vitꝰ ꝛ na. HIERO. Potest aũt ꝛ hunc breuiter habere sensum Cõpellitis ingt filios: vt dicant parentibꝰ suis: Quodcũqz domũ oblaturus erã deo in tuos cõsumo cibos: tibiqz prodest o pater ꝛ mater: quasi diceret nõ. GLO. Et sic ꝓpter istas psuasiones auaricie vſe: ille iuuenis nõ honorificabit patrem ꝛ matrẽ. vnde segt: Et nõ honorificabit patrẽ ꝛ matrẽ. quasi diceret: Uos filys ista pessima suasistis: ꝛ propter hoc filius postea patrẽ ꝛ matrẽ nõ honorificabit: ꝛ ita mandatũ dei de sustentandis parentibus fecistis irritũ: ꝓ traditionem vestrã. sauaricie vestre seruiẽtes. AVGV. Contra aduersariũ legis ꝛ ꝓphetaꝝ. Euidenter aũt hic xps oñdit ꝛ illã esse dei legẽ quã hereticꝰ blasphemat: ꝛ iudeos habere suas traditiões a libris prophetꝫ ꝛ legitimis alienas: quas aplus appellat prophanas fabulas ꝛ viles. AVGV. Contra faustũ. Multa etiã nos hic dns docet: ꝛ iudeos a deo suo se ... erte ... ei mandata nõ tantũ se nõ infringere: veruz etiã illos ꝛ qbus infringerent arguere: ꝛ nõ nisi p moysen ista mandasse. AVGV. ℞ qsti. euangelista. Uel aliter: Munus quodcũqz est ex me: tibi ꝓderit. idest munus quod offers causa mei: ad te iam ptinebit: quibꝰ verbis significant filyʒiam sibi nõ necesse eẽ parẽtũ pro se oblationẽ qꝺ ad eã etatem pueniſſent: vt possent iam ipsi offerre p se. Jn hac ergo etate cõstitutos vt possent parentibus suis hoc dicere: cũ hoc dixissent negabant pharisei reos eẽ si parentibns non prestarent honorem.

¶ Hypocrite: bene ꝓphetauit de vobis esaias dicẽs: Populus hic labiis me honorat: corꝫ autẽz corꝫ longe est a me. Sine causa autem colũt me docẽtes doctrinas ꝛ mãdata hoiuz. Et cõuocatis ad se turbis dixit eis: Audite ꝛ intelligite. Nõ qꝺ ĩtrat in os coinq. nat hominẽ: sed qꝺ ꝓcedit ex ore hoc coinquinat hoiez.

CHRY. Monstrauerat dns qꝺ pharisei non e. t digni accusare transgredientes mãdata senioꝝ: cum dei legez destruerent. Rursus aũt demonstrat hocipsuz ꝛ a ꝓpheta. vñ dicit: Hypocrite bene ꝓphetauit de vobis esaias dicens: Populus hic labys me honorat: corꝫ aũt eorꝫ lõge est a me.

REMI. Hypochrita dicit simulator: qz aliud opere simulat ꝛ aliud corde gestat. Jsti ergo bene hypocrite dicunt: qz sub honore dei terrena sibi lucra accumulare cupiebant.

RABA. Preuidit aũt esaias simulationes iudeoꝝ qꝺ in dolo pugnarent ꝺtra euãgelium. Et ideo dixit ex ꝑsona dñi Populꝰ hic labys eũ honorat ꝛc. REMI. Judeoꝝ nãqz populus labys ꝛ ore deo appropinquare ꝛ honorare cuz videbat: qz vnius dei cultum se habere glorabat: ſz corde lõge a deo recessit qz visis signis atqz miraculis nec diuinitatẽ eiꝰ cognoscere: nec eũ suscipe voluerũt. RABA. Item labys eũ honorabãt qñ dicebant: Magister: scimus quia verax es. ſz corꝫ eorũ lenge abest. qñ murmurerũt ĩsidiatores vt eũ caperent in sermone. GLO. Uel cõmendando exteriorem munditiaz eũ honorabãt: ſz dum interiori que vera est carebant: corꝫ eorꝫ longe erat a deo: ꝛ illis talis honor inutilis erat. Unde segt: Sine causa aũt colũt me: docẽtes doctrinas ꝛ mandata hoiuz. RABA. Nõ enim habebunt mercedẽ cũ vis cultoribꝰ docẽtes doctrias ꝛ mãdata hoiuz contemptis ꝓceptis diuinis. CHRY. Augmentata ergo accusatione phariseorũ a testimonio ꝓphete: ꝛ illis nõ emẽdatis: iam eis non loquit sed turbis: vnde dicit. Et ꝺuocatis ad se turbis dixit eis Audite ꝛ intelligite. Qz turbis dogma excelsum ꝛ multa philosophia plenum propositurus erat: non simpliciter hoc enunciat sed susceptibilẽ facit sermonem. primo quidem ꝛ ore ꝛ sollicitudine exhibita circa turbas: quod ostendit euangelista dicens: Et cõuocatis ad se turbis. Deinde etiaz susceptibilem facit sermonez ex hoc: quia post mortuos suscitatos: post victoriã cõtra phariseos habitã: tunc legem ꝓponit: vt facilꝰ suscipiat. Et nõ solum simpliciter turbas aduocauit sed etiaz eos attentiores fecit in hoc qꝺ dixit: Audite ꝛ intelligite. i. atrendite ꝛ animaduertite. Deinde ad hoc audiendũ. Nõ autez dixit eis: Nihil est obseruatio escaruz: neqz qꝺ moyses male iniunxerat: sed per modũ admonitionis ꝓsilz a rerum ipsarꝫ natura testimoniũ accipiens ait: Non quod intrat in os coinquinat hominẽ. sed quod ꝓcedit ex ore: hoc coinqnat hominẽ. Dicit ꝛonimus habz cõmunicat. HIERO. Uerbũ cõmunicat ꝓprie scripturarũ est: ꝛ ꝓprio sermone non teritur. popꝰ autem iudeoꝝ cũ parte dei se eẽ iactans: cões cibos vocat quibus oẽs vtunt hoies: vbi grã: Suillã carnẽ: ostreas lepores: ꝛ ĩsiusmodi animãtia que vngulã non findunt: nec ruminant: nec squamosa ĩ piscibꝰ sunt. Unde ꝛ ĩ actibꝰ apostoloꝝ scriptũ est: Quod deus sanctificauit: tu ne cõmune diceris: Cõmune ergo quod ceteris hoibꝰ patet quasi non de parte dei ꝓ imũdo appellat. AVGV: ꝺtra faustum. Testamento autẽ veteri non est contraria ista sententia: dns dicit: Nõ qꝺ intrat in os ꝛc. ꝛ qua apostolus dicit: Omnẽ mũdũ nũdis: a oĩs creatura dei bona est. Si possunt ℞ apostolũ de ipsis dixisse naturis intelligãt manichei: illas autẽ litteras ꝓpter quasdam ꝓfigurationes tempori congruentes: animalia quedã non natura sed significatiõe immunda dixisse. Jtaqz verbi gratia: Si de porco ꝛ agno regnante vtrũqz natura mundum est: quia omnis creatura dei bona est: quadã vero significatione agnus mundus: porcus immundus est: tanꝺ si stultũ ꝛ sapientẽ diceres: vtrunqz hoc verbũ natura vocis ꝛ litteraꝝ ꝛ syllabarum quibus cõstat vtrꝺ mundũ est: significatiõe aũt vnũ horũ verbũ qꝺ dicitur stultus: immundũ dici potest: non natura sui. sed quoniã quoddã immũduz significat. Et fortasse quod est in rerum figuris porcus: hoc est in hominũ genere stultus. ꝛ tam illa aĩal qꝺ iste due syllabe quod dicit stultus quoddã vnũ iudicã qꝺ significant. Jmmũdum quippe illud aĩal in lege positum est: eo qꝺ non ruminet: nõ aũt hoc eius vitium: sed naturaliter.

Sunt aũt hoies qui per hoc aĩal significant immundi principio vitio: non natura: qui cum libenter audiãt verba sapientie: postea de his omnino non cogitant. Quod eniz vtile dieris velut abintestino memozie: tanꝺ ad os cogitationis recozdandi dulcedine reuocare: quid aliꝺ est qꝺ spiritaliter ruminare: qꝺ qui non faciunt: illoꝝ animaliũ genere figurantur. De aũt similitudines rerũ in locutionibꝰ vel obseruationibus figuratis rationales mentes vtiliter ꝛ suauiter nouerũt. sed ꝓiozi populo multa talia nõ tm audienda verũ etiã obseruanda ꝓcepta sunt. Tempus enĩ erat quo nõ nisi dictis: ſz etiã factis prophetiçari oportebat ea qꝺ posteriore tpe: fuerãt reuelãda. qbus p christũ atqz in xpo reuelatis qꝺ dei gentiuz onera obseruationũ nõ sunt imposita: ꝓpterea tamẽ est auctoritas cõmẽdata. Requiro aũt a manichea: vtrũ ista dñi snĩa qꝺ dixit: nõ ingnari bis hoiem qꝺ in os eꝰ intrãt: vã aut falsa sit. Si falsa ꝺicũt: cur corꝫ doctor Adimetus a xpo ꝓlatam dicẽs: ad expugnãdũ vetus testamentum obiecit: Si aũt vera est: cur aduersus eã credũt se coingnari: HIERO. Opponat aũt prudens lector ꝛ dicat: Si quod intrat in os non coingnat hoiez: quare idolotitis non vescamur: Sciendũ igit qꝺ ipsi quidẽ cibi ꝛ oĩs dei creatura per se munda sit: sed idolorꝝ ꝛ demonũ inuocatio ea facit immunda apõ eos. s. qꝺ cũ ꝺscientia idoli idolotitũ manducãt: ꝛ polluentias eorꝫ cũ sit infirma polluit: vt apls dicit. REMI. Quicunqz aũt tante fidei est vt intelligat creaturarum deum nullo modo inquinari posse: sanctificet cibꝰ p verbuz dei ꝛ orationẽ: ꝛ comedat quicqd vult: ita tamen qꝺ hec licentia offendiculum non fiat infirmis: vt apostolus dicit.

¶ Tunc accepẽtes discipli eius dixerũt ei: Scis quia pharisei audito hoc verbo scandalizati sũt: At ille respondens ait. Omnis plantatio quam non plantauit pater meus celestis: eradicabitur. Sinite illos: ceci sunt: ꝛ duces cecoꝝ. Cecus aũt si ceco ducatum prestet: ambo in fouea cadunt.

HIERO. Ex vno sermõe dñi oĩs supstitio obseruationũ iudaicarꝫ fuerat elisa: qui in cibis sumẽdis abominãdis religionẽ sua sitã arbitrabãt. CHRY. Remissa itaqz ꝺ religione sua sitã arbitrabãt. CHRY. Remissa itaqz qꝺ religionẽ sua sitã arbitrabãt. CHRY. Remissa itaqz cũ audissent pharisei: nihil ꝺdixerũt illi: qz vehementer eos cucurrat: nõ redarguẽdo, solũ: sed ꝛ dolũ illoꝝ ꝓpalando: ſz scandaliçati sunt: pharisei. s. nõ ... turbe. ñ dicit. Tunc cedẽtes discipuli eius dixerũt ei Scis qz pharisei audito hoc verbo scãdaliçati sunt: HIERO. Quia crebro teritur in ecclesiasticis scripturis scandalu: breuiter dicendum quid sit significat scandalũ: nos offendiculũ vl ruinam ꝛ impactionẽ pedis possum. dicere. Quando qꝺ legim. Quicunqz scandaliçauerit hoc intelligim. qꝺ dicto vel facto occasionẽ ruine dederit. CHRY. Christus aũt nõ soluit: phariseoꝝ scãdalũ ſz magis eos increpauit: vñ sequit: At ille rñdẽs ait: Omnis plantatio quã nõ plãtauit pater me. celestis eradicabitur. Hoc aũt manichei de lege dictũ eẽ dicũt: sed ꝛfutant eos qꝺ antea dicta sunt. Si enim de lege dixisset: qualr supius pro lege pugnasset dicẽs. Quare trangredimini mãdatũ dei ꝓpter traditionẽ vestrã: Qualiter etiã ꝓphetaz induxisset in mediũ. Si etiã deus dixit: Honora patrẽ ꝛ matrẽ: qualiter hoc qꝺ in lege dictũ ẽ nõ est dei plantatio: HYLA. Omnis qꝺ oĩs plantatione que nõ a patre sit: docet traditionem hominũ eradicãdã cuius fauore legis ꝓcepta trãsgressi sũt.

REMI. Omnis etiã falsa doctrina ꝛ superstitiosa obseruatio cũ suis actoribus ꝑmanere nõ põt. ꝛ qz a deo patre non est cũ eisdẽ eradicabitur. Jlla ergo sola permanebit: que a deo patre est. HIERO. Nunquid ergo eradicabit ꝛ illa plantatio. de qua apls ait: Ego plantaui: apollo rigauit: Sed soluit qꝺ ex eo qꝺ segt: Deus aũt incremẽtũ ꝺdit. Dicit ꝛ ipe: Dei agricultura: ꝺi edificatio estis: ꝛ alibi cooperatores ꝺi sumus. Si aũt cooperatores igit plãtate paulo ꝛ rigate apollo: ꝺs cũ cooperatoribꝰ suis plãtat ꝛ rigat. Abstulit aũt hoc loco qꝺ diuersas nãs introducũt dicentes: Si plantatio quam nõ plantauit pater eradicabitur: ergo quã ille plantauit no põt eradicari. Sed audiãt illud hyeremie: Ego vos plantaui vineaz verã: quõ versi estis in amaritudinẽ vitis aliene: Plãtauit qꝺ ꝺs: ꝛ nemo põt eradicare plãtationẽ ei⁹. Sz qm̃ ista plãtatio in volũtate ꝓpria arbitrij est. nullus aliꝰ eaz eradicare poterit nisi ipsa tribuerit assensum. GLO. Uel plantatio ista doctores legis significat cũ sequacibus suis qꝺ xps nõ babebãt fundamẽtũ. Quare aũt sũt eradicãdi subditur Sini. il. Ceci sũt ꝛ ꝺu. cecoꝝ. RABA. Ceci qꝺ sunt. i. lucem mandatoꝝ dei priuati: ꝛ sunt duces cecoꝝ: qz alios in precipitium trahunt errantes ꝛ in errorem mittẽtes. vnde subditur: Cecus aũt si ceco ducatum prestet: ambo in foueam cadunt. HIERO. Hoc etiam ẽ qõ apls preceperat: Detrimentum hoiem post primã ꝛ alterã correctionẽ deuita sciẽs qꝺ uersus sit huiuscemodi. Jn hũc sensum ꝛ saluator preципit doctores pessimos dimittẽdos arbitrio suo sciens eos difficulter ad veritatem posse retrahi.

¶ Respondens antez petrus dixit ei: edissere nobis parabolã istaz. At ille dixit: Adhuc ꝛ vos sine intellectu estis: Nõ intelligitis qz omne qõ in os intrat: in ventrez vadit: ꝛ in secessum emittit. Que autem procedũt de ore: de corde exeunt: ꝛ ea coinquinant hominez. De corde enim exeunt cogitationes male: homicidia: adulteria: fornicatiões: furta: falsa testimõia: blasphemie: Hec sunt qꝺ coinquinãt hoiem. Nõ loris aũt manibus manducare nõ coinquinat hominem.

REMI. Consueuerat dns parabolice loqui. ꝛ ideo petrus cũ audisset: qõ intrat in os nõ coinquinat hoiem: putauit illũ pabolice fuisse locutũ: ꝛ ideo interrogauit vt subdit: Respondẽs aũt petrus dixit ei: Edisse no. para. istã. Et qz ex ꝑsona ceteroꝝ hoc dixerat: iccirco simul cũ alys a dño reprehẽsus ẽ. vnde segt. At ille dixit: Adhuc ꝛ vos si. intel. estis:

HIERO. Corripit aũt a dño quare parabolice dictum putet: qõ perspicue locutus est. Ex quo animaduertim⁹ vitiosum esse auditorẽ qui obscura manifeste aut manifeste dicta obscure velit itelligere. CHRY. Uel ideo dns increpat eũ qz nõ erat ex iucertitudine qõ quesierat: ſz ex scãdalo quo scandaliçatus erat. Turbe enĩ nõ intellexerãt qõ dictũ erat. Discipuli aũt scãdaliçati fuerãt. vñ a principio q̃ si ꝓ phariseis iterrogare voleb ... ſz q ... erãt eũ magna dicẽte: ois plãtatio ꝛc. repssi fuerut: Sz petr⁹ qꝺ vbiqz feruẽs erat neqz ita silet: quẽ dns increpat: ꝛ increpationi rõnẽ addidit dicẽs: Nõ intelligitis qz om. qõ in os intrat in vẽ. va. ꝛ in secessũ emittit. HIERO. Ex hac snĩa qdã calũniãt qꝺ dns physice disputatiõis ignarus: putet oẽs cibos in vẽtrez re ĩ secessũ digeri cũ statĩ infuse esse ꝓ art⁹ ꝛ venas ac medullas: neruosqz fundant. Sz sciẽdũ qꝺ tenuis hũoz ꝛ liq̃ns esca cũ in venis ꝛ ... ab⁹ ꝓcocta fuerit: ꝛ digesta p occultos meatus corꝓ ... is quos greci pozos vocãt: ad inferioza dilabit: ꝛ in secessuz vadit. AVGV. de vã religiõe: Alimẽta carnis corrupta. i. amittẽtia formã suã in membroꝝ fabricaz nutrant: ꝛ corrupta reficiũt in aliã formã pueniẽtia transeũtia: ꝛ p vitalẽ motũ ꝺiudicãt quodãmõ: vt ex eis ĩstructurã bⁿ pulchri visibilꝰ q̃ apta sunt assumant: nõ apta vo p ꝛgruos meatꝰ abuciant: quoꝝ aliud fetulẽtissimũ redditur terre ad alias formas assumẽ ... as: aliud p totũ corꝓ exhalat: aliud totius aĩalis latẽtes neruos accipit: ꝛ inchoat ĩ ꝓlẽ. CHRY. Cũ aũt hoc dns dicit adhuc discipulis ꝛm iudaic. in firmitatẽ respondet. dicit. n. qñ cibꝰ nõ manet: sed egredit: q̃uis ꝛ si maneret: nõ faceret immũdũ: ſz nondũ hec audire poterãt ꝓpter hoc aũt moyses tãtuz tps dicẽ esse imundos: quantũ cibꝰ intus manet. Jn vespere. n. iubz lauari ꝛ mũduz esse quasi tẽpus digestionis ꝛ egestionis ꝺmetiẽs. AVGV. xv. de trini. Duo aũt quedã hoĩs ꝛa dom⁹ cõplexus est vnũ corꝓris: aliud cordis. nam cum dicit. Omne quod in os intrat ꝛc. apertissime demonstrauit os corꝓris. At in eo quod sequitur: os cordis: ostendit dicens. Que autem ꝓcedunt de ore. de corde ex. ꝛ ea coinquinant hominẽ. CHRY. Que enim cordis sunt: intus hominem manẽt: ꝛ exeũtia ingnãt nõ manẽtia solũ: imo tũc magis cũ exierit vñ subiungit: De corde enĩz exeũt cogitatiões male quas primo ponit: qz hoc erat iudaicũ vitiũ. qui. s. ei insidiabãt. HIERO. Principale igit aie nõ ſz plantatiõe in cerebro est: ſz iurta christũ in corde: ꝛ arguẽdi sunt ex hac snĩa: qui cogitatões a diabolo immitti putãt ꝛ nõ ex ꝓpria nasci volũtate. Diabolus adiutor esse ꝛ incẽtor malaꝝ cogitationũ põt: auctor esse nõ põt. Si aũt semp in insidys positus leue cogitationũ nraꝝ scintillam suis fomitibus inflãmauerit: nõ debemus opinari eum queqz occulta cordis rimari: sed ex corꝓris habitu ꝛ gestib⁹ estimare qꝺ versem⁹ intrinsecus. verbi gra: Si pulchraz mulierez nos crebro viderit ĩspicere: intelligit corꝺ ab oculis vlneratũ. GLO. Excogitationibus aũt malis ꝓueniũt ꝛ mala facta ꝛ mala ꝛba: que lege ꝓhibẽt. vñ subdit Homicidia: que ꝓhibent illo legis ꝓcepto nõ occides. Adulteria: fornicatiões. q̃ intelligunt ꝓhiberi illo ꝓcepto: Nõ mechaberis. Furta: q̃ ꝓhibẽt illo ꝓcepto. Nõ futuꝝ facies. Falsa testimõia: ꝺ illo ꝓceptũ. Non dices aduersus ꝓximũ tuũ falsũ testioniũ Blasphemie: ꝺ illo ꝓceptũ: Nõ assumes nom̃ ꝺi iuanũ. REMI. Notatis aũt

vitys q̄ diuina lege ꝓhibent pulchre dñs subiūgit: Nec sūt q̄ coingnāt boiez. i. imūdū ⁊ ipurū reddūt. GLO. Et quia huiusmōi vba dñi ex pharisęor nequitia occasionē sumpse rāt: qui traditiones suas diuinis ꝑceptis ꝑferebat: ꝓsequenter ꝓcludit incōuenientiā traditiōis ꝑmisse dicēs: Nō lo. āt mani. mādu. nō coin. boiez. CHRY. Nō aūt dixit escas ī lege ꝓhibitas māducare nō coingnat boiez: vt nō possent illi ꝓtradicere: ſz cōcludit de illo de quo disputatio erat.

¶ Et egressus inde iesus secessit in partes tyri ⁊ sidonis. Et ecce mulier chananea a finibus illis egressa clamauit dicēs ei: Miserere mei dñe fili dauid: filia mea male a demōio vexat. Qui nō rīdit ei verbuz. Et accedentes discipuli eius: rogabant eum dicētes: Dimitte eā: quia clamat post nos. Ipse aūt respondens ait: Non suz missus nisi ad oues q̄ perierunt domus israel. At illa venit ⁊ adorauit eū dicēs: Dñe adiuua me. Qui respondens ait: Nō est bonū sumere panē filioꝝ ⁊ mittere canibus. At illa dixit: Etiā dñe. Nam ⁊ catelli edunt de micis q̄ cadunt de mēsa dñoꝝ suoruz. Tunc respondēs iesus: ait illi: O mulier magna ē fides tua: fiat tibi sicut vis. Et sanata ē filia eius ex illa hora.

HIERO. Scribis ⁊ phariseis ⁊ calūniatoribꝰ derelictis transgredit in ptes tyri ⁊ sidonis: vt tyrios sidoniosq̄ cura ret: ⁊ iō dicit: ⁊ egressus inde iesus secessit in ptes tyri ⁊ sidonis. REMI. Tyrus ⁊ sidō ciuitates fuere gētiliū: nā tyrus metropolis fuerat chananeoꝝ: sidon terminus chananeoꝝ respiciēs ad aglonē. CHRY. Considerādum aūt q̄ quādo ab escaꝝ obseruatione iudeos eripuit: tunc ⁊ gentib⁹ ianuā aperuit: sicut ⁊ petrus prī in visione iussus est banc legez soluere ⁊ post ad cornelium mittitur. Siquis aūt q̄rat: cū discipulus suis dixerit: In viā gentiū ne abieritis: qualiter hāc ambulat viā: ꝓximū qdē illud dicem⁹: q̄ non erat obnoxius ꝑcepto qō discipulis dederat. Secundo aūt quia neq̄ vt ꝑdicaturus abut: vnde ⁊ marcus dicit: Qñ occultari uit seipsum. REMI. Iuit aūt vt tyrios sidonioſq̄ curet et siue vt huius mulieris filiā liberaret a demonio: quatenus p eius fidē scribaꝝ ⁊ phariseoꝝ negtiā cōdēnaret: de qua q dē mulier subdit. Ecce mlier chananea a finib⁹ illis egressa ꝛc. CHRY. Dicit aūt euāgelista eē chananeā: vt oñdat virtutē pītie christi. Chananei enī q expulsi fuerāt: vt non puerterēt iudeos: hi iudeis apparuerūt ꝓdētiozes: vt exirent a terminis suis ⁊ accederet ad xp̄m. Cū aūt hec mulier accessisset: nihil aliud q̄ misericordiā popolscit. vñ segt: Clamauit dicēs ei Miserere mei dñe fili dauid. GLO. Magna fides chananee hic notatur: deū credit vbi dñm vocat boiez vbi dicit filiū dauid. Nihil ex merito postulat: sed sōlā misericordiaz dei efflagitat dicens. Miserere: Nec dicit Miserere filie: ſz Miserere mei: q̄ doloꝝ filie doloꝝ est matris. ⁊ vt magis eū ad ꝓpassionez moueat: totuz ei dolorem enarrat: vñ segt. Filia mea ma. a demo. vexat. In quo vulnera medico detegit: ⁊ magnitudinē ⁊ qualitatē morbi. magnitudinē cū dicit: Male vexat. qualitatē cum dicit: A demonio. ORIGE. in ho. Uide āt ꝓdētiā femine: nō iuit ad boies seductores: nō quesiuit inanes ligaturas: sed oēs relinquēs diaboli cultꝰ venit ad dñm. Nō petiuit iacobuz: nō rogauit ioānē: nō accessit ad petrū ſz suscipit ī se pnīe patrociniū: ⁊ sola cucurrit ad dñm. Sz vide in exptū negociū petit: ⁊ lamētū suū ꝓducit in clamorē: ⁊ amatoꝝ boiuz deus nō rīdet vbū. vñ sequit: Qui nō rīdit ei vbū. HIERO. Nō aūt de superbia pharisaica: nec ō scribaꝝ ſupcilio: ſz ne ipse snie sue cōtrarius videret ꝙ quā iusserat: In viā gētiū ne abieritis: nolebat. n. occasionē calūniātib⁹ dare ꝑfectāe salutē gētiū passiōis ⁊ resurrectiōis tpi refuabat. GLO. Differendo etiā ⁊ nō rīdendo patientiā mulieris ⁊ pseurantiā nob oñdit. Ideo etiā nō rīdit vt discipuli ꝓ ea rogarent: oñdēs per boc necessarias eē ꝑces scōꝝ ad aligd impetrādū. vñ segt: Et accesserunt discipuli ei⁹: roga. eū dicē. Dimitte eā qz clamat post nos. HIERO. Discipuli adhuc illo tpe mysteria dñi nesciētes vel misericordia moti: rogabant ꝓ chananea muliere: vel importunitate eius carere cupientes. AVGV. de cō. cuā. Affert aūt aliquā repugnantie qōez q̄ marcus in domo dicit fuisse dñm cum ad illū venit mulier ꝓ filia sua rogās. Matthe⁹ aūt posset intelligi de domo accuisse: eandē nō eum cōuenozasse. Sed qñ dicit discipulos dño ita suggessisse: Dimitte illam: qñ clamat p nos: nihil vr aliud significare q̄ post ambulātē dñm mulierē illā deprecatoziā vocē misisse. Intelligendū ē ergo dixisse quidē marcum q̄ intrauerit vbi erat iesus cū eum ꝓdixisse discipulis esse in domo. Sz qz matthe⁹ ait: Nō rīdit vbū ōdit eloqui scere q̄ tacuerūt ambo: ⁊ in eo silentio egressuz fuisse iesum de domo illa: atq̄ ita cetera cōtexunt que iam in nullo cordēt. CHRY. Estimo aūt ⁊ discipulos ad calamitatem mulieris esse tristatos: ſz tamē nō sūt ausi dicere: Da ei gratiā: sed Dimitte eā sic ⁊ nos cū voluerim⁹ alicui ꝑsidere multotiens ꝓtraria dicim⁹. Ipse aūt rīdens ait: Nō sum missus. ni. ad oues q̄ perierunt domus israel. HIERO. Non aūt dicit: qn ad gētes nō missus sit: ſz q̄ primū ad israel missus: vt illis nō recipiētib⁹ euāgeliū iusta fieret ad gētes trāsgratio. REMI. Spāliter etiā missus est ad salutē indigne: vt etiaz corpali pītia eos doceret. HIERO. Signanter āt dixit: Ad oues ꝑditas domꝰ israel: vt ēt ex boc loco nē ego neā ouē de alia parabola ītelligam⁹. CHRY. in ho. q̄ mlier vidit nihil posse aplos: iuerecūda effecta ē: boluerecūdia: ātea. n. neq̄ ī ꝓspectū vēire audebat: vñ dicit: Clamat p nos. Qñ āt videbat vt angustiata recederet: ppi⁹ vēit. vñ segt. At il. ve. ⁊ adorauit eū. HIERO. Ista cananitidis pseueranter ꝑmū filiū dauid: deinde vocat: ⁊ ad extremū deū adorauit. CHRY. Ꝛ̄q̄ nō rīdit: Roga vel deprecare deū: sed dñe adiuua me. Quāto magis mulier multiplicabat supplicationē: tanto ⁊ ipse multiplicabat negationē. ⁊ nō adhuc iudeos oues vocat sed lios: illā aūt canē. vñ sequit: Qui respon. ait: Nō est bonū me. pa. fili. ⁊ da. canib⁹. GLO. Filij sunt iudei generati nutriti sub cultu vni⁹ dei p legē. Panis ē euāgeliū mirabila ⁊ alia q̄ ad salutē nostrā ꝑtinēt. nō ē q̄ ꝓueniens ve auferant ⁊ dent gentib⁹ q̄ sūt canes: donec iudei repudiati sanguinis dediti ⁊ cadauerib⁹ mortuoꝝ: vertunt in rabiem. GRHY. Uide aūt mulieris ꝓdentiaz: qualr neq̄ cere ausa ē: neq̄ tristata in alioꝝ laudib⁹: neq̄ molesta in ꝓpio ꝓuitio vñ segt. At illa dixit. Etiā dō. nam ⁊ catelli edunt de mi. q̄ ca. de mē. do. suo. Ille dixerat. Nō ē bonū. hec dixit: Utiq̄ dñe. Ipe iudeos filios vocat: hec aūt ꝓnos. canē eā noīauit: hec aūt ⁊ opꝰ canis adiecit: ac si dicat. Filius nis suz: nō suz aliena. canē me dicis: q̄ nutri me vt canē. posſuz relinq̄re mēsaz dñi mei. HIERO. Mira aūt mulieris fides patiētia ⁊ humilitas ꝑdicatur: fides quia debat sanari posse filiā suā: patiētia q̄ totiēs ꝓtēpta in pseuerat: humilitas q̄ se nō canib⁹: ſz catulis ꝓpat. Scit ingt filioꝝ panē nō mereri: nec integros cape posse nec sedere ad mēsaz posse cū pfe: ſz ꝓtēta suz religis rū: vt p hūilitatē micarū ad panis integri veniā magnē. CHRY. Propter boc aūt xp̄s tardabat: ꝑsciebat boc victuram: nec occultari volebat tantā mlieris virtū vñ sequit. Tunc rīdēs iesus ait illi: O mulier magna des tua: fiat tibi sicut vis. Ac si dicat: Fides tua maior

audire pōt: vez iterī fiat tibi sic vis. Uide āt q̄liter nō parū ⁊ hec mlr itulit i filie medicinā. pp boc. n. neq̄ christꝰ dixit: Sana sit filia tua: ſz magna ē fides tua: fiat tibi sic vis. vt discas qñ simplr loq̄bar ⁊ nō adulatōis: sed mlte fidei erāt vba ipsi⁹. Dec āt xpi vox silis ē illi voci q̄ dixit: Fiat firmamentū: ⁊ factū ē. vñ segtur: Et sana. ē fi. ei⁹ ex illa hora. Intēde āt q̄lr aplis ñ ipetrātib⁹ ipetrat ipa: tā magnū gd ē istātia ofonis. Eteni ꝓ nīis noxis a nob vult nagis rogari q̄ abalīs ꝓ nob. REMI. Dis ēt vbis dar nobis exēplū catheticādi ⁊ baptiçādi pueros: qñ h mlr ñ ait: Salua filiā meā: aut adiuua eā: ſz miserere mei: ⁊ adiuua me. Dic eteni descēdit cōsuetudo i ecclia vt fideles ꝓ suis paruulis fidē deo ꝓmittāt: qñ ipi ñ sūt tāte etatis ⁊ rōis: vt p se fidez deo ꝓmittere valeant: q̄tenꝰ sit fidei⁹ mulieris sanata ē filia ei⁹: ita ⁊ fide viroꝝ catholicoꝝ petā puulis relaxēt. Allegozice āt hec mlr sanctā ecclīaz significat de gētib⁹ cōgregatā. Per hoc enī q̄ dñs relictis scribis ⁊ phariseis vēit i ptes tyri ⁊ sidonis ꝓfigurabat q̄ relicturꝰ erat iudeos: ⁊ trāsiturꝰ ad gētes. Est āt h mlr egressa a finib⁹ suis: qñ ecclesia scā recessit a pstinis errozib⁹ ⁊ vitys. HIERO. Si lia āt chanāee puto alias eē credētiū: q̄ male a demōio vexata bāt ignozātes creatoꝛē ⁊ adozātes lapidē. REMI. Filios āt dñs appellat pīarchas ⁊ ppbas illi⁹ tpis. Per mēsaz dignat sacra scriptura: p micas vo mūna ꝑcepta ve. iterna mysteria gb⁹ scā ecclia pascit: p crustas vo carnalia ꝑcepta q̄ iudei obtūt. Mice āt sub mēsa comedi dñr: qa ecclesia būiliter se submittit ad iplēda dīna ꝑcepta. RABA. Nō āt cruſtas ſz micas de pāe pueroꝝ edūt catelli: q̄ uersi ad fidē q erāt despecti i gētib⁹: nō lr̄e supficie i scripturis: ſz spirituālē sensuz q̄ i bōis actib⁹ ꝓficere valeāt igrūr. HIERO. Mira āt rex cōuersio: israel quōdā filij nos canes: p diuersitate fidei ordo noīuz cōmutat. De illis postea dr̄ circūdederūt me canes mltī: nos audiuim⁹ cū mlīere: Fides tua te saluā fec. RABA. Que merito magna dr̄: qz cum gētes nec lege fuerit ībute: nec vocibus ppbaꝝ īstructe ad pdicationē moꝝ aplōꝝ ī auditu auris obedierūt: iōq̄ salutē ipetrare meruerūt. Uerꝝ si ad pmas eccle rogātis lachrymas dñs salutē aīe differt dare nō ē desperādū vel a petendo cessandū: ſz magis ꝑcib⁹ insistēdū. AVGV. de q̄. euā. Qz ⁊ puer cēturiōis: ⁊ filiā chananee mlieris nō veniēs ad domos eoꝝ sanat: significat gētes ad q̄s ñ vēit saluas fore p vbū suū ꝙ rogātib⁹ filij sananť. Et itelligēda ē psona ecclesie: q̄ sibi ē ⁊ mr̄ ⁊ filij. nā simlr oēs gb⁹ ꝓstat eccl'ia mr̄ dr̄: singuli āt idē ipsi filij appellār. HYLA. Uel h mlr pfilitoꝝ formā ꝑfert: fines suos egredit: ⁊ ex gētib⁹. s. i ppli alteri⁹ nomē excedēs: q̄ p filia videlicet gentiū plebe dñatu imūdoꝝ spirituū occupata orat: ⁊ qz dñz cognouit ex lege: dauid filiū nūcupat. RABA. Itē sigs ꝓscias hz alicuius vitij sorde pollutā: filiā hz male a demōio vexatā. Itē sigs bona q̄ gessit petoꝝ peste fedauit: filiā hz imūdi spūs furys agitatā: iōq̄ necesse ē vt ad ꝑces lachrymasq̄ cōfugiat sanctoruq̄ intercessiones ⁊ auxilia querat.

¶ Et cuz trāsisset ide iesus: vēit secus mare galilee: ⁊ ascēdēs i mōtē sedebat ibi. Et accesserunt ad eū turbe mlte hītes secū mutos: ceccos: claudos: debiles: ⁊ alios multos: ⁊ piecerūt eos ad pedes eius: ⁊ curauit eos ita vt turbe mirarent videntes mutos loquētes: claudos ambulantes: ceccos videntes: ⁊ magnificabant deum israel.

HIERO. Sanata chanāee filia: reuertit dñs ad iudeā. vñ dr̄: Et cū trā. ide iesus: venit sec⁹ ma. galilee. REMI. Doc mare diuersis vocabul' appellat. Dr̄. n. mare galilee: pp galileā adiacētē: mare tyberiadis: pp tyberiadē ciuitatē. Segt: Et ascēdēs i mōtē sedebat ibi. CHRY. Cōside rādū āt q̄ aliq̄n dñs circuit vt sanet infirmos: aliq̄n āt sedz expectās eos: ⁊ iō cōuenīēter hic sic subdit: Et accesserunt ad eū turbe mlte habētes secū mutos claudos: ceccos: debiles: ⁊ alios mltos. HIERO. In eo loco vbi latin⁹ ꝑcussit debiles: i greco scriptū ē sulloys: qō nō debilitatis gñale: ſz vni⁹ infirmitatis nom̄ ē: vt quo claudus dr̄ q̄ pede claudicat vno: sic sulloys appelletur q̄ vnā manū debilem bz. CHRY. Di āt i duob⁹ fidē suā demōstrabāt: ⁊ i ascēdēdo mōtē. Et i boc q̄ existimabāt se nullo alio idigere: nisi vt pcerēt ad pedes iesu: neq̄ etiā adhuc tāq̄ ad fimbriā vestimēti: ſz ⁊ ad altioꝛē fidē ascēdūt. vñ dr̄: Et pic. eos ad pedes eius. Et mulieris qdē filiā cū multa tarditate curauit: vt ei⁹ virtutē ostenderet. Dis āt nō q̄ meliozes erāt: sed vt infidelium iudeoꝝ ora obstrueret: cōfesti sanationez prebet. vnde segtur: Et curauit oēs. Multitudo autē eoz qui curabantur ⁊ facilitas sanationis eos i stupoꝛem mittebat. vñ segtur: Ita vt tur. mira. vi. mutos loquētes. HIERO. De debilibus tacuit: quia quid ꝛe contrario diceret vno verbo nō habebat. RABA. Mystice āt cū filia chananee ꝓfigurasset salutē gentiū: venit i iudeā q̄ cuz plenitudo gētiū ītrauerit: tūc oīs israel salu⁹ erit. GLO. Mare autē iuxta qō venit iesus turbida huī⁹ seculi volumina significat: quod ē galilee: cū boīes a vitys ad virtutes trāsmigrāt. HIERO. Ascēdit aūt in mōtem: vt quasi auis teneros fet⁹ prouocet ad volādū. RABA. Ut. s. anditores suos erigat ad sp̄na ⁊ celestia meditanda. Sedebatq̄z ibi: vt demōstraret nō nisi in celestibus requiē eē quercdā. Eo autē sedēte in mōte. i. in celoꝛ arce accedūt turbe fideliū deuota mēte illi appropinquantes: ducētes secū mutos ⁊ cecos ꝛc. cosq̄z ad pedes iesu pyciūt: q̄ peccata cōfitētes ipsi soli curādos subyciunt: quos ita curat vt turbe mirent ⁊ magnificēt deū israel: q̄ fideles q̄ viderint eos q̄ spūali egrotauerāt: diuersis opꝛib⁹ virtutū ditatos: laudē deo decantāt. GLO. Muti aūt sunt q̄ nō laudāt deū: ceci q̄ nō intelligūt viam vite: surdi q̄ nō obꝛperant: claudi per deuia boni opꝛis non recte euntes: debiles sunt: qui infirmi sunt in boni opꝛibus.

¶ Jesus autem conuocatis discipulis suis dixit: Misereoꝛ turbe: quia triduo iam pseuerāt mecum: ⁊ non hīt q̄d māducent. Et dimittere eos ieunos nolo: ne dficiāt i via. Et dicūt ei discipli: Unde ergo nobis in deserto panes tantos: vt saturemus turbā tantaz? Et ait illis iesus: Quot panes hētis? At illi dixerūt. septē ⁊ paucos pisciclos. Et pcepit turbe vt discūberēt sup terrā. Et accipiēs septē pānes ⁊ pisces: ⁊ gīas agēs fregit ⁊ dedit discipulis: ⁊ discipuli dederūt pplo: ⁊ comederūt oēs ⁊ saturati sūt. Et q̄d supfuit dō fragmētis tulerūt septē sportas plenas. Erāt aūt q̄ māducauerant quattuoꝛ milia hominum: extra parnulos ⁊ mulieres.

HIERO. Prius christus infirmoꝛ debilitates abstulerat: postea vero sanatis offert cibos. Cōuocat quoq̄z discipulos suos: ⁊ q̄d facturus ē loquit. vñ dicit: Je. aūt cōuocatis discipulis suis dicit: Misereoꝛ turbe. Doc āt facit vt magīs exēplū tribuat: cū minoꝛibus atq̄z discipulis cōicandi ꝓfilia: vl' ex ꝓfabulatiōe intelligāt signi magnitudinē. CHRY. Turbe enī cū ad sanationē venissent: nō audebāt petere panes: vñ ipse amatoꝛ boiuz: ⁊ oīuz curaz gerēs etiā nō petētibus dat pp quod dicit: Misereoꝛ turbe. Ne aūt dicatur: quoniam veniētes viaticum portauerant dicit: Quia triduo iam perse. mecū non habent quod manducēt. Etsi enim quādo

venerũt cibos habuerunt:tamẽ cõsumpti iaz erãt:ꝛ ꝓpter hoc nõ i ꝑma aut secũda die hoc fecit:sed i tertia quãdoiaz ola erãt cõsumpta:vt ꝑ us ipsi in necessitate cõstituti cũ ampliori desiderio⁹ susciperẽt qõ fiebat. Mõstrat ãt ꝛ q⁹ de lõge venerãt:ꝛ nihil eis reliquũ fuerat:i hoc q⁹ dic̃: Et dimit. eos ieu.no.ne defi.i via. Cũ ãt nolit eos iciunos dimittere: iõ tñ nõ statiz signũ fac̃:vt ex hac interrogatiõe ꝛ respõsione attẽtiores discipulos faciat:ꝛ fidẽ suã oñdant dicẽtes: Fac panes. Et q̃uis xp̃s plurima fecerit vt miraculi ꝑs fcĩ recordarẽtur:qz fec̃ eos mistros:ꝛ ptiti sunt cophinos:adhuc tñ iperfecti⁹ dispositi erãt:qõ ꝑs ꝓ hoc qõ segt̃: Et di.ei⁹ Uñ ergo no.i deserto pa.tan.vt satu.tur.tan. Ipsi qdẽ mirama cogitatõe hoc dixerũt: per hoc tñ miraculũ futuꝝ ĩuspicabile facientes.ne aligs.n.suspicarẽt q⁹ ab aliquo ꝑpin quo castello accepti sunt sibi:ꝓ hoc miraculũ istud in solitudie fit mltũ a castellis distante. Ipse aũt christ⁹ vt discipulos erigat mentẽ:eos iterrogat:vt ex mõ iterrogationis eos memoret i⁹ q̃ ꝑus facta sunt. vñ segtur: Et ait illis iesus: Quot pa.habetis: At illi dixerũt sep.ꝛ pisc.paucos. Nõ aũt addũt: Sz hec qd sint iter tãtos:sicut antea dixerant: iã.n.paulati ꝓfecerãt:lz nõ totũ apprehẽdãt ad eis. Admirare aũt i aplis vitatis amorẽ:qualr ipsi scribẽtes nõ occultãt suos ẽt magnos defect⁹.nõ.n.ẽ quãtalibet accusatio:parũ ante tali signo facto cõfestim obliuisci. Admirare aũt ꝛ aliã sapiaz coꝛ qualiter vẽtrẽ supabãt:nõ multã mensẽ curã faciẽtes. In heremo.n.existẽtes:ꝛ ꝑres dies ibi morantes:solũ septẽ pães ibi habebãt. Alia vo similr ꝑ pozib⁹ fecit.eteni recũbere eos fecit i terra ꝛ i mãib⁹ discipuloꝝ crescere panes.vnde segtur: Et prece.tur.vt discũ.super terrã.

HIERO. De hoc aũt supa dixim⁹ ꝛ nde repetere no si ẽ tm i his q̃ differepant imoremur. CHRY. Finis autẽ vtriusq; miraculi nõ simlis ẽ. Segtur cnĩ: Et q̃ superfu. de frag.tu.sep.spoꝛ.ple. Erãt aũt q̃ nãdu.quatu.mi.ho. ex. parui.ꝛ mulieres. Quare aũt miores fuerit relige i hoc miraculo q̃ i ꝑmo:si nõ toꝛ.uerit q comederũt: Aut igiſ hoc ẽ:qz spoꝛte cophinis maiores erãt:aut ex diuersi⁹ta: reme morent ꝛ mi⁹ ꝛ huius miraculi:ꝛ ꝓpter hoc tũc q fec̃ cophinos religaꝝ numero eq̃les discipulis:nũc ãt sportas panib⁹ eq̃les. REMI. In hac ãt euãgelica lectõe ꝓsiderãda ẽ i xp̃o operatio diuinitatis ꝛ humanitatis,per hoc.n. q̃ turbis miserẽt:oñdit se humane fragilitatis affectõez hab. In eo vo q̃ pães mltiplicauit:ꝛ turbas pascit:oñdit diuinitatis opatõ. Destruiť q̃ h̃ error Eutycetis q̃ i xp̃o dicebat vnã nãz. AVGV. de cõ.euã. Sãc nõ ab re ẽ admõere i h̃ miraculo q⁹ a aligs euãgelistaꝝ h̃ dixisset:q ỏ gnq; canib⁹ nõ dixisz:Fri⁹ ceteris putarẽt. Sed qz illi q̃ miraculũ de septẽ pãib⁹ narrauerũt:nec illỏ de gnq; tacuerũt:neminẽ mouet: ꝛ vtrũq; factũ hoies itelligũt. Hoc ideo dixim⁹: vt sicubi simile reperiť factũ a dño:qõ i aliquo alter alteri euangeliste ita repugnare videať:vt oino solui nõ possit:nihil aliud ltelligať vtrũq; factũ esse ꝛ aliud ab alio cõmemoratũ.

GLO. Notãdũ ãt q⁹ ꝑus dñs aufert debilitates ꝛ postea cibat:qz ꝑus sũt remouẽda peccata:ꝛ postea aĩa verbis dei nutriẽda. HYLA. Sicut aũt illa turba quã ꝑus pauit iudaice credẽtiũ cõuenit plebi:ita hec populo gentiũ cõparatur.q⁹ vero quatuoꝛ milia viroꝝ cõgregant̃:multitudo innumerabiliũ ex q̃tuoꝛ orbis partib⁹ itelligiť. HIERO. Isti etiam non sunt quinq; milia sed quatuoꝛ milia: qui numerus semper i laudibus ponitur.ꝛ quadrãgulus lapis nõ fluctuat:nõ ẽ istabilis: ꝛ ob hãc causam etiam euangelia i hoc numero cõsecrata sunt. In supioꝛi ergo signo quia ꝓping erant:ꝛ vicini quiq; sensuum:nõ ipse dominus eoꝝ recordatur sed discipuli. Dic aũt ipse dominus misereri se dicit eoꝝ:qz triduo iam perseuerãt cũ eo:qz.s.patri:filio: spirituiq; sancto credebant. HYLA. Uel qz omne passionis dominice temp⁹ cũ domino agunt:siue quia ventuꝛi ad baptismũ confitenť se credere i passione ac resurrectõe ei⁹:siue quia toto passionis dominice tempoꝛe ieiunys domino quadã cõpassionis societate iunguntur. RABA. Uel hoc dr̃:qz in toto seculo tertiũ temp⁹ est quo gratia datur: ꝑmuz ante legem:secundum sub lege:tertiuz sub gr̃a:quartũ est i celo ad quod tendens reficiť in via. REMI. Uel quia peccata commissa ꝑ penitentiam corrigentes:cogitatõe:locutioꝛ ꝛ ope conuertuntur ad dominum. Das turbas noluit dominus dimittere ieiunas ne defi⁹rent i viaꝝ peccatoꝛes per penitentiam conuersi i cursu labentis seculi peũt:si absq; sacre doctrie pabulo dimittãr. GLO. Septez panes sunt scriptura noui testamenti:i quo gratia spũssancti ꝛ reuelat ꝛ dať.neq; sunt ordeacei vt supra:qn bic vt in lege tale alimentum figuris quasi tenacissima palea tegiť.bic non duo pisces vt i lege duo vngebãtur.s.rex ꝛ sacerdos:sed pauci.i.sancti noui testamenti:qui de fluctib⁹ seculi erepti ꝛ sustinent turbulentũ mare:ꝛ terplo suo nos reficiunt:ne i via deficiamus. HYLA. Turbe aũt i terrã recũbunt. nullis.n.legis opib⁹ fuerant ante substrate:sed peccatoꝛ ꝛ corpoꝛ suoꝝ iberebant. GLO. Uel ibi super fenum:vt desideria carnis cõprimãt: bic sũ per terrã:vbi ꝛ ipe mundus reling ꝑcipiť:vel mons in quo dñs reficit ẽ altitudo xp̃i.ibi ergo fenũ sup terrã qr ibi ẽ celsitudo christi ꝓpter carnales carnali ꝑuias noui testamẽti spermanẽtes solidatas q̃ ꝓtinet:ibi quiq; milia qui carnales gnq; sensibus subditi:bic quattuoꝛ ꝓpter quattuoꝛ virtutes quibus spiritaliter munĩť:tẽperãtiã:prudẽtiã: fortitudinẽ:ꝛ iustitiã:q̃ ꝑia ẽ cognitio rerũ appettẽdaꝝ ꝛ vitandaꝝ:secũda refrẽatio cupiditatis ab his q̃ tpaliter ỏlectãt: tertia infirmitas ꝓtra molesta seculi:quarta q̃ ꝑ oẽs diffundit:dilectio dei ꝛ ꝑximi ꝛ ibi ꝛ bic mulieres ꝛ paruuli exceꝑti sũt:qz in veteri ꝛ nouo testõ nõ admittunt ad dñm qui nõ perdurãt occurrere in virũ perfectũ vel infirmitate virũ:vel leuitate mẽtis. Utraq; refectio in monte celebratur est:qz vtriusq; testameti scriptura ꝛ altitudinẽ celestiũ proceptoꝝ mandat ꝛ ꝑmiũ. Utraq; altitudinẽ xp̃i ꝑdicat:alioꝛa mysteria q̃ nõ capit cõis turba:apli sufferũt ꝛ implẽt. ꝑfectoꝝ corda septiformis spũs gr̃a ad intelligẽdũ illustrata.sporte iunco ꝛ folys palmaꝝ solẽt ỏtexi:ꝛ significant fidẽtes qui radicẽ cordis in ipso fonte vite collocãt:ne arescãt vt iuncus in aqua:ꝛ palmam eterne reributionis in corde retinent.

CA. XVI

ET dimissa turba ascẽdit in nauiculã ꝛ venit in fines magedã. Et accesserũt ad eũ pharisei ꝛ saducei tentantes:ꝛ rogantes eũ vt signuz de celo oñderet eis. At ille rñdens ait illis Facto vespe dicitis:serenũ erit:rubicũdũ est enim celũ. Et mane:hodie tẽpestas:rutilat.n.triste celum. Faciẽ ergo celi diiudicare nostis:signa aũt tẽpoꝝ nõ potestis. Generatio mala ꝛ adultera signum querit ꝛ signũ nõ dabitur ei nisi signũ Jone ꝓphete. Et relictis illis abiit.

CHRY. Sic⁹ mirac̃lũ q̃q; panũ dñs turbas dimittit ꝛ nẽ:nec ãt pedes ſcedit:sz nauigio:ne turba eũ seq̃t. vñ dr̃. Et dimissa turba ascẽdit in nauiculã:ꝛ venit in fines magedã. AVGV. de cõ.euã. Mare⁹ ãt dic̃ q⁹ in dalmanutha. nec est dubitãdũ eũdẽ locũ ẽ sub vtroq; noie. Nã plerique codices nõ hñt ẽt ꝑm marcũ nisi magedan. RABA. Et aũt magedã regio ꝓtra gerasã:ꝛ interptať poma vl nuces ꝛ significat hortũ ỏ quo dr̃: Hort⁹ ỏclusus:fons signat⁹: crescũt poma vtutũ:ꝛ vbi nũciať nomẽ dñi. Docet autẽ

predicatoꝛes mistrato verbo turbe: ipsi itra cubiculũ cordis virtutũ pomis debẽt refici. Segtur: Et accesserũt ad eũ pharisei ꝛ saducei tẽtates ꝛ rogauerũt eũ vt signũ de celo oñderet eis. REMI. Admirãda gppe ẽ cecitas pharisẽoꝝ ꝛ saduceoꝝ.sic.n.postulabãt signũ de celo: q̃si ea non ẽent signa q̃ facere videbať. Quod aũt signũ postularent: ioãnes manifestat.refert.n.post refectoẽz de quiq; panib⁹ turbã accessisse ad dñz ꝛ dixisse:qõ signũ facis vt videam⁹ ꝛ credam⁹ tibi: Patres nostri mãna i deserto comederũt: sicut scriptũ ẽ: Panẽ de celo dedit eis mãducare. Ideoq; ꝛ bi dicũt: Oſide nobis signũ de celo.i.fac vt vno vel duobus dieb⁹ manna pluat:vt totus popul⁹ taſ sicut mlto tpe factũ est i deserto. Ipse vero inspiciẽs cogitatões eoꝝ vt deus:ꝛ sciẽs q⁹ si etiã signũ de celo eis ostẽderet non crederent:noluit eis dare signũ quod poſ.tulabant. vñ segtur: At ille rñdens ait illis: Facto vespe dicitis: serenum erit. HIERO. Uoc apud grecos in plerisq; codicibus nõ habeť. Sensus aũt manifest⁹ ẽ:q⁹ ex elemento ꝓ ozdie ꝛ consonãtia:possunt ꝛ serenꝛ ꝛ pluuiosi dies prenosci. Scribe ãt ꝛ pharisei q̃ videbant legis esse doctoꝛes ex ꝓphetaꝝ vaticinio nõ poterãt cognoscẽ saluatoꝛis aduẽtũ. AVGV. de q̃.euã. Põt etiã itelligi quod dixit dñs: Facto vespe dicitis serenũ erit.eteni rubicundũ est celũ.i.sanguine passiõis xp̃i:ꝑmo aduẽtu idulgẽtia peccatoꝝ dať. Et mãe: die tẽ pestas.rubet.n.cum tristicia celuz:illud ẽ q⁹ secũdo aduẽtu igne precedente venturus est. GLO. vel alr: Rutilat triste celũ.i.patiũť apli post resurrectõez: post quos me iudicare in futuro scire potestis: qz cũ nõ parco meis bonis gn patiant nõ parcã alys i futuro. Faciẽ ergo celi iudicare nostis: signa ãt tẽpoꝝ nõ potestis: Signa tẽpoꝝ dixit de aduẽtu suo vel passiõe:cui simile ẽ roseuz celũ vespe: ꝛ idẽ de tribulatõe:ante aduẽtũ siũ futura:cui simile ẽ mane roseũ cũ tristicia celum. CHRY. Sicut ergo in celo aliud gdẽ ẽ signũ serenitatis aliud pluuie:ita ꝛ i me putare oportet:nũc.n.ſ.i ꝑmo aduẽtu bis signis que i terra sunt opus ẽ: q̃ ante i celo sunt cõseruanť tpi secũdi aduent⁹. Nũc.n.sic medicus veni:tũc sicut iudex adero:ꝓpter hoc nunc occultus venit:tũc autẽ cũ multa diuulgatõe q̃ virtutes celoꝝ mouebunť. Sz nõ ẽ nunc tps hoꝝ signoꝝ:qz veni mozi:ꝛ q̃ abiecta sunt pati.ꝛ ideo segtur: Generatio mala ꝛ adultera signum querit:ꝛ signũ nõ dabiť ei:nisi signũ Jone ꝓphete.

AVGV. de cõ.euã. Hoc aũt ꝛ alibi iã dixit matthe⁹.vn de retinendum ẽ eadẽ dñm sepe dixisse:vt q⁹ existẽte contrario solui nõ poterit:bis victũ intelligať. GLO. Dicit autem generatio mala ꝛ adultera.i.icredula:ꝓ spirituali carneum habens intellectum. RABA. Non ergo generationi illi tentantium dominũ signũ celeste datur: quale querebãt:quibus multa signa dedit i terra. Sed generatio ni querentiuz dñz.i.apostolis:quibus cernẽtibus ascendit in celum ꝛ spiritũsanctũ misit. HIERO. Quid autẽ sibi velit signũ ione:iam supra dictum est. CHRY. Cũ autẽ hoc secũdo pharisei audissent:oportebat interrogare ꝛ discere. Quid est quod dicit: Sed ipsi nõ desiderio discendi hoc a dño quesierunt:ꝛ ideo dñs eos reliquit.vnde sequit: Et relictis illis abyt. RABA.i. relicta generatione mala iudeoꝝ:abyt trans fretuz:ꝛ gentiuz secutus est populus. nota q⁹ non sicut in alys legitur locis: dimissis turbis abyt:sed quia infidelitatis erroꝝ insolentium animos obtinebat:dicitur q⁹ eos reliquit.

¶ Et cũ venissent discipuli eius trans fretũ:obliti sunt panes accipe. Qui dixit illis:intuemini ꝛ cauete a fermẽto phariseoꝝ ꝛ saduceoꝝ. At illi cogitabant inter se dicentes: Quia panes nõ accepimus. Sciẽs aũt iesus dixit eis: Quid cogitatis inter vos modice fidei:qz panes non habetis: Nõdũ intelligitis neq; recordamini quinq; panũ ꝛ quinq; miliũ hominuz:ꝛ quot cophinos sumpsistis: Neq; septẽ panũ: ꝛ q̃ttuoꝛ milia hominuz:ꝛ quot sportas sumpsistis: Quare nõ intelligitis:quia nõ de pane dixi vobis:cauete a fermẽto phariseoꝝ ꝛ saduceoꝝ: Tũc itel lexerũt: quia nõ dixerit cauẽdũ a fermẽto panũ: sed a doctrina phariseoꝝ ꝛ saduceoꝝ.

GLO. Sicut dñs phariseos reliq̃rat ꝓpter eoꝝ ifidelitatẽ: ita nõ ꝓpter ꝛ doctrinã eoꝝ a discipulis cauendũ eẽ docet. vñ segt̃: Et cũ ve.disci.ei⁹ trãs fre.ob.sũt acci.panes. REMI. Tãto.n.amoꝛe magri detinebãť: vt nec etiã ad pũctũ velẽt ab eo recedere. Aliaduertẽdũ est ergo q̃tũ aliei eẽnt ab appetitu delitiarum cũ taz paruaz haberent de necessarys curã: vt etiã obliti sint panes accipe:sine qb⁹ humana fragilitas subsistere nõ põt. Sequit: Qui dixit illis: Intuemini ꝛ cauete a fer.pha.ꝛ saduceoꝝ. HYLA. In quo monẽtur apli nõ admisceri iudeoꝝ doctrine:qz legis opera in effectũ fidei ꝛ prefigurationem rerꝝ consequentiũ constituta sunt ꝛ in quoꝝ tpa atq; etatẽ veritas contigisse nihil vltra in veritatis ssimilitudinẽ posituz arbitrarentur;ne doctrina phariseoꝝ xp̃m nesciẽs:effectũ euangelice veritatis rumperet.

HIERO. Qui enĩ cauet a fermẽto phariseoꝝ ꝛ saduceoꝝ legis ac lr̃e ꝑcepta nõ seruat traditiões hoĩuz negligit:vt faciat dei mãdata. Hoc est fermẽtũ de quo apls ait. Modicũ fermẽtũ tota massam corrũpit. Istiusmodi fermẽtũ etiã ei rõne vitãdũ ẽ:qõ habuit marchiõ ꝛ valẽtin⁹ ꝛ oẽs heretici. Fermẽtũ.n.hãc hz viz vt si farine mixtũ fuerit:qõ paꝝ videať:crescat i mas⁹:ꝛ ad sapoꝛẽ siũ vniuersaz ꝓspiciez trahat:ita ꝛ doctrĩa heretica si vl modicã scintillã iccerit i tuũ pect⁹ in breui ingẽs flãma cõrescit:ꝛ totã hoĩs passionẽ ad se trahit. CHRY. Sed quare nõ dixit: Attẽdite a doctrina phariseoꝝ manifeste:qz vult memorare ea q̃ facta sunt .s.cõ mltiplicatõe panũ;eteni nouerat eos eẽ oblitos.simpliciter q⁹ de hoc eos incusare nõ videť rõnẽ hẽre:occasione aũt ab eis recepta eos increpare susceptibile faciebat incusationẽ:ꝛ iõ q̃ cogitabãt discipuli euãgelista in medium introducit dicẽs: At illi cogitabãt intra se dicentes: Qz panes nõ accepimus. HIERO. Quõ aũt panes nõ habebãt: qui ſtim impletis septẽ sportis:ascẽderũt in nauiculã ꝛ venerũt in fines mageda.ibi audiũt nauigantes q⁹ cauere debeant a fermẽto phariseoꝝ ꝛ saduceoꝝ:sed scriptura testať q⁹ obliti sunt eos secũ tollere. CHRY. Qz vero discipli circa obseruationes iudaicas adhuc repebãt:iõ dñs vehementer eos increpat ad vtilitatẽ oĩuz. vñ segt̃: Sciẽs aũt iesus dixit eis: Quid cogitatis inter vos modice fidei:qz panes non habetis: GLO. q. d. Quid cogitatis me dixisse ỏ terrenis panib⁹ de quib⁹ nõ ẽ vobis dubitandũ:cuz de tã paucis tãtas feci abũdare religas: CHRY. Docuit fas⁹ sollicitudinem escarum ab eis abyciat. Sed quare non arguit eos:cum dixerunt: vnde nobis in solitudine panes tanti:eteniz opportuni⁹ videbať hoc dici. Sed ideo tunc nõ reprehẽdit eos ne videreť se igerere ad signa faciẽda:ꝛ nolebat ante turbas eos icrepare. Tũc etiã rationabiliꝛ hec accusatio fuit:quando iam duplici miraculo de panib⁹ facto tales erant:vt adhuc de escis dubitarent. Uide autem ꝛ increpationem cum mansuetudine:velut enim excusãdo responder ꝓ his quos increpauerat dicens: Nondum intelligitis:neq; recordamini quinq; panum: GLO. q. Neq; mysteriũ intelligitis neq; virtutẽ in memoria habetis. CHRY. Per quod in memoriam eos reducit ad ea que ꝑterierũt ꝛ ad futura attentiores facit. HIERONY. Per hoc antẽ q⁹ dicit: Quare nõ intelligitis cũ.ecce ꝓ occasionẽ docet eos quid significent quinq; panes ꝛ septem;an

Universidad de Deusto
Biblioteca

qz milia dominu m:ꝛ quatuoꝛ milia: q̄ pasta sūt i heremo. Si.n.fermētū pharisęoꝝ ꝛ saduceoꝝ nō corporalem panē sed traditiones peruersas ꝛ hereticā significant dogmata quare cibi quib⁹ nutrit⁹ est populus dei nō verā doctrinaz integrāz significent: CHRY. Ut aūt discas quātū i di scipulis potuit iterpretatio christi:ꝛ qualiter coꝝ mentem erexerit dormiētē:audi qd euāgelista dicat: Tunc itellexerūt q̄ nō dixit cauendū a fermēto panū:sed a doctria pha riseoꝝ ꝛ saduceoꝝ:quāuis eo hoc nō interpretante. Interp tatio ergo dñi eos a iudaicis obseruationibus abduxit. de fides existentes attentiores fec:ꝛ a parua fide eos eripuit: vt non timeāt siq̄ paucos panes habere videātur nec pane solliciti sint:sed hec despiciāt vniuersa.

¶ Uenit aūt iesus i partes cesaree philippi ꝛ inter rogabat discipulos suos dicēs: Quē dīt hoies eē filiū hois: At illi dixerūt: Alij ioānē baptistaz alij aūt heliā:alij vero hieremiā aut vnū ex ꝓphe tis. Dicit illis iesus: Uos aūt quē me eē dicitis: Rñdēs simon petrus dixit: Tu es christ⁹ filius dei viui. Rñdens aūt iesus dixit ei: Beatus es si mon bariona:q̄ caro ꝛ sanguis nō reuelauit ti bi sz pater meus qui in celis est. Et ego dico tibi q̄ tu es petrus ꝛ sup hāc petrā edificabo eccliaz meā:ꝛ porte iferi nō prealebūt aduersuz eam. Et tibi dabo claues regni coeloꝝ. Et q̄cūq̄z li gaueris sup terrā:erit ligatuz ꝛ i celis. Et quod cūq̄z solueris sup terrā:erit solutū ꝛ in celis.

GLO. Postq̄ discipulos a phariseoꝝ doctrina remone rat dñs:cōueniēter euāgelice doctrine altitudinē i eis fun dat.ꝛ vt maior solēnitas designet⁹ describit cuz dicit: Uenit aūt iesus i partes cesaree philippi. CHRY. Ideo aūt nō simplr cesareā nomiat:sz cesareā philippi: qa ē alia cesarea q̄ est stratonis:non aūt i illa:sed in hac discipulos i terrogauit:lōge eos a iudeis abducens: vt ab omni timore eruti: libere dicāt que habebāt i mēte. Philippus aūt iste frater fuit herodis thetrarche ituree ꝛ tracōtidis regio nis:qui i honorē tybery cesaris cesareā philippi:q̄ nunc pa neas dicit appellauit. GLO. Cōfirmatur⁹ aūt i fide di pulos:pus opiones ꝛ errores alioꝝ a mentibus eoꝝ voluit remouere. vnde segtur: Et iter. dixi. suos di. Quem dicunt homines filiū hois: ORIGE. Interrogat christus di scipulos:vt ex apostoloꝝ rūsionibus nos discam⁹ diuersas opiniones fuisse tunc apud iudeos de xpo:ꝛ vt nos semper scrutemur. qualis opinio sit apud homines de nobis:vt si quid male dicit de nob: occasiones illius pcidamus. siquid autem boni:eius occasiones augeam⁹. Sed ꝛ discipuli epi scopoꝝ ꝛ apostoloꝝ instruuntur exēplo:vt qualescūq̄z opi niones audierint fozis de episcopis suis referāt eis. HIE RO. Pulchre aūt interrogat: Quē dicunt hoies esse filiuz hominis: Quia q̄ de filio hois loquūtur:homines sunt:qui vero diuinitatē ei⁹ intelligūt:non hoies sed dy appellant.

CHRY. Non aūt dicit: Quē me dicunt scribe ꝛ pharisei eē:sed quez me dicūt hoies eē:plebis mētē q̄ ad malū pna inflexa nō erat inuestigans. Etsi.n.multo humiliorq̄ opor tebat eoꝝ erat de christo opinio:sed tamen a nequitia libe ra erat: phariseoꝝ autem opio de christo erat plena mul ta malicia. HYLA. Dicendo ergo. Quem dicunt hoies esse filiū hominis: significauit preter id qō in se videbatur esse aliud sentiendū: erat enim hominis filius. Quod igitur de se opinandi iudiciū desiderabat non illud arbitramur q̄ se ipse confessius est:sed occultuz erat de quo querebat: in quod se credentiū fides debeat extendere. Est autē hec cōfessionis tenenda ratio: vt sicut dei filiū:ita ꝛ filiū homi nis meminerimus:qz alteꝝ sine altero nihil spei tribuit ad salutē.ꝛ ideo signāter dixit: Quē dicūt homines esse filiuz hois: HIERO. Non enī dixit: Quē me esse dicūt hoies: sed quem dicūt eē filiū hominis:ne iactāter de se ḡrere vi derē. Et nota q̄ vbicūq̄z in veteri testamēto scriptū ē. Fi lius hois:in hebreo positū ē. Filius adam. ORIGE. Diuer sas aūt iudeoꝝ opiniones de christo discipuli referunt. vñ dicitur: At illi dixerūt: Alij ioannem baptistā.est⁹ natiōem .s.secuti herodis. Alij aūt heliā. videlicet estimantes q̄ aut secundam natiuitatē susceperit helias:aut ex eo tempore i corpore viuēs i epore apparuit illo. Alij vero hieremiaz quem dominus in gentib⁹ prophetā ostituit:non itelligen tes qm̄ hieremias typus fuerat christi. Aut vnuz ex ꝓphe tis.ratōe simili propter illa q̄ deus ad ipsos locut⁹ ē p ꝓphe tas:nō tm̄ in ipsis:sed in xpo sunt impleta. HIERO. Et tm̄ turbe sic errare potuerūt ꝛ i helia ꝛ in hieremia:quomo do herodes errauit in ioanne. vñ miroz quosdā iterpretes causas erroꝝ iquirere singuloꝝ. CHRY. Quia vero di scipuli opinionē turbe recitauerant:euocat eos p secūdam interrogationē ad opinādū aliquid maius de ipo.ꝛ ideo se quitur: Dicit illis iesus: Uos aūt quez me esse dicitis: Uos inquam qui simlr mecū estis semp:qz maioza signa vidistis q̄z turbe nō oz vos in opione ꝓuēire cū turbis:ꝛ ꝓpter hoc nō a principio pdicatiōis cos de hoc interrogauit:sz postq̄ multa signa fecit:ꝛ multa locutus est eis de sua deitate.

HIERO. Attende aūt q̄ ex hoc textu sermonis apostoli nequaq̄ homines:sed dy appellant. Cum.n.dixisset: Quez dicunt homines esse filiū hominis: subiecit. Uos autē quē me esse dicitis: Ac si dicat.illis quia homines sunt humana opinātibus:vos qui dy estis:quē me esse existimatis: RA BA. Nō aūt quasi nesciēs de se sententiam discipulorum vel extraneoꝝ inquirit:sed ideo discipulos quid de se sentiant iterrogat:vt ꝓfessionē recte fidei digna mercede remu neret. Jō quid aly de se sentiant inquirit:vt expositis ꝓno sententys errantium discipuli ꝓbarentur veritatē sue con fessionis nō de opinione vulgata sed de ipso ꝓcepisse dom nice reuelationis archano. CHRY. Quando vero dom nus de plebis opinione interrogat:oēs respondent:sed om nib⁹ discipulis interrogatis petrus tanq̄z os aplōz ꝛ caput pro omnib⁹ rñdet. vnde sequit: Rñdēs simō petrus dixit: tu es xp̄s filius di viui. ORIGE. Denegauit qdē petrus aliquid eoꝝ eē iesuz q̄ arbitrabant iudei cōfessus est autē Tu es xp̄s. qō nesciebāt iudei:sz ꝛ qō mai⁹ ē filius dei viui q̄ ꝛ p ꝓphetas dixerat: Uiuo ego dicit dñs.ꝛ iō dicebat viuus:sed ꝼm supereminentiā:qz supeminet oīb⁹ habēsem vitā qm̄ solus hz imortalitatē:ꝛ est fons vite:qō ꝓprie dici tur de⁹ pater:vita aūt ē q̄si de fonte ꝓcedes:q̄ dixit: Ego sum vita. HIERO. Deū etiā viuū appellat ad ꝓparationē eoꝝ deoꝝ q̄ putantur dy:sed mortui sūt:Saturnū dico et iouē:venerē:ꝛ herculē:ꝛc.idolorum portenta. HYLA. Est aūt vera ꝛ inuiolabilis fides ex deo deū filiū ꝓfectum et cui sit ex eternitate p̄is eternitas. Nunc igit assūpsisse cor pus ꝛ hoiez factum esse:pfecta confessio est. Complexus est itaqz oia q̄ ꝛ naturā ꝛ nom̄ expressit:in quo summa virtus est. RABA. Mira aūt distinctione factū ē vt dominus ipse humilitatem assumpte humanitatis p̄fit eaē:discipulus excellētiā diuine eternitatis oñdat. HYLA. Dignū vñ cōfessio petri p̄miū cōsecuta est:qz dei filiū in homine vidit set. vnde segt: Rñdens autem iesus dixit ei: Beatus es simon bariona:quare caro ꝛ san.nō reuelauit tibi:sz pater meus qui est in celis.

HIERO. Reddit.n.christus apostolo vicem pro testi monio quod de se petrus dixerat: Tu es christus filius dei viui. dñs aūt dixit ei: Beatus es simon bariona:quare: quia non reuelauit tibi caro ꝛ sanguis sed reuelauit pater. quia caro ꝛ sanguis reuelare non potuit spiritussancti grā reuelatū ē. Ergo ex confessione sortiē vocabulū q̄ reuelatōem ex spūsco habeat:cui⁹ ꝛ filius appellādus sit. siqdez bariona i lingua nostra sonat filius colūbe. HIERO. Aly simplici ter accipiūt:q̄ simō. s. petr⁹ filius sit ioānis:iuxta alteri⁹ lo ci iterrogatōem: Simon ioannis:diligis me:ꝛ volūt scrip turū vitio depauatū:vt pro bar ioāna. i. filius ioānis bario na scriptū sit vna detracta syllaba. Joāna vero iterpretat dei gratia. vtrūq̄ aūt nomen mystice itelligi ꝓt:q̄ ꝛ colūba spūsc.ꝛ gratia dei donū significet spūale. CHRY. Uanū āt eēt dicere: Tu es filius ione vel ioanna: nisi vt oñ daret quōmā ita naturaliter est xp̄s filius dei sicut petr⁹ filius ione cuius de substātie cū eo genuit. HIERO. Illud aūt q̄ ait: Quia caro ꝛ sanguis nō reuelauit tibi. aplice narratōi compara:i qua ait: Cōtinuo nō acquieui carni ꝛ sanguini. Cur nem ibi ꝛ sanguinē iudeos significās:vt hic quoq̄ sub alio sensu demōstret⁹ q̄ ei nō p doctrinaz phariseoꝝ sed p dei gratiā xp̄s dei filius reuelat⁹ sit. HYLA. Uel aliter: Bea tus hz:qz vltra humanos oculos ꝛ itendisse ꝛ vidisse lauda tus ē:nō id qō ex carne ꝛ sanguīe ē ꝓtuēs:sed dei filiū cele stis patris reuelatōe ꝓspiciēs dignusq̄z iudicatus ē vt ꝑm⁹ agnosceret q̄ diuinitas eēt i xpo. ORIGE. Est aūt i hoc loco q̄rendū: vtꝛ cū ꝑus mitterent iā cognoscebāt discipu li qm̄ ipse erat xp̄s. Dic.n.sermo demōstrat:qm̄ tū ꝑmuz cōfessus fuerit eū petrus xp̄s filiū dei viui.ꝛ vide si potes: qm̄ credere iesuz esse xp̄s min⁹ ē q̄z cognoscere:vt dicam⁹ q̄ qm̄ mittebant ad pdicādū credebāt qdem iesuz eē xp̄s. postea aūt proficiētes etiā cognouerūt. Aut ita ē rñdēdū: vt dicam⁹ qm̄ tūc qdē apli initia cognitōis habebāt christi:ꝛ exigua cognoscebāt de illo:postea aūt ꝓfecerūt i agnitōez ipsi⁹:vt possent capę sniaz christi reuelataz a pre:sicut ꝛ petrus q̄ beatificat:nō solū i eo quod dicit: Tu es christus. sz i eo magis q̄ addidit filius dei viui. CHRY. Nimiꝝ autē si non confessius esset petr⁹ christū proprie ex patre natū nō esset h reuelatione opus:neq̄ exstimare christū vnū ex mlt tis filys adoptiuis beatitudine dignū esset:nā ꝛ ante hoc il lig erāt i naui dixerūt: Uere filius dei ē hic. Sz ꝛ natbanael dixit: Rabi tu es filius dei. nō tm̄ beati dicti sunt: qz nō talez cōfessi sūt filiatōez q̄lē petr⁹:sed vnū ex multis eū estima bant:nō vere filiū. vel ꝛ sī ꝓcipuū qdē ꝑ multis:nō aūt hec substātia patris. Uides aūt qualiter ꝛ filiū reuelat p̄:ꝛ pa trē fili⁹. Nō enī ab alio ē dicere filiū q̄z a patre: nec ab alio patrē q̄z a filio. quare ꝛ hīc manifestū ē q̄ filius ē consubstā tialis ꝛ coadoratus p̄i. Oñdit aūt xp̄s ex hīc iā multos cre dituros:qō fuerat petr⁹ ꝓfessus. vñ subdit: Et ego dico tibi qz tu es petr⁹. HIERO. Ac si dicat qz tu mihi dixisti: Tu es xp̄s filius dei viui:ꝛ ego dico tibi:non ꝼmone casso ꝛ nul lū op⁹ hīte:sz dico tibi:qz meū dixisse fecisse ē: Quia tu es petr⁹. sic.n. ipse lumē aplis donauit:vt lumē mūdi appellē tur:ꝛ cetera q̄ a dño sortiti vocabula sunt:ita ꝛ simoni q̄ cre debat i petrā xp̄s:petri largitus ē nom̄. AVGV. de con. euā. Null⁹ tū arbitret q̄ ꝑ petrus nomē accepit.nō.n.acce pit boc nom̄ nisi vbi ioānes cōmemorat ei dom̄ eē: Tu vo caberis cephas:qō iterpretat petr⁹. HIERO. Secūduz aūt metaphoraz petre recte dr ei: Edificabo eccliaz meā sū per te.ꝛ boc ē qō segtur. Et sup hāc petrā edificabo eccliaz meā. CHRY. i. i hac fide ꝓfessiōe edificabo ecclesiam meā. Dic oñdit mltos iam credituros qō petr⁹ ꝓfessus fue rat:ꝛ erigit ei⁹ sensum ꝛ pastoze ipz facit. AVGV. i li. re tracta. Dixi i quodā loco de apl̄o petro:q̄ i illo tāq̄z i petra edificata ē ecclesia:sz scio me postea frequentissime sic exposuis se qō a dño dom̄ ē: Tu es petr⁹.ꝛ sup hāc petram edi.ec.meā. vt sup hāc itelligere t:quē cōfessus ē petr⁹ dicēs: Tu es xp̄s filius dei viui:ac si petr⁹ ab hac petra appellat⁹ psonā ecclie figu raret:q̄ sup hāc petrā edificat.nō.n.dom̄ ē illi: Tu es petra: tu es petr⁹:petra aūt erat xp̄s:quē ꝓfessus simō sicut ei to ta ecclesia confitet:dict⁹ ē petrus. Darū aūt duaꝝ sentētia

rum q̄ sit pbabilioz eligat lector. HYLA. Est aūt i nūcu p̄ōe noui nois felix ecclie fundamētū: dignaq̄z edificatōe illi⁹ petra q̄ infernas leges ꝛ tartari portas ꝛ oīa mortis clau stra dissolueret.vñ ad oñdēdā firmitatē ecclie supra petrā fundare subdit: Et porte iferi nō ꝓuabunt eā. GLO. i. nō sepabūt eā a charitate mea ꝛ fide. HIERO. Ego por tas iferi vitia reoz atq̄z peccata. vl certe hereticoꝝ doctri nas p q̄s illecti hoies ducūt ad tartaꝝ. ORIGE. Sed ꝛ single spūales negtie i celestib⁹ porte sūt iferoꝝ: qb⁹ ꝓriāt porte iusticie. RABA. Porte quoq̄z iferi ꝛ tozmēta ꝛ blā dimēta sūt psecutoꝝ:sz ꝛ praua ifideliū opa ieptaq̄z collo ga porte sūt iferi:qz iter pditōis oñdūt. CHRY. Nō aūt exprimit vtrū petre nō ꝓualebūt:i q̄ edificat xp̄s eccliaz:aut eccliē quam edificat sup petrā:tū manifestū est:qz nec ad uersus petram nec aduersus eccliaz porte ꝓualēt iferoꝝ.

CYRIL. i li. thesau. Scōz aūt hāc dñi ꝓmissionē eccliа aplica petri ab oī seductōe hereticaq̄z circūuētōe māet īma culata:sup oēs ꝓpositos ꝛ epos supos nates eccliaz ꝛ pl̄oz i suis pōtificib⁹ i fide plēissima ꝛ auctoritate petri. Et cū alie eccliе quozūdā erroze sint verecūdate: stabilita inꝑfabilr ipsa sola fgnat:silētiū iponēs ꝛ oīuz obturās ora hereticoꝝ:ꝛ nos necessario salutis nō decepti supbia:neq̄z vino supbie debriati typū vitatis ꝛ scē aplice traditōis vna cū ipsa ꝓfitemur ꝛ pdicamus: HIERO. Nemo aūt putet hoc de morte dici q̄ apli ꝓdituri mortis subiecti nō fuerit: quoruz martyria videat corruscare. ORIGE. Si q̄ ꝛ nos pre nobis re...clāte:q̄ ē i celis:qñ. s. conuersatio nra in celis est ꝓfessi fuerimus iesuz xp̄m eē filiū dei viui:ꝛ nobis dicetur: Tu es petr⁹ ꝛc. petra.n.ē oīs q̄ imitatoꝛ ē xp̄i:aduersus quē a porte ꝓualēt inferoꝝ: ille neq̄z petra dicēd⁹ ē:supra quā edificat xp̄s eccliaz:neq̄z eccliа neq̄z pars eccliе:quam xp̄s edificat supra petrā. CHRY. Deide ꝛ aliū petri dicit ho norē cū subdit: Et tibi dabo claues regni coeloꝝ. q. d. Sic pr dedit me cognoscere:ita ꝛ ego alii quid dabo. s. claues regni coeloꝝ. RABA. Qui.n.regē coeloꝝ maiori ꝑ ceteris deuo tione ꝓfessus ē:merito ꝑ ceteros ipse collatis cl..ibus regni celestiū donat⁹ ē. vt ꝓstaret oīb⁹ q̄z absq̄z ea ꝓfessione ac fi de regnū coeloꝝ nullus posset intrare. Claues aūt regni celo rū ipsaz discretionē ꝛ potētiā noīat:potētiā q̄ liget ꝛ soluat: discretionē q̄ dignos vel indignos discernat. GLO. Uñ sequit: Et qcūq̄z ligaueris. i. quēcūq̄z indignū remissiōe iudi caueris dū viuit:indignus apō deū iudicabit. Et qcūq̄z solueris. i. quēcūq̄z soluēdū iudicaueris dū viuit:remissiōez pctoꝝ ꝓsequt a deo. ORI. Uide āt q̄ntā ptātē petra sup quā edificat eccliа ei⁹ vt ēt iudicia mācāt firma q̄si ꝺo iudi cāte p eā. CHRY. Uide aūt q̄lr xp̄s reducit petrū ad ex celsaz de ipso intelligētiā. Nec.n.ei se promittit naturū que sūt ꝓpria dei solius. s. petā ioānere:ꝛ eccliaz imutabilē face re inter tot psecutionū ꝛ tētationū pcellas. RABA. Dec aūt ligandi atq̄z soluēdi ptās q̄uis soli petro data videat a dño:tū ꝛ ceteris aplis dat:necnō et nūc i epis ac ꝓsbyteris oī eccliе. Sz iō petr⁹ special̄r claues regni coeloꝝ ꝛ pncipatū iudiciarie ptātis accepit:vt oēs p oꝛbē credētes intelligant qz qcūq̄z ab vnitate fidei vel societatis illius quolibet mō semetipsos segregāt:tales nec vinculis pctoꝝ absolui: nec ianuā p̄t regni celestis ingredi. GLO. Spāliter ēt eā pe tro ꝓcessit vt ad vnitatē nos iuitaret. Jō.n.eū pncipē aplo rū cōstituit:vt eccliа vnū pncipale xp̄i haberet vicariū: ad quē diuersa mēbra eccliе recurrerēt:si forte inter se dissen tirēt: Oꝛ si diuersa capita eēnt in eccliа vnitatis vicium pereret. Quidā aūt dicūt q̄ iō dic: Sup terrā. Nō.n.data est ptās hoib⁹ ligandi vel soluēdi mortuos:sz viuos. Qui autē mortuos solueret vel ligaret:nō super terram:sed post ter rā hoc faceret. EX senten. ostantinopol. cōcily. Quō autē ꝓsumunt quidam dicere de viuis tm̄modo hec dicta esse: an ignorant:quia iudicium anathematis nihil ē aliud q̄z se

paratio: Euitandi sũt aũt illi q a pessimis culpis detinent: siue i viuis sint siue non. A nocente enī semp resurgere cessariũ ē. Sed t augustini religiose memorie q iter aphry canos epos splẽduit diuerse epistole recitate sunt: significã tes q; oporteret hereticos t post mortez anathematiçare. Talē aũt ecclesiasticã traditõem: t aly aphricani epi seruauerũt. Sz t sancta romana ecclesia quosdã epos post mortẽ anathematiçauit lz pro fide i vita sua nõ essent accusati.

HIERO. Jstũ locũ epi t pbyteri nõ intelligẽtes aligd sibi de phariseoꝝ assumũt supcilio: vt vel dãnẽt inocẽtes: vel soluere se noxios arbitrent cũ apud dñz non sñia sacerdotũ lz reoꝝ vita q̃rat. Legimus i leuitico de leprosis vt iubent ostendere se sacerdotib⁹: t si leprã habuerint tũc a sacerdote immũdi fiant: nõ q; sacerdotes leprosos faciant t ĩmũdos sed q; habeant noticiã leprosi t nõ leprosi: t pũt discernere q mũdus: q ve ĩmũdus sit. Qũo ergo ibi leprosum sacerdos ĩmũdũ facit: sic t hic alligat vl soluit eps vl pbyter nõ eos q ison⁹ sunt vel inoxy: lz p officio suo cũ petro audierit varietates: scit qui ligandus sit: q soluendus.

ORIGE. Sit ergo irreprehẽsibilis q altez ligat vl soluit: vt ĩueniat dign⁹ ligare vl soluere i celo. Sz t ei q potuerit virtutib⁹ portas obstruere iferoꝝ: q̃si pmiũ dant claues regni celoꝝ. oẽs. n. species virtutũ cũ qs eã cepit operari: q̃si ipse se adapit ante eũ: dño videlicet aperiente eam per gratiam suã vt ĩueniat eadẽ virtus: t porta esse t clauis porte. Porrõ sitan autem t vnaquęq; virt⁹ est regnũ celorum.

¶ Tũc pcepit discipulis suis vt nemini dicerent: q; ipse esset iesus xps. Exide cepit iesus ostendere discipulis suis: q; oporteret eũ ire hierosolymã t multa pati a seniorib⁹ t scribis t principibus sacerdotum t occidi t tertia die resurgere.

ORIGE. Postq̃ petr⁹ cõfessus ẽ xp̃s filiũ dei viui: q; nõ luit hoc eos iterim pdicare subdit: Tunc pcepit discipulis suis vt nemini dicerẽt: q; ipse esset iesus xps. HIERO. Sz cũ supra mittẽs discipulos ad pdicãdũ iusserit eis: vt annũciarẽt aduẽtũ suũ: videt eẽ extraneũ q̃ hic pcipit ne se dicãt eẽ iesus xp̃z. mihi videt aliud eẽ xp̃s pdicare: aliud iesus xp̃s. Et xps cõe dignitatis ẽ nomẽ: iesus ppriũ vocabulum. Et saluatoris. ORIGE. Uel tũc leuiter gdẽ de eo annũciabãt: q̃si de magno t mirabili viro: xp̃z aũt eẽ eum nondum annũciabãt. Qui ãt vult ẽt xp̃s eũ pdicatũ p⁹ ab aplis: dicet qm̃ leuiter premittere voluit cos mẽtẽz nois sui: vt iteriz facto silẽtio pdicatõis h⁹: hoc ipz q̃ leuiter de xpo auditũ fuerat digerat i sensib⁹ auditoꝝ. Aut ita ẽ soluẽda q̃stio: vt videant ea q̃ superi⁹ de ãnũciãdo xp̃o sunt dicta: nõ ad tẽpus ptinere q̃ fuit añ xpi resurrectõez: lz ad tpa post futura. Dec aũt q̃ mandat vt nemini dicãt: tũc aplis cõueire: iutile. n. ẽ ipz gdẽ pdicari: crucẽ ãt ei⁹ tacere. Propterea pcipit eis vt nemini dicerẽt: q; ipse ẽ xp̃s: t preparabat eos vt postmodu dicãt: Qm̃ ipe est xp̃s q crucifixus ẽ: t resurrexit a mortuis. HIERO. Qõ negs putet nre tm̃ eẽ itelligẽtie: segtur: causas tũc pohibite pdicatõis exponit. Segt. n. Erit de cepit iesus ostendisci. suis: q; oport. cũ ire hiero. t mul. pati a seni. t scri. t pn. sacer. t occi. t ter. die resur. Est aũt sensus: Tũc me predicate cũ ista passus fuero: ga nõ pdest xp̃z publice predicari t eius vulgare i populis maiestatẽ quẽ post paululũ flagellatũ visuri sũt t crucifixũ. CHRY. Quod. n. semel radicatũ ẽ t postea euulsũ: si ite planteť: difficile reuinebit apud multos. qõ aũt ifixus semel ẽ: t mãsit postea ĩmobile facile ꝓuebit ad augmẽtũ. pp hoc aũt ĩmorat tristib⁹ pdicẽdis: t ꝓmonẽ mltiplicat: vt apiat discipulorum mẽtes. ORIGE. Et vide q; nõ dixit: Cepit dicere vel docere: lz ostendere: q̃m sic corpalia ostẽdi dicũt: sic ostẽdi dicũt q xpo ea q̃ logbat. Nõ aũt sic puto eis q corporaliter eũ multa patiẽtẽ viderũt: oñsa fuisse ea q̃ videbant: quõ discipulus oñsus ẽ rõnabilis ꝓmo de mysterio passionis t resurrectõis xp̃i: t tũc qdẽ cepit oñdere: ꝓinter aũt postea capaciozib⁹ factis pleni⁹ demonstrauit: q; oẽ quod cepit iesus hoc pfecit. Oportebat aũt eum ire i hierusalẽ: vt occidatur qdẽ i hierosolymis q̃ sunt deoꝝ: regnet autẽ resurgẽs i hierusalẽ celesti. Postq̃ enī resurrexit xp̃s: t aly cõsurrexerũt ei: iã nõ deoꝝ q̃rit hierusalẽ vel dom⁹ oronis in ea: sed surꝝ. patiẽt aũt mult. a seniorib⁹ hierusalẽ terrene: vt glorificentur ab his q capiũt beneficia ei⁹ celestib⁹ seniorib⁹. Tertia aũt die resurrexit a mortuis: vt eripiẽs a maligno acgrat eis q liberati fuerant hoc donũ vt baptizent spũ t aia t corpore i noie patris t fily t spũsci: q sũt tres dies simul ꝓpetuo instantes eis q p eos facti fuerũt fily lucis.

¶ Et assumẽs eũ petrus: cepit increpare illũ dicẽs: Absit a te dñe: nõ erit tibi hoc. Qui uersus dixit petro: Uade post me: sathanas scãdalũ es mihi: q; nõ sapis ea q̃ dei sunt: sed ea q̃ hominum.

ORIGE. Adhuc initia eoꝝ q̃ oñdebant dicẽs xp̃s petr⁹ ĩdigna hec filio dei viui arbitrabat: t q̃si oblitus q̃n filius dei viui nihil dignũ increpatõe facit aut agit: cepit increpare: t hoc est qõ dr. Et assumẽs eũ petrus cepit increpare illũ.

HIERO. Sepe dixim⁹ nimy ardoris: amoriszq; q̃ magni fuisse petrũ in dñm saluatorẽ. Qui ergo post cõfessionez suã t pmiũ saluatoris qõ audierat: nõ vult dstrui confessionẽ suã: nec putat posse fieri vt dei fili⁹ occidat: assumit eũ in affectũ suũ: vel separatis ducit: ne pñtib⁹ ceteris discipulis videat magistrũ arguere: t cepit illũ increpare amãtis affectu: t obstãs dicere: Absit a te dñe. Uel vt melius habeat in greco: Propitius sis tibi dñe: nõ erit hoc. q̃si necessariã haberet propitiationẽ. cuius affectũ qdẽ suscipiẽs xp̃s ignorantiã exprobat. vñ segt: Qui uer. dixit pe. Uade p⁹ me sath. scãda. mihi es. HYLA. Sciẽs enī dñs diabolice artis instinctũ: petro ait: Uade retro post me. i. vt exẽplo sue passionis sequat. Jn eũ vo q; quẽ opinio hec suggerebat uersus adiecit: Satha. scãda. mihi es. Nõ. n. ꝓuenit existimare petro sathane noñ: t offensionẽ scãdali deputari: post indulta illa btitudinis t ptãtis tãta pconia. HIERO. Sed mihi error apostolic⁹ de pietatis affectu veniens: nunquã incentiuũ videbit diaboli. prudẽs q̃ lector ꝓsideret petro illã beatitudinẽ ac ptãtẽ in futuro ꝓmissaz nõ in pñti datã. quã si statiz dedisset ei: nunq̃ i eo praue ꝓfessionis error ĩuenisset locũ. CHRY. Quid ẽt mirabile ẽ hec pati petrũ q̃ ō bis revelationẽ nõ susceꝑit. Ut. n. discas q; neq; illa q̃ de xpo confessus fuerat: ex se locutus ẽ: vide q̃liter in his q̃ nõ revelata sũt ei turbationẽ patiat. humana. n. t terrestri cogitatione q̃ sunt christi cõsideras estimabat turpe t idignũ eẽ ei q; pateret. Et iõ dñs subiecit: Qt nõ sapis ea q̃ dei sũt: sed ea que hoĩum. HIERO. q. d. Mee volũtatis ẽ t patris: vt p hominũ salute moriar: tu tuã tm̃ ꝓsideras volũtatẽ nõ vis grani tritici cadere i terrã: vt multos afferat fructus: t iõ q; contraria loq̃ris voluntati mee debes aduersarius appellari: sathanas. n. interpretat aduersari⁹ siue ꝓri⁹: ñ tm̃ vt plerique putant eadẽ sathanas: t petr⁹ sñia ꝓdenat. petro. n. dr: Uade retro me satha. i. segre me q ꝓri⁹es volũtati mee. Ille audit vade sathanas. t nõ ei dr retro: vt subaudiat: Uade in ignem eternum. ORIGE. Dixit q̃ petro: Uade post me. q̃si deficienti p ignorantiã ire post xp̃m. Sathana aũt dixit ei: q̃si ignorãtiã aliquid habenti contrarium deo. Beatus autem ad quẽ cõuertit christus etiam si cozipiendi causa conuertitur. Sed quare dixit ad petrum: Scãdalũ mihi es cũ ipse mo dicatur: Pax multa diligẽtibus legem tuam t non est illis scãdalum? Sed respondendum est: quoniam non solus iesus nõ scandalizatur: sed nec omnis homo qui in dilectione dei perfectus est: sed quantum ad se qui tale aliquid: vel agit vel loquitur: scandalum est alteri: licet ille insca-

dabilis sit. Aut certe omnes discipulum peccantem scandalum sibi appellat: sicut t paulus dicebat: quis scandalizatur t ego non vror?

¶ Tunc iesus dixit discipulis suis: Si quis vult post me venire abneget semetipsum: t tollat crucẽ suã: t sequat me. Qui. n. voluerit aiam suam saluam facere: perdet eã. Qui autem perdiderit animam suam ꝓpter me: inuenict eam.

CHRY. Postq̃ petrus dixerat: ppitius esto tibi: neq̃q̃ erit tibi hoc: t audiuit: Uade retro me sathanas. nõ fuit dominũ hac solũ increpatõe ꝓtent⁹: lz ex supaoundantia voluit oñdere icõueniẽtia dictoꝝ a petro t fructuz sue passionis. vñ subdit: Tũc iesus dixit discipulis suis. Si quis vult p me ẽi re abneget semetipsum t tollat crucẽ suã t sequat me. q. d. tu dicis mihi propitⁱ⁹ esto tibi. Ego aũt dico tibi: q̃n nõ solum me phibere a passiõe nociuũ tibi ẽ: sed neq; saluari poteris nisi patiaris t moriaris t vite abzenuncies semp. t vide q; nõ coactiuũ facit sermonẽ. nõ. n. dixit: si volueritis os vos h patiz sigs vult. hoc autez dicens magis atrahebat. q. n. libertati auditorẽ dimittit: magis attrahit. q vero violẽtia ifert mstoriẽs ipedit. nõ ãt solis discipulis suis sz t cõe hoc dogma orbi terraꝝ ꝓpõit dicẽs: Sigs vult. i. si mulier: si vir: si rex: si liber: si seruꝰ. CHRY. Tria aũt sunt q̃ dicũtur: Abneget semetipsum: t tollat crucẽ suã: t sequatur me.

GREGO. i bome. Quia nisi qs a semetipso deficiat: ad eũ q̃ super ipsum ẽ nõ appropiquat. Sed si nosipsos relinquim⁹: quo ibimus extra nos: vel qs est q̃ vadit si se deseruerit? sed aliud sum⁹ p peccatũ lapsi: aliud p naturã cõditi. tũc q̃ nosmetipsos relinquim⁹ t abnegamus cũ vitamus qõ p vetustatẽ fuim⁹: t ad hoc nitimur ad quod per nouitatẽ vocamur. GREGO. sup eçechie. Semetipz ẽt abnegat: qcũq; mutat ad melioza t icipit eẽ qõ non erat: t definit esse qõ erat. GREGO. xxiy. moza. Semetipsum ẽt abnegat qui calcato typo superbie ante dei oculos se esse a se alienũ demõstrat. ORIGE. Quãuis aũt videat aliquis a peccato abstinere: tũ nisi i crucẽ christi crediderit: non põt dici christo confixus siue cruci. vñ sequitur: Et tollat crucem suam.

CHRY. Uel aliter: Qui negat aliũ vel fratrẽ vel famulũ vel quẽcũq; etsi flagellatũ viderit: t quodcũq; patientẽ non assistit: nõ adiuuat: ita vult corpori nro nos nõ ignoscere: vt si flagellauerint vel quodcunq; aliud fecerit: corpori nõ parcamus. hoc enī ẽ parcere: sicut patres tũc ignoscunt filys: cui magistris eos tradẽtes iusserit: vt nõ parcãt. Ne autẽ estimes q; vsq; ad verba tm̃ t cõtumelias oporteat abnegare seipz oñdit vsq; ad quãtuz abnegare seipsum oporteat: q; vsq; ad mortẽ etiã turpissimã. s. crucis: qõ significat i hoc qõ dicit: Et tollat crucẽ suã t seqtur me. HYLA. Sequẽdus enī ẽ dñs cruce assumpta passionis sue: etsi non sorte tm̃ voluntate comitãdus ẽ. CHRY. Quia ẽt latrones multa grauia patiunt: vt nõ estimes q; passio malos⁹ suficiat: adiungit cãz patiẽdi cuz dicit: Et sequat me. vt ꝓp eũ oia sustineas: t alias ei⁹ virtutes addiscas. hoc ẽ. n. seq christi vt oz: diligẽtez eẽ circa virtutes: t pati oia ꝓpter ipsum.

GREGO. Duob⁹ etiã modis crux tollit: cũ aut p abstinẽtiã affligit corp⁹: aut p cõpassionẽ proximi affligit animus. Sz qz ipsis virtutib⁹ q̃dã vitia mixta sũt: dicẽdũ nob ẽ q; abstinẽtiã carnis nõnũq̃ vana gloria obsidet: qz dũ tenuitas i corpore: dũ pallor i vultu respicitur: virtus patefacta laudat. Cõpassionẽ vero animi plerũq; latẽter obsidet pietas falsa: vt bãc nõnũq̃ vsq; ad cõdescẽdẽdũ vitys pertrahat. vñ ad hec excludenda subdit: Et seqt me. HIERO. Uel aliter: Tollit crucẽ suã q; mũdo crucifigit. cui aũt mũdus crucifixus ẽ sequit dñz crucifixũ. CHRY. Deinde qz graue videbat qõ dcñ ẽ: p ea q̃ cõsequũt: id mitigat premia ponẽs supeminẽtia laborib⁹ t malitie penas. vñ sequitur: Qui. n. voluerit aiaz suaz saluã facere pdet eã. ORIGE. Qõ dupliter põt intelligi. Primũ sic: Sigs amator vite pñtis parcit aie sue timẽs mozi: t putãs aiaz suã p bãc mortẽ pire: iste volẽs hoc mõ saluare aiaz suã pdet eã: alienam illaz faciens a vita eterna. Sigs cõtẽnẽs vitã pseniẽtẽ vsq; ad mortẽ p vitate certauerit: pdet gdẽ aiaz suã quãtuz ad vitã pseniẽtẽ: lz qm̃ pp xp̃m pdet eã: magis eam saluã faciet i vitã eternã. Alio mõ sic: Sigs itelligit q̃ ẽ vera sal⁹: t acgrere vult eam ad salutẽ aie sue: iste abnegans semetipsum pdit quãtũ ad voluptates carnales aiaz suam ꝓpter christuz: t pdẽs aiaz suã hoc mõ: saluat eã p opa pietatis: dicendo. n. Qui voluerit: pcedentẽ t sequẽtẽ vnũ sensuz eẽ ostendit. Si ergo qõ supius dixit: Abneget semetipsum: de morte corporali dixit: ꝓinter hoc de sola morte intelligere debemus dictuz eẽ. si autẽ abnegare seipsuz ẽ carnale conuersationẽ reycere: t pdere aiaz eo depõere voluptates carnales.

¶ Quid. n. pdest hoi si vniuersum mũdũ lucret: aie vero sue detrimẽtũ patiat? Aut quam dabit hõ ꝓmutatoꝝ p aia sua? Filius. n. hois venturus ẽ i glia patris sui cũ angelis suis: t tũc reddet vnicuiq; scz opa eius. Amẽ dico vob: sũt qdã de hic stantibus qui non gustabunt mortem donec videant filium hominis venientem in regno suo.

CHRY. Quia dixerat q vult saluare perdet: t q pdet saluabit: vtrobiq; salutẽ t pditionẽ ponẽs: ne aliqs estimet eũ lẽ esse hincinde pditionẽ t salutẽ: subiũgit: Quid enī pdest ho: si mũ. vni. lu. ani. vo sue detri. pa. q. d. ne dicas q; q̃cunq; pdam⁹: t lucremur aias nras. CHRY. Sz si regnaueris supra vniuersuz orbẽ terraꝝ nõ poteris aiaz tuã emere. vñ sequit: Aut quã dabit hõ ꝓmutationẽ p aia sua? Ac si dicat: Diuitias si pdideris: poteris dare diuitias alias ad eas rediturus: aiaz aũt pdens: nõ poteris aiaz aliquã dare: lz neq; aliqd aliud. Quid aũt mirabile ẽ: si in aia hoc contingit: eteni in corpore hoc vt contingere: Etsi. n. q. milia diuersa mata corpori insanabiliter egroto circũpositeris: nõ curat. ORIGE. Et ꝑma gdẽ facie ꝓmutatio aie ẽ substãtia: vt det substantiã suã hõ pauperib⁹: t habeat aiaz suã. Sz puto q; non hz aliqd hõ: qõ dans q̃si ꝓmutationem aie sue liberet eã de morte: ds aũt p aiab⁹ hoiuz dedit ꝓmutationẽ pciosuz sanguinẽ fily sui. GREGO. Uel aliter põt ostendi: qz sancta eccl̃ia aliud hz tẽp⁹ psecutionis: t aliud pacis: redẽptor nr̃ ipse ei⁹ tpa distinguit in preceptis. nã psecutiõis tpe ponẽda ẽ aia: pacis aũt tpe ea q̃ ampli⁹ dñari pñt frãgẽda sũt de sideria terrena. vñ dr: Quid. n. pdest hoi? HIERO. Provocatis ãt discipls vt abnegarẽt se t tollerẽt crucẽ suã: grãdis fit terror audiẽtiũ. Jccirco tristib⁹ leta succedũt: t dic: Fili⁹. n. ho. vẽ. ẽ i glia patris sui cũ an. suis. Times mortez: audi gliaz triũphãtis. Uereris crucẽ: ausculta ãgelos ministeria. ORIGE. q. d. Nũc qdẽ filius hois venit: lz nõ i glia. nõ enī decebat eũ i glia ostitutũ pcta nra portare: lz tũc veniet i gllia: cũ añ pparuerit discipulos suos factus sic illis: vt illos faceret sicut ẽ ipse ꝓformes glie sue. CHRY. Nõ aũt dixit in tali gloria i quali ẽ pr̃ne alteritatẽ glorie suspiceris: sed ait Hlia pris: vt eadẽ glia ostendat. Si aũt glia vna ẽ: manifestũ q; t subia vna ẽ. Quid q̃ tunc petre mortẽ audiẽs?

Universidad de Deusto
Biblioteca

tunc me videbis in gloria. Si autem ego in gloria: ⁊ vos: sed tñ dicēs gl̄iaz: terribilia ⁊miscuit ī mediuz iudiciū ⁊tro/ducēs. vnde segt̄: Et tūc reddet vnicuiq; ꝓz opa ei⁹. HIERO. Nō ē.n. distictō iudei ⁊ gētiles: viri ⁊ mlieris: paupeꝝ ⁊ diuitū: vbi nō ꝓsone ꝓz opa ꝓsiderant. CHRY. Doc āt dixit nō solū pctōrib⁹ penas cōmemorās: ꝓz iustis brauia ⁊ coronas. HIERO. Poterat aute apl̄oꝝ tacita cogitatio ⁊ istiusmodi scādalū sustinere. Occisionē ⁊ mortē nunc dicis cē futurā. q; aūt ꝑmittis te affuturu ⁊ ī gloria ī tpa lōga differtur. Prouides ergo occultoꝝ cognitor gd possent obycere: pñtē timorē ꝑsenti cōpensat ꝑmio dicēs: Āmē dico vobis: sūt qdā de hic stan. q nō. gu. mortē do. vi. fi. bo. ve. in re. si

CHRY. Uolēs ergo mōstrare gd ē illa gl̄ia in q̄ postea vētur⁹ ē: eis ī ꝑsenti vita reuelauit sicut possibile erat eos discere: vt neq; ī dñi morte iā doleāt. REMI. Quod ergo hic dicit: ipletū ē in trib⁹ discipulis: gb⁹ dñs trāsfiguratus in monte gaudia eterne repromissiōis ostēdit: q viderunt eum ī regno suo ꝓmissē. i. ea claritate fulgentē: ī qua peracto iudicio videbit ab oib⁹ sanctis. CHRY. Propter hoc āt nō ꝑdicit noīa eoꝝ q ascēsuri erāt ī montem: qz reliq valde ꝓcupiscerēt seq: exēplū illius glozie visuri: ⁊ gratiter tulissent velut despecti. GREGO. Uel regnū dei pñs ecclia vocat. ⁊ qz nōnulli ex discipl̄is ei⁹ vsq; adeo ī corpe victuri erāt vt ecclīaz dei cōstructā cōspicerēt: ⁊ cōtra b⁹ mūdi gl̄iaz erectā: cōsolatoria ꝓmissiōe: nunc dr̄. Sunt qdā de hic stantib⁹. ORIGE. Moraliter aūt dei bis g nouiter iducunt ad fidē: formā ꝺz serui: ꝓfectis aūt venit i gl̄ia pñs sui. Angeli aūt illi⁹ sunt ꝓphetaꝝ ꝟmones: quos nō est possibile aī spūalr itelligere: nisi cū spūalr itellectū fuerit vbū xpi: vt videāt sil̄ appere ī maiestate. Tūc āt dabit vnicuiq; de gl̄ia sua ꝓz actū ei⁹: qz quāto gs melioꝝ fuerit ī actibus suis tāto spūali⁹ itelligit xpz vel ꝓphetas ipsi⁹. Stātes āt vbi stat iesus: sunt g fūdatas bñ apud iesum aīe bases. Ex gb⁹ g meli⁹ stār: dicūt nō gustare mortē donec videant vbū dei: qō venit ī regno ꝺ vidēs eminētiā dei quā videre nō pūt g diuersis ſuoluti sunt peccatis: qō ē mort gustare: q̄ peccās a mozit. Sicut. n. vita ē ⁊ panis vit⁹ de celo dēscēdit: sic ⁊ ūnica ei⁹ mors pāis ē mortu⁹. Ex istis āt panib⁹ qdā modicū māducāt tñ gustātes. qdā āt abūdāti⁹. q. n. raro ⁊ modicū peccāt: tātūmō gustāt mortē. q āt pfecti⁹ susceperit spūalē vtutē: nō gustāt eā: ꝓz viuo pane semp vescūt. q; aūt dicit: donec videāt: nō diffinit tps: vt postq̄ tu. fierit illō donec: fiat qō añ nō fuerat fcm: ꝓz rē q̄ nēcia ē exponit. g. n. ſmel videt eum ī gl̄ia ei⁹: iā nequaquā gustabit mortem. RABA. Sanctos aūt mortez gustare testat: a gb⁹ mors corporis quasi libando gustat: vita vero aīme possidendo tenetur.

CA. XVII.

POst dies .x. assumpsit iesus petr̄ ⁊ iacobū ⁊ ioānē frēz eius ⁊ duxit illos mōtē excellū seorsū: ⁊ trāsfiguratus ē ante eos. Et resplenduit facies eius sicut sol. Uestimēta autem eius facta sunt alba sicut nix. Et ecce apparuerunt illis moyses ⁊ helias cū eo loquentes. Respōdēs aūt petrus: dixit ad iesuz: Dñe bonū est nos hic cē: si vis faciamus hic tria tabernacula: tibi vnū: moy si vnum: ⁊ helie vnum.

RMI. Claritatē sue visiōis quā ꝓmiserat dñs discipulis suis in hac trāsfiguratione habita ī monte post sex dies cōpleuit. vnde dr̄. Et post sex dies assumpsit pe. et ia. ⁊ ioā. fra. ei⁹. HIERO. Querit autez quō post sex dies assumpsit eos: cū lucas euangelista octonariū numez ponat: sed facilis ē respōsio: qz hic medy ponuntur: dies: ibi prim⁹ ad ditur ⁊ extrem⁹. CHRY. Ideo aūt non confestim facta ꝓmissione eos sursum ducit: sed post sex dies: vt reliq discipuli nihil patiant humanuz. i. aliquē iuidie motum. vel vt hoꝝ diez spacio vehemētiozi cōcupiscētia repleti: g assuris erant: sollicita mēte accederent. RABA. Merito aūt p⁹ sex dies gl̄iā illā oñdit: q p⁹ sex etates futura ē resurrectio. ORIGE. Uel qz ī sex dieb⁹ tor⁹ pfci nūeri factus ē visibilis mūd⁹: g trāscēdit oēs res mundi: pōt ascendere sup mōtē: excelsum ⁊ gloziā aspicere verbi dei. CHRY. Jō aūt hos tres assumpsit q̄n alys potiozes erāt: Intēde tres solūmodo discipulos secum ducit: quia multi sunt vocati pauci vero electi. Uel qz qui nunc fidez sancte trinitatis icorrupta mēte seruāt: tunc eterna eius visiōe letāt̄.

REMI. Ostēsurus aūt dom⁹ gloziā sue claritatis discipulis: duxit eos ī mōtē. vñ segtur: Et duxit illos ī montem excelsuz seorsum. In quo docet: qz necesse est oib⁹ g deum cōtēplari desiderant: vt nō ī infimis voluptatib⁹ iaceant: ꝺz amoze supernoꝝ semp ad celestia erigant: ⁊ vt oñdat dis ciplis en⁹ gl̄iaz diuine claritatis nō ī b⁹ scl̄i ꝓfudo q̄rāt; ꝺz ī celestis bt̄itudis regno. Ducūt āt seorsuz. qz sci viri tota aīo ⁊ fidei intētiōe sepati sūt a malis: funditusq; sepabūtur in futuro. vel qz mlti vocati pauci vero electi. Segt̄: Et trāsfigurat⁹ ē añ eos. HIERO. Qualis. n. futur⁹ ē tpe indicat: talis aplis apparuit. Nemo āt putet ꝑstinā cū formā ⁊ faciē ꝑdidisse vl̄ amisisse corporis vitatē: ⁊ assumpsisse corpus spiritale vel gereū. Sz quō trāsfiguratꝰ sit: euangelista demōstrās dicit: resplēduit facies ei⁹ sic sol: vestimēta aūt eius facta sunt alba fic nix. Ubi splēdoꝝ faciei oñdit: ⁊ candorē scribit vestiū: nō substātia tollit: sed gl̄ia ꝓmutatur. Certe trāsformat⁹ ē dñs in eā gloziā q̄ vētur⁹ ē postea ī regno suo. Transformatio splēdorē addidit: faciē nō subtraxit et sol cor pus spiritale fuerit. vñ ⁊ vestimēta mutata sūt. q̄ in tārā fulgore candida vt alius euāgelista disserit: q̄lia fullo sup terrā nō posset facere: bs aūt corpale ē ⁊ tactui subiacet: nō spūtale ⁊ aereū qō illudat oculos: ⁊ tñ in phātasmate aspiciat.

CHRY. Si aūt facies dñi resplēduit fic sol: ⁊ sācti sicut sol fulgebūt: nunqd erit equalis claritas dñi ⁊ seruoꝝ: nec q̄. Sz qz nihil lucidi⁹ inuenit sole: iccirco ad manifestādū exēplū future resurrectiōis: ⁊ facies dñi resplendere: ⁊ iustī fulgere dicunt sicut sol. ORIGE. Mystice aūt cuz aliqs trāscēderit sex dies ꝑm q̄ dixim⁹: videt trāsfiguratū iesum añ oculos cordis sui. Diuersas eniz bz verbū dei formas q̄ parēs vnicuiq; ꝑm q̄ videnti expedire cognouerit: ⁊ nemini supra qō capit semetipsuz oñdit. vñ nō dixit simpliciter, Transfiguratꝰ ē: sed Lozā eis. Jn euangelys. n. iesus simpliciter intelligit ab eis qui nō ascēdūt per exercitationē verborum spiritaliū super excelsum sapientie montem. Ejus autem qui ascēdunt: iam non ꝑm carnem cognoscitur ꝺs verbum intelligitur. Lozam bis ergo trāsfiguratur iesus: ⁊ non corā illis: qui sunt deorsum in conuersatione terrena viuentes. Di autez corazq; quibus transfiguraꝝ facti sunt filij dei ⁊ ostenditur eis sol esse iusticie: ⁊ vestimenta ipsius fiunt candida sicut lumē: que sunt sermones ⁊ littere euangeliozum quibus iesus est indutus ꝑm illa q̄ ab apostolis dicitur de eo. GLO. Uel vestimēta cbristi sanctos significāt de quibus esaias. Qibus bis velut vestimēto vestieris: ⁊ vi operanꝝ: qz eādidi erūt virtutibus: ⁊ oīs vitioꝝ estus abeis remotus erit. Segt̄. Et appa. illis moy. ⁊ heli. cum eo loquentes. CHRY. Doc aūt multas bz rationes. Et ꝓmo gdem est hec: Quia enim turbe dicebant eum esse heliam vel hieremiam aut ynū ex prophetis: capita prophetarum

secum ducit: vt saltem hinc videatur differentia seruoꝝ ⁊ domini. Alia ratio est. Quia enim ꝓtinue iesuz accusabāt iudei tanq̄ transgressorez legis ⁊ blasphemum: patris sibi gloziam vsurpantem: vt ostendatur ab vtraq; accusatione innoxius: eos qui in vtroq; fulserunt in medium ducit. et enim moyses legem dedit: ⁊ helias ꝓ gloria dei emulator fuit. Alia ratio est. vt discant: quoniam mortis ⁊ vite potestatem habet: ꝓpter hoc ⁊ moysen qui morte defecerat: ⁊ heliā qui nondū mortē passus fuerat in medium ducit. Aliaz cām ⁊ ipse euangelista reuelat... nonstrare crucis gloziā ⁊ mitigare petrum ⁊ alios discipulos passionē timētes. Loq̄bant. n. vt alius euangelista dicit: de exc... quem cōpletu rus erat in hierusalem: vnde eos in medium ducit. q se mozti exponerunt ꝓ his que de... placebāt: ⁊ ꝓ plebe credē tiū. Eteniz tyrānis vterq; se li... ere pñt... uit: Moyses qdez pharaoni: helias autem achab. Ducit aūt ⁊ ꝓpter hoc eos in medium. volebat. n. q discipuli illoꝝ ꝓulegia zelarent: vt. s. fierent mansueti sicut moyses: ⁊ çelantes sicut helias.

HYLA. Qz etiam moyses ⁊ helias ex omni sanctoꝝ numero assistūt medius inter legē ⁊ ꝓphetas christ⁹ in/gio ē. Cū dis. n. israelē gb⁹ testib⁹ ꝑdicat⁹ est iudicabit.

ORIGE. Siquis etiā intelligit spiritalē legē ꝺuenientez sermonib⁹ iesu: ⁊ ī ꝓphetis absc̄ditā christi sapientiaz ille vidit moysen ⁊ heliā in gloria vna cū iesu. HIERO. Consideradū est etiā q̄ scribis ⁊ pharisei de celo signa poscentib⁹ dare noluit: hic vo vt apostoloꝝ augeat fidē dat signū de celo: helia ide descēdēte quo cōscēderat: ⁊ moyse ab inferis resurgente: q̄ ⁊ achaz ꝓ isaiā precipit: vt petat sibi signū de inferno vel de excelso. ORIGE. Quid aūt feruidus petrus dixerit subditur: Rñ. āt petrus di. ad ihz: dñe bonū est nos hic esse. Quia enim audiuit q̄ oportet eum hieroso lymam ire: adhuc timet ꝓ christo: sed post increpationem non audet dicere rursus. Propitius esto tibi. sed idem occulte per alia signa insinuat. Quia enim videbat multā gentem ⁊ solitudinē cogitauit ꝓueniēte ibi statione esse ex loci dispositione: quod significat dicens: Bonū est nos hic esse. vult etiā ibi semper esse: ideo tabernaculoꝝ meminit dicēs. Si vis faciam⁹ hic tria tabernacula. Cogitauit enim q̄ si hoc fieret non ascenderet hierosolymā: ⁊ si nō ascēderet christus non mozeretur: Jbi enim sciebat scribas insidiari ei. Cogitabat etiam q̄ helias aderat: q̄ in mōtez ignem descendere fecit: ⁊ moyses q̄ intrauit nebulaz ⁊ deo locutus est. vnde occultari poterant vt nullus persecutoꝝ sciret vbi essent. REMI. Ualiter: Uisa domini maiestate ⁊ duoꝝ seruoꝝ: petrus adeo delectatus ē: vt cūcta tēporalia obliuiōi traderet: ⁊ ibi ī ꝑpetuū vellet manere. Si āt tūc petrus sic accēsus ē: quāta erit suauitas ⁊ dulcedo videre regē in decore suo ⁊ itereſſe chorīs angeloꝝ ⁊ oīum sanctoꝝ. In eo sane quod ait petrus: Dñe si vis. deuotionem subditi ⁊ obediētis sui ostēdit. HIERO. Erras tñ petre: ⁊ sicut alius euāgelista testat: nescis qd dicas. Noli tria tabernacula q̄rere: cū vnū sit tabernaculū euāgely i quo lex ⁊ ꝓphete recapitulāda sūt. Si aūt q̄ris tria tabernacula ne quaq̄ seruos cū dño cōferas: sed fac tria tabernacula: imo vnū patri ⁊ filio ⁊ spiritui sancto: vt quoꝝ est vna diuinitas vnū sit ⁊ in pectore tuo tabernaculū. REMI. Errauit ēt: qz voluit vt regnū electoꝝ cōstitueret in terra qō dñs ꝓmiserat dare in celis. Errauit ēt: qz oblitus ē se ⁊ socios suos esse mortales: ⁊ absq; gustu mortis voluit subire eternā felicitatem. RABA. Et in eo q̄ celesti cōuersationi tabernaculā faciēda putauit: in qua domus necessaria non erat: cum scriptum sit: Templum non vidi in ea.

audite. Et audientes discipuli ceciderunt in fa/ciem suam ⁊ timuerūt valde: ⁊ accessit iesus ⁊ tetigit eos: dixitq; eis. Surgite ⁊ nolite timere. Leuantes aūt oculos suos neminē viderūt: nisi solū iesum. Et descēdentibus illis de monte ꝓcepit iesus dicens. Nemini dixeritis visionem: donec filius hominis a mortuis resurgat.

HIERO. Qui carnale est frōdib⁹ aut tētoryꝝ q̄rebāt tabernaculū: nubis lucide opiunt vmbraculo. vñ dr̄. Adhuc loquēte: ecce nubes lu. obū. eos. CHRY. Cū dñs cōminat nubē tenebrosaz oñdit sicut ī sina: b aūt qz nō terrere volebat: ꝓz docere nubes appuit lucida. ORIGE. Lucida aūt nubes obūbrās scōs ē vt⁹ ꝑna vl̄ forte spūssanct⁹: dicā ēt saluatorē nr̄z ee lucidā nubē: q̄ obūbrat euāgeliū ⁊ legē ⁊ ꝓphetas: sicut itelligūt q̄ pūt aspicere lumē ipius ī ꝑmissis. HIERO. Quia vo ipudēte ... terrogauerat petr⁹: ꝓpterea dñi rñsionē ñ meruit ... ꝓr mag... filio: vt vbū dñi ꝓpleret: Qui me misit ipe ō me testimoniū phiber. CHRI. Neq; āt moyses logt̄ nz helias: ꝓz pr̄ oib⁹ maior vocē emittit ex nube: vt discipuli credāt: q̄ a deo hec vox erat: Semp. n. appere solet deus in nube: sicut scriptū ē. Nubes ⁊ caligo ī circuitu ei⁹: ⁊ hoc ē q̄ dr̄. Et ecce vox de nube. HIERO. Uox qdē pñs de celo loquētis audit q̄ testimoniū ꝑhibeat filio: ⁊ petrū erroze sublato doceat vitatē: imo ꝓpetrū ceteros ... los. vñ subdit dicēs: Dic ē fili⁹ meus dilect⁹, huic ē fidū tabernaculū: huic obtēperādū. b ē fili⁹: illi sui sūt. debēt ⁊ ipsi nobiscū ī penetralib⁹ cordis sui dño tabernaculū ꝑparare. CHRY. Ne igit timeas petre. Si enim potēs ē deus: manifestū qz ⁊ filius silr potēs ē. si. n. diligit ne timeas. nullus. n. cū quē diligit ꝑdit: nec tu cq̄r cū diligis genitorī. Neq; āt ſ... diligit eū qz genuit. sz ⁊ qz vnius ē volūtatis cū ipso. Segt̄. n. In quo mihi cōplacui: ipsum audite. Et audientes discipuli ceciderunt in fa/ciem suam ⁊ timuerūt valde: ⁊ accessit iesus ⁊ tetigit eos: dixitq; eis. Surgite ⁊ nolite timere. Leuantes aūt oculos suos neminē viderūt: nisi solū iesum. Et descēdentibus illis de monte ꝓcepit iesus dicens. Nemini dixeritis visionem: donec filius hominis a mortuis resurgat.

HIERO. Qui carnale est frōdib⁹ aut tētoryꝝ q̄rebāt tabernaculū: nubis lucide opiunt vmbraculo. vñ dr̄. Adhuc loquēte: ecce nubes lu. obū. eos. CHRY. Cū dñs cōminat nubē tenebrosaz oñdit sicut ī sina: b aūt qz nō terrere volebat: ꝓz docere nubes appuit lucida. ORIGE. Lucida aūt nubes obūbrās scōs ē vt⁹ ꝑna vl̄ forte spūssanct⁹: dicā ēt saluatorē nr̄z ee lucidā nubē: q̄ obūbrat euāgeliū ⁊ legē ⁊ ꝓphetas: sicut itelligūt q̄ pūt aspicere lumē ipius ī ꝑmissis. HIERO. Quia vo ipudēte ... terrogauerat petr⁹: ꝓpterea dñi rñsionē ñ meruit ... ꝓr mag... filio: vt vbū dñi ꝓpleret: Qui me misit ipe ō me testimoniū phiber. CHRI. Neq; āt moyses logt̄ nz helias: ꝓz pr̄ oib⁹ maior vocē emittit ex nube: vt discipuli credāt: q̄ a deo hec vox erat: Semp. n. appere solet deus in nube: sicut scriptū ē. Nubes ⁊ caligo ī circuitu ei⁹: ⁊ hoc ē q̄ dr̄. Et ecce vox de nube. HIERO. Uox qdē pñs de celo loquētis audit q̄ testimoniū ꝑhibeat filio: ⁊ petrū erroze sublato doceat vitatē: imo ꝓpetrū ceteros ... los. vñ subdit dicēs: Dic ē fili⁹ meus dilect⁹, huic ē fidū tabernaculū: huic obtēperādū. b ē fili⁹: illi sui sūt. debēt ⁊ ipsi nobiscū ī penetralib⁹ cordis sui dño tabernaculū ꝑparare. CHRY. Ne igit timeas petre. Si enim potēs ē deus: manifestū qz ⁊ filius silr potēs ē. si. n. diligit ne timeas. nullus. n. cū quē diligit ꝑdit: nec tu cq̄r cū diligis genitorī. Neq; āt ſ... diligit eū qz genuit. sz ⁊ qz vnius ē volūtatis cū ipso. Segt̄. n. In quo mihi cōplacui: ac si diceret. In quo regesco. quē acce... qz oīa q̄ sūt pñs cū diligētia exegt̄. ⁊ ē volūtas vna ipsius ⁊ pñs. q̄re si crucifigi vult ... dicas. HILA. Dūc ergo ē filiū: h ... dilectum: hūc ꝓfacitū: sz ⁊ hūc audiētiū vox ō nube significat dicēs Jpm audite. vt. s. idone⁹ ipe ꝓceptoꝝ taliū auctor eēt: q se culi dānū. crucis volūtatē obitū corpis: ⁊ post hec regni celestis glām facti confirmasset exēplo. REMI. Dicit ergo: ꝓpm audite. ac si alys vbis diceret: Recedāt vmbre legales ⁊ typi ꝓphaꝝ: ⁊ solū coruscū lumē euāgely seāmini. Si ue iō ait. Jpm audite. vt illū ē oīderet qué moyses ꝑdixerat dicens: Prophām suscitabit vob⁹ deus de ... ribus vestris tāq̄ me audietis ipz. Sic ergo dñs vndiq; būit testes ex celo vocē pris: ex padiso heliā: ex iferis moysē: ex hōib⁹ aplos. vt ī noīe iesu oē ge... flectat: celestiū: terrestriū: ⁊ infernoꝝ. ORICE. Uox aūt de nube aut ad moysen ⁊ heliā logt̄: q desiderabāt videre filiū dei ⁊ audire eū: aut discipulos docet. GLO. Notādū aūt q̄ b... con... nit mystriū scōe regeneratōis: q̄. s. erit ī surrectōe: vbi caro resuscitabit cū mysterio pñe: que est in baptismate: vbi aīa resuscitatur. In baptismate enī christi operatio totius trinitatis: ostensa est. Fuit enī ibi filius incarnatus: apparuit in colū be specie spiritussanctus: ⁊ pater fuit ibi in voce declarat⁹. Et similiter in transfiguratione que est sacramētum secundum de regenerationis tota trinitas apparuit: pater in voce: filius in homine: spiritussanctus in nube. Queritur aūt qua re spiritussanctus ibi in colūba: b in nube declaratus ē: Dona siquidē sua per species declarare solet. Innocenti... aūt in baptismate donat: que per auem simplicitatis designat. Daturus est aūt claritatem ⁊ refrigerium in resurrectiōe: ideo in nube refrigerium. in fulgore nubis claritas resurgentium corporū designatur. Segtur: Et audi. disci. ecci. in fa. suā ⁊ timue. ualde. HIERO. Triplicē aūt ob cām pa

Adhuc eo loquēte: ecce nubes lucida obūbrauit eos. Et ecce vox de nube dicēs. Hic ē filius meus dilect⁹ in quo mihi bene cōplacui: ipsum

uore terrenę vel qz se errasse cognouerant: vel qz nubes lucida operuerat eos: aut qz dei pris vocę loquętis audierant humana. n. fragilitas ꝺspectū maioris glorie ferre nō sustinet, ac toto aio ꝛ corpore ꝺtremiscęs ad terrā cadit. quanto. n. quis amplioꝛa q̄sierit. tāto magis ad inferioꝛa collabitur si ignoꝛanerit mēsurā suā. REMI. In eo vo q̄ sci apli in faciē ceciderūt: fuit iudiciū scitatis qz sci in faciē cadere dicūtur. ipꝝ vo retroꝛsuꝛ. CHRY. Sz cū añ in xpi baptismo q̄ talis etiā voꝛ de celo delata ē: nullus ex turba gaderat tale aliqd passus ē: quo discipli i mōte cecidēt: qz. s. soli tudo: altitudo: ꝛ silētiū erat mlti: ꝛ trāsfiguratio stupoꝛ plena: ꝛ lumē puꝛ nubes extęsa: ex qbz oīb⁹ stupoꝛ in eis congregabaꝛ. HIERO. Qz vo illi iacebāt: ꝛ surgere nō poterāt: ipse clemēter accedit: ꝛ tangit eos vt tactu fuget timoꝛē ꝛ debilitata mębra solidēt: ꝛ hoc est qō dr̄. Et ac. iesus ꝛ tetigit eos. quos aūt manu sanauerat: etiā sanauit ꝑterio. vñ sequtur: Dixitqz eis: surgite ꝛ nolite timere: Primū timoꝛ expellit vt postea doctrina tribuaꝛ. Segt: Le. aūt ocu. suos: ne ve. nisi so. iesu. qō rōnabiliter factū ē: ne si moyses ꝛ helias pseuerassent cū dño pris voꝛ videręt incerta. cui potissimū daret testimoniū. Uidēt ēt Jesū stantem ablata nube ꝛ moysen ꝛ heliā euanuisse: qz postq̄ legis ꝛ pphetaꝝ vmbra discesserat: vtrūq⁹ in euangelio reperit. Segt: Et descędentibus illis de mōte ꝑcepit eis iesus dicęs: Nemini dixe. visi. hāc do. fi. ho. a moꝛ. resur. Nō vult g̃ pplos prędicari: ne ꝛ incredibile cēt ꝓ rei magnitudine: ꝛ post tantā gloriā apō rudes aios sequēs crux scādalū faceret. RFMI. Siue gaudes aios sequēs crux scādalū faceret. RFMI. Siue gaudes maiestas illi⁹ diuulgareť i pplo: pplī ipedirēt dispensatiō nē passionis eius: resistędo p̄cipib⁹ sacerdotū: ꝛ sic redemptio humani generis retardaret. HY. A. Silētiū etiaꝫ rerū gestaꝝ qs̄ viderant imperat: vt cuꝫ cēnt spiritusancto repleti: tunc gestoꝝ spiritaliū testes essent.

Et iterrogauerūt eū discipli eius dicētes: Quid ergo scribe dicūt q̄ helią oporteat primo vēire? At ille rñdēs ait eis: Helias quidē vēturus ē ꝛ restituet oīa. Dico aūt vobis: qz helias iaꝫ venit ꝛ nō cognouerūt eū: ſ fecerūt i eo q̄cūq; voluerūt. Sic ꝛ filius hois passurus ē ab eis. Tūc intellexerūt discipli qz de ioāne baptista dixiſſz eis.

HIERO. Traditio phariseoꝝ ē iuxta malachią ꝓpheꝛtaz: q̄ helias veniat añ saluatoꝛis aduētū: ꝛ reducat coꝛ patrū ad filios ꝛ filioꝝ ad pręs: ꝛ restituat oīa in antiquū statū. Estimat ergo discipuli trāsformationē glie hāc ee: quā i mōte viderāt. Et iō dr̄ ꝛ iterro. eū discipli ei⁹ di. qd ergo scribi. q̄ heli. oꝛ primū ve. Ac si dicerēt: Si iā venisti in gliam quō ꝑcurſoꝛ tuus nō appet: mōꝛie aūt hoc dicūt qz helias viderāt recessisse. CHRY. Nō aūt aduētū helie discipuli de scripturis sciebant: sed scribe eis manifestabant: ꝛ fe rebat hic ꝛmo ꝛ plebe idocta: sicut ꝛ de christo. Nō aūt vt oportebat aduētus xpi ꝛ helie a scribis iterꝑetabaꝫ. Scripture. n. duos dant christi aduētus: eū. s. q factus ē ꝛ eum q futurus ē. Sz scribe plebē euertētes: scōm aduētū solū cōmemorabāt plebi: ꝛ dicebant: Qñ si hic est xps oportebat heliaꝫ ꝑuenire. Est igit solutio quā christ⁹ iducit. Segtur At ille rñdens ait: heli. qdē vē. ꝛ resti. oīa. Dico aūt vobis qz helias iaꝫ ve. Ne aūt estimes eū in ſmone errasse: si qñ qz dicit heliaꝫ vēturum ꝛ qñq; venisse. Cum. n. dicit q̄ helias vēturus est: ꝛ restaurabit oīa: de ipso helia in ꝓpria ꝑsona loquitur: q̄ quidez restaurabit oīa: duꝫ corriget infidelitatem iudeoꝝ: qui tunc inuenientur: quod est conuertere corda patrum ad filios. i. iudeoꝝ ad aplos. AVGV. de q̄. euā. Uel restituet oīa. i. eos quos antichristi ꝑsecutio perturbauerit. vel vt ipse restituat moriendo que debet.

CHRY. Si aūt tot bona erūt ex helie pītia: quare tūc nō eū misit? Dicem⁹ qz ꝛ tūc christū estimātes helyā nō crediderūt ei. Tūc āt helye credēt: qz cū post tāta expectatiō venerit ānūciās iesuꝫ: facili⁹ suscipiēt q̄ ab eodē dicent. Cū vo dicit: q̄ helias iā venit. Joānē heliā vocat: ꝓpter modū. sic. n. helias secūdi aduēt⁹ ꝑcurſoꝛ erit: ita ioānes ꝑcurſoꝛ fact⁹ ē ꝓmi ꝓpter hoc āt ioānē heliā noīat: vt oīdat ꝓmissū suū aduētū veteri testō: ꝛ ꝓphetie ꝓuenire. HIERO. Ipse ergo q̄ ꝛ ꝑturus ē i scōo saluatoꝛis aduētu iuxta corpis fidē: nūc ꝓ ioānē venit i virtute ꝛ spū. Segt: Et nō cognouerūt eū: ſ fecerūt i eo q̄cūq; voluerūt. hoc ē ſpreuerūt: ꝛ collauerūt eū. HILA. Ut oñi aduētū ꝓnūciās passionā quoq; ꝑcurreret iniurie ꝛ veratiōis exemplo. vñ: segt sic ꝛ filius. pas. ē ab eis. CHRY. In quo opꝑtune suā passionē ꝓmemoꝛat ex passiōe ioānis mlta eis ꝑbēs ꝑsolatiōnis nece ꝓpter factū ꝓsenserit: ꝛ i occisiōe oñi herodes a scribis ꝛ phariseis iterfectū: Et breuiter rñdēdo q̄ i ioānis nece phariseoꝝ factū ꝓsenserit: ꝛ i occisiōe oñi herodes iūrerit volūtate suā: q̄ illusū atq; despectū remisit ad pilatū vt eū crucifigeret. RABA. Ex iudicio āt passiōis sue quā oñs eis sepius ꝑdixit ꝛ ꝑcurſoris sui quā iā cōpleta cognebāt discipuli cognoscebāt ioānez sibi in helye vocabulo ōmōstratū ee vñ segt: Tūc intel. di. sci. qz de io. bap. dixit. eis

ORIGE. Qz aūt dixit ꝓ ioānē helias iā venit: nō alia helie est intelligēda: ne incidamus in dogma transcorporationis: qđ alienuz ē ab ecclesiastica veritate: sed sicut angelus ꝓdixit. Uenit in spiritu ꝛ virtute helye.

¶ Et cum venisset ad turbam accessit ad eum homo genibus ꝓuolutus ante eum dicens: Domine miserere filio meo qz lunaticus est: ꝛ male patitur. Nam sepe cadit in ignez: ꝛ crebro in aquam. Et obtuli eum discipulis tuis: ꝛ non potuerūt curare eum. Respondens autem iesus ait: O generatio incredula ꝛ peruersa: quousq; ero vobiscum? Usquequo patiar vos? Afferte huc illum ad me: ꝛ increpauit illum iesus: ꝛ exiit ab eo demonium: ꝛ curatus est puer ex illa hora.

ORIGE. Concupiscens petrus spectabilē illā vitā ꝛ ꝓponens vtilitatem suā vtilitatibus plurimoꝝ dicebat: Bonū ē nos hic ee. Sed qñ charitas nō q̄rit q̄ sua sunt: hoc quod videbaꝫ bonū petro: nō fecit iesus: ſ q̄si de monte excelsi diuinitatis descędit ad turbā: vt g nō poterāt ascędere sum ꝓ ſirmitatē aliaꝝ suarū illis proficiat. Unde dicit. Et cū venisset ad turbā. Nisi. n. cū discipulis suis electis vnisset ad turbā: nō accessisset ad eum ille de quo subditur. Accessit ad eum homo genibus ꝓuolutus ante eū dicēs. Domine miserere filio meo. Ubi considerandū est q̄ quidoq; qui patiuntur: credunt ꝛ deprecantur ꝓ sua salute: quandoq; autem ꝓ eis aliꝫ faciunt: sicut nūc qui genibus voluit: ꝓ filio rogat: quādoq; vero a semetipso saluatus ēt a nullo rogatus sanat. Primo aūt queramus quid est quod sequitur: Quia lunaticus est ꝛ male patit. Medici ergo dicuntur que volunt: qui nec imandū spiritum arbitrātur in capite ſm aliquā cōpassionem ad lumē lunare q̄ humidam babet naturam. nos autem qui euangelio credimus dicemus hanc passionem imundum spiritum in hominibus operari. Obseruat. n. quedam scismata lune ꝛ sic operatur vt ab obseruatione lune pati hoies mētiant: ꝛ ꝓ hoc culpabilē dei creaturā oñdat: sic ꝛ alij demones ſm aliqua scismata lunę sibi sciſmata insidiant hoibus: vt iniqtatem cū in excelso loco gtur: quasdā stellas dicētes maleficas: quasdaꝫ beneficas cū nulla stella a deo sit facta: vt male faciat. In hoc autem quod subdit: Nam se. ca. in ig. ꝛ cre. in aquam.

Cōsiderādū ē q̄ nisi ꝓuidētia hic hō eēt poti⁹ dudū pisset dem̄ō. n. q̄ ipsū i ignē ꝛ i aquā mittebat interfecisſz eū oīno nisi ōs eū refrenasset. HIERO. Qđ aūt dic ꝛ ob. eū discu. ꝛ nō po. cu. eū. Latēter accusat aplos cū ꝓpossibilitas curādi interdū nō ad ībecillitatē curātiū: ſz ad coꝛ q̄ curādi sit fidē referaꝛ. CHRY. Inspice aūt ꝛ aliūde ei⁹ inſpiētia: q̄liter coraz turba interpellat ad iesum aduersus discipulos: sed ipse eos liberat ab accusatōe defect⁹ curatiōis i putās illi. Ex mlt⁹is. n. mōstrat ee infirmū in fide fuisse: nō tñ tm̄ ei⁹ psonā inuehit: ne ipuz ꝓturbaret: ſz i oēs iudeos. Probabile ē. n. mlt⁹os pītiū ō discipl⁹is icōmēdēta cogitasse ꝛ iō sequit. Rñ. ie. ait: o ge. icre. ꝛ puer. vſq; quo. ero vo. vſq; quo pa. vos? Per B aūt qō dic. Usq; quo ero vo. oñdit ō fideratā ab eo eē mortē ꝛ ocup⁹abilē passū. REMI. Et vendū quoq; qz oñs nō tm̄ tūc ceperat pati ꝓbitatē iudeoꝝ: ſz a lōgo ꝑus tpe. ꝛ iō hic dic. Usq; quo patiar vos: ac si dicat. q̄ lōgo tpe cepi pati vras ꝓbitates. ideo idigni estis mea pītia. GRE. Ul̄ q̄m nō potuerāt eū sanare discipuli ſ adhuc modice fidei ostituti: ꝓpea dixit: O gnātio incredula: ꝛ ꝓuersa: oñdit q̄m ex puerilitate malitia ē itroducta ex nāz. puto āt q̄ ꝓ puerilitatē toti⁹ būani generis q̄ si grauat⁹ malitia coꝛ dixit: Usq; quo ero vobiscū? HIERO. Nō āt credēdū ē q̄ tedio supaꝝ sit ꝛ māsuet⁹ ac mitis i vba furoꝛis erupit: ſz q̄ i silitudinē medici si egroti videat ꝑ sua ꝑcepta se gerere dicat. Usq; quo accedā in domum tuā: vsq; quo artis pdā industriā: me aliud iubēte ꝛ te aliō ꝓperāte. q̄ aūt nō sit irat⁹ boi ſz vitio ac ꝓ vnū hoiez iudeos arguat ifidelitatis: ꝑs ex hoc qō ifert: Affer. huc il. ad me

CHRY. Postq̄. n. discipl⁹os excusauerat: ducit ꝑez pueri ad spē benignā credēdi q̄ ab hoc malo eripiēt: ꝛ vt induceaꝫ ꝑ ad fidē futuri miracli videns demonē tumltū pati ex hoc solū q̄ vocabaꝫ increpauit eū. vñ segt: Et increpauit eū ihs. Nō ille q̄ patiebaꝫ: ſz demō increpaꝫ. REMI. Je quo facto reliqt exēplū ꝑdicatoꝛib⁹ vt vitia ꝓsequāt: hoies vo subleuēt. HIERO. Siue increpauit puez: qz ꝓpter tā a demone fuerat oppſſus. Sequit: Et exiit ab eo demon: ꝛ cu. est pu. ex illa hora. RABA. Quia nulla remanet ibi infirmitas vbi oīpotēs salutem pstat. HIERO. Mibi aūt vr̄ iuxta tropologiā lunatic⁹ ee: q̄ ꝓ horaz mométa mutaꝫ ad vitia. ꝛ nē gdē i igne fert: quo adulteratiū corda succēsa sunt: nunc in aquas. s. voluptatum vel cupiditatum que nō valent extinguere charitatem. AVGV. de q̄. euan. Uel ignis ad irā ꝑtinet: eo ꝙ alta petat: aqua ad voluptates carnis. ORIGE. De incōstātia āt pctoꝛis dr̄: Stult⁹ vt luna mutaꝫ. Et ē videre i talib⁹ ꝑt⁹ quosdā q̄si opus bonorum subrepe. aliq̄n āt q̄si q̄dā abꝛeptiōe spūs a passiōib⁹ ꝓpbē dunt ꝛ cadūt a statu bono i quo stare putabāt. Fortitā ergo angelus q̄ fortit⁹ ē hui⁹ lunatici custodiā: pr̄ hui⁹ appellatur: deprecans q̄si ꝓ filio medicū aiarū: vt liberet eum: qui nō pōt sanari a passione ꝓ verbū humile discipuloꝝ christi: qr non recipit eoꝝ admonitionē veluti surdus. Et ideo opus est ei xpi sermo vt iam decetero sine ratione nō agat.

¶ Tūc accesserūt discipuli eius ad iesū secreto ꝛ dixerūt: Quare nos ñ potuimus eicere illū? Dixit illis iesus: Propter incredulitatē vr̄am. Amē q̄ppe dico vobis: si habueritis fidē sicut granum synapis dicetis monti huic: trāsi hinc ꝛ trāsibit ꝛ nihil ipossibile erit vobis. Hoc autem genus non eicitur: nisi per orationem ꝛ ieiunium.

CHRY. Acceperāt discipuli a dño ptātez spūz ūmūdorum: ꝛ qz oblatū demoniacuz curare nō potuerāt: vr̄ q̄ in dubitatiōnē deuenerit: ne forte gr̄az q̄ erat eis tradita ꝑdidissent. ꝛ iō dicit: Tūc accesſ. ad ie. discipli ei⁹ secre: ꝛ dixerunt q̄re nos nō po. eu. illū? Interrogāt qdē singulariter non ꝑ verecūdiā: ſz qz ō ineffabili ꝛ magna re erāt cū iterrogaturi Segt. Dixit illis ie. ꝓ incre. vr̄az. HILA. Crediderāt q̄ discipli: nōdū tñ erāt ꝑfecte fidei. nā dño i mōte demorāte: ꝛ ipis cū turbis residētib⁹ q̄dā tepoꝛ coꝛ fidē ꝛtardauerat.

CHRY. Uñ māifestū ē hic: q̄m ꝛ discipuli i fide ifirmati sūt: ſz nō oēs. colūne. n. ille nō aderāt. s. petr⁹: iacob⁹: ꝛ ioānes. HIERO. Noc ē āt qō i alio loco dns dicit: Quecunq; i noīe meo petieritis: credētes accipietis. Ergo quoties nō accipim⁹: nō ꝑtātis est ipossibilitas: ſz poscētium culpa.

CHRY. Sciēdū tñ q̄ sic mlt⁹iēs accedētis fides accepe sufficit effectū miraculi: ita mlt⁹iēs faciētiū miracula ꝓficit vt⁹: ēt nō credētib⁹ illis q̄ expetierit miracula operari. eteni q̄ circa corneliū ex ꝓpria fide allexerūt graz spūsci Ille āt moꝛtu⁹ q̄ picet⁹ ē i sepulchꝛo beliseī: sola vtute coꝛpis sancti reuiscitat⁹ ē. ꝓtigit āt ꝛ tūc discipulos ifirmari i fide: ꝑfecti⁹. n. ꝓpositi erāt añ crucē: ꝛ iō fidē dicit h̄ esse cām signoꝝ. Uñ subdit: Amē q̄ppe oī. vo. Si. ha. fi. sic gra. sinapi. mō. huic: trā. hic ꝛ trāsibit. HIERO. Putāt aliq̄ fidē grano synapis cōpatā puā dicisse apl. dixit: Et si habuero tātā fidē ita vt mōtes trāsferā. magna ē q̄ fides q̄ grāo synapis cōpaꝝ. GREGO. x. moza. Granū q̄ppe synapis nisi teraꝛ neq; vt⁹ ei⁹ agnoscit: sic si vix scīa tritura ꝓcutionis oppꝛimat: moꝛ i feruoꝛe vtutis vtiꝫ q̄q; d illo antea ꝓspicabile ifirmūq; videbaꝫ. ORIGE. Ul̄ iō oīs fides grano synapis cōpaꝝ: q̄m cōtēnit q̄dē fides ab hoib⁹. ꝛ modicū aliqd ꝛ vile appet. Cū vo cōsecutum fuerit h̄ semē bonaz aiaz q̄si terrā: fit a. ꝺoz magna. sic āt magna ē ꝑdicā lunatici ifirmitas. Doꝛtis ad curādū iter oīa mala vt mōti assimilet: nec expellaꝫ: nisi ꝓ oēm fidē eius q̄ passiones hꝺ sanare voluerit. CHRY. Uñ ꝛ de trāslatione mōtiū mētionez fr̄. Et vltra ꝓcedēs dicēs. ꝛ nihil ipossibile erit vob. RABA. Sic. n. fides mētē nraz capacē donis celestib⁹ facit: vt q̄cūq; volum⁹ facillime a fideli dño ipetrare possim⁹. CHRY. Si āt dixeris vbi apli mōtes trāstulerit. Illud dicā: qz mlta maiora fecerūt moꝛtuos plimos suscitātes. Dicūt āt p⁹ aplos sci q̄dā aplis miꝛes: mōtes necitate iminēte trāstulisse. S. āt apl⁹oꝛ tpe mōtes nō sūt trāslati: hoc nō fuit: qz ñ potuerūt. Et: ſz qz noluerūt: vtilitate nō iminēte. Nec dns dixit q̄ hoc eēnt facturi: ſz q̄ hoc facere possent. ꝓbabiliter tñ ē factū ee: ſz scriptū ñ ee. nz. n. oīa miracula q̄ fecerūt scripta sūt. HIERO. Ul̄ mōtis trāslatio ꝑ ei⁹ significat quēlibet carnis aspicim⁹: ſz illi⁹ q̄ a dño trāslat⁹ fuerat ex iudaico: q̄ ꝓ ꝓphetā coꝛrūpe dr̄ oēz terrā. GLO. Ut sit sēsus Dicetis mōti huic. i. supbo diabolo. Trāsi hic. i. ab obsessō coꝛpe i altū maris. i. i ꝓfundū iferni: ꝛ trāsibit ꝛ nihil ipossibile erit vob. i. nulla icōmoditas ināsibil⁹. AVGV. de cō. euā. Ul̄ aliter: Ne discipuli i miracul⁹ faciēdis extollerēt tur i supbiā: admoniti sūt poti⁹ ꝑ būilitatē fidei: q̄si ꝓ synapis granū elatiōez terrenā q̄ mōtis noīe significata ē curare trāsferre. RABA. Dū āt docet aplos quō dem̄ō ꝺeat expelli: oēs istituit ad vitā: vt. s. nouerim⁹ q̄ nauioza q̄q; vl̄ i mūdoꝝ spūz vl̄ boiuz tētamēta iciunys ꝛ oꝛo. b⁹ee supada: iram quoq; dñi ꝑ remedio singulari posse placari: vñ subdit: Hoc āt ge. nō ey. nisi ꝓ oza. ꝛ ieiuniū: CHRY. Qđ dicit nō solū de genere lunatico: ꝛ vniuersō genere demonū. Jeiuniū. n. mlt⁹ā sapiaz ꝓponit: ꝛ hoiez q̄si āgelū ō celo cōstituit: ꝛ icorpeas ptātes ipugnat: ſz ꝛ ofone opus ē: q̄si pricipaliori. Qui. n. ozat vt oz: ꝛ ieiunat: nō mlt⁹is indiget ꝛ ita nō fit auar⁹: ſz ad elemosynā ꝓmpt⁹ ē. Qui ēt ieiunat leuis ē ꝛ vigiliter ozat. ꝛ cōcupiscētias pnitiosas extinguit ꝛ ꝓpitiū deū faciꝫ ꝛ aiaz supbā būiliat. Qui ergo ozat cū ieiunio duplices hꝫ alas: ēt ipis ventis leuiozes. Neq; z. n. osciat ꝛ torpet ozās: qō ꝛ mlti patiūt: ſz ē igne vehementioꝛ ꝛ terra firmioꝛ: iōq; talꝫ maxie ōmōys aduersaꝫ. nihil. n. ē hoie deceꝛ ozāte potēti⁹. Si āt ifirmū ē tibi coꝛp⁹ ad cōtinue ieiunādū: nō tñ ad ozādū. ꝛ si ieiunare nō potes: potes tamē nō lasciuire. nō paruū aūt est hoc: neq; z mlt⁹ a ieiunio distās:

ORIGE. Si ergo aliqñ oportuerit nos circa curationez tale aliqd patiẽtiũ pmanere: nõ adiurem⁹ neqz interro⁹ m⁹. neqz loq̃mur q̃si audiẽti spũi ĩmũdo: ſz abigam⁹ ieuni is ⁊ oronib⁹ nr̃is spũs malignos. GLO. Uel hoc gen⁹ de mony. i. ista carnaliũ voluptatũ mutabilitas nõ vincit: nisi spũs o⁊one o⁊firmet: ⁊ caro p iciunũ maceretur. REMI. Uel iciuniũ hic intelligit generale quo nõ solũ abstinem⁹ a cibis: ſz ab oĩb⁹ illecebris carnalib⁹ ⁊ petõx passionibus. Sic⁊ oro intelligẽda ẽ generalis: que ĩ pys ⁊ bonis opibus cõsistit. De qua dicit apls: Sine intermissione orate.

¶ Cõuersantib⁹ aũt eis in galilea: dixit illis ies⁹ filiꝰ hois tradẽdus ẽ ĩ manꝰ hoiũz ⁊ occidẽt eũ ⁊ tertia die resurget. Et ⁊tristati sũt vehemẽter.

REMI. Sepe dñs mysteria sue passionis discipulis p̃dixit: vt q̃ accideremt: tãto leuius ea ferrẽt: quãto p̃cognita haberẽt. Et iõ hic di⁹ẽ: Cõuersantib⁹ aũt eis in ga. di. il. ie. Filiꝰ ho. tra. ẽ in ma⁹ oiũ⁹ ⁊ occidẽt eũ. ORIGE. Uidendum qdẽ hec illis q̃ supra dixerat filia eẽ: vt facile quis dicat dñz eadẽ ipsa repetere: qõ nõ ẽ ita: tradẽdũ. n. superi⁹ nõ est dcm: hic aũt nõ solũ tradẽdũ: sed etiã in manꝰ hoium tradẽdũ audiuim⁹. Traditũ igit̃ apls filiũ narrat a deo p̃re: ſz ⁊t raric ptãtes eũ in manꝰ hoium tradiderũt. HIERO. Sẽp aũt ꝓspis miscet tristia. Si. n. ⁊tristat eos q: occidẽdꝰ ẽ oz letificare qõ subdit̃: Et die tertia resurget. CHRY. Neqz. n. mltũ tps dixit quo i morte m⁹ ⁊eret: ſz tertia die se dixit resurrectur⁹. ORI. Predicẽte ãt bec⁹ o tristati sũt discipli. vñ segt̃: Et ⁊tristati sũt vehemẽter. nõ attẽdẽtes ad illõ qõ dixerat. Et tertia die resurget. nec ꝓsiderãtes qs cẽt cui ad õstruẽdã morte triũ diez tps sufficeret. HIERO. Porro q⁹ ⁊tristabãt vehemẽter: nõ õ ifidelitate venit: vez p dilectiõe magri: nihil õ eo sinist⁹ ⁊ bũile patiũt audire.

¶ Et cũ venissent capharnaũ: accesserunt q di drachma accipiebãt ad petrũ: ⁊ dixerũt ei: Ad magister vester nõ soluit didrachma? Ait: Et cũ intrasset ĩ domuz p̃uenit eum iesus ⁊cens: Quid tibi videt simõ? reges terre a qbus accipiunt tributum vel censum a filiis suis: an ab alienis? Et ille dixit: Ab alienis. Dixit illi iesus: Ergo liberi sunt filii? Ut autem nõ scandalizemus eos vade ad mare ⁊ mitte hamũ: ⁊ eũ piscẽ qui primo ascenderit tolle. Et aperto ore eius inuenies staterem: illũ sumens da eis pro me ⁊ te.

GLO. Quia discipuli audita dñi passiõe cõtristati erãt ne aliqs passionẽ xpi necessitatẽ ascriberet: nõ bũilitati: subiũgit factũ ĩ quo xpi libertas ⁊ bũilitas demonstrat̃: vñ dr̃: Et cũ ve. ca. ac⁹. l. g vidra. acci. ad pe. ⁊ di. ei: Magister vester nõ s⁹ didrachma? HILA. Dñs didrachma soluere postulat̃. i. denarios hoc. n. oĩ israel lex p redẽptiõe corpis ⁊ aie ꝓstituerat ĩ misterio tẽpli fuiẽtiũ. CHRY. Cũ. n. pmogenita egyptioꝝ iterfecit deꝰ tũc tribuz leui p eis accepit. Deide qz pmogenitis q crãt apud iudeos: mioz hui⁹ tribus numer⁹ erat p deficiẽtib⁹ ĩ numeꝝ siclũ iussit inferri: ⁊ ex tũc tenuit ꝓsuetudo vt pmogenita vectigal hoc iferrẽt. Quia igit̃ pmogenit⁹ erat christ⁹: videbat ãt discipulos pr̃imus eẽ petr⁹ ad eũ accedũt. Et vt mihi vr̃: nõ ĩ vnãqz ciuitate hoc expetebãt. Jdcoq in capharnaũ adeũt christũ: qz ei⁹ patria existimabãt. HIERO. Uel aliter: Post augustũ cesarẽ iudea facta ẽ tributaria: oẽs censi capite ferebãtur. vñ ⁊ ioseph cũ maria cognata sua p̃fessus ẽ ĩ bethleez. Rursus q̃n dominꝰ nutrit⁹ erat in nazareth: quod ẽ oppidum galilee: subiacens capharnaum vbi ibi deposcitur tributa: ⁊ pro signorum magnitudine hi qui exigebant non audebãt ipsuz repetere: ſz discipulũ cõueniũt. CHRY. Et nz hũc cũ mlta vehemẽtia: ſz mãsuetꝰ. nz. n. icusantes ſz iterrogãtes dixerũt: Magr̃ vester nõ soluit didrachma:

HIERO. Siue malicioſe iterrogãt vtrũ reddat tributa an ꝺicat cesaris volũtati. CHRY. Quid igit̃ petr⁹? Ait Etiã. Et his gdẽ dixit qñ soluit: Christo ãt nõ dixit: erubescens fortassis p bis ei log. GLO. Uel aliter: Et petr⁹ rẽdit: Etiã. i. ẽ q nõ soluit. Uoluit ãt petr⁹ dño ĩtimare q⁹ herodiani peterẽt cẽsuz: s⁹ dñs puenit eũ. vñ seq⁹: Et cum ĩtrasset. do. pre. eũ ie. di. Reges terre a qb⁹ acci. tri. vl cẽsuz. i. redditũ de cam⁹: a filys suis: an ab alienis? HIERO. Añ qdẽ q̃ petr⁹ suggerat: dñs ĩterrogat: ne scãdalizẽt̃ discipulũ ad postulationẽ tributi: cũ videãt eũ nosse q̃ absente soluta sũt. Segt̃. A. le di. ab alie. Dixit illi iesus. Ergo liberi sũt filij. ORIGE. Sermo iste duplicẽ hz sensum. Secũdũ vnũ. n. fily reguz terre liberi sũt apud reges terre: ex tranei ãt extra terrã liberi nõ sũt pp eos q deprimũt eos: sicut egypty filios israel fui. Scõm alteꝝ ãt pp hoc ipsum q⁹ alig sũt alieni a filys reguz terre: ſz sũt filij dei: liberi sũt q manẽt ĩ vbis iesu ⁊ cognouerũt vitatẽ: ⁊ vitas liberauit eos a fuitute pcti. Filij ãt reguz terre liberi nõ sũt: q̃n oĩa facit peccatũ: fuꝰ ẽ pcti. HIERO. Dñs aũt nr̃ ⁊ fm carnẽ ⁊ fm spũz filiꝰ erat regis: vel ex dauid stirpe generat⁹: vel ꝺpotẽs p̃is vbũ. q̃ tributa q̃si filiꝰ regũ nõ debat. AVIGV. De cõ. euã. Dicit. n. ĩ oĩ regno liberos eẽ filos. i. nõ eẽ vectigabiles. Mlto ergo magis ibi eẽ debẽt ĩ quolibet regno terreno filij regni ipsi⁹: sub quo sũt oĩa regna terrena.

CHRY. Si ãt nõ erat filiꝰ: inaniter hoc exẽplũ iducit. Sz dicet aliqs: Filiꝰ ẽ ſz nõ ꝓpriꝰ: ẽ ergo alienꝰ: ⁊ sic hoc exẽplũ nõ hz vitatẽ. Ipse. n. de ꝓpriis filijs disputat: ad quos ꝺfiam alienos vocat: q ñ ex parẽtib⁹ substãtialiter nati sũt. Intẽde ãt q̃liter ⁊ hic xps certificat eã cognitionẽ q̃ pr̃ reuelata ẽ de eo: p quã dixit: Tu es xps filiꝰ dei vivi. HIERO. Quãuis ergo liber eẽt: qz tñ bũilitatẽ carnis assumpserat: debuit oẽm iusticiã adiplere. vñ segt̃: Ut ãt nõ scãdalizemus eos va. ad mare. ORIGE. Cõsequẽs quoq ẽ itelligere: q̃n quotiẽs exurgũt gdã g p iusticiã tollãt nr̃a terrena: reges bui⁹ terre eos trãsmittũt: vt exigãt a nobis q̃ sũt ipsoꝝ ⁊ suo exẽplo ꝓhibet dñs aliqõ scãdalũ fieri ẽt bs̃ hoibus: siue ne ãpli⁹ peccẽt: siue vt saluẽt̃. Filiꝰ. n. dei q nullũ op⁹ habuit seruile: q̃si babẽs formã serui quã pp hoiem suscepit: tributũ ⁊ cẽsuz dedit. HIERO. Quid primũ ĩ hoc loco miror nescio: vr̃z p̃sciam an magnitudinẽ saluatoris. Prescitiaz q⁹ nouerat bẽre piscẽ in ore statere: ⁊ q⁹ primus ipse ꝺpiendus eẽt: magnitudinẽ atqs virtutẽ si ad eꝰ vbũ stater in ore piscis creat⁹ ẽ: ⁊ qõ futurũ erat: ipse loquendo fecerit. Ipse ergo xps ꝓpter eximiaz charitatẽ ⁊ crucẽ sustinuit a tributa reddidit: nos infelices qui christi cẽsemur nomine ⁊ nihil tanta dignũ facimus maiestate: pro illius honore a tributa nõ reddim⁹: ⁊ q̃si filij regis a vectigalibus immunes sumus. Hoc ẽt simplr̃ intellectuz edificat auditorẽ: dum ait dit dũm tante fuisse pauptatis: vt vñ tributa pro se ⁊ apli redderet: nõ habuerit. Quod siquis obycere voluerit: quo modo iudas in loculis portabat pecuniam: respondebim⁹ rem pauperum in vsus suos conuertere nephas putantis: nobisq̃ idem tribuit exemplum. CHRY. Uel ideo non repositis iubet dare: vt ostendat q⁹ maris ⁊ piscium dominetur. ORIGE. Uel quoniam iesus non habuit imaginem cesaris: princeps enim huius seculi nihil habebat in eo: propterea non ex proprio: sed ex mari imaginem cesaris accepit. non autem suscepit ipse staterem: neq⁹ ferebat cum sibi possessionẽ: ne sit aliqñ imago cesaris apud imaginem inuisibilis dei. Uide etiaz christi prudentiã: quattinec rennuit tributũ: nec simpliciter iubet dari: sed pr⁹ ostendit se nõ esse obnoxiũ: ⁊ tunc dat quoꝝ vnũ fecit. ſ. dare tributum: vt illi. ſ. ex actores nõ scandalizentur. hoc aũt ſ

ostendit se libex vt non scãdaliçenẽ discipuli. Alio vo loco ꝓhibet pharisex scandalũ: q̃n de eis disputabat: docens nos scire tpa fm q̃ oz nõ ꝓtenere eos q scãdaliçanẽ: ⁊ fm q̃ oz ꝓtenere. GREGO. sup eçechielẽ. Cõsiderãdũ. n. ẽ: qz in quantũ sine petõ possumus vitare proximex scãdalũ debem⁹. Si ãt de vitate scãdalũ sumit: vtilius pmittit̃ nasci scãdalũ q̃ veritas relinq̃tur. CHRY. Sicut aũt stupescis ꝺ xpi vtute: ita admirare petri fidẽ quoniã rei tã difficili obediuit. Jdeoq̃z de fide eũ remunerãs: copulauit eũ sibi in tributione quod fuit abundãtis bonoris. Et hoc ẽ qõ dr̃: Jnue. sta. il. su. da eis p me ⁊ te. GLO. Cõsuetudo. n. erat vt vnusq̃sq̃ p se ꝺidrachma redderet. Et ꝺcer vo ẽ pondus duoꝝ ꝺidrachmatũ. ORIGE. Mystice aũt in agro cõsolationis: sic. n. interptat̃ capharnaũ: ꝺsolatex oẽm discipulũ ⁊ ĩberũ filiũ eẽ, pnunciat: ⁊ dat ei vtutẽ piscãdi pmũ piscẽ: vt ascẽdẽte eo ꝺsolationẽ accipiat petrus sup eũ quẽ piscat⁹ ẽ.

HYLA. Cũ ãt pmũ piscẽ admoẽt petr⁹ ingrere: ascensu ri oñdunt̃ ⁊ plures. Beatus ille pmus martyr stephanus: pm⁹ ascẽdit: ⁊ statere ĩ oze ꝺtinuit. In quo didrachma noue ꝺdicationis tanq̃ duo denary babebãt dei eni gloriã ⁊ dñz xpm in passiõe ꝺtuẽs ꝺdicabat. HIERO. Uel iste piscis q pm⁹ capt⁹ ẽ pm⁹ adã: q p scoz adã liberat: ⁊ id qõ ĩ oze ei⁹ B ẽ ĩ ꝺfessiõe fuit iuẽtũ: p petro r dño reddit̃. ORIGE. Cũ etiã videris auaz hoiez ab aliquo petro cozect⁹ q⁹ absulit de oze eius vbũ pecunie: dices eũ ascẽdisse de mari. i. de fluctib⁹ sollicitudinũ auaritie ad hamũ rõnabilẽ ⁊ ꝺphẽsum atqs saluatũ ab aliquo petro q eũ docuit veritatẽ: vt p statere babeat imaginẽ dei. i. eloga ei⁹. HIERO. Et pulchre illud ipsuz gdẽ daꝝ p̃ciũ: ſz diuisuz est: qz p petro q̃si p petõre p̃ciũ reddebat̃: Dñs aũt nr̃ pctiñ nõ fecẽ. Oñdit aute similitudo carnis dum eodem ⁊ dominus ⁊ seruus precio liberantur.

CA. XVIII

N illa hora accesserũt discipli ad ie suz dicentes. Quis putas maior est in regno celoꝝ? Et aduocans iesus puerũ: statuit eũ ĩ medio eoꝝ: ⁊ dixit. Amẽ dico vob: nisi cõuersi fueritis ⁊ efficiamini sicut pueri nõ intrabitis in regnũ celoꝝ. Quicũq̃ g̃ humiliauerit se sicut parvulus iste: hic ẽ maior ĩ regno celoꝝ. Et q̃ susceperit vnũ parvulũ talẽ in noie meo me suscepit. Qui aũt scandalizauerit vnũ de pusillis istis qui in me credũt: expedit ei vt suspendat̃ mola asinaria in collo eius ⁊ demergatur in pfundũ maris.

HIERO. Qz discipuli viderãt p petro ⁊ dño idẽ tributũ ꝺditũ: ex eq̃litate pcy arbitrati sũt oĩb⁹ apostolis petrũ eẽ plarũ. CHRY. Uñ passi sũt aliqõ bũanũ qõ euangelista designat dicẽs. In illa hora accesserũt discipuli ad iesũ dicẽtes: Quis putas maior ẽ ĩ regno celoꝝ. Uercecũdati sig dẽ passionẽ cõfiteri quã passi sũt: nõ dicũt mãifeste. Petrũ cur ꝑbonorasti nobis: ſz ideterminate iterrogant Quis maior ẽ? Qñ ãt tres ꝑbonorat⁹ viderũt. ſ. petrũ iacobũ ⁊ ioanẽ ĩ trãsfiguratiõe: nihil tale passi sũt. qñ vo ĩ vnũ solũ contulit bonorẽ: tũc doluerunt. Tu ãt cõsidera pmũ qdez q⁹ nihil eoꝝ q̃ sunt ĩ terris q̃runt: deide q⁹ postea hanc passionẽ deposuerunt. Nos ãt neqz ad defectus eoꝝ contingere possumus. neqz. n. q̃rimus. Quis maior est in regno celorũ ſz Quis maior ẽ in regno terre. ORIGE. In his aũt imitatores discipulorꝝ eẽ dẽmus: si q̃ aliqd in nobis dubium q̃rit̃ ⁊ nõ ĩuenit̃: vt cũ oĩ cõsensu accedamus ad iesum qui potẽs est illuminare corda hoium ad ĩtelligẽdaz solutiõez oĩum q̃stionuz. Interrogemus ẽt aliquẽ doctoruz. Qui pre positi bñtur in ecclesiis. Sciebant aũt discipuli hoc inter

rogãtes: qz nõ ẽ eq̃litas sanctorꝝ in regno celesti: ſz quõ maiores ⁊ q̃lr viuẽs minim⁹ hoc discere cupiebãt. Uel sciebant gs eẽt minim⁹ ⁊ gs magn⁹: ex eo qõ supra dñs dixerat: ſz exemltis magnis gs eẽt maioz hoc eis ñ erat mãifestũ. HIERO. Uidẽs ãt iesus cogitatiões eoꝝ voluit desiderio gl̃ie bũilitatis ꝓtentionẽ sanare. vñ segt̃: Et aduo. ie. puu. sta. eũ ĩ me. eoꝝ. CHRY. Mihi vr̃ valde puulũ ĩ medio statuere: oĩb⁹ passiõib⁹ exutũ. HIERO. Uti eo ⁊ etatẽ q̃reret ⁊ filiꝰ tudinẽ inocẽtie demõstraret. vel certe puuluz statuit in medio eoꝝ scipsuz q nõ venerat mĩstrari ſz mĩstrare: vt eis bũilitatis tribueret exẽplũ. Aly puulũ iterptant̃ spñsanctũ quẽ posuerit ĩ cordib⁹ discipulorꝝ: vt supbiã ĩ bũilitatez mutaret. segt̃. Et dixit. Amẽ. di. vo. nisi. ꝺuer. fue. ⁊ efficiamini sicut puuli nõ itr. in reg. celoꝝ. Nõ ꝓcipit apls vt etatẽ bẽant puulorꝝ: ſz inocẽtiã: ⁊ q̃ illi p annos possidẽt. hi possident p idustriã: vt malicia nõ sapiã puuli sint. Ac si dicat: Sicut iste puulus cui⁹ vobis exẽplũ tribuo nõ pseuerat ĩ iracundia: iesus ñ meminit: vidẽs pulchrã n⁹ liciẽ nõ delectat̃: ñ aliud cogitat: ⁊ aliud logt̃. sic ⁊ vos nisi taẽ habueritis ĩnocẽtiã: ⁊ ai puritatẽ regnũ celoꝝ nõ poteritis intrare. HILA. Pueros ẽt credẽtes oẽs p audiẽtie fidẽ nũcupauit bieni patrẽ sequũt̃: matrẽ amãt: velle malũ nesciũt: curã opũ negligũt: nõ ĩsolescũt: nõ oderũt: nõ mẽtiũt. dictis credũt: ⁊ qõ audiũt vexat babẽt. lra g̃ sic legit̃. GLO. Nisi ꝺuersi fueritis ab hac elatiõe ⁊ idignatiõe in q̃ mõ estis ⁊ efficiamini oẽs ita ĩnocẽtes⁻ bũiles p virtutẽ sic puuli sũt p etatẽ: ñ ĩtrabitis ĩ re⁻ũ celoꝝ ⁊ qñ gdẽ aliter nõ ĩtrat̃. Quicunq̃ ergo bũiliauerit se sicut puul⁹ iste: hic maioz ẽ ĩ regno celorũ. Quãto. n. gs erit bũilioz: tãto maioz efficit̃ ĩ regno celorũ REMI. i. i cõmitiõe gratie vel ecclẽstica dignitate: vel certe ĩ eterna beatitudine. HIERO. Uel aliter: Quicunq̃ bũiliauerit se sicut puul⁹ iste. i. q se ĩ exẽplũ mei bũiliauerit: hic ĩtrabit ĩ regnũ celoꝝ: Segt̃: Et q̃ suscepit vnũ puuluz ĩ noie meo me suscipit. CHRY. ac si. d. Nõ solũ si tales efficiamini: mercedẽ accipiti⁻ſz etsi alios tales pp me bonorẽ⁻itis: ⁊ bonoris q ẽ ad illos retributionẽ vobis determinat⁻ regnũ. Magis aũt qõ multomagis ẽ ꝓmit dicens Me suscipit. HIERO. Qui. n. talis fuerit. vt xpi imitetur bũilitatẽ ⁊ inocẽtiã: ĩ eo xps suscipit̃ ⁊ prudẽter: ne cum delatũ fuerit aplis: se putẽt bonoratos: adiecit: nõ sino illos merito: ſz magr̃i bonore suscipiẽdos. CHRY. Deinde facile susceptibilẽ bũc ꝺmonẽ facit: penã ĩducens. vñ segtur: Qui aũt scãdalizat vnũ de pusillis istis ⁊c. Ac si dicẽt. Siẽ q bos bonorãt pp me mercedẽ babẽt: ita ⁊ q bos dehonorant: vltimã sustinebũt vindictã. Si aũt cõuitiu scandalũ vocat: ne mireris. multi. n. pusillanimes ex eo q⁹ despiciuntur: scandalizati sũt. HIERO. Nota q⁹ q scandalizatur puulus ẽ. maiores. n. scãdal⁻ nõ recipiũt. Et q̃q̃ generalis possit eẽ snia aduersus oẽs q aliquẽ scandalizant: tñ iuxta cõsequentiã ꝺmonis ẽt ꝺ aplos dicrũ intelligi põt q interrogando qs maior eẽt in regno celoꝝ: videbant̃ ter se de dignitate cõtendere. ⁊ si in hoc vitio pmansissent. poterãt eos quos ad fidẽ vocabant p suũ scandalũ pdere: dũ aplos viderẽt iter se de bonore pugnare. ORIGE. Quo aũt q cõuersus ẽ ⁊ factꝰ q̃si puer. ⁊ minim⁹ ẽ: ⁊ potes scãdalizari: hoc sic possum⁹ explanare. Ois q filio dei credit ⁊ cõuersat ꝺm euãgelicos act⁹. cõuersus ã bulat q̃si puer. q aũt nõ cõuertit̃ vt fiat sicut puer. hũc ipossibile ẽ ĩtrare ĩ regnũ celorũ. Jn oĩ aũt credẽtiũ multitudie sũt qdã nup cõnersi: vt fiant sicut puuli: nõdũ aũt sunt facti: bi pusilli bñtur in xpo ⁊ sũt scãdali receptores. HIERO. Qz aũt dr̃: Expedit ei vt suspẽdat̃ ⁊c. ſz ritũ puicie logt̃: quo maiorꝝ criminũ ista apud veteres iudeos pena fuerit: vt in pfundũ ligato saxo ꝺmergeret̃. Expedit aũt ei qz mlto melius ẽ pro culpa breuẽ recipe penã q̃ eternis fuari cruciatib⁹. CHRY. Consequens aũt erat prioribus dicere: Me non suscipit. qõ erat

omni pena amarius.sed qz grossi erant z predicta pena eos nō mouebat pparatione exepli cognitu manifestat pparatā penā.pp hoc.n.dicit q expedit ei hoc sustinere:qñ eos alia grauioz pena expectat. HYLA. Mystice aūt mole op' laboz est cecitatis.nā clausis iumētoz oculis agunt in gyz z sub asini gdē noie frequēter gentes cognominatas reperimus:q ceci laboris ignorantia otinentur. Judeis aūt scienter in lege pstitū ē.q si xpi aplos sc ādalizauerit: recti' alligata collo mola asinaria ōmersi i mare fuissēt.i.gētiū laborē depsi ignorantia seculi demōstrarent:qz illis tolerabili' fuerat nescisse xpm q̄z ppheta' dñm nō recepisse. GRE. vy.moza. Uel aliter:Quid p mare nisi seculū:qd p mola asinariā nisi actio terrena significat:q̄ cū colla mentis perstulta desideria stringit:hāc in laboris circuitū mittit. Sūt vtiq nōnulli q dū terrenas actiōes deserūt:z ad otēplationis studia būilitate postposita vltra intelligētie vires surgunt:nō solū se in errorez deyciūt:sed infirmos quosq de gremio veritatis diuidūt. Qui q̄ vnū de minimis meis scādalizat meli' ei erat:ligata collo mola asinaria i mari py ci:qz nimiruz puerse mēti expediētius esse potuisz:vt occupata mūdo terrena negocia ageret:q̄z p otēplatiōis studia ad multoz pernicie vacaret. AVGV.de q̄. euā. Uel aīr. Qui scandaliçauerit vnū ex pusillis istis.i.ex humilib' quales vult esse discipulos suos nō obtēperādo vel etiam contradicēdo:sicut de alexandro apostolus dicit:expedit ei vt mola asinaria suspēdat collo eius:z pemitet in pfundū maris.i.ogruit ei vt cupiditas rez tpalium:cui multi z ceci alligātur cū deuicū pōdere suo deducat ad interitū.

¶ Ue mūdo a scandalis: Necesse ē.n. vt veniāt scandala. Uerūtñ ve hoi illi p qz scādalū venit. Si aūt manus tua vel pes tuus scādalizat te: abscide eū z pjice abs te. Bonū tibi ē ad vitā ingredi debilē vel claudū:q̄z duas manus vel duos pedes habentē mitti in ignē eternū. Et si oculus tuus scandalizat te:erue eū z pjice abs te. Bonū ē tibi vnū oculū habētē in vitā intrare q̄z duos oculos habentem mitti in gebennā ignis.

GLO. Dixerat dñs q̄ expedit ei q scandaliçat:vt suspendat mola asinaria i collo ei'. Cui' rōnem assignans subdit: Ue mundo a scandalis.i.ppter scādala. ORIGE. Hoc nō de electis mūdi itelligam':q̄z hic hoies q sūt i mūdo dicunt mūdū. Nō sūt aūt discipuli xpi de hoc mūdo. vñ nō pt eis eē a scadalis ve.naz etsi multa sūt scādala:nō tāgūt cū q nō ē de hoc mūdo. Si aūt adhuc ē de hoc mūdo:ppea q̄ diligit mūdū z q̄ sūt i eo:tāta scādala cōphēdēt eum q̄tis fuerat obligat' i mūdo. Segt: Necesse ē.n.vt veniāt scādala. CHRY. Lū aūt dicit: Necesse ē:nō ōstruit libertatē arbitrij:nz necessitati aliq̄rū rez supponit:q̄z qō oīno futuz est pdicit:scandala gdē sūt pbibitiōes recte vie.nō aūt pdicatio xpi scādala iducit.nz.n.q̄ pdixit:pp hoc fit:q̄z qz oīno futurū erat pp hoc pdixerit. Q̄z dicet aliqs:Si oēs cozigant:z nullus sit q scādala asserat:nōne mēdacy arguet hic fmo: Neqnaq̄. qz.n.puidit inemēdatos futuros hoies ē.ppter hoc dixit: Necesse ē vt veniāt scādala.i.oīno veniēt. si aūt cozrigēdi eēnt:nō dixissel. GLO. Uel necesse ē vt veniāt scādala:qz sūt necessaria.i:vtilia.vt q p hoc pbati sūt manifesti fiāt. CHRY. Scādala.n.erigunt hoies z acutiores eos faciūt:z cū q cadit velociter erigūt iquātū.s.igerūt soliciti.dinē. HILA. Uel būilitas passiōis scādalū mūdo ē: q sub deformitate crucis eterne glie dñz voluit accipe. Et qd i mūdo tā piculosū q̄ nō recepisse xpz. Jō vo necesse ait venire scādala:qz ad sacramētū reddēde nobis eternitatis: ōis i eo passiōis būilitas eē cōpleda. ORIGE. Uel venie tia scādala sūt āgeli sathanc:nec tñ putes fz nām vl' substā tiā eē hmōi scādala:sz libertas arbitrij i gbusdā gemuit scādalū:volēs suscipe p virtute laborē. Nō pōt aūt esse verū bonuz nisi habeat ipugnationē mali. Sic ergo necesse est venire scādala sicut necesse est sustinere malitiā celestiū q magis irritantur:quātomagis vbū xpi in hominibus inualescens:expellit ab eis malignas virtutes. Querūt aūt occasiones p quē scandala opent:gbus est magis ve.nā mīsto petius crit ei scādalizat:q̄z ei qui scādalizat. vnde sequitur. Uerūtñ ve hoi illi p quē scan.venit. HIERO. Ac si.d. Ue hoi illi q vitio suo fac vt p se fiat:qō necesse est vt in mūdo fiat. Simulqz p generale sniaz pcutit iudas q pditioni aīuz ppriat. HILA. Uel sub hois nuncupatiōe actorē scādali huius qō est extra passionē christi iudaicum mlm designat:p quē oē hoc mūdo piculum comparat:vt christū in passione abnegent quē lex z ppbe passibilē pdicauerūt. CHRY. Ut aūt discas q non sunt absolute necessitatis scādala.audi que sequuntur:Si aūt manus tua vl pes tuus tē. Nō aūt hoc de mēbris corporalibus dicit: sed de amicis quos in ordine necessariorum mēbroz hēmus. nihil ē.n.ita nociuū vt cōuersatio mala. RABA. Scādalū ppe fmo grecus ē:qō nos offendiculū vel ruinā z ipsa actionē pedis dicere posum'. Jlle q̄ scādalizat fratrē qui ei dō factoue min' recto occasionē ruine ōderit. HIERO. Jgit truncat affect': z vniuersa ppingtas āputat.ne p occasionē pietatis vnusqsq credētiū scādalis pateat. Si quit ita ē tibi iunct' vt man': pes:oculus:z ē vtilis atq̄ licitus z acut' ad pspiciēdū:scandalū aūt tibi facit:z pp mirū dissonātiaz te ptrahat in gehēnā:melius ē vt ppingtas eius careas z emolumētis carnalibus:q̄z dū vis lucrifacere cognatos z necessarios:cām habeas ruinaz. Nouicius vnusqsq̄z credētiū qd sibi nocat:vel i quo sollicitetur animus:ac sepe tētetur.melius ē.n.vitā solitariam ducere ob vite pūtis necessaria vitā eternā pdere. ORIGE. Ut sacerdotes rōnabiliter pūt dici ecclesie oculus:qñ speculatores habētur:Diacony aūt ceteriqz:manū':qz per eos opa spiritualia geruntur.pplus aūt sunt pedes corpis ecclesie. bus oībus parcere non oportet si scandalum ecclesie facti fuerint.vel actus aīe:peccans manus itelligitur:z icessus aīe:peccans pes:z visus aīe:peccans oculus: quos oportet precidere si scandalum prebent:frequenter enim ipsa ofa membroz pro membris in scriptura ponuntur.

¶ Uidete ne cōtēnatis vnū ex his pusillis. Dico enī vobis:qz angeli eoz in celis semp vident faciem patris mei qui in celis est. Uenit.n. filius hois saluare quod perierat. Quid vobis vi: Si fuerint alicui centū oues: z errauerit vna ex eis nonne relinq̄t nonagintano uē in mōtibus z vadit q̄rere eā q̄ errauit: Et si otigerit q̄ inueniat: amē dico vobis:qz gaudebit super eā magis q̄ super nonagintanouē que non erranerunt. Sic non est voluntas ante patrem vestrum qui in celis est: vt pereat vnus de pusillis istis.

HIER. Supra dixerat dñs per manū z pedem z oculum:oēs ppingtates z necessitudines q̄ scandalum facere poterāt āputādas: austeritatē itaq̄z fuie subiecto corpori tēperauit dicēs. videte ne conteātis vnū ex his pusillis. Ac si.d. Quantum in vobis est nolite cōtēnere: sed potius strā salutē ēt illoz querite sanitatez. Sinaūt perseuerit in peccatis videritis:melius est vos saluos fieri q̄ pereuntem multis. CHRY. Uel aliter:Sicut fugere mala ita honorare bonos magnum habet lucrum. Supra ergo docuit scandalizantium abscindere amicitias: hic autem docet exhibere sanctis honorem z procurationem

GLO. Uel aliter:Oz tñ malū puenit ex scadalizatis fratrib': videte ne cōtēnatis vnū ex his pusillis. ORIGE. Pusilli āt sūt q nup in xpo sūt nati aut tales q pmanēt sine pfectu q̄si nup nati. Nō āt habuit neccē mādare xps de pfectionib' fidelib' nō cōtēnēdis:q̄z de pusillis sicut z supra dixerat: Sigs scandaliçauerit vnū ex pusillis istis. Ali' aūt forte dicit: Pusillū:hic dic pfectū: fm q̄ alibi ait: Qui minimus fuerit in vob:hic erit maior. CHRY. Uel q̄ pfecti parunli ap multos estimant. Superbi z contemptibiles. ORIGE. Sz huic expositiōi nō vr̄ occurrere qō dr̄:si qs scādaliçauerit vnū ō pusillis istis tē.pfect' n. nō scādaliçatur nec perit. Sz q hāc expositionē estimat verā dic q̄ iusti hois alia vtilis ē z scādaliçat aliqñ etsi nō facile. GLO. Jdeo āt nō sūt cōtēnēdi:qz adc deputati sūt deo:q̄ angeli sunt eis ad custodiā deputati: vñ sequt. Dico enī vobis:qz angeli eorū in celis semp vidēt faciez p̄ris mei qui in celis est.

ORIGE. Quidā volūt ex eo dari hoib' angelū adiutorē ex quo p lauachrū regeneratiōis nati sūt infantes in xpo dicētes nō ee credibile incredulis z errātib' esse āgelū scm: sed tpe infidelitatis z pctoz ē hō sub angelis sathane. alij āt volūt mox cū qs fuerit nat': eoz q̄ cogniti sūt a deo accipere sibi ppositū āgelū. HIERO. Magna.n. dignitas animaz vt vnaq̄z bēat ab ortu natiuitatis in custodiā sui angelū delegatū. CHRY. Dic aūt nō de gbusdā angelis dixit:sed de supueniētib'. Lū.n.dicat: Uidēt faciē p̄ris mei. nihil aliud ondit q̄ magis liberā pūtiā z maiorē coz apud deū. GREGO. in ho. Dionysius āt dicit q ex minoribus angelis agminib' ad explēdū ministeriū vl' visibiliter vel inuisibiliter mittūtur. nā superiora illa agmina vsuz exteriozis ministerij nequaquā bnt. GREGO. y. moza. Et facie ergo p̄ris angeli semp vident:z tñ ad nos venūt:qz z ad nos speciali pūtia foras exeūt:z tñ ibi se vñ ee desert p iteram otēplationē seruāt. Neqz.n. sic a diuina visiōe foras exeunt:vt interne otēplationis gaudijs priuētur. HIERO. Saluādoz igit p xpm orationes angeli deo quotidie offerunt. ergo piculose ille otenit:cuius desideria ac postulationes ad eternū z inuisibilē deū angeloz famulatu ac ministerio peruebūtur. AVGV. vlti. de ci. di. Uel angeli nri dicunt q sunt angeli dei. Dei sūt:qz deū nō relinquerūt. nri sunt:qz suos ciues nos habere ceperūt: Sicut q̄ nunc illi vident deū:ita z nos simus visuri facie ad faciem. de qua visione dicit ioānes. Uidebim' eū sicuti ē. facies.n. dei māifestatio ei' itelligēda ē:nō aliq̄ō tale mēbrū q̄le nos hēm' in corpe:atq̄ isto noie nūcupam'. CHRY. Rursus aliā rōnē ponit:q̄re pusilli nō sint otēnēdi poze maiorē dicēs. Uenit.n.fi.ho.sal.qō pierat. REMI.q.d. Nō cōtēnatis pusillos:qz ego p hoib' bō fieri dignat' sū. Lū.n.dicit:qō pierat. subitelligēdū ē gen' humanū. oīa.n.elemēta suū ordinem fuāt:q̄z bō erranit:qz suū ordinē pdidit. CHRY. Deide ad hāc rōnē pabolā copulat:p quā z patrē iducit salutē hominū volēte dicēs: Quid vobis vr̄ si fuerit alicui centum oues tē. GREGO. i ho. Doc ad ipsū auctorē hoim ptinet qz.n.cētenari' pfect' ē numer':ipse cētū oues būit: cū angelozum z hominū substantiā creauit. HILA. Quis autem vna hō intelligēdus est. z ab homine vno vniuersitas sentienda est:in vnius.n.ade erroze oē hoium gen' oberrauit. Jgit z q̄rens hoiem christus ē:z nonagintanouē relicte celestis glorie multitudo ē. GREGO. Dicit aūt euāgelista eas relictas i montib' vt significet in excelsis:qz nimirum ones q̄ nō pierāt i sublimib' stabant. BEDA. Quē ergo hois inenit qui hoiez restaurauit. Et sup eā inētā mai' gaudiū ē in celo q̄ sup nonagintanouē:qz maior mā diuine largitat.n. āgelos creauit:q̄z mirabili' hoiez restaurauit. RABA. Nota q̄ vnū deest a nouē vt.x. sint:z a nonagintano nem vt cētū sint. Uariari ergo p breuitatē z magnitudinē numeri pūt gb' vnū deest z vt pficiāt. ipm vo vnū sine variate i se manēs cū accesserit:ceteros pficit. Et vt pfecta sūma ouiū itegraret i celo:hō pdit q̄rebat in terra. HIERO. Aly vo nonagitanouē ouib' iustoz putāt numez in telligi:z i vna ouicula peccatoz fm q̄ in alio loco dixerat: Nō veni vocare iustos:q̄z peccatores:GREGO. i ho. Lō/siderādū āt nobis ē cur dns plus de puersis peccatori b' q̄z ō stātib' iustis gaudiū ee fateat:qz.s.plerūq̄z pigri remanēt ad exercēda bona pcipua q valde sibi securi sūt q̄ nulla cōmiserit mala grauioza. At ō nōnūq̄z hi q se aliqd egisse illi/cita meminerūt:ex ipo suo doloze cōpūcti iardescūt i amore dei. Et qz se errasse a deo pspexerāt:dāna pcedētia lucris subsequētib' recōpēsant:sic z duxt i plio pl' eū militē diligit q p' fugā puersus hostē fortiter pmit:q̄z illū q nūquā terga pbuit z nūquā aligd fortiter fecit. Sz z sūt gdā iusti de quibus tātū ē gaudiū:vt eis null' penitēs pponi possit:q z si ñ sint sibi maloz cōscy: tñ licita respuūt. z in oīb' se būiliāt. Quātū ergo gaudiū ē si būliter plāg... in' cū gaudiū sit: si qō male gessit dānat iniust'. BEDA. Uel p nonaginta nouē oues q̄s i mōtib' religt:supbos significat: qb' ad pfectionē vnitas deest. Lū ergo iuenerit peccatorē magis super eū gaudet.i.suos gaudere facit q̄z sup iustos falsos. HIERO. Oz āt subdit. Sic nō ē volūtas tē. ferē ad supi' ppositū:de quo dixerat. Uidete ne cōtēnatis vnum de pusillis istis. z docet iccirco parabolā positā. vt pusilli nō otenant. In eo āt q dicit: Non ē volūtas añ patrē tē. ostēdit q quotiēscūq̄ pie... aliqs ex pusillis nō voluntate patris perit.

¶ Si āt peccauerit i te frat' tuus vade z corripe eū inter te z ipsū solū. Si te audierit: lucrat' eris frez tuū. Si āt: nō te audierit:adhibe tecū adhuc vnū vl' duos vt i ore duoz̄ vel triū testū stet oē verbū. Q̄ō si ñ audierit eos: dic eccl'ie. Si āt ecclesiā ñ audierit sit tibi sic ethnicus z publicanus

CHRY. Quia supi' vehemēte fmonē aduersus scādalizātes posuit: vndiq̄z eos terrēs: ne rursus hoc scādalum iferūt. sic fiāt resupini: vt totū cōtēnētes i aliō vitiū icidāt. s. negligētie: z scādalizātes q oīa sibi pci volētes i elatiōez icidāt: Ō dñs eos cōpmit: z redargutiōz fieri iubet dicēs: Si pec.i te fra.tu': va.z coz.eū iter te z ip.solū. AVGV. de v.do. Admonet nos qdē dñs nr̄ nō negligere iuicē pctā nr̄a: nō q̄rēdo qd reprēdas:sz videdo qd corrigas. Dēmus enī amādo corripe nō nocēdi auiditate:sz studio corrigēdi si neglexeris:peioz eo fact'es. Jlle iniuriā fecit: tu auriā fecisti do graui seipsuz vulnere pcussit:tu vuln' frīs otēnis peioz es tacēdo q̄z ille nuitiādo. AVGV. i. de ci. dei. Plerūq̄z enī a mal' docēdis:admonendis:aliqñ ēt obiurgādis z corripiēdis male dissilat: vl' cū laboris piget: vl' cū eoz inimicitias deuitam' ne ipediāt z noccāt i istis tpalib' reb': siue q̄s adipisci adhuc nr̄a cupiditas appetit: siue qs adepta amittere formidat ifirmitas. Si āt ppea q̄sq̄z obiurgādis z corripiēdis male agētib' pcit: qz opportunit' tps ingrit vl' eisdē ipis mentē ne ōteriozes ex b efficiāt: vl' ad bonā vitā z piā eruditiōnēdos ipediāt alios ifirmos: aut pmāt atq̄s auertāt a fide: nō vr̄ ee cupiditatis occasio:sz ofiliū charitatis. Lōge aūt grauiorē bnt cāz eccl'ia: ppositi q̄ i eccl'ys ordinati sūt vt nō pcāt obiurgādo pctā. nec io tñ ob huiuscemōi culpā penit' alien' ē. q̄ sz ppositū ñ sit: i eis tñ gb' vite hōnestate diligit: multa monēdo vl' arguēdo nouit z negligit: deuitās eoz offēsiones pp illa gb' i hac vita nō idebite vtit. sz pl' q̄z bonit delectat. CHRY. Lōsiderādū āt q qñq̄z dñs cū q̄ tristat ad eū q tristat' ē ducit. sicut cū dicit: si recordat' fueris q frater tuus hz aligd aduersuz te: vade reconciliari fratri tuo. Quādoq̄z āt cū qui iniusta passus ē iubet dimittere proximo sicut ibi: Dimitte nobis ōbita nr̄a: sicut z nos

magistere .2°. senten.

q̄ p nq̄ q̄sq̄ electoz hz angelū ad sui custodiam speciale delegatum ab eo instituti q̄ d. 2°.
suipsū et et etiam just q̄ hic angelo sui deputatq̄ ad custodiā q̄ vult homo alterius nisi ille est deputatq̄ sz p̄ncipale vult homo illig sui e deputatq̄ ut lege de angelo thobie .6.°. et de angelo petri act. .12.°. et Wozm. ordez. l.° . d. 2°. just q̄ sit gregorius q̄ sicut hō hz bonū angelū homo ad sui custodiam ita malum ad sui exercitium et hic malū gulis describerat malum

Universidad de Deusto
Biblioteca

di.de.nr̃is. Vic aũt aliũ excogitat modũ.eũ.n. q ꝓtristat? ẽ ducit ad eũ q ꝓtristauit:ꝛ ideo dicit:Si peccauerit in te frater tuus. Quia enī ille q iniusta fecit nō facile veniret ad ex cusationē:verecũdatus būc q passus est ad illũ trahit:ꝛ nō simpliciter:sed vt cozrigat qō factũ est:vñ dicit. Uade ꝛ cozripe eũ. RABA. Nō passiꝫ iubet peccāti dimittere.ſz au diēti.i. obediēti ꝛ pnīaꝫ agēti:ne vel difficilis sit venia vel remissa indulgētia. CHRY. Nō ãt dicit:accusa:nz icre pa:nz vindictas expete:ſz argue.i.rememora sibi peccatū. dic ei que ab eo passus es. Ipse enī ira ꝛ verecũdia detinet ebrius factus quasi graui somno. Uñ oz te qui sanus erexit illũ qui egrotat abire. HIERO. Sciēdū tñ ꝙ si peccaue rit in vos frater vester:ꝛ in q̄libet eā vos leserit: dimittēdi habetis ptātez īmo necessitatē:qz precipit̃:vt debitozibus nr̃is debita dimittam⁹. ꝑpter qō ꝛ hic dicit̃. Si peccauerit in te frater tuus. Si aũt in deū quis peccauerit:nō ē nr̃i ar bitry. Nos ecōtrario in dei iniuria benigni sum⁹:i nr̃is ꝟo melys exercem⁹ cōia. CHRY. Jō aũt precepit arguere ei q passus ē iniuriā ꝛ nō aly.qz ille q fecit iniuriā ab eo mā suet⁹ sustinet:ꝛ maxime cū solus eū cozripiat. Cū enī q vin dictā expetere debebat:hic salutis videt̃ diligētiaꝫ habere maxīe hoc eū pōt ꝑpitū facere. AVGV. de v.do. Quā do ergo in nos aliquis peccat:habeam⁹ magnā curā:non ꝑ nob:nā gloziosuꝫ est iniuriā oblīnisci:ſz obliuiscere iniuriā tuā nō vuln⁹ fratris tui: ergo cozripe eū inter te ꝛ ipsuꝫ solū studēs cozrectiōi:parcēs pudozi. Fo..e enī pre verecūdia i cipit defendere pctū suū:ꝛ qué vis facere c..rectiozē facis peiozē. HIERO. Cozripiēdus est enī seozsum frater ne si semel pudozē atqz verecūdiaꝫ amiserit ꝑmaneat in pecca to. AVGV. de v. dñi. Apls ãt dicit. ..eccātez cozaꝫ ..b⁹ argue:vt ꝛ ceteri timozē habeāt. Aliquādo ergo scias cozri piēdū esse fratrē solū.aliqñ autē cozam omnibus. Quid aũt ante facere debeam⁹ intendite ꝛ videte:Si peccauerit inquit in te frater tuus cozripe eum inter te ꝛ ipsum soluꝫ. quare:quia in te peccauit:tu scis quia peccauit..Quid ē in te peccauit:Quia.n. secretū fuit qñ in te peccauit. secretꝫ quere cū cozrigis q̄ peccauit.nā si solus nosti:qz p..cauit in te:ꝛ eū vis cozā oīb⁹ arguere:nō es cozrector sed prodito. Peccauit ergo in te frater tuus:ſz si tu solus nosti:tūc vere in te solū peccauit. Nā si multis audiētibus tibi fecit iniu riaꝫ:ꝛ in illos peccauit quos testes sue iniquitatis effec..ꝫ ipsa cozripiēda sūt cozā oīb⁹ q̄ peccant cozā oīb⁹: ipsa cozri piēda sūt secretius q̄ peccant secreti⁹. Distribuite tpa:ꝛ cō cordate scripturas. Quare ãt ꝓmū cozripis:qz tu doles ꝙ peccauerit i te:absit. si ãt amoze tui id facis:nil facis. si a moze illi⁹ facis:optīe facis. Deniqꝫ i ipsis vbis attēde cui⁹a moze id facere debeas:vtrū tui:an illi⁹:Segt̃.n. Si te au dierit:lu.eris fra.tuū. Ergo ꝓ illum fac vt lucreris illum. Agnosce qz i boiez peccādo pisti:nā si nō pieras qūo te la erat⁹ē. Nem..ḡ cōtenat qñ peccat i fratrē. CHRY. In quo ēt dem̄ostrat̃ ꝙ inimicitia dānū ē cōe:ꝛ ꝓpter hoc ñ dixit ꝙ ille lucrat⁹ē seipsuꝫ ſz ꝙ tu lucrat⁹ es euꝫ.ex quo oñdit: qñ ꝛ tu ꝛ ille dānū passi eratis ex discozdia. HIERO. Per salutē.n. alteri⁹ nobis quoqꝫ acqrit̃ salus. CHRY. Quid ãt facere dēas si nō ꝑsuadeat̃:subdit̃. Si ãt te nō au dierit:adhibe tecū vnū vl̄ duos. Quāto.n. iurecūdioz fu erit ꝛ ptinatioz:tāto magis nos ad medicinā studere oz:nō ad irā ꝛ odiū. Eteni medicus cū viderit mozbū nō remitti nō desistit:ſz tūc magis ꝓparat̃ ad curādū. Uide ãt q̄liter nō vidicte gr̃a hec cozreptio fit:ſz emēdatiōis:ꝛ ꝓp hoc nō cōtestim iubet duos accipere:sed qñ ipse cozrigi nō volue rit:neqz tūc ad euꝫ mittit multitudinē:sed vnuꝫ vel duos: ꝛ ad hoc legis testimoniū inducit dicens:Ut in oze duoꝝ testiū vel triū stet oē verbū.q.d. Habes iam testimonium ꝙ totū fecisti qō tuū erat. HIERO. Uel itelligendū est ꝓhoc mō:Si te audire noluerit:adhibeat̃ vn⁹ frater tū ꝙ si nec illū audierit:adhibeat̃ ꝛ terti⁹: vel cozrigēdi studi vt.ſ. vel admonitiōe.aut pudoze cozrigat̃ vel ꝟucneēdi stu testib⁹. GLO. Uel si dixerit.nō eē peccatū:vt ꝑbēt illud eē peccatum. HIERO. Porro si nec illos audire nolue rit:tūc multis dicēdū ē vt detestatiōi eū bēant: vt q nō po tuit pudoze saluari:saluet̃ obꝓbrys. vñ segt̃. Oz si nō au dierit eos. dic ecclesie. CHRYSO. i. bis q ecclesie pesti dent. GLO. Uel dic tm̄ ecclesie:vt maiozē rubeōcāti patiat̃. Post hec oīa seq̄tur excōicatio q̄ fieri dz ꝓ pos eccle sie.i.ꝑ sacerdotē:quo excōicāte tota ecclia cū eo opat̃. vñ segt̃:Si ãt ecclaz nō audierit sit tibi sicut ethnic⁹ ꝛ publi can⁹. AVGV. de v.do.i. noli illū iā deputare in numero ..ratrū tuoꝝ:nec f..tū sal..⁹ negligēda ē:nā ꝛ ipsos ethni cos.i.gētiles ꝛ paganos i numero qdē fratrū ñ ōputam⁹ ſz tñ eoꝝ salutē semp ingrim⁹. CHRY. Nihil tñ tale ꝓ pit dñs obseruādū in his q extra eccleſiā sūt:q̄le papa dic de fratrib⁹ cozripiēdis. Sz de exteriozib⁹ dicit:Siqs peccā serit te i vna maxilla:ꝑbe ei ꝛ aliā:qō ꝛ paulus dicit: Quid mihi ē de his q foris sūt iudicare? HIERO. Fratres ds ꝛ arguere ꝛ auertere iubet. Qō ãt dicit: Sicut ethnicus ꝛ publican⁹:ostēdit̃ maiozis eē detestatiōis q sub noie fidei agit ꝙa infidelitū:q̄ bi qui aperte gētiles sunt. Publicani eni vocant̃ qui seculi sectant̃ lucra ꝛ exigunt vectigalia negociationes ꝛ fraudes ac furta scelerata atqꝫ perfi

ORIGE. Uideamus aũt ne forte ſnia hec non de cunqꝫ peccato posita sit:quid enīz si aliquis peccauerit quod peccatozuꝫ que sunt ad mortez:puta masculoꝝ cōꝛ bitoz factus:adulter:homicida:aut mollis: nunquid talez rationis est arguere solus ad solū:ꝛ si audierit statim eum dicere lucrifactū:ꝛ nō ꝓius expulerit eum de ecclesia:nisi ꝓ postq̄ cozaꝫ testibus argutus ꝛ ab ecclesia:pstiterit in ꝙ ꝓiozi. Ali⁹ aũt respiciens ad īmēſaꝫ misericozdiā dicit quoniā cū verba christi nullā faciāt differētiā pecc torū:cōtra christi misericozdiā faciunt qui hec ad minu tū peccata pertinere distinguunt. Alius cōtra cautē verba cōsiderans:nō de omni peccato hec dicta oēpt qñ qui grādia illa peccata facit:nō ē frater:sed noīat ter:cū quo ſm aplm nō oportet nec cibū sumere. sicut ꝛ gligentibus peccādi occasionē dant:q ad oē peccatum ptinere exponunt: sic econtra qui docet in minimis ꝛ mo rtiferis peccatis.peccātē post argutionē testium vl ecclesie fieri oportere:sicut erbnicū ꝛ publicanū:aliqd cru litatis videt̃ inducere. Utrū.n. oīno peat ꝓnūciare possumus.primū qz qui ter argutus nō obediuit:pōt in to obedire. deinde qz aliquādo non ſm opera bois red ei. sed ampli⁹:q̄ peccauit:qō expedit in hoc mundo. qz nō dixit solū:Sicut ethnicus ꝛ publicanus. sed Sic Qui ergo in peccato leui correctus ter nō se emendo quidē debem⁹ eū bēre sicut ethnicū ꝛ publicanuꝫ:abſi tes ab eo vt cōfundat̃:an ãt ēt a deo q̄si publican⁹ ꝛ cus iudicet̃:nō est nostruꝫ ꝓnunciare:sed ē in iudicio

¶ Amē dico vob q̄cūqꝫ alligaueritis sup terr erūt ligata ꝛ i celo ꝛ q̄cūqꝫ solueritis sup terr erūt soluta ꝛ i celo. Iterū dico vob:qz si duo ex vob ꝓsēserit sup terrā de oi re quācūqꝫ petie fient illis a ꝑe meo q i celis ē. Ubi.n. sūt duo vel tres cōgregati i noīe meo:ibi sū in medio eoꝝ.

HIERO. Quia dixerat si ecclesiaꝫ nō audierit:sit cut ethnicus ꝛ publican⁹:ꝛ poterit cōtēpti ffis hoc eē vel tacita cogitatio. Si me dspicis:ꝛ ego te dspicio:si me dēnas ꝛ tu mea ſnia ꝓdēnaberis:ptātē tribuit ap̄lis ant ꝙ q talib⁹ cōdēnant̃:humanaꝫ ſniam diuina ſnia bozari. vñ dr̃:Amē dico vobis:q̄cūqꝫ alli.su.ter.erūt

celo.ꝛ quecūqꝫ sol.sup ter.erūt so.ꝛ in celo. ORIGE. Nō dixit. In celis:sicut petro:sed i celo vno:qz nō sūt tante pfe ctionis sicut petrus. HYLA. Per hoc tamē ad terroꝛē magni mer⁹ quo ad pñs oēs cōtinent̃:īmobile seueritatis aplice iudiciū demōrauit:vt quos ī terris ligauerit.i. petrū nodis ineꝛos reliquerit:ꝛ quos soluerit: ꝓcessionē.ſ. venie acceperit i saluteꝫ hi in celis ligati sūt vel soluti. CHRY. Et notandū ꝙ nō dixit ꝑmati ecclesie:Liga te..ſz Si liga ueris:idiſ..lubilia erūt ligamina q̄si hoc ei⁹ iudicio dimit tens. Uide aũt qualiter icozrigibilē duplicib⁹ colligauit ne cessitatib⁹.ſ.ꝛ pena que ē hic.ſ. piectōe ab eccliā:quā supra posuit dicens. Sit tibi sic ethnicus ..ꝛ su.. icio futuro:qō est ligatū eē in celo:vt multitudine iudicioꝝ dissoluat fris irā. AVGV. de ver.do. Uel ..r:Lepi..i habere fratrem tuū tanq̄ publicanū ligās eū i terra:sca vt iuste alliges vi de. Nā iniusta vincula disrūpit iustitia. Cū aũt cozrexeris et cōcordaueris cū fratre tuo:soluisti illū i terra.cū solueris i terra:solutus erit ꝛ in celo. Multū ꝑstans;nō tibi ſz illi:qz multū nocuit nō tibi:ſz sibi. GLO. Nō solū aũt de excōi catōe:sed ēt de oī petitōe q̄ fit a cōsentiētib⁹ i vnitate eccle sie dat ꝓfirmationē cū subdit: Itez dico vobis:qz si duo ex vobis cōsenserint super terrā. Uel penitēte recipiēdo:vl̄ si perbū abyciēdo:vel de alia re quā petierit q̄ nō est ..ia ec clesie vnitati. Fiet illis a ꝑe meo q i celis ē. Per hoc aũt qō dicit:Qui i celis ē:cū sup oīa ;eē oñdit:ꝛ ꝙ hoc ꝓplere eū pos se qō petiť. Uel in celis est.i. in scis:qō valet ad ꝑbandum ꝙ fiet illis qcqd petierit qō dignū sit:qz illū apō se habēt a quo petūt. Uñ rata est ſnia ꝓsentientiū:qz de⁹ cū eis bitat.ꝛ iō segt̃:Ubi enī sūt duo vel tres ꝓgre.in no.meo:ibi sū i me dio eoꝝ. CHRY. Uel qz dixerat:Fiet illis a ꝑe meo: vt oñdat se etiā eē datoꝛē simul cū patre.subdit:Ubi sūt enim duo vl̄ tres. ORIGE. Nō aũt dixit:In medio eoꝝ ero:ſz sum. Mor.n. vt alig cōsenserit xp̄s iuenit̃ i eis. HYLA. Ipse.n. qui pax atqꝫ charitas est:sedē atqꝫ habitationē i bo nis atqꝫ pacificis volūtatib⁹ collocabit. HIERO. Ual̄: Omnis superior sermo ad concordiā nos ꝓuocauerat: igit̃ ꝛ premiū pollicet̃:vt solliciti⁹ festinemus ad pacē cū se di cat iter duos vel tres mediū fore. CHRY. i bo. Non aũt dixit simpl̄:Ubi cōgregati fuerit:ſz addit:In noie meo. q. d. Si gs ꝓpter me ꝑncipalē cām amicitie ad ꝓximū bue ritcum eo ero:si ꝛ in alys virtuosus erit. Quō ḡ non ibi con sentientes consequunt̃ id qō petūt:ꝛ Primo qdem qz nō ex pedietia petūt. Scōo qz indigni sūt qui petunt:ꝛ ea que sūt a seipsis nō inferunt. vnde dic:Si duo ex vobis: q cuāgeli cā oñditis cōuersationē. Tertio:qz aduersus eos q cōtrista uerūt oz̄ vidictā querētes. Quarto:qz petūt misericozdiā peccantib⁹ q nō penituerūt. ORIGE. Et ista est etiam cā ꝓpter quā nō exaudimur oz̄ates:qz nō cōsentim⁹ nobis per oīa super terram neqz dogmate neqz cōuersatōe. Sicut. n. i musicis nisi fuerit cōuenientia vocū nō delectat audien tē.sic in ecclesia nisi consensum habuerit nō delectat̃ de⁹ in eaꝛ nec audit voces eoꝝ. HIERO. Possum⁹ aũt ꝛ hoc spi ritualr̄ itelligere:ꝙ vbi spirit⁹ ꝛ aīa cozpusq̄ cōsenserit:ꝛ ñ intra se bellū diuersarū habuerit volūtatū:de omni re quā petierint impetrēt a patre. nulli enī dubiū ē:qn bonaꝛ rez postulatio sit vbi cozp⁹ vnū bre ea q̄ spirit⁹. ORIGE. Uel in quo duo testamenta consentiunt sibi:eius inuenitur oro de omni re acceptabilis deo.

¶ Tunc accedens petrus ad eū dixit: Dñe quo ties peccauerit i me frater meus:ꝛ dimittā ei: Usqꝫ septies? Dicit illi iesus: Nō dico tibi vsqꝫ septies;sed vsqꝫ septuagies septies.

HIERO. Supradixerat dñs:Uidete ne cōtēnatis vnū ō pusillis istis.ꝛ adiecerat:Si peccauerit i te frater tu⁹ ..ꝛ. ꝛ premiū repromiserat dicēs:Si duo ex vob ..ꝛ. vñ ꝓuocat apl̄s petr⁹ iterrogat.ꝛ hoc ē qō dr̃:Tūc accedēs ad eū pe.di xit Dñe quo.pec.i me fra.me⁹ ꝛ di.ei:ꝛ cū iterrogatiōe ꝓfe ..ſniam dicēs:Usqꝫ septies? CHRY. Putauit qdē pe tr⁹ aliqd se magnū dicere. Sz qd amator boūz xp̄s rñderit subdit̃:Dic illi ie. Non tibi di.vsqꝫ sep.sed vsqꝫ sep.septies.

AVGV. de v.do. Audeo dicer ꝛ si septuagies octies pec cauerit ignoscas:ꝛ si centies:ꝛ oīno quotiēs peccauerit igno sce:Si.n. christ⁹ milia peccatoꝝ iuenit ꝛ tñ oīa donauit:no li subducere misericordiā. Ait.n. apl̄s:Donātes vobismeti ꝑsis sigs aduersus aliquē hēt querelā:sicē deus in christo do nauit nobis. CHRY. Cū ḡ dicit:Usqꝫ septuagies septies. ..unex determiatū ponit vt nūero ꝛcludat remissionē: ſz qō ꝛtinue ꝛ semp ē significauit. AVGV. de ver.do. Nō tñ sine cā dñs septuagies septies dixit:nā lex ī decē ꝓceptis ōmēdat̃.lex.n.ꝓ decē:peccatū ꝑ.xi. significat̃:qz trāsgressio denary ē. Septē ãt solet ꝑ toto cōputari:qz septē dieb⁹ vo luit̃ tps. Duc ãt septies.xi. fiūt septuagies septies. Oia ergo petā dimitti voluit:qz ea septuagesim⁹ septimo numero ꝑ signauit. ORIGE. Ul̄ qz nū..⁹ sex vi..e opis ꝛ laboris: septim⁹ ãt repausatiōis dic̃ remissionē fieri oportere fribus ī hoc mūdo de gētib⁹:ſm res hui⁹ mūdi peccātib⁹. Si ãt ali qs vltra ea pcta peccauerit:iā nō hēbit remissionē. HIE. Ul̄ itelligēdū ē septuagies septies.i. q̄drigētis nonagīta vi cib⁹:vt totiēs peccāti frī dimitterꝫ quotiēs ille peccare pos set. RABA. Alit̃ tñ dat̃ venia petēti frī: vt nob.ſ. socia charitate cōicet:si ..oseph fribus:aliter inimico ꝑsequēti: vt bonū ei v..imus:si ꝛ faciamus:vt dauid lugens Saul.

¶ Ideo assimilatū est regnum celoꝝ homini regi:qui voluit rationem ponere cū seruis suis. ..cū cepisset..ationē ponere oblatus est ei vn⁹ qui debebat ei decem milia talenta. Cum autez non haberet vnde ..ddere:iussit eum dñs eius venundari ꝛ vxoꝛem eius ꝛ filios ꝛ omnia que habebat:ꝛ reddi. Procidens aũt seruus ille oza bat eum dicens: Patientiam habe in me:ꝛ oīa reddam tibi. Misertus autem dñs serui illius dimisit eum:ꝛ debitum dimisit ei. Egressus aũt seruus ille:inuenit vnū de conseruis suis:qui de bebat ei centum denarios:ꝛ tenens suffocabat eū dicēs:Redde qō debes. Et ꝓcidēs cōseruus eius:rogabat eum dicens:Patientiam habe in me:ꝛ omnia reddā tibi. Ille aũt noluit: ſz abijt ꝛ misit eū i carcerē.donec redderet vniuersū de bitū. Uidētes aũt con..rui eius que fiebant con tristati sunt valde ꝛ venerunt ꝛ narrauerūt dño suo omnia que facta fuerant. Tun.. ..cauit ill̄ dñs suus:ꝛ ait illi:Serue nequā:omne debituꝫ dimisi tibi:quoniā rogasti me. Nōne ergo opoꝛ tuit ꝛ te misereri ꝓserui tui:sicut ꝛ ego tui mis tus sum? Et iratus dñs eius tradidit eū tozto ri bus quoad vsqꝫ redderet vniuersū debitū. Sic ꝛ pater meus celestis faciet vobis:si nō remiseri tis vnusquisqꝫ fratri suo de cozdibus vestris.

CHRY. Ne aliqs existimaret magnū qd ꝛ graue ..um iniūrisse:cū dicit dimittēdū vsqꝫ septuagies septies:adiecit parabolā. HIERO. Familiare enī ē ſpris ꝛ maxime pale stinis ad oēm sermonem suū parabolā iūgere. vt quod per simplex ꝓceptum ab auditoꝛibus teneri non potest ꝑ si militudinez exemploqꝫ teneat̃. vñ dicit̃: Ideo assimi.ē re

gnū celo.ho.re.g vo.rōnē pone.cum ser.suis. ORIGE. Fili⁹ dei sic̄ est sapia iustitia ⁊ veritas:ita ipse ēregnū. nō ät alicuius eoꝝ q̄ sūt deorsū:ſz oium q̄ sūt surſū:in quoꝝ lcſi b⁹iustitia ⁊ cetere vtutes regnāt:g facti sūt celi p hoc q⁹ potant celestis imaginē. Doc ḡ regnū celorū.i.filius dei qñ factus ē i ſimilitudinē carnis peccati:tūc ſimilis fact⁹ est hoi regi vniés hoiem sibi. REMI.Uel regnū celoꝝ congrue ſcā eccl'ia itelligit̄:in qua dñs operat̄ hoc qō in ista parabola logtur. Noīe aūt hois aliqñ designat pater:ſicut ibi: Similе ē regnū celoꝝ homini regi q fec̄ nuptias filio suo.⁊c.aliqñ vo designat filius:hic aūt vtrūq; itelligi pōt ꝓpater ⁊ filius:qui sūt vn⁹ de⁹. De⁹ aūt rex dr̄:cūcta q creauit regit̄ do ⁊ gubernādo. ORIGE.Serui aūt hi soli sunt q̄tū ad istas parabolas:q dispēsatores vbi habenť:⁊ gb⁹ hoc ē commissū vt negocient. REMI.Uel p suos hui⁹ hois regis. designanť oēs hoies quos ad laudandū se creauit: gbusq; legē nature dedit:cū gb⁹ rōnē ponit:qñ vitā ⁊ mores ⁊ act⁹ singuloꝝ discutit:vt vnicuiq; ſm q⁹ gessit tribuat. vñ segť. Et cū cepisset rō..ēꝑo.ob..ē ei vnus:qui debebat decē milia talenta. ORIGE.Dis aūt vite nr̄e ratio ponēda ē a rege:qñ oēs nos pñtari oportuerit ante tribūal xp̄i:Nec hoc dicim⁹ vt suſpitio ſit:ne forte res ipsa necessariū bēat lōgū tp̄s. Uolēs.n.de⁹ vētilare oium mētes:cito oia ab oīb⁹ omni tpe gesta singulis quibusq; faciet in mentem venire ineffabili quadā virtute. Dicit aūt:Et cum cepisset rōnes ponere.qz initiū iudicy est vt ſcipiat a domo dei. Jn p̄ncipio ergo ponēde rōnis oblat⁹ est debitor talētoꝝ multoꝝ:g.ſ. multa fecerat dāna ⁊ magna ei erāt iniucta:⁊ nullū ät:ulit lucrū:g fozſitan tot talēta pdidit quātos pdidit boies. ⁊ iō talentoꝝ multoꝝ ē fact⁹ debitor:qñ ſecut⁹ ē mulierē ſuper talētū plūbi ſedēte:cuius nomē inigtas. HIERO. Sed quoſdā istū q debebat.x.milia talenta diabolū interptari: cuius vxorē ⁊ filios venūdandos ſenerāte illo in malicia inſipientiā ⁊ malas cogitatōes itelligi volūt.Sicut.n.vxor iusti dr̄ sapia:ſic vxor iniq̄ ⁊ peccatoris appellat̄ ſtultitia. Sz quō ei dimittat dñs.x.milia talēta:⁊ ille nobis cōfuis ſuis.x.denarios nō dimiserit:nec eccl'iastice interpratōis ē: nec a prudentib⁹ viris recipiēda. AVGV.de ver.do. Jō dicendū ē q⁹ qz lex in decem p̄ceptis cōmendat̄: ille debebat decē milia talētoꝝ:p qō oīa peccata significat:q̄ ſm legem fiunt. REMI.Homo aūt ſua volūtate ⁊ ſponte peccans ſuo conatu nullo mō ſurgere valet:⁊ nō habet vñ r..l dat:qz nihil in ſe inuenit p qō ſe a peccatis ſoluat. vñ segť: Cū aut nō ha.vñ redde.iuſſit eū dñs venūdari ⁊ vx.ei⁹. et fi.⁊ oīa q̄ ..bebat.⁊ reddi. Uxor qdē ſtulti ē ſtultitia:⁊ carnis voluptas ſeu cupiditas. AVGV.ō que.euā.Per hoc ergo ſignificat̄ trāſgressorē decalogi p cupiditate ⁊ prauis opib⁹:tāq; vxore ⁊ filios penas ſoluere debuiſſe:qō ē p̄cium ei⁹.p̄ciū.n.vēditi ē ſuppliciū dānati. CHRY.Doc autem nō ex crudelitate iuſſit:ſed ex ineffabili affectōe.Ult enim eū terrere p hac̄ minas vt ſupplicet ⁊ nō vēdat:qō ⁊ factus oñdit :cū ubdit : Procidēs aūt ſer.ille: ro.eū di. Patiētiā habe i me:⁊ oīa reddā tibi. REMI.Dis aūt vbis humilia tio ⁊ ſatiſſactio pctōris demſtatur dū dr̄:Procidēs. Jn hoc vo q⁹ dicit:Patientiā habe i me:vox exp̄mit̄ peccatoris poſcētis tēpus viuēdi ⁊ ſpatiū corrigēdi. Eſt autē larga dei benignitas ⁊ clemētia erga peccatores ꝓuersos:qñ ipe ſemp parat̄ ē p baptiſmū aut penitētiā pctā dimittere. vñ segť. Miſ.ät do.ſer.il.dimiſit eū:⁊ debitū dimiſit ei.i.a pctis eū absoluit. CHRY.Uide ät diui amoris ſupabūdātiā:petit ſeruus ſolius tpis dilationē:ipſe aūt maius eo qō petyt dedit:dimiſſionē ⁊ conceſſionē totius mutui. volebat autē ⁊a p̄incipio dare:ſz nolebat ſolū ſuū eſſe donū:ſed ⁊ ſuppliciōis illius vt nō incozonat⁹ abſcedat. Jdeo autem anteq̄ rationē poneret:debitū nō dimiſit:qz docere voluit a quātis debitis eum liberat:vt ſaltem ita ad conſeruos manſuetior fieret. Et quidē vſq; ad hec q̄ premiſſa sūt acceptabilis fuit.etenim confeſſus ē ⁊ dimiſit ſe reddere debitū:⁊ petēs rogauit:⁊ debiti magnitudinē cognouit. Sz q⁹ poſtea ſcit indigna fuere p̄mioꝝ. Segť.n.Egreſſus aūt ſer. il. inuenit vnū de cōſeruis ſuis:q debe.ei cētū denarios. AVGV. de ver.do. Qō aūt dicit q⁹ debebat ei centū denarios:ab eodem nūero.ſ.decem ſumit̄:q ē numer⁹ legis. nā ⁊ cētū centies fiūt decē milia:⁊ decies deni sūt cētū:⁊ illa decē milia talētoꝝ:⁊ illi decies deni:⁊ a legitimo numero nō recedit: in quo vtroq; inuenies p..ā.vterq; ē ḡ debitor: vterq; venie depeccatoꝝ. Dis.n.bō ⁊ debitor ē dei: ⁊ debitorē habet fratrē ſuū. CHRY.Tanta autem differentia ē peccatoꝝ q̄ cōmittūť i hoiem:⁊ q cōmittūť i deū:q̄ta eſt differētia.p miliū talentoꝝ ⁊ centū den..rioꝝ:magis aūt ⁊ multo plus patet ex differentia p̄ſonaꝝ ⁊ a paucitate peccantiū. Hoie enī videte ⁊ deſiſtim⁹:⁊ pigritamur peccare:deo aūt videte ſm vnū quēq; die nō obſiſtim⁹:ſz agim⁹ infozmidabiles omnia ⁊ loquimur. Non hinc aūt ſolū grauioza parent peccata in deuz:ſed ēt a beneficio quo ſum⁹ potiti ab ipſo. Fecit enim nos eſſe ⁊ omnia ꝓpter nos operatus est. Animā rōnalem nobis inſpirauit:filiuz ſuuz miſit:celuz nob⁹ aperuit ⁊ nos filios ſuos fecit. Nunqd ergo ſi vnaquaq; die maiorem⁹ p illo:retribuerem⁹ ei aliqd dignuz:neq̄ē. Sz hoc rurſus ad vtilitatē nr̄am pertineret. Nos aūt ecōtrario ſingulis eius offendimus. REMI.Sic ergo p debitorem decem miliuz talentoꝝ ſignanť illi q maioza crimina cōmittūt:p debitorē aūt cētuz denarioꝝ q minoza p̄mittūt. HIERO. Qō vt manifeſtius fiat dicamus ſub exemplo:Sigs veſtrū cōmiſerit adulteriū:homicidiū:ſacrilegiū maioza crimīa decē miliū talētorum rogāti dimittuntur: ſi ⁊ ipſe dimittat minoza peccātib⁹. AVGV.de ver.do. Sz ille ſeru⁹ igratus:iniq⁹:noluit p̄stare qō illi ꝺigno p̄stiū fuit.Sequit̄.n.Et tenēs ſuffocabat eum dicēs: Redde qō debes. REMI.i.acriter iſiſtebat vt vindictā ab eo exigeret. ORI.Jō vt arbitror ſuffocabat: qñ a rege exigeret: nō.n.ſuffocaret cōſeruū ſuū ſi nō exiſſet a rege. CHRY. Per hoc etiā q⁹ dr̄:egreſſus:oſtēdit̄ q⁹ nō poſt multū tēporis ſed confeſtim adhuc q̄ſi in aurib⁹ habēs beneficiū in malicia abusus ē liberatiōe a p̄mio dño ſibi data. Quid igit̄ iſte fecerit ſubdit̄:Et p̄oci.cōſer.eius:rogabat eū dicens: Patiētiā habe i me ⁊ oīa reddā tibi. ORI.Cōſidera ſubtilitatē ſcripture:qñ ſeru⁹ multoꝝ debitor talentoꝝ pcidēs adorauit regē.q aūt centū debebat denarios:pcidēs nō adorabat:ſz rogabat cōſeruū dicēs:Patientiaz habe. CHRY. Sz neq; h ec ẏba īgratus ſeru⁹ reuerit⁹ ē:gbus ſalutat⁹ eſt. Sequit̄.n.Ille aūt noluit. AVGV. de que. euā.i.tenuit ꝓtra eū būc animū vt ſupplicia illi vellet:ſz abyt. REMI. .i.magis ira exarſit vt ab eo vindictā exigeret:⁊ miſit eū carcerē donec redderet debitum.i.appzehēſo fratre vindictā ab eo exegit. CHRY.Uide dñi charitatē ⁊ ſerui cōdelitatē:hic p decē milib⁹ talētis:hic aūt p centū denarioꝝ. h ꝓfuit:h ät dñz rogabat.⁊ h gdē totalē abſolutionē accepit:ille ät ſolā dilationē petebat nec tñ h ōdit. Cōdoluerūt g nō debebāt. vñ segť:Uidētes aūt cōſerui eius q̄ fiebant ꝓtriſtati ſunt valde. AVGV.de.q.euā.Per ſeruos intelligit eccl'ia:q̄ illū ſoluit ⁊ ligat. REMI.Uel conſerui ſui te angeli ſūt intelligendi aut p̄dicatores ſācte eccleſie: quicunq; fideles qui videntes aliquē fratrez remiſſionem peccatoꝝ adeptū:nō velle miſereri conſerui ſui:contriſtantur de eius pditione.Sequitur: Et venerūt ⁊ narrauerunt domino q ſcā fuerāt. Ueniūt quidē non corpore ſed corde. Dño aūt narrare eſt dolores ⁊ cōtriſtationes cordis in ſuo affectu demonſtrare.Sequit̄:Tūc vocauit eū dñs ſu⁹. vocauit quidem per ſententiaz mortis:⁊ ab hoc ſeculo migrare iuſſit.⁊ dixit ei:Serue neq̄:omne ꝺbitū dimiſi tibi: quoniam rogaſti me. CHRY.Et quādo quidē decē milia

lenta debeb at:nō vocauit eum neq̄:neq; eſt cōuitiat⁹ ſed miſer⁹. Quādo aute cōtra ſeruuz igratus ē effect⁹:tunc dr̄: Serue neq̄.⁊ hoc ē qō dr̄:Nōne ḡ oportuit ⁊ te ⁊c. REMI. Et ſciendus qz ſeruus ille nullus rūſum legit̄ dño dediſſe:i quo demōſtrat̄ q⁹ in die iudicy ⁊ ſtati poſt hāc vitā omne argumētuz excuſatōis ceſſabit. CHRY.Qz vero beneficio nō est fact⁹ melioꝝ:relingť vt pena cozrigat̄. vñ segť: Et irat⁹ dñs ei⁹ tradidit euz tozturib⁹ quoadusq; redderet vniuerſitz debituz. Nō ät ſimpl. dixit:Tradidit eus:ſz iratus:qō nō poſſuit qñ iuſſit eū vēdi.nō.n.hoc erat ire:ſz magis amoris ad correptionē:nūc autez hec ..est ſupplicy ⁊ pene. REMI. Tunc cnī dicit⁹ de⁹ irasci qñ aduersus peccatores vidicat. Tozturs aūt ..cunť demones:qz ſemper ad hoc parati ſunt vt perditas animas ..ſcipiant:⁊ in pena eterne dānatōis eas tozqueāt. Nūgd ät poſtq̄ aligs ōmerſus fuerit i eternā dānatōez poterit iueire ſpatiū corrigēdi: aut aditus exeūdi:Nō:ſz Quouſq; ponit̄ p ſinito.⁊ē ſenſus:ſemp ſoluet:ſz nūq̄ ꝑſoluet:⁊ ſp penā luet CHRY. Per hoc ḡ oñdit q⁹ cōtinue.i.eternalr puniet neq; reddet aliqñ.q̄uis aūt irreuocabilia ſint charismata ⁊ dei vocationes:tñ tātū valuit malicia vt ⁊ hāc legem ſoluere videat. AVGV.de ver.do.Dicit.n.de⁹:Dimittite ⁊ dimittetur vobis.ſz ego poz dimiſi:dimittite vel poſtea.nā ſi nō dimiſeris:reuocabo te.⁊ gcgd tibi dimiſerā:replicabo tibi.nō.n. fallit aut fallit̄ ꝑs:g ſubiecit dicēs:Sic ⁊ pater meus celeſtis faciet vobis:ſi nō remiſeritis vnuſqſq; fratri ſuo ō cordib⁹ veſtris.Meli⁹ eſt.n.vt clames oze ⁊ dimittas in corde:q̄ ſis bland⁹ oze ⁊ crudelis i corde. Jō.n.dñs ſubdit:De cordib⁹ veſtris.vt ſi p charitatē iponitis diſciplinā: de corde lenitas nō recedat:Quidē.n.tā piū q̄ medic⁹ ferens ferramentū:ſeuit i vulnus vt homo ſanet̄:qz ſi vuln⁹ palpat̄ bō pdit̄. HIERO. Jō ⁊ dñs addidit:De cordib⁹ vr̄is:vt oēz ſimulatione ficte pacis auerteret.Precipit ḡ dñs petro ſub cōpatōe regis dñi ⁊ ſerui q debitoz.x.miliū talētoruz a dño rogās venīā ipetrauerat:vt ipe quoq; dimittat conſeruis ſuis minoza peccātib⁹. ORIGE.Ult etiā docere facile nos eē ad indulgēdū eis q nocuerūt nobis:maxime ſi ſatiſfaciāt ⁊ deprecenť ſibi venīā dari. RABA.Allegorice aūt ſeruus hic q decē milia talētoꝝ debuit iudaic⁹ ē ꝑ⁹ decalogo legis aſtrict⁹:cui dñs ſepi⁹ dimiſit debita quando in anguſtys cōſtituti illi⁹ miſericordiā deprecabanť:ſz libenti oēs debitores atrociter repetebāt:⁊ a gētili pꝑo:q̄ſi ſibi obnoxio:circūciſionē ⁊ cerimonias legis expetunt:⁊ ꝓphetas ⁊ aplos crudeliter trucidāt. vñ tradidit eos dominꝰ in manus romanoruz vel maligno⁹ ſpirituum qui eternis cruciatibus eos punirent. CA. XIX

Et factū ē cum cōſummasset ieſus ſermōes iſtos migrauit a galilea:⁊ venit i fines iudee trās iozdanē:⁊ ſecute ſūt eū turbe multe:⁊ curauit eos ibi. Et accesſerūt ad eū pharisei tentantes eū ⁊ dicētes:Si licet hoi dimittere vxorē ſuā quacūq; ex cauſa:Qui rñdēs ait eis .Nō legistis qz qui fecit hoiem ab initio maſculuz ⁊ feminā fecit eos:Et dixit:Propter hoc dimittet hō patrez ⁊ matrē:⁊ adherebit vxori ſue: ⁊ erūt duo i carne vna. Itaq; iā nō ſūt duo ſz vna caro.Quod ergo deus cōiunxit hō nō ſeparet. Dicunt illi:Quid ergo moyses mādauit dari libellum repudij ⁊ dimittere:Ait illis:Quoniaz moyses ad duritiā cordis veſtri permiſit vobis dimittere vxores veſtras:ab initio ät nō fuit ſic.

CHRY.in ho.Domin⁹ pri⁹ iudeā relinquens pp illorum emulationē:nūc ibidē iā īmorat̄:qz paſſio i ꝓximo futura erat:nō tamē ad iudeā interī aſcēdit:ſz i termios iudee.vñ dr̄:Et fcm̄ ē cū cōſū. Jeſus ſer.iſtos:mi.a galilea. RABA. Dic ergo icipit narrare q̄ iudea fecit:docuit:ſiue paſſus ē. ⁊ p̄mo qdē trans iozdanē ad oriētē:deinde ēt cis iozdanem quando venit bierico ⁊ bethphage ⁊ bierlz. vnde segť. Et ve.in fines iudee trans iozdanē. CHRY.Quaſi iuſt⁹ dominus oīum q ſic diligit alios ſeruos:vt alios nō ꝓemnat. REMI.Sciendū ē aūt q⁹ ois illa iſraelita ꝓuincia generaliter iudea dicebatur ad cōparationē aliarū gentiū. Uerūtamē meridiana ei⁹ plaga i qua habitabat tribus iuda ⁊ tribus beniamin ſpāliter dicebatur iudea ad diſtinctiōem aliaꝝ regionū q̄ i ipſa ꝓuincia cōtinebāť.i.ſamaria:galilea: decapolis:⁊ reliq̄ alie. Segť:Et ſecute ſūt eū turbe multe. CHRY.ſuper matth.Perducebāt cū quaſi paruuli filly patrē peregre lōge ꝓficiſcentē:Ipſe aūt tanq̄ pater ꝓficiſcens:pignora charitatis filys eligit ..cendia ſanitatum. vnde dr̄:Et curauit eos. CHRY .in ho.Conſiderandum etiam q⁹ neqz doctrine verbozum cōtinue dñs inſiſtit: nec ſignoꝝ operationi:ſz nunc quidem hoc:nūc autem illud facit:vt a ſignis credibilis appareret in his que dicebat. Ex ſermonum autez doctrina vtilitas q̄ erat iſignis oñderet. ORIGE.Sanabat aūt domin⁹ turbas trās iozdanē vbi baptiſm⁹ dabat̄. Uere.n.oēs a ſpiritualib⁹ infirmitatibus ſaluantur etiā in baptiſmo.⁊ multi quidē ſequūtur xp̄m ſic turbe:tamē no ſurgentes vt matthe⁹ q ſurgens ſecutus ē dominū. RABA.Curat etiā galileos in iudee finibus vt pter̄ gētiū i eā veniā q̄ iudee pabat̄ admitteret. CHRY. in ho.Curabat ſiquidē xp̄s boies:⁊ illis benefaciens ⁊ per eos multis alys. Doꝝ cniz ſanatio alys erat occaſio diuine cognitiōis:ſz nō phariſeoꝝ ex ſignis duriozes ficbāt. vñ ſequit̄:Et acceſ.ad eū pharisei tētates eū ꝺ icētes:Si licet hoi dimittere vxorē ſuā quacūq; ex cauſa. HIERO. Ut q̄ſi cozuto eū teneāt ſyllogiſmo:⁊ q̄cunq; rñdeat pateat captiōi Si dixerit dimittēdā vxorē qualibet ex cā ⁊ ꝺucēdaz aliā: pudicitiē p̄dicatoꝝ ſibi videť dicere cōtraria. Sin aūt rñderit:nō oēm ob cām debere dimitti q̄ſi ſacrilegu re⁹ tenebitur:⁊ aduerſus doctrinā moyſi ⁊ dei facere. CHRY.i ho. Intuere aūt ex mō ēt iterrogatiōis maliciā. dñs.n.ſupra de lege hac diſputauerat:ipſi aūt q̄ſi iaz nullo dcō interrogāt .ſ.opinātes q⁹ oblit⁹ eēt coz q̄ dixerat. CHRY.ſup mat. Sic aūt ſi videas hoiem aſſidue amicitias medicoꝝ colētē itelligis qz infirm⁹ ē:ſic ⁊ cū videas vix ſiue mulierē de dimittēdis vxorib⁹ aut viris iterrogātes: cognoſce qz vir ille laſciu⁹ ē:mulier illa meretrix ē.nā i mrīmonio caſtitas delectatur:libido ät q̄ſi vinclo ..iugy alligata torquet̄. Sciebāt ät qñ nullā cām idoneā habebat circa dimittēdas vxores:p ter ſolā turpitudinē:⁊ alias atq; alias ſibi iūgebāt. Timuerūt ät iterrogare ex gb⁹cāis:ne ſcipſos ſtrā iuſtias certan cārū aſtrīgerēt.ſz iterrogauerūt ſi ex oibus cauſis licet:ſciētes qz modū neſcit:nec ſtraterminos vnius cōiugy capit libido:ſed quātomagis exercet̄:magis accendit̄. ORI.Tētato aūt dño:nullus diſcipuloꝝ ei⁹ q poſitus ē ad docendū grauiter ferat:ſi tētatus fuerit a quibuſdā:tñ ⁊ tentatoꝝ⁹ reſpondet dogmata pietatis. HIERO. Sic aūt reſpōſionez tēperat:vt diſciplinā tranſeat:ſcripturā ſanctam adducens in teſtimoniū ⁊ nālem legē:p̄imāq; dei ſniam:ſecūdo opponēs.vñ ſequit̄:Qui reſpondens ait eis:Non legi.quia q fec̄ ab initio maſculū ⁊ feminā fecit eos:Doc in exordio geneſis ſcriptū ē.Dicēdo aūt maſculum ⁊ feminā: oſtendit ſeda vitanda ꝺiugia.nō enim ait:Maſculum ⁊ feminas qō ex ꝓiozū repudio q̄rebatur:ſed Maſculum ⁊ feminam:vt vnius cōiugy cōſortia necterenť. RABA.Salubri autē conſilio dei factum eſt vt ſui corporis portiones vir ample cteretur in femina:nec a ſe putaret eſſe diuerſuz:quod de ſe

Universidad de Deusto
Biblioteca

cognosceret fabricatū. CHRY. sup mat. Si ergo ad hoc deus marē ⁊ feminā ex vno creauit vt sint vnū. quare ergo ō cetero vir ⁊ mulier nō ex vno vtero nascuntur: sic volatilia quedā: qz deus masculū quidē creauit ⁊ feminā: pp necessitatē filioz generādoz: tamē semp fuit castitatis amator: ⁊ cōtinentie auctor. Jō illū typū nō seruauit i oibus: vt siquidem vult homo nubere ꝑm primā dispotionē creationis humane itelligat qd est vir ⁊ vxor. Si aūt noluerit nubere: nō habebit necessitatē nubēdi ꝓpter cōiunctōez nationis: ne forte videat per suā cōtinentiā i alterū perdere q nolebat eē cōtinēs: sicut dominꝰ post cōiunctū matrimoniū iubet: ne alter altero nolēte se separet. CHRY. in ho. Nō solū aūt ex modo creatōis: ſz etiā ex modo legislatōis monstrauit: qm vnū oportet vni cōiungi: ⁊ nunq̄ rescindi. vñ sequitur: Et dixit: propter hoc relinquet homo patrem ⁊ matrē ⁊ adherebit vxori sue. HIERO. Similr ait: vxori: nō vxorib⁹. Et expresse subdit: Ete runt duo i carne vna. ꝓmiū eni est ꝓpriaz ꝯiuob⁹ vnā carnē. ſ. ꝓlis fieri.

GLO. Uel in carne vna. i. i carnali copula. CHRY. super matth. Si ergo qz ex viro ē vxor: ⁊ ex vna carne sūt ambo: relinquet homo patrē suū ⁊ matrē: maior nūc charitas debet esse iter fratres ⁊ sorores: qz bi quidez ex eisdē pentibus exeunt: illi aūt ex diuersis. Sed hoc magnū ē nimis: qz fortior est dei ostitutio q̄z virt⁹ nature. Nō. n. ꝓcepta dei: nature subiecta sunt: sed natura dei preceptis obtemperat. Deinde fratres ex vno nascuntur vt diuersas vias petant: vir aūt ⁊ vxor ex diuersis nascuntur: vt i vnū ueniant: Or do etiā nature dei ordinationē loquitur. Quod enim est in arboribus humor: hoc est i hominibus amor. humor autez de radicibus ascēdit in herbam: ⁊ surſum. transmittitur ⁊ semen. Jdeo parētes quidē diligūt: sed nō sic diligunt ꝙ filios: homo. n. nō ad parētes: sed ad pro ⁊ cādos filios trāsmittit affectū. ⁊ hoc ē qō dicit: Propter hoc relinquet homo patrez ⁊ matrē ⁊ adherebit vxori ſue. CHRY. in. ho. Uide etiā sapiaz doctoris. Interrogat⁹. n. si licet: nō ꝓfestim dixit: Nō licet: vt nō turbarent: ſz ꝑ ꝓbationē hoc cōstituit. Deus. n. a ꝓncipio masculū ⁊ feminā fecit ⁊ non simplr eos cōiunxit: sed matrē iussit dimittere ⁊ patrē: ⁊ nō simpliciter virū mulieri dixit aduenire: ſz cōiungi: ex ipso mō locutiōis indiuisibilitatē ondens. Sed ⁊ maiorē copulā adiunxit cū dixit: Et erunt duo i car. vna. AVGV. ix. sup ge. ad lit. Nec tñ v cū ꝑmis bois fuisse scriptura testat: dōs tū h deū hoc dixisse declarat vt hīc intelligerem⁹ ꝓpter extasim q̄ ꝓcesserat in adam ho inuinitus t q̄z ꝓphetā dicere potuisse. REMI. Mysteriū. n. hoc eē apls dic in xpo ⁊ ecclia: dōs enim iesus christus quasi patrē deseruit: cū de celis ad terrā descēdit: ⁊ matrē deseruit. i. synagogā, ꝓp ifidelitatē: ⁊ adhesit vxori sue factę. ſ. ecclesie: ⁊ sūt duo in carne vna. i. christ⁹ ⁊ ecclesia in vno corpore. CHRY. in ho. Postq̄ vero veteris legis verba ⁊ fa a iduxit cū ptāte: iā ipse interptat ⁊ legē ducit dicēs: Jtaq̄z iā nō sūt duo: ſz vna caro. Sicut. n. q spiritualiter se diligūt: vna aīa eē dicunt: dicēte scriptura: Omnīū credētiū erat cor vnū ⁊ aīa vna. sic vir ⁊ vxor q carnaliter se diligūt: vna caro eē dicunt. Quēadmodū igr carnē incidere ē sordidū: ita ⁊ mulierē diuidere ē iniquū. AVGV. xiij. de ciuita. dei: Unū etiā dicunt vel ꝓpter cōiunctionez: vel ꝓpter originem femine: q̄ de masculi latere creata est.

CHRY. in ho. Ulterius autē ⁊ deus induxit dicens: Qō ergo deus cōiunxit homo non separet. demonstrans q ⁊ ꝓter naturam ⁊ preter legē ē vxorē dimittere. ꝓeter naturā quide: quia vna caro diuidit. ꝓter legē aūt: qm deo copulante ⁊ iubēte nō diuidi vxor dimittit. HIERO. Deus enim cōiunxit vnā faciēdo carnē viri ⁊ femine. banc q̄ homo non pōt separare: sed solus deꝰ. Homo sepat qm ꝓp desideriū secūde vxoris prima dimittit. Deus separat q ⁊ cōiunxerat: quādo ex consensu ꝓpter seruitutē dei sic habemus vxorē quasi nō habētes. AVGV. cōtra faustū. Ecce iudei ex libris moysi cōuincūtur nō eē vxorē dimittēdā: q̄ ꝑm voluntatē legis moysi arbitrabātur se facere: cū dimitterēt. Sit ⁊ illō hoc ipso xpo attestāte cognoscim⁹ deū fecisse ⁊ cōiunxisse masculū ⁊ feminā: qō manichei negādo damnant xpi euāgelio resistētes. CHRY. sup matth. Grauis ē aūt scripturarum interptatio castitatis: sed cōtra rōnem rīdere non possunt: veritati tamen credere nō acquescūt. Cōfugerūt ergo se ad patrociniū moysi: sicut boies malā cām habētes cōfugiūt ad potētes viros: et si ꝓ iustitiā nō pūt: vincāt ꝓ psonā. vñ segt: Dicū. Quid ergo moyses mandauit dari libellum repu. ⁊ dimittere? HIERO. Aperiūt calūniā quā parauerūt: ſz domin⁹ nō ꝓmiā sni ptulerit: ſz veteris historie mādatoz dei fuerint recordat⁹. CHRY. i ho. Si aūt dominus alien⁹ eēt a veteri testō: nō decertassz ꝓ moyse: neq̄ q̄ sua sūt mōstrassz veteribꝰ ꝓuenire. Sz ineffabilis xpi sapiētia: ⁊ ꝓ bis excusando respondit. vnde segt: Et ait illis: Quia moyses ad duritiā cordis vestri ꝑmi. vo. dimit. vxo. ve. Jn quo liberat moysen: ab accusatōe ⁊ totū illoz caput cōeruit. AVGV. cōtra faustū. Quāta. n. erat duritia: q̄ nec per libelli interpositionē vbi dissuadēdi locus iustis ⁊ prudentibus trīuebat: solui ⁊ flecti posset ad recipiendā vel renouandā ſungy charitatē. Porro qua calliditate reprehēdūt manichei moysen tanq̄ cōiugia dirimentē ꝑ libellū repudy ⁊ laudāt xpm tāq̄ eius i oī vinculū cōfirmantē: cū ſz sacrilegā sniam moysen laudare debuerūt sepantē: qō cōiunxerat diabol⁹: ⁊ xpm vituperare diaboli ligamenta soluentē. CHRY. in ho. Deniq̄ qz graue erat: qō dictū erat: stati reducit sermonē ad antiquā legē dicens: Ab initio aūt nō fuit sic. HIERO. Qō dicit hmōi est: Nūqd pōt deꝰ sibi eē cōtrari⁹: vt aliud añ insserit: ⁊ sniam suā nouo frangat imperio: Nō ita sentiendū est: ſz moyses cū videret ꝓpter desideriū cōiugū secūdaz: q̄ illis ditiores vel inmiores vel pulchriores eēnt: ꝑmas vxores interfici: aut malā vitā diuertere: maluit idulgere discidiū: q̄ odia ⁊ homicidia ꝑcuere. Simulq̄z cōsidera q nō dixit: Propter duritiaz cordis vestri permisit vobis deꝰ: sed moyses vt iuxta apostolū cōsiliū esset bois nō imperiū dei. CHRY sup mat. Propterea bene dixit: Or moyses hoc ꝑmisit nō ꝓcepit. Qō. n. precemus semp volum⁹: qō aūt ꝑmittim⁹ nolētes idulgem⁹: qa malā volūtatē boium ad plenū ꝓhibere nō possum⁹. Permisit ergo vobis facere mala ne faceretis peiora. ergo hoc vobis ꝑmittēdo nō vobis dei iusticiā demōstrauit: ſz a peccato abstulit culpam peccandi: vt quasi ſm legez agēribus vobis: pctñ vestrum nō videatur esse peccatum.

¶ Dico autem vobis: qz qcunq̄z dimiserit vxorem suam nisi ob fornicationem: ⁊ aliam duxerit: mechatur. Et q̄ dimissaz duxerit mechatur.

CHRY in ho. Quia os illorum opilauerat: iaz cū auctoritate legem inducit dicens: Dico aūt vobis qz quicunq̄z dimi. vxo. suam: nisi ob fornicationem: ⁊ aliā duxerit mechat. ORIGE. Forte aūt dicet aligs: qñ iesus dicens: Quicunq̄z dimiserit vxorē suam: nisi ob fornicationem: ꝑmisit vxorem dimittere: quēadmodū moyses: quē rettulit ꝓpter duritiā cordis ei deoz hoc p̄cepisse. Sz ad hoc respondendū: qñ si ſm legez adultera lapidat: nō ſm hoc itelligit res turpis: ꝓpter quā moyses ꝑmittit libellū repudy. nec enim in causa adulterij oportebat libellum dare repudy. Sed fortsitan moyses culpam mulieris turpem rem appellauit: que si inuēta fuerit in vxore: scribitur ei libellus repudy. Querendū ē autez si ꝓpter solam causam fornicatiōis dimittere iubet vxorē: qd est si mulier non fuerit fornicata: sed aliud quid grauius fecerit: puta venefica inueniatur: aut interfectrix filiorum? Sed dominus exponens rem alibi dixit. Qui dimiserit ex cepta causa fornicationis facit eam mechari: dans ei occa-

sionē secundaz nuptiaz. HIERO. Sola ergo fornicatio est que vxoris vincit affectū: imo cū illa vnā carnē in aliaz diuiserit. ⁊ se fornicatione separauerit a marito nō debet tenere: ne virū quoq̄z sub maledictōe faciat dicēte scriptura: Qui adulterā tenet stult⁹ ⁊ impius est. CHRY. sup mat. Sicut. n. crudelis est ⁊ iniquus q castaz dimittit: sic fatuꝰ ē ⁊ iniquꝰ q̄ retinet meretricē. Nā patronꝰ turpitudinis ē: qui crimē celat vxoris. AVGV. Si adulterinis cōiugys: Nō tamē erit turpis: nec difficilis etiam post patrata ⁊ purgata adulteria reconciliatio cōiugy. vbi p clauem regni celoz nō dubitat fieri remissio peccatoz: nō vt post xpi cōsortiū adultera nō vocetur. CHRY. sup matth: Or aūt res quas cās nascit ꝓpias soluitur. Matrimoniū autē nō facit coit⁹ ſz voluntas. ⁊ iō nō soluit illud separatio corporis: ſz sepatio volūtatis. Jdeo q dimittit cōiugē suā ⁊ aliā nō accipit: adhuc maritus ē. nā ⁊ si corpore iā separat⁹ est: tñ adhuc volūtate cōiunct⁹ est. Cū ergo aliā accepit: tūc plene dimittit. Et iō dñs nō dicit: Qui dimittit mechat: ſz q alterā ducit. RABA. Una ergo solūmō carnalis est cā. i. fornicatio: vna ſpūalis: hec est timor dei vt vxor dimittat. nulla aūt cā ē vt viuente ea q̄ relicta ē alia ducat. HIERO. Poterat ät accidere vt aliquis calūniā faceret inocēti vxori ⁊ ob secūdas copulā nuptiaz veteri crimen ipingeret. Jdeo sic pōt dimittere iubet vxorē vt scōaz ꝑma viuēte nō bēat. Necnō qz poterat euenire vt iuxta eandē legē vxor quoq̄z marito daret repudiū: eadē cautela ꝓcipitur ne scōm accipiat viz. ⁊ qz mere trix: ⁊ qz semel fuerat adultera opprobriū nō timebat. secundo non nubere ꝓcipitur viro. q̄ si talē duxerit: sub adultery crimine sit. vñ segt: Et q dimissā duxerit mechat. GLO. Accipientē terret: qz adultera nō timet opprobrium.

¶ Dicunt ei discipuli eius: Si ita est causa bois cum vxore: non expedit nubere. Qui dixit illis: Non omnes capiunt verbum istud sed quibus datum est. Sunt enim eunuchi q̄ de matris vtero sic nati sunt: ⁊ sunt eunuchi qui facti sunt ab hominibus: ⁊ sunt eunuchi q̄ seipsos castrauerunt ꝓpter regnū celoz: Qui pōt capere capiat.

HIERO. Graue pondus vxor est: si excepta causa fornicatōis eā dimittere nō licet. Quid. n. si temulenta fuerit: si iracūda: si malis moribꝰ tenēda erit: Uidētes ergo apli gra ue vxorum iugum: pferūt motū animi sui. vñ dr: Dicūt ei discipuli eius: Si ita est cā. ho. cū vxore nō expedit nubere. CHRY. in ho. Leuius. n. est contra cōcupiscentiā pliari ⁊ contra seipsum q̄ ad mulierem malam. CHRY. super matth. Non autem dixit: qz expedit: sed magis consensit q nō expedit: sed infirmitatē carnis cōsiderauit. vnde segtur. Qui dixit eis: Nō oēs capiunt verbum istud. i. non oēs hoc possunt. HIERO. Nemo aūt putet sub hoc verbo quod addit: Sz quib⁹ datū est: vel fatū vel fortunā itroduci: q bi sunt virgines: quos ad hoc casus adduxit. Sz bis datum est a deo q petierūt q voluerūt: vt acciperēt laborauerūt. CHRY. sup matth. Jdeo ergo nō oēs capepossūt: qz nō oēs volūt. palma ꝓpsita est: q cōcupscit gliam: nō cogitet de labore. Nemo viceret: si oēs periculum timerent: Ex eo ergo q̄ quidam a ꝓposito continentie cadunt nō debem⁹ circa virtutē castitatis fieri pigriores: sicut ⁊ qui ī pugna cadūt nō examinant ceteros. Qō ergo dicit: Quibus datū est: illud ostendit: qz nisi auxiliū gratie acciperem⁹: nihil nobis valeret. Doc aūt auxiliū gratie volētib⁹ nō denegat. Dicit enim dñs: Petite ⁊ inuenietis. CHRY. in homi. Deinde possibile hoc esse ostendens ait: Sunt enī eunuchi. q. d. Ex cogita si ab alys excisus esses: qd vtiq̄z faceres? voluptate quidem priuatus: mercedem aūt non haberes. CHRY. super matth. Sicut enī peccatū opus sine volūtate nō fac-

ite ⁊ iusticia ex ope nō consummat: nisi ⁊ volūtas affuerit. Illa e ḡ gloriosa cōtinētia: nō illa quā trāsgredi nō pōt necessitas debilitatis corporis: ſz quā cōplectit voluntas sācti ꝓpositi. HIERO. Tripler ḡ genus eunuchoz posuit: quorum duo sūt carnales: ⁊ terty ſpirituales. Aly enī sunt qui de vtero mris sic nascunt: aly quos vel captiuitas facit: vel delitie matronales. terty sunt q seipsos castrauerunt ꝓp regnū celoz: ⁊ q cū possint eē viri: ꝓpter christū eunuchi fiūt. Justus ꝑmittit ꝑmiū: supiozibus aūt: q bus necessitas castimonia ē: nō voluntas: nihil oīno ōbet. HYLA. Jn vno. n. corꝑe posuit natura. ſ. i eo q nascit. in altero necessitatē. ſ. i eo q factus ē: in tertio volūtatē: q. ſ. spe regni celestis talis esse decreuit. CHRY. sup matth. Or ät alig fic nascunt hac rōne fit: sicut ⁊ nascunt ſex digitos hītes aut q̄ttuor. Si. n. deꝰ sicut ab initio ostituit vnā quāq̄z naturā: sic dimitteret illā imutabiliter semp i suo ordie ꝑmanere: i obliuionē deduceret cozā boibus opatio dei. Jō ḡ ordū nā rep̄ uertit ꝓtra suā naturā: vt semp deꝰ nature opifex i memoriā redu caī. HIERO. Posſumus ⁊ alr dicere: Eunuchi sūt ex matris vtero q frigidiozes nature sunt: nec libidinē appetētes: ⁊ aly q ab boibus fiūt: quos aut phariſei faciūt: aut ꝓp idolozū cultū emoliunt i femias: vel ꝓtusiōe heretica simulāt castitatē: vt mētiant religiōis vitatē: Sz nullus eoz ꝓsequitur regnū celoz: nisi q se ꝓpter christū castrauerit. vñ sequitur: Qui pōt ca. ca vnusq̄sq̄ ꝓsideret vires suas: vtrū possit virginali pudicitie iplere ꝓcepta: ꝓ se. n. castitas blāda ē: ⁊ quēlibet ad se allicies. Sz ꝓsiderāde sūt vires: vt q pōt cape capiat. Que hortatis dñi vox ē: ⁊ milites suos ad pudi ie ꝑmiū ꝓcitat: q̄si q pōt pugnare pugnet ⁊ supet: ac triumpbet. CHRY. in ho. cū aūt dicit: Qui se castrauerūt. nō mēbroz dic absciſionē: ſz malaz cogitationū interēptionē. maledictiōi. n. ē obnoxi⁹ q mēbrū abscidit: etenī que bomicidaz sunt talis ꝓsumit. Et manicheis q detrahūt creaturis tribuit occasionē: ⁊ eadē ꝯ gentibus membra detrūcātib⁹ q̄ agit: Absciderе. n. mēbra demoniace tētatiōis ē. Cū bi sūt que dcā sūt neq̄z ꝓcupiscētia māſ nior ita fit: ſz molestior. Aliūde. n. bz fontes ſpma quod in nobis est: ⁊ ꝑcipue a ꝓpsito incōtinenti ⁊ mēte negligē e. ⁊si ipsa sobria fuerit: nāliū motuū nullū ē nocumentū. nec ita abscisio mē bi ꝓmit tētatiōes ⁊ tranqllitatē facit vt cogitatōis frenū.

¶ Tunc oblati sunt ei paruuli: vt manus eis imponeret ⁊ oraret. Discipuli autem increpabant eos. Jesus vero ait eis: Sinite parulos ⁊ nolite eos ꝓhibere ad me venire: taliū ē. n. regnū celorum. Et cum impo uisset eis manus abijt inde.

CHRY. sup matth. Dñs de castitate sermonez fecerat: audiētes aūt gdā abtulerūt ei infantes castitate mūdissimos: putabāt enīz qz dñs corpe mūdos laudaret. q hoc est quod dr: Tunc ob. sunt ei par. vt manus eis impo. ⁊ ora. ORI. Jā enīz ex ꝓcedētibus vtutibus eiꝰ exꝑti crāt: quoniam ꝑ ipositionē manuū eiꝰ ⁊ orationē repellunt mala. Offerūt ḡ ei pueros: ꝓsiderātes qñ impossibile est vt postq̄ ꝑtactū dñs dederit in eis diuinā virtutē: vt ruina aut demonium aliquod tāgere eos possit. REMI. Consuetudo etiam fuit apud veteres vt paruuli offerrēt seniozibus: q̄tenꝰ eoz manu vel oze bñdicerent: ⁊ iuxta hāc consuetudinem paruuli oblati sunt dño. CHRY. sup matth. Caro autez qz non delectat in bonū: facile obliuiscit bonū: malum autez quod audierit retinet semp. Añ modicū aūt tps christus accipiens puerū dixit: Nisi facti fueritis sic puulus iste non intrabitis in regnum celoz. ⁊ ecce statim obliti discipuli puerilis innocentie: vetabant pueros ad christum quasi indignos accedere. vñ segt. Discipuli aūt increpabāt eos. HIERO. Nō quia nollēt eis saluatoris ⁊ mānu ⁊ voce bñdici: ſz q nōdū hītes plēissimā fidē putarēt eū i silitudinē alioz

Universidad de Deusto
Biblioteca

hoium offerentiū importunitate lassari. CHRY. in ho. Uel discipuli expellebant pueros cā dignitatis xpi. Dñs aūt docēs eos moderata sape: ⁊ tumorē ꝺculcare mūdanū: accepit puellos ⁊ in vlnis tenuit eos: ⁊ talib⁹ regnū celoꝝ ꝓmittit. vñ sequit: Jesus ār ait eis: Sini. par. ⁊ noli. pbi. eos veni. ad me: taliū ē. n. re. celo. CHRY. sup matth. Quis n. mereat appropinq̄re xpo si repellit ab eo simplex infantia: Jō dixit: Noli. pbi. eos. Naz si sācti futuri sūt: qd vetatis filios ad patrē venire: Si ār pctores futuri sūt: vt qd sentētia cōdēnatiōis ꝓfertis ātēq̄ culpā videatis: HIERO. Signāter ār dixit: Taliū ē reg. celoꝝ: nō istoꝝ: vt ostēderet nō etatē regnare sz mores: ⁊ bis q̄ similē bērent innocentiā ⁊ simplicitatē ꝓmiū repromitti. Segr: Et cū iposuissz eis manabyt ide. CHRY. sup mat. Pñs loc⁹ istruit oēs parētes: vt filios suos sacerdotibus offerāt. non. n. sacerdos manus ꝓponit: sz christ⁹ in cui⁹ noīe man⁹ imponit. Si. n. g escas suas ꝓfonē offert de scificatas eas māducat. Scificat. n. ꝑ vbū dei ⁊ orationē vt apls dic: q̄tomagis pueros offerri ꝺo ⁊ scificari necesse ē: Lā ār scificandaꝝ escaꝝ hec est: q̄n tor⁹ mūdus i maligno posit⁹ ē: vñ ⁊ res corpales q̄ sūt magna ps mūdi i maligno posite sūt. Lōsequēter ifantes q̄n nascūt ⁊ ipsi quātū ad carnē i maligno positi sūt. ORI. Pueros ār mystice dicim⁹: g̃ xpo adhuc carnales sūt: ⁊ lacte op⁹ habētes. Qui ār ꝓfitent vbi doctrinā: simpliciores gdē ⁊ q̄si pueriles sermonē bītes quo nutriunt: adhuc nouitij sunt g offerūt saluatori pueros ⁊ ifantes. Qui ār vident ē pfectiores: ⁊ iō sūt discipli iesu priusq̄ discāt rōnē iusticie de pueris: re prehēdūt cos g ꝑ simplicē doctrinā pueros ⁊ ifātes. i. min⁹ adhuc eruditos offerūt xpo. Dñs ār hos⁹ discipulos suos iā viros cōstitutos ꝺescendere vtilitatib⁹ puerorū: vt fiāt pueris q̄si pueri vt pueros lucrent: eic: La. ē reg. celo. Nā ⁊ ipe cū i forma ꝺi eēt: fact⁹ ē puer. Dec g̃ debem⁹ attēdere ne estimatiōe sapie excellētioris ⁊ pfect⁹ spiritualioris ꝓtēnam⁹ quasi magni pusillos ecclesie ꝓhibētes pueros venire ad iesum. Q̄n ār pueri nō oīa q̄ dicunt seq̄ nūt: ip⁹ suit eis man⁹ iesus: virtutez relinquēs i eis ꝑ tactū: abyt a⁹ eis q̄si nō potētib⁹ seq̄ xp̄s sic ceteri discipuli ei⁹ pfecti. REMI. Manib⁹ etiā ip⁹positis bñdixit pueris: significās q̄ humiles spū sūt digni ei⁹ gra ⁊ bñdictiōe. GLO. Iposuit etiā eis man⁹: viris ꝺtinentib⁹ vt gr̃az sui auxilij ꝺferendā significaret. HYLA. Infantes etiā gētiū forma sūt: gbus ꝑ fidez ⁊ auditū salus reddit. Uerū ex affectu ꝓmo saluandi isr̃l a discipulis inhibent accedere: quos dñs ait nō oportere prohiberi. Man⁹ enī spūs: sci ⁊ ꝑ ipositiones manus ⁊ precationem: testante legis opere erat gentibus largiendum.

¶ Et ecce vnus accedēs ait illi: Magister bone: quid boni faciam vt habeam vitaz eternā? Qui dixit ei: Quid me iterrogas de bono? Unus est bonus. Si autem vis ad vitā ingredi: serua mandata. Dicit illi: Que? Jesus aūt dixit: Nō homicidium facies: non adulterabis: non facies furtum: nō falsum testimoniū dices: honora patrē tuū ⁊ mrez tuā: ⁊ diliges ꝓximū tuū sic teipz. Dic illi adolescēs: Omnia hec custodiui a iuuētute mea: q̄d adhuc mihi deest? Ait illi iesus: Si vis perfect⁹ esse vade ⁊ vēde omnia que habes ⁊ da pauperibus: ⁊ habebis thesaurū in celo: ⁊ veni sequere me. Cuz audisset aūt adolescēs verbū: abijt tristis. Erat. n. hās multas possessiones.

RABA. Audierat forsan homo iste a dño tātū eos qui volunt paruulis similes esse dignos introitu regni celestis ⁊ iō certior cupiēs ee: nō ꝑ parabolas sz aperte postulat exponi: qbus meritis vitam eternā cōsequi possit. Et iō dicitur: Et ecce vn⁹ acce. ait il Magr bo. q̄d bo. fa. vt ha. vitaz eternā? HIERO. Iste qui interrogat ⁊ adolescēs ⁊ diues erat ⁊ supb⁹: ⁊ nō voto discētis sz tētantis interrogat: qō ex eo ꝓbare possum⁹ q̄ ꝺicēte sibi dño: si vis ad vitā ingredi⁹ fua mādata. Kursū fraudulenter iterrogat: q̄ sūt illa mandata: q̄si nō ipse legere: aut dñs posset eidē hec iubere cōtraria: CHRY. i ho. Eg⁹ aūt auarū q̄dem cū pecuniarum amatorē nequaq̄ recuso dicere: q⁹ xps talē eū esse redarguit: simulatorē aūt nequaq̄: q⁹ nō est securꝰ ꝺ icertis iudicare: ⁊ max ne accusādo. Marc⁹ aūt hāc suspitionem ostruit. dic enī q̄ occurrēs ⁊ genu flectēs rogabat eū: ⁊ q̄ inspiciens cū iesus amauit eū: si etiā tentās accessisset: demonstrasset nobis ꝺ euāgelista: sicut in alys facit. Si aūt ⁊ ipse siluisset xps eū non permisisset latere: sed redarguisset manifeste. aut occulte insinuasset. Doc aūt nō fac. Sequit. n. Qui dicit ei: Quid me iter. de bono? AVGV. de cō. euā. Pōt aūt videre distare aligd qō ꝺ fm matth. dicit. Quid me iterro. ꝺ bo. Scōm alios aūt: Quid me dicis bonū? Nā quid me interrogas de bono: ad illō magis referri potest: qō ait ille querēs: qd boni faciā? Ibi. n. ⁊ bonū noiauit ⁊ interrogatio est. Magr aūt bone nōdū est interrogatio. Lō. nodissime g̃ intelligit vtrūq̄ dictū: Quid me dicis bonū. ⁊ inter me. de bo. HIE. Q⁹ vō magr̃m vocauerat bonū ⁊ nō deū: vl doci filiū ꝓfessus erat: dixit q̄ēuis sanctū bominē cōparatōe dei nō eē bonū. de quo dr: cōfitemini ꝺño q̄m bon⁹. Et iō dicit. Unus ē bo. de⁹. Ne gs aūt putet i eo: q⁹ bon⁹ de⁹ dicit excludi a bonitate filiuz dei. legimus in alio loco: Pastoz bon⁹ pōit aīaz suā p ouib⁹ suis. AVGV. ꝓmo de ci. dei. Uel q⁹ ille vitā eternā q̄rebat. Ulta ār eterna ē in illa cōtēplatōe: q̄ nō ad penā videt de⁹: sz ad gaudiū sempiternū: ⁊ nō intelligebat: cū quo loq̄bat: q̄n tūmō eū filiū bois arbitrabat. iō dic: Quid me iterro. ꝺ bo. ⁊ vocans me fm q⁹ vides magr̃m bonū. Dec forma filij bois apparebat i iudicio: nō tm iustis: sz ⁊ ipis. ⁊ ipsa visio malū eis erit: q⁹ penalis erit. Est aūt visio forme mee i q̄ eq̄lis sū deo. Ille ergo vn⁹ de⁹ pr̃ filij ⁊ spūscūs: ipe est sol⁹ bon⁹: q⁹ nemo videt eū ad luctū ⁊ plāctū: sz tm ad salutē ⁊ letitiam veraz.

HIERO. Saluatoz ēt noster bonitatis testimoniū nō renuit: sz magri absq̄ deo exclusit errorez. Que aūt utilitas ē vt ita rideret: Reducit. n. eū paulati ⁊ erudit liberari ab oī adulatōe: ⁊ ab his q̄ sūt sup terrā eū adducēs: deo adhererе suadet: ⁊ futura q̄rere: ⁊ nosse eū q⁹ ē est bon⁹ ⁊ radix⁹ fons vniuersoz bonoz. ORIGE. Kidet ēt sic xps ꝓpter q̄ dixit: Quid bo. fa. q̄n. n. declinam⁹ a malo ⁊ facim⁹ bonū? q̄tū aūt ad cōparationē ceteroz boium ꝺ bonū q̄ ꝺ facim⁹. q̄tū aūt ad vitatē fm q⁹ hic ꝺr: Un⁹ ē bon⁹. bonū nr̃m nō ē bonū. Dicere aūt pōt q⁹: q̄n scies ꝺns ꝓpositū iterrogātis nō eē vt faciat: vel humanū bonū dixit: Quid me iterrogas de bono: Ac si. ꝺ. Cū sis ꝑatus ad ea q̄ ꝺr: cur me iterrogas de bono: Post hoc aūt dicit: Si vis ad vitā igre. fua mandata. Ubi ꝺsidera q̄n adhuc q̄si eē vitā ꝺstituto rndit: Si vis ad vitā igre. fm. n. vnū modū bō ē eē vitaz q⁹ est eē eū q⁹ dixit: Ego sū vita. al⁹ aūt oīs q⁹ sup ter. ā ē q̄uis iustissim⁹, pōt quidez i vmbra eē vite: nō aūt i ipsa vita cū sit corpe mortis circūdat⁹. Introibit aūt qs i vitā abstinēs se ab opib⁹ mortuis: appetēs aūt opa viua. Sūt aūt ⁊ vba mortua: ⁊ vba viua: ⁊ cogitatōes mortue ⁊ cogitatōes viue. ⁊ iō dicit: Si vis ad vi. ingre. fua mā. AVGV. ꝺ ver. ꝺo. Nec ēt dixit: Si vis venire ad vitā eternā: sz Si vis venire ad vitā eā diffiniēs vitā q̄ fuerit eterna vita. Dic g̃ ꝺsiderādū ē q̄ead modum amāda sit eterna vita: q̄n sic amat misera ista: ⁊ q̄nz finiēda vita. REMI. Demrat ār bis vbis: q⁹ lex suis ipleторibus nō solū bōa tpalia dabat: sz ⁊ vitā eternā. Et q⁹ h audiens sollicit⁹ fact⁹ iterroganit. vñ seq̄t: Dic illi: Que. CHRY. in ho. Doc aūt nō tentās dixit: sed estimans alia quedā ꝑ

pta esse ꝓter legalia que vite cā fierent ei. REMI. Jesus vō q̄si infirmo cōdescēdens: clemētissime legis ꝓcepta exposuit. vñ seq̄tur: Jesus aūt dixit: Nō homici. faci. ⁊c. quoꝝ ꝓceptoꝝ expositio ē sequēs snīa: q̄ dr: Et diliges ꝓximū tuū sic teipm. Eteni apls dicit: Qui diligit ꝓximū legē ipleuit. Querendū est aūt: q̄re dns tm scōe tabule ꝓcepta ꝺmemorauit. Jccirco. ſ. q⁹ forte iste studiosus erat i dilectiōe dei: si ue q⁹ dilectio ꝓximi grad⁹ ē ascēdendi ad dilectiōem dei.

ORIGE. Forsitan aūt ista ꝓcepta sufficiūt vt in principio vt ita dicā: vite ingrediāt gs: nō aūt sufficiūt hec vel alia similia istis ad iteriora vite introducere quēm. Qui aūt ꝓterierit vnū istoꝝ mādatoꝝ nec i ꝓncipiū vite intrauit. CHRY. in ho. Q⁹ g̃ dns ea ꝓcepta cōmemoꝛauerat q̄ erāt in lege: iō segr: Dicit illi adolescēs: Dec oīa seruaui a iuuentute mea. Et neq; ꝺ stetit: sz rursus iterrogat: Quid adhuc mihi deest? Q⁹ ⁊ ipsū signū est vehemētis desidery. REMI. Illis aūt ē q̄ in gra perfecti eē volūt oñdit q̄liter ad pfectōem venire possūt. vnde segtur: Ait illi iesus: Si vis pfect⁹ esse: vade ⁊ vēde oīa q̄ habes ⁊ da paupib⁹. Notāda sunt ista verba: nō ait: Uade ⁊ māduca oīa que habes: sz Uade ⁊ vēde. Et non ait: Aliqua: sicut ananias ⁊ saphira: sz Oīa. Et pulchre subiūgit: Que habes. Illa enī habem⁹ que iuste possidem⁹. Illa ergo que iuste possident: vēdenda sūt. Que vō iniuste: sunt erogāda illis quibus fuerāt ablata. nec ait: Da ꝓpria aut diuitibus: aquibus accipies similia. Sed da pauperibus.

AVGV. de opib⁹ monachoꝝ. Nec attēdendū i gb⁹ monasterys vel in quo loco indigentib⁹ fratrib⁹ hoc qō hēbat aligs impēderit. Dium. n. xpianoz vna respu. ē. Et iō q̄q̄s xpian⁹ necessaria vbilibet erogauerit: vbicūq; etiā ipse qō necessariū est sibi accipit: de eo qō est xpi accipit. RABA. Ecce duas vitas boib⁹ ꝓpositas audim⁹: actiuā: ad quā ptinet: Nō occides ⁊ cetera legis mādata: ⁊ cōtēplatiuā: ad quā ptinet: Si vis pfect⁹ eē ⁊c. Actiua ad legē ptiet: cōtēplatiua ad euāgeliū: q⁹ sicut vet⁹ nouū ꝓcessit testm: ita bona actio ꝓcedit cōtēplatione. AVGV. ⁊tra faustū: Nec tū illi soli q⁹ vt sint pfecti vēdūt vel dimitūt oīa sua: ptinēt ad regnū celoꝝ: sed huic militie xpiane ꝓpter quoddā ꝺmercium carnalis subiūgit ēt q̄dā stipēdiaria multitudo: cui dicet i fine. Sturiui ⁊ dedistis mihi māducare: quos absit vt istos a mādatis euāgelicis alienos a vita eterna separādos iudicem⁹.

HIERO. cōtra vigilātiū: Q⁹ ār vigilāti⁹ asserit eos meli⁹ facere q⁹ vtant reb⁹ suis ⁊ paulati fruct⁹ possessionū pauperibus diuidant: q̄ illos q⁹ possessionib⁹ venundatis semel oīa largiant: nō a me ei: sz a deo rndebit: Si vis eē pfect⁹: vade ⁊ vēde. Iste q̄ē tu laudas: scōs aut tertiꝰ grad⁹ ē: q̄ē ⁊ nos recipim⁹ nūmō sciam⁹ ꝓma secundis ⁊ tertys preferenda.

GENADIVS. de eccles. dog. Bonuz est. n facultates cum dispensatōe paupib⁹ erogare. meli⁹ ē ꝓ intentōe sequēdi dñm. simul ꝺonare ⁊ absolutū sollicitudie egere cū xpo.

CHRY. in ho. Et q⁹ de pecunys erat sermo: a gb⁹ denudari admonuit: ostendit q⁹ ampliora his retribuet: quanto terra maius est celū. ⁊ iō dicit: Et ha. thesau. in ce. In thesauro enī copiā ⁊ permanentiā retributōis oñdit. ORIGE. Si aūt oē mandatū i hoc vbo impleт: Diliges ꝓximū tuū sicut ipm. perfect⁹ aūt est q⁹ impleverit oē mandatū: quō dns dicēti adolescēti: Dec oīa seruaui a iuuētute mea: q̄si nonduz pfecto dicit: Si vis pfect⁹ eē. forte aūt q̄ō ait: Dili. ꝓximū: non a dño positū est sz ab aliquo additū: q⁹ nec marc⁹ nec lucas hunc locum exponētes ꝺ addiderūt. Ul alr. Scriptū ē in euangelio fm hebreos q⁹ cū dns dixisset ei: Uade ⁊ vende oīa que ha. cepit diues scalpere caput suum: ⁊ non placuit ei. Et dr. ad eū do. Quō dicis: feci legē ⁊ pphas. q̄n scriptū ē in lege. Diliges ꝓximū tuū sic teipm. Et ecce multi frēs tui filiabrae amicti sunt stercoꝛe moriētes pre fame: ⁊ dom⁹ tua plena est multis bonis: ⁊ nō egreditur oīno aliquid ex ea ad eos. Uolēs ergo dns arguere diuitē illū dicit: Si vis pfect⁹ esse: vade ⁊ vēde oīa q̄ hēs ⁊ da paupibus. Sic. n. apparebit si religis ꝓximū tuū sicut teipsū. Sz si pfect⁹ ē g hēt oēs virtutes quō fit pfectus g vēdit oīa sua ⁊ paupibus dat: ꝓpona m⁹. n. aliquē hoc fecisse: quō statiz erit sine ira: sine ꝺcupiscētia: susciꝑis oēs virtutes ⁊ deponēs malitiā veniuersā: Sapienti g̃ videbit fortā dicere: q̄n g paupibus tradidit bona sua ipsoꝝ oratiōib⁹ adiuuat: accipiēs ad suā spiritualē sopiā illoꝝ spiritualē abūdātiā. ⁊ fit hoc mō pfect⁹: q̄uis aliquas būanas būerit passiōes: aut ita iste q̄ mutauit ꝑ diuitys pauptatē: vt fiat pfect⁹ credēs fmōib⁹ christi: adiuuabit vt sanes fiat in christo iust⁹ ⁊ cast⁹: ⁊ absq; oi passiōe: nō tn sic vt ꝓpe tpe quo tradiderit bona sua paupib⁹: fiat oīno pfect⁹: sz ex illo die icipiet speculatio dei adducere eū ad oēs virtutes. Aliter ār ad expositionē moralē trāsibit dicēs substātiā eē vniuscuiusq; actus aīe ei⁹. Impat g̃ christus vēdere oēs substantiā malā: ⁊ q̄si tradere eā virtutibus opantibus eaz q̄ ab oī bono paupe sunt. Sicut. n. pax aplōz⁹ reuertit ad ipsos: nisi fuerit filius pacis: sic vniuersa peccata reuertuntur ad actores eoz cum nō fuerit qs vtens malis eoz: ⁊ sic neq; dubitatio erit q̄n statim erit pfectus: g sic vēdidit oēs ꝓprias facultates. Manifestū ē autē: q⁹ q talia agit habet thesaurū in celo: ⁊ ipse factus celestis. In suo enim celo habebit thesaurum glorie dei ⁊ diuitias in omni sapiētia dei. Talis autē poterit sequi christum: q⁹ nō distrahitur ab aliqua mala possessiōe: quo min⁹ christuz sequat. HIERO. Multi etiā diuitias relinquētes dñm nō sequunt: nec ꝑ ad pfectionē suffic it nisi post contēptas diuitias saluatorem sequantur. i. relictis malis faciāt bona. Facilius enim saccul⁹ contenit q̄z volūtas. Et iō sequitur: Et veni sequere me. Sequitur enim dñm imitatoz ē eius: ⁊ p vestigia illius graditur. Sequit: Cū audisset aūt adolescēs verba hec: abyt tristis. Dec ē tristitia q̄ ducit ad mortē. Lāq; tristitie reddit: Erat enim habens multas possessiones. i. spinas ⁊ tribulos q̄ semētē dñicā suffocauerūt. CHRY. Non enim siliter detinent q⁹ pauca habēt: ⁊ qui multis abūdant: q̄n abiectio diuitiaꝝ maiorē accendit flammam: ⁊ violētior fit cupido.

AVGV. in epla ad paulū ⁊ therasiam: Nesciūt autez quō cū stupflua terrena diligunt: artius adepta q̄z cōcupita constringunt. nā vnde iuuenis iste tristis discēdit nisi quia magnas habebat diuitias: Aliud ē eniz iam nolle incoꝛpozare que desunt: aliud iam incoꝛpozata diuellere. Illa enī velut extranea repudiant: ista velut mēbra precidunt. Scōm bistoriā aūt iste adolescēs laudabilis quidē ē: q⁹ non occidit: nō adulteratus ē. vitupabilis autē q⁹ ⁊ tristatus ē in verbis christi vocantibus eum ad pfectionē. Adolescēs q̄ppe erat fm animam: ꝓpterea relinquēs christum abyt.

¶ Jesus ār dixit discipulis suis: Amē dico vob: quia diues difficile intrabit in regnum celoꝝ. Et iterum dico vobis: Facilius est camelum ꝑ foramen acus transire: q̄z diuitem intrare in regnum celoꝝ. Auditis autem his discipuli mirabantur valde dicentes: Quis ergo poterit saluus esse? Aspiciens autez iesus dixit illis: Apud homines hoc impossibile est: apud deum autem omnia possibilia sunt.

GLO. Occasiōe huius auari de quo ꝓdictuz ē: habuit sermonem dñs de auaro. vñ ꝺr: Jesus aūt dixit discipulis suis: Amen dico vobis ⁊c. CHRY. Q⁹ quidem dixit non pecunys quidem detrabens: sed eis qui detinent ab ipsis. Et discipulos pauper existētes non verecundari ob inopiam.

HYLA. Habere enim diuitias criminis nō ē: sz modus in habendo retinendus ē. Nam quō cōicandū ē necessitatibus scōz si cōicandi materia non relinquitur? RABA. Sed inter pecunias habere ⁊ pecunias amare nonnulla

distantia ẽ:tutius ãt est:nec hẽre nec amare diuitias. REMI. Unde dñs in marco exponẽs hui⁹ loci sensum dixit. Difficile ẽ ꝺifidentibus in diuitys intrare in regnũ celoꝝ.illi.n.in diuitys cõfidũt:q oẽm suã spẽz in diuitys collocãt. HIERO. Quia vero diuitie habite difficile cõtẽnuntur:non dixit:q impossibile est diuitẽ ītrare in regnũ celoꝝ:ſꝫ difficile vbi difficile ponit:nõ ipossibilitas ꝓtendit:ſꝫ raritas demõstrat. HYLA. Periculosa.n.cura ẽ velle ditescere:ꝛ grue onus innocentia subit icremẽtis opuꝝ occupata. Ré eni seculi famulatus dei nõ sine seculi vitys assequet: hinc difficile est diuitẽ regnũ celoꝝ adire. CHRY. in ho. Quia vero dixerat difficile diuitẽ intrare in regnũ ꝓcedit ad o... dendũ q ẽ impossibile. vñ sequit: Et itꝝ dico vobis:facilius ẽ camelũ ꝑ foramẽ acus trãsire:q̃ diuitẽ ītrare in regnũ celoꝝ. HIERO. Scõm hoc null⁹ diuitũ saluus erit. Sꝫ si legam⁹ Esaiã:quõ cameli madian ꝛ epha veniãt ad bieru salẽ cũ donis atqꝫ muneribus:ꝛ q quõdam curui erãt:ꝛ vitioꝝ grauitate dis... ingrediant portas bierusalẽ:videbimus quomõ ꝛ isti cameli gnus diuites cõparanť cũ depositũ fuerit grauẽ sarcinã peccatoꝝ:ꝛ totiꝰ corporis prauitatẽ:intrare pñt ꝑ angustã ꝛ artã viã q̃ ducit ad vitã. CHRY. sup mat. Hẽtiũ ẽt aĩe assimilate sũt tortuosis camel.ĩ qb⁹ erat gibbus idolatrie:qñ cognitio dei erectio ẽ aĩaꝝ. Acus autẽ ẽ filius dei:cuius prima pars subtilis est ſm diuinitatẽ:alia vero grossioꝝ ſm ĩcarnationẽ eius. Tota aũt recta est:ꝛ nullam hẽt deflectionẽ:ꝑ cui⁹ vuln⁹ passiõi gẽtes ĩgresse sunt in vitã eternã. hac acu consuta ẽ ĩmortalitati unica:ipa ẽ acus que spiritui consuit carnem. hec acus iudaicum populum iunxit ꝛ gentiuꝝ. hec acus amicitiam angeloꝝ ꝛ bominũ copulauit. Facilius ẽ q̃ gentiles trãsire ꝑ foramen acus q̃ diues iudeos intrare in regnum celoꝝ. Si enim gentes cũ tanto laboꝛe diuellunť ab irrationabilibus idolorũ culturis:quãtomagis iudei diuellunt... a rationabilib⁹ dei culturis. GLO. Aliter dr:Quia hierosolymis quedaꝝ porta erat que foramẽ acus dic... aꝝ ꝑ quã camelus nisi deposito onere:ꝛ flexis genibus trãsire nõ poterat:ꝑ qõ signi...caꝝ diuites nõ po... trãsire viã artã que ducit ad vitã:nisi ...ndib⁹ peccatorũ ꝛ diuitys ꝓpositis:saltẽ ñ amãdo. GREGO. xxxv. moza. Uel noie ...uitis quẽlibet elatũ:cameli appellatione ꝓpriã cõdescẽsionẽ significat. Camelus aũt ꝑ foramen acꝰ trãsit:cũ redẽptoꝛ noster vsqꝫ ad susceptionẽ mortis per ... gustias passiõis intrauit:que passio velut acus extitit:qꝛ dolore corpus pupugit. Facilius autẽ camelus foramen acus q̃ diues re...nũ celoꝝ ingredi. qꝛ nisi ipse ꝓius ꝑ passionẽ suam foꝛm...m nobis ...umilitatis ostenderet:nequaq̃ se ad humilitatẽ ipsi⁹ supba nr̃a rigiditas inclinaret. CHRY. in homi. Discipuli autẽ inopes existentes turbantur ꝓ salute alioꝝ dolentes:ꝛ doctoꝛ ...iam viscera assumentes. vnde sequitur: Audientes autẽ discipuli:mirabanť dicẽtes Quis q̃ poterit ...luus esse: AVGV. de que. euan. Cum ... sint diuites in cõparatione multitudinis pauperũ intelligendũ est q oẽs q diuitias cupiũt in diuitys numero haberi discipuli animaduerterunt. CHRY. in homi. Dei autem opus hoc eẽ consequenter ostendit:quoniã multa opus est gratia vt homo in diuitys dirigatur. vnde sequitur: Aspiciens autem iesus dixit eis. Apud homines hoc impossibile est:apud deum autẽ omnia possibilia sunt. Per hoc quod dicit. Aspiciens:significat euangelista q mã sueto oculo timidam eoꝝ mentem mitigauit. REMI. Non autem hoc sic intelligendum est q possibile sit apud deum ꝙ diues cupidus auarus ꝛ superbus intret in regnuꝝ celorum:sed vt cõuertatur ꝛ sic intret. CHRY. in homi. Neqꝫ etiam hoc ideo dicitur vt resupinus iaceas:ꝛ sic ab impossibilibus abstineas:sed magnitudinem iustitie considerans insilias deum rogans.

¶ Tunc respõdẽs petrus dixit ei: Ecce nos reliquimus omnia:ꝛ secuti sumus te. Quid ergo erit nobis? Jesus autẽ dixit illis: Amen dico vobis:q vos qui secuti estis me ĩ regeneratõe cum sederit filius hois ĩ sede maiestatis sue:sedebitis ꝛ vos super sedes duodecim:iudicantes duodecim tribus⁹ israel. Et oĩs qui reliquerit domũ: vꝰ fratres:aut sorores:aut patrẽ:aut matrem:aut vxores: aut filios:aut agros ꝓpter nomẽ meum: centupl...m accipiet: ꝛ vitam eternam possidebit. Multi autem erunt primi nouissimi: ꝛ nouissimi primi

ORIGE. Audierat petr⁹ verbũ dñi dicẽtis: Si vis perfectus eẽ: vade ꝛ vende omnia que habes. Deinde cõsiderauit adolescentẽ cũ tristitia abeuntẽ ꝛ difficultatẽ diuitũ ingrediẽdi in regnũ celoꝝ:iõ quasi q nõ facilẽ rem consumauerat fiducialiter questuit. Etsi enĩ minima cũ fratre reliquit:sed nõ minima estimata sunt apud deũ cõsiderantem qñ ex tanta plenitudine dilectiõis illa minima reliquerit vt etiã si multas habuissent possessiões oĩa reliquissent. Et vuto q...nagis petr⁹ confidẽs de affectu suo q̃ de ipa q̃rit ...e rex relictaꝝ fiducialiter ĩterrogauit. vñ dicit: Tũc respondens petr⁹ dixit ei: Ecce nos reliquim⁹ oĩa. CHRY. ibo. Qualia oĩa o beate petre:arundinẽ:rhete: nauigiũ. Oĩa quidem hec dicis:nõ ꝑpter munificentiã:ſꝫ vt ꝑ ĩterrogatiõez hanc inopẽ inducat plebẽ. qꝛ.n. dñs dixerat: Si vis ꝑfectꝰ eẽ ...ne dicat aliqs inopũ: Quid igr̃:si ñ habuero:ñ possũ eẽ perfect⁹? Interrogat petr⁹:vt tu ipos discas:qñ ĩ nullo diminut⁹ es. Qui.n. claues regni celoꝝ accepat:ꝑ bis q̃ ibi sunt iã cõfidit:ꝛ ꝑ orbe terraꝝ vniuersa ĩterrogat. Intuere aũt ꝛ qualr respõdet diligẽter sicut xps ingsuit. eteni xps duo a diuite expetyt:dare paupib⁹ q̃ hẽbat:ꝛ seq se.pp Ъ ꝓ addit: Et secuti sum⁹ te. ORIGE. Põt dici ſꝫ oĩa q̃ patri reuelauit petro eẽ filiũ suũ:secuti sumus te iustitiaꝫ scificationẽ ꝛ hõ: Propter hoc quasi victoꝛ athleta ĩterrogat quid sint ꝓmia certamis. HIERO. Qꝛ q̃ ñ sufficit tñ relinqre iungit qõ pfectũ est: Et secuti sum⁹ te. fecim⁹ qdẽ qõ iustitiã qd q̃ nobis dabis ꝓmy:ꝛ hoc ẽ qõ dicit: Quid ergo erit nobis? Segr̃: Je. aũt di.il. Amẽ di.vo.q vos qui secuti estis me cẽ.

HIERO. Nõ dixit: Qui reliquistis oĩa. Hoc enĩ ꝛ socrates phs fecit.ꝛ multi alĩ diuitias cõtẽpserũt. Sed q secuti estis me:qõ ꝓprie aplꝰ est atqꝫ credẽtiũ. HYLA. Secuti sũt qdẽ discipuli xp̃m ĩ regeneratõe.i. in lauacro baptismi:ĩ fidei scificatiõe. hec.n. illa regeneratio ẽ quã aplĩ sũt secuti:quã lex ĩdulgere nõ potuit. HIERO. Ualr̃ dꝫ construi: Uos q secuti estis me:sedebitis ĩ regeneratõe.i. quando mortui ex corruptõe resurgẽt incorrupti: sedebitis ꝛ vos ĩ solys iudicantiũ cõdẽnantes. xy. trib⁹ isrl̃:qꝛ vob credẽtibus illi credere noluerũt. AVGV. xx. ð ciui. dei. Sic enĩ caro vr̃a regenerabit ꝑ incorruptionẽ: quẽadmodũ aĩa nr̃a regenerabit per fidẽ. CHRY. sup matth. Futurꝫ.n. erat vt i die iudicy respõderẽt iudei: ...ie nõ te cognouim⁹ filiũ dei ĩ corpe cõstituti. qs hoiꝫ videre potetat thesaurũ i terra absconditũ: solẽ nube celatũ: Rñdebũt ergo discipuli: Et nos hoies fuimus rustici ꝛ obscuri ĩ plebe:vos sacerdotes scribe:sed in nobis bona volũtas facta est q̃si lucerna nitidissima ĩ obscuritatis nr̃e:ĩ vob ãt malicia fcã ẽ quasi caligo sciẽtie vestre.

CHRY. ĩ ho. Propter aũt hoc nõ dixit: Et gẽtes ꝛ orbes terrarũ:ſꝫ trib⁹ isrl̃:qꝛ ĩ eisdẽ erãt educati ꝛ legib⁹ ꝛ cõsuetudinib⁹ aplĩ ꝛ iudei. Cũ ergo dixerit iudei:qñ ꝑpter hoc nõ potuim⁹ credere xp̃o:qꝛ lex ꝓhibuit:discipuli ĩ medio inducentur qui eandem susceperunt legem. Sed dicet aliquis. Quid magnũ ꝓmisit eis:si id quod niniuite habẽt ꝛ regnũ

austri hoc ꝛ ipsi hẽbũt? Maria qdẽ alia ꝓmia añ ꝛ post eis promittit:ſꝫ ꝛ hic occulte ĩsinuat aliqd pl⁹ illis. De illis.n. sim plr dixit:q surgẽt ꝛ odẽnabũt generationẽ hãc:de his aũt: Cũ sederit filiꝰ hois:sedebitis ꝛ vos. Manifestũ est q̃ cõ regnabũt ꝛ cõiacebunt in gloria ...a:bonoꝛ.n. ꝛ gloriã ineffabilẽ significauit ꝑ throꝛnos. Qualr ãt hec ꝓmissio ꝓpleta ẽ: nũqd.n. ꝛ iudas sedebit:nequaq̃. Lex.n. a dño posita est ꝑ hieremiã, ꝓphetã:loquar sup gentẽ ꝛ regnũ vt ...dificẽ ꝛ plãtẽ illud. ſꝫ ...ecerit malũ in cõspectu meo penitebo ꝛ ego de bonis q̃ locut⁹ sum vt facerẽ eis. q. d. Si idignos seipsos ꝓmissiõe faciãt nõ adhuc faciã qõ ꝓmisi. Indignũ ãt seipz ꝓcipatu iudas oñdit:ꝛ ꝑpter hoc tũc loqu... discipulis nõ simplr eis ꝓmisit. neqꝫ.n. dixit: ...los sedebitis. sed adiũxit: Qui secuti estis me. vt ꝛ hinc ...az excl...lat:ꝛ eos q poste futuri erãt attraheret. nõ.n. ad illos solos dictuꝫ ẽ: neqꝫ ad iudã iã idignũ effectũ. HYLA. Sequela q̃ christi aplos sup. xy. throꝛnos iudicãdis. xy. tribꝰ israel:in. xy. pñarcharũ gloriã copulauit. AVGV. xx. de ciui. dei. Ex hoc eniꝫ loco. discim⁹ cũ suis discipulis iudicaturũ iesum. vñ ꝛ alibi iudeis dic: Jõ iudices vestri erũt. nec qñ sup duodecim sedes sessuros eẽ ait. xy. solos hoies cũ ipo iudicaturos putar debem⁹. Duodenario qppe numero vniuersa quedã significata ẽ iudicantiũ multitudo:ꝑ duas ꝓtes numeri ...tenary quo significat plerũqꝫ vniuersitas:q̃ due partes. ...res ꝛ q̃nor altera ꝑ alterã mꝫltiplicate. xy. faciũt:al iogn qñ ĩ lo cũ iude traditoꝛis apostoluꝫ matbiã legim⁹ ordinatũ. Aplꝰ paulus qui plus illis oĩbus laboꝛauit:vbi ad iudicandũ sedeat nõ babebit:qui ꝑfecto cũ alijs sanctis ad numerũ iudicum se ꝓtinere demonstrat cuꝫ dicit: Nescitis quia angelos iudicabimus? AVGV. in libro de penitẽtia: In boc ergo numero iudicantiũ omnes intelligũtur q ꝓpter euangeliũ sua oĩa dimiserũt:ꝛ secuti sũt dñz. GREGO. ꝛ. mo. Quisqꝫ.n. stimulo diuini amoris excitatus hic possessa reliquerit illic proculdubio culmẽ iudiciarie potestatis obtinebit:vt simul tũc iudeꝛ cũ iudice veniat:qui nũc considerationẽ iudicy sese spontanea pauptate castigat. AVGV. xx. de ci. dei. De ipsis quoqꝫ iudicandis in boc numero duo denario similis causa ẽ. nõ.n. quia dictum est: Judicantes. xy. tribus israel:tribus leui que. i ȝ⁸. est ab eis iudicãda nõ erit:aut solum illum populum:non etiam gẽtes ceteras iudicabunt. CHRY. sup matth. Uel per hoc quod dicit: In regeneratione. ꝓmittit christus tẽpus christianitatis futurũ post ascẽsionẽ suã. qñ. ſ. hoies regenerãť ꝑ baptismum illud ẽ tempus:quãdo christ⁹ sedet in sede maiestatis sue. Et vide qꝛ nõ de tpe futuri iudicy dicit: ſꝫ de vocatione gẽtiũ vniuersaꝝ. nõ.n. dixit: Cũ venerit filiꝰ hois sedẽs sup sedẽ maiestatis sue:ſꝫ ĩ regnãtõe cũ sederit in sede maiestatis sue. Qõ extunc fuit ex quo gẽtes credere ceperũt in christũ ſm illud psalmi: Regnabit dñs sup gẽtes:deus sedet sup sedẽ sanctã suã. Et extũc aplĩ sederũt super. xy. throꝛnos. i. ĩ oĩbus christianis. oĩs.n. christianus qui susciꝑit verbuꝫ petri throꝛn⁹ fit petri:ꝛ sic de alijs apostolis. sedẽt ergo apostoli in bis throꝛnis. i. i. xy. partes distinctis ſm differẽtias animarũ ꝛ diuersitates coꝛdiũ:q̃s solus deus cognoscit. Sicut.n. iudeoꝝ populus. in. xy. tribu... uit diuisus: sic ꝛ vniuersus populus christianus diuidit in. xy. tribus:vt q̃dam anime sint de tribu rubẽ:ꝛ sic de alijs ꝓpter diuersas virtutes. Nõ.n. oẽs gr̃e in oĩb⁹ equalr sunt:ſꝫ vnus ꝓcedit in ista: alius in illa. Et sic apostoli iudicabũt. xy. trib⁹ isrl̃. i. oẽs iudeos ꝑ hoc q verbũ apostoloꝝ est a gẽtibus receptũ. Oẽs aũt christiani sunt qdẽ. xy. sedes apostoloꝝ:sed vna sedes christi. Christi enim omnes virtutes sunt q̃si vna sedes: quia in omni virtute equaliter ipse solus pfectus est. vnusqsqꝫ ẽt aplorũ in aliquo bono speciali fit perfectioꝛ: vt petrus in fide:ꝛ iõ petrus requieſcit in fide:ioãnes in innocentia:ꝛ sic de alijs. ꝛ q̃ de retributione apostolis in boc mũdo vanda christus loquat demõstrat qõ segr̃: Et om. q reli. do. vel fra. Si enĩ in hoc seculo cẽtuplũ recipiũt:sine dubio ꝛ aplꝰ etiã ĩ hoc seculo merces futura ꝓmittebat. CHRY. in homi. Uel discipul⁹ promittit futura:qꝛ excellsiores erãt iã ꝛ nihil ꝑsentiũ qrebant:alys aũt que sunt hic reꝓmittit. ORIGE. Uel alr̃: Sigs reliq̃rit oĩa ꝛ secut⁹ fuerit xp̃m que ꝓmissa sunt petro ꝛ ipe recipiet. Si autem nõ oĩa reliquit:ſꝫ q̃dã q̃ spaliter referunť hic multiplicia recipiet:ꝛ vitã possidebit eternã: HIERO. Ex occasione ãt buiꝰ sentẽtie qdã introducũt mille ãnos post resurrectionẽ dicẽtes: Tunc nob⁹ cẽ ...iũ omniũ rerꝫ quas dimisim⁹:ꝛ vitã eternã cẽ reddẽdã: q̃ ...n in ceteris digna sit ꝓmissio:in vroꝛib⁹ appareat turpitudo:vt q vnã ꝓ dño dimiserit: centũ recipiat in futuro. Sensus igr̃ iste ẽ: Qui carnalia ꝑ saluatoꝛe dimiserit: spualia recipiet:que cõpatiõe ꝛ merito sui q̃si paruo numero cẽtenarius numer⁹ cõpareť. ORI. Sꝫ i hoc seclo qꝛ ꝑ fratribus carnalib⁹ multos ĩuenĩet frẽs ſꝫ fidẽ:sic ꝛ parẽtes oẽs epos ꝛ ꝑsbyteros ꝛ filios oẽs et... filia...bites. Sunt aũt ꝛ angeli frẽs ꝛ socꝛes oẽs:q̃ exhibuerut se ...po virgines castas tã iste q̃ nunc habenť in terris:cẽ ille q̃ iaꝫ viuũt in celis. Agros ãt ꝛ domos multiplices itellige in rege paradisi ꝛ ciuitate dĩ:sup hec ãt oĩa possidebũt vitã eternã. AVG. xx. de ci. dei: Ъ etiã qõ Ъ dr̃: Cẽtuplũ accipiet. exponẽs quomodãmõ aplꝰ ait:q̃si nihil hãtes ꝛ oĩa possidẽtes. Lentũ enim ꝑ ipsa vniuersitate ponunť aliqñ. HIERO. q aũt dicit: Et oĩs q reli...cẽ...uit illi sñe q̃ dixerat: Ueni separe bominẽ a pre sũ. Qui enim ꝓpter fidẽ xp̃i ad pdicationẽ cuãgely oẽs affectus ꝓtẽpserint atqꝫ diuitias ꝛ scli voluptates: isti cẽtuplũ accipiẽt: ꝛ vitã eternã possidebũt. CHRY. i ho. Cũ aũt dicit: ...reli. vroꝛe. nõ Ъ ait vt simplr nuptie diuellant:ſꝫ vt oib⁹ ꝓferam⁹ fidei pietatẽ. Uidet ãt mihi ꝛ ꝑsecutõis tps occulte ĩsinuare. qꝛ enĩ multi futuri erãt filios ad ꝑietatẽ trabẽtes:cũ ...acciderit:neqꝫ ꝑ ꝓib⁹ neqꝫ ꝑ viris bẽant. RABA. Uex qꝛ multi virtutũ studia non cadẽ q̃ icipiũt intẽtiõe pietatis cõsum...ãt:ſꝫ vel tepescũt vel accelerar...labunť. Segr̃: Mul. aũt erũt ꝓmi no. ꝛ no. primi.

ORIGE. Per hoc exhortať eos q nup acce...t ad vꝰ diuinũ:vt festinẽt ad pfectũ ascẽdere ꝑ multis q videnť se muisse in fide. Põt ẽt bic sensus destruere ...g gloriant eo q xp̃ianis parẽtib⁹ sũt enutriti in ipsa xp̃ianitate: neqꝫ pusillanimes fiant q̃ christianitatis dogmata nouissime recepũt. Habet ẽt aliũ itellectũ vt sint primi israelite:q facti sũt nouissimi pp ifidelitatẽ: gẽtes aũt nouissime ꝓmi. Laute aũt dicit: Multi. nõ eni oẽs ꝓmi erũt nouissi...: nec oẽs nouissimi primi. Adhuc ãt multi bon...nũ q natu... nouissimi sunt efficiunť ꝑ vitã angelicã gbusdã angelis supiores: ꝛ qdã angeli q fuerũt ꝓmi sunt nouissimi, ꝓpter culpaꝫ.

REMI. Põt ẽt spaliter ...currì ad tristitiã diuitis q ꝓm⁹ videbaꝛ legis ꝓcepta iplẽdo: ſꝫ qꝛ terrenã subaꝫ ꝓtulit bo: nouissim⁹ factꝰ ẽ. Sãcti vo aplĩ nouissimi videbanť: ſꝫ relinquẽdo oĩa ꝑ humilitatis gratiã facti sunt p...i. Et ꝓmi q post studia bonoꝝ opeꝝ a bonis opibus deficiunt. ꝛ cum fuerit primi: fiunt nouissimi. CA. XX.

Similẽ ẽ regnũ celoꝝ hoi patrifamilias qui exijt primo mane cõducere operarios in vineã suã. Cõuentõe aũt facta cũ operarijs ex denario diurno: misit eos i vineã suam. Et egressus circa horam tertiã vidit alios stãtes in foro ...io sos: ꝛ dixit illis: Jte ꝛ vos i vineã meã: ꝛ qõ iustũ fuerit dabo vobis. Illi aũt abierũt. Iterũ ãt exijt circa sextã ꝛ nonã horã: ꝛ fecꝰ silr̃. Circa vndecimã vero exijt ꝛ iuenit alios stãtes: ꝛ dixit illi:

Quid hic statis tota die ociosi? Dicũt ei: quia nemo nos cõduxit. Dicit illis: Ite & vos in vineã meã. Cũ sero ãt factũ eẽt: dicẽ dñs vinee, pcuratori suo: Voca oparios: & ill' redde mercedẽ suã: incipiẽs a nouissimis vsq; ad primos. Cũ vẽissent ergo q circa vndecimã horã venerãt: acceperũt singulos ẽnarios. Veniẽtes ãt & primi arbitrati sunt: q plus eẽnt accepturi. Acceperũt ãt & ipi singulos denarios. Et accipiẽtes murmurabãt aduersus patrẽfamilias dicentes: Hi nouissimi vna hora fecerũt & pes illos nob fecisti: q portauimus pondus diei & estus. At ille rñdẽs vni eorũ dixit: Amice nõ facio tibi iniuriã. Nõne ex denario conuenisti mecũ? Tolle qd tuũ ẽ & vade. Volo ãt huic nouissimo dare sicẽ & tibi. An nõ licet mihi qd volo facere? An oculus tu9 nequa ẽ: q ego bon9 sũ? Sic erũt nouissimi primi: & primi nouissimi. Multi. n. sũt vocati pauci vero electi.

REMI. Quia dixerat dñs: Multi erũt primi nouissimi & nouissimi primi: vt hãc sciam confirmaret subiũxit similitudinẽ dicẽs: Si ẽ reg, cel. ho. pfi familias CHRY. sup matth. Hõ pfi familias christ9 ẽ: cui celi & terra cõ vna ẽ dom9. familia autẽ celestiũ & terrestriũ & inferiorũ creaturarũ: vinea ãt eius iustitia ẽ: in q diuerse spẽs iusticiarũ posite sũt quasi vites: puta mãsuetudo: castitas: patientia cetereq; vtutes: q oẽs generaliter iusticia appellant: boues ãt vinee cultores ponũt. vñ dr: Qui ex pri. ma. cõ. ope. i vi. suã. De9. n. iusticiã suã dedit i sensib9 nris: nõ ppter suã vtilitatẽ. sz ppter nrã. Scitote q q; mercenarij sum9 oducti. Sicut q nemo iõ cõducit mercenariũ vt bob. olũ faciat q mãducat: sic & nos ñ iõ vocati sum9 a xpo vt hec solũ opemur que ad nr9 ptinẽt vsũ: sz ad q'z dei. & sic mercenari9 pius aspicit op9 suũ: deide quotidianũ cibũ: sic & nos pmũ debem9 aspicere q ad gliaz dei ptinẽt: deinde q ad nrãz vtilitatẽ. Et sicut mercenarius totã diẽ circa dñi op9 ipẽdit: vnã ãt horã circa suũ cibũ: sic & nos oẽ tps vite nre debem9 ipẽdere circa gliaz dei. modicã ãt ptẽ circa vsus nr9 terrẽos. Et sic mercẽari9 ea die q op9 nõ fecerit: erubescit itrare in domũ & petẽ panẽ: qõ tu nõ ofunderis itrare in eccl'az & stare ante cõspectũ dei: quãdo nihil bon.. in cõspectu dei gessisti? GREGO. in ho. Uel pfi familias. i. oditor nr9 hz vineã. vniuersã. s. eccliã q ab abel iusto vsq; ad vltimũ electũ q in fine mũdi nascitur9 ẽ quot scõs ptulit q si tot palmites m.. t. Ad erudiẽdã ãt dñs plebẽ suã q si ad excolẽdã vineã suã nullo tpe destitit operarios mittere: q & pus p pfes & postmodũ p legis doctores: deinde [illegible]: ac extremũ vo p apl'os quasi p operarios in vinee cultũ laborauit: q; is in quolz modulo vel mẽsura gsq; cũ fide recta bone actiõis extitit: hui9 vinee operi9 fuit.

ORIGE. Totũ ãt B seculũ pns vnũ diez dicere possumus: magnũ qdẽ q; ad nos: modicũ ãt q; ad dei vitã.

GREGO. i ho. Mane ãt mũdi fuit ab adã vsq; ad noe. Et iõ dr. Or exit pmo mane oducere operarios in vineã suã. & modũ oductois subiũgit dicẽs: Cõuen. ãt fa. cuz ope. ex de. diur. ORIGE. Salutis ãt arbitror nomẽ eẽ ẽnariũ.

REMI. Denari9 enĩ dr q antigtus p. x. nũmis iputabat: & fi[illegible]rã regis habz. Recte ergo per denarium designatur obseruati decalogi pmium. pulchre ergo dicit: Cõuentiõe facta ex dena. diur. q; vnusq; q in agro sancte eccl'ie p spe future remunerationis laborat. GREGO. Tertia vero hora noe fuit vsq; ad abrahã: de q dr: Et egressus circa horaz tertiã vidit alios i foro stãtes ociosos. ORIGE. Forũ ãt ẽ q cq; ẽ extra vineã. i. extra ecclesiã xpi. CHRY. super mat. In hoc. n. mũdo vẽdẽdo & emẽdo viuũt boies & inicez sibi fraudez faciẽtes: vitã suã sustẽtãt. GREGO. Qui ãt sibi viuit qui carnis sue voluptatib9 pascit9 recte ociosus arguit: q; fructũ diuini opis nõ sectat. CHRY. sup matth. Uel ociosi sũt peccatores: illi. n. mortui dr. ociosus ãt est q op9 dei nõ opat. Uis g nõ eẽ ociosus: nõ aliena tollas: & tuis des: & pat9 es in vinea dñi misericordie vitez colens. Segt: Et dixit illis: Ite & vos in vineã meaz. Tota q; solis pmis euenit spãlr dare ẽnariũ. alios ãt sub incerto pacto duxit dicẽs: Qõ iu. fue. dabo vo. Sciens. n. dñs q; puaricaturus fuerat adã: & oẽs postmodũ in diluuio erãt peritur9: certũ fecẽ pactũ ad eũ: nequãdo dicat se iõ neglexisse iustiã: q; nesciebat q; mia fu.. rat receptur9. Istis autem ãt fecit pactum: q; tantũ parat9 est retribuere: q; tum mercenary recipe nõ sperabãt. ORI. Uel q; operios tertie hore nõ iuitauit ad totũ opus: q; quid autẽ poterunt operarẽ suo arbitrio reseruauit. Poterant enĩz equale opus facere in vinea eis qui ex mane sunt opati quicunq; in tẽpore bui volebant operantẽ virtute ad opus extendere: que ante nõ fuerat opata. GREGO. Sexta quoq; hora ẽ ab abrahã vsq; ad moysen. Nona ẽ a moyse vsq; ad aduentum domini. vñ segt: Exeẽs ãt exyt circa sextã & nonam horã & fecit sic. CHRY. sup matth. Jõ ãt cõiunxit sextam & nonã: q; in sexta & nona generatione vocauit iudeoz: & frequentauit cum boibus disponere testamẽta q; si diffinito salutis tpe iam appropinquãte. GREGO. Undecima vo hora est ab aduentu dñi vsq; ad finẽ mundi. Opatoz ergo mane: hora tertia: sexta: & nona antiqu9 ille & hebraicus populus designat q; i electis suis abipo mũdi exordio dñ recta fide deũ studuit colere quasi non destitit in vinee cultura laborare: ad undecimã vero gentiles vocantur. unde sequitur: Licca undecimam vero exyt & inuenit alios stantes: & dixit illis: Quid hic statis tota die ociosi? Qui enim transacto tẽ lõgo mũdi tpe pro vita sua laborare neglexerant: quasi tota die ociosi stabant: sed pensate quid inquisiti respõdent. Sequitur enim: Dicunt ei: q; nemo nos conduxit. Nullus quippe ad eos patriarcha: nullus propheta ad eos venerat. & quid est dicere: Nemo nos conduxit: nisi vite nobis nemo viam predicauit? CHRY. super matheũ: Quis enĩ conductio nostra & cõductionis merces: promissio vite eterne. gentes enim sole: neq; deum sciebant neq; dei promissa. HYLA. Ui igitur mittuntur ad vineam. vñ segt: Dixit eis: Ite & vos in vineam meã. RABA. Postquam aũt operis diurni ratio reddita est ad remuneratõis tempus opportunuz dicit: Cum autem sero factum esset boc est cũ dies totius mũdi ad vesperã cõsummationis inclinaret ad CHRY. super matthæum: Considera quia sero non ante mane mercedem reddit: ergo adhuc stante seculo isto tardicium est futurum: & vnicuiq; merces sua reddẽda. & hoc ppter duas rationes prima est quia ipsa beatitudo futura est merces iustitie: ideo non in illo seculo fit iudicium sz ante illud. Deinde ante aduentum dici illius remittitur iudicium ne videant peccatores diei illi9 beatitudinez. Sequitur: Dicit dominus procuratori suo. i. filius spiritui sancto. GLO: Uel si voluerit dicit pater filio: qui scilicet pater operatur per filium & filius per spiritumsanctum: non propter aliquã differẽtiã substantie aut dignitatis. ORIGE. Uel dicit dominus procuratori suo: id est alicui angelo eorum qui super mercedes retribuẽdas est positus: siue alicui ex multis procuratoribus ẽm q; scriptum est: Sub curatoribus tutoribz9 esse heredem in tempore quo puulus ẽ. REMI. Uel domin9 iesus christ9 ipe est paterfamilias & vinee procurator: sicut & ipe est & hostiũ & hostiarius. ipse. n. est venturus ad iudicium vt vnicuique reddatur ẽm q; gessit. Uocans ergo operarios & reddit illos mercedẽ: qui oẽs congregauit

in iudicio: vt vnusq; q; accipiat ẽm opa sua. ORIGE. Primi ãt operary testimoniũ habẽtes p fidẽ nõ acceperũt dei promissionẽ. p nob aligd meli9. pspiciẽte pfefamilias: vt nõ simile nob pficiant. Et q; misericordiã cõsecuti sum9 pmi mercedẽ spam9 accipe q; sumus xpi: post nos ãt q; añ nos opati sunt: & iõ dr: Uoca oparios & redde illis mercedẽ suã: ici. a nouissimis vsq; ad primos. CHRY. sup matth. Semper libẽti9 aliquid dam9 illis gratis donam9: q; p solo nro bonore donamus. Ergo oib9 sanctis deo reddẽs mercedẽ iustus oĩdit: gẽtib9 ãt dans misericors: dicẽte apl'o: Hentes autez super misericordiã honorare deũ. & ideo dicit: Incipiens a nouissimis vsq; ad primos. Aut certe vt ostendat deus inestimabilẽ misericordiã suaz: primũ nouissimos & idignioz ib9 reddit mercedẽ: postea pmis. nimia. n. misericordia ozdinẽ nõ aspexit. AVGV. ô spũ & lra. Uel iõ velut pozes repiunt minozes: q; min9 dilati sũt. Segt: Cũ venissent ãt q; circa vndecimã horã venerãt &c. GREGO. Eũdẽ ẽnariũ accipiũt q; laborauerũt ad vndecimã: q; expectauerũt toto ẽ siderio & q; laborauerũt ad pmã: q; eẽ vite eterne retributiõez fortiti sũt cũ his q; ab initio mũdi vocati fuerãt: bi q; in fine mũdi ad deum venerũt. CHRY. sup matt. Nõ ãt iniuste: nam & q; in prima pte seculi natus est: & nõ ãplius vixit q; statutũ tps vite sue: & gd illi nocuit si post illi9 exitus mũdus stetit: & q; circa finẽ nascunt nõ minus viuent q; ipi es q; numerati sũt cis: & gd illis pdest ad cõpendiũ laboris: si cito mũdus finit cũ pensũ vite sue cõpleant ante mũdũ? Deinde nõ est in boie q; nascat ẽ pus aut postea: sz ptãtis diuine: Nec ille qd sibi prioz ẽ oz locũ defendere: q; pri9 natus ẽ nec ille ẽ ptẽptibilioz oz eẽ q; postea. Segtur: Et acci. murmu. aduer. patrẽfa. Si ãt verũ est qd dixim9: q; pmi & posteriozes tps suũ vixerũt & non ampli9 neq; minus: & vnicuiq; mozs sua ẽ ẽsumatio ipsi9: gd est qd dicũt: Portauim9 pondus diei & estus: q; d. magna est nobis virt9 ad faciẽdã iusticiã: cognoscere ppe eẽ finẽ mũdi. Uñ & xps nos armans docebat: Appropinquit regnũ celoz. Illis ãt ifirmatio erat scire mũdi spatia eẽ lõginq; q; nõ p oẽ seculũ vixerint tñ toti9 seculi grauamina ptulisse videnť: aut pondus totius diei dicẽ onerosa legis mãdata: & estũ ãt vrentẽ errozis tẽtatione quã ẽlabãt spũs maligni in eos ad emulatõez gẽtiũ eos irritãtes: a gb9 oĩb9 gẽtiles liberi exiterũt christo credẽtes: & p cõpendiũ gr̃e ad plenũ saluati. GREGO. Uel põdus diei & estus ferre ẽ p lõgiozis vite tpa carnis sue calore fatigari. Sz pt q; is quo murmurare dci sunt q; ad regnũ vocãt celoz: eteni regnũ null9 q; murmurat accipit: null9 q; accipit murmurare põt. CHRY. in bo. Non ãt oz ea que in pabolis sunt fz totum qd dicit intestigare: sz intẽtionẽ ppter quã cõposita est itelligere: & nihil vltra scrutari. Nõ ergo iducit hoc vt oñdat aliquos esse inuidia mozsos: sed vt ostẽdat bos tanto potitos esse bonoze q; inuidiam alios poterat generare. GREGO. Uel quia antiq pres vsq; ad aduentũ domini q; tũlibet iuste vixerant: ducti ad regnũ non sunt coz: hoc ipsũ murmurasse est. Nos autem q; ad vndecimã venimus post laborẽ non murmuram9: q; post mediatoris aduentum. in hoc mũdo venientes: ad regnum ducimur mox vt ẽ cozpoze eximus. HIERO. Uel omnis retrouocatio gentilibus inuidet: & in euangely tozq; tur gratia. HYLA. Et ẽm insolentiaz populi iã sub noy se cõturmacis hoc murmur operantium est. Sequitur: At ille respõdens vni coz dixit: Amice: non facio tibi iniuriam.

REMI. Per hunc vnum possunt intelligi omnes qui ex iudeis crediderunt: quos amicos ppter fidez nominat.

CHRY. super matthæũ. Non autem dolebant quasi defraudati de mercede sua: sz q; illi amplius q; merebant acceperãt. Sic. n. dolent inuidi q; alteri aliquid additur q; sibi subtrahat: ex quo patet q; ex vanagloria nascit9 inuidia. Ideo eaz dolet eẽ secundus: quia desiderat eẽ prioz: & ideo

in inuidie motũ remouet dicẽs: Nõne ex denario conuenisti mecũ? HIERO. Denari9 figurã regis hz. Recepisti q; mercedẽ quã tibi. pmiserã: hoc est imaginẽ & similitudinẽ meã: quid q; ris amplius? & nõ tã ipse plus accipere q; aliũ nihil accipere desideras. Tolle qd tuũ est & vade. REMI. Idest recipe mercedẽ tuã: & vade in gliam. Uolo ãt & huic nouissimo. i. gentili pplo dare ẽm meritũ: sicẽ & tibi. ORIGE. Forsitan ãt ade dicit: Amice nõ facio tibi iniuriã: nonne ex denario conuenisti mecũ: tolle qd tuũ est & vade. Tuũ ẽ sal9 qd ẽ denarius. Uolo ãt & huic nouissimo dare sicut & tibi: nõ iniquum est. Quod vtiliter põt qs arbitrari hũc nouissimũ eẽ apl'm paulũ: qui vna hora opatus est: & sil'es oẽs q; añ eũ fuerũt. AVGV. de sancta virgi. Qz vo ipsa vita eterna pariter erit oĩb9 sanctis equalis denarius oĩb9 ẽ attributus q; ẽ oĩz merces. qz vo ipsa vita eterna distincte fulgebũt lumina meritoz: multe mãsiones sũt apud patrẽ. ac denario quidẽ ipari nõ viuet alius alio. plixius: multis ãt mãsiones ab honoraf ali9 alio clari9. GREGO. Et q; ipa regni pceptio ei9 ẽ bonitas voluntatis recte subiũgit: Aut nõ licet mihi quod volo facere? Sulta. n. ẽ qõ boies õ bõitatẽ dei murmurare. Longrẽdũ q; ppe eẽt nõ si dat qõ ñ oz: sz si ñ daret qõ deberet. vñ apte subdit: An oculus tu9 neq; ẽ: q; ego bon9 sũ? REMI. Per oculũ. n. vult intẽtoez itelligi. Judei nãq; neq; gentiles oculi. i. intẽtoez malã: q; de salute gẽtiũ dolebãt. ad gd ãt sensus b9 pabole tẽdat: mãifestat cũ subdit: Sic erũt pmi nouissimi & nouissimi pmi: eo. s. q; iudei de capite vertanť i caudam: & nos de cauda mutamur i caput. CHRY. sup matth. Aut iõ primos dicit nouissimos: & nouissimos pmos: nõ vt nouissimi digniozes sint q; primi: sed vt coequentur: & nulla sit inter eos differẽtia tpis cã. Or ãt dicit. Mul. sũt vo. pa. ve. electi. Nõ ad superiozes scõs ptinet sz ad gẽtes: q; ex ipsis gẽtib9 qui multi vocati sũt: pauci sũt eligẽdi. GREGO. Ad fidẽ. n. plures veniũt: & ad celeste regnũ pauci perducũtur. pleriq; n. deũ vocib9 sequunť: mo.. ib9 fugiunt. Ex hoc ergo: duo pensare debem9. Primũ ẽ vt de se q; sq; mĩme pesumat q; etsi ad fidẽ vocatus ẽ: vt & ad regnũ eligen.. 9 sit nescit. Secundũ vo ẽ vt vnusq; q; primũ suũ: quẽ iacere in vitiis aspicit: desperare non audeat: q; diuine mie multitudinis ignorat. Uel aliter: Mane nostrum pueritia ẽ. hora tertia adolescẽtia: intelligi põt: q; q; si iã sol in altuz ascendit: dum calor etatis crescit. Sexta ãt iuuẽtus ẽ: q; velut in cẽtro: sol figit9 dũ in ea plenitudo roboris solidat9. Nona senect9 ãt itelligit9: in q; velut sol ab alto axe descẽdit: q; etas a caloze iuuentutis dficit. Undecia vo ẽ ea etas: q; decrepita & veterana vocat9.

CHRY. i ho. Or ãt nõ oẽs sil'ocutus: sz alios mane: alios hora tertia: & sic de aliis: ex dria mẽtis cor ascessit. Tũc. n. eos vocauit: q; erant obediturí. nã & latronẽ vocauit: q; obeditur9 erat. Si ãt dicãt: q; nemo nos conduxit: sicut dictũ est: Nõ oz oia scrutari q; in pabolis sũt: Jtẽ hoc ẽ dicẽ dñs sz opary. q; ipse. n. oẽs q; tũ ad se ptiet a pma crate[illegible] ficatur cum dicit: Exyt primo mane operarios conducere.

GREGO. Qui q; vsq; ad vltimã etatẽ deo viuere neglexerũt: vsq; ad horã vndecimã ociosi steterũt: & tñ tal' pfamilias vocat: & plerũq; añ remunerant: q; pus ad regnũ decozpe exeũt. q; bi. q; mõ in pueritia vocati eẽ videbantur.

ORIGE. Non ãt dicet: Quid hic statis tota die ociosi? his q; spũ ifipiẽtes carne consumunť: si postea regredi volũt: vt iterz spũ viuãt: qõ nõ dicim9: dissuadẽtes ne ad domũ pristinam reuertant. lasciui filij: q; viuẽdo luxuriose euangelice doctrine substantiã cõsumpserũt. Sz q; nõ sil'es sunt. sq; peccauerũt in iuuẽtute sua dum nõ adhuc didicissent q; fides erant. CHRY. i ho. Or ãt dic: Erũt pmi nouissimi & nouissimi pmi eos occlte insinuat q; a pn9 claruerit: & postea vtutẽ ptẽpserũt & rursus eos q; a malitia reducti sũt. & mltos superexcesserũt. Cõposita ẽ q; hec pabola vt eos audiozes faceret: q; i vltima senectute puertũt: ne existimarẽt se min9 aliqd bituros.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Et ascendens iesus hierosolymā assūpsit duo
decim discipulos secreto: ⁊ ait illis: Ecce ascen-
dimus hierosolymā: ⁊ filius hois tradet̄ p̄ncip̄
pib⁹ sacerdotū ⁊ scribis. ⁊ cōdemnabūt eū mor
te: ⁊ tradent eum gētibus ad illudendū. ⁊ flagel
landum: ⁊ crucifigendum: ⁊ tertia die resurget.
CRHY. in bo. Dom⁹ a galilea veniēs nō repēte hiero
solymā ascēdit: ſz pus miracula fec̄: phariseos ꝓfutauit: ⁊ di
scipulos de vite pfectōe ⁊ remuneratōe ilstruxit: nūc iā a
surus hierusalē rursus eis de passiōe logt̄. vnde dr̄: Et ascē-
ie. hic. assū. duode. disci. secreto. ORI. In. xy. adhuc erat ⁊
iudas: adhuc. n. fozsitā dign⁹ erat cū alys scorsū audire que
passur⁹ erat magr̄. CHRY. sup matth. Ois āt sal⁹ bonū
i christi morte posita ē: nec ē aliqd ꝓpter qō magis deo grās
agere debeam⁹: cū p̄ mortē ipsi⁹. Ideo. xy. aplis in secreto
mortis sue annū. aut m. . . crīū: qz semp ꝑciosior thesaur⁹
i meliozib⁹ vasis ic̄ludit. Si āt aly audissent passionē christi
futurā: viri fozsitā turbarent̄ pp̄ infirmitatē fidei: ⁊ mulie
res pp̄ mollitiē sue natur: ex q̄ i tali negocio ad lachrymas
excitāt. CHRY. i bo. Dcīn ē qđ ⁊ ad multos: tū occulte
sic ibi: Soluite tēplū &. ⁊ signū nō dabit̄ ei: nisi signū ione. p
phete. Discipulis āt mānifeste exposuit dicēs: Ecce ascēdim⁹
hierosolimā. CHRY. sup matt. Qz dixit Ecce: ostātie ser-
mo est vt memoriā ꝑsentie bō in cozdib⁹ re. . dant. Dicit
autē Ascendim⁹. ac si. d. Uidete qz volūtarie vado ad mor
tē. Cū g̃ videritis me in cruce pendētē ne estimetis me ho-
minē eē tm̄: nā etsi posse mori: hois ē: vel . . tamē mori: hois
nō ē. ORI. Hoc igit̄ cōsiderātes scire debem⁹: qm̄ frequē
ter etiā cognoscētes qm̄ ⁊ tentatiōes aliq̄s subituri sumus:
nosipsos efferre debemus: ſz supra dictū est. Si qs vos ꝑse
cutus fuerit in vna ciuitate fugite in aliaz. sapientis in xp̄o
est vt cognoscat q̃le tp̄s e. . git declinationē q̃le āt obuiatio
nem ꝓiculoz. HIERO. Crebro aūt de passiōe su. . discipu
lis dixerat: . . d qa multis in medio disputans pote. . at labi
de memoria quod audierant: iturus hierosolymā: ⁊ secum
ducturus apl̄os ad tētationē eos parat: ne cū venerit perse
cutio ⁊ crucis ignominia scandeliçentur. CHRY. super
matth. Tribulatio. n. cuz supuenerit expectantibus nobis
leuioz iuenit̄ q̃ eēt futura si repētina venisset. CHR. . .
in bo. Predicit etiā eis vt discāt: qm̄ p̄sciēs ad passionē ve-
nit ⁊ volens: sed a p̄ncipio qđē morte ꝑdixit eis solā. qū aūt
exercitati . . ant adduc . . alia. s. qm̄ tradidit eum gentibus.
RABA. Tradidit. n. iudas dominū iudeis: ⁊ ipi tradide
rūt eū gētib⁹. i. pilato ⁊ ptāti romanoz. Jō aūt domin⁹ i mū
do noluit p̄spari ſz grauia pati t. . ōñderet nobis q per dele
ctationē cecidim⁹: cū q̃ amaritudine redire debeamus. vñ
segt̄: Ad illu. ⁊ fla. ⁊ crucifigendū. AVGV. xviij. de ciui.
. . . . . oñ. . t qđ sustinere ꝓ vitate: resurrectōe qđ spe
rare i trinitate debeam⁹. vñ dic̄: Et ter. di. re. CHRY. in
bo. Que qđē dnūs gr̄a dixit: vt cū tristia viderint: resurre-
ctionē expect arēt: vñ subdit: Et ter. di. re. AVGV. iij. de
ci. dei. Una. n. moz. s. saluatoris ꝼm corꝓ⁹ duab⁹ mortibus:
nr̄is salnti fuit. s. aīe ⁊ corpis: ⁊ vna ei⁹ resurrectio duas no-
bis resurrectōes p̄stitit. Nec aūt rō simplici ad duplū: ozit
qđē a ternario nūero: vnū qppe ⁊ duo tria sunt. ORIGE.
Dic aūt nō referunt̄ discipuli dixisse aut fecisse aliqd: cū au
dissent tristia hec xp̄o futura recozdantes q̃ dominus dixit
ad p . . : ne audiant talia vel peioza. ⁊ nunc quidē qui diui-
nas lr̄as scire se arbitrant̄ scribe: cōdēnāt iesū morte ⁊ in lī
guis suis flagellant: ⁊ crucifigunt eū: per hoc q̄ tollere vo-
lunt doctrinā ipsius. Ille aūt paululū deficiēs: surgit appa-
rēs his qui acceperūt posse videre.

¶Tūc accessit ad eū mater filioꝝ zebedei cum fi
liis suis adorās ⁊ petēs aliqd ab eo: Qui dixit ei.
Quid vis? Ait illi: Dic vt sedeāt hi duo filii mei
vn⁹ ad dexterā tuā: ⁊ vn⁹ ad sinistrā i regno tuo.
Rndēs aūt iesus dixit: Nescitis qd petatis. Po
testis bibere calicē quē ego bibiturus sū? Dicūt
ei: possumus. Ait illis: Calicē qdē meū bibetis:
sedere āt ad dexterā meā vel ad sinistrā nō ē meū
dare vobis: sed q̄bus paratū est a patre meo.

HIERO. Q⁹ post oīa dixerat dns: Et tertia die resurget
putauit mulier ꝓ̄ post resurrectōez eū regnatur̄: ⁊ auiditate
feminea pētia cupit: imemor futuroꝝ. vnde dr̄: Tūc accef.
. . eū mr̄ fili. zebe . . i fi. sua. CHRY. sup matth. Dec mr̄
filioꝝ zebedei ē salome: cui⁹ apō alterū euangelistaz ponit̄
nomē ve pacifica: q̄ vere filios genuit pacis. Magna laus
mulieris ex hoc loco colligit̄. qz nō solū filȳ reliquerūt po-
trē: ſz ipa religrat vir̄ suū: ⁊ secuta fuerat xp̄m: quia ille sine
ista viuere poterat: ista aūt sine christo salua eē nō poterat
nisi forte gs dicat: qz infra tēp⁹ vocationis apl̄oꝝ ⁊ passiōis
xp̄i mortuus ē zebede⁹: ⁊ sic illa sexu fragilis: etate ōfecta
xp̄i vestigia seq̄bat̄. qz fides nunq̄ senescit: ⁊ religio fati-
gationē nō sentit. Audacē aūt fecerat eā ad petendū nāe af
fect⁹. . . de dr̄: Adorās ⁊ pe. ali. ab eo. i. reuerentia exhibita
petit vt qđ petierit sibi det̄. Segt̄: Qui dixit ei: qd vis? Nō
iterrogat q̃si nesciēs: ſz vt illa exponēte manifestuz faceret
irrōnabilē eē petitionē. vñ subdit̄: Ait illi: Dic vt sedeāt hi
duo filȳ. AVGV. de cō. cuā. Qz aūt hoc ꝓ matre dictum
eē mattheus exp̄sit: marc⁹ ipsos filios zebedei perhibet di
xisse cū illa eoꝝ volūtate attulisſz ad dominū: vnde magis
ipsos q̃ illā dixisse qđ dictū est: marc⁹ breuiter ītimauit.
CHRY. i bo. Uidebāt. n. scipos honozatos ꝓ̄e aliȳs ⁊ au
dierāt: q⁹ sup. xy. thzonos sedebitis. vñ primatū ipsi⁹ cathe-
dre petebant acccipe. Et q⁹ quidē plus aliȳs bonozis apud
christū habebant nouerant: timebant vero petrū sibi ꝓfer-
ri. vñ ⁊ ali⁹ euāgelista dicit: q⁹ quia ꝓpe erāt hierusalē pu
tabāt q⁹ regnū dī eēt in ianuis. i. aliqd sensibile. Unde ma-
nifestū est q⁹ nihil spūale petebāt: nec itelligētia supioris re
gni habebāt. ORIGE. Sic̄. n. in regno mūdiali in honore
eē vident̄ q̄ sedēt cū rege: non fuit mirū si mulier mulieri
simplicitate vel ipitia talia se ōbere petere estimauit: ⁊ ipsi
fratres adhuc ipfecti: ⁊ nihil alti⁹ cogitantes de regno chri
sti talia arbitrati sunt ō bis qui sedebūt cū iesu. CHRY.
sup matthēū. Uel aliter: Nō dicimus q⁹ recte peteret hec
mulier: ſz hoc dicimus: qz nō terrena sed celestia filȳs suis
optabat. non enim sentit sicut cetere matres que corpora
natoruz suoꝝ amant: animas autem contēnunt. desiderā
rant illos valere in seculo isto: ⁊ non curant quid sint pas-
ri in illo: vt ostendant quia coꝛporum sunt parentes: nō ani
marum. Estimo aūt q⁹ bi fratres cum audissent dominum
de passione ac resurrectione sua ꝓphetantem: ceperūt ta-
cere intra se cum essent fideles: Ecce rex celestis descendit
ad regna tartarea: vt regem mortis destruat. Cum autez vi
ctozia fuerit cōsummata: quid aliud restat: nisi vt regni glo
ria subsequat̄? ORIGE. Dc . . ructo enim peccato quod
regnabat in coꝛpozibus moꝛtalibus hominum ⁊ omni pra
cipatu malignarum virtutum: eminentiam christi in bono
nibus christum recipit: quod est ipsuz sedere in sede glorie
sue. q⁹ autem omnia deus facit ad dextram ⁊ sinistraz: hoc
est vt iam nullum malū sit ante eum. ⁊ qui quidem precel
lunt ꝓ̄e ceteris appꝛopinquantibus christo sunt a dextris
eius: qui autem inferiores sunt: a sinistris sunt eius. Dextra
autem christi vide si potes intelligere inuisibilez creaturā:
sinistrā aūt visibilem ⁊ coꝛporalē. Appꝛopinquantiū. n. chri
sto quidam dextrā soꝛtiuntur vt intelligibilia: alȳ sinistra
vt sensibilia. CHRY. sup matth. Qui aūt scipsū donauit
dominibus: quomodo regni sui societatem non donabit?

petentis negligentia repꝛhendit: vbi de dantis misericoꝛ-
dia nō dubitat. Si nos rogam⁹ magistꝝ: fozsitā ceteroꝝ fra
trū coꝛda cōcutim⁹. Et si. n. vinci a carne nō p̄t quasi iā spi
rituales: tū pcuti p̄t q̃si adhuc carnales. ergo submittam⁹
matrē nr̄az: vt suo noie deꝑceꝑ ꝓ nobis. Si. n. repꝛhensibi
lis inuēta fuerit: facile merebit̄ veniā. ipse. n. sexus excusat
errozē. Si āt nō fuerit ipoztuna: facil⁹ ipetrabit̄ nr̄ꝑ filȳs
suis rogās. . . se. n. dns g maternos aīos filioꝝ miseratione
ꝓpleuit: facil⁹ audiet maternū affectū. Tūc dns occultoꝝ
cognitoꝛ nō ad vba itercedētis mulieris rndit: sed ad ꝓsilia
suggerētiū filioꝝ. Bonū qdē erat coꝝ desi. . . ū: ſz icōside-
rata petitio. iō rsi impetrare nō debebār: simplicitas tū peti
tiōis eoꝝ cōfundi nō merebat̄. . . amo. . dñi talis petitio
nascebatur: ꝓpterea solā ignozantiā in eis dns repꝛhendit.
vñ segt̄: Rndēs āt ie. di. Nesci. qd petatis. HIERO. Nec
mir̄ si ista arguat̄ ipitie: cū ⁊ de petro dicat̄: Nescīes qd di
ceret. CHRY. sup matth. Nā frequenter dns patit̄ disci
pulos suos aliqd nō recte aut dicere aut agere aut cogitare
vt ex illoꝝ culpa occasionē iueniat exponendi regulā pieta
tis: sciēs qz erroꝛ coꝝ nō nocet p̄ite magꝛo: ⁊ nō solū ī p̄nti:
ſz et i futuro doctria ei⁹ edificat. CHRY. in homi. Hoc
aūt dic̄ ostēdēs q⁹ vl̄ nihil spirituale petebāt: vel si nouissēt
q̃ petebāt: nō ausi fuissēt tm̄ qd petere qō superexcedit . . pio
res vtutes. HYLA. Nesciūt et qd petāt: qz nihil de glo-
ria apl̄oꝝ ābigendū erat: iudicaturos. n. eos fmo supioꝛ ex
posuit. CHRY. sup matth. vel Nescitis qd petatis. q. d.
Ego vos vocaui ad partē dexterā de sinistra: ⁊ vos vr̄o cōsi
lio curritis ad sinistrā: iō fozsitā ⁊ p mulierē res agebāt̄. Lō
tulit. n. se diabolus ad consueta arma mulierū: vt sicut adā
per mulierem spoliauit: ita ⁊ istos separaret per matrē. sed
iam nō poterat ꝓ mulierez pditio introire in scōs: ex quo de
muliere salus cūctoꝝ pcessit. Uel ideo dicit: Nescitis quid
petatis. Nō enim solū debem⁹ cogitare qualē gl̄iā ꝓsequa
mur: sed quō euadam⁹ ruinā peccati: qz ⁊ in seculari bello
qui semper de ꝑda victozie cogitat difficile vincit. iō peten-
dum erat: Da nobis auriliū gratie tue vt omne malum vin
camus. RABA. Nesciebāt etiā qđ peterent: qz sedē gl̄ie
a domino: quā nōdū merebant̄ inquirunt. Delectabat eos
culmē bonoris: ſz pus babebant exercere viā laboris. vnde
subdit. Po. bi. cali. quē ego bibi. sū? HIERO. Calicem in
scripturis diuinis passionē intelligimus. vt in psalmo: Cali-
cem salutaris accipiam. statimqz infert quis iste sit calix:
Pciosa in conspectu dñi moꝛs sanctoꝝ eius. CHRY.
sup matth. Sciebat aūt domin⁹ qz passionē ipsius poterāt
imitari: sed iō iterrogat vt oēs audiam⁹: qz nemo pōt cum
xp̄o regnare: nisi passionē xp̄i fuerit imitat⁹: res. n. ꝓciosa ñ
nisi ꝓciosa ꝓcio ꝓpar̄. Passionē aūt dñi dicim⁹ nō solū ꝑscu
tōez gēilū: ſz oēz violētiā quā patimur ꝓtra petā certātes.
CHRY. i bo. Dic̄ g̃. Potestis bibere &? Ac si. d. Uos mi
bi de bonore ⁊ coꝛonis logmini: ego autem de agonib⁹ vo
bis ⁊ sudoꝛib⁹. nō. n. hoc ē premioꝝ tp̄s. Ex modo aūt inter
rogationis eos attrahit. nō enī dixit: Potestis sanguinē ve-
strū effundere: ſz potestis bibere calicē? Deīde addit: Que
q̃ bibitur? sū? REMI. Ut e. . cōione ad ipz auidiozes fiāt:
at illi qui iam martyrū libertatē ꝓstantiāq̄ retinebāt: bibi-
turos se pollicent̄. vñ segt̄: Di. ci. possumus. CHRY sup
matth. Uel dicunt hoc nō tā ex fiducia sue foꝛtitudinis q̃
ex ignozātia: Inexpꝛtis. n. leuis videt̄ esse tētatio passiōis et
mortis. CHRY. in homilia. Uel hoc ex desiderio ꝓmit-
tunt. Neq; enī hoc dixissent nisi expectassent audire quod
petebant. Dns aūt eis ꝓpbetat magna bona. i. martyrio di
gnos efficiēdos. Segt̄. Ait il. Cali. g. me. bibetis. ORIG.
Non ita respōdit christus: Calicē meum bibere potestis: ſz
ad futurā eoꝝ pfectionē respiciēs dixit: Calicē quidē meū
bibetis. HIERO. Querit̄ aūt quomodo calicē martyrū
filȳ zebedei: iacobus videlicet ⁊ ioannes biberint. cum scri
ptura narret iacobū tm̄ ap̄lm ab herode capite trūcatū: ioā
nes . . ūt ꝓ̄ia morte vitā finierit: Sz si legim⁹ in eccl̄astri-
ca historia q⁹ ipse ioānes ꝓpter martyriū sit missus i feruen
tis olei doliū: ⁊ relegat⁹ in pathmos ilūlā sit: videbim⁹ mar
tyrio aīum nō defuisse: ⁊ bibisse ioānē calicē ꝓfessionis: que
⁊ tres pueri in camino ignis biberūt: ſz pscutoz nō fuderit
sanguinē. HYLA. Domin⁹ g̃ collaudās coꝝ fidē ait: mar
tyrio qdē eos secū ꝓpati posse: ſz leue ei⁹ ac dextre assidere
alȳs a dō pr̄e fuisse dispositū. vnde segt̄: Sede. aūt ad dex.
meā. Et qdē q̃tū arbitramur: ita bonoz iste alȳs est reserua
t . . ꝓ tamē nec apl̄i ab eo crūt alieni: q in. xy. pr̄iarchara
sede ꝓsidētes: israelē iudicabūt. ⁊ q̃tū sētire ex ipsis euāge
lȳs licet: in regno celoꝝ moyses ⁊ helias assidebūt q⁹ co-
mitantib⁹ cū glie sue hitu in monte apparuit. HIERO
Sz mihi boc neq̄q̄ videt̄: ſz iō sedētiū i regno celoꝝ voca
bula nō dicunt̄: ne paucis noiatis ceteri putaret̄ excluſi. re
gnū. n. celoꝝ nō est tm̄ dātis: sed accipiēt̄is. Nō. n. ē psonaꝝ
acceptio apō deū: sed gcūq; talē . . . bu. . . regno celoꝝ
dign⁹ fiat: h accipiet qō nō psone. sed vite paratū ē. Si ita
q̄ tales estis q cōsequamini regnū celoꝝ: qō pr̄ me⁹ victori
bus ꝓpauit: vos quoq; accipietis illō. Jō tamē nō sedebitis. Ne
que nō sedebitis. ne duos cōfunderet: neq; sedebitis. ne ce-
teros irritaret. CHRY. i bo. Ul̄ alr̄: Uidet̄ iuius oīb⁹ eē lo
cus ille nō solū boīb⁹: ſz etiā angelis. sic. n. ꝓcipuū vnige-
niti ponit id paul⁹ dicēs. Ad quē aūt angeloꝝ dixit vnquā.
Sede a dextris meis. Dns g̃ nō q̃si existētib⁹ qbusdaz q as
sessuri sunt: ſz cōdescēdēs iterrogātiū suspitōi rndit. hoc. n.
vnū solū q̃rebāt ꝓ̄e aliȳs stare apud ipsum. Sz domin⁹ rn̄
der. Moziemini qđē ꝓpter me: non tm̄ hoc sufficit vos face
re p . . . mū ordinē obtinere. Si. n. aliquis alius venerit cum
martyrio amplioꝛē virtutē possidēs: nō quia vos amo illū
expellā: ⁊ vobis dabo p̄m . . . um. Propter hoc aūt vt nō ī̄fir
mus eē ostēdat̄ nō dixit simplr̄: Nō est meū dare: sed Nō ē
meū vobis dare: sed q̄bus paratū . . . bis. s. qui ab operibus
p̄t fieri dari. REMI. Uel alr̄. Non est meuz dare vobis
idest sup . . is talib⁹ q̃les vos estis: sed humilibus ozde: q⁹
paratū . . a p̄re meo. AVGV. primo de trini. Uel aliter
Secundū formā serui discipulis dns rndet: Sedere autez
ad dextrā tc̄. Qđ autē paratū est a p̄re eius: ⁊ ab ipso filio ē
paratū: qz ⁊ ipse ⁊ pater vnuz sunt.

¶Et audientes decem idignati sunt duobus fra
tribus. Jesus autez vocauit eos ad se ⁊ ait: Sci
tis quia p̄ncipes gentiū dominant̄ coꝝ . . . ⁊ q
maiozes sunt potestatem exercent in eos. Non
ita erit inter vos. Sed quicūq; voluerit iter vos
maioꝛ fieri: sit vr̄ minist . . Et qcūq; voluerit iter
vos p̄m⁹ cē: erit vester seru⁹. Sicut filius hois
nō venit ministrari sed ministrare: ⁊ dare . . . .
suā redemptionez ꝓ multis.

CHRY. in bo. Donec xp̄i sententia ī certa erat nō trista
bant̄ aly discipuli: ſz tūc tristati sunt qñ eos increpauit. vñ
dr̄: Et audiē. x. idi. sunt de duo. fratrib⁹. HIERO. Nō ad
mulierē audaciā referūt postulātis: sed ad filios q⁹ ignoꝛā
tes mēſ urā suam nō modica cupiditate exarserunt.

CHRY. in bo. Intellexerūt enim: qz hec petitio discipu
loꝝ fuit quādo eos dns increpauit. Quando aūt eos a domi
no ꝓhonoratos viderūt in trāsfiguratōe: etsi ī̄m mentē vo
lebāt: in mediū efferre nō audebāt venerātes doctoꝛem.

CHRY. sup matthēū. Sicut aūt duo carnal̄ petierūt.
ita. ⁊. x. carnaliter cōtristati sunt. nam velle quidem esse su
per oēs vituperabile est: sustinere autem aliuz super se mi
nus est glorioſum. HIERO. Humilis autem magister ⁊
mitis nec cupiditatis duos arguit postulantes: nec. x. reli-
quos idignatōis increpat ⁊ liuoꝛis. vñ segt̄: Jesus āt vocauit

Universidad de Deusto
Biblioteca

eos ad se. CHRY. in ho. Quia enī turbati erāt: vocatiōe eos ꝛsolat̄ de ꝓpinquo eis loquēdo. etenī duo ꝙ societa. e. r. seipsos sepantes, ꝓpius stabāt: seꝛsū domio loquētes: nō tñ sicut ꝓus pueros ī mediū ducēs eos ꝛsolat̄: sꝫ a cōtrario inseruit dicēs: Scitis qz ꝓncipes gentiū dñant eoꝝ. ORI. i. Nō ꝺtēti tñ regere suos subos: sꝫ violēter eis dñari nitūtur iter vos aūt ꝙ estis mei nō erūt hec. qñ sicut oīa carnalia in necessitate sunt posita: spiritualia aūt in volūtate: sic z ꝙ ꝓncipes sunt spirituales: principatus eoꝝ in dilectione subdito ꝝ ꝺꝫ esse posit⁹: nō in timoꝛe coꝛporali. CHRY. i ho. Ostēdit aūt in hoc ꝙ gētiliū ē ꝓmat⁹ cupere: z sic gentiū ō paratiōe eoꝝ aīam estuātem cōuertit. CHRY. sup matt. Et opus ꝙdē desiderare bonū: bonū ē: quia nr̄e voluntatis est: z nostra ē merces. primatū aūt honoꝛis cōcupiscere vanitas ē: hoc. n. ꝛseq; iudiciū dei ē: pp ꝙō ex primatu honoꝛis nescimus si mercedē iusticie meremur. Neq;. n. apl̄s laudē hēbit apud deū qz apl̄s fuit: sꝫ si op⁹ apl̄atus sui bene impleuit. nec apl̄s p. merito suc. antecedenti honoꝛatus ē vt esset aplūs: sed ad hoc ministeriū aptus ē iudicatus ꝑm motū aīe sue. Primatus ēt fugiētē se desiderat z desiderātez se hoꝛret. Ouersatio ḡ melioꝛ desideranda est: nō digniοꝛ gradus. Uolēs ergo dñs z duoꝝ fratrū cębedei z alioꝝ idignatiōē extinguere: introducit dñam iter ꝓncipes mūdiales z eccl̄iasticos: oñdēs qz ꝓmat⁹ in christo nec ab aliquo appetendus est nō habente: nec alteri iuidendus ē habenti: qz ꝓncipes mundi ideo sunt vt dominentur minoꝛibus suis: z eos seruituti subyciant z expolient: z vsq; ad moꝛtem eis vtantur ad suam vtilitatem z gloriam. Principes autem eccl̄ie fiūt vt seruiant minoꝛibus suis: z ministrent eis quecuncq; acceperuut a christo: vt suas vtilitates negligant z illoꝝ procurent: z moꝛi nō recusent ꝓ salute inferioꝝ. Primatum ergo eccl̄esie concupiscere neq; iustū ē. neq; vtile. Nullus sapiens vult vltro se subycere seruituti z periculo tali: vt det rationem ꝓ omni eccl̄esia. nisi forte qui nō timet deī iudiciuꝫ abutens ꝑmatu suo eccl̄astico seculariter: ita vt cōuertat illū ī seculare. HIERO. Deniq; sui ꝓpōit exemplū vt si dicta quipēderent erubescerēt ad opera. vñ subdit. Sicut filius ho. nō. ve. min⁹ sed ministrare. ORIGE. Nā z si angeli z martha ministrauerunt ei: tñ non iō venit vt ministreꝛ: sed vt ministret: z tantuꝫ creuit ministrās: vt implereꝛ qō segt̄. Et daret aīam suaꝫ redēptionē ꝓ multis. s. ꝙ crediderunt in eū: daret inquā in moꝛtem. Sꝫ qñ solus erat inter moꝛtuos liber: z foꝛtioꝛ oī potestate moꝛtis: oēs seq se volētes liberauit. noꝛte. Ecclesiaꝝ ḡ ꝓncipes imitari debēt christū accessibilē: z mulieribꝰ loqntē: z pueris manꝰ ꝙponētē: et discipul̄ pedes lauantē: vt ipi sil̄ faciāt fr̄ibus. Nos aūt tales sum⁹ vt ēt principū mūdi ex. dere videamur supbiam: vl nō itelligētes: z cōtenētes mandatū xp̄i: z querim⁹ sicut reges acies ꝓcedētes: z terribiles nos z accessu difficiles ma. ib⁹. ,hibem⁹: nullā affabilitatē habētes: vel bñ ad nos ꝓmittētes. CHRY. ī ho. Quantocūq; ḡ tu humiliaꝝ fueris: nō poteris tantū descēdere ꝙtū dominus tu⁹.

¶ Et egredientibus illis ab hierico secuta ē eū turba multa. Et ecce duo ceci sedentes secus viam audierūt quia iesus transiret: z clamauerūt dicētes: Dñe miserere nr̄i fili dauid. Turba aūt increpabat eos vt tacerent. At illi magis clamabāt dicentes: Dñe misere nostri fili dauid. Et stetit iesus z vocauit eos z ait: Quid vultis vt faciam vobis? Dicūt illi: Dñe vt aperiant oculi nostri. Misert⁹ aūt eoꝝ iesus tetigit oculos eoꝝ. Et cōfestim viderunt: z secuti sunt euꝫ.

CHRY. sup matth. Sicut testimonium studiosi agricole est messis fecūda: ita assidui doctoꝛis ē documētū eccl̄ia plena. vñ z ꝺ ꝺr̄. Et egre. il. ab hierico. secu. ē eū tur. multa. Neminē laboꝛ itineris ꝛpediuit: qz amoꝛ spūalis fatigatōez nō sentit. Neminē passionū suaꝝ recoꝛdatio retraxit: qz ingrediebant̄ in posse: sionē regni celestis. Uere. n. nō ꝺꝫ super terrā qō amet: g bonū celeste ī veritate gustauerit. Opportune aūt oblati sūt añ faciē xp̄i duo ceci: vt aptis oculis ꝙꝑ testes virtutis ascēderent cū eo in hierl̄m. vñ segt̄: Et ecce duo ceci. Di currētiū strepitū audiebāt z psonas non videbāt: nihil solutū hñtes de toto coꝛpe nisi vocē. Et iō qz pedibus eū seq nō. oterāt: voce sequebāt. vnde ꝺr̄. Audi. qz ie. trā. z cla. dicētes. Dñe miserere nr̄i fili dauid. AVGV. ō cō. euā. Doc aūt factū. rc⁹ cōmemoꝛat: sꝫ de vno ceco fcīn: Que ita solut̄ qō. nā duoꝝ cecoꝝ ꝙs matthe⁹ iterpoſuit: vnū fuisse in illa ciuitate famosissimū ex ꝺ satis apparet z nomē ei⁹ z pr̄is ei⁹ marcus ꝛmemoꝛauit. Bartimeus. n. timei filius ex aliq magna felicitate deicctus notissime fuit: g nō solū cecus: veꝝ etiā mēdicus sedebat. Dinc est ḡ qz ipm solū voluit ꝛmemoꝛari marc⁹: cui⁹ illuminatio tam claram famā huic miracl̄o cōparauit: ꝙꝑ erat illi⁹ nota calamitas. Lucas vero ꝙuis oīo eodē mō fcīn: tñ in alio ceco ī telligēdus ē par ꝛmemoꝛare miracul̄. Ille qppe hoc fcīn dicit⁹ cū appꝛopinq̄ret hierico: aly cū egrederet ab hierico, Segt̄: Tur. āt icre. eos vt tacerēt. CHRY. sup matthe. Uidebāt. n. sꝛdidas vestes: z nō ꝛsiderabāt cōscie claritatē. Ecce fatua sapia hoīum: existimabant. n. iiuriā pati magnos si a paupib⁹ bonoꝛent̄. Quis. n. paup ausūs ē diuitem publice salutare? ORIGE. Uel silētiū nō cā bonoꝛis erigūt: sꝫ ꝙ acerbe a cecis audiebāt qō negabāt. s. oīm ee ꝺꝛuid filiū. ORIG. Uel ꝙ crediderant icrepabāt eos: vt nō appellarēt eū ꝺteptibili noīe filiū dauid: sꝫ poti⁹ dicerēt. fili ꝺi miſere nr̄i. HYLA. Inuitabant autez magis vt illi ꝙꝑ cōpescebant: fides. n. ꝙn vetat magis accendit. z ideo ꝙ piculis secura ē: z ī securitate piclitat̄. vnde segt̄: At illi magis cla. dicētes. Mise. no. fili dauid. Prio. n. clamabant qui ceci erant. Scō magis clamabant: qz vetabant̄ ad limen accedere. CHRY. in ho. Xps aūt ꝓmittebat eos venturꝰ vt plus eoꝝ ꝺsideriū apperet. Dic aūt disce: quoniā si abiecti fuerim⁹ cū studio accedētes ad deū: ꝙ nosipsos ascendimur qō petim⁹. Segt̄. Et ste. ie. z vo. eos z ait. Quid vultis fa. vo. HIERO. Jō aūt stetit iesus: qz ceci quo pergerent ignoꝛabāt. Multe fouee erāt in hierico: multe rupes: z ꝓpta in ꝓfundū vergētia: iccirco dñs stat: vt venire ꝓhibeat. ORIGE. Uel iesus nō ptrāsit: sꝫ stat: vt stāte eo nō trāsiret bñficiū: sꝫ q̄si de fōte stāte misericoꝛdia defluat ad eos. HIERO. Uocari aūt iubet ne turbe, ꝓhibeāt interrogat qd velit: vt ex rīsione eoꝝ manifesta debilitas ꝓpareat: z virtus ex remedio cognoscat. CHRY. sup matthēum: Uel interrogabat ꝓpter fidē: vt dū ceci christum filium dei ꝛfitent̄: ꝛfundant videntes ꝙ eum tñ hominem putant. Dominū quidē christum vocauerant: z verū ꝺꝛrant. Sꝫ dicentes filium dauid: dissipabāt qō bene cōfessi sunt: nam abusiue z boīes dñi dicunt̄: vere aūt nemo dominus nisi de⁹. Cum ergo dicunt· Domine fili dauid: abutuntur christum ꝑm hominē honoꝛāt: Si aūt solūmodo dominum dicerent: deitatē ꝛfiterenr̄. ió iterogat: Quid vultis? Illi iā nō dixerūt: Domine fili dauid: sꝫ tātū dñe. Segt̄. cūt illi: Domine vt aperiant̄ oculi nostri. Fili⁹ eni dauid cos illuminare nō pōt. fili⁹ dei pōt. Quādiu ḡ dixerūt: fili dauid: suspēsa ē sanitas. Mox aūt vt dixerūt dominefusa est sanitas. Sequitur enī: Miseꝛt⁹ aūt eoꝝ iesus tegit oculos eoꝝ z confestī viderūt. Tetigit autē vt hō carnaliter; sanauit vt deus. HIERO. Prestat enī artifex qd tura non dederat: aut certe qō debilitas tulerat misericoꝛdia donat. CHRY. ī ho. Di aūt sicut ante dationem nō fuerūt ingrati: ꝓseuerantes: ita z post donationem nō fuerūt ingrati.

CHRY. sup mat. Bonū. n. mun⁹ obtulerūt xp̄o sanati. Segtur. n. Et secuti sunt eū. Doc. n. ōs a te regrit ꝑm ꝙphetam: sollicitū te ambulare cū dño deo tuo. HIERO. Di ḡ in hierico ꝛtracti sedebant nec clamare tñ nouerāt: postea sequunt iesū: nō tam pedib⁹: q̄ vtutib⁹. RABA. Hierico aūt q̄ iterpretat luna: defectū nr̄e mutabilitatis significat. ORIGE. Mystice aūt hierico itelligit mūdus ī quē xp̄s descēdit. Qui aūt sunt in hierico exire nesciūt de sapia mūdi nisi viderit nō solū iesum exeūtē de hierich⁹: sed etiā discipulos ei⁹. Nec ergo videtes: secute sunt eū turbe multe: mūdū z mūdana oīa cōtenentes: vt xp̄o duce ascendant in hierl̄z celestē: Duos cecos possum⁹ dicere ī. ā z israel: qui añ xp̄i aduētū ceci fuerūt: qz nō videbāt verbū veꝝ qō erat in carnem tñ itelligētes: clamabāt tñ ad eum qui factus ē ex semine dauid ꝺꝫ carnē. HIERO. Uel duos cecos plerīq; phariseos z saduceos itelligūt. Uel alr̄: Duo ceci sedētes ꝛpta viā: significat ō vtroq; ꝑpl̄o quosdā iā coherētes ꝑ fidē dispēsatōi tpali: ꝑm quā xp̄s via ē: z desiderātes illuminari. i. aligd ō vbi eternitate itelligere: qō trāseunte iesu ipetrare cupiebāt. i. ꝙ meritū fidei qua credit̄ filī⁹ ꝺi z nat⁹ ꝺ z passus, ꝑpter nos. ꝙ hāc. n. dispēsationē quasi transīt ie sus: qz actio tpalis ē. oportebat aūt vt tātū clamarēt: donec resistētis sibi turbe strepitū vincerēt. i. tam ꝑseuāt̄ ani mū itenderēt oīdo atq; pulsādo quousq; ꝛsuetudinē desideriοꝝ carnaliū q̄ tanq; turba obstrepit cognitōi lucē vitatis eterne videre conāti: vel ipsā hoīum carnaliū turbā studia spūalia ipedīētē foꝛtissima itentōe superāret. AVGV. de verbis dñi: Bonos. n. xp̄ianos volētes facere ꝓcepta ꝺi: xp̄iani mali z tepidi, phibēt: clamant tamē illi nō ꝺficiētes: cū. n. gsq; xp̄ianus cepit bñ viuere: nōdūq; ꝺtenere: in ipsa sui nouitate patit repbēdoꝛes: frigidos christianos: sed si ꝙ seuerauerit ipsi iā obsequētur ḡ añ ꝓhibebāt. AVGV. ō. q. euā. Itaq; audiēs iesus: qz pulsanti apietur: stās eos tāgit: z illuminat. qz. n. fides incarnatiōis tpalis ad eterna intelligēda nos ꝑparat: trāseunte iesu admoniti sunt vt illuminarēt̄: z ab eo stāte illuminati sunt: tpalia enī trāseunt eterna stant. CHRY. sup matth. Quidā iterꝑtant duos cecos gēriles: vnus ex cham: ali⁹ ex iaphet: g secus viam sedebāt. i. iuxta veritatē ꝺuersabant̄: sꝫ veritatez inuenire nō poterāt: vel ꝑm rōnē verbi cōsistentes: qz noticiā verbi nō dū acceperāt RABA. Agnita aūt fama nois xp̄i ꝓticipes ei⁹ fieri ꝙrebāt: ꝺicebāt multi. ꝓmo iudei vt in actib⁹ legimus. deinde ēt gentiles ꝑsecutione instabāt: nec tamē eos ꝙ crāt ad vitā ꝑdinati: salute ꝓuare valebāt. CHRY. sup matth. Cōsequēter aūt gētium oculos mentis tetigit iesus: dans eis gratiā spūssancti: q̄ illuminate secute sunt eū. operib⁹ bonis. ORIG. z nos ergo sedentes iuxta scriptu rarum viaz: z intelligentes in qnib⁹ ceci sum⁹: si ex affectu petierim⁹: tanget oculos animarum nostrarum z recedet a sensibus nostris tenebra ignoꝛantie: vt eum videamus z sequamur qui ꝺdit nobis posse videre: ꝓpter nihil aliud: nisi vt eum sequamur.

CA. XXI.

ET cū appꝛopinq̄sset hierosolymis: z venissent̄ bethphage ad mōtē oliueti: tūc iesus misit duos discipl̄os dicēs eis: Jte ī castellū qō ꝓtra vos ē: z statī inuenietis asinā alligatā z pullū cum ea solnite z adducite mihi. Et siquis vobis aliqd dixerit dicite: qz dñs his op⁹ hab⁹: z cōfestim dimittet eos. Hoc aūt factuꝫ est: vt adimpleret̄ qō dictū est per ꝙphetā dicentē: Dicite filie syon: ecce rex tuus venit tibi māsuetus sedens super asinā: z pullū filiū subiugalis. Euntes aūt discipuli fecerūt sicut ꝓcecepit illis iesus. Et adduxerunt asinam z pullū: z imposuerunt sup eos vestimenta sua: z euꝫ desuper sedere fecerunt. Plurima aūt turba strauerūt vestimēta sua in via: Alii autez cedebant ramos de arboꝛibus: z sternebant in via. Turbe autē que ꝓcedebant z que sequebant̄: clamabāt dicētes: O sanna filio dauid: benedictus qui venit in nomie domini osanna in excelsis.

REMI. Narrauit supius euāgelista dñm egressuꝫ a galilea z cepisse ascēdere hierosolymā. Postq̄ ḡ narrauit qd ī via gesserit ī icepta itentiōe pseueras dic̄: Et cū appꝛopinquasset hierosoly. z ve. betpha. Betphage vicul⁹ fuit sacerdotū: sit⁹ ī latere mōtis oliueti: distās vno miliario a hierusalē. sacerdotes. n. ꝙ certos dies ꝛpleto templo deseruiebāt ꝛpleto officio vicis fuc: illic diuertebāt ad manēdū. similiter z illi ꝙ accipiebāt officiū illuc diuertebāt qz ꝓceptū fuit ī lege: vt null⁹. dieb⁹ sabbatoruꝫ pl⁹ q̄ mille passus iciderent. ORI. Unde z iterꝑtat bethphage dom⁹ maxillaꝝ: qm̄ maxilla ꝓ via erat ps sacerdotū in lege. Segtur: Tūc ie. mi. duos di.

CHRY. sup matth. Nō dixit discipulis dicatis: Dñs tu⁹ bis op⁹ hꝫ: vl dñs vester: vt itelligāt qz ipe sit sol⁹ dñs: nō solū aīaliū sꝫ oīu· hoīuꝫ: nā z peccatoꝛes ꝺditiōe qdē sui fuit: volūtate aūt sua diaboli. CHRY. in ho. Neq; parū eniꝫ existimes qō factū ē: qs enim suasit dñis iumentoꝝ nō vel le ꝺdicere: volētes silere z ꝓcedere: z in hoc discipulos erudit qm̄ poterat z inuitos ꝓhibere: sꝫ noluit: sꝫ z docet vt qō cunq; petitum fuerit parēt. si enī q ignoꝛabant christuꝫ: ita concesserunt: multo magis discipulos cōuenit oībus dare: qō aūt dr̄. Et cōfestim dimittet eos. CHRY. sup matt. Intelligenduꝫ ē ꝙ aīal postq̄ ingressū est in hierl̄z ad dñuꝫ suū remisū ē a xp̄o. GLO. Uel dñs iumētoꝝ confestim dimittet eos in dñi seruitio mancipandos. Adhibet autez huic facto ꝙphete testimoniū: vt appareat dominū oīa que de ipso scripta erāt ipleſſe: sed inuidia cecatos scribas z phariseos ea que ipsi legebāt itelligere noluisse. z ió segt̄: Hoc aūt totū factū ē vt adim. qō di. ē ꝙ ꝙphe. dicēte. s. ꝛcharia.

CHRY. sup matth. Sciēs eniꝫ ꝙpheta maliciam iudeoꝝ qz ꝺdicturi erāt christo ascēdenti in templū ꝑmonuit vt ꝙ hoc signū cogn̄scerēt regē suū dicentem: Dicite filie syon.

RABA: Filia syon hist̄oriali⁹ dr̄ hierl̄z ciuitas. ata ē in mōte syō: mystice aūt ē ecclia fideliū ptinēs ad supnā hierl̄z

CHRY. sup matth. Ecce oñdētis verbū. i. carnali aspectu: sꝫ spūali itellcū opa virtutū eius aspicite. Añ tpa gdem multi dicebēt Ecce: vt oñderet qz ille de quo loq̄bat ante ꝙ nasceret iā erat. Rex tu⁹. Cū ḡ videritis eum nolite dr̄e: Nō bēm⁹ regē nisi cesarē. Uenit tibi. Si ite. experiaris uet te: si nō itelexeris: venit ꝺ te. Māsuet⁹. Non vt ꝓpter potētiā timeret̄: sꝫ vt ꝓp māsuetudinē amaret̄. vnde nō sedet ī curru aureo ꝓciosa purpura fulgēs: nec ascēdit sup feruidū equū discoꝛdie amatoꝛē z litis: sed sup asinā trāquillitatis z pacis amicā. vnde segt̄: Sedēs sup asi. z pul. fi. subiu.

AVG. ō cō. euā. In ꝺ āt testimōio ꝙphico aliq̄to diuersa ē euāgelistaꝝ locutio ḥ. n. matthe⁹ sic adhibet vt asinam dicat ꝛmeoꝛasse, ꝙphām: nō āt ita se ꝺꝫ vl qō ioānes iterponit: vel codices eccl̄iastice iterꝑtōis. lxx. Cui⁹ reicā mihi vr̄ q⁹ matthe⁹ hebrea ligua phibet euangeliū ꝺscripsi⁹e. Manifestū est aūt iterꝑtationē illam q̄ ꝺr̄. lxx. in nōnullis alr̄ se bñe q̄ inueniūt in hebraeo: g eam liguam nouerūt: z q ī terꝑtati sunt singuli eosdem libꝛos hebraeos. Duius autem distantie causa si q̄ratur nihil ꝙbabilius estimo q̄ eos. lxx. eo spiritu interpretatos quo: z illa q̄ interpretabantur dcā

fuerāt:qđ ex ipsa eox mirabili que pdicatur cōsentione firmatū est:g ipsi nōnulla ī eloquio variando ⁊ volūtate dei cuius verba erāt nō credēdo nihil aliud demōstrare voluerūt:qđ hoc ipsū in euangelistax cōcordia qđam diuersitate narrāt:qua nobis ondit nō eē mēdaciū:sicut gsq ita diuerso mō aliqd narret vt ab ei volūtate cui cōsentiēdū est nō recedat:qđ noscere in mozib vtile est ppter caueda mēdacia:⁊ ipsi fidei ne putem gsi cōsecratis sonis ita muniri veritatē tanq de nobis quē admodū ipsaz rē:sic vba que pp illū sūt dicēda cōmendet:cū potius ita res sermonibus pferat:vt istos oīno querere nō deberem: si rem sine his nos se possemus:sicut illā nouit deus:⁊ in eo angeli eius. Sed. Eun. aūt discipuli fece. sic prece.il. ie. ⁊ ad asi.⁊ pul. Leteri aūt euāgeliste de asina tacēt. Nō deberet aūt pmouere lectorē nec si mattheus de pullo tacuisset sicut illi de asina tacuerūt:qđ tomin moueri oportet:quia vn ita cōmemorat asinā de q ceteri tacuerūt:vt tamen pullū nō taceret de quo illi dixerūt. vbi.n. vtrūq pōt intelligi factū nulla repugnantia est:nec ill alius ..iud ommemoraret: qđ to min vbi vnus vnū:alius vtrūq. Segtur. Et imposuerunt super ea vesti.sua ⁊ cū desup se.fe. HIERO. Sz videt q sup vtrū q aīal ī pruo itineris spatio dīs sedere neguerit. g cuz bistoria aut ipossibilitatē bēat aut turpitudinē:ad altioza trāsmittimur.i.ad mysticū sensū. REMI. Lz potuerit fieri vt sup vtrūq aīal dīs sederit. CHRY. in ho. Mihi āt videtur q nō pp mysteriū solū sup asinā dit:sed ⁊ mensurā nobis sapie tribuens demōstrat.s.q nō sup os ferri necesse ē:sz sufficit asino vti:⁊ eo q necessitatis e cē contentū. Interroga aūt iudeos gs rex sup asinā delatus intrauit hierosolymā sz nō vtiqz aliū būt dicere:nisi tū solū. HIERO.

Turbe ḡque egresse fuerāt de hierico ⁊ secute saluatorez: supposuerūt vestimēta sua ⁊ straverunt viā ramis arborū. ⁊ iō segtur:Plu.autē tur.stra.ve..i.sua ī via.pedibus asinine. vbi offēdat in lapidē:nec calcet spinā:nec labaf in fouea. Sequitur:Aly aut ede.ra.de arbo.⁊ ster.in via de arboribus.s.fructiferis quibus mons olivet consi s est. Cū qz ope cū a fecissent:vocis quoqz tribuūt testi oniū. vñ sequitur:Turbe aūt que pcede.⁊ seque.cla.di. Osan fi.da. Quid autē significet osanna:nūc pstringā breuiter. In cētesimo.xvy.psalmo qui manifeste de aduentu saluatoris scriptus est iter cetera boc quoqz legimus:O domie saluū me fac:o domie bene pspare. Bñdictus q venturus es in nie domini. Pro eo qđ in.lxx. habef iterpretib:: O dñe saluuz me fac in hebreo legimus: Anna adonay osi anna. Quod manifestius est interpretatus Symmachus dicens: Obsecro dñe saluuz me fac. Nemo ergo putet ex duob verbis greco.s.⁊ hebreo sermonē esse cōpositū: sed totū hebraicuz ē. REMI. Et est cōpositus integro ⁊ corrupto: Osi enī latine dicit salua siue saluifica: Anna vero apud illos iterietio est obsecrantis. nā sic apd illos ab obsecrāte dī āna:sic uetos xpi salus mūdi sit. vnde segf:Bñdict q venit in nomine dñi. Saluatore quoqz idipz in euangelio cōprobante Ego ingt veni in noie pris mei. REMI. Quia.s. in oibus bonis operibus nō suaz:sed patris gloziā quesiuit. GLO. Et est sensus:Bñdictus.i.gloziosus sit:Qui venit.i. incarnatus ē. In noie dñi.i. pris euz glozificādo. Itex repetūt:Osāna.i.salua obsecro.⁊ determinānt vbi se vellet saluari. In altissimis.i.in celestib:nō ī terrenis: HIERO. vel p hoc qđ iungit Osanna.i.salus ī excelsis:pspicue ostēditur q aduē tu christi nō tantū hominis salus sed toti mundi sit:terrena ūgēs celestib. ORIGE. Ul humanā gdē xpi dispēsationē laudāt i eo q dicebāt: Osanna filio dauid bñdict q vēit ī noie dñi: Restitutionē aūt ei ī scā: ī eo q dicebāt: Osāna ī excelsis. CHRY. sup matthēū. Osana ēt gdā interptanf gliā:aly vero redēptionē. Nam ⁊ glia illi debef:⁊ redēptio illi ꝟuenit q oēs redemit. HYLA. Laudabiles cni vba redēptionis in eo exprimūt ptātez. filiū aūt dauid nūcupant in quo agnoscerent eterni regni hereditatem.

CHRY. Nunq aūt antea domin sibi adhibuit ministeria iumēto:nec ramozū virētia circa se ornamēta ostituit nisi mō qñ hierlm vt pateret ascēdit. Excitauit enim videntes vt facerēt qđ pz volebāt:ergo ptās eis data est: nō mutata volūtas. HIERO. Mystice āt appropinqt dns hierosolymis egredies de hierico: turbis idē edoctis ḡpturis:qz magn magnis dnat mentib salute credentiū prodiēs:igredi dignit vrbē pacis ⁊ locum visionis dei. Et venit bethphage.i. ad domū maxillax ⁊ cōfessionis portabat typū ⁊ erat sit in mōte olivet vbi est lumē scie labor ⁊ doloreges. Per castellū enī q cōtra aplos erat mundus ifidelis signat:Q aplos enī erat:nec lumē doctrinax volebat accipere. Et mibi iter gētes:siue qz duo sunt pcepta charitatis:siue pter duo testamēta:siue ppter litterā ⁊ spiritū. HIERO. Scire pp theoricā ⁊ practicam.i. scientiaz ⁊ opa. Asina ista q subiugalis fuit ⁊ edomita ⁊ iugum legis traxerat:sna ītelligitur. Pullus asine lasciuus ⁊ liber gentiū populus. Judea enim fm deū mater est gētiū: RABA. Tu matthe sol q iudeis euāgeliū scripsit asinā dño referenductā:vt eidē ēt genti hebree si peniteat nō desperādū stret eē saluē. CHRY. sup matth. Propter q̄sdā aīl similitudines aīalib assimilati sunt. boies dī filiū non cognoscentes. Est.n. animal imundū ⁊ pre ceteris pene iumento magis irrōnabile ⁊ stultū et infirmum et ignobile et omnferū. Sic fuerūt boies ante xpi aduentum:passionibus uersis imundi:irrōnabiles verbi rōne carētes: stulti pdei cōceptū:infirmi fz animā:ignobiles:qz obliti generonis celestis facti fuerāt serui passionū ⁊ dmonū:oneri ri:qz sufferebant sarcinā errozis a dmonibus vel pbantis ipositā. Ligata āt erat asina.i. diabolici errozis vinculo pedita:vt nō haberet libertatē eundi quo vellet: naz quipeccem:libez habem arbitriū sequi volūtatē diabo an non. Oz si semel peccātes obligauerimus nos operi eius. iā nostra virtute euadere non possumus:sed sic nafracto gubernaculo illuc ducīt vbi tēpestas voluerit:sine hō diuine gre auxilio pdito p peccatum non qđ vult sed quod diabolus vult. Et nisi ds valida manu miserit die sne soluerit eum:vsq ad mortē in peccatox suox manebit. ⁊ iō dicit discipliis:Soluite. s. per doctrinā ⁊ p miracula vra:quia omnes iudei ⁊ gētes p apos los sunt liberati. Et adducite mihi. idest ad gliaz mei cōuertite. ORIG. Unde ⁊ ascēdēs in celuz iussit discipulis suis vt soluerēt peccatores dans eis spiritū sanctū. luti antē ⁊ pfoficiētes:⁊ nutritivbi diuinitate digni baberemitti in locum ex quo erāt assumpti nō iaz ad operā ra:sed vt pdicarēt eis filiū dei. ⁊ hoc est qđ significat dEt ofesti di. eos. HYLA. Uel p asinā ⁊ pullū duplicatio ex gētibus oñditur. Era .n. samaritani sub qđa seruantie sue cōsuetudine seruiētes ⁊ feroces: g. s. signatur p asinā. erant etiā idomite gētes. ⁊ feroces que. gnāt p pullum. Igit duo mittunt vt soluāt ligatos cpvincul s pphilippū cni samaria credit. per petz conchristo tanqnā primitie gētium adduct est. REMI. Sicut autē tunc dictum ē apostolis: Siquis vobis aliqdixerit:dicite: qz dns bis opus habet: sicut nunc pdicatbus est preceptum vt si aliquid aduersitatis obliteric dicando non cessarent. HIERO. Uestis aūt apostolo que iumento supponit:vel doctrina virtutuz vel diffscripturaz intelligi potest:siue ecclesiasticoū dogma

varietates:qb nisi aīa īstructa fuerit ⁊ ornata:sessorez bñe dñz nō merēf. REMI. Dns aūt sup asellū sedēs hierosolymā tēdit:qz psidens sancte ecclesie vel aīe fideli:⁊ eam ī hoc seculo regit:⁊ post hāc vitā ad visionē celestis patrie introducit. Apostoli aūt ⁊ ceteri doctores vestimēta posuerūt sup asinā:qz gloziā quaz acceperūt a xpo:gentib dederūt. Turba aūt vestimēta sternebat ī via: qz credētes ex circūcisiōe gliaz:quā habebāt ex lege:ptenebant. Ramos autē dearbozil pcidebant:qz ex pphetis acceperūt exēpla de xpo:qsi de arbozib virētib. Uel turba q vestimēta strauit ī via:significat martyres g vestimēta sua corpa q̄ tegumēta sunt aiaz:p xpo ad martyriuz tradiderūt. Uel significā turilli g corpora sua p abstinentiaz domāt. Illi aūt ramos arbox pcidūt qui dicta ⁊ exēpla sanctox patrū querunt ad suam vel filiox salutē. HIERO. Oz autē ait: Turbe aūt que pcedebant ⁊ que sequebanf. vtrūq populum ostēdit:⁊ qui ante euangelium:⁊ g post euangeliū dño credidērūt:consona iesum confessionis voce laudarūt. CHRY. sup matth. Et illi qdē pphetātes de xpo venturo clamauerunt:hi aūt laudātes clamāt de aduētu xpi iaz adimpleto.

¶ Et cū itrasset hierosolymā:cōmota ē vniuersa ciuitas dicēs: Quis est hic. Populi āt dicebāt: Hic ē ihesus pphēta a nazaret galilee. Et intrauit ī tēplū dei: ⁊ eiiciebat oēs vēdētes ⁊ emētes ī templo: ⁊ mēsas nummulariozū ⁊ cathedras vendentium columbas euertit. ⁊ dicit eis: Scriptū ē: domus mea domus oīonis vocabit: vos aūt fecistis illā spelūcā latronū. Et accesserūt ad eū ceci ⁊ claudi ī tēplo: ⁊ sanauit eos. Uidentes aūt pncipes sacerdotū ⁊ scribe mirabilia que fecit: ⁊ pueros clamātes ī tēplo ⁊ dicēres: osanna filio dauid: idignati sunt ⁊ dixerūt ei: Audis qđ isti dicūt. Jesus aūt dixit eis: Utiq. Nunq legistis: qz ex ore infantiū ⁊ lactentiū pfecisti laudē.

HIERO. Introeūte iesu cū turba tota hierosolymox civitas cōmouef:mirans freqntiā:nesciēs veritatē. vñ dī: Et cū itrasf. hierosolymo.ē vni. ciui. di. Quis ē hic. CHRY. sup matth. Merito aūt mouebanf videtes rez mirabilē: hō laudabat qsi ds:sz deus laudabaf ī boie. Puto autē q nec ipe g laudabāt sciebant qd laudabant:sz spūs subito in eos ītatis vba fūdebat. ORIGE. Sz ⁊ qñ itrauit iesus hierosolymā veterani admirātes vtutes celestes dicebāt: Quis ē iste rex glie. HIERO. Alys aūt vel ambigētib vel iterrogantibus nisi plebecula pfitef. vñ segf: Populi aūt dicebāt: Hic ē iesus pphēta a naçareth galilee. A minoribus icipiūt vt ad maioza pueniant. pphētā. n. dicūt quē moyses sui simile dixerat eē vēturz. A naçareth āt galilee: qz ibi educat fuerat: vt flos cāpi nutriref ī floze virtutū. RABA. Notādū aūt q hic ītroit ei ī hierusalem fuit ante gnqz dies pasche. Narrat.n. ioānes q añ sex dies pasche venerit ī bethaniā crastinū asino sedēs: venerit ī hierusalē. vbi notanda ē concordia nō solū ī reb sed ēt in tpibus veteris ⁊ noui testamti. Decia enī die mēsis pmi agni q in pascha īmolaref: domū itroduci iussus ē: qz ⁊ dns decima die eiusdē mensis: hoc ē ante quinqz dies pasche ciuitatez in q̄ pateret: erat ingressurus. Segtur: Et itrauit iesus in templū dei. CHRY. sup matth. Doc erat ppriū boni filij vt ad domum curreret patris ⁊ illi honorē redderet: ⁊ dū imitator christi factus cū ingressus fueris in aliquam ciuitatem primo ad ecclesiam curras. hoc ēt erat boni medici:vt ingressus ad infirmam ciuitatē saluandaz: primuz ad eiginē passiōis intēderet: nam sicut de tēplo oē bonū egre

dif:ita de tēplo oē malū pcedit. Si.n. sacerdotiū integrū fuerit tota eccla floret:si aūt corruptū fuerit tota fides marcida est. Sic.n. cū videris arborē pallētib folys: itelligis qz vitiū hz ī radice:sic cū videris pplz indisciplinatū: sine dubio cognosce qz sacerdotiū ei non ē sanū. Sequif: Et ejciebat oēs vēdētes ⁊ ementes. HIERO. Sciendū qdē ē q̄ iuxta mandata legis ī venerabili toto orbe tēplo dñi: ⁊ decūctis pene regionib iudeox illuc populo cōfluente: innumerabiles immolabant hostie maxime festis diebus: tauorum:arietū:bircox:pauperibus ne absqz sacrificio eēnt pulos colūbax ⁊ turtures offerentib. Accidebat aūt vt q de loge venerāt victimas nō haberēt:excogitauerūt igitur sacerdotes quō pdā de populo facerēt:⁊ oīa aialia qb op erat ad sacrificia vendebāt: ⁊ vt venderent nō habētibus: ⁊ vt ipsi rursus empta susciperēt. hāc ergo strophā. i. fraudē se ī diuersa vertentē crebro veniētiū iopia diuipabat:q idigebāt sumptibus:⁊ nō solū hostias nō habebāt:sed nec vnde emerēt. Posuerūt itaqz nūmularios ..mutuā sub cautione darent pecuniā:sz qz erat lege pceptū vt nemo vsuras acciperet:⁊ prodesse non poterat pecunia fenerata que commodi nihil haberet:⁊ interdū pderet:sorte excogitauerūt aliā thebuyn.i. artem vt p nummularys collibistas facerēt huius verbi ppetate latina lingua nō exprimit. Colliba apud illos q̄ nos apellam tragemata vel vilia munuscula:verbi grā frixi ciceris vuarūq; passarū:⁊ poma diuersi generis. Igit qz vsuras acci pe nō poterāt:collibiste p vsuris accipiebā varias spēs:vt q in numo nō licebāt in bis rebus exigerēt q̄ nūmis coemūt:qsi nō hoc ipsuz eçechiel pdicauerit dicēs: Usurā ⁊ superabūdātiā ñ accipietis. Istiusmōi dī cernēs in dom patris negociatione seu latrociniū arboze spūs cōcitatus tantā boiuz multitudinē eiecit ō tēplo

ORIGE. Jn q̄ nō debēt vēdef ⁊ emere:sz oīonib tm̄ vacare:g congregāt qsi ī domo oīois. vñ segf:⁊ dic eis. Scriptū ē. s. in esaia: Domus mea dom oīonis vocabit. AVGV. in regula. Nemo ergo in oratorio aliqd agat nisi ad qđ fcm ē. vñ ⁊ dñe accepit. Sequif: Uos autez fecistis illam speluncā latronū. HIERO. Latro enī ē ⁊ tēplū oci in latronū cōuertit spelūcaz q lucra de religiōe sectaf: Mihi aūt ī ter oīa signa q̄ fecit dīs:hoc videf eē mirabili q vn hō: ī illo tpe cōtēptibilis:in tm vt postea crucifigeret: scribis ⁊ pharisei ostra se scuiētib ⁊ videtib lucra sua destrui potuerit ad vn flagelli vbera tātam eycere mltitudinē. Ignez enī qddā at ex fidercū radiabat ex oculis eius:⁊ diuinitatis maiestas lucebat in facie. AVGV. de cō.e Manifestū aūt ē hoc nō semel:sz iterū a dño eē factū:sz pmū ome mozatū ē a ioāne:hoc āt vltimū a ceteris trib. CHRY. in ho. Jn quo maioz ē accusatio iudeox qm cū bis hoc idez fecisset mozabant tm̄ in sua demētia. ORIGE. Mystice āt tēplū dei est eccla xpi. Sūt aūt mlti in ea nō sic decet viuētes spiritaliter:sz fm carnē militāt:q domū oīonis de lapidib viuis structā faciūt spelūcaz eē latronū .... Si aūt oz tres spēs ejectas a tēplo cautius exponere:possum dicere:Quicūq in pplo xpiano ad nihil aliud vacant nisi circa emptiōes ⁊ vēditiōes:rari aūt in oīonib pmanent vel in alys actib rectis:ipsi sūt. vēdētes ⁊ ementes in tēplo dei. Diaconi q nō bñ tractāt eccliax pecunias: ⁊ diuites fiunt de reb paupex:ipsi sunt nummulary pecuniarum mēsas habentes quas christus euertit. Sp autē mensis ecclesiasticax pecuniax diacōi pōnt: docemur ī actib aplox. Ept aūt q tradūt ecclias qb nō oportet:ipsi sūt q vēdunt colūbas. i. gratiā spūssancti:quox cathedras christus euert.

HYLA. Juxta simplicem.n. intelligētiaz columbe non erant in cathedris:sed in caueis:nisi forte colūbarū institutores sedebāt in cathedris:qđ absurdum ē: qz in cathedris magistrox magis dignitas idicaf: q̄ ad nihilū redigif cuz mixta fuerit lucris. Obserua etiā ppter auaritiā sacerdotū

Universidad de Deusto
Biblioteca

altaria dei nūmulariox mensas appellari. Quod aūt de ec
clesijs diximus: vnusqsq3 de se itelligat. dicit eni apost'l':
Uos estis templū dei: nō sit ḡ i domo pectoris vestri nego/
ciatio: nō donox cupiditas: ne ingrediat ihesus iratus ⁊ rigi
dus ⁊ nō aliter mūdet tēplū suū: nisi flagello adhibito: vt ō
spelūca latronū domū faciat oratiōis. ORIGE. Uel i se
cūdo aduētu eyciet vel euertet quos inueniet i tēplo dei i/
dignos. CHRY. sup matth. Jō etiā nūmulariox mēsas
euertit: qō significat q i tēplo dei nō debēt esse nummi nisi
spūales q dei habēt imaginē: nō q portāt imaginē terreni.
Cathedras vendētiū columbas euertit: loquēs ipso facto
qd faciunt i templo multe colūbe venales: ex quo vna co
lumba gratuita descēdit i tēplū corporis mei. Qō aūt tur
be vbis clamauerūt: domin⁹ factis oñdit: vnde sequit: Et
accessad eux ce.⁊ clau. i tem.⁊ sa. eos. ORIGE. In tēplo
eni dei. i. ecclesia nō sunt oēs vidētes neq3 recte ambulan
tes: sed qui ex eis intelligunt: qz nullius est opus nisi chri
sti: vt sanentur: ⁊ videtes ad verbuz dei sananť. REMI.
Oz aūt i tēplo sanant: significat q homines nō nisi i eccle
sia sanari pūt: cui data ē ptās ligandi atq3 soluendi. HIE/
RO. Nisi aūt mēsas nummulariozum subuertisset: cathe/
dras q3 colūbas vēdentiū: ceci ⁊ claudi lucē pstinā ⁊ cōcituz
gradū i tēplo nō meruissent recipere. CHRY. in ho. Pri
cipes aūt sacerdotuz neq3 ita pſuadebant: sed ex reliquis
miraculis ⁊ ex pconys pueroz euz extollētib⁹ idignabāt.
vñ segtur: Ui. aūt prin. sacer. HIERO. Luz. n. manū non
audeant i euz inycere sacerdotes: tñ opa ca' mniātur ⁊ te
stimoniū populi atq3 pueroz q clamabant: Osana filio da/
uid benedictus q venit i noīe dñi. q videlz hoc nō dr nisi
soli filio dei. Uideāt ergo ep̄i ⁊ libet s' ti boies cū q
to periculo dici sibi ista patiant: si vero dño cui hoc dicēva
tur: qz nondū solida erat credentiū fides pro crimie ipin
git. CHRY. sup matth. Sic aūt colūna si modicū obliq/
ta fuerit accepto pondere amplius vadit in latus: sic ⁊ coz
hominis cū peruersum ..erit: si alicui⁹ viri iusti opera vi
deat vel audiat nō confirmať: sed magis ad inuidiaz cōcita
tur. Doc n sacerdotes excitati sunt ptra christum icētes:
Audis qd isti dicūt: HIERO. Sed christi responsio mo
derata fuit. N ..ixit qō scribe audire cupiebāt: bñ faciunt
pueri: vt mihi testimoniū phibeāt: nec rursuz: errant: pueri
sunt: debetis etati ignoscere: sz pfert exēplū de octauo p'l
mo: vt tacēte dño testimoniuz scripturaz pueroz dicta la
maret. vnde sequit: Jesus aūt dicit eis: Utiqz: Nunq3 legi
stis ⁊c. CHRY. sup mat. Tanq3 si dicat: Esto: mea culpa
ē: qz isti clamāt: Nunqd mea culpa ē: qz añ tot milia ānoz
hoc futuz pphēta pdixit. Infantes aūt ⁊ lactētes nec itel/
ligere aliquē: nec laudare pūt. Dicūt ergo infantes non eta
te sed simplicitate cordis: lact tes aūt qñ q3si lactis suaui
tate: ita mirabiliū delectatōe excitati clamabāt. Lac. n. dr
ornus miraculoz: qz miracula nullum laborem vidētibus
.. identes admiratione delectāt: ⁊ ad fidē molli
ter inuitāt. Panis aūt ē doctrina pfecte iusticie quam acci
pere nō possunt nisi exercitati sensus circa res spirituales.
CHRY. in ho. Doc aūt ⁊ typus gētiū erat ⁊ apostolis nō
parua cōsolatio: vt. n. non angustiarent qualiter idiote exi
stētes possent pdicare: preueniētes pueri eoz ciecerunt ti
morez: qui scilicet dabit eis sermonē q bos fecit laudē can
tare. Doc etiaz miraculū significat q christus cōditor erat
nature: qz pueri significatiua loquebāt ⁊ prophetis pſona:
viri autem insipientia ⁊ insania plena.

C. relictis ill' abijt foras extra ciuitatē i bethā
niā: ibiq3 māsit ⁊ docebat eos ō regno ōi. Mā
ne aūt reuertēs i ciuitatē esurijt. Et vidēs fici ar
borē vnā secus viā vēit ad eā: ⁊ nihil inuēit in ea
nisi folia tm̄. ⁊ ait illi: Nūq3 ex te fructus nascať

i sempiternū: Et arefcā ē ptinuo ficulnea. Et vidē
tes discipli mirati sūt dicētes. Qūo ptinuo aruit:
Respondens aūt ihesus ait eis: Amen dico vo/
bis si habueritis fidem ⁊ non hesitaueritis: non
solum de ficulnea facietis: sed ⁊ si monti huic di
xeritis tol' ⁊ iacta te in mare: fiet. Et oīa quecūq3
petieritis in oratio' credentes: acc' pietis.
CHRY. sup matth. Malū boiez melius locū dādo pōe
aligs vincere q' ndendo: qz malicia nō instruit hominē:
sed excitat: ⁊ iō recedēdo opescere studuit: quos rūdē
do nō cōpescuit. vñ dr: Et relic. il. abi. fo. extra ciui. i betha.
HIERO. Dine' aūt intē gēdū ē q dñs tāte fuerit pa
pertatis ⁊ ita nulli adulat⁹ sit: vt i vrbe maxima nulluz bo
pitē: nullā iuenerit māsionē: sz i vico puulo apud laçaz so
roresq3 ei⁹ habitarct. eoz qppe viculus bethania ē. vñ seq
tur: Jbiq3 māsit. CHRY. sup matth. Ut. s. ibi maneret
corpal' vbi spūaliter repausabat. nā scōzuz viroz ē q non
gaudēt vbi epule large sunt: sz vbi sanctitas floret. HIE/
RO. Discussis aūt noctis tenebris: cū i ciuitatē reuerteret
dñs esuryt. vnde segť: Mane aūt reuer. i ci. esu. veritatē. s
hūanecarnis oñdens. CHRY. sup matth. Qñ. n. cōcessit
carni ..ppuz erat pati: tūc demōstrat eius passionē. RA
BA. Nota aūt maiorē studiosi opatoris affectū dū dicitur
mane reuertisse in ciuitatē vt pdicaret: ⁊ vt aliquos deo p
tri acquireret. HIERO. Dñs aūt passurus i populis ⁊ ba
iulatur⁹ scādālū crucis: voluit discipulox aīos signi antici
patione firmare. vñ segť. Et vi. fici. arbo. vnā ve. ad eā: ⁊
bil inue. in ea nisi fo. tm̄. CHRY. in ho. Nō pp hoc venit
bat qz esuriebat: sz pp discipulos: qz. n. vbiq3 bene faciebat
nullū aūt puniebat: oportebat ⁊ punituris eius virtutis de
monstrationē tribuere: Noluit aūt in hominibus hoc osten
dere sed in planta. HYLA. Et in hoc quidē bonitatis vo
minice argumētum reperim⁹. Nā vbi afferre voluit pa
rare p se salutis exēplū: virtutis sue ptātez in humanis co
poribus exercuit. spez futuroz ⁊ aie salutē curis pūiū eg
tudinū cōmendās nūc vero vbi in cōsumaces formā seue
ritatis constituebat: futuri spēm dāno arboris indicauit. vt
segť. Et ait illi: Nunq3 ex te fruc. na. in sempi. HIERO.
Uel in seculū: vtrūq3 eni vno mō grec⁹ sermo significat.
CHRY. in ho. Suspitionis aūt discipuloz erat exēplum
re propter hoc eam esse maledictā qz nō habebat fructum
cur igitur maledicta ē discipuloz gra: vt discāt qñ poterūt
siccare eos q crucifixerunt euz. vñ segť. Et qrefacta est ho
ficul. Jō aūt nō in alia planta. sed in oīum burnidissima
raculū hoc fecit: vt ⁊ hic maius hoc miraculū appareat. Ut
aūt in plātis vel in bzutis fit aligd tale: nō queras qualiter
iuste siccata est ficus si tempus nō erat. hoc enim querere
vltime demētie: qz. s. in talibus nō inuenit culpa ⁊ pena
mirreulum inspice ⁊ admirare miraculi factorez: vñ segť.
Et viden. disci. mi. sunt di. qūo ptinuaruit: GLO. Nō fan
creatoz iniurias possidēti: sed creatura suo arbitrio ad vsū
tarē alioz mutat. CHRY. in ho. Et vt discas qñ pp
hoc fcñ ē. s. vt ad ofitēdū eos e' at: audi qd deicepe
Segť. n. Rñ. aūt iesus ait illis. Amē dico vo. si habu. fi
HIERO. Latrāt cōtra vos gētiliū canes: asserētes
stolos nō habuisse fidē: qz mōtes trāsferre nō potuer
b⁹ rūdem⁹ m'ta fcā eē signa a dño: q scripta ñ sūt: igit
credim⁹ fecisse aplos: sz iō scripta nō eē ne fidelib⁹ cō
cēdi maioz daret occasio: aliogn interrogemus eos vt
credāt bis signis que scripta narrātur an non: ⁊ cū incre
los viderimus: ōnter pbabim⁹ nec maioribus eos cre
ros fuisse: qui minorib⁹ nō crediderunt. CRHY. in
Doc āt qō dñs dicē oroni ascribit ⁊ fidei: vñ itez dic. O
cunqz pe. in ora. creden. acci. ORIGE. discipuli

ep̄i nihil eoz q nō oportet petūt ⁊ q3si credētes magistro ni
hil aliud petūt nisi magna ⁊ celestia. RABA. Quotiēscū
qz aūt petētes non exaudimur: iō fit qz vel cōtra auxilium
nře salutis petimus: vel qz eoz p qbus petimus puersitas
ne ipetrem⁹ obsistit: vel i futuz petitōis nře differt effect⁹:
vt desideria crescant: ⁊ pfectius capiāt gaudia q regrūt.
AVGV. de q. euan. Lōsiderādum aūt miratos eē disci
pulos de hoc qp arboz aruerat: ⁊ eis dñz rñdisse qō dcīm est
ō fide: nō ..o scōo die quo male ixerit arbor: iz tertio die
marcus dicit. Ipso qppe die scōo memorauit marc⁹ de tē
plo electos vendentes: qō pmo die fcīm ptermiserat. ipso q
scōo die dicit facta vespera egressuz de ciuitate: ⁊ cū mane
trāsirēt vidisse discipl'os mane factā ficū aridā. Matthe⁹
aūt sic logť tanq3 scōo die hoc ..otū: fit ..m: vñ intelligit q
cū matthe⁹ dixisset arefacta ē cōtinuo ficulnea: ptermissis
ceteris ad scōaz diē ptinētib⁹ adiunxit statiz: Et vidētes di
scipuli admirati sunt: ita tamē q alio die viderit dñs ficul
neam: ⁊ alio die discipuli mirati sunt. itelligit eni non tunc
aruisse qñ viderūt arefactā: sed ptinuo qñ maledicta ē: nō
.. arefcētē: sed penitus arefactā viderūt: ac sic eā ptinuo i
vbo dñi aruisse itellexerūt. ORIGE. Mystice aūt reli
quēs dñs pncipes ⁊ scribas: fact⁹ ē extra hierusalē terrenaz
q iō cecidit: Uēit āt i bethaniā ad domū obediētie. i. ecclīā
vbi cū regenisset post pncipiū ostituēdi ecclīā reuer..it i ci
uitatē quā pauloāte relīqrat: ⁊ reuertēs esuryt. CHRY.
sup mat. Si aūt q3si homo esurisset cibū carnalē: nūq3 mā
esurisset: sz mane esurit: q alioz esurit salutez. HIERO.
Arboz aūt quā vidit i via itelligim⁹ synagogā q iuxta viā
erat: qz legē habebat: non tñ credebat in viā. i. in christum.
HYLA. Que ficus arbori cōparať qz credentes pmi ex
israel apli grossoz mō: ceteros resurrectōis glia ⁊ tpe ante/
ibunt. CHRY. sup mat. Sic' ēt ppter multitudinē grā
ruz sub vno coztice ē q3si congregatio mlтoz fideliū. Nihil āt
iuenit i ea nisi folia tm̄. i. traditōes pharisaicas: iactatōem
legis absq3 fructib⁹ veritatis. ORIGE. Et qm̄ arbor illa
erat figuraliter aīam hūs: q3si audiēti dic: Nūq3 ex te fruct⁹
nascať in sempiternū: iō ifructuosa est synagoga iudeoz: ⁊
boc erit vsq3 ad cōsumatōez secli: donec itrauerit gentium
multitudo: ⁊ aruit ficulnea adhuc peregrināte in hac vita
christo: ⁊ videntes discipuli oculis spūalibus mysterium fi
dei siccate mirati sūt. sed ⁊ discipli christi fideles ⁊ nō hesi
tantes relinq̄ntes eā siccā faciūt: cuz vitalis virt⁹ trāsierit
ab eis ad gētes: sed ⁊ a singlis q addūcunť ad fidē: tollitur
mōs ille sathanas ⁊ mittit' i marc. i. in abyssuz. CHRY.
sup matth. Uel i marc. i. i istū mundū vbi sunt aq̄ salse. i. po
puli inig. RABA. Exclusionē. n. suā ab electis ampli⁹ se
tuēdo vindicat i reprobis. AVGV. de q. euā. Uel boc si
bi fuus dei dicere dz de mōte supbie: vt eā a se repellat. vel
qz p eos euāgelium pdicatū ē ipse dñs q mons appellat⁹ ē
ā indeis i gentes tanq3 in mare iacit. ORIGE. Dis etiaz
q obedit vbo dei bethania ē: ⁊ regescit christus i eo: malos
qdē ⁊ pctores relingt. qñ aūt ē fuerit apud iustos fit ⁊ apud
alios post illos ⁊ cū illis: nō. n. dr q relinquēs bethaniā ve
nit i ciuitatē. Esurit aūt semp dñs i iustis: volēs manduca
re fructū spūsci in eis: q sū charitas: gaudium ⁊ pax. Erat
aūt secus viam hec ficus que folia tm̄ habuit sine fructu.
CHRY. sup matth. i. iuxta mundum. Si. n. hō iuxta mū
dū vixerit nō pōt i se fructū instīcie tenere. ORIGE. Si
aūt venerit dñs i tentationibus fructū regrens: ⁊ iuentus
fuerit aliquis nihil iustīcie bñs: nisi pfessionē tm̄modo fi
delis amittens. sed ⁊ vnusqsq3 discipuloz ficum arescere
facit māifestuz faciēs eū eē vacuū a christo: sicut petrus di
cit ad simonē: Coz tuum nō ē rectū coraz deo. Melius est
enim vt fallacē ficū q̄ viuere estimať: non āt fructificat: sic
cari vbis discipuloz christi ⁊ fieri māifestam q̄ vt furetur
per figmentum innocentium corda. Est aūt ⁊ in vno quoq3
in fideli mons fm̄ mensuram infidelitatis siue qui verbis
discipulorum christi tollitur.

C Et cū venisset i tēplū: accesserūt ad eū docētez
principes sacerdotū ⁊ seniores populi dicētes:
In qua ptāte hec facis: Et quis tibi dedit hanc
ptātē: Rñdēs ihesus dixit eis: Interrogabo vos
⁊ ego vnuz sermonē quē si dixeritis mihi: ⁊ ego
vob dicā in q̄ ptāte hec facio. Baptismus ioan
nis vnde erat: e celo: an ex hominibus: At illi co
gitabāt i ter se dicentes: Si dixerimus e celo: di
cet nobis: Quare ergo nō credidistis illi: Si āt
dixerimus ex hominibus timemus turbā. Oēs
eni habebant ioannez sicut pphetam. Et rñden
tes ihesu dixerūt: Nescimus. Ait illis ⁊ ipe: Nec
ego dico vobis in qua potestate hec facio.
CHRY. Quia viderāt sacerdotes christū cū magna glia
introeuntē in tēplo: iuidia torquebant. Itaq3 non sufferen
tes in pectore suo iuidie stimulātis ardorē prūpūt i vocē.
vñ segť. Et cū ve. i. tē. ac. ad cū do. pn. sa. ⁊ se. po. di. Jn q̄ po.
b' fa. CHRY. in ho. Qz. n. signis detrahere nō habebant
ex his q̄ inhibebanť in tēplo vēdere: afferūt reprēsionē: ac
si dicerēt. Nūd magrāle suscepisti throno: Sacerdos ..se/
cratus es. qm̄ tāta demōstrasti ptātez. CHRY. sup mat
theū. Per hoc aūt q̄ subdunt. Et qs de. tibi hāc ptātē. Ostē
dūt multas eē per'onas: q̄ dant hoib⁹ ptātē siue corporalē si
ue etiā spiritalē: q̄n dicerēt: De sacerdotali familia gēit⁹ nō
es: senatus tibi hoc nō ..cessit: cesar nō donauit. Si aūt cre
didissent qz ois ptās ex eo est: nunq3 interrogassent qs de
dit tibi hāc ptātē. Ois. n. hō fm̄ se estimat altez': fornicari⁹
neminē estimat castū: castus nō f cile de fornicario suspica
tur: sic q nō ē ex deo sacerdos: nulli⁹ sacerdotiū putat ex dō.
HIERO. Uel bis vbis eādez quā supra calūniā struunt:
qñ dixerūt: In beelzebub pncipe demoniox eycit demōia.
Qñ eni dicūt: In qua ptāte hec facis. dubitāt de dei ptāte:
⁊ subintelligi volūt diaboli eē qō faciat. Addentes quoq3:
Quis tibi dedit hāc ptātē. māifestissime dei filiū negāt: quē
p..tāt nō suus sz alienis virib⁹ signa facere. Poterat autem
dñs apta rñsione tētatoz calūniā ofutare: sz prudenter in
terrogauit vt suo ipi vel filētio vel scia odēnarenť. vñ segť:
Rñ. ihs di. eis. Interrogabo vos ⁊ ego vnuz ser..onem.
CRHY. sup matthe. Nō qdē vt rñdentes audiāt sed vt
impediti nō interrogēt: qz ipse pcepat: Nolite scīn dare ca
nib⁹. Deide ēt si dixisz nihil ..pficeret: qz nō pōt sentire q̄ lu
cis sūt tenebrosa voluptas. Interrogātez. n. oz docere: tēpan
tē aūt rōnabili pcussīōe ofundere: nō aūt ei vtutē mystery
publicare. Dñs ḡ simplici interrogatiōi laç..z pr
terrogatōe. ⁊ qz eū vitare nō poterāt: subdit: Quē si dixeri
tis mihi ⁊ ego vobis dicā in q̄ ptāte hec facio: Est āt interro
gatio talis: Baptis. io. vñ erat: ex ce. an ex hoib⁹. AVGV.
sup ioan. Accepit qdē ioānes vt bapticare posset ab eo quē
postmodum baptiçauit: baptism⁹ aūt quez accepit. baptis/
mus ioānis hic dr. Solus tale donū accepit nullus añ ipm
iustoz: null⁹ p⁹ ipsuz accepit baptisma: g baptism⁹ diceret
ipi⁹. Uēit. n. ioānes baptizare in aq̄ pnie viā dño pparādo:
nō āt interi⁹ mūdando: qō pur⁹ hō nō pōt. HIERO. Ipsi
āt sacerdotes qd in sua malitia ptractauerint oñdit ..sub
dit: At illi cogitabāt iter se. Si. n. rñdissent baptisma ioan
nis eē ō celo: osequēs erat rñsio: qre ḡ ñ estis bapticati a ioā
ne: Si aūt dicere voluissent humana deceptiōe oposituz ⁊
nihil habere diuinum seditionē populi formidabāt. Omnes
enim congregate multitudines ioānis receperāt baptisma
⁊ sic habebant eū vt ppbetā. Rñdit itaq3 impyssima fictio

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ hūilitatis verbo quo nescire se diceret versa ē ad ifidias cooperiēdas. vnde segtur Et respōdētes iesu: dixerūt nescimus. Jn eo q̄ nescire se respōderāt mētiti sunt: cōsequēs ergo erat iurta respōsionē eoꝝ dñs quoq; dicere: Nec ego scio. sed mētiri veritas nō pōt. Segt enī. Ait illis ꝛ ipse: nec ego dico vob ī q̄ ptāte hec facio. Et quo oñdit ꝛ illos scire: sed respondisse nolle: ꝛ se nosse ꝛ ideo non dicere: qz illi qō sciāt taceāt. ORIGE. Sed dicet aliqs ꝺtra hoc qz ridiculū erat iterrogare ī q̄ ptāte hec faceret iesus: nec. n. poterat fieri vt rnderet: qz ī ptāte diaboli faceret: ſz nec ipe peccatoz rnderet qō erat vez: qn̄ ī ptāte ꝑpa fac. Sigs āt dicat: qn̄ iterrogabāt prīcipes vt illū terrerēt vtputa si fac aliq qō nobis non placet in nr̄is: dicimus ei: gs te iussit hoc facere: euz terrētes vt recedat ab actu: sed qd q ꝛ chriſt ita respondit: Dicite mihi vos hoc: ꝛ ego vob dico ī qua ptāte hec facio. forte ergo sic itelligit hic loc: gnāliter qdez sunt due ptātes diuerse: vna ex pte dei: altera ex pte diaboli: Spāliter āt sūt plures. Nam. vna ptās oīb ꝑphis faciētib signa coopabaf: ſz alia aliis: alia illis: ꝛ ad res forſtā iferiores ifa rioz: ad res āt eminētiores eminētioz. Prīcipes āt sacerdotū videbāt iesū mlta ꝓdigia faciēt ꝛ iō ptātis sibi coopātis spēz ꝛ ꝑpietatē volebāt audire a xp̄o. Aly qdē q signa fecerūt: in ꝑmis qdē in ista ptāte fecerūt. Proficiētes aūt ī alia ptāte maioꝛi tamē saluatoꝛ vniuersa fecit ī vna ptāte quaz accepit a pre. Qn̄ āt nō erāt digni talia audire mysteria: ꝓpterea nō dat eis rn̄suz ſz ecōtra iterrogat. RABA. Ob duas. n. cās scia veritatis ē occultāda q̄rentib cū. s. his q q̄rit aut mīn capax ē ad itelligēdū: aut odio vel ꝓtēptu veritatis idignus ē: cui debeat aperiri quod querit.

¶ Quid autē vobis videt: Hō q̄ dā hēbat duos filios: ꝛ accedens ad primū dixit: Fili: vade hodie opari ī vineā meā: Ille aūt rndēs ait: Nolo. Postea aūt pnia motus abijt. Accedēs autē ad alteꝛ dixit silr. At ille rndens ait: Eo dñe: ꝛ nō iuit. Quis ex duobus fecit volūtatē patris. Bicūt ei: Primus. Dic illis iesus: Amē dico vob qz publicani ꝛ meretrices precedent vos in regno dei. Uēit. n. ad vos ioānes i via iusticie: ꝛ nō credidistis ei. Publicāi autē ꝛ meretrices crediderunt ei: vos autem videntes: nec penitentiā habuistis postea vt ꝛ crederetis ei.

HIERO. Post pn̄issa ifert dñs pabolā q̄ ꝛ illos impietatis arguat: ꝛ ad gentes regnū dei doceat transferendū dicens. Quid aūt vobis videt: CHRY. sup matth. Quos reos ꝓponit ī causa: ipsos ꝛ iudices petit: vt a nullo mereāt solui: g seipos cōdēnant. Magna ē fiducia iusticie: vbi aduersario ipsi cā ꝓmittit. Jn parabolis g̃ figurat psonas elligāt: quo ipsi aduersus se sniam dicerēt. Segtur. n. Homo qdā habe. duos filios. gs ille nisi de: g oēs boies creauit: g cum sit natura dñs: tamē vult magis diligi q̄si pater q̄ timeri vt dñs. Maioꝛ filius gentium: populus erat: minoꝛ vero: populus iudeoꝝ: qn̄ gentes qdez erāt ex tempoze noe. Segtur: Et ac. ad pmum dixit: fili vade hodie. i. vi. meā. Hodie. i. tpe seculi huius. locutus est autē nō ī facie vt bō: sed ī coꝛde vt deus sensibus īgerens itellectū. Operari autez ī vinea ē iusticiā facere: nescio aūt si totam gs boium sufficiat opari. HIERO. Prīo ergo dr̄ gētiliū popl̄s p naturalis legis noticiam: Uade ꝛ operare ī vineā meam: hoc ē qō tibi nō vis fieri: alteri ne feceris: g superbe respōdit. vn̄ segt: Ille āt respōdēs ait: Nolo. CHRY. sup matth. Sentes. n. a ꝓncipio reliquentes deū ꝛ iusticiā eiꝰ ꝛ transeuntes ad idola ꝛ peccata in cogitationibus suis respondere videntur: Nolumus facere dei iusticiam. HIERO. Postea vero ī aduentu saluatoꝛis: gentium populus acta pnia operat est ī vinea dei ꝛ sermōis cōtumacia laborē coꝛrexit: ꝛ hoc ē qō dr̄: Postea pnia motꝰ abyt. Segtur: Accedēs aūt ad alteꝛ dixit similiter: At ille rn̄. ait: Eo dñe. Scōus. n. fili: populꝰ iudeoꝝ ē g respondit moysi: Oia q̄ cūq; dixerit nobis dñs faciem. CHRY. sup matth. Ez postea auersi mētiti sunt deo: sm illud: Filij alieni mentiti sunt mihi: ꝛ hoc ē qō dr̄: Et nō iuit. Jnterrogat g̃ dñs ꝓxim̄ter. Quis ex duob fec voluntatē prīs: Dicūt ei: Primꝰ. vn̄ de qō aduersus se ꝓtulerut sniam dicētes: Prīoꝛē filium volūtatē patris fecisse. i. ꝑplz gentiū: qz melius ē nō ꝓmittere deo iusticiā facere q̄ ꝓmittere ꝛ mētiri. ORIGE. Unde pōt ꝓsiderari dominū eē locutū ī pabola ista ad eos q̄ nodicū aut nihil promittunt: nihil aūt sm ꝓmissionē suā agunt.

HIERO. Sciendū est aūt in veris exēplaribꝰ nō baberi nouissimum sed primū: vt ꝓprio iudicio cōdemnent. Si aūt nouissimū voluerimus legere vt qdā habēt manifesta ē iterꝓtatio vt dicim̄ itelligere qdē iudeos: veritatē ſz tergiuersari ꝛ nolle dicere qd sentiunt: sic ꝛ baptismū ioānis scientes esse de celo dicere noluerunt. CHRY. sup matt. Eoꝝ autem iudiciū domin̄ abundāter ꝓfirmat. vnde segtur. Dixit illis iesus: Amen dico vob: qz publicāi ꝛ meretrices precedūt vos in regno dei: ac si dicat. Nō solū popul̄ gentiū melioꝛ ē vobis: sed etiam publicani ꝛ meretrices. RABA. Potest aūt regnū dei cuāgeliū vel ecclesia pñs intelligi: i quo gētes iudeos precedūt qz citius credere voluerūt.

ORIGE. Per hoc aūt non excluditur quin iudei aliquādo intrent in regnū dei: sed cū plenitudo gentium intrauerit: tunc omnis israel saluus fiet. CHRY. super matthęū. Puto aūt q̄ ex ꝑsona omniū virozum peccatoꝝ publicāi ponunt ꝛ ex ꝑsona oīuz mulierū peccatricū meretrices: qz auaritia precipue in viris abūdat: fornicatio aūt ī mulieribus: Mulier enim in quiete sedet inclusa: fornicatio aūt maxime ex ocio nascitur. vir autem quoniam in actibus rerū diuersaꝝ est assidue ī auaritie peccatum facile incurrit. in fornicationē autē nō facile: nisi multū sit lasciuus: naz occupatio viriliū sollicitudinū: voluptatez plerūq; excludit. vnde ꝓpriū ē hoc adolescētiū nihil agentiū. Cōsequenter exponit cām eius qō dixerat dicēs. Uenit. n. ioānes ad vos in via iustitie ꝛ non credidis ei. RABA. Uiam iusticie ioannes predicans venit: qz chriſtum qui cōsumatio legis est digitomonstrauit. CHRY. super matth. Uel venit in via iusticie sic manifeste: vt conuersatio eius venerabilior peccatoꝝ corda ꝛcuteret. vnde segt̄: Publicani aūt ꝛ meretrices crediderūt ei. Cōsidera quō ꝓuersatio bona ꝓdicatoris predicationi ꝓstet virtutē: vt etiaz indomita domet: corda. Sequit̄: Uos āt videtes nec pniaz habuistis postea vt crederetis ei. ac si diceret: Illi fecerūt qō maius ē credēdo. Jsti autem neque penitentiam fecerunt quod minus est. Jn hac autem expositione quam ſm multoꝝm expositionem tractauim̄ aliquid mihi videtur esse contrarium. Si enī duo filij: iudei: ꝛ gentes intelligēdi sunt: postq̄ sacerdotes interrogati respōderūt prioꝛem filiū patris voluntatē fecisse: cōcludēs xp̄s parabolā: sic debuit dicere: Amen dico vobis: qz gentes precedēt vos ī regnū dei. Nunc autē dicit qz publicani ꝛ meretrices ꝓcedēt vos in regnū dei: q̄si magis popularium boiuz oñdit ꝓditionē q̄ gētiū: nisi forte itelligam̄ ꝛ ꝑs deiū ē. Jn tātū gētiū pplus magis placet deo q̄ vos: vt etiā publicani ꝛ meretrices sint̄ acceptabiles deo q̄ vos. HIERO. Unde alq putant nō gentilium ꝛ iudeoꝝ esse parabolā: sed simpliciter peccatoꝝ ꝛ iusticiā eo q ꝑ illi qdē per mala opera deo seruire negauerāt: postea pnie baptismū acceperāt a ioāne. Phariſei autem qui iusticiam ꝓferebant ꝛ legem dei se facere iactabant: ioannem contēpto baptismate eius ꝓcepta non fecerūt. CHRY.

super matth. Hoc autem ideo ītroducit: qz sacerdotes non discendi causa: sed tentandi iterrogauerant: Jn qua ptāte hoc facis: Multi aūt ex populis crediderant: ꝛ ideo introducit parabolam duoꝝ filioꝝ ostendēs eis p eā: qz meliores sūt populares g a ꝓncipio seculare ꝓfitent vitā q̄ sacerdotes: g a ꝓncipio ꝓfitentur deo Suirc: qui populares qdē alicuādo cōpuncti cōuertunt ad deū: sacerdotes aūt ꝑseueranter rebiles cōstituti: nūq; desinūt peccare ī deū. Publicani. n. filiꝰ populus é. n. ꝑplz é ꝑp sacerdotes ſz sacerdotes pp pplz.

¶ Aliaz parabolā audite: Homo erat paterfamilias qui plātauit vineā: ꝛ sepē circūdedit ei: ꝛ fodit in ea toꝛcular: ꝛ edificauit turriz: ꝛ locauit eā agricolis: ꝛ peregre ꝓfect est. Cuz aūt tps fructuū appꝛopinq̄sset misit seruos suos ad agricolas vt acciperēt fructus eius. Et agricole apprehēsis seruis eiꝰ: aliū ceciderūt: alium occiderūt: alium vero lapidauerunt. Jteruz misit alios seruos plures ꝓpriozibus: ꝛ fecerunt illis similiter. Nouissime āt misit ad eos filiū suū dicēs: Uerebuntur forte filium meū. Agricole aūt videtes filiū: dixerūt inter se: Hic ē heres: venite occidamus eū: ꝛ habebim̄ hereditatē eius. Et apprehensum eū eiecerūt extra vineā: ꝛ occiderūt. Cū ergo venerit dñs vince quid faciet agricol illis: Aiunt illi. Malos male perdet ꝛ vineā suaz locabit alijs agricol: qui reddāt ei fructū tempoꝛibꝰ suis. Dicit illis iesus: Nunq̄ legistis ī scripturis: Lapidē quē reꝓbauerūt edificantes hic ē factꝰ in caput anguli. A dño factum ē istud: ꝛ ē mirabile ī oculis nr̄is. Jdeo dico vob qz auferetur a vobis regnū dei: ꝛ dabitur genti facienti fructuz eius. Et qui ceciderit super lapidē istum confringetur: sup quē vero ceciderit: cōteret eū.

CHRY. ibo. Post ꝓxē parabolā aliam ponit vt oñdat eoꝝ accusatōez esse maioꝛē ꝛ venia idignaz. vn̄ dr̄: Aliā parabolā au. Dō erat pa. q planta vineaz. ORIGE. Homo paterfamilias deus ē g dr̄ homo ī gbusdā parabolis: sicut ſi pater cū puilo filio suo loquaf ifantilia vt descendat ad verba filij sui ꝛ istruat eū. CHRY. sup matth. Domo āt dr̄ noie nō natura: similitudie non veritate: pscius enim filius q ꝓpter appellatiōem humani noīs quasi bō purus fuerit blasphemandus: etiam deus patrē inuisibilē boiez appellauit: g angeloꝝ ꝛ boiuz natura dominus est: benignolentia pater. HIERO. Plātauit aūt vineā. de q̄ isaias logf. Uinea domini Sabaoth domꝰ israel est. Segt̄: Et sepē circūdedit ei: vel murū vrbis vel āgeloꝝ auxilia. CHRY. super matth. Uel per sepez itellige custodiam patruz iusto rum q tāq; murus facti sūt populo israel. ORIGE. Uel custodia dei fuit sepes ipsius: torcular aūt locus libationuz de quo segt̄: Et fodit ī ea toꝛcular. HIERO. Altare. sanctoꝛcularia illa quoꝝ titulo tres psalmi ꝓnotāt̄: octauꝰ: octogesimꝰ: octogesimus primꝰ. s. martyres. HYLA. Uel ꝓpbetas q̄si qdā toꝛcularia aptauit: ī quos imisti mō qdaz vberem spūscī feruētis ifluere. CHRY. sup matth. Uel toꝛcular est verbū dei: qō cruciat boiem contradicēte carnis natura. Segtur: Et edificauit turrim. HIERO. i. tēpluz de quo dr̄ ꝑ Micheā: Et tu turris nebulosa filie syō. HYLA. Uel ī turre eminētiā legis extruxit: q̄ ī celū ex solo egressu ꝙcueret ꝛ ex q̄ speculari xp̄i posset aduentus. Sequitur: Et locauit eā agricolis. CHRY. sup matth. Quā

Universidad de Deusto
Biblioteca

ans qđ fieri debebat:qñ oportebat eos verecũdari: p hoc .n. vult ostendere peccatũ eoz magnuz z oĩ excusatõe j na tũ. ORIGE. Uel illud quod ait: Uerebũt filiũ meũ: vi detur impletũ i illis iudeis qui itelligentes xp̃z crediderũt in eũ. Hoc aũt qõ sequit. Agricole aũt videntes filiũ: dixe runt itra se: hic ẽ heres: venite occidamus euz. i illis imple tũ, est: q videntes christum: z cognoscẽtes filium dei: nihilo minus crucifixerunt eũ. HIERO. Interrogem⁹ Arriuz z Eunomiũ: Ecce pater dr̃ ignorare. quicqd p̃o patre respõ derint: hoc intelligant de filio: q se dicit ignorare consuma tõis diem. CHRY. sup matth. Dicũt aũt quidam: qui post incarnatõem dictus est christus filius ex baptismo: si cut ceteri sancti: quos ex hoc loco ꝓuincit dñs. vbi dicitur: Mittam filiuz meũ. Quãdo ergo adhuc cogitabat ad trãs mittendũ filiũ post ꝓphetas: iam filius erat: deide si eo mo do dr̃ filius sicut omnes sancti ad quos factũ est verbũ dei debuit z ꝓphetas dicere filios sicut z christũ: aut z xp̃s ser uum dicere sicut ceteros ꝓphetas. HIERO. Per hoc autem qõ dicũt: Hic est heres. manifeste dñs probat iudeo rum p̃ncipes: nõ per ignorantiam: sed per inuidiaz dei filiũ crucifixisse. Intellexerũt enim eũ esse illũ cui pater p. ꝓphe tam dicit: Postula a me z dabo tibi gentes hereditatẽ tuã. Hereditas gp̃e filio sancta ecclesia data est: quã non mo riens pater illi reliquit: sed ipse sua morte mirabiliter acq siuit. CHRY. super matth. Tamen postq̃ introiuit in tẽ plũ: z vendentes animalia: que ad sacrificiũ pertinebãt: fo ras eiecit: tũc precipue cogitauerũt euz occidere. vnde di cunt: Uenite occidamus eum: Dicebant enim intra se: Ne cesse est vt populus per istum dimittat consuetudinem hostiaꝝ que ad nostrum pertinent lucrum: z acquiescat of ferre sacrificium iusticie quod ad gloriam pertineat dei: z sic iam non erit populus iste possessio nostra: sed dei. Si au tem occiderimus eum: dum non est qui iusticie fructũ a po pulo querat: semper durabit cõsuetudo offerendarum ho stiarum: z sic populus iste erit nostra possessio. z hoc ẽ quod sequitur: Et nostra erit hereditas: hec est cogitatio omnis omnium, sacerdotum carnaliũ: quinõ sunt sollicĩti quo modo viuat populus sine peccato: sed aspiciunt quid in ec clesia offeratur. z hoc estimant sacerdoty sui lucruz. RA BA. Uel hereditatem occiso eo ꝓpere moliebant iudei: cũ fidem q̃ per eũ est extinguere. z suã magis que ex lege iusticiam ꝓferre: ac gentibus imbuendis conabantur in serere. Sequitur: Et apprehensum eum ciecerunt extra vi neam z interfecerunt. HYLA. Christus enim extra hieru salem tanq̃ extra vineam in sententiam damnatiõis abie ctus est. ORIGE. Uel quod dicit: eiecerũt extra vineaz. tale mihi videtur. Quantũ ad alienum eum esse iudica nerũt a vinea z colonis. Sequtur: Cũ ergo venerit domin⁹ vinee quid faciet agricolis illis? HIERO. Interrogat q/ d[illegible]mus: nõ q̃ ignoret quid respõsuri sint: sed vt ꝓpria reꝑsione damnentur. Sequitur: Aiũt illi: Ma los male perdet: z vineam suam locabit alys agricolis.

CHRY. super matth. Quod autem vez responderunt non est illorum qui iuste iudicauerunt: sed ipsius cause: ve ritas enim ipsis violentiam fecit. ORIGE. Sicut enim cayphas: sic z isti nõ ex se ꝓphetauerunt contra se: qñ tol lenda ab eis erãt eloquia dei z danda gentibus fructum i tempore daturis: vel dominus quem occiderunt statim venit resurgens a mortuis: z malos quidem colonos mal⁹ perdit: alys autem colonis. i. apostolis vineam suam consignauit. idest eis qui ex iudaico populo crediderunt.

AVGV. de con. euan. Marcus autem hoc ab ipsis non rñsum esse cõmemorat: sed dominũ hoc consequenter lo cutũ post interrogatione suã ipsum sibi quodãmodo rñdis se. Sed facile potest intelligi vel illoz vocem ita subiectaz vt non iterponeretur: illi responderunt: sed tamen itellige retur: aut ideo rñsionẽ istam domino potius attributaz: q cum vez dixerũt: etiaz de illis hoc ipse respõdit q veritas ẽ. CHRY. ibo. Uel nõ est contradictõis: z cni vtraq; fa cta sunt: qz. s. z ipsi ꝓmo hoc responderunt: z postea domin⁹ itrauit. AVGV. de con. euã. Sed illud magis mouet q⁹ lucas nõ solum eos hoc respondisse nõ dicit: vez etiã cõtra riã rettulisse rñsionẽ. Ita enĩ narrat: Quo audito. s. hac sen tentia ex ore domini ꝓlata dixerunt: Absit. Restat ergo vt intelligamus i plebe q audiebat quosdam respõdisse quod matthæus commemorat: quosdam vero illud quod lucas dicit. i. absit. Nec moueat q⁹ matthæus ꝓncipes sacer dotum z seniores populi dixit accessisse ad dñm. z sic sine i terpositione alicuius persõe sermo cõtexitur: vsq; ad hoc q⁹ de locata agricolis vinea commemoratur. Potest enim putari oĩa hec cum ꝓncipibus sacerdotum locutum fuisse sed matthæ⁹ brevitatis causa tacuit quod lucas nõ tacuit parabolam. s. istam nõ ad eos solos dictam: q de potestate iterrogauerãt: sed ad plebem i qua erant q dicerent: qđet illos: z vineã suam dabit alys: que vox recte etiam ipsi do mini fuisse itelligitur: siue ꝓpter veritatẽ: siue ꝓpter mem brorum eius cum suo capite vnitatem. Erant etiam qui talia respondentibus dicerent: Absit: quia intelligebãt cõ tra seipsos parabolã esse dictam. CHRY. super matth. Uel aliter. Lucas quidem sm̃ responsionem ozis eoꝝ nar rauit. Matthæus sm̃ responsionem cordis. naz vere vltio liter quidem in facie contradixerunt dicentes. Absit: In cõ scientia aũt susceperũt dicentes. Malos male perdet: Sic cũ homo deprehẽsus fuerit in malo: verbis quidez excusat intus autem eius conscientia recognoscit. CHRY. in bo. Uel aliter: Dominus ꝓpter hoc eis parabolam proposuit vt ipsi non intelligentes cõtra se sententiã proferrent: sicut z ad david factũ est per nathã. rursus aũt intelligentes que dicta sunt contra se esse dixerũt: Absit. RABA. Mos liter autẽ cuqz vinea locatur colenda cum baptismi mys riũ datur: q⁹ operando exerceat. Mittitur seruus vnus ter z tertius cum lex psalmus ꝓphetia legitur: quoꝝ mo nita bene operetur. Sed missus cedit z eycit: cũ sermo cõ tẽnitur: vel quod peius ẽ: blasphematur. Deꝺe quãtũ qđ se occidit qui filiũ dei cõculcauerit z spiritui gratie cõtume liam fecerit. Perdito malo cultore vinea alys datur: cum donum gratie quod superbus spreuerit humilis accipit.

CHRY. sup matth. Deinde quasi non acquiescẽtibus q lis testimoniũ scripture inducit. Sequitur enim: dicit illis iesus. Nũquã legistis in scripturis: Lapidẽ quẽ reprobauer rũt. idest si parabolam meã non intelligitis: vel istaz scriptu raz cognoscatis. HIERO. Uarys aũt parabilis res cedi conteruntur. quos enĩ supra operiarios z agricolas appella rat. nunc edificatores idest cementarios vocat. CHRY. in bo. Lapidem autẽ christũ vocat: Edificatores autez po ctores iudeozum qui christũ reprobauerũt dicẽtes. Dic no est a deo. RABA. Sed illis nolentibus ideo lapis capu anguli firmauit qz de vtroqz populo: quotquot ipse volue sua fide coniunxit. vnde sequit Hic factus ẽ in caput angu li. HYLA. Est enim caput anguli factus: quia ẽ inter lu gem z gentes lateris vtriusqz coniunctio. GHRY. in bo Deinde vt discant quoniam nihil eozum que fiebant: deꝰ contrarium erat. subdit: A domino factum est. ORIGE. Idest iste lapis donum est donatũ a deo edificio vniuers z admirabile caput in oculis nostris q possumus eũ videre oculis mentis. CHRY. super mattheum. Quasi dicens Quare non intelligitis in cuius edificij angulo ponendus est ille lapis: non in vestro quando reprobatus est: sed i Si autem aliud edificiũ est futurũ: ergo vestra edificatio contemnenda. vnde subdit: Ideo dico vobis: qz auferetur a vobis regnum dei: z dabitur gentibus facientibus fructus eius. ORIGE. Regnũ dei dicit mysteria regni dei. Qui

nas scripturas quas tradidit dominus: p̃mo qdẽ populo il li poti cui credita sunt eloqa dei: secũdo aute gentib⁹ faciẽ tibus fructũ: nemini enim datur verbũ dei nisi faciẽti fru ctũ de eo: z nemini in quo peccatum regnat datur regnum dei: quomodo ergo illis dat ablatum est: Sed cõsidera quomodo quod dat intelligitur gratis datũ. Qui bus ergo locauit nõ omnino q̃si electis z fidelibus dedit. quib⁹ aũt donauit cũ iudicio electõis donauit. CHRY. super matth. Lapis autem dicitur christus: non solum ꝓ pter firmitatem: sed etiam qa est inimicoꝝ magna confra ctio. vnde sequitur: Et qui ciderit supra lapidem istũ cõ. HIERO. qui peccato est z tamen in illum credit: cadit quidem super lapidem z confringit. sed non omnino con ritur. Reseruatur enim per patientiam ad salutem: super quem vero ille ciderit: hic est cui lapis ille irruerit: z qui christum penitus negauerit: sic conteret eũ vt nec testa qui dem remaneat in qua bauriat aque pusillum. CHRY. super matthe. Aliud est enim confringi: z aliud comminui: de eo enim quod confringitur: aliquid remanet. quod autẽ comminuitur quasi in puluerem conuertitur. quod autem cadit ad lapidez non frangitur sm̃ q⁹ est lapidis virtus: sed inquantuz fortiter cadit: aut ꝓpter pondus suuz aut ꝓ pter altitudinẽ casus: sic z christianus peccans: non tantu perit quantũ potest perdere christ⁹: sed quantũ ipse se per dit per opa sua: aut ꝓpter magnitudinem peccati: aut ꝓ pter altitudinem dignitatis. Infideles autem pereũt tan tũ quantũ potest eos perdere christ⁹. CHRY. in bome. Uel hic duas perditiones eoꝝ ostendit: vnã ab eo q⁹ offen derũt z scandaliçati sunt: quam designat dicens: Qui ceci derit sup lapidẽ cẽ. aliaz a captiuitate eis superuẽtura: quã manifestat dicens: Super quẽ vero ceciderit. AVGV. de q̃. euange. Uel de his dicit q cadent super eum qui illuz modo contemnũt vel iniurys afficiũt. Ideo nondũ penit⁹ intereũt: sed tamen confringunt vt non recti ambulent su per quos cadet: dũ veniat desuper in iudicio cũ pena perdi tionis: Ideo dixit: Conteret eos: vt sint impy tanq̃ puluis quem proycit ventus a facie terre.

¶ Et cũ audissent ꝓncipes sacerdotum z pharisei parabolas eius: cognouerunt q⁹ de ipsis di ceret. Et querẽtes eum tenere timuerũt turbas quoniam sicut ꝓphetam eum habebant.

HIERO. Quanuis duro corde iudei ꝓpter incredulitatez essent: tamen intelligebant contra se omnes domini sententias dirigi. vnde dicit: Et cũ audissent p̃nci. sacerdo. z pharisæi. pabo. eius: cognoscens q⁹ de ipsis diceret. CHRY. su per matthe. Dec est autem differentia bonoꝝ hominum z malozũ. Bon⁹ eniz comprehensus in peccato gemit qa pec cauit: malus aũt fremit: non qz peccauit: sed qz comprehen sus est in peccato: z nõ solũ penitentiam nõ agit: sed magis aduersus corripientẽ irascit. vnde z isti comprehẽsi: magis ad maliciam sunt excitati. Sequitur enĩ: Et querentes te nere eũ timuerũt turbas: quoniaz sicut ꝓphetaz eum ha bebant. ORIGE. Sap[illegible]t qdez aliquid de eo qõ vez est ꝓphetaz euz estimantes: non aũt magnitudinez ei⁹ intel ligit sz quod erat filiꝰ dei. Turbas aũt sic sapientes de eo: z paratas ꝓ eo pugnare timẽt p̃ncipes: neqz. n. ad eoꝝ scie tiam ptingere possunt: nihil dignũ sentientes de eo. Deide sciendũ est: quoniã volentiũ iesuz tenere differentia ẽ. Ali ter enim p̃ncipes z pharisei q̃rebant eũ tenere: aliter spon sa q̃ dicit: Tenui eum: nec dimittam. adhuc eum tentura meliusꝰ sicut dicit: Ascendam in palmam z tenebo altitudi nez eius. Omnes enim nõ recte sapientes de diuinitate te nere volũt iesum z ꝓdere eũ. Et alia qdem verba p̃ter ver bum christi possibile est comprehendere z tenere. Uerbũ aũt veritatis nemo potest cõprehendere. i. intelligere neq; tenere. i. quincere: neq; separare a sensu credẽtiũ neq; mor tificare. i. destruere. CHRY. sup matthe. Ois etiam bo mo malꝰ q̃tũ ad voluntatẽ suã z manꝰ mittit in deũ z occi dit eũ. Qui enim ꝓcepta dei cõculcat: q murmurat cõtra deũ: z turbato vultu aspicit celũ: nõne si fieri potuisset ma nus mitteret i deum z occideret eũ: vt iã licẽter peccaret: RABA. Sz tñ q⁹ timẽt mittere manũ i iesuz ꝓ turbaz quotidie i ecclesia geritꝰ: cũ glibz solo noie frater fidei z pa cis vnitatẽ quã nõ diligit: pp bonos cohabitãtes vl erube scit ipugnare vel timet. CA. XXII.

IT respõdẽs iesus dixit iterꝫ in para bolis eis dicẽs. Simile factum ẽ re gnũ celozũ hoi regi: q fecit nuptias filio suo. Et misit seruos suos vo care inuitatos ad nuptias: z nole bãt venire. Iterũ misit alios seruos dicẽs: Dicite inuitatis: Ecce prandiũ meũ parauι: tauri mei z altilia occisa sũt: z oĩa parata: vẽite ad nuptias. Illi aũt neglexerũt: z abierũt: alꝰ in villã suã: alius vero ad negociationẽ suã. Reliq vero tenue rũt seruos eius: z ꝓtumelijs affectos occiderũt. Rex aũt cũ audisset iratus ẽ: z missis exercitibus suis pdidit homicidas illos z ciuitatẽ illoz succẽdit. Tũc ait suis: Nuptie qdẽ parate sũt: sz q inuitati erãt nõ fuerũt digni. Ite ergo ad exitus vi arũ z quoscunqz inueneritis vocate ad nuptias Et egressi sui cuius vias congregauerũt oẽs quos inuenerũt malos z bonos: z iplete sũt nuptie di scũbentiũ. Intrauit autem Rex vt videret discũ bentes: z vidit ibi hoiem nõ vestitum veste nu ptiali. Et ait illi: Amice qõ huc itrasti nõ hñs ve stẽ nuptialẽ? At ille obmutuit. Tũc dixit rex mi nistris: Ligatis mãibus z pedibus eius mittite eũ i tenebras exteriores: ibi erit fletus z stridor dẽ tiũ. Multi autem sunt vocati: pauci vero electi.

CHRY. in bo. Quia dixerat: Dabit gẽti faciẽti fructus eius: hic ostẽdit cui genti. vnde dicitur. Et respondens ihs dixit iterum in parabolis eis dicens: Simile fac. ẽ regnũ ce lorꝫ cẽ. GLO. Dicit aũt. Rñdens: idest obuians prave co gitationi eorum de morte mea. AVGV. de con. euan. Pa rabolã aũt istaz solus matthæus narrat: simile quidem etiã lucas commemorat: sed nõ est hoc: sicut z ipse ozdo indicat

GREGO. in bo. Dic p nuptias pñs ecclesiæ illiciter ce nam eternum z vltimũ conuiuiuz designat: q[illegible] nulli exituri intrãt: ad illud qsquis semel intrauerit vlteri⁹ non exibit. At siquis forte contendat hanc eandem esse lectionem: intelligi fortiter potest: quia de pecto eo q cũ nup tiali veste non intrauerat: quod lucas tacuit Matthæus di xit. q⁹ vero per illum cenam per hunc autem prandium dicit nequaq̃ obsistit: quia cum ad horam nonam apõ antiquos prandium fieret quotidie ipsum quoqz prandium cena vo cabatur. ORIGE. Regnum autem celozum simile ẽ sm̃ eum quidem qui regnat homini regi: sm̃ eum autem qui cõ regnat filio regis: sm̃ ea vero que sunt in regno regis. seruis z inuitatis ad nuptias: inter quos est z exercitus regis. Ad ditum est autem homini regi: vt hominibus quasi homo loquatur: z dispensat homines non cupientes dispensari a deo. Sed tunc cessabit regnum celozum esse simile homini cum cessante zelo z cõtentione z ceteris passionibus z pec catis cessauerimus sm̃ hominem ambulare: z videbimus

Universidad de Deusto
Biblioteca

eum ſicuti eſt. Nunc.n. videmus eum non ſicuti eſt: ſed ſicuti p nr̃az diſpẽſationẽ fact⁹ fuerit nob. GREGO. i. o. Tũc aũt deus pr̃ deo filio nuptias fecit qñ bunc ī vtero virginis hũane nãe cõiunxit. Sz qz ex duabus pſonis fieri ſolet nuptiaꝝ cõiunctio: abſit hoc ab intellectib⁹ nr̃is: vt pſonã redẽptoris nr̃i ex duab⁹ pſonis credamus eẽ vnitã. Ex duab⁹ qppe atq; ī duab⁹ bũc naturis exiſtere dicimus: ſz ex duab⁹ pſonis credere ꝓpoſitũ vt nephas vitam⁹. Securi⁹ ergo dici põt: qz ī hoc rex pr̃ regi filio nuptias fecit: q ei p ī carnatõis myſteriũ ſcãm eccl̃iaz ſociauit. Uterus aũt genitricis virginis b⁹ ſpõſi thalamus fuit. CHRY. ſup ma Uel aliter: Lũ reſurrectio fuerit facta ſãctoꝝ tũc ſuſcipiet hoẽz vitã q̃ ẽ xp̃s: mortalitatẽ ei⁹ ſua mõtalitate abſorbẽs. Nũc.n. q̃ſi arras futuri ꝓuigy ſpũmſcñ accipim⁹: tunc aũt ip̃z xp̃m plenius in nob habebim⁹. ORIGE. Uel cõiunctionẽ ſpõſi ad ſponſam. i. xp̃i ad aĩam vbi ſuſceptionẽ ītelligẽ: partus ãt opa bona. HYLA. Merito aũt a pr̃e iam ſunt be nuptie f..te: qz et ..nitatis bui⁹ ſocietas: z nouꝰ coꝛ poris deſpõſata cõiũctio habeẽ iã pfecta ī xp̃o. Sequiť: Et miſit ſuos ſuos vocare ĩuitatos ad nuptias: z noluerũt vẽire. CHRY. ſup mat. Ergo qñ miſit ſeruos ſuos iã ĩuitati pus erãt. Inuitati ſũt. n. boies a tpe abrae cui xp̃i icarnatio ꝓmittebať. HIERO. Miſit ãt ſeruũ ſuũ: necoubiũ gn moyſen p quẽ legẽ ĩuitatis ödit. Si ãt ſeruos legerim⁹: vt pluraqz bñt exẽplaria: ad ꝓphetas referẽduz ẽ qz ĩuitati p eos venire cõtẽpſerũt. Sequiť: Jte; miſit alios ſeruos dicẽs: Dicite ĩuitatis: Serui q ſcõo miſſi ſunt n..li⁹ẽ vt ꝓphete itelligañť q̃ apl̃i: ita tñ ſi ſu⁹ ſupza fuerit ſcript⁹: ſinaũt ſeruos ibidem legas: hic ſui ſecundi apl̃i ſunt intelligendi.

CHRY. ſup mat. Quos miſit cũ eis dixit: In viã gẽtiuz ne abieritis: ſed potius ite ad oues perditas domus iſrael.

ORIGE. Uel q ꝑmo mittunť f..i vocare ĩuitatos ad nuptias: bñť ꝓphe cõuertẽtes ex pplo q ſuas ꝓphetias ad leticiã z reſtitutõez eccl̃e ad ..ẽz. Qui ãt noluerũt vẽire ī ꝑmis ĩuitati: ſunt q noluerunt audire vba ꝓphetaꝝ. Iterum aly tranſmiſſi: alia congregatio prophetarum eſt. HYLA. Uel fui ꝑmo miſſi q ĩuitatos vocarẽt apoſtoli ſum. q ãt ad monẽť vt veniãt ĩuitati antea: populus iſrael eſt. ī glam. n. eternitatis p legẽ ẽ aduocat⁹. Apoſtoloꝝ q̃ erat ꝓpriũ commonefacere eos quos inuitauerant ꝓphete. Qui vero iterũ cũ ꝓceptoꝝ cõditõe mittunť apl̃ici viri ſunt ſucceſſoꝛ eoꝝ. GREGO. Sz qz bi q ꝑus ĩuitati ſũt ad nuptiaꝝ cõuiuiũ vẽire noluerũt: ī ſcda ĩuitatõe iã dř: Ecce prãdiũ meũ paraui. . IERO. Prãdiũ patũ z tauri z altilia occiſa vel p methaphorã opes regie deſcribunť vt ex carnalib⁹ ītelligãt ſpũalia: vl certe dogmatũ magnitudo z doctria ði lege pleniſſima ſentiri põt. CHR V. ſup mat. Lũ q̃ dñs apl̃is dixit: Ẽutes ꝑdicate dicẽtes: qz appꝛopiquauit regnuz celorũ: hoc ſignificauit qõ hic dř. Prãdiũ meũ paraui. i. ex lege ..ẽ ſcrip..raꝝ mẽſas ornaui. vnde ſeqť. Tauri mei z altilia occiſa ſunt. GREGO. i ho. Per tauros aũt pres veteris teſtamẽti figuranť: q ex ꝑmiſſione legis ĩimicos ſuos vtutis corpee: cornu feriebãt. Altilia vo ſagiata dicim⁹: ab eo enĩ q ẽ alere altilia: q̃ſi altilia: vel q̃ſi alita vocam⁹. Per altilia q̃ pres nouꝰ teſtamẽti figurãt: q dũ graz piguedinis ĩterne dulcedinis pcipiũt aterrenis deſiderys ad ſublimia ꝓtẽplatõis ſue pẽna ſubleuanť. Dic ergo. Tauri mei z altilia occiſa ſunt, ac ſi. d. Patꝛ ꝑcedẽtiũ mortes aſpicite z remedia vite vre cogitate. CHRY. ſup mat. Uel alr. Jõ dic: Ee ſaginata z tauros: nõ qz z tauri nõ fuerit ſaginati: ſz qz nõ oẽs ſaginati fuerũt tauri: q̃ ſaginata tm̃nõ dic̃ ꝓphetas q fuerũt ſpũſcõ repleti: tauros ãt q ꝓphete fuerũt z ſacerdotes: ſicut bieremias z eçechiel. vt. n. tauri duces ſunt gregis: ita z ſacerdotes ꝓncipes ſunt populi. HYLA. Ul alr: Tauri glorioſa martyꝝ ſpẽs eſt q cõfeſſiõi dei tanq̃ hoſtia electa ſunt ĩmolati. Saginata vero ſunt homines ſpũa

les tanq̃ celeſti pane ad cuolandũ aues paſte: ceteros acce pti cibi vbertate expleture. GREGO. Notandũ vo q ī poze ĩuitatõe nil de tauris z altilib⁹ dř. Jn ſecũda aũt iam tauri z altilia mactata memorant̃: qz oĩpotẽs deus cũ vba eius audire nolumus adiungit exẽpla: vt omne quod ĩpoſſibile credimus tanto nob ad ſperanduz fiat facilius quanto p hoc tranſiſſe z alios audimus. ORIGE. Uel qz prãdium quod paratur eſt eloqum dei: fortia quecq; elogozum dei tauri ītelligantur: ſuauia vero z delectabilia eoꝛuz ſunt ſaginata. Sigs. n. ꝓferat quedam dicta modica z non firma: z non magn..z virtutẽ rõnis habẽtia: videtur macra eẽ que ꝓferuntur. Saginata autez ſunt cũ ad vnãquãq; ꝓpoſitõem exempla multa r..nis probatõe repleta ĩducunť: puta ſi aliquis de caſtitate ſermonem logtur: recte ītelligitur turtur. Sed cum ipſum ſanctitatis ſermonẽ cuz ratõis ꝓbatõe de ſcripturis repletum ꝓtulerit: ita vt delectet z confirmet animũ audiẽtis ꝓtulit eũ ſaginatũ. CHRY. ſup matth. Quod autem dř: Et omnia parata ſunt: intelligitur quia quicquid queritur ad ſalutem: iam adimpletuz eſt in ſcripturis. Qui enim ignozãs eſt inuenit ibi quod diſcat. Qui contumax eſt: inuenit ibi quod timeat: qui laborat inuenit ibi ꝓmiſſa: gb⁹ exciteť ad op⁹. GLO. Uel oia parata ſunt: introitus regni paratus eſt per fidem mee icarnationis qui ante fuerat clauſus. CHRY. ſuper matthe: Uel omnia parata dicit que ptinent ad myſteriũ dñice paſſionis z noſtre redẽptiõis. Dicit aũt: Uenite ad nuptias nõ pedib⁹ ſed fide z moꝛib⁹. Sequiť. Illi aũt neglexerũt. Quas ãt re neglexerint manifeſtat cũ ſubdiť. Et abierũt: alius in villam ſuaz: alius vero ad negociationẽ ſuã. CHRY. in ho. Quãuis aũt videanť rationabiles occaſiones eſſe: ſed hinc diſcimus etiaz ſi neceſſaria ſunt que detinent: omnib⁹ tamẽ ꝓponere ſpiritualia oportet: Mihi aũt videť q his occaſionib⁹ vſi negligẽtie velanima ꝓponebãt. HYLA. Ambitione enĩz ſeculi tanq̃ villa boies occupanť: plures vero ꝓpter pecunie cupiditatẽ negociatione detinentur.

CHRY. ſup matthe. Uel aliter: Lũ laboze manuũ nr̃aꝝ aliquid facim⁹: puta exercẽtes agrũ vel vineã aut opus ligni vel ferri: villã colere videmur. Lũ aũt nõ laboze manuz nr̃aꝝ alia lucra ſequimur: totũ boc negociatio appellať, quz alia lucra ſequimur: totũ boc negociatio appellať, O miſerrim⁹ mũdus z miſeri q eũ ſequunť: Semp. n. mundialia opa boies excluſerũt a vita. GREGO. Qui ergo ītentus laboꝛi terreno: vel mũdi actionib⁹ dedit⁹ myſteriũ icarnatiõis oñice penſare: z ſm illud viuere diſſimulat q̃ſi ad villã vel negociũ pergẽs: venire ad regias nuptias recuſat. z plerunq; q̃ eſt grauꝰ nõnulli vocati: gratiã nõ ſolũ reſpuũt: ſed etiã pſequunť. vnde ſubdiť: Relig vero ten. ſer. ei⁹ z ꝓtu. affe. z occiderũt. CRHY. ſup mat. Ul occupationẽ ville populares iudeoꝝ ſignificat quos mũdi dilectio ſepauit a xp̃o. Per occupationẽ vo negociatiõis ſacerdotes ceteroſq; miſtros tẽpli ſignificauit quos ĩcri obtu vẽiẽtes ad miſteriũ legis z tẽpli auaritia ſepauit a fide, quibus nõ dixit q malignati ſũt: ſed neglexerũt. q eni odio aut inuidia crucifixerũt xp̃m; illi malignati ſunt: q autẽ negocijs ĩpediti ñ crediderũt: illi neglexiſſe dicũť ñ maligneti. De ſua tñ morte dñs tacet: qz i pozi pabola dixerat: ſz occidit mortẽ diſcipuloꝝ ſuoꝝ quos pⁿ aſcẽſuz ipſius occidendos iudei: Stephanũ lapidãtes z Jacobũ alphei occidentes. ꝓpter q̃ hieruſalẽ deſtructa eſt a romãis. Et notãdũ q ira dei non ꝓprie ſed tranſlatiue dř. Tũc enĩz iraſci dicit q̃ vlciſciť. vñ z hic dicit. Rex aũt cũ au. iraꝰ eſt. HIERO. Qñ inuitabat ad nuptias z agebat opera clemẽtie: boies memẽ appoſitũ eſt. nũc ãt qñ ad vltionẽ vẽit: hõ ſileť z rex dicit. ORIGE. Dicãt aũt q peccãt in deũ legis z ꝓphetarũ z totius creatiõis vtrũ iſte q z homo dicitur z iratus ꝓponitur. ipſe eſt pater chriſti: q ſi dixerint hunc ipſum eſſe cogendi ſunt confiteri quoniam multa in eo ſm ꝓ

ſibilẽ hominũ naturã eſſe dicunť: nõ qz ipſe paſſibilis eſt: ſz qz mozẽ gerit paſſibilis nature hominũ. Et ſm hãc cõſequẽtiã ſuſcipere cõuenit z irã dei z pnias z cetera huiuſmodi in ꝓphetis. Sequiť: Et miſſis exerciti. HIERO. Per hos exercitus romanos intelligim⁹ ſub duce veſpaſiano z tito: qui occiſis iudee populis ꝓuaricatricẽ incenderũt ciuitatẽ. CHRY. ſup matth. Roman⁹ aũt exercit⁹: dicit exercit⁹ dei: qz dñi eſt terra z plenitudo eius: nec etiã veniſſent romani hieruſalẽ niſi eos dñs e..citaſſet. ORIGE. Ul'an geloz agmina ſunt exercit⁹ regis noſtri. miſſis ergo exercitib⁹ extinxiſſe homicidas dř: qz in boib⁹ c..iudiciuz per angelos exerceť. Homicidas ergo ꝓdit: quia pſequẽtes interimit. Ciuitatẽ eoꝝ igni ſuccẽdit̃ z illoꝝ nõ ſolũ aĩe: ſed ea ro quoq; in qua habi tauerant eterna gehẽne flãma cruciãtur. ORIGE. Uel ciuitas impioꝝ eſt ſm vnũquodq; dogma ꝓgregatio eoꝝ q ꝓueniũt in ſapiẽtia ꝓncipũ huius ſeculi quã ſuccẽdit rex z exterminat q̃ſi ex malis edificationib⁹ cõſiſtentẽ. GREGO. Sed bis q inuitãtez ſe ꝓtẽni ꝓſpiẽ: filꝰ ſui nuptias vacuas nõ bẽbit. qui eqz enĩ ſermo dei inuẽturus eſt vbi requieſcat. vñ ſubdiť. Tunc ait ſeruis ſuis.

ORIGE. Idest apl̃is aut angelis q ꝓpoſiti erãt in vocationẽ gẽtiũ. Nuptie qdẽ parate ſũt. REMI. Idest oẽ ſacramẽtũ hũane diſpẽſatiõis iã pactũ atq; cõpletũ ẽ. Sed q inuitati erãt. i. iudei nõ fuerũt digni: qz dei iuſticiã ignozãtes z ſuaz ſtatuere volẽtes ẽdignos ſe iudicauerũt eterne vite: Reꝓbato ergo iudaico pplo ad bas nuptias gentilis populus eſt ſuſcept⁹. vñ ſeqť: Jte ergo ad exi. viarũ: z quoſcunq; inueneritis vocate ad nuptias. HIERO. Hẽtiliũ. n. ppls nõ erat ī vys ſz ī exitib⁹ viaꝝ. REMI. Qui ſũt errores gentiliũ. CHRY. ſup matth. Uel vie ſũto ẽs ꝓfeſſiones huius mũdi: vt puta phie militie z huiuſmodi. Dicit ergo: Jte ad exitus viaꝝ vt cuiuſlibet ꝓditiõis boies vocent ad fidẽ: adhuc ſicut caſtitas via eſt q̃ ducit ad deũ: ſic fornicatio via eſt que ducit ad diabolũ: z ſic de alijs vtutib⁹ z vitijs. Jubet ergo vt cuiuſcũq; ꝓuerſatõis vl ꝓditõis boies iuitẽt ad fidẽ. HYLA. Per viã etiã tẽp⁹ ſeculi intelligẽdũ eſt atq; iõ ad exit⁹ viaꝝ iubenť ire: qz oĩbus retroacta donanť.

GREGO. Uel aliter in ſcriptura ſacra vias actiões accipim⁹. Exit⁹ viarũ ītelligim⁹ defect⁹ actionũ: qz illi plerũqz facile ad deũ veniũt quos ī terrenis actiõib⁹ pſpa nulla comitanť. ORI. Ul'aliter. Puto hãc ꝓmã vocatiõez fuiſſe ad nuptias aliq̃ꝝ igẽuaꝝ aĩaꝝ. Pricipal'r. n. ões vlt'yẽire ad epulatõez diuini eloqui: eos q ad itelligẽdũ ſũt igẽioſiores z q̃ñ b⁹ ſunt nolũt ad iſtã vocatiõez venire: tranſmittunť alỹ ſui, puocãtes eos z pmittẽtes q̃ ſi venerĩt: pcipiẽt prãdiũ patũ a rege. Sicut. n. n corpalib⁹ alia ẽ q̃ nubit ſponſa, alỹ inuitatores. alỹ q ĩuitãť ad nuptias: ſic de ſcit diuerſos ordines: aĩarũ: earũqz virtutes z cãs: ob q̃s bi qdẽ in cõſtitutiõe ſpõſe accipiũtur: alỹ in ordie ſuoꝝ vocatiũ: alỹ ī numero ĩuitatoꝝ ad nuptias. Sz q pricipaliter qdẽ fuerãt in nitati pximos ĩuitatores q̃ſi pauper ſenſu neglexerũt z abierũt ſua ſequẽtes: in gb⁹ magis ſũt delectati: q̃ in his q̃ rex q ſeruos ſuos ꝓmittebat: ſz bi leuiores ſũt: bis q ſeruis trãſmiſſis iniuriañť z iterficiũť: q. d. ꝓparatiõe ẽtẽcioſoꝝ vboꝝ auſi ſũt tenuiſſe ſuos miſſos q nõ ſũt ꝓparati ad ſoluẽdas cões eoꝝ vſutas z ꝓtumelijs afficiunť vel iterficiunť ab eis. Sequť. Et egreſſi ſui ei⁹ in vias cõgregauerũt oẽs quos inue. ma. z bonos. ORIGE. Egrediẽtes ſerui ſiue de iudea z bierlm apl̃i q̃ xp̃i: ſiue ab ĩteriozib⁹ angeli ſancti: z venientes ad vias diuerſas diuerſoꝝ moꝛ ꝓgregauerũt quoſcunq; inuenerunt. Et non curant vtrũ aliq̃ ante vocationem mali fuerint aut boni. bonos autẽ intelligere bic ſimpliciter cõuenit bumiliozes z rectiozes ex eis qui veniebãt ad cultum dei: quibus cõueniebat qõ apl̃s ait. Cum gentes q̃ legẽ nõ bãt: ea q̃ legis ſunt faciũt ipſi ſibi ſunt lex. HIERO. Inter ipſos. n. gentiles infinita eſt diuerſitas: cuz alios ſciam⁹ eẽ ꝓclliuiozes ad vitia, alios ad honeſtatẽ moruz vi..utib⁹ deditos. GREGO. Uel hoc dicit: qz in hac eccleſia nec mali ſine bonis: nec boni ſine malis eẽ pñt: bonꝰ aũt non fuit q malos tolerare recuſauit. Segtur: Et iplete ſũt nuptie diſcũbẽtiũ. ORIGE. Nuptie. ſ. xp̃i z eccleſie ſũt iplete. dũ reſtituti deo q̃ ab apl̃is ſũt ĩuẽti recubuerunt ad epulãdũ in nuptijs: ſz qñ bonos z malos oportuit qdez vocari: nõ ãt vt mali ꝑmanerẽt mali: ſz vt deponerẽt veſtimẽta ꝛ̃ria nuptias z iduerẽt nuptialia idumenta. ſ. viſcera miſericordie benignitatis ⁊c. Jõ rex egrediť vt videat diſcũbẽtes ꝓiuſquã opponať eis prãdiũ vt retineat hõtes nuptialia veſtimẽta z delectet: cõdẽnetq; ꝛ̃ios. vñ ſeqť. Jntrauit aũt rex vt videret diſcũbentes. CHRY. ſup mat. Nõ qz alicubi ipſe nõ ẽ: ſz vbi vult p iudiciũ aſpicere: ibi dř ꝑſens: vbi ãt nõ vult: abſens vř. Dies ãt aſpectiõis eſt dies iudicij: qñ viſitatur⁹ ẽ chriſtianos: qui ſup mẽſaz ſcripturarũ recũbũt. ORIGE. Jngrediẽs ãt iuẽit quẽdã q nõ mutauerat ꝓprios moꝛes. vñ ſeqť. Et viait . oi boiez nõ veſtitũ veſte nuptiali. Sigulariter dixit: qz vni⁹ſũt generis oẽs q fuãt malitiã p⁹ fidẽ quã habuerãt añ fidẽ. GREGO. Quid ãt debem⁹ itelligere p nuptialẽ veſtẽ: niſi charitatẽ? qz bãc in ſe dñs habuit: dũ ad ſociãde ſibi eccleſie nuptias veniret. Jntrat ergo ad nuptias: ſz ſine veſte nuptiali: q in eccleſia fidẽ bz: ſz charitatẽ nõ bz. AVGV. ↄ fauſtũ: Ul' ſine veſte nuptiali nuptias adit q q̃rit ibi gloziã: nõ ſpõſi ſz ſuã. HILA. Ue. veſtis nuptialis ẽ gratia ſpirituſſancti z cãdoꝛ habit..eleſtis q bone ĩterrogatiõis cõfeſſiõe ſuſceptus vſq; in cẽtũ regni celoꝝ ĩmaculat⁹ z ĩteger ẽ reſeruãdus. HIERO. Uel veſtis nuptialis ꝓcepta ſũt dñi. z opera que complent ex lege z euangelio nouiqz hominis effi ciunt veſtimentum quod qui in die iudicij ĩuẽt⁹ fuerit ſub nomine chriſtiano nõ habere: ſtatiz corripitur: vnde ſequitur. Et ait illi: Amice quomodo huc intraſti nõ habens veſtem nuptialem? Amicum voc..q eſt inuitat⁹ ad nuptias quaſi ſit amicus per fidem: Arguit autez impꝛudẽtie q̃ veſte ſozdida mundicias polluerit nuptiales. ORIGE. Et qñ qui peccat z non induit dñm ieſum xp̃m..nõ bz excuſationẽ aliquã. iõ ſegtur: At ille obmutuit. HIERO. Jn tẽpoze eni illo nõ erit locus ĩprudentie: nec negandi facultas cum omnes angeli z mundus ipſe teſtes ſint peccatoꝝ

GREGO. Nõ aũt ſolũ reiectus eſt a nuptys qui iniuriã nuptys fecit: ſed adhuc a miniſtris regis ſuper vincula cõſtitutis ligatus inceſſiõe qua non eſt vſius ad bonum: z apꝛ̃ benſoria virtute qua nullum opus ad bonum i..leuit: cõdemnatus eſt in loco ab omni lumine alieno qui vocatur tenebꝛe exteriozes. vnde ſequitur. Tũc rex dixit miniſtris Liga. ma. z pe. mit. eum in ..ene. exteriozes. GREGO. Ligãtur tunc pedes z manus per diſtrictionem ſnie: q modo a prauis operib⁹ ligari noluerũt per meliozationẽ vite: vel tũc ligat pena quos modo a bonis opc..ibus liga..ſpa. AVGV. ri. de tri. Prauarum vero atq; diuoꝛtaru volũtatũ iplicatio vinculũ eſt quo alligať qui boc ait: Ut proꝛiciať in tenebꝛas exteriozes. GREGO. Jnteriozes ãt tenebꝛas dicim⁹ cecitatẽ cozdis: exteriozes vo tenebꝛas eternã noctẽ dãnatiõis. CHRY. ſup mat. Uel per boc deſignatur dña tozmẽtozum in pctozibus. Sunt. n. prime tenebꝛe exteriozes: interiozes aũt minozes: z nouiſſima loci. Segtur. Jbi erit fletus z ſtridoꝛ dentiũ. HIERO. Jn fletu oculoꝝ z ſtridoꝛe dẽtiũ per methaphoꝛã mẽbꝛorũ corpoꝛaliũ: magnitudo oſtdiť tozmẽtoꝝ. Man⁹ cuioqz ligatas z pedes: fletũ oculoꝝ z ſtridoꝛẽ dẽtiũ. ad cõprobãdã reſurrectionis ītelligẽ veritatẽ. GREGO. Ut illic dẽtes ſtrideant qui de edacitate gaudebãt: illic oculi deflean qui ꝓ illicitas cõcupiſcẽtias verſabantur. quaten⁹ ſingula mẽbꝛa ſupplicio ſubiaceant que bic ſingulis gbuſq; vitijs ſubiecta fuiebãt. HIERO. Et qz icõiuio nupti

Universidad de Deusto
Biblioteca

ali nō initiū sz finis queritur:Subditur.Multi enim sunt vocati pauci vero electi.HYLA.In inuitāte enim sine exceptione publice bonitatis humanitas ē:in inuitatis vero vel vocatis ō iudicio meritoꝝ pbitatis electio ē. GREGO. Nōnulli enī bona nec incipiūt:nōnulli vero in bonis q̄ cepūt minime pſistūt.Tanto ergo sibi ynusqsq; sollicite metuat:q̄to ignorat q̄ restāt. CHRY.sup matth.Uel aliter Quotiēs deus tētat ecclesiā suaz ingredif ad eā vt videat discūbentes:z si inuenerit aliquē nō habētez vestē nuptialē interrogat eū vtqd factꝰ es christianꝰ sī hec opa diligebas: Talē ergo xps tradit ministris suis.i.aligbꝰ magistris sectionis.z ligant manus eius.i.opa.z pedes.i.motꝰaie:z mittunt euz in tenebras.i.ī errores vel gentiū vel iudeoꝝ vel hereſim.propingoꝝ enī sunt tenebre gentiliū:quia veritatē spernūt quā nō audierūt:sed exteriores iudeoꝝ q audierūt:sed non crediderunt:sed magis exteriores hereticoruz qui audierunt z didicerunt.

¶Tūc abeūtes pharisei ꝓsiliū inierūt vt capent eū ī ſmōe. Et mittūt ei discipulos suos cū herodianis dicētes. Magē:scimus qz verax es z viā dei ī veritate doces:z nō ē tibi cura de aliquo. Non enī respicis pſonā hoiuz. Dic g̃ nob qd tibi videtur:Licz cēſuz dari cesari an nō:Cognita aūt iesus nequitia coꝝ ait.Quid me tentatis hypocrite: Ostendite mihi nūmiſma cēſus.at illi obtulerūt ei denariū.z ait illis iesus:Cuius ē imago hec z ſcriptio:Dicūt ei:Cesaris. Tūc ait illis:Reddite ergo q̄ sūt cesaris cesari:z q̄ sūt dei deo. Et audientes mirati sunt:z relicto eo abierunt.

CHRY.super matheū.Sicut si aligs claudere voluerit aque currentis meatuz ſ[illegible]cluſa fuerit per aliquā violētiā: aliunde sibi semitā querit:sic iudeoꝝ malignitas [illegible]yna pte ꝓfusa.alias sibi aditū adinuenit.vñ dī. Tunc abscōdū.pba.ꝓſil.i. inie[illegible]ca.eū in ſermōe. Abierūt iquā ad herodianos Quale ꝓsiliū:tales z cōſiliatores.z ō segt. Et mittūt ei discipulos.suos cū herodianis. GLO.Tanq̄ ignotis vt facilī deceperent z p eos illū caperent:cū timētes turbā hoc pſe non ſumerēt facere. HIERO.Nup gdē sub cesare augusto/dea subiecta romāis:qñ ī toto orbe ē celebrata ōscriptio ſtipēdiaria cā fuerat.Et erat ī pplo magna seditio:dicētib⁹ alis pſecutoribꝰ z getē q̄ romāi p orbꝰ militarēt:ōbere tributa pſolui. Pharisei vo q sibi applaudebāt ī iusticia:e ꝓtio nitētib⁹ñ dēre populū dei q ōcias solueret.z p̄mitias daret: z cetera q̄ in lege ſcripta sūt:h[illegible]nis legibꝰ subiacere.Cesar aūt augustꝰ herodē filiū antipatris alienigenā z pselitū regē iudeis ꝓstituerat:q tributis p̄esset z romano pareret imperio.Mittūt aūt pharisei discipulos suos cū herodianis idest milites herodis.seu quos illudētes pharisei:qz romanis tributa soluebāt:herodianos vocabāt:z nō diuino cultui deditos. CHRY.in ho.Propter hoc āt suos discipulos z herodis milites simul mittūt:vt quodcūq; dixerit reprehēdaf.cupiebāt.n.magis aduersuz herodiānos eū aligd dicere.qz.n.eū detinere timebāt pp turbas:voluerūt ei piculum ī̄mittere ex hoc q̄ esset publicis tributis obnoxius. CHRY.sup matth.Dec ē aūt hypocritaꝝ pria simulatio: qz laudāt quos pdere volūt.Et ió in laudē p̄rūpūt dicētes. Magister scimꝰ qz verax es:Magistrū eū vocāt vt q̄si honorat z laudatꝰ mysteriū sui ordis simplr eis apiat tanq̄ volēs cos hēre discipulos. GLO.Tripliciter aūt ꝓtingit aliquē veritatē ñ docere.Prio ex pte ipſiꝰ docētis: qz.s. vitatē vl nō nouit:vel nō amat.z ꝛ hoc dicūt.Scimꝰ qz verax es.Scdo ex parte dei:cui timoze postposito gdā vitatē de deo quā nouerūt:nō pure ānūciāt.z ꝛ hoc dicūt. Et viā dei in vitate doces.Tertio ex pte ꝓximi:ex cuiꝰ timoze vel amoze aligs vitatē tacet.z ad hoc excludēdū dicūt.Et non est tibi cura de aliquo.s.hoiē:nō.n.respicis pſonam hoium. CHRY.in ho.Doc de herode z cesare occulte insinuabāt. HIERO.Blāda qdē z fraudulēta interrogatio illuc puocat rñdētē vt magis deū q̄ cesarē timeat.vñ dīt.Dic ergo nobis qd tibi vi.li. cēſuz dari cesari an nō:Ut si dicat nō dēre tributa solu:statī audiētes herodiāi:seditiōis rēū ō romanū ꝓncipē eū tenet.[illegible].CHRY.i ho.Quia.n.sciebāt q̄ qdā hāc discordiā meditātes occisi erāt:volebāt z ipſuz p ſmones hos[illegible]talē ſuspitionē ī̄mittere. Segt. Cognita āt ie.neg. eoꝝ ait.Quid me tēta.hypocrite: CHRY.sup matth.Nō ſm ſmones e[illegible]pacificos blāde rñdit:sed ſm cōſciētiā eoꝝ crudelē aſpa dixit:qz de volūtatib⁹ rñdet:nō vbis. HIERO.Pria ergo vt ē rñdētis:iterrogātiū mentes cognoscere:z nō discipulos sz tētatores vocare.hypocrita ergo vocaf q aliud est z aliud simulat. CHRY.super matth.Dicit ergo eis hypocrite:vt cōsiderātes eū būanoꝝ cordiū cognitorē qō facere cogitabāt pficere nō auderent Uide g̃ q pharisei blādiebāt vt pderēt:sz iesus eos pfūdebat vt saluaret:qz vtilioz ē hoi de irat⁹ q̄ hō ppti⁹. HIERO.Sapientia.n.sp sapiēter egit:vt suis potiſſimū tētatores frōnib⁹ ꝓfutent.Et ió sequit. Ondite mihi nūmiſma cēſus.At illi obtulerūt ei denariū. Doc genꝰ nūmi ē qō pecē nūmis cōputabāt:z bēbat imaginē cesaris. vñ sequit Et ait illis iesus.Cuiꝰ ē imago hec z ſupſcriptio:Qui putat interrogationē saluatoris ignorātiā eē z nō dispensationē scāt ex pñti loco q̄ vtiq; poterat scire iesus cuiꝰ imago esset ī̄numo.Segt:Dūt ei:Cesaris.Cesarē ñ putem⁹ augustū:sz tyberiū puignuz eū significari sub quo z passus ē dñs.Dēt reges romani a ꝓio caio cesare:q ipiuz arripuerat:cesares appellant.Segt.Reddite ergo q̄ sunt cesaris cesari.i. nūmū:tributū z pecuniā. HILA.Si.n.nihil qō cesaris ē penes nos resederit:additōe reddēdi ei q̄ sua sūt nō tenebimur.Porro aūt si reb⁹ illiꝰ incūbam⁹:si iure ptātis sue vtmur:extra q̄relā iniurie est reddere cesari quod cesaris est. CHRY. Tu aūt cū audieris:Redde que sūt cesaris cesari:illa scito eū dicere solū:q̄ in nullo pietati nocēt:qz si aliqd tale fuerit nō adhuc cesaris ē:sz diaboli tributū. Deide vt non dicant:qñ hominib⁹ nos subycis:subdit.Et q̄ sunt dei deo. HIERO.i.decimas.p̄mitias:oblatiōes:z victimas:sicut z ipse dñs reddidit cesari tributa pro se z petro: z deo reddidit q̄ dei sunt:patris faciēs volūtatē. HILA. Deo ēt q̄ eius sunt reddere nos oꝝ.i.corpus z aiam z voluntatem.Nūmiſma.n.cesaris in auro ē in quo est eius imago depicta. Dei.āt nūmiſma hō ē in quo ē dei imago figurata ió diuitias vestras date cesari:deo aūt innocētie vestre conscientiā seruate. ORIGE.Ex hoc loco discimus saluatoris exēplo vt nō his q̄ a multis dicunt:z ꝓpterea gloriosi videntur:occasiōe pietatis attēdam⁹:sz q̄ cōuenienter ſm ordinē rōnis dicūtur:Possumus aūt z moraliter itelligere locū istū:qñ debemus corpori quedā dare q̄si tributa que sari.i.necessaria:Quecūq; aūt sunt cōuenientia aīarum ture.i.ea que ducunt ad virtutē debemus deo offerre. quo ergo supza modū docent legem dei:z de rebus debitis non nihil curare ꝓcipiunt:sunt pharisei qui reddere exacti ri tributū vetabant:phibētes.s.nubere z abstinere a cibis quos deus creauit.q̄ vero supza modum estimāt opportunis corporibus idulgere:ipsi sunt herodiani.Saluator aūt nec carnis nā grauet dū abūdāti⁹ ꝓtutib⁹ adherem⁹. Et ꝓinceps mūdi.i.diabol⁹ dī cesar:nō.n.possum⁹ reddere sibi q̄ dei sūt nisi pri⁹ reddiderim⁹ ꝓncipi q̄ sūt sua.i.nisi ꝓpositū rim⁹ malitiā vniuersā;:Doc ēt discam⁹ ex loco pñti q̄ ꝛ tantes nec oīno tacere debemus nec simplr rñdere:sed cōſpecte vt ꝓcedam⁹ occasionē querētiū in nobis occa-

nē z doceam⁹ irreprehēsibilr q̄ pñt saluare volētes saluari. HIE. Qui āt credere debuerāt ad tātā sapiaz mirati sūt q̄ callidiras coꝝ ſisidiandi nō inuenisset locū.vnde sequit: Et audientes mirati sunt z relicto eo abierūt. Infidelitatē pariter cū admiratione repoztantes.

¶In illa die accesserūt ad eū saducei qui dicunt non esse resurrectionem z interrogauerūt eum dicentes Magister:moyses dixit:Si quis mortuus fuerit non habens filiū:vt ducat frater eius uxorem illius z ſuscitet semen fratri ſuo. Erant autem apud nos septem fratres:z primus uxore ducta defunctus est:z non habens semē reliquit uxorē suā fratri suo. Similiter secūdus z tertius vsqz ad septimū. Nouissime aūt oīuz z mulier defuncta ē:In resurrectione ergo cuius erit de septem uxor:Odes enim habuerunt eā. Rñdens autē ieſus:ait illis: Erratis nescientes scripturas neqz virtutez dei. In resurrectione enīz neqz nubēt neqz nubent:ſz erunt sicut angeli dei in celo. De resurrectiōe autez mortuoꝝ, nō legistis qō dictum est a deo dicēte vobis:ego ſuz deus abraam:z deus isaac:z deus iacob. Non est deus mortuorum sed viuentium. Et audientes turbe mirabantur in doctrina eius.

CRHY.in ho.Cōfutatis pharisēoꝝ discīplis cū herodianis:saducei se ī̄mittūt:cū tam ex cōfusione poꝝ eos oportet effici pigriozes:sed ꝓsumptio inuerecūdū quid est z ꝓtinax z ipossibilia tētans:propter hoc z euangelista stupens coꝝ demētiā hocipſuz significat dicēs. In illa die accesserūt ad eū saducei. CHRY.super matth.Qñ recedebāt pharisei accedebāt saducei:forte tali cōſilio:qz decertabāt qs eū ante deprēdere posset:vel si rōne eū nō possent superare:saltē q̄ ipſaz frequētiaz subuerterent sensum eius. HIERO. Due bereses erāt in iudeis:vna pharisēoꝝ:z altera saduceorū.pharisei traditionū z obſeruationū iusticiā p̄ferebāt.vñ z diuisi vocabāt a pplo:saducei aūt q̄ iterptant iusti:z ipsi vē dicabāt sibi qō nō erāt.Porro z coꝛpis z aie resurrectionez credentibus confitentibusq;z angelos z ſpiritū sequentes iuxta actus apostoloꝝ oīa denegabant.vnde z hic dicitur. Qui dīt resurrectionē nō ee. ORIGE.Nō solū āt carnis resurrectionē negabāt:sz ēt anime ī̄mortalitatē tollebāt.

CHRY.sup matth.Uides.n.diabolus:qz iusticia dei oīno exīguere nō potuit:ītroduxit heresim saducezoꝝ q̄ dicerēt nō ee resurrectionē mortuoꝝ:q̄ res oē ꝓpositū faciē de iusticie frāgit.gs.n.ꝓtēus erit aduersus seipſuz quotidie:luctamina exercere nisi ad spē resurrectiōis aſpiceret. GREGO.c.iiy.moza.Sūt āt nōnulli ꝛsiderātes q̄ ꝑs a carne soluit.q̄ caro ī putredinē vertit:q̄ putredo in pulueres reducit:q̄ puluis ī elemēta soluit:vt neq̄q̄ ab humanis oculis videat:resurrectionē fieri posse desperāt:z dum arida ossa ispiciūt:hec vestiri carnib⁹:rursumq; ad vitā vigescere posse fieri diffidūt. AVGV.in enche. Nō āt potest deo terrena materies:de q̄ mortaliū creat caro:sz ī quē libet pulueré cinereue soluat:in quoslibet balitus auraſqz diffugiat:in quācūq; alioꝝ corpoꝝ substātiā vel in ipsa elemēta vertat.in quozūcūqz aīaliū:aut ēt hominum cibum cedat:carneqz mutet:aīe illi humane ī pūcto tēporis redditur q̄ ea primit⁹ vt bō fieret:viueret z creſceret:aīauit. CHRY.sup matth.Ad defensionē autem sui errozis in tenisse se argutissimā rōnē saducei putabāt.vñ sequit:Et ī errore.cum dicētes.Magr:moyses dixit:Si quis mortuus fuerit z̄. CHRY.i ho.Quia.n.īmitigabile malum est apud iudeos:q oīa p̄ pñti vita faciebāt:i legē dedurxit moyses defuncti sine filys uxorē fratri dari oportere vt defuncto filiꝰ nasceret ex fratre:z nō excideret nomē eius qō erat q̄dā mortis mitigatio.nō aūt aliꝰ q̄s frater vel ꝓpinquꝰ iubebat accipe uxorē defuncti:qñ nō ita putaret q̄ ex tali cōiunctione erat nascitur⁹:eē filiꝰ eiꝰ q obyit:z iterū extraneus nō ita bēret necessitatē statuere domū eiꝰ q obierat sicut frater:cui ēt ex cognatione hoc facere iustū erat. Segtur:Erāt aūt apud nos septē fratres. HIERO.Qui resurrectionē corporꝝ nō credebāt z aiaz putabāt iterire cuz corporib⁹:recte istiusmodi fingūt fabulā q̄ delyramēti arguat eos q resurrectionē asserāt mortuoꝝ.Turpitudinem ergo fabule opponūt:vt resurrectōis denegēt vitatē. vnde cōcludūt. In resurrectōe ergo cuius erit:pōt aūt fieri vt vere in gēte eoꝝ hoc aliqñ acciderit. AVGV.de que. euā. Per hos aūt septē frēs mystice itelligunt hoies ipy:q fructū iustitie nō potuerūt afferre in ter[illegible]p̄es. vy.mūdi etates:qb⁹ista terra cōſistit.postea.n.z ipsa terra trāsiet:p quā oēs illi q̄si septē steriliter trāsierūt.Segt. Rñdēs autez ie sus ait illis:Erratis nescientes scripturas neqz virtutez dei.

CHRY.sup matth.Sapiēter p̄mū arguit stultitiā eoꝝ: qz nō legebāt.scdo ignorātiā:qz nō cognoscebāt deū.Ex diligētia.n.lectiōis nascit sciētia dei:ignorātia aūt negligētie filia ē. HIERO.Propterea ergo errāt qz scripturas nescīūt:z qz scripturas nescīūt ꝓsequēter ignorāt virtutē dei.

ORIGE.[illegible]uas aūt res dicit eos nescire:vnam qdē scripturas:alterā aūt virtutē dei p quā resurrectio fit z noua vita in ea:Uel dñs arguēs saduceos nescire virtutē dei se[illegible]s nō cognosce[illegible]arguebat.ipse.n.erat virtꝰ dei z non cognoscebāt eū q̄si nescientes scripturas q̄ loquunt de eo.propterea nec resurrectionē credebāt quā factur⁹ fuerat ipse. Queritaūt cū saluator dicat.Erratis nescientes scripturas. an dicat:q̄ in qbuscā scripturis positū ē qō segt:De resurrectiōe nz nubēt:z̄.qō ī veteri testō nō legit scriptū. Nos aūt dicim⁹:qz scriptū est nō in ipsis ſmonib⁹ manifeste ista dicēti[illegible]:sz in mysterio idicātib⁹ ſm itellectū[illegible]ozale:nā cū sit lex vmbra futuroꝝ bonoꝝ:dicens quodlibet de viris z vxoribꝰ:de ſpiritualibꝰ nuptys ꝓncipaliter dicit. Sed nec hoc inuenio alicubi scripturā dicētē sanctos post exitū fore angelos dei:nisi forte qs z hoc moraliter intelligat: ſm illud qō dī.Tu āt ibis ad pres tuos.Itē appositꝰ ē ad pplz suū.Dicet aūt aligs.Jō eos increpabat qa non legebāt ceteras scripturas q̄ sūt extra legē:z ió errabāt.Alius dicit q̄ nesciebant mosaice legis scripturas.ex eo q̄ diuinū sensuz eaꝝ nō scrutabant. CHRY.sup matth.Ut qō dicit.In resurrectōe nz nubēt:z̄.retulit ad B qō dixerat. Nescitis virtutē dei.Cū āt dixit:ego sum deus abraā:z̄.ad illō qō dixerat:Nescitis scripturas.Et qdē calūniatorib⁹ p̄mū oz ī aliq̄ qōne auctoritatē scripture ꝓferre:deide rōnē exponere:interrogātib⁹ āt p ignorātiā pius rōnē exponamus.Posita ergo auctoritate cōfirmemus:qñ calūniatores cōuincere oz:interrogatores autem docere:ideo bis interrogantibus per ignorantiā prius rōnē exposuit dicēs. In resurrectione. HIERO.in hoc aūt qō dicit.Neqz nubent nz nubent. Latina ꝓsuetudo greco ydiomati ñ rīdet. Nubere.n. apō latinos ꝓpe dīr mulieres:sz nos simplr dcīm⁹ itelligam⁹ q̄ nubere de viris.z nubi ō mulierib⁹ dcīm⁹ fit. CHRY.sup mat. In B qdē seculo qz morimur:ió nascimur.qz nascimur ió vxores ducimus.vt qō moriēdo miuif:nascēdo suppleat.ibi āt moriēdi necitas tollit.vñ z nascēdi cā soluta ē.HILA.Et qdē suffecerat aduersus saduceos opiniones illecebre corporee recedisse:z officys cessantib⁹ iania hec corporum gaudia sustuliſſe:sz adiecit:sz sūt sīc āgeli dei in celo. CHRY. in ho.p qō ad iterrogatū ꝓueniēter rñdet:qz.n.hec erat eis cā estimandi resurrectionē nō esse:quia credebant eandez

foze resurgẽtiũ ꝓditionẽ. Hãc causaz remouit: oñdens eos alteri' ꝓditiõis futuros. CHRY. sup matth. Notandũz ẽ q cũ de iciunys ⁊ elemosynis ceterisq; virtutib' spiritualib' locut' fuit: nũq̃ anglos silitudinẽ itroduxit: nisi cũ de absolutiõe a coitu loq̃r: qñ sic oẽs act' carnales opa sũt aialiũ: precipue tñ act' libidinis: sic oẽs virtutes sũt res angelice: ꝑcipue tñ castitas: p quã vincit nã virtutib'. HIERO. Quod ergo infert. Sed sunt sic angeli dei in celo. spiritalis ꝺuersatio reꝑmittit. DIO. Tunc. n. qñ icorruptibiles ⁊ imortales erim' visibili gdẽ ipsius dei apparitione in castissimis ꝓtẽplatiõib' adiplebimur. itelligibilis ãt luminis ꝺtiõe participabim' i impassibili ⁊ in imateriali mẽte fz imitatione supcelestiũ mẽtiũ: ꝑpter qõ dicit: q erim' angelis equales. HYLA. Hãdẽ aũt calũniã quã saducei afferũt de cõiugio afferre plures solẽt: in quã fozmã muliebris sexus resurgat. Sed qualis in scripturis auctozitas ẽ de angelis opinãdo: talẽ in resurrectione spẽi nostre sensum opozteret eẽ de feminis. AVGVxy. de ciui. dei. Sz mihi melius videt̃ sape q vtroq; sexꝰ resurrectuz eẽ nõ dubitant. Non enĩ libido ibi erit: q̃ ꝓfusionis cã ẽ: Nã priusq̃ peccassent nudi erãt: natura aũt seruabit̃: q̃ tunc gdẽ ⁊ a ꝺcubitu ⁊ a partu immunis erit: erũt tamen mẽbra feminea nõ accomodata vsui veteri. sed decozi nouo: quo nõ allicit̃ aspiciẽtis ꝺcupiscentia: q̃ nulla erit: fz dei laudeꝰ sapientia atq; clemẽtia: q ⁊ quod nõ erat fecit: ⁊ liberauit a corruptione quod fecit.

HIERO. Nemo enĩz dicit de lapide aut arboze ⁊ bis rebꝰ que nõ habẽt mẽbra: genitalia q; nõ nubẽt. Sz nubent̃: fz de bis qui cũ pñt nubere: tñ aliq̃ rõe nõ nubut. RABA. Dec aũt que dicta sunt de resurrectionis cõditionib' ꝓpositẽ reddidit questioni. de ipsa vero resurrectione cõtra iudeos infidelitatem conuenienter loquitur. CHRY. in ho. Et q; illi interrogando moysen pꝰ miserant: p moysen eos confutat: vnde subdit. De resurrectione autem mortuoruz nõ legistis ⁊c̃. HIERO. Ad ꝓbãdũ resurrectiõis veritatẽ multis alys exẽplis manifestiozib' vti potuit: ex quib' est illud. Resuscitabũtur mortui: ⁊ resurgẽt qui in monumẽtis sunt ⁊ in illo loco. Multi dormientium de terre pulvere resurgent. Queritur ergo qd sibi voluerit dñs hoc ꝓferre testimoniũ. ꝓ videtur ambiguum: vel non satis ad resurrectionis pertinens veritatem: ⁊ quasi hoc ꝓlato probauerit quod volebat statim intulerit: Nõ ẽ deus mortuoꝝ: sed viuẽtiũ: Supra diximus aũt saduceos nec angelũ nec spũm nec resurrectionẽ corpoꝝ cõfitentes: ⁊ animarum quoꝺ interitum predicasse. bi gnaꝝ tñ libros moysi recipiebant. ꝓphetaꝝ ãticinia respuẽtes. Stultũ ãt erat i de ꝓferre testimõia: cuiꝰ auctozitatẽ ñ sequebãt̃. Porro ad eternitatẽ aiarũ ꝑtinẽs: de morte se ponit exẽplũ. Ego sum deus abraam. Statiq; ifert: Nõ ẽ mortuoꝝ fz viuẽtium: vt cũ pbauerit aias ꝑmanere post mortẽ: nz in poterat fieri vt coꝝ eẽt deꝰ neq̃q̃ subsisterẽt: ꝓuenienter itroduceret̃ resurrectio q̃ cũ aiabus bona malaq; gesserunt.

CHRY. in ho. Sz q̃liter alibi ait: vt viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ dñet̃: fz hoc nõ ẽ sile ei qõ hic dr̃: mortuoꝝ. n. ibi dr̃ eẽ dñs: coꝝ. s. q victuri sũt: nõ aũt coꝝ q semel disparuerũt: ⁊ vltra nõ resurgẽt. HIERO. Cõsiderãdũ ẽt q ꝑmo hic ad moysen iam factus fuerat sanctis patriarchis iã ꝓidẽ gescentibus: erãt ergo quoꝝ deꝰ erat. nihil. n. bẽre poterant si non erãt: q; in natura rei est vt esse id necesse sit cuius sit altezꝝ: atq; ita habere deũ viuẽtiũ est cũ deꝰ eternitas sit: ⁊ nõ sit coꝝ que mortua sunt bẽre id qõ eternuz est: ⁊ qũo esse illi futu[illegible]emp negabunt̃: quoꝝ se esse profiteatur eternitas:

ORIGE. Deus ẽt ẽ q dicit: Ego suz qui suz. Sic ergo impossibile ẽ vt dicat̃ coꝝ deꝰ eẽ q nõ sũt. Et vide q; nõ dixit Ego sum deus abraam isaac ⁊ iacob: sed deꝰ abraam deus isaac: ⁊ deus iacob. In alio aũt loco sic dixit Deꝰ bebreoꝝ misit me ad te. Qui. n. perfectissime sunt circa deũ: quantũ ad cõparationẽ ceteroꝝ boiz totũ habent deũ in se: ꝓptereaq; nõ cõiter fz singulariter dr̃ coꝝ deꝰ: vtputa si dicam': Ager ille illoꝝ ẽ: oñdim' q; vnusq̃sq; eoꝝ nõ bz eũ in toto. Si dicim' q; ager ille illi' ẽ. demõstram': q; totũ agrũ possidet ille. Ubi ergo dr̃ Deꝰ bebreoꝝ: ipfectio demõstrat coꝝ q; vnusq̃sq; eoꝝ aliqd modicũ de deo bẽbat. Dicit aũt: Deus abraam: deus isaac: ⁊ deus iacob: q; singuli coꝝ totũ bẽbãt deũ. nõ ãt modicã laudẽ respicit patriarchaꝝ q; deo viuebãt. AVGV. ꝺ fausto. Opportũe itaq; ecclesie voce nitẽs cõuincunt manicheos: q̃ tuc cõicti sunt saducei. nã ⁊ ipsam resurrectionẽ [illegible]o gdẽ mõ: fz tñ ẽt ipsi negãt. AAGV. in ꝓ ioanẽ. Jõ ãt aliter deꝰ abraã deꝰ isaac ⁊ deꝰ iacob dr̃: in istis trib' oẽs modi gnãriõis filioꝝ dei vocant Generalem deꝰ multotiẽ bonoꝝ ꝓdicatoze bonũ filiũ: ⁊ de malo malũ: qõ significat p abraaz q; de libera vroze fidelẽ filium habuit: ⁊ ancilla infidelẽ genuit. Aliq̃ vo generat p bonũ ꝓdicatoze bonũ ⁊ malũ filiũ: qõ significat̃ i isaac q; de libera vnũ bonũ ⁊ altez malũ generauit. Aliq̃ generat bonũ p bonũ ⁊ malũ ꝓdicatoze: qõ significat̃ p iacob q; bonoꝝ filios genuit: ⁊ de liberis: ⁊ de ancillis. CHRY. sup matth. Et vide quo sit ifirmioz cõgressio iudeoꝝ ꝺ xpm. Pria fuit cũ terroze: dicẽdo: Jn q̃ ptãte hec facis: ꝺ quam necessaria fuit cõstãtia cordis. Secũda fuit cũ dolo: ꝺ quã necessaria fuit astucia sapiẽtia. hec aũt fuit cũ ꝑsumptiõe ignara: q̃ precedentibus facilioz est. Dominẽ. n. putanteꝰ se aliquid latere cũ nesciat: viro sciẽti facile est cõuincere. Sic ⁊ opatio ifirmici in primis grauis est: sed sigs fozti aio sustinuerit: non niet eũ infirmiozẽ. Segtur. Et audiẽtes turbe mirabantur in doctrina ei'. REMI. Nõ quidẽ saducei sed turbe mirantur. Doc ẽt quotidie agit in ecclesia. cũ. n. diuina inspiratione aduersary ecclesie superantur: turbe fidelium letantur.

¶ Pharisei ãt audiẽtes q; silẽtiũ ipo fuisset sadduceis ꝓuenerũt i vnũ: ⁊ interrogauit eũ vn' ex eis legis doctoz tẽtãs eũ. Magi q̃ ẽ mãdatũ magnũ i lege: ait illi ihesus: diliges dñz deũ tuũ ex toto coꝛde tuo ⁊ ex tota aia tua: ⁊ i tota mẽte tua. Hoc ẽ maximũ ⁊ ꝑmũ mãdatũ. Secoz ẽt sile est huic: Diliges ꝓximũ tuũ sicut teipsum. In his duobus mãdatis vniuersa lex pẽdet ⁊ ꝓphete.

HIERO. Ex supra pharisei in oñsiõe denary fuerãt confutati ⁊ aduerse ptis viderant factionez subztã: debuerãt ex hoc moueri ne vltra molirentur in sidias: sed malũ obstinatia cluoz nutrit impudẽtiã. vñ dr̃: Pharisei aũt au. q; silẽtium ihesu cõ. in vnũ. ORIGE. Silẽtiũ aũt saducei ipse fuit ihesus: volẽs ostẽdere q̃ mẽdacy vocem obmutescere facit claritas vitas. Sicut. n. ꝓpriũ est iusti tacere cũ sit ꝓpe[illegible]ꝓpriũ ẽ oĩum q; mẽdacy sunt doctozes obmutescere quãtũ ad rẽ: nõ aũt tacere. HIERO. Pharisei ergo [illegible] ducti q; iter se ꝺy sũt ad tentãdũ ihesuz pari mẽte ꝓfuturi.

CHRY. sup matth. Uel ꝓuenerũt i vnũ pharisei vt multitudine vincerẽt quẽ rõnibus superare nõ poterãt. Vnanimes se ꝓfessi sunt q; multitudine se armauerunt. Deliberabant. n. apud se. Unus loquatur ꝓ oĩbus: ⁊ oẽs loquamur vnum vt si qdem vicerit oẽs videamur vicisse. si aute victus fuerit vel solus videat confusius. ⁊ ideo sequitur: interrogauit eum vnus ex eis legis doctoz tentans eum.

ORIGE. Oẽm ergo q; non discendi sed tẽtãdi causa terrogat aliquẽ doctoꝛum: estimare debemus illius ꝓfectus risei fratres ꝑm illud: Qd̃ vni ex minimis istis fecistis mihi fecistis. AAGA. de con euan. Non moueat autem mattheus hic dicit tentantem fuisse: a quo dominus terrogatus est: marcus autem hoc tacet: ⁊ in fine ita cludit q; ei dominus sapienter respondenti dixerit:

lõge es a regno dei. Fieri enĩ potest vt q̃uis tentãs accesserit: dñi tamẽ refpõsiõe correct' sit: Aut certe ipsaz tẽtationẽ nõ accipiam' malã tanq̃ decipe volẽtis inimicũ: fz cã poti' tãq̃ expiri ãpli' volẽtis ignotũ. neq; frustra scriptũ ẽ: Qui facile credit leuis ẽ cozde. qd aũt iterroget subdit: Magr̃ qõ ẽ mãdatũ i lege: ORIGE. Tẽtãs dicebat: Magr̃ qñ nõ tãq̃ discipulus xpi ꝓferebat hãc vocẽ. Si quis g̃ nõ discit aliqd a vbo: nec tradit se ei ex toto aĩo suo: dic̃ ait ei Magr̃. frater pharisei est xpm tẽtãtis. Lũ g̃ añ saluatozis aduẽtus legeret lex: fozsitan q̃rebat qõ ẽ mãdatũ magnũ in ea. Ne qz enĩz iterrogasset hoc phariseus nisi diu anõ illos ꝺ hoc q̃ situ fuisset ⁊ nõ iuentũ: donec veniens iesus hoc doceret.

CHRY. sup matth. De magno tamẽ mãdato iterrogat: q; nec minimũ obseruabat: ille ꝺz. rogat ꝺ majore iustitia q; iã minoze ꝓpleuit. HIERO. Uel nõ de mãdatis interrogat: sed qõ sit ꝑmũ mãdatũ magnũq3: vt cũ oĩa q̃ deꝰ mãdauerit magna sint: q; cd ille rñdeat occasionẽ bẽat calũniandi. CHRY. sup matth. Dñs aũt sic ei rñdit vt iterrogationis eiꝰ fictã ꝓscias statiz ꝑmo rñso ꝓcuteret. vñ segt̃: Ait illi ihesus. Diliges dñm deũ tuũ ex toto coꝛde tuo: ⁊ ex tota aĩa tua: ⁊ in tota mẽte tua. Diliges ingt nõ timore: q; dilige re magis ẽ q̃ timere. timere enĩ sernoꝝ ẽ: diligẽr filioꝝ. Timor sub necessitate ẽ: dilectio i libertate. Qui in timoze seruit deo penã q̃dẽ euadit: mercedẽ vo iusticie nõ bz: q; inuitus fecit bonũ ꝑpter timoꝛẽ. Nõ vult g̃ deꝰ vt timeat̃ seruiliter ab boibus quasi dñs: fz vt diligat̃ q̃si pater q; adoptionis spũz donauit boib'. Diligere aũt deũ ex toto coꝛde: est vt coꝛ tuũ nõ sit inclinatũ ad aliqui' rei dilectionẽ magis q̃ deꝰ. Diligere aũt deũ in tota aĩa. ẽ certissimũ aĩuz habere in vitate: ⁊ firmũ eẽ in fide. Ali' ẽ. n. amoꝛ coꝛdis: et ali' ẽ amoꝛ aĩe. Amoꝛ coꝛdis quodãmõ carnalis ẽ: vt etiã carnaliter diligam' deũ: qõ facere nõ possumus: nisi recedam' ab amoze mũdialiũ rez. Coꝛdis g̃ amoꝛ sentit̃ in coꝛde amoꝛ vo aĩe nõ sentit̃ sed intelligit̃: q; i iudicio aĩe ꝓsistit. Qui. n. credit apõ deũ eẽ oẽ bonũ ⁊ nihil boni eẽ ex ipm hic diligit deũ in tota aĩa. Tota vero mẽte diligere deũ ẽ vt oẽs sensus deo vacẽt. Cui' n. itellect' deo ministrat: cui' sapia circa deũ ẽ: cuius cogitatio ea q̃ dei sũt tractat: cuius memoria q̃ bona sũt recordat̃ tota mẽte diligit deũ. AVGV. De doctria christiana: Uel aliter: Deũ ex toto coꝛde deligere ꝓcipis: vt oẽs cogitationes tuas: Ex tota aĩa: vt oẽz vitaz tuam: Ex tota mẽte tua: vt oẽm intellectũ tuũ in illũ ꝓferas: a quo hẽs ea q̃ confera. Nullã g̃ vite nr̃e partẽ reliquit que vacare debeat ⁊ quasi locũ dare vt alia re velit frui. Sed quicqd aliud diligẽdũ venerit i animũ: illuc rapiat̃ quo tot' dilectionis ipet' currit: tũc. n. ẽ optim' bõ cũ tota vita sua pgit i ĩcõmutabile bonũ. GLO. Ul' ex toto coꝛde. i. itellectu. Alia. i. volũtate: Mẽte. i. memoria: vt nihil ei ꝺziuz velis: sentias: aut recorderis. ORIGE. vel aliter. Et toto coꝛde. i. firmã recordationẽ ⁊ opationẽ ⁊ cogitatõnẽ. Ex tota aĩa. i. vt pati sint eã ponere ꝓ pietate dei. In tota mẽte: nihil aliõ. s. ꝓferẽtes nisi q̃ dei sunt. Et vide si potes coꝛ qdẽ accipe ꝓ itellectu: quo itelligibilia speculãt: mẽtẽ ãt ad ꝓferẽdas res. Mẽte. n. ꝓferim' singulas res: ⁊ ꝓ vnũquodq; qõ significat q̃si mẽte nr̃a inãbulam' atq; ꝓferim'. Si aũt tẽtãt phariseo dñs nõ rñdisset: estimare possem' nõ eẽ vnuz mãdatũ mai' altero: Sed dñs respondens subdit: hoc est maximũ ⁊ primũ mãdatũ. vbi discim' sniam o emandatis: qõ est magnũ ⁊ sunt inferioza vsq; ad minima. Respõdet aũt dñs nõ solũ qõ est magnũ mandatũ: sed ẽt primum: nõ ꝓ ordine scripture: sed ꝓ dignitate virtutis. Di autem q; nõ solũ diligũt dñm deũ suũ: fz etiaz illa tria susceperint fz ex toto coꝛde ⁊c̃. Docuit aũt q; nõ solũ est magnũ ⁊ primum fz ẽt q; eẽt scdm simile priozi. vñ segtur. Secũdũ aũt̃ simile ẽ huic: Diliges ꝓximũ tuum sicut teipsuz. Si aũt̃ q diligit inigratẽ odit aĩam suã: manifestu q; nõ diligit primũ sicut seipsuz: cũ nec seipsuz diligat. AVGV. i. de doctri. christiana: Manifestũ ẽ ãt oẽz boiez primũ eẽ deputãdũ. q; erga neminẽ opandũ ẽ malũ. Jã vo si vel cui pbẽdũ: vel a quo pbẽdũ ẽ nobis officiũ misericordie recte ꝓcimus dr̃: manifestũ ẽ hoc ꝓcepto quo tenemur diligere primũ et sanctos ãgelos ꝓtineri: a gb' nobis tãta misericordie ipẽdũt officia: quãta nobis in scripturis aĩaduertere facile ẽ: ex quo ⁊ ipse dñs nr̃: primũ se nobis dici voluit: q̃n seipz dñs ihesus xps significat opitulatũ eẽ semiuino iacẽti i via.

AVGV. viy. de tri. Qui aũt amat boies: aut q; iusti sunt aut vt iusti sint amare dz, sic. n. ⁊ seipsuz amare dz: aut q; iustus ẽ: aut iust' fit: sic. n. diligit primũ sicẽ seipsum sine vllo piculo. AVGV. i. de doctrina christiana: Si ãt teipsum nõ ꝓpte debes diligere: fz pp illũ vbi dilectiõis tue rectissimus finis ẽ: nõ succẽseat aliqs bõ si ꝛ ipsũz ꝓp deũ diligis. q; gs g̃ recte primũ diligit: hoc cũ eo dz agere vt ẽt ipe toto coꝛde diligat deũ. CHRY. sup matth. Qui aũt hoiem amat simile ẽ: sicut q deũ amat: q; imagẽ dei eius quo deus dilexit: sicut rex in sua imagine honoratur. Et ꝓpter hoc dr̃ hoc mandatum simile eẽ ꝑmo. ORIGE. Uel aliter: Qõ mãdatũ sequẽs ꝑmo ẽ simile: significat idẽ eẽ officiu ⁊ meriti in vtroq; nz. n. aut dei sine xpo aut xpi sine deo põt vtilis eẽ dilectio ad salutẽ. Segtur. In his duobus mandatis tota lex pendet ⁊ ꝓphete. AVGV. de q. euã. Pendet dixit. i. illo referẽ vbi habet finẽ. RABA. Ad duo. n. hec ꝓcepta pertinet totus decalogus. ꝓcepta gdẽ prie tabule ad dilectionẽ dei: ꝓcepta secũde ad dilectionẽ primi. ORIGE. Uel q; qui oĩa ipleuit que scripta sunt de dei dilectione primi: dignus est magnas gratias a deo pcipe vt itelligat oẽm legẽ ⁊ prophetas. AVGV. vy. de trini. Cũ aute sint duo ꝓcepta in gb' pẽdet lex ⁊ ꝓphete: dilectio dei ⁊ proximi: nõ imerito scriptum [illegible]pleriq; ꝓ vtroq; vnum ponit sine dilectionẽ dei: sicut ẽ illud: Scimus enĩ q̃n diligentibus deũ oĩa cooperant̃ in bonũ: sine dilectionẽ proximi: sicut est illud. Ois lex in vno sermone ipletur: Diliges proximũ tuum sicut teipsum. Sed hoc ideo: q; qui proximũ diligit cõsequens est vt deũ diligat: Ex vna enĩ eaq̃z charitate deũ proximũq; diligimus: sed deũ propter deũ: nos aũt ⁊ proximũ propter deũ. AVGV. i. de doctri. christiana. Sed tũ q̃n excellentioꝛ ⁊ supra nostrã naturaz est diuina substantia: preceptũ quo diligimus deũ a proximi dilectione distinctum est. q; si te totũ intelligas. i. aiam ⁊ corpus ⁊ proximũ tuum. i. aiam ⁊ corpus nullum diligendarum rez genus in his duobus preceptis prętermissum est. Nam enĩ precurrat dilectio dei sequitur dilectio proximi eiusq; dilectionis modus prescriptus sit: vt eum sicut teipsum diligas simul ⁊ tui abs te dilectio p[illegible]termissa non est.

¶ Cõgregatis ãt phariseis iterroguit eos ihesus dicẽs: Quid vobis vr̃ de christo cuius filius ẽ? Dicũt ei: Dauid. Ait illis: Quo ergo dauid in spũ vocat eũ dñz dicẽs: Dixit dñs dño meo sede a dextris meis: Donec ponã inimicos tuos scabellũ pedũ tuoꝝ? Si ergo dauid vocat eũ dñm quo filius ei' ẽ? Et nemo poterat ei rñdẽ verbũ: nz ausus fuit q̃q̃ ex illa die eũ ãpliꝰ iterrogare.

CHRY. in bome. Judei estimantes christũ eẽ hoiez purum: eum tentabant: nec eum tentassent si filium dei credidissent. Uolens ergo christus ostendere q; cognosceret fallaciã cordis eoꝝ: ⁊ quia deus erat: nec manifeste voluit vicere veritatẽ: ne occasionẽ blasphemie inuenientes in dei amplius insanirent. Nec omnino tacere q; ad hoc venerat vt veritatez annũciaret: ideo talẽ iterrogationez eis proposuit: vt ipsa interrogatio eis ostenderet quis esset.

Uñ dicit: Congregatis aũt phariseis interrogauit eos iesus dicens: Quid vobis videt de xpo cui⁹ filius ē? CHRY. in ho. Discipulos qdē pmũ interrogauit qd aliꝫ diceret de xpo: z tũc qd ipsi dicerẽt: hos ãt nõ ita. Profecto. n. seductoré eũ dixissent z malũ: existimabãt ãt qñ xps pur⁹ hõ erat: z iõ dixerũt eũ esse filiũ dauid: z hoc ē qõ subdit: Dicunt ei dauid. Ipse aũt hoc reprehẽdens: inducit pphetaꝫ dñationē eius z ppetatē filiatõis z cohonorationē q̃ ē ad pfez testãtē Uñ subdit. ait illis: Quo ḡ dauid i spũ vocat eũ dñm dicẽs Dixit dñs dño meo sede a dextris meis. dõec. HIERO. Testimõiũ hoc de. ioꝫ psalmo süptũ ē. Dñs ḡ filiꝰ dauid vocat: nõ ꝫ id qꝺ ẽ eo nat⁹ ē ꝫ iuxta id qꝺ nat⁹ ex pre sp fui. ꝺ ueniẽs ipꝫ carnis sue pfez: vocat ãt eũ dñꝫ suũ ñ erroze iceto nec ppa volũtate: sed spũsc̃ō. REMI. Q̃ aũt dic̃: Sede a dextris meis: nõ intelligẽdũ ē qꝺ deus corpoꝛ⁹ sit vt dextrã vel sinistrã habeat: sed a dextris dei sedere ē i honoze z equalitate paterne dignitatis manere. CHRY. sup mat. Puto aũt hãc interrogationē nõ solũ cõtra phariseos: ꝫ ẽt cõtra hereticos. potuit. n. ẽm carnẽ vere filius erat dauid: dñs autẽ ẽm diuinitatẽ. CHRY. in ho. Non aũt in hoc stat: sed vt timeant subdit. Donec ponam inimicos tuos sca bellũ pedũ tuoꝝ: vt saltẽ ita eos inducat. ORIGE. Deus etiã nõ ad pditionẽ solũ ponit scabellũ pedũ xpi inimicos ipsius. ꝫ z ad coꝛ saluté. REMI. Donec ãt pro infinito ponit: vt sit sensus: Sed semꝑ inimici tui i sempiternũ subyciẽt pedibus tuis. GLO. Q̃ autẽ a patre inimici subyciunt filio: nõ infirmitatẽ filij: ꝫ vnitatẽ nature significat. nã z filiꝰ subycit inimicos patri: qz patrẽ clarificat super terrã. Et ex hac auctozitate ꝛcludit: Si ḡ dauid vocat eũ dñm quõ filiꝰ eius ē? HIERO. Interrogatio hec nobis ꝓficit vsqꝫ hodie ꝓtra iudeos. Et bi. n. qui ꝓfitent christũ cẽ vẽtu rũ hoiem simplicẽ z scñ virũ asserũt de genere dauid. Interrogẽtus ḡ eos docti a deo fi sin. plex hõ ē. z tm̃ filiꝰ dauid: quo dauid vocat eũ dñm suũ: iudei aũt ad diludendã interrogatõis vitatẽ: friuola. lta. ꝓfingũt: vnaculũ abrae asserẽtes cuius filius fuerit damascus elieçer: z ex ipsius ꝑsona scriptum psalmum: quod post cedem quinqz regum domi nus deus domino suo abraã dixerit: Sede ad dexterã meã donec ponaꝫ ꝛc̃. Quos interrogem⁹ qnõ dixerit abrae eaq̃ sequuntur: z respondere cogamus quõ abraã ante luciferũ genit⁹ sit: z quõ sacerdos fuerit ẽm ordinẽ melchisedech: p quo melchisedech obtulerit panẽ z vinũ: z a quo decimas prede accepit. CHRY. in ho. Doc tm̃ imposuit finem ipsoꝝ disputationib⁹ q̃si magnũ z sufficiẽs ꝓcludere eoꝝ ora. vñ. gtur: Et nemo poterat rñdere ei verbũ. Neqꝫ au ius fuit quisq̃ ex illa die eũ amplius iterrogare. Siluerũt enī extũc nõ volẽtes: ꝫ nõ babẽdo aliqd dicere. ORIGE. Si aũt interrogatio eoꝝ fuiss. ex volũtate discẽdi: nunq̃ eis talia ꝓposuisset: vt amplius nõ eẽnt ausi eũ iterrogare.

RABA. Ex hoc aũt ītelligim⁹ venena iuidie superari p. fed. ffic. e gescere. CA. XXIII.

Tunc iesus locutus ē ad turbas z ad discipulos suos dicens: Sup cathedrã moysi sederũt scribe z pharisei. Oia ergo quecũqz dixerit vob seruate z facite: scõm opa vero eoꝝ nolite facere. Dicunt. n. z non faciunt. Alligãt aũt onera grauia z ipoꝛtabilia z iponũt i humeros hominuꝫ: digito autem suo nolunt ea mouere.

CHRY. sup matth. Postq̃ dñs sacerdotũ rñsionez ꝓstruit: z incorrigibilẽ eoꝝ cõditionẽ oñdit; sicut clerici si male fecerint inemendabiles sunt: laici vero delquentes facile emẽdant: tunc cõuerit sermones ad apostolos z ad populũ. vnde dicitur. Tunc locut⁹ est iesus ad turbas z ad discipulos suos. Infructuosuꝫ nãq̃ ẽ vbũ i quo sic alter ꝓfundi tur: vt alter nõ eruditat. ORIGE. Sũt aũt meliores discipuli xpi religs turbis: z iuenis in ecclesijs quosdã affectus suos accedẽtes ad vbũ dei cẽ discipulos xpi: ceteros aũt populũ eẽ ipsi⁹: Et iterdũ q̃dã discipulis solis dicit: q̃daꝫ vero turbis: alia vo turbis simul atq̃ discipulis sic̃ sũt bec. vñ sequitur: Dicẽ sup cathedrã moysi rc̃. Qui legẽ moysi pfitẽ. iterptari se gloriant bi sedẽt sup cathedrã moysi. Qui ḡ recedũt a lra legis: scribe dicunt. Qui aũt maius aliqd pfitẽtes: diuidũt seipsos q̃si meliozes a multis: pharisei dicuntur: qõ iterpta. diuisi. Qui ãt moysen �something spirituale virtutis itelligũt z exponũt: sedẽt qdẽ sup cathedrã moysi: ꝫ nõ sic scribe z pharisei: ⁊ bis me. ozes dilecti xpi discipuli. posaduẽtũ aũt xpi⁹ sedẽt sup cathedrã, eccleſie: que ẽ cathedra xpi. CHRY. sup matth. Uidẽdũ ẽ tñ qũo qs sup cathedrã sedeat: qz nõ cathedra fac̃ sacerdotẽ: ꝫ sacerdos cathedrã: nõ locus sanctificat boiez: ꝫ bõ locũ. Ideoqꝫ malus sacerdos de sacerdotio suo crimen acgrit: non dignitatem.

CHRY. in ho. Ne aũt aliqs dicat: qñ pp boc desidiam fact⁹ sum ad agẽdũ qz malus ē doctoꝛ: hãc destruit occasionẽ: cũ subdit: Oia ergo q̃cunqz dixe. vo. ser. z facite. Nã. sua dicũt: ꝫ que dei sunt: q̃ p moysen deus in legẽ deduxit. Et iterere quãto circa moysen vtiꝫ honoze: eã itez q̃ ad vos tus ẽ testm̃ ꝛcordiã ostẽdẽs. ORIGE. Si autez scribe ꝓ pharisei sedẽtes sup cathedrã moysi sunt iudeoꝝ doctores ẽm litterã docẽtes legis mãdata: qũo iubet nos dñs ꝛz obq̃ dicũt illi facere: cũ apli⁹ in actib⁹ vetẽt fideles viuere ẽm litterã legis: Sz illi docẽt ẽm litterã legẽ spiritualiter non itelligẽtes. Quecũqz ergo dicũt nobis ex lege itelligentes sensuꝫ legis facim⁹ z seruam⁹: neq̃q̃ faciẽtes ẽm opa eoꝝ. Nõ. n. sicut lex docet faciũt nec itelligũt velamẽ eẽ sup litterã legis. Ul cũ oĩa audieris nõ oĩa itelligas ꝑcepta legis: puta multa q̃ de escis sunt z q̃ de bostyꝫ z filiꝫ: ꝫ ea q̃ cozigũt mozes. Sed ãre nõ de lege gratie boc mãdauit: sed de doctrina moysi: qz. ſ. nõdũ erat tps ꝑcepta noue legis ante tps passiõis manifestare. Mibi ãt vr̃ qꝺ z aliqd aliud ꝑfitẽs pẽsans boc dicit: qz. n. accusaturus erat scribas z pharisees in sequẽtib⁹ ẽmonib⁹: ne videret apud stultos ex boc eoꝝ principatũ cupe: vel ꝓpter inimicitiaꝫ boc facere: primo a se banc suspitionẽ remouet: z tũc eos incepit reprehendere: vt turbe non in eadez vitia incidant: z ideo ne existimet qꝺ qz debent eos audire: ideo eos debeant in operibus imitari. Subditur enī. Scõm vero opera eoꝝ nolite facere. Quid est ãt doctoze illo miserabilius: cuius vitam discipuli cuꝝ non sequunt saluant: cũ imitant ꝑdunt? CHRY. sup matth. Sicut aũt aurũ de terra eligit: z terra reliquit sic z auditores doctrinã accipiãt z mores relinquant. Sequẽter. n. de boie malo bona doctrina ꝓcedit: sicut aũt sacerdotes meli⁹ iudicãt ꝓpter bonos malos docere q̃ ꝓpter malos bonos negligẽ. sic z subditi ꝓpter bonos sacerdotes etiã malos bonoz ẽne ꝓpter malos boni ẽt contemnãtur. meli⁹ est. n. malis iniusta ꝑstare q̃ bonis iusta subtrahere. CHRY. in ho. Cõsidera vero vñ incipit eos reprehendere. Nã segur: Dicũt. n. z nõ faciũt. Maxie enī accusatione dign⁹ est: q doctrine auctozitatẽ babẽs: legẽ trãsgredit. ꝓmo qdẽ qz ꝑuaricat q̃ alios corrigere oz: deide qz peccat maioze pena dignus est ꝓpter honorẽ: tertio qz plus corrumpit velut in ordine doctoꝛis peccans. Rursus autez z alio eoꝝ reprehensionem ponit: qñ graues sunt sibi subiectis vñ segtur. Alligant. n. onera grauia, ꝛc̃. In quo duplicẽ cogitat malitiã oñdit: vnã qdẽ in boc qꝺ sine venia expetũt a subiectis summã diligẽtiaꝫ vite: aliã vo in boc qꝺ sibiipsis multam cõcedũt licẽtiã. Oportet aũt bonũ ꝓncipẽ econtrario se babere. in his enī que ẽm seipsuꝫ sunt: grauẽ indicem et in subiectis aũt mansuetum. Intende aũt qualiter z cur

repbẽsionẽ aggrauat. Nõ enī dixit: Nõ possunt: ſz Nolũ t. neqꝫ dixit. Portare: ſz Digito mouere. i. neqꝫ ꝓpe fieri nꝫ tã gere. CHRY. sup matth. Et quidẽ quãtũ ad phariseos z scribas de gb⁹ logt: onera grauia z ipoꝛtabilia dic̃ legis mãdata: de gb⁹ petrus in actib⁹ dicit: Ut qd vultis iponere iugũ sup ceruices discipulorum: qõ neqꝫ nos neqꝫ pres nri portare potuim⁹? Onera. n. legis quibusdã rõnib⁹ fabulosis cõmẽdantes: auditoribus q̃si vincula sup humeros. ozdis eoꝝ alligabãt: velut rõnis vinculo. stricti nõ reuocarẽt ea a se Ipsi aũt nec ex modica parte ea ꝛpiebãt. i. vt nõ dicãt pleno opere: sed nec modico tactu. i. digito. GLO. Uel alligant onera. i. vndecũqz traditiones colligũt que scientiam non leuant: sed grauãt. HIERO. Numeri aũt z digit⁹: z onera z vincula gb⁹ alligant onera: ſ. aliter. nt intelligenda. Dic etiaꝫ generaliter dñs aduersus oẽs magistros logtur. qui grãdia iubẽt z minoza nõ faciũt. CHRY. sup mat. Tales aũt sũt q̃ graue põdus venientib⁹ ad penitẽtiam imponũt: z sic dũ pena ꝑsens fugit: ꝛtẽnit pena futura. Si. n. falsẽ super humeros adolescẽtis quẽ nõ põt baiulare posse risu: necesse ẽ bz vt aut falsẽ reyciat: aut sub pondere confringatur: sic z homini cui graue pondus penitẽtie imponis: necesse est vt aut pniam reyciat: aut suscipiens dum sufferre non potest: scandaliçatus amplius peccet. Deinde z si errans modicã pniam iponẽtes nõne meli⁹ ẽ ꝓpter multa reddere rationẽ q̃s pp crudelitatem: vbi paterfamilias largus ẽ dispensatoꝛ non debet esse tenax. Si deus benignꝰ vt quid sacerdos eius austerꝰ? Uis apparere sanctus: circa tuã vitã esto austerꝰ: circa alioꝝ benignꝰ. audiant te boies parua mandantẽ z grauia faciẽtes. Talis est aũt sacerdos q̃ sibi indulget z alios exigit: quẽadmodũ malus descriptoꝛ tributi in ciuitate q̃ se releuat z onerat tribuentes.

Oia vero opa sua faciũt vt videant ab boibus Dilatãt. n. pbilateria sua: z magnificant fimbrias. Amãt aũt primos accubitus i cenis: z ꝓmas cathedras i synagogis: z salutatões i foro: z vocari ab boibo rabbi. Uos ãt nolite vocari rabbi. Unus ẽ. n. magr̃ vester: oẽs ãt vos frẽs estis. Et ꝓfez nolite vocare vobis sup terrã. vnus ẽ. n. pater vester q̃ in celis est. Nec vocemini magr̃i: qz magr̃ vester vnus est christus. Qui maioꝛ ẽ vestrũ: erit minister vr̃. Qui aũt se exaltauerit bũiliabit z qui se bumiliauerit exaltabitur.

CHRY. in ho. Supra dñs arguerat scribas z pharisees crudelitatis z negligẽtie: ꝓsequẽter ãt arguit eos ianis glorie q̃ fecit eos a deo recedere: vñ dicit. Oia aũt opa sua facit: vt vide. ab hõib⁹. CHRY. in ho. In oĩ re nascit̃ qꝺ ipam exterminat: sic̃ ex ligno vermis: z ex vestimẽto tinea. vñ sacerdotũ misteriũ q̃ positi sũt ad edificatõez sanctitatis corrũpe diabolus nitit̃: vt boc ipꝫ bonum dũ ꝓ boies fit: fiat malũ. Tolle boc vitiũ de clero: z sine laboze oia resecabis ex boc. n. fit vt difficile clerici peccãtes penitẽtiã agãt. Ult aũt dñs in boc ostẽdere cã. ꝓp quã nõ poterant credere christo: boc ẽ q̃ oia faciũt vt videãt ab hoib⁹. ipossibile. n. ẽ vt credat christo celestia predicãti. qui gloriã hoiuꝫ ꝓcurat pisit terrenã. legi. n. aliquẽ sic iterpretãtẽ bũc locũ. sup cathedra. i. i honoze z gradu quo fuerat moyses ꝓstituti sunt scribe z pharisei idigne q̃ ꝓphetãtes de christo vẽturo ꝓdicabãt aliꝫ: ipsi ãt non recipiebãt pñtẽ: ꝓp boc hortat populũ audire legẽ quã predicabãt. i. credere i christũ predicatũ a lege: z nõ imitari scribas z phariseos incredulos. z rediit cãm ꝛre predicabãt ex lege christũ vẽturũ. z nõ credebãt in eũ: q̃. ſ. oia opa sua faciũt: vt ab hoibus videant. i. qz nõ predicabãt christũ venturũ desiderio aduentus eius: ꝫ vt doctoꝛes legis esse ab hoibus viderentur. ORIGE. Ad hoc aũt opa sua faciũt vt ab hoibus videant: visibilem susciꝑtes circũcisionẽ: z visibiliter coꝛpoꝛalia fermẽta auferẽtes de domib⁹ suis: z filiꝰ bis fil⁹ia agẽtes: xpi vo discipuli legẽ in occultis ꝛpiẽt q̃si in occulto ꝓstituti iudei: vt apostolus dicit. CHRY. in ho. Uide ãt bic qꝺ cũ q̃dã ītẽtiõe eos icusat. Nõ enī simplr̃ ait: qꝺ faciãt opa sua: vt videant ab hoib⁹: ſz addidit oia. Deide monstrat qꝺ neqꝫ in magnis vane gl̃iabant: ſz i gbusdã vilib⁹ reb⁹. vñ subdit. Dilatãt. n. pbilateria sua z magnificãt fimbrias. HIERO. Dñs. n. cũ dedisset mãdata legis ꝓ moysen: ad extremũ ꝓtulit. ligabis ea in manu tua: z erũt semꝑ añ oculos tuos z ẽ sensus. Precepta mea sint in manu tua: vt opẽ ꝓpleant. sint añ oculos tuos: vt die ac nocte mediteris in eis. Doc pharisei male interꝑtates scribebãt in membranis decalogũ moysi. i. decẽ legis vbas: ꝓplicãtes ea z ligãtes in frõte: z ꝙsi coronã capitis faciẽtes: vt semꝑ añ oculos moueret̃. Jusserat quoqꝫ aliud moyses vt in q̃ttuoꝛ angulis palliorũ bis cinctinas fimbrias facerẽt ad israel populũ discerne. vt quo. coꝛpoꝛib⁹ circũcisio signũ iudaice gẽtis daret: ita vestis bẽret aliquã differentiã. Supstitiosi vo magi captãtes aurã popularem: atq̃ ex mulierculis captantes lucra: faciebãt grandes fimbrias z acutissimas in eis spinas ligabãt: vt vz ambulãtes z sedẽtes iterdũ pũgerent: z ꝙsi bac cõmonitoe retraherẽt ad misteria scruitutis dei. Pictatiola ergo illa decalogi phylacteria vocabãt. i. ob. uatoria eo qꝺ qcũqz habuissent ea: ꝙsi ob custodiã z. unimẽtũ sui bẽrent. Nõ itelligẽtib⁹ phariseis qꝺ bec in coꝛde portãda sũt non in coꝛpoꝛe: aliqn z armaria z arce babẽt libros: z noticiã dei ñ babẽt. CHRY. Illuꝫ aũt exẽplo. unc multi aliq̃ noia hebraica angelorũ cõfingũt z scribũt z alligãt: q̃ nõ itelligẽtib⁹ metuẽda videtur: qdã vero aliquã partẽ euãgelij scriptã circa colluꝫ portant. Sed nõne quottidie euãgelij in ecclesia legit̃: z audiunt ab oĩb⁹? Cui ergo in aurib⁹ posita euãgelia nihil ꝓsunt qũo eũ possint circa collũ suspen. saluare? Deinde vbi est virtus angely: in figuris litterarũ: an in itellectu sensuũ: ſi in figu. s: bene circa collum suspendis. si in itellectu: ergo melius in coꝛde posita prosunt: q̃ circa collũ suspensa. Aly vero sic exponunt hunc locũ: qz dilato. nt verba sua de propzys obseruantys: q̃si philateria. i. coseruatoria salutis ea populo assidue ꝑdicãtes: ⁊ fimbrias autem vestimentorum magnificatas dicit supereminentias eozundẽ mandatoꝛũ. HIERO. Cũ aũt superfluę philateria dilatant z magnas faciant fimbrias: gloriam captantes ab hominib⁹: ꝓsequẽter arguit̃ i religs. vñ segt̃: Amãt. n. ꝓmos accu. in ce. z primas cathe. in synago. RABA. Notãdũ qꝺ nõ salutari i foro: nõ ꝓio sedere vl discũbere vetat eos: qꝺ ꝑ of ficy ozdie ꝓpetit: ſz eos q bene viue bĩta siue ñ bĩta indebite amãt a fidelibus: q̃si ipꝛobos docet eẽ cauẽdos. CHRY. Non enim vituperat eos qui in primo loco recumbunt: ſz eos qui amant primos discubitus: ad volu. tat. rationem referens: non ad factum Sine causa enim loco se bumiliat: qui coꝛde se ꝓfert. aliquis enim iactator audiens laudabile esse in vltimo loco discumbere discumbit post omnes: z non solum iactantiam coꝛdis nõ dimittit. ſz adhuc aliam iactantiam bumilitatis acquirit: vt qui vult videri iustus z bumilis videatur. Multi enim superbi coꝛpoꝛe quidem in nouissimo recumbentes: coꝛdis autez elatione videntur sibi in capite recumbere: z multi sunt bumiles in capite recumbentes: z conscientia se in vltimo esse existimant. CHRY. in ho. Intende autem ubi in eis vana gloria dominabatur: in synagogis scilicet in quas intrabant: alios directuri. In cenis boc pati qualiter cunqꝫ tolerabile erat q̃uis doctoꝛem in admirationẽ esse oporteat: non in ecclesia solum sed vbiq̃. Si autem diligere talia est incusatio q̃ malũ est studere: vt bis aliqs potia

Universidad de Deusto
Biblioteca

tur. CHRY. sup matth. Primas etiã salutatiões amant non solũ in tpe vt eos primũ salutem⁹: sed etiã i voce vt clamãtes dicam⁹: Aue rabbi ⁊ in corpore vt flexis capitib⁹ eis incuruemur: ⁊ in loco vt in publico salutenť. vñ dic. Et salutationes in foro. RABA. Quãuis in hoc culpa nõ carcat si ydẽ i foro litib⁹ interesse q in cathedra moysi magri synagoge cupiũt appellari: ⁊ vocari ab hoib⁹ rabbi. CHRY. sup mattheũ. i. vocari volũt ⁊ nõ eẽ: nom appetũt ⁊ officiũ negligunt. ORIGE. In eccla ẽt xpi inueniunť mẽsaꝛ suscipiẽtes pmatũ vt diacões fiãt: ⁊ sequẽter aũt pmas cathedras eoꝛ q dicunť psedyteri preripe ambiũt. qdã aũt machinant vt epi vocenť ab hoib⁹: hoc ẽ rabbi. xpi aũt discipulus diligit qdẽ in spiritalib⁹ cenis recubit⁹ primos vt meliora spiritaliũ ciboꝛ mãducet. Diligit etiã cũ aplis sedentib⁹ sup. xij. thronos pmas carbedras: actib⁹ bonis dignũ se prebere festinans cathedris b⁹. sic aũt ⁊ salutationes diligit q fiũt in nũdinis celestib⁹. i. celestib⁹ pmitiuoꝛ congregatiõib⁹. Uocari ãt rabbi nõq ab hoibus neq ab aliquo alio diligit iustus: qz vn⁹ ẽ magist⁹. oiuz. vñ subdit: vos aũt nolite vocari rabbi. CHRY. in ho. Uel aliter: Premissoꝛ de gb⁹ phariseos incusauerat: alia qdẽ sicut parua ⁊ vilia ptermisit. q̃si discipliis de his instrui nõ indigẽtib⁹: ſz qõ erat oiuz maloꝛ cã. i. thronũ appetere magr̃alẽ b̃ i mediũ ducẽ ad discipulos istruẽdũ. vñ subdit: Uos ãt nolite vocari rab. vn⁹ ẽ enim magr̃ vester. CHRY. sup matth. q. d. Nolite vocari rabbi: ne qõ deo debeť vobis psumatis. Nolite ⁊ alios vocare rabbi: ne diuinũ honorẽ hoib⁹ ỏferatis. Unus ẽ. n. magr̃ oiuz q oẽs hoies nãliter docz. Si. n. bõ hoiez erudirz: oẽs hoies discerẽt q bñt doctores. nũc aũt qz nõ hõ docet: ſz ỏs: multi quidẽ docẽt: pauci aũt discũt. Nõ. n. bñ intellectũ pstat hoi docẽdo: ſz a deo prestitũ p admõitionẽ exercet. HYLA. Et vt meminerit discipli se filios vni⁹ parẽtis: ⁊ p noue nati uitatis gnãtõez terreni oꝛ exceꝛisse pmordia subdit. Oẽs aũt vos fratres estis. HIERO. Contra heluidiũ: Oẽs autez hoies affectu fratres dicit̃ sp̃t qõ in duo diuidiť i spãle ⁊ cõmune. In speciale quia omnes christiani fratres vocantur Porro in commune: quia omnes homines ex vno patre nati pari intuitu nos germanitate conungimur. Sequitur: Et patrem nolite vocari tẽ. CHRY. super mattheum In mundo enim q̃uis homo hominem generet: tamen vnus est pater qui omnes creauit. Non enim initium vite habemus ex parentibus: sed translitum vite per eos accipimus.

ORIGE. Sed quis non vocat patrem in terris qui per omnẽ actum fm deũ impletũ dicit: Pater nr̃ qui es i celis.

GLO. Quia vo arrogabat gs eẽt oiuz pr̃i: hoc qõ dixerat: Qui es i celis: vlt exponere gs sit oiuz magr̃. vñ pceptũ de magro itez repetit dicẽs: Ne vocemini magri qz magr̃ vester vn⁹ ẽ xps. CHRY. i hoc Nõ tñ dũ dr̃ xps magr̃: excluditur pr̃: sicut nz ex hoc q deus pr̃ nr̃: dr̃ hoiuz pr̃: excludit xps. HIERO. Querit ãt q̃re aduersuz hoc pceptũ apls [illegible] eẽ dixerit: aut quõ i monasteriis vulgato fmone se iuice pres vocãt: Qõ sic soluit: Aliud est eẽ nã patrem vel magrm: aliud idulgẽtia. Nos si hoiez patrẽ vocamus: honorẽ etati deferimus: nõ auctoꝛẽ nr̃e oñdimus vite. magr̃. n. dr̃ ex cõsortio vi magri. ⁊ ne ifinita replicẽ qõo vn⁹ p nãm de⁹: ⁊ vn⁹ filius nõ prudicat ceteris ne p adoptionẽ dy vocenť ⁊ fily. ita ⁊ vnus pr̃ ⁊ magr̃ nõ prudicat alijs vt abusiue vocenť ⁊ pres ⁊ magistri. CHRY. in ho. Nõ solũ aũt dñs pmatus cupe phibet: ſz ad oẽm auditoꝛẽ idu cit. vñ subdit: Qui maioꝛ ẽ vestrũ: erit mister vester: ORI GE. Uel aliter. Et si mistrat qs vba diuina: sciens qz xps i eo fructificat: neq̃q̃ se magistrũ ſz mistrũ pfiteť. vñ sequitur: Qui maioꝛ est vestrũ: erit mister vester. qm̃ ⁊ ipse xps cũ eẽt vere magister: mistrũ se eẽ pfessus ẽ dicẽs: Ego sum in medio vestrũ q̃si g mistrat. bñ aũt post oia gb⁹ vane gliet̃ yeta: uit ꝓcupiscẽtiã: addidit dicẽs: Qui ãt se exaltauerit humiliabiť: ⁊ g se bũiliauerit exaltabiť. REMI. Qõ ficticiã gi. Dis g se de suis meritis extollit: apũd deũ bumiliabiť: ⁊ qui se de beneficijs bumiliat apud deũ exaltabitur.

¶ Ue aũt vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite q clauditis regnũ celoꝛ ante homines. Uos enim non intratis nec introeuntes sinitis intrare

ORIGE. Christus q̃si vere filius dei illius q legẽ dedit fm similitudinẽ bũdictionũ q̃ sunt in lege dixit: ipse beatitudines eoꝛ g saluãtur: fm similitudinẽ aũt maledictionũ posterũ i lege ponit ve: aduersus peccatores dicens: Ue vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite: g fatẽtur bonitatis eẽ aduersus peccatores ista pnũciare itelligãt: qz sile ẽ ppositũ dei i maledictionibus leꝛis: fitue [illegible]tẽ illa maledictio siue illud ve nõ ex pnũciãte cõtingit peccãti: ſz ex peccatis gb⁹ dignis se pbet ad susceptionẽ istoꝛ q̃ deus discipline cã pnunciauit vt cõuertãt hoies ad bonũ: sicut pater ircepãs filiuz pecuba maledictionis: nec tñ vult illũ dignũ fieri maledictionibus illis: sed magis ab eis diuertere. Duius aũt ve cã subdit: Qui clau. reg. celo. añ ho. vos au. nõ itra. nec introeuntis intra: Dec duo pcepta naturaliter inseperabilia sũt. q hoc ipsum sufficit ad expulsionẽ q̃ alios non pmittit ingre. CHRY. super matth. Regnũ celoꝛ dicũtur scripture. q̃ in illis i sertũ est regnũ celoꝛ: ianua est itellectus eoꝛ. Uel regnũ celoꝛ est beatitudo celestis: ianua aũt est [illegible] p quẽ itroit in eã. Clauicularij aũt sunt sacerdotes: q̃ditũ est verbũ vocẽdi ⁊ iterptandi scripturas. claues aũt verbũ sciẽtie scripturaꝛ. p quã apit hoibus ianua [illegible] Apertio aũt ei⁹ est iterptatio vã. Uide aũt qz nõ dixit: Uobis q apitis: ſz q clauditis: ergo nõ sunt scripture clause ſz sint obscure. ORIGE. Pharisei ergo ⁊ scribe nec intrabant: nec eũ volebãt audire q dixit: Siqs p me itroierit saluabiť. Et nec itrãtes. i. eos q credere poterãt. ppter ea q lege ⁊ pphetis ante fuerant declarata de christo introire nebant: cũ oĩ terroꝛe ianuam claudẽtes adhuc derogabant doctrine eius: ⁊ subuertebant oẽm ppheticam scripturaꝛ de eo: ⁊ blasphemabant oẽ opus ipsius q̃si falsiz ⁊ a lo factũ: Sed ⁊ oẽs q mala cõuersatione sua dant exemplum peccãdi in populo: ⁊ q faciunt iniuriã scandalizantes pusillos: claudere videtur ante hoies regnũ celoꝛ. Et hoc peccatum inueniť qdem in popularibus maxime autem in doctoribus q docent qõ decet fm iusticiaz euãgelij hoies agere: autem faciũt qõ docent. Bene autẽ viuẽtes ⁊ bene docentes apiunt hoibus regnũ celoꝛ: ⁊ dũ ipsi intrãt alios iuuant itroire. Sz ⁊ multi nõ pmittũt itrare: in regnũ celoꝛ itrare volẽtes: qui ⁊ sine rõne excõicãt quosdã pp aliquas sũ q meliozes sunt q̃ ipsi ⁊ ipsi qdẽ nõ pmittũt eos itrare. Illi aũt q sobrij sunt mẽte: patia sua tyrãnidẽ coꝛ vicit. q̃uis vetiti: tñ itrant ⁊ hereditãt regnũ. Sz ⁊ q cũ multa meritate seipsos dederũt ad pfessionẽ docendi pruẽ. discerent: ⁊ iudaicas fabulas imitãtes: detrabunt eis quibus sursum sunt in scripturis requirunt: claudunt quasi ad se ante homines regnum celoꝛum.

¶ Ue vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite qui comeditis domos viduaꝛ: oratiões lõgas orãtis propter hoc amplius accipietis iudicium.

CHRY. in ho. De reliquo dñs de gula eos reprehendit. qõ deterius ẽ: qm̃ nõ a diuitib⁹ ſz a viduis accipiebãt. Uidue vẽtrẽ iplerẽt: ⁊ illoꝛ inopiã cõterebãt quã releuare oportebat. vnde dr̃. Ue vo. scri. ⁊ pha. hypo. qui come. do.

GLO. i. g vestra supstitione nihil intenditis: nisi vt [illegible] de subiecta plebe faciatis. CHRY. sup matth. Sed aũt mulieꝛ incautus est: qz nõ oia q̃ videt aut audit considerat. Mollis etiã est: qz facile flectitur vel ad malum vel ad bonum: vel de bono ad malum. virilis autem [illegible]

entioꝛ ⁊ durioꝛ est: ppterea simultatoꝛes sanctitatis circa mulieres maxime negociañ. Quia nec intelligere eoꝛũ simulatões pñt: ⁊ facile ad eoꝛ dilectionẽ inclinañ religionis causa. pcipue tamen circa viduas negociañ. pmo qdez qz mulier nõ facile decipiť babẽs cõsiliariũ virũ. deinde qz nõ facile de facultatib⁹ suis aliquid dãt cũ sint in ptate viri. ppterea ergo domin⁹ dũ iudaicos sacerdotes cõfudit: xpianos monet ne viduis mulieribus ampli⁹ molestẽ q̃ cetaris: qz si volũtas mala nõ sit: tn suspitio mala ẽ. CHRY. in ho. Deinde ⁊ hui⁹ rapine modus erat grauioꝛ. Addit. n. Orationes lon. ozan. Quicũq̃ enĩ malũ facit dign⁹ ẽ pena sed g a religione cãm accipit negtie: grauioꝛi est obnoxius pene. vnde segť. Propter hoc amplius accipietis iudiciũ. CHRY. super matth. Primũ quidẽ pro eo q̃ estis inig: alterũ p eo q̃ figmentũ accipitis sanctitatis. auariciã. n. vestrã religionis coloze depigitis. ⁊ quasi psentatis diabolo arma dei: vt ameť iniquitas dũ pietas estimať. HYLA. Uel qz hic precedat regni celestis obseruatio vt i obeundis viduaruz domib⁹ retineať ambitio: iõ accipiẽt amplioꝛ iudiciũ: qz penaz ppriu peccati ⁊ reatũ aliene ignoratie debebũt. GLO. Ut qz seruus sciens ⁊ non faciẽs vapulabit multis.

¶ Ue vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite q circuitis mare ⁊ aridã: vt faciatis vnum pselitũ: ⁊ cũ fuerit factus facitis eũ filiũ gehẽne duplo q̃ vos.

CHRY. in ho. Post premissa rursus eos dñs alr̃ icusat. ⁊ qz inefficaces sũt ad multoꝛ salutẽ: cũ multo labore idigeant: vt ad salutẽ vnũ cõuertãt. Et qz nõ solũ desides sũt circa eos quos cõuertũt: sed eoꝛ etiã destructoꝛes: dũ eos coꝛrũpunt prauę vite exemplis. vñ dicit. Ue vob scri. ⁊ pha. hypo. qui circe. ma. ⁊ ari. vt fa. vnũ pse. HYLA. Maris ãt ⁊ terre pagratõe significat i toti⁹ oꝛbis finib⁹ eos eẽ: xpi euãgelio obtrectaturos ⁊ legis iugo ꝺ iustificatões fidei aliquos subdituros. Proselliti. n. sũt ex gẽtib⁹ i synagogam recepti: quoꝝ futuroꝝ raritas i vno indicať. Neq. n. post christi predicationẽ doctrine coꝛ fides relicta est: ſz qsqs acqsit⁹ fuerit ad fidem iudeoꝛ: filius fit gehẽne. ORIGE. Quicunq̃ enĩ post saluatoꝛẽ iudaiçant: docẽtur imitari affectũ eoꝛ q dixerunt illo tempoze: Crucifige: crucifige eũ. vnde segtur: Et cũ sa. fue. faci. eũ fi. gehẽne du. q̃ vos. HYLA. Ideo añ pene duplicate erit filij⁹ q neq̃ sit remissionẽ peccatoꝛ gentiliũ cõsecut⁹: ⁊ societatẽ eoꝛ q xp̃m psecuti sunt sit secutus. HIERO. Uel alr̃: Scribe ⁊ pharisei totuz lustrãtes orbẽ id studij habebant: de gentibus facere pselitũ: idest aduenã incircũcisũ miscere populo dei. CHRY. super matth. Nõ aũt ppter misericordiã volẽtes eũ saluare quẽ docebãt: ſz aut ppter auariciã: vt additis i synagoga iudeis sacrificioꝛ adderet oblatio: aut ppter vanãglioz. Qui enĩ seipsũ mergit in gurgite peccatoꝛ qũo alteꝛ a peccatis velit eripere: Nunqd magis misericoꝛs põt alteri aligs esse q̃ sibi: Et ipsis ergo actib⁹ ostenditur q ppter deũ aliquez vult cõuertere aut pp vanitatẽ. GREGO. xxi. moza. Qz vero hypocrite q̃uis puersa semp operenť: loqui tñ recta ñ desinunt. Bene loquẽdo q̃ẽ i fide vel cõuersatõe filios parientius terrenis actib⁹ inserunt: tanto negligẽti⁹ eos quos generant agere terrena pmittũt. Et qz obduratis cordibus viuunt: ipsos etiã quos generant filios nulla pietate debiti amoris agnoscunt. vnde ⁊ hic de hypocritis dicit: Et cum fue. fa. faci. eũ fi. gehẽne du. q̃ vos. AVGV. Contra faustũ. Hoc aũt nõ qz circũcidebat dixit: ſz qz eoꝛ moꝛes imitañ. a quibus imitandis suos cohibuerat dicẽs: Sup cathedrã moysi tẽ. In quib⁹ verbis vtrunq̃ debz aduerti: ⁊ quantus bonoꝛ delatus sit doctrine moysi: in cuius cathedra etiam malj sedentes: bona docere cogebañ: ⁊ inde fieret pselit⁹ filius gehẽne: non quidẽ verba legis audiendo: ſz eoꝛum se exsectãdo. Propterea antẽ duplo q̃ illi: qz hoc negligebat implere: qõ ppria volũtate susceperat: nõ ex iudeis nat⁹: ſz spõte iude⁹ fact⁹. HIERO. Uel qz añ dũ eẽt gẽtilis simpliciter errabat: ⁊ erat semel filij⁹ gehẽne. ORIGE. Uidẽs magistroruz vitia: ⁊ itelligens destruere eos opere qõ vbo docebãt: reuertiť ad vomitũ suũ ⁊ gentilis fact⁹ q̃si q̃aricator maioꝛi pena dign⁹ erat. CHRY. sup matth. Uel qz forte sub cultura idoloꝛ cõstitut⁹: vel ppter hoies iustitiã seruabat: fact⁹ autẽ iude⁹ maloꝛ magroꝛ. pnocat⁹ exẽplo fiebat peioꝛ magistris. CHRY. i ho. Cũ. n. virtuosus fuerit magr̃ discipul⁹ imitaťur: cũ aũt fuerit mal⁹: superexcedit. Filij⁹ ãt vocať gehẽne quõ filij⁹ pditõis ⁊ filij⁹ h⁹ seculi. Unusq̃sq. n. eoꝛ opera facit: h⁹ filij⁹ appellať. ORIGE. Et hoc aũt loco discimus: qm̃ ⁊ eoꝛ q i gehẽnã futuri sũt erit dia tozmẽtoꝛ. qñ alter ẽ simplr̃ filij⁹ gehẽne: alter vo duplr̃. Sz ⁊ B videre oz: ⁊ si gñaliter ẽ fieri aliquẽ filiũ gehẽne: vt puta iudeũ aut gẽtilẽ: aut ẽt spãlr̃ vt p singlas spes pctoꝛ fiat qs filij⁹ gehẽne: vt iust⁹ quidẽ fm numeꝛ iustitiaꝛ suaꝛ augeat i gl̃ia: peccatoꝛ aũt fm numeꝛ peccatoꝛ suoꝛ multiplicet i gehẽna.

¶ Ue vobis duces ceci: q dicitis qcũq̃ iurauerit p templũ nihil ẽ: q ãt iurauerit i auro tẽpli debitoꝛ ẽ. Stulti ⁊ ceci: qd. n. maius ẽ: aurꝫ: an templũ qõ scificat aurꝫ? Et qcunq̃ iurauerit i altari nihil est. qui aũ iurauerit i dono qõ sup illud est debz. Ceci: quid. n. maius ẽ: donũ: an altare qõ sanctificat donũ? Qui ergo iurat in altari: iurat i eo ⁊ in oibus que super illud sunt. Et quicunq̃ iurauerit in templo: iurat in illo ⁊ in eo q habitat in ipso. Et qui iurat in celo: iurat in throno dei ⁊ in eo qui sedet super ipsum.

HIERO. Sicut i philacteriis ⁊ fimbrijs dilatatis opio sanctitatis captabat gl̃iam: ⁊ p occasionẽ glie q̃rebãt lucra: sic alia quidã ois fraude inuenta ipietatis argumẽtum transgressores. Siqs enim in cõtentione seu in aliquo iurgio vel in cãe ambiguo iurasset i templo ⁊ postea quieuisset ẽt mẽdacy: non tenebať crimĩs re⁹. Et hoc est qõ dicit. Ue vo du. ce. qui dicit. Quicunq̃ iurauerit p templ⁹: nihil est. q. d. Nihil dz. Sinãt iurasset i auro ⁊ pecunia q̃ i templo sacerdotib⁹ offerebatur: statim id in quo iurabat cogebať exsoluere. vnde segť. Qui aũt iurat. i. au. tẽ. debet vl̃ debitor est. CHRY. super matth. Templũ qdẽ ad gl̃iam dei ptinet ⁊ ad hoiuz spũalẽ salutez Aurũ aũt tẽpli ⁊ si ad gloziam dei ptineat: tñ magis ad delectatõem hoium ⁊ ad vtilitatẽ sacerdotũ offertur. Judei ergo auꝫ quo ipi delectabãť. . dona gbus ipsi pascebanť sanctioza dicebãt eẽ q̃ ipsũ tẽplũ: vt hoies pmptioꝛes facerẽt ad offerẽda dona q̃ ad pces fundẽdas i tẽplo: vñ pueniẽter reprehẽdit eos dñs dicẽs: Stulti ⁊ ceci: Quid. n. [illegible] an tẽplũ qõ sci. au. Multi ãt nũc christiani sic ipijs ẽt itelligũt. Ecce. n. si aliq̃ cã fuerit: modicũ vr̃ facere q iurat p deũ. Qui aũt iurat p euãgeliũ: maiꝰ aliqd fecisse vr̃. Quib⁹ simili ter dicẽdũ ẽ: Stulti ⁊ ceci. nã scripture pp deũ scripte sũt: nõ de⁹ pp scripturas. Maioꝛ q̃ ẽ de⁹ q̃ scificat euangeliũ: q̃ euãgeliũ qõ scificať ab eo. HIERO. Rursus sigs iurasset in altari: piury reũ nemo retinebat: si ãt iurasset i dono vel i oblationib⁹: hoc ẽ i hostia vl̃ in victimis i similia ⁊ ceteris que offerũtur deo super altar̃: hoc studiosissime repetebãt. Totũ aũt faciebãt nõ ob dei timorẽ: ſz ob diuitiarum cupiditatẽ. vñ sequiť: Et g iura. in altari nihil est. Qui aũt iurat in dono: qõ sup illõ ẽ debz. Arguit enĩz eos dñs ⁊ stultitie et fraudulentie q̃ m̃to maiꝰ sit altare q̃ hostie q̃ scificanť ab altari: vñ segtur: Ceci: qd enĩ maiꝰ ẽ: donũ: an altare qõ sanctificat donũ? GLO. Et ne forte in tantã ĩsaniã prũperet vt dicerẽt aurũ sancti⁹ eẽ tẽplo: ⁊ donum altari: eos alia ra-

tione cõuicit:qz videlicet iuramẽto qõ fit p templũ ꝛ altare ꝛtinet iuramẽtũ qõ fit p aurꝫ vl̃ p donũ. Et hoc ẽ qõ subdit Qui g̃ iurat i alta.iurat i eo ꝛ i oib̃ q̃ sup illud sunt.ꝛ g iurauerit ⁊c. ORI.Similr qñ iudei cõsuetudiné bẽbãt p celũ iurare ad reph̃sionẽ eoꝝ subdit: Qui iurat in celo:iurat in throno dei ꝛ in eo g sedet sup ipm. Nõ g̃ fiẽ arbitrãtur:euadũt piculũ i eo qp nõ p deũ iurãt:ſz p thronũ ði scilicet celũ.

GLO.Qui.n.p subiectã creaturã iurat:ꝛ p diuinitatẽ ꝑsidentẽ creature iurat. ORI.Eſt aũt iuramẽtũ cõfirmatio vbi de quo iurat. Juramẽtũ g̃ itelligẽdũ ẽ testimoniũ scripturaꝝ qõ ꝓferẽ ad cõfirmationẽ vbi qõ logmur:vt ſit gl̃a tẽplũ ði scriptura diuina:auꝝ aũt sensus i ea. Sicẽ aũt aurũ qõ fuerit extra tẽplũ nõ est ſanctificatũ:ſic oĩs sensus g fuerit extra diuinã scripturã:q̃uis admirabilis videat non est ſanctus. Nõ g̃ debem⁹ ad cõfirmãdã doctrinã nr̃os itellect⁹ assumere:niſi oñderim⁹ eos eẽ scõs ex eo qp in scripturis cõtinent diuinis:Alt ãt ẽ bois coz:qõ p̃cipale habeẽ i bomine. Uota ãt ꝛ bona que ponunt sup altare ẽ oẽ qõ suppnũ cordi:vt ozare:psallere:elemosynas facere:ieiunare. Sãctũ g̃ fac oẽ votũ bois coz ei⁹ ex quo votũ ei offert. Jõ non põt honorabili⁹ eẽ votũ q̃ coz bois ex quo trãsmittit votũ. Si ergo cõſcia hominis nõ pugnat:fiduciã hz ad deum:nõ pp dona:ſz qz vt ita dicã altare cordis sui bñ cõſtruxit. Tertiũ ẽvt dicam⁹:qp sup tẽplũ.i.sup oẽz scripturã:ꝛ sup altar.i. sup oẽ coz ẽ itellect⁹ gdã q dr̃ celũ:thr̃ ipſi⁹ dr̃ dei:i quo ẽ vider facie reuelata cũ venerit qõ ꝓfectũ ciẽ veritatis HYLA. Adueniẽte ẽt xp̃o:inutilẽ docet ee fiduciã legis qz nõ in lege christ⁹:ſz lex ſcificatur i xp̃o i quo veluti sedes: thronusq̃ ſit posit⁹:atq̃ ita ſtulti ceciq̃ nt qui ſcificãe pretermiſſo ſcificata venerantur. AVGV.de q̃.euan. Cẽplum etiã ꝛ altare ipz xp̃um intell̃gim⁹:aurũ ꝛ donum laudes ꝛ ſacrificia p̃cum:que in eo ꝛ per eum offerimus. Non enim ille per hoc:ſed uſta per illum ſanctificantur.

¶ Ue vobis scribe ꝛ pharisei hypocrite:q̃ decimatis mentã:ꝛ anethũ:ꝛ cyminũ:ꝛ relinq̃stis q̃ grauiora ...t legis:iudiciũ ꝛ miſericordiã ꝛ fidẽ. Et hec opo...nit facere ꝛ illa non omittere. Duces ceci excolãtes culicẽ: camelũ aũt glutientes.

CHRY.in ho. Supra dñs dixerat q̃ ligabãt grauc onera ꝛ alijs ꝑponebant:q̃ ipſi nec tangere volebant. Dic ãt rursus oſtẽdit:q̃ ĩ paruis q̃rentes diligẽtiã magna contẽnebant.vi... dr̃ veh vo.scri.ꝛ pha.hypo.q deci.mẽtam ꝛ anethum ꝛ cymi. HIE.Pharisei.n.qz ꝑceperat dñs pp alimoniã sacerdotũ ꝛ leuitaꝝ:quoꝝ ps erat dñs:oĩuz rex offerri i tẽplo ðcimas:vt itellect⁹ mystic⁹ dimittam⁹ hoc vnũ bẽbãt studiũ:vt q̃ vilia fuerãt ꝓportaret:cetera q̃ erãt maiora parui pẽdebãt.vñ ſequtur:Et reli.q̃ grauio.ſũt le.iud.ꝛ miſi.ꝛ fi. Et hoc capitulo arguit eos auaricie:q̃ ſtudioſe ẽt viliũ oleri decimas exigãt:ꝛ iudiciũ in diſceptatiõe negocioꝝ:miſericordiãqz ĩ pauperes:ꝛ fidẽ i deũ:q̃ magna ſũt:pretermittant.

CHRY.sup matth̃. Ul̃ qz ſacerdotes auaricia pleni:ſiqs decimas alicui⁹ rei minime nõ obtuliſſet cozripiebãt eũ:q̃ſi magnũ crimẽ feciſſet.Siqs ãt alterꝝ ledebat:aut ĩ deum peccabat:nõ curabãt eũ cozripe:de lucro ãt ſuo ſolliciti:ꝛ de gl̃ia dei ac ſalute boĩum negligẽtes.Seruare.n.iuſticiã ꝛ facere miſicordiã:ꝛ hẽre fidẽ pp ſuã gl̃iã dr̃ mãdauit. Decimas ãt offerre ꝑpter vtilitatẽ ſacerdotũ:vt ſacerdotes gdẽ pplo ſpiritualib⁹ obſequantur:ppli aũt i carnalibus ſacerdotibus ſubmiſtrent:ſic ꝛ mõ fit:qz oẽs de honoze ſuo ſunt ſolliciti.De honore aũt dei nulli portiões etiã ſuas vigilanter defendũt:ſz circa obſequm eccl̃e curã ipẽdere non attẽdũt.Si ppls decimas non obtulerit:murmurant omnes.ſi peccantẽ ppl̃m viderit:nemo murmurat cõtra eos.Sed qz ſcribarũ ꝛ phariseoꝝ ad quos loq̃batur:quidam populares erãt nõ ẽ icõgruũ vt aliã exꝓſitionẽ faciamus ꝑpter eos q̃ decimã dabãt.nã q̃ accipit decimas:recte decimare dicit̃r q̃ dat.Scribe ergo et pharisei mimaꝝ qdẽ rex decimas oferebãt:oñ...nde religiõis gr̃a. In iudicys aũt erãt iniuſti fratrib⁹ ſine miſicordia:ĩ veritate ĩcreduli. ORIGE. Sz qñ cõtingens erat vt audiẽtes qdã dñm iſta loquẽtẽ ꝓternerẽt minimaꝝ rex decimationẽ:ſapiẽter addidit:ꝛ h̃ oportuit facere:...c ẽ iudiciũ:miſericordiã:ꝛ fidẽ:ꝛ illa nõ omittere.i.decimationẽ mẽte...nethi ꝛ cymini. RE...IL.Oñdit gppe dñs his vbis:qñ oĩa ꝑcepta legis tã maxima q̃ minima ſunt implẽ...Redarguit ãt q̃ elemoſynas de fructib⁹ terre faciũt putates ſe minie poſſe peccar̃:qb⁹ nihil ꝑſit elemoſyne niſi a peccatis ſtudeãt ceſſare. HYLA. Et q̃ mi...oris piculi eẽt d...natões ...eris:q̃ beniuolẽtie officiũ ꝑerire:irridet eos dñr̃ dñs dicẽs. Duces ceci exco. culi. camelũ aũt glu. HIERO. Camelũ puto eẽ magnitudinẽ ꝑceporũ:iudiciũ:miam ꝛ fidẽ. Culicẽ decimatões mẽte:anethũ ꝛ cymini ꝛ reliquoꝝ olerũ viliũ. Dec aũt ꝑcepta dei q̃ magna ſũt deuozam⁹ atq̃ negligim⁹:ꝛ opationẽ religiõis ĩ puis q̃ lucrũ bñt:cũ diligẽtia demam⁹. ORIGE. Uel excolãtes culicẽ.i.expellẽtes a ſe mĩma delicta q̃ culices noiauit. Camelũ aũt glutiũt.i.cõmittẽtes maxia delicta q̃ noiat camelos:alia .vz.torzuoſa ꝛ grandia. Scribe aũt mozalr ſũt q̃ ipſi⁹ ...il eſtimãt poſitũ i ſcripturis q̃ ſimplex ẽmo dñs ſtrat:pharisei aũt ſũt oẽs q̃ iuſtificãt ſemetipos:ꝛ diuidunt ſe a ceteris dicẽtes:Noli mihi appꝛopinq̃re:q̃ mũd⁹ ſum. Menta ãt ꝛ anethũ ꝛ cyminũ cibozũ cõditure ſũt:nõ ſuccipales cibi.Sic ĩ uerſatõe nr̃a q̃dã ſũt nec̃ia ad iuſtificationẽ:vt iudiciũ:miſicordia ꝛ fides. Alia ſũt ẽt q̃ſi odiẽtia actꝰ nr̃os:ꝛ ſuauiozes eos faciẽtia vt abſtinẽtia:riſus:ieiunia:flexio genuũ:ꝛ hz. Quo ãt ñ eſtiant̃ ceci q̃ ñ vidẽt:q̃ñ nihil ꝑdeſt cautũ eẽ diſpoſitozẽ i reb⁹ mimis:cũ p̃cipalia negligãtur. Dos g̃ ẽmo pñs ꝓfudit:nõ qdẽ leuia ꝓhibẽs obſuare: ſz p̃cipalia ꝑcipiẽs cauti⁹ cuſtodire. GREGO.i.moz. Ul̃ aliter.Culex ſuſurrãdo vulnerat.camel⁹ ãt ſpõte ſe ad ſtici piẽda onera iclinat. Liquerũt g̃ culicẽ iudei:q̃ ſeditioſuz ſtronẽ dimitti petierũt.Camelũ vo gluticrũt:qz eum qui ad ſuſcipiẽda noſtre mortalitatis onera ſponte deſcẽderat extinguere clamando conati ſunt.

¶ Ue vob̃ scribe ꝛ pharisei hypocrite:q̃ mũdatis qõ de foris ẽ calicis ꝛ parapſidis:intus ãt pleni eſtis rapina ꝛ imũdicia. Pharisee cece:munda ꝓius qõ intus eſt calicis ꝛ parapſidis vt fiat ꝛ id quod de foris eſt mundum.

HIERO. Diuersis vbis codẽ ſenſu quo ſupra arguit phariseos ſimulatõis ꝛ mẽdacy:q̃ aliud oñdãt boĩb⁹ foris aliud domi agãt.vñ dicit. Ue vo.scri.ꝛ pha.hypo.q mũdatis qõ de foris eſt cali.ꝛ para. Nõ hoc dic̃ q̃ ĩ calice ꝛ parapſide eorũ ſupſtitio mozareſ:ſz q̃ foris boĩb⁹ oñderẽt ſcitate:quod manifeſtũ eſt ex eo qõ addidit dicẽs. Intꝰ aũt pl. eſtis ra. ꝛ ĩmun. CHRY.ſup matth̃. Uel hoc dicit:qz iudei quoties ĩgreſſuri erãt i tẽplũ:aut ſacrificia oblaturi:aut per dies feſtos ſeipos ꝛ veſtimẽta ſua ꝛ vtenſilia lauãt:ꝛ a pctis nequã ſeipm purgabat:cũ deꝰ neq̃z co...poris mũditiã laudet:neq̃ ſordes cõdẽnet.Pone tũ q̃ deꝰ odit ſordes corpoꝝ ꝛ vaſorũ:que neceſſe ẽ vt ipo vſu ſordidẽt̃:q̃tomagis ſordes cõſciẽtie horret:quã ſi volum⁹ ſemp mũdã ꝓuam⁹?:HYLA. Arguit g̃ eos g̃ iactãtiã iutilis ſtudy ſequẽtes:vtilitatis ꝑcte miſterium dereliquũt.Calicis nãq̃ vſus iterior ẽ:qui ſi obſozduerit:qd ꝑficiet lor⁹ exterior:atq̃ iõ iteriozis ꝑfectionitoz ẽ obtinẽd⁹?:vt ea q̃ corpis ſũt:fozinſecꝰ abluant̃.ꝛ ideo ſubdit:Pharisee cece:mũda ꝓius qõ int⁹ ẽ ea.ꝛ pa.vt fiat et id qõ ẽ foris ẽ mũdum. CHRY.ſup mat. Nõ antez hoc dicit de ſenſibili calice aut parapſide:ſed de intelligibili:q̃ ſi nũq̃ tetigerit aquã:mũdus poteſt eſſe apud deum.Si ſi peccauerit ꝛ tota aqua pelagi ꝛ fluminũ ſe lauerit:ſordidus

eſt ꝛ miſer ante deũ. CHRY.in homi. Attende aũt q̃ vbi de decimis loquebat̃:cõuenienter dixit: Dec oportuit facere ꝛ illa nõ omittere. Decima.n.elemoſyna q̃dã eſt:Quid aũt nocet elemoſynã dare:nõ tñ hoc dixit ſicut legalem obſeruationẽ iducens. Dic aũt vbi de purgatõib⁹ ꝛ imũdicys diſputat:nõ ad hoc addit:ſz oñdit q̃ õ neceſſitate ad iteriorẽ mundiciã exteriozes ſegt̃:qõ qdẽ extra calicis ꝓ parapſidis corꝑ voca...qõ aũt ẽ itus aiam. ORIGE. Dic ſermo nos inſtruit vt feſtinem⁹ eẽ iuſti: nõ apparere. Qui n.ſtudet vt appareat iuſt⁹:q̃ a foris ſũt mũdat:ꝛ q̃ vid...t curat:cor ãt ꝛ ſcia negligit.Qui aũt ſtude...a q̃ intus ſunt.i.c...gitatões mũdare:ꝓſequẽs ẽ vt ẽt ea q̃ a foris ſũt faciat mũda. Sed oẽs falſi dogmatis ꝓfeſſores c...ices ſũ foris q̃ſi mundi ꝓpter ſpem religiõis quã ſimulãt:abint⁹ aũt pleni rapina ꝛ ſimulatõe:dũ rapiũt boies ad errorẽ.Calix ẽt ẽ vas ad potũ:parapſidis ad cibũ.Dis ergo ſmo p quẽ potamur ſpiritualiter:vel oĩs narratio p quã nutrimur:vaſa ſunt potus ꝛ cibi.Qui ergo ſtudẽt cõpoſitũ ꝓferre ſmonẽ:magis q̃ ſalutari ſenſu repletũ:calix ei⁹ a foris mũdat⁹ eſt:abintus autẽ ſordibus vanitatis iplet⁹.Sz ꝛ lre legis ꝛ ꝓphetaꝝ calices ſpiritualis pot⁹ ꝛ parapſides neceſſariaꝝ eſcaꝝ ſũt.Scribe qdẽ pharisei ſtudẽt ſenſũ exteriozẽ mũdũ demõſtrare. discipuli aũt xp̃i ſenſum ſpirituales mũdare feſtinan..

¶ Ue vobis scribe ꝛ pharisei hypocrite:qz ſil̃es eſtis ſepulchris dealbatis:q̃ a foris parent boĩbus ſpecioſa:intus vero plẽa ſũt oſſibus mortuoꝝ ꝛ oĩ ſpurcitia. Sic ꝛ vos a foris qdẽ petis hominibus iuſti:intus ãt plẽi eſtis hypocriſi ꝛ iniqtate.

ORIGE. Sicẽ dr̃ ſuperi⁹:intus pleni rapina ꝛ intẽperãtia ſũt hic pleni ſũt hypocriſi ꝛ inigtate:q̃ cõpantur oſſib⁹ mortuoꝝ ꝛ imũdicie vniuerſe.vñ dicit. Ue vo.ſcri.ꝛ pha.hypo. q ſil̃es eſtis ſepulchris dealbatis. CHRY.ſup mat. Merito qdẽ intſoꝛ corꝑa tẽpla dñr̃:q̃ aĩa i corꝑe xp̃i dñat:ſic deꝰ in tẽplo:vel q̃ ipſe deꝰ i corꝑoꝛib⁹ hãbitat iuſtis. Corꝑa ãt pctoꝝ ſepulchra dñr̃ mortuoꝝ:q̃ aĩa mortua ẽ i corꝑe peccatoris.nec.n.viuẽs putãda ẽ:q̃ nihil viuũ aut ſpuãle agit i corꝑe. HIERO. Sepulchra aũt foris ſecꝰ leuigata ſũt calce ꝛ ornata marmorib⁹ i auro:coloribusq̃ diſtictis:intus ãt plena ſũt oſſib⁹ mortuoꝝ.vnde dr̃. Que appent boĩb⁹ ſpecioſa:intus aũt plena ſunt oſſib⁹ mortuoꝝ:ꝛ oĩ ſpurcitia. Sic aũt ꝛ pueri magiſtri q̃ alia docẽt:ꝛ alia faciũt:mũdiciã habẽtes:ꝛ verboꝝ humilitate demõſtrãt:intus aũt pleni ſunt oĩ ſpurcitia ꝛ auaritia ꝛ libidine.ꝛ hoc manifeſte exꝓimit inferens:Sic ꝛ vos a foris qdẽ appa.ho.iuſti:intus aũt pleni eſtis hypocriſi ꝛ inigrate. ORIGE. Dis.n. iuſtitia ſimulata mortua eſt q̃ ꝑter deũ nõ fit:magis aũt neq̃ iuſtitia eſt: ſicut mortu⁹ hõ nõ eſt hõ. Et ſicẽ mimi q̃ ꝑſonas ſuſcipiunt aliozũ:ꝛ nõ ſunt ipſi quos ſimulãt. Tãta ergo ſũt oſſa i eis ꝛ imũdicie:q̃tta bona ſimulãt ex malo affectu. Uidẽt aũt a foris iuſti coꝛaz boĩb⁹?:nõ eis quos ſcriptura apellat deos:ſz coꝛã eis qui ſicut boies moriũt̃. GREGO. xxvi. moza. Ante diſtrictũ vo in...cẽ excuſationẽ iõ de ignoratia habere nõ poſſũt:qz dũ añ oculos boĩuz oẽm modũ ſanctitatis oſtendũt:ipſi ſibi ſũt teſtimonio:qz bñ viuere nõ ignorant. CHRY.ſup mat. Dic ãt hypocrita ſi bonuz ẽ ee manz:vt qd nõ vis apparere qõ vis cẽ:Nã qõ turpe ẽ appare:turpi⁹ eſt cẽ:qõ aũt formoſũ eſt apparere:formoſius eſt eẽ. Ergo aut eſto quod appares:aut apparere quod es.

¶ Ue vob̃ scribe ꝛ pharisei hypocrite:q̃ edificatis ſepulchra ꝓphaꝝ ꝛ ornatis monumẽta iuſtorũ:ꝛ dicitis: Si fuiſſemus ĩ diebus patꝝ nr̃oꝝ:nõ eſſem⁹ ſocij eoꝝ ĩ ſanguine ꝓphetaꝝ. HIERO. Doc...ꝛ ſi ꝓmone nõ dicãt: ope loquũt̃ ex eo qp ambitioſe ꝛ magnifice edificant memorias occiſo... CHRY.ſup matth̃. Qualia g̃ cogitabãt ĩ corde: talia loquebãt̃ ꝛ factis. Nãlez ãt cõſuetudin...um malorꝝ hoĩum hic chriſt⁹ exponit:qz alter alteri⁹ culpã cito intelligit:ſuã aũt difficile. Dõ.n.in cã alteri⁹ trã...illum hz coz:in ſua vero turbatũ. Jn cã g̃ alteri⁹ de facili poſſum⁹ oẽs iuſti i...lices eẽ. Ille aũt vere iuſt⁹ ꝛ ſapiẽs eſt:q̃ ſibiꝑſi iudex fieri põt. Sequit̃:Itaq̃z teſtimonio eſtis vobiſmetipſis:quia filij eſtis eoꝝ q̃ ꝓphetas occiderunt. CHRY.in ho. Qualis autez ẽ incuſatio filium eẽ homicide eũ qui cõmuni cat mẽti ꝑis:patet q̃ nulla.vñ manifeſtũ ẽ q̃ ꝓpter hoc dicit:qz occulte inſinuat malitie ſimilitudinez. CHRY. ſup matth̃. Teſtimonia enim ſũt de filijs mozes parentem. ſi enim ꝑ fuerit bon⁹ ꝛ mater mala:aut econuerſo: filij interdũ patrẽ ſequuntur:interdũ matrẽ. Si aũt ambo fuerint equales:fit quidẽ aliqñ vt de bonis parent⁹ mali exeant filij:aut ecõuerſo:ſed raro. Sic enim hoc ẽ: ſicut cum extra regulã nature naſcitur hõ:aut ſex digitos habẽs aut oculos non habens. ORIGE. Sz ꝛ in ꝓphẽticis dictis narratio ſz biſtioziã eſt corꝑis:ſpiritualis aũt ſenſus eſt anima. Sepulchra ipſe littere ſcripturarum ꝛ libri. Qui ergo ſolam biſtoziã attendunt corꝑa ꝓphetarum colunt in litteris poſita qnaſi in quibuſdaz ſepulchris:ꝛ dicũtur pharisei.i.preciſi:quaſi animam ꝓphetarum precidentes a corꝑe.

¶ Et vos implete mensurã patrũ vestrorũ. Serpentes genimina viperaꝝ:qño fugietis a iu...cio gehẽne? Jõ dico vobis: Ecce ego mitto ad vos ꝓphetas ꝛ ſapiẽtes ꝛ ſcribas:ꝛ ex illis occidetis ꝛ crucifigetis:ꝛ ex eis flagellabitis ĩ ſynagogis veſtris ꝛ ꝓſequmini de ciuitate in ciuitatẽ vt ve-

Universidad de Deusto
Biblioteca

niat sup vos oĩs sãguis iust⁹ q effusus ẽ sup ter-
ã a sãguine abel iusti vsq3 ad sãguinẽ zacharie filij
barachie: quẽ occidistis iter tẽplũ ⁊ altare. Amẽ
dico vobis venient hec oĩa sup generationẽ istã.
CHRY. ĩ bo. Quia dixerat cõtra pharisęos ⁊ scribas q⁹
filij eẽnt eo⁹ q occiderũt pphetas: nũc manifestat q⁹ in ma
licia eis similes erãt: ⁊ q⁹ fictio erat hoc q⁹ dicebãt: q⁹ nõ cõ
municassent opibus eo⁹ si fuissent in tẽpore illo. Et iõ dic:
Et vos iplete mẽsurã pa. vestrozũ. Nõ gdẽ hoc dicit q3 ĩ
iũgẽs: ſ3 quasi pdicẽs qõ futur⁹ erat. CHRY. sup matth.
Prophetizat. n. illis futur⁹ eẽ vt sicut patres eo⁹ interfece-
runt pphetas: sic ⁊ ipsi iterficerẽt christus ⁊ apostolos ⁊ ce
teros sctõs: vtputa si ꝺtra aliquẽ litiges aduersariũ: dicis il
li: fac mihi qõ es factur⁹. nõ iubes vt faciat: ſ3 oñdis te ĩtel
ligere qõ cogitat facere. Et gdẽ quantũ ad veritatẽ excesse
runt mẽsur. ĩ pat⁹ ſl⁹. J⁹ĩ. n. boies occiderũt: isti deũ cru
cifixerũt. Sz q⁹ volũtate tua descẽdit ĩ mozẽ: nõ iputat il
lis sue mortis peccatũ: iputat aũt illis mozẽ apostolo⁹ ce
terozũ⁹ scõzũ. Et iõ dicit: Implete ⁊ nõ supimplete. Tã be
nigni ⁊ iusti iudicis ẽ suas iniurias cõtẽnere: ⁊ alio⁹ iniuri
as vindicare. ORI. Implent ẽt mẽsurã paterne inigtatis:
p hocipsum q⁹ nõ credũt in christũ. Lã ãt icredulitatis fuit:
qm̃ semp aĩus suũ dederũt circa hĩstorias corporales: nihil
spirituale in eis volẽtes ĩtelligere. HYLA. Q⁹ ĝ mẽsurã
paterne volũtatis iplebũt: iõ ⁊ serpẽtes ⁊ vi⁹ĩna generatio
sunt. vnde segtur Serpẽtes genimia viparũ quõ fugietis a
iudicio gehẽne: HIERO. Hocipsũ ⁊ ioãnes baptista di-
xerat. Sicꝫ ĝ de vipis ingt nascuntur vip⁹. sic de homici⁹
patrib⁹ vos nati estis homicide. CHRY. sup matth. Heni
mina aũt viperarum dicunt⁹: qm̃ t⁹ĩs ẽ viperarũ natura vt
filiꝰ rũpãt vtẽ⁹ matris: ⁊ sic procedant: sic ⁊ iudei semp pa
rentes cõdẽnãt: reprehendẽtes eo⁹ facta. Dicit aũt: Quo
fugietis a iudicio gehẽne: Nunquid sepulebra sanctoꝝ edi
ficantes: Sz primus gradus pietatis ẽ sanctitatez ⁊ diligere:
deinde sctõ⁹ sine cã. n. iustos bonozat q⁹ iusticiam ꝓpernit.
Nõ pñt sancti amici eẽ illozum q⁹ deus est inimicus: an
fozsitan nomen vacuũ vos liberabit: q⁹ videmini eẽ ĩ pplo
dei: puto aũt q⁹ melius ẽ inimic⁹ apert⁹ q3 amicus falsus: sic
⁊ apud deum odibilioz ẽ q⁹ seruũ dei se dicit: ⁊ mandata t⁹ĩ
boli facit. apud deũ quidem q⁹ hoĩem occidere disponit: an
teq3 occidat: homicida habet. Voluntas. n. est q3 aut remu
neratur⁹ bono: aut condẽnat⁹ pro malo: opa aũt testimo
nia sunt voluntatis. Nõ ergo querit deus opa pp se vt sciat
quõ iudicet: ſ3 pp alios vt oĩs ĩtelligãt q⁹ iust⁹ ẽ de⁹. Proui
det aũt deus occasioni peccãdi malis: nõ vt peccare faciat:
ſ3 vt peccatozẽ oñdat: ⁊ bonis ꝓbet occasionẽ: p quã oñdãt
ꝓpositũ volũtatis sue. Sic ergo ⁊ scribꝰ ⁊ pharisęis dedit oc
casionem oñdẽdi volũtatẽ suã. vñ cõcludit. Jõ ecce mitto
ad vos pphetas ⁊ sapiẽtes ⁊ scribas. HYLA. i. apostolos
qui de futuroꝝ reuelatiõe pphete sunt christi agnitiõe: sapi
entes: de legis ĩtelligentia: scribe. HIERO. Uel obserua
iuxta apostolũ scribẽtẽ ad cozinthios: varia dona esse disci
pulo⁹ christi: alios pphetas q⁹ ventura predicant: alios sa
pientes qui nouerunt qũ debent pferre sermonẽ: alios scri
bas in lege doctissimos: ex quibus lapidatus est stephanus
paulus occisus: petrus crucifixus: flagellati in actibus apo
stolozũ discipuli: ⁊ persecuti sunt eos de ciuitate in ciuitatẽ:
expellentes de iudea vt ad gentium populos transmigra-
rent. ORIGE. Uel scribe q⁹ mittũ⁹ a christo sũt ſ3 euãge
lium quos ⁊ spũs viuificat ⁊ littera nõ occidit: sicut littera
legis: quã sequẽtes in vanas supstitiões ĩcurrũt. Simplex
autẽ euangely narratio sufficit ad salutẽ. Scribe autẽ legis
scribas noui testameti adhuc per detractionẽ flagellant in
synagogis suis. sed ⁊ hęretici q⁹ sunt spirituales pharisei: lin
guis suis christianos flagellãt ⁊ persequũtur de ciuitate in
ciuitatẽ: iterdũ corporalr: aliquãdo autẽ spualr: volẽs eos
expellere: q3si de ꝓpria ciuitate legis ⁊ pphetaꝝ ⁊ euangelij
in aliud euangeliũ. CHRY. sup matth. Deinde vt oñdat
qm̃ nõ ipsũe hoc faciũt ieffabilẽ eis ex his timozẽ ĩcutit: vñ
subdit: Ut veniat sup vos oĩs sanguis ⁊c. RABA. Jdest
oĩs debita vltio ꝓ effuso sanguine iusto⁹. HIERO. De
abel qdẽ nulla ẽ ãbiguitas qn is sit quẽ cabin frater occide-
rit. Just⁹ aũt nõ soluꝝ ex dĩ⁹ĩ nũc sn̄ia: ſ3 ex genel⁹ testimo-
nio cõprobat: vbi accepta ei⁹ a deo narrant munera. Quę-
rim⁹ autẽ quis fuerit iste zacharias fili⁹ barachie: q⁹ m⁹ĩus
legimus zacharias: ⁊ ne libera nobis tribuereꝰ erroris fa
cultas. additũ est: Quẽ occidistis iter templũ ⁊ altare. Alij
zachariã filiũ bar. . hie dicunt q⁹ĩ. xy. pphetis vndecimus
est: patris q3 in eo nomẽ cõsentit. sed vbi occisus sit iter tem
plũ ⁊ altare scriptura nõ loquit⁹: maxime cũ tpib⁹ ei⁹ vir⁹ĩ
ine templi fuerit. Alij zachariã patrẽ ioãnis ĩtelligi volũt.
ORIGE. Uenit. n. ad nos traditio talis: q3si sit aliqs loc⁹
ĩ tẽplo: vbi vg̃inib⁹ quidẽ licet adozare deũ: ex pte aũt ex
thozus virilẽ nõ ꝓmittebãt in eo ꝓsistere. Maria ãt posti⁹
genuit saluatozẽ: igredięs ad ozandus stetit ĩ illo vg̃inũ lo
co: ꝓhibentib⁹ aũt eis q⁹ nouerãt eã iam filiuꝝ genuisse: Za-
charias dixit qm̃ digna est virginũ loco cũ adhuc sit virgo.
Ergo quasi manifestissime aduersus legẽ agentem occide-
runt eũ iter tẽplu⁹ ⁊ altare viri gnãtõis illi⁹. ⁊ sic vez ẽ ver
buꝝ rp̃i qõ dixit ad pñtes: quẽ occidistis. HIERO. Doc
tamẽ q⁹ de scripturis nõ habet auctoritatẽ: eadẽ facilitate
cõtemnit⁹ q⁹ ꝓbat. Alij istũ volũt eẽ zachariã q⁹ occisus sit ĩ
ioas rege iude inter tẽplũ ⁊ altare. i. iatrio tẽpli. Sz obſ⁹
duꝝ ꝙ ille zacharias nõ fuit fili⁹ barachie ſ3 ioiade sacerdo-
tis. Sz barachias ĩ ligua nr̃a bñdicẽs deuꝝ dr̃. ⁊ sacerdotis
ioiade iustitia hebreo noie demꝓtur. In euangelio vo quo-
vtunt⁹ nazareni: ꝓ filio barachie filiuꝝ ioiade scriptuꝝ reꝑ-
rim⁹. REMI. Queréduꝝ ẽ ãt quo vsq3 ad sanguinẽ zache-
rie dixerit: cũ plinozũ sanctozũ sanguis postea fuit effusus.
Soluit⁹ ãt sic. Abel pastoꝝ ouiũ ĩ cãpo fuit occisus. Zacha-
as fuit sacerdos ⁊ ĩ atrio tẽpli iterfect⁹. Jõ ĝ diis hos duos
cõmemorat: qm̃ ꝓ hos oĩs scĩ martyres designant⁹ laycalis
ſ3 ⁊ sacerdotalis ozdis. CHRY. ĩ bo. Abel ẽt cõmemora
uit: oñdens qm̃ ex iuidia eẽnt xp̃m ⁊ discipulos ei⁹ occisuri.
Zacharie aũt mẽtionẽ fecit: qm̃ duplex ꝓsumptio fuit ĩ eis⁹
occisiõe. nõ. n. solũ in sanctũ hoĩez facta ẽ: ſ3 ⁊ ĩ loco sancto.
ORIGE. Zacharias ẽt iterptat⁹ memoria dei. Oĩs ĝ qui
memoriã dei dispdere festinat: ĩ eis quos scãdaliçat Zacha
rie sanguinẽ videt⁹ effũdere filꝰ barachie. Per benedictio-
nez. n. dei: memozes sum⁹ dei. Ab ipꝰ ẽt memoria iterfici-
tur dei: qm̃ ⁊ tẽplũ dei a lasciuis cozrũpit⁹ ⁊ altare ci⁹ ꝓ negli-
gentiã ozationũ sozdidaꝝ sozdidat⁹. Abel aũt luct⁹ iterptat⁹.
Qui ĝ nõ recipit qõ scriptũ est: Beati q⁹ lugẽt: sanguinẽ
effũdit abel: hoc ẽ vitatẽ luct⁹ salutaris. Effũdunt ẽt alioꝝ
vitatẽ scripturaꝝ: q3si sanguinẽ eaꝝ: q⁹ oĩs scriptura nisi ſ⁹
veritatẽ ĩtelligat⁹: mozt⁹a ẽ. CHRY. ĩ bo. Et vt oẽs exci
sationẽ illis adimeret: ne diceret: qm̃ ad gẽtes eos missi⁹: p
pter hoc scãdaliçati sum⁹: ꝓdixerat q⁹ ad eos essent mittẽ-
di discipuli. ⁊ iõ de vltõe eo⁹ ſuꝺit: Amẽ dico vo⁹: veniẽt
hec oĩa sup gnãtõez istã. GLO. Nõ bos tm̃ pñtes dicit: ſ
oẽm generationẽ ꝑcedentẽ ⁊ futurã: q⁹ oẽs vna ciuitas fue-
⁊ vnũ corpus diaboli. HIERO. Regula aũt scripturaꝝ
est: duas generatões bonoꝝ ⁊ malo⁹ nosse. De gnãtõe bo-
noꝝ dicit: Generatio iusto⁹ benedicẽt⁹: de malis vo⁹ ĩ pñti
loco generatio viperaꝝ. Ergo ⁊ ĩsti q⁹ similia sicut chain⁹
ioas cõtra ap̃los gesserũt: de vna gnãtione esse referuntur.
CHRY. in bo. Uel alr q⁹ gebẽne pena quã eis cõmi-
tus fuerat tardabat. Cõmiat ẽt eis pñtia mala cũ dicit: Ue-
nient hec oĩa sup generationẽ istã: CHRY. sup mat. Sci
eni oĩa bona: q3 in singulis gnãtionibus a cõstitutõe mũdi
omnes sancti merebantur: illis nouissimis sũt donata: q⁹ ma-

ꝑerũt xp̃m: sic oĩa mala que in singulis generatiõib⁹ a cõ
stitutõe mũdi pati meruerũt oẽs iniqui: sup nouissimos iu-
deos venerũt: q⁹ xp̃m repulerunt. Aut ita: sicut oĩs iustitia
precedentium scõꝝ imo omniuꝝ scõzum tãtũ mereri nõ po
tuit q3tu gratie datũ est hoib⁹ ĩ xp̃o: sic oĩum peccata ipiozũ
tantũ malũ mereri nõ potuerũt: q3tuꝝ venit sup iudeos vt
corporalia paterent: qualia passi sũt a romanis. sic postmo
dũ oẽs generatões eo⁹ vsq3 ĩ finẽ seculi ꝑcellent⁹ a deo: ⁊
ludibriũ fierent gentib⁹ vniuersis. Quid. n. pei⁹ põt fieri q3
filiuꝝ cũ misericordia ⁊ humilitate veniẽtẽ nõ suscipe sed ta
li mõ ĩterficere: Uel ita: oĩs gen⁹ vel ciuit⁹ nõ statĩ cũ pec
cauerit punit eã de⁹: sed expectat ꝑ multas generatões. qn
aũt placuerit deo: pdere ciuitatẽ illã aut gentẽ videt⁹ oĩum
generationũ precedẽtiũ petãdere⁹ĩs: qm̃ que oẽs ꝛ
rebamur: hec sola passa: sic ⁊ generatio iudeoꝝ ꝓ ꝓfib⁹ suis
videt⁹ punita. Uere aũt nõ ꝓ illis sed ꝓ se condẽnati sunt.
CHRY. ĩ bo. Qui. n. mlt⁹ ĩa peccãtes vidit ⁊ ĩcorrect⁹
pmãsit: eaõ rursus vl⁹ grauiõa faciẽs: maõi ẽ pene obnoxi⁹.

¶ Hierusalẽ hierusalẽ: que occidis pphetas ⁊ la-
pidas eos q⁹ ad te missi sũt: quotiens volui ꝙgre-
gare filios tuos quẽadmodũ gallina ꝙgregat pul
los suos sub alas: ⁊ noluisti. Ecce relinquet⁹ vo
bis domus vestra deserta. Dico enĩ vob nõ me
videbitis ammodo donec dicatis: Benedictus
qui venit in nomine domini.

CHRY. ĩ bo. Post predicta ad ciuitatẽ cõuertit dñs ser
monẽ. ex hoc erudire volẽs auditores. vnde dicit: Hierlm
hierlm. Dec. aũt duplicatio miserẽtis ẽ: ⁊ valde diligentis.
HIERO. Hierlm ãt nõ saxa ⁊ edificia ciuitatis ſ3 hitato
res vocat: quã pñs plãgit affectu. CHRY. sup matth. Pre
uidẽs ruinã ciuitatis illi⁹ ⁊ plagam: que a romanis supuen-
tura erat: recordabat⁹ quidẽ sanguinis scõꝝ suoꝝ. q3 effusus
erat ab illis ⁊ postmodũ effũdendus. vnde addit: Que occi
dis ꝓphetas: ⁊ lapidas eos q⁹ ad te missi sũt. Missum ad te
isaiã occidisti: ⁊ seruũ meũ hieremiã lapidasti: Ezechielem
tractũ ꝓ lapides excerebrasti: quo saluaberis: q⁹ ad medicũ
nõ venire ꝓmittis: ⁊ nõ dixit Occidisti aut lapidasti: ſ3 occi
dis ⁊ lapidas. i. q3si hoc ꝓpriã ⁊ naturalẽ ꝙsuetudinẽ habes
vt occidas ⁊ lapides sanctos. Eadẽ. n. fecerũt ap̃los q3 fecerat ali
quãdo ꝓphetis. CHRY. in bo. Deinde cũ vocasset eaz: ⁊
aboiabiles ei⁹ occisiões dixit ſ3: q3si se excusãdo dixit subdẽs:
Quotiẽs volui cõgregare filios tuos. q. d. neq3 ꝓdictis occi
sionib⁹ meis tua benivolẽtia auertisti: sed volui te mihi ad
iungere: non semel aut bis ſ3 multotiẽs. Magnitudinẽ aũt
amoris sub similitudĩe galine ostẽdit. AVGV. de q3. euã.
Doc. n gen⁹ animãtis magnũ affectũ in filios habet: ita vt
eoꝝ infirmitate affecta infirmet⁹ ⁊ ipsa. Et qõ difficile in ce
teris aiantibus ĩuenies: alis suis filios ꝓtegẽs cõtra miluuꝝ
pugnat: sic ⁊ mater nostra dei sapientia: p carnis susceptõez
infirmata quodãmõ: ſm illud ap̃li. Qõ ĩfirmũ est dei: fozti⁹
est boĩbus: ptegit ifirmitatẽ nr̃am ⁊ resistit diabolo ne nos
rapiat. ORIGE. Filios ãt hierlm dicit ſm qõ dicim⁹ semp
ciuiũ succesiones ꝑcedẽtiũ ios. Dic aũt: Quotiẽs volui: cũ
sit manifestum semel eum docuisse ĩ corpore iudeos. Semp
enĩ xp̃s ꝑsens fuit ⁊ ĩ moyse ⁊ ĩ pphetis ⁊ ĩ angelis mistrã
tib⁹ saluti humane ꝓ singulas generatões. Sigs aũt nõ fue
rit congregatus ab eo: iudicabit⁹ quasi noluerit congregari
RABA. Lessent igit⁹ hęretici xp̃o principiũ ex virgie da-
re: omittant aliũ legis ⁊ pphetarũ deũ ꝑdicare. AVGV.
in encheridion. Ubi ẽ aũt illa oĩpotẽtia q3 ĩ celo ⁊ ĩ terra oĩa
fecit: An nõ poti⁹ illa qdẽ filios tuos ab ipso colligi noluit:
sed ea quoq3 nolente: filios eius colligit ipse quos voluit.
CHRY. in homilia. Deinde ꝓminat⁹ penã quã semp foꝛ-
midauerit. ſ. ciuitatis ⁊ tẽpli euersionẽ dicẽs: Ecce relinquet⁹
vobis domus vestra deserta. CHRY. sup matth. Sic. n.
corꝑ⁹ aĩa recedẽte prio⁹ gdẽ frigefscit: deide putrescit ⁊ solui
tur: sic ⁊ tẽplũ nostrũ dei spiritu recedẽte prio⁹ seditionib⁹ ⁊
idisciplinatiõe replebit⁹: deide veniet ad ruinã. ORIGE.
Semp ẽt eis q⁹ noluerũt cõgregari sub alis ei⁹ cõminat⁹ chri
stus: Ecce relinquet⁹ vobis domus vestra deserta. i. aĩa ⁊ cor
pus. Sz ⁊ sigs ex vobis noluerit congregari sub alis christi:
ex tpe illo ex quo cõgregationem refugit actu magis q3 cor
pore: nõ videbit pulchritudinẽ verbi: donec penitens a pro
posito malo dicat: benedict⁹ q⁹ venit in noĩe dñi. Tũc. n. ver
bũ dei benedictũ venit sup corꝝ hoĩs: qm̃ fuerit quis conuer
sus ad deuꝝ. vñ sequit⁹: Dico enim vobis: non me videbitis
ammodo donec dicatis: Benedict⁹ qui venit in noĩe domini.
HIERO. q. d. Nisi penitẽtitiã egeritis ⁊ cõfessi fueritis ip
sum eẽ me: de quo pphete cecinerũt filiũ oĩpotẽtis patris:
facie meã nõ videbitis. Dẽnt ergo iudei datũ sibi tẽpus pe
nitẽtie. Cõfiteant⁹ benedictũ q⁹ venit ĩ noĩe dñi. ⁊ christi ozꝛ
conspicient. CHRY. in bo. Uel aliter: ꝑ boc occulte se
cundũ aduẽtũ significauit: qm̃ tũc oĩno cũ adozabunt. Qõ
aũt dicãmõ ad tps crucis refert. CA. XXIIII.

EGressus iesus de tẽplo ibat. Et
accesserunt ad eũ discipuli eius: vt
oñderent ei edificatões tẽpli. Ipse
aũ. ndens dixit illis: Uidetis hec
omnia? Amẽ dico vobis: non reli-
quet⁹ hic lapis sup lapidem q⁹ non destruatur.

ORIGE. Pol⁹ q3 oĩa q3 sup hierusalẽ vẽtura erant chri
stus predixit: exyt de tẽplo q⁹ cõseruauerat tẽplum ne cade-
ret donec fuit in eo. vnde dr̃. Et egre. iesus de templo ibat.
Sz ⁊ vnusquisq3 cũ sit tẽplũ dei ꝑpter spiritũ dei inhabitã-
tẽ in se: ipse fit cã sue desertõis vt egrediat⁹ ab eo christ⁹. Se
quit⁹: Et accesserũt ad eũ discipu⁹ ei⁹ vt oñderẽt edificatio
nes tẽ⁹pli. Dignũ ẽ videre quomõ oñdũt ei structuras tẽpli:
q3si nun⁹ viderit tẽplũ. Ad qõ rñdẽdũ ẽ: q⁹ cũ christ⁹ pphe
tiçasset supius ruinã tẽpli futurã: audiẽtes discipuli mirati
sũt talẽ ac tãtã tẽpli structurã ad nihilũ redigẽdã: ꝓpterea
oñdũt ei vt flecterẽt eũ ad misericordiã loci illi⁹ ne faceret
quod fuerat cõminat⁹. Sz ⁊ cũ sit humane nature admirabi-
lis cõstructio facta videlicet tẽplũ dei: discipuli ceteriq3 sã
cti etiam modo miranda opa dei erga figmẽtũ humanũ cõ
fitẽtes: ante cõspectũ christi intercedũt: ne deser⁹ gen⁹ hu
manum propter peccata ipsozum. Sequitur. Ipse autez re
spondens dixit eis: Uidetis hec omnia? Amen dico vobis:
non relinquetur hic lapis super lapidẽ qui non destruatur.

RABA. Juxta hĩstoria⁹ manifestus ẽ sensus: quia. xly.
anno post passionem domini: sub Uespasiano ⁊ Tito roma
nis principibus ciuitas euersa est cum templo. REMI. Di
uinitus autem procuratũ est vt reuelata ia⁹ [illegible]m
plũ cum suis cerimonys tolleret⁹: ne forte aliquis paruulus
in fide duꝝ videret omnia illa que a domino fuerãt ĩstitu-
ta ⁊ a pphetis sanctificata adhuc permanere: paulatim re-
cedendo a synceritate fidei: ad carnalem iudaismũ trãsirz.

CHRY. in homi. Sz qualr vez est q⁹ nõ mãsit lapis su-
per lapidem. Uel enĩ desolationẽ eius ostendens oĩmodaz
hoc dixit: vel ſm illũ locũ vbi erat: sunt. n. eius partes vsq3
ad fundamẽta destructe. Cũ his ⁊ illud dicam: qm̃ ex his q̃
facta sũt: ⁊ de reliqs oportet credere q⁹ peribunt perfecte.

HIERO. Mystice aũt recedente dño de templo ꝛa le-
gis edificia ⁊ cõpositio mãdatoꝝ ita destructa est: vt nihil a
iudeis possit impleri: ⁊ capite sublato vniuersa inter se men
bra cõpugnẽt. ORIGE. Oĩs etiã bõ q⁹ suscipiens in se ver
bũ dei templũ est: si post peccatũ adhuc seruat ex parte ve
stigia fidei ⁊ religionis templũ est ex parte destructum ⁊ ex

parte cõsistens. Qui aũt posteꝝ peccauerit curã sui nõ habz paulati minuĩ donec ad plenũ recedat a deo viuẽte. ꝛ sic ñ relinquet lapis sup lapidẽ mãdatoꝝ dei g nõ destruatur.

¶ Sedente aũt eo sup montẽ oliueti: accesserunt ad eũ discipuli secreto dicẽtes: Dic nobis quã do hec erũt: ꝛ qð signũ aduentus tui: ꝛ ꝓsumationis seculi? Et rñdens ihesus dixit eis: Uidete ne qs vos seducat. Multi.n. venient i nomine meo: dicẽtes: ego sum xps ꝛ multos seducent.

REMI. Perseuerans dñs in itinere peruenit ad mõtem oliueti: ꝛ quibusdã discipulis in via ostendentib⁹ ꝛ laudantibus edificationẽ templi: ipse palã pdixerat oia eẽ destruẽda: iccirco cũ puenisset ad mõtez oliueti: accesserunt ad eũz interrogãtes. vñ dr: Sedente autem eo sup motem oliueti.

CHRY. Propter hoc ãt secreto accesserũt: qz magnis erãt interrogaturi. Etenĩ cupiebãt discere diẽ aduent⁹ ei⁹: qz vehemẽter desiderabãt eꝝ iam ei⁹ videre. HIERO. Et interrogant tria. ꝓmo quo tẽpore hierusalẽ destruẽda sit dicentes: Dic nobis qñ hec erũt: secũdo quo tẽpore xps vẽturus sit. vnde dicũt: Et qð signũ aduẽtus tui: tertio quo tpe cõsũmatio seculi sit futura. vnde dicũt: Et cõsumatõis seculi? CHRY. Lucas aũt ait vnã esse interrogatõez q̃ ẽ ꝺ hierosolyma: quasi estimantibus discipulis tunc futurum esse xpi aduẽtũ ꝛ finẽ mũdi: qñ hierosolyma destrueret. Marcus aũt ait nõ oẽs eos de cõsumatõe hyerosolyme: sz petrũ iacobũ: ioãnẽ: ꝛ andreã: qsi liberi⁹ ꝛ securi⁹ ꝛ ꝓ loquentes.

ORIGE. Puto aũt montẽ olueti mysteriũ eẽ ecclie que ex gentib⁹ est. REMI. Mons ãt oliuer nõ habz ifructuosas arbores: sz oliueta quib⁹ lumẽ nutrit ad fugãdas tenebras: ꝛ qb⁹ fessis reges: infirmis salus pstaꝛ. Sedẽs aũt domin⁹ supra montẽ oliueti cõtra tẽptãtiõnplũ: de ruina ipsi⁹ ꝛ excidio iudaice gẽtis disputat vt ẽt ipso situ corpozis mõstret: qz quiet⁹ manẽs i ecclia ꝺnioꝝ supbiã cõdenat. ORIGE. Agricola enĩ residens i mõte oliueti: vbũ dei est i eccl'ia cõfirmatus: xps. s. g semp oleastri ramos inserit i bona oliuaz patrũ. Qui ãt fidẽ habẽt fiduciã ante xpm: discere volut signuz aduentus christi ꝛ cõsũmationis seculi. Est autẽ duplex aduent⁹ verbi in ala. ꝓim⁹ qdez stulta pdicatio de xpo: qñ pdicamus xpm natũ ꝛ crucifixũ. Secũd⁹ aũt aduent⁹ est i viris perfectis: de qbus dr: Sapientiã logmur inter perfectos: ꝛ huic secũdo aduẽtu adiungit cõsũmatio seculi in viro pfecto cui mũdus crucifixus ẽ. HYLA. Et qua tria a discipu... quesita sũt: distinctis ꝛ tpib⁹ ꝛ itelligẽtie significatiõib⁹ separanꝫ. Respõdet ergo ꝓmo de ciuitatis occasu: ꝛ quãdo cõfirmat veritate doctrie: ne quis fallax ignoratibus possit obrepe. vnde seqt: Et rñdens ihesus dixit eis: Uidete ne qs vos seducat: Multi.n. veniẽt in noie meo dicentes: Ego sũ xps. CHRY. Neqz.n. de hierosolyme destruc... de ꝺcũdo aduẽtu respõdit stati: sz de malis quibus statim obuiandũ erat. HIERO. Un⁹ aũt eoꝝ de quibus loquitur fuit simon magus: quem in actibus apostoloruz legim⁹: qui se magnã dicebat esse virtutẽ: hic quoqz inter cetera in suis voluminib⁹ scripta dimittens: Ego sũ sermo dei: ego oipotens: ego oia dei. Sed ꝛ ioãnes apostol⁹ in epistola sua loquit: Audistis qz antichristus ventur⁹ est: nũc aũt antichristi multi sũt. Ego reor omnes hereticarchas antichristos esse: ꝛ sub noĩe christi ea docere: que cõtraria sũt christo: nec mirꝫ si aliquos ab his videam⁹ seduci: cum dñs dixerit: Et multos seducent. ORIGE. Multi autem sũt q̃ seducũt: qz larga ẽ porta q̃ ducit ad pditionẽ: ꝛ mlti sũt q̃ intrant per eam. Doc autem solum sufficit ad cognoscẽdũ seductionem antichristorum qui dicunt: Ego sum christus: quod nunqz legitur christus dixisse. Sufficiebant.n. ad credendum q⁹ ipse est christus: opera dei: ꝛ ꝺmo quẽ docebat: ꝛ virtus ipsius. Omnis ẽt sermo qui ꝓfitetur expositionem scripturarũ ꝺm fidẽ eaꝝ ꝛ non habet veritatẽ: antichristus est: veritas enim xps est: ꝛ simulata veritas antichristus: Sed ꝛ oẽs virtutes inuenimus esse xpm: ꝛ oẽs simulatas virtutes antichristũ: quoniã oẽs spẽs boni q̃sq̃z bẽt christ⁹ i se: i vitate ad edificationem hoium: oẽs eas bẽt diabolus in specie ad seductiones scoꝝ. Opus ergo est nobis dei auxiliatoze: ne quis nos seducat vel sermo vl' virtus. Mallum.n. inuenire aliquẽ ꝺm mozes vite errantẽ. Multo ãt pei⁹ arbitror eẽ nõ ꝺm verissimã regulã scriptuꝝ sentire.

¶ Audituri enĩ estis plia ꝛ opiniones plioꝝ: videte ne turbemini. Oportet enĩ hec fieri: sz nõduz statim est finis. Cõsurget.n. gens i gentez: ꝛ regnũ i regnũ: ꝛ erũt pestilẽtie ꝛ fames: ꝛ terremotus p loca. Hec aũt oia initia sunt doloruz.

AVGV. Ad esichiũ. Interrogãtib⁹ discipulis: ea dñs respõdit que iã ex illo tẽpore fuerãt secutura: siue de excidio hierusalẽ. vñ orta ẽ ipsius interrogatiõis occasio: siue de aduẽtu suo p ecclesiã in qua vsq̃ ad finẽ venire nõ cessat. in tuis.n. veniẽs agnoscit. dũ ei⁹ quotidie mẽbra nascũt: siue de ipso fine in quo apparebit viuos iudicaturꝰ ꝛ mortuos. Cũ itaq̃z signa dicat que ad ista tria ptinẽt: qð eoꝝ triũ signoz ad aliꝺ boꝝ referẽdũ sit diligẽter cõsiderãdu est: ne forte qð ptinet ad vnũ referẽdũ putem⁹ ad altez. CHRY. Dic ãt loquit de plus q̃ hierosolymis erãt futura cũ dicit. Audituri.n. estis plia: ꝛ opiniones plioꝝ. ORIGE. Qui audit ipsas voces que fiũt in plus: audit plia. qui aũt de plus loge gestis audit: opiniones vel rumores audit preliorum.

CHRY. i ho. Qz vero p hoc turbari ẽt discipuli potereñt iõ subdit: Uidete ne turbemini. Deide qz estimabãt post ꝺlud bellũ quo hierusalẽ destrueret: stati finẽ mũdi eẽ yẽturũ: eos in vera opiniõe stabilit dicẽs: Oportet.n. hec fieri: nondũ statiz ẽ finis. HIERO. i. nõ putem⁹ die istare indecy: sz in tẽpus aliud reseruari: cui⁹ signũ pspicue in cõsequẽtib⁹ ponit: Cõsurget.n. gens in gentẽ ꝛ regnũ i regnũ. RABA. Uel admonent apostoli ne bis aduenientib⁹ terreant: vt hierosolymã iudeãq̃z deserãt: qz nõ statiz finis: sz i cõgessimũ ãnũ desolatio puicie: yltimũq̃z vzbis ꝛ tẽpli sedꝫ excidiũ: de qb⁹ subdit: Cõsurget.n. gens i gẽtẽ: ꝛ regnũ i regnũ. Cõstat aũt hic acerbissimos dolores qb⁹ ois vastata ẽ puincia ad lram cõtigisse. CHRY. in ho. Deinde vt ostendat quoniã ꝛ ipse pliabit ꝺ iudeos nõ solũ bella ꝓnicia: sz ꝛ plagas diuinit⁹ illatas. vnde subdit: Et erũt pestilẽtie ꝛ fames ꝛ terremot⁹ per loca. RABA. Notãdũ q⁹ in hoc q̃ dicit: Cõsurget gẽs i gẽtẽ: oñdit pturbatio hominũ: Erũt pestilentie: ecce ineq̃litas corporuz. Erit fames: ecce sterilitas terre. Terremot⁹ p loca: ecce respect⁹ ire dei. CHRY. in homi. Et non simplr hec fient ꝺm consuetudinem anteꝝ in hoibus existentẽ: sed ex ira que erit desuper. Et propter hoc non simplr dixit ea esse ventura neqz repente: sed cum quadam significatõe. vnde subdit: Hec aũt oia sunt initia doloꝝ. i. iudaicoꝝ malorum. ORIGE. Uel alr. Sicut egrotant corpora ante mortẽ: sic necesse ẽ ante corruptionẽ mundi: vt q̃si languens terra frequẽti⁹ terre motib⁹ quatiat: ꝛ pestilẽtias fiat: ꝛ pestilentie. Aer.n. vim mortiferã cõcipiens pestilens fiat: ꝛ virtus terre deficiẽs: suffocet fructꝰ. Cõsequens aũt ẽ ꝛ penuria: pter inopiã ciboꝝ in auariciã ꝛ bella hoies excitentur: ꝛ seditiones insurrectiones ꝛ lites interdum fiunt ꝓpter auariciam: interdum autẽ ꝓpter cõcupiscentias principatus ꝛ glozie vane nam: adhuc ꝓfundiozem dabit aliquis cãm eoꝝ que ante finem mũdi sunt ventura. Sicut.n. aduentus christi ꝛ plurib⁹ gentibus diuina virtute fecit pacem. sic dñs est ꝛ pter abundantiã iniquitatis refriguerit charitas multoꝝ: iõ dereliquerit illos deus ꝛ xps ei⁹. itez fieri prelia dũ nõ prohibentur a sanctitate operationes seminatrices bellorũ: sz aduersarie virtutes dũ nõ vetant a sanctis: ꝛ a christo abi

phibitione operabunt in cordib⁹ hoium vt excitent gẽtes aduersus gentẽ: ꝛ regnũ aduersus regnũ. Si aũt sicut gbusdam placet: ꝛ fames ꝛ pestilẽtie ab angelis sathane fiunt: bi eriã tũc inualescent ab aduersis vtutib⁹ quãdo nõ fuerint fideles terre ꝛ lux mundi xpi discipuli: destruentes q̃ ex ꝺmonum malicia seminantur. Et aliquãdo gdẽ in israel fames ꝛ pestilẽtie fiebant ꝓpter peccata: quas oones scoꝝ soluebant. Bene aũt per loca: nõ enĩ insimul vult ꝺ pdere bumanũ gen⁹: sz iudicãs per ptes: dat penitẽtie locũ. Si ãt incipientib⁹ huiusmodi malis: nõ ...erit facta correptio: pficient ad pei⁹. vñ seqt. Hec aũt oia initia sunt doloꝝ: generaliũ. i. in vniuerso mũdo: ꝛ eoꝝ q̃ secuturi sũt aduersus impios vt in volozibus acutissimꝰ crucient. HIERO. Hystice aũt videt regnũ cõtra regnũ cõsurgere: ꝛ pestilẽtia ꝛ fames quoꝝ ꝺmo serpit vt cãcer: ꝛ fames audiẽdi verbũ dei: ꝛ commotio vniuerse terre: ꝛ a vera fide sepatio i hereticis magis intelligi: q cõtra se inuicẽ dimicãtes: ecclie victoziaz faciunt. ORIGE. Oportet aũt hec fieri añq̃ videam⁹ ꝓfectõem sapiẽtie q̃ est i xpo: sz nõ statim erit finis quẽ q̃rim⁹. pacific⁹.n. finis lõge est ab hoib⁹ istis. HIERO. Qz aũt dixit: Dec oia initia sũt doloꝝ: meli⁹ trãsferꝛ parturitionũ: vt q̃si cõceptꝰ qdam aduentus antichristi nõ pars⁹ itelligaꝛ.

¶ Tũc tradent vos i tribulationẽ: ꝛ occidẽt vos: ꝛ critis odio oibus gẽtibus pp nomẽ meum. Et tũc scandalizabunt multi ꝛ inuicẽ tradẽt ꝛ odio habebũt inuicez. Et multi pseudo ꝓphete surgẽt: ꝛ seducent mltos: ꝛ qm̃ abundabit iniqtas refrigescet charitas mltoꝝ. Qui ãt pseuerauerit vsq̃z in finem hic saluus erit. Et ꝓdicabit hoc euangeliũ regni in vniuerso orbe in testimoniũ oibus gẽtibus: ꝛ tunc veniet consummatio.

RABA. Quo merito hierosolymis ac ꝓuincie iudeoꝝ vniuerse: tot irroganda fuerit aduersa dñs manifestat subdens: Tũc tradẽt vos ꝛc. CHRY. in homi. Uel alr: qz discipuli audiẽtes ea q̃ de hierosolyma ꝓdicebãt: sic dispositi erant vt extra turbationẽ eẽnt q̃si de alia pena audiẽtes: sibi vero prospera superuentura sperabant: que aduenire valde desiderabãt: ꝓpter hoc eis grauia ꝓnũciat i sollicitudinẽ eos statuens: ꝛ pri⁹ qdẽ iusserat eos vigilare ꝺtra deceptiões seductoꝝ: nũc ãt tyrannoꝝ violentiã eis pdicit dicens: Tũc tra. vos i tribu. ꝛ oc. vos. Oportune.n. eoꝝ malã iterposuit mitigationẽ habẽtia a cõib⁹ malis: nec solum ita eos consolatus est: sz ostendendo tribulatõis cãm: adiũgens q⁹ ꝓpter nomẽ eius hec essent passuri. vnde segtur. Et eri. odi. oi. ho. ꝓ. no. meũ. ORIGE. Sz qũo ẽt in vltimis gẽtibus terre commozantib⁹ gẽtib⁹ odio habeꝛ popul⁹ xpi: nisi forte ꝛ ꝰ aligs dicat ꝓpter exaggerationẽ positũ oibus ꝓ multis. sed ꝛ hoc qð dic: Tũc tradẽt vos. hz qõnez. Nã ꝛ priusq̃z hec fierent traditi sunt xpiani i tribulatões: sz aligs nõdebit: qñ tũc maxime tradentur xpiani i tribulationes qñadmodũ vnq̃. Amant enĩ qui in calamitatibus sũt: cãs earũ discutiẽtes inuenire aliqd quod loquanꝛ. Cõsequẽs q̃ est vt quasi dereliquẽtib⁹ ꝺ deoꝝ cultura ꝓ multitudinẽ xpianoꝝ dicãt fieri: bella: fames: ꝛ pestilentias: sed et terremot⁹ cãm dicerent xpianos: ꝓpter qð ꝛ persecutiões passe sunt ecclesie. CHRY. in ho. Postq̃ autẽ iã duplex preliũ posuit. s. qð ẽ a seductoꝝ ꝛ qð ẽ ab inimicis: ꝓsequẽter tertiũ preliũ ponit: qð est a falsis fratrib⁹. vñ subdit. Et tũc scã. mul. ꝛ inui. tra. ꝛ odio ba. inuicẽ. Uide aũt ꝛ paulum hec plorãtẽ ꝛ dicẽtẽ: Foris pugne: intus timores: Et alibi. Pericula i falsis fratrib⁹. De quib⁹ alibi dicit: Tales sũt pseudo apostoli operary subdoli. vnde ꝛ ꝰ subdit. Et mul. pseu. pro. fur. ꝛ sedu. multos. REMI. Imminente.n. captiuitate hierusalem: multi insurrexerũt christianos se esse dicentes: ꝛ multos seduxerũt: quos paul⁹ nouit falsos frẽs: Joannes vo antichristos. HYLA. Ut nicola⁹ vn⁹ ex septẽ diaconib⁹ fuit: q multos mẽtira vitate puertit. CHRY. i ho. Deide qð bis difficili? ẽ oñdit: qa tales pseudo ꝓphe nullã mitigationẽ a charitate accipiẽt. vñ segt: Et quoniam abũdauit iniquitas refrigescet charitas multoꝝ. REMI. i. vera dilectio erga deũ ꝛ proximũ. Nã quãtomagis ab vnoquoq̃z iniqtas suscipit: tãtomagis ꝛ ozde ipsi⁹ ardoz charitatis extinguit. HIERO. Cõsiderãdũ aũt q⁹ nõ negauit oiuz futurã eẽ charitatẽ: sz multoꝝ. Nã in apostolis ꝛ eoꝝ similib⁹ ꝓmissura ẽ charitas: de qua paul⁹ dicit. Quis nos separabit a charitate xpi: pp qð ꝛ hic subdit: Qui ãt pse. vsq̃z in finẽ dic: vsq̃z ad terminũ vite suẽ: g. n. vsq̃z ad terminũ vite sue i cõfessiõe nois christi perseuerauerit: ꝛ in charitate salꝰ fact⁹ ẽ. CHRY. in ho. Deide ne diceret: q̃li⁹ ergo inter tot mala viuem⁹? qð plus est ꝓmittit. q⁹ non soluz viuerent: sz ẽt vbiqz docerẽt. vñ subdit: Et ꝓdi. hoc euan. reg. in vni. ozbe. REMI. Quia.n. nouerat ꝺ⁹ corda discipulorũ cõstristãda eẽ de excidio hierusalẽ ꝛ pas...ne sue gẽtis: hoc solatio consolatur eos: q⁹ multoplures crediturꝰ erant de gẽtib⁹ q̃s de iudeis pirẽt. CHRY. in ho. Qz autẽ ꝛ añ captionẽ hierosolyme vbiqz ꝓdicatũ ẽ euangeliũ: audi qð ait paulus: In oẽz terrã exiuit son⁹ eoꝝ. Et vides eũ a hierusalẽ ad hispaniã currẽtẽ. Si ãt vn⁹ tantã portionẽ accepit excogita: relig q̃ta opati sunt: Uñ ꝛ quibusdã scribẽs de euangelio dicit: q⁹ fructificat ꝛ crescit in oi creatura q̃ sub celo ẽ. Doc ãt ẽ manifestũ ignũ virtutis xpi: q⁹ in. xxx. ãnis vel paucioꝛ ꝓpli? euãgely. mo fines orbis terraꝝ ipleuit q̃uis aũt euãgeliũ vbiqz ꝓdicatũ fuerit. nõ tñ oẽs crediderũt pp qð subdit. In testi. om...ib⁹. i. i acculationẽ bis q̃ g nõ crediderũt. Qui enim crediderunt: testabuntur aduersus eos qui non crediderunt ꝛ condemnabunt eos. Cõueniẽter autem post q̃s predicatũ ẽ euãgeliũ ꝓ orbẽ terraꝝ tũc hierosolima pyt... vñ seqt: Et tũc ve. cõsumatio. i. finis hierosolymoz. Qui. n. viderũt xpi virtutẽ vbiqz refulsisse: ꝛ i breui tpe orbẽ terrarũ superꝰ essaz: quã veniã bere debuerũt i ingratitudine pmanẽtes: ...REMI. Pot ãt ꝛ tot⁹ loc⁹ iste referri ad cõsummationẽ seculi. Tũc. n. plurimi scãdaliçabũt recedentes a fide: videtes mltitudinẽ ꝛ diuitias malorꝝ ꝛ mi...acula ãtichristi ꝛ cõsocios psequẽtur: ꝛ antixps mittet pseudo ꝓphetas q⁹ seducẽt mltos: ꝛ abũdabit iniqtas: qñ numer⁹ malorꝝ augetur: ꝛ refrigescet charitas: qñ numer⁹ bonoꝝ minuetur.

HIERO. Signũ ẽt dñici aduẽt⁹ ẽ in toto orbe euãgeliũ ꝓdicari: vt null⁹ sit excusabilis. ORIGE. Qð aũt dr: Eritis odio oib⁹ hoib⁹ ꝓ nomẽ meũ: sic saluare gẽs ꝓterit. qz nũc quidẽ in vnum ꝓsenserũt oẽs gẽtes aduersus xpianos. Cũ aũt ꝓtigerit q̃ xps ꝓdixit: tũc fiẽt pscutões iã nõ ex parte sicut añ: sz generaliter ...z aduersus ꝓpm dei. AVGV. ad esichi. Sz q⁹ putãt hoc qð dr. Prædicabit euãgeliũ regni i vniuerso orbe: p ipsos apl⁹s factũ eẽ: nõ ita eẽ certis documẽtis ꝓbatũ ẽ. Sũt. n. in aphrica: ba...ar...bi les gẽtes: i qbus nõdũ prædicatũ eẽ euãgeliũ ex bis q ducũtur ide captiui addiscere i ꝓmptu ẽ. Neqz tñ vllo mõ recte dici põt istos ad ꝓmissionẽ dei nõ ptinere. Nõ. n. romanos solũ sz oẽs gẽtes dñs semini abrae iurando ꝓmisit. In quibus ergo gentib⁹ nõdũ est ecclesia: oportet q⁹ sit: vt oẽs q ibi fuerint credãt: qũo enim ꝛ illud iplebitur: Eritis odio oibus gẽtibus propter nomen meum: nisi in omnibus gentibus sint: ꝛ qui oderint: ꝛ quos oderint. Nõ est igitur ab apostolis pdicatio ista cõpleta quando adhuc sunt gentes: i quibus nondũ cepit ipleri. q⁹ aũt dixit apl's: In oẽm ...ram exiuit sonus eoꝝ. q̃uis locutus sit preteriti tẽporis: verbis tñ quod futurũ erat dixit. nõ qð iã factũ atq̃z completum: sicut ꝛ ipse prophet⁹ quo vsus est teste fructificare ꝛ crescere dixit euãgelium i vniuerso mũdo: vt ita significaret: vsq̃ quo crescendo eẽt yẽturũ. Si g̃ latet qñ euangelio vniuer-

sus orbis ꝑlebitur: ꝙuldubio latet quando finis erit: ante
qppe nō erit. ORIGE. Cū ergo oīs gens audiuerit euāge
liū ꝓdicationē: tū erit seculi finis. ⁊ hoc ē qđ ſegtur: Et tunc
erit cōſumatio. Multe. n. nō ſolū barbaroꝝ: ſꝫ ét nr̄oꝝ gēti
um nōdū audierūt christianitatis vbū. GLO. Utrūq; āt
dictoꝝ tueri pōt: ſi tñ diuerſo mō diffuſio ꝑdicatiōis euan
gelij itelligat. Si. n. itelligat quātū ad fructū ꝓdicatiōis:
q ē vt iſingulis gentib⁹ fundet ecclesia credētiuꝫ i christū:
vt Auguſtin⁹ exponit: ē ſignū qđ oportet ꝑcedere ante finez
mūdi: nō tñ ꝑceſſit ante deſtructionē hieroſolyme. Si aūt
itelligat quātū ad famā ꝓdicatiōis: ſic ante finē hieroſoly
me fuit cōpletū: diſcipulis christi p ꝙttuor mundi ptes diſ
ſis. Unde hiero. dicit. Nō puto aliquā remāſiſſe gētē q̄ xpi
nomē ignoret: ⁊ q̄q̄ nō habuit ꝓdicatorē: tamē ex vicinis
gētib⁹ opinionē fidei nō pōt ignorare. ORIGE. Mozali
ter āt q viſur⁹ ē ſm vbuꝫ dei aduētū glorioſiuꝫ illū i aiaꝫ ſu
am: neceſſe ē vt ꝛz mēſurā ꝑfect⁹ ſui iſidias a cōtrarys opa
tiōib⁹ patiat. q̄ſi ma⁹ athleta: ⁊ christ⁹ i eo ab oīb⁹ odiat
nō tātū a gētib⁹ ſm carnē ꝓtū a gentib⁹ ſpiritualiū negcia
rū: ſꝫ ⁊ in qōnib⁹ pauci erūt veritatē pleni⁹ attingētes. Plu
res āt ſcādaliçabūt ⁊ cadēt ab ea ꝓditores ⁊ accuſatores al
terutꝝ: ꝙ diſſēſionē dogmatū veritatis: q̄ cā fiet vt odiāt
ſeinuicē. Multi ét erūt nō ſane tradētes de futuris ſmones:
⁊ qūo non oporteat interp̄tates ꝙphas: quos ꝑſeudo ꝓphe
tas dicit: ſeducētes multos ⁊ feruentem dilectionē q̄ prius
fuerat in ſimplicitate fidei refrigeſcere facient: ſed qui po
tuerit manere in apoſtolice traditionis ꝙpoſito: ipſe ſalua
bitur: ⁊ ſic ꝓdicatū euangeliū in aīas oīum erit in teſtimo
nium oīb⁹ gentib⁹. i. oīb⁹ cogitatiōib⁹ icredulis animaruꝫ.

¶ Cū ergo videritis abominatio ꝺ deſolatiōis q̄
dicta eſt a daniele ꝙpheta ſtantē in loco ſcō: q le
git itelligat: Tūc q i iudea ſūt fugiāt ad mōtes ⁊
qui i tecto nō ꝺſcēdāt tollere aliqđ ꝺ domo ſua.
⁊ q̄ i agro non reuer⁹ tollere tunicā ſuā. Ue āt
ꝓgnātib⁹ ⁊ nutrientib⁹ i illis dieb⁹. Orate autez
vt non fiat fuga veſtra hyeme vel ſabbato. Erit
enī tūc tribulatio magna: qualis non fuit ab ini
tio mundi vſq; modo: neq; fiet. Et niſi breuiati
fuiſſent dies illi nō fieret ſalua omnis caro: ſꝫ ꝓ
pter electos breuiabuntur dies illi.

CHRY. i ho. Qz ſupra occulte iſinuauit hieroſolyme fi
nē: nūc manifeſte oñdit: ꝙphetiā iducēs q̄ deſtructōem
iudeoꝝ credere facit. vñ dic. Cū ḡvide. abo. deſo. q̄ dicē a da
niele. ſtan. i lo. ſan. g le. intelligat. HIERO. Hoc āt qđ di
ctū eſt: Qui legit itelligat: ponit vt ad itelligētiā myſticā p
uocemur: Legim⁹ āt i daniele hoc mō: Et i dimidio hebdo
madis auferet ſacrificiū ⁊ libamia: ⁊ i templo deſolationum
abominatio erit. uſq; ad ꝓſūmatōez tpis: ⁊ ꝓſumatio dabi tur
ſup ſolitudinē. AVG. ad eſic. Lucas qdē vt oñderz tē fa
ctā fuiſſe abominatōez deſolatōis: q̄ a daniele ꝓdicta ē: q̄ñ ex
pugnata ē hierl̄m: eodē loco hec dñi vba ꝓmemorat. Cū vi
deritis circūdari ab exercitu hierl̄m: tūc ſcitote qz appropi
quauit deſolatio ei⁹. CHRY. i ho. Unde abominationem
deſolatōis vī mihi exercitū dicere. quo. ſ. deſolata ē ciuitas ſcā
hierl̄m. HIERO. Aut pōt itelligi ꝺ imagie ceſaris: quā pi
lat⁹ poſuit i templo: aut de badriani eq̄ſtri ſtatua: q̄ i ipo ſcā
ſcōꝝ loco ſtetit vſq; i p̄ntē diē. Abolitio. n. ꝛz veterem ſcri
ptur⁹ idolū nūcupat: ⁊ iccirco addit deſolatōis: q̄ i deſola
to tēplo atq; dekto idolū poſitū ſit. CHRY. i ho. Ut q; il
le q deſolauit ciuitatē ⁊ tēplū: ſtatuā int⁹ poſuit. Ut āt diſcāt
q̄ñ viuētib⁹ gbuſtā eoꝝ hec erūt: ꝙ hoc dixit: Cū videri
tis. Ex quo admirare xpi virtutē: ⁊ diſcipuloꝝ fortitudinez
qui in talibus tpibus ꝓdicabāt in quibus oīa iudaica im
pugnabant. Apoſtoli aūt ex iudeis exiſtētes leges introdu
xerūt nouas: aduerſus romanos tūc dominātes: infinita mi
lia iudeoꝝ ceperūt romani: ⁊ duodeciz viros nō ſtupauerūt
nudos ⁊ inermes. Qz vo multotiēs cōtigerat i graubus pe
lys iudeos reſtauratos fuiſſe: ſicut tpib⁹ ſenacherib ⁊ antio
chi: ne aliqs ſuſpiceꝛ tale aliqđ futuꝝ: ſuis fugiendū ee ꝑce
pit cū ſubdit: Tūc q in iu. ſūt fu. ad mō. REMI. Dec enim
oīa iminēte deſolatōe hierl̄m cōſtat fuiſſe ipleta. appropia
quāte nāq; romano exercitu: oēs xp̄iani qui i ꝓuincia erāt
ſicut hiſtoria eccl̄aſtica refert: diuino miraculo moniti lon
gius receſſerūt: trāſeūtes iordanē venerūt i pellā ciuitatez
⁊ ibi ſub tutela alippi regis: cui⁹ mētio i actibus aplōꝝ fit:
aliq̄to tpe māſerūt: ipſe āt agrippa cuꝫ parte iudeoꝝ: q̄ſibi
obtēperabat roma⁹ ſubd erat imperio. CHRY. i ho.
Deide oſtendens ineuitabilia mala futura eſſe iudeis: ⁊ in
finitā calamitatē ſubdit: Et qui in tecto eſt: non deſcen. tol.
ali. de do. ſua. Eligibilius enī erat nudo corpore ſaluari: q̄ ſ
trare domū: vt tolleret veſtimentū ⁊ occidi: ꝓpter qđ ⁊ de
eo q ē in agro ſubdit: ⁊ qui in agro eſt nō reuer. tol. tu. ſuam.
Si enim qui in ciuitate ſunt fugiūt: multo magis qui foris
ſunt: nō oportet ad ciuitatē refugere: ⁊ quidē pecunias con
tēnere facile ē: ⁊ puidere ſibi in veſtimētis nō difficile: que
aūt a natura ſunt: q̄liter aligs fugiet: Qual⁹ enīz ꝓgnans ſi
et leuis ad fugā: aut lactās poterit eū quē peperit diſerere
ꝓp quod ſubdit: Ue autē pneg. ⁊ nut. in il. diebus. Dis qui
dem qz pigriores ſunt: ⁊ quia facile fugere non poſſunt: one
re conceptionis grauate: bis autē qz detinent vinculo com
paſſionis filioꝝ: ⁊ nō ꝑūt ſimul ſaluare eos quos lactant.
ORIGE. Uel q̄ñ nō erit tūc tēpus miſerendi: neq; ſup
pregnantes: neq; ſup lactantes: neq; ſup infantes eaꝝ. ⁊ qua
ſi ad iudeos loquēs: arbitrabantur i ſabbato non oportere
ambulare viā amplius q̄ ē ſabbati iter ſubdit: Orate autē
vt nō fiat fuga ve. hie. vel ſabbato. HIERO. Qz. ſ. in alte
ro duricia frigoris ꝓhibet ad ſolitudines pergere ⁊ in nō
tibus deſertis latitare: in altero aūt tranſgreſſio legis eſt fu
fugere voluerīt: aut moꝛs iminēs ſi remāſerint. CHRY.
in ho. Uide āt q̄ñ aduerſus iudeos ēḃ ſmo. nō. n. apoſtoli
ſabbatū erāt obſeruaturi: neq; ibi manſuri: cū veſpaſianus
hoc egit: eteniz plures coꝝ iā ꝓmoꝛtui erāt. Si aūt aligs re
māſerat in alys ꝓtib⁹ orbis terrarū tūc cōuerſabat. ꝓpter
gd āt orādū ee dixerit ſubdit: Erit. n. tribula. mag. qua non
fu. ab ini. mū. vſq; mo. ne. fiet. AVGV. ad eſicbiū. Apud
lucā ſic legit: Erit autē preſſura magna ſup terrā: ⁊ ira ꝓpo
huic: ⁊ cadēt in oze gladij: ⁊ captiui ducētur i oēs gētes. Nā
⁊ ioſephus q iudaicā ſcripſit hiſtoriā talia mala dicit illi po
pulo tūc accidiſſe: vt vix credibilia videant. vñ nō immē
rito dictū eſt: talē tribulationē nec fuiſſe a creature initio
nec futurā: ꝛz ſi tpe antichriſti talis aut maioꝛ forſitan erit.
intelligendū ē de illo ꝓpō dictū: q̄ eis talis ālipⁱ futura nō
erit. Si. n. antichriſtū illi primit⁹ ⁊ precipue recepturi ſunt:
facturus ē tūc idē popul⁹ tribulationē potius q̄ paſſurus.
CHRY. in ho. Interrogo aūt iudeos vñ tam intolerabi
lis ira diuinitus venit ſuper eos oībus q̄ añ facte ſunt diffi
cilioꝛ: nam manifeſtum eſt q̄ñ ꝓpter crucis manifeſtatio
nē: ſed adhuc oſtendit ipſos grauiori pena fuiſſe dignos in
hoc q̄ dī. Et niſi breuiati fuiſſent dies illi: non fieret ſalua
omnis caro. Ac ſi dicat: Si ampli⁹ duraſſz preliū romanoꝝ
aduerſus ciuitatez: vniuerſi periſſent iudei. Omnem enim
carnem iudaicā dicit: ⁊ qui foris ⁊ qui intus erāt. nō. n. ſolus
eos qui in iudea erāt ipugnabant romani: ſed ⁊ eos qui vbi
qz diſperſi erant perſequebant. AVGV. ad eſicbiū. Qui
dā āt ꝙnienter mihi itellexiſſe videt mala ipſa ſignificata
nomina dierum: ſicut ſunt dicti dies mali in alys ſcripturis
re diuine locis. Neque enim dies ipſi mali ſunt: ſed ea que
fiunt in eis. ipſa. n. dicta ſunt breuiari: vt deo tolerantiā do
nante ꝛm⁹ ſentirentur: ac ſic q̄ magna eſſent fierēt breuia.

CHRY. i ho. Nec ꝺ iudei dicerēt qñ pp ꝺdicatōez ⁊ diſci
pulos xp̄i hec mala euenerūt: oñdit q̄ niſi illi eēnt: radicit⁹
piſſent. vnde ſubdit: Sz pp ele. bze: di. illi. AVGV. ad eſi
chiū. Nō. n. debem⁹ ambigere: qñ euerſa eſt hierl̄m fuiſſe in
illo ꝑpō electos dei q ex circūciſiōe crediderāt: ſiue fuerāt
credituri: electi añ ꝓſtitutōez mūdi: pp quos breuiarent⁹ di
es illi: vt tolerabilia mala fierēt. Nō āt deſunt: q exiſtimāt:
ita breuiozes dies illos futuros: q̄ curſu ſolis celeriozē bre
uient ſic fuit lōgioꝛ dies ozāte ieſu naue. HIERO. Nec
recordāt illi⁹ ſcripti: Ozdinatōe tua ꝑſeuerat dies: ſꝫ iuꝛ tē
poꝛ q̄ſtitate. i. abbreuiatos nō mēſura: ſꝫ numero: ne tēpoꝛ
moꝛa ꝺcutiat credētiū fides. AVGV. ad eſichiū: Nō tñ
putem⁹ hebdomadas dāiel: vt pp diez breuiatōes fuiſſe
turbatas: vt illo iā tpe ñ fuiſſe ꝓphetas: ſ. i fine tēpoꝛ cē cō
plēdas. Aptiſſime. n. lucas teſtat daniel ꝑphiā tūc fuiſſe co
pletā: qñ euerſa ē hierl̄z. CHRY. i ho. Intende āt ſpūſſci
diſpēſatōez qñ nihil boꝛ ſcripſit ioānes: vt non videret ex
ipa eoꝛ q̄ fcā ſūt hiſtoria ſcribere. ⁊. n. poſt captōez hierl̄z vi
xit mlto tpe. Sz q añ moꝛtui ſunt ⁊ nihil boꝛ viderūt ipſi
ſcribūt: vt vndiq; fulgeat p̄nūciatōis vtus. HYLA. Uel
alr: Totū idiciū aduēt⁹ futuri dñs pōit dicēs: Cū vi. abo. ⁊c.
de ātixp̄i. n. tpib⁹ h locut⁹ ē ꝑphā. abominatio ex eo dcā ē:
q aduerſus deū veniēs honozē ꝺi ſibi vēdicet: ꝺſolatōis āt
abominatio: qz bell⁹ ⁊ cedib⁹ terrā ꝺſolaturus ſit: atq; ab id a
iudeis ſuſcept⁹ loco ſcificatōis iſtituit: vt vbi ſcōꝝ ꝓcib⁹ ꝺs
inocebaſ: illic ab ifidelib⁹ recept⁹ ꝺi honoze venerabilis ſit.
⁊ qz ꝑus iſte iudeoꝝ erroꝛ erit: vt q veritatē reſpuerūt: ſuſci
piāt falſitatē: iudeam ꝺſeri monet: ⁊ trāſfugere i mōtes: ne
admixtiōe plebis illi⁹ antixp̄o creditureꝝ eis aut ꝓtagio aſſe
raſ. Qz āt ait: Et q i te. ſūt nō deſ. tol. ali. de do. ſua. ſic intell⁹
Tecū ē dom⁹ faſtigiū ⁊ hītatōis toti⁹ excelſa ꝓfectio: Qui
igiſ i ꝺſūmatōe dom⁹ ſue. i. i cozdis ſui ꝑfectōe ꝓſtiterit: re
gnātōe ſp̄ūs noui celſus nō deſcēdere i būiliora rep. ſecta
riū cupiditate ꝺbebit. Et q i agro erit: non re. tol. tuni. ſuā. ſ.
poſit⁹ i opatōe ꝑcepti non ad curas p̄ſtinas reuertaſ: ob q̄s
yteꝛ exīde peccaminū gb⁹ antea ꝓtegebaſ erit tunicā re
laturus. AVGV. ad eſichiū: In tribulatōibus. n. cauēdū
ēne gſq̄ ꝺuictus ad carnalē vitā ꝺ ſpūali ſublimitate ꝺſce
dat: aut q ꝑfecerat i anterioza ſe exterēdēs: deficiēdo i poſte
rioza reſpiciat. HYLA. q̄ āt dī: Ue p̄gnā. ⁊ nu. i il. die. nō
ꝺ fetaꝝ onere dīz admōuiſſe credēdū ē: ſꝫ aīaꝝ peccatis re
pletaꝝ oñdiſſe grauitatē: q̄ neq; i tecto poſite: neq; i agro
manētes repoſite ire tēpeſtatē vitare poſſint: illis quoq; ve
erit q nutriēt. Infirmitatē. n. aīaꝝ q̄ ad cognitōz ꝺi tāq̄ la
cte educant⁹ ꝺi oñdit: ⁊ iccirco ve ipis erit. qz ad fugiēdū
ātixp̄m graues ⁊ ad ſuſtinēdū ipite: nec petā effugierūt: nec
cibū veri panis acceperūt. AVGV. ꝺver. ꝺ. Ul̄ pregnās
ē q res aliēas ꝺcupiſcit. nutriēs ē q iā rapuit qđ ꝺcupiuerat.
iſtis. n. ve erit i ꝺie iudicy: q̄ āt dñs dixit: Ora. ne fi. fu. ve.
bye. vl̄ ſab. AVGV. ꝺ. q. euā. i. ne i letitia vl̄ triſtitia reꝛ
tpaliū q̄s ſueniaſ i ꝺie illo. HYLA. Uel ne i pctoꝝ frigo
re aut i ocia bonozū operū repiamur: qz grauis veratio in
cūbet: niſi q̄ cā electozum dei ꝺiebus illis ſit breuitas affe
rēda vt vi maloꝝ coartatū tēpus exꝑet. ORIGE. My
ſtice āt i loco ſcō oīum ſcripturarū: tā veteris teſti q̄ nou:
Antixp̄s q ē falſū vbū ſtetit freq̄nter: q autē hoc videt ex iu
dea ire: fugiēt ad ſublimes vitatis mōtes. Et ſigs inuēt⁹ fu
erit aſcēdiſſe ſupra tectū vbi ⁊ ſtare ſup faſtigiū ei⁹: nō deſcē
dat ide: occaſiōe vt auferat aligd ꝺ domo ſua. Et ſi fuerit in
agro i quo abſcōdit⁹ ē tbeſaur⁹ ⁊ reuerſus fuerit retro ꝺcur
ret i ſeductiōez vbi mēdacis: ⁊ maxīe ſi ſpoliauerat ſe veſti
mētū vet⁹. i. veterē boiez ⁊ ite. ꝺuerſus fuerit tollere ip̄z. tē
āt aīa i vtero dñs q̄ necdū fructificauit ex vbo ꝺcurrit i ve.
ꝓcit. n. ꝺceptū: ⁊ euacuat a ſpe q̄ ē in actib⁹ vitatis. ſil̄r āt
ſufficiēter. Qrēt aūt q fugiūt in mōtes: ne fuga coꝝ fiat hye
me vl̄ ſabbato: qñ in tranglitate aīe ꝓſtitute: pōt ipetrare
viā ſalutis: ⁊ i ſabbato qñ homo bona opa nō facit: fuga ve
ſtra nō fiat. Nemo. n. i piculo falſi dogmatis facile ſupaſ ni
ſi aliq̄ud⁹ fuerit ab opib⁹ bonis. Que eſt aūt maioꝛ tribula
tio q̄z videre fratres noſtros ſeduci: ⁊ q aligs videat ſciṕm
moueri ⁊ cōturbari: Dies āt itelligunt ꝑcepta ⁊ dogmata
vitatis. oēs aūt itellect⁹ a ſcia falſi nois venientes addita
menta ſūt diez que deus abbreuiat per quos vult.

¶ Tūc ſi qs vob dixerit: ecce hic eſt xp̄s aut illic:
nolite credere. Surgēt. n. ꝑſeudo xp̄i ⁊ ꝑſeudo
ꝓphete: ⁊ dabūt ſigna magna ⁊ ꝓdigia: ita vt in
erroꝛē iducant ſi fieri pōt etiā electi. Ecce ꝓdixi
vobis: Si ergo dixerit vobis: ecce i deſerto eſt:
nolite exire: ecce i penetralibus: nolite credere.
Sicut. n. fulgur exit ab oziēte: ⁊ apparet vſq; in
occidentē: ita erit ⁊ aduentus filij hois. Ubicun
q; fuerit cozpus: illuc cōgregabuntur ⁊ aquile.

CHRY. i ho. Cū cōpleſſz dñs ca q de hieroſolymis ſunt
ad ſuū ꝺ cetero quenit aduētū: ⁊ dic ei⁹ ſigna nō illis vtilia
ſolū: ſꝫ ⁊ nob ⁊ bis q poſt nos erūt oīb⁹. vñ dic: Tūc ſi qs vo
dix. Ec. hic ē xp̄s aut illic. no. cre. Sic aūt cū ſupra dixit euā
geliſta: In dieb⁹ illis ioānes baptiſta. nō tps qđ imediate ē
ꝓſexpoſuit cū. xxx. āni i medio cēnt: ita ⁊ hic cū dicit. Tūc
tū mediū tps ꝑtermiſit: qđ futuꝝ erat a captiōe hieroſoly
me: vſq; ad initia cōſumatōis mundi: dans aūt eis ſigna ſui
ſecūdi aduēt⁹ de loco eos certificat: ⁊ de ſeductoꝛib⁹. nō. n.
ſicut i pozi aduētu i bethleez apparuit: ⁊ i pulo angulo oz
bis terraꝝ: ⁊ nullo ſciēte a p̄ncipio: ita ⁊ tunc erit: ſꝫ manife
ſt⁹ veniet: ita q ꝺ. idigeat q̄ aligs ei⁹ aduētū annūciet pp
qđ dicit: Si qs vobis dixerit. Ecce hic ē christus aut illic: nō
credatis. HIERO. In quo oſtēdit q̄ ſecūdus aduent⁹ nō
in humilitate vt p̄m⁹: ſꝫ i gloria ꝺmoſtrādus ē. Stultū eſt
itaq; eū in paruo loco vel in abſcōdito q̄rere q toti⁹ mūdi
lumen eſt. HYLA. Et tñ qz i magna veratiōe poſiti erūt
boies ꝓ ſeudo ꝓphe tāq̄ p̄ntē i xp̄o opē ſint iudicaturi mul
tis i loco xp̄m eſſe atq; bri mētient: vt i antichriſti famula
tum ꝺpreſſos veratoſq; ꝺducant: ⁊ ideo ſubdit: Surgēt
enī ꝑſeu. christi ⁊ ꝑſeu ꝓphe. CHRY. in homi. Dic ꝺ anti
christo loquitur ⁊ de quibuſdā eius miniſtris: quos ꝑſeudo
christos ⁊ ꝑſeudo ꝓphas appellat quales ⁊ tpe aplōꝝ
multi fuerunt: ſꝫ añ ſcām aduentū christi erūt multo priozi
bus amariozes. vñ ſubdit. Et da. fig. mag. ⁊ pdi. AVGV.
in li. lxxxiij. qōnū. Admonet aūt hic dñs: vt itelligam⁹ q̄dā
miracla ét ſceleratos boies facere q̄ſi ſci facere n pōt nec
tñ iō potiozis loci apō deū arbitrādi ſūt. Nō. n. acceptiozes
erāt ꝺ o: q̄ ꝓpls iſrl̄ magi egyptioꝝ: qz nō poterat illeppl̄s fa
cere qđ illi faciebāt: q̄uis i. oyſes in vtute ꝺi maioza potue
rit. Sed iō non oīb⁹ ſcis iſta attribuunt ne pniciosiſſimo er
roze ꝺcipiant ifirmi: exiſtimātes i talib⁹ ſcis maioza dona
q̄ i opib⁹ iuſtitie: qb⁹ vita eterna cōpaſ. Cum q̄lia faciūt
magi q̄lia nōnūq̄ faciūt ſci: ꝺiuerſo fine ⁊ ꝺiuerſo iure fiūt.
Illi. n. faciūt querētes gliā ſuā: illi querētes gliā ꝺi: ⁊ illi fa
ciūt p quedā ptātib⁹ cōceſſa i ozdie ſuo: q̄ſi ꝑuata cōmertia
vl̄ bñficia: illi āt publica adminſtratione iuſſu ei⁹ cui cuncta
creatura ſubta ē. Alr. n. cogit poſſeſſoꝛ equū dare militi: alr
tradit emptoꝛi vt cuilibet ꝺnat aut commodat. Et quēad
modū pleriq; mali milites quos ipialis diſciplina condem
nat: ſignis ipatoꝛis ſui nullos poſſeſſoꝛes territant: ⁊ ab eis
aliquid q̄ publice non iubet extoꝛquēt: ita nōnunq̄ mali
xp̄iani vel ſciſmatici vl̄ heretici: q nomē christi vl̄ p̄ba
vel ſacramēta xp̄iana exigunt aligd aptātibus: cū aūt ma
lis iubētibus voluntate cedūt: ad ſeducēdos boies cedunt
quoꝛ erroꝛe letāſ. Quapropter aliter faciūt miracula ma
gi: aliter boni xp̄iani aliter mali xp̄iani: Magi p ꝓtractos: boni xp̄iani per publicam iuſtitiam: mali christia
ni per ſigna publice iuſtitie. nec hoc etiam oportet mirari:

qz oia q̄ visibilr h..ert p inferiores ptātes aeris huius nō absurde fieri posse credunt. AVGV.iy.de tri. Nec ió tñ putādū ē trāsgressoꝛib⁹ āgelis ad nutū fuire hāc visibi..ū rex mās:sz dco poti⁹ a quo eis ptās dat:nec sine creatores illi mali angeli dicēdi sūt:sz p subtilitate sua semia rex ista rum nobis occultiora nouerūt:z ea p ogruas tētatões electo rum latēter spergūt atqz ita z gignēdax rex z accelerādox icrementox pbent occasiões. nā z mlti hoies nouerūt ex g bus herbis aut carnib⁹ aut succis aut humozib⁹ ita obtutis vel cōmixtis q̄ aialia nasci soleāt:sz nec ab hoib⁹ tāto difficilius fiūt:q̄to defūt sensuū subtilitates z cozpox mobilitates i membris terrenis z pigris. GREGO. xv.mo. Cū antixps cozā carnaliū oculis mirāda pdigia fecerit:post se tūc hoies trahet:qz q bonis pñtib⁹ ōlectāt:ptāti illi⁹ se abs qz retractōe subyciēt. vñ segt. Ita vt i erro. idu. si fie. po. ēt electi. ORIGE. Exaggeratoꝛi⁹ sermo ē dicēs: Si pole ē. nō eni pnūciauit neqz dixit: vt i errozē mittant electi:sz oīdere vult qñ frequēt.. valde psuasozy sūt sermones heretico rū:z cōmouere potētes: ..os q sapiēter agūt. GREGO. xxxiy.mo. Uel qz electox cor z trepida cogitatōe securi:z tñ cox ostātia ñ mouet: vna sñia dñs vtrūqz cōplexus ē: q̄si eni iā errare ē in cogitatōe titubare:sz si fieri pōt subiūgit: qz fieri nō pōt vt i errozē electi capiant. ORIGE. Ut nō ió hoc dixit q electio diuīa frustret:sz q būano iudicio electi videbāt illi i errozē mittētur. GREGO. i ho. Min⁹ āt iacula feriūt q̄ puidēt:z ppter hoc sub.. t: Ecce pdixi vob. Dñs.n.nr pituri mūdi pcurētia mala denūciat: vt comin⁹ pturbēt veniētia quo fuerīt pscita: pp qō ..cōcludit. Si ergo dixerit vob: Ec. i deh.no. exire. z cc. i pe. noli. credere.

HYLA. Nā pseudo ppbe ō qb⁹ supra dixerat: nūc i tis xpm eē dicēt: vt hoies erroze decipiant nūc i penetrali bus asserēt eū eē: vt hoies dñantis antixpi ptāte occludant: sz dñs se nec loco occultādū: nec a turbul scozsū ostendz eē p fitet:sz vbiqz z i aspectu oīum pñtē se futurū eē denūciat. vnde segt. Sic.n. ful. exi.. bozi. z ap. vsqz ad oc.. ta erit ad uen. fi. hois. CHRY. i ho. Sic.n. supra pdixit q̄ antixps vētur⁹ ē: ita .. hoc ostēdit q̄ir ipe sit vētur⁹. Sic.. fulgur nō idiget ān..ciāte aut pcone:sz instāti momento tpis mō strat sz vniuer.. orbē terrax et bis g i thalamis sedēt: ita z aduēt⁹ xpi sil appebit vbiqz pp glie fulgorē. ñr aūt dr z aliō signū sui aduēt⁹: cū subdit: Ubicūqz fue. cor. il. cō. z ag. p agles multitudinē āgelox martyrx: z scox oīuz ōsign.. HIERO. De exēplo. n. nāli qō quotidie cernim⁹ xpi istruimur sa.. Agle. n. z vultures ēt trāsmaria dñr fetire cadauera: z ad.. escā buiusc.. nōi ogregari. Si g irrōnabiles volucres nāli sēsu tātis terrax spacys sepate: puū cadauer senti ant vbi iaceat: q̄to magis ois mlt̄itudo credētiū ds ad xpm festinare: cui⁹ fulgur exit ab o.. te: z pz vsqz ad occidentez: possum⁹ āt p cox. i. Joathō qō significāti⁹ latine dr cadauer: ab co q p mōtē cadat passiōez xpi itelligere. HYLA. U.. n.. ci.. quo vētur⁹ eēt essem⁹ ignari dic: Ubicūqz fuerit cor. ibi ogregabūt z agle. Sctōs de volatu spūal' cor pis aglas noīauit: quox ogregātib⁹ āgel' ocurrz futurx i loco passiōis oīdit: z digne illic claritatis aduēt⁹ expectabit: vbi nob glīā eternitatis passiōe cozpee būilitatis opatus ē.

ORIGE. Et vide qz ñ dixit: Ubicū. fue. cor. ibi. ogre. vultures: aut cōui: sz agle. Uolēs oīdere magnificos z regales oēs: q i passiōe dñi credidert. HIERO. Agle. n. appellāt qb⁹ iuuēt⁹ renouata ē vt agle: z assimunt pēnas vt ad xpi veniāt passionē. GREGO. xiiy. mo. pt ēt itelligi: Ubicū. fue.. z. tc. ac si dicat: qz celesti sedi icarnat⁹ psideo electox aias cum carne soluero: ad celestia sublenabo. HIERO. Uel alr. Qō b de pseudo ppbis dr itelligi pt. Multi. n. tpe captiuitatis iudaice pncipes extitere: q xpos se eē diceret: i tiū vt obsidētib⁹ romāis tres it⁹ fuerīt factiões: sz mclt⁹ de ostātiōe mūdi dr: vt expositū ē. pōt aūt z tertio de hereticoz ō ecclīā pugna itelligi: z ō istiusmōi ātixpis q sub opi niōe falsē scie ō xpm dimicāt. ORIGE. Snālr. n. vn⁹ ē antixps: spēs aūt ei⁹ mlte: tāq̄ si dicam⁹: Mēdacio nihil ofta mēdacio. Sic aūt veri xpi fuerunt sci pphe: sic itellige fm vnūquēq pseudo xpos: multos ei falsos pphas qui antixpi alic⁹ falsos fmōes pdicāt q̄si veros: quoz dicet aligs: Ecce h ē xps. ecce illic q̄si nō extra scripturā fozas aspiciēdū est. Ex lege. n. .. phis z aplis pferūt q̄ vident defedere mēdaciū. vel p hoc q dicit. Ecce hic ē xps: ecce illic. o.. t nō xps sz aliqué fictū ciusdē nois. Computa fm marchiōis doctrinā aut valētini z basilidis. HIE. Sigs g pmiserit vob q i deserto gētiliū z p.. ozū dogmate xps mozet: aut hereticoz penetralib⁹ q dei pollicēt archana: nolite credere: sed q ab ..iēte vsqz i occid.. m fid.. catholica i ecclesijs fulget.

AVGV. de. q. cuā. Quictis z occidētis noīe totū ozbem voluit significare: p quē futura erat ecclia. Scōz aūt illū sē sum quo dixit: Amodo videbitis filiū hois veniētē in nubi b⁹: ueniēter ēt nūc fulgur noīauit: qō marie solet emicare ō nubib⁹. Cōstituta g aucte ecclie p ozbē terrarū clara atqz mēifesta: cōueniēter discipl⁹ admōet atqz oēs fideles ne scismaticis atqz hereticis credāt. Unūqōqz scisma aut vna queqz heresis locū suū hz: i ozbe terrarū aliquā tenēs ptez aut obscuris atqz occultis cōuēticulis curiositatē hoiuz de cipit: .. ptinet qō ait: Sigs vobis dixerit: ecce h ē xps aut illic. qō significat terrarū ptes aut puinciarū: aut in penetra lib⁹ aut in deserto: qō significat occulta z obscura nētica la hereticoz. HIERO. Uel p hoc q dic. In deserto z pe netralib⁹ oīdit q pscutiōis z angustiarū tpe sp pseudo p phe ocipiēdi iueniunt locū. ORIGRE. Uel qñ secretas z nō vulgatas scripturas pferūt ad cōfirmatiōez mēdacij sui videt dre: Ecce in solitudine vbū ē vitatis. Quotiēs aūt canonicas pferāt scripturas i gb⁹ ois xpian⁹ cōsentit videtur dre: Ecce in domib⁹ ē vbum vitatis. Sz nos exire nō debemus a prima ecclīastica traditōe: vel eis fmones q sunt oīs extra scripturā oīdere volēs dixit. Si dixerint vobis Ecce i solitudie ē: nolite exire dei regula fidei. Eos aūt q sī mulāt diuinas scripturas oīdere volēs dixit. Si dixerint vobis Ecce i penetralib⁹ ē: nolite credere. Ueritas. n. sīlis est fulguri egredīēti ab oziēte: z apparēti vsqz ad occidēte. Ut hoc dic: qñ vitatis fulgur ex oi scripturarū loco defēditur. Exit g vitatis fulgur ab oziēte. i. ab initys xpi: z apparet vsqz ad passionē ipi⁹ in q̄ ē occasus eius: vel a pmo initio creature mūdi vsqz ad nouissimā aplozū scripturā. Uel oriens quidē est lex: occidēs aūt finis legis z pphetie ioānes: sola aūt ecclesia: neqz subtrahit hui⁹ fulguris verbū z sensū neqz addit q̄si pphetiā aligd aliud. vel hoc dicit: qz nō debemus attēdere eis q dicūt. Ecce hic xps. non aūt ostendunt cū in ecclia: in qua tota totus ē aduentus filij hominis dicē Ecce ego vobiscum sum oībus diebus vsqz ad cōsumationē seculi. HIERO. Prouocamur aūt ad passionē xpi vt vbicūqz in scripturis legit. Congregemur: vt p illam venire possimus ad verbum dei.

¶ Stati aūt post tribulationē dierū illoz sol obscurabit: z luna nō dabit lumē suū: z stelle cadēt de celo: z virtutes celox cōmouebunt: z tūc apparebit signū filij hominis in celo. Et tunc plangent omnes tribus terre.

GLO. Postq̄ dns p mmuit fideles ꝫ seductoēz antixpi z ministroz eius: oīdēs se manifeste eē vēturū: nūc ozdine z modū sui aduēt⁹ demōat dicēs: Statī aūt post trib. dic. sol obscu. CHRY. i ho. Tribulatioēz dic dierū antixpi. pseudo ppharū. Tribulatio. n. tūc erit magna: tot exēplis bus deceptoꝛib⁹: sed nō extrēdet p tpis lōgitudinē. Si n. ..daicū bellū pp electos decurtatū ē: multo magis pp cos tribulatio abbreuiabit. z ppter hoc non simplr dixit: Post

tribulationē: sz addit statiz: ipe. n. ofesti aderit. HYLA. Bñz āt aduēt⁹ sui idicat obscuritate sol: z defectiōe lunez cāu stellax. nā sequit. Et lu. nō da. lu. suuz z stel. ca. de celo.

ORIGE. Dicet āt aligs sic i magnis ignib⁹ succēdi icipi entib⁹ tenebre ex fumo plūmo videnī extolli: sic i ōsūmatio nē mūdi ab igne q succēdēd ē obscurabūt ēt luminaria magna: marcescēte stellax luie: reliquū eax corp⁹ cuz exaltari nō valeat: sic pmū cū a luie ipo portatū extolle.. at cadet de celo. Dis.. cidētib⁹: ons ē celo.. rōabiles vtutes patiētes supotē z motionē aliquā pati z turbari: remotas. s. a pximis fūctōib⁹ suis. vñ segt: Et v. ce. cō. z tūc ap. si. fi. ho. i ce. quo. s. celestia fcā sūt. i. vtus quā opat⁹ ē filij⁹ suspēs⁹ i ligno: z i celo appebit maxie signū illi⁹ vt hoies de oīb⁹ tribub⁹ q pus nō crediderūt xpi anitati a.. ūciate: ic recognoscētes signū illō māifestatū plāgēt z lamētabūt pp ignorātiā suā atqz pctā. vñ segt: Et tūc plā. om. tri. terre. Ali⁹ āt alr arbitrabit: qñ sic lucerne pulati ōficit lumē: sic celestiū luminū deficiēte nutrimēto sol obscurabit z luna: z stellax lumē deficiet: z qō remānerit i eis q̄si terrenū cadet de celo. Sz qūo pōt dici de sole qñ obscurabit lumē ei⁹: cū esaias ppheta p fectū aliqué sōl i ōsūmatiōe foze declaret: simil⁹ z de luna esaias refert: qñ erit sic sol. ō stellis āt qdā dicere tētāt: aut oēs aut plures eax maiores ē tota terra. Quō g cadēt ō celo cū magnitudini eax nō sufficiat terra. HIERC. Nō g diminutiōe lumis hui⁹ mūdi accidēt: aliogn solē legim⁹ sep tuplū habituz lumis: sz opatōe vere lucis oīa visui appare būt tenebrosa. RABA. Nihil tñ phibet itelligi veraciter tūc solē z lunā cū ceteris siderib⁹ ad tps suo lumie puari: sic de sole scñ ostat tpe dñice passiōis. vñ iobel dic. Sol ouertetur i tenebras. z luna i sanguinē añq̄ veniet dies dñi magn⁹ z māifest⁹. Letex pacto die iudicy: z clarescēte future glie vita: cū fuerit celū nouū z terra noua: tūc fiet qō esaias ppheta dic. Erit lux lune sicut lux solis: z lux solis erit septpliciter. Qō āt de stellis dictū ē: Et stel. ca. de celo. i marco ita scriptū ē: Et stelle celi erūt decidētes. i. suo lumie carentes. HIERO. Per vtutes aūt celox: angelox multitudines itelligim⁹. CHRY. i ho. Qui valde decēter ..mouebunt vl' ocucient videtes tātā trāsmutatoēz fieri: z pseruos suos pumiri: z orbē terrax terribili assistēte iudicio. ORIGE. Sic āt i dispēsatiōe crucis sole deficiēte tenebre facte sūt sup terrā: sic z signo filij hois apparēte i celo deficiēt lumia sōl lune: z stellax: q̄si cōsūpta ex mlta vtute signi illi⁹: vñ segt: Tūc ap. sig. fi. ho. i celo. Signū āt crucis hic intelligam⁹: vt videāt in xta zacharie z ioannē iudei quē cōpunxerāt: z signū victozie. CHRY. i ho. Si aūt sol qdē obtenebraī crux nō apperet: nisi multo solarib⁹ radys lucidētioz eēt. Ne āt discipli verecūdent: z doleāt ō cruce: eā signum noīat cū q̄dā claritate. Appebit āt signū crucis: vt indecoz iuerecūdia ..fitet. aduenient. n xps i iudicio ñ vulnera solū: sz mortē exprobratissimā oīdēs. vñ segt z tūc plāgēt se oēs trib⁹ terre: Uisa. n. cruce ..siderabūt q̄ mortuo eo nihil pfecerūt: z qñ crucifixerūt eū quē adozari oportebat. HIE. Recte āt dic trib⁹ terre. Di. n. plāgēt g municipatū nō bñt i celesti sz scripti sūt i terra. ORI. Mozalr aūt dicet aligs ob scurādū solē eē diabolū: g.. ōsūmatōe ē arguēd⁹ cū sit tenebrosus lumat āt se solē: Luna āt q̄ vī illumiari ab hoc sole ē ois ecclia malignātiū q̄ freqnter lumē se bre z dare pmittit. tūc autē redarguta cū reprobatis dogmatib⁹ suis claritatē suā: sz z gēliqz: siue i dogmatib⁹: siue i vtutib⁹ falsis hoib⁹ gdem vtutē pmittebāt: mēdacys āt seducebāt: hi iueniēter dicēdi sūt stelle cadētes ō celo: vt ita dicā suo: vbi erāt in altitudine ..stitute: exrollētes se aduersus sciaz ōi. Ad ..mēdationē āt fmōis hoc vtemur exēplo puerbioꝛ dicēte. Lumē iustoz sp ieztigubile ē: lumē āt ipioꝛ extiguet. tunc claritas ēi appebit i oi q portauit imaginē celestis: z celestes letabūt: terrēi āt plāgēt. Uel ecclīa ē sol: luna: z stelle cui dūn ē:

Speciosa vt luna: electa vt sol. AVGV. ad esichiū. Tūc .n sol obscurabit z luna ñ dabit lumē suū: qz ecclīa ñ appebit impys tē psecutoꝛib⁹ vltra mōz seuiētib⁹. Tūc stelle cadēt ō celo: z virtutes celox ..mouebunt. qñ multi g gra fulgere videbāt pseūtio cedēt z cadēt: z qdē fideles fortissimi turbabūt hoc āt post tribulatōez diex illox dr cē futur: ñ qz trāsacta tota illa psecutōe accidāt ista: sz qz pcedet tribulatio vt seqt quorūdā ōfectio: z qz p oēs dies illos ita fiet p ptera post tribulatōez diex illox: sz tñ in eisdē dieb⁹ fiet.

¶ Et videbunt filium hominis venientez i nubibus celi cum virtute multa z maiestate.

CHRY. i ho. Qz crucē audiuerāt: ne rursus exīstimarēt aligd turpe eē futurz subiūgit. Et vi. fi. ho. ve. i nu. ce. cū vir. mul. z ma. AVGV. ad esichiū. Cui⁹ qdez ppioz sēsus ē: z cū hoc qsq audierit vl legerit: ipz eē aduētū accipiat qñ vētur⁹ ē advenus z mortuos iudicādos i corpe suo: i quo sedet ad ōsterā pris: i quo ēt mortu⁹ ē z resurrexit: z ascēdit i celū. z sic i actib⁹ apl'ox legit. Nubes suscepit .. ab oclis cox: et qz illic dcm ē ab angel: Sic veniet quō vidistis eū cūtē i celū: merito credēdus ē ñ solū i eoꝛ corpe: vex ēt i nube vētur⁹.

ORIGE. Uidebūt g ocul' corpalib⁹ fi. hois spē hūana ve. i nu. ce. i. supnis. Sic. n. cū trāsformat⁹ ē: vox vēit ō nube. sic cū veiet itex i spēz trāsformat⁹ gliosā: z nō sup vnā nubē: sz sup mltas q̄ erūt vehiculū ei⁹. Et sigdē vt ne terrā calcaret filij ōi hierosolymā ascēdēs: diligētes eū strauerūt vestimēta sua i via neqz aselū q portabat cū volētes terrā calcare: qd mix si pr.. os oīuz nubes sternat celestes sub corpe filij delectādētis ad op⁹ cōsūmatōis: Dicet aūt aligs: qñ sic in factiōe hois accepi⁹ de⁹ limū ō terra z finxit hoiez: sicvt appetat glia xpi accipies dns de celo z ō celesti corpe: corpauit pmū qdē i trāsfiguratōe i nubē lucidā. i. ōsūmatiōe i nubes lucidas: pp qō nubes ce.. dñr: fm q z lūm terre ē dict⁹: z decet patrē talia mirāda dare filio suo q se humiliauit: et ppterea exaltauit illū: nō solū fm spīm: sz ēt fm corp⁹: vt sup tali⁹ nubib⁹ veiret: et fozitā sup nubib⁹ rōnabile eēt vehiculū filij hois glificati. pmū qdē veīt ihs cū virtute ex q faciebat signa z pdigia i pplo. Dis.. illa virt⁹ cōparatōe illi⁹ virtutis mlte: cū q̄ i fine vētur⁹ ē modica erat. virt⁹. n. erat exinaniētis seipm. dns est ēt vt ad maiozē gliā reformet: q̄ fuit trāsformat⁹ i mōte. tc. n. pp tres trīmodo .. āsformat⁹ ē: in ōsūmatiōe aūt mūdi toti⁹ apparebit i glia multa: vt videāt eū oēs i gloria. AVGV. ad esichiū: Sz qñ scripture scrutāde sunt: nec earū supficie debem⁹ eē cōtenti: diligēter sunt ispiciēda seqntia. post pauca.. iegt: Cū videritis hec oīa fieri: scitote qz ppe ē iā in ianuis. tunc enī scimus ppe eē: cum nō aliq̄ videm⁹ eē premissorum: sz hec oīa: in quibus z hoc est: q⁹ v.. lebit filius hois veniens z mittet angelos suos de q̄tuor ptib⁹ mundi. i. de toto orbe terrarū ogregat electos suos que tota hoza nouissima facit venies in suis mēbris tanq̄ in nubib⁹: vl in ta.. ista ecclīa tā q̄ i nube magna: sic nūc veire nō cessat: sz iō cum ptāte magna z maiestate: qz maioz ptās z maiestas illi⁹ appebit sctis gbus magnā virtutē dabit: ne tāta psecutiōe vincantur.

ORIGE. Uel cū magna virtute venit quotidie ad aiam oīs credētis in nubib⁹ ppheticis. in scripturis ppbetarum z apostolozū: g verbū dei sup humanā nām in intellectib⁹ suis declarat: sic ēt eis q intelligunt dicimus appere gliam multā: q̄ qdē vī in scōo vbi aduētu qō est pfectozū: z sic fortasse oīa que a trib⁹ euāgelistis dicta sunt de christi aduētu diligētius inter se collata z bene discussa inueniētur ad pertinere q⁹ quotidie venit in corpe suo: quod ē ecclīa de quo aduētu suo alibi dixit. Al modo videbitis filiū hois sedentē a dextris virtutis dei z veniētē i nubib⁹ celi: exceptis locis vbi ab eo ille aduētus vltimus in seipso ꝑmittit.

¶ Et mittet angelos suos cum tuba z voce ma-

Universidad de Deusto
Biblioteca

gna: ⁊ congregabunt electos eius a quatuor vē
tis: a summis celorum vsq; ad terminos eo⁹.
ORIGE. Quia de planctu mentionē fecerat: qui ad hoc
erit vt sponte ꝓtra se sniam, pferant: ⁊ seipsos ꝺdemnent. ne
puteꝝ q; i isto plāctu mala eoꝝ terminent subdit. Et mit. an
ge. su. cū tu. ⁊ vo. magna. REMI. Dec āt tuba non reuera
corpea ē itelligenda: ſz archangelica voꝛ: que adeo magna
erit: vt ad clamorē illi⁹ oēs mortui ō terre puluere resurgāt.
CHRY. Son⁹ aūt tube ptinet ad resuscitationē: ad gau
diū ad repesentandū stuporē g tūc erit ad dolorē illoꝝ qui
relinquent: ⁊ in nubibus nō rapient. ORIGE. Scripu
ē aūt i numeris: q; ex quattuor vētis ꝓgregabūt sacerdotes
tubicinātes eos q; sunt ex castris isr̄l: ſm quoꝝ ꝓpationē de
angelis christi ꝓiter dr̄. Et cōgregabūt electos eius a quat
tuor vētis. REMI. i. a quattuor climatib⁹ mūdi. i. oriēte:
occidēte: aglone: ⁊ austro. ORIGE. Et simpliciores qdez
opinant eos tm̄ g tūc inuenti fuerint in corpore aggregādos
sed melius est [illegible] congregandos non solum ab ange
lis christi eē oēs nō solū ab adētu xp̄i ⁊ vsq; ad ꝯsumatio
nē vocatos atq; electos: ſz a oēs g a ꝯstōne fuerit mūdi: q; vi
derūt sicut abraā christi diē: ⁊ exultauerūt in illā. Quoniaz
aūt nō tantū illos g i corpore fuerint ꝓhensi dicit cōgrega
dos christi electos ſz etiā illos q; de corporibus sunt egressi:
manifestat sermo dicēs ꝓgregatos electos: nō solū a q̄ttuor
vētis: ſz et subdēs: A ſummis celoꝝ vsq; ad terminos eoruꝫ.
Nō nemini sup terrā exīti arbitror cōuenire. Uel celi sunt
scripture diuine: aut auctores eoꝝ in q̄bus habitat de⁹. Sū
ma aūt scripturaꝝ sūt initia illaꝝ: termini aūt ꝯsumatōes
eaꝝ. Cōgreganꝫ q̄sci a ſummis celoꝝ. i. ab initis q; viuūt in ini
tys scripturaꝝ vsq; ad eos q; viuunt in cōsumationib⁹ eaꝝ.
Congregabunꝫ. n. tuba ⁊ voce magna: vt qui audierint ⁊ ad
uerterint parent se ad viā pfectionis: q̄ ducit ad fr̄lium dei.
REMI. Uel aliter: Ne forte aliquis putaret q; solummō
a q̄ttuor ptibus mundi [illegible] non a mediterraneis regionibus
⁊ locis: iō addit: A ſummis celoꝝ vsq; ad terminos eoruꝫ:
Per summū. n. celi mediū ozbis itelligit: quia me[illegible]o orbis
summū cel[illegible]sidet. Per terminos aūt celoꝝ: fines terre si
gnificat vbi longe distantibus circulis celi: terre ī sidere vi
denī. CHR[illegible] Qō aūt ꝑ angelos dns electos vocat: ad
electorum honorem pertinet: nam ⁊ paulus dicit: q; rapien
tur in nubibus: quia eos quidem qui resurrexerunt con[illegible]
gabunt angeli: congregatos autem recipient nubes.

¶ Ab arbore āt fici discite parabolā: cū iā ramis
eius tener fuerit ⁊ folia nata: scitis q; ꝑpe ē estas.
Ita ⁊ vos cū videritis hec oīa: scitote: q; ꝑpe ē
in ianuis. Amē dico vob[illegible]s: q; nō ꝓteribit gnā
tio hec: donec oīa fiant. Celū ⁊ terra transibunt
verba aūt mea non ꝓteribūt.

CHR[illegible]bo. Qz dixerat q; stati post tribulatōes dieꝝ il
loꝝ q̄dicta sūt ꝯtingerēt: ipi aūt q̄rere poterāt: Post quan
tū tps: iō exponit exēplū ponēs ō ficu dicēs: Ab ar. fi. disci.
para. cū iā ra. eius te. fu. ⁊ fo. na. sci. q; ꝑ. ē estas. HIERO.
q. d. Sic q̄n teneri fuerit ī arbore fic⁹ cauliculi: ⁊ gēma erū
pit in florē: cortexq; folia parturit: itelligitis estatis aduen
tū: ⁊ fatuny ac veris ītroitū. Ita cū oīa q̄ scripta sūt videri
tis: nolite putare iā adesse ꝯsumationē mūdi: ſz q̄si ꝓuia et
ꝑcursores quosdā venire: vt oñdāt q; ꝑpe sit ⁊ī ianuis. vñ
segt: Ita ⁊ vos cū vide. hec om: scito. q; ꝑpe est in ianuis

CHRY. ibo. Per qō oñdit q; nō multū erit tpis mediū
ſz stati aduētus xp̄i occurret. Per hoc aūt ⁊ aliō qddā ꝓnun
ciat. s. estatē spūalē ⁊ trāqllitatē iustis post hyemez eē futu
rā: peccatoribꝰ aūt ecōtrario hyemē post estatē. ORIGE.
Sic. n. ficus in tpe qdē hyemis vitalē virtutē habet in se ab
scondītā: postmodū aūt cum virtus ipsa vitalis ꝓdire cepe
rit ad manifestationē ꝑteritē hyeme ⁊ ipa valitudie eiꝰ ra
mꝰ efficit tener ⁊ folia ꝓducit: sic ⁊ mūdus ⁊ vnusqsq; eoꝝ
g saluandꝫ ante xp̄i aduentū q̄si in hyeme in se absc[illegible]sas bne
vitalē vtutez. xp̄o aūt inspirāte fiūt teneri ⁊ nō duri cordis
rami: ⁊ q̄ abscōdita erāt in eis ꝓgrediunt in folia: ⁊ manife
stos fructꝰ oñdūt: talibꝰ āt ꝓpe ē estas: ⁊ aduēt⁹ glie vbi dō
CHRY[illegible]bo. Propter hoc ēt istō ponit: vt credere faciat
hūc ſmonē[illegible]io ita cē vētur. vbicūqꝫ. n. q̄si oio cuētur ē dī
nāles necitates in exēplu[illegible]n ducit. AVGV. d efichur
Qz aūt de signis enāgelicis ⁊ ꝓpheticis q̄ fieri cernim⁹ ꝓ
quū dñi aduētū sperare debemus qs negat: quotidie qpe
magis magisqꝫ [illegible]ur prim⁹. ſz q̄sto iteruallo ꝓpinq̄t: ō hoc ꝓ
cū est. Nō ē vest[illegible] scire tpa vel momēta. Ut q̄n dixit apl̄s
Nunc ꝓpior ē nr̄ salus: [illegible]cū credidim⁹: ⁊ ecce tot ānī tp
fierūt: nec tñ qd dixit falsū ē: q̄sto magis nūc dicēdū est. ꝓp
quare dñi aduentū quādo tantus fact⁹ est ad finē accessus.
HYLA. Mystice aūt synagoga ficus arbor ī ꝓparat. ra
mus igr̄ fic⁹ antixp̄s cē itelligit: diaboli filiꝰ: peccati portio
legis assertor: q; cū virescere cepit ⁊ frōdescere: q̄dā peccato
rū exultātiū viriditate: tūc, pria ē estas. i. dies iudicy sēcie
REMI. Uel cū hec ficus rursuz germinabit. i. cū synago
ga vbiq; sce ꝓdicatōis accipiet: ꝓdicātib⁹ enoch ⁊ helia: itelli
gere debem⁹ qz ꝓpe ē dies ꝯsumationis. AVGV. de fi
cuā. Uel p arboꝛē fici intellige genus humanū. ꝓpter pus
tum carnis. Cū iā ramus ei⁹ tener fuerit. i. cū filꝫ hominis ī
fidē xp̄i ad spūales fructus ꝑfecerit: ⁊ī eis honoꝛ adoptio
nis filioꝝ dei cognouerit. HYLA. Ut aūt fides certa ēt
futuroꝝ subiūrit: Amē di. vo. qz ñ ꝑte. gē. hec vo. oīa fiant.
Amē aūt dicēdo, pfessionē ⁊itatis adiūxit. REMI. Et sū
plices qdē ad destructionē hierl̄z referūt vba: ⁊ de illa gen
tiōe estimāt dcā: que passionē christi aspexit: q; nō eēt trās
tura ꝓuſq; fieret ōstructio ciuitatis illius. Nescio aūt si ver
bū a vbo exponere possint ab eo q; ait. Nō relinq̄tur hic lo
pis sup lapidē: vsq; ad illud qō ait. Prope ē in ianuis: fortis
tā. n. in q̄busdā potuerūt: in alys autem nō potuerūt oīa.
CHRY. ibo. Dec q̄ oīa de fine hierosolymoꝝ dicta sūt
⁊ que de pseudo, pphis ⁊ pseudo xp̄is: ⁊ alia oīa que dixim⁹
vsq; ad xp̄i aduētū futura. Qz āt dixit generatio hec: nō de
ea q̄ tunc erat dixit: ſz de ea q̄ est fideliū: ꝯsucuit. n. scriptura
gnationē nō solū a tpe designare: ſz a loco: cultu: ⁊ cōuersa
one: sic cū dr̄. Dec ē gnatio querētiū dnz. Ex hoc aūt oñdit
q; hierl̄m peribit: ⁊ amplioz ps iudeoꝝ destruet: gnationē
āt fideliū nulla sepabit tētatio. ORIGE. Hnatio trī eccle
sie transibit aliqn̄ trī totū hoc seculū vt hereditet futuꝝ re
donec hec oīa fiāt: nō trāsibit. Cū āt oīa hec fcā fuerīt trā
bit nō solū terra: ſz et celū. vñ segt: Celū ⁊ terrena. i. nō solū
hoies quoꝝ vita terrena ē: ⁊ ꝓpter ea terra dñr: ſz et illi quo
rū ꝯuersatio ē ī celis: ⁊ iō celū vocāt trāsibūt aūt ad futurū
vt veniāt ad meliora. Uerba āt q̄ a saluatore sūt dcā nō trā
sibunt: qm̄ q̄ sua ꝓpa sunt opant ⁊ sp̄ opabunt: ꝑfecti aūt
g nō recipiūt vt iaz meliores efficiāt: trāseūtes qō sunt: ad
illud qō nō sunt: ⁊ hoc ē qō subdit: Uerba aūt mea nō ꝓter
būt. Et forte qdē vba moysi ⁊ ꝓphaꝝ transierunt: qm̄ q̄ ꝓ
phetiçabant ab illis ipleta sunt. vba aūt xp̄i semp sunt ple
⁊ quotidie ipleñ: ⁊ adhuc sun[illegible]pleda in scis. Aut forte ne
qz moysi verba aut ꝓphetarum dicere debemus impleta
omnino. propē enim ⁊ illa verba filꝫ dei sunt: ⁊ sp̄ ipleñtur
HIERO. Uel hic per generationem omne hominuꝫ g
gnificat gen⁹: aut spāliter iudeoruꝫ. Deinde magis eos ad
fidem ꝑmissoꝝ inducat cum subdit. Celū ⁊ ter. transi. ver
aūt mea nō ꝓteribūt: Ac si dicat facilius est fixa ⁊ immo
bilia ōstrui: q̄ sermonū meoꝝ aliquid ōcidere. HYLA.
Celum enim ⁊ terra ex conditionie sue creationis nihil ha
bent in se necessitatis vt non sint. verba aūt christi ex eq
nitate deducta: id in se continent virtutis vt maneant.
HIERO. Celū autez ⁊ terra trāsibūt in mutatione: nō

abolitione sui: alioquin q̄uo sol obscurabitur ⁊ luna non da
bit lumen suum: si celū in quo ista sunt terraqꝫ non fuerint:
RABA. Celū tamē qō trāsibit: nō sidereū sed aereū itel
ligere debem⁹: qō prius diluuio peryt. CHRY. ibo. Ele
menta aūt mūdi i mediū adducit: ostēdens qm̄ ꝑcisioꝛ celo
⁊ terra est eccl̄ia. simul ēt ⁊ hinc cōditoꝛē se hoiuz oñdit.

¶ De die āt illo ⁊ hoza nemo scit: neq; angeli ce
loꝝ nisi ꝑ solus. Sic aūt i diebus noe: ita erit ad
uētus filij hois. Sic. n. erāt i diebus ante dilu
uiū cōmedētes ⁊ bibētes: nubētes ⁊ nuptui tra
dentes vsq; ad eū diē que intrauit noe i archā: ⁊
nō cognouerūt donec venit diluuiū: ⁊ tulit oēs:
ita erit ⁊ aduentus filij hois. Tunc duo erunt in
agro vnus assumet̄: ⁊ vnus relinquet̄. Due mo
lētes ī mola: vna assumet̄: ⁊ vna relinquet̄. Duo
i lecto vno: vnus assumetur: ⁊ vnus relinquetur.

CHRY. in bo. Cū dixisset dns oīa que precedūt xp̄i aduē
tū ⁊ ad ipsas ianuas narrationē duxisset: diē tacere voluit.
vñ dicit: De die aūt il. ⁊ bo. ne. scit ne. an. ce. ni. so. pr̄. HIE
RO. In q̄busdā aūt latinis codicib⁹ additū est: Neq; fili⁹:
cū in grecis ⁊ maxime Adamanty ⁊ Pierey exēplarib⁹ boc
nō bēaī ascriptū: ſz q; in nōnullis legī: disserēdū videtur
REMI. Marcus etiam euangelista non solum dicit an
gelos nescire: ſz et filiū. HIERO. In quo gaudēt Arrius
⁊ Eunomius. Dicūt. n. Nō pōt eḡlis eē: q nouit ⁊ q ignorat.
Contra quos breuiter ista dicēda sūt: cū oīa tpa fecerit iesus.
boc ē vbū dei. oīa. n. p ipm facta sūt ⁊ sine ipso factū ē nihil.
In oibus aūt tpibus cū dies iudicy sit: q̄ sequētia pōt ei⁹
ignorare ptē: cui⁹ totū nouerit: boc quoqꝫ dicēdū ē. Quid ē
magis noticia pr̄is an noticia iudicy: si mai⁹ nouit: qūo igno
rat qō min⁹ ē? HYLA. Nūquid ēt de⁹ pr̄ cognitionē illi⁹
diei filio denegauit: cū dictū ab eo sit: Oia mihi tradita sūt
a pr̄e meo: q̄ nō oīa sūt tradita: si ē aliqd qō negatur. HIE
RO. Igr̄ q; pbauim⁹ nō ignozare filiū dei ꝯsumatiōis diē:
cā reddēda ē: cur ignozare dicat̄. Post resurrectionē qdem
interrogat⁹ ab aplis de hac die manifesti⁹ rñdit. Nō est vtuz
scire tpa ⁊ momēta: q̄ pr̄ posuit in sua ptāte. In quo oñdit q;
ipe sciat: ſz nō expediat nosse aplis: ut semp īcerti de aduen
tu iudicis sic quotidie viuāt: q̄si die alia iudicādi sint. AV
GV. i. de trini. q; dic̄. Nescit: itelligēdū ē nesciētes facit. i.
q; nō ita sciebat: vt tūc discipulis īdicaret: sicut dictum ē ad
abraham: Nunc cognoui qm̄ times deū. i. nūc feci vt cogno
sceres: q; ⁊ ipe sibi ī illa tētatōe innotuit. AVG. ō ver. do.
Qz aūt dixit pr̄eꝛ scire iō dixit. q; in pr̄e ⁊ fili⁹ scit. qd. n. est
ī die qō nō in vbo factū sit: q; qō factus ē dies? AVGV. in
li. lxxiij. qōnū. Bñ āt accipit qō dcm̄ ē: solū patre scire ſm
ꝑdictū modū sciēdi: q; facit filiū scire: fili⁹ aūt nescire dr̄: q;
nō facit hoies scire. ORIGE. Uel al̄r: Donec ecclia q̄ est
corꝑ xp̄i: nescit diē illū ⁊ hozā: tādiu nec ipe filꝰ dr̄ diē illū
⁊ hozā scire. Dr̄ aūt scire ſm ꝓpriā significationē: sicut ē in
ꝯsuetudine scripturaꝝ. Apol[illegible]lus. n. saluatorē dicit nescien
tē peccatū: q; nō peccauit. ꝓparat aūt filiꝰ scīaz diei illi⁹ ⁊ ho
rā coheredib⁹ sue ꝑmissionis: vt oēs simul sciāt. i. re ipa ex
periant in illa hoza ⁊ die q̄ ꝓparauit deus diligētibus se.
BASI. Legi quoqꝫ in cuiusdā libꝛo: filiū hūc nō vnigeni
tū: sed adoptiuū ōbere itelligi. nō. n. vnigenito filio āgelos
ꝑpositisset: sic. n. ait. Neqꝫ āgeli celoꝝ neqꝫ filiꝰ. AVGV.
Tu aūt dicis: Ego aūt dico: neq; mēse: neq; annū aduent⁹
ipius scire posse. ita. n. boc vr̄ sonare tāq̄ nō possit sciri quo
anno vēturus sit: ſz possit sciri q̄ bebdomada annoꝝ vel q̄
decade tāq̄ dici possit atq; diffiniri: inter illos septē annos
aut decem aut centum vel quodlibet: seu maioris numeri
seu minoris. si aūt hoc te nō ꝓrebēdisse ꝑsumis: hoc sentis
qō ego. CHRY. ibo. Ut āt addiscas: q; nō ignozātie sue
est q; ō die ⁊ hoza iudicy tacet: aliō signū inducit cū subdit:
Sicut aūt fuit in dieb⁹ noe: ita fiet aduētus filꝫ hois. Doc
aūt dixit ostēdens q; repēte venit ⁊ ꝓpinate ⁊ plurib⁹ lasci
uientib⁹. hoc enim ⁊ paulus dicit. Cum dixerit pax ⁊ securi
tas: tūc repētinus eis supueniet īteritus. vñ ⁊ hic subditur.
Sic enī erāt ī dieb⁹ illis añ diluuiū comedētes ⁊ bibentes.
RABA. Nōigr̄ hic iurta martiōis ⁊ manichei errozem
pugia vel alimēta dānanꝫ. cū in his successiōis: in illis nāe
sint posita subsidia: sed imoderatus licitoꝝ vsus arguitur.
HIERO. Querī āt quō: supza scriptū ē: Surget gēs cō
tra gentē: ⁊ regnū cōtra regnum: ⁊ erūt pestilētie ⁊ fames ⁊
terremot⁹: ⁊ nunc ea futura memozent q̄ pacis īdicia sunt:
sed estimandū q; post pugnas ⁊c. q̄bus vastat gen⁹ humā
nuz: breuis subsecutura pax sit: q̄ geta omnia repromittit:
vt fides credentiū cōprobet̄. CHRY[illegible]n[illegible]bo. Uel lasciuia
erit ⁊ pax bis q; insensibil⁹ dispositi sūt. ꝓpter hoc nō dixit
apl̄s: Cū fuerit pax: sed cū dixerit: pax ⁊ securitas. insensibi
litatem coꝝ ostendens: sicut illoꝝ q; fuerunt in diebus noe
q̄n mali lasciuiebāt: non aūt iusti: sed in tribulatiōe ⁊ trīsti
tia pertransibant. Dinc aūt ostendit: q̄n cum antichr̄istus
venerit: indecētes voluptates assumēt apud eos q; iniqui
erunt ⁊ de, ꝓpria despabunt salute. ⁊ iō exemplū ponit huic
rei cōueniens. Cū ei[illegible]archa fabricaret̄: preiacebat qdē in
medio futura ſ[illegible]icēs mala. Mali aūt credētes ac si nullus
fuisset futuꝝ malū lasciuiebāt: ⁊ qz futura apō multos cre
duntur ex ꝑteritis credibilia facit: que predicit. Deinde
alii[illegible] signū ponit ꝑ qō oñdit: ⁊ q; inopinabiliter dies ille
veniet: ⁊ q; ipse diem illum non ignozat dicens. Tunc duo
erunt in agro: vnus assu[illegible]al. relinquet̄. Ex quibus verbis
ostendit̄ q; assument̄: ⁊ relinquent̄ ⁊ serui ⁊ dñi. ⁊ q; in ocio
⁊ laboze. HYLA. Uel duos in agro duos populos fide
liū ⁊ infideliū in seculo: tanq̄ ī vite vnius opere dies domi
ni deprehendet: separabunt̄ tamē relicto alio ⁊ alio assum
pto: in quo fideliū ⁊ īfidelium destructio docet[illegible]. Dei enīz
ira ingraueſcente: sanctī in pōptuario recondent̄: pfidi vo
ad celestis ignis materiā relinquent̄. de mol[illegible]tib⁹. n. par nō
est. vñ segtur: Due erūt mo. in mo. vna assu. ⁊ al. relin. Mo
la[illegible]op⁹ legis ē: ſz qz pars iudeoꝝ vt per apostolos credidit
ita p heliā est creditura iustificāda p fidē. ideo vna per eam
dē fidem boni operis apprehendet̄: alia vero infructuosa
legis opere relinquetur molēs incassū: ⁊ nō facture celestis
cibi panē. HIERO. Uel duo in agro pariter īuenient cū
dem habētes laborez: ⁊ q̄si parē semētez: sed fructus labo
ris nō eque respiciētes. In duab⁹ ēt que pariter molunt: vl
synagogā itelligere debemus vel ecclesiā: q; fil̄ molere vi
deant in lege: ⁊ de eisdē scripturis sanctis farinā terere ꝑce
ptoꝝ dei vel ceteras hereses q̄ aut de vtroqꝫ testamēto aut
altero videnī molere farinā doctrinaꝝ suaꝝ. Sequit: Duo ī
le. vn⁹ assu. ⁊ vnus. relin. HYLA. Duo aūt in lecto sunt
eandē passionis dñice requiē ꝑdicantes: circa quā heretico
rū ⁊ catholicoꝝ eadē ꝑfessio est: ſz q; vnitatem diuinitatis
pr̄is ⁊ filij catholicoꝝ fides ꝑdicabit: ⁊ hereticoꝝ falsitas īpu
gnabit: fidē ꝑfessionis vtriusqꝫ diuini arbitrij iudiciū cō
probabit: vnum assumēdo ⁊ aliū reliquēdo. REMI. Uel
bis verbis tres ordines ecclesie demonstrant̄: per duos in
agro ordo ꝓdicatoꝝ quib⁹ cōmissus est ager ecclesie: per
duos in mola ordo ꝺiugatoꝝ q̄ dū p diuersas curas nūc ad
hec: nūc ad illa flectunt̄: quasi molas in circuitu trahun[illegible]p
duos in lecto ordo cōtinentiū: quoꝝ requies noīe lecti desi
gnat̄. In his aūt ordinibus sunt boni ⁊ mali: iusti ⁊ iniusti:
⁊ iō ex eis quidā relinquētur: ⁊ qdā assumētur. ORIGE.
Uel al̄r. Corpus quidē quasi infirmū ī lecto ē carnaliū pas
sionū: anima aūt molit in graui mola mūdi. vl̄ corporis sen
sus in agro mundi operantur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Uigilate ergo :q; nescitis qⁿa hora dñs ve[illegible]ter venturus sit. Illud aũt scitote qm̃ si sciret paterfamilias qua hora fur vẽturus eẽt: vigilaret vtiq; ⁊ ñ sineret pfodi domũ suã. Jõq; ⁊ vos estote parati: q; nescitis q̃ hora filius hois venturus est.

HYLA. Perspicue oñdit dñs q; supra dixit: De die aũt illa nemo nouit nisi pr̃ sol⁹ q;.s. non expediebat aplis scire: vt pẽdule expectatiõis ĩcerti: sp credãt eũ eẽ vẽtur⁹: quem ignorãt qm̃ vẽtur⁹ sit. ⁊ iõ q̃si ex supioribꝰ ꝯcludẽs dic̃: Uigilate q; nesci. qua hora dominꝰ venit. Et non dixit: Q; nescimꝰ ĩ q; Nescitis. s. vt oñdat se die iudicij nõ ignorare. CHRY. in ho. Ualt ãt eos semp in sollicitudine eẽ: pp hoc dic̃: Uigilate. GRE. Uigilat q; ad aspectũ veri luminis oculos aptos tenet. Uigilat: q; fuat opando qõ credit. vigilat q; a se tenebras ⁊ negligẽtie tenebras repellit. ORI. Dic̃ aũt: q; simplici ore ẽ: qm̃ de secũ[illegible] aduẽtũ quo vẽtur⁹ fuerat: hũc dicebat ꝑmonẽ: alĩ⁹ ãt q; intelligibile ⁊ futurꝫ in sensũ discipulorum vbi dicebat aduẽtũ: q; nõdũ erat ĩ sensu eoꝝ quẽadmodũ erat futurꝫ. AVGV. ad esichiũ: Nõ solũ aũt illis dixit vigilate qb⁹ tũc audiẽtibus loquebaꝫ: ſ ẽt illis q; fuerũt post illos ãnos: ⁊ ad nosipsos: ⁊ q; erunt post nos vsq; ad nouissimũ ei⁹ aduẽtũ: q; ad oẽs ptinet quodãmõ. tũc. n. vnicuiq; veniet dies ille: cũ venerit ei⁹ dies vt talis binc exeat: q̃lis iudicãd⁹ ẽ illa die: ac p hoc vigilare dꝫ oĩs christian⁹: ne ipa ratũ eũ ĩueniat dñi aduent⁹. Imparatũ. n. i[illegible]niet ille dies: quẽ ĩparatũ ĩuenerit sue vite vltima dies. ORI. Uani aũt sũt oẽs siue q; cõsũmationẽ mũdi scir̃ se ẽ: tẽ q̃n erit: siue q; vite ꝓprie finẽ scire se gloriant⁹ quẽ nemo cognoscere pꝺ[illegible]ni si spũcõ illuminat⁹. HIERO. Dremisso ãt pr̃ifamilias exẽplo cur reticeat cõsummatiõis die: manifesti⁹ docet cuꝫ subdit: Illud ãt sci. q̃n si sci. pr̃fa. q; bo. fur ven. es. vigi. vti. ⁊ ñ sine. pfo. do. suã. ORI. Pr̃familias dom⁹: ẽ sensus hois: domus aũt ei⁹ ẽ aĩa: fur aũt diabolus. Est aũt oĩs fmo contrarius q; nõ q; nãlem itroitũ intrat ad aĩam negligentis: ſ q̃si qui fodẽ[illegible] domũ: primum destruẽs q̃dã natuãlis edificia aĩe. i. naturales ĩtellectus: ⁊ p ipsam dirutionẽ ĩgressus spoliat aĩam. A[illegible]quotiẽs ĩuenit qs furẽ in ipsa perfossione: ⁊ ꝓhendens eũ ꝑcussoꝛẽ sermonẽ ĩmittens interficit ipꝫ. Nõ ãt ĩ die fur venit: qm̃ illuminata ẽ a sole iusticie aĩa b[illegible]s studiosi: ſ ĩ nocte. i. in tpe adhuc malicie ꝑmanẽtis: ĩ q̃ cuꝫ fuerit aliquis possibile est ⁊ si non habuerit virtutẽ solis: q; tm̃ illu[illegible]tur ex aliquo splendoꝛe vbi: qõ ẽ lucerna: adhuc q; dẽ manẽs ĩ malicia: ſ tm̃ bñs ꝓpositũ melioꝛ ⁊ vigilantiuꝫ ne pfodiaꝫ hoc eius ꝓpositũ: vel in tpe tẽtationũ: vel in qua rũcũq; calamitatũ maxie furẽ[illegible]let vẽire: volẽs pfodere aĩe domũ. GRE. Uel nesciẽte prefamilias fur domũ pfodit: q; dũ a sui custodia spũs dormierit: ĩprouisa mors veniens carnis nr̃e h[illegible]ã irrũpit: ⁊ eũ quẽ dñs dom⁹ dormiẽtẽ ĩuenerit necat. q; dũ vẽtura dãna spũs mĩme ꝑuidet: hũc mors ad suppliciũ nescientẽ rapit: furi ãt resisteret si vigilaret: q; aduẽtũ iudicis q; occlẽ aĩas rapit ꝑcauẽs ei pẽitẽdo occurreret: ne ipẽitẽs piret. Nouã voltimã iccirco dñs voluit eẽ cognitã. vt sp possit eẽ suspecta: vt dũ illã ꝑuidere mĩme possum⁹: ad illã sine ĩtermissiõe ꝓparemur: pp qõ segt̃. Ideoq; esto. para. q; ne. q̃ bo. fili. bo. vẽ. est. CHRY. in ho. Dicit deẽ ꝓfundere eos q; nõ tm̃ studiũ faciũt aĩe sue: ẽtũ studẽt circa pecunias q; furem expectant.

¶ Quisputas ẽ fidelis seruus ⁊ prudẽs: quẽ cõstituit dñs supra familiã suã: vt det illis cibũ ĩ tpe? Beatus ille seru⁹ quẽ vt venerit dñs eius ĩuenerit sic faciẽtem: Amẽ dico vobis qm̃ sup oĩa bona sua cõstituet eũ. Si ãt dixerit malus seru⁹ ille in corde suo: Nouã facit dñs meus vẽire: ⁊ ceperit ꝑcutere cõseruos suos: mãducet ãt ⁊ bibat cũ ebriosis: veniet dñs serui illius ĩ die q̃ nõ spat: ⁊ hora q̃ ignorat: ⁊ diuidet eũ: ꝑtẽq; eius ponet cũ hypocritis. illic erit fletus ⁊ stridor dẽtiũ.

HYLA. Quãuis dñs supra in cõi nos ad ifessã vigilãtie curã fueri[illegible]hortat⁹: spãlẽ tamẽ populi ꝓncipib⁹. i. eps in expectatõe aduẽtuq; suo sollicitudinẽ manda[illegible]Duc. n. fratuũ fidelẽ atq; prudẽtẽ ꝓpositũ familie significat: ꝓmoda quiq; vtilitates pr̃[illegible] sibi ꝯmissi curãtẽ. vñ dicit: Quis putas fide. ser. ⁊ pru. quẽ ꝓsti. do. su. fa. suã: vt det illis ci. in tpe?

CHRY. ĩ ho. Q; aũt dicit. Quisputas: nõ ẽ ignorãtis: sed[illegible]ãt. n. ⁊ pr̃ iterrog[illegible]do loq[illegible] vt cum dicit: Adam vbi es?

REMI. Nec. n. signat hec iterrogatio ipoĩtatẽ pficiendi virtutis ſ difficultatẽ. GLO. Rarus. n. est fidel⁹ seruus domino pp dominũ seruiẽs: omes pr̃i nõ ad lucꝛ: ſ p amorẽ pr̃i pascẽs: prudẽs q; subditoꝛ capacitatẽ vitã ⁊ mores discutiat: quẽ ꝓstituat dñs q;.s. fit vocat⁹ a deo ⁊ nõ se ĩecerit.

CHRY. ĩ ho. Duo aũt expetit ab huiusmodi suo. s. prudentiã: ⁊ fidẽ: fidelẽ enim eũ dicit: qm̃ nihil q̃ dominꝰ fidẽ sibi ꝓpriũ fecit: nihil ẽt de reb⁹ sui dominꝰ vane ⁊ ianiter cõsumpsit. Prudẽtẽ aũt eũ vocat: qm̃ cognouit id: ad qõ oꝛ ẽ spẽsa[illegible]que data sint. ORIGE. Uel q; in fide proficit: q̃ nõdum in ea pfect⁹: ẽ cõiter fidelis vocat̃: ⁊ q; naturales dimẽtis velocitatẽ: oꝛ prudẽs. Siquis aũt cõsideret: ĩueniet fideles multos ⁊ studiũ fidei exercẽtes: nõ aũt ⁊ prudẽtes: qm̃ que stulta sũt mũdi elegit dõs. Et iterũ videbit alios vero loces gdem eẽ ⁊ prudentes: modice aũt fidei. Cõuenire ãt in vnũ fidelẽ atq; prudentẽ: rarissimũ est: Ut aũt ĩ tpe det cibũ: neciã bz gs prudẽtiã. vt ãt nõ adimet cibos indigẽtiꝫ op⁹ ẽ fides: qm̃ ⁊ fz simplicẽ ĩtellectũ op⁹ hẽmus vt fideles sim⁹ ad dispẽsandũ eccl̃ie redditus: ⁊ nõ deuoremꝰ q̃ sũt vidua ꝛ vt mẽores sim⁹ paupeꝛ: ⁊ ne occasionẽ accipiẽtes ex eo qõ scriptũ est. Domin⁹ cõstituit his qui euangeliũ predicant de euãgelio viuere: aplius q̃ramus q̃ cibũ simplicem ⁊ necessaria vestimẽta: ⁊ vt nec ampli⁹ teneam⁹ nob q̃ dat̃ q; necessitatẽ patiuntur. Prudentes autem vt prudẽtes intelligam⁹ indigentiũ causas: ꝓpter quas sũt idigẽtes: vniuscuiusq; dignitatẽ: qũo educat⁹ est: ⁊ quãtũ necessariũ habet. Multa enĩ sapientia opus est ei qui bene vult dispẽsare ecclesiasticos reddit⁹. Sic ẽt fidelis seru⁹ ⁊ prudens vt non effundat rationabileꝫ ⁊ spiritualẽ cibũ q; bꝰ nõ oportet: volens ostendere se esse prudentẽ illis scilicet qui magis ĩtelligunt: cessariũ habẽt verbũ q; mozes eoꝝ edificet: ⁊ vitã componat: q̃ qõ illuminat scientie lucem: aut vt ne eis q; possit acuti⁹ audire: piget expõere altioꝛa: ne exponẽtes vilia cõtemnant̃ ab his q; naturaliter sunt ingenioſi: aut ꝓpter tationem secularis sapientie acuti. CHRY. in homilia: Adaptatur etiam ⁊ ad pr̃incipes seculares hec parabola: vnumquenq; enim bis que habet ad communem vtilitatem vti oportet: non ad nocumentum conseruorum nequam ad perditionem suppsius: siue habet sapientiam siue pr̃incipatum siue aliud quodcunq;. RABA. Dominus autem: chr̃istus est: familia autem sup[illegible]quã constituit: est ecclesia catholica. Difficile est ergo inuenire in vno ⁊ vt prudens ille ⁊ fidelis: non autem impossibile: nec enim beatificaret: eum qui non potest esse cum subdit: Beatus ille seruus quez cum venerit dominus eius inuenerit sic facientem. HYLA. ideſt precepto domini sui obedientem: vt doctrine oportunitate verbum vite in eternitatis cibum alende familie dispenset. REMI. Notandum autem q; sicut magna distantia est meritorum iter bonos predicatoꝛes ⁊ bonos auditoꝛes: ita magna distantia est premiorum. Bonos enim auditoꝛes si vigilãtes ĩuenerit: faciet discumbere: vt luce dicit. Bonos autem predicatoꝛes super omnia bona sua constituet. Unde sequitur: Amen dico vobis quoniam

super omnia bona sua cõstituet eũ. ORI. vt. s. cõregnet cũ xp̃o: cui oĩa sua tradidit pr̃: sicut boni patris fili⁹ super oẽm patris substãtiã cõstitutus: participat huiusmõi dignitatez ⁊ gliã fidelib⁹: ⁊ prudẽtib⁹ dispẽsatorib⁹ suis: vt sint ⁊ ipi super oẽm creaturã. RABA. Nõ vt soli ſ z vt ꝑ ceteris eterna ꝓmia bẽant: cũ ꝑ sua vita: tũ ꝑ gregis custodia. HYLA. Uel sup oĩa bõa ꝓstituet̃. i. i dei gl̃a collocabit̃: [illegible]nihil ẽ vltra qõ melio[illegible]it. CHRY. Deid[illegible]nõ solũ ab bonore q; ĩmiuidit. Si aũt dixe. ma. ser. ille ĩ coꝛ. suo: me[illegible]am fa. do. me. veni. ⁊ cepe. pcutere. AVGV. ad esichiũ: Qr mozib⁹ bui⁹ fui apparet aĩus eius: quos mores ſz breuiter magister bonus curauit exprimere. i. supbia ſz dici Et ceperit percutere. suos. atq; luxuriã cum dicit. Manducet aũt ⁊ bi. cum ebrio. ne qõ dicebat. Mozã facit domin⁹ me⁹. desiderio sui dñi dicẽ crederetur. Qũo. n. ardebat ille qui dixit: Sitiuit aĩa mea ad deũ viuũ quãdo veniã. Dicẽdo. n. qm̃ veniã. moras se ꝓpeti moleste ferebat: q; etiã qõ tpe accelerat̃: desiderio tardiõr̃. ORI. Peccat ãt ĩ deũ q; cũq; ẽpus q; nõ quasi cõseruus ministrat: ſz q̃si dñs: ⁊ frequẽter vt amarus dñs p vim dominat̃: ⁊ nõ esurientes suscipit ſz epulat̃ cũ ebriosis ⁊ semp somniat: q; pꝰ multũ tpis vẽturus ẽ dñs. RABA. Typice ẽt põt intelligi ꝑ seruos pcutere ꝑ scientias ifirmoꝛũ: verbo vel exẽplo vitiare. HIERO. Q; aũt dicit: Ueniet dñs ser. ili. i die q̃ nõ sperat ⁊ bo. q̃ igno. Ad hoc dic̃: vt sciat qm̃ nõ putat dñs tũc eũ eẽ vẽturꝫ: ⁊ vigilãtie ac sollicitudis dispẽsatores admonet. Porro q; dic̃: Diuidet eũ: nõ ẽ ĩtelligẽdũ q; gladio eũ dissecet: ſz a scoꝛ ꝓsortio eũ sepet. ORI. Uel diuidet eũ: qm̃ spũs ei⁹. i. spũale donũ reuertet̃ ad deuz q; dedit eũ. Alia aũt cũ corpe suo vadit ĩ gebẽnã. Just⁹ ãt nõ diuidit̃: ſz aĩa ei⁹ vadit cum spũ. i. spũali dono ad regna celestia. Qui aũt diuidũt̃: ñ bñt postmodũ ĩ se ptẽ spũalis doni q; erat a deo: ſz relinquet̃ ps q̃ ẽ ipoꝛ. i. aĩa q̃ cũ corpore punietur. vnde segt̃. Et ptẽ ei⁹ ponet cũ hypocritis. HIERO. Cum bis. vz. g erant ĩ agro: ⁊ g molebãt: ⁊ nihilomin⁹ dereliqui sũt. Sepe. n. dicim⁹ hypocritã aliud esse ⁊ aliud ostendere: ficut ⁊ i agro ⁊ i mola idẽ facere videbant̃: ſz exit⁹ diuersum fuerit nulli turbabunt̃ in fide: sed inopinato gaudio

per[illegible]uentur. Qui autez quid horum verum sit ignorare se cõfitetur illõ optat: boc tolerat: in nullo eoꝝ errat: q; nil eoꝝ aut affirmat: aut negat. CA. XXV.

Tunc simile erit regnũ celoꝛ decem virginib⁹: q̃ accipiẽtes lãpades suas exierũt obuiã sponso ⁊ sponse. Quiq; aũt ex eis erãt fatue: ⁊ qnq; prudentes. Sz qnq; fatue acceptis lãpadibus nõ sumpserũt oleũ secũ. Prudẽtes vero acceperunt oleũ in vasis suis cũ lãpadibus: Moraz aũt faciẽte sponso dormitauerũt oẽs ⁊ dormierunt. Media aũt nocte clamoꝛ factus ẽ: ecce spõsus venit: exite obuiã ei. Tũc surrexerũt oẽs virgines ille: ⁊ ornauerũt lãpades suas. Fatue autẽ sapiẽtibus dixerũt: Date nob̃ de oleo vĩo: q; lãpades nostre extinguũt̃. Rnderũt prudẽtes dicẽtes. Ne forte non sufficiat nobis ⁊ vobis: ite poti⁹ ad vẽdentes ⁊ emite vobis. Dũ aũt irent emere venit sponsus ⁊ q̃ parate erãt ĩtrauerũt cũ eo ad nuptias: ⁊ clausa ẽ ianua. Nouissime vero veniũt ⁊ reliq̃ virgines dicẽtes: Dñe dñe: aperi nobis. At ille rndens ait: Amẽ dico vobis nescio vos. Uigilate itaq; q; nescitis diẽneq; horam.

CHRY. In supioꝛi parabola dñs penã oñdit ei⁹ q; percutiebat: ⁊ inebriebat̃. ⁊ bona domini sui dispgebat: In hac ãt parabola punitiõez iducit̃ et ei q; vtilitatẽ nõ affert: neq; copiose bec quib⁹ indiget sibi ꝓparat. habebãt enĩ fatue vigines oleũ: sed nõ copiose. vnde dicit̃ Tũc si. erit re. ce. ꝛ. vir.

HYLA. Jõ ãt dic̃. Tũc: q; de magno die domini ꝺ quo supra age[illegible]at̃ omnis hic sermo est. CHRY. Regnũ autẽ celoꝛ ps̃entis tpis ecclia dr̃ sic ⁊ ibi: Mittet fil⁹ hominis angelos suos: ⁊ colligent de regno eius omnia scandala.

HIERO. Similitudinẽ autẽ. ꝛ. virginum, ſatuaruꝫ atq; prudentiũ quidã simpliciter ĩterpretantur in virginib⁹ q̃ ꝛ alĩ[illegible]iuxta apostolum ⁊ coꝛpoze ⁊ mente sunt virgines: alie virginitatem tm̃ coꝛpoꝛũ reseruantes: vel cetera opera nõ habent: vel parentum custodia reseruante nihilomin⁹ mẽte nupserũt. Sed mihi videtur ex superioꝛib⁹ ali[illegible]e sensus q; dicit̃: Et non ad virginalia coꝛpoza: sed ad omne bominũ genus hanc cõparationem pertinere. GREGO. in ho. In quinq;. n. coꝛporis sen[illegible]⁹ vnusquisq; subsistit geminat⁹: geminat⁹ autem gnarius denarium perficit. Et q; ex vtroq; sexu fidelium multitudo colligit̃: sancta ecclesia. ꝛ. virginibus similis denunciat̃: vbi mali cum [illegible]reprobi cum electis admixti sunt: recte simile virginib⁹ prudentibus ⁊ fatuis perhibetur. CHRY. in homi. Ideo autẽ ponit parabolã banc in virginum ꝑsona: vt ostẽdat q; ſz virginitas magnum quid sit: tm̃ si ab operib⁹ misericordie sit deserta: cum adulteris fozas eiicitur. ORIGE. Uel sẽius omnium qui receperũt verbuz dei virgines sunt. Tale enĩ est verbum dei vt de sua munditia accommodet omnib⁹ qui per suam doctrinã recesserũt ab idoloꝛ cultura: accesserũt aũt per chr̃istũ ad dei culturã. vnde seqtur: Que accipiant suas exierũt ob. spon. ⁊ sponse. Accipiunt enim lampadas suas: ideſt oꝛgana sua nãlia ⁊ egrediunt̃ de mundo ⁊ ꝛoꝛibus: ⁊ veniũt obuiam saluatoꝛi qui semper paratus ẽ venire: vt ingrediatur simul cum dignis ad beataz sponsã ecclesiam. HYLA. Uel sponsus atq; sponsa domin⁹ noster est in coꝛpoze deus: nanq; spiritui caro sponsa est: lampades aũt quas acceperunt: animaꝛ splendentiũ lumẽ ẽ q̃ sacramẽto baptismi spl̃duerunt. AVGV. de verbis do-

mini: Uel lampades que manib⁹ gestant opa sūt. dict⁹ ē. n. Luceant opa vestra coā boīb⁹. GREGO. Qui ā recte credūt: ⁊ iuste viuūt: assimilant qnq; ꝓudētib⁹: ⁊ q aūt ꝓfitent qđē fidē ieſu: nō aūt ꝓparāt sē bonis operib⁹ ad salu tē: religs qnq; virginib⁹ fatuis. vñ subdit: Quiq; ā ex eis erāt fatue ⁊ qnq; ꝓudētes. HIERO. Sūt. n. qnq; sensus q festināt ad celestia ⁊ supna desiderāt. De visu aūt ⁊ audi tu ⁊ tactu specialr dictū ē. Qō vidim⁹: qō audiuim⁹: qō oculis nr̄is ꝓspexim⁹ ⁊ man⁹ nr̄e palpauerūt. De gustu: Hastate ⁊ videre qm̄ suauis ē dñs: De odoratu: In odore vnguentorum tuoꝝ currim⁹. Aly aūt sūt qnq; sensus terrenis fecū⁹ inbiātes. AVGV. de ver. do. Uel p qnq; virgines signi ficaſ qnq; ptita ꝓtinētia a carnis illecebris. cōtinend⁹ ē. n. aī appetit⁹ a voluptate oculoꝝ: auriū: olfaciēdi: gustādi: ⁊ tā gendi. Sz q̄ ista ꝓtiuētia ptiz coā ōo fit: vt illi placeaſ i ite riori gaudio cōscientie: ptim coram boīb⁹ tm̄: vt glia huma na capiaſ: qnq; dicūſ sapientes: ⁊ qnq; stulte. vtreq; tm̄ virgines. quia vtraq; ꝓtinētia ē: q̄uis diuerso fomite gaudeat.

ORI. Sic ā sequunt seipsas iuicē vtutes: q̄ vnā būerit oēs bēat: sic ⁊ sensus oēs alterut se subsequūt: pp ea neces cesse ē: vt aut oēs quinq; sensus sint ꝓudētes: aut oēs fatui. HYLA. Uel absolute in qnq; ꝓudētib⁹ ⁊ qnq; fatuis: fi deliū atq; ifideliū ē ꝓstituta diuisio. GREGO. Notāduz vero ē q⁹ oēs lampades bēnt: sed nō oēs oleuz bnt. Sequi tur. n. Sz qnq; fatue acce. lampa. nō sumpse. oleū secū: ꝓu dētes vero acce. oleū i vasuis cū lāpadib⁹. HYLA. Ole um boni opis fruct⁹ ē. vasa humana sūt corpora ītra quoꝝ viscera thesaurus bone ꝓsciētie recōdēdus ē. HIERO. Oleū q̄ bnt virgines q̄ iurta fidē opib⁹ adornant. nō bnt oleū q̄ videſ simili qđē fide ꝓfiteri: sz virtutū opa negligūt.

AVGV. de ver. do. Uel p oleū ipam letitiā significari arbitror: sm illud: Unxit te de⁹ tu⁹ oleo exultatiōis. Qui er go nō ꝓpterea gaudet: q⁹ deo intrinsecus placet: nō bz oleū secū. gaudiū. n. nō bnt dum cōtinenter viuūt: nisi in laudib⁹ boīum. Prudētes āt acce. oleū cū lāpadib⁹. i. letit. bonoꝝ opeꝝ. In vasis suis. i. in corde atq; ꝓscienria posi. rūt: sicut ⁊ apostolus monet: Probet ingt seipz bō: ⁊ tūc gloriā bēbit i seipso ⁊ nō in altero. CHRY. in ho. Uel oleuz hic vocat charitatē ⁊ elemosynā: ⁊ quodcūq; circa īdigentes auxiliū. Lāpades aūt vocat virginitatis charisma: pp boc ⁊ stultas eas vocat: qm̄ maioꝝ sustinentes laboꝝ pp minoꝝ oīa perdiderunt: maioꝝ. n. laboꝝ vincitur carnis cupido q̄s pecuniaꝝ. ORIGE. Uel oleū ē verbū doctrine quo vasa aiaꝝ īplent. Nihil. n. sic cōfortat sicut moralis ſmo: q oleū lumi nis appellaſ. Prudētes ergo acceperūt huiusmodi oleum qō satis sit eis etiā tardante exitu: ⁊ morante verbo venire ad cōsūmationē eoꝝ. Fatue aūt acceperunt lāpades: in pri mis qđē accensas: sz tātū oleū non acceperūt vt eis suffice ret vsq; ad finem: negligētes circa susceptōez doctrine que cōfortat. nē: ⁊ bonoꝝ actuū lumē illuminat. vnde segtur. Morā autē fa. spon. dor. oēs: ⁊ dormierunt. AVGV. de ver. do. Ex vtroq; n. genere hominū moriunt hoc interual lo tpis: donec sub aduētu domini fiat resurrectio mortuorum. GREGO. Dormire ⁊ enim mori est. Ante somnum vero dormitare est aī mortē a salute lāguescere: q⁹ p pōd⁹ egritudinis puenit ad sōnū mortis. HIERO. Uel dormi tauerunt. i. mortue sunt. Cōsequēter aūt dr̄: Dormierūt. q⁹ postea suscitande sunt: Per hoc aūt q⁹ dicit. Morā autē fa ci. spon. ostēdit q⁹ nōpaꝝ tpis iter priorē ⁊ secūdū dñi aduē tū ꝓgredit. ORIGE. Uel spōso tardāte ⁊ nō citoveniente verbo ad ꝓsummationē vite patiunt aligd sensus dormitantes: ⁊ q̄si in nocte mundi agentes: ⁊ dormierūt: vt puta remissi⁹ agentes a sensu illo vitali: non tamen lampades perdiderūt: neq; desp̄auerunt de cōseruatiōe olei ille prudentes. vnde segtur: Media aūt nocte clamor factꝰ est ecce spon. veni. exite obuiam ei. HIERO. Traditio iudeorum ē: christū media nocte venturꝝ in similitudinem egy

qñ pasca celebratū ē ⁊ exterminator venit: ⁊ dñs sup tabernacula trāsit: ⁊ sanguine agni postes nr̄aꝝ frontiū ꝓtexerunt: vñ reor ⁊ traditionē apostolicā ꝓmansisse: vt die vigiliaꝝ pasche aī noctis dimidiū ppl's dñicū nr̄m liceat expectātes x̄pi aduētū: postq̄ illō tēp⁹ transierit securitate ꝓpta fesl. cuncti agant diē. vñ psalmista dicebat: Media nocte surgebā ad cōfitendū tibi. AVGV. de ver. do. Uel media nocte. i. nullo sciēte aut sperāte. HIERO. Subito q̄ si in tēpest. nocte: ⁊ securis oīb⁹: qñ grauissim⁹ sopor est p angeloꝝ clamorē ⁊ tubas p̄cedētiū fortitudinū christi sonabit aduētus. qō significaſ cum dr̄: Ecce spō. venit obuiā ei. HYLA. Tuba. n. excitāte spōso tm̄ obuiaz dicit. Erūt. n. iam ambo vnū. i. caro ⁊ ōs: qz in gloriā spūalem hūilitas carnis trāsformata erat. AVGV. de ver. do. Uel qō dicit spōso tm̄ obuiā venire vgines: sic itelligendū puto vt ex ipis virginib⁹ ostet ea q̄ dr̄ spōsa: tanq̄ si oib⁹ christianis in eccl'a cōcurrentib⁹ filij ad matrē currere dicant. cum ex ipsis filijs ꝓgregatis ostet ea q̄ dicit mater. nunc enim ego spōsata ē eccl'ia: ⁊ virgo est ad nuptias p̄ducenda illo tempore quo vniuersa mortalitate in ea ptereunte: īmortali iunctōe habeaſ. ORIGE. Uel media nocte. i. in altitudine r. nissiōis fact⁹ est clamor oēs suscitare volentiū sic ex stimo angeloꝝ q̄ sunt administratoꝝ spūs int⁹ clamāntes sensib⁹ oīum dormiētiū. Ecce spō. ve. exite obuiā ei. ⁊ suggestionē qđē hāc oēs audierūt: ⁊ surrexerūt: nō aūt oēs dēsiter iposuerūt lāpadib⁹ suis ornatū. vñ sequit. Tunc surrexerūt oēs vir. ille ⁊ orna. lāpa. su. Ornant aūt lāpades sensuū suoꝝ gelicis vsib⁹ atq; rectis: Qui aūt male vtunt sensib⁹ suis: mētū nullū bnt in sensib⁹. GREGO. Uel tūc qdem oēs virgines surgūt: qz ⁊ electi ⁊ reprobi a somno sue mortis excitantur. Lāpades ornāt: qz sua secū opa numerāt: p quib⁹ eterna recipe beatitudinē expectāt. AVGV. pe ver. do. Aptauerūt. n. lāpades suas. i. rōnes reddēdas opeꝝ suoꝝ.

HYLA. Uel lāpadaꝝ assūptio aiaꝝ est redit⁹ i corpora earūq; lux est ꝓscia boni operis elucēs: q̄ vasculis corporum ꝓtinet. ORIGE. Sed lāpades fatuaꝝ virginū extinguitur: qz earum opa que clara boīb⁹ foris apparuerāt i adultu iudicis int⁹ obscurant. vñ segt: Fatue aūt sapientib⁹ dixerunt: Date nob de oleo vestro: qz lāpades nostre extinguntur. Quid est aūt q⁹ tūc a prudentib⁹ oleuz petunt: nisi q⁹ aduentu iudicis cum se int⁹ vacuas inuenerint: testimonium foris querūt: ac si a sua fiducia decepte. primis dicāt: Quia nos q̄si sine ope repelli cōspicitis: dicite de nostris operib⁹ qō vidistis. AVGV. de ver. do. De ꝓfectudine. n. id est p ingrit vñ gaudere aīm⁹ solet. Jtaq; boīum q corda sī vidēt testimoniū volūt bre apd deū q cordis īspector est: sed quoꝝ fcā aliena laude, fulciunt eadē subtracta deficiūt: vt ea lāpades extīguūt. Uel virgines q̄ lāpades suas q̄nē extīgui: oñdūt eas ex pte lucere ⁊ tm̄ ñ bnt lumē ideficiēs nec opa ppetua. Sīgs igr̄ bz aiuz virginalē ⁊ amatō ē pudicitie: nō bz mediocriter eē ꝓtent⁹ his q̄ cito exarescunt: ⁊ ortu caumate arefiūt: sz pfectas vtutes sequat: vt lumē bēat sēpiternū. CHRY. i ho. Uel. alr. Nō solū be vgines stulte erāt qm̄ hīc recesserūt misericordia carētes: sz q⁹ estimabāt ibi se accepturas vbi ipoztune q̄sierūt. Quāuis aūt ill' vgines b⁹ prudentib⁹ nihil misericordius sit: que pp misericordiā maxime fuerunt approbate: nō tamē stulte virgines sine portitiōe potite sūt: Segt: Respōderūt prudētes dicētes: Ne forte nō suffi. no. ⁊ vo. Dinc aūt discim⁹ q⁹ nullus nostrum adire poterit nisi operib⁹ cum q⁹ b⁹ ñueti erim⁹. HIERO. Non. n. hoc virgines prudentes de auaritia sz de timore dent: vñ q̄sq; p suis opib⁹ mercedē accipiet: neq; possint die iudicij alioꝝ virtutes alioꝝ vitia subleuare. Dāt āt prudētes cōsiliū: vt nō debeāt sine oleo lāpadaꝝ spōso occurrere. Et hoc ē qō sequitur. Jte poti⁹ ad vendēn. ⁊ emite vob

HYLA. Uēdētes hi sunt q misericordia fideliū īdigentes: reddūt ex se petita ꝓmertia īdigētie sua sacietate boni opis nr̄i cōsciētiā venundātes. Dec ē. n. defessi luminis copiosa mā q̄ misericordie fructib⁹ emēda est ⁊ recondenda.

CHRY. i ho. Uides ergo q̄ta nob sit a paupib⁹ negocatio: pauper aūt nō sunt ibi sz bic: iōq; h̄ oleū cōgregare oz: vt illic vtile sit cuz tps nos vocet. HIERO. Uēdit etiaz boc oleū ⁊ multo emit pcio ac difficili labore ꝓgrit: qō nō solū i eleemosynis: sz i cunctis virtutibus ⁊ cōsilys itelligimus magistroꝝ. ORIGE. Uel aliter: Etsi fatue erāt: tm̄ boc itelligebāt: qm̄ cū lumine debebāt obuiā ire spōso: oēs lāpades sensuū habētes illumiatas. videlicet āt ⁊ illud qm̄ ex eo q⁹ minus habebāt oleuz rōnabile: iā ꝓpinquātib⁹ tenebris lāpades eaꝝ fuerāt obscurāde. Sz sapiētes trasmittunt fatuas ad olei vēditores: videtes qm̄ non tm̄ oleuz. i. verbū doctrie cōgregauerāt: vt sufficeret: ipsis ad vitā ⁊ illos doceret. vñ dicunt: Jte potius ad ven. i. ad doctores: Et emite vob. i. ab eis accipite: ⁊ pciuz ē pseuerātia ⁊ amor discēdi ⁊ diligētia: ⁊ labor cupiētiū discere. AVGV. ō ver. do. Uel nō sunt putāde dediſse ꝓsiliū: sz crimē eaꝝ ex oblio ꝓmemoraſe. Uēdunt. n. adulatores oleuz: q̄ siue falsa siue ignorata laudādo: aīas i errores mittūt: ⁊ eis vana gaudia tāq̄ fatuis ꝓsiliādo: aliquā de his mercedē cōmodi tēporalis accipiūt. Dr̄ q̄. Jte ad ven. ⁊ eme. vo. i. videte nūc qd vos adiuuēt q vobis laudes vēdere ꝓsueuerūt. Dicunt aūt: Ne forte nō suf. no. ⁊ vo. qz aliēo testimōio nō iuuaſ q̄sq; apud deuz cui secreta cordis apparēt: ⁊ vir q̄sq; sibi suffice: cui testimoniū phibebat ꝓsciētia sua. HIERO. Uez qz iā emēdi tps excesserat: ⁊ aduenīte iudicy die loc⁹ nō erat penitētie: nō noua patrare opa: sz ꝓteritoꝝ rōnē cogūt exoluere. vñ segt. Luz aūt irēt emere ve. spon. ⁊ q̄ parate erāt ītra. cuz eo ad nuptias. HYLA. Nuptie āt imortalitatis assumptio ē: ⁊ iter corruptōez atq; incorruptōez ex noua sanctate cōiunctio. CHRY. i ho. Per hoc autem qō dicit. Duz irēt emere: osēdit q⁹ etsi misericordes efficiamur post morte nihil hīc lucrabimur ad effugiēduz: sīc nec diuiti p̄fuit q⁹ fact⁹ ē misericors ⁊ sollicit⁹ circa eos q sibi attiebāt.

ORIGE. Uel dicit. Dū irēt emere: ē. n. iuenire quosdā q̄ñ debuēr neglexerūt aligd vtile discer: i ipo āt exitu vite sue dū disponūt discere: ꝓbendunt a morte. AVGV. ō ver. do. Uel aliter: Euntib⁹ illis emere. i. iclinātib⁹ se i ea q̄ foris sunt: ⁊ solitis gaudere q̄rentib⁹: qz gaudia īterna non nouerāt: venit iste q iudicat. Et q̄ parate erāt. i. qbus cozaz deo ꝓscia testimoniū phibebat. ītra cū eo ad nup. i. vbi mūda aīa: puro ac pfecto dei vbo fecūda copulaſ. HIERO. Post iudicy āt diē bonoꝝ opeꝝ ⁊ iusticie occasio nō relinqtur. vñ segt: Et clausa ē ianua. AVGV. de ver. do. Recptis. n. illis q sunt i angelicā vitā ꝓmutati: claudit⁹ adit⁹ ad regna celoꝝ. nō. n. post iudiciū pz p̄cū ac meritoꝝ locus.

HYLA. Et tm̄ cū iā pnīe nullū ē tps: fatue occurrūt. apri sibi aditū rogāt. vñ segt. Nouiss. āt. veni. ⁊ reliq̄ vgi. dicētes. Dñe dñe apiri nob. HIERO. Egregia i dño appellatōe ꝓfessio idiciū fidei ē. Sed qd p̄dest voce īuocare: quē opib⁹ neges? GREGO. Dolore āt repulsionis ꝓpulse appellatione igeminat dñatē. īuocādo p̄ez: cuius i vita sua misericordiā cōtēpserūt. AVGV. de ver. do. Nō aūt dcm ē q⁹ emerūt oleuz: ⁊ iō intelligende sunt nullo iam remanēte de alienis laudibus gaudio: in angustys ⁊ magnis afflictionibus redire ad īplorationez dei. sed magna eius est seueritas post iudiciū: cuius ante iudicium ineffabilis misericordia p̄rogata ē. Propter quod segtur. At ille respondens ait. Amē dico vob. nescio vos. Ex illa. s. regula: qz nō bz ars dei i. eius sapiētia vt ītrent i gaudiū eius q̄ nō cozā deo: sed vt placerent hoibus conati sunt aligd fz p̄cepta eius operari.

HIERO. Nouit. n. dñs eos q sūt ei⁹: ⁊ q ignorat: ignorabitur. ⁊ sz virgines sint vel corpis puritate: vel vere fidei cōfessione: tm̄ qz oleuz nō bnt: ignorant a sponso. Ex hoc āt q⁹ fert: Uigilate itaq; qz nescitis diez neq; horam: ītelligit vniuersa q̄ dicta sunt eē ꝓmissa: vt qz ignoram⁹ iudicy diē: sollicite nobis lumē bonoꝝ opeꝝ ꝓparem⁹. AVGV. de ver. do. Non aūt soluz illius futuri tpis quo venturꝰ ē spōsus: sed sue q̄sq; dormitōis diem ⁊ horā nescit: ad quā q̄sq; paratus ē: etiā paratus iuenīt cum illa vox sonuerit q̄ oēs euigilaturi sunt. AVGV. ad eschiū. Non defuerūt aūt q docere voluerūt has qnq; ⁊ qnq; vgines ad hūc eius aduentum q nūc fit p ecclesiā ptinere: fz hec non sunt temere pollicēda: ne aligd ocurrat quod valide cōtradicat.

Sicut eni hō pegre, pficiscēs vocauit p̄uos suos: ⁊ tradidit illis bona sua. Et vni dedit quinq; talēta: alij aūt duo: alij vero vni: vnicuiq; sc̄duz ꝓpriā virtutē: ⁊ pfect⁹ ē statim. Abijt aūt q̄ qnq; talēta accepat ⁊ operatus ē i eis: ⁊ lucratus est alia qnq;. Silr q̄ duo acc. perat. lucratus ē alia duo. Qui āt vnū accepat abiēs fodit i terrā: ⁊ abscōdit pecūiā dñi sui. Post mltū vero tpis vēit dñs seruoꝝ illoꝝ: ⁊ posuit rōnē cuz eis. Et accedēs q̄ qnq; talēta accepat: obtulit alia qnq; talēta dicēs: Dñe qnq; talēta tradidisti mihi: ecce alia qnq; suplucrat⁹ sū. Ait illi dñs ei⁹: Euge p̄ue bōe ⁊ fidel. sup pauca fuisti fidelis: sup mlta te ꝓstituā: ītra i gaudiū dñi tui. Accessit āt ⁊ qui duo talēta acc. pat ⁊ ait: Dñe duo talēta tradisti mihi: ecce duo alia suplucrat⁹ sū. Ait illi dñs ei⁹ Euge p̄ue bōe ⁊ fidelis: qz sup pauca fuisti fidel' sup multa te ꝓstituā: ītra i gaudiū dñi tui. Accedēs āt ⁊ q vnū talētū accep. ait: Dñe: scio q⁹ hō durus es: metis vbi nō seminasti: ⁊ ꝓgregas vbi nō sparsisti: ⁊ timēs abiī ⁊ absc̄ditā talē. tuū i terra. Ecce hēs q⁹ tuū ē. Rñdēs aūt dñs eius dixit ei. Serue male ⁊ piger sciebas q⁹ meto vbi nō seminō: ⁊ ꝓgrego vbi nō sparsi. Oportuit ergo te ꝓmittere pecuniā meā nūmalarijs: ⁊ veniēs ego recepissem vtiq; q⁹ meū ē cū vsura. tollite ergo ab eo talētū ⁊ date ei q̄ hz decē talēta. Omn. n. hī habēti dabit ⁊ abūdabit: ei aūt q̄ nō hz ⁊ q⁹ videt habere auferet ab eo. Et inutilē seruū ej̄cite i tenebras exteriores: illic erit fletus ⁊ stridor dentiū.

GLO. In p̄cedēti parabola demōstrata est eoꝝ ꝓdenatō q oleū sibi sufficiēter nō ꝓpararāt: siue p̄ceptoꝝ operū: siue gaudiū ꝓscie: siue elemosyna q̄ ē p pecuniā itelligat. Dec āt parabola inducitur cōtra eos q nō solū pecunys: sz nec verbo nec alio modo prodesse p̄primis volūt: sz omnia occultant. vñ dicit: Sicut. n. ho. pere. p. vo. f. su. ⁊ tradidit illis bona sua. GREGO. Dō āt iste q pegre pficiscit redeptoꝝ nr̄ē q in ea carne quā assumpserat abut in celū. Carnis eni locꝰ, ppus terra ē: q̄ q̄si ad pegrinādū ducit: cū p redemptorem nr̄m in celo collocatur. ORIGE. Scōm. n. diuinitatis sue nām nō peregrinat sz fm dispēsationē corporis q̄ suscepit. Qui. n. dicit discipls suis: Ecce ego vobiscū sum vsq; ad ꝓsumationē seculi: vnigenit⁹ dei est: q nō est corpeo habitu circūclusus: boc āt dicētes nō soluim⁹ ih̄m: sz vnicui q; substātie, ppietatē ei⁹ saluam⁹. Possum⁹ ⁊ talia dicere q⁹ pegrinat dñs p fidē ambulātib⁹ ⁊ nō p spēz: si āt pegrinātes a corpe cū dño fuerim⁹: tūc ⁊ ipe erit nobiscū. Simul et

cõsidera: q nõ videt redditio ꝓmõis ita cõscripta sicut hõ peregrinãs: ita ego aut filiꝰ hois: qñ ipse est qui in parabola ꝓponit pegrinãs q̃si hõ: nõ sic filiꝰ dei. HIERO. Uocatis ãt aplis doctrinã eis euãgelioꝝ tradidit: ñ q̃si ꝓ largitate pcitate ⁊ alteri plꝰ ⁊ alteri minꝰ tribuẽs: sꝫ ꝓ accipiẽtiꝰ viribꝰ: quõ ⁊ aplꝰ eos q solidũ cibũ cape ñ poterãt: lacte potasse se dic̃. vñ segt̃: Et vni dedit qnq talẽta: alꝫ ãt duo: alꝫ võ vnũ: vnicuiq; ꝛꝫ ꝓpꝫ vtutẽ. CHRY. In qnqs ⁊ duobus ⁊ vno talẽto diuersas gras itelligimꝰ: q̃ vnicuiqs tradite sũt. ORIGE. Si qñ. videris eoꝝ q accepũt a xpo di spẽsatões elogoꝝ dei: alios qdẽ bñe amplꝰ: alios ãt minꝰ: ⁊ vt ita dicã: neqs ĩ dimidio itelligẽtes rez negocia ꝓparatõe melioꝝ: alios aũt adhuc minus bñe videbis dñas eoꝝ q eloga dñi suscepunt a xpo: qñ alia fuit vtus eoꝝ gbus data sũt qnqs talẽta: alia gbus duo: alia gbꝰ vnũ: ⁊ alter alteri nõ capiebat mẽsurã: ⁊ q accepit talẽtũ vnũ: accepit qdẽ dattũ nõ cõtẽptibile: Multũ ẽ. n. ⁊ vnũ talẽtũ talis dñi: tñ tres sũt ꝓpꝫ fui: sic tria sũt gña eoꝝ q fructũ faciũt. ⁊ qnqs qdẽ accepit talẽta: q oĩa sensibilia scripturaꝝ põt adducere ad sensus dñiozes: duo ãt q ẽ coꝛpalẽ doctrinã edoctꝰ: duo. n. videt carnalis numerꝰ eẽ. sꝫ adhuc minus potẽti vnũ talẽtũ ꝓfamilias dedit. GREGO. Ul alr: Quiqs talẽtis dona qnqs sensũ. i. exterioꝝ scia exꝑmit̃: duobꝰ võ itellectus ⁊ opatio designat. vni ãt talẽti noĩe itellectus tñ designatur. Segt̃: Et ꝓfectꝰ ẽ statiꝫ. GLO. Nõ locũ mutãs: sꝫ liberã eis operãdi ptãte ꝑmittẽs ⁊ suo arbitrio reliquẽs. Segt̃: Abut ãt q quiqs talẽta accepit ⁊ ope. ẽ ĩ eis: ⁊ lucrat̃ ẽ alia qnqs. HIERO. Acceptis. n. terrẽis sensib: celestiuꝫ fibi noticiã duplicauit: ex creaturis itelligẽs creatorẽ ex coꝛpalibꝰ scoꝛpalia: ex breuibꝰ sempiterna. GREGO. Sũt ãt nõnulli q q̃si ẽterna ac mystica penetrare nesciũt: ꝓ itẽtioe tñ supne ꝓie docẽt recta q̃ pñt de ꝓpsis exteriozibꝰ q̃s acceperũt: dumqs se a carnis petulãtia: a terrenaꝝ rez ambitu: atqs a visibiliũ voluptate custodiũt: ab his ẽt alios admonẽdo ꝓpescũt. ORIGL. Uel q bñt sensus exercitatos cõuersati salutariter: ⁊ ad maiozẽ sciaꝫ scipos erigentes ⁊ studiose docentes: lucrati sũt alia qnqs: qz nemo facile addita mẽtũ accipit vtutis alteriꝰ nisi eiꝰ quã hꝫ: ⁊ q̃ta ipa scit: tanta alteꝝ docet: nõ ãplius. HYLA. Uel fuꝰ ille q qnqs talẽta accepit: ppls ex lege credẽtiũ ẽ: ex q̃ ꝓfectꝰ merituꝫ ipsiꝰ recte ĩplete euãgelice fidei opatõe duplicauit. Segt̃: Similiter ⁊ q duo accepat: lucratꝰ ẽ alia duo. GREGO. Sũt. n. nõnulli q duꝫ itelligẽdo ⁊ operãdo alys ꝓdicãt: q̃si duplicẽ de negocio lucꝝ reportãt: qz dũ vtriqs serui ꝑdicatio ĩpedit̃: q̃si accepta talẽta geminãt̃. ORIGE. Ul lucrati sũt alia duo. i. coꝛporalẽ editões ⁊ aliã paulo sublimioꝛẽ. HYLA. Uel ille fuus cui duo talẽta ꝓmissa sũt: gẽtiũ ppls ẽ: fide atqs ꝓfessiõe ⁊ filiꝰ adoptionis ⁊ ꝑris dñs nr̃uꝫ ie suꝫ xp̃s deũ atqs hoĩes ex spũ ⁊ carne ꝓfessus ẽ. h̃ q̃ huic sũt duo talẽta ꝓmissa. Sꝫ vt ppls iudeoꝝ oẽ sacrñ qõ ĩ quiqs talẽtis. i. i[illegible]ge cõgnerat. idiꝫ fide euãgely duplicauit: ita iste icremẽto duoꝝ talẽtoꝝ itellectꝰ atqs operões ꝓmeruit. Segt̃: Qui aũt vnuꝫ acce. abiẽs fodit ĩ terra ⁊ absco. pecunias dñi sui. GREGO. Talẽtũ qppe ĩ terra absc̃dere: ẽ acceptuꝫ igeniũ ĩ terrẽis actibus ĩplicare. ORIGE. Uel alr: Si q̃do videris aliquẽ: qui virtutẽ hꝫ docẽdi ⁊ aiabus ꝑficiẽdi: ⁊ hãc virtutẽ occultat: q̃uis hẽat q̃dã religionẽ ꝓuersa tõis: nõ dubites dicere talẽ eẽ: q accepit vnũ talẽtũ: ⁊ absco dit ĩꝑ ĩ terra. HYLA. Uel iste fuus q vnuꝫ talẽtũ accepit ⁊ ĩ terra recõdidit: populus ẽ ĩ lege ꝑsistens: qui ꝓ inuidiã ꝓluãdaꝝ gentiuꝫ ĩ terra acceptũ talẽtuꝫ absc̃dit. In terra. n. talẽtũ absc̃dere: ẽ noue ꝓdicatõis gliaꝫ sub obtrectatõe coꝛpoꝛee passionis occultare. Sequit̃: Post multuꝫ ve. tem. ve. do. fer. illoz̃: ⁊ posuit ra. cũ eis. In rõne autem ponẽda iudicy exame ẽ. ORIGE. Et obserua ĩ hoc loco qñ nõ fui ad dñz vadũt vt iudicent̃: sꝫ dñs vẽit ad eos: cũ tps fuerit ꝑpletuꝫ: de quo dicit: Post multum vero tps. posq̃ dimisit aptos ad negociãdũ aiaꝝ salutẽ: ⁊ iõ fortiꝫ nõ facile iueĩt qs ex eis q apti fuerit ad hõ opꝰ vt cito trãseant õ hac vita: sicut ẽ mãifestũ ex eo q ⁊ aplꝰ senuerũt. Ex gbus dñ ad petꝝ: Cũ senueris: extẽdes manũ tuã. de paulo ãt dcĩ ẽ ad phlemonẽ: Nũc ãt vt paulꝰ senex. CHRY. ĩ ho. Uide ⁊ dñm vbiqs nõ cõfesti expetẽtẽ rõez vt discas eius lõganimitatẽ. Mihi ãt videt q resurrectoẽz occulte ĩsinuãs hoc dixit. HIERO. Jõ ergo dic̃: Post multũ tpis: qz grãde tps ẽ iter ascẽsione saluatoris: ⁊ sctz ei aduẽtuꝫ.

GREGO. Nec aũt lectio huius euãgely cõsideranda nos admõet: ne q plus ceteris ĩ hoc mundo accepisse aligd cernũt: ab auctore mũdi grauius iudicẽt. Luꝫ. n. augent dones ẽt crescunt duoꝝ. Ita ergo humilioꝛ q̃qz dz esse ex mũere: q̃to se obligatioꝛẽ eẽ cõspicit in reddenda rõne.

ORIGE. Fiducia aũt fec̃ eũ q qnqs talẽta accepat audere: vt ad dñm ꝑus accederet. Segtur. n. Et acce. q qnqs talẽ. acce. obtu. alia qnqs dicẽs. Dñe qnqs ta. tra. ec. alia qnq suplu. sum. GREGO. Seruꝰ ergo q geminata talẽta retulit: laudat̃ a dño: atqs ad eternã remũeratõez ꝓducit. vñ subdit̃: Ait illi dñs: Euge. RABA. Euge ĩteriectio ẽ letantis: ꝓ qõ gaudiũ suũ dñs ĩsinuat: q bene laboꝛãtẽ seruuꝫ ad gaudiũ eternũ iuitat: de quo ꝓphẽta ait. Letificabis nos in gaudio cũ vultu tuo. CHRY, ĩ ho. Serue bone: q̃ bono loquit̃ qõ est ad ꝓmũ. Et fidelis qz nihil eoꝝ q̃ sut ꝑdi sibi appropauit. HIERO. Dicit ãt: Sup pauca fuisti fidelis: qz oĩa q̃ in ꝑti hẽmꝰ: lꝫ magna videant ⁊ plurima: ñ cõparatiõe futuroꝝ pua ⁊ pauca sũt. GREGO. Sꝫ tunc fidelis fuꝰ supra mlta cõstituit: qñ denicta oĩs corruptionis molestia de eternis gaudys ĩ illa celesti sede gloriat̃. Tunc ẽt ad dñi sui gaudiũ ꝑfecte ĩtromittit̃ qñ ĩ eterna illa ꝑsumptꝰ atqs angeloꝝ cetibꝰ admixtꝰ sic interiꝰ gaudet: quãmẽre vt nõ sit q̃ exterius doleat iã de corruptiõe. HIERO. Quid aũt põt mai⁹ dari fideli seruo q̃ eẽ cũ dño ⁊ videre gaudiũ dñi sui? CHRY. in ho. Per hoc enĩ vbũ oẽs beatitudinẽ oñdit. AVGV. i. de tri. Doc. n. erit plenum gaudiũ nr̃uꝫ quo amplꝰ nõ ẽ: frui deo: trinitate: ad cui⁹ imaginẽ facti sum⁹. HIERO. Utriqs aũt seruo ⁊ q de qnqs talẽtis. x. fecerat: ⁊ q de duobꝰ q̃ttuoꝛ: idẽ ꝑfamilias ꝓmoblãdit̃. Utrũqs ergo ĩ simili recipit gaudio: nõ ꝓsiderans lucri magnitudinẽ: sꝫ study volũtatẽ. vñ segt̃: Accessit aũt ⁊ qui duo tal. accepat. ORIGE. Qz aũt dic̃: vel in eo q qnqs talẽta accepat: vl̃ i isto q duo: accedẽs: itellige accessiuꝫ trãsitu ꝺ hoc mũdo ad illũ: ⁊ vide qñ eadẽ decã sũt ãbodꝰ: ne forte ⁊ q mioꝛẽ bũit virtutẽ: ⁊ totã illã quã habuit ẽm q oportebat exercuit: nihil minꝰ habitur̃ sit apꝺ deũ: q̃ ille q fuerit ĩ maioꝛi vtute. hoc enĩ solũ q̃rit̃ vt qcqd habuerit dẽ ex toto eo vtat̃ ad gloriã dei. GREGO. Seruꝰ ãt q operari de talẽto nolut ad dñm cũ vbis excusatiõis redit. vñ subdit̃. Acce. ãt ⁊ q vnũ talẽ. acce. ⁊ ait: Dñe scio: qz hõ durꝰ es.

HIERO. Uere. n. hoc qõ scriptũ ẽ: Ad excusandas excusationes ĩ pctis; ẽt huic fuo ꝓtigit: vt ad pigritiã ⁊ negligẽtiã supbie quoqz crimẽ accederet. Qui. n. debuit simplr inertia ꝓfiteri ⁊ orare pfemfamilias ecõuersõ calũniat̃: ⁊ dic̃ se patrẽ deti fecisse ꝓfilio: ne dñ lucra pꝛ ũie q̃reret: ẽt forte pericliꝛet. ORIGE. Uidet̃. n. mihi iste fuus fuisse iter credentes qdẽ: nõ aũt fiducialiter agẽtes: sed latere volẽtes ⁊ occultantes faciẽtes vt nõ cognoscant̃ q̃si xp̃iani. adhuc vident̃ mihi q huiusmodi sũt timoꝛẽ dei habere: ⁊ sape de eo q̃si de aliquo austero ⁊ ĩplacabili. hoc. n. signat cũ dic̃. Dñe scio qz hõ durꝰ es. intelligim⁹ ãt q vere dñs nr̃ metit vbi nõ seminauit, q̃n iustus seminat ĩ spũ: ex quo metet vitaꝫ eternã. Metit ẽt vbi nõ seminat: ⁊ ꝛgregat vbi non sparsit: qz sibi cõgregat eẽ collata q̃cũqs ĩ paupibꝰ fuerit seminata. HIERO. Ex eo ẽt q hic seruus ausus ẽ dicere: Metis vbi nõ seminasti: intelligim⁹ ẽt ⁊ gentiliũ phoꝛ bonã vitã recipere dign.

GREGO. Sũt ãt pleriqs intra ecclĩaꝫ quoꝛũ iste seruus imaginẽ tenet: qui melioꝛis vite vias aggredi metuũt: ⁊ tñ iaccre ĩ sui coꝛporis ignauia nõ grumescũt. Cũq; se peccato res cõsideraꝛãt: scitatis vias arripe trepidant: ⁊ remanere in suis iniquitatib⁹ nõ formidãt. HYLA. Uel q hũc seruum itelligit ppls iudeoꝝ ĩ lege ꝑsistẽs q dic̃: Timui te: tãq̃ me tu vetex ꝓceptoꝝ ab vsu euãgelice libertatis abstineat: dicatq; Ecce qõ tuũ ẽ. velut ĩ his q a domino ꝓcepta sunt fuerit ĩmoꝛatus: cũ tamẽ sciuerit metẽdos illic iudicie fructꝰ vbi lex latꝰ nõ sit: ⁊ colligẽdos ex gẽtibꝰ q nõ ex abrae sint stirpe diffusi. HIERO. Sꝫ qõ putauerat se ꝓ excusatõe dixisse: i culpã ꝓpriã vertit̃. Uñ segt̃: Respõdẽs ãt dñs eiꝰ dixit ei: Ser. male ⁊ pi. scis qz meto vbi nõ semino. Seruꝰ ãt malus appellat̃: qz calũniã dño fecit: piger qz talẽtũ noluit duplicare: vt i altero supbie: i alt̃ero negligẽtie ꝓdẽret. Si iquit duꝝ ⁊ crudelẽ ne noueras: ⁊ aliẽa sectari tu scires me mea diligẽtius q̃situꝝ: ⁊ dares pecunia meã sine argẽtũ nũmularijs: vtrũqz. n. argylion grecus ꝓmo significat. Eloga ingt̃ domini cloga casta: argẽtũ igne examiatuꝫ. pecunia q̃ ⁊ argẽtũ: ꝑdicatio euãgely ⁊ ꝓmo dñus ẽ q dari debuit nũmularijs. i. vel ceteris doctoribꝰ qõ fecerũt aplꝰ ꝑ singulas puincias ꝑsbyteros ⁊ epos ordinãtes: vel cũctis credẽtibꝰ q pñt pecuniã duplicare ⁊ cũ vsuris reddere: vt qcquid sermõe didicerãt: ope explerẽt. GREGO. Sic̃ q̃ piculũ doctoꝝ aspicit: si dñicã pecuniã teneãt ita ⁊ auditoꝝ: q̃ cum vsuris ab eis exigit̃ qõ audierũt: vt. s. ex eo qõ audiũt ẽt studeãt itelligere nõ audita. ORIGE. Nõ ãt cõfessus ẽ dñs se eẽ duꝝ sicut ille arbitrabat̃: ceteris ãt ei⁹ ꝺmonibꝰ cõcessit. Sꝫ ve durus ẽ q his mifficordia dei abutunt̃ ad negligẽtiã suã nõ ad cõuersionẽ. GREGO. Pigꝝ vo fuũ q̃ snia domin⁹ feriat audiam⁹. Tollite itaqs ab eo talentũ ⁊ date ei q hz decẽ talẽta. ORIGE. Põt qdẽ domin⁹ sue dinitatis vtute auferre sufficiẽtiã ab eo qui pigrꝰ ẽ ea vsus: ⁊ dare ei q eã mltiplicauit. GREGO. Oportunũ ãt videbat vt ei poti⁹ qui duo q̃ qui quiqs talẽta accepat dareꝰ. illi. n. dari debuit q min⁹ habebat: sꝫ cũ p quiqs talẽta exteriozũ scia designeꝰ: Per duo ãt itellectꝰ ⁊ opatio: plus habuit qui duo q̃ qui quiqs talẽta accepit: qz qui p talẽta quique exteriozꝝ admistrationẽ meruit: ab itellectu eternoꝝ adhuc vacuus fuit. Unũ q̃ talẽtũ p qõ itelcñ significari dixim⁹: illi dari debuit qui bene exteriora q̃ accepat ministrauit quod quotidie ĩ scã eccla cernimus vt ẽt de ẽterna itelligẽtia polleãt qui exteriora fideliter administrant. HIERO. Uel dat̃ ei qui. x. talẽta fecerat vt itelligam⁹ hꝫ eũle sit domini gaudiũ i vtriusqs laboꝛe: ei⁹. s. qui qnqs ⁊ q duo duplicauit: tamẽ maiꝰ deberi ꝓmiũ ei qui plus ĩ domini pecunia laborauit. GREGO. Gnãlis etiã moꝛ snia subdit̃ q̃ dr: Qui. n. ba. da. ⁊ abũda. ei autẽ qui nõ hz: ⁊ qõ videt bñe auferet̃ ab eo. Quisqs aũt charitatẽ hz alia ẽt dona ꝓcipit: quisquis ãt charitatẽ non hz: etiam dona q̃ percepisse videbat̃ amittit.

CHRY. ĩ bo. Qui ẽt gr̃am sermõis ⁊ doctrie ad ꝑficiendum hz: nõ vtẽs ea: gr̃am ꝓdit. qui aũt studiũ adhibet amplius attrahit donũ. HIERO. Mlti ẽt cũ sint sapientes nãliter: ⁊ habeãt acumẽ ingeny si fuerit negligẽtes ⁊ õsidia bonũ nãe coꝛruperint: ad ꝓparationẽ eius qui paululũ tardior laboꝛe ⁊ idustria ꝓfecit qõ minus bũit: pdũt bonus nature: ⁊ ꝓmiũ qõ eis fuerat repromissuꝫ videt transire ad alios. Põt ẽt sic itelligi: Ei qui fidẽ hz ⁊ bonã ĩ domino voluntatẽ: ẽt si quid minus vt bõ ĩ ope habuerit: dabit̃ a bono iudice. Qui aũt fidẽ nõ habuerit: ẽt ceteras vtutes q̃s videbat̃ nãliter possidere pdet. Elegãter ĩgt: Qõ videt̃ bñe auferet̃ ab eo. quicquid. n. sine fide xp̃i ẽ: nõ ei debz ꝑputari q male eo abusus ẽ: sꝫ illi q etiaꝫ malo seruo nature bonum tribuit. GREGO. Uel quisquis charitatez nõ hz: etiam ea q̃ percepisse videbat̃ amittit. HYLA. Habẽtib⁹ ẽt vsũ euãgeliozũ ⁊ legis bonoꝛ reddit̃: nõ habẽtib⁹ ãt fidẽ xp̃i ẽt qõ ex lege sibi esse videbat̃ honoris auferẽt̃. CHRY. in ho. Seruꝰ aũt malus nõ solũ dãno punit̃: sed ẽt intolerabili pena ⁊ cũ pena accusabili denunciatõe. Unde segt̃. Et inutilẽ seruũ eycite ĩ tenebras. ORIGE. Ubi. s. nulla illumiatio ẽ fortiter nec coꝛpalis: nec ẽ respectio dei illic: sed q̃si idignis speculatõe dei qui talia peccauerũt: odẽnanꝰ in his q exteriozes tenebre appellant̃. Legimus ẽt aliquẽ ante nos exponẽtẽ de tenebris abyssi q̃ est extra mũdũ: vt q̃si idigni toto mundo ĩ abyssuꝫ illã foras eycianꝰ ĩ q̃ sunt tenebre nemine eas illuminãte. GREGO. Et sic ꝓ penã ĩ tenebras exteriozes cadet: q ꝓ suã culpã sponte i iteriozes tenebras decidit. HIERO. Quid sit aũt fletus ⁊ stridoꝛ dentium ꝓpa diximus. CHRY. ĩ ho. Uide autẽ qz nõ solũ qui rapit aliena: aut qui mala operat̃ punit̃ vltima pena: sed etiã q bona non facit. GREGO. Habẽs igit̃ intellectũ curet oĩno ne taceat: habẽs rerũ affluentiã a misericordia nõ torpescat. habẽs arte q̃ regit̃: vsum illius cũ ꝓmo ꝓciat̃: habens loquẽdi locuꝫ: apud diuite ꝓ pauperibus intercedat. Taleti. n. noĩe cuilibet reputabit̃: qõ v[illegible] minimũ accipiet.

ORIGE. Si aliter displicet tibi quod dicit̃ si ꝓpter qõ non docuit quis iudicat̃: recozdare illud apostoli: Ue mihi est: si non euangeliçauero.

¶ Cũ aũt venerit filiꝰ hois ĩ maiestate sua ⁊ oẽs ãgeli eiꝰ cũ eo: tc̃ sedebit sup sedẽ maiestatis sue ⁊ ꝛgregabũt̃ añcũ oẽs gẽtes: ⁊ sepabit eos ab inicẽ sic pastoꝛ segregat oues ab hedis. Et statuet oues qdẽ a dexteris: hedos ãt a sinistris. Tũc dicet his q a dextris eius erũt. Uenite bñdicti ꝑis mei possidete patũ ob regnũ a ꝓstitutiõe mũdi. Esurini. n. ⁊ dedistis mihi mãducare: Sitiui ⁊ dedistis mihi bibere. Hospes eraꝫ ⁊ collegistis me. Nud⁹: ⁊ opuistis me. Infirmꝰ: ⁊ visitastis me. In carcere eraꝫ ⁊ venistis ad me. Tũc respondebũt ei iusti dicẽtes: Dñe: q̃n te vidimꝰ esurientẽ ⁊ pauimꝰ sustẽtẽ: ⁊ dedimꝰ tibi potũ: Q̃n ãt te vidimꝰ hospitẽ ⁊ colligimꝰ te: aut nudũ ⁊ coopuimꝰ te: Aut q̃n te vidimꝰ infirmũ: aut ĩ carcere: ⁊ venimꝰ ad te: Et respondẽs rex dicit illis: Amẽ dico vob̃ q̃diu fecistis vni de his fratribꝰ meis minimis: mihi fecistis. Tũc dicꝫ ⁊ his q a sinistris erũt: Discedite a me maledicti ĩ ignẽ eternũ: q parat⁹ est diabolo ⁊ ãgelis eiꝰ. Esurini. n. ⁊ nõ dedistis mihi mãducare. Sitiui: ⁊ nõ dedistis mihi potũ. Hospes eraꝫ ⁊ nõ collegistis me. Nud⁹: ⁊ ñ opuistis me. Infirmꝰ ⁊ ĩ carcere: ⁊ ñ visitastis me. Tc̃ rñdebũt ei ⁊ ipsi dicẽtes: Dñe q̃n te vidimꝰ esurientẽ ⁊ sitientẽ: aut hospitẽ: aut nudũ: aut infirmũ aut ĩ carcere: ⁊ nõ ministrauimꝰ tibi? Tũc rñdebit illis dicẽs: Amẽ dico vob̃: q̃diu nõ fecistis vni de minoꝛibus his: nec mihi fecistis.

RABA. Post ꝓbolas õ fine mũdi: iã exegt̃ dñs modũ futuri iudicy. CHRY. in ho. Est ãt hec ps delectabilissima: quã cõtinue i aio vertẽtes cũ studio audiam⁹ ⁊ oi cõpunctiõe: nã ⁊ ipse xp̃s terribilius ⁊ lucidiꝰ hũc pertractat fine nẽ. Jccirco nõ dic̃ de cetero. Simile factũ ẽ regnũ celoꝝ: sꝫ reuelate seiꝫ oñdit dicẽs. Cũ ãt ve. fi. ho ĩ maiestate sua ⁊c.

HIERO. Post biduũ qdẽ pascha fiet̃ ⁊ tradẽdus crucifigẽdus ab hoĩb⁹: recte ꝓmittit gliaꝫ triũphãtis: vt securitas scandala pollicitatiõis ꝓmio ꝓpẽsaret. Et notãdũ q

g ī maiestate cer[illegible]us ē.filiꝰ hoīs sit: AVGV.sup ioānē In forma.n.humana videbūt eū ipꝫ:videbūt ꝛ ad ōrterā positi . Jn iudicio.n.appebit ī forma quā ex nob accep[illegible]sz postea futuꝝ ē vt videaī ī forma dei quā sciūt oēs fideles. REMI. Destruīt āt bis vbis illoꝝ errorꝫ g dixerūt dñz ñ i eadē forma sui manere:maiestatē aūt appellat dīnitatē q̄ eēlis ē pfi ꝛ spūsctō. ORIGE. Uel qꝛ cū glīa huc reuerte tur:vt corpus eiꝰ sit q̄le fuit cū trāsfiguratꝰ fuit ī mōte. Se des āt ciꝰ:aut qdā pfectiores scōꝝ dicūt:de gbꝰ scriptuꝫ ē: Qñ illic sederūt sedes ī iudicio.aut q̄dā vtutes angelice ō gbus dr̄. Siue thzoni siue dñationes. AVGV.xx. de ci. dei. Descēdet.n.cū angelis quos aduocabit de supnis loci ad faciēduꝫ iudicium. Unde dr̄: Et omnes angeli eiꝰ cū eo.

CHRY.ī ho. Oēs.n.angeli cū ipo aderūt testātes ꝛ ipsi q̄tū admīstrauerī missi a dño ad hoīuꝫ salutē. AVGV. de pnīa. Uel angeloꝝ noīe significauit hoīes:g cū xpo iudi cabūt.Angeli.n.nūcy sunt. Nūcios āt rectissime accipimꝰ oēs g salutē celestē hoībꝰ nūciauerūt. Segī. Et congre.ante eū om.gen. R[illegible]vii.D[illegible]bis vera hoīs futura demōstra tur resurrectio. AVGV.xx.ō ci.dei. Nec aūt cōgregatio p ministeriū āgelicū fiet:gbꝰ ī psalmo dr̄: Cōgregate illi sā ctos eiꝰ. ORIGE. Uel nō localr̄ intelligamus q congrega būt āte eū oēs gētes:sz qꝛ iā nō erūt dispse ī dogmatibꝰ fal sis ꝛ mlīs de eo. Mānifesta.n.fiet diuinitas xpi:vt nō solū nullus iustoꝝ:sz nec aligs pctoꝝ ignoret. Nō.n.ī aliquo lo co apparebit filius dei ꝛ ī altero nō appebit:sīc ipe sz̄ apara tione fulguris voluit demōstrare:q̄ d[illegible] g̃ iniq nec se cogno scūt nec xpz: vel iusti p speculū ī enigmate dēt: tādiu nō sunt segregati bōi a malis. Cū aūt pp mānifestatōez filꝫ dei oēs ad itellectū venerit suuz:tūc saluato[illegible]gregabit bonos a malis. vñ segī: Et sepa.eos abin. sīc pa[illegible]egre. oues ab [illegible] dis:qꝛ ꝛ peccatores cognoscēt sua delicta:ꝛ iusti mānifeste vi debūt semīa iustīcie sue ad q̄lē ec[illegible]pduxerit finē. Oues āt dei sunt g saluanī pp mānsuetudinē quā didicerunt ab eo g dic̄. Discite a me qꝛ mitis sum.ꝛ pp qō vsq; ad occisionē pa ti fuerūt vēre imitātes xpm:g sīc ouis ad occisionez ducī ē. Vedi aūt dicūt mali: q aspa ꝛ dura supra ascēdūt p pcipi tia eoꝝ ice[illegible]it. CHRY.ī ho. Uel hos vocat b[illegible]os:illos aūt oues:vt bo[illegible]ifructuositatē oīdat:nullꝰ.n.fit ab bedis fructus. Do[illegible]ut vtilitatē:multus.n.ē ouium fructꝰ:ꝛ a la na:ꝛ a lacte:ꝛ a fetibus g parturiunt.noīe aūt ouis ī scriptu ris diuinis simplicitas ꝛ inocētia solet designari. Pulc[illegible]e g̃ in hoc loco p oues electi designāt. HIERO. Dedus at lasciuū ē aīal:ꝛ feruēs semp ad coitū:ꝛ sp̄ p peccatis offer turi l[illegible]:nec dic̄ capras: q̄ possūt hre fetus:ꝛ tōse egrediūt ō lauacro. CHRY.ī ho. Deide segregat eos ēt situ. Nam segī: Et statuet oues qdē a dextris:hedos autez a sinistris.

ORIGE. Sci.n.g dexteraꝝ pa opari sunt acceperunt p mercede suoꝝ dexteroꝝ dexterā regis ī q̄ reges ꝛ glīa est. Mali vō pp opa sua pessima ꝛ sinistra ceciderūt ī sinistrā .i.ī trīstīc[illegible]ōnētoꝝ. Segī: Tūc di.rex eis q a dextris eiꝰ erūt:Uēn[illegible]vt gcqd minus fuerat eis cū pfectius vniti fue rit xpo:sequūt. Addit aūt: Bñdicti pr̄is mei.vt eminētia bñdictōis coꝝ manifestet:qꝛ pus bñdicti sunt a dño q fec celū ꝛ terrā. RABA. Uel vocanī benedicti q bus p bo nis meritis debeī eterna benedictio. Pr̄is aūt sui dicit esse regnū:qa ad eū refert ptātem regni a quo ipe rex ē genit. vnde p auctoritatem regiā q̄ ipse solus exaltabit ī die illa pferet iudicy sniam. vnde signanter dicit. Tunc dicet rex.

CHRY.ī ho. Not āt q nō dixit accipite:sed possidete siu[illegible]hereditate:sicut familiaria bōa:sicut paterna:sicut ve stra. vob antiquitus debita. vñ dr̄: Para.vo.reg.a cōstu.mū di. HIERO. Dec aūt iuxta p̄sciētiā ōi accipiēda sūt: apō quē futura iā fcā sūt. AVGV.xx.de ci.dei. Excepto aūt illo regno de quo ī fine dicturus ē: Posīi.para.vo.reg.licz lōge impari mō: ēt p̄sens eccleſia dr̄ regnū eius in quo ad huc cū hoste cōfligit: donec veniaī ad illud pacatissimum regnū vbi sine hoste regnabit. AVGV.de pnīa: Sed di cet aligs regnare nolo:sufficit mihi saluū ee:i quo pmū eos fallut:qꝛ cor nec salus ē vlla quoꝝ inigtas pscuerat: deide si ē aliꝙ dña inter regnātes ꝛ nō regnātes:oz tamē vt i vno regno sint oēs:ne ī hostiū aut aliorꝝ numero deputenī: ꝛ ce teris regnātibꝰ ipsi pereāt. Oēs.n.romāi:romanū regnum possidēt: q̄nis nō oēs ī eo regnēt. CHRY.ī ho. Pro gbꝰ ergo sci ce[illegible]is regni bōa accipiāt: manifestat cuz subdit: Esuriui.n.ꝛ dedistis mih[illegible]aducare. REMI. Et notandū q ī hoc loco ser opa misericordie a dño ꝫmemorant: q̄ qui cūqꝫ implere st[illegible]uerit:regnuz a ꝓstitutione mundi ꝑpara tuꝫ electis pcipere merebiī. RABA. Mystice aūt q esu rienté ꝛ sitientē iustīciā pāe verbi reficit: vel potu sapiētie refrigerat:ꝛ qui e[illegible]ntē p[illegible]resīz vel p peccatū ī domū ma tris ecclesie recipit:ꝛ q ifirmuz ī fide assumit:vere dilectio nis obseruat iura. GREGO.xxv.moraliuꝫ. Di āt gbꝰ in dex veniēs ī dexterā consistētiū dic̄: Esuriui.ꝛc.sunt qui ex parte electoꝝ iudicantur ꝛ regnant:q vite maculas lachry mis tergūt: g mala p̄cedētia factis sequētibus redimentes qcqd illicitum aliquando fecerant:ab oculis iudicis eternu synaꝝ supductione cooperiunt. Alij vero sunt q nō iudican tur ꝛ regnāt:g etiā p̄ceptā legis pfectionis virtute trāsīē dūt. ORI. Dūilitatis g̃ cā laude būficioꝝ suoꝝ idignos se pu[illegible]nāt:nō obliti eoꝝ q̄ fecerūt:Jpe āt eis ondit suā cō passionē ī suis. vñ segī. Cū rndebūt ei iusti.di. Dñe q̄n te vi dim[illegible]ꝛc. RABA. Doc qdē dicūt ñ diffidētes ō vbis oīo ſz stupēt de tanta sublimatiōe ꝛ de maiestatis siue magnitū dine. Uel qꝛ videbiī eiꝰ puuz ee bonū qō egerant ꝑm illud apli:nō sūt ꝺdigne passiōes bui[illegible]tpis ad futurā glīaz q̄ rene labit ī nob. Segī: Et rndēs rex di.eis. Amē di.vo. q̄diu fe. vni de fra.meis mihi feciſtis. HIE. Libera qdē nob erat itelligētia qō ī oī paupe xps csuriēs pascerēt: fitiēs potarēt ꝛ sic de aliꝭ. sed ex hoc q segī q̄diu fe.rē.nō mihi videtur generaliter dixisse de paupib[illegible]ſz de bis q pauper spū sūt: ad quos extēdens manū dixerat: fratres mei sunt q faciūt vo luntatē pr̄is mei. RABA. Sz si frēs eiꝰ sūt q̄reos misiēs vocat:ꝓpter hoc qꝛ sūt būiles:qꝛ pauper:qꝛ abiecti. Nō ē p hos monachos solū intelligit q ad mōtes secesserunt:sed vnūquēqꝫ fidelē ēt si fuerit secularis ꝛ fuerit esuriens aut aliud huiusmodi vult mīe pcuratione potiri. Fratrem enī baptisma facit ꝛ ministeriuꝫ ꝫmunicatio. Segī: Tunc di. ꝛ bis q a sini.ei[illegible]crūt: Discē.a me male.ī ignē eternū.g ꝑpa dia.ꝛ ange.eiꝰ. ORIGE. Sicut iustis dixerat: venite:ita ī iniustis dic̄ discedite.nā ꝑping sūt vbo q seruāt dei mādata ꝛ vocāt vt adhuc ꝑpingores efficiant. Lōge aūt ab eo sūt e si videant ei assistere g nō faciūt mādata ipi[illegible]:pp hoc audi unt. Discedite: vt g mō vel viden[illegible]ee añ eū:postea nec vide anī: Lōsiderādū ē āt qñ in scīs dictū ē:bñdicti pr̄is mei.nō aūt nūc dr̄ maledicti pr̄is mei.nā bñdictionis qdē ministro toꝝ ē pater:maledictionis aūt vnusq;q; sibi est actoꝝ ma ledictione digna est operatus. Qui aūt recedunt a iesu dicī dunt in ignē eternū q alterius ē generis ab hoc igne quem habemus in vsu. Nullus eniz ignis inter hoīes est eternus sed nec multi tpis. Et ꝺsidera qñ regnū quidē nō angelis p paratū dicit. Ignē aūt eternū [illegible]abolo ꝛ angelis eiꝰ:qꝛ q̄si ad se homines non ad perditionē creauit: peccantes aūt cū iungunt se diabolo:vt sicut q saluanī:scīs angelis cocquātur:sic qui pereūt diaboli ãgelis cocquāī. AVGV.xx.de ci. dei. Ex hoc aūt bētur q ī dē ignis erit hoīum supplicio ac tributus ꝛ demonū. si aūt erit corporalis tactu norī[illegible]: vt eo possint corpora cruciari: quomodo in eo erit pena spiritus malignorum: nisi qꝛ sunt quedam demōibus corpora sicut gbusdā visuz est ex isto aere crasso atq; humido. Si autez aliquis nulla habere demones corpora asserat.nō est ō dis re contentiosa disputatione certāduz. Cur.n.non dicamus

q̄uis miris tamē veris modis etiā spūs incorporeos posse pena corporalis ignis affligi. Si spūs boīuz ēt ipsi ꝑfecto icor porei ꝛ nūc potuerūt occludi corporalibus mēbris:ꝛ tūc pote runt corporꝝ suoꝝ vīculis īsolubiliter alligari. Adherebūt g demōes ſz icorporei corporalibꝰ ignibꝰ cruciādi:accipiētes ex ignibꝰ penā:nō dātes ignibus vitā. Ignis aūt ille corpo reus erit:ꝛ cruciabit bō corpa cū spiritibus:ꝛ mones autē spūs sine corpibus. ORIGE. Uel forsitan ignis ille talis substantia ē vt iuisibilia ꝺburat:ipe iuisibilis cōstitutꝰ: sm q̄ ait apls: Que videnī tpalia sunt:q aūt nō videī eterna. Ne autē mireris audiēs eē iuisibilē ignē ꝛ punientē ꝛ cum videas iteri calorē corpibꝰ accidētē:ꝛ nō mediocriter cru ciātē. Sequit. Esuriui.n.ꝛ nō [illegible]e.mi.n[illegible]scriptū est ad fi[illegible]e les: Uos estis corꝰ xpi. sicut g̃ aīa habitās ī corpe cuz non esuriat q̄tuz ad suā subaz spūalē: esurit tñ corpis cibum: qꝛ copulata ē corpi suo: sic ꝛ saluatoꝛ patit q̄ patiaī corpus eiꝰ ecclesia: cū sit ipe ipassibilis. Et hoc ꝺsidera: qꝛ loquens ad iustos p singulas spēs coꝝ būficia dinumerat. Ad iniustos aūt pscindēs narrationē adunauit vtrūq; dicēs. Jnfir. fui. ꝛ car.ꝛ non visi.me: qñ mificordis iudicis erat būfacta q̄ dē dominū largiꝰ ꝑdicare ꝛ āpliare: malefcā aūt eoꝝ trāsi torie memorari ꝛ abbreuiare. CHRY.ī ho. Intuere aūt qꝛ nō i vno tñ vel duob[illegible]ſz i oīb[illegible]mificordia desci[illegible]erunt. nō.n.esurientē solū nō cibauerūt:sz neq; qō leuius erat in firmū visitauerūt. Et vide q̄l[illegible]leuia iniūgit:nō.n.dixit: In carcere erā:ꝛ nō eripuistis me. Jnfirmꝰ:ꝛ nō curastis me:sz ñ visitastis:ꝛ nō vēistis ad me. Jn esuriendo ēt nō ꝓciosam petit mēsaz:sz neciuz cibū. Dia g̃ sufficiētia sunt ad penam: ꝑmo qdē facilitas petitōis: panis.n. erat. scōo miseria eiꝰ q petebat: paup.n.erat. tertio ꝓpassio nāe: bō.n.erat. q̄rto de fideriū ꝑmissionis: regnū.n.ꝑmisit. qnto dignitas eius qui accipiebat. de[illegible].n.erat q p pauperes accipiebat. sexto supa bundantia bonoꝝ: qñ dignatus ē ab hoībus accipe. septi mo iusticia dationis: ex suis.n.a nob accipit:sz ꝺtra vniuer sa bec homies p auariciā exercecāī. GREGO.xxv.mora. Jsti aūt gbꝰ boc dr̄: sunt mali fideles g iudicanī ꝛ pereunt: alij vero scilicet infideles non iudicantur ꝛ pereunt: Nō.n. eoꝝ tūc causa discutiī g ad ꝺspectū districti iudicis tā cuz dānatōe siue ī fidelitatis accedūt: ꝑfessionē vo fidei retinē tes:sz ꝑfessiōis opa nō bñtes redarguūī vt peāt. Jsti.n.sal ti vba iudicis audiūt: qꝛ eiꝰ fidei saltē vba tenuerūt. Illi in dānatōe sua eterni iudicis nec vba percipiūt: qꝛ eiꝰ reueren tiā nec vbotenus suare voluerūt: nā ꝛ ꝓnceps terrenā rē pu.regēs: alīr punit ciuē iteriꝰ deliquēte: atq; aliter hostem exteriꝰ rebellātē: ī illo.n.iura sua ꝺsulit: ꝺtra hostē vo bellū mouet: ꝛ de pena eiꝰ qd lex bēat nō regrit. CHRY.ī ho. Uerb[illegible]at iudicis redarguti: cū māsuetudine loquiī. Segī .n. Tūc rñ.ei ꝛ ipi di. Dñe qñ te vidimꝰ ꝛc. ORIGE. Lōsi dera qꝛ iusti ꝺmorāī ī vno quoqꝫ vbo: iiusti āt non ita p sin gla sz cursiz dicūt: qñ ꝓpuz ē iustoꝝ bñfcā sua relata sibi ī facie diligēter ꝛ p singla refutare cā būlitatis: maloꝝ autē boīuz ē culpas suas excusatōis cā aut nullas eē oñdere: aut leues ꝛ paucas:sz ꝛ rīsio xpi bocipz signat. vñ segī: Tūc re spō.il.di. Amē di.vo. Uolē[illegible].n.iustoꝝ bñfcā oñdeī grādia: pctoꝝ āt culpas nō grādes. ad iustos qdē dic̄: Ex eo q̄ feci stis vni ex minimis meis fratribꝰ. ad iiustos āt non adiecit fratribꝰ. reuera.n.fratres eiꝰ sūt q pfecti sūt: Fratꝰ ē autez apud deū opus bonū qō fit ī sanctiozibꝰ q̄ ī minus scīs: ꝛ le uior culpa ē negligere minꝰ sctōs q̄ sanctiozes. AVGV. xx.de ci.dei. Nūc āt de nouissimo iudicio agit qñ xps de ce lo vēturꝰ ē: vitos ꝛ mortuos iudicaturꝰ: B dīni iudicy vlti muz hunc diē dicimꝰ. i. nouissimū xps. nā p quot dies istud iudiciū ꝓtendaī icertū est: sed scriptura ꝛ sctā ꝛ more dies ꝓponi solet ꝑ tpe. Jdeo aūt dicimus vltimuz iudiciū vel no uissimū: qꝛ ꝛ nunc iudicat: ꝛ ab humani generis initio iudi cauit: a ligno vite separans primos hoīes ꝛ angelis peccan tibus non pcens. Jn illo aūt finali iudicio simul ꝛ hoīes ꝛ angeli iudicabunī: fiet.n.virtute diuia: vt cuiqꝫ opa sua vl bōa vel mala cūcta ī memoriā reuocent: ꝛ mētis ituitu mi ra celeritate cernāī: vt accuset vel excuset scīa cōsciētiā.

¶ Et ibunt hi in supplicium eternum: iusti autez in vitam eternam.

AVGV. de fide ꝛ opib[illegible]: Nōnulli seipos seducūt dicen tes ignē eternū nō dcñ ipaz penā eternā. Doc quidēs do minꝰ sniaz suā ita ꝺclusit dices. Et ibūt hi ī sup. eter. iusti ve ro ī vi. eter. ORIGE. Attēde qñ cū p̄ dixisz. Ueite bñ dicti. deīde: Discedite maledcī. ꝑea q̄ ꝑpū bōi dei ē pmū recordari bēfacta bonoꝝ q̄ malefcā malorū. hic pius noīat penā malorum: deinde vitā bonoꝝ: vt pmū q̄ timozis sunt euitemꝰ mala: postea q̄ bonozis sūt appetamꝰ bōa. GRE GO. xv.mo. Si g̃ tāta pena mulctaī q nō dedisse ꝺuīcīt q̄ pēa feriēdꝰ ē q redarguīt abstulisse ꝺsa[illegible]. AVGV. xix. de ci. dei: Est aūt vita eterna su[illegible]muz bonū nr̄um ꝛ finis ci uitatis dei: de quo fine dicit apls: Finē vero vitā eternam. Sz rursus qꝛ vita eterna ab bis q familiaritatē nō bīt cuz scripturis scis pōt accipi ēt ī vita maloꝝ pp aīe imortalita tē: vl ꝑpp iterminabiles pēas ipioꝝ. pfecto finis ciuitatis bꝰ ī q̄ sumū habebiī bonū: vl pax ī vita eterna vl vita eterna ī pace dicēdus ē vt ab hoībꝰ possit intelligi. AVGV. z°. de tri. Qō.n.dixit dñs famulo suo moysi: Ego sum g sum. boc ꝓtēplabimur cū vuem[illegible]in eternū. Jta.n.dñs ait: Dec ē vi ta eterna: vt cognoscāt te vez deū. Dec.n.nobis ꝓtēplatio ꝑmittīt actionū oīum finis: atq; eterna pfectio gaudioꝝ ō ō dic̄ ioānes. Ui[illegible]bim[illegible]eū sicuti ē. HIERO. Prudēs āt lectoꝛ intende q ꝛ supplicia eterna sūt: ꝛ vita ꝑpetua metū deiceps nō bēat ruinaꝝ GREGO. xxxiy.mo. At igūt iō peccātib[illegible]miat[illegible]ē vt eos a pctis ꝓpelceret. gbꝰ rndēmꝰ si fal sa minaꝰ ē vt ab iniustīciā cozrigeret: ēt falsa ꝑmiserat vt ad iustīciā ꝓuocaret. ꝛsic dū sat[illegible]ūt deū ꝓhibere misericoz dē: nō verenī ꝓdicare fallacez. at ingunt sine fine puniri nō dz c[illegible]pa cū fine. gbꝰ rndēmꝰ q̄ recte diceret: si iuder iu stus nō corda boīum: sz facta pēsaret. Ad disī[illegible]cti g̃ iudicis iustīciam ptinet: vt nonq̄ carēāt supplicio quoꝝ mēs i bac vita nunq̄ voluit carere pctō. AVGV. i. de ci. ōi. Nulliꝰ etiā legis iustīcia attēdit: vt tāta moza tpis q̄sq; pūiaī: q̄ta [illegible]oza tpis vñ pūirēt admisit. Nullꝰ.n.extitit q̄ cēseret tā ci to nocētiū finiēda tozmīta: q̄ cito fcīñ ē bōicidiū vl adulte riū. Qui vero p aliquo grādi crīmine morte mulctaī nun quid mozā q̄ occidit eiꝰ suppliciū leges existimāt: ꝛ ñ q̄ eū in sempiternū auferāt a societate viuētiū? Jam vo dānuz ignominia: exiliū: fuitus: cū plerūq; sic infigunt vt nulla ve nia relarent: nōne p buius ite mō silia penis videnī eter nis? Ideo q̄ppe eterna eē non pñt: qꝛ nec ipsa vita q̄ bis ple ctiī pōrigit ī eternū. Sz igūt. Quō g̃ vez ē qō ait xps. In q̄ mēsura mēsi fueritis remetieī vob si tpale pc[illegible]supplicio punit eterno: nec attēdūt ñ pp eq̄le tpis spaciū: sz ꝑp vicissi tudinē mali. i. vt q mala fecerit mala patiaī. eā dē dictā mē surā fuisse. Fact[illegible]ē āt hō malo dign[illegible]eterno: q boc in se pere mit bonū qō eē posset ī eternuz. GREGO. xx.mo. At in gūt: Nullꝰ iustꝰ crudelitatibꝰ pascit: ꝛ deliquēs fu[illegible]a iusto dño iccirco cedi p̄cipiī: vt a negtia cozrigaī. Inig aūt gehē ne ignibꝰ traditi: quo fine sp ardebūt: Quibꝰ rndēmꝰ q̄ oī potēs ōs qꝛ pi ē miseroꝝ cruciatu nō pascīī: qꝛ āt iustꝰ est: ab iniquoꝝ vltiōe nō sedaī: ꝛ tū ad aliquid inig sp ꝺcremā tur: vt. s. iusti tāto in eternū magis diuine gratie debi[illegible]ces se eē cognoscāt: q̄to ī eternū mala puniri ꝓspiciūt: q̄ eiꝰ adiu tozio vitare potuerūt. AVGV. xxi. li. de ci. dei. Sz nullū ē igunt corꝰ qō dolere possit: mozi non possit. Necesse est āt vt viuat dolēs: ñ ē necesse vt occidat dolor: qꝛ nec corpo ra ista mōtalia oīs dolor occidit. Et vt dolor aliqs possit oc cidere illa cā ē: qñ sic ꝺnexa ē aīa huic corpori: vt sūmis do loribꝰ cedat atq; discedat: tūc āt tali corpori aīa ꝛ eo ꝺnecti

Universidad de Deusto
Biblioteca

tur modo vt illud vineulum nullo dolore vincatur.nō erit tunc nulla: sed sempiterna mors erit:quādo nec viuere anima poterit deum non habendo:nec doloribus corporis carere moriendo. Inter huiusmodi autem eternitatem supplicy negantes:miserior dixit fuit. Origenes q ipsum diabolum angelos eius post grauiora p meritis diuturna supplicia ex illis cruciatibus eruendos sociādos scīs angelis credidit.Sz illū pp ℞ pp alia nōnulla nō imerito reprobauit eccl̄ia:q hoc q miserior videbat amisit faciēdo veras mias gb penas luerēt:falsas beatitudies i gb se cum sempiternū bōi gaudiū ñ haberēt. Lōge āt aliter misericordia ab hūano erat affectu g bonum illo iudicio dānatum mias tpales.bonum vō q vel citius vel tardius liberāt eternā felicitatē pmāt.Cur aūt hec mia ad vniuersas naturas manat humanā:cū ad angelicā ventū fuerit:mox arescit. GREGO. xxxv. moza. Āt inquiūt: Ubi é q sci sunt: si p inimicis suis [illegible] tūc videre viderit:nō orabūt:Orāt qdē p inimicis suis eo tpe quo pñt ad fructuosa pniam eorū corda puertere:quo āt q tūc orabit p illis q iā nullaten possunt ab inigtate pmutari? AVGV. xxi. de ci. ōi. Itez sunt alq ab eterno supplicio liberatōes nō oīb boīb pmittētes:sz tñmō xp̄i baptismate ablutis:q participes sūt corporis ei quōlibet vixerīt:pp illud qō ait dñs. Sigs māducauerit ex hoc pāe:nō morietī eternū. Itē sūt q nō oīb baptizatb xp̄i sacrīm nō solū catholicis q̄m male viuētibus hoc pollicet:q nō solū sacramto sz reipa mādcauerūt corpus xp̄i:i corpe ei? qō é eccl̄a instituti:ēt si postea in aliquas hereses vl i gētiliū idolatriā fuerit lapsi.Sūt āt q pp id qō scriptū ē:Qui pseuerauerit vsq̄ i finē hic [illegible] erit:nō nisi catholica eccl̄ia pseuerātib hoc pmittūt:q merito fūdamēti.i.fidei p ignē saluēt:quo igne i vltimo iudicio puniēt mali: Sz oīb his ꝺicit apls dicēs:Mānifesta sunt opa carnis q̄ sunt īmūdicia:fornicatio:et his similia q̄ pdico vob:qm̄ q talia agūt regnū ei nō possidebūt. Sigs āt tpalia i corde suo pponit xp̄o:et si videat hr̄e fidē xp̄i:nō é tñ i eo fundamētū xp̄s cui alia superponunt: q̄tomagis si ꝺmittat illicita nō ꝓpo suisse sz postposuisse xp̄s cōuincit. Lōperi ēt quosdā putare eos soluz arsuros illi? eternitate supplicy:q p petis dignas elemosynas facer negligūt:iō iudicē ipz noluisse existimāt ꝺmemorare alio se eē dictum nisi elemosynas siue fcās sint ñ fcās. Sz q digne p petis suis elemosynas fac p eas facere incipit a seipo:idignū é.n. vt ipe sibi nō faciat q fac i primū cū audiēdeū;Diliges primū tuū sic te ipz. Itemq audiat:Miserere aie tue placēs deo. Nāc elemosynaz.i. vt deo placeat nō faciēs aie sue quō dignas p petis suis facere elemosynas dicēdus ē:Propter hoc g elemosyne faciende sunt:vt cū de pteritis petis dep̄canrur exaudiamur:nō vt i eis pseuerātes licētiā malefaciēdi nos p elemosynas ꝺpare credam. Jō āt dñs a dextris elemosynas ab eis fcās i sinistris nō fca[illegible]e iputatum eē pdixit:vt binc oīderet q̄tū valēt elemosyne ad ꝺoza delēda:nō ad ppetua īpune ꝺmittenda pcā. ORIGE.Ul nō vni? tñ iusticie spēs remunerantur sic existimāt multi. In q̄libuscūq.n. causis mādatū xp̄i gs fecerit:xp̄s cibat potat g fideliū iusticiā vitatē mādueat bibit. Itē xp̄o algēti tm? vestimētū accipiētes sapiētie texturā:adeo vt p doctrinā aliquos docuerim? iduam? eos visceř misericordie. Qñ pparam? cor nr̄uz diuersis virtutib? ad receptaculū ei? vl illoz q̄ sūt ipsi?:ipz pegrinātē suscipim? in domū pectoris nr̄i. Itē cū frēs ifirmū siue i fide siue [illegible] bono ope visitauerim?:aut p doctrinā aut p increpatōes:aut p cōsolatōes ipz xp̄s visitam?. Deide oē qō hic est: carcer é xp̄i et eoz q sunt ei? g sunt i hoc mūdo degētes:q̄si etiā in carcere nature necessitate constricti. Cum ergo bonum opus in eis fecerimus:visitamus eos in carcere christum in eis.

CAPITVLVM. XXVI.

IT factum est cum cōsummasset iesus sermones hos omnes: dixit discipulis suis: Scitis q post biduz pascha fiet et filius hominis tradetur vt crucifigatur.

HYLA. Post ꝑmonē quo vēturz se dñs i reditu:claritatis oīderat:nūc passurz eē admonet:vt sacrm cucis admirtū eē glie eternitatis agn̄oscerēt. vñ dr:Et fa.ē cū ꝺsu.ie. ꝑ.hos oēs. RABA. Consūmatōe scl̄i tō die iudicy. Ut q ab initio euāgely vsq̄ ad passionē oia faciēdo et ꝺdicando ꝓpleuerat. ORIGE. Nō simplr aūt dixit oēs:sz bos oēs. adhuc.n.opōtebat. ēt alios q ꝑmōes pulsā traderet.dixit discipl̄is suis:Sci.q p̄bi.pa.fiet. RABA. Sic ex iosnis narratōe colligit:ante sex dies pasche vēit iesus i bethaniā:ide venit hierlz sedēs sup asellū postea gerūt ea q̄ narrant hierosolymis gesta. Ex illo g die quo vēit i bethaniā: itelligimus cōsumatū q̄dri duū:vt occurreret dies ante biduū pasche. Doc autē iter pascha et açima dīstat: q pascha ipe solus dies appellat in quo agnus occidebatur ad vesperam:hoc é.xiiij. luna primi mensis.xv. aūt luna q̄do egressus é populus de egypto succedebat festiuitas açimorum. ex euangeliste vnū p altero ponere solēt. HIERO. Pascha aūt qō beb̄raice dr pasce:nō a passione vt plerīq arbitrāt:sed a trāsitu noīat eo q exterminato videns sanguine in foribus israēlitaz ptrāsierit nec percusserit eos:vt ipe dñs ꝑbēs auxiliū pplo suo desup ābulauerit. REMI. Siue ga auxiliāte dño pplo israēlitico libat ab egyptiaca fuitute trāsiuit ad libertatē. ORIGE. Nō aūt dixit:post biduū pascha erit aut veniet:ne oīderet illō pascha futurz qō fieri debebat ꝑm legē:sz pascha fiet:hoc é q̄le nunq̄ factuz fuerat.

REMI. Mystice enī pascha dicit:siue q ea die xp̄s transiuit de mūdo ad p̄ez:de corruptiōe ad incorruptionez:de morte ad vitā. Siue q salubri trāsitu a demoniaca fuitute mundū redemit. HIERO. Post duos ēt dies clarissimi luminis veteris et noui testi:verū p mūdo celebrat pascha: trāsit? etiā nr̄.i.pbase ita celebrat si terrena dimittētes ad celestia festinem?. ORI. Predicat aūt discipl̄is se tradēdū cū subdit:Et fi. ho.tra.vt crucifi. Premuniēs eos ne puls̄ audiāt q̄ fuerāt futura subito videtes tradi magrm ad crucē obstupescāt.iō āt ipsonalr posuit. Tradet:q? ō? tradidit: eū pp mīam circa genus humanū: Judas pp auaritiā:sacerdotes pp iuidiā:diabolus pp timorē:ne auelleret de manu eius gen? hūanū per doctrinā ipsius:nō aduertēs q̄m magis fuerat eripiēdū genus humanū per mortē ipsi? q̄s ereptum fuerat per doctrinā et miracula.

Tunc ꝓgregati sunt principes sacerdotū et seniores populi in atriuz principis sacerdotū: qui dicebatur cayphas: et ꝺsiliū fecerūt vt iesum dolo tenerent et occiderent. Dicebāt autem: Non in die festo: ne forte tumultus fieret in populo.

GLO. Oñdit euāgelista apōrū et machinationez dñice passionis quā xp̄s ꝓnunciauerat. vñ dic. Tūc ꝓgre.sunt pn̄cipes. REMI. Qz aūt dicit Tūc:supioziboꝫ vbis ꝺiungit.i.autez pascha celebraret. ORIGE. Nō āt veri sacerdotes et seniores sz illi q videbat pplo dī:vere āt erat pplo gomorre:nō itelligētes sūmū sacerdotē dei:insidiati sūt ei. et nō cognoscētes ꝓmogenitū vniuerse creature ēt seniorē oīb? Māliati sunt ꝺeū. CHRY. in ho. Iniqua vō negocia tētātes ad ꝓncipē sacerdotū veniūt. ide volētes ptātez accipe vñ p̄hibere oportebat. Multi aūt erāt tūc ꝓncipes sacerdotes: lex vero vnū esse volebat. vñ manifestū é q iudaica dissolutio accipiebat ꝓncipiū. Moyses enī vnū ꝓncipez sacerdotū eē iussit:et eo mortuo alterū fieri:postea vō ānui facti sūt. Eos igit ait hic principes sacerdotū:q de ꝓncipib sacerdo-

tū erāt. REMI. Lōdēnanr āt isti et q? ꝓgregati sūt:et q? principes et sacerdotes fuerūt. quo.n. plures ad pagēdū aliquod malū ꝓueniūt:et quo sublimiores:et nobiliores fuerīt:eo deteri? br malū qō ꝓmittīt:et eo maior pēa illis ꝑparat. Ad oñdēdā āt dñi simplicitatē et inocētiā addit euāgelista. Ut iesuz do.te.et occi. In quo.n. nullā mortis cāz ineire poterāt: ꝓsiliū fecerr vt dolo tenerēt et occiderēt. CHRY. i ho. Lō filiasti sūt ā vt tenerēt eū occulte et iterimerēt: ꝛomidabāt āt ppl̄z:iōq expectabant festum. atē pterire.pp qō segr. Dinō i di. fe. Diabol?.n. nolebat i pascha xp̄s pati:vt nō manifestā ei? ꝓstitueret passionē. Principes ā. acerdotū nō ea q̄ dei sūt timuerūt:ne.s.petō i hoc tpe pacto maior eius ingnatio fierz:sz vbiq q̄ hūana sa[illegible] cogitabāt. vñ segr: Ne forte fi. i po. ORIGE. Propter diuersa studia ppli diligētis xp̄s et odiētis:credētis et nō credētis. LEO pa. i ℞. Ō pas. Prouidētib g̃ pncipib ne i scō die tumlt? ozīret:nō festiuitati fierz:sz vbiq q̄ hūana sa[illegible] cogitabāt. vñ segr: Ne forte fiet tumultus de populo. Dñe lenitate metuebāt:nō vt ppl̄s nō peccaret:sz ne xp̄s euadere. CHRY. i ho. Sz tñ furor feruētes imutati sūt a suo ꝓsilio:q.n. traditorē inenerunt:i ipa festiuitate xp̄s occiderūt. LEO pa. i ℞. Ō pas. Dīno āt itelligim? dispositū fuisse ꝓsilio:vt iudeoz pncipes g seuiēdū i xp̄s occasiones sepe q̄sierāt:nō nisi i solēnitate paschali exercēdi furoris sui acciperēt ptātē. Opōtebat.n. vt māifesto ipleret effectu:q diu figurato fuerāt ꝓmissa mysterio:vt oue significatiua: vera remoueret ouis:et vno expleretur sacrificio variaz dña virtimaz. Ut g vmbre cederēt corpi et cessarēt imagines sub presentia veritatis: hostia i hostiā trāsyt:sanguine sanguis aufertur:et legalis festiuitas dum mutatur:mpletur.

Cum autem cēt iesus in beathania i domo simonis leprosi: accessit ad cū mulier hns alabastruz vnguēti pciosi: et effudit sup caput ipi? recūbentis. Videntes āt discipuli:idignati sunt dicentes: Ut qd pditio hec? Potuit.n. istud venūdari mlto et dari paupib. Sciēs āt iesus:ait illis: Quid molesti estis huic mulieri? Opus.n. bonū opata ē i me. Nā sp paupes hēbitis vobiscū:me āt ñ sp hēbitis. Mittens.n. hec vnguētū hoc in corpus meuz:ad sepeliendū me fecit. Amē dico vobis: vbicunq predicatū fuerit hoc euāgeliuz in toto mundo dicetur:et q hoc fecit in memoriā eius.

GLO. Oñso ꝓsilio ꝓncipiū de xp̄i occisiōe vult exeq euāgeliste ꝓpletiōez eius:oñdēs q̄lr iudas būit ꝓuētōem cū iudeis vt xp̄s traderet:sz p̄ cāz ꝺditōis ꝑmittit. Doluit.n. q nō erat venūdatū vnguētū qō mlter sup caput xp̄i effudit: vt de pcio aliqd tolleret. vñ voluit ℞ dānuz ꝺditōe magrī recōpēsare. Dīc g̃. Lū āt eēt ie.i bet.i do.sy.le. HIE. Nō q leprosus illo tpe ꝑmāeret:sz q? ātea leprosus postea a salua tore mūdat ē:noīe ꝑstino ꝑmanēte:vt vt curantis appeat. Segr: Acce.ad eū mu.ba.ala.vn.pci. RABA. Est āt alabastr gen? māmoris cādid parys colozib itincti:qō ad vasu vnguētaria cauare solēt:eo q optie fuare ea icorrupta dicar. HIE. Alius āt euāgelista p alabastro vnguēti pciosi narduz pisticū posuit:℞ ē vez et absq dolo. RABA. Pistis.n. grece: latie dr fides:vñ pisticū.i. fidele. Erat.n. illud vnguētū fidele.i. pur et ñ adulteratū. Segr: Et ef. su. ca. ip. recū. ORI. Forsitā qs diceret q̄ttuor fuisse mlieres ō qb? ꝺscripserr euāgeliste. Ego āt magis ꝺsētio tres fuisse: et vnā qdē de q̄ scripserūt matthe? et marc?:alterā āt de q̄ scripsit Lucas:aliā de q̄ scripsit ioānes. HIE. Nemo.n. putet eandē eē q̄ sup caput vnguētuz:et q̄ sup pedes effudit: Illa.n. la chrymis lauit: et crine tersit: et māifeste meretrix appellat. De hac āt nihil tale scriptū ē:nec.n. poterat stati capite dñi meretrix digna fieri. AMBRO. sup lu. Pōt g̃ ñ eadē eē:

ne sibi ꝺria dixisse euāgeliste videāt. Pōt ēt qō meriti et tēpi diuersitate dissolui: vt adhuc illa peccatrix sit:iā ista perfectior. CHRY. i ho. Et fz ℞ apō tres euāgelistas.s.matthеū marcū et lucā:vna et eadē eē vr. Nō āt absq rōe lepre simōis mēinit euāgelista:sz vt oñdat vñ fiducia sumēs hec mlr accessit ad xp̄z.q.n. lepra imūda passio eē videbat: videns q iesus illū boiez curauerat apō quē māebat:ꝺfidit q et aīe ei? imundicia facile expurgabit. et alys mlrib? pcurato corpis ad xp̄z accedētib? sola ipa hōis gīa ad xp̄z accessit. et pp aīe curatōs:cū nihil i corpe ifirmū brēt. Quapp mase aliqs eādē admirari dz. Apō ioānē āt nō ē eadez mlr:sz altera qdā mirabilis laçari soror. ORI. Qñ matthe? qdē et marc? ꝺomo simōis leprosi ℞ fcīm fuisse exponūt:ioānes aūt q venit iesus vbi erat laçar? et nō simō:sz maria et martha mīstrabat. Adhuc ꝑm ioānē āte sex dies pasche venit i bethaniā:qñ fecerunt ei cenā maria et martha:hic āt qñ recūbit i domo simōis:post biduū pasche erat futurz. Et apō matthеū et marcū discipuli idignanr ex [illegible] no ꝓposito: apō ioānē aūt solus iudas furādi affectu:apō lucā aūt murmurat nemo. GRE. i ho. Uel dicēdū q bāc cādē quaz lucas peccatricē mlrez:ioānes mariā noīat. AVGV. ō cō. cuā. Lucas aūt q̄uis silē fcīm ꝺmemoret ei quod ℞ dr:nomēq ꝺueniat ei? apō quē ꝺuiuabat dñs:nā et ipz simonē dicit:tū q̄ nō ē ō nāz vl morez hoiuz vnū nomē hr̄e duos hoies:potius credibile é fuisse aliuz illū symonē nō leprosuz i cuius domo hec in bethania gerebant. Nihil igr aliō arbitror:nisi q̄ ñ qdē alia fuisse mlrē q̄ peccatrix tūc accessit ad pedes iesu:sz eādē mariā bis hoc feciss:semel.s.q lucas narrauit. nā ioānes mariā mēdās ꝺmemorauit anteq̄z veniret i bethaniā:Erat igt laguēs laçar? i bethania de castello marie et marthe sororis ei?. Maria āt erat q̄ vnxit dñm vnguēto et exterxit pedes ei? capilis suis cui? fr laçar? ifirmabat. iam itaq̄z hoc maria fecerat. Qō aūt i bethania rursus fecē aliō ē qō ad luce narratōez nō ptinet:sz pariter narrat a trib?:ioanne.s.matthеo:et marco. q̄ āt matthe? et marc? caput oīi vnguēto iux pfusū dicūt:ioānes āt pedes:oñdit non eē ꝺriū:si accipiamus nō solū caput:sz et pedes dñi pfudisse mlrez:nisi forte q̄n marcus fracto alabastro pfusū caput ꝺmemorat: tā q̄q̄ calūnios ē vt aliqd i vase fracto [illegible] eget remanere potuisse:vñ ēt pedes dñi pfūderet. Jlle āt q sic calūniat p̄ aspiat pfusos pedes anteq̄z illō fractū eēt:vt in integro remaneret:vñ ēt caput pfunderē vbi fractura illa totū effuderat. AVGV. de doc. chri. Neq̄z vllo mō q̄q̄z fieri credideri dñi pedes ita vnguēto pcioso a mlre pfusos et luxurioso et neq̄z boium solent. In oīb? enī talib? nō vius rez sz libido vētis i culpa ē. Quisq̄s.n. rebus sic vtit:vt metas ꝺsuetudis bonoz inter quos vsat excedat:aut aliqd signi cat aut:flagitiosius ē. Itaq̄z qd i alys psonis plerūq̄z flagitiū ē:i diuina vel ꝓphetica psona magnū cuiusdā rei signū est. odor.n. bon? fama bōa ēq̄ q̄q̄z bōe vite opib habuerit: dū vestigia xp̄i segr q̄si pedes ei? pciosissimo odore pfūdit.

AVGV. ō q̄. cuā. Sz hoc videri pōt eē ꝺriū qd matthe? et marc? posteaq̄ quā dixerūt pasca post biduū futurz: deide ꝺmemorauerūt qd erat ibs i bethania:vbi ō vnguēto illo pcioso dr: Joānes aūt añ sex dies pasce de vnguento eadem narratur?:Sz q ita mouēt nō itelligūt matthеū et marcū illō qō i bethania ō vnguēto fcīm erat recapitulādo posuisse. Nō.n. q̄q̄z eoz cū dixiss post biduum pascha futurum: sic adiūxit vt diceret: post hec cū eēt bethanie. CHRY. i ho. Sz q? discipuli audierāt magrz dicētē: Misericordiā volo et nō sacrificiū:apō se cogitabāt:Si holocausta non accipiat:mlto min? olei hōs vsū. vñ segr. Uidētes āt discipli indignati sūt dicētes. Ut qd pditio hec:potuit enī istō venundari mlto:et dari paupib. HIE. Scio quosdaz hūc locuz calūniari:q̄re ioānes iudā solū dixerit ꝺristatū:eo q locullos tenuerit:et fur ab initio fuerit:et matthe? scribat oēs discipl̄os idignatos nesciētes tropuz q vocat synodoche: q et

p mlr̃is vn⁹: ⁊ p vno mlr̃i soleãt apellari. nã ⁊ paulus ī epla ad hebr̃eos dr̃: Secti sũt: cũ vnũ tñmõ. s. ysaiã sectũ a u mẽt. AVGV. ỏ cõ. euã. Põt ẽt itelligi q ⁊ aly discipuli aut senserũt hoc: aut dixerũt: aut eis iuda dicente pſuasum sit: atq; oĩuz volũtatẽ matthe⁹ ⁊ marcus ẽt vbis exp̃serit. ſz iudas ꝓpterea dixerat qz fur erat: ceteri vo pp pauperuz curã. Joannes aũt de solo illo id ꝫmemorare voluit cuius ex hac occasiõe furandi cõsuetudinem credidit itimandã. CHRY. ī ho. Discipli g̃ ita existimabãt. ſz dns mẽtẽ mu lieris videns pmittit: mlta. n. erat ei⁹ religio ⁊ ineffabile sr̃m diũ: iccirco ꝺdescẽdẽs cõcessit sup caput suũ vnguẽtũ efur di. Sic. n. p̃ ei⁹ odorẽ victime ⁊ fumum patiebaf̃: ita ⁊ xp̃s mlierẽ ỏuote vngẽtẽ: cui⁹ discipuli mẽtẽ nesciebãt q̃relã fa ciẽtes. vñ segq̃. Sciẽs ãt iesus ait illr̃. Quid mo. es. huic mu. REMI. Per qõ apte oñdit q apli aligd moleste locuti fue rãt aduersus eã. Pulchre ãt subdit. Opꝰ bo. ope. ẽ ī me. Ac ſt di. Nõ ẽ pditio vngẽti sĩ vos dicitis: ſz opꝰ bonũ. i. pieta tis ⁊ deuotõis ol gũz. CHRY. ī ho. Jõ autẽ nõ simplr dixit: Bonũ opꝰ opata ẽ in me: ſz ꝑus posuit. Quid molesti estis huic mlieri: etrudiẽs nos qõcũq; gerr̃ bonũ a q̃cũq; zſi nõ valde diligenter fcĩn fuerit: suscipe ⁊ augere ⁊ fouere ⁊ nõ ex ꝓncipio oẽz diligẽtiã expetere. Quisq; n. eũ iterro gasset anteq̃ fecisset hoc mlier: nõ mãdasset hoc fieri: ſz pꝰ effusum vngẽtũ nõ bẽbat locũ discipulozꝫ icrepatio: ⁊ iõ ipse vt nõ obtũderet desideriũ mulieris: oĩa bec i ꝑsolatio nez mlr̃is dixit. Segr̃: Nã pau. ſp ha. vo. REMI. Oñdit .n. dns bis vbis q̃si ex q̃dã rõne: qñ nõ erãt culpandi q sibi adhuc ī mortali corpe cõuersãti: aligd de suis facultati bꝰ mistrarẽt: cũ pauper ſp hũdi eẽnt ī eccl̃a: gb⁹ fideles cũ vellẽt bñfacere possent: ipse vo breui tpe corpaliter ma u rus erat cũ eis: vñ segr̃: Me ãt nõ ſp habebitis. HIERO. Dr̃ãt h q̃: ẽre dns pꝰ resurrectoez dixerit ad discipl̃os: Ecce ego vobiscũ sum vsq; ad cõsũmatõez mũdi: ⁊ nũc logr̃: Me ãt nõ ſp hẽbitis. Sz ꝫmibi videt ī h̃ loco ỏ pñtia dicer corpali: q neq̃q̃ cũ eis ita futurꝰ sit post resurrectoez qũo nũc ī oĩ ꝓuictu ⁊ familiaritate. REMI. Vel soluit a vt i telligaf̃ q ſc̃ inde dcm̃ sit: ſz iõ nõ dixit: hẽtis ſz be. itis: qz ī psona inde oĩbꝰ imitatoribꝰ illius dcm̃ ẽ. Jõ ãt dic̃: Nõ ſp: cũ nec ad tps be. ant: qz mali videẽt bñe xp̃s ī pñti. scl̃o qñ mi sẽt se mẽbris xp̃i: ⁊ accedũt ad mẽsaz eiꝰ: ſz nõ ſp sic bẽbũt: qñ ſolis electis dicturus ẽ: Uẽite bñdicti p̃ris mei. Sequi Mit. n. hec vn. boc ī coꝛ. me. ad sepe. me fe. Cõsuetudo erat illiꝰ ppli vt corpa mortuoꝝ diuersis aromatibꝰ ỏdirẽt q̃te ten⁹ d. . illesa ꝫseruarent. Et qz futuꝝ erat vt hec mlr̃ cor pus dñi mortuũ velle. pũgere: ⁊ trñ nõ possz: qz resurrectõe ãticipare: iccirco dña ꝓuidẽtia actũ ẽ vt viuũ dñi corpus pungeret. B ẽ q̃ qõ dic̃. Mit. be. rẽ. i. cũ hec mlr̃ corꝰ meuz viuũ pũgit: me mozituꝝ ⁊ sepeuẽdũ oñdit. CHRY. ī ho. Qz q̃ sepulchꝝ ⁊ mortẽ ꝫmemoz̃auerat vt nõ videaf̃ ī trifti ciã: mittere mlierẽ: rursus eã ꝺsolaf̃ p ea q̃ ꝓsequunt. Ame di. vo. vbicũq; pdi. fu. RABA. i. ī quocũq; loco dilatabi tur eccl̃ia p totũ mũdũ dicẽf̃: ⁊ qꝰ b̃ fec̃ rẽ. istud ⁊ apposituz notat qꝰ sic̃ iudas ꝓtradicẽs adeptꝰ ẽ pfidie ifamiã: sic ⁊ ista pie deuotõis gliaz. HIERO. Attẽde noticiã futuroꝝ qꝰ passur⁹ post biduũ ⁊ moziturus: sciat euãgeliũ suũ i toto oꝛ be celebrandũ. CHRY. ī ho. Ecce aũt qꝰ dixit: fcĩn est: ⁊ vbicũq; terraꝝ abieris: videb̃ hãc mulierem famosam ef fectã qõ virtus p̃dicẽtis effecit. Et regnũ qdẽ multoꝝ ⁊ du cũ victorie silentur: ⁊ multi q ciuitates cõstruxerũt: ⁊ gẽtes multas fuituti subegerũt: neq; ex auditu neq; ex noie sũt cogn̄i. quoniaz aũt hec mulier oleũ effudit in domo lepro si cuiusdã. xy. viris pſentibꝰ: hoc oẽs ꝺcinunt ꝓ orbẽ terra rum: ⁊ tps tantũ ptransiꝝ: ⁊ memoria eius qõ factũ ẽ nõ est tabefacta. Sz q̃re nihil spãle ꝓmisit mulieri: sed sempiter nam memoriã: qz ex his q̃ dixit ītelligi potuit. Si. n. opꝰ bo nũ fec̃: manifestũ est qꝰ ⁊ mercedẽ dignaz suscipiet. HIE RO. Mystice aũt passurus ꝓ oi mundo mozaf̃ ī bethania in domo obediẽtie: q̃ quondã fuit symonis leprosi. Symõ quoq; ipse obediẽs dr̃ q iuxta aliã intelligentiaz mundus ĩterpretari potest: ī cuius domo curata est eccl̃ia. ORI GE. Oleũ ãt vbiq; ī scripturis aut opus misericodie itelli gitur: quo lucerna verbi enutrita claresc̃it: aut doctrĩa cui⁹ auditu verbũ fidei quod ẽ ascẽsuz nutritur. Generaliter q̃ omne quo gs vngitur oleũ appellatur. olei autẽ aliud ẽ vn guẽtũ. itẽ v. . guẽti aliud ẽ ꝓciosum: sic oĩs actus iust⁹ opus bonũ dr̃. Operis aũt boni . . ud ẽ qõ facimus pp. . oies vel. ſz boies: aliud qõ pp deum ⁊ fm deũ. Itẽ hoc ipz qõ facim⁹ pp deũ: aliud p̃ . . t ad vsuz boĩum: aliud tñ ad gloriã dei. vt puta aligs benefacit boi nãli iusticia motus: nõ pp deũ: oñ faciebãt iterdũ ⁊ gentes opus illud oleum est vulgare. . . magni odoris: . . psum tamẽ acceptabile apud deũ: qñ vt dic̃ petrus apud clemẽtez. Opera bona q̃ fiunt ab ifide libus ī hoc seculo eis ꝓsunt: non ī alio ad cõsequendũ vitaz eternã: q aũt ꝓpter deũ faciunt: magis illis ī illo seculo pfi cit. hoc est vnguentuz boni odoris: Sed aliud fit ad vtilita tem hoĩuz: vtputa elemosyne ⁊ cetera hꝰ. hoc q facit ī xp̃ianos: pedes dñi vngit: qz ipsi sũt domini pedes qõ ꝓpicue so lẽt facere penitẽtes ꝓ remissiõe petõꝝ suoꝝ. Qui aũt castã tati studet ī ieiunys: ⁊ oratõibꝰ pmãct: ⁊ ceteris: que tñ ad gl̃iaz dei pficiunt: hoc ẽ vnguẽtũ qõ vngit dñi caput: ⁊ boc . vnguẽtũ ꝓciosum ex cuius odore tota repleẽ ecclesia. ⁊ B e opus ꝓpriũ nõ penitentiũ ſz pfectoꝝ: aut doctrĩa que ne cessaria ẽ hoibus. hoc ẽ vnguẽtũ quo pedes dñi vnguntur. Agnitio aũt fidei q̃ ad solũ ꝑtinet deũ ẽ vnguentũ quo vn gir̃ caput xp̃i: quo cõsepelimur xp̃o per baptisimuz ī mortẽ. HYLA. Mulier autẽ hec ī pfiguratione plebis gentiũ ẽ q in passione xp̃i gl̃iaz deo reddit. Caput. n. eiꝰ perũxit: ca put autẽ xp̃i deus ẽ. nã vnguẽtũ boni operis est fructus. sed discipuli fauore saluãdi isr̃lis vẽdi boc ī vsũ pauper. dicũt debuisse: pauperes autẽ iudeos fide idigentes: istinctu pro phetico nũcupãt: qbus dñs ait plurimũ ẽ tps quo bre cu rã pauper. possent. Lete. non nisi ex ꝓcepto suo saluté gen tibꝰ posse pstari: que secum infuso mulieris huius vnguẽto sunt ꝓsepulte. q: regeneratio non nisi cum mortuis ī baptis mi pfessione reddetur. ⁊ iccirco vbi predicabitur hoc euã geliuz narrabitur opus eius: quia cessante israel: euangeliu gloria fide gentium predicatur.

¶ Tunc abĩit vnꝰ de duodecim q̃ dicebatur iudas scarioth: ad principes sacerdotũ: ⁊ ait illis: Quid vltis mihi dare ⁊ ego vobis eũ tradã: At illi cõstituerunt ei triginta argẽteos. Et exinde quere bat oportunitatem vt eum traderet.

GLO. Posita occasione ꝑditionis: ỏnter de ꝑditione ei⁹ de agit euãgelista. vñ dic̃: Tũc abi. vnꝰ ỏ. xy. cc. CHRY. in home. Tunc. s. quando hoc audiuit quoniam predicabi tur hoc euangeliũ vbiq; timuit enim: nã virtutis ineffabi lis erat qõ dictum est. AVGV. de con. euan. Ita enim ser mo dirigitur dicente dño: Scitis qz post bidu. pas. fi. tũc cõ gre. sit princ. sacer. Tũc abi. vnus de. xy. Inter illud eni qõ dictum est: Ne tumultus fieret ī populo. ⁊ hoc qõ dicitur. Tunc abyt vnus de. xy. interpositũ est illõ de bethania qõ recapitulãdo dictũ ẽ. ORIGE. Abyt aũt aduersus vnĩ ꝓncipẽ sacerdotũ q̃ factꝰ sacerdos in eternũ ad multos ꝓci pes sacerdotũ: vt venderet precio volentem redimere totũ mũduz. RABA. Abyt aũt dicit: qz nõ coactus: non iniu tus: sed sponte sceleratũ inyt consiliũ. CHRY. in ho. Ad dit autem: vnus de. xy. ac si diceret: de primo chozo cozũ q sublimiter electi sunt: ⁊ ad designationem eius adiungit: Qui dicitur iudas scharioth. Erat enim alius iudas. RE MI. Scarioth̃a nãq; fuit villa vnde oztus est iste iudas. LEO pa. in ser: de pas. Qui non timoris perturbatiõe chri stum deseruit: sed pecunie cupiditate distraxit: amore enim pecunie vilis est omnis affectio: ⁊ anima lucri cupida etiam

pro exiguo perire non metuit: nullumq; est iusticie in il lo cozde vestigium: in quo sibi auaritia facit habitaculum. Dic perfidus iudas in ebriatus veneno dum sitit lucrum: tam stulte impius fuit: vt ⁊ dñm vẽderet ⁊ magistrũ. vñ di xit principibus sacerdotum: Quid vul. mi. da. ⁊ ego vo. eũz tra. HIERO. Infelix iudas dãnũ qõ ex effusione vngue ni se fecisse credebat: vlr̃ magistri precio cõpẽsare nec certã ñ postulat summam: vt saltem lucrosa videret ꝓditio: ſz ãq̃ vile tra. ens mancipium in p. estate ementium posuit ẽtum vellent dare. ORIGE. Doc aũt faciunt omnes q accipiunt aliquid cozporalium aut munda. im rerũ: vt tra dant ⁊ ejciant ab anima sua saluatorem ⁊ verbum verita tis quod erat in eis. Sequr̃. Ar. lli consti. ei. xxx. argen. Tã tam mercedem constituentes: quantos . . nos saluator con uersatus fuerat in hoc mundo. HIERO. Joseph autem uon vt multi pntant iuxta. lxx. interpretes. xxx. aureis ven ditus est: sed iuxta hebraicam veritatem. xxx. argenteis. ne qz enim poterat seruus preciosior esse q̃ dñs. AVGV. ỏ cõ. euã. Qz aũt dñs. xxx. argẽteis vẽdit ẽ significauit ꝑ iu dã iudeos iniquosq; qui pſequẽtes carnalia ⁊ tempoalia q̃ ad quinq; pertinent sensus cozporis christuz habere nolue rũt. ⁊ quia sexta mundi etate fecerunt sexies gnaz eos q̃si domini argentum est: illi aũt ipsaz legem etiam carn. liter intellexerũt tanq̃ in argento imprẽserant secularis princi patus imaginem quã amisso domino tenuerunt. Sequitur Et exi. que. op. vt eum traderet. ORIGE. Qualem autez opportunitatem querebat iudas: lucas manifestius expla nat dicens: Et querebat opportunitatem vt traderet eum sine turba: idest quando populus non erat circa eum: sed se cretus erat cum discipulis: quod ⁊ fecit tradens eũz post ce nam cum secretus esset in predio gethsemani: ⁊ inde vsq; nunc opportunitas ista videtur bis qui volunt prodere dei verbũ in tempore persecutionis: quando multitudo credẽ tium non est circa verbum veritatis.

¶ Prima autẽ die azimoꝝ accesserũt discipuli ad iesũ dicẽtes: Ubi vis pem⁹ tibi comedere pa scha: At iesus dixit: Jte ī ciuitatẽ ad quẽdã: ⁊ di cite ei: Magr̃ dicit: tps meũ ppe est: apud te fa cio pascha cũ discipul̃ meis. Et fecerunt discipu li sicut cõstituit illis iesus: ⁊ parauerũt pascha.

GLO. Prosecutus fuerat euangelista de his q̃ erãt ꝑam bula ad xp̃i passionẽ. s. de ꝓnunciatiõe passiõis: de ỏsilio ꝓn cipũ: ⁊ de tractatu ꝑditionis: nũc aũt tẽpus ⁊ serie passiõis incipit pseq dicẽs: ꝓma ãt die aq̃i. HIERO. Prima dies azimoꝝ. rũy. dies mẽſ ꝓmi ẽ: qñ agn⁹ ỉmolaf̃ ⁊ luna plenis sima ẽ ⁊ fermẽtũ abycif̃. REMI. Et notãdum q̃ apud iu deos primo die pascha celebraf̃: religiõ vo. vy. sequẽtes dies azimoꝝ vocabanf̃: ſz nunc dies azimoꝝ dr̃ ꝓ die pasche. CHRY. in ho. Uel hãc ꝓmã diẽ azimoꝝ dicit: qz. vy. di es azimoꝝ erãt: assueuerunt. n. iudei a vespa sp numerare diẽ. vñ bui⁹ diei facit mẽtio . fm quã ī vespa pascha erat ỉmolãduz q̃ gnta feria fuit. REMI. Sz forte dicet aliqs: Si ille typic⁹ agn⁹ figurã huius veri agni gestabat: q̃re non ea nocte passus ẽ xp̃s q̃ solebat agnus ỉmolari: Sz sciẽdũ qz eadẽ nocte mysteria sanguis ⁊ corpis sui discipulis cele brãda tradidit: ⁊ sic tẽtus ⁊ ligatus a iudeis ⁊ sue ỉmolatio nis. i. passiõis sacrauit exordium. Segr̃. Accesserũt ad ie. dis. d. Ubi vis pte ti. co. pas. Inter eos ãt discipulos q accesserũt ad iesuz ĩterrogãtes: ⁊ iudã fuisse estimo ꝑditorẽ. CHRY in ho. Ex hoc ãt mãifestũ ẽ: qñ nõ erat ei dom⁹ nz tuguriũ. Ego ãt estimo nz discipl̃os habuisse. pfecto. n. cuz illuc ro gassent vẽire: segr̃: At ie. dixit Jte ī ciuitatẽ ad quẽdã ⁊c. AV GV. de cõ. euã. Eũ. s. quẽ marc⁹ ⁊ lucas dicũt pfemfami lias vl oñz dom⁹. Qõ q̃ ĩterposuit matthe⁹: Ad quẽdã: tãq̃

Universidad de Deusto
Biblioteca

dixit gnāliꝛ:vt testimōio pcussi cordis singulorꝝ q̄litas pba
reꝛ:ꝛ vt inde ostēderet malitiā g nec cognitori ꝓsiliorꝝ ihu
rū credebat:esto qz in primis putauit latere q̄si hoiem qui
post q̄ vidit conscium suā positā in vbis ipsius: quoꝝ pmū
infidelitatis erat:scōz ipudētie:ꝛ vt ēt discipulorꝝ ostēderet
bonitatē.qz pl⁹ credebāt vbis xpi:q̄ oscie sue. vnde segr̄:ꝛ
cō.sūt val.ꝛ cep.sin.di. Nūqd ego sū dñe:Unusqsq3.n.disci
pulorꝝ sciebat ex bis q̄ docuerat iesus:qui ad malū vtibilis
ē būana natura:ꝛ ī colluctatōe aduersus rectores bui⁹mū
di tenebraꝝ:ꝛ pp bāc cā3 vnusqsq3 eoꝝ timēs iterrogauit:
vnde ꝛ de oib⁹futuris timēdū ē nobis ifirmis. Uides a
dñs de seipsis timētes discipulos:demōstrauit ꝓditorē idi
tio ꝑphetice vocis dicētis:Qui manducat panē mecū am
pliauit aduersū me supplātationē.vñ segr̄: At ipse rñs ait:
Qui ītin.me ma.ī pap.h me tradet. HIERO.Omira dñi
patiētia.pus dix erat:Un⁹ vestrū me tradet. pseuerat ꝓdi
tor ī malo.māifestās arguit:ꝛ tñ nomē ꝓpriū nō designat.
Judas.n.ceteris ꝛristā3 ꝛ retrahētib⁹manū ꝛ iterdicēti
bus cibos ozi suo: temeritate ꝛ ipudētia q̄ ꝓditor⁹ erat: ēt
manū cū magistro mittit ī papsidē vt audacia bonā ꝛsciaz
mētiref. CHRY.i bo.Mibi āt vī ꝛ hoc xp̄z fecisse: q.ſ.
iudas cū eo ī papside itigeret:magis eū ꝛfūdēs ꝛ ī amoreꝝ
suū attrahēs. RABA. Qr āt dicit h matthe⁹: Jn papside
marcus dicit Jn catino:ꝓparapsis.n.ē vas escaꝝ q̄drāgula
tū a plb⁹assibus.i.egis lateribus dictū catinū vō vas fictile
aptū ad īmittēdū liquorē:ꝛ potuit fieri vt ī mēsa vas ficti
le q̄drāgulatū ꝛtineret. ORIGE. Nec erat ꝓpria ꝛsuetu
do boīuꝝ nimis maloꝝ:vt post salē ꝛ panē ī sidient⁹ boibus
marīe nihil inimicitie ab eis habētib⁹. Si āt ꝛ post spūalē
mēsaz abūdātius videbis:multitudinē malitie eius nō ꝛcoz
datus:nec ī corporalibus bonis magistri dilectionē: nec in
spūalibus doctrinā:Tales sūt oēs ī eccl̄ia g ī sidiāt fribus
suis:cū gb⁹ ad eādē mēsaz corpis xp̄i frequēter sit fuerūt.
HIERO. Judas āt nec ꝓpio nec scōo correctus:a ꝓditio
ne retrahit pedē:ſz patiētia dñi nutrit ipudētiā suā.ꝛ iō pe
na ꝓdicī:vt quē pudoꝛ nō vicerat:corrigāt ōnūcupta suppli
cia:vnde sequī.Ili⁹ gdē bois vae.sic scri.ē de illo. REMI.
Humanitatis nāq3 est ire ꝛ redire:diuinitatis sp manere ꝛ
eē:ꝛ qz humanitas pati potuit ꝛ mori: iccirco pulcbre dicit
filius bois abire. Apte ēt dicit:Sicut scriptū ē de eo: qñ q̄
cunqz passus ē:pus a ꝓphetis ꝓdicta sunt. CHRY.in bo.
Doc aūt dixit ad cōsolādū discipulos:vt non existimarent
infirmitatis id eē qō passurus erat:ꝛ vtinam ēt corrigeret
ꝓditorē. Quāuis aūt scriptū fuerit passurū esse christum
nihilominus tamē icusat iudas. Nō.n.traditio iude salutē
nostrā operata est sed sapientia christi q aliorum nequicys
ad id quod nobis expediebat vtebat.vnde segtur:Ue aūt
bo.il.per quē fi.bois tradet. ORIGE. Nō dixit ve boini
illi a quo tradit:ſz p quē tradet:oñdēs alterū a quo trade
bat.i.dia[illegible] ipsuꝝ āt iudā mīstrū eē traditiōis. Ue aūt oi
bus ꝓditoꝛib⁹ xp̄i:qcūqz.n.discipulos xp̄i tradit ipsuꝝ xp̄z
tradit. REMI. Ul ēt erit oib⁹ maligna ꝛsciētia ꝛ polluta
ad mēsaz xp̄i acedūt. Quāuis.n.xp̄z nō tradāt iudeis cruci
figēdū:tradūt tñ suis inigs mēbris sumēdū ꝛ ad maioꝛē ex
aggerationē subdit. Bonū erat il.si na.ū fu. bō ille. HIE
RO. Nō āt iō putād⁹ē añ fuisse q̄ nasceret:qz nulli posset
eē bñ:nisi ei q fuerit:ſz simpl⁹ dictū ē m⁹to meli⁹ eē nō sub
sistere q̄ male subsistere. AVGV.de q.cuā. Etsi gspiam
ꝓtendit aliquā vitā eē añ istā:nō inde tñ vt nō nasceret:ſz
nu[illegible]i expedire cōsulit. An diabolo dicit nō expedire nasci
sez ad peccatū:an ēt bonū erat illi vt xp̄o non nasceret per
vocationē nec eēt apostata. ORIGE. Judas āt post oīuz
aplorū iterrogatiōes:ꝛ post christi narrationem de ipo vix
aliquādo ꝛ ipse interrogauit versuto cōsilio:vt similia cete
ris īterrogando celaret ꝓditionis ꝓsiliū. Nā vera tristi
tia nō sustinet morā.vnde segtur. Respon.aūt iu.g tradi:
eū dixit: Numqd ego sum rabbi? HIERO. Jn quo blan
dictis fingit affectū siue īcredulitatis signū. Ceteri.n.q nō
erāt prodituri dicunt: Nūquid ego sum dñe? Iste q ꝓdi
turus erat nō dīm:ſz magistrū vocat: q̄si excusationez bēat
si dño denegato saltē magistruꝝ ꝓdiderit. ORIGE. Uel
hoc ipsuꝝ q̄si subsaniēs dicit:qz vocabat magistē cū nō eēt
hoc vocabulo dign⁹. CHRY.in bo.Jesus āt dñs poterat
dixisse:argūtū es pact⁹accipe ꝛ adhuc audes iterrogare:ſz
nihil boꝝ dixit mitissimus iesus:nobis terminos ꝛ regulas
prefigēs. Segr̄.n. Et ait illi:tu dixisti. REMI. Nō sic pōt
itelligi. Tu dicis ꝛ vez dicis:siue tu dixisti ꝛ nō ego: vt ad
huc ei locus pēnitētie ꝛcederet:nō aptius ei⁹ puersitas
manifestar. RABA. Potuit hoc ēt sic dici a iuda ꝛ a do
mino responderi:vt nō omnes aduerterent qō dictuꝝ erat.

¶ Cenantibus autem eis:accepit iesus panez ꝛ
benedixit:ac fregit:deditq3 discipulis suis ꝛ ait:
Accipite ꝛ comedite:hoc est corpus meum.

HIERO. Post q̄ typicū pascha fuerat ipletū ꝛ agni car
nes cū aplis comederat:ad vez pasche trāsgredī sacramē
tū:vt qñ oī ꝓfiguratiōe ei⁹ melchisedech sūmi dei sacerdos
panū ꝛ vinū offerēs fecerat:ipse quoqz ī vitate sui corpis ꝛ
sanguis representaret. vñ dr. Cenātib⁹āt illis. AVGV.
ad ianuariū: Jn quo ligdo appet:qñ prio acceptum discipu
li corp⁹ꝛ sanguinē dñi:nō eos accepisse iciunos. Nūqd tñ
ꝓpterea calūniādū ē ritus vniuerse ecclesie q̄ a iciunis ſp
accipit. Placuit.n.spūisc⁹ vt ī bonorē tāti sacramēti in os
christiani prīs dñicū corpus itraret q̄s ceteri cibi. Saluator
nāq3 quo vehemēti⁹ cōmēdaret mystery bui⁹ alitudinem:
vltimuz hoc voluit ifigere cordib⁹ꝛ memorie discipulorū
a gb⁹ ad passionē digressur⁹erat:ꝛ iō nō precepit quo deīn
ceps ozdie sumeret:vt aplis p quos ecclesiā dispositurus
erat fuaret būc locū. GLO. Sub alia tñ spē carnē ꝛ sāg
guinē suū tradidit christ⁹:ꝛ deiceps sumēdum ī stituit:vt fi
des bēret meritū:q de bis ē q̄ nō videt. AMRBO. de sa
cramētis. Et vt null⁹ horroꝛ cruoꝛis sit:ꝛ preciū tū opet re
dēptiōis. AVGV. sup ioā. Cōmēdauit āt dñs corp⁹ꝛ sāg
guinē suū ī eis reb⁹q̄ ad vnū aligd redigūt ex mīxtis. Panis
nāq3 in vnū ex mīxtis granis ꝛficit: vinū vō ī vnū ex mīxtis
acinis ꝛfluit. ita dñs iesus christ⁹ nos signauit:ꝛ mysteriuz
pacis ac vnitatis nr̄e ī sua mēsa ꝛsecrauit. REMI. Apte ēt
fructū terre obtulit vt p̄ b̄ ōmōstraret qz ad b̄ venerat: vt
illā maledictionē auferret q̄ maledicta ē terra pp peccatū
pmi bois. Cōgruēter ēt iussit offerri q̄ de terra nascunt:ꝛ p
gb⁹ boies maxīe laborāt vt nō eēt difficultas in acgrēdo:ꝛ
boies de laboze manuū suaꝝ sacrificiū deo offerr̄ēt. AM
BRO. de sacramē. Ex hoc āt accipe anteriora eē mysteria
christianoꝝ q̄ iudeoꝝ. Obtulit.n.melchisedech panē ꝛ vi
nū:filius p oīa filio dei:cui dr: Tu es sacerdos ī eternū ſz or
dinē melchisedech:de quo ꝛ h dicitur: Accepit iesus panē.

GLO. Nō de pane frumēti itelligi dz. grano.n. frumēti
se cōparauit domin⁹ dicēs: Nisi granū frumēti cadēs ī ter
ra. Talis ēt panis cōpetit sacramēto:qz ei⁹ vsus ē cōioz nas
aly panes ꝓpter eius defectū fiunt. Qr vō christus vsq ad
vltimuz diē demonstrauit se nō esse ꝛtinuz legi:vt supra ex
verbis Chryso. habitum est:in vespera vero quādo pascha
īmolabat⁹ ex legis preceptuz azima comedendum erat:ꝛ
oē fermētatuz abiciendum:manifestū est q̄ panis ille quē
dominus accepit vt discipulis traderet azim⁹ fuit. GRE
GO. in registro: Solet autē nōnullos mouere:q̄ in eccle
sia aly offerunt panes azimos:aly fermētatos. Ecclesia nā
qz romana offert azimos panes ꝓpterea q̄ dñs sine vllis
ꝛmixtiōe suscepit carnē:alie vō ecclesie offerunt fermēta
tum:pro eo q̄ verbuz patris indutuz est carne:ꝛ est verus
deus ꝛ verus hō.nā ꝛ fermentuz ꝛmisceī farine:ſz tamen
tā azimuz q̄s fermētatuz duz sumimus vnuz corp⁹ dominī
nr̄i saluatoris efficimur. AMBRO. de sacramēris: Ille
autē panis ante verba sacramēto⁹ panis est vsitatus: vbi
accesserit consecratio: de pane fit caro Christi. Consecre

tio aūt q̄b⁹ verbis est ꝛ q̄b⁹ sermonib⁹ nisi dñi iesu: Si eniz
tāta vis ē in eius sermōe vt inciperent ee q̄ nō erāt quanto
magis opatozius est:vt sint q̄ erāt:ꝛ in aliud ꝛmutētur. Si
eni opatus ē sermo celestis in alys reb⁹:non opaī in celesti
b⁹ sacramētis: Ergo ex pane corp⁹ fit xp̄i:ꝛ vinū fit sanguis
ꝛsecratōe vbi celestis. Modū regris: Accipe. Cōsuetudo ē
vt nō generet homo nisi ex viro ꝛ muliere:sed oꝛ voluit do
minus de spūsancto ꝛ virgine nat⁹ est xp̄s. AVGV.
de ver.do. Sicut ergo per spīritu[illegible]scīm vera caro sine coitu
creatur:ita ꝛ per eundem subsātia panis ꝛ vini idem corp⁹
christi ꝛ sanguis ꝛsecratur. ꝛ ideo quia verbū domini fit pre
dicta consecratio subditur: Benedixit. REMI. Per hoc
etiam monstrauit quia būman[illegible]n naturam vna cū patre ꝛ
spīritusancto gratia diuine virtutis impleuit:ꝛ eterne im
mortalitatis munere ditauit. Sed vt monstraret quia cor
pus eius non absqz sua voluntate subiectum erat passioni:
subditur. Ac fregit. AVGV. in li. senten. Prosperi. Cum
enim frangitur hostia dum sanguis de calice in oza fideliuz
fundit⁹.quid aliud q̄ dominici corporis immolatio in cru
ce:eiusqz sanguinis effusio de latere designatur? DIO
NY. in eccle. hierar. Jn boc etiam ostenditur q̄ vnuz ꝛ sim
plum dei verbum per humanationem compositum ꝛ visi
bile ad nos peruenit:ꝛ ad se nostram societatez benigne p
agens:spiritalium bonozum distributozum nos participes
fecit vnde sequitur: Deditqz discipulis suis. LEO. papa: ī
ser. de passi. Nec ab boc quidē mysterio traditoꝛe submoto
vt ostenderet iudas nulla iniuria exasperatus:qui impieta
te voluntaria erat prescitus. AVGV. super Jo. De vno
enim pane ꝛ petrus accepit ꝛ iudas:sed petrus accepit ad
vitam:iudas ad mortem. CHRY. in bo. Et boc ioannes
ostendit dicens: Quoniam post boc intrauit in eum satha
nas. Etenim maius peccatum est factum:ꝛ quoniam cuz ta
li mente ad mysteria accessit.ꝛ quoniam cum accessisset: nō
factus ē melioꝛ:neqz timoꝛe: neqz beneficio: neqz bonoꝛe:
christus autem non prohibuit eum q̄uis omnia nouerit:
vt discas quoniam nihil dereliquit cozuz que incozreptio
nem conuenunt. REMI. Jn boc etiam facto reliquit exē
plū ecclesie:vt neminem a societate sui neqz a cōione coz
poris ꝛ sanguinis domini segreget:nisi pro aliquo mānifesto
ꝛ publico crimine. HYLA. Uel sine iuda pasca accepto
calice ꝛ fracto pane conficitur:dignus enim eternoꝝ sacra
mentozum cōmunione non fuerat. Discessisse autem eum
binc intelligitur q̄ cum turbis reuersus ostenditur. Segr̄:
Et ait accipite ꝛ comedite. AVGV. ō v.do. Jnuitat dñs
seruos vt ꝓpararet eis cibū seipsum. Sed quis audeat mā
ducare dīm suū? ꝛ quidē q̄ manducatur reficit: sed non
deficit. viuit māducatus:qz surrexit occisus:nec q̄ mādu
catur partes de illo facim⁹?ꝛ quidē in sacramēto sic fit: No
runt fideles quēadmodū:manducent carnē xp̄i. vnusquis
q3 partē suā accipit:per partes māducatur in sacramēto ꝛ
integer manet:totus in celo:totus in corde tuo. Jdeo autē
ista dicunt sacramenta:qz in eis aliud videtur:ꝛ aliud ītel
ligitur:quod videtur habet speciē corporalē:quod intelligi
tur:fructuz habet spiritualē. AVGV. super ioānē Car
nem autē xp̄i non edamus tñ in sacramēto:q̄ ꝛ multi ma
li faciūt:sed vsqz ad spiritus participationē manducemus:
vt in domini corpoze tanq̄ mēbra maneamus:vt eius spi
ritu vegetemur. AMBRO. de sacra. Ante enim q̄ conse
cretur panis est. vbi autem verba xp̄i accesserint dicentis
Doc est corpus meum:corpus xp̄i est.

¶ Et accipiens calicem gratias egit: ꝛ dedit illis
dicens: Bibite ex hoc oēs. Hic est enim sanguis
meus noui testamenti:qui pro multis effundet
in remissionem peccatorum. Dico autez vobis
non bibā amodo de hoc genimine vitis vsqz in
diem illum:cum illud bibam vobiscum nouum
in regno patris mei.

REMI. Quia corp⁹ suū sub specie panis dñs discipulis de
derat:pulcbre ēt calicē sui sanguinis tradit eisdē. vñ dr: Et
accipiens calicē gras egit. Jn quo demōstrat quātū de no
stra salute gratulef. p gb⁹ etiaz sanguinem suum funderet.

CHRY. in bo. Jdeo etiā gras egit:vt nos doceret q̄liter
oporteret nos boc mysterū pficere:ꝛ ēt monstrauit q̄n ad
passionē nō venit nolens. Erudiuit eni nos quodcūqz pati
mur cū gratia aīe actiōe ferre:ꝛ ēt ex boc bonā spē nobis de
[illegible]. Si eni figura bui⁹ sacrificij.ſ. īmolatio agni paschalis:
facta est liberatio populi ab egyptiaca seruitute: multoma
gis veritas liberabit oz̄b terrarū. Segtur: Et dedit illis di
cens: Bibite ex hoc oēs. Ne aūt boc audiētes turbarentur
primū ipse sanguinē suū bibit:iducens eos sine turbatione
ad cōionē mysteriozꝝ. HIERO. Ꝺ Deluidū: Sic igit dñs
iesus fuit cōiuua ꝛ cōiuiuū:ipse comedens ꝛ q̄ comeditur.
Segtur: Dic ē sanguis me⁹ noui testamēti ꝛc. CHRY. in
bo. Doc ē annunciatiōis legis nouc:boc eni ꝓmittebat ve
tus testm̄ qō cōtinet nouū. Sicut eniz vetus testm̄ habuit
sanguinē vitulorꝝ ꝛ ouiū:ita nouū habet sanguinē dñicum

REMI. Sicut.n.legit:qz accepit moyses sanguinē agni ꝛ
misit in craterā:ꝛ intincto fasciculo bisopi aspsit populū di
cens:bic est sanguis testamenti qō mandauit ad nos deus.

CHRY. in bo. Sanguinē aūt noīans:ꝛ passionē suā,pnū
ciat dicēs:Qui pro multis effundet:Et tursus dicit mortis
cām cū subdit: ꝛn remissionē peccatorꝝ.q.d. sanguis agni ī
egrgto effusus ē [illegible] salute ꝓmogenitorꝝ ppli israelis. bic aūt in
[illegible]missionē peccatorꝝ vniuersi ozbis terrarꝝ. REMI. Et
notādū qz nō ait:Pro paucis:aut p oib⁹:ſz pro multis quia
nō venerat vnā trī gētem dimere:ſz multos de oib⁹ gentī
bus. CHRY. in bo. Doc aūt dicēs oñdit q̄ passio ei⁹:my
steriū ē salutis būane p qō ēt discipulos consolat. Et sicut
moyses ait;Doc erit vobis memorīale sempiternū ita ꝛ ip
se dixit. lucas refert:boc facite ī meā cōmoratione. RE
MI. Nō lū aūt panē:ſz ēt vinū offerendū do[illegible]uit: vt esu
riētes ꝛ sitientes iusticiā bis mysterijs docere. eē recrean
dos. GLO. Sicut enī corporalis refectio [illegible]p cibū ꝛ po
tū:ita sub specie cibi ꝛ pot⁹ nobis spiritualē refectionē dñs
[illegible]rauit. Cōueniens ēt fuit ad signādū dñicam passionem
vt sub duplici specie boc sacramētuz institueret. Jn passio
ne enī sanguinē suū effudit:ꝛ sic sanguis eius fuit a corpore
separatus. Oportuit ergo ad dñicaz passionē repre[illegible]tādā
seorsuz ꝓponi panē ꝛ vinū q̄ fūt corporis ꝛ sanguinis sacra
mēta. Sciendū tñ est:q̄ sub vtraq3 specie tot⁹ xp̄s cōtinet:
sub specie qdē panis simul sanguis cū corpore: ꝛ sub specie
vini simul corp⁹ cū sanguie. AMBRO. in epla ad cozin.
Jō ēt in duab⁹ spēb⁹ celebrat:valet enī ad tuitionē corpis ꝛ
aīe qō pcipim⁹. CHRY. ad cōciliū. Calix vō dñi nō ē aq̄
sola ꝛ vinū solū:nisi vtrūqz misceat. quo nec [illegible] dñi pōt
esse farina sola aut aqua sola:nisi vtrunqz fuerit adunatuz.

AMBRO. de sacra. Si autem Melchisedech panem ꝛ
vinum obtulit:quid sibi vult aque mixtio:Accipe rationē:
Tetigit moyses petram:ꝛ petra vndam maximaz fudit:pe
tra aūt erat christus:ꝛ vnus de militibus lancea tetigit lat⁹
christi:ꝛ de latere eius aqua fluxit ꝛ sanguis: aqua vt mun
daret:sanguis vt redimeret. REMI. Sciendum etiam
q̄ vt ioannes dicit Aque multe populi sunt. Et quia nos oz
semper mancre in christo:ꝛ christum in nobis: vinum aque
mixtum offertur: vt ostendatur:qz caput ꝛ mēbra.i. ch[illegible]st⁹
ꝛ ecclesia vnum sunt corpus: vel vt demōstretur quia nec
xp̄s passus est absqz amoze nostre redēptionis: nec nos sal
uari possumus absqz illi⁹ passiōe. CHRY. in bo. Quia ve
ro de passione ꝛ cruce eis locutus erat. consequenter eum
qui de resurrectione est sermonem inducit dicens. Dico
autem vobis non bibam amodo de boc geni, vitis vsqz

in'vi.il.cum il.bi.vobiſ.no.in regno pa.mei. Regnum autem resurrectionę suā noīat. Ideo autez hoc de resurrectione dixit:q.ſ.cū aplis eēt bibituros:ne aliq existimarēt phātasiā eē resurrectionē:z ideo psuadentes hominib' de christi resurrectione dixerūt:Simul comedim' z bibim' cū eo postq̄ resurrexit a mortuis:p hoc ergo ostendit q' videbūt eū resuscitatū:z cū ipis rursus erit. Qz āt dicit:Nouū clare i telligēdū est noue.i.nouo mō:nō q̄si corpus passibile hūs z indigēs cibo. Nō enī post resurrectionē comedit z bibit: qz cibo indigeret:ſz ppter resurrectiōis certitudinē. Qz vero sunt gdā heretici in sacris mysteryis aqua vtētes non vino demōstrat per hec vba:quoniā z cū sacra mysteria tradidit vinū dedit qō z resuscitat' bibit. ppter hoc dicit:Ex hoc genimine vitis. Uitis enī vinū nō aquā generat. HIERO. Uel aliter:de carnalib' domin' trāsit ad spiritalia.q' vinea de egrypto trāsplantata populus sit isrł:sacra scriptura testatur:dicit ergo dñs de hac vinea nequaq̄ esse bibiturū nisi in regno pris. Regnū pris fidem puto esse credētiū:ergo cū iudei regnū recepint pris tunc de vino eox dñs bibet. Attē de aūt q' dicat:Patris:z non dei:Oīs enim pater nomen ē filij ac si diceret cum crediderit in deū patrem:z adduxerit eos pater ad filium. REMI. Uel aliter:nō bibaz de geni. vi. huius.i.nō vltra synagoge carnalib' oblatōibus delectabor.in quibus illa paſcalis agni īmolatio precipuum locum tenere solebat: Aderit autem mee resurrectionis z dies in quo in regno patris constitutus:idest glorię eterne immortalitatis sublimatus vobiscum illud bibam nouum:hoc est de saluatione illius populi iam renouati per aquam baptismatis:quasi nouo gaudio letabor. AVGV. de q̄. eu' Ut aliter cum dicit:Bibam illud nouum:vult intelligi hoc vetus esse. Quia ergo de propagine adam qui vetus homo appellatur corpus suscepit:quod in passione mortī traditurus erat:vnde etiam per vini sacramētū cōmendauit sanguinē suū:ſz qd aliō nouū vinū nisi īmortalitatē renouādoz corpoz intelligere debemus: Qz autē dicit:Uobiscū bibaz.ēt ipſis resurrectionē corporum ad induendam īmortalitatē pmittit. Uobiscū.n.non ad idē tēpus:ſz ad eādē innouationē eē dictū accipiēdū est:nam z nos dicit apostolus resurrexisse cum xpo:vt spes rei future iā leticiā presentem afferat. Quod autem de hoc genimine vitis etiam illud nouuz esse dicit.significat vtiqz eadem corpora resurrectura in innouationem celestem que nūc fm terrenam vetustatem sunt mortura. HYLA. Uidetur autem ex hoc q' iudas cum eo non biberit: quia non erat bibiturus in regno:cū vniuersos tūc bibētes ex vitis istius fructu bibituros secum postea pollicerē. GLO. Sed sustinendo aliorum sanctorum sententiam: q.ſ. iudas sacramenta receperit a christo:dicendum est quod hic dicit. Uobiscum ad plures eorum non ad omnes referendum esse.

¶ Et hymno dicto:exierūt in mōtē oliueti. Tūc dicit illis iesus: Omnes vos scandaluz patiemini in me in ista nocte. Scriptum est enī: Percutiā pastorem: z dispergētur oues gregis. Postq̄ autem resurrexero:precedaz vos in galileaz. Respondens autem petrus:ait illi: Et si oēs scādalizati fuerit in te:ego nunquā scandalizabor. Ait illi iesus: Amen dico tibi:quia in hac nocte an. q̄ gallus cātet:ter me negabis. Ait illi petr' Etiam si oportuerit me mori tecū:non te negabo. Similiter z omnes discipuli dixerūt.

ORIGE. Discipulos qui acceperant benedictionis panem z biberant calicem gratiarum actionis: docebat dñs pro bis omnibus hymnum dicere patri: vnde dicitur: Et hymno dicto exierūt in mō.oli. vt de alto trāsirēt ad altiora qz fidelis nō pōt aligd agere i qualle. CHRY. in ho. Audiāt gcūqz velut pozci simplr māducātes cū ebrietate sumunt:cū deceret gratias agere z in hymnū mēsaz desinere. Audiāt gcūqz vltimā oratione in sacris mysteryis nō expectāt. vltia eni oīo misse illi' hymni ē signū. Hras ergo egit anteq̄ sacra mysteria discipulis daret:vt z nos gratias agamus. Hymnū dixit postq̄ ōdit:vt z nos hoc ipsuz faciam'. HIERO. Iuxta hoc exēplū saluatoris q pane xpi z calice saturat' z letificat' fuerit pōt laudare deū z discēdere mōtē olineti:vbi laborū refectio dolozis solatiū z veri luminis noticia ē. HILA. Perlecēt ostēdit q' boies ōsumari in vniuersis diuinoz mysteriox virtutib' gaudio exultabūt qz cōi in celestē gloziā efferunt. ORIGE. Apte ēt mons misericordie é electi' vbi pnūciaturus fuit scādalū ifirmitatis discipulox:iā tūc parat' vt non repelleret discipulos discedētes:sed vt reciperet reuertētes. vñ segt. Tūc dixit illis iesus:Oēs vos scā.patie.in me in ista nocte. HIERO. pdicit qdē qō passuri sunt:vt cū passi fuerit nō desperēt salutē.ſz agētes penitētiā liberent. CHRY. in ho. In quo ēt docet nos q̄les ante crucē fuerūt discipuli z q̄les p' crucē. Eter q neqz cū xpo dū crucifigebat stare poterāt. p' mouitem xpi adamāte fuerūt fortiores. Fuga enī discipulox z timor demōstratio ē mortis xpi vt confundant q hereſi manichęōis egrotāt Si enī neqz ligat' ē neqz crucifix' vñ petro z reliqs apostolis īcussus est tātus timor? HIERO. Exaggnanter addidit:In ista nocte.qz quō q iebziantur: nocteq ebriant': sic z q scandalū patiunt in nocte z in tenebris sustinent. HILA. Huius ēt pdicatiōis fides auctoritate prophetie veteris cōtinebat'. vnde sequtur. Scriptū ē enī. percutio z dispergent oues gregis. HIERO. Hoc aliqs verbis zacharie prophete scriptū est:z ex psona prophete ad deum dicit'. Percute pastorē z dispergent' oues:petitur aūt pastor bonus vt ponat aiam suam pro ouib' suis:z de multis gregib' erroz fiat vnus grex z vn' pastor. CHRY. in ho. Hanc autem prophetiam inducit:simul quidez suadēs eis attendere semp que scripta sunt:simul etiā ostendens quoniam fm dei consilium crucifigebantur:z vndiqz mōstrans non alienum se eē a veteri testō z a deo qui in eo pnūciabatur.non autem permisit eos in tristibus permanere:sed e leta prenunciat dicens:Postq̄ autez resurrexero precedā vos in galileam:non enim confestim post resurrectionem in celo eis apparuit:neqz in longam quandam regionez vt eis appareat vadit:sed in ipsa gente z in ipsis fere regionibus:vt z hīc crederent:quoniam qui crucifixus est: ipse ab qui resurrexit. Propter hoc etiam se in galileam abire dicit vt a timore iudeoz liberati:crederent ei quod dicebat.

ORIGE. Predicit etiam hoc eis vt qui ad modicum dispersuntur scandalum passi.post congregentur a resurgente christo z precedente eos in galileam gentiuz. HILA. Sed petrus in tantum z affectu z charitate christi efferebatur:vt z imbecillitatem carnis sue z fidez verboz domini non contueret':quasi dicti eius efficienda non essent. vnde sequitur: Rndens petrus ait illi. Et si oēs scādalizati fuerit in te:ego nūq̄ scādalizabor. CHRY. in ho. Quid ais o petre? Propheta dixit:Dispgent' oues.z xps confirmauit qō dictū ē:z tu dicis: Nequaq̄. Qñ dixit: Unus ex vobis me tradet:timebas ne tu esses traditor:q̄nis nihil tibi tale conscius eras:nūc aūt manifeste eo dicente: quoniam oēs scandaliçabimini.? dicit sed qz erutus erat ab ipsis magis te quam de proditione habuerat confidens de reliquis dicebat:Ego nunquā scandaliçabor. HIERO. Non tamē est temeritas nec mendacium:sed fides est apostoli petri z ardens affectus erga dominum saluatorem. REMI. Oō ergo ille die preuidendo:iste denegat amando.vbi mo

raliter instruimur vt quātum confidimus de ardore fidei rantum timeamus de carnis fragilitate. videtur tamen ac cusabilis petrus:z quoniā contradixit:z quoniā alys seipm preposuit:z tertio:quoniā totuz sibi attribuit q̄si fortiter esset perseueraturus. vt hoc igitur in eo sanaret. permisit fieri eius casum:non impellens eum ad negandum:sed eū sibi deserens:z naturaz humanaz de fragilitate conuincens.

ORIGE. Unde aly discipuli scandaliçati sūt in iesu. Petrus autez non soluz scandaliçatur: sed abunde tius relinquitur vt denegaret. vnde sequitur: Ait illi iesus: Amen dico tibi: quia in hac nocte antequam gallus cantet: ter me negabis. AVGV. de concor. euange. Potest autem mouere q tā diuersa nō tñ verba:sed etiaz sniās euangeliste premittunt:quibus premonitus petrus illā presumptionez proferret vel cum dominus vel domino moriendi ita vt cogant intelligibiliter eius expresse presumptionez suam diuersis locis sermonis christi:z ter illi a domino responsuz q eū esset ante galli cantū ter negaturus:sicut etiā post resurrectionē ter illū interrogat vtrū eū amet:z māda tum de pascendis ouibus ter precepit:Quid enim habent hec verba matthei vel sententie simile illis vł gbus fm ioānem vel quibus fm lucam petrus protulit presumptionem suam. Marcus autez pene ipsis verbis hoc cōmemorat q bus z matthęus:nisi q distinctius quemadmodum futurū esset:expressit dictum esse a dño:Amen dico tibi quia tu hodie in nocte hac priusq̄ bis gallus vocem dederit ter me negaturus. vnde non nullis qui parum attendunt: Marc' videtur non congruere ceteris.tota enim negatio petri trina est:que si post primum galli cantum inciperet:falsum dixisse viderentur tres euangeliste qui dicūt dixisse dominū q anteq̄ gallus cantaret eū petrus esset negaturus. Rursus si totam trinam negationem ante peregisset q̄ cantare gallus inciperet:superfluo dixisse marcus deprehēderetur ex persona domini:Priusq̄ gallus bis vocem dederit ter me es negaturus. Sed quia ante primum galli cantum cepta est illa trina negatio:attenderunt tres euangeliste non quando eam completurus esset petrus:sed quanta futura esset z quando inceptura:idest ante galli cantum:quam in animo eius z ante primum galli cantū tota posset intelligi:quoniam ante galli cantum tantus timor obsederat mentem: qui eam posset vsqz ad tertiam negationem perducere. Multominus igitur mouere debet: quia trina negatio etiam trinis negantis vocibus ante galli cantuz cepta:z si nō ante primū galli cantū peracta est:tanq̄ si alicui dicere: Anteq̄ gallus cantet ad me scribes epistolam. in qua mihi ter cōsiciaberis:nō vtiqz si eā añ oēs galli cantum scribere iciperet:z post primū galli cātū finiret:iō dicendū erat falluz fuisse pdictū. ORIGE. Queres autem si possibile erat vt nō scādaliçaret petrus: semel saluatore dicēte:qñ oēs vos scādalū patiemini in me. Ad qō aliquis respōdebit:qñ necesse erat fieri qō predictum erat a iesu. Alius aūt dicit:qñ qui exorat' a niniuitis: que predixerat p Jonā nō.fecit:possibile fuit vt repelleret etiaz scandalū a petro deprecante. Nunc autez pmissio eius audax in affectu quidē prōpto:nō sine prudenti facta est ei causa: vt nō soluz scandeliçaret:veruz etiaz ter denegaret. postq̄ aūt cum affirmatione iuramenti pnunciauit: dicet aliquis q nō erat possibile vt non denegaret. Si enīz iuramētū erat christi amen:mentitus fuisset dicendo Amen dico tibi. si verū dixisset petrus:quia non te negabo. videntur autem mibi ceteri discipuli cogitantes quod primū fuerat dictuz Omnes vos scandaluz patiemini: Ad hoc autem quod dictuz est petro:Amen dico tibi zc. pmiserūt similiter petro: quia non erant cōprehensi in illa prophetia. vnde sequitur Ait illi petrus:Etiam si oportuerit me mori tecum non te negabo. Similiter z omnes discipuli dixerunt:hic etiaz petrus nescit quid loquatur: Cum iesu e mori pro omnibus moriēte bonuz nō erat:qñ oēs fuerat in peccatis:z oēs oves habebāt vt p eis aliūs mozereť:nō ipsi p alys. RABA. Sz qz itellexerat petr' dñz pre timore mortis eū se p dixisse negatuz:ob ꝟ dicebat:q̄ ꝛz piculū mortis imineret nullo mō ab eius fide posset auelli:z silr aly apostoli per ardorē mentis nō timuerunt damnum mortis.sed vana fuit psumptio hūana sine protectione diuina. CHRY. in ho. Dic ergo magnū discimus dogma q' nō sufficit desideriū hominis:nisi diuino aliquis potiatur auxilio.

¶ Tunc venit iesus cum illis in villam que dicitur gethsemani. Et dixit discipulis suis: Sedete hic donec vadam illuc z orem. Et assumpto petro z duob' filijs zebedei:cepit contristari: z mestus esse:tunc ait illis: Tristis est anima mea vsqz ad mortem. Sustinete hic z vigilate mecuz.

REMI. Paulo supi' euāgelista dixerat hymno iā dcō exyt cū discipulis in mōtē oliueti. z vt ostenderet ad quē locū ipsi' mōtis diuerterit:ꝛsequēter adiūxit:Tunc venit iesus cū illis in villā q̄ dr gethsemani. RABA. Lucas dicit: In mōtē oliueti. Joānes Trās torrentē cedrou.qō idē est qō gethsemani:z est locus in quo orauit ad radicem mōtis oliueti: vbi ortus est, vbi ēt ecclesia ē edificata. HIERO. Gethsemani interpꝛtat' vallis pinguissima:in q̄ iussit discipulos sedere paulispe expectare redeuntē:donec p cūctis dñs solus oraret. CRIGE. Nō enī queniebat vt ibi capetur:vbi cū discipulis māducaverat pascha.queniebat aūte z priusq̄ pderetur orare:z eligere locū mūdū ad orationē. vnde segtur. Et venit discipulis suis:sc.hic do.va.il. z orez. CHRY. in ho. Doc aūt dicit: qz discipuli indiuisibiliter seqbant christū. Lōsuetudo enī ei erat sine discipulis orare:hoc autez faciebat cruciens nos in orationibus quietez nobis constituere z solitudinem querere. DAMA. in li.iy. Sed cum oratio sit ascensus intellectus ad deum. vel petitio decentium a deo:qualiter dominus orabat? Neqz enim affectione que ad deum est indigebat intellect' eius semel fm personam deo verbo vnit':neqz.n.c que a deo ē petitione:vnus enim deus z homo christus est. Sed formans in seipso quod nostrum est:docuit nos a deo patre petere:z ad ipsum extendi: sicut enim passiones sustinuit vt triumphans nobis aduersus eas victoriam tribueret:ita orat:nobis viam faciens ad eam que ad deum est ascensionē:z pro nobis omnem iustitiam implens:z reconciliās nobis patrem suum:z vt principium ipsum bonorans. z monstrans q' non est deo contrarius. REMI. Cum autem dominus in monte orauit:Docuit nos in oratione pro celestib' dominum supplicare. Cuz vero in villa orauit nos instruxit vt in oratione semper humilitatem seruare studeamus. RABA. Pulchre autem appropinquans passioni:in valle pinguedinis orasse dicitur: vt demonstraret q' per vallem humilitatis z pinguedinem charitatis mortem pro nobis susceperit. Moraliter etiam nos instruxit: vt non gestemus cor aridum a pinguedie charitatis. RABA. Appropinquās morti dominus in valle pinguedinis orauit:quia per vallem humilitatis z pinguedinē charitatis p nobis mortē subyt. REMI. Qz vero fidē discipulorum z constantiam deuote sibi voluntatis acceperat: sed turbandos illos z dispergendos prescibat:ideo iussit eos in loco sedere:nā sedere regescētis est:laboraturi.n.erāt eū negaturi. Qualiter aūt pgressus sit manifestat:cū subiungit Et assum.petro z duob' filijs zebedei:cepit cōtristari z mestus esse. Illos vz assumpsit quibus in monte claritatem sue maiestatis ostenderat. HILA. Sed quia dicit: Cepit contristari z mestus esse:hereticorum omnis hic sensus est:

vt opinentur me ꝝ m mortis in dei filiũ icidisse:qz asserũt nõ de eternitate ꝓlatũ:neqꝫ de infinitate ꝑne subie extitisse:ſz ex nihilo per eũ:g oĩa creauit effectũ:ꝛ iõ in eo dolꝛis anxietas:iõ metꝰ mortis:vt g mortez timere potuit ꝛ mori posſit:g vero mori potuit: lz in futuꝝ erit:nõ tñ p eũ g se genuit ex ꝓterito sit eternus.q si per fidẽ capaces cuãglioꝝ essent scirẽt verbũ in ꝓncipio deũ:ꝛ boc i ꝓncipio apũ deũ: ꝛ ẽ deẽ esse eternitatẽ gignẽtis ꝛ geniti.Sz si virtutẽ illã in corrupte subie imbecillitatis sue forte assumptio carnis infecerit:vt sit ad dolorẽ infirma:ad mortẽ trepida iã ꝛ corruptioni subdita erit:ac si eternitate ỏmutata i metũ:boc nõ in ea est poterit aliqñ non esse.Deus aũt sine mẽsura temporũ semper ẽ:ꝛ q̃lis est talis semp eternꝰ est.Mori igitur nihil in deo potuit:nec ex se metꝰ deo vllus est. HIERO. Nos autem ita dicimus hominem passibilem a dei filio susceptũ:vt deitas ipassibilis ꝑmaneret.Passus ẽ enim dei filiꝰ non putatiue ſz vere oĩa q̃ scriptura testat:ſm illõ q̃ pati poterat:ſm.ſ.subiam assumptã. HYLA.io.de trinitate:Puto aũt nẽ ꝺli bic ad timẽdũ q̃ passionis ꝛ mortis cã a gbusdã pretẽditur.Interrogo aũt eos g hoc ita existimãt an ratione subsistat vt mori timuerit:g oẽm ab apostolis timorẽ mortis expellens ad gloziam eos sit martyrũ adhortatus.gd enĩ ipse in mortis sacramẽto doluisse existimãdus est:g ꝑ se moriẽtibꝰ vitã repẽdit:Deinde quez dolorẽ mortis timeret:potestatis sue libertate mortiturus:Si ẽt passio honorificatura eũ erat:quomodo tristẽ eũ metus passiõis effecerat: HYLA.Quia ergo mestꝰ dominũ fuisse legimꝰ causas mestitie repiamꝰ.admonuerat ꝓperius oẽs scãdaliçãdos: Petrũ ẽt dñs ter negaturũ eẽ respõdit:assũptis q̃ eo:ꝛ iacobo:ꝛ ioãne cepit tristis eẽ:ergo nõ añ tristis est q̃ assumit:sed oĩs metus illis eẽ cepit assumptis:atqꝫ ita non de se orta est:ſz de eis quos assumpserat mestitudo. HIERO. Contristabatur ergo dominus non timoze patiendi qui ad hoc venerat vt pateretur ꝛ petrum temeritatis arguerat:sed ꝓpter infelicissimum Judam:ꝛ scandalum omnium apostolorum:ꝛ resurrectionem populi iudeozum: ꝛ euersionẽ misere bierusalẽ. DAMA.in li.iy.Uel aliter oĩa que nõ ante ad esse deducta sunt a cõditore:ꝛ ꝓuidẽti naturaliter fugiũt:ꝛ deus igit̃ vbũ hõ factus:habuit est boc de sideriũ quod ꝺsiderauit esca ꝛ potũ ꝛ somnũ:gbus.ſ.ꝓserua vita desideras:ꝛ naturaliter in experiẽtia hoꝝ factus:ꝛ ẽrio ỏsiderauit corruptiuoꝝ amotionẽ.vñ ꝛ tpe passionis quã volũtarie sustinuit:habuit mortis timorez nãlẽ ꝛ trucia:est.n.timoꝛ naturalis anima nolens diuidi a corpore ꝑpter ꝙque ex ꝓncipio a cõditore iposita ẽ nãlẽ familiaritatẽ. HIERO.Dñs ergo noster vt veritatez assumpti ꝑ baret hois:vere gdẽ cõtristat̃ ẽ:ſz ne passio in aio illiꝰ dñaretur:ꝑ passionẽ cepit cõtristari.aliud est enim cõtristari:ꝛ aliud incipere cõtristari. RAMI.Destruũtur aũt i hoc loco manichei q dixerũt illũ phantasticũ corpus assumpsisse: nihilominus ꝛ illi qui dixerũt eũ verã aiam nõ habuisse:ſz loco aie ꝛ ꝺin.tatez. AVGV.in lib:lxxxiy.qõnũ: Habemus enĩ euangelistarũ narrationes:per quas christũ ꝛ natum de beata virgine maria cognouimꝰ ꝛ cõꝓbensuꝝ a iudeis:ꝛ flagellatũ ꝛ crucifixũ atqꝫ iterfectũ ꝛ sepultũ in monumẽto:que oĩa itelligere sine corpore nemo põt facta cẽ: nec figurate accipiẽda q̃sq̃ vel demẽtissimꝰ dixerit:cũ dcã sint ab eis qui res gestas vt meminerant narrauerunt. sic ergo isti corpus eum habuisse testantur:sicut ꝛ eũ habuisse indicant animam affectiones ille que non possunt esse nisi in anima:quas nihilominus eisdem euangelistis narranti bus legimus:Et miratus est iesus:ꝛ iratus:ꝛ contristatus.

AMBRO.sup lucã:Cũ ergo in euangelia ista referuntur nõ falso vtiq; referuntur:verũ ille hos motus certissime dispẽsationis gratia ita cũ voluit suscepit aio hũano.vt cũ voluit factus est hõ:Habemus gdẽ ꝛ nos hꝫ affectus ex humane ꝺditiõis ifirmitate:nõ aũt ita dñs iesus.cui infirmitas fuit ex ptãte. DAMA.in.iy.lib. Qua ꝓpter naturales nostre passiões ſm naturã ꝛ supza naturã fuerũt in xpo.ſm naturã.n.qz ꝑmittebat carni pati q̃,ppria: sup naturã aũt:qz nõ ꝑcedebãt in eo volũtatẽ naturalia.nihil enĩ coactũ in xpo ỏsiderat̃:ſz oĩa volũtaria:volẽs enĩ esurire timuit:ꝛ cõtristat̃ est.Et iõ de manifestatiõe tristitie subditur.Tũc ait illis:tristis est aĩa mea vsq; ad mortẽ. AMBRO.sup lucã:Tristis aũt ẽ:nõ ipse ſz aĩa.Nõ enĩz tristis sapiẽtia:nõ diuina substãt̃ia:ſz aĩa.suscepit enĩ aĩaz meam suscepit corpus meũ. HIERO.Nõ ãt ꝓpter mortẽ ſz vt q̃ ad mortẽ dꝰ contristat̃:donec apostolos sua liberet passione.Dicãt g irrationabilẽ iesuꝝ sumpsisse aiaz suspicãt:quo cõtristet̃ ꝛ noluerit tps tristitie:q̃uis enĩ ꝛ bruta mereantur aĩalia:tñ nõ nouerit nec causã neqꝫ tps vsq; ad qõ debeant cõtristari. ORIGE.Uel aliter:Tristis est aĩa mea vsq; ad mortẽ.q.d.Tristitia cepta est in me:nõ ſp:ſz vsq; ad tẽpus mortis:vt cũ mortuus fuero peccato:moriar ꝛ vniuerse tristitie:cui principũ tñ fuit in me. Segtur: Sustinete hic ꝛ vigilate mecũ.ac si dicat:Ceteros quidez iussi sedere ibi quasi infirmiozes ab agone isto seruãs eos securos:vos autem quasi firmiozes adduxi:vt collaborẽtis mecuꝝ in vigilys ꝛ ozationibus:tamẽ ꝛ vos manete hic vt vnusquisq; in gradu sue vocationis consistat: quoniam omnis gratia quãꝺ fuerit magna habet superiozem. HIERO.Uel ideo a somno prohibet cuius tempus nõ erat iminente ꝺõ crimine:sed a somno infidelitatis ꝛ corpore mentis.

¶Et progressus pusillũ:procidit in faciez suam ozans ꝛ dicẽs:Pater mi: si possibile ẽ trãseat a me calix iste:Uerũtamẽ nõ sicut ego volo:sed sicut tu.Et venit ad discipulos suos ꝛ inuenit eos dormiẽtes:ꝛ dicit petro:Sic nõ potuistis vna hora vigilare mecũ:Uigilate ꝛ ozate vt nõ intretis i tẽtationẽ.Spiritus gdẽ ꝓptus ẽ:caro aũt ifirma. Iterũ secõ abijt ꝛ ozauit dicens Pater mi:si nõ põt hic calix transire nisi bibã illũ fiat voluntas tua.Et venit iterũ ꝛ inuenit eos dormientes.Erãt enĩ oculi eoꝝ grauati:Et relictis illis iterum abijt ꝛ ozauit tertio eundẽ ſmonẽ dicẽs.

ORIGE.Petrum magis de se confidentem ꝛ alios adduxit:vt videant cadentem in faciẽ ꝛ ozantẽ:ꝛ discant non magna sed humilia de se sapere:nec veloces esse ad promittendum:sed sollicити ad ozandũ.ꝛ ideo dicitur: Et progressus pusillum. Nolebat enim lõge fieri ab eis:sed iuxta eos constitutus ozare ꝛ qui dixerat:Discite a me quia mitis sum ꝛ humilis corde.laudabiliter se humilians cadit in faciem vnde sequitur. Procidit in fa.suam ozans ꝛ dicens :Mi pater si possibile est:transeat a me calix iste. Manifestans autem in ozatiõe sua deuotionem quasi dilectus ꝛ complacens dispositioni patris addidit: Uerumtamen non sicut ego volo:sed sicut tu.Docens vt non ozemus fieri nostram voluntatem sed dei.ſm autem q̃ cepit pauere ꝛ contristari ſm hoc ozat calicem passionis transire:ꝛ non sicut ipse vult.sed sicut pater:hoc est non ſm substantiam eius diuinam ꝛ impassibilem:sed ſm naturam humanã ꝛ ifirmã: suscipiens enĩ naturã carnis humane oẽs proprietates impleuit:vt nõ in phantasia habuisse carnem estimaretur:sed in veritate.Proprium est autem hois fidelis:primũ quidẽ nolle pati aliquid dolozis maxie quod ducit vsq; ad mortem:qz homo carnalis est:si autez sic voluerit deus acquiescere:quia fidelis est.nam sicut multuꝝ confidere nõ debemus ne nostram virtutez videamur ꝓfiteri:sic diffidere nõ debemus:ne dei adiutozis nostri ꝑotentiaꝝ videamur

ꝓnũciare. Notãdũ ẽ aũt qñ marcus qdẽ ꝛ lucas hoc ipm scripserũt: Joãnes aũt ozãtẽ iesuꝝ:vt trãsiret ab eo calix nõ introducit qñ hi qdẽ magis ſm humanã nãm eius exponũt de eo:q̃ ſm diuinã: Joãnes aũt magis ſm diuinaz. Aliter autẽ iesus vidẽs qualia erant iudei passuri petentes eũ ad mortẽ dicebat:Pr̃ si possibile ẽ:transeat a me calix iste.

HIERO.Unde signãter dic̃:Calix iste.boc ẽ ꝑpli iudeorũ:qui excusationẽ ignozãtie habere nõ ꝑnt si nr occiderit bites legẽ ꝛ ꝓphas g me vaticinãt̃. ORIGE. Rursus vides quãta vtilitas totiꝰ mũdi ceẽt rutura:ꝑ passionẽ ipius dicebat:Sed nõ sicut ego volo:ſz sicut tu.i. si possibile est: vt sine passione mea oĩa illa bona ꝓueniãt:q̃ ꝑ passionẽ meam sunt ꝓuentura transeat passio hec a me:vt ꝛ mũdus saluet: ꝛ iudei in passione mea nõ pereãt.Si aũt sine ꝺditiõe quoꝝrũdaz multoꝝ salus nõ põt introduci:q̃tũ ad iusticiã tuam nõ trãseat.Calicẽ aũt hũc q bibit̃:passionis in multis locis noiat scriptura. Bibit aũt calicẽ totũ q patitur ꝓ testimonio gcqd fuerit ei illatũ.Effundit aũt accipiẽs q denegat:ne aliquid patiat̃. AVGV. de con.euan.Et ne quis eum putaret ꝑis minuisse potestatẽ: nõ dixit: Si facere põt sed Si fieri põt.vel si possibile est:ac si diceret:Si vis:fieri enĩ põt q̃ille voluerit.vñ ꝛ lucas hoc ipsuꝝ planius intimauit. ſ enĩ ait:Si fieri põt:ſz si vis. HYLA.Ul'aliter:Nõ ait: Transeat a me calix iste:bec enĩ eẽt ꝑ se timẽtis oꝛo.c aũt vt a se trãseat rogat:nõ vt ipse ꝓtereat ozat:sed vt in alterũ illud q̃ ad se transit accedat.Totꝰ igit̃ supza eos q passuri erãt metus est:atqꝫ iõ ꝑ his ozat qui passuri pꝰ se erant dicẽs:Transeat calix a me.i.q̃uo a me bibit̃:ita ab bis biba tur:sine spei diffidẽtia:sine sensu dolozis:sine metu mortis. Jõ aũt ait si possibile ẽ:qz carni ꝛ sanguini boꝝ terroz est. ꝛ difficile est eoꝝ acerbitate corpora nõ vinci humana. Oz aũt ait: Nõ sicut ego volo:sed sicut tu.vellet qdẽ eos nõ patine forte in passione diffidãt si cohereditatis sue gloziam sine passionis sue difficultate mereant̃. Nõ ergo vt nõ patiantur rogat dicẽs: Nõ vt ego volo:ſz vt tu.ait eo q ꝑ vult vt bibẽdi calicis in eos ex ipso transeat fortitudo:qz ex voluntate pris nõ tã per christũ vinci diabolũ q̃ etiã per eiꝰ discipulos oportebat. AVGV.in enchi.Sic igit̃ xps boiez gerẽs oñdit ꝓuatã quãdã bois volũtatẽ:in qua ꝛ suã ꝛ nostrã figurauit:g caput nr̃m ẽ:cũ dicit:Trẽseat a me. Dec.n. erat bũana volũtas ꝓpriũ aligd ꝛ tanq̃ ꝓuatũ volẽs:ſz gaudẽs rectũ vult eẽ hoiem ꝛ ad deũ dirigi:subdit:Uerũtñ non sic ego volo:sed sicut tu.ac si diceret videte:in me qz potes aliquid propriũ velle.ꝛ si deꝰ aliud velit concediꝫ hoc humane fragilitati.hec vox capitis:salus ẽ totiꝰ corpis. LEO papa in ser.de pas.Dec vox oẽs fideles ĩstruit,oẽs ꝓfessores accẽdit:oẽs martyres coronauit.Nã gs mũdi odia: gs tẽtationũ turbines:gs posset ꝓsecutoꝝ supare terrores:nisi xps in oibꝰ ꝛ ꝑ oibꝰ patri diceret:fiat volũtas tua:Discant igit̃ hãc vocẽ oẽs ecclesie filij.vt cũ aduersitas violẽter aliquẽ tẽtatiõis incũbit:ſepato timore formidinis: accipiant tollerãtiã passiõis. ORIGE.Pusillũ aũt ꝓgrediẽte iesu ab eis:nec vna hora potuerũt vigilare eo absẽte:ꝑpter q̃ ozemꝰ vt nec modicũ aliqñ ieſꝰ ꝓgrediat̃.Segt̃.Et ve. ad discipulos suos ꝛ inuenit eos ꝛ dormientes. CHRY. in ho. Quia tps intẽpeste noctis erat:ꝛ oculi eoꝝ a tristitia erant grauati. HILA.Postq̃ ergo ad discipulos redit ꝛ dormientes deꝑhẽdit:Petrũ arguit:vñ segtur:Et dicit petro: Sic nõ potuisti vna hora vigilare mecũ.petrum iõ ꝓe oibꝰ ex trib̃ arguit:qz ꝓe ceteris nõ se scandaliçandum fuerat gloziat̃. CHRY.in ho.Sz qz aliy idẽ dixerũt: oĩum ꝛ ifirmitatem arguit:g enĩ mozi simul cũ xpo elegerãt: nec simul cũ eo potuerũt vigilare. ORIGE. Jnueniẽs aũt eos dormiẽtes suscitat vbo ad audiẽdũ:ꝛ ꝓcipit vigilare dicens:vigilate ꝛ ozate ne intretis in tẽtationẽ. vt ꝓmũ vigilem̃ ꝛ sic vigilantes ozemꝰ, Uigilat q facit opa bona ꝛ q sollicite agit ne i aliq̃ tenebrozũz dogma icurrat:sic.n. vigilãtis exaudiꝫ ozatio. HIERO.Jmpossibile ẽ humanã aiaz nõ tẽtari.Ergo nõ ait:Uigilate ꝛ ozate ne tẽte.ſz ne intretis in tẽta.boc ẽ ne vos tẽtatio super. HILA.Cur ait ne i tẽtationẽ venirẽt admonere eos voluisset ozare:oñdit dicẽs:Spũs qdẽ ꝓmptꝰ ẽ:caro aũt ifirma. Nõ.n.de se hoc dicit:ad eos enĩ hic ſmo ꝺuersus ẽ. HIERO. Hoc aũt ẽ aduersus temerarios:q q̃ crediderit putãt se posse ỏseq. Jta q̃ quãtũ de ardoze mẽtis ỏsidimꝰ:tãtũ de fragilitate carnis timeam̃. ORIGE. Dic ỏsiderãdũ ẽ vtrũ sic oĩuz caro ifirma ẽ:sic oĩuz spũs ꝓmptꝰ ẽ:an oĩuz qdẽ caro ifirma ẽ nec aũt ꝛ oĩum boiuz spũs ꝓmptꝰ ẽ:ſz tñ scoꝝ: ifideliũ aũt spũs segnis ẽ ꝛ caro ifirma.Est ãt ꝛ alio mõ caro ifirma eo solũ quoꝝ spũs ꝓmptꝰ ẽ:q cũ spũ ꝓmpto opa carnis mortificãt. Vos ergo vult vigilare ꝛ ozare:vt nõ itrẽt in tẽtatioꝝ qñ q̃ spiritalioꝝ ẽ:sollicitioꝝ ꝺz eẽ:ne magnũ bonũ ipsiꝰ gratiẽ bẽat lapsuꝝ. REMI.Uel aliter bis ꝑbis oñdit se verã carnẽ ex vgine sumpsisse:ꝛ verã aiaz habuisse.vñ ꝛ nũc dicit spũm suũ ꝓmptũ eẽ ad patiẽdũ:cũ nẽ vo ifirmã timere dolorẽ passiõis.Segt̃:Jte ꝛ scõ abijt ꝛ ozauit dicens:Pater mi si nõ põt calix iste trãsire nisi bibã illũ:fiat volũtas tua.

ORIGE.Estimo q calix ille passiõis oĩno a iesu fuerat trãsitur̃ ſz cũ dria:vt sigdẽ biberet cũ ꝛ ab ipo trãsiret:postmodũ ꝛ ab vniuerso genere boiuz.Si ãt ñ biberet eũ:ab ipso gdẽ fortsitã trãsiret:ab boibꝰãt nõ trãsiret. Nũc ergo calicẽ passiõis volebat g ꝺẽa se trãsire:sic vt oĩno nz gustaret amaritudinẽ eiꝰ si tñ possibile eẽt:q̃tũ ad iustitiam dei.Si aũt nõ poterat hoc fieri magis volebat vt sumeret eũ ꝛ sic trãsiret ab eo ꝛ ab vniuerso boiuz genere:q̃ vt ꝺ volũtatẽ ꝓnã bibitionẽ eius effunderet. CHRY. in ho.Oz gdẽ scõ vel tertio ozat:ex affectu.ſ.humãe ifirmitatis quo mortẽ timebat:certificat q̃ vere factꝰ ho.Scõ.n. vel tertio aliqd fieri vitatis ẽ maxie demõstratiuũ in scripturis.vñ ioseph dixit pharaoni: Qđ vidisti scõ ad eãdẽ rẽ ptinẽs:somny firmitatis iudiciũ ẽ. HIERO.Uel aliter: Scõ ozat vt sic niniue.i.ꝺtilitas aliter saluari nõ põt: nisi aruerit cucurbita.i.iudea.Fiat volũtas patris:q̃ nõ ẽ ꝺria filij volũtati dicẽte ipso p ꝓphetã:vt facerẽ volũtatẽ tuã deꝰ meꝰ volui. HILA.Uel aliter.Passuris discipulis oẽz in ſ corporis nostri ifirmitatẽ assumpsit:cruciq; secũ vniuersa q̃bus ifirmamur affixit:ꝛ iõ trãsire ab eo calix nõ põt:nisi illũ bibat:quapatiꝛ nisi ex eiꝰ passiõe ñ possimꝰ. HIERO.Christꝰ ãt sol ozat ꝑ oibꝰ:sicut ꝛ solus patiꝫ ꝑ vniuersis.Segt̃.n.Et veniterũ ꝛ inuenit eos dormi.Erãt enĩ oculi eoꝝ grauati: ꝛ gaudẽs scebant enĩ ꝛ oppꝛimebãtur apostoloꝝ oculi negatione vicina. ORIGE.Puto enĩ q nõ tantũ corpoꝝ oculi quantum aiarũ grauati erãt.nondũ.n.erat eis spũs datus.vnde nõ eos reꝑhẽdit:ſz vadẽs iterũ ozauit:docẽs vt nõ deficiamus:sed pmaneam̃ in ozatiõe:donec impetremus ea que postulare iam cepimus.vnde segtur:Et relictis illis iterum abijt ꝛ ozauit tertio:eũdẽ sermonẽ dicẽs. HIERO. Tertio aũt ozauit:vt in ore duoꝝ vel triũ testiũ staret oẽ verbum. RABA.Uel ideo tribus vicibꝰ ꝺñs ozauit:vt nos a peccatis preteritis veniam:ꝛ presentibus malis tutelã:ꝛ futuris periculis cautelam ozemus:ꝛ vt oẽm orationez ad patrem ꝛ ad filium ꝛ ad spiritũ sanctum dirigamus:ꝛ vt integer spũs noster ꝛ anima ꝛ corpus seruetur. AVGV. de que.enan. Non absurde etiaz intelligitur propter trinã tentationẽ passionis ter dominum ozasse.Sicut enim tentatio cupliditatis trina ẽ.ita ꝛ tẽtatio timoris trina est.Cupiditati que in curiositate est opponit̃ timoꝛ mortis. sicut in illa cognoscendarum rerum est auiditas ita ꝛ in ista metus amittende talis noticie. Cupiditati vero honoris vel laudis opponitur timoꝛ ignominie ꝛ cõtumeliarũ. cupiditati autẽ voluptatis opponitur timoꝛ doloris. REMI. Ut'ter ozat ꝑ aplis:ꝛ maxie ꝑ petrũ q ter erat eũ negaturꝰ.

¶Tunc venit ad discipulos suos: & ait illis: Dormite iam & requiescite. Ecce appropinquauit hora: & filius hois tradet in manus peccatorum. Surgite eamus. Ecce appropinquauit qui me tradet.

HYLA. Post orationē frequētē: post discursus recursusq; multiplices metū demit: securitatē reddit in regez. adhortatur. vñ dicit. Tūc venit ad dis. suos & ait illis dormite iam & requiescite. CHRY. in ho. Et qdē tūc vigilare oportebat: sz hoc dixit: vt oñderet: quoniā neq; visuz possent ferre futurorū malorū: & qñ eoz nō indiget auxilio: qñ oīno tradi eū oportebat. HYLA. Uel hoc dic: q; volūtatez p̄fis de discipulis iā secur⁹ expectabat de qua dixerat. Fiat volūtas tua: q̄. s. transituru in nos calicē bibens infirmitatē corpis nr̄i: & timoris sollicitudinē & ipius doloꝛ mortis absorbuit. ORIGE. Uel nō ē ille ipse somnus: quē iubet nunc discipulos suos dormire: & ille q eis superius scribit ꝓtigisse. Illic enī dormientes inuenit. egescētes sz grauatos oculos hītes: nūc aūt p̄cepit eis nō simpliciter dormire: sed cū requie: vt oꝛdo seruetur: vt primū gdē vigilemus oātes vt nō intrem⁹ in tētationē: vt postea dormiam⁹ & requiescam⁹: vt cū aliqs inuenerit locū dñi: tabernaculū deo iacob: ascēdat supra letū strat⁹ suū & det somnū oculis suis: Forsitan aūt & aīa non potēs semp sufferre laboꝛes: quasi incarnata remissione aliquas sine rep̄hensione consequet̄: q̄ moraliter dormitiones dicunt: vt vsq; aliquātū tēporis habēs remissionem renouata resuscitet. HYLA. Quod autē ad eos reuertens dormiētesq; reperiēs primuz reuersus obiurgat: scdo silet: tertio quiescere iubet: rō ista est: q; primū post resurrectionē dispersos eos: & diffidentes ac trepidos reprehēdit. ecū do misso spū paraclito; grauatis ad cōtuendā euāgelū uberate oculis visitauit: nā aliquā legis amoꝛe detenti: quodam fidei somno occupati sunt. tertio vero. i. claritatis sue reditu securitati eos quietiq; restituet. ORIGE. Postq̄ aūt resuscitauit eos a. o: videꝫ in spū appropinquātē iudā traditiōi: q nōdū videbatur a discipulis eius cit: Ecce appropin. hoꝛa & filiꝰ homi. tradetur in manꝰ peccatorum.

CHRY. in ho. Per hoc aūt qđ dicit: Appropinquauit hora: oñdit qñ uine dispositiōis. erat qđ gerebatur. per hoc aūt qđ dicit in manꝰ peccatorū demōstrat: qñ illoꝝ nequitie hoc opꝰ erat: nō q; ipse delicto eēt obnoxi⁹. ORIGE. Sed & nunc in manus peccatorum traditur iesus: quando hi qui videntur iesum credere habēt euz in manib⁹ suis: cū sint peccatores. Sz quotiēscūq; iust⁹ habēs in se iesuz in ptāte factꝰ fuerit peccatoꝝ: Jesus ē traditꝰ in manus peccatoꝝ. HIERO. Postq̄ ergo tertio oꝛauerat: & apostoloꝝ timoꝛē sequēte pnia ipetrauerat cozrigēdū securꝰ ꝑ passioē sua pgit ad psecutores: & vl. se ad iterficiēdū p̄bet. vñ sequit. Surgite eam⁹. q.d. Nō vos iueniāt q̄si timētes: vltro pgam⁹ ad mortē: vt cōfidētiā & gaudiū passuri videant. Sequit. n. l. propinq̄uit q me tradet. ORIGE. Nō dicit approꝑinquauit mihi: nec. n. ipsi approꝑinq̄bat traditoꝛ eius qui se elongauerat peccatis suis ab eo. AVGV. de conse. euā. Uidet aūt hic sermo ꝑm matthēū sibypsi eē cōtrarius. Quō enī dixit Dormite iā & regescite: cū cōnectat Surgite eamus. q̄. velut repugnātia gdā cōmoti conantur ita pnunciare qđ dictū est; Dormite iā & requiescite tanq̄ ab exprobrante: nō a pmittēte sit dictum: qđ recte fieret si esset necesse. Cū vo marcus ita cōmemoꝛauerit: vt cum dixisset: Dormite iā & regescite. adiungeret: Sufficit. & deide i. rret: Uenit hoꝛa: Ecce tradet filius hois. vtiq; itelligit post illud qđ eis dictū est. Dormite iā & requiescite: siluisse dominū aliquantū; vt hoc fieret qđ p̄miserat: & nunc itu lisse. Ecce appropinquauit hoꝛa. Propter quod ꝑm marcū positum est. Sufficit. idest q; iam requiescitis.

¶Adhuc eo loquēte: ecce iudas vnus de duodecim venit: & cum eo turba multa cū gladiis & fustibus missi a principibus sacerdotū & seniorib⁹ populi. Qui autē tradidit eum dedit illis signū dicēs: Quēcunq; osculatus fuero ipse est tene te eum. Et confestim accedens ad iesum dixit: Aue rabbi. Et osculatus est eum. Dixitq; illi ie sus: Amice ad qđ venisti: Tūc accesserūt ad eū & manus iniecerunt in iesum & tenuerunt eum.

GLO. Quia supi⁹ dictū ē q; dñs vltro se psecutorib⁹ exhibebat: ꝓiter euāgelista oñdit quō sit a psecutorib⁹ deprehēsus dicit: Adhuc eo loquēte ecce iudas vn⁹ de duodeci venit. REMI. Uz nero: nō merito. Doc autē dixit ad oñdēdū imane facin⁹ illi⁹ q de apostolica dignitate facti fuerat pditoꝛ. Segt. Et cū eo turba mlta cū gladys & fustibus. Ut āt oñderet euāgelista iuidētie cā illū deꝑhēsū subiungit: Missi a pnci. sacer. & senio. populi. ORIGE. Pōt dicere aliqs qñ pp mltitudinē eoꝝ q iā crediderant multi venerūt aduersus eū timētes ne multitudo credētium de manib⁹ eoꝝ tolleret eū: Ego estimo ēt alterā cām: qñ q; tabāt in beelzebub eycere solere demonia arbitabātur ex q; busdā maleficys posse effugere de medio volētiū eos ten. Multi ēt nūc spiritalib⁹ gladys militāt ꝓ iesu rys. s. vniuersis de deo dogmatib⁹: Segtur: Qui āt tradidit eū dedit eis signū dicēs: Quēcūq; osculat⁹ fuero: ipse ē tene te eū. Dignū ē āt q̄rere cū ꝑm faciē not⁹ eēt oīb⁹ bitātibus in iudea q̄re q̄si nō cognoscentibus effigiē eius dedit eis signū: Uenit aūt traditio talis de eo ad nos: qñ nō solū dux forme in eo fuerūt: vna ꝑm quā eū oēs videbāt: altera ꝑm quā trāsfigurat⁹ ē coz discipul⁹ i mōte: sz ēt vniuq; apprebat ꝑm q; fuerat dign⁹. sicut & de māna scriptū ē: q; bibebat sapoꝛē ad oēm vsuz cōuenientē: & verbū dei nō similiter cunctis apparet. Propter huiusmodi ergo trāsfigurationes ei⁹ signo indigebāt. CHRY. in ho. Uel iō signum eis dedit: q̄ multotiens detētus ab ipsis ptransyt nesciētibus eis: qō & tūc factū eēt: si ipse voluisset. Segtur: Et confestim accedēs ad iesuz dixit. Aue rabbi. & osculatus est eū.

RABA. Suscipit dñs osculū traditoris: nō q; simulare nos doceat: sz ne proditionē fugere videat. ORIGE. Sed aūt aliqs q̄rat Cur osculo iudas tradidit iesuz: ꝑm quas gdem voluit reuerētiam ad magistrū seruare: nō audens manifeste in eū irruere. ꝑm alios aūt hoc fecit: timens ne si forte se manifestū aduersariis ꝓbuisset: ipse ei fieret cā fugionis: cū posset ꝑm opinionē eius effugere: & facere se ipeuium. Ego aūt puto q; oēs proditoꝛes veritatis amare ꝓritatem fingentes: osculi signo vtunt. Oēs etiā hereticiq; & iudas iesū dicunt Rabbi: Jesus autem placabilia respōdet. vnde sequitur: Dixitq; illi iesus. Amice ad quid venisti: Dicit autem amice imꝓperans simulationem: doceꝫ noie neminem bonozum in scripturis cognoscimus appellatum. ad malum. n. dicit: Amice quomodo huc intrasti: Amice non facio tibi iniuriā. AVGV. i ser. do. de pas. dicit autem. Ad quid venisti: tā q̄si diceret: oscularis & isidis ris: noui quare veneris: amicꝰ fingis: cū proditoꝛ sis. REMI. Siue Amice ad quid venisti: hoc fac: subintelligitur. Sequitur; tunc accesserunt & manus iniecerunt in iesum & tenuerunt eum. Tunc. s. quando ipse permisit. frequenter enim voluerunt. sed non potuerūt. RABA. Exultes christianę in cōmertio inimicoꝝ tuoꝝ visti: quod iudas vēdidit: & quod iudeus emit tu acquisiuisti.

¶Et ecce vnus ex his q̄ erant cū iesu extēdēs manum exemit gladium suū & percutiens seruū pontificis sacerdotū amputauit: auriculaz eius: Tūc ait illi iesus: Cōuerte gladiuz tuum in locū suū.

Omnes enim qui acceperint gladiuz: gladio peribunt. An putas quia non possum rogare patrē meum: & exhibebit mihi modo plus q̄ duodecim legiones angelorum: Quomodo ergo implebuntur scripture: Quia sic oportet fieri.

CHRY. in ho. Sicut lucas refert: domin⁹ in cena discipulis dixerat: Qui bēt sacculū tollat similiter & peram: & q nō bēt vēdat tunicā suā & emat gladiū. discipuli rēsp̄dērūt: Ecce gladij duo hic. Cōueniēs aūt erat illic gladios eē pp agnū. s. paschalē qđ comederāt. Audiētes quoq; quoniam venirent psecutores ad christū capiēdū: a cena exeūtes gladios sumpserūt in auxiliū aduersus psecutores: quasi ꝓ magistro ꝓliaturi. vñ & hic dicit: Et ecce vn⁹ ex. his q erāt cū iesu extēdēs manū exemit gladiū suū. HIERO. In alio euāgelio scriptū ē: q; petr⁹ hoc fecerit eodē ardoꝛe quo & cetera fecit. vñ sequtur: Et pcutiēs ser. pzin. sacer. ampu. auriculam ei⁹. Seru⁹ principis sacerdotū malchus appellat: auricula quoq; que amputat dextera est. trāsitorie oñdēdū ē q; malchus. i. rex quōdā popul⁹ iudeoꝝ seru⁹ factus est impietatis & deuozatōis sacerdotū. Dextrāq; ꝑdit auricula: vt litere veritatē audiat i sinistrā. ORIGE. Nā si vident legē audire: mō cū sinistro auditu audiūt vmbrā traditionis de lege: nō veritatē. Popul⁹ aūt ex gentibus significatus petrum per hoc ipsum quod crediderunt in christum: facti sunt causa vt p̄cideretur iudeoꝝ auditio dextera. RABA. Uel petr⁹ non tollit audientibus intelligendi sensum: sed diuino ablato iudicio negligentibus pandit: verū eadē dextera auris in his qui ex eodem populo crediderunt diuina pietate pstino restituta ē officio. HYLA. Uel aliter. Seruo principis sacerdotiz auricula ab apostolo desecat. populo scilicet sacerdotio seruienti per christi discipulū inobediens auditus exciditur: & ad capacitatem veritatis hoc quod erat non audiens amputatur. LEO papa in ser. de pas. Dominus autē zelantis apostoli pium motū progredi vltra nō patitur. vñ sequitur: Tunc ait illi iesus. Conuerte gladiū tuum in locū suū. Cōtra sacramētū eniz erat redemptiōis nostre: vt qui mori ꝓ omnibus venerat: capi nollet. Dat ergo in se furētibus licentiam seuiēdi: ne dilato glorio se crucis triūpho: & domiatio diabolica fieret lōgioꝝ & captiuitas hūana diuturnioꝝ. RABA. Oportuit etiā vt actoꝝ gratie fideles patiētiā suo exēplo doceret: & potius ad sustinendū fortiter aduersa instrueret: q̄ ad vindicandū prouocaret. CHRY. in ho. Ad hoc autē vt discipl⁹ psuaderetur cōminationem addit dicens: Omnes enim qui acceperint gladium gladio peribunt. AVGV. cōtra faustuz: Idest oīs qui vsus fuerit gladio: Ille aūt vtitur gladio qui nulla superioritate aut legitima potestate vel iubente vel concedē te in sanguinem alicuius armatur. Nam vtiq; dominus iusserat vt ferrum discipuli eius ferrent: sed non iusserat vt ferirent. Quid ergo indignum si petrus post hoc peccatū factus est pastoꝛ ecclesie: sicut moyses post ꝑcussum egyptū factꝰ ē rectoꝛ & ꝓceps synagoge: Uterq; n. n. ōtestabili inmanitate: sz emēdabili animositate regulā excessit: vterq; odio iꝓbitatis aliene: sed iue fraterno: iste dñico lz adhuc carnali: tamē amoꝛe peccauit. HYLA. Sed nō oībus gladio vtentib⁹ mors solet eē per gladiū. nam plures aut febris aut ali⁹ accidēs casus absumit qui gladio aut iudicy officio aut resistendi latronib⁹ necessitate sunt vsi. Et si ꝑm sniam eius omnis gladio vtēs gladio peribit: recte d necem eoꝝ gladius eximebatur qui eodem vtebantur ad facinus.

HIERO. Quo ergo gladio peribit quicunq; gladiū sumpserit: Illo nempe qui igneus vertitur ante paradisum: & gladio spiritus qui in dei describitur armatura. HYLA. Recondi ergo gladium p̄cipit dominus: quia eos non bu mano: sed oꝛis sui gladio esset perēptur⁹. REMIGIVS. Uel aliter: Qui gladio vtitur ad occidendū hominem ipse sue⁹ius malicie moꝛitur gladio. CHRY. in homi. Non solū autē mitigauit discipulos per cōminationem pene: sed etiam ostendendo q; voluntarie hoc sustinebat. vnde sequitur: An putas q; non possum rogare patrez meū: & exhibebit mihi modo plus q̄ duodecim legiones angelorum: Quia multa humane infirmitatis oſtenderat: non videret credibilia dicere: si dixisset q; eos perdere posset. Et iō dic An putas q; non possum. HIERO. Quasi diceret: Nō indigeo duodecim apostolorum auxilio: etiam si omnes mei deꝑenderent: qui possum habere duodecim legiones angelici exercitus. Una legio apud veteres sex milibus hoium complebatur. de. xij. ergo legionib⁹. lxxij. milia angelorum fiunt i quot gentes hoiuz lingua diuisa ē. ORIGE. Ex hoc autem demōstrat: qm̄ ꝑm similitudinem legionum militie mundialis: sunt & angeloꝝ legiones militie celestis militantium contra legiones demonum. militia enim omnis ꝓpter aduersarios intelligitur consti. ta. Non autem quasi indigens auxilio angeloꝝ hoc dicebat: sed ꝑm estimationem petri volentis ei auxilium ferre. Magis enī angeli opus hīt auxilio vnigeniti filij dei q̄ ipse illoꝝ. REMI. Possumus etiā intelligere per angelos romanorum exercitum. cum Tyto enim & Uespesiano omnes lingue aduersus iudeam surrexerunt: & impletum est: Quia pugnabit ꝓ eo oꝛbis terraꝝ contra insensatos. CHRY. in homilia. Non solum autem ꝓpter hoc timoꝛez discipulorū euacuat: sz etiā per hoc q; scripturas in medium introducit dicens: Quō ergo implebuntur scripture: q̄ sic oportet fieri. HIERO. Dec sententia ꝓmptum ad patiendū demōstrat animū: q; nr̄a prophete cecinerint: nisi dominus eos vera dixisse sua passione asseueret.

¶In illa hoꝛa dixit iesus turbis: Tanq̄ ad latronem existis cum gladijs & fustibus cōprehendere me. Quotidie apud vos sedebam docens in tēplo: & non me tenuistis. Hoc autem totū factuz est vt adimplerētur scripture prophetarū. Tūc discipuli oēs relicto eo fugerunt. Tenti illi tenētes iesum duxerunt eum ad caypham principem sacerdotum: vbi scribe & seniores ꝑuenerant. Petrus aūt sequebatur eum a longe: vsq; in atriū principis sacerdotum. Et ingressus intro. sedebat cum ministris vt videret finem.

ORIGE. Postq̄ dixit petro: Reconde gladium tuū qđ est patientie: postq̄ etiam auriculā restituit amputatam sicut alter dicit euangelista: qđ sume benignitatis initiuz fuerat & diuine virtutis: subditur: In illa hoꝛa dixit iesus turbis: vt si pretexta beneficia nō recoꝛdanti. p̄sentia re cognoscant: Tanq̄ ad latronem existis cū gladys & fustib⁹ comprehendere me: REMI. Ac si diceret: Latronis officium est nocere & latitare: ego vero nemini nocui: sz plures sanaui: & in synagogis semper docui. Et hoc est quod subditur: Quotidie apud vos sedebam in templo docens & non me tenuistis. HIERO. Quasi diceret: Stultum est eū cū gladys & fustibus querere qui vltro se vestris trdaet manibus: & in nocte quasi latitantem per proditorem inuestigare qui quotidie in templo doceat. CHRY. in homi. Ideo autem eum in templo non tenuerunt: q; non ausi erant. ꝓpter turbam: ꝓpter qđ & dominus foras exiit: vt ex loco & tempoꝛe daret eis aptitudinem se capiendi. Ex hoc ergo docet: qñ nisi voluntarius permisisset: nequaq̄ eū capere valuissent. Deinde euangelista questionem soluit: ꝓpter quid dominus capi voluit: cum subdit: Hoc autem totuz factum est vt adimplerentur scripture ꝓphetaꝝ. HIERO.

Foderūt manus meas ⁊ pedes meos. Et alibi. Sicut ouis ad victimā ducť ē. Et in alio loco. Ab iniq tatibus ppł̄ mei ductus est ad mortem. REMI. Quia enim oēs ꝓphete p̄dixerunt x̄pi passionem: ideo nō posuit fixum testimoniuz: sed generaliter dicit impleri vaticinia omnium ꝓphetaꝝ.

CHRY. in homi. Discipuli autem qui quando detentus est dominus ꝑmanserunt: quando hec locutus est ad turbas: fugerunt. vnde sequitur: Tunc discipuli oēs relicto eo fugerunt. sciebant enim quoniā iam non erat possibile effugere eo se volūtarie illis tradente. REMI. In hoc tamē facto demonstratur fragilitas apostolorum: qui enim de fide promiserant se mori cum eo: nūc timore fugiūt immemores sue ꝓmissionis: quod etiā videmus ꝙleri ī bis qui ꝓ amore dei magna se ꝓmittunt facturos: ⁊ postmodū non implent: non tamen desperare debent: sed cum apostolis resurgere: ⁊ per penitentiam resipiscere. RABA. Mystice aūt sicut petrus qui culpam negationis penitentie lachrimis ablui ꝓmeruit: ꝑ passionē eoꝝ ostendit: qui ī martyrio labuntur: ita ceteri discipuli fugiētes: cautelam fugiēdi docent eos qui se minus idoneos ad tollerāda supplicia sentiunt. Sequitur. At illi tenentes iesum duxerunt ad caypham principem sacerdotum. AVGV. de con. euan. Sed tamē primo ad annam ductus est socer cayphe sicut ioannes dicit: Ductus est autē ligatus cum adesset tūba illa turba tribunus ⁊ cohors. vt ioannes cōmemorat. HIERO. Refert autē iosephus istum caypham vnius ānni pontificatū precio redemisse: cum tamen moyses deberē ꝓceperit: vt pontifices patrib⁹ succederent: ⁊ generatōis in sacerdotibus series texeretur. non ergo mirum ſi iniquus pontifex iniq̄ iudicet. RABA. Cōuenit etiā nonnactiōi caypha: ideſt inuestigator vel sagax ad implendam suam nequitiā vel vomens oze. quia impudēs erat ad proferendum mendacium: ⁊ ad perpetrandum homicidium. Ideo autem illuc eum adduxerunt vbi cum consilio omnia facerēt. Unde segť: Ubi scribe ⁊ pharisei ⁊ seniores ꝓuenerāt. ORIGE. Ubi cayphas ē ꝓinceps sacerdoū illic congregant scribe ideſt litterati: qui ꝓsunt littere occidenti: ⁊ sc...ores non in veritate: sed in vetustate littere. Sequitur: ꝓetrus autē sequebaſ eum ... longe. Non enim poterat de ꝓximo cum sequi: sed de longinquo: nec tamē omnino recedens ab eo.

CHRY. in ho. Multus enim erat feruoz petri: qui ... m alios fugientes vidisset: non fugit: sed stetit ⁊ intrauit. Si autem ⁊ ioannes intrauit: tamen notus erat principi sacerdo... Longe autem sequebatur: quia erat dominum negaturus. REMI. Neq̄ enim negare potuisset si domino ꝓximus adhesisset. ꝑ hoc etiam significatur ꝙ petr⁹ dominum ad passionem eunt... erat secuturus. i. imitaturꝰ.

AVGV. de concoz. euan. Significatur etiam ecclesiam secuturam quidem: hoc est imitaturam passiones dominī: sed longe ... enter. ecclesia enim ꝓ se patitur: at illi ꝓ ecclesia. Sequitur: Et ingressus intro sedebat cū ministris vt videret finem. HIERO. Uel amore discipuli: vel humana curiositate scire cupiebat quid iudicaret de dño pontifex: vtq̄ eū neci addiceret: an flagellis cessū dimitteret.

¶ Principes aūt sacerdotū: ⁊ omne consilium querebant falsum testimonium contra iesū: vt eum morti traderent: ⁊ non inuenerūt: cuz multi falsi testes accessissent. Nouissime aūt venerūt duo falsi testes ⁊ dixerunt: Hic dixit: Possū destruere templum dei: ⁊ post triduū reedificare illō. Et surgens ꝓinceps sacerdotum ait illi: Nihil respondes ad ea que isti aduersum te testificantur? Jesus autem tacebat. Et princeps sacerdotum ait illi: Adiuro te per deum viuum: vt dicas nobis si tu es christus filius dei. Dixit illi iesus: Tu dixisti. Uerumtamen dico vobis: amodo videbitis filium hominis sedentez a dextris virtutis dei: ⁊ venientem in nubibus celi. Tunc ꝓinceps sacerdotum scidit vestimenta sua dicens: Blasphemauit. Quid adhuc egemus testibus? Ecce nunc audistis blasphemiā. Quid vobis videtur? At illi rñdentes dixerunt: Reus est mortis. Tunc expuerunt ī faciem eius: ⁊ colaphis eum ceciderunt alij autem palmas in facie eius dederunt dicentes: ꝓphetiza nobis christe quis est qui te percussit.

CHRY. in homc. Congregatis ꝓncipibus sacerdotum ⁊ tota pestilentie conuenticula: volebant suis insidijs inducy formam imponere. vnde dicitur. Principes autez sacerdotum ⁊ omne consilium querebant falsum testimonium contra iesum vt eum morti traderent. Sed ꝙ fictum erat iudiciuz. ⁊ omnia tumultus ⁊ turbationis plena: manifestatur per hoc quod subditur. Et non inuenerunt cum multi falsi testes accessissent. ORIGE. Falsa enim testimonia tunc locum habent: quando cum colore aliquo proferūtur. Sed nec colorē inueniebatur qui posset contra iesum adducere mendacia: quamuis essent multi gratiam tribuere volentes ꝓncipibus sacerdotum: quod maximaz laudem ꝓhibet iesus: qui sic omnia irreprehensibiliter dixit ⁊ fecit: vt nullam verisimilitudinem inuenirēt in eo reprehēsionis ⁊ mali ⁊ multi astuti. Sequť: Nouissime aūt venerunt duo falsi testes ⁊ dixerūt. hic dixit: possum destruere templum dei: ⁊ post triduum reedificare illud. HIERO. Quoniā autem falsi testes sunt si ea dicunt que dominum dixisse legimus? Sed falsus testis est qui non eodem sensu dicta intelligit: quo dicuntur. dominus enim dixerat de templo corporis sui: ſz in ipsis verbis calumniātur: vt paucis additis vel mutatis quasi iustam calumniam faciant. Saluator dixerat: Soluite templū hoc. isti commutant ⁊ aiunt: Possū destruere templum dei. Uos inquit soluite: non ego: quasi licitum est vt nobisipsis inferamus manus. deinde illi verbum detorquent: Et post triduuz reedificare illud: vt ꝓpzie ō templo iudaico dixisse videretur. dominus aūt vt ostenderet quia male et ſpirans templum dixerat: Et ego in triduo suscitabo illud. aliō est edificare: aliud suscitare. CHRY. in homc. Sed quare non attulerunt in medium accusationem de solutione sabbati: quia multotiens eos super hoc cōfutauerat. HIERO. Ira autem ꝓceps ⁊ impatiēs non inueniens calumnie locum: excutit de solio pontificem: vt veluti niam mentis motu corꝑis demonstraret. vnde sequitur. Et surgēs princeps sacerdotū ait illi. Nihil rñdes ad ea que isti aduersuz te testificātur? CHRY. in ho. Uocauit quasi volens ab eo inexcusabilem rñsionez elicere: vt ex ipsa ejus capiat. Inutilis autez erat excusationis responsio: nulla ei exaudiente. Et ideo sequitur. Jesus autē tacebat. Etenim ōlum figura iudicy ibi erat: ī veritate autē latronum eraciny cursus sicut in spelūca. ⁊ ideo silet. ORIGE. Ex hoc autē loco discim⁹ contenere calūniantiū ⁊ falsoꝝ testiū voces: vt nec responsione dignos eos habeam⁹ qui non cōcinentia dicunt aduersus nos: maxime vbi maius ē libere ⁊ fortiter silere: q̄ defendere sine vllo ꝓfectu. HIERO. Scitebat. n. q̄si deus qcqd dixisset roꝝquendū ad calūniā. Quamto ergo iesus magis tacebat ad indignos rñsione sua falsos testes ⁊ sacerdotes impios: tantomagis pōtifex furore ꝓpatus eū ad rñdendum ꝓuocat: vt ex qualibet occasiōe ter monis locum inueniat accusādi. vñ segtur: Et princeps sacerdotū ait illi: Adiuro te per deū viuuz vt di.no. ſi tu es chri-

stus filiꝰ dei. ORIGE. In lege quidē adiurādi vsū aliquo tiens iuenim⁹. Estimo aūt qm̄ nō oportet vt vir q̄ vult ſm euāgeliū viuere adiuret alterꝙ. Si. n. iurare nō licet: nec adiurare: ſz ⁊ q̄ respicit iesū impantē demonib⁹ ⁊ potestatē dātem discipulis sup̄ demonia: dicet ꝙ ſm ptātem datā a saluatore nō est adiurare demonia. Princeps aūt sacerdotū peccatū faciebat in sidiās iesu: ⁊ ideo imitabať ꝓphū p̄rez: qui bis dubie interrogauit saluatorē. Si tu es xp̄s filius dei. vnde quis recte dicere potest qm̄ dubitare de fil.. dei vtrum ipse sit chr...tus: opus diaboli est. Non decebat aūt dñm adiurationem p̄ncipis respōdere sacerdotū quasi vim passum: ꝓpter quod nec denegauit se filium ... ei esse: nec manifeste cōfessus est. vnde segtur: Dicit illi iesus: tu dixisti. Nō eni erat dignus christi doctrina: ꝓpterea non eū docet: sed verbum ozis eius accipiens: in ... edargu...onē ipsius conuertit. Sequť. Uerūtamē dico vo. ammo. vide. filiū homi. sedentē a dex. vir. dei. Uidetur mihi qm̄ firmitatē quandam regalem significat sessio filij hois. iuxta virtutē ergo dei q̄ solus est virtus: fundatus est qui accepit omnem potestatē a patre sicut in celoz in terra. Erit autem quando hanc ſm dationē videbūt etiā aduersarij ꝙ a tempore dispēsatiōis incepit impleri. Uiderunt. n. eius discipuli eum resurgentē a mortuis: ⁊ p hoc viderūt eū fūdatū ad dexterā ⁊ tutis. Ut q̄ ſm longitudinē sempiternā que ē apud deum a constitutione mūdi vsq̄z ad finē ē vnus dies. Nihil ergo mi...im ꝙ hic dicit saluator. Ammodo. spacium est breuissimuz vsq̄z a finem ostendēs: ⁊ non solū sedentez eū ad dexterā virtutis visuros ꝓphetabat: sed etiam venientē in nubibus celi vnde segtur: Et veni. in nubibus celi. De nubes sūt ꝓphete ⁊ apostoli christi: quibus mandat pluere cū oportet: ⁊ sunt nubes celi nō trāseuntes: quasi portantes imaginē celestis: ⁊ digne sūt vt sint sedes dei quasi heredes dei ⁊ coheredes x̄pi. HIERO. Potificē aūt quē de solio sacerdotali furoꝝ excusserat: eadem rabies ad scindēdas vestes ꝓuocat. vnde sequit: Tunc ꝓnceps sacerdotū scidit vestimenta sua dicens: Blasphemauit. Consuetudinis. n. iudaice est: ꝙ cuz aliquid blasphemum ⁊ q̄si contra deū audierit: scidant vestimēta sua. CHRY. in homi. Hoc igiť fecit vt accusatio nē redderet grauioreꝝ: ⁊ qō vbis dicebat: factis extolleret. HIERO. Per hoc aūt ꝙ scidit vestimēta sua: oñdit iudeos sacerdotalē gloriā pdidisse: ⁊ vacuaz sedē hēre pōtificis. Dū. n. vestē sibi discidit: ipsū quo tegebať velamentū legis abrupit. CHRY. in ho. Luz ergo scidisset vestimēta sua: nō fert ſniaz a seipso sed ab alijs eā exgrit dicēs: Quid vob videť: Sic in cōfessis peccatis ⁊ blasphemia manifesta fieri solet: ⁊ q̄si cogēs ⁊ violētia iferēs ad ſniam ꝓferēdā ꝓuenit auditorē dicēs: Quid adhuc egem⁹ testib⁹? Ecce nūc audistis blasphemiā. Que aūt fuit illa blasphemia: Eteni ante eis cōgregatis dixerat: Dixit dñs dño meo: sede a dextris meis: ⁊ interpretatus est eis ⁊ siluerūt: nec de cetero cōtradixerūt: qualiter ergo nūc quod dictū ē blasphemiā vocant: Sequitur: At illi respōdētes dixerūt: Reus est mortis. Ipsi accusantes: ipsi discutiētes: ipsi sententiā ꝓferētes. ORIGE. Quantum putas fuit erroris: ipsam p̄ncipalē oiuz vitā reā mortis ꝓnunciare: ⁊ per tantoz resurgentium testimonia non respicere fontem vite ... e quo in omnes resurgentes vita fluebat. CHRY. in ho. Ut aūt venationē inuenientes ita suam demonstrabant ebrietatē: ⁊ insania ferebanť. Sequitur: Tūc expue. ī fa.ei⁹: ⁊ cola: eū ceciderūt. HIERO. Ut compleretur quod dictū est: Dedi maxillā meā alapis: ⁊ faciem meā nō auerti a confusione ſputoꝝ. Segtur: Alij autē pal. in faci. eius dede. dicen. Prophetiza no. christe: qs est qui te percussit. GLO. In cōtumeliam ei hoc dicit: qui se ꝓphetam haberi voluit a populis. HIERO. Stultum autem erat verberantibus respōdere ⁊ prophetare cedentem: cum palam percutiētis insania videretur. CHRY. in ho. Attēde aūt ꝙ euāgelista cū sūm... iligētia ea q̄ videre exprobratissima exponit: nihil occultās aut verecūdans seꝰ gloriā existimās maximā: dominatorē orbis terraꝝ pro nobis talia sustinere. Hoc aūt legamus cōtinue: hoc nostre mēti inscribamus ⁊ in his gloziemur. AVGV. de q̄. euā. Quod āt dictū est: Expuerunt in faciē eius: significauit eos qui p̄sentiam gratie eius respuunt. Item tangē colaphis eum cedunt: qui ei honores suos preferunt. Palmas in faciem eius dant: qui perfidia cecati: euz nō venisse affirmāt: tangē p̄sentiam eius exterminantes ⁊ repellentes.

¶ Petrus vero sedebat foris in atrio: ⁊ accessit ad eum vna ancilla dicens: Et tu cum iesu galileo eras. At ille negauit coram oibus dicens: Nescio qd dicis. Exeūte aūt illo ianuā: vidit eū alia ancilla: ⁊ ait his q̄ erāt ibi: Et hic erat cū iesu nazareno. Et itez negauit cū iuramēto: quia nō noui hoiem. Et post pusillū accesserūt qui stabāt ⁊ dixerunt petro: Uere tu ex illis es. Nā ⁊ loquela tua manifestum te facit. Tunc cepit detestari ⁊ iurare: quia non nouisset hominem. Et continuo gallus cantauit. Et recordatus est petrus verbi iesu quod dixerat: priusq̄ gallus cātet ter me negabis. Et egressus foras fleuit amare.

AVGV. de cō. euā. Inter ꝓdictas dñi cōtumelias trina negatio petri ... ā ē. quā nō oēs euangeliste eodē ordine narrant. Lucas. n. explicat ꝓius tentationē petri: nūc demuz cōtumelias dñi. Sed matthe⁹ ⁊ marc⁹ eas ꝓmo ꝓmemorāt: ⁊ deide petri tētationē. Sic. n. hic sequit. Petrus vero sedebat foris ī atrio. HIERO. Foris sedebat vt videret exitū rei: ⁊ nō appropinquabat iesu: ne mistris aliq̄ suspicio nasceretur. CHRY. in ho. Et q̄ quādo detentū magistrū vidit solū: ita efferbuit vt gladiū vaginauerit: ⁊ auriculaz abscid̄erit: quādo cōtumelias christi audiuit negatoz efficitur: ⁊ vi... puelle minas nō sustinet. Segtur enim: Et accessit ad eū vna ancilla dicens: Et tu cuz iesu ga... eras. RABA. Quid sibi vult quia ꝓrima eum ꝓdidit ancilla cum viri magis eū potuerint recognoscere: nisi ꝙ iste sexus peccare ī ne ce domini videretur: ⁊ eius passione redimeretur. Segtur: At ille negauit coꝝ oīb⁹ dicens: Nescio qd dicis. Palā coꝝ oībus negauit: q̄z se manifestare expauit quod dicebať se nescire: rñdit: q̄z ꝓ saluatore adhuc mori voluit.

LEO papa in ser. de pas. Ob hoc aūt sicut apparet hēsitare ꝓmissus est: vt ī ecclesie principe remediū penitētie cōderet: ⁊ nemo auderet de sua virtute cōfidere: quādo mutabilitatis periculū: nec beatus petrus potuisset euadere.

CHRY. in ho. Non solū aūt semel sed ⁊ secūdo ⁊ tertio negat in breui tempoze. vnde sequitur. Exeunte aūt eo ianuam: vidit eū alia ancilla ⁊ ait his q̄ erā... Et hic erat cū iesu nazareno. AVGV. de cō. euā. Intelligit āt ꝙ postq̄ exyt foras cū iā semel negasset: gallus cātauit ꝓmū qō marcus dicit. CHRY. in ho. Ut oñdat ꝙ neq̄ vox galli eum a negatione detinuit. neq̄ ī memoziam sue ꝓmissionis reduxit. AVGV. de cōcoz. euā. Nō aūt foris ante ianuā iterum negauit: ſz cū redisset ad focū: neq̄ eni iaz exierat ⁊ foris eum vidit altera ancilla: sed cū exiret eū vidit. i. cuz surgeret ⁊ exiret aīaduertit: ⁊ dixit his q̄ erant ibi. i. qui sīl̄ aderant od ignem in atrio: Et hic erat cum iesu nazareno. Ille aūt qui foris exierat: hoc audito regressus ē: vt se qui... purgaret negando. Uel quod est credibilius: nō audiuit quod de eo dictum fuerat cum foras exiret: ⁊ posteaq̄ redyt ꝙ dictum est ei qō lucas commemorat. Segtur: Et iterū negauit cum iuramento: q̄z non noui hominem. HIERO. Scio quosdā pio affectu erga apostolū petrū locū hunc ita

interpratos:vt di ent petrũ hoiem negasse:nõ deuz: ⁊ eẽ sensũ:Nescio hoiem qz scio deũ. Doc ꝙ friuolũ sit:pudẽs lectoz intelligit.si.n.iste non negauit:ergo mẽtitus est ꝙ dixerat:Ter me negabis. RABA. Jn hac aũt negatõe petri dicimus non solum abnegare christum:ꝙ dicit eum nõ esse xpm:sed qui cum sit:negat se eẽ christianũ. AVGV. de con.euã. Nunc iam de tertia negatõe inspiciam⁹. Sequitur enĩ:Et post pusil.accesserunt qui stabãt ⁊ dixerunt petro:Vere et tu ex illis es. Lucas ãt dixit:Interuallo facto ꝙsi hoze vnius ⁊ vt eum conuincant:subsequenter adiungũt. Nã ⁊ loquela tua manifestum te facit. HIERO. Nõ quo alteri⁹ sermonis eẽt petrus aut gentis externe:omnes quippe hebrei erant ⁊ ꝙ arguebãt:ꝙ arguebaẽ:ꝙs quo vnaquęqz ꝓuincia ⁊ regio bẽat ꝓpietates suas ⁊ vernaculũ loquẽdi sonũ vitare nõ possit. REMI. Vide aũt ꝙ sint noxia prauozũ hominum colloquia:ipsa ꝙppe coegerũt petrum negare dominum:quẽ prius confessus fuerat esse dei filium. Segr enĩ. Tũc cepit detestari ⁊ iurare:qz nõ nouissẽ hoiem. RABA. Nota qz primũ [illegible]escipũ dicis.secũdo cũ iuramẽto negat.tertio qz cepit ẽtestari ⁊ iurare:qz nõ nouit hoiem:-Perseuerare quippe ĩ peccato dat incrementũ scelęri ⁊ omnia spernit:cadit in maiora. REMI. Spiritualr ãt ꝓ hoc ꝙ petrus ante primũ galli cantum negauit:illi designaẽ qui ante xpi resurrectionẽ nõ credebãt eũ esse deũ eius morte turbati. Per hoc aũt ꝙ post galli cãtum negauit:illi designãtur ꝙ in vtrãqz domini nãm:ꝙ fm deũ:ꝙ fm hominẽ errant. Per primam aũt ancillam designatur [illegible]piditas: ꝓ secũdam carnalis delectatio:per illos qui astabant:[illegible]mones intelliguntur.bis.n.trahunt hoies ad xpi negatoem. ORIGE. Uel per primam ancillam intelligitur synagoga iudeorum ꝙ frequenter cõpulerunt denegare fideles.per secundam [illegible]õ gregatio gentium:ꝙ persecuti sunt xpianos:per tertios stãtes in atrio:ministri heresium diuersarum. AVGV. de que.euan. Ter etiã petrus negauit.nã ⁊ error hereticorum de christo tribus generib⁹ terminaẽ. Aut enĩ ex diuinitate: aut õ hũanitate: aut de vtroqz fallunt. RABA. Post tertiã autẽ negatõem seqr̃ galli cantus.⁊ hoc est quod subdit: Et conti.gallus cãauit. Per quẽ doctoz ecclie intelligiẽ ꝙ somnolentos increpãs ait:Euigilate iusti ⁊ nolite peccare. Solet aũt sacra scriptura sepe meritũ cãrum per statuz designare tempoz.vnde petrus qui media nocte negauit: ad galli cantum penituit.vnde segtur:Et recordatus ẽ petrus verbi iesu quod dixerat.-Priusꝙ gallus cantet: ter me negabis. HIERO. Jn alio euangelio legimus:ꝙ post negatione [illegible]etri ⁊ galli cantum:respexit saluator petrũ:⁊ intuitu suo eũ ad amaras lachrymas ꝓuocauit.non.n.fieri poterat vt in negationis tenebris pmaneret: que lux pspexerat mũdi.vnde ⁊ hic segtur:Et egressus foras fleuit amare. Jn atrio.n.cayphe sedens nõ potuerat agere pniam.vnde foras egredit de impioz cõsilio:vt pauide negatõis sordes amaris fletibus lauet. LEO papa. Felices o apostole sancte lachryme tue que ad diluendam culpã negatõis:virtutẽ sacri bũere baptismatis. Affuit enĩ dextra domini iesu christi:ꝙ labentẽ te ꝓuscꝙ deycereris excipet:⁊ firmitatẽ stãdi ĩ ipso caden di periculo recepisti:cito itaqz ad soliditatem redut petra tanꝙ recipiens fortitudinem: vt qui tunc in christi expauerat passione:in suo post supplicio non timeret:sed cõstans permaneret. CAPI. XXVII.

MAne aũt facto:ꝓsiliũ inierũt oẽs principes sacerdotũ ⁊ seniores populi aduersus iesum:vt eum morti traderent. Et vinctum adduxerunt eũ: ⁊ tradiderunt pontio pilato presidi. Tunc videns iudas qui eũ tradidit ꝙ dãnatus esset:penitentia ductus rettulit triginta argẽteos principib⁹ sacerdotũ ⁊ seniozibus dicens:Peccaui:tradens sanguinem iustum:At illi dixerũt:Quid ad nos? Tu videris. Et proiectis argẽteis ĩ templo recessit ⁊ abiẽs laqo se suspẽdit.

AVGV. de con.euã. Cõtexerat supius euangelista narrationẽ in his que cũ domino acta sunt vsqz ad mane. Sz postea redit ad narrandã petri negationẽ: qua terminato redyt ad mane:vt indecora ꝓtexeret. Et hoc aũt quod dicitur:Mane aũt facto consiliũ inierunt oẽs ꝓncipes sacerdotũ ⁊ seniores populi aduersus iesum:vt eum morti traderẽt. ORIGE. Putãtes ꝓ morte extinguere ei⁹ doctrinã ⁊ fidẽ apud eos ꝙ credidere[illegible] in eũ quasi in filiũ dei. Talia aũt cõtra eũ cõsiliantes:aligauerũt iesus soluentẽ a vinculis.vñ sequit:Et vinctũ adduxerũt eũ:⁊ tradiderũt pontio pilato presidi. HIERO. Uide sollicitudinẽ sacerdotũ ĩ malũ.tota nocte vigilarũt vt homicidiũ facerẽt:⁊ vinctum tradiderunt pilato. Debant.n.hũc morẽ: vt quẽ adiudicassent morti:ligatũ iudici traderent. RABA. Attamẽ notãdũ ꝙ nõ tũc primũ ligauerũt:ꝙs mox cõprehẽsum i bozo vt ioãnes declarat. CHRY. in bo. Jdeo autem eũ nõ occulte interfecerunt:quia volebant eius glorie detrahere. multi enim eũ admirabant:⁊ propter hoc studuerũt publice ⁊ cozã hominib⁹ eũ occidere:⁊ ideo ad presidẽ eũ duxerũt. HIERO. Uidẽs aũt iudas dominũ adiudicatũ morti:preciũ rettulit sacerdotib⁹: quasi in ptãte sua esset persecutoz mutare sniam. vnde sequit:Tunc videns iudas qui tradidit eũ ꝙ dãnatus esset:penitentia ductus:rettulit triginta argenteos principibus sacerdotũ ⁊ seniozibus populi dicens:-Peccaui:tradẽs sanguinẽ iustũ. ORIGE. Respondeant mihi qui de naturis ꝙsdã fabulas introducunt: vnde ẽ ꝙ iudas cognoscens peccatũ suũ dixit:-Peccaui:tradens sanguinẽ iustum:nisi ex bona plantatione mentis ⁊ seminatiõe virtutis que seminata ẽ in omni rationabili anima:quã nõ coluit iudas:⁊ ideo cecidit in tale peccatuz. Si aũt nature percuntis ẽ aliquis hominũ:magis huius nature fuit iudas:Et siquidem post resurrectionẽ christi hoc ꝓfitisset iudas:fozsitã erat dicẽdũ qm̃ cõpulit eũ penitere de peccato ipsa virt⁹ resurrectiõis. Nũc aũt videẽs eũ traditũ eẽ pilato penituit:fozsitan recordat⁹ ꝙ frequẽter iesus dixerat de sua resurrectione futura. Fozsitan ⁊ sathanas qui ingressus in eũ fuerat:presto fuit ei donec iesus traderetur pilato.-Postꝙ aũt fecit qõ voluit recessit ab eo:quo recedente penitẽtia cape potuit. Sed quomõ vidit iudas qm̃ cõdemnatus ẽ:nõdũ.n.a pilato fuerat ĩterrogat⁹, fozsitã dicet aliquis qm̃ consideratiõe mẽtis sue vidit exitum rei ex eo qõ traditũ asperit. Alius aũt dicet: qm̃ qõ scriptũ ẽ. Uidẽs iudas qz cõdẽnat⁹ ẽ.ad ipz iudã referr̃:tũc.n.sensit malũ suũ ⁊ intellexit se condẽnatum. LEO papa. Dicendo tamen:-Peccaui tradens sanguinez iustum:in impietatis sue perfidia perstitit:qui iesum nõ dei filiũ:sed nostre tantummodo conditionis hominẽ:etiã inter extrema mortis sue pericula credidit: cuius flexisset misericordiam si eius omnipotentiam non negasset. CHRY. in bo. Uide aũt quoniam penitentiã agit qm̃ cõpletũ ẽ ⁊ tunc accepit peccatũ. Non.n. permittit diabolus eos qui non vigilãt videre malũ anteqũ perficiãt. Sequit̃. At illi dixerũt: Quid ad nos:tu videris. REMI. Ac si dicant: Quid ad nos pertinet si iustus est:tu videris.i.opus tuum quale sit manifestabitur. Quidam aũt cõuncti⁹ voluerũt legere hec verba vt sit sensus: cuius estimationis deputaris apud nos:qui eũ qué tradidisti:iustũ cõfiteris:- ORIGE. Recedẽte aũt ab aliquo diabolo:obseruat iterum tempus ⁊ postꝙ cognouerit ⁊ ad secundum peccatũ induxerit:obseruat etiam tertie decepionis lo cũ. Sicut ille qui primo vxorem ꝓis habuit: de hoc

malo postea penituit. Sed postea diabolus voluit hãc ipaz tristitiã exaggerare:vt ipsa tristitia abundantioz facta absorberet tristantẽ. Simile aligd factum est in iuda. postꝙ eni penituit nõ seruauit coz suũ:sz suscepit abũdantiozẽ tristitiã a diabolo sibi submissam:qz voluit eum absorbere. vñ sequitur:Et abiens laqueo se suspendit. Si aute locum penitentie requisisset:⁊ tẽpus pniẽ obseruasset:forsitan iuenisset eũ qui dixit:Nolo mortẽ peccatoris. Uel forte estimauit preueniẽ magistꝙ mozitur:. occurrere ei cũ aĩa nuda: vt confitens ⁊ deprecans misericordiaz mereretr̃: nec vidit qz non cõuenit seruum dei seipsum expellere de hac vita sz expectare dei iudicium. RABA. Suspẽdit ãt se laqueo vt se ostenderet celo terreqz pendere. AVGV. de nouo ⁊ vete.testa. Sed occupatis principib⁹ sacerdotũ ad necem domini a mane vsqz ad horam nonam:quõ iudas eis rettulisse precium sanguinis:quod acceperat ante crucẽ domini ꝓbatur:⁊ dixisse illis in tẽplo:peccaui ꝙ tradiderim sanguinem iustum:cũ cõstet oẽs ꝓncipes ⁊ seniores ante passionẽ domini nõ fuisse in templo:-Quippe cũ in cruce posito ĩsultarent ei. Nec enĩ inde pot ꝓbari:qz ante passionẽ dñi relatũ est cũ sint multa que ante facta ꝓbant̃:⁊ nouissima ordinantur. Sed ne forte post horã nonã factũ sit: vt videns iudas occisum saluatorẽ:⁊ ob hoc velũ tẽpli scissũ: terram tremuisse:saxa fixa:elemẽta cõterrita ipo metu cozepto⁹ doluerit. Sed post horaz nonam occupati erãt vt existimo seniores ⁊ ꝓncipes sacerdotũ ad celebratõem pasche. Sabbato aũt fm legẽ nõ licet nũmos portare:ac ꝙ hoc nõ ẽ ꝓbabile apudme quo die imo tpe laqueo vitam finieritiudas.

¶ Principes autem sacerdotuz acceptis argẽteis dixerunt: Nõ licet eos mittere in corbonã: qz preciũ sanguinis est. Consilio autẽ inito: emerunt ex illis agrum figuli in sepulturã peregrinorum: propter hoc vocatus est ager ille achelde-mach:hoc est ager sanguinis: vsqz in hodiernuz diem: Tunc implet̃ ẽ qõ dictũ ẽ ꝓ hieremiã ꝓphetã dicentẽ: Et acceperũt triginta argẽteos ꝓciũ appreciati quez appreciauerũt a filijs israel ⁊ dederũt eos i agr̃ figuli: sicut ꝓstituit mihi dñs.

CHRY. in bo. Quia principes sacerdotũ nouerant ꝙ ociosionem emerant a ꝓpria conscientia cõdemnati fuerunt. ⁊ ad hoc ostendendũ subdit euãgelista.-Principes aũt sacerdotũ acceptis argenteis dixerũt: Non licet eos mittere in corbonam:qz precium sanguinis est. HIERO. Uere culicem linquentes ⁊ camelum glutientes. si.n.iõ non mittunt pecuniam in corbonam:hoc est i gazophylatiũ ⁊ dona dei. qz precium sanguinis ẽ:cur ipse sanguis effudit̃. ORIGE. Uidebant aũt quoniam circa mortuos magis eã pecuniaz conuenichat expendi.quia precium sanguinis erat. Sed qz ⁊ inter loca mortuozum sunt differentie:vsi sunt precio sanguinis iesu ad comparationem agri figuli alicuius:vt in eo peregrini sepeliantur:non fm votum suum in monumẽtis paternis. vnde sequitur: Consilio aũt inito emerunt ex illis agrum figuli in sepulturam peregrinozum. AVGV. in ser de ce.do.-Prouidentia aũt dei factum puto vt precium saluatoris nõ peccatoribus sumptũ prebeat:sed peregrinis requiem subministret:vt iã exinde christus ⁊ vitos sanguinis sui passione redimat:⁊ mortuos preciosa passione susciat.-Precio ergo dominici sanguinis ager figuli cõparat̃. Legim⁹ in scripturis ꝙ totius generis humani salus redẽpta sit sanguine saluatoris. Ager ergo iste mũdus hic totus est. Figulus autem qui mundi ꝓsit habere dominatum: ipse est qui vascula corpis nostri fecit de limo. Jstius itaqz figuli ager xpi sanguie empt⁹ ẽ:pegris inꝙ ꝙ sine domo patria ⁊ toto orbe exules iactabant̃:requies christi sanguine

prouideꝛ. Jstos aũt pegrinos eẽ dicim⁹ deuotissimos christi[illegible]os:ꝙ renũciãtes seculo:nihil possidẽtes i mũdo:in christi sanguine requiescunt. Sepultura enim christi nihil aliud ẽ ꝙs reges christiani. Cõsepulti.n.sumus:sicut ait apostolus cũ illo ꝓ baptismũ in morte. Nos ergo pegrini in hoc mundo sum⁹ ⁊ tãqz hospites in hac luce versamur. HIERO. Qui ẽt pegrini eramus a lege ⁊ ꝓphetis prauabãt iudeoꝛ studia susceꝑimus in salutẽ. ORIGE. Uel pegrinos dicim⁹ ꝙ vsqz ad finẽ extranei sunt a deo: nam iusti cõsepulti sunt [illegible]do ĩ monumẽto nouo qõ excisum est in petra. Qui aũt [illegible]ni sunt a deo vsqz ad finẽ sepulti sunt in agro figuli ꝓparantis luturz:qui precio sanguinis ẽ comparatus et ager sanguinis nominatur. vnde sequitur. Propter hoc vocatus est ager ille achelde-mach:hoc est ager sanguinis vsqz i hodiernã diẽ. GLO. Quod referendũ ẽ ad tẽpus quo euangelista hoc scripsit. deinde confirmat idẽ ꝓphetico testimonio dicens. Tunc impletũ ẽ quod dict[illegible]g bieremiã prophetã dicentẽ: Et acceperunt triginta argenteos precium appreciati quem appreciauerunt a filijs israel:⁊ dederunt eos in agr̃ figuli: sicut cõstituit mihi dominus. HIERO. Doc in bieremia penitus non inuenitur: sed in zacharia qui penultimus ẽ duodecim ꝓphetaꝛ quedã similitudo refertur:⁊ ꝙ̃ sensus non multum discrepet:tamẽ ordo ⁊ verba diuersa sũt. AVGV. de cõcoz. euã. Sigs ergo putat ideo fidei euãgeliste aligd derogandũ: primo nouerit nõ oẽs codices euãgelioꝛ hẽre: ꝙ ꝓ bieremiã dictũ sit: sed tantummodo per ꝓphe[illegible]. Mihi aũt hec nõ placet defensio. quia ⁊ plures codices habent bieremie nomẽ ⁊ antiquiozes ⁊ nulli fuit causa cur ad[illegible]ret hoc nomẽ:⁊ mẽdositas fieret. Cur ãt tolleret fuit vtiqz causa vt hoc audaꝛ imperitia faceret: predicta questione turbati. Potuit ãt fieri vt aio matthei euangelium scribentis pro zacharia bieremias occurreret: vt fieri solet:quod tamẽ sine vlla dubitatiõe emẽdaret sal tẽ ab his admonitus:qui ipso adhuc in carne viuente hec legere pmeruerũt:nisi cogitaret recordatiõis sue que spiritu sancto reuelabatur:non occurrisse aliud ꝓ alio nomẽ prophete:nisi qua domin⁹ hoc ita scribi constituit. Cur aũt constituerit:prima causa est:qz sic insinuat ita omnes prophetas vno spiritu locutos:mirabili inter se consentione constare: vt hoc multo amplius sit:ꝙs si omniũ verba prophetarum vni⁹ hominis ore demõstrẽtur:⁊ ideo idubitanter accipi debent quecũqz per eos spiritussanct⁹ dixit:⁊ singula esse omniũ:⁊ oia singulorum. Si enĩ hodie quisꝙ[illegible]ens alicuius verba iudicare:dicat nomen alterius a quo dicta sunt: qui tamen sit amicissimus illius:cuius verba dicere voluit:⁊ continuo recordatus aliũ ꝓ alio se dixisse ita scorigat:vt tamẽ dicat:bene [illegible]:nihil aliud intuens nisi inter ambos eẽ cõcordiaz:quãto magis de prophetis sanctis hoc cõmendãduz fuit. Est ẽt alia causa cur hoc nomen bieremie in testimonio zacharie sit manere p[illegible]: vel potius sanctispiritus auctozitate preceptum sit: Et apud bieremiam:ꝙ emerit agrum a filio fratris sui:⁊ dederit ei argentum:non quidem sub hoc nomine pecuꝛ:quod positum est apud zachariam triginta argenteis. ꝙ aũt ꝓphetiam de tringinta argenteis ad hoc interpretatus sit euãgelista: qõ modo de domino completum est:manifestuz est. sz ad hoc pertinere etiam illud de agro empto:quod bieremias dicit: hinc potest mystice significari:vt non hic zacharie nomen ponereꝛ qui dixit:triginta argenteis:sed bieremie qui dixit de agro empto:vt lecto euangelio atqz inuento nomine bieremie:lecto autem bieremia:⁊ non inuento testimonio de triginta argenteis:inuento tamẽ agro empto admoneatur lectoꝛ vtrunqz conferre:⁊ inde sensuz enucleare ꝓphetie:quomodo pertineat ad hoc quod i domino completuz est. Nam illud quod subiecit huic testimonio Matthe us cum ait:Quem appreciauerunt a filijs israel:⁊ dederũt

Universidad de Deusto
Biblioteca

eos in agrum Eliguli sicut constituit mihi dominus: nec apud zachariam: nec apud hieremiam reperitur. Unde magis ex persona euangeliste accipienduz est: z mystice inserituz: quia hoc ex domini renelatione cognouerit: ad hāc rem que de christi precio facta ē huiusmodi pertinere prophetiaz. HIERONYMVS de optimo genere interptandi: Absit ergo de pdisse quo christi q possit argui de falso: cui cura fuit non verba z syllabas aucupari: sed sententias dogmatum ponere. CHRY. in ho. Legi nuper ī quodā hebraico volumīe: quod nazaree secte mihi hebreus ostulit hieremie apocryphum: in quo hoc ad verbum scriptū reperi: sed tamen mihi videtur magis de zacharia sumptū testimonium euangelistarum: z apostolorum more vulgato: quo verboruz ordine pretermisso: sensus tamen de veteri testamento proferunt exemplum.

¶ Jesus autem stetit ante presidem z interrogauit eum preses dicens: Tu es rex iudeoz? Ait illi iesus: Tu dicis. Et cuz accusaret a principibus sacerdotum z seniorib: nihil rñdit. Tunc dicit illi pilatus: Non audis quanta aduersuz te dicunt testimonia? Et nō respondit ei ad vllum verbum: ita vt miraretur preses vehemēter.

AVGV. de con. cuā. Finitis his que Mattheus de Juda proditore interposuit ad ordinē narrationis reuertitur dicēs: Jesus ār stetit añ pside. ORIGE. Index totiꝰ creature constituta patre: vide quantū se humiliauit: vt acquiesceret stare ante iudicē tunc terre iudeoz interrogat est in terrogatione quā forsitan derides aut dubitans pilat interrogat. vnde sequit: Et interrogauit eum preses dicens Tu es rex iudeoz? CHRY. in ho. Jd pilatus interrogat: quod aduersary contra ipsum cōtinue reuoluebāt. Quia enim sciebant pilatū nullā curā facientē legaliū: ad publicas accusationes rē ducūt. ORIGE. Uel pnunciatiue hoc dixit pilat⁹. vñ z alibi scripsit in titulo: Rex iudeoz. Principi autē sacerdotū rñdens: Tu dixisti: oblique arguit eius dubitationē. Pilati vero sententiā cōfirmat pnūciātis. vnde sequitur: Dicit ei iesus: Tu dicis. CHRY. in ho. Confessus est se eē regē: sed celestē: vt in alio euangelio manifestiꝰ legit. Regnū inquit meū nō ē de hoc mundo: vt neqz ille neqz pilat⁹ excusationez habeant: huic accusationi insistentes. HYLA. Uel interroganti pontifici: an ipse eēt iesus christus dixerat: Tu dixisti: quia semper futurū christuz ex lege ipse dixisset: huic vero legis ignaro interroganti an ipe esset rex iudeoz dicitur: Tu dicis: ga per fidez presentis cōfessionis salus gentiū est. HIERO. Attende autem q pilato qui inuitus promebat sententiā aliqua ex parte respondit: sacerdotibus autem z principibus sacerdotū respōdere noluit: ignos eos suo sermone iudicans. vnde sequitur: Et cū accu. a prin. sacer. z senio. nihil rñdit. AVGV. de con. euan. Lucas autē ipsa crimina que accusantes obiecerunt aperuit: dicit enim: Ceperunt illum accusare dicentes: Hunc inuenimus subuertentez gentem nostrā z prohibentem tributa dari cesari: z dicentē se christū regez eē. Nihil autē interest ad veritatez quo ordine ista rettulerint: sicut nihil interest si ali⁹ aliud tacet qō alius commemorat.

ORIGE. Accusatus autem iesus sicut nunc illis nihil respondit: sic nec z modo. non fit enim eis verbū dei: sicut aliquando fuerat ad prophetas: sed neqz dignum erat vt pylato interrogantiresponderet: qui non habebat permanens z firmum de christo iudiciuz sed ad contraria trahebatur. vnde sequit: Tunc dicit ei pilatus: Non audis quanta audiunt te dicunt testimonia? HIERO. Gentilis quidē ē qui contēnit iesum: sed causam refert in populum iudeozum.

CHRY. ibo. Jō aūt hoc dicebat: quia volebat eū liberare: dū se excusādo responderet. Sequitur. Et non respondit ei. ad vl. verbū: ita vt mira. preses vehemēter. Quia. n. multas habentes demonstratōes ex ipsis rebꝰ: vtutis z māsuetudinis eius z humilitatis. tū in ipsū indignabant: z quēso iudicio agebantur cōtra ipm. ppter hoc nihil respōdet. si aliquando respondet breuia quidem dicit: ne ptinua ei citurnitate vertinacie opinio de ipso accipiat. HIERO. Uel ideo ei ius nihil rñdere voluit: ne crimen diluēs diuinitereť a preside z crucis vltas differret. ORIGE. Videratus est aūt preses ostantiā eius: forsitan sciēs q idoneus eēt pnunciare primē: z tamē videbat eū in trāgilla z quieta sapiētia z grauitate nō turbabili stare: sed z vehemēter miratur. Dignū enī ei videbaē magno miraculo vt exhibitus christus ad criminale iudiciuz: imperturbabilis staret ante mortem: q apud oēs hoīes terribilis estimatur.

¶ Per diem autem solennem consueuerat preses populo dimittere vnum vinctum quē voluisset. Habebat autem tunc vnum victum insignez qui dicebatur barrabas. Congregatis ergo illis dixit pilatus: Quem vultis dimittaz vobis: barrabaz an iesuz qui dicitur christus? Sciebat enī q per inuidiam tradidissent eum. Sedente autē illo p tribunali misit ad eū vxor eius dicens: Nihil tibi z iusto illi. Multa enim passa suz hodie per visum propter eum. Principes autez sacerdotum z seniozes persuaserunt populis vt peterent barrabam: iesum vero perderent. Rñdens autem preses ait illis: Quē vultis vobis de duobus dimitti? At illi dixerunt: Barrabam. Dicit illis pilat⁹: Quid igitur faciam de iesu qui dicit christus? Dicunt omnes: Crucifigat. Ait illis preses: Quid enim mali fecit? At illi magis clamabant dicentes: Crucifigatur. Uidens autem pylat⁹ q nihil proficeret sz magis tumult⁹ fieret: accepta aqua lauit manus coram populo dicēs: Innocens ego sum a sanguine iusti huius: vos videritis. Et rñdens vniuersus populus dixit: Sāguis eius super nos: z super filios nostros. Tunc dimisit illis barrabam: iesum autem flagellatum tradidit eis vt crucifigeretur.

CHRY: in homi. Quia christus ad accusationē iudeoz nihil responderat: per quod posset eū pilatus ab accusatoribus iudeozum excusatum habere aliud machinat: p qō eum liberare possit. vnde dicitur. Per diem autem solēne consue. pre. dimit. po. vin. vnum quē voluisset. ORIGE. Sic enim quasdā gratias prestāt gentes eis quos subyciūt sibi: donec cōfirmeť super eos iugum ipsoz. tamen consuetudo hec aliquando fuit a iudeos. Saul enim nō interfecit ionathā: omni populo petēte eū ad vitā. CHRY. in homi. Per hanc autem consuetudinē christū eripere temptauit: vt neqz vmbram excusationis iudei sibi derelinquat manifestus homicida in cōparatione christi adducitur: ex quo sequitur: Habe. aūt tūc vnū vinctū insignē q dicebat barrabas. Non simplr dicit latronē: sed insignē: hoc ē i maleficia diffamatum. HIERO. Iste barrabas in euāgelio qō inscribit iuxta hebreos: filiꝰ magistri eoz interptat: q propter seditionē z homicidiū fuerat cōdemnat⁹. Offert autē optionem eis pilatus dimittendi quem vellent: latronem an iesum: non dubitans iesum potiꝰ eligendū. vñ sequitur Lōgre. ergo illis dixit pilatus. Quē vultis dimittam vobis.

barrabam an iesum qui dicitur christus? CHRY. in ho. quasi dicat. Si nō vultis sicut innocentē dimittere: saltem ꝓdēnatū festiuitati dimittatis. Si enī oportebat ī petis malefactis existētē dimittere: multomagis in dubys. Unde āt ordiné cōuersuz? Petitio pro condemnatis solet eē plebis: cōcessio autē prīcipis: nūc aūt cōtrariū gestū est. pnceps. n. petit a plebe: z plebs ferocioz reddit. GLO. Quare autez pilat⁹ ad liberationē christi laborauit manifestat euāgelista cū subdit: Sciebāt. n. q per inuidiā tradidissent eū. REMI. Que aūt iniuria fuerit ioannes manifestat: qui narrat eos dixisse: Ecce mundus totus post eū vadit: si dimittim⁹ eū sic: oēs credent in eū. Notandū etiā q: loco eiꝰ qō matheus dicit: An iesuz qui dicitur christus. Marcus dicit: Uultis dimittaz vob regez iudeoz: sc. nanq reges iudeorum vngebant: z ab ipsa vnctione xpi vocabāt. CHRY. in homi. Deinde subdit aliud qō sufficiēs erat oēs a passione reuocare. Segť enī: Sedente aūt illo p tribunali: misit ad eū vxor eius di. Nihil tibi z iusto illi. Cū demōstratione enī que erat a rebus: z sōnus non puū gd erat. RABA. Nōndū vo qz tribūal iudicis: sedes ē iudicis: soliū regū: cathedre magroū. In visiōib⁹ aūt z sōnys gentilis viri vxor docet intellexit: qō iudei vigilātes nec credere nec intellegere voluerunt. HIERO. Nota ēt q gentilibus sepe a deo somnia reuelantur. z q in pilato z vxore eiꝰ iustū dum confitēt⁹ gētilis populi testimoniū sit. CHRY. ibo. Sz cōgra nō ipse pilat⁹ somniū videbat: qz illa magis digna erat: vel qz si pilatus vidisset: nō equalr sibi creditū eēt: vl forte neqz dixisset: ppter hoc dispēsatur a deo q mulier vidit: vt manifestū oibus fieret. Et nō simplr videt: sed z patiť multa. Segtur. n. Multa. n. passa sū ho. per vi. ppter eū: vt. s. a cōpassione que erat ad vxorē: desidioz fieret vir circa occisionem: sed z tempus nō paz cōferebat. cteniz eadē nocte vidit. AVGV. in ser. de pas. Sic ergo iudex terreť in coniugez: vt crimini iudeoz non prebeat in iudicio consensuz: pulit in vxoris afflictōe iudiciū: iudicať ipse q iudicat: z torquetur anteqz torqueat. RABA. Uel aliter: Nūc demū diabolus intelligens per xpz se spolia sua amissuz: sicut primuz per mulierem mortē intulerat: ita p mulierē vult xpz de manibus iudeoruz liberare: ne per eius mortez: mortis amittat imperiū. CHRY. in ho. Nihil autē premissoruz christi aduersarios mouit: quia eos omnino inuidia exceca uerat. vnde ex propria malicia plebez corrumpūt. z hoc est quod sequitur: Principes aūt z seni. persuaseruntpopulo vt pete. barra: Je. vo perderent. ORIGE. Et est videre nunc quō populus iudeoz a senioribus suis: z iudaice culture doctoꝝ⁹ suadetur: z excitatur aduersuz iesuz vt perdant eū. Sequit. Respon. aūt preses ait illis. Quez vul. vo. de duo. dimitti? GLO. Respōdisse autē dicit pilat⁹ hec dicens: si nec ea que vxor nūciauerat: siue ad petionē populi: q iuxta consuetudinem aliquem in die festo sibi dimitti petebant.

ORIGE. Turbe aūt quasi fere que spaciosaz ambulant viā: voluerūt sibi barrabā habere solutū. vñ subdit. At illi dixe. barrabā. Jdeo gens illa habet seditiones z homicidia z latrocinia sm quosdaz gentis sue in reb⁹ que foris habentur: sz aūt oēs int⁹ in aia. Uoi. n. non est iesus: illic lites z prelia sunt. vbi aūt est: ibi sunt oia bona z pax. Oēs etiam q iudeis sunt similes vel in dogmate vel in vita: barrabaz sibi solui desiderāt. Quicunq enī mala agit: solutus est in coze xpz habet solutū: barrabā vinctū. Voluit aūt pylat⁹ pudore tante inigtatis eis icutere. vñ segtur: Dicit il. pyla. Quid igit fa. de ie. q dicit christus. Nō solū aūt hoc: sed z mensuraz colligere volēs ipietatis eoz. Jlli ār nec hoc erubescūt q pylatus iesuz christū eē cōfitebať: nec modū impietatis seruāt. vñ segt: Dicūt oēs: Crucifigat. In quo multiplicauerunt ipietatis sue mēsurā: nō solū homicidā postulātes ad vitam: sed etiā iustum ad mortē: z ad mortē turpissimā cru. RABA. Pendentes siquidē in ligno crucifixi: clauibus ad lignū pedib⁹ manibusqz confixi: ꝓducta morte nec cabant z diu viuebāt in cruce: nō quia lōgior vita eligebat: sed qz mors ipsa protendebat: ne dolor citius finiretur. verum iudei de morte pessima cogitabāt: sed a domino nō intelligentibus eis electa erat. ipsam. n. crucē diabolo supato erat tāq tropheū in frōtibus fideliū positur⁹. HIERO. Cū aūt hoc rñderet: nō statiz acquit: sed iuxta suggestionē uxoris que mādauerat: Nihil tibi z iusto illi. Ipse quoqz respōdit. vñ segtur: Ait illis preses: Quid. n. mali feci? Hoc dicendo pilat⁹ absoluit iesum. Sequitur: At illi magis clamabāt dicētes: Crucifigat. Ut iplereť qō in psalmo dicit. Circūdederūt mecanes multi: cōgregatio malignātiū obsedit me. Et illō hieremie: Facta ē mihi hereditas mea: sicut leo in silua: dederūt sup me vocē suā. AVGV. de con. euan. Sepius aūt pilat⁹ cū iudeis egit: vol vt dimitteretur ie sus qō pauciss̄imis verbis test. matthe cū subdit: Uidēs pila. ga nihil pfice. sed magis tumultus fieret. qō non diceret: nisi multum ille conat⁹ fuisset: quāuis tacuerit quotiēs hoc tentauit vt erueret iesum furozi coz. Sequit: Accepta aqua lauit manus cozā populo dicens: Innocens ego sum a sāi. iusti huius. REMI. Mos. n. erat apud antiquos vt cū vellet qs se ostēdere imunē ab aliquo crimine: acceptaq lauaret manꝰ suas cozā populo. HIERO. Pilat⁹ ergo accepit aquā iuxta illud prophetici: Lauabo inter innocentes manꝰ meas. quodāmodo in hoc cōtestans z dicēs: Ego quidē inocētē volui liberare: sed qñ seditio oriť: z rebellio mihi cōtra cesarē crimē impingitur: inocens sum a sanguine iusti huius. Judex ergo q cogit contra dominū ferre sententiā: nō damnat⁹ habitū: sed arguit offerentes: iusti cē pronūciās eū q crucifigedus ē. Sequit: Uos videritis. q. d. Ego minister legū suaz: vox vestra sanguinez fundit. Sequitur. Et respon. vni. po. dixit. Sanguis⁹ sup nos z su. fi. nostros. Perseuerat vsqz in pnte die hec ipecatio sup iudeos: z sanguis dn̄i nō auferť ab eis. CHRY. in ho. Intuere aūt z h iudeoz multā insaniā. coz. n. ipetus z pnicies sa cōcupiscētia nō pmittit eos que oportet inspicere: z ibi maledicunt di. Sanguis eius super nos: qd ad filios maledictionem attrahunt di. Et sup filios nostros. Sz tamen misericors deꝰ ex sententiā nō firmauit: sed ex eis z coz filys suscepit q penitentiā egerunt eteniz z paulus ex ipsis fuit: z multa milia eoz q in hierosolymis crediderunt. LEO pap. in ser. de pas. Excessit ergo pilati culpam facinus iudeoruz. sed nec ipse euasit reatum qui reliquit ppriam iudiciū: z in crimen transiuit alienū. sequtur. n. Tūc dimi. il. bar. Jesum autem flagellatū tradidit ut crucifigeret. HIERO. Sciēdū ē aūt pylatū romanis legib⁹ minisse traditum quibus sanctuz ē: vt qui crucifigit prius flagellis verberetur. Traditur igitur iesus militibus verberandus: z illud sanctissimum corpus pectꝰ dei capax flagellis secuerūt. AVGV. in ser. de pas. Ecce dominus aptaťad vbera: ecce iā ceditur. rupit sanctā cutē violentia flagellorum repetitis ictibus crudelia verbera scapularum terga conscindunt. Prohdolor iacet extensus ante hominem deus: z supplicium patitur rei in quo nullus peccati vestigium potuit inueniri. HIERO. Hoc autem factum est: vt quia scriptum erat: Multa flagella peccatorum: illo flagello nos a verberibus liberemur. In lauacro etiā manuū pilati: gentilium omnia opera purgantur: z ab impietate iudeoz nos alieni efficimur. HYLA. Per tan itibus autem sacerdotibus populus barrabam elegit: qui interpretatur patris filius: in quo archanuz future infidelitatis ostenditur: christo antichristū peccati filium preferēdo.

RABA. Barrabas etiam qui seditiones faciebat in turbis: dimissus est populo iudeorum. i. diabolus qui vsqz hodie regnat in eis: z iccirco pacem habere non possunt.

¶Tunc milites p̄sidis suscipiētes iesum i p̄to-
torio:congregauerunt ad eū vniuersam cohor-
tem:⁊ exuētes eū:chlamidē coccineā circūdede-
runt ei. Et plectētes coronā de spinis posuerūt
super caput eius:⁊ arundinē in dextra ei⁹:⁊ ge-
nu flexo ante eū:illudebāt ei dicētes:Aue rex iu-
deorum. Et expuentes in eū acceperunt harun-
dinem ⁊ percutiebant caput eius.

AVGV.de cōcor.euan.Post accusatōes christi: con-
sequens est vt ipsius domini passionē videam⁹:quaz matthe⁹
sic incipit.Tūc milites p̄sidis suscipiētes iesuz i pretorio
congregauerūt ad eū vniuersaz cohortē. HIERO. Quia
enī rex iudeo⁹ fuerat appellatus:⁊ hoc ei scribe⁊ sacerdo-
tes crimē obiecerāt:q⁹ sibi in populo israel vsurparet impe-
riuz:illudētes hoc faciūt vt nudatū p̄sūs vestib⁹ induāt
chlamyde coccineā p̄ regio habitu quo reges veteres vtebā-
tur:⁊ p̄ diademate imponāt ei coronā spineā:p̄ sceptro
regali dent calamū:⁊ adorēt ūsi regē.⁊ hoc est qđ subditur.
Et exue.eū chlamy.cocci.circū.ei:⁊ plectē. coro. de spinis.

AVGV.de con.euan.Per hoc aūt intelligit Marcum
dixisse idutū purpura.p̄ regia enī purpura chlamys illa
coccinea ab illudentibus adhibita erat:⁊ est rubra quedaz
purpura cocco simillima.Potest etiā fieri:vt purpurā etiā
marcus cōmemorauerit quā chlamys habebat:q̄uis eēt coc-
cinea. CHRY.in ho.Que igitur erit nobis cura ō reliquo
si contumelias ab aliquo patiamur:postq̄ christus hoc pas-
sus est:Etenī quod fiebat in xp̄m vltimus termin⁹ contu-
melie erat:nec vna pticula tm̄:sed vniuersū corp⁹ patie-
batur iniurias:caput per coronā ⁊ harundinē ⁊ colaphos:faci-
es q̄ inspuebat:gene q̄ alapis ceuebant:corpus totū p̄ fla-
gella.Et q̄ denudatū est p̄ circūdatōez chlamydis ⁊ p̄ fictā
adoratione:man⁹ p̄ harūdinē quā dederūt ei p̄ sceptro: ac-
si timerēt ne aliquid p̄termitterent grauissime p̄sump-
tionis. AVGV.de con.euan.Apparet aūt matheū re-
capitulando ista cōmemorasse:nō quo tūc factū sit:cū eum
pylatus crucifigendū tradidisset.Joannes enī anteq̄ dice-
ret:q⁹ eum pylatus crucifigendum tradiderit ista ꝓmemo-
rauit. HIERO.Nos aūt oīa hec itelligam⁹ mystice.Quō
enī cayphas dixit:Oportet vnū hominez mori p̄ oībus: ne
sciens quid diceret:sic ⁊ isti quodcūq̄ fecerūt:ls alia men-
te fecerint:tamen nobis q̄ credim⁹ sacramēta tribuebant
In clamyde coccinea:opa gentiuz cruēta sustētat. In coro
na spinea maledictū soluit antiquū. In calamo venenata
occidit animalia:siue calamū tenebat in manu:vt sacrilegiuz
scriberet iudeoz. HIERO. Vel al⁹: Susceptis oīb⁹ coz
poris nostri infirmitatib⁹ a dño:oē deinde nostr̄ gbus re-
gnū secū erat debitū:sanguine cocci coloze perfundit.Spi-
nis quoq; cōpūctiōnib⁹ gentiū quōdā pctis gentiū coronat:ē. n.
acule⁹ in spinis:ex gbus xp̄o victorie corona cōtexit. In ca-
lamo vero carūdem gentiū infirmitas atq; inanitas manu
cōprehensa firmat:quin etiā capiti ei⁹ illidit: vt ifirmitas
gentiū manu xp̄i cōprehēsa etiā i deū patrē:qui caput ei⁹ ē:
cōquiescat. ORIGE.Vel calam⁹ mysteriū fuit q⁹ p̄us q̄
crederem⁹ cōfidebam⁹ i virga harūdinea egypti:vel cuius
cūq; regni cōtrary deo qđ accepit:vt triūphet eū in ligno
crucis.Percutiūt aūt cū hoc calamo caput xp̄i iesu: qm̄ sp
regnū illud verberat deū patrē caput saluatoris. REMI.
Uel al⁹:Per chlamydē coccineaz caro domini designat q̄
rubea dicit̄ ꝓpter sanguinis effusionē:p̄ spineā coronaz su-
sceptio peccator̄ nostror̄:qz in similitudinē carnis peccati
apparuit. RABA.Calamo igit̄ christi caput p̄cutiūt:q⁹ di
uinitati ei⁹ cōtradicētes:errorē suū auctoritate sancte scri-
pture:que calamo scribit̄:cōfirmare conant̄.Spuūt i faciē
ei⁹ q̄ p̄tiā grē illius verbis execrandis respuūt:⁊ iesum in
carne venisse denegāt.Falso aūt illū adorant q̄ i eū credūt
sed puersis actibus despiciūt. AVGV.de cō.cruā.Qz aūt
dñz in passione exuerūt vestē ꝓpriā ⁊ iduerūt fucatā:signa
ti sunt heretici:q̄ eū dicūt vez corp⁹ nō habuisse sed ficti.

¶Et postq̄ illuserūt ei:exuerunt eū chlamyde⁊
iduerūt eū vestimētis eius:⁊ duxerūt eū vt cru-
cifigerēt. Exeuntes autē inuenerunt hominē cy-
reneum nomine simonem:hunc angariauerunt
vt tolleret crucem eius. Et venerunt in locuz q̄
dicitur golgotha:quod est calvarie locus. Et de-
derunt ei vinum bibere cuz felle mixtum: Et cū
gustasset noluit bibere.

GLO.Postq̄ euāgelista cōmemorauit ea q̄ ad illusiones
xp̄i ptinent:nūc narrare icipit ꝓcessuz crucifixiōis ipsi⁹, vi-
dē. Et postq̄ illu.ei exue.eū chlamyde:⁊ induc.eū vestimē.
suis:⁊ duxe.eū vt crucifigerēt. AVGV. de cō.cruā. Hoc
aūt in fine factū eē intelligit̄.cū iā ducerēt ad crucifigēdū.
Postq̄.s.pilat⁹ tradidit eū iudeis. HIERO. Notādū aūt
q̄ flagellat⁹ iesus:⁊ cōspuit⁹ nō bēt ꝓpria vestimēta:ꝛ ea
pp peccata nr̄a sūpserat:cū aūt crucifigit̄ r illusiōis pōpam
ꝓterierit:tūc p̄stinas vestes recipit ⁊ ꝓpriū assumit cor-
pus:sta.mq; elemēta turbāt̄:⁊ creatori dat testimoniū crea-
tura. ORIGE.Et de chlamyde qđ scriptū ē:q̄n denu⁹
expoliauerūt eū. De corona aūt spinea nihil tale euāgeliste
scripserūt:vt iā nō sint spine nr̄e ātiq̄: postq̄ semel eas a no
bis abstulit iesus sup venerabile caput suū. CHRY.i ser.
de pas.Nō aūt voluit dñs pati sub tecto:nō in tēplo iudaico
ne putares p̄ illa tm̄ plebe oblatū:⁊ iō foras ciuitatez:foras
muros:vt scias sacrificiū eē cōmune qō toti⁹ terre est obla-
tio:qō cōmunis ē purificatio:⁊ hoc signat̄ cū dr̄:Exeūtes aūt
inuenerūt hoiez cyre.noie simonē hūc angari.vt tolle.crucē
ei⁹. HIERO. Ne gs aūt putet huic loco euāgeliste ioānis
historiā eē cōtrariā.ille.n.dicit exeūtē dominū de pretorio
portasse crucē suā:Matthe⁹ aūt refert q⁹ inuenerūt hoiem
cyreneū cui ip̄osuerūt crucē iesu. Sz h̄ itelligēdū ē q⁹ egre
diēs de ꝓtorio iesus ip̄e portauerit crucē suā:postea obuiaz
habuerūt simonē:cui portādā crucē ip̄osuerūt. ORIGE.
Aut egressi qđē angariauerūt simonē.appropiquātes aūt ad
locū i quo eū fuerāt susp̄suri:ip̄osuerūt crucē ⁊ ipsi:vt ipse
eā portaret. Nō fortuito aūt āgariat⁹ ē simō:ſz ꝑm dispositio
nē dei duct⁹ ē ad hoc vt euāgelica scriptura dign⁹ inueniret
⁊ ministerio crucis christi. Nō solū aūt saluatorē conuenie
bat accipe crucē suā:ſz ⁊ nos cōueniebat eā portare: saluta-
rē nobis angariā adiplentes.nec tm̄ sic profeciss̄et nobis eā
accipe:sic cū ipse eā accepit. HIERO.Mystice .n. crucē
susc̄ipiunt nationes:⁊ peregrinus obediens portat ignomi
niam saluatoris. HYLA. Indignus enim iudeus erat
christi crucem ferre.quia fidei gentium erat in reliquum ⁊
crucem accipere ⁊ cōpati. REMI. Iste enim simon non
erat hierosolymita:ls peregrinus ⁊ aduena.s. cyrenc⁹.Cy-
rene enim ciuitas ē libye. Interpretat̄ aūt simon obediēs:
cyrene⁹ heres:vñ pulchre per eū designat̄ populus gentiū
qui peregrinus erat testamēto dei:sed credēdo factus est
ciuis scōz ⁊ domestic⁹ ⁊ heres dei. GREGO.in ho.Uel
al⁹:Per simonē q̄ crucē dominicā in angariam portat:desi
gnantur abstinentes ⁊ arrogātes:qz p̄ abstinētiā quidē car
nē afficiūt:sed fructū abstinētie interi⁹ nō requirūt.vñ idē
simon crucē portat:ſz nō moritur:qz abstinentes ⁊ arrogan
tes p̄ abstinētiā quidē corpus afficiunt: sed per desiderium
qđē glorie mūdo viuūt.Segtur.Et vene.i lo.qui dr̄ golga.
qđ ē caluarie loc⁹. RABA.Golgatha.n.syrū nomē ē:q̄ in
terpretat̄ caluaria. HIERO. Audiui quēdaz exponētes
caluarie locū:in quo sepult⁹ ē adā:⁊ ideo sic appellatū:quia
ibi antiqui hominis sit conditū caput. Fauorabilis interp̄

tatio ⁊ mulcēs aurem populi:nec tamē vera.Extra vrbē.n.
⁊ foris portā loca sūt in gbus trūcantur capita dānatorū:⁊
caluarie.i.decollatorū sūpsere nomē.Propterea aūt ibi cru-
cifixus ē iesus:vt vbi p̄ri⁹ erat area dānatorum:ibi erigeren
tur vexilla martyry.Adaz vero sepultū iuxta ebrō ⁊ arbee
in iesu fily nauevolumine legim⁹. HYLA. Locus autez
crucis talis est vt positus in medio terre ad capescendā dei
cognitionē vniuersis gentib⁹ esset cōgruus. Segtur. Et dede.
ei bi.vinū cū fel.mixtū. AVGV.de ꝓsen.cruā. Hoc mar-
cus ita narrat:Et dabāt ei bibere mirrhatū vinū.Sel gppe
ꝓ amaritudine matthe⁹ posuit:mirrhatū vinū amaris
simū ē quāq̄ fieri possit vt ⁊ fel ⁊ mirrha vinū amarissimū
redderent. HIERO.Amara vitis:amaz vinū facit: quo
potāt dominū iesū:vt ipleat qđ scriptum est: Dederūt in ci
bū meū fel.Et deus loquit̄ ad hic rusalē:Ego te plantaui vi
neam verā:quomō facta es in amaritudine vitis aliene:Et
cū gustasset noluit bibere. AVGV.de con.euan. Qz aūt
marcus ait:Et nō accepit.intelligit̄:non accepit vt biberet:
gustauit aūt sicut matthe⁹ testis est.⁊ qō idē mattheus ait:
Nolvit bibere:hoc marcus dixit: Nō accepit. tacuit etiā q⁹
gustauit .Qz autez cum gustasset noluit bibere hoc idicat q⁹
gustauerit qdem ꝓ nobis mortis amaritudinem: sed ter-
ria die resurrexit. HYLA. Uel ideo oblatum vinuz fel-
le admixtū bibere recusauit.nō enim eterne glorie ꝓmissa
ptioni peccatorū amaritudo miscet.

¶Postquā autē crucifixerūt eum diuiserunt ve
stimenta eius sortem mittentes:vt adimpleret qđ
dictum est p̄ ꝓphetā dicentē:Diuiserūt sibi ve
stimenta mea:⁊ sup vestē meā miserunt sortez.
Et sedētes seruabāt eū. Et ip̄osuerunt sup caput
eius cām ipsius scriptā:hic est iesus rex iudeoz.
Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones: vnus
a dextris ⁊ vnus a sinistris.

GLO.Premisso qnō christus ad locū passionis est duct⁹
hic euangelista ip̄az passionē p̄segtur:gen⁹ mortis exponēs
cū dicit:Postq̄ aūt crucifixerunt eum. AVGV.in libro.
lxxxiij.questionū:Sapientja quidē dei hominem ad exem
plum quo recte viueremus suscepit.,ptinet aūt ad vitaz re-
ctam ea q̄ non sunt metuēda nō metuere.Sunt autem ho-
mines q̄ quamuis mortē ipsam non timeant: genus tñ mor
tis horrescūt. vt ergo nullū mortis genus recte viuenti ho-
mini metuendū eēt:illius hominis cruce ostendēdum fuit.
Nihil enī erat inter oīa genera mortis illo genere execrabi
lius ⁊ formidabilius. AVGV.in ser.de pas.Quantū aūt
valeat virtus crucis:aduertat sanctitas vestra.Contempsit
adam preceptū accipiens ex arbore pomū:sed q̄quid adaz
pdidit:christus in cruce iuenit. de diluuio aquaz humanū
gen⁹ arcba lignea liberauit.de egypto dei populo recedēte
moyses mare virga diuisit:pharaonem p̄strauit:⁊ populū
dei redemit. Idem moyses lignum in aquam misit:⁊ ama-
ram aquā in dulcedinem cōmutauit: Ex lignea virga ō spi-
ritali petra salutaris vnda p̄fert:⁊ vt amalech vincere-
tur circa virgam:Moyses expansis manib⁹ extendit.⁊ lex
dei arche testaméti credit̄ lignee:vt bis omnibus ad lignū
crucis quasi p̄ gradus quosdam veniat. CHRY. in ser.
ō pas. Ideo ⁊ in excelso ligno non sub tecto passus est: vt ēt
ipsius acris natura mūdet̄.sed ⁊ terra simile beneficiū sen
tiebat decurrentis de latere sanguinis stillatione munda-
ta. GLO. Lignum etiaz crucis significare videtur eccle-
siam in quattuoz mūdi partib⁹ diffusaz. RABA. Uel ſz
mozalē sensū crux p̄ suā latitudinē significat hylaritatē ope
rātis:qz tristitia āgustias fac̄.latitudo enī crucis ē i trāsuer-
so ligno vbi figunt̄ man⁹.per man⁹ aūt opa itelligim⁹.pal
titudinē autē cui caput adiūgit̄:significatur expectatio re-
tributionis de sublimi iustitia dei.longitudo autem q̄ totū
corpus extendit̄:tolerantia designat.vñ longanimes dicū-
tur qui tolerant.pfundū aūt quod terre infixū est:secretuz
sacramēti p̄figurat. HYLA.Sic ergo in ligno vite cū
ctozū salus ⁊ vita suspendit̄.vñ dicit̄:Postq̄ aūt crucifi.cu
diuise. vesti.ei⁹:sorte mittētes. AVGV. de cō. cruā. Hoc
breuiter a matthco dictū ē:Joānes aūt distinctius explicat
quēadmodū gestū sit:Milites ingt eū crucifixissent cū:ac
ceperūt vestimēta ei⁹:⁊ fecerūt q̄ttuor partes:vnicuiq; mi
liti partē ⁊ tunicā.Erat aūt tunica inconsutilis. CHRY.
in ho.Notandū ergo q⁹ nō parua hec abiectio christi erat:
quasi.n.circa dehonoratū ⁊ oīuz vilissimū i christo hoc age
bant.in latronib⁹ aūt nihil tale operati sunt. Diuidere enim
vestimēta in cōdēnatis valde vilibus ⁊ abiectis fit:⁊ nihil
aliud habētib⁹. HIERO. Hoc aūt qō circa christū gestū
est:in psalmo fuerat ꝓbetatū.⁊ iō sequit̄.Ut adiplerēt qō
dictū ē p̄ ꝓphetā dicentē:Diuiserūt sibi vestimenta mea
⁊ super vestē meā miserūt sortē.Sequ.:Et sedentes serua
bant eū.s.milites. Diligentia militū ⁊ sacerdotū nobis pro
fuit:vt maioz ⁊ apertior resurgentis virtus appareat. Seq
tur:Et ip̄osuerunt super caput ei⁹ cām ipsius scriptā:Hic ē
iesus rex iudeozum. Nō possum aūt digne admirari p̄ rei
magnitudine q⁹ emptis falsis testib⁹ ⁊ ad seditionē clamo
rēq; infelici pp̄lo concitato:nullā aliā inuenerūt cām inter
fectionis ei⁹ nisi q⁹ rex iudeoz eēt.⁊ illi forsitan illudētes
ridentesq; hoc fecerunt. REMI.Diuinitus aūt procura-
tū fuit:vt talis titul⁹ sup caput eius poneretur: vt p hoc iu-
dei agnoscerent.qm̄ nec ēt occidendo facere potuerunt vt
eum regem non haberēt.per mortis enīz patibulū nō amī-
sit verū:sed potius cozobozauit. ORIGE.Et princeps q̄
dē sacerdotū ſm litteraz legis portabat in capite suo sancti
ficationē dñi scriptā.Uel ⁊s autez princeps sacerdotum:⁊
rex iesus in cruce qđē habet scriptum: Hic ē rex iudeozuz.
Ascendens aūt ad patrē p̄ litteris:⁊ p̄ nomē quo nomi
natur habet ipsū patrē. RABA. Quia.n.rex simul⁊ sacer
dos ē.cū in sue carnis hostiaz in altari crucis offerret:regis
quoq; dignitatez titulus p̄tendit qui non infra: sed supra
crucē ponit̄:qz licet in cruce p̄ nobis hois infirmitate do
lebat:super crucez tamē regis maiestas fulgebat:quā p cru
cem non perdidit:sed potiꝰ cōfirmauit.Segtur: Tunc cru
cifixi sunt cum eo duo latrones: vnus a dextris:⁊ vnus a si-
nistris. HIERO. Sicut enim p̄ nob⁹ maledictū crucis
factus est christus:sic p̄ omniuz salute inter noxios quasi
noxius crucifigit̄. LEO papa.in ser.de pas.do. Duo autez
latrones vnus ad dexterā ⁊ alius ad sinistraz crucifiguntur:
vt in ip̄a patibili specie mōstraret̄ illa q̄ in iudicio ip̄i⁹ oīuz
hominū ē facienda discretio.Passio igit̄ christi salutis nostre
cōtinet sacramētū: ⁊ de istru.ēto quod iniquitas iudeorū
parauit ad penā:potentia redēptoris gradū fecit ad gloriā.
HYLA.Uel aliter: Duo latrones leue ac dextre affigū
tur:oēm humani generis vniuersitatē vocat̄.sacramētū
passionis dñi ostendētes.sed q⁹ per diuersitatē fidelium ac
ifidelium fit omnium ſm dextram sinistrāq; diuisio vnus
ex duobus ad dexteram eius situs:fidei iustificatiōe salua
tur. REMI.Uel per istos duos latrones designātur oēs:
q⁹ artioris vite continentiā apprehendunt. quicunq; enim
sola itensione placendi deo hoc faciunt:designant̄ per illū:
qui a dextris dei crucifixus ē.qui vero p̄ appetitu huma
ne laudis:vel aliqua minus digna intentione: designantur
per illum qui a sinistris crucifixus est.

¶Pretereūtes aūt blasphemabāt eū:mouen. es
capita sua ⁊ dicentes: Uah qui destruis templū
dei:⁊ i triduo illō reedificas. Salua temetipz.
si filius dei es:descende de cruce. Simil⁊ ⁊ p̄n
cipes sacerdotū illudētes cuz scribis ⁊ seniorib⁹

dicebant: Alios saluos fecit: seipsum non potest saluum facere. Si rex israel est: descendat nunc de cruce ⁊ credimus ei. Cōfidit in deo: liberet nunc eum si vult. Dixit enim: quia filiꝰ dei sum. Idipm autem ⁊ latrones qui crucifixi erāt cum eo improperabant ei.

CHRY. in ho. Luꝫ christū denudassent ⁊ crucifixissent: vltra procedunt: ⁊ in cruce videntes affixuꝫ exprobrant ei. vnde dicitur: ⁊Pretereuntes autem blasphemabant eum mouentes capita sua. HIERO. Blasphemabant quidē q̄ pretergrediebantur viaꝫ: ⁊ in vero itinere scripturarum ambulare nolebant. Mouebant autē capita sua: quia iā ante mouerant pedes: ⁊ non stabāt supra petrā. Idipsuꝫ autē insultans dicit fatuus populꝰ quod falsi testes cōfinxerāt. vnde sequitur: Et dicentes: Uah qui destruis tēplum dei: ⁊ in triduo illud reedificas. REMI. Uah iteriectio est insultantis siue arridentis. HYLA. Quid ergo venie erit cum post triduū reedificatū tēpluꝫ dei in corporis resurrectione cernetur. CHRY. in ho. Ut quasi priozibꝰ signis incipientes detrahere subiungunt: Salua temetipsum. si filius dei es: descende de cruce. CHRY. in ser. de passione. Sed econtrario quia filius dei est: ideo nō descēdit de cruce: nam ideo venit: vt crucifigeretur pro nobis. Sequitur. Similiter ⁊ principes sacerdotum illudentes cum scribis ⁊ senioribus dicebāt: Alios saluos fecit seipsum non potest saluum facere. HIERO. Etiam nolentes scribe ⁊ pharisei confitentur q̄ alios saluos fecerit. Itaq̄ vestra vos condemnat sententia qui enim alios saluos fecit: vtiq̄ si vellet seipsum saluare poterat. Sequitur. Si rex israel est descendat nūc de cruce ⁊ credimus ei. CHRY. in ser. de passione domini. Lonsidera aūt nunc vocem filiozū diaboli quo modo imitantur vocem paternā. Diabolus enim dicebat: Mitte te deorsum si filius dei es: ⁊ iudei dicunt: Si filius dei es: descende de cruce. LEO papa: De quo errozis fonte iudei talium blasphemiarum venena potastis quis vobis magistre radidit: que doctrina persuasit: q̄ illum regē israel: illum dei filium credere deberetis qui se aut crucifigi non sineret: aut a confixione clauozum liberum corpus excuteret? Non hoc vobis legis mysteria: aut prophetaꝝ ora cecinerunt. Sed illud vere legistis: Faciem meam non auerti a confusione sputozum. Et iterum: Foderunt manꝰ meas pedes meos: dinumerauerunt omnia ossa mea. Nūq̄ legistis dñs ōscēdit ō cruce: ſz legistis dñs regnauit a ligno. RABA. Si aūt tūc de cruce surgeret insultātibꝰ cedēs: virtutē nobis patiētie nō demōstraret: ſz expectauit paululū: irrisionē sustinuit: q̄ de cruce surgere noluit: ō sepl̄chro resurrexit. HIERO. Fraudulēta aūt est p̄missio cuꝫ addūt: Et credimꝰ ei. Quid enī plus de cruce adhuc viuētem ōscēdere: q̄ sepl̄chro mortuū resurgere? Resurrexit: ⁊ nō credidistis: q̄ etiā si de cruce ōscēderet nō credideretis. Sed mihi videt hoc demones imittere. stati enim vt crucifixus ē dñs: senserūt virtutē crucis: ⁊ intellexerūt fractas vires suas eē: ⁊ hoc agūt vt de cruce descēdat. Sed dñs sciēs aduersarioꝝ insidias pmanet in patibulo: vt diabolū ōstruat. Segtur: Cōfidit in deo: liberet eū si vult. CHRY. in ho. Oīng nati valde. Nunquid prophete: ⁊ iusti nō erāt q̄ eos nō eripuit a periculis deꝰ? Si autem illoꝝ gloziē nō obfuit: q̄ eis pericula induxistis: multo magis in isto non opozebat vos scandalizari per ea que patitur: quia semp per ea que dixit: hanc vestram remouit suspitionem. segtur: Dixit enī: quia filius dei sum. Per quod ostēdere volebant eum pati ob seductozis ⁊ erronei causam: ⁊ sicut superbum ⁊ vane gloriātem in his que dicebat. Sic ergo non solum iudei ⁊ milites deſubtus eum deridebant: sed ⁊ desuper latrones cum eo crucifixi. vnde sequit. Idipsum aūt ⁊ latrones qui crucifixi erāt cū eo improperabāt ei. AVGV. de cōsen. euāgelistaꝝ Potest autē putari lucas repugnare ei quod hic dicit: qui dicit q̄ vnus de latronibus blasphemabat eum quē alter increpabat: nisi itelligamꝰ matthēum breuiter restringentez hunc locum pluralē numerū pro singulari posuisse: sicut in epistola ad hebreos legimus pluraliter dictū: clauserūt ora leonum: cū solus daniel significari intelligitur. Quid autez vsitatius q̄z vt aliquis dicat: En rustici mihi insultant: eruz si vnus insultet. Esset autem contrariuz si matthēꝰ dixisset ambos latrones conuiciatos domino. Cum vero dictum est latrones: nec additū est ambo: potuit vsitato locutionis modo per pluralem numerum significari. HIERONI. Uel potest dici q̄ etiam. vterq̄z scilicet blasphemauerit. deīde sole fugiente: terra cōmota: saxisq̄z diruptis: ⁊ ingruentibus tenebris vnus crediderit in iesum: ⁊ priozem negationem sequenti confessione emendauerit. CHRY. in ho. Ut enim non existimes ex quadam cōuenētia id gestum fuisse neq̄z latronem fuisse: qui latro videbatur a contumelia: ostendit tibi quoniam etiam in cruce positus latro erat ⁊ inimicus: ⁊ repente transmutatus est. HYLA. Et autē latrones ambo conditionem ei passionis exprobrant: vniuersis etiam fidelibus scandalum crucis futurum eē significat. HIERO. Uel in duobus latronibus vterq̄z populus gētilium ⁊ indeozum primo dominū blasphemauit: postea signorū multitudine alter exterritꝰ egit penitētiaz ⁊ vtiq̄z hodie iudeos increpat blasphemantes. ORIGE. Sed ⁊ latro qui saluatꝰ est pōt eē mysteriū cozz: qui post multas iniquitates crediderunt in christum.

¶ A sexta autez hoza tenebre facte sūt sup vniuersam terrā: vsq̄z ad hozam nonam. Et circa hozā nonam clamauit iesus voce magna dicēs: Heli heli: lamazabathani. Hoc est: Deus meus: deꝰ meus: vt quid dereliquisti me? Quidam autē illic stātes: ⁊ audiētes dicebāt: Heliaz vocat iste. Et continuo currens vnus ex eis acceptā spongiam impleuit aceto: ⁊ imposuit harundini: ⁊ dabat ei bibere. Ceteri vero dicebāt: Sine: videamus an veniat helias liberans eū. Jesus autez iterum clamans voce magna emisit spiritum.

CHRY. in sermone de passione. Non poterat ferre creatura iniuriam creatozis: vnde sol retraxit radios suos: ne videret impiozum facinoza. Et ideo dicitur: A sexta autez hora tenebre facte sunt super vniuersam terram vsque ad horam nonam. ORIGENES. Ab hoc textu quidaz calumniantur euangelicam veritatem. Defectio eniz solis a seculo semper fuit in suo tempore facta. Sed defectio solis que fm consuetudinē tempozum ita currentium fieri solet: non in alio tempore fit nisi in conuentu solis ⁊ lune quando luna subtus currens: solis impedit radios occurrentes ei. In tempore autem quo passus est christus: manifestum est quoniam conuentus non fuit lune ad solem: quoniam tempus erat paschale quod consuetudinis est agere quando luna plena est. quidam autē credentiuz volentes defensionem aliquam inducere contra hoc dixerunt: quoniaz illa defectio solis conuenienter fm cetera prodigia nouaꝝ: cōtra consuetudinem facta est. DIONY. in epistola ad polycarpum. Inopinabiliter. n. soli lunā icidentem videbamꝰ. non enim erat conuentus tēpozis: ⁊ rursus ipsam a nona hora vsq̄z ad vesperā ad oppositū solis supernaturaliter restitutam. Eclypsim etiam ipsam ex oriente vidimus inchoatam: ⁊ vsque ad solarem terminum venientem postea regredientem: ⁊ rursus nouā ex eodem ⁊ defectum ⁊ repu-

gnationē sed econtrario fm diametrū factā. CHRY. in homi. Tribus etiā horis tenebre permanserūt: cū eclypsis in momento trāsiat. non enī habet mozā vt sciūt illi qui cōsiderauerūt. ORIGE. Sed aduersus hoc filij huius seculi dicunt. Quomodo hoc factum tam mirabile nemo greco ruꝫ: aut barbarozuꝫ scripsit eozum qui notauerunt: si quid tale nouum factum est aliquādo? Et plegon quidē i chronicis suis scripsit: in principatu tyberij cesaris factum: sed non signauit in luna plena. Arbit. Jz ergo sicut cetera signa que facta sūt in passiōe ipsius: scilicet velum scissum: ⁊ terra tremuit: ⁊ cetera in hierusalem tantummodo facta sunt. Aut si latius voluerit quis extendere ad terram iudeam: sicut in tertio libro regum dixit abdias ad heliam: Uiuit deꝰ tuus: si est gens aut regnum: vbi non miserit dominus meus querere te: ostendens quoniam satis eum in gentibus que fierat circa indeaz. Est autem consequentis itelligere quasdam tenebrosissimas nubes ⁊ multas ⁊ magnas concurrisse super hierusalem: ⁊ terrā iudee. ⁊ ideo facte sunt tenebre profunde a sexta hora vsq̄z ad nonam. Due enim creature in sexta die facte fuisse intelliguntur: ante sextaz quidem animalia: in sexta autem homo. ⁊ ideo conueniebat pro salute hominis morientem in hora sexta suspendi: ⁊ a sexta hora propter hoc tenebras fuisse factas super omnez terram vsq̄z ad nonam. Et sicut moyse manus extendente in celum: facte sunt tenebre super egyptios: seruos dei tenentes in seruitute: similiter ⁊ christo in sexta hora manus extendente in cruce ad celum super populum qui clamauerat. Crucifige eum: facte sunt tenebre: ⁊ ab omni lumine sunt priuati: in signum futurarum tenebraruꝫ: que comprehensure erāt gentem iudeaz. Item sub moyse facte sunt tenebre super oēm terram egypti tribus diebꝰ: omnibus autē filijs israel erat lumen. Sub christo autez facte sunt tenebre super omnez iudeaz tribus horis: quoniā propter peccata sua priuati sūt a lumine dei patris ⁊ a splendore christi: ⁊ ab illuminatione spiritussancti. Lumen autem fuit super omnez reliquā terraꝫ: quod vbiq̄z illuminat omnem ecclesiaz dei in christo. Et si vsq̄z ad horam nonā tenebre facte fuerūt super iudeā: manifestuz est quoniaz iterum eis lumen refulsit: q̄z cū plenitudo gentiū itrauerit: tūc oīs israel saluus fiet. CHRY. in homi. Uel aliter. Doc admirandum erat: q̄ in omnē terram tenebre sunt facte: quod nunq̄ priꝰ contigerat. In egypto enim solum tenebre facte sunt: quando pascha perficiēdum erat. que enim tunc agebantur: horum typus erāt. Et intuere q̄ fiunt tenebre in media die quando vbiq̄z terrarum dies erat: vt omnes qui habitabant terram: hoc miraculum cognoscerent. Doc autem est signū quod petentibus promittebat dare dicens. Generatio praua ⁊ adultera signum querit: ⁊ signum non dabitur ei: nisi signum ionepphete crucem signans ⁊ resurrectionem. Eteniz multo mirabilius est in eo qui crucifixus erat hoc fieri: q̄ ambulare eo super terram. Doc autē sufficiens erat eos cōuertere: non soluz magnitudine miraculi: ſz quia hoc gestū est postquā omnia locuti fuerant: que voluerant: ⁊ satietatez acceperant cōtumeliarum. Qualiter autem non admirati sunt vniuersi neq̄z estimauerunt euz esse deum: quia scilicet hominum genus tunc multa malitia ⁊ desidia detinebatur: ⁊ hoc miraculum factum cōfestim transyit ⁊ non nouerant q̄ eēt causa eius qō gerebaꝫ. Et propter hoc ipse postea loquitur vt ostendat se viuere: ⁊ q̄ ipse hoc miraculuꝫ fecit. vnde sequitur. Et circa horam nonaz clamauit iesus voce magna dicens: Heli: heli: lamaçabatani: Hoc est: Deus meus: deus meus: vt quid dereliquisti me? HIERO. Principio vicesimi primi psalmi vsus est. Illud vero quod est in medio versiculi. Respice in me: superfluum est. legitur enī in hebreo. Deus meus deus meus: quare me dereliquisti? Ergo impy sunt: qui psalmum ex persona dauid siue bester et mardochei dictum putant: cum etiam euangeliste testimonio eo sumpta super saluatoze intelligant: vt est illō: Diuiserunt sibi vestimenta mea: ⁊ foderunt manus meas.

CHRY. in homilia. Jdeo autem emisit prophetica voce: vt vsq̄z ad vltimam horam testimoniuꝫ perhibeat veteri testamento: ⁊ vt videant quoniam honozat patrem ⁊ non est deo contrarius: ⁊ ideo hebraicam vocem emisit: vt eis fieret cognita ⁊ manifesta. ORIGE. Requirendum est autem: quid est q̄ a deo derelictus est christus. Et quidam quia non possunt exponere: derelinqui christuꝫ a deo: dixerunt q̄ per humilitatem dictum est. Sed manifeste intelligere poteris quid sit quod dicit: faciens comparationē glozie illius quam habuit apud patrem: ad confusionē quā contemnens sustinuit crucem. HYLA. Per hec autem verba ingenia contendunt heretica: q̄ aut defecisse omnino deū verbum in animaz corpozis volunt: dum corpus officio anime viuificat: aut omnino nec fuerit christus homo natus: quia in eo dei verbum mō spiritu habitauerit prophetalis: quasi iesus christus anime soluz ⁊ corpozis homo cōmunis. Hoc habet sui exordium: quo esse cepit homo: q̄ nunca deī verbo contracta rursum protectione desertus clamet: Deus meus: quare me dereliquisti? Uel certe i anima verbi natura mutata paterno christus i omnibus visus auxilio: nunc inops eius mortiq̄ permissus solitudinem suam conquerat: relinquentēq̄z se arguat. Sed inter has impias infirmasq̄z sententias ecclesie fides imbuta apostolicis doctrinis non patitur iesum christū ne filius dei: non ⁊ filius hominis intelligatur: nā querela derelicti morientis ifirmitas est. promissio q̄ tē paradisi viuentis dei regni est. Dabes cum qui mozi profitenti se in paradiso regnare: q̄ deꝰ est. Nō ergo mireris verboꝝ humilitatem ⁊ querimonias derelicti: cum formam serui sciens: scandalum crucis videas. GLO. Dicitur autē deus cum deseruisse in morte: quia potestati persequentiū cū exposuit: subtraxit eniz protectionem: sed non soluit vnionē. ORIGE. Postquā aūt vidit super omnem terram iudeam tenebras: hoc dixit oīdere volēs: Dereliquisti me pater. idest talibus exinanituz calamitatibus tradidisti: vt populus qui fuerat apud te honoratus recipiat que in me ausus est: vt priuetur a luminis tui prospectionis: sed ⁊ pro salute gētium dereliquisti me. Quid autem tam bonū fecerunt: qui ex gentibus crediderunt: vt pretioso sanguine sup terram effuso pro eis emereē eos a maligno? Aut quid tale dignum facturi sunt omnes: pro quibus patioz ista? Forsitan autem ⁊ videns peccata hominum pro quibus patiebatur dixit: Quare me dereliqsti: vt fieret quasi qui colligit stipulā in messe: ⁊ racemos in vindemia. Non autem estimes humano more saluatorem ista dixisse propter calamitatez que comprehenderat eum in cruce. Si enim ita acceperis: non audies magnā vocem eius que ostendit aliquid esse magnum abscōditū.

RABANVS. Uel saluator hoc dixit: nostros circumferens motus. qui in periculis positi a deo deseri nos putamus. Humana enim natura propter peccatum a deo fuerat derelicta: sed quia filius dei factus est noster aduocatꝰ: quorum suscepit culpam. deplorat miseriam: in quo ostendit quantum flere debeant qui peccant: quando sic fleuit qui nunquam peccauit. Sequitur: Quidam autem illic stātes ⁊ audientes dicebant: Delyam vocat iste. HIERO. Non omnes: sed quidaz quos arbitroꝝ milites fuisse romanos: non intelligentes hebraici sermonis proprietatem: sed ex eo qō dixit: Dely bely: putant belyam ab eo invocatum. Sin autem iudeos qui hoc dixerint intelligere voluerimus: hoc more sibi solito fecisse: vt dominuz imbecillitatis infament: gbelye auxiliū deprecēt. Sequit: Et continuo currens vnus ex eis: acceptam spongiam impleuit ace-

Universidad de Deusto
Biblioteca

to ⁊ impositū arundini:⁊ dabat ei bibere. AVGV.in ser. de passione:Sic ergo propinator fontiū potatur acetō nel lis datoꝛ cibatur felle:flagellatur remissio:ꝺemnatur ve nia:illuditur maiestas:rideꝫ virtus:profundiꝫ largitoꝛ im briū sputis. HYLA.Est aūt acetū vinū qō per vitiū aut ītemperie aut vasis acescit:vinuꝫ aūt est bonoꝛ immortalitatis aut virtus.Cū igitur in adā coacuisset:ipe accepit ⁊ potauit ex gentibus. In calamo enim ⁊ spongia vt potaret offertur .i.ex coꝛpib⁹ gentiū in se ad ꝓmunionē imoꝛtalitatis ea que in nobis erāt vitiata trāsfudit.. REMI.Uel aliter: Judei acetū erāt degenerātes a vino patriarchaꝝ ⁊ prophetaꝝ: habebāt frauduléta coꝛda:quaſi ſpōgiā cauernosis atq; toꝛ tuosis latibulis.per arundinē ꝺesignat sacra scriptura: que in hoc facto ꝗplebatur.sicut.n.lingua hebrea vel greca ꝺici tur loquela q̄ fit p linguā:sic ⁊ arūdo ꝺici posset lra vel scri ptura que in hoc facto ꝗplebatur:que fit p arūdinē. ORI GE.Et fortitā gentiuꝫ fm doctrinā ecclesiasticā sapiūt:vi nūt āt male:da vinū bibere felle pmixtū. Qui aūt alie nas a veritate sentētias applicāt christo:quasi eas ꝺicenti: bi ſpongiaꝫ implētes aceto ꝗponūt calamo scripture:⁊ offe runt ozi eius.Sequiť:Ceteri vero ꝺicebāt:Sine:videam⁹ an veniat helyas liberans eum. RABA.Quia.n.milites prauę sonū vocis ꝺominice intelligebant:ideo inaniter ad uentū helye expectabāt.Deū ergo quez saluatoꝛ hebraico sermōe īuocabat:inseparabiliter semp secū habebat. AV GV.in ser. ꝺe passiōe:Cū ergo nil iā ꝓpo restaret ex penis: moꝛs mozaī:quia suū esse ibi nil sentit. Expecta est vetu stati nouitas. Hūc primū hūc solū vidit hoiez peccati nesci um:noxa libeꝛ:iuris sui legib⁹ nil ꝺebe Accedit tamen cōfederata iudaico moꝛs furoꝛi:⁊ ꝺesperata vite īnac au ctoꝛē.vnde sequiť:Jesus autem iez clamans voce magna emisit spirituꝫ.Quare aūt ꝺisplicet si christ⁹ ꝺe sinu patris ad nostrā seruitutē venit:vt nos sue redderet libertati:no strā moꝛtē suscepit:vt n eius moꝛte liberemur:q̄ndo nos ꝺespectu moꝛtis moꝛtales in ꝺeos rettulit:terrenos celesti bus estimauit.Quantū.n.ꝺiuina virtus opeꝛ co templa tione lucēb tantum pati pro subiectis:p seruis moꝛi insi gne est charitatis īmēse.Ergo hec prima cā ē ꝺominice pas sionis:q̄ sciri voluit ꝗtum amaret hominez ꝺeus:qui plus amari voluit q̄tum timeri.Secunda causa ē vt sententiaꝫ moꝛtis quā iuste ꝺeclarat:iustius aboleret. Qꝛ nāq; p homo aꝺiuꝺicante ꝺeo:ꝺe reatu incurreret moꝛtez: ⁊ eam trans misit ad posteros: venit ꝺe celo secūꝺus homo pecca ti nexus:vt moꝛs ꝺamnaretur:que rapere iussa reos inno centie ipsum inuaꝺe.epresumpsit auctoꝛē: Nec miranduꝫ est si pro nobis posuit quod suscepit a nobis.s. animaꝫ qui propter nos fecit tanta:⁊ tali argitus est nob. AVGV. contra felicianum: Absit enim a fidelibus ista suspitio: vt sic christus senserit moꝛtem nostram:vt quantū in se est vi ta ꝺerdat vi Nam si hoc ita esset:quomoꝺo illo triꝺuo potuisse ꝺicimus aliquiꝺ viuere: si vite fons ꝺicit aruisse: Sensit igit moꝛtē ꝺeitas christi participatione humana: si ue humani affectus: quē sponte suscepерat: non nature suc potentiam pꝺidit:per quam cuncta viuificat.In moꝛte enī nostra sine ꝺubio ꝺestitutū coꝛpus vita aīam nostrā non pe riuit.ꝺum ꝺiscedens anima non vim suā perꝺit:ſꝫ quoꝺ vi uificauerat hoc ꝺimittit:⁊ quantum in se est:alteriꝰ moꝛ tem facit: ipsa non recipit. De saluatoꝛis nunc anima ꝺice mus:qui vt non ꝺicam propter inhabitantem ꝺiuinitatem ⁊ propter iusticiam singularem:certe ꝓpter cōmunem mo ri.i. sortē coꝛpus illo triꝺuo sic potuit ꝺeserere:vt ipa nō posset penitus interire. Credo enim ꝺei filium moꝛtuum esse non fm penam iniusticie quaꝫ ex toto non habuit: sed fm legem nature: quam pro humani generis redēpt:one suscepit. DAMASCENVS.Etsi tamen moꝛtuus ēvt homo:⁊ sancta eius anima ab incontaminato ꝺiuisa est coꝛ poze:sed tamen ꝺeitas inseparabilis ab vtrisque permas sit:ab aīa ꝺico et coꝛpe.Et neq; vna ita hypostasis ī ꝺuas ꝺi uisa est.coꝛpꝰ enim ⁊ aīa sic a principio in ꝺi hypostasi būerāt existentiam etiam in moꝛte. Neq; enim anima neq; coꝛpus propriā būerunt hypostasim ꝓter hypostasiꝫ verbi. HIE RO.Diuine aūt ptātis inꝺiciuꝫ ē emittere spiritū.⁊ vt ipe quoq; ꝺicerat. Nemo pōt tollere aīam meaꝫ a me:sed ego pono eaꝫ ⁊ iterꝫ sumo eaꝫ.Spiritū enī in hoc loco p aīa in telligamus. Sed qō vitale aut spūale coꝛpus aciat seu q ipsius aīe subꝺa spiritus sit:iuxta id qō scriptum est.Auferes spūm coꝛ ⁊ ꝺeficiēt. CHRY.in ho.Propter hoc aūt ⁊ vo ce magna clamauit:vt ostēdatur quoniā fm eius potestatē. id gerit.Per hoc q; mortalens vocem emisit magnā:aperti ssime se verū ꝺeū eē ostendit:quoniā boies cū moꝛiunt vix tenuē vocē emittere possunt. AVGV. ꝺe con. euan. Quiꝺ aūt voce magna ꝺixerit:lucas ꝺeclarauit:ꝺixit enim Et clamās iesus voce magna ait:Pater in manus tuas cō mēꝺo spm meū. HYLA.Uel spiritū cū clamoꝛe magne vocis emisit:ꝺolēs nō se omnia peccata poꝛtare.

¶ Et ecce velū tēpli scissuꝫ est i ꝺuas ptes: a sum mo vsq; ꝺeoꝛsū:Et terra mota est: ⁊ petre sciſ se sunt: ⁊ monumēta apta sunt: ⁊ multa coꝛpoꝛa sanctoꝝ qui ꝺormierant surrexerūt. Et exeuntes ꝺe monumētis post resurrectionē eius venerūt in sanctā ciuitatem ⁊ apparuerūt multis. Centu rio aūt ⁊ qui cū eo erāt custoꝺientes iesum: viso ter remotu: ⁊ his que fiebāt timuerūt valꝺe ꝺicentes: Vere filius ꝺei erat iste. Erant aūt ibi mulieres multe a lōge:que secute erāt iesuꝫ a galilea min strātes ei:inter quas erat maria magꝺalene: ⁊ ma ria iacobi: ⁊ ioseph mr: ⁊ mater filioꝝ zebeꝺei

ORIGE.Magna facta sunt ex eo q; magna voce clamā uit iesus.vnde sequitur: Et ecce velum templi scissuꝫ est i ꝺuas partes a summo vsq; ꝺeoꝛsum. AVGV. ꝺe cōcoꝛ euange. In quo satis ostenꝺit tunc esse scissum cum emisit spiritū.Si autē non aꝺꝺiꝺisset:Et ecce simpliciter ꝺixisset: Et velum templi scissum est.incertū esset vtrum ipse ⁊ mar cus hoc recapitulanꝺo cōmemoraſſent:lucas aūt oꝺinem tenuisset:qui cum ꝺixisset:Sol obscuratus est. ꝓtinuo subꝺe iungenꝺū estimauit:Et velum tēpli scissuꝫ est: An lucas re capitulasset: quoꝺ illi oꝺine posuissent. ORIGE. Ꝺuo autem fuisse vela intelligimtur:vnuꝫ quoꝺ velat sca scōꝝ: aliuꝺ exterius siue tabernaculi siue templi. In passione eī go ꝺomini saluatoꝛis:velum quoꝺ erat a foris conscissuꝫ ē a surſum vsq; ꝺeoꝛsum:vt ab initio munꝺi vsq; aꝺ finē con scisso velamine:mysteria publicantur:que vsque aꝺ aꝺuen tum ꝺomini rationabiliter fuerunt occultata. Cum autem venerit quoꝺ perfectum est:tunc auferetur etiam secunꝺū velum vt viꝺeamus etiam que interius sunt occulta: scili cet veram arcam testamenti.⁊ sicut ipsa se habet natura mu ꝺeamus cherubin ⁊ alia. HYLA.Uel ideo velum tem pli scinꝺitur:quia exinꝺe populus est ꝺiuisus in partes:⁊ re li honoꝛ cum custoꝺia angeli protegentis aufertur. LEO papa in sermone ꝺe passione.Est autem aꝺ testimoniuꝫ ve neranꝺa passionis sufficiens signum elementoꝝ inoꝛꝺina nata turbatio.vnde sequitur. Et terra mota ē:⁊ petre sciſſi sunt:⁊ monumenta aperta sunt. HIERO. Nulli enīs ꝺu bium est quiꝺ significet iuxta litteram magnituꝺo signoꝝ: vt crucifixum ꝺominum suum ⁊ celū ⁊ terra omnia ꝺemō strarent. HYLA. Mouetur terra: qz capax huius moꝝ tui esse non poterat: petre sciſſe sunt:oīa enī valiꝺa ⁊ fortia penetrās ꝺi vbū ⁊ potestas eterne vtutis irrupat:Et monu menta apta sunt:erāt enī moꝛtis clauſtra reserata. Segf:

Et multa coꝛ.sanc.q ꝺoꝛmi.sur. Illuminans enīs moꝛtis te nebras:⁊ infernoꝝ obscura collustrans:moꝛtis spolia ꝺetra debat.CHRY.in ho. Ipso qꝺē in cruce manēte cū irriꝺen tes ꝺicebāt. Alios saluos fecit:seipm nō pōt saluuꝫ facere:⁊ qō in se facere noluit:in seruoꝝ coꝛpib⁹ cū multa supabun ꝺātia ꝺmōstrauit. Si.n.q̄triꝺuanū laqꝝ exurgere magnū fuit:multo magis eos repēte:qui oli ꝺormierāt apparere vi uētes:qō future resurrectōis erat iꝺiciū: vt aūt nō putaret eē phantasma qō factū ē:euāgelista subiūgit:Et reū.ō mo nu.post resurrectionē eius ve.i san.ciuitatē appa. mul. HIERO. Quō aūt lazarus moꝛtuꝰ resurrexit:⁊ sic multa coꝛpa scoꝝ resurrexerūt:vt ꝺīm ostēderent resurgentē ⁊ tū cū monu mēta apta sunt:nō añ resurrexerūt:q̄ resurgeret ꝺns vt cēt ꝓmogenitus resurrectōis ex moꝛtuis:sanctā aūt ciuitatē in qua visi sunt resurgētes:aut ꝺiabolum celestiꝝ itelligam⁹:aut bāc terrenam que ante scā fuerat:scā.n.appellabāt ciuitas hierusalē:pp templū ⁊ sancta scoꝝ:⁊ ob ꝺistinctionez aliaꝝ vbiī:in qbus ꝺola colebant. Qñ vero ꝺns apparu.ml'tis. oñꝺitur nō gnālis fuisse resurrectio q̄ oībus apperet: sꝫ spā lis aꝺ plurimos:vt hiꝺiꝺerēt:q cernere merebāt: REMI Queret aūt aliqs qꝺ ꝺe illis factū sit q resurgēte ꝺño surre xerūt:Credeꝺūgppe ē quoniā iō surrexerūt: vt testes eēnt ꝺūice resurrectiōis: Quiꝺā aūt ꝺixerūt q; itez moꝛtui sūt: ⁊ in cinerē cōuersi:sicut ⁊ laꝛar⁹ ⁊ ceteri quos ꝺns resuscita uit.Sed istoꝝ ꝺictis nullo modo ē fides accōmoꝺāꝺa qm maius illis cēt moꝛmētū q surrexerūt si itez moꝛtui eēnt: q̄ fin nō resurgerēt. Incūctāter q̄ credere ꝺebem⁹:qz q resurgē te ꝺño a moꝛtuis resurrexerūt:ascenꝺēte eo aꝺ celos ⁊ ipsi piter ascēꝺerūt: ORIGE.Spāt h eaꝺē magna quotiꝺie fiūt:velum enim tēpli aꝺ reuelanꝺū que intus habent scin ꝺitur sanctis.Terra etiā mouet .i. omnis caro nouo verbo ⁊ nouis reb⁹ fm nouū testamētū.Petre aūt scinꝺūt:qz my steriū fuerūt ꝓphetarum:vt in pfunꝺis coꝝ posita spūalia mysteria viꝺeamus.Monumēta autē ꝺicunt coꝛpoꝛa pec catricū aīaꝝ.i.moꝛtuaꝝ ꝺeo:cum aūt p gram ꝺei anime hu iusmoꝺi fuerit suscitate:coꝛpoꝛa eoꝝ que prius fuerūt mo numenta:fiunt coꝛpoꝛa sanctoꝝ:et viꝺen ē a seipsis exire:⁊ sequuntur eum qui resurrexit:⁊ in nouitate vite ambulant cum eo.Et qui ꝺigni sunt habere conuersationem in celis ī greꝺiunt in sanctam ciuitatez p singula tēpoꝛa ⁊ apparent multis viꝺētibus opera bona ipsoꝝ.Sequiť.Leturio autē ꝛ cū eo er.cus.ic.viso terremotu ⁊ his q̄ fie.ti.val.ꝺi.ve.fi. ꝺei er.iste. AVGV.ꝺe con.euange. Non est contrarium q; mattheus viso terremotu ꝺicit aꝺmiratum centurionē ⁊ eos qui cū eo erant:cū lucas ꝺicat hoc aꝺmiratuz:q; emiſ sa magna voce expirasset. In eo.n.q; mattheus nō soluz ꝺi xit.Viso terremotu:sed ēt aꝺꝺiꝺit: Dis q̄ fiebant integruꝫ locum fuisse ꝺemonstrauit luce: vt ꝺiceret centurionem: ipsam ꝺomini moꝛtem fuisse miratum:quia ⁊ hoc inter illa est que nunc mirabiliter facta erant. HIERO. Ex hoc cō siꝺerandum q; centurio in ipso scanꝺalo passionis vere ꝺei filium confiteať:⁊ arrius in ecclesia preꝺicet creaturam.

RABA.Unde merito per centurionē fides ecclesie ꝺe signat:que vo mysterioꝝ celestiū p moꝛtē ꝺomini referato: continuo iesuꝫ ⁊ vere iustū hominē, ⁊ vere ꝺei filiū syna goga tacente confirmat. LEO pa.i ser.ꝺe pas. Exēplo igit centurionis contremiscat in redēptoꝛis sui supplicio ter rena suba: rūpāť infideliū mētiū petre:⁊ qui moꝛtalitatis gramabātur sepulchꝛis:ꝺiscussa obstaculoꝝ mora pꝛosiliāt: appareant nūc quoq; in ciuitate sācta .i. ecclesia ꝺei future resurrectionis inꝺicia:⁊ quoꝺ credenꝺum est in coꝛpoꝛib⁹: fiat in coꝛꝺibus.Sequiť.Erant autem ibi muli.mul.a lon. que secute erāt ie. a gali.mi.ei. HIERO. Cōsuetuꝺinis enim in ꝺaice fuit: nec ꝺucebatur in culpam moꝛe gentis antique:vt mulieres ꝺe substantia sua victum atq; vestī mentum ꝓceptoꝛibus ministrarēt.ꝺoc:qz scāꝺalū facere pote rat in gentib⁹:paul⁹ abiecisse se memoꝛ Ministrabāt ꝺño ꝺe substātia sua:vt meteret illaꝝ carnalia cui ille me tebāt spiritualia:nō qz iꝺigebat cibis ꝺns creaturaꝝ:ſꝫ vt typū oñꝺeret magistroꝝ:qz victu atq; vestitu ex ꝺiscipulis ꝺeberēt eē ꝓtēti.Sꝫ viꝺeam⁹ q̄les comites habuerūt.Se quiť.n.Inter quas erat maria mag.⁊ ma.iaco.⁊ ioseph mr ⁊ mr filioꝝ zebeꝺei. ORIGE.Apō marcū aūt tertia illa salome appellať. CHRY.i ho.Ꝺe aūt mulieres pꝺicta bāt q̄ gerebant:q̄ maxie erāt ꝓpassibiles:⁊ q̄ seq̄bant mini strātes vsq; aꝺ picula affuerūt:maxima fortituꝺinē oñꝺe tes:qz cū ꝺiscipuli fugerūt:ipse affuerūt. HIERO.cōtra beluiꝺiū.Ecce inqt beluiꝺi⁹ Jacob⁹ ⁊ ioseph sunt filij Ma r mris ꝺni:quos iuꝺei appellauerūt frēs xpi.Ꝺicit aūt ia cobi minoris aꝺ ꝺistinctionē iacobi maioris:q erat filiꝰ zebe ꝺei. Impiū.n.ꝺicit eē beluiꝺi⁹ hoc sentire ꝺe maria: vt cū alie femine ibi fuerint;mrem eius abesse ꝺicam⁹.aut alte rā eē mariā nesciꝺ quā ꝓfingamus:pstertiꝫ cū euāgeliū ioā nis testeť eā illic fuisse pstē.O furoꝝ cecitaꝫ ꝓpriū exitiū mens vesana:audi qꝺ ioānes euā ꝺicat abat iuxta cru cē iesu mr ei⁹ ⁊ soꝛoꝝ mris ei⁹:maria cleophe:⁊ maria mag ꝺalene. Nulli ꝺubiū ē ꝺuos fuisse aplos iacobi nūcupatos vocabulo:iacobū zebeꝺei:⁊ iacobū alphei. Iste aūt nesciꝺ qꝫ minoꝛ iacobus qué marie filiū scriptura ꝓmemoꝛat.Si aplꝰ ē alphei filiꝰ erit.si nō ē aplꝰ:ſꝫ tertiꝰ nesciꝺ qꝫ iacobus qūo putāꝺ ē fr ꝺni:⁊ qūo tertiꝰ aꝺ ꝺistinctionē maioris mi noꝛ appellabit:cū maioꝛ ⁊ minoꝛ nō iter tres: ſꝫ iter ꝺuos soleāt pbere ꝺistāti frater ꝺni aplꝰ fit:paulo ꝺicēte. Ali uꝫ aplōꝝ viꝺi neminē:nisi iacobū frēz ꝺni. Ne aūt būc iacobū pares filiū zebe clege sct⁹ aplōꝝ:iā ab herode fuerat ite rēptus. Restat ꝛc io:vt maria ista q̄ iacobi minoris scri bit fuerit yoꝛ alphei:⁊ soꝛoꝝ marie mris ꝺni: quaꝫ ma riā cleophe ioānes euā.cōmemoꝛat.Si aūt ide tibi alia atqꝫ alia viꝺeť:q; alibi ꝺicat ria iacobi minoris mr:⁊ alibi ma ria cleophe:ꝺisces scripture cōsuetuꝺinē cūꝺē boiez ꝺiuer sis noibus appellari:sicut raguel soccr moꝛsi ietro ꝺicit.Et filr oꝛ maria cleophe yoꝛ alphei ꝛc eaꝺē ꝺicta est maria mater ia bi minoris:q̄ si mater esset ꝺni:magis eam vt in oībus loc matrem alteri⁹ voluisset intelligi. ꝛc si alia fuerit maria cleophe:⁊ alia maria iacobi ⁊ ioſ mater ꝺ tamen cōstat non eaꝺē mariam iacobi ⁊ ioseph esse quā matrem ꝺomini. AVGV.ꝺe con.euan.Possemus aūt ꝺicere alias mulieres a longe: vt tres euangeliste ꝺicunt: ⁊ alias iuxta crucez fuisse:vt ioannes ꝺicit: vbi mattheus ⁊ lucas mariā magꝺalene noſassent. iter stātes lōge: qua.s. ioānes noſauit iter stātes iuxꝝ crucē. Quō aūt ꝺ itelligatur qz eo iteruallo erāt.vt ⁊ iuxꝝ ꝺici possent q ipsoꝝ ei ꝓto aꝺ erāt:⁊ a lōge i ꝓpatōe turbe ꝓpinguꝫ circūstātis cū ceturio ne ⁊ millitib⁹.Possumus ēt itelligere:q; ille q̄ simul aderāt cū mre ꝺni:postq̄ eā ꝺiscipulo cōmēꝺauit: abire iā cepant: vt a ꝺesitate turbe se exuerēt:⁊ cetera q̄ fcā sunt longiꝰ itue nerūt:vt euāgeliste q; post moꝛtē ꝺni eas ꝓmemoꝛauerunt:⁊ longe stantes cōmemoꝛent:

¶ Cū aūt sero factū cēt venit qꝺā hō ꝺiues ab ari mathia:noie ioseph:q ⁊ ipe ꝺiscipul⁹ erat iesu. hic accessit aꝺ pilatū ⁊ petijt coꝛpꝰ iesu. Tūc pilat⁹ iuſ sit reꝺꝺi coꝛp⁹. ⁊ accepto coꝛpe ioseph involuit illuꝺ i syndōe mūꝺa: ⁊ posuit illō i monumēto suo nouo:qō exciꝺerat i petra: Et aꝺvoluit saxū ma gnū aꝺ ostū monumēti ⁊ abijt. Erāt aūt ibi maria magꝺalene ⁊ altera maria sedētes ptra sepulch

GLO.Postq̄ euāgelista rettulerat ozdinē ꝺnice passiōis ⁊ moꝛtem:nunc agit ꝺe eius sepultura ꝺicens.Cum sero āt factuz cēt venit qꝺam homo ꝺiues ab arimathia nomine ioseph: qui ⁊ ipse ꝺiscipulus erat iesu. REMIGI. Arima

thia ãt ipsa est ⁊ r[illegible]natha ciuitas helcane ⁊ samuelis :q̃ sita est in regiõe chananitica iuxta diospolim. Iste aũt ioseph ꝑs seculi statũ magne fuit dignitatis:sed multo maioris meriti apud deũ fuisse laudaꝝ:siquidẽ iustus fuisse describitur. Decebat qppe eũ talẽ exĩstere qui corpus domini sepeliret: quatenꝰ q̃ iusticiã meritoꝛ dignꝰ eẽt tali officio. HIERO. Diues aũt refert nõ de iactãtia scriptoris;quo virũ nobilez atq; ditissimũ referat iesu fuisse discipulũ. Sed vt ostẽdat causaz quare a pylato corpus christi potuerit ꝑpetrare. Sequitur. Dic accessit ad pilatũ ⁊ petyt corpꝰ iesu. Pauperes enĩ ⁊ ignoti nõ essent ausi ad pilatũ ꝓsidẽ Romane potestatis accedere:⁊ crucifixi corpus impetrare. In alio aũt euangelio ioseph iste bulites appellaꝝ .i. cõsiliarius:⁊ de ipso quidẽ putãt primũ psalmũ fuisse cõpositũ:Beatus vir q̃ nõ abyt in cõsilio ipioꝛ ⁊c. CHRY. in hom. Inspice aũt huius viri fortitudinem:in mortis enim periculum se tradidit inimicitias ad omnes assumens:ꝓpter beniuolentiaz christi:⁊ non solum audet corpus christi petere: sed ⁊ sepelire. vnde sequit. Et accepit corpus Jesu ⁊ inuoluit illud in sindone munda. HIERO. Ex simplici sepultura domini ambitio diuitum condemnatur: qui nec in tumulis quidem possunt carere diuitys. Possumus aũt iuxta intelligẽtiaz spiritualẽ ⁊ hoc sentire: q̃ corpus domini non auro: nõ gẽmis:non sericeo:sed linteamine puro obuoluẽdũ sit:quãq̃ ⁊ hoc significet:q̃ ille in sindone munda inuoluit Jesuz. qui paura mente eiuz susceperit. REMI. Uel aliter. Quia sindon lineus pannus est:linũ aũt exterra procreatur:⁊ cũ magno labore ad candorẽ producitur: designatur:qz corpꝰ illius quod ex terra.i. ex virgine sumptũ e:per laborem passionis peruenit ad candorem immortalitatis. RABA. Dine etiaz ecclesie mos obtinuit vt sacrificium altaris nõ serico neqz in pãno tincto;sed in lino terreno celebretur:Ut a beato papa siluestro legimus esse statutũ. Segtur:Et posuit illud in monumẽto suo quod exciderat in petra. AVGV. in sermone de sabbato sancto. Ideo autẽ saluator in aliena sepultura ponitur:quia ꝓ aliorum mortiebatur salute:vt qd ergo in ꝓpria sepultura qui in se mortem ꝓpriam nõ habebat:vt quid illi tumulus in terris:cuius sedes manebat in celis:vt quid illi sepultura ꝓpria qui tridui tm̃ temporis spacio in sepulchro non tam mortuus iacuit: q̃ velut in lectulo conquieuit:Sepulchruz autẽ mortis est habitaculum: Necessarium ergo non erat mortis habitaculũ christo:quia vita est: nec opus habebat semper viuens habitaculo defunctorum. HIERONI. In nouo autez ponitur monumento ne post resurrectionem ceteris corporibus remanẽtibꝰ surrexisse alicui fingereꝝ:Põt aũt ⁊ nouuz sepulchrum:marie virginalẽ vteꝛ demõstrare. In monumento aũt exciso in petra conditus est: ne si ex multis lapidibꝰ edificatũ fuisset suffossis tumuli fundamẽtis ablatus furto diceret. AVGV. in ser. de sabbato sancto. Si etiam sepulchrum fuisset terra:dicere poterãt:suffoderũt terraz ⁊ furati sunt eum. Si fuisset lapis paruulus suppositus: dicere poterãt:dormiẽtibꝰ nobis tulerũt eũ. vnde segt. Et aduolsit. ma. ad ost. monu. ⁊ abyt. HIERO. Saxũ enĩ magnũ appositũ oñdit:nõ absq; auxilio plimoꝛ sepulchrꝝ potuisse reserari. HYLA. Mystice aũt ioseph apostolozũ habet spẽm:hic in munda sindone corpus inuoluit:⁊ quidẽ in hoc eodẽ linteo reperimus de celo ad petꝛ vniuersoz animãtium genera submissa. ex quo intelligitur sub lintei illius nomine cõsepeliri christo ecclesiam. Domini ergo corpus infertur in vacuam ⁊ nouam requiẽ lapidis excisi:quia per apostolozum doctrinaz ipetus duritie gentilis quodam doctrine opere excisum christus infertur:rude. s. ac nouum:⁊ nullo antea ingressu timoze dei peruium:⁊ quia nil preter eum oporteat in pectora nostra penetrare:lapis ostio aduoluitur: vt quia nullus antea in nos diuine cognitionis au-

ctoꝛ fuerat illatꝰ: nullus absq; eo postea iferatur. ORIGE. Non autem fortuito scriptum est:quoniã iuoluit corpus in syndone mũda:⁊ posuit in monumẽto nouo:⁊ q̃ ad uoluit lapidẽ magnũ:quoniã oĩa que sunt circa corpꝰ iesu mũda sũt ⁊ noua ⁊ oĩa magna valde. REMI. Postq̃ aũt corpꝰ dñi sepultũ ẽ:ceteris ad ꝑpa remeãtibꝰ:sole mulieres q̃ eũ artius amauerũt pseuerauerunt: ⁊ diligẽti cura nouauerunt locũ in quo corpꝰ dñi ponereꝝ:quatenus ꝛgruo tpe munus sue deuotõis ei offerrẽt.⁊ iõ sequit. Erãt ãt ibi mag. ⁊ altera ma. se. cõ. sepulchrũ. ORIGE. Dater ãt filioꝛ cedei nõ scribit sedere cõtra sepulchrum: fortsitã. vsq; ad crucẽ uenire potuit. Iste aũt quasi maiozes in ea ritate:neq; bis q̃ postea gesta sunt defuerunt. HIERO. Uel ceteris relinq̃tibus dominũ mulieres in officio perseuerant:expectaces qõ ꝓmiserat iesus. Et iõ meruerunt me videre resurrectionẽ: quia q pseuerauerit vsq; in finẽ hic saluꝰ erit. REMI. Qz vsq; bodie sancte mulieres. i. bis miles aie sanctoꝛ:in hoc seclo faciũt.⁊ pia curiositate audunt quẽadmodũ passio xpi cõpleta sit.

¶ Altera aũt die q̃ est post parasceuen:conuenerunt pncipes sacerdotũ ⁊ pharisei ad pilatum dicẽtes:domine recordati sumus:quia seductor ille dixit adhuc viuens: post tres dies resurgaz. Jube ergo custodiri spulchrũ vsq; in diẽ tertiã ne forte veniant discipuli eius ⁊ furẽtur eũ: ⁊ dicant plebi surrexit a mortuis: ⁊ erit nouissimꝰ error peioꝛ prioꝛe. Ait illis pilatꝰ: Habetis custodiam: ite custodite sicẽ scitis. Illi aũt abeũtes munierũt sepulchrũ signantes lapidez cũ custodibus.

HIERO. ibo. Non sufficerat pncipibꝰ sacerdotũ crucifixisse dñm saluatorẽ: nisi sepulchꝝ custodiret ⁊ q̃tũ in illo ẽ: manꝰ ponerẽt resurgẽti. vñ dr: Altera aũt die q̃ est post parasceuen ⁊c. RABA. Parasceue dr ꝑparatio. Bene vocat sexta sabbati: in q̃ ꝑparabãt nẽcia sabbato: vt de manna pctũ ẽ. Sexta die colligetis duplũ. qz. n. sexta die factꝰ ẽ bis septia die regenit deꝰ: iõ sexto die iesus ꝓ bose mozit. ⁊ sabbato genit in sepulchro. HIERO. Pncipes aũt sacerdotiz imensũ facinꝰ in nece dñi ppetrauerint:tm̃ nõ sufficit eis nisi ẽt post mortẽ eiꝰ ꝓcepte negtic virus exerceãt: fama lacerãtes:⁊ quẽ inocẽtẽ sciebãt: seductoꝛe vocant. vnde cũt. Dñe recoꝛ.sumus qz seductor ille dixit ⁊c. Sicut aũt phas ignorans ante ꝑphetauerat dicẽs: Expedit vnũ hoc nẽ mozi ꝓ populo ⁊ nõ tota gens ꝑeat: sic ⁊ modo: sequitur enim erat christꝰ: nõ a vitate in errozem mittẽs: sed a vitate in veritatẽ.a vitys ad virtutes:a morte ad vitã ꝑpetuam.

REMI. Ex hoc autem dicunt eum dixisse q̃ post tres dies resurgam:qz dixerat: Sicut fuit ionas tribꝰ diebus: sic erit filius hoĩs tribus noctibus in ventre ceti ⁊c. Sed videndũ quomodo ꝑ tres dies resurrexerit. Nonulli voluerunt tres horas istarum vnam intelligi noctem:⁊ lucem que secuta est tres horas diem: sed hi vim figurate locutionis ignorauerunt. Figurate enim sexta feria qua passus, est comprehendit antecedentem precedentem. Sequit. ur autem nox sabbati cum sequenti die:nox vero dominici diei comprehendit suum diem:ac per hoc vez est q̃ post triduum resurrexit. AVGV. in ser. pas. Ideo autem post tres dies resurrexit: vt in passione tocius trinitatis monstraretur assensus: triduum enim legitur in figura:quia trinitas que in ꝓncipio fecerat hominem:ipsa in fine hominem per christi reparat passionem. Sequitur: Jube ergo custodiri sepulchrũ vsq; in tertium diem. RABA. Discipuli. n. christi fures spiritualiter erãt: ingratis iudeis scripta noui ⁊ veteris testamenti ablatos vsq; ecclie cõferebãt:⁊ saluatorẽ q̃ eis ꝓmissus fuerat:

nocte dormientibus:hoc est infidelitate torpentibus abstulerũt:gẽtibꝰ credẽdũ tradẽtes. HYLA. Metus furandi corpis ⁊ sepulchri custodia atq; obsignatio:stultitie atq; infidelitas testimoniũ ẽ:q̃ signare sepulchꝝ eius voluerũt:cuius ꝓcepto cõsperĩssent de sepulchro mortuũ suscitatuz.

RABA. In hoc aũt q̃ dicũt: Et erit nouissimꝰ error peioꝛ ꝓze. ignozãter vez dicũt. Peioꝛ. n. fuit cõtẽptus penitẽtie in iudeis:q̃ errοꝛ ignozãtie. CHRY. ibo. Iude ẽt q̃li ter nolẽtes certãt ad demrandã vitatẽ. irrefragabilis. n. demõstratio resurrectõis fcã ẽ ꝓ ea q̃ ptenderũt:qz. n. custodia sepulchꝝ:nulla fraus facta est. Si aũt fraus fcã nõ est: mãifeste ⁊ irrefragabilr dñs surrexit. Quia aũt pilatus rñdeat subiungit. Ait illis pilatꝰ: habetis custodiã. Ite custodite sicut scitis. RABA. q. d. Sufficiat vobis q̃ consensistis in necẽ innocentis: de cetero vester erroꝛ vobiscũ ꝓmaneat. Segt. Illi aũt abeũtes munierũt sepulchrũ signantes lapidẽ cũ custodibꝰ. CHRY. ibo. Nõ ãt ꝓmittit pilatꝰ solos milites sigillare. si. n. soli milites sigillassent possent dicere q̃ milites ꝓmiserũt q̃ discipuli corpus dñi furarentur: ⁊ ita resurrectõis ifringere fidẽ: nũc boc dicere ñ pñt cũ ipsimet sepulchrum sigillassent.

CA. XXVIII

Vespere aũt sabbati que lucescit in prima sabati: vẽit maria magdalene ⁊ altera maria videre sepulchꝝ. Et ecce terremotꝰ factꝰ est magnꝰ: Angelus. n. dñi dẽscẽdit de celo: ⁊ accedẽs ꝛuoluit lapidẽ: ⁊ sedebat sup eũ. Erat ãt aspectꝰ eius sicut fulgur: vestimẽta aũt eius sicut nix. Pre timoze aũt eiꝰ exterriti sunt custodes: ⁊ facti sũt velut mortui. Rñdens aũt angelus dixit mulieribus: Nolite timere vos. Scio. n. q̃ iesum qui crucifixus ẽ q̃ritis. Nõ ẽ hic: surrexit. n. sicut dixit. Vẽite ⁊ videte locũ: vbi posit erat dñs. Et cito eũtes dicite discipulis eiꝰ: qz surrexit: ⁊ ecce ꝓcedet vos i galileã. Jbi cũ videbitis: ecce ꝓdixi vob

AVGV. in ser. de resur. Post illusiones ⁊ vbera: post acetu fellis pocula mixta:post supplicia crucis ⁊ vulnera:⁊ postremo post ipsã mortẽ ⁊ inferos: surrexit de suo funere carne nouus. redit ab occiduo latẽs vita ⁊ ĩ morte salus reseruata resurgit pulchrioz reditura post funus. AVGV. de cõuersatione. De hoza vero q̃ mulieres venerũt ad monumẽtũ nõ cõtinenda exoꝛtꝰ questio. Cum enĩ matthe hic dicat: Vespere ãt sab. q̃ lu. ĩ ꝓma sab. qd est qd dicit marcus: Et valde mane vna sabbatoꝛ vẽit maria magda. ⁊ altera maria videre sepulchrũ. Apte qppe ꝓma noctis qd est vespere:ipsaz noctem voluit significare matthe:cuius noctis fine venerũt ad monumẽtũ. q̃ qm̃ sabbato ipediebanꝰ: vt nõ añ facerẽt: ab eo tpe noiauit noctẽ ex quo eis licere cepit: vt facerẽt qd tũqz vellẽt tpe eiusdẽ noctis. Sic itaqz dcm̃ est: Vespere aũt sab. ac si diceret: nocte sabbati. i. nocte q̃ segt diez sabbati: qd ipa verba eiꝰ satis idicãt. Sic. n. ait: Que lucescit in ꝓma sabbati. qd fieri nõ pot nisi tm̃ mõ ꝓmã noctis pticulã. i. solã initiũ noctis itellexerimꝰ dcm̃ vespere significatum. Neqz. n. ipsum initiũ noctis lucescit in ꝓma sabbati: sed ipsa noꝛ q̃ in luce incipit terminari:⁊ vsitatus modꝰ loquendi ẽ diuine scripture:a parte totuz significare. Uespere ergo noctem significauit:cuius extremũ est diluculũ:diluculo eniz venerũt ad monumẽtũ. RABA. Uel aliter qd dictuz ẽ. qs̃ mulieres vespere sabbati q̃ lucescit i ꝓma sabbati venirẽt videre sepulchrũ:ita itelligendũ: qz vespere qdez venire ceperint: sed lucescente mane in ꝓma sabbati ad sepulchrũ puenerunt. i. vespere aromata parauerunt:quibus

coꝛpꝰ dñi vngere desiderabãt:sed aroma vespe ꝑparata: mane ad sepulchrũ detulerũt. Qõ matthe qdẽ breuitatis cã obscuri posuit:sed cuãgeliste aly quo ordine factum sit euidẽtius oñdũt. Sepulto nãqz sexta feria domino:reuerse a monumẽto mulieres ꝓparauerũt aromata ⁊ vnguenta q̃diu opari licebat:⁊ sabbato quidẽ siluerũt ꝓm legis mandatũ:sicut lucas apte designat. Cũ aũt trãsisset sabbatũ: vesperaqz aduenĩẽte tps opandi reduisset:prompte ad deuotionẽ emerũt:que minus ꝓparauerant aromata: sicut marcus ꝓmemorat. Ut veniẽtes vngerẽt iesuz. ⁊ valde mane veniũt ad monumentũ. HIERO. Uel aliter: q̃ diuersa tpa[illegible]z mulieꝝ ĩ cuãgelys describunt: nõ mẽdacij signũ ẽ vt ipy obyciũt:sz sedule visitatõis oficia dũ crebꝛo abeũt ⁊ redeũt:⁊ nõ patiũt a sepulchro domini diu abesse vel lẽgius.

REMI. Sciendũ aũt qz matthe mystice loquẽs sluduit nobis ĩsinuare illa sacratissima noctẽ q̃ntã dignitatẽ ex bonore deuicte mortis ⁊ dñice resurrectõis accepit. iõ dixit: Uespere ãt sab. q̃ lu. ĩ ꝓma sab. Cũ cõsuetus sit dño tpuz bẽat. vt vespe nõ lucescãt ĩ diẽ:sz potiꝰ obtenebrescãt nocte: ostẽdit his vbis q̃ dñs totã hãc noctẽ luce sue resurrectionis festiuã ⁊ choruscã reddidit. BEDA. ĩ bo. Ab exoꝛdio ẽt mundane creatõis vsq; bucita tẽpoꝛ cursus distinguebaꝝ vt dies nocte ꝓcederet:qz bõ a luce padisi peccãdo lapsus ĩ hui seculi tenebras erũnasq; decidit. Aptissime ãt nũc dies sequit noctẽ:qñ ꝓ fidẽ resurrectiõis a petri tenebris ⁊ vmbra mortis ad lucẽ vite xpo largiẽte reducimur. SEVE. i ser. pas. Est ãt vespa sabbati q̃ lucescit qz illuminat ꝓ xpz:sabbatũ ñ deleꝝ:Nõ ingt vel soluere legẽ:sz adimplere Illuminat vt i diẽ dñicã luceat:clarescat i ecclia qõ in synagoga iudeis ob scuritatiꝰ fuscaba. Segt: Uenit ma. mag. ⁊ al. ma. vi. sep. Sero quidem mulier currit ad venia q̃ mature cucurrit ad culpã:q̃ de paradiso pfida supserat: festinat fidẽ sumere ꝺ sepulchro. ꝺtẽdit rape de morte vitã: que de vita rapuerat mortẽ. nõ ãt dixit: Uenerũt sz venit sub vno noie; veniunt due mysterio ñ casu. Uẽit ipa: sz altera vt mutaret mlier vtute ñ sexu. Precedũt ãt apl̃os femie; q̃ eccl̃a trpũ ad dñi cũ ꝺferi sepulchꝝ: maria. s. ⁊ maria: mystũ xpi vnũ nosmet ĩ duas gemiat femias: qz ex ecclia ex duobꝰ pplis venies. i. ex gẽtibꝰ ⁊ iudeis: vna eẽ figurat: venit ãt maria ad sepulchꝝ: sic ad resurrectõis vteꝝ: vt iteꝝ xps ex sepulchro nascereꝝ fidei q̃ carni fuerat gnãtꝰ ex vẽtre:⁊ cũ qđ clausa vginitas ad pẽtẽ tulerat vitã: clausũ sepulchꝝ ad vitã redderet sẽpiternã. Diuinitatis ĩsigne ẽ clausã vginẽ religisse post ptũ:⁊ ꝺ sepulchro clauso exisse cũ corpe. Segt: Et ecce terremotus factus ẽ ma[illegible]. HIERO. Dñs nr vnus atq; idẽ filiꝰ dei ⁊ hoĩs iuxta vtrasq; nãz diuinitatis ⁊ carnis: nũc magnitudis iue: nũc hũilitatis signũ demõstrat. vñ ⁊ ĩ pñti loco quãq̃ hõ sit q̃ crucifixus ẽ: q̃ sepultꝰ: tm̃ q̃ fozis agunt: omnes ãt filiũ dei. HYLA. Motus. n. terre resurrectõis est virtus cũ ꝓcusso mortis aculeo: ⁊ illuminatis illiꝰ tenebris resurgẽte vtutũ celestiũ dño: inferoꝝ trepidatio ꝓmouet. CHRY. ibo. Uide terremotus factus est: vt exurgãt ⁊ euigilẽt mulieres. etenĩ accesserant vt vnguentũ mitterẽt:⁊ qz in nocte hec gerebant ꝓbabile est quasdã obdormisse. BEDA in bo. q̃ etiam terremotus resurgẽte dño de sepulchro sicut etiam moriente in cruce factus est magnus: significat terrena quidez corda per fidem passionis ꝓprius ac resurrectionis eius ad penitẽtiam concutienda salubꝛi pauoze permota. SEVE. in sermone pasche: Si autem sic terra tremuit: cum domin ad veniam sanctoꝝ resugeret: quomodo cõtremiscet: cũ noxiozum omnium surget ad penã: dicẽte ꝓpheta. Terra tremuit cum resurgeret in iudiciũ deus. Et quõ domini ꝓmissa sustinebit: que angeli ꝓsentiã sustinere nõ valuit: naz sequitur: Angelus domini descendit de celo. Surgente siquidem christo: morte pereũte terrenis redditur celeste cõmercium: ⁊ mulieri cui fuerat cum diabolo letale consi-

Universidad de Deusto
Biblioteca

lium:cum angelo colloquium fit vitale. HYLA. Miserricordie.n.dei patris insigne ē resurgēte filio ab inferis virtutū celestiū mysteria mittere:atq; ō prior resurrectionis ipe ē iudex:vt quodā famulatu paterne voluntatis resurrectio nūciaret. BEDA i ho. Qz.n.xps de⁹ z hō ē:iter acta būanitatis sp ei angelox ministeria deo debita nō desunt. Segtur: Et accedēs reuoluit lapidē: Nō vt egressuro dño ianuā pandat:sz vt egressus ei⁹ iā fcī boīb⁹ pstet idicīū:Qui .n.moztalis clauso vginis vtero potuit nascēdo igredi mundū:ipse fact⁹ imoztalis clauso sepulchro potuit resurgendo exire de mūdo. REMI. Significat aūt reuolutio lapidis reserationē sacrox xpi q̄ lra legis tegebāt:lex nāq; i lapidee scripta fuit:z ō p lapidē ōsignat. SEVE. Nō ät dixit: Voluit. sz reuoluit lapidē:qz lapis aduolut⁹ pbauit mortē:z reuolut⁹ extitit resurrectōis assertor. Mutat bic ordo rex:sepulchx mortē nō moztuū deuorat:dom⁹ moztis:mansio fit vitalis. vteri noua forma moztuū recipit:reddit viuū. Segtur: Et sedebat sup eū. Sedebat iquā cui nulla erat lassitudo vt fidei doctor:vt resurrectōis mgr:sedebat supra petrā vt soliditas sedētis daret credētib⁹ firmitatē:ponebat angel⁹ sup petrā fūdamēta fidei:sup quā xps erat ecclīaz fundaturus. Ul⁹ p lapidē monumēti pōt designari moz q̄ oēs pmebāt p hoc q̄ angel⁹ sup lapidē sedit:significat q̄ xps mortē sua vtute subiecit. BEDA i ho. Et recte stās apparuit angel⁹q aduētū dñi i mūdo pdicebat:vt stādo designaret qz dñs ad debellādū mūdi princip veniret. preco ät resurrectiōis sedisse memorat:vt sedēdo significaret eū supato moztis auctore sedē regni iā pscēdisse ꝑpetui. sedebat ät sup ladidē revolutū quo bostiū monumenti claudebat:vt clausura iferox sua ipz vtute deiecisse doceret. AVGV. de cō. cuā. Pōt ät mouere quō ꝑm matthēū angel⁹ sup lapidē sedebat revolutuz a monumento: cū marc⁹ dicat mulieres itrocūtes i monumētū vidisse iuuenē sedētē i dexteris:ni si itelligam⁹ aut matthēū tacuisse de angelo:qđ itrātes viderūt:marcū ät de illo q̄ viderūt sedētē sup lapidē:vt duos viderit z a duob⁹ sigillati audierit q̄ dixerūt angeli de iesu.aut certe q̄ dic: Intrātes i monumētū i aliquo spacio ante petraz:in qua excisa loc⁹ fact⁹ fuerat sepulture:vt ipz viderint in codē spacio sedentem a dextris: quē dicit matthēus sedentē sup lapidē. Sequitur Erat autem aspc.ei⁹ sicut fulgur:z vesti.eius sicut nix. SEVE. Vultus claritas a vestium cādore separatur: z facies fulgurnium vestis angeli cōparat:qz fulgur de celo:nix de terra. vñ ppha: Laudate dñm de terra:ignis:grādo nix ꝛc. In facie ḡ angeli claritas celestis seruat nāe:in veste significat gra cōionis humāe.z sic tēperat spēs angeli colloquētis: vt carnales oculi z vestiū erāt placitā claritatem: z ex fulgure vult⁹:nūciū sui tremerēt z reuerenrent auctozis.

IDEM. i alio ser. Quid aūt facit idumētū vbi tegēdi neccitas nō bz: Angelus nr̄m bitū nr̄am formā in resurrectioe ꝑfigurat:vbi bō ipa corpis sui claritate vestit. HIERO. In cādido ēt vestitu āgelus significat gl̄iaz triūphantis.

GREGO. i ho. de pas. Uel al⁹ i fulgure terror timoris ē: i nive ät blādimētū cādoris:qz vo oīpotēs de⁹ z terribil⁹ est pctōrib⁹ z blādus iustis:recte testis resurrectōis ei⁹ angel⁹: z i fulgure vult⁹:z in candore habitus demōstrat: vt de ipa sua spē:z terreret reprobos z mlceret pios. vñ segt: Pre timoris aūt ei⁹ exter. sunt custo. z facti sunt ve. moztui. RABA. Timoris anxietate sunt exterriti:qz amoris fiduciaz nō habebāt:z fcī sunt velut moztui q resurrectionis vitatē credere noluerūt. SEVE. i ser. pasche. Custodiebāt.n. crudelitatis studio nō pceratis obsego:stare.n.nō pōt quē oscia destituit: ipellere reat⁹. hinc est q̄ angelus pcellit impios:pios alloquit̄:z solat̄. Sequit̄: Respōdēs autez ang. dixit mulie.

HIERO. Custodes qdem timore pterriti ad instar moztuoz stupefacti iacēt:z angelus tamen nō illos: sed mulieres ꝓsolatur dicens. Nolite ti. vos. q. d. Illi timeant i q⁹ manet incredulitas:ceteruz vos qz iesum queritis crucifixum:andite q̄ surrexerit:z ꝑmissa pfecerit. vñ segt. Scio .n. q⁹ iesuz q crucifix⁹ ē q̄ritis. SEVE. Adhuc.n. crucifixū z moztuū regrebāt:quaz fidē scuta passionis ꝓcella turbauerat:z tētationis ita eas pōdus icuruauerat:vt celi dñs descenderēt in sepulchro. Non est hic. RABA. per ꝑsentiā cognitionis:qui tamē nusq̄ deest per ꝑsentiam maiestatis. Sequit̄: Surrexit enim sicut dixit. CHRY. in homilia. q. dicit: Et si mihi nō creditis:illius mementote verboz:deinde et alia sequit̄ demonstratio:cum subdit̄. Uenite z videte locum vbi positus erat dñs. HIERO. Ut si meis vertis fidem creditis vacuo cr latis se, sepulchro. SEVE. Angelus ergo pdicit nomen:crucem dicit:loquitur passionē:sz mox resurrectionē:mox dñm cōfitetur:z angelus post tāta supplicia post sepulchrū agnoscit dominū snū. Cur bō aut mirandū deū in carne iudicat:aut i passiōe existimat ōfecisse vnde? Dicit ät crucifixū:z ostēdit locū vbi positus erat dñs:ne iterr z non idez resurrexisse crederet ex moztuis. Et si dominus in eadē redit carne:z sue resurrectionis facit indicium? re homo in alia putat se carne redituru? aut carnem fore seruus dedignat suam cum nostrā dominus non mutauit? RABA. Non autem solis vobis hoc gaudiū magnū? cessium ē occulto cozde tenere:sed similiter amantibus oportebatis illud pandere. vñ segtur. Et cito eū. di. d. q. surrexit.

SEVE. q. d. Reuertere ad viz mulier iam sanata:z fide fidē que pfidiam ante suasisti. Refer homini resurrectionis indiciū:cui ante cōsilium ruine dedisti:segtur. Et ecce ꝓcedit vos in gali. CHRY. in ho. Doc aūt dicit eripiēs eos a periculis ne timoz fidem impediret. HIERO. Mystice ꝓcedet vos in galileam:hoc est in voluptatē gentiliū: vbi ante erroz erat z lubricū:z firmo ac stabili pede vestigia tenebat. Segt. Ibi eū videbitis:ecce ꝓdixi vob. BEDA i ho. Bene ät dñs in galilea videt a discipl⁹ q̄ iam de morte ad vitam:iam de corruptione ad incorruptionem transierat:Halilea quippe trāsmigratio iterpretat. felices sempre que triumphū resurrectōis mūdo annunciare meruerūt? liciozes anime: que in die iudicij ꝓcussis pauore reprobi gaudiū beate resurrectiōis itrare meruerint.

¶ Et exierūt cito de monumēto cū timore z gaudio magno:currētes nunciare discipul⁹ eius. Et ecce iesus occurrit illis dicēs: Auete. Ille aūt accesserūt z tenuerūt pedes ei⁹: z adozauerunt eū. Tūc ait illis iesus: Nolite timere: ite nūciate fr tribus meis vt eāt in galileā:ibi me videbunt.

HIERO. Mulieribus per angelū adhoztatis cōfestim dominus occurrit vt nūciature expectātibus discipulis surrectionē nō angeli potius q̄ christi oze loquerentur? de dicitur: Et exierunt cito de monumento cum timore gaudio magno. AVGV. de. con. euāgelista. Egredi dicuntur a monumēto:hoc est ab illo loco vbi erat ozcium ante lapidem effosum. HIERO. Duplex aūt mentes mulierum tenebat affectus:timoris z gaudy: z alter miraculi magnitudine:alter ex desiderio resurgentis? men vterq; femineum concitabat gradum. vnde sequit̄: Currentes nunciate discipulis eius. Pergebant ceu ad stolos:vt per illos fidei seminarium spargeretur. Que sic querebant:que ita currebant merebantur obuiare dominum resurgentem. vnde sequitur: Et ecce ihc currit illis dicens:Auete. RABANVS. Per hoc dit se omnibus iter virtutum inchoātibus:vt ad salutē petuā peruenire queant adiuuādo occurrere. HIERO. Pzie mulieres merēt audire Auete:vt maledictū euitent

eris:in mulieribus solueret. SEVE. In istis vo feminis ecclesie figuram manere euidenter ostendit:qz discipulos suos christus de resurectiōe arguit trepidantes. Occurrens autem istis non potestate terret:sed preuenit charitatis ardore:christus eni i ecclesia se salutat qnā suū recipit in cozdore:christus ¶ AVGV. de concoz. euangelista. Colligimus z angelox allocutionē bis numero eas babuisse venientes ad monumētum:scilicet cū viderant vnuz angelū de quo narrat matthēus z marcus:z cū postea viderūt duos vt narrāt lucas z ioan,es. Et similiter ipsum domini bis. semel scilicet illic quando maria oztulanum putauit:z nunc iterum cum eis occurrit in via:vt eas ipsa repetitiōe firmaret:atq; a timore recrearet. SEVE. Sed ibi marie nec tangendi data facultas:bic non solū tangendi sed tenēdi copia tota concedit. vnde sequitur: Ille autem accesserunt z tenuerūt pedes eius:z adozauerunt eum. RABA. Superius quidē dictum est:qz clauso surrexit monumento:vt imoztale:iam factū doceret esse corpus quod in monumento clausuz fuerat moztuum. Tenendos autem mulieribus nunc prebuit pedes:vt intimaret veram se carnem habere:que a moztalibus tangi posset. SEVE. Iste quidem tenent pedes christi que in ecclesie typo euāgelice predicationis tenent z mentur excursuz ac fic fide astringūt sui vestigia saluatoris: vt toti⁹ deitatis perueniant ad bonozem. Illa autem meritoqudit: Noli me tangere:que in terris deflet dominum:z sic in sepulchro querit moztuū:vt in celis eū nesciat regnare cū patre. Qz ergo eadez maria nūc in fidei vertice ꝓstituta tangit christum:ac tenet toto sanctitatis affectu:nūc imbecilitate carnis z feminea ifirmitate deiecta dubitat:z tacrum sui nō meretur auctozis:nō facit questionē. Siquidē illud de figura est:boc de sexu,illō est de diuina gratia: boc de humana natura:quia nosipsi cum diuina scimus deo vinimus:cum humana sapim⁹:cecamur ex nobis. Tenuerūt aūt pedes eius:vt scirent in capite christi virū eē:se aute eē in pedibus christi:z datum sibi virum sequi:non preire ipz. Quod ät dixerat angelus:Dicit z dñs:vt quas firmauerat angelus:christus redderet firmiozes. Segtur: Tūc ait illis iesus: Nolite timere. HIERO. Et i veteri z in nouo testō boc semp obseruanduz est:q̄ qñ aliqua angustioz apparuerit visio:primum timoz pellatur:vt sic mēte placata possint que dicuntur audiri. HYLA. In contrariū aūt ozdo cauſe ꝓcipalis est redditus:vt qz a sexu muliebri cepta moz esset ipsi primum resurrectionis glozie z visus z nūcius redderetur. vnde dominus subdit: Ite nunciate fratrib⁹ meis vt eant in galileaz:ibi me videbūt. SEVE. Uocat fratres quos corpozis sui fecit eē germanos vocat fratres quos benign⁹ heres sibi pstitit coheredes: vocat fratres quos patris sui adoptauit in filios. AVGV. de concoz. euan. Qz aūt dominus non vbi primum se mōstraturus erat: sed in galilea:vbi postea visus est:se videndum mādauit:z per angelum z per seipsum:q̄uis fidelē facit intentū ad querēdū in quo mysterio dictū intelligitur:Halilea nāq; iterptatur vel trāsmigratio vel reuelatio. Prius itaq; ꝑm transmigrationis significationem quid aliud occurrit intelligendum: nisi q: christi gratia de pplo isrl trāsmigratura erat ad gentes: quibus apostoli predicantes euangelium nullo modo crederent nisi eis ipse dominus viam in cozdibus boiuz ꝓpararet:z boc intelligitur. Precedet vos in galileam. Oō autem subditur: Ibi eum videbitis:sic intelligitur:idest ibi membra eius inuenietis:ibi viuum corpus eius in bis qui vos susceperunt agnoscetis. Secundum autem q̄ galilea interpretatur reuelatio:non iam in forma serui intelligendum est:sed in illa in qua equalis est patri. Illa erit reuelatio tanq̄ vera galilea:cum similes ei erimus:z videbimus eum sicuti est. Ipsa etiam erit beatior transmigratio ex isto seculo in illam eternitatem.

¶ Que cū abissent:ecce quidā de custodib⁹ venerunt in ciuitatez z nunciauerūt pricipibus sacerdotū omnia que facta fuerāt. Et cōgregati cū senioribus ꝓsilio accepto pecuniā copiosam dederunt militibus dicentes: Dicite quia discipuli eius nocte venerunt: z furati sunt eū nobis dormiētibus. Et si boc auditū fuerit a pside:nos suadebim⁹ ei: z securos vos faciem⁹. At illi accepta pecunia:fecerūt sic erant edocti. Et diuulgatum est verbum istud apud iudeos: vsq; in bodiernum diem.

CHRY. in ho. Signox que circa xpm apparuerūt:qdaz fuerūt ozbi terrax cōia:puta tenebre:quedā ꝓpria militib⁹ custodientibus:sicut mira angeli apparitio:z terremotus q̄ pp milites facta sūt vt stupifierēt:z ab ipsis fiat testimoniū vitatis:veritas.n.a ꝓtrarys diuulgata magis refulget qđ z cōtigit. vñ dr̄:Que cū abyssent.s.mulieres. Ecce gdā d custodibus venerūt in ciuitatē:z nunciauerūt principibus sacerdotum oia q̄ fcā fuerāt. RABA. Simplex qdē aīa quelitas z docta boium rusticitas:sepe veritatem rei vt ē sine fraude manifestat:at ꝫ versuta malignitas:falsitatē verisimilib⁹ verbis ꝓ vero ꝓmendare decertat. HIERO. Principes q̄ sacerdotū q debuerāt querti ad pniaz:z iesuz q̄rere resurgentē pseuerāt in malicia:z pecuniā q̄ ad vsus tēpli data fuerat vertē redēptionē mēdacy:sic z ante .xxx. argenteos iude dederūt pditoi. vñ sequit̄: Et cōgre. cū seni. cōsilio accepto pecu. co, d. dederūt militib⁹ dicētes: Dicite qz discipuli nocte vene. z furati sūt eū no. doz. SEVE. Nō. n. ꝓtenti sūt interfecisse magistrum:imo ēt quo discipulos pdere possint moliunt:discipulox crimē eē faciūt vtutez magistri:plane amiserūt milites:pdiderūt iudei:sz discipuli magistrū suū: nō furto sz fide:vtute nō fraude:sanitate nō crimine: viuum nō moztuū sustulerūt. CHRY. i ho. Qualiter.n. furarēt discipuli nōies paupes z ideote:z neqz appere audētes? Si eni adhuc xp̄s viuū videtes fugerūt:q̄liter mortuo cōtiterunt tot militū multitudinē? Nunqd ostium sepulchri poterāt euertere? lapis.n. iminebat magn⁹:multis idigens manib⁹. Nunqd ēt non erat figillū supposituz? Propter qđ aūt nō furati sunt ꝓxima nocte: qñ nullus sepulchro affuit. Sabbato.n. petierūt a pilato custodiā. Quid aūt sibi volunt bec sudaria q̄ petrus vidit iacētia? Si.n. vellēt furari non eēnt nudū corpus furati:nō solū ne iniuriarent? sed ne ēt in exuendo tardarēt:tribuerēt militib⁹ se detinēdi facultatē: maxime qz mirrha erat corpori z vestimētis affixa: ita glutinosa vt nō facile esset a corpze auellere vestimēta quare nō psuasibilia sūt que de furto dicta sunt. Unde p q̄ resurrectionē obūbrare conātur:p bec eā faciūt clarere. Dicētes .n. q⁹ discipuli furati sūt:cōfitent nō eē corpus in sepulchro: furtū aūt oñdit eē mēdax custodia militū z ducipulox patuoz. REMI. Sed si custodes dormierūt:quō furtuz viderunt:z si non viderunt:quomodo testes fuerunt:z ideo qđ voluerūt facere non potuerūt. GLO. Ne aūt timore ꝓncipis a mendacio revocarentur:timentes ꝓpter negligentiā puniri subdūt: Et si boc auditū fuerit a ꝓside:nos suadebimus ei z securos vos faciemus. CHRY. in. home. Ui de omnes corruptus. Pilatus eni ipse per suasus est:plebs iudaica cōmota est:milites corrupti sunt. vnde segtur: At illi accepta pecunia fecerūt sic erāt edocti. Si pecunia apud discipulum tantā habuit virtutē:vt eū faceret magistri ꝓditorē:nō mireris:si pecunia milites supantur. HYLA. Emitur ergo resurrectiōis silentiū:z medaciū furti argēto: qz honore.s.seculi q in pecunia ē z cupiditate:xp̄i gloria denegatur. RABA. Sic aūt sanguinis reatus quē sibi z po

Universidad de Deusto
Biblioteca

steris suis ipsi imp...cabãtur:grauis peccatoꝝ ſarcina illos
ꝑmit:ita emptio mẽdacij ꝙ rẽ reſurrectioꝭ denegãt veritas:reatu eos cõſtringit ꝑpetuo. vñ ſequitur Et diuulgatꝰ eſt verbũ iſtud apũ iudeos uſq; in hodiernũ diẽ. SEVERI. Apud iudeos quidem diuulgatum eſt:non apũ chriſtianos quod enim in iudea iudeus obſcurabat auro:fide toto claruit in mũdo. HIERO. Oẽs autem q̃ ſtipe templi:& bis que cõferuntur ad uſus eccleſie abutunt in alys rebꝰ gbus ſuã expleãt volũtatẽ:ſimiles ſunt ſcribaꝝ & ſacerdotum redimentium mendacium & ſaluatoris ſanguinem.

CVndecim aũt diſcipuli abierunt in galileaꝫ in
monte vbi conſtituerat illis ieſus. Et videtes eũ
adorauerunt:quidã autẽ dubitauerũt. Et accedens ieſus locutꝰ ẽ eis dicẽs: Data eſt mihi oĩs poteſtas in celo & in terra. Euntes ergo docete oẽs gẽtes:baptiſãtes eos in nomine patris & filij & ſpiritusſ...ncti: docentes eos ſeruare omnia quecunq; mandauj vobis. Ecce ego vobiſcum ſum oĩbus diebꝰ:uſq; ad ꝯſummationẽ ſeculi.

BEDA.in ho.-Poſtq̃ dominicã reſurrectionẽ ab angelo nunciatã beatus matthęus aſſeruit viſionẽ domini etiã a diſcipulis impletã refert dicẽs: Undecim autem diſcipuli abierunt in galileã in montẽ vbi conſtituerat illis ieſus.nã pgens dominus ad paſſionẽ ait diſci...lis:-Poſtq̃ reſurrexero:precedã vos in galileã. Angelꝰ quoq; mulieribus ait: Dicite diſcipulis eius:quia precedet vos ...galileam. Quapropter iuſſioni magiſtri obediẽtia diſci...loꝫ obſequitur. Recte aũt vndecim diſcipuli ad adorandũ pergũt iã...iꝫ vnus pierat:q̃ dominuꝫ ac magiſtꝫ ſuũ tradiderat. HIERO.-Poſt reſurrectionẽ ergo ie...s in galilee mõte cõſpicitur:ibiq; adoratur: licet gdam dubitent & dubitatio eoꝝ noſtram angeat fidem. Sequitur: Et videntes eũ adorauerunt:quidã autem dub...uerunt. REMI. Hoc aũt lucas euãgeliſta plenius manifeſtat: Refert enim quia...ꝫ dominus reſurge...a mortuis ipſe apparuiſſet diſcipu...s:ipſi cõturbati & exp...riti: exiſtimabant ſe ſpiritum videre. RABA. In mon...quidem apparuit eis dominus:vt ſignificaret quoniam corpus quod de cõmuni generis humani terra naſcẽdo ſuſceperat: reſurgẽdo iam ſuper terrena omnia ſubleuauerat:& vt admoneret fideles:ſi illic celſitudinem reſur...ectionis eius cupiunt videre:hic ab infimis voluptatibu...d ſuperna ſtudeant deſideria tranſire. Jeſus autem diſcipulos in galilea ...precedit q̃ ꝑps reſurrexit a mortuis primitie dormientiũ. Sequuntur autẽ ꝫ bi qui ſunt chriſti: & ſuo ordine ad vitam de mo...te tranſmigrant in ſua ſpecie diuinitatẽ contemplantes:...nunc congruit ꝙ galilea reuelatio interpretatur. AVGV. de con. euange. Sed conſideranduꝫ eſt ...modo corporaliter in galilea dominus videri potue...t: quia enim non ipſo die quo reſurrexit viſus eſt manifeſtum eſt.nam in bieruſalẽ viſus eſt eo die in initio noctis:vt lucas & ioannes apertiſſime conſonant:neque etiam in ſequentibus octo diebus:poſt quos dicit ioannes diſcipulis apparuiſſe dominũ:vbi primo vidit euꝫ thomas qui eum non viderat die reſurrectionis eius:niſi quis dicat non illos vndecim qui iam tunc apoſtoli vocabantur: ſed diſcipulorum illic vndeciꝫ fuiſſe ex multo numero diſcipulorum. Sed occurrit aliud q̃ obſiſtit: Joannes enim quãdo commemorauit non in monte ab vndeciꝫ: ſed ad mare tib...iadis a ſeptem piſcantibus viſum eſſe dominum. Hoc iam tertio inquit manifeſtauit ſe ieſus diſcipulis ſuis quod intelligendum eſt ad numerum dieruꝫ retuliſſe:non ad numerum manifeſtationum. Si autem acceperimus intra illos octo dies antequaꝫ eum thomas vidiſſet ab.xi. diſcipulis quibuſq; dominum viſum:non erit ad mare thyberiadis tertio manifeſtũ cẽ:ſed quarto: Ac per hoc cogimur intelligere poſt omnia factum eẽ:q̃ cũ in monte galilee diſcipuli vndecim viderunt. Jnuenim...ꝫ itaq; apud quatuor euãgeliſtas decies cõmemoratuꝫ dominũ viſu ab hoĩbus eſſe poſt reſurrectionẽ:Semel ad monumẽtũ mulieribꝰ:Jterq; eiſdem egredientibus a monumento in itinere:Tertio petro:Quarto duobus eũtibus in caſtellũ:Quinto pluribus i hieruſalen ...bi nõ erat thomas: Sexto vbi vidit eum thomas:Septimo ad mare ...beriadis:Octauo ĩ mõte galilee ſm̃ matthęũ: Nono q̃ dicit marcꝰ:nouiſſime recũbentibꝰ quia iam nõ erant in terra cũ illo cõuiuaturi: Decimo aſſumpſit eum non iam in ...rra ſed eleuatum in nube:cum in celũ aſcenderat quod marcus & lucas ꝓmemorant:ſed nõ omnia ſcripta ſunt:ſicut ioã...s fatet ...crebra enim erat eius cũ illis conuerſatio per dies.xl.ꝑuſq; aſcẽdiſſet in celum. REMI. Uidentes ergo diſcipuli dominũ cognouerunt:& iccirco ſ...miſſis in terram vultibus adorabant.& ideo pius & clemẽs magiſter vt oẽm dubietatem auferret a cordibus eoꝝ accedens ad eos corroborauit in fide.vnde ſequitur:Et accedens ieſus locutus eſt eis dicens:Data ẽ mihi omnis poteſtas in celo & in terra. HIERO. Jlli aũt ptãs data ẽ quã pauloante crucifixus:qui ſepultus in tumulo:qui poſtea reſurrexit. RABA. Nõ.n.hoc de coeterna patri diuinitate ſed ...aſſumpta loquoꝫ humanitate ſm̃ quã minoratus eſt paulominus ab angelis. SEVE. Filius quippe dei virginis filio:deus homini: diuinitas carni ...tulit quod ſemper ipſe cã ꝑe poſſedit. HIERO. Jn celo aũt & i terra ptãs data eſt:vt q̃ ante regnabat in celo per fidẽ credentiũ regnet in terris. REMI. Oõ ergo pſalmiſta de reſurgente dixerit. Conſtituiſti eũ ſuper opera manũ tuaꝝ:hoc nũc dñs oĩa dicit:Data eſt mihi oĩs ptãs in celo & i terra. Et hic ſciendũ eſt q̃ añq̃ dñs ſurrexiſſet a mortuis nouerãt angeli ſe ſubiectos hominj chriſto. Uolens ergo chriſtus etiam hominibus tum fieri q̃ data eſſet ſibi omnis poteſtas i celo & in terra predicatores miſit:qui verbuꝫ vite cunctis nationibus predicarent. Unde ſequit̃:Euntes ergo docete omnes gentes.

BEDA.in homi. Qui enĩ ante paſſionem ſuam dixerat: In viam gentium ne abieritis:ſurgens a mortuis dicit:Euntes docete omnes gentes. Qua ꝓpter confundantur iudei q̃ nolunt chriſtũ tm̃ nõ ad ſuam ſalutẽ eſſe venturꝫ. Erubeſcãt & donatiſte qui localiter xp̃m cõcludere cupientes dicentes tm̃ nõ in aphrica eſſe:non in alys regionibus. HIERO. Primum ergo docent omnes gentes: deinde doctas imbuunt in aqua:non enim poteſt fieri vt corpus baptiſmi recipiat ſacramentum:niſi añ oĩa fidei ſuſceperit veritatẽ baptizantes eos in nõe patris & filij & ſpiritusſancti:vt quoniam vna diuinitas ſit vna largitio nomenq; trinitatis ſmitur deus. SEVE. Omnes ergo gentes poteſtas vna eademq; recreat ad ſalutẽ quas creauit ad vitam. DIDI. in lib. de ſpirituſancto. Licet autẽ quis poſſit exiſtere mentis alienę qui ita baptizare conetur:vt vnum de predictis nominibꝰ pretermittat: videlicet cõtrarius chriſto legiſdatori, tamẽ ſine perfectione baptizabit:imo penitus a peccatis liberare nõ poterit:quos a ſe exiſtimauerit baptizatos. Ex his ſic colligitur q̃ indiuiſa ſit ſubſ...tia trinitatis:& patrem ſine re filij eſſe patrem:& filium vere patris filium:& ſpiritum vere patris & dei filij eſſe ſpiritum:& in ſuper ſapientie & veritatis.i.filij dei. Dec eſt ſalus credentium.& diſpenſatores eccleſiaſtice diſcipline i hac trinitate pficit. HYLA. Quia enim in hoc ſacramento ſalutis humane non continet̃ plena ſũt omnia vt a pleno & perfecto prolata. Habet enim ſingulare ſue nomen in patre:ſed pater tantum eſt. Non enĩ habet mano modo habet aliunde q̃ pater eſt. Ipſe ingenitus, eternus:habens in ſe ſemper:vt ſemper ſit ſoli filio noſtro. Filius autẽ eſt progenies ingeniti:vnus ex vno:verus ex vero:viuus a viuo:perfectus a perfecto:virtutis virtus:ſapie-

tie ſapientia:glorie gloria:imago inuiſibilis dei:forma pris ingeniti. Spiritus autem ſanctus non poteſt a confeſſione patris & filij ſeparari: & quidem vbiq; non deeſt hoc experimẽtũ noſtre ſolatium.hic in donorum operationibus future ſpei pignus eſt:hic mentium lumen:hic ſplendor aiarũ eſt. Dec igitur ſz mutare non poſſint heretici:afferunt tamen humana cõmenta:vt ſabellius patrem ex quo tendat in filium:idq; noſtbus potius confitendum putat eſſe q̃ rebus: cum ipſis filium proponat & patrem:vt ebion ...nne initiũ ex maria ...cedens:non ex dec...ominem: ſed ex homine deus proferat:vt arriani qui ex nihilo atq; ex tempore formam & ſapientiam & virtutẽ dei producu...t. Quid aũt mirum eſt vt de ſpũſancto diuerſa ſentiant:qui in filio largitore eius iam temerarij ſunt auc...res. HIERO. Conſideranduꝫ aũt hic ordo ꝑcipuus. Jnuit apoſ...los vt primũ docerent vniuerſas gentes:deinde fidei rigerent ſacramento: & poſt fidem ac baptiſma que eẽt obſeruanda ꝑciperent. vñ ſequitur. Docentes eos ſeruare omnia q̃cũq; mandaui vobis. RABA. Quia ſicut corpꝰ ſine ſpiritu mortuũ eſt:ita & fides ſine operibus mortua ẽ. CHRY. in ho. Quia vero eis magna iniunxerat:erigens eoꝝ ſenſus dicit. Et ecce ego vo...ſum oĩbus di...vſq; ad conſu...ſeculi.q.d.ne dicatis difficile eſſe iniunctum negocium:ego ſum vobiſcuꝫ qui oĩa facio leuia. Non aũt cum illis ſolũ dixit ſe futurum eſſe...ſed & cum omnibus qui poſt illos crederent nõ enim vſq ad conſummationem ſeculi apoſtoli manſuri erant:ſed ſicut vni corpori fidelibus loquitur. RABA. Ex hoc autem intelligit̃ q̃ vſq ad finẽ ſeculi non ſũt defuturi ĩ mundo qui diuina manſione & inhabitatione ſũt digni. CHRY. Rememorat aũt eis & conſumationẽ:vt eos magis attrahat:& ne preſentia ſolum inſpiciant:ſz & futura bona & ſine fine manſura.q.d. Triſtitia quã ſuſtinebitis ſimul cũ ꝑti vita conſummetur:& totum ſeculum in conſummationem deueniet:bona aũt quibus potiemini ſunt in eternũ ꝑmanſura. BEDA. in ho. Querit aũt quare hic dicat:Ecce ego vobiſcum ſũ: cũ alibi dixiſſe legatur. Uado ad eum qui me miſit: ſz alia ſunt que humanitati aſcribũtur: & alia que diuinitati. Jbit ad patrem per humanitatem:manet aũt cũ diſcipulis ĩ forma qua eſt patri equalis. Or aũt dicit:Uſq; ad conſummationem ſeculi:finitũ ꝓ infinito ponitur.nam qui in preſenti ſeculo manet cum electis eos ꝓtegendo:ipſe poſt finem cũ eis manebit:eos remunerando. HIERO. Qui ergo vſq; ad ꝯſummationẽ ſeculi cũ diſcipulis ſe eẽ ꝓmittit:& illos oñdit ſemp eſſe victuros:& ſe nũq̃ a credentibus receſſurum. LEO pa. in ſer. de paſ. Qui enĩ aſcẽdit in celos non deſerit adoptatos:& ipſe deorſum confortat ad patientiã:q̃ ſurſum inuitat ad gloriam. Cuius glorie participes nos faciat ipſe xp̃s rex glorie:qui eſt deus benedictus in ſecula amen.

Jncipiunt capitula euangelij matthei per ordinem.

Primum natiuitas domini noſtri ieſu chriſti.
Scõz magoꝝ munera.occultatio ieſu. Jnfantes ĩterficiũt.
Tertium: Regreſſus ieſus exegypto in naçareth:a ioanne in iordane baptizatur.
Quartum: Jeſus in deſerto tẽtatus a diabolo vicit: petrũ & andream:iacobum & ioannem piſcatores conuocat:& circuiens varios languores hominum curat.
Quintum de beatitudine & ceteris mandatis.
Sextum: Orationem docet:& inter cetera mandata non eẽ cogitandum de victu & veſtitu predicit.
Septimum. Non eſſe prepropere iudicandũ:de margaritis ante porcos non mittẽdis:petendum:querendumꝫ & pulſandum:a pſeudo prophetis cauendum: quia non omnes qui dicunt mihi:domine domine intrabunt in regnum celorũ. De domo edificata ſupra petram vel harenam.

Octauo: Leprosũ mũdat:puerũ cẽturi...is paralyticum curat:ſocruꝫ petri a febribus liberat. De ꝑmiſs curis:& vt mortuos ſuos ſepeliant cuidã dicit:nauigans tempeſtatem ſedat:& in terram geraçenorum demonia eycit.
Nonum paraliticus curatus lectum ſuũ baiulat. Matthęũ conuocat.dicit phariſeis non eſſe opus medico validis:parabolam panni & ſciſſure & vtriũ & vini ponit. Mulierem a ꝑfluuio liberat:& filiã principis cuiuſdam mortuam ſuſcitat:cecis oculos aperit:ſurdũ & mutũ demonium eycit.
Decimum:Duodecim apoſtolos ꝑmittit cũ oĩ doctrina ac dicit q̃ non venerit pacem mittere ſup̃ terram ſed gladiũ. ...decimum: Teſtimonium dicit ieſus de ioanne: atq; increpat ciuitates que credere noluerunt. Confeſſio domini ad patrem & iugum domini leue eſt.
Duodecimum:Diſcipuli ſpicas vellunt:manum aridam habentem ſanat:hominem a demonio cecum & mutum liberat.& in ꝑncipe demoniorum facere opinantes deſtruit. Jone:& niniuitarum ſignum phariſeis tradidit: matrem & fratres ſpernit.
Decimumtertium:De nauicula turbis parabolas exponit: prophetam in patria ſua ſine honore eſſe dicit.
Decimumquartum de ioannis capite in diſco:de quinq; panibus & duobus piſcibus in quinq; milia viros: Jeſus ſuper mare ambulans petrum mergentem releuat.
Decimumquintum. q̃ ea magis que de corde exeunt coinquinant hominem. ...iliam mulieris ſyropheniſſe a demonio liberat:& multos alios ſanat.
Decimumſextũ ...e ſeptem panibus in quattoꝝ milia viros. A fermento phariſeorum cauendum chriſtum dei viui filium eſſe petrus ...fiteꝫ:quẽq; poſt paululũ dure ĩcrepat.
Decimumſeptimum. Jn mõte tranſfiguratur.puerum lunaticum curat:de ſtatere in ore piſcis.
Decimumoctauum: Dumilitatem docet ſicut pueri: & nec minimum fidelium ſcandaliçandum: quorum angeli faciem patris ſemper vident.corripiendos fratres & ſepius indulgendum.
Decimu...nonum. Similitudo de illo qui conſeruum ſuum propter centum denarios ſuffocat. De eunu...is. infantes non eſſe arcendos a benedictione. Difficile ...uitem intrare in regnum celorum.
Uiceſimũ. De primis nouiſſimos futuros:parabolam operariorum in vinea conductorum. De petitione filiorum ẽ bedei & de primis accubitibus cene:De duobus cecis ſecus viam curatis.
Uiceſimumprimum. De aſino & pullo eius. De ficu ...efcã. Interrogat...in q̃ ptãte hec faceret:interrogat de ioãnis baptiſmate:ſubiungens parabolaꝫ duoꝝ filiorꝫ in vineã miſſorꝫ:parabolã de vinee colo...g interficiunt ad ſe miſſos.
Uiceſimũſcõz:-Parabolam de dis q̃ inuitati ad nuptias venire ...tenũt;De denario ceſaris:ō muliere q̃ ſeptẽ viros habuit. Jeſus tentatus a phariſeis ĩterrogat...lius ẽ ꝑps.
Uiceſimũtertium: Jncrepans ſcribas dicit. Uos vobis ſcribe & phariſei. Jncrepatio ciuitatis bieruſalem:de occiſione prophetarum & lapidatione.
Uiceſimumquartum de ſignis nouiſſimoꝝ dierum:de aduentu ſaluatoris.
Uiceſimum quintum:de decem virginibus: de talentis:de oĩbus a dextris & hedis a ſiniſtris.
Uiceſimumſextum. Judeorum conſilium de cõprehendendo ieſu:& cetera que in cena domini geſta ſunt.
Uiceſimumſeptimum.-Petro predicit q̃ tertio eum abnegaturus eſſet:oratio ieſu ad patrem: & cetera cum detrahe...retur.-Paſſio domini & ſepultura.
Uiceſimumoctauum. Reſurrectio eius: Jtem mandata & doctrina eius de baptiſmo.

Dominica secund in aduentu. xi.
Cum audisset ioannes in vinculis. xi.
In festo sancti stephani martyris. xiiy.
Ecce ego mitto ad vos. xiiy.
In festo innocentiū: Angelus domini apparuit. y
In epiphania domini. y
Cum natus esset iesus in bethleem.
Dominica secunda post octauam epiphanie. viy.
Cum descendisset iesus de. viy.
Dominica tertia ascendente iesu in naui. viy.
Dominica quarta Sile factum est regnū celoz. yiy.
In septuagesima Simile est regnū celorum. xx
Feria quarta in capite ieiuny. vi.
Cum ieiunatis nolite fieri sicut hy. viy.
Feria quinta. Cum introisset iesus capharnaum. v.
Feria sexta. Audistis quia dictum ē antiquis.
Dominica prima in quadragesima. iiy.
Ductus est iesus in desertum. xxv.
Feria secūda. Cum venerit filius hominis. xxi.
Feria tertia. Cum intrasset iesus hierosoly. xy.
Feria quarta. Accesserūt ad iesum scribe t pha. xv.
Feria quinta. Egressus iesus: secessit in partes.
Dominica secunda in quadragesima. xvy.
Assumpsit iesus petrum iacobum t ioannem. xxiy.
Feria tertia. Locutus est iesus ad turbas t ad. xx.
Feria quarta. Ascendens iesus hierosoly. xxi.
Feria sexta. Homo quidam erat paterfami.
Feria tertia post tertiam dominicam i qr ragesima. xviy.
Respiciens iesus discipulos suos. xv.
Feria quarta. Accesserunt ad iesum sc t pha. xvi.
Dominica in ramis palmarum.
Cum appropinquasset iesus hierosolymam. xxvi.
Scitis quia post biduum pascha fiet. xxviy.
Sabbato. Uespere aūt sabbati.
Feria sexta post domini um in pascha
Undecim discipuli. xxviy.
Dominica quinta post penthecosten.
Nisi habur querit iustitia. v.
Dominica .vi Attendite a falsis prophetis. vy.
Dominica.xiy. Nemo potest duobus dñis seruire. vi.
Dominica.xvy. Accesserunt ad iesum. xxy.
Dominica.xviy. Ascendens iesus in naui. x.
Dominica.xix. Simile ē regnū celoz homini regi. xxy.
Dominica.xxy. Abeuntes pharisei. xxy.
Dominica.xxiy. Loquente Jesu ad turbas. xx.
Dominica.xxiiy. Cum videritis abomina. xxiiy.
In festo sancti andree. Ambulans iesus iuxta mare. iiy.
In festo sancte agnetis. Sile ē reg. cel. thesauro. xiy.
In conuersione sancti pauli apostoli.
Ecce nos relinquimus omnia. xx.
In cathedra sancti petri. Uenit iesus in partes. xxi.
In festo sci matthie apli. Cōfiteboz tibi pater. xi.
In festo sancti petri apostoli. Uenit iesus in p tes. xxi.
In festo sancti pauli apli. Ecce nos q religim oia. xx.
In festo sancte um. vy. fratrum. Ecce mater. xy.
In festo sci iacobi apli. Accessit ad iesum mater. xx.
In natiuitate sancte marie virginis.
Liber generation is iesu christi. i.
In octaua apostolorum petri t pauli.
Jussit iesus discipulos suos ascen. in naui. xiiy.
In festo sancti matthei apostoli.
Uidit iesus hominem sedentem in the. ix.
In dedicatione sancti michaelis.
Accesserunt discipuli ad iesum di. quisputas. xviy.
In vigilia plurimorum apostolorum.
Ecce ego mitto vos sicut oues. x.
Ecce nos relinquimus omnia. xx.
In natali vnius martyris.
Nolite arbitrari quia venerim mit. x.
Si quis vult post me venire. xvy.
Nihil opertum quod non reueletur. x
In natali plurimorum martyrum.
Confiteoz tibi pater celi t terre. xi.
Sedente iesu super montem oliueti. xxiy.
Uidens iesus turbas ascendit in montem. vi.
In vigilia natinitatis domini nostri iesu christi.
Cum esset desponsata mater iesu. i.
In natali confessorum pontificum.
Uos estis sal terre: quod si eua. v.
Uigilate quia nescitis qua hora. xxv.
Domo quidam peregre proficiscens. xxv.
In natali virginū. Sile ē regnū ce. x. virginibus. xxv.
Simile est regnum celorum thesauro absconditio. xiy.
In honore sancte crucis.
Assumpsit iesus duodecim discipulos secre. xx.

Finit tabula.

Euerēdo in xpo patri dño Danibaldo: Basilice .xy. aplorz venerabili pbytero Cardinali frater Thomas de aquino oidis fratz predicatorz se totū. Rex opifex deus solo sue bonitatis intuitu cūcta in esse produ cens: nālem boni amorez oib⁹ indidit creaturis: vt dū vnaquecz res bonuz sibi conueniens nāl'r amat t appetit: quadā cōuersione ceteris rōnalis nā: q ipm vniuersalē bonitatis fontē p sapientiam itueri potest: t p charitatis amorē suauiter degusta re. vñ fit: vt sapientie bonū: quo ad ipm fontē bonitatis accedimus: oībus humanis bonis fm recte rōnis iudicium p feraf. Dec est. n. que fastidiū nescit: ita vt g eaz edit adhuc esuriat: t g eā bibit sitire nō cesset. Dec ē que intantū pcto repugnat: vt qui fm ipsam operant: nō peccēt. Dec ē q ideficiente fructū suis mīstris largit: vt g eā elucidāt vitā posideāt sempiternā. Precellit itaqz voluptates dulcedie: securitate sedes t regna: vtilitateqz diuitias vniuersae. Dusmodi igit delectat⁹ munerib⁹ euāgelice sapiētie a seculi mysterio abscondite: quā in lucē pduxit dei sapia icarnata: ministeriū expositōis adhibui: sacroz doctoz snīas cōpilando: ad qō me iduxit pmit⁹ felicis recordatōis Urbani pape quarti mādatū. Uez qz eo sūmo pōtifice ex hac vita subtracto: tria euāgelia: Marci: Luce: t Joānis exponēda restabāt: ne op⁹ qō obediētia iceperat: negligētia iperfectū relinqueret: cū multo laboze diligens adhibui studiū: vt q̄moz euāgelioz expōnē cōplerē: eadē i oib⁹ forma fuata in ponēdis scōz auctozib⁹ t eoz noib⁹ pscribēdis: Et vt magis integra t cōtinua pdicta scōz expositio redderet: q̄sdaz expōnes doctoz grecoz i latinū feci trāsferri: ex gbus pla expōnib⁹ latinoz doctoz iterserui: auctoz noib⁹ pnotatis Uez qz cōgruit vt de laboz fructib⁹ oblatōes sacerdotib⁹ offerant: expōnes euāgelice op⁹: laboris mei fructū aplorz pbytero cēsui offerendū. i quo vestra suscipiat auctoritas debitū: vt sciētis idustria iudicy cēsurā exerceat: t antiq⁹ dilectio amoris affectū i offerētis mūere cōprehēdat. GLO.

Ocationē gētiū t cām salutis eaz isaias p/pheta manifesto pnūciat ozaculo dicēs: Dec me⁹ fact⁹ ē foztitudo mea. t dixit: Parū est vt sis mihi seru⁹ ad suscitādas trib⁹ iacob t feces isrl' conuertēdas. Dedi te i lucē gētiū vt sis sal⁹ mea vsqz ad extremuz terre. HIE. sup isaiā. In gb⁹ vbis oñdit xpm appellari fuū iḡtū ē format⁹ ex vtero. Nā añ vba ista pmittit: Dec dicit dñs formās me ex vtero seruū sibi. Fuerat sigdē voluntas pris vt pessimi vinitores missū suscipent filiuz. vñ de ipsis xps ad discipl⁹ logt: In viā gētiū ne abieritis: sed ite magis ad oues pditas dom⁹ isrl'. qz igr isrl' nō ē reduct⁹ ad deū: ppea dei filiⁿ logt iudeis nō credētib⁹ dicēs. Dec me⁹ fact⁹ ē foztitudo mea q t cōsolat⁹ ē me sup abiectōe populi mei. Et dixit mihi. Parum est si seruias mihi ad suscitandas tribus iacob: que suo vitio corruerunt: t ad feces siue reliquias israel conuertendas. Pro illis enim dedi te in lucē gētiū oiuz: vt illumies vniuersū mūdū: t salutē meā per quā boies saluti fiūt vsqz ad extrema terre facias puenire. GLO. Ex pmissis igr vbis duo possum⁹ colligere: quoru pmū ē diua vtus q̄ fuit i xpo: ex q efficax fuit ad gētiū illuminationē: qz dicit: de⁹ me⁹ fact⁹ ē foztitudo mea. De⁹ igit erat i xpo mūdū recōciliās sibi: vt apls ad corinthios dic. vñ t euāgeliū p qō credētes saluant: vtns dei ē i salutē oī credenti: vt idē apls ad ro. dicit. Scōz āt ē illumiatio gētiū: t salus mūdi ex dispōne patris p xpz pplexa. qz dr: Dedi te i lucē gētiū. vñ post resurrectōez suā dns vt dispōnē pris ipleret ad pdicādū discipl⁹ misit: dicēs: Docete oēs gētes. q̄z gdā ad pdicādū iudeis: gdā ad pdicādū gētib⁹ mīsteriū accepērūt. Qz vo euāgeliū oportuit nō solū pdicari pp pñtez sz et scribi pp futuros: eadē distinctio ē i scriptozib⁹ euāgely obseruata. nā matthe⁹ indeis euāgeliū hebraico fmōe scripsit. Marc⁹ aūt pm⁹ euāgeliū scripsit i gētib⁹. EVSE. i ecclesiastica hist⁹. Cū. n. romane vrbi claz vbi dī lumē fuisset exortū: fmo vitatis t lucis q̄ p petrū pdicabat: vniuersoz mentes placido illustrauit auditu: ita vt quotidie audiētib⁹ nulla vnq̄ sacietas fieret. vñ neqz eis auditio sola sufficiebat: sz marcū discipulū ei⁹ oib⁹ pcib⁹ exorāt: vt ea q̄ ille vbo pdicabat ad ppetuā eoz cōmonitōez hīdaz scripture traderet: quo domi fozibusqz i hō meditatōib⁹ vbi pmanerēt. nec p⁹ ab obsecrādo desistūt q̄s q̄ ozauerāt ipetrarēt. et hoc fuit cā scribēdi euāgeliū sz marcū. Petr⁹ vo vt p spūsanctū religioso se cōperit furto spoliat⁹ delectar⁹ ē fidem eoz p deuotionēq̄ cōsideras: fa. cū cōfirmauit: t i ppetuā legēdā scripturā ecclie tradidit. HIE. sup marcū. Prīcipiū āt qz a pfectōis etatis xpi pdicatōe ichoat: nec laboz at nātiuitate ifantuli q̄ logt ō pfectōe filij dei. CHRY. Lō pendiosā aūt ac breuē narrationē facit: i quo magīm imitat⁹ est. s. petz breuitatis studētē. AVGV. ō cōsen. euāge. Unde matthe⁹ g regiā xpi psonā narrandā suscepat: būit marcū sibi tāq̄ comitē t abreuiatorē adiūctuz: q sua vestigia quodāmō seq̄retur. Reguz. n. ē nō eē sine comitū obsequio. Sacerdos a. qm i scām cōz sol⁹ itrabat: ppea lucas ē circa sacerdotiū xpi erat itētio: nō būit tāq̄ sociū obsequentē q̄ narrationē quodāmō breuiaret. BEDA. Nōndū ē ēt q euāgeliste sci diuersū narratiōis sue pmordiū singli diuersū statuere terminū. Matthe⁹ nāqz a natiuitate dñi ca exordiū sumēs: ad tps vsqz dñice resurrectiōis seriē sue nāratōis pduxit. Marc⁹ ab itio euāgelice pdicatōis icipiēs p uenit vsqz ad tps ascēsiōis dñi t dedicatiōis discipl⁹uz ei⁹ cūctis gētib⁹ p orbē. Lucas aūt a natiuitate pcursoris iohannis euāgeliū termiauit i ascēsiōe dñica. Joānes ab eternitate vbi dei pncipiū sumēs: vsqz ad tps dñice resurrectionis euāgelicā do ptingit. AMBRO. sup luc. Qz igr marcus a potētie cepit expssiōe diuine: recte sub leonis imagie figurat. REMI. sup mat. Per leonē ēt signat marc⁹: qz sic leo terribilē vocē i deserto emittit: sic marc⁹ a voce i deserto icepit dicēs: Uox clamātis i deserto. AVGV. ō cōsen. euā. Quāuis t de figura alr dici posset: Marc⁹. n. g neqz sacerdotalē: vt lucas signat⁹ p vitulū: vel cognatōem vel obsecratiōné narrare voluit: t tñ i eis vsat⁹ oñdit q̄ homo xps opat⁹ ē: per bois figurā i illis q̄tuoz alib⁹ signat⁹ videt. THEOPHRAS. Uel euāgelū fm marcū aquila inuenta. pphetia enim ioannis incepit. Prophetia enim acute que a longe sunt speculatur vt aquila. I.

Nitium euangelij Jesu christi filij dei.

HIERO. i prologo. Marc⁹ euāgelista sacerdotiū i isrl' agēs fm carnē leuita ad: dñz cōuersus euāgeliū i italia scripsit: oñdēs in eo gd t generi suo ōberet xps. nā initiū euāgelij in voce pphetice exclamatōis ilstrues: ordinē leuitice electōis oñdit: pdicās ioānē zacharie filiū i voce āgeli emissuz dicens: Initiū euā. Jesu xpi filij dei. HIERO. Euāgeliū grece dr. latine bona ānūciatio pdicat: qō ppe ad remissionē dei t remissionē ptinet pctoz: eternī euāgeliū p qō venit redēptio fideliū t btitudo scōz. Quatuoz aūt euāgelia vnuz sūt: t vnū q̄tuoz. In hebreo iesus: In greco sother: i latio saluator dr. Christus aūt grece: Messias hebraice: latine vnct⁹: idest rex t sacerdos dr. BEDA. Cōferēdū aūt ē hoc euan-

gelij principiū p̄ principio matthei quo ait: Liber generatiōis Jesu christi filij dauid: filij abraaz: Dic autē dñr filij dei. Et ex vtroq; n. vn⁹ dñs iesus xp̄s: dei: ⁊ hois filⁱ? ē itelligēdus. Et apte p̄m⁹ cuāgelista filiū hois cū: secūd⁹ filiū dei noīat: vt a miozib⁹ ad maioza paulati sensus nr̄ assurgeret: ac p fidē ⁊ sacrā humanitatis assūpte: ad agnitiōez diuine eternitatis ascēderet. Apte ēt ḡ humanā crat gñatōez ōscripturꝰ a filio hois cepit: Dauid. s. siue abzaam. Apte ēt bis ḡ libzum suū ab initio euāgelice p̄dicatōis ĩchoabat filiū dei magis appellare voluit ie'ū xp̄m: qz būane erat nāe ō ꝓgenie p̄riar chaꝝ vitatē carnis suscipe. Et dīne fuit potētie euāgel'ium mūdo p̄dicare. HYLA. sup lucā. Nō aūt solo noīe ꝺ tus ē xp̄m filiū dei: sz ēt ꝓpetate. Nos filij dei sum⁹ sz nō talis hic filⁱ?. Dic. n. verus ⁊ ꝓpⁿ? ē filⁱ? origine: nō adoptōe: veritate: nō nūcupatōe: natiuitate: non creatione.

¶ Sic̄ scriptū ē ĩ isaia ꝓpha: Ecce mitto angelū meū añ faciē tuā q̄ ꝓparabit viā tuaz añte. Vox clamantis ĩ deserto: Parate viam dñi: rectas facite semitas eius

BEDA. Scriptur⁹ euāgeliū marc⁹: cōgrue p̄mo ponit testimonia ꝓphetaꝝ: vt co cūctis sine scrupulo dubietatis suscipiēda q̄ scriberet itimaret: quo ꝺ a ꝓphetis añea p̄dcā cē demōstraret. Simulq; vno codēq; euāgely sui p̄ncipio: et iudeos q legē ac ꝓphas susceperat ad suscipiēdā euāgely gratiā ac sacrā q̄ ipoꝝ ꝓphete p̄dixerāt ꝓparauit. Et gētiles q p euāgely p̄cōia ad dñm venerāt: ad auctoritatē quoq; legis ⁊ ꝓphaꝝ suscipiēdā venerādaq; puocat⁹ dic̄. Sic̄ scriptū est ĩ isaia ꝓpha: Ecce ego mit. an. meū a⁹ ꝑa. tu. HIERO. de optimo genere iterpr̄tādi. Hoc aūt n⁹ scribit ĩ isaia sed ĩ malachia ĩ nouissimo. xy. ꝓphaꝝ. CHRY. Pōt ārt dici q falsitas est scriptoris. Uel alr. ꝓfectō q duas ꝓphetias ĩ diuersis locis dictas a duob⁹ ꝓphetis ĩ vnū cōgregās posuit. In isaia. n. ꝓpha post ecclesie descriptā historiā. Uox clamantis ĩ deserto. In malachia vo: Ecce mit. an. meū. Scōs igr euāgelista duas ꝓphias posuit: vt ab isaia dictas: ⁊ ad vnā lectōez ꝛ referens: tacēs vocē q̄ dicat. Ec. e. mit. an. me. AUGV. ō q. euā. Scies⁹ oia ad auctorē referēda dicta hec ad isaiā revocauit: q̄ sen⁹ istū ꝑ̄z itimanerat. Deniq; post vba malachie statī subiecit dicēs: Uox clamantis ĩ deserto. vt iungeret vba vtriusq; ꝓphete ad vnū sensū ꝓtinētia sub ꝑ̄zis ꝓphete ꝑsona. BEDA. Uel alr̄ itelligēdū ē q̄z ⁊ si nō hec vba ipse dixit ĩ isaia. sensus tñ eoꝝ iuenit ĩ multis alys locis: ⁊ manifest⁹ ĩ hoc q̄ subiungit: Uox clamantis ĩ deserto. Nā q̄ dixit malachias mittēdū angelū ante faciē dñi q̄ ꝓpararet viaz ei⁹: hoc ē qđ dixit isaias vocē clamātis ĩ deserto audiēdā q̄ diceret: Parate viā dñi. In vtraq; aūt sñia silr̄ parāda via domini p̄dicat⁹. Potuit aūt fieri vt alio marci euāgeliū cōscribēt⁹ ꝑ malachia isaias occurrerit: vt fieri solet: qđ tñ sine vlla dubitatōe emēdaret: saltē ab alys admonitus: q ipe ad huc ĩ carn⁹ ē te legere potuerunt: nisi cogitaret recordationi sue q̄ icō spū regebat: nō frustra occurrisse alid ꝑ alio nomē ꝓphete. Sic enī isinuant q̄cūq; ꝑ ꝓphetas spūscūs dixit: ⁊ singula cē oīaꝝ ⁊ oīa singuloꝝ. HIERO. Per malachiā ḡ patris vox sonat ad filiū q̄ ē facies p̄ris vñ agnit⁹ ē.

BEDA. Angelus aūt vocat ioānes nō nāe societate iunct̄ heresim ozigenis: sed officij dignitate. Angelus. n. grece: latine nūcius dr̄: quo noīe recte appellari potuit bō ille qui fuit missus a deo: vt testimoniū ꝓhiberet de lumīe: ⁊ veniēte ĩ carne dñm mūdo nūciaret: cū ꝓstet oēs q̄ sacerdotio fungunt ob euāgeliçādi officiū angelos posse vocari: dicēte ꝑ ꝓphēta malachia: Labia sacerdotis custodiūt sciaz: ⁊ legem requrūt ex ore ei⁹: q̄z angel⁹ ē dñi exercituū. THEOPHI. Precursor igr̄ xp̄i angelus dr̄ ꝓpter vitā angelicā ⁊ reuerētiā excelsā. Qz aūt dicit: Ante faciē tuā. hoc significat q̄si diceret iust⁹ te ē nunci⁹ tu⁹. vñ oñdit ꝓpiquitas p̄cursoris ad xp̄m. Etenī iuxta reges ambulāt q̄ ꝓpiqui sūt magis. Seq;

tur. Qui ꝓparabit viā tuā ante te. Per baptismū. n. ꝓparauit alias iudeoꝝ vt xp̄m susciperēt. HIERO. Ut via vtiq; qua ad hoies ĩgredit̄ pnia est: ꝑ quā de⁹ ad nos descēdit et nos ad illum ascēdim⁹. Dinc aūt ĩitiū p̄dicatōis ioānis sumit: Pniam agite. BEDA. Sicut aūt ioānes angel⁹ potuit vocari ꝑ eo q̄ faciē dñi euāgeliçādo p̄uenit: ita recte appellari ⁊ vox potuit: q̄z vbū dei sonādo p̄bat. vñ segt̄: Uox clamātis i deserto. Lōstat. n. q̄ vnigenit⁹ filⁱ? ꝑbū p̄ris vocat̄. et ex ipa nr̄a locutōe cognoscimus: q̄z ꝑus vox sonat vt vbum postmodū possit audiri. HIERO. Dicit̄ aūt vox clamantis: q̄z clamoz ad surdos ⁊ lōge positos siue cū idignatōe fieri solet q̄ iudeis certū ē ꝓpⁿ cueniss⁹e: dū lōge ē a pcētib⁹ salus. ⁊ aures suas obturauerūt sicut aspides surde: ⁊ indignatōez iram ⁊ tribulatōez a christo audire meruerunt.

CHRY. Per hoc aūt qđ dr̄: i deserto. Manifeste oñdit: ꝓphetia nō in hierm̄ia fieri dogmata: sz ĩ deserto. Dū enī plebs aūt ĩram ioānē baptistā ĩ deserto iozdanis: vbi dei apparitionē salutiferā p̄dicante. Oñdit ēt ꝓmo ꝓphetic⁹ ꝓter desertū qđ a moyse ostensū fuit: vbi semitas faciebat aliud ē ōsertū: i quo ꝓpēte cē salutē xp̄i significabat. HIERO. Uel ĩ deserto fit vox ⁊ clamoz: q̄z deserti erant a spū dei: sic dom⁹ vacās ⁊ scopata: deserti etiā a ꝓpha rege atq; sacerdote. BEDA. Quid ārt clamaret: apte cū subdit: Parate viā dñi. ec. fa. se. ei⁹. Omnis. n. q̄ fidē rectā ⁊ opa bona p̄dicat: qđ aliō q̄ veniēti dño ad corda audientiū viā parat: vt hec scz corda vis gratie penetret ⁊ lumē vitatis illustret: ⁊ directas aūt semitas facit dū mūdas ĩ añe cogitatōes p fructū p̄dicatōis formāt. HIERO. Uel alr̄: Parate viā dñi: hoc ē penitētiā agite ⁊ p̄dicate. rectas facite semitas ei⁹ vt via regia icedētes, p̄mos nr̄os vt nos ⁊ nosmetipos vt p̄ximos diligam⁹. Qui. n. semetipz diligit ⁊ nō diligit p̄rimū ad dexterā dēliat. Nā mlti bñ agūt ⁊ ñ bñ cōzigūt vt fuit helyas q̄ semetipsū odiens p̄rimū diligit ad sinistrā diuertit. Mlti. n. cozrigūt sz ñ bene agūt: vt fuerūt scribe ⁊ pharisei. Semitas aūt post viā sequūt: q̄z mādata mozalia post pniaz explanant. THEOPHI. Uel via est nouū testm̄: semite ꝓvet⁹ q̄si attritū. ad viā. n. nēce erat ꝓparari. s. ad nouū testm̄entū. Ueteris ārt testamēti semitas rectas fieri oportebat.

¶ Fuit ioānes i deserto baptizās ⁊ p̄dicās baptismū pnie i remissionez pctoꝝ. Et egrediebat̄ ad eū oīs iudee regio: ⁊ hierosolymite vniuersi: ⁊ baptizabant̄ ab illo i iozdanis flumie: confitētes pctā sua. Et erat ioānes vestit⁹ pilis camelozum: ⁊ zona pellicea circa lumbos eius: ⁊ locustas ⁊ mel silueſtre edebat: ⁊ p̄dicabat dicens: Uenit fortioz me post me: cuius nō sū dign⁹ p̄cubēs soluere corrigiam calciamentoꝝ eius. Ego baptizo vos aqua: ille vero baptizabit vos spūscō.

HIERO. Scōm pmissaz isaie ꝓphetiā via dñi a ioāne paraf: p fidē: baptismū: ⁊ pniam. recte semite fiūt p austera iditia vestis cilicie ⁊ cone pellicee: ⁊ cibi locustini: ⁊ mel silueſtri ⁊ humillime vocis. vnde dr̄: Fuit ioānes i deserto. Joānes enī ⁊ iesus q̄runt qđ ... i deserto amissū est. vbi vicit diabolus: ibi vincit. vbi cecidit bō: ibi exurgit. Joānes aūt gratia dei iterpretat. a gra autē narratio icipit. Segf. n. baptiçans. Per baptismū. n. gra dat̄ q̄ peccata gratis dimittūtur. Qđ aūt cōsumat ꝑ sponsū initiat̄ per paranimphū. Unde catheçumini hoc ē instructi: icipiūt ꝑ sacerdotē ⁊ christmant̄ ꝑ episcopū ⁊ ad hoc designādū subdit: Et predicans baptismuz pnie i remissionē pctoꝝ. BEDA. Liquet q̄z ioānes baptismū pnie nō solū predicauit: verū etiā q̄busdā dedit sz baptismū i remissionē pctoꝝ dare ñ potuit. Remissio enī pctoꝝ i solo baptismo xp̄i nob tribuit. Dicit ergo potens cans baptismū pnie i remissionē peccatoꝝ: quoniam baptismum quod peccata solueret: quia dare non poterat: predicabat: vt sic incarnatum verbum patris precurrebat vbo p̄dicatiōis: ita baptismū pnie quo peccata soluūt̄ ꝑcurreret suo baptismate quo pctā solui nō possunt. THEOPHI. Ul'alr̄: Baptism⁹ Joānis ⁊ si nō dr̄t peccatoꝝ remissionē tñ hoies ad pniaz iducebat. Suū ergo baptismū pnie p̄dicabat: sz hec p̄dicatio pnie ducebat in remissionē pctōrū: q̄si q̄ penitētes xp̄z recipent: remissionē recipēt pctoꝝ.

HIERO. Per Joānē aūt sicut p amicū spōsi iducit̄ sponsa ad xp̄z: sicut ꝑ puerꝝ rebecca ad Isaac. vñ segtur: Et egrediebat ad illū oīs Ju. re. ⁊ Die. vni. ⁊ bap. ab illo ĩ iozda. flumine. Lōfessio. n. ⁊ pulchritudo ĩ ꝑspectu eius. Desilit eni sponsa ꝺ camelo cū humiliat̄ se. Nunc eccl'ia viso viro Isaac. i. iesu xp̄o. Jozdanis aūt descēsio aliena iterpr̄tat̄: vbi peccata abluūt̄. Nos. n. oli alienati a deo ꝑ superbiā: ꝑ baptismi symbolū humiliati erigimus in alta. BEDA. Exēplū aūt sumit̄ ꝑfitētī peccata: ac melioré vitam ꝓmittēti eis q̄ baptisma desiderāt ꝑ hoc quod subdit: Cōfitētes peccata sua. CHRY. Quia vo Joānes pniaz p̄dicabat pnie signa gerebat ĩ vestitu ⁊ cibo. vñ segtur: Et erat Joānes vestitus pilis cameli. BEDA. Pilis ingt vestitus nō lana: aliō autē stere vestis idicii ē: aliud luxurie ē molliozis. zona aūt pellicea q̄ accinct⁹ fuit: vt Helias mortificatiōis idiciū ē. Pozro qđ segtur: Et locustas ⁊ mel silueſtre edebat: habitatozi solitudinis cōgruū ē: vt nō delitias ciboꝝ: sz necessitatē humane carnis expleret. HIERO. Uestis aūt Joānis ⁊ cibus ꝓt⁹ totā austerā vitā p̄dicātiū significat: ⁊ futuras gētes ad gr̄az dei q̄ ē Joānes intus ⁊ foris eē cōiungendas. Pilus. n. cameli diuites gētiū significāt: ⁊ zona pellicea pauperes mūdo mortui: ⁊ locustis errātib⁹ sapiētes hui⁹ mūdi: q̄ stipulas indeis aridas relinq̄ntes: frumēta mystica cruribus ⁊ in caloze fidei salt⁹ in altū dant: ⁊ melle silueſtri fideles ĩspirati de iculta silua saginant̄. THEOPHI. Ul'alr̄. Uestis ō pilis camelozum dolozis erat oñsiuū ĩuēte ioānes penitēte dolere oz. Dolozē. n. sacc⁹ significat. ꝯona vo pollicea mortificationē iudaici significat ꝑfli. Esca ēt Joānis nō solū abstinētiā notat: sz ēt ē idicatiuū itelligibil'esce: q̄ tūc ꝑfis vescebat nō qđ altū itelligēs: sz tamē in alta saliens iterūq; se deprimēs. Talis. n. ē locusta ĩ altū saliēs ⁊ iterūq; cadēs. Sic igr̄ ⁊ melle qđ vescebat ꝑfli qđ erat ex apibus natū. s. ex ꝓphetis: nō tamē cultū sz silueſtre. Debāt enī scripturas debrei sicut mel qđam: sed nō bene itelligebāt.

GREGO. xxxi. moral. Uel ipsa cibozꝝ specie designauit dominū qui preuenit. qz ifructuose gētilitatis dulcedinem sumpsit: mel silueſtre edit. Qz vo iudeoꝝ plebē ĩ suo corpe ĩ pte ꝑuertit: ĩ cibo locustas accepit: q̄ subito salt⁹ dātes ptimus ad terrā cadūt. Salt⁹. n. iudei dabāt cū ꝓcepta dñi se ĩ pler ꝓmitterēt. Sz ad terrā cadebāt: cū ꝓtaua opa ꝑ se audisse ōnegarēt. Debāt q̄ saltū ꝑ vocē: ⁊ casū ꝑ actionē. BEDA. Pōt ēt dici habit⁹ ⁊ victⁿ Joānis q̄litatē iterne ꝑuersatōis ei⁹ exprimere. Nāq; austerioꝝ ꝺ vtebat idumētis: qz vitā peccātiū nō blādimētis fouit: sz vigore aspe iuectiōis increpauit. zonā pelliceā bēbat circa lūbos: qz carnez suā crucifixit cū vitijs ⁊ cupiscētijs. Locustas ⁊ mel silueſtre edebat: qz dulce qđdā sapiebat turbis p̄dicatio ei⁹: existimāte ꝑfli o ne ipse eēt xp̄s. sz ocius finē lxrtita ē itelligētib⁹ ei⁹ auditoꝝ q̄z nō ipe xp̄s: sz ꝑcurs⁹ ⁊ ꝓpheta eēt xp̄i. In melle eteni dulcedo: in locustis ē alacer volat⁹. vñ segt̄: Et p̄dicabat dicēs: Uenit fortioz me post me. GLO. Hoc diccbat ad remouēdū turbe opinionē: q̄ eū xp̄um eē credebat: fortioꝝ aūt xp̄s eē ꝓnūciat q remissur⁹ erat pctā qđ ipe facere non valebat. HIERO. Quis ēt fortioꝝ ē gra q̄ ablatūr pctā: quā ioānes significat: ille q̄ septies ⁊ septuagies dimittit pctā. Hra qđē poꝝ ē: sz semel dimittit pctā. ꝑ baptismū: mīa vo ad mille mīlia q̄uenit. CHRY. Ne āt estimaret hoc sz ꝓpa-

tionē sui ad christū dicere subiūgit: Cui. nō sum dign⁹ p̄cubēs soluere corrigiā calciamētoꝝ ei⁹. Nō ē aūt idē soluere corrigiā calciamētoꝝ ei⁹: qđ hic Marc⁹ dicit: ⁊ calciamēta portare: qđ dic̄ Matthe⁹. Et qđē narratiōis ordinē, pseq̄ntes euāgeliste: nec ĩ aliquo fallētes dicūt ytrūq; Joānez dixisse sz alterꝝ sensum. ōmētātes vo circa hoc differenter exposuerūt vnūqōq;. Corrigiā. n. vocat ligamen calciamentoꝝ. Ad excellētiā igr̄ ptātis xp̄i ⁊ diuinitatis magnitudinē extollēdā hoc dicit: ac si diceret nequ in ministri ordie deputari sufficiēs sum. Magnū. n. est ĩ his qne sūt corpis xp̄i q̄si ꝑcūbēdo iferi⁹ attēdere: ⁊ imaginē supnoꝝ iferi⁹ videre ⁊ idonē ꝑ vnūqōq; ierplicabiliū q̄ sunt circa mysterium icarnationis. HIERO. Calciamētū. n. i extrema pte corpis est. In fine. n. ad iusticiā ē saluator icarnat⁹. vñ ꝑ ꝓphetā dr̄: In idumeā extendā calciamētū meū. GREGO. in homel. Calciaméta ēt ex mortuis aialibus fiūt. Incarnatus ḡ dñs veniēs q̄si calciat⁹ apparuit: q̄ i diuinitate sua mortalina nostre corruptiōis assumpsit. vel alr̄. Mos apud veteres fuit vt sigs eā que sibi ꝓpeteret accipe ꝓzoret, nollet: ille ei calciamentū solueret: q̄ ad hāc spōsus iure propinquitatis veniret. recte ergo se idignū eē ad soluēdā corrigiā calciamēti eius denunciat: ac si apte dicat: Ego redēptozis vestigia denudare nō valeo: quia spōsi nomen mihi immeritus nō usurpo.

THEO. Intelligit ēt vo sic: Oēs q̄ veniebant ⁊ a Joanne baptiçabant̄ ꝑ pnias soluebant̄ a ligamie peccatoꝝ ĩ xp̄o credēdo. Igit oīuz aliozꝝ Joānes sic soluebat corrigiā: idest vinculum peccatoruz. Jesu vero non valuit corrigiaz soluere: q̄z nō iuenit⁹ peccatū. BEDA. Sic q̄ Joānes dñuz: nō adhuc manifestē dñm aut dei filiū: sz tñ vnū se fortiorē p̄dicat. Nō. n. rudes adhuc auctores tāti capiebāt archana sacramēti: q̄ filⁱ? dei eternus hoie assūmpto ex virgine denuo natus esset in mundo: sed paulatim p agnitionē glorificate humilitatis introducēdi erant ad finē diuine eternitatis: q̄bus tñ latēter deū hūc esse vez⁹ declarās subdit: Ego baptiço vos in aq̄: ille vo baptiçabit vos in spūsco. Lui enī z dubiuz est nullū posse aliū gram spūsancti ĩ lauacro credētiū mōstraret aducentū. vñ segt̄: Et statī ascendēs de aqua vidit aptos celos ⁊ spūm sactū tanq̄ colūbā descenden

rem ⁊ manẽtẽ i ip⁹. Aperiunt aũt celi: nõ reseratiõe elemẽ
to⁹ ꝫ spiritalib⁹ oculis: gbus eccebiel i pncipio voluminis
sui eos aptos cẽ ꝓmemorat: hoc aũt q aptos celos pos⁹ ap
tissima vidit nſi vtiq; gratia factũ ẽ: gbus p lauacꝝ regenera
tiõis ianua pãdit regni celestis. CHRY. Ut vt de cel⁹ boi
b⁹ scificatio tribuat: ac terrena celestib⁹ cõiũganť. Spũs ãt
scũs sup cũ ỏscẽdisse dr: nõ tãꝫ tũc pmũ ad eũ accesserit: nõ
n ab eo vnꝫ fuerat derelict⁹: ꝫ vt oñderet xp̃s q a Joãne
predicabať tãꝫ digito quodã fidei oib⁹ demõstratũ. BE
DA. Q̃ ẽt i baptismũ ỏscẽdere visus ẽ spũscũs: signũ erat
cõferende nobis in baptismo gratie spiritalis. HIERO.
Nec ẽ ãt vnctio xp̃i fm carnẽ. s. spũsanctus de qua dr: U
xit te de⁹ de⁹ tu⁹ oleo leticie p ỏsortib⁹ tuis. BEDA. Bñ
aũt i specie colũbe descẽdit spũsanct⁹: qõ multũ simplex ẽ
aĩal atqꝫ a malicia fellis alienũ: vt figurate nobis ĩsinuaret
qz simplicia corda q̃rit: nec habitare dignať i mẽtib⁹ impys
HIERO. In spẽ ẽt colũbe spũsanct⁹ descẽdit: qz i cãtico
de eccla canit. Soror mea. amica mea. dilecta mea. colum
ba mea. Sponsa in patr⁹. chis: amica in pphetis: ꝓxima i
ioseph: ⁊ mea dilecta i Joãne baptista. Colũba in xp̃o ⁊ apo
stolis: gbus dr: Estote prudẽtes sicẽ serpentes: ⁊ simplices sicẽ
colũbe. BEDA. Sedit aũt colũba sup caput ieſu: neqꝫ pu
taret vocẽ p̃ris ad Joãnẽ factã: nõ ad dñz. Bñ aũt addidit
manẽtẽ i ipso: hoc. n. ẽ xp̃o spãle vt ĩplens cũ semel spũsan
ctus nũqꝫ recedat. Nã fidelib⁹ ei⁹ ad signa virtutũ ⁊ mira
cula faciẽda aliqñ gr̃a spirit⁹ cõferť: aliqñ tollit: gbus tũ ad
opationẽ pietatis ⁊ iusticie ad amorẽ dei ⁊ ꝓximi ꝓseruãdũ
nũqꝫ gr̃a spiritus abest. Ipsum aũt q bap⁹ and⁹ cũ alys ad
Joãnẽ venit: vex cẽ filiũ dei in spũ sanct⁹ baptiçare volen
tez vox p̃ris docuit. vñ segtur: Et vox fc⁹ est de celis: T⁹ es
fili⁹ me⁹ dilect⁹ in te ꝓplacui. Nõ aũt p hoc ipse filius qo ne
sciebat docẽ: ꝫ nobis gd credẽ⁹ debeam⁹ oñditur. AV
GV. de cõ. cuã. vñ Matthe⁹ ait dõz cẽ: fili⁹ me⁹ dilect⁹. qz
oñdere voluit ad id valere qõ dictũ ẽ: Hic est filius me⁹. vt
illis potius q audiebãt ⁊ licaret q ipse filius esset dei. Si
aũt queris: quid hoc in illa voce sonuerit: quod⁹ bet acci
piendum dummodo ĩtelligas eos q nõ eandẽ lo⁹ tionẽ ret
tulerunt ea⁹ dẽ rettulisse sñiaz. Q̃ aũt deus in filio sibi pla
cuisse videat⁹ monemur ex eo qõ dcñ ẽ: in te complacui.
BEDA. Nos quoq; vox eadẽ docuit p aquã ablutionis
⁊ spũs sanctificationis dei posse filios effici. mysterium etiã
trinitatis in baptismate demõstrať. fili⁹ baptiçatur: spũ⁹ de
scendit in spẽ columbe. p̃ris vox filio testimoniũ perhiben
tis⁹ lic⁹. HIERO. Moraliter ⁊ nos de volubilitate mũ
di: odoze floꝝ mundicie tracti cum adolescẽtibus post spõ
sum currimus: ⁊ baptismi sacro de duobus fontibus dilectio
nis dei ⁊ p̃rimi gr̃a remissionis abluimur: ⁊ ascendẽtes spe
ecclesia secreta mundi cord⁹. oculis intuemur. Debic spũ
sanctum spiritu cõtrito ⁊ humiliato cum simplici corde de
scendentem ad mansuetos: ⁊ cum charitate nunq̃ cadente
manentẽ⁹. nus. Et vox dñi de celis ad nos a deo dile
ctos dirigitur: Beati pacifici quoniam filij dei vocabũtur.
⁊ nunc in nobis complacet pater cum filio ⁊ spiritu sancto
scilicet quando efficimur vnus spiritus cum deo.

¶ Et statim spirit⁹ expulit eũ in desertũ. Et erat
in deserto quadraginta dieb⁹ ⁊ quadraginta no
ctibus: ⁊ tentabatur a sathana. Eratqꝫ cum be
stijs: ⁊ angeli ministrabant illi.

CHRY. Quia christus oĩa ad doctrinã nr̃am opabatur
⁊ ꝑficiebat: incepit post baptismũ ab heremi habitatione
⁊ pugnauit cõtra diabolũ vt vnusq̃sq; baptiçatoꝝ tentatio
nes maiores patienter sustineat post baptismuz: nec turbe
tur tãꝫ ꝓter spem hoc ꝓtingente: sed oĩa sustinens maneat
triũphator. Etsi. n. deus pmittat tẽtatiões fieri multis alys
modis: ob hoc etiã pmittit: vt cognoscas q homo tentatus
in maiori honore ỏstituť. nõ. n. accedit diabol⁹ nisi vbi alb
quẽ i maiori honore viderit ỏstitutũ. ⁊ ideo dr: Et statim ej
pulit eũ spirit⁹ in desertũ. Propter hoc ãt non oñdit eũ sum
pliciter eũtẽ in desertũ ꝫ expulsuz: vt hoc ĩtelligas fieri ĩqꝫ
ta diuine dispositiõis vbum. q qõ ẽt ĩnuit ne hõ seipsuz in tẽ
tationẽ ĩgerat: ꝫ aliunde in tẽtationẽ q̃si expulsos victores
existere. BEDA. Uex ne cui veniret in dubiũ a quo eum
spũ expuli⁹ diceret in desertũ: occulte lucas primo posuit
q⁹ iesus plenus spũsancto regressus est a Iordane: ac deinde
ĩtulit: ⁊ agebať a spũ i deſ⁹. uz: ne qõ ỏtra eũ valuisse spũs put
taret ĩmundus: q⁹ plen⁹ spũ sancto quo volebat digrediẽtes
volebat ageba⁹. CHRY. Expulit aũt eũ spũs in deserti
qz. n. diabolũ: ad tẽtandũ puocare ꝓponebat: nõ solũ fame
ꝫ etiã loco occasionem de⁹ ỏit. Tũc. n. maxime diabolus ĩ
ingerit: cum videt aliquos solitarios permanentes. BE
DA. Secedit etiã i deſto: vt nos doceat relictis mũdi ille
cebris: ⁊ societate prauoꝝ diuinis q̃ oĩa fuire mãdatis. Ej
tat sol⁹ a diabolo: vt nobis ĩsinuet: qz oẽs q volũt pie vive
re in christo psecutiões patiunť. vñ segtur: Et erat ideserto.
xl. diebus. ⁊ xl. noctib⁹ ⁊ tẽtabať a sathana. Tentatur ãt
xl. dieb⁹ ⁊ xl. noctib⁹: vt idicet: qz quãdiu hic viventes ỏsen
seruimus: siue prospera blandiant q̃ ad dies ptinct: seu ad
uersa fiant: qõ noctis figure ꝺgruit: toto tpe aduersarius a
sit: q⁹ er noſtruz tentando ipedire nõ cessat. xl. n. dies ⁊ no
ctes totum hui⁹ seculi tẽpus ĩsinuant: qz quadripartitus est
mũdus: ĩ quo dño famulamur. x. vo sunt p̃cepta: p quoꝝ ob
seruãtiã ỏtra hostẽ certam⁹: decẽ aũt quater ducta. xl. fiũ.
Sequitur: Eratqꝫ cum bestijs. CHRY. Hoc aũt dicit ve
oñdat quale erat desertum: Inuũ. n. erat boĩbus ⁊ bestijs
plenũ. Segtur: Et angeli ministrabant ei. Post tentationẽ
enĩ ⁊ victoziã contra diabolũ opatus est boĩum salutez. Et
sicut apostolus dic: angeli i ministerium mittunť ꝓpter eos
qui hereditatẽ capiũt salutis. Notandumq; est q̃ vincenti
tentationẽ assistunt angeli ministrantes. BEDA. Lõde
randũ etiã q̃ christus inter bestias ꝓmoratˇ vt bõ: sed miste
rio vtiť angelico vt deus: Et nos cũ i heremo sancte conuer
sationis bestiales boĩum mores ipolluta mẽte toleramus:
ministerium angeloꝝ meremur: a gbus corpoze absoluti
ad eternã beatitudinẽ trãsferemur. HIERO. Utrũc de
stic pacate nobiscũ sunt sicẽ in arca aĩalia mũda cũ imũdis:
cũ caro nõ cõcupiscit aduersus spm̃. post B angeli ministri
mittunť nobis: vt rnsa ⁊ solatia cozdib⁹ vigilantibus dem.

¶ Postq̃ aũt traditus est Joannes venit iesus
in galileam predicãs euangeliũ regni dei: dicẽs:
Quoniã impletuz est tẽpus: ⁊ appropinquabit
regnum dei. Penitemini ⁊ credite euangelio.

CHRY. Marc⁹ euãgelista Matthei ordine segtur.
⁊ ideo postq̃ dixit angelos ministrare subiũgit: Postq̃ aũt
traditus est Joãnes venit iesus in galileã. Post tẽtatiões e
angelos ministrãtes recedit in galileã instruens nos nõ re
sistere violentys malignoꝝ. THEOPHI. Et vt oñdat
nobis q̃ in psecutiõibus decet recedere ⁊ nõ expectare: ca
vero iciderimus decet sustinere. CHRY. Recessit etiã
vt ad doctrinas ⁊ sanatiões ꝓpũ ꝓseruaret puſq̃ pateret
hisq; oĩbus adimpletis: fieret obediẽs vsq; ad mortẽ. BE
DA. Joãne tradito recte icipit dñs p̃dicare. vñ segt: Pe
dicans euãgeliũ regni dei. Desinẽte. n. lege ꝓsequenter ouã
euãgeliũ. HIERO. Lessante ymbra: adest veritas: Joan
nes i carcere: lex i iudea: Jesus in galilea: Paulus in gẽtib⁹
predicans euãgeliuz regni. Regno enim terreno succedit
paupertas: paupertati christianoꝝ regnuz tribuitur sempi
ternum. Nonoz autem terrenus ꝑpunc aque vel fumo seu
somno cõparať. BEDA. Nemo aũt putet traditionem
Joãnis in carcerẽ statim post tentationẽ. xl. dierum ⁊ iesu
niũ dñi factã. Quisqs. n. euãgeliũ Joannis legerit: inueniet

dñm ante traditionẽ Joãnis multa docuisse ⁊ multa mira
cula feciſſe. habes. n. in euãgelio ipsius. Hoc fecit initiuz fi
gnoꝝ iesus. ⁊ postea. Nec dũ. n. erat missus Joãnes in car
cere. Ferť aũt q cũ legisset Joãnes Matthei Marci ⁊ Lu
ce volumia: ꝑbauerit qdẽ textuz hiſtorie: ⁊ vera eos dixisse
firmauerit: ꝫ vni⁹ tñ anni in quo ⁊ passus ẽ post carcerem
Joãnis hiſtoriã texuisse. Pretermisso itaqꝫ anno cui⁹ acta a
tribus exposita fuerãt supioris tpis anteq̃ cle⁹ deret Joã
nes in carcere gesta narrauit. cũ ergo dixisset Marcus: Q̃
venit iesus in galileã: ꝑdicãs euãgeliũ regni: subiũgit dicẽs:
Quoniã impletuz est tẽpus: ⁊ appropinquabit regnũ dei. CHRY.
Si quidez ꝓpleto tpe q̃n. s. venit plenitudo tẽporis: misitqꝫ
deus filiũ suũ: ꝺueniez fuit humanũ gen⁹ vltimã cõseq; dei
dispẽsationẽ. Et iõ dicit q appropinquauit regnũ dei. Re
gnũ aũt dei idẽ ẽ fm subam cum regno celoꝝ: q̃uis differt
rõne. Regnũ. n. dei intelligitur quo de⁹ regnat. hoc vero ẽ
in regione viuẽtium: quãdo facie ad faciez deum videntes
in bonis pmissis existẽt: Siue amorem quis velit suscipere
illã regionem: siue aliquam aliam cõfirmationem eoꝝ qui
imagina induũt supernoꝝ que p celos ĩtelligunť. Satis. n.
apparẽs ẽ q̃ regnũ dñi neq; loco neq; tpe ỏcludiť. THEO
PHI. Uel cõpletũ est q̃ dicit dñs tẽpus legis: quasi diceret:
usq; ad tempus presens operabať lex: amodo operabiť. re
gnum dei qõ ẽ fm euãgeliuz cõuersatio que conuenienter
assimilať regno celoꝝ. Cũ enim vides aliquẽ carne indutũ
fm euangeliuz viuere: nũquid nõ dices q̃n iste habz regnũ
celoꝝ quod nõ est esca ⁊ potus: ꝫsiusticia ⁊ pax ⁊ gaudiuz
in spũsancto: Sequit⁹: Penitemini. HIERO. Pniam. n.
agit qui vult eterno bono. s. regno dei adherere. Qui enim
desiderat nucleũ: frangit nucem. Amaritudinem radicis
dulcedo pomi cõpẽsat. Periculũ maris spes lucri delectat.
Doloꝛez medicine: spes salutis mitigat. Preconiã ãt christi
illi narrare digne possunt: q ad palmã idulgentie meruerũt
peruenire. ⁊ ideo postq̃ dixit: Penitemini. subiũxit: Et cre
dite euangelio. Nam nisi crederitis: non ĩtelligetis. penite
mini igr̃ ⁊ credite. i. renũciate operibus mortuis. Quid enim
prodeſt credere sine bonis operibus: nõ tamẽ bonozũ ope
rum meritum adducit ad fidem: sed fides incipit vt bona
opera consequantur.

¶ Et ꝓteriẽs secus mare galilee: vidit Simonẽ
⁊ Andream fratrẽ eius mittẽtes retia in mare.
Erant enĩ piscatores. Et dixit eis iesus: Uenite
post me ⁊ faciã vos fieri piscatores hominũ. Et
protinꝰ relictis retib⁹ secuti sũt eũ. Et ꝓgressus
inde pusillũ vidit Jacobũ zebedei ⁊ Joãnẽ fra
trez eius: ⁊ ipsos cõponẽtes retia i naui: ⁊ statiz
vocauit illos. Et relicto patre zebedeo in naui
cum mercẽnarijs secuti sunt eũ.

GLO. Posita p̃dicatione christi ad turbas agit euange
lista de vocatione discipulorum quos fecit sue predicationis
ministros. vñ sequit⁹: Et preteriens secus mare galilee vidi
Simonem ⁊ Andream fratrem eius. THEOPHI. Si
cut Joannes euangelista recẽsuit: precursoris erant discipuli
Petrus ⁊ Andreas. Uidẽtes vo q̃ Joannes ỏ iesu testimo
nium dederat adiũcti sunt ei. post hec dolẽtes: qz Joannes
traditus erat: ad artem ꝓpriam sunt reuersi. vnde segtur:
Mittentes retia in mare. Erãt enim piscatores. Uide aũt
eos de laboribus ꝓprijs enutritos: ⁊ nõ ex iniqtate. Tales
enĩz digni erant christi pmi discipuli fieri. vnde subdiť: Et
dixit eis iesus: Uenite post me. nũc scõo illos vocat. Est enĩ
hec secunda vocatio respectu illius que legiť in Joãne. Ad
q̃d aũt vocẽť: ostẽditur cũ subditur: Faciã vos fieri pisca
tores hominum. REMI. Quia per rete sancte predicati
onis pisces. i. homines de profundo pelagi. i. infidelitatis
ad lucẽ fidei traxerunt. Admirãda ãt e⁹. ta piscatio. Pisces
enĩ cuz capiunť mox moriunť. hoies cuz capti sũt vbo p̃di
ca⁹. is poti⁹ viuificãt. BEDA. Piscatores ãt ỏstituti
mittunť ad predicandũ: vt fides credẽtiũ i virtute dei nõ in
eloquẽtia dei atqꝫ i doctrina eẽ putaret. Sequit⁹: Et ꝓtin⁹
relictis rhetib⁹ secuti sũt eum. THEOPHI. Nõ. n. opor
tet interualluz facere: ꝫ statim seq̃ dñm. Post hos vo piscať
Jacobũ ⁊ Joannẽ. qz ⁊ illi pauperes exstites tñ senectutem
nutriebãt paternã. vnde segtur: Et ꝓgressus ide pusillum:
vidit Jacobum zebedei. Reliq̃runt ãt patrẽ: qz i seq̃la xp̃i eos erat
ĩstituť. Sic ⁊ tu cũ a gentibus ipedieris: relinque eos et
cede ad deũ. Ostendiť autẽ q̃ ẽ bede⁹ nõ credidit: Ma
ter vo aplorum credidit q̃ secuta ẽ xp̃s mortuo ẽ bedeo. Que
ri aũt pot quõ binos vocauerit de nauiculis piscatores. Pri
mo Petrũ ⁊ Andreaz: deinde ꝓgressus paululũ alios duos
filios ẽbedei: cuz lucas dicat Jacobũ ⁊ Joannẽ vocatos fuis
se ad adiuuandũ petrum ⁊ andreã: ⁊ xp̃m petro tñ dixisse:
Noli timere ex hoc iã hoies eris capi⁹. mul tũ subductis
ad terrã nauibus eos fuisse secut⁹. Unde itelligendũ est
hoc primo esse factuz qõ lucas insinuat: ⁊ postmodũ ad ca
pturã piscium eos ex more remeasse vt postea fieret: quod
marcus hic narrat: Tunc. n. secuti sunt dñm nõ subductis
ad terrã nauib⁹ tanq̃ cura redeũdi: ꝫ tanq̃ vocantẽ ac iu
bentẽ vt sequerenť. HIERO. Mystice aũt hac quadri
ga piscatoꝝ vehimur ad betera vt Delias. Dis quatuoz an
gulis cõstruiť ꝓmaꝺeckia. his q̃tuoz lris hebraicis tetragra
maton nomẽ dñi agnoscitur a nob: gbus filij ex̃plo p̃cipiť:
vt audiamus⁹ ẽ dñi vocãtis: ⁊ obliuiscamur pplm vitio
rum: ⁊ domũ pa⁹ me conuersatõis q̃ ẽ stultitia deo ⁊ rbete
a⁹ meaz: in quo⁹. es velut culices pene lapsos tenebat aer:
qui pẽdet i nibili: nauẽ pstine quersatõis abominãtes. Pel
libus. n. mortuis teg⁹ ĩ a⁹ m g est genitoz nr̃ fm carnem: ⁊
nũc depposito vetere hoie cuz actib⁹ suis nouum sequentes
hoiem pellibus tegimur salomonis: gbus spõsa gloriatur se
esse formosam factam. Simõ ad⁹ obediens: Andreas viri
lis: Jacobus supplantans: Joãnes gr̃a i latino sonant. Qui
bus qu⁹ uoz noĩbus i imaginẽ dei cõuertimur obedientia
vt audiam⁹: virilitate vt pugnem⁹: supplant⁹ one vt perse
uerem⁹: gratia vt cõseruemur. Que quatu⁹. vtutes cardi
nales dicunť: p prudẽtiã. n. obedim⁹: p iusticiã viriliter agi
mus: p tempantiaz serpẽtẽ calcam⁹. per fortitudinem gra
⁊ ⁹ dei meremur. THEOPHI. Sciendum est etiaz B
quoniam primo vocatur actio: deinde contemplatio. q qui
dem est circa petrum: actionem significat. qui vero ca io
annẽ ỏtẽplatoz. Petr⁹. n. seruidissim⁹ ⁊ magis sollicit⁹ alys:
Joãnes vo theologus fuit excellẽtissimus.

¶ Et ingrediunť capharnaum: ⁊ statiz sabbatis
ingressus in synagoga⁹. docebat eos. Et stupe
bãt super doctrina eius. Erat. n. docẽs eos q̃si
ptãtem habẽs: ⁊ nõ sicut scribe.

HIERO. Marc⁹ dcã euãgely in scipo disponẽs ordinẽ
hiſtorie nõ secut⁹ mysterioꝝ ordinez seruat. vnde sabbatis
ꝑmã ⁊ tutez narrat dicẽs. Et igre. capbar. HEOPHI.
a nazareth recedẽs. In die aũt sabbati quãdo scribe cõgre
gabãtur: tũc docẽs synagogã itrauit. vnde segtur: Et statiz
sabbatis ingressus in synagogaz docẽs eos. Eteni lex ad hoc
sabbatis festare iubebat: vt lectõi studẽtes cõuenirẽt i vnũ
Docebat aũt christ⁹ arguẽdo nõ adulãdo sicẽ pharisei. vnde
segtur. Et stupebãt sup doctrina ei⁹. Erat. n. docẽs eos qua
si ptãtẽ habẽs ⁊ nõ sicut scribe. docebat etiam in ptã trãs
mutans boĩes ad bonũ: ⁊ p penã nõ credẽtib⁹ minabatur.

BEDA. Scribe etiã docebãt pplos q̃ scripta sunt i moy
se ⁊ ꝑphetis. Jesus vero quasi deus ⁊ domin⁹ ipsius moysi
libertate voluntatis sue: vel ea que minus videbanť adde
bat i lege. vel cõmutans ꝓdicabat in populo vt in matthee

legimus:Dictum ⁊ antiquis:ego autem dico vobis.
¶ Et erat i ſynagoga eoꝝ homo i ſpũ imundo ⁊ exclamauit dicẽs:Quid nobis ⁊ tibi iesu nazarene:Veniſti añ tps pdere nos:Scio q̃ ſis sanctus dei. Et cõminat⁹ ẽ ei iesus dicẽs:Obmute ſce:⁊ exi de hoie. Et diſcerpẽs eũ ſpũs imũdus:⁊ exclamans voce magna exĩt ab eo. Et mirati ſũt oẽs:ita vt cõgrerẽt iter ſe dicẽtes:Quidnaz ẽ hoc:Que nã doctria hec noua:Q̃ i pt̃ate ſpiritib⁹ imũdis ipat:⁊ obediũt ei. Et proceſſit rumoꝝ ei⁹ ſtati i oẽm regionez galilee:qñ inuidia diaboli mozs ĩtrauit i orbẽ terraz cõtra ipm.

BEDA. Mortis auctorez ꝓmo debuit medicina ſalutis opari.⁊ iõ dr:Et erat in ſyna.eoꝝ hõ i ſpũ imũ. CHRY. Spũs quidẽ angelus ⁊ aer ⁊ alã nũcupat:⁊ ẽt ſpũſcũs. Ne igit̃ ꝓpter cõica[illegible] noſe i errorẽ decidam⁹ addit:Immũdo.imũdus ãt dicit̃ ꝓpter ipietatẽ ac elõgationẽa deo:⁊ qz oib⁹ imũdis ⁊ prauis opatõib⁹ ſe imiſcet. AVGV.x. de ciui.dei. Cõtra ſupbiã pozo demonũ q̃tã vtutẽ habeat dei humilitas q̃ i forma ſerui apparuit:ipſi demones ita ſciunt vt eidem domino infirmitate carnis iduto boc exꝑmerẽt. Segt̃.n. Et exclamauit dicẽs:Quid nob ⁊ tibi iesu naçare. Ue.añ tẽ.per.nos:Claz ẽ i bis vbis q̃ i eis ⁊ ſcia erat:⁊ charitas nõ erat.⁊ penã qppe ſuã formida[illegible]ãt ab illo:non i illo iuſtitiã diligebãt. BEDA. Demones.n. dominum in terris cernẽtes ſe cõtinuo indicãdos cerneb[illegible].. CHRY. Ut boc ita dicit:q̃ſi diceret:auferens imũdi[illegible]am:diuinamq̃ ĩponens cognitionẽ hominum aĩabus:nobis locũ i bo[illegible]us non das. THEOPHI. Exire enĩ ab hoie predicationez ſuã dicebat demonũ.imiſericozdes.n.exiſtũt demones:malũ aliquod pati ſe exiſtimãtes cũ boies non molestant. Segtur:Scio q̃ ſis ſanctus dei. CHRY. Quaſi diceret. Cõſidero aduentuz tuũ:nõ enĩ firmaz ac certã aduent⁹ dei habebat notitiaz. Sanctũ aũt dicit eũ:nõ vnũ de plu[illegible]b⁹: qz ⁊ ſanctus erat vnuſq̃ſq̃ ꝓpharuz:ſz vnũ eũ cẽ dem[illegible]iat.⁊ per articulum q[illegible]in greco ponitur vnuz oſtẽdit:q̃ timozẽ vero oĩum dñm rec[illegible]gnoſcit. AVGV. Tantũ enĩ eis ĩnotuit q̃tum voluit:tantum aũt voluit q̃tuz opoꝛtuit. Sz innotuit:nõ ſicut angelis ſanctis:q̃ ei⁹ ſm id qõ eſt verbũ p̃ticipata eternitate pfruunt̃:ſz ſicut eis terrendis ĩnoteſcẽdus fuit:exquo tyrãnica ptãte fuerat liberaturus ꝑdeſtinatos. ĩnotu[illegible]q̃ demonib⁹ nõ p id qõ ẽ vita eterna:ſz p quedã tpalia ſue vtutis effecta q̃ ãgelicis ſenſib⁹ i malignoꝝ ſpirituũ poti⁹ q̃ ifirmitati boiuz poſſint eẽ ꝓſpicua. CRHY. Nõ aũt volebat vitas teſtimonia ſpirituũ imundoꝝ.vñ ſegtur:Et cõminat⁹ ẽ ei iesus dicẽs:Obmute.⁊ exi.de hoie. Uñ dog ma ſalutifeꝝ nob daſ:ne credam⁹ demonib⁹ quãtuncũq̃z denũcient vitat̃. Segtur: Et diſcerpẽs eũ ſpũs imũdus:⁊ exclamãs voce magna exiuit ab eo. Q̃z.n.bõ ille tanq̃ ſapiens loq̃baſ ac diſcrete ẽba ꝓferebat.ne putaret̃ q̃ non ex õmone:ſz ex corde ẽba ꝓpõeret:vĩz diſcerpi pmiſit a õmone:vt oſtenderet õmonez eẽ q̃ loquebaſ. THEOPHI. Ut videntes cernerẽt a quo malo liberabaſ bõ ⁊ ꝓpter miraculum crederẽt. BEDA. Põt aũt videri ↄtrariũ quõ diſcerpẽs:vel ſic qdã codices bñt:cõuexãs eũ exiuerit cuz nihil ei nocuerit ſm Lucã:ſz et ipſe Lucas dicit:⁊ cum proiecciſſet eum:demoniũ in medũ exyt ab eo nibilq̃z ei nocuit. vnde ĩtelligitur hoc dixiſſe marcũ:Cõuexãs eũ ſiue diſcerpendo q̃ lucas dic̃:Cũ piecciſſet eũ i mediuz:⁊ qõ ſecut⁹ ait: Nibilq̃z ei nocuit. boc ĩtelligaſ q̃ illa iactatio mẽbrozum atq̃z vexatio nõ eum debilitauit.ſicut ſolent demõia exire etiã quibuſdã mẽbris amputatis atq̃z euulſis. Uiſa autem virtute miraculi:nouitatez dñice admiranſ doctrine:atq̃z ad ĩgſitionẽ eoꝝ q̃ audierãt p ea que viderãt excidãt. Uñ ſegt̃:Et mirati ſunt oẽs ita vt ꝙquirerẽt. Ad hoc enĩ fiebãt ſigna vt p hoc euãgelio regni dei qõ p̃dicabaſ certi⁹ crederẽt:dũ bĩq̃ celeſtia terrigenis gaudia ꝓmittebãt celeſtia i terris ac diuina opa mõſtrabant. Pri⁹ aũt teſte euãgeliſta erat docẽs eos q̃ſi poteſtatẽ bñs:⁊ nũc turba atteſtãte i pteſtate iperat ſpiritib⁹ imũdis ⁊ obediũt ei. Segtur: Et pceſſit rumor ei⁹ ſtatim in oẽm regionẽ galilee. GLO. Ea.n.q̃ boies[illegible]ultũ miranſ ꝓmpte diuulgãt:qz ex abũdãcia cordis os logt̃. HIERO. Mystice aũt capt[illegible].rnaũ villa ꝙſolatõis iterptaſ:ſabbatũ ãt reges. Dõ i ſpũ imũdo regit ⁊ ꝙſolatõe ſanct[illegible]:vt loc⁹ ⁊ tps ꝙgruãt ſaluti.hõ i ſpũ imũdo genus humanũ eſt i quo imũditia regnauit ab adã vsq̃ ad moyſen. nam ſine lege peccauerunt:⁊ ſine lege perierunt. Qui ſciẽs ſanctum.oci obmutescere iubeb̃:dũ ſcientes gdẽ oeum nõ ſicut deũ gloꝛificauerũt:ſz ſeruierũt potius creature q̃ creatori. Spiritus diſcerpens hominem exyt ab eo Appꝛopinquante ſalute: appꝛopinquauit tentatio. pbarao dimiſſurus iſrael perſequitur iſrael. diabolus contemptus ſurgit in ſcandala.

¶ Et protinus egrediẽtes de ſynagoga venerũt in domũ ſimonis ⁊ Andree cum iacobo ⁊ Johanne. Recũbebat autez ſocrus ſymonis febricitãs:qui ſtatim dicunt ei de illa. Et accedens cleuauit eam apprehenſa manu eius: ⁊ cõtinuo dimiſit eã febris:⁊ miniſtrabat eis.

BEDA. Primo debuit lingua ſerpentina ne vltra virus ſpargeret concludi:deinde femina que primo ſeducta eſt a carnalis ↄcupiſcẽtie febre ſanari. vñ dr: Et ptin⁹ egredi̇ẽ de ſynagoga venerũt in domũ Simonis ⁊ Andree cuz Jacobo ⁊ Joanne. THEOPHI. Recessit.n. vt ꝙſuetudo erat i ſabbato circa veſperã ad edẽdũ i diſcipulorũ domũ. Que ãt miniſtrare debebat febrib⁹ tenebraſ.vnde ſegtur Recũbebat autez ſocrus ſimonis febricitans. CHRY. Diſcipuli aũt tanq̃ exinde vtilitatẽ aliquã recepturi nõ expectãtes veſpe ſocz Petri ſanari p̃cabanſ.vñ ſegtur:Qui ſtati dicunt ei de illa. BEDA. In euãgelio aũt luce ſcriptũ eſt q̃ rogauerũt illũ p ea. Modo enĩ ſaluator rogatus vltro curat egrotos:oſtẽdens ſe cõtra vitiozũ quoq̃ paſſiones ⁊ p̃cib⁹ ſemp annuere fideliũ:⁊ ea nõnunquaz que ipſi minime ĩtelligũt vel ĩtelligẽda dare:vl pie petẽtibus etiaz nõ ĩtellecta dimittere:iuxta id quod pſalmiſta poſtlat. Ab occultis meis mũda me dñe. vnde hic rogatus ſanat. Segtur enĩ:⁊ accedens eleuauit eam apprehẽſa manu eius.

THEOPHI. Per hoc ſignificaſ q̃ ſi aliquis infirmaſ a deo curabitur ſi ſanctis miniſtrauerit ob xpi amorem.

BEDA. Q̃z autem ſabbatis maxime medicine doctri neq̃z ſue dona frequentat: docet ſe non ſub lege eſſe:ſed ſu pra legem:nec iudaicũ eligere ſabbatũ:ſed verum ſabbatũ delictãq̃z domino eſſe requiẽ:ſi ſaluti ſtudẽtes animarum ab opere ſeruili.i.a cunctis contineamus illicitis. Segtur: Et cõtinuo dimiſit eam fe.⁊ miniſtrabat eis. Sanitas que dñi cõfertur iperio ſimul tota redit.tanto robore comitante. vt eis continuo qui ſe adiu[illegible]ant miniſtrare ſufficiat. Sz aũt virum a demonio liberatũ: mozaſ animum ab ĩmunda cogitatõe purgatũ ſignificare diximus:conuenienter femina a febrib⁹ ad iperiũ dñi curata: carnez oſtẽdit a peccatis ſue feruoꝛe per cõtinentie ꝑcepta frenatã. HIERO. Febris.n. intẽperãtiã ſignificat: de q̃ nos filij ſynagoge p manũ diſcipline:deſidery eleuatiõe ſanamur:⁊ bus q̃ ſanat nos miniſtram⁹ volũtati. THEOPHI. Febricitat aũt q̃ iraſcit̃. vt ex ira manus effrenatus exrẽdat:ſz ſi retineat manũ eius ſurget:⁊ ſic rõ miniſtret.

¶ Veſpe aũt facto cum occidiſſet ſol afferebant ad eum omnes male habẽtes ⁊ demonia habentes:⁊ erat oĩs ciuitas congregata ad ianuaz. Et curauit multos q̃ vexabantur varijs languoꝛib⁹ ⁊ demonia multa eĩciebat ⁊ non ſinebat ea loqui:quoniam ſciebant eum.

THEOPHI. Q̃z turbe cõſiderabãt neminẽ licere die ſabbati curare. huius gratia ſolis expectabant[illegible]ceſſum:vt curãdos a[illegible]eſuz adducãt:vñ dr. Ueſpe aũt fa. cũ occi. ſol. Segt̃:Et curauit multos q̃ vexabant varys languoꝛibus.

CHRY. Per boc ãt q̃ dic̃ multos oẽs oz ĩtelligere iuxta ſcripture ↄſuetudinẽ. THEOPHI. Uel multos dic̃. Erãt.n.q̃dã ifideles q̃ minime curati ſunt pp ĩcredulitatẽ eoꝝ. Multos q̃ ex oblatis ſanauit[illegible]os.ſ.q[illegible]dẽ habebãt. Segt̃ Et ꝺmonia multa eyciebat:⁊ nõ ſinebat ea log:qm̃ ſciebãt eum. AVGV. de q̃.no.⁊ ve.te. Sciebãt.n. demonia chriſtum eẽ q̃ p legẽ fuerat repꝛomiſſus. oĩa.n. ſigna videbãt in eo q̃ dixerãt ꝓphe. myſteriũ aũt diuinitatis ei⁹ ignorabant ſic⁊ ꝓncipes eoꝝ. Si.n. cognouiſſent nũq̃ dñm maieſtatis crucifixiſſent. BEDA. Que.n. diexꝝ.rl. ieiunio fatigatus diabol⁹ boiem cognouerat:nec tẽtando valuit an dei filiꝰ eẽt expiri. Jã nũc p ſignoꝝ potẽtiã vel ĩtellexit:vel potiꝰ ſuſpicat⁹ ẽ eẽ filiũ dei. Nõ igĩ iõ iudeis eũ crucifigere pſuaſit qz dei filiũ nõ eẽ putauit:ſz qz ſe morte illi⁹ nõ pr[illegible]it eẽ dãnandũ. THEOPHI. Jdeo aũt nõ ſinebat log demonia:docẽs nos nõ credere eis ẽt ſi vã dicãt. Si.n. iuenerint aliquos ſibi credẽtes:vitatib⁹ mẽdacia miſcẽt. CHRY. Nõ eſt aũt ↄtrariũ ei qõ bic dr:boc qõ Lucas dic̃:q̃ exibãt ꝺmonia a miſtis clamãtia ⁊ dicentia:qz tu es xp̃s filius dei. Subiũxit enim. Et icrepãs nõ ſinebat ea log. Marc⁹ enim multa ſub breuitate ptrãſiens circa finẽ ꝑdictoꝝ vboꝝ log tur. BEDA. Mystice aũt ſolis occubit⁹ paſſionẽ mortẽ q̃ ſignificat illius q̃ dixit: Quãdiu i mũdo ſum lux mundi ſuz.⁊ ſole occidẽte ples q̃ añ demõiaci ⁊ egroti ſananť.qz tẽpoꝛaliter i carne viuẽs:paucos iudeoꝝ docuit: omnibus per orbẽ gẽtib⁹ fidei ſalutiſq̃z dona trãſmiſit. HIERO. Janua ãt regni moꝛaliter penitẽtia eſt: cũ fide que operaſ ſalutem lãguoꝛibus varijs, varia etenim ſunt vitia:quibus langueſcit ciuitas mundi.

¶ Et diluculo valde ſurgens egreſſus abĩt i deſertuz locũ:ibiq̃ oꝛabat. Et pſecutus eſt eum ſimon ⁊ q̃ cũ illo erant. Et cũ veniſſent ad eũ dixerunt ei: Quia oẽs q̃runt te. Et ait illis: Eamus i ꝓxios vicos ⁊ ciuitates vt ⁊ ibi p̃dicez ad hoc enĩ veni. Et erat p̃dicans i ſynagogis eoꝝ ĩ oĩ galilea:⁊ demonia eĩciens.

THEOPHI. Poſtq̃ dñs ifirmos curauit ſeoꝛſuz receſſit.vñ dr:Et diluculo valde ſurgẽs egreſſus abyt i deſertũ locum. In quo docuit nos nõ facere aliqd ad apparentiaz: ſed ⁊ ſi boni aliquid operamur nõ ꝓpalare. Segtur: Ibiq̃ oꝛabat. CHRY. Nõ q̃z indigeret: Ipſe enim erat qui bominum oꝛationes ſuſcipiebat:ſz hoc quidem diſpenſatiue agens forma bone operati[illegible]nobis eſt factus. THEO. Oſtẽdit.n. nobis q̃ deo debet attribui ſi aliquid boni facimus:⁊ ei debemus dicere. Uñ oẽ datũ optimũ deſuper eſt deſcendens a te. Segtur: Et pſecutus eſt illũ ſymon:⁊ qui cum illo erant. CHRY. Lucas ãt dicit turbas acceſſiſſe ad xp̃m ⁊ dixiſſe:qõ Marc⁹ bic dicit dixiſſe apoſtolos ſubdens: Et cum veniſſent ad eum dixerunt ei:qz oẽs querunt te. Non aũt inuicẽ cõtradicunt. Suſcepit.n. chriſtus ⁊ poſt apoſtolos turbam cõiungi chriſti pedibus anbelantẽ. gaudens aũt eos ſuſcipiebat:ſed volebat eos dimittere:vt ⁊ reliqui doctrine eius participes eẽnt tanq̃ non multo tpe in mũdo moꝛaturus. Et ideo ſequiť:Et ait eamus in primos vicos ⁊ ciuitates vt ⁊ ibi p̃dicẽ. THEO. Transit.n. ad illos magis idigẽtes:qz doctrinã ↄcludere nõ ꝓuenit in vno lo[illegible]ſz vbiq̃ radios ei⁹ extendere. Segtur: Ad boc.n. veni.

CHRY. In quo manifestat exinatiõis.i. icarnatõis myſteriũ ⁊ diuinitatis ſue dñiuz: dũ ſ.aſſerit ſpõte ſe in mũdũ veniſſe. Lucas vo dic̃: Ad boc miſſus ſuz:denũciãs diſpẽſationẽ ⁊ dei p̃is bonã volũtatẽ de filij icarnatiõe. Segtur: Et erat p̃dicãs i ſynagogis eoꝝ in oĩ galilea. AVGV. de cõ.euã. Jn hac aũt p̃dicatiõe quã dic̃ eũ babuiſſe i oĩ galilea:itelligiť etiã ſermo dñi habitus in mõte cui⁹ ꝺmemorationẽ faĉ Matthe⁹ quẽ Marc⁹ oĩno nõ cõmemorauit:nec[illegible]gd ſimile ei dixit:niſi q̃ſdã ſnias nõ ↄtextiz ſz ſparſim repetiuit:q̃s dñs alys locis dixit. THEO. Doctrine ãt opationẽ imiſcuit. p̃dicãs.n. poſtmodũ fugauit demõia. Segt̃.n. Et demõia eyciẽs. Ni.n. oñderet xp̃s miracula: ei⁹ ſmõi nõ crederet̃:ſic ⁊ tu poſt doctrinã opare vt nõ ſit i te vacuꝰ tu⁹ ſmo. BEDA. Mystice ãt ſi occaſu ſolis moꝛs exꝑmitur ſaluatoꝛis:quare non diluculo redeunte reſurrectio ei⁹ indicetur:Cuius manifeſta luce[illegible]byt[illegible]..[illegible]ſertum gentiuz: ibiq̃s in ſuis fidelibus oꝛabat:quia coꝛda coꝛum per gratiã ſancti ſpiritus ad virtutem oꝛationis excitabat.

¶ Et venit ad eũ leꝓroſus deꝓcans eũ:⁊ genu flexo dixit:Si vis potes me mũdare. Jeſus aũt miſtus ei⁹ extẽdit manũ ſuã:⁊ tãgẽs eum ait illi Volo:Mũdare. Et cũ dixiſſz ſtati diſceſſit ab eo lepꝛa:⁊ mũdat⁹ eſt. Et ꝺminat⁹ eſt ei:ſtatiq̃z eiecit illũ ⁊ [illegible]ei:Uide nemini dixeris:ſz vade oſtẽde te p̃[illegible]pi ſacerdotũ ⁊ offer pro emũdatione tua que pꝛecepit moyſes i teſtimoniũ illis. At ille egreſſus cep[illegible]p̃dicare ⁊ diffamare ſmonem:ita vt iã non poſſet manifeſte introire in ciuitatem:ſed foꝛis in deſertis locis eſſe. Et conueniebant ad eum vndiq̃z.

BEDA. Poſtq̃z lingua ſerpẽtina demonũ obcluſa ẽ ⁊ femina q̃ primo ſeducta ẽ a febre curata:tertio vi[illegible]male ſuadẽtis⁹ dcã ↄiugis audiuit ab errorẽ ſui lepꝛa[illegible]daſ:vt ipſe eẽt ordo reſtauratiõis i dño q̃ erat ordo caſus[illegible]ptoplaſtis. vñ ſegtur: Et vẽit ad eũ leꝓroſus deꝓcãs eũ. AVGV. De cõ. [illegible]. De boc leꝓroſo mũdato talia Marc⁹ ↄnectit:vt ipe intelligaſ:quẽ Matthe⁹ cõmemorat tũc eẽ mũdatũ: qñ dñs poſt ſmonẽ ð mõte ðſcẽdit. BEDA. Et q̃z dñs ait[illegible]ðvẽi ſoluere legẽ ſz adiplere:ille q̃ excludebaſ a lege purgari ſe dñi ptãte ꝑſumẽs:nõ ex legẽ ſz ſupꝛa legẽ eẽ gꝛaz iudicauit: q̃ leꝓroſi maculã poſſz abluere. vez ſic i dño ptãtis auctas: ita i illo fidei cõſtãtia ðclar[illegible]Segt̃.n. Et ge.fle.di. Dñe ſi vis po.me mũ. Jn faciẽ ꝑciunt:qð bũillatis ẽ ⁊ pudoꝛis: vt vnuſq̃ſq̃ ð vite ſue macul̃ erubeſcat: ſz ↄfeſſionẽ ꝑcũdia nõ repſſit:oñdit vuln⁹ ⁊ remediũ poſtula[illegible]ſa ↄfeſſio religiõis ⁊ fidei plena eſt. Jn volũtate.n. dñi truuit ptãtem.

THEOPHI. Nõ.n. dixit. ſi deũ deꝓcat⁹ fueris:ſz ſi vis q̃ſi ipm credens deꝛ. BEDA. De volũtate aũt dñi nõ q̃ſi pietatis ĩcredul⁹ dubitauit:ſz q̃ſi colluuiõis ſue ↄſcius nõ ꝑſumpſit. Segtur: Jeſus aũt miſertus ei⁹ extẽdit manũ ſuã ⁊ tãges eũ ait illi:Volo;mũdare. Nõ vt pleriq̃z latinoꝝ putant ĩtelligẽdũ ẽ ⁊ legẽdũ:volo mũdare:ſed ſepati dicat volo:deide ipꝛeret:mũdare. CHRY. Propter hoc ãt leꝓroſum tãgit:⁊ non ſolo vbo cõtulit ſanitatẽ:qz in lege a Moyſe dictũ eſt:Qui leꝓroſum tetigerit:immundus erit v[illegible]ad veſpeꝝ. Ut enĩ oñdat q̃ ꝛz naturã ẽ bec imũditia:⁊ q̃ lex nõ erat ꝓpter eũ poſita:ſz ꝓpter boies puros:⁊ q̃ ipe eſt ꝓprie dñs legis:et qz nõ ſic ſeruus infert:ſz ſic dñs ſanitatem leꝓroſũ tetigit ↄgruẽter:ſitũ exiſtẽte nẽcario tactu ad curatõis operationẽ. BEDA. Jdeo etiam tetigit vt pbaret q

contaminari nō poterat q alios liberabat: simulq; illud mirabile: q eo sanauit genere quo fuerat obsecratus. Si vis ingt leprosus potes me mūdare. Volo ingt. ecce habes voluntatē. Mūdare. t iā habes pietatis effectū. CHRY. Per hoc āt nō solū opinionē leprosi nō destruxit: sz magis cōfirmauit. vbo. n. mozbū fugat. t qō leprosus vbo dixerat: hic ope adimpleuit. vñ segtur: Et cū hoc dixisz statim discessit ab eo lepra: t mūdat' ē. BEDA. Nihil. n. mediū iter opus dei atq; pceptū q; in pcepto est op⁹. dixit. n. t facta sunt. Segtur: Et cōminatus ē illi: statimq; eiecit eū: t dixit ei: Vide nemini dixeris. CHRY. Quasi diceret: tēpus nondū est mea opa pdicari. tua nō idigeo pdicatione. Per hoc aūt docet nos ex nostris opibus honorē apud deos proretributione nō querere. Segtur: Sz vade oīde te pncipi sacerdotū. Propter hoc aūt nunc ab sacerdote mittit saluator: ad pbationē medele: t ne extra tēplū fieret: sed in oratiōe cū populo oputeť. Mittit etiā que sunt legis adimplēs: vt iudeozū linguā maliloquā curaret. Op⁹ gdē ipse opleuit: pbationē opis illis dimittēs. BEDA. Ut. s. intelligerēt sacerdos eū nō legis ordine: sz gratia dei supra legē esse curatū. Segtur. Et offer p emūdatiōe tua: qō pcepit Moyses i testimoniū illis. THEO. Precepit qdē mun⁹ offerre qō bēbant in cōsuetudine q mūdabant offerre: tāq; in huiusmōi testimoniū: qō nō erat cōtra legē: sz magis legē cōfirmabat intā tū q ipse legis oparetur pcepta. BEDA. Siqué vero motuet qūo dns iudaicū videť approbare sacrificiū: cū id nō recipiat eccl'ia: meminerit q nondū obtulerat i passiōe dolo causū suū. Nō aūt oportebat offerri significatia sacrificia prius illud qō significabat confirmatū ē cōtestatiōe apostoloz pdicatiū: t fide credentiū populoz. THEO. Deprosus aūt q̄uis domin⁹ phibuerit būficiū: patefecit: vnde segtur: At ille egressus cepit pdicare t diffamare sermonē. Oportet. n. būficiatū gratū esse t gras reddere etiā si bene faciēs nō idigeat. GREGO. xix. moral. Merito āt q̄rit: qd nam sit q dns que gerit abscondi iussit: t nec ad horaz potuerūt abscōdi: Sz notādū: miraculū faciēs: tacē iussit t tamen taceri non potuit: vt videlz electi eius exempla doctrine illius sequētes in magnis que faciūt latere qdē involuntate habeant. sz vt plint alios pdant inuiti. Nō ergo voluit qcq; fieri: t minime potuit: sz qd velle eius membra debeāt: quidue de eis etiam volētib⁹ fiat: doctrine magisterio exemplū dedit. BEDA. Unius aūt pfā saluatio multas ad dei cogit turbas. vnde subdit: Ita vt iaz nō posset manifeste introire in ciuitatem: sed foris in desertis locis esse.

CHRY. Leprosus. n. vbiq; pdicabat mirabilē curatōz: ita vt oēs currerēt ad visū t fidē curātis: vt pp hoc dns i ciuitatib⁹ euāgeliçare nō posset. sz i eremis quersareť. vnde segť: Et cōueniebāt ad eū vndiq;. HIERO. Mystice lepra nostra pctm̄ primi hois ē q̄ a capite cepit q̄n regna mūdi desiderauit. Caput. n. oīuz maloz ē cupiditas. vnde Hieçi auaritiā secut' lepra suffūdit. BEDA. Extenta vo manu saluatoris: hoc ē icarnato di vbo: humanāq; tangēte nām ab erozis pisci varietate mūdať. HIERO. Que qdem lepra vo sacerdoti ex ordinē Melchisedech oīa oblatione mūdat eo dicēte nob: Date elemosynā: t oīa mūda sūt vobis: Qz aūt nō poterat Jesus mānifeste in ciuitatē itroire tē. significat q nō oīb⁹ manifestabat⁹ est Jesus q latis atq; planeis fuiunt laudibus t pprys volūtatibus: sed his q foris cū petro exeūt. t in desertis locis sūt: que elegit dns ad orandū t reficiendū populū: q. s. deserunt delectationes mundi: t oīa que possident: vt dicant: Portio mea domin⁹. Gloria vo domini manifestat' his q cōueniunt vndiq;. i. plana t ardua quos nihil pōt separare a charitate xpi. BEDA. Post fcm etiā in ciuitate miraculū secedit dom⁹ i desertum: vt ostendat se magis quietam t a seculi curis remotam diligere vitam: atq; ob huius appetitum se sanandis curā adhibere corporibus.

CA. II.

ITerū itrauit capharnaū post dies octo: t auditū est q i domo erat: t cōuenerūt multi ita vt nī caperet eos domus neq; ad ianuā: t loquebať eis verbū. Et venerūt ad eū ferētes paralyticū q a q̄tuor portabat: t cū nī possent offerre eū illi p turbā: nudauerūt tectū vbi erat: t patefacientes submiserūt grabatū: i quo paralyticus iacebat: Cū āt vidisset Jesus fidē illoz: ait paralytico: Fili dimittūť tibi pcā tua. Erāt āt illic qdā describis sedētes t cogitātes i cordib⁹ suis. Quid sic loquit': Blasphēat. Quis pōt dimittere pcā nisi sol⁹ ds? Quo statim cognito Jesus spū suo quia sic cogitarent intra se: dicit illis. Quid ista cogitatis in cordibus vestris. Quid est facilius: dicere paralyco: Dimittūť tibi peccata tua: an dicere: Surge tolle grabatum tuum t ambula? Ut aūt sciatis: q filius hois habet potestatē in terra dimittēdi peccata: ait paralytico. Tibi dico surge: tolle grabatū tuū: t vade i domū tuā. Et statim surrexit ille: t sublato grabato abīt inde corā oib⁹ ita vt mirarent' oēs: t honorificarēt deū dicētes: q nūquā sic vidimus.

BEDA. Qz nec carnales supna' pietas deserit: qn ēt dis grāz sue visitatōis: per quā t ipsi spiritales effici valeant indulget: post desertū dominus redit in ciuitatē. vnde dr. Et iterū itrauit capharnaū post dies octo. AVGV. de cōsen. euan. Matthe⁹ aūt hoc miraculū qō segtur ita scribit: tāq; in ciuitate dñi factū sit: Marcus aūt hoc in capharnaū: qō difficili⁹ solueret: si Matthe⁹ etiā naçaret noīaret. Nūcvero cum potuerit ipa galilea dici ciuitas xpi: qz i galilea erat naçareth: qs dubitauerit i ciuitate sua hoc fecisse dominū: cū hoc fecerit i capharnaū ciuitate galilee: pstim qz t ipa capharnaū ita excellebat i galilea: vt tanq; metropolis haberet. Uel matthe⁹ ptermisit que gesta sunt postq; venit i ciuitatē suā donec veniret capharnauz: t sic adiungit de sanato paralytico subiūgens: Et ecce offerebant ei paraly. postq; ut erat q venit in ciuitatē suā. CHRY. Uel capharnaū ciuitatē ei⁹ dixit Matthe⁹ eo q sepius illuc ibat: ac multe ibidē miracula ppetrabat. Segtur: Et auditū est q in domo esset: t cōuenerunt multi ita: vt non caperet eos domus neq; ad ianuam. Laborem. n. accedendi: desiderium audiendi superabat. Post hoc paralyticum introducūt: de quo t Matthe⁹ t lucas dicunt. vnde sequitur. Et venerūt ferentes ad eum paralyticuz qui a quattuor portabat. Inueniente sq; multitudine ianuam obturata: sz: per eā nō ualuerunt aliquatenus itroire. Sperantes autem portitores eius qui portabatur curationis gratiam posse pmereri: lectum cum bonere subleuantes nudato tecto intromiserunt cum lecto paralyticū añ faciem saluatoris: t hoc est qō subditur Et cū nō possent offerre eū tē. Segtur: Cum vidisset autem Jesus fidem illorum: ait paralytico: Fili: dimittunť tibi peccata tua. Non quidē dixit fidem paralytici. sed portantium. Cōtingit. n. aliquando q aliqs fide alterius conualescit.

BEDA. Intuendum sane quāti ppria cuiusq; fides apud deum valeat vbi tantum valuit aliena: vt totus homo repente interius exteriusq; salutatus exurgeret: aliozuz merito: alys relaxarenť errata. THEO. Ipse⁹ etiā paralytici fidē vidit. etenim ille portari nō sineret nisi curatiōis fidē haberet. BEDA. Curaturus aūt hoiez a paralysi dns primo pctōz vincula dissoluit: vt oīderet eū ob nexus culparum artuū dissolutōe fuisse dānatum: nec nisi his relaxatis mēbroz posse recuperatōe sanari. Mira aūt humilitas dei specuz t debilē totiusq; mēbroz dissolutū cōpagi⁹ filium vocat: quē sacerdotes nō dignabanť attigere. aut certe iō filiū: qz dimittūtur ei pcā sua. Segť: Erāt aūt illic qdam de scribis sedētes t cogitātes in cordibus suis. Quid hic sic loquitur: blasphemat. CYRIL. Arguūt āt eū blasphemie: mozis pcipātes snīaz. erat. n. i lege mādatū: q qcūq; blasphemaret i deū mozte puniref. Hoc aūt ei imponebāt: qz sibi attribuebāt diuinā potestatē remittēdi pcā. vñ subditur. Quis pōt dimittere pcā nisi solus ds? Solus. n. iudex oium pt̄atem habet dimittēdi peccata. BEDA. Qui per eos quoq; dimittit quib⁹ dimitte dit tribuit pt̄atē. t iō Christus vere de⁹ esse probať: qz dimittere peccata quasi deus potest. Errant itaq; iudei qui cū xpm t deū esse t peccatuz dimittere posse credant: Jesum tamen xpz esse nō credūt. Sed multo dementius errāt arriani qui cū iesuz t christū esse t peccata posse dimittere: euangelij verbis deuicti negare non audeant: nihilominus deū negare non timent. At ipse perfidos saluare desiderans: t occultorum cognitione t virtute operum deū se esse manifestat. Nā sequitur: Quo statim cognito Jesus in spiritu sancto: quia sic cogitarent intra se dicit illis. Quid ista cogitatis in cordibus vestris? In quo ostendit se deum: qui potest cordis occulta cognoscere t quodāmodo tacens loquitur. Eadem maiestate t potentia qua cogitationes vestras intueor: possum t hominibus delicta dimittere. THEOPHI. Sed quamuis fuerint eoz cogitatiōes reuelate: tamē permanent insensibiles nō i hoc cōsentientes q peccata valeat dimittere qui nouit eorum corda. vnde dominus certificat de curatione anime p curationem corporis: demonstrans per visibile inuisibile: per id qō est facile difficilius: q̄uis ipsi non ita crederent. Pharisei enim difficilius credebant sanare corpus tanq; manifestum: animam vero curare facilius: qz inuisibilis est medela: ita vt talia cogitarent. Ecce corpus curare desinit t inuisibilem curat animā. magis aūt si valuisset: corpus iā curasset: t nō ad inuisibile refugisset. Saluator igitur ostendens q vtraq; potest ait: Quid est facilius. q. d. Ego quidez per corporis medelam que fm veritatem facilior est: difficilioz autez vobis videť: ostendam vobis anime sanitatem que difficilioz ē. CHRY. Et quia dicere q̄s facere facili⁹ est: adhuc manifesta erat contradictio: quia opus nondum erat manifestum. vnde subdit. Ut autem sciatis quia potestatem habet fili. q. d. Quoniam de verbo difficilitis operationem inducam q̄ō erat inuisibile confirmanē. Signāter aūt dicit: In terra dimittēdi pcā: vt ostenderet q humane nature potestatē diuinitatis vniuit idiuisibili vniōe: qz etsi factus est hō: tamē dei verbū pmansit etsi p dispensationez i terris cū hoibus quersaret: nō tñ, phibebať miracula ppetrare: ac remissionē tribuere peccatoz. non enī humanitas diminuit aliqd de, pprietatib⁹ diuinitatis. nec diuinitas impediuit dei verbū icōmutabilē: t veraciter in terris fm carnem fieri filiū hois. THEOPHI. Dicit autē. Tolle grabatū tuū. ad maiorem miraculi certitudinē: oīdens q non est fm fantasiam: simulq; vt oīderet q nō solum curauit: sed t fortitudinē dedit. sic animas nō solum a peccato querit. sed eis virtutem tribuit ad operandum mandata. BEDA. Sit igitur carnale signū vt probetur spiritale: quanq; eiusdem virtutis sit t corpis t aīe vitia dimittere. vnde segtur. Et statim ille surrexit: t sublato grabato abīt coraz oībus. CHRY. Prius autem id qō querere venerat. s. animam remittendo peccata curauit: vt cū nō credētes dubitarent: tunc opus adducat in medium: vt verbum opere cōfirmetur: t per manifestum occultum anime: sz sanitas

per medelam corporis ostendat. BEDA. Datur etiaz nobis itelligentia propter peccata plerasq; euenire corporum debilitates. t iccirco forsitan prius dimittunť peccata: vt causis debilitatis ablatis sanitas restituatur. Quinq; enim de causis affligunť homines molestys carnis: aut propter merita augenda: vt Job t martyres: aut propter humilitatem cōseruādam: vt paulus ab angelo sathane. aut ob peccata itelligenda t corrigenda: vt maria soror Moysi: t hic paraliticus. aut ad gloriam dei sicut cecus natus t laçarus. aut ad initiū dānationis: sicut herodes. Mirāda est aūt diuine potētie virtus: vbi nulla tpis interuenīete mozula iussu saluatoris salus festia comitat'. vnde sequit': Ita vt admirarenť: Relinquētes maius. s. remissionez peccatoz admiranť tantūmodo qō apparet: corpis scilicet sanitatem.

THEOPHI. Non est aūt hic paralyticus qui a ioanne curatus narrať. ille enim boiem non habebat: hic vero q̄tuoz. ille in probatica piscina curatur: hic vero in domo. Est aūt vnus qui a Matthęo t Marco curatus narrať: Mystice autē est t nūc christus in capharnaū in domo. s. consolationis. i. in ecclesia que est dom⁹ paralytici. BEDA. Predicante aūt domino in domo nō capiuntur neq; ad ianuam: qz pdicāte in iudea christo gētiles ad audiēdum nōdum intrare valuerunt: ad quos tamen etsi foris positos doctrine sue verba per pdicatores direxit. HIERO. Paralysis aūt typus est corporis: quo piger iacet i mollitie carnis habēs desideriū salutis. THEOPHI. Si q̄ ego dissolutis potentys animi quasi paralyticus i virtuosis habear ad bonū: t attollere a. iij. euangelistis: ad christuz adducar: audiāq; tunc Fili. relinquunť mihi peccata. filius enī dei fit aligs propter mandatorum operationez. BEDA. Seu qz q̄ttuor sunt virtutes quibus ad pmerendā sospitatez homo fiducia mētis erigit' qs nōnulli prudentiam fortitudinem: tēperantiā t iusticiam nūcupant. Desiderant autez paralyticū christo offerre: sed turba iterposita ab omni parte recluduntur: qz sepe anima post infirmi corporis detrimenta superne gre remedio cupiēs innouari: prisce cōsuetudinis obstaculo retardať. Sepe inter ipsas oronis secrete dulcedines: t q̄ suaue cū dño colloquiū turba cogitationum interueniēs aciē mētis ne xps videat ipedit. Nā ita qz est infinis: vbi turbe cumulāť: remanēdū: sz tectum dom⁹. i. sacre scripture sublimitas est appetēda: lex q; dñi meditanda.

THEOPHI. Sz quō ferar ad xpm: nisi tectū reperiat? Tectū. n. est itellect⁹ qui supponit oībus bis q̄ in nobis sūt. hic multū hz terre q̄tū ad lateres fictiles: terrēas dicentes sed si hec subleuet virtus: itellect⁹ in nobis exoneratus. post hoc submittat. i. humilietur. nō enīz decet extolli ō hoc q̄ itellectus est exoneratus: sed magis humiliari. BEDA. Ut patefacto tecto eger submittitur: quia reseratis scripturarum mysterys ad notitiam christi peruenitur: hoc est ad eius humilitatem fidei pietate descenditur. Qz autem cuz grabato deponitur infirmus significat ab homine adhuc i ista carne cōstituto christum debere cognosci. De grabato autem surgere est animam se a carnalibus desiderys vbi egra iacebat abstrahere: Grabatum tollere est ipsaz quoq; carnem per continentie frena coarctam spe celestium premiorum a delitys segregare terrenis. Sublato autem grabato domum ire: ad paradisum redire est: Uel sanus qui languerat domum reportat grabatum cum anima remissione accepta peccatorum cum ipso suo corpore ad internā sui custodiam se refert. THEOPHI. Oportet etiā grabatum. id est corpus tollere ad operationē boni. tunc enim ad contemplationem pertingere valebimus: ita vt q̄ nobis sunt cogitationes dicāt: qñ nunq; sic vidim⁹. i. nunquā sic intellexim⁹ sicut nunc paralysi curati. q enī a peccatis mūdatus est mundius videt.

¶ Et egressus ērursus ad mare. oisq; turba ve

niebat ad eū: docebat eos. Et cū pteriret vidit
leui alphei sedētē ad teloneū: ait illi: seqre me
Et surgēs secut⁹ est eū. Et factū est cū accūberet
in domo illi⁹: mlti publicāi paccatores simul
discūbebāt cū iesu discipulis eius. Erāt.n. mul
ti q sequebant eū. Et scribe pharisei vidētes qz
māducaret cū publicāis peccatorib⁹: dixerūt
discipulis eius: Quare cū publicāis peccatori
bus māducat bibit magister vester. Hoc audi
to iesus ait illi: Nō necesse hīt sani medico: sed
male hīt. Nō.n. veni vocare iustos: sz pctores.

BEDA. Postq̄ dns in carpharnaū docuit: egressus ē ad
mare vt nō solū ciuilē vitā hoiuz ilstrueret: vez ēt hitatori
bus maris euāgeliū regni pdicaret: eosq̄ fluctiuagos reruz
labētiū mot⁹ ptēnere: ac fidei firmitate supare doceret. Un
dē. Et egressus [illegible] mare: oisq̄ turba veniebat ad eū:
et docebat eos. THEO. Vl post miraculū ad mare egre
dit q̄si soltarie volēs esse: sz turba occurrit itez vt addiscas
q̄ q̄tū fugis gliā: tātū ipsa te pseq̄tur. Et figdē tu ipas pse
q̄ris: ipa te fugiet. Inde āt trāsciēs dns vocauit Matthēū.
vñ segtur. Et cū pteriret: vidit leui alphei sedē. ad teloneū.

CHRY. Idem āt publican⁹ a trib⁹ euāgelistis noīat⁹. i.
Matthe⁹ a matthēo. leui āt simplr a Luca: Leui āt alphei
a Marco. filī⁹. n. erat alphei. Binos [illegible] os āt fm scripturā et
alios ē videre: sic socer Moysi qñq̄ ietro qñq̄ raguel voca
tur. BEDA. Sic et idē est Leui q Matthe⁹. Sz Lucas
Marcusq̄ pp verecūdiā et honorē eū [illegible] liste nom ponere
nolūt vulgatū. Ipe āt matthe⁹ iuxta illō qd scriptū ē. ipse
accusator ē sui: matthēū se et publicanū noīat: vt ondat legē
tib⁹ nullū debere ouersū ō salute diffidere cū ipe de publi
cano i aplīn sit repēte mutat⁹. Ad teloneū aūt. i. ad curā dis
pēsationēq̄z vectigaliū sedentē dic. telos. n. grece latine ve
tigal noīat. THEO. Sedebat. n. in teloneo vt ostuetudi
nis ē: aut aliquos ipetēs: aut vba vēdēs: aut alig [illegible] uiusmo
di faciēs: qb⁹ i suis māsionib⁹ telonary vtunt: q ne hoc sta
tu sic subleu [illegible] ē: vt reliquēs oīa xp̄o sequeret. vñ sequit:
Et ait illi: Se [illegible] me. et sur. se. ē eū. BEDA. Sequi autem
imitari ē: iōq̄ et pauperē xp̄z non tam gressu q̄ affectu imi
tari posset: reliquit ppria: qui rapere solebat aliena. Non so
lū aūt lucra reliquit vectigaliū: sed et piculū ptēplit qō cue
nire poterat a pncipibus seculi: qz vectigaliū rōnes impfe
ctas [illegible] incōpositas religt. Ipse.n. dns qui hunc exterius
humana allocutione vt sequeretur vocauit: intus diuina in
spiratiōe vt mox vocātē sequeret accēdit. HIERO. Sic
ergo Leui q appositus iteri [illegible] a teloneo negocio secula
riū solū sequit verbū qō dic[illegible]. Qui nō renūciauerit oib⁹ q̄
possidet nō pōt me⁹ ee discipulus. THEOPHI. Qui āt
pus alios in [illegible] t sic fact⁹ est benīolus vt ad comestiōez
plurimos vocaret. vñ segt: Et factuz est cū accū. s. iesus i
domo illi⁹ multi publicāi et peccatores simul discūbebant
cū Jesu et discipulis ei⁹. BEDA. Publicāi āt appellāt bi
q vectigalia publica exigūt: siue q oductores sunt vectiga
liū fisci vl rex publicaz. necnō et bi q seculi hui⁹ lucra p ne
gocia sectant eodē vocabulo cēsent. Qui videlicet publica
nū a peccatis ad melioza ouersū: locū inuenisse pnie: et ob id
etiā nō desperāt salutē: neq̄ vero in pristinis vitys pmanē
tes veniūt ad iesū et pharisei et scribe murmurant: sz pniam
agētes vt sequēs euāgeliste sermo designat dicēs: Erāt enī
mul[illegible] q seq̄bāt eū. Jbat.n. dns ad conuiuia petōz. vt occasio
nē haberet docēdi: et spūales imitatorib⁹ suis pberet cibos:
qō in mysterioz figuris ogruit. q enī domicilio christum re
cepit iterno: maximis delectationibus exuberantiū pascit
voluptatū. Itaq̄ dns libēter igreditur: et in eius q credide-

rit recūbit affectu: et hoc est bonoz opez spūale subsidiū quod
diues ppls eget: et paup epulat. THEO. Pharisei āt Dar
gnūt q̄si puros se faciētes. vñ segt. Et scribe pha. qz vi. mā.
cū pu. et pec. dix. di. ei⁹ q̄. cū pu. et pec. man. et bi. ma. vī. BE
DA. Si q matthei electōez et vocatōez publicanoz fides
exprmit gētiū q̄ pus mūdi lucris ihiabāt pfecto supciliū
scribaz et phariseoz iudeoz iudiā ilinuat q de gentiū salu
te torquent. Segt: Hoc au. Je. ait il. Nō ne. hīt sa. me. sed
q ma. hīt. Sugillat scribas et pharisēos q iustos se putātes
pctoz oportia declinab[illegible] Seipz medicū dic[illegible] miro medi
cādi gne vulnerat⁹ ē pp inigtates nras: et ei⁹ liuore sanati sy
mus. Sanos et iustos appellat eos q sua iustitiaz nolētes
statuere: iustitie dei sunt subi. Porro male hītes et peccato
res vocat eos qui sue fragilitatis oscie ōuicti nec per legem
se iustificari posse videtes. Christi gratie penitēdo colla sub
mittūt. vñ subdit. Nō enī ve. vo. iu. sz pec. Non qdē vt ma
neāt pctōres: sz vt ad pniam ouertant.

¶ Et erāt discipuli ioānis et phariseorū ieiunan
tes: et veniūt et dicūt illi. Quare discipli ioānis et
pharisēoz ieiunāt: tui āt discipli nō ieiunant. Et
ait ill⁹ Jesus: Nunqd pōt filij nuptiaz q̄diu spō
sus cū ill⁹ ē ieiunare. Quāto tpe habēt secū spon
sū nō pōt ieiunare. Venient āt dies cū auferet ab
eis spōsus: et tūc ieiunabūt i illa die⁹. Nemo assu
mētū pāni rudis assuit vestimēto veteri. Aliogn
aufert supplemētū nouū a veteri: et maior scissu
ra fit. Et nemo mittit vinū nouū i vtres veteres:
aliogn disrūpet vinū vtres: et vinū effūdet et vtres
pibūt. Sz vinū nouū i vtres nouos mitti dz.

GLO. Sicut supius apō discipl⁹ magr arguebat ō cō
sortio peccatoz i quinqs: ita nūc ecōuerso apō magz discī
puli iculātur ō ieiunioz omissiōe: vt sic iter eos mā discidiū
oriretur. vñ dr. Et erāt di. Jo. et pha. ie. THEOPHI. Jo
annis. n. discipli in ipfecto positi i cōtuetudinib⁹ iudaicis q
manebant. AVGV. De cō. euā. pōt aūt putari iō addi
disse phariseos. q sil cū disciplis Joānis hoc qō segtur dño
dixerit: cū Mathe⁹ hoc discipl⁹ Joānis tm dixisse pbeat. sz vba q̄ sequūt magis idicāt alios hoc dixisse ō alios. Se
gtur. n. Et ve. et dicūt illi: Quare di. Jo. et pha. ieiu. tui aūt di
sci. nō ieiu: Dec. n. vba idicant cōuiuas q aderāt venisse ad
Jesū et hoc idē discipul dixisse. ita vt qō ait: Uenient. non de
ipsis dixerit ō gb⁹ iterposuerat: Et erāt di. Jo. et pha. ieiu. sy
cū isti eēnt ieiunātes veniūt illi quos hoc mouit. vñ q Mat
the⁹ dic: Et accesserūt ad eū discipli Joānis dicētes: nisi qz
et apli aderāt: et oēs certati vt q̄lcq̄ poterat hec obicerent.

CHRY. Discipli q Joānis et phariseoz ō Christū celoti
pe se hītes: ipz iterrogāt vez solus discipul suis absq̄ abste
nētia et laboze pugnas supet passionū. BEDA. Sz Joānes
et vinū et sicerā ñ bibit: qz illi abstinētia meritū auget cui pō
tētia nulla erat nāe. Dns āt cui nāl[illegible] suppetebat ōlicta de
nare: cur eos ōclinaret: q̄s abstinētib⁹ poterat reddere pu
riores: sz ieiunauit et xp̄s ne [illegible] ceptū declinaret. māducauit
cū peccatorib⁹ vt graz cerneres: agnoscereres ptātē. Segtur
Et ait ill⁹ Je. nū. pos. filu nu. q̄diu ē cū ill⁹ spō. ie. AVGV.
Marc⁹ h filios nuptiaz appellat: Matthe⁹ āt filios spōsi.
filios. n. nuptiarū ñ tm spōsi sz et spōse itelligim⁹. CHRY.
Spōsuz q̄ scipz vocat tanq̄ eccliā desponsatur⁹. Est. n. dispo
satio patio arre. s. gre spūsci: p quam credidit ozbis terre.

THEOPHI. Spōsū et seipz vocat: nō solū tanq̄ vgines
les aīas despōsante: sz qz tps primi aduētus ei⁹ nō est dolo
ris neq̄ tristitie bis q credūt in eū: neq̄ labozes cōtinēs: sz
regez. Est. n. absq̄ opatiōe legali dās requiē per bapūsmū
p quē facile sine labore salutē cōsegmur. Fily aūt nuptiaz

sine spōsi sūt apli: qz ipi ōi gra digni sūt facti oi bono celesti
uc oi delectatiōe pticipes. CHRY. Cōuersationē aūt suā:
vbis angustie dicit ee aliena: cū subdit: Quāto tpe ha. se. spō.
nō pōt ieiu. Ille tristat q̄ psens bonū nō hz: q vero in pūti ac
cipit: gaudet et nō tristat. Ut aute elationē illoz destrueret
et ostenderet q nō ad lasciuia pprios discipl⁹ oseruabat. sub
iūgit: veniūt aūt dies cū auferet ab eis spōsus. et tūc ieiuna
būt in illis dieb⁹. q. d. Tempus erit in quo sua virtutē de
mōstrent qñ. subtrahet ab eis sponsus ieiunabūt eius af
fectātes aduentū: vt xp̄us illi ostendat p corporales angustias
emūdatos. ostēdit etiā q nulla necessitas est vt sui discipuli
ieiunēt sicut et illi qui sponsuz humane natu. q vbiq̄ presi
det vbis dei et q tribuit semē vite secū hēbāt pūtez. Fily ēt
spōsi q: ifantes sunt nō pōt p tot [illegible] oformari pri et spōsū: q eo
rū infantiā osideras dignat eos nō tūc ieiunare: recedente
aūt spōso ppter desideriū ieiunabūt: sz cum pfecti fuerint: et
spōso cōiūgēt i nuptys: regalē sp comedēt cenā. THEO.
Intelligenduz est aūt et sic: qnīs ois homo q bene operat est
spōsi filius: et sponsuz secū hz. s. Christū: et nō ieiunat. i. opera
penitētie nō ostendit: qz non peccat. quādo vero auferet spōsus
hoie in peccatū labēte: tūc ieiunat et peniteat: vt curet ōlictū.
BEDA. Mystico aūt sensu pōt sic exponi: q discipuli Jo
annis et pharisei ieiunāt: qz ois q de opib⁹ legis sine fide glo
riat: et traditiōes segtur hoium: et pconiū Christi aure cor
poris nō fide cordis pcipit: spiritualib⁹ abstinēs bonis ieiu
no corde tabescit. q vō Christi mēbris fideli icorporat amo
re nō pōt ieiunare: qz carne ipsi⁹ epulat et sanguine. Segtur:
Nemo assumentū panni rudis. i. nouu tc. CHRY. q. d. qz
bi nouu pdicatores testamēti existūt: legib⁹ eas fuire veteri
bus possibile nō est. vos aūt ogrue veteres sequētes ostuetu
dines mosaica ieiunia obseruatis. Isti vero nouas ac mira
biles obseruatiōes tradituri hoibus veteres obseruare nō
est necesse: sz ee mentib⁹ virtuosos: aliquo vō tpe ieiuniū cū
ceteris virtutib⁹ obseruabūt. Sz boc ieiuniū differt a ieiu
nio legis: qz illō erat ex necessitate: hoc ex voluntate. ppter
feruoz spūs cuius nōdū sunt capaces. vñ sequit: Et nemo
mit. vi. no. BEDA. Discipulos. n. veteribus cōparat vtri
bus quos vino nouo. i. spiritualibus preceptis facilius dis
rumpi q̄ posse cōtineri dicit. Erunt aute vtres noui cū post
ascensuz dñi desiderio consolatiōis eius inouabunt: et tunc
nouū vinum nouis vtribus adueniet: hoc est spūsancti fer
uor spiritaliū corda replebit. Doctori etiā cauendum est ne
aie in vetustate malicie pdurāti: nouoz mysterioz secreta
cōmittat. THEOPHI. Ut aliter: discipuli veterib⁹ ve
stimentis assimilati sunt pp eoz mentis infirmitatē: qbus
non erat congruū iponere statutū graue ieiuniū. BEDA.
Ot est aliq̄ particula doctrine q̄ ad noue vite tēpantiā pti
net: q̄ gnāle docet ieiuniū ab oī letitia tpaliū delectationū:
qz si hoc fiat: et doctrina scindit: et nō cōuenit vetustati. Ue
stimēto āt nouo bona opa q̄ fortis agūt i sinnāt. vino āt nouo
feruor fidei spei et charitatis q̄ itus reformamur exprmitur.

¶ Et factū est itez cum dns sabbatis ambularet
p sata: et discipuli ei⁹ ceperūt pgredi et vellere spi
cas: Pharisei āt dicebāt ei: Ecce qd faciūt discī
puli tui sabbatis qō nō licet. Et ait illis: Nunq̄
legistis qd fecerit dauid qñ necessitatē habuit: et
esurijt ipse et q cū eo erant: quō introiuit in domū
dei sub abiathar pncipe sacerdotū: et panes pro
positiōis māducauit: quos nō licebat māducare
nisi solis sacerdotibus: et dedit eis et q cū eo erant
Et dicebat eis: Sabbatū propter hominē factū
est: et nō homo propter sabbatū. Itaq̄ dominus
est filius hominis etiam sabbati.

CHRY. Liberati a figura: et veritate [illegible] niti Christi disci
puli: figurale sabbati festū nō seruāt. vñde: Et factū est itez
cū [illegible] am. p sa. et disci. eius cc. pgre. et vel. spicas. BEDA.
Legim⁹ et sequētib⁹ q erāt q veniebant et redibāt multi.
et nec mānducādi qdē spaciū hēbāt: et iō q̄si boies esuriebāt.

CHRY. Esuriētes aute escā simplicē comedebāt: nō ad
voluptatē: sz ppter nature necessitatē: Pharisei aūt figure
et vmbre seruientes discipulos accusabāt tāq̄ iniuste agen
tes. vñ segt: Pharisei ēt dicebant ei: ecce qd fa. dis. t. sab. qō
non licet. AVGV. De opibus monachoz: Populo q̄
dē Israel p legē scriptā pceptū est: vt in agris suis furē nul
lū teneret. nisi q secū aliqd uellet auferre. nā q nihil aliud
attigisset q̄si id qō comedisset: libez punitūq̄ abire sinerēt.
vñ ēt spicas vellētib⁹ discipul dñi ō sabbato potiusq̄ ō fur
to iudei calūniati sunt: CHRY. Dns aūt dauid i mediū i
troducit: cui aliqñ ptigit nō fm legē comedere: cū sacerdo
tale tetigit cibū: vt illi⁹ exēplo accusatōez disciploz soluat.
Segtur. n. Et ait ill: nūq̄ legistis qd fe. [illegible] THEOPHI.
Fugiēs enī Dauid a facie Saul: [illegible] sacerdotuz de
uenit: et panes ppōnis comedit: et gladiū abstulit Golie: que
dño erāt oblata. Quercūq̄ vō alig: q̄liter nūc euāgelista Abia
thar pncipē sacerdotū noīauit: cū liber regū būc noīet ahi
melech. BEDA. Hoc aūt nihilhz dissonātie. ambo etenī
fuerūt illic: cū veniens Dauid panes petyt: et accepit abime
lech videlicet pnceps sacerdotū: et Abiathar filī⁹ eius. occī
so āt abimelech a sau[illegible] fugit abiathar ad dauid: et comes fa
ctus toti⁹ exilij ei⁹: postea eo regnāte: summi sacerdotij et ipe
gradū accepit: [illegible] roq̄z maioris excellētie filī⁹ q̄ pater esse
ctus est. iō dign⁹ [illegible] cui⁹ memoriā dns etiaz viuēte pre q̄si
sūmi sacerdotis fa[illegible]ret. Segt: Et dicebat eis: Sabbatum
pp[illegible]r hoiez factū est. et nō hō ppter sabbatū. Maior enī ē
cura sanitati et vite hois [illegible] ustodia sabbati adhibēda. Sic
igr mādatū est sabbatū custodiri: vt tū si necessitas eēt: re
nō esset q sabbatū violaret. iō sabbato circūcidi nō ēt pro
bitū: qz necesse erat fieri. Et mach[illegible] ei necessitate istāte sab
bato pugnabāt. vñ discipulis esurientib⁹ qō licitū nō erat in
lege nec[illegible] tate famis factū est licituz: sicut hodie sigs eger
ieiuniū corrupit: nulla rone reus tenet. Segt[illegible] Itaq̄ dns
est filī⁹ hois ēt sabbati q. d. Dauid rex sacer[illegible] tali cibo pa
stus excusabil ēt: q̄tomagis filī⁹ hois ver⁹ rex et sacerdos et
dns sabbati euulsaz sabbato spicarū noxa non tenetur.

CHRY. Dñm qdē sabbati et filiuz hois seipm ppie vo
cat: qñ qdem dei exñs filī⁹: filius hois ppter hoies dignat⁹
ē dici: Legis āt latori et dño lex nō dñat: plus. n. licz[illegible] i q̄z
legib⁹ statuat. Jnfirmis qdē dat lex: nō pfectis et opantib⁹
supra legē. BEDA. Mystice aūt discipli p sata trāseunt
cū doctores sci quos in fide istituerunt cure pie sollicitudi
nis ispiciūt quos esurire nib[illegible] eli⁹ q̄ salutē itelligim⁹ bo
minū. vellere aūt spicas ē hoies a terrena itentiōe eruere:
fricare aūt manib⁹ ē exēplis vtutū a carnis cupiscētia: q̄
si a gbusdā follicul puritatē mētis exuere[illegible] manducare
ē emūdatū quēq̄z a sordib⁹ vitioz p oza paucatiū eccl ie
mēbris icorpari. et bñ hoc discipli pgredientes ante faciē do
mini fecisse memorant: qz doctoris nec ē fmo pcedat: et sic
coz auditoris subsequēs gra supne visitatiōis illustret. Bñ
sabbatis: qz ipi doctores i pdicādo p spe future getis labo
rant: et auditores suos monent p eterna requie insudare la
boribus. THEOPHI. Ut qz cū habēt i passiōibus requi
ez: tē alys ad vtutē ductores fuit euellēres terrēa. BEDA.
Itē p sata ābulāt cū dño: q eloqa sacra meditari delectant.
esuriūt cū i eis panē vite iuenire desiderāt: et in sabbatis
cū sopita mēte a turbulētis cogitatiōib⁹ vacare gaudēt. vel
lūt spicas et tritas purgāt: dōec ad escā pueniāt cū testimo
nia scripturaz ad q̄ legētes pueniūt meditādo assumunt: et
tādu discutiūt dōec i eis medullā dilectōis iueniāt. vez hu
mēriū refectio stultis displicet: sz a dño approbat. CA. III.

Et introiuit iterꝫ i synagogã: ⁊ erat ibi hõ bẽs manũ aridã. Et obseruabãt eũ si sabbatis curaret vt accusarẽt illi. Et ait hõi bẽnti manũ aridã. Surge i mediũ. Et dicẽ eis: licꝫ sabbatis bñ facere an male: aiaꝫ saluã facere an pdere: At illi tacebãt. ⁊ circũspiciẽs eos cũ ira: cõtristatus sup cecitate cordis coꝝ ⁊ dicit homini: Extende manũ tuam. Et extẽdit: ⁊ restituta est manꝰ illi.

THEOPHI. Postq̃ dñs iudeos: q discipulos accusare rãt: q spicas sabbato euellebãt: exemplo dauid cõfudit: nũc ampliꝰ ipsos ad veritatẽ reducẽs: miraculũ in sabbato operatur. oñdẽs q si opari sabbato miracula i salutẽ hoiꝫ piũ est: nõ est malũ in sabbato necessaria corpis opari. dicẽ ergo. Et itroi. iterꝫ in syna. ⁊ erat ibi hõ bẽns ma. ari. ⁊ obser. eũ si sab. cu. vt accu. BEDA. Quia. n. destructionẽ sabbati quã in discipul' arguebat pbabili excusauerat exẽplo: nunc ipm obseruãdo calũniari volũt: vt si sabbato curet: trãsgressiõis. si nõ curet: crudelitatis aut ibecillitatis arguãt. Segtur: Et ait ho. ba. ma. ari. surge i mediũ. CHRY. Statuit qdẽ illũ in medio vt terrerent aspectu: ac viso eo cõpatiãt ⁊ maliciã deponãt. BEDA. Et preueniẽs calũniã iudeoꝝ quãei parauerãt: arguit eos: q legis p̃cepta prava tẽtatione violabãt. vñ sequit: Et dicit eis: licet sabbato bñfacere: an male: Hoc aũt q̃rit: q estimabãt in sabbato ẽt a bonis operibus feriandũ: cũ lex a malis abstinere iubeat dicẽs: Omne opꝰ seruile nõ facietis in eo. i. peccatũ: q facit peccatũ seruus ẽ pctꝰ. Idẽ ãt est qõ pmiserat: bene facere an male ⁊ qõ postea subdit: Aiaꝫ saluã facerẽ an pdere. hoc ẽ hoiez curare an nõ: nõ q de' sume bonꝰ auctor pditiõis nobis cẽ possit: sed q eiꝰ nõ saluare scripture consuetudine pdere dicitur. Si quẽ vero mouet quare dñs cũ corpus esset curaturꝰ de aĩe saluatiõe interrogauerit, ..telligat vel aĩam moze scripturaꝝ p hoiẽ positã: sicut dicit: De sũt aĩe que exierũt ⁊ femore Jacob. vl q illa miracula propter aĩe salutẽ facibat: vel q ipsa manꝰ i. atio salutẽ aĩe significabat. AVGV. De cõ. euã. Sed põ. nouere: quõ Matthẽꝰ dixerit q ipsi interrogauerint dñm: si licet sabbato curare: cũ marcus illos potiꝰ interrogatos a dño phibeat: licet sabbato bñ facere: an male: Itaq; intelligẽdũ est q illi prius interrogauerũt dñm: si licet sabbato curare: deinde q intelligẽs cogitatiões eorũ adhuc accusandi q̃rẽtiũ: constituerit in medio illuz quẽ fuerat sanaturus: ⁊ interrogauerit: q̃ Marcus ⁊ Lucas eum interrogasse cõmemorãt: ac tũc illis tacẽtibꝰ ppositisse similitudines de oue: ⁊ cõclusisse q liceat sabbatis bñ facere. Segt: At illi tacebant. CHRY. Et circũspi. n. q eũ oĩno curaret. Segtur. Et circũspi. eos cũ ira. q eos cũ ira circũspicit ac tristatur sup cecitate cordis eoꝝ: humanitati ꝓuenit: quaz p nos suscipe dignat ẽ. vbo aũt miraculum ꝓiungit: vñ sola voce hõ curat. vñ sequit. Et exten. ⁊ resti. est ma. illi. per hec oĩa ꝓo discipulis rñdens: simulq; oñdens suã vitã existere supra legem. BEDA. Mystice aũt homo q manũ habebat aridam humanũ genus indicat in fecũditate boni operis arefactũ: sed dñi miseratõe curatũ: cuiꝰ dextera q̃ in primo parente: dũ vetite arboris poma decerperet: aruerat: p redẽptoris gratiã: dum insontes manus in cruce arboris tenderet: bonoꝝ opeꝝ successis est restituta saluti. Et bene i synagoga manꝰ erat arida: q vbi scie donũ maius ẽ: ibi grauius est incusabilis noxe periculum. HIERO. Uel significant auaros q valentes dare volunt accipe predari ⁊ nõ largiri: quos dñs vt extendant manus suas. i. q furabaꝝ iam non fureꝝ: magis aũt laboret operãs manu sua qõ bonus est: vt habeat vnde cõmunicet indigentibꝰ. THEOPHI. Uel aridam dextrã bz manũ q̃squis nõ operaꝝ que sunt dextre partis. exquo. n. manꝰ nr̃a ꝓstituiꝝ in opibꝰ, pbibitis: exputrescit in opatione boni. Iteruz vo restaurabiꝝ qũ in vtute stabit. vnde xps dicit. Surge. s. a peccatis: ⁊ sta i medio. ⁊ nequz ad diminutũ neq; ad supabundantiã se extẽdit.

¶ Exeuntes aũt pharisei statim cũ herodianis ꝓsiliũ faciebãt aduersus eũ quõ eũ pderẽt. Jesus ãt cũ discipulis suis secessit ad marc: ⁊ multa turba a galilea ⁊ iudea secuta est eũ: ⁊ ab hierosolymis ⁊ ab idumea ⁊ trans iordanẽ: ⁊ q circa tyrũt sidonẽ multitudo magna audiẽtes q̃ faciebat venerũt ad eũ. Et dixit iesus discipulis suis: vt ina uicula sibi deseruiret ꝓpter turbã: ne ꝓmereꝝ eũ. Adultos. n. sanabat: ita vt irrucrent in eũ vt illũ tangarẽt. Quotquot ãt habebãt plagas: ⁊ spiritus imũdi cũ illũ videbãt: pcidebãt ei: ⁊ clamabãt dicẽtes: Tu es filius dei. Et uehementer cõminabatur eis: ne manifestarent eum.

BEDA. Pharisei reputãtes in crimẽ q ad verbũ dñi sanam q languebat extẽdit dexterã: de voce saluatoris secerunt ꝓsiliũ. vñ sequit: Exeũtes aũt pharisei: statiꝫ cũ herodiãnis cõ. fadi..r. eũ quõ eũ pderent. quasi non ipsoꝝ q̃q; maiora sabbatis ageret. cibos porrãdo: porrigẽdo calicẽ: et cetera q̃ victui sunt necia exequẽdo. Neq; enĩ ille q dixit ⁊ facta sunt: sabbato laborasse poterat. cõuinci. THEOPHI. Herodiani aũt dicunt milites Herodis regis. heresis nãq; quedã noua surrexerat: q Herodẽ xpm eẽ dicebat. Prophetia enim Jacob inuebat q quãdo deficerẽt pncipes de Juda: Tũc xps veniret. ⁊ q; Herodis tpe null' superat iudaicũ pncipũ: sz ipe solus regnabat aliẽigena exist̃s: qdã ipm eẽ Christũ pntauerũt: ⁊ heresiz ꝓstituerũt. Isti q; cum pharisẽis Christũ interficere conabant. BEDA. Uel herodianos Herodis tetrarche mistros dicit: q pp inimicitias q̃s eorũ dominꝰ aduersus Joanẽ hẽbat: etiã saluatorẽ: quẽ Joanes pdicabat: isidẽ pseq̃bant ⁊ odys. Segt. Jesus aũt cum discessit. secess. ad mare: q̃si homo fugiẽs pseq̃ntiũ insidias: quia neq; adhuc venerat hora passiõis eius: neq; extra Dei uisilem fuit locus passiõis: vbi ⁊ exẽpluz dedit suis: si in vno. ciuitate pseq̃tes pateretur ⁊ alterã fugiẽdi. THEOPHI. Sil' etiã secedit vt plũmis benefaciat ab itegratis recedẽs: eteni mlti secuti sunt eũ ⁊ sanauit eos. Segtur eni: Et multa tur. a ga. Tyri ⁊ sydonij alienigene existentes: vtilitatẽ q Christo accipiũt: pping vero eius indei. s. ipm pseq̃bant: ⁊ sic nulla ẽ ppinquitatis vtilitas nisi similitudo bonitatis existat. BEDA. Illi eni videtes opa virtutũ eiꝰ: ⁊ verba doctrine audiẽtes: eũ pseq̃bant. Isti aũt opinione tm̃ virtutũ eiꝰ: cõgesto agmine pmaximo veniunt ad andendũ eũ: opeq; salutis flagitandã. Unde segtur: Et dixit discipulis suis vt in nauicula sibi deser. THEOPHI. Ut de autem occultaram gloriam eius. eteni ne lederet eũ turba petit nauiculã: vt intrans in eaz conseruetur illesus. Segtur: Quotquot aũt ha. pla. ⁊ spi. imun. cũ illũ vide. pci. ei. Plagas aũt dicit infirmitatꝫ. ipse nanq; deus nos vulnerat vt filios pater. BEDA. Procidebant ergo vtiq; domino: ⁊ q habebãt plagas ifirmitatũ corporaliũ: ⁊ qui a spiritibus verabant imũdis: sed infirmi simplici intentõe oblatis tinẽde salutis. demoniaci aũt vel potius i eis habitãtes demones vi diuini timoris coacti: nõ solũ ad pcidendũ ei: verum etiã ad cõfitendũ eius maiestatem cõpulsi. Unde segtur. Et clamabãt dicẽtes. Tu es filiꝰ dei. vbi miranda est humanoꝝ cecitas: qui post resurrectõis gloriã filiũ dei negãtem demones adhuc mortali carne indutũ filiuz dei pfitentẽ. Segt. Et vehemẽ. cõmi. eis ne ma. eũ. Peccatoꝝ enĩ dixit deus. Quare tu enarras iustitias meas: Prohibet q̃

dñm predicare peccatoꝝ: negs dum predicantẽ audit: sequatur errantẽ. improbus enim magister est diabolus qui falsa veris semper permiscet: vt spiritꝰ veritatis testimoniũ fraudis obtegat. Leterũ nõ solũ demones: sed ⁊ a christo sanati: ⁊ apostoli ante passionẽ precipiunt reticere de illo: ne diuina maiestate pdicata passionis dispensatio differret. Juxta allegoriã vero in hoc q dñs egressus ꝺ synagoga secessit ad mare gentiũ saluationẽ prefiguravit: ad quas venire p fidẽ relicta ob pfidiã iudea dignatus est. Recte enim diuersis erroꝝ anfractibus iactate nationes instabilitati pelagi ꝓparantur. Multa aũt turba a diuersis puncꝫ cys secuta est: eis: q predicãtibus aplis multas nationes ad se venientes benigne suscepit. Nauicula vero dño in mari deseruiẽs ecclesia est de gentibꝰ congregata. ppter turbam aũt ne se ꝓximat nauiculã ascẽdit: q; turbidas carnaliũ mentes fugiens ad eos qui gloriã secli spernũt venire ⁊ mãsionẽ facere gaudet. Distat aũt inter ꝓximere dñm ⁊ tangere. cõximũt enĩ eũ carnalibus cogitationibꝰ aut factis pacẽ turbãt in q̃ veritas manet. tangit vero q p fidẽ ⁊ dilectionẽ eũ suscepit corde: vñ qui eũ tetigerũt saluati esse perhibentur. THEO. Moraliter aũt berodiani. i. carnales christũ interficere volunt. Herodes enim pelliceus interpretatur. Qui vero ꝺ patria sua egrediunt. i. a carnali habitudine hi sequũt Christũ ⁊ eoꝝ plage curant. i. peccata q̃ ꝓsciaz vulnerãt. Ibs aũt in nobis est ratio que precipit vt nauicula nostra. i. corpus ei ꝺ seruiat: ne rationẽ turbatõnes opprimant rerum.

¶ Et ascendens in montẽ vocauit ad se quos voluit ipse ⁊ venerũt ad eũ: ⁊ fecit vt essent. xii. cuz illo: ⁊ vt mitteret eos predicare. ⁊ dedit illis potestatẽ curandi infirmitates ⁊ eũciẽdi demonia Et imposuit symoni nomẽ Petrus: ⁊ Jacobũ zebedei. ⁊ Joanẽ fratrẽ Jacobi: ⁊ imposuit eis noia boanerges: quod est filius tonitrui: ⁊ Andreã ⁊ Philippũ ⁊ Bartholomeũ ⁊ Matthe uz ⁊ Thomã ⁊ iacobũ alphei ⁊ Thadeũ: symonẽ chananeũ ⁊ Judã scarioth q tradidit illum.

BEDA. Postq̃ nephandos spũs se pdicare phibuit: elegit scos q ꝺ imundos spũs eycerẽt: ⁊ euãgeliũ predicarent. vñ dr. Et ascẽ. i mõ. vo. ad se quos vo. ipe. THEO. Lucas aũt dicit q ascẽdit ad orãdũ. post miraculoꝝ eni oñsionẽ orat docens nos q ꝺ gratias agere cũ ꝓsequimur aliqd boni: ⁊ hoc diuine virtuti appropriare. CHRY. Prelatos etiã ecclie instruit in orationibꝰ pnoctare anteq̃z ordinationẽ faciãt vt coꝝ officiũ nõ frustret. Cũ ergo ꝺz lucã dies factus esset vocauit quos voluit. Erant enĩz plures q eũ seq̃bantur. BEDA. Non eni illoꝝ electionis ac studij: sz diuine erat dignationis ⁊ gre: vt in aplatũ vocarent: Mons etiã ille in quo aplos dñs elegit altitudinẽ designat iusticie in qua erant instituendi: ⁊ quã erant dominibꝰ pdicaturi.

HIERO. Uel Christus spiritaliter mõs ẽ ex quo aq̃ vitales manant: lac in parvulos salute pparatur: pinguẽdo spiritalis agnoscit: ⁊ q; eqd sume bonũ credit in mõtis istius est gratia ꝓstituz. In mõte ego vocant excelsi meritis ⁊ verbis: vt loc' ꝓgruat meritis altis. Segt: Et ve. ad eũ ⁊ fe. vt eẽnt. xy. cũ illo: ⁊ vt mit. eos pdicare: Spẽm eni Jacob dixerit dñs: vt sint ipsi sup thronos: xy. iudicantes. xy. tribus Israel: qui etiã trini ⁊ quaterni circa tabernaculũ dñi excubãt: sctã dñi verba humeris opũ portãt. BEDA. In hoc enim sacramento quondã filij Israel circa tabernaculum castrametabãtur vt ex omni parte p quadrũ trine tribꝰ manerent. Ter aũt quattuor. xy. faciunt: ⁊ ter quaterni ad predicandũ sũt missi apli: vt per vniuersas q̃drati orbis plagas baptizarẽt gẽtes in noie pr̃is ⁊ filij ⁊ spũsancti. Segtur: Et dedit illis potestatẽ cu. ifir. ⁊ eyci. de. vt. s. pmissoꝝ celestiuz magnitudine attestaret magnitudo factoꝝ ⁊ noua facerẽt q nouа predicarent. THEO. Numerat aũt aplorũ nois: vt ppter falsos aplos euitandos sint noti ⁊ veri. ⁊ ideo seqtur: Et impo. Simo. no. Petrus. AVGV. ꝺ cõ. cuã. Nullus aũt putet nũc accepisse Symonẽ nomẽ vt petrus voca reꝝ ne sit ꝓriũ Joãni q lõge añ dictũ eẽ illi ꝓmemorat: Tu vocaberis Cephas: qõ interpretaꝝ Petrus. Marcus aũt recapitulãdo hoc ꝓmemorauit. Cũ eniz vellet noia. xy. aplorũ enumerare: ⁊ necesse hẽret Petrũ dicere: breuiter iniunare voluit q nõ hoc antea vocareꝝ: sz hoc ei dñs nouũ ipositurus erat. BEDA. Ideo aũt dñs voluit eũ ꝑius aliter vocari: vt ex ipsa cõmutatiõe nois sacrm ꝓmẽdaret. idẽ ẽ q̃ grece sive latine Petrus qõ syriace Cephas: ⁊ in vtraq; lingua nomẽ a petra deriuatũ ẽ. nec dubiũ q̃n illa de q̃ Paulꝰ ait. Petra autem erat Christus. Nã sicut lux vã erat ⁊ Christus donauit aplis vt lux mundi vocarẽt: sic ⁊ Simõi q credebat in petrã: Christus petre largitꝰ est nomẽ. HIERO. De obedientia aũt quã Simon significat. ascẽditu.. agnitionẽ quaz significat Petrus. Sequitur ⁊ iacobũ cẽbe. ⁊ Jo. fra. Jaco.

BEDA. Subaudit a supioribꝰ vocauit ad se ascẽdẽs in mõtẽ. HIE. Jacobũ. s. q supplãtata bz tota desideria carnis ⁊ Joanẽ q gra accepit: qõ alu p laborẽ tenẽt. Segt: Et impo. eis noia boanerges. CHRY. Filios gdem zebedei sic noiat pp hoc q magna ⁊ clara dñitatis edicta debebãt orbi terre diffundere. HIERO. Uel p hoc triũ supioꝝ sublime oñdit meritũ. q i mõte merẽt audire tonitruuz pris q nubẽ de filio renãtis: Dicẽ filij meus dilect'. vt ⁊ ipi per nubẽ carnis: ⁊ i. ẽ vbi q̃si fulgura i pluuiã i terris sparerẽt: q̃n dñs fulgu.. i pluuiaz fecit: vt extiguat mifficordia qõ. diciũ vrit. Segt: Et Andreã. q viriliter vim facit pditõi: ⁊ vt rũsum mortis i se q̃ habeat ⁊ aĩa eius sit semp i manibꝰ suis. BEDA. Andreas. n. grecum nomen est: ⁊ interptat virilis: ab arach qõ ẽ vir: q; virilr dño adhesit. Segt: Et Philippũ. HIERO. Qui est os lãpadis q illuminare põt ore qõ corde cõcepit cui dedit dñs aptõez ozis illuminãtis. Et im' hũc modũ locutõis ꝓpriũ eẽ diuinaꝝ scripturaꝝ q benzea noia ad aliqd mysteriũ significatõis sunt posita. Segt: Et Bartholomeũ. q est filius suspendentis aq̃s: illius. s. q dixit: Et mãdabo nubibus meis ne pluãt sup eum imbrẽ. Nomen vo filij dei p pacẽ ⁊ dilectionẽ acgrit inimici. Beati. n. pacifici: qm̃ filij dei sũt. Et diligite inimicos vestros vt filij dei sitis. Sequit: Et Matthẽũ. q est donatus cui donat a domino: vt nõ solũ remissionẽ peccatoꝝ accipiat sz numero ascribat aplorũ. Et Thomã. q ẽ abyssus: mlta. n. ꝓfunda sciẽtes dei numine pferũt. Segtur: Et Jacobũ Alphei. i. doeti vel millesimi: cuius a latere cadẽt mille. Halter Jacobꝰ ẽ: cui collucratio nõ ẽ aduersus carnẽ ⁊ sanguinẽ: sz aduersus spũales nequitias. Segtur: Et Thadeũ is ẽ corculus. i. cordis cultor q ꝓseruat coꝝ suũ omni custodia.

BEDA. Thadeus aũt ipe est quẽ Lucas in euangelio ⁊ in actibus aplorũ iudã iacobi noiat. erat. n. frater iacobi fratris domini vt ipe in epistola sua scripsit. Segtur: Et symonẽ chananeũ ⁊ iudã scarioth q tradidit illũ. Dec cũ addita mẽto posuit distinctionem Simonis Petri ⁊ iude Jacobi. Simon aũt chananeus dicit ab chana vico galilee: Judas aũt scarioth a vico in quo ortus est: aut ex tribu issachar dicitur. HIERO. Quomõ iter apostolos cõputaꝝ: vt discamus q deus nõ repellit aliquẽ ppter futurã malicium sed ppter psentez virtutẽ dignũ facit habere. HIERO. Symon autẽ ponens tristiciã interptatur. Beati nanq; qui lugent nunc: qm̃ ipsi cõsolabunt. Chananeus aũt. i. celotes. Judas autem scarioth ẽ qui non delet peccatũ suũ p penitentiã. iudas. n. confitens vel gloriosus interpretatur: scarioth autem memoria mortis. Sunt autem confessores multi in in ecclesia superbi et gloriosi: vt symon magus ⁊ arrius ⁊ ceteri heretici: quoruz

memoria mortalis ideo in ecclesia celebratur vt cuitetur.
¶ Et veniũt i domũ: t ꝓuenit iterꝝ turba: ita vt nõ possent neqꝫ panẽ manducare: t cum audissent sui exierunt tenere eũ. Dicebãt.n.qñ in furorẽ versus ẽ. Et scribe q ab hierosolymis descẽderãt dicebant quoniã beelzebub habet: t qꝛ in principe demoniorũ ejcit demonia.

BEDA. Electos in mõte apl̃os dñs ad domũ reducit q̃st eos admonẽs: vt post acceptũ apl̃at⁹ gradũ ad ꝓsciaz sui redeant. vnde dicit: Et veniũt i domũ t ꝓuenit iterũ turba ita vt non possent neqꝫ panẽ. CHRY. Ingrate quidem erãt principũ multitudines: quos ipedit a cognitione elatio: grata vero ppli multitudo venit ad iesuz. BEDA. Quã bene tã vo frequẽtia turbe ꝓfluẽtis cui tantũ fuit cure ad obtinẽdã salutẽ vt auctori salutis cũ his q secũ erãt: nec vescẽdi q dẽ hora libera maneret: sz quẽ turba freqntat externa bũc ppinquoꝝ estimauo pauẽpedit. Sequit enĩ. Et cum audissent exierunt. Qꝛ enĩ altitudinẽ sapie quã audiebãt capere nõ poterãt: q̃si in alieno eũ sensu locutũ esse credebant. vñ sequitur. Dicebãt enĩ quoniã in fur. ver. ẽ. TEOPHI. Idest dẽmõiũ hz t furit: t iõ eũ tenere volebãt: vt icarcerarẽt tanq̃ demoniacum. Et qdem sui hoc volebant. i. propinqui forte compatriote eius vel fratres eius. Stulta autem fuit insania q tantoz miraculorũ diuine sapie factorẽ furiã verti ꝓcipiũt. BEDA. Multũ aũt distat inter eos q verbũ dei pro mẽtis tarditate nõ intelligũt: q̃les fuerũt de gb⁹ dictũ ẽ: t eos q hoc qõ itelligũt de industria blasphemãt de gb⁹ subdit: Et scribe q ab hiero. descẽ. dice. q̃a beelze. hz. Que enĩ negare nequerãt: siniſtra iterꝑtatõe puertere laborauerũt q̃ si nõ deitatis opa eũt: sz imũdissimi spũs. i. beelzebub: q ẽs erat acharon. Nã beel qdẽ ipse ẽ baal: zebub aũt musca vocat. Beelzebub q̃. i. vir muscarũ iterꝑtat: ob soztes imolati cruoris ex cui⁹ spurcissimo ritu pncipẽ demoniorũ eũ noiabãt cũ subdũt: Et qꝛ i pn. ō. ejcit demõia. HIERO. Mystice aũt dom⁹ ad quã veniũt ꝓmitiua ẽ ecclia. Tale q̃ impediũt panẽ mãducari: peccata t vitia sũt: qꝛ q mãducat indigne: iudiciũ sibi mãducat t bibit. BEDA. Scribe ẽt ab hierosolymis descẽdẽtes blasphemãt. Turba vo ab hierosolymis veniẽs secuta ẽ dñm: t ab alys legionibs iudeoꝝ sine gẽtiũ: qꝛ sic erat passionis tẽp⁹ futurũ: vt turba illũ iudeoꝝ cũ palmis ac laudib⁹ hierosolymã ꝓduceret videre gẽtes dẽsiderarẽt: sz scribe et pharisei ō ei⁹ morte tractarẽt.

¶ Et vocatis eis: in pabolis dicebat illis: Quõ põt sathanas sathanã ejcere: Et si regnũ in se diuidat̃: nõ põt stare regnũ illud. Et si dom⁹ supra semetipam dispartiatur: nõ põt dom⁹ illa stare. Et si sathanas ꝓsurrexerit in semetipsũ: dispartit⁹ ẽ t nõ poterit stare: sz finẽ hz. Nẽo pt vasa fortis i domũ ingressus diripe: nisi prius fortẽ alliger: t tũc domũ ei⁹ diripiet. Amẽ dico vobis qñ oĩa dimittent filiis hoĩuz peccata t blasphemie quib⁹ blasphemauerint. q aũt blasphemauerit i spiritũ scm̃ nõ hz remissionẽ i eternũ: sed reus erit eterni delicti quoniã dicebãt: spũ̃ imundũ habet.

CHRY. Posita blasphemia scribarũ: dñs oñdit impossibile foze qõ dicebant suã ꝓbationẽ exẽplo ꝓfirmãs. vñ dicit: Et cõ. eis i pa. di. illis: Quõ põt sa. sat. ejcere: q̃si diceret: Regnũ ꝓtra se intestino bello diuisum: necesse ẽ desolari. Quod t in domo t in ciuitate videtur. Quocirca etsi sathane regnum in seipsum diuisum est: ita q̃ sathanas ab hominibus repellat sathanam: desolatio regni demonum appropinquauit. regnũ aũt eoꝝ est i hoc q̃ hoies subditos teneant. Si igr̃ ab hoĩbus pellũt̃: hoc nõ est aliud q̃ regnũ eorũ dissolui. Si aũt adhuc in hoĩb⁹ tenẽt ptãz manifestũ ẽ q̃ regnũ maligni adhuc stat: t nõ est cõtra seipsuz diuisum.

GLO. Et qꝛ iam ostendit exẽplo q̃ demõ demonẽ nõ expellit: oñdit quõ possit expelli dicẽs: Nemo põt va. for. ꝛc.

HIERO. Exẽplũ tale est: fortis est demõ: vas ei⁹ sunt homines ig̃b ꝓcipiẽ. Nisi ergo q̃s prius vincat demonẽ t alliget: quõ vasa eius. i. demoniacos ab eo diripiat. Sic t ego q̃ diripio vasa eius. i. liberos hoies a demoniaca passione: p⁹ alligo demones t supero eos t inimicus eoꝝ fuz. Quõ ergo dicitis q̃ beelzebub habeo t demoniũ amicus exis demonia ejcio? BEDA. Alligauit ẽt dñs fortẽ. i. diabolũ: hoc est electozũ seductores ꝓpellit: t ingressus in domũ. i. in mundũ: domũ eius t vasa. i. hoies diripuit: qꝛ ereptos a diaboli laqueis ecclesie sue adunauit. Uel domũ eius diripuit: q̃ omnes mundi partes quib⁹ olim hostis dñabatur antiqui apostolis eozũq̃ successoribus distribuit: vt populos ad viaz vite ꝙuerterẽt. Oñdit aũt dñs q̃ grãde sceluz ꝓmitterent: q̃ hoc quod dei ee cognouerãt: diaboli esse clamabãt cuz subdit: Amen dico vobis qñ oĩa dimit. offi. qui bo. pec. t blasphebus blasphe. Omnia quidem peccata t blasphemie non passim dimittunt̃ oĩbus hominibus: sed his qui dignã ꝑ eroziã fructus in hac vita pniaz egerint: t sic neqꝫ vllũ habz locuz. Uel nouat⁹ nõ penitẽtib⁹ qui i martyrio lapsi sunt: venia neget esse tribuẽdã: vel Origenes q̃ asserit post iudiciũ vniuersale transactis hz seculoꝝ voluntatib⁹ cuctos peccatores veniã peccatoꝝ esse cõsecuturos: cuius errorẽ sequẽtia domini verba redarguũt cuz subdit: Qui aũt blasphe. in spũsciũ nõ habet remissionẽ i eternũ. CHRY. Et quidẽ blasphemiã q̃ circa eũ erat excusatõez habere dic: qꝛ tũc videbat homo despect⁹ t ifimi generis: sed iniuria dei remissionẽ nõ habet. Blasphemia aũt in spiritũsanctũ cõtra deũ fit. Est.n. spiritussancti operatio regnũ dei: t ꝓpter hoc irremissibilẽ dicit esse spiritussancti blasphemiã. ꝓ eo autẽz qõ hic subdit: Sed erit reus eterni delicti. alius euangelista dicit: Neqꝫ in hoc seculo neqꝫ in futuro. ꝑ qõ itelligit̃ in diciũ qõ est fm legẽ t futurũ. Cũ.n. lex maledicentẽ deum occidi iubeat: in hoc legis secũde excusationẽ nõ habet. omnis aũt q̃ baptiçat extra hoc seculũ fit. Latebat aũt iudeos remissio q̃ fit per baptismũ. Qui ergo miracula t demõiuz eiectionẽ que solũ sunt ꝓpria spiritussancti: demoni appropriat: nulla excusatio sibi de blasphemia reliquet. Sed neqꝫ blasphemia talis: cũ sit ꝓtra spiritũscm̃ remitti videtur. vnde exponẽs: subdit: Qñ dicebãt: Spiritũ habet imũdũ.

THEOPHI. Est autẽ intelligenduz q̃ veniã non cõsequent̃ nisi peniteant. Luz vero in carne christi scandalizantur etiaz si non peniterent aliquid excusationis habebant: t remissionis aliquid consequebant̃. HIERO. Uel hoc dicit quia non merebitur penitentiaz agere vt recipiatur q̃ christuz intelligens principem demoniorum esse dicebat.

BEDA. Neqꝫ tamẽ hi qui spiritumsanctũ non esse deũ credunt irremissibilis blasphemie crimine tenentur: quia non inuidentia diabolica: sed humana ignoratia ducti hoc faciunt. AVGV. de verbis domini. Uel ipsa impenitentia est blasphemia spiritussancti que non remittetur. Contra enim spiritumsanctum quo peccata dimittuntur: verbum dicit siue cogitatione siue lingua: qui sibi coꝛ impenitens thesauriçat. Subiungit autem quoniam dicebant spiritum immundum habet: vt ostenderet hinc fuisse exortam causam vt hoc diceret: eo q̃ dicerent eum in beelzebub demonem expellere: non quia esset blasphemia que non remittitur: cuius t hec remittatur si recta penitentia consequatur: sed hinc causa extitit vt a domino illa sententia proferetur facta mentione spiritus immundi quem aduersus se ipsum diuisum dñs ostendit propter spiritumsanctum: qui

etiã quos colligit efficit i diuisos: petã q̃ aduersus se diuisa sunt dimittẽdo: cui dono remissiõis non resistit: nisi q duritiã coꝛdis ipenitẽtis habuerit. Nã alio loco dixerunt iudei de dño q̃ demoniũ haberet: nec tñ ibi aliquid dixit de blasphemia spiritussci: qñ nõ ita obiecerũt spiritũ imundum: vt i se diuisus exoze eoꝝ posset oñdi sicut beelzebub: a quo demones ejci posse dixerunt.

¶ Et venerũt mater ei⁹ t frẽs: t foris stãtes miserunt ad eũ: vocãtes eũ. Et sedebat circa eũ turba t dicũt ei: Ecce mater tua t fratres tui foris querunt te. Et rñdens eis ait: Que ẽ mater mea t frẽs mei: Et circũspiciens eos q̃ in circuitu ei⁹ sedebãt ait: Ecce mater mea t fratres mei. Qui enim fecerit voluntatem dei: hic frater meus: t soꝛoꝛ mea: t mater mea est.

THEOPHI. Quia ꝓpping dñi venerãt tenere eũ tanq̃ furiã versuz: mater eius amoris cõpassiõe detẽta vẽit ad ipm̃. vñ dr̃: Et venertũ mater ei⁹ t fratres: t foris stãtes miserunt ad eum vocãtes eum. CHRY. Et hoc aũt manifestũ fit q̃ nõ semp cũ eo erãt fratres eius t mater: qꝛ vero dilectus erat: ad eũ ꝓpter reuerẽtiã t affectũ veniũt de foris expectãtes. vñ segtur: Et sedebat circa eũ turba t dicũt ei: Ecce mr̃ tua t fratres tui foris q̃runt te. BEDA. Fratres dñi: nõ filij sp̃ virginis marie iuxta beluidiũ: Nec filij ioseph ex alia vxore iuxta quosdã putãdi sunt: sed ei⁹ ꝓpri⁹ itelligẽdi sunt ẽe cognati. CHRY. Alter aũt euangelista dicit: q̃ fratres ei⁹ nõdũ credebant i eũ: Cui ꝓuenit qõ hic dr̃. q̃ eũ q̃rebant de foris expectãtes. t fm eandẽ itentiõez dñs eoꝝ non sicut ꝓpinquoꝝ meminit. vñ segt̃: Et respondẽs eis ait: Que ẽ mater mea t fratres mei: Hoc aũt nõ dixit matrẽ t fratres oĩno reꝛobãdo: sed ostendẽs q̃ super oẽm cognationẽ tpalẽ oportet ꝓpriã animã ꝓhonorare. vñ cõuenienter hoc dr̃ his q̃ vocabãt ad ꝓpinquoꝝ collocutionẽ q̃si ad aliqd vtilius q̃s sit doctria salutis. BEDA. Rogat⁹ g̃ officio verbi dissimulat egredi: nõ materne refutans obsequz pietatis: sz paternis se misteriis amplius q̃s mater nis debere mõstrat affectib⁹. Nec iniuriose fratres ꝓtẽnit: sz opus spũale carnis cognatõi ꝓferens religiosioꝛẽ coꝛdiũ copulã docet eẽ quã coꝛpoꝝ. vnde segt̃: Et circũspic. eos q̃ i circ. ei⁹ sedebãt ait: Ecce mr̃ mea t fratres mei. CHRY. In quo dominus ostẽdit q̃ oꝛ eos q̃ fidei sunt ꝓpinqui proꝛib⁹ cõsanguineis honorare: Jesu gdẽ aligs mr̃ efficit̃ ꝑdicãdo: q̃si.n. parit dñm quẽ coꝛdi audiẽtis infuderit. HIERO. Sciam⁹ ãt nos esse fratres ei⁹ t soꝛoꝛes: si voluntatẽ ꝑris ipleuerimus: vt coheredes simus ei⁹. vnde segt̃: Quicunq̃ fecerit volũtatẽ dei hic frater me⁹ t soꝛoꝛ mea t mater est. THEOPHI. Non ergo negãs matrẽ hoc dixit: sed ostẽdens q̃ nõ solũ est digna honoze ꝓpter hoc q̃ genuit xp̃m: sed t ꝓpter oẽz aliã virtutẽ. BEDA. Mystice aũt mater t fratres iesu sunt synagoga ex cuius carne est editꝰ t populus iudeoꝝ: q̃ saluatoze int⁹ docẽte: venientes intrare neq̃unt cũ spũaliter itelligere dicta eq̃unt. Preoccupãs ãt turba egredit: qꝛ differẽte iudea: gẽtilitas fluxit ad xp̃m. foris enĩz stãtes volũt dñz videre cognati ipi⁹: cũ iudei se ad custodiã q̃ se ad discẽda spũalia cõscentiũt irgedi: Si q̃ foris stãtes nec ipsi agnoscũt parẽtes quẽadmodũ nos agnoscemur si foris stem⁹. intus. n. ẽ verbũ. Itus est lumẽ. CA. IIII.

Iterꝝ cepit docere ad mare: t cõgregata ẽ ad euz turba multa: ita vt inauim ascẽdens sederet in mari. t omnis turba circa mare super terrã erat: t docebat eos i parabolis mul-

p parabolā audiētiū mētē vt māifestiozem fmonē faceret
res visui oīdēs. THEOPHI. Et vt attētiozes faceret
auditozes pmā pabolā ponit de semine qđ ē vbuz dei. vñ
segt: Et dicebat illis ī doctrīa sua nō moꝛsi: nō ꝓphetaꝫ: qz
siuū pdicat euāgeliū. Exyt seminās ad seminādum. Semi
nās aūt xps ē. CHRY. Nō āt loco exiuit q ꝑsens extitit
oīb⁹ z ipleꝛ: fz habitu z dispēsatōe q̄ nob⁹ fact⁹ ē, ppingoꝛ p
carnis amicitū. Quia. n. nō valebam⁹ ire ad eū peccatis ipe
diētib⁹ iter nr̄uz: ipe exyt ad nos. Exyt āt ꝑdicās pietatis se
minare sermonē quē copiose loq̄bat. Nō aūt īculcat fa
nē cūdē ī eo qđ dicit: Exyt seminās ad seminādū. exit er
aliq̄n seminās: aut vt faciat nouale: aut herbas malas euel
lat: aut aliqd aliud opet. Iste aūt exyt ad seminandū. BE
DA. Uel exyt ad seminādū cū post vocatā ad fidez suam
ptē synagoge electā ad vocatōez quoq; gētiū gr̄e sue dona
diffudit. CHRY. Sicut āt seminās nō discernit terram
subiectā: fz simꝑ absq; discretione semē mittit: sic z ipe
oēs allogt. Et ad hoc significādū subdit: Et dum seminat
aliō ccidit circa viā. THEOPHI. Uide qz nō dixit q
piecit illud ī via: fz qz ccidit. g enī seminat quātū nī se ē in
terrā bonā pycit: fz illa si fit, mala coꝛrūpit vbū. Uia āt xps
ē. ifideles aūt sunt circa viā. i. extra xp̄z. BEDA: Ul' via
ē mēs sedulo malaꝝ cogitationū motu trita: ne vbi semen
ī ea germīare sufficiat. Et ī ō gcgd bōi seminis vicinia talis
vie ꝓtigerit perit: z a demōib⁹ rapit. v segt: Et vene. volu
ce. z cōme. illud. Recte aūt demōes volucres celi dicūt: si
ue qz celestis spūalisq; sunt nāe: siue qz i aere habitāt. Uel
g sunt circa viā sunt negligētes z desides. Segt: Aliō vero
ccidit supra petrosa. Petrā dicit duritia ꝑterue vētis
rā leuitatē aīe obediētis: solē feruoꝛē psecutōis seuiētis. Al
titudo q̄ terre q̄ semē dei debuit accipe ꝓbitas ē animi
disciplinis celestib⁹ exercitati: atq; ad obediēdū dīnis elo
quiis regulariter īstituti. Petrosa āt loca q̄ viz radicis susci
piēde nō habēt illa sūt, quoꝝdia q̄ dulcedie tñ auditi fmo
nis ac pmissis celestib⁹ ad bonā delectāt: fz i tpe tēptōis re
cedūt: qz paz ē ī eis salutaris ōsidery qđ semē vi cipiat.
THEOPHI. Uel petrosi sūt g modicū adherentes pe
tre. i. xp̄o inq̄ad tps vbū recipiūt postmodū abyciūt re
cedētes. Segt: Et aliud cecidit iter spinas. p qđ signantur
aie mlta curātes Spine. n. cure sūt. CHRY. Ulteri⁹ po
ponit terrā bonā dicēs: Et aliud cecidit ī terrā bonā. Secū
dū conditoꝛez terre ē dria fructuū. Multa ē aūt dilectio
sem. tis ad hoēs qñ z pmos cōmēdat: z secūdos nō rey
cit: z tertys tribuit le. tū. THEOPHI. Uide ēt quo ma
li sūt plurimi: z pauci q saluāt: q̄rta. n. pars seminis iueniť
saluata. CHRY. Nō tñ maioꝛ ps seminis occasiōe amit
titur seminātis: fz terre r tis. i. aīe audiētis. z qđ ma
terialis agricola boc mō seminādo cōgrue icusaret. Nō. n.
ignoꝛat lapidē aut viā aut terrā spinosaz: terrā pinguē non
fieri. Jn rō. ab⁹ vo nō ē sic. Petrā. n. possibile ē fieri ter
rā pinguē: z viā nō cōculcari z destrui spinas qđ si fieri non
posset: nō ibi seminasset. Per boc g nob tribuit penitentie
spez. Segt: Et dicebat q hz aures audiendi audiat. HIE
RO. Quotiēs hec admōitio ī euāgelio aut ī apocalipsi ioā
nis īterponiť: mysticū B qđ oꝛ atq; ad audiēdū discēdūq;
īsinuat. Aures. n. audiēdi sunt cordis z sensus īteꝛioꝛis au
res obediēdi z faciēdi q̄ iussa sunt. Segt: z cū esset singula
ris īterrogabāt eū bi q cū eo erāt. ry. pabolam exponere. z
dice. eis: Uob⁹ datū ē scire mysteriū regni dei. illis aūt q fo
ris t ī para. oīa fiūt. BEDA: Qua si diceret: vos q estis
digni oīa q̄ ad ꝑdicatōez sūt cōgrua edoceri parabolaꝝ ma
nifestatione addiscetis. Ad istos aūt pabolis versus suz: qz
digni nō sūt addiscere pp coꝛ malicīā. Qui. n. legis quā ac
cepant obediētiā nō tenebāt: iusti fuit vt noui sermōis pti
cipatione nō haberēt: fz ab vtroq; sunt aliēi. Ostēdit. n. per
discipuloꝝ obediētiā q̄ ꝓtrariū idigni facti sūt relig my/

stice doctrīe. Postea vo īductōe vocis ꝓphetice ꝛoꝝ ꝓfun
dit negtiaz tāq̄a lōge cōfutatā. vnde segt: Ut vidētes vi
deant z nō videāt: z audiētes audiant z nō itelligāt. Quasi
di. vt ꝓphetia īpleat q̄ hoc ꝑdicit. THEOPHI. De⁹ a
eos fecit vidētes. i. itelligētes bonū. Ipsi vo nō vidēt volū
tarie se fingētes nō videre: ne ꝙuertant z coꝛrigāt se tanq̄
sue saluti i derent. Segtur: Nequando ꝙuer. z di. eis pec.
CHRY. Sic g̃ vidēt z ñ vidēt: audiūt z nō itelligūt. Qđ
. n. vidēt z audiūt: cōtingit eis ex gr̄a dei. sed qđ vidēt z nō
itelligūt: ꝓtingit eis: qz gr̄az recipe nolūt fz oculos claudūt
z fingūt se nō videre: neq; dictis acqescunt: z sic a peccatis
nō mutant ꝑ hoc qđ vidēt z audiūt: sed ꝓtrariū patiuntur.
THEOPHI. Uel pōt itelligi q religs loq̄bat in pa
rabolis: vt vidētes nō videant: z audiētes nō itelligāt. De⁹
. n. dat visuz z itellectum bis q petūt: reliquos aūt obcecat
ne ī maioꝛē redargutionē fit eis: qđ cū itelligerēt: noluerūt
facere q̄ oꝛ. vñ segt: Ne qñ ꝙuer. z di. eis pec. AVGV.
de cōcoꝛ. euā. Uel boc itelligunt peccatis suis mersuſ ut
nō itelligerēt z tñ hoc ipz misericoꝛditer eis factū vt pecca
ta sua cognoscerēt: z ꝙuersi veniam mererēť. HIERO.
Illis g̃ g fozis sūt ī pabol' oīa fiūt: z fcā. l. z vba saluatoris q
nz ī bis q̄ opabať vtutib⁹ nz ī eis q̄ ꝑdicabat archāis eū co
gnoscere deū valēt. CHRY. Jōq; ad remissionē pcōz
attigere ñ valēt. Oꝛ āt ñ loq̄bat eis nisi ī pabol: nec oino lo
q ōsistebat: demōstrat q bis q bono ꝓpiq sūt: nī i seipis bo
nū ñ habeāt: occultū trī eis oñdit. Cū āt aliqs cū reuerētia
ac recto coꝛde accedit: occultoꝛ reuelatione cōsequ abūdā
ter. Cū aūt non sana sentit: nec bis q̄ m'tis facilia sūt. digne
fiet: nec etiā coꝛ auditu. Segt: Et ait illis nesciris paraboꝛ
lā hāc: z quō oēs parabolas cognoscetis? HIERO. Opō
tebat sigdē vt illi gb⁹ī parabolis loq̄bat: reqrerēt qđ nō in
telligerēt: z ꝑ aplos quos cōrēptos habebāt discerēt myste
riū regni qđ ipsi nō habebāt. GLO. Et ī ō dns hec dicēs
oñdit oportere eos z hāc ꝑmā z oēs ꝙntes pabolas itellige
re. pp qđ exponens subdit: Qui seminat: verbum seminat.
CHRY. Et qđ ꝓphete docrinā populi plātatiōi vinee
ꝓparauit: boc vē seminatōi: manifestās ꝑ boc q̄ bzeuioꝛ est
nūc z facilioꝛ obediētia z statiz fructū dabit. BEDA. In
hac aūt dñi expositōe oēs coꝛ q̄ audire vba salutis pone
rūt si ad salutē puenire neq̄unt distātia ꝓphēdit. sunt nāq;
g vbū qđ audiūt: nulla fide: nullo ītellectu: nulla saltē ten
tādi vtilitatis occasiōe pcipiūt. de gb⁹ dicit: Di autē sunt q
circa viā. Coꝛdib⁹. n. coꝛ mādatū vbū: ꝓfestim īmūdi spiri
t⁹ q̄si vie trite volucres semē eripiūt. Sunt q auditi vbi z
vtilitatē pbāt z desideriū gustāt. fz ne ad id qđ ꝑbant pue
niāt: alios b⁹ vite aduersa terrēdo: alos ꝓspa blandiēdo re
tardāt. de quoꝝ ꝑmis dr. Et bi sunt similiter q supra petro
sa. De alys dr. Et alq sunt q ī spinis. Spine aūt diuitie voca
tur: qz cogitationū suaꝝ pūctoīb⁹ mētē laceraťt: z cū viq;
ad peccatū ptrahūt q̄si iflicto vulnere cruētāt. Dicit autē:
ad peccatū ptrahūt q̄si iflicto vulnere cruētāt. Dicit autē:
Et erūne seculi z deceptio diuitiaꝝ. Quēcūq;. n. supuacuꝝ
diuitiaꝝ decipit apetitus: necesse ē moꝛ curaꝝ erūna conet
nuaꝝ affligat. Addit āt. Et circa reliq̄ ꝓcupiscētie. qz q mā
datis dei ꝓtēptis circa reliq̄ cupiscēs aberrat: ad gaudiū
beatitudinis nō pōt attigere. Suffocāt aūt hꝫ cōcupiscētie
vbū: qz bonū ōsideriū ad coꝛ ītrare nō sinunt: q̄si aditū fla
t⁹ vitalis necāt. Excipiūt aūt ab bis boīuz differētys genti
les q nec audire vba vite mereť. THEOPHI. Eoꝛ vo
les q nec audire vba vite mereť. THEOPHI. Eoꝛ vo
les g semen suscipiūt ꝙciēter rursus tres sūt gradus. vñ segt:
g semen suscipiūt ꝙciēter rursus tres sūt gradus. vñ segt:
Et bi sunt g sup terrā bonam semi. Qui ī centū fructificāt:
sunt q ꝑfectā z obediētē habēt vitā vt vgines z berenite:
Qui āt ī. lx. q mediocriter se bñ vt ꝓtinētes: z q ī cenobio
sūt: Qui aūt. xxx. q pui qđē sūt fm ꝓpriā vtutē fructū ferē
tes: vt layci z q ī cōiugio sūt. BEDA: Ul'. xxx. fructificat
cum aliqs fidem sancte trinitatis electorum coꝛdibus in
sinuat. lx. cum perfectionem docet bone operationis: cen/

tum cū celestis regni ꝑmia demōstrat. Cētū nāq; cōputādo
i oꝛterā trāferunt. vnde recte in significatiōe ponunt ppe
tue brītudis. Terra āt bōa ē electoꝝ ꝙscia q̄ oīb⁹ ꝑdictis tri
b⁹ terris ꝛria facit: qz z ꝙmēdatū sibi semē ꝛbi libēter exci
pit: z exceptū iter aduersa z ꝓspa ꝙstāter ad fruct⁹ vsq; tpa
ꝙseruat. HIERO. Uel fruct⁹ terre i. xxx. a. lx. a. cētesi
mo ꝓtinet: boc est lege z ꝓphetia z euangelio.

¶ Et dicebat illis: Nunqd venit lucerna vt sub
modio ponať aut sub lecto? Nōne vt sup cādela
brū ponať? Nō ē. n. aliqd absc̄ditū qđ nō mani
festet: nec factū ē occlūū qđ nō veniat ī palā. Si
qs hz aures audiēdi audiat. Et dicebat illis: Ui
dete qd audiatis: Jn q̄ mēsura mensi fueritis re
metiet vobis: z adjiciet vobis. Qui. n. hz dabiť
illi: z q nō hz etiā qđ habet auferet ab eo.

CHRY. Post interrogatiōez discipuloꝝ de parabola ac
explanatione bñ subiūgit. Et dicebat illis: Nunqd venit lu
cerna vt sub modio ponať aut sub lecto: nōne vt sup cā. po:
q̄si. o. ꝑpter ꝗ parabola dicta est: nō vt ūmanifesta maneat
aut occulta: tanq̄ sub modio aut sub lecto: fz vt dignis ma
nifestet: Lucerna in nobis ē intellectualis nā q̄ fm ꝓpor
tiōnē illuminationis aut clare apparet: aut obscure: Si. n. me
ditatiōes q̄ nutriūt lumē: ac recoꝛdationes in gbus lucerna
talis accēditur: negligant: moꝛ extinguť. HIERO. Ut
lucerna verbū ē de trib⁹ seminib⁹. Modi⁹ aut lect⁹ audit⁹
est inobediētiū. Lādelabꝝ apli sunt quos illuminaunt vbū
dei. vñ segt. Nō ē. n. aliqd absc̄. Absc̄ditū z occultū: pabo
la seminis ē. Jn palā vo venit dū a dño tractať. BEDA.
Uel hic dns discipulos monet lucidos cē fm vitā z ꝙuersa
tionē. q. d. Sicut lucerna ad lucēdū ponit: sic ad vitaz nraz
oēs respiciēt. Itaq; studete bonā vitā hre: nō i angulis sede
atis: sed lucerna estote. Lucerna. n. nō sub lecto: fz supra cā
delabrū posita lucet. Quā qdē lucernā necesse ē ponere su
pra candelabrū. i. in altitudinē ꝙuersatiōis que fm deū est
vt z alys lucere valeat: nō sub modio. i. circa gulā: neq; sub
lecto. i. ocio. Nemo. n. q escis studz z requiē diligit: pōt eē lu
cerna oīb⁹ lucēs. THEOPHI. Ul' qz tps vite nre sub cer
ta diuie puisiōis mēsura ꝓtiet: recte modio cōparať. Lect⁹
vero aīe corpus ē: in quo tēporaliter habitās gescit. Qui er
go amoꝛe vite tēporalis z illecebraꝝ carnaliū occultat ver
bū dei: modio vel lecto lucernā opit. Supra cādelabrū aūt
ponit lucernā q̄ corpus suum ministerio verbi dei subycit.
vel bis rypice figuram docet ꝑdicandi. vnde sequitur.
Non enim aliquid est absconditū qđ nō reueleť: neq; factū
ē occultū qđ nō in palā veniat. Quasi. d. nolite erubescere
euangeliū: fz inter tenebras pscutoꝝ lumē verbi dei supra
corpus vr̄i cādelabrū leuate: fixa mēte retinētes illū diez
quo illūinabit dns absc̄ōdita tenebraꝝ: tūc. n. z vos la⁹: z ad
uersarios pena manet eterna. CHRY. Uel aliter. Non
est aliqd absc̄ōditū. q. d. Si vos cū diligētia vitā duxeritis:
accusatōes lucernā vr̄az nō poterūt obūbrare. THEO.
PHI. Unusq̄sq;. n. nr̄z seu b⁹nū aliqd seu malū ī ꝓterito fe
cerit manifestatur in ꝑsenti z mlto magis in futuro. Quid
enī est deo occultius: sed tamen ipse manifestať est in car
ne. Sequitur: Siquis habz aures audiendi. BEDA. Idest
siqs hz sensuz intelligēdi verbū dei: non se subtrahat: nō au
ditū ad fabulas ꝙuertat: sed bis q̄ veritas dirit: accōmodet
aurē scrutandi: manus ꝙplendi: linguā ꝑdicādi. Segt Et di
cebat illis: Uidete qd audiatis. THEOPHI. Ut scilz
nihil eozum que vobis a me dicuntur subterfugiatis. Jn q̄
mensura mensi fueritis: remetietur vobis. i. quantamlibet
mensuram intētionis introducetis: tantā recipietis vtilita
tē. BEDA. Uel aliter: Si solerter oīa q̄ valetis bōa face
re ac ꝓximis itimare studueritis: aderit diuīa pietas q̄ vob

z in pñti sensum altioza capiēdi: ac potioza gerēdi affectū cō
feꝛ. z in futuro eternā retributionē adyciet. Et ideo subdi
tur: Et adyciet vob. HIERO. Uel al'r: Scōm mēsurā si
dei vnicuiq; diuidit ītelligētia mysterioꝝ: z scīe ēt adycie
tur vtutes. Segt. Qui enī hz dabiť ei. i. g fidē hz: hēbit vir
tutē: z g hz op⁹ vbi: hēbit z itelligētiā mystery. Et g non hz
ecōtra fidē: defic vtute: z q nō hz op⁹ verbi: ei⁹ itelligētia ca
ret: z g nō itelligit: iā auditū pdidit. CHRY. Ul' al'r: Qui
hz. l. affectū z volūtatē audiēdi z petēdi: dabiť ei. Qui vero
nō hz diuini audit⁹ desideriū: z qđ ꝓtingit hre scripte legis
auferet ab eo. BEDA. Nōnunq̄ enī lector igenios⁹ ne
gligēdo se: ꝑuat se sapia: quā tardus īgenio studiosius elabo
rando degustat. CHRY. Pōt āt iō dici q̄ non hz: qz vita
tē nō hz. dicit aūt qđ hz ꝑpter boc q̄ mēdaciū hz. putat enī
aliquid se hre qui mendacis intellectus existit.

¶ Et dicebat: Sic ē regnū dei: quēadmodū si hō
iactet semē in terrā z dormiat z exurgat nocte z
die: z semē germiet: z icrescat dū nescit ille. Ul
tro. n. terra fructificat ꝓmū herbā: deinde spicā
deinde plenū frumētū ī spica. Et cū ex se ꝑduxe
rit fructus statiz mittit falcē quī adest messis.

CHRY. Posuit supra parabolā de trib⁹ seminib⁹ diuer
simode pditis: z vno saluato: cui⁹ fm ꝓportionē fidei z ope
rationis tres differētias oñdit. Ḥ vero parabolā ponit solus
de saluatis. vñ dicit: Et dicebat: Sic ē regnuz dei quēadmo
dū si hō iactet semē ī terrā. HIERO. Regnū dī ecclesia
ē ō regit a deo: z ꝙ a regit hoīes: z ꝓtrarias virtutes z vitia
caūat. CHRY. Ul' regnū dei dic fidē q̄ est ī ipz ac dispē
sationē humanitatis: qō dē regnū ē sicut si iaciat hō. Ipse
. n. exñs deus z dei filius hō incōmutabiliter factus ꝑ nob:
terrā seminauit. i. totū mūdū verbo diuine cognitionis illu
minauit. HIERO. Semen. n. verbū vite est: terra corda
hūana: z dormitio hoīs mors est saluatoris. Exurgit semen
nocte a die qz post somnū christi: numerus credētiū ꝑ ad
uersa z ꝓspera: magis magisq; germinabat ī fide: z creuit ī
opere. CHRY. Uel exurgit ipe xps q̄ sed at expectās
p lōganimitatē q̄ recipiētes semē fructificāret. Surgit āt
. i. benīuolētie sue verbo ad fructificatōez nos erigens ꝑ ar
. iusticie a dextris: gb⁹ significať dies: z a sinistris: gb⁹ si
gnificať nox ꝑsecutionū. ꝑ hec. n. semē germiat nec arescit.
THEOPHI. Ul' al'r: Christ⁹ dormit. i. ascēdit ī ce vbi
hz dormire videať: surgit tñ nocte cū ꝑ tētatōes nos erigit ī
suā cognitōez: die vero cū ꝑpter oꝛones nostrā disponit sa
lutē. HIERO. Qz aūt dicit: Dū nescit ille. tropica ē locu
tio. i. nescire nos faciat qs fructus vsq; in finem afferat.

CHRY. Uel dic: Nescit ille: vt oñdat liberā volūtatem
coꝛ g vbū suscipiūt: volūtati. n. nr̄e cōmittit op⁹: z nō totus
ipe sol⁹ opať: ne bonū ꝙuolūtariū videať. vñ subdit: Ultro
. n. terra fructificat. i. nō necessitate coacta ꝓtra ꝓpriā volū
tatē: fz volūtate adduciť ad fructificādū. Primū berbam.

HIERO. Idest timoꝛē. Initiū. n. sapiētie timoꝛ dñi. Dei
de spicā. i. penitētiā lachrymosaz. Deīde plenum fru. ī spi. i.
charitatē: plenitudo. n. legis ē charitas. CHRY. Uel pri
mo herbā fructificat ī lege nature paulatiz ad ꝑfectuz cre
scēs. postmodū ꝑducit spicas ī manipulū colligēdas: z in al
tari dño offerēdas in lege. l. moysi. postea plenū fructum in
euāgelio. vl' qz nō solū opoꝛtet nos frondere ꝑ obediētiaz:
fz eē ꝑudētes: z q̄si harūdinis spicas erectos ꝑsistere: ō vē
tis agitantibus nō curātes. Opoꝛtet nos etiā aīam cu. are
ꝑ assiduitatē memorie: vt tanq̄ spicas fructū gestemus. i.
operatōez virtutis cōpletā demōstrem⁹. THEOPHI.
Verbā enīz germinamus cū principiū boni ostēdim⁹. dei
de spicā cū resistere in tētatōib⁹ possumus. Deīnde fructum
cū ꝑfectū gs operať. Sequiť: Et cū ex se ꝑduxerit fructus

statim mittit fal.qñ adest messis HIERO. Talr ē mors vel iudicium:qō secat oīa:messis ē ꝯsumatio seculi. GRE GO.Uel aliter.Semē homo iactat i terrā:cū cozdi suo bonā intentionē iserit.Dormit autē g iā i spe boni opis gescit. Nocte vero exurgit ac die:qz iter aduersa ⁊ pspa ꝓficit:dū ille nescit g adhuc metiri incrementa sua nō valet:⁊ tū ꝑcepta vtus ad pfectū ducit.Cū igit desideria bona ꝓcipimus semē in terrā mittim⁹.Cū recte opari icipim⁹:herba sumus Cū ad pfectū boni opis erescimus:ad spicam peruenimus cū in eiusdez opatiōis pfectione solidamur: iam plen frumentum in spica ꝓferrimus.

¶Et diccbat: Cui assimilabimus regnuz dei: aut cui pabole cōpabim⁹ illud: Sicut granū synapis qō cū semiatū fuerit in terra min⁹ est oīb⁹ seminib⁹ q̄ sūt in terra: ⁊ cū natū fuerit ascendit i arborē: ⁊ fit ... o⁹ olerib⁹: ⁊ facit ramos magnos:ita vt possint sub vmbra ei⁹ aues celi habitare. Et talib⁹ multis pabolis loq̄bat eis verbū put poterant audire. sine pabola aūt nō loq̄bat eis. Seorsuz aūt discipulis suis disserebat oīa.s.de gb⁹ iter ignozabāt:vt ignozātes: nō simplr oīa tā mānifesta q̄s imanifesta. HIERO:Illi enī digni erāt seorsum aud... ysteria ipenetrali i timore sapie:g remoti a cogitationu malaꝝ tumultibus in solitudine virtutum permanebant.Sapiā enim in tempore ocy pereipitur.

¶Et ait illis in illa die eū sero eēt factuz: Trāsea⁹ ꝓtra. Et dimittētes turbā assumūt euz ita vt erat in naui ⁊ alie naues erāt cū illo. Et fcā ē ꝓcella magna venti: ⁊ fluctus mittebat in nauim ita vt ipleret nauis. Et erat ipse i puppi sup cervical dormiēs: ⁊ excitāt eū: ⁊ dicunt illi: Magr: nō ... te ptinet qz pim⁹: Et exurgēs ꝓmiat⁹ ē vēto: ⁊ dixit mari: Tace:obmutesce. Et cessauit vē⁹. Et facta ē trāqllitas magna. Et ait illi. Quid timidi estis: Nec dū habetis fidē: Et timuerūt timore magno: ⁊ dicebāt ad alterutrū: Quis putas est iste:quia mare ⁊ venti obediūt ei.

HIERO.Post doctrinā de hinc ad mare venīt ⁊ fluctib⁹ turbant:vnde dr. Et ait illis in illa die cū sero eēt factuz transeam⁹ ꝫ. REMI.Tria enī legit dns habuisse refugia .s.nauis:mōtis ⁊ deserti:quotiēs a turbis ꝓmebat ad alia qō istoz refugebat.Cū ergo vidit dns turbas multas circa se earū importunitatē q̄si hō volēs declinare iussit discipulos suos trāsfretare.Segt:Et dimit.tur.assu eū:ita vt erāt i naui. GHRY.Discipli gdē assūpsit dns vt visorez fieret futuri miraculi:ꝫ solu ipos assumit:ne aly cognoscerēt ipsos eē tā mod... fidei.vñ ad oñendū q̄ sepatim aly trāf fretabāt:subiūgit:Et aliena.er. cū illo. Ne āt supbirēt discipuli q̄ eos solos assūpserat:piclitari eos pmittit.Et vt etiaz ... per hoc discerent t...tatio... viriliter sustinere.vnde segt: Et fa.ē pro.ma.Ut aūt futuri miraculi maiorē eis ipimat sensum:dat tēpus timori dormiēdo.vnde segt:Et erat ip. i pup.su.cer.dor.Si.n.vigilasset.aut nō timuisset neqz rogāt sent tēpestate orta:aut eū aligd tale facere non putassent.

THEOPHI.Dimisit q̄ eos icidere i timorē piclitatōis vt ei⁹ vtutē i seipis cognoscerēt:q alios ab eo brificiatos vi debāt.Dormiebat āt sup cer.nauis ligneū sigdē.CHRY. Oñdēs suā būilitatē:⁊ ex hoc mltā sapiaz docēs. Nōdū āt discipli q circa eū existebāt ei⁹ glām cognoscēbat.⁊ gdē q̄ surgēs ... erat vētis iperare credebāt:sed q̄ gescens seu dormiēs neq̄q̄.Et iō segt:Et excitāt eū ⁊ dicūt ei. Magr non ad te ptinet qz pim⁹: THEOPHI.Ipse aūt exurgens: cōminat pmo gdē vēto:q maris tēpestatē ⁊ fluct⁹ faciebat ⁊ hoc est qō subdit:Et exurgēs cōmi.ē vēto.deīde vero pcipit mari.vñ segtur:Et dixit mari:tace:obmutesce. GLO. Ex cōmotōe.n.maris qdā sonitus ꝓsurgit:q videt eē q̄daz maris locutio piculū cōminātis:⁊ iō ꝓueniētes sub q̄dā metaphora trāquillitatē imperat taciturnitatis vocabulo:ſicut ⁊ in cohibitōe ventoꝝ q̄ sua violētia mare cōturbat: cōminationē noīauit.Solēt.n.ptātē habētes eos q̄ violentia pacē hoīum cōturbāt:cōminatōe penaꝝ refrenare. Per B ergo daf intelligi:q̄ sicut rex aligs pōt cōminatōe violētes cōprimere ⁊ suis edictis murmur subiecti pplī mitigare:ita christus rex vniuerse creature exīs:sua cōminatōe vētoꝝ cohibuit violētiā:⁊ mari taciturnitatē indixit:⁊ statim ē effectus secur⁹.Segtur enī: Et cessauit vē.cui.s.fuerat cōminat⁹.Et facta ē trangllitas magna.s.l mari:cui taciturnitatē ldixerat. THEO.Cōminat ē etiā ⁊ discipulis tāq̄ fidē nō habētib⁹.Segt.n.Et ait illis:Quid timidi estis:nec dū habetis fidē:Si.n.habuissent fidē credidissent q̄ etiaz dormiēs suare eos potuisset icolumes.Segt:Et timuerūt timore magno ⁊ dicebāt ad alterutrū:Quis putas est iste:q venti ⁊ mare obediūt ei:Et enī dubie habebāt se erga euz. Inquantū.n.iussu mare placuit:nō baculo vt moyses: non ꝑcib⁹ vt helise⁹ iordanē:neqz arcaz vt iesus naue:ꝫ b vere de⁹ eis videbaf:Fm vo q̄ dormiebat hō. HIERO.Mystice enīuero puppis eccl'ie est initiū:i q̄ dns corpozalr dormit:qz nūq̄ dormit q̄ custodit israel. puppis.n.mortuis pelib⁹ vituos cōtinet:⁊ fluct⁹ arcet:⁊ ligno solidat.i.cruce ⁊ mōte dni eccl'ia saluaf.Leruical cozp⁹ dni ē cui diuinitas sicut caput ſclinata ē.Uent⁹ aūt ... re: demones ⁊ psecutores sūt:qb⁹ dicit:Tace:qñ cōpescit edicta regu iniquoꝝ vt voluerit.Trāqllitas magna ē pax eccl'e post pssurā:siue theorica post vitā actiuā. BEDA. Uel nauicula quā ascēdit: passiōis arbor ꝓtelligit ꝑ qnā fideles ad securitatē securi lit tozis pueniūt.Alie naues q̄ fuisse dicunt cū dño:illos signi ficāt q̄ fide dnice crucis ibuti sunt:nō tā turbine tribulatiōnū pulsati.Uel post tētationū ꝓcellas serenitate pacis vtū tur.Discipl̄is āt nauigātib⁹ xps obdormiuit: qz fidelib⁹ futuri regni getē mediātib⁹ tps dnice passiōis aduenit. vñ B sero factū fuisse phibet:vt vi solis occubitū nō sola dnī mortis ꝫ ipa discedētis lucis boza significet.Ascēdēte āt illo puppim crucis:fluct⁹ blasphemātium ꝓsecutoꝝ assurgit:

demoniacis excitati procellis:gb⁹ tū nō ipi⁹ patiētia turbatur:ꝫ discipulorū ibecillitas ꝓcutit:Excitāt āt discipl̄i dñz: qz cui⁹ mortē viderāt:maximis votis resurrectōez q̄rebāt. Uēto exurgēs ꝓminatus ē:qz resurrectōe celebrata diabolī supbiā strauit.Mare silere ꝑcepit:qz iudeorū rabiē resurgendo deiecit.Discipli āt arguūt:qz p⁹ resurrectione expro brauit eis ... credulitatē coz.⁊ nos quoqz cū sig... dnice crucis ibuti se...lū relinq̄re disponi...:nauē cū Jesu ꝓscēdim⁹ mare trāsire conamur.ꝫ nob nauigātib⁹ inter equozis fremit⁹ obdormit:qñ iter medios virtutū vi...:vl imūdoruz spūz vl hoīuz prauoꝝ vl ipsaꝝ nraꝝ cogitationū ipet⁹ amoris flāma refrigescit.Uez inter... ꝑcellas illū sedulo excitem⁹:moꝝ tēpestatē ꝓfecet:re...ndet ... gllitatē:portū salutis indulgebit.

Capitulum .V.

ET venerūt trās fretū maris i regionē gerasenoꝝ.Et exeunti ei ō nauistati occurrit ō monumētis hō i spū imūdo:q domiciliū bēbat i monumētis.Et neqz cathēis iā q̄sq̄ poterat eū ligare:qñ sepe ꝓpedib⁹ ⁊ cathēis vinct⁹ dirupisset cathēas:⁊ ꝓpedes ꝓminuisset:⁊ ne... poterat eū domaī.Et sp die ac nocte i mōumētis ⁊ i mōtib⁹ erat clamās ⁊ ꝓcidēs se lapidib⁹.Uidēs āt ihm a lōge cucurrit ⁊ adozauit eū: ⁊ clamās voce magna dixit:qd mihi ⁊ tibi ihu fili dei altissimi adūro te ꝑ deū ne me tozq̄as.Dicebat.n.illi: Exi spūs imūde ab hoīe isto.Et interrogabat eū Q̄ tibi nom̄ ē:Et dic ei:Legio mihi nom̄ ē:qz multi sum⁹.Et deꝓcabat eū multū ne se expelleret extra regionē.Erat āt ibi circa mōtē grex porcoꝝ magn⁹ pascēs in agris.Et deꝓcabāt eū spūs: dicētes.Mitte nos i porcos vt i eos ītrocam⁹. Et ꝓcessit eis statim ihs.Et exeūtes spūs imūdi ītroierūt i pōcos ⁊ magno ipetu grex ꝓcipitat⁹ ē i mari ad duo milia ⁊ suffocati sūt i mari.Qui āt pascebāt eos fugerūt ⁊ nūciauerūt i ciuitatē ⁊ in agros.Et egressi sūt videre qd eēt fci:⁊ venerūt ad iesū:⁊ vidēt illū:q a demonio vexabat sedētē vestitū ⁊ sane mētis:⁊ timuerūt.Et narrauerūt illis q̄ viderāt q̄lr fcm eēt ei q̄ dēonīū habuerat:⁊ de porcis.Et rogare ceperūt eū:vt discederet ō finib⁹ eoꝝ.Cūq̄ ascēderet nauī: cepit illū ōꝑcari q̄ a dēonio vexat⁹ fuerat vt eēt cū illo:⁊ nō admisit eū:ꝫ ait illi:Uade i domū tuā ad tuos:⁊ annūcia illis q̄nta tibi dns fecerit:⁊ miserē⁹ sit tui. Et abiit ⁊ cepit prediare i decapoli quanta sibi fecisset ihesus:⁊ oēs mirabantur.

THEOPHI.Qz q̄ i nauicula erāt ꝓgrebāt adinuicem Quis putas est iste: inimicoꝝ testimonio ꝓfirmat gs esset: Accessit.n.demoniac⁹ ꝓfitēs ipsuz eē filiū dei.ad qō narrādū euāgelista accedēs di.Et vene.trās fre.ma.in regi.gerasenoꝝ. BEDA.Geraça est vrbs īsignis arabie trās iorda nē inxta mōtez galaad:quā tenuit tribus manasse:nō lōge a stagno tyberiadis:i qō porci ꝑcipitati sūt. CHRY.Sz tū neqz geraçenoꝝ neqz gerasinoꝝ exq̄sita scriptura contiuet.ꝫ gergesinoꝝ.geraça.n.ciuitas ē iudee:⁊ necquaq̄ in ea est mare.geraça vero arabie ciuitas est:neqz mare neqz stagnū primū dns.Et ne tā cuidēs mēdaciū euāgeliste dixis-

se videaf:viri tā diligēter sciētes q̄ circa iudeā erāt: gergesē q̄dē aq̄ gergesei ātiq̄ citas fuit:nē tyberias nūcupata: circa quā ꝑcipuū ē circūpositū stagnū.Segt:Et exe.ei de nasta.occur.ei de monu.homo. AVGV.de cō.euan. Cum Matthe⁹ dicat duos fuisse:marcus ⁊ lucas vnū cōmemorāt:vt intelligas vnū coz fuisse psone alicui⁹ clariozis quē regio illa maxime dolebat. CHRY. Ul videt q̄ marc⁹ ⁊ lucas illud q̄ erat miserabilius narrauerunt:⁊ propter hoc diffusius q̄ illi ꝓtigebat enarrāt.Segt.n. Et neqz casti... q̄sq̄ eū po.ligare.Dixerūt ergo simplr demōiaci:nullerū nō q̄rendo:vel vt virtutē maiorē ostēderēt operātis Nā q̄ vnū talē curauerat:nō erat ei impossibile multos alios curare. nec tū hic dissonātia demōstrat. Nō enī dixerūt q̄ vnus solus erat:q̄ si dixissent:Matthęo ꝺdicere videren̄.Habitabāt aūt in monumētis demones:erroncū dogma multis volētes īmittere q̄ decedēriū aīe in demones ꝓuertebant. GREGO.Nisi... aūt se cet⁹ demonū ad resistēdū diuine potest...Cū aūt appropinq̄ret qui ptātē hz sup oīa exclamāt eminētē ei⁹ virtutē. vnde segtur:Uidēs aūt iesū a lō.cucurr.⁊ adoza.eum:⁊ clamauit.vo. magna ⁊ dixit:qd mi.⁊ tibi iesu fili dei altissimi. CHRY.Uide demonē duplici passiōe diuisum:audacia ⁊ timore:reluctat ⁊ orat:q̄si q̄stione aliquaꝝ intentans vult scire quid sibi ⁊ iesu cōe.q.d.q̄ de cā eycis me ab hoibus cuz sint mei:

BEDA. Que aū ... pietas ē iudeoꝝ cū dicere i ꝓncipe demonioꝝ eiecisse demonia:quē ⁊ ipsa demonia fatent nihil secū habere cō... CYRIL.Deinde oīās subiūgit:Adiuro te p deū:ne me t...queas.emissionē.n.reputabat tormētū: vl... inīsibiliter tozq̄baf. CHRY.Quāuis.n.mali sint dēmones:sciūt tū q̄ ipos ... ꝑter peccata expectat vltimo aliq̄ pena.qz vero nōdū eis tps vltime pene aduenerat: firmissime cognoscebāt;maxime cū pmissuz eēt eis boibus cōmisceri.Sz qz christus cōprehenderat eos tanta mala ... petra reputabant q̄ ꝓpter factoꝝ exc...sum vltimū punitionis tps mi... ne expectarēt pp hoc supplicant ne torqueantur.

BED...Magnū.n.tormētū ē demōia lesiōe boīs cessare:⁊ tanto dimittit graui⁹ quāto possidet du... Segt.n.Dice.n.illi:Exi spūs im.ab ho.isto. CYRIL ...ttēdas expugnabilē virtutē xpi:cōquassat sathanā:cui vba christi sunt ignis ⁊ flāma:Fm q̄ psalmista dicit:Liq̄facti sunt mōtes a facie dei.i.sublimes ⁊ supbe virtutes.Segt:Et iter.euz qō tibi nomē est: THEOPHI.Interrogat qdē dns ... vt ipe sciret:ꝫ vt ceteri sciāt mltitudinē habitantiū de... nū.

CHRY.Ne si ipe diceret q̄ mlti sunt:incredibile fieret. vult ḡ q̄ ipsi ꝓfitēāf:q̄ multi erāt.vnde segt:Et di.ei:legio mi.no.ē:qz mul.sumus.Nō dicit determinatū numez sed mltitudinē.nō.n.pdest ad ... cogitatio nūeri. BEDA: Cōfessa aūt publice peste quā furēs tolerabat virt⁹ curantis gratioꝝ appet. Sed ⁊ nr̄i tps sacerdotes a p exorcismi gratiā eycere nolūt solēt dicere patiētes no... iter valere curari:nisi quātū sape possunt oē quod ab īmundis spiritib⁹ visū:auditu:gustu:tactu:vl alio quolibet corpis aut animi sensu vigilātes dormiētes ve ptulerit:ꝓfitēdo patenter exponāt.Segt:Et pca.eū.mul.ne se expel.extra regiones. CHRY.Aut lucas dicit:i abyssus. Abyssus.n.ē separatio bui⁹ mūdi.pmerenf.n.demones mitti ad tenebras exteriozes diabolo ⁊ suis angelis ꝑparatas.Uoc āt xps facere poterat:pmisit tamē eos i hac terra eē ne absentia tētatoris: boīes cozona victozie ꝑuaret. THEOPHI.Et vt nobiscū pugnātes:nos pitiozes ꝓstituant.Segt.n. Erat ... ibi cir.mō grex poz.mag.pascēs. AVGV.de cō.euā.Qz b dicit marcus circa mōtes fuisse gregē:Lucas aūt in mōte: nihil repugnat.Erex.n.porcoꝝ tā magnus fuit vt aliqd eius eēt in monte:⁊ aliquid circa montē.Sequit:Et deꝑca. euz spi.di.Mitte nos in poꝛ.vt in eos ītroeamus. REMI.super mattheū:Iccirco aūt ītrauerūt in porcos nō sponte:ꝫ

Universidad de Deusto
Biblioteca

petierunt vt eis cōcederetur.vt demōstrarē qz nō possunt nocere hoibus:nisi pmissione diuina. Ideo aūt nō petierūt mitti i hoies:qz illū cui⁹ vtute torqbāt: hūanā speciē gestare videbāt.nec petierūt:vt i pecora mitterent velut mūda alalia i tēplo di offerebant.-petierūt vt i porcos mitterēt qz nullū alal est imundi⁹ porco:t dēmones sp in spurcitys ō lectant. Segt:Et cōcessit eis statiz iesus. BEDA. Ideo qđ pmisit:vt p interfectionē porcoz hoib⁹ salutis occasio pbeat. CHRY. Volens furiā: quā ō hoies hūt demones oib⁹ ōmōstrare t qz multo pciora vellet hoib⁹ inferre si possent:virtute nō ipediti diuina: t qz in hoib⁹ bāc demōstrationē fieri eius pietas nō ferebat:ipsos in porcos intrare pmīsit:vt in illis virtus t furoz demonū videat. Segtur:Et exc.spūs imūdi. TITVS. Fugā aūt arripuerūt pastores ne cū porcis perirēt:t hō terrorē ciuib⁹ intulerūt: vnde sequitur:Qui autez pasce.eos. Illos autem ad salutem adduxit [illegible]mi necessitas. frequēter.n. cum deus homines damnat in rebus possessis:ofert beneficium animabus.vnde segt:Et ve.ad Je.t vi.illū q a de.vexa.se.s. iuxta pedes a qbus nactus erat salutē:quē antea nec catbene cōpescere poterāt:vestitū t sane mētis q cōtinuo nudus erat: t obstupuerūt.vñ segt:Et ti.hoc igt miraculū ptiz visu:pti vbis operiunt.vñ segt:Et nar.illi q vide. THEOPHI. Stupētes aūt pp miraculū qō audierāt timuerūt:t pp hoc depcant ipz vt ab eoz recedat finib⁹ hoc ē qō subdit. Et rogare cū cepe.vt discc.a fin.eoz.timebant.n.ne aliqñ tale aligd paterēt. Cōtristati.n.de porcoz pdic pūtiā renuūt saluatozis. BEDA. Uel ostq fragilitas [illegible]ppriepūtia domini se iudicabāt idignos. Segt:Cūqz ascē.na.ce.illū t p. g a demo.vexa.fue.vt.es.cū illo. THEO. Timebat.n. ne aliqñ iueniētes eū demones rentrarēt i eū.dns vero remittit eū i domū suā inuēs ei q quis ipe pns nō erat:tñ sua virtus ipz custodiet:simul etiā vt curat⁹ alys pfit.vnde sequit:Et nō admi.eū:sz a.. illi:vade i do.tuā ad tu.t nūcia illis q̄ta ti.dns fece.t mi.sit tui. Uide saluatozis bēnīlitatez nō dixit denūcia oia q feci tibi:sz oia q fec tibi dns sic t tu cū aliqd bon receris:nō tibi sz deo attribuas. CHRY. Lz aūt alys sanctis pcepit nemini dicere queniēter tñ huic pcepit q ānūciet:qñ ois illa regio demōib⁹ detēta sine ō manebat. THEOPHI. Ipe igitur pcepit pdicare t oēs mirātur:t hoc ē qō sequit. Et cep.pdicare. BEDA. Mystice aūt gerasa siue gergese:vt qđā legūt:colonū eyciēs sue adhene appropiāns i terptat:qz gētiū pplis t hostē ō coz de repulit:t q erat lōge fact⁹ ē ppe. HIERO. Hic āt demoniac⁹:desperatissim⁹ gētiū pplis ēnec lege nāe:nec dei:nec hūano timoze alligat⁹. BEDA. Qui i monumētis habitabat qz i mortuis opib⁹:hoc ē i [illegible]s delectabat:sp nocte ac die furebat:qz i psperis t aduersis a seruitio maligno spūz nō cessabat.sed per operū feditatē qsi in monumentis iacebat.p factū [illegible]poie in mōtib⁹ errabat.p vba durissime infidelitatis qsi lapidib⁹ se ocidebat. Dicit aūt:Legio mihi nomē ē.qz pplis gentiū diuersis idolatrie cultib⁹ erat mācipatus. Qz aūt exeūtes spūs imūdi ab hoie intrāt porcos quos in mare pcipitāt:significat q liberato pplo.gētiū a dnatōe demonū q xpo credere noluerūt:i abditis agūt sacrilegorit⁹. THEOPHI. Ul'p hoc significat q demōes intrāt in hoies ad modū porcoz viuētes:t volutabro voluptatis se inuoluētes: pcipitāt eos pcipitio i mare vite isti⁹ t suffocant. HIERO. Uel suffocant in iferno sine respectu miseri die p impetū mature mortis a qb⁹ fugiunt multi qz flagellato stulto:sapiēs prudētior fit. BEDA. Qz āt dns volētez esse cū illo nō admisit:significat q qsqz intelligat post remissionē pctoz ingrediēdū sibi ee in oscientiam bonā:t seruiēdū euāgelio ppter aliozū salutē:vt deinde eum christo requiescat. GREGO. vy⁹.mozaliuz:Luz.n. quantūlibz pax de diuina cognitione pcepim⁹:redire iā ad hūana nolum⁹: getē otēplatiōis q̄rētes.sz dns pcipit: vt mēs prius erudet in opere:t postmodū refici debeat p otēplationē. HIERO. Nō āt sanat⁹ pdicabat in decapoli:nō a romano nūc regno iudei querūtur:q i sra tñ pēdet ocalogi.

¶ Et cū ascēdisset iesus i nauī rursus trās fretuz ꝓuenit turba mlta ad eū t erat circa mare. t venit qdā de archisynagogis noie Jair⁹: t videns eū pcidit ad pedes ei⁹ t deprecabat eū mltū dicēs qm filia mea i extremis ē: veni ipone manū tuā sup eā: vt salua sit t viuat. Et abiit cū illo t seqbat eū turba m'ta: t p̄mebāt eū: Et mulier q erat in pfluuio sanguis ānis.xij. t fuerat mlta ppessa a ꝓplurib⁹ medicis: t erogauerat oia sua nec qcq̄ pfecerat:sz magis deteri⁹ hēbat:cū audisset ō iesu vēit i turba retro: t tetigit vestimētū ei⁹. Dicebat.n.qz si vel vestimētis ei⁹ tetigero:salua ero: t ꝓfesti siccat⁹ ē fons sanguis eius: t sensit corpe qz sanata cēt a plaga. Et statī iesus cognoscēs i semetipo virtutē q exierat de illo: ꝓuersus ad turbā aiebat: Quis tetigit vestimēta mea: t dicebāt ei discipli sui: Uides turbā ꝓprimētē te: t dicis:qs me tetigit: Et circūspiciebat videre eā q hoc fecerat. Mlier vero timēs t tremēs sciēs qđ fcm cēt i se:vēit t pcidit añ eū t vrit ei oēz veritatē: Ihs āt dixit ei: Filia fides tua te saluā fec vade i pace: t esto sana a plaga tua.

THEOPHI. Post miraculū demōiaci: aliū miraculū dns opat:filiā.s.archisynagogi resuscitās:ad cuius miraculi narrationē euāgelista accedēs dicit: Et cū ascē.ie.in naur.trans fretū. AVGV. de cō.euā. Intelligēdū ē autez qđ de archisynagogi filia subdit factū ee cū trāscendisset iesus i nauī rursus trās fretū:sed quantū post nō apparet: nisi eniz fuisset iterualllū: nō eet qñ fieret qđ narrat matthe⁹ de mūnio dom⁹sue:post qđ factū nihil aliud ꝓtinuo segt qz illud de archisynagogi filia.sic eni ipe contexit:vt ipe trāsit⁹ apte idicet hoc ꝓsequēter narrari qđ ꝓsequēter ē factū Segt:Et ve.gdā de archisy.noie Iairus. CHRY. Nolit posuit ,ppter iudeos q tūc erāt vt nomē miraculi fieret ofsiuū. Segt:Et vi.eū pci.ad pe.ei⁹:t dep.eū mul.dicēs:Quia filia mea in extremis ē. Et gdez matthe⁹ narrat archisynagogus puellā mortuā nūciasse: Marcus vero grauiter ifirmataz:sed postmodus archisynagogo cū quo dns ire debebat nunciatus fuisse puellā mortuā eē. Matthe⁹ q gdem rez silr significat:qz.s.mortuā suscitauerit:breuitatis cā ei dicēs abisse: quā ostat mortuā suscitatā fuisse. AVGV. de cō.euā. Attēdit.n.nō verbo pris de filia sz qđ est potissimū:volūtatē.ita.n. desperauerat:vt poti⁹ eaz vellet reuūtisse re:nō credēs viuaz posse inueniri quā mortē reliquerat.

THEOPHI. Fuit aūt hic vir ex pte fidelis inchoauit eccl dit ad pedes iesu:iquantū vero deprecat vt vēiat:nō quantā oportebat hre fidē ostēdit. Oportebat.n. dicere: Dic verbo:t sanabit filia mea. Segt:Et abyt cum illo:t seque.eum tur.multa: t cōprimebat eum:t mulier q erat i pflu.san.xii annis. CHRY. Mulier ista famosa t nota oibus: propter hoc ad saluatorē in manifesto accedere non audebat: neqz ante eū venire:qz fm legē imunda erat. ppter hoc retro tetigit t nō ante:qz nec hoc facere audebat:sz vestimentorum fimbriā. nō aūt fimbria sz eius cogitatio eā saluaz fec. Sequit:Dicebat.n.qz si vel vestimēta eius tetigero:saluā ero. THEOPHI. Fidelissima qdē ē hec mulier q a fimbrie

curationē sperauit ppter qō ꝓsequit sanitatē. vnde segt:Et confestim sic.est fons san.eius t sensit corpe qz sa.es.a plaga.

CHRY. Dis āt q fide tāgūt xpm:vtntes ei⁹ cū cā sua volūtate donāt.vñ segt:Et statī Je.cog.i semetipo vir.q exi. de eo ꝓuer.ad tur.di. Quis teti.vesti.meū:Uirtutes qdem saluatozis exeunt ab eo nō localiter aut corpaliter:ipz mō aliquo reliquētes. icorpales.n.cū sint ad alios [illegible]eūt alysqz donāt:nz t ē cū sunt a quo exire dicunt:sicut scie q a doctore discētib⁹ tribuūt. Dicit q̄.Cognoscēs in semetipo virtutē q exi.de eo,vt itelligēs:q eo sciēte nō ignorante mulier salutē recepit. Interrogabat vero qs me tetigit:t sciret tā gētē:vt mulierē veniētē manifestet t ei⁹ publicet fidē:t ne virt⁹ miraculosi opis obliuiōi [illegible]adat. Segt:Et dice.ei dis. fui:vides tur.opz.te:t di.qs me tetigit: Quesierat āt dns: qs me tetigit.i.cogitatōe t fide.nō.n.cōprimētes turbe me tāgunt:qz nō cogitatu t fide accedūt. Segt:Et circūspi. vi. eā q̄ ꝑ fecerat. THEOPHI. Uolebat.n.dns mulierez manifestare pmo qdē vt fidē approbet mulieris:deide: vt archisynagogū ad cōfidētiā ,puocaret:qz sic ei⁹ filia curare tur:simulqz vt mlierē solueret a timoze. Eteni timebat mulier:qz furata fuerat sanitatē,ppter qō segt. Mlier aūt tremēs t ti.scie.qō fac.cēt i se:ve.t ,pci.āte cū t dixit ei oēz veritatē. BEDA. Ecce quo tēdebat interrogatio:vt [illegible]lier ostenteat veritatē diuturne ifidelitatis:subite credulitatis t sanatōis.t ita ipa ꝓfirmat i fide t alys ꝓbet exēplū. Segt: Ille āt dixit ei:filia fi.tua te sal.fecit: vade in pa.t esto sa.a plaga tua. Nō dixit:fides tua te sal.factura ē:sz te saluā fec q.d.i eo q credidisti iā salua fcā es. CHRY. Filiā vo vocat saluatā fidei rōe.fides.n.xpi dei filiatōez pstat. THEOPHI. Dic āt ei:vade i pace.i.i rege.q.d.vade regesce:qz bucusqz fuisti i angustys t curatiōib⁹. CHRY. Uel dic: vade i pace.mittes cā i finē bonoz.i pace.n.de⁹ hītat:vt cognoscat q nō solū corpe curata ē:sz ēt a cautis corpalis passiōis.i.pctis mutata. HIERO. Mystice āt p̄ pdicta venit Jayrus archisynagog⁹:qz cū itrauerit plenitudo gētiuz: tūc ois israel saluꝰ fiet. Jair⁹ siue illuminās siue illuminat⁹ ,iterptat.i.iudaic⁹ ppls vmbra lre deposita:spū illustrat⁹ t illuminās:pcidēs ad pedes vbi.i.ad incarnationez Jesu se humiliās rogat ,p filia:qz q sibi viuit:alios viuere facit. Abrahā etiā t moyses t samuel rogāt ,p plebe mortua:t segtur Jesus pces coz. BEDA. Ad puellaz aūt sanandam pgēs dns a turba cōprimit:qz gēti iudee salutaria monita pbēs:noxia carnaliū pplox ē ꝓsuetudine grauat⁹. Mulier aūt sanguine fluēs sz a dño curata:ecclia ē congregata ō gētib⁹.fluxus.n.sanguis z sup idolatrie pollutōe:t sup bis q carnis ac sanguis delectatione gerūtur pōt recte itelligi. Sz vñ verbū dei iudeā saluare decerneret:plebs gentiū parata pmissāqz alys ꝓripuit spe certa salutē. THEOPHI. Uel p mulierē q emoxoissa erat itelligas humanā nām. p fluebat.n.peccatū qō aiam occidēs qsi sanguinē fudit aīa rū nārū. Dec a plurib⁹ medicoz: sapiētū dico hui⁹ mundi t legis t ,ppbaz curari nō valuit:moz vt fimbriaz xpi tetigit.i.carnē ei⁹ sanata ē.q.n.credit filiū dei icarnatū: ꝑ est q vestimētoz fimbriā tangit. BEDA. Unde vna credula mlier dnm tāgit:turba ꝓmit:qz q diuersis bereſib⁹ siue puersis morib⁹ grauat:solo ecclesie catholice corde fideliter veneraī. Uenit aūt ecclesia gētiū retro:qz pscntē i carne dominū nō vidēs:pactis iā sacris icarnatiōis illi⁹: ad fidei ei⁹ graz puenit:sicqz dū pticipatiōe sacroz ei⁹ saluari a peccatis meruit:qsi tactu vestimētoz ei⁹ fontē fui sanguis siccauit. Circūspiciebat āt dominū videre eā q̄ ꝑ fecerat:qz oēs q saluari merēt:suo dignos ituitu ac miratiōe indicat.

¶ Adhuc eo loquēte: veniūt nūcij ad archisynagogū dicētes:qz filia tua mortua est:qd vltra vexas magīm: Jesus āt audito verbo qō dicebāt: ait archisynagogo: Noli timere: tm̄mō crede.

Et nō admisit quēq̄ seq se:nisi Petrū t iacobū t ioānē frēm iacobi: Et veniūt i domū archisynagogi: t vidit tumultū t flētes t ciulātes multū. Et ingressus ait illis: Quid turbamini t plorat⁹: Puella nō ē mortua sz dormit. Et irridebāt eū. Ipse vero eiectis oib⁹: assumit pīez t mīez puelle t q secū erāt: t ingrediūt vbi puella erat iacēs: t tenēs manū puelle ait illi: thabitha cumi. qō ē iterptatū: puella tibi dico surge. Et ꝓfestim surrexit puella t ābulabat. Erat āt ānoz.xij. Et obstupuerunt stupore magno. Et precepit illis vehementer: vt nemo id sciret. Et iussit illi dare manducare.

THEOPHI. Dig circa archisynagogū erāt: xpm vnū ex ppbetis cē credebāt:t pp q̄ eū depcandū putabant: vt veniēs sup puellā ozaret.qz vo iā expirauerat puella: putabāt nō eē pcādū. Qió dr: Adhuc eo loquēte veniūt ad archisynagogū dicētes:qz filia tua mortua est:quid vltra vexas magīm: Sz ipse dns ad ꝓfitēdū pīez iducit. Segt.n. Jesus aūt vbo qō dicebat audito:ait archisynagogo: Noli.ti.tm̄ mō crede. AVGV. ō cō.euā. Nō legit q⁹ suis nūciātib⁹:t phibētib⁹:ne iā mgr veniret:ille ꝓsenserit:ac p ꝑ q⁹ dns dixit ei: Noli timere:crede:nō diffidētē reꝓhēdit:sz credētez robustiꝰ ꝓfirmat. Si āt euāgelista archisynagogū cōmemorasset dixisse:q⁹ sui a domo veniētes dixerūt q⁹ iā nō vexaret iesus:fpugnarēt ei⁹ cogitatiōi vba q̄ posuit Matthe⁹ eū dixisse:q⁹.s.puella mo.. ua eet.segt:Et nō admisit quēq̄ seq se nisi Petrū t Jacobū t Joānē frēz Jacobi. THEOPHI. Nō.n.būilis xps ad oīntatōez voluit aliqd opari. Segtur:t veniūt i domū archisynagogi:t videt tumultū: flētes t ciulātes mltū. CHRY. Ipse āt iubet non vllulare tāq̄ puella nō sit mortua sz dormiēs.vñ segt:Et ingressus ait: qd tur.t plo.pue.nō ē mor.sz dor. HIERO. Archisynagogo dr:filia tua mor.ē Jesus āt dixit: Nō ē mortua sz dor. vtrūq̄ vez ē.q.d.mōtua ē vob:mihi dormit. BEDA. Doibus .n.mortua erat g suscitare neguerāt:deo dormiebat: i cui⁹ di.pone t aīa viuebat:t caro resuscitāda gescebat. vñ mos apō xpianos obtinuit vt mortui g resurrecturi nō dubitāt dormiētes vocēt. Segt:Et irridēbāt eū. THEOPHI. Deridēt āt eū tāq̄ vlteri⁹ nō posset aligd facere:sz ipemet ō seipsos attestātes dicunt: tāq̄ ve mortua suscitauerit: t ō miraculosū erit si suscitauerit eā. BEDA. Qz g vbū resuscitātis irridere q̄ credere male [illegible]erito foras excludūt: vt pote idigni g potētiā resuscitātis ac resurgētis mysteriū viderēt. vñ segt: Ipse vo eie.oib⁹ zc. CHRY. Ul' vt ostatione auferret pp ꝑ nō oēs secū eē sinit: vt vere [illegible]tes postmodus bēret diuine virtutis: tres pcipuos ex discipul' elegit: t pīez t mīez puelle tāq̄ ꝑ oib⁹ magis necessarios. māu vo t verbo puellam viuificat. vñ segt. Et te.ma.pu.ait illi. thabitha cumi: qō ē iterp. puella tibi dico surge. Man⁹.n. iesu viuificatiua exis: mortuū corp⁹ viuificat. vox āt iacentē excitat. vñ segt: Et ꝓfestī surrexit pu.t ābulauit. HIERO. ō optimo genere iterp. Arguat aligs euāgelistā mēdacy qre ex ponēdo addiderit:tibi dico:cum i hebraico thabitha cumi tñ significet puella surge:sz vt sensū vocātis t iperātis exprimeret addit tibi dico surge. Segt. Erat an.xij. GLO. Hoc euāgelista addidit ad ostēdēdū puellā hui⁹ eratis eē q̄ poterat ambulare. In ābulatiōe ei⁹ nō solū suscitata:sz ēt pfecte sanata ostēdit. Segtur. Et obstu.stu.magno. t pre. illis vehementer:vt ne.id sciret: t iussit illi dare manducare.

CHRY. Ad demonstrandū q⁹ eā vere suscitauerit. t nō fm phantasiaz. BEDA. Mystice aūt saluata a ,pfluuio sanguinis muliere:mox filia archisynagogi mortua nunci-

atur:qz dum ecclia gentiũ a vitioꝝ labe mũdata ꝛ ob ſidei meritũ filia ẽ cognominata:ꝓtinuo ſynagoga pfidie ſimul ꝛ iudie çelo ſoluta ẽ.pfidie gdẽ:qz i chriſto credere noluit. iudie vo:qz eccleſiã credere doluit. ꝛ ꝙ aiebãt nũcy archi ſynagogo:gd vltra vexas mgrm:p eos hodie dr̃ g a deo de ſtitutũ ſynagoge ſtatũ videt:vt reſtaurari poſſe nõ credãt: iõcq; p reſuſcitatõe illi? ſupplicãdũ nõ eẽ eſtimãt. Sz ſi ar chiſinagog⁹.i.cetus doctoꝝ legis credere voluerit:ꝛ ſubie cta ei ſynagoga ſalua erit.qz vo ſynagoga letitiaꝝ dñice iba bitatõis merito ifidelitatis amiſit:q̃ſi iter flẽtes ꝛ eiul⁹ mortua iacet. Tenẽs aũt puelle manũ dñs eã ſuſcitauit niſi ꝑus mũdate fuerit man⁹ iudeoꝝ q̃ ſanguĩe plene ſunt ſynagoga mortua nõ reſurget. Jn ſanatione aũt emoroiſſe mulieris ꝛ ſuſcitatõe puelle:ſalus oſtẽdit generis humani: q̃ a domino ita diſpẽſata ẽ: vt ꝑmo alĩq; ex iſrael ad fidem veniret:deide plenitudo gẽtiũ itraret:ac ſic oĩs iſrael ſalu⁹ fieret.annoꝝ aũ[illegible]erat puella:ꝛ ãnis.xy.mulier erat paſſa:qz peccata no credẽ[illegible]apparuerũt in initio fidei credentiũ.vnde dr̃:Credidit abraam deo ꝛ reputatũ eſt ei ad iuſticiam. GREGO.iiy.mo. Mozaliter vo redẽptoꝝ noſter puellã i domo:iuuenẽ vero extra portã:in ſepulchꝛo aũt laçaꝝ ſuſcitat.adhuc gdẽ in domo mortu⁹ iacet g latet in peccato.iã extra portã educit⁹ cui⁹ inigtas vſq; ad vecordiam publice ꝓpetratiõis aperit:ſepulture vero aggere ꝑmit:g perpetratõe negtie etiã vſu ꝺſuetudinis ꝓſſius grauatur.

BEDA.Et notãdũ ꝙ lenuores ꝛ quotidiani errat⁹:leuioris ꝓnie poſſunt remedio curari.vnde ie[illegible]ẽ i ꝺclaui domi n⁹ facillima voce puellã reſuſcitat dic[illegible]puella ſurge.vt vero q̃driduan⁹ mortu⁹ ſepulchi clauſtra euadere p[illegible]z: fremuit ſpũ turbauit ſeipz:lachrymas fudit.Quãto igi gratioꝝ qĩe mozs:tãto acrioꝝ neceſſ[illegible]ẽ vt penitẽtis feruoꝝ inſtar.Sz ꝛ B notãdũ qz publica noxa publico eget remedio. vnde laçar⁹ de monumẽto vocat⁹ ꝓplis inotuit.Lenia ãt pctã:ſecreta queũt pni[illegible]eleri.vñ puella i domo iacẽs paucis arbitris exurgit:eiſdẽ vt nemini mãifeſtẽt ꝑcipi[illegible]t. Turba etiã fozis eycit⁹ vt puella ſuſciteť:qz ſi nõ ꝑus ſecretioꝝ rib⁹ cordis [illegible]ellit ſeculariũ mltitudo curaꝝ: aia q̃ itrinſecus iacet mo[illegible]a:nõ reſurgit.Bñ ãt ſurrexit ꝛ ambulat:qz aĩa a pctis reſuſcitata: nõ ſolũ a ſozdib⁹ ſceleꝝ exurgere: ſz ꝛ bõis ꝑficere debet opib⁹:ꝛ moꝝ neceſſe ẽ vt celeſti pane ſatiet⁹.dini.ſ.vbi ꝛ altaris ꝓticeps effecta. CA. I.

Egreſſus ide abĳt i ꝓpriaz ſuã ꝛ ſeqũbãt eũ diſcipuli ſui.et fcõ ſabbato cepit i ſynagoga docere:ꝛ mlti audiẽtes admirabãt i doctria ei⁹ dicentes:Unde hec oĩa:Et q̃ ẽ ſapia q̃ data ẽ illi:ꝛ virtutes tales q̃ ꝑ man⁹ ei⁹ efficiunt: Nõne hic[illegible]ber fili⁹ marie:frs Jacobi ꝛ ioſeph ꝛ iude ꝛ Symonis:Nõne ꝛ ſorores ei⁹ hic nobiſcũ ſũt:Et ſcãdalizabãt i illo.Et dicebat ill⁹ ieſus:qz nõ ẽ ꝓpheta ſine honoꝛe niſi i ꝓria ſua:ꝛ i domo ſua:ꝛ i cognatiõe ſua.ꝛ nõ poterat ibi virtutẽ vllã facere niſi paucos ifirmos ipoſitis manibus curauit:ꝛ mirabantur ꝓpter incredulitatem eoꝝm.

THEOPHI.Poſt ꝑmiſſa miracula dñs in patriã ſuaꝝ re[illegible]tit:nõ ignoraſ qñ ſpnerẽt eũ:ſz vt occaſionẽ ñ hẽret vlteri⁹ dicẽdi:qz ſi veniſſes credidiſſem⁹ tibi.vñ dicitur. Et egreſſ ide abyt in pa.ſu.ꝛ ſe.eũ diſc.ſui. BEDA.Patriaz ei⁹ naçareth dicit:in q̃ erat nutrit⁹.Sz quãta naçareoꝝ ceecitas q eũ quẽ vbis factiſcq; illi⁹ rp̃m cognoſcere poterãt:ob ſolã gẽtis notitiã ꝓtenũt.Segt.Et fcõ ſab.cepit i ſyna. do. ꝛ mul.au.admi.in doc.ei⁹ di.vñ huic hec oĩa:ꝛ q̃ ẽ ſa.q̃ da.ẽ illi:ꝛ vir.ta.q̃ ꝑ ma.ei⁹ efficiũt̃:Sapiaz.ad doctrinã:ꝛ ꝛ ferũt ad ſanitates ꝛ miracula q̃ faciebat.Segt:Nõne hic ẽ faber:fili⁹ Marie AVGV.de cõ.cuã.Matthe⁹ gdẽ ſa bzi filiũ eũ dictũ eẽ dicit:nec mirãdũ ẽ cũ vtrũq; dici potuerit.eo.n.fabzũ credebãt quo ꝛ fabri filiũ. HIERO.Fili⁹ gdẽ fabri Jeſus vocat̃:ſz fabri g fabricat⁹ ẽ auroraz ꝛ ſole.i.eccliã mã ꝛ ſequẽtes q̃ꝝ figura mulier ꝛ puella ſanatur. BEDA.Nã etſi bĳana nõ ſint ꝙpanda[illegible]inis: typ⁹ tñ iteger ẽ g pr̃ Chriſti ĩgne opat̃ ꝛ ſpũ.Segt. Frater iacobi ꝛ ioſeph ꝛ iude ꝛ ſymonis.nõne ꝛ ſozores ei⁹ hĩ nobiſcum ſũt:Frẽs ꝛ ſozores ei⁹ ſecũ eẽ teſtãt:qtũ ñ liberi ioſeph aut Marie iuxta hereticos fũt putãdi:ſz poti⁹ iuxta morem ſcre ſcripture cogn[illegible]ti ſũt i[illegible]ligẽdi:quo abzaam ꝛ lotb frẽs appellãt̃:cũ eẽt lotb fili⁹ fris abzae:Et ſcãdaliçabãt in illo. Scãdalũ ꝛ error iudeoꝝ ſal⁹ nr̃a eſt:ꝛ hereticoꝝ ꝺdẽnatio. Jntãtũ.n.ſpnebãt dñm Jeſũ rp̃m:vt eũ fabzũ ꝛ fabri vocarẽt filiũ.Segt:Et dicebat eis Jeſus:Qz nõ ẽ ꝓpha ſine ho no.niſi i pa.ſua ꝛ i cogna.ſua.ꝛ i do ſua.propheta dici i ſcripturis dñz Jeſũ ẽt Moyſes teſtis ẽ:g futurã ei⁹ icarnatiõnẽ ꝑdicẽs filys iſrael ait:Prophetam vobis ſuſcitabit dñs de⁹ vr̃ de frib⁹ vr̃is.Nõ ſolũ ãt ipe g dñs ẽ ꝓpheraꝝ: ſed ꝛ belyas:hieremias:ceteriq; pphete miꝛes in ꝓria ſua:q̃ in extr[illegible]ciuitatib⁹ hĩti ſũt:qz ꝑmodũ naturale ẽ cines ſq ciuib⁹ inuidere.nõ.n.ꝺſiderãt pũtia viri opa:ſz fragilẽ rooꝺanẽ ifantiã. HIERO.Lomitat ẽt ſepe vilitas originẽ vt ẽ illõ:Quis ẽ fili⁹ Jſai:qz hũilia dñs reſpicit ꝛ alta a long ge cognoſcit. THEOPHI.Siue ẽt ꝑclaros ꝙſanguine os ꝓpheta bẽat:ciues odiũt eos:ꝛ ꝓp B debonozãt ꝓpheta. Segt:Et ñ pote.ibi vir:vllã facere:niſi pau.ifir.ipo.ma.cura.Qz ãt dicit:nõ poterat.itelligere oz nõ acceptabat:qz nõ ipſe ipotẽs:ſz illi ifideles erãt:q̃ ibi nõ opat̃ virtutes:parcẽs eis ne maiozi repbẽſiõe digni eẽnt:ẽt factis miraculis non credẽtes.vl̃ aliter:In miracul̃ faciẽdis nẽcia ẽ virt⁹ opatis ꝛ recipiẽtiũ fides:q̃ ibi deficiebat.vñ nõ acceptabat Jeſus ibi ſigna facere.ſegt. Et mira.ꝓpter. illo. BEDA.Nõ q̃ſi iopiata ꝛ ipzouiſa miraꝝ q nouit oĩa añq; fiãt:ſz q nonie occulta cordis:qõ mirãdũ ĩtimare vult boib⁹:mirari ſe coꝛã boib⁹ oñdit.iudeoꝝ.n.mirãda notaꝝ cecitas:q nec ꝓphetis ſuis credere de rp̃o:nec ipſi inter ſe nato voluerunt credere chriſto.Myſtice aũt Jeſus deſpicitur in domo ꝛ in patria ſua:B eſt in pp̃lo iudeoꝝ ꝛ iõ pauca ibi ſigna fecit:nepenit⁹ excuſabiles ibi fierent:Maioza aũt ſigna quotidie i gentiũ pp̃lo facit:nõ tã i ſanitate corꝓoꝝ q̃ in aĩaꝝ ſalute.

Et circuibat caſtella in circuitu docẽs.Et ꝙcanit duodecĩ:ꝛ cepit eos mittere binos:ꝛ dabat illis ptãtẽ ſpũũz imũdoꝝ. Et ꝓcepit eis ne qd tollerẽt i via niſi virgã tñ:nõ perã:neq; panẽ neq; i zona es:ſz calciatos ſandalijs:ꝛ ne iduerent duab⁹ tunicis.Et dicebat eis:Quocũq; introieritis i domũ illic manete donec exeatis ide. ꝛ q̃cũq; nõ receperit vos nec audierit vos:exeũtes ide excutite pulueren de pedib⁹ vr̃is in teſtimonium illis.Et exeuntes ꝓdicabant vt pen̄tentiã agerent:ꝛ demonia multa eiciebãt:ꝛ vngebant oleo multos egrotos ꝛ ſanabantur.

THEOPHI.Nõ ſolũ in ciuitatib⁹ ꝓdicabat dñs:ſz ꝛ in caſtellis:vt diſcam⁹ parua nõ ſpernere:neq; magnas ſq̃rere ciuitates.ſed verbũ dei in vicis abiectis ꝛ vilibus ꝛminare.Unde dr̃:Et circui.caſtel.i circuitu.do. BEDA. Benignus aũt ꝛ clemens domin⁹ ac magr̃ nõ inuidit ſuis atq; diſcipulis ſuis virtutes ſuas.ꝛ ſicut ipſe curauerat omnem languoꝝ ꝛ omneꝝ infirmitatẽ: aplis quoq; ſuis dedit poteſtatẽ.Unde ſegtur:Et ꝙo.xy.ꝛ ce.eos mit.bi.ꝛ pa.

illis po.ſpi.imun.Sed multa diſtãtia eſt inter donare ꝛ accipe.Iſte qcũq; agit poteſtate dñi agit:illi ſiquid faciunt: ibecillitatẽ ſuã ꝛ virtutes dñi ꝑfitẽt dicẽtes: Jn noie Jeſu ſurge ꝛ ambula. THEOPHI.Binos aũt aplos mittit vt fierẽt ꝑmptiores:qz vt ait ecc[illegible]taſtes:Meli⁹ ẽ ſil̃ duos ẽ ꝙ vnũ.Si aũt plures q̃ duos miſiſſet nõ eſſet ſufficiens numer⁹ vt i plura caſtella mitterenť. GREGO.i ho. Binos aũt in [illegible]dicatione diſcipl̃os mittit:qñ duo ſunt ꝑcepta charitatis:dei videlicet amoꝝ ꝛ ꝓximi:ꝛ min⁹ q̃ iter duos charitas bñ nõ põt.p B g̃ nob innuit:qz g charitatẽ erga alterꝝ nõ bz:ꝑdicatõis officiũ ſuſcipe nullatenꝰ debet:Sequitur:Et ꝑce.eis ne qd tol.i via niſi virgã tñ:nõ pe.nõ pa.nz i ẓona es:ſz cal.ſan.ꝛ ne idu.du[illegible]amicis. BEDA:Tãta.n ꝑdicatori i deo õbet eẽ fiducia:vt ꝑſentis vite ſumpt⁹:q̃uis nõ puideat:tñ hos ſibi nõ deeſſe certiſſime ſciat:ne dũ mẽs eius occupať ad temporalia:minus alys ꝓuideat eterna.

CHRY.Doc etiã eis dñs ꝑcepit:vt ꝑ habitum oñderet quãtũ a diuitiaꝝ deſiderio diſtabant. THEOPHI. Jn ſtruẽs etiã eos ꝑ hõ eẽ amatores muneꝝ:ꝛ vt videtes eos ꝑdicare pauptatẽ acquieſcãt:cũ aplĩ nihil habeant. AVGV.de cõ.euã. Ul̃ qz cũ ꝓz matth.dñs cõtinuo ſubiecerit: Dign⁹ eſt.n.oparius cibo ſuo.ſatis oñdit cur eos poſſidere nec aut ferre noluerit:nõ ꝙ neceſſaria ñ ſint neceſſitati bus vite:ſz qz ſic eos mittebat:vt eis hoc deberi demõſtraret ab illis:gb⁹ euãgeliũ credẽtib⁹ nũciarẽt. vnde apparet nec nõ ita ꝓcepiſſe dñz tãq; euãgeliſte viuere aliũde nõ debẽt:q̃ eis ꝑbentib⁹ qbus annũciãt euãgeliũ:aliogn cõtra hoc ꝓceptuz fecit aplꝰ q victũ de manũ ſuaꝝ laboꝛe transigebat:ſz ptãtẽ dediſſe in q̃ ſcirẽt ſibi iſta deberi.Solet itẽ q̃ri quõ matthe⁹ ꝛ lucas cõmemozauerint dixiſſe dñz diſcipulis vt nec virgã ferrẽt:cũ dicat Marc⁹:Et ꝓcepit eis:ne qd tol.i via:niſi virgã tñ.Qõ ita ſolui̇t̃:vt itelligamus ſub alia ſignificatõe dictã virgã:q̃ ẽm Marcũ ferẽda eſt:ꝛ ſub alia illã q̃ ꝓz mattheũ ꝛ lucã nõ ẽ ferẽda.Potuit enĩ ſic bze iter dici:Nihil neceſſarioꝝ vobiſcũ feratis:nec virgã:niſi virgã tñ:vt illõ qõ dcm̃ ẽ:Nec virgã:itelligať nec minias gdẽ res.Qz vero adiũctũ ẽ:Niſi virgã tñ:itelligať qz ꝙ ptãtem a dño receptã q̃ virge noie ſignificata ẽ:etiã q̃ nõ portãtur nõ deerũt.Utrũq; ergo dñs dixit:ſz qz nõ vtrũq; vn⁹ euãgeliſta cõmemozauit:putať ille q virgã cũ alia ſignificatõe poſitã tollendã dixit:ei q virgã rurſus aliud ſignificãtẽ nõ tollẽdã dixit:eẽ cõtrari⁹;ſz iã rõne reddita nõ putetur.Sic ꝛ calciameñta cũ dicit Matthe⁹ in via nõ eẽ portãda:curaz ꝑbet:qz iõ cogitanť portanda ne deſint.hoc ꝛ de duabus tunicis itelligẽdũ ẽ:ne gſq; coꝛe ꝓter eã q̃ eẽt idut⁹:aliã portãdã curaret:ſollicit⁹ ne opꝰ eẽt cũ ex illa ptãte poſſet accipere:vnde Marc⁹ dicẽdo calciari eos ſandalus vl̃ ſoleis aliq̃d hoc calciamẽtũ myſtice ſignificatiõis bñe admonet: vt pes neq; tect⁹ ſit deſup:nec nud⁹ ad terrã.i.nec occulte tur euãgeliũ:nec terrenis cõmodis initatur.ꝛ ꝙ nõ bñ vel portari duas tunicas:ſz expſſi⁹ idui ꝑbet:qd eos monet niſi nõ dupliciter:ſz ſimplr̃ ambulare.Quiſqs ãt putat nõ potuiſſe dñm in vno ſmone q̃dã figurate q̃dã ꝓꝑia pone re eloqa:cetera eius inſpicie[illegible]t videbit ꝙ hoc temere ac i erudite arbitreť. BEDA.Jn duabus aũt tunicis videť midi duplex oſtẽdere veſtimentũ:nõ quo in locis ſcythie glaciali niue rigentibus:vna quis tunica debeat eſſe contẽtus:ſed in tunica veſtimentũ intelligamus ne aliud veſtiri:aliud vobis futuroꝝ timoꝛe ſeruetur. CHRY.Uel aliter:Matthe⁹ ꝛ lucas nõ calciameñta neq; baculũ porta re ꝑmittit:qõ oñdit ꝑfectiſſimũ eẽ.Marcus vero baculuz iubet aſſumere ꝛ ſandalys calciari:qõ dictũ eſt permiſſius. BEDA.Allegozice aũt ꝙ peraz onera ſeculi:per panez deſiderĳ temporales:per eius ẓona occultatio ſapie deſignaťr: qz quiſqs officium doctoris accipit:nz oneribus ſeculariũ negotiorum depũmi:neq; deſideryis carnalibus reſoluti: neoꝝ cõmiſſum ſibi talentũ verbi ſub ocio dz lenti coꝛpis abſcõdere.Segť:Et dicebat eis:quocunqz itro.in do.ma.illic do.exinde.Ubi dat ꝓſtãtie generale mãdatũ: vt hoſpitalẽ neceſſitudis iura cuſtodiãt:alienũ a ꝓdicatoꝛe regni celeſtis aſtruẽs curſitare ꝙ domos. THEOPHI.Ne.ſ. õ gula ꝓtingeret cos repbẽdi:ab alys in alios trãſcũtes. Segť: Et qcũq; nõ re.vos:nec au.vos exe.inde ex.pul.de pe.veſtris in teſti.illis. Doc ãt dñs ꝑcepit vt oſtẽderẽt ꝙ lõgã ꝙpter eos viã ãbulauerunt:ꝛ nihil eis ꝓfuit.Uel qz nihil ab e[illegible]acceperũt ẽt neq; puluerẽ:ſz ꝛ hũc excutiũt:vt hoc ſit i [illegible]ſtimoniũ illis.i.in redargutionẽ illis. CHRY. Uel vt ſit in teſtimoniũ laboris vie quã ſuſtinebãt ꝙ eis:aut tãq; puluis peccatoꝝ ꝑdicãtiũ ꝓuertať in ipſos. Segť. Et exeũtes ꝑdi.vt penitẽtiã agerẽt:ꝛ demonia mlta eyciebãt ꝛ vngebãt oleo mltos egrotos ꝛ ſanabanť.Qz oleo vngerẽt ſolus Marcus enarrat. Jacobus ãt in epla ſua canonica ſil̃ia dicit.Oleũ.n.ꝛ labozes curat:ꝛ lumis ꝛ [illegible]itatis cã exiſtit. Significat aũt oleũ vnctiõis dei miſericordiã: ifirmitatis medelã:ꝛ cordis illuminatiõnẽ:qõ totũ oſo opať. THEO. ſignificat ẽt gr̃az ſpũs ſcĩ:ꝙ quã a labozib⁹ trãſmutamur:ꝛ lumẽ ꝛ leticiã ſpũale ſuſcipim⁹. BEDA. Uñ ꝓz ab ipſis aplis hũc ſcẽ eccliẽ moꝛẽ eẽ traditũ:vt energumini vel alĩ glibet egroti vngaňť oleo põtificali benedictiõe conſecrato.

Et audiuit herodes rex:manifeſtũ.n. factũ eſt nomẽ eius:et dicebat:qz Joannes baptiſta reſurrexit a mortuis:ꝛ ꝓpterea opanť virtutes in illo. Alĩ aũt dicebãt quia helias eſt. Alĩ vero dicebãt quia ꝓpheta eſt quaſi vnus ex prophetis. Quo audito herodes ait:Quem ego decollaui Joãnes:hic a mortuis reſurrexit.

GLO.Poſt ꝑdicationẽ diſcipuloꝝ rp̃i:ꝛ miraculoꝝ opationẽ ꝓuenĩẽter euãgeliſta ſubiũ[illegible]de fama q̃ ꝓſurgebat i pp̃lo.vñ dicit:Et audiuit Herod. rex. CHRY. Herodes iſte filiu[illegible]rat ꝑmi herodis ſub quo ioſeph Jeſus duxerat i egyptũ.Tetrarchã aũt matthe⁹ noĩat hũc[illegible]q; lucas:tãq; ꝓncipatẽ ſup q̃rtã ꝑtẽ regni ꝑris ſui. Romani enim poſt mortẽ ꝑris regnũ in ꝑtes q̃ttuoꝝ diuiſerũt. Marcus vo regẽ eũ vocat:aut ꝑris ꝓſuetudine:aut qz hoc loco ei⁹ ꝓgruẽ erat.debat. HIERO.Segť:Mãifeſtũ enĩ factũ ẽ nomẽ eius.Lucernã enim ſub modio abſcõdi fas nõ eſt. Et dicebãt.ſ.aliqui ô turba:qz Joannes baptiſta reſur.a mo[illegible]t ꝑ pterea operantur vir.in illo. BEDA. Quanta enim fuit iudeoꝝ inuidia docenũr.Ecce enĩ Joannez de quo dictũ eſt:qz ſignũ fecit nullus a mortuis potuiſſe reſurgere:nullo atteſtante credebãt:Jeſum ꝓbatũ a deo virtutib⁹ ꝛ ſignis cuius reſurrectionẽ angeli:apoſtoli:viri ac femine ꝑdicabant.nõ reſurrexiſſe:ſed furtiz eſſe ablatuz credere maluerunt.qui cuz dicerent Joãnẽ reſurre[illegible]a mortuis ꝛ ꝓpterea virtutes operatas eſſe in illo: bene de virtute reſurrectionis ſenſerũt:ꝙ maiozis potentie futuri ſint ſancti cuz a mortuis reſurrexerint:q̃ fuerũt cuz carnis adhuc infirmitate grauarentur.Sequitur:Alĩ aũt dicebãt:qz ꝓpheta eſt quaſi vnus ex ꝓphetis. CHRY.Mihi quidẽ videť hũc ꝓphetã dicere de quo moyſes dixit:Prophetam ſuſcitabit vobis deus de fratribus veſtris.Recte quidez:ſed qz manifeſte dicere trepidabant ꝺ eſt rp̃s.Mo[illegible]ſi vtebanť voce:ꝓpriaz ſuſpitionẽ velãtes ꝓpoſitoꝝ ſuorum timoꝛe.Sequitur:Quo audito:Herod.ait:Quẽ ego decol.Jo.hic a moꝛ.reſur:Per ironiã hoc herodes expreſſe ꝙ nũciat. THEOPHI.Uel aliter:Sciẽs herodes ꝙ Joãnẽ iuſtũ exiſtentẽ ſine cauſa occiderat:credebat eũ a mortuis ſurrexiſſe:ꝛ ꝙ ex reſurrectione ſuſcepiſſet miracu

lor operationez. AVGV. de con. euan. In his aũt verbis Lucas Marco attestatur: ad hoc duntaxat q̃ alij dixerint nõ herodes Joannem surrexisse: sed hesitantem Lucas commemorauit Herodez: verbaq̃s eius ita posuit dicẽtis: Joannem ego decollaui. Quis autem est iste de quo audio talia: Intelligẽdũ est aũt post hanc hesitationẽ confirmasse in animo suo q̃ ab alijs dicebaẽ: cum ait pueris suis sicut Matthæus narrat: hic est Joannes baptista: ipe surrexit a mortuis. Aut ita pronuncianda sunt hec verba: vt hesitantem adhuc indicent: presertim quia ꝛ Marcus q̃ supra dixerat ab alijs dictum fuisse: q̃ Joãnes a mortuis resurrexerit: in extremo tamen ipsum herodez dixisse non tacet. Quez ego decol. Joan. hic amoz. resur. Que item verba duobus modis pronunciari possunt: vt aut confirmantis: aut dubitantis intelligantur.

¶ Ipse enī herodes misit ac tenuit Joãnẽ ꝛ vinxit euz in carcere ꝛ ppter herodiadẽ vxorẽ philippi fratris sui: q̃z duxerat eã. Dicebat. n. ioannes herodi: Nõ licet tibi hẽre vxorez fratris tui. Herodias aũt insidiabaẽ illi: ꝛ volebat occidere eum nec poterat. Herodes aũt metuebat ioãnẽ sciens eũ virũ iustũ ꝛ sctm: ꝛ custodiebat euz: ꝛ audito eo multa faciebat: ꝛ libenter eũ audiebat. Et cuz dies oportunus accidisset: herodes natalis sui cenã fecit principib⁹ ꝛ tribunis ꝛ primis galilee. Cũq̃z introisset filia ipius herodiadis ꝛ saltasset ꝛ placuisset herodi: simulq̃s recũbentib⁹ rex ait puelle: Pete a me q̃ vis ꝛ dabo tibi. ꝛ iurauit illi: q̃z q̃cq̃d petieris dabo tibi: ꝛ dimidiũ regni mei. Que cũ exisset: dixit matri sue. Quid petã: At illa dixit: Caput ioãnis baptiste. Cũq̃z introisset statim cũ festinatõe ad regẽ perunit dicẽs: Uolo vt protinus des mihi in disco caput ioãnis baptiste. Et contristatus est rex: propter iusiurandum: ꝛ propter simul discũbentes noluit eã cõtristare: sed misso speculatore pcepit afferri caput ioãnis in disco: ꝛ decollauit eũ in carcere. Et attulit caput eius in disco: ꝛ dedit illud puelle: ꝛ puella dedit matri sue. Quo audito discipuli ei⁹ venerũt ꝛ tulerũt corpus eius: ꝛ posuerunt illud in monumento

THEOPHI. Et pmissis marc⁹ euãgelista occasionẽ sumẽs: hic de morte ꝓmemorat pcursoris dicẽs. Ipe. n. herodes misit ac tenuit Joãnẽ: ꝛ vinxit eũ i carcerẽ. pp herodiadẽ vxorẽ frĩs sui: q̃z duxerat eã. BEDA. Uer⁹ narrat hĩstoria philippũ herodis maioris filiũ sub quo dñs fugit i egyptũ fratrẽ hui⁹ herodis sub quo passus ẽ xps: duxisse herodiadẽ vxorẽ filiã regis aretbe: postea vo socerũ eius exortis gbusdã ĩ genez simultatib⁹ tulisse filiã suã: ꝛ i dolorẽ mariti poris inimici ei⁹ nuptijs copulasse. q̃ Joannes baptista arguit herodẽ ꝛ herodiadẽ q̃ illicitas nuptias fecerit: ꝛ nõ liceat fratre viuẽte germano illi⁹ vxorẽ ducere. THEOPHI. Lex ẽt pcipiebat q̃ frater vxorẽ fratris acciperet cum defunctus plẽ non hẽret. Ibi aũt erat filia: ppter quod erãt nuptie scelerate. Segtur: Herodias aũt insidiabaẽ illi: ꝛ volebat occidere eũ: ꝛ nõ poterat. BEDA. Timebat enī herodias ne herodes aliquando resipisceret: vel philippo fratri suo amicus fieret: atq̃z illicite nuptie repudio soluerentur. Sequitur. Herodes aũt metuebat Joãnẽ: q̃z sciebat eũ virũ iustũ ꝛ sanctum.

GLO. Timebat inquã eũ reuerẽdo. sciebat enī euz esse iustum quo ad boies: ꝛ sanctuz quo ad deum. Et custodiebat eũ: ne. s. ab herodiade interficeret. Et audito eo multa faciebat: q̃z putauit eũ spiritu dei log. Et libẽter euz audiebat. q̃z reputabat vtilia q̃ ab eo dicebaẽ. THEOPHI. Uidebat aũt q̃tũ opaẽ ꝺcupiscẽtie rabies: q̃z cũ herodes tãtã circa Joãnẽ hẽret reuerẽtiã ꝛ timorẽ: bonũ fit ĩmemor: vt sue sotionationi puideret. REMI. sup Matthæũ libidinosa. ni. volũtas eũ coegit in illũ manũ mittere. quẽ sciebat iustũ ꝛ sanctũ. At p hoc daẽ itelligi q̃ min⁹ peccatũ factũ est ei cã maiozis peccati: ẽ illud. Qui in sozdib⁹ ẽ: sozdescat adhuc. Segt: Et cũ di. oppoz. acci. hero. nata. sui ce. fe. ꝑn. ꝛ tri. ꝛ primis ga. BEDA. Soli mortaliũ herodes ꝛ pharao legũtur diẽ natalis sui gaudys festiuis celebrasse. sz vterq̃z rex ifausto hospitio nouitatẽ sanguine fedauit: vez herodes tãto maioze ipietate cẽto sanctũ ꝛ innocẽtẽ doctorem veritatis occidit: ꝛ hoc p voto ac petitiõe saltatricis. Segtur enī: Cumq̃z itro. filia ip. hero. ꝛ sal. ꝛ plac. hero. simulq̃s recũ. rex ait: Pete a me q̃ vis ꝛ dabo tibi. THEO. Duz enī ꝺuitiũ fit: sathanas p puellã saltat: ꝛ iusiurandũ pficit sceleratũ. Segtur enī: Et iura. illi q̃ cqd pet. da. tibi: licet dimi. regni mei. BEDA. Nõ excusaẽ ab homicidio p iuramẽtũ. iõ ei forte iurauit vt occasionẽ ĩueniret occidẽdi. q̃ si patris aut matris ĩteritũ postulasset: nõ vtiq̃z cõcessisset heredes. Segtur: Que cũ exisset. di. ma. sue: qd petam: At illa di. La. Jo. ba. Digno operi saltationis: dignuz postulaẽ sanguinis pmiũ. Segtur. Cũq̃z introisset. statim cum fest. ad re. pe. di vo. vt pro. des mi. in di. ca. io. ba. THEO. Maligna mulier protinus sibi caput Joãnis dari petit. i. statim in illa hora. Timebat. n. ne herodes resipisceret. Segtur: Et contristatus est rex. BEDA. Cõsuetudinis est scripturarũ: vt opinionẽ multoz sic narret hĩstorizicus: quõ eo tempore ab omnibus credebatur: sicut ꝛ Joseph ab ipsa quoq̃z Maria appellaẽ pr̃ Jesu: rita ꝛ nunc herodes dicitur cõtristatus: quia hoc discumbentes putabant. dissimulatoz enim mentis tristiciam pferebat in facie: cum leticiam haberet in mẽte: sceluscz excusat iuramento: vt sub occasione pietatis ipius fieret. vnde sequitur: Propter iusiurandum ꝛ propter simul discumbentes noluit eam contristari. THEO. Herodes quidem non sui compos sed voluptuosus iusiurandum impleuit: ꝛ iustum interimit. Decebat autem magis in hoc periurare ꝛ non tantũ scelus operari. BEDA. Ait autem subdit: Et propter simul recumbentes. vult omnes sceleris sui esse consortes: vt in luxurioso impuroq̃z ꝺiuitiũ cruẽte epule ꝺferrẽt. Uñ segt: Sz mis. spi. pre. af. ca. io. i. di.

THEO. Speculatoz carnifex dicitur: qui constituit ad homines interficiendum. BEDA. Non autem herodes puduit caput occisi hominis ante conuiuas inferre. Pharao vero nil talis vesanie cõmisisse legit. Ex vtroq̃z tamẽ exemplo probatur vtilius esse nobis diem mortis futurẽ timendo: ꝛ caste agendo sepius in memoziam reuocare: q̃m diem natiuitatis luxuriando celebare. Homo enim ad laborem nascitur in mundo: ꝛ electi ad requiez per mortem transeunte mundo. Sequitur: Et decol. eum in carcere: et attu. caput ei⁹ in disco. ꝛ de. illud puelle: ꝛ puella dedit matri sue. GREGO. iy. mozal⁹ um. Non sine grauissima admiratione perpendo q̃ ille prophetie spiritu intra matris vteruz ipletus: quo inter natos mulieruz nemo maioz surrexit: ab iniquis in carcerez mittitur: ꝛ pro puelle saltatu capite truncatur: ꝛ vir tante sceueritatis pro vsu turpiuz mouetur. Nunquid credimus aliquid fuisse quod in eius vita illa sic despecta moz tergeret: Sed quando ille vel in cibo peccauit: q̃ locustas solũmõ ꝛ mel siluestre edit? Quando conuersatiõe sua offendere potuit qui de deremo nõ recessit: Quid est q̃ omnipotens deus sic vehemẽter in hoc seculo despicit: quos sic sublimiter ante secula elegit: nisi hoc q̃ pietati fideliũ pz: q̃n iccirco sic eos ꝑmittit in ſtimis: q̃z videt q̃o remuneret in sũmis: ꝛ foras vsq̃z ad despectũ

ducit: intus vsq̃z ad incõprehensibilia pducit. Dic ergo vnusq̃sq̃ colligat: qd illic passuri sint quos reprobat si hic sic cruciat quos amat. Segt: Quo audito discipuli ei⁹ venerũt ꝛ tulerũt corpus ei⁹: ꝛ posuerũt illũ in monumẽto. Narrat Joseph⁹ vinctũ Joãnẽ in castellum macheronta addu cũ: ibiq̃z truncatũ. narrat vero ecclesiastica hĩstoria sepultũ eũ in sebaste palestine vrbe que quondã samaria dicta est. Decollatio aũt Joãnis: minozationẽ fame illi⁹ q̃ christus a pplo credebatur insinuat: sicut exultatio saluatoris ĩ cruce pfectus designabat fidei: q̃z ipse q̃ prius a turbis ꝓpheta esse credebaẽ: dei fili⁹ a cunctis fidelib⁹ ẽ agnit⁹. vñ ioãnes quẽ opoztebat minui: cum diurnũ lumẽ decrescere incipit natus est: dñs autẽ eo tpe anni ꝺie crescere incipit.

THEOPHI. Mystice aũt hero. q̃ interpretaẽ pellicens pplis est iudeozũ q̃ hẽbat vxorẽ. s. innanẽ gloziã cuius filia saltat ꝛ mouet etiã nũc circa iudeos. s. falsus intellect⁹ scripturaz: decapitauerũt siquidẽ Joãnẽ. i. verbũ propheticũ ꝛ sine capite xpo bñt euz. HIERO. Uel alr: Caput legis q̃ ẽ xps ꝺ corpore abscindiẽ ꝓpio. i. iudaico populo: ꝛ daẽ gẽtili puelle. i. romane ecclesie: ꝛ puella dat matri sue adultere. i. synagoge crediture in fine. Corpus Joãnis sepeliẽ: caput ĩ disco collocatur. Littera humata tegiẽ. Spiritus ĩ altari bonozatur ꝛ sumitur.

¶ Et cõueniẽtes apostoli ad iesuz: renũciauerũt ei oĩa que egerãt ꝛ docuerãt. Et ait illis: Uenite seorsuz in desertũ locũ: ꝛ requescite pusillũ. Erãt enī q̃ veniebãt ꝛ redibãt multi: ꝛ nec spaciũ mãducandi hẽbãt. Et ascẽdentes in nauim abierunt ĩ desertuz locũ seorsũ. Et viderũt eos abeũtes: ꝛ cognouerũt multi: ꝛ pedestres de oib⁹ ciuitatibus cucurrerũt illuc: ꝛ puenerũt eos. Et exiẽs vidit turbã multã ibs ꝛ miserꝛ ẽ sup eos: q̃z erãt sicut oues ñ hãtes pastorẽ: ꝛ cepit illos docere multa.

GLO. Postq̃z euãgelista narrauit mortẽ Joãnis: narrat ea que christus cum suis discipulis post mortẽ Joãnis egerit dicẽs: Et cõue. apo. ad iesuz renũ. ei oĩa que ege. ꝛ docue.

HIERO. Ad locũ. n. vnde exiit flumina reuertunt. õ semp referũt gratias missi sup his que acceperãt. THEOPHI. Discam⁹ aũt ꝛ nos cuz in ministeriũ aliq̃ mittimur nõ elongari: ꝛ vltra ꝓmissuz off ciũ non efferri: sed mittentẽ visitare ꝛ renũciare ei oĩa q̃ egim⁹ ꝛ docuim⁹. BEDA. Nõ. n. solũ oz docere sz facere. nõ solũ aũt q̃ ipsi egerant ꝛ docuerant apostoli dño renunciant: sed etiã que Joannes eis in docendo occupatis sit passus: ꝛ sui ꝛ Joãnis discipuli dño renunciãt: sicut Matthe⁹ describit. Sequit: Et ait illi: Uenite seorsum in desertuz locuz: ꝛ requi. pu. AVGV. de cõ. euã. Hoc cõtinuo post ioãnis passionẽ factũ esse commemorat. vñ post hec facta sunt illa q̃ primo narrata sũt: q̃ motus herodes dixit: Hic est ioãnes bap. quez ego decollaui. THEOPHI. In desertũ aũt recedit locũ ppter humilitatẽ. Quiescere aũt fecit xps suos discipulos: vt adiscãt ppositi: q̃ q̃ laborant in opere ꝛ sermone requiez pmerẽtur: ꝛ q̃ nõ ꝺsistunt labozare. BEDA. Que aũt necessitas fuerit recedẽde regei discipulis: oñdit cum subdit: Erãt. n. q̃ ve. ꝛ redi. multi. ꝛ nec spaciũ mãducandi habebãt. vbi magna tpis illi⁹ felicitas ꝺ labore docẽtiũ sil⁹ ꝛ discẽtiũ studio demõstraẽ. Segt: Et ascẽdentes i na. abierũt ĩ ꝺsertũ locũ seorsuz. Nõ discipuli soli sed assumpto dño ascẽdentes ĩ naue: locuz petiere desertũ vt Matthe⁹ demõstrat. Tẽtat aũt fidẽ turbaz: petẽdo. n. solitudinẽ: an sequi curent exploratio labore pedum quãtam salutis sue curam gerant ostendat. Segt: Et viderũt eos abeũ. ꝛ cog. multi: ꝛ pedes. de oĩ bus ciuitatib⁹ cucurrerũt illuc ꝛ pue. eos. Dũ pedestres cos puenisse dicunt: ostẽdit q̃ nõ in aliã maris siue iordanis ripã: nauigio puenerũt discipuli cũ dño: sz ꝓpria ciusdẽ regionis loca adierũt quo ẽt idigene pedestres poterãt pcurere.

THEOPHI. Ita tu christũ nõ expectans q̃ ipse reuocet: sz pcurrens eũ puenias. Segtur: Et exiens vidit. mul. Jesus ꝛ misf. est sup eos: q̃z erãt sicut oues nõ habẽtes pastorẽ. Fabrisei lupi existẽtes rapaces: nõ pascebãt populũ: sed devozabãt. ppter hoc ad christũ vez cõgreganẽ. pastorem: q̃ ꝺdidit illis cibuz spiritualẽ. s. verbi dei. vnde segtur: Et cepit eos docere multa: Uidens. n. eos q̃ miraculoz occasione eum sequebãtur pre lõgitudine vie fessos eoz miseratus: voluit eoz satisfaccre volũtati docẽdo eos. BEDA. Mattheus dicit q̃ curauit languidos eoruz: B ẽ. n. veraciter pauperum misereri: eis veritatis viam docendo aperire: ꝛ molestias corporales auferre. HIERO. Mystice autem seorsum ducit dominus quos ꝺ: vt inter malos viuentes: mala non intendant: vt loth in sodomis: ꝛ iob in terra hus: ꝛ abdias in domo achab. BEDA. Derelicta ẽt iudea in deserto ecclesie predicatores sancti qui apud iudeos tribulationum sarcina premebantur: de gratia fidei gẽtibus collata requiem nacti sunt. HIERO. Pusilla tamen est ꝺ sanctis requies longus labor. sed postea dicitur illis: vt requiescant a laboribus suis: Sicut autem in arca noe animalia que ibus erant foris mittebantur. ꝛ que foris erant intro crũpebant: sic agitur in ecclesia. iudas recessit: latro accessit. ꝺ q̃diu receditur a fide in ecclesia nõ est requies sine me. Rachel. n. plorans filios suos noluit cõsolari. non est etiam hoc conuiuiuz in quo bibitur vinũ nouũ: cũ cantabiẽ cãticũ nouum ab hoibus nouis cuz moztale hoc induerit ĩmortalitatem. BEDA. Christum aũt petentem deserta gentium: multe fideliuz caterue relictis menibus psilse conuersationis sequuntur.

¶ Et cum iam hora multa fieret: accesserunt discipuli ei⁹ dicẽtes: Desertus ẽ locus hic: ꝛ iã hora pterijt dimitte illos vt eũtes i proximas villas ꝛ vicos emãt sibi cibos quos mãducent. Et rñdens ait illis: Date illis manducare. Et dixerũt ei: Eũtes emam⁹ ducẽtis denarijs panes: ꝛ dabim⁹ illis manducare. Et dicit eis: Quot panes hẽtis: Jte ꝛ videte. Et cũ cognouissent dicunt: quinq̃z ꝛ duos pisces. Et pcepit illis vt accũbere facerent oẽs sz ꝓtubernia sup viride fenũ. Et discubuerũt in partes centenos ꝛ per quinquagenos. Et acceptis quinq̃z panib⁹ ꝛ duob⁹ piscibus intuens in celũ: bñdixit ꝛ fregit panes ꝛ dedit discipulis suis vt ponerẽt añ eos: ꝛ duos pisces diuisit oibus. Et mãducauerũt oẽs: ꝛ saturati sunt. Et sustulerũt reliquas fragmẽtoz duodeci cophinos plenos: ꝛ de piscibus. Erant aũt qui manducauerunt quinq̃z milia virorum.

THEOPHI. Preponens dñs q̃ vtilius est. s. cibũ sermonis dei: deinde etiã corporalẽ cibum pbuit turbe: ad cuius narrationem euãgelista accedit dicens: Et cum iam hora multa fieret: accesserunt. dis. ei⁹ di. Deser. lo. est hic. BEDA. Horam multam vespertinũ tps dicit. vñ Lucas dicit: Dies aũt ceperat declinare. THEOPHI. Uide ãt quo discipuli Christi ca hoium amoze pficiunt. turbaz. n. miserti accedũt ad Christũ: ꝛ pro eis itercedũt. Dñs ãt tẽtauit eos si ei⁹ virtutẽ tantã esse cognouerant q̃ turbas pascere possent. vñ segtur: Et rñdens ait illis: Date eis man. BEDA.

ꝓuocat ēt apostolos: ℞ dicēs ad fractionē panis: vt illis se ñ bēre testātib⁹ magnitudo signi notioꝝ fieret. THEOPHI. Discipuli āt arguebāt eū tāq̄ ignorātē qđ illis cēt necessariū ad tāta mltitudinē turbaꝝ pascēdā: vñ turbati ñ dēt. Segt̄.n. Et dixe.ei: Ēutes eman⁹ de.ou. pa. ⁊ dabi. ill' man. AVGV. de cō. euā. Doc⁹ Philipp⁹ apud Joānē ñ dēt: ſz Marc⁹a discipulis rñsuꝝ cē ꝺmemorat: volēs itelligi ℞ ex ore ceteroꝝ philippū rūdisse: q̄ſq̄ ⁊ pluralē numeꝝ p singulari vſitatiſſime ponere potuerit. Segt̄: Et dic eis:

Quot pa. habe. ite ⁊ vi. Doc⁹ a dño ſcīn cē ceteri euāgeliſte ꝓtermiserunt. Segt̄: Et cū cog. dicunt: gnqz ⁊ du. pi. Q̄ꝛ dreas apō Joānē de gnqz panib⁹ ⁊ duob⁹ piscib⁹ ſuggesserit: ℞ ceteri euāgeliſte pluralē numeꝝ p singulari ponētes ex discipuloꝝ ꝑsona rettulerūt. Segt̄: Et ꝑce. illis vt accū. fa. om. ſz ꝺtū. ſup vi. fe. ⁊ discu. i ꝓtes p cē. ⁊ gnq̄. Q̄ꝛ āt Lucas dic̄ gnq̄genos iussos cē discūbere: Marc⁹ vo gnquagenos ⁊ cētenos: ió ñ mouet: qꝛ vn⁹ ꝑtē dixit: alter totū. Qui eni de cētenis rettulit: ℞. etulit qđ ille ꝑtermisit. THEOPHI. Per ℞ āt daꝛ itelligi q̄ seq̄ſtrati discubuerūt p ptes ⁊ ptes. i greco. n. qđ ℞ dr̄ ſz ꝺtubnia duplicat: ac ſi diceret: p ꝺtubnia ⁊ ꝺtubnia. segt̄: Et acce. gnqz pani. ⁊ duob⁹ pisci. ītués i ce. bñdixit ⁊ fre. pa. ⁊ de. dis. vt po. añ eos: ⁊ duos pisces diuiſit oīb⁹. CHRY. Decenter āt i celū aſpexit: qꝛ i deserto māna accipiētes iudei: de deo dicere attētauerunt. Nūqđ poterit dare panē? Ne vero hoc ꝓtigat añq̄ faceret ad p̄ez rettulit qđ erat factur⁹. THEOPHI. Intuet ēt in celū: vt ĩſtrueret a deo petere eſcā ⁊ nō diabolo sicut faciunt illi: q alienis iniuſte laboribus nutriant̄. Ex hoc etiaz turbis tunc innuit q̄ non esset deo ꝓprius: ſed deū iuocaret. Dat aūt panē discipulis apponēdum turbis: vt tractando panē non dubiū ſed miraculū videaꝛ. segtur: Et mā. oēs: ⁊ ſa. ſunt. ⁊ ſuſtu. reli. freg. ry. cophi. Duodecī cophini ſupabūdant fragmentoꝝ: vt quolibet apostolorum vnum cophinum ſuper bunc eꝝ apparitante: ineffabile miraculū videaꝛ. Supabundantis. n. virtutis erat nō ſolū tot hoīes pascere: ſed ⁊ tantā ſuperabundantiaz relinquere fragmentorum. Moyses. n. ⁊ ſi māna dabat: ſz vniuſcuiuſq̄ necessitatem illud largieb⁹ ſupfluū vero vermib⁹ ſcaturiebat: Delias ēt viduaz pascens: q̄ntum ei erat ſufficiens tribuebat: ieſus vero tanq̄ dñs ſupbūdanter opabaꝛ. BEDA. Mystice aūt die declinata turbas ſaluatoꝛ reficit: qꝛ vel fine ſeculorum ꝓpinquante: vel cum ſol iuſticie ꝓ nobis occubuit: a ſpiritalis inedie ſumus tabe ſaluati, ꝓuocat apostolos ad fractionē panis: inſinuans q̄ quotidie p eos ieiuna ſūt corda nra pascēda: eoꝝ. ſ. libris ⁊ exēplis. Per quinq̄ panes gnq̄ moſayce legis libri: p duos piſces pſalmi ſūt ⁊ ꝓphete figurati. THEOPHI. Ut⁹ piſces ſūt piſcatoꝝ ẽmōes. ſ. eple ⁊ euāgeliū. BEDA. Q̄ꝛ vo gnqz ſūt exteriozis hois ſēſus: gnqz milia viri dñm ſecuti: deſignāt cos q̄ ī ſeculari adhuc bitu⁹ iti: exteriozib⁹ bñ vti nouerūt. GREGO. ꝓvi. moꝛa. Diuerſi ꝛuiuātiū diſcubit⁹ diſtictiones eccliarū q̄ vnā catholicā faciūt deſignāt. Jubilei āt reges gnq̄genary numeri myſterio ꝓtinet. ⁊ gnq̄genari⁹ bis ducit vt ad centenariū pueniaꝛ. Quia ḡ ꝑfus a malo geſcit ope vt poſt alia pleni⁹ geſcat ī cogitatiōe: aly gnq̄genary: aly cēteni diſcūbūt. BEDA. Sup fenū aūt diſcūbētes dñicis paſcūt alimētis. q̄ cōtinētiā calcatis cōcupiſcētys audiēdis iplēdiſq̄ dei verbis opam ꝑpendunt. ſaluatoꝛ autē nō noua creat cibaria: qꝛ veniens in carne nō alia q̄ ꝑdicata ſunt ꝑdicat: ſed legis ⁊ ꝓphetarū ſcripta q̄ ꝓ grauida ſint myſteryꝝ gre demonſtrat. Intuet ī celū vt ibi lucē ꝺoceat eſſe querendā. Frāgit ⁊ ante turbas ponēda diſtribuit diſcipulis: qꝛ ſacramēta ꝓphetie ſanctis doctorib⁹ q̄ hec toto orbe ꝑdicēt patefecit. Q̄ turbis ſupeſt a discipulis tollitur: qꝛ ſacratio ra myſteria q̄ a rudibus capi nequeūt: nō negligēter omittenda ſz ſunt ingrenda ꝓfectis. Nā ꝑ cophinos. ry. apostoli ⁊ ſequētes doctores figurāt: foꝛis qđē boīb⁹ ōſpecti: ſz intus ſaluatoꝛis cibi reliquiꝝ cumulati. Conſtat. n. copbinos opa fuilia geri ſolere. HIERO. Ut duodecī cophini pleni fragmentis colligunt̄ur: cum ſint ſuper thronos iudicantes. ry. tribus iſrael: qui ſunt fragmenta abraam: iſaac ⁊ iacob: quando ex iſrael reliquie ſalue fient.

¶ Et ſtatim coegit discipulos ſuos aſcēdere nauim vt precederēt eū trās fretū ad bethſaidā dū ipſe dimitteret pplm. Et cum dimiſiſſet eos abiit in mōtē oꝛare. Et cū ſero eſſet erat nauis ī medio mari: ⁊ ipe ſolus in terra. Et videns eos laborantes in remigādo: erat. n. ventus ꝓtrar⁹ eis: ⁊ circa quartā vigiliā noctis vēit ad eos ambulās ſupra mare: ⁊ volebat ꝑterire eos. At illi vt viderunt eū ambulantē ſupra mare: putauerūt fantaſma eē ⁊ exclamauerūt: Oēs. n. viderūt eū: ⁊ ꝓturbati ſunt. Et ſtatim locutus eſt cū eis ⁊ dixit eis: Cōfidite: Ego ſuz. Nolite timere: Et aſcendit ad illos in nauim: ⁊ ceſſauit ventus. Et plus magis intra ſe ſtupebant. Non. n. intellexerunt de panibus. Erat. n. coꝛ eoꝝ obcecatum.

GLO. Dñs qđē in miraculo panū q̄ cēt ꝺditoꝛ rex oſtēdit: nūc āt ābulādo ſup vndas q̄ hēret coꝛp⁹ ab oīuz peccatoꝛ grauedie liberꝝ edocuit: ⁊ in placādo vētos: vndarūq̄ rabiē ſedādo: q̄ elemētis dñarēt mōſtrauit. vñ dr̄: Et ſtatim. coe. dis. ſuos aſc. na. vt ꝑce. eū trāſfretū ad Betſ. dum ipſe dimit. populū. CHRY. Dimittit qđē pplm ī bñdictiōe ⁊ aliq̄b⁹ curatiōib⁹. Coegit āt discipulos: qꝛ nō de facili ab eo poterāt ſepari: ⁊ ℞ qđē tū ꝓ nimiū affectū quē ad eū hēbāt: tū qꝛ ſollicitabāt q̄liter ad eos veniret. BEDA. Merito āt mouet quō Marc⁹ dicat pacto miraculo panū: diſcipulos veniſſe trāſfretū ad bethſaidā: cū videaꝛ lucas dicere q̄ ī locis bethſaide fcīn fuerit miraculū illud: niſi forte ī telligam⁹ q̄ lucas ait ī deſertū locū q̄ ē bethſaida: nō ipſa ītima ciuitatis: ſz loca deserti ad eā ꝑtinētis eē deſignata. Marc⁹ āt dic̄ vt ꝑcederēt eū ad bethſaidā vbi ipſa ciuitas notaꝛ. segt̄: Et cū di. cos: abyt ī mōtē oꝛare. CHRY. Q̄ꝛ cet ītelligere de xp̄o fin q̄ ē hō. hoc ēt fecit ĩſtruēs nos aſſiduos eē ī oratiōe. THEOPHI. Dimiſſa āt turba aſcendit oꝛare. regez. n. ⁊ ſilētiū oꝛo exigit. BEDA. Nō ois āt gorat aſcēdit ī mōtē: ſz q̄ bñ oꝛat: q̄ deū oꝛādo q̄rit. Qui vo de diuitys aut honoꝛe ſeculi aut de inimici morte obſecrat ipſe in ĩſimis iacēs viles ad deuz ꝑces mittit. Quare āt dñs dimiſſo ppl'o ī mōtē oꝛatur⁹ adierit: Joānes ꝺclarat dicēs Jeſus q̄ cū cognouiſſet qꝛ vēturi eēnt vt raperēt eū: ⁊ facerent eū regē: fugit iterū ī mōtē ipſe ſol⁹. Segt̄: Et cū ſero eēt: erat nauis in medio ma. ⁊ ipſe ſol⁹ in terra. THEO. ꝓmiſit aūt dñs piclitari diſcipulos vt patiētes fierent. vñ nō ſtati eis aſſtit: ſz p totā noctē piclitari ꝑmiſit: vt ꝺcoꝛeret eos patiēter expectare: nō a principio ſpare in tribulationib⁹ ſubſidiū. Segt̄. n. Et vidēs eos labo. in remi. erat eni vētus ẽꝛi⁹ eis: ⁊ circa quartaz vigi. noctis venit ad eos amb. ſup ma. CHRY. Quattuoꝛ vigilias noctis dicit ſacra ſcriptura: vnāquāq̄z diuidens in tres hoꝛas. vñ quartā vigiliā dicit: q̄ eſt poſt hoꝛā nonā. ſ. in hoꝛa. x. vel poſtremā hoꝛa. Segt̄: Et vo. ꝑte. AVGV. de cō. euā. Q̄uo āt ℞ intelligere potuerūt: niſi qꝛ in diuerſuz ibat: eos volēs ꝑterre tāq̄ alienos a gb⁹ ita nō agnoſcebaꝛ: vt fantaſma putarēt. Segt̄. n. At illi vt vi. eū am. ſupra ma. pu. fan. eē ⁊ exclama. oēs eni eū vide. ⁊ contur. ſunt. THEOPHI. Videaūt q̄n cū chriſtus debebat coꝛ pericula cōſpicere: tunc maioꝛē eis incutit timoꝛē. Sed ſtatim p vocē confortauit

eos. Segtur. n. Et ſtatiz locutus eſt cū eis: ⁊ dixit eis: Confidite: ego ſuz no. time. CHRY. Statiz ait in voce cognouerūt eū ⁊ timoꝛ ſolut⁹ eſt. AVGV. de con. enan. Nūo q̄ eos volebat ꝑterire: quos pauentes ita cōfirmat: niſi qꝛ illa volūtas ꝑterēdi ad eliciēdū illū clamoꝛē valebat: cui ſub uenire oꝑtebat. BEDA. Scripſit aūt Theodoꝛus ſarta tanus quondā epūs: coꝛpale pondus nō habuiſſe dñs. ſz carnē: ſz abſq̄ pondere ſup mare ambulaſſe: ſed fideles catholica pondus carnē hre eū ꝓbauerūt. Ait. n. Dionyſius. Ignoram⁹ q̄liter nō ifuſis pedib⁹ coꝛpale pondus bñtib⁹ ⁊ materiale onus: deambulat in humidā ⁊ inſtabilē ſubſtantiam. THEO. Deīde per itroitū in nauiculā dñs cōpeſcuit tē peſtatē. Segtur. n. Et aſcē. ad illū in na. ⁊ ceſ. vent⁹. Magnuz qđē miraculū eſt q̄ ambulat dns ſup mare: ſed tēpeſtas ⁊ venti ꝓtrarietas oppoſita fuerūt ꝓpter maius miraculuz. Apoſtoli. n. ex miraculo q̄nq̄ panū nō itelligētes chriſti potētiā: nūc ex maris miraculo pleni⁹ cognouerūt. vñ ſequit: Et pl⁹ itra ſe ſtupebāt. Nō. n. intelle. de panib⁹. BEDA. Stupebant qđē carnales adhuc diſcipuli vtutū magnitudinez: necdū tñ in eo vitatē diuine maieſtatis cognoſcere valebant. vñ ſegtur: Erat. n. coꝛ eoꝝ obcecatū. Myſtice āt labor⁹ diſcipuloꝝ in remigādo ⁊ ventus ꝓtrari⁹: labores ſancte eccleſie deſignat: q̄ inter vndas ſeculi aduerſantes: ⁊ im mūdoꝝ flatus ſpirituū: ad getē patrie celeſtis puēire conātur. Bene aūt dr̄: qꝛ nauis erat ī medio maris: ⁊ ipe ſolus ī terra: qꝛ nōnūq̄ eccleſia tantis gētiliū pſſuris afflicta ē: vt redēptoꝛ ipſi⁹ eā ꝓ ſuis deſeruiſſe videreť. Sed videt dñs ſuos laboꝛātes in mari: qꝛ eos ne in tribulatōibus deficiāt: ſine reſpectu pietatis coꝛroborat: ⁊ aliq̄n manifeſto adiutorio liberat. Quarta aūt vigilia venit ad eos diluculo appropinquāte: qꝛ bō mētē cū ad ſupni lumē ꝑfidy ereꝛerit: ade rit dñs ⁊ tentationū pericula ſopieť. CHRY. Vel ꝓma vigilia ē vſq̄ ad diluuium: ſecunda vſq̄ ad moyſen: tertia vſq̄ ad aduentum domini: i quarta venit dñs ⁊ diſcipulis locut⁹ ē. BEDA. Sepe aūt fideles in tribulatōe poſitos: ſupna pietas deſerriſſe viſa eſt: vt quaſi laboꝛātes in mari diſcipulos ꝑterire ieſus voluiſſe putareť. Adhuc autem be renci putant fantaſma fuiſſe dominū: nec verā aſſumpſiſſe carnem de virgine. HIERO. Dicit autez eis: Confidite: ego ſuz: quia videbimus eū ſicuti eſt. Ceſſauit autē ventus ⁊ ꝓcella ieſu ſedente. i. regnante in naui que eſt vniuerſa ecclesia. BEDA. In quocūq̄ etiā coꝛde p gratiaz ſui adeſt amoris: moꝛ vniuerſa vitioꝝ ⁊ aduerſantis mūdi ſiue ſpiritum maligноꝝ bella cōpreſſa geſcunt.

¶ Et cū trāſfretaſſent venerunt in terram genezareth: ⁊ applicuerūt. Cūq̄z egreſſi eſſent de naui cōtinuo cognouerūt eum: ⁊ percurrētes vniuerſam regionē illā ceperūt in grabatis eos qui ſe male habebāt circūferre vbi audiebāt eū eſſe. Et quocūq̄z introibat in vicos vel in villas aut i ciuitates: in plateis ponebāt infirmos: ⁊ deꝑcabātur eū vt vel fimbriā veſtimēti eius tangerēt. Et quotquot tangebant eum ſalui fiebāt.

GLO. Quia euāgeliſta exposuerat piculū q̄ diſcipuli in nauigādo ſuſtinuerāt: ⁊ q̄uo fuerāt liberati: nūc oſtēdit quo ⁊ applicuerūt. THEO. Poſt magnū aūt ſpatiuz tpis ad ꝑdictū locū dñs trāſfretauit. Et iō euāgeliſta ſubdit: Cūq̄z egreſſi eſſent. de naui ꝓtinuo cognouerunt eū. ſ. icole. BEDA. Cognouerunt autem eum rumoꝛe non facie: vel ꝓ ſignoruz magnitudine ⁊ vultu plurimis notus erat. Uide autem quāta fides ſit domīnum terre geneçareth: vt non ꝓſentium tñ ſalute ꝓtenti ſint: ſed mittant ad alias p cir

cuitū ciuitates: quo oēs currāt ad medicū. vñ ſegt̄: et ꝓcurr. ĩ⁹ per. regi. illā: cepunt ī graba. illos q ſe male hēbāt circūferre vbi audi. eū cē. THEOPHI. Nō. n. ad domos iuitabāt eū vt curaret: ſz magis ipſi male hñtes afferebāt ad eū. vñ et ſegt̄: Et quocūq̄z itroi. in vicos aut ī vil. aut ī ciui: in plateis ponebāt ifirmos ⁊ deprecabā. eū: vt vel fimb. veſti. ei⁹ tāgerēt. Miraculū. n. qđ circa mlierē emoꝛroiſſaz ꝓtigerat: ad aures mlt⁹ ꝓ deuenerat: ⁊ multā fidē eis dabat ex q̄ ſanabant̄. Segt̄. n. Et quotquot tāgebāt eu: ſalui fiebant.

BEDA. Mystice āt fimbriā veſtimenti eius minimum ꝺcatū ītellige: qđ qcūq̄ trāſgreſſus fuerit: minimus vocabitur in regno celoꝝ: vel aſſumptionē carnis per quā venimus ad verbum deī: ⁊ illius poſtea fruimur maieſtate.

HIERO. Q̄ꝛ āt dr̄: Et quotquot tāgebāt eū: ſalui fiebāt: ꝑplebitur q̄ fugiet doloꝝ ⁊ gemitus.

CAP. VII.

ET ꝓuenerūt ad eū pharisei ⁊ qdā ꝺ ſcribis: veniētes ab hieroſolymis. ⁊ cū vidiſſent quosdā ex discipulis ei⁹ cōib⁹ māib⁹. ī. nō lotis mānducare panes vituperauerūt. Pharisei. n. ⁊ oēs iudei niſi crebꝛo lauerit man⁹ ñ mānducāt: tenētes traditiōez ſenioꝝ: ⁊ a foro niſi baptizēť: nō comedūt: ⁊ alia mlta ſūt q̄ tradita ſūt illis ſeruare: baptiſmata calicū ⁊ ꝛ. ceoꝝ ⁊ eramētoꝝ ⁊ lectoꝝ. Et interrogabāt eū pharisei ⁊ ſcribe: Quare diſcipuli tui nō ābul. ſecundū traditionē ſenioꝝ: ſz cōibus manib⁹ mānducāt panē? At ille rñdens dixit eis: Bñ ꝓphetauit Eſaias de vobis hypocritis: ſicut ſcriptū ē: Populus hic labijs me honoꝛat: coꝛ aūt coꝛ lōge ē a me. Jnuanū aūt me colūt docentes doctrinas ⁊ ꝑcepta hoīz. Dereliquētes. n. mandatū dei tenētes traditiones hominū bapti ſmata vrceoꝝ ⁊ calicū ⁊ ſimilia his facitis multa. Et dicebat illis: Bñ irritū feciſtis ꝑceptuz dei: vt traditionē veſtrā ſeruetis. Moyses enim dixit: Honoꝛa patrē tuū ⁊ matrē tuā: ⁊ q̄ maledixerit patri vel matri moꝛte moriať. Vos aūt dicitis: Si dixerit hō patri aut matri coꝛban: qđ eſt donū quodcūq̄ ex me tibi ꝓfuerit: ⁊ vltra non dimittitis eum quicq̄z facere patri ſuo aut matri: reſcindētes verbū dei per traditionē vſtraz quā tradidiſtis. Et ſilia huiuſmōi mlta facitis.

BEDA. Voies terre geneçareth q̄ minus docti videbātur: nō ſolū ipſi veniūt: ſz ⁊ ſuos ĩfirmos adducunt ad dñm: vt vel fimbriā eius mereanť cōtingere. At vero pharisei ⁊ ſcribe q̄ doctoꝛes eē populi debuerant non ad querendum medelā: ſz ad mouendas queſtionū pugnas ad dñm cōcurrunt. vnde dicit: Et cōuenerunt ad eū pha. ⁊ qdam de ſcribe. ab hiero. ⁊ cum vi. quosdā de diſcipulis eius cōibus ma. i. non lotis mā. pa. vituperauerūt. THEO. Diſcipuli nāq̄z domini inſtructi ea que virtutis tñ ſunt opari nō lotis manib⁹ ſimpliciter comedebant. pharisei aūt volentes occaſionez inuenire: ℞ acceperunt: ⁊ nō vtiq̄z vituperabant eos ut legis trāſgreſſoꝛes: ſz qꝛ traditiones ſenioꝝ trāſgrediebant̄. vñ ſegtur: Pharisei eni ⁊ omnes iudei niſi crebꝛo la. ma: nō mā. te. tradi. ſenioruz. BEDA. Spiritualia eni ꝓphetaꝝ verba carnaliter accipientes: que illi de coꝛdis ⁊ operis caſtigatione ꝑcipiebant: dicentes. Lauamini mundi eſtote ⁊ mundamini qui fertis vaſa domini. iſti de coꝛpoꝛe ſolo

lauando seruabant. Supstitiosa ergo est hoīz traditio: se
mel lotos ob manducādū panē crebrius lauare: ꝛa fo ni
si baptiçent nō comedere. Sz necessariū ē cos q panē ō ce
lo descēdēte: pticipare desiderāt crebro elemosynis lachry
mis ꝛ alys iusticie fructib⁹ sua opa purgare. Necessariū ēt
est in gnaméta que ex tpalibus negocioꝫ curis gsq̄ contra
xerit subsequēti bonaꝫ cogitationū ꝛ actuū pmūdet instā
tia. Frustra autē iudei lauāt man⁹ ꝛa fozo baptiçanf: q̄diu
cōtinuerunt fonte ablui saluatozis inuanū baptisma fuant va
soꝫ q cozpoꝫ suoꝫ ꝛ cozdū negligūt abluere sordes. Seq
tur: Et iter. eū pha. ꝛ scri. di. Quaf disc. tui nō am. iuxta t. .
se. sz cōmunib⁹ manib⁹ mā. pa. CHRY. sup matth. Mi
ra phariseoꝫ scribarūq; stultitia: dei filiū arguūt quare tra
ditiones boium ꝛ pcepta nō fuet. Cōe aūt ꝫ pīmundo po
nit. populus. n. iudeoꝫ: partem dei se esse iactitans: cōes ci
bos vocat gb⁹ oēs vtunt. HIERO. Phariseoꝫ aūt sup
fluū latratum furce rationis obtundit. i. moysi ꝛ esaie inter
ptatōe: vt nos a..ersan..es hereticos vbo scripture vinca
m⁹. vnde segt: At ille rndēs ait: Bene pphe. de vob hypo.
Esaias sic scriptū ē: Populus hic labys me honozat: coz aūt
eoꝫ lōge ē a me. CHRY. Quia. n. nō de legis trāsgressio
ne: sz senioꝫ discipulos accusabāt: iniuriose ipos confundit
hypocritas vocās: q̄si cōmēdantes cū reuerētia q̄dā id qō
nō cōueniebat. Supaddit aūt Esaie pphete vbū: q̄si de cis
dcm: ac si diceret: Sicut hi de gb⁹ dicit q deū labys bono
rant coz aūt coꝫ ab eo longe est: iuanu pietatē custodire se
dicūt: doctrias hoīz honozātes: ita ꝛ vos q derelīgtis id
qō iteri⁹ curabile ē: ꝛ iusticiā colētes acc..tis. HIERO.
Traditio aūt phariseyca i mēsis ꝛ vasis abscidenda ē ꝛ ra
denda. Sepe. n. traditionib⁹ hoīz mandata dei cedūt. vñ
segt: Derelinquētes māda. dei t..ra. hoium: baptisma vr/
ceoꝫ. CHRY. Ut aūt eos arguat tāq̄ dei reuerentiā nō
fuantes: ppter traditionē a senioꝫib⁹ factā diuinis scriptu
ris oppositā: subiūgit: Moyses enī dixit: honoza patrem ꝛ
ma. tu. ꝛ q maledixerit pa. vl' ma. morte moziat. BEDA.
Honoz i scripturis nō tantū i salutatōe ꝛ officys ..ferēdis:
quantū i elemosyna ac munez collatōe sentit. honoza ingt
apostolus vi..as q̄ vere vidue sūt. CHRY. Tali autē
existēte diuin.. lege ac talib⁹ ministris trāsgredientib⁹ illa
tis: vos de leui diuinū trāsgredimini pceptū: obseruātes se
nioꝫ traditōes. vnde segt: Uos āt di. Si dixe. hō pa. ꝛ ma.
Lozbā: qō ē donū qōcūq; ex me tibi proderit. supple: liber
erit. obſuatōe pmissi mādati. vñ segt: Et vltra nō dimit.
eū gcq̄ fa. pa. suo aut mri. THEOPHI. Uolētes. n. pha
risei q̄ offerebant comedere: instruebāt filios q cū pecunia
liq̄ bēbant: ꝛ parētes hec peterēt: rndērēt illis: Lozbam. ꝫ
est donū qō a me petis: iā oblati dño: ꝛ ita hec nō exgrerēt
q̄si dño oblata. i. ad salut. parētū pficua: ꝛ sic decipiebant
filios: vt parētes nō honozarent: ꝛ ipsi oblata deuozarent.
Hoc ergo dñs exprobrat eis: q̄ ppter lucrū legē diuinam
trāsgrediebant. vñ segtur: Relicti. verbū dei p tradi. vestrā
quā tra. ꝛ mlta filia hō facitis. s. trāgredientes pcepta dei: vt
obseruetis hominū traditiōes. CHRY. Uel pōt dici q
pharisei iuuenes docebāt q sigs p iuuria patri aut mri illa
ta munus offerat deo. erat imunis: quasi deo dans mune
ra que patri debentur. ꝛ ꝫ dicētes parentes honozari non
permittebant. BEDA: pōt autē ꝛ hunc breuiter brē sen
sum. Munus qō ex me ē tibi pderit. Lōpellitis ingt filios:
vt dicāt parētibus suis: Quodcūq; donuz oblaturus eram
deo: in tuos cōsumo cibos: tibiq; pdest o pr ꝛ mater: q̄si di
cat.. nō pdest: vt sic illi timētes acciperēt qō deo videbāt
mācipatū: inopes magis vellent vitaz ducere q̄ edere de
cōsecratis. HIERO. Mistice āt discipulos nō lotis ma
bus māducare futurā gentiū cōionē significat Mundicia
ꝛ baptisma phariseicuz sterile est. cōicatio nō lota apostoli
ca extendit palmites suos vsq; ad mare.

¶ Et aduocans iterū turbā dicebat illis: Audite
me oēs ꝛ intelligite. Nihil est extra hominē itro
iens i eū quod possit eū coinqnare: sz que de ho
mine pcedunt illa sunt que coinqnant hominē.
Siquis hz aures audiēdi audiat. Et cū itroisset
in domū a turba: interrogabant euz discipuli ei⁹
pabolā. Et ait illis: Sic ꝛ vos iprudēres estis.
Non itelligitis: q̄ oē extrisecus introiens in ho
minē nō pōt ..ū coinquinare: q̄ non intrat in cor
eius: sz in ventrē vadit ꝛ in secessuz exit purgās
oēs escas: Dic..bat āt. q̄m illa que de boie exeūt
illa coinquināt boiem. Ab intus. n. de corde ho
minū male cogitationes pcedunt: adulteria: for
nicatiōes: homicidia: furta: auaricie: negtie: do
lus: ipudicitie: oculus malus: blasphemia: sup
bia: stulticia. Oia hec mala ab intus pcedunt ꝛ
coinquinant hominem.

CHRY. Judeis ꝯsiderātib⁹ corporalē mūdiciā legis
de h..murmurātibus: dñs ꝛriū vult itroducere: vñ dē. Et
aduo. itex tur. di. illis: Audite me om. ꝛ itel. Nihil ē extra
ho. itro. in eū. qō pos. eū coinqnare: sz q̄ de ho. pce. illa sunt
q̄ coinq. ho. i. imūdū faciūt. Ea enī q̄ xpi sunt itra hoiez nō
derant. ea vō q̄ legis sunt: magis cernunt extra boiem. qui
bus q̄si corporalibus crux xpi finez in breui dare debebat.
THEO. Hoc aūt dñs dicit volēs istruere hoies: q obla
uationes escarū q̄s lex cōmemorat nō os corporaliter intelli
gere: ꝛ ex ꝫ itētione legis eis manifestare icepit. CHRY.
Subiūgit āt: Siqs hz aures au. au. Nō. n. manifeste appa
ruerat q̄ eēnt illa q̄ de boie pcedebāt ꝛ hoiez coinqnāt: ꝛ p
pter ꝫ verbū apostoli crediderūt q aliqō aliud pfundum
pdict⁹ dñi fmo inueret. vñ segtur: Et cū itro. i domū a tur
ba. iter. eū disci. ei⁹ para. Parabolā autē imanifestū fmonem
vocabant. THEO. Dñs aūt priius increpat. vñ segt: Et
ait illis: Sic ꝛ vos ipzu. estis. BEDA. Uitiosus enī ē qui
dito: q obscura manifeste aut manifeste dicta obscure vt
intelligere. THEO. Deinde dñs manifestat id qō erat
occultū dicens: Non intelli. q: oē ex. intro. in ho. nō potest
eum coinquinare. BEDA. Judei. n. se partem dei iactan
tes: cōes cibos vocant gb⁹ oēs hoies vtunt: vt ostrea: lepo
res ꝛ huiusmodi animalia: nec etiam idoloticum inquātum ci
bus ꝛ dei creatura est: sed demonū inuocatio ꝫ facit imun
dum. Et cām subdit dicens: Omnia non introyt in coz eius.
Anime locus principalis iuxta platonē in cerebro: sz iuxta
christū in corde est. GLO. Dicit ergo in coz eius. i. in me
tē: q̄ ē pncipalis pars aīe ex q̄ tota hois vita dependet. vnde
fm eā necesse est hoiem mūdū vel imundū estimari. e si
ea q̄ ad mētē nō pueniunt nō pñt hōi imundiciam afferre.
Libi ergo q: ad mētē nō pueniūt fm suā naturā hoiez ing
nare nō possunt: sz iordinat⁹ cibox vsus q ex iordinatōe p
uenit mētis: ad hois imundici..ā ptinet. Qz aūt cibi ad men
tē nō pueniāt: ostēdit p id qō subdit: dicēs. Sz in ve. vadit
ꝛ in secess. exit pur. oēs escas. Hoc aūt dicit ne intelligat q
inde ex cibis in corpore maneat. Manet enim quod est ne
cessarium ad corporis nutrimentum ꝛ augmentū. Egredi
tur aūt qō est superfluū: q̄si purgatio quedā interius reppa
tis nutrimēti. AVGV. in lib. 20. lxxxiij. questionuz. Qui
dam enī sic accedunt vt etiā mutent ꝛ mutent: sicut ipse
cibus amittēs spēm suā in corpus nr̄m vertit ꝛ nos refecti
in robur mutamur. Sed ꝛ tenuissimus humox: cū in venis
ꝛ alys arterys cocta fuerit esca ꝛ digesta: per occultos meā
tus quos greci porros vocāt dilabitur: ꝛ in secessum vadit.
BEDA. Sic ergo cibi nō faciūt hoies imundos: sed ma

licia que opaf passiones ab interioꝛib⁹ pcedentes. vnde
segt: Dicebat aūt: qm̄ que de ho. exe. illa coi. ho. CHRY.
Cuius rōne significat cū subdit: Ab intus enī de coz. ho. co
gi. ma. pcedūt. Et sic patet q male cogitatiōes ad mentez
ptinent: que h coz noiat: fm quā homo dicit bonus vel ma
lus: mūdus vel imundus. BEDA. Dine autē arguūt qui
cogitatōes a diabolo imitti putant: nō ex ppa nasci volūta
te. Diabolus icentoz ꝛ adiutoz malaꝫ cogitationū cē pōt: ꝛ
auctoz esse .. n potest. GLO. Ex malis aūt cogitatiōibus
viterius malī act⁹ pcedunt: de qbus subditur: Adulteria. q̄
in violatōe alieni thozi cōsistunt. Fornicat..s. que sūt illici
ti coitus psonaꝫ a matrimōio solutaꝫ. Homicidia: qbus in
personas primoꝫ nocumētū i..rt. Furta. qb⁹ res subtra/
bitur. Auaritie: in q̄tū aliq̄ iniuste retinet. Negtitie: que
cōsistunt i primozum calumnys. Dolus: in eoꝛū deceptio
ne. Impudicitie: q̄tū ad qualz corruptionē mentis vel coz
poris. THEOPHI. Oculus malus. i. odiū ꝛ adulatio. nā
q odit: oculū malū ꝛ inuidū habet ad eū quē odit. ꝛ adula
toz non recto oculo videns que sunt pri..i ad malū ipsum
deducit. Blasphemie. i. iniurie in deū. Supbia. i. dei cōtem
ptus: dū. s. qs bonū qō operaf nō deo: sz sue virtuti ascribit.
Stultitia. i. iniuria in primū. GLO. Uel stultitia est cum
nō recte de deo sentit. Cōtrariaf. n. sapiētie que est diuina
rum reruz cognitio. Segtur: Omnia hec ma. ab intus pce.
ꝛ coi. ho. Doc enī in culpaꝫ hoī imputatur qō in sua potesta
te existit. Talia aūt sūt que procedunt ab interioꝛi volunta
te per quam homo est suoꝛum actuum dominus.

¶ Et inde surgens abyit i fines tyri ꝛ sidonis. Et
ingressus domū neminē voluit scire ꝛ nō potuit
latere. Mulier enī statī vt audiit de eo cuius fi
lia habebat spiritū ..mūdū intrauit ꝛ procidit ad
pedes eius. Erat enī mulier gentilis syrophenis
sa genere. Et rogabat eū: vt demoniū eiceret de
filia eius. Qui dixit illi: Sine pri⁹ saturari filios.
Nō est. n. bonū sumere panē filioꝫ: ꝛ mittere ca
nibus. At illa rndit: ꝛ dixit illi: Utiq; dñe: nā et
catelli comedūt sub mensa de micis pueroꝫ. Et
ait illi ppter hunc sermonem: vade: exijt demo
niū ō filia tua. Et cū abissz domū suā: inuenit puel
lam iacentem supra lectum: ꝛ demoniū exijsse.

THEOPHI. Postq̄ de egcis dñs docuerat: videns icre
dulos cē iudeos: fines ingredit gentiū. Judeis. n. infidelib⁹
epitib⁹: salus ad gentes cōuertit. vñ dicit: Et inde surgens
abyt in fi. ty. ꝛ si. CHRY. Tyrus ꝛ sidon loca chananeoꝛ
erant. venit igit ad eos dñs: nō tantū ad ppinquos: sz tantū
ad eos qbus nihil ē cōmune ad patres qbus pmissio facta
est. Et ideo sic venit vt aduentus sūus tyrus ꝛ sidonys non
appareret. vñ segtur: Et ingress. domū nemi. vo. scire. Nōdū
enī tempus aduenerat: vt cū gentib⁹ bītaret: ꝛ eas ad fidez
adduceret. hui⁹. n. tempus debitū erat post crucē ꝛ resurre
ctionē. THEOPHI. Uel cū clā ingredit: ne occasionez
iudei sumerēt extra eū: tāq̄ ad imūdas gētes trāsisset. Segt
tur: Et nō potuit latere. AVGV. de q̄. no. ꝛ ve. te. Si aūt
voluit ꝛ nō potuit: ifirma volūtas eius eē videt. Impole ē
aūt vt saluatoꝛis volūtas ñ ipleaf: nec pōt velle qō sic fieri
nō deberet. Jccirco qō factū est: ꝫ voluisse dicēdus est. Ad
uertendū est aūt q istud in finib⁹ gestū ē gentiliū: qbus ad
huc tēpus pdicādi nō erat. vltro tñ veniētes ad fidez: nō su
scipiebat inidie erat. Sic ergo factū est vt saluatoꝛa discipulis
pditus nō eēt: ab alys tñ q ingredientē domū viderāt, pdit⁹
est: ꝛ incepit sciri q eēt i domo. A suis ergo noluit predicari:
requiri aūt se voluit: ꝛ ita factū ē. BEDA. Ingressus etiā
domū pcepit discipulis: ne se cuiq̄ in regione ignota qs eēt
aperirēt: vt exēplo ei⁹ discerēt qbus sanādi ifirmos gratiaz
ꝯferret. In exhibitione miraculoꝛ humani fauoris gloria
quātū possent declinare: nec tñ a pio vtutis ope cessare: qñ
hoc fieri vel fides bonoꝛ iuste mereāt: vl infidelitas prauo
rū necessario cogeret. Ipse. n. suū illo itroitū gētili femine ꝛ
q̄busc̄uq; voluit publicauit. AVGV. de q̄. no. ꝛ ve. test.
Deniq; mulier chananea audiēs de illo intrauit ad eū: que
nisi pri⁹ subiecisset se deo: iudeoꝛ būficiuz cōsecuta nō cēt.
de qua sequit: Mulier. n. statim vt au. de eo: cui⁹ fi. ha. spi.
imū. intra. ꝛ pci. ad pedes eius. CHRY. Per hoc āt volu
it ..ns discipulis oīdere: q̄ etiā gētibus apuit ostiū salutis.
vnde ꝛ mulieris gen⁹ describit cū subdit: Erat. n. muli. gē.
syrophenissa gñe. i. de syria phenicis: Segt: Et rogabat vt
ēmoniū eyceret de filia ei⁹. AVGV. de cōsen. euā. Uide
tur āt afferre aliquā repugnātie questionē: q̄ dicit i domo
fuisse dñz: cū ad illū venit mulier pro filia sua rogans. Sed
q̄m matthe⁹ dicit discipulos dño ita su..gessisse: Dimitte il
lā q̄m clamat post nos. nihil aliud videt ..gnificare q̄s post
ambulante dñz mulierē illā deprecatoꝛias voces emisisse.
Quō g̃ i domo: nisi q: itelligēdū ē dixisse qde marcū: q̄ itra
uerit vbi erat iesus: cū eū pdixiss. fuisse i domo. Sz q: mat
theus ait: Nō rndit ei vbum. dedit agnoscere in eo silentio
egressuz fuisse Jesuz de domo illa: atq; ita cetera ꝓtexunt:
q̄ iā i nullo discoꝛdāt. Segtur: Qui dixit illi: Sine p⁹ saturā
ri filios. BEDA. Quasi. d. futuꝛ ē vt ēt vos q de gentib⁹
estis salutē ꝓseq̄m..: sz pus oꝛ iudeos q merito antiq̄ ele
ctiōis filioꝛ dei ..let nomine cēseri: pane celesti refici: ꝛ sic
tādē gētib⁹ vite .. bula ministrari. Segtur. Non ē. n. bonū
sumere pa. fi. ꝛ ma.. ca. CHRY. Doc aūt vbū dixit: nō q
i eēt defect⁹ vtutis ad būfaciēdū oib⁹: sz q: būficiū ei⁹ di
stributū iudeis ꝛ gētib⁹: ..ionē iter se nō būtib⁹: puocatio
nē magis oparet. THEO. Canes vocat gētiles: tāq̄ a iu
deis sceleratos reputatos. Panē vo dic būficiū: qō filius. i.
iudeis dñs pmisit. Est g̃ sensus: q nō decet gētiles būficys
pmo eē ticipes: qō iudeis pncipaliter pmissuz ē. Jō āt dñs
nō statī exaudit: sz gram differt vt ēt oīdat mulieris fidē
ꝓstātē: ꝛ vt discam⁹ nō statī ōficere cū oza⁹: sz vt isistam⁹
donec recipiamus. CHRY. Similiter ēt iudeis oīde
ret: q̄ nō eq̄liter eis dabat ꝛ alienigēis sanitatē: ꝛ vt patefa
cta mulieris fide: magis patefieret ifidelitas iudeoꝛ. Mu
li..n. nō grauiter tulit: sz vocē dñi cū mlta reuerētia cōfir
mauit. vñ segtur: At illa rndit ꝛ dixit ei: Utiq; dñe. nā ꝛ ca
tel. co. sub mē. de micis pueroꝛ. THEO. Quasi. d. dei
panem totuz bñt. s. descendētē de celo: ꝛ tua etiā beneficia
ego micas postulo. s. modicā būficy ptem. CHRY. Qz er
go in ordine canū se reputat reuerent..e ē: quasi. d. p gra ba
beo etiā in numero canū cē.. ab aliena: sed a ppria men
sa comedere dominātis. THEO. Qz ergo mulier sapien
tissime rndebat: obtinuit qō optabat. vñ segtur. Et ait illi.
Nō dixit: vt⁹ mea te saluā fec: sz ppter būc..onē. i. ppter
fidē tuā q̄ ꝫ fmōe demōstraf: Uade: exijt demo. a filia tua
Segtur: Et cū abysset i do. su. iue. pu. ia. su. le. ꝛ ōmo. exijsse. BEDA: Propter humilē. n. mrīs fidelēq; fmonē filiā
deseruit demoniū: vbi daf exēplū cathecūādi: ꝛ baptiçādi
infantes: q: videlicet p fidē ꝛ ꝓfessionē pentū in baptismo
liberanf a diabolo puuli: q nec dū p se sape: vel aliqd agere
boni possunt vel mali. HIERO. Mystice autez mulier
gētilis q̄ p filia rogat: ē mater nr̄a romana ecclia. Nata ei⁹
demoniaca barbarica ē occidētalis natio: cuius fides fecit
de cane oué. Micas aūt spiritualis itellectus: nō panē sra/
etū lre sumere cupit. THEO. Unusquisq; etiā nr̄m
cum peccat: mulier est aīa eius. Jnfirmaz vero filiā hz hec
aīa actus prauos: que filia demoniū hz: naz actus prauos de
moniū sunt. Peccatores aūt exītes nuncupantur catuli im
pleti imūdicys. Propter qō nō sumus digni panē dei reci
pere aut participes fieri immaculatoruz mysterioꝛum dei.

Si vero cognoscētes nosmetipsos p humilitatē catulos eē cōfiteamur pctā nra tūc sanabit filia.s.operatio prauꝫ.

¶Et iterꝫ exiens de finibus tyri venit p sidonem ad maꝛ galilee iter medios fines ꝺcapoleos. Et adducunt ei surdū ⁊ mutū. Et deprecabāt⁹ eum vt ponat illi manū. Et apprehēdēs eū de turba seorsum misit digitos suos ī auricula ei⁹: ⁊ expuens tetigit linguā eius: ⁊ suspiciēs in celū igemuit ⁊ ait illi: Effeta: quod ē adapire. Et stati aperti sunt aures ei⁹: ⁊ solutū ē vinculū ligue ei⁹: ⁊ loquebaꝫ recte. Et precepit illis ne cui dicerēt. Quāto aūt eis ꝑcipiebat tanto magis plus ꝑdicabant: ⁊ eo amplius admirabantur dicentes: Bene omnia fecit: ⁊ surdos fecit audire: ⁊ mutos loqui.

THEO. In gēnāū locꝫ mozā domin⁹ facere non volebat ne occasionē iudeis daret: vt trāsgressozē legis euꝫ estimarēt q se gētib⁹ admiscebat: ⁊ iō ꝑfestim reuertit. vñ ꝺr: Et iterꝫ exi. de fi. Tyri ve. p sido. ad ma. gali. iter me. fi. ꝺcapoleos. BEDA: Decapolis ē regio. x. vrbiū trās iordanē ad ortētē ꝫ galileā. Oꝛ ergo ꝺr q domin⁹ venit ad mare galilee iter medios fines ꝺcapoleos: nō ipsos fines decapolis ītrasse significat. neqꝫ. n. mare nāuigasse ꝺr: sed potiꝰ ad mare vsqꝫ venisse: atqꝫ ad ipsum puenisse locū q medios fines decapolis lōge trans mare positos respiciebat. Segtur: Et addu. ei sur⁹ ⁊ mu. ⁊ depca. eū vt ipo. illi manꝫ. THEO. Oō recte p⁹ demōiace liberationē ponit. ex demōio. n. tal⁹ passio erat. Segtur: Et apprehendens euꝫ de turba seorsum misit di. su. in auri. ei⁹. CHRY. Secꝛsū a turba oblatū surdū ⁊ mutū appbēdit: vt diuina miracla non faceret manifeste: ītruēs nos vanā gliaꝫ cyere ⁊ tumozē. nihil. n. ē exquo aligs sic miracla opet: sic sī humilitatē colat: ⁊ modestiā seqtur: Misit vo digitos in auriculā potēs vbo sanare: vt ostēderet q diuina vtute dicatū erat corp⁹ diuinitati vnitū operatio ei⁹. Qz. n. pp. trāsgressionē ade: natura humana multā iqur rerat passionē. membroꝝ ⁊ sensuū lesionē: veniēs christ⁹ in seipo pfectionē demōstrauit hūane nature: ⁊ pp hoc digitis aures aperuit ⁊ sputo loqlā dedit. vñ segt: Et expu. te. li. ei⁹.

THEO. Ut. s. ostenderet q oia membra sacri corpis ei⁹ ꝺi na eristūt ⁊ scā: sic ⁊ sputū qō vinculum lingue dissolvit. Et eniꝫ de sputū supfluitas ē: sꝫ ī dño oia diuina fuerūt. Segt: Et suspiciēs ī celū igemuit ⁊ ait: Effeta: qō est adapire. BEDA. Suspexit qdē ī celū: vt ide mutis loqlā: ide auditum surdis: ide cūctis ifirmātib⁹ medelā doceret eē ꝙrēdā. Ingemuit āt: nō qz ipi op⁹ eēt cū emitu aliqd petere a pre qui cūcta petētib⁹ donat cū pre. sꝫ vt nob gemēdi daret exēpla: cū vl p nīi: vl p nroꝝ erratib⁹ pꝛioꝝ supne pietatis ꝑsidia ĩuocam⁹. CHRY. Simul ēt igemuit: nrāꝫ cām suscipiēs ī seipo: ⁊ natur⁹ miseri⁹ hūane: vidēs miseriā ī quā humanū gen⁹ iciderat. BEDA: Oꝛ āt ait: Effecta. i. adaperire: ad aures ꝑpe ptinet. aures. n. ad audiēdū apiēde: lingua vo vt loq posset a retinaculis erat sue tarditatis soluēda. vñ segt: Et stati ap. sūt au. ei⁹. ⁊ solu. ē vin. lin. ei⁹: ⁊ loq. recte. Ubi vtra qꝫ nā vni⁹ ⁊ eiusdē Ihesti māifeste distincta ē. Suspiciēs q. dē ī celū q̄si bō deū deprecat⁹ igemuit: sꝫ mox vno fmōe q̄si potēs diuina maiestate curauit. Segt: Et precepit eis necui dicerent. HIERO. Per qō nō ī vtutib⁹ gloziādū eē docuit: sꝫ ī cruce ⁊ humilatiōe. CHRY. Precepit ēt miraculū occultare: ne ante tēpus accēderet iudeos ad homicidiuꝫ per inuidiā ꝑpetrandū. HIERO. Unitas autē in mōte posita vndiqꝫ circunspecta absconꝺi non pōt: ⁊ humilitas semper ꝑcedit gloziā. vñ segt: Quāto aūt eis ꝑcipiebat: tāto magis plus ꝑdicabant. THEO. Docemur autē ex hoc cū alicui beneficia elargimur: mīme applausus ⁊ laudes petere cum vo accipimus bñficia bñfactores ꝑdicare ⁊ laudare q̄uis nolint. AVGV. de cō. euā. Si aūt sciebat eos: sunt ille q notas hēbat ⁊ pītes ⁊ futuras hoium volūtates tanto magis ꝑdicaturos: q̄to magis ne ꝑdicarēt eis ꝑcebat: vt qd hoc ꝑcipiebat: nisi pigris volebat oīdere q̄to gaudiosius: q̄to feruenti⁹ eū ꝑdicare debeāt: qbus iubet vt ꝑdicēt: qui illi q ꝓhibebāt tacere nō poterāt. GLO. Ex ꝑdicatōe aut saluato⁹ a xp̄o: crescebat admiratio turbaꝝ ⁊ cōfessio beneficio⁹ xp̄i. Unde sequitur: Et eo ampli⁹ admira. ꝺi. Bñ oia fecit. hoc. s. surdos fecit audire ⁊ mutos loqui. HIERO. Mystice aūt tyrus interptat angustia: ⁊ significat indeaꝫ cui dñs dicit: Lo angustatu est stratū q qua transfert se ad gētes alias. Sidon venatio interptat. E era aūt idomita nra natio est: ⁊ mare: qō fluctuosa volubilitas ē. Inter medios aūt fines decapoleos: qō interptatur decalogi mādata: saluator ad saluandas gentes venit. Hen⁹ aūt humanū p multa membra: q̄si vnus homo varia peste absūptus enūeratur ī ꝓtoplasto: eccat dū male vidit: surdus fit: cū audit: obmutescit cū logt. Deprecant aūt eū vt ponat illi manū: qz incarnatū fore dñm multi iusti ⁊ pꝛiarche cupiebāt ⁊ optabant.

BEDA. Uel surdus ⁊ mut⁹ ē q nec aures audiēdi verbaꝺei habꝫ: nec os aperit p loquendis: q̄les necesse est vt big log iā ⁊ audire dīna eloqa didicerūt: dño sanādos offerant.

HIERO. Secꝛsū āt sp a turbulētis cogitatōib⁹ ⁊ actib⁹ inordinatis fmonibusqꝫ incōpositis educit: q sanari meretur. Digiti āt q ī aures mittūtur: vba vel dona spūs sunt: de quo dr: Digitus dei est hic. Sputū aūt diuina sapia ē q̄ soluit vinculū labio⁹ hūani generis: vt dicat: Credo in deum prem oīpo. ⁊ reliq. Suspiciēs aūt in celū igemuit. i. gemere nos docuit: ⁊ ī celū thesauros nrī cordis erigere: qz p gemitū ꝙpūctionis intime friuola letitia carnis purgat. Aperte sunt autem aures ad hymnos ⁊ cantica ⁊ plasmos. Soluit linguam vt eructet verbum bonum: quod nō possunt nec verbera cohibere.

IN diebus illis iterū cū turba multa eēt cū iesu nec hēret qō māducarēt: ꝓuocatis discipulis: ait illis: Misereo: sup turbā: qz ecce iā triduo sustinēt me: nec hīt qō māducēt. Et si dimisero eos iciunos ī domū suaꝫ deficiēt ī via. Quidā. n. ex eis ō lōge venerūt. Et rīnderūt ei discipuli sui: Unde illos qs poterit h saturare panib⁹ ī solitudie? Et iterrogauit: quot pānes hētis? Qui dixerūt: Septē. Et ꝓcepit turbe discūbere sup terrā. Et accipiēs. vii. panes: gīas agēs fregit: ⁊ dabat discipulis suis vt apponerēt: ⁊ apposuerūt turbe. Et hēbant pisciculos paucos ⁊ ipos bñdixit: ⁊ iussit apponi. Et māducauerūt ⁊ saturati sūt. Et sustulerūt qō sup erat ō fragmētis. vii. sp̄ꝛs. Erant autem qui manducauerant qua si quatuoꝛ milia: ⁊ dimisit eos.

THEOPHI. Postq̄ dñs superi⁹ miraculum de multiplicatione panū perpetrasset: nūc iterꝫ occasione habita cōgruenti adducit simile miraculū operari. vñ dicit. In diebus illis iterꝫ cum tur. mul. es. cū iesu: nec baberēt qō man. condisc. ait illis: Misereo. su. tur. q̄n ecce iā tri. sustinet. me. nec ha. qō man. Non enim semp circa alimenta miracula faciebat: ne ꝓpter cibum ipsum sequerent. Et nūc igit hoc miraculum non fecisset nisi qz videbat turbis periculū imminere. vñ sequit: Et si dimi. eos ie. in do. su. defi. in via. Quidā. n. ex eis de lon. ve. BEDA. Quare triduo sustinent de lōge venientes: Matthēus plenius dicit sic: Et ascendens in montem sedebat: ⁊ accesserunt ad eum turbe multe: habentes mutos infirmos ⁊ mouceruṫ eos ad pedes eius: ⁊ curauit eos

THEOPHI. Discipuli adhuc non intelligebāt: nec virtūtī eius ꝓpter ꝓioza miracula credebant. vnde sequitur: Et rīnderūt ei discī. sui vnde illos quis pote. hic satu. pa. in soli. Ipse aūt dñs nō eos vituperat: ex⁹ hoc īstruēs nos q nō debemus ignorantib⁹ ⁊ nō intelligentib⁹ grauiter irasci: sꝫ eoꝝ ignoratie cōpati. vnde segtur: Et iter. eos: Quot pa. ha. Qui dixe. vy. REMI. sup matth. Nō ideo interroganit qz ignoraret quot haberent: sꝫ vt dū illi rīndēt. vy. quo pauciores eēnt. magis miraculū dis maret: ⁊ noti⁹ fieret. Sequitur: Et ꝓce. tur. dis. sup terrā. In superiori refectōe supra fenū discubuisse dicunt. Dic vero super ram. Segt. Et fac. vy. pa. gra. agens fre. In eo q gras egit. nobis reliquit exemplū: vt de oibus donis nobis celit⁹ collatis illi gratias referam⁹. Et notādū qz dñs panes non dedit turbe: sꝫ discipulis: discipuli aūt dederūt turbis. Segt. n. Et da. dis. su. vt appo. ⁊ appo. tur. Nō solū panes: sꝫ ⁊ pisciculos bñdicēs iussit ap. Segt. n. Et habebāt pisciculos pau. ⁊ ipos ben. ⁊ ius. appo.. Et mā. ⁊ sa. sūt. BEDA. In hac q̄ lectōe ꝑsideranda est ī vno codēq; redēptoꝛe nro distincta patio diuinitatis ⁊ humanitatis: atq; Eutictis erroꝛ q vnā tm ī xp̄o operatiōez dogmatizare ꝓsumit, pcul a xp̄ianis finib⁹ expellēd⁹. Quis enī nō videat B q̄ sup turbā miserēt dñs: affectū eē ꝓpassionē hūane fragilitatis. Oꝛ aūt. vy. panib⁹ ⁊ pisciculis paucis q̄tuoꝛ milia hoium satiauit: dīne op⁹ ē vtutis. Segt. Et sūt qō supe. ō fra. vy. spoꝛ. THEOPHI. Turbe ꝓmedentes ⁊ saturate nō secū tollūt panū reliquias: sꝫ ipas discipuli sustulerūt: sic ⁊ supi⁹ cophinos. In quo sꝫ hist oziā discim⁹: qñ oz nos his q̄ sufficiūt eē cōtētos: ⁊ nō q̄rere vltra. Deiñ numer⁹ māducātiū describit cū dr: Erāt āt q mā. q̄si q̄tuoꝛ milia. ⁊ dimi. eos. Ubi ꝑsiderādū ē: q ꝓs neminē iciunum dimittit. oēs. n. vult sua gīa enutriri. BEDA. Doc vo typice iter hāc refectōez: ⁊ illā qnq; panū ac duoꝝ pisciuꝫ diuisa: q ibi lra veteris testamēti spuāli gīa plena significata est. B aūt vitas ⁊ gīa noui testi fidelib⁹ mīstrāda mōstrata est. Turba aūt triduo dñi sustinet pp sanationē ifirmoruꝫ vt matth. narrat: cū electi ī fide scē trinitatis ꝑ pctis persuerāti instātia supplicāt. Uel qz ad dñꝫ se ope locutōe atq; cogitatōe cōuertunt. THEOPHI. Uel per eos q p triduū expectāt: significat baptiçatos. Baptism⁹. n. illūinatio dr. ⁊ tria submersiōe ꝓficit. GREGO. ꝑmo mo. Nō vult aūt eos iciunos dimittere ne deficiāt ī via. oz. n. q ī ꝑdicatōe vbi ꝙsolatōis accipiāt: ne a vitatis pabulo iciuni remanēres: i b⁹ vite labore succūbāt. AMBRO. sup lucā. Bonus qdē dñs studia exigit: vires mīstrat: nō vult iciunos dimittere ne dēficiāt ī via: hoc ē vl ī isti⁹ cursu vite: vl añq; ad caput vie pueniāt. s. ad pīez ⁊ itelligāt q ex pīe xp̄s ē: ne forte cū acceperīt q nat⁹ ex vgine est: icipiāt nō dei vtutē: sꝫ hominis estiare. Diuidit q̄ escas dñs iesus: ⁊ ille qdē vult dare oib⁹: negat nemi: dispēsatoꝛ ē oīuꝫ. sꝫ cū ille panes frāgat et det discipulis: si tu man⁹ tuas nō extendas vt accipias tibi escas: deficies ī via: nec poteris ī eū culpā referre q miserēt ꝙuidit. BEDA. Qui vo post carnis flagitia: post furta: violētias: ⁊ homicidia ad pnias redeūt: ad dñm ō lōginquo veniūt. Quāto. n. q̄sq; plus ꝓuo ope errauit: tāto aboi/ potēte deo lōgi⁹ recessit. Credētes ō gētib⁹ ō lōge venerūt ad xp̄m iudei vo ō ꝓpe: q legis ⁊ ꝓphaꝝ erāt lris edocti ex illo. Supra aūt ī refectōe gnq; panū turbe sup fenū viride discūbebāt: B āt sup terrā: qz p scriptūrā legis ōsideria carnis cōpmere iubēur. In no. āt test. ipaꝫ quoq; terram: ac facultates tpales reliq̄re ꝑcipimur. THEOPHI. Septem aūt panes sūt spūales sermones. nā septenari⁹ numer⁹ spiritusancti significatiuus est: q ꝑficit oīno. in septenario enī numero dierū nostra vita perficit. HIERO. Uel septez panes dona sunt spūssancti. fragmenta panū mystici intellectus sunt bui⁹ septimane. BEDA. Oꝛ. enim dñs panes fregit: apertionem significat sacramētoꝛum. q̄ gratias egit

sed q̄ in beelzebub solum poterat facere signum in terra.
BEDA. Sicut aūt turbā supra credentē refectur⁹ ḡ as agebat: ita nūc ob stultā phariseoꝝ petitionez gemit: qz bumanē nāe circūferēs affect⁹: sicut de boiuz salute letaf: ita sup eoꝝ dolet errozib⁹. vñ segf: Et inge. spū. ait. Quid gnā tio ista sig. q̄rit: amē dico vo. si dabi. gene. isti signū. i. nō dabif: iurta illud i psalmo: Semel iurauī i scō: si dauid mentiar. i. nō mētiar dauid. AVGV. de cō. euā. Nō aūt moueat q⁹ marcus nō dicit respōsū eē q̄rentib⁹ signū ò celo idem qđ matthe⁹ de iona: fz ait dominū rnđisse: Signū nō dabif ei. intelligendum ē. n. quale petebāt boc est ò celo. Pretermisit aūt, dicere de iona qđ matthe⁹ ꝑmēozauit. THEO. Jdeo aūt eos dñs nō exaudit: qz aliō ē tps signoꝝ celestiū: scz tps aduēt⁹ scōi: cū vtutes celoꝝ cōmouebūf: z luna non dabit lumē suū. Tpe aūt ꝑmi aduētus nō fiūt talia: sed oīa māsuetudine plena. BEDA. Nō etiā dandū erat celeste signū gnātōi tentant⁹ dñz. Leteꝛ gnātioni q̄rentiū dūm si gnū de celo oñdi...qn cer ētib⁹ aplis ascēdit i celū. Segf: Et di. eos. asc. ite. na. z abyt trās fretū. THEOPHI. Dimittit qđē dñs phariseos q̄si icozrectos. nā vbi spes ē cozrectōis: ibi mozandū est. vbi vo malū icozrigibile est: inde recedendū. Segf: Et ob. fūt pa. su. z nisi vnū pa. nō ba. secum in naui. BEDA. Querit aūt aligs: Qūo panes non habebāt: q̄ stati ipletis. vij. sportis ascēderūt i nauiculā. Sed scriptura testaf q⁹ obliti fūt eos secū tollere: qō idiciū ē q̄ modicā carnis curā bērent i religs: qb⁹ ip. reficiēdi cozporis necitas itētōe dñici comitat⁹ mente excesserat. THEO. Dispēsatiue ēt panes sumere discipli fūt c liti: vt reprehensi a xpo fierēt meliōes: z ad vtutis xpi no...tiā puenirēt. Sequif. n. Et p. eis di. Ui. z ca. a fer. pha. z fer. bero. CHRY. Matthe⁹ dicit a fermēto phariseoꝝ z saduceoꝝ: Lucas vo phariseoꝝ solum. tres ḡ phariseos noiant: quasi p̄ncipales. Matthēus vo z marcus sibi secūdarios diuiserūt. Cōgrue aūt marc⁹ posuit herodis: ōsi relictis a matthēo herodianis i supplementū narratōis ipsi⁹. Doc aūt dicēs: paulati indu cit discipulos ad sensū z fidē. THEO. Fermētū pharisei rū z herodianoꝝ vocat doctrinā eoꝝ q̄si dānosam. z corruptiuā: z malic veteri plenā. herodiani. n. doctozes erant g herodē xp̄m ee dicebāt. BEDA. Uel fermētū phariseoꝝ ē decreta legis diuine traditōib⁹ boiuz postponere: legem vbis p̄dicare: z factis impugnare: dōm tētare: doctrine ⁹ aut opib⁹ nō credere. Fermētū aūt herodis est adulteriuz hon. idiū: temeritas iurādi: simulatio religiōis: z odiuz in xp̄m z p̄recursoꝛē ei⁹. THEO. Ipsi aūt discipli de fermēto panū dixisse dōm putauerūt. vñ segf: Et cog. ad al. di. qz pa. nō ba. Doc aūt dicebāt: q̄si nō itelligētes xp̄i virtutē: q⁹ poterat panes facere ex nō ente. vñ dñs eos repbēdit. Segtur. n. Quo cog. iesus ait ... Quid cogi. qz pa. nō habe. BEDA. Per occasionē aūt p̄cepti qō saluator iusserat dicēs: Cauete a ferm⁹to phari. z fer. hero. docet eos qđ significēt gnqz panes z ieptē: de qb⁹ subdit: Nec recozda. q̄ gnqz panes fregi ..ē. Si. n. fermētū p̄dictū traditiōes puersas significaꝛ: q̄ cibi qb⁹ nutrit⁹ ē ppls ōi: ñ vaz doctrinā significaꝛ:

¶ Et venīūt bethsaida: z adducūt ei cecū: z rogabāt eū vt illū tāgeret. Et apprehēsa manu ceci eduxit eū extra vicū: z exp̄uēs i oculos ei⁹ impositis manib⁹ suis: iterrogauit eū si aliqd videret. Et aspiciēs ait: Uideo boies velut arbozes ambulātes. Deide iteꝛ iposuit manus sup oculos ei⁹ z cepit videre: z restituꝛ ē: ita vt clare videret oīa. Et misit illū i domū suaz dicēs: Uade in domū tuā: z si in vicū itroieris: nemini dixeris.

GLO. Post refectionē turbaꝝ euangelista de illumina tione ceci subiungit dicens: Et veniūt bethsaida z addu. ei cecū z roga. eū vt illū tāgeret. BEDA. Sciētes qz tactus domini sic lepzosū mūdare: ita cecū illuminare valeret. Segtur. Et app. ma. ce. edu. eū extra vicū. THEOPHI. Ut deī nāqz bethsaida multa ifidelitate fuisse ifecta. vnde domin⁹ exp̄obrat ei: veh tibi bethsaida. qz si i tyro z sidōe tē. In hac ḡ adductū cecū extra vicū educit. non. n. erat vā ad ducētiū fidē. Segf: Et exp. i ocu. ei⁹. ipo. ma. suis iterro. eū si. ali. vide. CHRY. Ipuit qđē z man⁹ in ponit ceco: volēs ostēdere q⁹ vbū diuinū opationi adiūctum mirabiliter pficit. Mar...n. opationis est ostēsiua. sputū vo ꝑmonis ex ore plati. Interrogat āt si aligd videret: quod in aliys sanctis nō fecit: significās pp ip̄fectā adducentiū fidē: ac ipius ceci oculos ei⁹ non ē oīno aptos. vnde segf: Et aspi. ait: Uideo ho. ve. ar. am. Qz. n. i ifidelitate adhuc detiebaf: obscure se videf boies declarabat. BEDA. Formā qđē corporū iter vmbras aspiciēs: sed nulla mēbroꝝ liniamēta visa adhuc caligāte discernere valēs: quales ꝺdēse arbozes a lōge spectātib⁹: vl i ...ce nocturna solēt apparere: ita vt nō facile: arbor an bō sit possit dinosci. THEOPHI. Jō āt nō stati eū pfecte fac videre: sed ipte qz nō pfectā fidē bebat. Nā fz fidē daf medela. CHRY. Deducit āt eū ab initio sensus redditi i fidei apphēsionē: z sic feē eū pfecte videre vnde segf: Deide iteꝛ ipōit ma. sup ocu. ei⁹ z cepit videre. z postea subiūgit: Et restit. ē: ita vt vi. cla. oīa: sensu. s. z intellectu pfecte curat⁹. Sequif: Misit eū i do. se. di. Uade i domuz tu. z si i vicū itro. ne. dixe. THEOPHI. Doc qđē precepit ei qz ifideles crāt vt dictū ē: ne forte ab eis i aīa ledereī z ipsi nō credētes graui⁹ crimē i ncurrāt. BEDA. Uel ex emplū suis tribuit ne de his quel faciūt mirandis: fauozem vulgi regrāt. Mystice aūt bethsaida dom⁹ vallis iterpta .i. mūdus q est vallis lachrymaꝝ. Adducūt āt ad dominuz cecū. i. q nō videt qd fuit: qd ē. z qd erit. Rogāt illū vt eū tāgeret. Quis. n. est qui tangī: nisi q cōpungit? BEDA. Tāgit. n. nos domin⁹ cū mētē afflatu sui spūs illustrāt: atqz ad agnitionē nos p̄prie ifirmitatis studiūqz bone actionis accendit. Apphēdit manū ceci: vt eū ad executionē bone opationis cōfortaret. HIERO. Et ducit eū extra vicū. i. ciuitate maloꝝ. Exp̄uit autem in oculos eius: vt videat voluntatē domini p flatū spūsancti. Impositis aūt manib⁹ interrogat eū si videret: qz p opa dñi vī maiestas ei⁹. BEDA. Uel exp̄uens in oculos ceci iponit man⁹ suas vt videat: qz cecitatē humani generis z p iniquitatis dona: z p sacramēta assumpte hūanitatis extersit. Sputū. n. qō ò capite bois, poterit: gram spūsancti designat. Sz qđ vno vbo totuz simul curare poterat: paulatiz curat: vt magnitudinē būane cecitatis oñdat: que vix z quasi p grad⁹ ad lucē redeat. Et gras suā nob idicat: p quā singula pfectiōis icrementa adiuuat. Quisqs aūt ita lōgi tpis obscuritate depressus ē: vt iter bonū z malū discernere nesciat: quasi ambulātes boies istar arboꝝ cernit: qz fcā multitudinis absqꝫ luce discretōis videt. HIE. Ul videt boies velut arbozes: qz oēs boies existiat se supiozes. Jteꝛ aūt man⁹ posuit sup oculos ei⁹ vt videret clare oīa. i. p opa visibilia iuisibilia intelligeret: z q oculus non vidit: z claꝛ anime sue statum post rubiginem peccati mundi cozdis oculo cōtempleī. Misit eū in domū suaz. i. ad cozsuum: vt videret in se qō añ non vidit. Non enim putat homo desperans de salute oīno posse: quod illuminatus facile pōt pficere. THEOPHI. Uel postqꝫ sanauit mittit i domū: nā dom⁹ vniuscuiusqz nostꝛ celū ē: z māsiōes que sunt i eo. HIERO. Dicit aūt ei. Et si in vicū introieris nemini dixeris. i. vicinis cecitatē tuā semp enarra: nō virtutem.

¶ Et igressus ē iesus z discipuli eius castella cesaree philippi: z i via iterrogabat discipl⁹ suos dicens eis: Quē me dicunt boies? Qui rndērūt illi dicētes: Alij ioannem baptistaz: alij heliam: alij vero quasi vnum de p̄phetis. Tūc dic illi: Uos vero quem me esse dicitis? Respōdens petrus ait ei: Tu es christus. Et cōminat⁹ est eis: ne cui dicerent de illo. Et cepit docere eos qm̄ oportz filiū hois pati multa: z reprobari a senioribus: z a ...is sacerdotib⁹ z scribis occidi: z post tres dies resurgere: z palam verbum loquebatur. Et apprehendens eū petrus: cepit increpare eū: Bñe ,ppicius esto tibi: nā hoc nō erit. Qui conuersus z videns discipulos suos comminatus est petro dicens: Uade retro me sathana: qm̄ non sapis que dei sūt: fz que sūt hominum.

THEOPHI. Postqꝫ eduxit lōge a iudeis discipulos suos nūc de seipso iterrogat: vt nō timētes iudeos respōdeāt veritatē. vñ dī: Et ingref. est ie. z disci. eius i castel. cesa. phi.

HIERO. Philipp⁹ iste fuit frater herodis de quo supra dixim⁹ q in honozē tyberij cesaris cesaream philippi: que nūc paneas dicīf appellauit. Segf: Et in via iter. disci. di. Quez me dicūt eē boies? CHRY. Sciēs qđē iterrogat: q. occebat vt discipuli qñqz eū meli⁹ laudarēt q̄z turbe. BEDA. Unde p̄mū boiuz sniaz iterrogat: discipuloꝝ fidē explorat⁹: ne illoꝝ cōfessio vulgi videreī opione firmata. Segtur: Lui resp. illi di. Alij io. ba. alij heliā: alij vero ..si vnuz de pphetis. THEO. Multi nāqꝫ putabant q⁹ ioānes a mortuis resurrexisset: sic z herodes credebat: z post resurrectionē suā miracula ppetrassz. Postqꝫ vo ab eis scisciat⁹ ē alioꝝ suspitionē: ipos iterrogat qd de boc i coꝝ mente ..sistat. vñ segf: Tūc dic illi: Uos vo quē me eē dicitis? CHRY. Ex ipso aūt iterrogatōis mō: i maiozē eos reducit sensuz ad mai⁹ aligd estimandū ò eo: ne cū turbis ꝺueniant. Quid vo verteꝛ discipl⁹oꝝ: os apl⁹oꝝ interrogatis oīb⁹ rndērit: manifestaf cū subdit. Respōdēs petr⁹ ait ei. Tu es xp̄s. THEO. Cōfiteī qđē illū eē xp̄m a pphetis denūciatū. Sed qđ ad cōfessionē petri rndērit dñs: z q̄l⁹ ip̄z beatificauit: Marc⁹ euāgelista p̄trāsit: ne huiusmodi narrādo: petro suo magistro grauz p̄stare videreī. Matth. aūt hoc plane p̄tractat. ORI. sup matth. Uel q⁹ marcus z lucas scripserūt petrū respondentē: Tu es xp̄s. nō adiciētes qō positū est i matthēo. Filius dei viui. ꝓterea nō scripserūt ad ꝓfessionē relatā beatitudinē. Segf: Et cōmi. ē il. ne cui di. de illo. THEO. Uolebat. n. interim suā gliaz occultare: ne multi scādaliz̄arent ō eo: z penā mererēt maiozē. CHRY. Uel vt scādalo cruc is ꝓpleto purā infigat fidē in mentē coꝝ. pri⁹. n. pfecta cruc is ascēsionē dixit eis: Euntes docete oēs gētes. THEO. Postqꝫ aūt dñs ꝓfessionē discipuloꝝ acceptauit dicētiū veru deū: tūc ipsis revelat crucis mysteriū. Un segf: Et cepit docere eos qm̄ oz fi. ho. mul. pati z repro. a se. z a sū. facer. et scri. occi. z post tres dies resur. et pa. vbū loquebaf. s. de futura passiōe. Nō aūt itelligebāt discipli ozdinē veritatis: neqz resurrectionē ꝑhendere, poterāt: fz putabāt eē meli⁹ q⁹ nō pateref. CHRY. Predixerat tñ hoc eis dñs hac occasiōe: vt oñderet q⁹ oporteret post crucē z resurrectōez xp̄m a testib⁹ p̄dicari. Rursus petr⁹ exp̄ns feruidus sol⁹ ò his summit audaciā disputādi. Un segf: Et apphēdens eū petrus: cepit increpare eu: Dñe ,ppicius esto tibi: nā hoc nō erit. Doc aut amātis affectu z optātis dixit: q̄si diceret: Doc non possit fieri: nec recipiunt aures mee vt dei filius occidendus sit. CHRY. Quid est aūt hoc: q⁹ petrus qui revelatione patris potitus erat sic velociter cecidit z istabilis ē effect⁹? Sed dicim⁹ non esse mirum si hoc ignorauit qui de passione revelationez non accepit. Qz enī christus filius dei viui esset: revelatione didicerat: mysterium vero crucis z resurrectionis nondū ei fuerat revelatū. Ipse vero ostēdens q⁹ oportereret eū ad passionē venire: petꝛ increpauit. vñ segf: Qui conuer. z vi. di. su. cōmi. est pe. di. vade retro me sathā.

THEOPHI. Dñs nāqz volēs oñdere q⁹ ꝓpter salutez boiuz debebat ei⁹ passio fieri: z q⁹ sol⁹ sathanas christū pati nolebat: vt gen⁹ nō saluareī humanū: petꝛ sathanā noiauit: eo q⁹ sapet que sūt sathane: nolēs christū pati: fz aduersans eidē. Sathanas. n. aduersari⁹ interptat. CHRY. Demoni aūt ipm tentāti nō ait: Uade post me: fz petro dic: vade retro me: idest sequere me: z volūtario mee passiōis cōsortio nō resistas. Segf: Qm̄ nō sa. ea que dei sūt: fz q̄ boiuz.

THEOPHI. Que boiuz sunt dicit petrū sape ꝺm q⁹ affectiones carnales quodammō sapiebat: volebat. n. petrus q⁹ sibi christus ꝑstaret requiem z non crucifigeretur.

¶ Et cōuocata turba cū discipulis suis: dixit eis: Siquis vult me sequi: deneget semetipm: z tollat crucem suā z sequatur me. Qui enim voluerit aiaz suā saluā facere pdet eā. Qui aūt pdiderit aiaz suā ꝓpter me z euangeliū: saluam faciet eam. Quid eni ꝓderit hoi si lucref totum mundum z detrimentū aie sue faciat? Aut qđ dabit cō mutationis dabit p aīa sua? Qui eni me confessus fuerit z verba mea i ḡnatione ista adultera z peccatrice: z filius hois cōfitebitur eū cuz venerit in gloria patris sui cū angelis sanctis. Et di. ce. bat illis: Amen dico vobis: qz sunt quidaz de hic stantibus qui non gustabunt mortez donec videant regnum dei venientis in virtute.

BEDA. Postqꝫ discipulis mysteriū sue passiōis z resurrectiōis oñdit: hortaf eos vna cū turba ad sequēdū sue passionis exēplū. vñ segf: Et con. tur. cū. disc. su. dixit eis: Siqs vult post me seq: deneget semetipm. CHRY. Quasi diceret ad pe..r: Tu qđē increpas me passione sustinere volēte: ego āt dico tibi q⁹ nō solū ꝓhibere me pati non ..iuū ē: fz neqz saluari poteris nisi ipse moriaris. Dic āt: Si..s vult post me seq. q. d. ad bona voco que gs velle oz: nō ad mala z grauia vocaris. Qui. n. fert violentiā freqnter ipedit: q vo audiozē i libertatē dimittit: magis attrahit ipm. Aliqs āt abnegat seipz: cū nullā sui cozpis curam bz: vt siue flagella siue aliqd simile patiaf: sustineat patiēter. THEOPHI. Nā sic q abnegat alterꝝ frem aut prez: q̄uis vulnerent z moriātur nō cōpatiē nec imitaf: sic z nos debem⁹ spnere cozpus nr̄m: vt si vulnerit, stingat: ..aliquid sile pati. nō curem⁹:

CHRY. Nō āt ait q⁹ peat ..ppi: fz q⁹ āpli⁹ ē q⁹ abneget semetipm q̄si nihil cōe ad se beat: fz piculis exponat: z circa ea sic disponat ac si ali⁹ pateret: z B ē sibiip⁹ pcere: qz pfectūc liberis suis ignoscit: cū tradentes eos doctoꝛib⁹ illis in beat non pci. Utqz quo āt opozteat seipsuz abnegare oñdit cū subdit: Et tol. cru. su. q. d. vsqz ad mortē exp̄obrabilissimā. THEO. Nam tūc crux exp̄obrabilis videbaf: qz i ea malefici figebāf. HIERO. Ul aliter: Sic̄ gubernatoꝛ pit⁹ tēpestatē i trāgllitate pcauēs: nautas suos vult eē paratos: ita z dñs dic: Sigs vult me seq: de. semet. i. alter ex altero fiat. BEDA. Tūc. n. nosipos abnegam⁹ cū vitam? qō p vetustatē fuim⁹: z ad B nitimur quod p nouitatē vocamur. Crux aūt tollitur: cū aut p abstinentiam afficitur cozpus: aut p ꝓpassionē p̄primi affligit animꝰ. THEOPHI. Qz vo post crucē vtutez aliam nos bre oz: adiecit: Et sequatur.

CHRY. Doc aūt dic: qz ..ingit aliqđ patiētē nō sequi christū: cū. s. aliqs nō patitur ,ppter xp̄z. Segf. n. christū qui post eū ambulat: q⁹ morti ei⁹ se cōformat: p̄ncipes etiā z ptātes cōtēnēs: sub qbus añ christi aduētū peccabat. Segtur: Qui vo. ani. su. sal. fa. per. eā. Qui autem p. ani. su. pp. me z

Universidad de Deusto
Biblioteca

ppter eiꝰ.sal.fa eã.q.d.Hec vobis mãdo quasi vobis par/
cens:eteniꝫ filio suo pcit:pdit eũ:g vo nõ pcit:saluat.Lꝯ
tet ḡ nos cẽ ad mortẽ ꝓtinue ꝓparatos.Si.n. in mãlibus p̃/
lys ḡ parat⁹ est ad mortẽ melioꝛ ẽ alys:nullo post mortem
cum resuscitare valẽte:multomagis i spũalib⁹ plys cũ spes
tãta resurrectõis existat:gꝫ ponit aiaꝫ suã i mortẽ:saluam
facit eã. REMI. Alia aũt hoc loco itelligenda est vita pñs
nõ aũt ipsa substantia aie. CHRY. Qꝛ ergo dixerat. Qui
vo.ami.su.sal.fa.p.eã.negs pditionẽ hãc ꝛ saluté illã eſficiet
cẽlem:subiũgit:Quid.n.p.ho.si lu.to.mũ.ꝛ detri.fa.aiam
siue:Aut quã da.hõ.ꝛmu.da.bo.Deꝰ enī ꝓpter nr̃aꝫ saluté dedit
cõmutatione p̃cio⁹ sanguine iesu xp̃i. BEDA. Uel hoc
dicit:qꝛ pſecutõis tpe po..ẽda est aĩa:pacis aũt tpe frangen
da sũt desideria terrena:qõ significat cũ dicit:Quid.n.pde
rit hoi tẽ. Plerũqꝫ aũt verecũdie vsu p̃pedimur:vt rectitu
dinez quã seruamus i mente nõ exp̃mere valeam⁹ i voce.
Et ideo subdit:Qui enī me cõ.fu.ꝛ ver.me i gene.ista adul.
ꝛ pec.ꝛ fi.ho.cõfi.cũ:cũ ve.in glo.pa.sui.cũ ang.su. THEO.
Nõ enī est sufficiens fides que solũ mente ꝓsistit:sꝫ ꝛ ozis
ꝓfessione dñs regrit:sanctificata enī p fidẽ aĩa:dꝫ ꝛ corpus
p ꝓfessionẽ sanctificari. CHRY. Qui aũt hoc didicit sub
yecit se cũ desiderio ad hoc ḡ sine cõfusione xp̃m ꝓfiteaꝛ.
Dſ ãt adultera gñatio q̃ deũ vez aie spẽ ꝛ ẽreligi⁹ nõ ẽ se
cuta xp̃i doctrinã:sed õmõib⁹ p̃strata:semĩa ipietatis ſ..sce
pit pp qõ ꝛ pecatrix dſ. Qui ḡ iter bos xp̃i dñationẽ negaue
rit ꝛ vba dei i euãgelio reuelata:dignã ipietatis penã suſcipi
et andiẽs i scõo aduẽtu:Nõ noui vos. THEOPHI. Qui
ḡ ofus fuerit crucifixũ eẽ suũ deũ:ꝛ ipe ꝓfudet illũ non h̃
vbi reputaꝫ xp̃s paup ꝛ ..iser:sꝫ in glĩa ꝛ cũ multidune an/
gelorũ. GREGO. in ho. Sũt aũt nõ nulli q xp̃m ..õ cõfitẽ
tur:qꝛ cũctos xp̃ianos eẽ cõspiciũt. Nõ ergo ad ..bationez
fidei vox suffi.. quã defẽdit a verecũdia ꝓfessio gnãlitatis.
Pacis ergo t.. est aliud vbi ostẽdamur vobis:veremur se
pe a primis despici:ödignamur iniurias vbi tollerare. Si
cõtigerit turgiũ fortasse cũ primo:erubescim⁹ ptiozes satis
facere. Loꝛ qppe carnale dũ hui⁹ vite gl'iam q̃rit humil..a/
tem respuit. THEOPHI. Qꝛ vo õ sua glĩa dixerat volẽs
ostẽdere q nõ ianua ꝓmittebat.subditur:Et dicit ill'.Amẽ
di.vo.qꝛ sũt gdaz de hic stantib⁹:q nõ gusta.mor.do.vi.re.
dei venien.i virtute. Ac si diceret:gdã.i.petr⁹ꝛ iacob⁹ ꝛ io.
annes nõ gustabunt mortem:donec eis ostendaz in transfi
guratõe cũ qua gloria ver.. is sim in secũdo aduẽtu. Nõ
enī erat aliud trãsfiguratio:nisi secũdi aduẽtus ꝓnũciatio:i
quo ꝛ ipse christus ꝛ sancti lucebũt. BEDA. Pia vero p/
uisione factũ..t:vt ntẽplatõe semp manẽtis gaudy ad bre
ue momẽtũ delibata:fortius aduersa tollerarẽt. CHRY.
Nõ aũt coꝛ q ascẽsuri erãt noĩa declarauit:ne religi disci/
puli aliqd paterenẽ humanũ.pdicit aũt vt docliores circa
hꝰ cõtẽplatõez fiãt. BEDA. Uel nõ pñs ecclĩa vo
catur. Alĩq aũt ex discipliſ vsqꝫ adeo i corpe erãt victuri:vt
ecclesiaz cõstructã ꝓspicerẽt:ꝛ ꝛ mũdi glĩaz erectã. Discipu
lis enī rudib⁹ de pñti vita aliqd ꝓmittẽduz fuit:vt possent
robusti⁹ i futuro solidari. CHRY. Mystice aũt vita xp̃s
est:mors vero diabol⁹. Hustauit aũt mortẽ q peccatis imo/
rati..adhuc oĩs hõ babẽs dogmata bona aut prava: moꝛ/

tis aut vite panẽ degustat. Et qdem minus
malũ ẽ videre mortẽ:malũ aũt est eã gusta
re:sed adhuc peius eã seq:pessimum autem
ei supponi. Lapi. IX.

Et post dies sex assũpsit iesus petrũ
ꝛ iacobũ ꝛ ioanẽ:ꝛ duc illos i mõ/
tẽ excelsum solos: ꝛ trãsfiguratus est coꝛã ipſis.
Et vestimẽta eius facta sunt splendentia ꝛ cãdi/
da nimis velut nix:qualia fullo non potest super
terrã cãdida facere. Et apparuit illis helias cuz
moyse:ꝛ erãt loquẽtes cũ iesu. Et rñdens petr⁹
ait iesu:..Rabbi:bonũ est nos hic esse:ꝛ faciam⁹
tria tabernacula:tibi vnuz:moysi vnum ꝛ helie
vnũ. Non.n.sciebat qd diceret. Erãt.n.timore
exterriti. Et ecce nubes obumbrans eos:ꝛ venit
vox de nube dicens:Hic est filius meus charissi
mus audite illum. Et statim circumspicientes:ne
minem amplius viderunt nisi iesum tm̃ secum.

HIERO. Post ꝓsumationẽ crucis:gl'ia resurrectiõis osꝫ
dit:vt nõ timerẽt ꝓbrobria crucis:g oculis suis visuri erãt
gliaz resurrectiõis future. vñ dr̃:Et post di.sex: al.ie.pe.ꝛ ia.
ꝛ io.ꝛ du.il.in mõ.exce.so.ꝛ trã est co.ip. CHRY. Et ãt lu
cas die post octo dies:nõ ꝺriaꝫ huic. Lucas.n.ꝛ die quo chri
stus ꝓdicta locut⁹ fuerat:ꝛ die i quo eos assumpsit numero
uit. Ꝺãt post sex dies eos assumpsit:vt vehemẽtiori repleꝛ
ti ꝺsiderio i hoꝛ diez spacio vigilãti ꝛ sollicita mẽte eꝫ que
videbãt attẽderẽt. THEOPHI. Assumit ãt tres vtiq⁹
apl'oꝛ:petꝛ tãq̃ ꝓfitẽtẽ ꝛ diligẽtẽ:ioanẽ tãq̃ dilectum:iaco
bũ vo tãq̃ altinocũ ꝛ theologũ. Intãtũ.n.grauis erat iudei
is:vt herodes volẽs iudeis placeꝛ:ipz occideꝛit. CHRY.
Nõ ãt i domo suã gl'iaz demõstrat:sꝫ i monte excelsus illos
assumit:qñ mõtis sublimitas ꝺcuniẽs erat ad gl'ie sublimi
tatẽ oñdẽdã. THEOPHI. Seoꝛsũ ãt eos ducit:qꝛ debe
bat eis mysteria reuelare. Trãsfiguratione ãt oꝛ itelligere
nõ figure ĩmutationẽ:sꝫ qꝛ manẽte vt ꝑus erat figura:appa
ritio fcã ẽ cuiusdã ienarrabilis claritatis. CHRY. Neq;
ḡ ocet aliquã figure trãsformatoez i regno dei eẽ futurã:aut
circa ipz saluatorẽ:aut circa eos q assimilabũt: sꝫ appositio
nẽ claritatis BEDA: Trãsfigurat⁹ igr̃ saluator nõ subtrã
tiã vere carnis amisit:sꝫ gl'iaz future vel sue vel nr̃e resur
rectiõis oñdit:q q̃lis tũc aplis apparuit:talis post iudicium
cũctis apparebit electis. Segt̃:Et ve.ci⁹fa.sũt splẽ. GRE
GO. xxxv. mor. Qꝛ i supne claritatis culmĩe ei vite iustitia
fulgẽtes adherebũt. vestiũ.n. noie iustos quos sibi adiũgit
ĩsinuat. Segtur: Et appa.il.he.cum moy.ꝛ erãt lo.cum le/
CHRY. Moysen ꝛ heliã in medio ītroducit: ꝑmo qdez
qꝛ turbe dicebãt christũ heliã:aut vnũ ꝓphetaꝛ:aplis se cas
cis oñdit:vt differẽtiã fuoꝛ ꝛ dñi cerneret. Et ẽt qꝛ de trãſ
gressiõe legis iudei christũ accusabãt:ꝛ blasphemũ eũ puta
bãt:tãq̃ sibi gloriã p̃is attribuẽtẽ:eos g ī vtroq⁹ fulserũt
mediũ ducẽ. Eteni moyses legẽ ödit:ꝛ helias glorie dei zelo
tor fuit:vñ ei nõ assisteret:si deo ꝛ legi eiꝰ ..ry eẽnt. Et vt sci
rẽt q vite ptãtẽ ꝛ mortis bz:pp B ꝛ moysen q mortuꝰ erat:
ꝛ heliã q nõdũ mortẽ passus fuerat i mediũ ītroducit. Itez
p B significauit q doctrine legis xp̃i ꝓphetaꝝ doctrina pe
dagogꝰ fuit. Significat ẽt ꝛiũctionẽ noui ꝛ veteris testi. Et
qñ in resurrectiõe cũ ꝓphetis aplis ꝛiũgẽtur:ꝛ vna erit ob
uiatio regi cõi. Segtur: Et resꝛ.pe.ait ie. Rabbi bonũ ē nos
hic ẽe:ꝛ faciam⁹ hic tria ta.ti. vnũ:mo. vnũ:ꝛ he. vnum. BE
DA: Si tm̃ trãsfigurata xp̃i humanitas: duoꝛũq; societas
scoꝝ ad pũctũ visũ ōlectat:vt eos ne discedãt et obsego pe
trus sistere velit:q̃ta erit felicitas visiõi deitatis ĩter ange
loꝝ chozos adeẽ ꝓpetuo: Segt̃. Nõ.n.scie. qd dice. Et si.n.
petꝰ ꝓ stupore humãe fragilitatis nesciat qd diceret: qꝛ oblit⁹ ẽ re
sibi dat effectꝰ idiciũ. nesciebat.n. qd diceret: qꝛ oblit⁹ ẽ re
gnũ sãctis a duo nõ alicubi terraꝝ:sꝫ i celis eẽ ꝓmissuz: nec
recordat⁹ ẽ se suosq; coaplos mortali adhuc carne circũse
ptos ĩmortalis vite statũ subire ñ posse:cui ẽt mẽte exceſſe

rat:qꝛ i domo patris q̃ in celis est:domꝰ manufacta necessa
ria nõ fit. Sz ꝛ vsqz nũc iperitie notaꝫ gsqs legi ꝓphetis et
euãgelio tria tabernacula facere cupit:cũ hec adinuicẽ nul
latenꝰ valeãt separi. CHRY. Nõ etiã itellexit petrus q
ad demõstratoez vere gl'ie trãsfigurationez dñs est opatꝰ:
neq; ꝓpter doctrinã hoiuz hoc faciebat. nã plurimi erãt
relicturi multitudinẽ in deremo habitãtes. Segt̃: Erãt.n.
timo.ex. Erat aũt h timoꝛ ẽm quẽ de cõi mẽt.. statum ele/
uabant meliozẽ. qõ eni in exteriozib⁹ videbat moyses ꝛ be
lias erat. Ducebat aũt aĩa ad quendã diuinũ affectũ:q̃si ex
diuina visione ab humano sensu abstract⁹. THEO. Ut
alt'. Petrus timẽs a mõte descẽdeꝛ:qꝛ iã pris erat q christ⁹
crucifigi debebat dixit:Bonũ est nos hic eẽ:ꝛ nõ illic descẽ
dere in mediũ. i. iudeoꝛ. Si ãt huc veꝛ..t furentes ꝺtra te
babem⁹ moysen q egyptios debellauit. babem⁹ ꝛ heliaz q
igne eduxit de celo ꝛ quinquagenos destruxit. ORIGE.
sup matth. Marcus aũt ex ꝓsona sua diẽ:Nõ.n. sciebat qd
diceret. Ubi cõsiderandũ ne forte p excessũ mẽtis h̃ loque
batur:motus quodã spũ alieno:ne forte. ..ille spũs q voluit
ẽptũ ad se xp̃m scãdaliçare:vt recederet a passione oĩb⁹ ho
minib⁹ salutari. Ipse operans etiã hic seductozie vult euel
lere christum sub coloze boni:vt nõ cõdescẽdat hoĩb⁹: nec
veniat ad eos:nec suscipiat mortẽ p eis. BEDA. Qꝛ vero
petꝰ male quesiuit tabernaculũ: nubis accepit vm..aculũ:vt discat i resurrectõe nõ tegmine domoꝝ sed ꝓtectione
glĩa eos eẽ ꝓtegendos. vñ segt̃: Et facta ẽ nubes obũ. eos.
Qꝛ vo ipudẽter iterrogauerũt ꝓpterea respõsionẽ dñi nõ
merent:sꝫ pater respõdet ꝑ filio. vñ segtur: Et venit vox ō
nube dicens: Dic est filiꝰ me⁹ carisꝫ. ipz au. CHRY. A nu
be qdẽ vox emittit i qua deꝰ apparere consuevit vt credẽ
rent q vox illa ferretur a deo. In hoc aũt q dicit: Dic ẽ fi.
me⁹ carisꝫ. vnã volũtatẽ pris ꝛ filio protestat:ꝛ q̃ salua filia/
tõe ẽptũ ad oĩa cũ eo q genuit vnũ eẽ. BEDA. Quẽ aũt
moyses cũ venerit i carne audiẽdũ ab oĩ aĩa q̃ saluari vellz
ꝓdixit:hũc iã veniẽtez i carne deꝰ pr̃ audiẽdũ discipul'ostẽ
dit. Segt̃: Et sta.cir.ne.am.vi. nisi ie.tm̃ secũ. Ubi eniz ce
pit filiꝰ designari moꝛ fui discesserũt:ne ad illos pr̃na vox
emissa putareꝛ. THEOPHI. Mystice aũt post ꝓsũma/
tionẽ bꝰ scli qõ in sex diebꝰ factũ est:assumet nos iesus si ei⁹
sum⁹ discipuli i mõtez excelsũ. i. in celũ:ꝛ tũc videbim⁹ eiꝰ
gl'iam singularẽ. BEDA. Uestimẽta aũt dñi recte sancti
eius accipiũt q nouo cãdoze fulgebũt. Sullo aũt intelligen
dus ẽ cui psalmista logt̃: Amplius laua me ab inig. mea:ꝛ a
deli.meo mũ.me.q nõ põt suis fidelibꝰ dare claritatẽ i ter
ra:q̃ eis ꝑseruata manet i celis. REMI. sup matth. Uel p
full onẽ sc̃i designãt̃ ꝓdicatoꝛes:ꝛ aiaꝝ purgatoꝛes: quoꝝ i
hac vita null⁹ ita viuere valz:vt alicui⁹ pctiꝫ macul' ñ obfu
scet. In futura.n. resurrectõe sci ab oĩ macula peccati pur
gabunt. Tales ḡ eos faciet dñs:q̃les ne ipi mẽbra sua casti
gãda nec vllus ꝓdicatoꝝ suo vl' exẽplo vel doctrina facere
põt. CHRY. Ul' vestimenta alba euãgelica sũt ꝛ aplica
scripta oĩum clarissima:gbꝰ silla nll's expositoꝝ facere põt.
ORIGE. sup matth. Ul' forsitã fullones sup terrã possiu
mꝰ mozal' existimare sapiẽtes scli bꝰ:q putanẽ oznare etiã
turpes itellectꝰ ꝛ dogmata ..lsa fullonicatõe igeny sui: sed
illoꝝ ars fullonica põt facere aliqd silẽ ꝛmoni q ostẽdit spi
ritualiũ itellectuũ splẽdozẽ i dictis scripturaꝝ ipitis:q̃ a pli
mis cõtẽnũt. BEDA. Moyses ꝛ helias quoꝝ vnũ mor/
tuũ ꝛ aliũ i celis raptũ legim⁹: futurã oñz scoꝝ gliaz signi
ficat:q vz. tpe iudicij: vl' viui i carne repiẽdi: vl' ab oli gua
stata morte resuscitandi ꝛ pariter sunt regnaturi cum illo.
THEO. Ul' ꝺ significat qꝛ i glĩa videbim⁹ ꝛ legẽ ꝛ ꝓ/
phetas cũ ipo loq̃ntes. i. q̃ p eũ fuerũt dcã p moysen ꝛ alios
ꝓphas:tẽ videbim⁹ eẽ ꝓsona reb⁹:ꝛ tẽ audiem⁹ vocẽ pr̃nã.
f. reuelãtẽ. f. nob⁹ filiũ pr̃is ꝛ dicẽtẽ:q̃n h̃ ẽ fili⁹me⁹:obũbrã
te nube. i. spũsco q ẽ sapie fos. BEDA. Et notãdũ sic dño
i iordãe baptizato:sic ꝛ i mõte clarificato totꝰ scẽ trinitatis
mysteriũ declaraꝫ:qꝛ gloriã eius quã in baptismo credẽtes
ꝓtemur. i resurrectione videtes collaudabimus. Nec fru
stra spũsanctus h̃ i lucida nube:illic appuit in colũba:quia
nũc simplici cozde fidẽ quã ꝑcepit ꝓfuat:tũc lucc apte visio
nis qd crediderat ꝓtẽplabit. Cũ aute fieret vox sup filiũ: i/
uẽrꝰ ẽ ipse solꝰ. qꝛ cũ mãifestauerit se ipz electis:erit deꝰ oĩa
i oĩbus:imo cũ suis p oĩa christꝰ caput cũ corpe splendebit.
¶ Et descẽdẽtibus illis de mõte ꝑcepit illis ne
cuiq̃ q̃ vidissent narrarẽt:nisi cũ filiꝰ hoĩs a mor
tuis resurrexerit. ꝛ verbũ cõtinuerũt apud se cõ
grentes qd eẽt cũ a mortuis resurrexerit: Et iter
rogabãt eũ dicẽtes. Quid ergo dicũt pharisei ꝛ
scribe:qꝛ heliã oꝛ venire primũ: Qui rñdens ait
illis; Helias cũ venerit ꝑio restituet oĩa:ꝛ quo
scriptum ẽ i filiũ hoĩs:vt multa ..ntiaꝫ ꝛ cõtẽna/
tur. Sed dico vobis:quia ꝛ helias venit:ꝛ fece
runt illi q̃cuq; voluerũt: sicut scriptũ est de eo.
ORIGE. sup mat. Post mysteriũ oñsuz i mõte descẽdẽti
bꝰ de mõte discipul'ꝑcepit vt eiꝰ trãsfiguratio nõ mãifestẽ
tur filiaz passiõis ꝛ refrectõis ipi⁹. vñ dr̃:Et desc. illis ō mõ.
ꝑ.il.ne cu.q vi.nar.nisi cuz fi.ho.a moz. re. CHRY. Ubi
nõ simpl'r filiẽ iubet:sꝫ passionẽ ĩsinuãs cãz ĩsinuat ꝑ quã
filere ōbebũt. THEOPHI. Ne. f. hoĩes scãdaliçent:au
diẽtes de xp̃o tã gl'iosa q eũ crucifixũ erãt visuri. Nõ igitur
erat ꝓgruũ talia ..e xp̃o dicẽ añq̃ pateret. post resurrectio
nẽ vo credibile videbat. CHRY. Illi vo resurrectionis
mysteriũ ignrãtes:vbũ qdẽ retinẽtes ĩuicẽ disputabãt. vñ se
quit:Et v cõ.apõ se cõ..l eẽt cũ a moz.re. HIERO. Hoc
qõ ꝑpe marci est:id significat:qꝛ cũ absoꝛpta fuerit mors i
victoriã:nõ erũt i mẽoria ꝓza. Segt̃:Et iter.cũ.di. Quid ḡ
di.pha.ꝛ scri.qꝛ he.oz ve.p. CHRY. Intẽtio qdẽ discipu/
loꝝ fuit hac iterrogatõe talis mihi eẽ vr̃. Nos qdẽ heliã te
cũ vidim⁹:ꝛ ꝑus te vidim⁹ q̃s heliã. Scribe vo ꝑus heliã ve
nire docet:credim⁹ itaq; eos mẽdaciũ ꝓtulisse. BEDA.
Uel ita estimabãt discipuli trãsformationẽ glie hãc eẽ quã
i mõte viderãt ꝛ dñt:Si iã venisti i gl'ia:quo ꝑcurso tu⁹ nõ
appz:maxie qꝛ heliã viderãt recessisse: CHRY. Quid ãt
a.. hoc xp̃s rñderit:appz ꝑ hoc qõ sũdit:Qui rñdẽs ait. De.
cũ ve.ꝑ.re.om. In quo oñdit q̃ helias veniet añ scoz aduẽ
tũ. Scripture.n. duos aduẽt⁹ xp̃i ꝓnũciat:vnũ. f. q f.. ẽ:ꝛ
aliũ q vẽtur⁹ ẽ. Dñs aũt scõi aduẽt⁹ heliã asserit ꝑcursoꝛẽ.
BEDA. Restituit aũt oĩa: vtiqs illa q̃ malachias oñdit
dicẽs: Ecce ego mittã vob heliã ꝓphetã: vt cõuertat coꝛ pa
trũ ad filios:ꝛ coꝛ filioꝝ ad ꝑres eoꝝ. restituet ẽt h̃ qõ moꝛ
ti debz ac diu viuendo distulit. THEO. Proponit ãt hoc
dñs ad resistẽdũ opioni pharisoꝝ:q tenebãt q̃ ꝑmi aduẽ
tus ꝑcursoꝛ erat helias:q̃si ad icõueniẽs ..ens. vñ subdit:
Et quo scriptũ est i fi.bo.vt ml'.pa.ꝛ cõ. Ac si dicat: Delyas
thesbytes cũ venerit pacificabit iudeos:ꝛ ad fidẽ adducet
ipsos. ita vt sit secũdi aduẽtus ꝑcursoꝛ. Si ḡ ꝑmi aduẽt⁹ he
lias est ꝑcursoꝛ quo scriptũ est q̃ filius hoĩs ꝺz pati: Ex his
ergo duob⁹ vnũ erit: aut q̃ ñ sit ꝑmi aduẽt⁹ helias ꝑcursoꝛ
ꝛ scriptur̃: erũt veꝛ. aut q̃ ꝑcursoꝛ ꝑmi ad ẽt⁹: ꝛ scriptur̃ nõ
erũt vere: q̃ dicũt q̃ oꝛ xp̃s pati: cũ helias debeat oĩa resti
tuere: ꝛ nõ debeat eẽ iude⁹ aliqs i credulus: sꝫ oẽs credere
debeãt ad ꝓdicationẽ ei⁹ q̃cuq; audiẽt eũ. BEDA. Ul' ita
ꝛ quo scriptũ est. i. quo de xp̃i passione multifarie ꝓphe ml'
ta scripserũt: sꝫ ꝛ helias cũ venerit mlta passur⁹ ẽ ꝛ ꝺtenen
dus ab impys. CHRY. Sicut aũt dominꝰ scõi aduentus
heliã asseruit ꝑcursoꝛẽ: sic ꝛ oñr asserit ioanẽ eẽ ꝑcursoꝛem
ꝑmi aduentꝰ. vñ subdit: Sz di. vo: qꝛ ꝛ helias ve. GLO. Jo
anne vocat heliã: nõ qꝛ helias erat i ꝑsona: sꝫ qꝛ helie mini/
steriũ adimplebat. sicut enī ille ꝑcursoꝛ erit scõi aduẽt⁹: sic

iste factus ē p̄mi. ℣ THEO. Erat ēt ioannes redargutor⁹ ⁊ ꝯcelotes ⁊ heremita vt belias: nō tñ andiuerūt illū sic̄ beliz andiēt. nefario vō ludo eū occiderūt caput illius amputa/tes. vñ segī: Et fe.il.q̄ vo. sic̄ scriptū ē de eo. CHRY. Uel alī. interrogabāt discipl̄i iesū: quo scriptū ē pati filiuz hois: Ad ℬ āt q̄n rñdēs dic̄: Sic̄ ad filitudinē belie ioānes venit ⁊ ei mala itulerūt: sic ℔m scripturas oportet filiū hois pati.

℣ Et veniēs ad discipulos suos vidit turbā magnā circa eos: ⁊ scribas ꝙrētes cū illis. Et confestim omis ppl's vidēs iesum stupefact⁹ ē ⁊ exparuerunt: ⁊ accurrētes salutabāt eū. Et interrogauit eos: Quid iter vos cōgritis: Et rñdens vn⁹ de turba dixit: Magister attuli filiū meū ad te hītē spm̄ mutū: q̄ vbicūq̄s eū apprehēderit allidit illuz ⁊ spumat ⁊ stridet dētib⁹ ⁊ aresc̄it. Et diri discipulis tuis vt ei⁹ cērē. illū ⁊ nō potuerūt. Qui respōdens eis dixit: O gñatio icredula: q̄diu apō vos ero: Quādiu vos patiar: Afferte illum ad me: ⁊ attulerūt eū. Et cū vidisset eum statim spūs ꝯturbauit illū: ⁊ elisus ī terrā voluitabatur spumans. Et iterrogauit patrē ei⁹: Quātū tpis ē ex quo ei hoc accidit: At ille ait: ab ifātia. Et frequēter eū ī ignē ⁊ in aquā misit: vt eū pderet. Sz si qđ potes adiuua nos miser⁹ nī. Jesus aūt ait illi: Si potes credere: oia possibilia sunt credēti. Et continuo exclamans p̄ pueri cū lachrymis aiebat: Credo dñe: adiuua icredulitatē meā. Et cū vidisset iesus cōcurrentē turbā cōminat⁹ ē spiritui imūdo dicēs illi: Su. de ⁊ mute spūs ego p̄cipio tibi: exi ab eo: ⁊ ampli⁹ ne itroeas ī eū. Et exclamās ⁊ multū discerpēs eū: exīt ab eo: ⁊ factus est sic̄ mort⁹: ita vt multi dicerēt: q̄ mortu⁹ est. Jesus aūt tenēs manū ei⁹ elevauit eū ⁊ surrexit. Et cū introisset in domū discipuli ei⁹ secret⁹ ī terrogabāt eū: Quare nos nō potuim⁹ ejicere: ⁊ dixit illis: Hoc genus in nullo potest exire: nisi in oratione ⁊ ieiunio.

THEO. Postq̄ gl'iaz suā trib⁹ discipulis ī mōte oñderat: reuertitur ad alios discipl'os q cū eo nō ascēderāt ī mōte. vnde dicit̄: Et ve. ad di.. vi. tur. ma. circa eos: ⁊ scri. cō. cū il. Pharisei nāq̄s captātes bozā cū pñs nō exiterat ꝙs accesserūt vt ipsos ad se attraherēt. HIE. Nō ē āt boi reges sub sole: sp puulos occidit iuidia. magnos pcutiunt furgura mōtes: aly discētes cū fide vt turbe: aly iuidētes cū fastu vt scribe ad ecclīaz ꝙueniūt. Segī: Et cō. om. po. vi. ie. stu. ē ⁊ ex. BEDA. Notādū ī oib⁹ locis distātiā mētis scriba ꝙ ⁊ turbe. Scribe. n. nihil deuotōis: fidei: būilitatis: ⁊ reuerētie ei exhibuisse narrāt: ſz veniēte dño mox ois turba stupefacta exp̄anit: eūq̄ salutās accurrit. vñ segī: Et ac. salutem. THEO. Affectabāt enī turbe eū videre: ita vt euz vēientē a lōge salutarēt. Quidā vō dñt q̄ aspect⁹ ei⁹ ex trāsfigurātōe speciosior fact⁹: turbā ad salutatiōez ei⁹ attrahebat. HIERO. Popul⁹ aūt vidēs stupefact⁹ ē ⁊ exp̄anit: nō discipuli: q̄ nō est timor ī charitate: timor ē fuor⁹: stupescere stultor⁹. Segī: Et iter. eos. Quid iter vos cō. Quid. s. dñs interrogat: vt ꝓfessio pariat salutez: ⁊ murmur cordis nr̄i ꝼmonib⁹ pys solua. BEDA. Pōt vō: nisi fallor: ītelligi de hoc qōne fuisse mōtā: q̄re ipi cū essent discipuli salua/

torīs saluare ōmoniacū q ī medio erat posit⁹ nō possent: qđ ex seq̄ntib⁹ pōt cōuinci cū dicit: ⁊ respōdēs vnus de tur. di. Magister attu. fi. me. ad te ba. spi. mu. CHRY. Duc bominē scriptura ifirmū ī fine oñdit: ex hoc qđ chr̄ist⁹ dic̄: O gñatio icredula. ⁊ p hoc q̄ subdit: Si potes credere. Sz ⁊ si fidelitas ei⁹ occasio extiterit demonē nō pellēdi: iculat tñ discipulos. vñ subdit̄: Et di. dis. tu. vt ey. il. ⁊ nō po. Uide āt isti⁹ ī spiēti Jesū ī medio turbaꝝ p̄cat discipulos icusans. vñ ⁊ dñs coz̄ plebe multo magis hoc ei iputat nō solū in p sonā ei⁹ accusatione itenacēs: ſz ī p̄sonā oīuz iudicoꝝ. pbabile. n. ē mltos pñ scādaliçatos: ea q̄ nō cōuicneb̄āt de discipulis cogitasse. vñ segī: Qui eis rñdēs dixit: O gñatio icredula: q̄diu apō vos ero: q̄diu vos patiar: In quo oñdit: ⁊ morē ꝯsiderare: ⁊ grauit̄ ferē cū illis cōuersari. BEDA. Inuñ āt nō ē boī irat⁹: ſz vitio vt stati ītulerit: Afferte illū ad me: ⁊ at. eū. Et cum vidisset il. sta. spi. otur. illū: ⁊ eli. i ter. volu. spumans. CHRY. Hoc āt dñs p̄misit pp p̄ez pueri: vt cū verāt ōmonē videret: ad fidē futuro miracl'o traheret. THEO. Permittit ēt veꝛi puez: vt ex hoc scirem⁹ demōis ipiem ⁊ occidiſz cū nul fuisſz a dño adiut⁹. Sequit̄: Et iter. pa. ei⁹. Quātū tē. ē ex quo hoc ei acci. At ille ait: Ab ifā. ⁊ fre. eū ī ignē ⁊ in aq. mi. vt eū p. BEDA. Erubescat iulian⁹ q̄ dicere audet oēs boies absq̄s pcti ꝯtagiōe nasci ī carne tāq̄m ōnes cētes oīa: vt fuit adā qñ creat⁹ ē. Quid. n. būit iste puer vt ab ifātia demōio vexarē acerbissimo: si nullo oziginal'i pcti viculo tenebaꝝ: q̄ ꝯstat illū adhuc ppriū nō hēre potuisse petrñ: GLO. Exp̄mat āt ī vbis sue petitiōis fidei defectū vñ subdit: Sz sīqd po. adiu. nos mi. no. Cū. n. dic̄: Sīqd potes māifestat se de ei⁹ potētia dubitare: q̄ viderat filiū suū a discipul'is xp̄i curatū nō cē. Dic̄ aūt Mistus nñi: vt designaret miseriā filij q patiebaꝝ: ⁊ p̄is q ꝯpatiebaꝝ. Segī: Jesus āt ait illi: Si po. cre. om. pot. sūt cre. HIERO. Libertatē arbitrij hoc idicat q̄ dic̄: Si potes. Que āt sunt oīa q̄ possibilia sunt credēti: nisi q̄ ī noie iesu. i. salutis postulanī cū lachrymis. BEDA. Aptū āt rñsuz dñs dedit petēti. Jpe. n. ait: Sīqd potes adiuua nos: Et dñs: Si potes īgt credere. At ꝯtra leprosus q fideliter clamabat: Dñe si vis potes me mūdare: cōgruum sue fidei accepit rñsum: Uolo: mūdare. CHRY. Qđ āt dic̄ tale ē: Tāta ē vtutis apō me supabūdātia: vt nō solū hoc possiz: ſz ⁊ allos hoc faciā opari. q̄re si credideris vt oz: ⁊ būc ipe curare poteris: ⁊ alios mltos. Sic ḡ eū ad fidē reducebat: q adhuc de ifidelitate logī. vñ segī: Et cō. excla. p̄ pu. cū la. aiebat: Credo dñe: adiu. icredu. mea. Sz si crediderat dicēs: Credo: q̄o subdit: Adiuua īcredulitatē meā: Dicam⁹ igī q̄m mltiplex ē fides: introducto/ .s. ⁊ pfecta. Dic āt ītcipiēs credere saluatorē depēcabaꝝ: vt apponeret reliquū ad suā vtutē. BEDA. Nemo. n. repēte fit summ⁹: ſz ī bona ꝓuersatōe a minimis gsq̄ ītcheat: vt ad magna ꝓueniat. Alia nāq̄s fuit vtutis exordia: aliō pfect⁹: aliud pfectio. Qz igī p occultā ispiratione gr̄e meritoꝝ suoꝝ grādib⁹ fides crescit: vno eodēq̄ tpe is q necdū pfecte credidērat: simul ⁊ credebat: ⁊ īcredul⁹ erat. HIERO. Per hoc ēt mōstraī q credulitas nr̄a ifirma ē: nisi ī nra subsistat adiutorio subsidy ōi. Fides aūt cū lachrymis optata vota ex pit. vñ segī: Et cū vi. iesus cō.. r. tur. cōmi. ē spi. imū. di. illi: Surde ⁊ mu. spi. ego tibi p̄ci. exi ab eo: ⁊ ampliꝰ ne itro. in eū. THEO. Jō āt cū videret turbā ꝯcurrere: ꝯminat⁹ est spūi imūdo. nolebat. n. cōz turba curare: vt oītatione fugere doceret. CHRY. Qz āt cōminaī ⁊ dixit: Ego tibi p̄cipio divine attribuit ptāti. Qz vō dic̄ nō solū: Exi ab eo. ſz et amplius noli itroire ī eū: oñdit qz ad reitrādū ꝓmptus erat: qz ille nōdū erat ī fide pfect⁹: ſz B dñi iussio ibibebat. Segt̄ur Et exclama. ⁊ mul. dis. eū exyt ab eo: ⁊ fact⁹ ē sic̄ mor. ita vt mul. di. qz. mor. est. Non. n. valuit morte diabol⁹ ꝓponere pp vere vite aduentū. BEDA. Quē autez hostis ꝓpositi mozti filez reddidit: būc p̄i⁹ saluator pie vexere tactu fat/

uanit. vnde segī: Jesus aūt te. ma. eius ele. cū ⁊ sur. Ex quo sicut vez se cē deum potētia saluādi docuit: ita ⁊ verum se habuisse carnis nāz more tact⁹ humāi ōclarauit. Negat nāq̄ Manes ī san⁹ vaciter cū carne idutū fuisse. ſz ipse cū tot lāguentes suo tactu erexit mūdauit: illumīauit: bereſz illius anteq̄ nata eēt dānauit. Segī: Et cū itro. ī do. di. ei⁹ se. ī cer. eū: Quare nos nō po. ey. CHRY. Timebāt. n. ne forte collocatā sibi gr̄az amisissent. recepant. n. ta.. iā spirituū imūdoꝝ. Segī: Et di. il. Hoc ge. ī nul. pōt exi. Nil. ī oro. ⁊ ie.

THEOPHI. ſ. lunaticoꝝ: vl ꝓmptr oīuz ōmōioꝝ gen⁹. Qz nāq̄ ieiunare eū q curari dz ⁊ illū q curat. Sic. n. vā oro ficī: cū ꝯūgit̄ oroni ieiuniū: qñ ñ grauat q ozat ex sūptōe ciboꝝ: ſz sobi⁹ ē. BEDA. Mystice āt dñs sursū discipul' mysteria regni reserat: deorsū ..rbis p infidelitatis exprobrat: ⁊ spūs malos ab his q vexanī expellit. Naz carnales adhuc ⁊ īsipientes ꝓfortat: docet: castigat: ⁊ pfectōez libe/ri⁹ eternis īstruit. THOPHI. Demō āt iste surd⁹ ⁊ mut⁹ ē surd⁹ inq̄tū nō vult dei ꝼmones audire: mut⁹ vō inq̄tū nō vult alios qō cōdecens ē docere. CHRY. Peccator āt spumat stultitia: stridet iracundia: aresc. ignauia. Discerpit aūt spūs apprōpinq̄ntē ad salutē: ⁊ silr quos ventrē sui trahere ōsiderat: discerpit p terrozes ⁊ dāna vt fec̄ iob. BEDA. Sepe. n. dum ꝙuerti ad deū post pctā conamur: maioꝝ⁹ nouisq̄ antiq̄ hostis pulsamur īsidys: qō fu.. vt vel odiū vtutis icutiat: vl' expulsiōis sue vidicet iniuriam. GREGO. ℣. moza. Uelud mortu⁹ āt oñdit: qz a maligni spūs pāte liberat: q̄ gsqs iā terrena ōsideria subegit: vitā sē carnalis ꝙuersatōis extiguit. ⁊ mō mortu⁹ apparet: quē multi mortuū dicūt: qz q spiritual' viuere nesciūt euz q carnalia bona nō sequit̄ extinctum fundit⁹ arbitrantur. HIERO. Per hoc aūt q ab ifantia vexat⁹ ē: significat gētilis pplus: cui⁹ a natiuitate creuit cultus iutil'i idoloꝝ: vt stulte immolaret filios suos demonys: Uñ dr̄: q ī ignē ⁊ aquaz eū misit. Aly. n. de gētibus ignen venerabantur: aly aquaz. BEDA. Uel ī hoc demōiaco siginficanī q oziginal'i culpe reatu astricti veniūt in mundū: rei ſm gr̄am saluādi. Ignis aut̄ ad feruoꝛē iracūdie referēd⁹ ē: aq̄ ad voluptates carnis que dissoluere mētē p delitias solēt. Nō aut̄ ꝓnero qui vim patiebaꝝ: ſz demoni qui inferebat ꝓminat⁹ ē: qz q pec cantē emēdare desiderat: vitium vtiq̄ increpādo ⁊ execrando dz exterminare: ſz boiez amādo refouere. HIERO. Imputat aut̄e dñs spūi qō bōi p̄stat dicens: Surde ⁊ mute spūs. q: ille nūq̄ audiet nec loquet̄. qō peccato: penitēs audit ⁊ loquit̄: Exies aut̄e demō ab boīe: nūq̄ reuerit̄ur: si bō coz suū seruauerit clauib⁹ humilitatis ⁊ charitatis ⁊ ostium obtinuerit imunitatis. Fact⁹ ē bō sanat⁹ velut mortu⁹. Sanatis et enī dr̄: Mortui estis: ⁊ vita vestra abscōdita ē cum Christo ī deo. THEOPHI. Sz si iesus. i. euāgelic⁹ sermo teneat manū. i. vtutē actiuā: tūc a demone liberabimur. Ui de etiā q ꝓmo de⁹ nos iuuat: deide regritur a nobis q bonū opemur. Uñ dr̄ q iesus ekeuauit illum: ī quo oñdit dei auxiliū ⁊ surrexit: in quo mōstraī bois studium. BEDA. Dū aūt docet dñs aplos qūo demō nequissimus debeat expelli: oēs instituit ad vitam: vt. s. nouerim⁹ grauioza queq̄: vel immundoꝝ spūuz: vel b.. tentamēta: ieunys ⁊ ozōni b⁹ eē supanda. Jrā quoq̄ dñi cū in vltionē celerū nr̄oꝝ fuerit accēsa: hoc remedio singulari posse placari. Jeiunium āt gnāle ē nō solū ab escis: ſz ⁊ a cūctis illecebris abstinere carnalibus: imo ab oib⁹ vitioꝝ passionibus. Sic ⁊ oro gnāl nō soluz ī vbis ē qb⁹ diuinā clemētiā i uocam⁹: vez etiā in oibus q ī obseqz nr̄i ꝓditoris fidei deuotione gerim⁹ teste aplo qui ait. Sine ītermissiōe orate. HIERO. Uel stultitia que ad luxuriā carnis ptinet sanaī. Ira ⁊ ignauia oratione depellit̄. Medicina cuiusq̄s vulneris adhibēda ē ei. Non sanat oculū: qō calcaneo ad bibetur: Jeiunio passiōes corpozis: ⁊ oratione pestes sanāde sunt mentis.

℣ Et ide pfecti ptergrediebāt galileā: nec vole/

bāt q̄nq̄ scire. Docebat āt discipulos suos ⁊ dicebat illi: Q̄m fili⁹ hois tradet̄ ī manꝰ hoiuz ⁊ occidēt eū: ⁊ occisus tertia die resurget. At illi ignorabāt verbū: ⁊ timebāt iterrogare eū. Et venerūt capharnaū q cū domi cēnt iterrogabāt eos: Quid ī via tractabatis: At illi tacebāt. Siqdē ī via iter se disputauerāt. qs coz maior eēt. Et residēs vocauit. xij. ⁊ ait illis: Siqs vult p̄imus ..erit oīuz nouissimus: ⁊ oīuz minister. Et accipiēs puez statuit eū ī medio coz: quē cū cōplexus esset ait illi: Quisqs vnum ex hmōi pueris recepit in noie meo: me recipit. ⁊ qcūq̄z me suscepit: nō me suscipit: sed eū qui misit me.

THEO. Post miracla iterpōit dñs monē ō passiōe: ne putaret̄ q̄ iuolūtarie passus ē. U.. f: Et ..p. pter gal. nec vo. quē. sci. i. se ibi eē. Do. āt di. su. ⁊ di. il. qñ fi. ho. tra. ī ma. ho. ⁊ oc. eū. BEDA. Sp̄s pīs miscet tristitia: vt cū repēte venerit: nō terreāt aplos: ſz p̄meditatis ais ferāt. THEOPHI. Postq̄ vō dixerat q̄ triste erat: tūc adiūgit qō letificare dz. Uñ segī: Et oc. ter. die re. vt discerem⁹ ex ℬ q̄ post angustias letitie subsequunt̄. Segī: At illi ign. ver. ⁊ ti. euz iter. BEDA. Dec ignozantia discipulozꝝ: non tam de tarditate ingenij: q̄ de amore nascit saluatoris: qui carnales adhuc ⁊ mysterij crucis ignari quē deū vez cognouerāt mortuū credere neq.. t. ⁊ q̄ p figuras eū loquentē sepe audire ꝓsueuerāt: bozētes euētū mortis ei⁹ ēt in eis q̄ de sua traditione ac passiōe apte loq̄bat: figurate aliqd ſi gnificari vole bāt. Segī: Et venerūt c.. harnaū. HIERO. Capharnaum dr̄ villa ꝓsolatiōis. ⁊ ꝓgruit iterptatio ad p̄dictā sniaz q̄ dixerat: Et occisus: ter. die resur. Segī: Qui cū domi ..ēnt: i terro. eos: Quid ī via tractabatis .. illi tacebāt. CHRY. Matthe⁹ āt dic̄ q̄ accesserūt ad iesū: discipli dicētes: Quis putas m.. ior ē i regno celoꝝ: Nō. n. ab initio narratione incepit: sed tacuit de ītelligētia saluatoris circa discipulorꝝ cogitatiōes ⁊ dcā: q̄uis possz itelligi q̄ ea ēt ō.. rtum cogitabāt aut dicebāt: dicebāt ad eū: qñ oīa erāt .. ita cognita: ac si ad eū dcā fuissent. Segī: Sigdē iter se ī via disputauerāt q.. ēt illoꝝ maior. Lucas āt dic̄ q̄ cogitatio ītrauit ī discipulos qs eēt illoꝝ maior. Cogitationē. n. ⁊ intētionē eorum dñs ex illoꝝ vbis māifestauit ſz historiā euāgelicā. HIERO. Recte āt ī via tractabāt de p̄cipatu. Silis. n. ē hec tractatio loco. Principat⁹. n. sic̄ igredit: sic descrīt: ⁊ q̄diu tenet̄: labit̄: ⁊ icertū ē ī q̄ māsiōe. i. in q̄ die finiaī. BEDA. Inde āt videt̄ orta disputatio discipulorꝝ de ꝓmatu: q̄ videbāt petrꝝ iacobū ⁊ ioānē seoꝛsuz electos ī mōte: secretūq̄ eis ibi aliqd eē creditū. ſz ⁊ petro ſz Matt. claues regni celoꝝ eē ꝓmissas. Uidēs āt discipulorꝝ cogitatōes .. ñs: curat desideriū glie būilitate sanare: ꝓmatū nō eē q̄rendū: ⁊ p̄us simplici humilitatis cōmonet ipio. vñ Segī: Et residēs vocauit. xy. ⁊ ait illi: Sigs vult p̄m⁹ eē. erit oīuz nouissim⁹: ⁊ oīuz minister. HEIRO. Ubi notādū q̄ illi eūtes disputabāt de p̄cipatu: ipe sedēs docet humilitatē. Principes. n. laborant: būiles gesc̄ut. CHRY. Appetebāt qdē discipuli honorē hr̄e a dño. ōsideriū ēt eis ierat vt magnificarent̄ a xp̄o. Quāto. n. qs maior ē: tāto maiorib⁹ honorib⁹ dign⁹ existit pp hoc nō coz desideriū ipediuit: sed būilitatē introduxit.

THEO. Non. n. vult vt vsurpemus nobis p̄rimatus: sed per humilitatem altitudinē cōsequamur. Mox aūt monet eos ī nocētie puerilis exēplo. vñ segī: Et ac. pu. sta. eū ī me. eo. CHRY. Ipso visū eis persuadēs humiles esse ⁊ simplices. Etenī ab iuidia ⁊ vana gl'ia puulus mūd⁹ extitit: ⁊ a ꝓcupiscēdo p̄matū. Nō solū āt ait si tales efficiami: mercedē magnā accipietis: ſz ⁊ si alios tales honorabitis pp me. vñ segī: Quē cū ꝓplex⁹ eēt: ait illi: Quisquis vnuz ex huiusmodi

modi pue.re.i no.meo:me recipit. BEDA. In quo vlsim plr paup est christi ab his q volunt eē maiores: p eius ostēdit bonore recipiēdos: vel in malitia puulos esse suadet: vt simplicitatē sine arrogātia: charitatē sine inuidia: deuotōes sine iracūdia cōferuent. Qz aūt cōplectīt pueruz significat humiles suo, dignos eē complexu ac dilectione. Addidit āt In noīe meo. vt formā vtutis quā natura duce puer obser/uat: ipsi p noie christi rōnis industria sequant. Sed qz se i pueris recipi docebat: ne putaret hoc esse solū qō videbat: subiūgit: Et qcunqz me fusce. non me su.sz eū qui me misit. Talem seytiqz ac tantū credi volēs qualis z quātus est ipr.

THEOPHI. Uide q̄tum valet humilitas p̄ris nanqz z fily inhabitationē mereī: z etiā spūssancti.

¶ Rndit illi Joannes dicens: Magister vidim⁹ quendā i noie tuo eijciētē demonia q nō segtur nos: z phibuim⁹ eū. Jesus aūt ait: Nolite phibere eū. Nem⁹ est enī qui facit virtutem in noie meo: z possit cito male loq de me. Qui.n.non est aduersum vos p̄o vobis est. Quisqs.n.potum dederit vobis calicē aque frigide in nomie meo: Qz xp̄i estis: Amē dico vobis non perdet mercedē suā. Et qsqs scādalizauerit vnū ex bis pusill' credētib⁹ i me: bonū ē ei magis si circūdaret mola asinaria collo ei⁹ z in mare mitterēt.

AVGV. Joānes p̄cipua denotōe dn̄i amās excludēdū būficio putauit eū q nō recte vtaī offici. Un dr. Rndit illi ioānes dicēs: Magister: Uidi.quēdā in nomi.tuo eīcie. demo.q nō segt nos: z phi.eū. CHRY. Multi.n. credēti um charismata recepunt: nec tn eū xp̄o erāt: lz sint idigni: alios puocat ad fidē z ipsosinet p bāc ieffabilē gratiā iducit: vt fiāt meliores. Jn segt Jesus āt ait: Noli.p.eū. BEDA. In quo docet nemi nē a bono qō ex pte hz eē arcēdū: sed ad boc poti⁹ qō nōdū hz eē puocādū. CHRY. Decēter āt eū nō eē phibēdum oñdit: sequēter dicēs: Nemo ē.n. qui fa.vir.i nomi meo. z pos.ci.ma.lo.de me. Doc āt dicit pp eos qui in heresim ceciderūt: q̄les erat simon ... năder z cherint⁹. neq;.n. illi i noie xp̄i miracula faciebāt: sz deceptiōib⁹ qbusdā facere videbant. Jsti vo z si nō sequunt nos: nō tn̄ nos aliqd firmiter dicere va..būt: eo q bonozāt i opando vtutes nom̄ meum. THEOPHI. Qualiter.n. male de me loq̄tur. q ex noīe meo occasionē glie hz: z p boc q ipm̄ iuocat miracula opaī: Segt: Qui.n. nō ē aduer. vos: p vo.ē. AVGV. ō cō. euā. Uidēdū ē: ne Billi snīe dn̄i videaī driū: vbi ait. Qui mecū nō ē: aduersū me ē. an boc itereſſe aliqs dicit: qz bic di scipul' ait: Qui nō ē aduer. vos: p vo.ē. Jbi āt de seipo locutus ē. Qui mecū nō ē: aduersū me ē. q̄si nō possit cū illo non eē: q discipulis ei⁹ tāq̄ mēbris ei⁹ sociaī. Aliogn quo verū erit: Qui vos recipit: me recepit: Aut pōt ēt nō eē aduersus eū: fuerit aduersus discipulos suos: nā vbi erit illud: Qui vos spnit: me spnit: Sz nimiz boc vult itelligi tātū cū illo nō eē aliquē: inquātū ē aduersus illū: z cū illo eē inquātum cū illo ē. Exempli gra: sicut iste q in noie christi vtutes facie bat: erīn societate discipulozū nō erat: inquātū opabaī virtutes i illo noie: intātū cum ipsis erat z aduersus eos non erat Jnquātū vo eozū societati nō adherebat: intātuz cum ipsis nō erat: z aduersus eos erat. Sed qz illi boc eū facere phibuerūt: in quo cum ipsis erat: dixit eis dn̄s: Nolite phibere Illud enī phibere debuerūt qō extra eoz erat societate: vt illi vnitatē ecclie suaderent: nō illud in quo cuz illis erat nomē. s. magri z dn̄i eoz in expulsiōe demonū p̄dicans: sicut eccl'a catholica facit: nō ip̄obans in hereticis sacramēta cōia: sed diuisionē vel aliquā aduersaz paci veritatiqz sē tētiā. Jn h... enī aduersus nos sunt. CHRY. Uel aliter. Doc dr̄ de credētibus in eū: qui tamē ipm̄ non sequunt pp vite laxatōes. Illō aūt de ōmonib⁹ dr̄: qui a deo omnes studēt separe z cōgregationē ei⁹ dispgere. Segt: Quisqs enim po.de.vo.ca.aq fri.in no.meo. qz xp̄i estis: Amē dico vobis: nō per.mer.su. THEOPHI. Quasi.d. Nō solū hunc q̄ noie meo miracu'... opat⁹ i..n, phibeo: sed z quisqs minimū qd ōderit vobis ppter nomē meū z recepit vos ppter me: non ppter humanā gr̄am z mūdanā: nō perdet mercedem suam. AVGV. de ǒsen. euā. Uñ oñdit qō z ille ō quo Joannes suggesserat nō ita separabaī a societate discipulozū: vt eam tanq̄ hereticus ip̄obaret: sz sicut solent boies: nōdum audez xp̄i suscipe sacramēta: z tamē noī faucre xp̄iano: ita vt xp̄ianos etiā suscipiāt: z nō ob aliud nisi q xp̄iani sunt obsequunt: de qbus dicit q nō perdent mercedē suā: nō quia iam tuti atq̄z securi sibi debeāt videri ex hac benivolēcia quā erga xp̄ianos habēt etiā si xp̄i baptismo nō abluanī nec vnitati ei⁹ incozpozent: sz qz ita iaz dei misericordia gubernent: vt ad ea quoqz pueniant: ad que ita securi ō hoc seculo abscedant. CHRY. Et ne gs pauptatem allegēt: ponit illud quo nō cōtingit egere. s. calicē aque frigide: p̄o quo etiā consequetur mercedē non enim preciū dati: sz dignitas recipientiū z affectus dantiū facit op⁹ dignū mercede. Non solū autē recipiēdos discipulos verbo ostendit ex mercede qua aliqs sequīt: sed etiā qz retrabit a tormento. Segtur: Et quis. scā. vnū ex bis pu. cre. in me: bonū est ei ma. si. cir. mo. asi. col. ei⁹ z in ma. mit. q̄si. d. Si q vos pp me honozāt: mercedē bīt: sic z ihonozātes. i. scādalizātes vltimaz accipiēt vltōez. Ex māifestis aūt nob tormēti ōscribit tollerabile: faciēs mētōez mole z flubmerſiōis. z nō aitmola suspēdāt in collo: sz bonū ē ei boc sustiere: ōmnans qū ēs grauī⁹ aliqd malū expectat. Pusillos āt i se credētes dicit eos q iuocant nomē ei⁹: non solū seqntes ēt eos q calicē frigidū offerūt: z nō opanī alia maiora. Jstoz aūt neminē vlt scādalizari nz supplātari: Doc. n. ē, phibere nom̄ ei⁹ iuocare

BEDA. Recte āt q scādaliz̄ari pōt: pusillus appellaī. q .n. magn⁹ ē: qōcūqz passius fuerit nō ōclinat a fide: q aūt pusillus ē aio z paru⁹: occasiōes q̄rit quo scādalizēī. ppteres os nos maxie bis cōsulere qui parui sūt in fide: ne occasiōe nr̄i offēdāt z recedāt a fide: ac ōcidāt a salute. GREGO. sup ecc. Notādū tn̄ q p in nr̄o bono ope aliqn̄ cauēdū ē scandalū, p̄rimi: aliqn̄ āt, p nibilo cōtenendū. inq̄tuz enim sine peccato possum⁹ vitare, p̄rimi scādalū debem⁹. Si aūt de vitate scādalū ponit: vtili⁹ pmittit scādalū nasci: q̄ veritas reliquaī. GREGO. ipa. Mystice āt i mola asinaria scam laris vite circuit⁹ ac labor exp̄mit z p, pfundū maris extrēdānatio ōsignaī. Qui q̄ ad scitatis spēz deduct⁹ vl vbo cetros destruit: vl exēplo. Mel. ... pfecto erat vt būc ad montē sub exterioze bitu terrena acta cōstrigerēt q̄ sacra officiaī culpa ceteris imitabilez demr̄arent. qz nimiz si solus cadret: vtrūqz būc tolerabilioz iferni pena cruciaret.

¶ Et si scādalizauerit te manus tua: abscide illaz Bonū ē tibi debilē itroire i vitā q̄ duas manus bīte ire i gehēnā: in ignē ie extinguibilem: vbi vermis eoz nō mozit⁹: z ignis nō extinguit. Et si pes tuus te scādalizat: amputa illū. Bonū ē tibi claudū itroire in vitā eternaz: q̄ duos pedes bīte mitti in gehēnā ignis inextinguibilis: vbi vermis

eoz nō mozitur: z ignis non extinguitur. Quod si oculus tuus scandalizat te: ejice euz. Bonū ē ti bi luscum itroire in regnum dei: q̄ duos oculos babentem mitti in gehennam ignis: vbi vermis eoz nō mozit⁹: z ignis non extinguitur. Omis enim igne salieī: z ois victima sale salietur. Bonū est sal: Dō. sal insulsum fuer... in quo illud cōdietis: Habete in vobis sal: z pacē babete iter vos.

BEDA: Quia supa docuerat dn̄s ne scādaliçarem⁹ eos q credūt in eū: nūc cōsequēter admonet q̄tū cauere debeamus eos q scādaliçare nos. i. vt... bo vl'e ēplo suo ad ruinaz peccati ppellere certāt. vñ dicit: Et si scā. te. ma. tu. abſc. il.

CHRY. Nō ō mēbris hoc dic: sz ō ppings amicis: quos q̄tū ad necessaria i membroz ozdie nos bēm⁹. Nihil.n. tā nociuū vt pniciosa societas. BEDA: Manū gppe nr̄am appellat neciū amicū: cui⁹ auxilio quotidiano op⁹ bēmus: sz si tal' nos ledere in cā aīe voluerit: excludend⁹ ē a nr̄a societate: ne si cū pdito i hac vita parte bēre volumus: sil'i futuro cū illo peam⁹. vñ segtur: Bo. ē ti. de. itro. i vi. q̄ du. manu. ire in ge. i ig. iner. GLO. Debilē dic: aditutozio alicui⁹ amici puatū. Nā meli⁹ ē absq̄ amico ire in vitaz: q̄ cuz eo ire in gehēnā. HIERO. Ul' aliter. Bonū ē tibi debilē ingredi i vitā. i. fine cupito p̄ncipatu: q̄ duas man⁹ babētem. Due man⁹ p̄ncipat⁹ sunt humilitas z sup̄bia. abscide sup̄biā: tenēs humilē p̄ncipatū: CHRY. Deide testimoniū p pheticū ex esaia, pheta iducit dicēs: Ubi ver. eo. nō mo. z ig. nō ex. Nō de sensibili verme boc dic: sz vermē cōsciētiā vocat mordentē alaz: q nō sit opata bonū. Unusqsq.n. sui ipi⁹ accusator⁹ fiet: rememorās q̄ gessit in vita mortali: z sic eoz vermis imortalis pmanet. BEDA: Sicut aūt vermis est doloz interi⁹ accusans: sic ignis ē pena extrinsecus seuiens. Uel in verme putredinē gehēne fic i igne ardorez designat. AVGV. xp̄i. de ciui. dei: Utrūqz aūt boz ignē. s. ac vermē q volūt ad aīe penas nō ad corpis pertinere: di aūt ēt vri doloze aīe sero ac ifructuose penitentis: eos q fuerint a regno dei separati. Et ideo ignē, p isto dolore vrente nō cōgrue ipoui posse ptēdūt: sm illū apostoli: Quis scādaliçatur z ego nō vror: Ēudē ēt vermē putāt itelligēdū eē: sz illud: Sicut tinea vestimētū z vermis lignum: sic meroz ex cruciat coz viri: qui si penas z aīe z corpis i illo supplicio futuras cē nō dubitāt: igne vri corpus: aīam vo rodi quodam mō verme merozis affirmāt. Qui⁹ credibili⁹ dr̄: qz vtiqz absurdū est ibi dolorē aut corpis aut aīe defuturū. Ego tn̄ facili⁹ estimo vt ad corp⁹ vtrūq; dicā ptinere q̄ neutrū: z ió tacitū eē in istis diuine scripture vbis animi doloz: qz p̄ns eē itelligi⁹ vt corpe dolēte animus quoqz cruciet. Eligat q̄ qsq; qō placet: aut ignē tribuere corpi: aīe vermē. boc, ppie: illud tropice: aut vtrunq; ppie corpi. Pōt. n. aīalia etiam in ignib⁹ viuere: in vltiōe sine ꝯsumptōe: in doloze sine moze p miraculū potētissimi creatoris. Segt: Et si pes tu. scā. te. BEDA. Pes amic⁹ dr̄, ppter ministeriū discursus q̄si in nr̄is vsib⁹ accōmodatos. E... quitur. Qz si oculus tu. scā. te. Oculus dr̄ amic⁹ vtilis atq; sollicit⁹ z acutus ad pspiciēdū. AVGV. de cō. euā. Dic, pfecto apparet: q vlli q noie christi sint ocuoti: z p̄iusq̄ xp̄ianoz numero socient: vtili ozes sunt q̄ bi q cū iaz xp̄iani appellent: z christianis sacramētis ibuti sunt talia suadēt vt qb⁹ ea psuaserit: secū i eterna pena p̄rabāt quos mēbroz corporaliū noie tāq̄ manū vel oculū scandaliçantē iubet erui a corpe: boc ē ab ipa vnitatis societate: vt sine bis poti⁹ veniaī ad vitā: q̄ cū eis eat in gehēnā. Doc ipso āt separanī: a qbus sepanī: q̄ eis mala suadentib⁹ boc est scādaliçantib⁹ nō ꝯsentit. Et si qdez oīb⁹ bonis cū qb⁹ eis notitia ē: de bac puersitate ēnotescūt: ab oī pentus societate atq; ab ipsa diuinoz sacrameto z participatione separenī. Si āt qbusdā ita noti sunt: plurib⁹ āt ista eoz est ignota peruersitas: ita tolerādi sunt: vt neq; illis ad inigtatis cōionē ꝯsentiaī: neq; pp illos bonoz societas ōseraī BEDA. Quia vo dn̄s tertio mētione vermis z ignis fecerat: vt hoc valeam⁹ euitare tormētū subdit. Omis enim igne salieī. Fetoz.n. vermiū de corruptione solet nasci carnis z sanguinis: ióqz caro recēs sale condīt: vt exiccato humore sanguineo vermescere neq̄at. Et qdē qō sale saliī: vermis putredinē arcet. qō vo igne saliī. i. ignib⁹ sale aspsis recondit: nō solū vermes abiicit: sz ipam quoqz carnē consit... at. Caro ergo z sanguis vermes creat: qz delectatio carnalis cui⁹dimētū cōtinentie non resistit: penaz luxuriosis generat eternā: cui⁹ fetozē gsqs vitare desiderat: z corp⁹ sale cōtinentie z mētē studeat cōdimento sapie ab erroris z vitioz labe castigare. Sal.n. dulcedinē sapie: ignis spūssancti gr̄az ōsignat. Dic ergo: Omis igne saliī: qz ois electa sapia spūali dz a corruptōe ꝯcupiscētie carnal' emurgari. Ul' ignis ē tribulatōis: quo patiētia fideliū ... pfcm̄ op⁹ br̄e possint exercer̄. CHRY. Silē āt ē buic qō dic apls: Uniuscuiusqz opus q̄le sit ignis, pbabit. Postea a leuitico testimoniū introducit di. Et ois victima saliet. HIERO. Victima dn̄i ē gen⁹ humanū: qō bic rōne sapie saliī: dū corruptio sanguinis custodia putredinis z mr̄ vermiū consumer̄: z illic purgatorio igne examiabit. BEDA. Possumus z ita itelligere q altare ōi sit coz electoz: hostie vo z sacrificia i hoc altari offerēda: bona sūt opa fideliū. In oīb⁹ āt sacrificijs sal dz offerri: qz nullū ē op⁹ bonū qō nō sal sapiētie: ab oī corruptione vane laudis: ... teriusqz prauis siue supfluis cogitatiōib⁹ expurgat. CHRY. Ul' hoc dr̄ qz oē mun⁹ victime nr̄e: q̄ ē fm̄ oratione z p̄rimi sinuētione saliī igne dīno de quo dr̄. Jgnē veni mittere i terrā. ó quo subdit. Bonū ē sal. i. ignis dilectōis. Qz si sal ifnl. fue. i. seipso puatuz: z ppria q̄litate p quā dr̄ bonū: i quo illud cōdictis: Sunt.n. sales sal bīnes: q .l. bīt gr̄e plenitudinē z sunt sales ... l nō bīntes: g.n. nō sunt pacifici: sal sunt insulsum. BEDA. Uel bonū ē sal: bonū ē dei verbū audire freqntius: z sale sapie spūalis cozdis arcbana condire. THEOPHI. Sicut.n. sal carnes conseruat: z vermes eas non sinit generare: sic z se... nōe doctozis si desiccatiuus erit: carnales boies cōstringit: z in eis inertiguibilē vermē nō sinit generari. Si vero sit insulsus. i. si virtu... desiccatiuā z cōseruatiuam non babeat in quo condiet⁹: CHRY. Uel fm matthēum: discipuli christi sūt sal: q totū ozbē cōseruāt: resistētes putredini q̄ ē ab idolatria z fornicatione peccatoruz. Pōt etiā intelligi q vnusqsq nostrum babeat tantū salis: q̄tū capax est dei gratiaz. vnde z apls cōiugit gr̄az sali: di. Sermo vester sit in gratia sale cōditus. Sal etiā est dn̄s Jesus ... qui fuit sufficies totā terram cōseruare: z mltos i terra fecit sales: quoz si aliq marcescant: possibile est. n. z bonos in putredinē trāsmutari: dignū est vt fozas mittāt⁹. HIERO. Uel al' Sal insulsū est qui amat p̄ncipatū: z icrepare nō audet. vñ segtur: Habete in vo. sal. z pa. ba. iter vos. vt. s. salsedinez cozreptionis amoz. p̄rimi tēperet: z dilectionē, p̄rimi sal iustitie cōdiat.

GREGO. sup Ēcechie. Uel boc dicit cōtra quosdā quosdum maioz cōscientia erigit: a ceteroz societate disiungit: z quo plus sapiunt: eo a concordie vtute resipiscunt. GREGO. in pasto. Qui etiā loqui sapienter nititur: magnopere metuat ne eius eloquio audientiū vnitas confundatur: nedum sapiens videri desiderat: vnitatis cōpagē insipienter abscidat. THEOPHI. Uel qui cōstringit se vinculo di lectiōis ad, p̄rimum. hic salē habet: z ex hoc pacē cū fratre suo. AVGV. de con. euan. Dec Marcus dominuz locutum fuisse contextiz commemorat: z aliqua posuit que nullus alius euangelistarū posuit. Alia vero que matthe⁹ quoq; posuit: z aliqua que matthe⁹ z lucas. sed illi ex alijs occasionibus: z in alio rerum ordine. vnde mihi videtur etiaz

Universidad de Deusto
Biblioteca

boc loco dīz dixisse q̄ alys locis dixit: ga satis ꝓtinebāt ad hāc ipsam ei⁹ sniam: qua vetuit ꝓhiberi virtutes ī noīe suo fieri: et ab illo q̄ cū discipulis eū nō seq̄bant. CA. X.

ET ide exurgēs venit i fines iudee vl tra iordanē ⁊ ꝓuenūt ite⁊ turbe ad eū ⁊ sic̄ consueuerat ite⁊ docebat illos. Et accedētes pharisei iterroga bāt eū: si licet viro vxorē dimittere tētātes eū: At ille rndēs dixit eis: Quid vob⁹ pcepit moyses: Qui dixerunt: Moyses pmisit libellū repudij scribere ⁊ dimittere. qb⁹ rndēs Jesus ait: Ad duritiā cordis vr̄i scripsit vobis pceptū istud. Ab initio aūt creature masculū ⁊ feminā fecit eos de⁹. Propter hoc relinq̄t hō ꝓtrem suū ⁊ matrē ⁊ adherebit ad vxorē suā: ⁊ erūt duo in carne vna. Itaq̄ iā nō sūt duo: sz vna caro. Quō ergo de⁹ cōiunxit: hō nō separet. Et in domo iterum discipuli eius de eodē interrogauerunt eum. Et ait illis: Quicūq̄ dimiserit vxorē suā⁹ ⁊ aliā duxerit adulterium cōmittit super eā. Et si vxor dimiserit virum suū⁹ ⁊ alij nupserit: mechatur.

BEDA. Nucusq̄ mare⁹ ea narrauit dn̄s ꝓ dño q̄ in galilea fecit ⁊ docuit: Nic icipit enarrare q̄ i iude fecit ⁊ docuit sue passus est: ⁊ ꝓmo gdē trās iordanē ad oriētē. Et boc e dn̄: Et ide exur. ve ī fi. iu. vl. ior. De de etiā citra iordanē q̄n venit ierichō: bethaniā: ⁊ hierosolymā. Et cū ois iudeo⁹ ꝓuincia gnāliter ad distinctionē aliaꝝ gētiū iudea sit dcā spāli⁹ tn̄ meridiana ei⁹ plaga appellabat iudea ad distinctiōez samarie: galilee: decapol. ⁊ ceteraꝝ in eadē ꝓuincia regionū. THEOPHI. Uisitat āt regionē iudee: qua ꝓpe pp iudeo⁹ emulationez reliquerat: qz passio in ea er futura nō tamē ascend it tūc hierosolymā: sz iudee ꝓfinia vt turbe nō maliciose ꝓceret. Hierosolyma.n. erat opatrix omnis negtie ob malicīā iudeo⁹. vnde sequit: Et cōue. ite. tur. ad eum: ⁊ sicut cō. ite. docē. illos. BEDA: Notanda est mentiuz distātia in turbis ⁊ phariseis. be conueniunt vt doce. tur: qui sanentur infirmi: sicut matthe. cōmemorat: illi accedunt vt saluatorē tentando decipiāt. vñ sequit: Et acce. pha. iter. eū si li. viro ꝓ. di. tē. eū. THEOPHI. Accedūt quidē nō deserentes eu⁹ ne turbe in eū crederent: sed cōtinue accedentes credebant cum in dubitationē inducere: ⁊ cum per interrogationes ndere. Proposuerunt autem ei questionē ex vtraq̄ parte ꝓcipitiū habentē: vt si dicat q̄ licet viro vxorē dimittere: vel non licet: accusarēt ipm̄ con tradicētes ei. ex dogmatib⁹ moysi. Chr̄ist⁹ igitur sapiētia ipa rndit eis respōsionē illo⁹ laqueos fugientē. CHRY. Interrogat⁹. n. si licet: nō stati rndit: nō licet: ne tumultuen tur: sz ꝓmo eis legis sniaz voluit respōdere: vt qō eū dicere oportebat boc i lli rnderēt. vñ seq̄t: At ille re. ait: Quid vo bis ꝓce. moyses: Seqtur: Qui dixerunt: Moyses pmisit libellū repudij scribere ⁊ dimittere. Proponūt qdē moysen hoc dixisse: aut ꝓpter iterrogationē saluatoris: aut volētes in eū viroꝝ multitudinē icitare. Eteni hoc iudeis erat idifferens: ⁊ oēs hoc opabant tāq̄ a lege pmissū. AVGV. ō cō. on. Nihil āt ad rei veritatē iteresť: vtrū domino sepationē ꝓhibēti: ⁊ sniaz suā de lege firmāti ipi turbe: vt Matthe⁹ narrat ītulerint qōnez ō libello repudij p eūdē moysen sibi pmisso: an hoc qdē illi: de pcepto moysi illos iterroganti respōderit: vt Marc⁹ hic dicit. nā ⁊ voluntas eius ita se hē bat: vt nō eis redderet rōnē: cur illud Moyses pmiserit: ni si ꝑ⁹ ipi hoc cōmemorassent. Cū g̃ volūtas loq̄ntiū: cui deb̄t vba fuire ab euāgelista vtroq̄ mōstrata sit: nihil iteresť iā: sz diuersus iter ambos fuerit modus narrādi. Pōt etiā hoc itelligi: q̄ sicut dicit Marcus: ꝑ⁹ eos de vxore dimittenda iterrogātes: dn̄s vicissz iterrogat: qd eis pcepit moyses: q̄ cū rndisset: Moysen pmisisse libellū repudij scribere ⁊ dimittere: rndit eis de ipa lege ꝓ moysen data: quomō dn̄s istituerit cōiugium masculi ⁊ femie: dicēs ea q̄ ponit Matheus: q̄bus auditis: illi ic. nō ei ꝓmo iterrogāti rnderāt respetierūt: dicētes: Quid ergo mādauit moyses: AVGV. ō fausťū: Nolebat nāt dimitti vxorē a viro q̄ hanc iterpolauit mozā: vt in. disciplinā anim⁹ ꝓceps libelli cōscriptiōe refrenatus absisteret: pserti qz vt phibent: apud hebreos scribere. as hebreas nulli fas erat. si solis scribis. Ad hos igitur quos oporteret eē prudētes legis iterptes: ⁊ iustos discdg dissuasores: lex mittere voluit eū quē iussit libellū dare repudij si dimisisset vxorē. Nō. n. poterat ei scribi libell⁹ nisi ab ipsis quē p hāc occasionē ⁊ necessitatē venientē quodāmō in manus suas bono ꝓfilio regeret: atq̄ inter ipz ⁊ vxorē pacifice ag. ꝓiectionē ꝓcordiāq̄s suaderet. q̄ si tantū intercideret odiū vt extingui emēdariq̄ nō posset: tūc vir q̄s scriberē libellus: qz frustra ñ dimitteret: quā fic odisset vt ad debitā cōiugio charitatē nulla prudentiū suasione re locare. pp hoc subdit: Quib⁹ re. ic. ait: Ad dur. cor. ve. scripsť. Magna.n. duritia erat: q̄ nec p libelli iterpōnez vbi dissuadēdi loc⁹ iustis ⁊ prudētib⁹ tribuebat solui vl fieri posset ad recipiendā vel reuocandā ꝓiugi charitatem.

CHRY. Uel dr̄: Ad dn̄. cor. vr̄i: qz si aia fuerit purgata ō sideryt ⁊ ira: pole est mulierē negligimā tolerare. Multiplicatis aūt in aīa passiōib⁹ ꝓdictis: multa mala ꝓtingēt circa odiosū cōnubiū. sic igī ab icusatiōe eoꝝ moysē eripit q̄ ōsderat legē: ⁊ totū in coꝝ caput cōuertit. Sz qz grave erat: qō dn̄s ē: statī ad antiquā legē sermonē reducit dicēs: Ab initio aūt crea. ma. ⁊ fe. fecit eos de⁹. BEDA. Non ait masculū ⁊ feminas. qō ex ꝓpō repudio querebat: sz masculū ⁊ feminā: vt vni⁹ cōiugis cōsortio necterent. CHRY. Si ās voluisset hāc qdē dimitti ⁊ alteraz introduci: creasset plūres mulieres. Nec solū hoi deus mulierē coniunxit: sz ⁊ relinq̄re parētes ꝓcepit ⁊ mlieri adhererc. vñ seq̄t: Et dixit. s. ōs p adā. Propter hoc re. ho. pa. su. ⁊ ma. su. ⁊ adhe. ad vxo. suā. Ex ipo mō locutōis iscpabilitatē mrimony demōans qz dicit. Adherebit. BEDA. Et silr qz dic. adherebit ad vxorē suā: nō ad vxores. Seqt: Et er. duo ī car. vna. CHRY. ex vna radice fci. ī vnū coꝝ⁹ cōueniūt. Seqt: Itaq̄ iā non sūt duo: sz vna ca. BEDA. Primū igī nuptiaꝝ ē ex duab⁹ vnā carnē fieri. Lastitas iūcta spiritui: vn⁹ efficitur spūs.

CHRY. Post hec terribile faciēs argumētū nō dixit. ne diuidaris: sz cōclusit: Qō g̃ de⁹ cōiūxit: hō nō sepet. AVGV fausťū: Ecce iudei ex libris moysi cōuicunt: nō eē vxorem dimittēdā: q̄ sz volūtatē legis moysi arbitrant se facere cū dimittēdā: q̄ sz volūtatē legis moysi arbitrant se facere cū dimittērēt. Silr ⁊ illō hīc cū ipo xpo attestāte cognoscim⁹ deū fecisse ⁊ cōiūxisse masculū ⁊ feminā: qō manichei negādo dānāť: nō iā moysi libris: sz xpi euāgelio resistētes. BEDA. Qō er. ōs cō. vnā faciēdo carnē viri ⁊ femie: ꝑ hō nō pōt separe: sed solus ōs. Dō sc. at: qñ ꝓ desideriū sedē vxoris primā dimittim⁹. Deus sepat: qui ex consensu pp seruitutem dei sic habemus vxores: quasi non hūtes. CHRY. Si aūt duo quos de⁹ cōiunxit separari non debent: multo magis ecclesiam quā deus chr̄isto coniunxit: ab eo non cō uenit separare. THEOPHI. Quia vero scā dalizabant discipuli: tanq̄ ex ꝓdictis nō plene eis fuerit satisfactus propter hoc enim iterum interrogant. vñ sequit: Et ite. i do. discipuli eius de eodez iter. eum. HIERO. Secunda interrogatio ab apostolis iterum dicta est: quia de eadem re de qua pharisei eum interrogauerunt. idest de coniugij sanctitate ⁊ hoc ꝓpter. Iterata enī verbi snia: nō fastidiū sz cluriē. est ⁊ hoc ꝓpter. Iterata enī verbi snia: nō fastidiū sz cluriē. est tim ꝑstat. vnde g̃ me comedunt: adhuc esuriēt: ⁊ qui mebi-

bāt adhuc sitient. Melliflua enī sapiētie eloga gustata: diligentib⁹ multimodū sapozē reddūt. vnde domin⁹ iterato discipulos instruit. nam seqtur. Et dixit illis: Quicunq̄ dimi. vx. su. ⁊ al. ou. adul. cō. su. cā. CHRY. Adulteriuz vocat nō cum sua simul esse: Nō enim est sua quā accepit ꝑma derelicta: ⁊ ꝓpter hoc cōmittit adulteriū sup eā. i. sup scdaz quā introducit. Idē aūt est ⁊ de muliere. vnde seqtur: Et si vxor di. virum suū: ⁊ alij nup. mecāť. Non enī alteri vt ꝓprio viro pōt cōiungi: si ꝓprium delinquat. Et quidez lex phibuit adulteriū manifestū: sz saluator hoc nō mānifestū: neq̄s ab oīb⁹ notū: nature tn̄ cōtrariū. BEDA. In matheo vero scriptū est pleni⁹: Quicunq̄ dimiserit vxorē suam nisi ob fornicationē. Una ergo solūmodo carnalis ē causa: fornicatio. Una spūalis timor dei: vt vxor dimittat: sicut multi religionis causa fecisse leguntť. Nulla aūt causa est dei lege pscripta: vt viuente ea que relicta est alia adducatur.

CHRY. Et autem Matthe⁹ dicit phariseis hec verba dixisse: Marcus vero discipulis: non est ꝓtrariū: cōtigit enim hec bis: ⁊ illis dicta esse.

Et offerebāt illi puulos: vt tāgeret nos. discipuli āt cōminabant offerētib⁹. Quos cū videret Jesus: idigne tulit. Et ait illis: Sinite paruulos venire ad me: ⁊ ne phibueritis eos: talium. n. est regnū dei. Amē dico vobis: quisq̄s nō recepit regnū dei velut puul⁹ nō itrabit in illud. Et cōplexās eos ⁊ ꝓponēs man⁹ sup illos: bñdicebat eos.

THEOPHI. Ostēsa supius nequitia phariseoꝝ chr̄istū tētantiū: nunc oñdit multa fides turbaꝝ: que tantū manuū ꝓpositione pntabant xp̄m benedicere paruulos quos illi offerebant. vñ dicit: Et offe. illi paruu. vt tan. eos. CHRY. Sed discipuli ꝓhibebāt offerētes ꝓpter chr̄isti dignitatez. Et hoc est qō subdit: Dixi. aūt ꝓm. offe. Saluator aūt eruditos discipulos sapere moderata: ⁊ tumorē cōculcare mūdanū: accipit pueros ⁊ eis ꝓnūciat regnū dei. vñ seqtur: Et dixit illis: Sinite par. ve. adme: ⁊ ne ꝓhi. eos. ORIGE. Siquis ergo eoꝝ q̄ doctrinā ecclesiasť caz ꝓfitenť: videat aliquē offerētē quosdā stultos mūdi ⁊ ignobiles ⁊ infirmos: q̄ ꝓpter boc appellati sunt pueri ⁊ infantes: nō ꝓhibeat q̄si sine iudicio faciētē eū q̄ offert talē saluatori. Post ō exhortat discipulos suos iā viros cōstitutos ꝓdescendere vtilitatibus puoroꝝ: vt fiāt pueris quasi pueri: vt pueros lucrent. Nā ⁊ ipe cum in forma dei esset: humilians se factus est puer. vñ subdit: Talium est enī regnū dei. CHRY. Eteniz ab oībus passionibus pura existit aīa pueri: ꝓpter hoc oportet vt hec ex volūtate operemur: que pueri bñt per naturam.

THEOPHI. Unde nō dixit hoc ē regnū dei: sz talium. s. habentiū ⁊ studio ⁊ labore innocētiā ⁊ simplicitatez quam habēt pueri ex natura. Puer. n. non odit neq̄s maliciose alios induat vestimētis: ꝓfert ea regalibus indumētis: sic ⁊ ille q̄ viuit fm̄ virtutē ecclesie matris sue nihil huic ꝓhonoratneq̄s etiam reginā multoꝝ voluptatē. vñ ⁊ dn̄s subdit: Amē dico vobis: Quisq̄s nō recep. reg. dei velut puu. non introbit ī illud. BEDA. Idest nisi talē habuerit is innocētiā ⁊ animi puritatē sicut puulus habet: regnuz celoꝝ nō poterit intrare. Alr regnū dei. i. doctrinaz euangely: sicut puulus recipe iubemur: qz quomodo paruulus in discendo nō ꝑdicit doctoribus: neq̄ rōnes ⁊ verba cōponit: eis resistens sz fideli⁹ suscipit q̄ docent: ⁊ cū metu obtēperat ⁊ discit: ita ⁊ nos obediēdo simpliť: ⁊ sine vlla ꝑdictione verbuz domini suscipe debem⁹. Seqt: Et cō. eos. ⁊ im. ma. sup il. bene. eos.

CHRY. Bene aūt amplexať eos ad bñdictionez: tanq̄ in ꝓpriū sinum eleuans ꝓpitiatus facturam suā ab eo caden̄ ab initio ⁊ diuisaz. Imponit āt puulis man⁹: docens

Universidad de Deusto
Biblioteca

simpliciter vt vixerat esse confessus:qō patet ex hoc quod subdit:Jesus āt ituitus eū:dilexit eū:z dixit ei. Si a mēdacy aut simulatiōis noxa re⁹ teneret:nequaq̄ intuitus archana cordis ei⁹ diligere diceret iesus. ORIGE.sup mat Jn hoc.n.q̄ dilexit eū vel osculatus est eū: videt affirmasse pfessionē ei⁹ q̄ dixit se oīa ista iplesse. Intēdēs.n. mente in eū vidit boīez ex bona ꝓsciētia cōfitentē. CHRY.Dignū tñ est ingrere q̄liter būc dilexit:q eū nō erat secuturꝰ. est aūt hoc dicere.qm̄ q̄tū ad ꝓiora dignus erat amore:q̄ legis sunt obſuans a iuuētute.circa finē vero neqz diminutionē ꝓiozis dilectiōis ꝓsecutus est:sicut neqz pfectionē cepit.Et si.n.nō excesserat mēsurā:humanā christi pfectionē nō sequēs:nullo tñ crimine exīstebat reꝰ: iuxta possibilitatē hois legē obseruās:z in hac obseruatiōe christ⁹ eū dilexit. BEDA.Diligit.n.dñs eos q mādata legis q̄tus minora custodiūt:sz nihilominꝰ q̄ in lege minus fuerāt bis q pfecti eē desiderāt oſtēdit:qz nō venit soluere legē sed adimplere.Unde segtur. Et dixit ei: Unū tibi deest. Uade q̄cunqz ha.vēde z da paupibus z ha.thesau. in celo.z veni z se.me. Quicūqz enī pfectus eē voluerit debet vendere q̄ hz:nō ex pte:sicut ananias fecit z saphira:sz totū. THEOPHI.Et cū vendiderit dare paupibus:nō histrionibus z luxuriosis. CHRY.Bene aūt nō fecit eterne vite mentionē sed thesauri:dicēs:Et habe.thesa.in celo.Quia.n.de pecunys erasmo:z de abrenūciatiōe oīum:ostēdit q̄ reddit plura bis q̄ ꝑcepit relinquere:quāto maius est cel⁹ q̄ terra. THEOPHI.Sed qz multi sūt paupes nō humiles: sz ebzy aut ali quā aliā hēntes malicia:pp̄ hoc dic:Et ve. sequere me. BEDA:Segtur.n. dominū q̄ imitatoz ei⁹ ē:z p vestigia eius gradif.Segt:Qui xpistū⁹ in vbo abyt merēs. CHRY. Et cām tristicie subdit euāgeliꝰ dicēs. Erat.n.possessiōes habēs multas.Nō.n.eodē mō afficiunt q̄ pauca hēnt z qui multa.Adiectio.n.acqsitarū diuitiaꝝ maiorē flāmā cupiditatis accēdit.Segt:Et circūiesus ait discipulis suis. Quā difficile pecuniosa.in reg.dei introi. THEOPHI. Nō hoc dicit q̄ diuitie male sint:sz hēntes ipsas vt custodiāt. cet.n.nō ipas bñe.i.retinere z custodire:sed eis in necessarijs vti:z in fruitio hois. CHRY.Dixit āt ꝟ dominꝰ discipulis paupibus existēs⁹ z nihil possidētib⁹:istruēs eos inopiam nō erubescere:z q̄si excusando eis respōdens ꝓ eo q̄ nihil eos hēre necesse erat.Sequit:Discipuli aūt obstupuerūt in verbis eius. Manifestū est.n.q̄m iopes existētes pro alioꝝ salute dolebant. BEDA.Sed quia inter pecunias habere z amare multa distantia est.vnde z salomon nō ait: Qui bz:sed qui amat diuitias:fructū nō capit ex eis. iō dñs obstupescentibus discipulis vba ꝑmisse sne exponit.vñ sequit: At Jesus rursus rñdens ait illis: Filioli q̄ difficile est cōfi.i pe. regnū introire:Ubi notādū ē q̄ nō ait q̄ ipse est: sed q̄ difficile ē. quod.n.ipse est:omnino fieri nō pōt.Quod difficile exuz labore potest. CHRY.Uel dicēs difficile ostendit esse impossibile:z non simpl⁹:sed cū quadā intentione.z hoc oñdit exēplo:di. Facili⁹ē came.p foza. acus trāsire q̄ diuitē itra. in regnū dei. THEOPHI.Camelū siquidē oz intellige re aut ipz aial: aut funē illū grossū quo naues magne vtūt.

BEDA.Quomodo ergo vel i euāgelio matthe⁹ z ioseph vl'in veteri testamēto q̄plurimi diuites itrauerūt i regnū dei:nisi forte qz diuitias vel ꝓ nihilo hñe vel ex toto relinquere dño ispirāte didicerūt:? Altioze āt sensu facili⁹ ē christū pati ꝓ dilectozib⁹ suis:q̄ dilectores secl'i ad christū possuerti.Cameli.n.noīe se itelligi voluit:qz ifirmitatis nre onꝰa sustulit.p acū aūt significat pūctiōes.i. dolores i passione susceptos. Forame q̄ ac⁹ dicit angustias passiōis quasi ssa nre q̄si vestimēta nature quodāmō resarcire dignat⁹ est:Segtur:Qui mag.admira.dice. ad semetipsos: Et quis potest saluus fieri:cuz incōparabiliter maior sit turba pauperum que diuitibus perditis potest saluari. intellexerunt tñ cūctos q̄ diuitias amāt:etiā si adipisci nequeāt:in diuitū numero deputari.Segt:Et ituens eos Jesus ait: Apud homi.ipossi.est:sz nō apud deū.Quod nō ita intelligēdū est q̄si cupidi z supbi in regnū celoꝝ sint itraturi cū cupiditate z supbia:sz pole est deo vt a cupiditate z supbia ad charitatē z humilitatē ꝓuertant. CHRY.Jō aūt hoc opꝰ dei esse dixit:vt ꝛderet q̄ multa opus ē illi grā:q ad hoc a deo dirigi. vñ ostrat q̄ no gna merces est diuitib⁹ valētibus xpi philosophiā sequi. THEOPHI.Uel telligendū ē qō dic:Apō boies ipole est:sed nō apꝰ deū.q̄ cuz deū audimus: hoc fit ꝓsibile.cum vero humana sapim⁹:ipossibile Segt:Oia enī possibilia sunt apō deū.Cum oīa dicit:omnia subintelligas.peccatū.n.nō est ens. Est.n.res absq̄ cētia et hypostasi peccat⁹.Uel alr:Peccatū nō virtutis sz infirmitatis est:z iō peccatū sic̄ z ifirmitas impole est apud deum. Sed nunqd deꝰ facere pōt vt id qō factū est:non sit factū? Ad qō dr q̄ deus est sūma veritas.facere aūt q̄ factū ē vt non sit factū:falsū est.Qualiter q̄ vītas faciet falsū? Prius igr destruet pria natura:vt quidā dicūt. Nunquid pōt dō nō esse ds:poc enim ridiculum est.

¶Et cepit ei petrus dicere. Ecce nos dimisimus omnia: z secuti sumus te. Rñdens Jesus ait Amē dico vobis:nemo est qui reliquerit domū aut fratres aut sorores aut patrē aut matrez aut filios aut agros ꝓpter me z ꝓpter euangeliū:q nō accipiet cēties tantū nunc in tpe hoc domos z frēs z sorores z mres z filios z agros cū ꝑsecutionibus z in seculo futuro vitā eternaz Multi āt erūt primi nouissimi: z nouissimi primi

GLO.Quia iuuenis audito consilio saluatoris de rerū dimissione tristis absceserat.Discipuli aūt christi premissū cōsilium iam adipleuerant:sollicitare ceperunt de premio estimātes se magnū aligd fecisse cum iuuenis qui ꝑcepta legis impleuerat:hoc sine tristitia nec audire potuerit. vnde petrus ꝓo se z alys dominū interrogat. Et hoc est quod dr Et cepit ei petrus dicere: Ecce nos dimisimus omnia: z secuti sumus te. THEOPHI. Petrus etsi pauca diuisit: tamen hec omnia vocat. Nam z pauca habent vinculū passionis:ita vt beatificetur ille qui pauca reliquit. BEDA. Et qz nō sufficit tñ dimittere:iungit quod perfectus est:Et secuti sumus te.Quasi dicat.fecimꝰ quod iussisti.Quid igit dabis nobis premy:Petro aūt de discipulis tātū iterroganti:dominꝰ vniuersalem responsionē facit. Uñ sequit: Respondens Jesus ait:Amen dico vobis:nemo est qui reliquerit domū aut fratres. Hoc autē dicens: nō innuit vt patres relinquamus:non adiuuantes eos:neqz vt ab vxoribus separemur:sz nos istruit ꝓferre honorē dei secularib⁹ reb⁹.

CHRY.Mibi autem videtur q̄ in hoc intendebat per secutiones futuras occulte ꝓnunciare:quia futurum erat vt multi patres ad pietatem filios inducerent: z vxores viros. Non autem differt dicere:ꝓpter nomen meum aut euangelium.vt Marcus dixit:aut ꝓpter regnum dei:vt ait lucas.Etenim nomen christi virtus euāgelij est:z regni. Euangelium enim recipit in nomine iesu christi: z regnum dei per nomē ipsius cognoscitur z venit. BEDA. Quidā autem ex occasione huius sententie qua dicit: Accipiet cēties tantū nunc in tēpore hoc:iudaicam mille annoꝝ fabulam post resurrectionē iustorum dogmatizant:quando oia que ꝓpter deum dimisimus multiplici sunt fenore reddēda:insuper z vita eterna donāda. Nec videt q̄ ꝛ̄ i ceteris digna sit promissio:in vxoribus tamen centenis iuxta alios euāgelistas apparcat turpitudo ꝑserti cuz dñs in resurrectione nubendum nō esse testetur: z ea que ꝓpter se dimissa fuerint:recipiēda in hoc tpe cū ꝑsecutiōib⁹ asseuerat: quas

mille ānis suis abesse affirmat. CHRY.Et qdē igr cēties tñ merces ꝛm cōiugalionē z nō ꝛm possessionē ē.n.adimplenti eis dñs nō cozpaliter:sed alio quodā modo. HIERO. Uxor.n.i domo circa viri cibū negociat z vestimēta. Uide igr hoc z i aplis Mlte.n.mulieres sollicite erāt ō coꝝ cibo z vestimētis z miniſtrabāt eis. Silr z patres z matres plurimas aplis habuerūt.s.eos q ipos diligebāt:sz z petrꝰ vnā re linq̄ns domū:postea oiuz discipul⁹ z domos h.at. Et magis ēqz cū ꝑsecutoib⁹ hec oīa possēbūt sancti:si ꝓsecutio né sint passi z anguſtati. ꝓpter qō sequit:Multi aūt erunt primi nouissimi z nouissimi primi. Pharisei enim primi existētes facti sunt nouissimi. Qui vo oīa reliquerūt:z christū secuti sūt:fuerūt nouissimi in seculo isto per āgustias z ꝑsecutiōes:sed erūt primi p spem q̄ est in deū. BEDA:Pōt sane hoc quod ait:Accipiet cēties tantū.altius itelligi. Centenarius gppe numerꝰ de leua trāslatus in dexterā.sz eandem inflexu digitoꝝ videat hñe figurā:quaz habuerat denarius in leua:tñ quātitatis magnitudine sursuz cresciti:qz videlicet oēs q̄ ꝓpter regnum dei tpalia reuerūt:z in hac vita ꝓsecutionibus plenissima eiusdē regni gaudiū fide cernentes degustāt:atq̄ in expectatione patrie celestis q̄ significat in dextera oīuz electoꝝ delectatiōe fruunt. Uex qz multi virtutū studia nō eadē q̄ incipiūt intētiōe pietatis ꝓsūmāt: moꝝ subinferꝛ:Multi aūt erunt ꝛ. Quotidie.n.videmus multos in laico habitu cōstitutos: magnis vite meritis excellere:z alios a prima etate spirituali studio feruentes:ad extremum ocio torpente lasceſcere: atq̄ inerti ſtultitia qō ſpiritu cepere:carne consummare.

¶Erāt aūt i via ascēdētes hierosolymā: z ꝓcedebat illos iesus. Et stupebāt: z sequētes timebāt. Et assūmēs iterꝝ duodecī cepit illis dicere q̄ eēnt ei ventura. Quia ecce ascendimꝰ hierosolymā: z filius hois tradet ꝓncipib⁹ sacerdotū z scribis z senioribus: z ꝓdēnabūt eū morte. Et tradēt eū gentibus: z illudent ei: z cōspuent eū: z flagellabūt eum z interficient eum: z tertia die resurget.

BEDA:Meminerāt discipuli ꝛmōis quo dominꝰ se passurū multa a sūmis sacerdotib⁹ z scribis predixerat:z ideo hierosolymā tēdētes stupebāt. Et hoc est qō dicitur:Erant aūt in via ascēden.hiero.z ꝓce.illos iesus. THEOPHI. Ut oñdat q̄ ad passionē ꝓcurrit:z q̄ nō refugit mortē pro nra salute. Et stupe.z sequē.time. BEDA:Ne vel ipi cuz eo occideret:vel saltē ille cui⁹ vita z magisterio gaudebat: inimicoꝝ manib⁹ occūberet. Prenidēs aūt dñs ex passione sua discipulorꝝ aies pturbādos:eis z passiōis penas z resurrectiōis sue gloriā ꝓdicit.vnde segt: Et assūmens iterꝝ xij. cepit illis dicere q̄ ei eēnt ventura. THEOPHI.Ut.s.discipulorꝝ corda cōfirmaret vt cum hec paudirēt leui⁹ postmodū sustinerent:z in repētinis nō formidarēt:z etiā vt oīa deret q̄ volūtarie patiē.Qui.n. ꝓnoscit z pōt fugere z non fugit: manifestū est q̄ volūtarie seipm passionibus tradit. Secūdū aūt assumit discipulos nāq̄ cōueniēs erat passiōis mysteriū ꝓpingozibus sibi revelare. CHRY.Cōmemorat aūt singula q̄ passurus erat ne si aligd ptermissuz rema neret:cernētes postmodū illud subito turbarentur. vñ subdit:Quia ecce ascēdimus hierosolymā. GLO. Ad quē.s. pertinet pati:nā diuinitas pati nō pōt. Tradet.s.a. iuda principib⁹ sacer.z scri.z senioribus:z cōdemnabūt eū morte iudicātes eum esse reuz mortis.Et tradēt eū gentib⁹.s.pilato gentili. Et illudēt ei milites eius. Et cōspuēt eū z flagellabūt eū. z iterū. CHRY.Ut aūt cū fuerint contristati ꝓpter passionē z mortē:tūc z resurrectionem expectēt:subdit:Et tertia die resurget.Cū.n.tristitias z obprobrias q̄ cōtigerūt nō occultauerit; cōueniēs erat vt ei z de reliqs crederent.

¶Et accedunt ad eū iacobus z ioānes filij zebedei dicētes: Magister volumꝰ vt q̄cūqz petierimꝰ facias nobis. At ille dixit eis: Quid vultis vt faciam vobis? Et dixerunt: Da nobis vt vn⁹ ad dexteram tuaz: z alius ad sinistram tuā sedeamus i gloria tua. Jesus aūt dixit eis: nescitis q̄d petatis. Potestis bibeꝛ calicē quē ego bibo:aut baptismo quo ego baptizoꝝ baptizari? At illi dixerunt ei: Possumꝰ. Jesus aūt ait eis: Calicē q̄dē quē ego bibo bibetis: z baptismo quo ego baptizoꝝ baptizabmini:sedere aūt ad dexterā meā vel ad sinistrā nō ē meū dare vobis:sz q̄bꝰ paratū ē.

CHRY.Audiētes discipuli christū frequēter de suo regno loq̄ntē putabant q̄ hoc regnū post eius mortē non eēt. z iō nūc ꝓnūciata christi morte:accesserunt ad euz vt honoribus regni statim fierēt digni. vnde dicit:Et accesserunt ad eū ia. z io.fi.çe.di.Magister vo.vt q̄cūqz pe.fa.nobis. Erubescētes enī q̄ aliquid humanū passi erāt:accesserūt ad christum seorsū eū a discipulis assumētes. Saluatoꝛ vo nō ignorans qd petere debebāt:sz ad rñdendū eos inducēs iterrogationem subiūgit:At ille dixit eis: Quid vultis vt faciā vobis?

THEOPHI.Credebāt aūt predicti discipuli q̄ pp hoc hierosolymā ascēderet vt regnaret: z postmodū pateret:q̄ se passiuꝝ ꝓdixerat:z hoc cogitātes dexterā z sinistrā sedez appetebant. vnde sequit: Et dixerunt. Da nob vt vnus ad dexteram:z alius ad sinistrā sedeat in gl⁹a tua. AVGV. de cō.euā. Doc ab eis nō p eos ipsos:sed p matrē dictū esse. matthe⁹ exꝑsit:cū illa eoꝝ volūtate attulisset ad dñm.vñ magis ipsos q̄ illā dixisse:qō dictū est Marcꝰ breuiter itimauit. CHRY.Uel cōuenienter dici pōt vtrunqz factū esse.Uidētes enī se pre alys honoratos: predictā petitionē se cōseq̄ estimabāt:z vt facili⁹ petitionē obtinerent: matrē assumpserūt:vt cū hac simul christū mererent. AVGV. de cō.euan.Deniqz z dñs etiam ꝛm Marcum z ꝛm Matheū ipsis potius q̄ matri respōdit. Nam segtur:Jesus aūt dixit eis: Nescitis qd pe. THEOPHI.Quasi.d. Non est hoc qō creditis q̄ sim tpaliter in hierlīm regnaturus sz oīa hec que.s.ad regnū meū ptinent supra itellectū sunt. Eteni sedere a dextris meis tam magnuz qd est: vt excellat ordines angeloꝝ. BEDA.Uel nesciunt qd petant:qui sedem glorie a dño quā nondū merebant ingrunt. CHRY.Ut dicit:nescitisquid p etatis.ac si diceret: Uos de honore loquimini:ego vero de agonib⁹ z fudozib⁹ disputo. Non enim est hic ꝓmiorū tēpus:sed occisionis:prelioꝝ z periculoꝝ. vñ subdit:Potestis bibere ca.quē ego bi.aut bap. quo ego baptizari:Per modū interrogatiōis attrahit eos:vt ex cōfessione q̄ est ad ipz auidiozes fierent. THEOPHI.Calicē aūt z baptismū crucē noīat:calicē qdē tanq̄ potū dulciter ab ipso susceptū:baptismū vero tanq̄ emūdationē nrorum faciētē peccatoꝝ. Qui nō itelligentes qō dixerat.rñderunt.vnde sequitur:At illi dixerunt:Possum⁹. Credebant enim q̄ de calice sensibili z baptismo quo iudei baptiçari solebant lauantes.s. se anteq̄ comederent loqueretur.

CHRY.Respōderūt aūt tam ꝓmpte expectātes in eo qō petierunt exaudiri. Sequit: Jesus aūt ait eis: Calicem quidē quem ego bibo bi.z bapti. quo ego bapti. baptiçabimini.i.martyrio digni eritis z patiemini sicut z ego. BEDA:Querit autē quomodo calicē martyrij iacobus z ioannes biberunt:aut quomodo baptismo dñi fuerunt baptiçati:cū scriptura narret iacobum tñ apostolum ab herode capite truncatum:Joannes autem ꝓpria morte finiuisse tam.Sed si legamus ecclesiasticas historias in quibus fertur q̄ ipse ꝓpter martyrium in feruentis olei dolium

missus sit: statim q̄ relegatus in pathmos insula: sic videbimus martyriū aio nō defuisse: z bibisse ioānē calicē ꝑfessionis: quē z tres pueri in camino ignis biberūt: lz ꝑsecutor nō fuerit sanguinē. Sequitur. Sedere aūt ad de. me. vel ad si. nō est me. da. vo. sed quib⁹ paratū est. CHRY. Ubi duo querūt. vnū est si paratū est alicui sedere a dextris ei⁹ Alterꝫ aūt: si oīum dñs bis gbus paratū est potestatē tribuendi nō habet. Ad p̄mum ergo dicim⁹ q̄ nullus a dextris negꝫ a sinistris sedet. inuius enī est omni creature thronus ille. Quo ergo dixit: Sedere ad dexterā meā vl̄ ad sinistrā nō est meū dare vobis: q̄si gbusdā sessuris: Ad suspitionē quidē interrogantiū rñdit eoꝝ intentioni ꝺdescēdēs: neq; enī nouerāt illū thronū excelsū z cathedrā que é a dextris patris: sed vnū solū petebant. s. potiri p̄matu z alys p̄eesse. Quidā. n. audiuerāt dictuꝫ de apostolis: q̄ sup. xy. thronos essent sessuri: qd eēt qō dictū é ignozātes: iter ceteros petierunt p̄matū. Ad hoc dicendū est q̄ tale donū ptātez filij dei nō trāscēdit: sed qō matthęo dicit. Paratū é a patre meo. idē ē ac si diceret: a me. vñ z marc⁹ nō dixit h̄: a patre meo. Oz g̃ hic xp̄s dic̄ tale é. Moziemini inq; ꝑpter me: nō tamē hoc sufficit ad hoc q̄ vos p̄mū ordinē obtineatis. Si enī aliqs ali⁹ cū martyrio venerit: omnē aliā virtutē possidēs: multa vob̄ maiora possidebit. his. n. ꝓmat⁹ q̄ p opp̄ūt fieri p̄mi. Sic igit dñs sua rñsiōe eos ilstruxit vt nō vane z ianiter ꝑ p̄matib⁹ molestēt: sil'at⁹ eos noluit ꝓtristari.

BEDA. Ul'nō é meū vobis dare. i. supbis: hoc. n. adhuc erāt. Alys paratū é: z vos aly estote. i. hūiles: z vob̄ patū é.

¶ Et audiētes decē idignati sunt iacobo z ioāne. Jesus aūt vocās eos. ait illis: Scitis q̄ vident p̄cipari gētib⁹ dominant eis: z p̄cipes eoꝝ p̄tātē hñt ipoꝝ. Nō ita é āt in vobis: lz quicūq; voluerit fieri maior erit vester minister. Et qcūq; voluerit i vob̄is p̄im⁹ eē: erit oīuꝫ seruus. Nā z filius hois nō venit vt ministraret ei⁹, vt ministraret: z daret aiaz suā redēptōem ꝑ multis.

THEOPH. Quia reliqui apostoli vident iacobū z ioannem bonozē petere: patiēter ferre nō ꝑt. vñ dicit: Et audiēcē indignati sūt de iacobo z ioāne. Patiētes. n. humana i nidia mouebant: lz tūc p̄mo īdignati sūt: cū viderūt ip. a dño nō susceptos. nō aūt ꝓius indignabantur: q̄ videbant ipos alys p̄honozari. tūc igit sic ipfecte se habebāt apli: lz postea in p̄matib⁹ sibi cedebāt adinuicez. christ⁹ aūt eos sanat: p̄mo qdē ad eoꝝ ꝓsolationē eos iuxta se adducendo: z h̄ significat cū dr: Jesus āt vocatos. deīde ōmāndo q̄ vsurpare honorē tōsideꝝ p̄matū gētiliū é. vñ segt: Ait illis: Sci. q̄ hi q̄ vi. p̄n. gen. do. eis: z p̄n. eo. po. ba. ipoꝝ. Henti liū p̄ceps tyrānice z dñabil' ad p̄cipatū se ingerūt. Sequitur: Nō ita e aūt in vobis. BEDA. In quo docet eū maiorē eē q̄ minor fuerit. z illū dñm fieri q̄ oīum seruꝫ fit: frustra igit aut illi imoderata q̄sierāt: aut isti dolēt sup maiorū desiderio: cū ad sūmitatē vtutū nō potētia lz humilitate veniāt. Deīde ꝓponit exemplū vt si dcā peruipēderēt: erubescerēt ad opa. z dicit. Nā z filius ho. nō. ve. vt mini. ei: sed vt mini. z da. ani. suā redē. p multis. THEO. Qō maiꝰ é q̄ ministrare. Lū. n. aliqs ꝑ eo cui ministrat mozif: qd isto pōt eē maiꝰ z mirabili⁹? lz tñ ista ministratio z humilitatis descēsus glīa ei⁹ erat z omniū. Ante. n. q̄ hō fieret: solū ab angel' ne est. Lū aūt fact⁹ est hō z crucifixus est: nō tñ ipse glīā hz: lz z alios in ꝑticipatōe sue glie suscepit: z dñat⁹ é p fidez ozbi terre. BEDA. Nō aūt dixit aiaz suā redēptionez dare p oīb⁹: sed p̄o multis. i. qui credere voluerunt.

¶ Et veniūt hierico. Et ꝓficiscēte eo ō hierichō z discipulis eius z plurima multitudie: filius thimei barthimeꝰ cec⁹ sedebat iuxta viaz mēdicās. Qui cū audisset q̄ iesus nazarenꝰ é: cepit clamare z dicere: Jesu fili dauid miserere mei. Et cōminabant illi multi vt taceret. At ille multomagis clamabat: fili dauid miserere mei. Et stans iesus ꝓcepit illū vocari. Et vocāt cecū: dicētes ei: Animegozestur: surge vocat te. Qui ꝓiecto vestimēto suo: exiliēs vēit ad eū. Et rñdēs iesus dixit illi. Quid tibi vis faciā. Cec⁹ āt dixit ei: Raboni vt videā. Jesus āt ait illi: Vade: Fides tua te saluuꝫ fecit. Et confestim vidit: z sequebatur eum in via.

HIERO. Passioni dñi appropinquāti: ciuitatis nomen rñdet. dō. n. Et veniūt hiericho. Hiericho luna sic interpretatur. Defect⁹ aūt carnis xp̄i ꝑparatio est hierusalem ce lestis. Segt: Et ꝓfi. eo de hie. z di. ei⁹ z plu. multi. fi tibi dauid thimeꝰ cec⁹ fide tua. viā men. BEDA. Matthęus duos inuenit viā sedētes z ad dñm clamātes: cecos dicit eē illuminatos. Lucas āt cū appropinq̄ret hiericho pari ordine illuminatū ab eo cecū eē ꝓhibet: vbi nemo saltē sap̄ ēs puter enāgelistas sibimet ꝺria scribere: lz aliū pleniꝰ scribere q̄ alter omuit. Intelligendū é g̃ vnū eoꝝ fuisse potissimū: qō ex hoc apparet z q̄ nomē ei⁹ z nomē p̄ris ei⁹ Marc⁹ memorauit.

AVGV. de. cō. cuā. Nunc é ergo q̄ ipm solū voluit memorare marc⁹: cui⁹ illumiatio tā clarā famā huic miraculo ꝓpauit q̄ erat nota calamitas. lucas vō q̄uis oīa eodē mō factū: tñ in alio ceco itelligēd⁹ é ꝑ memorare miraculū: z eiusdē miraculi parē modū segt. Qui cū audisset q̄ iesus naza. é: ce. cla. z di. Fili da. ie. mise. mei. CHRY. Filiuꝫ dauid vocat cec⁹ dñm ptercūtis turbe laudē audiēs: ac ꝓbe tatē expectatōe ꝓpleta certificat⁹. Segt. Et cōminabant illi multi vt taceret. ORIGE. Tanq̄ si dicat: Qui p̄mi crediderāt increpabāt ei clamanti: Fili dauid: vt taceret z nō appellaret eū ꝓtēptibili noīe lz diceret: Fili dei miserere mei. ille āt nō destitit. vñ segt: Ille āt ma. cla. fi. dauid mi. mei. Cuius clamorē dñs exaudi. vñ segt: Et stās iesus ꝓcepit illū vocari. Unde aūt q̄ iferior é cec⁹ de quo lucas logt: nā nec iesus eū vocauit vt matthęus dic̄: nec iussit eū vocari vt h̄ dr: lz iussit eū ad se adduci: q̄si nō potētē p se venire. Jste āt cec⁹ ad ipius dñi vocaꝫ. vñ segt: Et vocāt eū dicētes ei: Animegozestur: surge vocat te. Ille āt abyciēs vestimētū venit ad eū. Sequitur: Qui ꝓiecto vesti. suo venit ad eū. Forte vestimētū cecī z mēdicātis velamētū itelligt cecitatis z mēdicitatis quo fuerat circūdatus: qō abyciēs venit ad iesum quē appropinquātē dñs interogat. vñ segt: Et rñdens iesus ait illi: Quid tibi vis faciā? BEDA. Nunq̄ q̄ lumē reddere potens: qd vellet cec⁹ ignorabat? Ad hoc g̃ regrit vt petat: ad hoc regrit vt coz ad ozationez excitet. CHRY. Ul'rit: ne. q̄ estimaret q̄ aliud voleī accipe: aliud daret. Eteniꝫ ꝓfectus do erat ei⁹ volūtatē curādoꝝ vniuersis facere manifestā: tūc medelā inducere: vt alios duceret in ꝯelū: z vt ondēret cū q̄ curādus erat gratie dom⁹ digne potiri. Sequit: Cecus autem dixit ei: Raboni vt videam. BEDA. Parupēdis enim extra lucem cecus aligd querere: q̄ etsi habere cec⁹ qōlibet pōt: sine luce non potest videre qō hz. HIERO. Cōsiderās aūt iesus ꝓptā voluntatem cōplexione deside ry remunerat. ORIGE. super matthęū: Dignius aūt est dicere Raboni: vel sicut in alys dicit domine: q̄ fili dauid vnde ꝓpter illud qō dixit: fili dauid: nō p̄stitit ei sanitas sed ꝓpter h̄ qō dicit: Raboni. vñ sequit: Jesus aūt dixit ei: Uade fides tua saluū te fecit. Et ꝓfestim vidit: z sequebat eū i via. THEOPHI. Grata enim est anima cec⁹ i eo q̄ sanus effectus iesum non reliquit: sed secutus est eum.

BEDA. Mystice aūt hiericho que iterꝑtari dicit luna

defectum nostre mutabilitatis designat. appropinquans dominus hierichō lumen ceco reddidit: quia veniens i carne z passioni appropinquans: multos ad fidem adduxit. Non enim primis incarnationis sue temporibus: sed paucis anteq̄ pateretur annis: mysterium verbi mundo exhibuit. HIERO. Lectas etiā ex pte facta iudeis illuminat. in fine q̄ eis mittit beliam ꝓphetam. BEDA. Ex aūt appropinquans hierico vnū illuminauit: ac ꝓnūciscēs de hierichō duos: hoc ītimauit q̄ ante passionē suā vni tm̄ populo iudeoruꝫ ꝓdicauit: post resurrectionē vero atq; ascensionez suam per apostolos z iudeos z gentiles diuinitatis z humanitatis sue archana patefecit. q̄ vero Marc⁹ vnū illuminatū scribit ad gentiū salutē respexit: vt eorum quos instruebat ad fidē saluatōi figura ꝓgrueret. Matthęus vō q̄ credentibus ex hebreis suū scribebat euāgeliū: qō in gētiū quoq; notitiā erat p̄uenturuꝫ: recte duos dicit illuminatos vt ad vtrūq; ꝑtm̄ fidei gratiā ptinere doceret. Proficiscēte igitur domino z discipulis eius z plurima multitudine ō hierichō: cecus sedebat iuxta viā medicans. Audiēs ad celos domino z multis fideliuꝫ seqntib⁹: immo cunctis ab initio mūdi electis: vna cū illo ianuam regni celestis in gredientib⁹: mox gentiū ꝑtēs cepit sue illuminatōis spez bene q̄ mēdicat iuxta viā sedēs: q̄ necdū ingredi veritatis in gredi ad hoc peruenire contēdit. HIERO. Populus etiā iudeoꝝ q̄ scripturā ꝓseruat nec ꝓplet: iuxta mēsura mēdicās esurit. Clamat aūt: Fili dauid miserere mei. q̄ p meritā patriarcharū iudaicus ꝑtēs illuminatur. Cōminant aūt ei multi vt taceat: q̄ peccata z demonia ꝓfitent clamorē pauperis: lz ille magis clamabat: q̄ ingraueſcēte bello: manus ad lapidē adiutoꝝ: h̄ est iesus nazarenū cū clamore le uande sūr. BEDA. Populus etiā gētiū agnita fama nominis xp̄i: ꝓpticeps eius fieri q̄rebat: cui cōtradicebāt multi ꝑtēs iudei: deinde etiā gētiles: ne illuminādus mūdus christū inuocaret: nec tamē ipugnātiū furoꝛ eos q̄ ad vitā erat ꝓordinati valebat salute ꝑuare. Clamātē aūt cecū transiēs audiuit q̄ p humanitatē suā misert⁹ é: q̄ p diuinitatis potētiā mētis nre tenebras exclusit. q̄. n. ꝓpter nos nat⁹ z passus est iesus q̄si transiit: quia hec actio temporalis est. Stare aūt dei est ītmutabiliter cuncta disponere. Clamantem autez cecū dominus vocat: cum populo gentiū p predicatores verbū fidei mittit: q̄ vocantes cecum aīequitē esse z surgere atq; ad dñm venire ꝓcipiūt: cū ꝓdicando indoctis ꝑtēs eos salutis hr̄e: ac ō corpore vitioꝝ erigi: atq; ad virtutū studia se accingere iubent. Ꝓiecto aūt vestimēto exiliit: q̄ abiectis mūdi retinaculis expedito mētis gressu: ad largitatē eterne lucis ꝓperat. HIERO. Uenit ēt iudaicus populus exiliēs nudus veteri boīe vt binnulus saliēs sup mōtes: q̄ segnitiē deponēs ꝓfiarchas, ꝓphetas apl̄os i altis cōsiderās ad supna se extēdit: Cū ꝓueniēs āt est ozdo salutis: audiuim⁹ ꝓmo p̄ ꝓphetas: deinde clamam⁹ ꝑ fidē: postea vocamur ꝑ apl̄os: surgim⁹ ꝑ pnīaz: exuimur ꝑ baptismū: interrogamur ꝑ volūtatē. Cec⁹ aūt interrogat⁹ h̄ regrit: vt videat volūtatez dñi. BEDA. Imitemur q̄ z nos eū: nō diuitias: nō terrena bona: nec honozes a dño: lz lucē q̄ram⁹ quā videre cū solis angelis possim⁹ ad quā via fides est. Unde z ceco rñdet: Fides tua te saluū fecit. Uidet āt. z segt: qui bonū qō intelligit opat. Jesuꝫ. n. segt: q̄ bonus qō intelligit operat; q̄ imitat: q̄ ꝑfari in hoc mūdo noluit: ob probria ac irrisiōes tolerauit. Et q̄ rerū coꝛpaliū delectatione q̄ gaudio interno cecidim⁹: cū qua amaritudine illic redeat oñdit. THEOPHI. Dicit aūt q̄ secutus é dñm i via. s. in hac vita: q̄ post hāc excludūtur oēs q̄ h̄ eū non sequunt ab opādo mādata eius. HIERO. Uel via ista est q̄ dixit. Ego sū via veritas z vita. Nec est via angusta q̄ ducit ad ardua hierosolyme z bethanie ad montem oliuarū qui est mons luminis z consolationis.

¶ Et cū appropiquarēt hierosolyme z bethanie ad montē oliuaꝝ mittit duos ex discipl̄is suis: z ait ill'. Jte i castellū qō ꝓra vos é: z statī itro euntes illuc inuenietis pullū ligatū sup quē nēo adhuc hoīuꝫ sedit: Soluite illū: z adducite. Et sigs vob̄ dixerit: qd facitis? dicite q̄ dño necius é. z q̄ h̄ dcō ꝑmitterēt accipe. Unde sequit: Et cōtinuo illū dimittet huc. Et sic dñs ꝓdixerat: ita implet̄ur. Uñ segt: Et abeuntes inuenerūt pullū ligatū āte ianuam foris i biuio: z soluūt eū. AVGV. de cō. cuā. Matteus asinā dic̄: z pullū: ceteri āt de asina tacent. vbi q̄ vtrūq; fert̄ pōt itelligi: nulla repugnātia é: nec si ali⁹ vnū: ali⁹ aliū commemoraret: q̄to min⁹ mouer⁹ si ali⁹ vnū: ali⁹ vtrūq; cōmemoraret. Segt: Et qdā de illis stātib⁹ dicebāt ill': Quid facitis: soluētes pullū? Qui dixerūt eis: sic ꝓcepit illis dñs: z dimiserūt eis. s. pullū. THEOPHI. Nō est hoc ꝑmittendū: nisi diuia virt⁹ eis icūberet: cogēs illos ꝑsertim q̄ rurales existētes z colōi ꝑmiserunt pullū auferre. Segt: Et duxerūt pullū ad iesuꝫ: z ꝓponūt illi vestimēta sua: z sedit sup eū.

CHRY. Nō qdē q̄ ex necitate a mōte oliueti vsq; hierusalē sup pullū ire dñz oportebat: cū iudeā z oēz galileā pedes pambulauerat: lz signū erat qō fiebat. Segt: Multi āt vestimēta sua strauerūt i via. HIERO. Sub pedibz pulli asine. Aliꝫ aūt frō. cede. de arbo. z sterne. i via. Magis autē ad ornatū z ad sacramēta ptinet: q̄s ad necitatē. Segt: Et q̄ prei. z q̄ seq̄. clama. dicē. Osanna: bene. q̄ ve. i no. dñi. Multitudo. n. donec corrupta nō fuit cognouit q̄ ꝓgnū erat. ꝓp qō honorificauit iesuꝫ vnusq̄sq; lz ꝓpriā virtutē. vñ laudātes ipz: hymnū leuiticū assūpserūt dicētes: Osanna. qō sm quosdā idē é qō saluū me fac: lz vo quosdā idē qō hymn⁹. Estimo āt p̄mū eē veri⁹: nā i cētesimo decimoseptimo psalmo habet: O dñe saluū me fac. quod i hebraico scriptū é: Osanna. BEDA. Est aūt osanna verbū hebraicū cōpositū

Universidad de Deusto
Biblioteca

tū ex duob⁹:corrupto ⁊ integro. Salua nanq; siue saluifica apd eos dr̄ osy. Ait vo ānā iteriectio ē deprecātis:quo a⁹ lati nos ē dolētis heu. HIERO. Osāna igr̄.i.saluifica dicūt vt boies saluēt ab eo būdicto vicēte ⁊ veniēte i noie dñi.i. pris sui:qui filī ō pre nomē suscepit:⁊ pr̄ ō filio. CHRY. Sic g̃ dāt deo gloriā dicētes. Būdict⁹ qui venit i noie dñi. Būdicūt etiā regnus xp̄i dicētes:Būdictū qō venit regnū pris nr̄i dauid. THEOPHI. Regnū āt dauid regnum xp̄i dicebāt:⁊ qz ō semie dauid xps descēderat:similr̄ qz dauid iterp̄tat manufortis.gs.n.fuit mānfortis nisi dns cui⁹ man⁹ tot⁹ ⁊ talia miracula opata ē. CHRY. Uñ ⁊ mlti ens pphe dauid xp̄m nūcupāt:ppter originē xp̄i ex dauid fm carnē. BEDA. Legim⁹ aūt in euāgelio ioānis:qz ne facerēt eū regē in mōtez fugit. Nūc aūt vbi passurus hierosolymā venit:nō refugit eos q se regē nūcupāt: vt apte doceret qz nō tpalis ⁊ terreni:sz eterni i celis rex esset imperij atqz ad regnū p̄ceptū mortis pueniret. Notādū aūt q̃tas sit ꝑsonātia turbe cū vnce gabzielis q ait. Dabit illi dns de⁹ sedē dauid pris sui:vt.s.gētē cui dauid quōdā tpalis regni gubernacla p̄buit:hāc ipe vbis ⁊ factis ad regnū celeste vocaret. CHRY. Et vlteri⁹ dāt glīa deo cū subdūt:Osāna in excelsis.i. hymnus ⁊ glīa sit vniuersoꝝ deo q ē in excelsis. HIERO. Uel osāna.i.saluifica in excelsis ⁊ imis .i. vt iusti edificēt i ruinā angelorū:⁊ terreni ⁊ subterranei etiā saluētur. Mystice aūt appropinquat dns hierosolyme q̃ est visio pacis. In q̃ manet fixa īmoilisq; felicitas q̃ fm apl̄m est oium credētiū. BEDA. Bethania aūt domus obediētie dr̄: qz mltos añ passionē suā docēdo domū sibi obediētie effecit:⁊ i mōte oliueti posita eē dr̄:qz eccl̃ia vnctione spūalīu charismatuz:⁊ scie pietatisq; luce refouet. Misit aūt discipulos in castellū qō ꝺ eos erat:hoc ē doctores q indocta orbis loca quasi ꝺpositi castelli menia euāgelicādo penetrarēt destinauit. HIERO. Bini vocant⁹ ⁊ bini mittunt discipuli xp̄i:qm charitas nō cōsistit cū vno vt dicit. Ue soli. Duo educūt hebreos de egypto: duo deportant botrū de terra sancta:vt sp ꝓpositi iūgāt opus ⁊ sciam ⁊ duo mādata de duab⁹ tabulis p̄ferāt:⁊ duob⁹ rontib⁹ abluant:⁊ de duob⁹ vectib⁹ arcā dñi portēt:⁊ iter duos cherubin deū cognoscāt spū ⁊ mēte psallentes. THEOPHI. Nō aūt erat ei nēcari⁹ pullus:sz eā q̃siuit ondēs q⁹ ōbebat se ad gētilē pplm trāsserre. BEDA. Pullus.n. asine l ci⁹ ⁊ liber pplm nationū significat:sup quez nemo adhuc hominū sedit:qz nēo rōnabiliū doctorū frenū correctōis quo vl linguā cohibere a malo vel i artā vite viā ire cogeretur vtilia suadēdo ꝓtulerat. HIERO. Inuenerūt aūt pullū ligatū añ ianuā foris: q⁹ ppls gētilis ligat⁹ erat vinculis peccatoꝝ suoꝝ añ ianuā fidei ⁊ ecclam. AMBRO. sup lucā: Uel inuenerūt eū ligatū añ ianuā:qz ex xp̄m gcūqz ē foris ē i via.q aūt in xp̄o est:foris nō ē in trāsitu siue i biuio addidit vbi nulli certa possessio:nō p̄sepe:nō alimēta:non stabulū:misera fuit⁹ cui vagū ius ē. Plures.n.dños hz qui vnū nō hz. Alieni alligāt vt possideāt:iste soluit vt teneat. Uehemētioza enī dona nouit eē q̃ vincula. BEDA. Ut recte in biuio stabat:qz nō viā certā vite fideiq; tenebat sz plēs dubiosq; sectaꝝ calles seq̃bat erroneus. HIERO. Uel in biuio.i. in libertate arbitrij dubitās iter vitā ⁊ mortē. THEOPHI. Uel in biuio.i.in vita hac:solutus ē āt a discipulis p baptismū ⁊ fidē. HIERO. Quidā aūt dicebāt:qd facitis:ac si dicerēt. Quis pōt dimittere peccata:

THEOPHI. Ut̃ phibētes sūt demōes qb⁹ fuerūt apli fortiores. BEDA. Ut̃ magri erroꝝ q venientib⁹ ad salutē gētiū doctorib⁹ obsistebāt:at postq̃ fidei diuice ptās apparuit credētibus aduersarioꝝ q̃relis:liber credētiū ppls ad dñm quē corde portaret adducebaī. Uestimēta aūt aplorū q̃ illi ponūt:vl doctrīa vtutū vl discretio scripturaꝝ vl ecclesiasticoꝝ dogmatū varietates itelligi p̄t:qb⁹ illi corda boiuz añ nuda ⁊ frigida q̃ xp̄o sessore digna fiāt operiunt.

HIERO. Uel iponūt vestimenta sua.i.stolā p̄mam in mortalitatis p baptismi sacramēta afferūt. Sedit aūt ibo sup eū.i.in eis regnare cepit:vt nō regnet peccatū i lasciua carne:sz iusticia ⁊ pax ⁊ gaudiū i spūsco. Multi aūt strauerūt vestimēta sua in via sub pedib⁹ pulli asine. Qui sūt pene⁹ nisi extremi q portant qō ad iudicāduz ꝓstituit apls q ipsi ets. nō sūt deoz su⁹ in quo sedit dns:tñ cū militib⁹ a io āne instruunt. BED. Uel multi vestimēta sua i via sternunt: qz sancti martyres ꝓpter se cat⁹ is amictu exuentes simplicioꝝ b⁹ ei famulis viā suo sanguine parant. Multi ēt vestimēta sua in via sternūt:qz corpa sua p abstinētia domāt:vt dei iter ad mōtē p̄ret:vl exēpla bona sequētib⁹ p̄beāt. Frōdes aūt vel ramos de arboꝝb⁹ cedūt q̃ in doctrina veritatis semina patrū de eoꝝ elogo rapiūt. ⁊ in via ō ad auditoꝝ aīuz veniētis:humili pdicatiōe submittūt.

THEOPHI. Sternam⁹ ⁊ nos viā vite nr̄e:cedētes ra mos de arboꝝb⁹.i.scōs imitātes. Nā arbores sci sūt ō qb⁹ ille ramos cedit q̃ vtutē imitat eoꝝ. HIERO. Iusti.n. vt palma florebūt: ag̃usti radicib⁹ lati floꝝib⁹ ⁊ fructib⁹ qui bon⁹ odoꝝ xp̄i sūt. Sternūt viā mādatoꝝ ō bona fama.q̃ p ibāt ꝓphe sūt:⁊ q seq̃bant apli. BEDA. Et qz oēs electi siue q̃ i iudea eē poterāt:siue q nūc i ecclesia exīstūt:i medi atore dei ⁊ hominū crediderūt ⁊ credūt. Qui precūt q̃ sequunt⁹ Osanna clamabāt. THEOPHI. Sz ⁊q̃ peant⁹ qui sequūt nostroꝝ actuū ad laudē sunt dei. Quidaz enim in preterita vita bonū fecerūt initiū: sequēs vero non ē vt pzior:neq; in laudem dei finita.

¶ Et introiuit hierosolymam in templum: ⁊ circumspectis oībus cuz iā vespera esset hora: exijt in bethaniam cum duodecim. Et alia die cum exirent a bethania esurijt. Cumq; vidisset a lōge ficum habentem folia: venit si qd forte inueniret i ea. Et cum venisset ad eaz:nihil inuenit preter folia. Non enim erat tempus ficorum. Et respondens dixit ei: Jaz nō amplius i eternū ex te q̃sq; fructū manducet. Et audiebant discipuli eius.

BEDA. Appropiquāte tpe passiōis:appropinq̃re voluit dns loco passiōis:vt p B intimaret qz sua spōte mortē subiret. vnde dr̄: Et introiuit hierosolymā in templū. Qz aūt egressus ciuitatē p̄mo templū adyt:formā nobis religiōis qua seq̃mur p̄mōstrat:vt cū forte quēlibet locū i quo fit dom⁹ ōnis itramus:p̄mo ad hāc diuertamus. Doc quoq; itelligē dū ē:q⁹ tāte dns fuerit pauptatis ⁊ ita nulli sit adulat⁹: vt i vrbe maxīa nullū hospitē:nullā iuenerit mansionē:sz i agerulo puulo apud laçaruz sozozesq; ei⁹ habitaret. eoꝝ qppe vic⁹ bethania ē. vnde seq̃t: Et circūspectis oīb⁹. sigs cū bonspitio susciper. Cū iā vespa esset hora exijt in bethaniā cuz duodeciz. Nō hoc semel fec:sz p oēs gnq; dies:exquo hierosolymā ascēderat vsq; ad tps passionis hocipz semp agere solebat:vt p diē in templo doceret:nocte vero exiēs morabatur i mōte oliueti. Sequit. Et alia die cuz exiret a bethania esurijt. CHRY. Qualiter āt mane esuriebat vt mat⁹ dic⁹:nisi qz dispēsatiue B carni sue ꝺcessit. Segt: Cūq; vidisset a lōge ficū habētē folia vēit si qd forte inueniret in ea. Mānifestū ē aūt q⁹ hoc fm suspitionē discipl⁹ or̄ q esū mabāt pp hoc xp̄s ad ficulneā accessisse:⁊ pp hoc ficulneaz ipaz maledictā esse:q⁹ i ea fructū nō inuenit. Nā segt: Et cū venisset ad eā:nihil inuenit p̄ter folia. Nō.n. erat tps ficoꝝ. Et rndēs dixit ei: Jam non amplius i eternū q̃sq; ex te fructuz manducet. Maledicit ergo ficulneā ꝓpter discipulos vt cōfidāt. Quia eniz vbiq; beneficia tribuebat: nullumq; puniebat:oportebat autem eius punitiue virtutis demōstrationē p̄bere:vt discerēt q⁹ posset etiā in deos p̄sequē-

tes siccare:noluit hoc demōstrare in hoib⁹:vñ in plāta sue virtutis punitiue p̄buit signū: vnde oñdit q⁹ p̄ncipaliter ꝓpter hoc ad ficulneā venit:nō ꝓpter esurie. Quis enī taz insciꝰ ē q⁹ matutino tpe tali stimularet esurie:aut qd ē qō impediret eum comedere anteq̃ domū exiret? Nonq; pōt dici q⁹ visio fructⁿ excitauit i esurie appetitū:nō.n.er. ficu rū tps. Sz si esuriebat:cur de alio comedere nō q̃rebat sed de ficu fructus añ tps tribuere n valēte: Quaz iaz pena erat dignū cū fructū nō habere tps: Jdeoq; ex his sufficiēter syllogiçari ꝓt q⁹ ꝓpria volebat demōstrare virtute:vt nō frangerētur ais in eius passione. THEOPHI. Uolēs oñdere discipul⁹ q⁹ si vellet hos q crucifixuri erant ipm in momēto posset eterminare. Mystice aūt dns intro iuit in templū:sz rursus exiuit:oñdens q⁹ ꝓm reliqueret desertū ⁊ in rapinā. BEDA. Circumspicit aūt oia corda:⁊ in ꝺdicētib⁹ veritati:⁊ nō inueniēs vbi caput reclinet secedit ad fideles:⁊ in eis q obediūt mānsionē facit. Bethania nāq; dom⁹ obediētie dr̄. HIERO. Mane aūt ad iudeos venit:atq; nos in vespa mūdi visitat. BEDA. Sicut aūt parabolas loquēs ita ⁊ opaī:iō esuriēs in ficu fructu q̃rit:cui⁹ nōdū tps ē nouit:⁊ tñ eā ꝓpetua sterilitate dānauit:vt oīs deret plebē iudeoꝝ pp folia.i.vba iustitie q̃ bēbat sine fructu.i.bono ope nō posse saluari:sz scindi ⁊ in ignē mitti. Esuriēs g̃.i.salutē humāi generis desiderās:vidit ficū.i. iudeū babētē folia.i.eloqa legis ⁊ ꝓphetaꝝ:⁊ q̃siuit in ea fructū boni opis:docēdo:correpiēdo:miracula faciēdo:⁊ nō inuēit ⁊iō dānauit. Tu quoq; si nō vis dānari a xp̄o i iudicio: arbor sterilis eē caueto:sz potius pauperi xp̄o fructū pietatis quo indiget offer. CHRY. Est aūt ⁊ aliter dicere q⁹ dns ante tēp⁹ fructū q̃siuit in ficu:⁊ nō inueniens maledixit:qz oēs q mandata legis adimplēt:isti⁹ suo tpe fructificare dicūtur. sicut est illud mādatū:nō mechaberis. Qui aūt nō solū nō mechaī sz ꝓmanet vgo:qō est magis virtutib⁹ excedit. Dns aūt a pfectis nō solū exigit vt vtutes obseruēt: sed sua mādata fructificent.

¶ Et venīt iterꝝ hierosolymā. Et cū introisset i templi cepit ejcere vēdētes ⁊ emētes i templo: ⁊ mēsas numulariorꝝ ⁊ cathedras vēdentiū colūbas euertit. Et nō sinebat vt q̃sq; trāsferret vas p templū. Et docebat eos dicēs: Nōne scriptū est:qz dom⁹ mea dom⁹ oratōnis vocabit oīb⁹ gentib⁹? Uos aūt fecistis eā spelūcā latronū. Quo audito principes sacerdotū ⁊ scribe q̃rebant quō eū pderēt. Timebāt eni euz:quoniā vniuersa turba admirabatur super doctrina eius.

BEDA. Quia maledicēdo ficū infructuosaz ꝓ figuram dns fecit:hoc idē mor aptius oñdit ejciēdo ipzobos de templo. Ficus.n.nō peccauit si añ tps fructū nō habuit:sz sacerdotes. vñ dr̄: Et veniūt hierosolymā. Et cū introisset i templū cepit ejcere vēden. ⁊ emē. in templo. Et qdē credēduz ē q⁹ ea añ vēdi vel emi reppit i templo:q̃ ad ministeriū templi necessaria cēnt. Si g̃ ea q̃ alibi liber geri poterāt:dns i domo sua tpalia negocia geri nō pati⁹. q̃tomagis p ea q̃ nunq̃ fieri licet:plus celestis ire merent:si i edib⁹ oco sacratis agunt. Segt. Et mēsas numulariorū. THEOPHI. Numulatios vocat campsores numoꝝ. Num⁹.n.genⁿ eris minuti est. Segt: Et cathe. vēdē. colū. euertit. BEDA. Qz spūs scūs i colūba sup dñm apparuit:recte p colūbas spūsci charismata designant. Colūba igr̄ vendit:qui man⁹ ipositio p qua spūscūs recipit:ad p̄ciū p̄bet. Cathedras aūt vēdētiū colūbas euertit:qz g spūalē grāz venundant: vel ante homines vel añ dei oculos sacerdotio puāt. THEOPHI. Sz ⁊ siquis baptismatis gratiam ⁊ puritatē tradiderit de

moni p peccatū:suā colūbā vēdidit:⁊ ꝓpter hoc foras ō tē plo ejcit. Segt: Et nō sin. vt gsq̃ trāsfer. vas p templū. BEDA. De vasis illis dicit:q̃ mercādi gra inferebant. Leteꝝ absit vt vasa deo dicata dns ejceret ō templo:vl̃ itroferre p biberet in templū:vbi futuri examinis ptendit exemplū:qz de ecclesia repellit reprobos:⁊ ne vltra ad inturbandam ecclesiā itret. eterno eos verbere ꝓpescit. Sz ⁊ peccata q̃ coridibus fidelīū inerāt:diuinit⁹ immissa cōpūctio tollit: ⁊ ne vltra repetant:diuina in eis gratia adiuuat. Segt. Et docebat eos dicēs: Nōne scriptū ē:qz dom⁹ mea domus oratōnis vocabit cūctis gentibus? HIERO. Juxta esaiam. Uos aūt fecistis eā spelūcaz latronū:iuxta hieremiā. BEDA. Omnibus inquit gētib⁹ nō vnigeniti iudee:nec vno hierosolyme vrbis loco:sed in toto orbe terrarū: Et nequa q̃ taurorum ⁊ hircoꝝ ⁊ arietum:sed orationis. THEOPHI. Spelūcā aūt latronū templū nominat ꝓpter lucrū. Genus nanq; latronū ad lucrū se ꝓgregat. Quia ergo illa animalia q̃ ad sacrificiū oblata erāt cā lucri vendebāt: latrones ipos dixit. Ad hoc.n. in templo erāt:vel vt nō dantes corporaliter persequerent:vel dātes spiritualiter necarēt. Templū etiā ⁊ domus dei mens est ⁊ scia fideliū:q̃ si in illesiōe ꝓrimi pertersas cogitatiōes ꝓfert:quasi in spelūca latrones residēt. Ergo mens fideliū spelūca latronis fit:qñ relicta simplicitate sanctitatis illud conat agere:quo valeat ꝓximis nocere. AVGV. de cō. euā. Joānes aūt longe diuerso ordie hoc narrat. vnde manifestū ē nō semel: sz iterum hoc eē a dño fcm;sed illud ꝓmū ꝓmemoratū a Joāne: hoc vltimū a ceteris trib⁹. THEOPHI. Quod ēt est in maiorē redargutionē iudeoꝝ: qz cū dns hoc totiēs fecerit: ipi nūquā se correxerūt. AVGV. de cō. euā. In hoc ēt marcus nō eundē ordinē tenet cū matthēo:sed qz matthe⁹ ita connectit: Et relictis illis abyt foras extra ciuitatē i bethaniā. vñ mane reuertēte i ciuitatē. arbori maledixisse cōmemorat. ꝓbabilius credit ipe potius tenuisse ordinē tpis de vendētibus ⁊ emētibus ⁊ eiectis de templo. Pretermisit ergo marcus quod prima die factū ē:cū intrauit in templo: ⁊ recordatu interposuit cū dixisset q⁹ nō inuenerit aliqd in ficulnea ꝓter folia:quod secūdo die factum est sicut ambo testātur. GLO. Quē aūt effectū correctio dn̄i ministris tēpli habuerit:ostēdit euāgelista cū subdit. Quo audito ꝓncipes sacerdotū ⁊ scribe. quē eum perderēt. Secundū illud Amos: Odio habuerunt corripientē in porta:⁊ loquentē perfecte abominati sunt. Ad hoc autē tam iniquo ꝓposito ad tēpus: solo timore retrahebantur. vnde subditur: Timebant enim eum quoniā vniuersa turba admirabat⁹ super doctrina ei⁹. Erat enim docens eos sicut potestatez habens:⁊ non sicut scribe eorum ⁊ pharisei vt alibi dicitur.

¶ Et cum vespera facta esset:egrediebatur de ciuitate. Et cū mane transirent: viderunt ficū aridā factā a radicibus. Et recordatus petrus dicit ei. Rabbi:ecce ficus cui maledixisti aruit. Et respōdens ihesus ait illis: Habete fidē dei: Amē dico vobis:qz quicunq; dixerit huic mōti tollere:⁊ mittere i mari:⁊ nō hesitauerit i corde suo:sz crediderit:qz quodcūq; dixerit fiat:fiet ei. Ꝺpterea dico vobis:oia quecunq; orātes petitis credite quia accipietis:⁊ euenient vobis. ⁊ cuz stabitis ad orandum dimittite siquid habetis aduersus aliquem: vt ⁊ pater vester qui i celis est dimittat vobis peccata vestra. Quod si vos nō dimiseritis:nec pater vester qui i celis est dimittet vobis peccata vestra.

HIERO. Relinquēs dñs post se tenebras in iudeozuz coztib⁹: vt sol egrediebaſ de ciuitate ad aliā q̄ ē beniu⁹ ⁊ obediēs: Et hoc significaſ cū dr: Et cū vespa eēt facta egrediebaſ de ciuitate. Sz occidit sol; ⁊ ozit sol. lux. n. ablata a scribis; lucet i aplis. vñ in ciuitatē reuertit: ꝓpter qō subditur: Et cū mane trāsirent. ſ. i ciuitatē euntes: viderūt ficū aridā factaz a radicib⁹. THEOPHI. Qō miraculū magnū videt in hoc q̄ tā hūidam ⁊ viridē arborē ficcauerit. Cuius āt matthe⁹ dicat ficulneā ꝓtinuo arefactā: ⁊ q̄ videtes discipli admirati fūt: nō admiretis si nūc a marco audis ficū in craſtinū arefactā vidisse discipulos. Nā sic intelligendū ē hoc qō dr a matthęo. ſ. q̄ nō statiz viderūt: sed i craſtinū. AVGV. de cō. euan. Intelligit aūt nō tūc aruisse q̄ viderūt: sz ꝓtinuo q̄ maledicta ēneq; enī arefcētē: sz penitus arefactā viderūt: ac sic eā cōtinuo i vbo dñi aruisse itellexerūt. HIERO. Sicus aūt arida a radicib⁹: synagoga ē a cayn: ⁊ a ceteris a quib⁹ oīs sanguis ab abel vsq; ad zachariā regrit. BEDA. A radicib⁹ aūt arefacta ē ficus: vt oñdere t gēs ipia: nō ad tps vel ex pte corripiēda externoz iudeis: ⁊ p̄niaz liberāda sicut spe fcm ē: sz eterna dānatione feriēda. vl arefacta ē a radicib⁹: vt oñdat nō solū humano extrinsecus: sz diuino intus fauore fundit⁹ destituenda. Nā ⁊ vitā pdit in celis ⁊ patriā i terris. HIERO. Petr⁹ aūt agnoscit aridā ⁊ abscisaz radicē cui succedit oliua fructifera pulchra vocata a dño. vnde segr: Et recoz. pe. dixit ei: Rabbi: ecce fi. cui male. aruit. CHRY. Qz aūt petrus ⁊ alij discipuli mirati fūt: nō erat pfecte fidei: nō. n. magnū erat hoc deo. Quia q̄ nō manifeste nouerant eius vir tutez eoz ignoratia fecit eos in admirationē ꝓrūpe. ⁊ iō subdit: Et respōdēs iesus ait illis: Dētis fidē dei: Amē dico vob. q̄ qui dixerit huic mōti. q. d. nō solū lignū sed quicquid care poteritis: sz ⁊ mōtē iussu ac ꝓcepto transmutare. THEOPHI. Mirare aūt diuinā miaz q̄liter nobis appropinquātib⁹ ad cū p fidē miraculoz virtutē ꝓdonat quā ipse possidet p nāz: intrīn vt ēt mōtes trāsmutare possimus. BEDA. Solēt aūt gētiles q̄ ecclīaz maledicta scripsere impoz pare nris qz non habuerūt plenā fidē dei: q̄ nunq̄ mōtes transferre potuerūt. Quibus respōdēdū est: nō oia scripta eē q̄ in eccl'ia sunt gesta: sicut ⁊ de factis xpi scriptura testaſ. Fieri āt potuit: si nec cessitas id fieri popoſciſſet: quō factū legim⁹ ꝓcib⁹ gregoz. hemocesariēsis: cui⁹ ꝓcib⁹ mōs tāti spacy reliqt structus ecclīe: q̄tū op⁹ habuerat. CHRY. Uel aliter. Sicut fuit nō ꝓpter se siccauit. sz in signū hierusalē ad arefactionez p uētur: ⁊ ad demōstrationē virtutis suę: sic intelligēdū ē ⁊ de ꝓmissiōe q̄ est circa mōtez: q̄uis hō transmutatio nō sit ꝓssibilis sm dei virtutez. HIERO. Christus igit q̄ est mons crescēs de lapide absciſo sine manibus: tollit ⁊ mittitur in mare: qñ aplī dicūt. Ne trāsferamur ad gētes alteras: qz vos idignos iudicastis audiētes ꝙbū dei. BEDA. Uel qz mōtis nōie diabolus significaſ ꝓpter supbiā: mōs ad ꝓceptuz eoz q̄ fortes fūt in fide tollit de terra. ⁊ i mare ꝓicit cū ꝓdicātib⁹ verbū. dei doctoribus sanctis: imūdus spūs ab eoz corde repellit q̄ ad vitā ꝓordinati: ⁊ i turbulētis amaritudinē q̄ infideliū mētib⁹ vesaniā sue tyrānidis exercēt ꝓmittit. In quo tāto acri⁹ desseuit: q̄sto amplius se dolet a lesione ꝓzū fuisse depulsuz. Segr: Propterea dico vob. oīa q̄. cūq̄. pe. cre. qz acci. ⁊ eue. vo. THEOPHI. Qui. n. ex affectu credit manifestū ē q̄ in deū erigit coz suū ⁊ illi cōiungitur: ⁊ certificaſ coz ei⁹ calefactū q̄si sua petitionē iā ꝓsecutū: nō gdē intelligibile ē ei qui passus ē hoc: ⁊ mihi gdē videtur hos boc pati q̄ mēsurā ⁊ modū attēdūt: ꝓp hoc dñs dicit q̄ oīa accipietis que cuq; fide petieritis. Qui. n. credit se tōtū disponi a deo: cū lachrymis itercedēs: ⁊ q̄si dñi pedes in oſone tenere se cogitās: que iuste postulat consequetur. Uis aūt ⁊ aliter que petis accipere: dimitte si qd ⁊ te peccauerit frater tuus. Et hoc est q̄ subdit: Et dū sta. ad oran-

dū di. siquid ha. aduer aliquē: vt ⁊ pr̄ vester q̄ in celis est di. vo. pec. vr̄a. HIERO. Septē vsus oſonis dñice marcus suo more in vna oratione cōprehendit. Is aūt cui dimissa sūt oīa pcā quid amplius rogabit: nisi vt perseueret in eo quod obtinuit. BEDA. Notāda autem distinctio ꝓpne cantāda perfectam habet fidem que per dilectionē operatur. Orando vel etiā iubendo pōt trāsferre montes spiritales: quē admodū paulus dicit malimago. qui vero tāte virtutis dignū ꝓfectionis necdū ꝓcedere q̄unt: postulāt sibi pcā dimitti: ⁊ ꝓetrabūt: si tm se peccātib⁹ suis ꝓmo ipsi dimittāt. Sin aūt hoc facere ꝓtenūt: nō solū orādo virtutes facere: sz nec seruoz pūt veniā ꝓseq̄ pctoz. Et B ē q̄ subdit. Qz si vos non dimiseritis: nec pater vester qui in celis est dimittet vobis peccata vestra.

¶ Et ueniūt rursus hierosolymā. Et cū ambularet i tēplo: accedūt ad eū sūmi sacerdotes ⁊ scribe ⁊ seniores: ⁊ dicūt ei: In q̄ ptāte hec facis: ⁊ q̄s dedit tibi hanc potestatē vt ita facias? Jesus aūt rīdens ait illis. Interrogabo vos ⁊ ego vnū verbū: ⁊ respōdete mihi: ⁊ dicā vobis i q̄ ptāte hec faciā. Baptismū ioannis de celo erat: an ex hoib⁹? Respōdete mihi. At illi cogitabāt secuz dicētes: Si dixerimus ō celo: dicet nobis: Quare ergo nō credidistis ei? Si dixerim⁹ ex hoib⁹: timemus populū. Omnes. n. habebāt ioānē q̄ vere ꝓpheta eēt. Et respōdentes dicūt iesu: Nescimus: Et respondens iesus ait illis. Neq; ego dico vobis in qua potestate hec faciam.

HIERO. Quia dominus de templo eiecerat eos q̄ tem plū q̄si tabernā rez venaliū faciebāt: irati fuerāt: ⁊ iō accedunt vt interrogēt ⁊ tētent. vnde dicit: Et veni. rur. hiero. ⁊ cū ambu. i tē. ac. ad eū sū. sa. ⁊ scri. ⁊ se. ⁊ di. illi: In q̄ po. hec facis: ⁊ q̄s de. ti. po. vt ista facias. q. d. Quis es tu q̄ talia facis? Nunquid doctorē te cōstituis: ⁊ te ordinas ꝓncipē sacerdotū? BEDA: Et q̄dē quādo dicūt: In q̄ ptāte hec facis: de dei dubitabāt potestate: ⁊ subintelligi volūt diabolī esse q̄ facit: Addētes quoq; Quis dedit tibi hāc potestatē. manifestissime dei filiū negāt: quē putāt nō suis: sed alienis viribus signa facere. THEOPHI. Dec aūt dicebāt credētes ipz i iudicationē reducere: vt si diceret: In ptāte mea ipm tenerent. Si aūt diceret: In ptāte alterius: ab eo discedere ꝓpter̄n ꝓcurarēt: q̄ ipm deū esse credebant. Dominus vero illos interrogat de ioanne: nō frustra ne q̄s ſopbistice: sz qz de eo ioannes phibuerat testimoniū. vnde sequitur: Ille aūt respōdēs ait illis: Inter. vos ⁊ ego.

Poterat q̄dē dominus apta respōsione temptatoz calūnias ꝓfutare: sz prudenter interrogat vt suo vel silētio vel sniā ꝓdēnent: q̄d apparet ex eo q̄d subdit: Et illi cogi. secū di. Si dixerim⁹ de celo. di. no. Quare q̄ nō creditis ei? Quasi q̄dē cōfitemini de celo babuisse ꝓphetiā: mihi test. moniuz perhibuit: ⁊ ab illo audistis: i q̄ ipm facio ptāte. Sequit: Si dixerimus: ex hominib⁹. Uiderūt ergo q̄libet boz respondisse: i laqueū se casuros: timentes lapidatōez: sz magis timētes vitatis cōfessionē. vnde segr: Et respōdētes: dicunt iesu: Nescim⁹. HIERO. De lucerna iuidi obscurāt: vt dicitur: parauī lucernā christo meo: inimicos ei⁹ iduā ꝓfusione. Segr: Respōdens iesus ait illis: Neq; ego dico vobis in qua ptāte hec faciā. HIERO. q. d. Nō vobis dico quod scio qz nō vultis fateri q̄ scitis. Notādum aūt q̄ duas ob causas maxime scīa veritatis ē occultanda q̄rētib⁹. ſ. cū is q̄ at aperiri quod querit.

ET cepit illis ī pabolis loq. Uineaz plantauit hō: ⁊ circūdedit sepe: ⁊ fodit lacū: ⁊ edificauit turrī: ⁊ locauit eā agricolis ⁊ pegre ꝓfect⁹ ē. Et misit ad agricolas i tpe seruū vt ab agricol' acciperet ō fructu⁹ vinee. Qui ꝓbe. eū ceciderūt ⁊ dimiſūt vacuū. Et iterꝫ misit ad illos aliū seruū: ⁊ illū i capite vulnerauerūt: ⁊ ꝓtumelijs affecerūt. Et rursū aliū misit: ⁊ illū occiderūt: ⁊ plures alios quosdā cedētes: alios vero occidētes. Adhuc q̄ vnū hīs filiū charissimū ⁊ illū misit ad eos nouissimū dicēs: qz reuerebūt filiū meū. Coloni āt dixerūt ad inuicē. Hic ē heres. venite occidam⁹ eū: ⁊ nra erit hēditas. Et apprehendētes eū ceciderūt: ⁊ eiecerūt extra vineā. Quid q̄ faciet dñs vine? Ueniet ⁊ ꝓdet colonos: ⁊ dabit vineā aliis. Nec scripturā hāc legistis: Lapidē quē reꝓbauerūt edificātes: hic fact⁹ ē i caput āguli. a dño fcm ē ist ō ⁊ ē mirabile i oculis nris. Et q̄rebāt eū tenere ⁊ timuerūt turbā: Cognouerūt. n. q̄m ad eos pabolā hāc dixerit. Et relicto eo abierunt.

GLO. Postq̄ dñs prudēti interrogatiōe tētatoz ora cōfuderat: ꝓinter eoz malicia pabolice demonstrat. vñ dicit Et ce. il. i para. log. Uineā pasti. hō. HIERO. Nō ōs pr̄ dr̄ buano affectu. vinea dom⁹ israel ē. Sepis ē custodia angeloz. Lacus ē lex. turris tēplū. agricole sacerdotes. BEDA. Uel sepis mur⁹ ē orbis: lac⁹ siue torcular altare: aut illa torcularia quoz tres psalmi ꝓnotāt titulo. THEOPHI. Uel sepis ē lex: ꝓhibens eos alienigenis cōmisceri. Segr: Et pe. pfe. ē. BEDA. Nō loci mutatōe: sz abirevidet a vica: vt vinitoribꝰ libeꝫ opandi arbitriū dereliquat. Segr: Et misit ad agri. in tpe ser. vt ab agri. ac. ō fru. vinee. Serui missi ꝓphē: fruct⁹ vinee obediētia ē. De ꝓphis alij occisi: alij vulnerati: alij occisi fūt. vñ segr: Qui app. cū ce. ⁊ di mi. eū va. BEDA. Seruꝰq̄ ꝓmo missus ē ipe legifer moyses itelligit. Sz cesiz eū dimiserūt vacuū: irriteuerunt. n. moysen i castris. Segr: Et ite. mi. ad il. ali. ser. ⁊ il. in ca. vul. ⁊ ꝓtu. affe. Seruꝰ alter dauid regez ⁊ ceteros psalmistas significat: sz būc affectū ꝓtulys in capite vulnerauerūt qui psalmistaꝫ carmia quipēdētes: ipz dauid abiecerī dicētes: Que nob⁹ ps cū dauid: Segr: Et rur. ali. mi. ⁊ il. oc. ⁊ plu. al. quos. ce. ali. vo occi. Tertiū cū suis socys seruū ꝓphaꝫ chorū itellige. Sz quē ꝓphaꝫ nō sūt ꝓsecuti: Dis sane tribus Fuoꝫ gradib⁹: oīuz sub lege doctorū figurā posse ꝓphēdi dñs alibi ꝓnunciat dicēs: qñ neēe ē ipleri oīa q̄ scripta sūt in lege ⁊ ꝓphis ⁊ psalmis de me. THEOPHI. Uel alr. Per ꝓmū seruū itellige ꝓphas: q̄ circa tps helie fuerūt: qñ micheā vberauit sedechias pseudo ꝓpha. Scōm vo seruū quē in capite vulnerauerūt affecerūt iniuria itellige prophetas q̄ fuerūt circa tps Oree ⁊ Esaie. Tertiū vo seruū itelige ꝓphas q̄ fuerūt circa tps danielis ⁊ eęchielis. Segr: Adhuc er. vnū ha. fi. cha. ⁊ il. mi. ad eos nouiſ. dicēs: qz forte reuerebunt filiū meū. HIERO. Filius charissim⁹ ⁊ nouissim⁹ vnigenit⁹ est. Qz aūt dicit: Reuerebūt fi. me. p ironiā hoc dr̄. BEDA. Uel alr. q̄ ait: qz forte reuere. filiū meū: nō de ignorantia dicit: sz ambigere dr̄ deus: vt liberā volūtas futuꝫ erat: hoc dixit: sz oīdens q̄d erat decens ⁊ ꝓgruum eos opari. Coloni aūt di. ad inui. hic est heres: venite occida mꝰ eū: ⁊ no. erit here. BEDA. Manifestissime dñs ꝓbat indeoz ꝓncipes nō ꝓ ignoratiā: sz ꝓ inuidiā crucifixisse filiuz dei. Intellexerūt enim hūc eē cui dictū est: Dabo tibi gētes hereditatē tuā: Hāc occasionē eius mali coloni ꝓripere molieb⁹ant: cū crucifigētes eū iudei. fidē q̄ p eū est extingere ⁊ suā magis q̄ ex lege ē iusticiā ꝓferre: ac gētib⁹ imbuendis conabant i serere: Segr. Et apr̄. cū. occi. ⁊ eie. exr̄ vinea. THEOPHI. Scilz extra hierusalem: exr̄ ciuitatē quippe crucifixus ē dñs. HIERO. Uel eiecerūt eū extra vineā. i. exr̄ plebē dicētes: Samaritanus es ⁊ demoniū habes. Ul' qz q̄tū in se erat: ex suis eū finib⁹ excludētes: gētibus suscipiendū dederūt. Segr: Quid er. fa. dñs vinee: Ue. ⁊ p. co. ⁊ vi. alys. AVGV. de con. enā. Et qdē matthe⁹ illos respondisse subiungit atq; dixisse: Malos male pdet: qō marcus ꝫ nō ab ipis rīsum eē ꝓmemorat: sz dñm post interrogationē suā ipz sibi quodāmō rīdisse: Sz facile pōt itelligi vel illoz voce ita subiunctā vt nō iterponeret: illi rīderūt aut illu⁹ derīserūt: sz tm intelligeret: aut iō rīsionē istā dño potiꝰ attributā: qz cū vez dixerūt: etiā ō illis ꝫ ipe rīdit q̄ veritas ē. THEOPHI. Dñs q̄ nec ꝓ filij interēpti: ⁊ ipse filius interēptus q̄ pdet colonos: tradēs ipos romanis ⁊ pplm̄ dabit alys colonis. i. aplis: Perlegas actus apostolorum ⁊ inuenies tria milia ⁊ quinq; milia repente credentium ⁊ fructificantiū deo. HIERO. Uel dat vinea alys. i. ab oriente ⁊ occidēte ⁊ austro ⁊ ab aquilone venientib⁹ ⁊ recumbentib⁹ cū abrahā isaac ⁊ iacob in regno dei. BEDA. Doc aūt ita diuinitus fuisse ꝓcuratū ꝓphetico statiz affirmauit exēplo. byciēs: Nec scrip. banc le. La. quē reꝓo. edi. hic fac. est. i cap. anguli: q. d. Quō iplebit hec ꝓphetia. nisi qz xps a vobis reꝓbat⁹ ⁊ occisus: traditus est gentib⁹ ꝓdicādus: vt quasi lapis angularis duos populos condens i semetipsum: atq; ex vtroq; ꝓlo vnā sibi fideliū ciuitatē: vnū tēplū edificet. Nosdē enī synagoge magros quos supra colonos dixerat: nūc edificantes appellat: qz subitaz sibi plebē ad ferendos vite fructus q̄si vineā videbant excolere: ipsi quoq; hāc deo inhabitatore dignā q̄si domū cōstruere atq; ornare ꝓcipiebant. THEOPHI. Lapis ergo quē reꝓbauerūt doctores: hic factus est in caput anguli. i. in caput ecclīe. Angulus nāq; ecclīa est q̄si cōiungēs iudeos ⁊ gētiles. hic aūt angulus. ſ. ecclesia a dñmino fact⁹ ē: ⁊ est mirabilis i oculis nris. ſ. fideliū; nā ab idolis liberat⁹ miraculis retrabit. Mirabilis q̄dē ē ecclīa q̄si miraclis sistēs dominō coopante aplis ⁊ fimonē confirmāte sequētib⁹ signis. ⁊ hoc ē q̄d dr̄: A dño fcm ē istud: ⁊ ē mirabile in oculis nris.

HIERO. Uel aliter. Dic lapis reꝓbat⁹ quez gestabigulus cōiungēs i cena agnū cū pane: finiēs vet⁹: nouū icboās testamētū: prestat mira i oculis nris. vt topaciō. BEDA. Principes aūt sacerdotū ostēdebāt vera ee q̄ dominus dixerat: q̄d pz ex hoc q̄d subditur: Et q̄rebāt eū tenere. Ipse. n. ē heres cui⁹ iniusta necē diceb. vindicandā a patre. Moraliter aūt cuiq; fideliū cū mysteriū baptismi cōmittr̄ q̄si vinea quā excolat locaſ. Sed missus seru⁹ ꝓtumelys affectus vel cesus ejcit: cū sermo audit⁹ vel ꝓtemnit: vel q̄d peius ē etiā blasphemaſ. Missum in sup heredē quātū in se ē occidit: q̄ filiū dei cōculcauit. Perdito malo cultore vinea daſ alteri: cum dono gratie: q̄d supb⁹ spreuit: humilis q̄q; ditabit. Sed ⁊ hoc q̄ ꝓncipes sacerdotū manū mittere q̄rentes in iesuz: timore turbe retinent: quotidie geritur in ecclesia: cū q̄libet solo noie super eā quā nō diligit: ecclesiastice fidei ⁊ pacis vnitatē ꝓpter cohabitātiū fratrum bonoz multitudinē aut erubescit aut timet impugnare.

¶ Et mittūt ad eū quosdā ex phariseis ⁊ herodianis vt eū caperēt i verbo. Qui venientes dicūt ei: Magister scim⁹ qz verax es: ⁊ nō curas quēq̄. Nec. n. vides in faciē hoīuz: sed in veritate viam dei doces: Licet dari tributū cesari: an nō dabi-

mꝰ: Qui sciés versutiaz illoꝝ ait illis: Quid me tẽtatis: Afferte mihi denariũ vt videã. At illi tulerũt ei. Et ait illis: Cuiꝰ ẽ imago hec ⁊ iscriptio? Dicũt ei: Cesaris. Rñdens autẽ ihesus dixit illis. Reddite igitur que sunt cesaris cesari. ⁊ que sũt dei deo. Et mirabant̃ super eo.

BEDA. Querẽtes dñm cõphendere sũmi sacerdotes ti muerũt turbã: atq; iõ qõ p se nõ potuerũt: terrenis ptãtibꝰ efficere tẽtabãt: vt vel ipsi a morte eius viderẽtur ĩmunes. Et ides dicit: Et mit. ad eũ quosdã ex phari. ⁊ hero. vt eu caperẽt in verbo. THEOPHI. Dixim⁹ alibi de herodianis: q; hereſis quedã noua erat dicẽtiũ xp̃m eẽ herodẽ p pter hoc q; defecerãt successiones regni iudeoꝝ. Aly vero dicũt herodianos milites fuisse herodis quos phariseꝰ p testibus inducebant de his q̃ dicebãtur a xp̃o: vt eꝝ caperent ⁊ adducerẽt. Uid at eoꝝ malicĩa: qualr cũ adulatõe xp̃z decipere volebãt. Nã segt: Qui ve. di. ei: Magr: scim⁹ quia ve. es. HIERO. Mellitis. n. vbis cũ iterrogabãt: ⁊ circũ dabãt eũ sicut apes mel portantes in ore: aculeũ in tergo.

BEDA. Blanda aũt ⁊ fraudulẽta interrogatio illuc pnocat respõdẽtẽ: vt magis deũ q̃ cesarẽ timeat: ⁊ dicat nõ debere tributa solui: vt statim audientes herodiani: sediti onis ɔ romanos auctorẽ habeãt. Et iõ subdũt: Et nõ curas quẽq̃. nec. n. vides fa. hoiuz. THEOPHI. Ita vt cesarẽ nõ honores. l. ɔ veritatẽ. Jdeo subdũt: Sz in veri. viaz dei do. Licet tri. dari ce. an nõ dabim⁹? Totũ enĩ artificiũ coꝝ erat vndiq; p̃cipitiũ, hĩs: vt si diceret: q; licet cẽsũ cesari da ri, puocẽt ɔ eũ plebẽ q̃si i seruitutẽ reducẽt ipꝰ ppl̃z. Si me ro diceret q; nõ liez dari: sic accusẽt eũ tãq; excitaret ppl̃z ɔ cesarẽ: sz sapie fons fugit dolos coꝝ. vñ segtur: Qui scies ver. coꝝ: ait illis: Quid me ten. Afferte mihi denariũ vt vi. At illi attu. BEDA. Denarius ẽ genꝰ nũmi: qõ p. x. num mis ɨputabat: ⁊ bẽbat in. ginẽ cesaris. vñ segt: Et ait illis. Cuius ẽ imago hec ⁊ iscriptio: Dicũt ei: Cesaris. Q putãt interrogationẽ saluatoris ignorãtiã eẽ nõ dispẽsat onez: ex hoc discãt q; potuit scire cuius imago esset: sz interrogat: vt ad sermonẽ ec petẽter rñdeat. vñ segt: Respõdẽs aũt ie sus dixit illis: Reddite igit̃ que sũt ce. cesari: ⁊ que sunt dei deo. THEOPHI. Quasi. d. Date qõ imaginẽ babz ima ginato: idest denariũ eesari. Potestis. n. ⁊ censum cesari da re: ⁊ eo ppria offerre. BEDA. Jdest decimas ⁊ p̃mitias ⁊ oblationes ⁊ victimas: quõ ⁊ ipe reddidit q̃ dei sũt: p̃is fa ciẽs volũtatẽ. HIER. O. Uel aliter: Nũmũ bũtez cesaris imaginẽ reddite coactũ cesari. vosipsos libenter deo reddi te. Signatum est. n. super nos lumen vult⁹ tui dñe nõ cesa ris. THEOPHI. Quas ar etiã est vnicuiusq; nostrũ corporũ incuitabilis necessitas. Jubet ergo dñs dari corpo ri cibaria ꝓpa ⁊ vestitũ: ⁊ que sũt dei deo. Sequitur: Et mi rabantur supe. eo. Qui credere deberãt: ad tantã sapien tiam sunt mirati: q; calliditas eorum nõ inuenisset locum.

¶ Et venerũt ad eũ saducei q dicũt resurrectiõez nõ eẽ: ⁊ iterrogabãt eũ dicẽtes: Magr: moyses nob scripsit: vt si frater mortuꝰ fuerit ⁊ dimiſit vxorẽ: ⁊ filios nõ reliq̃rit: accipiat frater eiꝰ vxo rẽ ipiꝰ: ⁊ resuscitet semẽ fratri suo. Septẽ g̃ frẽs erãt ⁊ primꝰ accepit vxorẽ: ⁊ mortuꝰ ẽ ñ relicto semi e. Et secũdꝰ accepit eã: ⁊ mortuꝰ est: ⁊ nec iste reliqt semẽ. Et tertiꝰ similr. Et acceperũt eã similiter septẽ: ⁊ nõ reliquerũt semẽ. Nouissime oium defuncta ẽ ⁊ mulier: In resurrectiõe ergo cũ resurrexerint: cuius de his erit vxor? Septez enĩ habuerũt eã vxorẽ. Et rñdens ihesus ait illis: Nõne iõ erratis: nõ sciẽtes scripturas neq; virtu tẽ dei? Cũ. n. a mortuis resurrexerint: neq; nubẽt neq; nubẽt: ſz crũt sicẽ angeli dei in celis. De mor tuis autem q; resurgãt non legistis i libro moy si su rubuz: quomodo dixerit illi deus inquiẽs Ego sum deꝰ abraam ⁊ deus isaac: ⁊ deus ia cob? Non est deus mortuorum: sed viuorum. Uos ergo multum erratis.

GLO. Postq̃ dñs cõfutauit phariseos ⁊ saduceos tẽtã tes: hic ondit quo ẽt saduceos tẽtantes cõfundit. vñ dr: Et ve. ad eũ sadu. q di. sur. nõ. eẽ. THEOPHI. Dereſis quedã iudeoꝝ erat: q dicebant saducei: ⁊ di resurrectionez negabãt ⁊ dicebãt q; nõ sit angelus neq; spũs. Di g̃ accedẽ tes ad ihm: dolose narrationẽ quãdã ingſierũt p quã osten derẽt resurrectionẽ nõ eẽ nec factã nec fiẽdã. Et iõ subdit: Et inter. eũ di. Magr. In qua qdẽ narratione septẽ ponũt qui mulierem coeperant: vt magis rez trabãt a resurrecti one. BEDA. Recte. n. iſtiusmodi fingũt fabulã q̃ delyra mẽti arguat eos qui resurrectionẽ asserũt corpoꝝ. Pot aũt fieri vt vere in gente eoꝝ aliq̃ hoc acciderit. HIERO. Mystice aũt mulier sterilis nõ relinquẽs semẽ ex septẽ fra tribus nouissime moriẽs: quid aliud significat q̃ iudaicam synagogã relictam a spiritu septiformi: q. vy. patriarchas ꝑpleuit: q non reliq̃runt ei semẽ abrae: quod ẽ ihesus christus. Isz. n. puer natus ẽ illis: nob tamẽ gẽtibus dat⁹ est: q̃ mulier mortua erat christo: nec cuiq̃ patriarche de. vy. in resurrẽ ctione cõiungetur. Septenario nanq; numero vniuersitas ꝑfertoꝝ significatur vt versauice p esa. dicit. Apprehẽdent. vy. mulieres vir vnum. i. vy. ecclesie quas domin⁹ amat arguit: ⁊ castigat: cũ vna fide adorant. vnde segt: Et respon dẽs ihesus ait illis: Nõne ideo er. non sci. scrip. neq; vir. dei?

THEOPHI. Quasi di. Uos itelligitis q̃lẽ resurrectio nem scriptura annunciet. Creditis enĩz q; restauratio eoꝝ talium sit futura: qualia nunc sunt: nõ aũt sic erit. Sic igit̃ ignoratis scripturaz: sz etiã virtutẽ ignoratis diuinam. Uos enim consideratis q̃si difficile dicẽtes: Qualiter pote runt mẽbra dissoluta cõiungi ⁊ aĩab⁹ adunari: hoc enĩz re spectu diuine potẽtie quasi nihil ẽ. Segt: Cũ enĩ a mor. re sur. neq; nubẽt: neq; nubẽt: sz erũt sicut angeli dei i celis. Quasi. d. Diuina q̃dã erit vite restauratio ⁊ angelica cũ vi terius nõ corrumpemur: sz eodẽ modo manebim⁹: ⁊ pp hoc nuptie auferẽtur. Nã nuptie quidẽ nunc sunt ꝑpter corru ptionẽ: vt p successionẽ generis pſistamus ⁊ nõ deficiamus: tunc vero sicut angeli erimus: g sunt sine successiõe nupcia li ⁊ nunq̃ desinũt. BEDA. Conſiderãdũ ẽ hic q; latia cõ suetudo hic greco idiomati nõ respõdet. Nubere enĩ ꝑpie dicũt mulieres: ⁊ viri vxores ducere: sz nos simplr dcm⁹ in telligam⁹: vt nubere de viris: ⁊ nubi ð vxoribus scriptũ sit.

HIERO. Sic igit̃ erant nõ itelligẽtes scripturas: q̃ si re surrectõe hoies erunt sicut angeli dei. i. nemo ibi moriẽ: ne mo ibi nascit̃: nec ifans ẽ ibi nec senex. THEOPHI. Et aliter ẽt decipiunt nõ itelligẽt. scripturas. Si. n. has itel lexissent: itelligerent quomõ p scripturas resurrectio mor tuoꝝ possit probari. vñ subdit: De mõtuis ãt q̃ resur. nõ le. i libro moy. su. ru. quomodo dixit illis deꝰ ingens: Ego sum deus abra. deus isa. ⁊ deus iacob. HIERO. Dico aũt sup rubum: i quo est similitudo vestra: i quo ignis ardebat: sed non eiꝰ spinas consumebat: sic vos iflãmat elogum meum nec spinas vestras sub maledicto germinatas absumit.

THEOPHI. Dico aũt: Ego sum deꝰ abra. deus isa. ⁊ deus iacob. Quasi. d. deus viuẽtiũ. vnde subdit: Nõ ẽ deus mor tuoꝝ sz viuoꝝ. Nõ enĩ dixit: ego fui: sed ego sum: tanq̃ illi ꝑsentes existant. Sz forte aliquis dicet q; hoc dixit solum deus de anima abrae: non de corpore. Ad quod dicimus q;

abraam vtrunq; ĩportat. s. corpus ⁊ aiam ita vt ⁊ corpis ipse sit deus: ⁊ corpus viuat apud deũ. i. in dei ordinatione.

BEDA. Uel q; cũ probauit animas pmanere post mor tẽ neq; eni poterat fieri: vt coꝝ esset deus qui nequaq̃ sub sisterent: consequenter introduceretur ⁊ corpoꝝ resurre ctio: que cuz animabus bona malaq; gesserũt. HIERO. Cum autẽ dicit deus abraam: deus isaac: q; deus iacob: ter deum nominando: trinitatem ĩ timauit. Cum autez dicit: Non est deus mortuorum deũ ĩ uans: vnam substantiam significauit. Uiuunt autem qui vendicant portionem quam elegerant. mortui aũt sunt: qui quã vendicauerunt perdiderũt. Uos ergo multũ erratis. GLO. Quia videli cet ⁊ scripturis ꝓtradicebant: ⁊ virtuti dei derogabant.

¶ Et accessit vnus de scribis: qui audierat illos cõquirentes: ⁊ videns q̃ñ bene illis respõderit interrogauit eũ q̃ esset primũ omniũ mandato rũ. Jesus aũt respondit ei: q; primũ omniũ man datum est: Audi israel. Dominꝰ deus noster vnꝰ est: ⁊ diliges dñm deũ tuũ ex toto corde tuo et ex tota aia tua: et ex tota mente tua: ⁊ ex tota virtute tua. hoc est primũ mandatũ. Secundus aũt simile est illi: Diliges proximũ tuũ tanq̃ te ipsuz. Maius bonũ aliud mandatũ nõ ẽ. Et ait illi scriba: bene magister in veritate dixisti: quia vnus est deus ⁊ non est alius ꝓter eum. Et vt diligat ex toto corde: ⁊ ex toto itellectu: ⁊ ex tota aia: ⁊ ex tota fortitudine: ⁊ diligere primũ sicut seipsum: maius est oibus holocaustoma tibus ⁊ sacrificijs. Jesus aũt videns q; sapiẽter respõdisset: dixit illi: Non es longe a regno dei. Et nemo iam audebat eũ interrogare.

GLO. Postq̃ dñs confutauit phariseos ⁊ saduceos tentã tes: hic ondit quo satisfecit scribe q̃rẽti. vnde dr. Et accesꝰ vnus de scri. q au. il. cõ. ⁊ vi. qñ bñ il. resꝰ. inter. eũ: qõ es. pri. om. mã. HIERO. Que ẽ hec questio ꝑbleumatis qõ est cõmune omnibus peritis in lege: nisi q; diuersa in exodo ⁊ leuitico ⁊ deutronomio ordinantur mandata: vnde non vnum: sed duo intulit mandata: quibus quasi duobus vbe ribus super pectus sponse elenatis: nostra alitur infantia. Et ideo subditur: Primũ mãdatuz est: Audi israel. dñs deꝰ tuus deus vnꝰ est. Primũ oiuz maximũ mãdatũ dicit: hoc est: q; ante oia debemus in corde singuli quasi vnicũ pieta tis fundamẽtũ locare. i. cognitio atq; cõfessio diuine vnita tis cũ executione bone opationis que in dilectione dei ⁊ p ximi perficit. vnde subdit: Et dili. do. de. tu. ex to. coꝝ. ⁊ ex to. ani. tu. ⁊ ex to. men. tu. ⁊ ex to. vir. tu. hoc. est primum mã. THEOPHI. Attende qualiter oẽs anime vires enũ nunit. Est enim virtus anime animalis quã expedit in dicẽ do: Ex tota anima tua: ad quã pertinet ira ⁊ desideriuz: que ola tribui vult diuino amori. Est ⁊ alia vis que dicit̃ natiu ralis: ad quã pertinet nutritiua augmentatiua: ⁊ ista est ẽt banda dño tota: propter qõ dicit: Ex toto coꝝ. Est ⁊ alia vis rationalis quã mentẽ vocat. ⁊ ista etiã est banda deo tota. GLO. Ex aũt aũt subdit: Et ex tota fortitudine. ad vires corporales referri potest. Sequitur: Secundũ aũt simile ẽ huic: Diliges proximũ tuũ sicut teipsum. THEOPHI. Propter hoc dicit esse simile: quia hec duo mandata alter natim sunt sibi ɔsona: ⁊ reciproce conuertuntur. nam qui diligit deũ: diligit ⁊ factura suã. principale aũt factoꝝ eius est homo. vnde qui diligit deũ: diligere debz omnes hoies. Qui vero diligit proximũ: qui mltoties dat causaz scãdali: multomagis eũ debz diligere q; semp pstat bñficia: Et iõ ꝓpter coherentiã horũ mandatoꝝ subdit: Maius horum al. mandatũ nõ ẽ. Sequit: Et ait illi scri. Bñ magr̃i veri. dixisti. BEDA. Ostendit ex hoc qõ dic: Maiꝰ ẽ oibus ho locaustomatibus ⁊ sacrificijs graue sepe iter scribas ⁊ pha riseos qõnez esse versatã: qõ esset mandatũ primũ siue ma ximũ diuine legis: q busdam videl hostias ⁊ sacrificia lau dantibus: alijs vero fidei ⁊ dilectionis opera ꝑferẽtibꝰ: eo q; plurimi patrũ ante legẽ ex fide tñ que p dilectionẽ opa tur placerent deo. Jn hac sentẽtia scriba iste se fuisse decla rat. Sequit. Jesus aũt vi. q; sapi. rñ. dixit illi. Nõ lõge es a regno dei. THEOPHI. Jn quo nõ eũ eẽ pfectus testat non enĩ dixit: Intra regnũ celoꝝ es: sed non longe es a re gno dei. BEDA. Jdeo aũt nõ fuit longe a regno dei: qa sententie illius qui noui testamenti ⁊ euangelice perfecti onis est propria: fautoz extitisse probatus est. AVGV. ð con. euan. Nec moueat qõ mattheus dicit tẽtantẽ fuisse: a quo dominus interrogatus est. Fieri ꝑ potest vt quãuis tentãs accesserit. domini tamen. sponione correctus sit. Aut certe ipsaz tẽtationẽ nõ accipiamus malam tanq̃ de cipere volentis inimicum: sz cautam potius tanq̃ experiri amplius volentis ignotum. HIERO. Uel nõ est lõge q venit callide. Longioz nanq; est ignorantia a regno dei q̃ sciẽtia vñ supza saduceis: Erratis inquit nesciẽtes scripturã neq; virtutẽ dei. Sequitur: Et nemo audebat eum inter rogare. Quia enim in sermonibus cõfutati sũt vltra nõ iter rogant: sz aptissime comprehẽsuz. Romãe tradant potesta ti. Ex quo intelligimus venena inuidie posse quidem supe rari: sed difficile conquiescere.

¶ Et respondens iesus dicebat docens in tẽplo: Quomodo dicunt scribe Christũ filiuz esse da uid? Ipse enĩz dauid dicit i spiritusancto: Dixit dominus dño meo: sede a dextris meis: donec ponaz inimicos tuos scabellũ pedũ tuoꝝ. Ipse ergo dauid dicit ipsum dominuz: ⁊ vnde est fi lius eius? Et multa turba euz libẽter audiebat.

THEOPHI. Quia christus ad passionẽ ꝓuenturus erat: opinionẽ falsam corrigit iudeoꝝ q; christũ fuiũ dauid eẽ di cebant nõ dominũ eius. vñ dr: Et respondẽs ihesus di. do. in tẽ plo. HIERO. Jdest palã eis de se loqtur vt ꝑcusabi les sint. Segtur. n. Quomodo dicunt scribe xp̃z filiũ dauid eẽ? THEOPHI. Ostẽdit vero christus se eẽ dñz p̃ verba dauid: Nam segtur: Ipse enĩ dicebat i spiritusancto: Dixit dñs dño meo: sede a dextris meis. q. d. Non potestis mihi dicere q; dauid absq; gratia spiritussancti hoc dixerit: sz in spiritusancto vocauit eum dñm vt q; sit dñs ondit per hoc qõ subdit: Donec po. ini. tu. sca. pedum tuoꝝ. Ipsi. n. erant inimici eius: quos deus pater posuit scabellum christi. Oz aũt a patre subyciunt ei inimici: nõ ifirmita filij sz vnita tẽ nature: q̃ i altero alter opat significat. Naz ⁊ filius subyi cit inimicos pri: qz patrẽ clarificat sup terrã. GLO. Sic ergo dominus ex ꝓdictis concludit dubitabilẽ q̃stionẽ. Nã ex verb dauid ꝓmissis habetur q; christus sit dominus da uid. ex dicto aũt scribaꝝ habetur q; sit filius eius. Et hoc ẽ quod subdit: Ipe ergo dauid dic eũ dñm: ⁊ vnde est filius eius? BEDA. Jterrogatio iesu nobis profuit vsq; hodie contra iudeos. ⁊ hi enĩ q confitẽtur xp̃z eẽ veterum: homi nem simplicem ⁊ sanctum viruz asserunt de genere dauid. Interrogemus ergo eos docti a domino: si simplex h mo est: ⁊ tñ filius dauid: quomodo vocet eum dauid dominuz siuz in spiritusancto? Non autẽ reprehenduntur q; dauid filium dicunt: sed q; dei filium eum esse non credunt. Segtur. Et mlta tur. libẽ. eũ. au. GLO. Quia scilicet videbãt eiuz sapienter respondentem ⁊ interrogantem.

¶ Et dicebat eis i doctrina sua: Cauete a scribis

qui volūt in stholis ambulare: ⁊ salutari in foro ⁊ in primis cathedris sedere in synagogis. ⁊ primos discubitus in cenis. Qui deuorant domos viduarum sub obtentu prolixe orationis: hi accipient prolixius iudiciū.

HIERO. Confutatis scribis ⁊ phariseis: vt ignis eorum arida exẽpla incendit. vnde dicit: Et dice. eis in doctrina sua Ca. a scri. qui vo. in sch. ambula. BEDA. Ambulare i stholis: cultioribus vestimẽtis idutos: ad publicū procedere significat: in quo inter cetera diues ille qui epulabatur quotidie splendide peccasse describit. THEOPHI. In stholis aūt venerabilibus ambulabant ex hoc volentes honorari: ⁊ similr alia appetebant que cedūt ad gloriā. Naz segtur: Et salu. i fo. ⁊ i pri. ca. se. in sy. ⁊ pri. discu. in ce. s. volunt.

BEDA. Notādum aūt q nō salutari in foro. primos sedere vel discūb . ver . eos qbus hoc officiu ordine cōpetit: sed eos qui hec: siue habita siue non habita indebite amant: a fidelibus quasi improbos docet esse cauēdos: animū videlz nō gradū redarguēs: licet culpa nō careat: si ydē in foro litibus interessent: qui in cathedra moysi synagoge magistri cupiūt appellari. Duplici sane rōne vanegloriā cupidis attendere iubemur: ne. s. coz: vel simulatione seducamur: estimantes bona eē q faciūt: vel emulatiōe inflammur frustra gaudētes i bōis q laudari nulāt. THEOPHI. Specialiter etiā aplos docet vt nullā cū scribis habeant conuersationē sed ipz xpz imitenf: ordinālsq ipos magistros i his que sūt circa vitam agēda: alios eis supponit.

BEDA. Nō solū aūt laudes ab hominibus: vexāt . nias querūt: vnde sequit. Qui de . o. vi. sub obtē. proli. oza. Sūt. n. g se iustos simulātes a pctoz suoz dscia turbatis q si proni pro eis in iudicio futuri: pecunias accipere nō dubitant: . cū porrecta man⁹ pauperi pces iuuare soleat: illi ob hoc maxime in precibus noctant vt paupi numū tollant. THEOPHI. Accedebāt aūt scribe ad bas mul . es q sine ptectiōe viri manebāt: qsi earū fierēt ptectoz ⁊ simulatione oratiōis ⁊ habitu reuerentie ⁊ hypocrisi: viduas ꝺcipiebant: ⁊ fi . tiā deuorabāt diuitū domos. Sequit. Di acci. plix. iudiciū. s. q̄z ceteri iudeorum peccantium.

¶ Et sedens iesus ꝑtra gazophilaciū aspiciebat quō turba iactaret in gazophilaciū: ⁊ multi diuites iactabant multa. Cū venisset aūt vna vidua pauper misit duo minuta: qꝺ est quadrans. Et cōuocās discipl'os suos ait illis: Amē dico vob qñ vidua hec pauper . us omnibus misit: q miserunt in gazophilaciu. Omnes enī ex eo quod abundabat illis miserūt: hec vero ꝺ penuria sua omnia que habuit misit totū victum suum.

BEDA. Dominus qui appetituros primatus ⁊ vanegloriē cauendos esse monuerat: etiā dona ferentes in domuz domini certo examine discernit: vnde dicit: Et sedens ihs ꝺ gaço. aspi. quō tur. iactaret in gaço. Sermone greco phylaxe seruare dicit. ⁊ gaça ꝓpria lingua diuitie vocantur. vnde gaçophilaciū locus appellari solet quo diuitie seruant: quo nomine ⁊ arca in qua donaria populi ꝯgregabant ad vsus templi necessarios: ⁊ porticus in quib⁹ seruabant appellabant. Habes exẽplū de porticib⁹ in euangelio. Dec i qui . verba locutus est in gaçophilatio docens in templo. Habes ⁊ de arca in libro regū: Et attulit ioiada pōtifex gaçophilacium vnum. THEOPHI. Erat autem laudabilis consuetudo apud iudeos: vt. s. habentes ⁊ volentes aliquid in gaçophilacio ponerent quod esset ꝓ sacerdotibus ⁊ pauperib⁹ ⁊ viduis: vt ex inde nutrirent. vnde subditur. Et multi di. ia. mul. Multis aūt hoc facientibus accessit ⁊vidua: ostẽdens affectū in oblatiōe pecunie: sim ꝓpriā virtutē. vñ subdit: Cū ve. āt vna vi. pau. mi. duo mi. qꝺ est qua.

BEDA. Quadrātē vocāt calculatores quartā partē cuiuslibet rei videlicet ⁊ loci: aut ꝺs aut pecunie. Fortasse ergo h . loco quartā partē sicli. i. quinqz obolos significat. Seco . : Et cō. disci. su. ait illis: Amē dico vobis qñ vi. hec pau . us omnibus misit . misse. in gaço. Deus. n. nō subtrahit offerentiū . d sciētiaz . sat: nec perpendit quātuz m ex sacrificio: sz ex ānto pfe . . vñ subdit: Omnes . ex eo qꝺ abunda. illis: mi. hec vero in pe. sua om . a que ba. mi. to. vitam suum. THERO. Mystice aūt duntes sūt g ꝓferūt de thesauro cordis sui noua ⁊ vetera: que sunt incerta ⁊ occulta sapientie dīne vtriusq testamēti. paupercula aūt q est vt ego ⁊ mei fin . es: qui mitto quod possuz: ⁊ desidero quod non possum vobis explanare: nam nō quantū vos audistis: sed ex ānto cōsiderat deus vnusqz aūt quadrantez potest offerre que est voluntas prompta: que dicitur quadrans: qz cum tribus consistit. s. cogitatu verbo: ⁊ facto. Et dicit: Totum victum suum misit. hoc significat: quia tota voluntas corporis in victu cōsistit. vnde dicitur: Totus labor hominis in ore suo est. THEOPHI. vel aliter: Vidua ista anima hois est: reliquēs satbanā cui fuerat adiuncta q̄ mittit in tēpli erario duo minuta: carnē. s. ⁊ mētē. carnē quē ꝓ abstinētia: mentē vero ꝓ humilitatē vt sic audire valeat ꝓ totū victū suū posuit ⁊ sacrū fecit: nihil de suo mundo relinquens. BEDA. Allegorice aūt ditites q in gaçophylaciū munera mittebant iudeos de iusticia legis elatos designāt. Uidua pauper: ecclesie simplicitatē designat: pauper qdē: qz ipiū supbie vel cōcupiscentias tpaliū abiecit. vidua vo: qz ei⁹ ꝓ ea mōtē ptulit. Dec i gaçophylaciū duo minuta mittit: qz dilectionē dei ⁊ primi seu fidei ⁊ orationis munera defert: q̄ ꝓsideratur ꝓpter fragilitatis minuta: sed merito pie itentōis accepta: cūctis supientibus iudeoz opibus ꝑstant. ex abundanti sibi iudeus mittit i munera dei q de iusticia sua presumit. Omnē aūt victuz suum i dei munera mittit ecclesia: qz omne quod viuit: non sui meriti sed diuini muneris esse intelligit.

CAPITVLVM. XIII

Et cuz egrederetur de templo ait illis vnus ex discipulis suis: Magister aspice qles lapides: ⁊ qles structure. Et rñdens iesus ait illi: Uides has magnas edificatiōes? Nō relinquet lapis sup lapidez qui non destruatur.

BEDA. Quia fundata ecclia xpi: Judea dignas sue ꝓfidie pēas erat luitura: apte dns post laudatā i pauperē vidue deuotionez ecclie egredit de tēplo: ruināq ei⁹ futurā astendens edificia nūc admirāda: nō multo post ꝓtenēda eē ꝓdixit. vnde dr: Et cū egre. de tēp. ait illi vn⁹ ex di. suis. Magr aspi. qles la. ⁊ q̄. structure. THEOPHI. Quia. n. multa circa destructōez hierusalē dns locut⁹ fuerat: discipli ei⁹ mirabant q tā magna ⁊ pulchra edificia destrui debeāt: ⁊ pp hoc ostendit ei tēpli decorem: q nō solū ait ꝺ destruēda fore: sz ⁊ q lapis sup lapidē ñ relinquerēt. vñ segt: Et rñs. ihs ait illis. Uides has oēs mag. edifica. Nō reli. la. su. lapi. q nō ꝺstruatur. Sz diceret aliq ꝓ multe relige remāserūt: vt rñm meretur. Sz dicerēt aliq ꝓ multe religiosi remāserūt: vt rñm meretur. Sz diceret aliq ꝓ multe relige remāserūt: vt rñm meretur. Sz diceret aliq ꝓ multe religiosi remāserūt: vt rñm meretur. Sz diceret aliq ꝓ multe religiosi remanēssent: tamē vsq ad vltimā cōsummatiōez nō religiosi tur lapis sup lapidē. Preterea narrat ꝓ beli⁹ badrian⁹ civitate ⁊ tēplū a fundamēto euertit: ita ꝓ verbū domini quitatē

nō descendat in domū: nec ītroeat vt tollat quid de domo sua: ⁊ q̄ i agro erit non reuertat retro tollere vestimētū suū. Veh aūt prēgnātib⁹ ⁊ nutrientibus i illis diebꝫ. Orate ergo: vt hyeme nō fiant. Erunt enīz dies illi tribulatiōis tales: quales non fuerunt ab initio creature: quā condidit deus vsqz nūc: neqz fient. Et nisi breuiasset dominus dies: non fuisset salua omnis caro. Sed propter electos quos elegit breuiauit dies.

GLO. Premissis his q̄ ātē excidiū ciuitatis erāt futura: nūc dīs p̄dicit ea q̄ circa ipaz ciuitatis destructiōem ortige rūt dicēs: Cū aūt videritis abomi. deso. stantē vbi nō dz: g legit itelligat. AVGV. de cō. euā. Matthe⁹ dicit: Stātē i loco scō. i hac aūt mutatōe vbi marc⁹ exposuit ecclē fniam. Ideo qppe: Ubi nō debet. s. i loco scō: vbi nō dz. BEDA. Quādo aūt ad itelligēti.. puocamur mysticū mōstrat esse qō dcm̄ ē. Pōt antē simplr aut de antichristo accipi: aut de imagie cesaris: quā pilat⁹ posuit i tēplo: aut de hadriani eq̄stri statua q̄ i ipo scō sancto⁹ loco multo tpe stetit. Abominatio quoqꝫ fm veterē scripturā idolū nuncupat: vt cicero addidit. Desolatōis: q̄ in desolato tēplo: atqꝫ deserto idolū positū sit. THEOPHI. Uel abominationē desolatiōis dicit ingressum hostiū i ciuitatē p violentiā. AVGV. ad esichium: Lucas vo vt oñderet tūc factā fuisse abominationē desolationis: aut expugnationē hierusalē hoc eodem loco dñi vba cōmemorat: Cū videritis circūdari ab exercitu hierusalē: tūc scitote q̄ appropiquauit desolatio eī⁹. Sequitur: Tūc q̄ i iudea sunt: fu. i mōtes. BEDA. Nec iusta litterā facta ee ostat: cū appropiquāte romano bello: ⁊ exterminio iudaice gentis: oraculo admoniti oēs q̄ erāt i p̄uincia christiani: lōgius discesserūt vt ecclesiastica narrat histo ria: ⁊ trās iordanē secedentes: manebant ad tpa i ciuitate pella: sub tutela agrippe regis iudeoꝝ: cui⁹ i actib⁹ aplorū mētio ē: q̄ eū ea q̄ sibi obtēperare volebat parte imperioꝝ: sp impio romāoꝝ subdit⁹ agebat. THEOPHI. Bene aūt dixit: Qui i iudea sunt: q̄ aplī i iudea adhuc nō erāt: s̄z ante plū fugati sūt q̄ hierusalē. GLO. Ul magis ipsi exierūt: spū ducti diuino. Segt: Et q̄ sup tectū: nō descē. i domum: nec itro. vt tol. qd de domo sua. Desiderabile. n. erit etiā nudo corp ō tanto tribulatiōe saluari. Sequit: Ueh aūt prēg. ⁊ nutri. in illis diebꝫ. BEDA. Quaꝝ. s. vt vteri vt man⁹ filioꝝ sarcia pgrauate fuge nēitatē ñ minime ipedīet. THEOPHI. Mihi aūt vr q̄ filioꝝ esuz i his oñdae nā fame ⁊ pestilētia afflicti manus filys iniecerūt. GLO. Postq̄ aūt fecerat mētionē de duplici ipedimēto fuge: q̄. s. posset ee vel excupiditate rex asportādaꝝ: vl ex oportatiōe natoꝝ: tāgit tertiū ipedimētū: qō. s. ē ex pte tpis dicēs: Orate q̄ vt hyeme ñ fiāt. THEOPHI. Ne. s. ex difficultate tpis ipediāt q̄ fugere cupiūt. Cāz āt tāte nēcitatis ad effugiēdū ꝓuenietera signat cū dic: Erūt. n. i dieb⁹ illī tribula. ta. q̄. nō fue. ab initō crea. quā odi, de⁹ vsqz nūc: nz fiēt. AVGV. ad esichium. Joseph⁹. n. q̄ iudaicas scripsit historias: talia mlta dicit illi pplo tūc accidisse: vt vix credibilia videāt. vñ nō imerito dicnū est talē tribulatōnē nec fuisse a creature initio nec futurā. Sz etsi tpe antichristi tal' aut maioz fozsitā erit: itelligēdū ē de illo ppl'o dictū: q̄ eis tal' āpli⁹ futura non erit. Si enī ātichristū illi ꝑmi ⁊ ꝑcipui recepturi sūt factur⁹: ē tē idē ppls tribulationē poti⁹ q̄ passur⁹. BEDA. Hoc āt solū ē i tātus malis ffugiū: vt de⁹ q̄ dat vtutē patiēdi: breuiet potētiā psequēdi: vñ segt: et nisi breuiasset dominus dies. tē. THEOPHI. Idest nisi breui spacio bellū romanoꝝ fuisset: nō fuisset salua omis caro. i. null⁹ euasisset iudeus: s̄z pp electos quos elegit. i. pp iudeos credētes: aut i postea credituros: breuiauit dies. i. cito bellū ē terminatū. nā p̄sciebat de⁹ q̄ multi post desolationē ciuitatis erederēt iudeoꝝ. huiꝰ gra eoꝝ gen⁹ ex toto destrui nō ꝑmisit. AVGV. ad esichiū: Quidā āt cōuenientes⁹ itellexisse mihi videt mala ipa significata noie diepsic dicti sūt dies mali in alys scripture diuine locis: neqz. n. dies ipi mali sūt: s̄z ea q̄ fiūt i eis. Ipsa ergo dcā sūt breuia ri: vt ꝓpter quos donāte tolerātia mīn⁹ sētirēt: ac sic q̄ magna erāt: breuia fierent. BEDA. Uel alr: Nec q̄ dicit ab illo loco. Erut dies tribulatiōis. t. p⁹ antichristi ꝓprie ꝓgruit q̄ si solū tormēta crebriora acerbiora q̄ pus ꝑsti⁹ erāt igerēda sūt fidelib⁹: s̄z qō grauī⁹ ē signoꝝ quoqꝫ opatio eos qui tormēta igerūt omitabit. Nec āt tribulatio q̄to ceteris q̄ pcessere pstituaꝝ pōdere grauior fuit: tāto ē tpis breuitate moderatior futura: Nāqz trib⁹ ānis ⁊ dimidio q̄tū de prophetia danielis ⁊ apocalypsi ioānis cōyci pōt: ecclia p odē ipugnāda ee credit. Jnxta vo sensus spūales: cū videmus abominationē desolatiōis stare vbi nō dz: B ē berescs ⁊ fallacia regnare iter eos q̄ celestib⁹ mysteryis videbāt ee cōsecrati: tūc q̄ cū i iudea: hoc ē i ꝓfessiōe vē fidei ꝑsistimus: tāto alti⁹ vtutū culmē debem⁹ ascēdere: q̄to plures āpla vestigioꝝ itinera seq̄ videm⁹. HIERO. Fuga. n. i mōtes ē: ve nō descēdat ad ima q̄ ascēdit ad alta. BEDA. Tūc q̄ fugit tectū ē: hoc ē q̄ excedēs ālo carnalia fcā tāq̄ in aura libera spūaliter viuit: ne descēdat ad ifimos act⁹ pristine ꝓuersationis: n. ea q̄ reliq̄rat mūdi: carnisue ōsideria repetat. Domināqꝫ nra vl mūd⁹ h: vl ipsa i q̄ degim⁹ nra itelligēda ē caro.

HIERO. Dicit. n. Orate vt hyeme nō fiat fuga vra vel sabbato. i. ne finiāt fructꝰ nri opis cuz fine tpis. hyeme. n. finit fructꝰ: sabbato vero tempus. BEDA. Si autem de consummatione mundi intelligatur hec precipit: vt non refrigescat fides nostra ⁊ in christum charitas: neqz vt ociosi in opere dei torpeamus virtutū sabbato. THEOPHI. Oportet etiam nos a peccato fugere cum feruore: ⁊ non frigide q̄gere. HIERO. Tribulatio āt erit īgēs ⁊ dies breues pp electos: ne malitia huiꝰ tpis mutet intellectū eoꝝ.

¶ Et tunc siquis vobis dixerit: Ecce hic est christus: ecce illic: ne crediderītis. Exurgēt enī pseudo christi ⁊ pseudo prophete: ⁊ dabūt signa ⁊ prodigia ad seducendos si fieri potest etiam electos. Vos ergo videte. Ecce predixi vobis omnia. Sed in illis diebus post tribulationem illā sol contenebrabitur: ⁊ luna non dabit splendorē suū. Et stelle celi erunt decidētes: ⁊ virtutes q̄ in celis sūt mouebūtur. Et tūc videbunt filium hois venientē i nubib⁹ cū virtute mlta ⁊ glia. Et tē mittet āgelos suos: ⁊ ꝓgregabit electos suos a q̄ttuoꝝ vētis a sūmo terre vsqz ad summū celi.

THEOPHI. Postq̄ ea que ad hierusalem pertinebāt dīs cōpleuit: nunc de aduentu loquitur antichristi dicēs. Et tunc siquis vobis dixerit: ecce hic est christus: ecce illic: ne crediderītis. Hoc autem q̄ dicit Tunc non sic itelligas ideſt statim cum completa fuerint supradicta circa hierusalem: sicut ⁊ mattheus post christi generationem dicit: In diebus illis venit Joannes: nunquid imediate post christi natiuitatem: non. sed indeterminate vel indistincte: sic ⁊ in hoc loco Tunc accipi potest: non. s. quando hierusalē desolabitur: sed circa tempus aduētus antichristi. Sequitur. Exurgent. n. pseudo christi: ⁊ pseu. prophe. ⁊ da. si. ⁊ ꝓdigia. ad se. si fieri potest etiā electos. Multi enim christi nomen suscipient: ita etiam vt fideles seducant. AVGV. ex. de. dei: Soluetur enim tunc sathanas: ⁊ per antichristum in omni virtute sua mirabiliter quidez sed mēdaciter operabitur. Solet autem ambigi: vtrum propterea dicta sint ab apostolo signa ⁊ prodigia mēdacy: quoniā mortales sensus

per fantasmata deceptur⁹ est: vt quod non facit: facere videatur. an q̄ illa ipsa etiam si erunt vera prodigia: ad mēdacia pertrahent credituros non ea potuisse nisi diuinitus fieri: vtutem diaboli nescītes: maxime q̄n tātam: q̄tā nunq̄ habuit accepit ptātē: s̄z pp qōlibꝫ boz deū sit seducent eis signis atqꝫ pdigijs q̄ seduci merebunt. GREG. sup ee. Cur āt sub dubitatiōe dr: Si fieri pōt. Cū ad futu. sit a dño psciat. Unū vo ex duob⁹ est si electi sunt fieri nō pōtest. si aūt fieri pōt: electi nō sūt. Sua ergo dominici ꝑmōis dubitatio in electis exprimit trepidationē mentis: quos ⁊ electos noīat: q̄ cernit q̄ i fide ⁊ bono op. ꝑsistent: q̄ q̄ electi sunt ad ꝑsistēdū: p signa ꝓdicatoꝝ ātichristi tētabūt ad cadēdū. BEDA. Quidā āt ⁊ ad captiuitatis iudaice tpa referūt: vbi multi christos se ee dicētes deceptas post se catervas ppli trahebāt: s̄z i illa ciuitatis obsidione nullꝰ erat fidelis ad quē diuina exhortatio ne falsos magistros seqrēt fieri deberet. vnde meli⁹ de hereticis accipiēdū ē: q̄ contra ecclīā venientes christos se ee mētirent: quoꝝ ꝑm⁹ simō magus fuit: extrem⁹ aūt ille maior ceteris ē antichristus. Segtur. Uos q̄ vi. ec. p. vo. oia. AVGV. ad plebe ꝓppo. Nō. n. solū boa q̄ sanctis ⁊ fidelibus suis ē redditur⁹ vez etiaz mala q̄bus erat hic mūdus abūdatur⁹: aut ꝑdixit vt bona post secli finē secutura certiozes expectaremus: q̄n mala si militer ꝓnūciata ante seculi finē precedentia sentiremus.

THEOPHI. Post ātichristi āt aduētū alterabit ⁊ mutabit machīa mūdialis obscuratis sideribꝰ: pp abūdātiam claritatis xpi. vñ segt: Sz i dieb⁹ illis post tribulationē illā sol cōte. ⁊ lu. nō da. splē. su. ⁊ stel. ce. erūt occi. BEDA. Sidera. n. i die iudicij videbūt obscura: non diminutōe sue lucis accidēte s̄z supueniēte claritate veri lumis. hoc est sūmi iudicis q̄uis nil, ꝓhibeat itelligi veraciter solē tūc ⁊ lunam cū sideribꝰ ceteris ad tpa sui lumīe puari: q̄uo de sole factū ostat tpe oñice passionis. Cetez pacto die iudicij cū fuerit celū nouū ⁊ terra noua: tūc fiet q̄ esa. dic̄. Erit lux lūe sicut lux solis: ⁊ lux solis septēpliciter. Segt: Et vir. q̄ sūt i celo mouebūt. THEOPHI. Idest vtutes āgelice stupebūt tāta magnalia videtes fieri: ⁊ eoꝝ iudicari cōseruos. BEDA: Quid miꝝ boies ad hoc iudiciū pturbari: c'aspectū ⁊ ipe āgelice tremūt ptātes? Quid faciunt ibi tabule q̄n tremunt colūne? Quid virgula deserti patiēt: cū cedrus padisi ꝓcutiēt? HIERO. Uel alr: Sol obtenebrabit ad gelida corda vt hyeme. Et lūa nō dabit splēdorē suū. serēa a tēpestate dissensionū. Et stelle celi erūt decidētes i lumīe q̄n pene decerpit semē abrae: cui sūt similate. Et vtutes q̄ sunt i celis mouebūt. ad irā vidicte q̄ mittet a filio hois veniente: de cui⁹ aduētu subdit: ⁊ tūc vi. fi. ho.. ve. i nu. cū virtu. mag. ⁊ glia. q. s. pus sic pluuia i vellus Hedeō descēdit cū būilitate. AVGV. ad esichiū: Qz. n. dictū ē apostolis ab āgelis: Sic veniet quo vidistis eū cūtē i celū. merito credēd⁹ ē nō solū i eodē corpe: vez ēt i nube vētur⁹: q̄n sic veniet sicut abyt: ⁊ nubes suscepit eū abeūtē. THEOPHI. Uidebūt āt dīz tāq̄ filiū hois. s. i corpe: q̄. n. vr corp⁹ ē. AVGV. ꝓpio ō trinitate: Uisio qppe filij hois exhibet ēt malis: nā visio forme dei nō nisi mūdis corde: q̄ ipsi deū videbūt: Et q̄ filiū dei fm id q̄ i forma dei eq̄lis ē pri: inig videre nō ꝑt: oz āt vt iudicē vitoꝝ ⁊ mortuoꝝ cozā quo iudicabūt ⁊ iusti videāt ⁊ inig: iō oportebat vt filius hois acciper iudiciariā ptātē: de cui⁹ exercutiōe mox subdit: Et tūc mittet angelos su. THEOPHI. Uide q̄ xps ihs mittit āgelos sic xpi. Ubi q̄ sunt q̄ dūt q̄ pri nō ē eq̄lis: Egrediēt nāqz āgeli segt: Et ꝓgre. elec. suos a q̄ttuoꝝ ventis. BEDA. A q̄ttuoꝝ āt vētis a q̄ttuoꝝ mūdi ptib⁹ dicit: oriēte: occidēte: aglone: ⁊ austro. Et ne q̄sq̄ putaret a q̄ttuoꝝ solūmō plagis terre: ⁊ nō poti⁹ a cūctis ei⁹ finib⁹ simul ⁊ mediterrancis regionib⁹ electos ee ꝓgregādos apte subiunxit: A summo terre vsqz ad summū celi. i. ab extremis terre finib⁹ vsqz ad vltimos ter

minos eius: vbi lōge aspectātibus circulus celi terre finib⁹ iscīre vr. Nullus ergo i die illa remanebit electus: q̄ non venienti ad iudiciū dño in aera occurrat. Ueniunt ad iudiciū ⁊ reprobi: vt pacto iudicio dissipēt ⁊ pereāt a facie dei.

¶ A ficu aūt discite parabolaz. Cum iam ramus eius tener fuerit ⁊ nata fuerit folia: cognoscitis q̄ in ꝓpio sit estas. Sic ⁊ vos cū videritis hec fieri: scitote q̄ in ꝓpio sit in ostijs. Amē dico vobis q̄n nō trāsibit generatio hec: donec oia ista fiāt. Celū ⁊ terra trāsibūt: verba aūt mea nō trāsiēt.

BEDA. Sub exēplo arboris docuit dīs ꝓsumatiōis exēplū dicēs: A ficu āt discite pabolā. Cū iaz ramus eius tenuis fuerit folia. cog. q̄ in ꝓpio sit estas. Sic ⁊ vos: cū vi. hec fieri. q̄ in ꝓpio sit⁹ ostys. THEOPHI. q. d. Sic cū ficui nascūt folia statī ē estas: sic ⁊ post āgustias antichristi statī nullo sequēte medio: xpi erit aduētus. q̄ cito eas erit iustis ex hyeme: peccatoribus vo hyems ex estate. AVGV. ad esichiū. Uigliter: Oia q̄ a tribus euāgelistis dcā sūt de dñi aduētu: diligētius iter se collata atqꝫ discussa fortasse inueniūt ad hoc ptinere: qō quottidie venit i corpe suo qō ē ecclīa exceptis bis locis vbi ille aduētus vltimus ita ꝓmittit: vt ꝓpiquare dicat: ⁊ q̄ i vltio fmōis fz matthēū ipse aduētus euidēter exprimit: vbi dr: Cū vene. fi. ho. i ma. sua. Quid. n. ē: Cū videritis h fieri: nisi ea q̄ supra dixit i q̄bus ē ēt id qō ait: Et tūc videbūt filiū hois venientē i nubibus. Nō itaqꝫ tūc erit finis: s̄z tūc erit i ꝓpio. an dicēdū ē nō oia q̄ supra comemorata sūt ee itelligēda: s̄z aliq̄ coz: h vz excepto qō dictū ē: Et tūc vide. fi. ho. veniētē. Inde qppe finis erit: nō tūc ꝓximus erit: s̄z matthēus apuit nullis exceptis ee accipiēdū dicēs: Cū vide. h oia: scitote q̄. ppe ē i ianuis: Intelligitur q̄ qō supra dictū ē sic: Et mittet āgelos suos de q̄ttuoꝝ mūdi partibus. i. ō toto orbe terraꝝ ꝓgregabūt electos suos: q̄ tota hora nouissima fac veniēs i suis membris tāq̄ in nubibus. BEDA. Post āt h fructificatio fici mystice intelligi sup statu synagoge: q̄ veniēte ad se dño q̄ fructū iusticie nō bēbat in eis q̄ tūc incredulī erāt: eterna sterilitate dānata ē. Sz q̄n dixit apls q̄ cū plenitudo gētiū ītrauerit: oīs israel saluus erit. Quid ē h: nisi q̄ diu sterilis arboꝝ fici fructuz quē negerat reddet: q̄ vbi factuz fuerit estatē vere pacis ee in ꝓpio nō ābiges. HIERO. Uel folia fici nata verba sūt pītia: estas ꝓpia dies ē iudicij. i q̄ vnaq̄qꝫ arboꝝ māifestabit q̄ fructus habuit: aridū ad ꝓburēdū: an viride ad plātādū cuz ligno vite. Segt. Amē dico vobis q̄n nō transi. gene. h: donec oia fiāt. BEDA. Noie cāonis āt oē boium significat genus: aut spāliter iudeoꝝ. THEOPHI. Uel alr: Non trāsib. gene. h. s. xpianoꝝ donec oia fiāt: q̄ circa hierusalē ⁊ antichristi aduētū dcā sūt. Nō. n. dicit gnationes apl'oꝝ: q̄ maioꝝ ps apl'oꝝ nō ꝓuenit vsqz ad hierusalē cōsumationez. Dicit āt hoc de generatiōe xpianoꝝ: volēs discipulos ꝓsolarī ne crederēt q̄ illis tpib⁹ fides deficeret. ꝑpus. n. elemēta īmobilia deficiēt q̄ verba xpi. vñ subdit: Celū ⁊ terra trāsibūt: vba aūt mea nō trāsiēt. BEDA. Celū qō trāsibit nō ethereū sine sidereū: s̄z aereū itelligere dēm⁹. Quocūqꝫ. n. ꝓuenire potuit q̄ deluuij: eo iuxta beati Petri sniam ignis iudicij peruenīet. Trāsient aūt celū ⁊ terra p eam quā nūc hīt imaginē: attamen per essentiā sine fine subsistent.

¶ De die aūt illo vel hora nemo scit: neqz angeli i celo: neqz filius: nisi pater. Uidete: vigilate ⁊ orate. Nescitis enīz quando tempus sit. Sicut homo qui peregre ꝓfectus reliquit domū suam ⁊ dedit seruis suis ptātez cuiusqz opis: ⁊ ianitori ꝓcepit vt vigilet. Uigilate ergo. Nescitis enīz quādo dñs dom⁹ veniat: sero: an media nocte:

an galli cantu:an mane:ne cum venerit repente inueniat vos dormiētes. Quod aūt vobis dico: omnibus dico. Vigilate.

THEOPHI. Uolēs dñs discipl'os ꝑedire ab interrogatione illi' dixit dare horę dixit: De die aūt illo vel hora nescit: nec angelꝰ nec ne. fi. nisi pr̄. Si. n. dixisset: qz scio: tamē nolo vos relevare: ipos nō modicū ꝓtristasset. Nūc vo sapiētius egit: et ipos excludit ab hac interrogatōe: ne ei molesti fierent i hoc q dixit: Neq; ageli sciūt neq; ego. AVGV. ix. de trini. Ignoratio aūt diei atq; horę obycit vnigenito deo: vt homo ex deo natꝰ nō sit in ea nature pfectione q̄ deꝰ ē. Sz ꝑm. sensu cōis iudicy sentiēdū ē: an credibile eē possit vt aliqd ex oībus nesciat: q oībus ad id quod sunt atq; erunt auctor ē. Quō. n. extra ei⁹ nature sciam ē p quaz rē q̄ id qō efficiē dū sit cōtinet. Danc aūt ille diē ignorat que aduentus sui dies ē humane nature qō agere diffiniūt: q̄stū. se ē pscium et seqtur gerēdo. cognito volūtatē agendi. Quō ergo dñs glie aduētus sui ignorata die nature eē ꝑfecte creditur: q̄ z necessitatē habeat adueniēdi: et sciaz aduēt' sui nō adepta sit: Jam vo q̄ta ꝑietatis geminat occasio: si deo pr̄i deputabit idignitatis affect⁹: si ei ademerit btitudinis cognitōz cui mōtis iduxerit pscientiā: q si i eo oēs scientie thesauri sunt: diē hūc nō ignorat: sz meminisse nos ꝓuēit occultos i eo scie thesauros eē. Ignoratio igr̄ ei⁹ ē sz q thesauri scientie i eo latēt. In oībus. n. que deꝰ ignorare se logtur ignoratōe nō ōtinet: sz aut tps ē nō loq̄ndi: aut dispēsatio ñ agēdi. Si aūt tūc cognouisse deꝰ dr̄: q abrahā cū amauerit cū hoc nō celauit abrae: necesse ē et vt pr̄ ob id diē scire dicatur: qz nō celauerit filio. Si itaq; diē filiꝰ nescit: sacramētū vt taceat. ecōtrario pr̄ solus ostēdit scire: qz nō tacet. Abit aūt corporaliū mutationū nouitates in patre et filio existimari. Deniq; ne p ifirmitatē ignorare dicaf̄ cōtinuo subiecit: Uidete. vigilate et orate: nescitis. n. quādo tps sit. HIERO. Uigilia. n. opꝰ ē mētis. ne mortē corpis. THEOPHI. Docet aūt vigilare et orare: duo hec. Multi nāq; vigilam⁹: sz noctes ducētes i prauitates. ad hoc aūt ꝓinter itudinez ducit dicēs: Sic hō q pe. pfec. re. do. su. et de. f. su. po. cu. op. ria, pce. vt v let. BEDA. Domo q pegre pfectꝰ religt domū suā xps est: q ad patrē post resurrectionē victor ascēdens: ecclesiā corporaliter religt: quā tamē nūq; diuine ꝓsentie ꝓuidio destituit. GREGO. i bo. Carnis eteni loc. ꝓpo pe terra ē: que velut ad pegrinādū ducta ē: cuz p redēptorē nr̄m ē i celis collocata. Dedit aūt seruis suis ptātem cuiusq; opis: qz fidelib⁹ suis ꝓcessa sanctisp̄us gra: facultatez tribuit bonis opibus fruiēdi. Janitori quoq; ꝓcepit vt vigilarz: qz ordini pastoꝝ ꝓmisse sibi ecclie curā iubet ipēdere. Nō solū āt rectores eccl oēs vigilare ꝓcipimur: ianuas cordiū custodiētes: ne antiq hostis mala suggestio subitret: ne nos dñs dormiētes inueniat. vñ ex hac similitudie ꝓcludēs subdit: Uigilate q̄. nescitis. n. qñ dñs do. ve. sero: an me. no. an gal. cā. an ma. ne cū vene. re. iue. vos dormiētes. HIERO. Nā q dormit: nō corpora vā sz phātasmata itendit et vacuus vigilat de his q̄ viderat: sic nimiꝝ sūtq quos mūdi amor rapit i vita deserūt post vitā qō somniabāt ꝓ certo.

THEOPHI. Uide aūt qz nō dixit: Nescio qñ tps erit: sed nescitis. Propter B. n. hoc occultauit: qz nobis expediebat. nā si nūc ignorātes finē nō curam⁹ qd facerem⁹ si finē scirem⁹: malicias nāq; z nras differrem⁹ vsq; ad vltimū. Attēdamus ēt dictiōes: sero nāq; finis existit: cū qs mortis sentute. media nocte: cū qs mortē i medio iuuētutis. galli cātu vo: cū rō ꝓlet i nob. Cū. n. icipit puer sz rōnē viuere: tūc gallꝰ eo vociferat excitās a somno sensualitatis. mane aūt puerilis ē etas. Oz. n. oēs istos finē ꝑscire: nam et puero cauēdū ne ibaptiçatus ptrāseat. HIERO. Doc aūt fine cōcludit ꝑmonē: vt cōe oīum ꝓceptū nouissimi p primos audiāt: vñ subdit: Quō aūt vo. di. oīb⁹ dico: vig. AVGV. ad besiciū. Nō solū. n. illis dixit qb⁹ tūc audiētib⁹ loq̄bat: sz et illis q fuerūt post illos añ nos et ad nos ipsos: tq erūt ꝓ nos vsq; ad nouissimū ei⁹ aduētū. Nūqd āt oēs iuētur⁹ est dies illi hac vita: aut q̄stū dictum ē q ad defunctos ēt ꝓ neat dixit: Uigilate: ne cū vene. repē. iue. vos dormiētes. Cui quaz oīb⁹ dicit q ad eos solos ptineat: q tunc erūt: nisi qd oē. inet quō di. Tūc. n. vnicuiq; veniet dies ille cū venerit ei⁹ dies: vt hic exeat q̄lis ē iudi. ꝰ illo die: ac p B vigilare dz oīs, pian⁹: ne ipara. cū iueiat dñi adue. t⁹: Imparatū iueniet dies ille que imparatum iuenies sue vite huius vltimus dies. CAP. XIIII.

ERat āt pascha et azima post biduū et quærebant summi sacerdotes et scribe q̄o eum dolo tenerent et occidērent. Dicebant enim: Non in die festo: ne forte tumult⁹ fieret in pplo.

HIERO. Nūc aspgam⁹ libū nr̄z de sanguie: et limia de mox: et tunc coccieū circūdem⁹ domui oīonis nr̄e: et coccū in manu nr̄a: vt et are ligemus vaccā ruffam: et i valle occisam enarrare possim⁹. De xp̄i. n. occisiōe narratur⁹ euāgelista ꝓmittit: Erat āt pascha et azima post biduū. BEDA. Pascha qdē hebraice dr̄ phase: nō a passiōe vt pleriq; arbitrant: sz a trāsitu noīat: eo q̄ extermiator vides sanguinē i foribꝰ israelitaꝝ ptrāsierit nec ꝑcusserit eos: vt ipe dñs ꝓbes auxiliū pplo suo desup ābulauit. HIERO. Uel pascha trāsit⁹ iterꝑtat. phase vo ꝓmolatio. De ꝓmolatiōe agni et trāsitu ppli p mare vel p egyptū. Prefigurat āt passio xp̄i et redēptio ppli de iferno: qñ nos post biduū visitat. i plenissima luna etate xp̄i pfecta: vt nec cū aliq; pte tenebrosa carnes agni imaculati q tollit peccata mūdi i vna domo: q̄ est ecclia catholica: calciati charitate: et armati vtute comedamus. BEDA. Doc āt iuxta veteris instr̄i scripturā inter pascha et açia distat: q pascha ipe sol⁹ dies appellat: i q̄ agn⁹ occidebaf̄ ad vesp̄az: B ē. xiiij. lūa mēsis p̄mi. xv. āt luna qñ egressū ē ō egypto succedebat festitas açimoꝝ: q̄ septē dies. i. vsq; ad. xxi. diē eiusdē mēsis ad vesp̄az ē statuta solēnitas. vet⁹ euāgeliste idifferēter et diē açimoꝝ ꝓ pascha: ꝓ dieb⁹ açimoꝝ pascha ponere solēt. vñ et marc⁹ B dicit. Erat aūt pascha et açima post biduū: qz et pascha dies i açimis panib⁹ ē celebrari ꝓcep⁹: et nos q̄si pascha ppetuū faciētes: sp ex B mūdo trāsire ꝓcipimur. HIERO. A principibus aūt egressa ē iniqtas i babylone: q tēpluz et vasa et se purificare fz legē ad esum agni debuerāt. vñ segt̄: Et qre. sum. facer. et scri. quō eū dolo tene. et occiderēt. Occiso āt capite totum corpꝰ inerue efficit. vñ miseri faciūt q caput moriat: Uētāt āt diē festū q euenit illis: nō. n. ē festiuitas big q vitaz et misericordiā pdiderūt: vñ segt̄: Dicebāt āt: Nō in die festo ne forte tumult⁹ fieret i pplo. BEDA. Nō qdē metuētes seditiōez vt simplex ꝓmo demōstrat: fz cauentes ne auxilio ppli de suis manib⁹ tolleret. THEOPHI. Ipse tamen christus tempus sibi constituerat passionis: voluit. n. i pascha crucifigi: qz ipse verum erat pascha.

¶ Et cū eēt bethanie in domo symonis leprosi: et recūberet: venit mlier habēs alabastꝝ vnguēti nardi spicati ꝑciosi: et fracto alabastro effudit sup caput ei⁹. Erāt āt qdā idigne ferētes intra semetipsos: et dicētes: Ut qd pditio ista vnguenti fcā ē. Poterat. n. vnguētū istō venūdari plusq; trecentis denarijs: et dari paupibus. Et fremebant in eaz. Jesus aūt dixit: Sinite eā. Quid illi molesti estis? Bonum opus operata ē in me.

Semper enim pauperes habetis vobiscum: et cum volueritis potestis illis benefacere: me āt non semper habebitis. Quod habuit hec fecit: preuenit vngere corpus meum in sepultūram. Amen dico vobis: vbicūq; predicatum fuerit euangelium istud in vniuerso mundo et qd fecit hec narrabitur in memoriā eius.

BEDA. Passur⁹ dñs ꝓ toto mundo et vniuersas natōes sub sanguie redēp⁹: mozaī i bethania. i. domo obedientie. vñ dicit: Et cū eēt be. i. do. si. lepro. et recu. venit mulier.

HIERO. Minul⁹. n. fuoꝝ semp ad lecū suū redit. i. filiꝰ patri obediens vsq; ad mortē. a nob obedientiā petit.

BEDA. Dic aūt: Simōis leprosi nō q̄ leprosus illo tpe manseret: fz q̄ antea leprosus: postea a saluatore mūdatus est noie pristino permanente: vt virtus curantis appareat.

THEOPHI. Quāuis āt q̄tuoz euāgeliste vnguētū mulieris ꝓmemorarēt: nō ē tū vna: fz duo. vna qdē q̄ describit a ioanne: q̄ soror ē laçari: q̄. sante sex dies pasch⁹ venit pedes iesu: alia vo q̄ a religs trib⁹ euāgelistis discribit. Adhuc āt si attēdas: iuenies has tres eē. A ioāne. n. vna discribit. altera vo a Luca: a duob⁹ vero religs altera. Que. n. a luca describit meretrix eē dr̄: i medio ꝑdicatōis tpe ad ie. z venisse. Dec vo q̄ a matthęo et marco describit: dr̄ i tpe passionis veisse nō ꝓfitētē se peccatricez. AVGV. de cō. euan. Ego āt nihil aliud itelligēdū arbitroz: nisi q̄ nō alia qdē fuisse mulier: q̄ peccatrix tūc accessit a pedes iesu: fz eādem mariā bis hoc fecisse: semel. s. qō lucas narrauit cū ꝓmo accedēs cū būilitate et lachrymis: meruit pcō remissionez. ita et B ioānes ꝓmemorauit: cuz de laçaro resuscitādo cepisset log: āteq; veiret i bethaniā dicens: Maria āt erat q̄ vnxit dñz vnguento: et extersit pedes ei⁹ capillis suis: cui⁹ frater laçar⁹ infirmabaf̄. Qō āt i bethāia rursus fec: aliud ē qō ad luce narratōez nō ptinet: fz pariter narrat a religs trib⁹. Qō q̄ matthęꝰ et marc⁹ caput dñi vnguēto illo pfusū dicūt: Joānes āt pedes: accipiam⁹ nō solū caput: fz et pedes domini pfudisse mulierē: nisi forte q̄n marcus fracto alabastro pfuzz caput ꝓmemorat: tā q̄sq; calūniosus ē: vt i vase fracto neget aliq̄ remāere potuisse vnde et pedes domini p/funderet? Sz religiosi⁹ ꝓtēdet aliqs nō ita fractuz eē: vt totū effunderet: vel pius accipiat pfusos pedes: anteq̄ illud fractū eēt: vt i itegro remāeret. vñ et caput pfūderet. BEDA. Est aūt alabastrum genꝰ marmoris candidi: varys coloꝝ ꝑtercincti: qō ad vasa vnguētaria cauare solent: eo q̄ optie fuare ea icorrupta dicaf̄. Nardꝰ vo ē frutex aromatic⁹ gtādi vt aiūt et crassa radice: fz breui ac nigra fragilitq;. Quāuis āt pīguis sit tū redolet vt cupressus alsp̄ sapore: folio quo dēsoq̄: cui⁹ cacumia i aristas se spgūt: iōq; gemina dote pigmētary nardi spicas ac folia celebrāt. Et B ē qō ait marc⁹: Unguēti nardi spicati ꝑciosi. qz vz vnguētū illō qō attulit maria dño: nō solū de radice cōfectū ē nardi: vez ēt quo ꝑciosi⁹ eēt: spicaꝝ quoq; filioꝝ ei⁹ adiectiōe odor ac vtutis illi⁹ erat accumulata gra. THEOPHI. Ut sic i greco dr̄: Nardi pistici. i. fidelis. q̄ vnguētū nardi erat absq; dolo cū fide cfectū. AVGV. De cō. euā. Pōt āt videri q̄ matthęꝰ et marc⁹ postea q̄ dixer⁹: pascha et biduū. deide cōmemorauerūt q̄ erat iesus in bethania: vbi de illo ꝑcioso vnguēto dr̄. Joānes aūt añ sex dies pasche dic⁹ iesuz venisse in bethaniā: de eodē vnguēto narraturus. Sz q̄ ita mouent: uō itelligunt mattheū et marcū illud qō in bethania de vnguēto factū erat: nō post illā ꝑdicationē de biduo fz adhuc cū sex dies eēnt añ pascha recapitulādo posuisse.

HIERO. Mystice aūt symon leprosus mūdū ifidelem ꝓpio: et postea fidelē significat. mulier āt cū alabastro ecclesiasticā fidē: q̄ dic: Nardꝰ mea dedit odorē suū. Pistica nar dus dr̄. i. mystica et ꝑciosa. Dom⁹ ipleta odore celū et terra ē. Frustū alabastrū: carnale ōsideriū ē: qō frāgit ad caput ex quo oē corpꝰ cōpaginatū ē. recūbēte ipso. i. humiliāte se vt cū tāgeret fides peccatricis: q̄ de pedib⁹ ascēdit ad caput: et ad pedes a capite descēdit ꝑ fidē. i. ad xp̄m et ad mēbra eiꝰ. Segt̄: Erat aūt gdā idig. ferē. itra semetip. dicē. vt qd pdi. ista: Per synodochen dr̄ vnꝰ ꝓ multis ꝓ vno. Per dit⁹. n. iudas de salute pditionem iuenit: et i vite fructifera mortis laqueus nascit̄. Sub ptextu aūt auaritie mysteriuz fidei logt̄. Eteni nr̄a fides trecētis emit̄ denarijs in decez sib⁹: iteriozib⁹. s. exteriozib⁹. s. corpꝰ et aiam et spiritū implicatis. BEDA. Qz aūt dicit: Et fremuērut in eā: neq̄ q̄ dēm⁹ de diligētib⁹ xp̄m apostolis dictū credere: fz de iuda potiꝰ sub numero plurali. THEOPHI. Uel ꝓueniēter vt vñ inui q̄ discipuli plures mulierē arguerūt: eo q̄ sepe xp̄m audierāt de elemosyna docētē. Judas vo nō eadē ītētione idigne tulit: fz ꝓp amorē pecunie turpe lucruz: vñ et ioānes ipsuz solū ꝓmemorat tāq; auaricta ītētioe mulierē arguētē. Dicit aūt: Et fre. in eā. i. molesti erant ei expro brātes et iniurias iferētes. Arguit āt dñs discipulos eo q̄ ō sideriū ipediūt mulieris: vñ segt̄: Jesus āt dixit: Sinite eā qd illi molesti estis? Postq̄z enī mun⁹ obtulerat: illaz ꝑ obprobria puertebāt. ORIGE. sup mat. Doluerūt. n. de pditioe vnguēti: qō poterat venūdari multo ꝑcio et dari paupibus. tū nō debat fieri hoc: qz ꝓuēies erat vt sup caput xp̄i funderet sancta et ꝓuēti ifusioe. vñ segt̄. Bonū opꝰ opata ē in me. Usq; adeo aūt efficax ē laus bui⁹ opis boni: vt exhoret nos oēs odoziferis et ꝑciosis opibus iplere dñi caput: vt de nobis dicaf̄: Qz bonū opꝰ fecim⁹ sup caput xp̄i: qz semper q̄ habem⁹ q̄diu in hac vita sum⁹ paupes nobiscū et opus habētes cura coꝝ q ꝑfecerūt in verbo et diuites facti sunt in sapia dei. Nō aūt possunt sufficere vt semp diebus et noctibus habeāt secū filiū dei. i. verbū et sapiam dei. Segt̄. Sēp. n. paupes hēbitis vobiscū: et cū volueritis potestis illi benefacere: me añt nō semp hēbitis. BEDA. Mihi qdē videt̄ in hoc loco de presentia corpali locut⁹: q̄ nequaq̄z cū cis ita futurus sit post resurrectionē qūo tunc in oī cōuictu et familiaritate. HIERO. Dicit ēt: Bonū opus opata est in me: qz q credit in deū: reputaf̄ ei ad iusti. Aliud est. n. credere ei: et aliud credere in eū: idest totū eyere te in illū Scꝰtur: Qō habuit. i. qō potuit hoc fecit; preuenit vngere corpꝰ meū in sepultura. BEDA. Quasi diceret: Uos ꝓpter pditionē eē vngnenti: officiū sepulture est. THEOPHI. Preuenit. n. q̄si a deo ducta vngere corpus meuz in signū sepulture future; in quo ꝑdito. cōfundit: ac si ei diceret. Qua cōscientia mulierē cōfundis q̄ i sepulturā corpꝰ meū vngit: teipsuz vero nō ꝓfundis q me in morte trades? Prophetiçat aūt dñs cōsequ. duas ꝓphetias. s. q̄ euāgeliū eius predicabit̄ in vniuerso mūdo: et q̄ opus mulieris laudabit̄. vñ segtur: Amē dico vobis: vbicūq; predicatum fu. et. BEDA. Notandū aūt q̄ sic maria gratiā adepta ē in toto orbe de obsequio qō dño exhibuit: ita ecōuerso ille q̄ obsequio eius detrahere non timuit: longe lateq; infamatus est. sed dominus bonuz laude digna remunerans: futuras impy contumelias tacendo preteryt.

¶ Et iudas scharioth⁹ vnus de duodecim abijt ad sūmos sacerdotes: vt ꝑderet eū illis. Qui audientes gauisi sunt: et ꝓmiserūt ei pecuniā se daturos. Et q̄rebat qūo illuz opportune traderet.

BEDA. Infelix iudas damnuz quod ex effusiōe vnguēti fecisse credebat: vult magistri precio compensare: vñ dicit: Et iu. sca. vnus de duo. abyt ad sum. sa. vt ꝑderet eum illis. CHRY. in ser. de pas. Quid mihi eius patriā dicis vtinam ipsum quoq; nescire licuisset. Sz alter erat discipulus qui iudas Jacobi çelotes vocabatur: tunc appellatio-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ne cognominis fiat cōfusio ꝑsonaꝝ: ꝓpterea hūc ab illo separauit. Nō aūt dixit: Judas, pditoꝛ: vt doceat detractiones nescire ⁊ accusationes declinare. Oꝛ aūt dicit: Unus de xij. auget detestabilitatē pditoꝛis. naꝫ ⁊ alij discipuli erāt: qui fuerant numero. lxx. ſꝫ illi non ītimi: nō tanta confidentia sociati sunt: isti autem. xij. fuerunt cōꝛobati. hec erat caterua legalis de q̄ ꝓditoꝛ malignus exiuit. HIERO. Unus tamē erat de. xij. numero: nō vnus merito: vnus coꝛpore: nō vnus aīo. Abyt aūt ad ꝓncipes postq̄ exyt ⁊ intrauit in eū sathanas: vnūq̄ǒq; aīal ad similē sibi iungit. BEDA. Oꝛ aūt dixit: Abyt. ostēdit eū nō a ꝓncipibus inuitū: nō vlla necessitate cōstrictus: sed sponte ꝓpria scelerate mentis iniisse consilium. THEOPHI. Dicit aūt vt ꝑdaret eū illis, i. vt annunciaret illis quādo solus existeret. Timebāt aūt ī eū irruere quādo docebat ꝓpter turbā. HIERO. Promittit aūt se tradere vt magister eius diabolꝰ ante dicebat: Tibi dabo ꝓtātē hāc vniuersaꝫ: Segt: Qui audiētes gauisi sūt: ⁊ pmi. eis ꝓcurare. Promittūt gdē pecuniā: ⁊ amittūt vitā quā ipe recipit cū vitā amittit. CHRY. in ſ. de pas. O dementiā: imo cupiditatē ꝓditoꝛis. cūcta. n. mala cupiditas ꝓcreauit: Nā cupiditas captas aīas retinet: ⁊ oībus nodis alligatas ꝓstringit: ⁊ rez oblitionē īponit: ⁊ alienatōnē mētis ostēdit. Ab hac iudas captiuꝰ cupiditatis insania: conuersationis: mense: discipulatꝰ: admonitōis: suasionis: oblitꝰ ē. Nā segt: Et q̄rebat quo eū opportune traderet. HIERO. Sꝛ opportunitas dol. nunq̄ inuenitur: vt non vindicet hic aut illic. BEDA. Multi hodie scelus iude q̄ dominum ac magistꝝ deūq; suū pecunia vendiderit: velut īmane ⁊ nepharium exhoꝛrēt: nec tamē cauēt. nam cū ꝑ muneribus charitatis ⁊ veritatis iura spernunt: deus qui est charitas ⁊ veritas produnt.

¶ Et prio die azimoꝝ quādo pascha īmolabāt dicunt ei discipuli: Quo vis eamus ⁊ parcemus tibi vt manduces pascha? Et mittit duos ex discipulis suis: ⁊ dic eis: Jte ī ciuitatē: ⁊ occurret vobis homo lagenam aque baiulans. Sequimini eum; ⁊ quocūq; introierit dicite dño domus q̄ magister dic: Ubi ē refectio mea: vbi pascha cū discipulis meis manducē? Et ipse vobis ōmōstrabit cenaculū grāde stratum: ⁊ illic parate nobis. Et abierunt discipuli eius: ⁊ venerūt ī ciuitatē: ⁊ īuenerūt sicut dixerat illis: ⁊ parauerūt pascha.

CHRY. in ſmone de pas. Qñ iudas de traditiōe tractabat: aly discipuli sūt de ꝓparatiōe pasche solliciti. vñ dr: Et prio die azi. qñ pascha im. ol. ei discu. Quo vis eam? ⁊ paremꝰ tibi cō. pascha? BEDA. Primū die azimoꝝ. xiiij. diez pmi mēsis appellat: qñ fermēto abiecto īmolare. i. agnū occidere solebāt ad vesperā: qđ exponēs apostol⁹ ait: Pascha nostrū īmolat⁹ ē xp̄s. q lz die sequēti. i. xv. luna sit crucifixꝰ attn nocte q̄ agn⁹ īmolabat: ⁊ coꝛporis sanguinisq; sui tradens mysteria celebranda: ⁊ a iudeis tētus ac ligatus: ipsi⁹ īmolatōis: hoc ē passiōis sue sacrauit exoꝛdiū. HIERO. Azima vo q̄ cū amaritudīe. i. lactucis agrestib⁹ māducant: redēptio nra ē: amaritudo vo passio dñi. THEOPHI. Ex hoc aūt q̄ dicūt discipuli: Quo vis eam? manifeste vī q̄ xp̄s hospitiū aliqđ nō hēbat: ſꝫ neq; discipuli ꝓpias domos: si enī habuissent: duxissent eū ad illas. HIERO. Dicūt. Quo vis eam? vt cū volūtate dei dirigam⁹ gressus nros: dñs aūt indicat cū quo manducat pascha: ⁊ more suo mittit duos: qđ supra exposuimus. vñ segt: Et mittit duos ex discipulis suis ⁊ dicit eis, Jte in ciui. THEOPHI. Mittit gdē ex discipulis suis petrū. ſ. ⁊ ioānē vt lucas dic ad ignotū hominē: inuēs ex ℟ q̄ posset nō pati. Nā g mentez ignoti nouit vt ipsos recipet: qđ nō opareť in alys: Dat ēt eis signū vt domū. ſ. inuenirēt cū subdit: Et occurret vobis hō lagenam aque baiulans. AVGV. de cō. euā. Marc⁹ lagenā dicit quā in cas amphoꝛas: ille vasis genꝰ: iste modū significauit: vterq; veritatē ſnie custodiuit. BEDA. Indiciū aūt ꝑtie diuinitatis. q̄ cū discipulis loquēs gd alibi futurū sit nouit. vñ segt: Et abi. disci. eiꝰ ⁊ ve. in ciui. ⁊ iue. sic̄ dixit illis ⁊ pa. pas. CHRY. in ſer. de pas. lō illud qō nr̄z: ſꝫ iterim iudeoꝝ illud aūt qō nr̄m ē nō sol⁹ ostituit: ſꝫ ipse factꝰ ē discipula. Sz cur illud māducauit: qz factꝰ ē sub lege vt eos qui sub lege erāt redimeret ⁊ ipse legi requiē daret: ⁊ vt nemo dicat: quiō eā euacuauerit: qz cā ꝑlere vt molestā ⁊ arduā fuit. valuit ipse ꝓpus eā cōpleuit: ⁊ sic fecit eā requiescere. HIERO. Mystice aūt ciuitas ecclesia ē: que muro fidei cingitur. bōs occurrens populus ꝓmitiuus est: amphoꝛa aque: lex trā.

BEDA. Uel aqua: lauacrū gre: lagena fragilitatem designat coꝛp⁹ quos eadem erat gratia mundo monstranda.

THEOPHI. Lagenā aque poꝛtat qui baptizat⁹ est: q aūt baptisma baiulat: venit ad requiē ſm rōnez vinēs: ⁊ illa cut in domo reque potitur. vnde subdit: Sequimini eum.

HIERO. Qui. ſ. ducit ī altū vbi est refectio christi. Dominus dom⁹ petrus aplūs est: cui dñs domū suā credidit: vt sit vna fides sub vno pastoꝛe. Cenaculū grande ecclesie magna est: in q̄ narrat nomen dñi strata varietate virtutū ⁊ linguaꝝ. BEDA. Uel cenaculuꝫ magnuꝫ spiritualiter lex est: q̄ de angustys lr̄e egrediens ⁊ sublimi loco. i. in altis mētis solario recipit saluatoꝛē. Cōsulte aūt siue aq̄ baiulis: siue dñi domus sunt ꝑmissa vocabula: vt oībus verus pascha celebrare volētibus: hoc est christi sacramētis imbui. eumq; sue mentis hospitio suscipere querentibus: facultas dāda signet. THEOPHI. Uel dñs dom⁹ intellect⁹ est: q ostēdit cenaculū grāde. i. altitudinē intelligentiaꝝ. qō ⁊ si altum sit: tn̄ nihil hz vanegloriē ⁊ tumoris: sed ſtrmiť ⁊ planū fit humilitate. Jbi aūt. i. in tali mēte pascha christo paratur a petro. ſ. ⁊ ioanne. i. ab actione ⁊ contemplatione.

¶ Uespere aūt facto: venit cum duodecim. Et discūbentibus eis ⁊ māducātib⁹ ait iesus: Amē dico vobis: q̄z vnus ex vobis tradet me qui māducat mecū. At illi ceperunt cōtristari ⁊ dicere ei singulatim. Nunqd ego? Qui ait illis: Unus ex duodecim q̄ intīgit mecū manū in catino. Et filius quidem hois vadit: sicut scriptū est de eo. Ue aūt hōi illi: per quē filius hominis tradetur. Bonum erat ei si non esset natus homo ille.

BEDA. Dñs q̄ de sua passione ꝑdixerat: ēt de proditoꝛe ꝑdicit: dans locū pnie: vt cum itellexisset sciri cogitationes suas penitere eū facti sui. vñ dr: Uespe aūt fac. ve. cum. xij. ⁊ discū. eis ⁊ man. ait iesus: Amen dico vobis q̄z vn⁹ ex vobis me tradet: q̄ manducat meū. CHRY. in ſer. de pas. Ubi ꝑs q̄ nō apte euz oīb⁹ publicabat: ne ꝑudentiozē eus faceret: nec ēt penit⁹ silentio ꝓteribat: ne celari arbitratus audacter ad ꝓditionem ꝓperaret. THEOPHI. Sed quō discūbentes cenabāt: cū lex ꝑcipet: q̄ stātes erecti deberēt pascha comedere? Probabile aūt ē ꝑ eos adipleſſe pascha legale: deide discubuisse: icipiēte eo ꝓpriū tradere pascha. HIERO. Uespa aūt dicit: vesperā idicat mundi. Circa vndecimā nāq; horā veniūt nouissimi: qui ꝑmi denarium eterne vite accipiūt. Oēs igit discipuli tangunt⁹ a dño: vt fiat armonia citbare: oēs nerui bn̄ suspensi cōsonā voce rndent. Nā segt: At illi ceperūt cōtristari: ⁊ dicere ei singulati: Nunqd ego? Unꝰ aūt remissus ⁊ pecunie amore madefactus dixit: Nunqd ego sum rabi? sicut in matthēo legit. THEOPHI. Ceperūt aūt aly discipuli, ꝛristari ꝓpter dñi verbuz. Nam ⁊ si extra hanc existerent passi-

nem: magis tn̄ credūt illi q oīuz nouit coꝛda q̄s sibi. Segt: Qui ait illis: vnꝰ ex duodecim: q itingit mecū manū ī catino.

BEDA. Judas, ſ. q ceteris ꝛristatis ⁊ retrahēt⁹ māuz cū magistro manū mittit ī catinū. Et q̄z ꝑus dixerat: Unus ex vob me trader, ꝑseuerat, pditoꝛ ī malo: māifest⁹ arguit: ⁊ tamē nomē ꝓpriū nō designat. HIERO. Dicit a. Unꝰ de duodecim: q̄si ab eis sepatꝰ: sept⁹ t. n. seoꝛsuz hoīe⁹ quaꝫ capit. Quis q̄ de oūli egredit: lu⁹ mozsib⁹ ps: Judas aūt nec ꝓmo: nec secūdo coꝛcreꝑt⁹ a, pditoꝛ retrahit pedez. vñ pena ꝑdicit: vt quē pudet nō vicerat: coꝛrigāt denūciata supplicia. ⁊ ℟ ē qō subdit: Et filiꝰ qdē ho. va. sicut scriptū ē de eo.

THEOPHI. Per ℟ qō dr: Uadit: oñdit q̄ mozs xp̄i fuit volūtaria ⁊ nō necia. HIERO. Sed q̄ mlti bonū vt iudas faciūt: ſꝫ oīno illis nō ꝓficit: recte subdit: Ue aūt ho. illi ꝑ quē fi. ho. tradet. BEDA. Sz ⁊ hodie quoq; ī sempiternū ve illi domini: q ad mēsaz dñi malignꝰ accedit. Eteni illele ī epēplū inde filiū hois tradit: nō qdē iudeis pectōribus: ſꝫ tn̄ peccatoꝛibꝰ mēbris suis. Segt: Bonū erat ei: si nō eēt natꝰ hō ille. HIERO. Scilicet itimoꝛtēs vtero m ſne: meliꝰ. n. ē nō eē: q̄s ad toꝛmēta eē. THEOPHI. Quātū .n. ex fine meliꝰ fuiſſz ei q̄ eēt si nō ꝓditoꝛ existeret: nā deꝰ fecit ips ad opera bona: ſꝫ postq̄s ad tantā deuenit malicias melius fuisset ei si natus non fuisset.

¶ Et manducantibus illis: accepit iesus panez: ⁊ bñdicens fregit: ⁊ dedit eis: ⁊ ait: sumite: hoc ē coꝛpus meuz. Et accepto calice gratias agēs dedit eis. Et biberūt ex illo omnes. Et ait illis. Hic ē sanguis meus noui testamenti: q̄ pro multis effundet⁹. Amen dico vobis q̄ iam non bibam de genimine vitis: vsq; in diem illum cum illud bibam nouum in regno dei.

BEDA: Finitis pasche veteris solēnys trāsit ad nouum vt. ſ. pro carne agni ac sanguine: sui coꝛporis sanguinisq; sacramentum substitueret. vnde dr: Et man. ill. acce. iesus pane. vt. ſ. ipz se esse mōstraret: cui iurauit dominus: Tu es sacerdos in eternū ſm ordinē melchisedech. Segt: Et benefre. THEOPHI. Idest grās agens fregit: qđ ⁊ nos faciamus ofones supaddētes. BEDA: Frāgit etiā ipe panem qđ discipulis poꝛrigit: vt ostēdat coꝛpis sui fractōem non absq; sua ꝑte vl̄ ꝑcuratōe futurā: quē etiā bñdixit: qz natura humanā qua passurus assumpſit: ipe vna cum patre ⁊ spūsc̄o gra diuine vtutis ipleuit. Bñdixit panē ac fregit: qz boiez assumptū ita mozti subdere dignat⁹ ē: vt ei diuine īmortalitatis iesse potētiā demōstraret: Jōq; velociꝰ eum a morte resuscitādū eē doceret. Segt. Et dedit eis ⁊ ait: Sumite: ℟ coꝛpꝰ meū. THEO. Doc. ſ. qđ nūc do: ⁊ qđ nunc sumitis: Nō aūt panis figura tn̄ coꝛpis xp̄i ē: ſꝫ ī ꝓpriū xp̄i coꝛpꝰ trāsmutat. nā dñs ait: Panis quē ego dabo caro mea ē. ſꝫ tn̄ caro xp̄i nō vī ꝓpter nraz ifirmitatē: panis. n. ⁊ vinū de nra cōsuetudie ē: fi vo carnē ⁊ sāguinē cernerem⁹: sumere nō sustinerem⁹. ꝓpter ℟ dñs nr̄e ifirmitati ꝛdescēdēs: spēs panis ⁊ vini ꝓseruat: ſꝫ panē ⁊ vinū, veritatē conuertit carnis ⁊ sanguis. CHRY. in ſer. de pas. Et nūc ēt ille ꝑsto ē xp̄s: q illā omnit mēsaz: ipse istā quoq; ꝓsecrat. Nō. n. hō ē q̄ ꝓposita coꝛpꝰ xp̄i facit ⁊ sanguinē: ſꝫ ille q̄ ꝓ nobis crucifixus est xp̄s. Sacerdotis oꝛe ꝑba ꝓferunt: ⁊ dei virtute cōsecrāt ⁊ gra: ℟ verbo qō dicit. Hoc ē coꝛpꝰ meū, ꝓposita ꝓsecrant: ⁊ ſlē illa voꝛ q̄ dicit. Creſcite ⁊ mlt̄iplicamini ⁊ replete terrā semel qdē dcā ē: ſꝫ oī tpe sentit effectū ad gnātionē opante natura: ita ⁊ voꝛ ista semel qdē dcā ē ſꝫ ꝓ oēs mēsas ecclie vsq; in bodiernū diē ⁊ vsq; ad eiꝰ aduētū ꝑstat sacrificio firmitatē. HIERO. Mystice aūt in pane transfigurat dñs coꝛpꝰ suū: qđ ē ecclesia pñs: q̄ accipit in fide: bñdicit in numero: frāgit ī passionibꝰ: dat ī exēplis: sumit in doctrinis: fo⁹mat in sanguine suū in calice vino ⁊ aq̄ ꝓmixtū: vt alio purgemur a culpis: alio redimamur a penis: Sāguis nāq; agni fuāt dom⁹ a pcussiōe angeli: ⁊ aq̄ maris rubri extīguūtur inimici: q̄ sunt mysteria ecclie xp̄i. Unde segt: Et accecaꝫ agēs de eis: Hꝛa. n. ⁊ non meritis saluati sumus a deo:

GREGO. y. moza. Luz appropinq̄ret ēt passiōi accepto pane grās egisse ꝓhibeť. grās itaq; egit q flagella aliene inq̄tatis susc̄epit: ⁊ q̄ nil pcussiōe dignū exhibuit: humiliter ī passiōe bñdicit: vt hic oñdat qđ vnusq̄sq; in flagello culpe facere dēat: si ipse eq̄nimiter flagella culpe poꝛtat aliene. ⁊ hic ēt oñdat qđ ī coꝛrectiōe faciat subdit⁹: si in flagello posit⁹ pri grās egit cēlus. BEDA. Qz ⁊ nos in xp̄o ⁊ in nobis xp̄m manere oꝛ. vinū dñici calicis aq̄ miscet. Attestante. n. ioāne aq̄ ppli sunt: ⁊ neq; aquā solā: nz solū vinū cuiq; ſz offerre: ne talis oblatio caput a mēbris seceꝛnēdum eē significet: ⁊ vel xp̄m sine nostre redēptōis amoze pati potuiſſe: vel nos sine illi⁹ passiōe saluari ac pa... posse offerri ꝓtingat. Segt: Et biberūt ex illo oēs. HIERO. Ebrietas felix: satietas salutaris: q̄ quāto copiosi⁹ sumit: tāto sobrietatē mētis donare dignať. THEOPHI. Quidā aūt dicūt iudā mysteriozꝝ nō fuisse ꝓticipē; ſꝫ q̄ exiuerit anteq̄ dñs mysteria largiret. Alij ēt dicūt q̄ illi tradidit de illo mysterio. CHRY. in ſer. de pas. Christ⁹. n. sanguinē ei q̄ eū vendidit offerebat: vt hēret remissionē pctoꝝ: si tn̄ impi⁹ existere noluisset. HIERO. Bibit ergo iudas: ſꝫ non satura tus: nec siti extīguit ignis eterni: q̄z in igne sumit mysteria xp̄i: cui⁹ sacrificiū nō emūdat. ſꝫ eos cogitatio ifipiēs pdūc ad culpas: q̄ se cenosis crudelitatis fetoribus miscuerunt.

CHRY. in ſer. de pas. Nullus ergo sit iudas in dñi mensa. boc sacrificiū cib⁹ spūalis est: nā sicut coꝛporalis cibus cū vētre īuenerit aduersis humoꝛibus occupari amplius ledit: ita est ⁊ iste spiritualis cibus si aliquē reperit maligne tate pollutū: magis eū pdit nō sua natura: ſꝫ accipientis vitio. Pura igit sit mens in oībus: pura cogitatio: q̄z ⁊ sacrificium p⁹ū est. Segtur: Et Ait illis: hic est san. me⁹ noui testamēti. BEDA. Doc ad distinctionē respicit veteris testamēti qō hircoꝝ ⁊ vituloꝝ est sanguis dedicatū: dicente ī ter aſpgēdū legislatoꝛe. ℟ ē sanguis testam..i qō mādauit ad nos deus. Segtur: Qui ꝓ multis effundet. HIERO. Non enim oēs emundat. Sequitur: Amē dico vobis q̄ iā non bibam de geni. vi. vsq; in diem illum cum illud bibam nouum in regno dei. THEOPHI. Quasi diceret: Non bibam de vino vsq; ad resurrectionem: regnū enī resurrectionē vocat: quasi tunc regnauerit cōtra mozteꝫ. Post resurrectionem vero bibit cū discipulis: ⁊ comedit: ostendens q̄ idem ipse esset q̄ passus est: Nouuz aūt bibit illud. i. nouo quodāmō ⁊ alieno: Non enī coꝛpus habel... passibile indigens cibo: ſꝫ īmortale ⁊ incoꝛruptibile. Intelligendum est autem ⁊ sic: Uitis est ipse dominus genimen vitis mysteria ⁊ itellect⁹ occultus quē ipse generat: qui docet hoīem scientiaz. In regno autem dei. i. in futuro seculo bibet cum suis discipulis mysteria ⁊ sapientiaz: noua quedam nos docens: ⁊ reuelās que nunc occultat. BEDA. Uel aliter: Uitez siue vineā domini appellatam esse synagogam esaias testatur dicens: Uinea domini sabaoth domus israel est. Iturus ergo dñs ad passionem ait: Jam non bibam de ge. vi. ac si aperte dicat: Nō vltra carnalibus synagoge ceremonys delectabor: in quibus ēt ista paschalis agni sacra locū tenuere ꝓcipuū. Aderit enī tēpus mee resurrectionis: aderit dies illa cū in regno dei positus. i. gloria vite īmoꝛtalis sublimatus: ⁊ salute eiusdē populi fonte gratie spiritualis regenerāt vobiscum gaudio pfundar. HIERO. Considerandum autem q̄ hic dominus mutat tn̄ sacrificium: sed non mutat tempus: vt nos nunq̄ cenā dñi ante quartādecimā lunā faciamus: q̄ facit in. xiiij. resurrectionē in. xi. luna cenaz domini faciet: qđ nunq̄ in veteri testamēto nec in nouo factuz est.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Et hymno dicto:exierũt in montẽ oliuaꝝ. Et ait eis iesus:Oēs scãdalizabimini i nocteista:qꝛ scriptuꝫ ẽ:percutiã pastorẽ ⁊ dispergent̃ oues. Sed postq̃ꝫ resurrexero precedam vos i galileam:Petrus aũt ait illi:Etsi oēs scãdalizati fuerit:sed nõ ego. Et ait illi iesus:Amẽ dico tibi:qꝛ tu hodie in nocte hac priusq̃ꝫ gall⁹ vocẽ bis dederit:ter me es negaturus. At ille amplius loq̃bat. Et si oportuerit me simul commori tibi:non te negabo. Similiter autem ⁊ omnes dicebãt.

HYLA. Sicut gr̃as egerũt anteq̃ꝫ biberẽt:ita etiã gr̃as agũt ⁊ postq̃ꝫ biberũt. vñ dr̃:Et hymno dicto exi.i mon.oli. vt.s.discas:⁊ ante cibũ:⁊ post cibũ gr̃aꝝ redd̃e actiões.

HIERO. Dauid dicit laudẽ dñi vt ẽ i psalmo: Edẽt pau.⁊ sa.⁊ lau.domi.g rẽg.eũ. Et adorauerũt ⁊ mãducauerũt oēs pingues terre. THEOPHI. Simul etiaꝫ ⁊ hic oñdit qõ amplectibile erat sibi ꝓ nobis mori:qꝛ cũ traden dus erat deũ laudare dignat⁹ ẽ. Docet ẽt nos cũ i ãgustias icidimus ꝓpter multoꝝ salutẽ nõ ẽ tristari:sz deo gr̃as agere:g i nostra tribulatõe opaꝝ mltoꝝ salutẽ. BEDA:Põt etiã hymnus ille itelligi quẽ dñs sz Joanẽ patri gr̃as agẽs decantabat: in quo ⁊ ꝓ seipo:⁊ ꝓ discipulis:⁊ ꝓ eis q ꝓ vbũ ipoꝝ creduturi erant:eleuatis sursum oculis precabatur.

THEOPHI. Exiuit ãt i mõtẽ:vt ad eũ solitariũ existẽtẽ: exeuntes ipꝫ caperẽt absq̃ꝫ tumultu. Si.n.accessissent cũ i ciuitate mãebat forte fuisset multitudo populi cõturbata:⁊ tunc manifeste occasion̄ inimici captantes vitarẽtur ipꝫ iuste iterficere tãq̃ populũ concitantẽ. BEDA: Pulchre ẽt dñs discipulos sacrañtis ibutos i mõtẽ educit oliuaꝝ:vt typice designet nos ꝓ acceptionẽ sacrañtoꝝ ad altioza vtutũ dona ⁊ cl̃arisinata sanctispũs:gbus i corde pungamur ascẽdere debere. HIERO. In monte etiã oliueti iesus tenet̃:vñ ad celos ascendit:vt nos sciamus qꝛ inde ascendimus ad celos vnde vigilam⁹ ⁊ oram⁹ ⁊ ligamur: nec repugnamus i terra. BEDA:Predicit aũt dominus discipulis qa passuri sunt:vt cũ passi fuerit:nõ desp̃ent salutẽ sz ãgẽtes penitẽtiã liberẽt. vñ segt̃:Et ait illis iesus:Omnes scãdaliçambiini i me i nocte ista. HIERO. Oēs dẽ cadũt:sz nõ oēs iacẽt. Nunqd.n.g dormit nõ adyciet vt resurgat:Carnale ẽ cadere:sz diabolicũ ẽ iacere. THEOPHI. Permisit ãt eos dñs cadere:vt nõ i seipsis confidãt. ⁊ ne videret̃ ꝗ qõ ꝓdixerat ex quodã argumẽto apparẽti ꝓdixisse iducit testimoniũ zacharie ꝓphete. vñ segtur. Percutiã pastorẽ ⁊ dispgẽt̃ oues. Prophet̃a.n.postulat passionẽ dñi. Ꝛ ñdet:Percutiã pastorẽ:ꝓcib⁹ iferioꝝ. Filia patre mittit̃:⁊ pcutit̃.i.icarnat̃ ⁊ patit̃. THEOPHI. Dicit aũt pr̃:Percutiam pastorem:qꝛ ipsum pcuti dimisit. Oues discipulos dicit:q̃si innocentes⁊ quasi absq̃ malitia Ultimo cõsolationem inducit dicẽs:Sed postq̃ꝫ resurrexero pcedã vos in galilea. HIERO. In quo vera ꝓmittit resurrectio:vt spes non extinguat̃. Segtur:Petrus aũt ait ei. Et si oēs scan.fu.sed nõ ego. Ecce auis sine pẽnis in altũ volare nititur:sed corpus aggrauat aiam:vt timore humane mortis timor dñi supetur. BEDA. Et petrus ergo de ardore fidei ꝓmittebat:⁊ saluator quasi deus futura nouerat. vnde segtur:Et ait illi iesus: Amen di. tibi qꝛ tu ho. in noc.hac priusq̃ꝫ gal.bis vo.de.ter me es negatu. AVGV. De con.euan. Cũ oēs euangeliste dicãt predixisse dominuꝫ q cũ petrus esset negaturus:anteq̃ gallus cãtaret: Marcus hoc solũ narrauit expressius. vnde nõnullis videt̃ non cõgruere ceteris:qꝛ parũ attendunt. Tota.n. petri negatio trina ẽ:q̃ si tota post primũ galli cãtũ iciperet:falsuꝫ dixisse viderent̃ tres alij euãgeliste:q̃. Anteq̃ gallus cantaret: ter eũ esset negaturus. Rursus si totã trinã negationẽ ante pegisset̃ cãtare gallus inciperet:supfluo dixisset marcus ex p̃sona dñi:Priusq̃ gallus bis vocẽ dederit:ter me negaturus es. Sed qꝛ ante primũ galli cãtũ cepta est illa trina negatio:ideo dixerũt illi tr̃ nõ quãdo eã cõpleturus erat petrus:sed quãta fatura erat.i.trina:⁊ quãdo cepturus.i. ante galli cantũ q̃q̃ in aĩo suo ⁊ ante primũ galli cantum tota cõcepta est. Marcus aũt de ipsarũ vocũ iterualio planius elocut⁹ est. THEOPHI. Qõ sic itelligit:Petrus semel negauit:deinde gallus cãtauit:negante vero eo duabꝰ aliis negationibꝰ:tũc gallus secundo vocẽ emisit. HIERO. Gallus lucis nũtius quis est nisi spiritussanctus:cuius voce in prophetia ⁊ in apostolis nos de trina negatione excitamur ad amarissimos post lapsum fletus:qui male cogitauimus de deo:⁊ male locuti sumus ad proximos:⁊ male fecimus ad nosmetipsos. BEDA. Fides autem apostoli petri:vacillans aliquãtus ad dominũ cõsequenter ostẽditur. Segt̃.n. At ille amplius loquebat. Et si oportuerit me simul cõmori tibi nõ te negabo. THEOPHI. Feruorem etiam itrepiduꝫ ⁊ alij dixerunt̃ ostẽderunt. Nam sequitur:Similiter autem ⁊ omnes dicebãt.sed tũ resistebãt veritati:quã christus prediderat.

¶Et veniũt in prediũ cui nomen gethsemani: Et ait discipulis suis: Sedete hic donec orem. Et assumit Petrũ ⁊ Jacobuꝫ ⁊ Joãnẽ secũ:⁊ cepit pauere ⁊ tedere. Et ait illis:Tristis ẽ anima mea vsq̃ꝫ ad mortẽ. Sustinete hĩ ⁊ vigilate. Et cũ pcessisset paululũ:pcidit sup terrã:⁊ orabat vt si fieri posset trãsiret ab eo hora:⁊ dixit: Abba pr̃:oia tibi possibilia sũt:trãsfer calicẽ hunc a me:Sed nõ qõ ego volo:sz qõ tu. Et venit ⁊ iuenit eos dormientes. Et ait petro:Symon dormis:Nõ potuisti vna hora vigilare:Vigilate ⁊ orate:vt nõ intretis i tẽtationẽ. Spirit⁹ qdem ꝓmptus ẽ:caro vero infirma. Et iterũ abiens orauit cũdẽ sermonẽ dicẽs. Et reuersus denuo:iuenit eos dormientes. Erãt.n.oculi eorum grauati: ⁊ ignorabãt qd rñderẽt ei. Et venit tertio:⁊ ait illis:Dormite iã:⁊ requescite. Sufficit. Venit hora:ecce filius hois tradet̃ in manus peccatoruꝫ. Surgite eamus: Ecce qui me tradet prope est.

GLO. Postq̃ dñs scãdalũ discipuloꝝ ꝓdixerat:nũc euangelista narrat de oratõe ipsius:i q̃ ꝓ discipulis credit orasse:⁊ prio describens locũ orationis dicit:Et veniunt in ꝓdiũ cui nomẽ gethsemani. BEDA. Monstrat̃ vsq̃ hodie locus gethsemani:in quo dominus orauit ad radices mõtis oliueti. Interptat̃ aũt gethsemani vallis pinguiũ siue pinguedinum. Cum aũt dominus in mõte orat:nos docet sublimia orando inquiri debere. At cum in valle pinguedinis orat:insinuat nobis humilitatem semper in orationibus interne pinguedinem dilectionis esse seruandam. Ipse ẽt per vallem humilitatis ⁊ pinguedinẽ charitatis pro nobis mortem subiit. HIERO. In valle etiam pinguedinum tauri pingues obsederunt eum. Sequitur: Et ait discipulis suis. Sedete hic donec orem. Separantur in oratione qui seperantur in passione:qꝛ ille orat: illi dormiunt:pinguedine cordis oppressi. THEOPHI. Singulariter etiã erat consuetudo illi semper orare:formam nobis tradens vt silentiuꝫ ⁊ solitudinem in orationibus requiramus. Sequitur: Et assumit petrum ⁊ Jacobum ⁊ Joannẽ secum. Illos tres tñ assumit q glorie eius i mõte thabor ispectores exterat: vt q gloriosa viderãt; videret̃⁊ tristia: ⁊ addiscerent q̃ verus erat hõ i hoc q̃ tristat̃. Unde segt̃. Et cepit pauere ⁊ tedere. qꝛ.n. totum assumpserat hominẽ: assumpsit ⁊ naturales ꝓprietates hois:pauere ⁊ tedere ⁊ cõtristari naturaliter:nã hoies naturaliter inuiti tẽdunt ad mortẽ. vñ sequit̃: Et ait illis: Tristis est aĩa mea vsq̃ ad mortẽ. BEDA. Quasi dẽ⁹ i corpore cõstitutus fragilitatẽ carnis exponit:vt ecclesia sacramẽtũ icarnationis obiurgãt excludere tur ipietas:nã q corpus suscepit oia debuit suscipe q̃ corporis sũt:vt esurire:sitire:angere:cõristari. Diuinitas.n. p hos ꝓmutari nescit affectus. THEOPHI. Quidã ãt hoc sic itellexerũt.q.d.Tristor n.nõ q̃ mori debeo: sed q̃ israelite ꝓpping mei me crucifixuri sũt: nec p hoc a regno dei debẽt excludi. HIERO. In hoc ẽt pauere ⁊ tristari docemur añ iudiciũ mortis:qõ nõ possumus p nos dicere:sz p illũ:Uenit ꝓnceps mũdi hui⁹ ⁊ in me nõ hz qcq̃. Segt̃: Sustinete hic ⁊ vigilate. BEDA: Nõ a sõno dormitiõis ꝓhibet cum⁹ ips nõ erat iminẽte discrimine: sz a sõno infidelitatis ⁊ corpore mẽtis. Paululũ aũt ꝓcedẽs ruinã faciẽtis:⁊ humanitatẽ mẽtis habitu carnis oñdit. Unde segt̃:Et cũ pcessisset paululũ sup terrã. ora. vt si fieri posset trãsiret ab eo hora. AVGV. de cõ.euã. Nõ dixit si facere posset: sz si fieri posset: fieri.n.põt qõ ille voluerit. Sic itaq̃ dictũ ẽ: Si fieri põt: ac si diceret:si vellet. Et negs putaret eũ pris minuisse ptãtẽ: manifestauit quo itellectu accipiẽdũ sit qõ dictũ ẽ. Nã segtur:⁊ dixit. Abba pr̃: oia tibi possi.sunt. In quo satis oñdit nõ ex ipossilitate:sz ex volũtate pris dictũ eẽ:si fieri põt. Or aũt marc⁹ nõ solũ pr̃:sz abba pr̃ eũ dixisse memorat. boc ẽ abba hebraice:qõ latine pr̃. Et fortasse dñs ꝓpter aliqõd sacramẽtũ vtrũq; dixit: volẽs ostẽdere se illã tristis pson̄ã sui corporis.i.ecclie suscepisse:cui fact⁹ ẽ angularis lapis veniẽti ad eũ parti ex hebreis:ad quos ptinet qõ ait abba: partim ex gẽtib⁹ ad quos ptinet qõ ait pr̃. BEDA. Orat aũt transire calicẽ:vt ostẽdat vere q̃ hõ erat. vnde subdit. Trãsfer calicẽ hũc a me. Reminiscẽs aũt ⁊ ꝓpter qd missus est:pficit dispẽsationẽ ad quã missus est:⁊ clamat: Sz nõ qõ ego volo:sz qõ tu. Quasi.d. Si morif̃ mors me non moriente fm carnẽ:trãseat calix. vex qꝛ nõ aliter hoc fiet: nõ qõ ego volo:sz qõ tu. Multi adhuc ꝓsistantur futura mortis:sz habeãt rectũ cor:vitẽt mortẽ quã possunt:sz si nõ possunt dicant id qõ ꝓpter nos dñs dixit. HIERO. Ex quo etiã vsq̃ finẽ nõ cessat nos docere patrib⁹ obedire:⁊ volũtatẽ eoꝝ:volũtati nostre ꝓponere. Segt̃. Et venit ⁊ iuenit eos dor. Sicut.n.dormiũt mẽte:sic ⁊ corpe. Post oronẽ aũt dus veniẽs ⁊ vidẽs discipulos dormientes petrũ solũ increpat. Unde segt̃: Et ait petro: Symõ dormis:nõ potuisti vna hora vigi.mecũ: Quasi.d. Qui vna hora nõ potuisti mecũ vigilare:quo mortẽ spernes tu q spõdes mori mecũ: Segt̃ Vigilate ⁊ orate vt nõ intre.i tẽta.s.negãdi me. BEDA Nõ ait:Orate ne tẽtemini:qꝛ ipossibile est humanã aiam nõ tẽtari:sz ne intretis i tẽtationẽ:hoc ẽ ne vos tẽtatio superet. HIERO. In tẽtationẽ aũt intrare dr̃ q orare negligit. Segt̃:Spirit⁹ qdẽ ꝓmpt⁹ ẽ:caro ãt infirma. THEOPHI. Quasi.d. Spũs qdẽ vester ꝓmptꝰ est ad me non negãdũ:⁊ ꝓpterea hoc ꝓmittitis:sz caro vestra i tãtũ infirma ẽ:ꝓ nisi dñs ꝓfonẽ virtutẽ carni dederit:i tẽtationẽ intrabitis. BEDA. Temerarios hic reprimit:q qcqd crediderit:putãt se cõseq̃ posse:sz ãtũ ex mẽtis ardore cõfidimus tãtũ ex fragilitate carnis timeam⁹. Facit ẽt hic locus aduersus eos q dicũt vnã i domino opationẽ ⁊ vnã voluntatẽ fuisse. Duas.n. volũtates ostendit:humanã.s.que propter infirmitatẽ carnis recusat passionẽ:⁊ diuinã que ꝓmptissima est. Segt̃: Et iterũ abi.ora eundẽ sermonẽ dicẽs. THEOPHI. Ut.s.ꝓ secũdariã orationem q̃ verus hõ eis affirmaret. Sequitur: Et reuersus denuo iue. eos dor.

tamẽ nõ vehemẽter redarguit. Erãt.n. oculi eoꝝ grauati. .s.sõno. Et igno.qd respõderẽt ei. ꝓ hoc ifirmitatẽ hũanã addiscas:ne.s.grauati sõno ꝓmittam⁹ ea que nobis imposs sibilia sunt. Ideo tertio abyt ad orandũ oõne ꝑdicta. vñ de sequitur: Et venit tertio.⁊ ait illis:Dormi.iam ⁊ requi. Nõ turbat̃ cõtra illos cũ post redargutionẽ peius fecerint sed ironice dicit illis:Dor.iam ⁊ req. qꝛ iã sciebat q̃ prodit or appropinq̃bat. Et q̃ ironice dixerit apparet per hoc qõ subdit:Sufficit. venit hora: ecce tra.fi. ho.i ma.pec. Hoc dicebat deridẽs somnũ eoꝝ:q̃si diceret: nunc tẽpus est vt dormiatis quãdo inimicus appropinquat. Deinde subiungit:Surgite eamus:ecce q me tradet ppe ẽ. Nõ vt fugerẽt hoc dixit:sz vt inimicis obuiarent. AVGV. de cõ.euan. Uel aliter:Per hoc q̃ cũ dixisset Dor. iã ⁊ req. adiungit Sufficit.⁊ deinde infert:Uenit hora: ecce tra.fi.ho. vtiq; itelligendũ est post illud:Dor.⁊ req. fuisse dominũ aliquã tũ:vt hoc fieret qõ permiserat:⁊ tunc intulisse: Uenit hora.⁊ ideo iterponit:Sufficit.s.q ꝓquieuistis. HIERO. Trina autem discipulorum dormitio tres mortuos quos dominus suscitauit significat: primus in domo: secundus ad sepulchrum:tertius de sepulchro. Trina aũt domini vigilia docet nos orando ⁊ de preteritis ⁊ de futuris ⁊ de presentibus veniam rogare.

¶Et adhuc eo loquente venit iudas scharioth vn⁹ de duodeci ⁊ cũ eo turba multa cũ gladijs ⁊ lignis:missi a sũmis sacerdotibus ⁊ scribis ⁊ seniorib⁹. Dederat aũt traditor eis signũ dicẽs: Quẽcũq osculat⁹ fuero ipse est tenete eum: ⁊ ducite caute. Et cũ venisset statim accedens ad eum ait:Rabbi. Et osculatus ẽ eũ. At illi manꝰ iniecerũt in iesum:⁊ tenuerunt eum. Unus autẽ de circunstãtib⁹ educẽs gladiũ percussit seruum sũmi sacerdotis:⁊ ãputauit illi auriculã. Et respõdẽs ad illos:Tanq̃ ad latronẽ existis cũ gladiis ⁊ lignis cõprehendere me. Quotidie erã apud vos i templo docens:⁊ nõ me tenuistis:sz vt iple impleant̃ scripture. Tũc discipuli eius relinquẽtes eũ oẽs fugerunt. Adolescens aũt qdã sequebat̃ illũ amictus syndone sup nudo:⁊ tenuerunt eum. At ille relicta syndone:nudus ꝓfugit ab eis.

BEDA. Postq̃ tertio dñs orauerat:⁊ apostoloꝝ timorẽ seq̃nte penitẽtia ipetrauerat corrigendũ: securus de passione sua pgit ad psecutores:de quoꝝ aduẽtu euãgelista dicit:Et adhuc eo loq̃nte ve. iudas scarioth vnus de.xij.

THEO. Doc nõ frustra ponit̃:sz ad maiorẽ ꝓditoris redargutionẽ q̃ cũ de ꝓmo choro discipuloꝝ exisset:⁊ domino minũ i rabie versus est. Segt̃:Et cũ eo tur.mul.cũ gla.⁊ lignis missi a sũ.sa.⁊ scri.⁊ senio. HIERO. Incubit.n. virtuti seculi:q despat de adiutorio dei. BEDA. Adhuc tamẽ hz aligd iudas de verecũdia discipuli: cũ eũ nõ palã tradidit psecutoribꝰ:sz p signũ osculi. vnde segt̃: Dederat ãt tradeis signũ dicẽs:Quẽcũq osculatus fuero ipse ẽ te. eũ.⁊ du. caute.

THEOPHI. Uide ei⁹ insensibilitatẽ: quomõ credebat in osculo christũ decipere:vt q̃si amicus estimaret̃. Si aũt amicus erat o iuda:cuius gr̃a cũ inimicis accessisti:sed oia prauitas fine ꝓuidentia est:Sequit̃: Et cũ ve. statim accedens ad eum ait: Rabbi:⁊ osculatus est eum. HIERO Dat iudas signum osculi cum veneno doli: sic chayn obtulit sacrificium subdolum ⁊ reprobatum. BEDA. Inuidens ãt ⁊ sceleratã cõfidentia magistꝝ vocat:⁊ osculuꝫ iferet ei quẽ tradidit. Suscipit ãt dominꝰ osculuꝫ traditoris: nõ quo simulare nos doceat: sz ne ꝓditionẽ fugere videat̃: simul ⁊ illud

psalmi cõplens:Luz bis g oderunt paeē erã pacificus. Sequit: Et illi ma. inic.i eum.ꝛ tenue.euz. HIERO. Dic adest ioseph venditus a fratrib⁹ ꝛ ferrũ ptransiuit animã ei⁹. Sequit: Un⁹ aũt de circũ.edu.gla.pcus. ser. sũmi sa.ꝛ am.illi auri. BEDA. Petrus hoc fecit vt ioānes declarat eodē mẽtis ardore quo cetera faciebat. Sciebat enim quomõ phinees puniẽdo sacrilegos: mercedẽ iustitie ꝛ sacerdoty perẽnis acceperit. THEOPHI. Tacet ãt nomẽ ei⁹ marcus: vt nõ videreť suũ laudare magistrũ q̃si ꝑ se lãtẽ ꝑ christo. Innuit aũt petr⁹ ex hoc q̃ iobediẽtes erãt ꝛ increduli spernẽtes scripturas: nã si babuissent aures audiẽtes scripturas: nõ crucifixissent dominũ glorie. Amputauit aũt auriculã serui sũmi sacerdotis: nã sũmi sacerdotes ꝓmo preteribãt scripturas: q̃si serui nõ audiẽtes facti. Sequit. Et rñdẽs iesus ait illis. Tãq̃ ad latro.exi.cũ gloꝛ lignis. BEDA. Quasi di. Stultũ ẽ cũ gladijs ꝛ fustib⁹ querere eũ q̃ vtro se vestris tradidit manib⁹: ꝛ i nocte q̃si latitantẽ ꝑ ꝓuinciã inuestigare: q quotidie i tẽplo docebat. THEOPHI. Istud ãt diuinitatẽ ei⁹ ostẽdit. q̃n. i tẽplo docebat nõ valuerũt ipm capere: q̃uis i manib⁹ eorũ eẽt: q̃ nõdũ tẽpus aduenerat passionis. q̃n aũt ipe voluit: tũc tradidit seipsũz vt adimplerent scripture: q̃ tanq̃ agnus ad occisionẽ ductus ẽ. nõ clamans neq̃ vociferãs: ſz volũtarie patiẽs. Segť: tũc discipuli eius re. eũ oẽs fugerũt.

BEDA. In hoc ipleť ꝓmo: quẽ dñs dixerat: q̃ oẽs discipuli scandaliçarent in illo in ipsa nocte. Sequit: Adolesc. ãt qdã sequebať illũ. amic. syn. supnudo. subaudiť corpore: q̃ nõ aliud indumenti q̃z solã habebat syndonẽ. Sequit: Et tenuerũt eũ. At ille re. syn. nu. pfu. ab eis. quoꝛ. s. pmia detestabaꝫ ꝛ facta nõ a dño: cuius amorẽ ꝛ absens corpore fixũ fuauit i mẽte. HIERO. Sic etiã ioseph relicto pallio nudus de manib⁹ ipudice femie aufugit. Qui vult effugere manus iniquoꝛ: relinq̃ns mente que mundi sũt fugiat post iesuz. THEOPHI. Probabile ãt videť q̃ hic adolescẽs erat ꝺ illa domo: i q̃ pascha comedebãt. Quidã vero dicũt hũc adolescẽtẽ fuisse iacobũ fratrẽ dñi: q̃ dicebať iustus: q̃ ab apostolis post christi ascẽsione cathedrã hierosolymoꝛ accepit. GREGO. xiiij. moꝛ. Ut hoc de ioãne dr. q̃ post vt vba redẽptoris audiret ad crucẽ redijt: prius tũ territus fugit. nã ꝛ illũ eo tpe fuisse adolescẽtẽ lõga post hoc i carne vita ei⁹ ꝺditio ẽ. Potuit. n. fieri vt a⁹ horã tenẽtiũ manib⁹ elapsus: moꝛ resumpto idumẽto rediret: ꝛ sub dubia lucis nocte: se turbis ducentiũ iesum q̃si vnus de ipsis ignoꝛ: donec ad artiũ pontificis cui erat notus perueniret: vt ipse in suo euãgelio cõmemoraꝛ. Sic aũt petrus q̃ culpã negationis pnie lachrymis abluit recuꝑationẽ ostẽdit coꝛ martyrio labunt. ita ceteri discipuli q̃ articulũ cõprehensionis fugiendo ꝓuenerũt: cautelam fugiendi docent eos qui se minus idoneos ad toleranda suppl⁹ia sentiunt.

¶ Et adduxerunt iesum ad summũ sacerdotez: ꝛ cõuenerũt oẽs sacerdotes ꝛ scribe ꝛ seniores. Petrus aũt a longe secutus est eum vsq̃z itro i atrium sũmi sacerdotis: ꝛ sedebat cũ ministris ad ignẽ ꝛ calefaciebat se. Sũmi vero sacerdotes ꝛ oẽ concilij: querebãt aduersus iesum testimoniũ: vt eum morti traderent: nec inueniebãt. Multi. n. falsum testimoniũ dicebãt aduersus eum: ꝛ cõuenientia testimonia nõ erãt. Et qdã surgentes: falsum testimoniũ ferebãt aduersus eũ dicẽtes: Quoniã nos audiuimus eũ dicẽtẽ: Ego dissoluã tẽplũ hoc manufactũ: ꝛ post triduũ aliud nõ manufactũ edificabo. Et nõ erat

conueniens testimonium illorum.

GLO. Narrauerat euãgelista supius: quomõ dñs a ministris sacerdotũ fuerat captꝰ: nũc narrare icipit qñ i domo ꝓncipis sacerdotũ morti adiudicatꝰ fuit. vñ dr. Et adduxerunt. ad sũmũ sacerdotẽ. BEDA. Sũmũ sacerdotẽ significat caypha: q̃ sicut ioãnes scribit erat pontifex ãni illius quo ꝑstante Joseph⁹: q̃ pontificatũ sibi emerita ꝓcipe romanoꝝ. Segť: Et conuenerunt in vnuz oẽs sacerdotes: ꝛ scribe ꝛ seniores. HIERO. Tũc facta est congregatio tauroꝝ ꝛ vaccis populoꝝ. Segtur. Petrus ãt q̃ longe sequebať euz vsq̃z itro in atriuz sũmi sacerdotis. Timor. n. retrahit: ſz charitas trahit. BEDA. Merito ãt a longe seq̃bať: q̃ia erat ꝓmerigaturus. Neq̃. n. negare posset: si christo ꝓmi adhesisset. Segtur: Et sedebat cuz ministris ad ignẽ ꝛ calefaciebat se. HIERO. In atrio cũ ministris calefacit se ad ignẽ. Atriũ sacerdotis ẽ secularis circuitus. ministri demonia sunt: cuz qb⁹ q̃ manet: flere peccata nõ pot. ignis desideriũ carnale. BEDA. Est. n. ignis charitatis quẽ dr: Ignẽ veni mittere in terraz: q̃ sup credentes descẽdẽs varijs linguis eos laudare dñm vocauit. Est ꝛ ignis cupiditatis: de quo dr. Oẽs adulterãtes velut clybanus cozda coꝝ. hic ignis i atrio caypbe instinctu malignoꝝ spũs accensus: ad negandum: ad blasphemandũ dñm pfidoꝝ linguas armabat. Qõ enĩ ituꝰ i domo maligna fynodus gerebat. hoc ignis in atrio iter frigora noctis accensus figurabat. Quoniã enĩ abũdat inigtas: refrigescit charitas multoꝝ. hoc frigore torpens ad vocẽ petrus: q̃si paruis ministroruz caypbe calefieri cupiebat: q̃ tẽporalis cõmodi solaciũ pfidoꝝ societate querebat. Segtur. Sũmi vo sacer. ꝛ oẽ cõ. que. aduersus ie. te. vt euz moꝛ. traderet.

THEOPHI. Lege ꝓpiẽte q̃ vnus existeret sũmus sacerdos: tunc multi erãt substituti: ꝛ destituti ãnis singulis ꝑ principẽ romanoꝝ. Sũmos ergo sacerdotes dicit illos: q̃ determinatũ eis tẽpus cõplentes iaz cõpleuerãt: ꝛ a sacerdotio destituti erant. Figuraz aũt iudicij: qõ in pretorio agebant operantur: testimonia querentes vt videantur iesuz iuste dãnare ꝛ ꝓdere. HIERO. Sz mẽtita est inigtas sibi: vt regina aduersus Joseph: ꝛ sacerdotes aduersus susannã. ſz ignis sine materia deficit. vnde segť: Nec inueniebãt. Multi. n. fal. testi. di. aduersus eũ: ꝛ cõ. testi. non erant. Qõ enĩ variaťicertũ habeť. Segtur: Et q̃daz surg. fal. testi. ferebãt. Moꝛis est hereticoꝝ vmbram de veritate trahere. nõ ille dixit quod ille dicũt. ſz simile verbum de templo coꝛporis sui: qõ post biduũ resuscitauit. THEOPHI. Nõ. n. dñs dixerat: Ego dissoluã illũ ſz soluite. neq̃ manufactũ dixit: ſz simpliciter templum.

HIERO. Dixit etiam: Suscitabo vnũ aĩal significans ꝛ sprans templum. Falsus testis est qui in eo sensu dicta ꝓfert: quo non dicuntur.

¶ Surgẽs ãt sũmus sacerdos i mediũ interrogauit iesũ dicẽs: Nõ rñdes q̃ tibi objicunt ab bis? Ille aũt tacebat: ꝛ nihil rñdit. Rursus sũmus sacerdos interrogabat eũ: ꝛ dixit: Tu es christus filius dei benedicti? Jesus ãt dixit illi: Ego sũ. Et videbitis filiũ hominis sedentẽ a dextris virtutis dei: ꝛ venientẽ cũ nubib⁹ celi. Sũmus ãt sacerdos scindẽs vestimẽta sua ait: Quid adhuc desideramus testes? Audistis blasphemiã. Quid vobis videť? Qui oẽs cõdẽnauerũt eũ eẽ reũ mortis. Et ceperũt qdã cõspuere eũ ꝛ velare faciẽ eius: ꝛ colaphis eũ cedere ꝛ dicere ei: ꝓpheticza. Et ministri alapis eũ cedebãt.

BEDA. Quanto iesus tacebat ad idignos rũsione sua falsos testes ꝛ sacerdotes ipios: tanto magis põtifex furore supatus eũ ad rñdẽdũ ꝓuocat. vt ex q̃libet occasiõe sermonis: locũ iueniat accusandi. vñ dr. Et exur. sum. sa. i medijũ iter. ipm di. Nõ rñdes quicq̃ ad ea q̃ tibi obijciũt ab bis? Iratus qdẽ ꝓnceps: ꝛ ipatiẽs non iueniens calũnie locuz: exurgit de solio vt isaniã mẽtis motu corꝑis demonstraret. HIERO. Sz ipse deꝰ ꝛ saluator noster, nũdo saluti cõtulit humano generi sua ꝑtate subuenit: sic ouis ad occisionẽ sine voce ducit: ꝛ obmutuit ꝛ siluit a bonis. Unde segtur: Ille ãt tacebat ꝛ nihil rñdit. Taciturnitas christi apologiaz. i. excusationem ade absoluit. THEOPHI. Tacebat ãt sciẽs q̃ nõ ꝑtẽderẽt vbis eius. vñ scriptũ habẽ rñdit: Si dixero vobis: nõ credi. mihi. vnde segť. Rursus sum. sacer. iter. eũ ꝛ dix. ei. Tu es christus filius dei benedicti? Interrogat qdẽ hoc sũmus sacerdos, nõ vt addiscẽs crederet. ſz vt ex hoc aliquã occasionẽ captaret. Que rit ãt. Tu es christus filius dei benedicti? Multi. nãq̃ erãt christi. i. vncti. sic reges ꝛ summi sacerdotes: ſz nullus eorũ dicebať filius dei bñdicti. q̃si semp collaudaret. HIERO. Dunc ãt expectabant de longe: i ꝓpe nõ vident: sic ysaac caligãtib⁹ oculis iacob sub manib⁹ nõ agnoscit: ſz lõge de eo futura canit. Segtur. Jesus ãt dixit illi. Ego sũ. vt. s. iecusabiles sint. THEOPHI. Sciebat. nãq̃ qm nõ crederet. tũ rñdit. ne postea diceret. si audissemus aliq̃d ab eo. credidissemus ei. hoc ãt est i coꝝ ꝓiudiciũ: q̃ audierũt ꝛ nõ crediderũt. AVGV. de cõ. euã. Matthe⁹ ãt nõ dixit respõdisse iesũ. Ego sũ. sed tu dixisti. ſz marcus tantũ valere ostẽdit qõ ei dicit Jesus. tu dixisti quantũ si diceret: Ego sum. Segtur: Et vide. fi. ho. se. a dex. vir. dei. ꝛ ve. cum nubib⁹ celi. THEOPHI. Ac si. d. Uidebitis me tanq̃ filiuz hominis a dextris patris sedẽtẽ. Uirtutẽ nãq̃ hic patrẽ dicit: nõ ãt sine coꝛpore venict: ſz qualis apparuit crucifigẽtib⁹ i iudicio eis apparebit. BEDA. Si ergo tibi i christo o iudee: o pagane ꝛ heretice cõtẽptus infirmitas ꝛ crux cõtumelia ẽ: vide q̃ ꝓ hoc filius hois ad dextrã dei patris sessurus: ꝛ in sua cuz nubibus celi est maiestate futurus. HIERO. Et qdẽ sacerdos interrogat filiuz dei: Jesus aũt respõdet filiuz hominis: vt hic intelligamus dei filiuz idẽ esse ꝛ filiuz hominis: ꝛ ne quaternitatez faciamus in trinitate: ſz hõ in deo: ꝛ deꝰ in hoie sit. Dicit ãt a dextris virtutis sedentẽ. i. in vita regnantẽ sempiterna: ꝛ vtute diuina. Et veni. cũ nu. celi. In nube ascẽdit: cũ nube venier. i. i coꝛpe suo solo: qõ sumpsit a virgine ascendit: ꝛ cũ multiformi ecclesia: q̃ coꝛpus ipsius ꝛ plenitudo eius: ad iudiciũ venturus est. LEO papa. Caypbas aũt ad exaggerandam auditi ꝓmonis inuidiã. scidit vestimenta sua: ꝛ ne sciẽs qd hec significaret isania: sacerdotali se honoze ꝓuauit: oblitus precepti illius: qõ legitur de ꝓncipe sacerdotũ: De capite suo cidarim non deponet: ꝛ vestimenta sua non dirumpet. Naz segtur: Sum. aute sa. sci. vestimẽ. sua ait: Quid adhuc desi. testes: audi. blas. quid vobis videtur?

THEOPHI. Adiplet qdẽ sacerdos cõsuetudinẽ iudaicã. Cũ. n. aliqd itolerabile ꝛ inaudituz iste illis occurrebat: vestimẽta scindebant. Ut ergo mõstraret: q̃ christus magnã ꝛ itolerabilẽ blasphemiã dixerit: vestimenta scidit. BEDA. Altiozi aute mysterio factuz est: vt i passione dñi pontifex iudeoꝝ sua ipse vestimẽta discinderet: hoc est ephot: cũ tunica dñi nec ab ipsis q̃ euz crucifixere militib⁹ scidi potuit. Figurabať enĩ: q̃ sacerdotiũ iudeoꝝ ꝑ scelerib⁹ ipsoꝝ pontificũ esset scidendũ. Soliditas vero ecclie q̃ vestis sui redẽptoris solet appellari nunq̃ valet disrũpi. THEOPHI. Et eo ãt sacerdotiũ iudeoꝝ scidẽdũ erat: q̃ cõdẽnauerũt christũ eẽ reũ mortis. vnde segť: Qui oẽs cõdẽ. eum eẽ reũ mortis. HIERO. Cõdẽnant qdẽ eũ eẽ reũ mortis vt reatu suo reatũ nostrũ solueret. Segť: Et ceperũt qdã conspuere eum. vt. s. sputaminib⁹ susceptis faciem animemoꝛe lauaret: ꝛ velamine faciei sue velamẽ cordiũ nostrorum auferret: ꝛ colaphis quibus in caput pcussus est: caput humani generis: quod ẽ adam: sanaret: ꝛ alapis q̃bus expalmatus est: maxima laus eius nostris manib⁹ labysq̃ plauderet: vt dicitur: Omnes gentes plaudite manibus. BEDA. Qz vero dicunt ei: Prophetiza: quis est qui te percussit: quasi in contumeliam faciunt eius q̃ se a populis ꝑpheta tam haberi voluit. AVGV. de cõ. euan. Hoc autem intelligitur passus dominus vsq̃z ad mane in domo ꝓncipis sacerdotum: quo ꝓius adductus est.

¶ Et cũ esset petrus in atrio seoꝛsum: venit vna ex ancillis summi sacerdotis ꝛ cũ vidisset petrũ calefacientẽ se: aspiciens illũ ait: Et tu cũ iesu nazareno eras. At ille negauit dicẽs: Neq̃ scio neq̃ noui qd dicas: Et exĩt foras ante atriũ: ꝛ gall⁹ cãtauit. Rursus ãt cũ vidisset illũ ancilla cepit dicere circunstãtib⁹. q̃ hic ex illis ẽ. At ille iterũ negauit. Et post pusillũ rursus q̃ astabãt dicebãt petro: Uere ex illis es: nã ꝛ galileus es. Ille autẽ cepit anathematizare ꝛ iurare: q̃ nescio hoiez istũ quẽ dicitis. Et statiz gallus iterũ cãtauit: Et recordatus ẽ petrus verbi q̃ dixerat ei iesus priusq̃ gallus cantet bis: ter me negabis. Et cepit flere.

AVGV. De cõ. euan. De petri tẽtatione que iter predicti domini cõtumelias facta est: nõ eodẽ ordine oẽs euãgeliste narrant. Nã lucas explicat ꝓpius tẽtationẽ petri: tuz demũ has dñi cõtumelias. Joãnes aũt icipit petri tẽtationẽ dicere: ꝛ iterposuit quedã de cõtumelijs dñi. ꝛ adiuxit q̃ inde missus est ad caypbã pontificẽ: ꝛ inde recapitulat vt explicet quã ceperat tẽtationẽ petri. Matthe⁹ aũt ꝛ marcus primo cõmemorant christi cõtumelias: deide petri tẽtationẽ. de qua dr. Et cuz esset petrus i atrio seoꝛ. vna ex ancil. sum. sacer. BEDA. Quid autẽ sibi vult q̃ ꝓma cũ ꝓdit ancilla: cuz viri vtiq̃ cuz magis potuerint recognoscere: nisi vt ꝛ iste sexus peccasse i nece videreť dñi: ꝛ iste sexus redimereť ꝑ dñi passionẽ? Segtur: At ille negauit. Neq̃ scio neq̃ noui qd dicas. HIERO. Petrus sine ſz iritu voci ancille cessit: cui spũ nec ꝓncipib⁹ nec regib⁹ cessit.

THEOPHI. Hoc aũt eũ pati dispensatiue ꝓmisit dñs ne. s. extolleret se simulq̃ vt peccantib⁹ misericoꝛs ostẽdatur: tãq̃ ex seipso instructus humane infirmitatis euẽtũ. Segtur. Et exi. fo. ante atri. ꝛ stati gal. cantauit. BEDA. De hoc galli cantu ceteri euangeliste tacẽt: nõ tamẽ factuz negant: sic ꝛ multa alia aly silẽtio ꝓterierunt q̃ aly narrãt. Segtur: Rursus autẽ cuz vide. euz an. cepit dicere circunstãtibus. q̃ hic ex illis est. AVGV. de cõ. euan. Nec ancilla nõ cadit ſz alia est: sicut dicit matthe⁹. Sane hoc quoq̃ intelligitur q̃ in secunda negatiõe a duob⁹ cõpellatus est: ab ancilla. s. quã cõmemoraꝫ matthe⁹ ꝛ marc⁹: ꝛ ab alio quẽ cõmemorat lucas. Segť. At ille iterũ negauit. Jã petr⁹ redierat vt quẽadmoduz dicit ioannes: ad focũ stans iterum negaret. vnde ancilla dicebat qõ supra dictum est: non illi. s. petro: ſz bis q̃ illo exeunte ibi remanserant: sic tamẽ vt ille audiret. vnde rediens ꝛ rursus ad ignem stans resistebat negãdo verbis coruz. Liquido enim colligitur collatis de hac re omnibus euangelistarum testimonijs: non ante iam tercio secundo petrum negasse: ſz intus in atrio ad ignem: Matheum autẽ ꝛ marcum qui cõmemoꝛauerunt exisse eũ foras: regressum eius breuitatis causa tacuisse. BEDA. In hac autem negatione petri discimus non solum abnegari christum: ab eo q̃ dicit eum non esse christum: sed ab illo etiã qui cuz sit negat se esse christianũ. Dominus enim

ñō ait petro: Discipulū meū te negabis: ſꝫ me negabis. Ne gauit ergo christū cū ſe negauit eⁱ discipulum. Segi. Et poſt puſi. rur. g aſta. di. pe. vere ex illis es: nā ꝛ gali. es. Nō ꝙ alia lingua galileiq̄ hieroſolymite loq̄rent: ꝙ vtiq; fue rūt hebrei: ſꝫ ꝙ vnaq̄q; ꝓuincia ꝛ regio ſuas habet ꝓprie tates ac vernaculū loquēdi ſonum vitare non poſſunt.

THEO. Jgit timoꝛe petrus pterritⁿ ꝛ dñi ꝓmone obli tⁿ dicētis: Qui me ꝓfeſſus fuerit coꝝ hominibⁿ: ꝓfitebo: ꝛ ego eū coꝝ patre meo: dñm abnegauit. vnde ſegⁱ: Jlle āt cepit anathe. ꝛ iura. q: neſci. ho. iſtum quem di. BEDA. Quā noxia ſunt prauoꝝ cōſilia: iter infideles hoiem neg uit ſe noſſe: quē inter diſcipulos deū fuerat confeſſus. So let āt ſcriptura ſacra meritoꝝ cauſaꝝ ꝓ ſtatū deſignare tē poꝝ. vnde Petrus qui media nocte negauit: ad galli can tuꝝ penituit. vnde ſubdit: Et ſtatim iteꝝ gal. can. Et recoꝛ da. eſt petrus uer. qō dixit ei ieſus: priuſq̄ gal. ⁊ tet bis: ter me negabis. E pit flere. THEOPHI. Lachryme eniꝫ perꝫ chriſto per penitentiaꝫ adduxerunt. Cōfundan tur itaq; nouatiani g dicunt ꝙ qui poſt ſuſceptionē baptiſ matis peccauerit: nō ſuſcipitur ut ſibi delictuꝫ remittat. Ecce eniꝫ petrus g ꝛ chriſti coꝛpus ſumpſit ꝛ ſanguineꝫ: ꝓ penitentiaꝫ eſt ſuſceptus. Etenim ſanctoꝝ defectus ꝓpter hoc ſcripti ſunt ut ꝛ nos ſi per incautelaꝫ deciderimus: re curſum haberemus per eoꝝ exēplū: ꝛ ſperemus ꝓ penitentiaꝫ ſubleuari. HIERO. Myſtice t prima ancilla ti tubatio eſt: ſecunda cōſenſio: tertius vir actus eſt. Dec tri na negatio quā abluit ꝓ flet" verbi chriſti recoꝛdatio. Tūc nobis gallus cantat: quādo ꝑdicatoꝛ gſq; ꝓ penitentiaꝫ coꝛ da noſtra ad compūctionē excitat. Tunc incipimus fl quādo ignimur intus per ſcintil ꝫ ſcie: ꝛ foris eximus cū extra cycinus quod intus fuimus. Ca. XV.

Tꝛofeſtiꝫ mane ꝓſiliū facientes ſū mi ſac dotes cū ſenioꝛibⁿ ꝛ ſcribis ꝛ vniuerſo ꝓcilio vicīētes ie ſi duxe rūt. Et tradiderūt pilato ꝛ errogā uit eū pilatus: Tu es rex iudeoꝝ? At ille reſpondēs: ait illi: Tu dicis. Et accuſa bāt eū ſūmi ſacerdotes in multis. Pilatus autē rurſū iterrogauit eū dicēs. Non reſpōdes qcq; Vide in q̄tis te accuſāt: Jeſus āt nihil am plius reſpondit: ita vt miraretur pilatus.

BEDA. Habebant iudei hunc moꝛē: vt quē adiudicaſ ſent moꝛti: ligatuꝫ iudici traderēt. vnde poſt cōdēnationē chriſti ſubiungit euange Et cōfeſtiꝫ mane cōſi. facie. ſum. ſacer. cū ſenio. ꝛ ſcribis ꝛ vniuer. cōci. vinci. ieſum vu ꝛe. ꝛ tradi. pilato. Attamē notandū ꝙ nō tunc ꝑmū ligauē runt eū: ſꝫ m cōꝓbenſum nocte in orto vt ioannes de clarat: ligauerunt. THEOPHI. Tradiderūt itaq; ieſū romanis. ſꝫ ꝛ ipſi a deo traditi fuerūt i manibⁿ romanoꝝ: vt adimplerent ſcripture dicētes. Scōz opa manuū coꝝ retribue illis. Segⁱ: Et inter. eū pila. Tu es rex iudeoꝝ?

BEDA. Pilato nihil aliud criminis iterrogāte niſi vt ꝛex iudeoꝝ ſit: arguunt ipietatis iudei: ꝙ nec falſo qdē in uenire potuerunt qō obycerent ſaluatoꝛi. Segtur: At ille reſpōdēs ait illi: Tu dicis. Sic reſpōdet: vt veꝝ diceret: ꝛ ſermo eius calūnie nō pateret. THEOPHI. Dubiaꝫ e reſpōſionē emiſit. nā: Tu dicis: pōt ſic intelligi: Tu di cis hoc: ſed ego non dico. Et nota ꝙ pilato g iuitus fert ſen tentiaꝫ aliquā i parte reſponderit: ſacerdotibus āt ꝛ ꝓn cipibus reſpondere noluerit: indignoſq; ſermone ſuo indi cauerit. Segtur. Et accuſauerūt eū ſum. ſacer. in multi s

AVGV. de cō. euan. Lucas etiam iſta crimina que fal ſo obiecerūt aperuit: ſic enī narrat: Ceperūt accuſare eum dicentes: Hunc inuenimus ſubuertentē gētē noſtrā: ꝛ ꝓhi bētē tributa dari ceſari: ꝛ dicentē ſe chriſtū regē eſſe. Seg tur: Pilatus āt rurſus interrogabat eū dicēs: Non rñdes qcq;: vides in q̄tis te accuſāt: BEDA. Ethnicus qdē eſt qui cor nat ieſū: ſed cām refert in populū iudeoꝝ: Segⁱ Jeſus at amplius nihil reſp. ita vt mira. pilatus. Nihil q den ſpōdere voluit ne mē diluens dimitteretur a ꝑſ de ꝛ crucis ultas differ tur. THEOPHI. Miraba tur āt pilatus: q̄ cum is doctoꝛ eſſet ꝛ eloq̄ēs ꝛ potēs riſione ſua eoꝝ accuſatiōes ifringere: rñdebat qcq; ꝛ magis accuſationes viriliter ſuſtinebat.

¶ Per diem autem feſtum ſolebat dimittere il is vnum ex vin is quecūq; petiſſent. Erat āt qui dicebatur barrabas: qui cū ſeditioſis erat vin tus q i ſeditiōe fecerat homicidiū. Et cū aſcēdiſ ſet turba: cepit rogare ſicut ſemper faciebat illis. Pilatus āt reſpondit eis ꝛ dixit: Vultis dimit tam vobis regem iudeoꝝ? Sciebat eniꝫ q ꝓ inui diam tradidiſſent eum ſummi ſacerdotes. Pō tifices āt concitauerūt turbā: vt magis barrabā dimitteret eis. Pilatus āt iterū reſpōdens ait il lis: Quid ergo vultis faciam regi iudeoꝝ? At il li iterū clamauerunt: Crucifige eum. Pilatⁿ ve ro dicebat illis: Quid eniꝫ mali fecit? At illi ma gis clamabāt: crucifige eū. Pilatⁿ āt volēs po pulo ſatiſfacere: dimiſit illis barrabā: ꝛ tradidit ieſum flagellis ceſum vt crucifigeretur.

BEDA. Multas liberandi ſaluatoꝛē pilatus occaſiōes dedit: primo latronem iuſto conferens, vnde dicitur: per diem āt feſtū dimit. ſole. vnū ex vinctis quēcūq; petiſ ſent. GLO. Qō qdē ſolitus erat facere ut gratiam populi captaret. ꝛ precipue in die feſto qñ de tota ꝓuincia iudeoꝝ populus hieroſolymam ꝛfluebat. Et vt maioꝛ iudeoꝝ ꝓbitas appareat: deſcribitur cōſequenter enormitas cul pe latronis quē iudei chriſto ꝓtulerunt. vnde ſegtur: Erat āt q dicebatur barrabas q cū ſeditioſis vin. erat: qui in ſe di. fecerat homicidiū. Jn quo oſtendit ꝛ ex grauitate culpe notabilis ꝙ homicidiū fecerat: ꝛ ex modo faciendi q̄ ꝑ turbatione ciuitatis hoc fecerat: ſeditionē ꝓcitando: ꝛ etiaꝫ qꝛ culpa eius manifeſta erat: nam ꝛ cum ſeditioſis vinctus erat. Segtur. Et cū aſcen. tur. cepit ro. ſicut ſem. facie. illis

AVGV. de cō. euā. Nulla queſtio eſt ꝙ matthеus tacet ipſos periſſe vt aliquis eis dimitteret: qō marcus hic dicit. Nihil. n. iteresſ ſi alius aliud tacet: quod alius cōmemoraꝛ. Segtur: Pilatⁿ ergo rñ. eis dixit. Vul. di. vo. re. iud. Scie. enī ꝙ ꝑ inui. tradi. eū ſum. ſacer. Queri poteſt q̄ ꝑba pilatus dixerit: vtrum que a matthеo: an que a marco referuntur? Aliud. n. vī eſſe: Quem vultis dimittam vobis: barrabam: an ieſum q dicitur ꝛps: vt matthеus refert: aut. Vultis vobis dimittā regē iudeoꝝ vt hic dicit. Sed qz chriſtos reges ti cebant: ꝛ g dixit illū an illū: manifeſtum eſt eum dixiſſe an vellent dimitti regem iudeoꝝ. i. ꝛpm. Nihil autē iteresſ ſnie ꝙ hic tacuit marcus de barraba hoc ſolum volēs dice re qō ad dominū ꝓtinebat: quādo qdē in eoꝝ reſpōſione ſa tis ꝛ ipſe oſtendit quem ſibi dimitti volnerint. Nam ſequi tur: Ponti. autez concita. turbam vt magis barrabā dimit teret eis. BEDA. Veret iudeis vſq; hodie ſua pernicie quā tanto laboꝛe impetrarunt: quia enī data ſibi oꝓione ꝓ ieſu latronem: ꝓ ſaluatoꝛe interfectoꝛem elegerunt: meri to ſalutem perdiderunt ꝛ vitam: ꝛ latrocinys ac ſeditiōib ſe intantum ſubdiderunt vt patriam regnumq; ſuum ꝙ plus chriſto amauerunt: perdiderint: ꝛ libertatem: cōpiu

ſatam nāq̄ reciperent. Deide aliaꝫ occaſionē dat pilatus liberandi ſaluatoꝛē cū ſegⁱ: Pila. aūt ite. rñ. ait il. Quid er go vult. fac. regi iudeoꝝ? AVGV. de cō. euan. Jā ſatis apparet ꝙ id marcus velit oſtendere: dicendo regē iudeoꝝ: qō matthеus dicēdo chriſtū. Non. n. dicebant ch di reges niſi iudeoꝝ. Jn hoc enī loco ſꝫ matthеus dicit. Quā q̄r fa ciam de ieſu q dr chriſtus: Segⁱ: At illi clamabant uci ſige eiꝫ. THEOPHI. Uide tē iudeoꝝ p itate. ꝛ pi lati cōmen rationē: q̄uis ꝛ ipſe gnus ſit condēnatione pro eo ꝙ populo n reſiſtebat. Jlli nāq; clamabant: Cruci fige. hic tētat humiliter ab illo ꝓiudicii ruere ieſum: ꝛ ideo rurſus interrogat. vnde ſegtur: Pila. autez dice. eis: Quid enī ma. feⁱ: Occaſionē q̄ ex hoc ſumere volebat vt chriſtū ſolueret innocentē. BEDA. Judei vero iſanie ſue ſatisfaciētes: iterrogationi ꝑſidis nō reſpōdent. vñ ſeg tur: At illi magis clamabant: Crucifige eum. vt ipleret illō hieremie: Facta eſt mihi hereditas mea: ſicut leo in ſilua: dederunt ſup me vocē ſuā. Segⁱ: Pila. autē vo: ſatiſ. po. di mi. il. bar. ꝛ tradi. ieſum, fla. ce. vt crucifigereⁱ. THEOPHI. Uolebat qdē ſatiſfacere populo coꝝ facere volū tatez: ꝛ nō qō erat placituꝫ iuſticie ꝛ deo. HIERO. Dic duo birci aſſunt: vnus apōpeius. i. emiſſarius eius peccato populi in deſertū inferni abſolutus dimittit: alter ꝓ pecca tis abſolutoꝝ vt agnus occiditur. pars dñi ſemp manet: pars diaboli g eſt magiſter eouz qō ſonat barrabas effre nata in tartaꝝ precipitat. BEDA. Jeſus autez flagella tus non ab alio q̄ ab ipſo pilato ꝛtelligendus eſt: Scribit nāq; ioannes. Apprehendit pilatus ieſuꝫ ꝛ flagellauit: qō quidez ideo feciſſe credēdus eſt: vt ſatiati penis ac oppro briꝫ eius iudei moꝛte vltra ſitire deſiſterent.

¶ Milites āt duxerunt eū i atriū pretoꝛij ꝛ cōuo cant totam cohortem: ꝛ induſit eū purpura. Et ꝓponūt ei plectentes ſpinēā coꝛonam: ꝛ ceperūt ſalutare eum: Aue rex iudeoꝝ. Et percutiebāt caput eius arūdine: ꝛ conſpuebant eum: ꝛ ponē tes genua adoꝛabāt eū. Et poſtq̄ illuſerūt ei ex uerūt illū purpura ꝛ iduerūt eū veſtimētis ſuis.

THEOPHI. Militaris vana gloria ſemp ꝛdinatis gaudens ꝛ obꝓbꝛys ſibi ꝓprie oñebat. vñ dicit: Mili. autē duxe. eū i atri. ꝓto. ꝛ cōuo. to. coboꝛ. i. totū oꝛdinē mi litie. Et indu. eū pur. ſicut regē. BEDA. Quia enī rex iu deoꝝ fuerat appellatus: ꝛ hoc ei ſcribe ꝛ ſacerdotes crimē obiceraṅt: ꝙ ſibi in populo iſraelitico vſurparet ꝓpriū: il lūdētes hoc faciunt: vt nudatū ꝑſtinis veſtib iduant pur pura: q̄ reges veteres vtebant. AVGV. de cō. euā. Jn telligit āt qō matthеus ait. Chlamyde coccineā circunde derunt ei: hic marcū dixiſſe idutuꝫ purpura. ꝓ regia eni purpura chlamys illa coccinea ab illudentibus adhibita erat: ꝛ eſt rubra quedaꝫ purpura cocco ſimillima: pōt eniꝫ fieri vt purpurā etiaꝫ marcus cōmemoꝛauerit: quaꝫ chla mys babebat: q̄uis cēt coccinea. BEDA. Pro diadema ſe autē ponunt ei coꝛonaꝫ ſpineā. vñ ſegⁱ: Et impo. ei plec. ſti. coꝛonā. Pro ſceptro autē regali dant calamū vt mat thеus ſcribit ꝛ adoꝛat q̄ſi regē. vñ ſegⁱ. Et cepe. ſalu. eū. Aue rex iudeoꝝ. Et ꝙ milites eū q̄ū q deū ſeipſū falſo dixiſſet adoꝛabāt illudentes. ꝑs ex hoc qō ſubdit: Et percu. ea. eius arū. ꝛ ꝛſpu. eū. Et ponē. genua ado. eū: quaſi falſo ſe dixiſſet deum. HIERO. Opꝓbria autem eius noſtrum abſtu lere obꝓbꝛiū. Uincula eius nos liberos fecerunt. Coꝛo na ſpinea capitis eius diadema regni adepti ſumꝰ. Uulne ribus eius ſumus ſanati. AVGV. de cō. euan. Appet au tem matthеus ꝛ marcū recapitulādo iſta poſuiſſe: non quo tunc facū ſit: cū eū pilatus iam crucifigenduꝫ tradidiſſet: Joānes. n. apō pilatū dicit hec geſta. hoc autem quod ſegⁱ.

Et poſtq̄ illuſe. ei. exu. eū pur. ꝛ idu. eū veſti. ſuis. i fine fa ci intelligiⁱ: cū iā adduceret ad crucifigēdū. HIERO. Myſtice aūt veſtimētis ſuis nudat ieſus. i. iudeis. purpu ra iduiⁱ. i. gētili eccleſia q̄ de ſcopulis collecta eſt. Jteꝫ ea exutus i fine ſcandaliçante: iudaica rurſuꝫ iduiⁱ plebe. Cū enī intrauerit plenitudo gētiuꝫ: tunc oīs iſrael ſaluus erit.

BEDA. Uel i purpura qua idutus eſt dñs: ipſa eius ca ro quā paſſionibus obiecit inſinuat: in coꝛona vo quā por tabat ſpinea: noſtroꝝ ſuſceptio peccatoꝝ. THEOPHI. Induam" ꝛ nos purpurā ſtolaꝫ regaleꝫ: qz vt reges ambu re debem": calcātes ſup ſerpentes: ꝛ ſcoꝛpiōes: ꝛ ſuppedi tantes peccatū. Chriſtiani nāq; dicimur. i. vncti: ſicut ꝛ tūc reges vncti dicebant. Sumam" ꝛ coꝛonā ſpineam. i. feſti nemus coꝛonari vita arta: ꝛ abſtinentys ꝛ puritate. BE DA. Caput autē chriſti percutiunt: qñ eū vex deus eē ne gant. Et q per arundinē ſcriptura ſolet confici: quaſi arun dine caput chriſti feriunt: q diuinitati ius cōtradicentes errorē ſuū confirmare auctoꝛita ſacre ſcripture conant. Spuūt in faciē eius qui gratie p̄tiam verbis execrandis reſpuit. Sunt ꝛ hodie q eum certa fide vt deus veꝝ ado rant: ſꝫ puerſis actibus vba eius quaſi fabuloſa deſpiciunt: ac ꝑmiſſa verbi illius tpalibus illecebris poſtponunt. Sic autē cayphas neſcius dixit: Oꝑtet vnus hoiez moꝛi ꝓ ꝓplo: ſic ꝛ milites neſcientes faciunt.

¶ Et eduxīt illū vt crucifigerent eū. Et angaria uerunt pretereūtē quēpiā ſimonē cyreneū veniē tem de villa: patrem alexandri ꝛ ruffi vt tolle ret crucē eius. Et perducunt illū in golgatha lo cū. qđ ē interpretatū c luarie locus. Et dabant ei bibere myrrhatum vinū ꝛ nō accepit. Et crucifi gētes eū: diuiſerūt veſtimenta eius: mittētes ſoꝛ tem ſuper eis quis qd tolle t. Erat āt hoꝛa ter tia: ꝛ crucifixerunt eū. Et erat titulus cauſe eiⁿ inſcrip rex iudeoꝝ. Et cū eo crucifigūt duos vnū a ꝺxtris: ꝛ aliū a ſiniſtris eiⁿ latrōes. Et iple ta ē ſcriptura q̄ dicit: Et cū iniq; deputatus eſt.

GLO. Poſt cōdēnationē chriſti ꝛ contumelias cōdēna to atas. ad crucifixionē eiⁿ narrandā euangeliſta accedit dicens: Et edu. illum: vt crucifige. eū. HIERO. Dic ꝛ ciⁱ abel in agrū a fratre vt perimaⁱ. Dic adeſt iſaac cuꝫ li gnis: ꝛ abraā cū ariete veprib" berēte Dic etiā ioſeph cuꝫ faſce ſomniato ꝛ tunica talari ſanguine lita. Dic adeſt moy ſes cū virga ꝛ ꝑte ſuſpēſo in ligno. Dic eſt botrus in ligno ꝓtatus. Dic adeſt beliſeus ci no ad q̄rendā ſecurim q̄ in imo demerſa eſt: ꝛ natauit ad lignū. i. genus humanū qō a ligno vetito in infernū decidit: ꝓ lignū crucis xꝑi ꝛ ꝓ bap tiſmū aque ad paradiſuꝫ natauit. Dic adeſt i as de ligno ſozi in mare ventreq̄ ceti triduo miſſus. Segtur. Et anga ri. quēpiā ꝑte. ſimo. cyre. veni. de villa pa. alex. ꝛ ruf. vt tol. cru. ciⁿ. THEOPHI. Joānes autē ait ꝙ ipemet baiula bat ſibi crucē. vtrūq; n. fuit: nā ipſe qdē ꝑ baiulauit ſibi cru cē donec ꝓtenſt qdā quē angariauerūt: ꝛ tūc ille portabat. Dixit autē quoꝝ filioꝝ erat ꝑ: ad maioꝛē fidē ꝛ affirmatio nē: nā homo ille adhuc viuebat: qui poterat oīa que circa crucē facta ſunt enarrare. HIERO. Cū autē aly per me rita patꝝ ſuoꝝ ꝛmemorent: aly ꝙ merita filioꝝ ſuoꝝ. hic ſymō qui crucē in angaria poꝛtat: meritis filioꝝ ſuoꝝ ꝛ erant diſcipuli cōmemoratur. De hoc nos i ꝑſenti vita ad monemur parētes adiuuari. per natoꝝ ſuoꝝ ſapientiā yꝛ merita: vt populus iudaicus ꝓpter patriarchaꝝ ꝛ ꝓphetaꝝ ꝛ apoſtoloꝝ merita ſemp cōmemoraⁱ. Simon āt iſte q̄ poꝛtat crucē in angaria: ipſe eſt q laboꝛat ꝓ laude bñana. Cogit. n. boies hūc laboꝛare: quē nō cogit timoꝛ ꝛ dilectio

Universidad de Deusto
Biblioteca

dei. BEDA. Uel q3 simō iste nō hierosolymita: sz cyrene⁹ cē phibeī. Cyrene. n. libye ciuitas est: recte p eū ppl'. gētiū designant: q̄ quōdā pegrini ⁊ hospites testamentoꝝ: nunc obediēdo heredes sūt dei coheredes āt christi. Uñ apte simon obediēs: cyrene heres iterptaī. De villa āt venisse referī. villa. n. grece pagus dr. vñ paganos appellamus eos quos a ciuitate dei alienos videm⁹. De pago igī egredies simon crucē portat post iesuz: cuz ppls nationū paganis ritibus derelictis: vestigia dñice passionis obedienter āple ctit: Segtur: Et pdu. cuz in gol. lo. qō est iterp. cal. loc⁹. Extra vrbē ⁊ foris portā: loca sunt in qb⁹ truncant capita ānatoꝝ: ⁊ caluarie. i. decollatoꝝ sumpsere nomen. Propterea āt ibi crucifixus est dñs: vt vbi pus erat area dānatoꝝ ibi erigerent vexilla martiry. HIERO. Tradunt āt iudei q⁹ in hoc mōtis loco īmolat⁹ ē aries p isaac: ⁊ ibi decaluatur christus. i. a carne sua: carnali videlicet idea separatur. Segtur: Et dab. ei bib. myr. vinū. AVGV. de cō. euā. Hoc itelligendu est matthēū dixisse cū felle mixtū: fel qp pe p amaritudie posuit: ⁊ myrrhatū vinū amarissimū est: q̄q̄ fieri possit: vt ⁊ fel ⁊ myrrha vinū amarissimum rederent. THEOPHI. Uel ordinatiōe quadā exīte alij alia afferebant qdā accetū ⁊ fel: qdā vinuz myrrhatum.

HIERO. Uel myrrhatū vinū hoc ē accetū: p hoc succ⁹ letalis pomi abstergit. BEDA. Amara vitis amaꝝ vinū fecit quo ꝑpinat dñm iesū vt ipleret qō scriptū ē: Dederūt i cibuz meū fel: ⁊ i siti mea potauerūt me accto. AVGV. de cō. euā. Qāt subdit: Et nō accepit. itelligitur nō accepit vt biberet: gustauit āt vt matthe⁹ testis ē: ⁊ sic idē matthe⁹ ait: Noluit bibere. hoc marc⁹ dixit: Et nō accepit tacuit āt q⁹ gustauit. HIERO. Nō accepit ēt id pro quo patiī. vñ de eo dr. Que nō rapui: tūc exoluebā. Segt: Et crucifi. eū diuisse. vesti. sua: mittē. sorte sup eis qd qsq̄ tolleret. Hoc loco figurat sal⁹ lignū. p̄mū lignū scīe boni ⁊ mali fuit. secundū lignū beni tm̄ nobis ⁊ vite lignū ē. Extensio manus p̄me ad lignū: morte apphēdit. Extēsio āt scōe: vitā que pierat īuenit. Ligno hoc vehimur p mare mundi ad terrā viuētiū. cruce. n. sua xp̄s cruciatū nostruz absoluit. ⁊ morte sua mortē nostrā necauit. Cū forma serpētis serpētē necat q: serpente de virga facto alij absorbent serpentes. Ipsa aūt species crucis quid ē nisi forma: quadrata mūdi: Oriēs de verrtice fulget. rectos dexterā tenet. Aust. le. ua. sistit Occidēs. sub plātis firmat. Uñ apls: vt sciam⁹ q̄ sit altitudo ⁊ latitudo: lōgitudo ⁊ pfūdū. Aues qñ volāt ad ethera formā crucis sumūt. bō natans p aq̄s: forma crucis vehit. Nauis marina atēna cruci similata sufflatur. Taurā signū salutis ⁊ crucis describit. BEDA: Uel i trāsuerso: ligno crucis vbi figūt⁹ hom⁹ gaudiū spei signat. Per manꝰ. n. opa: p latitudinē bilaritatē opātis itelligim⁹: q: tristicia fac angustias p altitudinē cui caput ad. ungit expectatione retributionis de sublimi iusticia dei: p lōgitudinē q̄ totū corp⁹ extēdit tolerātiā: vñ lōganimes dicūt. p. pfūdū qō terre ē ifixit ipz sacramētū secretū. Quādiu ergo hic agūt corpa nra: vt destruat corpus peccati: tēp⁹ nobis ē crucis. THEOPHI. q⁹ aūt ponebāt sorte sup vestimēta ei⁹: ⁊ hoc bodie illudentes fecerūt quasi regis vestimēta diuidēs. etenī vilia erāt nō valde ꝑciosa. Hoc āt ioānes euāgelista pleni⁹ exponit: q: scilicet milites cetera in quattuoꝝ partes iuxta suū numerū diuidētes de tunica que in consutilis erat desup cōtexta p totū soztez mīserūt. HIERO. Uestimenta autem dñi eius mādata sunt quibus tegitur corp⁹ eius. i. ecclesia. que diuidunt iter se milites gentium: vt sint quattuoꝝ ordines cū vna fide. i. coniugati ⁊ viduati: prepositi ⁊ separati. Sortiti sunt tunicam indiuisam que est pax ⁊ vnitas. Sequit: Erat aūt hora tertia ⁊ cruci. eū. Hoc vere ⁊ ꝑprie marcus tulit: naz sexta hora tenebre suffunderūt terrā: vt non qsq̄ potuisz mouere caput. AVGV. de cō. euā. Si hora q̄si sexta pilato sedēte ꝑ tribunali tradit⁹ ē iesus crucifigendus iudeis vt ioānes refert: quo hora tertia crucifix⁹ ē: sic vba marci nō itelligētes: qdā putauerūt. Pri⁹ ergo q̄ hora crucifigi potuerit vid. am⁹: decide videbim⁹ cur hora tertia crucifixū dixerit marc⁹: Hora erat q̄si sexta cū tradit⁹ ē cruc. figed⁹ a pilat sedēte ꝑ tribunali: vt dictū ē. nō. n. ā plena sexta erat. sz q̄si sex. i. pacta gnta: aligd ēt de sexta eē cepat: vt pacta gnta: ⁊ ichoata sexte ꝑgererent hec q̄ narrat. fuit i crucifixione dñi nostri donec cōpleta sexta illo pēdēte fierēt be. q̄ dicunt tenebre. Queram⁹ aūt iam cur dixerit marcus: Erat aūt hora ter. ⁊ cru. eū: Jaz certe dixerat: Et crucifigētes cū: duo. vesti. ei⁹ sic ēt ceteri attestant: q⁹ eo crucifixo vestimēta diuisa sut. Si enī rei geste tēp⁹ voluit cōmemorare marc⁹ sufficeret dicere: Erat aūt hora tertia. vt gd ad iunxit: Et crucifixerūt eū: nisi q: voluit aligd recapitulando significare qō q̄sitū ueniret cū scriptura ipa illis tpib⁹ legerēt: qb⁹ vniuerse ecclie notū erat q̄ hora dñs ligno suspēsus ē: vñ possz huiusmodi vl' errorz tolli: vl' mēdaciū refutari. Sz q: sciebat a militib⁹ suspēsuz dñm: nō a iudeis sit ioānes aptissime dicit: occulte ostendere voluit eos magis crucifixisse: q: clamauerūt vt crucifigeret: q̄ illos q mīsteriū ꝓncipi suo fz suū officiū ꝑbuerūt. Intelligit ergo fuisse hora tertia cū clamauerūt iudei vt dñs crucifigeret ⁊ vidisume demōstrat tūc eos crucifixisse: qū clamauerūt. In conatib⁹ āt pilati ad exeipendū dñm ⁊ i tumultu iudeoꝝ ꝛ dicētiū: ꝛsūptū tps duaꝝ horaꝝ itelligim⁹: ⁊ circa horam fuisse sextā: q̄ nōdū terminata gesta sūt q̄ ab eo tpe quo pilat⁹ dñz tradidit vsq̄ ad tenebras factas narrant. Facile āt videbit q sine ipietatis duritie voluerit attēdere: q⁹ opportūo loco marc⁹ hoc de tertia hora posuerit: vbi. s. factū ministroꝝ multū cōmemorato ē. Ergo ne q̄sq̄ cogitatione tāti criminis auersus a iudeis i milites illos conuerteret. Erat igt hora tertia: ⁊ cru. eū. vt illi eū poti⁹ crucifixisse inueniant: quos hora tertia vt crucifigeret clamare potuisse diligēs iquisitor inueniet: cū aduerterit hoc q̄ militib⁹ factū est hora sexta factū cē. AVGV. de quest. ve. ⁊ no. testāmēti. Judeoꝝ q̄ sniaz de crucifixione christi: tertia hora datā vult itelligi. Dominis. n. q mortī addicit ex eo iam mortuo cōputatur quo sniaz excepit. Manifestauit q̄ marcus: q: nō iudicis snia saluatoz crucifixus ē. difficile est enī innocētē ꝓbare cū: q sniа iudicis punit. AVGV. de. cō. euā. Quāq̄ nō desint: q parasceue quā ioānes commemorat dicēs: Erat āt pascue hora quasi sexta: hora diei tertia velint itelligi. dicūt. n.: Die qdē illo quē dies sabbati sequebatur pascue fuisse pasche iudeoꝝ: q⁹ ab eodē sabbato iaz inciperet azima: iz tū vez pascha qō iam in passione dñi ce lebraī non iudeozum: sed xpianozum cepisse ꝑpararī. i. parasceuez hēre ab ea hora noctis. ix. in qo q⁹ dñs a iudeis occidendus ꝑparabatur. Parasceue q̄ppe interpretatur ꝓparatio. Ab illa ergo hora noctis vsq̄ ad eius crucifixionē decurrit hora pasceue sexta ꝛm ioānem: ⁊ hora diei tertia ꝛm marcum. Quis fidelis nō huic faueat solutiōi questionis? Si modo possit aliquis artificialus conjci vnde ab hora nona noctis cepisse pasceue pasche nostre. i. ꝑparatione nocturnis xpi congruenter intelligamus. Si enim dicamus eā cepisse qñ a iudeis apphensus est dñs adhuc noctis partes ꝓme erāt: sed qñ ad domū pductus ē soceri cayphe: vbi tam⁹ dit⁹ ē a ꝓncipib⁹: adhuc gallus nō cātauerat. Si aūt quando pilato tradit⁹ ē: iā mane fuisse apertissime scriptū ē. Restat ergo vt itelligam⁹ tūc cepisse ꝑparatione mo: tis dñi: q̄ stat ergo vt itelligam⁹ tūc cepisse ꝑparationē mo: tis dñi: q̄ sūrde conjcit eo tpe nonā horā noctis cē potuisse: vt reꝑpitulando intelligāt de petri negatione postea dictum et quod antea factum erat. Sequitur: ⁊ erat ti. cau. eius in scrip. rex iudeoꝝ. THEO. Scripserunt āt hunc titulum

f. cām ꝓpter quā crucifix⁹ ē: q̄si vituperātes ei⁹ opinionē q regē seipsū faciebat: vt sic ꝓtereūtes miserēri nō valerēt fz magis ei inꝓperarēt tāq̄ tyrāno. HIERO. Scripserūt āt hoc trib⁹ liguis: Hebraice Malchus iudeoꝝ: Grece basilios eromoloseon: Latine rex ꝓfessoꝝ. Dē lingue ad ꝓcipatuz in crucis titulo cōsecrate sunt: vt omīs qua cōmemoraret pfidiaz iudeoꝝ. BEDA. Titulus ap̄ positus supra crucē illud oñdit q̄ nec occidēdo potuerit efficere vt ei⁹ regez nō haberent. eis ꝛm sua opa reddiderit⁹ ē. Segtur: Et cū eo cru. du. lat. vnū a dex. ⁊ vnū a sinistris ei⁹. THEO. Tres. s. boīes prauā opinionez cū scipe. rēt: q⁹ ipe latro ⁊ malefic⁹ eēt. hoc āt dispesatiue factū ē ad ipleōdū scripturā. vñ segtur: Et impleta ē scrip. q̄ dicit: Et cū iniqs reputat⁹ ē. HIERO. Cū iniq⁹ veritas deputata vnū reliqt sinistr⁹: alterz assumit dexteru: sicut in die iudicij faciet. ⁊ simili crimine tā dissimiles sortiuntur vias: alter antecedit petrū in paradisū. alter iudā i infernū. Cōfessio bzeuis vitā acquisiuit lōgā: ⁊ blasphemia finita pena plectitur eterna. BEDA. Mystice āt latrones q cū dño crucifixi sūt: significāt cos q sub fide ⁊ ꝓfessione christi. vl' agonē martyrij vel q̄libet artiozis discipline instituta subeūt. Sed qui hoc ꝑ eterna glia gerūt: dexterī latronis fide designant: q⁹ humane laudis intuitu sinistri latronis mentē imitant ⁊ actus. THEO. Ul' aliter: Indiciū erāt duo latrones duoꝝ ꝓpl'oꝝ. s. iudaici ⁊ gentilis: ambo nāq̄ inig: gentilis qdē tanq̄ legē naturalē ꝑtergrediēs: iudaicus vero scriptaz legē quā ei tradiderat dñs: fz gentilis penitēs: iudaicus vsq̄ in finē blasphemus: i quoꝝ medio crucifigitur dñs: ipse enī est lapis angularis nos cōiungens.

¶ Et ꝓtereūtes blasphemabāt eū: mouētes capita sua ⁊ dicētes: Uah q̄ dēstruis tēplū dei: ⁊ i tribus diebꝰ reedificas. Salū fac temetipm descē dēs de cruce. Silr ⁊ sūmi sacerdotes illudētes ad alterutrū cū scribis dicebat: Alios saluos fecit: seipm nō potest saluū facē. Christ⁹ rex israel: descendat nūc de cruce: vt videam⁹ ⁊ credam⁹: Et qui cum eo crucifixi erant: conuitiabantur ei.

HIERO. Pullo iude ligato ad vitē ⁊ ei⁹ pallio i sanguine vue intincto: lacerāt bedi vineā blasphemātes christū: ⁊ mouētes capita sua. vñ dr. Et ꝓte. blas. eū mo. ca. sua: ⁊ dixerūt. vah q̄ dest. tē. dei. THEOPHI. Trāseūtes. n. christuz blasphemabāt: exprobrātes ei tāq̄ seductori. Diabolus āt mouebat illos ad dicēdū q⁹ de cruce descēderet. qz. n. noverat q⁹ sal⁹ fiebat ꝑ crucē: rursus igerebat se ad tētandū christū: vt si a cruce descēderet: certꝰ fieret q⁹ nō ē vē filiꝰ dei: ⁊ sic sal⁹ q̄ ꝑ crucē est destrueret: fz ipe dei verꝰ exīstēs filiꝰ nō descēdit. Si enī descēdere debuisset nō illuc a ꝓncipio ascēdisset: fz qz videbat q⁹ ꝑ hūc modū salutē fieri oportebat: sustinuit crucifigi ⁊ multa alia pati: ⁊ pficere opus suū. Segt. Similiter ⁊ sūmi sacer. illu. ad alter. cū scri. di. ce. Alios saluos fecit: seip. ñ po. sal. facere. Dec dicebāt ei⁹ miracula abolētes q̄si ab eo fz apparētiam ꝓtrata fuissent. opās nāq̄ miracula multos saluabat. BEDA. Sic ēt nolētes cōfitent⁹ q⁹ alios saluos fecit. Itaq̄ vos vestra ꝓdēgat snīa: q. n. alios saluos fecit: seipuz salnare poterat. Segt: Christus rex israel descēdat nūc de cruce: vt videam⁹ ⁊ credam⁹. HIERO. Et viderūt postea resurgentez de sepulchro: quē de crucis descendere nō credebāt posse patibulo. Ubi est o iudei infidelitas vestra: vosipsos consulo: vosipsos iudicium peto. Quāto mirabilius ē mortuū posse resurgere: q̄ adhuc viuū de cruce velle descendere? Parua petistis: dū maiora ꝓuenerint: fz infidelitas vestra non potuit sanari signis multo fortioribus q̄ petistis. hic oēs declinauerūt simul inutiles facti sunt. vnde sequitur. Et q⁹ cū eo crucifi. erāt: cōuicia. ei. A. GV. ō cōcoz. euā. Quo hoc vez ē q̄ q̄dē vn⁹ eoz cōuiciat⁹ ē fz luce testimoniū: alter: ⁊ ꝓpescuit eū: ⁊ i deū credidit: nisi itelligam⁹ matheū ⁊ Marcū breuiter pstringentes hūc locū: pluraliē nimez ꝑ singulari posuisse. THEOPHI. Uel duo a principio cōuitiabantur ei: deinde vnus cognoscēs ipsū innocētē increpat alterum blasphemantem.

¶ Et facta hora sexta: tenebre facte sunt super totam terram vsq̄ in horam nonam. Et hora nona exclamauit iesus voce magna. dicēs: Heloy: heloy: lamazabatāi. Quod est interpretatū: Deus meus: deus meus: vt qd dereliquisti me? Et quidam de circumstantibus audientes dicebāt: Ecce heliam vocat. Currens autem vnus ⁊ implens spongiā aceto circūponensq̄z calamo potum dabat ei dicēs: Sinite: videamus si veit helias ad deponendum eum. Jesus autem emissa voce magna: expirauit.

BEDA. Clarissimū lumē mūdo retraxit radios suos: ne aut pēdētē viderent dominū: aut ipy blasphemātes sua luce fruerētur. vnde dr. ⁊ facta hora sexta tenebre facte sunt per totā terrā vsq̄ i horā nonā. AVGV. ō cōcoz. euāge. Addidit aūt lucas. Et iam facte sūt tenebre. i. solē obscuratū.

THEOPHI. Si aūt tps eclypsis fuisset posset gs dicere q⁹ nālis fuisset hec passio: sed tūc. xiiij. erat luna: cū nālis eclypsis fieri ñ possz. Segt: Et hora nona exclamauit iesus voce magna dicens Peloy: heloy. HIERO. Nona hora ꝛuenit euersa domo: decima dragma q̄ perierat. BEDA. Nā ⁊ adā peccante scriptu ē q⁹ audiuerit vocē dñi dei ambulantis in paradiso ad aurā post meridiē: ⁊ q̄ hora prima adā peccādo morte buic mundo inuexit: eadē hora secūda adā morte moriēdo destruxit. Et ita tādū q⁹ recedente a cētro mundi sole crucifixus est dñs: oziēte aūt sole: resurrectionis sue mysteria celebrauit: qz mortuus est ꝓpter peccata nra: ⁊ resurrexit ꝓpter iustificationē nostrā. Nec mireris verboꝝ humilitatē querimonias derelictionis: cū formam serui sciēs scandalū crucis videas. Sicut enim esurire ⁊ sitire ⁊ fatigari nō erāt ꝓpa deitatis: sed corporales passiones nāta quod dicit: Ut qd dereliqsti me? corporalis vocis erat ꝓpriū: qz solet ꝛm naturā corpus nullatenus velle si bi coniūcta vita fraudari. Jz. n. ipse saluator dicebat hoc: sed ꝑpe oñdebat corporis fragilitatē vt hō ergo loquit in eos circūferēs motus q⁹ i periculis positi a dño deseri nos putamus. THEOPHI. Uel hoc loquit homo crucifixus deo ꝑ me. nos enī homines sumus derelicti: ipse nūq̄ a patre derelictus fuit. Audi enī quid dicit: Nō sum solus sed quia pater mecū est. Etsi etiā hoc ꝑ iudeis dixerit: q̄si ⁊ ipse ꝛm carnē iudeus exīstens: ac si diceret. Ut quid hebraicū populū dereliquisti? vt tuū crucifigerēt filiū? Sic enim aliquādo cōsuemus dicere: Deus induit me. i. meā naturā. s. humanā: sic ⁊ hic: dereliquisti me: oportet intelligere humanā naturā vel iudaicum populū. Sequit: Et q⁹dam de cir. au. di. Ecce heliam vocat. BEDA. Sz quos arbitroꝝ milites fuisse romanos: non intelligentes sermonis hebraici ꝓprietatē: sed ex eo q⁹ dixit heloy putantes ab eo heliam vocatū. Si autem iudeos qui hoc dixerunt intelligere volueris: hoc faciunt vt eum imbecillitatis infament: q⁹ helie auxiliū deprecetur. Sequit: Currens aūt vnus ⁊ im. spon. ace. Quā ob causaz dño acetū sit potum data tum ioannes plenius ostendit dicens: q⁹ iesus vt cōsumaret scriptura dixit: Sitio. Illi autez spōgiam plenā aceto obtulerūt ozi ei⁹. HIERO. Inuenit autē hic iudeoꝝ simplicitudinē. spongiā. s. cānā infirmā aridaz: ignibus aptam

ſplet accto: hoc ē malicia ⁊ dolo. AVGV. de cō. euā. Debelia vo nō ips g obtulit ſpōgiā cū accto: ſz ceteros dixiſſe matthe' narrauit. vñ itelligim⁹ ⁊ illū: ⁊ ceteros hoc dixiſſe HIERO. Infirmata āt carne vox ⁊ualuit diuina q̄ dicit. Apite mihi portas iuſticie. vñ ſeḡt: Jeſus āt emiſ. vo. mag. expirauit. Cū ima voce ſūt ſine voce nos mozimur: g de terra ſum⁹. Ille voce cū exaltata voce expirauit g de celo deſcēdit. THEO. Et g morti dñaī ⁊ precipit: ſicut dñs poteſtatiue expirat. Qualis āt h̄ vox fuerit lucas ōclarat. Pater in ḡt: i manꝰ tuas cōmēdo ſpiritū meū. Eteni chriſt⁹ extunc p hoc nobis voluit declarare: g ſancto⁹ anime in manus dei aſcēdunt. Nā pus ab inferis oīum anime tenebant donec venit g predicauit captiuis remiſſionem.

¶ Et velū templi ſciſſū ē in duo: a ſūmo vſq̄ deorſū. Uidēs āt cēturio q̄ ex aduerſo ſtabat: q⁹ ſic clamās expiraſſet: ait: Uere hic homo filius dei erat. Erāt āt ⁊ mulieres ō lōge aſpicientes; inter q̄s erat maria magdalene ⁊ maria iacobi minoris ⁊ ioſeph mater: ⁊ ſalome. Et cū eēt i galilea ſequebant eū: ⁊ miniſtrabāt ei: ⁊ alie multe que ſimul cū eo aſcenderant hieroſolymam.

GLO. Poſtq̄ narrauit euangeliſta paſſionē ⁊ mortem chriſti: nūc pſeḡt de his q̄ poſt mortē dñi ꝓtigerūt. vñ dr: Et velū té. ſciſ. ē i duo a ſū. vſq̄ de. HIERO. Uelū templi ſcindit. i. celū aperit. THEOPHI. Sciſſū ē et velū in mūdo deo: q⁹ ſpiritusſancti gra a tēplo recedit ⁊ ſcindit vt ſanctaſāctoꝝ ab oīb⁹ videāt eēnt: ⁊ q⁹ tēplū iugebit i iudeis cū calamitates deplorabūt ⁊ veſtimēta ſcindēt. Nec ēt ⁊ tēplū animatū. ſ. corpus chriſti: oñdit: in cui⁹ paſſione veſtimentū ei⁹ laceratū ē. ſ. caro. ⁊ aliud etiā ſignificat. Caro nāq̄ velū eſt nr̄i tēpli. ſ. mentis nr̄e. Uirtus aūt carnis ſciſſa ē i chriſti paſſionib⁹ a ſūmo vſq̄ deorſū. ſ. ab adā vſq̄ ad vltimos homines. Naz ⁊ ada⁊ effectus eſt ſanus q̄ paſſionem chriſti ⁊ eius caro nō manet ſub maledicto neq⁊ ⁊ gna ēcorruptiōe: ſz oēs i corruptione honorati ſum⁹: Uides aūt centurio. Centurio dicit cētū militū ꝓceps. Uidēs āt q⁹ ita poteſtatiue: ⁊ dominabiliter expiraſſet: mirat⁹ eſt ⁊ confeſſus ē.

BEDA. Manifeſta aūt cā miraculi cēturionis exponit: q⁹ videſ dominū ſic expiraſſe. i. ſpūz emiſiſſe dixerit: Uere hō hic filiꝰ dei erat. Null⁹. n. h̄z poteſtatē mittēdi ſpiritū niſi q̄ aīaꝫ oditor ē. AVGV. iij. de trini. Et hoc maxie mirat⁹ eſt q⁹ poſt illā vocē in qua figurā peccati nr̄i edidit cōtinuo tradidit ſpiritū. demōſtrauit eni ſpiritus mediatoris q⁹ nulla pena peccati vſq̄ ad mortē carnis eius acceſſerit: q⁹ non eum deſeruit impetus: ſed quō voluit: quippe dei verbo ad vnitatē pſone iunctus. HIERO. Nouiſſimi aūt nūc primi efficiūt. Gentilis ꝓfitet ꝓpls. Judea cecata negat ne fiat ꝓis erroꝝ peior ꝓoꝝ. THEOPHI. Et ſic ordo ꝓuertit⁹ dū iudei occidunt: ⁊ gētilis ꝓfitet: ⁊ diſcipuli fugiunt ⁊ mulieres expectāt. Sequit⁹. n. Erāt autē ⁊ mulie. de longe aſpici. iter quas erat ma. magda. ⁊ ma. ia. mi. ⁊ ioſeph mater ⁊ ſalome. Salome dicta eſt mater filiozum zebedei.

ORIGE. Opinatus autem ſū hoc videſ apud matthēū ⁊ marcū hic tres precipuas mulieres nominatas: ⁊ duas q̄dem vterq̄ euāgeliſta exponit: Mariā magda. ⁊ mariam ia. Tertia aūt a matthēo dicit mr̄ filiozū zebedei: a Marco autē tertia illa ſalome appellat. BEDA. Jacobum autē minozē dicit iacobū alphei: q⁊ ⁊ frater dñi dicebatur: eo q⁹ eſſet filius marie matertere dñi: cui⁹ meminit ioannes dicens. Stabāt iuxta crucē ieſu mater eius: ⁊ ſozoꝝ matris ei⁹ maria cleophe: ⁊ maria magda. Mariā aūt cleophe videt ea dicere a patre ſiue cognatiōe. Uocabat autem minoz iacobus ad diſtinctionem maiozis iacobi: videlicet filꝫ zebedei: g iter primos apoſtolozꝝ vocat⁹ ē a dño. Cōſuetudinis aūt iudaice fuit: nec inducebat in culpā moze gentis antique: vt mulieres de ſua ſubſtantia victū atq̄ veſtitū ꝑceptoribꝰ miniſtrarēt. vñ ſequit: Et cū eēt i galilea ſeque. eū ⁊ mi. ei. Miniſtrabāt dño qdē de ſubſtātia ſua: vt meteret eaꝝ caritatis cuius ille metebāt ſpiritalia: ⁊ vt typū oñderet magiſtrozꝝ: q⁹ victu atq̄ veſtitu ex diſcipulis deberent eſſe ꝓtenti. Sz videam⁹ q̄les comites habuerint. Sequitur. n. Et alie multe q̄ ſimul cū eo aſcen. hieroſolymam.

HIERO. Sicut nō excludit mulieb⁹ is ſexꝰ a ſalute g mariā vgineꝫ ita nō repellit a myſtery crucis ſcia ⁊ reſurrectionis g viduā Magdalenā: Mariā ⁊ ceteras mrēs.

¶ Et ia cū ſero eēt factū: q⁊ erat paraſceue: q̄ō eſt añ ſabbatū: venit ioſeph ab arimathia nobilis ō curio: q⁊ ipſe erat expectās regnū ōi. Et audacter introiuit ad pilatū: ⁊ petijt corpꝰ ieſu. Pilat⁹ āt mirabat ſi ia obiiſſ⁊. Et accerſito cēturiōe: iterrogauit eū: ſi ia mortu⁹ eēt. Et cū cognouiſſet a cēturiōe donauit corpꝰ ioſeph. Joſeph āt mercatus ſyndonē: deponēs eū iuoluit i ſyndōe: ⁊ poſuit eū in monumēto q̄ō erat excīſū ō petra: ⁊ advolut lapidē ad oſtiū mōumēti. Maria āt magdalene ⁊ maria ioſeph aſpiciebāt vbi poneret.

GLO. Poſt paſſionē ⁊ mortē chriſti euangeliſta ſepulturā ei⁹ enarrat dicēs: Et ia cū ſero eſſet fac. q⁊ erat para. q̄ō eſt añ ſabbat. ve. io. ab ar. BEDA. Paraſceue grece: latine ꝓparatio dr: quo noīa iudei qui inter grecos mozabant ſex tam ſabbati appellabāt: eo q⁹ i illo ea q̄ regei ſabbati necſa eēnt: ꝓparare ſolerēt. Quia g̃ ſexta die hō factꝰ ē ſeptima āt die conditor ab oī ope ſuo requeuit: recte ſaluator ſexta die crucifixꝰ hūane reſtauratōis ꝑfecit archanū. Sabbato āt i ſepulchro geſcēs: reſurrectiōis q̄ octaua die ventura eram expectabat euentū. Sic ⁊ nos i hac qdē ſeculi etate mūdo neceſſe ē crucifigi: i ſeptima vo die. i. cū mortis gs debitū ſoluit: corpa qdē i tumulis: aīas aūt ſecreta i pace cū dño poſſ bona opa oz geſcere. donec octaua etate ēt corpa ipa reſurrectiōe glorificata cū aīab⁹ incorruptione accipiāt. Taleā āt eē ōcebat g corpꝰ dñi ſepeliret: g ēt p iuſticiā meritoꝝ tali miniſterio dignꝰ eēt: ⁊ p nobilitatē potētie ſecularis facultatē poſſ obtinere miſtrādi. ⁊ iō dr q⁹ erat nobil⁹ ōcurio expectās regnū dei. Decurio vocat⁹ q⁹ ſit de ordie curie ⁊ officiū curie adminiſtraret: g ēt curiala ꝓcurādo mūera ciuilia ſolet appellari. Arimathia āt ipa ē ramathain ciuitas belchāe ⁊ ſamuelis. HIERO. Que iterpꝛtat ꝓponēs: ō q̄ fuit ioſeph g venit ad ꝓponēdū corpꝰ xpi ō cruce. Segt: Et audacter. ad pi. ⁊ pe. cor. ieſu. THEO. Audet auſu laudabili. nō. n. excogitauit: a diuinis decidā: ⁊ expel'ar a iudeis: ſi corpꝰ petā ei⁹ q̄ ē blaſphem⁹ cōdēnar⁹. Segt. Pilat⁹ āt mira. ſi ia obyiſſ⁊. Putabat. n. q⁹ diu viueret i cruce: ſic ⁊ latrones i patibulo viuebāt diu. Segt. Et accer. cē. iter. eū ſi ia mortu⁹ eēt. ſ. añ hozā q̄ ceteri mori ꝓſueuerūt. Segt: Et cū cog. q cē. ſ. q⁹ mortu⁹ eet donauit corpus ioſeph. BEDA. Nō āt glibet ignorꝰ aut mediocris ad ꝑſidē accedere ⁊ crucifixi corpꝰ poterat ipetrare. Segt: Joſeph aūt mer. ſyn. ⁊ depo. cū iuol. in ſyn. THEOPHI. Preciosū corpꝰ ꝓcio ſe ſepeliēs. cuꝫ. n. eēt diſcipul⁹ dñi ſciebat q̄liter corpꝰ dñi honozari deberet. BEDA. Poſſum⁹ āt ꝛ intelligēta ſpiritalem hoc ſentire: q⁹ corpꝰ dñi nō auro nō gemmis ⁊ ſerico ſed linteamine puro obuoluendū ſit: hinc eccl̄ie mos obtinuit: vt ſacrificiuꝫ altaris nō in ſerico neq⁊ ī panno tinct⁹ ſed in lino terreno celebret: ſic corpꝰ ē dñi i ſyndōe mūdo ſepultū: iuxta qō i geſtis pōtificalib⁹ a. b. ſilueſtro legim⁹ ſtatutū: q̄q⁊ ⁊ b ſignificz g ille i ſyndōe mūda iuoluit ieſu g pura eū mēte ſuſcepit. ſegt. Et po. eū i mo. qō erat excīſa

petra. ⁊ aduol. la. ad oſti. mo. Dicit⁹ q⁹ monumentū dñi domus rotūda fuit. de ſubiacēte rupe excīſa: tāte altitudinis vt hō rect⁹ ſtans vix extēta manu culmē poſſet attingere: ⁊ hz ītroitū ab oriēte: cui lapis magn⁹ iuolut⁹ atq̄ ipoſit⁹ eſt. in eius pte aglonari ips ſepulchrū. i. loc⁹ dñici corporis ꝓcul dubio pe tra fcīa eſt: ſeptē hūs pedes lōgitudinis: triū palmoꝝ menſura a pauimēto alti⁹ eminēs. g. ſ. loc⁹ nō deſup: ſz a late. me ridiano p totū patet: vñ corpus iferebāt. Colo. ūt monumēti ⁊ loculi albo ⁊ rubeo dr ee pmixtus. HIERO. Sepultura aūt xpi reſurgim⁹: deſcēdim⁹ ei⁹ ad iferos nos aſcēdimus ad celos. hic inuenitur mel in ore leonis mortui.

THEOPHI. Imitemur aute ⁊ nos ioſeph: recipientes xpi corpꝰ p vnitatē: ⁊ ponam⁹ illud in monumēto excīſo de petra. i. aīa memorante ⁊ nō obliuiſcente deū. illa enim aīa ex petra excīſa. i. ex chriſto q̄ eſt petra q̄ ꝓtinet firmitatē. Inuoluere etiā debem⁹ ipm i ſyndone. i. i corpe puro ſuſcipe. Syndon nanq⁊ e corpꝰ q̄ō eſt aīe idumentū: Decet enim nō ſolū pura aīa corpꝰ chriſti ſuſcipe: ſz i corpe puro. Inuolucre aūt oportet: ſz nō apire: nā ſecretū clauſum eſt ⁊ occultū. Sequit: Maria aūt magda. ⁊ Maria ioſeph aſpiciebāt vbi poneret. BEDA. Jn luca legimus q⁹ ſtabāt noti ei⁹ a lōge ⁊ mulieres q̄ ſecute erāt eū. Dis ergo notis ieſu poſt depoſitū eius corpꝰ ad ſua remeābāt⁹ ſole mulieres q̄ arti⁹ amabāt ſun⁹ ſubſecute quō ponerēt reſpicere curabāt: vt ei rge ꝓgruo munus poſſent deuotiōis offerre. Die aūt parāſceues ſancte mulieres. i. aīe humiles idē faciūt: cū amore ſaluatoris feruētes paſſionis eius veſtigiꝫ in hoc ſeculo quo ꝓparāda eſt reges futura: diligēter obſequunt⁹: ⁊ ſi forte valeāt imitari pia curioſitate: quo ordine ſit eius paſſio cōplera ppendūt. HIERO. Nec etiā ꝓgruūt ad populuꝫ iudaicū in fine credentē: g nobilitat⁹ fide vt abrae ſit filius deponit deſperationē: expectat regnū dei. Jntrat ad xpianos vt baptiçet: qō ſignificat nomen pilati. i. malleatoris. g domat ferreas gētes: vt regat eas in vga ferrea: ⁊ petit ſacrificiū qō donat penitētibus in fine viatici: ⁊ corde mūdo ⁊ peccatis mortuo iuoluit munimine fidei ſtabilitū opculo ſpei q⁹ opa charitatis ꝛcludit. Finis. n. ꝓcepti eſt charitas: aſpicientibus a lōge electis g ſunt ſtelle maris: qñ ſi fieri pōt ſcandaliçabunt⁹ etiam electi. Lapi. XVI.

Et cū tranſiſſet ſabbatū: maria magdalene ⁊ maria iacobi ⁊ ſalome emerūt aromata: vt venientes vngerēt ieſū. Et valde mane vna ſabbatoꝝ veniūt ad monumētū: orto iā ſole. Et dicebāt adinicē. Quis reuoluet nob lapidē ab oſtio monumēti. Et reſpiciētes viderūt reuolutū lapidē. Erat qppe magn⁹ valde. Et introeūtes i monumētū viderūt iuuenē ſedentē i dextris cooptū ſtola cādida: ⁊ obſtupuerūt. Qui dicit illis: Nolite expaueſcere Jeſum q̄ritis nazarenū crucifixū: ſurrexit nō ē hic. Ecce locꝰ vbi poſuerūt eū. Sz ite dicite diſcipulis ei⁹ ⁊ petro: q⁊ ꝑcedet vos i galileā. Ibi eū videbitis: ſicut dixit vobis. At ille exeūtes fugerūt ō monumēto. Jnuaſerat. n. eas tremor ⁊ pauor: ⁊ nēmi q̄q̄ dixerūt. Timebant. n.

HIERO. Poſt ſabbati triſtitiam felix irradiat dies: que primatū in diebus tenet: luce prima in eo lucēſcente: ⁊ dño in eo cū triūpho reſurgēte. vñ dicit: Et cū tranſiſ. ſab. magda. ⁊ ma. ia. ⁊ ſa. eme aro. vt ve. vn. ieſum. GLO. Religioſe n. mlieres ſepulto dño cum licuit operari. i. vſq̄ ad feſtia tpis non poterant explere: mox tranſacto ſabbato. i. occidēte ſole vt opandi licentia redit feſtinauerunt emere aromata: ſicut marc⁹ dicit hic: vt venientes mane vngerent corpꝰ ieſu: neq⁊ veſpe ſabbati ꝓcupāte iaz noctis articulo monumētū adire valuerunt. vñ ſeḡtur: Et valde ma. vna ſab. ve. ad monu. oz. ia ſole. SEVE. Mulieres hoc loco feminea deuotiōe diſcurrūt: q̄ nō vt viuēti fidē ſz vt mortuo vnguēta deferūt ad ſepulchꝝ. ⁊ vt ſepulto parant merozis obſequia: nō vt reſurgēti ꝓparant diuinoꝝ gaudia triūphorū. THEOPHI. Non. n. magnitudine q̄q̄ dignitatem diuinitatis chriſti ſapiūt. Uenerūt autem iuxta conſuetudinē iudeoꝝ vngere corpus ieſu vt. ſ. maneret odoriferū: ⁊ ne humiditate ſcaturiret: nā aromata virtutē habēt deſiccatiuā humiditatē corpis abſo: bētia. vñ ī corruptū corpus ꝓſeruāt. GREGO. i ho. Nos āt i eū q̄ ē mortu⁹ credētes ſi odore vtutū refecti cū opinione bonoꝝ opeꝝ dñs q̄rim⁹ ad monumētū illi⁹ cū aromatib⁹ venim⁹. Segt: Et valde ma. vna ſab. ve. ad mo. orto iā ſole. AVGV. de cō. euā. Oc lucas dicit: valde diluculo ⁊ ioānes: Mane cū adhuc tenebre eſſent: hoc itelligit marc⁹ dicere: valde mane oriēte iā ſole. i. cum celū ab oriētis parte albeſceret: qō fit vtiq̄ ſolis oriētis vicinitate. Ei⁹. n. ē ille fulgor: q noſe auroꝛe appellari ſolet: iō nō ꝓpugnat ei q̄ ait. Cū adhuc tenebre eēnt. Die qp ꝑ ſurgēte aliq̄ rlige tenebraꝝ tāto min⁹ ſūt: q̄to magis oriri lux. nec accipiēdū ē qō ait: Valde mane orto iā ſole. tāq̄ ſol ipe iā videret ſup terrā: ſz de ꝓximo aduenīte i has ptes ſole. i. oztu ſuo ia celū illuminare icipiēte. HIERO. Ualde g̃ mane dicit qō alius euāgeliſta dicit: diluculo. Diluculū āt ē iter tenebras noctis ⁊ diei claritatē. Jn q̄ ſalus humani generis ꝓpuenit: felici vicinitate in eccl̄am declarāda moze ſolis q̄ prima lux ſurgēs roſeā ꝓmittit auroraz: vt gratiā ꝑclari ſplendoris ꝓparatis oculis poſſit itueri qñ tps dñice reſurrectiōis illuxit: vt tūc laudes chriſti tota careret ſm exemplū feminarū eccl̄ia. qñ genus humanū exemplo ſue reſurrectionis aiauit: qñ vitā ꝓtulit ⁊ lumē credulitatis ifudit. BEDA. Sicut aūt q⁹ valde mane mulieres venerūt ad monumētū. iuxta hiſtoriā magnus feruoꝝ charitatis oñdit. ita iuxta itellectū myſticū nobis dat exēplū vt illuminata facie: diſcuſſiſq̄ vitioꝝ tenebris: odoreꝫ bonoꝝ opeꝝ dño ⁊ orationū ſuauitatem ſtudeam⁹ offerre.

THEOPHI. Dicit aūt. Una ſab. i. prima dieꝝ hebdom. dc. Sabbata nāq⁊ dies hebdomade nūcupant: vna vo dr ꝓma. BEDA. Uel ꝓma ſabbatoꝝ prima dies eſt q⁹ die ſabbatoꝝ. i. regetionū q̄ i ſabbatis cuſtodiebant. Sequit. Et di. adin. gs re. no. la. ab oſ. mo. SEVERI. Obſcuratū erat vſz pect⁹ oculi clauſi: ⁊ iō patefci ſepulchri gloriā ꝓpus nō videbatis. Segtur. n. Et reſpi. vi. re. la. BEDA. Quō lapis p angelū reuolutus ſit. ꝛ matthe' ſufficiēter exponit. Dec reuolutio lapidis myſtice reſerationem ſacramētoꝝ xpi: q̄ velamine lre legalis tenebant: iſinuat. lex. n. lapide ſcripta ē. Segtur. Erat quippe magn⁹ valde SEVERI. Et plus iaz magnus merito q̄ forma q̄ creatoris mūdi corpus ⁊ claudere ⁊ operire ſufficit. GREGO. Mulieres aūt angelos videt q̄ cū aromatib⁹ venerūt: q⁊ ille mentes ſuprnos ciues aſpiciūt: que cū virtutib⁹ ad ſancta deſideria veniunt. vnde ieḡtur. Et introeūtes in mo. vi. iuue. ſe. in dex. cooperta ſtola cādi. ⁊ obſtu. THEOPHI. Si matthēus dicit angelū ſedere ſuper lapidē. Marcus vero q⁹ mulieres introeuntes monumentū viderunt ſedentē iuuenē: nō mireris: nam que viderūt prius ſedentē ſup lapidē: ipm etiā ītus in monumēto poſtmodū viderunt. AVGV. de con. euan. Aut itelligam⁹ matthēū tacuiſſe de illo angelo que ītrates viderūt: marcū vo de illo que foris ſup lapidē ſedētē viderūt: vt duos viderit: ⁊ a duob⁹ ſigillari audierint q̄ dixerūt angeli de ieſu. aut certe ītrātes in monumētū in aliqua ſepta macerie debemus accipere: qua cōmunitū locū tūc fuiſſe credibile eſt in aliquo ſpatio ante petraz: q̄ excīſa locus

factus fuerat sepulture: vt ipsum viderint in eodem statio
ledentē a dextris quē dicit mattheus sedētem sup lapidē.
THEOPHI. Quidā aūt dicūt q̄ alie fuerūt mulieres
q̄ dicunt a matthēo: alie q̄ a marco: ſz Maria magda. seq̄/
bāt oēs feruidā festinationē bñs ⁊ ardētē affectū. SEVE.
Introierūt q̄ mulieres ad sepulchrū vt cōsepulte xp̄o: xp̄o
surgerēt de sepulchro. videt iuuenē vt cernerēt nr̄e resur
rectōis etatē q̄ nescit resurrectio senectutē: ⁊ vbi nasci mo
riq̄ nescit: ibi etas nec admittit detrimēta: nec idiget incre/
mētis. vñ iuuenē nō senē: nō ifantez: ſz iocūdā etatem vide/
rūt. BEDA. Uiderūt aūt iuuenē sedentē in dextris. i.
meridianā partē loci illi⁹ vbi positū erat corp⁹. n. qō supinū
iacēs: caput habebat ad occasū: dextrā necesse erat hr̄e ad
austrum. GREGO. in ho. Quid autez p sinistrā: nisi vita
p̄nā: ⁊ quid vero p dextrā: nisi vita ppetua designant? Quia
igit redēptor noster iā p̄ntis vite corruptionē ⁊ mortē fierat: re
ctē angelus q̄ nūc ⁊ mortē ⁊ gehennē ei⁹ vitā venerat: in dextera
sedebat. SEVE. Uidet etiā iuuenē sedētē a dextris: q̄ re
surrectio recipit nil sinistrū. Uidēt etiā cooptū stola candi/
da. Stola ista nō est ex mortali vellere: sed ex virtute vitali
splēdēs celesti lumine. nō colore terreno dicēte p̄pheta:
Amict⁹ lumine sicut vestimēto. ⁊ de iustis: Tūc iusti fulge
būt sicut sol. GREGO. in ho. Uel stola cādida cooptus
apparuit: q̄ festinitatis nr̄e gaudia nūciauit: cādor etenim
vestis: splēdorē nr̄e denunciat solēnitatis. HIERO. Ue
stis etiā cādida vera letitia est hoste depulso regnoq̄ ade/
pto: rege pacis q̄sito ⁊ iuēto ⁊ nunq̄ dimisso. Hoc igit̄ inues
formā resurrectōis timētib⁹ mortē oñdit. Qr aūt obstupue
rūt. i. q̄ oculus nō vidit nec auris audiuit: nec in cor hois
ascēdit q̄ p̄parauit de⁹ diligētib⁹ se. Segtur: Qui dicit illis:
no. expa. GREGO. in ho. Ne si dicat. Pauēat illi qui nō
amāt aduētū supnor⁹ ciuiū. p̄timescāt q̄ carnalib⁹ desider
rijs p̄ssi ad cor societatē ptigere se posse desperāt. vos aūt
cur p̄timescitis: q̄ vros ciues videtis? HIERO. Nō. n.
ē timor i charitate. Quid expauescerēt q̄ iuenerūt quē q̄sie
rūt? GREGO. In ho. Sz iā gd angelus subiūxit audia/
mus: Jesum q̄ritis nazarenū. Jesus latino elogo salutaris. i.
saluator: iterū ait. at vō tūc m⁹lti Jesus dici poterāt: nec tñ
substātialr: ſz nūcupatiue: iō ⁊ loc⁹ subiūgit: vt de quo iesu
dictū sit manifestet: naçarenū. Et cāz p̄tin⁹ subdit: Crucifixū.
THEO. Nō enī erubescit crucē: i hac nāq̄ salus hoīs
mūdi ē ⁊ beator⁹ p̄ncipiū. HIERO. Radix aūt amara cru
cis cuanuit. Flos vite cū fructib⁹ erupit. i. qui iacuit morte
surrexit i gliā. vñ addit. surrexit: nō ē hic. GREGO. i ho.
Nō ē hic: dr̄ p p̄sentiā carnis: q tñ nusq̄ gerat p̄sentiā ma/
iestatis. THEO. Et q̄si dicat. Uultis certificari ō ei⁹ re
surrectiōe subdit: Ecce locus ubi posuerūt eum. Propter hoc
mā. ⁊ reuoluerat lapidē vt locū oñderet. HIERO. Oñdit
aūt īmortalitatē mortalib⁹ ad gr̄az actionē debitā: vt iteli/
gam⁹ gd fuerim⁹: ⁊ sciam⁹ gd futuri erim⁹. Segtur. Sz ite
rū. dic. ei⁹ ⁊ pe. qz p̄ce: vos i galilēā. Mulieribus dr̄ vt nūciēt
aplis: qz p mulierē mors annūciata ē. p mulierē vita resur/
gēs. Dic aūt specialiter: Et petro: qz se īdignū iudicauit di/
scipulatu cū ter negauit magistrū: sed peccata p̄territa non
nocēt q̄n nō placēt. GREGO. i ho. Si aūt būc angel⁹ non
noiatī exp̄meret q magistrū negauerat: venire iter discipu
los nō auderet. vocat q̄ ex nole ne desperaret ex negatiōe.
AVGV. de con. euā. Qr autē dicit: Pre. vos in ga. ibi cū
vi. si. di. vo. videt hoc sonare q̄ Jesus nō erat demonstratu
rus se discipulis post resurrectionem nisi in galilea: quā de/
monstrationem nunc ipse marcus commemorauit. Qr enī
dixit: Mane p̄ma sabbati apparuit marie magdalene. post
hoc duobus euntibus in villam: factum est in hierusalem
ipso die resurrectionis. deinde venit ad vltimam manife/
stationē: quā factā scimus in mōte oliueti nō longe a hie/
rusalē. Nūquā igit̄ commemorat mar⁹ ipletū qō ab āgelo
p̄nunciatū eē testat. Mattheus vero nullū aliū locū omnā/
no cōmemorat: vbi discipuli postq̄ surrexit viderit dñm
si in galilea ſz angeli p̄dicationē. Sz cū nō sit exp̄ssū q̄n id
futur⁹ eēt ⁊ p̄mū anteq̄ alibi ab eis visus est: idcirco ipz q⁹
discipulos matthe⁹ dicit isse in galileā in montē: nō exp̄mit
dieī narrādi ordinē: nō aduersat gdē mattheus narra/
tiōi ceteror⁹: ſz dat eis itelligēdi atq̄ accipiēdi locū. Ue
rūtamē q̄ dñs nō ibi p̄mū se demōstrat⁹ erat: ſz in gali/
lea vbi postea visus est videdū mādauit: q̄ a fidelē fa/
cit itentū ad q̄rendū in quo mysterio dei itelligat. GRE
GO. in ho. Galilea nāq̄ trāsmigratio iterp̄tat. iā qppe re
dēptor noster a passione ad resurrectionē a morte ad vitā
trāsmigrauerat: ⁊ resurrectōis ei⁹ gloriā post leti vide/
bim⁹: si mō a vitys ad virtutū celsitudinē trāsmigram⁹. Qui
ergo in sepulchro nūciat: in trāsmigratione oñdit: qz is q̄ in
mortificatiōe carnis agnoscit in trāsmigratione mētis vi
det. HIERO. Breuis ergo sn̄ia in syllabis: ſz īgēs in ꝫ
titate p̄missio. Ibi est gaudy nr̄i fons ⁊ salutis eterne cel/
go p̄parat⁹. Ibi congregant dispsiones ⁊ sanant p̄triti corde.
Ibi ingt eū videbitis: ſz nō sicut vidistis. AVGV. de cō.
euā. Significat etiā q̄ gra xp̄i de populo israel erat trāsitu
gratura ad gētes: a quibus apostoli nullo modo p̄dicantes
discedētur: nisi eis viā dñs in eor cordibus preueniēs pa/
rasset. ⁊ hoc est. Pre. vos in ga. ibi eū vi. i. ibi mēbra eius
inuenietis. Sequitur: At ille exeūtes fugierunt de mon/
mento. Inuaserat. n. eas tremor ⁊ pauor. THEOPHI.
Idest stupor p̄pter visionē angeli ⁊ admirationē resurre
ctionis. SEVE. Angelus gdē sedet in monumēto de mo/
numēto fugiūt mulieres: qz ille de celesti substātia cōfidit:
turbant iste de ꝺditione terrena. Sepulchrū qui mori non
potest: timere nescit. mulieres autem ⁊ de p̄senti facto tre
mūt: ⁊ sepulchrum vt mortales adhuc mortaliter expauē
scūt. HIERO. Hoc etiā dicit de futura vita in qua fugi/
et dolor ⁊ gemitus. Imitant. n. mulieres ante resurrectio/
nē omniaq̄ faciūt: post resurrectionē fugientes mortem ⁊
pauorē. Sequitur: Et ne. quicq̄ dix. time. eniz. THEO
PHI. Aut p̄pter iudeos: aut timore visionis detente tace
bant hoc qō audierant. AVGV. de cō. euan. Queri aūt
potest quēadmodū hoc dicat marcus cū dicat mattheus:
Et exierunt cito de monumēto cum timore ⁊ gaudio ma/
gno: currētes nūciare discipulis eius. nisi itelligamus ipor
angelor⁹ nemini ausas fuisse aliqō dicere: idest respondere
ad ea que ab illis audierāt: aut certe custodibus quos iacē/
tes viderunt. nam illud gaudiū qō mattheus cōmemorat
nō repugnat timori de quo marcus dicit. Debuimus enim
vtriq̄ in illa⁹ aīo fcm̄ itelligere: etiā si matthe⁹ de timore
nō diceret. Cū vero ⁊ ipse dicat. Exierūt cito de monumēto
cū timore ⁊ gaudio magno nihil ex hac re qōnis remanere
mittit. THEO. Signāter etiā dr̄ q⁹ nemini gcās dixe
rūt: qz mulierib⁹ audire nō log datū est: discere nō docere.

¶ Surgēs aūt iesus: māne p̄ma sabbati appa/
it p̄imo marie magdalene de qua eiecerat septē
demonia. Illa vadens nunciauit his qui cum eo
fuerāt lugentibus ⁊ flentibus. Et illi audientes:
quia viueret ⁊ visus esset ab ea: non crediderunt:
Post hec aūt duobus ex his ambulantib⁹ ostē
sus est in alia effigie euntibus i villaz: ⁊ illi cūctis
nunciauerunt ceteris: nec illis crediderunt.

AVGV. de cō. euā. Jā post resurrectionē q̄admodum
apparuit dñs ꝺsiderādū ē. Dicit. n. mar⁹: Surgēs aūt ma
ne p̄ma sab. ap. p̄i. ma. mag. de qua eie. septem demonia.
BEDA. Hec apparitio quomodo et vbi facta sit: Jo
annes plenissime docet. Surrexit autem dominus mane
de monumento in quo, sero iam facto erat depositus: ve

dimpleretur illud psalmiste. Ad vesperaz demorabit fle
tus: ⁊ ad matutinū letitia. THEOPHI. Uel alr: Qr di/
cit. Surgēs iesus. ibi pūcta. deide dicas. Mane p̄i. sab. ap.
primo Marie magda. GREGO. in ho. Ut enim sanson
media nocte nō solū de gaça exut: sed etiā portas tulit: sic ⁊
redēptor noster ante lucē resurgēs nō solū liber de⁹ mo
rt⁹ exut: sed ipsa etiā inferni claustra destruxit. De Maria aūt
hic marc⁹ septē demonia ciecta fuisse testat: ⁊ qz septē de/
monia nisi vniuersa vitia significāt: qz cni septē diebus oē
tps cōprehēdit: rect septenario numero vniuersitas figu
rat. THEOPHI. Septē ergo demonia Maria habuit
q̄ vniuersis vitys plena fuit. aut septē demonia septez vir
tibus spūs scōs dicit: vt spūs scī timore absq̄ sapientia:
absq̄ itellectu: ⁊ quecūq̄ alia donis spūsancti opponunt.
HIERO. Si aūt de qua eiecerat septem demonia p̄mo
ostēdit: qz meretrices ⁊ publicani p̄cedēt synagogam in re
gnum dei vt latro p̄cessit aplos. BEDA. In p̄cipio etiā
mulier inductrix culpe viro fuit: nūc q̄ morte p̄mo gustauit:
resurrectione p̄mo videt: ne ppetui reatus apud viros op
probriū sustineret. ⁊ q̄ viro culpā trāsfuderat: transfudit ⁊
gaz. Nā segtur. Illa va. nū. bis q cū eo fu. lu. ⁊ flen. HIE
RO. Flēt ⁊ lugēt q nōdum viderūt: ſz nō post multū gsola
bunt. Beati. n. q lugēt nunc: qm̄ ipsi cōsolabunt. BEDA.
Recte aūt hec mulier que letitiā dñice resurrectōis p̄ma
nunciauit a septē demonibus curata cē memorat: ne q̄sq̄
digne penitēs de admissor⁹ venia desperaret: ⁊ vt vbi abū
dauit p̄ctm̄ supabūdasse ⁊ gratia mōstraret. SEVERI.
Nūciat aūt Maria: sed iā nō femina: sed ecclesiā gestans:
vt supra sicut femina tacebat: hic in ecclesia ⁊ nunciet ⁊ lo
quat. Sequitur: At illi au. q̄ vixe. ⁊ vi. esset ab ea: non cre.
GREGO. in ho. Qr resurrectionē dñicā discipuli tarde
crediderunt: nō tā illoz ifirmitas q̄z nr̄a vt ita dicā futura
firmitas fuit. Ipsa nāq̄ resurrectio illis dubitātib⁹ p̄ mul
ta argumēta mōstrata est: q̄ dū nos legētes agnoscimus: gd
aliud q̄z de eor dubitatione solidamur. Sequit̄: Post hec
aūt duo. ex his ambulātibus. i. la
bozātibus ostensus est in alia effigie ⁊ nunciātibus non est
creditū: dū sicut Moyses viderūt q⁹ nō sufficiebat eis qui
dicit. Ostēde mihi temetipm. Oblitus enim carnis sue po
sulat in vita ista quod speramus in futura.

¶ Nouissime aūt recūbentibus illis vndecim ap/
paruit: ⁊ exprobrauit incredulitatē eor ⁊ duritiā
cordis: quia his qui viderāt eum resurrexisse non
crediderunt: Et dixit eis. Euntes in mūdum vni
uersū: predicate euāgelium omni creature. Qui
crediderit ⁊ baptizatus fuerit: saluus erit: q vero
nō crediderit condemnabit. Signa aūt eos qui
crediderint: hec sequent: In nomine meo demo
nia ejcient: linguis loquent nouis: serpentes tol
lent. Et si mortiferū quid biberit: nō eis nocebit.
Super egros manus iponent: ⁊ bene habebūt.

GLO. Lōpletur⁹ euāgelicā narrationē Marc⁹ nouissi/
mā apparitione qua xp̄s post resurrectionē discipulis ap/
paruit cōmemorat dī. Nouissime autem recū. illis. xi. appa.

GREGO. i ho. Notādū aūt gd lucas in actibus referat
dicens. Lōsecens precepit eis ab hierosolymis ne discede
rent. ⁊ post pauca. Uidentibus illis eleuat⁹ est. Comedit. n.
⁊ ascēdit: vt videlicet p affectū comestionis veritas patesce
ret carnis. vnde ⁊ hic dicit q̄ recūbētib⁹ illis nouissime ap
paruit. HIERO. Apparuit autem. xi. simul congregatis vt
oēs testes sint ⁊ enarraret oībus qō cōiter viderūt ⁊ audie
runt. Segt̄: Et exprobrauit incredulitatem eor ⁊ duritiam cor. eor: qz his q vi. eū
re. nō cre. AVGV. de cō. euā. Quō aūt nouissime hoc fa
ctū ē: Nouissimū qppe illud est: q⁹ dñs in terra ap̄s viderūt
qō factū ē. xl. die p̄. resurrectionē ei⁹. Nūqd nā tūc exprō
braturus erat: q⁹ nō credidissent eis q cū viderāt resurrexis
se: qñ iā ⁊ ipsi post resurrectionē totiēs eū viderant. Restat
igit̄ vt itelligam⁹ nūc marcū breuiter cōmemorare voluis
se. iā dixisse: Nouissime: qz ipō die hoc nouissimū fuit iā in
cipiēte nocturno rpe pollica q̄z discipuli ō castello redierūt
i hierusalē: ⁊ inuenerūt sicut dicit lucas. xi. ⁊ qui cū illis erāt
colloquētes de resurrectione dñi. Sed erāt ibi vtiq̄ nō cre
dētes. Dis ergo sicut marcus dicit discūbētibus: ⁊ adhuc i
de sicut dicit loquētibus: stetit i medio eor dñs ⁊ ait illis:
Pax vob⁹. sicut lucas ⁊ ioānes dicunt. Uerbis itaq̄ dñi. q̄
tūc cū lucutū cē discipulis lucas: ioannesq̄ dixerūt: iterpo
nit ⁊ illa exprobratio de q̄ marcus hic dicit. Sz hic rursus
mouet. quō discūbentibus. xi. dicit apparuisse marcus si il/
lud tps est diei dñici iā noctis initio: cū apte ioānes dicat ñ
cū eis fuisse thomā: quē credim⁹ exyisse ide añq̄ dns ad eos
intraret postea q̄z illi duo redeūtes de castello cuz ipsis. xi.
collocuti sūt: sicut apud lucas inuenit. Sed lucas in ista nar
ratiōe dat locū: quo possit itelligi dñs hec loquerētur p̄i⁹ in
de exyisse thomā: ⁊ postea dñs intrasse. marcus aūt q̄ dicit
Nouissime discūbētib⁹ illis. xi. apparuit. etiā thomam illic
fuisse cogit fateri: nisi forte q̄nis vno absente. xi. tñ voluit
appellare: qz eadē tūc apostolica societas hoc numero nun
cupabat: anteq̄ matthias in locū iude subrogaret. Aut si ꝺ
duz ē accipe: illud accipiam⁹ post multas dñr⁹ ratiōes ei⁹ cuz
nouissime recūbētib⁹. xi. apparuisse. i. ipo. xi. die. Et qñ iaz
erat ab eis ascēsur⁹ i celū: hoc eis illo die magis exprobrari
voluisse: qz his q audierāt eū resurrexisse nō crediderāt aū
q̄z ipsi cuz viderēt: cū vtriq̄ post ascēsionē suā p̄dicātib⁹ euā
geliū etiā gentibus q̄ nō viderūt fuerāt crediture post illaz
quippe exprobrationē ait idē marc⁹: Et dixit eis. Euntes in
mūdū vniuer. Et infra: Qui vō nō cre. ꝺdē. Hoc ergo p̄dica
turi: nōne ipsi p̄mit⁹ fuerāt obiurgandi q anteq̄ dnm vidis
sent nō crediderūt eis qbus pri⁹ apparuisset? GREGO.
in ho. Iccirco etiā tūc dñs discipulos increpauit cū corpali
religit: vt vba que recedēs dixerat: in cor de audientiū ma. tius
ip̄ressa remanerēt. HIERO. Exprobrat aūt icredulita/
tē vt succedat credulitas. Exprobrat duritiam cordis lapi
dei: vt succedat cor carneū charitate plenū. GREGO. in
ho. Increpata igit̄ eor duritia: q̄d admonēdo dicat audia/
mus. Segtur. n. Euntes in mū. vni. p̄di. euā. oi cre. Dis crea
ture nole signat homo. Omnis. n. creatura aliqd hz ho/

Universidad de Deusto
Biblioteca

mo.hȝ nāqȝ cōe esse cū lapidibus:viuere cū arborib⁹ sen/tire cuȝ aialib⁹:itelligere cū angelis.Omni.n.creatu ꝑdi/cat euangeliū:cum soli hoī ꝑdicat:qz ille videlicet doceꝫ: ꝓpter quē in terra cūcta creata sunt:ꝛ a quo oīa ꝑ quandā fi/litudinē aliena nō sunt.ꝑōt etiā oīs creature noīe oīs na/tio gētiū designari.añ.n.dciꝰ fuerat.In viā gentiū ne abie/ritis.nūc aūt dr.ꝓdicate euan.omni creature.vt.s.ꝑpus a/indea aplozꝰ repulsa ꝑdicatio:tūc nobis in adiutoziū fieret cum hāc illa ad dānatiōis sue testimoniū supbe repulisset.

THEOPHI.Uel omni creature.i.credēti ꝛ nō creden/ti.Segtur.Qui cre.ꝛ bap.fu.sal.erit.Nō.n.sufficit crede/nā q credit ꝛ nōdū est baptiçat⁹:hȝ cathecuminus nōdū est pfecte salutē adept⁹. GREGO.in ho.Fortasse aūt vnuſ/gſqȝ apud semetipm dicat.Ego iā credidi:saluus ero.vez dicit si fidē operibus teneat.Uera etenī fides est:q̄ in boc qō vbis dicit:operib⁹ nō ꝺdicit.Segtur:Qui vero nō cre/ꝺdē. BEDA.Q̄d adhuc hic dicem⁹ de paruulis qui p/etatē adhuc credere nō ualēt:nā de maioribus nulla q̄stio est.In eccl̄ia.n.saluatoris ꝑ alios paruuli credunt sicut ex alys ex q̄ illis in baptismo pct̄a remittunt ꝓtraxerūt.Seg/tur.Signa aūt eos q crc.hec sequē.In no.meo demo.eyci/ent.lin.lo.no.serp.tollēt. THEOPHI.Hoc est dispgēt itellectuales:sicut illud.Calcabitis sup serpētes ꝛ scorpio/nes.itellectualiter itelligit.ꝑōt aūt itelligi de sensibilib⁹ ꝟpētibus:sicut etiā paulus a vipera nullū habuit nocumen/tum.Segtur:Et si mozti.qd bi.nō eis no.Multa talia fcā in hist̄oꝛys legimus.Multos nāqȝ venena bibita xpi mu/nita signaculo ledere nō valebāt.Segtur:Sup egros ma/ꝺo.ꝛ bñ habebunt. GREGO.in ho.Nunqd autez:oīa ista signa nō facimus minime ꝺdimus:Sed hec necessa/ria in exordio eccl̄e fuerunt:vt.n.fides cresceret credētiū: miraculis fuit nutrieda:qz ꝛ nos cū arbusta plātam⁹:tādiu eis aquā fundimus quousqȝ ea in terra ꝓualuisse videam⁹: at si semel radicē fixerit̄ rigādo cessamus.Habemus de his signis atqȝ virtutibus q̄ adhuc subtili⁹ ꝓsiderare debea/mus.Sācta gꝑpe eccl̄ia quottidie spiritaliter fa:qō tūc ꝑ apostolos coꝛporaliter faciebat:Nā sacerdotes eius cuȝ ꝑ exorcismi gr̄am manū credētibus ꝺponūt:habitare mali/gnos spūs in coꝛ mētibus ꝓtradicūt:qd aliud faciunt:nisi demonia eyciunt:Et fideles quiqȝ qui iam secularia ver/ba derelinquunt:sancta aūt mysteria ꝺsonāt.linguis lo/tu ouis:qui dum bonis suis exhortationibus malitiā de alienis coꝛdibus auferunt.serpētes tollunt:ꝛ dū pestiferas suasiones audiunt:sed tamē ad operationē ꝓuā minime ꝓtrahuntur:moꝛtifez est qō bibunt:sed nō eis nocebit:qui quotiēs ꝓximos suos in bono opere ifirmari cōspiciunt: dum exemplo sue operati/ illoꝛ vitam roborant:super egros manus ꝺponunt vt bene habeant.Que nimiꝛ mira/cula tanto maioza sunt:quāto spiritalia:ꝛ quāto per hec nō coꝛporalia:sed ꝺ/ime suscitantur.

¶Et dominus quidem ihesus postq̄ locutus est eis:assumptus est in celuȝ:ꝛ sedet a dextris dei. Illi aūt profecti ꝑdicauerūt vbiqȝ dño cooperā/te:ꝛ sermonē ꝓfirmante:sequentibus signis.

HIERO.Dñs ihesus qui de celo descēderat ad liberādā infirmitatis nostre naturā:ipse etiā sup celos ascendit:vnde dicit̄.Et dñs quidē ihesus postq̄ lo.est eis assum.est in celū.

AVGV.de cō.cuā.In quo satis videt̄ ostēdere nouissi/mū illis in terra ꝓmissū habuisse ꝺmonē:q̄tus nō oīno/do ad id coartari videat̄.non.n.ait.Postq̄ hec locutus est eis.vñ admittit si necessitas cogeret:non illā fuisse nouissi/mā locutionē:sed ad oīa que cū eis oībus illis diebus locu/tus est posse ꝑtinere qō dciū est.Postq̄ locutus est eis.assꝫ. est in celū.Sed qz ea q̄ supra diximus magis suadēt nouis/simū diē fuisse:ideo post ꝓmissā locutionē quā marc⁹ cō/memozauit:adiunctis etiā illis verbis q̄ cōmemozāt̄ i eoꝝ b⁹ apostoloꝝ credēdū ē assūptū eē dñz i celū. GREGO. in ho.In veteri testamēto cognouimus q ꝺ helias sit rapt⁹ i celū. Sed aliō ē celū etherēu:aliō celum acreū.Celū aque/reū ꝺ/e est ꝓximū.In celū itaqȝ aerū helias subleuat⁹ est ꝛ secreta q̄dā regione terre repēte duceret:vbi i ma/gn̄a carnis ꝛ spūs qete viueret:quoaduſqȝ ad finē mūdi reaeat:ꝛ ꝺtis debitū soluat.Notādū quoqȝ est q ꝺ helias in curru legit̄ ascēdisse:ꝛ videlicet apte illis ꝺmōstraret qz homo purus adiutoziō idigebat ali/mo.Redēptoꝛ aūt noster nō curr/ nō angelis subleuatus legit̄.quia qui fece/rat oīa sup oīa sua virtute ferebat̄.Consideādum vero nobis ē quod marcus sub/it:Et sedet a dextris dei.cū Ste/phanus dicat:Uideo celos apertos ꝛ filiuȝ hominis stantē a dextris dei.sed sedere iudicātis ē:stare vero pugnātis vt adiuuantis.Stephanus ergo in laboris certamine positus stantē vidit quem adiutorem habuit:sed būc post assūptio/nē marcus sedere describit:quia post assūptionis sue gloriā iudex in fine videbit̄. AVGV.De symbolo.Sessionem igitur ista non accipiamus quasi sit in humanis membris positus:tanq̄ pater sedeat in sinistra vt filius sedeat a dex/tris:sed ipsā dexterā intelligimus potestatem quaz accepit ille homo a deo vt veniat iudicaturus q ꝓmo venerat iudi/cādus.Sedere enī habitare ītelligitur:quomodo dicimus de quocūqȝ boie.In illa patria sedit ꝑ tres ānos.Sic ergo credite habitare xpm in dextera dei patris: Beatus cum est ꝛ habitat i beatitudine que dextera ꝓis vocat̄.Ibi.s. oīs dextera ē:qz nulla ē ibi miseria.Segtur.Illi aūt ꝓfecti ꝑdi.vbiqȝ dño coop.ꝛ ser.ꝛfir.sequē.signis. BEDA.No/ta q̄ marc⁹ euāgelista euāgeliū suū q̄to inchoauit tardius tanto in longinquioza tpa scribendo pozzerit.ab initio n̄. euāgelice ꝑdicationis qō a ioāne factū ē cepit ꝛ ad illud vq̄ tps narrando puenit quo apli idē euāgelij verbū ꝑ totiȝ oꝛbē seminauerūt. GREGO.in ho.Quid aūt ibis ꝓsidē/rādum ē:nisi q̄ ꝑceptū obediētia:obediētia vo signa secuta sūt.Precepat.n.dns:Euntes in mūdū vniuersū predicate euāgeliū.ꝛ in actibus:Eritis mihi testes vsq̄ ad extremū terre. AVGV.ad esichiū.Quo aūt pacto ab aplis ē ꝑdi/catio ista ꝓpleta:q̄ vsq̄ adhuc sūt gētes in ḡbus mō cepit ꝛ i ḡbus nōdū cepit ipleri:Nō vtiq̄ boca dño sic mādata est aplis tāq̄ ipi soli gb⁹ tūc loḡbat̄ tm munus fuerit iple/turi:sed sicut eis solis vī dixisse:Ecce ego vobiscū sū vsq̄ ad/ consumationē seculi:qō tamen cum vniuerse ecclesie ꝓmi/sisse:que alys morientibus alys nascentibus hic vsq̄ in se/culi cōsūmationē futura ē:gs:nō itelligat:. THEOPHI. Sciēdū est aūt ꝛ hic q̄ sermo ꝑ opa ꝓfirmat̄ sicut i aposto/lis tūc opationes cōfirmabāt ꝺmonē sequētibus signis.Si at aūt o xpe vt nostri sermones quos de virtute dicimus q/ ꝑ opa cōfirmen̄t ꝛ actus vt tandē simus ꝑfecti te cooperante in omnib⁹ verbis ꝛ opib⁹:quia te decet ꝛ sermonum ꝛ ope/rum gloria. AMEN.

Feria tercia post dominicam.In ra.pal.

Erat pascha azimozum. xiii.
Dominica in sancto pascha. Marie magdalene. xvi. primo
In ascēsione dñi. Recūbentibus.xi. viii.
Dñica sexta post pēcostē. Cū turba multa. viii.
Dñica. xi. Exiens ihesus de finibus. xx.
In decollatiōe Joānis baptiste. Misit herodes xi.
In vigilia sancti Jacobi apostoli.
Accesserūt ad iesū iacobus ꝛ ioannes fi. x
In sanctorum cyriaci largi ꝛ smaragdi. xvi.
Euntes in mundum vniuersum. xvi.
In natali ꝓfessoꝝ Uidete vigilate ꝛ orate.
Feria quarta quattuoꝛ temporum septembris. ix.
Respondens vnus de turba. xv.
Sabbato primo quadragesime.Cum sero esset fcīs. xv.

Super euangelio sancti Luce Lōtinuum sancti Thome.

INter cetera incarnationis xpi mysteria q̄ esaias ꝓphe/ta diligēter ꝛ apt̄ nūciat: dic̄:Induaz celos tenebris: ꝛ saccū ponā opimentū ꝺ/. dns dedit mihi lingua eruditā sustentare eū q ꝛa ꝑ/ius ꝺ verbo. Erigit mane: mane erigit mihi aurem:vt audiā quasi magr̄z. Ex gb⁹ verbis accipe posse⁹ euā/ly fin Lucā māz:modū scribēdi.nē:ꝛ cōditionem scriptoris. AVGV.ō cō/uā.Lucas.n.circa sacerdotalē dñi stirpē atqȝ ꝑsonā magis occupat⁹ videt̄:vnde ꝑ vitulū significatus est:ꝓpter mai/ā victoriā sacerdotis. AMBRO.Uitulus.n.sacerdota/lis ē victima:vnde bene ꝺgruit vitulo hic euāgeli/ liber q̄ a sacerdotib⁹ ꝺcipiendus:ꝛ ꝑsumauit in vitulo:q oīuz pct̄a ꝑsci/pies ꝑ totī⁹ mundi vita ē ꝺmolat⁹:ꝛ ipsaz vituli ꝺmolationē lucas stilo quodā plenioꝛe diffudit. GLO.Qz igit̄ passio né xpi ꝓpialr exponere lucas intēdit:hui⁹ euāgelij mā/ fi/ gnificari pōt i eo qō dr.Jnduā celos tenebris.ꝛ saccū ponā opimētuz coꝝ.Nā ad lr̄az i passione xpi tenebre facte sunt ꝛ in discipulis fides obscurata est. HIERO.sup esaiā.Et xpus despectus erat ꝛ ignobilis quādo pendebat in cruce:ꝛ abscōditus est vult⁹ eius atqȝ despect⁹:vt humano coꝛpore diuina potētia celaret̄. HIERO.Sermo aūt luce tā in euāgelio q̄ i actib⁹ apl̄oꝝ cōptioz est:ꝛ secularī redolet elo/quētis.vnde subdit̄.Dns dedit mihi lingua eruditā. AM/BRO.Nā hȝ scriptura diuina mūdane euacuet sapie/ plinā:q in maioꝛe fucata vboꝝ ambitu:q rez rōne subni/xa sit:tm sigs in scripturis diuin/ etiā illa q̄ umitāda illi pu/tāt ḡrat:iueniet.Scūs.n.lucas velut quēdā historicū ordi/nez tenuit:ꝛ plura nobis gestoꝝ dñi miracula reuelauit:ita tñ vt oēs sapiētie virtutes euāgelij ipsi⁹ cōplecteret̄ histo/ria.Quid.n.ꝓelleti⁹ ad sapiaz nāl̄e:q̄ q̄ spūs scī creatoꝛe etiā dñice icarnatiōis extitisse reseruauit:Docet moralia in eodē libꝛo:quēadmodū.s.amare inimicū debeā.Docet etiā rōnalia cū lego:qrū q fidelis est in minimo ꝛ i magno fide/lis est. EVSE.In eccl̄iastica historia.Jo q̄ genere qdē an/tiochenus:arte medic⁹:fm hāc medicinā quā ex aplozꝰ vel societate vel traditiōe suscēperat:oīos nobis medicinales libros ḡbus nō coꝛpoꝛa:hȝ aīe curen̄ explicuit.vñ segtur: Ut scia sustētare eū q lapsus est vbo. HIERO.sup esaiā. Dicit.n.se a dño accepisse ꝺmonē:qm lapsum errantēqȝ po/pulū sustētet ꝛ reuocet ad salutē. GRECVS expositoꝛ. Cū aūt lucas bone idolis eēt ꝛ capacitatis strēnue:ꝛ grece/ scias ꝓfecut⁹ est.Grāmatica figdē atqȝ poesim adept⁹ ꝑfe/cte.Rhetoricā aūt ꝛ ꝑsuadendi lepoꝛe assecutus ad plenū: neqȝ ꝑbilosophie munerib⁹ caruit:deniqȝ ꝛ medicinā acq/rit.Et quoniā nature velocitate satis de humana gustaue/rat sapiētia:ad altioꝛē ꝓuola/ accelerat igit̄ ad iudeā ꝛ vi/sibiliter ꝛ verbotenus xp̄z adit.Cūqȝ veritatē cognoscereꝛ verus efficit xpi discipulus:plurimum magīo cōmoꝛatus.

GLO.vñ subdit̄.Erigit mane q̄si a iuuētute ad seculare sapiētiā.Mane erigit mihi aurē ad diuina:vt audiā quasi magr̄z.s.ipz xp̄z. EVSE.in eccle.historia.Tradunt aūt q euāgeliū suū ex pauli oꝛe ꝓscripserit:sicut ꝛ marcus q̄ ex pe/tri oꝛe fuerāt ꝑdicata ꝓscripsit. CHRY.sup mattheum. Uterqȝ aūt eoꝝ magr̄z imitat⁹ est:hic qdē paulū sup flumi/na fluentē:ille aūt petꝝ breuilogo studentē. AVGV.de cō.euā.Eo aūt tpe scripserūt quo nō solū ab eccl̄ia xpi:vez etiā ab ipsis adhuc in carne manētib⁹ apostolis ꝑbari me/ruerunt.Et hec ꝓbemialiter dicta sufficiant.

QUoniā quidē multi conati sūt ordia/re narrationē q̄ i nob cōplete sūt rez. sic̄ tradiderūt nob q ab initio ipi vide/rūt ꝛ ministri fuerūt ſmōis. Uisuz ē ꝛ mihi assecuto a pricipio oīa diligē/ter ex ordine tibi scribere optime theophile: vt co/gnoscas eoꝝ verboꝝ de q̄b⁹ eruditus es veritatē.

EVSE.In eccl̄iastica historia.Lucas i initio euāgely sui cām cur scripserit ꝺdicauit:videlicet qñ multi aly temere p/ supserāt enarrare res q̄ sibi magis erant ad ligdū cōpte.Et hȝ ē qō dicit:Qñ qdē multi conati sūt ordinare narratiōez ex. AMBRO.Nā sicut multi i iudeoꝝ populo diuino i/nsi spū ꝓphetauerunt:aly āt pseudo ꝓphete erāt poti⁹ q̄z ꝓphete;sic ꝛ nūc i nouo testamento multi euāgelia scribere conati sūt:q doni nūmulary nō ꝑbarun/ ꝛ aliō qdē fertur euāgeliū qō duodeciz scripsisse dic̄t̄.Andreas ē ꝛ basilides euāgeliū scribere.Ferē aliō hȝ thomā:ꝛ aliō hȝ matthiam.

BEDA.Multos q̄ eos nō tā numerositate q̄z hereseos multifarie diuersitate cōmēdat:q nō spūsci munere ꝺati: hȝ vacuo laboze conati magis ordinauerūt narrationē q̄z bi/storie texuerūt veritatē. AMBRO.Qui.n.conat⁹ eoꝛdina/re:suo laboze conat⁹ ē:nec ꝑplenit suo cōatu.Sūt.n.ꝛ dona/tōes:ꝛ gra dei q̄ vbi se ifuderit rigare ꝺsueuit:vt nō egeat:hȝ redūdet scriptoris ingeniū.Et iō bñ dic̄:Rex q̄ i nobis ꝓple/te sūt vl̄ q̄ i nobis redūdāt.qō.n.redūdat nulli ōfic̄:ꝛ de cō/pleto nemo dubitat:cū fidē effectus astruat:exitus ꝓdat.

ORIGE.Dicit āt Rex:qz nō hȝ phātasiā iuxta hereti/cos exercuit iesus carnalē ipi⁹ aduētū:hȝ cū vitas eēt re ve/ra negociuz ꝑsecutus ē.Effectuz āt sumz idicat ex hoc qō/ait:Que i nobis cōplete sunt.i.q̄ i nobis manifestissime sūt ostēse.certa.n.fide ꝛ rōne cognouerat:neqȝ i aliquo fluctua/bat. CHRY.Euāgelista āt nō soluz testimōio ꝓbetus est ꝓpo:hȝ ad aplos totuz refert:ide robour venat̄ sermoni:ꝛ iō subdit:/ut tradiderunt nobis q ab initio ipsi viderunt.

EVSE.in eccle.histo.Petrus ē q̄ veritatem uel paulo ex/ponēte:uel alys apostolis q ab initio ipsi uiderāt ul'ubi tra/diderāt ꝑsecutus sit. GHRY.Dicit āt: U/erunt:qz hoc maxime robur nāciscit credulitatis.qō addiscitur ab bis q̄ essentialiter uiderunt. ORIGE.Pala ē āt q̄ cuiusdaz doctrine finis est i ipsa doctrina:sicut geometrie.alter⁹ vo doctrine finis i opere cōputat̄:sicut medicine:ꝛ ita est/ mo/ ne dei:Et iō postq̄ significauerat sciam ex hoc q̄ dixerat: Ipsi viderūt:demōstrat opa:ex hoc qō segtur. Et ministri fuerūt ſmonis vel verbi. AMBRO.Nā cōgruit ista lo/cutio vt mai⁹ mysteriū verbi ꝺ/uaditū eē credamus. hȝ qz nō ꝓlatiuū verbū hȝ subst̄atiue significat:nō vulgare ver/bū:sed celeste intelligamus:cui apostoli ministrarūt. CY/RIL.Qz autem dicit huius verbi visores fuisse aplos ꝓcoꝛ/dat cū ioanne q̄ dicit:Uerbū caro factū ē ꝛ habitauit in no/bis:ꝛ vidim⁹ gloriā eius.Uerbū nāqȝ mediāte carne visibi/le factū est. AMBRO.Nō solū aūt ſm coꝛpus viderūt. dñm:sed etiā ſm verbū.Uiderūt.n.verbū q̄ cū moyse ꝛ be/lia viderūt gloriaz verbi.aly nō viderūt:q coꝛpus tātūmō videre potuerūt.ORIGE.Et in exodo quidē scriptum ē: Populus videbat vocē dñi;voꝛ aūt audiē poti⁹ q̄z videt̄ Sz ꝓpterea ita scriptū est: vt oīderet nobis aly videre oculis vocē dñi q̄bus illi aspiciūt q merent̄. Pozzo i euāge/lio nō voꝛ cernit:hȝ ſmo q̄ voce ꝑcipit̄oꝛ ē. THEOPHI. Ex boc enī manifeste innuit:q̄ lucas nō fuit discipul/ ab initio:sed ꝓcessu tpis.Aly aūt fuerunt discipuli ab initio vt petrus ꝛ filij zebedei. BEDA.Et tñ matthe⁹ quoqȝ ꝛ io/annes i multis q̄ scriberēt ab bis q̄ ifātiā puericiā:genealo/giāqȝ eius scire ꝛ gestis interesse potuerāt:audire op⁹ habe/bant. ORIGE.Decide facultatē scribēdi replicat:quoniā

Universidad de Deusto
Biblioteca

ea que scripsit:non rumore cognouit:ꝫ ab initio fuerat ipse subsecut⁹.vñ segtur:Uisũ est ⁊ mihi assecuto a ꝓncipio oia diligẽter ex ordine tibi scribere optime theophile. AMBRO.Lũ dicit:Uisũ est ⁊ mihi:nõ negat deo visũ:a deo.n. ꝓparaꝛ volũtas hoiuꝫ.Prolixiorẽ aũt hũc euangely libꝝ q̃ ceteros eẽ nemo dubitauerit:⁊ iõ non ea q̃ falsa sunt:ꝫ q̃ vera sibi vẽdicat.Et iõ dicit:assecuto gdẽ oia visuꝫ est scribere nõ oĩa:ꝫ ex oĩb⁹:q; q̃ fecit iesus ꝙ scribanꝛ oĩa:nec ipꝫ mundũ cape arbitroꝝ.Lõsulto aũt q̃ ab alys sunt scripta ꝓteryt.vt ꝓpꝛys gbusdã singuli euãgelioꝝ libri mysterioꝝ gestoꝝq; miraculis eminerent. THEOPHI.Scribit aũt ad theophilũ viꝛ iclytum fortassis ⁊ ꝓncipẽ.q; q; dicit Optime.nõ dicebaꝛ nisi ꝓncipib⁹ ⁊ ꝓsidib⁹.sicut ⁊ paulus Festo presidi dixit.Optime Feste. BEDA.Theophilus aũt iterꝑtaꝛ amãs deũ.vel aĩatus a deo.gsqs q̃ amat deũ siue a deo se desiderat amari:ad se scriptũ putet euãgeliũ. ⁊ vt sibi datũ mur⁹ fibiq; cõmendatũ pign⁹ ꝓfuet.Nõ aũt noioꝝ quoꝛũlibet eidẽ ..eophilo ⁊ velut ignotoꝝ rõ pãdẽ da:ꝫ eoꝝ de q̃b⁹ erudit⁹ est verboꝝ ꝓmittit veritas expiméda cũ subdit:Ut cognoscas eoꝝ verboꝝ de q̃b⁹ erudit⁹ es:veritatẽ.s.vt quo qd ordine a dño gestũ dcñue sit:agnoscere queat. CHRY.Uel alr:vt certitudinẽ habeas ⁊ securus eristas:que auditu perceperas ꝓspiciẽs in scriptura.

THEOPHI.Plerũq;.n.cũ sine scripto aliqd dr:calũniaꝛ illud q̃si falsũ.cum vero gs q̃ dicit scripserit:tũc magis credim⁹:q̃si nisi putaret vera:nõ scriberet. CHRY.Uel alr:Totũ euãgeliste ꝓbemiũ duo ꝓtinet:ꝺditionẽ eoꝝ q; añ eũ euãgeliũ scripserãt:puta'matthei ⁊ marci:⁊ rursus cur ⁊ ipe scribere ꝓpposuit.Lũ vo dixisset:Conati sũt.vocabulũ potẽs applicari ⁊ ad ꝓsũptuose agẽdiẽtes mãz:⁊ ad honeste ptractãtes illã:Duabus additiõibus,dubiã sniaꝝ certificat: ꝑmo qdẽ q; dixit:Que in nobis cõplete sunt rerꝝ.scõo q; dixit:Sicut tradiderũt nobis q; ab initio ipi viderunt.Simul aũt hoc qõ dico.Tradiderũt.idicare mihi videt q; ⁊ ipi moneanꝛ ꝓpagare:velut.n.illi tradiderũt:ipsos quos oportebit accipiẽtes seriati adiuicẽ ꝓmulgare.Nõdũ erat cõmendates scripture q̃ tradita fuerãt:ꝛtigebat icõueniẽtia pluri ma ꝓuenire ꝓuturnitate tpis.vñ merito q; de ꝑmis visoribus vbi ⁊ ministris vbi acceperãt i scriptis vniuerso mundo traditionẽ ꝓstiterũt:⁊ calũnias ꝓpellẽtes:⁊ oblionem destruẽtes:⁊ ex ipsa traditiõe itegritatẽ accõmodãtes. L.I.

FAit i diebus herodis regis iude sacerdos qdã noĩe zacharias de vice abia:⁊ vxoꝛ illi⁹ ỏ filiab⁹ aarõ:⁊ nomẽ ei⁹ helisabeth. Erãt ãt iusti ãbo añ deũ ic..lẽtes i oĩb⁹ mãdatis ⁊ iustificatioĩb⁹ dñi sine q̃rela. Et ñ erat illis fili⁹ eo q; esset hel'sabeth sterilis ⁊ ambo processissen. in diebus suis.

CHRY.Euãgelice narratõis exordiũ a zacharia sumit ⁊ natiuitate ioãnis.mirũ añ miꝛ edisserẽs.min⁹ añ maiꝛ.nã qm̃ ẽgo paritura erat.ꝓparauit gr̃a vt vetus ꝑus ꝓciperet. Declarat aũt tps cũ dicit. Fuit i dieb⁹ herodis ⁊ adycit dignitatẽ cũ subdit:Regis iude.Ali⁹ aũt herodes fuit q; ioannẽ occidit.ꝫ ille tetrarcha fuit.hic aũt rex. BEDA.Tẽpus autẽ herodis alienigene regis dñico attestaꝛ aduẽtui. Predictuꝫ nãq; fuerat q; nõ deficiet ꝓnceps de iuda.neq; dux de femoze ei⁹ donec veniat q; mittendus ẽ.Ex quo.n. ꝑes ex egypto exierũt siue gẽtis iudicib⁹ vsq; ad samuel ꝓphetã:ac deide regib⁹ vsq; ad trãsmigrationẽ babylonie regebãtur.Post rediturꝫ vo babylonie ꝙ põtifices rexꝛ sũma gerebaꝛ vsq; ad hircanũ regẽ fil⁹ ⁊ põtificẽ quo ab herode iterẽpto iudee regnũ ipi herodi alienigene iussu augusti cesaris tradiꝛ gubernãdũ:cui⁹.xxxi.ãno iuxta ꝓphetiã supra dictã:q; mittẽdus erat aduenit. AMBRO.Docet autẽ nos diuina scriptura nõ solũ mozes in bis q; ꝓdicabiles fuit: sed etiã parẽtes oportere laudari.vt veluti trãsmissa imaculate puritatis hereditas ĩ bis quos volum⁹ laudare ꝓcellat.Nõ solũ igiꝛ a parẽtib⁹ ꝫ ẽt a maiorib⁹ sãcti ioãnis nobilitas ꝓpagaꝛ.nõ seculari ptãte sublimis ꝫ religionis sue ceꝛe venerabilis.Plena ẽ igiꝛ laudatio q̃ genus:mozes: officiũ:fr..tũ iudiciũ cõprehẽdit.officiũ i sacerdotio.vñ dicit.Sacerdos qdã noĩe zacharias. BED..in ho. De sacerdotali.n.,psapia Joãnes ozt⁹:vt eo notẽti⁹ imitationẽ sacerdoty ꝓcon..aret quo ipꝫ ad sacerdotale gen⁹ pertinere clarescereꝛ. AMBRO.Genus aũt cõprehẽdit i maiorib⁹.vñ segt:De vice abia.'nobilis iter familias. BEDA. Erãt.n.ꝓncipes s..tuary.i.summi sacerdotes tã de filys eleazar q̃ de filys ithamar.quoꝝ vices ꝫ ministeria sua vt ingrederẽt domũ dei.xxiiy.sortib⁹ dauid distinxit:i gb⁹ familie abia ỏ qua zacharias ort⁹ ẽ:sorꝫ ꝓtigit octaua. Nõ autẽ frustra ꝑmus noui testamẽti ꝓco i octaue sortis iure nascit qz sicut septenario sepe numero ꝓpter sabbatũ vetus testamẽtũ:sic nouuꝫ auq̃otiẽs p octonariũ ꝓpter sacramẽtum dñice vl'nre resurrectiõis exꝑmit. THEOPHI.Uolẽs etiã oĩdere q; legaliter ex sacerdotali genere erat:subdit. Et vxoꝛ illi de filiab⁹ aaron:⁊ nomẽ ei⁹ helisabeth.Lemit. xxy.Nõ.n.ꝓmittebaꝛ ỏ alia tribu vxoꝛẽ accipe:ꝫ ỏ sua.Delisabeth iterꝑtaꝛ reges:zacharias vero memoria dñi. BEDA.in ho.Justis.n.parẽtib⁹ ioãnes ẽ genitus:vt eo ꝑfidẽti⁹ iusticie ꝑcepta populis daret:quo hec ipsa nõ q̃si nouitia didiciſſet:ꝫ velut hereditario iure a ꝓgenitorib⁹ accepta seruaret.vñ segtur.Erãt aũt ãbo iusti añ deũ. AMBRO. Et sic mozes i egtate cõprehẽdit.Bñ aũt dicit añ deũ.fieri.n.põt ut aliqs affectata bonitate populari iust⁹ videaꝛ mihi.iustus aũt ante deũ nõ sit:fi iustitia nõ ex mẽtis simplicitate formeꝛ:ꝫ adulatiõe simuleꝛ.Perfecta igiꝛ laus est ait deũ iustũ eẽ:solus.n.pfectꝰ est q; ab eo ꝓbaꝛ:q; nõ põt falli. Ecñ aũt cõprehẽdit in madato:in iustificatiõe iudiciũ.vñ segtur:Incedẽtes in oĩb⁹ mãdatis ⁊ iustificatioĩb⁹ dñi.Lũ.n.mãdatis celestibus obedimus:in mãdatis dñi icedimus cũ ꝓgrue iudicam⁹:tenere dñi iustificatiões videmur.Deuidere aũt oportet bona nõ solũ corã deo:ꝫ etiã corã hoib⁹. vñ segtur:Sine q̃rela.Nulla.n.q̃rela ẽ vbi ⁊ mẽtis bonitas ꝓcordat ⁊ facti:⁊ plerũq; iustitia durioꝝ hoiuꝫ q̃relã excitat.

ORIGE.Põt etiã aliqd iustũ iniuste fieri:vt si iactantie cã gs paupi elargiaꝛ:qõ nõ ẽ sine q̃rela.Segtur:Et nõ erat illis filius:eo q; erat sterilis belisabeth:⁊ ambo ꝓcessissent diebus suis. CHRY.Nõ solũ aũt belisabeth erat sterilis ꝫ ⁊ ꝑriarchaꝛ ꝙinges:Sara:Rebecca:Rachel:qõ vedeꝛ erat antigs.nõ possumus dicere q; peccati effectus esset sterilitas:cũcti iusti:cũcti virtuosi.Dec aũt fuit sterilitatis cã: vt cũ videris virginẽ parientẽ dñz:nõ sis icredulus experti tãs mentẽ tuã in aluo steriliũ. THEOPHI.Et vt etiã tu addisceres q; lex dei multiplicationẽ filioꝝ nõ appetit coꝛ pozalẽ:ꝫ magis spũalẽ.Proceſſerãt autẽ ambo:nõ solũ fm corpus:ꝫ fm spm̃ ascẽsiones in cozde ponẽtes:⁊ vitã suã ꝑ diẽ ⁊ nõ vt noctẽ babẽtes:q'asi in die boneste ambulãtes.

¶Factũ ẽ aũt cũ sacerdotio fũgeret zacharias i ordine vicis sue añ deũ fm ꝙsuetudinẽ sacerdotij sorte exꝛit vt icẽsũ poneret:ingressus in tẽplũz domini.Et omnis multitudo populi erat orãs foris hora incensi.

BEDA.Per moysen dñs vnũ ꝙstituit sũmuz sacerdotẽ cui mõtuo vnũ succedere iussit:⁊ hoc vsq; ad dauid tps fuit:a quo ꝑes fieri dño agẽte decretũ est.vnde nũc zacharias in ordine vicis sue sacerdotio functus eẽ asserit cui⁹ sactũ est aũt cum sacerdotio fungereꝛ zacharias in ordine vicis sue ante deum fm ꝙsue.sacer.sorte exꝛit vt incensum

poneret igref.in tẽ.dñi. AMBRO.Uideꝛ aũt hic zacharias sumus designari sacerdos:qz semel in ãno solus sumus sacerdos i scõo sanctuario intrabat:nõ sine sanguine quẽ offerret ꝓ se ⁊ ꝓ ꝑplõ delictis. BEDA.Nõ aũt nunc nouꝛ sorte electꝰ est cũ icensũ eẽt adolendũ:ꝫ ꝑscr..te cũ ex ordine sui põtificat⁹ i vicẽ Abia succederet.Segtur:Et ois multi.po.erat oraꝛ foris hora icẽsi. Incẽsũ in sancta ⁊ coꝛ a põtifice deferri expectante foris tẽplũ oĩ..lo decimo die septi..mẽsis est iussũ:⁊ hãc ..ẽ expiatiõis siue ꝓpiationis vocari:cui⁹ ..ei mysteriũ aptus ad hebreos pãdes ieſu oñdit põtificẽ eẽ vez q; in sanguine ꝓ..o celi secreta subiuꝛ:vt ꝓpitiũ nobis faceret patrẽ:⁊ iterpellaret ꝓ peccatis eoꝝ q; adhuc ꝑ foris⁹ oratẽs ..pectãt. AMBRO.Dic ẽ ãt ille sumus sacerdos q; adhuc sorte q..ẽ:q; ver⁹ adhuc ignoraꝛ:q.n.sorte eligiꝛ:hũano iudicio nõ cõprehẽdiꝛ. Ille igiꝛ ꝓrebaꝛ:⁊ alius figurabaꝛ:ver⁹ i eternũ sacerdos q; non bostiarũ cruoꝛe.ꝫ ꝓpꝛo:patrẽ deũ generi recõciliaret hũano:⁊ tũc qdẽ vices erant:nũc aũt est ꝓpetuitas.

¶Apparuit autẽ illi angelus dñi stans a dextris altaris icensi. Et zacharias turbatus ẽ vidẽs ⁊ timoꝛ irruit sup eum. Dit aũt ad illũ angelus: Ne timeas zacharia:qm̃ exaudita ẽ ỏcatio tua. Et vxoꝛ tua belisabeth pariet tibi filium:⁊ vocabis nomen eius ioãnẽ:⁊ erit gaudiũ tibi:⁊ exultatio: ⁊ multi in eius natiuitate gaudebunt.

CHRY.Ingressus zacharias i tẽplũ vt ꝑces ferret p cũctis ad deũ:⁊ q̃si dei ⁊ hoiuꝫ mediatoꝛ:vidit angelũ ir⁹ stãtẽ.vñ dr:Apparuit aũt illi angel⁹ dñi stãs a dextris altaris icẽsi. AMBRO.Bene apparuisse dr ei q; eũ repẽte ꝙspexit:hoc specia'iter:aut ỏ ãgelis,aut ỏ deo scriptura diuina tenere ꝙsueuit:vt q; nõ põt ꝓuideri apparere dicaꝛ. Nõ.n. silr sensibilia videꝛ:⁊ is cuius i ..olũtate sitũ ẽ videri:⁊ cui⁹ nãe ẽ nõ videri. ORIGE.Et ỏ tñ i põti sclo dicimus: ꝫ ⁊ futuro cũ migrauerimus a mũdo:nõ oĩb⁹ vel de⁹ vel angeli ꝓprehẽdit:ꝫ ille tñ videbit q; mũdum habuit coꝛ. Loc⁹ ãt nec nocere poterit quẽq; nec iuuare. CHRY. Manifeste aũt apparuit ñ i sõnis:eo q; nimis arduũ annũciabaꝛ.vñ manifestiozi ⁊ mirabiliozi visiõe egebat. DAMA.Tñ ãgeli nõ vt sũt hominib⁹ patefiũt:sed trãsfigurati put possũt visoꝛes aspiceret qẽcũq; iusserit domin⁹.

BASI.Dicit aũt:Altaris icẽsi.eo q; alteꝛ erat altare deputatũ ad holocausta. AMBRO.Nõ imerito aũt angelus vr i tẽplo qz veri sacerdotis annũciabaꝛ iã aduẽtus:⁊ celeste sacrificiũ parabaꝛ:i quo ãgeli ministraret:nõ.n. dubites assistere angelũ qñ christus imolaꝛ. Apparuit autẽ a dextris altaris icensi:qz diuine insigne misericordie ỏtendebat. Dũs.n.a dextris ẽ mihi:ne cõmouear. CHRY.Nõ põt ãt bõ quãtũcunq; sit iustus absq; timoꝛe cernere ãgelũ.vñ ⁊ nũc zacharias aspectũ nõ tolerãs ꝑsentie ãgeli:nec fulgoꝛe illũ valẽs sufferre turbaꝛ. Et ꝺ ẽ qõ subdit: Et zacharias turbatus est videṡ. Sic ãt auriga ꝓterrito: loraq; dimittẽte cozzuit eq ꝑcipites ..otaq; q̃driga puertit:sic ac cidere ꝙsueuit aĩe quoties ab aliquo stupoꝛe vel sollicitudine deꝑmit.vñ ⁊ hic subdit.Et timoꝛ irruit sup eũ. ORIGE.Noua ꝓpe facies hũanis se obtutibus ꝑbẽs turbat mẽte aũmaq; ꝙseruat.vñ angel⁹ sciẽs hãc hũanã eẽ nãm ꝓ nulla ꝑturbationi medet.Nã segt:Ait aũt ad illum angel⁹ ne timeas zacharia. ATHANA.Jnvita ãtony.Uñ nõ difficilis ẽ bonoꝝ spirituũ malozũq; discretio.si.n.post timoꝛẽ succesſerit gaudiũ:a dño venisse sciam⁹ auxiliũ: qz se curitas aĩe põtis maiestatis idiciũ ẽ:si aũt icussa formido ꝓ mãserit:hostis ẽ g; vr. Nõ solũ ãt trepidãtẽ refocillat:ꝫ ẽt nouo lerificat nuncio:subdẽs:Quoniã exaudita est ỏcatio tua:⁊ vxoꝛ tua belisabeth pariet tibi filiuz. AVGV. de questi.euã. Ubi ꝓ hoc attẽdẽdũ ẽ:qz ñ ẽ visile vt cuz ꝓ peccatis ꝑplõ vel salute vl redẽptione sacrificiũ ille offerret:q; ponerit publicis votis relictis hõ senex vxoꝛẽ bñs ꝓ accipiẽdis filys ozare ꝑsert:nã nemo ozat accipe qõ accepturũ eẽ despat. Usq; adeo aũt ille iã se habituꝝ filios desꝑabat:vt deo angelo ꝓmittẽti nõ crederet. Ergo qõ ei dr:Exaudita est ỏcatio tua.ꝓ ꝑplõ itelligẽdũ ẽ:cui⁹ ꝑplõ qñ salus ⁊ redẽptio ⁊ peccatoꝝ abolitio p christũ futura erat:adhuc nũciaꝛ zacharie nasciturus fili⁹:qz ꝑcursoꝝ xꝑi destinabaꝛ. CHRY.Uel q; exaudita ei⁹ ỏcatio ꝓbat ꝓ'nc;q; gignẽdus erat ei fili⁹ clamãs:Ecce agn⁹ dei q; tollit peccata mũdi. THEO.Quasi ipso dicente:vñ erit mihi hoc manifestũ:ait angelus ex hoc q; helisabeth pariet:credes q; peccata ꝑplõ sũt remissa. AMBRO.Uel alr:Plena sp ⁊ redũdantia sũt diuina bñficia nõ exiguo constricta munere.sed verbi bonoꝝ conceruata ꝙgestu:vt hic ꝑmuz ꝑcatiõis fructꝰ ꝓmittit:deinde sterilis ꝑtus vxoꝛis:Cuius nomẽ ꝑnũciat subdẽs:Et vocabis nomẽ ei⁹ ioannem.

BEDA.Singularis meriti idiciũ daꝛ:q̃ties hoib⁹ a dõ vel iponit nomẽ vel nũciaꝛ. CHRY.Sup ioannẽ:Illud quoq; oꝛ exꝑmere:qm̃ in qbus ab ipsa teneritate infantie virtus refulgere ỏbebat:a ꝓncipio diuinit⁹ sumebãt noĩa Dis vero q; postea debebant excrescere:nomẽ postea ipo nebaꝛ. BEDA.Joannes q̃ iterꝑtaꝛ i q̃ ẽ gr̃a:vl dñi gr̃a: q̃ noĩe declaratur ꝑmo parẽtibus ei⁹ gr̃az:qbus decrepitis nascereꝛ fili⁹ eẽ donatũ.deinde ipsi ioanni q; magnus corã dño erat futurus:postremo etiã filys israel quos ad dñm erat cõuersur⁹:vñ segt:Et erit gau.tibi ⁊ exul. CHRY. Qm̃.iustus oritur in mundo.ministri natiuitatis eius letãtur:qm̃ vo ille nascitur q̃si ad penas ⁊ ergastulũ relegatur:ministerꝰ sternatur ⁊ concidit. AMBRO.Sanctus aũt nõ solũ parẽtũ gr̃a:sed etiã salus ẽ plurimoꝝ.vñ sequitur:Et multi i natiuitate eius gaudebũt.Admoneꝛ hoc loco sanctoꝝ generatiõe letari:admoneꝛ parẽtes gr̃as agere.nõ.n.mediocre mun⁹ ẽ dei:dare uberos ꝓpagatoꝛes generis sucꝰ..ionis heredes.

¶Erit enim magnus corã dño:⁊ vinũ ⁊ sicerã nõ bibet.Et spiritu sco replebiꝛ adhuc ex utero matris sue:⁊ multos filioꝝ israel ꝙuertet ad dñz ỏnz ..oꝝ.Et ipe ꝑcedet añ illũ i spũ ⁊ virtute helie vt cõuertat coꝛda patrũ in filios:⁊ icredulos ..l prudẽtiã iustoꝝ:parare dño plebẽ ꝑfectam.

AMBRO.Post letitiã plurimoꝝ ..agnitudo vtutis ꝓmittit cui dr:Erit.n.magn⁹ corã dño. Nõ corꝑis ꝫ aĩe magnitudinẽ declaranit.ẽ corã dño magnitudo aĩe magnitudo virtutis. THEOPHI.Multi nanq; magni dicũtur: sed corã hoib⁹:nõ corã do sic hꝑpocrite.ita ãt ⁊ parẽtes ioã.. iusti corã dño dicti sũt. AMBRO.Deide nõ fines alicui⁹ ꝓpauit ipy:nõ triũphos bellici certaminis reportauit: ꝫ qõ ẽ ãpli⁹ ỏdicãs:i dcrto:ỏlitias hoiuꝫ corꝑisq; lasciuia magna aĩ vtute depssit.vñ segt. Et uinũ ⁊ sicerã nõ bibet.

BEDA.Sicera iterꝑtaꝛ ebrietas quo uocabulo hebrei oẽ qõ iebriare põt poculũ: siue ỏ pomis: siue ỏ frugib⁹:seu ỏglibz alia mã ꝓfectũ significãt.Propuꝛo vo i lege naçareoꝝ erat uino ⁊ sicera tpe obsecratiõis abstinere.Uñ ioãnes ceteriq; tales vt sp naçarei.i.sãcti manere possint sp bis abstinere satagũt.nõ.n.ỏcet uino i quo ẽ luxuria iebriari cuz g musto spũsãcti ỏsiderat i pleri.vñ recte cui vini ebrietas tollit:spũs gr̃a cumulaꝛ.Segtur ãt Et spũsãcto replebiꝛ adhuc ex utero mris sue. AMBRO.Cui spũsãctus ifundit magnaꝝ est plenitudo virtutũ.Sigdẽ scũs ioannes añ q̃ naſceret mris adhuc in utero posit⁹:spũs accepti gr̃az ỏ signauit:cũ i utero parẽtis exiliẽs dñi euãgeliçauit aduentũ.Ali⁹ ẽ spũs nite huius:alius gr̃e. Jlle nascendo sumit ex/

ordiū:moriēdo defectū. Iste nō etatibus coercef:nō obitu extinguitur: non aluo mris excludif. GRECVS. Q aūt erit op' ioānis:gdue p spīm scīm paget:oñdit subdēs. Et multos filioz isrl' ouertet ad dnm deū ipoz. ORIGE. Joānes gdē plīmos ouertit: Dñi aūt opus est vt oēs ad deū prez cōuertat. BEDA. Cū aūt ioānes q xpo testimoniū phibēs: in ei' fide pplos baptizabat:oī filios isrl' ad dñm deū ipsoz ouertisse. ps xpm dnm deū eē isrl'. vnde desināt arriani xpm dnm deū eē:negare. Erubescāt photiniani xpo ex virgine pncipiū dare. Lessent manichei aliū ppli isrl' atq aliū xpianoz deū credere. AMBRO. Nō aūt egemus testimonio plīmoz scōs ioannes cozda ouertit:in quo nobis ppbetice scripture z euāgelice suffraganf: Uox. n. clamatis in deserto parate viā dño. Nō. n. de se:sz de dño pdicabat prenūcius xpi. z iō segtur: Et ipe pcedet ante illū in spū z virtute helie Bene pcedet ante illū q pnūcius natu' et pnūcius moztuus est. Bene etiā iūgit. In spū z virtute helie. ORIGE. Nō dicit in aīa helie:sz in sp.. z virtute. Spūs. n. q fuerat i helia venit in ioāne:z silr virt' eius. AMBRO. Nunq. n. sine virtute spūs vel sine spū virt': iō i spū z virtute: q scūs helias z virtutē būit magnā z grām. virtutē: vt ad fidē aios populoz a pfidia retorq̄ret. virtutē abstinētie atq patiētie z spūs ppbetādi:in defto helias:in defto ioannes. Ille achab regis grāz nō q̄siuit:hic sprezit herodis. Ille iezdanē diuisit hic ad lauacrū salutare ouertit. Ille poris:hic sequētis dñici cursoz aduēt'. BEDA. Q aūt de helia p malachiā pdictū est:hoc p angelū de ioanne dī:cū subdit:Ut ouertat coz da patz in filios. spūalē antiquoz scōz sciaz populis pdicādo infūdēs. Et icredulos ad prudētiā iustoz. q ē nō o legis operibus iustitiā psumere:sed ex fide salutē q̄rere. GRECVS. Uel aliter:Parētes ioānis z apostoloz iudei fuerūt sz tamē ɔ euāgeliū ex superbia z ifidelitate seuiebant. Itaq tanq benigni filij ioannes pus:z apostoli ɔsequenter eis veritatē mōstrabāt:in pprīa iustitiā z prudētiam eos attrahētes:sic etiā helias religias hebreoz ouertit ad apostoloz veritatē. BEDA. Q2 vero zachariam p plebe supplicante dixerat exauditū:subiungit: Parare dño plebē pfectā. in quo docet quo ordine plebs eadē saluari z pfici debeat:ad predicationē. s. ioānis penitētdo z credēdo i xp̄m. THEOPHI. Uel aliter:Joānes plebē parauit:nō icredulā:sed pfectā. i. preparatā ad suscipiēdū xp̄m. ORIGE. Sacramenta aūt ioānis vsq nūc expleī in mūdo. Quicūq. n. crediturus est in iesum christū:antea spiritus z virtus ioānis ad aīaz illius venit:z pparat domino populū perfectū.

¶ Et dixit zacharias ad angelū: Unde hoc sciaz Ego. n. sū senex:z uxor mea pcessit i diebꝰ suis. Et rndēs āgelus dixit ei: Ego sū gabriel q asto ad deū:z missus suz loq ad te:z hec tibi euāgelizare. Et ecce eris tacēs z nō poteris loq vsq i diez quo hec fiāt: p eo q nō credidisti verbis meis q̄ iplebūt i tpe suo. Et erat plebs expectās zachariā z mirabāt q tardaret ipe i templo. Egressus āt nō poterat loqui ad illos. Et cognouerunt q visionē vidisset i templo: z ipse erat innuens illis: z permansit mutus.

CHRY. Habito respū zacharias ad pprīā etatē:gnetiā diuqis sterilitate ɔspecta diffisus est. vnde dī: Et dixit zacharias ad angelū: vnde hoc sciaz: q̄si dicat, quō hoc fiet: Et cāz dubitatiōis subdit: Ego. n. sum senex: z uxor mea pcessit i diebus suis. q. d. Etas intēpesta: nā icepta: ego generās debilis: terra sterilis. Nō aūt cessē ppter hoc dignus eē venia sacerdos: dū seriē rez expostulat. q̄cunq. n. deus aliqd indicat oportet in fide suscipe: nā sup huiusmodi disceptare ɔtumacis est anime. vnde segtur: Et respon. ange. dixit ei: Ego sum gabriel q asto ante deū. BEDA. q. d. Si hō talia signa p mitteret: ipune signū flagitare liceret: at cū angelus ,pmittat iā dubitare nō decet. Segtur: Et missus sum log ad te z hec tibi euāgeliçare. CHRY. Ut cū audias me a deo missum fore: nihil humanū estimes ex his q̄ tibi dicunt. Nec .n. ex me loquor: sz mittētis relata denūcio. hec est enī nūcy bonitas. t nihil ex se referat. BEDA. Ubi notandus est q angelus se z ante deī stare z ad euangelizandū zacharie missū esse testat. GREGO. in ho. Q2 z cū ad nos venit angeli sic exte.. iplent ministeriū vt cū nunq̄ iteri' dicāt p ɔtēplationē. q2 etsi circūscript' est angelicus spūs: tamē spūs q deus est circūscriptus non est. Angeli itaq etiā missi ante ipz sun.. q2 quōlibet missi veniāt: itra ipz currit.

BEDA. Dat aūt ei signū: qō rogat: vt q' discredēdo, incut' eiā tacēdo credere discat. vñ segt: Et ecce eris tacēs z nō poteris loq. CHRY. Ut avi generatiua ad ozgana vocalia vocla trāsferātur: nec ituitu sacerdotij ei parcit: sed ob hoc pcte batur āpli': q2 circa fidē ceteris pesse debebat. THEO. Sed q2 verbū qd augi aīo habet pōt etiā surdū significare: q2 bene talis eris surdus z nō poteris log. Cōuenienter .n. duo passus est: tanq̄ enim iobediens surditatem, incurrit tanq̄ ɔdictor taciturnitatem. CHRY. Dicit aūt Et ecce .q. d. in hoc istanti. Sed ɔsidera miserationē domini in hoc qd segtur: Usq in diē quo hec fiēt. q. d. Cū p cuētus rez q̄ dico ostēdo: z noueris te iure punitū tunc te de pena excipi. Et causam pene oñdit cū subdit: Pro eo q̄ non credidisti verbis meis. q̄ iplebuntur in tpe suo: nō attendens virtutē eius q misit me: cui ego assisto. Si aūt is q erga natiuitatē moztalē icredulus erat punit: qualiter q celestē z testabilē calūniaī vitabit vltionē? GRECVS. Dū aūt hoc itrinsecus agerent dilatio tpis admirati cogebat expectante foris turbā. z mira. q tar. ipe i templo. Lūq per diuersa vagaret spitio: glibet dictabat ad inuicē. Uidit eni visionē. Et erat innuens illis z permansit mutus. AMBRO. Estāt mut' qdē sine verbo corpis actus indicare moliēs: nec exprimens eius uoluntatē.

¶ Et factū est vt impleti sūt dies officij eius abiit in domū suā. Post hos aūt dies concepit helysabeth vxor eius: z occultabat se mēsib' q̄nq̄ dicēs: Quia sic fecit mihi dñs i diebus quibus respexit auferre opprobriū meū inter homines.

BEDA. Uicis sue tpe pontifices templi trī officijs mancipati nō solūz a cōplexu uxoz: sed ab ipso quoq domorū suaz abstinebāt igressu. vnde dī: Et factuz ē ut ipleti sunt dies officij eius: abyt in domuz suā. Q2. n. tunc sacerdotalis ex stirpe aaron successio q̄rebaī necessario tps substituende soboli ,pcurabatur: Ait ga.. nc nō carnalis successionis pfectio spiritalis ingritur: sacerdotib' vt semp altari quasi assistere: semp castitas obseruāda pcipitur. Segtur: Post hos aūt dies ɔcepit helysabeth vxor eius. Post dies. s. officij pcharie cōpletos. Festa sunt autē hec mēse septēbri. vig. calendas octobris: quando oportebat iudeos ieiunium seemptegie celebrare: iminente equinoctio in quo icipit nox ē tuio2 q̄ dies: quia christus oportet crescere: ioānē autem minui. Nec frustra tunc dies ieiuniozꝫ erāt: q2 per ioannē eras hoibus afflictio penitentie predicāda. Segtur: Et occultabat se mensibus qnq. AMBRO. Que causa occultandis nisi pudor? Sunt enim quedā tempore prescripta officio: quando dare operam procreandis liberis sit decorum

dū anni vigent: dū suscipiendoz liberoz spes est. At vbi z matura eui secutus successerit: z etas est regēdis liberis habilioz q̄ creādis: pudor est legitimis licet fetus gestare indecia: z grauari aliene etatis onere: z tumescere a.. nō sui tē poris fructu. Pudebat ergo ppter etatē: vnde intelligi pōt cā: q2 iā nō ɔueniebāt iter se ɔcubitus ɔiugales. neq̄s enī ea q̄ femilē nō erubesceret coitū: erubesceret ptū: h' tri erub.scit onus parētis: q̄ diu nescit mysteriū religionis. Sed que oc cultabat se q2 ɔcepat filiū: iactare cepit q2 generabat prole tā. ORIGE. Et iō dicit: Mēsib' q̄nq. i. donec maria ɔciperet: z fetus eius exultās cū gaudio ppbetaret. AMBRO. Et q̄uis partus sui erubesceret etatē: rursus caruisse se gaudebat obprobrio dicē.. Quia fecit mihi dñs.

CHRY. Scilicz soluit sterilitatē: donū supra nāz ɔcessit z petra ifructuosa spicas virētes, pduxit. abstulit ōdec' dū genetricē fecit. vñ segt: In die. q. re. au. ob. me. it. ho. AMBRO. Pudor enim est feminis nuptiaz pmia nō bre: gb' hec sola ē cā nubēdi. CHRY. Dupliciter igit gaudet dū z a nota sterilitatis ipaz eripuit dñs: z q̄n illustrē partū enipa est. Nō enī vt in ceteris gignētiū solus ɔcubitus interuenit: sed gratia celestis huius oztus fuit exordiū. BEDA. Mystice aūt p cacharīā sacerdotiuz iudeoz: p helisabeth pōt lex ipa designari: q̄ sacerdotū doctrinis exercitata spiritales deo filios gignere debebat: sed nō valebat: q2 neminē ad pfectionē adduxit lex. Erāt ābo iusti. q2 bona ē lex z sacerdotiū, p illo tpe sanctū. Ambo ,pcesserāt in diebꝰ suis. q2 oduenīēte xpo iā incurruanf ad seniū. Ingredif cacharias templū q2 sacerdotū ē ītrare in sanctuariū mysteriozū celesti uz. Foris ozat mltitudo: q2 mystica penetrare negat. Dū alta rithimiama ipōit: nascitur ioānē agnoscit: q2 dū doctores flāma diuine lectiōis ardēt: grāz dei p ilbz ,pditurā reperiūt z doc p angelū: q2 lex p angelos ordinata est. AMBRO. In vno aūt vox totius plebis obmutuit: q2 i vno totus ad deū loqbat ppls. trāsiuit eni a.. nos dei verbū z i nobis nō nacet. Mutus ē q nō intelligit legē. Cur enī tibi magis videat mut' eē q sonū: q̄ q mysteriū nescit? Innuēti similis est ppl's indeoz: q actuū suoz pstare non potest rationem.

BEDA. Et tū helisabeth ɔcipit ioannē: qa iterioza legis sacramentis christi abundant. Lōceptum quinq mēsibus occultat: qa moyses quiq libris mysteria christi designat. seu qa christi dispensatio in quinq mundi etatibus per sanctorum dicta vel facta figuratur.

¶ In mense aūt sexto: missus ē angelus gabriel a deo i ciuitatē galilee cui nomē nazareth: ad virginē desponsatā viro cui nomē erat ioseph ɔ domo dauid: z nomen virginis maria.

BEDA. Quia christi incarnatio vel sexta etate seculi futura: vl ad impletionē legis erat ,pfutura: recte sexto mēse ɔcepti ioānis missus ad mariā angelus nasciturū nūciat saluatorē. vnde dicit. In mēse aūt sexto. Mēse sextū martius intelligit cui'. xxv. die dīs nr z cōceptus traditur z passus: sic z. xxv. die mensis decembris natus. q. si vel hoc die vt non nulli arbitrant equinoctiū vernale: vl illo solstitiū bruma le fieri credam'? Uenit cū lucis incremēto ɔcipi vel nasci eū q illumiat oēs hoies veniētes in hūc mundū. At sigs aīe dūce natiuitatis z ɔceptiōis tēp' cōsiderat lucē vel crescere vel tenebras supare ɔuicerit: dicim' z nos ga ioānes ante facie aduentus eius regnū celorum euāgeliçabat. BASI. Adeūt aūt nos celestes spūs: nō q̄si ex seipsis: sed ex eo q̄ diuine sapie decorē ɔspiciūt. vnde segt: Missus est angelus Gabriel a deo. GREGO. in ho. Ad mariā. n. virginez nō quilibet angelus: sed grabriel archangelus mittit. ad q̄ quippe ministeriū sūmū angelū venire dignū fuerat: q sum mi omniū nūciabat. Qui iccirco priuato noīe censet: vt significet p vocabulum in operatiōe quid valeat. Gabriel eni dī fortitudo noiatur. p dei ergo fortitudinē nunciādus erat: q virtutū dīs z potēs in plio ad debellādas ptātes aereas veniebat. GLO. Additur aūt z locus quo mittitur cū subdit tur. In ciui. gali. cui no. naçareth. Naçareus eniz. i. sanctus sanctoz nunciabat venturus. BEDA. in ho. Aptū autē humane restauratiōis principiū: vt angelus a deo mitteretur ad virginē partu ɔsecrādū diuino: q2 prima pditōis humane fuit cā: cum serpēs a diabolo mittebaī ad mulierem spiritu supbie decipiēdā: vñ segt: Ad virginē. AVGV. de sancta virginitate: Illum enī solū virginitas decēter parere potuit. qui in sua natiuitate parem habere non potuit Oportebat enim caput nostrum propter insigne miraculum sm corpus nasci de virgine: qō significaret mēbra sua de virgine etiā sm spīm nascitura. HIERO. in sermōe assum. Et bene angelus ad virginē mittit. qa semp est angelis cognata virginitas. Profecto in carne pter carnē viuere nō terrena vita ē: sed celestis. CHRY. sup matth. Nō aūt angelus post partū annūciat virgini: ne nimiū exinde turbaref. Et ideo ante ɔceptionē illā alloquif: nō i somnis immo visibiliter assistit. nā q̄si magnā valde relationē accipiēs egebat aī rei euētū visione soleni. AMBRO. Bñ aūt vtrūq̄s posuit scriptura: vt z dīspōsata ceī: z virgo. Segt. n. De. viro. Uirgo: vt expers virilis consortij videretur. Desponsata: ne temerate virginitatis adureretur infamia: cui grauis aluus cozruptele videretur īsigne preferre. Maluit aūt dominꝰ aliquos de suo oztu q̄ de matris pudore dubitare. sciebat. n. tenerā eē virginis verecundiā z lubricam famā pudozis: nec putauit oztus sui fidē mīs iniurys astruēd Seruaī itaq sancte marie sicut pudoze integra: ita z sui olabilis opione virginit.. nec decuit sinistra virginibꝰ opinione viuētibꝰ velamen excusatiōis relinq: q ifamata mīquoq domini videreī. Quid aūt iudeis: qd herodi posset ascribi: si natū videreī ex adulterio pcuti? Quēadmoduz aūt ipe diceret: Nō veni legē soluere: sed adiplere si videretur cepisse a legis iniuria? cū ptus inupte lege dāneī. Quid q etiā fides marie verbis magis adsciscitur: z mendacy cā remoueī? videī. n. culpā obūbrare noluisse mendacio inupta pregnans. Causam aūt mentiēdi desponsata nō habuit: cū cōiugy premiū z grā nuptiaz part' sit feminaz. Nō mediocris quoq causa ē vt virginitas marie falleret pricipes m.. di: q cū desponsatā viro cerneret: partū nō potuit habere suspectū. ORIGE. Si. n. nō habuisset sponsuz: stat cogitatio tacita diabolū surrepsisseī: quō q̄ nō accubuit cū viro pregnās eēt: debet iste ɔcept' esse diuin'? debet aliqd humana natura eē sublimiꝰ. AMBRO. Sz tamē magis refellet pricipes seculi. demonū enī malicia facile ēt occulta deprehēdit. At vero q̄ secularib.. vanitatibus occupant: scire diuina nō possunt. gnetiā locupletioz testis pudozis maritus adhibeī: q possz z delere iniuriā z vidicare obprobriū: si nō agnoscereī sacramētū. de quo subdit: Cui nomē erat ioseph de domo dauid. BEDA. i ho. Qō nō trī ad ioseph: sz etiā ptinet ad mariā. Legis nanqz erat ɔceptū: vt de sua gsqz tribu aut familia acciperet uxorē. Segtur: Et nomen virginis maria. BEDA. sup lucam: Maria hebraice stella maris: syriace vero dña vocaf: z merito: q2 hec totius mundi dīm lucē seculis meruit generare perennem.

¶ Et ingressus angelus ad eam dixit: Aue gratia plena dominus tecum: benedicta tu in mulieribus. Que cū audisset turbata est i sermone eius: z cogitabat qualis esset ista salutatio.

AMBRO. Discē virginū moribus: sola in penetralibus quaz nemo viroz videret: solꝰ angelus reperiret. vnde dī: Et ingressus ange. ad eā. Et ne qdē degeneri deprauaretur affatu: ab angelo salutaī. GRECVS. Lōtra vocē ɔtaz mulieri: dirigif nunc sermo ad virginem. In illa dolori

Universidad de Deusto
Biblioteca

bus ptus est causa peccati punita: ī hac per gaudiū mestia pellīt. vnde iocunditatē nō absurde ꝓnunciat angelus virgini dicēs: Aue. Q̄ autē digna cognosceret sp̄salīū attestatur: cū dicit: Gratia plena. quasi enī quedā arra aut dos spōsi ostenditur: q̄ fecūda sit gratys. Dozū. n. q̄ dicit: hec sunt sponse: alia sponsi. HIERO. in sermone de assū. Et benegr̄a plena: ga ceteris per ptes p̄stat: Marie vo simul se totam infudit gr̄e plenitudo. Uere gr̄a plena: p quā largo spiritus sancti imbze supfusa. est ois creatura. Jam aut erat cū vgine: g ad vginē mittebat angelū: z pcessit nūciū suuz dīs nec tenerī potuit locis: g oibus habet in locis. vnde sequit. Dīs tecū. AVGV. in ser. de nati. Magis q̄ mecuz: ipse enī in tuo est cozde: in tuo fit vtero: adimplet mētez: adimplet ventrem. GRECVS. Hoc aut est totū legationis cōplementū. dei. n. verbū vt spōsus supza rationē vnionē efficiēs tanq̄ ipse germinās: ideōq̄ germiat totā nāz hūanā sibypsi fortauit. Quātimo ponit tāq̄ pfectissimū z cōpēdiosū. Bñdicta tu ī mulieribꝰ. Una. s. p cūctis mulieribus. vel etiā bñdicātur in te mlieres: sicut mares in filio: sz magis vteroz in vtrisq̄. Uelut. n. p vnā z vnū femīa z marē peccatū simul ac tristicia intrauit: sic z nūc p vnā z vnū bñdictio reuocata est z leticia: z ad singulos est pfusa. AMBRO. Discе ăt virginē a verecūdia: ga pauebat: nā segtur: Que cū audisset: turbata est in sermone eiꝰ. Trepidare virginū est: z ad oēs ingressus viri pauere. Sed viri affatꝰ vereri. Discе virgo vboz vitare lasciuiā: Maria etiā salutatōez angeli verebaī. GRECVS. Cū assueta fozet bis visioni bꝰ: euangelista nō visioni: sz relatiꝰ turbatiōez attribuit dicēs: Turbata est in sermōe eiꝰ. Attende aut virginis z pudicā z pudētē z alaz simlʼz vocē. audita letitia dictuz exaīauit: z neq̄z māifeste obstitit p icredulitatē: nec statī parz exleuitate: eue leuitatē euitās simul z duritiā cacharie. vñ sequit: Et co. qua. es. if. sal. Nō ceptio: nā adhuc ignozabat ī mēsitatē mystery: sz saluatio nūgd libidinosa: vt a viro ad virginē: an diuia: dū dei faceret mētionē dicēs: Dñe tecuz AMBRO. Bñdictiōis ēt nouā formulā mirabilʼ: q̄ nusq̄ ē añ cōpta: soli marie hꝫ fuabaī. ORI. Si. n. sciuisz maria ad aliū quē iā similē fcīn eē ſmonē: vtpote q̄ hēbat legis sciaz: nunq̄ eā q̄si peregrinā talis salutatio exterruisset.

¶ Et ait angelus ei: Ne timeas maria: inuenisti enī gr̄am apud deū. Ecce ꝛcipies in vtero z paries filiū: z vocabis nomē eiꝰ iesū. Hic erit magnꝰ z filius altissimi vocabit. Et dabit illi dñs deꝰ sedem dauid patris eius: z regnabit ī domo iacob ī eternū: z regni eius non erit finis.

BEDA. Quia salutatiōe in solita virginē turbataz videbat: q̄si familiariꝰ notā vocās ex noie: ne timere debeat iubet. vñ dī: Et ecce ei ăgelus: ne timeas maria. GRECVS. q. d. Nō accessi decepturus: imo deceptōis absolutiōez dꝑmere. Nō veni p̄ daturus iuiolabilē tuā virginitatē: sz cōditoz is puritatis z custodis cōtubernia reserare. Nō suz serpētis mīster sz pimētis serpētē legatꝰ sp̄sālīū tractatoz ñ īsidiaz molitoz: Sic g̃ neq̄q̄ distrahētibꝰ ipaz ꝓsideratōibꝰ ve ꝓari pmisit: ne oyudicaret ifidꝰ mīster negocy. CHRY. Qui aut apud deū meret gr̄az: nō hz gd timeat. vñ segt: Inuenisti enī gr̄az apd deū Qualʼ ăt illā q̄sq̄ repiet: nisi būilitate mediāte? Hūlibꝰ. n. dat dꝰ gr̄az. GRECVS. Inuenit gr̄az vgo cozā deo: ga sp̄lēdoze pudicitie ꝓpriā exoznās aiaz: gratū deo se hītaculū ꝓparauit: nec solū celibatuz iuiolabilē ꝓfuauit: hz ēt ismelātā ꝓsciaz custodiuit. ORIGE. Inuenerāt enī plēs gr̄az añ eā: Et ī hoc subdit qđ ꝓpium ē dicēs: Ecce ꝛcipies ī vtero. GRECVS. Q̄z dī: ecce: cōceleritatē z pūtiā denotat: ifinuās cū eiꝰ vbo celebzatā eē ꝛceptionē. Dic ăt: Cōcipies ī vtero: vt demonstret dñm ab ipo vtero vginali z de nra suba carnē suscepe. Ueīt. n. diuinum vbū emūdatuz nāz hūanā z ptū z nre gnātiōis ꝓmozdia. Et ī hoc sine petō z hūano semine p singula sicut nos in carne cōcipitur [illegible] mēsiū spatio gestat in vtero. GRECO. nisenus: Sed qm̄ ntigit specialʼ diuinū cōcipi spūm: z spūm parere salutaré fm ꝓphām iō addidit: Et paries filium.

AMBRO. Nō aut oēs sūt sicut maria: vt dū de spūsō cōcipiūt vbu pariāt. Sūt aut q̄ abortiuū excludūt vbū aīq̄ pariāt. Sūt q̄ ī vtero [illegible] hēant: sz nōdū formauerint.

GREGO. nisenus. Cū ăt expectatio pa[illegible] mlieribꝰ tioses incutiat: sedat timozis metū dulcis partꝰ relatio: cū subdit. Et vocabis nomē eiꝰ ihz. Saluatoris. n. aduēt ē cuiuslibet timozis ꝓpulsio. PSEUDA. Hōs aut saluator siue salutaris terꝑtat. GRECVS. Dicit aut: tu vocabis nō p̄ꝑe enī caret q̄tū ad inferiozē generationē: sicut z matre respectu superne. CYRIL. Hoc aut nomē de nouo fuit vbo impositū natiuitati ꝛgruens carnis: fm illud ꝓpheticū: Uocabitur tibi nomē nouū qđ os dñi noiauit. GRCVS. Uerum qz hoc nomē cōe est [illegible] bi cū successoze moysi: Jccirco inuidens angelꝰ q̄ nō erit fz illiꝰ similitudinē subiūgit: Dic erit magnus. AMBRO. Dictum est quidem etiam de ioāne quod erit magnus: sed ille q̄si homo magnꝰ: hic q̄si magnꝰ deus. [illegible] fundit dei virtꝰ: late celestis substātie magnitudo pozrigit. nō loco claudit: nō opione cōprehēdit: nō estimatōe ꝛcludit: non etate variat. ORIGE. Uide q̄ magnitudinem saluatoris quō ī toto ozbe diffusa sit. ascende ī celos: quō celestia repleuerit. descēde cogitatōe ad abyssos et vide cū illuc descēdisse. si hoc videris: pariter intueberis ogē cōpletū: hic erit magnꝰ. GRECVS. Neq̄z carnis assumptio deitatis derogat celsitudini: ímo potiꝰ humānitatis hūmilitas sublimat. vnde segt. Et filiꝰ altissimi vocabit: Nullus ăt ē ineternū regnare nisi dei solius: quo fit vt ei ꝓp incarnationē dicat dauid sedē accipe: tamē idē ipe iquātū deus rex eternus agnoscit. Segt: Et regni eiꝰ nō erit finis. nō solū inquantū deus ē: sed etiā in eo q̄ homo. ī pesenti quidē hz regnū multoz: finaliter vero vniuersoz cus eterno sigdē est q̄uis nūc ad nostrā doctrinā nomē eius patuerit. Et ī o ait: vocabit: nō fiet vl generabit. nā z ante secula fuerat ꝓsubstātialis patri. Dūc ergo ꝛcipies: hūc virginalis cella cōcludet: cuiꝰ celeste ꝑtimi capax nō extitit. CHRY. Letez sigdē enorme q̄busdaz videt: deū habitare cozpus. Nōne sol cuiꝰ ē corpus sensibile quocūq̄z radios mittit: nō ledit in ꝓpria puritate: Multo q̄ magis iusticie sol ex vtero virginali mundissimū cozpꝰ assumēs: nō tīn cōtaminatꝰ nō ē: imo etiā ipaz matrē sanctificauit. GRECVS. Et vt vginē redderet memorem ꝓphetaz subdit: Et da, il. do. deus se. dauid patris eius. vt noscat liquido: qm̄ q̄ nascituꝰ ēab ea ipse ē xps qđ ilī promiserunt ex dauid semine nascituz. CYRIL. Nō tamē ex ioseph ē editū cozpꝰ xpi mūdissimū: fm. n. vnā lineā cognōis ꝓfluxerāt ioseph z virgo: ex q̄ formā humanitatis vni genit sumpsit. BASI. Nō aut ī materiali sede dauid sedit dīs translato iudaico regno ad herodē: sz sedē appellat dauid: ī qua resedit dīs: idissolubile regnū. vñ segt: Et regnabit do. iacob ineternū. CHRY. Dicit aut ad pīs domuz iacob eos q̄ de numero iudeoz crediderūt ī illū. Ut. n. paulus dicit. Nō oēs q̄ ex israel sunt: hi sunt israelite: sz q̄ sunt filij ꝓmissiōis cōputant ī semie. BEDA: Ut domuz iacob ad tā ecclesiā dicit: vel q̄ de bona radice nata: vel cuz oleastro eēt: merito tamē fidei ī bonā ē inserta oliuā. GRECVS. Nullius ăt ē ineternū regnare nisi dei solius: quo fit vt ei ꝓp incarnationē dicat dauid sedē accipe: tamē idē ipe iquātū deus rex eternus agnoscit. Segt: Et regni eiꝰ nō erit finis. nō solū inquantū deus ē: sed etiā in eo q̄ homo. ī presenti quidē hz regnū multoz: finaliter vero vniuersoz cus ei oīa subyciāt. BEDA. Omittat ergo Nestorius dicere hoiem tīn ex virgine natū: z būc a verbo dei nō in vnitate

ꝓsone esse receptū. Angelus enī qui eūdē ipm patrē habere dauid: qđ filiū altissimi vocari ꝓnūciat: in duabꝰ naturis vnā xpi ꝓsonā demōstrat. Nō aut ideo futuri temporis vbis angelus vtit ga fz hereticos xps añ [illegible] nō fuerit fz ga fm eandē personā homo cū deo idē filyꝰ nō ē sortit.

¶ Dixit aut maria ad angelū: Quō fiet istud qm̄ virū non cognosco? Et rndens angelus dixit ei: Spūssanctus superueniet in te: z virtus altissimi obūbrabit tibi. Jdeoq̄z z qđ nascet ex te sanctum: vocabitur filiꝰ dei.

AMBRO. Neq̄z nō credēs ăgelo maria ōbuit neq̄z tā temere vsurpare diuīa. vñ dicit: Dixit autem maria ad angelum: Quomodo fiet istud? Tempatoz est ista rnsio q̄ verba sacerdotis. Dec ait: Quomō fiet istud? Ille respōdit vnde hoc sciā? Negat ille se credere: z quasi fidei adhuc aliquz q̄rit auctoē. Jsta se facere profiteī: nec dubitat esse faciendū: qđ quomō fiat inquirit. Legerat maria: Ecce ꝛcipiet in vtero: z pariet filiū: iō credidit futurū sed quomō fieret ante nō legerat. nō. n. quēadmodū fieret: vel ꝓphete tāto fuerat reuelatū: tantū enī mysteriū nō hoīs fuit: sed angelo re promēdū. GREGO. nisenꝰ: Attēde etiā mūde vgis vocē partū ānunciat angelus: ipsa vero virginitati ī iti. puestantioz ē incozruptibilitatē angelica visione oyudicās. vnde dicit. Quoniā virū non cognosco. BASI. Cognitio multifarie dicīt: dicīt. n. cognitio nīi cōditoris sapientia: ac magnaliū suoz notitia: necnō mādatoz custodia: z que fit apud cū appropinquatio z copula nuptialis: vt hic accipiat.

GREGO. nisenꝰ: Nec igit Marie vba idiciū sūt cozq̄ tractabat ī mētis archano: nā si cā copule cōiugalis ioseph desponsari voluisset: cur admiratiōe ducta est dū sibi narrat cōceptio: cū nimiruz ipsa pstolaret ad tempus mater effici iurta legis nāz. Uerū ga oblatū cozpꝰ deo quasi quodam ex sacris inuiolabile reseruari decebat: z iō dicit. Qm̄ virum nō cognosco. q. d. Et si fis angelus: tamē q̄ virum cognoscā: ex impossibilibus cernitur. qualiter igitur matero carens cōiuge: ioseph quidez in spōsuz agnoui. GRECVS. Sz cōsidera qualiter virgini soluit dubiū angelus: ac explanat intemeratū cōnubiū z ineffabilē partū. Segt enī: Et respondēs angelus dixit ei: Spiritussanctus superuenit in te. CRHY. q. d. Nō q̄ras ordinem naturalē vbi natura trāscēdunt z superāt q̄ tractanť. Dicis: quō fiet istō qm̄ virū nō cognosco: q. d. gnimmo eoipso cōtinget q̄ es coniugis inexpta. nā si virū expta fuisses: nō digna cēsereris hoc mysterio: nō q̄ ꝓphanū sit cōiugiū: sz q̄ virginitas potioz. Decebat enī cōmunē omniuz dīm: z in natiuitate nobiscū participare z ab ea discrepare. q̄ enim ex vtero nasceret: habuit cōe nobiscuz. q̄ autem absq̄ concubitu nasceretur plus a nobis obtinuit q̄ beatuz cozpꝰ illud qō ob exuberā tē mundiciā virginis marie: vt videt donū animē ad seipz allexit. Jn singulis enī ceteris vir vtiq̄z anima syncera sanctificat spiritus impetrabit presentiam: sed nunc caro receptacului efficitur spiritus. GREGO. nisenꝰ. Tabulas enim nostre nature quas culpa cōfregerat: denuo verus legislator de terra nostra sibi dolauit: absq̄z cōcubitu diuinitatis sue cozpus susceptibile creās: quod diuinus digitus scul sit. s. spiritus superueniēs virgini. CHRY. Jnsup z virtꝰ altissimi obūbrabit tibi. Altissimi regis virtus christus est: qui per aduentum spūssancti formatur in virgine. GREGO. exvij. moraliū. Per obumbrationis enim vocabulum incarnādi dei vtrāq̄z nā significatur: vmbra enim a lumine formatur z cozpore. Dīs aut p diuinitatē lumē ē. ergo lumen incozporeū in eius erat vtero cozporandū: retro ei dī: Uirtus altissimi obūbrabit tibi. i. cozpꝰ in te humanitatis accipiet incozporeū lumē diuinitatis. Doc enī mafie dī ꝓpter mētis refrigeriū celitus datū. BEDA. Non ergo virili qō nō cognoscis semine: sz spūssancti quo impleris [illegible] pe cōcipies. cōcupiscentie in te nō erit estꝰ: vbi vmbrā faciet spūssc̄us. GREGO. nisenus. vel dicit: Obūbrabit tibi. ga sicut cozporis vmbra ꝓcedentiū caractere cōformatur: ita indicia deitatis filij ex virtute generandi patebunt Sicut enim in nobis qđā vinifica virtus ī materia corporali cōspicit qua homo formaī: sic in virgine altissimi virtus p vinificantē spūm pariter cozpori insitā materiā carnis ex virgineo cozpore ad formā [illegible] nouū hoiez assumpsit. vnde segt: Jdeoq̄z z qđ nascetur ex te sanctuz. ATHA. Profitemur enī qm̄ nature humane assumptū ex maria cozpus verissimū extitit. z idē fm nāz cozpori nro: sozoranq̄z nra maria est: cū oēs ab adaz descēderimꝰ. BASI. Unde z paulus dicit Qm̄ misit deus filiū suuz natum non per mulierem: sz ex muliere. Nā hoc qō dico p mulieē trāsiturā poterat indicare natiuitatis sniam. qō aut ex mulieē: manifestat ꝛmunionē nature gen[illegible] respectu parētis.

GREGO. exvij. moza. Ad distinctionē aut nostre sanctitatis iesus singulariter sanctus nasciturus asseritur. nos qppe etsi sancti efficimur: nō tamē nascimur. qa ipsa nature cozruptibilis cognatiōe cōstringimur. ille aut solus veraciter scūs ē: q ex cōiunctiōe carnalis copule cōceptꝰ nō est: q nō sicut hereticus desipit: alter in humanitate: alter in deitate est. vt purus homo cōceptus atq̄ editus: z post p meritū vt deus esset acceptꝰ: Sz nunciante angelo z adueniente spiritu: mox vbuz in vtero: mox intra vteꝛ verbuz caro. vnde sequit: Uocabit filiꝰ dei. GRECVS. Tu ăt attēde q̄ liter vgini angelus totā trinitatē edidit: duz spūscī cōmemorat virtutē z altissimū: trinitas. n. indiuisibilis est.

¶ Et ecce helisabeth cognata tua: z ipsa cōcepit filium ī senectute sua. Et hic mēsis ē sextus illi: q̄ vocatur sterilis: qz non erit ipossibile apud deū omne verbū. Dixit aut maria: Ecce ancilla dñi fiat mihi fz verbū tuū. Et discessit ab illa angelꝰ.

CHR[illegible]. Quoniā precedēs dcīn supabat virginis mentē ad humilioza declinauit: fmonē per sensibilia ipsi suadēs. Unde dicit: Et ecce helisabeth cognata tua animaduerte Habrielis idustriā: nō memozauit eā Sare vl Rebecce vl Rachelis: qz antiquioza erāt exēpla: sz īminēs fcīn ducit: vt illius mentē cozroboret: z ob hoc z etatē ꝓmemozauit: cū dicit: Et ipsa cōcepit filiū ī senectute sua. Et defectuz [illegible]atu re. Sequit. n. Et hic mensis est sextꝰ illi que vocaī sterilis. Nō. n. a ꝓncipio ꝛceptꝰ helisabeth stat iz annūciauit: sz acto sex mēsiū spatio: vt tumoz ventris perbibeat argumentuz.

GREGO. Naçançen. Sz q̄ret aliqs: Qualiter ad dauid xps referī? Sigdē maria de [illegible]guie manauit aaron: cuius cognatā angelus helisabeth asseruit: sz B nutu supno ꝓtigit vt regiū genus sacerdotali stirpi iungereť: vt christꝰ q̄ rex ē z sacerdos ab vtrisq̄z fz carnē nascereť. Legi etiā ī exodo: Qm̄ aaron ꝓmus fm legē sacerdos: duxit ex tribu iude ꝓiugez helisabeth filiā aminadab: z attende sacratissimā spūs admīstrationē: dū z banc cacharie ꝓnūgē statuit helisabeth vocari: reducens nos ad illā helisabeth quā durerat aarō.

BEDA. Sic ergo ne virgo se parere posse diffidat: accepit exēplum sterilis anus pariture: vt discat oīa deo possibilia eē: et q̄ nature ordine videntur eē ꝓtraria. vñ segt: Quia nō erit ipossibile apud deū oē vbū. CHRY. Ipe nāq̄z cū sit nature dīs cuncta pōt cū velit: q cūcta pagit z disponit: vite mortisq̄z loza gubernans. AVGV. contra fa[illegible]iz. Quisqs aut dicit: Si omnipotēs deus ē: faciat vt ea q̄ facta sunt facta nō fuerit: nō pcipit se dicere vt ea q̄ vera sunt eo ipo q̄ vera sunt falsa sint: Potest enī facere q̄ aliqd non sit qō erat: velut cū aliquē q̄ cepit eē nascēdo: faciat non eē moziēdo. Quis aut dicat: vt id qō iā non est: faciat non eē quicqd enī ꝓteritū est: iam non ē: si de ipo fieri aliquid pōt:

adhue est de quo fiat. Et si est: quō preteritū est: nō ergo est
qō vere dixim⁹ fuisse: sz ideo verū est illud fuisse: qz in ea
snia verū est: nō in ea re q̄ iaz nō est: hanc aūt sniam de⁹ fal
sam facere nō pōt. Omnipotēt̄ ät deū nō ita dicimus ac si
eū ēt mozi posse credamus. Ille plane oipotēs vere sol⁹ dr
qō vere est: etiam a quo solo est qcqd aliquo mō est. AM
BRO. Vide aūt humilitatē vginis vide deuotiōez. Segr
enī: dixit ät ma. Ecce an. dñi. Ancillā se dicit q̄ mr eligitur
nec repentina exaltata ꝓmissiōe est. Mitē. n. humilēqz pa
ritura humilitatē debuit etiā ipsa pferre, simul etiā ancillā
se dicēdo: nullā sibi ꝓgatiuā tante gratie vendicauit: gr
faceret qō iuberet. vnde segr fiat mihi fm verbū tuū. Da
bes obsequz: vide votū. Ecce ancilla dñi. apparatus officij
est. Fiat mihi fm vbz tuū. ꝛceptus est voti. EVSE. Alī
aliud gdā in pñti sermone virginis extollet apicib⁹: hic g
dē ꝛstātiā: hic obediētie ꝓmptitudinē: alī⁹ q̄ nō allecta ē tā
splēdidis ꝛ arduis ⁊ magnū archāgelū ꝓmissis pollicitis:
alī⁹ q̄ nō excessit modū ꝛ dādo instātias: sz eq̄lr cauit ⁊ cue
lenitatē ⁊ cacharie inobediētiā: mihi aut būilitatis ꝓfundi
tas nō min⁹ ꝛspicit admirāda. GREGO. xvij. mo. Per
ieffabile nāqz sacramētū ꝛcepto scō partu ūiolabili fm ve
ritatē vtriusqz nāe eadē vgo ācilla dñi fuit ⁊ mr. BEDA.
Accepto ät vgis ꝛsensu mox angelus celestia repetit: vñ se
qr: ⁊ discessit ab illa angelus. EVSE. Nō solū ipetrās qō
optabat sz stupēs in virginea forma ⁊ vtutis plenitudine.

Exurgens aūt maria i diebus illis abijt in mon
tana cum festinatione in ciuitatē iuda: ⁊ intrauit
in domuz zacharie: ⁊ salutauit helisabeth. Et fa
ctū est vt audiuit salutationē marie helisabet
exultauit infans ī vtero eis. Et repleta est spū
sācto helisabeth: Et exclamauit voce magna ⁊
dixit: Būdicta tu iter mulieres: ⁊ benedict⁹ fru
ctus vētris tui. Et vnde hoc mihi vt veniat ma
ter dñi mei ad me? Ecce enim vt facta est vox sa
lutationis tue in auribus meis: exultauit in gau
dio infans i vtero meo. Et beata que credidisti
qm perficiētur ea que dicta sunt tibi a domino.

AMBRO. Angel⁹ cū absc̄dita nūciaret vt fides ass
eret exēplo femine sterilis cōceptū virginis nūciauit. Ubi
hoc audiuit Maria: nō quasi incredula de oraculo: nec q̄si
incerta de nūcio: nec quasi dubitās de exēplo: sed q̄si leta ꝓ
voto: religiosa ꝓ officio: festina pre gaudio in mōtana pre
xit: vnde dr. Exur. aūt ma. in di. il. abi. in mōtana. Quo enīz
iā deo plena: nisi ad supiorē ꝛum festinatione ꝛscenderet.
ORIGE. Jhs enī q̄ in vtero illius erat festinabat adhuc
in ventre matris ioānē positū sanctificare, vnde sequr: Cū
festinatione. AMBRO. Nescit tarda molimina spūssan
cti gratia. Discite virgines nō demoz̄ari in plateis: non ali
quos ī publico mlscere sermōes. THEOPHI. Propter
hoc abijt in mōtana: quia cacharias in mōtanis habitabat;
vnde sequitur: Jn ci. iu. ⁊ intra. ī do. cacharie. AMBRO.
Discite vos sancte mulieres sedulitatem quam pregnanti
bus debeatis exhibere cognatis. Mariam autem que sola
in intimis penetrabilibus versabatur: non a publico virgi
nitatis pudor: non a studio asperitas montium: non ab offi
cio prolixitas itineris retardauit. Discite etiaz virgines hu
militatem marie: venit propinqua ad proximam: iuniox ad
seniorem: nec solum venit: sed ⁊ prioz salutauit. vnde sequi
tur. Et saluta. helisabeth, Decet enim vt quanto castior vir
go tanto humilior sit: noueritq̄ deferre seniorib⁹. Sit ma
gistra humilitatis in qua est professio castitatis. Est etiam
causa pietatis: quia superior venit ad inferiorem: vt inferi
or adiuuetur: Maria ad helisabeth: christus ad ioannem.

CHRY. sup mat. Uel aliter celabat que supradicta sūt
in se virgo: nec cuiq̄ hoīum pandit: nō. n. credebat ab aliq̄
posse fidē adhiberi mirandis relatib⁹: imo magis putabat
se pati conuicia: si diceret. quasi volēs se ipsum propzium pal
liare. GRECVS. Ad solam ät refugit helisabeth: sic enī
consueuerat propter cognationem ⁊ ꝓpterea teram huius
modi cōiunctionem. AMBRO. Licto aūt euētus marie
⁊ presentie dominice beneficia declarantur. naz sequr: Et
fac. est vt audi. salu. ma. helisa. exul. inf. in vte. ei⁹. Vide di
stinctionē singulorūqz verborz proprietates: vocē poz beli
sabeth audiuit: ioānes poz gratiā sensit. illa nāe ordie au
diuit: iste exultauit rōe mysterij. illa marie iste: dñi fēcit ad
uētū. GRECVS. Prophetia enim parēte acutius videt
⁊ audit: salutatq̄ p̄ pretatū: iz qm vbis nō poterat: saltat in
vtero: qō maximū exīstit in gaudio. Quis vnq̄ nouit tripu
diū natiuitate antigus? Insinuauit gra que nature ignora
extiterant; reclusus ventre miles agnouit dōm ac regē ozi
turz: ventris tegmine nō obstāte mystice visiōi. inspexit. n.
nō palpebris: sed spiritu. ORIGE. Nō aūt ante ea reple
tus fuerat spiritu d. nec assisteret: que christum gerebat in
vtero. tunc aūt ⁊ spū erat plenus: ⁊ resultabat in parente
vñ sequr: Et reple. ē spiritu sācto helisabeth. Nō ät dubiū
est quin q̄ tūc repleta ē spūsc̄o: ꝓpter filiū sit repleta. AM
BRO. Illa aūt q̄ se occultauerat ⁊ cōcepat filiū: iactare se
cepit qz generabat ꝓphetā: ⁊ que erubescebat ante: benedi
cit. vnde segr: Et exclā. vo. mag. ⁊ dixit. Būdi. tu iter mulie
res. Magna voce clamauit: vbi domini sensit aduentū: qz
religiosiz credidit partū. ORIGE. Dicit aūt: Benedicta
tu inter mulieres. Nulla enī vnq̄ tante fuit gr̄e particeps
aut esse poterat. Unius enim diuini germinis parens est
vnica. BEDA. Eadē aūt voce ab helisabeth q̄ a gabriele
benedicit: q̄tenus ⁊ angelis ⁊ hoībus venerāda monstret.

THEOPHI. Quia vo alie sancte mulieres fuerūt q̄ tñ
genuerūt filios pcc̄ato ingnatos subiūgit: Et bene. fru. ve
tui. Uel aliter intelligī: dixerat: Benedicta tu inter mulie
res. deīde q̄si iterrogāte aliquo. q̄re subiūgit: Et bñ. fru. vē
tui. sicut dicit ī psalmo: Benedict⁹ q̄ venit in noīe dñi deus
dominus ⁊ illuxit nobis. Cōsuecuit enīz sacra scriptura: ⁊ p
qz recipe. ORIGE. Fructum aūt vētris dei genetricis
dñm dixit: qz nequaq̄ ex viro: sed ex sola maria pcessit: naz
q̄ semē sumpserunt a patrib⁹ fructus eoz exīstūt. GRE
CVS. Solus q̄ hic fruct⁹ benedict⁹: qz absq̄ viro ⁊ absqz
peccato ꝓducit. BEDA. Iste ē fruct⁹ q̄ dauid ꝓmitit:
De fructu ventris tui ponā sup sedē tuā. SEVE. Jn q̄ par
te emergit eutycis redargutio: dū fructus ventris christus
asserit. Ois. n. fructus ē eiusdē nature cuz plāta. vnde ⁊ vt
ginē relinquit eiusdē fuisse nature cū secūdo adam q̄ tollit
peccata mundi. Sz ⁊ q̄ phantasticā opinionē de carne chri
sti cōfingunt: in vero dei genetricis partu erubescāt: nā ipe
fructus ex ipa substātia pcedit arboris. Ubi sunt etiā dicē
tes: quasi per aqueductum christū transisse per virginē, ad
uertāt ex dictis helisabeth: quā repleuit spūs christū fructū
fuisse ventris. Sequitur: Unde hoc mihi vt veniat mater
domini mei ad me? AMBRO. Non quasi ignorans dic
mini matrē prophete ad profectū sui pignoris saluret: sed q̄
si non humani hoc meriti: sed diuine gratie munus esse co
gnoscat. Ita dicit: Unde hoc mihi: hoc est qua iusticia: qui
bus factis: pro quibus meritis? ORIGE. Conuenit aut
hoc dicens cum filio: nam ⁊ ioannes indignum se sentiebat
aduentu christi ad ipsum. Matrem autem domini munc
pat adhuc virginē existentem: preoccupans eventum ex o
cto prophetico. Diuina autem promissio duxerat mariam
ad helisabeth: vt ioannis testimonium ab vtero perueniret
ad dominum. ⁊ tunc enim ioannē dominus in prophetam
constituit. vnde sequitur: Ecce enīz vt fa. est vox salu. tue in

aurl. me. exul. in. in vte. meo. AVGV. ad bardanū: Doc
uit vt diceret sīc euangelista ꝓlocutus ē: repleta est spūsan
cto: quo ꝓcul dubio reuelāte cognouit qd illa exultatio si
gnificasset. infantis enim illius venisse matre⁹ ipse pre
cursor ⁊ demōstrator cēt futurus. Potuit ergo exultata signi
ficatio rei tante a maioribus cognoscēde non a paruulo co
gnite. nō. n. dixit: Exultauit in fide infans in vtero mo⁹ sed
exultauit in gaudio. Uidemus autez exultā. ē non solū
paruulo⁹ ꝛ etiā peco⁹. nō vtiq̄ ꝛ aliq̄ de vel religione
vl̄ qcūqz rōnabil⁹ ognitōe venietē: sz hec inusitata ⁊ noua
exīstit: qz in vtero ⁊ ci⁹ aduētu q̄ oiuz salu. ozē fuerat pari
tura. Jō hec exultatio ⁊ tanq̄ mīi dñi reddita resalutatio
sicut solēt miracula fieri: fact⁹ est diuin⁹ in ifante: nō bū
nit⁹ ab infante: q̄q̄ etiā si vsq̄adeo ⁊ illo puero ē accel
rat⁹ vsus rōnis ⁊ volūtatis: vt intra viscera mīna iaz posz
agnoscere: credere: ⁊ ꝛsentire: etiā hoc in miraculis haben
dū diuine potētie: nō ad humane trabēdū exēplar nature.
ORIGE. Uenerat aūt mater dñi visura helisabeth mi
raculosū ꝛceptū quē rettulerat āgelus; vt p hoc seq̄tur cre
dulitas potiozis ad virginē manaturi. Et ad hāc fidē facit
sermo helisabeth dicētis: Et beata que credidisti: q̄m ꝛficie
ntur ea q̄ dicta sūt tibi a dño. AMBRO. Uides minime
dubitasse Mariā sz credidisse: ⁊ ideo fructuz fidei ꝛcu
BEDA. Nec mirū si dñs redēpturus mūdū: opationez
suā incboauit a matre: vt p quā salus oīb⁹ parabat eadē p
sona fructū salutis hauriret ex pignoze. AMBRO. Sz ⁊
vos brī q̄ audiuistis ⁊ credidistis. q̄cūqz. n. crediderit aīa ⁊
ꝛcipit ⁊ gnāt dī vbū ⁊ opa ei⁹ agnoscit. BEDA. Dis ät aīa
q̄ vbū dī mēte ꝛcepit: vtutū statiz celsa cacūina gressu ꝛscē
dit amozis: q̄ten⁹ ciuitatē iuda. i. ꝛfessionis ⁊ laudis arcē pe
netrare ⁊ vsq̄ ad pfectionē fidei spei ⁊ charitatis: q̄si trib⁹
in ea mēsib⁹ valeat ꝛmozari. ORIGE. sup ecech. Simī
⁊ de ꝑterito ⁊ ō pñti ⁊ de futuro p̄ ꝓphie spīm tacta ē: q̄ ⁊ cā
pmissionib⁹ angeli credidisse ⁊ cognouit: ⁊ mīem noīans: ga
redēptorē būani generis ī vtero portare itellexit: ēt cū oīa
pficēda ꝑdiceret: qd ēt de futuro sequerē aspexit.

Et ait Maria: Magnificat aīa mea dominū.

AMBRO. Sicut petrīn a mlieri⁹ cepit: ita ⁊ bona a mu
lieri⁹ ichoātur. vñ nō ociosuz videt q̄ ⁊ aīa ioānē helisa
beth ꝓphetiçat: ⁊ Maria añ dñi gnātionē. Sequit autez
vt marie quo ꝓsona melior: eo ꝓphetia sit plenior. BASI.
Uirgo enī itētiōe sublimi ac speculatiōe ꝓfunda īmēsitatē
cōtēplās mystery q̄si ꝓfundi⁹ gradiēs magnificat deū. vñ
dr. Et ait ma. Mag. aīa ma. do. GRECVS. q̄si diceret.
Mirabilia q̄ de⁹ ꝓnunciauit ī meo corpe exercebit: sz aīa
mea ifructuosa apd deū nō erit. Cōuenit aūt mihi ⁊ volun
tatis fructū afferre: nā q̄ tū amplo doceoz miraculo: tantū
beneoz glorificare ī me mirabilia opātē. ORIGE. Si ät
dñs nec augmētū nec detrimētū recipe pōt: qd est qō L.a
ria logt: Magnificat aīa mea dñm: Sz si ꝛsiderē dñm sal
uatorē imaginē eē inuisibilis dei: ⁊ aīaz factam ad eius ima
ginē vt sit imago imaginis: tūc videbo qm̄ in exēplo eoz q̄
solēt imagines pingere: qm̄ magnificauero aīam meā opere
cogitatione: sermōe: tūc imago dei grandis efficī: ⁊ ipse do
min⁹ cuius imago ē in aīa mea magnificatur.

Et exultauit spūs meus: in deo salutari meo.

BASI. Prim⁹ spūs fruct⁹ ē pax ⁊ gaudiū. Quia ergo vir
go sancta totā sibi hauserat spūs grāz: merito subiungit: Et
exul. spi. me. in ō. sa. me. Idē animā dicit ⁊ spm̄. Consueta
autem in scripturis exultationis ꝓlatio insinuat alacrem
quendam ⁊ iocosum habituz aīe in his qui digni sunt. Pro
inde virgo exultat in dño ineffabili cordis tripudio: ⁊ resul
tione in strepitu bonesti affectus. Sequit. In deo salutari
meo. BEDA. Quia ciuitatē iesu. i. saluatoris spiritus vir
tutis eterna, diuinitate letat: cui⁹ caro tēporali ꝛceptiōe
fetat. AMBRO. Magnificat q̄ aīa marie dñz: ⁊ exultat
spūs eius in deo: eo q̄ aīa ⁊ spū patre filioqz deuota. vnū de
uz p quē oīa pio veneranē affectu. Sit aūt in singulis ma
rie aīa vt magnificet dñm. Sit ī singul⁹ spūs marie vt exul
tet ī dño. Si fm carnē vna mr est xpi: fm fidē tū oīum fru
ctus ē xps. Dis enī aīa accipit dei vbū: si tū imaculata ⁊ im
munis a vitijs intemerata castimoniū pudoris custodiat.

THEOPHI. Ille aūt deū magnificat: qui digne sequit
xpm: ⁊ dū xpian⁹ vocat: xpi nō minuit dignitatē: magna ⁊
celestia opando: ⁊ tūc spūs ci⁹. i. spiritale chrisma exultabit
ꝓficiet: ⁊ nō mortificabit. BASI. Siq̄ vero lux in coz
suū irrepserit: ⁊ ad deū diligēdū ⁊ ꝓtēnēda coz poza: p illaz
obscurā ⁊ breuē imaginē pfectā pcipe iustoz ꝛscias absq̄s
vlla difficultate ꝛsequētiū in dño gaudiū. ORIGE. Pri
us aūt aīa magnificat dñm vt postea exultet ī deo: nisi enīz
antea cr⁹ iderimus exultare nō possumus.

Quia respexit humilitatē ancille sue ecce enim
ex hoc beatā me dicent omnes generationes.

GRECVS expositor: Causam manifesta cur se magni
ficare deū deceat: ac exultare in illo dicens. Quia respexit
humilitatem ancille sue: quasi diceret: Ipse prouidit non
ego expectaui: būilib⁹ erā cōtenta. Nūc ät ad ieffabile con
filiū eligor: ⁊ exaltor de terra ad sydera. AVGV. i ser. de
assum. O vera būilitas: q̄ deū boibus pepit: vitā mortalib⁹
edidit: celos inouauit: mūdū purificauit: padisuz apuit: ⁊ ho
minū aīas liberauit. Facta ē marie būilitas scala celestis
p quā deus descēdit ad terras. Quid enī est dicere respexit
nisi approbauit? Multi. n. videt ī cōspectu boiuz humiles
sz eoz humilitas a d⁹ non respicit. Si. n. veraciter hu
miles essent: deīde ab boibus nō se laudari vellent: non in
hoc mundo: sed in deo spūs eoz exultaret. ORIGE. Sz
qd humile atq̄z delectū que dei filiuz gestabat ī vtero? Sz
considera q̄m humilitas ī scripturis vna de virtutibus pre
dicat: q̄ a philosophis modestia dr. Sed ⁊ nos caz possum⁹
appell⁹ quodā circuitu: cuz aligs non est inflatus: sed ipe
se deiec⁹. BEDA. Cuius aūt humilitas respicit rec⁹ dā
ab oibus cognominat. vnde segr: Ecce. n. ex hoc beatā me
dicēt omnes generationes. ATHAN. Si. n. sz ꝓphe
tam beati sunt q̄ habēt semen ī syon: ⁊ primos ī hierusalē:
q̄ntuz debet esse preconium diuine ac sacrosancte virgi
nis marie: que fm carnē verbi genitrix est effecta? CRE
CVS. Non aūt se beatā appellat ianī verata gloria. vnde
enī focus in ipsa superbie: que se ancillā domini nūcupauit?
sed sacro tacta spiritu que futura sunt ꝓsciuit. BEDA. De
cebat enī vt sicut per superbiā ꝓmi parentis mozs in mun
dum intrauit: ita per humilitatem marie vite introitus vi
deretur. THEOPHI. Et ideo dicit: Oēs generationes,
non solū helisabeth: sz etiā oēs credentiū nationes.

Quia fecit mihi magna qui potens est: ⁊ san
ctum nomen eius.

THEOPHI. Ostendit virgo nō p suā virtutē se beatā
predicādā: sz cām assignat dicens: Quia. fe. mi. ma. q̄ po. est.
Que tibi magna fecit? Credo vt creatura ederes creatorē:
famula dñm generares: vt per te mundū deus redimeret:
per te illuminaret: per te ad vitam reuocaret. TITVS.
Quomodo vero magna? nisi q̄ manens illibata cōcipio su
perans nutu dei naturaz? Digna reputata sum viro nō quo
modocunq̄z genitrix effici: sed vnigeniti saluatoris. BE
DA. Respicit autē boc ad initiuz carminis vbi dict⁹ est
Magnificat anima mea dominū. Sola enīz aīa illa cui do
minus magna facere dignat⁹ dignis euz ꝓconys magnifica
re pōt. TITVS. Dicat aūt: Qui potēs est, vt sigs diffidat
in conceptionis negocio: dū virgo manēs cōcepit. retozāt
miraculū ad potentiā operantis. Nec quia vnigenitus ac
cessit ad feminā: ex hoc iquinatur? q̄z sanctuz est nomē ei⁹.

BASI. Sanctū vero dicit nomē dei: non ga in syllabis quādam significatiuā virtutē ptineat: sed qz quomōlibet dei speculatio sancta dignoscitur z syncera. BEDA. Singularis. n. potētie diuine transcēdit oēs creaturas: z ab vniuersis q̄ fecit lege segregat: qō greca locutōe melius intelligit. Jn quo ipsius vbū qō dic agiō: q̄si ex terrā eē significat.

¶ Et misericordia eius a progenie in progenies: timentibus eum.

BEDA. A specialibus se donis ad generalia dei iudicia querēs totius humani generis statū describit subdēs: Et mia eius a pge. in pge. ti. eū. q. d. Nō solum mihi fecit magna q potens est: sed in omni gēte q timet deū acceptus est illi. ORIGE. Misericordia enī dei vt dic Augu. nō i vna generatiōe sed in sempiternū extēdit a generatiōe in generatiōnē. GRECVS: Et misericordia eius quā habz in generatiōe gnātionū: eo q̄ cipio: ac ipse corpori aiato diungit: nostrā tractās salutē soliꝰ intuitu pietatis. Misereꝝ autē nō qualitercūqz: sed his quos timoz eius ꝓsecuit in qualibet natiōe. vnde dicit: Timētibus eū. qui. s. penitētia ducti z ad fidē z penitētiā quertunt. nā qui obstinati sunt: incredulitatis vitio clauserūt sibi ianuam pietatis. THEOPHI. Uel per hoc innuit q̄ timētes misericordiā ꝓsequēt in generatione ista. i. in ꝓsenti seculo: z futurā. i. in sclo futuro. Jn hoc sclo cētuplū accipiētes: i illo vo mlto maioza.

¶ Fecit potentiā i brachio suo: dispersit superbos mēte cordis sui.

BEDA. Humani generis statū describēs: qd superbi z qd humiles mereantur ostendit dicens: Fecit potentiaz in brachio suo. i. in ipso dei filio. sicut. n. ū brachiū est quo opaꝛis: sic brachiū dei dictū est eius vbū: p quod opatus est mūdū. ORIGE. Timētib⁹ autem se fecit potentiam in brachio suo: ga ls infirmus ad deū accesseris: si timueris cū ꝓmissaz virtutē ꝓsequeris THEOPHI. Jn brachio suo .s. eius filio incarnato potētiaz fecit: qz natura deuicta ē virgine pariente: z deo humanato. GRECVS: Uel dic. Fecit p faciet potētiā: nō vt dudū per moysen ꝛtra egyptios: nec per angelum: puta quando multa milia rebellium prostranit assyrioꝝ. nec quoq̄ alio mediāte nisi in proprio brachio triumphuz docuit intelligibiles hostes superando. vñ sequitur: Dispersit super. mē. coz. sui. s. quālibet mentez ꝛa tā non parentē eius aduentui: quinetiam aperuit z vitiosas ostendit superbas cogitationes eoꝝ. CYRIL. Magis aūt ꝓprie de demonū hostili caterua intelligēda sunt hec: hos enī scuiētes i terra dissipauit aduenies dns z ꝓpeditos ab eis obediētie sue restituit. THEOPHI. ꝓt b etiā de iudeis intelligi: quos in ꝛnem dispersit regionez: sicut nunc dispersi sunt.

¶ Deposuit potentes de sede: z exaltauit humiles.

BEDA. Qz dixit fecit potentiam in brachio suo. z q̄ premiserat: Et misericordia eius a progenie in a proge: bis versiculis p singula ptinuata est annectēduz: qz. s. p oēs seculi generatiōes z perire superbi z humiles exaltari: pia iustaq̄ diuine potētie dispensatione non cessant. vnde dicit: Depo. po. de se. z exaltauit humiles. CYRIL. Magna sapiebant demōes z diabolus: gētiluꝰ sapiētes: pharisei z scribe: hos tamē deposuit: ereritq̄ humiliantes se sub potenti manu dei: dās illis virtutē calcādi serpentes z scorpiones: omnēq̄ ptātez inimici. Erant z q̄ndz iudei potestate superbi: sed prostranit hos incredulitas: ex gētib⁹ aūt ignobiles z humiles per fidem ad apicē cōscēderūt. GRECVS. Deitatis. n. tribunal nr intellectus esse cognoscitur: s iniq̄ vtutes post trāsgressionē icubuerunt precordys protoplasti: tanq̄ in propo solio. Ob hoc q̄ venit dns: z spūs iniquos eiecit a sedib⁹ volūtatū: z pstratos a demonys exaltauit eoꝝ cōsciētias purgās: z eoꝝ mētē statuēs ppriā sedem.

¶ Esurientes implenit bonis: z divites dimisit inanes.

GLO. Qz būana pspitas pcipue i bonozib⁹ potēratuū z i abūdantiꝰ iuitiaꝝ ꝓsistere videt: p⁹ deiectionē potētiaz z exaltationē humiliū de diuitū examinatiōe z pauperꝝ repletiōe mētionē fac di. Esu. ip. bo. z di. di. ina. BASI. sup psal. Disponit qdē nos pīs vbūēt quo ad sensibilia edoctos rez mūdanaꝝ incertitudinē. Laduca figdē sunt hec: sicut vnda q̄ ab impetu vēto⁹ bincinde diffundit. Intellectua liter aūt sumēdo esuriebat gen⁹ būman⁹ exceptis iudeis: hos nanqz ditanerat legis traditio z sctoꝝ dogmata ppbarū. Qz vo nō būiliter deserūt vbo būanato dimissi sunt inanes: nihil deferētes nō fidē. i: nō sciam: z spe bonoꝝ ꝓnati sunt: z a terrena hierusalē: z a vita futura excluſi. Quos vero ō gētibus fames z sitis ptriuerat: cū bessent dño repleti sunt spiritalibus bonis. GLO. Qui etiā eterna toto studio quasi esuriētes desiderant saturabūtur: cum christus apparuerit in gloria: sz g terrenis gaudēt in fine totius beatitudinis inanes dimittentur.

¶ Suscepit israel puerū suum recordatus misericordie sue. Sicut locutus est ad patres nōs abraam. z semini eius i secula.

GLO. Post generalē diuīe pietatis z iusticie ꝛmemoraōez ad singularē noue icarnatōis dispēsatōez quertit vbā dicēs: Susce. isra. pu. suuz. q̄si medic⁹ egz: visibilis iter homines fact⁹ vt faceret isr'l. i. videntem deū puez suū. BEDA. Obediētē. s. z būilē: nā g cōtemnit būiliari: nō pōt saluari. BASI. Jsrael. n. dicno mālē quē sola nobilitabat appellatio: sz spūalē g nōmē fidei retiebat: babēs oculos tēdētes ad deū videdū p fidē. Pōt ēt ad israel carnalē boc adptari. cū ex eo ifiniti crediderūt. Doc aūt fecit recordatus misericordie sue. boc. n. ipleuit qō abrae ꝓmisit di. Qm̄ bene dicēt i semine tuo oēs cognatiōes terre. Dui⁹ g̃ ꝓmissionis dei genitrix recordata dicebat: Sicut lo. ē ad pa. no. abra. z se. ci⁹ in secula. Nā z abrae dcm ē. Statuā pactū meū iter me z te: z iter semē tuū post te i genātionib⁹ suis federe sempiterno: vt sim deus tu⁹ z seminis tui post te. BEDA. Semē aūt dicit nō tā carne pgēit⁹ q̄ fidei eius vestigia secut⁹, gbus aduētus saluatoris i secula ꝓmissus ē. GLO. Quia ipa ꝓmissio hereditatis nullo fine claudet: z vsqz i finē seculi credētes nō decrūt: z beatitudinis gloria erit perēnis.

¶ Mansit autem maria cuz illa quasi mensibus tribus: z reuersa est in domum suam.

AMBRO. Tādiu māsit maria: q̄diu belisabeth pariendi tempus ipleret. vñ dr: Māsit au. ma. cū illa q̄. men. tri.

THEOPHI. Jn sexto. n. mēse ꝛceptōis ꝑcursozis vēit āgel⁹ ad mariā q̄ māsit cū belisabeth mēsib⁹ trib⁹ z sic nouē mēses iplent. AMBRO. Nō āt sola familiaritas ē cā q̄ diu māsit: sz ēt tāti nati pfectio. nā si prīo igressu tāt⁹ ꝓgressus extitit vt ad salutationē marie exultaret ifans i vtero repleꝝ spūscō mr ifantis: q̄tum putam⁹ vsu tāti tpis sancte marie addidisse pītās: Bñ ergo iducit exhibuisse officiū mysticū nūez custodisse. BEDA. Alia. n. casta q̄ spiritalis vbi desiderū cōcipit: neēe ē vt alta celestis exercit⁹ iuga sibeat: z q̄si triū mēsiū dies ibidē demorata: quousq̄ fidei z spei z charitatis luce radieꝝ: pseuerare nō desistat. THEOPHI. Quādo vo belisabeth paritura erat: virgo recessit. vñ segꝝ: Et re. ē i do. sua. s. pp multitudinē q̄ ad partū cōgregari debebat. Icōueniēs āt erat i talib⁹ vginem esse pātez. GRECVS. Mos. n. est virginib⁹ cedere: quoties pgnās parit. Ut aūt ꝓpriā applicuit domū: alio qdem nullatenus gbat. ibi vero manebat vlteri⁹: donec adesse part⁹ bora cognouit: ibiq̄ ioseph dubitans ab angelo edocetur.

¶ Elisabeth autē impletū est tēpus pariendi z

peperit filiū. Et audierūt vicini z cognati ei⁹ qz magnificauit dns misericordiam suam cum illa z congratulabantur ei.

AMBRO. Si diligenter aduertas plenitudinis verbuz nusq̄ inuenies positū nisi in generatōe iustoꝝ: vñ z nūc dr: Deli. āt iple. ē tē. pari. Plenitudinē. n. hz iusti vita: ianes āt sunt dies ipioꝝ. CHRY. Jccirco āt ōs helisabeth ꝓtartū retardauit: vt gaudiū augereꝝ z famosiozē faceret mlierē. vñ segꝝ: Et audi. vi. z cog. ei⁹ qz m. do. mi. suā cū illa. z cō. ci. Nā g sterilitat. ei⁹ cognouerāt: testes diuine gre sūt effecti. Nemo aūt viso infante cū silētio discedebat: sed deū g illū ex insperato cōcesserat collaudabat. AMBRO. Dabet enī sanctoꝝ editio letitiā purumo⁹: q̄n cōmune est bonū. Justicia enī cōmunis est virtus: z ideo in ortu iusti future vite insigne ꝓmittit: z gra secuture virtutis exultatione vicinozum prefigurate designatur.

Et factum est in die octauo venerunt circūcidere puerū: z vocabāt eū noie pris sui zachariam. Et rndens mater eius dixit: Nequaq̄: sed vocabitur ioannes. Et dixerūt ad illā: Quia nemo ē in cognatiōe tua qui voceꝝ hoc noīe. Jnnuebāt aūt pri ei⁹ quē vellet vocari eū. Et postulās pugillarē scripsit dicēs: Joānes est nomē eius. Et mirati sunt vniuersi. Apertū est aūt ilico os ei⁹ z lingua eius: z loquebatur benedicens deum.

CHRY. Circūcisionis norma primo tradita est abrae in signū distinctiōis vt gen⁹ patriarche ipermixtū ꝓseruet: z sic ꝓmissa bona cōseq̄ valeāt. Ubi aūt pacti cōsummat ne gociū: appositū signū de medio tollit. sic igit z p ꝛpm circūsione cessante baptismus succedit: sed antea ioānē circunci di decebat. vñ dr: Et fac. ē i die octa. vene. circū puerū. Dixerat. n. dns. Jnfans. viy. diez cūcidatur in vobis. Dāc āt tēporis mēsurā a diuina clemētia cōstitutā autumo duplici de cā. primo qdē vt in tenerrima etate leuius patiaꝝ dolorē sectionis carnis. Secūdo vt ex ipsis opibus moneamur: qm̄ boc agebaꝝ in signuz. Tener enim puer minime discernit que circa ipsuz fiūt. Post circūcisionē āt nomē imponebaꝝ. vñ segtur: Et vo. eū no. sui zachariā. Doc aūt iō fiebat ga prius oportet sumere signaculū dñi: z postea nomē būanū. vel qz nullus nisi pri⁹ abyciat carnalia qō significat circūcisio: dign⁹ ē q̄ i libzo vite noīa ei⁹ scribaꝝ. AMBRO. Miretur āt sanctus euāgelista ꝓmittēdū putauit: q̄ pluri mi infantē pris noie zachariā appellādū putarūt: vt aduertas matri nō nomē alicuius dissimilitudinis degeneris: sz id scō infusuz spū: qō ab angelo ante zacharie fuerat ꝓnunciatuz Et qdē ille mutus intimare vocabulū filij negat vxori: sz p ꝓphetiā belisabeth didicit: qō nō didicerat a marito. vnde sequit Et ref. ma. ei. di. Neq̄q̄ sz vocabit ioānes. Nec mireris si nomē mulier qō nō audiuit asseruit: qñ spūs ei scūs g angelo mādauerat reuelauit. neqz poterat dñi ignorare p nūcium: g ꝓbetauerat xp̄m. Et bene segꝝ: Et dix. ad il. qz ne. ē in co. tua: q vo. boc no. Ut intelligas nomē nō generis ē sed vatis. Zacharias quoqz nutu interrogatur. vnde segꝝ: Jnnuebāt aūt patri eius quē vellet vocari eū. Sz ga in credulitas ei affatū eripuerat z auditū: qō voce nō poterat manu z lris est locut⁹. vñ segꝝ: Et po. pu. scr. di. Joā. ē no. ei. Doc est nō ei nos nomē ponim⁹ g iā a deo nomē acccepit.

ORIGE. Zacharias qdē iterptaꝝ memor dei: Joānes āt significat dnōstrātē: Leteruz z absētis memor pītis demōstratio est. Debebat aūt ioānes nō memoriā dei vt absētis exponere: imo digito demōstrare pītem dicēs: Ecce agnus dei. CHRY. Quinetiā boc noīa ioānes gra dei iterptaꝝ

Universidad de Deusto Biblioteca

ficy memoriā in noie pueri ꝓscripserꝝ. THEOPHI. Qz vo cū muliere circa boc noīa pueri pr mut⁹ ꝛcordauit: Segꝝ. Et mirati sūt vniuersi. Nemo enī b⁹ noīs erat in cognatione eoꝝ vt aliqs diceret. q̄ antea B ambo cogitassent.

GREGO. naçançen⁹. Editus q̄ ioānes: çacharie soluit silētiū: vnde segꝝ: Apertū est aūt illico os ei⁹ z lingua ei⁹. Absurdū enī erat vt cū vox vbi ꝓgressa fuisset: pr maneret eliguis. AMBRO. Merito ēt ꝛtinuo resoluta est līgua ei⁹ qa quā vinerat incredulitas soluit fides. credamus igit z nos vt lingua nostra que incredulitatis viculis est ligata: rationis voce soluatur. scribam⁹ spū mysteria: si volumus loqui. Scribam⁹ ꝓnūciū xp̄i: sed nō in tabulis lapideis: sz in tabulis cordis carnalib⁹. Eteni q̄ ioānez logr xp̄m ꝓphetiçat. Segꝝ. n. Et lo. be. deū. BEDA. Allegorice aūt ioannis celebrata natiuitas gra noui testi est inchoata: cui vicini z cognati noīa pris: q̄si ioānis ponere mallebāt: quia iudei q legi. obtuatiōe q̄si affinitate iuncti erāt: magis iusticiā q̄ ex lege ē sectari: q̄si fidei gra⁹ suscit. cupiebāt. sz ioānis B ē gre ei vocabulū: mr vbis: pr lris nūtiare satagūt: qz z lex ipsa psalmiqz z prophete apertis sententiarū vocibus gra⁹ christi predicant: z sacerdotiū illud vetus figurans cerimoniarum ac sacrificioꝝ vmbris eidem testimonium ꝓbibet. Pulcbreq̄ çacharias. viy. die. plis edite loquiſ: qz p domini resurrectionē que octaua die: boc ē post septimū sabbati facta est: occulta legalis sacerdoty archana patuerunt.

¶ Et factus est timor super omnes vicios eoz: z super oia montana iudee diuulgabantur oia verba hec: z posuerūt omnes q audierant i coꝛ. suo dicētes: Quisputas puer iste erit? Eteni manus domini erat cum illo.

THEOPHI. Sicut in taciturnitate çacharie mirat⁹ ē populus: ita z cuz locut⁹ est. vnde dicit: Et fa. ē ti. sup oēs vici. eo. z su. oia mon. iu. diuul. om. per. hec. vt ꝓpter hec duo magnū aliquid circa natū puez vniuersi existimēt. hec aūt oia dispōsatiue fiebant: vt qui testis esse cbristi debebat eri steret fuedign⁹. vnde sequitur: Et posue. omnes qui audie. in corde suo di. Quisnu. puer iste erit? BEDA. Precurrētia enim signa prebēt iter pcursoꝛi vitatis futur⁹ ꝓpheta ꝓmissis commēdatur auspicys. vñ segtur: Etenim ma. do. ert cū illo. GLO. Prodigia enī ōs i illo peragebat: q̄ nō faciebat ioānes: sz dextra diuina. GRECVS. Mystice autē tēpore diuine resurrectōis predicata gratia christi salubris timoz non solum iudeoꝝ: qz erant vicini vel situ loci vel scīa legis: sed etiam exteroꝝ gentium corda cōcussit: nec tm montana iudee: sed oia mūdani regni mundaneqz sapientie culmina christi famꝛ transcendit.

¶ Et zacharias pater eius repletus est spūscō: z prophetauit dicens: Benedictus dns deus israel: qz visitauit z fecit redemptionem plebis sue.

AMBRO. Bon⁹ deus z facilis indulgere peccatis non solū ablata restituit: sz etiā insperata concedit. Nemo ergo diffidat: nemo vetez conscius delictoꝝ premia diuina desperet. Nouit deus mutare sententiā: si tu noueris emendare delictū. Jlle siquidē dudū mutus ꝓphetiçat. vnde dicitur: Et çacha. pa. eius reple. est spūscō. CHRY. Scilicet operatione sancti spūs: nec quocunqz modo gratiā spūsancti nactus: sed ad plenū: z fulgebat in eo prophetie donum. vnde segtur: Et prophetauit. ORIGE. Plenus autē spū sancto çacharias duas prophetias generaliter nūciat. ꝓmā de christo: alteram de ioanne: quod manifeste de verbis illius probatur in quibus quasi de presenti: z quasi iaz versa rentur in mundo loquitur de ioanne: z primo de saluatore dicēs: Benedictus do. de. isr. qz visi. z fe. redem. plebis sue.

CHRY. Duz deū benediceret çacharias: visitationē dic

Universidad de Deusto
Biblioteca

esse factā ab eo erga pplz suū: siue materiales israelitas qs velit accipere. venit enī ad oues que perierant domus israel siue spirituales. i. fideles q digni fuerūt hac visitatiōe efficaci cē erga se diuinā puisionē faciētes. BEDA. Uisitauit ātē dns plebē suā qsi lōga ifirmitate tabescētez: et qsi vēditam sub pctō vnici filij sui sanguīe redemit. Or qz zacharias p̄ xio faciēdū cognouerat, pphico more qsi iā fcm narrat. Dic ātē: plebē suā. nō qz veniēs suā iuenit: sz qz visitādo suā fec.

¶ Et erexit cornu salutis nobis in domo dauid pueri sui.

THEOPHI. Uidebaī deus dormire peccata mlta respiciens: sed in nouissimis incarnatus tēporibus excitat cē et triuit demones q nos oderant. vñ dr: Et er. co. sa. no. in do. da. pue. sui. ORIGE. Qz de semine dauid fm carnez natus ē xps: vñ dr: Cornu salutis nobis ī domo dauid: sicut et alibi dictū est: Uinea facta ē in cornu. i. in iesu christo.

CHRY. Cornu dr̄ noīat ptātē: gliaz et famā: metaphorice a brutis aīalib illud accepiēs: qb loco muniminis et gliā cornua dedit. BEDA. Cornu etiā salutis regnū saluatoris xpi vocatur. Ossa sigdē oīa carne inuoluta sūt. Cornu excedit carnē: et iō cornu salutis regnū xpi vocat: quo mundus et carnis gaudia superātur: in cuius figurā dauid et salomon cornu olei sunt in regni gloriā consecrati.

¶ Sicut locutus est per os sanctorum: qui a seculo sunt prophetarum eius.

THEOPHI. Qz de domo dauid xps nasceret: micheas mētionē facit dicēs: Et tu betthleez terra iuda nequaq̄z minima es: ex te enī exiet dux: q reget pplz meū isral. Sz et ois pphe de incarnatōe dixerūt: Et iō dr: Sicut lo. est p os sanctorum ppb. GREGO. Per qō innuit deū per illos ee locutū. et nō ee humanū qō dixerūt. BEDA. Dicit ātē. Qui a seculo sunt. qz tota veteris testamēti scriptura, pphetice de xpo processit. nam et ipse pater adam et ceteri patrum: factis suis eiq̄ dispensationi testimoniū reddunt.

¶ Salutem ex inimicis nostris: et de manu omnium qui oderunt nos.

BEDA. Cū dno breuiter pmisisset: Erexit cornu salutis nobis: ptinuo explanās qd dixerit subdit: Salutē ex inimicis nr̄is. q. d. erexit nobis cornu. i. erexit nobis salutē ex inimicis nr̄is. Et de mānu oīuz qui oderūt nos. ORIGE. Nos aūt putemus nūc de corpalib inimicis dici: sz de spiritalib. Uenit enī dns ibs fortis in plio destruere oēs inimicos nr̄os: vt nos de eor insidys et tētatiōib liberos faceret.

¶ Ad faciēdā misericordiā cū pribus nostris: et memorari testameti sui sancti. Jusurandum qō iurauit ad abraā patrē nostrū datur̄ se nobis.

BEDA. Dixerat dns iuxta elogum pphar̄ in domo dauid nasciturū: dicit eūdē ad explēdū testamētuz qō abrae disposuit nos ee liberatur̄: qa bis precipue patriarchis de suo semine: vel congregatio gentium: vel christi est incarnatio, pmissa, pmittit aūt dauid: qz abrae sanctus ecclesie certus est promissus: dauid autē q ex eo xps nasciturus esset: audiuit. Et ideo post id qō dictū ē de dauid: subdit de abraā dicēs: Ad faciēdā miam cū pa. nostris. ORIGE. Ego puto q in aduentu dni saluatoris et Abraam et Jsaac et Jacob functi sunt mia eius. Non est. n. credibile vt qui prius viderūt diē illius et letati sunt: postea in aduētu ipsius nihil vtilitatis accipent cū scriptū sit: Pacē faciēs per sanguinē crucis sue siue sup terrā siue in celis. THEOPHI. Christi etiā gratia se viqz ad illos extendit: qui mōtui extiterūt: qz per eū resurgemus nō solū nos: sed et qui fuerunt ante mortui. Fecit et misericordiam cū patribus nostris: fm q cornz spem et desiderium ipleuit. vnde segtur: Et memorari testamēti sui sancti. illi. scz quo dr̄. Iudicēs benedicā tibi. et multiplicabo te. Multiplicauit ē enī abraā ī oib gētib p imitationē fidei eius adoptatis in filios: sz et pres videtes suos filios talia beneficia recepisse cōgaudēt et recipiūt miaz in se ipsis. vel segt: Jusiurandū qō iu. ad abra. pa. no. datu. se nobis. BASILI. Nemo autē audiēs q̄ iurasset dns abraae ad iuradū sit pmptus. sicut. n. furor de deo dict non significat passionē sz punitionē: sic neqz deus iurat vt bō: sz vbum eius loco iuramēti nobis ad veritatez ee vimit immutabili sententia quod promissuz est approbans.

¶ Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi.

CHRY. Quia erāt nō cornu salutis ex domo dauid fixerat. ostendit q per ipsum et gloziam participamus et dispendia inimici vitauimus: vnde dicit: Ut sine ti. de manu inimicorum no. li. serui. illi. Duo predicta nō facile reperiet aliquis sese comitantia. plures enī euitāt pericula: sed vita gloriosa priuātur: sicut sceleris patratores qui de carcere ex indulgentia regia absoluūtur. econtra gaudent angeli gloria: sed ob banc pericutari coguntur: sicut milites bellicosi vitam inclytam amplexantes securitate multotiēs caruerunt. Sz b cornu et saluat et glificat. saluat qdē eripiēs a manu hostiū: nō leuiter sz mirifice: vt nō sit vltra timēdū. Et b ē qd dicit: Ut sine timore. ORIGE. Uel alr crebro de hostiū manu alig liberātur: sed nō absq̄z timore. Cuz enim mer et discrimē ante pceserint: et sic de inimicoz manu ge eruatur: liberatus ē gdē: sz nō sine timore: ideo dixit q xpi aduentus sine timore nos a māibus hostiū eripi fecit. Nō enī eoz insidias sensimus: sed repēte ab eis nos segregās eduxit ad sortis propie mansionem.

¶ In sanctitate et iusticia coram ipso omnibus diebus nostris.

CHRY. Glorificat zacharias dnz: qz fecit nos sibi fuire cū plena fiducia nō carnalit vt iudei ī sanguīe victimaz: sz spiritaliter ī bonis opib. Et boc ē qō dicit: In sci. et iusti. Est. n. sanctitas apta circa deū egtas. Justicia vo que ē circa hoīes: puta q aligs reuerenter exequat diuia: et quo ad homines laudabiliter cōuersetur. Dicit aūt: non coza hoībus: vt hypocrite volentes hoībus placere sz coram deo: sicut bi quoz cōmendatio nō est ab hoib sed a deo: et boc nō semel aut ad tps sz singulis dieb et q̄diu vixerint. vñ dicit: Oib diebus nr̄is. BEDA. Nā q vel ante mortē ab eius fultio discedit: vel imūdicia qualibet siue iniusticia fidei siue sinceritatem cōmaculat: vel coza boib tm et nō coza deo sanctus et iustus ee contēdit: nōdū perfecte de manu spiritaliū inimicoz liberatus domino seruit: sed exēplo veteꝝ samaritanoz dus gentiū pariter et demonio fuire conatur.

¶ Et tu puer propheta altissimi vocaberis: preibis enim ante faciem domini parare vias eius.

AMBRO. Pulchre cū de dño pphetaret: ad pphaz sua vba uertit: vt hoc quoqz bñficiū esse dñi designaret: ne cū publica numeraret: sua q̄si iactat tacuisse videret. vnde dr̄. Et tu. pu. p. al. vo. ORIGE. Jō reor zachariā festinasse vt loqret ad puerz: qz sciebat eū post paulū ī heremo moratur̄: nec se eius posse hre pntiā. AMBRO. Sz fortasse q octo diez infantē allogtur. verz si tenem supiora: intelligimus profecto q potuit vocē patris nat audire: q marie salutatōez anteq̄z nasceret audiuit. sciebat, pphetā alias ee aures, pphete: q spū dei nō corpis etate refant: hēbat intelligendi sensuz: q exultādi hēbat affectū. EEDA. Nisi forte putādus ē zacharias, ppter eos q aderāt potius istruēdos futura sui filij q̄ dudū p āgelū didicerat: morz vt log potuit pdicare voluisse. Audiāt arriani q xps qué ioannes pphetādo pibat altissimū vocat: sicut ī psalmo dr̄: Nō natus ē in

ea: et ipe fundauit eā altissimus. CHRY. Sicut āt regib commilitones sunt qui eis viciniores existūt: sic ioānes cū esset amicus sponsi de prope ei aduentuz pcessit. et boc est quod subdit: Preibis enīz āte faciez dñi parare vias eius. Aly enīz prophete emin xpi mysteriū pdicauerūt. hic vero ppe pdicauit: vt et xpz videret et cereris idicat. GREGO. xix. mor. Quisquis āt pdicādo a sozdib vitioz corda audientium mūdat: veniētis iudicis viā parat.

¶ Ad dandam scientiam salutis plebi eius: in remissionem peccatorum eorum.

THEOPHI. Qualiter pcursoz viā dñi parauit expōit subdens: Ad dan. sciam salu. ple. eius. Salus dñs iesus est: data est aūt plebi scia salutis. i. cristi ihūc: g testimoniū phibebat de christo. BEDA. Qui enī iesu. i. saluatoris nomen exponere desiderans salutis mentionem frequentat: sed ne tēporales salutez promitti putarēt subdit: In remissionē peccatoz eoz. THEOPHI. Nō enīz aliter cognitus eēt deus: nisi plebi peccata dimisset. Dei enīz ē peccata dimittere. BEDA. Uel ex iudei nō christū suscipiēs: sed antichristū malūt expectare: qz non itus a peccati dominio: sed sortis ab humane seruitutis iugo cupiunt liberari.

¶ Per viscera misericordie dei nostri: ī quibus visitauit nos oriens ex alto.

THEOPHI. Quia de peccata nobis dimisit: nō ppter opa nra sz propter misericordiā suam: ideo cōuenienter addidit: Per visce. mise. dei nostri. CHRY. Quā qdē misericordiā nō ipsimet ingrētes inuenimus: sed desuper nobis de aperuit. vnde segtur: In qbus. s. misericordie operib: Uisitauit nos. assumpta carne: Oriens ex alto. GREGUS. In altis pmanēs tamē in terrēnis pñs: nō diuisionē patiens: neq̄z circunscriptionē: quod intellectus noster comprehendere nō pōt: nec vlla serie verboz exprimere.

¶ Illuminare his qui ī tenebris et in vmbra mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

BEDA. Recte xps oriens vocat: qz nob ortū vere lucis apuit. vnde segtur: Illuminare dis q in tene. et in vm. mor. sedent. CHRY. Tenebras hic appellat non materiales: sed errorem et a fide distantiam. BASI. Tenebrosa enim erat plebs gentilis que idoloz cultu grauabat: donec lux orta dispersit caliginem et splendorem veritatis expandit. GREGO. iiy. mo. Umbra vo mortis obliuio mētis accipitur. Sicut enī moris boc qō iterficit agit: vt nō sit in vita: ita obliuio boc qō itercipit agit vt nō sit in memoria. vnde iudeoz ppls q dei oblitus fuerat: dicit in vmbra mortis sedere. Umbra ēt mortis moris carnis accipit: qz sic vā mors est q̄ aīa sepat a deo: ita vmbra mortis est q̄ caro separatur ab aīa. vñ voce martyz dicit: Operuit nos vmbra mortis. Per vmbrā ēt mortis imitatio diaboli q mors in apocalypsi dr̄ designat: qz sic vmbra iuxta q̄litatez corporis ducit: ita actiōes iniquoz̄ de specie imitatōis eius exprimuntur.

CRHY. Recte aūt dicit: Sedēt. nō enī ambulabamus in tenebris: sz sedebam. THEOPHI. Nō solū autem oriēs dns bis q in tenebris sedent illuminat: sz aliqd āpli facit. vñ segtur: Ad dirigēdos pedes nr̄os in viā pacis. Uia pacis ē via iusticie ad quā direxit pedes. i. affect aīaz nrā. CREGO. in bo. Tūc enī gressus nr̄os in viā pacis dirigimus: qñ per illud actionū iter pergimus: in quo ab auctoris nr̄i gra nō discordemus. AMBRO. Simul et illō aduerte q̄ paucis beliçabeth: q̄ multis zacharias, pphetiçet: et vteq̄ sancto ipletus spiritu loqbat: sz disciplina suaī vt mulier discere magis que diuina sūt studeat q̄ docere.

¶ Puer aūt crescebat et cōfortabatur spiritu: et erat in desertis vsqz ad diē oñsiōis sue ad israel.

BEDA. Predicatoz penitētie futur vt liberius auditores suos a mundi illecebris eruditendo subtollat primeuaz in desertis trāsigit vitam. vnde dicit: Puerautē crescebat.

THEOPHI. Scōz corpalē etatē et cōfortabat. Simul enī cū corpore spūale donū crescebat: et spūs operatōes ī eo magis ac magis oñdebant. ORIGE. Uel crescebat spiritu nec ī eadē pmanebat mēsura q̄ cepat: sz semp crescebat spūs ī eo: semp volūtas ei ad meliora tendēs habebat, pfectus suos: et mens diuinius aligd contēplabat. Exercebat se memoria: vt pura ī thesauro suo recōderet. Addit ātē: Et cōfortabat. Infirma. n. ē humana nā. Legimus enī: Caro aūt infirma. Cōfortāda ē itaqz spū: spūs enī pmpt ē. Multi cōfortātur carne: athleta dei spū roborād ē: vt sapiaz carnis elidat. vñ recessit: fugiēs tumultū vbiū pp frequētiaz. Sequif. n. Et erat in desertis: vbi purioz aer ē: celū aptiz: et familiarioz deo: vt qz nōdū baptismi et pdicationis tps aduenerat: vacaret orationibus: et cū angelis conuersaret: appellaret dñm: et illū audiret dicētē: Ecce adsum. THEOPHI. Uel erat ī desertis vt extra multoz malitiā nutriret: et vt neminē vereret arguere. Si. n. fuisz in mūdo: forte fuisset amicitia et conuersatione hoīuz depraūat: simlēt et eēt fide dignus q pdicaturus erat xpz. Occultabat ât in desertis: do nec placuit deo ipsum israelitico populo demōstrare. vñ se quitur. Usq ad diē ostēsionis sue ad israel. AMBRO. Pulchre ât tempus quo fuit in vtero propheta describit: ne Marie presentia taceatur: sed tempus siletur infantie: eo q presentia matris domini in vtero roborat̄: qui ifantis impedimenta nesciuit.

CAPI. II.

FActū ē aūt ī diebus illis exijt edictū a cesare augusto: vt describeret vniuersus orbis. Hec descriptio pria facta ē a pside syrie cyrio. Et ibāt oēs vt pfiterent singuli i suā ciuitatem. Ascendit aūt et ioseph a galilea de ciuitate nazareth in iudeā ciuitatē dauid que vocat bethleem: eo q esset de domo et familia dauid: vt profiteret cū maria desponsata sibi vroze pregnante.

BEDA. Nasciturus in carne dei filius: sicut de virgine natus virginitatis sibi decus ostendit esse gratissimum: ita pacatissimo tpe seculi procreatur: qz pacē querere docuit: et pacis sectatores inuisere dignat. Nullū autē potuit magis esse pacis indiciū q̄ vna totū orbē descriptione cōcludi cuius moderator augustus: tanta duodecim annis circa tēpus dñice natiuitatis pace regnauit: vt bellis toto orbe sopitis, pphete presagiū ad liquā videat iplesse. vñ dicit: Factum est aūt in diebus illis: Exyt edic. a cesa. augusto vt describeri. vniuersus orbis. GRECUS. Tunc etiam nascit christ: cū principes iudeoz defecerant: et ad romanos principes translatum erat iperiū: gbus iudei tributa solnebant. et sic ipletur, pphetia pdicens nō deficere ducē de iuda: nec principē de femoribus ei: donec veniat q mittendus est. Jā vero cesare augusto. xly. annum iperij peragēte: exyt ab eo edictum totū orbē cōscribi ad tributa soluēda: quod cuidā cyrino cesar cōmiserat: quē iudee et syrie presidem statuit. vñ segtur: Hec descriptio prima facta est a preside syrie cyrino. BEDA. Signat hāc descriptionē vel primā ee eaz que totū orbē cōclinserint: qz plerecq̄ iā partes terrarū scpe legunt fuisse descripte: vel primo tunc cepisse quando syrinus in syriam missus est. AMBRO. Pulchre autem presidis nomen addidit: vt seriem temporis designaret. naz si consules ascribūtur tabulis emptionis: quanto magis redēptioni omnium debuit tempus ascribi. BEDA. Superna autem dispensatione professio census ita descripta est: vt in suam quisq̄z patriam ire iuberetur: fm q̄ sequitur:

Et ibant oēs vt pfite.singuli i ciuita.suaz. Dō ideo fcīn est: vt dīs alibi concept⁹:alibi natus:insidiantis herodis furo rē faciliꝰ euaderet.vnde segtur: Ascen.au.z ioseph a galilea de ciuita.naça.in iudeā. CHRY. Domino autez dirigen te augustus B edictū censuit:vt vnigeniti pītia famuletur: nā B edictuz matrez attrahebat in patriā:quaz ppbete pdi xerāt.f.i bethleē iude.vñ dicit:Ciuitatē dauid que vocatur bethleē. GRECVS. Jō aūt addidit ciuitatez dauid: vt pmissionē factaz dauid a deo ex fructu ventris eiꝰ rex ppe tuus adueniret:eē ppletā annūcict.vñ segtur:Et q̄ esset de domo z familia dauid.Per B autē q̄ ioseph erat de cogna tōe dauid:cōtentꝰ fuit euangelista ipaz quoqz vginez de cognatōe dauid pmulgare: cū lex diuina pciperet cōiugales copulas ex eadē pgenie trahi.vñ segtur:Cū maria despō sata sibi vxore pregnāte. CYRIL. Dicit aūt eā fuisse de sponsataz:inuēs q̄ solis sponsalibꝰ precedentibꝰ ē cōceptio subsecuta:neqz.n.ex virili semine sancta virgo concepit.

GREGO. ibo. Nyssce aūt nascituro dīo mundus de scribīt:qz ille appebat in carne q electos suos ascriberet in eternitate. AMBRO. Et dū pfessio secularis ondit: spiritalis iplicat:nō terraz regi dicanda:sed celi. pfessio ista fi dei census aioz ē. Abolito.n.synagoge cēsu vetusto:nouus cēsus ecclesie parabat.oeniqz vt scias censuz nō augusti cē sz christi:totꝰ orbis pfiteri iubeb. Quis aūt poterat pfessionē totiꝰ orbis exigere:nisi q totiꝰ orbis bābat iperiū? Nō.n. augusti sed dīi est terra z plenitudo eī. BEDA. Qui ēt vocabulū augusti pfectissime ipleuit:vtputa suos z augere desiderās:z augere sufficiēs. THEOPHI. Cōueniēs ēt erat:vt p xp̄s cultꝰ multoz deoz deficeret:z vnus deꝰ colaretur:vnde vnꝰ rex orbi iperasse describit. ORIGE. Si ligentius aūt intuēti sacramētū quoddā videt figurari: q̄ i totiꝰ orb pfessione describi oportuit christuz: vt cum oibꝰ scriptꝰ sanctificaret oēs: z cū orbe relatꝰ in cēsuz: cōmunionē sui preberet orbi. BEDA. Sicut aūt tūciperāte augusto z presidente cyrino iōāt singuli i suā ciuitatē vt pfiterē tur censuz.sic modo iperāte christo p doctores ecclesie presides pfiteri debemꝰ censuz iusticie. AMBRO. Nec est ergo prima pfessio mentiū dño cui oēs pfitent:nō pconis euocatōe:sz vocis dicētis:oēs gētes plaudite manib⁹. Deni qz vt sciant censum eē iusticie:veniunt ad eum ioseph z maria:hoc ē iustus z virgo. Ille qui verbū seruaret: ista q̄ pareret. BEDA. Ciuitas nostra z patria ē beata ad quā credentib⁹ quotidie virtutibꝰ ire debemꝰ. Quotidie autem sancta ecclesia suum comitata doctorem de rota mundana cōuersatiōis qō galilea sonat:in ciuitatē iuda.s.confessiōis z laudis ascēdens:icensum sue deuotiōis regi eterno psoluit:q̄ in exemplo beate virgis Marie cōcepit nos virgo de spū:q̄ aliq̄dē despōsata ab alio fecūdat:dū preposito sibi pōtifici visibiliter iungitur:sed iuisibilis spūs virtute cumulatur: iudicans ipso nomine:qꝰ instātia loquētis magistri nil valet: nisi augmētum superni iuuaminis vt audiatur acceperit.

¶ Factum est autem cum essent ibi:impleti sunt dies vt pareret. Et peperit filium suum primogenitum: z pānis eum inuoluit: z reclinauit eū in presepio:qz non erat ei locus in diuersorio.

AMBRO. Breuiter sanctus lucas z quō z quo tēpore z quo loco fm carnē christus natus sit:explicauit dicēs: Factum est aūt cuz essent ibi:impleti sunt dies vt pareret. Quō qdē:qz nupta cōcepit:sed virgo generauit. GREGO. nisen..s. Apparēs.n.vt bō nō q oia legibꝰ būane nature subycitur:nā q.. muliere nascit:humilitatē redolet. Virginitas vero que ortui deseruiuit:ostēdit q̄ trāscēderet boies Cui⁹ ergo iocūda portatio:ortꝰ imaculatꝰ:partꝰ facilꝰ:absqz corruptela natiuitas:nec ex luxu icipiens.nec dolorib⁹ edita:qz nāqz eo que nature nr̄e mortem per culpam inseruit dānata ē:vt cū doloribz pareret:oportebat parētē vite cuz gaudio partū pficere. Eo aūt tpe p icorruptionē virgineaz ad vitā trāsmigrat mortaliū:i quo diminui icipiūt tenebre z nocturna ignorātes exuberātia deficere cogit. Mors enī peccati fr̄e prauitatis attigerat:sz de cetero tēdit ad nichilū pp ve lucis pītia:q̄ radys euāgelicis totū orbē lustrauit.

BEDA. Eo ēt tpe dignat⁹ē incarnari:quo mor nat⁹ censu cesaris ascribereī:atqz ob nostri liberationē ipse fuitio subdereī:vñ et nō solū pp iudiciū regy schematis fz ēt pp nomis sacramētū dīs i bethleē nascit. GREGO. Bethleē qppe dom⁹ panis iterpt̄at. Ipse nāqz ē q̄ ait:Ego sum panis viuus q de celo descēdi. Locus ḡ in quo dīs nascit dom⁹ panis antea vocabat:qz futurū erat vt ibi ille p nāz carnis appareret:q electoꝝ mentes interna satietate reficeret.

BEDA. Sed z vsqz ad cōsummationē seculi dīs in nazareth cōcipi:in bethleez nasci nō definit:cū q̄libet audientium verbū floze suscepto domum in se eterni panis efficit quotidie in vtero virginali:hoc est in aīo credētiuz p fidez cōcipit:p baptismū gignit:Segtur: Et pepit filiū suū pmogenitū. HIERO. cōtra beluidiū:Ex hoc beluidi⁹ nitit⁹ ap probare pmogenitū dici nō posse:nisi eū qui habeat: z frēs sicut vnigenit⁹ille vocat̄ q parētibus sit solus fili⁹. Nos aūt ita diffinim⁹:Unigenit⁹ē pmogenit⁹:nō oīs pmogenit⁹ est vnigenit⁹. Primogenitū nō esse dicim⁹ eum quē aly subsequuntur:sed ante quē nullus. Aliogn si nō est pmogenit⁹ nisi is quē sequātur z fratres tādiu sacerdotib⁹ primogenita nō debētur:quādiu z aly fuerīt procreati:ne forte partu postea nō sequēte vnigenit⁹ sit z nō primogenitus. BEDA. Est etiā vnigenit⁹ in substantia diuinitatis: primogenitus susceptione humanitatis.primogenit⁹in gar:vnigenitus in natura. HIERO. Cōtra beluidiū: Nulla āt ibi obstetrix nulla mulierculaz sollicitudo itercessit. Ipsa pānis inuoluit infantem.ipsa mater z obstetrix fuit:vnde sequitur: Et pānis eum inuoluit. BEDA. Qui totū mundū vario vestit ornatu pānis vilibꝰ inuoluit:vt nos stolam primā recipere valeamus:per quē oia facta sunt:manus pedesqz alstringit vt nostras manꝰ ad opus bonum exercitet: pedesqz sint in viam pacis directi. GRECVS. O admirabilem coartationem z peregrinationē quā subyt q̄tinet orbē.ab initio captat penuriam:z eam in seipso decorat:nimirum si voluisset venire poterat mouēdo celū: cōcutiendo terraz. emittens fulmina:nō autē sic processit.nō enī perdere:sed salvare volebat:ab ipsis primordys humanā cōculcare supbiaz atqz ideo nō trīs homo fit:sed etiā hō pauper:z pauperē matrem elegit:que caret bis quibꝰ natū infantē reclinet. Segtur.n. Et reclinauit eū i p̄sepio. BEDA. Duri p̄sepis angustia continetur cui celum sedes ē:vt nos per celestis regni gaudia dilatet.qui panis est angelozum in p̄sepio reclinat⁹ vt nos quasi sancta animalia carnis sue frumento reficiat.

CYRIL. Reperit etiam hominem factum bestialez in anima:z ideo in presepio loco pabuli ponitur:vt vitā bestialem mutantes:ad cōsonam homini perducamur scientiaz pertingentes non fenum:sed panem celestem vite corpus.

BEDA. Qui autem ad dextram patris sedet:in diuersorio loco eget:vt nobis in domo patris sui multas māsiones preparet:vnde segtur: Quia nō erat ei locus in diuersorio. Nascitur non in parentum domo:sed in diuersorio z in via quia per incarnationis mysterium via factus est:qua nos ad patriaz vbi veritate z vita fruemur adduceret. GREGO. in homi. Et vt ostenderet:qz per humanitatem quaꝫ assumpserat.quasi in alieno nascebatur non fm potestate: sed fm naturam. AMBRO. Propter te ergo ifirmitas in se potentia:propter te inopia in se opulentia:noli hoc esse mare quod cernis:sz quod redimeris agnosce. Plus dominē iesu iniurys tuis debeo q̄ redemptus sum:q̄ opibus q̄ creatus. Non prodesse nasci: nisi etiam redimi profuisset.

¶ Et pastores erāt i regione eadez vigilantes: z custodiētes vigilias noctis sup gregē suū. Et ecce āgelus dīi sterit iuxta illos: z claritas dei circufulsit illos: z timuerūt timore magno. Et dixit illis angelus: Nolite timere. Ecce.n.euāgelizo vobis gaudiū magnū q̄ erit oi populo: qz natus ē vobis hodie saluator:qui est christus dīs in ciuitate dauid. Et hoc vobis signū: Inuenietis infantem pānis inuolutum: z positum in p̄sepio.

AMBRO. Uidete quēadmodū dīna curia fidē astruat: Angelus maria:angel⁹ ioseph:angel⁹ pastores edocet. de gabus dī: Et pastores erāt i regiōe eadē vigilātes z custodientes vigilias noctis sup gregē suū. CHRY. Joseph qdē in somnis appuit angel⁹:pastoribꝰ aūt visibiliter q̄si rudioribꝰ:nō aūt angel⁹ iuit hierosolymā:nō regsuit scribas z phariseos:erāt.n.corrupti:z p inuidia cruciabantur. Sz bi erāt sperci:antiquā uersationē patriarchaz z moysi colētes. Est aūt semita quedā ad philosophiā pducens innocentia.

BEDA. ibo. Nusqz āt in tota veteris testamēti serie reperim⁹ angelos q tā sedulo apparuere pribus:cum luce apparuisse. Sz hoc puilegiū recte huic tpi ē suatū.qñ exortꝰ ē tenebris lumē rectis corde.vñ segt̄: z claritas dei circūfulsit illos AMBRO. Ex vtero fundit̄:sz cozuscat a celo:terrēo i diuersozio iacet:sz celesti lumīe viget. GRECVS. Uex pauidi facti sunt i miraculo.vñ segtur: Et timuerunt timore magno. Sed angel⁹cū pauoz increuerit:fugat ipm. vnde segtur: Et dixit illis angelus:nolite timere.nō solū sedat terroꝛē sed etiā alacritatē infundit.Segt̄ enī: Ecce enā.vo.gau.ma.qō erit oi populo. Nō soli pplo indeoz:sed etiā oibus. Causa aūt gaudy ostendit:nouus z admirabilis partus manifestat ex ipsis noibus. Nā segt̄: Quia natus ē vobis hodie saluator:q est christus dīs:quoz primuz.i.saluator est actionis:tertium autē.s.dominus maiestatis. CYRIL. Sed id quod in medio ponit̄.s.christus non naturaz significat:sed hypostasim cōpositaz. In christo.n.saluatore vnctionez fore celebratā fatemur:non tamē figuralē sicut olim in regibus ex oleo q̄si ex pphetica gra: neqz ad perfectionē alicuius negocy:iuxta illud esaie: Dec dicit dominꝰ christo meo cyro. Qui quāq̄ esset idolatra:dict⁹ ē christ⁹ vt celesti censura totā occuparet babyloniozꝝ puinciaz. Fuit aūt vnctus saluator spiritusco humanitus in forma serui: ynges aūt vt deꝰspūsco credētes in eū. GRECVS. Dulcis aūt natiuitatis z tps ostēdit:cū dicit: Dodie. z locū cuz subdit: In ciuitate dauid. z signa cū subiūgit. Et B vobis signum: Inuenietis infantē pānis inuolutū: z positum in presepio. Ecce pastoribus angeli pastorem p̄cipuuz p̄dicant tanq̄ agnū in antro manifestatuz z editū. BEDA. Ergo bis aūt infantia saluatoris z angelozꝝ preconys z euangelistarū nobis est oculcata testimonys:vt nostris altius cordibus qd pro nobis factū sit infigat̄. Et notādū q̄ signum nati saluatoris dat nō tyrio exceptū ostro:sz pānis squalentibus inuolutū:nō in ornatis auro stratozys: sz in presepib⁹ inueniendū. MAXIMVS in sermone natiui. Sz si tibi pāni fortassis vilescunt: angelos collaudantes admirare. Si p̄sepe despicis:erige parūper oculos:z nouam in celo stellā ptestantē mundo natiuitatē dñicam cōtuere. Si credis vilia:crede mirifica. Si de his que humilitatis sunt disputas:que alta sunt celestia venerare. GREGO. in homi. Mystice aūt q̄ vigilātib⁹ pastoribꝰ angelus apparet:eosqz claritas dei circūfulsit:hoc est q̄ illi p̄ ceteris videre sublimia merentur:qui fidelibꝰ gregibꝰ p̄esse sollicite sciūt. Quiqz ipsi pie super gregē vigilant:diuina sup eos lati⁹ gra cōnsecr. BEDA. in homi. Significant enī mystice pastores isti gregū doctores quoscz:ac rectores fideliuz animarum. Nox cuius vigilias custodiebant sup gregem suuz pericu.a tentationū indicat:a quibus se suosqz subiectos custodire nō desistunt. Et bene nato dīo pastores sup gregez vigilant:qz natus est q̄ dicit: Ego sum pastor bonus:sed z ipse iminebat quo idem pastor oues suas que dispersee erant:ad unitē pascua reuocaret. ORIGE. Ceterum si ad secretioꝛē oportet ascendere intellectū:dicā quosdam fuisse pastores angelos q res humanas regerēt. Et cū boꝝ vnusqsqz suam custodiā cōseruaret:venisse angelū nato dīo:z annūciasse pastoribꝰ q̄ uerus cēt pastor exortus. Angeli enī ante aduentum saluatoris:paz poterāt cōmissis sibi utilitatis afferre. Uix enī aliqs unus ex singulis gentibus credebat in deum: nunc aūt populi accedunt ad fidem iesu.

¶ Et subito facta ē cū angelo multitudo militie celestis:laudantiū deū z dicētiū: Gloria in altissimis deo z in terra pax boibꝰ bone voluntatis.

BEDA. Ne parua unius angeli uideretur auctoritas: postq̄ unus sacramētum nouę natiuitatis edocuit: statim multitudo celestiū agminuz affuit.unde dī. Et subito facta ē cuz angelo multitudo militie celestis. Bñ chorus aduenies angeloꝝ militie celestis uocabuluz accipit:Qui z duci illi i plio g ad debellandas aereas ptātes apparuit humiliter obsecūdat:z ipse ptātes easdem cōtrarias:ne mortales tantū tentare valeant quātuz volunt fortiter armis celestibus perturbat.qz vero deus z bō nascit:iure boibus pax z deo gloria canit.vnde segtur. Laudantium deū z dicentiuz Gloria in altissimis deo.vno angelo:vno euangeliçante nū ciatuz in carne deuz:mox multitudo militie celestis in laudem creatoris prozupit:vt z christo deuotione ipendat z nos suo instruat exēplo:quotiens aligs fratrū sacre eruditionis verbum insonuerit:vel ipsi que pictatis sunt ad mētem reduxerimus:deo statim laudes corde: ore:z ope reddamus. CHRY. Et olim quidē angeli ad puniendū mittebantur.puta ad israelitas:ad dauid:ad sodomitas: ad gentes cōtrallē.nūc ecōtra canūt in terra gras agentes deo: eo q̄ suū descensum ad boies eis reserauit. GREGO. xxviij.moraliū. Simul etiā laudāt qz redemptioni nr̄e voces sue exultationis accōmodāt:simul etiā quoz nos cōspiciunt recipi:suū gaudent numerū ipleri. BEDA. Optāt ēt p̄ē boibus cū subdunt: Et in terra pax boibus.qz quos infirmos prius abiectosqz despexerāt:nascente in carne dīo iam socios venerant. CYRIL. Dec autē pax per christū facta est. Reconciliauit enī nos per se deo z patri: culpam hostilem de medio auferens:duos populos in vnum hominem pacificauit:ac celicolas z terrenos in vnuz gregem cōposuit. BEDA. Quibus aūt boibus pacez poscant. exponunt dicentes: Bone voluntatis.eis.s.q suscipiunt natum christū.nō enī est pax impys:sz pax multa diligentibus nomen dei. ORIGE. Sed diligens lector in erat quō salvator dicat: Nō veni pacē mittere sup terrā.z nunc angeli de eius natiuitate cantāt: In terra pax boibus:sed hoc q̄ pax eē dī in boibus bone volūtatis soluit questionē.pax.n.quā nō dat dīs sup terrā:nō ē pax bone volūtatis. AVGV. xiij. de trinitate. Pertinet.n.iusticia ad bonam voluntatē.

CHRY. Aspice aūt miranduz processum angelos ad nos deduxit prius:ac deinde duxit hominē ad superna.factum est celū terra:cui terrena deberet recipere. ORIGE. Mystice autem videbant angeli se opus quod eis creditum fuerat implere nō posse:absqz eo qui vere saluare poterat:z medicinā suā iferiozem eē q̄ boiuz cura poscebat.vñ nisi veniat aliqs q habeat summā in medicina notitiaz:z illi q prius sanari nequiuerant:cernētes ad magistri manꝰ putredines cessare vulnerum:nō inuideant:sed in laude medici erūpant:z dei qui sibi egrotātibusqz tāte scientie boiez miserit:multitudo angeloꝝ pro christi aduētu deuz laudent.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶Et fcm̃ ē vt discesserunt ab eis angeli ī celū: pastores loquebantur ad iuicez: Trāseamus vsq; bethleē: ⁊ videamus hoc verbū quod factū est quod fecit dñs ⁊ ostēdit nobis. Et venerūt festinantes: ⁊ inuenerunt mariam ⁊ ioseph: ⁊ infantē positū ī p̄sepio. Videntes aūt cognouerunt de verbo: quod dcm̃ erat illis ꝺ puero hoc. Et oēs q audierunt mirati sunt: ⁊ de his que dicta erāt a pastoribus ad ipos. Maria aūt ꝑseruabat oia verba hec: ꝑferens in corde suo. Et reuersi sunt pastores glorificantes ⁊ laudātes deuz ī oibus que audierant ⁊ viderāt: sicut dictuz ē ad illos.

GRECVS. Que visa sūt ⁊ relata stupozē ī⁹ serunt pastoribus: ⁊ sic ouil⁹ sua omiserūt: ⁊ pfecti sunt nocte bethleē: lucē idagātes salua⁹ is. vñ dr̃: Et fcm̃ ē vt discesserunt ab eis angeli ī celū: pastores loquebātur adinuicē: Trāseamus vsq; bethleez ⁊ vi. hoc ver. qꝺ. fa. est. BEDA. Uere q̃si vigilātes: nō dixerūt videamus puez: sz verbū qꝺ fcm̃ ē. i. verbū quod semp erat videam⁹ quo ꝓ nobis caro fcm̃ ē: sigdē bocipz verbū dñs est. Segtur enī: Quod fecit dñs: ⁊ ostēdit nobis. i. videamus quō verbū ipm̃ ipse se fecerit ⁊ ostēdit nobis carnē suā. AMBRO. Uide q̃ singulariter scriptura singuloz libret momēta verboz. Etenī cū caro dñi videt: videt vbuz: qꝺ ē filius. nō mediocre fidei tibi ꝺ videat exēplū: nō vilis ꝑsona pastoz. simplicitas. n. que rit: nō ambitio desiderat. Segt: Et venerūt festinātes me. n. cū. desidia christū regrit. ORIGE. Quia vo festinātes venerūt: ⁊ nō pededētiz: Ideo segt: Et iuenerūt mariā q̃. s. fudit iesuz ī partu. Et ioseph. s. disp̃satorē ozt⁹ dñici. Et infantē positū in p̃sepio. s. ipsum saluatorē. BEDA. Est aūt iusti ordinis: vt honore⁹ gno celebrata vbi incarnatiōe: ad ipam q̃q; vbi gloziā intuendā pertingat. vñ seq̃t: Uidētes autē cogno. de vbo quod dictū erat illis de p⁹ro hoc.

GRECVS. Occulta. s. fide felicia relata cōtuent⁹: nec cōtenti de ver⁹tate: stupere q̃ p̃imitus viderant ⁊ p̃cepterant angelo nuciāte: nō solum marie ⁊ ioseph p̃omebāt: sz etiam ceteris: ⁊ quod est amplius eoz mentib⁹ infigebant. vnde segt: Et oēs q audierūt mirati sunt: ⁊ de his que dicta erāt a pastoribus ad ipsos. Quomō enī nō erat mirandum videre celicolā in terrenis: ⁊ terrā pace ꝑciliari celestib⁹: ⁊ ineffabilē illū infantilū numine quidē celestia: humānitate vo terrestria ꝓnectēte adinuicē: ⁊ sui cōpagine fed⁹ mirādū ꝑstātē. GLO. Nec solū mirātur de icarnatiōis mysterio: sz ēt de tāta pastoz attesta⁹ ne⁹g fingere laudita nesciret: sz simplici facūdia vā ꝓdicaret. AMBRO. Nec ꝓtēnenda putes q̃si vba vilia ꝑphetaz a pastorib⁹: ⁊ maria colligit fidē: vñ segt: Maria aūt cōserbat oia verba hec cōferēs in corde suo. Decam⁹ sancte virginis in oib⁹ castitatē: que nō minus ore pudica: q̃ corpore: argumēta fidei ꝓferebat in corde. BEDA. in homi: Uirginalis enī pudicitie iura custodiens: secreta xp̃i q̃ nouerat nemini diuulgare uolebat: sz ꝓferebat ea q̃ faciēda legerat cuz bis q̃ iā facta cognouit nō ore. pmēs: sz clauso in corde custodiens. GRECVS. Quicqd ēt ei rettulerat angel⁹: gcqd a pastorib⁹ audierat: cuncta ꝓgerebat in mēte ⁊ adinuicē cōparās: unā in oibus mater sapie cernebat ꝓcordiā: vere de⁹ erat q nat⁹ erat ex ea. ATHANA. Singuli āt in xp̃i natiuitate exultabāt nō humanit⁹: sicut in puero nato soliti sunt boles ꝓgaudere sz in xp̃i plenitu⁹ ⁊ lucis diuine fulgore. unde segt: Et reuerti sunt pastores glorificantes ⁊ laudantes deuz in oibus q̃ audierāt. BEDA. s. ab angelis. Et uiderāt. s. in bethleez sicut dcm̃ ē ad illos. i. in hoc glorificant q̃ non aliud uenientes inuenerāt q̃ dictū est ad illos: siue sicut dictū est ad illos: gloziam deo laudesq; referunt: Etenī hoc illis facere dictū est ab angelis nō quidē verbo iperantibus: sed formā sue deuotionis offerentibus: cum deo in excelsis gloziaz resonarēt. BEDA. in ho. Mystice aūt intellectualiū pastores gregū: imo cuncti fideles exēplo boz pastoz trāseāt cogitatione vsq; in bethleē: ⁊ incarnationē christi dignis celebrent honoribus. Transeam⁹ aūt abiectis cōcupiscentiis carnalib⁹ toto mētis desiderio: vsq; in bethleez superna idest domū panis viuentis quē illi in p̃sepio v⁹re vagientē nos in patris solio mereamur videre regnantem. Non est aūt tanta beatitudo cū desidia ac torpore querēda: sed alacriter sunt christi sequenda vestigia. Uidentes aūt cognouerūt. Et nos que dicta sunt de saluatore nostro plena diligētiōe festinemus ꝑplecti: vt hoc in futuro perfecte cognitionis visu cōprehēdere valeamus. BEDA. super lucam. Dñici ēt gregis pastores precedētium patrum vitaz in quā panis vite seruaē quasi bethleē pozē⁹ contēplando subeunt: nihilq; in hac aliud reperiunt: q̃ virginalē ecclesie pulchritudinē ōsi Mariā: virilē spiritaliū doctoruz cetum: quasi ioseph: humilē christi aduentuz scripture paginis sacre insertū: quasi in p̃sepio positū xp̃m infantē. ORIGE. Uel p̃sepe illud israel erat ꝺm illud esaie: Cognouit bos possessorem suū: ⁊ asin⁹ p̃sepe dñi sui. BEDA. in homi. Nō est tamen dubiū aūt silētio pastores que agnouerāt: q; ecclesie pastores in hoc ordinati sunt: vt que in scripturis didicerunt aliis ditoribus ostendant. BEDA. super lucā: Magistri etiā spiritaliū gregū mō ceteris dormientibus cōtemplandē celestia subeunt: mō fideliū exēpla querēdo circueunt: mō ad publicū pastoralis officy docendo reuertunt. BEDA. in ho. Unusquisq; ēt qui p̃natus viuere creditur: pastoris officiū tenet: si bonoz actuuz cogitationūq; mundaz ac gregās multitudinē: hāc iusto moderamīe gubernare: scripturarū pastu nutrire: ⁊ ꝺ demonū insidias seruare ꝓtēdit.

¶Et postquā cōsūmat⁹ sunt dies octo: vt circūcideret puer: vocatū ē nomē ei⁹ iesus: Qꝺ vocatum est ab angelo p̃iusq; in vtero cōciperetur.

BEDA. in homi. Expositā natiuitate dñica: subiungit euangelista atq; ait: Et postq̃ consūmati sunt dies octo vt circunciderētur puer. AMBRO. Quis puer nisi ille de quo dictū est: Puer natus est nobis ⁊ filius dat⁹ est nobis. factus est enī sub lege: vt eos qui sub lege erāt lucrifaceret.

EPIPHA. Dicunt autez hebionis ⁊ cherinthi sequaces sūm̃ discipulo: si sit sicut magister eius. Circuncidit aūt se christus: tu ergo circūcidaris: Fallunt autem destruētes sua p̃incipia. Si enī fateretur hebion christum deum celitus descendentem octauo die fuisse circūcisum: tunc prebēret circūcisiōi materiam argumēti: sed cum nudū hūc assumpsit hoiem: non puer est cā vt circūcidatur. sicut nec ī⁹antes sunt sue circūcisiōis auctores. Nos enī deū ipsum fatemur celitus descendentem ⁊ in claustro virginee matris habitaz fetibus ꝓtraxisse: quoaduq; sibi ex utero virgineo humanitatis carnē perfecte cōponeret. q̃ circūcisus est verā citer: non apparenter octauo die: q̃tenus cū ad spiritalem effectū figure puenerit tā ab ipso q̃ a suis discipulis diuinā gent⁹ nō ultra figure: sed veritas. ORIGE. Sicut. n. mortui sum⁹ cū illo moziēte: ⁊ ꝓsurrexim⁹ resurgēti: sic cū eo circūcisi sumus. vñ nequaq̃ nunc indigemus circūcisione carnali. EPIPHA. Pluribus aūt ex causis circumcisus est christus. Et p̃imo quidē vt ostēdat carnis veritatē contra manicheum: ⁊ illos qui apparenter eū dicunt ꝑisse. Deinde vt pateat q; nequaq̃ deitati cōsubstantiale corpus extenderit: vt fatur apolinaris. neq; celi⁹ detulit illud: vt asserit valētinus. ⁊ vt cōfirmet circūcisionem: quam olim instituerat eius aduentui seruientem. quinetiā vt nulla sit inde excusatio: nā nisi circūcisus fuisset obycere poterā⁹ q; nō

possent ī circūcisum xp̃z recipe. BEDA. ī ho. Ut ēt nobis obediēdi virtutē ꝓmēdaret exēplo: ⁊ vt eos q sub lege posti legis onera portare neguerāt: sua ꝓpassiōe iuuaret: vt q ī similitudie carnis pcti aduenit: remediū quo⁹ ꝺmo pcti contraxerat mūdari nō respuit. Jdē enī salutifere circūcīsionis auxiliū circūcisio i lege cōtra ozigialis pcti vulnus agebat: qꝺ nūc baptismus reuelate gr̃e tpe consuecuit: excepto q; regni celestis ianuā nōdū itrare poterāt: tm̃ ī sinu abrahe post mortē beā rege⁹ solati supne pacis ingressum spe felici expectabāt. ATHANA. Nihil. n. aliud exp̃mebat circuncisio nisi gr̃atōis vetuste spoliationē p̃ q; p circūcidebat pars corpis: q̃ corpalis natiuitatis cā exisit. Hoc āt tūc tpis agebat ī signū futuri p xp̃z baptismatis: Jccirco postq̃ venit signatū: cessauit figura. vbi nāq; tota vet⁹tas tollit p baptismū: supfluū est qꝺ partis sectio p̃figurat. CYRIL. Octauo aūt die cōsuetū erat carnalē celebrari circūcisionē. octauū. n. die christ⁹ a mortuis resurrexit: ⁊ sinuauit nobis spūalē circūcisionē dicēs: Euntes docete oēs gētes baptiçantes eos. BEDA. In ei⁹ aūt resurrectōe p̃figurata est vtraq; nra resurrectio ⁊ carnis ⁊ spūs. christ⁹. n. circūcisus nāz nam̃ duxit ⁊ nūc p ipm̃ a vitioz labe purgandā: ⁊ i nouissimo die a mortis pestē restaurādā. ⁊ sic dñs octaua die: ꝺ est post septimā sabbati resurrexit: ita ⁊ ipsi post sex hui⁹ seculi etates: ⁊ septimā sabbati aiaz: q̃ nūc iteriz ī alia vita ꝓficiāt. sī octauo tpe surgem⁹. CYRIL. Scōm āt legis p̃ceptū eodē die ipositionē nois recepit. vnde segt: Uocatū ē nom̃ eius iesus. qꝺ iterp̃tat saluator. edit⁹ enī fuit ad totius orbis salutē: quā sua circūcisiōe p̃figurauit: ꝺm q; apostolus dicit: Circumcisi estis circūcisiōe nō mānufacta ī expoliatōe corporis carnis. s. i circūcisiōe xp̃i. BEDA. Sz ⁊ ꝺ q; eodē die sue circūcisiōis nois accepit: ad imitatiōez p̃sce obs̃uatōis fecit. Abraam. n. q; p̃mum circuncisionis sacramentum accepit: die sue circuncisionis amplificatione nominis bene dicti ꝓmeruit. ORIGE. Nomē autē iesu gl̃iosiz oīq; cultu dignissimū: nomē qꝺ ē sup oē nomē: nō decuit p̃mum ab hoibus appellari: neq; ab eis afferri ī mūdū. vnde signāter euāgelista subdit: Qꝺ vocatū est ab angelo p̃usq̃ ī vtero cōciperetur. BEDA. Duius aūt nois etiaz electi in sua spūali circūcisione participes existere gaudēt: vt sicut a xp̃o christiani: ita etiam a saluatore saluati vocent: quod illis a deo vocabulū nou solum p̃usq̃ ī vtero ecclesie per fidē concipērēt: sz etiaz ante tempora secularia vocatū est.

¶Et postq̃ ipleti sunt dies purgatiōis ei⁹ ꝺm legē moysi: tulerunt illū in hieru salē: vt sisterēt eū dño: sicut scriptū est in lege dñi: Quia oē masculinum adaperiens vuluā sanctū dño vocabitur. Et vt darent hostiam ꝺm q; dictū est in lege domini: par turturum aut duos pullos colūbarū.

CYRIL. Post circūcisionē rursus expectat purgatiōis tēpus. vñ dr̃. Et postq̃ ipleti sunt dies purgationis eius ꝺm legē moysi. BEDA. Si legis ipsius verba diligēti⁹ inspexeris: pfecto reperies q; ipsa dei genitrix sicut a cōmixtiōe virili: sic a legali fit iure ꝺmu⁹. s. Non. n. ois mulier pariēs: sed ea que suscepto semine peperit designat ꝺmunda: ritu q; legis docet esse mundāda: ad distinctionē. s. illius q̃ virgo concepit ⁊ peperit. Sed vt nos a legis vinculo soluere mur sicut christus. ita ⁊ beata maria legi ē sponte subiecta.

TITVS. Uñ elegāter euāgelista ꝓtulit q; cōpleti sunt dies purgationis ei⁹ ꝺm legē. nā reuera nō incūbebat necessitas virgini sacre: vt dies purgationis ei⁹ expectaret: que cā ex spūsco cōcepisset caruit coniugio. Segtur: Tulerunt illū in hierusalē vt sisterent eū dño. ATHANA. Sed qñ a paternis aspectib⁹ latuit dñs: aut qꝺ locus excipit ab eius iperio: vt ibi existēdo semotus a patre sit: nisi afferat hierosolymā: ⁊ introducat in tēpluz: Sed forte cā nostri hoc scripta sunt. Sicut. n. nō gr̃a sui hō factus est: ⁊ circūcisus ī carne: sz vt nos p gr̃az faceret deos: ⁊ vt spiritualiter circūcidamur: sic pp nos sistit dño: vt discam⁹ deo p̃itare nos ipsos. BEDA. Post triceſimū āt ⁊ tertiū circūcisiōis diē dño sistit: mystice ī sinuās neminē nisi circūcisuz vitys: dñi cis dignū ēt ꝓspectib⁹. neminē nisi mortalitatis nexib⁹ absolutū supne ciuitatis gaudia posse pfecte subire. Segtur: Sicut scriptū ē ī lege dñi. ORIGE. Ubi sūt q deū legis negāt a xp̃o fuisse in euāgelio ꝓdicatū: An putādū ē: q; filiū suū hoc⁹ deo⁹ sub lege inimici fecit: quā ipse nō dederat: In lege. n. moy si scriptū ē qꝺ segt: Qz oē masculinū adapiens vuluā sanctū dño vocabit. BEDA. Qz dicit; Adapiens vuluā: ⁊ bois ⁊ pecoris p̃mogenitū significat: qꝺ vtrūq; dño vocari: atq; iō sacerdotis cē p̃ceptū ē: ita dūtaxat vt p bois ꝓmoge to pciū accipet: ⁊ oē aīal īmundum redimi faceret. GREGO. nise. Hoc āt legis decretū ī solo icarnato deo singulariter: ⁊ ab alys differēter ipleri vī. Ipse nāq; solus ineffabiliter ꝓcepta ac incōphēsibiliter edit⁹ virginalez vteꝝ aputi: nō añ a cōubio reseratuz: Quans ⁊ post ptū mirabile iuuenilabiliter signaculū castitatis. AMBRO. Nō enī virilis coit⁹ vulue virginalis secreta reseruit: sz īmaculatū semē ī uiolabili vtero spūs sanct⁹ ifudit. Qui q; vuluā sanctificauit aliēnā: vt nasceret ꝓpheta. hic ē q aputi matri sue vuluā: vt īmaculat⁹ exiret. BEDA. Qz ergo ait Adapiens vuluaz. cōsuete natiuitatis more logt: nō q; dñs sacri vētris hospitiū: qꝺ ingressus sanctificaret: egressus deuirginasse credēd⁹ sit. GREGO. nisen⁹. Sol⁹ aūt hic pt⁹ masculin⁹ spiritaliter eē cōspicit: q nil de femineitate culpe portauit. vñ renerand⁹ sanct⁹ vocat⁹ ē. vñ ⁊ gabriel ꝺs ꝺ decretū ad ipm̃ solū p tinere memorās dicebat: Qꝺ ex te nasceſ sanctū vocabit filī⁹ dei. Et in ceteris qdē ꝓmogenitis sanctos illos vocari euāgelica solertia statuit: tāq; oblatione diuina sortitos hoc nomē: at in toti⁹ ꝓmogenito creature: qꝺ nascit sanctū. pnūciat angelus: q̃si ꝓprie scīm existēs. AMBRO. Solus. n. p oīa in⁹atis de femia sanct⁹ dñs iesus q; terrene ꝓtagia corruptele īmaculati ptus nouitate nō senserit: ⁊ celesti maiestate depulerit: nā si litterā segmur: qūo scūs oīs masculus cū multos sceleratissimos fuisse nō lateat: sz ille sanctus p quē figurā futuri mystery legis diuine ꝑscripta signabant: eo⁹ sol⁹ sanct⁹ ecclesie virginis ad generādos pplos aperiret genitale secretū. CYRIL. O ꝓfunditas sciaz sapie ⁊ sciētie dei. offert hostias q p singulas hostias honorat cū pre: figuras legis custodit veritas: q legis ē cōditor: sic de⁹ legē custodiuit vt hō: vñ segtur: Et vt darēt hostiā ꝺm q; dictū erat in lege dñi: Par turturū: aut duos pullos colūbarū. BEDA. in ho. Hostia aūt hec paupez erat. ꝑcepit qp pe dñs ī lege: vt q possent agnū ꝓ filio aut filia: simul ⁊ turturē siue colūbā offerrēt. Qui vero nō sufficiebāt ad offerēdum agnū: duos iaz turtures vel duos colūb⁹ pullos offerrent: ergo dñs cum diues eēt: paup fieri dign⁹ est: vt nos sua paupertate diuitiarū suarum donaret esse participes.

CYRIL. Uidēdū aūt qd hec oblata ifinnant. Nimiruz loquacissima est turtur in auib⁹: at colūba est aīal māsuetū. Talis aūt fact⁹ est erga nos saluator māsuetudinez ꝑfecte colens: ⁊ vt turtur orbē allexit: replēs hortū suū ꝓpriis melodys. Occidebat ergo turtur aut colūba: vt ipse ꝓ figuras nobis pādat passur⁹ in carne ꝓ vita mūdi. BEDA. i ho. Uel colūba simplicitatē: turtur idicat castitatem: qz ⁊ colūba simplicitatis: ⁊ castitatis amator est turtur: ita vt si cōiugē casu pdiderit nō vltra aliā q̃rere curet. Merito q. turtur ⁊ colūba domino offerunt in hostiā: qz s... ex ⁊ pudica fidelium conuersatio est illi insticie sacrificium gratum.

ATHANA. Ideo vero bina iussit offerri: qz hoīe consistente ex aīa ⁊ corpe: duplū a nobis poscit de⁹: castitatem ⁊ mansuetudinē: nō solū corporis sed ēt anime: alioquī erit

homo fictor ⁊ hypocrita: gerens ī tegumentum occultę ma
licie innocentiā apparentez. BEDA. in ho. Cum vo ⁊ra
qz auis propter cōsuetudinē gemēdi psentes sanctoꝝ lucꝫ
designat: in hoc tñ differūt q̄ turtur soliuagus: colūba autē
gregatiz volare cōsueuit: ⁊ ob id iste secretas orationum la
chrymas: illa publicos ecclesie cōuētus insinuat. BEDA
sup lucam: Uel colūba que gregatim volat: actiue vite fre
quentiaz demonstrat. Turtur qui singularitate gaudet: spe
culatiue vite culmina denunciat. Et qz eque vtraqz condi
tozi accepta est hostia: consulte lucas vtrū turtures an pul
li colūbaꝝ ꝓ dño sint oblati nō dixit: ne vnus alteri vi
di ordinem preferret: sed vtrunqz sequendum doceret.

¶ Et ecce homo erat in hierusalem cui nomē sy
meon. Et homo iste iustus ⁊ timorat⁹ expectās
ꝓsolationē israel ⁊ spūssanctus erat i eo. Et re
sponsum accep̄at a spūsco: non visurum se moꝛ
tē nisi prius viderꝫ christū dñi. Et venit i spiritu
in tēpluꝫ. Et cuz inducerēt puerū iesum parētes
eius: vt facerēt ꝼm consuetudinem legis ꝓ eo:
⁊ ipse accepit eum in vlnas suas.

AMBRO. Nō solū ab angelis ⁊ ppbetis a pastoꝛib⁹ ⁊a
parētib⁹: sz etiā a senioꝛib⁹ ⁊ iustis generatio dñi accepit te
stimoniū. vñ dr: Et ecce hō erat i hierusalez cui nomē sime
on: ⁊ hō iste iustus ⁊ timorat⁹. BEDA. Quia difficulter iu
sticia sine timoꝛe custodit: nō illū dico timoꝛē q̄ pena sibi
bōa subtrahi phozrescit: quē pfecta dilectio foras mittit: sz
timoꝛē dñi sanctū q̄ manet i secula: quo iust⁹ deū q̄to ⁊ lē
tius diligit: tāto solerti⁹ offendere cauet. AMBRO. Et
bene iust⁹ q̄ nō suā sz ppli grāz regrebat. vñ segt: Expectās
ꝓsolationē israel. GREGO. Nisenus. Nō vtiqz n̄ ꝺenā
felicitatē i ꝓsolationē israel prudēs simeon expectabat: sed
vera trāslationē ad vitā is decoꝛē p separatōez a legis vm
bza: habuerat nāqz p oracula q̄ visurus eēt xp̄m dñi pusq̄
de seculo pñti trāsmigraret. vnde segt: Et spūssc⁹ erat
i eo. a quo. s. iustificabaꝫ. Et respō. ac. a spūssan. no vi. se moꝛ
nisi pus videret xp̄z dñi. AMBRO. Cupiebat ipe ꝺez
corpoꝛee vitalis fragilitatis absolui: sed expectabat vide
re ꝓmissuz. sciebat. n. q̄ beati oculi q̄ viderēt. GREGO.
xviij. moza. In quo etiam discimus quāto desiderio e ple
be israelitica sancti viri incarnationis eius mysteriuz vide
re cupierunt. BEDA. Uidere aūt moꝛtē experiri eam si
gnificat: multūqz felix moꝛtez videbit carnis q̄cunqz chri
stuz dñi pus oculis carnis videre categerit; nec uersationē ba
bēdo in celesti hierusalē: tēpli dei limia frequētādo: B ē san
ctoꝝ i gl⁹ de⁹ bītat ex ꝓpe spectādo. Eadē aūt spūs gr̄a qua
oli vēturū ꝓcognouerat: ⁊ nūc veniētē cognouit. vñ segtur
Et venit in spiritu in tēpli. ORIGE. Et tu si vis tenere
iesum: ⁊ amplexari manib⁹: oī laboze nitere: vt ducez bēa
spūm: veni⁹ ꝫ ad tēplū dei. Segt. n. Et cū idu. pue. iesum
parē. ei⁹. s. Maria mr ⁊ ioseph q̄ putabaꝫ pr̄. Ut faceret ꝼm
cōsuetudinem legis ꝓ eo: ⁊ ipse accepit eum in vlnas suas.

GREGO. nisen⁹. Quā beat⁹ ille sacer ad sacra itroit⁹: p
quē ad vite terminū maturauit. Beate man⁹q̄ verbū vite
palpauerūt: ⁊ vlne quoqz q̄s ad suscepti⁹z pauit. BEDA.
Accepit aūt iust⁹ ꝼm legē pueꝝ suū in vlnas suas vt signifi
ceet iusticiā opeꝝ q̄ ex lege erat p man⁹ ⁊ brachia figurato⁹
humili gdē: sz salutari fidei euāgelice gr̄e imitādū. Accepit
senioꝝ ifantē christū: vt insinuet B seculū q̄si senio iā defes
su... ad ifantiā ⁊ innocētiā christiane cōuersatiōis rediturū.

¶ Et bñdixit deum ⁊ dixit: Nunc dimittis seruū
tuum domine ꝼm verbum tuum in pace. Quia
viderunt oculi mei salutare tuum. Quod para
sti ante faciem omnium populoꝝ. Lumē ad
reuelationē gentium: ⁊ gloriā plebis tue israel.
ORIGE. Si aūt ad tactū fimbrie vestimēti mulier sanata
ē: qd putādū ē de symeone in suas vlnas accepit ifantem
⁊ gaudet. videꝫ mulū a se gestari: q venerat ad victos re
soluēdos. sciēs nemīnē eū posse de claustro corpoꝛis emit
tere cū spe future vite: nisi is quē in brachys cōtinebat. vñ
dr: Et bñdixit deū: ⁊ dixit: Nūc dimitte. ser. tuū dñe. THEO
PHI. Quicit dñe: ꝓfitētis ē: q̄ ipse moꝛtis eli⁹ ⁊ vite dñs: ⁊
sic puez quē suscepit deū ꝓfitet. ORIGE. Quādiu xp̄s
nō renebā: clausus erā: ⁊ de viculis exire nō poteraz. BA
SI. Si aūt voces iustoꝝ ingras: oēs sup B mūdo ⁊ eius fle
bili moza igemiscūt. Deu mihi dicit dauid: q̄ incolat⁹ me⁹
plongat⁹ ē. AMBRO. Nō ḡ iustū velut corpoꝛee carce
re molis ēcluſuz ꝺe dissolui vt icipiat eē cū xp̄o. Is q̄ vult
dimitti: veniat in tēplū: veniat in hierusalez: expectet xp̄m
dñi: accipiat in manib⁹ vbū dei: ⁊ cōplectaē velut q̄busdaꝫ
fidei sue brachys. tūc dimitteē: vt nō videat moꝛte q̄ vide
rit vitā. GRECVS. Symeon aūt bñdicebat deū iter ce
tera: q̄ ꝓmissa sibi facta soꝛtita erāt efficacie veritatē: nam
cōsolationē israel oculis pspicere meruit: ⁊ manib⁹ pozare
⁊ iō dicit: ꝼm verbum tuum. i. cū finē obtinueri ꝓmissoꝝ.
at vbi visibiliter sensi q̄ desiderabā: nūc soluis tuū famu
lum cū custu moꝛtis attonitū: nec desitatiōis cogitationib⁹ eō
turbatū. ⁊ iō subdit: In pace. GREGO. nisenus: Qz poss
q̄ xp̄s culpā hostilē destruxit: nos quoqz patri recōciliante
facta ē trāslatio sanctoꝝ in pace. ORIGE. Quis ē aūt q̄
de seculo isto recedit in pace. ni si is q̄ itelligit q̄ de⁹ erat in
xp̄o mūdū reconcilias sibi: nibilqz habet inimicū deo: sed
oēm pacē bonis i se opib⁹ assumpsit. GRECVS. Fuerat
aūt sibi repromissuz nō visurū se moꝛtē: nisi prius videret
xp̄s dñi: ⁊ iō b ipletū oīdens subdit: Qz viderūt oculi mei
salutare tuū. GREGO. nisenus: Beati oculi tui tā aie q̄
coꝛpis: bi qdē visibiliter deū suscipiētes: illi vo nō solū q̄ vi
sa sunt attēdētes: imo illuminati fulgoꝛe spūs dñi verboꝝ
in carne cognoscētes: salutare nāqz qō tuis oculis peepisti:
ipse iesus ē quo noīe salus declaraē. CYRIL. Fuerat aūt
xp̄i mysteriū qō patuit in vltimis tēpoꝛib⁹ seculi ꝓparatuz
añ mūdi oziginē. vñ segtur: Qō parasti añ facie oīuz ꝓpoꝛ

ATHANA. s. ꝓfectā toti mūdo p xp̄m salutē. q̄liter
supradictū est: q̄ expectabat israel cōsolationē: eo q̄. s. tūc
futurā esse cōsolationē israel agnouit in spū: cuz ⁊ in oībus
pplis paratū est salutare. GRECVS. Attēde ēt sagacita
tem digni ⁊ venerādi senis: añq̄ dign⁹ videreē beate visio
nis: ꝓstolabaē solamē israel. Ut aūt qō sperabat obtinuit:
exclamat se vidisse salutē oīum ꝓpoꝛ: adeo. n. infantis in
effabile iubar illustrauit cū: vt ꝓcessu tpis secutura moꝛ si
bi fierent nota. THEOPHI. Signāter aūt ꝓdicit: Ante
faciē: vt. s. oīb⁹ ei⁹ incarnatio appareret. hoc aūt salutare dicit
esse gentiū lumē. ⁊ gloriā israel: vnde segtur: Lumē ad re
uelationē gentiū. ATHANA. Hētes. n. ante xp̄i aduē
tum in vltimis tenebris erāt constitute: cognitione diuina
ꝓuate. CYRIL. Sed xp̄s aduenies factus est lux: tenez
broſis ⁊ erraticis: quos diabolica man⁹ pressit. Uocati sunt
aūt a deo patre ad noticiā f : q̄ est lux vera. ATHA
NA. Israel aūt lz tenuiter lege illuminabaē: ⁊ iō nō dicit
q̄ lumē illis ꝓtulerit: sed subdit: Et gloriā plebis tue israel
Memoraās antiquā historiaz: q̄ sicut oli moyses ꝺīm alle
quēdo glorioſaz rettulit faciē: sic ⁊ ipsi diuinā humanitatis
lucē ptingētes: vetus abyciētes velamē: in eāde imagine
trāsformarent⁹ de gloria in gloriā. CYRIL. Nā ⁊ ſ qui
dam eoꝝ iobediētes fuerīt: tñ reliquie salue facte sunt: q̄
xp̄m puenerunt ad gloriā. Darū ꝓmitte fuere dīni apostoli:
quoꝝ fulgoꝛes vniuersum oꝛbē illuminat. fuit etiaz chri
stus singulariter israel glia. qz ꝼm carnē ex eis processit: q̄
nisen⁹: Et ideo signāter dixit: Plebis tue: qz non ab eis ali

est adoratus: sed ī super ex eis ē ꝼm carnē natus. BEDA.
Et bene reuelatio gentiū israelis glozie ꝓfertur: qz cū pleni
tudo gentiuz itroierit: tunc oīs israel saluus erit.

¶ Et erant pater eius ⁊ mater eius mirantes sup
bis que dicebantur de illo. Et benedixit illis sy
meon: ⁊ dixit ad Mariā matrē eius. Ecce posi
tus est hic i ruinam ⁊ i resurrectionez multoꝝ
israel: ⁊ i signum cui contradicetur: Et tuam
ipsius animam pertransibit gladius: vt reuelen
tur ex multis cordibus cogitationes.

GRECVS. Trāscēdentiū re noticiā quotiēs ī memo
riā venerit: totiēs renouat i mente miraculuz. vnde dr. Et
erāt pr̄ ei⁹ ⁊ mr̄ mirātes sup bis q̄ dicebanē de illo. ORI
GE. Tā ab angelo q̄ a multitudie celestis exercit⁹: necnō
⁊ a pastoꝛib⁹ ⁊ ipo symeone. BEDA. Patrē saluatoꝛis ap
pellat: nō q̄ vere pr̄ fuerit ei: sz quo ad famā marie cōseruā
dā pater sit ab oīb⁹ estimatus. AVGV. Quāuis ⁊ eo mō
pater illius valeat dici quo ⁊ vir marie: recte intelligit sine
cōmixtiōe carnis: ipsa copulatiōe cōiugy multo videliz cō
iunctius q̄s si eēt aliūde adoptat⁹. neq̄. n. ꝓpterea nō erat
appellandus ioseph pater christi: qz nō eū concūbēdo ge
nuerat: q̄niquidē pater esset: ⁊ ei quē nō ex sua coniuge peperat
aliūde adoptaſſz. ORIGE. Qui aūt altius aliqd ingrit:
pōt dicere q̄m generatōis oꝛdo a dauid vsqz ad ioseph ōdu
cit: ne videret frustra ioseph noiari: qz pr̄ nō fuerat saluato
ris: vt gr̄iatōis oꝛdo bēret locū: pr̄ dñi appellatus ē. GRE
CVS. Laudibus aūt dīnis exhibitis: vertit se simeō ad be
nedictōez adducētiū puerꝝ. vñ segt: Et bñdixit illis simeō.
Bñdictōe igit⁹ vtrūqz donat: occultoꝝ vo pfagia dirigit tñ
ad matrē: q̄tenus p cōmunē bñdictionē non puerꝫ ioseph si
militudie pris: p ea vo q̄ dicit mr̄i seoꝛsuz a ioseph: verā eaz
ꝺicit genit⁹ricē. vñ segt: Et di d ma. matrē ei⁹: ecce posi.
ē hic i rui. ⁊ resurrec. mul. i isr̄l. AMBRO. Uide vbere i
oēs gr̄az dñi i generatōe diffusam: ⁊ ppbetiā icredulis nega
tā eē. nō inuſtis. Ecce ⁊ simeō ppbetiçat i ruinā ⁊ resurre
ctionē multoꝝ vēisse xp̄z iesuz. ORIGE. Qui simpl⁹ ex
pōit pōt dicere i ruinā eū vēisse ifideliū: ⁊ i resurrectionē cre
dētium. CHRY. Sicut. n. lux ⁊si oculos debiles turbet
lux ē hoc mō saluatoꝛ pfuerat: ⁊si cozruant plurimi: nz. n. ē
eius officiū destructio: sz eoꝝ vesanie. quāobrē non solū ex
salute bonoꝝ: sz etiā ex maloꝝ dissipatiōione vtus eius oñ
dit: nā sol q̄noniā multū radiat: ꝓpterea visus debiles pre
cipue pturbat. GREGO. nisen⁹: Attēde aūt distinctiōis
exq̄sitā ꝓlationē: ꝓparatio q̄ppe salutis dr cozā oī populo:
sz casus ⁊ subleuatio pluriū. Diuinū. n. ꝓpositū ē salus ⁊ nō
deificatio singuloꝝ: casus āt ⁊ subleuatio ꝓsistit in plurium
intētione credētiū ⁊ nō credētiū. Qz aūt iacētes ⁊ icredu
subleuētur: nō ē absurdū. ORIGE. Qui aūt curiosius iter
ꝓres ē: dicit neq̄q̄ eū cadere q̄ añ nō steterit: Da mihi igit
q̄ fuerit ille q̄ stetit: ī cui⁹ ruinā saluatoꝛ aduenerit: GRE
GO. nisē. Sz p hoc designat ruinā ad ifima: q̄si nō punien
dus eq̄liter añ icarnatiōis mysteriū ⁊ p⁹ datā dispēsatiōez
⁊ pdicationē. Et marie bi sūt ex israel: quos nēe erat ⁊ pristi
nis bonis carere ⁊ penas luere grauioꝛes q̄ oēs alie gētes:
eo q̄ dudū ꝓpbetū in eis ⁊ adoratū: ⁊ ex eis ꝓductuz mi
nime susceperūt. Iccirco spāliter cis minaē ruinā. nō soluz
a spiritali salute: sz ēt ꝓpter destructionē vrbis ⁊ habitātiū
cinitatē. Resurrectio vero ꝓmittit credētibus: parti qdē
velut sub lege iacētibus ⁊ ab eius fuitute subleuandis: par
tim vero velut consepultis cum christo ⁊ ei consurgētibus.
Dis autē verbis itellige p cōozdiaz intellectuuz: ad dicta
ꝓpbetica vnū ⁊ eūdē deū ⁊ legislatoꝛē: ⁊ in ꝓpbetis in no
uo testamēto locutū eē. lapidē nāqz ruine ⁊ petram scāda
li futuruz: ne confundant credētes in cū ꝼmo ꝓpbet⁹ de
clarauit. ORIGE. Est āt ⁊ alti⁹ qd itelligēduz aduersus
eos q̄ ꝺitoꝛe latrāt dicētes: Ecce de⁹ legis ⁊ ꝓpbetaꝝ: vi
dete q̄lis sit: Ego ingt occidaz: ⁊ ego viuificabo. si ꝓpterea
cruētus ē iudex ⁊ crudelis cōditoꝛ: manifestissimū ē ⁊ iesuz
eē illi⁹ filiū: cadē sigdē de eo ḃ scripta sūt: q̄ veniat i ruinā
⁊ resurrectionē multoꝝ. AMBRO. Ut. s. iustoꝝ iniquo
rūqz merita discernat: ⁊ p nostroꝝ q̄litate factoꝝ iudex ve
rus ⁊ iust⁹ aut supplicia decernat: aut ꝓmia. ORIGE. Ui
dēdū ē aūt ne forte saluatoꝛ nō eque alys ī ruinā venerit ⁊
in resurrectionē: qz. n. peccato stabā: ꝓmo mihi vtilitas fuit
vt caderē: ⁊ peccato mozerer. Deniqz ⁊ sci ꝓpbete q̄ñ angu
stias aligd cōēplabanē cadebāt in faciē suaz: vt peccata p
ruinā pleni⁹ purgarenē. hoc ipsuz ⁊ saluatoꝛ tibi ꝓmū cōce
dit. peccatoꝛ eras: cadat in te peccatoꝛ: vt possis debinc re
surgere ⁊ dicere: Si cōmoꝛtuus sum⁹: ⁊ ꝓuiuem⁹. CHRY.
Resurrectō qdē ē cōuersatio noua. cū enī lasciu⁹ cast⁹ effi
ciē: auarus misericos: atroꝛ māsuesc̄it: rectificatio celebra
tur: moꝛtuo qdē peccato: resurgēte ꝺo iusticia. Segt: Et in
signū cui ꝺicēt. BASI. Signum cōtradictionē accipiēs
ꝓprie crux dr a scriptura. Fec̄. n. ingt moyses serpētē eneū
⁊ posuit ꝓ signo. CREGO. nise. Misceat aūt dedec⁹ glo
rie: Dui⁹. n. rei nobis christicolis ē hoc signū idicii: ꝺictio
nis vo dū ab his qdē accipiē vt ridiculosum ⁊ horribile: ab
his vo admodū aduenerādū. Uel forsan ipm xp̄m noīat si
gnū: tanq̄ supra natura exist̄entem ⁊ signoꝝ auctoꝛez.

BASI. Est. n. signū alicuius rei mirabilis ⁊ occulte indi
catiuū: visum qdē a simplicioꝛibus: intellectu vero ab habē
tibus exercitatū itellectū. ORIGE. Qibus aūt q̄ de xp̄o na
rat hīstoria ꝺicit: nō q̄ ꝺicant bi q̄ credebāt in eum.
Nos ꝓpe scim⁹ oīa vera: sed q̄ scripta sunt: sed q̄ apud ire
dulos vniuersa q̄ de eo scripta sunt: signuz sunt cui ꝺicet.

GREGO. nisenus: Dec sigdē de filio ꝺicunt: spectāt tñ
ad eius genitricē: duz singula sibi assumit simul piclitata ⁊
glorificata: nec tñ ꝓspera: sed illa ꝺ nunciat ēt doloꝛosa. nā
segtur. Tuā ipsi⁹ aiam ptrāsibit gladius. ORIGE. Nul
la docet ꝺoꝛia beatā mariā ex hac vita gladij occisiōe mi
grasse: pserti cū nō aīa: sz coꝛpus ferro soleat iterfici. vñ re
stat itelligi gladiū illū de quo dr. Et gladius in labys eoꝝ.
hoc est doloꝛē dñice passionis aīam eius ptransisse: que ⁊ si
xp̄m vtpote dei filiū sponte ꝓpria moꝛi: moꝛtēqz ipsam nō
du taret esse deuicturū: ex sua tñ carne ꝓcreatū: non sine
doloꝛis affectu potuit videre crucifigi. AMBRO. Uel
prudentiā marie nō ignarā mystery celestis ostēdit: vinuz
est. n. verbū dei ⁊ validū: ⁊ acutius omni gladio acutissimo.

AVGV. de que. no. ⁊ ve. testamēti. Ut per hoc significa
ret q̄ Maria: p quā gestū est. icarnationis mysteriū i moꝛ
te dñi stupoze quodā dubitauit videns filiū dei sic humilia
tum vt vsqz ad moꝛtē ꝺescenderet. Et sicut gladius ptran
siens iurta hominē timoꝛē facit: non pcutit: ita ⁊ dubitatio
mesticiaz fecit: nō tñ occidit. qz nō sedit in aī. sed ptransyt
quasi per vmbrā. GREGO. nisenus: Sed ipsaz solā
in ea passione occupari significat cū subdit: Ut reuelentur
ex multis cozdibus cogitationes: quod ꝺicit vt euentuz de
signet. non autem causaliter ponitur. Dis enim omnibus
euenientibus: secuta est erga multos intentionuz directio.
Quidam enim deum fatebantur in cruce: aly ne sic ab ifa
mys ⁊ criminationibus desistebant. Uel hoc ꝺictū ē: quate
nus tempoze passionis pateant ex plurium cozdibus medi
tationes: ⁊ emendentur per resurrectionem. velox enī illis
post ambiguitatem certitudo superuenit: nisi forte re ela
tionem: illuminationem quis estimet: vt sol⁹ est scriptu
re. BEDA. Sed ⁊ vsqz ad cōsumationē secu⁹ presentis
ecclesie aīam gladius durissime tribulationis pertransire
non cessat: cum signo fidei ab improbis contradicit: cuz au
dito dei verbo multos cū xp̄o resurgere: sed plures a credu
litate ruere gemebūda pertractat: cum reuelatis multoꝝ

Universidad de Deusto
Biblioteca

cordiũ cogitatõib⁹: vbi optimũ euãgely scuit semẽ: vbi ciçania vitioꝝ vel plꝰ iusto ꝑualare vel sola germiare conspicit.
ORIGE. Cogitatões ẽt male ĩ hoĩb⁹ erãt: q̃ ꝓterea reuelate sũt vt occideret eas ille q̃ ꝓ nob mõtu⁹ ẽ. Quãdiu. n. abscõdite erãt: ipossibile erat eas penit⁹ iterfici. vñ & nos si peccauerim⁹: debem⁹ dicere: Iniqtatez meã nõ abscõdi. Si. n. reuelauerim⁹ peccata nr̃a: nõ solũ deo: sed his q̃ possunt mederi vulneribus nostris: delebuntur peccata nostra.

¶ Et erat Anna propheta filia phanuel de tribu aser: hec processerat ĩ diebus multis: & vixerat cum viro suo ãnis septẽ a virginitate sua. Et hec vidua vsq; ad annos octogitaquatuor: que non discedebat de templo ieiunijs & obsecrationibus seruiens nocte ac die. Et hec ipsa hora supueniens cõfitebat dño: & loquebat de illo oibus qui expectabant redemptionem israel.

AMBRO. Prophetauerat symeon: pphetauerat copulata coniugio: pphetauerat ygo: debuit & vidua pphetare: ne q̃ pfessio deesset aut sexus. & ideo dr̃. Et erat ãna pphetissa filia phanuel õ tribu açer. THEOPHI. Immoratur euãgelista circa anne descriptionẽ: & patrẽ & tribũ enarrãs: testes q̃s multos adducẽs q̃ patrẽ & tribũ viderũt. GREGO. Nisenus: Uel qz tũc tpis cũ hac ꝛlie q̃daꝝ eodẽ nomine nũcupabãt. Ut igit̃ ad eã manifesta discretio fieret: patrẽ ei⁹ cõmemorat: & generis q̃litatẽ dscribit. AMBRO. Antea vero & stipendijs viduitatis & moribus tanꝝ ducit: vt digna fuisse credat q̃ redẽptorẽ oĩuꝝ nunciaret. vnde segtur: Hec ꝓcesserat ĩ diebus multis & vixerat cũ viro suo ãnis septẽ a v̄ginitate sua: & hec vidua vsq; ad annos octuagitaq̃tuor. ORIGE. Neq; n. spũssanct⁹ fortuitu habitauit ea: bonũ. n. est pmũ sic̃ potest virginitatis gr̃az possidere. Si aũt hoc nõ potuit: ſz euenerit ei vt pdat viz: vidua pseueret. qõ qdẽ nõ solũ post mortẽ viri: sed etiã cum ille vixit oz habere in animo: vt etiã si nõ euenerit: voluntas ipsi⁹ & ꝓpositꝰ a domino cozonet̃: & dicat: Hoc vouco: hoc promitto: si mihi humanũ aliqd quod nõ opto cõtigerit: nihil aliud faciaꝝ q̃s incontaminata & vidua pseuerẽ. Juste ergo sancta mulier spũs ꝓphetandi meruit accipere: qz longa castitate: longis etiã ieiunijs ad hoc culmẽ ascẽderat. vnde segtur: Que nõ discedebat de templo ieiunijs & obsecrationib⁹ seruiens die ac nocte. GREGO. In quo liquet q̃ cetera rũ virtutũ ĩerat ei congeries: & aspice ꝓformez symeoni virtutib⁹: simul. n. erãt in templo: simul ẽt digni reputati sũt ꝓphetica gr̃a. vñ segtur: Et hec ipsa hora supueniens cõfitebat dño. GREGO. nisenus: Hoc est regratiabat videdo mũdi salutẽ in israel. & ꝓfotabat de iesu: q̃n ipse esset redẽptor: idẽqz saluator. vñ segt̃. et loq̃bat õ illo oib⁹ q̃ expectabant redẽptionẽ israel. Uez qz anna ꝓphetissa modicum aliqd & nõ minis clarꝝ de xpo disseruit euãgeliũ: nõ seriati docuit q̃ ab ea sunt dicta. Forsan aũt ob hoc aliqs symeonẽ ꝓuenisse fatebit̃: eo q̃ is qdẽ formã legis gerebat. nã & ipm nomẽ notat obedietiã: illa vo gr̃e: qõ iterptatio nois manifestat: iter quos xp̃s mediꝰ erat: iccirco illũ qdẽ dimisit cuz lege morientẽ: hãc vo fouet vltra viuẽtẽ p gr̃az. BEDA. Juxta itellectũ ẽt mysticũ anna ecclesiã significat: q̃ in pñti spõsi sui est morte q̃si viduata. Numer⁹ ẽt annoꝝ viduitatis eius tps ecclesie designat: quo in corpore ꝛstituta pere[illegible]iat a dño. septies qdẽ duodeni. lxxxiiij. faciunt: & vij. q̃ dẽa bu[illegible]li cursum q̃ dieb⁹. vij. voluit. xij. vo ad perfectionem doctrine apostolice pertinent. Jdeoq; siue vniuersalis ecclesia: seu quelibet anima fidelis que totuz vite sue tẽpus apostolicis curat mancipare institutis: octogita quattuor annis dño seruire laudatur. Tempus etiaz septẽ annoꝝ quo cũ viro suo mãserat ꝓgruit: naz pp dñice puile giũ maiestatis quo in carne versat⁹ docuit: in signũ pfectionis simplex septẽ annoꝝ ẽ numer⁹ expssius: Arridet ẽt ecclesie mysterius & anna: & gr̃a ei⁹ iterpretabat̃: & filia ẽ phanuelis: qui fortes dei dicitur & de tribu açer. i. beati discendit.

¶ Et vt pfecerunt oia fm legẽ dñi reuersi sunt in galileam in ciuitatẽ suam nazareth. Puer autez crescebat: & cõfortabat̃ plenus sapientia: & gratia dei erat in illo. Et ibant parẽtes eius per oẽs annos in hierusalem in die solẽni paſche.

BEDA. Prætermissit hoc loco lucas que a mattheo satis expsita nouerat. dñm videlicet post hoc ne ab herode necandus inueniretur in egyptum a parentibus esse delatum: defuncto q̃z herode sic demũ in galileam reuersum: nazareth ciuitatẽ suaz inhabitare cepisse. Solent enĩ euangeliste singuli sic omittere quedaz: que vel ab alijs cõmemorata viderunt: vel ab alijs cõmemorãda in spiritu preuiderunt: vt continuata sue narrationis serie: quasi nulla parte misisse videant̃: q̃ n̄ alteritus euãgeliste cõsiderata scriptura quo loco trãsita fuerint: diligens lector inueniat. Unde multis prætermissis lucas dicit: Et vt perfecerunt oia fz legẽ dñi: reuersi sũt in galileã ciuitatẽ suaz nazareth. THEOPHI. Erat qdẽ eoz ciuitas bethleẽ sicut patria: nazareth vero tãq̃ habitaculũ. AVGV. de cõ. euãge. Forte aũt ꝺ mouet: qõ dicat mattheus propterea cum puero parẽtes eius isse in galileam: q̃ metu archelai in iudeam ire nolebant: cum propterea magis isse in galileam videantur: q̃ ciuitas eozum erat nazareth galilee: sicut lucas hic nõ tacet. Sed itelligendũ est: vbi angelus in somnis in egypto dixit ad ioseph: Surge & accipe puerum & matrem eius & vade in terram israel: sic intellectum ꝓmo eẽ a ioseph: vt putaret iussum se esse pergere in iudeam. ipsa. n. intelligi primitus potuit terra israel. pozo autem postea quoniam comperit illic regnare filiũz herodis archelaũ: noluit obycere se illi periculo: cum posset terra israel etiã sic intelligi: vt etiaz galilea illi deputaretur: qz & ipsam populus israel incolebat.

GRECVS. Uel aliter: Enumerat hic lucas tempus ad descensum in egyptum: neq; n. ante purgationẽ eã ioseph deduxisset. Ante vero q̃z in egyptum descenderent. non receperant per oracula vt naçaret pergerent: imo quasi libentius in patria conuersantes illuc vltro pergebant: Cum enĩ ad nihil aliud ascensus in bethleem euenisset: nisi causa descriptionis: expedito eo: cuius causa ascenderant: descẽdit in naçareth. THEOPHI. Poterat autez fm corpus ex ipso vtero in mensura mature etatis prodire: sed videretur hoc fm phantasiam: propterea paulatim crescit. vnde segtur. Puer aũt crescebat & confortabatur. BEDA. Notandũ est distinctio verboꝝ: qz dñs iesus christus in eo q̃ puer erat. i. habitũ humãe fragilitatis induerat: crescere & cõfortari habebat. ATHANA. Ceterum si fm qualdam ro in diuinam naturã mutata est: quo capiebat augmentũ: increato enim augmentuz attribuere nefarium est. CYRIL. Decenter vero etatis incremento sapiẽ ꝺiungit augmentum cũ dicit. Et cõfortabatur. s. spũ: nam iuxta mentiram etatis corpoꝛee: natura diuina sapiam propriã retinebat. THEOPHI. Si enĩ dũ parvus erat erat ornem sapientiã demonstrasset: videret prodigiũ: fz p pfectũ etatis seipsum ostẽdebat: vt totũ impleret orbẽ. Non aũt qua si suscipiens sapiaz spũ confortari dicitur: quod enĩz ab initio perfectissimum est: qõ põt deinde perfectius fieri? vt sequitur: Ple. sapi. & gratia dei erat in illo. BEDA. Sapie tia quidem: qz in ipso habitat ois plenitudo diuinitatis corporaliter. gratia ãt: qz homini iesu christo magna gratia donatum ẽ: vt exquo homo fieri cepisset: perfectus esset & deus: multo aũt magis in eo q̃ verbum dei & deus erat. nec confortari indigebat: nec habebat augeri. Adhuc aũt cum parvulus esset habebat gratiam dei: vt quõ in illo oia mirabilia fuerant ita & pitia mirabilis esset: vt dei sapia cõplere/tur. Segtur: Et ibant parentes eius p oẽs annos ĩ die solẽni paſche. CHRY. In hebreoꝝ solẽnitatib⁹ nõ solũz ipse: sed etiã locum obseruare lex iusserat: & ideo nec domi parẽtes extra hierosolymã celebrare pascha volebant.

AVGV. de cõ. euan. Quõ aũt ibant parẽtes eius p oẽs annos pueritie xp̃i in hierlm: si archelai timore illuc probibant accedere: hoc mihi dissoluere non eẽt difficile: nec si aliqs euangelista expressisset q̃ filiu regnaret archelaus. Fieri. n. poterat vt q̃ die festũ iter tam ingentẽ turbã latenter ascenderẽt mox reuersuri: vbi tñ alijs ꝺeb⁹ bitare memorunt: vt nec solẽnitate ptermissa essent irreligiosi: nec cõtinua mãsione cõspicui cũ vero etiã de regno archelai oẽs q̃ fuerit diuturnũ tacuerint: iste quoq; intellectus patz: q̃ lucas dicit: per omnes annos eos ascẽdere solitos ĩ hierlm: tunc accipimus factum: cum iam non timeret archelaus.

¶ Et cum factus esset annorum duodecim: ascendentibus illis in hierosolymam fm ꝺsuetudinẽ diei festi: consumatisq; diebus cum redirent: remansit puer iesus in hierusalẽ: & nõ cognouerũt parentes eius. Existimates aũt illũ esse in comitatu: venerunt iter diei: & reqrebãt eũ iter cognatos & notos. Et non inuenientes: regressi sunt ĩ hierusalem requirentes eũ. Et factũ est post triduum inuenerunt illum in templo sedentem ĩ medio doctoꝝ audiẽtẽ illos: & iterrogãtẽ eos. Stupebant aũt oes q̃ eũ audiebãt sup prudẽtia & responsis ei⁹. Et videntes admirati sũt. Et dixit mater ei⁹ ad illũ: Fili qd fecisti nobis sic? Ecce pater tuus & ego dolẽtes querebam⁹ te. Et ait ad illos. Quid ẽ q̃ me q̃rebatis? Nesciebatis q̃ in his q̃ patris mei sunt oportet me eẽ? Et ipsi non itellexerunt verbum quod locutus est ad eos.

CYRIL. Quia dixerat euangelista q̃ puer crescebat & confortabatur: ppium sermonẽ verificat: inducens iesum vna cũ sacra virgine in hierusalem ascendentẽ. vñ dr̃: Et cũ fac⁹ esset ie. an. xij. ascen. illis die. GRECVS. Non enĩz indiciũ sapie trãscẽdit etatis mensuram: sed quo tẽpore pene nos discretionis ratio perfici cõsueuit. xij. s. anno xp̃i sapientia demõstratur. AMBRO. Uel a. xij. anno dñice sumitur disputationis exordium: hic. n. ꝑdicãde fidei euãgelicantiũ numerus debebatur. BASI. Possumus & hoc dicere q̃z sicut septenario numero sic & duodenario q̃ multiplicatis inter se inuicez septenary partibus constat: vt rez vel temporum vniuersitas ac perfectio designetur: atq; iõ quo oia loca vel tempora doceat occupari: recte a duodecimo numero iubar xp̃i sumit exordiuz. BEDA. in homi. Qũ aũt dominus per oẽs annos cum parentibus ĩ pasca hierosolymã venit: humilitatis est humane indiciũ: bois nãq; est ad offerenda deo sacrificia cõcurrere: & eũ oratione⁹ cõciliare. Fecit ergo dominus iter homines homo natus: qõ faciendũ hominibus per angelos imperauit deus. vnde dicitur. Scõm cõsuetudinẽ diei festi. Sequamur igit̃ iter humane cõuersationis eius: si deitatis gl̃iam delectamur intueri. GRECVS. Celebrato autem festo alijs remeantibus: iesus latenter remansit. vnde sequitur. Cõsummatisq; diebus cum redirent: remansit puer iesus in hierusalem: & non cognouerunt parentes eius. Dicit autem. cõsummatis diebus: q̃ septem diebus durabat solẽnitas. Jdeo autez latenter remanet: ne parentes ipedimẽto eẽnt disputatiõi pagẽde cũ legispitis: vl̃ forsitã boc euitãs ne videat̃ parentes/

contẽnere: si mandantibus nõ parere. Latẽter ergo remanet: ne aut retrabatur: aut sit inobediens. ORIGE. Non aũ[illegible]niremur parẽtes vocatos: quoꝝ alter ob partum alter ob obsequz patris & matris meruerũt vocabula. BEDA. in bo. Sz queret aliqs: Quomõ dei filius tãta parentuz cura nutritus potuerit obliuiscendo reling: Cui respõdendũ: Quia filys israel moris fuit vt tẽpozibus festis vel hierosolymã cõfluentes: vel ad ꝓpria redeũtes: seoꝛsuz viri: seoꝛsuz femine incederẽt: in fantesqz vel pueri cũ quolibet parente indifferẽter ire potuerint: ideoq; mariã vel ioseph vicissim putasse puerũ iesum quẽ secũ nõ cernebãt: cũ altero parenreuersum. vnde segtur. Existi. au. il. esse ĩ comi. vene. iter diei: & requi. eũ iter cognatos & notos. ORIGE. Sicut ãt q̃n insidiabantur ei iudei: elapsus est de medio eoꝝ & nõ apparuit. sic & nunc puto remansisse puerꝝ iesuz: & parentes ei⁹ vbi remanserit ignorasse. Segtur. n. Et nõ inue. re. sunt in bie. reg. eum. GLO. Una quidẽ die reuersi sunt a hierusalẽ. secũda querũt iter cognatos & notos & nõ inuenientes tertia die regressi sunt in hierusalẽ: vbi inuenerũt. vnde sequitur: Et factũ est post tri. iue. eũ in tẽplo. ORIGE. Nõ statim vt querit̃ inuenit̃: nõ. n. iter cognatos & carnis ꝓpinquos inuenitur iesus: neq; n. poterat humana cognatio dei filiũ cõtinere. Nõ inuenit̃ inter notos: qz maioz est mortali noticia in multoꝝ comitatu nõ põt inueniri: nec vbiq; inuenerũt: sed in tẽplo. Et tu ergo quere iesum in templo dei: quere in eccla vbi xp̃i ꝼmon̄ atq; sapiaz. i. filiũ dei reperies. AMBRO. Post triduũ repit̃ in tẽplo: vt esset ĩdicio q̃ post triduuz triũphalis passionis in sede celesti & honoze diuino fi dei nr̃e se oñderet: resurgens q̃ mortu⁹ credebat̃. GLO. Uel qz quesit⁹ aduẽtus christi a patriarchis añ legẽ nõ est inuentus: quesitus a ꝓphetis & iustis sub lege nõ est inuent⁹: quesit⁹ a gentilib⁹ sub gr̃a inuenit̃. ORIGE. Quia vo parvulus erat: inuenit̃ in medio ꝓceptoꝝ sanctificãs & erudiẽs eos. vñ dr̃: Sedentẽ ĩ medio doctoꝝ audientẽ illos & interrogantem. & hoc pietatis officio nos doceret quid pueris q̃uis sanctis & eruditi sint cõueniret: vt audiãt potiꝰ magistros q̃ docere desiderent: & se vana ostẽtatiõe nõ iactent. Interrogabat aũt nõ vt addisceret: sed vt iterrogans cruditet. ex vno qppe doctrine fonte manat & interrogare & rñdere sapiẽter. vñ segt̃: Stupe. ãt om. q̃ eum audie. su. pru. & rñ. suis. BEDA. Ad oñendũ. n. qz homo erat: bonos magnos humiliter audiebat. ad ꝓbãdũ vo qz dus erat eisdẽ loquẽtibus sublimiter rñdebat. GRECVS. Querit. n. rationabiliter: audit prudẽter: rñdetqz prudẽti⁹ qõ stupozẽ faciebat. vñ segtur: Et vi. admi. sunt. CHRY. sup ioanẽ: Nullũ qppe miraculũ egit dñs in pueritia. hoc tamẽ vnum ꝓdit lucas: p qõ mirabilis videbat̃. BEDA. Diuina sigdẽ lingua sapiaz pdebat: sed [illegible]rmitatẽ etas ptendebat humanã. vñ iudei iter alta que audiũt: & ifirma que vidẽt dubia admiratiõe turbãtur. nos aũt nequaq̃ miremur: si sciẽtes fm ꝓphetam q̃ sic paruul⁹ natus est nobis: q̃ manet deꝰ fortis. GREGVS. Mirãda vo õi genitrix maternis affecta viscerib⁹ quasi cũ lamẽtis ingsitione dolozosaz oñdit: & oia sicut mater & fiducialiter & humiliter & affectuose exprimit. vñ segtur: Et dixit mater eius ad illũ: Fili qd fecisti nobis sic. ecce pa. tuus & ego do. quere. te. ORIGE. Nouerat virgo sacrata hũc nõ eẽ filiũ ioseph: & tñ patrẽ vocat illi⁹ spõsuz suũ: pp iudeoꝝ suspitiõez estimatiũ ipm vulgo fore cõceptũ. Dicet̃ aũt forte simplici⁹ q̃ eũ honorauit spũs sanctus pñs noie: eo q̃ puerꝝ iesũ educauit. artificiosius vero eo q̃ genealogiam ioseph ex dauid pduxit: ne superflua censeret. Cur aũt dolẽtes cũ querebãt: ait eos q̃ pierit puer: an errauerit. Absit. Nũquid. n. fieri poterat vt perditum formidarent infantem: quẽ dñm esse cognouerant: ſz quomodo tu si q̃ scripturas legis queris in eis sensum cuz doloze: non q̃ scripturas errasse arbitreris: sed veritatem

Universidad de Deusto
Biblioteca

quã intrinsecus bñ ueris iuenire. ita illi querebãt iesum: ne forte relinquẽs cos reuersus cẽt ad eclos: cũ illi placuiſſet iterꝫ deſcẽſurus. Oportet ergo eũ qui querit ieſuꝫ n̄e gligenter ⁊ diſſolute trãſire ſic̃ multi querũt ⁊ nõ ſueniũt: ſꝫ cũ labore ⁊ dolore. GLO. Uel metuebãt ne qõ herodes i ifantia eiꝰ patraſſe queſierat: tũc iã in pueritia poſitũ inuenta oppoꝛtunitate aliꝫ iterficerẽt. GRECVS. Sꝫ ipſe dñs rídet ad oía ⁊ corrigẽs quodãmõ dictũ eiꝰ de eo q putabãt pater. vel patrẽ manifeſtat docẽs nõ p iſima gradi: ſꝫ in altũ extolli. vñ ſegtur: Et ait ad illos: Quid eſt q̄ me quereba tis? BEDA. Et qõ potiꝰ debebat ei cui eſt eternus filius: mentis oculos attolere cogit. vñ ſegtur: Neſcie. qz in bis pa. mei ſunt opoꝛ. me eẽ? AMBRO. Due ſunt in chriſto generatiões: vna ẽ paterna: altera materna. p̄ma diuinioꝛ: m̄rna vero q̄ in nr̄ꝫ laboꝛe vſuq̄ deſcẽdit. CYRIL. Doc igit̄ dicit oñdẽs ſe m̃ſurã humanã trãſcẽdere: ⁊ innuẽs q̄ ſacra virgo effecta ſit miniſtra negocy cũ peperi arnẽ. ipe vero nãliter ⁊ vere ẽ erat: ⁊ filꝰ patris excelſi. Dinc aũt valẽtini ſeq̃ces audiẽtes q̄ tẽplũ erat dei pudeãt dicere q̄ creator ⁊ legis deꝰ ⁊ tẽpli nõ ipe p̄ eſt chriſti. EPIPHA. Attẽdat ⁊ bebion q̄ poſt ãnos. xy. ⁊ nõ poſt triceſimũ annũ chriſtus repitur ſtupẽdus in ꝓmonibus gẽe. quãobrẽ nõ eſt dicere q̄ poſtq̄ venit ad eũ ſpiritus in baptiſmo: factꝰ fuit xp̃s: ſꝫ ab ipa pueritia ⁊ tẽplũ agnouit ⁊ p̄ꝛeꝫ. GRECVS. Dec ẽ demõſtratio p̄ma ſapie ⁊ virtꝰ pueri ieſu. que nãq̄ pueriliꝫ eius vocant: diabolice putam esſe conſideratio nis: niſi quis ea ſola velit acceptare nequaq̄ bis q̄ tenemꝰ oppugnantia: ſed magis conſona ppbeticis dictis: quia ſpecioſus p̄ filys hoĩum: ⁊ matri obediens: ⁊ moꝛibus facetus: ⁊ viſu nõ modicũ venerãdus ⁊ placidus: ad loquendum cundus: dulcis ⁊ puidus: ⁊ multũ ..rénuitate cognitꝰ tanq̄ qui repletus ſapĩa fuerat: ⁊ ſicut in alys ſic conuerſationis humane atq̄ locutionis q̄uis ſupa hominem terminus ⁊ rõ: mꝰ ſuetudo. n. ſibi p̄ecipuũ. Super hec aũt omnia vbi aſcendit ſuper verticem ..is: nec humana manus excepta m̃rna. Dic aũt poſſumus vtilitatẽ cõſequi. Dum.n ..nariaꝫ increpat dñs querentẽ ipſum inter ꝓpinquos: om ..ionem vinculoꝝ ſanguinis apertiſſime ſuggerit: oñdens q̄ nõ contingit metã pfe ..ionis attingere eũ: q adhuc vagatur in his que coꝛpori cõferunt: ⁊ q̄ homo deficit a pfectione per affectũ cognatoꝝ. Segtur: Et ipſi nõ intel. ver. quod locu. eſt ad illos. BEDA. Quia. ſ. de ſua diuinitate ad eos loqu.. batur. ORIGE. Uel neſciebant vtrũ dicẽs: in his que patris mei ſunt: ſignificaret ⁊ tẽploꝛ: an aliqd altius ⁊ q̄ magis edificat. Unuſq̄ſq̄. n. nr̄ꝫ ſi bonꝰ fuerit: potiꝰ ſeſſio ei p̄ris ẽ. Sigs aũt noſtꝝ ſeſſio dei patris eſt: bẽt in medio ſui ieſum.

¶ Et deſcendit cum eis: ⁊ venit nazareth ⁊ erat ſubditus illis. Et mater eius cõſeruabat omnia verba hec ꝑferẽs i coꝛde ſuo. Et ieſus ꝓficiebat ſapientia ⁊ ..ate ⁊ gratia apud deum ⁊ hoĩes.

GRECV.. Totam intermediã chriſti vitã que eſt iter oſtenſionẽ etatis ⁊ tempus baptiſmatis velut immunẽ alicuius famoſi ⁊ publici miraculi ⁊ doctrine euangeliſta ſub vno verbo colligit dicẽs: Et deſcẽ. cũ eis: ⁊ venit naçareth. ORIGE. Crebꝛo ieſus deſcẽdit cũ diſcipulis ſuis nec ſem ꝓ verſat̄ i mõte. qz nõ valebãt q̄ varys moꝛbis laboꝛabant aſcendere in montẽ. iccirco ⁊ nunc deſcẽdit ad illos q deoꝛ ſum erãt. Segtur: Et erat ſubdit̄ illis. GRECVS: Quãdoq̄z. n. verbo p̄ius leges inſtituens: ipſe ſecundario opere cõ p.. abat: ſicut illud: Bonꝰ paſtoꝛ aĩaꝫ ſuã ponit pro ouibus ſuis.. Jp..ꝫ paulo poſt noſtram ſalutem exquirens aĩam expoſuit ꝓpriã. aliquando vero p̄ius viuẽdi ꝓponit exemplar: ⁊ poſtea ꝓmebat verbotenus ſanctionem: ſicut hic: hec tria p̄ꝛe ceteris opere monſtrans: diligere deum: honoꝛare parentes: deum vero ⁊ ipſis p̄ꝛe ferre parentibus Lũ. n. repꝛehẽderẽt a parentibꝰ minoꝛis cure cetera reputat q̄ſ que ſunt dei: deniq̄ ipſis quoq̄ parẽtibꝰ obediẽtiã p̄ſtat. BEDA. Quid. n. magiſter virtutis niſi officiũ pietatis ꝓplerer. Quid iter nos aliud q̄ quod agi a nobis vellz: ageret: O..IGE. Diſcamꝰ ergo ⁊ nos filꝰ parẽtibꝰ noſtris eſſe ſubiect̄: q̄ ſi patres nõ fuerint: ſubyciamur his qui patrum habent etatẽ. Jeſus filꝰ dei ſubycitur ioſeph ⁊ marie: ego vo ſubuciar epiſcopo q mihi cõſtitut̄ eſt p̄ſ: puto q̄ intelligebat ioſeph: q̄ maioꝛ ſe erat ieſus: ⁊ trepidus modera bat imperiũ. Uideat er.. vnuſq̄ſq̄ q̄ ſepe q .. iecꝰ ẽ ma ioꝛ ſit. qõ ſi intelꝫexerit: nõ eleuabit̄ ſup..a q̄ eſt ſublimioꝛ dignitate: ſciẽs hoĩ meliozẽ eẽ ſubiectũ. GREGO. niſen⁹. Amplius q̄n impuberibꝰ adhuc ẽ ipfecta diſcretio: egcta per ꝓuectos ad ſta.. pueb. perfectioꝛẽ. iõ cũ ptigiſſet duodecimũ ãnũ: paret parentibꝰ vt oñdat q̄ gcqd p̄motionẽ pficiſ: añq̄ ad finẽ pueniat: obediẽtiã tanq̄ pducẽte ad bonũ vtiliter amplexat̄. BASI. in libꝛo religionũ. Ab ipa aũt p̄mena etate parentibꝰ obediẽs quẽlibet laboꝛẽ coꝛporeum humiliter ⁊ reuerenter ſuſtinuit. Cum. n. hoĩes. eẽt honeſti ⁊ iuſti: egeni tam ẽ neceſſarioꝝ penuriã patiẽtes: teſte preſepi partꝰ venerãdi miſtro. manifeſtũ eſt q̄ ſudoꝛes coꝛporeos cõtinuo frequẽtabãt: neceſſaria vite ſibi querẽtes: ieſus aũt obediens illis vt ſcriptura teſtat etiã in ſuſti.. do.. boꝛes ſubiectionẽ plenariã ſuſtiebat. AMBRO. Et miraris ſi patri defert qui ſubditur matri? nõ vtiq̄ ifirmitatis: ſed pietatis eſt iſta ſubiectio. Attollat ſꝫ caput hereticus vt alienis auxilys aſſerat q̄ mittit̄ idigere. Nũq̄d ⁊ humano egebat auxilio: vt materno ſeruiret imperio: deſerebat ancille: deferebat ſimulato patri: ⁊ miraris ſi deo detulit: an hoĩni deferre pietatis ẽ: deferre deo: ifirmitatis?

BEDA. Uirgo aũt ſiue q̄ intellexit ſiue q̄ nõdũ itelligere potuit oía ſua pariter i coꝛde q̄ſi ruminãda ⁊ diligentius ſcrutãda recõdebat. vñ ſegt̄: Et mr̄ eiꝰ ſer. oía ver. hec ꝑſe. i coꝛ. ſuo. GRECVS. Cõſidera prudẽtiſſimã mulierẽ maria: vẽ ſapie m̃ſem q̄ſ ſcholis ſit pueri. Non. n. vt puero: neq̄z vt viro: ſꝫ vt ẽo vocabat: vlteri⁹ ⁊ illius voces dñas ⁊ opa reputabat: iccirco nil ex victis aut actis ab eo icaſſũ illi patebat: ſed ſic ipm verbũ p̄ius in viſceribus ita nunc eiuſdem modos ⁊ dicta cõcipiebat: ⁊ in coꝛde ſuo quodammodo fouebat: ⁊ hoc quidẽ iã ſecũ in p̄iti cõtẽplabãt. hoc aũt̄ expectabat in futuꝝ clariꝰ reuelandũ: ⁊ hac quidem tãq̄ regula ⁊ lege ⁊ per totã vitã vtebaꝫ. vñ ſegtur: Et ieſus ꝓficiebat etate ⁊ ſapĩa ⁊ gr̃a apd deũ ⁊ hoĩes. THEOPHI. Sꝫ iouiũ: Qũo põt equalis patri eẽ in ſuba: q̄ quaſi imperfectus creſcere dr̄: nõ aũt in eo q̄ eſt vbũ dr̄ incrementũ ſuſcipere: ſed in eo q̄ factꝰ eſt hõ. Si cuĩ vere ꝓfecit: poſtq̄ factum eſt caro q̄ añ imperfectꝰ extiterat: qd ergo gr̃as agim⁹ ei velut incarnato p̄ꝛo nobis: Qualiter aũt ſi ipſe eſt vꝛa ſapiẽtia: in ſapientia põt augeri: vel qualiꝫ q̄ ceteris largitur gr̃am: ipe i gr̃a ꝓmouebat: Ampliꝰ ſi nemo ſcãdaliçat̄ cũ audit q̄ vbũ ſeipm humiliauerit: ſtima q̃dã de deo vbo ſentiens: ſed potiꝰ mirat̄ miam eiꝰ: quõ nõ ẽ ſuꝑuacaneũ ſcãdaliçari audiẽdo q̄ ꝓficit: Nã ſic̃ ꝓ nob̃ humiliatꝰ ẽſic ꝓ nobis ꝓfecit vt nos in eo ꝓficiamꝰ q̄ lapſi fuim⁹ ꝑ pctũ. nã gcqd ſpectat ad nos ipſe vere ꝓ nobis xp̃s ſuſcepit: vt eũcta reformet in melius. CYRIL. Et attẽde q̄ nõ dixit ꝓficere võũ ſꝫ icſũ: ne ſimpliciter vbũ ꝓficere intelligas: ſꝫ vbũ caro factũ. THEOPHI. Et ſic̃ vbũ i carne paſſum fatemur: q̃uis ſola caro fuit paſſa: qz caro vbi erat q̄ patiebaꝫ: ita ꝓficere vbũ caro in ipſo. GREGO. naçançenus. Dicit aũt fm humanitatẽ ꝓficere: nõ q̄ ipa ſuſcipiat augmentũ que ab initio fuit pfcã: ſꝫ ex eo q̄ paulatim manifeſtabaꝫ. THEO. Nãlis. n. lex reſpuit hoĩem ſenſu maioꝛe vti q̃ etas coꝛpis patiaꝫ: erat itaq̄ vbũ factũ hõ q̄ fectũ: cũ ſit virtꝰ ⁊ ſapĩa p̄ris. Uerꝝ: qz dandũ erat aliqd nr̄ꝫ nãe moꝛibꝰ: ne aliq̄ extraneũ a videtibꝰ reputeꝫ tãq̄ hõ

paulati creſcẽte coꝛpoꝛe manifeſtabat ſeipm: ⁊ quotidie ſapiẽtioꝛ ab audientibꝰ ⁊ videntibꝰ cenſebaꝫ. GRECVS. Proficiebat ergo fm etatẽ q̄dẽ coꝛpoꝛe in virilẽ ſtatũ ꝓmoto. ſapĩa aũt ꝓ eos q̄ ab eo diuina doceban.. tratia vero qua cũ gaudio ꝓmouemur: credẽtes in fine obtinere que ab ipſo ꝓmiſſa ſũt: vt hoc quidẽ apõ deũ ex eo q̄ aſſumpta carne paternũ opus peregit: apõ hoies vo ꝓ cõuerſationem eoꝝ a cultu idoloꝝ ad ſume trinitatis notitiã. THEO. Dicit eni: Quid deũ ⁊ hoies: qz p̄ius decet placere deo ⁊ poſtea hoĩbus. GREGO. niſenus. Differenter etiaz ꝑficit verbũ in his q̄ ipm ſuſcipiũt: fm enim me..ſuram illius apparet: aut infans: aut adultus: aut perfectus. Lapi. III.

Anno autẽ q̄ ꝑintodecimo ip̃erij tyberij ceſaris: ꝓcurãte põtio pilato indeã: tetrarcha aũt galilee herode: philippo aũt fratre eiꝰ tetrarcha ituree: ⁊ traconiditis regionis: ⁊ lyſania abiline tetrarcha: ſub p̄ncipibus ſacerdotũ anna ⁊ caypha: factum eſt verbum domini ſup ioannem zacharie filium in deſerto.

GREGO. in ho. Redẽptoꝛis p̄curſoꝛ quo tempoꝛe vbi p̄dicationis accepit: memoꝛato romane reipu. p̄ncipe ⁊ iudee regibus deſignat̄ cũ dicit̄: Anno aũt quintodecimo imperij tyberij ceſaris. q̄. n. illũ p̄dicare veniebat: q̄ ex iudea quoq̄dã: ⁊ multos ex gentibꝰ redẽptuꝰ erat: per regẽ gentiũ ⁊ p̄ncipes iudeoꝝ p̄dicationis eiꝰ tpa deſignant̄. Qz autez gentilitas colligenda erat in romana repu. vn⁹ p̄fuiſſe deſcribit̄ cũ dr̄: Imperij tyberij ceſaris. GRECVS. Mozmo enĩ auguſto monarcha a quo romani p̄ncipes nomẽ auguſti adepti ſunt: tyberius poſt illuz ad iura monarchie fuc cedẽs. xv. annũ ſuſcepti p̄incipat̄ agebat. ORIGE. Et in ppbetico quidẽ ſermone ſolis iudeis p̄dicato: ſolũ iudeoꝛũ regnũ deſcribit̄. Uiſio ingt eſaie i dieb⁹ oçie ioathã ⁊ achaz regũ iuda. at in euãgelio qõ erat p̄dicandũ vniuerſo mũdo diuium deſcribit̄ tyberij ceſaris: q̄ totꝰ oꝛbis dñs videbaꝫ. vez ſi ſolũ bi qui ſunt de gentibꝰ eſſent ſaluandi: ſatis erat ſoli⁹ tyberij facere mẽtionez. Sꝫ qz oporebat ⁊ iudeos credere. ob hoc etiã iudeoꝝ regna deſcribunt̄: ſeu tetrarchie cũ ſubdit̄: Procurãte pontio pylato iudeã: tetrarcha autez galilee herode: philippo autem fratre eius tetrarcha ituree ⁊ traconitidis regionis: ⁊ lyſania abiline tetrarcha. GREGO. in homi. Quia enim iudea erat pro culpa pfidie diſpenda in indee regno: per partem ⁊ partem plurimi p̄ncipabãtur: fm illud: Omne regnum in ſeipm diuiſum deſolabitur. BEDA. Pylatus q̄dẽ. xy. ãno tyberij ceſaris i iudea miſſus ꝓcurationẽ gẽris ſuſcepit: atq̄z ibi q. r. cõtinuos annos vſq̄ ad ipm pene finẽ tyberij pdurauit. Herodes aũt ⁊ philippus ⁊ lyſanias fily ſunt herodis illius: ſub quo dñs natus eſt: inter quos ⁊ ipſe herodes archela⁹ frater eoꝝ deẽ ãnis regnauit: q̄ a iudeis apud auguſtũ criminat⁹. apõ vienaz exilio peryt. Regnũ aũt iudee quo minus validum fieret idẽ auguſt⁹ per tetrarc.. as diuidere curauit. GREGO. in ho. Et qz ioãnes illũ p̄dicauit: q̄ ſimul rex ⁊ ſacerdos exiſteret: lucas euangeliſta p̄dicationis eiꝰ tpa nõ ſolũ per regnũ: ſꝫ ẽt p̄ ſacerdotiũ deſignauit. vñ ſubdit̄. Sub p̄n ci. ſacer. anna ⁊ caypha. BEDA. Ambo quidẽ incipiente p̄dicatõe ioãnis. i. annas ⁊ cayphas p̄ncipes fuere ſacerdotũ: ſed annas illũ annũ: cayphas vo eũ quo crucẽ dñs aſcendit adminiſtrabat trib⁹ alys i medio põtificatu pfunctis: vez hi marime q̄ ad dñi paſſionẽ ptinẽt: ab euãgeliſta cõmemoꝛãtur. Legalibꝰ nanq̄ tũc preceptis vi ⁊ ambitõe ceſſantibus nulli pontificatꝰ bonoꝛ vite vel generis merito reddebaꝫ: ſꝫ romana ptãte ſũma ſacerdotꝝ pſtabaꝫ. Joſephꝰ. n. refert q̄ valerius graccbus ãna a ſacerdotio õturbato iſmaelem pontificem deſignauit filiũ baphi: ſꝫ ẽt hũc non multo poſt ab..ciẽs: eleaq̄ ananie põtificis filiũ ſubrogauit. poſt ãnũ vo ⁊ hũc arcet officio ⁊ ſim̃õi cuidã caphi filio põtificatꝰ tradidit miniſteriũ: quo nõ ampliꝰ ipſe q̄ vniꝰ ãni ſpatio p̄ſun ctus ioſephũ: cui ⁊ cayphas nomẽ fuit: ita accepit ſucceſſoꝛẽ q̄ hoc oẽ tp̃s quo dñs nr̄ docuiſſe deſtribit̄: itra quadriẽnij ſpatia coartaꝫ. AMBRO. Cõgregatuꝰ ãt ecclaz dei filius añ opaꝝ in ſumulo. Et iõ bñ dr̄: Factũ ẽ vbũ dñi ſup ioãnẽ zacharie filiũ: vt eccleſia nõ ab hoĩe cepit ſꝫ a vbo. Bñ aute lucas ꝓpendio vſus ẽ: vt ioãnẽ declararet ꝓpbetã di. Factũ ſup eũ vbũ dei: alia non adderet. n. nll⁹. n. eget iudicio ſui q̄ vbo dei abũdat: vnũ itaq̄ dicẽs: oía declarauit. At vo matthe⁹ ⁊ marc⁹ ⁊ veſtitu ⁊ cinctu ⁊ cibo ꝓpbetã declarare voluerũt. CHRY. Uerbũ aũt dei hic mãdatũ eẽ dr̄: qz non a ſe venit çacharie filiꝰ ſꝫ deo ipz mouẽte. THEOPHI. Per totũ aũt tp̃s ꝓteritũ vſq̄z ad ſui oñſionẽ occultꝰ fuit in deſerto. ⁊ hoc eſt q̄ ſubdit̄: In deſerto vt nulla ſuſpitio innaſcaꝫ hoĩbus vt gr̃a affinitatis.. chriſtũ vel cõuerſatiõis a teneris ãnis: talia ꝺ ipo teſtareꝫ. vñ ipe teſtificãs dicebat Ego neſciebã illũ. GRE. niſen⁹. Simul etiã qui in ſpiritu ⁊ vtute belie hãc vitã igreſſus ẽ: amotꝰ a cõuerſatiõe humana inuiſibilium ſpeculatiõi vacans: ne buiuſmodi fallacys que p̄ ſenſus ingerũt aſſuetus: q̄ndã ꝓfuſionẽ ac errozẽ icurreret erga viri boni diſcretionẽ. Et iõ ad tantam diuinaruz gratiaꝝ eleuatꝰ ẽ ꝓuicẽ: vt pluſq̄ ppbetis ſibi gr̃a ifundere tur. qz mundũ ⁊ exps cuiuſlibz nãlis paſſionis: deſideriũ ſuum a p̄ncipio vſq̄ ad finem diuinis aſpectibus obtulit.

AMBRO. Deſertũ etiam eſt ipſa eccl̃a: quia plures filij deſerte magis q̄ eius que hz viruz. Factũ eſt ergo verbum dñi vt q̄ erat ante deſert.. fructũ nobis terra generaret.

¶ Et venit in oẽm regionem iordanis predicans baptiſmum pnie in remiſſionem peccatoꝝ: ſicut ſcriptum eſt in libꝛo ſermonum eſaie pꝛopꝛete: Uox clamantis in deſerto: parate viam domini: rectas facite ſemitas eius. Omnis vallis implebitur: ⁊ omnis mons ⁊ collis humiliabitur. Et erunt pꝛaua in directa ⁊ aſpera in v.. as planas: ⁊ videbit omnis caro ſalutare dei.

AMBRO. Factũ verbũ vox ſecuta ẽ. Uerbũ. n. p̄ius intus opaꝝ: ſegtur nobis officiũ. vñ dr̄: Et ve. in oẽm regionez iordanis. ORIGE. Jordanis idẽ ẽ q̄ deſcẽdẽs: deſcẽdit. n. dei filius aqua ſaluabꝝis. Que aũt loca ocebat pambulare baptiſtã: niſi iordani circũadiacẽtia: vt ſiquẽ penitere cõtingeret, ptinus accurreret fluẽti humilitas ad recipiendũ pnie baptiſmũ. Subdit̄. n. pd.. bapti. peni. i remiſſio. pctoꝝ. GRE. in ho. Luctis legẽtibꝰ liq̄t: qz ioãnes baptiſmũ pnie nõ ſolũ p̄dicauit: vez ẽt q̄buſdã ꝺdit: tñ baptiſmũ ſuũ in remiſſionẽ pctoꝝ dare nõ potuit. CHRY. Sup ioanne: Lũ. n. nõdũ oblata eẽt hoſtia nec õſcẽdiſſet ſpũ.. qualiter erat fiẽda remiſſio: Quid ẽ q̄ q̄ lucas dic̃: In remiſſionẽ pctoꝝ: Erãt ſigdẽ iudei ignari: nec culpas ꝓpas ꝓpẽdebãt. Qñ igr̃ erat cã maloꝝ vt pctã agnoſcerẽt ad redẽptoꝛẽ q̄rẽdũ: venit ioãnes hoꝛtãs illos pniam agere: vt p pniam effecti meliozes atq̄z cõtriti ad recipiendã veniã ſatagant. Apte ergo cũ dixiſſet: q̄ venit p̄dicans baptiſmũ pnie in remiſſionem peccatoꝝ. q. d. Iccirco ſuadebat illis penitere: vt ſubſequẽtem veniam facilius ipetrarẽt: credẽtes in chriſtũ. nam niſi pnia ducerenẽ: nequaq̄ expoſcerẽt gr̃am. vnde baptiſma illud nullã aliã hz cãz: niſi q̄ ꝓparatoꝛiũ erat ad fidẽ chriſti.

GRE. in ho. Uel ioannes dr̄ p̄dicans baptiſmum pnie in remiſſionẽ pctoꝝ: qñ baptiſmuz qõ peccata ſolueret: quia dare nõ poterat p̄dicabat: vt ſicut incarnatũ verbum p̄ris ꝓcurrebat vbo p̄dicationis: ita baptiſmũ pnie quo pctã ſoluuntur: ꝓcurreret ſuo baptiſmate: quo pctã ſolui nõ poſſunt.

AMBRO. Et ideo pleriqꝫ ſancto ioāni typū legis impo
nunt: eo q̄ lex pctm denūciare potuit: donare non po
GREGO. nāçançenus. Et vt aliquaten⁹ de baptiſmatū
dria diſſeram⁹ baptiçauit moyſes: ſꝫ i aq̄ nube ⁊ mari. hoc
aūt figuraliter agebaſ. Baptiçauit quoqꝫ ioānes non vtiqꝫ
ritu iudeoꝝ: nō. n. ſolū i aqua: ſꝫ etiā in remiſſionē pctoꝝ: nō
tū oīno ſpiritaliter: neq̄. n. addit in ſpū. Baptiçat ieſus: ſꝫ in
ſpū: ⁊ hic eſt pfectio. Eſt quoqꝫ quartū baptiſma: qđ fit per
martyriū ⁊ ſanguinē: quo ēt ipſe xps eſt baptiçatus: qđ cete
ris eſt venerabilius nimis eatenus quatenus iteratis con
tagys nō fedaſ. Eſt etiā gntū ex lachrymis: laborioſius t
iurta qđ quidem ſingulis noctib⁹ ſuū rigat cubile ⁊ ſtratum.
in lachrymis. Segt: Sicut ſcriptū eſt in libro eſaie ꝓphe:
Uox clamātis in deſerto. AMBRO. Bñ vox dr̄ ioānes
vbi p̄nūci⁹: q̄ vox p̄cedit inferioꝝ: vbū ſequit quod p̄cellit.
GREGO. Qui ēt in deſerto clamat: q̄ derelic ac deſti
tute iudee ſolatiū ꝛ léptōis ānunciat. Quid aūt clamaret
apſt: cū dr̄: Parate viam. ñi: rectas facite ſemitas ei⁹. Dis
eni q̄ fidē rectā ⁊ bona opa p̄dicat: qđ aliud q̄ veniēti dño
ad corda audiētiū viaꝫ parat: vt rectas dco ſemitas faciat:
dū mūdas i aio cogitatões p fmonem bone p̄dicatōis for
mat: ORIGE. Uel i corde noſtro via p̄parāda ē dño ma
gnū. n. ē cor hoīs ⁊ ſpatioſū: ſi tñ fuerit mūdū: neq̄ſ i corpo
ris q̄ſtitate: ſꝫ i vtute ſenſuū magnitudinē ei⁹ ītellige: q̄ tātā
ſciaꝫ capiat vītatis. Prepara q̄ i tuo corde viā dño p ouer
ſationē bonā: ⁊ egregys vl pfectis opib⁹ dirige ſemitā vite:
vt i te fmo dī abſq̄ offenſa pambulet. BASI. Et q̄ ſemi
ta ē via quā p̄cedentes calcauerāt: ⁊ quā pozes boies cozzu
perūt cā iterato dirigere iubet fmo ill q̄ a p̄cedētiū çelo
cedūt. CHRY. Clamare aūt: ſ ra. viā dō. nō regis erat
ſꝫ p̄curſozis officiū. Et iō eū vocauerat vocē: q̄ vbi erat p̄ce
curſor. CYRIL. Sꝫ q̄ſi gs rūderet ⁊ diceret: Qualr viaꝫ
p̄parabim⁹ dño: vl q̄lr ei⁹ ſemitas rectas faciem⁹: cum pla
ſint impedimēta honeſt vitā volētib⁹ ducere: Ad hoc p
pheticus fmo rūdet. Sūt. n. vie q̄dā ⁊ ſemite neq̄ō ad eun
dū habiles: adeo vt alicubi ad tumulos ⁊ iuga tol alicu
bi decliues ſint. ⁊ ad hoc remouendū dic. Oīs val ple. et
om. mons ⁊ col humiliabiſ. Quedā viaꝫ inequalr diſpoſi
te ſunt: ⁊ tū nu ſurſū erigunt: nūc ver gūt dorſū: valde ſūt
ad eundū difficiles: ⁊ q̄ſtū ad hoc ſubdit: Et erūt p̄rava in
directa: ⁊ aſpera i vias planas. Doc aūt ītelligiſ actuz
noſtri ſaluatoris potētiā. quōdā. n. euāgelice cōuerſatiōis ⁊
vite iter erat ad eundū difficile: ex eo q̄ ⁊ mētes ſingulorū
mūdane voluptates oppreſſerāt: vt aūt de⁹ factus hō pctiū
dānauit in carne exp ata ſūt oīa: ⁊ reddita ſūt ad eunduz
facilia: ⁊ nec collis nec vallis p̄ficere volentibus obuiat.
ORIGE. Qñ. n. venit ieſ ⁊ ſpñ ſuū miſit: oīs vallis re
pleta ē operib⁹ bonis ⁊ fructib⁹ ſpūſſci: quos ſi babueris nō
ſolū vallis eē deſiſtis: ſꝫ ēt mōs dei eē icipies. GREGO.
niſenus. Uel ietā in virtutibus cōuerſationē ſignificat p
cōualles: fm illud pſalmi. Ualles abundabunt frumento.
CHRY. latos aūt ſuperbos noīe montis denunciat:
quos xps humiliauit. Colles aūt deſperatos appellat: nō ſo
lum ob ſuperbiam mentis ſue: ſed ꝓpter deſperatiōis ſteri
litatem: collis. n. nullus fructus ꝓducit. ORIGE. Ul in
telligas q̄ñ mōtes ⁊ colles q̄ ſūt aduerſarie ptātes: p aduē
tū xp̄i ꝓſtrati ſūt. BASI. Sicut aūt colles reſpectu mon
tiū magnitudine differūt i alys ſūt idem: ſic ⁊ aduerſe pote
ſtates ꝓpoſito quidem conformes ſunt: īmanitate tñ offen
ſionū ſecernuntur. GREGO. in homi. Uel vallis imple
ta cr mons aūt ⁊ collis humiliatus decreſcit: quia i fi
de cbriſti humilitas plenitudinē gratie accepit: ⁊ iudea p
errorem perfidie ℔ vnde tumebat perdidit. Humiles eniꝫ
donū accipiunt quod a ſe corda ſuperbientium repellunt.
CHRY. Uel p hoc declarat legis difficultatē in fidei fa
citatem conuerſam: ac ſi dicat: non vlterius ſudores ⁊ do
lores iminent: ſed gr̄a ⁊ remiſſio pctoꝝ facilē viā pariunt
ad ſalutē. GRE. niſen⁹: Uel iubet valles ipleri: deyci ve
ro colles ⁊ mōtes: volēs oīdere q̄ nec ob defectū virtutis
ordo ſit cor uus: nec diſcrepet ob exceſſum. GRE. i ho.
Prava aūt directa fiunt: cū maloꝝ corda p iniuſticiā detor
ta ad iuſtitue regulā diriguntˢ. Aſpa aūt in vias planas imu
tant: cū īmites atq̄ iracūde mētes p infuſionē ſuperne gr̄e
ad lenitat aſuetudinis redeūt. CHRY. Deinde bonū
ſubiecit cāz dicēs: Et vid om. ca. ſalu. dei. oīd q̄ñ vſq̄
ad fines mūdi diffundet euāgely virt⁹: neq̄ cognitio ex me
re ferino ⁊ obſti ta volūtate: ad māſuetudinē ⁊ lenitatez
humanū genus cōuertens. Nō āt ſolū iudei q̄ſelit: immo
tota humana natura ſaluta dei videbit. CHRY. i. pris
qui filium miſit vt oſtrū ſaluatorē. Caro aūt ad pūs acci
pitur p̄ toto homine. GRE. i bo. vel alter: Omnis caro
i. omnis homo ſalutare dei videlicz chriſtuz in hac vita vi
dere non potuit. ꝓpheta ergo oculū ad extremuz iudicij di
em tendit: q̄ñ bunc oēs ⁊ electi ⁊ reꝓbi pariter videbunt.

℣ Dicebat ergo ad turbas que exibant vt bapti
zarētur ab ipſo. Genimina viperarū: quis oſtēdit
vobis fugere a ventura ira? facite ergo fructus
dignos pnie: ⁊ ne ceperitis dicere: patrez hēm⁹
abraā. Dico. n. vobis: q̄ potens eſt deus de lā
pidibus iſtis ſuſcitare filios abrae. Jā. n. ſecuris
ad radicē arboris poſita eſt. Omnis ergo arbor
non faciēs fructū bonū excidet ⁊ in ignē mittet.
CHRY. Manēs aligs i p̄riſtino ſtatu ⁊ mozes ſuos ⁊ cō
ſuetudinē nō reliquēs: nequaq̄ rite ad baptiſmū venit. Si
gs ergo velit baptiçari: egrediat. vſi ſignanter dr̄: Et dice
ad tur. q̄ exi. vt ba. ab ipo. Egredietib⁹ itaq̄ ad lauacꝝ tur
bis loquit que ſequūt. Si. n. iā egreſſi eſſet: nequaq̄ ad cos
diceret: genimina viperaꝝ. CHRY. Ille itaq̄ cultor de
ſerti videns oēs icolas palestine circūſtātes ipz ⁊ admiran
tes: nō flectebaſ ꝓ tanta reuerētia: ſꝫ iſurgēs in ipſos argue
bat eos. Sacra āt ſcriptura fꝫ ſtimulātes paſſiōes pleriqꝫ
ferarū noīa ꝓponit hoibus. Interduz canes eos noīans cā
pacitatis: equos ob luxū: aſinos ꝓpter demētia: ⁊ leones:
⁊ pardos cā rapacitatis ⁊ pcululatie: aſpides cā doli: serpētes
⁊ vipas cā veneni ⁊ calliditatis. Uñ ⁊ nunc ioānes iudeos
audacter genimina viperaꝝ vocat. BASI. Oportet aūt
ſcire q̄ hec noīa nat⁹ ⁊ fili⁹ de aīalib⁹ dicūt. genimē vo pōt
dici ſet⁹ aīq̄ efficiſ: fruct⁹ etiā palmaꝝ genimina dicunt:
raro aūt in aīalibus accipiūt ⁊ ſemp i malo. ORIGE. Se
rūt aūt viperā marē coeūdo necare: cuius ſemē excreſcens
pimit matrē: ⁊ ſic ꝑdit i lucē ſciſſo parētis vtero in vindictā
quodāmō parētis genitozis. itaq̄ parricida ē ples vipa. Ta
les erāt iudei q̄ patres ſpirituales coꝝ atq̄ doctores occide
bāt. Quid aūt ſi inenit cos peccātes ſꝫ icipiētes cōuertinō
debebat eis cōuitiari ſꝫ ꝓmulcere? Dicēdum q̄ nō ad hibe
bat mentē bis q̄ fiebāt exteri⁹. mētis. n. coꝝ archana cogno
uerat dño reuelāte. nimis. n. ſe iactabāt i ꝓgenitozib⁹. Dāc
ergo radicē ſcindēs noīat ille genimina viperaꝝ: nō q̄dez
vituꝑans patriarchas: aut eos vipas noīans. GRE. Sed
q̄ ꝓ hoc q̄ bonis inidēt eoſq̄ ꝓſequunt: patꝝ ſuoꝝ carnali
um vias ſequētes: q̄ſi venenati filij de veneficis parētibus
nati ſunt. Quia vo ſuꝑradicta ſnia intēdit q̄ extremo chri
ſtus examine ab oi carne videbiſ: recte ſubdit: Quis oſten
dit vobis fugere a vētura ira: Uētura ira eſt animaduerſio vl
tionis extreme. AMBRO. Oſtendiſ aūt bis dei miſera
tione infuſa p̄udētia: vt gerant ſuoꝝ pniam delictoꝝ futu
ri terroꝛe iudicij p̄ouida. deuotione metuentes: aut fortaſſe
dunt hr̄e p̄udētiā naturalē q̄ futura videāt ⁊ ſpōte depo
ſcant: ſed adhuc noxia non relinq̄nt. GREGO. in homi.

Qui vero tunc fugere ab ira peccatoꝝ nō valet: q̄ nūc ad la
menta pnie nō recurrit. Subdiſ: Facite ergo fructꝰ dignos
pnie. CHRY. Nō. n. ſatis eſt penitētib⁹ peccata dimitte
re: ſed opus eſt eius fructus ferre fm illud: Declina a malo:
⁊ fac bonū. ſicut nō ſufficit ad ſanationē ſagitt euellere: ſꝫ
oportet vlceri medicamētū apponere. Nō aūt dicit fructū
ſed fructus: copiā deſignās. GREGO. in homi. Nec ſolū
fructꝰ pnie: ſꝫ dignos pnie admonet eē faciēdos. Quiſq̄. n.
illicita nulla cōmiſit: hui⁹ cōcedit vt licitis vta ac ſigs in
culpaz lapſ eſt: tāto a ſe licita d abſcidere: q̄nto meminit
ſe ꝑpetraſſe illicita. Neq̄. n. par fructꝰ eē boni operis debz
ei⁹ q̄ min⁹ ⁊ q̄ ampli⁹ deligt: aut eius qui i. nullis: ⁊ eius q̄
i quibuſdā facinozibus cecidit. ꝓ hoc ergo cuiuſlz ſcientia
cōueniſ: vt tāto maiora quera bonoꝝ opeꝝ lucra p pniaz:
q̄nto grauiora ſibi intulit dāna per culpaz. MAXI. Pnie
fructus eſt impaſſibilitas aīe qua plenarie non fruimur: dū
interdum paſſionibus inſtigamur: nōdū eni fructꝰ pnie di
gnos pegimus. peniteamus ergo veraciter vt a paſſionib⁹
expediri pctoꝝ veniā cōſequamur. GREGO. in ho. Sꝫ
iudei de generis nobilitate gloriantes: iccirco ſe agnoſcere
peccatozes nolebant: q̄ de habrae ſtirpe deſcēderant: qb⁹
recte dr̄: Et ne cepitis dicere: p̄rez hēm⁹ abraā. CHRY.
Nō hoc indicās q̄ ab abraā nāli oꝛigine nō deſcenderāt: ſꝫ
q̄ nihil ꝓdeſt ab abraā deſcendiſſe: niſi fm virtutez ꝛogr
tionē obſeruent. Cognationis nāq̄z leges cōſtituit ſcriptu
ra vocare: nō eas que fm naturā cōſiſtunt: ſꝫ que deviant
a virtute vel virtio. Quib⁹ nāq̄z ſe gſq̄z cōformē ſtatuit: boꝝ
filiꝰ vel frater vocaſ. CIRYL. Quid. n. confert carnalis
generoſitas: niſi cōſimilibus ſtudys fulciaſ? Uanū eſt igit
extolli de bonis p̄deceſſozibus: ⁊ deficere ab coꝝ vtutibus.
BASI. Neq̄. n equū velocē eē facit p̄ris erga curſum ſtrē
nuitas: ſed veluti ceteroꝝ aīaliū ꝑbitas cōſideraſ in ſingu
lis: ſic quoq̄ laus ꝓpria viri diſcernit quā p̄ntiū bonoꝝ in
ſe ꝓbat argumentū. Turpe nāq̄z ē alienis ornari decozi
bus: quē virtus ꝓpria nō venuſtat. GRE. niſenus: Scigt
iudeoꝝ ꝓmulgato exilio: ꝓuiter ingerit cōuocationē gentili
um: quos lapides appellat. vñ ſegtur: Dico. n. vobis q̄ pōt
de⁹ de lapidib⁹ iſtis ſuſcitare filios abrae. CHRY. q. d.
Ne putetis q̄ ſi vos perieritis filys p̄mueſ patriarcha. pōt
eni deus etiā ex lapidibus boies illi p̄ebere: ⁊ ad illū ꝑdu
cere ſanguinē: nā ⁊ ab ipſo p̄ncipio ſic euenit. Et nāq̄z qō eſt
ex lapidib⁹ boies fieri: equipollet exitus filij ab illo emo
tuo vtero ſare. AMBRO. Sꝫ lz de⁹ poſſit diuerſas ꝓuer
tere ⁊ mutare naturas: tñ mihi plus myſteriū q̄ miraculuz
ꝑdeſt. Quid. n. aliō q̄ lapides habebāt? q̄ lapidib⁹ fuiebāt:
illes vtiqꝫ bis q̄ fecerāt eos. Prophetaſ igitur ſaxoſis gen
tilium fides ifundēda pectoꝛib⁹: ⁊ futuros per fidē abrae fi
lios oracūlo pollicenſ. Ut aūt ſcias q̄ lapidib⁹ comparati
ſunt boies: arboꝛib⁹ quoqꝫ boies cōparauit cū ſubdit. Jam
eni ſecuris poſita eſt ad radicē arboꝛis. Exēpli aūt iō facta
eſt mutatio: vt illo cōparatōis ꝓceſſu q̄dā intelligaſ boi cle
mētioꝛiā ꝓfect⁹. ORIGE. Et q̄dē ſi iā igrueret ꝓſūmatio
⁊ tēpoꝝ finis iſtaret: nulla mihi q̄ naſceret. diceꝛē enim
ꝓpterea hoc ꝓbatū eē: q̄ illo tpe ꝓplebiſ. Cū āt tāta poſt
ſecula fluxerit quo ſpūſſcus l icit: ego puto iſraelitico po
pulo ꝓbetari q̄ ꝓciſio eius vicina ſit. Dis. n. q̄ egrediebā
tur ad eū vt baptiçarenſ: h iter cetera loq̄bat. CYRIL.
Securi ergo i p̄riti noīat mortiferā iram: q̄ diuinitus irruit
in indeos ꝓpter exercitā ipietatē i xp̄z: nō tñ beſiſſe radici
ſecuri ꝓnunciat: ſꝫ ad radicē. i. iuxta radicē poſitaz. Deciſi
nāq̄z fuerūt rami: nec radicitus extirpata eſt plāta: relige
uit iſrael ſalue fiēt. GREGO. in ho. Uel aliter: Arboꝛ hō
mundi eſt vniuerſum genus humanū. Securis vo ē redem
ptoꝛ noſter: q̄ velud ex manubrio ⁊ ferro tenetur ex būanita
te ſed iſcidit ex diuinitate: que videlicet ſecuris iam ad ra
dicem arboꝛis poſita eſt: qꝛ ⁊ ſi q̄ patiētiā expectat: videtur
tñ quid factura ē. Et notādū ē q̄ nō i xta ramos ſecuriz po
ſitam: ſed ad radicē dicit. Cum. n. malozum filij tolluntur:
qui aliud q̄z rami infructuoſe arboris abſcinduntur? Cuz
vero tota ſimul ꝓgenies cū parente tollitur: infructuoſa ar
boꝛ a radice abſciſa eſt. Unuſq̄ſq̄ aūt q̄erſus paratam citi
us gehenne cōcremationē iuenit q̄ fructū boni operis con
tēnit. vnde ſegtur: Omnis ergo ar. que nō fa. fru. bo. exci. ⁊
in ig. mitteſ. CHRY. Eleganter dictū eſt: Nō faciēs fru
ctum. ⁊ adyciſ: Bonū. officioſum eni boc animal de⁹ crea
uit ⁊ naturalis eſt ſibi exercitioꝝ iſtantia: ocium vero inna
turale. Obeſt eniz iertia etiā cūctis coꝛporis membris: nul
la aūt vt aīe. Ea namq̄z cū cōtinuo ſit naturaliter mobilis:
ociari non patiſ. ſicut autez ociū malū eſt: ita ⁊ indecens ex
ercitiū. Ex eo aūt q̄ ꝓmiſit pniam ꝓdicat q̄ ſecuris adia
cet: nō qđē inſcidēs: ſed terroꝛē incutiens. AMBRO. Fa
ciat ergo fructū qui pōt gratie: q̄ debz pnie: adeſt dominus
q̄ fructū requirat: fecundos vinificet: ſteriles reꝑhēdat.

℣ Et interrogabant eum turbe dicētes: Quid er
go faciemus? Reſpondēs aūt dicebat illis: Qui
habz duas tunicas det non habēti: ⁊ q̄ habz eſcas: ſi
militer faciat. Uenerūt āt ⁊ publicani vt baptiza
renſ: ⁊ dixerūt ad illū: Magiſter: q̄d faciem⁹?
At ille dixit ad eos: Nihil amplius q̄z quod con
ſtitutū eſt vobis faciatis. Interrogabant aūt eū
⁊ milites dicētes: Quid faciem⁹ ⁊ nos? Et ait
illis: Neminem concutiatis: neq̄z calumniam fa
ciatis ⁊ contenti eſtote ſtipendijs veſtris.

GRE. in homi. In p̄cemiſſis verbis baptiſte ioānis cōſtat
q̄ audientiū corda turbata ſunt que conciliuz querebāt: cū
ſubinfertur: Et iter. eū turbe dicē. Quid ergo faciem⁹. ORI
GE. Tres ordines inducūtur ſciſcitantiū ioānē ſup ſalute
ſua: vnus quē ſcriptura appellauit turbas: alij quē publica
nos noīat: terti⁹ q̄ militū appellat oe cēſeſ. THEOPHI.
Et q̄dē publicanis ⁊ militibus a malo abſtinere p̄cipit: Tur
bis aūt quaſi non malicioſis exiſtentib⁹ bonum aliq̄ō p̄ce
pit obſeruari. vnde ſequitur. Reſpondens aūt di. il. qui
habz duo tu. det nō hīti. GREGO. in ho. Propter hoc q̄
tunica plus ē neceſſaria vſui nr̄o q̄z pallium: ad fructum di
gn⁹ pnie pertinet: vt nō ſolū exteriozes quecunq̄z ſed ipſa
nobis valde neceſſaria diuidere cuz proximis debeamus:
ſꝫ vl tunicā qua veſtimur: vel eſcā qua carnaliter viuim⁹.
vnde ſequitur. Et qui habet eſcas ſimiliter faciat. BASI.
Dic aūt docemur q̄ ex omni eo quod affluit ſupza ꝓpzy vi
ctus neceſſitatē: tenemur erogare illi q̄ non hz ꝓpter deū: q̄
quecunq̄z poſſidemus largitus eſt. GREGO. in hom. Qz
eni in lege ſcriptum eſt: Diliges ꝓximum tuū ſicut teipſuz.
minus ꝓximum amare conuincit qui non cū eo in neceſ
ſitate illius etiam ea que ſunt ſibi neceſſaria partitur: iccir
co de diuidendis cum ꝓximo duab⁹ tunicis datur p̄ece
ptuz: q̄ñ ſi vna diuidit nemo veſtitur. Inter h aūt ſcien
dum eſt q̄ſtum mie opera valeāt: cū ad fructus dignos pe
nitētie ipſa p̄ceteris p̄cipiunt. AMBRO. Alia eni offi
ciozum p̄cepta ꝓpria ſunt ſingulozꝝ: miſericordia cōis ē
vſus. iō cōe p̄ceptū ē oīb⁹ vt cōferāt nō habenti. Miſeri
cordia eſt plenitudo virtutū: miſericordie tamē ipſi⁹ ꝓ poſ
ſibilitate cōditioni humane mēſura fuatur: vt nō ſibi vnuſ
q̄ſq̄z totum eripiat. ſed quod habet cum pauꝑe partiaſ.
ORIGE. Profundioꝛē aūt loc⁹ iſte recipit itellectū. Quo
eni nō debem⁹ duob⁹ fuire dñis: ſic nec duas hr̄e tu as:
ne ſit vnū idumētū veteris boīs ⁊ altez no em nos
exuere veterē boīez ⁊ ei dare q̄ nudus eſt. Alius. n. hz vnū:
alius vo oīno nō habet. Cōtraria. i. fortitudo. ⁊ quō ſcriptuz
ē vt in pfundū maris p̄cipitem⁹ nr̄a delicta: ſic puri a nob
oportz vitia atq̄z pctā: ⁊ iacere ſup eū q̄ coꝝ nob cā exiſtit.

THEOPHIL. lā ät tunicas duas esse dixit: spm̃ scripture ⁊ litterā. habentē vero duo hec monet ioannes vt instruat ignorantē ⁊ doct ei ad min⁹ lram. BEDA. Qui ät baptiste ꝺmo vtute ꝺmo vtute bñerit: hīc ꝓbat: cū ⁊ publicãos ⁊ milites ad cõsiliū salutis sue coegerit igrēdū. vñ segt: Venerūt aũt publicani vt baptizarẽt ⁊ dixerũt: Magr̃ qd faciem⁹?

CHRY. Magna est vtutis fortitudo vñ felicitatis viā regrūt ab indigno locupletes. BEDA. Precepit ergo eis ne vltra prescriptū exigãt. vñ segt: Et ille dixit ad eos: Nihil amplⁱ q̃ qō vobis cõstitutū est faciatis. Publicani vo appellantur bi q vectigalia publica exigunt: siue q cõductores sũt vectigaliū fisci: vl rex publicax: necnõ ⁊ hi q secli lucra p negocia sectanť: eodē vocabulo cẽsenť: quos oēs priter i suo quēq; gradu ab agēda fraude coercet: vt dñ ꝓmo se ab alienoꝝ tentarẽt appetitu: tãdē ad ꝓpa cũ ꝓximis cõmunicãda ptingerẽt. Segtur: Interrogãt aũt eũ ⁊ mi. di. Quid faciemus ⁊ nos: Justissimo aũt moderamie prohibet ne ab eis calũniãdo pdã grãt; qbus militãdo pdesse debuerãt. vnde segtur: Et ait illis. neminẽ cõcutiatis. s. p violentiaz Neq; calũniaz faciatis. s. p fraudulentã maliciã. Et cõtẽti estote stipẽdijs vr̃is. AMBRO. Docens iccirco stipẽdia militie constituta: ne dñ sumpt⁹ q̃ritur: pdo crassẽt. GREGO. naçançenus. Stipẽdiũ. n. appellat ꝑtentalẽ puisionẽ: ⁊ deputata per legẽ dignitatib⁹ munera. AVGV. ɔ faustũ. Sciebat. n. eos cũ militarẽt ñ eẽ homicidas: ſz mīstros legis: ⁊ nõ vltores iniuriaꝝ suaꝝ: ſz salu publice defensores: aliogn rñderet eis: Arma abijcite: militiã istã detestamini: neminẽ ꝓcutite: vulnerate: ꝓsternite. Quid. n. culpať i bellorãn qz moziãť q̃naz mozituri: vt domẽter i pace victuri: hoc repbendere timidoꝝ est nõ religiosoꝝ: nocẽdi cupiditas: vlciscẽdi crudelitas: impaca atq; iplacabilis animus: reritas rebellãdi: libido dominãdi ⁊ siqua talia. Hec sũt q̃ i bell' iure culpanť: q̃ plerūq; vt etiã inde puniant aduersus violẽtiã rẽ ſtẽtiũ: siue deo siue aliquo legitimo ꝑterio iubẽte: gerenda ipsa bella suscipiũt bonis: cũ in eo rex humanaruz ordine inueniunť: vbi eos vel iubere tale aligd vl talibus obedire iuste ipe ordo ꝓstrigit. CHRY. sup ma dolebat ät ioãnes q̃ publicanis ⁊ militib⁹ loq̃batť: ad alia maiorem philosophiam ꝓfos traducere: sed quoniam nondum erant ad illa idonei. ...ora reserat ne si potiora ꝓferret: neq̃ q̃ illis intenderent: ⁊ bis etiam ꝓuarentur.

¶ Existimãte aũt pplo ⁊ cogitantibus oĩbus in cordibus suis de ioanne ne forte ipse eẽt christ⁹ ¶ Rñdit ioannes dicens oĩbus: Ego quidẽ aqua baptizo vos. Veniet ät fortior me post me: cui⁹ nõ sũ dign⁹ soluere corrigiã calciamẽtoꝝ ei⁹: ipse vos babtizabit in spũcõ ⁊ igni. Cui⁹ ventilabꝝ in manu eius: ⁊ purgabit aream suã: ⁊ cõgregabit triticum in horreum suum: paleas autem cõburet igne inextinguibili.

ORIGE. Dignũ erat vt plus ioãni q̃ ceteris hoĩb⁹ deferret: q alr̃ q̃ cũcti mortales vixerat: quam ob cãm diligebãt gdẽ eũ iustissime: sed nõ seruabãt in charitate modũ. vñ dr̃: Exi. au. po. ⁊ cogi. om. in cor. su. de ioãne: ne fortasse ipe eẽt xps.

AMBRO. Quid aũt inepti⁹: q̃ q̃ is q i alio estimať: in se ipso eẽ nõ credit? quẽ p mulierẽ vẽtuꝝ putabãt: p virginez venisse nõ credũt: ⁊ vtiq; diuĩ aduent⁹ signũ i virginis partu: non in mulieris constitutũ est. ORIGE. Habet ät pericul lectio si modũ trãseat. debet. n. q aliquã diligit nãm ⁊ cãs diligendi: ⁊ non plus diligere q̃ meretur. nam mensuraz charitatis modũq; si trãscederit: ⁊ qui diligit ⁊ qui diligitur in peccato erunt. GREGO. Unde ioannes non fuit gloriatus in habita opinione de ipso ab omnibus: nec aliquatenus visus est primatum appetere: sed infimam humilitatẽ amplexus est. vñ segtur: Rñdit ioãdi. oĩ. Ego quidẽ bapti. vos in aqua. BEDA. Qũo aũt respõdit eis q in secreto cordis quia christus cẽt cogitabant, nisi qa nõ solũ cogitabãt: ſz etiã sicut alius euãgelista declarat: missis cũ sacerdotibus ac leuitis an ẽſz christus ingrebant. AMBRO. Uel videbat ioannes cordis occulta. Sed consideremus cuius gratia: dei. n. munus est qui reuelat: non virtus hominis q diuino magis adiuuať beneficio q̃ natura. cernit officio. Licto aũt respõdens probauit non esse se christũ qui visib opatur officio: nã c ex duabus naturis. i. ex aĩa hõ subsistit ⁊ corpe: v ile p visibilia: inuisibile p inuisibi. mysteriũ ꝺsecrať. aqua. n. corpus abluitur spiritu aĩe delicta mundanť: ſz etiã in ipso fonte sanctificatio diuinitatis aspi ⁊ id aliud fuit baptisma penitentie aliud est gratie: Illud baptisma ex vtroq; illõ ex vno. Op⁹ hominis est gerere penitẽtiã delictoꝝ. dei munus ẽ gratiaz implere mystery. Declinãs ergo maiestatis inuidiã nõ vbo sed ope declarauit nõ esse se christũ. vnde segtur: Uenit. n. fortior me post me. In hoc q̃ dicit fortior me: cõparationez nõ fecit neq;z. n. inter dei filiũ ⁊ hominẽ vlla poterat esse cõparatio: sed quia multi fortes fortior nemo nisi christus. De niq; nõ fecit comparationẽ eo q̃ addideritť: Cuius nõ sum dignus soluere corrigiã calciamentoꝝ eius. AVGV. de ...tã. Matthęus quidẽ dicit: Cuius nõ sum dignus calciamenta portare. Itaq; si ad rem pertinet aliquid aliud intelligere in eo q̃ dictum est. Calciamẽta portare: ⁊ corrigiã calciamentoꝝ soluere: vt vnus euangelista: hoc: aly aliud dicerent: oẽs verũ narrauerunt. Si aũt nihil intendit ioannes cũ de calciamentis domini diceret: nisi excellẽtiam ei⁹ ⁊ humilitatẽ suã: quodlibet hoꝝ dixerit: siue de soluẽda calciamẽto ꝝ corrigia: siue de portandis calciamẽtis: eandez tñ sniam tenuit. Quisquis etiã verbis suis per calciamentũ memoriã eãdẽ significationẽ humilitatis expſsit. AMBRO. Per hoc etiã q̃ dicit: Cuius non sum dignus calciamẽta portare: euãgelice p tionis oñdit apostolos gratiã esse collatã: q sunt calciati in euãgeliũ. videť tamẽ ideo hoc dicere: q̃ plerunq; ioãnes persoñã accipit populi iudeorum.

GRE. Sed ⁊ ioãnes se indignũ esse ad soluendũ corrigiã calciamenti eius denunciat. ac si aperte dicat. Ego redemptoris vestigia denudare nõ valeo: q spõsi nomẽ mihi inueritus nõ vsurpo. Mos. n. apũd veteres fuit: vt siquis eã que sibi cõpeteret accipe nollet vxorẽ: ille ei calciamentũ solueret: qui ad hanc sponsus iure ꝓpinquitatis veniret. Uel qz calciamenta ex mortuis aĩalibus fiunt: incarnatus dñs q̃sl calciatus apparuit: q mortĩcina nostre corruptionis assumpſit. Corrigia ergo calciamenti est ligatura mysteri. Joãnes itaq; soluere corrigiam calciamenti eius non valet: quia incarnationis mysteriũ nec ipse inuestigare sufficit: qui bãc p prophetie spiritũ agnouit. CHRY. Et qz dixerat q̃ sum⁹ baptisma nil plus haberet q̃ aquã: ꝓsequẽter oñdit excellẽtiam exhibiti p xpm baptismatis cũ subdit: Ipse vos baptizabit in spũ sancto ⁊ igni. p ipsam dicti metaphoram ostendens abũdantiã gr̃e. nõ. n. ait: Dabit vobis spiritum scm̃: sed baptizabit. ac rursus p id quod de igne subiecit: ostendit virtutẽ gr̃e: ⁊ sic christus aquã cat: spũs gratiam: ostendens per vocabulũ aque nitorẽ qui ꝓtingit ex ea: ⁊ cõsolationem imensam que mentibus capacibus illius ingerit. sic ⁊ ioannes p ignis vocabulum exprimit feruorẽ ⁊ rectitudinẽ gratie: necnõ ⁊ peccatoꝝ ꝓsumptionẽ. BEDA. Põt ⁊ spũsanctus in ignis specie ꝓcessisse. Unde ꝓphetes ait: Ignis ante ipsum ꝓcedet. Et apostolus: Spũs scs nos edocet ⁊ ꝓ sapiam corda q̃ replet illuminat. vñ ⁊ apostoli baptisma spiritus in ignis visione percipiunt. Sũt qui ita exponũt q̃ in presenti in spũ ⁊ in futuro baptizaremur in igne: vt videlicet sicut in remissionẽ oĩum peccatoꝝ ex aqua ⁊ spũ renascimur: ita ⁊ tũc de leuibus quibusdam peccatis purgatorii ignis baptismate mũdemur. ORIGE. Et quõ ioãnes in

iordanẽ fluuiũ veniẽtes ad baptismũ ꝑstolabať: ⁊ alios abigebat dicẽs: Generatio viperaꝝ. cos vero q ꝓfitebanť pctã suscipiebat. sic stabit in igneo flumine dñs iesus inxta flam meã rũpheã: vt gcunq; post exitũ vite huius paradisum trãsire desiderat: ⁊ purgatiõe idiget: hoc eũ lauamine baptismatis baptizatuz trãsmittat: eũ vero q nõ bẽt signũ ꝓtozũ paradisuz trãsmittat: eũ vero q nõ bẽt signũ ꝓtozũ baptismatũ lauacro igneo nõ baptiçet. BASI. Nõ aũt pp hoc q̃ dicit: Baptiçabit vos in spũsancto. intẽ ũ gs eẽ baptisma fateť: i quo nomẽ soli⁹ spũs inuocatuz est. oportet n. semp illibatã manere assignata traditionẽ in vinificãte gratia. nã addere vl minuere quicq̃ excludit a vita ppetua. sicut. n. credim⁹: sic ⁊ baptisma suscipimus i noie ꝑis ⁊ filij ⁊ spũsancti. GRECVS: Pro boc ergo q̃ dicit: Baptizabit i spũsancto. oñdit abũdantiã gr̃e ⁊ beneficij copiaz. Ne aũt aliqui putẽt q̃ dona largiri ptãs ⁊ volũtas est creatori punire vero inobediẽtes nullã sibi foze cãm: ob hoc subdit: Cui⁹ ventilabrũ in manu ei⁹. ostẽdens q̃ nõ solũ munificus est dignis: sed etiã puaricationũ vltor. Ventilabrũ aũt ꝓpter rectitudinẽ iudicij exprimit. nõ. n. cũ inducys: sed in ĩstanti rabiaz quolibet interuallo separat dã. ãdos a collegio saluandoꝝ. CYRIL. Per hoc aũt q̃ subdit: Et pmũdabit aream suã. designat baptista ecclesiã ptinere ad xpm quasi ad dñm. BEDA. Per aream. n. ꝑsens ecclesia figurať: in qua multi sunt vocati: pauci vo electi. cui⁹ aree purgatio ⁊ nuc viritim geritť: cũ quisq; puersus vel ob manifesta peccata de ecclesia sacerdotali castigatiõe eycit: vl ob occulta post mortẽ diuina districtiõe dãnať. Et vniuersaliter in fine pfiet: q̃ mittet filiⁱ⁹ hoĩs angelos suos ⁊ colliget de regno ei⁹ oia scãdala. AMBRO. Uentilabri ergo indicio discrimi nandoꝝ dñs declarať ius bẽre meritozũ: eo q̃ dñ frumẽta ventilanť in area: plena a vacuis velut quodã aure spirãtis examine separanť. vñ segtur: Et ꝓgre. tri. in boz. suum pale. aũt cõbu. igne inexting. Hec bãc cõparationẽ dñs oñdit q̃ iudicij die solida merita: fructusq; virtutis ab inanis iactãtie epilyq; factoꝝ ifructuosa laritate discernat: pfectionis meriti viros locatur⁹ in mãsiõe celesti. Ipe. n. pfectioz fructus est q meruit eius eẽ cõformis: q sicut granũ tritici excidit: vt plrimos fructⁱ⁹ afferret. CIRYL. At palee lentos ⁊ inanes signãt: ⁊ quolibet vento peccati ventilatos ⁊ volubiles. BASI. Cõferũt aũt bis q digni sunt regno celoꝝ vel ut palee tritico: nõ tñ intuitu diuine charitatis ⁊ proximorũ boc faciũt: siue ꝑitalibus donis siue corꝑalib⁹ beneficijs. ORIGE. Uel qz absq; vẽto nõ possunt triticũ ⁊ palee separi: ideo bẽt ventilabrũ in manu sua qõ alios paleas: alios triticũ eẽ demõstrat. Cũ enĩ esses palea ieuis. i. icredulus: oñdit te eẽ tẽtatio qõ latebas. cũ ät fortiter tẽtamẽta toleraueris: nõ te faciet fidelẽ tẽtatio atq; patiẽtẽ: ſz virtutẽ q̃ in te latebat ꝓfert in mediũ. GRE. nisenus: Expedit autẽ scire q̃ nec bona que p reꝓmissiões reposita sunt bonestis ꝓuentibus talia sunt: vt verbo valeat explicari: qz nec oculus vidit: nec auris audiuit: nec in cor hois ascenderũt. Nec peccatorum pene ad aligd coꝝ que in presenti sensum afficiunt ꝓportionẽ habent: ⁊ q̃uis aliqua illaꝝ penarum p nostra nominentur vocabula: ꝺ ꝓfert tamen non modicũ. Luz enĩm audis ignẽ: aliud quidđ cõgere doceris: ex eo q̃ ad ditur: Inextinguibili. qõ in istũ ignẽ non cadit. GRE. ry. mota. Miro modo expressius est ignis gehenne. ignis nãq; noster corporeus per congesta ligna nutritur: nec valet nisi fotus subsistere. at contra gehẽne ignis cum sit corporeus: ⁊ in se missos reprobos corporaliter exurat: lignis non nutritur: sed creatus semel inextinguibilis durat.

¶ Multa quidẽ ⁊ alia exhortãs euãgelizabat populo. Herodes aũt tetrarcha cũ corriperẽť ab illo de herodiade vxore fratris sui: ⁊ de oĩbus malis que fecit herodes: adiecit ⁊ hoc sup omnia:

⁊ inclusit ioannem in carcerem.

CRIGE. Annunciauerat ioannes xpm: baptismuz spiritussancti ꝑdicabat ⁊c. q̃ enangely tradit historia. Exceptis ergo bis alia annunciasse mõstratur in eo qõ dr̃: Multa quidem ⁊ alia exhortans euãgeliçabat pplo. THEPHI. Exhortatio. n. eius erat bona doctria: ⁊ iõ cõueniẽter euangeliũ dicit. ORIGE. Et qũo i euãgeliũ ſz ioãnẽ ꝺ xpo refertur: q̃ multa ⁊ alia locutⁱ⁹ ẽ: sic ⁊ i pñti loco ĩtellige qõ lucas hoc dixit: qñ maiora quedã a ioanne ãnuncianãť: q̃s vt deberet lr̃is credi. Miramur aũt ioãnẽ quo iter natos mulierũ maioz nemo fuerit: q̃ i tãta opionẽ meritis vtutis ascenderit: vt a plerisq; ꝓputaretť. Sz illud multo mirabiliⁱ⁹ q̃ nõ timuit herodẽ: nõ formidauit interitũ. vñ segt. Uerodes aũt tetrar. cũ coꝛi. ab illo. EVSE. Dicit ät tetrarcha ad dñam alterius herodis quo regnãte nat⁹ ẽ xps. erat enĩ ille rex: bꝛ aũt tetrarcha. Erat aũt illi cõiunx arethe regis arabũ filia: quã cũ cõiuꝛ eẽt fratris sui ꝑhilippi more sacrilego duxit: q̃uis plẽ bñet a fratre pis. n. solũ licebat hoc agere: quoꝝ fratres sine ple vitã cõpleuerãt. Sup hoc herodẽ reprehẽderat baptista. ꝑmo qdẽ diligẽter ei⁹ audiebat sermones: cũ sciret eos pderosos ⁊ cõsolatõe plenos: ſz herodiadis cõcupiscẽtia cogebat eũ aspnari vba ioannis. vnde ⁊ eũ detrudit i carcerẽ. Et hoc ẽ qõ dr̃: Adiecit ⁊ B sup om. et inclu. ioan. in car. BEDA. Nõ aũt bis dieb⁹ captⁱ⁹ est ioannes: sed iuxta euangeliũ ioannis post aliq̃ gesta signa a dño: ⁊ post eius baptismũ diffamatũ: ſz a luca pp exaggerandaz maliciã herodis ꝓcupatũ ẽ: q cũ videret ad ꝑdicatõez ioannis mlt⁹ ꝓfluere: milites credere: publicanos penitere: t vulgus baptisma suscipere: ipe ecõuerso nõ solũ ioannez cõtẽnit: sed vinculat ⁊c. dit. GLO. Ante etiam q̃s lucas aliq̃ narret de actibus iesu: dicit ioannẽ ab herode captuz: vt oñdat se solũ mõ eadẽ facta ꝓcipue descripturum q̃ eo anno gesta sunt quo ioannes captus est vel punitus.

¶ Factũ ẽ aũt cũ baptizaretť oĩs ppls: ⁊ iesu baptizato ⁊ orãte apertũ ẽ celi: ⁊ descẽdit spiritus sanct⁹ corꝑali spẽ sic colũba i ipz: ⁊ vox ꝺ celo facta ẽ: Tu es filⁱ⁹ me⁹ dilectⁱ⁹ i te cõplacuit mihi.

AMBRO. Pulchre in bis que in ceteris dicta sũt: lucas cõpendiũ sũpsit. Et intelligendũ magis q̃ a ioanne dñs baptizatus ẽ: q̃ exprsũ religt. vñ dr̃: Factũ ẽ aũt cũ bapti. omnis po. ⁊ ie. ba. ⁊ orante: aperiri ẽ ce. Baptizat⁹ ẽ aũt dñs nõ mundari volẽs: ſz mũdare aquas: vt ablute q̃ carnez xpi q̃ pctm̃ ñ cognouit: baptismatis ius haberẽt. GREGO. naçã. Accedit ẽt xps ad baptismũ: forsan scificatur⁹ baptistã: q̃ aũt nlli dubiũ ẽ vt totũ veteranũ adã ĩmergat q̃. AMBRO. Que ẽt sit dñici cã baptismat dñs ipe declarat dicẽs: Sic decet iplere oẽz iustitiã. q̃ ẽ q̃ iustitia: nisi qz q̃ alterz tibi facere velis: ꝑoz ipe incipias: ⁊ tuo alios hortẽris exẽplo: Nemo igiť refugiat lauacrũ gr̃e: q̃m xps lauacr̃ unie non refugit. CHRY. Querat aũt baptisma iudaicũ ꝺ sordes carnis amouebat: nõ ꝺscie crimia. Nostrũ aũt baptisma sepat a peccatis: lauat aĩam: ⁊ spũs copiã elargiť. baptisma ꝺ iohannis iudaico prestanti⁹ fuit. neq;z enĩ ad obseruãtiã corꝑaliũ mũdificationũ iducebat: sed monebat a vitio i virtutẽ conuerti. Nostro vo baptismate min⁹: eo q̃ nec spm̃scm̃ admĩstrabat: nec remissionẽ q̃ p gram fit exhibebat: cũ q̃si finis gdã eẽt vtrozũq; baptismatũ: ſz neq;z iudaico baptismate nec nr̃o baptizat⁹ est xps: qz nec idulgẽtia pctoꝝ egebat: nec illa caro expers erat spũscti: q̃ p spm̃scm̃ ab ipso ꝓcipio cõcepta est: sed baptizat⁹ est ioannis baptismate: ut ipsa nã baptismatis scias: qz neq;z cã peccati: neq;z pp indigentiã doni baptizat⁹ est. Dicit aũt: Baptizato ⁊ orãte: vt ꝑpendas q̃ suscepto baptismate opportuna sit iugis oro. BEDA. Quia ẽ peccata sunt omnia in baptismo laxata: nõ adhuc terrene carnis est fragilitas solidata: nam quasi trãsito ma

ri rubro gratulamur submersos egyptios:sed in deserto mū
dane cōuersatiōis hostes occurrūt:aly q duce xpi grat no
stro fudoze vincant:donec pueniam ad patriā. CHRY.
Dicit aūt:apertū est celū:tāq̄ bacten reclusuz fuisset. Jam
aūt ouili superno z infimo in vnuz redacto: z vno existente
ouū pastore:celū patuit:z homo terricola aggregat est an
gelis. BEDA. Nō eniz ei celū tūc apertū est:cui oculi ce
lozū interioza cernebant:sed virtus ibi baptismatis oñdit:
de quo quisq̄z cū egredit:regni celestis ei ianua aperit:dū
q̄z caro innoxia frigentibus tangit ags opposita quondā
noxys rūphea extinguit ignea. CHRY. Descēdit etiā
spūssanctus ad christū tanq̄ ad generis nostri principiū:v
in christo sit pmo qui nō sibi sed nobis potius illū suscepi
vñ segtur:Et descēdit spūssanct corpali spē sicut columba
in ipsuz. Nō existimet aligs q cū nō habuit eū suscepit ipz
Ipe nāq̄ illū desursuz tāq̄ de mittebat:at idē homo re
cipiebat iferius. Ex eo deuolauit in eū:ex ipius deita
te ad ei humanitate. AVGV.xv.ō trini. Absurdissimū
aūt est cū iā.xxx.annoz cēt accepisse spiritūsanctū:sz venit
ad baptismū sicut sine peccato ita nō sine spūsancto. Si.n.
de ioāne scriptū est:spiritusancto replebit ab vtero matris
sue:qd de homine christo credendū est:cuius carnis ipa cō
ceptio nō carnalis sz spiritalis fuit:Nūc ergo corpus suū.i.
eccl'iam pfigurare dignatus ē in qua baptiçati pcipue acci
piunt spūscū. CHRY. Redolebat illud baptisma aligd
vetustatis:z partim sapiebat nouitatē.q.n.baptisma susci
peret a pphēta:oñebat aligd vetustatis.q aūt spūs descē
derit:nouū aligd designabat. AMBRO. Merito āt spūs
se in corpe demōstrauit qñ in diuinitatis substātia nō v
tur. Aduertam mysteriuz quare cut colūba.simplicitatē
ení lauacri regrit gra qñ in typo veteri colūba quōdā ad il
lam arcaz:q̄ sola fuit diluuy imunis reuersa est. CHRY.
Uel nūc vt māsuetudinē magistri declaret:in specie colum
bina apparet.in pētecost aūt quēadmodū ignis:vt oñdat
penā. Cum.n.oportebat delictis ignoscere:mansuetudo ne
cessaria erat:sed vt adepti sumus gram:restat ei minis:z
iudicy tps. CYPRI. de vnitate ecclie. Est autē columba
simplex z letū animal nō felle amarū:nō morsib scuū:nō vn
gule laceratiōe violētū:hospitia humana diligere:vnius do
mus nosse cōsortiū:cū generāt filios simul sedere:cū cōme
ant volatu inuicē coherere: uersatione cōmuni vitā degere:oris osculo ocozdiā pacis agnoscere:legez circa oia
vnanimitatis iplere. CHRY. Et qdē xps i oztu suo plē
ma se māifestauerat oracula.vez q̄ noluerunt aduertere:
cū medio latuerit tpe.rursū se ab alio clarioze patefecit pn
cipio:nō stella sz desup idicabat pī in vndis iordānis:z spūs
deuolabat,ptrabēs illā vo up verticez ei q baptiçabat.
vñ segtur:Et vox de celo fa.est:Tu es filius meus dilec.in te
cōpla.mihi. AMBRO. Uidim spiritū sed in specie cor
pozali. Et pat quē videre non possum?audiamus. Inuisi
bilis enī est ater:sz z filius inuisibilis fm diuinitatē:sz de
monstrare se voluit in corpe.z q̄ pater corpus nō gerebat;
ideo pbare voluit nob in filio sese pſentē dicēs:Tu es filius
meus. ATHANA. Sacra quidem scriptura ex noie fi
ly duplicē intellectū oñdit. vnū quidē vt in euāgelio dicit:
Dedit eis potestatē vt fiant filij dei. Alterz aūt intellectum
iurta quē isaac est filius abrae. Christus ergo nō simpliciter
dicit dei filius:sed cū articuli additiōe:vt cōprehēdamus
qm ipse solus est qui reuera z fm naturaz est filius: quāob
rē unigenit dicit:nā si fm insaniā arry dicit filius:sicut q
hoc ... ...atiā assequunt:in nullo a nobis differre vi
debit. Restat ergo fm aliū intellectū fatendū esse christuz
filiū dei:fm quem isaac filius abraeesse cognoscitur: quod
enim ab alio naturaliter gignit:nō aūt ab extrinseco sumit
exordiū:filiū natura recenset:sed dicit:Nunquid vt homi
nis est passibilis natiuitas filij:minime. sed deus cum sit
indiuisibilis ipassibilr pr est filij. vñ vbū pris dr:q̄z nec ipse
vt humanū passibiliter pducit:z cū simplex sit nā diuina
vnius solius filij pr ē:z ppter hoc addit:Dilect. CHRY.
Lū.n.gs v olū possidet filiū:maxime diligit.si vo pr fa
ctus sit pl dispartit affect remittit. ATHANA. Cū
autem antea pphēta ptulerit dei promissa dicētis:Mittā
xpm filiū meū:nūc apō iordanē:q̄si psumato pmisso decē
ter subiū Jn te com.mi. BEDA. Ac si dicat:i te placi
tū mihi cōstituturz.i.bo te gerere qō mihi p et. GRE.
super eçe. Uel alr. Dis q penitēdo cozrit aliqua q̄ fecit:eo
ipso q penitet ibi displicuisse idicat:qz emēdat qō fecit.
Et qz oipotens pr humano modo de peccatozibus locut:ē
dicens:Penitet me fecisse hoiem:q̄si semetipsi displicuit i
peccatozibus quos reauit:in solo aūt xpo sibi cōplacuit:q̄
in solo eo nō inuenit culpā:i qua se reprehēdat q̄si p prius.
AVGV. de con.euan. Oz aūt matthe dicit:Dic ē filius
me?Lucas āt:Tu es filius meus dilect?.ad eandē sniam ex
plicādā valet .vox.n.celestis vnū hoz dixit:sz matthe? osi
dere voluit ad id valere qō dictū est:hic est filius me?.vt illis
qui potius audiebant,t indicaret q ipse esset filius dei. non
enim christo indicabatur qui sciebat:sed audiebant q ade
rant:ppter quos etiā ipsa vox facta est.

Et ipse iesus erat incipiens quasi annozum tri
ginta vt putabat filius ioseph:qui fuit heli:qui
fuit matbat:qui fuit leui:qui fuit melchi:qui fuit
iāne:qui fuit ioseph:qui fuit matbathie:qui fuit
amos:q fuit nau:q fuit hesl:q fuit nagge:q fuit
maath:q fuit matbathie:qui fuit semei:q fuit io
seph:q fuit iuda:q fuit ioāna:qui fuit resa:q fuit
zorobabel:q fuit salathiel:q fuit neri:q fuit mel
chi:q fuit addi:qui fuit cosan:qui fuit helmadā
qui fuit her: qui fuit su:q fuit heliezer: q fuit
iozi:qui fuit matbat:qui fuit leui:q fuit symeon:
qui fuit iuda:qui fuit ioseph:qui fuit iona:qui fu
it heliachi:qui fuit melcha:qui fuit mēa:qui fu
it matbatha:qui fuit natā:qui fuit dauid:qui
fuit iesse:qui fuit oberh.qui fuit booz:q fuit sal
mon:qui fuit naason:qui fuit aminadab:q fuit
ará:qui fuit esron:qui fuit phares:qui fuit iude:
qui fuit iacob qui fuit isaac:qui fuit abrae:qui fu
it thare:qui fuit nachor:qui fuit saruch:qui fuit
ragau:q fuit phalech:qui fuit heber:qui fuit sa
le:q fuit chainam:qui fuit arphaxat:q fuit sem:
qui fut noe:qui fuit lamech:qui fui mathusalez:
qui fuit enoch:qui fuit iareth:qui fuit malalehel:
qui fuit chainan:qui fuit enos:qui fuit seth:qui
fuit adam:qui fuit dei.

ORIGE. Lū aūt baptizatu oñm diciſſet: generationem
oñi exponit nō a superiozib ad iferioza deducēs: sed a xpo
vsq̄ ad ipm puenit deū. vñ dicit. Et ipse iesus erat icipiens
quasi annoz.xxx. Qñ enī baptizat ē:z mysteriū scde genes
ratōis assūpsit:tūc dr incepisse:vt tu quoq̄ priorē natiuitat
tem destruas:z i scda regeneratōe nascaris. GREGO. na
çan. Est ergo cōsiderandū quis esset qui baptiçat ē z a quo
z quando. Mundus siquidem z a ioanne z iaz incepta mi
raculis:vt ex hinc suscipiamus doctrinā nos premūdādi:z
humilitatem amplexandi:quin z in perfectione z spiritalis
z carnalis etatis pdicādi:quoz primū dictuz est baptismo
suscipiētib z nō pmuniētib se p habitū bonū. nā si reia
xationē pctoz faciat donum baptismi: verendum tamen

est ne ad eūdem vomitū reuertamur. Scōm dictum est ad
uersus illurgētes cōtra dispensatores mysteriy:sigdez ipi di
gnitate pcellūt:Tertiū editū est illis q de iuuenta cōfidūt:
q̄libet tēpus arbitrant ad plationez vel di inā specta
re. purgat ieiunio:z tu purgationē cōtemnis a io ac tu in
tuū monitorem ifurgis tricenari?: tu aūt docendo seniores
languinē puenis. Sed assunt danielis z filiū exēpla in oze:
q̄ libet noxius ad rūdēdū parat est. Nō ē aūt ecclie:
quod raro ringit:co q nec vnic birundo ver ītatuit.
CHRY. Uel ideo vsq̄ ad illam etatē q̄ cuncta pecca
tu recipit:expectat tota legē pficiēs: negs at q̄ iō legem
soluit q ea ñ poterat summare. GRECVS. Ob hoc ēt
tricenari accedit ad baptismā t oñdar q spiritalr regene
ratio viros parit pfectos fm spiritalē e . BEDA. Pōt
etiā tricenalis baptiçati saluatoris etas nrī ēt baptismatis
imare mysteriū ppter fidē.s.trinitatis z opatōez ocalogi.
GREGO. naçā. Baptiçādus ē tn ifantulus si necessitas
vgeat: nam vtilius ē isensibiliter scificari q̄ non signatos
trāsmigrare. Sz oices: Christus tricenari baptizat cū de
ere:tu vo iubes accelerare baptisma: ... dixit:nos ad obie
ctum solusti. Ipse nō idigebat purgamine:nec aliqō imine
bat ei piculū dū differret baptisma.at tibi i paruū nō redū
dat piaculū: si trāsmigres i corruptiōe nat: nō āt ico rupti
onis veste idutus. Et qdē bonū ē baptismi mūditia c...oa
rez poti ē iterdū paulisp maculari q̄ gra carcere omnino.
CYRIL. Lz tn xps fm carnē careat pre:susp̄icabāt aliq
ei pres bre. vñ segt: Ut putabat filius ioseph. AMBRO.
Bñ:Ut putabat:q vere nō erat:sz iō putabat:qz euz maria
q̄ ioseph viro suo erat desponsata genuerat. Cur aūt ioseph
magis q̄ marie generatio describit: cū maria de spūsco ge
nerit xps:z ioseph a gnatōe dñi videat alien?:dubitare pos
sem?nisi psuetudo nos ista trueret scripturaz:q̄ sp viri ozigi
nē grit:maxie cū i ioseph origie ēt origo sit marie: nā cū vir
inus fuerit ioseph: vtiq̄ ex tribu sua:z ex patria sua accepit
vxorē.itaq̄z z ceius tpe ascēdit oseph ō domo z de pria da
uid:vt pfiteret cū maria vxore sua:q̄ ex eadē domo z ex ea
dē pria professionē defert:vtiq̄ eiusdē trib z eiusdē patrie
se eē designat. vñ generationē ioseph explicans subdit:Qui
fuit bely. Illud aūt aduertam q scūs matthe us iacob qui
fuit pr ioseph filiū nathā eē memorat:lucas vo ioseph:cui
desponsata fuit maria:filiū bely eē descripsit:quō vnius duo
pres.f.bely z iacob eē potuerūt. GREGO. naçan. Dicūt
aūt qdā q vnica ē successio a dauid vsq̄z ad ioseph:sz diuer
sis noib ab vtroq̄z euāgelista narrat. Sz boc absurde fatē
tur:qñ initiū bui gnātōis duos frēs obtinuit:nathā.s.z sa
lomonē.vñ generatiōes diuersimode pfluxerūt. EVSE.
Ipoz ergo vboz snīe itellectuz attētius explicem?.si.n.ap
pbāte matthęo ioseph eē filiū iacob: lucas silr approbas
set ioseph eē filiū bely: eēt aliq̄ ptrouersia. Cetez cū appro
bāte matthęo lucas pluriū opinionē declararet: nō ppriaz
dicēs vt putabat:nō arbitroz aliqō religq̄ dubiū. Lū.n. eēnt
inter indeos diuerse opiniones de xpo:z oēs reducerēt ipsuz
ad dauid:pp pmissiōes ei factas:plimi aūt assererēt christū
a dauid eē futuz:p salomonē alios reges:qdā hāc opinio
nem vitabāt:eo q plurima de regibus dicunt enormia. Et
q̄ de iechonia hieremias dixit:q nō orietur semē ex eo collo
cādum i sede dauid:quoz opinionez memorat lucas sen
tiēs enarrare matthęū q̄lis eēt veritas generationis.z hec
est pma rō. Est z alia pfundior:Matthe.n.cum icipet scri
bere aīe cōceptiōez marie z carnalez natiuitatē iesu: oppor
tune velut i historia pmittit carnalem pgenie: vñ z gnātio
nem a supioribus deriuat descēdēs. Cum.n. verbū dei car
nem accipet descēdebat. Iz lucas ad factā p lauacz regene
rationē pfilii:z ibi aliā genez successionē expōit:z ab imis
ad pma subleuās pariter:z pctoz quos narrauit matthęus
memoriam abdicat:eo q̄ gcūq̄z i deo renascit:sit alienus a

criminosis parētib dei filij fact?:z eoz q fz deū vitaz duxe
rūt nestā. Sic.n.abrae dictū ē: Tu pficisceris ad patres
tuos:nōq̄dē carnales:sz in deo pres:pp similitudinez bone
statis. Igit ei q in deo nascit ascribit parētes q fuit fm deuz
p egparātiā moz. AVGV. de que.no.z ve.testamēti:Ul
aliter:Matthe a dauid p salomonē descēdit ad ioseph:lu
cas vo ab bely q tpe fuit saluatoris ascēdit p traducē nathā
filij dauid z bely:z ioseph iūxit tribū oñdēs vni generis eē
vtrūq̄z:ac p hoc nō solū ioseph filiū eē saluatorem:sz z bely.
Ipa.n.rōne q̄ ioseph filij dr eē saluator:ipa etiā ē z bely fili
a cetera oīuz q de eadē tribu fuit. hinc ē q̄ dicit aplus:
noz pres z ex gbus xps fz carnē. AVGV. de que.euā.
Ul tres cās occurrūt:quaz aliquā euāgelista secut fit.aut
.n.vn euāgelista pręz ei a quo genit ē noiauit: alter vo vl
auū maternū vl aliquez de cognatis maiozibus posuit.aut
vnus erat ioseph naturalis pr:z alter cū adoptauit. aut mo
re iudeoz cū sine filys vn decessisset ... vxorē ppinqui re
cipiēs filiū quē genuit ppinquo ... tuo deputauit. AM
BRO. Tradit.n.nathā:q a salomone gen duxit:iacob ge
nerasse filiū:z vxore supstite decessisse:quaz postea melchi
accepit vxorē:ex q̄ generat ē bely. Rursus bely fre iacob
sine liberis decedente: copulat ē fratris vxori z generauit
filiū ioseph:q iurta legē iacob filij dr:qñ semē fratris defū
cti iurta legis veteris seriē suscitabat. BEDA. Ul aliter:
Jacob fratris bely sine liberis defūcti vxorē de mādato le
gis accipiēs genuit ioseph:natura qdē germinis filiū suū:fz
vo legis pceptū efficit filij bely. AVGV. ō que.no.z ve.
testamēti:Probabili.n.itelligim lucā adoptātis oziginez t
isse:q noluit ioseph genitū dicere ab illo: cui filiū esse
narrauit.cōmodi.n.filij et ē a quo fuerat adoptat?.sz di
ceret ab illo genit:cui carne nō erat nat. Matthe āt di
cēs:Abrāā genuit isaac. Isaac aūt genuit iacob: atq̄z in boc
vbo q̄ ē genuit pseuerans donec in vltimo diceret: Jacob
autem genuit ioseph:satis expsit eum se patrē pdiisse
oziginē generātiū:a quo ioseph no adoptat?sz genitus erat.
quāq̄z ... genituz lucas diceret ioseph ab bely:nec sic nos
boc vbū turbare deberet:neq̄z.n.absurde gsq̄z dicit nō car
ne sed charitate genuisse:quem sibi filium adoptauit. Me
rito autem lucas adoptionis oziginem fu pit: quia per
adoptionem efficimur filij dei: p carnalem vero generatio
nē filij dei poti pp nos filius hois fact est. CHRY. Qz
vo hec ps euāgelij pfistit i serie noiuz: nihil pciosiz exinde
acqri existimāt. Ne igr hoc patiamur:expiamur ēt būc pas
sū scrutari. Est.n.ex nudis noibus copiosū baurire thesauz
q pluriū rez idicatiua sūt noia:nā z diuinā clemētiā z ob
latas a mulierib gratiaz actōes sapiūt. cū.n. filios impetra
bāt:nomē iponebāt a dono. CYRO. Iterptat igit bely de
meus vel scādens. Qui fuit mathat.i. donās peccata. Qui
fuit leui.i. additus. AMBRO. Pulchre lucas quādo fi
lios iacob nō poterat plures comphēdere:ne extra genera
tiones euagari supflua serie videret:lz i alys lōge posteri
oribus:patriarchaz tamē ātiq̄ noia nō preterittēda arbi
tratus est:ioseph:iude:symconis:z leui. Quatuor.n. genera
i his cognoscimus fuisse virtutū:i iuda passiōis dominice p
figuram mysteriū pphetatū:i ioseph pcellisse castitatis exē
plum:in symeone vidictam pudozis:in leui officiū sacerdo
tis. vnde sequitur: Qui fuit melchi.i. rex meus. Qui fuit iā
ne.i.extra. Qui fuit ioseph.i.accrescēs:fuit autez aliius iste
ioseph. Qui fuit mathathie.i.donū dei.vel aliquando. Qui
fuit amos.i.onerās vel onerauit. Qui fuit naum. idest cōso
latio vel consolator. Qui fuit esli. idest adiuua me ... fu
it nagge:idest meridies vel meridianum. ... naath.i.
desiderium. Qui fuit mathathie.vt supra. Qui fuit semei.
.i.obediēs. Qui fuit ioseph.i.augmētū. Qui fuit iuda.i. cōfi
tens. Qui fuit ioāna.i.dñs vel gra ei vel dñs misericors.q
fuit resa.i.misericors. Qui fuit zorobabel.i. pnceps vel ma

giſter babylonis. Qui fuit ſalatiel. i. peritio mea deus. Qui fuit neri. i. lucerna mea. Qui fuit melchi. i. regnū meū. Qui fuit addi. i. robuſtus vel violētus. Qui fuit coſā. i. dominās. Qui fuit helmadā. qō eſt dei meſura. Qui fuit her. qō ē vigilās: vel vigilia vl' pelliceus. Qui fuit ieſu. qō ē ſaluator. Qui fuit eliecer. i. de⁹ me⁹ adiutor. Qui fuit iozan. i. dñs exultās vel exaltans. Qui fuit mathat. vt ſupra. Qui fuit leui. vt ſupra. Qui fuit ſimeon. i. audiuit triſtitiā vl' ſignū. Qui fuit iuda. vt ſupra. Qui fuit ioſeph. vt ſupra. Qui fuit iona. i. colūba vl' dolēs. Qui fuit eliachi. qō eſt dei reſurrectio. Qui fuit melcha. i. rex eius. Qui fuit ména. qō ē viſcera mea. Qui fuit mathathia. i. donum. Qui fuit nathan. i. dedit: vel danti.

AMBRO. Per nathan aūt expreſſaz aduertim⁹ ꝓphetie dignitatē: vt qz vn⁹ oīa chriſtus ieſus: in ſingulis quoqz maiozibus gnā vtutū diuerſa ꝓcederēt. Segr̄: Qui fuit david. ORIGE. Dñs deſcēdēs i mūdū aſſūpſit nr̄oz oīuz ꝓſonā: z nasci voluit de ſtirpe ſalomois: vt refert mattheus cui⁹ pctā ſcripta ſūt: z ce⁹roz ex gb⁹ multi fecerūt malum i ꝓſpcū dei. Qui vo aſcēdit z ſcōo p baptiſmū oīz⁹ eē deſcribit: vt refert lucas: nō p ſalomonē ſz p nathā nasciť: g arguit ꝑrem ſup vrie morte oztuqz ſalomonis. AVGV. i lib. retracta. Dicēdū aūt q⁹ bō⁹ noīs ꝓpha arguit dauid: ne puteť idē fuiſſe bō cū alter fuerit. GREGO. naçan. Sz a dauid vltra ꝑz vtrūqz euāgeliſtā ē generis ꝓceſſus idiuiſibil'. vñ ſegr̄: Qui fu. ieſſe. GLO. Interpr̄at dauid māu fortis: Jeſſe incenſum. Segr̄: Qui fuit obed. qō ei⁹ ſeruitus. Qui fuit booz. quod eſt fortis. Qui fuit ſalmon. qō ē ſenſibilis vl' pacificus. Qui fuit naaſon. qō ē auguriū vl' ꝓpentin⁹. Qui fuit aminadab. i. ppl's volūtarius. Qui fuit arā. qō ē erectus vel excelſus. Qui fuit eſron. i. ſagitta. Qui fuit phares. quod eſt diuiſio. Qui fuit iude. i. cōfitēs. Qui fuit iacob. qō ē ſupplantator. Qui fuit iſaac. qō ē riſus vel gaudiū. Qui fuit abzaaz. qō eſt pater multarum gentium vel videns ꝓplz. CHRY. Mattheus quidē tanq̄ iudeis ſcribebat: nihil ſtatuit vlterius ſcribere: niſi q⁹ ab abzaam z dauid chriſtus ꝓceſſerat. hoc enī maxime placabat iudeos. Lucas vo ſ-ſcript q oībus cōiter loquebať vlterius ꝓtendit ꝑmonem attingēs vſqz ad adā. vnde ſegtur: Qui fuit thare. GLO. Qō iterꝓpretať explozatio ſiue nequitia. Qui fuit nachoz. qō ē regeruit lux. Qui fuit ſeruth. qō eſt corrigia vel comprehēdēs lorum: vel perfectio. Qui fuit ragan. qō eſt egrot⁹ vel paſſ⁹s. Qui fuit phales. qō eſt diuidens vel diuiſum. Qui fuit heber. qō eſt trāſitus. Qui fuit ſale. qō eſt tollēs. Qui fuit chinan. qō eſt lamentatio vel poſſeſſio coz. BEDA. Nomen z gnātio cainan iuxta hebraicā vitatē neqꝫ in geneſi neqꝫ in ꝓbis diez iueniť: ſz arphaxat ſelaa vl' ſale filiū nullo iterpoſito genuiſſe phibeť. Scitꝫ ergo lnca hāc gnātiōez de. lxx. interptū editōe ſumſiſſe: vbi ſcriptuz eſt q⁹ arphaxat. cxxxv. annoz genuerit cainā: z: z ipſe cainan. cū. xxxv. fuerit anno rū genuerit ſ'a. Segr̄: Qui fu. arpha. GLO. Qō ē ſanās depopulatio ē. Qui fuit ſem. qō eſt nomē vel noīatus. Qui fuit Noe. qi ē reges. AMBRO. Noe gdez iuſti iter oīcas gnationes cōmemoratio nō debuit ꝓtermitti: vt qz edificator eccl'ie naſceba⁹: cū ſui gnis auctoz ꝑmiſiſſe videať: qz eā in typo añ fūdauerat. Qui fuit lamech. GLO. qō ē humiliatū vl' ꝓcutiētē: ꝓcuſſū vl' hūilē. Qui fuit mathuſale. qō ē mortis emiſſio vl' mortu⁹ ē z interrogauit. AMBRO. Q⁹ vltra diluuiū numerēť anni: vt qñ ſolus eſt xp̄s vn⁹ c⁹ vita nullā ſentit etatē: i maiorib⁹ quoqz ſuis nō ſenſiſſe diluuia videreť. Qui fuit euoch. z hic pietatis oñice z diuinitatis m⁹ifestū idiciū eſt: eo q⁹ nec mortē ſenſerit dñs. z ad celum remeauerit: cui⁹ gnis auctoz rapt⁹ ad celū ē. vñ manifeſtū eſt xp̄m potuiſſe nō mori: ſz voluiſſe: vt nobis moꝛs illa ꝓderet. z ille qdem raptus ne malitia mutaret coꝛ eius. dñs aūt quez malicia ſeculi mutare nō poterat: eo vñ venerat: nature ſue maieſtate remeauit. BEDA. Pulcbre aūt a baptiçato dei filio vſqz ad deū patrē aſcēdens. lxx. gradu enoch ponit: g dilata morte tranſlat⁹ eſt in paradiſum: vt ſignificet eos g in gr̄am adoptōis filioz ex aq̄ z ſpūſancto regenerant: ſ-rim poſt corꝑis abſolutōez eternā ſuſcipiēdos in regez. Septuagenari⁹. n. ꝑpter ſeptimā ſabbati illoz requiē ſignificat g iuuante dei gr̄a decalogū legis ꝑplerunt.

GLO. Interpr̄at aūt enoch dedicatio. Qui fuit iared qō eſt defēd- ſiue ꝓtinēs. g fuit malaleel. qō ē laudat⁹ dei vel laudās deū. Qui fuit cainan. vt ſupra. Qui fuit enos. i. bō de ſperās vl' violēt⁹. Qui fuit ſeth. qō eſt poſitio ſiue poſuit.

AMBRO. Seth poſterioz filiꝰ adn ſileť: vt cū due ſine ꝑpl's gnātōes ſignificareť i typo i poſteriore poti⁹ qz in pace gnātiōe xp̄m numerādū. Segtur: Qui fuit adam. GLO. Qō eſt hō vel terr-⁹ vel idiges. Qui fuit dei. AMBRO. Quid pulchri⁹ potuit ꝓuenire: q̄ vt ſcā generatio a dei filio icipet: z vſqz ad dei filiū duceret. creatuſqz ꝓcederet i figrayt nat⁹ in vitate ſeq̄retur: ad imaginē factus ꝑiret: pp quē dei imago deſcēderet. Putauit ēt lucas ad deū xp̄i originē referēdā: q⁹ ver⁹ xp̄i generator ds ſit: vel ꝑm generatōez vera ꝑſ: vel ꝑm lauacrū z regenerationez myſtici auctoz⁹ muneris. Et iō nō a ꝓmo gnātōe ei⁹ cepit deſcribere: ſed poſtea q̄ baptiſma ei⁹ explicuit: vt z ꝑm naturā z ꝑm gratiā dei filiū demarēt. Qui aūt euidētius diuine generatōis idiciuz q̄ de generatōe dicturꝰ ꝑrem ꝓmiſit loquentē: Tu es filius me⁹ dilect⁹. AVGV. de cō. euā. Satis etiaz p hoc demōauit: nō ſe iō dixiſſe ioſeph filiū hely q⁹ de illo genit⁹: ſz q⁹ ab illo poti⁹ illi fuerit adoptat⁹: cū etiā ipm adā filiū dixit: cui⁹ ſit factus a dō: ſz p gr̄am qua poſtea peccādo amiſit tāq̄ filiꝰ ꝑ paradiſo ꝓſtitut⁹ ſit. THEOPHI. Jō ēt generatione ſuā in deū: vt addiſcam⁹: q⁹ q in medio ſūt ꝑces xp̄s ad deuz erigat: z filios dei faciet: vt ēt credereť xp̄i gnātio ſine ſemine fuiſſe. q. d. Si nō credis q⁹ ſcōs adaz factus ſit ſine ſemine: deuenias ad ꝓmū adā: iuenies eū abſqz ſemine factū q dō.

AVGV. de cō. euan. Et matthe⁹ qdē ſignificare voluit dominū deſcēdēte ad nr̄az moꝛtalitatez: iō generatiōes ab abzaā vſqz ad xp̄i natiuitatē deſcēdendo cōmemorauit ab initio euāgely ſui. Lucas aūt nō ab initio: ſz a baptiſmo xp̄i generatiōes narrat: nec deſcēdēdo ſz aſcēdēdo tanq̄ ſacerdotē i expiādis pctis magis aſſignās: vbi teſtimoniū ꝓbitur dicēs: Ecce q tollit pctā mūdi. Aſcēdēdo autez ꝓcurrit ad deū cui mūdati z expiati recōciliamur. AMBRO. Nec ſic euāgeliſte diſcrepare videantur: qui veterē ordinē ſimeſecuti. Nec mireris ſi ab abzaam plēs ꝑm lucā ſucceſſiones vſqz ad xp̄m ſunt pauciozes ꝑm matthēū: cū p alias ꝓmos generatiōez fatearis eē decurſā. Pōt. n. fieri vt aly lōgeuas trāſegerit vitā: alteri⁹ vo generatiōis viri in matura etate deceſſerint: cum videam⁹ q̄ plures ſenes cū ſuis nepotibꝰ viuere: alios vo viros ſtati filys obire ſuſceptis. AVGV de cō. euā. Lōueniētiſſime āt lucas baptiçato dño generationes p. lxxvy. ꝓſonas ſurſū vſus numerat. Nā z aſcēdēs ad deū cui p pctoz abolitōez recōciliamur exꝑſſus eſt: z p baptiſmū fit hoi oīum remiſſio pctoz q̄ illo nūero ſignificat: nā vnicies ſeptē. lxx. z ſeptē ſūt. In denario āt ꝓfectio bōrum dis ē. vñ māifeſtū ē q⁹ trāſgr-ſio denary deſignat peccatū p ſuꝑbiam plus aligd hr̄e cupiētis. hoc aūt ſepties ꝓpterea dicit: vt motu hois facta ſignificetur illa trāſgreſſio. Ternario. n. numero incozpozea ꝓs hois ſignificatur. q̄ternario vo coꝛp⁹. mot⁹ aūt i numeris nō exꝑmitur cū dicim⁹: vnus duo tria: ſz cū dicim⁹: ſemel bis ter. vnde p ſepties. xi. ſignificatur motu hois facta tranſgreſſio. Lapi. IIII.

IESus aūt plenus ſpiritu ſcō regreſſus eſt a iozdane: z agebatur ſpū in deſertū diebus quadraginta: z tēptabatur a diabolo. Et nihil manducauit in diebus illis: z conſummatis

illis eſurīt. Dixit aūt illi diabolus: Si filius dei es dic lapidi huic vt panis fiat. Et rñdit ad illuz ieſus: Scriptum eſt: quia non in pane ſolo viuit homo: ſed in omni verbo dei.

THEOPHI. Poſt baptiſmū xp̄s tēptať: innumeros nobis q⁹ poſtq̄ erim⁹ baptiçati tētatiōes iminēt nobis. vñ dicit: Jeſus aūt pleſpi. ſan. regreſ. ē a iozdane. CIRVL. Dudū dixit deus: Nō ꝓmanebit ſpūs me⁹ i boib⁹ iſtis: ꝓ q⁹ ſūt caro. vbi vero ꝓ generatiōe p aquā z ſpiritū ditati ſum⁹: facti ſumus diuine natu-ꝓticipes. p ſpūs aūt ꝓticipationē ꝓmo genit⁹: aut in multis fratrib⁹ ꝑmus: recepit ſpiritū: g z ſpūs datoz est: vt ēt ad nos p ipm ꝓueniat gr̄a ſpūſancti. ORIGE. Qñ igit legis ieſus plenū ſpiritu ſanctoꝛ: i actibus ſcribit de apoſtolis: q⁹ repleti fuerint ſpiritu ſancto: vide ne eq̄les putes eē apoſtolos ſaluatori. Quō. n. ſi volueris dicere: Dec vaſa plena ſunt vino vl' olco: nō ſtatiz dices q⁹ eq̄li meſura ſint plena: ſic z ieſus z paulus pleni erāt ſpūſancto: ſed vas pauli multo min⁹ erat q̄ ieſu: z tñ erat ꝑm meſurā ſuaz vtrūqz repletū. accepto itaqz a ſaluatore plenꝰ ſpūſancto baptiſmo: g ſup eū in ſpecie columbe de celis venerat: ducťa ſpiritu: q: quotquot ſpū deducūť: hi filij dei ſunt. iſte aūt ſupra oēs, ꝓprie filiꝰ dei erat. BEDA. Necui aūt veniret i dubiū a quo ſpū ductū ſiue expulſū: alij euāgeliſ-ꝓicerent: i deſertū: ꝓfulte lucas demū itulit: Et agebať in deſertū ſpū. xl. dieb⁹. negd ꝓtra eū valuiſſe ſpūs putareť īmūdus q̄plenus ſpūſancto q̄cunqz volebat. agebat. GRECVS. Si vo nos arbitrio ꝓprio nr̄am vitā diſponim⁹: quō ipe trahebať intuit⁹? Qz g dicit⁹ agebať ſpū: buiuſmōi bz intellectū: Spōte ſpiritalē duxit ꝓuerſationē: vt locū exhiberet tētanti. BASI. Nō. n. vbo ꝓuocās inimicū: ſz ope viſitans q̄rit deſertū: delectaťq. n. diabol⁹ in diſerto nō patiť eē in vrbib⁹: ꝓriſtat ipm ꝓcordia ciuiū. AMBRO. Agebať igit ꝓſilio in deſertū vt diabolū ꝓuocaret. nā niſi ille certaſſet: non mibi iſte viciſſet. Myſterio: vt ille adam de exilio liberaret: g de paradiſo in deſertuz eiect⁹ eſt. Exēplo: vt oñderet nobis diabolū ad meliora tēdentibus iuidere: z tūc magis eſſe cauendū ne myſtery gr̄az deſerat mētis ifirmitas. vñ ſegtur: Et tētabať a diabolo. CYRIL. Ecce fact⁹ eſt in athletis iubēs agones de⁹ i bis q cozonat ſanctoꝛ vertices. GREGO. Doſtis tū noſter mentē mediatoris dei z hoiuz tētatione quaſſare nō valuit: ſic enī dignatus eſt tētatiōes exterius ſuſcipe: vt tū eius mens interius diuinitati inhērēs incōcuſſa ꝑmaneret. ORIGE. Tentať aūt ieſus a diabolo xl. dieb⁹: q fuerint tētamēta neſcim⁹: q iō fortitan ꝓtermiſſa ſūt: qz maiora erāt q̄ vt lr̄is traderenť. BASI. Vt dñs p q̄dragenā ītētatus māſit. nouerat. n. diabol⁹ q⁹ ieiunabat z nō fameſcebat: z iō nō audebat accedere. vñ ſequiť. Et nichil manducauit in illis diebus. Jeiunauit ſiquidez oſtēdens: q⁹ illi q ſe vult ad pugnas tentationū accīgere ſobrietas eſt neceſſaria. AMBRO. Tria igr̄ ſunt q̄ ad vſum ꝓficiūt ſalutis humane: ſacramētū: deſertū: ieiuniū. Nemo niſi q legittime certauerit coꝛonaťur. nemo aūt ad certamē virtutis admittiť: niſi, ꝓius ab oībus ablutus maculis delictoꝛ gr̄e celeſtis munere cōfecreť. GREGO. naçā. xl. dē dieb⁹ ieiunauit nihil mā ducās: erat. n. de⁹. nos aūt ieiunij⁹ politari ꝓportionam⁹: ſz ꝑplens aligbus ꝓgredi ſuadeat vltra poſſe. BASI. Sed tū nō ſic vtēdū eſt carne: vt p egeſtatez alimēti nālis vigoꝛ ei⁹ ſoluaťur: neq; vt ad vltimatū coꝛporē intellect⁹ vrgeatur per diſſolutōis exceſſū. vñ dñs noſter ſemel hoc pegit: ſed p totum ꝓfis tps ordine debito gubernauit coꝛp⁹: z ſilr̄ moyſes z helias. CHRY. Ualde aūt prudēter factū eſt q⁹ in ieiunando coꝛ nō exceſſit numeꝛ: ne. ſ. putaretur appenter venire. AMBRO. xl. aūt dieꝛ myſticū numeꝛ recognoſcis. tot enī dieb⁹ aquas abyſſi effuſas eā meminiſti: z tot ieiūio dieꝛ ſcificato refuſā celi ſereniozis o-clementiā. tot ieiunio dieꝛ moyſes ꝓceptionē legis emeruit: tot ānos i here mo-ſtituti ꝑres panē ageloꝛ cōſecuti ſunt. AVGV. de cō. euan. Numer⁹ aūt iſte laboꝛoſi b⁹ tpis ſacr̄z: quo ſub diſciplina regis xp̄i aduerſus diabolū dimicamus. Dic. n. numerus tpalē vitā ſignificat tpa. n. annoꝛ q̄dripartitis vicibus currūt. xl. aūt q̄ter habēt decē. Pozro ipa decem ab vno vſqz ad q̄ttuoz ꝓgrediēte numero ꝓſumanť: qō declarat q⁹ xl. dieꝛ iciuniū: hoc eſt humiliatōez aīe ꝓſecrauit z lex z ꝓphete ꝓ moyſen z heliā: z euāgeliū ꝓ ipſi⁹ dñi iciuniū. BASI. Uerꝛ qz nō eſurire ſupra hoīem ē: aſſūpſit dñs paſſionez nr̄is⁹idicās eā nō eē pctm: z ꝓceſſit cū voluit nāe humāe q̄ ſūt pati z agere. vñ ſegtur. Et ꝓſumatis ill' eſurīt. Non coact⁹ ad neceſſitatē q̄ ꝓceſſt nāe: ſz q̄ſi ꝓuocās: diabolum ad duellū. Sētiens. n. diabol⁹: qz vbi fames: ibi ibecillitas. aggrediť ad tētādū: z q̄ſi tētationū excogitator: famē chriſto patiēti ꝓadebat lapidib⁹ appetitū ſedare. vñ ſegtur: Dixit aūt illi dia. ſi filiꝰ dei es: dic lapidi huic vt panis fiat.

AMBRO. Tria ꝓcipue docem-ur tela eē diaboli: q⁹ ad cōuertēdā mētē hoīs ꝓſueunt armari: gule vnū: aliud iactātie: tertium ambitionis. Inde ergo cepit. vñ iā vicit. ſ. adaz. Diſcamus igr̄ cauere gulā: cauere luxuriā: qz telū ē diaboli. Sz q̄d ſibi vult talis ſermo: Si filiꝰ dei es: niſi qz cognouerat dei filiū eē vētuz: ſed veniſſe p hāc ifirmitatē coꝛporis nō putabat. Aliō ē explozantis: aliud tentantis: iō ꝓfiteť ſe credere: z hoī conabatur ludere. ORIGE. Rogato aūt ꝑe a filio panē. nec dāre lapidē ꝓ pane: iſte q̄ſi aduersari⁹ z falax: ꝓ pane dabat lapidē. BASI. Suadebat q̄dē lapidib⁹ appetitū ſedare: hoc eſt mutare deſideriū ab alimēto nāli ad ꝓfectiam ꝑter naturā. ORIGE. Puto etiā q⁹ vſqz hodie lapidē diabolus ꝓdit: z horteť ſingulos ad loquēdum: dic vt lapis iſte panis fiat: Si videris hereticos dogmatū ſuoꝛ mēdaciū ꝓ pane comedere: ſito lapidem coꝛuz eſſe ſermonē quē mōſtrat ei diabol⁹. BASI. Diſſipat⁹ aūt tētationū xp̄s: nō repellit a nā fa-. vnde ſegr̄: Et rñdit ad illū ie. ſcr-ū eſt qz nō in ſolo pa. vi. hō. ſed in oī verbo dei.

THEOPHI. q. d. Nō ſol' panib⁹ humana natura ſuſtētatur: imo ſufficit verbū dei ad nutriēdū vniuerſā naturaz humanā. Talꝰ paſtus eſt iſraeliticus popul- colligens annis. xl. manna: z gaudens volatiliū preda. diuino cōſilio belyas cōuiuas habuit coꝛuos. Heliſeus herbis agreſtibus ſo-nutriuit. CYRIL. Uel aliter: Terrenis cibis terrenū noſtrū alitur coꝛp⁹: anima vero ratiōalis diuino verbo vigorať ad bonā bitudinē ſpūs: nō enī naturā icoꝛpoream coꝛp⁹ alit. GREGO. nīſe. Uñ nō alitur vtus pane. nec p carnes bene ſe bz aīa z pigueſcit: alys epulis vita ſublimis educatur z creſcit. nutrimētū boni caſtitas panis: ſapīa pulmētū: iuſtitia poꝛ: ipaſſibilis-t⁹ delectatio bene ſapere.

AMBRO. Uides igr̄ quo genere vtať armoruz quo bominē a ſpiritalis negtie icurſiōe defēdat aduerſū ſcitamenta gule: nō. n. q̄ſi ds vtitur ptāte: qd enī mibi-derat: Sed q̄ſi hō cōi ſibi accepit auxilio vt diuino pabu-lectionis ſitentus famē coꝛporis negligat: ailmētū vbi a-rat. non enī pōt q verbū ſegtur panē deſiderare terrenū: humanis eniz diuina ꝓeſtare non dubiū eſt ſimul cū dicit: non in ſolo pane viuit hō oſtēdit hoiem eē tentatū. hoc eſt ſuſceptionem nr̄am: non ſuam diuinitatem.

¶ Et duxit illū diabolus: z oſtendit illi omnia regna oꝛbis terre in momento temporis: z ait illi: Tibi dabo poteſtatem hāc vniuerſam z gloriā illoruz: quia mihi tradita ſunt: z cui⁹-lla. Tu ergo ꝓcidēs ſi adoꝛaueris coꝛa me: erūt tua omnia. Et reſpondens ieſus dixit illi: Scriptū ē Dominū deū tuū adoꝛabis: z illi ſoli ſeruies.

Universidad de Deusto
Biblioteca

THEOPHI.ſ[illegible]imo inimicus xp̃s de gnla tẽtauerat: siẽ
ꝛ adã. deinde de cupiditate siue auaricia: in hoc q̃ oñdit ei
oĩa regina mũdi. vñ sequit̃: Et du. illũ diabol⁹ ꝛ oñdit ei oĩa
reg. oꝛ. ter. in mo. tp̃is. GRE. in ho. Quid mir̃ si ſe p̃misit
ab illo in montẽ duci: q̃ ſe ptulit etiã a mẽbris ipius crucifi
gi: THEOPHI. Sz q̃liter oñdit ei oĩa regna oꝛbis ter
re: Quidã dicũt q̃ mente hec ei oñdit. ego aũt dico q̃ ſenſi
biliter ꝛ in phãtaſia apparere fecit. TITVS. Uel deſcri
pſit oꝛbẽ verbo ꝛ velut quandã domũ intẽtioni eius mani
feſtat vt exiſtimabat. AMBRO. Bene aũt in momento
tp̃is ſecularia ꝛ terrena monſtrãt. nõ. n. tã ꝓſpect⁹ celeritas
indicat̃: q̃ caduce fragilitas ptãtis exprimit̃. In momẽ
n. cũcta illa ꝓtereũt: ꝛ ſepe bonoꝝ ſecũ abut anteq̃ veneꝛ.
Sequit̃: Et ait illi: Tibi da. pote. hãc vniuerſaꝝ ꝛ gloriã illo
rum: q̃ mihi tradita ſunt ꝛ cui volo do illa. TITVS. In
vtroq̃ mẽtiebat̃: neq̃. n. hẽbat: nec ꝓferre poterat quo ca
rebat. null⁹. n. obtinet poteſtatẽ: sz ad pugnã ei⁹ aduerſari⁹
derelictus. AMBRO. Alibi. n. legit̃: q̃ oĩs ptãs a deo eſt.
itaq̃ a deo eſt poteſtas. ordinatio: a malo ambitio poteſta
tis: nec eſt poteſtas mala: ſed is q̃ male vtit̃ ptãte. Quid er
go bonũ eſt vti ptãte: ſtudere bonozi: bonuz ſi deferaꝛ non
eripiatur. Diſtingue tñ hoc ipm bonũ: ali⁹. n. bon⁹ in ſeculo:
aliꝰ pfecte virtutis vſus. Bonũ eſt. n. deuz q̃rere: ꝛ cogno
ſcẽde diuinitatis ſtudiũ nullis occupationibus ipediri. q̃ ſi
is qui deũ q̃rit ꝓpter fragilitatẽ carnis ꝛ mẽtis anguſtias ſe
pe tentat̃: quãtomagis q̃ ſeculũ q̃rit: obnoxi⁹ eſt: Docemur
ergo ambitoẽz deſpicere: eo q̃ diabolice ſubiecit poteſtati.
TITVS. Habet aũt foꝛtaſis gratia domeſticũ piculũ: vt
dominẽ alꝰ priꝰ fuit. curuaꝛ ad obſequm vt honoze do
neẽ: ꝛ dũ vult eſſe ſublimioꝛ: ſimulata humilitate fit vi⁹oꝛ.
vñ ſubdit: Tu ergo ſi adozauer⁹ coꝛã me: erũt tibi oĩa ſub
dita. CIRYL. Qũo tu cui⁹ ſozs eſt ĩextinguibilis flãma:
q̃liter oĩuz dño q̃ ſua ſunt ſpõdes: putaſti cultoꝛẽ bñe cuius
metu tremũt vniuerſa: ORIGE. Uel aliter totũ: Duo re
ges certatiz regnare feſtinãt pcti rex peccatoꝛib⁹ diabolus:
ꝛ iuſtitie rex iuſtus chriſt⁹. ſcienſq̃ diabolus ad hoc veniſſe
xp̃m: vt regnũ ei⁹ tolleret: oñdit ei oĩa regna mũ[illegible]: Nõ qui
dem regnũ perſaꝛ medoꝛ: ſed regnuz ſiuũ quõ regnaret in
mũdo: quõ. ſ. aliꝰ regnenꝛ a fornicatione: aliꝰ ab auaricia. Et
oñdit ei in pu[illegible]cto tp̃is: hoc eſt in pſenti tempoꝛ curſu: quia
ad cõparationẽ eternitatis: pũcti obtinet iſtar. neq̃. n. neceſ
ſariũ hẽbat ſaluatoꝛ: vt ei diutius huius ſeculi negoci[illegible] nõ
ſtrarenꝛ: sz ſtatiz vt aciẽ luminũ ſuoꝝ ad ꝓtẽplandũ vertit:
ꝛ peccata regnantia ꝛ eos qui regnarenꝛ a vitys ꝓſpexit. di
cit q̃ ad eũ: Uenisti vt aduerſus me de iperio dimices: ado
ra me ꝛ accipe regnũ qõ teneo. Ueꝝ dñs vult gdẽ regnare:
ꝛ q̃ſi iuſtitia vt abſq̃ peccato regnet. vult gẽtes ſibi eſſe ſub
iectas: vt ſeruiãt vitati: nec ſ[illegible]cvult regnare ceteris: vt ipe re
gneẽ ab alio. vñ ſegtur: Et tñdens ieſus dixit illi: ſcriptũ e
Dñz deũ tuũ adozabis: ꝛ illi ſoli ſeruies. BEDA. Dicens
diabolus ſaluatozi: Si ꝓcidẽs adozaueris me. ecõtrario au
dit: q̃ ipſe magis adozare eũ debeat q̃ſi dñm ꝛ deũ ſuum.
CYRIL. Qualr aũt ſi ꝛz hereticos filiꝰ eſt creatura: ado
raꝛ: qõ crimẽ iferreẽ aduerſus eos q̃ ſeruierunt creature ꝛ
nõ creatozi: ſi filiũ ꝛm eos creaturã exiſtẽtẽ colimus tanq̃
deũ. ORIGE. Uel alr. Dos igt oẽs ꝓpterea mihi volo eẽ
ſubiectos: vt dñm deũ adozẽt: ꝛ ipſi ſoli ſeruiãt: tu aũt a me
vis icipe peccatũ qõ ego diſſolutuꝰ huc veni. CYRIL.
Hoc aũt mãdatũ ei⁹ tetigit intima: añ aduentũ eniz ei⁹ ipſe
vbiq̃ colebaꝛ. lex aũt diuina eyciẽs ipm a dñio vſurpato.
adorare ſtatuit ſolũ eũ: q̃ naliter de⁹ eſt. BEDA. Querat
aũt [illegible]ius quõ ꝙueniat qõ hic ꝓcipiꝰ: ſoli dño ſeruiẽdũ apl̃i
vbo q̃ [illegible] charitatẽ ſeruite iuicẽ: Sz in greco dulia ĩ
telligiꝫ ſeruit⁹ cõis: hoc ẽ ſiue deo ſiue boĩ exhibita: ꝛz quã
iubemur ſeruire iuicẽ. Latria aũt vocaꝛ ſeruit⁹ diuinitatis
cultui debita: q̃ iubemur ſoli deo ſeruire.

¶ Et duxit illũ in hieruſalẽ ꝛ ſtatuit eũ ſup pinna
culum tẽpli. ꝛ dixit illi: Si filius dei es: mitte te
hinc deoꝛsũ. Scriptũ ẽ. n. q̃ angelis ſuis manda
uit de te: vt conſeruẽt te: ꝛ quia in manibus tol
lẽt te: ne forte offẽdas ad lapidẽ pedẽ tuũ. Et re
ſpondẽs ieſus ait illi: Dictũ ẽ: Non tẽtabis dñm
deum [illegible]um. Et ꝓſũmata oi tẽtatiõe: diabolus
receſſit ab illo vſq̃ ad tẽpus.

AMBRO: Segt̃ iactãtie telũ. quo[illegible] pcline delingtur:
q̃ dũ boies gl̃ã virtutis ſue iactare deſiderant: de loco me
ritoꝝ ꝛ ſtatõe decidũt. vñ dr̃: Et du. il. in hieru. ꝛ ſtatuit eũz
ſupra pinaculũ tẽpli. ORIGE. Sequebaꝛ plane q̃ſi atble
ta ad tẽtationẽ ſpote ꝓficiſcẽs: ꝛ quodãmodo loquebatur:
Duc quo vis ꝛ iuenies me in oĩbus foꝛtiozẽ. AMBRO.
Ita ẽ aũt iactãtia vt dũ ſe putat vnuſq̃ſq̃ ad altioza aſcen
dere: ſublimiũ vſurpatõe factoꝝ ad iferioza trahatur. vnde
ſequitur. Et dixit illi: ſi filiꝰ dei es: mitte te hinc deoꝛſum.

ATHANA. Nõ aũt ꝓtra diuinitatem certamẽ diabo
lus inuꝫt: neq̃ eni audebat: ꝛ iõ dicebat: Si filiꝰ dei es. ſz cũ
boĩe certamẽ inuꝫt quem quondam ſeducere potuit. AM
BRO. Uere aũt diabolica vox eſt: q̃ mentẽ dominis dẽgre
dꝛ[illegible]tioni meritoꝝ ꝑcipitare ꝓtẽdit: ſil̃ infirmitatẽ ſuã dia
bol⁹ malitiã q̃ deſignat. q̃ nemini põt nocere niſi ipe deoꝛ
ſum ſe miſerit. nã q̃ relictis celeſtib⁹ terrena elegit: volũta
rium gõdã ꝑcipitiũ vite labẽtis incurrit: ſimul q̃ñ telũ ſuũ
diabolus vidit obtuſum: q̃ oẽs boies ꝓprie ſubiecerat pẽã
ti: plus cepit boiez iudicare. Trãſfigurat aũt ſe ſatbanas ve
lut angelũ lucis: ꝛ de ſcripturis ſepe diuinis laqueuz fideli
bus parat. vnde ſegtur. Scriptũ eſt. n. quoniã angelis ſuis
mãdauit de te: vt oſeruẽt te: ꝛ q̃ in manib⁹ tollẽt te: ne foꝛ
te offendas ad lapidẽ pedẽ tuũ. ORIGE. Uñ tibi diabo
le ſcire q̃ iſta ſcripta ſũt: nũq̃d legiſti ꝓphas vel diuina elo
qa: legiſti q̃dẽ: nõ vt ipe exꝛ[illegible]ectiõe eoꝝm meliꝰ fieres: ſed
vt de ſimplici littera eos q̃ amici ſunt lr̃e interficias. ſcisq̃
ſi de alys ei⁹ voluminib⁹ log volucris: nõ decipies. AM
BRO. Ergo nõ te capiat hereticus: q̃ põt de ſcripturis ali
qua exempla ꝓferre. vtiꝫ ꝛ diabolus teſtimonys ſcripture
ruz. nõ vt doceat ſz vt fallat. ORIGE. Uide aũt quõ ꝛ
ipſis teſtimõys verſipellis ẽ: vult eni minuere gl̃ã ſaluato
ris: q̃ſi angeloꝝ idigeat auxilio offẽſurus pedẽ niſi eoꝝ mi
nib⁹ ſubleueꝛ. Hoc eni teſtimoniũ nõ de xp̃o: ſed õ ſanctis
gnãlr ſcriptũ eſt. neq̃ eni idiget angeloꝝ auxilio q̃ maioꝛ ẽ
angelis: q̃n potiꝰ diſce diabole: q̃ niſi deꝰ adiuuaret ãgelos
offenderẽt pedẽ ſuũ: ꝛ tu ꝓpterea cũ fulgure cecidiſti: quia
credere in ieſu chriſtũ dei filiũ noluiſti. Quare aũt ſiles q̃
ſegtur: Sup aſpidẽ ꝛ baſiliſcũ ambulabis: nili q̃ tu es baſi
liſc⁹: tu draco: tu leo. AMBRO. Sz dñs rurſus ne ea q̃ õ
ſe fuerãt ꝓphetiçata ad arbitriũ diaboli putauit eẽ faciẽda
ſed diuinitatis ꝓprie auctoritate ſeruata verſutie eius oc
currit. vt ga ſcripturaꝝ exemplũ ꝓtenderat: ſcripturaꝝ vi
cereẽ exẽplis: vñ ſegtur: Et reſpõ. ie. ait illi: Dictũ ẽ ga nõ tẽ
tabis dñm deũ tuũ. CHRY. Diabolicũ eni eſt ſeipm inꝫ
cere ad picula: ꝛ tẽtare ſi er[illegible]at de⁹. CYRIL. Nõ enim
tentantib⁹ largitur õs auxilia: ſed credẽtib⁹ in eũ. vnde xp̃o
tẽtantibus eũ nõ oſtẽdebat miracula: q̃bus vicebat: Hãc
tio prava ſignũ q̃rit ꝛ nõ dabiꝫ ei. CHRY. Aſpice aũt quõ
nõ turbat⁹ ẽ dñs: imo de ſcripturis humillime cũ iniquo vt
ſceptat: ꝛ conformeris chriſto pro poſſe. Nouit diabolus ar
ma chriſti q̃bus ſuccubuit: ex manſuetudine eum cepit ex
humilitate deuicit. Tu quoq̃ cum videris boẽm effectuz
diabolũ: ꝛ tibi obuiantẽ eo mõ deuincas. doceas aĩam tuã
formare os ꝓdecens oꝛi xp̃i: ſicut enim cũ romanus foꝛtiu
reſidet iudex: nõ exaudiet reſponſum ignozantis eo modo
loqui quo ipſe: ſic ꝛ chriſtus niſi ſuo modo loquaris non ex

audiet te: nec vacabit tibi. GREGO. niſe. Legitime aũt
pugnãti agonũ repit̃ termin⁹: vel q̃ aduerſari⁹ ſua ſpõte ce
dat viceti: vel trino caſu deponit̃ ſm pugnatozie artis õcre
dit. vñ ſegt̃: Et ꝓſum. om. tẽta. dia. receſ. vſq̃ ad[illegible]. ab illo.
AMBRO. Nõ diciſſet ſcriptura oẽm tẽtatõe[illegible] ſumma
tiõnis ſi trib⁹ premiſſis eẽt oĩum mã delictoꝝ: q̃ cauſe tẽta
ditas potẽtie. ATHANA. Acceſſerat gdẽ ad dũ hoſtis
vt ad boiez: [illegible]ueniẽs aũt in ipo antiq ſui ſeminis ſigna di
ceẽſit. AMBRO. Uides q̃ ipm diabolũ in ſtudio nõ eſſe
principacẽ: cedere ẽ ſolere vtuti: ꝛ ſi iuidere nõ[illegible]ſinat tñ iſta
re formidat: q̃ frequẽti⁹ refugit triũphari. audito itaq̃ dei
noie receſſit in gt vſq̃ ad tp̃s: poſ[illegible]ea. n. nõ tẽtatur⁹: ſed apte
pugnatur⁹ vẽit. THEOPHI. Uel q[illegible] voluptate tẽta
uerat ĩ deſerto: receſſit ab eo vſq̃ ad tp̃s crucis: in quo eum
erat de triſtitia tẽtaturus. MAXI. Uel diabolus ĩ õſerto
ꝓpo ſuggeſſerat ꝓferre mũdi mãm diuino amozi quez dñs
retrocedere iuſſit: q̃ erat indiciũ diuini amozis. vñ poſtea
ſitagebat ꝑuaricationẽ cũ facere dilectõis ad ꝓximos: ꝛ iõ
docẽte eo ſemitas vite: ꝓuocabat ad illas ĩſidias phariſe
os ꝛ ſcribas: vt ad eoꝝ odiũ ꝙuertãt: ſz dñs dilectõis intui
tu q̃ẽ babebat ĩ eos monebat: arguebat: bñficia ꝓferre nõ
ceſſabat. AVGV. de cõ. euã. Totũ aũt hoc ſil̃r matthe⁹
narrat: ſz nõ eodẽ oꝛdine. vñ icertũ eſt q̃d priꝰ factũ ſit. vt
regna terre priꝰ demõſtrata ſint ei: ꝛ poſtea ĩpinnã templi
leuat⁹ ſit: an ꝑ priꝰ ꝛ illud poſtea: nihil tñ ad rem dũ oĩa fa
cta eẽ manifeſtũ ſit. MAXI. Ob hoc aũ euãgeliſta ꝑ. hãc
ille: illã vo ille ꝓmittit: q̃ inanis gloria ꝛ auaritia adinui
cẽ ſeſe gignũt. ORIGE. Joãnes aũt q̃ a deo exoꝛdiũ fe
cerat dicẽs: In ꝓncipio erat verbũ. tẽtationẽ dñi nõ deſcri
pſit: q̃ õs tẽtari nõ põt: de quo ei erat ſermo: q̃ vero ĩ mat
thei euãgelio ꝛ in luca gnãtio boĩs ſcribiꝫ ꝛ i marco: hõ aũt
eſt q̃ tentatur: ideo Matthe⁹ Lucas ꝛ Marcus tentati
onem domini deſcripſerunt.

¶ Et regreſſus ẽ ieſus ĩ vi[illegible]rte ſpirit⁹ in galileam
ꝛ fama exiꝫt ꝑ vniuerſam regionẽ de illo. Et ipe
docebat in ſynagogis eoꝝ: ꝛ magnificabaꝛ ab
omnibus: ꝛ venit nazareth vbi erat nutritus: ꝛ i
trauit ſm cõſuetudinẽ ſuã diei ſabbati in ſynago
gã: ꝛ ſurrexit legere. Et traditus ẽ illi liber eſaie
ꝓphete: ꝛ vt reuoluit libzũ inuenit locuz vbi ſcri
ptũ erat: Spũs domini ſup me: ꝓpter q̃ vnxit
me: euãgelizare pauꝑibus miſit me: ſanari cõtri
tos coꝛde: predicare captiuis remiſſionẽ: ꝛ cecis
viſũ: dimittere cõfractos in remiſſionẽ: ꝓdicare
annũ dñi acceptũ ꝛ diẽ retributionis. Et cũ pli
cuiſſet libꝝ: reddidit miniſtro ꝛ ſedit. Et omniũ
in ſynagoga oculi erãt intẽdẽtes in euz. Cepit aũ
dicere ad illos: q̃ hodie impleta eſt hec ſcriptu
ra in auribus veſtris.

ORIGE. Qz dñs tẽtatoꝛẽ vicerat: vt ei addita ẽ: q̃ſtũ. ſ.
ad manifeſtatõez. vñ dr̃: Et re. eſt ie. in vir. ſpũs in galileaz.
BEDA. Uirtutẽ ſpũs ſigna miracloꝝ dicit. CIRYL.
Agebat aũt miracula: nõ ab extrinſeco ꝛ quaſi acquiſitam
dñs ſpũſſancti gr̃az ſicut aly ſancti: ſed potius cuz eẽt nãlr
dei filius ꝛ cõſors oĩum que ſunt pr̃is tãq̃ ꝓpa vtute ꝛ opa
tione vtiꝫ ea que ẽ ſpũſſancti. Decebat aũt extunc eum no
tum fieri: ꝛ humanationis fulgere myſteriuz apud eos qui
erãt õ ſanguie iſrl̃. iõ ſegtur. Et fa. exiꝫt ꝑ vniuerſã regionẽ
de illo. BEDA. Et qz ſapientia pertinet ad doctrinã: vir
tus vero referr̃ ad opa: vtraq̃ hic coniunguntr̃. vnde ſequi
tur: Et ipſe docebat in ſynagogis eoꝝm. Synagoga gre
ce: latine dr̃ cõgregatio: quo noie nõ ſolũ turbaꝝ ꝙuentum
ſz ꝛ dom̃ũ in qua ad audiendũ vbũ dei ꝙueniebãt iudei ap
pellare ſolebãt: ſicut nos eccl̃ias ꝛ loca ꝛ chozos fideliũ vo
camus. veꝝ differt inter ſynagogã que congregatio: ꝛ eccle
ſiã que cõuocatio interptaꝛ. qz. ſ. ꝛ pecoza ꝛ queq̃ res ꝓgre
gari ĩ vnũ põt: cõuocari nõ põt: niſi rõne vtẽtia: iõ nouẽ gr̃e
populũ quaſi maioze dignitate ꝓditũ: recti⁹ eccl̃iaz q̃ ſyna
gogã noiare apoſtolicis doctrijs viſum eſt. Merito aũt ꝛ ma
gnificat⁹ a põtib⁹ aſſeueraꝛ ꝓcedentibus factoꝝ dictoꝝue
indicijs cum ſegt̃: Et magnifica. ab oĩb⁹. ORIGE. Laue
aũt ẽ ne beatos tñ illos iudices: ꝛ te arbitreris primatũ eſſe
[illegible] doctrina: q̃ nũc etiã in toto oꝛbe docet ꝓpozgana ſua: ꝛ
[illegible]uc magis glozificaꝛ ab oĩbus q̃ illo tpe quo tñ in vna ꝓ
uincia cognoſcebaꝛ. CIRYL. Largit̃ aũt ſui notitiã illis
inter quos educat⁹ eſt ſm carnẽ. vñ ſegt̃: Et venit naza. vbi
erat nutrit⁹. THEOPHI. Ut ꝛ nos doceat priꝰ ꝓximos
bñficiare ꝛ docere: deinde ꝛ ad reliquos amicitiã ſpargere.
BEDA. Cõſueuerat aũt die ſabbati ĩ ſynagogis: vt feria
tis mũdi negocijs ad meditãda legis monita geto coꝛde re
ſiderent. vnde ſegt̃: Et intra. ſz cõſuetu. ſuã die ſab. in ſyna
gogam. AMBRO. Ita aũt dñs ad oĩa ſe curauit obſega:
vt ne lectoris gdẽ aſpernereꝛ officiũ. vñ ſegtur: Et ſurrexit
legere: ꝛ traditus eſt illi liber eſaie. Accepit gdẽ libzũ: vt oñ
deret ſeipm eẽ qui locutus eſt ꝑ ꝓphetis: ꝛ remouereꝛ ſacri
legia pfidozum: q̃ aliũ deũ dicũt veteris teſtamẽti: aliũ no
ui: vl̃ qui initiũ xp̃i dicunt eſſe de virgine. Qũo enim cepit
ex virgine: q̃añ virginẽ loquebat̃? ORIGE. Nõ aũt fo
rtuitu reuoluit libzũ: ꝛ caput de ſe vaticinãs repit lectionis:
ſed hoc ꝓnidẽtie dei fuit. vnde ſegtur: Et vt reuol. li. inue.
lo. vbi ſcri. erat: ſpũs oñi ſ[illegible]m me. chriſtus eni eſt qui ita cõ
memoraꝛ. ATHA. Explicãs. n. nobis cauſam facte ĩ mũ
do reuelationis ꝛ ſue humanationis hoc dicit: ſicut eni filiꝰ
cum ſit ſpiritus datoꝛ: non recuſat fateri tãq̃ homo q̃ ĩ ſpi
ritu dei eycit dmonia: ita nõ recuſaꝛ dicere: ſpũs domini ſu
per me: ꝓ eo q̃ factus eſt homo. CIRYL. Similiter aũt
fatemur[illegible]um vnctũ fuiſſe inquantũ carnẽ ſuſcepit. vñ ſeg
tur: Propter quod vnxit me. nõ eni vngitur diuina natura:
ſz q̃ nobis cognatũ exiſtit: ſic etiã ꝛ q̃ dicit ſe miſſũ: impu
tãdũ eſt humanitati. nã ſequit̃: Euãgelizare[illegible]upe. mi. me.
AMBRO. Uides trinitatẽ coeternã atq̃ ꝓfectã: ipz log
tur[illegible] ſcriptura ieſuz deũ boĩemq̃ in vtero ꝓfectum. loqtur ꝛ
ꝓfem ꝛ ſpũſanctũ qui coopatoꝛ oñdit̃: q̃ñ coꝛpozali ſpecie
ſicut columba deſcendit in chriſtum. ORIGE. Pauꝑes
aũt nationes dicit: iſti aũt erãt pauꝑes nihil oĩno poſſiden
tes. nõ deũ: nõ legẽ: nõ ꝓphas: nõ iuſtificã: reliquaſq̃ vtutes.
AMBRO. Uel vniuerſaliꝛ vngitur oleo ſpiritali ꝛ virtu
te celeſti: vt pauꝑtatẽ ꝓditiõis humane theſauro reſurrecti
onis rigaret eterno. BEDA. Dittitur etiã euangelizare
pauꝑibus dicẽs: Beati pauꝑes: q̃ veſtr̃ eſt regnũ celoꝝ.
CYRIL. Fozſitan eni pauꝑibus ſpũ in bie[illegible]ſtendit exhi
bitũ liberale donũ ĩter oĩa dona que per chr[illegible]ſtũ obtinenẽ.
Segtur: Sanare cõtritos coꝛde. vocat cõtrit[illegible] coꝛde debi
les: fragilem mentẽ habẽtes: ꝛ reſiſtere nequentes inſulti
bus paſſionũ: q̃b⁹ remediũ ſanitatis ꝓmittit. BASI. Ut
cõtritos coꝛde venit ſanare. i. remedium dare hũtibus coꝛ
cõtritum a ſatbana per peccatum: eo q̃ ꝑ ceteris peccatum
coꝛ humanuz ꝓſternit. BEDA. Uel qz ſcriptum eſt. Coꝛ
cõtritum ꝛ humiliatũ deus non ſpernit: ideo miſſum ſe di
cit ad ſanandum cõtritos coꝛde ſz illud pſalmi: Qui ſanat
ꝓtritos coꝛde. Sequitur: Et predicare captiuis remiſſionẽ.
CHRY. Captiuationis vocabulũ multiplex eſt. [illegible] enĩ
captiuatio bona: ſicut paulus dicit: Captiu[illegible]nem
intellectum ad obedientiam chriſti. Eſt ꝛ prava ꝛ ſenſibi
lis que eſt a coꝛpozalibus hoſtibus: ſed deterioꝛ eſt intelli
gibilis de qua hic dicit. Fingitur enim peccatum peſſima
tyrannide. precipiens mala: ꝛ obedientes confundens:

ab hoc intelligibili carcere nos christus eripuit. THEO. Possunt aũt ꝛ hec de mortuis intelligi: qui captiui existentes soluti sũt ab inferni dominio ꝓ xpi resurrectõe. Segt: Et visum cecis. CYRIL. Profluentes. n. a diabolo tenebras ī corda humana: christus quasi sol iusticie remouit facies hoies filios nõ noctis ꝛ tenebraꝝ ſz lucis ꝛ dei. Qui. n. aliquãdo errabãt: peceperũt iustoꝝ semitas. Segtur. Dimittere cõfractos in remissioe. ORIGE. Quid. n. ita fractuꝫ atq; collisum fuerat vt homo: q a iesu dimissus ẽ ꝛ sanatus.

BEDA. Uel dimittere cõfractos ī remissionẽ. i. eos q legis põdere ipotabili fuerãt depressi releuare. ORIGE. Ista ãt oĩa põdicta sunt: vt post visionẽ ex cecitate: post liuoꝛe ex viculis: post sanitatẽ a diuersis vulneribꝰ veniam ad annũ dñi acceptum. vñ segtur: Predicare annũ dñi acceptũ. Aiũt aũt gdã iuxta simplicẽ intelligẽtiã ãno vno euangeliũ saluatoꝛẽ ī iudea põdicasse. ꝛ hoc ẽ qõ dr̃: Predicare annũ dñi acceptũ. Uel ãnus dñi acceptꝰ ẽ totũ tẽpus ecclesie quo dũ vsq; ī corpe pegrinat a dño. BEDA. Neq; n. sol ille annꝰ quo dñs põdicabat fuit acceptabilis: ſz etiã iste quo põdicat apls dicẽs: Ecce nũc tps acceptabile. Post annũ sane dñi acceptabilẽ subdit: Et diem retributiõis. i. extreme: qñ reddet vnicuiq; ſm opus suũ. AMBRO. Uel diẽ hunc ãnũ dñi acceptũ dicit ppetuis diffusiuꝫ tpibus: q redire ī oꝛbẽ laboꝛis nesciat: cõtinuationẽ fructꝰ hoibus ꝛ getis idulgeat. Segtur: Et cũ pli. li. red. mini. ꝛ sedit. BEDA. Libꝝ audiẽtibꝰ illis q aderãt legit: sed lectũ ministro reddidit: qz dũ eẽt ī mũdo palã locutꝰ ẽ docẽs ī synagogis ꝛ tẽplo: ſz ad celestia reuersuꝰ bis q ab initio viderãt: ꝛ ministri ſmonis fuerãt euangeliçãdi offiũ tradidit. Stans legit: quia nobis scripturas q̃ de ipo erãt aperuit: ꝛ ī carne dignatus est opari. sed reddito libro residet: qz se supne getis solio restituit. Stare. n. opantis ẽ: sedere aũt gescẽtis vel iudicãtis: sic ꝛ ꝓdicatoꝛ verbi surgat: legat. i. opet ꝛ pdicet ꝛ resideat. i. ꝑmia getis expectet. Reuoluꝝ aũt libꝝ legit: qz ecclesiam misso spũ oẽz vitatẽ docuit. plicatũ ministro reddidit: qz nõ oĩa oĩbus dicẽda: ſz ꝓ captu audiẽtiũ cõmittit doctoꝛi. spensandũ vbũ. Segt: Et oĩuꝫ ī syna. ocu. erãt intẽ. ī eũ. ORIGE. Et nũc ẽt si volumꝰ: oculi nr̃i pñt intẽdere saluatoꝛẽ. Lũ. n. pncipale coꝛ. s tui direxeris ad sapientiã: vitatẽ deiq; vniq; genitũ cõtẽplandũ: oculi tui ituent iesuꝫ. CIRYL. Tũc ãt oĩuꝫ oculos cõuertebat ad se: quodãmõ stupentiũ ꝛ admiras nouit q̃s nõ didicit: ſz qñ mos erat iudeis: ꝑmulgatas de christo, ppheias dicere cõsummari: vel in gbusdã eoruꝫ ꝓpositis: vel in aliqbus sanctis ꝓphetis dñs hoc predicauit. vñ sequit: Lepit aũt di. ad il. quia bo. imple. ẽ hec scrip. in au. vestris. BEDA. Quia. ſ. sicut illa scriptura predixerat: ꝛ magna faciebat: ꝛ mꝛa dominus euangeliçabat.

¶ Et oẽs testimoniũ illi dabãt: ꝛ mirabant ī verbis gr̃e que pcedebãt de oze ipius ꝛ dicebãt: Nõne hic ẽ filꝰ ioseph? Et ait illis: Utiq; dicetis mihi hãc ſitudinẽ: Medice cura teipm. Quanta audiuimus facta ī capharnauꝫ: fac ꝛ hic in patria tua. Ait ãt: Amẽ dico vobis: qz nemo ꝓphet̃a acceptus est in patria sua. In veritate dico vobis multe vidue erãt in diebus helie in israel quãdo clausum est celum annis tribus ꝛ mensibus sex: cum facta eẽt fames magna in oi terra: ꝛ ad nullã illarũ missus est helias: nisi ī sarepta sidoie ad mulierẽ viduam. Et multi leprosi erãt in isr̃l sub heliseo ꝓpheta: ꝛ nemo eoꝝ mundatus est nisi naaman syrus.

CHRY. Lũ venisset naçareth dñs a miraculis abstinet: ne ꝓuocaret eos ad maioꝛẽ liuoꝛẽ. Pretẽdit aũt eis doctrina nõ minus admirandũ miraculis. erat enī quedã diuina dña ineffabilis in dictis saluatoꝛis cõcurrẽs: aias pmulcens auditoꝝ. oꝛ. Et oẽs testi. il. da. ꝛ mira. i ver. gr̃e q̃ procedebãt de oꝛe ipsi. BEDA. Testimoniũ illi dabãt attestãdo illũ ve eẽ vt dixerat: de quo ꝓphcta cecinerat. CHRY. Sz stulti admirãtes ſmonis vtutẽ puipẽdũt ipz ab eo qui putabat r. vñ sequit. Et di. Nõ. hic ẽ fi. ioseph? CYRIL. Sed gd ipedit vt venerabil ꝛ admirabil sit fili esset vt putabãt ioseph? Nõne vides diuina miracla: satbanã iã pstratũ: nõnull ab his egritudinib liberatos? CHRY. Post mltũ enī tps ꝛ signoꝝ oñsionẽ ꝓfectus ẽ ad coarctes eũ sustinuerũt: sed itez se succedebãt iudia. vnde segt: Et ait illis: vtiq; dice. mi. hãc sili. Medice cu. teipz. Quãta audiuimus facta ī capbar. fac ꝛ hic in pa. tua. CYRIL. Cõmune gdem ꝓuerbiũ erat apud hebreos ad ipoperiuꝫ ex cogitatũ: clamabãt. n. alig extra medicos ifirmos: Medice sana teipm. GLO. Quasi diceret: Qui in capharnaũ ꝓbꝫ te curasse audim?. cura etiã teipm. i. fac silr in tua ciuitate: vbi ꝓcepꝰ es ꝛ nutꝰ. AVGV. de cõsen. euã. Lũ aũt iam magna ab illo facta fuisse ꝛmemorãt: que se nõdũ narrasse scit: gd euidẽti q̃z hoc eũ sciẽter ꝓoccupasse narrãdũ: Neq; enī tũ ab eius baptiſmo ꝓgressus ẽ vt oblit patret: nondũ se a. gd cõmemoꝛasse de his q̃ ī capharnaũ gesta fuerãt.

AMBRO. Non ociose aũt saluatoꝛ se excusat q nulla ī patria sua miracula virtutis operatus sit: ne foꝛtassis aliqs viliozẽ patrie nobis esse debere putaret affectũ. Nã segtur Ait aũt. Amẽ dico vobis. qz ꝓpheta ne. acce. ẽ in patria sua:

CYRIL. q. d. Multis multa ꝓdigia inter vos a me fieri pences quos sũ nutritus: ſz non latet me q̃daz cõis q̃ multis accidit passio. ꝓtemnunt enī quodãmõ semp etiaz optima queq; qñ non raro ꝓtingũt alicui: ſz suppetũt ad vẽlle ꝛ fic etiam cõtingit in hoibus: familiaris enim qz semp pstto ẽ debita reuerẽtia ꝓuiat a notis eius. BEDA. Propheta aũt dici in scripturis christum ꝛ moyses testis est qui dicit: Prophetam vobis suscitabit deus de fratribus vestris.

AMBRO. Hoc aũt exẽplo declarat ꝙ frustra opem misericoꝛdie celestis expectes: si aliene fructibus virtutis inideas. Aspernatoꝛ enī ds inuidoꝝ est: ꝛ ab his q̃ diuina bñficia in alys ꝓsequunt: miracula sue potestatis auertit. Diis ce quippe carnis actus diuinitatis exẽplu est: ꝛ inuisibilia eius nobis ꝑ ea que sunt visibilia demõstrant. Uidete igit̃ gd mali iuidia afferat. indigna ꝓpter iuidiã patria iudicat in qua ciuis operet q̃ digna sunt: in q̃ dei filius nasceretur.

ORIGE. q̃tũ ad Luce histoziã ptinet: nedum ī capharnaũ feciſſe aliqõ signũ describit: nã anteq; veniret ī capharnaũ in naçareth dixisse legitur quecũq; audiuimus facta ī capharnaũ. vnde puto in pñti sermõe aligd latitare mysterꝛ: ꝛ naçareth eẽ typũ iudeoꝝ: capharnaũ typũ gentiũ. Eris enī tps qñ dicturꝰ est populus israel. que oñdisti vniuerso oꝛbi: oñde ꝛ nobis: pdica sermonẽ tuũ populo tuo israel: vt saltẽ cũ subitrauerit plenitudo gẽtiũ tũc oĩs israel salꝰ fiat. Quãobrẽ videt mihi ꝓueniẽter rñdisse sa Lator: Neq; ꝓpha accepꝰ est in pa. sua. pꝛ. iuxta sacrz q̃ iuxta israelz ꝛ hieremias in anathoth pria sua non fuerit acceptus: ꝛ reliqui ꝓphete. sed magis videtur mihi ītelligivt dicamus patriam omniũ ꝓpheta fuisse populũ circũcisionis. Et nationes quidem susceperunt vaticinium iesu christi: magis debentes moysen ꝛ ꝓphetas de christo pdicantes: q̃ illi q ex his non susceperunt iesum. AMBRO. Pene autez apostoloꝝ cõparationis exẽplo: arrogantia ciuiũ retundit inuidoꝝ cũcumq; factũ scripturis doceꝛ veteribus cõuenire. Nã segtur: In veri. di. vo. mul. vi. erant in israel ī diebus helie. Non qz helie dies fuerunt: sed in quibus helias operatus est. CHRY. Ipse quidem terrestris angelus celestis homo: qui nec tectum nec mensam nec amictum habebat: rogabãt vñ segtur: Et dux. il. vsq; ad sup. ci. mõtis sup quez ciuitas illoꝝ erat edificata: vt ꝓcipitaret eũ. BEDA. Pe iozes sunt iudei discipli: diabolo magro. Ille vero ait: Mitte te deorsum. isti facto mittere conant: sed illoꝝ mẽte mutata subito vel obstupefacta descẽdit: qz adhuc illis penitẽtie locũ reseruat. vnde segt: Ipse au. trãsi. ꝑ mediũ illoꝝ ibat. CHRY. In quo ꝛ que sunt humanitatis: ꝛque sunt diuinitatis ostẽdit. stare. n. in medio isidiantiũ ꝛ non appre hẽdi: diuinitatis eminẽtiã ostẽdebat: discedere vo dispẽsationis approbat mysteriũ. AMBRO. Simul ītellige nõ ex necessitate fuisse: sed volũtariã corporis passionẽ. et eniz o. vult capi: quãdo vult elabi. Nam quẽadmodũ a paucis teneri potuit q a populo nõ teneꝛ: sed voluit sacrilegiuꝫ eẽ multoꝝ. vt a paucis gdem affligeret. ſz ꝑ toto oꝛbe moreret. Quin etiã malebat iudeos adhuc sanare q̃s pdere: vt efficaci furoꝛis exitu desineret velle qõ implere nõ possent.

BEDA. Rondũ etiam venerat hoza passionis: q̃ in paraseue paschę futura extiterat: necdũ loci passionis adierat qui non in naçareth: sed hierosolymis hostiaꝫ sanguine figurabaꝛ: nec hoc genus mortis elegerat: qui crucifigendus se a seculo preconabatur.

¶ Et descẽdit ī capharnaũ ciuitatẽ galilee: ibiq; docebat illos sabbatis. Et stupebant ī doctrina eius: qz ī potestate erat sermo ipsi?. Et ī synagoga erat hõ hñs dẽmoniũ imũdũ ꝛ exclamauit uoce magna dicens: Sine: qd nobis ꝛ tibi iesu nazarene? Uenisti pdere nos. Scio. n. te: qz sis sanctꝰ dei. Et increpauit illũ iesus dicẽs: Obmutesce: ꝛ exi ab eo. Et cũ ꝓiecisset illud demoniuꝫ ī mediuꝫ exijt ab illo: nihilq; illi nocuit. Et factus ẽ pauoꝛ ī oĩb? ꝛ colloquebant adinicez dicẽtes: Quod est hoc verbũ: qz ī pt̃e ꝛ virtute iperat immũdis spiritibus ꝛ exeũt: Et diuulgabat fama de illo in oẽm locũ regionis.

AMBRO. Non indignatione cõmotus dñs: nec scelere offensus iudeã deseruit: gn ẽt ītemoꝛ iiuric. memoꝛ clemẽtie: nũc docẽdo: nũc sanãdo in fide plebis corda demulcet. vñ sit. Et descẽ. in ca. ciui. gali: ibi. do. il. sab. CIRYL. Quãuis enī sciret ꝙ iobedientes eẽnt ꝛ duri corde tñ visitat illos: sic bonus medicꝰ illos q vltima laboꝛãt egritudine tentat sanare. Docebat aũt in synagogis ꝓfidenter: ſz illud esaie: Nequaq̃ occulte locutꝰ sum: nec ī obscuro loco terre. In sabbato quoq; disputabat cũ eis: qz vacabãt. Mirati sũt ergo de doctrine vtute tãtis magnitudine. vñ segt. Et stu. ī do. eiꝰ qz ī pta. erat ser. ipsius. i. non blãdus sed ī periosus ad salutẽ. Judei aũt putabãt esse ipz sicut aliquẽ sanctoꝝ aut ꝓphetarũ. Ut aũt maiozem de eo opinionem accipiant trãscendit mẽsuram ꝓpheticam. nõ enim dicebat: Hec dicit dñs. vt ꝓphete consueuerant dicere: sed sic dñs legis que sunt supra legem proferebat: transferens litteram ad veritatem: ꝛ figuras ad spũalem intelligentiam.

BEDA. Sermo etiã doctoꝛis in potestate fit: cũ ea que docet operatur: qui enim facto destruit qõ predicat: cõtemnitur. CIRYL. Opportune aũt dogmatibus plerũq; ardua miscet opera: quos enim non disponit rõ ad cognoscendũ: hos istigat signoꝝ ostensio. vnde segtur: Et ī syna. erat hõ ha. demo. immundum. AMBRO. Sabbato medicine diuine opera cepta significat: vt ide noua creatur̃ pperit vnde vetus creatura ante desinit: ne sub lege cre dei filium: ſz supra legem in ipso principio designaret. Bene etiã sabbato cepit: vt ipsum se ostenderet creatoꝛez: quia opera ꝓperibus interserit: ꝛ prosequitur opus quod ipse ante iam ceperat: vt si domum faber renouare disponat: nõ a funda

Universidad de Deusto Biblioteca

mentis ꝫ a culmi..o icipit soluere vetustatē ita vt ibi pri⁹ manū admouet vbi ante desierat. Deinde a minoribus incipit: vt ad maiora pueniat. liberare a demone etiam boies ꝫ in vbo dei possunt: resurrectionē mortuis imperare diuine solius ē ptātis. CIRYL. Calumniabant aūt iudei gloriam xpi dicētes. Dic nō eycit demones nisi in beelzebub pncipe demonioꝝ: ad qō remouendū cū representarent demones inuicte ptāti eius: nec tolerarēt cōgressum deitatis: seuā vocē emittebant. vñ t hic sequit: Excla. vo. ma. di. Sine: quid no. t tibi ie. naza: ve. per. nos. BEDA. q. d. Paululum a me veȝando quiesce: cui nulla est societas cum nostra fraude. AMBRO. Nec quēq; mouere debet: q; i nazareni nomē in hoc libro diabolus dixisse primus iditur: nec. n. ab eo christus nomē accepit: qō de celo angelus ad virginē detulit. Est huius impudentie diabolus. vt inter boes aliquid primus vsurpet: t ad boies quasi nouū deferat: quo terrorē sue ptātis incutiat. vnde segtu. Scio enim te: quia sis sanct⁹ dei. ATHA. Nō dicebat eū sanctum dei: quasi alys sanctis ſ̄lis: sed quasi eo singulariter sancto existente cū articuli adiectione. Ipse est enīz nāliter sanct⁹ cuius pticipatiōe oēs alȳ sancti vocant neq; tamē hoc dicebat quasi cū vaciter nosset: ꝫ se cognoscere fingebat. CIRYL. Putauerūt enim demones q; p huiusmōi laudē facerēt ipsum inanis glorie amatorē: vt abstineret ab coꝝ cōtrarietate: vtpote pro gratia grām recōpēsans. CHRY. Voluit etiam demō pturbare ordinē rerum: t apostolozuꝫ rapere dignitatē: t suggerere mltis vt ei obediāt. ATANA. Quāuis igitur vera fateret: cōpescebat tamē eius sermonē ne simul cū veritate etiā suā iniquitatez, pmulget vt nos etiā assuefaciat ne curemus de talibus: t ſ̄ vera loqui videantur. Nefas est enī vt cum assit nobis scriptura diuina: īstruamur a diabolo. vnde sequitur: Et increpa. il. di. obmute. t exi ab illo. BEDA. Diuina autem permissione liberandus a demone homo proȝcitur in medium: vt virtus patefacta saluatoris: plures ad viaȝ salutis inuiter. vnde sequitur: Et cum proie. il. demo. in me. exyt ab illo nihilq; illi nocuit. Uidetur autem repugnare quod hic dicitur Marco qui ait: Et discerpēs eum spūs īmundus: t exclamās voce magna exyit ab eo. Nisi intelligam⁹ hoc dixisse marcū: discerpens eum: qō hic lucas dicit: Et cuꝫ proiecisset illum in mediuꝫ: vt q; secutus ait: Nihilq; illi nocuit. intelligatur qz iactatio illa mēbroꝝ atq; vexatio non euꝫ debilitauit: sicut solēt exire demonia etiam quibusdam mēbris amputatis t cuulsis: vñ merito pro tam īntegra restitutiōe sanitatis mirant. nā segtur: Et fact⁹ est pauor ī om. t colloq. adin. dicen. Qō est hoc ver. qō ī ptāte t vir. ipe. īmun. spi. t exeunt.

THEOPHI. Quasi dicāt: q̄le est p̄ceptū hoc qō p̄cepit exi ab eo:: t exyt. BEDA: Expellere quidē demonia t hoc mines sancti: ꝫ in verbo dei pñt: ipsiuꝫ aūt dei verbū ppria ptāte virtutes operat. AMBRO. Mystice āt q; in synagoga spiritū habebat īmundū populus est iudeoꝝ qui inodatus diaboli laqueis simulatā coꝝpozis mūditiā iteris mētis fordib⁹ inquinabat: t bñ spīm īmundum habebat qz spūsanctū amiserat. itroierat enī diabolus: vnde christ⁹ exierat. THEOPHI. Sciēdū est etiā q; multi nūc demonia bñt. ſ. q; demonioꝝ desideria īplent: vt furiosi habēt ōmoniū ire: t sic de ceteris: ꝫ dīs ī synagogā venit cū mēs boīs fuerit congregata: t tūc dicit demoni ībabitāti: obmutesce. t statī eycies eū ī mediū: egredit ab eo. nō enī decet hominē sp iracūdū eē: bestiale, nāq; hoc ē: nec sp absq; ira. ise si. nāq; hoc ē: ꝫ mediū iter ābulare oz: t irā cōtra mala brē. hō cū īmundus spūs ab eo egredit.

¶ Surgens aūt iesus de synagoga itroiuit in domuꝫ simonis. Socrus aūt simonis tenebat magnis febribus. t rogauerunt euꝫ pro ea. Et stās super illam iperauit febri t dimisit illam t cōtinuo surgens ministrabat illis.

AMBRO. Posteq̄ lucas vix a spiritu nequitie liberatū ante prem⁹it: subsituit femine sanitatē. Utrūq; enm sepū dominū curaturus aduenerat: t prioꝝ sanari debuit q; poꝝ creatus est. vñ dicitur: Surgens aūt de synagoga introuit in domū simonis. CHRY. Manebat enī apud discipulos bon. ās ipsos: t ob hoc aiosiores reddens. CYRIL. Aspice autem quome o manet penes viri nopē christus q; spontanea volūtate paupertatez p nobis passus est vt discamus cū paperibus cōuersari: nec ipnere depssos t pauperes. Segt: Socrus aūt Simonis tenebat magnis febribus t rogauerūt illū pro e. HIERO. sup Matth. Nō saluatoꝝ rogatus...todo vltro curat egrotos oltēdens se cōtra peccatozū quoq; passiones t pcibus semp annuere fideliū: t ea que ipsi minime i se itelligūt vel itelligēda dare: vt nō itellecta dimittere. ꝫ illud. Delicta qs itelligit? ab occultis meis mūda me dñe. CHRY. Qz aūt matthēus dicit nō differt. illud enī ē breuitatis: hoc āt ergsite interpatōis. Segtur: Et stās sup illā: iperauit febri t dimisit illā.

BASI. Jn quo lucas figurauit ꝫmonem tanq; de pcepto aīali sensibili facto sic dicēs febri imperatū: et q; febris nō omisit impantis operationē. vnde segtur: Et statinuo surgēs ministrabat illis. CHRY. Qz enī morbus curabilis erat per modum medēdi potestatem suam declarauit: faciens quod minime ars medicine facere potuisset. Post febris enim sedationem multo tempore patientes egent: vt pfecti ne restituantur sanitati: tunc aūt simul omnia facta sunt.

AMBRO. Si aūt altioꝝ cōsilio ista ppendamus: animi debemus intelligere t coꝝpozis sanitatez: vt prius animus qui serpētis laborabat insidys absolutus sit. Deniq; nō prius eua ēsuryt q̄ serpētis eā vsutia tētauit: t ideo aduersus ipm auctoreꝝ peccati prius debuit medicina salutis opari. Sortassis etiā ī typo mulieris illius varys criminū febrib⁹ caro nostra languescebat. nec minoꝝ febrē amoris esse dixerim q̄ caloris. BEDA. Si enī virus a demonio libera tum mo: aliter animum ab immunda cogitatiōe purgatum significare dixerim?: cōsequenter femina febrib⁹ tenta sed ad imperiū dñi curata: carnē ostēdit a pcupiscentie sue feruoꝛe p cōtinētie pcepta frenatam. CIRYL. Et nos ergo susciamus iesum. cum enim visitauerit nos: t portamus eum in mente t coꝛde: tunc enormium voluptatum estum extinguet: t incolumes faciet vt ministremus ei hoc est ei beneplacita peragamus.

¶ Cum autez sol occidisset oēs q; habebant īfirmos varijs lāguoribus ducebāt illos ad euꝫ: at ille singul manus iponens curabat eos. Exibant autē demōia a multis clamātia t dicentia qz tu es filius dei. Et increpans nō sinebat ea loq; qz sciebant ipsum esse xpm.

THEOPHI. Cōsiderādū ē turbe desideriū: naz cū sol occidisset: adducunt ad eum infirmos: non a tpe impediti. vnde dicit. Cum aūt sol occi. oēs qui habebāt infirmos varys languoribus ducebant illos ad eum. ORIGE. Ideo quidem circa solis occasum. i. elapsa die illos educebant: q; verecundabant vel timebant phariseos: vel qz ō die itenti erant circa alia: vel qz putabant, nō licere sanare in sabbato ipse autem sanabat eos: vnde sequitur: At ille singu. ma. imposet omnes verbo pellere morbos tamen tangit eos: ostendens propriam carnem efficacem ad prestanda remedia: nam caro dei erat. Sicut enim ignis appositus vasi eneo imprimit ei proprie caliditatis effectum: sic omnipotens dei verbum cum vniuit sibi veraciter assumptū templū ex virgine animatū t intellectū particeps sue ptātis eius effectum inseruit. Tangit t nos: imo potius nos illā tangamus quatenꝰ t nos ab aīaꝝ infirmitatibus liberet: necnon a demonū impugnatiōe t ſuperbia. Sequitur enī: ...ie, āt demo. a mul. cla. t dicē. qz tu es fi. dei. BEDA. Dem...ia filiū dī cōfitētur. t sicut postea dr: Sciebāt ipsuꝫ esse xpm. quia cū ieiunio fatigatum eum diabolus videret: verum hominez intellexit: sed quia tentando non prevaluit: vtr...n filius dī esset dubitabat. nunc aūt per signorum potentiaꝫ vel intelexit vel potius suspicatus est esse filium dei. Nō igitur iō indeis eum crucifigere persuasit: quia ch...dum siue dei filium nō esse putauit: ꝫ quia se morte illius nō puidit eē dānandum. De hoc enim mysterio a seculis absconditō dicit apostolus: q; nemo pncipum huius ...li cognouit. Si..n cognouissent: nunq; dñm glorie crucifixissent. CHRY. Jn hoc autē q; sequitur: Et increpans nō sinebat ea loqui. percipe christi humilitatem: non sinebat vt demones īmūdi eum manifestarent. non enī oportebat eos subripere officiū aplici gliaz: nec decebat christi mysterium lingua feda publicari. THEOPHI. Quia non est speciosa laus in ore peccatoris: vel quia nolebat inuidiā accendere iudeorū: ex hoc q; ab oībus laudaretur. BEDA. Jpsi aūt apli precipiūtur reticere de illo: ne diuina maiestate predicatōe passionis dispensatio differretur.

¶ Facta aūt die egressus ibat in desertū locum t turbe requirebant eum t venerūt vsq; ad ipsuꝫ t detinebant illi ne discederet ab eis. Quibus ille ait: Quia t alȳs ciuitatibus oportet me euāgelizare regnū dei: quia ideo missus suꝫ. Et erat predicans in synagogis galilee.

CHRY. Posteq̄ satis vtilitatis pplis p miracula est collatū oportebat eū abesse: maioꝝ nāq; putant miracla post absentiā operantis: dū ipsa m...gis exclamant t vice vocis fruūtur: vnde dr: Ea. aūt die egrediebat in desertū locū. GREGVS. Abyt etiā in desertū vt marcus dicit: t orabat: nō q; ipse oratione indigeret: sed vt nobis bone operationis fieret forma. CHRY. Phariseī quidem ipsis prodigijs pdicātibus potētiam christi scandaliçabātur. Populi vero eloquia audiētes acquiescebant: t sequebant. vnde sequitur: Et turbe requirebant eum t venerūt vsq; ad ipm t detinebāt illū ne discederet ab eis. nō gdē alig pmatū aut scriba, sed quoscūq; malicie fucus nō denigrauerat: t illesaꝫ babebāt: sciaz. GRECVS. Qz aūt marcus dicit aplos pernisse ad eū dicētes: q; oēs querūt te: Lucas vero dicat populos peruenisse: nō discrepāt ab inuicē. Applicuerāt enim ad ipsū populi: apostoloꝝ sequētes vestigia. Dīs aūt gaudebat vetētus: sed mādabat vt eū dimitterēt: vt etiam alȳ participes fozēt eius doctrine: quasi tempore sue pñtie nō mulꝰ duraturo. vnde sequit: Quibus ait: Quia t alȳs ciui. oꝝ mea. reg. dei qz ideo missus sum. Marcus dicit: Ad hoc veni ostēdēs diuinitatis ei⁹ celsitudinē t volūtariam exinanitionē. Lucas vero dicit Ad hoc missus sum. i. incarnationē ostendēs: necnō beneplacitū patris missionē appellās. t ille quidem simpliciter dicit: Ut pdicē. iste vero regnuꝫ dei adiungit quod est ipe christus. CHRY. Simul etiā ꝑsidera q; poterat in eodē loco manendo oēs attrahere ad se: nō tamē hoc fecit: prebēs nobis exēplum vt perambulem⁹ t requiramus pereuntes sicut pastor ouē pditā: t medic⁹ accedit ad infirmū: vna enī anima recupata: poterit aligs mille delicta abolere. vnde t hic sequit: Et erat predicans in synagogis galileee. frequētabat quidē synagogas: docēs illos q; non esset seductoꝝ: nam si iugiter inhabitata coleret: diffamarent eum velut latitantē. BEDA. Si āt occasus solis mystice mozs domini exprimitur: die redeunte resurrectio illius indicat cuius manifestata luce a credētiū turbis requirit t ingētiū deserto inuētus: n...beat detinet: maxi cū ...e ꝓtigerit prima sabbati quo resurrectio celebrata est.

CAPITVLVM. V.

Factū est aūt: cū turbe irruerēt i eum vt audirēt verbuꝫ dei: t ipse stabat secus stagnum genezareth. Et vidit duas naues stātes secus stagnū. Piscatores āt descēderāt t lauabāt rhetia. Ascēdēs aūt in vnā nauim que erat simonis: rogauit eum a terra reducere pusillum. Et sedēs docebat de nauicula turbas.

AMBRO. Ubi dīs imptiuit īmultis varia genera sanitatum: nec tempe nec loco cepit a studio sanandi turba cohiberi. vesera incubuit: sequebātur: stagnū occurrit: t turbe vrgebant: vnde dicitur: factū est cū turbe irruerent in eum. CHRY. Erāt enim ei cō...ri diligentes eū t mirātes: tenere cupientes. Quis. n. discessisset dū huiusmodi miracula faciebat: q; noluisset solā pspicere faciez t os talia loquēs: neq;. n. in agēdo miracula solū admirabilis erat: ꝫ visus ei⁹ abūdabat plurima gratia. vnde t loquētē eū audiūt ī silētio: seriā locutiōis nō irrūpētes. dicitur enim. Ut audirent vbuꝫ dei: t ipe stabat secus stagnum geneçareth. BEDA. Stagnū genezareth idem dicunt esse quod mare galilee vel mare tyberiadis. ꝫ mare galilee ab adiacēte puincia dr: mare āt tyberiadis a prima ciuitate. Pozro geneçareth a laci ipsius natura: que crispantib⁹ aquis de seipo sibi ...rcitare aura perhibet: greco vocabulo quasi generās sibi auram dicitur. Neq...iz in stagni mozem sternit aqua: sed frequētib⁹ auris spirantibus agitaꝫ: bausto dulcis t ad potāduꝫ habilis. Sed hebree lingue ...suetudie oīs aq̄ congregatio siue dulcis siue falsę mare nuncupaꝫ. THEOPHI. Fugit aūt dominus gloriā ...tomagis ipsa euꝫ neque baꝫ: t ideo a turb se separās ascendit i nauē. Et vidit duas naues stātes ...sta. pisca. au. descē. t laua. rhetia. CHRY. Nō signum erat vacationis. Secundum vero matthēum inuenit eos reficiētes rhetia: tātus enī erat paupertatis excessus: vt laniata repararent: noua nequeūtes hre...olēs aūt dilgēter congregare spectaculum: vt nemo remāeret post terra sed oēs facie ad faciē cerneret: ascēdit in nauiz. vnde dicitur: Ascē. au. in vnā na. q̄ erat simo. roga. eum a ter. reduc. pusillū. THEOPHI. Uide autē christi māsuetudinem: quomodo rogat petrum: t petri obedientiā: quō in omnib⁹ fuit obsediēs. CHRY. Posteq̄ vero multa pegerat mirācula itez doctrinā ꝓponit: t existēs in mari piscatur existentes in terra. vnde sequitur: Et ...dens do. tur. de nauicula.

GREGO. Naçaçenus: Cunctis condescendens vt a pro fundis extrahat piscē: hominē. ſ. natātē in mobilib⁹ rebus t amaris h⁹ vite pcellis. BEDA. Mys...autē due naues circuncisionē t pputiuꝫ figurāt: quas v...t domin⁹: qz in vtroq; populo nouit qui sunt ei⁹: t ad futu...vite trangl litatem quasi ad littus videndo: hoc est misericorditer visitando puehit. Piscatores sunt ecclesie doctores: q; nos p rbere fidei comprehendunt: t quasi littoꝛi: sic terre viuentium aduehunt. Sed hec rhetia modo laxantur in captura modo lota plicantur: quia non omne tempus est habile doctrine: sed nunc exercenda ē lingua doctoris: t nunc suimet cura gerenda. Nauis simonis est ecclesia primitiua de qua paulus dicit: Qui operatus est petro in apostolatum ...cuncisionis. bene vna dicta quia multitudinis ...erat coꝛ vnū t anima vna. AVGV. De con...e qua docebat turbas: quia de auctoritate ecclesie docet gentes. q; autem dominus ascendens in nauim rogat eum a terra reducere pusillum: signficat temperate vtendum verbo ad turbas: vt nec terrena eis pcipiantur: nec a terrenis ī pfun.

da sacramentoꝝ rec̃datur. Uel ꝑ⁹ in primis regionibus gentibus predicandum: vt quod postea dicit: Duc in altum ad remotiores gẽtes postea predicãdum precipiat.

¶ Ut cessauit aũt loqui dixit ad simonẽ: Duc in altũ: ⁊ laxate rhetia vestra in capturam. Et rñ̃dens simon dixit illi: Præceptor⁹ ꝑ totam noctẽ laborãtes nihil cepimus in verbo aũt tuo laxabo rhete. Et cũ hoc fecissent ꝓcluserũt pisciũ mltitudinẽ copiosaz. Rũpebatur autẽ rhete eorũz Et annuerũt socijs qui erãt in alia naui: vt venirẽt ⁊ adiuuarẽt eos. Et venerũt ⁊ impleuerunt ambas nauiculas ita vt pene mergerentur.

CYRIL. Postq̃ sufficiẽter populũ docuerat: regreditur iterũ ad magnificẽtias ꝓprias ⁊ ꝑ piscatoria ministeria piscatur discipulos. vñde sequit: Ut au. cessa. lo. di. ad simonẽ Duc in altũ: ⁊ laxate rhe. . e. in capturam. CHRY. Lõde scẽdẽs eniz hoibus sicut magos perfidus vocauit: sic ⁊ piscatores ꝑ piscatoriã artẽ. THEOPHI. Petrus aũt non distulit. vnde sequit: Et rñ̃. simõ dixit illi. Præce. ꝑ to. no. la. ni. cepim⁹. Nõ aũt addidit: Nõ te audiã: nec secundis laboribus me exponam: sed magis subdidit: In verbo autẽ tuo laxabo rhete. Quia vo turbaz de nauicula dñs instruerat non sine mercede nauicule dñm dereliquit: dupliciter bñficians ipsuz: q̃ primo dedit ei multitudinẽ pisciũ: ⁊ deinde discipulũ ipsum fecit: vnde sequit: Et cũ hoc fecissẽt: cõclu. pis. mul. co. Tot aũt pisces cepit: vt nõ posset eos fozas educere: sed a socys auxiliũ peteret vnde sequit: Rũp. au. rh. eo. ⁊ annue. so. qui erãt in alia naui. vt veni. ⁊ adiu. eos. Per nutum ipsos vocat: quia ex stupore propter capturaz piscizz loqui nõ poterat. ⁊ sequit de eoꝝ auxilio cũ dr: Et venerũt imple. am. na. ita vt pene mergerent. AVGV. de con. euã. Joãnes quidẽ videt ꝙ mile miraculũ dicere: sed illud longe aliud est quod factum est post resurrectionez domini ad mare tyberiadis: ibi enim nõ solũ ipsuz tempus valde diuersum est: sed etiam res ipsa plurimũ distat. nã rhetia illic in dexterã partẽ missa cẽtũ quinquaginta tres pisces ceperunt: magnos quidẽ: sed pertinuit ad euangelistã dicere: q̃ cum tam magni essent rhetia nõ sunt disrupta. respicientez scilicet ad hoc factum q̃ lucas cõmemorat: vbi pre multitudine piscium rhetia rũpebant. AMBRO. Mystice aũt nauis petri ſm matth̃. fluctuat: ſm lucã repletur piscib⁹: vt ⁊ principia ecclesie fluctuantis: ⁊ posteriora exuberantis agnoscas. Non turbatur ista que petrũ habet: turbatur illa que iudã habet in vtraq̃z petrus: sed qui suis meritis firm⁹ est: turbat alienis. Laueam⁹ igitur ꝓditorẽ: ne ꝓ vnũ plurimi fluctuem⁹. Illic turbatio vbi modica fides: hic securitas vbi perfecta dilectio. Deniq̃z si alys imperat vt laxẽt rhetia sua soli mẽ petro dicit: Duc in altũ: hoc é in ꝓfundũ disputatio. Quid est taz altũ q̃z scire dei filiũ: Que sũt aũt aplorz q̃ L. rari iubẽtur rhetia: nisi vbor⁹ ꝓplexiões ⁊ q̃si gdã oronis sinus ⁊ disputationũ recessus: q̃ eos quos ceperint nõ amittãt. Et bene aplica istrumẽta piscãdi rhetia sunt que nõ captos ꝑmũt sed reseruãt: ⁊ fluctuantes de infimis ad supna trãsducũt. Dicit ãt: Præceptor ꝑ totã noctẽ laborãtes nihil cepim⁹. q̃z nõ hoc humane facũdie opus: sz supne vocationis est mun⁹. Qui aũt nihil ante ceperãt: magnã in vbo dñi ꝓcludũt piscii mltitudinẽ. CYRIL. Hoc autẽ fuit figura futuri: nõ eni incassum laborabũt euangelice doctrine rhete tendẽtes: sed greges gẽtiũ aggregabunt.

AVGV. De cõ. euã. Qz ãt rhetia rũpebantur ⁊ piscii copia ⁊ nauicule implete sũt: ita vt pene mergerẽt: significat hoium carnaliũ multitudinẽ tantã futurã in ecclesia vt ẽt disruptione pacis per hereses ⁊ scismata scinderent. BEDA. Rũpitur aũt rhete: sed nõ labitur piscis: q̃z suos dñs iuter ꝓsequẽtiũ scãdala seruat. AMBRO. Alia ãt nauis est iudea ex qua ioãnes ⁊ iacobus eliguntur. Vi igit̃ de synagoga ad nauim petri: hoc est ad ecclias ꝓuenerũt vt ipse rẽt ambas nauiculas: oẽs. n. i noẽ iesu genuflectũt: siue iudeis: siue gẽcis. BEDA. Ut alia nauis é ecclesia gẽtiũ: q̃ ⁊ ipsa vna nauicula nõ sufficiẽte piscibus ipletur electios. Quia nouit dñs q̃ sunt eius: ⁊ apud ipsum certus est suoruz numerus electoꝝ: dũq̃z tot in iudea credituros non inuẽit quod ad fidẽ vitãq̃z predestinatos nouit eternã: q̃si alter⁹ nauis: receptacula piscib⁹ querẽs suis: Lorda quoq̃z gentiũ fidei gratia repl⁹ ⁊ bene rupto rheti socia nauis aduocat. Quando autem iudas proditor⁹ simon magus: ananias ⁊ saphira: ⁊ multi discipulorũ abierunt retro: ac deinde barnabas ⁊ paulus a gẽtium sunt apostolatu segregati. AMBRO. Possumus tamen ⁊ aliam ecclesiam intelligere nauim alterius: ab vna enim plures ecclesie deriuantur. CYRYLLVS. Innuit autez socys vt auxiliarent eis. Multi enim sequuntur apostolorum laborez: ⁊ ꝓpius illi qui euãgeliorũ ediderũt scripturas: post quos alij ꝓsides ⁊ populorũ pastorez: ⁊ in deitatis doctrina periti. BEDA. Darus autẽ impletio nauiũ in fines seculi crescit: sed q̃ ipletemẽ guntur. hoc é in submersione ꝓmunt: non enim sunt submerse sed piclitate. Apostolus exponit dicẽs: In nouissimis diebus instabunt tpa periculosa: ⁊ erũt hoies seipsos amãtes: ⁊ cetera. nã mergi naues est homines in seculo ex quo electi per fidem fuerãt mozum ꝓuitate relabi.

¶ Quod cũ videret simõ petrus ꝓcidit ad genua iesu dicẽs: Exi a me domine: q̃z homo peccatoz sum. Stupor. n. circũdederat euz: ⁊ oẽs q̃ cũ illo erant i captura piscium quã cepant. Silr aũt iacobũ ⁊ ioãnẽ filios zebedei: qui erãt socij simonis. Et ait ad simonẽ iesus: Noli timere: ex hoc iam homines eris capiens. Et subductis ad terram nauibus relictis omnibus secuti sunt eum.

AMBRO. Admirabat petrus dona diuina: ⁊ quo plus metuerat ꝓsumebat magis. vnde dicit: Quod cum vidisset simon petr⁹ ꝓci. ad ge. ie. di. Exi a me dñe: q̃z hõ pctõr sum.

CYRIL. Reducens enim ad ꝓscientiã patrata delicta: tremit ⁊ trepidat ⁊ velut ĩmundus mundũz non credat se posse susc̃ipe: acceperat enim a lege distinguendũ esse inter maculatuz ⁊ scin̄. GREGO. nisen⁹. Cum eniz mandasset demergere rhetia: tota copia piscium capta est: q̃tuz ipe maris dñs ⁊ terre volucrat. Uox. n. vbi semp est vox virtutis: cui⁹ ꝓcepto in ozigine mũdi lux ⁊ cetere creature ꝓdiũt. In his admiratur petrus. vnde sequit: Stupor enim circũ. cum: ⁊ om. qui cum illo erant in captu. pisc. quaz cepe. similiter autez iaco. ⁊ ioã. fili. ẽbe. qui erant so. simonis. AVGV. De con cuan. Andreã non nominat: qui tamen intelligitur in ea naui fuisse ſm matthei ⁊ marci narrationem. Et ait ad simonem iesus: Noli timere. AMBRO. Dic ⁊ tu: Exi a me domine. q̃z peccatoz sum. vt respondeat de⁹. Noli timere. Indulgẽti dominꝰ o peccatũ fatere. Uides q̃ bonus dominus qui tantum tribuit hominibus: vt viuific candi habeant potestatem. vnde sequit: Et hoc iam homines eris capiens. BEDA. Hoc ad ipsum petrum specialiter pertinet. exponit enim ei dominus quid hec captura ꝓsciuz significet: q̃. s. ipse sicut nunc p rhetia pisces: sic aliquando p verba sit capturus homines: totusq̃z facti huius ozdo quid in ecclesia: cuius ipse typuz tenet: quotidie gerat ostendit. CHRY. Lonsidera autem eoꝝ fidem ⁊ obedientiã. habentes enim opus ꝓ manibus appetibilis piscationis cum audissent mandãtem non distulerunt: sed relictis omnibus sequebãt. Talem enim obedientiam requirit a nobis q̃libet christus: vt eam non ꝓtermittamus: etiam si aliquid

valde necessariũ vrgeat. Unde ⁊ segr̃: Et subductis ad terrã nauibus relic. om. secu. sũt eũ. AVGV. de cõ. euange. Matthe⁹ ⁊ marcus breuiter hoc perstringũt: ꝙ eadmodũ gestũ sit q̃ lucas hic apertius explicauit. Doc. . nẽ videt distare q̃ tñ petro a dño dcñ cõmemorat: Et hoc iã hoies eris capiẽs: q̃ illi ambobus fratrib⁹ dictũ eẽ narrauerunt. Sed potuit ꝙq̃z ꝓius hoc petro dici: cũ de capta ingenti multitudine piciũ mirarẽt: quod lucas insinuat. . ⁊ ãbo⁹ postea: q̃ illo. uo cõmemorauerũ . el intelligendũ é hoc ꝓximo fuisse factu. q̃ lucas cõmemorat. nec tũc eos a dño vocatos: ſz tñ fuisse ꝓdictũ petro: q̃ hoies et capturus: nõ aũt q̃ nunq̃ pisces essẽt capturus. vnde datur locus intelligere eos ad capturã piscii re. . asse: vt postea fieret quod matthẽus ⁊ marcus narrant: tunc nõ su. . ductis ad terrã naubus tanq̃ cura redeũdi: sed ita eũ secuti sunt tanq̃ vocantem aut iubentẽ. Sed si ſm ioãnẽ iuxta iordanez secuti sũt eum petrus ⁊ audreas: quomodo ab alys euãgelistis dicit q̃ eos in galilea piscãtes inuenit: ⁊ ad discipulatũ vocauit: nisi q̃z intelligẽdũ est nõ sic eos vidisse dñm ut a iordanẽ vt ei inseparabiliter cohererent: sed tm cognouisse quis esset eũq̃z miratos ad ꝓpria remeasse. AMBRO. Mystice aũt quos petrus in vbo capit: in verbo credidit: negat suã ꝓdaz: negat suũ munus: Exi inquit a me dominꝰ. Ti timere ⁊ tu que tua sunt domino deferre: quia que tua nobis ille concessit. AVGV. de que. euã. Uel aliter. Ex ꝓsona ecclesie carnalibus hominib⁹ plene petrus dicit: Exi a me quia homo peccator sum. tanq̃ ecclesia turbis carnalium ipleta ⁊ coꝝ moribus pene submersa: regnũ spiritaliũ in quibus maxime persona christi eminet: a se quodammodo repellit. Nõ eniz hoc voce lingue dicũt homines bonis ministris dei vt eos a se repellãt: sed voce mozũ ⁊ actuũ sua dẽt a se recedi: ne ꝓ bonos merganꝰ: ⁊ eo vehemẽtius quo deferũt eis honorez: vt honorificẽtiã coꝝ significauerit petrus cadẽs ad pedes dñi: Mo. . s ãt in eo q̃ dixit: Exi a me BEDA. Lonfortat aũt dñs timorẽ carnalium: ne qs vel de sua ꝓscientia culpe tremẽs: vel de alior⁹ innocẽtia stupẽs sanctitatis iter formidet aggredi. AVGV. de que. euan. Dñs aũt dũ nõ recessit ab eis significat in bonis ⁊ spũalib⁹ viris non esse oportere hanc volũtatẽ: vt peccatis turbarũ cõmoti: quo quasi securius tranquilliusq̃z viuant: munus ecclesiasticũ deserãt. Qz aũt subductis ad terraz nauibus: relictis omnibus secuti sunt eũ: põt significare finem temporis quo ab huiusmodi salo: qui christo inhesurunt: penit⁹ recessuri sunt.

¶ Et factũ é cũ esset in vna ciuitatum: ⁊ ecce vir plenus lepra vidẽs iesuz ⁊ ꝓcidẽs i faciẽ suã rogauit eũ dicẽs: Dñe si vis potes me mũdare. Et extẽdẽs iesus manũ tetigit eũ dicẽs: Volo: mũdare. Et cõfestim lepra discessit ab illo. Et ipse ꝓcepit illi vt nemini diceret: sed vade ostẽde te sacerdoti: ⁊ offer ꝓ emundatiõe tua sic̃ ꝓcepit moyses in testimoniũ . . is. Perambulabat aũt magis sermo de illo ⁊ ꝓueniebant turbe multe vt audirẽt ⁊ curarentur ab infirmitatibus suis. Ipse aũt secedebat in desertum: ⁊ orabat.

AMBRO. Quarto signo ex quo in capharnaũ dñs vẽit leprosus sanatur. Si autem quarto die solem illuminauit ⁊ clariorem ceteris fecit: hoc clari⁹ opus estimare debem⁹ de quo dicitur. Et factum est cum esset in vna ciuita. ⁊ ecce vir plenus lepra. Bene vbi leprosus mundatur: certus non exprimit locus: vt ostendatur non vnum populum specia lis alicuius ciuitatis: sed omnes populos fuisse sanatos.

ATHANA. Adorauit autẽ leprosus dominum deum existẽtẽ in corpore: ⁊ neq̃ ꝓpter carnẽ putauit eẽ creaturaz ver. . dei: nec ꝓ eo q̃ verbũ erat vilipẽdit carnẽ quã vestiebat: ĩmo vt in tẽplo creato adorabat oium creatorem in faciẽ ꝓcidens. Sequitur enim: Et vidẽs iesum ⁊ procidẽs in faciẽ rogauit eum. AMBRO. Qz in faciem procidit humilitatis est ⁊ pudoris: vt vnusquisq̃z de vite sue maculis erubescat: sed cõfessionẽ verecundia nõ repressit: ostẽdit vulnus: remediũ postulauit dicẽs: Domine si vis potes me mundare. De voluntate domini nõ quasi pietatis incredulus dubitauit: sed quasi iniquitatis sue ꝓscius non presumpsit. religionis aũt ⁊ fidei plena cõfessio est. in voluntate omini tribuit potestatem. CYRIL. Nouerat eni lepra experimẽtis medicoꝝ nõ cedere: sed vidit diuina maiestate pelli demones: ⁊ ceteros ab alys valitudinibus curari: q̃ cõiecit diuina dextra fieri. TYTVS. Addiscamus etiaz ex verbis ꝓsi corporaliũ infirmitatũ medelam nõ quere sed diuino beneplacito totum co. . nittere: qui nouit oportuna ⁊ omnia iudicio dispo. . AMBROSIVS. Eo autem sanat genere quo fuerat obsecratus. vnde sequitur: Et extendens iesus manum tetigit illum. Lex tangi leprosos prohibet: sed qui dominus legis est nõ obsequitur legi: sed legez facit. Nõ ergo tetigit quia sine tactu mũdare non poterat: ſz vt ꝓbaret q̃z subiect⁹ non erat legi nec cõtagiũ timebat vt hoies: sed q̃z cõtaminari nõ poterat: q̃z alios liberabat. s. . l econtrario vt lepra tactu dñi fugaretur: que solebat contamnare tangentez. THEOPHI. Ipsi⁹ eni sacra caro é purgatiua ⁊ vitã tribuẽs: sicut existẽs vbi dei caro. AMBRO. In hoc ãt q̃ subdit: Uolo: mundare: habes volũtatẽ: h. . es ⁊ pietatis effectũ. CYRIL. A maiestate aũt ꝓcessit ꝙperiosiz mãdatũ. Qualr igit̃ i seruis cõputatur vnigenit⁹ filius qui volendo tantũmodo cũcta potest: Legitur de deo patre q̃ oia quecũq̃z voluit fec̃. Qui vo sui patris ꝓtãte fungitur: quõ diuersificabit in natura ab eo: Solent etiã quecunq̃z . . t eiusdẽ virtutis: cuiusdẽ esse sub. . tãrie. Mirare tũ in his christuz diuine ⁊ corporaliter op. . es. diuinũ eni est ita velle vt ꝓsto fiãt oia: humanũ aute extẽdere dexterã. Unus itaq̃z christ⁹ ex vtrisq̃z pficit: eo q̃ vbuz caro fcñ é. GREGO. nisen⁹: Et q̃z cũ vtraq̃z hominis ꝓticula aĩa. s. ⁊ corpore vnita é. . tas: ꝙ vtraq̃z patebãt supne nature indicia. Lorp⁹ eniz reconditum in se . . dẽ declarabat: cũ palpãdo ꝓstabat remedia: sed aia ꝓpotenti voluntate diuinã ostendebat virtutẽ. velut. n. sensus tact⁹ ꝓpri⁹ corporis é: sic ⁊ anime voluntarius motus: vult anima: tangit corpus. AMBRO. Dicit ergo volo ꝓpter photinũ. impat. ꝓpter arriũ. tangit ꝓpter manicheũ. Nihil aũt mediũ est inter op⁹ dei atoz ꝓceptũ: vt intelligas medẽtis affectũ: vtutẽ operis. vnde . . sequit: Et cõfestim lepra discessit ab illo. Sed ne lepra trãsire possit in medicũ. vnusq̃sq̃ dñice humilitatis exẽplo iactãtiã vitet. nã sequit: Et ꝓcepit illi vt nemini diceret. vt. s. doceret non . . ulgãda nostra beneficia ſz premenda: vt non solũz a mercede abstineam⁹ pecunie. ſz etiam gratie. aut fortasse illa silentij causa est imperati. q̃ meliozes putabat: qui fide magis spontãea q̃z speratis beneficijs credidissent. CYRIL. Leproso etiã filẽte sufficiebat ipsa negocij vox ad narrãdum oibus agnoscẽtibus per eum potestatem curãtis. CHRY. Et q̃z vt plurimuz homines dum egrotãt dei sunt memores: vt autem conualescunt hebetãtur. mãdat vt deũ ꝓ oculis habeat: dans gloriã deo. vnde sequitur: Sed vade: ostẽde te sacerdoti. vt. s. mundatus leprosus cõmitteret se sacerdotis a. . rectui: ac sic ꝑ illius censuram numeraret̃ iter fi. . . AMBRO. Et vt etiã intelligeret sacerdos non legis ozatiõem. sed gratia dei supra legẽ esse curatũ: vt dũ mãdat sacrificiũ ſm ꝓceptũ moysi: ostẽdez dñs q̃z legẽ nõ solueret: ſz ipleret. vnde sequit: Et offer ꝓ emun. tua sicut ꝓcepit moyses. AVGV. de que. euã. Uidet̃ hic approbare sacrificium qõ ꝓ moysen

peeptū est:cū id nō recipiat eccliā:qō iō iussisse intelligi pōt
ga nōdū ceperat eē sacrificiū scūz scōz qō corpus eius ..nō
eniz oportebat auferri significatiua sacrificia priusqz illud
qō significabat cōfirmatū esset cōtestatiōe aplōz pdicātiū
z fide credētiū pplōz. AMBRO. Uel ga lex spiritalis ē:
videt sacrificiū mādasse spirituale. vñ dixit. Sicē pceptt moy
ses. Deniqz addidit. In testimoniū illō. TITVS. Pereti
ci pperā hoc accipiūt dicētes. in obprobriū legis eē dictuz.
Qualr aūt iuberet offerre p emūdātiōe fm pceptū moysi.
CYRIL. Dicit ergo. In testimoniū illis. qz ex hoc facto
ostenditur chr̄istū incōpabili excellētia moysi pferri: qz.
moyses insufficiens erat a sozore lepre pellere morbū: ora
bat dñm vt eaz liberaret. sed saluator i prāte diuina prulit
Uolo mūdare. CYRIL. Uel in testimoniū illis: hoc est
ad reprehēsionē eoz z ad pbationē q legē reuereoz. Cum
enī te curaueri: mitto te ad sacerdotū experiētiā vt attestē
ris mihi q nō suz p..uaricat⁹ i legē. z quāuis dñs impedēs
remedia moneret nemīm dicere. instruēs nos euitare sup
biā: fama tñ eius volabat vndiqz istillās auditui cunctoz
miraculū. vñ segt. Perā. ma. se. de il. BEDA. Unius aūt
pfecta saluatio multas ad dñz cogit turbas. vñ segt: Et cō.
tur. ml. vt au. z cu. ab ifi. su. Ut enī leprosus exteri⁹ z interi⁹
se sanatū doceret: pceptū bñficiū vt marcus ait etiā iussus
nō tacet. GREGO. vi. mo. Redēptor aūt nr̄ p diē mira
cula in vrbib⁹ exhibet z ad oronis studi..i nocte pnoctat.
vñ sequit. Ipse aūt se. in deser. z ora. vt pfectis videlicet pdi
catoribus innuat: qtenꝰ nec actiuā amoze speculatiōis fundit⁹
deserāt: nec cōtēplatiōis gaudia opationis nimietate contē
nāt sed geti cōtēplātes sozbeāt qō occupati erga primos o
quētes profundāt. BEDA. Oz aūt secedit ozare nō ei na
ture tribuas q dicit: Uolo mūdare. fz ei q extēdēs manū te
tigit leprosū: nō q iurta nestoriū gemina sit filij pson⁹: sed
eiusdē pson⁹: sicut nature: sic z operatōes sunt duc. GRE
GO. naçançen⁹: Et oper..qdē in populo; orones aūt in de
serto pagebat vt plurimū: factiēs q licebat parūp gescere: vt
mēte sinecra cū deo colloq̄mur. Neqz enī ipe ind..ebat re
motōe: qz nō erat in eo qō remitteret cū de⁹ cēt: fz vt pate
at nobis z opatiōis hoza z altiozis solertie. BEDA. Typi
ce aūt leprosus dñanū gen⁹ languidū peccatis designat: ple
nū lepra: qz oēs peccauerūt z egēt gra dei: vt. s. extēta manu
i. vbo dei humanā cōtingēte nāmqz ps̄ci errozis variet..e
mūdent. z offerāt p emundatiōe corpa sua hostiā viuam.
AMBRO. Si aūt leprę medicina vbū est: ptēptus vbi: le
pra mētis est. THEOPHI. Uide aūt q postq̄ mūdat⁹
est aliquis tunc dignus est offerre hoc mun⁹. s. corpus z san
guinem domini: quod est diuine vnitum nature.

¶ Et factū ē i vna dieꝝ. z ipe sedebat docēs. Et
erāt pharisei sedētes z legis doctores q venerāt
ex oi castell⁹ galilee z iudee z hierlz: z virt⁹ dñi
erat ad san..dū eos. Et ecce viri portātes i lecto
hoiez q erat paralytic⁹. Et q̄rebāt eū inferre z po
nere añ eū. Et ñ inuenientes q̄ pte illū inferrēt p tur
ba: ascēderūt supra tectū: z p tegulas sūmiserūt
eū cū lecto i mediū añ ihm. Quoz fidez vt vidit
dixit: ¶ hō remittunt tibi pcta tua. Et ceperūt co
gitare scribe z pharisei dicētes. Quis est hic qui
loquit⁹ blasphemias? Quis pōt dimittere pec
cata: ..i solus de⁹? Ut cognouit aūt iesus cogi
tatōes coz: rīdens dixit ad illos: Quid cogita
tis i cordib⁹ vestris? Quid est facilius dicere di
mittuntur tibi peccata: an dicere surge z ambu
la? Ut autem sciatis q filius hois habet prātem
i terra dimittēdi peccata: ait paralytico: Tibi di
co surge tolle grabatū tuū: z vade in domū tuā.
Et ꝓfestim cōsurgēs coram illis tulit lectū in quo ia
cebat: z abijt i domū suā magnificās deum. Et
stupor apprehēdit omnes z magnificabāt deū.
Et repleti sunt timore dicentes: quia vidimus
mirabilia hodie.

CYRIL. Scribe z pharisei q facti fuerāt prodigioz xpi
visores: audiebant ipsuz quoqz docentē. vñ dr. Et factū ē i
vna dieꝝ. z iesus sede. do. z erāt. pha. seden. z legis doc. qui
vene. ex oi castel. gali. z iu. z ierlm: z vir. dñi erat ad sanan.
eos. Non quasi mundo acciperet ptātez alterius: fz q̄si deus
z dñs ppria operabat vtute. fiunt aūt hoies sepe donoz
spiritaliū digni: fz plerūqz deficiūt ea rone qua nouit dono
rū largitor: quod in chr̄isto non accidit: affluebat eni in pe
standis remedys virtus diuina. Quia vero necessariū erat
vbi tanta scribaz z pharisęorum turba conuenerat: aliquid
fieri ex his que virtuti attestarent ipsius: cozam eis q cum
pendebant factū ē quoddā miraculū i paralytico. i quo
quia defeciśe videbat medicinalis ars: poterbat a primis
..suprū z celestē medicū. vñ segtur: Et ecce viri por..i lec.
hom⁹ q erat paralytic⁹ z querebāt eū infer. z po. ante eum.

CHRY. Mirādi vo sunt q palyticū adduxerūt: q̄liter
cū nequissent ītrare p ostiū: nouū aliqd z alienū attentaue
rūt. vñ segtur: Et nō inuc. q̄ parte euz īfer. pce. tur. ascē. supra
tec. detegētes aūt tectū deponūt grabatū z ponūt i medio
paralyticū. vñ segtur: Et p tegu. submiśe. illū cū lec. i me. ante
iesuz. Dicet aliqs demissum fuisse locū a quo p tegulas de
posuerūt paralytici lectuz. BEDA. Uoiez aute ons a pa
lysi curatur⁹ pmo peccatoz vincula dissoluit vt ostēderet
eū ob nexus culpaz artuum dissolutione damnari: nec nisi
his relaxatis membroz posse recupatione sanari. vñ segt.
Quoz fidē vt vi. dixit: Dō: remit. ti. pec. tua. AMBRO.
Magnus dñs q alioz merito ignoscit alys: z dum alios p
bat: alys relaxat errata. Tur apud te hō collega nō valeat:
cū apud deū seruus z interueniendi meritū z ius bēat ipe
trādi: si grauiū pctoz diffidis vēiā: adhibe pcatores: adhi
be eccliā q̄ p te pceat: cui⁹ ꝓtēplatōe qō tibi dñs negare pos
set: ignoseat. CHRY. Occurrebat aūt z ī hoc ipi⁹ patien
tis fides: nō. n. sustinuiśz se iferi⁹ submitti: nisi credidisset.

AVGV. de cō. euā. Qz āt dic: Dō: dimittūt tibi pcta: ad
hoc insinuandum valet: qz homini dimittebant peccata q
eo ipso q hō erat nō posśz dicere: Nō peccaui. Simł et vt u
le q hoi dimittebat intelligeret de⁹. CHRY. Nos aūt si
coz pal⁹ patimur: fatagim⁹ nociuū abycere. cuz vo male sit
aie z differim⁹: atqz iō nec a corporis nociuis curamur. Ab
scidam⁹ igit fontē malorum: z cessabūt egritudinū flux⁹. Me
tu aūt multitudinis suā ītentionē aprire pharisei nō audebāt:
fz solū i cordib⁹ suis meditabāt. vnde segt. Et cepe. cogita
re scri. z pha. dicentes: Quis est hic q lo. blasphemiā? CY
RIL. In quo mortis pcipitāt smłz. Erat enī mādatū in le
ge. q̄ cūqz blasphemaret in deum: morte puniret. AM
BRO. Itaqz ab ipis ex operib⁹ suis dei filī⁹ accipit testimo
niū: nā z validius est ad fidē qō confitentur intuiri: z pnicio
si⁹ ad culpā quod negāt: q suis assertiōib⁹ relinquit. vnde
segt. Quis pōt peccata dimittere nisi solus de⁹? Magnat
fide plebis amentia: vt cum confessa fuerit solius dei esse
donare peccata: non cred at deo peccata donāti. BEDA.
Uerum enim dicūt quia nemo pecca ta dimittere nisi de⁹
potest: qui per eos quoqz dimittit q bus dimittendi tribuit
potestatem. Et ideo chr̄ist⁹ vere deus esse probatur: quia di
mittere peccata quasi deus potest. AMBRO. Dñs aūt
saluos volēs facere peccatores ex occultoruz cognitōe dei
se eē demōstrat. vnde segt. Ut āt cognouit de⁹ cogita. q̄si

rīdēs dī. ad illos: Quid cogi. ī cor. vīs? CYRIL. q. d. O
pharisei q̄ dicitis: Quis pōt pcta dimittere nisi solus de⁹?
Respōdeo vob. Quis pōt secreta cordis scrutari: nisi solus
de⁹: q̄ p ppbas dic. Ego dñs scrutās corda z p..ens renes.
CYRIL. Si ergo icreduli estis erga primū. remissionē
pcti. ecce aliud adycio vū ītima vra patefacio. qn etiā aliud
vū paralytici corp⁹ ꝓsolido. vñ subdit. Quid est facilius di.
dimit. ti. pec. an di. sur. z am.? Palā qdē ē q̄ ꝓsolidare corp⁹
facili⁹ ē. q̄si q̄qz nobilioz ē aīa. pe: tāto ē excellētior ab
solutio criminū. ..ū ga illud nō creditis. o q̄ lateat adu
ciā q̄ min⁹ ē aptius tñ q̄ten⁹ q̄ est magis occultū q hoc de
mōstret. Et qdē cū allocut⁹ ē infirmātes: nō dixit dim itto
tibi peccata: ppria exprimens ..otestat..m: sed remittuntur
tibi pcta. Logetib⁹ āt illis euidēti⁹ ppria declarat ptātē d.
cēs. Ut āt scia. ga fi. ho. po. hz ī ter. di. pec. THEOPHI.
Uide q ī ter. di. pec. Duz enī sum⁹ in terra: pcta nra delere
possum⁹? Postq̄ vo a terra tollimur: nō valebimus ꝓficeri:
claudit. n. ianua. CHRY. Demōstrat aūt pctoz veniaz
p corpis sanationē. vñ segt. Ait paly. ri. di. su. Iſta vero cor
pis sanationē demonstrat q lecti portationē. vt sic nō repu
tet fantasia qō fcm ē. vñ segt: Tol. gra. tu. z va. ī do. tu. q. d.
Ego volebā p tuā passionē curare illos q sani videntur infir
māt āt i anima. fz ga nolūt: vade tuā corrector fa..lia.
AMBRO. Nec morabilla sanitatis iteruēit: vnū dictoz
remediozūqz momētū ē. vñ segt: Et ꝓfestim co. il. tu. lec. i quo
ia. z abyt i do. suā ma. deū. CYRIL. Quo fcō patuit q fi
lius hois pōt i terra relaxare pcta: qō p se z p nob dixerat.
ipe nanqz vt de⁹ fact⁹ bō tanq̄ dñs legis pcta dimitit. Soz
titi sum⁹ ēt nos ab eo tā mirabilē grāz. Dictū ē. n. discipul'
Quoz remiseritis pcta: remittunt eis. Q uo aūt nō magis
ipse peccata dimittit: q ceteris prātem faciēdi hoc tradidit.
CHRY. Reges aūt terreni z pncipes homicidas absol
uētes a pena pñti liberāt. a criminib⁹ expiare aūt nō pñt.
AMBRO. Spectāt aūt sa..ētē icreduli: mirātur abeū
ri. vñ segt: Et stupor app. om. z mag. deū. CHRI. Pau
latiz serpūt iudei magnificantes deū nō tñ putāt eū deum:
eē obstabat. n. eis caro: nec tñ erat modicū estimare cū pre
cipuū eē mortaliū: z a deo pcessisse. AMBRO. Diuini āt
opis miracula malūt timere q̄ credere. vnde segt. Et rep.
sūt ti. d. ga vi. mi. bo. Si āt credidissent nō timuissent: vtiqz
fz dilexisset: pfecta. n. dilectio foras timorē excludit. Non
ociosa aūt b⁹ paralytici nec anguśta medicina ē: qñ ozasse
ꝓmittitur: nō ppter suffragiū: sed ppter exēplū. AVGV.
de q̄sti. euā. De palytico enīz pōt intelligi aīaz dissolutā mē
bris: hoc est operationibus xpi q̄rere. i. volūtatez vbi dei.
Impediri aūt a turbis. s. cogitationum nisi tecta. i. opta scri
pturaz apiat z p hoc ad noticiā chr̄isti gueniat: hoc ē ad ei⁹
humilitatē fidei pietate descēdat. BEDA. Et bñ dom⁹
iesu tegulis ꝓtecta describit: ga sub ꝓtēptibili litteraū ..ela
mine spiritalis gre vtus inuenit. AMBRO. Unusq̄sqz
aūt eger petēdo pctores salutis debet adhibere p quos no
stre vite ꝓpago resoluta actuūqz nrozū clauda vestigia vbi
celestis remedio reformētur. Sint igitur aliqui monitores
mētis q aium bois q̄tuis ex..riozis corporis debilitate tor
pētez ad superiora erigāt: quoz rursus adminiculis z attol
lere z humiliare se facilis ante iesuz loceat: dñico videri di
gnus aspectu. humilitatē enim respicit dñs. AVGV. de
quest. euā. Di ergo a gb⁹ depōitur: bonos doctores eccle
pit significare: q aūt cū lecto deponit: significat ab hoīe in
ista carne adhuc ꝓstituto xpi sobere cognosci. AMBRO.
Dñs aūt plenā spez resurrectiōis ostendens pcta donat aioz
debilitatem carnis excludit. hoc est. n. totū hoiez esse cura
tum. Quāmis igit magnū sit hoībus pcta dimittere. tñ mul
to diuini⁹ est resurrectionē donare corpib⁹ q̄nquidē deus
resurrectio est. lectus autem q tolli iubet: nihil est aliud q̄
corpus humanū. AVGV. de q̄st. euā. Ut nō iā in carnali
bus gaudys tanq̄ in lecto regescat infirmitas aīe. fz magis
ip..otineat affectiones carnales z tendat ad domum suaz
ideśt requiem secretorum cordis sui. AMBRO. Uel do
mum repetere suam hoc est ad paradisum redire. ea. n. est
vera domus que hominem prima susceptt: non iure amissa
sed fraude. Merito ergo restituitur quoniam venerat qui
nexum fraudis aboleret: iusqz reformaret.

¶ Et post hec exijt: z vidit publicanū noie leui se
dentē ad teloneū z ait illi. Seq̄re me. Et relictis
..ibus surgēs secutus est eū. Et fecit ei conuiuiū
magnū leui i domo sua: z erat turba mlta publi
canoz z alioz q cū illis erāt discūbētes. Et mur
murabāt pharisei z scribe eoz dicentes ad discī
pulos⁹. Quare cū publicanis z pctoribus man
ducatis z bibitis? Et rīdēs ie..s dixit ad illos.
Nō egēt q sani sunt medico: fz q male hñt. Non
enī veni vocare iustos: fz pctores ad pniam.

AVGV. Post paralyticū sanatū de cōuersione publica
ni subiungit dicēs: Et post hec exijt z vidit publicanum no
mine leui sedentē ad teloneū. Ipse est matthe⁹ qui z leui.
BEDA. Sed lucas z marcus ppter bonoz euangeliste
nomē tacēt vulgatū. Matthe⁹ aūt in sermonis principio
accusatoz sui factus: matthe⁹ z publicanū noīat: ne gs a
salute desper p īmanitate pctoz cū ipse de publicān ī apo
stolū sit mutat⁹. CYRIL. Publicanus. n. fuerat leui: vir
..effrenis erga superflua: aliēi amator: Noc ē. n. publicāo
ru officiū: fz ab ipsis offi..nis malicie detrahit: Chr̄isto cuz
vocāte. vñ segt: Et ait illi. Seq̄re me. AMBRO. Seq in
bet nō corpis gressu: fz mētis affectu. Itaq̄ ille vbo vocat⁹:
ppria dereliqt q rapiebat aliēa. vnde segt: Et relictis oib⁹
surgēs secutus ē eū. CHRY. ..bi z vocātis virtute z vo
cati obedientiā cōsidera. Neqz. n. obstitit: neqz vacillauit: fz
ptinu..aruit: nec ī ppriā domū ire voluit vt suis hoc inti
maret. nec piscatores. BASI. Nec solū fenora telonei
posposuit: sed ēt cōtēpsit picula q̄ sibi ac suis accidere pote
rāt: duz calculos telonei dimitteret impfe..os. THEO
PHI. Et sic ab accipiēte cēsuz a trāscūtib⁹: xps censuz acce
..nō qdē ei⁹ accipiēs pecuniā: fz totaliter eū trāsferēs ad
suū ꝓfectū. CHRY. Uocatū āt leui domin⁹ honozauit:
dū cū eo ꝓfestī epulat⁹ ē: hoc. n. ei maiozē pstabat fiduciaz.
vñ segt: Et fecit ei cui. mag. leui ī do. sua. Nec solū cū eo di
scūbit imo cū plurib⁹: vñ segt. Et erat tur. ml. publi. z alio.
q cū il. erāt discūbē. Conuenerant. n. publicani ad eū sicut ad
collegā z hoiez eiusdē officij. z ipse glorians de pñtia xpi
cōuocauit oēs. Chr̄ist⁹ etiam q̄libz genus remedy exhibe
bat: z nō solū disputādo z pstando sanitatis remidia vel ēt
redarguēdo emulos: fz ēt cōedēdo nōnull..errantiū corzi
gebat. ide nos ilstruens q q̄lz opus z tps p..nob vtilitatē
afferre. Sz nec publicanoz pticipationē vitauit pp vtilita
tē seq̄ntē moze medicis nisi tāgeret sanie: nō libarer a mō
bo. AMBRO. Cū pctoribus. n. māducādo ēt cū gētib⁹ nō
phibz nos inire cōuiuiū. CHRY. Sz tñ dñs inculpatus
ē ide a phariseis iuidēnbus z volētibus a xpo discipulos se
pare. vñ segt: Et murmur. phari. z scribe. dicē. ad discī. ei⁹
Quare cū publi. z pec. mandu. z bibitis? AMBRO. Ser
pētina vox ē: hāc ꝓmā vocē fpūs emisit dicēs eue: Quid di
xit de⁹. nolite manducare &c. q̄ pris sui venena diffu..unt.
AVGV. de cō. euā. Uidet āt lucas hoc ..erēti⁹
ab alys euāgelistis cōmemorasse. nō. n. dic. ..ū vno obiectū
esse: q cū publicāis z phariseis manducaret z biberet: fz di
scipulis q de ipso ac de ipsis acciperetur. Propterea enim
matthe⁹ z marcus de chr̄isto discipulis obiectuz narrāt: qz
q discipuli cum publicanis z peccatoribus manducabant

magistro magis obyciebaſ: quez sectãdo imitabantur. vna ergo sententia est tãto melius insinuata quanto quibus. daz vbis manente veritate varia. CHRY. Ipse autẽ dñs in contrariũ cozum sermonẽ cõuertit. ostendens nõ eẽ culpaz cũ pctõribus ꝙuersari: sz ẽt cõsonum mie ꝓprie. vñ sequiſ. r ñdẽs ihesus dixit ad il. Nõ egẽt me. g sa. sũt: sz g male habẽt In quo ꝙmemorat eos cõis ifirmitatis: r de nũero languẽ tiũ eos eẽ oñdit: se vo medicũ eẽ latẽter subiũgit. Nõ. n. ve. vo. iu. sz pctõres. GREGO. nisen⁹. q. d. Adeo peccatores nõ abominor. qz coꝝ tñ gr̃a veni nõ vt mancãt pctõres: sz vt ꝙuertãt: r boni fiant. AVGV. de cõ. euã. Uñ addidi In pniaz. qõ ad explanãdã sniaz valet: ne qsq̃ pctõres ob hoc ipo q⁹ pctõres sũt: diligi arbitreſ a xpo: cũ illa similitudo de egrotis bene intimet quid velit de⁹ vocando pctõres tã q̃ medicus egrotos vt ab iniquitate tanq̃ ab egritudie sal ui fiant. AMBRO. Sz quõ dũ iustificias dilex: neqz vi dit dauid iustũ derelictũ: si iustus derelinquiſ: pctõr ascisci tur: nõ itelligas q⁹ eos iustos dicit q ex lege ꝓsumãt r euãge ly gratiã nõ regrãt. Nẽo ãt iustificaſ ex lege: sed redimiſ ex gr̃a. Nõ vocat g̃ eos q se iustos dicũt. vsurpatores. n. iusti cie nõ vocanſ ad gr̃az. nã si gr̃a ẽ ex pnia: vtiqz q fastidit pe nitẽtiã abdicat gr̃az. BEDA. Pctõres aũt vocat eos qui sua mala attẽdentes: nec p legẽ iustificari se posse putãtes christi gr̃e se penitẽdo desperiũt. CHRY. Ironice ãt dic illos iustos sic qñ dr. Ecce adã factꝰ ẽ q̃sꝺ⁹ nr̃m: q⁹ ãt nul lus erat iustus sup terrã oñdit paulus dicẽs. Oẽs peccaue rũt r egẽt gr̃a dei. GREGO. nisen⁹. Uel dicit nõ egere sa nos r iustos medico. f. angelos: sed male hũtes r pctõres. i. nos qz morbũ pcti icurrim⁹ q in eis nõ ẽ. BEDA. Pꝛ. Matthei aũt electionẽ fides gentiũ exꝑmiſ: q⁹ pus mũdãis ibiabãt: sz nũc xpi cozp⁹ sedula deuotõe ꝓficiũt. THEO PHI. Uel publican⁹ ẽ q pricipi mundi seruit r debitũ car ni reddit: cui gulosus reddit escas: adulter voluptatẽ: r ali⁹ aliud. Cũ aũt viderit eũ dñs sedẽtẽ in teloneo. i. nõ mouen tẽ se ad maiorẽ negciã: tũc a malo erigeſ: r sequeſ ihesus: r su scipiet i domo aie dñz. AMBRO. Qui aũt domi lio xp̃s recipit interno: marꝭs delectatiõib⁹ eruberãtiũ pascit vo luptatũ: itaqz ꝓpenter dñs ingrediẽ r in eꝝ recũbit affectu: sz rursus accẽdiſ inuidia pfidoꝝ: r future pene spẽs ꝓfigu raſ: epulãtib⁹. n. fidelib⁹ in regno celozũ pfidia ieiu na toz q̃bitur. BEDA. Uel p hoc designaſ iudeoꝝ inuidia q̃ de gẽtiũ salute tozq̃ſ. AMBRO. Simul etiã oñdiſ q̃tus sit inter emulos legis r gr̃e: q⁹ illi g legẽ sequũtur mẽtis famẽ patiẽtur eternã. Qui ꝙ vbũ in interiozib⁹ aie receperũt ali mẽti celestis r fontis vbertate recreati esurire r sitire non pñt. Et iõ q aĩo ieiunabant murmurabãt.

¶ At illi dixerũt ad cũ. Quare discipli io ãnis ie iunãt freq̃nter r obsecratiões faciũt: silr r phari seoꝝ: rui ãt ꝺũt r bibũt. Quib⁹ ipe ait: Nũqd potestis fi os sponsi dũ cũ illẽ sponsus facere ie iunare. Ueniẽt aũt dies: cũ ablat⁹ fuerit ab illẽ sponsus: tũc ieiunabũt in illis dieb⁹. Dicebat aũt r similitudinẽ ad illos. Qz nemo ꝓmissurã a nouo vestimẽto mittit i vestimẽtum vetus: alioqui r nouũ rũpit: r veteri nõ ꝓuenit cõmissura a nouo Et nẽo mittit vinũ nouũ i vtres veteres: alioqn rũp⁹ vinũ nouũ vtres: r vinũ effũdeſ r vtres pe reũt. Sꝺ ..... nouũ i vtres nouos mittẽdũ ẽ: r vtraqz cõseruãt. Et nemo bibens uetus statim uult nouũ: dicit enĩ: Uetus melius est.

CYRIL. Postq̃ primũ vbũ acceperũt a xpo ab alys ad alia se transferunt: volentes ostendere sacros discipulos r pfum cũ eis iesum minime curasse de lege, vnde dr: At illi dixerũt ad cũ: Quare discipli. ioan. ieiu. frequẽ: r obsecra. facl. similiter r phari. tui aũt edũt r bibũt: Quasi dicãt comedi tis cũ public⁹ nis r pctõrib⁹: cũ iubeat lex ĩmũdo nõ cõicare: sz in exꝯlatione puaricatõis vob accedit mia. Cur ergo nõ ieiunatis: vt mos ẽ fm legẽ volẽtib⁹ viuere: Sz sciqdez iccirco ieiunãt vt cozpus affligẽtes getẽt passiões ipsꝝ. Sz xps nõ egebat ieiunio ad pfectionẽ vtutis: cũ tãq̃ deꝰ absolut⁹ eẽt a quolibz viculo passiõis: sz nec ei⁹ comittua ieiũio egebat: sz pticeps gr̃e ei⁹ ine ieiunio decorat⁹ ..tuose ꝙuesabaſ. q⁹ si tps. xꝝ dieb⁹ ieiunauerat: nõ b..e fuit vt i se passio nẽ mortificaret: sz vt nozmã abstinẽtie osidat carnalibus.

AVGV. de cõ. euã. Euidẽter aũt lucas alios ꝺ alys hoc dixisse narrauit. vñ ⁊ matth⁹. dic. Tũc accesserũt ad eũ disci pli ioãnis dicẽtes. Quare nos r pharisei ieiunam⁹. nisi q: r ipsi aderãt: r oẽs certatiz vt q̃sq̃ poterat hoc obiecerunt.

AVGV. i eodẽ. Est aũt duplex ieiuniũ. vnũ i tribulatõe ad ꝓpiciãdũ deũ i pctis. alid i gaudio: cũ tãto min⁹ delectãt carnalia: q̃to spiritaliũ maiꝺ sarcia ẽ. Interrogat⁹ q⁹ dns cur discipuli ei⁹ nõ ieiunarẽt de vtroqz ieiunio rñdit. r ꝓmo de ieiunio tribulatõis. Segſ enĩ. Quib⁹ ipse ait. Nunqd potꝭ spo. dum cum il. est spon. facc. ieiunare. CYRIL. Quasi. d. Presens tps leticie ẽ r alacritatis. nõ igiſ ĩmiscẽda sũt tri sti. CYRIL. Saluatoris. n. nr̃i i hoc seculo demõstratio nihil alid fuit q̃ qdã festiuitas itelligibilr q̃si quãdã spõsaz copulãs illi nr̃az nãz: vt quondã sterilis fecũda fieret. Igiſ filꝝ spõsi eẽ noscũt gcũqz vocati sunt ab eo p nouã r enãge licã disciplinã: nõ ãt scribe cũ phariseis q solã legis vmbrã ꝓsiderãt. AVGV. de cõ. euã. Per hoc aũt q⁹ solus lucas dic. Nõ potestis filios sponsi facere ieiunare: intelligiſ eos ipsos q loq̃bank fuisse facturos vt lugẽtes ieiũarẽt filꝝ spõsi: qm ipi eẽnt spõsꝝ occisuri. CYRIL. Ubi vo pcesserat filꝝ spõsi q⁹ nõ decebat eos laborare tãq̃ q spiritalẽ solẽni tatẽ habebãt: ne iter nos anullareſ ieiunĩũ: dispẽsatiue sub iungit dicẽs. Ueniẽt aũt dies cũ ablat⁹ fuerit ab eis spõsus: tũc ieiunabunt i illis dieb⁹. AVGV. de q̃. euã. q. d. Tũc desolabũſ r i meroze r luctu erũt: donec eis p spm̃scm̃ gau dia ꝓsolatoria retribuanſ. AMBRO. Uel aſr. Non hoc ieiuniũ relegaſ quo cõficiſ caro: r cozpis luxuria castigaſ: ieiuniuz nos cõmẽdat deo: sz nõ possum⁹ ieiunare q xp̃z ha bem⁹: r christi carnẽ epulamur r sanguinem. BASI. Filꝝ ẽt spõsi ieiunare neq̃unt: hoc ẽ aie nutrimẽtũ nõ sumere nec viuere i oi verbo q⁹ de oze dei ꝓcedit. AMBRO. Sz q sunt illi dies qbus nob christus auferet: cũ ipse dixerit. Ad bisc̃ ero vsq̃z ad ꝓsũmationẽ mundi: sz nemo tibi xp̃s põe auferre nisi te illi ipse auferas. BEDA. Quãdiu. n. ꝓnsus nobiscũ ẽ i leticia sum⁹: nec ieiunare possum⁹ nec luge re. Cũ aũt p pectã ille recedit: tunc idicẽdum ẽ ieiuniũ: r re grẽdus luct⁹. AMBRO. Deniqz de aĩ deꝰ est ieiunio vt sequẽtia declarant. Segſ. n. Dicebat aũt similitudinẽ ad il los: Qz nemo ꝓmissurã. i. pticulã ablatã a vestimẽto nouo ĩmittit i vestimẽtũ vet⁹. Appellauit ieiuniũ vestimentũ ve tus. qõ exuẽdũ ap̃lus estimauit dicẽs: Spoliate vos veteri hoiez cũ actib⁹ suis. In eadẽ iaiſ forma series ꝙuẽit pcepto rum: ne actus veteris r noui hois misceam⁹. AVGV. de q̃. euã. Uel aſr. Dono spũscl pcepto. Hen⁹ aũt ieiuniũ qõ fit p leticiã iã renouati i vitã spiritalẽ cõuenientissime celẽ brãt: qõ anteq̃ accipiãt dicit eos eẽ tãq̃ veterꝭ vetera testimẽtu q⁹ inconuenienter pãn⁹ nou⁹ assiniſ. i. aliq̃ pticula vocẽtis q̃ ad noue vite tẽperãtiã ptiet: qz si hoc fiat r ipsa doctrina quodãmõ scidiſ q̃ docet generale ieiuniũ nõ a ꝓcipuis cibo rũ tñ: sz ab oĩ leticia tẽpozaliũ delectationũ: c⁹ pticulã q̃ ad cibos ptiet: dic nõ opoꝛtere hoib⁹ adhuc veteri consuetudi ni deditis ipartiri: qz r illic quasi concisio videſ fieri: cũ vetustati nõ cõuenit. Dicit ẽt eos esse similes veteribꝰ vet⁹ bus. vnde sequitur: Et nemo mit. vinũ no. i vtres veteres.

AMBRO. Fragilitas humãe cõditõis aperiſ: cũ corpo

ra nostra exuuys defunctoꝝ alalũ ꝓparanſ. AVGV. de q̃sti. euã. Ueteribus autem vtribus comparanſ apli qui vi no nouo q̃si spiritalib⁹ ꝑceptis facili⁹ disrũpunſ q̃ ꝺtineãt. vñ segſ. Aliogn. rũ. vi. no. vtr. r ipsũ ef. r vtr. perz. Erũt aũt nouĩ vtres cũ post ascẽsionẽ accepto desiderio ꝓsolationis eius: oꝛãdo r sperãdo ĩnouabunſ. vñ segſ: Sz no. vi. in vtr. no. mit. ẽ. r vtraqz ꝓser. BEDA. Uino siqdẽ intus refici mur: veste aũt foris tegimur. Uestis g̃ sũt bona ꝓpa q̃ foris agim⁹: gb⁹ ..ĩ hoib⁹ lucem⁹: vin.. feruoꝛ fidei spei: r cha ritatis. Aliter: Ue..res vtres sũt scribe r pharisei: nou⁹ pan nus: r nouũ vinũ ꝑcepta euangely. GREGO. nisen⁹. Ui nũ enĩ de nouo elicitũ: pp feruoꝛẽ nãlis hũidi fumosuz ẽ de spumãs nãli agitatione a se m..lez sozdiciẽ. Tale vinũ no uũ testamẽtũ ẽ: qõ antiq vtres q pp incꝛedulitatẽ ueteran sũt: nõ capiũt: imo scindunſ excellẽtia doctrine: necnõ r gra tiã spũs icasuz fluere faciũt. ga ĩ malinolã aĩaz nõ itroibit sapia. BEDA. Sz cuicũqz aie nõdũ ĩ nouitate: sz ĩ vetusta te malicie pseueratĩ: nouoꝝ mysterioꝝ sacramẽta nõ debẽ ti mittere ẽt ꝑceptis euãgelicis ꝑcepta legis misere volũt. vt galathe: vinũ nouuz in vtres veteres mittunt. Segſ: Et ne. bi. ye. sta. vlt no. di. enĩ ye. me. ẽ: qz iudeis vite veteris sa liua ibutis noue gr̃e ꝑcepta ꝺrebãt. ga maiozũ traditiõi bus cõmaculati dulcedinẽ spiritalium verboꝝ ꝑcipi non valebant.

CAPI. VI.

Factũ est aũt i sabbato secundo pr̃imo cuz transiret per sata vellebant discipuli eius spicas et manducabãt confricantes eas manibus suis: Quidam autẽ pharisecoꝝ dicebant illis: Quid facitis qõ nõ licet in sabbatis: Et respondẽs ihesus ad eos dixit. Nec hoc legistis qõ fecit dauid: cũ esuriſſet ipse r qui cũ illo erãt: quo intrauit i domũ dei: r panes ꝓpositõis sumpsit: r mãducauit: r dedit his qui cũ ipso erant: quos non licet manducare nisi tñ sacerdotibus. Et dicebat illis: quia dominus est filius hominis etiam sabbati.

AMBRO. Nõ solũ ꝓhensione verboꝝ: sed etiã ipso vsu speciez gestoꝝ icipit boiez dñs veteris obseruatiõe le gis exuere. vñ dr. Factũ ẽ au. i sab. se. pri. cũ trã. p sa. vel. dis. ei. spi. r mã. f. eas ma. su. BEDA. Nõ hũtes enĩ discipuli spaciũ mãducãdi pp ipoꝛtunitatẽ turbaruz esuriebant: vt hoies: sed vellẽtes spicas inediã cõsolabanſ: qõ est indiciuz austeriozis vite: nõ ꝓeparatas escas: sed simplices querere cibos. THEOPHI. Dicit aũt i sabbato secundo pr̃imo. ga iudei oẽm festiuitatẽ sabbatuz nuncupabãt: requies enĩ dicit sabbatũ. Multotiẽs ergo cõtingebat i paschate festiui tas: r vocabãt paschatez festuz pp sabbatuz. deide ꝑncipale sabbatuz. secũdũ pr̃imuz dicebãt q̃si scõm exñs a precedẽ tis diei festiuitate. CHRY Duplex enĩ erat festũ: r ꝑncipalis festi r alterius solẽnitatis sabbati. ISIDO. Uel di cit secundo pr̃mo. qz scõm erat pasca: pr̃muz autẽ azimoꝝ. cuz ĩmolarent enĩ paschа in sero: sequẽti die festuz azimoꝝ celebrabãt. q⁹ ãt ita sit: ps ex hoc q⁹ apli vellebãt spicas: r mã ducabant. in illo nãqz tpe spice flectuntur a fructu. EPI PHA. Die igiſ sabbati visi sunt transeuntes per segetes r spicas edebãt: oñdentes qm̃ dissolutuz ẽ viculuz sabbati: vbi magnuz aduenit sabbatuz. hoc est xps qui fecit nos ge scere ab opere delictoꝝ nostroꝝ. CYRIL. Phari sei autem r scribe ignari sacrarum scripturarum in vnum cõspiraueranſ ad reprehẽdendum christi discipulos. vnde sequitur. Quidam autem phariseoꝝ dicebãt illis: Quid facitis quod non licet in sabbatis: Dic mihi tu cum in sabbato tibi mensa ꝓponitur: nonne frãgis panem: Quid igi.. r alios repbẽdis: BEDA. Ally vero dicunt ipsi dño hec fuisse obiecta: sed a diuersis. r ipsi dño r discipls potue rũt obyci: r cuicũqz obiectũ ad ipsuz manifestat. AM BRO. Dñs aũt defensozes legis arguit nescire q̃ legis sunt exꝑplũ iducẽs dauid. vnde segſ: Et rñdens iesus ad eos di. Nec hoc legistis qõ fecit dauid: r q cũ eo erãt. CYRIL. Quasi. d. Cũ exꝑresse dicat lex moysi: Judicate iustum iudi ciũ: nec ꝓsiderabis pson̄ã in iudicio: qualiter increpatis discipulos: qui vsqz in hodiernũ diẽ extollitis dauid vt sanctuz: ꝓphetam: cum moysi ꝑceptũ nõ seruauerit: CHRY: Et attẽde q⁹ qñcũqz dño fit sermo ꝓ huius. i. discipulis: ser uos ducit in mediũ. f. dauid r sacerdotes. qñ vo ꝓse introꝺucit patrem sicut ibi. Pater meꝰ vsqz modo operaſ: r ego opoꝛ. THEOPHI. Aliter aũt eos reprimit cuz subditur Et dicebat illis. qa dñs est filiꝰ hois ẽt sabbati. q. d. Ego suz dñs sabbati tanq̃ dispositoꝛ: r sicut leg..latoꝛ ptãt habeo soluere sabbatũ. filiꝰ enĩ hois vocatꝰ est xps: q dei exñs filiꝰ miraculose dignatus ẽ filius hois ꝓ hoies fieri r vocari.

CHRY. Marcus aũt de cõi nã hoc ipsum protulisse fa tetur: dicebat enĩ ꝓpter homines sabbatũ factũ ẽ nõ homo ꝓp sabbatũ. Expedit igiſ potiꝰ sabbatũ hoi subyci q̃ huic colla subycere sabbato. AMBRO. Nõ mediocre antez mysteriũ hic est. Ager. n. ẽ hic mũdus. agri seges i satõe hũa ni generis fecundꝰ is numerosa fẽoꝝ. Spice agri fructꝰ ec clesie: quos opib⁹ discutientes suis apostoli pascebanſ: nr̃o se alentes ꝓfectu: r tanq̃ follicul' cozpoꝝ mentiũ fructꝰ ad fidei lucẽ ꝓclaris opeꝝ suoꝝ miracul' eruebãt. BEDA. Spicas enĩ ofricãt. qz in illis quos i cozpus xp̃i volũt trans cere: mortificant veterẽ hoiez: cuz actibus suis a terrẽa in tentõe extrahendo. AMBRO. Sed hoc putabant iudei sabbato nõ licere. christũ aũt noue gr̃e munere designabat ociuz legis opus gratie. mire tamẽ scõo ꝓmuz: non ꝓmo se cundũ sabbatũ dixit: qz sabbatũ ..ud ex lege solutũ est: qõ erit ꝓmus: r hoc ꝓmũ fcñ est qõ secundo ꝓstitutũ est. Sab batũ igiſ dr̃ secunduz iurta numeꝝ: ꝓmum iurta opatio nis gr̃az. melius est enĩ sabbatuz quo ipunitas daſ: q̃ quo pena ꝑscribiſ. Hoc forte ꝓmũ est. Hoc i ꝑdeꝰ inatõe ꝓsilꝝ r secundũ i sanctione decreti. Deide q⁹ dauid cũ socys fugit: hic ꝓfiguraſ in lege christus est: q cũ apostolis ꝑncipez mũ di..ateret. Quõ aũt ille obseruatoꝛ legis atqz defensoꝛ pa nes r ipse mãducauit: r dedit his q secũ erãt: quos non lice bat manducare nisi sacerdotib⁹: nisi vt p illaz demõstraret figuram sacerdotalẽ cibũ ad vsuz transire populoꝝ: siue q⁹ oẽs vitã sacerdotalez debem⁹ imitari: siue q⁹ oẽs filꝝ eccle sie sacerdotes sunt. vngimur. n. i sacerdotiũ sanctum offerẽ tes nosmetipsos deo hostias ..itales. Si autem sabbatuz ꝓpter boies fcñ ẽ: vtilitas aũt hoium postulabat esurientẽ hoiez q diu fuerit terre fructibus abdicatus veteris panis vitare ieiunia: non vtiqz lex soluitur: sed im..etur.

¶ Factũ ẽ ãt r in alio sabbato: vt itraſet in synagogã r doceret. Et erat ibi hõ r manꝰ eius dex tera arida. Obseruabãt ãt scribe r pharisei: si in sabbato curaret: vt inuenirẽt vñ accusarẽt eũ. Ipe vero sciebat cogitationes coꝝ. r ait hõi q habẽt manũ aridã. Surge r sta i mediũ. Et surgẽs ste tit. Ait ãt ad illos ihs. Interrogo vos si licz sab bato bñ facere: an male: aĩaz saluã facere an..de re: Et circũspectis oibus dixit hoi. ..ma num tuã. Et extendit: r restituta est manus eiꝰ. Ipsi ãt repleti sunt isipientia: r colloquebantur adinuicem quid nam facerent de iesu.

AMBRO. Dic ad alia ꝓgrediſ dominus: nam qui totũ

hominem salutum facere disposuera⁊ per singula membra
currebat. vnde dr̃. Factū est autē in alio sabbato vt ītrē⁊et
in synagogaz ⁊ doceret. BEDA. Sabbatis maxīe curat
⁊ docet: nō solū pp insinuandū spiritale sabbatū sed etiā p⁹
pter celebriorē ppli cōuentū. CYRIL. Docebat autē a re
uera trāscēdētia itellectuz: ⁊ que salutis future p cuz resera
bant audiētib⁹ semitā. deīde pcedēte doctria. subito diuinā
oñdebat virtutē. vñ sequit̃. Et er. ibi hō ⁊ ma. ci. dex. arida.
BEDA. Quia vō destructionē sabbati quā in discipulis
arguebāt pbabibili magr̃ excusauerat exēplo: nūc ipsuz ob
seruādo magr̃m calūnari volūt. vñ segtur. Obseruabāt a
scribe⁊ pharisei si in sabbatis curaret: vt. s. si nō curet crude
litatis vel imbecillitatis: si curet transgressionis vicio argu
ant. vñ sequit̃: Ut inuenirēt. vñ accusarent eū. CYRIL.
Dic cni est mos aduersary: pascit in se dolozis morbū alioz
preconys: sed dñs nouit oīa: ⁊ cozda rimat̃. vñ se⁹. Ipse āt
sciebat cogitatões eoz. ⁊ ait hoi q bēbat manū aridā: surge
⁊ sta ī medio. Et surgēs stetit: vt forsan ītaret ad pietatez
crudelē phariseū: ⁊ ipsa passio flāmas mitigaret linozis.
BEDA. Preueniēs āt dñs calūniā quā sibi pparabāt ar
guit eos q precepta legis male iterpretādo ēt a bonis opib⁹
sabbato estimabāt feriāduz: cū lex a seruili ope. i. malis ab
stinere precipiat in sabbato. vñ segt̃: Dīt autē ad illos iesus:
Interrogo vos si licet sabbato benefacere an male? CY
RIL. Nimis est idonea q̄stio. nā si licet sabbato bñface
re. Nec aliqd obstat vt laborātes a deo mīaz ꝓsequēt̃: desi
nas colligere aduersus xp̃m calūniā: Si āt nō licet in sabba
to bñfacere ⁊ lex pbibet aīaz saluti: factus est legis accusa
tor. Ipsaz quoq; sabbati sanctionē si velimus discutere:
opus pietatis introduccū fuisse r experiem⁹. Iussit. n. in sab
bato feriari: vt quiescat inquit puer tuus ⁊ ancilla tua:
bos tuus ⁊ quodlibet pecus tuum. g vero bouis miserēt ⁊
ceter⁹ pecoz: quō ñ miserebit̃ hoīs graui morbo pplexi⁹
AMBRO. Lex aūt i. presentib⁹ formā prefiguravit fu
turoz: in quib⁹ vtiq; malozū feric sūt nō bonoz: n⁹ licet se
cularia opa ꝓgeseant: nō ociosus tamē boni operis est⁹ est
in dei laudes requiescere. AVGV. ō questi. euā. Cū aūt
dñs corpus cu⁹uerit: sic interrogauit: Aīaz saluā facere an
perdere? Uel q; illa miracula pp̃ fidē faciebat: vbi salus ē
aīe. vel q; ipsa sanatio man⁹ dextere salutē aīe significabat:
q̄ a bonis opib⁹ cessans: aridā quodāmō dexterā habere vi
debat̃. vel aīaz p hoīe posuit: sicut dici solet. Tot anime ibi
fuerūt. AVGV. de cō. euā. Sz potest mouere quō mat
theus dixerit: q⁹ ipsi interrogauerūt dñm si licet curare sab
bato: cū lucas hic illos potius a dño interrogatos esse perhi
beat. itaq; intelligēdū ē q⁹ illi ꝑ pus interrogauerūt dñz: si lz
sabbato curare. Deinde inte..igēs cogitatiões eoz̄: adituz
accusandi q̄rentiū. ⁊stituit ī medio eū quē fuerat sanatur⁹:
⁊ iterrogauit one marc⁹ ⁊ lucas eū iterrogasse ꝓmemorāt.
Segt̃: Et circ⁹pectis oībus. TYTVS. Quasi collectis
oīum oculis. ..etiā incitata mēte eoz ad ꝓsiderationez ne
gocy dixit hoi. Extēde manū tuā: Ego tibi mando q creaui
hoiem. audit aūt qui lesaz babebat manū: ⁊ sanus fit. vñ se
quit̃: Et extēdit ⁊ restituta est sani. manus eius. Quos autē
oportebat in miraculo stupere augēt malitiā. vñ segt̃: Ipsi
aūt repleti sūt insipiētia: ⁊ colloquebantur adinuicē: q̄dnā
facerēt de iesu. ORIGE. Et vt narrat mattheus: Exeunt
⁊ ꝓsilianť: vt occidāt eū. CYRIL. Cernis o pharisee opā
tē diuīe ac supna maiestate liberātē lāguētes: ⁊ mortez por
tas e⁹uoze. BEDA. Dō aūt iste hūanū gen⁹ significat ī
fecūd⁹ ..pis arefactū. p māu ī prio parēte ad pomū
extēsa quā sanauit ī nocēs man⁹ ī cruce extēsa: ⁊ bñ man⁹ in
synagoga erat arida: ga vbi mai⁹ donū scīe: ibi trāsgressoz
maioz̄ subiacet culpe. AMBRO. Audisti igit̃ vba dicen
tis. Extēde manū tuā. Cōis ista gnālisq; medicīa ē. ⁊ tu q pu
tas manū bēre te sanā: caue ne auaritia yl̃ sacrilegio contra
hat̃. Extēde sepi⁹ eā: vt primū iuues: vt vidue ꝑsidiū feras:
eripias iniurie quē vides iniuste ꝓtuelie subiacere. extende
ad pauperē ..e obsecrat: extēde ad dñm. p peccatis tuis: sic
man⁹ exte..ditur: sic sanatur.

¶ Factū ē aūt: ī illis dieb⁹ exīt ī mōtem ozare: ⁊
erat pnoctās ī oīone dei. Et cū dies factus esset
vocauit discipulos suos: ⁊ elegit duodecī ex ipis
quos ⁊ aplos noiauit: simonē quē cognomiauit
petrum: ⁊ andreā fratrē eius: iacobū ⁊ ioānē: phi
lippū ⁊ bartholomeū: matheū et thomā: iacobū
alphei: ⁊ simonē qui vocatur zelotes: ⁊ iudam
iacobi: ⁊ iudam scarioth qui fuit proditor.

GLO. Insurgētib⁹ aduersarys ꝺ xp̃i miracla ⁊ doctrinā
aplos elegit q̄si defēsores vītatis ⁊ testes: quoz electiōi oño
nē pmittit: vñ dr̃. Scīs ē āt i il. die. exi. i mō. oz. AMB. No
li ysidiatrices apire aures vt putes filiū dei q̄si ifirmū roga
re vt ipetre..q̄ ipleri ñ possit. ptātis. n. obediētie magr̃ ad
pcepta vtutis suo nos iformat exēplo. CYRIL. Scrute
mur igr̃ in bis q̄ xp̃s egit: q̄liter nos doceat oronib⁹ diuinis
insistere: semotim. s. ⁊ secreto: nemine videte. amota quoq;
mūdi..a sollicitudine: vt surguz ad diuīe speculatōis ītuitū
erigatur intentio: q̄ designat̃ in hoc q⁹ semotiz ozabat ihs
exīes ī mōtē. AMBRO. Ubiq; ēt solus obsecrat. dei. n.
ꝓsiliū humana vota nō capiūt. Nec q̄sq; interioz pōt eē pti
ceps xp̃o: non aūt oīs q ozat ascendit in montē: sed q ozat a
terrēis ad supioza pgrediēs: sed nō ille q de seculi vtijs aut
de honoze sollicit⁹ ē. Oēs sublimes ī montē ascendunt. que
re ī euāgelio: ūenies solos in montē cū dño ascendisse disci
pulos. Spēs autē tibi christiane datur forma ꝑscribit̃ quā
debeas emulari: cū sequitur: Et erat pernoctans ī oratione
dei. Quid. n. te ꝑ salute tua facere oz: q̄n pro te christ⁹ ī ora
tiōe pnoctat? CYRIL. Surge igitur ⁊ tu tēpore noctis.
Purioz est. n. tūc tpis anima: ipse tenebre silētiū nimiū pos
sunt sufficienter ad ꝓpunctionem pducere. Ceterum si ipz
quoq; celū inspicias punctatum stellis quasi infinitis lumi
nib⁹: si consideres q⁹ qui per diē saltāt: iniuriantur q; bi tūc
nihil a moztuis discrepant: deteste baberis quēlibet ausuz bu
manum. Nec omnia sufficiunt ad animam erigendam: tūc
non vexat inanis gloria: non accidia: non ꝓcitatio occupat:
non sic ignis ferri sequestrat rubiginē velut nocturna oza
tio eruginē peccatoz. Quē de die solis estus perussit: nocte
refrigeratur: quēlibet roze superant nocturne lachryme: ⁊
contra ꝓcupiscētiā valēt ⁊ quēlibet timoze: si vero predicto
roze nō foueat: homo arescit sub die. Quaꝓpter licet non
multum ozes noctu: semel oza vigilādo: ⁊ sufficit: ostēde q⁹
non solū ad corpus noz pertinet: sed etiam ad aiam. AM
BRO. Quid aūt te facere conuenit cū vis aliquod officiū
pietatis a..iri: quādo christus missur⁹ apostolos pius oza
uit. Sequitur eniz: Et cū dies fa. esset voca. discī. su. ⁊ elegit
. xy. ex ipsis: quos ⁊ apo. nominauit. Quos. s. ad propagādū
auxilium salutis humane per terrarum orbez satozes fidei
destinauit. Simul aduerte ce..ste consilium: non sapientes
aliquos: non diuites: non nobiles: sed piscatores ⁊ publica
nos quos dirigeret elegit: ne diuitys aut potentie nobilita
tisq; auctozitate traxisse aliquos ad suam gratiam videret:
vt veritatis ratio non disputatiōis gratia prenaleret. CY
RIL. Attende autem maximam euangeliste sedulitatem
non soluz dicit electos fuisse sacros apostolos: immo nomi
natim eos enumerat: ne quisquam audeat alios inscribere
apostoloz̄um catalogo. Simonem quem cognominauit pe
trum ⁊ andream fratrem eius. BEDA. Non modo pri
mum eum cognominauit: sed longe pri⁹ cuz ab andrea ad
ducto dicit̃: Tu vocaberis cephas: quod ītꝛpretat petr⁹.
Sz volēs lucas nomina apostoloz enumerare: cū necesse

haberet petz dicere. breuiter voluit inuere q⁹ nō hoc antea
cognoiare⁊ lz ita dīs cognomiauerit. EVSE. Scda āt cō
binatio ē iacobi ⁊ ioānis. vnde segt̃: Jacobū ⁊ Joānē. ābos
s. filios zebedei. q etiā piscatozes fuerūt. Post hos āt dicit:
Philippū ⁊ bartholomeū. Philippū dicit ioānes fuisse de
bethsayda: cōciuē andree ⁊ petri: ipse quoq; bartholome⁹
vir simplex ⁊ exps sciētie mundane ⁊ amaritudinis. Mat
the⁹ vero ex bis qui pri⁹ census exigebant vocat̃ ē. de quo
subdit: Ma..ū ⁊ thomā. BED..A. Matthe⁹ apari suo
thome in ordine: b..miliaris causa se supponit: cū a ceteris
euāgelistis plat⁹ sit. Sequitur: Jacobū alp..ei ⁊ simonē qui
vocat̃ zelotes. GLO. Quia. s. fuit de chana galilee qui in
terpatur zelus: qō additur ad ..fferentiam simonis petri.
Sequitur: Judā iacobi ⁊ iudam scarioth qui fuit proditor.
AVGV. de con. euā. In noie iude iacobi lucas videt̃ di
screpare a Matthco qui eū thadeū appellat. Sed q⁹ vnq;
phibuit duob⁹ vel trib⁹ noibus vnū boiem vocari? Eligit
aūt iudas ꝓditor nō per ipsius prudentiā: lz per ꝓuidētiā. susce
perat q̄dē hominis fragilitatez: ⁊ iō nec bas ptes recusauit
infirmitatis būane. voluit ab aplo suo tradi: vt tu a socio p⁹
die⁹ moderate feras: tuū errasse iudiciū pisse beneficium.
BEDA. Mystice aūt mōs ī quo aplos elegit: altitudinē
designat iusticie: qua instituēdi erāt ⁊ eā pdicaturi. sic ..le
in mōte data fuit. CYRIL. Oz si libet interpretationem
aplicozum nominū scire: scito q⁹ petr⁹ dicit̃ dissoluens vel
agnoscens: andreas decoza potētia vel respōdēs: iacob⁹ aūt
supplantator dolozis: ioānes domini grā: matthe⁹ donat⁹:
philippus os magnuz vel ozificiuz lampadis: bartholome⁹
filius aquas suspendentis: thomas abyssus vel geminus:
iacobus alphei supplantator gressus vite: Judas confessio:
⁊ simon obediētia.

¶ Et descēdēs cū illis stetit in loco campestri: ⁊
turba discipuloz ei⁹ ⁊ multitudo copiosa plebis
ab oi iudea ⁊ hierusalē: ⁊ maritima: ⁊ tyri: ⁊ si
dōis: q venerāt vt audirēt eum: et sanarent̃ a lā
guoribus suis. Et q⁹ vexabant̃ a spiritib⁹ imūdis
curabant̃. Et omnis turba querebat eum tange
re: q⁹ virtus de illo exibat: et sanabat omnes.

CYRIL. Celebrata ordinatione aplorum: plurib⁹ congre
gatis ⁊ de regiōe iudeoz̄: nec nō a maritima tyri ⁊ sidonis
qui erant idolatre: constituit eos totius orbis doctores: vt
pote qui euocarent iudeos a legis seruitute: cultores autez
demonū ab errore gentili ad veritatis cognitionē: vñ dici
tur: Et descē. de mō. cū il. ste. ī lo. cam. ⁊ tur. disci. el⁹: ⁊ mul.
copi. ple. ab oi iu. ⁊ hieruſalē ⁊ maritīa. BEDA. Nō a p⁹
timo mari galilee maritimā dic: q⁹ B nō miraculi loco po
neret: lz a mari magno cognoiat̃: in quo ēt tyr⁹ ⁊ sidon cō
bēdi poterāt. de qb⁹ segtur: Et tyri ⁊ sidonis Que q⁹ ciuita
tes gētiū sūt. cōsulte noiatī ponunt̃. vt quāta sit fama vtu
q⁹ saluatoris itimet̃: q̄ externas quoq; ad sanitatē doctrinā
q⁹ capessendaz ciuitates accersiat. vñ segt̃: Qui venerāt vt
audirēt eū. THEOPHI..doce ē ad aiaz medelaz vt sa
narent̃ a lāguoribus suis. B ē ad medelaz eoz corpoz. GY
RIL. Postq⁹ āt sacerdos publicauit apostolos: plurima ⁊
ardua fecit miracula: vt q⁹ puenerāt iudei ⁊ gētiles: scirent
eos decoratos esse a xp̃o dignitate apostolat⁹: ⁊ q⁹ ipse non
erat sic vn⁹ alioz hoīum: magis aūt de⁹: vt verbū incarna
tum. vñ segtur. Et oīs turba q̄rebat eum tan. q; vir. de illo
exi. ⁊ sana. oēs. Neq; n. alienam virtutem accipiebat christ⁹:
sed cum naturaliter esset de⁹ propriam virtutez sup in
firmos emittens sanabat oēs. AMBRO. Aduerte autē
oia diligēter: quō ⁊ cū apostolis ascēdat ac descēdat ad tur
bas: quō eū turba segtur ad excelsa. deniq; vbi descēdit in
uenit infirmos. in excelsis. n. ifirmi esse nō p̃nt. BEDA.

'Raro hoc quoq; vspiam vel turbas dominū ad altioza se
qui..el quēpiaz debilē inuenies in mōte curari: lz extincta
febre libidinū: accēsaq; scientie luce pedetēti quēq; ad cul
men subire virtutū. Turba aūt q⁹ dominum tāgere potuit:
spirit⁹ illi? virtute sanat̃: vt supra lepzosus domino tangēte
mundat̃: Tact⁹ ergo saluatoris: op⁹ est salutis: quē tangere
est fideliter in eū credere: a quo tāgi est ei⁹ munere sanari.

¶ Et ipe eleuatis oculis discipulos suos dicebat
Bti paupes: q; vestrū ē regnū dei. Bti qui nūc
..uritis: q⁹ saturabimī. Bti qui nūc fletis: q; ri
debitis. Bti estis cū vos oderit hoies: ⁊ cū se
pauerit vos ⁊ exprobrauerit. ⁊ eiecerit nomen
vestrū tāq; malū pp filium hois: Gaudete i illa
die: ⁊ exultate: ecce enī merces vestra multa ē i
celo. Scdm hec. n. faciebāt pphe..is pres eoz̄.

CYRIL. Post aplorum ordiatione ad euāgelice vite nouī
tatē saluator suos discipulos rectificauit. AMBRO. Di
uinitatis aūt ꝓmptur⁹ oracula icipit eē sublimioz: ⁊ si ī būi
li stabat: tñ oculos eleuauit. vnde dr̃: Et ipse eleuatis ocul.
Quid eleuare oculos nisi iteri? lumen apire. BEDA. Et
q̄sus gnāliter oib⁹ loq̄tur: spāli⁹ tñ oculos in discipulos le
uat. Segt̃. n. In discipulos suos: vt bis q vbū itenta cordis
aure pcipiūt: latiꝰ..ozis ītimi lumen apiat. AMBRO.
Quattuoz āt tñ beatitudies lucas posuit: octo vō matthe⁹.
lz ī istis octo ille sūt q̄ttuoz: ⁊ ī istis q̄ttuoz ille octo. Dic. n.
q̄ttuoz velut vtutes aplor⁹ ē cardinales: ille ī illis octo my
sti..ū ordinez reseravit: si..n. spei nre octaua pfectio est: ita
octaua sūma vtutū ē. Prima aūt bītudinē pauptatis yter
q; euāgelista posuit. ordie. n. pria ē: ⁊ parēs q̄dā virtutuz: q;
qui cōtēpserit secularia: ipse merebit̃ sempiterna. Nec pōt
q⁹ meritū regni celestis adipisci: q mūdi cupidit atez post
se emergēdi nō hz facultatē. vñ se..t̃. Dicebat: Bti paupes.

CYRIL. In euāgelio quidē q⁹ est lz mattheū btōs fieri
dixit pau..es spū: vt itelligam⁹ eē pauperē spū bñtez intelle
ctū modestū ⁊ quodāmō remissuz. vñ dicit saluator: Disci
te a me: q; mitis suz ⁊ būilis corde. Dic aūt ..ōs asserit pau
peres nō addito spū: pauper appellās diuitias cōtēnētes. ō
cebat. n. vt cū pnūciaturi eēnt salutī feri euangely dogma:
n..é nō gereret cupidā: lz pmptū affectū bēret erga maio
ra. CYRIL. Nō āt oīs quē pauptas pmit btūs ē: lz q xp̃i
pceptū mūdanis ptulerit opib⁹. Plures. n. pauper sunt in
substātia. auarissimi tñ lz affectū quos nō soluat pauptas:
lz affect⁹ dānat. Nihil. n. inuoluntario⁹ bīficabile est: eo q⁹
oīs vt libero designat arbitrio. Btūs g̃ paup: q̄si xp̃i disci
pulus q ꝑ nobis pauptatē susti..uit. nā ipse dñs q̄libet op⁹
ipleuit: qō ad bītudinē ducit: se ꝑbēs exemplar discētibus.

EVSE. Sz cū celeste regnū i multis gradibus bonoz̄ osi
deret. primus gradus scādētiū ē eoz q diuin..uitu colunt
pauptatē. tales āt fec eos q prio fci sūt eius d..cipuli. Ob B
in eoz pſona dic. Qz vrm ē regnū dei. q̄si demonstratiue B
ꝑferēs ad pñtes ad quos ēt oculos eleuauit. CYRIL.
Postq⁹ igit̃ mādauit pauptatē colere: ea q⁹ ꝓsequunt̃ iopiā
corona at bonoribus. Cōtingit autē pauptatem colentes ne
cessarioz incurrere defectum: ⁊ vix acquirere victuz: iccir
co non sinit discipulos pusillanimes super hoc fieri dicēs.
Beati qui nunc esuritis. CYRIL. Idest beati qui castiga
tis corpus vestruz: ⁊ fuituti subycitis qui in fame ⁊ siti ver
bo operam datis q⁹ celestiū tunc gaudioz habebitis ..ber
tate pfrui. GREGO. nisenus: Altius aū..ibilē
escā diuersificat̃ pticipantium appetitus ad comestibiliuz
spēs: sic ⁊ in cibo aīe: ab bis qdē opinabile ab bis autē appe
titur qō naturaliꝰ ē bonuz. vnde B ꝑm mattheuz beatificā
tur: q iusticiā loco cibi ⁊ potus reputant: nō inq̄ pticularē:
sed vlem virtutem quam qui esurit Beatificandum dicit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

BEDA. Apertissime nos istruens nũc̃ nos satis iustos estimare debere: sz quotidianũ iusticie semp amare, p..ctũ: ad cui⁹ pfectã saturitatẽ nõ i hoc seculo sz ĩ futuro possum⁹ puenire psalmista oñdit dicẽs: Satiabor cuꝫ manifestabit gl̃ia tua. vñ segt̃: Quia saturabimini. GREGO. nisenus. Auidis. n. iusticie desideratoꝫ copiã spõdet. Nihil. n. eoꝫ q̃ fm voluptatẽ i vita q̃runt satiat iguirẽtes. Solũ aũt vtutis studiũ subsegt̃ pmiũ qõ indeficies gaudiũ iserit anime.

CYRIL. Consegtur ât inopiã nõ solũ defect⁹ rer̃ ad delectatões faciẽtiũ: sz ẽt depssius vlt⁹ pp mesticiã. vnde segt̃: Beati q nũc fletis. Beatificat flẽtes ñ eos q simplr̃ ab o..lis lachrymas emittũt. Cõe. n. est hoc tã fidelib⁹ q̃ ifidelib⁹ siq̃ tristiũ accidat. Magis aũt illos beatos asserit: q leuez vitã: ꝛ iplicitã carnalib⁹ voluptatibus dedit̃ vitãt refutantes delitias ꝛ pene lachrymantes ꝓpter odiũ mundanoꝝ.

CHRY. Magnũ gd vo fm deũ tristicia ẽ: ꝛ ĩ etrat ei penitentiã ĩ salutẽ. v..paulus cũ nõ bñet suos defect⁹ flere: p alienis lugebat. tal̃ luct..ẽ alacritatis mã. vñ segt̃: Quia rideb̃itis. Eteñ si nihil ꝓsum⁹ bis ꝓ gb⁹ flemus: tñ ꝓficim⁹ nobiſmetipsis. nã q sic aliena deflet multomagis non ꝓteribit iflebil̃r sua delicta. Magis aũt nec facile labet̃ i scelus: nõ dissoluamur ĩ hac breui vita: ne susp̃irem⁹ in ifinita. Nõ q̃ramus delitias a gb⁹ manat luctus ꝛ doloꝛ nimi⁹: sz tristemur tristicia q̃ germinat veniã. Est ẽt dñs sepi⁹ repire lugẽtes: ridẽtes neq̃q̃. BASI. Promittit ut flẽtib⁹ risum: nõ qdẽ emissuꝫ p mandibulas sonũ: sz merã tipmixtã cuilibet tristicie alacritarẽ. BEDA. Qui ergo pp diuitias beredi tatis x̃pi: pp panẽ vite eterne: ꝓpter spez celestiũ gaudioꝝ: flet⁹: esurię: pauptatẽq; pati desiderat beat⁹ ẽ. Multo..it beatioꝛ q bas virtutes iter aduersa seruare nõ trepidat. vñ segt̃: Beati eri. cũ vos ode. boies. Lz. n. boies odiant coꝛde nephãdo: dilectũ coꝛ christo ledere nequeũt. Segt̃: Et cuꝫ sepe..vos. separent: ꝛ a synagoga expellãt: christ⁹ iuenit ꝛ cõfirmat. Segt̃: Et exprol..auerit. exprobꝛent nomẽ crucifixi. Ipse cõmoꝛtuos sibi coꝛresuscitat: ꝛ consedere facit̃ celestib⁹. Sequit̃: Et ciece. no. vest̃ꝛ tanq̃ malũ. v..nomen christianoꝝ signific at quo a gentilib⁹ iudeisq; sepissime q̃tum ad ipsos memozie abrasiuꝫ ꝛ ab hoib⁹ est abiectus: nulla existẽte causa ody: nisi ꝓp filiũ boꝛs g. s. credẽtes nomen christi: suũ cognomẽ facere voluerũt. Docet ergo eos ab hominib⁹ insectandos: sz vltra boies eẽ beandos. vñ sequ..ur Sau. in il. die ꝛ exul. ec. n. mer. ve. ml̃. est in celo.

CHRY. Multũ ꝛ paucũ mẽsurat̃ dignitate ꝓferentis. Queramus igitur qs multã ꝓmisit mercedẽ: siquidem ppheta vl̃ apls velut bõ paucũ eẽ multũ existimauit: nũc aut̃ dñs q possi det pennes thesauros: opes q̃ quẽlibet itellectũ trãscẽdũt multã pollicit⁹ ẽ mercedẽ.

BASI. Rursus magnũ aliq̃ absolutã bz itentionẽ: sic magnũ ẽ celũ ꝛ magna ẽ terra. ali q̃ vero ad aliqd bz relationẽ: vt magnus equus ꝛ bos in cõpatiõe sil̃..; sic arbitroꝛ ml̃tã foꝛe mercedẽ reposit̃ patiẽtibus opp..obꝛia pp xp̃m: nõ tãq̃ cõpataz ad ea q̃ penes nos sũt: sz i se ml̃tã exĩtẽ ꝛ tãq̃ a deo donatã.

DAMA. Illa ẽt q̃ mẽsurari vl̃ numerari pñt: termiate igerũt. qõ ât ex q̃dã excellẽtia oẽz trãscẽdit mensurã ꝛ numerũ: ideter miate dr̃ magnũ ꝛ ml̃tũ: puta q̃ dicim⁹ ml̃tã eẽ dei miseri coꝛdiã.

EVSE. Deinde muniẽs discipulos ad pugnaz ad uersarioꝝ quã passuri erãt ꝓ totũ ozbẽ pdicantes subdit: se cũdũ ħ. n. facie. ꝓ. pa. coꝛ.

AMBRO. Qz ꝓphas vt iudei vsq; ad moꝛtẽ coꝛpis psecuti sũt.

BEDA. Quia vera dicẽtes ..lẽt psecutionẽ pati: nec tñ iõ ꝓphete antiqui timoꝛe psecu..oris veritatis pdicatione defecerunt.

EVSE. Hoc ât dicebat muniẽs discipulos ad pugnã aduersarioꝝ pdicãtes ꝓ totũ ozbẽ.

AMBRO. Jn hoc q̃ ꝯ dicit: Bti paupes. bẽs tẽpantiã q̃ te a pctõ abstinet: seculũ calcat: illecebrosa nõ q̃rit. beati q esuritis. bẽs iusticiã. q enim esurit esurieti cõpatiẽ cõpatiẽdo largiẽ: largẽdo fit iustus: qz iusti cia ei⁹ manet in eternũ. Bti q nũc fletis. habes ꝓuidẽtia eius ẽ flere quotidiana: ꝛ ea q̃ eterna sũt q̃rere. Beati eritis cũ vos oder..boies. habes fortitudinẽ: sz eã q̃ nõ odiũ meret ex crimĩe: sz psecutiõs patiat̃ ex fide. Sic. n. ad passiõis puenit̃ coronã: si gr̃az boiuꝫ negligas: diuinã seq̃ris. q̃ tẽperãtia coꝛdis bz mũditiã: iusticia misericoꝛdiã: pacẽ puden tia: mãsuetudinẽ foꝛtitudo. Connexe sibi sũt ꝛ concatenate vtutes: v. q vnã bz: plẽs bñe vtutis. ꝛ sanctis vna cõperit virt⁹: sz ei⁹ q̃ fuerit vbe..oꝛ vberi⁹ ẽ ꝓmiũ. Q..ita hospitalitas ĩ abꝛaã: q̃ta humilitas: sz qz fide p..itit: fidei p ceteris meruit ꝓncipatũ. Ergo vnicuiq; plura ꝓmia q; plurima in centũa virtutum: sed quo in aliquo merito copiosius: doc etiam in premio redundat..ius.

¶ Uerũtñ ve vobis diuitib⁹ q̃ hẽtis cõsolationẽ vestram. Ue vobis q saturati estis: qz esurietis. Ue vobis qui ridetis nũc: qz lugebitis ꝛ flebitis. Ue cũ benedixerint vobis oẽs boies. Scõz hec eni faciebant ꝓphetis patres eoꝝ.

CYRIL. Predicto q̃ pauptas pp deuz cã sit cuiuslibet boni: ꝛ q esurire ꝛ flere nõ vacabit mercede sanctoꝝ. trãsfert ꝓmonẽ ad oppositã: ꝛ ĩuit ipsa dãnatiõis ꝛ supplicij fo..e m..teriã. vñ dr̃: Uerũtñ ve vobis diuitib⁹ q̃ ba..so. vraz:

CYRIL. Dec. n. dictio ve: semp in scripturis dr̃ bis q nõ pñt euadere a futuro supplicio.

AMBRO. Lz aũt pecuniarys copys multa sũt lenocinia delictoꝝ: pleraq; tñ sunt ĩcẽtiua virtutũ. q̃q̃ virt⁹ subsidia nõ regrat: ꝛ cõmẽdatioꝛ sit collatio paupis: q̃ diuitis. liberalitas tñ nõ eos q̃ habeãt diuitias: sz eis q vti bis nesciãt: snie celestis auctoꝛitate ꝓdẽnat. Nã vt ille paup laudabilioꝛ ẽ q̃ ꝓmpto largiẽ affectu: ita criminosioꝛ diues ẽ: q de eo referre gr̃az deo debuit qõ accepit: nec cẽsuꝫ ad cõez vsũ datũ sine vsu abscõdere. Nõ cẽsis igit̃ sz affect⁹ ĩ crimĩe ẽ. Et q̃q̃ nulla pena grauioꝛ sit q̃ succes..oꝝ. pfutura ꝓpen..ys anxio timoꝛe fuare: tñ quũ auaritie desideria ꝓgerẽdi q̃dã voluptate pascunt̃: q̃ solationẽ vite pñtis habuerũt remuneratiõs ꝓpetuã pdiderũt

Possium⁹ tñ hic diuitẽ itelligere pplm iudeoꝝ vel bereticos vel certe phariseos: q vbertate vboꝝ ꝛ quodã ambitio se facũdie p̃monio delectati: simplicitatem vere fidei supgressi thesauros iutiles ꝓdiderunt. Segt̃: Ue vo. q satu..estis. qz esurietis.

BEDA. Diues ille purpurat⁹ saturabat epulans quotidie splẽdide: sz dirũ ve sustinebat esuries qñ de laçari quẽ dꝰperarat digito guttã aq̃ rẽbat.

BASI. Qz aũt necessaria sit abstinẽtie rõ palã ẽ ex co q̃ apls eã inter fruct⁹ spũs enumerauit. Subiectio. n. coꝛpis q nihil aliõ sic obtinet̃: sic p abstinẽtiã q̃ sic quodã freno decet ꝓpere iuuẽtutis feruoꝛẽ. Est igit̃ abstinẽtia iereptio criminis: amotio passionũ: vite spiritalis initiũ: obtũdens in se illece bꝛarũ aculeũ. Ne aũt coicidẽtia fiat cũ inimicis dei: decet accipi quodlibet cũ exigit tps: ad ostẽdẽdum q̃ mũdis oia mũda. Procedẽdo gdẽ ad necessaria vite: abstinẽdo aut̃ oio ab his q̃ faciũt ad voluptatẽ. Attamẽ nec eãdẽ bꝛaz si bi cũctis sancire possibile: nec modũ nec mẽsurã: Sit aut̃ cõis intẽtio nõ expectare repetionẽ. Replere nãq; vẽtrẽ ipsum quoq; coꝛp⁹ iutile facit erga ꝓpias opationes: sommolẽtũ ꝛ ad nocumẽta dispositum.

BEDA. aliter: Si bñ sunt illi q iusticie semp esuriũt opa: ifelices eꝫ estimãdi sũt q sibi in desideryꝰ placẽtes nullã veri boni famẽ patiunt̃.

Segtur: Ue vo. q ride. nũc: qz luge. ꝛ flebitis.

BASI. Cũ dñs ridẽtes nũc arguat palã est q̃ nunq̃ erit fideli tẽp⁹ risus: ꝛ p̃cipue in tãta multitudie eoꝝ q in pctõ moꝛiunt̃ p q̃ sius bus oz lugere. supflu⁹ aũt risus est̃ imoderantie signum ꝛ effrenis anime mot⁹: sed vsq; ad vult⁹ iocũditatẽ exprime re passionẽ anime non decet.

CHRY. Dic aũt mihi cur cõcuteris ꝛ defluis q debes assistere terribili iudicio et ponere rationem de oĩb⁹ bic operatis.

BEDA. Quia vero

ipsa pctl nutrix adulatio: sicut oleũ flãmis: sic ĩ culpa arden tib⁹ solita ẽ ministrare fomnetũ. Subdit: Ue cũ bñ. vo. om. boies.

CHRY. Nõ ât ꝓtrariũ ẽ qõ bic dr̃ ei nõ alibi dñs dicit: Luceat lux vestra coꝛã hoib⁹. vt. s. manifestemus bñ agere ad gl̃iaz dei nõ ad ꝓpriã. Perniciosum. n. gd ẽ inanis gl̃ia: ꝛ ide sumit oꝛtũ inigtas atq; despatio ꝛ mr̃ maloꝝ auaritia. q̃ si vã q̃ris diuertẽdi ab hoc: dirigas aspectuꝫ semp ad deũ: ꝛ esto cõtentus ea q̃ apud eũ est gl̃ia. nã si..q̃libz facultate doctr..s eligere oz ĩ arbit..s: quõ vtutis exprimentũ plurib⁹ credis: ꝛ..aũt illi q̃ ꝓ oib⁹ eã nouit: ꝛ dare ꝛ cozonare dignet̃. Segt̃: Scõz B. n. facie. ꝓphe. pa. coꝝ.

BEDA. Pseudo ꝓphe significant̃: eo q̃ ad captãdũ vulgi fauoꝛẽ futura plog conẽt̃. Itaq; dñs i mõte bitudines solũmõ. phoꝝ: in capo vo ẽt veh describit reprobꝝ: qz rudes adhuc auditores necesse ẽ terroꝛib⁹ ad bõa cõpelli: pfectos aũt satis est ꝛmys inuitari.

AMBRO. Et attẽde q̃ matthe⁹ premys ad virtutẽ ꝛ fidẽ ꝓpl̃os ꝓuocauit. hic ât ẽt a criminib⁹ atq; peccatis futuroꝝ supplicioꝝ denunciatione deterruit.

¶ Sed vobis dico q̃ auditis: Diligite inimicos vros: benefacite his qui vos oderũt. Bñdicite maledicẽtib⁹ vobis: ꝛ orate p calũniãtib⁹ vos. Et qui te percutit ĩ maxillã: p̃be ei ꝛ alteraz. ꝛ ab eo qui aufert tibi vestimẽtũ: ẽt tunicã noli ꝓhibere. Omni aũt petenti te tribue: ꝛ qui aufert que tua sũt: ne repetas. Et ꝓout vultis vt faciãt vobis homines ꝛ vos facite illis similiter.

BEDA. Quia dixerat supra qd ab inimicis pati possent: nunc qualr̃ cũ eisdẽ inimicis agere debeãt ostendit dicens. Sed vo. di. q auditis.

AMBRO. Nõ ociose plurimoꝝ factoꝝ celestiũ enumeratiõe ꝓgressus: ad hunc locũ seri⁹ venit: vt ppls diuinis miracul̃ roborat⁹ vltra legis tramitẽ virtutum vestigijs ꝓgredi edoceret̃. Denicq; iter tria magna: spem: fidẽ: ꝛ charitatẽ: maioꝛ ẽ charitas q̃ ordinat̃ cũ dr̃. Alli. ini. vrõs.

BASI. Jnimici quidez ꝓprium ẽ obẽe ꝛ insidiari. Omnis igit̃ qui q̃litercunq; nocet alicui dr̃ inimicus.

CYRIL. Cõueniẽs aũt erat huiusmodi cõuersatio doctoꝛ ab⁹ scis q̃ ꝓdicaturi erant vbiq; terrarum salutarez sermones: quos si ꝓtingeret velle recipe de psequẽtib⁹ vindictam: omisissent eos ad cognitionem veritatis vocare.

CHRY. Nõ aũt dicit: Ne odio habeas: sz Diligas. neq; simplr̃ mãdauit diligere: sz ẽt bñfacere. vñ segtur: Bñfaci, bis q̃ ode. vos.

BASI. Uerũ qz bõ ex coꝛpe cõsistit ꝛ aĩa: fm aiaz q̃dẽ bñfactem⁹ bõ arguẽtes ꝛ ꝛmonẽtes eos: ꝛ ꝛo ad ꝛuersionẽ manuducẽtes: fm coꝛp⁹ aũt bñfaciẽtes eis in necessarys victui.

Sequitur: Benedicite maledicẽ. vobis.

CHRY. Qui. n. ꝓcutiũt ꝓpias aias: digni sũt lachrymis ꝛ fletib⁹ nõ maledictiõib⁹. Nihil. n. detestabili⁹ ẽ aĩa male dicta: nec imũdi⁹ lingua q̃ male dictões offert. Nõ es: aspidũ venena nõ cuomas: nec vtaris in beluã. Est tibi datũ os nõ vt mozdeas: sz vt alioꝝ vulnera sanes. Jnimicos ât mãda uit nobis ãnumerare gradui amicoꝝ: nõ quozũcũq; sz ꝓci puoꝝ ꝓ gb⁹ orare solem⁹. vñ segtur: Orate ꝓ psequẽtibus vos. Pleriq; aũt ecõtra ꝓcubentes: ꝛ fronte sup terrã ꝓcumbentes: ꝛ manꝰ expãdentes: nõ ꝓ suis crimib⁹ oꝛant deum: sed aduersus inimicos qõ nihil aliud est̃ q̃ scipsuꝫ trãsfode re. Cũ q̃ ꝓbuit cõtra inimicos orare ꝓcaris: vt te maledicentẽ inimicis exaudiat: quõ possibile ẽ audiri qñ ꝓuocas exauditurũ ꝛberando inimicũ coꝛã rege: ꝛ si nõ manibus verbis tñ. Quid facis bõ: stas vt veniã ipetres peccatoꝝ: ꝛ ples os amaritudine. Mitigationũ est̃ tẽp⁹ orationis ꝛ ge mit⁹: nõ furoꝛis.

BEDA. Sz merito mouẽt̃ qõ: quõ in ꝓphe..s iueniunt̃ mlte ipzecatiões aduersus inimicos: Ubi videdũ ẽ q̃: ꝓphete p ipzecationẽ gd cẽt futurũ cecinerũt: nõ optãtis voto. sz spũ ꝓuidẽtis.

GYRIL. Uer̃ aũt lex mãdabat nõ offendere alios: vel si ꝓi⁹ fuerim⁹ lesi: non vltra ꝓpoztiões ledẽtiũ iras ꝓtẽdere. sz pfectio legis in xpo est ꝛ in suis mãdatis. vñ segt̃: Et q te pcutit in maxillã: ꝓbe ei ꝛ alterã.

CYRIL. Nã ꝛ medici cũ calce feriunt̃ ab insanis: tũc maxie miserent̃ eis: ꝛ accigũt se ad eoꝝ remedia: Tu quoq; sile⁹ habeas ꝓiectura erga psequẽtes. Ipsi nã..sunt q̃ ꝓpiue ifirmant̃. nec pri⁹ desistam⁹ q̃ tota amaritudine cuomuerũt. tũc vberes gr̃as aget tibi: ꝛ ipse de⁹ te cozonabit: eo q̃ frẽm tuũ in pessima egritudie libasti.

BEDA. Fere aũt cũcti ꝺ hoc mãdatũ ꝓcedim⁹: ꝛ pserti potẽtes vl̃ ꝓncipes: nõ solũ si passi fuerit ꝛtumelias: sz ꝛ si pstita eis nõ sit reuerẽtia: aduersarios reputãtes gcũq; eos min⁹ reueriti sũt q̃ se reputauerit dignos. Est ât magna ifamia ꝓncipis eẽ ꝓmptũ ad vidictã: nã ꝛ ..lr̃ aliũ docebit nil mali ꝓ malo redẽdere: q nocẽti retribuere satagit.

CYRIL. Ult aũt dñs isup eẽ cõtẽptoꝛẽ rez̃: vñ segtur: Et ab eo q̃ aufert tibi vestimẽtũ: ẽt tunicã noli ꝓhibere. Dec ẽ. n. virtus aĩe q̃ oio auersa ẽ a passiõe cupiditatis diuitiaꝝ. Decet enim eũ q̃ pi⁹ ẽ: ꝛ obliuisci malozꝝ: vt ꝛ ea gb⁹ caros amicos iuuam⁹ psequẽtib⁹ conferam⁹.

CHRY. Nõ autem dixit Ser humilr̃ iniuriantis ipetũ: sz ꝓcedas p sapientiã: ꝛ vltra ius te disponas ad patiẽdũ q̃ ille cupiat facere: supans isolentiã ei⁹ vbertate pudẽti: vt habito pudoꝛe in excellenti patiẽtia tua descẽdat. Sz dicet aliqs. Qũo põt hoc fieri cũ videris deũ factũ hoiem tot passiuz ꝓ te: adhuc q̃ris ꝛ dubitas: qũo possibile sit negt..s ignoscere cõseruoꝝ: qs tale passus est̃ q̃le dñs tu⁹ dũ ligarer̃: flagellarer̃: sputa ꝓferẽs: moꝛtez patiẽs: vñ segt̃.

Omni aũt petẽti te tribue.

AVGV. de ser. do. Nõ dicit oĩa petenti: sz vt id des qõ iuste ꝛ bone ste potes. i. qõ nec tibi nec alteri nocẽat q̃tuz sciri aut credi ab hoie põt: ꝛ cui iuste negaueris qõ petit: iudicãda est iusticia: ꝛ alie..i meli⁹ aligd tribues: cũ petẽtẽ iniusta coꝛrexeris.

CHRY. Jn hoc tñ peccam⁹ nõ modicũ: nõ solũ nõ dando petentib⁹. sed ꝛ eos increpando. Cur inquit nõ laboraz: cur ociosus alit̃: ꝛ dic mihi ꝛ tu laborãdo pot..des: Sed ꝛ si laboras: ad hoc laboras vt vituperes alium ꝓpter vnicũ pa..ꝛ tunicã. appellas cupidũ. nihil tribuas: nec ꝓuitieris Cur nec tu miseris: ꝛ volentibus diſsuades: Si cunctis indr̃ter erogauerim⁹: semper miserebimur. Quia enim abꝛaã cũctos recipiebat recepit ꝛ angelos. Nã ꝛ si hõicida sit ꝛ predo: nonne tibi dign⁹ videtur panis babẽdi: Nõ igitur simus seueri aliozum censozes: ne nos quoq; exquisite iudicemur. Segtur: Et qui aufert que tua sũt: ne repetas.

CHRY. Adeo percipim⁹ omnia. quod aũt dicim⁹ meũ ꝛ tuum: nuda tñ sunt verba. si nãq; domum tuam asseris emisisti verbuz carens subsistẽtia rei. Nã ꝛ..r ꝛ soluz ꝛ cementuz creatoris sunt. Tu etiã ipse qui dom..cõstruristi: sed ꝛ si tu⁹ sit vsus dubitatur: non solũ ꝓpter mozte: sed ẽt ꝓpter rerũ euentus. aĩa tua non possidetur a te: ꝛ quo pacto tue reputabuntur opes: Ult aũt de⁹ tua foꝛe: que tibi pro fribus credita sunt. fient aũt tua: si pro alys dispensaueris. Sin vero tibi affluenter expẽderis: q̃ sunt tua iam fcã sunt aliena. Sed ꝓpter nefandã opũ cupidinẽ boies in curys cõrixant̃: ꝺ qõ xp̃s ait: Et qui aufert q̃ tua sunt ne repetas.

AVGV. de ser. do. Qõ de veste: domo: fundo: iumẽto: ꝛ generaliter oĩ pecunia dicit. Non aũt christianum oz sic possidere seruũ qũo equuz aut argentuz: seruus ..one stius a te regere̊: q̃ ab illo q cum tibi cupit auferr̃: nescio vtrũ q̃ dicere audeat cũ debere ꝓtẽni.

CHRY. Est ât nob ista lex nãlis ꝓ qua dinoscimus qd sit vtus ꝛ vitiũ. vñ segt̃. Et put vul. vt fa. vo. bo. ꝛ vos. fa. il. filr̃. Nõ ait: Quecũq; nõ vultis vt faciãt: nec vos faciatis. Cum enim due sint

ple que ducunt ad virtutē.s.abstinētia mali: ⁊ opatio boni. hāc ponit p istā ⁊ p illā significans:⁊ sīgdē dixisset: T sitis hoīce:diligite bestias:eēt mādatū difficile.si vero hoies diligere iussit:ad qō nālis monitio ē:quā difficultatē res cōtinet:quam leones ⁊ lupi seruant:ī gbus naturalis cognatio ad amicitiā cogit:Ostendit igit q ꝓs nihil statuit nr̄am transcēdens nām:sed qō dudū iseruit cōsciētie nostre:docs vt ꝓpria voluntas p lege sit tibi:vt si vis bene tibi: benefacias alȳ:si vis vt alius tui misereat:primi miserere.

¶ Etsi diligitis eos q vos diligūt q̄ vobis est gratia: Nā ⁊ pctores diligētes se diligūt:Etsi benefacitis his q vobis bñfaciunt:q̄ vobis ē gīa: Si quidē ⁊ pctores hoc faciūt. Etsi mutuū dederitis his q quib⁹ spatis recipe:q̄ gīa ē vobis: Nā ⁊ pctores pctōrib⁹ fenerāt vt recipiāt ꝑlia. Verūtamē diligite inimicos vestros:benefacite: ⁊ mutuum date:nihil inde sperātes: ⁊ erit merces vīa multa: ⁊ eritis filȳ altissimi:q; ipse benign⁹ ē sup ingratos et malos. Estote ergo misericordes sicut et pater vester misericors est.

CHRY. Dixerat dñs diligēdos eē ĩimicos:ne autē putares hybolice esse dctm:estimās solum ad terroꝛē eis dicit: adycit rōnē dicēs:Etsi diligi.il.q vos dui.q̄.vo.ē gīa:plures gdē cāe sunt q̄ dilectões ꝓstituūt.Dilectio vo spiritalis vniuersas ꝓcellit.nihil.n.terrenū eaꝫ parit:nō vtilitas:nō bñficiū:nō nā:nō tps ſꝫ de celo descēdit.Quid aūt miraris ō ꝺiget beneficio vt cōsistat:quā nec ex casu malo⁊ puertit.pater qdē passus iniurias:rūpit fedus amoris. coniunx post iurgia viꝛ relingt.filius si lōgeuū videat ꝑez grauat. At paulus ibat ad lapidātes bñfactur⁹ eis.moyses lapidat a iudeis:⁊ orat pro eis. Veneremur itaq; spiritales amicitias:q; sunt isolubiles.vnde arguēs volētes pigre ꝑcere subdit: Nam ⁊ peccatores diligētes se diligūt.q.d. Tua volo vos bis ampli⁹ aliquid possidere nō moneo amicos diligere:ſꝫ etiā inimicos:Benefacientib⁹ etiaꝫ benefacere cōmune est oīb⁹. Extendit āt se paꝛ plus petere q̄ sit moris peccatoꝛ qui benefaciūt amicis.vnde sequitur:Etsi benefacitis his quivo.benefa.que vo.est gratia: sīgdē ⁊ peccatores hoc faciunt. BEDA. Non soluꝫ aūt dilectionē vel beneficiū peccatoꝛ quasi infructuosam redarguit: ſꝫ etiam mutuuꝫ. vnde sequitur:Etsi mutuum dederitis his a quibus speratis recipe: q̄ gra est vob⁹: Nā ⁊ peccatores peccatoribus fenerantur. idest mutuant vt recipiante q̄lia. AMBRO. In tres aūt partes philosoph⁹ ibi videtur diuisisse iusticiaꝫ: vnā in deū que pietas vocat:alterā in parētes vel reliquū gen⁹ humanū:tertiā ī mortuos vt bis exequiaꝛ iura soluātur:at dñs le⁹ oraculū ac ꝓphetie fastigiū supgressus in eos quoq; q̄ ꝑierunt:pietatis cozzexit officiuꝫ cum subdit: Uerūtī dil⁹ite inimicos vestros. CHRY. In quo plus tibi q̄ illi cōferes.ille.n.diligit a cōseruo:tu vero efficieris similis deo.est aūt maxīe virtutis q̄ nocere volētes benefacis cōplectimur.vnde subdit:Et bñfacite. sicut.n. forma cē succēsaꝫ aq̄ proiecta extiguit:sic irā rō cū lenitate.qō.n. est aq̄ igni:hoc est ire humilitas:⁊ māsuetudo.Et sic̄ non extinguit ignis p ignē:sic nec ira p iraꝫ mitigat. GREGO. nisen⁹:Debet aūt homo vitare dānosam sollicitudinē:ne querat ab inope diuitiarū augmēta eris ⁊ auri metallouꝫ: sterq⁹ uiginę fructū.vnde subdit:Et mutuū date: nihil inde sperantes.Mercalignā fenorū excogitationē sigs appellet furtum ⁊ homicidium:non peccabit:naꝫ quid refert suffoſſo pariete quemq; ereptа possidere:ac fenozum necessitate possidere illicita: BASIL. Talis autem auaritie modus tokos merito nuncupatur in greco:apperiēdo propter maꝛli fecunditatem.Animalia siquideꝫ tractu temporis adolescunt ⁊ pariunt ⁊ fen⁹ statim cum oꝛitur icipit procreare. Animaliū que citi⁹ pariunt:citi⁹ a generatione desistunt. Sed nūmi auarozū cū tēpore propagatur: aialia trāsferē tia partum ad proꝓrios alūnos:ipsa parere cessant.ees aūt auarozum ⁊ superuenientia procreat: ⁊ precedentia renuat. Non attentes igitur mortiferam beluam.Que namq; vtilitas cauetur:hodierna pauperies que iterato irruet augmentata iam me re vnde restituaꝫ de intantum multiplicabitur census:vt tuā partim eleuet egestatē partim integret capitale:⁊ insuper pariat fen⁹. Sed ais.Qualiter ergo victum acquiram:laboza:seruiꝫ:tandem mendica. vnumquodq; tollerabili⁹ est fenozis mutuo. Dicis autem Quodnā est illud mutuum cui spes retributionis non beret:Cōsidera virutē sermonis:⁊ miraberis pietatez auctoris.Cū datur⁹ es paupi diuine charitatis ituitu:idipsum ⁊ mutuum est ⁊ donum:donuꝫ quidē ob ſperatā retributionem:at mutuum ob munificentiam domini qui vice illi⁹ restituit:vnde sequit̄:Et erit merces vestra multa. Nō vis omnipotentem tib⁹ obligari ad restitutionem:an quemlibet opulentium ciuiū si fideiubeat acceptas:deum autem pro pauperibus fideiubentem repudias? CHRY. Attende mutui naturā mirabilē:alius recipit:⁊ alius obligat se.p debitis centuplū in ꝑsenti reddens:in futuro vo vitaꝫ eternam. AMBRO. Quanta misericordie merces qui filȳ diuine misericordie asciscit̄. Sequitur eni. Et eritis filȳ altissimi. Sequere igitur misericordiā:vt mereaꝛis gratiaꝫ. late patet benignitas dei:super ingratos pluit:malis fecunda non negat terra prouent⁹. Sequitur:q; ipse benign⁹ est super ingratos ⁊ malos. BEDA. Uel tēporalia bona largiendo:vel celestia dona singulari gratia inspirando. CYRIL. Magnū est ergo ꝓconiū pietatis.reddit.n.ħ virtⁿ nos deo ꝓformes:⁊ q̄si q̄dā signa sublimis nature nr̄is ipsi mit aiab⁹:vñ segtur:Estote ergo misericordes sicut ⁊ ꝑ vr misericors est. ATHANA. Ut.s.aspicientes bona que facimus nō hoīum sed eius intuitu faciam⁹ quatenus a deo non ab hominibus premia consequamur.

¶ Nolite iudicare ⁊ non iudicabimini. Nolite condēnare ⁊ non condēnabimini. Dimittite:et dimittemini: Date ⁊ dabitur vobis. Mēsuraꝫ bonam et cōfertā et coagitataꝫ et supefluentē dabunt in sinum vestrum. Eadem quippe mēsura qua mensi fueritis:remetietur vobis.

AMBRO. Addidit dñs nō temere iudicandum: ne cui conscius ipse delicti in alteruꝫ cogaris ferre sententiaꝫ. vñ dicit:Noli.iudi. CHRY. Non iudiceꝭ precedentes te.s. qui discipulus es magistrum peccatoꝛ inocentes: quos nō oꝛ increpare sed monere ⁊ charitatiuę cozzigere.nec etiam iudicandum est in icertis ⁊ qualibuscūq; que nec similitudinē hñt pcti:aut q̄ nō sūt grauia siue ꝓhibita. GYRIL. Sedat ergo hic pessimā passionē nostraꝫ cōsciarū cōtentus principū.cuius enī decr⁹ aliquos ſe circūspicere ⁊ ſꝫ deum conuersari: hoc non faciunt.sed examinant alienas. Et si videant aliquos ifirmari:tanq̄ ꝓpriarū passionū obliti faciunt hoc detractionis materiā. CHRY. Nec facile reperies quēq; neq; patrēfamilias neq; clausꝰalem ex pertē hui⁹ erroꝛis.Sunt aūt ⁊ be diabolice tentationis illi die:naꝫ qui seuere discutit aliena:nunq̄ ꝓpriozꝫ reatus memi rebit̄ veniā.vnde segt:Et nō iudicabimini.Sic.n.pi⁹ ⁊ mitis reꝓmit peccatoꝛ timoꝛē sic seuer⁹ ⁊ dir⁹ aḋucit crimi nibus ꝓpriis. CREGO. nisen⁹: Nō igit cū acrimonis ſꝫ cipitetis in ſuos sniam:ne ſilia pariamini:vocat.n.iudicium aſpiozē dānationē.vñ segtur:Noli.cōdē. ⁊ nō condē. Non enī iudiciū cū venia ꝓhibet. BEDA. Breui aūt sīla ea cta que de cōuersando cū inimicis mandauerat:cōprehen

dēdo cōcludit dicēs.Dimit.⁊ dimit.vo.Da.⁊ da.vobis.Ubi dimittere nos iiurias ⁊ dare bñficia iubet:vt ⁊ nob pctā dimittenī ⁊ vita det̄ eterna. CYRIL. Qr̄ aūt ꝑ siloziā mān re cōpēsationē accipiem⁹a deo q largiflue donat diligētib⁹ eū oñdit subdēs:mēsurā bonā ⁊ ꝑfertā ⁊ coagitatā: ⁊ supefflu entē dabunt i sinū vr̄uꝫ. THEOPHI. q.d. Sic̄ si farinā sine pcitate mēsurare velles ꝑferres eā:coagitares: ⁊ superfunderes abūde:sic dñs mēsurā magnā: ⁊ supeꝛfluētē dabit i sinū vr̄uꝫ. AVGV. de cō eu. Dicit aūt:Dabunt. qz p illoꝛ merita gb⁹ vel calicē aq̄ frigide ī noīe discipli dederint:mercedē celestē recipe merebūr. Seq. Eadē qp. mē. qua mē. fue. re. vob. BASI. Qua enī mēsura vnusqq; vestrū mēsurat in bene opando aut peccando:eadē vel pmia vel penas feret. THEOPHI. Interrogabit autē fortasse aligs subtilius:Si enī supfluenter reddit̄ : quō eadē est mēsura:Ad qō dicim⁹ qp nō dixit: In tāta mēsura remetietur vob:ſꝫ ī eadē. Qui.n. bene fecit:bene fiet ei:qō ē remetiri eadē mēsura. Sꝫ supfluentē mensurā dicit:qz millies bñ fiet ei:Sic.⁊ in iudicādo. Qui.n. iudicat:⁊ deīde iudicat̄:accipit eandē mensuraꝫ. Fm vo qp ad plus diiudicabat̄ : qz si bi similē iudicauit:ſꝫ hoc supefflues ē mēsura. CYRIL. Doc aūt soluit apls dicēs:Qui pce seminat:hoc est modice ⁊ manu tēaci:pce ⁊ metet . hoc est nō copiose.⁊ qui seminat in benedictionibus:in benedictiōibus ⁊ metet:hoc ē copiose.Si quis aūt non habet si non faciat: nō delinquit.in eo enim qō habet acceptatur. non in eo quo caret.

¶ Dicebat aūt illis ⁊ similitudinē: Numquid pōt cecus cecū ducere:Nōne ambo in foueā cadūt: Nō est discipl⁹ supra magistrū. Perfect⁹ autē oīs erit:si sit sicut magister ei⁹. Quid āt vides festucaꝫ in oculo fratris tui: trabem aūt q̄ in oculo tuo est nō cōsideras:Aut qūo potes dicere fratri tuo:Frater sine: ei̇ciā festucā ō oculo tuo:ipse in oculo tuo trabez non vides:Hypocrita eijce primū trabem de oculo tuo : ⁊ tūc perspicies vt educas festucam de oculo fratris tui.

CYRIL. Addidit dom⁹ ꝓdictis parabolā valde neccaria.vnde dr̄:Dice.au.il.⁊ sim. Erāt enī eius discipuli futuri mundi doctoꝛes:vnde docebat eos scire viā conuersatiōis honeste quasi illustratam mentem habentes diuino fulgore ceci cecos ducerent.⁊ ideo subdit: Nūquid potest cece,duce.nōne am.in fo.cadūt:Atsi cōtingat aliquos hoc attingere:vt eq̄lē virtutē docētiū virtuti possideāt:sistant in mēsura docētiū ⁊ illoꝛ sequantur vestigia. vnde segt: Nō ē dis.supra ma.pfec.au.om.erit.s.discipul⁹ si sit sic magr̄ ei⁹. Unde ⁊ paulus dicit:Imitatores mei estote sic̄ ⁊ ego xp̄i: xp̄o q̄ nō iudicāte cur tu iudicas:nz.n. venit iudicare mundū:ſꝫ misereri. THEOPHI. Uel aliter:Si tu aliū iudicas:⁊ ipse in eisdē peccas: nōne assimilaris ceco cecū ducēti:quis'enī ille a te ducet̄ ad bonū.cū ⁊ tu pecces. Nō ē enīz discipulus supra magistrū:Sīgit tu peccas q te magrz ⁊ ductoꝛē putas:vbi erit q a te disciplinatur ⁊ ducit̄: Perfectus enī erit discipulus:si sit sicut magr̄ eius. BEDA. Ut sensus bui⁹ nie pēdet ex supiozib⁹:vbi dāda elemosyna ⁊ iniuria dimittēda ꝓcipit.Si te ingt ira ꝺ violētū ⁊ ꝺ petentē auaricia cecauerit:nūqd tu mēte vitiata vitiū ei⁹ curare poteris: Si ēt magister xp̄s q̄si dc⁹ potuit suas vlcisci in iurias:maluit pſecutoꝛes patiēdo reddere mitioꝛes:eandē necesse est qp discipuli qui puri homines sunt regulam perfectionis sequantur. AVGV. De.q.enan. Uel qp dicit Nunquid pōt cecus cecū ducere.iō subiunxit:vt non speraret a leuitis se accepturos mēsuram illam de qua dixit: Dabūt ī sinū vestrū.qm decimas dabāt eis. quos cecos di

xit:qz euāgeliū nō tenerēt:vt illā remunerationē p discipulos ꝺ ii potī⁹ plebs icipet iā spare:quos imitatores suos volens ostēdere addidit: Nō est discipulus supra magistrum.

THEOPHI. Inducit aūt dñs ⁊ aliā pabolā de eodem subdēs. Quid āt vides festucā.i.modicū crimis ī oculo fratris tui:Trabē aūt q̄ in oculo tuo ē ⁊c.i. peccatū tuū maximū nō ꝓsideras. BEDA. Doc aūt ad supiozē sensuꝫ respicit:vbi cecū a ceco duci.i.peccātē a peccatoꝛe castigari non posse ꝓmonuit.vñ dr̄:Aut qūo potes dicere fratri tuo: Frater sine eyciā festucā de oculo tuo:ipse in oculo tuo trabem non vides. CYRIL. q.d. Qui grauib⁹ obnoxi⁹ ē peccatis ⁊ trabē vocat.qualiter dānat eū qui pauca vel qñq; nil mali ꝓmisit:hoc.n. festuca significat. THEOPHI. Lōuenit āt hoc oīb⁹ a maxīe doctoꝛib⁹ q̄ subditoꝛ cū minima peccata puniant:ꝓpria īpunita relinquunt.propter hoc eos dñs hypocritas vocat:qui ex hoc alioꝛ peccata iudicāt vt iusti videant.vñ segtur. Hypocrita eyce ꝓmū tra. de oculo tuo:⁊ tūc perspi.vt edu.festu.de oculo fratris tui. CYRIL. Uidelicet teipsum ꝓmū mūdū ostēdas a magnis pctis ꝓinter consules proximo modica confitenti. BASI. Uidet̄ enī renera cognitio suupsius grauissimū oīum.neq; enī solus oculus exterioꝛa videns sup se visu nō vtit̄ :sed ⁊ ipse noster intellect⁹ cū alienū velociter coniectat peccatū: lentus est erga ꝓpꝛioꝛum perceptionem defectuum.

¶ Nō ē enī arbor bona q̄ facit fructⁿ malos:neq; arboꝛ mala faciēs fructū bonū. Unaquaq; enīz arboꝛ de fructu suo cognoscit̄. Neq; n. de spinis colligūt fic⁹: neq; de rubo vindemiāt vuaz. Bonus homo de bono thesauro cordis sui ꝓfert bonū: ⁊ malus homo de malo thesauro ꝓfert malū. Ex abundantia enī cordis os loquit̄.

BEDA. Cōtra hypocritā:q̄ ceꝛt dñs exegī dicēs. Nō est.n.ar.bo.q̄ fa.fru.ma.ne,ar.ma.fa.fru.bonuꝫ.q.d. Si vera ⁊ nō fīta vis bñe iusticiā:q̄ verbis ostētas:et facto cōpē sa:qz ⁊ si se bonū fingat hypocrita;nī ē bon⁹ q̄ facit opa mala:⁊ si rēpēdat isontē.nō iō malus ē q fac opa bona. TYTVS. Doc aūt audiēs nō sumas inde tibi fiducię inertie. naturaliter enī arboꝛ mouet̄:tu vero libero arbitrio fungeris .oīs arboꝛ sterilis ad aligd ordinata ē:tu vero fact⁹ es ad opa virtutū. ISIDORVS. abbas:Nō ergo penitētiā ſꝫ principia mali excludit:cū enī mala sit nō pōt fructus bonos ꝓducere:ī virtutē vero cōuersa fructificabit.Nō aūt ē arboꝛib⁹ natura:hoc est nobis affectio.⁊ si ergo arboꝛ mala nō pōt fructū bonū ꝓducere:poterit tū. CHRY. Quāuis aūt fruct⁹ causet̄ ex arboꝛe:...cit tñ noticiam arboꝛis eo q̄ arboꝛis distinctio p fructū appet.vnde segtur. Unaquaq; qz enī arboꝛ de fru.suo cognoscit̄. CYRIL. Sed ⁊ vita moꝛū vniuscuiusq; erit significatiua:nz enī e⁹ trīsecis ornamentis ⁊ fictis humilitatib⁹:vere felicitatis ꝓprehendit̄ decoꝛ:sed ex his que aliquis operatur:cuius rei exemplum ponens subdit:Neq; enim de spinis colligunt ficus. AMBRO. In spinis istius mūdi ficus illa repiri nō pōt:que fecundis fructib⁹ melioꝛ est:bone spes ei resurrectionis aptatur. Uel qz vt legisti:Ficus dederunt grossos suos: q̄ ītaturus ⁊ caduc⁹ ⁊ inutilis in synagoga fruct⁹ ante precessit. vel qz immatura nostra vita est in corꝓore:matura in resurrectione:⁊ ideo procul a nobis debemus seculares sollicitudines abdicare que moꝛdent animum:mentēq; aduri:vt maturos fruct⁹ culture diligētis possim⁹ adinuiscib⁹ ergo ad mundum ⁊ resurrectionem:alterum ad animam ⁊ coꝛpus referēt̄:cum subditur. Neq; de rubo vindemiant vuaz vel qz nemo peccatis fructū acquirit aīe sue:q̄ sicut vua ꝓxima terris coꝛrumpitur:in superioꝛibus maturatur:vl qz nemo pōt dānationē carnis euadere:nisi quez chriſt⁹ rede-

Universidad de Deusto
Biblioteca

merit qui sicut vua pependit ī ligno. BEDA. Uel spinas ꝛ rubū seculi curas ꝛ punctiones puto eē vicioꝝ. ficu. o ꝛ vuā dulcedinē noue cōuersatiōis ꝛ feruoꝛē dilectionis. nō autē de spinis ficꝰ: neq; vua de rubo colligiť: qz mēs adhuc veteris hois ꝓsuetudie depsa similare potest: ſz fructꝰ no ui hominis ferre nō pōt. Sed sciendus ꝙ sicut ferax palmes sepi inuolutꝰ recūbit: portāsq; fructū spina nō suū vsibus seruat humanis: sic dicta vel acta maloꝝ siquādo prosunt bonis nō hoc ipsi faciūt mali: sed fit de illis dei cōsilio.

CYRIL. Postq̄ aūt ostendit ꝙ ex operibꝰ pōt discerni hō bonus ꝛ malus: sicut ex fructibꝰ arbor: nunc idē ondit aliud signū dicēs. Bonꝰ ho. ō bo. the. coꝛ. sui p. bo. ꝛ ma. ho. de ma. the. p. malū. BEDA. Idē ē thesaurꝰ cordis qō radix est arboris. Qui ergo in corde thesauꝝ patiētie pfectiq; hz amoris: optimos fructꝰ effundens diligit inimicū: ꝛ cetera facit que supra docuit. at qui thesauꝝ neq; corde seruat: contraria fac... BASIL. Uerbi etiā conditio coꝛa quo processit manifestat: euidenter ostendens dispositionē preordinoꝝ nostroꝝ. vnde segtur: Ex abūdantia enī cordis os logtur. CHRY. Naturalis. n. cōsequētia est: vt cū intus abūdet negtia. effluāt oretenus vba nequa. vnde cuz audieris hoīem inhonesta ꝓferētē: nō tantā in eo putes latere maliciā: ꝙta vbis exprimit: ſz ꝓiecta fontē rūo eē vberioꝛē. BEDA. Per oris etiam locutionē dns vniuersa que dicto vel facto vel cogitatu de corde pferim. insinuat: moris enī est scripturaꝝ verba ꝓ rebus ponere.

¶ Quid āt vocatis me dne dne: ꝛ nō facitis que dico? Omnis qui vēit ad me: ꝛ audit sermones meos ꝛ facit eos: ondā vobis cui similis sit. Similis ē hoī edificāti domū qui fodit ī altū: ꝛ posuit fundamētū supra petrā. Inundatōe āt facta illiuz ē flumen do.. ui illi: ꝛ nō potuit eā mouere. Fundata enī erat supra petrā. Qui audit ꝛ nō facit similis ē hoī edificāti domū sua supra terrā sine fundamēto: in quā illisus ē fluui⁹ ꝛ cōtinuo ceciđ... ꝛ fcā ē ruina domus illius magna.

BEDA. Ne aliquis sibi frustra blādireť ex eo ꝙ dictuz est: Ex abūdātia cordis os logtur. quasi verba solū ꝛ magis opa veri christiani q̄ranť: ꝓsequēter dns adiūgit: Quid āt vocatis me dne: dne: ꝛ nō fa. que dico? quasi dicat. qd folia recte cōfessiōis vos germinare iactatis: qui nullos opis boni fructꝰ ostēditis. CYRIL. Cōuenit aūt soli suprēme oīum nature dominationis ꝛ nomē ꝛ res. ATHANA. Nō est ergo hoc verbū h.. ſz dei ostēdētis ꝓpriū ortum a patre: dns enī est ꝙ natꝰ est a solo dño: nō timeas aūt qualitatē: nō enī ꝑm naturā sepanť. CYRIL. Que aūt sit vtilitas in mā.. oꝝ obseruatiōe: qōue dānuz accidere possit ex iobedie.. ostēdit subdens: Oīs q ve. ad me: ꝛ au. ꝑmo. meos ꝛ facit eos ostēdā vob cui silis sit: silis ē hoī edifi. do. q fo. in altū. ꝛ po. funda. supra petraz. BEDA. Petra erat xps q fodit in altuz. qui ꝓceptis humilitatis terrena oīa de cordibꝰ fideliū eruit: ne ꝓpter cōmodum tpale fuiāt deo.

BASIL. Ponere aūt fundamētū supra petrā hoc ē initi fidei xpi: vt imobilis pseueret in aduersis siue humanitus siue diuinitꝰ accidāt. BEDA. Uel fundamētū domꝰ ipsa ē ītētio bone ꝙuersatiōis: q̄ pfectꝰ verbi auditoꝛ in adīplendi.. bi mādatis firmiter iserit. AMBRO. Uel oūz fundam.. eē virtutū obediētiā celestiuz ꝓceptoꝝ: per quā dom.. bec nra nō in ꝓfluuio uoluptatū: nō negtie spiritalis icursu: nō ibre mūdano: nō bereticoꝝ possit nebulosis disputationibꝰ ꝑmoueri. vñ segtur. Inūda. au. fa. illi. est fluuo. il. ꝛ nō po. eā mouere. BEDA. Inūdatio tribꝰ mōis fit. vel imūdoꝝ spiritū: vel ꝓbroꝝ hoīuz: vel ipsa mētis aut carnis ingetudie: ꝛ q̄tū ꝙpriis viribꝰ hoīes fidūt: inclinā. q̄tū vo suictissime illi petre adherēt. et labe.. ctari neq̄unt.

CHRY. Ostēdit ēt nobis dns q̄ nulla p... it fides vtilitatē: si fedā sit cōuersatio. vñ segt. Qui aūt au. ꝛ nō fa. similis est hoī edi. do. su. su. ter. sine fundamēto. BEDA. Dom⁹ diaboli m.. d⁹ q in maligno posit⁹ ē: quē sup terrā edificat: qz obsequētes sibi de celis ad terrena detrahit: sine fundamēto educat. q.. oꝛ peccatū fundamētū nō hz: qz nō ex proꝓria nā subsistit: malū q.. ppe sine substātia ē.. tiā cōcupiscit ī boni natur.. ualescit. Quia vero a..ando oī fundamētū: possum⁹ ēt fundamētū ꝓ fundo positū nō incōueniēter accip.. ſē q in pu.. o mergiť putei fundo retinet: sic alia corruens: q̄si in quod.. fundi loco ꝓsistit: si se ī aliq̄ peccati mēsura ꝓtinet. Sed cu peccato ī quo labiť nō pōt cē ꝑtā: dū quotidie ad deteriora deyciť: q̄si in puteo ī quo cecidit: fundū nō īuenit quo figať. Ingruēte aūt q̄libet tētatione: ꝛ vere mali ꝛ ficte boni peiores fiūt: donec ad extremū ꝓpriū labanť in penā: vñ segť. Jn quā illi. ē fluui. ꝛ cōti. ceci. ꝛ fcā est ruina dom⁹ illi⁹ magna. Pōt ēt ꝙ ipetuz flumis extremi iudicy discrimē itelligi: q̄n vtraq; domo ꝓsumata: ibūt ipi in suppliciū eternū: iusti autem in vitā eternā. CYRIL. Uel sup terrā sine fundamento edificāt: qui sup barenam ambitatis que ꝭm opinionē est ponit fundamentū ꝓprie vitis fabrice: qō pauce stille tētationū dissiparūt. AVGV. de cō. euā. Duc aūt sermonē dñi ꝓlixū sic exordius ē lucas sicut ꝛ mattheus. vterq; enī dixit: Beati pauperes. deinde multa q̄ sequuntur in vtriusq; narratione similia sunt. ꝛ ad extremum sermonis ipsa cōclusio. ꝓlius cadē reperiť. s. de hoīe q edificat supra petrā ꝛ sup barenaz. posset ergo facilime credi eundē lucas dñi interposuisse ꝭmonem aliquas tñ ꝓtermisisse sniās quas mattheus posuit. Itē alias posuisse quas mattheus nō dixit: nisi moneret ꝙ mattheus ī monte dicit habitum sermonē a dño sedente: lucas aūt in loco cāpestri a dño stāte: ..tamē istos duos ꝭmones tōgatēporis distantia separi ipbabiliter credit: ꝙ ꝛ ante ꝛ postea quedā sīlia vel cadē ambo narrarunt: q̄q̄ illud posit occurrere in aliqua excellētioꝛi pte mōtis: primo cum solis discipulis fuisse dominū quādo ex eis illos. xij. elegit: deide cum eis descēdisse de monte. s. de ipsa mōtis celsitudine in cāpestrē locū. i. in aliquā eq̄litatē que in latere mōtis erat: ꝛ multas turbas ꝙpere poterat: atq; ibi stetisse donec ad eū turbe cōgregarenť: ac postea cum sedisset accessisse peopin quibus discipulos suos atq; illis ceteris q turbis presentibus vnum hab uisse sermonem.

CAPI. VII.

¶ Um āt ipleſſet oīa verba sua in aures plebis: itrauit capharnaū. Centurionis aūt cuiusdā ꝭuus male habēs erat moriturꝰ q̄ illi erat ꝑciosus. Et cū audisset de iesu: misit ad eū seniores iudeoꝝ rogās eū vt veniret: ꝛ saluaret ꝭuū ei⁹. At illi cū venissent ad iesuz rogabāt eū sollicite dicētes ei: q: dign⁹ ..t hoc illi ꝑstes. Diligit enī gētē nr̄az: ꝛ synagogā ipe edificauit nob. Jesus āt ibat cū illis. Et cū iā nō lōge eēt a domo: misit amicos dicēs: Dne noli vexari. Nō. n. sū dignus vt sub tectū meū intres: pp q̄ ꝛ meipsū ñ sū dignuz arbitratus vt venirē ad te. sz die verbo ꝛ sanabiť puer meus. Nā ꝛ ego hō sū sub ptāte ꝓstitut⁹ hīs sub me milites: ꝛ dico huic vad ꝛ vadit: ꝛ alio veni ꝛ uēit: ꝛ ꝭuo meo fac hoc ꝛ faē. Quo audito ihs mirat⁹ ē et ꝙersus sequētibus se turbis dixit: Amē dico vobis nec ī israel tātā fidē inueni. Et reuersi q missi fuerant domum inuenerunt seruū q lāguerat sanū.

TITVS. Cū pfectioꝛib⁹ documētis suos refecisset discipulos: vadit capharnaum: ibi pdigiosa opaturus: vnde dicit: Cuz aūt implesset oīa vba sua ī aures plebis: itrauit ī capharnaū. AVGV. De cō. euā. Dic intelligendū ē: qz non anteq̄ hec vba terminauit itrasset: sz nō esse expedituz post q̄tū tpis interl.. lū cū istos ꝭmones terminasset itrauerit capharnaū. ipso qui.. pe iteruallo leprosus ille mundat⁹ est: quē suo loco mattheus interponit. AMBRO. Pulchre aūt vbi ꝑcepta cōpleuit: forma docet suoꝝ preceptoꝝ exequi. nā statim gentilis cēturionis fu⁹ dño curādus offert. vnde sequit. Centurioīs āt cuiusdā fu⁹ male hīs erat moriturꝰ q illi erat ꝑciosus. Qz moriturꝰ dixerit euāgelista nō fefellit: moriturus. n. erat nisi fuisset sanatus a xpo. EVSE. Strenuus siquidē ī bellicis erat iste centurio: ꝛ militibꝰ romāis ꝓfectꝰ. Quia vo specialis fuiens eiꝰ domi lāgues iacebat: ꝑsiderans quales saluatoꝛ erga ceteros vtutes agebat sanādo lāguidos. ꝛ iudicās ꝙ non ꝭm vires humanas hec agebanť miracula: mittit ad eū: vt ad deū: non habito respectu ad apparēs oꝛganū: quo cū hoīb⁹ uersabať. vnde sequitur: Et cū audisset de iesu: misit ad eum seniores iudeoꝝ rogās eū vt veniret: ꝛ saluaret ꝭuum suū. AVGV. De con. euā. Quō ergo vez erit quod mattheus narrat: Accessit ad eū gdā centurio: cū ipse non accesserit: vbi diligenter aduertēs intelligam⁹ mattheū nō deseruisse vsitatum modū loquēdi. si enī ipsa quentio vsitate dicit ꝙ alios fieri q̄tomagis accessus ꝙ alios fieri pōt: Nō ḡ absurde mattheꝰ ꝙ alios facto accessu centurionis ad dnm cōpendio dicere voluit: ipse potⁱ accessisse ad christum: q̄illos ꝙ quos vba sua misit: quia quo magis credidit: eo magis accessit. CHRY. Qualiter etiā matthe⁹ dicit ꝙ ipse dixit: Non sum dignus vt ītres sub tectū meuz. lucas ..tē hic dicit. Quoniā rogat vt veniat. Sz mihi videť: ꝙ lucas significat nob iudaicas blandicias. Credibile enīz est vt cū vellet abire cēturio: retraberetur a iudeis blandientib⁹ ꝛ dicentib⁹: qz nos eūtes ducem⁹ euz. vnde ꝛ eoruz preces adulationibꝰ plene sunt. Sequiť enim: At illi cū venisset ad iesuz: roga. euz. soli. dicentes: qz dignꝰ est vt hoc illi ꝑstes: dili. enīz gentem nostraz ꝛ synagogaz ipse edificauit nobis. Decebat siquidem ipsos dicere: quoniā ipse volebat venire ꝛ supplicare: nos autem detenuim⁹ calamitatē videntes ꝛ cadauer quod ī domo iacebat: aut ꝓmere fidei ei⁹ imensitatē: sz nolebāt ꝓp īuidiā fidē viri detegere. ne magn⁹ aliqs eē videreť cui ꝑces pozzigunť. ꝙ aūt mattheꝰ significat ipsuz israelitā nō esse: lucas vo dicit: Qm̄ edificauit synagogā: nō est ꝑuiū. Potuit enī ꝛ inde⁹ nō eē ꝛ synagogā cōstruxisse. BEDA. In hoc autez ostēdunt qz sicut nos ecclesiā: sic ēt illi synagogā nō cōuenienter sum solimodo fideliū. sed etiā locū quo cōueniebāt sint solīti appellare. EVSE. Et seniores gdem iudeoꝝ pro immodicis sumptib⁹ ad opus synagoge datis grām poscunt: sed dns non ꝓpter hoc sed ꝓ maioꝛi: volens. s. generare credulitatem in cunctis mortalibus ꝙ suaz virtutē seipsum exhibuit. vnde sequitur: Jesus aūt ibat cum illis. AMBRO. Qō vtiq; nō iō faciebat: qa absens curare nō poterat: sz vt formā tibi daret humilitatis imitande: ad reguli filiuz nō iuit pergere: ne videreť magis diuitys detulisse: hic ipse ꝓ rexit: ne videreť in cēturionis famulo cōditionē desperisse seruilē. cēturio vo militari tumore depositō reuerētiam suā: ꝛ ad fidē facilis: ꝛ ad honozificētiam ꝓmptus. vnde sequitur: Et cū lō. esset a domo: misit ad eū cētu. ami. oi. dne noli vexari. Non enī hoīs sed oci ptāte cōiecit daria christo hominibus sanitatem. Judei quidem dignitatē eiꝰ ꝓcenderant, iste vo indignū se asseruit: non soluz hūficy: sed

ēt susceptionis dñi: Nō. n. dignꝰ suz: vt .. b tectū meū ītres.

CHRY. Postq̄. n. liberatꝰ ē a iudeoꝝ tedio: tunc mittit dicēs. Ne putes ꝓ tedio me nō venisse: sz idignū reputauit te domi recipe. AMBRO. Bñ āt lucas ī occursū amicos dicē eē a cēturiōe trāsmissos: ne pītia sua: ꝛ generare dñi ve cūdiā videreť: ꝛ officio puocasse. vñ sequitur: Propter qō ꝛ meipsuz nō sum dig. arbi. vt veni. ad te: sz dic tñ v.. ꝛ sana. pu. meꝰ. CHRY. Ubi attēde cēturionē debitā opinionē hūtem de dño. nō enī dixit: Oza: sz tñmō iube: dubitans ne se humiliādo rēnueret. Subdit: Nā ꝛ ego hō sum sub ptā. cōsti. ba. sub me mili. ꝛ di. huic va. ꝛ va. ꝛ alio ve. ꝛ ve. ꝛ ser.. o fac hoc. ꝛ faē. BEDA. Dominē se vt ptāti vel tribuni vl ꝑsidis subditū dicit: ꝑerare tū minoꝛib⁹: vt subaudiatur eū multomagis qui de⁹ sit: nō ꝓ aductū tñ corporis: sed ꝓ angeloꝝ ministeria posse ꝑlere qō vellet. repelléde enīz erāt vel infirmitates corpoꝝ vl fortitudines ꝑie: ꝛ verbo dñi: ꝛ mini.. erys angeloꝝ. CHRY. Est aūt hic notandū q̄ hoc verbū ꝓ ac: ꝑerū designat dictū. uo: ob hoc de⁹ cū hoīem vellet creare nō ait ynigenito: Fac hoīem sed faciamus hoīem: vt ꝓ formā cōsensus verboꝝ declaret egparētiam. Quia ergo in xpo cōsiderabat excellentiā dñi: ob hoc ait: Dic verbo. nā ꝛ ego dico suo meo cē. xps aūt nō eū reprehendit: sed ei⁹ ītentionez roborauit. vñ segtur: Quo audito iesus mirat⁹ est. BEDA. Sed qs in illo fecerat ipse ꝙ fidē nisi ille q admirabať: sed ꝛ si alius eā feciſſet qd mirareť: q ꝑscius erat: q ergo .. irat dns: nobis mirādū eē significat. oēs. n. tales mot⁹ cū de deo dicūť: nō ꝑturbati animi signa sunt sz docētis magri. CHRY. Ut āt liqueat tibi q dns hoc iō dixit vt alios istruat: prudēter. n. euāgelista hoc apericus subdit: Amen di. vo. nec in israel tan. fi. inueni. AMBRO. Et quidē si sic legas: In nullo tantā fidez inueni in israel. simplex itellect⁹ ꝛ facilis est. si vero iuxta grecos: nec in israel tantā fidē inueni: fides huiusmodi ēt electoꝛib⁹ ꝛ deū videtib⁹ anteferť. BEDA. Nō aūt de oīb⁹ retro patriarchis ꝛ ꝓphetis: sz de pītis eu.. ogtur hoībus: qbus iō cēturionis fides antefertur: qz illi legis ꝓphetarūq; monitis edoct.. dic aūt nemine docente ꝭponte credidit. AMBRO. Probatur aūt fides dñi: ꝛ serui sanitas roborať. vñ sequitur: Et re. qui miſ. fue. do. inue. ſer. qui la.. z. sanū: Pōt ergo meritū dñi ꝛ famulis suffragari: nō solū fidei merito: sed ꝛ studio disciplīe. BEDA. Plenius aūt hec explicat ma.. beus: ꝙ dicēte dño centurioni: Uade sicut credidisti fiat tibi: sanaťsit puer ex illa boza. Sed beato luce moris est que plene viderit ab alys euangelistis exposita abbreuiare: vel ēt de industria ꝑterire: que vero ab eis omissa vl breuiter cognouerit tacta dilucidare solerti⁹. AMBRO. Mystice autem seruo cēturionis ꝑl's nationū qui mundane seruitutis vinculis tenebatu.. eger letalibus passionibꝰ būficio dñi sanandus exꝑmitur. BEDA. Cēturio aūt cuius fides israeli ꝑfertur: electos gētibus ostendit: q quasi centenario milite stipati virtutū spiritaliuz su.. t pfectione sublimes. numerꝰ enī cētenari⁹ q de leua trāsf.. ť ad dexterā in celis vite significatiōe poni ꝓsueuit: Tales ergo ꝓ his necesse est dño supplicēt: q adhuc spū fuitutis ꝓmunť. nos aūt q de gētib⁹ credim⁹: nō ipsi ad dnm venire possumus quē in carne videre nō valem⁹: sz ad. eū accedere debem⁹: p fidē. Seniores aūt iudeoꝝ mittere hoc ē sumos ecclesie viros q nos ad dnm ꝑcesserūt: suppliciter obsecrādo patronos acquirere: q nobis testimoniū reddentes: ꝙ ecclesiam edificare curemus: ꝓ nostris ꝑtis intercedāt. Pulchre aūt dñ; qz iesus nō lōge erat a domo: qa ꝓpe timēres eū sal.. re ipsius: ꝛ q nāli lege recte vtiť: quo bona q̄ .. rať: eo illi qui bonꝰ est apiat. AMBRO. Nō vult aūt iesum vexari cēturio: qz quē iudeoꝝ ꝑl's crucifixit: iniuriatū ab iniuria manere desiderat ꝑl's nationū. ꝛ qō ad mysteriū spectat vidit in pectora adhuc gētiliuz non esse penetrabilem

christū, BEDA. Milites aūt ꝛ fui q cēturioni obediunt: ꝛ tutes sūt nāles: quaꝛ copiā mlti ad dīz veniētes ꝛferūt secū. THEOPHI. Ualr: Cēturio ē itellect⁹q maiꝛ ī militia pnceps existit: oū mltas ī hac vita res hz. Dz āt fer tuū īfirmuz: irrōnabilē aīe partē: irascibile ꝛ cupiscibilē dico. Et mittit ad iesum mediatores iudeos. i. confessionis cogitationes ꝛ verba: ꝛ cōfestim suscipit seruum sanum.

¶ Et factum ē: deinceps ibat iesus in ciuitatē q̄ vocaꝛ nayn: ꝛ ibāt cum eo discipuli eius: ꝛ turba copiosa. Cū aūt appꝛopinquaret poꝛte ciuitatis: ecce defunctus efferebaꝛ filius vnic⁹ matꝛis sue. Et hec vidua erat ꝛ turba ciuitatis mlta cū illa. Quaz cū vidiſſz dñs misericordia mot⁹ sup eaz dixit illi: Noli flere. Et accessit ꝛ tetigit locu lū. Hi āt q portabāt steterūt. Et ait: Adolescēs: tibi dico surge. Et resedit qui erat mortu⁹ ꝛ cepit loquī: ꝛ dedit illum matri sue. Accepit autē oēs timoꝛ ꝛ magnificabant deū dicētes: Quia pꝛopheta magnus surrexit ī nobis: ꝛ quia deus visitauit plebē suam. Et exiit hic sermo ī vniuersam iudeam de illo: ꝛ in omnem circa regionē.

CYRIL. Mira dñs miris ānecti[illegible] supza gdē accersit⁹ occurrit: hic vo nō vocaꝛ accedit. vñ dr. Et fa est. deinde. ibat iesus ī ciui. q̄ vocaꝛ nayz. BEDA. Nayz ē ciuitas galilee ī secūdo miliario mōtis tabor. diuīo aūt nutu multa turba dñz comitaꝛ: vt multi essent tā miraculi testes. vñ sequit: Et ibāt cū illo discipli eius ꝛ turba copiosa. GREGO. Ni sensus: Resurrectōis aūt experimētū non ita vbis sicut opi b⁹ a saluatoꝛe didicimus q ab īferiozib⁹ icboās opus mira cu[illegible] fidē nostrā assuefacit ad maioza, pꝛio quidē ī egritudi ne desperata fui cētu[illegible]nis: resurrectōis icepit potestatez. post hec altiozi ptāte ducit hoies ad fidē resurr[illegible]ionis: dū suscitauit filiū vidue: q ferebaꝛ ad monumentu[illegible] vnde seq tur: Cuz āt appꝛopin. poꝛ. ciui. ecce defun. effere. fi. vni. ma tris sue. Dic[illegible]et enim aliquis de puero centurionis: q̄ mozi turus non erat. vt igitur temerariā linguā cōpesceret: iā de functo iuueni christum obuiare fatetur vnico filio vidue. nā sequitur: Et hec vidua erat ꝛ tur. ciui. mul. cum illa. [illegible]rū ne molem breuibus verbis explicuit. Mater vidua erat: ꝛ non sperabat vlterius filios procrearе: nō habebat in quez aspectū dirigeret vi[illegible] defuncti. hūc solū lactauerat: sol⁹ ad erat alachritatis cā[illegible] domo: q̄gd mīi dulce ac pciosiz hic solus exiterat. CYRIL. Miserāda passio ꝛ ad fletuz ꝛ lachrimas potēs puocare[illegible]ñ seqtur: Quā cū vidiſ. do. mi mot⁹ sup eaz dixit illi: noli flere. BEDA. q.d. Desiste. q̄si mortuū flere quē mox viuū resurgere videbis. CHRY. Jubens aū[illegible]essare a lachrymis q̄ solatur mestos: mone nos pītib⁹ defunctis solationē recipe resurrectionē sperā tes: tz aūt feretrū vita obuiās mozti. vñ seqtur: Et accessit ꝛtetigit locu. hi au. q̄ porta. steterūt. CYRIL. Jō autez nō solo vbo pagit miraculū: iz ꝛ feretrū tāgit: vt cognoscas efficaꝛ eē sacrū xpi corp⁹ ad humanā salutē: ē enī corp⁹ vite ꝛ caro verbi omnipotētis cui⁹ habet virtutē sicut enīz ferrū adiunctum igni pficit op⁹ ignis: sic postq̄ caro vnita est verbo q̄ viuificat oia: ipsa quoq̄ facta est viuificatiua ꝛ moꝛtis expulsiua. TYTVS. Nō āt saluatoꝛ similis ē he li[illegible]flenti filiū saraptāe. nec qualis helise⁹: q̄ ppriū corp⁹ app[illegible]ri defuncti: nec qualis est petr⁹, qui pro tha bita ozauit: sed ipse est qui non entia velut entia vocat: qui mortuos, vt uiuos alloqui potest. vnde sequitur: Et ait adolescens tibi dico surge. GREGO. nisen⁹. Qui dixit adolescentem: florentis significauit tēporis horam primā pro ducentē lanuginē: q̄ paulo añ mulcebris erat materniorum oculoꝛ aspectui: iā aspirās ad tps spōsalium virga generis: successiōis ram⁹: bacul⁹ senectutis. TITVS. Inçōtāter aūt erect⁹[illegible]cui sunt mādata directa. diuīa enī ptās ē ire fragabi[illegible]s: nulla moza: nulla ozationū instantia, vñ seqtur: Et resedit q̄ erat moꝛ. ꝛ ce. lo. ꝛ dedit illū matri sue. Indicii sunt hec vere resurrectiōis. coꝛp⁹ enī exaīe log nō pōt. nec repoꝛta[illegible]t mulier ad domū defunctū filiū inaīgrum. BE DA. Pulchre aūt euāgelista dīm pius misericordia moti cē sup mīe ac fic filiū[illegible]sciscitare testa[illegible]v. [illegible]vno nobis ex emplū imitā[illegible]pietatis oñderet: in altero fide mirāde pā tis astrueret: vñ seqtur: Accepit aūt oēs ti. ꝛ magnificabant deū dicētes: q̄z ꝓpheta m[illegible]gn⁹fur. in nobis: ꝛ q̄z deus visitauit plebē suā. CYRIL. Hoc magnū fuit in populo insensibili ꝛ īgrato: posit modicū enī nec ꝓphetā: nec ad vilitatē populi ꝓcedere ipm existimauit. Neminē aūt habitātium iudeā hoc. miraculū latuit. vñ seqtur: Et exyt h fmo in vniuersaz iudeā: ꝛ in oēm circa regionē. AMBRO. Idoneū aūt ē dicere: q̄ septē resurrectiōes añ dñicā narrant: quaꝛ pria ē fil., sarapta[illegible]: secūda fily sunamitis: tertia q̄ facta ē in reliquys helisei; q̄rta q̄ facta est in nayn. gnta fily archisynagogi: sexta laçari: septia in xpi passione multa nāq̄ corꝛ moza sanctoꝛ surrexerūt. octaua ē xpi q expers moꝛtis re[illegible]t, vlteri⁹ in signū q̄ cōis resurrectio q̄ moꝛte futura est ī octaua etate: nō tollet moꝛte: sed īdissolubilis pmanebit.

BEDA. Defunct⁹ aūt q extra portā ciuitatis multis ē intuentib⁹ elat⁹ significat hoiem letali funere criminū sopoꝛatū ꝛ aīe moꝛtē nō coꝛdis adhuc cubili tegentē: iz ad multoꝛū notīciā p locutionis operisue indiciū: quasi p ciuitatis hostia ꝓpalantē. Portā ei ciuitatis puto aliquē de sensib⁹ esse coꝛporalib⁹: qui bñ fili⁹ vnicus matris sue fuisse ꝓbetur: q̄z vna ē ex mltis pſonis ꝯllecta mater ecclesia: vidua aūt esse ecclesiā: oīs aīa que se dñi moꝛte redēptā meminit agnoscit. AMBRO. Dane enī viduā populoꝛ turba cir cūseptā plus video eē q̄ [illegible]inā q̄ resurrectione vnici ado lescētis fily a pōpa funeris reuoçat ad vitā suarū contēpla tione lachrymaꝛ: q̄ flere prohibeꝛ eū cui resurrectio debe batur. BEDA. Uel nouati dogma cōfundit: qui dū peni tentiū mundationē euacuare conatur: matrē ecclesiam de natoꝛ suoꝛ spiritali extinctione plorantē spe vite redden de negat cōsolari debere. AMBRO. Dic aūt moꝛtu⁹ in loculo materialib⁹ quattuoꝛ ad sepulchruz ferebaꝛ eternē tis: iz spem resurgēdi habebat: q̄z ferebaꝛ in ligno: q̄ ē si no bis ante nō ꝓderat: tū postea q̄ christus id tetigit: ꝓficere cepit ad vitā: vt esset indicio salutē populo p crucis patibu lum refundēdam. In secreto enī iacem⁹ examines: cuz vel ignis in modice cupiditatis exestuat: vel frigid⁹ humoꝛ exundat: ꝛ pigra quadam coꝛporis habitudine vigoꝛ hebetat animoꝛum. BEDA. Uel loculus in quo moꝛtu⁹ effertur male secura desperati coꝛporis cōsciētia est. q̄ vero sepelie dum' poꝛtant: vel īmunda desideria vel blandimenta sunt socioꝛ: qui dño loculū tangente steterunt: q̄z superni formidine iudicy tacta cōscientia: carnales spe voluptates e in iuste laudantes cohercēs a[illegible]reuertitur: vocantiqz ad vi tam respōdet saluatoꝛi. AMBRO. Si ergo graue peccatum est: q̄ penitētie tue lachrymis ipse lauare non possit: fleat. pro te mater ecclesia: assistat ꝛ turba iā resurgēs a fu nere: ꝛ incipies alia vita loqui timebunt oēs. vnius enī exemplo oēs coꝛrigunt. Laudabūt etiā deū qui tanta nobis remedia vitāde moꝛtis indulsit. BEDA. Uisitauit aūt deus plebē suā nō solū semel verbū suū içarnato: iz sem per in coꝛda mittendo. THEOPHI. Uidua ēt pōtes intelligere aīaz virū amittentē, i. diuinū sermonē. filī⁹ enī est intellectus qui extra ciuitatem effertur viuentium. Locus eius est coꝛpus eius: quod quidam dixerunt esse pulchrum: Tangens autem eum dominus elevat ipsum

sum enescere faciens eū qui surgens a peccato incipit loqui ꝛ alios edocere. Non enī prius ei crederetur.

¶ Et nunciauerunt ioanni discipuli eius de oī bus his. Et conuocauit duos de discipulis suis ioānes. Et misit ad iesum dicēs: Tu es q̄ ven tur⁹ es: an aliū expectam⁹? Cū āt venissēt ad eū vi ri dixerūt: ioānes baptista misit nos ad te dicēs: Tu es q̄ ven[illegible]tur⁹ es an aliū expectam⁹? In ipa aūt hoza multos curauit a lāguoribus suis ꝛ plagis ꝛ spiritibus malis ꝛ cecis multis donauit visū. Et respondēs dixit illis: Euntes renūciate ioanni q̄ audistis ꝛ vidistis. Quia cecꝛ. videt: claudi ambulāt: leprosi mūdant: surdi audiunt: mortui resurgūt: pauperes euāgelizātur: ꝛ beat⁹ ē q̄ cūq̄z nō fuerit scādalizatus in me.

CYRIL. Miraculū q̄ō oēs habitātes iudeā ꝛ galileā sciebāt: referūt sancto baptiste q̄dā ex ei⁹ discipulis. vñ sequit: Et nūciauerūt ioāni discipuli ei⁹ de oīb⁹ his. BEDA. Nō simplici coꝛde vt opinoꝛ: iz invidia stimulāte. nā ꝛ alibi oquerunt dicētes: Rabbi: q̄ erat tecū trans iordanē: ce bic baptiçat: ꝛ oēs veniūt ad eū. CHRY. Tūc āt magis ad eū erigimur: cū icibit necessitas ꝛ ioānes detru sus ī carcerē q̄ magis discipuli ei⁹ indigebāt iesu: tūc mit tit eos ad christū. Segī enī: Et cōuocauit duos de discipu. su. ioannes ꝛ misit eos ad iesuz dicēs. Tu es q̄ vēturus es: an aliuz expectam⁹? BEDA. Non ait. Tu es qui venisti: iz tu es qui vēt⁹ es: Et est sensus. Māda mihi: q̄z iterficiē dus ad herode ꝛ ad iferna descensurus sum: vtrū te ꝛ inferis debeā nunciare q̄ superis nunciauī: an hoc nō ꝓueniat filio dei: ꝛ aliū ad hec sacramenta missurus es? CYRIL. Sz oio reꝓbanda ē talis apinio. nūq̄z enī reperim⁹ sacramenta scripturā disserere: q̄ carnalibus ꝓnunciauerit baptista ioānes saluatoꝛis aduētū. Illud ꝛ vez est dicere: q̄ nō ignorauit baptista virtutē mystery icarnationis vnigeniti. vñ ꝛ hoc cū alys nouerat: q̄ illuminaturus erat ī iferno manentes cū p oībus gustauerit moꝛtē tā vinis q̄z mortuis. Sz qñ fmo sacre scripture hūc gdē predixit ventuꝝ tāq̄ deū ꝛ dñm: aly vo missi sunt sicut famuli ante christū iō oium saluatoꝛ ꝛ dñs a ꝓphetis nominabaꝛ: q̄ venit: vel qui vēturus est: fm illud psalmi. Bñdictus q̄ venit: in nomine dñi. ꝛ in Abacuc: post modicū qui venturus est veni et: nō tardabit. Igitur diuinus baptista q̄si nomen accipiens a sacra scriptura: misit quosdā discipulozū suoꝝ q̄situros: an ipse sit q̄ venit: vel q̄ venturus ē. AMBRO. Sed quō fieri posset vt de quo dixerat: Ecce q̄ tollit pecc̄ mundi: adhuc cū dei filiū esse ñ crederet: aut. n. insolentie est ei tribuere diuina q̄ nescit: aut de dei filio dubitasse ꝓfidie ē. Nonnulli āt de ipso ioāne intelligunt magnū q̄dē ita ꝓpheta vt xp̄m agnosceret: sed tū non tanq̄ dubiū sed tanq̄ piū vatē quē venturꝝ crediderat: nō credidisset moꝛiturꝝ. Non igitur fide sz pietate dubitauit: sicut ꝛ petrus dicēs ꝓpitius tibi esto dñe: non. fiet hoc. CYRIL. Uel ex diſpē satiōe interrogat nouerat. n: vt ꝑcursoꝛ passiōis xp̄i mysteriuz: sed vt discipulis suis ostet quāta sit excellētia saluatoris: et ꝓpzys discipulis prudentiores misit: quos ꝑcepit sciscitari: ꝛ viua saluatoꝛis voce conycere: si ipse est q̄ expectabatur. vñ subditur: Cū āt ad eum venis⁹ viri dixe. Joānes baptista mi. nos ad te di. Tu es q̄ venturus es: an aliū expectam⁹? Sciēs āt vt de⁹ quo aīo mississet eos ioānes: ꝛ cām ad quentus coꝛ: tunc temporis egit vberioza miracula. vñ seqtur. In ipsā autez hoza curauit multos a languoribus ꝛ plagis ꝛ spiritibus malis: ꝛ cecis multis donauit visum. Non dicit eis expresse: Ego sū: sed ducit eos magis ad rei certitudinē: vt ꝛgrua rōne sumētes fidē i[illegible]ius reuertant⁹ ad eū misit eos. vñ nō ad vba: iz ad ꝓpositū mittentis rūsū exhibuit: nā sequit: Et rūdēs dixit. Euntes renūciate ioanni q̄ vidistis. q.d. narrate ioāni: q̄ gdē audistis q̄ ꝓphetas cōsumari vo vidistis a me. Ea enī tūc agebat q̄ ꝓdixerant: ꝓphete eū factuꝝ. de gb⁹ subdit: Quia cecꝛ videt: claudi ambulāt: leprosi mūdant: surdi audi. moꝛ. resurgūt. AMBRO. Plenū sane testimoniū q̄ dominū ꝓpheta cognosceret: de ipso enī fuerat ꝓphetatū: Quia dominꝰ dat escā esurientib⁹: erigit elisos: soluit ꝓpeditos: illuminat cecos: ꝛ q̄ ista facit regnabit in eternū. Ergo nō humane ista: iz diuine vtutis insignia sunt. Duius aūt euāgely exẽpla vl ra vl nulla inueniūt. vn⁹ thobias oculos recepit. ꝛ hec fuit angeli nō bois medicina. helias moꝛtuū suscitauit: ipe tū rogauit ꝛ fleuit: hic iussit. heliseus leprosū mūdari fecit: nō tamen ibi valuit ꝓcepti auctoritas: sed mysteri figura.

THEOPHI. Sūt ēt hec vba Isaie dicētis. Deꝰ ipse veniet: ꝛ saluabit nos: tūc aperient⁹ oculi cecoꝝ ꝛ aures surdoꝝ patebūt. tūc saliet sicut ceruꝰ claud⁹. BEDA. Et qō bis nō minus ē subdit: Pauperes euāgeliçant pauperes. s. spū vel opib⁹ ītus illuminant: vt iter diuites ꝛ egenos i ꝓdicatiōe nulla distantia sit. hoc magr̄i ꝓbauit veritatē q̄ōis q̄ apud eū saluari pōt equal' est. AMBRO. Sz tū pua adhuc ista dñice testificatiōis exempla: plenitudo fidei: crux dñi: obitus sepultura est. vñ addidit. Et beatus ē q̄ nō fuerit scādalizatus i me. Crux enī etiā electis scādalū possz afferre: sed nullū hoc maiꝰ diuine pſone ē testimoniū. Nihil enī ē qō magis ē vltra humana videaꝝ: q̄ totū se vnū obtulisse, p mūdo. CYRIL. Ut p hoc volebat oñere q̄ quecūq̄z vsi sunt icoꝛdib⁹ coꝛ: ab oculis ipsius efugere nequerūt ipsi enī erant, q̄ scandalizabant de ipso.

AMBRO. Mystice aūt ī ioanne supza dixim⁹ typū eē legis q̄ ꝓnuncia fuit christi. Mittit q̄ ioānes discipulos suos ad christū: vt supplemētū scientie cōseq̄mur: q̄z plenitudo legis ē christ⁹. Et fortasse isti discipuli sūt duo populi: quoꝝ vn⁹ ex iudeis credidit: alter ex gētib⁹: q̄ iō credidit: qa aud[illegible]ir. Voluerūt ergo ꝛ isti videre: q̄z beati oculi q̄ vidēt. Cū aut venerint ad euāgeliū: ꝛ cognouerunt illuminari cecos: ambulare claudos: tūc dicent: Oculis nostris ꝓspeximus: videmur enī nobis vidisse q̄ legimus: aut forte in parte quadā coꝛporis nostri: oēs videmur inuestigasse dñice serie passionis. fides. n. per paucos ad plures pervenit. Lex ergo christum venturum annunciat: euāgely scriptura veniſse confirmat.

¶ Et cum discessissent nūcij ioannis cepit de ioā ne dicere ad turbas. Quid existis ī desertum vi dere? Arūdinē vēto agit[illegible]? Sz qd existis videre? Hominē mollib⁹ vestimentis indutū? Ecce qui in veste preciosa sūt ꝛ delitijs: in domib⁹ regum sunt. Sed quid existis videre? Prophetā. Utiqz dico vobis: ꝛ plusq̄z prophetā. Hic ē de quo scriptū ē: Ecce mitto angelū meū ante faciē tuā q̄ ꝑparabit viā tuā ārte te. Dico. n. vobis maioꝛ iter natos mulieꝝ ꝓpheta ioāne baptista nō est. Qui aūt minoꝛ ē i regno dei: maioꝛ ē illo.

CYRIL. Coniecit dñs tāq̄ dominū secreta cognoscēs aliquos dicturos: si vsq̄ hodie ignoraꝛ ioānes iesum q̄liter eū ostendebat nobis dicēs. Ecce agnus dei qui [illegible]llit peccatum mundi: vt igitur sanaret hanc passi[illegible]ne eis accideraꝛ: damnum quod ex scandalo procedebat excluſit. vnde dicitur: Et cum discess. nuncij ioannis cepit d i. de ioanne ad tur. Quid existis in deser tum videre: Arundi. vento agitatam: q̄si dicat mirati estis de ioāne baptista ꝛ

pluries preexistis ad ꝝ pcurrētes tā lōga ōserti itinera fratra. siquidē si sic leue ipꝫ existimatis: vt similis sit arūdini declinanti quocunqꝫ agitat vēt⁹. Talis. n. eē vr: si q̄ cōmouit ex leuitate se ignozare fatet. TITVS. Nō āt existis in deserto: vbi nulla iucunditas: ciuitatibus omissis: nisi ō hoc viro curā gerentes. GRECVS. Doc āt post recessū discipulozꝫ ioannis dūs dixit: Non. n. pūtibus eis proferre volebat baptiste ꝓconia: ne blandientis verba esse putarētur. AMBROSIVS. Non ociose āt ioannis hic ꝓsona laudatur: q vite amore post habito iusticie formā nec mozti terroze mutauit. Deserto. n. mundus hic comparari vr adhuc sterilis: adhuc incultus: i quē negat nobis dūs itaq; deundū: vt mente carnis ilatos vacuosqꝫ vtutis iterne vros z fragilis glie seculari sublimitate iactantes: exemplari quodā z imagine nobis putemus imitandos: quos ꝓcelsis huius mundi obnoxios vita mobilis ingetat: ure arundini cōparandos. GRECVS. Est et infallibil⁹ testimonium vite ioannis. testimus cū carcere: in quē detrusus nō fuisset: si sciuisset fauere ꝓncipibus. vnde legtur: Sed qd existis videre: ho. molli. vestimentis idutum: ecce q in vepcio. sunt: z in delitys in domi. regū sunt. Molli. vestimentis indutos: viuētes in delitys significat. CHRI. Mollis āt vestis dissoluit rigidā aiam z si rigidum corpus assumat z aspez: facile p huiusmodi mollitiē delicatiuꝫ reddit z fragile. Facto vero corpoze molliozꝫ necesse ē z aiaꝫ participare lesionē: nā vt plurimū operatiōes ipsius ꝓsonant dispositionibus corpozis. CYRIL. Qualiter ergo tanta sedulitas religionis vt carnales passiones subijceret: ad tā tam ignozantiā deueniret: nisi ex mentis leuitate quā non asperitates: sed illecebre mūdane delectāt. Igitur si vestrū non colentē deliciosa ioannē imitamini: date ei robur cōtinentie cōpetens. si vero nihil amplius debeā honeste ꝓcurationi: quid omissa reuerentia delicatoꝝ incolam deserti: vilꝫ tegumē z camelozꝝ vellus miramini? CHRY. Per vtrūqꝫ āt dictoꝝ dꝰ signat: q Joānes nec naturaliter nec facile mobilis erat: nec vlla voluptate flecteret. AMBROSIVS. Et q̄uis plerosqꝫ molliozis cura vestis effemiet tū alia vr hic indumenta significare būana. s. corpoa quibus aīa nō vestitur. Sunt āt mollia indumēta delicioſi actus z mozes. bi vero q̄bus fluida delitys mēbra soluuntur: regni celestis exteriozes sunt: quos rectozes mundi huius atq; tenebraꝝ ceperunt. bi sunt. n. reges q̄ nāt ꝺꝝ opez emulos. CYRIL. Si forte incōueniens ē circa hoc excusare ioannē: fatemini. n. eū imitabilez esse. vñ subdit. Sꝫ qd existis videre ꝓphetā? vtiqꝫ dico vobis pluſqꝫ prophetā. ꝓphete nāq; p̄dicabant ventuꝝ. hic āt nō solum ventuꝝ p̄dicauit: sꝫ z ꝓsentē indicauit dicens: Ecce agnus dei. AMBROSIVS. Maioz sane ꝓpheta: i quo finis est ꝓphetaꝝ: q̄ multi cupierūt videre quē iste ꝓspexit: quē iste baptizauit. CYRIL. Cū igit̄ z a loco z a vestibus z excursu boīs mozē eius descripserit: introducit ꝓphete testimoniū dicēs. Vic ē de quo scriptū ē. s. i malachia: Ecce mitto angelū meū. TYTVS. Angelū appellat hoiez: non q̄ nā esset angelus: hō. n. nāliter erat: sꝫ q̄ opus angeli exercebat nūciando xpi aduentū. GRECVS. Quod āt subdit: Ante faciē tuā: ꝓpīgtatez designat: apparuit. n. hoibus prope xpi aduentū. qua ꝓp z pluſqꝫ prophetam ipꝫ esse existimandū est. nā z hi qui in militys collaterales sūt regibus digniozes z familiozes sūt. AMBROSIVS. Viaꝫ āt dño non solū nascendi fꝫ carnē ordine fideiqꝫ nūcij. et precursu quodā parauit passionis. vnde sequitur Qui p̄parabit viam tuā ante te. AMBRO. Si autez z xps ꝓpha quō maioz hic oīb⁹: sꝫ iter mulieris ñ vgis natos: maioz. n. is fuit: qb⁹ eēlis poterat eē sorte nascēdi. vñ sequitur. Dico. n. vob⁹: Mō iter natos mlieꝝ ꝓpha ioāne baptistā. CHRI. Sufficit qdē dñi vox ꝓbēs testimoniū ꝑmine-

tie ioannis iter boies: repiet aūt q vult z rei vritatē ꝓsonā: si mensā eī⁹ cōsiderauit: si vitā: si mētis excellentiā: velut eni q celitus descenderet: degebat i terra: fere nullā gerēs curaꝝ de corꝑe. intellectualiter erectus in celum: z soli deo cōiunctus: de nullo mūdanoꝝ sollicitus: sermo seuer⁹ z lenis: nā cū populo iudeoꝝ viriliter z feruenter: cū rege audacter: cū ꝓpꝛijs discipulis leniter conferebat: nil frustra vel leniter: sic oia ꝓuenienter agebat. ISIDO. Abbas: Dauioz et iter[illegible]atos mulieꝝ ioannes: eo q̄ ab ipso matris vtero ꝓphetauit: z positus tenebris lumē q[illegible] venerat nō ignorauit. AMRO. Deniq; eo vsq; c[illegible]ei filio nō potērit ioānis esse vīa collatio: vt z ifra angelos estimet. vñ sequit: Qui aūt minoz e in regno dei: maioz e illo. BEDA. Dec sīa duobus mōis pōt[illegible]lligi: aut enī regnū dei appellauit: qō nondū acceꝑimus: i quo sunt angeli: z quilibet in eis minoz: maioz est quolibet iusto portante corpus: qō aggrauat aīam. aut si regnū dei intelligi voluit huius tpis ecclesiā: seipsū dūs significauit q̄ nascendi tpe minoz erat ioanne: maioz aūt ē diuinitatis auctozitate z potestate dīca. pinde fm primā expōnē ita distinguit: Qui aūt minoz est in regno dei. ac deinde subiferē: Maioz est illo. fm posteriozē vo ita: Qui aūt minoz est. ac deinde subinferunt. In regno dei: maioz est illo. CHRY. Ut enīz copia lau[illegible]is occasionē iudeis nō daret ꝓferendi ioānē christo hoc subdidit: Ne aūt putes q̄ cōparatiue se dixerit maiozē ioanne. AMBRO. Alia enī ē ista natura: nec humanis generationib⁹ comparanda. Nō potest enī homini cū deo vlla esse collatio. CYRIL. Mystice aūt cum ioannis prerogatiuam oñdit inter natos mulieꝝ ponit ex opposito aliquid maius eo. s. qui per spiritum sanctū nat⁹ est filius dei. regnū enī donū dei spūs est. Quāuis ergo fm operationem z sanctitatē: minozes sumus bis qui legis mysteriuꝫ sunt assecuti: quos ioannes significat: tamen maioza q̄ christum attingimus ꝑticipes facti diuine nature.

¶ Et ois populus audiꝫs: z publicani iustificauerūt deū: baptizati baptismo ioannis. ꝓpharisei aūt z legisperiti ꝓsilū dei spreuerunt i semetipsos: nō baptizati ab eo. Ait aūt dūs: Cui ergo similes dicā hoies generatiōis huius z cui siles sunt: Similes sunt pueris sedentibus in foro z loquentibus adinuicē z dicentibus: Cātauim⁹ vobis trybꝫ: z nō saltastis: lamētauimus: z nō plorastis. Uenit autē ioannes baptista: neq; mā ducās panē: neq; bibēs vinū: z dicitis: Demoniū hz: Uenit filius hois māducās: z bibēs: z dicitis: Ecce hō deuozator: z bibēs vinū: amic⁹ publicanoꝝ z peccatoꝝ. Et iustificata est sapientia ab omnibus filijs suis.

CHRY. Premissa cōmēdatiōe ioannis: magnū pharisēoꝝ z legisperitoꝝ ꝓdidit crimen: q nec post publicanos baptisma ioannis acceperūt. vñ dr. Et omnis po. au. z pub. iustifica. deū bapti. bap. ioannis. AMBRO. Justificatur deus per baptismū: dū se homines peccata ꝓpria confitendo iustificant. qui enim peccat z confitetur deo peccatum: iustificat deū credens ei vincenti: ab eoq; gratiam sperās. In baptismate igit̄ iustificatur deus: in quo est z cōfessio z venia peccatoꝝ. EVSE. Quia etiam crediderunt: iustificauerūt deum: apparuit enim eis iustus in oībus que fecit: pharisei autem repellendo ioannem tanq; inobedientes non consonabant prophete dicenti: Ut iustificeris in sermonibus tuis. vnde sequitur. Phari. autem z legisperi. consilium dei spreuer. in semetipsis non bapti. ab eo. BEDA

Dec verba sine ex ꝓsona euangeliste: sine ex ꝓsona saluatoris vt q̄busdā placet dicta sūt. q̄ aūt dicit. In semetipsis vel cōtra semetipsos: significat q̄ q̄ gratiā dei respuit: contra semetipsum facit. vel ad semetipsos missum dei consiliū stulti z ingrati vituperant noluisse recipere. Cōsiliū ergo est dei q̄ p passionē z mortē christi saluare decreuit: q̄ pharisei z legisperiti sprecuerūt. AMBRO. Nō cōdēnamus ergo sicut pharisei cōsiliū dei q̄ est in ioannis baptismate. hoc est cōsiliū q̄ magni cōsily angelus reperit. Joānis cōsiliū n[illegible]o cōtemnit: dei cōsiliū quis refutet? CYRIL. Erat aūt quidā modus ludendi tal[illegible] ꝓsuetus apud filios iudeoꝝ. bipartiebatur pueroꝝ caterua: qui rexꝝ pūtis vite deridentes repentinā transmutationē: hi quidē cauebant: hi vero merebant. sed nec gaudentibus cōgaudebant merentes: nec q̄ gaudebant cōformabāt se flentibus. deinde arguebant se inuicē improperantes incompassionis malitiā. tale q̄d passam fuisse iudeoꝝ plebē vna cū ꝓncipibus christi⁹ inuebat. vnde ex persona christi subdit: Cui ergo di. similes ho. gene. huius z cui si. sunt: Similes sunt pue. sedē. i foro. z loquē. adiui. z dicē. Cantauim⁹ vobis trybus z nō saltastis. lamenta. z non plorastis. BEDA. Generatio iudeoꝝ ꝓparat pueris: q̄ doctozes olim ꝓphetas habebant: de q̄bus dicitur: Ex oze infan. z lactē. pfe. laudem.

AMBRO. Cantauerūt aūt ꝓphete spiritalibus [illegible]oalis publice salutis oracula resultantes: fleuerūt threnis flebilibus iudeoꝝ dura corda mulcentes. Doc canticū nō in foro nō in plateis canebat: sed in bierusalē. ipsa ē enī dūi cū foꝝ: in quo ꝑceptoꝝ celestiū iura cōdunt. GREGO. Tlise. Canticū aūt z lamētatio nil aliud est q̄z excessus. boc q̄dē gaudy: illud vero merozis. Resonat aūt quedā ꝓsona melodia ex orgāno musico: fm quā dū homo pede z motu ꝓsono corpozis cōmouet: itrinsecā dispositionē manifestat: z ió dicit: Lamentauimus. nē. AVGV. De questio. euan. Dec aūt ptinent ad ioānē z christū. Qz enī dicit. Lamentauimus: z nō ploraſtis: [illegible] ioannē ptinet cuius abstinentia a cibis z potu luctū penitentie significabat. vñ exponendo subdit. Uenit enī ioannes baptista neq; mandūcans panē: neq; bibens vinū z dicitis: Demoniū hz. CYRIL. Presumunt criminari virum qualibet admiratiōe dignuꝫ. Demoniū habere dicūt mortificātē legē peccati: que latet i mēbris. AVGV. ō que. euā. Qz āt dixerat: Cātauimus trybus: z nō saltastis: ad ipsum dūm ptinet q̄ vtendo cum ceteris cibo z potu: leticiam regni significabat. vñ sequitur. Uenit filius bo. man. z bi. z di. Ecce hō deuo. z bibēs vinū. TITVS. Noluit enī christus abstinere ab huiusmodi cibis ne occasionē daret hereticis: qui dicūt creaturas esse malas z vituperant carnes z vinū. CYRIL. Ubi aūt potuerūt oñdere dūm vozatozez: inuenit enim christus vbiq; reprimere imoderantiā z ad modestiā duces. Cōuersabat aūt cū publicanis z peccatozib⁹. vñ ꝓpter eaꝝ dicebant: Amicus publicanoꝝ z peccatoꝝ: cum tamen nullatenus ipse posset in peccatum incidere: sed ecōtra fiebat eis causa salutis: non enī coinquinat sol radians super totaꝫ terrā z frequenter superueniens imundis corpozib⁹, nec sol iusticie ledet conuersando cum prauis. Nemo aūt conetur cōparare propriā mensuram dignitatib⁹ christi. sed quilibet propriam fragilitatē considerans vitet cōsortia talium. prava nāq; colloquia mozes corrūpunt bonos. Sequitur: Et iustificata est sapiētia ab omnib⁹ filys suis.

AMBRO. Sapientia dei fili⁹ est p naturam: non p profectum: que iustificatur per baptisma: in eo q̄ non p contumaciam refutatur: sed p iusticiam dei munus agnoscitur. In eo ergo iustificatio dei ē: si nō ad idignos z obnoxios: sed ad innocentes p ablutionem sanctos z iustos videat sua munera transtulisse. CHRY. Filios aūt sapientie dicit sapientes. consueuit enim scriptura malos magis ex peccato q̄z ex nomine iudicare: bonos aūt filios appellare ꝺformantis eos virtutis. AMBRO. Bene aūt dicit. Ab omnibus: q̄z circa oēs iusticia reseruat: vt susceptio fiat fidelium z electis perfidoꝝ. AVGV. de que. euā. Uel q̄ dicit. Justificata est sapiētia ab oībus filys suis: ostēdit filios sapiētie itelligere: nec in abstinendo nec in manducādo esse iustitiā: sed in equanimitate tolerandi inopiā. nō enim vsus: sed cupiscētia reprehendēda est dūmodo ꝛgruas in generibus alimentoꝝ bis cum q̄bus tibi viuendū est.

¶ Rogabat āt illū qdā de phariseis vt māducaret cū illo. Et ingressus domū pharisei discubuit. Et ecce mulier q̄ erat i ciuitate peccatrix vt cognouit q̄ iesus accubuit i domo pharisei attulit alabastrū vnguēti: z stās retro secus pedes ei⁹ lachrymis cepit rigare pedes ei⁹: z capillis capitis sui tergebat z osculabat pedes ei⁹ z vnguēto vngebat. Uidēs autem pharise⁹ q̄ vocauerat eū: ait intra se dicēs: Hic si eēt ꝓpheta sciret vtiqꝫ q̄ z q̄lis ē mulier q̄ tāgit eū q̄a peccatrix ē. Et rñdēs iesus dixit ad illū: Symon habeo tibi aliqd dicere. At ille ait: Magister dic. Duo dbitores erāt cuidam feneratori: vnus debebat denarios qngētos: z alius qnq̄gita. Nō habētib⁹ illis vnde redderēt. donauit vtriſqꝫ. Quis ergo eum plus z ligit? Respondens simon dixit: Estimo quia is cui plus donauit. At ille dixit ei: Recte iudicasti. Et conuersus ad mulierem dixit simoni. Uides banc mulierem. Intraui in domū tuā. aquā pedibus meis nō dedisti. Hec autem lachrymis riguit pedes meos: z capillis suis tersit. Osculum mihi nō dedisti: hec autē ex quo intraui: nō cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meū non vnxisti: hec autē vnguento vnxit pedes meos: Propter quod dico tibi: Remittunt⁹ ei peccata multa: quoniam dilexit multum. Cui autem minus dimittitur: minus diligit. Dixit autē ad illam: Remittuntur tibi peccata. Et ceperūt q̄ simul accumbebāt dicere intra se: Quis est hic qui etiam peccata dimittit? Dixit autem ad mulierem. Fides tua te saluam fecit. Uade i pace.

BEDA. Quia superius dictum fuerat. Et omnis populus audiens z publicani iustificauerunt deum baptizati baptismate ioannis. Idē euangelista que verbis proposuerat etiam factis astruit: iustificatam. s. sapientiam a iustis z penitentibus dicens: Rogabat autem illum quidam pharisēus vt manducaret cum illo. GREGO. nisenus. Dec conscriptio quendam vtilez intellectum sapit. Sunt enim plerisq; eozum qui se iustificant inflati suspitione vani sensus: priusq; veniat vez iudiciū. separantes seipsos velut agnos ab bedis: nec tecto nec escis cum plerisq; communicare volentes: abominantes omnes quicunque non extremum sed medium tenent callem in vita. Lucas ergo plus medicus animarum q̄ corpozum ostendit ipsum dei[illegible] z saluatozem nostrum pyssime alios visitantem: vnde sequit: Et ingressus domū pharisei discubuit. Nō vt aliquid de vitys ei⁹ sortiat: sꝫ vt ipartiat de iusticia ppria. CYRIL. Mulier autem inhoneste vite promens autem fidelem affectum: venit ad christum quasi potentem veniam com-

missoꝝ largiri. Seqꝫr.n. Et ecce mulier q̄ erat in ciuitate peccatrix: vt cognouit q̄ ihesus accubuit i domo pharisei: tulit alabastrū vnguenti. BEDA. Alabastrū ē genus marmoris cādidi varijs coloribus itercincti: qō ad vasa vnguēta ria cauari solet: eo q̄ optime seruare ea icorrupta dicatur.

GREGO. in ho. Qz.n. hec mulier turpitudinis sue maculas aspexit: lauāda ad fontē misericordie cucurrit: quiuis tes nō erubuit. nā qz semetipam grauiter erubescebat ītus nihil eē credidit qō verecundaret foris. Discite quo dolor ardet: q̄ flere ⁊ inter epulas nō erubescit. GREGO. nisi nus: Indignitatez āt suā oīdens stabat post tergū deiec luminibus ⁊ effusa coma pedes ap̄lectēs: lachrymisq; co pfundens: rebus tristē aīum oñdebat veniaz ip̄lorans. Sequit̄.n. Et stans retro secus pedes eius: lachrymis cepit rigare pedes eius. GREGO. In ho. Oculis.n. terrena cupierat: sz hos iā p penitentiā conterens flebat. Capillos ad cōpositionez vult exhibuerat: sz iaz capillis lachrymas tergebat. vñ sequit: Et capillis capitis sui tergebat. ozē sup ba dixerat: sz pedes dñi osculās hoc in redēptoris sui vestigia figebat. vñ sequit̄: Et osculabat pedes eius. Unguentū sibi p odoze sue carnis exhibuit. Quod ḡ sibi turpiter exhibuerat: hoc iā deo laudabiliter offerebat. vñ sequit̄: Et vnguento vngebat. Quot ergo ī se habuit oblectamēta: tot de se inuenit holocausta. Cōuertit ad virtutū numerū: numerum criminū: vt totū deo fuiret in patiētia: quicquid ex se deū ⁊tempserat in culpa. Sic igit̄ meretrix effecta ē honestioz vginib⁹. Postq̄.n. accensa ē penitentia: exarsit in xpi amoze: ⁊ hec q̄dez q̄ dicta sunt agebant̄ exteri⁹. q̄ vero reuoluebat eius intētio multo feruentioza his erant q̄ sol deus inspiciebat. GREGO. in ho. Dec āt phariseus intus ens despicit: ⁊ non solū venientez peccatricē mulierez sz ēt suscipientem dñm reprehendit. videns āt pharisеus q̄ vocauerat eū: ait ītra se dicens: Si hic eēt prophet̄a: sciret vtiq; q̄ ⁊ qualis mulier est que tangit eū. Ecce: pharisеus veraciter apud se supbus ⁊ fallaciter iustus egrū reprehendit de egritudine: medicū de subuentione: q̄ profecto mag̃er si ad pharisei pedes venisset: calcibus repulsa discederet. Inquinari.n. se alieno pctō crederet: qz hūc vera sua iustitia nō replebat. Sic ⁊ q̄dā sacerdotali officio pditi: sigd fortasse iuste exterius vel tenuiter egerint: ptinus subiectos despiciunt: ⁊ peccatores quoq; in plebe positos dedignātur. Necesse est aūt vt cū peccatores quosq; ꝑspicim⁹: nosmetipos pius in coꝝ calamitate defleamus: qz fortasse in similibus aut lapsi sumus aut labi possumus. Oportet aūt vt sollicite discernamus: qz distinctionē debemus vitijs: cōpassionem nature. Si enim ferieculus est peccator: nutriendus est ꝓximꝰ. Cū vero iā per penitentiā culpā deuicit ipse qō fecit: iā nr̄ ꝓximus, peccator nō est: qz hic in se punit qō iustitia diuina reprehēdit. Inter duos ḡ egros medic⁹ aderat: sz vn⁹ in febre sentiz tenebatur̄ ex sensu pdiderat mētis. Illa gppe flebat qō fecerat: pharisеus aūt de falsa iustitia elat⁹: vim sue valitudinis exaggerebat. TYTVS. Dīs aūt nō vba ei⁹ audiens: sz cogitatiōes ispiciens: dīz se ꝓphaꝝ ostēdit. vñ sequitur. Et rñdēs ihesus dixit ad illū. Simō bēo tibi aliqd dicere. GLO. Qz quidē dixit ei⁹ cogitatiōi rñdēs. Pharisеus aūt ex vbis dñi attētioz est fcūs. vnde dr̄. At ille ait. Magr̄ dic. GREGO. E duob⁹ aūt ei debitoribus paradigma opponitur: quorum vnus minus: alius amplius dz. vnde sequit̄: Duo debitores erant cuidā feneratoi: vnus debebat denarios gngētos: ⁊ alius quinquaginta. TYTVS. q.d. Si tu absq; debito es. quid igitur si in paucioribus teneris. no superbias: qz tu quoq; venia eges. vñ de venia subdit dicens. Non habē. aūt il. vnde red. donauit vtrisq;.

GLO. Nullus enim pōt p seipz a debito peccati liberari nisi diuina gr̄a veniam ꝓsequat̄. GREGO. in ho. Utroq; aūt debito dimisso: qs amplio⁹ largitoꝛē debiti diligat pharisеus iterrogat̄. Sequit̄ eni: Quis ergo plus eum diligit: Quibus vbis protinus ille rñdit. Estimo qz is cui plus donauit. Qua in re notādū est: q̄ dū sua ſnia pharisеus cōuincit. q̄si frēneticus funē portat ex quo liget. vñ segrus. At ille dixit ei: recte iudicasti. Enumerant aūt ei bona peccatricis: enumerant ⁊ mala falsi iusti: vñ sequit̄. Et cōuer. ad mulierē. dixit ad simoni: vides hanc mulierē. intrauī i domū tuā.

AMBRO. q.o. facilis ē vsus aquaꝝ: nō ē facilis lachrymaꝝ effusio. tu promptꝰ in nō es vsus: hec effudit nō promptа: lauans lachrymis pedes meos lauit maculas ꝓpias: terſit comis: vt eas sibi assumat sacros sudores: ⁊ qb⁹ vnata est ad peccatū iuuentutez: venata est sanctitatem.

CHRY. Sicut aūt vbi vehemēs imber ꝓrumpit: fit serenitas: sic lachrymis effusis apparet trāquillitas: ⁊ peris caligo reatuū. ⁊ sicut p aquā ⁊ ſpiritū: sic per lachrymas ⁊ confessionē domo mundantur. vnde sequit̄. Propter qō dico tibi remittunt̄ ei peccata multa: quoniā dile. mul. Tā qui vehementer se ingesserūt malis: rursus ⁊ bonis vehementer insistent: conscy ad quot debita se obligauerint.

GREGO. Tanto ergo ampliꝰ peccati rubigo cōsumitur: quāto peccatoris coz magno charitatis igne cōcremetur. TYTVS. Contingit aūt sepius eum q̄ multus peccator per cōfessionē purgari. Pauca vero peccantes: ex arrogantia nō venire ad cōfessionis remediū. vñ sequit̄: Cui āt minus dimittit̄: min⁹ diligit. CHRY. Quis est ergo nobis feruenti anima: qz nihil ꝓdit boiez fieri magnū. Nullus ergo cōstitutoꝝ in peccatis desperet. nemo virtuosus dormitet: nec bic confidat. Sepe eni meretrix ꝓcedet eū: nec ille diffidat: possibile nāq; est eum etiam primos superare. vnde ⁊ hic iubdit. Dixit aūt ad illaz: Remittit tibi peccata tua. GREGO. Ecce. q̄ ad medicū venerat egra sanata ē sed de salute eius: adhuc aly egrotāt. Sequit̄ eni: Et cepe. q̄ simul accū. dicere ītra se: qs est hic q̄ etiā pec. dimittit: ſz celestis medic⁹ egros nō resuscitat: quos etiā de medicamēto fieri deteriozes vidit. ea... aūt quā sanauerat: p pietatis sue ſniaz ꝓfirmat. vnde sequit̄: Dixit aūt ad mulierē. fides tua te sal. fecit. qz. s. hoc qō petyt posse se accipere non dubitauit.

THEOPHI. Postq̄ aūt ei peccata dimisit: nō sibi in remissionē peccati: sz adycit opationē boni. vñ subdit̄: Vade ī pace. i. in iusticia: qz iusticia est pax boīs ad deū: sic peccatū est inimicitia iter deuz ⁊ boiem. q.d. operare oīa que ad pacē dei te ducunt. AMBRO. Hoc aūt loco plerisq; pati vident̄ scrupulū questionis: vtrū videant̄ euāgeliste discordasse de fide. GRECVS. Quia eni q̄tuoz euāgeliste dicunt christū vnctū fuisse vnguento a muliere: tres puto fuisse mulieres ex ꝑsonaꝝ qualitate: ex mō agēdi: ex differentia tempoꝝ: Joannes q̄dē narrat de maria sozore laçari: quoniam sex diebus ante pascha vnxit pedes ihesu in ꝓpria domo. At mattheus: Postq̄ dominꝰ dixerat: Scitis q̄a post biduū fiet pascha: subdit q̄ in bethania in domo simonis leprosi mulier fudit vnguentū sup dominū eius put: nō aūt vnxit pedes vt maria. Marc⁹ etiā matthеo similiter: lucas aūt nō circa tempus pasce: sed in medio etiā gely hoc refert. Chrisostom⁹ aūt binas asserit has mulieres fuisse: vnā quidem que continetur in ioanne alterā vero cuius mentio fit a tribus. AMBRO. Dane ergo muro cuius mentio fit a tribus. AMBRO. Dane ergo muro cuius mentio fit a tribus. AMBRO. Dane ergo muro

predicans secuꝫ ducit. vnde sequitur. Et duodecim cū illo. Non docētes aut p̄dicātes: ſꝫ iſtruēdi ab eo. Ne aūt feminеus ſexꝰ phiberi videret ſeq̄ chriſtū ſubdit: Et mulieres aliq̄ q̄ erant curate a ſpiritib⁹ malis ⁊ iſirmitatibus. Maria q̄ vocat magdalena de q̄ ſeptē demonia exierāt. BEDA. Maria magdalena ipſa eſt cui⁹ tacito noīe proxima lectio penitentiā nominat. Naꝫ pulchre euāgeliſta vbi eā cū domino iter facere cōmemorat: noto hāc vocabulo manifeſtat. vbi vero peccatricē ſꝫ penitētē deſcribit mulieres generaliter dicit: ne nomen tante fame piſci erroꝛis nota fuſcaret: de q̄ demonia ſeptē exiſſe referunt. GREGO. in home. Quid enī per ſeptē demonia niſi vniuerſa vitia intelliguntur: Quia enī ſeptē diebus omne tēpus cōprehenditur: recte ſeptenario numero vniuerſitas figurat. Septē ergo demonia maria habuit: q̄ vniuerſis vitiis plena fuit. Sequit: Et ioāna vxoꝛ chuze procuratoris herodis ⁊ ſuſanna ⁊ alie multe que miniſtrabāt ei de facultatibus ſuis: HIERO. contra vigilantiū. Conſuetudinis iudaice fuit. nec licebat in culpā moꝛe gentis antiquo: vt mulieres de ſubſtantia ſua victum atq̄ veſtitum p̄ceptoꝛibus darent: hoc q̄ ſcandalum facere poterat in nationibus paulus ſe abiciſſe cōmorat. Miniſtrabant aūt domino de ſubſtātia ſua: vt meꝛeret eaꝝ carnalia cuius ipſe metabāt ſpiritalia: nō q̄ indigeret cibis dominus creaturaꝝ: ſed vt typū oſtēderet magiſtroꝝ: q̄ victu atq̄ veſtitu de diſcipulis deberent eſſe cōtenti. BEDA. Interp̄etatur aūt maria amaꝝ mare propter penitentie rugitum. Magdalena turris: vel meli⁹ turrenſis: a turre de qua dicit: Factus es ſpes mea turris fortitudinis: a facie inimici. Joāna dominus gratia ei⁹: vel dominus miſericoꝛs interp̄tatur: videlicet quia ei⁹ eſt omne quod viuimus. Si autem maria mundata a ſorde vitioꝝ eccleſiam de gentibus inſinuat: cur non ioanna eandem deſignat eccleſiam: quondam idoloꝝ cultui ſubdita? Naꝫ quilibet malignus ſpiritus dum p̄o regno diaboli facit: q̄ſi herodis procuratoꝛ exiſtit. Interp̄etatur ſuſanna liliuꝫ aut gratia eius propter odoriferꝝ celeſtis vite candoꝛē aureumq̄ interne dilectionis ardoꝛem.

¶ Cum aūt turba plurima cōueniret ⁊ de ciuitatibus p̄properaret ad eum: dixit per ſimilitudinem. Exiit qui ſeminat: ſeminare ſemen ſuum. Et dū ſeminat: aliud cecidit ſecus viam: ⁊ conculcatū eſt ⁊ volucres celi comederūt illud. Et aliud cecidit ſupra petram ⁊ natum aruit: quia nō habebat humoꝛem. Et aliud cecidit inter ſpinas ⁊ ſimul exoꝛte ſpine ſuffocauerūt illud. Et aliud cecidit in terram bonam: ⁊ oꝛtum fecit fructuꝫ centuplū. Hec dicēs clamabat: Qui habet aures audiēdi audiat. Interrogabāt aūt eum diſcipuli eius que eſſet hec parabola. Quib⁹ ipſe dixit: Vobis datum eſt noſſe myſteriū regni dei: ceteris autem in parabolis vt videntes nō videāt: ⁊ audientes nō intelligāt. Eſt autem hec parabola: Semē ē verbum dei. Quod aūt ſecus viā: hi ſūt qui audiūt: deinde venit diabolus ⁊ tollit verbum de coꝛde eoꝝ ne credentes ſalui fiant. Naꝫ q̄ ſupra petrā: hi ſūt qui cū audierit cū gaudio ſuſcipiūt verbū. Et hi radices nō hūt. q̄ ad tps credūt ⁊ in tpe tētationis recedūt. Q̄ aūt in ſpinas cecidit: hi ſūt q̄ audierūt: ⁊ a ſollicitudinib⁹ ⁊ diuitijs ⁊ voluptatib⁹ vite eūtes ſuffocāt ⁊ nō referūt fructū. Q̄ autem in bonam terram: hi ſunt qui in coꝛde bono ⁊ optimo audientes verbum retinent ⁊ fructū afferunt in patientia.

THEOPHI. Oꝛ dauid in p̄ſona xp̄i p̄dixerat: aperiā in parabolis os meū: hic dñs iplet. vñ dr. Cū aūt turba conueniret ⁊ de ciuitatibus ppe. ad eū: dixit p ſilitudinē. Loqtur aūt dñs p ſilitudinē: primo qdē vt attentiores faceret auditoꝛes: ſciebat enī. hoīes in obſcuris ſe exercitare: ⁊ ſpernere manifeſta. deīde, vt nō caperēt idigni q̄ myſtice dicebant. ORIGE. Et iō ſignāter dr. Cū turba plurima conueniret. Non. n. ſunt multi: ſed pauci qui p̄tā viā inceduntꝰ ⁊ qui inueniūt viā q̄ ducit ad vitā. vnde matthеus dicit q̄ extra domū docebat p̄ parabolas: ſꝫ intra domū parabolā diſcipulis exponebat. EVSE. Satis aūt ꝙ ſue xp̄s p̄mā p̄ponit parabolā multitudini: nō ſolu tunc aſtātiū: ſꝫ etiā futuroꝝ poſt illos inducentē ad audiētiā verboꝝ ſuoꝝ cum dicit. Exiit q̄ ſeminat ſeminare ſemē ſuū. BEDA. Satoꝛē iſtū nullum melius q̄ filium dei itelligere poſſumus: qui de ſinu p̄ris qua creature nō erat acceſſus egrediēs: ad hoc venit in mūdū vt teſtimoniū perhiberet veritati. CHRY. Exiit aūt q̄ vbiq̄ eſt nō localiter: ſꝫ p amictū carnis nobis appropiquauit. Decēter aūt aduētum p̄priū xp̄us exitū nominat. eramus. n. excluſi a deo: ⁊ ſicuti cōdēnati ⁊ rebelles regi eiecti ſumus. Qui vero cū reconciliare vult eos: exeundo ad ipſos extra cum eis loqtur: donec dignos iam factos aſpectu regio eos introducat: ſic etiaꝫ xp̄us fecit. THEOPHI. Exiit aūt nunc non vt agricolas p̄deret: aut cōbureret terrā: ſꝫ exiit ſeminare. ſepe. n. agricola qui ſeminat ob aliā cauſam exit⁹ non ſolū vt ſeminet. EVSE. Exiuerūt aūt nōnulli a patria celeſti ⁊ ad homines deſcēderunt: non tamē vt ſererēt: neq̄ n. ſatoꝛes erant: ſꝫ adminiſtratoꝛes ſpiritus in miniſteriū miſſi. Moyſes etiā ⁊ p̄phete poſt cum nō ſeruerunt hominibus myſteria regni celoꝝ: ſꝫ retrahēdo inſipientes ab erroꝛe negtie ⁊ idoloꝝ cultu: quaſi colebant animas hominuꝫ ⁊ in noualia redigebant. Solus aūt omnium ſatoꝛ verbum dei exiuit euāgeliçaturus noua ſemina: ſcilicet myſteria regni celoꝝ. THEOPHI. Non ceſſat aūt dei filius ſemper in noſtris animabus ſeminare: non ſolū cum docet: ſꝫ etiā cum creat in noſtris animabus ſeminat ſemina bona. TYTVS. Exyt aūt vt ſeminaret ſemē ſuū: nō aūt accepit verbū quaſi mutuatū: cum ipſe naturaliter ſit verbū dei viui. Non eſt igitur ſuū p̄priū ſemē p̄bere doctrinā ex ſua natura. vnde ⁊ iudei dicebāt: qualiter hic litteras nouit: quas non didicit. EVSE. Decet igit duos eſſe gradus eoꝝ qui recipiunt ſemina: primum quidē eoꝝ qui digni facti ſunt vocatione celeſti: ſed labuntur a gratia p̄pter negligētiaꝫ ⁊ toꝛporē. ſecundū vero multiplicatiū ſemē in bonis fructibus. Ponit aūt ſm matthеū tres differētias in quolibet gradu. Naꝫ qui coꝛrūpunt ſemē non ſimilē habēt p̄ditionis modū: ⁊ qui ab eo fructificant: non equam recipiunt copiam. Sane actiones perditum oſtendit ſemen. Quidam. n. cum non peccauerint: ſuis ejectionibus inſita ſibi ſemina ſalubria p̄derunt ſubtracta abſtinentione ⁊ memoria eoꝝ per ſpiritus malignos ⁊ demones q̄ volant per aerē vel viros fallaces ⁊ callidos que volatilia nūcupauit. Vñ ſubdit. Et dū ſeminat: aliō cecidit ſec⁹ viā.

THEOPHI. Nō dixit q̄ ſeminans p̄iecit aliud ſecus viam: ſed q̄ ſemen cecidit. Qui enim ſeminat docet rectus ſermones: ſed ſermo diuerſimode cadit in audiētes: vt quidam eoꝝ via dicantur: Et cōculcatum eſt ⁊ volucres celi comede. illud. CYRIL. Arida enim eſt ⁊ inculta quodammodo omnis via: eo q̄ a cunctis conculcatur: ac nihil ex ſeminibus humatur in ea. Sic igitur habentes coꝛ indocile nō penetrat diuina monitio: vt poſſit laudē germinare

virtutum: ſed tales ſunt via frequētata immundis ſpiritib⁹. Sunt iterum aliqui leuiter gerentes fidē in ſe quaſi ī verboꝝ ſimplicitate: horum fides caret radice: de q⁹ ſubdit: Et aliud cecidit ſupra petraꝫ ⁊ natū aruit: q̄ nō habe. humoꝛem.

BEDA. Petram dicit duꝝ ⁊ indomitū coꝛ. hoc eſt aūt humoꝛ ad radicē ſeminis: q̄ iuxta aliam parabolam oleū ad lampades virginū nutriendas. i. amoꝛ ⁊ pſeuerātia virtutis. EVSE. Sunt etiam aliqui qui per auariciā ⁊ appetitū voluptatum ⁊ mundanas ſollicitudines ſpinas quidā ſpinas nunc vant immiſſum ſibi ſemen ſuffocari fecerūt: de quibus ſubdit: Et aliud cecidit inter ſpinas. ⁊ ſimul exoꝛte ſpine ſuffocauerunt illud. CHRY. Sicut enim ſpine non permittunt oziri ſemen: ſed ex condēſatione ſuffocant immiſſum ſic ſollicitudines vite preſentis ſemen ſpiritale fructificare nō ſinunt. increpandus erat eſſet agricola q̄ ſpinas ſenſibiles ſpinas ⁊ petrā ⁊ viam ſeminaret. Non enim poſſibile eſt petrā terraꝫ fieri: nec viam nō eſſe viā: nec ſpinas nō eſſe ſpinas. in rōnalibus aūt ſecus eſt. Poſſibile ē enim petram conuerti in terrā pinguē. ⁊ viam non concularī ſpinas diſſipari. CYRIL. Sunt aūt terra pinguis eſera: animе boneſte ⁊ bone: que in profundo ſuſcipiunt verbi ſemina ⁊ retinent ⁊ fouent. Et quantū ad hoc ſubditur. Et aliud cecidit in terram bonā: ⁊ oꝛtum fecit fructuꝫ centuplū. Cum enim in mentē mundam ab omnibus perturbantib⁹ verbum diuinum infunditur: tunc immittit radices in profundum: ⁊ germinat tanq̄ ſpica: ⁊ conueniēter perficitur. BEDA. Fructum enim cētuplum fructū pfectum dicit. nam denarius numerus p pfectione ſemp accipitur: quia in decē p̄ceptis legis cuſtodia continet. Denarius autem numerus p ſeptiplū multiplicatus: in cētenium ſurgit. vnde centenarius magna pfectio ſignificat.

CYRIL. Que aūt ſit ſententia parabole: accipiamus p eum qui eam compoſuit: vnde ſequit: Hec dicens clamauit. Qui habet aures audi. audiat. BASI. Audire p̄tinet ad intellectum. vnde p hoc dominus excitat ad exaudiēdum. attende mentiones eoꝝ que dicunt. BEDA. Quotiens enim hec admonitio vel in euangelio vel ī apocalypſi ioānis interponitur: myſticū eſſe quod dicitur: querendū q̄ a nobis intentius oſtendit. vnde diſcipuli ignoꝛantes ſaluatoꝛē interrogant. Sequit enim: Interrogabāt aūt eum diſcipuli eius que eſſet hec parabola. Nemo tamē putet finita moꝝ parabola diſcipulos hoc interrogaſſe: ſꝫ vt marcus ait cū eſſet ſingularis interrogauerūt eum. ORIGE. Eſt aūt parabola ſermo quaſi facti: nō aūt facti iuxta q̄ dicitur: poſſibilis aūt fieri reꝝ ſignificatiuus p tranſumptionē eaꝝ que in parabola traduntur. Enigma vero eſt proceſſus ſermonis in bis que dicuntur quaſi facta: que tamē nō ſunt facta: nec poſſibilia fieri: ſignificant vō aliquid in occulto: ſicut q̄ dicit in libro iudicū q̄ ligna iuerunt vt vngerent ſibi regē. Non ē aūt ad litteraꝫ factū q̄ dicit: Exiit qui ſeminat. ſicut ea que narrat hiſtoria poſſibile tamen fuit fieri. EVSE. Domin⁹ vero docuit eos cāꝫ quare turbis p parabolas loquebat. vnde ſubditur. Quibus ipſe dixit. Vobis eſt datum noſſe myſterium regni dei. GREGO. naçançenus. Cū hoc audis: nō introducas diuerſas naturas ſꝫ quoſdā hereticos q̄ putant hos q̄dē eſſe pereūtis nature: hos vō ſalubris. quoſdā vō ſic ſe habere vt coꝝ voluntas eos ducat ad pei⁹ vel meli⁹. Sed addas ei q̄ dicit: Vobis datū ē. i. volētib⁹ ⁊ ſimiliter dignis. THEOPHI. Dis aūt qui ſunt indigni tantis myſteryis obſcure dicunt. vnde ſequit: Ceteris aūt in parabolis: vt videntes non videant: ⁊ audientes non intelligant. Videre enim ſe putant: non vident autem: ⁊ audiunt quidē: ſed non itelligunt. Dui⁹ ergo gratia hoc eis chriſtus abſcondit: ne maiꝰ eis p̄iudiciū generetur ſi poſtq̄ nouerint: chriſti myſteria contempſerint. Qui enīꝫ intelligit: ⁊ poſtea ſpernit: grauiꝰ punietur. BEDA. Recte igitur in parabolis audiūt: q̄ clauſis ſenſib⁹ coꝛdis: nō curant cognoſcere veritateꝫ obliti eius q̄ dñs dixerat. Qui hꝫ aures audiēdi audiat. GREGO. in home. Dñs aūt dignatus ē exponere q̄ dicebat: vt ſciam⁹ reꝝ ſignificatiōes q̄rere ét in bis q̄ p̄ſemetipꝫ voluit explanare. Segtur. n. Eſt aūt hec parabola: Semen ē verbū dei. EVSE. Deſtruentiū aūt ītmiſſa ſemīa ſuis aīabus tres dicit eſſe cās. Quidaꝫ. n. deſtruunt in ſe ſemen recōditaꝫ: dantes leuiter auditū volentibus fallere. de qbus ſubdit: Quod aūt ſecus viā: hi ſunt q̄ audiūt: deīde venit diabolus ⁊ tollit vbū de coꝛde eoꝝ: ne credentes ſalui fiāt. BEDA. Qui. ſ. vbū q̄ audiunt: nulla fide: nullo ītellectu: nulla ſaltē tētāde vtilitatis actiōe pcipere dignant. EVSE. Quidā vo cuꝫ in mētis p̄fundo nō ſuſceperint vbuꝫ dei: facile extinguunt aduenīente aduerſitate. de qbus ſubditur. Naꝫ q̄ ſupra petrā: hi ſunt q̄ cū audie. cuꝫ gau. ſuſci. ver. ⁊ hi radi. nō ha. qui ad tem. cre. ⁊ in tpo. tenta. recedunt. CYRIL. Cum. n. intrant eccleſiā letanter attētant diuina myſteria: ſꝫ ex leui voluntate: vt aūt egreſſi ſunt eccleſiā: obliui ſunt ſacrarū diſciplinaꝝ: ⁊ ſi fides xp̄iana non fluctuet p̄manent. turbante vo pſecutione pfugaꝫ bñt mentes: fides eoꝝ caret radice. GREGO. in homel. Multi boni opis initia p̄ponunt: ſꝫ moꝝ vt fatigari aduerſitatibus vel tentationibus ceperint: inchoata derelinquunt. Petroſa q̄ terra humoꝛē non habuit: q̄ hoc q̄ germinauerat: ad fructus pſeuerantiā non pduxit. EVSE. Quidā vo ſuffocāt recōditū in eis ſemen diuitijs ⁊ illecebris: q̄ſi q̄buſdaꝫ ſuffocantibus ſpinis. de qbus ſubdit: Q̄ aūt in ſpinis cecidit hi ſunt q̄ audie. ⁊ a ſollicitu. ⁊ diuit. ⁊ volup. vite eun. ſuffo. ⁊ nō refe. fructuꝫ. GREGO. in home. Mixtꝫ quō dñs diuitias ſpinas interp̄tatus ſit: cū ille pungant iſte delectēt: ⁊ tñ ſpine ſunt: q̄ cogitationū ſuaꝝ punctionibus mentes lacerant: ⁊ cū vſq̄ ad peccatū p̄trahunt: q̄ſi inflicto vulnere cruentāt. Duo aūt ſūt q̄ diuitijs iungit: ſollicitudines: ⁊ voluptates: q̄ p curaꝫ mentē oppriment: ⁊ p affluentiā reſoluūt. ſuffocāt aūt ſemen: q̄ ipoꝛtunis cogitationibus guttur mentis ſtrangulant: dum bonum deſideriuꝫ intrare ad coꝝ non ſinūt: quaſi aditum vitalis flatus vetant. EVSE. Nec aūt ex p̄miſſione a ſaluatoꝛe p̄dicta ſunt. Sic aūt ſe hꝫ patefacit effectus: non. n. aliter aliqui a verbo diuini cultus deficiunt: niſi ſm aliquem modoꝝ p̄dictoꝝ ab eo. CHRY. Et vt plura breuibus comprehendam. bi quidem tanq̄ negligentes audire: bi tanq̄ delicati ⁊ debiles. bi vero tanq̄ ſerui facti voluptatis ⁊ rerum mundi a bono deſiſtunt. Bonꝰ ét oꝛdo vie: petre: ⁊ ſpinaꝝ: opus eſt primo memorie ⁊ cautele: deinde foꝛtitudinis: poſter contemptus p̄tium. Conſequenter ponit bonam terram coꝛ. contrario mō ſe habentes ad viā ⁊ petram ⁊ ſpinas cū ſubdit: Q̄ aūt in terram bonaꝫ. bi ſunt q̄ in coꝛde bono ⁊ optimo verbū retinent: ⁊ fructuꝫ afferunt in patientia. Naꝫ qui ſecus viam poſiti ſunt. non retinent verbū: ſed rapit eis ſemen diabolus. q̄ vo ſunt in petra: non ſuſtinent in patientia tentationis inſultū pp̄ imbecillitateꝫ: qui vo ſunt in ſpinis nō fructificāt ſꝫ ſuffocantur.

GREGO. in home. Terra ergo bona fructū p patientiā reddit: q̄ nulla ſunt bona que agimus: ſi non equanimiter ēt proximoꝝ mala toleramus. fructum ergo p patientiam reddunt. q̄ cū humiliter flagella ſuſcipiūt poſt flagella ad requiem ſublimiter cum gaudio ſuſcipiuntur.

¶ Neo aūt lucernā accēdēs opit eā vaſe: aut ſubtꝰ lectū ponit: ſꝫ ſupra cādelabꝝ ponit: vt intrātes videāt lumē. Nō ē. n. occultū q̄ nō mānifeſtet: nec abſcōditū q̄ nō cognoſcat: ⁊ ī palā veniat. Videte ergo q̄d audiatis. Qui. n. hꝫ dabit illi: ⁊ quicunq̄ nō habet: etiam quod putat ſe habere

auferetur ab illo.

BEDA. Quia supra dixerat aplis. Uobis datū est nosse mysteriū regni dei: ceteris aūt in pabolis. nūc ostēdit nos aliqñ etiā ceteris idē mysteriū cē reuelandū dicēs: Ne. au. lu. accē. ope. cā vase. aut sub. le. po. ſz su. cāde. po. ut ītrā. vi. lumē. EVSE. q. d. Sic lucerna accēdit vt luceat: non vt operiat sub modio vl lecto: sic ēt secreta regni celoꝝ in pabolis edita: q̄uis lateāt alienos a fide: nō tñ penes oēs manifestū habebūt sensuꝫ. vñ subdit: Nō enī est oc. qō nō mani. ne. absco. qō nō co. ī pa. veniat. q. d. q̄uis plīma ī pabolis dicta sūt: vt videtes nō videāt: & audiētes nō itelligāt propter sui īcredulitatē: tot' tñ fructo patebit. AVGV. de eccā. Uel aliter: Totā bis verbis typice docet fiduciā pdicandi: ne qs timore carnaliū incōmodoꝝ lucē scie absondat. vasis enī & lecti nosce carnē: lucerne aūt vocabulo verbū designat: qō ob metū carnaliū incōmodoꝝ occlūdat: qui ipam carnē ꝓponit manifestatiōi veritatis: & ea q̄si operit verbū: qui ꝑdicare ꝓpidat. Supra cādelabruꝫ aūt ponit lucernā: qui corpus suū ministerio dei subycit: vt supioꝝ sit ꝑdicatio veritatis: & inferioꝝ seruit' corporis. ORIGE. Sed & qui vult adaptare lucernā perfectioꝝ christi discipulis: ꝑsuadebit nobis per ea que dicta sunt de ioanne: qñ ipse erat lucerna ardens & lucens: non decet ergo eū q lucernā rōnalem accendit in aīa: absondere eā sub lecto vbi qs requieſcit: nec sub aliquo alio vase: qz q facit hoc nō puidet intrantibus domum qb' lucerna parat: ſz oportet superponere candelabro. i. omni ecclesie. CHRY. Hoc aūt dicens inducit eos ad vite diligentiā docens eos strenuos esse quasi expositos aspectib' omnium ac pugnātes in mundo quasi in theatro. q. d. ne cōsideretis q̄ manet in modica parte mundi: eritis en omnibus noti: quia tanta virtutē impossibile est latere. MAXI. Uel forsan se ipsuꝫ appellat dñs lucernā radiantē cunctis habitātib' domū. i. mundū: cū sit naturaliter deus: & factus dispensatiue caro. & sic quasi lux ad instar lucerne retinet ī testa carnis per mediaꝫ animam: sicut p lychinū ignis ī testa lucerne. Uocat aūt cādelabrū ecclesiā: supra quā verbū dei quasi fulgēs: quasi quandā domū illuminat radys veritatis. Dixit aūt similitudinarie vas aut lectū corporalē cultū legis sub quo ptinet nō vult. BEDA. Instāter āt nos dñs docet verbo auscultare: vt etiā & nostro illud pectore cōtinue ruminare: & alieno eructare sufficiam' auditui. vnde sequit: Uidete ergo qd audiatis. Qui enī habet. da. il. & quicunq; non habet etiā qō putat se habere. aufe. ab illo. q. d. tota intentione verbo quod auditis operam date: quia qui amore habet vbi: dabitur illi & sensus intelligendi quod amat: at qui verbi audiendi amore nō habet si vel naturali ingenio: vel litterarum se callere putauerit et ꝓpositio: nulla sapientie dulcedine gaudebit. Sepe enīꝫ desidiosus ingeniū accipit: vt de negligentia iustius puniatur: quia quod sine labore assequi potuit: scire contemnit: & nōnunquā studiosus tarditate intelligentie ꝑmit: vt eo maiora ꝑmia retributiōis ītueniat: quo magis studio inuenitionis elaborat.

¶ Uenerūt aūt ad illum mater & fratres eius: & nō poterant adire eum pre turba. Et nunciatuꝫ ē illi: Mater tua & fratres tui stāt foris volētes te videre. Qui respōdēs dixit ad eos: Mater mea & fratres mei hi sūt q verbū di audiūt & faciunt.

TYTVS. Derelictis cognatis carnalibus dominus insistebat doctrine paterne: quia vero desiderabatur propter eius gratiam accedunt ad eum. vnde dicitur: Uenerunt ad illum ma. & fra. eius. & non pote. adi. eum pre turba. Si audiueris de fratribus domini adduce pietatem: & intellige gratiam. nullus enim ſm diuinitatē saluatoris fra-

ter est: vnigenitus enim est: ſz pietatis gratia cōmunicauit nobis in carne & sanguine: & factus ē frater noster cū esset naturaliter deus. BEDA. Fratres tū dñi ſz carnē dicunt: nō filij beate Marie genitricis dei ſz heluidiū: nec filij Ioseph de alia vxore eius quosdā putandi sunt: ſz cognati potius intelligendi sunt et cognati. TYTVS. Putabant āt fratres eius: q̄ cū corpus audiret presentiā dimitteret populū reueritus maternū nomen: & flexus amore materno. vnde sequitur. Et nunciatum est illi. Mater tua & frat. tui. fo. stāt vo. te videre. CHRY. Considera q̄le erat astante ei toto populo: & ab ore eius pendente iā inchoata doctrina. foras extrahere. Ob hoc dicit q̄si increpando respondit. Sequitur: Qui respon. dixit ad eos. Mater me. & fra. me. hi sūt: q̄ verbum dei audiunt & faciunt. AMBRO. Moralis magister q̄ō se ceteris ꝓbet exemplum: ꝑscribens eis quibus ceteris q̄n qui non religāt prece aut matrē suam: non est filio dei dignus sentētie huic ipse primus se subycit: non q̄ materne refutet pietatis obsequia. ipsius. n. ꝓceptū est: q non honorificauerit patrem & matrem morte moriatur: ſz q̄ paternis se mysteriis ampliꝫ q̄ maternis affectibus debere cognoscit. neq; tñ iniuriose refutant parentes: ſed religiosioꝝ copule mentiū docētur esse q̄ corporū: ergo hic non vt q̄dā heretici tendiculas aucupantur mater negat: que ēt de cruce agnoscitur: ſz necessitudini corporali ꝑscriptoꝝ celestiuꝫ forma ꝓfertur. BEDA. Dicit igitur qui verbū dei audiunt & faciunt mater dñi vocātur: eo q̄ illū quotidie suo exēplo vel dicto quasi parturit in cordibus proximoꝝ: fratres quoq; sunt eius: cum & ipsi faciant voluntatē patris eius q in celis est. CHRY. Non āt hoc dixit increpando matrē: ſz eam plurimuꝫ adiuuādo. Nā si erga ceteros sollicitus erat: vt generaret eis de se debitam opinionē: multo magis erga matrē non aūt eleuasset eam ad illa fastigia: si semper expectaret honorari ab eo tanq̄ a filio: nō aūt eum dñz reputaret. THEOPHI. Quidam vero hoc sic intelligunt: q̄ ꝓpo docēte quidam inuidentes: subsannantes cuꝫ super doctrina eius dixerunt. Mater tua & fratres tui stant foris volentes te videre: tanq̄ ꝓp hoc ignobilem eum demonstrarent. & ideo qui mentem eorum cognouit: sic eis respondit: q̄n nō nocet vilis consanguinitas: sed si ignobilis quis existat: audiat aūt verbum dei: ipsuꝫ consanguineum reputat: q̄ tñ audire solum neminem saluat: sed magis condemnat. subiungit: Et faciunt. Decet. n. audire & facere. verbum autem dei dicit suam doctrinam quecunq; enim ipse dicebat: patris erāt. AMBRO. Mystice autem nō debuit foris stare qui christuꝫ querebat. Unde & ille ait: Accedite ad eum & illuminamini. Si enim foris stant: nec ipsi agnoscuntur parentes: & ꝓpter nostrum foris esse non agnoscūtur exemplū: quemadmodū nos nō agnoscimur si foris stemus. Illud quoq; intelligere non abhorret: q̄ per figuram parentum demōstrat iudeos: ex quibus est christus ſz carnē: ecclesiamq; ſz nazoge credidit ꝓferendā. BEDA. Intus. n. cōdocente venientes intrare nequeunt: cuius spiritaliter intellige re dicta negligunt ꝓoccupans āt turba intrauit in domuꝫ: q̄ differente iudea gentilitas confluxit ad christum. foris autem stantes volunt christum videre: qui spiritalem in lege sensuꝫ querentes sese ad custodiaꝫ littere foris figerūt. & quasi christum potius ad docenda carnalia cogunt exire q̄s se ad discenda spiritalia consentiunt intrare.

¶ Factum est autē in vna dierū: & ipse ascendit ī vnā nauiculā: & discipli ei': & ait ad illos. Trāsfretem' trans stagnum. Et ascenderūt. Et nauigantib' illis obdormiuit. Et descendit procella vēti ī stagnū: & ꝓpellebāt: & periclitabāt. Accedētes āt suscitauerūt eū dicētes: ꝓceptor pim'. At ille

surgens increpauit vētum & tempestati aque et cessauit: & facta est trāquillitas. Dixit autē illis. Ubi est fides vestra? Qui timētes mirati sūt ad inuicē dicentes: Quis putas hic est? Quia & vētis et mari imperat: et obediunt ei.

CYRIL. Quia discipuli omnes beneficiatos a xpō videbāt: decebat etiā ipsos sensim in būficijs xpi delectari: non an. fili' q̄s ꝓsiderat: q̄ fiūt in alienis corporib' & in eo: & ideo dñs discipulos mari & vētis expo. uit. vñ dr: Cūq; est autē in vna die: & ipe ascēdit in vnā nauiculā: & discipuli eius: & ait ad illos. Transfretemus trans stagnum. & ascēderunt.

CHRY. Uitans q̄dē lucas q̄stionē q̄ sibi fieri posset de xpō ordine: dicit cū in vna die: & itrasse nauiculā. CYRIL. Si aūt vigilāte dño accidisset tempestas vel nō timuissent discipuli: vel nō exhorruissent: vel nō credidissent eū posse tale aliqd facere. Quapropter dormit pstās tps timori. Sequitur. n. Nauigātibus aūt illis obdormiuit. & descē. pcel. vē. in stagnū. AMBRO. Supra habes q̄ ꝓnoctabat in oratione: quō hic in tēpestate dormit: ſz exprimit securitas tēpestatis: quō oīb' timētib' solus itrepidus gescebat: ſz gescebat corporis somno cū intēderet diuinitatis mysterio: nihil. n. sine vbo fit. CYRIL. Cū magna aūt dispōsatione videt eē pactū: ne mox postq̄ tēpestas suadere cepit nauiculā: q̄reret ab eo suffragiū. Sz postq̄ malū imalunt: vt manifestior fiat diuine maiestatis ptās. vñ dr. Et cōpellebant & periclitabant. Qō q̄dē dñs ꝓmisit excercitationis gra: vt cū ꝓfessi fuerit piculū: cognoscāt miracli magnitudinē. Unde postq̄ magnitudo piculi in ītolerabilē metū eos vergebat: tanq̄ aliā spez nō būtes salutis: nisi solū ipz dñz virtutū ei excitauerūt. Sequitur. Accedentes. ait. Precepto' pime. AVGV. de cō. euā. Matthe'. q̄dē dicit. Dñe salua nos pime. Marc' aūt: Magr nō ad te attinet: q̄ pime'? Eadē aūt ē fides excitātiū dñz volētiūq; saluari. Nec op' est q̄rere: qd horū potiꝰ xpo dicū sit: siue. n. aliqd horū triū dixerit: siue alia vba q nullus euāgelistarū cōmemorauit: tantūdē aūt valētia: qd ad rē itereſt: q̄q̄ etiā hoc fieri potuerit: vt pluribꝰ eum excitātibꝰ oia hec: aliud autē ab alio diceret. CYRIL. Nō aūt erat polē eos pire exīte cū eis ois potēte. vñ ilico surgit xps q hz oīum ptātē: & sedat ꝓfesti procellā & vētorū ipetū: & cessauit tēpestas: & fcā est trāquillitas: in quo ostēdit se deum eē: cui in psalmo dr. Tu dñaris ptāti maris: motū aūt fluctuū ei' tu mitigas. BEDA. Sic igit in hac nauigatiōe dñs ytrāq; vim' eiusdēq; psone nāz oñdit dū is q vt hō dormit in naui furorē maris vt deus vbo coercet. CYRIL. Simul autē cū tēpestate aqz: soluit tēpestatē aīarū. vñ sequitur. Dixit aūt illis. Ubi est fides vra? In quo vbo oñdit q̄ timorē nō facit tētationū inductio: ſz ibecillitas mētis: Sicut. n. aurū ꝓbat in igne: sic in tētationibꝰ fides. AVGV. de cō. euā. Hoc autē ab alijs euāgelistis alijs vbis dcm est. Matthe'. n. dicit eū dixisse. Quid timidi estis modice fidei: Marc' aūt ita dicit. Quid timidi estis: ne dum habetis fidē. i. illā pfectaz velut granum synapis. hoc ergo & ille ait. Modice fidei. Lucas aūt. Ubi est fides vestra? Et ille quidē dici potuit. Quid timidi estis? Ubi est fides vestra? Modice fidei. vnde aliud pro aliud ille cōmemorat. AMBRO. Placata igit tēpestate ad iperiū xpi discipuli stupefacti miraculo susurrabāt adinuicē. vñ sequit. Qui timētes mirati sūt adinuicē dicētes. Quis putas hic est quia & ventis iperat & mari: & obediunt ei? Nō aūt discipuli vt ignorātes eū hoc dixerūt adhuc. Nouerāt. n. eū deū esse & filiū dei iesum. admirant āt inaīate potestatis abūdātiā: & diuinitatis gloriā: q̄uis similis nobis esset & visibilis ſm carnē. vñ dicunt: Quis est hic. i. qualis & q̄tus & in q̄ta virtute & maiestate? Imperiosum eni est opus: dñatiuū ꝓceptū: nō seruilis petitio. BEDA.

Uel nō discipuli ſz naute & alij miranꝰ q̄ in naui erāt. Allegorice āt mare vel stagnū tenebrosus & amarꝰ mūdi est. Nauicula arbor crucis: cuius būficio fideles adiuti emersis mūdi fluctibꝰ obtinēt littus pfice celestis. AMBRO. Itaq; dñs: q̄ se itelligit pp diuinū in terras mysteriū venisse: relictis nauē ascēdit parētibꝰ. BEDA. Ascēdūt āt & discipuli admoniti cū eo. vñ ipse ait: Siqs vult post me venire abneget semetipz: & tollat crucē suaz: & sequat me. Discipulis nauigātibꝰ. i. fidelibus seculū calcātibꝰ: & futuri seculi aīo getez meditātibꝰ: & p scispūs flatū: vel ēt ꝓpriꝰ remigū conatū ifidos mūdi fastus certatiz pr' terga iactātibꝰ: subito obdormiunt dñs. i. aduenit tps oñice passiōis: & ꝏscendit procella: q̄ dño somnū mortis in cruce subeūte: fluct' psecutionū demōiacis flatibꝰ excitati exurgūt. Fluctibꝰ āt ñ dñi patiētia turbat: ſz discipulorū ibecillitas ꝏcutit & trepidat: q̄ suscitarūt dñm: ne eo dormiēte pereāt: q̄ cuius morte viderāt: resurrectionē optant: q̄ si differret: ipsi ī ꝓpetuū perirēt. Uñ sequ. ges increpat ventū: q̄ celeri resurrectiōe ꝓmorte destruit supbiā diaboli q̄ habebat ipiū mortis. Tēpestatez āt aque facit cessare: q̄ rabiē iudeoꝝ morti ei' insultātiū resurgēs labefacit. AMBRO. Et aduertas sine tēptatiōe neminē posse ex ꝑ vite curriculo demigrare: q̄ exercitiū fidei tētatio ē. Subiecti igit sum' negcie spiritalī pcellis: ſz q̄si pugiles naute gubernatorē excitem' q̄ nō fuiat: ſz impet vētis: q̄ & si iaz nō dormiat sui corpis somno: cauea mus tñ ne nīi corpis somno nobis dormiat & gescat. Uñ āt arguunt q̄ pīte xpc timebāt: cū vtiq; ibi aderat q̄ pire nō posset. BEDA. Qui sile ē: q̄ post morte discipls apparēs exprobrauit incredulitatē eoꝝ: & sic tumidis gurgitibus se dans: patefecit cunctis potentiam sue diuinitatis.

¶ Et nauigauerunt ad regionem gerazenorum que est contra galileam. Et cū de naui egressus esset ad terram: occurrit illi vir quidam q̄ habebat demoniū iā temporibus multis: & vestimēto non induebatur: neq; in domo mānebat: sed i

gerazenozū: vt discederet ab ipsis: q magno ti
more tenebāt. Ipse aūt ascēdēs naui reuersus ē
Et rogauit illū vir a quo demonia exierāt vt cū
eo eēt. Dimisit āt eū ihesus dicēs: Redi i domū
tuā: t narra quanta tibi fecit de⁹. Et abijt p vni-
uersam ciuitatē pdicās quanta fecisset illi ihesus.

CHRY. Saluator nauigando vna cū discipul' ad portū
uenit. vñ dr: Et nauigauerūt ad regio. gerase. q̄ est contra
galileā. TYTVS. Ueraciora exēplaria nec gerazenoz
hūt: nec gadaroz: sz gergezinoz. est. n. gadara ciuitas in
dea: stagnuz āt vel mare nullatenus inuenit i ea. sz geraza
ciuitas arabie ē: nec stagnū nec mare iuxta hūs. Est āt ger-
geza a qua: gergesei vrbs antiq̄ iuxta tyberiacū stagnū: cir
ca quā est rupes stagno vicina: in qō oīdiē deiectos fuisse
porcos a demonib⁹: qz tū geraza t gadara finiū hūt cū ter
ra gergezinoz. verisimile ē inde ad hoz terraz porcos fuis
se adductos. BEDA. Geraza. n. vrbs est insignis arabie
trans iordanē iūcta mōti galaad: quā tenuit trib⁹ manasse
nō longe a stagno tyberiadis in quo porci precipitati sunt.

CHRY. Luz āt dñs descēdisset a mari: occurrit ei aliud
terribili⁹ miraculū. naz demoniacus tanḡ furus videṡ dñz
fuisutē pfitēr. vñ segr: Et cū egress. eēt ad ter. occur. ei vir q
daz q demoniū hēbat iaz tpib⁹ multis. AVGV. De cō-
euā. Qz matthe⁹ duos dic fuisse demōiacos. marc⁹ t lucas
aūt vnū pmemorāt: intelligas vnū coz fuisse psone alicui⁹
clariozis t famosiozis quē regio illa marie dolebat: t p cu
ius salute plīmum satagebat. Hoc volētes significare duo
euāgeliste solū pmemorandū iudicauerūt: de quo facti bu
ius fama lati⁹ pclariusq; fragrauerat. CHRY. Ul' lucas
elegit ex illis duob⁹ cuz q senioz erat. vñ flebili⁹ narrat ei⁹
ifortuniū cū subdit: Et vesti. nō idue. neq; i do. ma. sz in mo.
Uisitāt āt dñmones mortuoz sepulchra: volētes ibuere ho
mines piculosa doctria: q. s. mortuoz aīe demones fiunt.

CYRIL. Qz āt nudus petebat dfunctoz sepulchra: de-
moniace ferocitatis erat idiciū. pmittit āt quosd' dispēsa-
tiue de⁹ subesse dmonib⁹: vt nos ppendam⁹ p eos q̄les sūt
demōes erga nos: vt rēnuam⁹ eis subyci velle: t sic vno pa
tiēte edificar q̄plures. CHRY. Qz vo boiez cū ppli fa
tebant accesserūt demōes diuinitatē pdicātes ipi⁹: quā ēt
mare sua trāgllitate clamauerat. vñ segtur: Js vt vidit ie-
suz. pci. añ il. t excla. vo. ma. t dixit. CYRIL. Attendas
hic timorē annexū audacie t desperationi multe. signū enī
diabolice desp̄ationis est in audiēdo dicere. Quid mihi t
tibi est ihesu fili dei altissimi: Timoris vo cū pcat. Obsecro
te ne me torqueas. Sc̄i nosti cū eē filiū dei altissimi: fate-
ris cū deū celi t terre: t eoz q̄ otinētur in eis. Qualr igit nō
tua immo sua vsurpas: t dicis: Quid mihi t tibi: Quis aūt
principū terreno⁹ oīno sustinebit a barbaris lacessiri suo
subiectos ipio⁹ vñ segt. Precipie. n. spi. imu. vt exi. ab boie.
Et necessitatē pcepti oīdit subdēs: Multis. n. tē. arri. il. t vi
cie. ca. t cōpe. custo. t ru. vin. age. a dmo. i dekto. CHRY.
Unū qz nēo audebat demoniacū tenere: ipse xp̄s ad euz va-
dit alloq̄ns ipm. Segt. Interroga. au. il. ie. di. Qō ti. no. ē:
Nō velut insc̄ius nomen ingrit: sz vt confessa peste quā to
lerabat: virtus curantis gratioz emicaret. BEDA. Sed
t nostri tpis sacerdotes qui per exorcismi gratiā demones
eycere nouūt: solent dicere patientes non aliter valere cu
rari: nisi oē qō ab imundis spiritib⁹ vigilātes dormiēte sue
ptulerint ofitendo patenter exponāt: t maxime qñ corpis
bus. ni concubitū petere se ac patrare cōfingūt. vñ t hō cō
fessio sudōr. At ille dixit: Legio. qz itra. demo. mul. in eū.

GREGO. nisenus. Imitātes gdaz demones supnas mi
litias t legiones angelicas dicunt se legionē: sicut t eozum
princeps dicit se posituru. thronū sup astra: vt fiat altissi-
mo silis. CHRY. Postq̄ aūt dñs supuenerat demonī
bus creaturā de⁹ perturbantibus putabāt eū ꝓpter excessuz
eoz q̄ fiebāt nō expectare tps supplicij: t qz culpā differi
nō poterāt: in tāt ne cito sustineāt penā. vñ segtur. Et roga.
il. ne im. il. vt in abyssū irēt. THEOPHI. Qz quidē postu-
lāt demones volētes adhuc cū hoīb⁹ uersari. CYRIL.
Hoc aūt pala est q̄ emule caterue maiestatis diuine ieffa-
bili potētia saluatoris detrudebant ad inferna. MAXI.
Statuit aūt deus vnicuiq; manerici pctōz ꝓsonā penā: ge
hēnā ignis ꝓpter carnis incēdiū: stridoz: dētiū propter ru
sum lasciuū: itolerabile sitim ꝓpter voluptatē t crapulaz
puigilē vermē ꝓpter obliquū t malignū coz: caligine ppe
tuā ꝓpter ignorātiā t fallaciā: lymbū abyssi ꝓpter superbiā:
vñ demonib⁹ tanḡ supbis abyssus delegat. Segtur. Erat
aūt ibi grex mul. p. t. pascētium in mōte. AVGV. de cō-
euā. Qz marc⁹ dixit circa montē fuisse gregē porcoz: lucas
aūt in mōte nō repugnat. grex. n. porcoz tā magnus fuit: vt
aligd eius eēt in mōte aligd circa montē: erāt. n. duo milia
porcoz sicut marcus exp̄sit. AMBRO. Demones autē
celestis luminis claritatē sustinere nō poterāt: vt q oculos
dolēt radios solis ferre nō possint. CYRIL. Et iō turba
imūdoz spirituū petit mitti in porme sibi gregē imūdoz
porcoz. Sequitur. Et roga. eum: vt pmit. eos in il. ingredi.

ATHA. in vita antony. Qz si sup porcos ptātē non hūt
multo magis nullum habēt dominiū ptra boies factos ad
imaginē dei. oportet ergo deum solū timere: tenere aūt il-
los. CYRIL. Dñs aūt ꝓcessit eis potestatē vt hoc iter cē
tera fiat nobis cā salutis t roboris spes. Sequitur. Et pmi-
sit illos. Cōsiderare ergo oz q̄ demones praui sunt t hosti-
les his qui eis sunt subditi: vt pōt patere ex eo q̄ ꝓcipitauē
rūt t suffocauerūt in aquis. vñ segtur. Exie. ergo demo. ab
ho. t itra. in porc. t ipe. abyt grex p ꝓceps i sta. t suffo. est. Et
ideo ꝓcessit eis xp̄us petētibus: vt ex euētu appareat q̄ sint
crudeles. Erat etiā necessariū ostēdere filiū dei, puidētiaz
rez hr̄e nō minus q̄ pater: vt cōlitatis deoz in vtroq; ap
pareat. TYTVS. Fugā aūt pastores arripiūt: ne cū porz
eis pirēt. vñ segt. Qō vt vide. fa. q pasce. fu. t nūcia. i ciui. t i
vil. t hō terroz ciuib⁹ itulerūt. Duxit aūt eos ad saluatorē
dāni necessitas. Segtur. Exie. au. vide. qō fa. est: t ve. ad ie-
sum. Ubi ꝓsidera q̄ dū deus hoīes punit in reb⁹ ꝓfert bū
ficiū aiabus. Cū aūt ꝓfecti eēnt: viderūt sanū eū q̄ ingiter
verabat. Segtur. Et inuc. ho. se. a quo demo. exi. vestitus.
Qui antea ꝓtinuo nudus erat: ac sana mēte ad pedes eius.
nō. n. discedit a pedib⁹ a q̄b⁹ est nactus salutē: t sic agnoscē
tes signū: mirati sūt passionis remediū: t obstupuerūt in fa
cto. Segtur. Et timuerūt. Hoc aūt fcīm parti visū cōperūt
parti vbis audiuerāt. Segtur. Nūciauerūt aūt illis q vide
rāt quō sanus fcūs est a legione. Oportebat aūt eos suppli
care dño ne ide recederet: sz custos eēt regionis ne demo-
nes haberēt accessū ad eos: sz pre timoze ꝓpriā salutē amit
serūt: rogātes saluatorē recedere. Segt: Et rog. il. om. mul
titu. regiōis geraceno⁹ vt discederet ab ipis: qz timore ma
gno tenebant. THEO. Timebāt enī ne iterꝫ dānū ali-
quod paterent: sicut passi fuerant i submersione porcoz.

CHRY. Attendas aūt c̄ristī humilitatē: postq̄ enī col
latis a se talib⁹ beneficijs emittebāt eū: nō obstat sz discē-
dit: eos q̄ seipsos idignos sua doctrina pmulgauerāt relin-
quēs. Sequitur: Ipse aūt ascēdēs naui reuersus est. TY-
TVS. Sz eo discedēte ille q passus fuerat a saluatore nō
discedit. Sequit: Et rogabat illū a quo demonia exierāt
vt cū eo esset. THEOPHI. Nā sic exptus timebat ne
forte elōgatus ila iesu rursus demonibus esset paratus: de-
minus autem ostēdit ei q̄ q̄uis non sit cum eo p̄sentia-
liter: tamē potest eum gratia sua ptegere. Sequitur enim.
Dimisit aūt eū ihesus dicens: Redi in domū tuā: t narra q̄
ta tibi fecit deus. Non autem dixit. Quanta tibi fecī ego.

formam prebens humilitatis: vt rectitudines nostras refe
ramus in deum. TYTVS. Nec tñ pdicaturus in lege
veritatis: quicqd. n. filius operatur: pater operatur. Cur āt
qui vbiq; oēs liberatos mōebat nulli dicere: huic liberato
a legione dicit: narra q̄ta tibi fecit deus: qz. s. nota regio il-
la deū ignorabat irretita cultib⁹ demonū. Uel verius: qñ
quidem ad patrē retorquet miraculū dicit: Narra: cū vero
loqtur de seipso monet nulli dicere. Ille āt qui liberatus ē
a demonibus: nouerat deū esse ihesum: t iō predicauit quan
ta fecit illi ihesus. Sequitur. n. Et abyit p vniuersaz ciuitatē
pdicās q̄ta illi fecit ihesus. CHRY. Et sic illos qui se in-
dignos sua doctrina promulgauerant dereliquēs: statuit
eis cū i magistrū q fuerat demōibus liberatus. BEDA.
Mystice āt geraza significat nationē gentium q̄s post pas
sionē t resurrectionez suam dñs per p̄dicatores visitauit.
Unde geraza vel gergesi vt quidā legūt: interp̄tatur colonū
ejciens. i. diabolū a quo prius incolebat: vel aduena propi
quans qui prius longe erat. AMBRO. Lz āt discordet
numerus curatoz a xp̄o fm lucam t mattheum tñ cōcor-
dat mysterium. Ut. n. iste q̄ habebat demoniū populi gen-
tilis est figura: duo quoq; illi similiter figurā gerūt populi gētilis
accipiunt: qñ cū tres filios noe generauerit: sem: cham: t ia
phet: sem tñmodo familia in possessionē accita est dei: t ex
duobus illis diuersaz nationuz populi pullularunt: q mul-
tis iquit tpibus habebat dmoniū: vt pote q̄ a diluuio vsq;
ad aduentum dñi vexabat. Nudus āt erat: qz tegumentū
nature siue t virtutis amisit. AVGV. de que. euā. In do
mo non habitabat: hoc est in ꝓscia sua nō requiescebat. In
monumentis manebat. i. in mortuis opibus hoc est pecca-
tis delectabat. AMBRO. Uel qd sunt corpora pfidoz:
nisi qdā sepulchra ī q̄bus dei verba ñ habitāt? AVGV.
de que. euā. Quod āt cōpedibus ferreis t catenis ligaba
tur significat graues t duras leges gentiū: quibus ēt in eo-
rum republica peccata cohibent: q̄ āt vinculis talibus di-
ruptis agebat a demonio in desertum: significat q̄ ēt ipsis
transgressis legib⁹ ad ea sceler. cupiditate ducebāt: que iā
vulgarē ꝓsuetudinē excederet. q̄ vero in eo legio demonū
erat: significate sunt gentes que multis demonibus seruie
bant. q̄ in porcos pascentes in montibus demonia ire con
cessa sunt: significat ēt imundos t superbos hoīes q̄b⁹ demo-
nia dñant pp idoloz cultus. AMBRO. Porci. n. hi sūt:
q̄ imundoz vsu aīaliuz vocis t rōis expres: luculētis vite
fue actib⁹ māliuz coinquinauerūt ornamēta vtutū. AV
GV. de que. euā. Qz āt i stagnū ꝓcipitati sunt: significat q̄
iā clarificat ecclesia: t liberato ppło gētium a dñatione de
moniorum in abditis agūt sacrilegos ritus suos q̄ xp̄o crede-
re noluerunt: ceca t pfunda curiositate submersi. AM-
BRO. Impetu āt ferunt inꝑceps: qñ nulli⁹ meriti ꝓtem
platione reuocant: sz tanḡ de supiorib⁹ ad iferioza p ipro-
bitatis pcliue detrusi: iter fluenta mūdi huius itercluso pe
reūt spūs cōmeatu. Neq; n. in his q̄ fluido estu voluptatis
huc atq; illuc ferunt illi⁹ spūs ꝓt esse vitale cōmerciuz. Ui
demus igit: qz hō ipse sue ē auctor erūne: nam nisi qs porci
more vixisset: nunq̄ accepisset in eū diabolus ptātez: aut si
accepisset nō vt ꝑderet: sz vt ꝓbaret. t fortasse diabolus q̄
post dñi aduentū bonos iaz dēpdari non poterat: non oīuz
hoīum sz leuiū querit interitū: vt latro non armatis sz insi
diat inermibus. Uiderūt hoc magistri gregum t fugerūt:
Neq; n. vel philosophie profess̄ores vel prīcipes synagoge
pereuntibus populis possunt ferre medicinā. solus est chri
stus q̄ aufert peccata pplōz. AVGV. de que. euā. Uel
q̄ porcoz pastores fugientes ista nunciauerunt: significat
quosdā primates impioz tanḡ christianam legem fugien
tes: potentiam tñ eius per gentes stupendo t mirando pdi
care. q̄ āt gerasseni cognoscentes quod factum est: rogant
ihesum vt ab eis discederet magno timore perpulsi: signifi-
cat magnitudinē vetusta suauitate delectatā: honorare q̄
dē: sz nolle pati christianā legē: dū dicunt q̄ eam ꝓplere nō
possūt. Admirantes tamen fidelē populum a pristina p̄
dita conuersatione sanatū. AMBRO. Uel in gerasseno-
rum ciuitate species synagoge videt existere qui rogabāt
vt discederet: quia timore magno tenebantur. Infirma. n.
mens non capit dei verbum nec pōt pondus sustinere sa-
pietie. Et ideo diutius molestus nō fuit: sed ascendit ab ife
riozibus ad superiora. synagoga. s. ad ecclesiā: t egressus est
p stagnū. nemo enim de ecclia ad synagogam sine piculo
transit salutis: sed ille qui de synagoga ad ecclesiam trāsi-
re desiderat: crucē suam tollat: vt discrimē euadat. AV
GV. de con. euan. Qz autē ille sanatus cupit iam esse cum
christo: t dicitur ei. Redi in domum tuam: t narra quanta
tibi fecit deus: sic intelligitur: vt sic quisq; itelligat post re-
missionē peccatorum redeundum sibi in conscietiam bo-
nam sicut in domum t seruiendus euangelio propter alio-
rum salutem: vt deinde cum christo requiescat: ne cuz pre-
propere vult esse cum christo neglegat mysterium predica
tionis fraterne redemptioni accommodatum.

¶ Factū ē aūt cū rediisset ihesus excepit illū turba.
Erāt aūt oēs expectātes eū. Et ecce vēit vir cui
nom̄ iair⁹: t ipe princeps synagoge erat: t cecidit
ad pedes ihesu rogās eū: vt itraret i domū ei⁹: qz
vnica filia erat ei fere ānozū duodeci: t hec mori
ebat. Et cōtigit dū iret: a turbis ꝓmebat. Et
mulier q̄dā erat i fluxu sāguis ad ānis duodeci: q̄
in medicos erogauerat oēz substanz suā: nec ab vllo
potuit curari. Accessit retro t tetigit fimbriā vesti
mēti ei⁹: t ꝓtinus stetit fluxus sāguis ei⁹. Et ait ihs
Quis ē q̄ me tetigit? Negātib⁹ aūt oib⁹ dixit pe
tr⁹ t q̄ cū illo erāt: Preceptor: turbe te ꝓmūnt
t affligūt t dicis q̄s me tetigit? Et dixit ihs: Te
tigit me aliquis. Nam ego noui virtutē de me
exisse. Uidens autez mulier: quia non latuit: tre
mens venit t procidit ante pedes ei⁹: t ob quā
causam tetigerit eum indicauit coram omni po
pulo. t quēadmodū cōfesti sanata sit. At ipse di
xit ei. Filia fides tua te saluā fecit. Uade i pace.

AVGV. de con. euā. Post narratū apud gerasenos mi
raculum: transit ad narrandū de archisynagogi filia dicēs:
Fa. est au. cum re. ie. exce. il. tur. Erat aūt om. expec. eum.

THEOPHI. Simul quidē ꝓpp doctrinaz t ꝓpp mira-
cula. AVGV. de con. euan. Qz vero adiungit: Et ecce
vir cui no. iairus. non continuo factum accipiendum est: sz
prius illud de conuiuio publicanoruz: sicut narrat matthe-
us: cui rei sic coniungit hoc. vt non possit aliud factum con
sequenter intelligi. TYTVS. Est āt positum nomen iu-
deoruz causa qui tunc nouerunt quod accidit: vt nomē de
monstratio miraculi fiat. Accessit āt non aliquis infimoz
sed princeps synagoge: vt magis obturarentur iudeozum
ora. vnde sequitur. Et ip. prin. syna. erat. Accessit autem ad
christum cā necessitatis: vrget. n. aliquando doloz ad agen
dum ea que decent fm illud psalmi: In chamo t freno ma
xillas coz constringe: qui nō approximāt ad te. THEO
PHI. Unde necessitate instante cecidit ad pedes eius. Se
quitur Et ceci. ad pe. iesu. Decebat autē vt absq; ne-
cessitate cogente caderet ad pedes eius: t cognosceret ipm deum
esse. CHRY. Sed considera eius inertiaz: qrit. n. a chri
sto vt in domum veniat: Sequitur: Rogans eum vt itra.
in do. eius ignorans scilz q̄ abiens poterat liberare. nam si

sciuisset: dixisset fi[lie] cẽturio. Dic vbo ⁊ curabit filia mea.
GRECVS. Cauia aũt aduẽtus ei⁹ ponit cũ subdit. Qz
vni. fi. erat illi. domus fundamentũ successio generi[s] ere
ãnoz, ry. i ipso. s. floze etatis: ⁊ hec moziebat. pro thalamis
efferẽda ad tumulũ. CHRY. Aduenerat autez dñs: nõ vt
iudicaret mũdũ: sed vt saluaret. q̃propter nõ examinat di/
gnitatẽ petẽtis: sed equanimiter arripit opus sciẽs q⁹ mai⁹
erat futurũ eo qõ q̃rebat. vocabat aũt ad remediũ egrotã
tis: nouit ãt se suscitaturꝝ iã mortuã ⁊ ifturꝝ terrenis firmã
spẽ resurrectiõis. AMBRO. Suscitatur⁹ aũt mortuã
ad faciẽdũ fidẽ: emozoissam ante curauit: sic vt ⁊ resurre/
ctio tpalis in passione dñi celebrabat: vt ppetua illa cre[a]/
tur. Et ptigit duꝝ iret a turba cõprimebat. CYRIL. Qõ
maximũ erat indiciũ q⁹ verã carnẽ iduerat: ⁊ oẽm sculca/
ret supbiã. neq; n. a lõge sequebant: sed eum circũdabant.
GREGO. Quedã aũt mulier grauꝫ morbo detẽta: ob cu
ius ifirmitatis curã medici oẽs diuitias ꝓsumpserant: solã
spẽ in tãta diffid[en]a reperit: vt ꝓciperet dño. de q̃ segtur:
Et mulier que erat in ...san. ab an. xy. que in me. ero. om.
sub. suam nec ab vl. po. cu. ac. retro. TYTVS. Qualr aũt
nõ est digna ꝑconio hec mulier: q̃ viriꝫ⁹ extictis corꝑoreis
ob tinuũ sanguinis fluxũ: ⁊ tanto ppło ocurrẽte circa illũ
affectu robozata ⁊ fide petierat ppłz: ⁊ retro latẽs tetigerat
fimbriã vestimẽti. Segtur. Tcti. fim. vesti. ei⁹. CYRIL.
Neqz. n. licebat ĩmũdis vel tãgere quẽqz scõz: vel appropi
quare viro scõ. CHRY. Ritu aũt l[e]gis hiuſmodi passio
reputabat ĩmũditia magna. alr etiã. Nõdũ. n. nec ipsa ba/
bebat dignã opinionẽ de eo: nõ. n. putauisset latere: sed tñ
ꝓfisa de sanitate accedit. THEOPHI. Sicut aũt cũ ali
qs oculũ lucerne lucẽti adhibet aut igni spinas statim ꝑe
ranf: sic qdẽ q fidẽ affert potẽtiã curare stati curationẽ ꝓse/
quit. Et ꝓfe. ste. flu. san. eius. CHRY. Nõ aũt sola vesti/
mẽta ipsi⁹ mulierẽ saluauerunt: nã ⁊ milites sortiti sunt ea
ĩtra se: s fidei ei⁹ intẽtio. THEOPHI. Credidit. n. ⁊ sal
uata est: ⁊ vt ogruũ fui[t] mo tetigit xp̃s itellectualr: deide
coꝑoralr. GRECVS. Audiuit aũt dñs tacitã mulieris
ꝓsideratiões ⁊ tacẽs liberauit tacẽtẽ: passius sua ...ste sani/
tatis rapinã: s postea miraculuꝫ publicat. vñ segtur. Et ait
iesus: gs est q me tetigit: CYRIL. Non enim latuit dñz
ꝑpetratũ m...aculũ: s q cũcta cognoscit: q̃si nesciret ĩterro/
gat. GRECVS. Nesciẽtib⁹ aũt discipulis qõ q̃rebatur
s putantib⁹ de simplici quodã tactu dicere: dñi q̃stio re/
spondẽt. Sequitur. n. Negantib⁹ autẽ om. di. pe. ⁊ qui cũ il
lo erant: ꝓceptoꝝ turbe te comp. ⁊ affli. ⁊ dicis quis me te/
tigit: Et idco dñs tactũ sua responsione distinguit. Sequi/
tur enim. Et dixit i... iesus. Teti. me ali. sicut etiã dicebat
Quis habet aures a...iẽdi audiat. q̃uis oẽs habeãt huius/
modi coꝑoralẽ auditũ: s ...o est vere audire si audiat fcau/
te: nec vere tãgere: si ifideliter tangatur. CYRIL. Pro/
palat autẽ ꝓsequẽter qõ factũ est: cum subdit. Nã ⁊ ego no
ui virtutẽ d...ne exisse. Materialius respondet s opinio
nẽ audiẽtium. hic tamẽ nobis manifestat q⁹ ipse verus est
de⁹: ⁊ ex eo qõ ꝑdigialiter factũ est etiã ex ꝑmonib⁹. trãsce
dit. n. naturã nostrã ⁊ forsan angelicã posse quenq; virtutẽ
emittere q̃si a ꝓpria nã. Cõuenit aũt hoc soli supine natu/
re: nulla nãq; creatura ꝙ aliquã gerit sanãdi ptãtẽ vel etiã
aliqua alia. s. miracula faciẽdi: s diuinitus pstitã. nõ. n. am/
bitione glozie nõ dimisit latere diuine virtutis ostensionẽ
qui multotiẽs ꝑceperat taceri sua miracula: s quia specta/
bat ad vtilitatẽ coꝝ qui vocabantur per fidẽ ad gratiam.
CHRY. Primo. n. soluit femineum metum: ne remoz/
su...onscientie pateretur q̃si surripiens gra. s. Secũdo cor/
rigit eam: qz latere putauerat. Tertio fidem eius exprimit
cunctis: vt ⁊ aly imitentur. proditq; nõ minus miraculũ re
tẽtione sanguinis: duꝫ oñdit sibi cũcta patere. CYRIL.
Insup ꝓncipẽ synagoge psuadebat ĩdubitabiliter credere
q⁹ a laqueis mo...is eripiet filiã eius. CHRY. Ob hoc ãt
dñs non stati... manifestauerat: vt ostenso q⁹ sibi liq̃t
faciat mulier... ꝓdicare. qõ factũ est: vt suspitione miracu/
luꝫ careat. ...segtur: Uidens ãt muli. qz. non la. eũ tre. ve.
⁊ ꝑci. aũ...pedes eius: ⁊ ob quã cãm teti. cũ indi. co. om. po. ⁊
quẽad. ꝓestim sa. sit. ORIGE. Eãdem ãt sanitatez quaꝫ
nacta est mulier ex ctactu vbi ꝓfirmauit ...luator. vñ seq/
tur: At ipe dixit illi: fi. fi. t. te. sal. fe. vade i ...ace. i. esto sana a
tuo flag...lo: ⁊ ...at qdez prio p fidẽ a...m deide vo corꝑ⁹.
TITVS. Uocat ãt ...iliam iã fidei cã sa...tatz. fides enim
grãm adoptionis ĩpendit. EVSE. in ...ec. pisto. Dicunt ãt
banc mulierẽ ...pameade q̃ est cesarea philippi: vñ fuit ori
unda statuisse triũphos insignes collati sibi bñficy a salua
toze: stabat nãq; sup altã...iꝫ ad limina domus eius eneũ
simulacrũ mulie...s flexis genibus: manibusq; iunctis q̃si
ꝑcareꝫ: ex cuius opposito aliud erectũ simulacruz ad istar
viri: eiusdẽq; materie amictũ diploide ⁊ manũ versus mu
lierẽ extendens: añ cuius pedes sup ipsam basiz aliena spe
cies plante ozta: q̃ vsq; ad enee diploidis oras ptingẽs me/
dicina oĩum passionũ esse ferebat. Hanc ãt statuã dicebat
rep̃sentare xp̃m: quã maxius destruxit. AMBRO. My
stice ãt religrat in gerasenis synagogã xp̃s: ⁊ qué sui non re
cepant: recepimus alieni. BEDA. Uel in fine seculi dñs
...deos rediturus: atq; ab eis p fidei ꝓfessionẽ liben/
ter excipiendus. AMBRO. Quẽ ãt putamus synagoge
principẽ: esse nisi legẽ cuius ꝓtemplationez dñs synagogaz
nõ penitus dereligt. BEDA. Uel pnceps synagoge moy
ses intelligit: vñ bene iairus. i. illuminãs vel illũinatus vo
caf: qz q accipit vba vite dare nobis ⁊ p hoc ceteros illumi
nat. ⁊ a spũsancto illuminaf. Lecidit ãt archisynagogus ad
pedes iesu: qz legislatoz cũ tota patrũ pgenie xp̃s in carne
apparentẽ longe sibi ꝑferenduz esse cognouit. Si. n. caput
xp̃i deus: quenienter pedes accipiendi sunt incarnatio: qua
terrã nr̃e mortalitatis tetigit. rogauit ãt intrare in domum
eius: quia eius videre desiderabat aduentuz. Filia autem
vnica eius est synagoga: q̃ sola legali est institutione cõpos
ta: q̃. xy. etatis anno: hoc est tpe pubertatis appropinquãte
moziebaf: qz nobiliter a ꝓphetis educata: postq; ad intelli
gibiles annos puenerat: i qbus spiritales deo fructꝰ gigne
re debebat: subito erroꝝ languoze ꝓsternata: spiritalis vite
viã amisit. ⁊ si xp̃s non succurreret corruisset in mortẽ. Ad
puellam ãt sanandã pergens dñs a turba cõprimitur: qz gẽ
ti iudee salutaria monita ꝓbens: carnaliuz populoꝝ est cõ/
suetudine grauatus. AMBRO. Ad banc ãt ꝓncipis fi/
lia...m dñ ꝓperat dei vbuz vt saluos faceret filios ifir: scꝛi
ecclesia ex gentibus ꝙgregata que inferiozuz lapsu crimi/
nuz deperibat: paratã alys fide ꝓripuit sanitatẽ. BEDA.
Dupliciter ãt sanguinis fluxus ꝓt itelligi: boc est ⁊ sup ido/
latrie prostitutiõe: ⁊ super bis que carnis ⁊ sanguinis oble/
ctatione patrantur. AMBRO. Quid ãt sibi vult q⁹ boc
ꝓpalaret resurrectiõis miraculũ: ꝓpter qõ ⁊ tardi⁹ iced...
ꝓgnur cũ muliere diutius vt archisynagogi filia expira/
ret. ⁊ bui⁹ aduẽt⁹ nũcy aduenirẽt. vñ dr. Adhuc illo loquẽ
te ve. g. ad ꝑn. fyna. di. ei qz moz. est fi. tu. no. vex. il. AV/
GV. de cõ. euã. Sz cũ matthe⁹ archisynagogũ nõ mortuã
sed filiã suã narret dño nũciasse...iꝫ oino defunctã. lucas aũt
⁊ marc⁹ nõdũ mortuã: vsq; adeo vt dicant veniſſe postea q
mortuã nũciarent: ꝓsiderandũ est ne repugnare videaf. Et
ꝓpter intelligendũ est ꝓuitatis boc cã matthеũ potiꝰ dicere vo
luisse: rogatũ eẽ dñz vt faceret qõ eũ fecisse mãifestũ ẽ: vt. s.
mortuã suscitaret. Attẽdit. n. nõ verba pris de filia sua: sed
qõ est potissimũ volũtatẽ. Sane si aly duo vel quisq; eoꝝ
prem cõmemozasset dixisse: qõ veniẽtes de domo dixerũt:
vt iam nõ vexaret iesus: qz puella mortua fuisset: repugna
ret eius cogitatiõi vba q̃ posuit matthеus. Nũc vero illud
nũciantib⁹ ⁊ ꝓhibẽtibus ne magr veniret: non legiſ q⁹ ipse
ꝑsen erit. vñ dñs nõ diffidentẽ reprehẽdit: sed credẽtẽ ro/

de celo: surrexit vt occurreret fide prompt...or: pudoze ꝓta/
ctioz. B. n. ẽ pudoris ⁊ fidei agnoscere ifirm...tẽ: nõ ꝰspare
veniã: verecunda q̃ fimbriã tetigit: fidelis acc...sit: religiosa
credidit: sapiẽs sanatã se esse cognouit: sic scã p...bs gẽtiũ q̃
deo credidit: pctiñ erubuit vt deserueret: fidẽ detuli[t] vt cre
deret: deuotionẽ exhibuit vt rogaret: sapiẽtiã iduit vt sani/
tatẽ suã ipsa sentiret: fiduciã sup̃sit: vt fatereꝛ q⁹ ꝓpuisset
alienũ. Retro aũt tãgit xp̃us: qz scriptũ est. Post ...iꝫ deũ
tuũ ambulabis. BEDA. Et ipe ait. Sigs mihi ministrat:
me sequat. sim...ꝑ ꝓtẽ in carne dñi nõ videſ: vel qz pactis
vispẽsatiõis sacris p...idẽ cepit vestigia ei⁹ ...seq. GRE/
GO. in. moza. Premẽte aũt turba vna redeptoris nr̃i mu/
lier tetigit: qz carnales qqz in ec...ia eũ cõprimũt a quo lõ/
ge sũt: ⁊ soli tãgũt q bulc, veraciter bumi...s adiũgunt. Tur
ba igit ꝓmit: ⁊ nõ tãgit: qz ⁊ ꝓportuna est p pitiã: ⁊ absens p
vitã. BEDA. Uel vna credula mulier dñz tãgit: qz q di/
uersis bereſib⁹ iordinate affligit: solo catholice ecclie cor/
de fideꝫ q̃rit. AMBRO. Nõ. n. credũt q cõprimũt: cre/
dũt q tãgũt. fide tãgit xp̃us: fide videt. Deniqz vt fidẽ cre/
dẽtis exprimeret dicit. Ego cognoui vtus de me ...isse: qõ ẽ
euidẽs ꝓ idiciũ: qz nõ itra potitatẽ ꝓditionis humane atqz
itra corꝑis clausturũ diuinitas coartata ẽ: s vltra fines nr̃e
mediocritatis virtus exundat eterna: non. n. humana ope
plebs gẽtiũ liberat: s deo mun⁹ est ꝙgregatio nationũ...ue
etiã breui fide misericordiã inclinat eternã. Nã si ꝓsidere/
mus q̃ta sit fides nr̃a: ⁊ itelligam⁹ q̃t⁹ sit dei, filii⁹: videm⁹
qz cõparatiõe eius fimbriã tñmõ tãgim⁹: supioza vo vesti/
mẽti ei⁹ nequim⁹ attigere. Si igit nos curari volum⁹: fi/
de tãgam⁹ fimbriã xp̃i: nõ aũt latet eũ gcũqz tetigerit. Bea
tus q extremã ptẽ vbi tetigerit: nã totũ gs pot ꝓbẽdere:
Adhuc illo loquente venit quidam ad prince/
pez synagoge dicẽs ei: quia mortua est filia tua:
noli vexare illuz. Jesus aũt audito hoc verbo re
spondit patri puelle: Noli timere: Crede tñ ⁊
salua erit. Et cum venisset domũ nõ permisit i/
trare secũ quenquã nisi petrũ ⁊ iacobũ ⁊ ioãnẽ
⁊ patrẽ ⁊ matrẽ puelle. Flebant aũt oẽs ⁊ plã/
gebant illam. At ille dixit: Nolite flere. Non est
mortua puella: sed dormit. Et deridebãt eũ: sci
entes quia mortua eẽt. Ipse aũt tenẽs manũ ei⁹
clamauit dicẽs: Puella surge. Et reuersus ẽ spi
ritus ei⁹ ⁊ surrexit cõtinuo. Et iussit illi dare mã
ducare. ⁊ stupuerunt parentes eius: quibus ꝓ/
cepit ne alicui dicerent quod factum erat.
CHRY. Opportune dñs expectabat puelle mortem: vt
ꝓpalaret resurrectiõis miraculũ: ꝓpter qõ ⁊ tardi⁹ iced...
ꝓgnur cũ muliere diutius vt archisynagogi filia expira/
ret. ⁊ bui⁹ aduẽt⁹ nũcy aduenirẽt. vñ dr. Adhuc illo loquẽ
te ve. g. ad ꝑn. fyna. di. ei qz moz. est fi. tu. no. vex. il. AV/
GV. de cõ. euã. Sz cũ matthe⁹ archisynagogũ nõ mortuã
sed filiã suã narret dño nũciasse...iꝫ oino defunctã. lucas aũt
⁊ marc⁹ nõdũ mortuã: vsq; adeo vt dicant veniſſe postea q
mortuã nũciarent: ꝓsiderandũ est ne repugnare videaf. Et
ꝓpter intelligendũ est ꝓuitatis boc cã matthеũ potiꝰ dicere vo
luisse: rogatũ eẽ dñz vt faceret qõ eũ fecisse mãifestũ ẽ: vt. s.
mortuã suscitaret. Attẽdit. n. nõ verba pris de filia sua: sed
qõ est potissimũ volũtatẽ. Sane si aly duo vel quisq; eoꝝ
prem cõmemozasset dixisse: qõ veniẽtes de domo dixerũt:
vt iam nõ vexaret iesus: qz puella mortua fuisset: repugna
ret eius cogitatiõi vba q̃ posuit matthеus. Nũc vero illud
nũciantib⁹ ⁊ ꝓhibẽtibus ne magr veniret: non legiſ q⁹ ipse
ꝑsen erit. vñ dñs nõ diffidentẽ reprehẽdit: sed credẽtẽ ro/
bustius ꝓfirmauit. vñ sequit: Jesus ãt ...hoc ver. resp. pa.
pu. no. ti. s crede tñ: ⁊ salua erit. ATHANA. Eidem
dñs ...igit ab iuocantib⁹ eũ: non qz idiget adminiculo alio
rũ: ipse nanq; ⁊ dñs ⁊ largitoz est fidei. Sz ne videreꝛ ex ac
ceptiõe ꝑsonaꝝ sua dona ꝓferre: oñdit q⁹ credẽtib⁹ fauet: ⁊
ne sine fide accipiãt bñficia: ⁊ ea p ifidelitatẽ aboleãt. vult
...n. bñfaciẽs durar gra. s: ⁊ sanãs icõcussũ pmaneꝛ remediũ.
THEO. Mortuã ãt suscitatur⁹ eiecit oes: q̃si nos docẽs
absq; inani gla eẽ: ⁊ nihil ad demõstratione facere: ⁊ q⁹ cũ
gs dꝫ miracula ppetrare ñ decet ipꝫ eẽ in medio plmoz.:
s ...litariũ: ⁊ ab alys separatũ. vñ sequit: Et cũ pue. ad do.
no ꝓmisset intra. secũ quẽq; nisi petrũ ⁊ ioannẽ ⁊ iacobũ: ⁊ pa
trem ⁊ matrez puelle. Solos autem hos intromisit tanq;
discipuloꝝ vertices: ⁊ potẽtes miraculũ occultare. nõ enim
volebat ipꝫ añ tps pluribus reuelari: fozte pp inuidiam iu
deoꝝ. Sic ⁊ cũ gs nobis inuidet: ñ debemus iusticias nr̃as
ei reuelar... ei maioris inuidie occasio tribuat. CHRY.
Ceteros aũt discipulos nõ assumpsit...pu...cãs eos ad appe/
titũ maiozes: ob id quoq; q⁹ nõdum erant plene dispositi: vt
⁊ aly istos imitenf. Assumpsit ẽt parentes i testes: ne gs di
cere posset fallax eẽ resurrectionis indiciũ. Ad hoc ẽt illud
nota q⁹ deflẽtes exclusit a domo: ⁊ idignos oñdit hꝰ visio/
ne. Segtur. n. Flebãt. n. oẽs ⁊ plangebant illã. Q̃ si tũc ex
clusit multomagis nũc: tunc. n. nõdum patuerat in somnuz
morte fuisse puersã. Nullus ergo de cetero se ꝓtendat iniu
riã inferens xp̃i vic...ie q supauit morte ⁊ eaz in somnum
uertit: ad cuius ostẽsionez subdit. At ille dixit: Nol. fle. ñ
ẽ. n. moz. puel. s dormit. Oñdens singula sibi foze i ꝓptu
⁊ de...eã viuificaret: q̃si suscitareꝛ in sõno: nihilomin⁹ tñ de
ridebãt eum. Segtur. n. Et ...eridebant eũ scientes qz moz
tua eẽt. Quos nõ obiurgauit: nec derisionẽ repsit: vt ẽt de/
risio fiat mortis indiciũ. naz qz vtplurimũ post acta mira/
cula hoies pseuerãt increduli: verbis ꝓpriis eos puenit. vt
ãt quasi ꝓuisuz disponeret ad resurrectionis fidẽ tenet ma
nũ puelle. vñ segtur: Ipse ãt te. ma...cla. di. pu. surge. Cuiꝰ
tenuisset ...scitat eaz. vnde segtur: Et reuer. est spũs eius ⁊
sur. ꝓtin...Nõ. n. infudit aliaz aiam: s illã eandẽ que expi
rauerat restituit. Nec solũmodo suscitat: ũno iubet ẽt illaz
cibari. Segtur. n. Et iussit illi da. man. ne. s. phantasticũ eẽ
videaf qõ factuz est: nec ipse ꝓpinat: s alys ...dat. Sicut
⁊ in lazaro dixit: Soluite eũ ac deinde participẽ mense fe/
cit. GRECVS. Deide stupefactos miraculo ⁊ pene cla/
mãtes parentes cohibet ne factum ꝓdicent. Segtur. n. Et
stu. pa. e. qui. ꝑce. ne alicui dicerent qõ factũ erat. Oñdens
q⁹ largitoꝝ bonoꝝ est: non ãt cupidus glozie: datq; totuz ni
bil recipiens. Qui vero venatur operã...lam aliqd quidem
exhibuit aliqd vero recepit. BEDA. Mystice ãt saluata
fluxu sanguinis muliere: mor...lia ꝓncipis mortua nun
ciatur: qz dũ ecclesia a vitioꝝ labe mundata est: ꝓtinuo sy/
nagoga pfidia atq; inuidia soluta est. Perfidia quidẽ: qz in
xp̃m credere noluit: inuidia vero: qz ecclam ...credidisse do
luit. AMBRO. Adhuc aũt ⁊ seruuli ꝓncipis increduli
erant ad resurrectionẽ quam iesus in lege ꝓdixit: in euãge/
lio compleuit. vñ dicunt: Noli vexare illũ: quasi sit sibi im
possibile suscitare mortuã. BEDA. Uel p eos significãt
qui a deo destitutum synagoge statũ vident: vt restaurari
posse non credant. ideoq; ꝓ suscitatiõe illius supplicãdũ
eẽ nõ estimẽt. s q̃ ipolita sũt apõ hoies. polita sũt apud deũ.
vñ dñs ei dixit: Noli timere: crede tãtũ ⁊ salua erit. Pater
puelle cetus doctoꝝ legis accipitur: qui si credere voluerit
ẽt subiecta ei synagoga salua erit. AMBRO. Itaq; m
veniſſet in domum: paucos future resurrectionis arbitros
asciuit: non. n. a multis ꝓtinuo est credita resurrectio. Que
tñ tante diuersitatis est cã: Supra publice filius vidue su/
scitaf: hic remouenf plures arbitri: s puto q⁹ pietas ibi dñi
declaraf: qz vidua mater vnici filij nõ paticbaf mozas. est

enig forma sapien[tie] in filio vidue cito ecclesiā crediturā. In archisynagogi filia credituros gdē iudeos:sz ex plurib⁹ pauciores. Deniq dicēte dño: Non ē mortua puella..ż dormit:deridebant eū. Quicūq.n.non credit:irridet. Fleant igit mortuos suos q putant mortuos. vbi resurrectionis fides est:nō mortis spes sed getis est. BEDA. Synagoga ēt q sponsi leticiā qua viuere possit amisit: q̄si inter plāgētes mortua iacens:nec hociꝑ q̄re plāgat intelligit. AMBRO. Tenēs āt dñs manuż puelle sanauit eā:beatus.n.si cuius manus sapia teneat:inducat i penetralia sua: iubeat manducare. panis.n.celestis est dei verbū. inde t illa sōnia que dei corpis t sāguinis altaria repleuit alimētis. Uenite ingt edite panes meos:t bibite vinū qō miscui vobis. BEDA. Surrexit āt puella ꝓtinuo:q xp̄o manū ꝓrtāte:bō a morte aīe resipiscit. Sunt.n.nōnulli qui iacente tm cogitatione peccati sibi mortē ꝓficiscunt. sz tales se viuificare significans dñs:suscitauit filiā archisynagogi. E⁹y vō ipsum maluż quod delectant agendo mortuū suuż quasi extra portas efferunt:t bos le suscitare demōstrans:suscitauit filium vidue extra portas ciuitatis. Quidā vō ēt peccati cōsuetudine se q̄si sepeliēdo corrūpunt:t ad hos ēt erigēdos adest gra saluatoris:ad qō intimandū resuscitauit lazaruż q̄ttuor dies in monumēto hītes. Quāto āt graviores ē mores aīe:tanto acrior penitentis feruor insistat. vnde iacentē in delaui mortuā leui voce resuscitat:ōlatū fozas iuuenē plurib⁹ dictis cozroborat. Ad q̄triduanū vō suscitandū fremuit spū:lachrymas fudit:t voce magna clamauit. Sed t hic notāduż q̄ publica noxia publico egent remedio:leuia petā secreta q̄nt pnā deleri. Puella in domo iacens paucis arbitris resurgit:iuuenis extra domū turba mlta comitante suscitatur:lazarus de monumēto vocatus multis populis innotuit.

Capitulum. IX.

Conuocatis āt ihs duodeci apostolis dedit illis virtutē t ptātē sup oia dēmonia:t vt lāguores curarēt: Et misit illos p̄dicare regnū dei. t sanare infirmos: Et ait ad illos: Nihil tuleritis in vi:;neq virgā;neq paz:neq panē:neq pecuniā:neq duas tunicas hētis. Et i quācūq domū itraueritis ibi manete:t inde nē exeatis. Et q̄cūq nō receperint vos exeūtes ō ciuitate illa etiā puluerē pedū vōz excutite i testimoniū supza illos. Egressi aūt circuibant p castella euāgelizantes t curantes vbiq.

CYRIL. Decebat istitutos ministros sacraz doctrinaz posse mira agere t p ipsos effectus credi q eēnt dei ministri. vñ dr: Cōuocatis aūt.xij.apo. dedit illis vtutē t potestatē sup oia demonia. In quo elatum supcilium diaboli fugit:q dicebat aliqñ. Non est q̄ dicere valeat. EVSE. Et vt p eos veneī genus humanū;nō solum dat eis vt prauos spūs pellāt:sed etiā q̄libet ifirmitatē sanēt ex eius iperio. vñ segtur. Et vt languores curarent. CYRIL. Attēdas hic diuinā filij ptātez nature cozporali nō ꝓuenientē:agere nāq miracula aderat sanctis:nō nā:sz participatione spūs sancti. Sup hoc aūt aliqs ꝓcedere potestatē prozsus alienū erat ab eoz virtute. Qualiter.n.posset nā creata sup spūs dona possidere diuīum: At dñs noster iesus xp̄s tanq nāt̄r dei existēs ipartif huiusmodi grāz gbus vult:nō iuocās in eos alienā virtutē:sed ifundens ex promptuarys propzys.

CHRY. Postq aūt satis ꝓfortati fuerāt ex eius comitiua:t cōpetēs nacti sunt argumētū vtutis ei⁹:mittit cos. vñ segt. Et mi.il.p̄di.re.dei.t san.īfir. Ubi ꝓfidera q nō cōmittit eis aliqō sensibile ofe:sic moyses t ppe q terrā t bona terrena ꝓmitt..bāt. hi vō regnū celoz t q̄cunq continent in eo. GREGO. naçaeceus. Mittens āt discipulos ad p dicandū dñ multa eis iniūxit:quoz summa est:sic eos vno fos esse:sic instantes atq modestos:t vt breuiter loq ecclestes:vt nō minus pp coz modū viuendi q̄ pp verbū euangelica doctrina ꝓpagaret. Et iō cū eris t baculi carentia t amictus singularitate mittebant. Et iō subdit: Et ait ad illos: Nihil tuleritis in via:neq virgā neq̄s perā: neq panē neq pecuniā:neq duas tūicas habeatis. CHRY. Plurima gdē p hoc ꝓstituebat. primo gdē insuet..ctos reddēs discipulos. secundo seqstrans eos a q̄libz cura:vt totū studiū adhiberēt verbo. tertio docens eos ppriā virtutē. Sz forsan dicet aligs cetera gdez hīe rōnez:sz non hīe perā i via. nec duas tunicas nec baculū: cuius rei cā p̄cipit: Uolēs t excitare eos in q̄libz diligētia. Et vt loq̄r ex boibus āgelos faciet eos:dirimens a q̄libz cura vite vt vna sola cura dei neanī doctrine. EVSE. Uolens igit eos carere cupidine rez in sollicitudinib⁹ vite ptestatus ē hec: timebat.n. experimentū fidei t aīositatis coz q habito i mādatis extreme vitā ducere paruptatis nō effugiūt q̄ iubenī: occebat.n. eos quoddā cōmerciuż facere:t recipiētes salubres virtutes recōpēsare obedictia mandatoz:t cū milites cos faceret regni dei:accigit eos ad pugnā in hostes: monēs colere pat..ptātē. nullus.n. militās deo iplicat se vite secularis negocijs. AMBRO. Qualis q̄ esse debeat q euangelizat regnū dei:p̄ceptis euāgelicis ōsignat: hoc est vt subsidij secularis āminicula nō regrat:fideiq totus inherēs puter quominus ista regrat:magis posse suppetere. THEOPHI. Sic.n. ipsos mendicos mittit q neq panes ipsos portare vult:nec aligd aliō gbus indiget multi. AVGV. de cō. euan. Uel dñs hec possidere discipulos ac ferre noluit:non q necessaria nō sint sustētatiōi huius vite:sz qz sic eos mittebat vt eis hec deberi monstraret ab illis gbus euāgeliū credētibus annūciarent:vt sic securi non possiderent:neq portarēt buic vite necia:nec magna:nec minima. Ideo posuit fm marcū nec virgā:ostendens a fidelibus suis oia debere ministris suis nulla supflua regrentibus. Dāc āt potestatez virge noīe significauit. cū diceret: Ne qd tollerent i via nisi virgā tm. AMBRO. P̄ūt ēt q volunt hoc ad eū deducere tractatū: vt spiritalē tm modo locus iste firmare videat affectū: q velut indumentū quoddā videat corpozis exuisse: non solū ptāte reiecta ꝓemptisq diuitys: sz ēt carnis ipsius illecebris abdicatis. THEOPHI. Quidaz ēt aplos nō portare perā neq baculū: aut duas tunicas sic intelligūt: q nō thesaurizent. hoc.n. pera innuit. gregās multa. neq sint iracūdi t tribulati spiritus: qō significat baculus: neq sint ficti t duplici corde: qō significat tunica duppler. CYRIL. Sz diceret aligs vñ eis necessaria erunt? Et iō subdit: Et in quācunq do. intra. ibi ma. t in. ne exq.d. sufficiat vobis discipulorum fructus q recipiētes a vobis spiritalia vos ꝓcurabūt. Jussit aūt eos in vna domo manere vt nec hospitē grauēt eū. s. dimittēdo: nec ipi gulositatis t leuitatis suspitionē incurrant. AMBRO. Alienū nāq a p̄dicatore regni celestis asserit cursitare per domos:t inhabilis hospitij iura mutare. Sed vt hospitij grā deferēda cēseat: ita etiā si nō recipiātur excutiendū puluerē egrediē dūq de ciuitate mādat cuż segtur. Et quicūq nō recē. vos exe. de ciui. illa: etiā puluerē pedū ve. excu. in testi. sup illos.

BEDA. Puluis excutit de pedib⁹ aplorum in testimoniū laboris sui q igressi sunt in ciuitatē t p̄dicatio apostolica ad illos vsq puenerit. siue excutit puluis cū nihil ab eis accipiāt: nec ad victū qdē necessariū qui euāgeliū spreuerūt. CHRY. Nam ꝓbabile valde est ꝓtenentes sermonē t patrēfamilias se famulis benignos ostendere: vel būdicties coz exigere. AMBRO. Ut mediocris ēt boni rectores docetur hospitij: vt non solū paces tribuamus hospitib⁹: vez etiā siq̄ eos terrene obūbrant delicta leuitatis receptis aplice p̄dicatiōis vestigijs auferam. BEDA. Qui vō p̄fida negligētia vel etiā studio vbi tenūt: bonā vitāda cōio est: ex cuiedus puluis pedū ne q̄ dis sanib⁹ puluerī cōparādis mētis caste vestigiū polluat. EVSE. Cū aūt p̄cepisset dñs discipulos suos tanq milites dei diuinis ꝓuitib⁹ t sapie monitis: mittēs eos iudeis vt doctores: t medicos ipsi fm hoc p̄cedebāt. vñ segt. Egressi aūt circuibant euāgelizantes t curantes vbiq. Quasi doctores qdē euāgelizātes:sz q̄si medici p̄stāt remedia t vba miraculis cōprobātes.

¶ Audiuit aūt herodes tetrarcha oia q̄ fiebāt ab eo:t hesitabat:eo q dicēt a q̄busdā:q. ioānes surrexit a mortuis:a q̄busdā vero q̄ helias apparuit:ab aliis aūt q̄ ꝓphā vn⁹ antiq surrexit: Et ait herodes. Joannem ego decollaui: Quis est aūt iste de quo ego talia audio? Et q̄rebat videre eū.

CHRY. Multo trāsacto tpe nō a p̄ncipio ꝓcepit herodes fcā iesu: vt pateat tibi tyrānī supbia: vñ dr. Audiuit aūt herodes tetrarcha oia q̄ fiebāt ab eo. THEO. Iste herodes erat filius magni herodis q pueros iteremit: sed ille qdē rex erat: iste aūt tetrarcha. Ingrebat aūt ō christo gs cēt. vñ sequit: Et hesitabat. CHRY. Pctores.n. sciētes t nesciētes quēq; strepitū primescunt: peccatū aūt nemine arguēte boie. p̄ dicnemine accusante ꝏdēnat:t timidū t pigrū reddit delinquētē. Lā āt timoris ponit ꝓsequēter cū dr: Eo q̄ dicā q. q̄ Joānes sur. a mor. a q. vō q̄: hel. ap. ab alys aūt q̄. ppha vnus de āti. sur. THEOPHI. Judei enī resurrectionē mortuoz expectabāt in vita carnali t in comessatiōibus t potib⁹. Sz resurgētes nō crūt i carnalib⁹ actib⁹. CHRY. Cum ergo audisset herodes quibus iesus vteret miraculis ait. Joānē ego decollaui: qō nō erat ostentationis verbū: sed cōsolantis suū timorē: t persuadentis aīe pturbate recolere q ipse eū occidit. Et q̄ ioānē decollauerat subdit: Quis aūt est iste de quo audi. THEOPHI. q.d. Si ioannes est q̄ a mortuis resurrexit: videns eū cognoscā. vñ sequit. Et que. vi. eum. AVGV. de cō. euan. Lucas aūt hunc eundem narrandi ordinē quē marcus tenens nō cogit credi rerū gestaz eūdem ordinē fuisse. In his etiā verbis marco attestaī. ad hoc ꝓuntaxat q̄ alij dixerint nō herodes: ioannē a mortuis surrexisse: sed q̄ hesitantē cōmemorauit herodē: intelligendū est aut post istaz hesitationē cōfirmasse in aīo suo quod ab alys dicebatur: cum ait pueris suis sicut matthēus narrat: Hic est ioannes baptista: ipse surrexit a mortuis: aut ita pronuncianda sunt hec verba matthei vt hesitantem adhuc indicent.

¶ Et reuersi apostoli narrauerūt illi quecunque fecerūt: t assumptis illis secessit seorsum i locū desertuż qui ē bethsaide. Quod cū cognouissent turbe secute sūt illū: t excepit eos t loquebaī illis ō regno dei: t eos qui cura indigebant sanabat. Dies autem ceperat declinare. Et accedentes duodecim dixerūt illi. Dimitte turbas vt eūtes in castella villasq circa sunt diuertant t inueniāt escas: quia hic i loco ōserto sumus. Ait autem ad illos: Uos date illis manducare. At illi dixerunt: Nō sūt nobis plusq̄ quinq panes t duo pisces nisi forte nos eamus t emam⁹ in omnem hanc turbā escas. Erant aūt fere viri quinq milia. Ait āt ad discipulos suos: Facite illos discumbere per q̄uina quinquagenos: t ita fecerūt discumbere fecerūt omnes. Acceptis autez quinq panib⁹ t duobus piscibus respexit in celū t benedixit illis: t fregit t dissipabuit discipulis suis vt ponerēt āte turbas. Et māducauerūt omnes t saturati sunt. Et sublatū est qō supfuit illis fragmentorum cophini duodecim.

AVGV. de cō. euā. Matthēus t marcus ex p̄cedentiū occasione narrāt quēadmodū sit ioannes ab herode occisus. lucas aūt q iā lōge supza de passiōe ioānis narrauerat: posteaq cōmemozauit illā herodis hesitationē de dño: q̄si ex cōsequenti subiungit. Et reuer. apo. nar. illi que. fecerunt.

BEDA. Nō solū aūt narrāt q̄ ipsi fecerūt t docuerūt: sz etiā q̄ ioānes eis in docēdo occupatis sit passus: vel sui vel eiusdē ioānis ei discipuli renūciāt ficut matthēus insinuat.

ISIDO. Qz vero dñs viros sanguinū abominat: t cōmorātes cū eis: si a ꝓpzys criminib⁹ nō discedāt: post occisionē baptiste deserēs occisores discessit. vñ segtur. Et assumptis illis secessit seoz. in lo. deser. qui est bethsaide. BEDA. Est aūt bethsaida in galilea ciuitas andree t petri t philippi apostoloz ꝓpe stagnū geneçareth. Nō aūt timore mortis hoc egit: vt gdā arbitrant: sz parcēs inimicis suis ne homicidio homicidiū iūgerēt: simul t opportunū siue passiōis tēpus expectans. CHRY. Nō aūt pus sed relato sibi qō acciderat discessit manifestās p singula carnis veritatem.

THEOPHI. In desertū autē locū abyt dñs: qz operaturus erat miraculū nūne quis diceret: de ciuitate ꝓpe existente oblati sunt panes. CHRY. Uel vadit in desertū locū vt nemo sequerē. Sed nec sic plebs discessit: sz comitat ipm. vnde segtur. Qō cū cogno. turbe secu. sunt illū.

CYRIL. Di gdē postulantes a demonibus liberari. Di vero languoz remotionē. cnō quos eius oblectabat doctrina illū attētissime visitabāt. BEDA. Ipse aūt vt potens piusq̄ saluator excipiēdo fatigatos: docendo iscios: sanādo egrotos reficiēdo ieiunos: q̄tū deuotione credentiū delectet: ī sinuat. vnde segtur. Et ce pit illos t lo. il. de regno dei: t eos qui cura idigebāt sanabat. THEOPHI. Ut addis q̄ que fm nos est sapiētia diuiditur verbo t opere: t qō decet dicere operata: t operari dicta. Reclinante aūt die: discipuli iam icipiētes alioz curā habere: turbe miserētur. vnde sequitur. Dies autem ceperat declinare. t accedentes dix. illi. Dimit. tur. vt eū. in castella villasq̄ que circa sunt diuer. t inue. escas: qz hic in loco deserto sumus.

CYRIL. Sicut.n. dcīm est diuersaz passionum postulabāt remedia: t qz videbāt discipuli solo nutu posse perfici: qō ifirmi petebāt: dicunt: Dimitte eos: ne amplius anxientur. Aspice aūt exuberantē māsuetudinē eius qui rogat: nō enim illa tm largit q̄ postulāt discipuli sed sequētibus ipz ꝓlucit bona munifice dextre: m. dans eis escas exhiberi. vnde segtur. Ait autē ad illos. Uos da. il. man. THEOPHI. Nō aūt hoc dicit coz respōsione ignozās: sed volēs ipsos iducere vt diceret quot panes haberēt: t ic magnuż ostēderet ex eoz confessione miraculū panū ēstitate audita.

CYRIL. Sed qō mādabat intolerabile discipulis erat qui nō habebant penes se nisi quinq panes t duos pisces vnde sequitur. At illi dixe. Nō sunt nobis plusq̄ quinq panes et duo pisces: nisi forte nos eamus et emam⁹ in om. hanc turbā escas. AVGV. de con. euā. In gbus quidē verbis lucas in vnā sentētiam astrixit responsionem philippi dicentis. Ducentoz denariorum panes nō sufficiunt eis: vt vnusq̄sq; modicum quid accipiat: t respōsionē andree dicētis. Est puer vnus hic qui habet quinq panes hordeaceos t duos pisces: vt narrat ioannes. Quod enim ait: Non sunt nobis plusq̄ quinq panes t duo pisces: ad andree rettulit responsionem. Qz vō adiunxit: Nisi forte nos eamus t emamus in omnē hanc turbam escas: videt ad rīsionē philippi pertinere: nisi q̄ de ducentis denarys tacuit: quanq̄ et

in ipsū andree ꝯia hoc posset itelligi. Cum.n. dixisset. Est puer vnus hic q habz qnqz panes hozdeaccos ⁊ duos pisces: adiūxit. Sz hec qd sunt iter tātos: hoc est dicere: ⁊ si forte nos cam⁹ ⁊ cmam⁹ in oēm hāc turbā escas. Et q̄ varietate vbo⁹: rez aūt sniarumqz ꝯcordia satis apparet salubriter nos doceri: nihil q̄rendū in vbis nisi loquētiū volūtatē: cui demonstrāde iuigilare debēt oēs veridici narratores: cuz demonstrāde iuigilare debēt oēs veridici narratores: cuz de hoc vel dāgelo vl de deo aliqd narrāt. CYRIL. Ut aūt adhuc ad magis ardua ferat miraculū: ondit ñ parua fuisse multitudo viroꝝ cū sequif: Erāt aūt viri fere quinqz milia: exceptis. s. mulieribus atqz pueris: vt alī euāgelista refert. THEOPHI. Docet aūt dñs q decet cū hospitalitate aliquē reclinare ipz: ⁊ ois solatiōis participē facere. vñ segtur. Fit āt ad disci. faci. il. discū. p qui. gnāgēos: ⁊ ita fecerūt: ⁊ discū. fece. oēs. AVGV. De cō. euan. Q⁹ lucas hic dicit: gnāgenos iussos eē discūbere: mare⁹ vero gnāgenos ⁊ cētenos: ió nō mouet: q⁹ vn⁹ ptē dixit: alter totū. vez si alī de gnāgenis tm cōmemozaret: aliūs de cētenis tm: valde videret eē diu: nec satis dinoscere ⁊ vtrūqz decm eē. vnū aūt ab altero: alterz ab altero eē cōmemozatū: ⁊ tm attēti⁹ cōsideratū iueniri debuisse gs nō fateaf hoc ideo dici: q⁹ exīstūt sepe aliq̄ eiusmodi q̄ paz itendētibus: temere iudicātib⁹ diu videanf: ⁊ nō sint. CHRY. Et q⁹ credēduz erat xp̄s venisse a p̄re factur⁹ miraculū aspexit in celuz. vñ segtur. Ecce. aūt gnqz panibus: ⁊ duob⁹ piscib⁹ respexit in celū. CYRIL. Hoc etiā dispēsatiōe p nobis fecit: vt discam⁹ q⁹ in p̄ncipio mēse cū frāgere debem⁹ panē: debem⁹ deo offerre ⁊ elicere sup ipz benedictionē supnā. vñ segtur. Et bñdixit ⁊ fregit: ⁊ disc. suis distri. vt pone. ante turbas.

CHRY. Dat gdē eis p man⁹ discipulo⁹ honozādo eos: ⁊ ne dēt obliuioni iā pacto miraculo: nō aūt ex nō entibus facit escas ad pascendū turbas vt obturet os manichei asserētis alienā esse ab eo creaturā: ostendēs se esse victualiū largitorem: ⁊ eum qui dixit. Herminet terra. Multiplicat quoqz pisces: ad sign. icandū q⁹ taz mari q̄z aride dñabaf. bene aūt in languentibus spāle pegit miracul⁹ agit ⁊ bñficiū generale alens oēs etiā non languētes. vnd segtur. Et mādu. om. ⁊ saturati sunt. GREGO. nisenus. Quib⁹ nec celū fluebat māna: nec tellus iuxta sui nāz pduces frumētū eoꝝ satiabat egestati: sz ex ineffabilibus bozreis diuine potētie bñficiū affluebat. Panis paraf factus in manibus ministrātiū: necnō p saturitatē edētiū augmēta. Esuz etiā pisciū eoꝝ necessitati non administrabat mare: sz ille q in mari pisciū genus iseruit. AMBRO. Non exiguo sed multiplicato cibo populū liquet esse satiatū: vidēs icomp̄hēsibili quodā rigore tu iter diuidentiū manus quas non fregerāt multiplicare articulas: ⁊ itacta frāgentium digitis spōte sua fragmēta sumere. CYRIL. Nec vsqz adhuc tantū pduenit miraculū: sed segtur. Et subla. est q̄ supfluit eis frag. cophini. xy. Ut hinc esset manifesta certificatio q⁹ opus charitatis in p̄mos vberē vendicat retributionē a deo. THEOPHI. Et vt addisceremus q̄tuz hospitalitas pōt ⁊ q̄tū augeāt nostra cū indigentibus subuenimus.

CHRY. Fecit aūt supabūdare nō panes: sed fragmenta: vt ostendat illoꝝ panū esse reliquias: que tot facte sunt vt totidē cēnt cophini quot ⁊ discipuli. AMBRO. Mystice aūt postq̄ illa: que ecclesie typuz accepit: fluru curata sanguinis: postea q̄ apostoli ad euangeliq̄ndū sunt destinati: gratie celestis ipartitur alimentum. Sed quibus ipartiatur aduerte: nō ociosis: non in ciuitate quasi in synagoga vel seculari dignitate residentibus: sed iter deserta querētibus christū. BEDA. Qui derelicta iudea que prophetie sibi non credendo caput abstulerat: in deserto ecclesie: que virū non habebat: verbi pabula largit. Petentē vero deserta cētiū christū multe fidelium caterue relictis menib⁹ p̄sce uersationis ⁊ varioꝝ dogmatum sequūtur.

AMBRO. Qui āt fastidiūt ipi excipiunt a xp̄o: ⁊ cū ipso loquit dei vi: nō ō secularib⁹ sz de regno. Et q corpalis gerūt vlcera passionis: his medicinā snaz libenter indulget. Ubiq; a mystery ordo seruat: vt pus p remissionē peccatoꝝ vulnerib⁹ medicina tribuat: postea vō alimonia mēse celestis exuberet. BEDA. Die āt declinate turbā refic. i fine seculoꝝ appropinquāte: vel cū sol iusticie p nobis occubuit. AMBRO. Quāq; nōdū validioz⁹ hec turba reficiat animētis primū enī i modū lactis quinqz sūt panes: ⁊ septē: tertiū ipz coꝝ pis xp̄i ē esca solidior. Sigs aūt petere cibū vereat inse relictis suis oibus festinet ad dei vbū. Dum autē aligs audire incipit dei verbū incipit esurire. Incipiut apostoli esurientē videre: ⁊ si illi adhuc nō itelligāt qd eum riāt itellexit xp̄s scit q⁹ nō secularē cibū esuriāt sed cibum xp̄i. nōdū enī intellexerant apostoli cibū credētes nō eē venalē. Nouerat xp̄s nos poti⁹ esse redimendos: suas vō epulas eē gratuitas. BEDA. Nōdū aūt erāt aplis nisi quinqz panes mosayce legis: ⁊ duo pisces vtriusqz testamēti: que in abdito mysterioꝝ latētiū quasi aquis abyssi regebant. Q⁹ vero gr̄ qz sunt exteriozis hois sensus: gnqz milia viri dūm secuti designāt eos q̄ i seculari adhuc habitu positi exteriorib⁹ que possident: bene vti nouerūt: q quinqz panib⁹ aūt q⁹ tales necesse ē legalibus adhuc p̄ceptis instruūnā q man d ad itegrū renūciāt euāgelica refectiōe sublimes sut. Diuersi aūt quinātium discubitus: designāt diuersos per orbē terrarū ecclesiarū conuentus: qui vnā catholicā faciunt.

AMBRO. Dic vero panis quē frangit iesus: mystice quidem dei verbū ē ⁊ sermo de christo: qui cū diuiditur angelur. de paucis. n. sermōib⁹ populis redundantē alimoniaz ministrauit. Dedit sermones nobis velut panes: q nro dilibātur ore geminant. BEDA. Turbis āt esurientib⁹ saluatoꝝ nō noua creat cibaria: sz acceptis his que habuerāt discipuli benedicit: q⁹ veniēs in carne: non alia q̄ predicta sūt p̄dicat: sed prophetie dicta mysteriꝝ gratie grauida demonstrat. Respicit in celū: ut illuc dirigendā mentis aciē ibi lucē scie doceat esse querēdā. Frangit ⁊ ante turbas ponēda distribuit discipulis: q⁹ legis ⁊ prophetie sacra eis vt per mundū p̄dicent patefecit. AMBRO. Nō ociose āt que turbe superfūt a discipulis colliguntur. q⁹ ea que diuina sunt apud electos facilius possis q̄ apud populos reperire. Beatus ille qui potest colligere: que etiā doctis superfūt. Qua rōne aūt cophinos christus. xy. ipleuit: nisi vt illud populi iudaici solueret: q⁹ manus eius in cophino seruierunt: hic est populus qui ante lutū in cophinis colligebat. sed iam per crucē christi vite celestis operatur alimoniam. Nec paucoꝝ hoc munus sz oīum est. nā p. xy. cophinos tanquā tribuū singularū fidei firmamētum redūdat.

BEDA. Uel p cophinos. xy. aplī figurātur: ⁊ oēs sequentes doctoꝝ: foris quidem hominibus despecti: sed intus salutaris cibi reliquys cumulati.

¶ Et factū ē cū solus esset orans erant cum illo ⁊ discipuli: ⁊ interrogauit illos dicens: Quē me dicunt esse turbe? At illi respondērūt ⁊ dixerunt. Joānē baptistā: alīj aūt heliā: alīj vero q⁹ vnus ppheta de priozib⁹ surrexit. Dixit aūt illis. Uos aūt quē me esse dicitis? Respōdens simō petrus dixit: Christū dei. At ille increpans illos p̄cepit ne cui dicerēt hec: dicēs q⁹ oz filiū hois multa pati ⁊ reprobari a senioꝝ ⁊ a principibus sacerdotū ⁊ scribis ⁊ occidi: ⁊ tertia die resurgere.

CYRIL. Sequestratus a populis dñs: ⁊ seorsum positus vacabat orationibus. vñ dicitur: Et factū est cum solus esset orans: erant cum illo ⁊ discipuli. Formā enim in hoc seipz

constituebat docēs discipulos arte facile ꝯtrinaliū dogmatū. reor enī oportere pplorum antistites ꝯtā meritis pre esse subditis suis in reb⁹ necessarys iugiter ꝯuersātes: ⁊ illa tractātes quib⁹ deus placaf. BEDA. Aderant autem discipuli dño sz ipe patrē solus orauit: q⁹ pūt sancti dño fieri amozisq; societate cōiungi: vbiqz solus obsecrat: q⁹ dei cōsilium humana vota nō capiūt: nec quisq; potest interiorum particeps eē cū xp̄o. CYRIL. Poterat a⁹ oratōis negociū turbe discipulos: videbat enī humanitus orare: quē oli viderant a⁹ oratōrē diuina pagentē miracula. Ut igit buius ppelleret turbationē eos iterrogat: nō q⁹ nesciret ab exteriozib⁹ sibi collata p̄conia: sz vt eos a pluriū opinioe auferret. ⁊ rectā fidē eis inseret. vñ segtur: Et interrogauit illos dicēs: Quē me dicūt eē turbe? BEDA. Pulchre dño fidē discipulozū explozaturus: pus turbaꝝ sniaz interrogat ne illoꝝ cōfessio: nō vitatis agnitōe pbata: sed vulgi videaf opione formata: nec compta credere: sed instar bestiarū de auditis hesitare putentur. AVGV. de cō. euan. Potest aūr illō mouere q⁹ lucas dñm interrogasse discipulos suos quē illum dicerent hoies: tūc dixit cum esset solus orans: ⁊ adessent et ipsi. Porro aūt marcus in via dicit illos hoc ab eodē interrogatos. sed hoc cū mouet: q⁹ nūq; orauit in via. AMBRO. Nō est aūt ociosa turbe opinio quā discipuli respōdent: cū subdit: At illi respōderūt ⁊ dixerunt: Joānē baptistam quē decollatū sciebāt. Alī āt heliā quē venturū putabant: alī aūt q⁹ ppha vnus de priozib⁹ surrexit. Sed boc querere alteri⁹ prudētie est. nā si paulo apostolo satis est nihil scire nisi xp̄m iesum ⁊ hunc crucifixū: quid amplius mihi desiderandū est scire q̄z xp̄m. CYRIL. Ui de āt interrogatōib⁹ elegantiā. Dirigit enī pus eos ad extrinsecas laudes: vt eis cuulsis verā opionē generet. vñ cuz dixissent discipuli plebis opionē: eoꝝ sniam iterrogat cum subditur: Dicit aūt illis: Uos aūt quē me esse dicitis? O q̄ p̄cipuū illō vos. Excipit eos ab alys vt eoꝝ vitēt opiones. q. d. Uos qui cēsura mea vocati estis ad apostolatū testes miraculoꝝ meoꝝ: quē me eē dicitis? Preuenit aūt petrus ceteros: fidē q⁹ os toti⁹ collegy: eructatq; diuini amozis eloquia: pfertq; fidei cōfessionē cum dr. Rūdens aūt petrus dixit. xp̄m dei. Nō ait simplr eū esse xp̄m dei: sed magis cū articulo. vnde in greco habef: Ton christon. Nam ples diuinitus vncti: diuersimode vocati sunt christi. Quidā enī vncti fuerūt in reges: quidā in pphas. nos autem p christū sancto perunctī spū: nomē obtinuim⁹ christi: sed vn⁹ solus ē qui est xp̄i dei ⁊ patris quasi ipso solo ppriū habēte p̄ncipium qui in celis est: ⁊ sic lucas cōcordat quidē in sententys cum marco: q narrauit petrū dixisse: Tu es xp̄s filius dei viui. sed vtens breuiloquio ait eū dixisse xp̄m dei. AMBRO. In vno. n. hoc noie ⁊ dignitatis ⁊ icarnatōis expssio ⁊ fides est passionis. Complexus est itaqz oīa q ⁊ nām ⁊ nomē expressit in quo summa virtutum ē. CYRIL. Sz notandum q⁹ vnū cōfessus est eē xp̄m prudētissim⁹ petrus ꝺ psumentes emanuelē in duos christos diuidere. Neqz enī scisciter⁹ est eos dicens: Quē dicunt homines esse diuinum vbū. sed filiū hominis: quē petrus cōfessus est eē filiuz dei. In hoc ergo admirandus est ⁊ dignus factus tā p̄cipuis honozib⁹: q⁹ quē admiratus est is forma nostra hūc credidit eē xp̄m patris. s. hoiem factū verbum q̄ pcessit de p̄is substantia.

AMBRO. Dominus āt iesus xp̄s p̄dicari se p̄mo noluit ne vlius strepitus nasceret. vñ segt: At ille increpās eos precepit ne cui dicerent. Multis ex causis inbz tacere discipulos: vt fallat p̄ncipē mūdi: vt declinet iactātiā: doceat humilitatē. ergo christus noluit gloriari. ⁊ tu q ignobilis nat⁹ es gloriaris? Simul ne rudes ⁊ imperfecti adhuc discipuli maxime predicationis molibus opprimant. Prohibentur ergo euāgeliçare eū dei filiū: vt euāgeliçaret postea crucifixus. CHRY. Opportūe ēt dñs tūc voluit nulli dicere q⁹ ipse esset xp̄s quatenꝰ sublatis de medio scādal: ⁊ crucis cōsūmato patibulo: habitualiter ipz primere⁊ audiētiū mēti cōuenies de eo opinio. nā radicatū semel ⁊ postmodū euulsū: vix vnquā ōnuo ifitū retinebit. Qō aūt semel insitū pscurat ꝺ mobile de facili ꝺcrescit. nā si petr⁹ ex solo auditu scādalizatus est: qd q̄z plures paterent cū audissent filiū dei eē: videret aūt crucifixū ⁊ ꝺsputū. CYRIL. Oportebat ergo discipulos eū vbiqz terrarū p̄dicare: hoc enī erat opus electozum ab eo ad apostolatus officiū. Sed vt sacra scriptura testat: tēpus est vnicuiqz rei. Decebat enī vt crux ⁊ resurrec⁊ implerēt: ⁊ sic sequerēt aplox p̄dicatio. vnde segt: Dec dicens q⁹ oportet filiū hois multa pati ⁊ reprobari a senio. ⁊ p̄ncipibus sacerdotū ⁊ scribis: ⁊ occidi: ⁊ tertia die resurgere. AMBRO. Fortasse q⁹ sciebat dñs difficile passionis ⁊ resurrectōis mysteriū ēt discipulos credituros: ipse voluit esse sue passionis ⁊ resurrectionis assertor.

¶ Dicebat aūt ad omnes: Si q⁹z vult post me venire: abneget semetipsū: ⁊ tollat crucez suam quotidie ⁊ sequaf me. Qui enim voluerit aiam suam saluam facere perdet illam. Nam qui perdiderit animam suam ꝓpter me saluā faciet illā. Quid enī ꝓficit homo si lucret vniuersū mūdū: se aūt ipsū perdat ⁊ detrimentū sui faciat? Nam qui me erubuerit: ⁊ meos sermones: hūc filius hominis erubescet cū venerit in maiestate sua ⁊ patris ⁊ sanctozum angelozū. Dico aūt vobis vere sunt aliqui hic stantes: qui non gustabunt mortem donec videant regnum dei.

CYRIL. Ducū magnanimi strēnuos i armis ad audaciā ꝓuocāt: nō solū eis honozes pollicēdo victozie: sed ēt ipsuz pati generosū esse fatētes. Tale q videm⁹ docere dñm iesum xp̄m p̄dixerat. n. apostolis q⁹ oporteret eū perpeti iudeoꝝ calumnias: occidi: ⁊ tertia die resurgere. Ne igit putarēt xp̄m quidē passurū persecutiones ꝓ vita mūdi: eis vō licēret lentā vitā ducere. oñdit nēcio q⁹ per equa certamina gradi decet cupientes eius gliam obtinere. vi. ꝺ. Dicebat āt ad oēs. BEDA. Pulchre posuit ad oēs q supioza que ad ficē dñice natiuitatis vel passionis pertinent cū solis discipulis seorsū egit. CHRY. Cū aūt saluator sit pius ⁊ benignus nullū inuitū aut coactū habere vult famulū: sed spontaneos ⁊ grās agētes ei ꝓ famulatu. ⁊ ideo neminem cogendo aut necessitatē iponēdo: sed psuadendo ⁊ benefaciendo vniuersos volētes attrahit dicēs: Si quis vult. BASI. Uita aūt ꝓpria informam optime uersatōis tradidit volētibus ei obedire cū dicit: Post me venire. nō obsecutōes corporalē insinuans: esset enī i oib⁹ impossibilis dño iam in celis exīte: sed debitā cōuersatōis ꝓ posse imitatōez. BEDA. Nisi aūt qs a semetipo deficiat ad eū q supra ipm est nō approp̄inquat. vñ ꝺ. Abneget semetipz. BASI. Abnegatio quidē suipsius ē totalis preteritoꝝ obliuio: ⁊ recessus a propys volūtatib⁹. ORIGE. Abnegat ēt aligs seipm dū vitā prius i malitia cōsuetā alteratōe debita cōmutat: puta q dudū i lasciuia vixerat: abneget semetipm lasciuū cū sit castus. ⁊ silr abstinētia cuiuslibet criminis suupsius abnegatio est. BASI. Appetitus aūt mortis tolerande ꝓ christo ⁊ mortificatio mēbroꝝ que sunt sup terrā: ⁊ viriliter dispōni ad omne periculū sustinendū pro christo ⁊ non affici quē q̄z ad vitā p̄nem: hoc est tollere crucē suaz. vnde subditur. Et tollat crucē suā quotidie. THEOPHI. Crucē h̄ dicit mortē exprobrabilē innuens: ꝺ si quis vult christuz seq: nō ꝺz effugere pp ipm etiā exprobrabilē mortē. GREGO. in homi. Duob⁹ etiā modis crux tollit: dum aut per abstinētiam affligit corpus: aut per ꝓpassionem afficitur animus.

⁊

GRECVS. Re... aũt cõiungit hec duo: abneget semet ipm ⁊ tollat crucẽ suã. Sicut.n.g parat⁹ est ascender... cẽ sumit in mente sua mortis intentionẽ: sicq; vadit vt non estimãs ampli⁹ hãc vitã ꝓticipare: ita g seq vult dñm: ꝑmo dz abnegare seipsuz: ⁊ sic tollere crucẽ: vt ei⁹ volũtas fiat ꝑm pta ad oẽm miseriã sustinẽdã. BASI. In hoc igr ꝓsistit p fectio vt ipossibiliter se hẽat ꝑm affectuz etiã ad ipm viue re: ⁊ hẽat i ꝑmptu mortis respõsum ut nequaq; in seipso ꝑfi dat. Sumit aũt exordiũ pfectio ab exterioꝝ alienatiõe: puta possessionũ vel inanis glorie vel pcise affectiõis inutiliuz rerũ. BEDA. Predictã igit crucẽ ⁊ quotidie tollere... sumpta dñm seq iubemur: g crucẽ ꝑpriã baiulauit. vñ sequitur: ⁊ sequat me. ORIGẽ. Qui⁹ aũt cãz assignat subdẽs: Qui.n. voluerit aiaz suã saluã facere pdet illaz. i. g vult ꝑm vitã pñ tẽ viuere: ⁊ ꝑpriã aiam in sensibilib⁹ ꝓseruare: hic eã pdet non ducẽs eã ad terminos beatitudinis. Ecõtrario ãt subdit: Nã qui pd... erit aiam suã ꝓpter me salu... faciet illã .i. qui negligit sensibilia ... uitu veritatis: exponẽs se mortiꝭ hic tanq; aiam pdens pro xpo eaz potius saluabit. Itaq; si aiam saluari beatũ est: relatũ ad eã que est in deo salutem: dz esse ⁊ quedã bona pditio aie que fit in tuitu christi. Uidetur etiã mihi p simile ei qõ est abnegare seipm ꝑm predicta dicere: pdere quẽlibet ꝓpriã aiam peccatricẽ: vt sumat eam que p virtutẽ saluatur. CYRIL. Oz aũt incõparabiliter exercitiũ pacis xpi: supet delitias ⁊ ꝓcio... mũdi: ĩsinuat subdẽs: Quid ꝓficit hoi si lucret vniuersum mundũ: seipz aũt pdat ⁊ detrimentum sui faciat: q.d. Cũ aligs aspiciẽs pñtez dulcedinẽ aut vtilitatẽ: rẽnuit gdẽ pati: eligit aũt splendide viuere si sit opulẽtus: qõ inde sibi cõmodũ erit cũ pdid... aiam: Trãsit.n. huius mũdi figu... ⁊ amena velut vmbra discedũt. Nõ.n. ꝑdẽrũt thesauri ipietatis: eripit aũt a mor te iustitia. GRE. in ho. Quia ergo scã eccla hz aliud tẽpus persecutiõis: atq; aliud pacis: dñs vtraq; tpa designauit in ꝓceptis. nam ꝓsecutiõis ... ponẽda ẽ aiã: qõ significauit dicens: Qui pdiderit aiam. Pacis aũt tpe ea que ampli⁹ dna ri pñt frãgẽda sunt desideria terrena: qõ significa... t dicẽs: Quid ꝓficit homini: Plerũq; aũt labẽtia cũcta despicim⁹: sed tñ adhuc humane verecũdie vlu ꝓpedimur: vt rectitudinẽ quã s... am⁹ in mente nõdũ exprimere valeam⁹ in voce. Sed huic quidẽ vulneri cõgruũ dñs subiungit medicamẽtũ dicẽs: Nã qui me erubuerit ⁊ meos sermones ... ic filius hois erubescet. THEO. Erubescit christuz qui dicit: Nunqd credã crucifixo: Sed ⁊ seniores eius erubescit: qui euangelꝝ ruditatẽ ꝓtemnit q; ãt hunc dñs erubescet in regno suo tale est: sicꝫ si aliquis paterfamilias hñs seruuz prauuz: erubescat eum. ... oiare. CYRIL. Incutit aũt eis timorẽ dicẽs se celit⁹ desce... ꝝ: nõ in pristina humilitate ⁊ mẽsura, ꝓportiõabili nobis: sed in gloria patris ministrãtib⁹ angelis. Segtur. n. Cum venerit in maiestate sua ⁊ patris ⁊ sancto⁹ angelo⁹. Pessimuz igr ⁊ damnosuz notari inimicitia ⁊ operis inertia: qñ tant⁹ iudex descenderit: agminibus circũstantib⁹ angelo⁹. Dinc aũt ꝓcipias: q; carne sumpta ⁊ sanguine fili⁹ nõ minus est deus q; se polliceꝫ in maiestate dei patris venturum: ⁊ q; ei tanq; iudici omnium ministrabũt angeli: g factus est homo silis nobis. AMBRO. Sẽper aũt dñs sicut exigit ad ꝑmia futura virtutũ: atq; vtilẽ secularium rerũ docet esse ꝓtẽptum: ita etiã infirmitatem mentis humane pñtiũ remuneratione sustentat. Arduum quip pe est crucem tollere: ⁊ animam periculis: morti corpus offerre... egare quid sis: cuz velis esse qõ non sis: raroq; q̃uis excel... virtus futuris cõmutat pñtia. ergo bonus magister ne gs desperatiõe frangat aut tedio: ꝓtinuo se videndum fidelibus polliceꝫ dicens: Dico aũt vobis vere: sunt aliqui hic stantes qui nõ gustabũt mortẽ: donec videant regnum dei. THEOPHI. Idest gloriã in qua iusti erunt. hoc aũt dixit de trãsfiguratiõe que forma erat future glorie: ac si diceret: sunt alig... dic stãtes. s. petrus iacobus ⁊ ioannes qui non attingent ... ortẽ: donec in tempore trãsfigurationis vi deant i qua... ia erũt g me cõfitẽtur. GREGO. ... bo. Ut regnũ dei hoc loco pñs eccl'ia vocat. ⁊ qdã ex discipulis vid adeo in corpe victuri erãt vt ecclẽaz dei ꝓstructã ꝓspicerẽt: ⁊ cõtra mũdi huius gliam erectaz. AMBRO. Itaq; si ... nos volum⁹ mortẽ nõ timere: stem⁹ vbi xps est. soli enĩ non queunt ... tare mortẽ: qui stare possunt cũ christo: in quo li cet ex verbi ipsius qua... tate ꝑpendere: nec ... quidẽ sensum mortis bituros: g xpi videantur m... cõsortia. Cer te mors corpo... libando gustet: vita aie possidendo teneca tur. Non enĩ hic mors corporis: sed anime denegatur.

¶ Factũ est aũt post ... ec verba fere dies octo ⁊ assũpsit petrũ iacobũ ⁊ ioãnẽ: ⁊ ascẽdit in montẽ vt oraret. Et facta est dum oraret species vult⁹ ... altera: ⁊ vestit⁹ eius alb⁹: ⁊ refulgẽs. Et ecce duo viri loq̃bãt cũ illo. Erant aũt moyses ⁊ helias visi in maiestate ⁊ dicebant excessũ ei⁹ quez completurus erat in hierusalem.

EVSE. Cum dñs discipulis suis secũ apparitionis sue ꝓ ... ulgauerit ingens mysteriũ: ne solis verbis credere viderentur: ꝓcedit ad opa oñdens eis oculata fide imaginem regni sui. vnde dr: Factum est aũt post hec vba fere dies octo ⁊ as... pe. ia. ⁊ io. ⁊ ascen. i mon. vt ora. DAMA. Matheus quidem ⁊ marcus sexto die post factã ꝓmissionẽ discipulorũ eas aũt post octauũ dicit celebratã fuisse trãsfigurationem: nec est dissonãtia in dictis: fz g sex numerauerunt demptis extremis. ꝑmo dico ⁊ vltimo quo pollicit⁹ ⁊ quo fecit: nos dies cõputauerũt. At g octo cõnumerauit: vtrũq; ꝓdictoꝝ cõputauit. Sed cur nõ oẽs fz alig vocati fuit ad hanc visionẽ? Unus quidem erat q; solus indignus erat dignitatis visiõe. s. indas: ꝑm illud: Tollat impi⁹: ne videat gliaz dei. Bi solus ergo eẽt dimissus tanq; ... uidus ad maiorã eẽt malicia, quocat⁹. Proinde ꝓditori tollit ꝓditionis occasionẽ: cum dimisit inferius reliquã apl'oꝝ cõgeriez. Assumpsit ãt tres vt i duob⁹ vel tribus stet oẽ vbũ. Petrũ qdẽ as... pt: volẽs testimoniũ qõ testatus fuerat ei ostẽdere p prias testimonias cõfirmari: ⁊ q̃si ꝑsidem futurũ totius eccle. Sz iacobũ assumpsit tanq; mozitur... ꝑ xpo ante oẽs discipulos, ioannem vo tanq; theologie purissimũ organũ: vt visa gli'a filꝝ q̃ subiacet tẽpori resonet illud: In ꝓncipio erat verbũ. AMBRO. Uel petrus ascẽdit g claues regni celoꝝ acceperat: annes cui cõmittit mr̃: iacob⁹ qui ꝑm⁹ soliũ sacerdotale cõscendit. TEHO. Ut assumit hos tãq; hãc rẽ celare ponẽtes ⁊ nulli aly reuelare. Ascẽdit autẽ in mõtẽ vt oraret: docens nos solitarios ⁊ ascẽdentes orare ad nihil terrenoruz declinãtes. DAMA. Alr tamẽ orant seruati⁹ orabat dñs, nã ꝓut oratis oꝛo est p itellect⁹ ascensũ ad eũ. sed sacer itellect⁹ xpi g ꝑm hypostasiz deo vnit⁹ erat: manuducẽs nos ad ascẽsuz quo p oronẽ ad deũ ascendit: ⁊ docẽs q; aduersus deo nõ est: sed tanq; ꝓncipiũ venerat genitorez: gnetiã alicui ens tyrãnũ explorantẽ si de... t: qõ miraculoꝝ vtus fuerat. bat: q̃si sub quadã esca hamũ cõtegeret: vt g spe deificationis hamauerat hoiez: corpus amictu decenter hamaretur. vñ segt: Et fcã ẽ dũ oraret spes vult⁹ ei⁹ altera. CYRIL. Non tanq; corpe humanã formã mutãte: sed quadã ꝓpria dida gloria superueniẽte. DAMA. Uidens aũt diabol⁹ oꝛonibus refulgentẽ: recordat⁹ est moysi cuius gloificata est facies: sed moyses quidẽ glorificat extrinsecus adueniente gloria. dñs aũt ex ĩnato glorie diuine fulgore. Cum enim hypostasis vnionẽ vna ⁊ eadem sit gloria verbi ⁊ carnis: trãsfiguratur: non quasi accipiens qõ non erat: fz quod erat manifestãs discipl'is. vñ fz mattheꝰ dr: g trãsfiguratus est coram eis: ⁊ q; facies eius refulsit vt sol. qõ enim esti seu

sibilib⁹ sol: hoc in intelligibilib⁹ de⁹. Et sic ... l g ẽ lucis fons de facili videri nõ põt: lux aũt ei⁹ ex eo q; ac... errã peruenit aspicit: sic facies xpi intẽsi⁹ refulget vt sol. ve... ĩmẽta ãt ei⁹ vestimẽta aũt vt nix. Uñ segt: Et vestitus eius alb⁹ refulgens. Illustratus. s. p diuine lucis participationẽ. Dis aũt ita se hñtibus: vt vn⁹ ostenderet dñs nouĩ ⁊ veteris testamẽti: ⁊ heretico⁹ ora obturent: ⁊ fides fiat resurrectõis: necnon qui trãsfigurabat viuo⁹ ⁊ mortuo⁹ dñs crederet. ... oyses et helias tanq; f... uli assistũt dño in g... ia. vnde segt: Ecce duo viri loquebant cũ illo: erãt aũt moyses ⁊ helias visi i maiestate. Oportebat enĩ vt vidẽtes cõseruo⁹ ... iaz ⁊ fiduciam mirarent quidẽ piũ dñi: descensũ: çelarẽt vo eos g ꝓnus laborauerant: visuri amenitate... futuro⁹ bono⁹: ⁊ magis fortificarent i laborib⁹. nã qui laborũ noluerit emolumenta: labores facilius tolerabit. CHRY. Alr quoq; qñ vulgus asserebat eũ eẽ heliã vel hieremiã: vt discerneret inter dñm ⁊ famulos: ⁊ vt pateat cũ nõ esse aduersarium dei ⁊ legis trãsgressoꝛẽ: eos sibi assistẽtes mirauit. Nõ.n. legislatoꝛ moyses: ⁊ q; ꝓ gliã diuina çelatus est helias astitissent ei: fz ꝓpter virtutes viroꝝ demõstrandas: nã vteraq; ꝓ mãdatis diuinis q̃ plices se mozi exposuerat. Uolebat ẽt discipulos eos imitari i regimie ꝑpli: vt fierẽt mites sicut moyses: ⁊ çelantes sicut helias. Inducit ẽt oẽs vt oñdat crucis gloriam: ad cõsolandũ petrũ ⁊ alios passionẽ timẽtes. vñ segt: Et dicebant excessũ eius quẽ cõpletur⁹ erat i hierlm. CYRIL. Uidelz mysteriũ dispẽsatõis i carne: necnõ salutiferam passionẽ cõpletã i venerabili cruce. AMBRO. Mystice aũt post verba predicta trãsfiguratio xpi oñdit: qñ is g vba xpi audit ⁊ credit: resurrectõis gliaz videbit. octaua enĩ die fcã est resurrectio. vñ ꝓpleriq; psalmi ꝓ octaua scribũt: aut forte vt oñderet nobis qõ dixerat: q; is g ꝓpter dei vbũ pdiderit aiam suã saluã faciet eã: qñ promissa sua in resurrectiõe restituet. BEDA. Nam sicut ipse post septimam sabbati qua in sepulchro quieuerat a mortuis resurrexit: ⁊ nos post sex sec... h⁹etates ⁊ septimã: quietis aiarum q̃ interi... alia vita gerit quasi octaua etate resurgemus. AMBRO. Sed matheus ⁊ marcus post dies sex assumptos hos eẽ cõmemorant: de quo possemus dicere q; post sex milia annoꝝ: mille enĩ anni in conspectu dei tanq; dies vna: sed plures q̃ sex milia cõputant anni: ⁊ maluim⁹ sex dies p simbolum ĩtelligere q; sex dieb⁹ mundi opera sunt creata: vt p tps opa: ꝑ opa mũdũ ĩtelligamus. Et iõ mũdi tpibus ꝓletis: resurrectio futura mõstrat. aut qz is qui mũdũ ascẽderit: ⁊ hui⁹ post seculi momẽta trãscenderit: velut in sublimi locat⁹: future resurrectionis fructus expectabit in eternũ. BEDA. Unde in monte oraturus ⁊ transfiguratur? ascendit: vt oñdat eos q fructũ resurrectõis expectant: ⁊ regẽ i decore suo videre desiderãt: mente in excelsis habitare ⁊ continuis ꝓcib⁹ debere incũbere. AMBRO. Putarẽ i tribus qui dicuntur ad mõtem mystice genus humanũ cõprehensum: qz ex tribus filijs noe genus omne defluxit humanũ: nisi electos cernerẽ. tres igĩr eligunt q; ascẽdũt in montẽ: qz nemo ꝓt resurrectionis videre gliam: nisi qui mysteriũ trini catus incorrupta fidei syncerit... e ꝑuauerit. BEDA. Trãsfiguratus aũt saluato⁹ gloriã future vel sue vel nostre resurrectionis oñdit: g q̃lis tũc aplis apparuit post iudicium electis apparebit electis. Uestitus aũt dñi scoꝝ illius choꝛ? accipit: q; videlicet dño in terris ꝓsistente despectus videbatur: sed illo montẽ petente: nouo cãdoꝛe refulget: qz nũc filꝝ dei sumus. ⁊ nõdũ apparuit quid erim⁹. Scim⁹ aũt qñ ei apparuerit siles ei erim⁹. AMBRO. Ual'r. Pro tua polũtate tibi vbũ aut minuit aut crescit: ac nisi altioris prudentie cacumen ascendas: nõ tibi apparet q̃sta sit gloria in dei verbo. Uestimenta aũt vbi sunt sermones scripturaꝝ: ⁊ quedã itellectus idumenta diuini. Et sicut vestit⁹ alb⁹ resplenduit in oculis tue mẽtis diuinaꝝ lectionum sensus al-

diebat q̄ oportebat ipm mori ⁊ tertia die resurgere. videbat aūt multā distātiā ⁊ solitudinē. vñ cōsiderauit q̄ turi mā haberet locē tutelā: ob hoc dixit: Bonū est nos hic esse. Aderat quoq; moyses q̄ nubē itrauit: ⁊ helias q̄ i mōtē ignē dedurxit. Igit euāgelista cōfusionē mētis eiꝰ ex qua hoc pferebat oñdens dixit: Nesciens qd diceret. AVGV. de cō. euan. Qz aūt hic lucas dixit de moyse ⁊ helia: Et factū ē dū discederēt ab illo: ait petrus ad iesuꝫ: Preceptor: bonum ē nos hic eē. Nō debet putari cōtrariū ei qō mattheus ⁊ marcus ita cōiunxerūt petrū hec suggessisse: quasi adhuc moyses ⁊ helias cū domino loquerent. nō enī expresserūt tacuerūt potiꝰ qō iste addidit illis discedētibꝰ. B petrū dño suggessisse. THEOPHI. Petro aūt dicēte: Faciamꝰ tria tabernacula. dñs tabernaculū nō manufactū fabricat: ⁊ in eum ingredit cū pphetis. vnde subdit. Hoc aūt illo loquēte facta est nubes ⁊ obumbrauit eos: vt oñderet q̄ non minor est patre. Sicut enī in veteri testamēto in nube bitare dñs dicebat: sic ⁊ nunc nubes suscepit dominū: nō caligino sa sed lucida. BASI. Nā obscuritas legis trāsierat: sic enī fumus ab igne: sic nubes a luce causata est. Uerū qz nebula signū trāquillitatis est: ges future mānsionis oñditur p nubē operimentum. AMBRO. Diuini enī spūs est obumbratio ista que nō caligat affectibꝰ boīum: sed reuelat occulta.

ORIGE. Nanc aūt gloriā discipuli sufferre nequeuntes: ꝓcubuerūt humiliati sub potēti dextra dei nimiū timētes: cū scirent q̄ dictū fuit moysi: Nō videbit homo faciē meā ⁊ viuet. vnde sequit: Et timuerūt. intrā. il. i nubē. AMBRO. Cognosce autē nubē istam non coacti aeris caligine piceā: ⁊ que celum tenebrarum horrore subtexat: sed lucidaz nubē que nos nō pluuialibꝰ aquis imaciet: sed ō q̄ mētes hominū in voce dei oipotentis emissa fidei ros rigauit. segit enī: Et vox facta est de nube di. hic est fili. me. dile. Non helias filius nō moyses filiꝰ: sed: Hic est filius quē solum videtis.

CYRIL. Qualiter eū oportebat eū qui reuera filius ē: factū vel creatū existimare: deo patre desuper intonante: Hic est filius meꝰ. q. d. non vnus ex filys: sed qui ē ⁊ naturaliter filius: ad cuius exemplar aly sūt adoptiui. Illi ergo iust sit obedire cum subdit: Ipsum audite. Et magis q̄ ad moysen ⁊ heliam. q̄ christus est finis legis ⁊ pphetarum. vnde signanter euangelista subdit: Et dum fieret vox: inuentus ē iesus solus. THEOPHI. Ne. s. putaret aligs hoc dictum: hic est filius meꝰ dilectꝰ: de moyse vel helia fuisse ꝓlatum.

AMBRO. Recesserūt ergo illi vbi ceperat dñs designari: tres etiā in pncipio videnť: vnus in fide: pfecte enī fidei vnum sūt. Ergo ⁊ illi quasi recipiunť iu christi corpus: quia ⁊ nos vnum erimus in christo iesu: aut fortasse qz lex ⁊ pphete ex verbo. THEOPHI. Que aūt ex vbo ceperunt: verbo desinunt: per hoc enī inuit q̄ vsq; ad tps aliqō lex et pphete apparerent: sicut hic moyses ⁊ helias. Postmodum autem solus iesus illis recedentibꝰ. nam tunc euangelium manet transactis legalibus. BEDA. Et nota sicut dño in iordane baptizato sic etiam in monte clarificato totius trinitatis mysteriū declarari: qz gloriam illius quam i baptismate confitemur: in resurrectione videbimus. Nec frustra spūscūs hic in lucida nube: illic apparet i columba: qz qui nunc simplici corde fidem quam percipit seruat: tūc luce apte visionis q̄ crediderat cōtemplabitur. ORIGE. Non vult autem iesus dici que ipsius spectant ad gloriā aī suā passionē. vnde sequitur. Et ipsi tacuerūt. ⁊ ne. dix. in il. die. quis ex his que viderāt. Offensi. n. fuissent: ⁊ precipue vulgus si vidisset crucifigi eū qui sic fuerat glorificatus. DAMA. Hoc etiam precepit dñs: sciens discipulos imperfectos qui nondum fortiti erant plenā spūs participationem: ne corda aliorum qui non viderant subuerterētur tristitia. Et ne proditor incitaretur ad inuidie rabiem.

¶ Factum autem in sequenti die descendentibus illis ⁊ mōte: occurrit illis turba multa. Et ecce vir de turba exclamauit dicens: magī obsecro te: respice in filiū meū: qz vnicꝰ est mihi. Et ecce spūs apprehēdit eum: ⁊ subito clamat: ⁊ elidit ⁊ dissipat eum cum spuma: ⁊ vix discedit dilanians eum. Et rogaui discipulos tuos ut ejicerent illum ⁊ non potuerunt. Respondens aūt iesus dixit: O generatio infidelis ⁊ peruersa: vsq; quo ero apud vos ⁊ patiar vos? Adduc huc filium tuum. Et cum accederet: elisit illum demoniū ⁊ dissipauit. Et increpauit Jesus spiritū immundū et sanauit puerū: ⁊ reddidit illū patri eiꝰ. Stupebant autem omnes in magnitudine dei.

BEDA. Loca rebꝰ cōgruūt. In mōte orat dñs: trāsformatur: discipulis archana sue maiestatis aputt: i ferioza descēdens: turbe occursu excipit. vñ dr: Factū est au. in se. die descen. il. de mon. oc. il. tur. multa. Sursū patris vocē pandit: spūs malos expellit. vñ segtur: Et ec. vir ō tur. exclama. di. ma. obse. te: respi. in fil. m eū. TYTVS. Uidet mihi sapiēs qdē hic esse. nō. n. dixit saluatori: Fac boc vel illud: sed respice. Doc. n. sufficit ad salutē: sic ꝓpheta dicebat: Respice in me ⁊ miserere mei. Et dic: In filiū meū: vt rōnabilem demonstret inuerecundiā: q̄ solus in multitudine clamat. Addit: Quia vnicus est mihi. q. d. nullꝰ alius expectat furtus remediū senectutis. Cōsequenter explicat passionem vt audientē moueat ad pietatē dicens: Et ecce spi. apprehē. eū. ⁊ sub. cla. ⁊ eli. ⁊ dis. cū cū spu. ⁊ vix discē. dila. eū. Deinde videt criminari discipulos. Sed magis respōdet q̄ iuste verecundiā deposuerit dicens: Et rogaui discipu. tu. vt eꝫ. il. ⁊ nō potuerūt. q. d. nō putes q̄ leuiter ad te puenerim: stupēda ē dignitas tua: nec stati te molestauiꝫ ad discipulos tuos accessi pmo: nūc qz nō curauerunt: cogor pficisci ad te. vñ ⁊ dominꝰ nō ipm sz genꝰ incredulū increpat. Sequit: Respō. au. ie. O gene. infi. ⁊ puer. vsq; quo ero apud vos: ⁊ pa. vos? CHRY. Sed hūc hoīem multū ifirmari i fide euāgelioꝝ scriptura oñdit ex pluribus: ex eo. s. q̄ dixit: Adiuua incredulitatē meā: ⁊ si potes. ⁊ ex eo q̄ christus dixit: Credenti oīa possibilia sunt. CYRIL. Unde melius puto incredulum reputatū demoniaci patrē q̄ ⁊ sacros apl̄os obiurgauit dicens eos nō posse imperare demonibus: potiꝰ aūt erat bonorādo deū ab eo petere gratiā: annuit enī veneratus. Qui aūt dicit debilitari erga virtutē q̄ est in spūs malignos: eos: q̄ a christo adepti sunt potestatē eyciendi eos: gratiaz magis ex liniaī q̄ fulgentes ea in quibus xp̄s operaī. vnde offendit christus accusatis sanctis q̄bus est cōmissum verbū ꝓdicationū sacrarū: pp qō dominꝰ increpat eū ⁊ cōcordes ei dicēs. O generatio infidelis ⁊ puersa. q. d. Lā tue ifidelitatis gratia effectū fortita nō est. CHRY. Nō aūt dirigit sermonē ad eū trī: sed ad oēs iudeos: faciat eū desitare: oportebat enī scādaliçari q̄ plures. THEOPHI. q̄ aūt dicit: peruersa. demostrat q̄ nō a pncipio neq; naturaliter inerat eis malicia: sed nā quidā erāt recti semen abrae exiites: sed per maliciā erāt puersi. CYRIL. Quasi nescientes ꝓcedere rectis incessibus. cum eis aūt qui sic sunt disposīti: christus commozari dedignatur. vnde dicit: Usq; quo ero apud vos ⁊ patiar vos: ferens quasi moleste eorum conuersationem ꝓpter prauitatem ipsorum. CHRY. Per hoc etiaz ostendit desideratum sibi esse suum recessum: ⁊ q̄ non erat grue crucis patibulum: sed magis ipsorum conuersatio. BEDA. Non q̄ tedio superatus sit mansuetus ⁊ mitis: sed in similitudine medici si egrotum videat contra sua precepta

segerere dicat: vsq; quo accedam ad dom. tuā: me aliud iubente: te aliud facieē. In tantū aūt nō ex. ntus homini: sz vitio vt stanz itulerit. Adduc huc filiū tuū. TYTVS. Poterat qdē solo iussu eū liberare: sed ꝓpalat suā passionē subyciēs ifirmū presentiū visioni. Deinde demoniū postq̄z dominū sensit: cōcutit puerū. vñ segtur: Et cū acce. eli. illuz demo. ⁊ dissipauit. vt sic pzi exprimaī passio: deide adhibeatur remediū. CHRY. Nō tū hoc dominus ad tentationez facit. sed cū ñris: vt cū viderit demoniū conturbari ꝓpter solā voca. sic saltē inducat ad fidē futuri miracu li. de quo segtur: Et increpauit ieslus spiritū im. ⁊ sanauit puer. ⁊ red. il. patri eius. CYRIL. Antea aūt nō erat patris sed demonis occupāris. Subdit a. euāgelista stupere plebez in magnalys dei dicēs: Stupebāt aūt in magnitudine dei. qō dicit pp donū christi: qui sacris quoq; apostolis contulit potestatē agēdi diuina miracula ⁊ imperandi demonibus. BEDA. Mystice aūt pro qualitate meritoꝝ quoꝝdie alys ascēdit dñs: vū pfectos quoꝝ cōuersatio in celis est sublimiꝰ extollēdo glorificat: ⁊ de eternis ilstruit: ⁊ docet que a turbis audiri nō valēt. Alys ār descēdit: du terrenos ⁊ insipientes cōfortat docet ⁊ castigat. Duc aūt demoniacū: matthe⁹ lunaticū: marcus surdū ⁊ mutū describit. Significat enī illos qui vt luna mutanť p diuersa vitia crescent ⁊ decrescētes: q̄ muti sunt nō cōfitendo fidē. Sic surdus nec ipsum fidei audiēdo sermonē. Dū puer aūt ad dñz accedit elidit: qz cōuersi ad dñm plerūq; a demonio grauiꝰ pulsantur: vt vel odiū virtutis icutiat: vel expulsiōis sue vindicet iniuriā: sicut ecclesie pmordys tot grauissima intulit certamina: quot suo regno voluit subito illata dispēdia. Nō puerz aūt: q vim patiebaī: sz demoniū q̄ iferebat increpat quia q̄ peccātez emēdare desiderat: vitiū arguēdo ⁊ odiendo depellere: sed hominem debet amando refouere donec sana tum spiritalibus ecclesie possit reddere patribus.

¶ Omnibusq; mirātibus in oibus que faciebat: dixit ad discipulos suos: Ponite vos in cordibꝰ vestris sermones istos. Filius enim hominis futurū est vt tradaī in manus hoīz. At illi ignorabant verbū istud: ⁊ erat velatū ante eos vt nō sentirēt illō: ⁊ timebāt eū iterrogare de hoc verbo.

CYRIL. Dia q̄cūq; opabaī iesus admiratiōe digna pebes oēs erāt. irradiabat. n. q̄ddā ꝓcupū ⁊ diuinū i q̄z opatiōe ipꝰ? Sz illō: Gloriā ⁊ decorē suppones ei. Et si oēs qdem mirarent i bis q̄ faciebat: ipse tñ hec q̄ sequunť: nō oībꝰ sed discipulis retulit. vñ dr: Oibusq; mirā. i oi. que facie. dixit ad disci. suos: Po. vos i cor. ve. ꝓmo. istos. Ostēderat in mōte discipulis gloriaz suam: ⁊ post hoc liberauerat quēdam a ꝑte nequā: sed oportebat eū sustinere passionem pro nobis. Poterāt aūt discipuli cōturbari dicētes: Nunquid decepti sumus dū deū eē eū arbitraremur? Ut ergo sciret qd circa ipsuz futurū erat velut quoddā depositū iubet eos in mente bre passionis mysterium dicēs. Poni. vos in cor. vestris. Quod dicit: Uos: distinguit eos ab alys. Neqz. n oportebat vulgares scire quoniā passurus esset: sed erāt potius certificandi: q̄ñ mortuus resurgeret destruens morte ne scandalizarent. TYTVS. Cūctis igit admirātibꝰ signa: ipe ꝓnunciat passionē: nō. n. signa saluāt: sed crux būficia pstat. vnde subdit. Filiꝰ. n. bo. futu. ē vt trada. in ma. hoīz. ORIGE. Nō aūt exprimit manifeste a quo tradēdus sit: aligs enim dicit eū traditum a iuda: aligs a pplo: Paulꝰ aūt dicit q̄ deus pater ꝓ nobis oībꝰ tradidit eū: sed iudas tanq̄ pro pecunia tradēs eū hostiliter ꝓdidit: sed pī būficiū cā. THEO. Erz aūt infirmitati dñs descendens: ⁊ cos disciplina quadam gubernās: qō de cruce dictū ē itelligere nō ꝓmisit. vñ segtur. At il. igno. ver. istud: ⁊ erat vela. añ cos vt non senti. illud. BEDA. Nec ignoratia discipulorum tam de tarditate q̄ de amore nascit: qui carnales adhuc ⁊ mysterij crucis ignari: quē deū verū crediderūt: mortuum credere negauerūt. Et qz per figuras eum sepe loquentē audire solebāt: etiā que de sua traditione loquebaī: figuratiue eū illud significare putabant. CYRIL. Dicet aūt aligs forsan: q̄liter ignorauerunt discipuli crucis xp̄i mysteriū: cū p vmbram legis i plīb⁹ locis tangeret? Sz vt paulus cōmemorat: vsq; ad hodiernum diem qñ legit moyses velamē: adiacet cordi eoꝝ. Expedit ergo accedētes ad xp̄m dicere: Detege oculos meos ⁊ cōsiderabo mirabilia de lege tua. THEO. Uide etiā discipulorum reuerentiā i hoc qō segtur: Et time. iter. eum de hoc ver. Nam timor gradus est reuerentie.

¶ Intrauit aūt cogitatio in eos: qs eoꝝ maior esset. At iesus videns cogitatōes cordis illoꝝ apphēdit puerū ⁊ statuit illū secū se: et ait illis: Quicūq; suscepit puerū istū i noīe meo: me recipit et quicunq; me recepit recipit eū q̄ me misit. Nā q̄ minor ē iter oēs vos hic maior ē. Respōdēs aūt ioānes dixit. Preceptor: vidimꝰ quēdā in noīe tuo ejcientē demonia et phibuimus eū: qz nō sequitur te nobiscum. Et ait ad illos iesus: Nolite prohibere. Qui enim non est aduersum vos: pro vobis est.

CYRIL. Insidiaī diabolꝰ mīkimode diligētibꝰ optimā vitā: ⁊ sigdē per carnales illecebras obsidere valeat aliquē mētē affectꝰ voluptatū exacuit: figs aūt hos effugerit laqueos cupidis: glie suscitat passionē: q̄ qdē passio vane glie insatiat quēdā aplorum suoꝝ. vñ dr: Intra. au. co. i eos qs eo. esset ma. hoc enī cogitare est cupiētis ceteris superesse. Improbabile aūt puto oēs discipulos hāc egritudinē incurrisse: ⁊ iō nec crimē aliqō extra aliquē discipulorum euangelista machinari videret exp̄mit ideterminate dicēs: q̄ intrauit in eos cogi. THEOPHI. Uidet aūt hāc passionē ex hoc ortā fuisse q̄ demonia cū curare nō valuerūt. eis de hoc altercātibꝰ: vno dicēte q̄ nō ꝓpter meā impotentiā sed alteriꝰ curari nō valuit: vt ex hoc accensa contentio fuerit quis eorum maior esset.

BEDA. Uel qz viderāt petrū iacobū ⁊ ioānē scoziuz ductos i mōtē: ⁊ petro claues regni celoꝝ ꝓmissas fuisse irati sunt: vel ipsos tres ceteris. vl petrū oibus eē ꝓlatū: vl qz tributi solutione petrū ipsi dño purificatū viderāt: ipsum ꝑceteris arbitrabāt ꝑferēdū. Sz diligēs lector hāc itra eos q̄stionē et añ didragma redditū inueniet fuisse vsatā. Denicq; mattheus hoc in capharnaū memorat eē gestū. dicit autez marcus: Et venerunt capharnaum. Qui cuz in domo essent interrogabat eos: quid in via tractabatis? At illi tacebant: Siquidē inter se in via disputauerunt qs illoꝝ eēt maior.

CYRIL. Dominus aūt qui nouit saluos facere videns i mente discipuloꝝ super hoc cogitationē exortā velut q̄dā amaritudinis radicē priusq; augmentū susciperet: radicitꝰ cā euellit. cū. n. inchoāt passiones i nobis facile deuincunť: sed aucte difficile sunt mobiles. vnde segt: At iesus vi. cog. cor. eo. appe. pu. sta. cū pe. se. Discat q̄ nudū boīz putat eē iesum se errasse. q̄uis enī vbū caro factū sit: mīsit tñ deus. nā solius dei ē posse rimari corda ⁊ renes. q̄ aūt puerū assūpsit ⁊ ponebat penes se: agebaī cā aplorum vtilitatis ⁊ nostre. Depascitur enī inanis glorie morbus vt plīmum: qui pemanent in boibus alys. Puer aūt syncerā gerit mentez immaculatam coz: ⁊ manet in simplicitate cogitationuz: nec amabit honores: nec nouit cuiusuis prerogatiue modum: nec refugit videri non minus se habere: multam gerit feueritatē in mente ⁊ corde. Tales autem dominus amplexatur ⁊ diligit: ⁊ prope e dignatur habere. q. qui elegerūt que sua sūt sapere. Ait enim: Discite a me: quia mitis sum ⁊ humilis cor-

de. vñ segt: Et ait illi cũq; susceperit puer istuz ī noīe meo. me recipit. q. d. qñ vna t eadē ē merces bonozantibus sanctis: siue forsan minim⁹ sit: siue preclarus bonore t gloria: qz in eo xp̃s suscipit: qũo non vanũ est petere inuicez fungi progatiua. BEDA. Jn hoc aũt non simplr pauperes xpi ab his qui velint esse maiores p eius docet bonore suscipiẽdos: vel malicia paruulos istos esse suadet. vnde cũ dicerz: Quicũq; suscepit puer istũ: addit in noīe meo: vt. s. formaz virtutis quã nã duce puer obseruat ipsi p noīe christi rationis industria sequant. Sz qz t se ī puero suscipi docet t ipe puer natus est nobis: ne putaret hoc esse solũ quod videbatur subiunxit: Et qcunq; me recipit: recipit illum qui misit me. Talẽ se vtiqz ac tantũ credi volẽs: qlis t qtus est pr.

AMBRO. Qui enī imitatorẽ xpi recipit: xpz recipit: t q imaginẽ dei recipit: deũ recipit. Sz qz imaginẽ dei nõ poterãm⁹ videre facta est nobis p incarnationẽ verbi pñs: vt reconciliaret nobis ad supra nos ẽ diuinitas. CYRIL. Adhuc aũt magis insinuat pm⁹ si verbi itentionẽ dicẽs: Nã q minoz est iter vos oẽs: hic maioz ẽ. Qđ ō modesto dicit: q nihil ō se sublime putat ꝓpter bonestatẽ. THEO. Qz q̃ dñs dixerat: Qui minoz est inter vos oẽs hic maioz est. timuit ioannes ne forte malũ aliq̃ faceret: ꝓpria ptãte quẽdã boiez ꝓhibentes. nã phibitio nõ minorẽ phibentẽ oñdit: sed maiꝰ aliqd sapiẽtẽ. vñ subdit: Rndens aũt ioãnes dixit: Precepto⁹ vidim⁹ quẽdã ī noīe tuo eyicientẽ demonia: t phibuimus eũ. Nõ qdẽ iuidẽtes: sz opationẽ miraculoz ptãtẽ acceperat: neq; eũ dominus miserat sicut illos neq; iesum in oib⁹ sequebat. vñ subdit: Qui non sequitur te nobiscũ. AMBRO. Joãnes enīz pl̃mũ diligẽs: t iõ reamat⁹ pl̃m excludẽdũ putat bñficio eũ q nõ vtat obsẽgo. CYRIL. Sz oportebat magis pẽsare nõ hũc ipsũ eẽ miraculoz auctorẽ: sz gr̃az q̃ ẽ in eo q ī vtute xpi miracula pficit. Quid aũt si nõ cõnũeret aplis q xpi gr̃a cozonãt multe sũt differẽtie xpi donoz: sz qz traditerat salutatoz ptãtez aplis vt spũs imũdos eyicerẽt: putauerũt nulli alioz q̃ sibi solis licere cõcessam gerere dignitatẽ. t iõ accedunt scisciterẽs si liceat t alys hoc agere. AMBRO. Nõ reprehendit ãt ioannes qz amore faciebat: sz docet vt nouerit infirmoz eẽ firmorũq; distãtiã. Et iõ dñs t si fortiores remunerat: tñ non excludit infirmos. vñ segt. Et ait ad illos. Noli. phi. Qui. n. nõ ẽ aduer. nos: p no. ẽ: Bene nomine. nã t ioseph t nicodem⁹ occulti discipuli ꝓpter metũ: ī tẽpore tñ suũ tibi officiũ nõ negauerũt: sz tñ q alibi dixisti: q nõ est mecũ aduersũ me ẽ. t q mecũ nõ colligit dispergit: aperi nob ne videat eẽ cõtrariũ. t puto qz sigs mẽtiũ ꝓsideret scrutatorẽ: nõ debeat dubitare vniuscuiusq; factũ mẽte discerni. CHRY. Judicanī cũ dixit: Qui nõ est mecũ adsum me ẽ: ostendit diabolũ t iudeos sibi esse cõtrarios: hic aũt oñdit eũ qui in noīe christi demones eyiciebat in parte cũ eis existere. CYRIL. q. d. ꝓro vob q xp̃z diligitis: sũt qui ꝓsequi volunt que ad ipsius gl̃iam spectant: eiusdem gratia cozonati. THEOPHI. Mirare aũt xpi virtutez qualiter per indignos t non discipulos eius gr̃a operat: sic t per sacerdotes scificant hoies: q̃uis sacerdotes sancti nõ fuerint. AMBRO. Luz aũt h̃ eos: q possunt per man⁹ impositionem imundis imperare spiritibus in noīe iesu neget eẽ ꝓhibendos: sm mattheũ dicit bis: Nõ noui vos. Sz aduertere debem⁹ ñ eẽ sniaz discordiã: sz illõ censeri q ñ solũ officyi clericos: sz ẽt vtutis opa regrãt: tñq; eẽ xpi noñ. vt ẽt parũ scis opitulet ad pfidiũ: si ñ opitulet ad gr̃az. vñ nemo p̃gati hois sibi gr̃am vendicet: i quo eterni nois vtus operata sit. nõ enī merito suo diabolus: sed odio sui vincit.

BEDA. Jtaq; in hereticis t malis catholicis non sacramenta cõmunia in quibus nobiscum sunt t aduersum nos non sunt: sed diuisionem paci veritatiq; contrariam qua aduersum nos sunt t dominum non sequuntur nobiscum detestari t ꝓhibere debemus.

Factũ ẽ aũt dum complerent dies assũptiõis eius t ipse faciẽ suã firmauit vt iret in bierusalẽ. Et misit nũcios ãte cõspectũ suũ: t eũtes intrauerũt ī ciuitatẽ samaritanoz̃ vt parẽt illi. Et ñ receperũt eũ: qa facies eiꝰ erat eũtis bierl̃z. Cum vidissent aũt discipuli eiꝰ iacobus t ioannes dixerũt. Dñe vis dicim⁹ vt ignis descẽdat ꝺ celo & consũat illos? Et conuersus increpauit illos t dixit: Nescitis cuiꝰ spũs estis. filiꝰ hominis non venit animas perdere sed saluare. Et abierunt in aliud castellum.

CYRIL. Cũ imineret tps q̃ decebat dñm pacta passione salubr̃i: celũ ascẽdere: decreuit ascẽdere bierosolymam. vñ dicit. Factũ ẽ autẽ dũ cõple. di. assum. eiꝰ t ipse faci. su. firma. vt iret in bierusalẽ. TYTVS. Qz ibi oportebat vez agnũ offerri vbi figuralis agnus imolabatur. Dicit aũt: Firmauit faciem suã. i. non huc t illuc ibat: nec perambulabat vicos t municipia: sed iter tenebat versus bierusalẽ. BEDA. Lessent ergo pagani quasi hominez videre crucifixũ: quem t tempus sue crucifixionis cõstat quasi deum prenũ... sse t quasi sponte crucifigendus locum quo crucifigẽdus erat firmata facie idest obstinata atq; impterrita mẽte petisse. CYRIL. Misit autez nuncios paraturos ei t comitãtibꝰ eius hospitium: qui cum iuissent ad terram samaritanozum: non fuerunt admissi. vnde segtur: Et mi. nun. sũ. ante conspe. suum. Et eun. intraue. in ciuita. samari. vt para. il. t nõ recepe. illum. AMBRO. Discе quia recipi noluit ab his quos sciebat non simplici mente cõuersos: nam si voluisset ex indeuotis deuotos fecisset: sed deus quos dignatur vocat: t quem vult religiosum faciat. Cur autem nõ receperunt euangelista memorat dicẽs: Quia facies eius erat euntis in bierusalẽ. THEO. Sed si intelligamus q̃ propter hoc illum non receperunt: quia ire bierusalez determinarat: inueniunt bi excusati q non receperunt eũz: Sed dicez est q̃ in hoc q̃ dicit euangelista: Et nõ receperunt illũ: intelligitur illud q̃ neqz in samariaz venit. deinde quasi aliquo interrogante: quare non receperũt ipsum: neqz eos adiuit: soluẽs ꝺ dic̃: nõ quia impotens esset: sed q̃ illuc ire nolebat: sed magis bierosolymam. BEDA. Uel bierusalem ire conspiciẽtes samaritani dominũ non recipiunt. nõ enīz coutuntur iudei samaritanis: vt ioannes oñdit. CYRIL. Sed cum dominus: qui añ omnia nouerat: sciret q̃ eiꝰ nuncy non essent a samaritanis recipiendi: ideo tamẽ precepit eis q̃ precederent: quia mos erat ei omnia satagere erga p fectum discipulorum. Ascendebat quidem bierosolymam propinquante tempore passionis. vt igitur quando pati eũ viderẽt nõ scandaliçarentur: considerãtes q̃ oporter patientes esse cum contumelias inferunt aliqui: premisit quasi quoddam preludium samaritanoruz repulsam. Profuit autẽ eis t aliter. Futuri enim erãt doctores orbis terrarum: ciuitates t villas percurrentes ad predicandũ euãgelicam doctrinam: quibus aliquando occurrerent aliqui minime recipientes sacram predicationem. quasi non concedentes secum cõmorari iesum. Docuit igitur eos q̃ diuinam annunciantes doctrinam plenī esse debebant patiẽtia. t manſuetudine. Non autem hostiles t iracundi: t in peccates in eos attrociter insurgentes: sed adhuc nõ erãt tales ĩmo zelo feruido excitati: volebãt ignem de celo sup eos deducere. Sequitur: Cum vi. au. disci. eius iaco. t io. dixe. Domine vis dici. vt ig. descen. de ce. t consum. illos? AMBRO. Sciebãt enim t phinees reputatum ad iusticiam: quia sacrilegos interemerat: t ad preces helie ignem deseẽdisse de celo: vt pphete vidicaret iniuria. BEDA. Sãcti

eniz viri qui optime scirent mortẽ istã aiam dissoluit a corpore non esse formidandam: sed eoz mẽ aium qui illam timerent: nonnulla peccata morte puniẽt quo t viuentib⁹ vtilis mer incuterẽt t illos qui morte puniebant: non ipsa moz noceret: sed peccatũ quod augeri posset si viuerent. AMBRO. Sz vindicet qui timet: vindictã non querit: g nõ timet. silr ostendit nobis in apostolis fuisse merita ꝓphetaz: qũ eandẽ sibi ptãtẽ quã ꝓphan̄ habuit ipetrãdi iure pñm⁹ bñ pñmũt q̃ ad monẽ suũ ignis ꝺ celo descẽderet: qui sunt tonitrui. TYTVS. Censet ãt ab eis multo iustius esse samaritanos perire. minum nõ admittẽtes: q̃ gnquaginta seruũ excludere tentantes. Dñs aũt in eos nõ cõmouet: vt oñderet nõ hz vltionis studiũ pfecta virtus nec vlla sit iracũdia vbi plenus fit charitatis nã nec excludẽda est ifirmitas: sz iumãda procul a religiosis indignatio: pcul a magnanimis cupiditas vltionis. vñ segtur: Et ꝑuer. ĩcre. il. t di. Nescitis cu. spi. estis. BEDA. Reprehendit in eis dñs nõ exemplũ ꝓphete sancti: sz ignorantiã vindicandi que adhuc erat in rudib⁹: a iaduertẽtes eos nõ amare corzeptionem: sed odio deiserare vindictã. Jta q̃ postea q̃ eos docuit: qd esset diligere p primũ tanq̃ seipꝰ: infuso ẽt spũsco nõ dfuerũt tales vidicte q̃uis multo rari⁹ q̃ in veteri testõ: qz sicut segt: Filiꝰ bo. nõ ve. ani. perdere saluare. q. d. t vos ergo q eius spũ signati estis etiã actus eius imitamini: nunc pie consulentes: sed in futuro iuste iudicates. AMBRO. Non enī semp in eos qui peccauerunt est vindicandũ: qz nõnũq̃ ampli⁹ ꝓdest clemẽtia tibi ad patiẽtiam: lapso: ad corzeptionem. Deniq; samaritani citꝰ crediderunt a quibus hoc loco ignis arcetur.

Factum ẽ aũt ambulantibus illis in via dixit q̃dam ad illum: Sequar te quocunq; ieris. Dixit illi iesus: Vulpes foueas habent: t volucres celi nidos: filius aũt hois non habet vbi caput suũ reclinet. Ait aũt ad alterum. Sequere me. Jlle aũt dixit: Dñe ꝑmitte mihi primũ ire: t sepelire patrẽ meũ. Dixitq; ei iesus: Sine vt mortui sepeliant mortuos suos: tu aũt vade t anũcia regnũ dei. Et ait alter: Sequar te dñe: sz ꝑmitte mihi primũ renũciare his qui domi sunt. Ait ad illũz iesus: Nemo mittẽs manũ suã in aratruz t aspiciens retro: aptus est regno dei.

CYRL. Et si munific⁹ sit oĩz dñs: nõ simpliciter t ipso nide singulis dat superna t diuina dona: sz illis q̃ digni sunt recipere: qui. s. aiam suã alienant a maculis prauitatũ: t hoc nos docet euãgelicoz vboz vt cũ dicit: Factũ est autem. Jlin via: di: q. ad illũ. Seqr te quocũq; ieris. Primo qdẽ ñ ma cõtinet inaccessu iuertia: ꝺñter oñdit q̃ plenus sit impudẽtia nimia. neqz. n. simplr xp̃z seq petebat: sic aly pures de populo: sz magis insiliebat ad aplicas dignitates: cũ paulus dicat: Nõ assumat q̃s sibi honorẽ sz a deo vocat⁹.

ATHANA. Jusus ẽt preparare se incõprehensibiliꝰ salnatoris ptãti dicẽs: Sequar te quocũq; ieris: eo q̃ sequi saluatorẽ simplr ad eius audiendã doctrinã possibile ẽ humane nature ꝓprietate qua fungit erga hoies: non est aũt possibile secũ cõcurrere vbilibet exĩti: ipse nãq; incõprehensibilis est. t nõ circũscribit loco. CYRIL. Alio quoq; modo non immerito recusabilẽ facit eũ: decebat enīz ipm crucẽ suã accipere ad sequendũ dñm: t abrenũciare pñtis vite affectib⁹. t hoc dñs in eo reprehendit: non vituperans sed corzigẽs. Segtur: Et ait illi iesus: Vulpes foueas hñt: t volucres. ni. fili. aũt ho. nõ habz vbi ca. su. recliet. THEO. Cũia enīz viderat dñm multũ populũ adducentẽ putauit q̃ ab eis haberet preciũ: t q̃ si ipse dñm sequeret posset pecunia cõgregare. BEDA. Unde di... Quid me ꝓpter divitias t lucra hui⁹ seculi cupis sequi: cũ tãte sz pauptatis vt nec hospitiolũ qdẽ habeã t nõ meo vtar tecto? CHRY. Aspice qualiter pauptatez quã dñs docuerat per opera demonstrat. Nõ erat ei mẽsa: non cãdelabrum nõ domus: nec quicq̃ aliud taliũ. CYRIL. Mistice aũt significatio: vulpes t volatilia celi malignas t astutas potestates demonũ vocat. q. d. quando vulpes t volatilia ī te mãsionẽ hñt: qualiter christus in te requiescet? Quid cõe ẽ luci t tenebris?

ATHANA. Uel in hoc dñs magnitudinẽ sui mũeris cet. q. d. Dia generabilia circũscribi pñt: verbũ vero dei incõprehẽsibilis ptãtis ẽ. Et iõ ne dicas: Sequar te quocũq; ieris. Letez si velis discipulus fieri: abdices irrõnabilia: eo q̃ impossibile est euz qui mozat in irrationabilitate: vbi discipulũ fieri. AMBRO. Uel vulpes hereticis ꝓparat: fallaz gne aial t insidys semp intẽtũ t rapinã fraudis exercet. Tu... l tutũ: nihil ociosuz: nihil p... eẽ secuz eo q̃ intra ipz hospitia hominũ predã re... rut. Jta sunt heretici: q domum sibi parare non norunt: sed circũscriptionibus suis alios decipere conãtur. hoc aial neq; mãsuescit vnq̃. vnde apls ait: Hereticũ post vnã correctionẽ deuita. volucres vo celi frequenter ad nequitie spiritalis similitudinẽ deriuantur: t veluti nidos quosdã struũt in pectoribꝰ impoboz: t iõ dñante versutia in affectibns singulorũ nulla põt diuinitatis esse possessio. Ubi aũt mentẽ pbauerit ĩnoriã: supra ipz quodãmodo vim ne maiestatis reclinat: qz profusiore q̃dã gr̃a bonoz pectoribꝰ iserat. Sic igr̃ nõ videt cõuenire rõni vt simplicẽ fidelẽq; ipsum arbitremur: qui domini digna ne respuit: cũ indefessi famulatus obsequium spopõdisset. Sed dñs nõ obsequi... speciem: sed pluritatẽ querit affectus nec obsequiũ eius admittit: cuius nõ ꝓbatur officium: circũspectũ etenī fidei dz eẽ hospitiuz: nedũ ifidelibus nr̃e dom⁹ interna reseram⁹: i aliena pfidiã ipouida credulitate labamur. Jtaq; vt aduert... deũ nõ cultus aspernatẽ eẽ sed fraudis: qui repudiauit fraudulentũ elegit innocentem. Re... uit. Ait aũt ad alterũ: Sequere me. Sed hoc dicẽ ei cuius prem iam sciebat mortuũ. vñ segtur: Jlle aũt dixit: Dñe ꝑmitte mi. pri. ire t sepe. pa. meũ. BEDA. Non discipulatũ respuit: sed expleta primũ paterni ...eris pietate: liberior assequ dñderat. AMBRO. Sz dñs quos mittat ad ... t. vñ segtur Dixitq; iesus: Sine vt moz. se. moz. su. tu aut va. t annũ. reg. dei. Cũ religiosiz humani corpis sepeliẽdi acceperim⁹ offiñ: quo pñi quoq; funeris sepultura ꝓhibetur: nisi vt itelligas bũana post habẽda diuinis: bonũ studuz sz maiꝰ impedimẽtũ. nã qui ptitur studiũ: ꝺriuat affectũ: qui diuidit curam differt profectum. ergo prius sunt obeunda q̃ maxima: nã t apli ne occ... arent studio dispẽsandi ministros paupib⁹ ordinarũt. CHRY. Quid aũt magis necessariũ pñis exegis? qd facili⁹? cũ nõ cẽt mltũ tpis dãduz: p hoc docemur q̃ minimũ tpis frustra ducere ẽcet: t si mille cogentia sunt: imo pferre spiritalia cũctis admodũ necessarys. Diabolus. n. insistit attẽtus volẽs aliquẽ aditũ inuenire: t si modicã sumat negligẽtiã magnã operat pusillanimitatẽ. AMBRO. Nõ ergo paterni funeris sepultura ꝓhibetur: sed necessitudinũ generis diuine religiõis pietas anteferẽ. Illud ꝓzotibus reliquitur: hoc mãdatur relectis: quo aũt mortui sepelire mortuos possunt: nisi geminã hic intelligas mortẽ: vnã nature: alterã culpe. Est etiã moz tertia: i qua pctõ mozimur: deo viuim⁹. CHRY. Cum ergo dixisset mortuos suos: oñdit hũc nõ eẽ mortuũ ei⁹. puto. ...e numero ifideliũ fuisse defunctum. AMBRO. Aut q... epulchrũ patens est guttur ipioz: memoria eoz abolenda pscribit: quoz simlr cũ corpe meritũ occidit: nec renouat ab officio pris filꝰ: sz fidelis a pfido cõicatione secernit: nõ itcrdictũ ẽ muneris: sz religiõis mysteriũ cõmunionẽ nobis cum gẽtibus mortuis nõ futurã. CYRIL. vel aliter: Erat enīz

ah declarat hoc fre. iiij mo. ca. xxix. fo. ig.

pſ senectute grauat .putat aũt honestũ aligd agere dũ,ppo neret obſuare ei debitã pietatẽ:ſz illud: Honora pſen tuũ ⁊ matrẽ tuã,vñ vbi vocat ẽ ad euangelicũ mysteriũ dicẽte dño: Sequere me.q̃rebat iducias q̃ sufficere possent ad dc/ crepiti pris sustẽtationẽ dicẽs: Permitte mihi primũ ire ⁊ sepelire patrẽ meũ. nõ q̃ defunctũ patrẽ sepelire rogaret: neq;n.xps hoc agere volentẽ ipediuisset:sed dixit sepelire ſ sustẽtare i senectute vsq; ad mortez. Sz dñs ad eũ dixit: Sine mortuos sepelire mortuos suos.erant.n.⁊ alij curato res linea parẽtele astricti:ſz vt estimo mortui eo q̃ nõdum xpo crediderãt. Vnc pcipe q̃ pferẽda sit pietas qua deo nemur amori parẽtũ:q̃bus reuerentiã exhibemus:q̃ p eos geniti sum⁹.Sz oĩum de⁹ cũ nõ essem⁹ ad eẽ nos cõduxit: parẽtes aũt facti sũt ministri itroitus ad eẽ. AVGV.de con.enã. Dec q̃ dicebat dñs illi cui dixerat:Sequere me.Ali⁹ vo discipul⁹ misit se in medio:cui nemo aligd dixerat.vñ se quit:Et alter ait.Sequar te dñe:ſz pmũ permitte mihi ire ⁊ renũciare bis q̃ domi sũ..nefortẽ quõ fieri solet querãt me.

CYRIL.Jmitãda autẽ hõ pmissio ⁊ omni laude plena: ſz q̃rere renũciare bis q̃ domi sunt licẽtiãdo se ab eis:oñdit q̃ vtcũq; diuisus sit a dño:dũ boc pfecte adire proposuerit mẽte.nã velle cõsulere pximos nõ ofensuros: huic ppolito idicat se vtcũq; labẽtẽ.pp qõ dñs hoc iprobat.Segtur:Ait ad illũ iesus: Neo mit.manũ suã i aratrũ ⁊ respiciẽs retro apt⁹ est regno dei.Apposuit manũ aratro q̃ affectuosius ẽ ad sequẽdũ:tñ respicit retro q̃ dilationẽ petit:occasiõe redeun di ad dñz:⁊ cũ ppings ofẽrẽdi. AVGV.de vbis dñi.q.d. ei:Vocat te ozies:⁊ tu attẽdis occidẽtẽ. BEDA. Manũ ẽt cuilibz i aratrz mittere ẽ q̃si quodã pũctõis istro.ligr. ⁊ ferro dñice passiõis duritiẽ sui cordis atterere atq; ad serẽ/ dos bonoz opez fructus apere:quã figs excolere incipiens cum vroze lotb ad ea que reliquerat respicere delectat:fu turi iã regni mũere puat. GRECVS. Crebri nãq; ituit⁹ coz q̃ dequirẽ⁹ pp osuet dinẽ trabũt ad retroacta:violẽtũ .n.qd vsus ẽ ad retinẽdũ sibi: Nõne bit⁹ ex vsu,er bitu võ nã inascit:⁊ Nãz vero amouere vl alterare difficil Nã ⁊ si paulisp declinet coacta:redit ad seipaz velociter. BEDA. Si aũt secutur⁹ dñz discipl⁹us gavel domi renũciare velit ar guit:qd fiet il:qui nulla vtilitatis gratia sepe visitant do mos illorum quos in mundo reliquerunt: CA .X.

POst hec autẽ designauit dñs ⁊ alios septuagintaduos: ⁊ misit illos binos añ faciẽ suaz i oẽz ciuitatẽ ⁊ locũ quo erat ipse venturus. Et dicebat illis Messis quidem multa:operarij au/ tem pauci. Rogat eaurem dominum messis vt mittat operarios in messem suam.

CYRIL.Certificauerat de⁹ p pphas:q̃ euãgely pdicatio salutaris ꝓbẽsura erat nõ solũ isrl'ſz ẽt gẽtiũ greges. Et iõ a xpo post.xy.apl'os ⁊ alij.lxxy.sũt istituti.vñ dr. Post h̃ aũt õsignauit dñs ⁊ alios.lxxy. BEDA.Bñ.lxxy. mittũt:qz totidẽ mũdi gentib⁹ euãgeliũ pdicandũ erat:vt quõ.xy.pri mo pp.xy.trib⁹ isrl'ita ⁊ bi pp exteras gẽtes destinaret ibu endas. AVGV.de que.euã.Sic ẽt.xxiiy.hozis tot⁹ orbis pagiſ atqz lustrat:ita mysteriũ illustrãdi orbis p euãgeliuz trinitatis i.lxxy.discipul'itimat:ter.n.xxiiy septuagitaduo faciũt. BEDA.Sic aũt.xy. apl'os formã eꝓz pmõstrare neme ẽ q̃ dubitz:sic ⁊ bos.lxxy.figurã pbyteroz.i.scõi ordi nis sacerdotũ gessisse sciẽdũ ẽ: taz ẽsi pmis eccl'ie tpib⁹:vt apostolica scriptura testis ẽ: vtriqz pbyteri vtriqz vocabã tur ⁊ epi:quoz vnũ sapie maturitatẽ: aliud industriã cure pastoralis significat. CYRIL. Duo ẽt forma i vbis moy/ si figurabat:q̃ iubẽte deo.lxx.elegit qbus de⁹ spm infunde bat. In numeris etiã scriptũ est de filys isrl'q̃ venerũt i be lim qõ interpte ascẽsus:⁊ erãt ibi.xy.fontes aquaz:⁊.lxx. palme.Lõuol es enĩ ad augmẽtũ spiritale reperiem⁹.xy. fontes.s.sacr apostolos:a quib⁹ haurim⁹ salutis sciaz:sic a fontibus saluatoris:⁊.lxx.palmas:bos.s.q̃ nunc destinati sunt a xpo.Est enĩ palma arboz bone medulle: bñ radicata ⁊ fertilis:⁊ semper nascẽs i aquis:alta simul ⁊ frõdes porrẽ gens sursum.Segt:Et misit illos binos. GREGO.i bo. Binos i pdicatione discipulos mittit:q̃ duo sunt pcepta charitatis:dei.s.amor ⁊ proximi:Et min⁹ q̃ in duos charis tas haberi nõ potest:q̃tenus h̃ nobis tam⁹ amat:q̃ q̃ chari tatẽ erga alterz..õ habz:pdicatõis offiñ suscipere nullaten⁹ debet. ORIGE.Sic ẽt ex duodecim binos ⁊ bini numerati fuerũt:vt in eoz catbalogo natthe⁹ oñdit:q̃.n.bini famu/ larent dei vbo ãtiq..uũ eẽ videt.Eduxit.n. de⁹ isrl' õ egypto p man⁹ moysi ⁊ aaron. Josue quoq; ⁊ caleph cõcordantes ꝑcauerunt puocatũ a.xy.explozatorib⁹ pplin.vñ dr: Ea fratre adiut⁹ vt ciuitas vallata. BASI.Simul ẽt q̃ boc di dicauit q̃ si aliqui pares sunt in spiritalib⁹ donis:boc nõ si/ net in eis preualere ppzie opinionis passionẽ. GREGO. in bo.Bene aũt subiũt:Añ faciẽ suã i oẽm ciuitatẽ ⁊ locum quo erat ipse venturus.Predicatoꝛes aũt suos dñs segt:q̃ pdicatio preuenit:⁊ tũc ad mẽtis nre habitaculũ dñs veni cãdo verba exhortatõis ꝑcurrũt:atq; per boc veritas in mẽte suscipitur. Dic pdicatoribus esaias dicit: Parate viã domini:rectas facite semitas dei nr̃i. THEO.Designaue rat aũt dñs discipulos ꝓpter multitudinẽ doctoriz⁹ idigẽ tẽ:sic .n.nr̃i agri spicati multos messores desiderãt:sic q̃ cre dituri erãt innumerabiles exĩtes:multis doctoriz⁹ indige/ bant.vñ segt:Messis qdẽ multa. CHRY. Sz q̃r messez vocat:cũ res ad pñs exordiũ sumãt:nõdũ iacto aratro: aut sulcis ꝑductis de messib⁹ tractat.poterãt enĩ discipuli va/ cillare ⁊ secũ meditari:⁊ dicere qualr nos numerus bacuis emẽdare poterim⁹ totũ mũdum:idiote sophistas:munitos nudi:dñantes subiecti. Ne igit cõsideratõe taliũ turbaren/ tur:vocat euangeliũ messẽ.q.d.parata sũt oĩa:mitto vos ad paratã collectionẽ fructuũ eodẽ die:⁊ serere potestis ⁊ me/ tere.Sic q̃ colon⁹ exĩes ad messes letat:sic etiã vos multo ampli⁹ ⁊ alacri⁹ nec̃iuz est exire i mũdũ.naz hoc negocium messis ẽ:agros nob exhibẽs ꝑparatos. GREGO.i bo.Sz nõ sine graui meroze log possum⁹ qõ subdit:Opa.aũt pau. qz ⁊ si sunt q̃ bona audiãt:desũt q̃ dicãt:Ecce mũdus sacer dotib⁹ plen⁹.ſz tñ in messe oci rarus valde repit operator:q̃ offiñ qdẽ sacerdotale suscipim⁹:ſz opus officy nõ iplemus.

BEDA.Sic ãt messis mlta ẽ oĩs turba credẽtiũ:ita ope/ rary pauci sũt aplĩ:⁊ imitatores eoz̃ q̃ mittunt ad messez.

CYRIL.Sic ãt agri spacioſi messores mltos exigũt:sic ⁊ mltitudo crediturorz xpm.vñ subdit: Ro. er.do. mes. vt mit.op.in mes.suã. Illo ãt attẽde q̃ cũ dixiſz:Rogate dñz messis vt mittat oparios i messez suã:ipe postmodũ hoc q̃/ egit. Jpe igit ẽ dñs messis:ac p eũ:⁊ cũ eo de⁹ pr̃ oib⁹ dñat.

CHRY.Mltiplicauit aũt postmodũ eos:nõ addens ad numez ſz cõcedẽs vtutẽ. Jnsinuat aũt q̃ magnũ donũ est oparios mitti i messẽ dinã.p boc q̃ dic̃:dñz messis sup hoc eẽ rogandũ. GREGO.Pc doc ẽt iducẽdi sũt subditi:vt p̃o suis pastoribus rogẽt:vt digna eis opari valeãt:nec ab exhortatione torpeat ligua.sepe enĩ,p sua negtia pdicantiũ restringit lingua.Sepe vo ex subiectoz culpa agit:vt eis q̃ presunt predicationis sermo subtrahatur.

℣Jte ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos Nolite portare saculum neq; peram neq; calcia menta:⁊ neminem per viam salutaueritis.

CYRIL.Narrat lucas q̃r.lxx.discipl'os vẽdicasse sibi a xpo apl'icã eruditionẽ:modestiã:inocẽtiã:egtatẽ: nibilq; mũdanoz sacris pdicatõib⁹ pferre.aspirare ãt adeo ad fori dinẽ mentis vt nullũ terribiliũ formident:neq; ipã mortẽ

vñ dicit:Jte. CHRY.Erat.n.iter oĩa p..ula coz solatiuz virt⁹ mittẽtis eos.⁊ ideo dicit:Ecce ego mi..o vos.q.d.hoc sufficit ad cõsolationẽ vestrã:hoc sufficit ad ꝓfectũ⁊ nõ ti mẽdũ sugueniẽtia mala:que significat subdẽs: sicut agnos inter lupos. ISIDO.abbas:Denotãs simpliciẽtatẽ ⁊ innocẽtiã:nã õbacchãtes ⁊ sua enormitate iniuriãtes nature nõ agnos appellat sed hedos. AMBRO. Cõtraria aũt sunt sibi ista aĩalia.vt alia ab alijs deuorent.ſagni a pis:ſz bo nus pastoz lupos gregi suo timere non nouit. Jdeoq; isti di scipuli nõ i preda..ſ ad grãm dirigutur:sollicitudo.n.pasto ris bõi efficit vt lupi i agnos audere nibil p..sint. Mittit er go agnos iter lupos vt cõpleret illud. Cũc lupi ⁊ agni simꝰ pascent.CHRY. Doc.n.fuit maifestũ indiciũ pclari triũ/ phi:vt circũdati eent discipli xpi ab ho..b⁹: quasi agni iter lupos eos tamẽ cõuerterẽt. BEDA.Ul specialiter lupos vocat scribas ⁊ phariseos qui sunt clerici iudeoruz. AM/ BRO.Uel lupis sunt heretici cõpandi.lupi.n. bestie sunt que isidiantur ouilib⁹ ⁊ circa pastoz̃ales versanť casas. Da bitacula domoz intrare nõ audẽt.sõnũ:canũ abstiãt:aut de fidiam pastoz explozãt:ouiũ guttur iugulãt:vt cito strãgu lẽt:feri;rapaces:natura corpis rigidiores:vt se facile nõ pos sint iflectere:ipetu quodaz suo ferũtur:⁊ iõ sepe deludunť Siq̃ priozes boiez viderit. vocẽ eius quadã nature vi/ runtur eripe.si aũt hõ pri⁹ eos viderit: exagitati mẽoratur. Sic heretici isidiantur ouilib⁹ xpi:fremunt circa caulas no cturno tpe.semp.n.pfidis noz ẽ:q̃ lucẽ xpi nebulis prauę in terpretatiõis obducũt stabula tñ xpi intrare nõ audẽt.⁊ iõ nõ sanant:sic curat⁹ ẽ ille in stabulo q̃ icidit in latrones. Ex/ plozãt pastoris absentiã:qz pũtibus pastoribus oues xpi in/ cursare nõ possunt Quadã ẽt mẽtis intẽtione duri ac rigidi nequaquã solẽt a suo erroze deflectere:quos scripture ver⁹ interps xps illudit:vt iuanũ suos effundãt impetus:⁊ noce re non pñt:qui siquẽ versuta disputatõis sue circũscriptiõe preueniũt:faciũt obmutescere.mutus ẽ.n.q̃ verbũ dei non cadẽ qua ẽ gloria ꝓfiteť.Cauenť igit ne tibi vocẽ tollat here/ ticus ne priozẽ nõ ipe depbenderis.serpit.n.dũ latet ei⁹ pfi dia.si aũt cõmẽta ipietatis ei⁹ agnoueris: iactura pie vocis timere non poteris. Hutrur imadũt:vitalibus vulnus af/ figunt dũ aiam petũt.Si etiã audies aliquẽ sacerdotem di ci ⁊ rapinas eius cognoscis:fozis ouis:itus lupus est: qui bu mane necis ĩsaturabili crudelitate rabiem suam desiderat explere. GRE.In pastorali.Multi enim cum regiminis iura suscipiunt:ad lacerãdos subditos inardescũt: terrorez pãtis exhibent.Et quia charitatis viscera non bẽt:deum videre appetũt:pres se esse minime recognoscũt: humilita/ tis locũ i elationẽ dñatiõis imutãt.Cõtra que oĩa ꝓsideran dũ nobis ẽ q̃ sicut agni iter lupos mittunť: vt sensũ fuan/ tes innocẽtie morsũ malitienõ babeamus. Qui enĩ locũ p/ dicationis suscipit mala inferre nõ dz:sed tolerare.Quez ⁊ si q̃ zelus rectitudinis exigit vt erga subditos seuiant:intus paterna pietate diligat quos foris quasi ĩsequẽdo castigat. Qz tunc rector bene exhibet:cũ terrene cupiditatis bono/ ribus nequaq̃ mentis colla supponit.vnde subdit. Nolite portare saculũ neq; perã. GREGO.nazãzenus. Quoz̃ suma ẽ tradeo virtuosi existãt:q̃ nõ minus ꝑpter vite mo dũ q̃ ꝑpter eoz vbũ euãgeliũ ꝓficiat. GREGO.in eze/ chielẽ.Tãta enĩ pdicatoꝛũ dz esse i deo fiducia:vt pũtis vi te supẽbus q̃uis nõ ꝓuideat:tamẽ sibi bos non deesse cer tissime sciat. Ne dũ mens eius occupať ad tpalia:min⁹ alys ꝓuideat eterna. CYRIL.Sic igit ꝑcepat:nec de ipso su/ biecto curã bẽ cũ dixerat:Mitto vos sic agnos iter lupos Nec etiã ꝓcessit sollicitos eẽ erga extrinseca corpi:cũ dixit: Nolite portare saculũ neq; perã. Nec etiã cõcessit portare aliquid eoz q̃ nõdum vnita sunt corpori.vnde subdit: Ne/ q; calciamẽta. Nõ autẽ saculũ ⁊ perã portare ꝓhibuit:sed nec aliquam study distractionẽ permisit assumere: qui nec ob obuiãtiũ salutatõe distrahi voluit. ..ñ subdit:Et neminẽ p viã salutaueritis.Nõ ⁊ dudũ ab beliseo dictũ fuit.q.d.re/ cto tramite ad opus ꝑcedite:nõ alternãtes benedictiõibus benedictões.Damnũ.n.ẽ expẽdere tps ꝑdicatiõib⁹ ꝓpetẽs.

AMBRO.Non q̃ hic dñs ꝓhibuit q̃ beniuolẽtie displi ceret offiñ:ſz q̃ psequẽde deuotiõis intẽtio plus placeret.

GREGO.naçãzenus:Mãdauit etiã hoc eis dñs ad vbi gliam:ne videret i eis magis vigere blãditias:voluit etiam eos nõ eẽ sollicitos i vbis alienis. GRE.in hom. Dec autẽ vba sigs etiã p allegoziã velit intelligi:pecunia clausa in sac co ẽ sapia occulta.Qui igiť sapiẽ vbũ bz:⁊ hoc erogare,p/ ximo negligit:quasi pecuniã in sacculo ligatã tenet. Perpe ram vero onera seculi:q̃ calciamẽta mortuoz opez exẽpla significanť.Qui ergo offiñ ꝑdicatiõis suscipit: dignũ nõ est vt opus seculariũ negociorz portet.nedũ hoc eius colla de primit ad ꝑdicãda celestia nõ assurgat:nec debet stultorum operũ exẽpla ꝓspicere:ne sua opa quasi ex mortuis pellib⁹ credat munire:ne.ſ.qz alios talia fecisse cõsiderat: se etiam facere licenter putet. AMBRO. Nibil etiã dñs in nobis mortale vult eẽ.Mortale.n.atq; terrenũ calciamẽtũ moy ses iubetur soluere cuz mitteret ad pplin liberanduz.Qz si quẽ mouet:qua rõne in egypto calciati iubenť edere agnũ: apl'i aũt sine calciamẽto ad ꝑdicãdum euangeliũ dirigunť: Js considerare debet quia in egypto positus debz adhuc mozsius cauere serpentis:multa enim venena in egypto.Et q̃ typo pascha celebrat patere põt vulneri. q̃ aũt minister ẽ veritatis:venena nõ trepidat. GRE.in bo. Dis aũt qui sa lutat in via ex occasione salutat itineris:nõ ex studio optan di salutis.Qui igiť non amoze eterne patrie sed premioruz ambitu salutẽ audiẽtibus ꝑdicat: quasi in itinere salutat qz ex occasione:⁊ nõ ex intẽtione salutẽ audientibus exoptat.

℣In quãcũq; domum intraueritis primũ dicite: pax huic domui:⁊ si ibi fuerit filius pacis:requi escet sup illuz pax vestra:si aũt ad vos reuertẽť. In eade aũt domo mancte:edẽtes⁊ bibẽtes que apud illos sunt.Dignus enĩ ẽ operarius mercede sua: Nolite trãsire de domo in domũ. Et in quã cũq; ciuitatẽ intraueritis⁊ suscepерint vos:man duc̃ate q̃ apponunť vobis: ⁊ curate infirmos q ĩ illa sunt: ⁊ dicite illis: Appzopinq̃bit in vos re gnũ dei. Jn quãcũq; aũt ciuitatẽ itraueritis ⁊ nõ suscepерint vos:exeũtes i plateas ei⁹ dicite: Etiã puluerẽ q̃ adhesit nobis ꝺ ciuitate vestra extergi m⁹ in vos. Tñ hoc scitote qz appzopiquabit re gnum dei. Dico vobis:q̃ sodomis in die illa re missius erit q̃s illi ciuitati.

CHRY.Bonoz oĩuz mater pax est. sine qua cetera ina nia sũt ꝓpter qõ dñs discipulis itrantib⁹ domos:illico pacẽ iussit pferre tanq̃ bonoz indiciũ dicẽs: Jn quãcũq; domũ itraueritis pmũ dicite:pax huic domui. AMBRO.Ut.ſ. pacis perferamus nuncium ipse p.mus ingressus pacis be/ nedictione celebretur. CHRY. Unde pontifex eccle/ sie tradit eam dicens. Pax vobis. Jmplorant autem pa/ cem sancti:non solum eam que versatur inter homines ad/ inuicem;sed ⁊ eam que pertinet ad nosipsos.nam sepius in pectore bellum gerimus ⁊ nullo molestante turbamur:nec non prana desideria contra nos crebro insurgunt. TY/ TVS.Dicitur autem:Pax huic domui:scilicet habitanti/ bus domum:omnes alloquantur maiores pariter⁊ mino/ res:neq; cum indignus vestra salutatio dirigetur.vnde sub ditur:Et si ibi fuerit filius pacis:requiescet super illuz pax vestra.quasi.d.vos quidem profertis verbum: res autem

pacis applicabit̃ ... iudicio vbicūq; dignū eē videbit̃. Si
gs aūt nō fit dign⁹:nō estis deluſi: nec vbo⁊ v̄ro⁊ gr̄ ... ...
īmo reciprocab̃ ad vos. Et hoc ē qō subdit̃ Sinaūt ... vos
reuertet̃. GRE. Par.n. que ab oze ꝑdicatoris offert̃:aut
regescet in domo:si i ea fuerit gſq; ꝑdestinatus ad vitā:⁊ ce
leste vbū ſequtur qō audit.aut ſi null⁹ audire voluerit:ipe ꝑ
dicator ſine fructu nō erit q: ad eū pax reuertit̃:dū ei a dño
pro laboze ſui operis merces recōpenſab̃.Si aūt pax vestra
recipitur.dignū ē vt ab eis terrena ſtipendia ꝓſequamur:g⁊
bus patrie celestis premia offerim⁹. vñ ſequtur: Jn eadē aūt
domo manete edētes ⁊ bibentes que apud illos ſunt. ... ...
qui peram ⁊ ſaculū portari prohibuit: ſumptus ⁊ alimenta
ex eadem predicatione concedit. CHRY. Sed ne aliqs
diceret:cōſumo res ꝓprias parādo aduenis meſam: illū pri
mo intrantē facit tibi pacis donū offerre:cui nibil est equa
le:vt ſcias te maioza q̄z des ſuſcipe. TYTVS. Uel aliter
cōtinua:Quis nō ... ...stituti iudices eoz:g ſi ... digni vel
indigni:edatis ⁊ bibat ... vobis offerunt̃ ab eis. Dimittite
aūt mibi eoz:g vos recipiunt examen: niſi vobis quoq; ſit
notū nō eſſe ibi filiū pacis:tunc.n.fortaſſis retrocedere de
betis. THEOPHI. Uide igit̃ qualiter diſcipulos medi
care inſtituit:⁊ ꝓ precio eos nutrimentū bēre voluit.nā ſub
ditur:Dignus est.n.oparius mercede ſua. GRE. Sunt.n.
iā de mercede opary ipſa aliméta ſuſtentatiōis: vt bic mer
ces de laboze ꝑdicatiōis inchoet̃:que illic de veritatis viſio
ne ꝑficit̃.Qua in re ... ...ſiderādū ē: q⁹ vn ... ...ſtro opi due mer
cedes debent̃: vna in via que nos in laboze ſuſtētat: alia in
patria que nos in reſurrectione remunerat. Merces itaq;
que in p̄ti recipit̃ hoc in nobis ... agere: vt ad ſequen ...
mercedē robuſtius tendat̃. Uel ... ...gſq; ꝑdicator nō ... ...
dicare debet:vt i hoc tpe mercedē accipiat:ſz ió mercedez
recipere:vt ꝑdicare valeat.Quiſquis namq; ió predicat:vt
bic laudis vel muneris mercedē recipiat: eterna mercede
se p̄cat. AMBRO. ... ...bdit virt⁹ alia.ne de domo ad do
mū qs vaga facilitate ... ...nigret. Segtur.n. Nolite trāſire
de domo in domū.vt.ſ. amore hoſpitali fuemus ... ...ſtantiā:
nz aliquā amicitie nēcitudinē facile reſoluam⁹. BEDA.
Deſcripto āt diuerſe dom⁹ hoſpitio: qd iā i ciuitatib⁹ agere
debeāt doce ... ...gs.ſ.i oibus cōicare:ab ipio⁊ vo ... ... omnia ſo
cietate ſecerni.vñ ſeq̄t̃.Et in quācūq; ciuitatē itraueritis:⁊
ſuſceperit vos:maducate que apponunt̃ vobis. THEO
PHI. Quānis modica exiſtāt:⁊ vilia nibil ampli⁹ iquirentes
denūciat ēt eis vt operātes miracla hoies ad ſuas ꝑdicati
ones attraberēt.vñ ſubdit:Et curate infirmos:g in illa ſunt.
Et dicite illis:appropinq̄bit in vos regnū dei. Si enī p̄ius
curaueritis deide docueritis:ꝓſperabit̃ ſermo:⁊ hoies cre
dent regnū dei appropinq̄re.non.n.curarent̃;niſi hoc aliō
virtus diuina ꝑficeret.Sed etiā cū ſm aīam curant̃: appro
pinq̄t̃ eos regnū dei:qō lōge ē ab eo cui dominat̃ petrō.
CHRY. Uide aūt dignitatē apl̄oz:nibil ſenſibile monē
tur ꝓferre:q̄lia circa moyſen ⁊ ꝓphas.ſ.bona terrena. ſz q̄
dam noua ⁊ mirabilia.ſ.regnū dei. MAXI. Dicit̃ aūt ap
ꝓpinquauit.nō vt oñdat tpis breuitatē neq; eni regnū dei
venit cū obſeruatiōe:ſz oñdit diſpoſitionē hominum ad re
gnum dei:qō quidē potēcia est in oibus credētibus:actu ve
ro i bis g reſpuūt cozporalē vitā: ⁊ ſolam eligunt ſpiritales:
qui dicere poſſunt. Uiuo aūt non ego:ſed viuit in me x̄ps.
AMBRO. Deinde docet excutiēdū de pedib⁹ puluerez
ſigs recipiēdos ciuitatis hoſpitio nō putauerit dicēs: Jn q̄
cun ... ciuitatatē itraue.⁊ non rece.vos: exeuntes in pla. di
cite ... ...ā puluerem pedum qui adheſit nobis de ciuitate ve
ſtra extergim⁹ i vos. BEDA. Uel ad cōteſtatōez terreni
laboris:qué ꝓ illis inaniter ſuſceperunt: vel vt oñdat̃ vſq;
adeo ſe ab ipſis nibil terrenū querere: vt etiam puluerem
de terra coz nō ſibi patiant̃ adherere. Uel per pedes ipſuz
opus ⁊ inceſſus predicationis ſignificatur:puluis vero quo
aſpergum̃: ter ... ...e ſeuitas est cogitationis:a qua ⁊ ſumm⁹
doctores im ... ...s eē nequeūt. Qui ergo ſpreuerit doctrinā
laborez ⁊ p ... ...a docētiū:ad teſtimoniū ſue dānatiōis inſle
ctūt. ORIGE. Extergēdo q̄ puluerē pedū in eos quodā
modo dicat:puluis peccatoz v̄roz merito veniet ſup vos.
Et attēde q⁹ quecūq; ciuitates nō ſuſcipiūt apoſtolos ſanā
q; doctrinā būt plateas:iuxta illō: Lata ē via que ducit ad
pditionē. THEOPHI. Et ſicut recipiētib⁹ apl̄os appro
pinq̄re regnū dei dicit̃ in būficiū:ſic nō recipiētib⁹ in p̄udi
ciū. vnde ſubdit: Tame ... ...boc ſcitote q ... ...pinq̄bit regnū
dei. Sicut ad ... ...us regis est q̄buſdā ad pena: q̄buſdā vero
ad honorē. vñ de eoz pena ſubdit̃:Dico aūt vobis q⁹ ſodo.
i illa die remiſ.erit:q̄ illi ... ...itati. EVSE. Nā i ciuitate ſo
domitarū non c ... ...erunt angeli hoſpitio: ſed loth inuētus
ē dignus eos hoſpitari.Si ergo ad accessum diſcipulorum
nec vnus inuenietur in ciuitate qui eos recipiat:quomodo
nō peioz erit ciuitate ſodomozum: Dic ſermo docebat eos
audacter aggredi regulā paupertatis.non enim poſſet con
ſiſtere ciuitas ⁊ villa nec vicus ſine aliquo incola noto deo.
nam nec ſodoma ... ...ſiſteret nō reperto loth: quo recedēte
tota repēte peryt. BEDA. Sodomite quoq; ipſi ⁊ ſi ho
ſpitales fuerint iter cetera carnis aieq; flagitia: nulli tamē
... ...d eos tales hoſpites q̄les apl̄i repti ſunt.⁊ loth quidem
... ...cu ⁊ auditu iuſtus erat: non tamē ibi aliquid operatus
aut ſigna feciſſe perhibetur.

℣ Ue tibi cozozaim: ve tibi bethſaida: quia ſi in
tyro ⁊ ſydone facte fuiſſent virtutes q̄ facte ſunt
in vobis: oliz in cilicio ⁊ cinere ſedēres peniterēt.
Uerūtamen tyro ⁊ ſydoni remiſſius erit in iudi
cio q̄z vobis. Et tu caphарnaū vſque ad celū ex
altata: vſque ad infernū demergeris: Qui vos
audit me audit ⁊ q vos ſpernit:me ſpernit. Qui
aūt me ſpernit:ſpernit eum q me miſit.

AMBRO. Docet dñs:grauioꝛi pene obnoxios foze qui
euāgeliū nō ſeq̄ndū q̄ g legē iudicauerūt eē ſoluēdāoi. Ue
tibi cozoçaiz. Ue ti.bethſaida. BEDA. Cozoçaiz bethſai
da:⁊ caphарnaum:tyberias quoq; quaz ioānes notat: ciui
tates ſunt galilee ſite in littoze laci genezareth: qui ab euā
geliſtis mare galilee vel tyberiadis appellatur. plangit er
go dominus bas ciuitates que poſt tanta miracula atq; vir
tutes non penituerunt:peioꝛeſq; ſunt gentilibus: naturale
tan ... ...im ius diſſipantibus:quia poſt deſcripte legis cōtem
ptum:filium quoq; dei ⁊ gloziam eius ſpernere non timue
runt. vnde ſequitur:Quia ſi in tyro ⁊ ſydone facte fuiſſent
virtutes que in vobis facte ſunt:oliz in cilitio ⁊ cinere ſedē
tes peniterent. Jn cilitio quod de pilis caprarum conteꝛit
aſperam peccati pungentis memoziam ſignificat. Jn cine
re autem moꝛtis conſiderationem:per quam in puluerem
redigimur demonſtrat. Pozro in ſeſſione humilitatem ꝓ
prie cōſcientie ſignificat.impletum autem videmus bodie
dictum ſcilicet ſaluatoꝛis:quia cozoçaim ⁊ bethſaida ꝑſeue
te domino credere noluer ... ...Tyrus autē ⁊ ſydon ⁊ quon
dam dauid ac ſalomoni amici fuere:⁊ poſteuangeliçantib⁹
chriſti credidere diſcipulis. CHRY. Deploꝛat autem do
minus has ciuitates ad noſtrum exemplum:eo q̄ effuſo la
chrymarum ⁊ gemitus amarus ſuper patientes ſenſibili
tatem dolozis: non modicum antidotuz é:⁊ ad coꝛrectio
nem patientium:⁊ ad remedium ingemiſcētium ſuper eos
Non ſolū aūt per deploꝛationē inducit eos ad bonū:ſed ēt
p terroꝛez. vñ ſequtur: Uerūtamen tyro ⁊ ſydoni remiſſius
erit q̄z vobis in iudicio. Doc ⁊ nos audire debem⁹: non eni
ſolis illis:ſed etiam nobis peius iudicium ſtatuit: niſi rece
perimus intrantes ad nos hoſpites quoz̄ puluerem pecce
pit excutere. Cum autem plurima ſigna feciſſet dom⁹ in

caphарnaū:⁊ eā ... ...colā habuiſſet:videbat̃ ſ ... ...alias ciuitates
exaltata:ſz ꝓpter icredulitatē cecidit i ruī ... ...vñ ſeq̄t̃:Et tu
ca. vſq; i ce.exal. vſq; ad ifernū demergeris ... ...ſ.iudiciū ſit
ꝓportioābile honoꝛi. BEDA. Duplex āt i hac ſnia ſēſus
ē. Uel iō ad ifernū demergeris:q⁹ ꝓdicatione ... ...cā ſupbiſ
ſime reſtitiſti:vt.ſ.itelligat̃ i celū exaltata ꝓ ſupbiā. Uel iō
q⁹ es exaltata vſq; ad celū meo hoſpitio ⁊ meis ſignis:ma
loꝛib⁹ plecteris ſupplicijs:q⁹ bis quoq; credere noluiſti. Et
ne gs putaret bāc icrepatiōez vel tm̄o ciuitatib⁹ vel ꝓ
nis cōuenire q ... ...ſi carne videtes ſpernebāt:⁊ nō oibus q
bodie quoq; euāgeliū vba ōſpiciūt: Cōſequ ... ...ter adiūxit di.
Qui vos audit:me audit. CYRIL. Per qō docet q⁹ gd ꝓ
cōs apl̄os ... ...acceptādū eē:q⁹ illos audit: x̄pm audit. Jn
euitabil' ergo pena hereticis iminet: q ... ...loꝛ negligūt vba.
Segt̃.n. Et q vos ſpnit:me ſp. BEDA. Ut.ſi audiēdo q⁹
q⁹ vel ſpernēdo euāgelū ꝓdicatōez nō viles q̄ſq; ꝑſonas:ſz
dñs ſaluatoꝛē:imo ip̄s p̄rem ſpnere ſe yl'audire diſceret.nā
ſeq̄t̃:Qui āt me ſpernit:ſpernit eū q miſit me: q⁹ i diſcipulo
magr̄ audit̃:⁊ i filio p̄r bonoꝛat̃. AVGV. De ver. dñi. Si
āt ſermo dei ad vos quoq; peruenit:⁊ eo loco vos cōſtitu
it:videte ne ſpnatis:nos ne ad illū pueniat:qō nobis feceri
tis. BEDA. Pōt ⁊ ita itelligi: Qui vos ſpnit me ſpnit.i. q
nō fac̃ mīaz vni de frib⁹ meis mīmis: nec mibi fac̃. Qui āt
me ſpnit nolēs credere filiū dei:ſpnit eū q me miſit: q⁹ ego
p̄r vnū ſum⁹. TYTVS. Si' aūt i hoc diſcipulos cōſolat
q.d. Nō dicatis:cur imus paſſuri ... ...tumelias: accōmodate
ligna ego ꝓbeo grām:i me v̄ra redundat cōtumelia.

℣ Reuerſi ſūt aūt ſeptuagitaduo cum gaudio di
centes. Dñe ēt demonia ſubjiciūt̃ nobis in noīe
tuo. ⁊ ait illis: Uidebā ſathanā ſicut fulgur ... ce
lo cadētē. Ecce dedi vobis ptātē calcandi ſupra
ſerpētes: ⁊ ſcozpiones ⁊ ſup oēz virtutē inimici:
⁊ nibil vobis nocebit. Uerūtn in hoc nolite gau
dere q⁹ ſpūs vobis ſubjciunt̃. Gaudete āt q⁹ no
mina veſtra ſcripta ſunt in celis.

CYRIL. Supra dein ē q⁹ dñs miſit diſcipulos grā ſpūs
ſci iſignitos:⁊ fci ꝓdicatōis miniſtri ptātē ſup imūdos ſpūs
acceperūt:nūc aūt reuerſi ... ...ſitent̃ bonoꝛatis eos potētiam.
vñ ſ. Reuerſi ſunt aūt. lxxy. cū gau. di. dñe etiā demonia
ſubjciūt̃ nobis i noīe tuo. Uidebant̃ quidē gaudere magis
q⁹ ſci ſunt miraculoꝛ auctoꝛes:q̄ q⁹ facti erāt ꝓdicationis
miniſtri. Erat aūt melius eos gaudere in illis quos ceperāt
ſē vocatis p ipm dicit paulus: Haudiū meū ⁊ cozona mea.
GREGO. xxiiy. moza liū. Mire aūt dñs vt i diſcipulo ...
credib⁹ elationē ꝑmeret īdiciū ruine rettulit:qō ipſe magr̄
elatiōis accepit:vt i auctoꝛe ſupbie diſcerēt quid de elatōis
vitio formidarēt. vñ ſequit̃:Uidebā ſathanā ſic̃ fulgur ... ce
lo cadētē. BASI. Dicitur ſathanas:eo q⁹ aduerſat̃ bono:
boc.n. ſignificat nom̄ hebꝛaicū. ſed diabol⁹ ... ...eo q⁹ coopat̃
nobis i malo:⁊ accuſatoꝛ ſit. Nā ei⁹ ē icozpoꝛea: loc⁹ aere⁹.
BEDA. Nō aūt dicit. Nō video: ſed ꝑ⁹ videbā:q̄ coꝛ
rmit. De aūt ait: Sicut fulgur: ... ...ꝑcipitē:de ſupnis ad ima la
pſum ſignificat. vl' q⁹ deiectus adhuc trāſfigurat ſe i āgelū
lucis. TYTVS. Se aūt dic̃ vidiſſe tāq̄ iudicē q nouit i
corpoꝛeoz paſſiones. vl' oicit: Sicut fulgur: q⁹ nā fulgidus
erat vt fulgur:ſz fact⁹ ē tenebꝛoſus pp affectū:q⁹ qō de⁹ fe
cit bonū: Ripe i ſe alterauit i malū. BASI. Supne.n. vir
tutes nō ſūt nāl'r ſcē:ſz ſm analogiā diuini amoꝛis mēſuraz
ſcificatōis ſoꝛtiūt̃. Et ſicut ferrū poſitū i igne nō deſinit eē
ferrum: vebemēti tamē flāme vnione tā effectu q̄ aſpectu
ignē ptranſit:ſic ⁊ alme vtutes ex ꝑticipatōe ei⁹ qō ē nāl'r
ſancte:inſitā būt ſcificatōez. neq; n. cecidiſſet ſathanas ſi na
tura fuiſſet inſuſceptibil' mali. CYRIL. Uel aliter. Uide
bam ſathanam ſicut fulgur de celo cadentez. i. ab vltia vtu
te in extremam fragilitatem. Nā ante ... ...aluatoꝛis aduentuz
ſubegerat ſibi oꝛbem:⁊ ab omnibus colebatur: ſed cum vni
genitum vbum dei de celo deſcendit: coꝛruit tāq̄ fulgur: ga
conculcatur ab adoꝛantibus chriſtuz. vnde ſequitur: Et ec
ce dedi vo. poteſ. calcan. ſupra ſerpen. ⁊ ſcozpi. TYTVS.
Serpentes quidem aliquando figuraliter in deſerto moꝛ
debant iudeos:⁊ necabant eos eo q⁹ infideles erant. venit
autem qui ſerpentes illos perimeret cruciſixus: vt ſiquis credens in eū ꝓſperexerit: liberet̃ a moꝛſibus ⁊
ſaluet̃. CHRY. Deinde ne putarem⁹ hoc dici de beſtys
ſ' ... ...nxit: Et ſupra omnem virtutē inimici. BEDA. Doc
eſt omne genus īmundoꝛ ſpirituū de obſeſſis coꝛporib⁹ ej
ciendi.⁊ quātū ad ipſos ſubdit: Et nibil vobis nocebit. Quā
uis ⁊ ad litteraz poſſit accipi. Paulus eni a vipera inuaſus
nibil mali patitur:⁊ ioannes hauſto veneno nō ledit̃. Doc
autem inter ſerpentes qui dente:⁊ ſcozpiones qui cauda no
cent: diſta ... ...arbitroꝛ: q⁹ ſerpentes aperte ſeuientes: ſcozpio
nes clanculo inſidiantes: vel hom ... ...nes vel demones ſigni
ficent. vel ſerpentes qui inchoandis virtutibus venena pra
ue perſuaſionis obyciunt: ſcozpiones qui conſummatas vir
tutes ad finem vitiare intendunt. THEO. Uel ſerpētes
ſunt qui viſibiliter nocent: veluti foꝛnicationis ⁊ homicidij
demon: qui vero inuiſibiliter nocent ſcozpiones vocantur:
ſicut in vitys ſpiritalibus. GRE. niſenus. Uoluptas etiā
ſerpēs dicitur in ſcriptura: cuius natura est: q⁹ ſi caput eius
muri ſtricturam ... ...gerit: totuz ſequēs coꝛpus ad ſe trabit:
ſic natura neceſſariū ... ...ceſſit boi domicilū. Sed q bāc neceſ
ſitatē aggrediēs voluptas animum ad imoderatum quen
... ...dem oznatuz puertit: ad hoc ſubſequentē anaritiam trabit:
quā ipudicitia ſegtur. i. v ... ...imū mēbꝛū ⁊ cauda beſtialitatis
Sed quēadmodū non est p caudā ſerpentē retrabi: ſic non
est incipiendū ab vltimis ad cuellendū voluptates: niſi q⁹
priozē aditum obtulerit malitie. ATHANA. Deludūt
aūt nunc per chriſti virtutē pueri voluptatez: qui quondā
ſeducebat grandeuos: ⁊ virgines ꝓſeuerāt cōcultantes ſer
pentine ... ...oluptatis fallacias. Sz ⁊ quidā ipſum aculeū ſcoz
pionis. i. diaboli conculcāres. ſ. moꝛtē: non timuerunt interi
tum: verbi gratia: martyres facti: pleriq; vero poſt poſitis
terrenis libero greſſu cōuerſantur in celis: p ... ...incipem aeris
non timentes. TYTVS. Sed quia letitia qua cos letos
videbat: inanem gloziā ſapiebat. gaudebant.n. q⁹ quaſi ſub
limes effecti: terribiles hominibus: ⁊ demonibus erant. iō
dominus ſubiungit: Uerūtamē in hoc nolite gaudere quia
ſpiritus ſubjciuntur vobis. BEDA. De ſubiectione ſpiri
tuum cum caro ſint gaudere prohibentur: quia ſpiritus ey
cere ſicut ⁊ virtutes alias facere interdum non eſt eius me
riti qui operat̃:ſz inuocatio nom ... ...inis chriſti: hoc agit ad ꝓdē
nationē eoz q⁹ inuocant: vel ad vtilitatē eoz q⁹ vident ⁊ audi
unt. GYRIL. Sed cur dñe nō ſinis letari i bonoꝛib⁹ a te
collatis cū ſcriptū ſit. Jn noīe tuo exultabūt tota die: Sed
dñs cos ad maꝛ⁹ gaudiū erigit. vñ ſubdit: Gaudete aūt. q⁹
noīa veſtra ſcripta ſunt in celis. BEDA. q.d. Nō oporter
vos de demonū bumiliatione ſed de veſtra ſublimatione
gaudere. Saluberiter aūt intelligendū est: q⁹ ſiue celeſtia ſi
ue terreſtria quis opera geſſerit: per boc q̄ſi ſ̄is annotatus
apud dei memoziam ſit eternal'r affixus. THEOPHI.
Scripta ſunt enim noīa ſanctoꝛum in libꝛo vite nō incau
ſtro: ſed memoꝛia dei ⁊ gratia. Et diabolus qdem deſup ca
dit: boies vero inferius exiſtētes ſuperius aſcribunt̃ in cel'.
BASI. Quidā aūt ſunt qui ſcribunt̃ quidē nō in vita: ſed
ſm bieremiā in terra: vt ſm boc itelligat̃ duplex qui ... ...dā de
ſcriptio: boꝛ qdē ad vitā: illoꝛ ad pfectionē. Nō aūt dē. De
leant̃ de libꝛo viuētiū itelligit̃ de bis q⁹ digni putabant̃ i li
bꝛo dei ꝓſcribi. Et ſz boc fieri dicit̃ ſcripture mutatio: qñ a
virtute delabimur in peccatū: vel econtra.

℣ In ipſa boza exultauit in ſpū ſcō ⁊ dixit: Confi

reor tibi dñe pat.. celi ⁊ terre: q̄ abscondisti hec a sapientib⁹ ⁊ prudentibus ⁊ reuelasti ea pa.. lis. Etiā pater qñ sic placuit ante te. Oia mihi tradita sunt a patre meo. Et nemo scit quis sit filius nisi pater: et quis sit pater nisi filiꝰ: et cui voluerit filius reuelare.

THEOPHI. Sicut benignus pr̄ videns filios suos diligi gaudet: sic ⁊ xps exultat: q̄ apl̄is tātis bōis factis fūt digni vñ dr̄: In ipa aūt hora exultauit spūsc̄o. CYRIL. Jnsp.. xit qdē p spūs opatione quā aplūs tradidit pluriuz acgnitio.. nē. vñ i spū sc̄o letat⁹ dr̄. i. in effectib⁹ q̄ p spm̄m̄ c̄m̄ pueniunt. q̄si. n. amator boiuz: gaudy reputabat materiā uersionez errātiū de quo gras agit. vñ segtur: Confiteor tibi pr̄ dñe celi ⁊ terre. BEDA. Cōfessio ñ sp pniaz is ⁊ grarū actione significat: vt i psalmis sepissime legim⁹. CYRIL. Ecce aūt ingunt illi quoz c.. da puersa sunt: gras refert fili⁹ pri tāq̄ minor. Sz qd ipedit ꝓsubstantiale filiū laudare ppriū genitorē mūdū saluatē p eū: q̄ si cēses ꝓfessiōis cā huc ē minore: aspice q̄ vocat eū pr̄ez suū ⁊ dñz celi ⁊ terre. TYTVS. Alia. n. p xps ex nō entibus pducta sunt. sz sol⁹ ipe icōpbensibiliter a pre ē genit⁹ soli⁹. n. vnigeniti tāq̄ veri filiꝰ nāl'r pr̄ ē. vñ sol⁹ pri dic̄ Cōfiteor tibi pr̄. hoc ē glorifico te. Nec mireris si pr̄ez filiꝰ glorificat: tota. n. hypostasis vnigeniti genitoris ē glia: nā q̄ fcā sūt ⁊ celū ⁊ angeli .. a sunt creatoris. verū q̄ hec nimis ifime sita sunt: respectu dignitatis ipius: sol⁹ filiꝰ cū de⁹ pfecte sit filiꝰ genitoris pfecte glorificat pr̄ez.

ATHANA. Nouim⁹ et sepi⁹ saluatorē būana pferre.. .n. adiūctā būanitatē diuinitas: n.. tū pp corpis tegimē de.. um ignores. Sz qd rūdēt i hoc q̄ volūt subsistētia eē mali formāt vo sibi deū aliū a vo pre xpi. Et hūc dicūt eē vnigenitū mali creatorē: ⁊ negtie p̄ncipē: necnō mūdialis machine.. ..torē. Ait aūt dñs apzobās vba moysi. Confiteor tibi pr̄ dñe celi ⁊ terre. EPIPHA. Editū aūt a martiōe euāgeliū hz: Regratior tibi dñe celi: tacēs q̄ dr̄: Et ter.. q̄ dr̄: pr̄. ne itelligat q̄ vocat xps pr̄ez creatorē celi ⁊ te.. AMBRO. Postremo apit celeste mysteriū: quo placuit deo vt paruulis magis q̄ prudētib⁹ buī⁹ mūdi suā gras reuelaret. vñ segtur. q̄ abscōdisti bec a sapiētib⁹ ⁊ prudētib⁹: ⁊ reuelasti ea puulis. THEO. Pōt sic distīgui vt dicat a sapientibus. i. a phariseis ⁊ scribis legē interp̄tantibus. Et prudentibus. i. ab his qui a scribis fuerant docti. sapiens enim ē qui docet: prudēs vero q̄ docet. Paruulos vero vocat dñs suos discipl'os: quos nō legis doctores: sz ō turba ⁊ piscatores elegit: q̄ sūt vocati ñ maliuoli q̄si puuli. AMBRO. Ul' puulū hic accipiam⁹ q̄ se ex.. tare nō nouerit: ⁊ phaleratis ſmonib⁹ artē sue iactar̄ prudētie.. q̄ō phariſei pleriq̄ faciūt. BEDA. Hras igit̄ agit q̄ apl̄is q̄si puulis aduētus sui aputus sacra: q̄ ignorauerūt scribe ⁊ phariſei: q̄ sibi sapiētes videbāt: ⁊ i cōſpectu suo prudētes. THEOPHI. Abscōdita igr̄ sūt mysteria ab his q̄ putāt se eē sapiētes: ⁊ nō sūt. nam si cēnt: eis reuelata fuissēt. BEDA. Uñ sapiētib⁹ ⁊ prudētib⁹ nō ſipiētes ⁊ bebetes: sz paruulos. i. humiles apposuit: vt pbaret se tumorē dānasse nō acumē. ORIGE. Sēsus. n. defectus: ꝓparatio fit supueniētis perfectōis. Qui. n. nō sentit q̄ careat vo bono pp bonū pñs q̄ō sibi ieſlevr̄: vo bono ꝓuat.

CHRY. Non aūt letat̄ ⁊ gras agit: q̄ dei mysteria latebāt scribas ⁊ phariseos. hcc. n. nō erat mā alacritatis: sz gemitus. sed de hoc gras agit: q̄z q̄ō sapientes nō nouerant: bi nouer.. t. Gratias aūt super hoc agit pr̄i cū quo ipse ſimul hoc facit: oñdens nimiā dilectionez qua diligit nos. Oñdit aūt ꝓter q̄ huius rei ꝓxima volūtas sua sit: ⁊ patris qui p.. ꝓria volūtate hoc agebat. vñ segt̄: etiaz pr̄ q̄ sic pla.. ante te.

GREGO. Dis verbis exēpla hūilitatis accipim⁹: ne temere discutere supna ꝓfilia de alioz vocatiōe alioz̄ue re.. pulsione p̄sumam.. iustū. n. eē nō pōt: q̄ō placuit iusto. ī cunctis q̄ q̄ exteri⁹ .. ponūt: apta cā rōnis ē occulte iusticia volūtatis. CH.. RY. Cū vo dixisset. Confiteor tibi q̄ reuelasti ea puulis. ne putares q̄ ipe xps hac vtute puatus nō posset hoc facere subiūgit: Oia tradita sunt mihi a pre meo.

ATHANA. Doc ñ recte itelligētes arry sequaces delirāt in dñm dicētes: Si data sunt ei oia. i. dñiū creature: fuit tps q̄ .. n nō habuit: ⁊ sic nō est de suba pris: nā si eēt: nō eēt ei opus recipe: sz ex hoc magis demētia coz carpeē. Si. n. pusquā recepisset vocabat creatura .. o: q̄lr saluabit illud. Oia i eo .. tūt: Letez si sil'posq̄z tracta ē creatura: nota fuit tradita ei. nō erat op⁹ tradere: p ipm nāq̄ facta sunt oia. Nō ergo vt ipi putāt: si .. ificat h̄ creature dñiū: imo significatiuū ē hoc .. bū facte dispēsatōis i carne. posq̄ ens hō peccauit: pturbata sunt oia. vñ verbū caro factum ē: vt oia restauraret. Data sūt ergo ei oia. nō q̄ potestate careret. sz vt saluator emendet vniuersa: vt sicut p verbum omnia in p̄ncipio introducta sunt i esse: ita cū verbū caro fcā est. in ipo oia restaurent. BEDA. Uel dic̄: Oia sibi tradita nō mūdi et̄ .. mēta sz .. gbus puulis spū sacra filiꝰ pr̄ reuelauit: ⁊ q̄ nos ⁊ salute cū h̄ loq̄ret exultauit. AVGV. Uel cū oia legis oīpotēt̄ agnoscis: nō degenerē pris: cū tradita legis filiū ꝓfiteris. Cui p nām oia vni⁹ subē iura sunt. ppria no.. no collata p gras. Cū aūt dixisset oia sibi tradita: ascēdit ad ppria glia ⁊ excellētia: oñdēs i nullo se suparī a pre: subdit: Et nēo nouit q̄ sit filiꝰ nisi pr̄: ⁊ q̄ sit pr̄ nisi filiꝰ. Nō valet. n. creature itētio ꝓbēdere modū dine substātie q̄ oēz supat itellectū: ⁊ decor ei⁹ q̄libet ꝓsideratione trāscēdit: sed a seipa qd sit nā diuina cognoscit. itaq̄ pr̄ qō ē nouit filiū: ⁊ filiꝰ p id quo ē nouit patrē: nō ītermētē aliq̄ dria q̄tū ad diuinitatis nām. q̄ eniz sit de⁹: credimus. Quid aūt nāliter sit icōprehēsibile ē. Si vero creatus est filius: quō solus sciret pr̄ez: aut quō solū a pre sciret? Scire nāq̄z nām diuina ipole est cuilibet creature. scire aūt q̄cū q̄z eorum q̄ creata sunt qd .. nō trāscendit quēlibet itellectum: quāuis superet nostrū sensum. ATHANA. Doc aūt dño dicēte cōstat arrianos ei obsistere dum dicūt non videri pr̄em a filio. Sed coz oñdit infamia si seipsum non nouit verbū: qō oīb⁹ patris ⁊ sui p̄stat notitiā. Segtur. n. Et cui voluerit filius reuelare. TYTVS. Est autem reuelatio traditio notitionis inxta ꝓportionem nature ⁊ virtutum vniuscuiusq̄z: ⁊ vbi qdē est nā cōsitis: ibi est cognitio. sine doctrina: h̄ aūt ē p reuelationē disciplina. ORIGE. Uult aūt reuelare vt verbū nō irrōnabiliꝰ ⁊ tanq̄ institia q̄ nouit digne ⁊ tēpora reuelādi ⁊ mēsuras reuelationis. Reuelat aūt remouens oppositū cordi velamen: necnon tenebras quas posuit i sui latibulū. sed quoniā ex hoc putāt qui alteri⁹ sunt opinionis: cōstruere nefarium suum dogma: q̄z. s. ignotus erat pr̄ iesu sanctis antiqs. Dicendu⁹ est eis: quia q̄ō cuicunq̄z vult filius reuelare: non soluz retorquet ad ꝓs futurū: ex quo saluator hoc ꝓtulit: sed etiā ad tps ꝓteritū. q̄ si velint hoc vbū reuelare p peccato sumere: dicēdū est eis q̄ non est idem cognoscere ⁊ credere. Aly vatur per spm̄ ſmo scie: aly fides in eo .. spū. Erāt ergo primo quidē credentes: non aūt cognoscētes. AMBRO. Ut scias aūt q̄z sicut filius patrem quibus vult reuelat etiaz pater reuelat q̄bus vult filiū. Audi dñm dicentez: Beat⁹ es simō barriona: q̄z caro ⁊ sanguis nō reuelauit tibi: sz pr̄ me⁹ q̄i cel̄ē.

¶ Et conuersus ad discipulos suos dixit: Bti oculi q̄ vidēt q̄ vos videtis. Dico enī vobis: q̄ multi pphete ⁊ reges voluerūt videre q̄ vos videtis ⁊ non viderunt: ⁊ audire q̄ auditis: ⁊ nō audierūt.

THEOPHI. Q̄z superi⁹ dixerat: Nemo nouit quid sit pater nisi filius: ⁊ cui voluerit filius reuelare: verificat nō discipulos quibus pater per eum reuelabat. vnde dicitur. Et

cōuersus ad discipulos suos dixit. Bti oculi .. vidēt q̄ vos vi.

CYRIL. Cōuertit qdē ad eos q̄z repellē.. deos surdos ⁊ cecā mētē gerētes nec videre volētes: totū .. pbebat dili gētib⁹ eū: ⁊ bōs asserit oculos videtes q̄ pus alys ipsi videbāt. Illud tñ scire cōuenit: q̄z videre nō significat actū oculoz. sz mētis recreationē in pstitis būficys: puta sīgs dicat Jhe vidit bona tpa. i. gaudia ē i bonis tpib⁹? Sz illō: Uideas bona bierlm. Multi. n. iudeoz viderūt xp̄m dui.. opantē: corpozali. sitū .. nec tñ oīb⁹ btificatio cōuenit. nō. n. credi derūt. sz neq̄z vi.. t glia dei oculi mētis. Btificati sunt ergo oculi nr̄i i hoc q̄ fide vidim⁹ vbū. p nob.. boiem fcm i pmēs nob occorē sui numinis. vt nos sibi cōformes faciat p sificationē atq̄z iustitiā. THEOPHI. Btificat āt eos ⁊ oēs simplr̄ q̄ eū fide respiciūt ex hoc q̄ .. antiq̄ pphete ⁊ reges deū i carne videre ⁊ audire optauerūt. vñ segt̄. Dico. n. vo. q̄ mlt̄. pphe. ⁊ re. yo. vi. q̄ vos vide. ⁊ nō vi. ⁊ au. q̄ vos audi. ⁊ nō au. BEDA. Matthe⁹ apti⁹ pphas ⁊ iustos appellat ipi. n. sunt reges magni: q̄z tētationū suaz .. motrib⁹ cōsēnēdo succūbere sz regēdo pesse noluerūt. CHRY. Ex hoc āt vcō ples existimāt, pphas caruisse xp̄i notitia. sed si optauerūt videre q̄ viderūt apl̄i: nouerūt illū vēturū ad boies: ⁊ dispēsatuz q̄ dispēsauit: nullus. n. hz hoz appetitū q̄ mente nō cōcepit: nouerāt q̄ filiū dei. vñ nō simplr̄ dic̄: Uoluerūt videre me: sz q̄ vos videtis nec audire me: sz q̄ vos auditis. Uiderāt. n. ip̄m: nō tñ ia icarnatū: nec sic cū hoibus cōuersātē nec tāta maiestate eis loq̄nte. BEDA. Jlli enim a lōge ī spiciētes p speculū ⁊ i enigmate viderūt. Apl̄i aūt in p̄tia.. bites dñz q̄cūq̄z voluissēt iterrogādo discentes: nequaq̄ p angelos aut alias visionū spēs, op⁹ habebāt doceri. ORIGE. Sz q̄re dicit plerosq̄z pphas optasse nō aūt oēs: q̄z de abraā dr̄ q̄ vidit die xp̄i ⁊ letat⁹ ē: quā visionē nō plures impauci cōtigerūt. fuerunt autem alij pphete ⁊ iusti non pauci: vt visionē abzabe ⁊ pitiam apostolorum attingerent. Et hos dicit non vidisse sed optasse.

¶ Et ecce qdā legisp⁹ surrexit tēt̄ans illū ⁊ dicēs Magister q̄d faciēdo vitā eternā possidebo? At ille dixit ad eū. Jn lege q̄d scriptū ē? Quō legis? Ille rñdēs dixit. Diliges dñm deū tuum ex toto corde tuo ⁊ ex tota anima tua: et ex oībus viribus tuis: ⁊ ex oi mente tua: et primū tuū sicut teip̄m. Dixitq̄z illi: Recte respōdisti: hoc fac ⁊ vives.

BEDA. Dixerat supra dñs q̄ noīa coz scripta sunt. i. cel' vñ vt puto occasione tētādi dñz legisp⁹ assūpsit. vñ dr̄: Et e. q. legis. sur. tētans illū. CYRIL. Erant. n. qdā verbosi circūeuntes totā regionez iudeoz īcusantes xp̄m ⁊ dicētes q̄ p̄ceptū moysi iutile diceret: ipe aūt quasdā nouas doctrinas ꝓmeret: volēs q̄ legisperit⁹ seducere xp̄m vt aliqd contra moysen loqueret: adest tētans ipm: magist⁹ vocās: docēri nō patiēs. Et q̄ dñs solitus erat his q̄ veniebāt ad euz log de vita eterna: vtiq̄ legispitus eius eloquys. Et q̄ō tendebat astute nihil aliud audīt nisi que per moysen edita sūt. Segtur. n. At ille dixit ad eu.. n lege qd scriptū est: quō legis? AMBRO. Erat enī ex his qui sibi legisperiti videnť q̄ vba legis tenēt: vim legis ignorāt: ⁊ ex ipso legis capitulo docet eē legis ignaros. pbās q̄ in p̄ncipio statim lex patrez ⁊ filiū ꝓdicauerit: icarnatōis dñice annūciauerit sacramentū. Sequit enī Ille rñdens dixit. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aīa tua: ⁊ ex oi. viri. tuis: ⁊ ex to. mēte tua. nam q̄tāscunq̄z dilectionez in ifirmis expenderis: hoc tibi necessario a toto deficiet. Sicut enī in vase aliquo pleno liquore quantū emanat forās: tñ nece sse ē plenitudini dero gari: sic ⁊ in aīa inquantum emanauerit ab ipsius dilectione ad illicita: istantum mīnui necessarium est amorē ad de.. um. GREGO. nisenus. Jn tria aūt q̄dā aīe vis discernit.. ..c enī est augmētatiua solū ⁊ nutritiua: q̄ ēt ī plantis repit. Alia est que sensualr̄ disponit: q̄ saluabat i nā irrationali aīalium. Perfecta aūt vis aīe est rōnalis: q̄ ī nā būana cōspicit. Dicēdo ergo coz: sitbaz co: potalē significauit. s. nutritiuā. dicēdo vo aīam mediocrē. i. sensitiuā. dicēdo vero mētē: altioz̄e nām. i. intellectiuā ⁊ ꝓsideratiuā potentiā.

THEOPHI. Dic igit̄ intelligenduz est q̄ oporteat nos oēm viritutē aīe amoz̄i diuino subycere. ⁊ hoc viriliter ⁊ non remisse. vñ addit̄: Et ex oībus viribus tuis. MAXI. Cum hec igr̄ itentōe trinā ad deū dilectionem lex pertractat: vt auellat nos a trina mūdi bitudine: qua respicit ad possessiones: ad glīaz: ⁊ ad voluptates: in quibus etiā tētatus ex̄ps.

BASI. Sigs aūt querat quo pacto diuina dilectio poterit obtine.. dicem⁹ q̄ nī indocibil' ē diuina dilectio: nā nec lucis gaudere pītia: nec vitā amplecti ab .. o didicimus: vel amare paretes aut alūnos: ⁊ multo magis diuine dilectiōis doctrina. Sz seminalis q̄dā ratio .. bis insita ē intrinsecus hīs cās vt hō deo adhereat: quā rōnē accipiens doctrīa diuinoz p̄ceptoz colere diligenter: cauteq̄z fouere: ⁊ ad pfectionē diuine gre pducere ꝓsueuit. nāl'r enī bonū amamus. amam⁹ ēt ppriū ⁊ cognatū: necnō ⁊ benefactoz⁹ ipōte affectionē totā pfundim⁹. Si igit̄ bon⁹ est de⁹: oia vo bonus desiderāt: q̄ō volū .. rie perficit: nāl'r nobis inest: quē ⁊ si p bonitatē mīme no.. isset⁹: ex hoc ipo tñ q̄ ab ipso processimus tenemur ipz vltra modū amare: tanq̄z. s. nobis cognatum. Maioz ēt ē ⁊ benefactoz oīb⁹ q̄ nāl'r diligunt. Est igr̄ ꝑmū ⁊ ꝑcipuū mādatū diuine dilectōis: z⁹ āt ꝑmi ꝓpriuz ⁊ .. eo cōpletū quo mon.. mur diligere ꝓximū. vñ segt̄. Et ꝓri. tuū sicut teip̄z. Sortimur aūt a deo potētia ad hoc exercitionē mandati. Quis aūt nō nouit qñ māsuetū ⁊ cōicatiuum aīal est bō: nō aūt solitariū ⁊ siluestre? Nihil enī tā ꝓpriuz ē nr̄e nature: sicut adiuicē cōicare: ⁊ mutuo indigere: ⁊ cognatū diligere. Quoz q̄ puer.. dñs nob tradidit semina: boz.. fructꝰ regrit. CHRY. Tu tñ attēde q̄lr̄ fere cū eode.. cessu postulat vtrūq̄z p̄ceptū. de deo. n. ait. Toto corde tuo. ō ꝓxio: Sic teip̄z. Qō si diligēter obseruaret nec seruꝰ eēt: nec liber: nec victor nec victꝰ: nec diues nec pauper: nec nor⁹ vnq̄z eēt diabolus. Poti⁹ enī palee.. nis sustinerēt imissionē q̄z feruorē charitatis diabolus: adeo cūcta supat ..tōis cōstātia. GREGO. xxix. mo. Cū aūt dicat: Diliges ꝓximū tuū sicut teip̄m. quō alteri miserādo pius ē. qui adhuc iūste vīnēdo fit ipius sibimetipsi? CHRY. Cū aūt legispitus rñdisset q̄ ꝓtinebanť i lege: Christꝰ: cui nota sunt oia: scidit fallacie ei⁹ rbetia. Segt̄. n. Dixitq̄z illi: recte rñdisti: hoc fac ⁊ vives. ORIGE. Er.. s idubitāter colligit q̄ vita que p̄dicat ſm mūdi cre.. rē deū ⁊ antiq̄s scripturas ab eo traditas: vita ppetua ē. Attestat enim dñs sumēti: ex deuteronomio qdē illud: Diliges dominū deū tuū: Ex leuitico vo illud: Diliges ꝓximū tuū sicut teip̄m. Hec aūt dicta sunt ꝓtra sequaces valētini basilidis ⁊ marchiōis. Quid enī aliud voluit nos facere ad q̄rendum vitam eternā: nisi que cōtinent lex ⁊ prophete.

¶ Ille aūt volēs iustificare seipsū dixit ad iesum Et quis ē meus ꝓximus? Suspiciens aūt iesus dixit. Hō quidā descēdebat ab hierlz ī hierico ⁊ icidit i latrones: qui ēt dispoliauerūt eū: ⁊ plagis impositis abierūt sēiuino relicto. Accidit aūt vt sacerdos qdā descēderet eadē via: ⁊ viso i.. p̄teriit. Similiter ⁊ lenita: cū eēt sec⁹ locū ⁊ videret eū ptransijt. Samaritānus aūt qdā iter faciēs venit secus eū ⁊ vidēs eū: misericordia motus ē. Et appropiās alligauit vulnera eius: infundens

Universidad de Deusto
Biblioteca

oleū et vinū: ⁊ ponēs illū in iumētū suum duxit in stabulum: ⁊ curā eius egit. Et altera die protulit duos denarios: ⁊ dedit stabulario ⁊ ait. Curā illius habe: ⁊ quodcunq; supererogaueris: ego cum rediero reddam tibi. Quis horum trium videtur tibi proximus fuisse illi qui incidit in latrones? At ille dixit. Qui fecit misericordiam in illum. Et ait illi iesus. Vade ⁊ tu fac similiter.

CYRIL. Laudatus legisperitus a saluatore q recte iudicit: i supbiā prupit: nullū sibi primū putans eē: qsi nullus eēt ei i iustitia coparandus. vñ dr: Ille aūt volēs iustificare seipm: dixit ad iesum: Et qs est meus prim⁹? Circūueniūt enī eū quodammō alternati vitia: a fallacia qua tētādo qsi uerat: ad arrogantiā lapsus. In hoc aūt q q̄rit: Quis ē me⁹ primus: vacuus dilectōe primi oñditur: cū non estimet aliquē sibi primū eē: a p oīs a dilectione diuina: qñ cum fratrē nō diligat quē videt: nō pōt deū diligere quē non videt. AMBRO. Rūdit ēt q nesciret primū suū: q̄ non credebat in xp̄m: ⁊ q xp̄m nescit: nescit legē. Cū.n. vitatem ignoret: quō pōt scire legē: q ānūciat vitatē? THEO. Saluator aūt nō actibus aut dignitatib⁹: ꝫ nā determinat primū. q.d. nō putes q q̄uis iust⁹ sis: nll̄s tibi sit prim⁹. Dēs nāq; q eandē nām cōicant: primi tui sūt: fias igit ⁊ tu eoū prim⁹: nō loco sed affectu: ⁊ circa eos cura: ⁊ ad hoc samari tanū i exēplū ducit. vñ segt̄: Suspiciēs āt iesus dixit. Nō q dā descēde. ab hieru. in hie. GRECVS. Bñ ē generis appellatio. nō.n. ait: Descēdit quidā: ꝫ bō qdā. nā sermo fit de tota būanitate. AVGV. de que. euā. Nō.n. iste ipse adaz itelligit in genere būano. Hierusalē ciuitas pacis: illa celestis: a cuius brītudine lapsus ē. hiericō interpretat luna ⁊ significat mortalitatē nostrā. ppter hoc q nascit: crescit senescit: ⁊ occidit. AVGV. otra pelagiū: Uel hierusalē que interpretat visio pacis: paradisū dicim⁹. Añ.n. q̄ peccaret bō in visiōe pacis erat: bō ē paradiso: gcgd videbat pascebat ⁊ letitia. Inde descēdit qsi humiliat⁹ ⁊ miser factus p peccatū. hiericō. i. in mundū: in quo omnia orta occidunt sicut luna.

THEO. Nō aūt dicit Descēdit: sed descēdebat: semper.n. būana natura ad iferioza tendebat: ⁊ non in parte ꝫ in toto vite attendebat passibili. BASI. Cōuenit etiā hoc si alis loca pserperit. hiericho enī tenet loca uallia palestine. hierusalem vero in cacumine sita est occupans apicez montis venit igitur homo ab altis ad infima vt a latronibus caperet: qui incolebāt desertū. vñ sequitur: Et icidit i latrones.

CHRY. Primū isti⁹ bois miserādus ē casus: q inermis ac ōstitut⁹ i latrōes iciderit. qq̄ iprouid⁹ icautusq; eā viaz elegerit: qua euadere pdonū man⁹ nequerit. nō.n. posset in ermis armatos: iprouid⁹ pessimos: icaut⁹ nociuos effugere. Quippe cum malicia sp armata sit dolis: crudelitate septa: munita fallacia: ⁊ ad nocēdi seuitiā pparata. AMBRO. Qui sūt aūt isti latrones nisi angeli noctis atq; tenebraz: i quos nō icidisset: nisi eis mādati celestis deuius se fecisset obnoxiū. CHRY. In exodio igit mūdi nocēdi fallacias diabolus ē opatus i hoiem: in quē fallēdi virus exercuit: ⁊ malitie nocētiā ōdicauit. AVGV. otra pelagiū: Incidit g i latrones. i. i diabolū ⁊ angelos ei⁹: q p iobediētiā pmi hominis humanū gen⁹ despoliauerūt mor. s. onamētis: ⁊ vulnerauerūt bono. s. politatis liberi arbitrij pdito. vñ segtur. Qui ⁊ tiā despoliauerūt cū: ⁊ plagis ipositis abierūt. In illo.n. peccāte plagā fecit: i nos vō plagas: cū p vnū peccatū q̄ ptrahim⁹ supaddimus multa peccata. AVGV. de que. euā. Uel spoliauerūt hoiez imortalitate: ⁊ plagis impositis peccata suadēdo reliq̄rūt semiuiuū: q̄ ex pte q̄ pōt itellige re ⁊ cognoscere deū viuus est bō: ex pte autez qua peccatis eōrū besit ⁊ pmit: mortu⁹ est. ⁊ hoc est q̄ subdit: semiuiuo relicto. AVGV. ō pela. Semiuiu⁹ enī hz vitalē motū. liberū arbitriū ⁊ vulneratū q̄ ad eternā vitā quaz pdiderat redire nō sufficiebat: ⁊ iō iacebat: q̄ vires ei ppie ad surgē dū nō sufficiebāt: vt ad se sanādū medicū. i. deum regreret.

THEOPHI. Aut semiuiu⁹ dr̄ bō post pctm: q̄ aīa imortalis ē: corp⁹ vō mortale ita vt medietas bois morti succūbat. aut q̄ humana nā in xp̄o sperabat cōseq salutem: ita vt nō oio mortī succūberet: ꝫ in q̄tū adā peccauerat: mors in mūdū itrauit: i xp̄i vā iustificatione mors erat destruenda.

AMBRO. Uel spoliāt q̄ accepitur indumenta gr̄e spiritalis: ⁊ sic vulnera iferre psueuerūt. nā si intemerata que sumpsim⁹ idumēta seruem⁹: plagas latronū sentire nō possumus. BASI. Uel pōt intelligi q expoliauerit eū plagis pus ipositis: pced...t.n. vulnera nuditatē: vt itelligas q peccatū gr̄e pcedit carentiā. BEDA. Dicunt āt plage peccata: q̄ bis nāe humane itegritas violat. Abierūt aūt nō ab fidys cessādo: ꝫ insidiarum fraudes occultādo. CHRY. Dic itaq; bō. i. adā iacebat ōstitut⁹ salutis auxilio: cōfossus vulneribus⁹ delicto⁹: cui nec sacerdos aarō transiens sacrificio potuit pfuisse. Segtur enī: Accidit aūt vt sacer. q̄dā descen. eadē via: ⁊ viso eo pteriuit. Nec ēt eius frater moyses leuita: p legē potuit subuenire. vñ segt̄. Similr ⁊ leuita cū ēt secus locū ⁊ videret eū ptrāsyt. AVGV. contra pelagiū: Uel i sacerdote ⁊ leuita duo tpa itelligunt: legis. ꝫ p phaz: i sacerdote lex p quā sacerdotiū ⁊ sacrificia instituta sunt. in leuita vaticiniū ppha⁹: quoz tpib⁹ humanū gen⁹ sanari nō potuit: q̄ per legē ōdictio peccati non abolcuit.

THEOPHI. Dicit aūt pteryt. q̄ lex venit ⁊ stetit vsq; ad tps pfirum: deinde nō valēs curare abyt. vide ēt q̄ lex nō ad hoc data est pcogitatiue vt boiem curaret: non enim poterat hōa pncipio suscipe christi mysteriū: ⁊ iō dicit: Accidit vt sacerdos quidā. q̄ cōsuetudinē⁹ dicere i bis que nō pertinent meditatiue fiūt. AVGV. ō ver. oñi. Uel q̄ bō descēdēs a hierlim i hierico israelita fuisse itelligit: q̄ itelligi pōt q̄ trāsiens sacerdos vtiq; genere primus pcteryt iacentem. transit leuita ⁊ hic genere proximus: iacentem ⁊ ipse cōtēpsit. THEOPHI. Miserti inquam illius fuere eius cogitauerunt: postmodū vero tenacitate deuicti abierunt retrorsum. hoc enī designat q̄ dicit: Pteryt. AVGV. de v. dñi. Trāsyt samaritan⁹ gr̄e lōginquus: misericordia pximus: fecit q̄ sequit: Samaritanus aūt q̄dā iter faciens venit secus eum. In quo samaritano se voluit itelligi dñs noster iesus xp̄s. samaritanus.n. custos interpretat: ⁊ de ipso dicitur: Nō dormitabit neq; dormiet q̄ custodit israel: q̄ resurgēs a mortuis iā nō moriē. Deniq; cū dcm̄ eēt illi: Quia samaritanus es ⁊ dēmoniū habes: negauit se habere demonium. q̄ se nouerat demonū expulsorem: nō se negauit infirmi custodē. GRECVS. Uocat aūt hic xp̄s se samaritanū opportune: cū.n. alloquer⁹ legisperitū supbientem in lege voluit exp̄mere qm̄ nec sacerdos nec leuita ⁊ qui consuerabant i lege: legis ppositū iplebant: sed ipe venit cōsimaturus legis ppositū. AMBRO. Dic aūt samaritanus etiā erat ōscēdens. Quis enī ē qui descēdit de celo: nisi qui ascēdit i celū fili⁹ hois q̄ ē in celo? THEOPHI. Dicit āt Iter faciēs: quasi ex ppósito hoc statuēs: vt nos curaret.

AVGV. ō pela. Uenit aūt in similitudine carnis peccati: ideo secus eu⁹ quasi in similitudine. GRECVS. Uel secus eius viam venit: fuit enim vere viator: non deuiator gressus. descēdēs ad terram. AMBRO. Ueniēs aūt fact⁹ est cōs passionis nostre susceptione finitim⁹ ⁊ misericordie collatiōne vicin⁹. vnde segtur: Et videns eu⁹ misericordia mot⁹ ē.

AVGV. cōtra pelagiū: Uidēs gdem eū iacentē nō valuit: nō currentē ⁊ ideo misericordia motus est. q̄ in eo multa dānauit peccatū i carne. vñ segt̄: Et appro. alligauit vulnera ei⁹ infundens oleū ⁊ vinū.

emtam lōginquū. quid tā remotū: q̄ de⁹ boibus: imortalis a mortalib⁹: iustus a peccatoribus: nō tā lōge sed dissimilitudine. Cū ergo bñcet i se duo bona. s. iustitia imortalitatē: ⁊ nos duo mala. s. iniquitatē ⁊ mortalitatē si vtrūq; maluz nām suscepisset: par nr̄ fuisset ⁊ liberator⁹ nobis cu⁹ op⁹ haberet. vt ergo esset nō hoc q̄ nos: sed ppe nos: nō ē ille peccator vt nr̄: sed fact⁹ est mortalis q̄ tu suscipiēdo penā. ⁊ non suscipiēdo culpā: deleuit ⁊ penā. AVGV. de q̄ euā. Alligatio vulner⁹ ē obibitio peccato⁹ oleū ꝓsolatio spei, bortatio ad operādū feruētissime in spū. AMBRO. Uel astringit vulnera nr̄a aust⁹rioꝛe decepto: sicut oleo fouet remissōe peccati: sic vino cōpunctionē denunciatione iudicy.

GRECO. xx. moza. Uel i vino mozal⁹ districtionis adhibet: i oleo mollitiē pietatis: p vinū vnguāt putrida: p oleum sanāda foueant. Misceāda ē ergo lenitas cū severitate: ⁊ faciendū ē q̄dam ex vtroq; tēperamētū: vt neq; multa ꝓpitate erudiret subdit: neq; nimia benignitate soluāt.

THEOPHI. Uel alr. Que fm boiez ē diuersio oleū est: q̄ vō fm deū vinū ē. q̄ dīnitatē significat: quā nemo potuisset sustinere nisi oleū bñcet. i. diuersatio būana. vñ q̄dō pat⁹ ē būane cōdā dīnit⁹. Infudit g̃ oleū ⁊ vinū: q̄ nos būanitate ⁊ dīnitate saluauit. CHRY. Uel vinū i fudit. i. sanguinē passiōis ⁊ oleū chrismatis vt idulgētia dareť p sanguinez. ēt sanctificatō ꝓferret p chrismatis vnctōz a celesti medico ꝓcisa loca ligāt: ⁊ ītra semetipa retinētia medicinā opāte medicamie: pstīe sanitati reddūt. Infuso ergo vino ⁊ oleo: ipo fuit eū sup iumētum. vnde segt̄: Et ponēs illuz in iu. su. duxit i stabulū: ⁊ curā eius egit. AVGV. de q̄. euā. Jumētū ei⁹ est caro q̄ ad nos venire dignatus ē. Imponi iumēto: ē i ipā icarnatōez xp̄i credere. AMBRO. Uel iumēto ipo nit dū pctā nr̄a portat: ⁊ p nobis dolet. bō.n. iumēto similis fact⁹ ē: ⁊ ideo supra iumētū suū nos ipositi: ne nos essemus sicut equus ⁊ mulus, vt p nostri corpis assumptionē ifirmitatē nostre carnis aboleret. THEOPHI. Uel ipositi i suū iumētū. i. i corpus suū: membra nāq; sua nos fecit ⁊ pticipes corpis eius: ⁊ lex q̄dē nō oēs suscipiebat: Moabiteingrēdiēs cōmonite nō itrabūt in eccl̄iaz dei. nūc vero i oi gente q̄ timet dīm. ab eo suscipit⁹ volēs credere ⁊ ps ecclesie fieri. propter hoc dicit: q̄ duxit eū i stabulū. CHRY. Est.n. stabulū ecclesia que in itinere mundi lassatos: ⁊ sarcinis ōlictoz ōfessos suscipit veniētes: vbi ōpositō onere peccatoz viatoz lassitudo reficit. ⁊ refectus salubri pascua reparat. Et hoc est q̄ dr̄. Et curā illius egit: Totum enim q̄cqd cōtrariuz nocēs: ⁊ malū est: foris est: q̄ intra stabulum reges omnis salubritas inclusa est. BEDA. Et bene iumento impositus dicit in stabulum: q̄ nemo nisi p baptismuz corpi christi adunatus: ecclesiam intrabit. AMBRO. Sz q̄ nō vacabat: samaritano huic diu in terris degere redeūdum erat vnde descenderat. vnde segt̄. Et alte. die. ptu. duos denarios. ⁊ dedit stabulario. ⁊ ait: Curā illi⁹ habe. Quis est iste alter dies: nisi forte ille dñice resurrectōis: ō quo dcm̄ est: Nec ē dies quā fecit dñs: Duo aūt denarij sunt duo testamenta que imaginem in se bñt eterni regis exp̄essam: quoz ꝓcio vulnera nr̄a curant. AVGV. de que. euā. Uel duo denarij sunt duo precepta charitatis: quā p spūm sc̄m acceperūt apli ad euāgeli candū ceteris: vel pmissio vite pntis ⁊ future. ORI. Uel duo denarij vī mihi ee scia sacri: quō pr̄ in filio ⁊ filius i patre sit. q̄ velut mercede donat ecclie angelus: vt diligētius curet boiem sibi cōmendatuz: quē pro angustia tpis etiam ipse curauerat. Et promittit ei q̄cqd de suo in medela semis impēris expenderet: ilico esse reddēdū. vnde segt̄. Et quōcunq; ꝫ superogaueris ego cū rediero reddā tibi. AVGV. de que. euan. Stabulari⁹ fuit apls q̄ superogauit. aut illō cōsiliū q̄ ait: De ꝑginib⁹ aūt ꝓceptū dñi nō habeo: consilium aūt do. aut q̄ etiā manib⁹ suis opatus est: ne ifirmorum alicui

quē ꝓnouitate euāgelij grauaret: cū ei liceret ex euāgelio pasci. Multū ēt superogauerūt apli. ꝫ ⁊ p tpe doctores q̄ vetus ⁊ nouū testm̄ exposuere. superogauerūt p q̄bus retributionē accipiēt. AMBRO. Beat⁹ ergo ille stabulari⁹ qui alteri⁹ vulnera curāt pōt. Btūs ille cui dicit iesus: Quōcunq; supererogaueris: reuertēs reddā tibi. Sed q̄n reuerteris dñe nisi iudicy die: Nā licet vbiq; sis semp ⁊ stās i medio nr̄m: nō cerneris a nobis: erit tn̄ tps quo vniuersa caro te respiciet reuertētez. Reddes ergo q̄ debes btis: q̄ es debitor. Urinā nos simus idonei debitores: vt q̄ accepim⁹ posim⁹ exsoluere. CYRIL. Dis q̄ missis: opportūe iā dīs legisperitū iterrogat subdēs: Quis horū triū tibi vr̄, prim⁹ fuisse: illi q̄ icidit i latrones? At ille dixit q̄ fecit misericordiā in illū. Neq; n. sacerdos neq; leuita factus fuit proximus patientis: sed ille q̄ ē eius misertus. Inutilis est enim sacerdoty dignitas ⁊ legis scia: nisi p bona opa cōfirmetur. vñ sequitur: Et ait illi iesus: vade tu ⁊ fac similiter. CHRY. q.d. Sic quem vides oppressum nō dicas: iaq; neq; ē: ꝫ siue gentilis sit siue iudeus ⁊ ope idigeat: nō cauilleris auxiliari quecūq; mala fuerit passus. AVGV. ō doctrina xp̄iana. Ex hoc itelligimus eū esse primū: cui vel exhibenduz est officiū misericordie si indiget: ⁊ exhibēdū eēt si indigeret. Ex quo iam ꝓis st: vt etiā ille a quo nobis vicissim exhibendū est primus noster sit. primi.n. nomē ad aliqd est: nec quisq; eē proximus: nisi, prim⁹ pōt. Nullū aūt ēxceptum esse cui misericordie denegetur offiū: quis nō videat: dicente dño: Benefacite bis q̄ vos oderunt. vñ manifestum est hoc ꝓcepto quo iubemur diligere primum: etiam sanctos angelos ꝓtinere a quibus tanta nobis misericordie impenduntur officia: ex quo ⁊ ipse dñs primum nr̄m se dici voluit: significans se opitulatū esse semiuiuo iacente in via. AMBRO. Nō.n. cognatio facit primuz sed misericordia: q̄ misericordia est ꝫ nām. nihil.n. tā ꝫ natura q̄ iuuare cōsortē nature.

¶ Factū ē aūt dū irēt: ⁊ ipse intrauit in quoddam castellū: ⁊ mulier quedā martha noīe excepit illū i domū suā ⁊ huic erat sororꝛ noie maria. Que ēt sedēs sec⁹ pedes domini audiebat verbū illi⁹: martha aūt satagebat circa frequēs ministeriuz. Que stetit ⁊ ait: Dñe: nō ē tibi cure q̄ soror mea reliqt me solā ministrare? Dic ergo illi vt me adiuuet. Et rūdēs dixit illi dñs: Martha martha sollicita es: ⁊ turbaris erga pluria. Porro vnuz est necessarium: Maria optimam partez elegit: que non auferetur ab ea.

BEDA. Dilectio dei ⁊ primi q̄ supius ybis ⁊ parabolis ꝓtinebať: hic ipsis reb⁹ ⁊ varietate ōsignat. Dicit enī: Scim ē aūt dū irēt: ⁊ ipse itra. in qdā castellū. ORIGE. Luius qdē nomē lucas hic tacet: ꝫ ioānes exprimit vocās ipm bethaniā. AVGV. de verbis dñi. Sz dñs q̄ in sua ppria venit: ⁊ sui eū nō receperūt: suscept⁹ ē tanq̄ hospes. Segt̄ enī: Et mulier q̄dā martha noīe exce. il. i do. suā. fic̄ solēt suscipi pegrini: ꝫ tñ suscepit famula dñi: egra saluatorē: creatura creatorē. Ne qs aūt dicat: O beati q̄ xp̄m suscipe i domū p priam meruerūt: noli dolere cū igt: Qd enī vni ex minimis meis fecistis: mihi fecistis. Accepta autez forma serui: in illa pasci a seruis voluit dignatōe: nō ꝓditione. Habebat carnem in qua qdē esuiret ⁊ sitiret: ꝫ in deserto esuriēti angeli ministrabāt. ergo quo pasci voluit: pascēti pstitit: Martha igit dominū pascere disponēs: ⁊ pparās circa ministeriū occupabatur: Maria vero sororꝛ ei⁹ pasci magis elegit a domino. Sequitur enim. Et huic erat sororꝛ nomine maria: que etiam sedens secus pedes domini audiebat verbum illius.

CHRY. Non simpliciter dicitur de maria q̄ sederet

ppe ieſuz:ſz ſecᵒ peaes illiᵒ:vt oñdat diligẽtiã aſſiduitatẽ:ꝛ ſolertiã erga auditionẽ:ꝛ multã reuerẽtiã quã habeᵇ at ad dñm. AVGV.de vbis oñi:Quãto aũt humiliᵒ ad pedes ſedebat:tãto ampliᵒ capiebat. Oſluit.n.aqua ad humilitatẽ ꝙuallis:denatat de tumoribᵒ coll'. BASI.Oĩs aũt opatio ꝛ vbũ ſaluatoris regula ẽ pietatis ꝛ vtutis:ob hoc.n.induit corpus noſtꝝ:vt nos cõuerſationẽ illiᵒ imitemur ꝓo poſſe.

CHRY.Exẽplo igiſ ſuo docet diſcipulos qualiter ſe gerere debeãt in domibᵒ coꝝ q eos ſuſcipiũt: vt.ſ. applicãtes ad domũ nõ reſupini geſcãt:ſed potiᵒ repleãt ſuſcipiẽtes ſacris ꝛ diuinis doctrinis.hi vo q domũ parãt:ereãt obuiã hilariter ꝛ feruẽter duabᵒ de cãis:ꝓmo gdẽ edificandũ in doctrinis coꝝ:quos ſuſcipiũt:deinde ꝛ recipiẽt charitatis mercedẽ.vñ ꝛ hic ſequitur. Martha ãt ſatagebat circa frequẽs miniſteriũ. AVGV.de vbis oñi. Bene martha circa coꝝ poralẽ dñi neceſſitatẽ vel volũtatẽ miniſtrabat quaſi mozali:ſz q erat in corpe mortali:in ꝓncipio erat vbũ. Ecce qõ maria audiebat:Uerbũ caro fcm̃ eſt. Ecce cui martha miniſtrabat:laborabat iſta:vacabat illa.verũtñ martha laborãs multũ in illa occupatione ꝛ negocio miniſtrãdi iterpellauit dñm:ꝛ de ſoroze ꝙqſta é.Segt'.n.Et ait:dñe: nõ ẽ ti.cu.q ſor.mea re.me ſo.mi.Erat.n.maria itẽta dulcedĩ i vbi oñi. a martha ꝙuiuiũ dño pabat:in cuius cõuiuio maria iã iucũ dabat.Cũ ergo ſuauiter audiret vbũ dulciſſimũ ꝛ corde in tenſiſſimo paſceretur:iterpellato dño ꝙ ſoroze ſua:quõ putamus eã timuiſſe ne diceret ei dñe:Surge ꝛ adiuua ſozorem tuã:Mira enim ſuauitate tenebat:q̃ pfecto maioꝛ ẽ mẽtis q̃ vẽtris:ſz cãs ſuã tãq̃ ocioſa iudici maluit ꝓmittere.nec in rñdendo voluit laborare.ſi.n.pararet rñdẽdi ſmonẽ,remitteret audiẽdi itẽtionẽ. Rñdit ergo dñs g in vbo non laborabat.qꝛ verbũ erat.Segtur.n.Et rñdens dixit illi dñs: Martha mar.ſol.es ꝛ turbaris erga plurima. Repetitio noĩs idiciũ ẽ dilectiõis:aut forte mouẽde itentiõis:vt audiat attentiᵒ.Bis vocata audit. Turbaris erga plurima.i.circa multa es occupata:vult.n. bõ occurrere:q̃ miniſtrat:ꝛ aliq̃n nõ põt:q̃rit q̃ deeſt:parat q̃ adeſt:diſtenditur animᵒ. nam ſi martha ſufficeret:adiutorium ſozoris non poſceret. multa ſunt:diuerſa ſunt:quia carnalia ſunt:quia tpalia ſunt ꝓpoſuit aũ vnũ multis:nõ eniꝛ a multis vnũ: ſed multa ab vno.vnde ſegtur: Porro vnũ ẽ neceſſariũ. Circa vnum ſe voluit occupari ſm illud:Mihi adherere deo bonũ eſt. vnũ ſunt pr̃ ꝛ filius ꝛ ſpũſcus:ad hoc vnuꝫ non nos pducit niſi multi habeamus coꝝ vnũ. CYRIL.Uel aliter.Cũ ſuſceperint alig frẽs deũ nõ ſollicitenr erga multuꝫ offiñ:nec poſcãt q̃ ꝓe manibᵒ nõ ſũt:ꝛ opᵒ exuperãt:grauat.n.paſſim in q̃libꝫ re qđ ſupfluit:gnãt.n.volẽtibus cõferre tediũ: ꝙuis ãt vr̃.q ſũt alys cã laborãs. BASI.Abſurdũ ẽt ẽ cibos ad ſuſtẽtationẽ coꝝpis ſumere:ac p eos itꝝ officere coꝝpi:ꝛ ipedire ipm erga mandatoꝝ diuinoꝝ offiñ. Si ergo aduenĩat aliqs paupeꝝ ſumat fozmã ꝛ exẽplar modeſtie ciboꝝ: nec cã viuere volẽtiũ i õlitys mẽſaꝫ ꝓpriã ꝓparem̃. vnifoꝛmis enĩ ẽ xp̃iani vita.ad vnã itẽdẽs itẽtiõeꝫ.ſ.ad gloriã dei. Multifoꝛmis vo ꝛ varia vita coꝝ q de foris ſunt: p libitu variata:Tu vo cur dum copiam ciboꝝ ꝛ cã õlectatiõis fr̃i ꝓparas mẽſam:criminaris cũ voluptatis:ꝛ diffũdis in cum guloſitatis opprobria: arguẽs delitias eiᵒ in eo qõ ꝓparas: Nõ ꝓmẽdauit vbo:occupent circa freq̃ns miniſteriũ. AVGV.de ver. dñi. Quid g̃ putamᵒ repreheñſũ eẽ miſteriũ marthe:quã cura boſpitalitatis occupauerat:q̃ tãto h ſpite letabat:hoc ſi vexꝫ ẽ:dimittãt hoies q̃ miniſtrãt egẽtibᵒ:vacẽt vbo:occupent circa ſciaꝫ ſalutarẽ.nihil ſit cura eis gs pegrinᵒ i vico ſit:gs egeat pane. vacẽt opa miſicoꝛ die.vni iſtex ſcie. THEOPHI.Nõ g̃ dñs boſpitalitatez ꝓhibet:ſz plũmoꝝ turbatõez.ſ.abſtractõez ꝛ tumultũ:ꝛ vide ꝓfiliuꝫ dñi:q̃ pus dñs nihil dixerat marthe:ſz poſtq̃ illa ſoroꝛẽ ab auditu ſtudebat euellere:tũc dñs occaſiõẽ habita icrepauit eã vſ ẽniꝫ adeo bonoraꝝ boſpitalitas:dõec ad neceſſaria noſ rabit.Cum vo icipit ab vtilioꝛibus ipedire mãifeſtũ ẽ q̃ bonoꝛabilioꝛ ẽ diuinoꝝ audit. AVGV.ſ ver.do. Nõ g̃ dñs opus rephẽdit:ſz mun̄ diſtixit. Segt'.n. Maria optimã ptẽ elegit q̃ nõ auferet ab ea:Nõ tu malaꝝ ſz illa meliozẽ:vñ meliozẽ:qꝛ ab ea nõ auferet:a te auferet aliq̃n onᵒ necitatis. Nõ enĩ cũ veneris ad illã ꝑriaꝫ iuenies pegrinũ q̃ ſuſcipias boſpitio:ſed bono tuo auferet:vt qõ meliᵒ eſt deꝛ.auferet te labor vt regeſ deꝛ. Tu nauigas: illa i portu ẽ. eterna enĩ ẽ dulcedo vitꝫ in hac tñ vita augeꝛ:ñ illa pficiẽ:nũq̃ auferet. AMBRO.Agat g̃ te ſicut mariã deſideriũ ſapiẽ:hoc enĩ maiᵒ:hoc pfectius opᵒ:ne miniſteriũ cura cognitõez vbi celeſtis auertat:Nec arguas eos ꝛ ociosos iudices.quos videas ſapiẽ ſtudere. AVGV.de que.euã.Myſtice aũt q̃ martha excepit illũ i domũ ſuam ſignificat eccleſiã que nũc excepit dñm i coꝝ ſuũ.Maria ſoroꝛ eiᵒ q̃ ſedebat ad pedes dñi ꝛ audiebat vbũ eius:ſignificat eãdẽ eccliã:ſed i futuro ſeculo:vbi ceſſans ab ope miniſterioꝝ diligẽtie:ſola ſapĩa perfruit. Qꝛ ãt ꝙquirit:q̃ ſoroꝛ eiᵒ eam nõ adiuuet:occaſio daꝛ ſmiẽ dñi:q̃ oſtẽdit illã eccleſiam ſollicitã eẽ ꝛ turbari erga plũma:cũ ſit vnũ neceſſariũ: ad q̃ ꝓ miniſteriũ huiᵒ merita puenit. Maria vo dicit optimã ptẽ elegiſſe:qꝛ ꝓ hãc ad illã tendit:ꝛ nõ auferꝛ. GREGO.vi.moza. Uel ꝓ mariã q̃ vba dñi reſidẽs audiebat:ꝓ platiua vita exp̃mit.ꝓ marthã exteriozibᵒ obſequijs occupatã:actiua vita ſignificat: ſed marthe cura nõ rẽpendit: marie vo laudat.qꝛ magna ſunt actiue vite merita:ſed ꝓ platiue potioꝛa. vñ nec auferri vnq̃ marie ꝓs dr̃.qꝛ actiue vite opa coꝝpoze trãſeunt:cõtemplatiue autem gaudia melius ex fine cõualeſcunt. Capitulo. XI.

FActũ ẽ cũ eſſet i quodã loco oras vt ceſſauit:dixit vnᵒ ex diſcipulis eiᵒ ad eũ:Dñe doce nos orare ſicut docuit ioãnes diſcipulos ſuos. Et ait illis:Cũ oratis dicite:Pater ſcificet nom̃ tuũ. aduenia tregnũ tuũ:panẽ noſtrũ quotidianũ da nobis hodie:ꝛ dimitte nobis pcta nra ſiquidẽ ꝛ nos dimittimus debẽti nobis:ꝛ ne nos inducas in tẽtationem.

BEDA.Poſt hiſtoriã ſozoꝝ que duas eccleſie vitas ſignificauerũt.nõ fruſtra dñs ꝛ ipſe orare:ꝛ diſcipulos orare docuiſſe ſcribit̃:qꝛ ꝛ oro quã docuit:vtriuſq̃ in ſe vite cõtinet myſteriũ:ꝛ iparũ pfectio vitarũ: nñs nõ viribᵒ ẽ obtinẽda. ſz ꝓcibᵒ.vñ dr̃:Et factũ eſt cũ eẽt i quo.lo.oras. CYRIL. Cũ ãt bẽat oĩs boni plenitudinẽ:cur orat ſi plenᵒ ẽ? i nullo penitᵒ eget:Ad hoc dicimᵒ q̃ cõpetit ei ex mõ diſpẽſatõis i carne.cũ voluerit bũana ꝓſeq tpe ad hoc ꝑuenĩre.Si.n.comedit ꝛ bibit:nõ icongrue vtebat̃ oro̅ne:vt doceat nos nõ eẽ erga hoc tepidos:ſed attentius iſiſtere oro̅nibus. TYTVS.Cum aũt noua ꝙuerſatõem vidiſſent diſcipuli:noua formam orationis poſtulauerũt cum plures orationes continerenr in veteri teſtõ. vñ ſequitur: Ut ceſſauit:dixit vn̄ ex diſcipulis eius ad eũ:Dñe doce nos orare:ne.ſ.cõtra deũ peccemus:aliqua q̃rentes ꝓ alys:vel deo aſſiſtẽtes i oro̅ne nõ eo mõ quo expedit. ORIGE.Et vt oro̅nis doctrinam ꝓferat infert:Sic ꝛ ioan.docu.diſcipu.ſuos.de quo.ſ. nos docuiſti:q̃ inter natos mulieꝝ nullus eo maioꝛ ſurrexit.et qꝛ precepiſti nobis petere eterna ꝛ grãdia:vnde erit nos ad hoc puenire notitiam: niſi a te deo ꝛ ſalnatore noſtro: GREGO.niſenus. Orationis ergo doctrinã explicat vt diſcipulis qui ſolerter notitiam orationis expoſtulant: oſtendens q̃liter implozari oporteat diuinũ auditum. BASI. Duo aũt ſunt modi oro̅nis. Unus quidem laudis cum humilitate:ſecũdus vero petitionis remiſſioꝛ. Quotiens ergo

eaas nõ ꝓᵒ ad petẽdũ, prũpas. Sin aũt tu ũm crimiaris affe cũ q̃ſi nec̃itate coactᵒ ſupplices deo. Sz ci icipis orare quã libet deſere creaturã viñbilẽ ꝛ iuiſibilẽ. Sᵗ nᵒ aũt exordi uz a laude illiᵒ q̃ cuncta creauit. vñ ſubdit:Et ait illis: Cuz oraueritis dicite:pr̃. AVGV.de v.dñi.Prim̃ ſmo q̃te gr̃e. faciẽ tuã nõ audebas ad celũ attollere ꝛ ſubito accepiſti gr̃az xp̃i. Ex malo ſeruo factᵒ es bonᵒ fili?:iõ preſume nõ de tua opatiõe ſz de chriſti gr̃a. Nõ g̃ hic arrogantia ẽ:ſz fides.predicare qõ accepis:nõ eſſupbia:ſed deuotᵒ. Ergo ar tolle oculos ad pr̃ez q te p lauacrũ renuit:q p filiuꝫ te rede mit:pr̃ez dicas qui filius. Sed noli tibi aligd ſpãliter vendi care.ſolius chriſti ſpãlis ẽ pr̃ nob eſt pater oĩb? in cõi: qa il lũ ſoluz genuit:nos aũt creauit. Et iõ ſm matth. dicit:Pr̃ nr̃.ꝛ addit̃ q es in celis. In illis.ſ.celis de qb? dictuꝫ eſt. Le li enarrãt gloriam dei. Lelũ ẽ vbi culpa ceſſauit.vbi nullum mortis ẽ vulnᵒ. THEOPHI.Nõ ãt dicit:Qui es i celis tanq̃ ibi circũſcribat̃:ſed vt ad celos erigat auditoꝛez ꝛ abſtrahat terrenis. GREGO.niſenᵒ.Unde aũt quãte ꝓpatiõis opᵒ eſt:vt audacter poſſis deo dicere pater:qa ſi ad res mũdanas intuitũ dirigis:aut bũanã gloriaꝫ ambis:aut ſordes paſſibilis appetitus:ꝛ hanc oro̅nẽ enuncies. Audire mihi videoꝛ deũ dicẽtem:Cũ corrupte fueris vite ſi patrez vocas icoꝛruptibilitatis genitoꝛez:fedavoce ignas incoꝛruptibile nomẽ.nã qui patrẽ mãdauit vocare: ꝓferre mãdati uz nõ cõceſſit. Oiuz vo bonoꝝ exordiũ eſt gloꝛificare nomẽ dei vita nr̃a.vñ ſubdit Scificet̃ nom̃ tuũ. Quis.n. ẽ adeo beſtialis q̃ videẽs in credẽtibᵒ vitã purã nõ gl̃ificet nomen i uocatuz i tali vita. Igiſ q̃ dicit i oro̅ne:ſcificet̃ i me iuocatũ nomẽ tuuz:hoc ozat fiam tuo ꝛcurrẽte ſubſidio: iuſtᵒ abſtinens a quolibet malo. CHRY.Sicut enĩ cũ qs celi pulchritudinez aſpicit dicit:gloria tibi deᵒ:ſic etiã cũ aſpicit alicuius vtutẽ:ga hoĩs vtus multomagis q̃ celũ gloꝛificat deum. AVGV.de ver.do.Uel dr̃:Scificet̃ nom̃ tuuz in nob:vt ad nos poſſit eiᵒ ſcificatio puenire. TYTVS.Ut dr̃:Scificet̃ nom̃ tuũ.i.nota ſit tua ſcitas toti mũdo:ꝛ laudet te decenter. Rectos aũt decet collandatio. Juſſit igiſ orare p emẽdatiõe mũdi toti?. CYRIL.Om̃ penes eos ad quos nonduz puenit fides ꝓtenit̃ adhuc nom̃ dei. ſz vbi inbar̃ veritatis ſuꝑ eos illuxerit:eũ fatebũr ſcm̃ ſcõꝝ. TYTVS.Et qꝛ i noĩe ieſu ẽ gloria dei pr̃is tunc nom̃ pr̃is ſcifi cabit̃:qui xp̃s erit notus. ORIGE.Uel qꝛ nom̃ dei ab erꝛib? attribuitur culturis ꝛ creaturis:nõduz eſt ſanctificatũ:vt ſit ſepatũ a gbus debuit ſepari. Decet g̃ nos orare vt nom̃ dei adapt̃ ſoli vo deo:cui adaptat̃ qõ ſubdit̃: Adueniat regnuz tuũ. vt.ſ.ceuacuet̃ p̃ncipat?ꝛ ptãs ꝛ vtus ꝛ regnũ mũdi:ꝛ neriã petrñ qõ regnat i moꝛtalib?nr̃is coꝝporibus.

GREGO.niſen? Implozam? etiã a dño liberari a corruptione.exui a moꝛte. Uel ſm quosdaz:Aduenĩat regnũ tuũ.i.veniat ſuꝑ nos ſpũſcus tu? vt purificet uos. AVGV. de ver.domini. Tunc enim venit regnũ dei qñ eius ſumus ꝑfecuti. Ipſe enim ait regnuz dei intra vos eſt. CYRIL.Uel g hoc dicũt videtur optare rurſuz refulgenté in mũdo oluz ſaluatoꝛẽ. Mãdauitaũt i oro̅ne petere illud tẽpus reuera terribile vt ſciãt q̃ viuere decet eos nõ lẽte vel remiſſe vt illud tẽp? nõ pareꝛ eis flammaz ꝛ vindictaz:ſed magis bonefte ſm volũtatẽ ipſius vt eis tẽpus illud nectat coronas. vñ ſm matth̃.ſegt̃:Fiat volũtas tua ſicut in celo ⁊ in terra. CHRY.q.d.ꝓſta nobis dñe ꝙuerſationẽ imitatã celeſtẽ:quatenus quecũq̃ tu vis:nos ẽt velim?. GRE. aliẽn?.Om̃ enĩz vitã humanã poſt reſurrectionez ſilem dicẽ ẽ venturã vite angelice:ꝛ ſequẽs ẽ vitã mũdanã ad vitã q̃ poſtmodũ ſperatur diſponi:vt in carne viuẽtes carnaliter nõ vitam?. Per hoc aũt ver? medicᵒ aiẽ ſoluit morbi nãz: ꝛ quos occupauit infirmitas ꝓ hoc q̃ a volũtate diuina recederãt:a morbo denuo liberet copulatio ad volũtatẽ dñi nr̃i. Eſt.n. ſanitas anime executio debita voluntatis diuine.

ablulit petrꝰ:ꝛ delꝰ nr̃a donauit:custodire nos aduersus diaboli insidias:g culpa generare ꝓsecuit.vñ segr̃:Et ne nos inducas in tẽtationẽ quã.s.ferre nõ possumꝰ:Sz ꝙsi ꝛ ta talẽ vult tẽtationẽ:quã ferre possit humana conditio.

TYTVS.A diabolo enī ñ tẽtari ẽ ipossibile: sz ne a deo derelinq̃mur ad tentatiões hoc deprecamur.Qõ ãt ex promissione diuina ꝓtingit:illud deꝰ qñq facere dr̃ i scriptura. ꝛ fm hoc nisi ꝓhibeat tẽtatõis inualescẽtiã que supra nos ẽ: tunc nos in tentationem inducit. MAXI.Ul'mãdat dñs vt petamus:Ne nos inducas in tentationem.i.non permittas voluptuosarum ꝛ spõtanearuꝫ tentationũ nos experiẽtiã pati.Jacobꝰ aũt docet,p veritate certãtes nõ remitti i tentationibus iuoluntarys ꝛ causatiuis laborũ dicens.Omne gaudiũ estimate fratres mei cum in tẽtationes varias incideritis. BASI. Nõ tñ decet nos ozando petere afflictiones corporales.vniuersaliter.n.ꝓcepit ozare:nõ subire tentationẽ.sed postq̃ aliqs subyt expedit a dño petere vtutez ꝓferẽdi vt ꝓsumꝰ nobis illud.Qui sustinet vsq; ad finez saluus erit. AVGV.in enchiridion.:At vo q; mattheus i yltimo posuit:Sed libera nos a malo.iste nõ posuit: vt intelligamꝰ ad illud superiꝰ qõ de tẽtatione dictum est pertinere.Ideo gppe ait:Sz libera. nõ ait:Et libera.tanq̃ ynaz petitionẽ õmõstrans noli B sz B.sed sciat vnusq̃sq; eo se liberari a malo:q; nõ inferr̃ in tẽtationẽ. AVGV.de ver. dñi.Unusquisq;.n.petit vt a malo:hoc est ab inimico ꝛ peccato liberet:sed qui deo se cõmittit:diabolũ non timet:Si enim deus ꝓ nobis:quis cõtra nos:

¶Et ait ad illos: Quis vr̃ hẽbit amicuz et ibit ad illũ media nocte:et dicet illi:Amice cõmoda mihi tres pães:qñ amicꝰ meꝰ vẽit de via ad me et nõ habeo qõ ponã añ illũ:et ille deintꝰ rñdẽs dicat:noli mihi molestus esse:iaz ostiũ clausũ ẽ:et pueri mei mecũ sũt in cubili: nõ possum surgere et dare tibi.Et ille si perseuerauerit pulsans dico vobis:et si non dabit illi surgẽs eo q; amicus eiꝰ sit: pp ipꝛobitatẽ tñ eius surget et dabit illi quot quot habet necessarios.

CHRY.Docuerat supra saluatoꝛ ad petitionẽ aplorꝫ q̃liter oportet ozare:poterat aũt contingere eos g hoc sare documẽtũ receperant:effundere qdẽ preces iuxta traditã formam:sed negligẽter ꝛ remisse hoc facere:deinde cuz nõ exaudirẽt ꝓpriã vel scõaz oronẽ desistere ab oronibꝰ Itaq; ne hoc pateremur:p modũ parabole manifestat: q; pusillanimitas i ozatiõibꝰ nociua est.Utilissimũ vo est in eis patiẽtiã habere.vñ dr̃.ait ad illos : Quis vestrũ habebit amicũ: THEOPHI.Amicus iste deus est q; oẽs amat:ꝛ oẽs saluos vult fieri. AMBRO. Quis etiaz ẽ nobis amicitioꝛ q̃ q; ꝓ nobis corpus suũ tradidit:Daꝛ aũt nobis hic alius ꝑcepti modꝰ:vt oibꝰ momẽtis:nõ solũ diebus sed ẽt noctibꝰ oro deferaꝛ.Segr̃.n.:Et ibit ad il.me.nocte. Sic̃ petyt dauid qñ dicebat:Med ia nocte surgebã ad cõfitẽdũ tibi.Neq; enī timuit excitare dormiẽtem:quẽ scit sp esse vigilãtez.naz si ille tã scũs:ꝛ q regni erat necessitatibus occupatꝰ septies i die laudẽ dño dicebat:qd nos facere debemꝰ q eo amplius rogare debemꝰ quo frequẽtiꝰ carnis ac mẽtis fragilitate deligmꝰ:q; diligẽdo dñm deũ tuũ nõ solũ tibi:sed ꝛ alys poteris emereri.Segr̃ enī:Et di.il.Amice cõmodꝰ nibi tres pa.qñ ami.me.ve. ad me de via:ꝛ nõ habeo qõ ponã añ illũ. AVGV.de v.do.Qui aũt sunt isti tres panes:nisi mystery celestis alimẽtũ:fieri enī põt vt aligs passus fuerit amicũ aliqd iterrogãtẽ:qõ rñdere ñ possit:ꝛ tũc se inuenit nõ habere:qñ coactus ẽ dare. Uenit g̃ tibi amicus ō via.i.vita hui⁹ seculi:in qua oẽs velut peregrini trãseũt:nec

vllus quasꝫ ꝛ manet:sed omni hominī dicitur:Trans si da ver cum:aut forte de via mala:hoc est de vita mala fatigat.escio qs amicus tuꝰ nõ inueniẽs veritatẽ q̃ audita ꝛ ꝓcepta btũs fiat. Uenit ad te tãq; ad xp̃ianũ ꝛ dic̃ 'Redde mihi rõnẽ.Et iterrogat qõforte tu p simplicitatẽ fidei nesciebas:ꝛ ñ ẽ vñ reficias esurientẽ:ꝛ cõpelleris q̃rere i dñicis libris:fortassis enī q; ille interrogauit:in libro positũ ẽsz obsc ẽ ipz paulũ aut petrũ aut aliquẽ ꝓphaz iterrogare nõ si..z eniregesdit familia ista cũ dño isto suo: ꝛ seculi hꝰ ignozãtia va..da ẽ:hoc ẽ nox me..ia: ꝛ vrget amicus esuriẽs:cui simplex fides nõ sufficit. ..iugd deferendus est:q; ad ipm dom:cũ quo familia regescit:pulsa ozando:de quo subditur:Et il. dei.rñ.. Noli mihi molestꝰ esse.q differt:dare vult vt celsius desideres dilatuz:ne vilescat citoatũ. BASI.Fortan ẽt ob hoc differt q̃si igeminans tui assiduitatẽ:ꝛ frequẽtiã erga se:ꝛ vt agnoscas qd donũ dei sit:ꝛ i timore donata custodias.Quicqd enī aliqs multo labore acgrit nitit custodire:ne cum illud perdiderit sum⁹ labozem amittat. GLO.Non ergo aufert impetrãdi licentiam sed vehemẽtiꝫ accẽdit desideriũ ozãdi: oña difficultate ꝓsequẽdi.Sequit̃.n.Ja ostiũ clausum ẽ. AMBRO. Doc ẽ ostiũ qõ apire sibi ẽt paulus exposcit:ñ solũ suis:sz ẽt pulsationibꝰ obsecrans se iuuari: vt aperiat sibi ostiũ ad loquẽdũ mysteriũ xp̃i. Et fortasse illud ẽ ostiũ qõ aptũ vidit ioãnes.cui dcñ ẽ:Ascende huc ꝛ oñdã tibi q̃ oportet fieri.

AVGV.de q̃.euã.Significat ergo tps famis vbi:cũ intelligẽtia claudit:ꝛ illi q; apostolicã sapiẽtiã tanq̃ panẽ erogantes p orbẽ terre ꝓdicauerũt:iã sũt i secreta gere cũ dño: Et hoc ẽ qõ subdit:Et pueri mei mecum sunt i cubili. GREGO.nisen⁹:Opportune eos q; parma iusticie ipassibilitatẽ vẽdicauerũt sibi pueros appellat:docẽs q; bonum qõ q; studia in nob acgrit ab initio fuerat i natura repositũ.naz qñ aligs abzenũcians carni p rõnẽ exercitio vite virtuose passionẽ ꝓfutauit:tũc q̃si puer isensibiliter se bz erga passiões. Cubile autẽ requiẽ itelligit saluatoꝛ. GLO.Et ꝓpter premissa subdit:Nõ possum surgere ꝛ dare tibi.qõ ẽ ad difficultatẽ impetrãdi referẽdũ. AVGV.de q̃.euã.Uel aliter.Amicꝰ ad quẽ venit media nocte:vt accõmoder tres panes:vtiq; ad siltudinẽ ponit sz quã gs rogat deũ i media tribulatõe ꝓstitutꝰ:vt ei tribuat itelligẽtiã trinitatis:q̃ presentis vite cõsoleꝛ laboꝛes.Ipsa.n.angustia media noxẽ q̃ cogit vehemẽter istare.In tribꝰ aũt panibꝰ etiã illud significaꝛ vniꝰ substãtie eẽ trinitatẽ.amicꝰ aũt venies de via itelligit hoīs appetitꝰ:qui dz rõni fuire. Fuiebat aũt ꝓsuetudini tpali:quã viã vocat ,pter oĩa transeuntia.Couersio autẽ hoīe ad deũ:etiã ille appetitꝰ a cõsuetudine reuocat. Sed si nõ ꝓsoleꝛ interiꝰ gaudiũ de doctrina spiritali:q̃ creatoris trinitas ꝓdicat:magne angustie sunt i hoīe quẽ ꝓmit eruina mortal:cũ ab his q̃ foris ỏlectãt ꝓcipit abstinentia:ꝛ interiꝰ refectio de leticia doctrine spiritaliꝛ:ꝛ tñ ozãdo efficit vt accipiat desideras intellectũ a dño:etiã si hõ desit q̃ quẽ sapia ꝓdiceꝛ.Segr̃ enī:Et ille si ꝑseueranerit pulsans:dico vob.Et si non dabit illi surgẽs:eo q; amicꝰ eiꝰ sit: ,pter improbitatẽ tñ eiꝰ surget:ꝛ dabit illi quot quot hz necessarios. Lõparatio ẽ a minori: si enī amicꝰ hõ surgit de lecto ꝛ dat nõ amicitia sz tedio cõpulsus:quanto magis deꝰ dat: qui sine tedio largissime donat qõ petit̃. AVGV.de v.do.Cũ autẽ pueneris ad tres panes:hoc ẽ ad cibũ ꝛ intelligentiaz trinitatis habes ꝛ vñ vinas: ꝛ vnde pascas. Ne timeas: nefinias :nõ enim panis ille finietur :sed indigentiaz tuam finiet.discẽ ꝛ doce:viue ꝛ pasce. THEOPHI.Uel aliter: Media noxfinis ẽ vite:i quo multi ad deũ aduenĩũt.Amicus aũt est angelꝰ qui accipit animã. Uel media noxẽ ꝓfundũ tentationum in quo constitutus petit a deo tres panes:necessitatẽ.s. corporis aie ꝛ spiritꝰ:p que i tentationibꝰ nõ periclitamur.Amicus autem qui de via venit ipse deus

est qui i tẽtationibus nos ꝓbat:cui nõ bz quod apponat q; i tentatione infirmat̃.Qõ aũt dicit.Et clauꝫ est ianua intelligẽdum est q; docet nos ante tẽtatiões ꝓparatos eẽ:postq̃ vo tentationi incidimus:preparationis ianua claudit ꝛ im parati inuẽti:nisi deus adiuuet periclitamur.

¶Et ego dico vobis: Petite ꝛ dabit vobis.querite ꝛ inuenietis: Pulsate ꝛ aperiet vobis. Omnis enī qui petit accipit: ꝛ q̃ q̃rit inuenit: ꝛ pulsanti aperiet.Quis aũt ex vobis patrẽ petit panẽ:nunquid lapidem dabit illi: aut piscem : nunqd pro pisce serpentem dabit illi: Aut si petierit ouum: nunquid porriget illi scorpionez: Si ergo vos cũ sitis mali nostis bõa data dare filijs vestris: quãtomagis pater vester celestis de celo dabit spiritum bonum petentibus se:

AVGV.de ver.do.Posita similitudine adiunxit exhortationẽ dñs:ꝛ oĩno stimulauit nos q̃rere: petere: pulsare: donec accipiamus qõ petimꝰ.vñ dicit:Et ego dico vobis petite ꝛ dabitur vob. CYRIL.Et dic̃ dico vob:vim hz iuramẽti:deus enīz nõ mẽtit̃.Q̃ñcũq; aũt inuit audiẽtib⁹ aligd cũ iuramẽto oñdit in excusabilẽ nostre fidei paruitatem.

CHRY.Per petitionẽ aũt oronẽ oñdit: p ingsitionẽ studiũ ꝛ sollicitudinẽ cũ subdit:Querite ꝛ inuenietis.que.n. querunt plurima cura indigẽt:qõ maxime ẽ in deo.Plura nãq; sunt que sensuz nr̃m impediũt:sicut g̃ auꝛ pditum q̃rimus:sic deũ sollicite pgram⁹.Oñdit ẽt q; q̃uis nõ apiat illi ianuã tñ imozãdũ est.vñ subdit.Pulsate ꝛ apiet vob.ga si querẽs imozaberis vtiq; recipies:ob hoc reclusum ẽ ostiuz vt faciat te pulsare:ideo nõ moꝛ annuit vt exposcas.

GRECVS.Uel p hoc q; dicit:Pulsate:fortitã insinuat petere cũ effectu.pulsat enī aligs mãu. Boni ãt opis signũ ẽ manus:vel hec tria pñt alr distingui.vtutis enī initiũ est petere notã fieri viã veritatis. Scõs vo gradus est q̃rere q̃liter oporteat trãsire per viã.Tertius gradus est vt cũ virtutes attigerit pulset ad ostiũ vt itret spatiosam cognitionẽ que omnia ozando aligs acgrit .Uel petere qdẽ est ozare:q̃rere vo p bona opa agere oroni cõdigna.Pulsare ãr est oro ni immozari nec desistere. AVGV.de ver.do.Nõ autez nos tantũ hortaretur:vt peteremus nisi dare vellet.Erubescat humana pigritia :plus vult ille dare q̃ nos accipere.

AMBRO.Qui aũt promittit aligd:spez debz afferre ꝓmissi:vt momẽtis obediẽtia deferaꝛ:,pmissis fides. ꝛ ideo subdit:Dis.n.q; pe. acci.ꝛ q̃rit inue.ꝛ pul.ape. ORIGE. Queret aũt aligs q̃liter qdã ozãtes nõ exaudiantur:Ad qõ dicẽdũ:q; qcunq; recto tramite ad q̃rẽdũ accedit:nil omittens ex his q̃ ꝓferunt ad petitoꝛ obtẽtũ:accipiet reuera qõ precatus est dari sibi.Sigs aũt diuertẽs a ꝓposito ỏbite petitionis:cũ nõ petat:vt decet:nõ petit:Quo fit vt cũ nõ accipiat:qõ bic dr̃:nõ falsificeꝛ.Nã ꝛ magro dicẽte: Quicunq; veniet ad me assequeꝛ disciplinaꝫ peritiã:adire magr̃z reliter accipimus hoc est vt feruenter ꝛ diligẽter vacet documẽtis ipiꝰ.vñ ꝛ iacobꝰ dic̃:Petitis ꝛ nõ accipitis: eo q; male petatis.s.cã voluptatũ vanaꝫ.Sz dicet aligs.imo cũ alii qui rogãt ꝓ diuina noticia obtinẽda:ꝛ recuperatiõe vtutũ non obtinẽt:cui dicẽdũ q; nõ ,pter se bona petierũt accipe: sz vt cõmendent̃ p ea. BASI.Sigs ẽt ob torpoꝛe exhibeat se desiderys ꝛ traditoꝛ sui fiat in manꝰ hostiũ:bũcõs nec admittat:nec exaudit:eo q; p petrũ alienũ se fecit a deo.decet g̃ offerre qdẽ qcqd interest sua:clamare ãt ad deũ vt adiuuet eã.Est aũt diuinũ subsidiũ implozãdũ nõ remisse nec mẽte prauilluczq; vagante:eo q; talis nõ solũ nõ impetrabit quod petit:sz magis dñm irritabit.nã si aliquis cozã pricipe stãs fictã bz intrinsecũ ꝛ extrinsecũ oculũ:ne fortitã puniaꝛ: quã

tomagis cozã deo attentũ ac tremebundũ opoꝛtz assistere: Si vo debilitatus a petrõ fixe negs ozare quãtucũq; potes teipz cohibeas:vt stãdo cozã deo ad eũ dirigas intellectuz ꝛ deus ignoscit:eo q; nõ ex negligẽtia sz ex fragilitate non potes vt os assistere cozã deo.Si sic g̃ teipsuz ꝓpellis ne discedas donec accipias. Ideo g̃ qñq; petis ꝛ nõ accipis:qz pperaz postulasti:vel ifideliter:vel leuiter:vel nõ ꝓferẽtia tibi: vl'ostitisti.Sepiꝰ ãt gdã obuiãt dicẽtes:Quare ozamus:an ignozat deus qbꝰ opꝰ ẽ nob:Nouit gppe:ꝛ oĩa spũalia vberius dat nob ꝛ anteq̃ postulemꝰ:sed opera vtutis ꝛ regnuz celozum oportet prius optare: optãteq; vo q̃rere: ingerentẽ fidem ꝛ patientiam quicquid interest sua:i nullo delicto redargutũ a ꝓpria ꝛscientia. AMBRO.Ergo preceptiuꝰ locus frequẽter ozãdi spes ẽ impetrãdi:rõ aũt ꝓstitadẽdi ꝓ us fuit in ꝓcepto:postea fit in exẽplo:qõ ostendit subdens: Quis ãt ex vob patrẽ petit panẽ:nũqd lapidẽ dabit illi:

CYRIL.In quo instruit nos saluatoꝛ qddã necessariuz. frequẽter enī incõsulto voluptatũ ipetu irruimus ad pniciosa desideria.Cũ igit̃ aliquid taliũ a deo petimꝰ:nequaq̃ impetrabimꝰ:ad qõ oñdendũ vtit patenti exẽplo ex his q̃ penes nos sunt.cũ enī filius tuꝰ petit panẽ gratãter propinas: quia cibum petit opportunuz.Quãdo vo sensus penuria lapidẽ poscit vt comedat nõ affers ei:sz potiꝰ ꝓhibes eũ a nociuo desiderio:vt sit sensus: Quis ãt ex vo.pa.pe.panẽ. quẽ .s.pr̃ dat.Nunqd lapidẽ dabit illi:scilicz si petierit. Eadem quoq; rõ ẽ i serpẽte ꝛ pisce de quo subdit. Aut piscẽ: nũquid pro pisce serpentẽ dabit illi:Et similiter i ouo ꝛ scorpione. de quo subdit:Aut si petierit ouuz nunqd porriget illi scorpionẽ: ORIGE.Tu tñ attẽde:si panis qdẽ est aĩe cib⁹ in cõgitatõe:sine quo non ꝓtingit saluari:puta pspicaꝛ rõ vite debite.piscis aũt ẽ amoꝛ iscipline:puta mundi ꝓstitutionẽ agnoscere:elemẽtoꝝ effectũ:ꝛ quecũq; cõsequẽter disserit sapia.Itaq; nec vice panis deus ꝓpinat lapidem:quem volebat diabolus a xp̃o mãducari:nec vice piscis serpẽtẽ:quẽ comedũt ethiopes:idigni pisces comedere.nec simpliciter dat vite nutritiue ꝛ vtil'nõ comestibilia ꝛ nociua:qõ referr̃ ad scorpionẽ ꝛ ouũ. AVGV.de que.euã.Uel potiꝰ itelligaꝛ charitas ,pter maiozẽ appetitũ tam necessariũ vt sine illa cetera nihil sint:sicut sine pane mẽsa ĩops:cui cõtraria ẽ cozdis duritia quã lapidi cõpauit.Piscis aũt itelligit̃ fides ĩuisibiliũ vel ,pter aquã baptismi:vel qz de inuisibilibus locis capit̃.Qõ etiã fides hꝰ mũdi fluctibus circũiactata :nõ frangit̃:recte pisci cõparaꝛ. Cui cõtrariũ posuit serpentem ,pter venena fallacie:q̃ etiã ꝓmo hoi male suadẽdo ꝑsemi nauit.In ouo itelligit̃ spes .Quũ enī nõdũ est fetus pfectꝰ: sed fouendo sepraꝛ.Cui cõtrariuz posuit scorpionez: cuius aculeus venenatus retro timẽdus est: sic̃ cõtrarium spei ẽ retro respicere:cũ spes futuroꝝ in illa q̃ ante sũt se extẽdat.

AVGV.de v.domini. Quãta tibi loquit̃ mundus: q̃ta post dorsum strepit vt retro respicias:O mũde ĩmunde qd strepis:qd auertere conaris. tenere vis periens qd faceres si maneres.quẽ nõ deciperes dulcis:si amarꝰ alimẽta mentiris: CYRIL.Ex ꝓmisso aũt exemplo cõcludit:Si ergo vos cũ sitis mali.i.cũ mentẽ susceptiuã prauitatis geratis: nõ aũt vnifozmẽ ꝛ fixã in bono sicut deꝰ. BEDA.Ul'malos vocat seculi amatoꝛes:q; dant illa q̃ fm sensum suũ iudicant bona que etiaz i sua natura sunt bõa ꝛ ad vsum ifirme vite ptinẽt:vnde subdit:Nostis bona data dare filijs vrĩs: Apostoli etiã qui merito electionis bonitatẽ humani generis excesserãt:supne bonitatis respectu mali esse dicunt:qz nihil per semetipsum bonuz nisi deitas sola.Qõ vo subdit. Quantomagis pr̃ vester de celo dabit spiñ bonũ petentib⁹ se: Pro quo matthẽus posuit:Dabit bona competentib⁹ se. ostendit spiñsctñ plenitudinez bonozum dei:qz omnes vtilitates que ex donozum dei gratia suscipiunt̃ : ex isto fonte emanant. ATHANA. Nisi autẽ spũsctus esset de sub

stantia dei q solus est bonus: nequaq̃ hic appellaret bonus qñ dñs renuit dici bonus: in eo q̃ hõ fact⁹ est. AVGV. de v.do. Ergo auare qd queris? aut si aliud petas: quid tibi sufficiat: cui deus non sufficit?

¶ Et erat iesus eiciẽs demoniũ & illud erat mutum: & cum eiecisset demoniũ locutus ẽ mutus & admirate sunt turbe. Quidã aũt ex eis dixerũt In beelzebub pncipe demoniorũ eijcit demõia Et alij tẽtantes: signũ de celo querebant ab eo.

GLO. Promiserat dñs q̃ spũs bonus daret ozantib⁹ cunctis: qdẽ beneficiũ subsequẽti miraculo ostendit. vñ dicit erat iesus eyciẽs demoniũ & illud erat mutum. THEOPHI. Dicitur aute mut⁹ vt ĩ plurib⁹ qui non loquit. Dicit ẽt q̃ ñ audit: sz magis ꝓprie q̃ nec audit nec logt. Qui ãt a natiuitate ñ audiuit: ex necitate nõ logt. Ea. n. logmur q̃ p auditũ log docẽur. Siqs tñ ex aliq̃ passione surdiẽte auditũ amiserit: bũ habil⁹ obtinet log. Qui aũt dñi oblat⁹ fuit & mutus erat lingua: & surdus audiẽs. TYTVS. Mutũ ãt vel surdũ dicit dẽonũ: qõ bãc egerit passionẽ q̃ nõ audiat diuinũ vbũ. Nã demões auferentes aptitudinẽ humani affect⁹: obtundũt aĩe nfe auditũ: iccirco venit xps vt & eyciat demoniũ: & audiam⁹ vbũ vitatis. vnũ enĩz sanauit vt vniuersalẽ p̃figuratione faciat humanæ salutis. vñ segt: Et cum eiecisset demoniũ locutus est mutus. REMI. Demõiac⁹ aũt iste apud matthẽu nõ solũ mut⁹: sz & cecus fuisse narratur. Tria igit signa simĺ in vno hoie ꝓpetrata sunt. Cecus videt: mut⁹ logt: possessus a dẽone libat. qõ quotidie ꝓfessione credẽtiũ: vt expulso primũ demõe: fidei lumẽ aspiciãt. deinde ad laudes dei tacentia prius ora laxent. CYRIL. Hoc aũt miraculo pacto extollebat eũ multitudo ꝓconus: & gloria q̃ deũ decet. vñ sequit. Et admirate sũt turbe.

BEDA. Turbis aũt: que minus erudite videbant: dñi sẽ per facta mirãtibus: scribe & pharisei vl negare: vel sinistra interpretatiõe puertere nitebant: quasi nõ diuinitatis: sz ĩmũdi spũs opa fuissent. vñ segt. Quidã aũt ex eis dixerũt ĩ beel. ꝓnci. demo. eycit demonia. Beelzebub de⁹ erat acharon. nã beel qdẽ ipse baal: zebub aũt musca vocat. Dicit ãt beelzebub quasi vir muscaꝝ: ex cuius spurcissimo ritu ꝓncipẽ demonio, cognominabãt. CYRIL. Ali vo paribus stimulati liuoris aculeis: petebãt ab eo celeste videre portẽtũ. vñ segt: Alij tẽtantes signũ de celo q̃rebãt ab eo. Cassi dicerẽt: q̃nis abhoĩe demõiũ eiecceris: nõ tñ hoc ẽ diuine operatiõis argumẽtũ nõdũ enĩ vidim⁹ aliqd ꝓzibus sile miraculis. Moyses enĩ trãsduxit populũ per mediũ maris: iosue vero successor eius solem retardauit in gabaon. tu vero nihil hoꝝ ostendisti. Quærere enim prodigia ẽ celo innuit: q̃ huiusmodi cogitationibus tunc temporis afficiebantur erga christum.

¶ Ipse aũt vt vidit cogitationes eorum dixit eis: Oẽ regnũ in se diuisũ: desolabit: & domus supra domũ cadet: Si ãt & sathanas i scipsũ diuisus est quõ stabit regnũ ei⁹? q̃z dicitis i beelzebub me eijcere demonia? Si ãt ego i beelzebub eijcio dẽonia: filij vri in quo eijciũt? Ideo ipsi iudices vri erũt: Porro si i digito dei eijcio demonia, pfecto peruenit in uos regnum dei.

CHRY. Cũ pharisei oꝝ suspitio irrationabilis eẽt: metu multitudinis nõ audebãt eã diuulgare: sz i aio suo eã vertebant. vñ dr. Ipse aũt vt vidit cogitationes eorum dixit eis: Omne reg. in se diui. deso. & do. supra do. cadet. BEDA. Nõ ad dicta: sz ad cogitata respondit: vt vel sic compellerent credere potẽtie eius q̃ cordis videbat occulta. CYRIL. Nõ aũt rñdebat ex scripturis: q̃z nõ attẽdebãt falso eas exponentes: sed ex his rñdet õiter accidũt. Domus enĩ & ciuitas si fuerit diuisa velociter dissipatur: & etiã regnũ quo nibil ẽ validius firmat enĩ regna & domos subditorũ ꝓcordia. Si ergo ingt ego per demones demonia eycio dissensio inter eos est: & perit virtus eoꝝ: vñ subdit: Si aũt satba. in scip. diuisus est: quo sta. reg. ipsius: q̃z dicitis me ĩ beel. eycere demonia: Nõ enĩ sathanas sibypsi repugnat: nec suis satellitibus nocet: sz potius st. it regnũ suuz. Re at ergo q̃ diuina virtute cõterrã sathanã. AMBR. Ja hoc etiã oñdit regnũ suũ indiuiduum esse atq; ꝑpetuũ: & ideo q̃ non [illegible]o spez gerũt: sed in ꝓncipe demonioꝝ eycere demones opinantiũr: eos regni negat esse ꝑpetui: qõ spectat etiã ad populũ iudeoꝝ. Quõ. n. põt regnũ iudeoꝝ eẽ ꝑpetuũ: qñ a legis pplo ihs negat qui ex lege ꝓbet: ita & parte se fides iudaice plebis impugnat. ipy glia diuidit: diuidẽdo dissoluit. & ideo regnũ ecclie manebit eternũ q̃z idiuidua fides coꝝp⁹ ẽ vnũ. BEDA. Regnũ etiã patris & filij & spũssancti nõ ẽ diuisuz: qõ est eterna stabilitate mãsuꝝ. Desistãt igit arriani uniozẽ patre filiũ: filio vo spũscti dicere: q̃z quoꝝ vnũ ẽ regnũ: hoꝝ est & vna maiestas. CHRY. Dc igit ẽ ꝓpria solutio. Scda vo q̃ ẽo discipls: quã ponit subdẽs. Si autez ego ĩ beel. eycio demonia: filij vri i quo eijciũt? Nõ dic discipuli mei: sz filij vestri. Volẽs eoꝝ pmulcere furorẽ. CYRIL. Judeinãq; & in ceteris carnẽ exorti sunt christi discipuli: q̃ ptãez in spũs ĩmũdos adepti erãt a christo: & oppsos ab eis in noie xpi ĩberabãt. Cũ ergo filij vri sathanã i noie meo cõterunt: quõ nõ hz multã amentiã: dicere me a beelzebub vtutẽ hre: dõnabimini igit ex fide natoꝝ vroꝝ. vnde subdit: Ideo ipsi iudices vri erũt. CHRY. Qñ enĩ ex vob emanantes mihi obediũt: liqt q̃ cõdẽnabũt operantes cõtraria. BEDA. Uel alr. Filios iudeoꝝ exorcistas gentis illius significat: q̃ ad iuocationẽ dei eyciebant demones. q.d. Si expulsio demonũ ĩ filijs vris deo nõ demonibus deputat: quare ĩ me idẽ opus nõ eandẽ hẽat causam? Ergo ipsi vri iudices erũt: nõ ptãte sz opatõe: dũ illi expulsionẽ demonũ deo assignãt: vos beelzebub ꝓncipi demonioꝝ. CYRIL. Postq̃ gq̃ dicitis calumnie notaz hz: manifestum ẽ q̃ in spũ dei eycio demonia: vñ subdit: Porro si in digito dei eycio demonia: ꝓfecto puenit ĩ vos regnuz dei. AVGV. de ꝓsensu euã. Quod lucas digitũ dei dic: ybi matthẽus dixit spũ: ab eadem ĩtia nõ recedit qn poti⁹ & aliqd docz: vt nouerim⁹ quẽ admodũ ĩtelligam⁹ vbicũq; scripturaꝝ legerimus digitũ dei. AVGV. de q̃. euãge. Dr aũt spũscus digitus dei ꝓptic ꝓpationẽ donoꝝ q̃ i eo dãt vnicuiq; ꝓpria siue boiuz siue angeloꝝ. in nullis enim mẽbris nris magis apparet partitio q̃ digitis. CYRIL. Ut spũscus dicitur digitus dei: filius enim manus & brachium patris dictus est: operatur enĩ pater cuncta p eũ. Sicut igit digitus non est alienus a manu: sed ei naturaliter insitus: sic spũscus cõsubstantialiter connexus est filio: & p euz oia filius opat. AMBRO. Nec tñ tibi mẽbroꝝ cõpactõe nostroꝝ poztio quedã videtur facienda virtutis: idiuidue enĩz rei non potest esse diuisio: & ideo ad formam vnitatis: non ad distinctionem potestatis referenda digiti nuncupatio ẽ. ATHANA. Aq̃ ꝑsens aũt non rẽnuit dominus gratia siue humanitatis dicẽs se minoꝝ spũsancto: dicens se ĩ eo demones eycere: quia si nõ sufficiẽte humana natura ad demonum expulsiones: nisi virtute spiritussancti. CYRIL. Et ideo conuenienter dicitur peruenit in vos regnum dei. i. si ego homo existens in spiritu diuino eycio demones: ditata est humana natura in me: & aduenit regnum dei. CHRY. Dicit autem. Sup vos: vt eos attraheret. q.d. si vobis aduenit prospera: ex vestra bona fastiditis? AMBRO. Simul ostẽdit etiam imperialẽ quandã esse spiritussancti ptãtẽ: in quo regnuz dei: nos quoq; in quibus habitat spiritus esse regale domus.

TYTVS. Uel dicit puenit in vos regnũ dei. vt intelligatur: puenit cõtra vos: nõ ꝑ vobis: hozrẽdus enĩz est pefidis christi secundus aduentus.

¶ Cũ fortis armatus custodit atrium suũ: in pace sunt ea que possidet. Si autem fortior eo superueniens vicerit eum: vniuersa arma eius auferet in quibus confidebat: & spolia eius distribuet.

Qui non est mecũ: contrarius me est: & qui non colligit mecũ: dispergit.

CYRIL. Quia necessariũ erat per multas ꝓsideratiões detrabentiũ retractare sermonẽ: vtiq; nũc exẽplo manifestissimo: qõ demfrat volẽtib⁹ intueri. q̃ ꝓncipẽ huius seculi vtile sibi insita vicit dicẽs: Cũ fortior. custodiat atriũ suũ: ĩ pace sũt ea q̃ possidet. CHRY. Fortẽ vocat diabolũ: nõ q̃z nãliter bmõi sit: sz inuẽs antiquã ei⁹ tyrãnidẽ: quã pusillanimitas nostra causauit. CYRIL. Erat enĩ ante saluatoris aduentum violẽtia multa: rapiẽs alienos greges. s. dei & q̃si ad ꝓpriũ ducẽs oule. THEOPHI. Arma aũt ei⁹ sũt oẽs species pctoꝝ: in gb⁹ ꝓfidẽs ĩualuit ꝓtra hoies. BEDA. Atrium vo illi⁹ mũdus vocat: qui in maligno positus est: in quo vsq; ad saluatoris aduẽtuz potiebat ipẽrio: q̃z in cordibus fideliũ: sine vlla ꝓdictiõe gẽscebat: sed fortiori potẽtia xpi victor: oẽs hoies liberãdo ipm eiecit. vñ subdit Si ãt fortior illo supueniet & vicerit eũ vniuersa arma ei⁹ auferet: in q̃bus ꝓfidebat: & spolia ei⁹ distribuet. CYRIL. Postq̃. n. dei sumi vbũ totius fortitudinis dator: & dñs virtutũ fcm̃ est bõ: munisit illũ: & arma eius abstulit. BEDA. Sunt ergo arma eius astutie: doliq; nequitie spiritalis: spolia vero eius ipsi hoies sũt ab eo decepti. CYRIL. Nã q̃ dudũ iretenti fuerant ab eo iudei in diuinã ignorantiã & errorẽ: euocati sunt per scos apl̃os ad noticiaz veritatis: & oblati sunt deo patri p fidẽ adhibitã filio. BASI. Distribuit ẽt spolia exhibens fideles custodie angeloꝝ ad hoiuz salutez. BEDA. Victor ẽt xps spolia disipuit: qõ ẽ insigne triũphãtis: q̃ captiuã ducẽs captiuitatẽ dedit dona hoib⁹: quos dã gdẽ apl̃os, alios euãgelistas: hos ꝓphas: illos pastores ordinãs & doctores. CHRY. Deide ponit quarta solo cũ subdit: Qui nõ est mecũ: aduersuz me est. q.d. ego volo hoies offerre deo: sathanas aũt ctrariũ: qualr ergo q̃ mihi nõ coopatur sed dissipat q̃ mea sũt: tã mihi ꝓsẽtane⁹ fieret: vt vna mecũ exceret demones. Segt: Et q̃ nõ colligit mecũ: dispergit.

CYRIL. Quasi. d. ego veni vt filios dei ab eo dispersos cõgregẽ: et ipse sathanas cũ mecũ ñ sit: q̃ collegi & saluaui tẽtat dispergere. Qualiter ergo q̃ meis dispẽsatiõib⁹ refragat virtutẽ mihi ministrat? CHRY. At sigs non coopat aduersarius est: multomagis q̃ obstat. videt tñ mihi & iudeos ad pñs sub enigmate tangere ordinãs eos cũ diabolo: nã & ipsi agebãt ꝺ eũ: & dispergebãt quos congregabat.

¶ Cũ immundus spiritus exierit de homine ambulat per loca inaquosa: querens requiẽ & nõ inuẽs dicit: Reuertar in domum meã vñ exiui. Et cũ venerit inuenit eã scopis mũdatas. Et tũc vadit & assumit septem alios spiritus secũ nequiores se: & ingressi habitant ibi: & fiunt nouissima hominis illius peiora ꝓzioribus.

CYRIL. Post premissa oñdit dñs: vñ ptingit ꝑplo iudeorum vt ad hꝰ opiones laberẽtur de xpo dicẽs: Cũ ĩmũdus spũs exierit ab hoie ambulat ꝑ loca inaquosa: q̃rẽs requiẽ. Quasi. B exẽplũ ad iudeos spectet matthe⁹ exprimit dicẽs. Sic erit & generationi huic pessime. Quãdiu enĩ erãt in egypto viuẽtes ritu egyptioꝝ: inhibitabat ĩ eis spũs malign⁹: q̃ expulsus ẽ ab eis: qñ macrauerũt agnũ ĩ figura xpi: & liniti sũt ei⁹ sanguine: & sic euitauerũt destructorẽ. AMBRO. Itaq; in vno hoie totius ꝑplĩ iudaici ꝓpar⁹ io est: a quo plegẽ spiritus ĩmũdus exierat. Sz q̃z in gentib⁹ quozũ corda priusquã fides xpi regeret diabolus inuenire non potuit. Im mũdis enĩ spiritib⁹ xps incẽdiũ est: ideo regressus ẽ ad plebẽ iudeoꝝ: vñ segtur: Et nõ inue. dic: Reuertar ĩ do. me. vñ exiui. ORIGE. i. ad eos q̃ sũt ex isrl: quos vidit nihil ditui nũ in se ꝓtinẽtes: sed desertos & vacãtes habitiõi eius. vñ sequit: Et cũ ve. iue. sco. mũ. AMBRO. Fozẽsi enĩ & pfunctozis specie cõpta animo manet interioze pollutioz. Neq; ꝑ. sacri fõtis irriguo aut abluebat aut restringebat ardoze: meritoq; ad eũ spiritus redibat ĩmũdus: adducẽs secum septẽ spũs negozes. vñ segtur: Et tũc va. & al. se. sep. ali. spi. nese: & ingressi ba. ibi. qñ. s. in hebdomada legis & octaue mysteriũ ꝺmisit. Itaq; vt nobis multiplicat septiformis spũs gra: ita illis ĩmũdoꝝ spũz ois cumulat iniuria. Uniuersitas. n. boĩ nũero aliquotiẽs ꝓhẽdit. CHRY. Incolũt ãt aias iudeorum demones peiozes pozib⁹; nam tẽpis in pphas seuiebãt: nũc vo ipsi dño ꝓphaꝝ iurgiat: atq; iõ a vespasiano & tito pcioza passi fuerũt: q̃s ĩ egrpto & babylõe: vñ sequitur: Et fiunt no. ho illi⁹ pei. prioribus. Tunc etiam adrat eis diuina ꝓuisio: & gra spũssancti. nunc vero etiam hac cura ꝑuatur: ꝓpter qõ virtutis maioz penuria nũc: & crumna intensioz: & demonũ exactio seuioz. CYRIL. Sũt etiã nouissima peiora ꝓzib⁹: Fm illud apliũ: Meli⁹ erat eis vitatis viã nõ cognoscere q̃ post agnitaz retroire. BEDA. Pot ẽt hoc accipi de hereticoquolz vel sciismatico vel etiã malo catholico: de quo tpe baptismatis spũs exierat: inundus: locaq; inaquosa pagrat. i. cozda fideliũ: q̃ a mollitie fluxe cogitatõis expurgata sunt. callidus ifidiatoz explorat si quos ibi negtie siue gressus figere possit. Dic aũt: Reuer. in do. meã. vñ exiui. In quo timẽduz ẽ ne culpa quã in nob⁹ extictã credebam⁹: p incuriã nos vacãtes oppriimat. Inuenit aũt eã scopis mundatã: hoc ẽ gra baptismatis a pctoꝝ labe castigatã: sz nulla bõi operis idustria cumulatã. Per septez autẽ mores spũs quos assumit: vniuersa vitia designat. Negozes aut dicunt: q̃z nõ solũ habebit illa septẽ vitia: q̃ septẽ spiritalib⁹ sunt contraria virtutib⁹: sed etiã per hypocrisim ipsas se virtutes habere simulabit. CHRY. Nõ solũ aũt illis: sed & nob forte dicta accipiam⁹ que sequunt. Et erũt nouissima hominis illi⁹ peiora ꝓzibus: q̃z si illustrati: & ꝑsti malis remoti: denuo redimus ad eandẽ negtiã: grauioz deinceps erit pena sequentiũ peccatoꝝ. BEDA. Posset etiam simpliciter intelligi dominũ hec ad distinctionez suoꝝ & sathane operum adiuxisse: q̃ scilicet ipse semper polluta mundare: sathanas vero mundata grauioribus sordibus contaminare festinet.

¶ Factũ est aũt cum hec diceret: extollens vocẽ quedam mulier de turba dixit illi: Beatus venter qui te portauit: & vbera que suxisti. At ille dixit: Quinimmo: beati qui audiunt verbũ dei: & custodiunt illud.

BEDA. Scribis & phariseis dominũ tẽtãtibus: simul & blasphemantib⁹: incarnationẽ eius magna fiducia, quedaz mulier confitet. vnde sequitur. Factum est autem cuz hec diceret: Extol. vo. quedaz mulier de tur. di. illi: Beatus vẽter qui te por. & vbera que suxisti. vbi & presentium calumniam: & futurozum confundit hereticoꝝ pefidiam. nam sicut tunc iudei sanctispũs opera blasphemando verum dei filium negabant: sic heretici postea negando mariam semp virginem: spiritussancti cooperante virtute: nascituro vnigenito deo: carnis siue materiam ministrasse: verum consubstantialemq; patri: filium hominis fateri non debere dixerunt. Sed si caro verbi dei fm carnem nascẽtis a carne virginis matris pronunciatur extranea: sine causa venter qui

Universidad de Deusto
Biblioteca

cum portasset:& vbera que lactassent: beatificantur. Quia vero cõsequẽtia eius tacte credatur nutrix?:ex cuius semine negatur cõcepi?:cũ ex vnius & eiusdẽ fontis origine fluxi sicos vteroq; vigor manare phibeat: Nõ ãt trãmõ eã q̃ vbuz dei cozporaliter generare meruerat:sed & omnes q idẽ verbuz spiritaliter auditu fidei cõcipe:& boni opis custodia vl in suo vel ĩ prioz corde parere & q̃si alere studuerint:asserit eẽ btõs. Sequitur eni. At ille dixit: Quinimo: beati qui audiunt verbuz dei & custodiunt illud. CHRY. Non fuit hoc responsum repudiãtis matrem: sed ostendẽtis q̃ nihil ei partus profuisset: nisi valde bona & fidelis fuisset. Cerum si marie non proderat sine virtutibus anime christus ab ea ortum traxisse: multo magis nobis siue patrẽ siue fratrem siue filium virtuosum habeam?: nos autem absistamus ab illius virtute: nequaq̃ hoc prodesse valebit. BEDA. Eadẽ aũt õi genitrix:& inde quidem beata: quia verbi incarnandi ministra est facta temporalis. sed inde multo beatioz: quia eundem semper amandi custos manebat eterna. Dac etiam sententia sapientes iudeozuz percutit q verbuz dei on audire & custodire: sed negare & blasphemare querebant.

¶ Turbis aũt ꝓcurrẽtibus cepit dicere: Generatio hec generatio nequam est: signũ querit: & signũ non dabit ei nisi signuz ione ꝓphete. Nam sicut fuit ionas signum niniuitis. ita erit et filius hominis generationi isti. Regina austri surget ĩ iudicio cum viris generationis huius & condẽnabit illos: quia venit a finibus terre audire sapientiam salomonis. Et ecce plusq̃ salomon hic. Viri niniuite surgent in iudicio cum generatione hac et ꝯdemnabũt illã: quia penitentiã egerũt in predicatione ione. Et ecce plusq̃ iona hic.

BEDA. Duplici domin? fuerat questione pulsus. Qui dã enĩ calũniabãtur euz ĩ beelzebub eiecisse demonia: gb? bacten? est respõsuz: & alȳ tẽtantes signũ de celo querebãt ab eo: gbus ab hinc rndere incipit. vñ segt. Turbis ãt ocurrẽtib? cepit dicere: generatio hec generatio nequa ẽ. AMBRO. Ut scias synagoge ppl's deformari: ybi ecclesie bti tudo laudatur: sicut aũt fuit ionas signũ niniuitis: ita & filius hois iudeis. vnde subditur: Signũ q̃rit: & signũ no dabit ei: nisi sig. ione ꝓphe. BASI. Signũ est res in ꝓpatulo posita alicuius occulti cõtinẽs in se declarationẽ. sicut ione signũ descẽsuz ad inferos: ac iterũ ascẽsuz xpi resurrectionẽ a mortuis repũtat. Nã subdit: Nã sicut ionas fuit signũ niniuitis: ita & filius hois generatiõi isti. BEDA. Signuz eis tribuit: nõ de celo q̃ indigni erãt videre: sed de ꝓfundo inferni: signũ. s. incarnationis nõ diuinitatis: passiõis nõ glorificatiõis. AMBRO. Ut aũt ione typus signũ dñice passionis est: ita etiã grauiũ que iudei ꝓmiserũt testificatio peccatozũ est: simul aduertere licet & maiestatis ozaculũ & pietatis iudiciũ. nãq̃ niniuitaꝝ exẽplo & denũciat suppliciũ: & remediũ demostrat. vñ etiã debẽt iudei nõ desperare indulgẽtiã si velint agere pniaz. THEOPHI. Sed ionas post exitũ suũ a vẽtre ceti sua ꝓdicatione niniuitas conuertit: xpõ vo resurgẽti iudeoꝝ generatio ñ credidit. vñ iudiciũ fuit eis: de quo iudicio subdit duplex exẽplũ cum dicitur: Regina austri sur. in iudic. cũ viris gene. huius: & cõdẽnabit. BEDA. Non vtiq̃ potestate iudicu: q̃ ꝓpatiõe facti meliozis. vñ segt: Qz venit a finib? ter. au. sapi. salo. & ecce plusq̃ salomon hic. Dic in isto loco nõ ꝓnomẽ est: sed aduerbiũ loci: & significat. i. in pntiaꝝ inter vos uersatur: q̃ incõparabiliter est salomone pstantioz. CHRY. Nõ ãt dixit. Maioz salomõe ego suz: vt psuadeat nobis humiliari ꝛsi fecundi situ? spiritaliũ gratiarũ. q. d. Festinauit ad audiendũ salomone mulier barbara: p taz longũ iter audituꝝ scientiã visib animãtiũ: & vires herbarũ: vos aũt cũ assistatis & audiatis õ inuisibilib? & celestib? ipsã sapiẽtiã vos instruentem. verba signis & operibus comprobantem: alienamini contra verbum & miracula insensibiliter ꝓteritis.

BEDA. Si ãt regina austri que electa esse nõ dubitatur: surget in iudicio cum reprobis ostendit vna cunctoruz: bonozum. s. laloruq̃ resurrectio mortaliũ: & hoc non iuxta fabulas iudeozum milennis ante iudicium: sed in ipso est se futura iudicio. AMBRO. In hoc ꝓphoq̃ iudeoꝝ plebem damnans ecclesie mysterium vehementer exprimit que in regina austri per studium percipiẽde sapie de totius orbis finibus ogrediẽtur: vt pacifici salomonis verba cognoscat. regina plane: cuius regnum ẽ indiuisum: de diuersis & distantibus populis in vnũ corpus assurgẽs. GREGO. nisenus. Sicut aũt illa regina erat etbiopũ: & longe distans sic in principio nigra erat ecclesia gentiũ: & multũ distabat a veri õi noticia. Ãt vbi pacificus christus emicuit: tunc cecutientibus iudeis accedũt gentiles: offerũtq̃ xpõ pietatis aromata: & aurũ diuine noticie & gẽmas: obedietiã. s. precepti. THEOPHI. Uel qz auster laudat in scriptura: sicut calidus & vinificas. Ãia igit regnans in austro. i. in spiritu feruentẽ: uenit audire sapientiã salomonis regis pacifici domini dei nostri. i. i contemplationẽ erigit: ad quam nullus perueniet: nisi regnet in bõa vita. Ponit aũt consequẽter exemplũ de niniuitis dicẽs: Uiri niniuite surgẽt in iudicio cũ generatiõe hac & cõdemnabũt illã. CHRY. Cõdemnatõis iudiciũ ex similib? vl dissimilib? fit. ex similib? quidem sicut ĩ pabola de decẽ virginib?. ex dissimilib? autem sicut cum niniuite cõdẽnãt eos q erãt tempore christi: vt sic fiat cõdemnatio clarioz. Nam illi quidez barbari: bi vo iudei: bi refecti ꝓpheticis documẽtis: illi nunq̃ accesserãt auditũ diuinũ: illuc iuit seru?: huc dominus. ille euersionẽ predicabat: iste regnũ dei annunciat. notum ẽ ergo cuilibz: q̃ iudeos decebat poti? credere: accidit ãt ꝓtrariũ. vnde subdit: Quia penitentiam egerũt in predicatõe ione: & ecce plus q̃ ionas hic. AMBRO. Secũdũ misterium autem: ex duobus cõstat ecclesia: vt aut peccare nesciat: q̃. s. pertinet ad austri reginã. aut peccare desinat: q̃. s. pertinet ad niniuitas penitẽtiaz agentes. Penitentia enim delictuz abolet: sapiẽtia cauet. AVGV. de cõ. euan. Doc autem lucas narrat eo loco quidem quo matthẽus: sed aliquanto dispari ordine. Quis autem nõ videat superfluo queri quo illa ordine dominus dixerit: cũ & hoc discere debeamus: q̃ euangelistarum excellentissimam auctoritatẽ non esse mẽdacium. Sed quisq̃ non hoc ordine cuiusq̃ sermonem digesserit: quo ille a quo processit: cum ipsius ordinis nihil interfit ad rez: siue ita sit: siue ita.

¶ Nemo lucernã accendit & in abscõdito ponit: neq̃ sub modio sed supza candelabz: vt q ingrediunt lumen videant. Lucerna cozporis tui est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit simplex: totum cozpus tuũ lucidũ erit. Si aũt nequã fuerit etiam cozpus tuuz tenebrosum erit. Uide ergo ne lumẽ quod in te est: tenebre sint. Si ergo cozpus tuũ totũ lucidũ fuerit non habens aliquam partem tenebraꝝ: erit lucidũ totũ. Et sicut lucerna fulgoris illuminabit te.

CYRIL. Dicebant iudei dominũ exercere miracula: nõ ꝓpter fidem: sed ꝓpter applausus videntium. Reprobat igitur presentem calumniam: inducens exemplum lucerne cum dicit: Nemo lucernam accendit: & in abscondito ponit: neq̃ sub modio: sz supza candelabrũ: vt qui ingrediunt lumẽ videãt. BEDA. De seipso dñs hic loquit: ostendens & si supza dixerit nullũ generationi nequaz: nisi signũ ionę dando: nequaq̃ tñ lucis sue claritatẽ fidelib? occultãdaz. Ipse gdẽ lucernã accẽdit: q testã humane nature flãma sue diuinitatis ꝓleuit: quã ꝓfecto lucernã nec credẽtibus abscõdere: nec modio supponere: hoc est sub tenẽbra legis ĩcludere: vel intra vni? iudee gẽtis terminos voluit cohibere. Sz su ꝓa cãdelabrũ posuit. i. ecclesiã: q̃ in nostris fontib? fidem sue incarnationis effixit: vt q ecclesiã fideliter ĩgredi volunt lumẽ veritatis palã queãt intueri. Deinq̃ ꝓcepit ne opa trãmõ: sed cogitationes: & ipsas cordis intentiones mũdare & castigare meminerint: ne segt: Lucerna cozpis tui. AMBRO. Uel lucerna fides est: in qua q̃ scriptũ ẽ: Lucerna pedibus meis verbũ tuũ dñe: verbũ eni dei fides nostra est. lucerna aũt lucere nõ pot: nisi aliũde lumẽ accepit. vnde & virtus nre mẽtis & sensus accendit: vt mna q̃ pierat possit repiri. Neq̃ g fidẽ sub lege ꝓstituat: lex. n. itra ñsuraꝝ & vltra mensuraꝝ grã: lex obũbrat: grã clarificat. THEO. Uel aliter: q̃ iudei videntes miracula accusabãt ex cozuz mentis malitia: ꝓpter hoc dicit dñs: q̃ accipientes lucernã a deo: intellectũ. s. ex emulatiõe obscurati: miracla & beneficia nõ cognoscebãt: sed ad hoc intellectũ a deo suscepim?: vt ꝓa cãdelabrũ ponerem?: vt & alȳ q ingrediũtur lumen videãt. Sapiẽs gdẽ iaz ingressus est. q vo addit: cit: adhuc ambulat: quasi pharisei dicat. Oz vos vti itellectu ad miracula tuũ noticiã & alys declarare: qñ que videtis sunt opa non beelzebub sed filȳ dei. vñ ſm hunc intellectum subdit. Lucerna cozpis tui est oculus tu?. ORIGE. Oculuz quip̃ appellat ꝓpe intellectũ nostruz: totã aũt aiaz q̃uis nõ coꝛ poreã hic tropologice vocat cozp? illustrat. n. ab itellectu aĩa tota. THEOPHI. Sicut ãt cozpis ocls si lucidus fuerit: cozp? lucidũ erit: si vo tenebrosus: & cozp? silr tenebrosũ sic ꝓparat intellect? ad aiaz. vñ subdit: Si oculus tu? fuerit simplex: totũ cozp? tuũ lucidũ erit: si ãt nequã: totũ cozpus tuũ tenebrosuz erit. ORIGE. Intellect?. n. a suo ꝓncipio in solo simplicitatis studio est: nullã ꝓtinente duplicitatẽ & dolũ & diuisionẽ in se. CHRY. Si ergo intellectũ cozrupim? q̃ potest soluere passiones: totã lesimus aiam: patimur q̃ dirã caliginẽ: puersiõe excecati itellectus. vñ subdit: Uide ergo ne lumẽ qõ ĩ te est tenebre sint. Nõ sensibiles dicit tenebras: sed intrinsecã babẽtes originẽ: & quas nobiscũ passim deferim?: extincto nobis oculo aĩe: õ cuius luminis virtute subdit dicẽs. Si ergo cozpus tuum totũ lucidũ fuerit: nõ bñs aliquã partẽ tenebraꝝ erit lucidũ totũ: & sicut lucerna fulgoris illumiabit te. ORIGE. Jdest si cozpus tuum sensibile factũ est luminosum illustrato cozpoze a lucerna: adeo vt nõ ampli? ĩ te sit mẽbꝝ tenebrosũ: multomagis te nõ peccãte: in tantũ fiet lucidũ totũ tuum cozpus spirituale: vt comparẽtur splẽdoꝛes eius illustranti lucerne duz luxq̃ erat in cozpe: que consueuerat esse caligo: dirigit quocunq̃ preceperit intellectus. GREGO. naçançe. Uel aliter. Ecclesie lucerna & oculus est prelatus. necesse est ergo vt sicut oculo puro vero babẽte cozpus dirigitur: impuro vero existente deuiat: sic & in prelato qualitercũq̃ se habeat: oportuꝝ pariter naufragium pati ecclesiaz vel saluari. GREGO. pviij. moza. Uel aliter. Appellatõe cozpoꝛis vnãq̃q; actio intelligitur. que intentionem suam quasi intuentium oculus sequitur. Unde dicitur: Lucerna itaq̃ cozpoꝛis est oculus: quia per bone intentionis radium: merita illustrantur actionis. Si ergo oculus tuus simplex fuerit: totum cozpus tuum lucidum erit. Quia si recte intendimus per simplicitatem cogitationis: bonum opus efficitur: etiam si minus bonum esse videatur. Et si oculus tuus nequaz fuerit. totũ cozpus tuum tenebrosum erit. Quia cum peruersa intenti one quid vel recte agitur: & si splendere cozam hominibus

cernitur: tamẽ apud examen interni iudicis obscuratur: vnde & recte subditur: Uide ergo ne lumen quod in te est: tenebre sint. Quia si hoc quod bene nos agere credimus: ex mala intentione fuscamus: quanta ipsa mala sunt que mala eẽ & cum agimus non ignoramus? BEDA. Luz aũt subdit. Si ergo cozpus tuũ lucidũ fuerit. Totũ cozpus nostruz omnia opera nostra dicit. Si igitur bonum bona intentiõe patraueris: nõ bñs in tua cõscia aliquã ptez tenebroſe cogitationis. & si cõtigerit aliquẽ ꝓprioꝛ tua bona actione nocere: tu tamen pro tuo simplici corde: & hic gratia & in futuro luis gloria donaberis. Quod significat subdẽs: Et sicut lucerna fulgoris illuminabit te. Dec contra hypocresim pharisеozum sub dolo signa querẽtiũ spãliter dicta sunt.

¶ Et cũ loqꝛet: rogauit illũ qdã pharise? vt prandeꝛz apũd se. Jhs ãt ingressus recubuit. Pharise? autem cepit intra se reputans dicere: quare non baptizatus esset ãte prandiũ. Et ait dominus ad illũ: Nũc vos pharisei qõ de foris est calicis & catini mũdatis qõ aũt intus est vim: plenuz ẽ rapina & iniquitate. Stulti: nõne qui fecit quod de foris est: etiã id qõ de intus est fecit? Uerũtñ qõ supest date elemosynaz: & ecce oia mũda sũt vobis. Sed vẽ vobis pharisеis q decimatis mẽtaz & rutã & omne olus: & ꝓteritis iudiciũ & charitatẽ dei. Dec aũt oportuit facere & illa nõ omittere. Ue vobis pharisеis: q diligitis primas cathedras ĩ synagogis et salutatõis ĩ foro. Ue vobis qui estis vt monumenta que non parent: et homines ambulantes supza nesciũt.

CYRIL. Pharisеus q̃uis tenderet sui ꝓpositi dominũ in ꝓpriã domũ vocat. vnde dicit: Et cum loque. roga. ilgdã phi. vt prandeꝛet apud se. BEDA. Consulte lucas non ait: Et cũ hec loqueret: sed cũ loqueret: vt ostẽdat euz non statim finitis q̃ ꝓposuerat verbis: sed aliquot iter positis apud pharisеũ prandere rogatũ. AVGV. de cõ euã. Ut enim hoc lucas narraret: digressus est a mattheo circa illum locũ ybi ambo cõmemoꝛauerãt: quod dictũ est a domino de signo ione: & de regia austri: & de niniuitis: & de spiritu ĩmundo. post quez ſmonẽ dicit mattheus: Adhuc eo loquẽte ad turbas: Ecce mater eius & fratres stabãt foris querentes ei loqui. Lucas aũt i eo sermone domini cõmemoratis etiã quibusdam que mattheus dixi? se dñm prętermisisse: ab ordine quem cum mattheo tenuerat: digredit. BEDA. Itaq̃s postquam nunciatis sibi foris matre & fratribus ait: q. n. fecerit voluntatez domini: hic frater meus & soꝛoꝛ mea & mater est: datur intelligi: rogatus pharisei intrasse conuium. CYRIL. Sed ipse christus qui eoꝛum phariseoꝛum nequiciam nouerat: dispensatiue condescendit: satagens cõmouere eos ad similitudinem optimoꝛuz medicoꝛum: qui grauius infirmantibus afferunt remedia sue industrie. vnde sequitur Et ingressus recubuit. Dedit autem occasionem verbis christi indocilis pharisеus scandalizatus: quia cum opinaretur eum iustum & prophetam: nõ conformabatur irrationabili eoꝛum consuetudini. vnde subditur: Pharisеus autem cepit intra se reputans dicere: quare nõ baptizatus esset ante prandium. AVGV. de verbis do Omni eniz die pharisei antequã pranderent abluebãt se aqua: quasi quotidiana lauatio posit cozdis esse mũdatio. Apud seipsum autez pharisеus cogitauit: voce non sonuit. Ille tamen audiuit qui ĩteriora cernebat. vnde sequitur Et ait dominus ad illum: Nũc vos pharisei quod de foris est calicis & catini mundatis: quod autem intus est vestrum plenum

est rapina ⁊ iniquit...e. CYRIL. Poterat aũt dñs ⁊ alys
vti verbis ꝓmouens phariseum insanũ: captat tñ tẽp⁹ ⁊ ex
bis que erãt ꝓe manib⁹ ꝓtexit documẽtũ. Voza nanq; mẽ
se ⁊ pabuli: sum it ꝑ exẽplo calicẽ ⁊ catinũ oñdens q⁹ mun
dos ⁊ lotos decet esse syncere mistrates deo: ñ solũ a spurci
tia corpali: ĩmo ⁊ ab ea que latet ĩtrinsecus penes mentẽ: sic
aliquod vasoꝝ gbus seruitur in mẽsa: bonũ ẽ ⁊ extrinsecis
⁊ intrinsecis carere cõtagys. AMBRO. Uide aũt corpa
nra terrenoꝝ: ⁊ fragiliũ expsione significari: que bzeui la
psu precipitata franguñ: ⁊ facile ea que mẽs voluit inter
ne per sensus ⁊ gesta corpis ꝓdit sicut illa. q̃ calix interi
ꝓtinet: foris lucẽt. vñ ⁊ in posteriozib⁹ nõ dubiũ est vocabu
lo calicis passionẽ corpis declarari. Cernis igitur q⁹ nos nõ
exterioza b⁹ calicis ⁊ catini: sz interioza ꝓtaminãt: qz dixit
,Qõ intus est vestrũ: plenũ est rapina ⁊ inigtate. AVGV.
de ver.do. Sed quõ nõ pepercit boĩ a quo fuerat inuitat⁹?
Magis gdẽ obiu...ãdo nepcit vt cozrecto i iud...io pceꝛz.
Deide ostẽdit nob: qz ...aptisma qõ fel'adhibeẽ ꝑ fidẽ mũ
dat: fides aũt int⁹ est: nõ foris. fidẽ ãt cõtẽnebãt phariseĩ: ⁊
qõ foris erat lauabãt: int⁹ ignatissimi manebãt: qõ dñs im
probat dicẽs: Stulti: nonne q fecit qõ de foris ẽ: etiaz id qõ
ĩ int⁹ ẽ fecit. BEDA. q.d. Qui vtranq; bois nãm fecit:
vtrãq; mũdari desiderat. hoc ẽ cõtra manichẽos: q aliaz tñ
a deo: carnẽ vero putãt a diabolo creatã. Hoc etiã est ꝓtra
illos q corpalia pctã: fornicationẽ. ſ. furt...ẽ. talia pctã q̃si
grauissima detestãtur. Spiritalia vo q̃ no minus dãnat aplꝰ
vt leuia ꝓtenũt. AMBRO. Dñs ãt q̃si bon⁹ preceptor do
cuit quõ nr̃i corpis mũdare ꝓtagiũ debeam⁹: dicẽs: Uerũtñ
qõ superest date elemosynã: ⁊ ecce oĩa munda sunt vo...
Uides quãta remedia: Mũdat nos misericordia: mundat
nos dei sermo. iurta q⁹ scriptũ est: Jã vos mũdi estis ꝓpter
sermonẽ quẽ locut⁹ suz vob. AVGV. ō elemosyna. Mi
seriors monet misericordiã fieri: ⁊ qz seruare q̃rit quos ma
gno redemit ꝓcio: post...m baptismi sordidatos. docet de
nuo posse seruari. CHRY. Dicit ãt: Date elemosynã: non
iniusticiã. est enĩ elemosyna que caret iniusticia q̃...et. hec
oĩa facit mũda: ⁊ ieiunio est ꝓstantioꝝ: qõ q̃uis sit labozio
sius: illa tñ est lucrosioꝝ. Illustrat aiaz: ipinguat: bonã efficit
⁊ decozã. Qui ...ogitat misereri rogãti citius a pctis desistet.
Sicut enĩ medicus q crebzo vulneratis medeẽ: frangiẽ de
facili in erũnis alioꝝ: sic ⁊ nos si vacauerim⁹ egenozũ a...i
lys de facili ꝓtenem⁹ pñtia: ⁊ i celũ leuabimur. nõ paruũ ẽ
igiẽ elemosyne cataplasma: cũ valeat oĩb⁹ apponi vulneri
bus. BEDA. Dicit aũt. Qõ supest. ſ. necessario victui ⁊ ve
stimẽto. Neqz. n. ita faciẽda iubeẽ elemosyna: vt teipsuz cõ
sumas inopia: sed vt tu...i cura corpis expleta: inopẽ q̃tũ va
les sustẽtes. Uel ita intelli...duz: Qõ supest. i. qõ tam multo
scelere preoccupatis solũ remediũ restat: Date elemosynaz
qui sermo ad oĩa que vtili miseratione fiũt: valet. nõ enĩ so
lũ qui dat esuriẽti cibũ ⁊c. h⁹: verũ etiã q̃ dat veniã pccan
ti: atq; ozat p eo: ⁊ q corripit: ⁊ aliq̃ emẽdatozia pena plectit
elemosynã dat. THEOPHI. Uel dicit. Qõ supest. nam
facultates ꝑsidẽt cupido cozdi. AMBRO. Totus itaq;
pulcherrim⁹ ab hinc dirigiẽ locus: vt qñ nos ad studiũ sim
plicitatis ĩuitat: ⁊ superflua iudeoꝝ ⁊ terrena ꝺdẽnet. Et tam
ipsis petõꝝ abolitio ꝓmittitur: si misericordiã ꝺsequat.
AVGV. de ver.do. Si aũt mũdari nõ pñt nisi credẽtes
in eũ: qui fide mũdat cor: qd est qõ dicit. Date elemosynam
⁊ ecce omnia munda sunt vobis. Attẽdamus: forte ⁊ ipe ex
pon... Illi. n. de omnib⁹ suis fructib⁹ decimam partem de
trahebãt: ⁊ elemosynas dabãt: qõ nõ facile aligs facit x̃pia
nus. Irriserũt ergo illũ eis hoc dicẽte: quasi boĩb⁹ qui ele
mosynas nõ facerẽt. Hoc de⁹ sciẽs subiungit: Sed veh vob
phariseis q decimatis mẽtã ⁊ rutã ⁊ oẽ olus: ⁊ ꝑteritis iudi
ciũ: ⁊ charitatẽ dei. Nõ q̃ ẽ hoc facere elemosynã: facere enĩ
elemosynã ẽ facere miaz: Si itelligis: a te incipe. Quõ. n. eꝰ

misericors alteri: si crudelis es tibi? Audi scripturã dicẽtez
miserere aĩe...placẽs deo. Redi ad ꝺscias tuã: gcunq; ma
le aut infide...ter viuis: ⁊ ibi inuenis medicãtez animã tuã:
vel forte ...gestate obmutescẽtez. In iudicio ⁊ charitate fac
elemosynã cũ aĩa tua. Quid ẽ iudiciũ? Displice tibi. Quid ẽ
charitas? Dilige deũ: di...ptimũ. Dãc elemosynã si ꝑter
mitis q̃s...uis ames n...il faci...q̃ tecũ ñ facis. CYRIL.
Uel hoc...cit in phariseoꝝ ...phẽsionẽ q⁹ illa sola preceptu
attẽti⁹ obſuari iubebã...plis subiectis...cã erãt illis red
dituz fecũdoꝝ. vñ nec minia olez po...nerẽt: op⁹ aũt in
gerẽde dilectio...ad deũ: ⁊ iudicu iustã cẽsurã negligebant.
THEOPHI. Quia enĩ deũ cõtẽnebãt indifferenter se
cra tractantes: ꝓcipit eis dilectionẽ dei habere. Per indi
ciũ vo dilectionẽ i...at primi: nã q⁹ aligs iuste iudicet prio
ex ei⁹ dilectiõe ꝓuenit. AMBRO. Uel iudiciũ io: qz non
oĩa q̃ agũt i iudiciũ referũt charitatẽ. qz ñ ex affectu diligãt
deũ. Sed ne rursus fidei studiosos nos faciat opez negli
gẽtes: pfectõez fidel' viri bzeui ꝑmõe ꝺcludit: vt ⁊ fide ⁊ opi
b⁹ approbẽ dicẽs: hec ãt oportuit facere: ⁊ illa nõ omittere
CHRY. Ubi gl...mo iudaice mũdatõis agebaẽ totaliꝰ
ꝑteriuit: sz qz decima el'yna q̃da ẽ: ⁊ nõdũ erat tps expse ite
rimẽdi legalia ꝓpter hoc dicit: Dec oportuit facere. AM
BRO. Arrogãtiã q̃z iactãtiũ iudeoꝝ redarguit: oũ ꝑmat⁹
appetunt. Segẽ. n. Ueh vob phari. q diligitis ꝓmas cathe
dras i synagogis: ⁊ salutatões i foro. CYRIL. Per ea qui
bus illos repbẽdit: nos faẽ meliozes. Uult eteñ nos ambi
tõe carere: ⁊ nõ plus vẽari apparẽtiã q̃z veri exũtiã: qõ tũc
phariseĩ agebãt. Salutari. n. ab aligb⁹ ⁊ ꝑsidere eis: non ve
re nos idoneos eẽ oñdit: plib⁹. n. hec ꝓtingũt cũ bõi nõ sint.
vñ subdit: Ueh vob q estis vt monumẽta q̃ nõ apparẽt. Uo
lẽtes. n. ab boĩb⁹ salutari: ⁊ eis ꝑsidere vt magni estimẽt:
ab ocultis sepulchzis nõ differũt: q̃ nitẽt quidẽ extrinsecus
ornamẽtis: sũt ãt plena oĩ spurcitia. AMBRO. Et q̃si se
pulchra que nõ apparẽt specie fallũt: visuq; decipiũt trãse
untes. vñ segẽ. Et boĩes an...ulantes supra nesciũt. ita. ſ. vt
cum foris speciosa ꝓmittant: plena fetozis includant.
CHRY. Sz q⁹ tales extiterint phariseĩ non ẽ mirabile.
Si aũt nos digni reputati fieri templa dei: fiamus repente
sepulcra solum fetozem cõtinẽtia: hoc est extreme miserie.
CYRIL. Ait aũt hic apostata iulianus vitanda eẽ sepul
chza: que x̃ps ipse ait eẽ ĩmũda: sed ignozauit vim verboꝝ
saluatozis. non enim iussit a monumentis discedere: sed eis
comparauit phariseozum ficticium populum.

¶ Respõdẽs aũt quidam ex legisperitis ait illi:
Magister: hec dicẽs etiam ꝓtumelias nobis fa
cis. Ut ille ait: Et vobis legisperitis veh: q⁹ one
ratis homines oneribus: que portare nõ possiñ:
⁊ ipsi vno digito vestro nõ tãgitis sarcinas. Ue
vobis qui edificatis monumenta ꝓpheratũ:
patres aũt vestri occiderũt illos. Profecto testi
ficamini q⁹ ꝓsentitis operibus patrũ vestrozuz:
qm̃ quidez ipsi eos occ...erũt: vos aũt edificatis
eozum sepulchra. propterea ⁊ sapiẽtia dei dixit:
Mittam ad illos ꝓphetas ⁊ apostolos: ⁊ ex
illis occident ⁊ persequent: vt inquiratur sanguis
omnium ꝓphetarum qui effusus est a ꝓstituti
one mundi a generatõe ista: a sanguine Abel vs
q; ad sanguinem zacharie: qui perijt inter altare
⁊ edem. Ita dico vobis requiretur ab hac gene
ratione. Ueh vobis legisperitis q tulistis clauez
scientie: ipsi nõ itroistis: ⁊ eos qui introibãt, pbi

buistis. Cum autem hec ad illos diceret: ceperũt
phariseĩ ⁊ legisperiti grauiter insiſ...re: ⁊ os ei⁹
opprimere de multis insidiantes ei et querentes
aliquid capere de ore eius vt accusarent eum.
CYRIL. Redargutio q̃ mansuetos trãsfert i melius su
perbis boĩb⁹ cõiter ĩtollere...l'esse ...et. vñ cuz saluator re
ꝓbenderet phariseos tãq̃ de...tes a recto calle...cellebaẽ
ex hoc legisperi...z caterua. vn...ñdens autẽ qdã ex le
gisperitis ait illi...agister hec dices etiã nob⁹ ꝓtumeliã fa
cis. BEDA. Oẽ misera ꝺscia que audito...ei verbo sibi cõ
numeliã fieri putat: ⁊ ꝓmemorata pena pfidoꝝ se sp intelli
git eẽ damnãdã. THEOP...l. Erant ãt aly legisperiti
phariseis: nã phariseĩ diuisi ab alys q̃...eligiosi videbanẽ.
legis ãt periti scribe erãt doctores: q̃ones legis soluentes.
CYRIL. Ubiſ⁹ aũt legisperitis iuectiuã ingerit: ⁊ depri
mit vanũ eoꝝ supcilliũ. vñ segẽ. At ille ait: Et vob legisperi
tis veh: qz boies oneratis onerib⁹ que portare nõ pñt: ⁊ ipsi
vno digito nõ tangitis sarcinas. Exẽplo patiẽti...it ad eos
dirigẽdũ. Erat lex onerosa iudeis: vt...cenẽ x̃pi discipli: ipsi
vo fastes ꝓtabiles legis colligantes: ⁊ subditis supponẽ
tes: ipsi nullaten⁹ oparicurabãt. THEOPHI. Quotiẽs
ẽt doctor facit q̃ docet: alleniat fascẽ tradens ad exẽplũ...
ipsuz. Qui vo nil agit coꝝ q̃ docet: tũc graues fasces videnẽ
eis q doctrinã suscipiũt: vtpote q nec a doctore pñt portari.
BEDA. Recte ãt audiũt q̃ sarcinas legis vno digito nõ
tangerẽt: hoc est nec i minimis qdẽ eã pficerẽt: q̃si se contra
mozẽ patꝝ sine fide ⁊ gra christi suare ⁊ seruandaz tradere
ꝑsumebãt. GREGO. Tales quoq; mõ plures sunt iudi
ces seueri peccãtiũ: ⁊ debiles agoniste: itolerabiles legisla
tozes: ⁊ debiles poztitozes: nec appropiquare volentes: nec
palpare vite honestatẽ: quã irremediabiliter exigũta subie
ctis. CYRIL. Postq̃ igiſ reprobauit onerosaz legisp̃ito
rũ officinã: iducit coẽm iuectiuã i cũctos ꝓncipes iudeozũ
dicẽs: Ueh vob q edificatis m...numẽta ꝓphetaꝝ: ⁊ patres
vri occiderũt illos. AMBRO. Bon⁹ ẽ hic loc⁹ aduersus
superstitionẽ vanissimã iudeoꝝ: qz edificãdo sepulchza pro
phetaꝝ patrũ suoꝝ facta damnabãt: emulãdo aũt paterna
scelera in scipsos sniam retozquebãt. nõ enĩz edificatio: sed
emulatio loco criminis estimaẽ. vnde subdit: Profecto te
stificamini q⁹ cõsentitis operibus patrum vestroꝝ: quoniã
qdem ipsi eos occiderũt: vos aũt edificatis eoꝝ sepulchza.
BEDA. Simulabãt quidẽ se ob fauozẽ vulgi captandũ:
patrũ suoꝝ horrere perfidiam: memorias ꝓphetaru...m: qui
ab eis occisi sunt: magnifice ornãdo: sed ipso ope testificaẽ:
ẽ...tum pñe negtie ꝓsentiãt: iiurys agẽdo dñm a ꝓphetis p
nunciatũ. vñ subdiſ: Propterea ⁊ sapia dei dixit: Mittam
ad illos ꝓphetas ⁊ aplos ⁊ ex illis occidẽt ⁊ persequentur.
AMBRO. Dei sapia x̃ps ẽ. Deniq; i mattheo habes Ec
ce ego mitto ad vos ꝓphetas ⁊ sapiẽtes. BEDA. Si aũt
eadẽ sapia dei ꝓphas apostolosq; misit: cessẽt heretici x̃po
ex ẽgine ꝓncipiũ dare: omittãt aliũ legis ⁊ ꝓphetaꝝ: aliũ no
ui testi deũ ꝑdicare: q̃uis sepe etiã apostolica scriptura pro
phetas nõ eos solũ q futurã...usti ...arnationem: sed eos q
futura celestis regni gaudia ꝑdicẽt: appellet. Sz nequaquã
bos crediderim aplis in cathalogi ordine preferendos.
ATHANA. Siue aũt occidãt: moꝛs occisoꝝ altius cõ
tra eos clamabit: siue ꝑsequanẽ: memoralia sue iniquitatis
emittunt. Fuga. n. ꝑsecutionẽ passoꝝ in magnuz redundat
ꝑsequẽtiũ crimen. nemo enĩ pium ⁊ mansuetũ fugit: sed po
tius austeꝝ ⁊ moribus imbutum inigs. Et ideo segtur: Ut ĩ
quiraẽ sanguis oĩum ꝓphetarũ: q effusus est a cõstitutione
mũdi a generatione ista. BEDA. Queritur quõ sanguis
oĩum ꝓphetaꝝ atq; iustoꝝ ab vna iudeozũ gñatiõe reqrat
tum multi sancto...z siue an̄ ĩcarnationẽ siue post ab alys na
tionib⁹ sint interẽpti. Sed moris est scripturarũ duas sepe
gnãtiões boĩuz bonozum malozũq; ꝺputare. CYRIL.
Et...ergo dicat demñatiue a gnãtione: ista nõ exprimit solũ
tunc astãtes ⁊ audiẽtes: sed quẽlibet, homicidã astruitur. n.
filĩ silẽ. CHRY. Letez si dicat iudeos grauioza passuros
hoc nõ ĩmerito fit: eo q⁹ ⁊ peioza oĩb⁹ ausi sunt: ⁊ nullo ꝑteri
toꝝ castigati fuerũt: sz cum vidissent alios peccasse ⁊ puni
tos fuisse: nõ fuerũt meliozes effecti: sz silẽa ꝺmiserũt: nõ ãt
ita q⁹ pro ꝺmissis alioꝝ aly luãt penã. THEOPHI. Oñ
dit aũt dñs iudeos eẽ beredes malitie cayn: ex eo q⁹ subdit
A sanguine abel: vsq; ad sanguinẽ zacharie q peryt ĩteralta
re ⁊ edem. Abel siqdem a cayn occisus est. Zacharĩã autez
quẽ occiderũt inter altare ⁊ edẽ qdam dicunt esse antiquũ
zacharĩã filium ioiade sacerdotis. BEDA. Quare igiſ a
sanguĩe abel q ꝓmus martyriũ passus ẽ: miruz nõ est: sz q̃re
vsq; ad sanguinẽ zacharie: q̃rendũ ẽ: cũ ⁊ multi post eũ vsq;
ad natiuitatẽ x̃pi: ⁊ ipso moꝛ nato ĩnocẽtes pereptiſint: nisi
forte qz abel pastor ouiũ: zacharias sac...los fuit: ⁊ hic ĩ cã
po: ille ĩ atrio templi necaẽ est: vt...usq; gradus martyres ⁊
laici. ſ. ⁊ altaris officio mãcipati sub eoꝝ ĩtimãẽ vocabulo.
GREGO. nise. Quidã aũt dicũt q⁹ zacharias pr̃ ioannis
spũ, ꝓpheție cõyciẽs mysteriũ vginitatis ĩtacte dei genitri
cis neq̃q̃ seq̃strauit illã a loco tẽpli vginib⁹ ꝺputato: volẽs
oñdere q⁹ ĩ ptãte ...editozis oĩum erat nouũ ortũ ostendere:
q enire vigozẽ celibat⁹ nõ auferret. Erat aũt hic loc⁹ medi⁹
iter altare ⁊ edem in q̃ erat altare eneũ sitũ: vbi ꝓpter hoc
eũ occiderũt. Aiũt ẽt cũ audirẽt regẽ mũdi vẽturum: dispẽ
satiue metu subiectois aggrediũr eum q attestabaẽ oztum
ipsi⁹ mactãtes sacerdotẽ in tẽplo. GRECVS. Aly autẽ
...am causam dicunt esse ĩterit⁹ zacharie. cum. n. occideret
ĩfantes. magn⁹ ioãnes ...coctãeis suis occidẽdus erat: sed
beliſabet eripiẽs filiũ de medio cedis: petyt beremũ. vnde
cum satellites herodis beliſabet: ⁊ puerum nõ inueniret: cõ
uertunt iram i zachariã: occidẽtes ipm̃ ministrantẽ in tẽ
plo. Segtur enĩ: Ueh vobis legisperitis q tulistis clauẽ scie
BASI. Dec vox veh: q̃ itolerabilib⁹ ꝓfertur dolozibus:
eis que q paulo post detrudẽdi erãt i graue supplicium.
CYRIL. Clauẽ aũt scie ipsã dicim⁹ eẽ legem. Erat. n. ex
vmbza ⁊ figura iustitie x̃pi. Decebat q̃ legisperitos q̃si inda
gãtes legem moysi ⁊ dicta ꝓpharum resera...quodãmõ po
pulo iudeoꝝ ianuas notitie x̃pi. Hoc aũt nõ fecerunt: sz ecõ
t...ꝓgabãt diuinis miracul⁹ ⁊ otra ei⁹ dogmata clamabãt
Quid eũ auditis: sic igiſ tulerũt. i. abstulerũt clauẽ scie. vñ
segtur: Ipsi nõ itroistis: ⁊ eos q itroibant: ꝑbibuistis. Sed ⁊
fides ẽ clauis scie: fit enĩ ꝑ fidez veritatis cognitio ꝓm illud
Isaie: Nisi crediderit is: ñ itelligetis. Sustulerũt ergo legisꝑ
piti clauẽ scie, ñ pmittẽtes hoies ...dere i x̃pz. AVGV.
ō q̃. euã. Sed ⁊ clauis scie ẽ bo...tas x̃pi quã nec ipsi itelli
gere: nec ab alys itelligi volebãt. AMBRO. Arguunẽ ẽt
adhuc sub noie iudeoꝝ: ⁊ futuro supplicio statuunẽ obno
xy: qz cũ doctrinã sibi dñe cognitõis vsurpẽt: ⁊ alios ꝺpedi
ant: nec ipi qõ ꝑfitẽẽ agnoscãt. AVG. ō cõ. euã. Dec ãt oĩa
matthe⁹ narrat eẽ dicta postq̃ dñs i hierl'z venerat. Lucas
aũt hic narrat cũ adhuc dñs iter ageret in hierlim: vñ mihi
sil'es videnẽ eẽ ꝓmões quoꝝ ille alteꝝ: iste alteꝝ narrauit.
BEDA. Quãtũ ãt va ꝑfidie sil'atõis ⁊ ꝺpieratis sue crimi
na audierit phariseĩ ⁊ legispiti: ipsi testanẽ q nõ resipiscere
sz doctorẽ vitatis isidys moliunẽ aggredi. segtur. n. Cũ aũt
hoc ad il. di. ceperũt phari. ⁊ legispiti gra. ...iste. CYRIL.
Sumiẽ ãt ...istere, p ...stare vel iuidere vel scuire: Ceperunt
ãt iterrũpe ꝓmonẽ ei⁹ ĩ plib⁹. vñ segẽ: Et os ei⁹ oppri...mul.
THEOPHI. Cũ. n. ples iterrogãt vnũ ō diuersus mate
rys cũ neq̃at sil'ex oĩb⁹ rñdere: vt ...ipiẽtib⁹ q⁹ dubiter. hoc
igiſ igeniabanẽ ⁊ illi nefary ...ipz. sz ⁊ al'r q̃rebant os ei⁹ opp̃
mere. ſ. vt puocarẽt eũ ad aligd dicẽdũ: vñ possz dãnari. vñ
segẽ. Insi. ei ⁊ q̃rẽ. ali. cape de ore ei⁹ vt accu. eũ. Qõ primo
dixerat. Oppmere: nũc dicit Cape vl'rape aligd ex ore ei⁹

Interrogabāt eū nūc qdē de lege: vt arguāt eū q̄si blasphemū obloquēte de moyse: nūc vo de cesare. vt accusant eum tāq̄ isidiosuz z hostē maiestatis cesaree. CA. XII.

Multis ātūrbis ꝯcurrētib⁹ ita vt se inuicē ꝯculcarēt cepit dicere ad discipulos suos: Attēdite a fermēto pharisęoꝝ: qđ ē hypocrisis. Nihil.n. opertū ē qđ nō reueleť neq; absconditū qđ nō sciať. Quāmobrē q̄ i tenebris dixistis: i lumie dicēť: z qđ i aure locuti estis in cubilibus: ꝓdicabiť i tectis. THEOPHI. Pharisei qdē conabanť ieſum capere i fmone: vt ꝓpter hoc abducerēt: hoc āt in ꝓtrariū vertit. Magis.n. adibāt ppl̄m p millenarios ꝯgregati adeo cupiētes bene rere xp̄m: vt seinuicē ꝯprimerēt. tā validū qd ē vitas: z dolus ibecillꝰ vbiq; vñ t. Multis āt turbis circūstātibus ita vt seinuicē cōculcarent. ce.d. ad discipulos. Attēdite a fermēto pharisęoꝝ: qđ est hypocrisis. CYRIL. Quia.n. cauillatores erāt: ob hoc xp̄s ab eis sibi cauere admonebat discipl̄os. GREGO. naq̄. Est āt qñ feriūtū laudať tāq̄ efficiēs panē vitalē. Est āt qñ vitupať: significās vetustā z acidam maliciam. THEOPHI. Uocat igit feriūtū hypocrisiz tāq̄ alterātē z corrūpentē ītētōes hoiuz qb⁹ se igesserit. Nihil.n. sic alterat mores vt hypocrisis. BEDA. Nā sic modicū fermētū totaz farie massaz corrūpit: sic simulatio aiuz: tota virtutū ſynceritate z vitate fraudabit. AMBRO. Pulcherrimū āt locū tenēde simplicitatis z emulāde fidei saluator itexuit: ne iudaice more pfidie alia ꝓmam⁹ i affectu: alia voce simulem⁹: cū vltimo tpe occulta cogitationu accusantiū: aut ēt defendētiū secreta nr̄e mētis apitura videanť. vñ subdit: Nihil āt optū ē: qđ nō reueleť: nz absconditū: qđ nō sciať. ORIGE. Aut ḡ de illo tpe hoc dic̄: qñ iudicabit de⁹ occulta hominū. aut id dic̄: q̄ ḡtūcūq; coneť aliquis occultare bona alioꝝ ifamys: bonū nāl̄r latere non pōt. CHRY. q.d. discipl̄os: ḡuis nūc qdā vocent vos seductores z maleficos: dete get oia tps: z arguet eoꝝ calūnia: z vīaz declarabit vtutez. vñ q̄cūq; vob i puo angulo palestine locutus fuz: hec audacter z frōte dicta z q̄libz sublata formidine toti orbi pdicate. Et iō subdit: Qñ q̄ i tenebris dixistis: i lumie dicenť: z qđ i aure locuti estis: z in cubilibus predicabiť in tectis. BEDA. Uel hoc dic̄. q. q̄ ītēr tenebras quondaz pſſuraz carcerūq; vmbras locuti vel passi sunt apostoli: nūc clarificata p orbē: i eccl̄ia lectis eoꝝ actib⁹ publice pdicāt. Sane q̄ dic̄: Predicabiť i tectis: iuxta morē puicie palestine logtur vbi solēt i tectis residere. ñ. n. tecta nr̄o more culminib⁹ sublimata: sz plano scemate fabrūt eccl̄ia. ergo dic̄. Predicabiť i tectis. i. cunctis audiētib⁹ palā dicet. THEOPHI. Uel hoc ꝓponit pharisęis. q.d. O pharisei q̄ i tenebris. i. qđ i opacis cordib⁹ vr̄is tētare me conamini: i lumine dicet: Ego.n. suz lux: z in me luce notuz fiet: qcqd vestra machinať caligo: z qđ in aure locuti estis: z in cubicul̄. i. qcqd mutuis susurris vr̄is arrib⁹ istillastis: pdicabiť in tectis. i. ita mihi fuit audibile: acsi i tectis pdicatū fuisset. Dic etiā ītelligere potes q̄ lux sit euāgeliū: tecta vo alte aplꝰ aie. Quotquot vo ꝓcilianti sunt pharisei: diuulgata sunt postmodū z audita i euāgelioluce. stāte magno pcone spūsco sup aplꝰ aias.

¶ Dico aūt vobis amicis meis ne terreāmini ab his qui occidūt corpus: z post hoc non habent amplius quid faciāt. Ostendā aūt vobis quez timeatis: Timete eū qui postq̄ occiderit: hz ptātez mittere in gehennā. Ita dico vobis: hūc timete. Nōne quinq; passeres venūt dipōdio: z vn⁹ ex illis nō est in obliuione coraꝫ deo: Sed et capilli capitis vestri oēs numerati sūt. Nolite ergo timere multis passeribus pluris estis vos.

CYRIL. Qñ gemina est cā pfidie: que aut ex inolita malitia: aut ex accidēti metu nascit: ne qs metu territ⁹ deū quē corde cognoscit negare cogat, pulchre addit: Dico āt vobis amicis meis: ne terreamini ab his q occidūt corpus. CYRIL. Nō qbuscunq; eni simꝑ h̄ mo conuenire videť: ſz bis q deū ex tota diligūt mente: qbus cōuenit dicere. Quis nos sepabit a charitate xp̄i: qui āt nō tales sunt: labiles sūt z ad psiliendū parati. porro dns dicit: Maiorē hanc dilectionē nemo hz q̄ vt aiaz suā ponat quis pro amicis suis. Quo modo āt non est iconuenies issimum xp̄o nōrependere: qđ ab eo recipimus? AMBRO. Morte etiā docet nō ee terribilē: quā locupletioze fenore sit imortalitas redempturā.

CYRIL. Est ergo aduertēdum q̄ laborib⁹ parāt corone: z boies quibus mortales vsq; ad tempus suam iram extendunt: fitq; illis nostre pſecutionis finis corporalis iteritus. vñ subdit. Et post hoc nō hñt amplius quid faciant.

BEDA. Ergo supuacua furiunt insania: qui mortua martyrum membra feris auibusq; diſcerpēda ꝓiciunt: cum nequaq̄ oipotentie dei ḡn ea resuſcitando viuificet resistere possint. CHRY. Considera qualꝫ dominus discipulos ob⁹ti. periozes cōstituit: ipam morte cunctis terribilez hostem ꝓtēnere. Simul autem z documēta imortalitatis aperiēs ostēdit eis cum subdit. Ostendā autem vobis: quem timeatis: timete eum q̄ postq̄ occiderit: hz potestatem mittere in gehennam. AMBRO. Mors.n. nature finis non pene est: z ideo mortem supplicij corporalis esse defectum: penā vo aie eē ꝑpetuaz: deūq; solum esse metuendū. cuius potestati nō sit pscribat: sz eadem natura subiaceat. ꝓcludit: Ita dico vobis. hūc timete. THEOPHI. Dinc nota q̄ peccatoribꝰ qdē mors ad supplicij ferť: z hic cruciatis ipis per interitū z cōsequēter in gehennam detrusis: sed si sermonem discutiens quid nam aliud ītelligas: non enim dicit: Qui mittit in gehennā: sed qui ptātem habet mittere. Nō eniz quicunq; cum peccato moriunť: statiz detrudunť in penā: sed fit iterdum remissio oblationū z orationū cā que ꝑ defūctis dāť.

AMBRO. Inspirauerat ergo dns simplicitatis affectū: virtutem mentis exerat: fides sola nutabat. Bene ergo de rebus viliozibus roborauit: subdens: Nōne quinq; passeres venūt dipōdio: z vnus ex illis non est in obliuione coram deo: q.d. si de⁹ obliuionē passeꝝ non hz: hominū quō habere potest? BEDA. Dipondius genus est ponderis leuissimi ex duobus assibus cōpositi. GLO. Qđ aūt in numeris est vnum: hoc in ponderibus assis: qđ duo: hoc dipondius.

AMBRO. Fortasse autez dicat aliqs quomō apostolus dixit: Nonne de bobus cura est deo? cuz hos passere pciosior sit: sed aliud est cura: aliud sciētia. ORIGE. Ad litteraꝫ igit acumen diuine prouisiōis que ꝓcedit vsq; ad minima per hoc significať. Mystice autem quinq; passeres spiritales sensus iuste significant: qui excelsa z supra homines sentiunt: deum ituentes: nocem audientes diuinā: gustātes panem vite: olfacientes odorē unguentoꝝ christi: palpātes verbum. Qui dipōdio veneuntes. i. vilipensi ab eis: quia q̄ sunt spūs stultitiā iudicāt: nō danť in obliuiōe coraꝫ deo. Dr̄ āt os aliquoꝝ in memoꝝ fieri ꝓ eoꝝ facinora. THEOPHI. Uel bi qnq; sēsus duob⁹ assib⁹ vēdūť nouo. s. t. veteri testō: et iō nō danť obliuiōi a deo. quoꝝ. n. sensus tradunť verbo vite: vt sint apti ad spiritale pabulū: boꝝ semp memoꝝ ē dns.

AMBRO. Uel alr̄. Passer bon⁹ est cui volandi natura suppeditat. volandi eni nobis grām natura ōdit: voluptas abstulit. que malozum messis grauat animam: atq; in mundi terrenarum sordium cibū querāt: ad supioꝝ operuz fructū reuolare nō pñt. Est ergo malus passer q̄ volādi vsu terrē

ne vicio labis aboleuerit: q̄les sūt isti passeres: q dipōdioue nerūt luxurie. s. ꝓcio singularis. aduersari? eni tāq̄ captiua mācipia viliozis ꝓcio estimatōis adyecit. At ꝑ tāq̄ ꝓcio sue seruitia: q̄ ad imaginē sui fecit: idoneos sui opis estimat: z magno ꝓcio nos redemit. CYRIL. Est igit sibi cure diligēter nosse scoꝝ vitā. vñ subdit: Sz z capilli capitis vestri oēs numerati sūt. Per qđ significat q̄ oia q̄ ad eos spectāt: diligētissime nouit: dilig̃tiā. n. cure adhibit numeratio māifestat. AMBRO. De numer⁹ capillorꝝ nō in actu ꝓputatōis: sed facilitate cognitionis accipiť: bñ tñ nūera dicūť: qz ea q̄ vilissimus fuare nūeram⁹. CYRIL. Mystice āt caput qdē bois ē ītellect⁹: capilli vo cogitatōes q̄ patēt deo. THEOPHI. Ut caput vniuscuiusq; fideliū itelliges aptā xp̄o ꝙuersationē: crines aūt ei⁹ mortificatia corporis opa: q̄ numerant⁹ a deo: z digna sunt ꝓpitione diuina.

AMBRO. Si igit tāta dei ē maiestas: vt vn⁹ ex passeribꝰ aut nr̄oꝝ nūer⁹ capillorꝝ ꝓter sciaz dei ñ sit: q̄ idignū ē estimare q̄ fideliū corda dns aut ignoret: aut spnat qui viliora cognoscat. vñ q̄ēiter ꝓcludit: Nolite ḡ timere: multis passeribus plis estis vos. BEDA. Nō plēs estis legēdū ē: qđ ad ꝓpationē nūeri ptinet: ſz pluris estis: b ē apud deū maioris dignitatis. ATHANA. Quero āt ab arriānis si q̄si dedignareť de⁹ alia facere: solū filiū fecit: cetera vo filio subroganit: quō puisiōe vtiť vsq; ad tā modica: capillū z pa[illegible]. Quoꝝ. n. puisiōe fungiť: boꝝ creator est suo verbo.

¶ Dico aūt vobis: omnis q̄cunque ꝓfessus fuerit me coram hominibus: z filius hominis ꝓfitebiť illum coram angelis dei. Qui aūt negauerit me coram hominib⁹: negabiť coram angelis dei. Et omnis qui dicit verbum in filium hominis remittet illi: ei āt q̄ in spūscm blasphemauerit: nō remittet. Cū aūt inducent vos in sinagogas: z ad magistratus z potestates nolite solliciti esse qualiter aut quid respondeatis: aut qd dicatis: Spiritus enim sanctus docebit vos in ipsa hora qd oporteat vos dicere.

BEDA. Supra dcm est opa q̄libet z verba abscondita esse reuelāda. Nunc aūt cōcludit hāc reuelationē nō in vilibus quolibet conciliabulo: ſz i cōspectu supne ciuitatis eterniq; regis ac iudicis agendā dicēs: Dico aūt vob: oīs quicunq; ꝓfessus fuerit me coram hoib⁹: z filius hois ꝓfitebiť illū coram angelis dei. AMBRO. Preclare ēt fidē acuēdo itexuit z fidei ipsi virtutum fundamēta subiecit: Nā vt fortitudinis ieiunium ē fides: ita fidei fundamētū ē fortitudo. CHRY. Nō ē ergo dns ītētus itrīseca fide: ſz exteriorē ꝓfessionez exponat: vrgēs nos ad fiduciā z maiorē affectū. Et qz hoc oīb⁹ vile ē cōiter logť dicēs: Oīs qcū: ꝓfessus fuerit me. CYRIL. Ait āt paulus: Si ꝓfitearis ore tuo dñm iesum: z credas in corde tuo: q̄ de⁹ eū a mortuis suscitauit: salu⁹ eris. Totum xp̄i mysterium in his ītērpretať: decet.n. ꝑsonā oris tui z verbum. i. vnigenitū ex ipsi⁹ substātia fateri dñm. oīuz non tantū ab extrīseco: z furtiuum sortitum dñm: sed exīte reuera z nāturaliter dñm: sicut z pr̄. Cōsequēter oz fateri: q̄ deus būc a mortuis suscitauit ipm. s. fcm̄ hoiem z passum in carne p nobis: sic eni resurrexit a mortuis. Quisqs ergo sic cōfitebiť xp̄m coraꝫ hoibus. vz: vtcū z dñm: xp̄s cum ꝓfitebiť coraꝫ angelis dei: tunc tpis cum discēdet cū sanctis angel⁹ in gloria pris sui in seculi cōsummatōe. EVSE. Quid aūt erit glorios⁹ ipm vnigenitū dei verbuz attestari ꝑ nobis in diuino iudicio: ac ipso effectu remuneratōez testimony ꝓmere indigni? uz in aiam eius: cui testimoniū phibeť: nō. n. manēs extra eū cui testimoniū reddeť: ſz bītās i eo: z iplēs eum lumine suo testimoniū dabit. Cū āt corroborasset eos spe bona p tā

ta pmissa: itez eos iducit terribiliozib⁹ minis dicēs. Qui āt negauerit me coraꝫ hoib⁹: ōnegabiť coraꝫ angelis dei. CHRY. Et ī maiorē mal⁹ supplicium: z i bonis maiorē recōpensationē ponit. q.d. Tu hic ꝓfiteris: aut negas: ego aūt illic. Bonoꝝ eni malozūq; retributio cū augmento i futuro seculo te pstolať. EVSE. Opportune āt hāc ominatōez pōit: ne cōfessionem ipsi⁹ cōtēneret pp penā q̄ est negari a filio dei: qđ est a sapia denegari: z a vita deficere: z lumie ptiuari: z oīb⁹ destitui bonis. Sz z hec cūcta pati coraꝫ pr̄e q̄ est in celis z āgelis dei. CYRIL. Negātes āt sunt ꝑmo qdē q̄ iminēte pſecutōe fidē postposuerūt: abnegāt et hereſū doctores z discipuli. CHRY. Sūt ēt alij abnegatōis modi: quos paul⁹ ostendit di. Cōfitent̄ se nosse deū: factis aūt negāt. Et itez: Si qs suoꝝ z maxie domesticoꝝ curā nō hz: fidē negauit: z ifideli deterior. Itē anaritiā fugite: que est idolatria: postq̄ḡ tot sūt modi negatōis: palā q̄ totidē sunt cōfessiōis: quos qcunq; ꝙuauerit audiet illā btissimā vocez q̄ vos laudauit oēs q ꝓfessi fuerit eū. Attēde āt vboꝝ cautelā. In greco. n. dic̄ qs cōfitebiť i me. oñdens q̄ nō ꝑsonā virib⁹: ſz adiutus supna gra xp̄m aliqs cōfitebiť. De negāte vo nō dixit: i me: sed me. nā destitut⁹ gra denegat: redarguiť tñ: qz destitutio ꝑ eum q̄ seruē fit. BEDA. Ne āt ex eo q̄ ait cos q̄ se negauerit eē denegādos: vna cūctoꝝ. boc ē coꝝ q studio z coꝝ q ifirmitate vel ignorātia negāt cōditio putaret: continuo subiecit: Et oīs q̄ di. ver. i fi. bo. remit. illi: ei āt q̄ in spūscm blasphemauerit: nō remit. CYRIL. Sz si hoc vult īuere saluator q̄si qđ iniuriosū vbuz dicat a nob in boies cōcm: obtinebim⁹? si peniteamus vēiā. Nulla difficultas ē in sermone: qz cuz nāl̄r bon⁹ sit dns: emēdat volētes penitere. vez ꝑ ad ipm xp̄m reuocqueat fmo: q̄l̄r icōdēnabil ē q̄ diēbus i eū. AMBRO. Utiq; filiū hois xp̄m ītelligim⁹: q̄ de spūsco gnatus ex vgine ē: eo q̄ parēs ei⁹ in terris sola sit vgo. Nūqd ḡ maior spūsā ctus xp̄o vt in xp̄m peccātes veniā ꝓsequant̄: in spūscm de linquētes remissionē nō mereātur adipisci? Sz vbi vitas ptātis ē: nulla cōpatōis ē qđ. ATHANA. Uiri qdē āti g: studios⁹ oziges: z mirādus theognost⁹ hāc cōscribūt eē spūsci blasphemiā: q̄n q̄ digni reputati sunt dono spūsci p baptismū regrediunť ad peccādū. ob hoc. n. aiūt illos nec venia obtinere. put paulus dic̄: Impoſe est eos q̄ fci sunt participes spūssancti: z ꝓlapsi sunt reuocari rursū ad pniaz. Addit āt vterq; ītentiōez ꝓpriā: nam origenes cām buiꝰ sic exponit: Deꝰ qdem pr̄ oīa pcurrit: z singula cōtinet. virt⁹ autē filij ad sola rōnalia ptēdit: spūs vo sanct⁹ solus iest pticipātibus eum in domo baptismatis. Q̄n ergo cathecumini peccāt z gētiles: peccant in filium q̄ in eis manet: possimt tamē veniā obtinere: cum digni fiūt dono regnātōis: q̄n vero baptiçati dereliquunt: dicit boc nō attingere spūm: ad quē cum pueniſſent: peccauerunt. z̄o irremouabilem fore damnatōez. Theognost⁹ vero ait: q̄ qui primum z scōm exceſſit limem: minorē penā meret̄: sed q̄ tertiam quoq; ptranſit: nō amplius accipiet veniam. Primū qdem z scōm limē vocauit doctrinā pris z filij. tertiuz vo i ꝓticipatōe spūssancti: ſz illud. Cum venerit spūs veritatis: docebit vos oēs veritatē nō tantū doctrina spūs dogma filij supet: ſz qz filij? cōdescēdit impfectis: spūs vo signaculum est eoꝝ: q̄ ꝓficiunt. Sic igit non qz superet spūs filium: expers est venie blasphemia spūs: sed qđez qz impfectorum est remissio: perfectis vo nulla restat excusatio: sed cum filius sit in patre: est in illis in q̄bus est pr̄: nec abest spirit⁹. Indiuisibilis est enim sancta trinitas. Ad hec si oīa p filium fcā sunt: z oīa in ipso ꝓsistunt: erit ipe nimiꝝ in oibus: vt necessariū sit peccantē in filium ī patrē: z in spūscm peccare. sacrum āt baptisma i noīe patris z filij z spūssancti datur: z sic peccantes post baptismū in sanctam trinitatē exercēt blasphemiā. Leterum si pharisei baptismum non susceperant: qualiter redarguebat eos: acsi blasphemassent in spūsanctum: cuius nondum erant facti

participes:pserti cum nō de pctis simplr:sz de blasphemia eos increpabat:Differūt aūt qñ q peccat: trāsgredit legē.q vo blasphemat:i ipaz offendit deitatē.Sz aliter.Sic3 qui deliquūt post baptisma nō idulgetur vidicta reatuū qualiter apls penitēti in cozintho odonat:Retrogressos vo galathas parit:quousqz xps denuo formet i eis.Cur aūt no uatū arguim? sterimentē pniaz post baptismū.apls aūt ad hebreos nō dissipat pniaz pctōz:Sz ne putarēt fm ritū legis pnie cā multa foze:quotidiana baptisnata:ob hoc penitere qdē monet:vnicā āt foze iſinuat p baptisma renouationē.Talia vo ꝓsiderās recurro ad dispsationē q̄ fit i ecclo:q de? exūs hō fact? ē:tauḡ de? suscitat mortuos:sic̄ carne vestit? sitiebat:laborabat:patiebat.Qñ igr aliq spectātes hūana videt dñz sitiētē aut patiētē:obloquūt in saluatorē:velut in hoiez.peccāt qdē:pūt tñ cito cū pēituerit accipere veniaz ptendētes p cā fragilitatez corpis.Qñ vo rursus aspicientes aliq opa deitatis dubitāt de nā corpis:ipsi quoq; nimiū peccant.Sz q bis pēitētib? cito pt ignosci:eo q ipsi excusatōez hñt ab opez magn.tudie.Qñ vo diuinitatis opa retozquēt ad diabolū:merito irreuocabilē ferūt sententiā:qñ arbitrati sunt diabolū fore deū: q vez deuz nihil plusq̄ demones i opib? putauerūt bre.Ad hāc ergo pfidiā pharisei puenerāt.saluatoze.n.oſidēte pris opa:mortuos suscitās:cecos illuminās:q filia faciēs:hō opa dicebāt eē beelzebub.eque.n.dicere poterant videtes mūdi ozdinē:q erga eū ꝓuisionē:q mundus ad beelzebub creat?.Quādiu igitur ad hūana spectātes mēte claudicabāt dicētes:Nōne h ē carpētary fili?:q quō lras q̄s nō didicit nouit:Sustiebat eos tāḡ in filiū hominis peccātes:sz ybi magis isanūt dicētes:opa dei esse beelzebub nō arguli? eos sustinuit.Sic enī q tādiu patres eoz sustinebat:q̄diu cā panis q aq murmurabāt:sz postq̄ vitulū oflātes in cū collata sibi dñit? būficia referūt:puniti sūt.pmo qdē nō paucis coz occisis:postmodū dixit:Ego aūt in die vltōis visitabo hoc pctm cozuz.Talē ergo q nūc pharis. audiunt sniam:vt in flāma diabolo pata ppetuo cozrodant cū eo.Nō igit faciēdo collatōez inter blasphemiā dictā in ipm:q spūscm hec dixit.q̄ maioz sit spūs:sed vtraq3 blasphemia in ipm plata:hāc minorē:illā validioze oſidit.ipm enī videtes hoiez vitupabant:q ei? opa beelzebub esse dicebāt. AMBRO.Sic igit videt gbusdā:vt cūdē q filiū q spūscm itelligam?:salua distinctōe psonaz q vnitate sub:qz vn? q de? q hō xps est spūs.ct?: sicut scriptum est:Spūs ante faciez vestrā xps dñs: Idem spūssanct?:qz q pr sanctus q filius sanctus:q spūssanctus.Si ergo vtrūq3 xps est:que est diuersitas nisi vt sciamus quia diuinitatē xpi nobis negare nō liceat. BEDA.Ul aliter. Qui opa spūssancti dicit eē beelzebub:isti ñ dimittet neq3 in pnti seculo neq3 in futuro:nō q negemus ei si pniaz agere possit:posse dimitti a deo:sz q credamus eū blasphemū exigētib? meritis:sicut nūq̄ ad remissionē:ita nec ad ipsos digne pnie fructē esse puentuz:sz illud:Excecauit oculos eoz ne ꝺuertāt:q sanē illos. CYRIL.Qz si creatura eēt spūscūs: nō aūt de diuina suba prīs q filꝝ:q̄liter acta in eū ꝓtumelia tāta fert,penā q̄ta ꝓmulgat ꝓtra blasphemātes in deū. BEDA.Neq3 tñ gcūq3 spūscm nō esse:aut deuz nō eē:sed pre filioq3 minoze ꝓfitēt: hoc irremissibilis blasphemie crimīe tenent:qz būana ignozātia ducti faciūt: nō iuidētia diabolica sicut pncipes iudeoz. AVGV. de v. do. Uel alr.Si bic diceret q blasphemauerit:quancunq3 blasphemiā in spūscm oēm itelligere ꝺberem?. Sed qz dictū est:Qui blasphemauerit in spūscm:ille intelligat q nō oīmō: sed eo modo blasphemauerit vtei nunq̄ possit ignosci.sic enī deus est.Deus neminē tētat.s.nō oī:sed quodā tēptatōis mō.Quis aūt sit iste modus blasphemādi ꝓtra spūscm dicamus.Primū quidē credētiū būficiuz est in spūscō remissio pctōz.ꝓtra boc donū gratuitū logtur coz impenitēs:Jpa ergo ipenitētia est spūs blasphemia:que nō remittit neq3 i hoc seculo neq3 i futuro:qz pnia ipetrat remissionem in hoc sculo:q̄ valeat i futuro. CYRIL.Cū aūt tñ metū icusserit dñs discedētibus a recta ꝓfessione:pcepit de cetero nō curare de rīsu:eo q fideli? dispositis ꝓstituit vbagrua spūs tanḡ doctor habitās.vñ segt:Cum aūt inducēt vos i synagogas q ad magistratus q potestates:nolite solliciti eē qual? aut qd rñdeatis:aut qd dicatis. GLO. Dicit aūt Qual? q̄.ū ad modū,pfer.i.Quid:quātū ad modū iuenidi.Rñdeatis iterro.antibus.Aut qd dicatis:discere volētibus. BEDA.Cū.n.ꝓpter xp̄z ducim.ur ad iudices:volūtatē tñ nostrā,p xp̄o debem? offerre:Letez i rñdēdo spūs sancti gra ministrabit.vñ subditur:Spūs enim scūs docebit vos i ipa hora que opoꝛteat vos dicere. CHRY.Alibi vo dr:Estote paratī cūctis ad rñdendū:gcūqz q̄stuerit a vobis rōnē spei q̄ fouet vos.Qñ nāq3 oritur iter amicos agon pcipit nos meditari.qñ vo terribile é ꝓtoziū: q pauoz circūquaq3 dat,ppriū monimētū vt audendum sit q loquēdū:nō āt obstupescēdum. THEOPHI.Qñ igit duplex é nra īfirmitas.q aut pene formidine martyriū fugim?: aut qz rudes sum? q nescim? reddere rōnē fidei:vtrūq3 exclusit.metum qdē penaz:i eo q dixit: Ne timeatis occidētes corp?, timorem vero inscie in boc q dixit:Nolite solliciti esse qli quid respondeatis.

¶Dixit aūt ei qdaz de turba: Magister dic fratri meo vt diuidat mecū hereditatē. At ille dixit ei: Homo:qs me constituit iudicem aut diuisorez supra vos? Dixitq3 ad illos. Uidete q cauete ab oi auaritia:qz nō in abūdantia cuiusq̄ vita eius est ex his que possidet.

AMBRO.Tot? supior loc? ad subeūdā,p cōfessiōe dñi passionē aut ꝓtemptu mortis aut spe pmy:aut māsuri denūciatōe supplicy:cui nūq̄ venia laxet ī struit.Et qñ auaritia plerūq3 solet tētare virtutē:etiā h?abolēde rei pceptū subiecit q exēplū cum dr:Ait aūt ei qdā de turba: Magister dic frī meo vt diuidat mecū hereditatez. THEOPHI.Di duo frēs qz de hereditate pīna diuidēda contēdebant:q̄s erat vt alter alterz fraudare itēderet.Dñs aūt docens nos q nō oz ad terrena flecti repellit vocātē euz ad hereditatis diuisionē.vñ segt. At ille dixit ei: Homo qs me cōsti. iudicē aut diuisorē.s.facultatuz sup vos? BEDA.Qui magro supne pacis gaudia ꝓmēdāti:terrene diuisiōis vult igerere molestiā:merito hō vocat fm illud: Cū sit inter vos zelus q ꝓtentio:nōne hoies estis? CYRIL.Fuit aūt dei filꝝ qñ fact? est filis nobis:ꝓstitut? a deo pre in regē q pncipē super nos plurimos: regesce:comede: bibe: epulare. Dixit aūt illi deus: Stulte hac nocte aiam tuaz repetēt a te. Que aūt parasti cuius erūt? Sic est qui sibi thesaurizat: q non est in deum diues.

THEOPHI.Dico q ex affluētia opū nō ꝓtēdat vita būana:ad h? fidē: pabolā subdit dicēs:Dixit āt filiis.ad il.di. Do.cuius.diui.vbe.fru.ager attulit. BASI.Nō facturi q dē ex vbertate fructuū aliqd bōi vt magis diuīa lōganimitas pateat:q̄ vsq3 ad malos suā bonitatē extēdit: plues super iustos q iiustos. Que vo sunt q̄ h homo bñfactoꝛi recōpensat:Nō meminit cōis nature:nec arbitrat? est oportere qō supfluit:dispēsari egentib?:q bozrea qdez crepabāt p copia ꝺditoz:auar? tñ aīus neq̄q̄ iplebat: nolēs veterib? cedere pp auariciā:noua nō valēs suscipe,pter mltitudinē:pp qō ipsā ei? ꝓsilia q steriles cure.vñ segt. Et cogi.i se di. Quid fa.q fi ba.quo cō.fru.meos:Longrit eq̄ paupib?:an ñ qué ꝑmit iopia dic:qd faciā:vñ vict?:vñ calciamīta:talia q locupiet,pfert.Urgēt.n.ipsius aīaz diuitie a ꝓmtuarys emanātes:ne forte cū exīuerit,pstit egētibus:a silī gulosoꝛ q malē redacitate crepare q̄ idigentib? ō reliquys iptiri. GREGO.xv.moza. O angustia ex sacietate nata.dicēs.n.qd facia:pfecto idicat:qz voto? suoz effectib? pssus sub quodā rez fasce laborabat. BASI.Erat qdem i ꝓmptu dicere: Aperiaz bozrea:cōuocabo egenos:sed cogitat non vt distribuat:sz vt cōgreget.Segt enī:Et dixit:hoc faciā: Destruaz bozrea mea. Bene facis:nā digna ōstructōe negcie ꝓmptuaria dissolue bozrea:ex qb? nullā:cōsolationē accepit:subdit: Et maioza faciā. At si q hoc impleueris: nunquid destruces iterū:qd stulti? q̄ in ifinitū laborare. Bozrea sunt tibi ꝑ vis pauperū dom?.sed dices:Cui iniuriā facio ꝓpria retinēdo Tā q segtur: Et illuc ogregabo oīa q̄ nata sunt mihi q bona mea. Dic mihi q̄ tua:vñ ea sumēs in vitā tulisti:sic̄ q prouenies spectacula,phiberet aduenientes appropriando sibi: qō ad vsum cōez ordinat.siles sunt diuites q cōia q̄ posuerūt estimāt sua eē.si enī q̄libet sue necessitatis sufficiāter recipiēs:relinq̄ret supfluū idigēti:non esset diues nec pauper. CYRIL.Attēde q aliter eē friuolū ei? ybū cum dicit:Cō.om.q̄na.sunt mihi.ōīa nō putaret ea diuinit? obtinere:sz fruct? eē laboꝛ suoꝛ. BASI.Ceterum si fateris ea tibi diuinit? puenisse:an iniustus est deus ineq̄liter res nobis distribuens:Cur tu abūdas:ille vo mendicat:nisi vt tu bone dispensationis merita cōsequaris:ille vero patientie bravis decoret.At tu nōne spoliatoꝛes:q̄ dispēsanda susceptā ꝓpria reputādo:Est panis famelici quē tu tenes nuda tunica:quā in cōclāui conseruas:discalciati calceus qui penes te marescit:indigentis argentū qō possides ibuma tu:quo circa tot iniuraris: quot dare valeres. CHRY. Sed q in boc errat:q bona putat que sunt indifferentia. rez enī quedā sunt bone:quedā male:quedā medie:Bona quidem sunt castitas:q humilitas q bꝫ:que cuz bō eligit fit

in abundantia cuiusq̄ vita eius est ex his que possidet.

THEOPHI.Doc dic dñs refellēs auaroz itentiōes q videnī coaceruare diuitias q̄si diu victuri. Sed nunquid re opulēria longeuum efficiet:Quid igitur manifeste sustines mala icerte causa quietis.nam dubiuz est an debeas attingere senium:cuius gratia thesauriças.

¶Dixit aūt similitudinē ad illos: dicēs:Hois cui iuſdā diuitis yberes fructus ager attulit q cogitabat intra se dicens: Quid faciā q nō hēo quo cōgregē fructus meos? Et dixit:Hoc faciaz.Destruā bozrea mea: q maioza faciam: q illuc ogregabo oia q̄ nata sunt mihi q bona mea: q dicam aie mee: Anima habes multa bona posita in annos plurimos: regesce:comede: bibe: epulare.

Dixit aūt illi deus: Stulte hac nocte aiam tuaz repetēt a te. Que aūt parasti cuius erūt? Sic est qui sibi thesaurizat: q non est in deum diues.

THEOPHI.Dico q ex affluētia opū nō ꝓtēdat vita būana:ad h? fidē: pabolā subdit dicēs:Dixit āt filiis.ad il.di. Do.cuius.diui.vbe.fru.ager attulit. BASI.Nō facturi q dē ex vbertate fructuū aliqd bōi vt magis diuīa lōganimitas pateat:q̄ vsq3 ad malos suā bonitatē extēdit: plues super iustos q iiustos. Que vo sunt q̄ h homo bñfactoꝛi recōpensat:Nō meminit cōis nature:nec arbitrat? est oportere qō supfluit:dispēsari egentib?:q bozrea qdez crepabāt p copia ꝺditoz:auar? tñ aīus neq̄q̄ iplebat: nolēs veterib? cedere pp auariciā:noua nō valēs suscipe,pter mltitudinē:pp qō ipsā ei? ꝓsilia q steriles cure.vñ segt. Et cogi.i se di. Quid fa.q fi ba.quo cō.fru.meos:Longrit eq̄ paupib?:an ñ qué ꝑmit iopia dic:qd faciā:vñ vict?:vñ calciamīta:talia q locupiet,pfert.Urgēt.n.ipsius aīaz diuitie a ꝓmtuarys emanātes:ne forte cū exīuerit,pstit egētibus:a silī gulosoꝛ q malē redacitate crepare q̄ idigentib? ō reliquys iptiri. GREGO.xv.moza. O angustia ex sacietate nata.dicēs.n.qd facia:pfecto idicat:qz voto? suoz effectib? pssus sub quodā rez fasce laborabat. BASI.Erat qdem i ꝓmptu dicere: Aperiaz bozrea:cōuocabo egenos:sed cogitat non vt distribuat:sz vt cōgreget.Segt enī:Et dixit:hoc faciā: Destruaz bozrea mea. Bene facis:nā digna ōstructōe negcie ꝓmptuaria dissolue bozrea:ex qb? nullā:cōsolationē accepit:subdit: Et maioza faciā. At si q hoc impleueris: nunquid destruces iterū:qd stulti? q̄ in ifinitū laborare. Bozrea sunt tibi ꝑ vis pauperū dom?.sed dices:Cui iniuriā facio ꝓpria retinēdo Tā q segtur: Et illuc ogregabo oia q̄ nata sunt mihi q bona mea. Dic mihi q̄ tua:vñ ea sumēs in vitā tulisti:sic̄ q prouenies spectacula,phiberet aduenientes appropriando sibi: qō ad vsum cōez ordinat.siles sunt diuites q cōia q̄ posuerūt estimāt sua eē.si enī q̄libet sue necessitatis sufficiāter recipiēs:relinq̄ret supfluū idigēti:non esset diues nec pauper. CYRIL.Attēde q aliter eē friuolū ei? ybū cum dicit:Cō.om.q̄na.sunt mihi.ōīa nō putaret ea diuinit? obtinere:sz fruct? eē laboꝛ suoꝛ. BASI.Ceterum si fateris ea tibi diuinit? puenisse:an iniustus est deus ineq̄liter res nobis distribuens:Cur tu abūdas:ille vo mendicat:nisi vt tu bone dispensationis merita cōsequaris:ille vero patientie bravis decoret.At tu nōne spoliatoꝛes:q̄ dispēsanda suscepta ꝓpria reputādo:Est panis famelici quē tu tenes nuda tunica:quā in cōclāui conseruas:discalciati calceus qui penes te marescit:indigentis argentū qō possides ibumatu:quo circa tot iniuraris: quot dare valeres. CHRY. Sed q in boc errat:q bona putat que sunt indifferentia. rez enī quedā sunt bone:quedā male:quedā medie:Bona quidem sunt castitas:q humilitas q bꝫ:que cuz bō eligit fit bon?.Mis aūt opposita sunt mala.q̄ [illegible] dū eligit fit malus. Media vo sunt vt diuitie.q̄ qñq3 quis ordinanḟ in bonū.s. ad [illegible]emosynā:qñq3 ad malū.s.ad auariciā.q siliter inopia. qñq3 ad blasphemiā:qñq3 ad sapiam fm affectū vtentiuz.

CYRIL.Diues igit nō parat ꝑmanētia bozrea sz caduca:q qō stulti? ē:uite lōgitudiné sibi tarat:segtur enī:Et dixit ca aie mee.Alia habes mlta bona posita i annos plurimos. Sed o diues fruct? qdē habes in bozreis:sz annos plimos vñ poteris obtinere? ATHANA.Sigs āt sic viuat:q̄ si quotidie moriturus:eo q̄ icerta est nāliter vita nra: non peccabit.semp.n.maioz timoz plimuz voluptatis diſsoluit. Sed ex hoc diues lōgeuitatē sibi repromittens ad voluptates aspirat.Segt.n. Regesce.s.a laboze. Cōede: bibe: epulare:magno.s.apparatu. BASI.Tā ꝓuidus es erga bona aie:ut escas corporeas aie ascribas:siqdez vturē bz:si fe cūda ē opationum bonaz si deo adhesit:bona plima possidet:q bono gaudio gaudet.Uez q? tot? carnalis es passiōibus subiect? a vētre nō ab aīa clamas. CHRY.Nō autē decet vacare delitys impinguare corp?.q attenuare aīam fasceq̄ ei grauare:q tenebras obducere:spūsum̄q̄ velamē: eo q in delitys dñatiuū aie fuit.fuile vo corpoi dñat.Alimentoz aūt idiget corp? nō delitiaz vt nutriat:nō vt scindat q fluat. Neq3 enī aie soli:sz q ipsi corpi sunt nociue delitie:eo q ex forti fit debile:ex sano egrotatiuū:ex agili graue:ex formoso dformē:ex iuuene veterosuz. BASI.Permissus aūt ē deliberare in oib?q manifestare ꝓpositū ꝓpriū:vt cōdignā mereat? sui affect? sniam.Sed dū in abdito logē:eloquia ei? examinā in celo: vñ sibi rīsa ꝓueniūt. Segtur enī:Dixit aūt illi de?:Stulte hac nocte aiam tuaz repetēt a te. Audi ꝓuidē tibi stulticie nomē:qō tibi nullus ꝓposuit boium:sz ipse de?. GREGO.xxv.moza.Sadē nocte sublat? ē:q multa tpa fuerat ꝓstolat?:vt.s.q in lōguz sibi subsidia colligēdo ꝓsperarat: subsequēte die vel vnū mīme videret. CHRY.Dicit aūt repetēt a te. Exposcebat enī eā forsan terribiles quedā vindices ad hoc misse:qñ si de ciuitate in ciuitatē transeuntes egemus ductoze: multo magis absoluta a corpoze:q ad futurā vitā trāsmigrās indigebit ducatu.Ob hoc multotiens recusat aīa: q regreditur in ꝓfundū:cuz dz exire a corpoze. sem enī stimulat nos cōsciapeccatoz:sz ꝑcipue cū debem? trahi ad terribile iudiciū.Tunc enī tota ogeries criminū innouaḟ.q pze oculi posita mentē precellit.q sicut carcerati semp quidē dolorosi sunt:tūc aūt precipue cū debent iudici ꝑsentari: sic q aīa maxīe in ipso tēpore de peccato cruciaḟ q dolet. Multo aūt magis cuz fuerit exuisa. GREGO.xxv.moza. In nocte aūt ablata est aīa que in obscuritate cordis ē emissa. In nocte ablata est: que cōsiderationis lucē habere noluit vt qō pati poterat ꝓuideret.Subdit aūt: Que āt parauisti cuius erūt? CHRY.Dic.n.ea deseres: nō solus nullū inde principiens cōmodum:sed q sarcinā peccatoꝛū portans sup bumeros ꝓprios. Et q̄ quidē a te ogesta sunt:plerūq3 in manus inimicoz peruenient:a te vo super bis rō regret. Segtur:Sic est qui sibi thesaurizat.q nō est in deū diues. BEDA. Dic enī stult? est:q i nocte rapiend?.Ergo qui vult eē i deū diues:nō sibi thesauriçet:sed pauperib? possessa distribuat.

AMRO.Frustra enī ogreget opes q se bis nescit vsuz: neq3 enī nostra sunt que non possumus auferre nobiscū:sola virtus comes est defunctoz:sola nos sequitur misericordia:que tabernacula defunctis acquirit eterna.

¶Dixitq3 ad discipulos suos: Ideo dico vobis Nolite solliciti esse aie vestre quid manducetis: neq3 corpori vestro quid induamini. Aīa plus est q̄ esca:q corpus plus q̄ vestimentum.

THEOPHI.Paulatī dñs ꝓuehit ad pfectiozē doctrinā.Docuit enī supra cauenduz esse ab auaricia:subdiditq3

parabolā diuitis ist̄ rans p eā q̄ stult⁹ est'q supflua cupit
Deide ꝓcedēte ꝫmone:neqꝫ ō necꝫ sinit nos sollicitudinē
gerere:auaricie radicē euellēs.vnde dic̄: Ideo di.vob q.d.
Postq̄ stult⁹ est q sibi maiorē vite mensurā attribuit: ꝛ exi
de magis efficī cupidus. Nolite sollicitieē ani.ve.qd man
ducetis. Nō qz itelligibilē aīa comedat:ſz qz nō videt aliter
aīam posse cōiunctaz manere corpi:nisi dū nutrimur.vl'qz
aīati corpis ē nutrimētū suscipe:ꝯgrue aīe nutriri attribuit.
naz ꝛ virt⁹ nutritiua dr̄ aīa:vt sic itelligat: Ne solliciti sitis
nutritiue parti aīe qd edatis:Pōt ât ēt corp⁹ mortuū vesti
ri.vñ subdit:Neqz corꝛ.ve.qd induami. CHRY. Qz aūt
dr̄:nolite solliciti esse:nō idē ē qō nolite opari:ſz nolite reo⁹
mundanis mēte affigi. Lōtingit.n.aliquē operātez nihil sol
licitū eē. CYRIL. Præeminet aūt aīa cibo: ꝛ corpus ve
stitui. vñ subdit:Aīa plus ē q̄ esca:ꝛ corp⁹ plus q̄ vestimē
tū.q.d. Deus q qō maius est exhibuit:quō non dabit qō mi
nus ē: Nō ergo multū nr̄a itentio modicis ist̄ist̄:nec itelle
ct⁹ noster fuiat ad vestit⁹ ꝛ victū querendū.magis aūt co/
giter q̄cunqꝫ saluāt aīam ꝛ subleuāt ad regnū celoꝝ. AM
BRO. Nihil aūt moraliꝰ ad faciendā fidē oīa credētibus
a deo posse ꝓferri:q̄ p aere⁹ille spūs vitale collegiū aie coꝛ
poriscꝫ ꝓtubernio federatū nō defic̄:nisi cū venerit dies su
prema moriēdi. Lū igit̄ aīa īdumento corporis vestiat:ꝛ vi
goꝛe aīe corp⁹ aiet:absurdū ē vt victꝰ nob copiā defuturaz
putem⁹:qui viuēdi iugem substātiā consequamur.

¶ Cōsiderate coruos:quia nō seminãt neqꝫ me
tunt:quibus nō est cellariū neqꝫ horreuz: ꝛ deus
pascit illos. Quãto magis vos pluris estis illis.
Quis aūt vestruꝫ cogitando potest adūcere ad
staturam suam cubitū vnū: Si ergo neqꝫ quod
minimū est potestis:qd de ceteris solliciti estis:

CYRIL. Sicut supra erigēdo nos ad spiritalē audaciaz
per aues induxit dicens: Multis passeribꝰ pluris estis vos:
sic ꝛ nūc ex volatilibꝰ firmā ꝛ indubitabilem fiduciaz nob
adducit dicens: Considerate coruos:qz non seminant neqꝫ
metunt.ſ.ad acgrendū cibuz:quibꝰ nō est cellariu neqꝫ hoꝛ
reum.ſ.ad cōseruāduꝫ. Et deus pascit illos:q̄to magis vos
pluris estis i..is: BEDA. i.carius vos valetis:qz rōnale
aīal sicut homo:sublimius ordinatū est in rez natura q̄ ir/
rōnabilia:sicut sunt aues. AMBRO. Magnū aūt cōmod
fide sequamur exemplū:nã volatilibus celi quibꝰ nullum
exercitiū cultionis:nullus ō messiū fecunditate ꝓuentus ē
indeficientē ꝓuidētia diuina largiē alimoniā. Uerū ē igit̄
cām inopie nostre auaritiā videri:eteni illis ideirco sine la
boze pabuli vsus exuberat:quo fructus ad escam cōm da
tos:spāli quodam nesciū. ꝓdicare dñatu. Nos cōia amisi
mus:dū ꝓpria vēdicamus.nã nec ꝓpriū q̄quā vbi ꝓpetuū
nihil:nec certa copia vbi incertus euētus. CHRY. Luz
aūt posset dñs exēplū ab horꝰ sumere q mīme terrena cu
rauerūt beliã dico moysen:ꝛ ioannē ꝛ ceteros hoꝝ: comme/
morauit volatilia:sequēs vetus testm̄:qō ad apē trāsmittit
ꝛ formicā ꝛ alia hoꝝ:quibus naturales quosdā mores inse
ruit cōditoꝛ. THEODORICVS. Jō aūt omissa men
tione alioꝝ volatiliū:coruoꝝ mētioneꝫ facit:qz pullos coꝛ
notū spāli ꝓuidētia deus nutrit.nã coruꝰ pariūt gdē:nō ât
nutriūt:ſz negligūt pullos suos:qbus miro mō ab aere pa
bulū q̄dā aura delatū ad os ꝓuenit qō hiātes suscipiunt: ꝛ
sic nutriuntur.forsan ēt ꝛ talia p synodochē dcā sūt:toto si
gnificato p ptē.vñ in mattheo dñs remittit ad volatilia ce
li:hic vero spāliꝰ ad coruos tanq̄ gulosiores ꝛ rapaciores.
EVSE. Jn coruis ēt aliqd plus significat.auibus enī col
ligētibus legumīa ꝓmptius ē alimētū:vescētibus vō carni
bus:sic coruis difficilius ē ad habendū:nec tñ hoc aues de/
fectū pabuli patiūtur ꝓpꝛuidētia dei diffusaz ybiq. Utiꝫ
aūt ad idē ꝛ tertio syllogismo dicēs:. Quis autē ve.cogi.po.
adu.ad sta.su.cubi.vnū. CHRY Nota q̄ aiam q̄dem se
mel dedit deꝰ ꝛ eadē ꝓseuerat:ſz corp⁹ quotidie sumit icre
mētū.ꝓtranſiēs igit̄ aiaz q̄si nō recipiēte augmentū:de solo
corꝛe facit mētionē:dās itelligere q nōauget ꝓ solū alimē
tum:ſz ꝓuisiōe diuina p hoc q nullus nutrimētū accipien
do aliq̄d ad suā staturā adycere pōt. vñ ꝛcludit:Si ḡ neqꝫ
qō minimū ē po.qd de ce.solli..stis: EVSE.q.d. Si null⁹
sua cura corꝛoreā igeniatu..t sibi staturā. Sz neqꝫ termi
no tpis vite pōt aliqs v..euissimū tps hoze excogitando
adycere:cur oꝛ supflue de necessarys ..cogitare: BE
DA. Jlli ergo ..egēdi corꝛis curā relingte:cuius videtis
cura factū esse vt tante statureꝫ corꝛ⁹ habeatis. AVGV.
de que.euā. Lum aūt de ag..enda corꝛis statura loque/
retur:dicit qō min..nū est hoc.ſ.deo corꝛa operari.

¶ Considerate lilia agri quomodo crescūt. Nō
laborant neqꝫ nent. Dico aūt vobis:quia nec sa
lomon in omni glozia sua vestiebat:sicut vnum
ex istis. Si aūt fenū qō hodie est in agro:ꝛ cras
in clibanū mittitur deus sic vestit:quãto magis
vos pusille fidei: Et vos nolite querere qd mã
ducetis:aut quid bibatis:ꝛ nolite in sublime tol
li. Hec aūt oīa gentes mūdi querunt. Pater aūt
vester scit quoniam his indigetis. Verumtamē
querite primum regnum dei ꝛ iusticiaz eius:ꝛ
hec omnia adꝺcientur vobis.

CHRY. Sicut supius dñs de alimentis monebat:ita ꝛ
nūc monet de vestitu dicēs:Cōsiderate lilia agri: quo cre
scūt:nō laborāt nꝫ nent:vt.ſ.sibi faciāt īdumēta. Sicut aūt
supra cū dñs dixit:Nō seminãt volatilia. nō reprobauit se
mētē ſz supfluā curā:sic cū dixit:Nō laborant nꝫ nent.non
opⁿ itermit:ſz cogitatione. EVSE. Sigs aūt moraliū vt
decozari ꝓcioso vestitu:vide..at oculate q deꝰ ēt vsq̄ ad flo
res q ex terra oriunt multiplicē sui sapiētiā ꝓpagās: orna/
uit hos diuersis colozibꝰ:tenuibꝰ mēbranis:flozū muricē ꝛ
auro lōge meliozes picturas accōmodās:adeo q nec penel
aliquē regē deliciosū:nec ēt ipsū salomonē q apō antiqs tp
in diuitys q̄ i sapiētia ꝛ i delitys celeber fuit tã ꝓciosa op⁹
fuerit iuentū. vñ segtur. Dico aūt vobis: qz nec salomon i oꝛ
glo.sua vestie.sicut vnū ex istis. CHRY. Nō vtiꝫ hic vo
latiliū exēplo:cignū cōmemozās aut pauonē ſz lilia. Unde
enī vtriq̄ declarare hypbolē.ſ.ab ifirmitate rez:q̄ mi sint
sozdite decozē ꝛ a ꝓcio decozis:q ꝓcessus ē lilys. vñ postmo
dū nō vocat ea lilia ſz fenū cū subdit:Si aūt fenum qō in
agro ē hodie:nec dicit. Cras nō entia.ſz subdit:Sed cras in
clibanū mitteꝫ.neqꝫ dicit simplr:Deus vestit. ſz dicit:De⁹
sic vestit:qō mltā hz expssionē.ꝛ subdit:Quãto magis vos
qz cū icrepare deceret:vtiꝫ hic moderātia non infidelita
tis:sed paucitatis fidei:arguens cū subdit:Pusille fidei:vt
per hoc magis excitet nos ad victoruꝫ psuasionez: vt nō so
lū nō cogitem⁹ de vestib⁹:ſz ec affectem⁹ vestimentoꝝ
decozē. CYRIL. Sufficit enī ꝓuidētib⁹ solꝰ cā necessi
tatis aptū habere vestitū:ꝛ cibo⁹ modestiā nō excedentē
qō satis est. Sufficiunt ēt sanctis que sunt in christo spiritu
les delitie ꝛ subsequens glā. AMBRO. Nō ociosiz ani
videt:q flos vel boi cōferꝫ:vel certe plus pene q̄ bolbus
in salamōe ꝓferꝫ: vt pre claritate colozis angelo⁹ celestis
gloziam putem⁹ expressam:qui vere mundi ist⁹ flozes sic
q eozum claritatib⁹ mundus ornatur:ꝛ bonū odozem
ctificationis aspirant:qui nulla sollicitudine prepedit:
lo vsu laboris exerciti:diuine in se liberalitatis gratiam:
celestis seruant dona nature. vñ bñ ꝛ hic vestit⁹ gloria

salomō:ꝛ alibi cooptus ostendit q ifirmitatē corꝓoree na
ture velut virtute q̄dā mētis adopertā opez gloziā vestie
bat. Angeli vō quoꝝ natura diuinioꝝ expers ..net iniurie
corꝓoꝝ recte ſz maxime viro ꝓferunt. nec tn..ob mise/
riocdiā dei desperare debem⁹:quib⁹ p resurrec..ōis gram
dns filem angeloꝝ spēm pollicet. CYRIL. Absonū autē
erat discipulos debētes nozmā exēplar ꝓuersatiōis bone
ste alys trad ere..cidere. ..b⁹ dicendum esse opozte
bat eos ꝓsulere..nō dominu..dit: Et vos nolite q̄rere
qd manducetis:..t qd bibatis. J..et dns cōsuluit nō mo
dicū studio sacraꝝ ꝓdicationū:monēs discipulos sollicitudi
nē humanā abycere. BEDA. Notandū tn est q non ait:
Nolite querere aut soliciti esse..cibo aut potu aut īdumē
to sed qd manducetis aut bibatis:vbi ..bi vident argui q
spretoꝝ victu vel vestitu cōi lautioza sibi vel austerioza ꝓ bis
cū quib⁹ vitā ducūt alimēta vel induměta regrūt. GRE
GO. nisen⁹. Sed dicet:alig obtinuerūt dñia:honoꝛes:ꝛ di/
uitias cū ozassent:q̄liter ergo ꝓhibes nos talia ozando q̄re
r:Et qdē q oīa hec ad diuinū ꝓsiliū ꝓpineāt oīb⁹ pz hec tñ
a deo ꝓferunt petētib⁹ vt discētes deū nos exaudire in mi
noꝝ⁹ petitoīb⁹:eleuemur ad altioꝛē affectū:sicut i pueris
videm⁹:q mox nati maternis adherēt vberib⁹: sī vō pubue
rit puer spernit mãmas:q̄rit aut monile: aut aliqd ta..
gb⁹ oculus delectat:posteq̄ aūt mēs cū corꝓe creuerit:de
rectis puerilib⁹ desiderys: q̄rit a parētib⁹ q̄ cōueniūt vite
ꝓfecte. AVGV. de q̄. euā. Prohibita autē sollicitudine
de alimētis ꝓiter ne extollāt admōuit dicēs: Nolite i sub/
lime tolli. Primo enī hoc ad necessitatē ꝓpiēdā bō q̄rit: cū
aūt his abūdauerit incipit de talib⁹ supbire. Tale est hoc:
aq̄ se vulnerat⁹ aliqs iactet:qz habeat multa emplastra in
domo:cuz hoc illi bonū esset vt vulnera non hr̄et: ꝛ ne vno
quidē īdigeret emplastro. THEOPHI. Uel eleuatōez
nihil aliud vocat q̄ vagū mētis motū:als aliud meditātis:
rez hoc saliētis ad aliud ꝛ sublimia cogitātis. BASI. Et
vt itelligas b⁹ eleuatōem:mem..ro vanitatis ꝓprie inuen/
tis si quādo manēs solus cogitasti de vita ꝛ ꝓmotōibus
discurrēs a ꝓncipatu in ꝓncipatū:amplexⁿ es diuitias: edifi
casti palatia:amicis bene fecisti:vltus es inimicos. ē ât pec
catum talis abstractio:intenta enī circa supflua delectatio
a veritate seducit. vnde ꝓueniēter subdit: Hec enīz om. gē.
mū.q̄rūt.ſ.voluptatē:diuitias:ꝛc. GREGO. nisen⁹. Ad
bibere enī sollicitudinē reb⁹ apparentib⁹ ꝓpriū est coruz
qui nullam supponūt spem futuri seculi:neqꝫ metū iudicij.
BASI. Sed de necessarys vite subdit: Pater autem ve.
scit q̄m his idigetis. CHRY. Nō dixit:Deꝰ sed Pr̄:vt ip
sos ad maiozē ꝓmoueret fiduciā. Quis.n.est pr̄ q patiaꝫ ne
cessaria filys nō mīstrare:ſz ꝛ aliud adycit: Nō.n. poteris
dicere:q pr̄ qdē est:ignoꝛat tñ his nos idigere.nã q naturā
creauit:ei⁹ idigentiaz nouit. AMBRO. Ostēdit aūt cōse
quēter nec ad pñs:nec in reliquū fidelib⁹ gr̄am defuturā:
si mō q diuina desiderāt:terrena nō q̄rant. Indecoꝛ q̄ppe
est boies curare de cibo:q militāt ꝓ regno. Nouit rex quē
admodū familiā suā pascat:alat:ꝛ vestiat: vnde segt̄: Uez/
rumē q̄rite primū regnū dei:..hec omnia adycient vobis.
CHRY. Non regnū:sed e..pes rp̄s polliceꝫ cuz eo. Si
enī nos a curis eos eripim⁹:q ꝓtermittētes sua nostroruz
diligentiam habēt:multo magis deus. BEDA. Judicat
enim aliud esse quod ꝓncipaliter datur:aliud quod super
additur:qz nobis intentione eternitas: in vsu vo tempoꝛa
lium esse debet.

¶ Nolite timere pusillus grex:quia complacuit
patri vestro dare vobis regnū. Uēdite que pos
sidetis ꝛ date elemosynā: facite vobis sacculos
q̄ nō veterascūt:thesaurū nō deficiētem in celis.
Quo fur nō appꝛopiat: nꝫ tinea corꝛūpit. Ubi

eni thesaurus vester est:ibi et c..z vestrum erit.

GLO. Postq̄ dns tpaliū curā a coꝛdibus discipuloꝝ re
mo..hic excludit ab eis timoꝛē:ex quo supflua cura pce
dit dicēs: Nolite ti.pusil.grex. THEOPHI. Pusillum
gregē dns vocat volētes discipulos ei⁹ fieri. vel qz in boc se
..sancti pui videtur cā volūtarie pauptatis:vel qz supe
ant a mltitudie angeloꝝ:q incōpabiliter ꝓcellūt q̄ nr̄a sūt.
BEDA. Pusillū ēt dns gregē electoꝝ noīat vel ad ꝓpa/
tionē maioris numeri reꝓboꝝ:vl'poti⁹ ob humilitatis de
uotionē. CYRIL. Quare āt timere nō debēt ondit sub/
dis:Qz cōpla.pa.ve.da.vo.regnū.q.d. Eū q tã ꝓciosa lar/
git̄.q̄l'r pigebit erga vos clemētiā exercere:Quāuis.n.hic
grex puus sit ꝛ nā ꝛ numero ꝛ gl'a:bonitas tñ ꝑris ꝓcessit ꝛ
huic pusil..gregi celestiū spūum sozte.ſ.regnū celoꝝ. ḡ vt
possideatis regnū celoꝝ opes terrenas ..tenite. vñ subdit:
Uēdite q̄ possi.ꝛ da.elemosynā. B..q.d. Nolite time
re ne ꝓp regnū dei militātib⁹ sui⁹ vite ne..a desint:qn etiaz
possessa ꝓp elemosynā ..ēdite:qō t..: digne fit:qñ q semel
ꝓ dño suo oīb⁹ sꝑnis:nihilomin⁹ ꝓ hoc laboze manuū opa
tur. vñ ꝛ victū trāsigere:ꝛ elemosynā dare q̄at. CHRY.
Nō ē eni peccatū q elemosyna neq̄at abolere:antidotū est
cuilibet ꝓueniēs vulneri.ſz ꝛ elemosyna nō solū i pecunys
fit:ſz ꝛ in reb⁹ oū aliqs aliū ꝓpregat:dū medic⁹ medet: dum
sapiens ꝓsulit. CREGO. naq̄. Uereoꝛ āt ne putes pieta
tis tibi necessitate..ē eē ſz arbitriū. opinabar ꝛ ipse boc:sed
terrēt me hedi ad mīstrā statuti:nō qz rapuerūt ſz qz ꝓm
in egētib⁹ nō placarūt. CHRY. Nā sine elemosyna ipos
sibile ē regnū videre. Sicut enī fons si aq̄s in se ..tinuerit
v..ē:sic ꝛ diuites cū oīa penes se teneāt. BASI. Sed q̄
ret aliqs qd ꝓsiderāt eoꝝ..dere q̄ possidēt:nunqd tāq̄ eis
naturaliter noxys vel pp tētationē accidētē aīab⁹ ex eis:
Ad hoc dicēdū ē:ꝓmo qdē q singulū eoꝝ.q̄ sunt si ꝑ seipsuz
malū existeret nō eēt creatura dei:oīs enī creatura dei bo
na.ꝓiter aūt qz mādatū oñicū nō..ocuit abycere tāq̄ ina/
la q̄ possidēt ſz dispēsare dicens: Et date elemosynā. CY
RIL. ..olestū aūt foꝛte est boc mādatū diuitib⁹:sanā tñ
mentē..bētib⁹ nō ē iutile. thesauriçant enī sibi regnū cele
ste. vñ segtur: Ya.vo.sac. qui nō veterascūt. BEDA. Ele/
mosynas vꝫ opando:q̄rū merces in eternu..naueat: vbi
nō hoc preceptū esse putandū est:vt nil pecunie reseruetur
a..ctis vel suis vel pauperū vsib⁹:cum ꝛ ipse dom⁹ cui
angeli mīstrabant loculos habuisse legaꝫ a fidelib⁹ oblata
ꝓfuās:ſz ne deo pp ista fuiaꝫ:ꝛ ob iopie timoꝛē iusticia ōse
raꝫ. GREGO. nisen⁹. Precipit aūt sensibiles ꝛ terrenas
opes sursum condere:quo virt⁹ coꝛruptiua non attingit. vñ
subdit. The.non defi.in ce.quo ..ur non appꝛo. neqꝫ tinea
coꝛrumpit. THEOPHI. q.d. ..ic tinea demolitur: non
autem in celis. deinde qz tinea quedā nō demoliꝫ: addidit
de fure: Furū enī nō demoliꝫ tinea:ſz fur tollit. BEDA.
Sine igit̄ hoc simplr accipiēdū est q pecunia seruata defi
ciat:data aūt ꝓximo penne fructū conferat in celis:seu ita
q thesaur⁹ boni opis si cōmodi terrestris occasione cōdaꝫ
facile coꝛrupt⁹ intereat:at si celesti solū intentione ꝯgeraꝫ:
nō exteri⁹ boīum fauoꝛe:quasi a fure qui de foꝛis rapit:non
int⁹ inani glā quasi a tinea q̄ interi⁹ scindit valet maculari.

GLO. Uel fures sunt heretici ꝛ demones qui ad hoc in/
tenti sunt vt spiritalib⁹ non ꝑsolent. tinea que vestes later
ter rodit inuidia est que studiuz bonum lacerat:ꝛ cōpassio
nez vnitatis dissipat. THEOPHI. Pozzo qz nō oīa fur
to tollunt addit potioꝛē rōnem ꝛ nullā ꝓfus patiēte ..ātiā
dicens: Ubi enī est the.ve.ibi ꝛ coꝛ ve.erit.q.d. Esto ..nec
tinea demoliaꝫ:nec fur tollat. hoc ipsum qō est habere coꝛ
affixū thesauro sepulto:ꝛ diuinū opus.ſ.animaz terre imer
gere:q̄to est dignuz supplicio: EVSE. Nam quilibet bō
naturaliter depēdet ab eo erga qō studet:illuc totū animū
applicat:vbi totū cōmodum possidere putauit. Unde sigs

in rebus pñtis vite hz totā mentē ꝛ intētionē quā coꝛ noīa/
uit:in terrenis verlaꝝ. Si vo mentē applicauerit ad celestia
ibi métē habebit:vt videaꝝ solo cōpe cū boīb⁹ quer̄i:aio
vo iā sit aggressus māsiões celestes. BEDA. Hoc autem
nō solū de pecunia:hz de cunctis passiōibus sentiendū ē.lu
xurioſi epule: fūt thesauri:lasciui ludicra:amatozis libido.
¶Sint lumbi vestri precincti:et lucerne arden/
tes in manibus vestris:et vos similes homini/
bus expectantib⁹ dominū suū quando reuertaꝝ
a nuptijs:vt cum venerit et pulsauerit cōfestim
aperiant ei. Beati serui illi:quos cuz venerit do
minus inuenerit vigilantes. Amē dico vobis q
precinget se et faciet illos discumbere:et trāsiēs
ministrabit illi. Et si venerit in secūda vigilia: et
si in tertia vigilia venerit: et ita inuenerit:beati
sunt serui illi. Hoc ā. scitote qz si sciret pfamilias
qua hoza fur vēiret:vigilaret vtiqz:et nō sineret
perfodi domum suam. Et vos estote parati:qz
qua hoza non putatis:filius hominis veniet.

THEOPHI. Postq̄z suū discipulū modestū statuit do
minus:spoliās eum q̄libet vite cura ꝛ eleuatōe:iā nunc ad
ministrāduz iducit dicēs:Sint lumbi vestri pcincti.i.semp
procliues ad exequendam opera domini nostri. Et lucer
ne ardentes.i.non ducatis vitam in tenebris: sed assit vob
lux ratiōis oñdens vob agenda ꝛ fugiēda. Est enim hic mū
dus noꝛ: cicti vero lumbos sunt qui practicam exequunt̄
nam talis est ministrantium habitus quib⁹ oportet adesse
ꝛ lucernas ardentes.i.discretōis donum: vt valeat dinosce
re practic⁹ non solū qd oporteat agere:sed ꝛ quomodo:alio
quin ī pcipitio supbie homines ruunt. Notandū autē q primo iubet lumbos pcingi:secundo lucernas ardere.nā primo
quidē est operatio:deinde speculatio que est illustratio mē
tis. Igit̄ studeam⁹ exercere virtutes vt duas lucernas ba
beam⁹ ardentes.s.conceptum mētis iugiter in anima emi/
cantes:quo nos illustramur:ꝛ doctrinā qua ceteros illumi
namus. MAXI. Uel lucernas accensas docet habere p
oronē ꝛ otemplationē ꝛ spiritalē dilectionem. CYRIL.
Uel subcingi significat agilitatē ꝛ promptitudinem ad ꝯsti
nēda mala ituitu diuini amoꝛis. Lucerne aūt accēsio ligni
ficat vt nō patiamur aliquos ī tenebris ignozantie viuere.
GREGO. in ho. Uel aliter. Lūbos pcingim⁹ cū carnis
luxuriā p otinētiā coartam⁹. viris.n. luxuria in lūbis est:fe
minis in vmblico. a principali igit̄ sexu lūboꝛ noīe luxuria
designat̄. Sed qz min⁹ ē mala nō agere:nisi ēt gsq̄ studeat
bonis opib⁹ ꝛisudare addit̄. Et lucerne ardētes in manib⁹
vestris. Lucernas qppe ardētes in manib⁹ tenem⁹:cū p bo
na opa primis nris lucis exēpla mōstram⁹. AVGV. de
que.euā. Ut docet ꝛ lūbos pcigere ppter otinētiā ab amo
re rez̄ secularīū:ꝛ lucernas ardētes bre vt hoc ipsum vo fi
ne ꝛ recta itentiōe fiat. GREGO. in ho. Sed si vtrunqz
hoꝛ agit̄:restat vt gsquis ille ē rotā spē suā in redemptoꝛis
sui aduētū cōstituat:vñ subdit̄:Et vos simi. homi. expe. do.
su. qñ reuer. a nuptys. Ad nuptias quippe domin⁹ abyt:qz
ascēdens in celū:supnā sibi multitudinē angeloꝛ noū⁹ hō
copulauit. THEOPHI. Quotidie ēt in celis desponsat
sanctoꝛ aīas:quas ei paulus vel ali⁹ similis offert virginē
castam. Redit aūt a nuptys celebratis in celis: forsan qui
dem vniuersaliter in consumatione totius:quando veniet
de celo in gloria patris:forsan etiam singulis hoꝛis astans
ꝛopiate particulari vniuscuiusq̄ cōsumationi. CYRIL.
Considera etiā q a nuptys q̄si a solēnitate venit:in q̄ semp
existit diuinitas:nihil enim potest incozruptibili nature in
ferre trisitiā. GREGO. nisen⁹. Uel aliter cōsumatis nu/
ptys:ꝛ despōsata sibi eccl̄ia:ꝛ admissa ea ī thalamū secreto
rū pstolabant̄ angeli reditū regis ad naturalē otinudinē q
bus silem fieri decet nraz vitā:vt sic illi sine malicia cōuer
santes pati tuerit dñicū regressum recipe:sic ꝛ nos vigilan
tes ad obediētiā pmptos nos faciamus cū aduenerit pul
sans. Segt̄. n. Ut cū venerit ꝛ pulsa. ꝛfe. api. illi. GREGO.
in ho. Uenit qppe cū ad iudiciū pperat. pulsat vo cū iam p
egritudis molestiā ee mortē icinā designat:cui ꝛfesti spi
mus:si hanc cuz amoze suscepimus. Aperire. n. iudici pulsanti
nō vult:q exire de coꝛpe trepidat:ꝛ eū quē cōtēpsisse se me
minit:videre iudicē formidat. Qui āt tarda spe ꝛ opatione
securus ēpulsanti ꝛfesti apit:qz cū tps ꝓpinq̄ mortis agno
uerit:de gloria retributiōis hilarescit. vñ subdit̄:Beati ser̄i
illi:quos cū venerit do. inuē. vigilantes. Uigilat q ad aspe
ctuz veri luminis mētis oculos aptos hz:qui suat opando
qō credit:qui a se torpoꝛis ꝛ negligentie tenebras repellit.
GREGO. nisen⁹. Propter hanc igit̄ vigiliā obseruādaz
supra dñs monuit:vt sint lūbi pcincti:ꝛ lucerne ardētes.lu
men enī oppositū oculis pellit somnolētiaz oculoꝛ. Lūbi
ēt cīgulo ꝛstricti reddūt cōp⁹ ilusceptibile somni. Nā q̄d
ctus est castitate:ꝛ pura ꝛscia illustrat̄ pseuerat in sonnis.
CYRIL. Cum igit̄ dñs veniens suos ilomnes inuenerit
ꝛ pcinctos:coꝛ illuminatū babētes:tūc eos pmulgabit bea
re. Segtur. n. Amē dico vobis qz pcinget se. Exquo pcipi/
mus q̄ similia nobis retribuet:duz succinctis se precinget.
ORIGE. Erit. n. pcinct⁹ iusticia circa lūbos suos ſm Ysa
iam. GREGO. Per quā pcingit se. i. ad retributionez se
pparat. THEOPHI. Uel pcinget se in eo q nō totam
vbertatē bonoꝛ largit̄:hz hāc cohibet ſm certā mēsuram.
Quis enī deū capere pōt quant⁹ est: vñ seraphin mibi velari
dicunt̄ pp excellētiā diuini splēdoꝛis. Segt̄: Et faciet illos
discūbere.i. oīno regescere. Sicut enī discūbens totū coꝛ⁹
facit pausare:sic ī futuro aduētu scī totaliter regescēt. hic
enī nō babuerūt requiē coꝛpis:illic vero simł cū animab⁹
spiritalia coꝛpoza incozruptionem soztita:plena gaudebūt
quiete. CYRIL. Faciet igitur illos discūbere: quasi fes
sos refocillans:apponens spiritales delitias:ꝛ statiens de
pstilē donoꝛ suoꝛ mensam. DIONI. in epla ad tymz: Di
scubitum enim opinātur quietē a multis laborib⁹:ꝛ vitam
sine lesione ꝛ conuersationē diuinam in lumine ꝛ regione
viuentium vniuerso sancto affectu adipletam:ꝛ copiosam
donationem omnium donoꝛ ſm quā leticia adipleñ. hoc
est enī q iesus faciet eos recūbere dans eis perpetuaz qui
etem:ꝛ distribuens eis bonoꝛ multitudinem. vnde sequit̄
Et transiens mini. illis. THEOPHI. Quasi vices equa
lem eis reddēs:vt sicut ipsi ministrauerunt ei:ita ꝛ ipse eis
ministret. GREGO. in home. Transiens vo dictū est eo
de iudicio ad regnū redit:vel dñs nobis post iudiciuz tran
sit:qui ab humanitatis forma in diuinitatis sue cōtempla/
tionem nos eleuat. CYRIL. Nouit aūt dñs lubricū fra
gilitatis humane ad peccādū. hz qm̄ bon⁹ ē desparе nō sinit̄
sed magis miserē ꝛ dat nobis pniam in salutis antidotum.
ꝛ ideo subdit. Etsi venerit in secū. vigi. etsi in ter. vig. venerit
ꝛ ita inue. beati sunt serui illi. Diuidūt enī excubātes in me
nys ciuitatū ꝛ hostiū fuant̄. s aggressus: nocte in tres aut
quattuoꝛ vigilias. GREGO. in home. Prima ergo vigi
lia primeuum temp⁹ est vite nostre.i. pueritia. secunda ado
lescentia vel iuuent⁹. terra aūt senect⁹ accipitur. Qui ergo
vigilare in prima vigilia noluit:custodiat vł in secūda.
in secūda noluit:tertie vigilie remedia non amittat:vt qui
conuerti in pueritia neglexerit saltem in tēpore iuuentutis vł
ī senectute resipiscat. CIRYL. De prīa tñ vigilia mētio
nē nō fac̄:qz pueritia nō punit̄ a deo hz veniā meret̄. Secūda
vo ꝛ tertia etas oz obedientiā deo:ꝛ vitam honestam dilec
re ad voluntatem ipsius. GRECVS. Uel ad primaz ve
gilia ptinent diligentius viuentes quasi primuz gradū seq̄

titi. ad secūam vero medie puersationis mēsuram tenentes:
ad tertiā vero q sunt ifra hos:ꝛ idē de q̄rta putandū est:ꝛ si
ptingat de gnta. Diuerse. n. sunt puersationi mēsure:ꝛ bo
nus remunerator metit̄ vnicuiqz qō dignū est. THEO/
PHI. Uel qz vigilie sunt hoze noctis puocātes sopozē bo
minib⁹:itelligas etiā in vita nra ee ōsiā hozas q̄ faciūt nos
beatos si ilomnes repti fuerimus. Dixit tibi aliqs facul/
tates:defuncti sunt tibi filij. Dixisti? es:hz si in hoc tpib⁹ nō
feceris ꝓtra dei mādata quicquid vigilante te iuemet in scōa
ꝛ tertia vigilia. Ope malo pniciosum somnū aīabus len
tis iferentē. GREGO. in home. Ad exemplendum ero no
stre mētis desidiam etiā exteriora dāna p similitudinem
ad mediū deducunt̄:nā subdit. Hoc aūt scito. quoniā si sci.
paterfa. qua hoza fur ve. vigi. vti. ꝛ nō sineret. pfo. domū suā.
THEOPHI. Quidā hūc furē intellegūt cē diabolū:do/
mū aīmā:patrēfamilias hominē:nō tamē videt̄ hec acce/
ptio ꝛsonare sequētibus. aduētus enim dñi cōparat̄ huic fu
ri tanq̄ ex iopinato proueniēs ſm illud apostoli. Dies dñi
sicut fur:ita in nocte veniet. vnde ꝛ hic subdit̄. Et vos esto.
para. qz qua ho. nō pu. fi. ho. veniet. GREGO. in home.
Uel aliter. Nesciēte patrefamilias fur domū pfodit:qz dū
a sui custodia spūs dormit:ꝛprouisa moza veniēs carnis no
stre habitaculū irrūpit:furi aūt resisteret si vigilaret:quia
aduētus iudicis qui occulte animā capit:pcauēs ei pro/
do occurreret:ne ipenitēs periret. Hoza vero vltima dñs
iccirco nobis voluit cē icognitā:vt dū illā:puidere nō pos/
sumus:ad illā sine itermissione pparemur.

¶Dixit aūt ei petrus: Domine ad nos dicis hāc
parabolā:an ꝛ ad omnes? Dixit aūt dominus
Quis putas est fidelis dispensator ꝛ prudēs qui
cōstituit domin⁹ super familiaz suam vt det illi
in tempore tritici mensuram? Beatus ille ser⁹
quem cū venerit domin⁹ inuenerit ita facientē:
Uere dico vobis:quoniā supra omia que possi
det:cōstituet illum. Q̄ō si dixerit ser⁹ ille ī coꝛ
de suo: moza facit domin⁹ meus venire ꝛ cepe/
rit pcutere seruos ꝛ ancillas. ꝛ edere ꝛ bibere ꝛ
inebriari: ꝛ vēiet domin⁹ serui illius ī die qua nō
sperat. ꝛ hoza qua nescit. ꝛ diuidet eum partēq̄
eius cum infidelibus ponet.

THEOPHI. Petrus cui iā cōmissa ecclesia fuerat q̄si
oīuz curā gerēs:iquirit vtz ad oēs dñs parabolā ꝓtulisset.
vñ dr̄. Ait aūt ei petrus. Dñe ad nos dicis parabolā hāc an
ad oēs? BEDA. Duo dñs in ꝓmissa parabola mouerat:ꝛ
se videlicet subito vēturꝰ:ꝛ illū eos paratos expectare de/
bere. Hz de quo hoꝛ an de vtroq̄ petrus interrogauerit:
quoniā sibi socisq̄ suis ꝓparuerit:cū ait. Ad nos dicis:an
ad oēs? Non facile patet. Et quidē in eo q̄ ait. Nos. ꝛ Oēs
non alios q̄ apostolos apostoloꝛūq̄ similes ꝛ ceteros fide/
les vel xp̄ianos:ꝛ infideles:vel eos qui viritim. i. sigillatim
mouētes:sui iudicis aduent⁹ colētes volētesq̄ suscipiūt:ꝛ
eos q in vniuersali iudicio viui sunt in carne reperiendi si/
gnificare putādus est. Mix est aūt si petrus dubitauit:vel
ōibus sobrie ꝛ pie ꝛ iuste viuendū expectātibus beatā spez:
vel iopinatū singuloꝛ ꝛ oīum futuꝛ esse iudiciū. vnde re/
stat itelligi bis. s. duobus iam bene cognitis ea que nescire
poterat q̄sisse:videlicet si sublimia illa vite celestis institu/
tis ꝛbus possessa vēdere:facculos q nō veterascerēt facere:
libis pcictis:lucernisq̄ ardētib⁹ vigilare pceperat:ad apo
stolos solū similesq̄ coꝛ aut ad oēs q saluādi sunt ptineāt.
CYRIL. Ualidā aūt mētē babētibus ꝓueniūt ardua:ꝛ
excellētia mādatoꝛ sanctoꝛ. bis vero q nondū ad hāc vir
tutē attigerūt:ꝓueniunt ea a quibus oīs facultas excludit̄.

vnde dñs exēplo manifestissimo vti ꝓstendēs manda/
tum ōmissum ꝓuenire bis qui admissi sunt in gradum di/
scipl̄. oꝛ:Sequit̄ enī:Dixit aūt dominus:Quis putas est fi
delis dispensator? AMBRO. Uel aliter. Supiozis qdē
in omnes pcepti forma est generalis:vez̄ series sequentis
exēpli dispensatoribus:hoc est sacerdotibus videl̄ esse p/
posita. vnde sequit̄:Dixit aūt dominus. Quis putas est fi/
delis dispensator ꝛ prudens quē constituit dominus super
familiā suā:vt det illi in tēpore tritici mensurā? THEO
PHI. q. d. Predicta parabola cōiter oēs fideles attingit.
Sed quid vobis apostolis ꝛ doctoribus cōueniat audiatis.
Quero enī qs dispēsatoꝛ inueniaꝝ in se habens fidelitatē ꝛ
prudentiā. sicut enim in despēsationib⁹ facultatū. siue ali/
quis incautus sit fidelis dño existens:siue etiā prudēs sit ꝛ
infidelis:dispereunt res domini:sic ꝛ in rebus diuinis:op⁹
est fidelitate ꝛ prudētia. Noui enim multos deū colētes ꝛ
fideles:q̄ vo non poterāt prudenter ecclesiastica tracta/
re negocia:nō solū possessiones sed etiam animas destrue
bāt:vtētes ī peccatoꝛes indiscreta virtute:p īmoderata pe
nitentie mandata:vł ipoꝛtuna mansuetudinē. CHRY.
Querit aūt hic dñs non quasi fidelē ꝛ prudentē dispēsato/
rē ignozans:sed volēs innuere raritatē rei:ꝛ huiusmodi p/
sulatus magnitudinē. THEOPHI. Quisquis ergo fi/
delis fuerit inuentus ꝛ prudēs:pfideat familie domini: vt
singulis tēpozib⁹ det tritici mensuraz vel sermonē doctri/
ne quo pascunt̄ a. ne:vel opez̄ exēplū quo vita informe
tur. AVGV. de que. euā. Mensurā aūt dicit ꝓpter mo
dū capacitatis quozūcunq̄ audientiū. ISIDO. Additū
est etiā in tēpore q̄ beneficiū non suo tempore datum red
ditur cassum:ꝛ nomē beneficy perdit. Idē est panis esurie
ti qdē appetibilis:satiato aūt nō multū. De huius aūt fui
dispēsatoris ꝓmio subdit dicēs: Beat⁹ ille seruus:quē cū
venerit dominus:inuenerit sic facientē. BASI. Nō dicit
agentē a casu:hz sic facientē. nō enī vincere solū conuenit:
sed etiā certare legitime. hoc aūt est sic singula exequi: sic
recipim⁹ in mandatis. CYRIL. Sic ergo fidelis seru⁹
ꝛ prudēs. opportuno tpe distribuēs prudēter cibaria famu
lis:hoc est spirituales escas beat⁹ erit:iuxta dei saluatoris:
in hoc. s. q̄ obtinebit adhuc maioza:ꝛ merebit̄ ꝓmia fami/
liarib⁹ debita. vnde sequit̄: Uere dico vobis quia supꝛ oīa
quę possidet constituet illum. BEDA. Quanta enim iter
bonos auditoꝛes ꝛ bonos doctoꝛes est meritoꝛ distantia:
tanta est etiā ꝓmioꝛ. bos enī aduenies cū vigilantes inue
nerit faciet discumbere:illos aūt cū fideliter prudenterq̄
dispēsantes inuenerit:supꝛ oīa que possidet constituet. i. su/
per omnia celestis regni gaudia:nō vtiqz vt hoꝛ soli domi
num teneant:hz vt coꝛ abundent ceteris sanctis eterna
possessione fruant̄. THEOPHI. Uel supꝛ omnia bona
sua cōstituet cū:non solū super suā familiā:hz vt tam ter/
rena q̄s celestia ei obediāt:qualis fuit iesus naue ꝛ helias;
alter soli:alter nubib⁹ mādans:ꝛ oēs sancti quasi dei ami/
ci rebus dei vtunt̄. Quicūq̄ etiā vitā virtuose pagit:ꝛ ser/
uos suos. i. iram ꝛ concupiscentiā recte dispositi:exhibens
tēpozibus singulis mensurā frumēti:ire quidē vt afficiat̄
in babētes odio deum. ꝓcipiscentie vo vt necessaria vtat̄
carnis ꝓuisione:ordinans eā in deū. Talis inquā cōstitue
tur supꝛ omnia q̄ possidet dominus:dignus omnia p specu/
latiuū intellectū intueri. CHRY. Dominus aūt nō solū
ex honoze bonis reseruato:sed ex minis pene in malos coꝛ
rigit auditoꝛē. vnde sequit̄:Quod si dixerit ser⁹ ille in coꝛ
de suo:moza facit dñs me⁹ venire. BEDA. Notanter
vitia serui mali ascriptū:q̄ tardū domini sui reditū puta/
uerit. Non aūt inter boni virtutes annumeratuz:q̄ bunc
citū sperauerit:hz tñ fideliter ministrauerit. Nil ergo me
li⁹ est:q̄ vt patiēter sustineam⁹ ignozare qō sciri nō potest:
hz tñ laboremus vt idonei iueniamur. THEO. Ex eo aūt

q̄ nō cōsideraſ h̄ꝫ finis multa peccata euenium̄t:naz ſi cogitarem⁹ dñm venire:⁊ preſto eſſe terminū vite noſtre: min⁹ vtiq; peccaremus. vñ ſequitur:Et cepit pcutere pue/ros:⁊ ācillas:⁊ edere:⁊ bibere:⁊ iebriari. BEDA. In boc ſeruo cunctoꝝ ꝑſulū maloꝝ narraſ damnatio: q neglecto domini timore:non mō ipſi luxurie vacant:ſed etiā ſubdi/ tos iniurys ſtimulant:q̄uis ⁊ typice poſſit intelligi pueros ⁊ancillas pcutere.corda infirmoꝝ prauo exēplo vitiare. Edere aūt:bibere:⁊ inebriari facinoꝛib⁹ ⁊ ſeculi illecebris q̄ hominē detinent occupari. De eius autē pena ſubdiſ: Veniet dominus ſerui illius die qua nō ſperat.⁊ iudicy h̄ moꝛtis. Et diuidet eū. BASI. Non quidē diuidiſ corp⁹ vt hoc quidē exponaſ tormentis:illud vero dimittaſ.naz fabuloſum eſt hoc neq; iuſti iudicy cū deliquerit totus:di/ midiū pati penā.nec anima ſecaſ tota criminoſaz cōſcien/ tiam poſſidens.⁊ cū corpore mala cooperans:ſz diuiſio ei⁹ eſt perpetua alienatio aīe a ſpū. Nunc enī ⁊ſi n̄ ſit gratia ſpūs i indignis: videſ tamē vtcunq; adeſſe cōuerſionē eo rum expectans ad ſaluteꝫ:tunc vo totaliter amputabiſ ani/ ma. Spūs ergo ſanctus ⁊ brauius eſt iuſtoꝝ:⁊ prima cōdē/ natio peccatoꝝ:q̄uis eū indigni amittent. BEDA. Ut di/ uider eū a fideliū cōſortio ſegregando:⁊ eis q nunq̄ ad fi/ dem pertinuerant ſociando. vñ ſequiſ:Partēq; eius cum infidelib⁹ ponet.quia q ſuoꝝ ⁊ domeſticoꝝ curam nō ha/ bet.fidē negauit:⁊ ē infideli deterioꝛ:vt ait apls. THEO PHI. Recte etiā infidelis diſpenſatoꝛ. cū infidelibus par tem accipiet quia vera caruit fide.

¶ Ille autem ſeruus qui cognouit voluntatē domini ſui:⁊ non ſe preparauit:⁊ nō fecit ſm vo/ luntatem eius plagis vapulabit multis: qui autem nō cognouit⁊ fecit digna:plagis vapulabit pau cis. Omni autem cui multum datum eſt: mul tum quereſtur ab eo.⁊ cui commendauerūt mul tum:plus petent ab eo.

THEOPHI. Dic nobis dñs maius aliquid ⁊ terribili/ us oñdit.non enī ſolū diſpenſatoꝛ infidelis accepta ꝓuabi/ tur gratia vt nihil eum iuuet ad vitandū ſupplicia: ſz ma/ gis fiet ei damnationis cauſa dignitatis imenſitas. vñ dr. Ille aūt ſeruus qui cognouit voluntatē domini ſui:⁊ nō fe cit ſm voluntatē ei⁹ plagis vapulabit multis. CHRY. Nō enī ſilr in oībus omnia iudicanī:ſz maioꝛ cognitio ſit maioris pene materia. vnde ſacerdos eadē peccans cum populo:multo grauiora patiet. CYRIL. Domo enī per ſpicax⁊ g turpioꝛib⁹ ſuam voluntatē inclinauit: inexcuſabi le pctm cōmiſit:quaſi ꝓpr⁹ maliciam recedens a domini voluntate:ſed homo ruſtican⁹ rōnabili⁹ implozabit veniā vindicantis. vñ ſubditur:Qui au.nō co.⁊ fe.dig. pla. vapu. paucis. THEOPHI. Dicobyciunt aliqui merito puni/ tur q ſciens voluntatē domini nō ꝓſequit. Sed cur puniī ignorans:quia cum ipſe ſcire potuiſſet noluit: ſed pigritās ipſe fuit ignozantie ſue cā. BASI. Sed dices. ſi hic qdez multa ſuſtinet verbera:hic aūt pauca: qualiter dicunt q/ dā q⁹ nō imponit finem ſupplicys:Sed ſciendū eſt q⁹ hoc qō hic dr:nō numeꝝ penaꝝ: ſed differentiam indicat. pōt enim aliquis eē dign⁹ inextinguibili flāma: vel remiſſioꝛi vel intēſioꝛi:⁊ indeficiente verme: vel mitius torquēte vl fortius. THEOPHI. Oſtēdit aūt ꝓſequēter quare do/ ctoribus⁊ ſcientibus intenſioꝛ pena debeatur:cū dr. Om ni a cui mul.da.ē:mul.que.ab eo:⁊ cui cōmen. mul. plus pe.ab eo. Daſ quidē doctoꝛib⁹ gra faciendi miracula: ſed cōmendaſ eis ſermonis ⁊ doctrine gratia:ſz in dato quidē nō dicit aliquid plus petendū:ſz in cōmēdato ſiue depoſi/ to: nā gra verbi ī creméto eget:⁊ a doctoꝛe requirit ampli us.nō enim decet eum torpere;ſed augere verbi talentuꝫ.

BEDA. Uel aliter:Multū ſepe datur ēt gbuſdā ꝓuidis gbus ēt cognitio dñice voluntatis:⁊ ꝓeq̄ndi q̄ cognoſcant facultas ipſe deſit. Multuꝫ aūt cōmendaſ illi:cui cū ſua ſalu te dñici quoq; gregis paſcēdi cura ꝑmittiſ:maioꝛi ḡ gre do natos ſi deliq̄rint:maioꝛ vidicta ſeq̄tur. Mitiſſima aūt oīz pena erit coꝝ q ꝓter pctm̄ qō originaliter traxerūt nullum inſup addiderūt:⁊ ceteris q addiderūt tanto gſq; ibi tole rabiliozē hēbit dānationē:ō bic minozē būit inigratez.

¶ Ignem veni mittere in terraz:⁊ quid volo ni ſi vt accēdatur? Baptiſma aute habeo baptizari:⁊ quomodo coartoꝛ vſq; duz perficiatur. Putatis quia pacem veni mittere in terrā? Nō dico vobis:ſed ꝛ̄ ſeparationē. Erunt enim ex hoc quinq; in domo vna diuiſi:tres i duos:⁊ duo i tres dividentur:pater in filium:⁊ filius i patrez ſuum:mater in filiā:⁊ filia in matrē. ſocrus i nu rum ſuam:⁊ nurus in ſocrum ſuam.

AMBRO. Diſpēſatoꝛib⁹.i. ſacerdotibus ꝑmiſſa videnſ ꝓpoſita:q̄ ſciant ſibi grauē i futuraz penā eſſe ſubeun/ daz:ſi familiā dñi gubernare neglexerit:ſz qz exiguus eſt ꝓ fectus metu ſupplicy ab erroꝛe reuocari:ideo dñs ad que/ rendā cupiditatez diuinitatis inflāmat dices:Ignē ve.mit/ te.in terrā. Non vtiq; illū aſſumptoꝛē bonoꝝ:ſz bone volū tatis auctoꝛē q aurea dñice domus vaſa meliozat:fenū vo aſſumit⁊ ſtipulā. CYRIL. Mos ē āt ſacre ſcripture ignē q̄ q̄q; dicere ſacros⁊ diuinos ꝑmones. Sicut.n.q aūz⁊ ar gentū purgare nouerūt:ꝑ ignē aſſumūt coꝝ ſozdicie:ſic ſal/ uatoꝛ ꝑ euangelica documēta in vtute ſpūs abſtergit incel lectū coꝝ q credūt in cū. Dic eſt igit ignis ſalubris⁊ vtilis quo habitatores terre frigidi quodāmō⁊ extincti ꝑ petri incalescunt ad pietatis vitā. CHRY. Terraz.n.ad ꝑſes vocat:non eā quaz pedibus terimus ſz plaſmatā manibus eius.ſ.hoīem:cui dñs ignē ingerit ad aſſumptionē peccato/ ruz⁊ innouationē aīaꝝ. TYTVS. Eſt āt intelligenduz eum de celo veniſſe:non enim ſi de terra veniſſet in terraz diceret:Ignem veni mittere in terram. CYRIL. Duius autem ignis dominus accelerabat incendium. vnde ſequi tur:Et quid volo:niſi vt accendatur:Credebant enim iam quidam ex iſrael:quoꝝ exoduz fuerant venerandi diſci/ puli.ſed ignis ſemel in iudea accenſus totum orbem occu pare debebat:conſummata tamen paſſionis eius diſpenſa/ tione. vnde ſequitur:Baptiſma aute habeo baptizari. Nā ante venerabilem crucem:⁊ eius reſurrectionem a mortu is:in ſola iudea fiebat mentio ꝓdicationis⁊ miraculoꝝ ipſius. poſtq̄ aūt principē vite inſanientes occiderunt tūc apoſtolis precepit dicens:Euntes docete omnes gentes.

GREGO. ſuper ezechielem. Uel aliter:Ignis i terram mittitur:cū p ardoꝛē ſancti ſpūs afflata:terrena mēs a car nalibus ſuis deſideryſ crematur: ſuccenſa autem ſpiritali amoꝛe malum quod fecit plangit:⁊ ſic terra ardet:quando accuſante ſe conſcientia coꝛ peccatoꝛis in doloꝛe penitēte crematur. BEDA. Addit autem:Baptiſmo habeo bap tizari.i. ſanguinis ꝓpꝛij tinctione priius habeo perfundi: ⁊ ſic coꝛda credētiū ſpūs igne iflāmari. AMBRO. Ba ta autem eſt domini dignatio:vt infundende nobis deuo/ tionis⁊ conſummande perfectionis in nobis: ⁊ maturide ꝓ nobis paſſionis ſtudium ſibi ineſſe teſtetur. vnde ſequi tur:Et quomodo coartoꝛ vſq; dum perficiatur. Quidam codices habent:Et coāgoꝛ.i. contriſtoꝛ. Cum enim in ſe ni hil habuit quod doleret:⁊ noſtris tamē angebat erumnis: ⁊ tempoꝛe moꝛtis meſticiam pretendebat:quam nō ex me tu moꝛtis ſue ſed ex moꝛa noſtre redemptionis aſſumpſe/ rat. Qui enim vſq; ad perfectionez angitur de perfectione ſecurus eſt:qz eius ꝺditio coꝛporalis affectus:non formidet

mꝛtis offendit:nā qui coꝛpus ſuſcepit:oīa debuit ſubire q coꝛporis ſunt:vt eſuriret:ſitiret:angeret:⁊ cōtriſtaretur. Diuinitas aūt ꝓ hos affectus neſcit cōmutari. Simul etiaz oſtēdit:q⁹ in certamine paſſionis moꝛs coꝛporis:abſolutio ꝛrietudinis:nō coaceruatiua ſit doloꝛis. BEDA. Quō aūt poſt baptiſma ſue paſſionis:poſt ignis ſpiritalis aduen/ tū terra ſit arſura declarat ſubdēs. Putatis qz pacez veni dare i terrā:nō dico vob:ſz ſ̄ ꝛationē. CHRY. Quid dicis domine? Nō veniſti pacē ꝛaturus:qui factus es nob par:pacificās ꝑ crucē celeſtia⁊ te ꝛ̄ ſtria:qui dixiſti:Pacē meā do vobis. Sed manifeſtū eſt q⁹ vtilis quidē eſt pax: q̄uis aūt damnoſa:⁊ ſeparans ab amoꝛe diuino: per quā.ſ. cōſentiuntur his qui a deo diſſident:⁊ ob hoc federa terrena oscuit vitare fideles. vnde ſequit:Erunt enim quinq; ex hoc in domo vna diuiſi:tres in duos:⁊ duo in tres diuiden tur:pater in filiū. AMBRO. Cū ſex ꝓſonaꝝ videaſ fa cta ſubiectio patris⁊ filij:matris:⁊ filie:ſocr⁹⁊ nurus: gn/ q tū ſit:qz eadē mater que ſocrus accipi pōt:que enim eſt mater filij:ſocrus eius vxoris eſt. CHRY. Per hoc aūt futuꝝ euentū ꝓtulit. Contingebat enim in eadē domo ali quē eſſe fidelē:cuius pater vellet eū ad infidelitatē ꝑtra/ here:ſz intātū ꝓualuit virt⁹ doctrine chriſti:vt filij patres dimitterent:matreſq; filie:⁊ liberos parentes. Libuit enī fideles chriſti non ſolū contemnere ꝓpria:ſz⁊ cūcta ſimu/ pati dūmodo cultu fidei nō careant. Si aūt purus homo eſſet:vnde ſuppeteret ei hoc poſſe meditari:q⁹ a patribus plus amaret q̄ filij:⁊ a filijs pluſq; patres:⁊ a viris pluſq; ꝰuges:⁊ hoc non in vna domo aut centū ſed vbiq; terra/ rū.⁊ nō ſolū hoc ꝓdixit:ſed etiam opere cōſumauit. AM BRO. Myſtica aūt interꝓtatiōe dom⁹ vna: homo vnus eſt.duos aūt legim⁹ frequenter:aiam⁊ coꝛpus. q⁹ ſi duob⁹ ꝰuenerit:efficit vtraq; vnū. aliud eſt qō ſeruit:aliud cui ſu byciī. Tres aūt anime affectiones ſunt:vna rōnabil:alia cōcupiſcibilis:tertia impetibilis. Duo ergo in tres:⁊ tres i duo diuidunt. Etenim ꝑ aduentū chriſti homo qui erat ir rōnabilis:rōnabilis factꝰ eſt. Iram⁹ carnales terreni.mi/ ſit deus ſpū ſuū in coꝛda noſtra: facti ſumus filij ſpūales. Poſſumus etiaz dicere q⁹ in hac domo ſunt alij quinq;.i. odoꝛ:tactus:guſtus:viſus:⁊ auditus. Si ergo ſm ea que au dimus aut legimus ſenſu viſus atq; auditus excludamus ſuperfluas voluptates coꝛporis:que guſtu tactuque⁊ odo re percipiuntur:duo in tres diuidimus: eo q⁹ mentis ha/ bitus vitioꝛum non capiatur illecebris: Aut ſi quinque ſenſus acceperimus coꝛporales: vitia iam coꝛporis⁊ pec/ cata ſe ſeparant. Poſſunt etiā caro videri atq; aīa ab odo re tactu guſtuq; luxurie ſeparata:foꝛtioꝛ enim rōnis ſexus velut viriles ferrur affectus:hec molliozē ſtudet tenere rō nē. Ex bis itaq; diuerſaꝝ cupiditatū moꝛ⁹ inoleuit. ſz vbi in ſe anima redit degeneres abiurat heredes. Caro q̄ppe cupiditatib⁹ ſuis ꝓpria ipſa generauit: tanq̄ ſentibus nūcii doluit eſſe cōfitā. Sz velut coꝛporis quedā atq; aie nurus voluptas motui prave cupiditatis inubit:Ergo quā diu manſit in vna domo aſpirantibus vitys indiuidua cō ſenſio nulla videbaſ eſſe diuiſio. vbi vero chriſtus ignem quo delicta coꝛdis exureret:vel gladiuz quo ſecreta pene/ tantur miſit in terras:tunc caro atq; anima regeneratōis innouata myſteryſ:copulam poſteritatis eliminat:ut diui dantur parētes in filios:dum intemperās motus intempe rantia abdicat:⁊ aīa declinat in conſortiū culpe. Filij quo/ q⁹ in parentes diuidunt:dum renouati homines vitia ve/ tuſta declinant:voluptaſq; adoleſcentioꝛ ſerioſe dom⁹ re/ fugit diſciplinā. BEDA. Uel aliter. Per tres ſignificāt q fidem trinitatis habent:ꝑ duo infideles qui a fidei vni/ tate diſſentiūt. Pater autez diabolus eſt: cui⁹ filij imitan/ do eram⁹:ſed poſtq̄ venit ignis ille celeſtis:nos ab inuicē ſeqmur:⁊ oñdit alteꝝ patrē q̄ eſt in celis. Mater ſynagoga filia eſt eccl̄ia ꝓmitiua:q̄ ⁊ eā de qua gen⁹ ducit ſynagogaz fidei perſecutricē ſuſtinuit:⁊ ipſa eidē ſynagoge fidei veri tate ꝛadixit. ſocrus ſynagoga:nurus eccleſia de gentib⁹ quia ſponſus eccleſie chriſtus filiꝰ eſt ſynagoge ſm carnē. Synagoga ergo in nuꝝ⁊ in filiā eſt diuiſa: q̄ credentes de vtroq; pplo ſequiſ:ſz⁊ ille in ſocrū⁊ in matrem ſūt diui/ ſe:qz volunt carnalē circumciſionem ſuſcipere.

¶ Dicebat aūt ad turbas: Cum videritis nubē oriētem ab occaſu ſtatim dicitis nymbus venit⁊ ita fit. ⁊ cū auſtrū flantez dicitis:q⁹ eſtus erit:⁊ ita fit q̄ſi.d. Uerba mea ⁊ opa mea me indicāt ꝓiū vobis. poteſtis igit ꝓiectare qz nō veni pacē dare ſz ibez⁊ turbinē. Ego.n. ſuz nubes⁊ ve nio ab occaſu.i. ab humana nā ꝓcidē multa induta pctoꝝ caligine. Ueni ēt ponere ignē.i. eſtuz incitare. Sum.n. au/ ſter vētus calidus⁊ oppoſitꝰ boꝛeali frigiditati. BEDA. Uel q ex elementoꝝ imutatione ſtatū auraꝝ q volueruṅ facilime prenoſcere potuerunt: poſſent ēt ſi vellent tem/ pus aduentus domini ex dictis intelligere ꝓphetarum. CYRIL. Prophete.n. multipharie ꝓnunciauerūt chri/ ſti myſterium. Dicebat ergo ſi prudentes eſſent ad futura proſpectum intendere: nec ignoꝛare futuras tempeſtates poſt vitā pītem valerent. erit.n. vꝛ tus⁊ pluuia:⁊ ſuppli/ cium futuꝝ per ignem:⁊ hoc ſignificaī cum dr: Nymbus venit. debebat ēt ſalutis tps non ignoꝛare. ſ. aduentum ſal/ uatoris:per quem ꝓfecta pietas intrauit mundum. Et hoc ſignificatur cum dicitur: Dicitis qz eſtus erit. vñ in coꝛum rephēſione ſubditur: Ypocrite:facie celi⁊ terre noſtis ꝓ bare:hoc aūt tps quō non probatis? BASI. Eſt āt notandū q⁹ neceſſarie ſunt humane vite ſiderū coniecture dummō quis vltra menſuram non perquirat coꝛ indicia. Eſt enīz nonnulla de pluuijs futuris percipere. plura quoq; de eſti bus⁊ ipetu vētoꝝ vl ꝑticularib⁹ vel vlīb⁹ vel violētis vl le uib⁹. Quāta vo cōmoditas ex coꝛ cōiectura vite ꝑſtet qs neſcit? Intereſt enī naute ꝓſticari ꝓcellaꝝ picula:viato ri mutationē aeris:colono fruc⁹ cōpiā. BEDA. Sed ne alig de turba ſe ꝓphetice lectiōis ignaros tēpoꝝ curſus nos ꝓbare nō poſſe cauſarētur: vigilāter adiūgit. Quid aūt ⁊ a vobis ipſis nō iudicatis qō iuſtū ē? Oſtēdēs eos⁊ ſi ira neſciant:nāli tri ingenio poſſe diſcere cū qui opa fecit g nullus alius feciſſet:ſupra hominē⁊ deum eſſe. Unde poſt hui⁹ ſeculi iniuſticias:iuſtum creatoris iudiciū eē venturū. ORIGE. Niſi aūt eſſet nobis natura inſitum id quod iu/ ſtum eſt iudicare:nunquā ſaluatoꝛ hoc diceret.

¶ Cum autem vadis cū aduerſario tuo ad prin cipem in via da operam liberari ab illo ne fo/ rte trahat te ad iudicem: ⁊ iudex tradat te era ctori. ⁊ exactoꝛ mittat te i carcerē. Dico tibi nō eries inde donec etiā nouiſſimū minutū reddas.

THEOPHI. Poſtq̄ oñdit dñs laudabilē diſcordiā: ex hinc docet laudabilē pacē cum dicit:Luz aūt va.cū aduer. tuo ad prin. in via da ope. li. ab illo. q. d. cū trahit te aduer/ ſarius ad iudicium:da operam. i. omnibus modis excogi/

tes vt absoluaris ab illo. Uel da operã.i. cũ nihil habeas: mutuũ accipe:ut absoluaris ab illo:ne te cozã iudice cõueniat.vñ sequit: Ne forte trahat te apud iudicẽ:t iudex tradet exactori:t exactor mittat te in carcerẽ. CYRIL. In quo angustias patieris donec etiã nouissimũ assem exigẽt. Et hoc est qõ subdit:Dico tibi:nõ exibis inde donec ẽs nouissimũ minutũ reddas. CHRY. Uidet mihi de pũtib⁹ iudicib⁹ dicere:t de itinere ad pũs iudiciũ t de carcere huius mũdi.p hec enĩ q̃ apparẽt t in ꝓmptu sunt irrõnabiles homines se corrigere ꝓsueuerũt.frequẽter enĩ nõ solũ ex futuris bonis vl malis cõmonet:sz etiã ex pũtib⁹ ꝓpter ꝓfectores auditores. AMBRO. Uel aduersari⁹ noster diabolus est g serit illecebras delictoꝝ: ut habeat ĩ supplicio ꝑticipes:quos habuit in erroꝛe ꝓfectes. Aduersarius etiaꝝ nobis est ois vitioꝝ vsus. Deniqꝫ aduersaria est nobis mala ꝓscia:q̃ nos t hic afficit:t in futuꝝ accusabit t ꝑdet. Dem⁹ igit operã ut dũ in hoc sum⁹ vite curriculo ꝑstituti:tanq̃ a malo aduersario ad magistratũ in via nostrũ ꝓdenet erroꝛẽ. Quis aũt est magistratus:nisi penes quẽ ois ptãs est: Dic aũt magistratus tradit reũ iudici:ei.s. cui viuoꝝ t mortuoꝝ tribuit ptãtẽ.s.iesu christo per quẽ occulta redarguunt:t iprobi operis pena mandat. Ipse exactori tradit t ĩ carcerẽ mittit.dicit enĩ:Tollite t mittite illũ in tenebras exteriores:t exactores suos monstrat esse angelos:de q⁹ dicit:exibunt angeli t separabũt malos de medio iustoꝝ: t mittent eos in caminũ ignis. Sed subdit: Dico tibi:non exies donec etiã nouissimũ minutũ reddas. Si enĩ q̃ peccuniã soluũt non pi⁹ euacuant fenoris nomen q̃ toti sortis vsq̃ ad minimũ quocũq̃ solutionis genere:quantitas uersa soluat.sic cõpensatione charitatis actuũq̃ reliquoꝝ vl satisfactione q̃cunq̃ peccati pena dissoluit. ORIGE. Uel aliter:Quattuor psonas hic ponit:aduersary:ꝓncipis: exactoris:t iudicis.apud matthẽu vero psona ptermissa ẽ principis:t p exactore minister incert⁹. Discrepant etiam q̃ ille quadrantẽ:iste minutũ posuit:vterq̃ aũt erit nouissimũ. Cunctis aũt hominib⁹ duos angelos adesse ꝓgimus. malũ q aduersa exhortat:bonũ q optima psuadet. Ille autem aduersari⁹ noster quotiensc̃unq̃ peccam⁹ exultat:scies q̃ habet p statẽ apud ꝓncipẽ seculi hui⁹: qui se miserat:exultandi t gloriandi. Cũ articulo aũt in greco eũ posuit:ut ex plurib⁹ vnũ mõstraret:quia vnusquisq̃ sub suo ẽ tis ẽ ꝓncipe. Da ergo operã vt libereris ab aduersario tuo: siue a ꝓncipe ad quẽ te aduersarius trahit:habendo sapiẽtiã:iusticiã:fortitudinẽ:t tẽperantiã. Si aũt dederis operã esto in eo q dicit:Ego sum via: aliogn trahet te aduersari⁹ ad iudicẽ. Dicit aũt:Trahet.vt oñdat nolentes ad cõdemnationẽ cõpelli. Iudicẽ aut[em] alium nescio nisi dñm nr̃m iesum christum:qui tradit exactori. Singuli exactores ꝓprios habemus:dominantur exactores si debuerimus aliquid.si omnibus vniuersa reddidero: nemo exactor est: t intrepida mente respondeo. Nihil tibi debeo. Quod si debitor fuero:mittet me exactor in carcerẽ:nec patietur exire nisi debitũ omniũ persoluero.nõ enĩ habet exactor potestatẽ:vt mihi saltem quadrantẽ cõcedat:q donauit debitori quĩgentos denarios:t alij quinquaginta dñs erat.iste qui exactor est:dominus non est: sed a domino ad exigenda debita ꝓpositus. Nouissimum aũt minutũ dicit gracile t tenue.peccata enim nostra aut pĩguia sunt aut tenuia. beatus igit est qui non peccat. Secundo aũt si tenue peccat habeat:inter ipsa quoꝝ tenuia diuersitas est:aliogn non diceret:donec nouissimũ redderet minutũ. Si enim paꝛ debet:nõ egredietur nisi soluat minimũ quadrantẽ.qui autem magno debito fuit obnoxius:infinita ei ad reddendum secula numerabuntur. BEDA. Uel aliter. Aduersarius noster in via:est sermo dei contrari⁹ nostris carnalibꝰ desiderys in ꝑsenti vita:a quo liberat qui preceptis eius subdit.alioquin tradetur iudici:quia sermone domini cõtẽpto peccatoꝝ reus tenebitur in examine iudicis: quez iudex exactori tradet.i.maligno spiritui ad vltionẽ qui mittitur in carcerẽ.i.infernũ.vbi qz semper soluere penas patiendo:sz nunq̃ ꝑsoluendo:veniã ꝓsequi non poterit:nũq̃ exinde exibit:sz cũ terribilissimo serpente diabolo ꝑpetuas penas luet.

XIII.

Erant aũt quidam ipso in tpe nũciantes illi de galileis:quoꝝ sanguinẽ pilat⁹ miscuit cũ sacrificijs eoꝝ. Et respondẽs dixit illis: Putatis q̃ hi galilei pre omnibus galileis peccatoribus fuerint:qz talia passi sũt? Nõ dico vobis: sz nisi penitentiã habueritis oẽs similiter peribitis:sicut illi decẽ t octo supra quos cecidit turris ĩ syloe: t occidit eos. Putatis qz t ipsi debitores fuerint:ꝑter oẽs homines habitantes in hierusalẽ? Non dico vobis sed si non penitentiã egeritis:omnes similiter peribitis.

GLO. Qz de penis peccantiũ fecerat mẽtionẽ:opportune nunciat quorundã peccantiũ pena:ex cuius exẽplo etiã alijs peccatorib⁹ penã cõminat.vñ dicit: Aderant qdã ipso in tpe nunciantes illi de galileis:quoꝝ sanguinẽ miscuit pilat⁹ cũ sacrificijs eoꝝ. CYRIL. Erãt.n.scẽces dogmatũ iudee galilei:cui⁹ mentionẽ lucas in actib⁹ aplorũ facit:q dicebat:nõ opꝫ quẽq̃ vocari dñz.vñ q̃ plures eorũ:qz cesarem non fatebant dñm:a pilato puniti sunt. Dicebant ẽt non oportere alias a statutis victimis ĩ lege moysi offerre deo. vnde prohibebant statutas a populo victimas pro salute imperatoris:t populi romani offerre. pilatus ergo idignatus in galileos iussit inter ipsas victimas q̃s ritu legis se offerre putabant occidi:ita q̃ sanguis offerentium obliatis victimis misceretur. Credente ãt vulgo iustissime ꝑditos talia passos esse quasi scandala feminantes in populo incitantes principes in odium subditoꝝ: narrauerunt hec saluatori:volentes ꝓcipere quid ei super hoc videret. Ipse autem peccatores hos esse ponit: non tamen hic asserit talia passos esse:tanq̃ peiores non patientibus. vnde segtur: Et respõdens dixit illis: putatis q̃ hi galilei pre omnibus galileis peccatores fuerunt:qz talia passi sunt:non dico vobis. CHRY. Punit enim deus quosdam peccatoꝝ amputãs eoꝝ negtia:t penã illi statues leniorẽ:t plene semouens eos ab alijs t viuẽtes in malicia corrigẽs q̃ hoꝝ dãnationẽ. Rursus alios hic nõ punit vt si sibi cauerit penitentiã ꝑ pũtẽ penã effugiẽt t futurũ supplicium. Si vo ꝑseuerauerint:mai⁹ patiant tormẽtũ. TYTVS. Manifestat t hic qz q̃cũq̃ ex iudicys accidũt in reoꝝ supplicium:nõ solũ iudicantiũ ptãte:sz ẽt nutu dei ꝓtingũt.vñ siue iusta conscia puniat iudex siue aliud itendẽs cõdemnet:cõmẽdãdũ est negociũ diuine cẽsure. CYRIL. Remouens ergo populares ab itestinis iudys occasiõe religiõis cõcitatis subiũgit: Sz nisi penitẽtiã habueritis:t nisi cessaueritis cõspirare cõtra ꝓncipes:q̃ nutu diuino nõ agitis. Omnes simul vel similiter peribitis:t vester sanguis vestris victimis coniunget.

CHRY. In hoc autem ostendit q̃ illos permisit talia pati:vt viuentes alienis periculis territi fierent regni heredes. Quid igitur dices vt melioꝛ ego fiam:t ille punitur: non ideo:sed punitur quidem ꝓpter ꝓpria crimina. Sic vero ex hoc videntibus salutis materia. BEDA. Sed quia pniam non habuerunt.xl. dñice passionis anno:venientes Romani:quos designabat pilatus ad eorum gentes

ptinẽs:t incipiẽtes a galilea.vñ dñica ꝓdicatio ceperat:radicit⁹ impiã gerẽ deleuerũt:t nõ solũ atria tẽpli quo sacrificia deferri ꝓsueuerãt:sz interiora dom⁹ humano sanguine fedarũt. CHRY. Iterũ aũt aly decẽ t octo obruti fuerãt a qdã turre:de q⁹ eadẽ subdit dicẽs. Sic illi.xviij. fuper quos cecidit turris in Siloe t occidit eos: putatis qz t ipsi debitores fuerũt ꝑter oẽs hoies habitãtes ĩ hierusalẽ: nõ dico vobis. Non.n.hic omnes punit dãs alijs idicias penitẽdi.nec tñ cũctos future pun[itio]ni reseruat:ne pares,pudentiaꝝ abnegarẽt. TYTVS. Cõa aũt turris cõparat toti ciuitati vt ps totũ ꝑterreat.vñ subdit: Sz si nõ pniam egeritis:oẽs silr peribitis. q.d. Tota ciuitas paulopost occupabit si ꝑseuerauerit idigene ĩfidelitate. AMBRO. Mystice aũt ĩ illis quoꝝ sanguinẽ pilat⁹ miscuit cũ sacrificijs eoꝝ figura qdã videt:eos tangẽs:q coactu diabolico nõ pure offerũt sacrificiũ:quoꝝ oratio est in peccatũ: sicut de iuda scriptũ est q ꝓditione sanguis dñici ĩter sacrificia posit⁹ cogitabat. BEDA. Pilat⁹.n.q interpretat os malleatoris diabolũ significat:semp cedere patũ.sanguis peccatũ:sacrificia bonas actiones exprimũt:pilat⁹ g sanguinẽ galileoꝝ cũ sacrificijs eoꝝ miscet:qñ diabolus clemosynã t cetera bona fideliũ vl carnis delectatiõe vl humane laudis ambitione vel qlibet alia peste cõmaculat.illi etiã bierosolymite a ruina turris oppressi significãt iudeos q̃ ꝓfitere noluerũt cũ menib⁹ suis eẽ pituros:ne frustra.x.t.viij. q numer⁹ apõd grecos ex i.t h ẽ eisdẽ lr̃is gb⁹ nomẽ iesu incipit exprimit. Significat aũt iudeos binc maxie pituros q̃ nomẽ saluatoris recipere noluerũt:illa turris significat illũ q ẽ turris fortitudinis q̃ merito est ĩ siloe que ĩterptat missus:significat enĩ eũ q missus a patre venit in mũdũ:q omnes super quos cecidit conteret.

Dicebat aũt t hãc similitudinẽ. Arborẽ fici habebat qdã plãtatã in vinea sua: t venit querẽs fructũ in illa:t nõ inuenit. Dixit aũt ad cultorẽ vinee. Ecce ãni tres sũt exquo venio querens fructũ ĩ ficulnea hac:t nõ inuenio: Succide ergo illã. Ut qd ẽt terrã occupat? At ille rñdens dixit illi. Dñe dimitte illã t hoc anno vsq̃ dũ fodiã circa illã t mittã stercora. Et si qdẽ fecerit fructũ:sin autẽ in futurũ succides eam.

TYTVS. Jactabant se iudei ex eo q̃.r.t.vij. pierãt .ipi vo oes remãserũt,illesi. vñ ꝓponit eis fici pabolã. Dicit.n. dicebat aũt hãc similitudinẽ:arborẽ fici hẽbat qdã plãtatã ĩ vinea sua. AMBRO. Uinea dñi sabaoth erat:quã dedit ĩ rapinã gẽtiũ. Apta aũt synagoge arboris isti⁹ cõparatio est:qz sic ista arboꝛ redũdat folys fluẽtib⁹: spez possessoꝛib⁹ suis cassa sperato ꝓ ꝓpetuũ expectatiõe destituit:ita etiã ĩ synagoga dũ doctores ei⁹ operib⁹ ifecũdi:vbis tñ velut folys redundantib⁹ gloriãt:inanis vmbra legis exhibet. Dec etiaꝝ sola arboꝛ ab initio germinat poma ꝓ floribꝰ t poma decidũt.vt poma succedãt: manẽt tñ aliq̃ ꝓpatula nec decidũt. Eteni ꝓmissa synagoge ppls velut inutilis decidit fructꝰ:vt de pfiguedine religiõis antiq̃ nou⁹ ecclie ppls emergeret:ꝑmi tñ ex israel grossi maturescẽtis exemplo pulcherrimoꝝ gra fructuũ ceteris ꝑstiterũt:qb⁹ dr̃:Debitis sup.xy.thzonos. Nõnulli tñ ficũ istã nõ synagoge sz malitie t ipꝛobitatis figurã putãt:Di tñ ĩ nullo distant: nisi q ꝓ specie gen⁹ eligũt. BEDA. Ipse ãt dñs synagogã q moysen ĩstituit.ĩ carne nat⁹ apparuit:t crebri⁹ ĩ synagogã docẽs fructũ fidei q̃siuit:sz ĩ phariseoꝝ mẽte nõ inuenit. vñ segt:Et venit fructũ querẽs ĩ illa:t non inuenit. AMBRO. Querebat aũt dñs:non qz fructuz ficulnee deesse nesciret:sz vt oñderet ĩ figura: qz fructũ synagoga iam habere deberet. Deniqꝫ ex sequentibus docet non se añ ꝑs

veniss̃e:q ꝓ trienniũ venit. Sic.n. habes. Dixit ãt ad cultorẽ vince. Ecce ãni tres sũt exquo venio querẽs fructũ ĩ ficulnea hac:t nõ inuenio. Uenit ad abraã: venit ad moysen: venit ad mariã:hoc ẽ venit in signaculo:venit ĩ lege:venit ĩ corpoze.aduẽtũ ei⁹ ex beneficijs recognoscim⁹. Alibi purificatio:alibi sanctificatio:alibi iustificatio est. Circũcisio purificauit:lex sanctificauit:gra iustificauit q̃ ppls iudeoꝝ neq̃ purificari potuit;qz circũcisionẽ corporis nõ ai habuit:neq̃ sanctificari:qz vtutẽ legis ignorãs: carnalia magis q̃ spiritualia sequebat.neq̃ iustificari:qz delictoꝝ suoruz [pe]niaz nõ gerẽs:graz nesciebat: Merito ergo null⁹ fructꝰ ĩ synagoga iuent⁹ est:t iõ iubet excidi. Sequit.n.succi.q̃ illã:vt qd ẽt terrã occupat: Bon⁹ aũt cultoꝛ:t fortassis ille ĩ quo ecclie fundamẽtũ ẽ:ꝑsagies altez ad gẽtes:se ãt ad eos q ex circũcisiõe sũt eẽ mittẽdũ. religiose ne excidat iteruenit:fret⁹ vocatiõe sua:ẽt ppln iudeoꝝ p ecclesiã posse saluari.vñ segt̃ At ille rñdẽs dixit illi. Dñe dimitte illã t hoc ãno. Lito duritiã supbiãq̃ iudeoꝝ cãs esterilitatis agnouit. Itaq̃ venit excolere:q nouit vitia repbẽdere. vñ subdit. Usq̃ dũ fodiã circa illã. Pollicet dura cordis eoꝝ aplis ligonib⁹ eẽ fodiẽda:ne radicẽ sapiẽ:terraꝝ aceruus obruat t abscondat. Subdit aũt t mittã stercoza.i. humilitatis affectũ p quem in euãgeliũ xpi ẽt iudeus foze existimatur fructuosus.vñ subdit: Et sigdẽ fecerit fructũ.bñ.s.erit. Sinautẽ ĩ futuꝝ succides illã. BEDA. Qõ qdez p romanos factũ est:a qb⁹ gẽs iudea succisa:t a terra,pmissionis expulsa est. AVGV. de ver. do. Uel aliter: Totũ arboꝛ ficulnea gen⁹ humanũ ẽ.primus.n.hõ:q peccauit folys ficulnee pudenda velauit:hoc est membza vnde nati sum⁹.

THEOPHI. Sz t q̃ ꝓ nr̃uz fic⁹ est ĩ vinea dei: hoc ẽ ĩ ecclesia vel ĩ hoc mũdo plãtata. GREGO. ĩ ho. Tertio ãt dñs ad ficulneã venit: qz nãm generis hũani añ legẽ lõ lege:sub gra:expectãdo:admonẽdo:visitãdo regsluit. Sz tñ in trib⁹ ãnis fructũ se nõ inuenisse ꝙqueriꝫ: qz quotidã prauoꝝ mentes nec inspirata lex nec ãlis corrigit:nec ꝓcepta eruditi nec incarnatiõis ei⁹ miracula ꝙuertũt. THEOPHI. Tertio ãt nã nr̃a fructũ petita nõ tribuit:semel qdẽ cũ in padiso puaricati sumus ꝓceptũ:scdo cũ in lege vitulũ ꝙflauerũt:tertio cũ saluatorẽ rẽnuerũt:Sz in triẽniũ intelligendũ ẽ ꝓ tribus etatibus:puerili : virili t senili. GREGO. in ho. Sz cũ magno timoze audiẽduz ẽ qõ dr̃:Succide ergo il. vt qd ẽt terrã occupat. Unusqsq̃.n. iuxta modũ sui ingẽtũ locũ vite pũtis tenet:si fructũ bone opatiõis nõ exhibet:velut ifructuosa arboꝛ terrã occupat: qz ĩ eo loco ĩ quo ipse ẽ:t alijs opandi occasionem negat. BASI. ꝓ pziuz.n.ẽ diuine ꝓpciatiõis nõ sileter penas infligere: sz ꝓ mittere minas reuocãdo ad pniaz.sicut niniuitis fecit t nẽ cultori dicit. Succide eã: puocãs qdẽ ipm ad curã eius:suscitãs vo sterilẽ aiaz ad ꝓducendos dbitos fructꝰ. GREGO. naçan. Igit nec nos feriam⁹ subito:sz ꝓualeam⁹ misi cordia:ne secem⁹ ficũ potentẽ adhuc fructũ facere: quam forsitã curabit piti custodis studiũ. vñ t hic subdit: Et ille rñdens dixit illi:dimitte illã hoc ãno vsq̃ dũ fodiã circa illam. GREGO. in ho. Per cultorẽ vinee ꝓpositoꝝ ordo exprimit:q ꝑsũt ecclie dñice vinee curã gerũt. THEOPHI. Uel paterfamilias de⁹ pr̃ est:cultor vo xp̃s:q ficuz amputari vt sterilẽ nõ ꝓmittit:q̃si ad pr̃ez diceret: Si ꝓ lege t ꝓphetas fructũ ꝓnie ñ dederũt:meis eos irrigabo passionib⁹ t doctrinis:t forsitan dabũt obedientie fructum.

AVGV. de ver. dñi. Uel colonus q intercedit est ois sanctus q intra ecclesiã ozat ꝓ eis q sunt extra ecclesiã dicẽs: Dñe:dimitte illã hoc ãno.i. tpe isto sub gra vsq̃ dũ fodiaz circa illã:Circũfodere ẽ hũilitatez t patientiã docere. Fossa.n.ẽ hũilis terra:stercus ãt in bono ĩtellige: sordes sunt sz fructũ dãt:sordes cultoris doloꝛ ẽ pctoris. Qui ãt agũt penitẽtiaz:in sordibus agãt t vaciter agãt. GREGO. ĩ ho.

Ul peccata carnis ſtercora vocāt: ex ſtercore igr̄ ad fructū
reuiuiſcit arbor: qz deſideratiōe peccati ad bona ſe opa re
ſuſcitat aīus. Sz ſūt pleriqz q̄ ſcrepatiōes audiūt: z tñ ī pe
nitētiā redire ꝓtēnūt. pp qō ſubdit: Et ſigdē fecerit fructū.

AVGV. de. ver. do. Bñ. ſ. erit: Sinaūt ī futuꝝ ſuccides
eā. qñ. ſ. ī iudicio venies iudicare viuos z mortuos: iterim
mō pcit. GRE. i ho. Qui āt nūc ñ vult ad fecūditatē pīgue
ſcere: p ſcrepatonē illic cadit: vñ iā reſurgeꝛ p pñiaz ñ valz.

¶ Erat aūt docēs in ſinagoga eorū ſabbatis. Et
ecce mulier q̄ habebat ſpiritum infirmitatis an
nis decē z octo: z erat inclinata: nec oio poteſt
ſurſū reſpicere: Quā cū videret ieſus vocauit eā
ad ſe: z ait illi: Mulier: dimiſſa es ab infirmitate
tua: Et impoſuit illi manus: z ꝓfeſtiz erecta eſt:
z glorificabat deū. ℟ñdēs āt archyſinagogus ī
dignās qz ſabb. is curaſſet ieſus: dicebat turbe.
Sex dies ſūt in qb⁹ oꝝ opari. In his ergo venite
z curamini: z nō in die ſabbati. ℟ñdit aūt ad il
lū dñs z dixit. Hypocrite vnuſquiſqz veſtꝝ ſab
bato nō ſoluit bouē ſuū aut aſinū a ꝓſepio z du
cit adaquare: Hāc aūt filiaz abrae quā alligauit
ſatbanas: ecce decē z octo ānis: nō oportuit ſol
ui a vinculo iſto die ſabbati: Et cum hec diceret
erubeſcebāt oēs aduerſarij ei⁹: z ois ppls gau
debat in vniuerſis que glorioſe fiebant ab eo.

AMBRO. Licto qō ō ſynagog. oiſerat īdicauit: ad ipſā.
vtiqz arborē veniſſe ſe mōſtrat: q ī eadem ꝑdicabat. vñ dr:
Erat āt docēs ī ſynagoga eoꝝ ſabbatis. CHRY. Docet
qdē nō ſeoꝛſum: ſz ī ſynagogis ſecure ī nullo dubitans: nec
aliqd extra legē moyſi ſt. ues. ſabbato āt qz tūc iudei legi
vacabāt. CYRIL. Ad expugnationē aūt cozruptionis z
mortis z iuidie diaboli extra nos: pduxit icarnatōem. i. hoc
apparet ex ipſis euentib⁹. Segr̄. n. Et ecce mulier q̄ hēbat
ſpīm ifirmitatis ānis. x. z. viy. Dicit aūt ſpīm ifirmitatis ga
mulier hec p. ebat atrocitate diaboli: derelicta a deo pp
ꝓpria crimia vl pp trāſgreſſionē ade: ob quā hūana cozpo
ra ifirmitatē z morte icurrerūt. Dat aūt ſup hoc de⁹ di. o
lo ptātē: vt boīes mole aduerſitatis depſſi: velit ad meuo
ra trāſire. Hen⁹ āt ifirmitatis oñdit dices: Et erat iclinata:
nec oio poterat ſurſuz reſpicere. BASI. Brutoꝝ ſigdez
caput humi deflexū ē: terrā cernit. Caput boīs erectū ē in
celū oculi ſupna ꝓſpiciunt: ꝓuenit. n. ꝓrere ſupna. trāſcēde
re terrena ituitu. CYRI. Oñdēs āt dñs aduētū ſuū in
hūc mūdū diſſolutiuū eſſe hūanaꝝ paſſionū: mulierē ſana
uit. vñ ſegr̄: Quam cuz vidiſſz ieſus vocauit ad ſe z ait illi.
Mulier dimiſſa es ab ifirmitate tua. Uoꝝ aptiſſima deo
plena maieſtate ſupna. Ꝙgat. n. mozbuz ipatozio motu: q
ēt man⁹ illi ꝓponit. Segr̄. n. Impoſuit illi man⁹ z ꝓfeſtī ere
cta ē: z glorificabat deū. In q̄ oportet ꝓpedere ſacrā carnē
induſſe vtutē diuinā. Erat. n. ipſius dei caro: nō aūt alicui⁹
alteri⁹: q̄ſi ſeparatim exiſte filio boīs a filio dei: ſicut falſo
aligb⁹ viſuz ē. Sz ī grate ſynagoge ꝓſul: poſtq̄ vidit femi
nā humi repēte ſolo tactu erectā: z diuina referēte magna
lia ardēs dñi gloria irretiꝛ iuidia: arguitqz miraculū q̄ſi vi
dereſ ſollicitari ꝓ ſabbato. vñ ſequit: ℟ñdēs aūt archyſi
nagogus īdignans qz ſabbato curaſſet boiez ieſus dicebat
turb. Sex dies ſūt in qb⁹ oꝝ operari: in his venite z cura
mini z nō ī die ſabbati. Hortat ceteris dieb⁹ diſpſos z pro
pꝛijs vacātes opib⁹ nō ſabbato videre z mirari ꝑdigia dñi
ne forte cedāt. Sz dic: lex ꝓhibuit ab ope manuali die ſab
bati abſtinere: nunquid ab eo q̄ vbo z ore fit: Leſſes ergo
comedere z potare ac loqui z pſallere in ſabbato. Et ſi nec
legē legis: cur tibi ſabbatū: Letexꝛ ſi manuale opus lex ꝓ
hibuit: quō manuale op⁹ ē femīa verbo erigere. AM
BRO. Hen⁹ z de⁹ ab opib⁹ mūdi geuit: nō ab opib⁹ qb⁹
ſempiterna z ſingis opatio eſt: ſic filiꝰ ait: ꝑr me⁹ vſqz mō
operaꝛ: z ego operoꝛ. vt ad ſimilitudinez dei ſecularia nſra
opa nō religioſa ceſſarēt. vñ dñs ſpecialiter ei rñdit. Segē
eni: ℟ñdit āt ad illū dñs z dixit: Hypocrita vnuſquiſqz vīz
in ſabbato nō ſoluit bouē ſuū aut aſinum a ꝓſepio: z ducit
adaquare. BEDA. Dic. rita ē q̄ī theatro aſſimitalie
nā ꝓſonā; ſic z in vita p. .gdā alia gerūt corde: z alia ſup
ficialiter oñdūt boib⁹. CHRY. Bñ. at dic hipocritaz
ꝓncipē ſynagoge: qz facie bēbat legis cultozis. Mēs vo ei⁹
erat vſuti z iuidi. nō. n. turbaꝛ pp ſabbatuz qz violat: ſz pp
xp̄s qz glorificaꝛ. Tu tñ attende qz vbi qdē opus fieri iuſſit
ſic cū galytico iuſſu grabatū tollere: tranſtulit ſmonem ad
mai⁹: quicēs eos p dignitatē pris cū dic: ꝑr meus vſqz mō
opaꝛ z ego operoꝛ. hic āt vbi totū faciēs verbo: nihil alind
aduc ex bis q̄ ipi faciebāt: calūniā ſoluit. CYRIL. Argui
tur āt archiſynagog⁹ vt hypocrita: dū bruta qdē adaquat
ī ſabbato. ulierē vo nō magis genīre q̄ſ fide filiā abrae nō
dignā putat ſolui ab egritudinis vinculo. vñ ſuddit: Danc
aūt filiam abrae quam alligauit ſatbanas: ecce. x. z. viy. an
nis nō oportuit ſolui a vinculo iſto die ſabbati: Mallebat
ſi. mulierē tanc̄ q̄drupedia cernere terram q̄ boiuz
ſtaturā recipe: dummō xp̄s nō magnificareſ. Non āt erat
eis gd rñderet: ſz ipi ſibyplis erāt irrefragabilis rephēſio.
vñ ſegtur: Et cū hec diceret erubeſcebāt oēs aduerſarij ei⁹
ſz ppls quaſi cōmoda ex miraculis ꝓis letabaꝛ de ſignis.
vñ ſequit: Et ois ppls gaudebat in vniuerſis q̄ glorioſe fie
bant ab eo. Nā claritas opeꝛ oēm qōnem ſoluebat apud
eos q non q̄rebant mērib⁹ puerſis. GREGO. i ho. My
ſtice āt hoc ſignificat ficulnea ifructuoſa: qō mulier inclia
ta. hūana. n. nā ad pctm ex volūtate cozrues: qz fructū obe
dientie ferre noluit: ſtatū rectitudinis amiſit. z hoc ſignifi
cat ficulnea reſeruata: qō mulier erecta. AMBRO. Uel
ficus ſynagogā figurat. Deniqz in muliere infirma q̄ſi ec
cleſie figura ſuccedit: q̄ cū menſuraz legis z reſurrectionis
ipleuerit: in illa gete ꝓpetua in ſublime erecta faſtigiū: icli
natiōnē nr̄e infirmitatis ſentire nō potuit. nec aliter cura
ri potuiſſet hec mulier: niſi qz legē implenit z grām: naz in
decē verbis legis ꝓfectio eſt: in octauo nūero reſurrectiōis
plenitudo. GREGO. in home. Uel aliter. Sexto die bō
factus ē: atqz eodē ſexto die opa cuncta dñi pfecta ſūt. Se
narius āt nūerus in trigonū ducꝰ. x. z viy. facit. qz ergo bō
q̄ ſexto die factus ē: pfecta opa br̄e noluit: ſz ante legē: ſub
lege: atqz in exodio ſchoantis gr̄e ifirmus extitit. x. z viy.
annis mulier curua fuit. AVGV. de ver. dñi. Quod er
go ſignificauit triēniuz ī arboꝛe: hoc. x. z viy. āni in illa mu
liere: qz ter ſem. x. z viy. faciūt. Curua āt erat: ſurſū aſpicere
no. poterat: qz ſurſuz cozda ſine cā audiebat. GREGO.
in ho. Ois. n. pctōr terrena cogitans: celeſtia non regrens:
urſuz reſpicere nō valet: qz dū deſideria inferioꝛa ſequit:
a mentis ſue rectitudine curuaꝛ: z hoc ſp videt z ſine inter
miſſione cogitat. Uocauit eaꝛ dñs: z erexit: qz illūinauit z
audiuit. Uocat. n. q̄ſqz: ſz no. erigit: qz plerūqz videmus q̄
agenda ſunt: ſz opa nō implemus. vſitata. n. culpa obligat
mentē: vt nequaq̄ ſurgere poſſit ad rectitudinē. Lonatur
z labiꝰ qz vbi diu ſpōte pſtitit: ibi cū noluerit cadit. AM
BRO. Opus āt ſabbati ſignū futuri eſt: q̄ vnuſquiſqz per
functus lege z gratia: p miſericordiā dei cozpoze fragilita
tis moleſtys exuetur. Cur āt aliud animal īdicauit: niſi vt
oſtenderet futurum: vt iudaicus z gentilis populus: ſitim
cozporis: eſtuſqz mundi huius dominici fontis vbertate
deponat: z ſic per euocationem duoꝝ populoꝝ ecclē
ſiam ſaluam futuram. BEDA. Filia autem abrae eſt
anima quecunqz fidelis: vel eccleſia de vtroq̄z populo ad

fidei vnitatē collecta. Idem ergo myſtice eſt bouē vel aſi
nū ſolutum a preſepio potum ducī: qō eſt filiam abrae a vi
culo noſtre inclinationis erigi.

¶ Bicebat ergo: cui ſimile eſt regnū dei: z cui ſi
mile eſtimabo illō: Simile ē grano ſynapis: qō
acceptū hō miſit ī hortū ſuū z creuit: z factū ē i
arborē magnā z volucꝛ. celi requieuer. ramis
eiꝰ: Et iterꝝ dixit: cui ſimile e. timabo regnū dei:
Simile ē fermeto qō acceptū mulier abſcondit
ī farine ſata tria: donec fermētareſ totum.

GLO. Erubeſcētib⁹ aduerſ. .ys z populo gaudente de
bis q̄ glorioſe fiebāt a xp̄o: pfectū euāgelij ꝓſequenter ſub
gbuſdā ſimilitudinib⁹ manifeſtat. vñ dicit. Dicebat ergo:
Cui ſimile eſt regnū dei: z cui ſimile eſtimabo illud: ſimile
ē grano ſynapis. AMBRO. Alio loco granū ſynapis le
gīt. vbi ꝓferꝛ: q̄ſi regnū celoꝝ ſic granū ſynapis ē: z fides ſi
cut granū ſynapis: fides ē vtiqz regnū celoꝝ: qō itra nos ē.
Granū qdē ſynapis: res ē vilis z ſimpleꝛ: ſi teri ceperit. viz
ſuā fundit. Et fides ſimpleꝛ ꝑmo vr. ſz ſi atteraꝛ aduerſis:
gr̄az ſue virtutis effūdit. Hrana ſynapis martyres ſūt. ha
bebāt odoꝛē fidei: ſz latebāt. Uenit ꝓſecutio: ꝑtriī ſūr gl
dio: p totī⁹ mūdi terminos grana ſui ſparſeꝛ martyry. Ipe
etiā dñs granū ē ſynapis. Teri voluit: vt dicerem⁹ chriſti
bon⁹ odoꝛ ſum⁹: ſeminari voluit velut granuz ſynapis: qō
acceptū hō miſit ī hoꝛtū ſuū. In hoꝛto eni xp̄s capt⁹ ſepul
c⁹ ē. vbi etiā reſurrexit z factꝰ eſt arboꝛ. vñ ſequit: Et factū
ē i arborē magnā. Dñs. n. noſter granū ē cū ſepelit ī terra:
arboꝛ: cū eleuat ī celū. Eſt etiā arboꝛ mūdū obumbraās. vñ
ſequit: Et requieuerūt volu. celi in ramis eius. ℟tātes ce
loꝝ z quicūqz ſpiritalibus factis euolare meruerunt. Ra
mus eſt petrus. Ram⁹ eſt paulus: in quoꝝ ſynus z quoſdā
diſputationū receſſus: qui eramus longe aſſumptis virtu
tū remigys aduolamus. q̄ ſem. na ī hoꝛto tuo xp̄m: hoꝛtus
vtiqz loc⁹ eſt plen⁹ flozū ī quo grā tui opis efflozeat: z mul
tipleꝛ odoꝛ varie virtutis exaleꝛ. Ibi ergo xp̄s: vbi fructꝰ
eſt ſeminis. CYRIL. Uel aliter. Regnū dei ē euāgeliū
q̄ō acquirimus poſſe regnare cū xp̄o. Sicut igit ſynapis
ſemen ſuperaꝛ quidē quātitate a ſeminibus oleꝛ aliozuz.
Creſcit aūt adeo vt pluriū fiat vmbraculū auiū: ſic z ſalua
toꝛis doctrina penes paucos erat ī principio. ſed poſtea re
cepit augmentum. BEDA. Homo autem chriſtus eſt:
hoꝛtus eſt eccleſia: eius diſciplinis colenda. qui bene dicit
granum accepiſſe: qz dona q̄ nobis cū patre tribuit ex diui
nitate: nobiſcum accipit ex hūanitate. Creuit aūt euāgely
ꝓdicatio cunctū diſſeminata per oꝛbem. Creſcit z in mēte
cuiuſq̄ credentis: qz nemo repente fit pfectus. Creſcendo
autem non berbarū que velociter areſcunt: ſz arborum i
ſtar exurgit. Rami huius arboꝛis dogmatū ſunt diuerſita
tes in quibus anime caſte virtutū pēnis ad ſupna tenden
tes nidificāt z requieſcūt. THEOHPI. Uel bō glibet
granū ſynapis. i. euāgelicū ſmonē accipiens. z in hoꝛto ani
me ſue ſerens arborē magnā. icit: vt z ramos producat: z
celi volatilia. i. qui terrenis ſupeminent: in ramis predica
tionis. i. in expanſis conſiderationib⁹ requieſcūt. Paulus
a. quaſi granum modicum accepit Ananie rud imētū: ſed
plantans illud in viridario ſuo: pduxit multas z bonas do
ctrinas: i gb⁹ babitant q̄ ſunt intellectu excelſi: puta Dio
ꝛyſius Dierotheus z alij q̄plures. Deinde ſimile dicit fer
mēto regnū dei. Segr̄. n. Et iterū dixit: Cui ſimile eſtima
bo illud: ſimile ē fermēto. AMBRO. ℟pleriqz fermentū
chriſtū putant: qz fermentū ex farina vtute nō ſpecie gene
ri ſuo ꝓſtat: ſic z xp̄s ex patribus equalis cozpoze ſed digni
tate incompabilis preeminebat. Igitur ſancta eccleſia ty
pum mulieris figurat. de qua ſubditur: Qō acceptum mu
lier abſcondit in farine ſata tria donec fermentareſ totū
BEDA. Satum eſt genus menſure iuxta mozē prouin
cie paleſtine: vnū z dimidiū modiū capiens. AMBRO.
Farina huius mulieris nos ſumus: que dominū Jeſum in
interioꝛibus noſtre mentis abſcondit: donec noſtra ſecre
ta penetralia caloꝛ ſapiētie celeſtis obducat. Et qz in trib⁹
menſuris abſcōditum dicit eſſe fermentū: congrue viſum
eſt vt dei filiū crederemus abſconditū in lege: ac opertum
in prophetis: euangelicis predicationib⁹ adimpletum: me
tamen ſequi iuuat qō ipſe dñs docuit: fermentū eſſe ſpiri
talem doctrinam eccleſie. Eccleſia autez renatuz hoiem ī
cozpoze z anima z ſpiritu fermento ſpiritali ſanctificat. cū
tria hec pari quadam cupiditatum lance conſentiunt: z eā
lis aſpirat concoꝛdia voluptatum: Itaqz ſi in hac vita tres
menſure in eodem manſerint: donec fermententur z fiant
vnū: erit in futurum diligentibus chriſtum incoꝛrupta cō
munio. THEOPHI. Uel pro femin. itelligas animā:
tria vero ſata trinam partem eius. .ationabilez: iraſcibilez
z concupiſcibilem. Si igitur aliquis in hac trina parte cō
ꝑiderit verbum dei: faciet hoc totum ſpiritale: vt nec ratio
nale peccet in documentis: nec ira aut concupiſcētia enoꝛ
miter ferantur: ſed conformentur verbo dei. AVGV.
de ver. do. Uel tria ſata farine: genus humanū eſt. qō ō tri
bus noe filijs ē reparatū. Mulier q̄ abſcōdit fermētuz: dei
ſapiētia ē. EVSE Uel aliter: Fermentū dñs noīat ſpiri
tumſanctū: q̄ſi vtutē ꝓcedentē ex ſemie. i. verbo dei. Tria
āt ſata farine: ſignificāt notitiā pris z filij z ſpūſſancti: quā
mulier. i. diuina ſapīa z ſpūſſanctus largiꝛ. BEDA. Uel
fe. .nētuz dilectionē dicit: q̄ feruere facit z excitat mentez.
Abſcondit ergo mulier. i. eccleſia fermentū dilectionis in
ſata tria: qz ꝓcepit vt diligamus deū ex toto coꝛde: ex tota
aīa z ex tota virtute. Et hoc donec fermenteſ totū. i. donec
charitas totam mentem ī ſui perfectione commutet quod
hic incboatur: ſed in futurum perfi. cietur.

¶ Et ibat ꝑ ciuitates z caſtella docēs z iter faci
ens i hieruſalē. Ait āt illi qdā: Dñe ſi pauci ſūt q̄
ſaluent: Ipe āt dixit ad illos: Cōtendite intrare p
angustā portā: qz multi dico vobis q̄rent intrare
z nō poterūt. Cū āt intrauerit pr̄familias z clau
ſerit oſtiū icipietis foris ſtare: z pulſare ad oſtiū
dicētes. Dñe aperi nob: z rñdēs dicet vob: Ne
ſcio vos vnde ſitis. Tūc icipietis dicere māduca
uim⁹ coram te z bibim⁹ z i plateis noſtris docui
ſti. Et dicet vobis: Neſcio vos vñ ſitis. Diſcedi
te a me oēs operarij iniqtatis. Ibi erit fletꝰ et ſtri
doꝛ dētiū. Cū videritis: abrāam iſaac: et iacob: et
oēs ꝓpheras ī regno dei: vos āt expelli foras. Et
veniēt ab oꝛiēte et occidēte et aqlone et auſtro et
accūbēt ī regno dei: Et ecce ſunt nouiſſimi: qui
erant primi: et ſunt primi: qui erant nouiſſimi.

GLO. Premiſſis ſimilitudinibus de multiplicatione
euāgelice doctrine: eius diffuſioni vbiq̄ predicando inten
dit. vnde dicit: Et ibat per ciuitates z caſtel. do. z iter faci
ens in hieru. THEOPHI. Non eniz ſola parua loca vi
ſitabat: ſicut faciunt qui ſimplices fallere volunt. neq; ſo
las ciuitates vt oſtentatoꝛes faciunt: z gloziam que. .tes:
ſed ſicut communis dominus z pater omnibus prouidēs
omnia circuibat. Non aūt viſitabat municipia: vitans bie
ruſalē: ac ſi timeret legiſperitoꝛum rephenſiones aut moꝛ
tem que poterat inde contingere. vñ ſubdit: Et iter faciēs
in hieruſalem. Naz vbi plures erant egroti: ibi ſe medicus
magis ingerebat. Sequitur: Ait autem quidam illi: dñe ſi

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

pauci sunt q saluā...ur .GLO.Que qdez ꝗstio ad hoc pti
nere vī de quo supra agebaī. nā in pmissa sibilitudīe ...erat
q regecuerūt volucres celi i ramis ei⁹:p qō intelligi pōt mł
tos eē q salutis reqez ꝺsequrent. Et qz ille vn⁹ ꝓ oīb⁹ ꝗsie
rat:dñs nō singulariter ei rnderet. vñ segtur: Ipse ăt dixit ad
illos:Lōtendite itra.p ăgu.poz. BASI.Sicut.n.i via ter
rena erit⁹ a recto multā latitudiné bz:sic q egredīt a trami
te ducēte ad regnū celoz in multa latitudine errozis repi
tur. Rectū ăt iter ē angustū ꝗlz ꝺclinatiōe piculosa exīte:
siue dextrozsū siue sinistrozsuz:sicut ī pōte a quo ytring...i
uertēs flūini imergīt. CYRIL.Angusta ēt porta erum
naz z patiētiaz sctoz significat. Sicut.n.pugnaz victoria
attestaī militis strenuitati:sic ꝑclaz efficiet valida ppen
sio laboz z tētationū. CHRY.Quid est ḡ qō dñs alibi
dicit: Jugū meuz suaue ē:z onus meū leue:Nō qdē ꝺdicīt
sz hoc dictuz ē pp tentationū nāz:illud vo pp affectū tran
seūtiū. Est.n.mo...tū aligd nature facile reputari qñ id af
fectāter amplectimur. Si ēt via salutis āgusta erit ī introi
tu:tñ p eaz puenīt ad latitudinē: eōrio vo lata deducit ad
interitū. GREGO.xi.mo.Dicturus ăt anguste porte in
troitū pmisit:ꝺtendite:qz nisi mētis ꝺtentio feruerat:vnda
mūdi nō vincīt:p quā aīa sp ad ima reuocaī. CYRIL.
Non vi...t ăt dñs satiffacere qrenti vtrū pauci sint q sal
uent:duz declaratviā p quaz qlqz pōt fieri iustus. Sz dicē
duz:q mos erat saluatoris nō rndere i...errogātibus fz q
eis videbaī quotiēs inutilia qrebāt:fz respiciēdo qō vtile
audiētibus foret:Quid ăt cōmodi ,pueniret audiētib⁹:scī
re an multi sint q saluent:an pauci? Necessariuz ăt magis
erat scire modū quo aligs puenīt ad salutē. Dispensatiu...ḡ
ad ꝗstionis vaniloquz nihil dicit. sz trāsfert suuz fmonē ad
rē magis necessariā. AVGV.de v.do. Uel aliter. Cōfir
mauit dñs qō audiuit. sz q pauci sunt q saluanī. qz p angu
stā portaz pauci intrāt. Alio aūt loco hoc idē ipse ait. Arta
est via q ducit ad vitā: ...pauci sūt q ingrediunt p illā. vnde
subdit. Qz mul.di.vo.qrūt itrare. BEDA.Sa...tis amo
re puocati. Et non poterunt:itineris asperitate ...territi.
BASI.Uacillat.n.aīa:qñquidē ꝺsiderat eterna eligēdo
virtutē:qñ pītia respicit:pferēdo illecebras. Ꝫ intuet ocia
carnis:illic ...iectionē ipsi⁹. Ꝫ ebrietatē:illic sobrietatem
hic dissolutos risus:illic copiā lachrymaz. hic choreas:illic
orationes hic fistulas:illic fletus. hic luxuriā:illic casti...o/
niā. AVGV.de ver.do. Nō ăt ꝓtrarius sibi est dñs q di
xit q pauci sunt qui ītrant per angustā portam: Et alibi di
cit:Multi ab oriente z occidente venient. pauci sunt in cō
paratione perditoꝝ:multi in societate angelorum. Uir
videnī grana qñ area triturāī: sed tanta massa ꝓcessura ē
de arca hac:vt ꝑpleat bor...celi. CYRIL. Qō aūt dete
stabiles sint:qui intrare nō possunt p...euidēs exemplū de/
clarauit subdēs:Cū aūt ītra.paterfa. z clau.ostiū: īcipietis
fo.sta.z pulsare ostiū dicētes. Domīe aperi nobis. Sicut si
ꝑfamilias qui multos ad cōuiuiū ꝺuocauit īgresso cū cō
uiuis:z ostio recluso postmodum pulsantes aduenīant.
BEDA.Est aūt paterfamilias xp̄s:qui cum vbiq; ex di
nitate sit:illis iam intus esse ꝺcitur:quos in celū pīs sua
visione letificat:sed quasi foris est his quos in hac peregri
natione certantes occultus adiuuat. Intrabit vero cū to/
taz ecclesiā ad sui ꝺtemplationē ꝓducet. Claudet ostiū:cuz
reꝓbis locū penitentie tollet:qui foris stantes pulsabunt
.i.a iustis segregati:misericordiā quā contēpserunt frustra
iplorabunt:vñ segī:Et respondens dicet vobis:nescio vos
vñ...is. GREGO.y.mor. Nescire dei ꝓbare est:sicut
z nescire mentiri. Uir verax dicīt qui labi per mendaciuz
dedignatur:non q si mentiri velit nesciat: sed q falsa lo
qui veritatis amore cōtēnat. Ueritatis igitur lumen tene/
bras quas reꝓbrat ignorat. Sequitur: Tunc incipietis di
cere:manducauimus cozā te:z bibimus:z ī plateis nostris
docuisti. CYRIL. Hoc israelitis ꝓuenit q fm ritū legis
offerētes deo victimas edebāt z gaudebāt. Audiebāt quo
qz in synagogis libros moysi:q in suis scriptis nō q sua sunt
sed q dei: tradebat. THEOPHI. Uel simpliciter ad
israelitas dr:eo q ex eis christus fm carnē nat⁹ ē: z cuz co
comedebāt z bibebant:...cū pdicante audiebāt. Sz z chri/
stianis hec ꝓgruēt. nos enī co...edim⁹ corpus christi: z bibi
m⁹ sang...nē ei⁹ quotidie...nēsaz mystică accedētes: do/
cetqz ī plateis ciuz no...ꝛ. BEDA. Uel mystice mādu
cat cozā dño z bibit q vbi pabulū auid...ascipit. vñ ꝗsi ex
ponēdo subdit. In plateis nostris docuisti. Scriptura. n.i
obscuriozibus cibus ē:qz ...exponēdo frāgit: z māducan
do glutit. potus ē i...ptiozibus:vbi ita sozbet sicut inuenit
Nō aūt festinat...epulatio iuuat:quē fidei pietas non cō
mēdat:nō scientia scripturaz notū deo facit:quē opez ini
quitas īdignū ostendit. vñ subdit. Et dicet vobis: nescio vos
vñ sitis. Discedite a me operarij iniquitatis. BASI. Illis
forsitan loquit quos describit apls in ꝓpria ꝑsona dicens:
Si linguis hoīuz loq̄r z angelorz z bēam oēm sciaz: z distri
buero oēs facultates meas ī cibos pauperz: charitatez aūt
nō habuero nihil mihi ꝓdest. Qō enīz non fit diuini amo
ris intuitu: sed ad acquirēdā ab hominibus laudē: nō inue
...laudē apud deū. THEOPHI. Attēde etiaz q dete
stabiles sunt illi: in quoz plateis dñs docet. vnde si docē
tem euz audieriꝫ ī in plateis sz in angustis z humilib⁹
cozdibus: non erimus detestabiles. BEDA. Duplex aūt
ostendit gebenne pena. s. frigoris z feruoris: vnde sequit:
Ibi erit fletus z stridor dentiuz. Fletus.n. de ardore: stridor
dentiū de frigore solet excitari. Uel stridor dentiū ꝓdit ꝺ
dignantis affectū: q qui sero penitet: sero sibi irascatur.
GLO. Uel stridebunt dentes q hic de edacitate gaude/
bant: flebunt oculi q hic per ꝺcupiscentias vagabant. per
vtrūqz aūt veraz ꝺpioz resurrectionē designat. THEO
PHI. Pertinet etiā hoc ad israelitas cū ḡbus loquebaī: q
ex hoc marīe ꝓcellunt q ḡntiles cū patrib⁹ regescant: ipsi
vo excludunt: vñ addidit. Cū videritis abraam ysaac z ia
cob z oēs ꝓphetas in regno dei: vos autem expelli foras. z
venient ab oriente z occidente z ab aquilone z austro z ac
cūbent in regno dei. EVSE. Predicti cnī patres añ tēpo
ra legis: fm euangelicā formā errorē multoz deoz dere/
linquētes: assumpserunt sublimis dei notitiaz: ḡbus pares
facti sunt multi gentiliū: ob similē vitaz. filij aūt eoz alie/
nationē sūt passi ab euāgelica disciplina. vñ sequit. Et ecce
sūt nouissimi q erāt pmi: z sūt pmi q erāt nouissimi. CY
RIL. Judeis enī q pmū locū tenebant plate sunt gentes.
THEOPHI. Nos aūt vt videt pmi sum⁹: q ab ipis cu
nabulis rudimēta accepim⁹: z forsitan erim⁹ nouissimi re
spectu gētiliū: q circa finē vite crediderūt. BEDA. Mul
ti etiā prius feruentes postea tozpēt: multi pi⁹ frigidi sibi
to inardescunt: mlti in seculo despecti in futuro sunt glori
ficandi. Aly apud homines glorioſi in fine sunt damnandi.

¶ In ipsa die accesserūt qdā phariseoz dicētes
illi. Exi z vade hinc qz herodes vult te occidere.
Et ait illī. Ite z dicite vlpi illi. Ecce ejcio dēo
nia z sanitates pficio hodie et cras. z tertia die
ꝺsumoz. Uerūtñ oz me hodie z cras z sequēti
die ābulare. qz nī capit ꝓphaz pire extra hierlz.
Hierlz hierlz q occidis ꝓphetas: et lapidas eos
q mittūt ad te: Quotiens volui ꝭgregare filios
tuos quēadmodū auis nidū suū sub pēnis: et no
luisti. Ecce relinquetur vobis dom⁹ vestra deser
ta. Dico aūt vobis: qz nī videbitis me donec ve
niat cū dicetis: Benedict⁹ qui venit ī noie dñi.

CYRIL. Predicta dñi vba: phariseoz aios prouocaue/
rūt ad irā. videbāt. n. pplos iaz ꝓtritos fidē ei⁹ eripe itaqz
ꝗsi pdētes offīn pr...is pfidendi: z deficiētes i lucro simulā
tes se eū diligere...adēt illi vt ide discederet. vñ dr: In ip
sa die accel. g. pha. di. illi. Exi z va. hīc qz hero. vult occi. te.
Ꝫps ăt q renes z corda scrutaī eis leniter z figuraliter rn̄
der. vñ segtur: Et ait illis: I...z dicite vulpi illi. BEDA.
Propter dolos z ꝛsidias hero...vulpē appellat. ...plenuz
fraudis est aīal: in fouea pp ꝛsidias...ātēs: odoze fetēs: nūqz
rectis itinerib⁹ in...dēs: q oīa hereticis ꝓueniūt quoz typū
herodes tenet: q xp̄s. i. būilitatē christiane...dei ī credētib⁹
conant extinguere. CYRIL. Uel aliter vī hic fmo mu
tatus esse z non spectare ad pe...onā herodis: vt aliq puta/
uerunt: sed magis ad phariſaicas fictio...penes. n. ipz pha
riseū oīdit prope manētē dū dixit: Ite z dicite vulpi huic.
sicut in greco hētur. vñ hoc pcepit dicendū qō poterat vr/
gere phariseoz turbā. Ecce ingt ejcio demōia: z sanitates
pficio hodie z cras: z tertia die consumoz. Hoc se ꝓmittit
opatuz qō iudeis displicebat. s. q ꝛmundis ipar...spiritib⁹
z cripet a morbis ifirmātes: vsq dū ꝓpria ꝑsone sustineret
crucis patibulū. Qz vo phariſei credebāt q manū trepida
ret herodis: q dñs erat vtutuz: hoc excludit dicēs: Uerūtñ
ops me hodie z cras z seqnti die ambulare. Qō dicit q...
nequaqz sibi necessitatē ingruentē oīdit: sz magis arbitrio
ꝓprie volūtatis pergeret quo volebat: quouslqz finē vene/
rande crucis subiret: cui⁹ iā xp̄s iminere tps oīdit: cū dixit
Hodie z cras. THEOPHI. Ac si dicat: Quid de morte
mea cogitatis? ecce fiet post modicum. Qz ăt dr: Hodie z
cras. hoc multos dies significat. sicut z nos in cōmuni ser/
mone soliti sum⁹ dicere. Hodie z cras fit hoc qō fiat ī tan
ta distātia tpis. Et vt euāgelicū fmonē euidentius expona
mus: nō intelligas q oportet me hodie z cras ābulare: sz si
stas i hodie z cras: ꝺide subiūgas: z seqnti die ambulaī: sic
ꝓpluries nūerādo ꝓsueuim⁹ ꝺicere die dñica: z secunda fe
ria: tertia egrediar. q. ꝺputādo...uas: vt tertia ꝺnotet. sic z
dns ꝗsi cōputādo dicit: Oportet me hodie z cras: z postea
tertio die ire hierusalē. AVGV. de q. euā. Uel mystice
ab illo hec dicta ītelligunt. vt referant ad cozp⁹ eius qō ē
ecclesia. Expellunt.n. demonia cū relictis illis superstitioni
bus credūt: in eū gētes z pficiunt sanitates cū xp̄s ꝑcepta ei⁹
posteaqz fuerit diabolo z huic seculo renunciatū vsqz in fi
nē resurrectionis: qua tāqz tertia ꝓsummabit: hoc ē ad ple
nitudinē angelicā. p cozporis ēt imortalitatē pficiet ecclia.
THEOPHI. Sed qz illi dicebant ei: Exeas hinc...z be
rodes te querit occidere: in galilea loquētes vbi regnabat
herodes: oīdit q nō in galilea: sz in hierusalē pozdinatū fu
erat ei pati. vñ segī: Quia nō capit ꝓphetā pire extra hieru
salē. Cū audis. Nō capit. i. nō decet extra hierusalē ꝓphetā
ꝛeremi: nō putes viz coactiuā iudeis iductā: sz quātuz ad
eoz affectū sanguis auidū ꝓueniēter hoc dicit: velut sigs p
donē atrocissimū videś dicat. Nō oz hāc viā in q̄ pdo insi/
diaī viatoribus immunē eē a sanguie: sic z nō oportebat alibi
ꝗs vbi mozabanī pdones pire dñm, ꝓphetaz: nā assueti p/
phetaz sanguinib⁹: occidēt z...im. vñ segī: Hierusalē hie/
rusalē q occidis, ꝓphetas z lapidas eos q mittūt ad te. BE
DA. Hierusalē nō saxa z edificia ciuitatis. sz habitatores
vocat: quā pīs plāgit affectu. CHRY. Heminatio. n. vbi
miserātis est: aut nimiū diligētis: nā tāqz ad amicā negligētē
amatorē z iō puniēdā dñs logī. GRECVS. Sed z nois
geminatio vehemēte repbēsionē oīdit. nā q nouit deum:
quo deo mīstros ꝓfegtur? CYRIL. Qz aūt eēnt ꝛmemo/
res diuinoz bonoz ostēdit subdēs. Quotiēs volui ꝭgrega
re filios tuos: quēadmodū auis nidū suū sub pēnis z nolui
sti: Mauduxit eos p sapiētissimū moysen: monuit p ꝓphe/
tas. voluit sub alis. i. sub tegmine sue vtutis illos bēre: at il
li carueriūt tā desiderabilib⁹ bonis īgrati existētes. AV/
GV. in enchi. Dicit aūt: Ego volui z tu noluisti. q. d. Illud

aggregaui mea volūtate sp efficace: te...olēte feci: qz īgrata
sp fu...i. BEDA. Pulchre aūt q herodez de sua nece tra
ctātē vulpē vocauerat: seipsū aui ꝓparat: qz vulpes fraudu
lēter sp auib⁹ ꝛsidias ītēdūt. BASI. Filios ēt hierusalē pul
lis ī nido ꝓparauit. ac si dicat aues q̄ in altū ꝛsueuerūt vola
re excepte sūt a nocumentis īdisidiātiū: tu tñ eris vt pull⁹
egēs alieno suffragio. Matre igīt auolāte aufereris a nido
qsi ipotēs ad tutelā: z debilis ad fugaz. vñ segī: Ecce relin.
do. ve. deserta. BEDA. Jpsam ciuitatē quā nidū vocaue
...ēt nūc domū iudeoz appellat. Occiso. n. dño venerunt
romani: z ꝗsi nidū vacuū diripiētes: tulerūt eoz locū: gētē
z regnū. THEOPHI. Uel dom⁹ vra. i. tēplū: ac si dicat
ꝺdiu vt⁹ erat in vobis: tēplū erat meū: sz postqz fecistis ip
sum spelūcā latronū: nō ē de cetero dom⁹ mea sz vra. Uel
domū dicit totā gētē iudeoz: iuxta illud: Dom⁹ iacob bñ
dicite dño...qō ostēdit q ipse erat q gubernabat eos z eri
piebat ab hostiū manib⁹. Segī: dico ăt vobis: qz nō vide/
bitis me donec veniat...ū dicetis: ...dictus q ve. in no. do.
AVGV. de cō. euā. Huic narratiōi luce nō vī aduersari
q turbe dixerūt: Ueniēte dño ī hierusalē: bñdict⁹ q venit ī
noie dñi: qz nōdū illuc venerat: z nondū dictū erat. CY/
RIL. Discesserat enī dns a hierolymis tāqz ꝺignos existē
tes sui pītia deserēs: deide mltis miraculis facti...rursum
hierosolymā redit: vbi ci turba occurrit dicēs: Osāna filio
dauid. Bñdict⁹ q...nit ī noie dñi. AVGV. de cō. euan.
Sz qz nō dicē lucas quo īde tē accessit dns: vt nō veniret ni
si eo tpe quo iā illō diceret: Perseuerat qppe in itinere suo
donec veniat hierusalē. ...illo suo aduētu quo ī claritate
ve...ē hoc significat. THEOPHI. Tūc. n. z iuiti ꝓfite
buntī eū saluatoꝛē z dñm: qñ nullus erit ide, pfect⁹. Dicens
ăt: Nō videbitis me donec veniat tē. nī significat illā hozā:
sz tps crucis. q. d. postqz crucifixeritis me: nī āpli⁹ videbitis
me donec iterū veniā. AVGV. de cō. euā. Intelligēd⁹ ē
q lucas velle ꝓoccupasse añqz ei⁹ n...ratio dns ꝓduceret hie
rusalē au...idē ciuitati iā apꝓoqiquātē talia rndisse monē
tib⁹ vt ...eret herodē: qlia matthe⁹ dicē eē locutū cū iā per
uenisset hierusalē. BEDA. Uel dicī: nō me videbitis. q. d.
nisi pnīaz egeritis z ꝓfessi fueritis me filiū oīpotētis pīs: i
scdo aduētu faciē meā nō videbitis.

Capitulum: XIIII.

ET factū est cū ītraret iesus i domū
cuiusdaz pncipis phariseoz sabba/
to manducare panē: z ipsi obserua
bant euz. Et ecce hō quidā hydro/
picus erat ante illū. Et rndēs iesus
dixit ad legisperitos et phariseos: Si licz sabba
to curare? At illi tacuerūt. Ipse vero apprehen
sum sanauit eū ac dimisit. Et rndens ad illos di/
xit: Cuius vīum asinus: aut bos in puteū cader:
et nō cōtinuo extrahet illū die sabbati? Et nō po
terant ad hec respōdere illi.

CYRIL. Quāuis dñs maliciaz phariseoz cognosceret:
tñ eoz fiebat cōuiua vt prodesset ꝑsentibus per verba z
miracula. vñ subdit: Et fā. est cū intra. in do. cu. princi. pha.
sab. mā. pa. z ipsi obser. eū. s. f. reuerētiā legis cōtemneret. z
an quicqz prohibitoruz faceret in die sabbati. Itaqz hydro
pico veniente in medium: interrogatione reprehendu...nso
lentiam phariseoꝛum: eum arguere volentium: vnde dicit:
Et ecce homo quidā hydropicus erat ante illum. Et respō
dens iesus dixit ad legisperitos z phariseos: si licet sabba
to curare? BEDA. Quod dicitur respōdisse iesus ad hoc
respicit quod ꝓmissum est: Et ipsi obser. eū: Dñs. n. nouit
cogitatiōes boīuz. THEOPHI. Jn sua ăt iterrogatiōe

Universidad de Deusto
Biblioteca

veridet eos sicut amẽtes:deo.n.bñdicẽte sabbatũ: ipi phi
bẽt opari bona ĩ eo.dies ãt q̃ bonoꝝ opaz ñ admittit ale
dicta ẽ. BEDA.Sz merito iterrogati tacẽt:qz ꝺ se dictũ
gegd dixerit videt. Nã si licet sabbato curare:q̃re saluato/
rẽ an curet obfuãt:si nõ licet : q̃re ipso sabbato pecoza cu
rãt:vñ segt:At illi tacuerũt. CYRIL. Neglectis igĩ iudeo
ruz ifidys:liberat a morbo hydropicũ:q metu phariseorũ
remedia ñ postulabat pp sabbatuz:sz solum astabat vt ex
aspectu mirẽt eiꝰ saluaret eũ. Qꝺ dñs cognoscẽs nõ postu
lat ab eo si vellet saluꝰ fieri:sz ꝓtinꝰ eũ sanauit. vñ segtur:
Ipse vo appꝫ.sana.eũ ac dimisit. THEOPHI. Jn quo ñ
boc ꝓspexit dñs:ne scandalizaret phariseos:sz vt bñfaciat
egẽti remedys: decet.n.nos cũ magna resultat vtilitas nõ
curare si stulti scãdalizenť. CYRIL.Sz qz phariseꝰ iep
te tacuerũt:soluit xps iflexibilẽ eoꝝ ipzudẽtiã ꝑsideratiõi
bus serys ad boc vtẽs.vñ segtur: Et rñ.ad il.dixit:Lu.ve.
asi.aut bos in pu..t non cõ.ex.il.die sabbati. THEO/
PHI.q.ꝺ.Si phibuit ex misereri ĩ sabbato:ne curã bẽas
fily tui piclitãtis ĩ sabbato:sz gd dico fily q̃ nec bouẽ ꝓte
ris si piclitãtez videris? BEDA. Jn quo sic obfuatores
suos phariseos ꝓuicit:vt eosdẽ ẽt auaritie ꝓdẽret:g ĩ libatio
ne aĩalis sue auaricie ꝓsulebat. Quãto ergo magis xps bo
minẽ g malto melioꝛ ẽ pecoze debuit liberare? AVGV.
de cõ.euã. Lõgruenter ãt hydropicũ aĩali qõ cecidit ĩ pute
um ꝓpauit:humoze.n.laboꝛabat:sicut iꝰ ĩ mulierẽ quã al/
ligatã dixerat xpꝰ ipse soluebat ꝓpauit iumento qõ soluiť vt
ad aquã ducať. BEDA.Lõpetẽti g̃ exẽplo soluit qõez:vt
oñdat eos violare sabbatũ in ope cupiditatis g eũ violare
arguerũt in ope charitatis.vñ segtur:Et nõ po.ad boc ꝛn.
illi:Mystice ãt hydropicꝰ ꝓpať ei quẽ fluxus carnaliũ vo
luptatũ exuberãs aggrauat.hydropicus.n.mozbꝰ ab aquo
so hũore vocabulum trahit. AVGV.de q̃.euã. Uel hy/
dropicuz recte ꝓpamꝰ diuiti auaro .sicut.n.ille q̃sto magis
abũdat humoze inozdi...to:tãto ampliꝰ sitit: sic z iste q̃sto
ẽ copiosioꝛ diuitys gbꝰ non bñ vtiť:tãto ardẽtiuꝰ talia cõ
cupiscit. GREGO.xiij.mo. Recte g̃ hydropꝰ ius ante
phariseũ curať:qz p alteriꝰ egritudinẽ coꝛporis ĩ altero ex
primit lãguoꝛ seu egritudo coꝛdis z mẽtis. BEDA.Bñ
ãt ĩ exẽplo boꝛẽ z asinũ noãt:vt vl sapiẽtes z habetes:vel
vtrũq populum significet.s.iudeum:iugo legis pressum: z
gentilem nulla ratione domitum:omnes.n.a puteo ꝛco..u
piscentie demersos dominus extrahit.

¶ Bicebat aũt z ad ĩuitatos parabolã:itendens
qũo primos accubitꝰ eligerent:dicens ad illos.
Cũ inuitatꝰ fueris ad nuptias nõ discũbas in pri
mo loco.ne forte honoꝛatioꝛ te sit inuitatꝰ ab il/
lo:z veniens is q te z illũ vocauit dicat tibi: da
huic locũ:et tũc icipias cũ ruboze nouissimũ lo/
cũ tenere. Sed cũ vocatꝰ fueris:vade recũbe in
nouissimo loco. vt cũ venerit q̃ inuitauit dicat ti
bi: Amice ascende superiꝰ. Tunc erit tibi gloria
coram simꝫ discũbentibus. Quz ois qui se exaltat
humiliabiť:et qui se humiliat exaltabiť.

AMBRO. Prius curatꝰ ẽ hydropicus in quo fluxꝰ car/
nis exuberãs aĩe grauabat officia:spũs extiguebat ardoꝛẽ
Deĩde doceť humilitas:ꝺũ in ꝓuiuio nuptiali appetẽtia lo
ci sumꝫoris arceť.vñ ꝺꝛ.Di.añt ad iui.pa.inte.qũo pzi.accu.
eli.di.ad il.Cũ iui.fu.ad nup.nõ disꝫ.in pzi.loco. CYRIL.
Prosilire enĩ ꝓmpte ad honoꝛes g nobis nõ ꝓueniũt:indi
cat nos temerarios eẽ:z nr̃a facta vitupio replet. vñ segť:
Ne forte bono.te sit iui.ab eo:z ve.is g te z il.iui.di.ti. Da
huic lo.z tũc ici.cũ ru.no.lo.tenere. CHRY. Et sic qõ cõ
cupiuit:nequaq̃ obtinuit ãbitiosus honoꝛis:sz passus ẽ re
pulsam z satagẽs q̃liter abũdet honoꝛibꝰ nõ honoꝛať. z qz
nihil ẽ egpollẽs modestie:auditoꝛẽ ad oppositũ ꝓducit. Nõ
solũ ꝓhibet abire ꝓmatũ:sz z venari vltia.vñ segť:Sz cuz
vo.fu.va.re.in no.loco. GREGO. Si enĩ aliqs non vult
alys ꝓlocari:nãciscť hoc ex diuina sñia.vñ segtur:Et cum
ve.q te iui.di.ti. Amice ascẽ.supius. Dec dicẽs nõ grauiter
obiurgat:sz leniter inũgit.suꝫicit.n.monitio apud discre/
tos z sic ꝓ humilitate alios ꝛonat honoze.vñ segť. Tũc
erit ti.glia co.si.discũb..o. BASI. Occupare igĩť locuz
vltimũ ĩ ꝓuiuys iuxta mãdatũ dñicũ ..niẽs ẽ sz rursus in
hũc ꝓtẽtiose irruere reprobatũ tãq̃ iterẽptoꝛiũ ꝓdis z tan
satiuũ tumultꝰ:z de eo mota ꝓtẽtio eqparabit,vos litigãti/
bus de ꝓmatu. Qua ꝓp sic ꝺꝛ dñs dicit expedit ꝓuiuũ fu
ciẽti cõmittere accubitꝰ ordinẽ:sic z in patiẽtia nos mutuo
sustinebimꝰ honeste z fm ordinẽ oĩa ꝓsequẽtes:nõ ad ap
parẽtiã pluriũ nec videbimur humilitatez ptractere ꝓ ve/
hemẽtẽ ꝓtradictionẽ:magis aũt ꝓ humilitatẽ patiẽtiã ob
tinebimꝰ. Mai ẽ.n.ex repugnãtia supbie ĩdiciũq̃ ex pzio
accubitu cñ eũ cũ impio obtinemus. THEOPHI. Ne
mo aũt putet ꝓmissam xpi doctrinã modicã eẽ z idignam
culminis dei vbi.nõ enĩ piũ dices eẽ medicũ pollicitũ sana
re podagrã:ictũ vo digiti vel dẽtis doloꝛẽ nolẽtem curare.
..mo quo qua passio vane gliẽq̃ vsabat ꝓmos pquirẽtes
accubitꝰ? Decebat igiť humilitatis magrm oẽm ramũ pa
ue radicis ãputare:sz z illud ꝛsidera:qz ꝑsto cena z passiõe
ꝓmatꝰ cozã saluatoze yeratẽ miseros opportunitatẽ bẽbat
monitio. CYRIL. Ostẽso igiť tã modico exẽplo ambitio
soꝝ cõtẽptũ: z nõ ambitiosoꝝ exaltationẽ adqcit magnuz
ꝓuo:gnãlẽ sñiaz ꝓferẽs cũ subdiť:Quia ois q se exal.bu.z
q se bu.exal.qꝺ ꝺꝛ fm diuinũ iudiciũ:nõ fm humanã ꝓsue
tudinẽ:fm quã plures cõcupiscẽtes honoꝛẽ cõsequunť:alq
vo se humiliantes inglozy remanẽt. THEOPHI. Pos
ro nõ finaliꝫ nec oĩbꝰ hominibꝰ est reuerẽdꝰ:q se honoꝛibus
ingerit:sed dũ a gbusdã honoꝛať:alq detrahũt ei:z quãdo
qz etiã ipsi honoꝛantes. BEDA. Sed qñ hanc admoni
tionẽ euãgelista parabolã vocat:breuiter intuendũ qd my
stice significet:quisquis nuptias christi z ecclesie inuitatus
adierit:mẽbris ecclesie per fidem coniunctꝰ non se extol/
lat.q.sublimioꝛ ceteris de meritis gloriãdo. Dabit enim lo
cum honoratioꝛi post inuitato cum illoz qui se in christo
secuti sunt agilitate ꝓcit:z cũ ruboze nouissimum locuz te
net quãdo de alys melioꝛa cognoscẽs quicquid de sua ope
tione celsum sentiebat humiliat. Sed recũbit aliquis ĩ no
uissimo loco fm illud:Quãto magnus es:humilia te in oi
bus:veniens aũt dñs quem humilem inuenerit: amici no
mine beatificans ascendere superius precipet. Quicuqꝫ.n.
humiliauerit se sicut puulus:hic est maioꝛ in regno celoꝝ.
pulchre ãt ꝺꝛ:Tũc erit tibi gliа ne nũc q̃rere icipias qñ tibi
seruať in fine.Pot etiã z boc in hac vita intelligi:qz quoti
die dñs suas nuptias intrat:superbos despiciens:z humili
bus sepe tãta sui spũs onera prestans:vt discũbentium.i. fi
delium cetus eos admirando glorificet. Ex conclusiõe vo
generali que subditur manifeste claret precedentem ois
sermonem typice intelligendus. Necz enĩ ois g se coz̃ boꝛ
bus exaltat humiliať:aut q se in cõspectu boium humiliat
exaltať ab eis.sed qui se de meritis eleuat humiliabitur a
dño:z qui se de beneficys humiliat:exaltabitur ab eo.

¶ Bicebat aũt z ei q se inuitauerat:Cũ facis pzã
diũ aut cenaz noli vocare amicos tuos:neq̃z fra
tres tuos:neq̃z cognatos:neq̃z vicinos.neq̃z di
uites:ne forte et ipsi te reinuitẽt:et fiat tibi retri/
butio. Sed cũ facis cõuiuiũ. voca paupes:debi/
les:claudos:et cecos.et beatꝰ eris: qz ñ bñt retri
buere tibi. Retribueť.n.tibi i resurrectõe iustoꝝ.

THEOPHI. Ex duabus ptibus cena cõposita.s.ex vo
cantibꝰ z vocitatis:ꝑẽ vocatoꝝ ad bũilitatẽ iã monuerat:
Neçnter vocantẽ monẽdo remunerat retribẽs eũ ne gra
bolum ꝓuiuaret.vñ ꝺꝛ. Dicebat aũt ei q se inuitauerat: Luz
facis prãdiũ aut ccnã:noli vocare ami.tuos:neq̃z fra.neq̃z
cogna. neq̃z vicinos diuites. CHRY. Multe cause sũt
quibus amicitie fedus ꝓhiberis:z illicitas odem ptermittimus.
Proponemus aũt nãles z ..nales.nales qdem puta pris
ad filiũ:fratris ad frez:z alio.. ..uismodi.qꝺ significat di
cens. Neq̃z frẽs neq̃z cognatos:n..ales ãt sũt puta ꝓuiua
facꝰ est aut ꝓui.. est:z q̃tũ ad bos dicit:Neq̃z vicinos:
BEDA. Fratres igiť z amicos z diuites alterutrũ con/
uiuia celebrare nõ q̃si scelus iterdicit:sz sicut cetera neces/
sitatis humane cõmercia:ad promerenda vite celestis pre
mia:nil valere oñdit.vnde subdit. Ne forte z ipsi te reinui
tent:z fiet tibi retributio. Nõ ait:Et fiet tibi peccatuz. Lui
simile est id qꝺ alibi dicit: Etsi bene feceritis bis q vobis
bene faciunt que vobis est gratia:Sunt tñ quedã mutua
fratrũ vicinoꝛumq̃z ꝓuiuia que nõ solũ in pñti retributionẽ:
sz z dãnationem pcipiunt in futuro:que aũt collatione oĩ
um celebrantur:aut vicibus solent a contubernalibus ex/
biberi:in quibus ad hoc ꝓuenitur vt feda gerãtur copia vi
nicitentur libidinis diuersa voluptas. CHRY. Non
igiť hac specie alys bñficia ꝓferamus:vt nobis retri..
Dec.n.frigida est intẽtio:vnde talis amicitia celerius eua
nescit. Si vo pauperẽ vocaueris:deũ nũq̃ obliuiscentẽ ba
bebis debitoꝛẽ.vnde segtur:Sz cũ facis ꝓuiuiũ: voca pau
peres:debiles claudos:z cecos. Quãto.n.minoꝛ ẽ frater:tã
to magis p eũ xps accedit z visitat. Nã qui magnum susci
pit sepe pp vanã gloziam facit:sz vtilitas pluries querit vt
promoueat p illũ. Possem qdez plures proponere ob hoc
celeberrimos sanctoꝝ colentes:vt illis mediantibus am
pliozẽ gratiaz obtineant principũ. Non igiť illos qneram?
qui nobis retribuere pñt. Sequitur.n. Et beatus eris:qz ñ
bñt retribuere tibi. Nõ ergo tribuemur:cũ ñ recipim? bñ
ficiq̃ cõpensationẽ:sz cũ recepimus:qñ si recepim? nõ am
plius recipiem? illic:sz si minime retribuat hĩ:tunc tibi de
us retribuet. vñ segť: Retribueť.n.ĩ resurrectione iustoꝝ.
BEDA. Etsi oes resurgũt:iustoꝝ tñ resurrectio ꝺꝛ:qz in
hac resurrectiõe beatos se eẽ nõ dubitant. Ergo g paupes
ad ꝓuiuiũ vocãt:ĩ futuro ꝑmia recipiẽt. Qui ãt amicos fra
tres z diuites vocat:recepit mercedẽ suã. Sz si hoc pp de
um facit in exẽplum filioꝛum iob:sicut cetera fraterne di
lectionis officia:ipse qui iussit remunerat. CHRY. Sed
dicis immundus est pauper z sꝺꝺidus:laua eũ: z fac recũ
in mẽsa sedere. Si vestes sꝺꝺidas hz:mũdũ idumẽtũ exi/
beas.xps accedit p eũ:z tu friuola loq̃ris? GREGO. nise
mus. Nõ g negligas iacẽtes q̃si nullo sint digni:cogita quid
sint:z pciositatẽ coꝛ ꝓuenies. Saluatoꝛis induerũt imagi/
ginẽ futuroꝝ bonoꝝ heredes regni clauigeri:accusatoꝛes
z excusatoꝛes idonei:non loquentes sed inspecti a iudice.
CHRY. Decet g̃ eos surꝛiz ĩ solario suscipe:si nõ placet
saltẽ deoꝛsuz vbi sũt subiugalia z famuli xpz suscipias: fiat
saltẽ pauꝑ editus. vbi.n.ẽ elemosyna:nõ audet intrare dia/
bolus. z si nõ secũ cõsedeas:m..e saltẽ eis de mẽsa fercula
ORIGE. Mystice vo qui vanã gloziam vitat:vocat ad
spiritale cõuiuium paupes.i.ꝑitos:vt dicet debiles hoc
est lesam cõsciam habẽtes:vt sanet claudos.i.declinãtes a
rõne:vt rectas semitas faciãt. Cecos.i.q carent cõtẽplatio
ne veritatis:vt verã lucẽ videãt. Qz aũt dicit. Non possũt
retribuere tibi.i.non nouerunt responsum proferre.

¶ Bec cũ audisset qdã de simꝫ discũbẽtibꝰ dixit il
li:Beatꝰ q manducabit panez in regno dei. At
ipse dixit ei: Homo qdam fecit cenã magnaz z
vocauit mltos. Et misit seruũ suũ hora cene di
cere iuitatis vt venirẽt qz iã pa.. sũt oĩa. Et ce/
perũt simꝫ oẽs excusare. Primꝰ dixit ei: Villam
em..z necesse habeo exire z videre illaz. Rogo
te habe me excusatũ. Et alter dixit: Juga boum
emi qnqz: z eo ꝓbare illa. Rogo te habe me ex/
cusatũ. Et aliꝰ dixit: Uxoꝛem duxi: z ió nõ possuz
venire. Et reuersus seruꝰ nũciauit hec dño suo.
Tũc iratꝰ ꝑfamilias dixit seruo suo: Exi cito in
..teas z vicos ciuitatis: z paupes ac debiles:
z cecos z claudos itroduc huc. Et ait seruus:
Bñe factũ est vt ipasti: z adhuc locꝰ est. Et ait
dñs ꝺuo: Exi i vias z sepes et ꝓpelle intrare: vt
ipleať domꝰ mea. Dico aũt vobis q nemo viro
rũ illoꝝ..i vocati sunt gustabu.. cenam meaz.

EVSE. Docuerat sua dñs ꝓpa..re ꝓuiuiũ repẽdere ne/
quẽtibꝰ: cũ sit recõpẽsandũ in resurrectõe iustoꝝ: z ió qui
dã itelligens vnũ z idẽ eẽ resurrectionẽ iustoꝝ z regnũ dei
recõpensationẽ ꝓdictã cõmẽdat. Segtur enĩ: Dec cum au/
disset qdã de simul discũ. dixit illi: Bea.q mãdu.panẽ in re
gno dei. CYRIL. Nõ iste aĩalis erat nõ diligẽ.. pcipiẽs
ea q̃ xps ꝓtulerat:putauit.n.coꝛporeas eẽ remuneratiões
sanctoꝝ. AVGV. de ver.ꝺo. Uel q in lõginq̃ iste suspi/
rabat:z panis iste quẽ desiderabat:ante illũ discumbebat.
Quis enĩz est panis regni dei.nisi qui dicit: Ego sum panis
vitus qui de celo descendi: nolite parare fauces:sed coꝛ.
BEDA. Sed quia uon..ulli hunc panez fidetenus qua/
si odoꝛando percipiunt:dilectionem vero eius attigere ve
raciter gustando fastidiunt. Subiecta parabola dominus
talium coꝛpoꝛem celestibus epulis dignum non esse redar
guit. Sequitur enim: At ille dixit ei: Homo quidam fecit
cenam magnam:z voca.multos. CYRIL. Domo iste de
us pater ..:fm q imagines ad similitudinem veritatis fi
gurantꝫ CHRY. Quotiens enim punitiuam suaz vir
tutem indicare vult deus:vrsa pardus:leo:z huiusmodi nũ
cupatur:quando vero misericordiam exprimere vult:dici/
tur homo. CYRIL. Dic ergo conditoꝛ ..nium atqz
glorie pater parauit cenam magnam in christo peractam.
Jn nouissimis enim temporibus z quasi in occasu nostri se
culi illuxit nobis dei filius:z mortem pro nobis sustinens:
dedit nobis ꝓprium coꝛpus comedere: vnde z agnus in
vespe ĩmolabat iuxta legẽ mosaycã. merito igiť cena dictũ
est paratũ in xpo cõuiuiũ. GREGO. in ho. Uel fecit ce/
nã magnã:qz sacietatẽ nobis dulcedinis eterne preparauit
qui vocauit multos:sed pauci ..iunt:qz non nunq̃ ipsi q
ei per fidẽ subiecti sunt:eterno ei cõuiuio viuendo contra/
dicunt. Hoc aũt distare inter delicias coꝛporis z coꝛdis so
let:q coꝛporales delitie cum non habentur:graue in se de
siderium accendunt:cum vero habite edunť:comedentez
protinus in fastidiũ per sacietatem vertunt. Ait cõtra:spiri/
tales delitie cũ non habẽtur in fastidio sunt:cũ vero habẽ/
tur in desiderio. Sed superna pietas cõtemptas illas deli
tias ad memorie nostre oculos reuocat:atqz vt fastidium
nostrum repellere debeamus inuitat. vnde segtur: Et mi/
sit seruum suum hora cene dicere iuitatis vt venirẽt. CY
RIL. Jste seruus qui missus est ipse christus est: qui cum
esset naturaliter deus z verus dei filius:exinaniuit seipsuz
formam serui accipiens. Missus est autem hora cen.. nõ
enim a principio verbum patris nostram naturaz sus..pit
sed in nouissimo tempoꝛe. subdit autem: Quia parata sunt
omnia. Parauit enim pater in christo bona collata mũdo
per ipsum peccatoruz amotionem: spiritus sancti participa
tionem. adoptionis splẽdoꝛẽ: ad hoc vocauit xps per euan

gelica documenta. AVGV.de ver.do. Uel aliter: Dō iste mediator est dei ⁊ hois xps iesus. Misit vt venirent in uitati.i.p missos vocati ꝓphetas:q olim ūuitabāt ad genaz xpi:sepe missi sunt ad populū israel:sepe vocauerunt vt ad hoꝛā cene venirent. Illi inuitantes acceperunt: cenā repudiarunt: ꝓphetas legerunt:⁊ xpm occiderunt:⁊ tunc nobis cenā nescientes parauerunt. Parata iaz cena.i.immolato xpo missi sunt apostoli ad quos missi fuerant ante prophete. GREGO.in home. Per hunc ergo seruū qui a patre familias ad inuitandū mittit: ꝑdicatoꝛ ordo significatur: sepe āt solet euenire: vt psona potens famulaz habeat ⁊ spectum: cūqz p eum dns aliquid mandat: non despicitur persona loquentis serui qz seruatur ī corde mittentis reuerentia dni. Offert ergo deus quod rogari debuit: non rogare. dare vult quod vix sperari poterat: ⁊ tamen simul omnes excusant. Sequitur enim: Et cepe.si.om. excusare. Ecce homo diues inuitat: ⁊ pauperes occurrere festinant: ad dei inuitamur cōuiuium: ⁊ nos excusamus. AVGV. de ver.do. Tres āt fuerunt excusationes de quibus subditur: Primus dixit ei. Uil.emi.⁊ ne.ha.exi.⁊ vide.illam: rogo te ha.me excusatu. Ꝺn villa empta dominatio notatur. ergo superbia castigatur vitium primuz. primus.n. homo dominari voluit: qui dominiuz habere noluit. GREGO. in ho. Uel per villam terrena substantia designatur: Exit ergo videre illā: qui sola exteriora cogitat ꝓ substantiaz. AMBRO. Sic igitur emerite militi viro contemnendarum stipendiū ꝓscribit facultatū: q neqz ille q studys ī tentus inferioribus: possessiones sibi terrenas coemit: regnum celi possit adipisci: cum dns dicat. Uende oīa tua ⁊ sequere me. Segtur: Et alter dixit: Juga boum emi qnqz: ⁊ eo probare illa. AVGV. de ver. domini: Quiqz iuga boum sensus carnis huius quinqz numerantur. Ꝺn oculis visus est: in auribus auditus: in naribus odoratus: in fauci bus gustus: in omnibus membris tactus. Sed quia iuga sunt in tribus prioribus sensibus facilius apparet. Duo sūt oculi: due aures: gemine nares. Ecce tria iuga: ⁊ f cibus.i. sensu gustandi geminatio quedaz inuenitur. qui nihil gustando sapit nisi lingua: ⁊ palato tangatur: voluptas carnis que ad tactū pertinet occulte geminat: est ⁊ fozinsecus ⁊ ī trinsecus. Di..anf āt iuga bouz: qz p sensus istos carnis terrena regrunf. Boues.n. terraz versant: hoies āt remoti a fide terrenis dediti: nolunt credere aliqd nisi ad quod en su corporis pueniunt gnqz partito. Nō ingt ego credo: nisi quod video. Si talia cogitaremus quinqz illis iugis boum a cena ꝑdiremur. vt noueritis aūt istoꝛ quinqz sensuū nō delectationē q̄ mulcet: ⁊ īgerit voluptatē: fz curiositatē quādā notatā fuisse. Nō ait gnqz iuga boū emi: eo pascere illa: fz eo pbare illa. GREGO. in ho. Lozporales ēt sensus qz ēterna cōphēdere nequunt: fz sola exteriora agnoscunt: recte p eos curiositas designaf: q̄ oū alienam q̄rit vitā discutere super sua ītima: nesciens studet exteriora cogitare. Sed notādū q ꝺis q ꝓpter villā ⁊ is q ꝓpter pbanda iuga boum a cena sui inuitatoris se excusat: humilitatis vba pmisset. dū.n. dic: Rogo: ⁊ venire ꝓtemnit. humilitas sonat in voce: supbia in actiōe. Segf: Alius dixit. Uxorem duxi: ⁊ iō nō possum venire. AVGV. de ver.do. Ista est voluptas carnis q̄ multos ꝑdit vtinā fozis ⁊ nō ītus. Qui enī dixit: Uxorē duxi: carnē amplexaf: carnis voluptatib⁹ iocūdatur: a cena excusaf: obseruet ne fame ēterna moziatur. BASI. Dicit aūt Nō possuz venire. eo q ītellectus hui⁹ sn⁹ vgens ad mūdanas illecebras debilis ē ad agendū. GREGO. in home. Qui iuuis aūt bonū sit cōiugium. atqz ad ꝓpagādā sobolē diuina ꝓuidētia ꝓstitutū: nōnulli tñ p hoc nō fecūditatē prolis: sed desideria expetunt voluptatis. Et iccirco per rē iustā significari pōt: nō incōgrue res in iusta. AMBRO. Uel cōiugiū nō reprehēdit: fz ad maiorē honorē vocat ītegritas: qm̄ mulier inupta cogitat q̄ sūt dni. vt sit sancta corpore ⁊ spiritu: q̄ aūt nupta ē cogitat que sūt mūdi. AVGV. de v.do. Joānes āt dicēs: Dē qd ē in mūdo cōcupiscētia carnis ē ⁊ cōcupiscētia oculoꝛ. ⁊ ambitio seculi i de cepit vbi euāgeliū terminū posuit. Cōcupiscētia carnis. vnde duxi: concupiscētia oculoꝛ gnqz iuga boum emi. Ambitio seculi: villā emi. Apte āt in totū cōmemorati sūt gnqz sensus p solos oclos qz ē ī gnqz sesib⁹ pncipat⁹. Ꝑterea ca..ppzie ad oculos..ineat visus ipsiuz videre p oēs gnqz sensus solem⁹ app..are. CYRIL. Quos aūt ītelligemus fuisse eos q rēuerunt ꝑdictoꝛ..a venire: nisi pfides iudeoꝛ: quos p totā sacrā paginā de bis redargutos ēe videm⁹. ORIGE. vel aliter: Di q villā emerūt ⁊ refutāt cenā: sūt q receperūt alia dogmata diuinitatis: nec experti sūt vbū qō possideāt. Js āt q gnqz paria boū emit. ē q nāz ītellectualē cōtēnit: ⁊ sensibilia segf. vñ ic corpoꝛea nām cōprehēdere nō pōt. Qui aūt vxorē duxit: ē q ꝓiunct⁹ ē carni: voluptatū magis amatoꝛ: q̄ dei. AMBRO. Uel tria genera boium a cōsortio isti⁹ cene estimem⁹ excludi: gētiliū: iudeoꝛ: ⁊ hereticoꝛ: iudei corporali mysterio iuga sibi legis iponūt. Quinqz aūt iuga sunt vboꝛ decē: vel gnqz libri veteris legis. At vo heresis velut eua femineo rigore fidei tē tat affectū. Et aplis dicit auaricia eē fugiēda: ne ipediti me gētili ad regnū xpi puenire nequeam⁹. ergo ille q villā emit alien⁹ a regno ē. ⁊ ille q iugū: poti⁹ legis q̄ gratie mun⁹ elegit: ⁊ ille q se ꝓpter ducēda excusat vxores: Segf: Et reuersus nūcia. hec dño suo. AVGV. gnto sup gen. ad litteraz: Nō ꝓpter inferioꝛ sciam de⁹ nūcys idiget q̄si p eos fiet scientior: sed nouit oīa stabiliter atqz incōmutabiliter. Dabet aūt nūcios ꝓpter nos ⁊ ꝓpter ipsos: qz illo mō deo parere ⁊ assistere: vt eum de inferioribus consulant: eiusqz supnis iussis obtēperent bonū est eis in ordie ꝓprie nature. CYRIL. Judeoꝛ autem primatibus vocationē renuentib⁹ sicut ipsi dicebāt: Nūquid aliqs pncipū credidit in eū: idignatus est paterfamilias: quasi eis dignis indignatōe ⁊ ira. vñ segtur: Tūc ira. paterfamilias. BEDA. Nō q ire passio diuine substātie accidat: fz talis opatio q̄ in nobis abiit: dei ira ⁊ idignatio dr. CYRIL. Sic ergo idignat⁹ dr pf familias ī pncipes iudeoꝛ: ⁊ vocati sūt loco eoꝛ q erant de multitudine iudeoꝛ fragilē ⁊ ipotētē mētē bītes. Loquēte.n. petro: primo quidē tria milia: deinde gnqz milia crediderunt: ⁊ postmodū plīm⁹ ppl's. vnde dr: dixit ser. suo. Exi ci.in pla.⁊ vi.ciui.⁊ pau.ac debi.ce.⁊ clau.itro. huc. AMBRO. Imitat aūt paupes: debiles. ⁊ cecos: vt ostendatur q̄ nullū debilitas corporis excludit a regno rariusq̄ delinquat: cui desit illecebra peccandi: vel q̄ infirmitas peccatoz̄ p miam dñi remittaf: vñ mittit ad plateas: vt de latioribus vitys ad augustā venirēt viā. GREGO. in home. Quia ergo venire superbi rēnuūt paupes eliguntf: dicit. n. debiles ⁊ q̄ iudicio suo apud semetipsos īfirmi sunt. nā pauperes ⁊ q̄si fortes: sūt q positi ī pauptate supbiūt: ceci sūt q nulli⁹ ingenij lumē hñt. claudi sunt: q rectos gressus in operatione nō hñt. Sed dū hoꝛ vitia in membroꝛ debilitate significanf sic illi peccatores fuerūt: q vocati venire noluerunt: ita hi quoqz q ūuitanf ⁊ veniūt. fz peccatores supbi respuunf: humiles eliguntf. Dos itaqz elegit de⁹ quos despicit mundus: q̄ plerūqz ipsa despectio hoīem reuocat ad semetipsum. Et tāto celeri⁹ vocē dei aliq audiunt: q̄to ī hoc mūdo nō hñt, vñ delectenf. Cū g̃ de vicis ⁊ plateis ad cenā quosdā dñs vocat: illū ppl's designat qui tenere legis vba nam cōuersationez nouerat. Sed multitudo que ex israel ppl's credidit: locū supni cōiuij non ipleuit. vnde segf: Et ait ser. Dñe fa.ē vt ipe.⁊ adhuc lo.ē. Intrauit. n. iā frequentia iudeoꝛ: fz adhuc locus vacat in regno vbi suscipi debeat numerositas gētiū: vñ subdif: Et ait do. ser. Exi in vias ⁊ se.⁊ cō. intra. vt ipse. do. me. Cū ꝓuinas suos colligi ex vijs ⁊ sepib⁹ ꝓcepit: agrestē ppl'm. i. gētilē q̄rit. AMBRO. Ut mittit ad vias ⁊ circa sepes: qz ibi apti sunt in regno celoꝛ q nullis pfitiū cupiditatib⁹ occupati: ad futura festināt ī quo dā bono volūtatis tramite cōstituti: ⁊ q modo sepis q̄ ab iultis culta secernat: ⁊ incursus arceat bestiaꝛ. docet bona malaq̄ distīguere: ⁊ aduersus tentamēta negtie spiritalis fidei munimē ptendere. AVGV. de ver.do. Uenerūt de platcis ⁊ vicis gētes: veniūt de sepib⁹ heretici. Nā sepes q̄ cōstruūt: diuisiones q̄rūt. abst.. anf a sepib⁹: et..anf a spinis: fz cogi nolūt: volūtate iquu.. ostra itrem⁹. Non hoc dns īperauit: cog.. quit itrare: fozis ūueniat necessitas: nascitur īde volūtas. GREGO. in ho. Qui ergo huius mūdi aduersitatibus fracti a dei amoze redeūt. cōpellunt introrsum. Sed valde treméda est..ia que subīfertur: Dico āt vobis q̄ nemo viroꝛ illoꝛ qui vocati..nt gustabit cenaz. meam. Nemo ergo contēnat: ne dum vocatus excusat: cuz voluntatem habuerit intrare non valeat.

CIbant aūt turbe multe cū eo ⁊ conuersus dixit ad illos: Si quis venit ad me: ⁊ non odit patrez suuz: ⁊ matrē ⁊ vxorē: ⁊ filios ⁊ fratres ⁊ sorores adhuc aūt ⁊ aiam suaz: non potest meus eē discipulus. Et qui non baiulat crucem suam ⁊ venit post me: non potest meus eē discipulus. GREGO. in ho. Ad audita celestia ꝓmia inardescit animꝰ iāqz illic cupit assistere: vbi se sperat sine fine gaudere: fz ad magna ꝓmia pueniri non pōt nisi p magnos labores. vñ dr. Jbāt aūt turbe mul. cū eo. ⁊ cōuer. dixit ad illos: Si qs ve. ad me: ⁊ nō odit pa. suuz ⁊ ma. ⁊ vxo. ⁊ fi. ⁊ fra. ⁊ soro. ad huc aūt ⁊ ani. su. nō po. eē me⁹ discipulus. THEOPHI. Quia eni multi comitāriū ipsū nō ex toto affectu fz tepide sequbant: oīdit q̄lē deceat eē suū discipulū. GREGO. in ho. Sz pcōtari libet quo parētes ⁊ carnaliter ꝓpinquos ꝓcipimur odisse: qui iubemur ⁊ inimicos diligere. Sed si vim precepti ꝑpendimus: v..qz agere p discretionem valem⁹: vt eos q nobis carnis cognatiōe ꝓiūcti sūt: ⁊ quos ꝓfios nouim⁹ diligam⁹: ⁊ quos aduersarios ī via dei patimur: odiēdo ⁊ fugiēdo nesciam⁹. Quasi enī p odiuz diligit q carnaliter sapiēs: dū ꝓuida nobis īgerit: nō audit. AMBRO. Etenī si ꝓpter te dns sue renūciat mr̄i dicēs: Que est mr̄ mea: ⁊ q fratres mei: cur tu dño tuo cupias anteferri: Sed nz ignorare nām nz seuire dns iubet. fz ita indulge re nāe: vt venereris auctorē: nec a deo parētū amoze desistas. GREGO. in ho. Ut aūt dns demōstraret hoc ergo ꝓrios odiū nō de affectiōe ꝓcedere: fz de charitate: addidit dicēs: adhuc aūt ⁊ aiam suā. Cōstat ergo qz amando dz odisse primū q sic eū odit sicut seipsuz. tūc. n. bñ aiam nāz odim⁹: cū ei⁹ carnalib⁹ desideryz nō acqescim⁹: cū eius appetitui frangim⁹: eius volūtatib⁹ reluctamur. Que ergo cōtēpta ad melius ducit: quasi ꝓodiū amaf. CYRIL. Nō est aūt fugiēda vita: q̄ in corpore viuit. fz fuāda sicut ⁊ paulus fuauit: vt xp̄s adhuc viuens in corpore ꝑdicaret. Sed vbi oportebat vitā cōtēnere vt cursuz cōsumaret: nec aīaz ꝓciosaz sibi esse fatef. GRE..O. in ho. Hoc aūt aīe odiū quiēter exhiberi debeat manifestat subdēs: Qui nō baiulat crucē suā ⁊ venit p⁹me: nō pōt me⁹ eē discipul⁹. CHRY. Nō aūt hoc dicit vt trabē sup humeros apponam⁹: sed vt semp mortē pre oculis nr̄is habeam⁹: sicut ⁊ paulus mozie bat quotidie: ⁊ mortē contēnebat. BASI. Crucē etiā tollens mortē dñi annunciabat dicens: Mihi mūdus crucifixus est: ⁊ ego mundo. qō etiaz nos in ipso baptismate antichristo pamus: vbi verus hō noster crucifixus est: vt destruat corpus pcī. GREGO. in home. Uel qz crux a cruciatu dr quibus modis crucē dñi baiulamus. cū aut per abstinētiā nā carnē affligimus: aut p cōpassionem ꝓximi necessitatē illius nr̄am patiam⁹: Sed qz nōnulli carnis abstinētiā non ꝓo deo: fz ꝓ inani glia exhibēt: ⁊ ꝓpassionē nō spiritaliter fz carnaliter ꝑpendūt: recte addit: ⁊ ve.. post me. Baiulare..ce ⁊ post dñz ire: ē vel carnis abstinentiā: vel ꝓpassionē ꝓximoꝛ ꝓ studio eterne intentionis exhiberi.

CQuis.n. ex vobis volens turrim edificare: nō ne prius sedēs cōputat sumpt⁹ qui necessarij sūt si habeat ad pficiēdū: ne posteaq̄ posuerit fūdamentū: ⁊ nō potuerit pficere: oēs q̄ vident incipiāt illudere ei dicētes. Qz hic hō cepit edificare nō potuit ꝓsūmare. Aut quis rex itur⁹ ꝓmittere bellū aduersus aliū regē: nōne sedēs prius cogitat si possit cū decē milib⁹ occurrere ei qui cū viginti milib⁹ venit ad se? Alioquin adhuc illo lōge agēte: legationē mittens rogat ea q̄ pacis sūt. Sic ergo oīmis ex vobis qui nō renūciat omnibus q̄ possidet: nō potest meus esse discipulus.

GREGO. in ho. Qz sublimia ꝓcepta data sunt: ꝓtin⁹ cōparatio edificāde sublimitatis adiūgitur cū dr. Quis.n. ex vobis vo. tur. edifi. nōne ꝓius sedēs cō. sum. q̄ necessf. sunt: habeat ad pficiendū: Dē. n. qō agim⁹: ꝑdere p stultiā ꝓsiderationis debem⁹? Si igit humilitatis turrim ꝓstruere cupimus: ꝓius nos ꝓparare ad aduersa huius seculi debemus. BASI. Uel turrim ē alta speculatio ad custodiā ciuitatis ⁊ ꝓceptionē hostiliū occursuū apta: ad hui⁹ instar nobis data est ē intellect⁹ ꝓseruatiu⁹ bonoꝛ: ꝓmeditatiu⁹ ꝓioꝛ. ad hui⁹ edificationē ꝓcipit dns sedentes ponere calculū: si suppetat facultas ad finē. GREGO. nisen⁹: Jnsistendū est n. vt cuiuslibz ardui ꝓpositi termin⁹ attigat varys augmentis mādatoꝛ dei ꝓsumando opus diuinū: nā neqz lapis vn⁹ ē tota turris fabrica. neqz vnicū mandatū ducit ad aie pfectionē. Sz fundamentū opz subsistere ⁊ fz aplm insup aparatus ē auri ⁊ argēti ⁊ ꝓciosoꝛ..idū apponēdus. vñ ibi dif. Ne..stea q̄ posuerit fundamentū ⁊ nō potuerit pficere: oēs q..iderint īcipiant illudere ei dicentes: qz hic hō cepit edificare: ⁊ nō potuit ꝓsūmare. THEOPHI. Nos.n. debemus ponere fundamentū. i. seq xp̄i initiū: ⁊ finez non īponere: sicut illi de qbus ioānes dicit q̄ m..i ex discipulis eius abierunt retrorsuz. Uel fundamentū intellige doctr..alē ꝓmonē. puta de abstinētia. Opus ē igit ꝓdicto fundamento opationis edificiuz: vt pficiat nobis turris fortitudinis a facie inimici. Aliogn deridef hō a videntib⁹ cuz taz boibus q̄ demonibus. GREGO. in ho. Jn bonis.n. operationibus intenti nisi ꝓtra malignos spiritus sollicite vigilemus: ipsos irrisozes patim..r quos ad malum ꝓsuasores habemus. Sz ex mīori ad maius similitudo subditur: vt ex rebus minimis maioza pēsent. Nā segtur: Aut quis rex iturus cōmittere bellū aduersus aliū regez: nonne pius sedēs cogitat si possit cū decē milibus occurrere ei: q̄ cū viginti milibus venit ad se? CYRIL. Jncūbit. n. nobis preliū ꝓtra spiritalia negcie in celestibus. Urget āt nos ⁊ alioruz hostiū multitudo: carnale flagitiū lex seuiens in membris nr̄is: ⁊ varie passiones hoc ē dira hostium multitudo. AVGV. de que. euā. Uel decē milia ꝓliaturi cū rege qui bz viginti milia significant simplicitatez xp̄iani hois dimicaturi cuz duplicitate diaboli. THEOPHI. Est āt rex petrū regnans in nostro mortali corpore: fz ⁊ noster intellectus creatus ē rex: q̄ si repugnare velit peccato: toto aīo cogitet secū. Nā demones sunt peccati satellites qui v..nf viginti miliū numero precellere decē milia nostrū: qz cum incorporei sint nobis cōparati corporeis multo maiorem fortitudinem habere censentur. AVGV. de que. euan. Sicut āt de turri non perfecta per opprobrium deterruit dicentiuz: quia hic homo cepit edificare: ⁊ non potuit con-

summare sic in rege cū quo dimicandū est ipsam pacez ac/
cusauit cū subdit: Auogn adhuc illo longe agēte legationē
mittens rogat ea que pacis sunt. Significans ēt min⁹ im
minentuz tentationū a diabolo nō sustinere eos q renūci/
ant oībus q̄ possident: ꝛ pacē cum eo facere ꝓsentiendo illi
ad cōmittendū peccata. GREGO. vl' aliter: In illo tre
mēdo examine cū rege nr̄o ex equo ad iudiciū nō venim⁹:
decē milia gppe ad viginti milia: simplū ad duplū sunt. Cū
duplo ergo exercitu ꝺ simplū venit: q̄ nos vix in solo ope
ꝓparatos sil'de ope ꝛ cogitatiōe discutit. Dū g̃ adhuc lōge
est: q̄ adhuc pñs p iudiciū non videt. mittamus ad eum le/
gatiōz lachrymas nr̄as: mificordie opa: hostias placatiōis:
hec est nr̄a legatio: q̄ regē venientez placat. AVGV. ad
letū. Quō aūt ptineant iste filitudines ipsa occasione satis
apuit dicēs: Sic g̃ oīs ex vobis q nō renunciat oībus q̄ pos
sidet: ñ potest meus esse discipulus. Itaq3 supius ad turriz
edificandā: ꝛ valentia decē miliuz aduersus regē q viginti
milia hz nihil aliud est q̄ vt renūciet vnusq̄sq3 oībus que
sunt eius. Prelocutio aūt supioz cū extrema locutione con/
cordat: i eo. n. q̄ adhuc renunciat oībus q̄ sunt eius ēt illud
ptinet: vt oderit patrē suuz aut matrē ꝛ uxorē ꝛ filios ꝛ fra
tres ꝛ sorores: adhuc ꝛ aīam suaz. Dia. n. hec ꝓpria alicui⁹
sunt q̄ plerunq3 ꝺplicant ꝛ ꝺpediunt ad obtinenda ñ ista ꝓ
pria tpaliter trāsitura ꝺz i eternū māsura cōmūia. BASI.
Est aūt intētio dñi q exēpla ꝓdicta: nō vtiq3 ꝓbere ptātē ei⁹
discipulū fieri vel ñ fieri sīc licet: vel nō incboare fūdamē
tum vel tractare pacē: ꝺz oīdere ipossibilitatē diuini bene
placiti obtinendi iter distrahentia aīam inter q̄ piclitat fa
cta venalis ab astutys demōis. BEDA. Distat aūt iter re
nunciare oībus: ꝛ relinq̄re oīa. p⁹ cor. n. pfectoz est reun
quere oīa: hoc ē curas mūdi postponere: cunctoz aūt fideli/
um est renunciare omnibus. hoc est sic tenere que mundi
sunt: vt tamen per ea non teneantur in mundo.

¶ Bonū est sal. Si autez sal euanuerit: in quo cō
dietur? Neq3 in terrā: neq3 in sterquiliniuz vtile
ē: ꝺz foras mittet. Qui hz aures audiēdi audiat.

BEDA. Dixerat supius turrim virtutum non solum
ꝺsummandā: ꝺz ēt incboandā: ad quod ptinet qō dicit: Bo
nuz est sal. Bonū est sale sapiētie spiritalis cordis archana
ꝺdire: imo cum apostolis sal terre fieri. EVSE. Sal. n. ꝺz
substantiā gdez ex aqua ꝺstat ꝛ spiritu modicum gd te
streitatis participans. desiccat aūt fluidam nāz corrupto⁹
corpoz: vt mortua corpora cōseruet. Merito igitur disci/
pulos suos cōpat sali: eo q ipsi regenerati sunt p aquam ꝛ
spiñ. Luq3 toti spiritaliter viuerent ꝛ non ſm carnē ad mo
dum salis corruptā vitaz hoium in terra degentiū ꝓuerte
bant: ꝛ vtuosa vita suos sectatores oblectando condiebant.

THEOPHI. Nō soluz aūt eos q donati sunt magistra/
li grā: ꝺz ēt idiotas exposcit ad modū salis fieri vtiles ꝓxi
mis. Si vo q futurus ē vtilis alys fiat reprobus: iuuari nō
poterit. vñ segtur: Si aūt sal euanuerit: in quo cōdiet. BE
DA. q. d. Si qs semel ꝺdimēto vitatis illumiatus ad apo
stasiā redierit quo alio doctore corrigetur: qui. s. eā quā ip
se gustauit sapie dulcedinē: vl' aduersis seculi pterrit⁹: vl' il
lecebris illect⁹ abiecit. vñ segtur: Neq3 i terrā: neq3 i sterq
liniū vtile ē: ꝺz foras mittet. Sal. n. cum ad ꝺdiēdos cibos
carnesq3 siccādas valere desierit: nulli iā vsui aptum erit.
Neq3. n. in terrā vtile ē: cui⁹ iniectu germinare ꝓhibetur:
neq3 i sterquliniū agriculture ꝓfuturz: sic q post agnitionez
vitatis retrocedit neq3 ipse fructū bōi opis ferre: nec alios
excolere valet: ꝺz foras mittēd⁹ ē: hoc ē ab ecclesie vnitate
secernēdus. THEO. Uerum quia sermo parabolicus ꝛ
obscurus erat: excitans dñs auditoz̃ ne qualitercunq3
accipent qō dictū ē ꝺ sale subdit: Qui hz aures audiēdi au/
diat. hoc ē si cui sapia ineſt intelligat. Aures enī hic cogno/
scitiuā vim aīe ꝛ aptitudinem itelligēdi accipe debemus.

BEDA. Audiat etiaz non contēnendo: sed obediendo q
faciendo que dicit CA. XV.

Erant aūt appropinquātes ei publi/
cani ꝛ peccatores vt audirēt illū: et
murmurabāt pharisei ꝛ scribe dice/
tes: Quia hic peccatores recipit et
mānducat cū illis. Et ait ad illos pa/
bolā istā dicēs. Quis ex vobis homo qui hz cē/
tū oues: ꝛ si perdiderit vnā ex illis nonne dimittit
nonagintanouē in deserto: ꝛ vadit ad illā: q̄ perie
rat donec inueniat eā? Et cū inuenerit eaz: impo/
nit in humeros suos gaudens ꝛ veniens domū
cōuocat amicos ꝛ vicinos dicēs illis: Cōgratu/
lamini mihi: quia inueni ouē meam que perierat.
Dico vobis q̄ ita gaudium erit in celo sup vno
peccatore penitentiam agente: ꝙ supra nona/
gintanouem iustis qui non indigent penitentia.

AMBRO. Didiceras in supiozib⁹ secularib⁹ occupatiō
nes nō teneri: caduca nō ꝓferre ꝓpetuis. Sed q̄ fragilitas
humana firmū negt in tāto seculi lubrico tenere vestigiū:
ēt aduersus errorē remedia tibi bon⁹ medic⁹ demōstrauit.
spez venie iudex misericors nō negauit. vñ subdit: Erāt aūt
appro. ei publi. ꝛ pecca. vt audi. eū. GLO. i. g publica exi/
gūt vectigalia vel ꝺducūt: ꝛ q̄ lucrā seculi p negocia sectāt.

THEOPHI. Doc enī exercebat cui⁹ cā carnē susceperat:
admittēs peccatores: sīc medic⁹ egrotātes. Sz pharisei de
criminosi huic pietati murmurare cōpensabāt. vñ segt: Et
murmu. pha. ꝛ scri. di. q̄ hic pec. re. ꝛ mā. cum illis. GRE
GO. in home. Ex q̄ re colligit q̄ ꝛa iusticia ꝓassiones hz
falsa ōdignatoz: q̄uis ꝛ iusti soleāt recte peccatorib⁹ ꝺdigna
ri. ꝺz aliud ē qō agit typo supbie: aliud qō celo disciplineq3
iusti ꝛ si foris ꝛcrepatiōes p disciplinā exaggerāt⁹ tñ dul/
cedinē p charitatē fuāt. Preponūt sibi in aio ipsos plerūq3
quos corrigūt qō agētes p disciplinā subditos ꝛ p humilita
tem custodiūt semetipsos. Aliter ꝺtra hi g de falsa iusticia sug
bire solēt: ceteros quosq3 despiciūt: nulla ifirmantibus mi
sericordia condescendunt. Et quo se peccatores esse non
credunt: eo deterius peccatores fiunt: de quorum numero
pharisei erant: qui ꝺudicantes dominum q̄ peccatores
susciperet: arenti corde ipsum fontem misericordie repre/
hendebant: Sed q̄ egri erant ita vt egros se esse nescirent
quaten⁹ quod erant agnoscerent: celestis medicus blandis
eos fomentis curat. Sequitur enim. Et ait ad illos para/
bolam istam dicens: Quis ex vobis homo: similitudinem
dedit: quā in se homo recognoscereret: ꝛ tamen ad auctorem
hominum pertineret. q̄ enim centenarius pfectus est nu/
merus: ipse centum oues habuit cum sanctorum angelo⁹
ꝛ hominum naturam possedit. vnde subdit: Qui habet cen
tum oues. GYRIL. Dinc percipe latitudinem regni sal
uatoris nostri. Dicit enim omnes esse centum: referens nume
rum subiectarum sibi rationalium naturarum ad integrita
multitudinem. Est enim centenarius numerus perfectus
ex decem decadibus constitutus. Sed ex his vna oberra/
uit. scilicet genus humanū quod terrā colit. AMBRO.
Dines pastor cuius nos omnes centesima portio sumus.
vnde sequitur: Et si perdiderit vnam ex illis. GREGO.
Una ouis tunc perit: quando peccando homo pascua vite
reliquit. In deserta autem nonagintanouez remanserunt
q̄ rōnalis creature numerus. angelorum videlicet ꝛ homi
num: qui ad videndū deum condit⁹ fuerat: pereunte hoie
erat ꝺminutus. vnde segtur. Nōne dimittit nonagintanouez

in deserto. q̄. s. angelo⁹ choros reliquit in celo. Tunc aūt
homo celū deseruit: cū peccauit. Et vt pfecta summa ouiū
integraret in celo: homo pditus q̄rebat in terra. vñ segtur.
Et vadit ad illā q̄ perierat donec inueniat illaz. CYRIL.
Tliquid aūt seuiens in reliquas motus est pietate vnius:
sequaq̄. Sunt. n. ille in tuto circūspiēte illas potētissima
dextera: ꝺz magis oportebat misereri pereūtis: ne ꝺperfecta
videret residua multitudo. Tuta. n. reducta sorti cētena/
rius ꝓpriā speciē. AVGV. de q̄ne. euan. Uel illas nona/
gintanouē dixit que reliquit in deserto ꝺpos significās
tūcz ꝺlicitudinē gerētes i aio dum solos videri volūt:
gbus ad pfectionē vnitas deest. cū enī q̄sq̄ a vera vnitate
diuellitur: supbe diuellitur: siue quippe potestatis esse cupi
ens: non sequit vnū quod ē deus. vnitas deputat oēs per
piam reconciliatos que humilitate obtinet. GREGO.
nisenus: Cū aūt pastor ꝺueniſſet ouē. nō puniuit. Non duxit
ad gregez vrgendo: sed supponens homero ꝛportans cle/
menter annumerauit gregi. vñ segtur: Et cū inuenerit ouē
imponit in humeros suos gaudens. GREGO. in home:
Ouē humeris suis ꝺposuit: quia būanā naturā suscipiēs pe
cata nostra ipse portauit. Inuenta aūt oue ad domū redit:
quia pastor nr̄ reparato homine ad regnum celeste redyt.
vnde sequit: Et veniens domū ꝺuocat amicos ꝛ vicinos di
cens illis: Congratulamini mihi q̄ inueni ouē meā q̄ perie
rat. amicos ꝛ vicinos vocat angelo⁹ choros: q̄ amici eius
sunt: q̄ volūtatē eius ptinue in sua stabilitate custodiunt.
Vicini quoq̄ eius sunt: q̄ claritatē visionis illius sua assi/
militate perfruuntur. THEOPHI. Superne igit̄ virtu
tes oues dicūtur in eo q̄ omnis natura creata aspectu dei
beatis est. In eo vero q̄ rationalis est: amici ꝛ vicini dicū
tur. GREGO. in ho. Et notandū q̄ non dicat. Congratu
lamini inuēte ouī: sed Mihi: quia videlicet eius est gaudiū
vita nostra: ꝛ cum nos ad celū reducimur: solēnitatem leti/
tie illius ꝺplemus. AMBRO. Angeli aūt quoniā sunt
rationabiles: non imerito homini redemptionē letantur.
vnde sequitur. Dico vobis q̄ ita gaudiuz erit in celo super
uno peccatore penitentiā agente q̄z supra nonagintanouez
iustis qui non indigent penitentia. Doc proficiat ad incen/
siua probitatis: si vnusquisq̄ conuersionem suam gratam
fore credat cetib⁹ angelo⁹: aut quoz affectare patrociniū
aut vereri debet offensaz. GREGO. in home. Plus aūt
de iustis peccatoribus q̄z de stantibus iustis in celo gau/
dium esse fatetur: quia plerunq3 hi qui nullis se oppressos
peccatoz molibus sciūt: stant quidem in via iustitie: sed ta/
men ad celestem patriam anxie non anbelant: ꝛ plerūq3 pi
gri remanent ad exercenda bona ꝓcipua: q̄ securi sibi sunt
q̄ nulla cōmiserint mala grauiora. At contra nonnunq̄ bi
qui se aliqua illicita egisse meminerunt: ex ipso suo dolore
expuncti ad amorē dei inardescūt. Et q̄ errasse se a deo ꝺ
derant dāna precedētia lucris sequentibus recompensant.
Maius ergo gaudiū fit in celo: quia ꝛ dux in prelio plus eū
militē diligit: qui post fugā reuersus hostē fortiter premit:
q̄z qui nunq̄ terga prebuit ꝛ nunq̄ aliqd fortiter fecit
Sic agricola illā āpli⁹ terrā ar at: que post spinas vbere
fruges profert: q̄z eam que nūq̄ spinas habuit: ꝛ nunq̄ ꝙ er
uem messez producit. Sed inter hec sciendū ē: quia iust
plerīq3 iusti in quoz vita tantuz est gaudiuz: vt eis queli
bet peccatorum penitentia ꝓponi nullatenus possit. Dinc
ergo colligendum quantū deo gaudium faciat quādo bu/
militer plāgit iustus. si facit in celo gaudium: qñ hoc quod
male gessit per penitentiā dānat iniustus.

¶ Aut que mulier hās drachmas decem: si pdi
derit drachmā vnā: nōne accēdit lucernā ꝛ euer
rit domuz ꝛ querit diligēter: donec inueniat eā? Et
cum inuenerit: cōuocat amicas ꝛ vicinas dicens
Cōgratulamini mihi: quia inueni drachmā quā
pdideraz. Ita dico vobis: q̄z gaudiū erit coram
āgelis dei sup vno peccatore penitentiā agente.

CYRIL. Per precedentē parabolā in qua genus huma
num dicebamur nos fore creatura
sublimis dei q̄ fecit nos ꝛ nō ipsi nos: cuius pascue oues su
mus: subiungit̄ secunda parabola: q̄ genus humanū cōpa/
rat drachme q̄ peryt. Per quā oīdit nos ad filitudinem ꝛ
imaginē regiaz factos eē. s. sūmi dei. Illa drachma nūmus
est impressaz hīs regiam figuraz. vñ dr̄. Aut que mulier hās
decē drachmas. GREGO. in home. Qui signatur p pa/
storē: ipse p mulierē: ipse. n. deus: ipse ꝛ dei sapietia. Angelo
ruz aūt hoium nāz ad cognoscendū se dñs ꝺdidit: ꝛ ad simi/
litudinē suam creauit. Decē ergo drachmas habuit: q̄ no/
uem sunt ordines angelo⁹: ꝺz vt cōpleret electoz numerus:
hō decimus est creatus. AVGV. de que. euā. Uel in no
uē drachmis sīc ꝛ in nonagintanouez ouibus ponit coz si/
gnificationem q̄ de se ꝓsumentes: peccatoribus ad salutē
redeuntibus se ꝓponūt. vnum. n. deest ꝛ a nouez vt decē
sint: ꝛ a nonagintanouē vt centum sint: cui vni deputat oēs
per penitentiā reconciliatos. GREGO. in ho. Et q̄ ima
go exprimit in drachma: mulier drachmā pdiderat: quan/
do homo qui ꝺditus ad imaginem dei fuerat: peccādo a si/
militudine sui cōditoris recessit. Et hoc est quod subditur.
Si perdiderit drachmam vnam nonne accendit lucernā?
Accendit mulier lucernaz q̄ dei sapia apparuit i humani/
tate. Lucerna quippe lumen in testa est: lumen vero i testa
est ꝺuinitas i carne. Accēsa aūt lucerna. Sequitur: Et euer
rit domū. Qz. s. mox vt ei⁹ ꝺuinitas p carnē claruit: omnis
se nostra ꝓscientia ꝓcussit: q̄ euersionis sermo non discre/
pat in eo q̄ in alys codicibus legit̄ Emūdat: q̄ praua mēs
si non prius pre timore euertit: ab aſuetis vitys non mūda
tur. euersa aūt domo: inuenitur drachma. Sequitur. n. Et q̄
rit diligenter donec inueniat. q̄. s. cū perturbatur ꝓscia hois
reparatur in. hoie similitudo ꝺditoris. GREGO. nazanze
nus: Inuenta aūt drachma: celestes virtutes facit ptices
gaudy: q̄s ministras dispēsationes fecit. vñ segtur: Et cū in
uenerit conuocat amicas ꝛ vicinas dicēs: Congratulamini
mihi q̄z inueni drachmam quam pdideram. GREGO.
in home. Superne. n. virtutes tanto diuine sapiētie iuxta
sunt. q̄to ei p gratiam continue visionis approximant.

THEOPHI. Ul' amice sūt vt exequētes volūtatē ipi⁹
vicine vo vt ꝺcorporee. vl' forte amice ipsius sūt oēs supne
vtutes: vicine vo sūt ꝓpīgores. s. throni cherubī ꝛ seraphin.

GREGO. nisen⁹. Uel aliter. Doc reor dñm nobis ꝓpo
nere in iquisitiōe pdite drachm⁹ q̄: nulla nobis a ceteris
virtutibus vtilitas ꝓuenit q̄s drachmas vocat: q̄uis pfecto
sint oēs vna sola deficiente anime viduate: qua. s. diuine si
militudinis nitorē sortitur: ꝓpter qō ꝓmo quidē iubet lu
cernā accendere. s. verbū diuinū qō abscondita patefacit.
Uel forsan penitentie lampadē: ꝺz in domo ꝓpria. i. i seipso
ꝛ in sua ꝓscientia oportet ꝙquirere drachmā pditam. i. re/
gis imaginē: que nō penitus ꝺperyt: sed est tecta sub fimo:
q̄ significat carnis contagia: qbus studiose absterſis. i. dilu
tis per solertiā vite elucescit qō querit. vnde oportet ipsā q̄
ꝺuenit gratulari. necnō ad participia gaudy vocare vicinas
. i. cōtubernales virtutes. i. rationabilē ꝛ concupiscibilez. ꝛ
innatū iracundie affectum. Et sique sint tales vires circa
animam consideratē: quas docet gaudere in domino: dei/
de concludēs parabolam subdit: Ita dico vobis: gaudium
erit angelis sup vno peccatore penitentiā agente. GRE
GO. in ho. Penitentiā agere est preterita mala plangere:
ꝛ plangenda non perpetrare. nam qui sic alia deplorat: vt
tamē alia cōmittat: adhuc pñaz agere aut ignorat aut dis/
simulat. Cogitādum est etiā vt per hoc conditoz suo satis/

Universidad de Deusto
Biblioteca

faciat: vt g cõmiss[a] bibita sibi: absc̃idere debeat ẽt ꝓcessa. r se reꝑbẽdat i minimis: g se meminit in maximis deligse.

¶ Ait autem: Homo quidã habuit duos filios r dixit adolescẽtior ex illis patri: Pater da mihi portionẽ substãtie que me ꝓtigit. Et diuisit illis substantiã. Et nõ post multos dies cõgregatis omnibus adolescẽtior filiꝰ pegre ꝓfectus est i regionẽ lõginquã: r ibi dissipauit substãtiã suã viuẽdo luxuriose. Et postq̃ oia cõsũmasset: facta est fames valida in regione illa: r ipse cepit egere. Et abũt r adhesit vni ciuium regionis illius: r misit illum in villas suas vt pasceret porcos. Et cupiebat implere vẽtrem suũ de siliquis q̃s porci manducabant: r nemo illi dabat.

AMBRO. Tres exordine lucas parabolas posuit. Quis q̃ perierat r inuẽta est: dragma perierat r inuẽta est. filius q erat mortuus reuixit: vt triplici remedio prouocati vulnera nra curemus. Christus vt pastor te suo corpore vebit. q̃rit vt mulier ecclesia: recipit de⁹ pater: prima misericordia: secũda satisfragatio: tertia reconciliatio. CHRY. Est ẽt inter pabolas supradictas rõ distinctionis ꝛ ꝓsonas vel mẽtes peccantiũ: vt pater filiũ recipiat ꝓ ignitẽtẽ q arbitrij sui libertate vtit vt cognoscat vñ ceciderit. Pastor vero ouez errantẽ r non sapientẽ reuerti regrat: r humeris suis referat: irrationabili aiali ipsudentẽ hoiem cõparans: q alieno dolo circũuentus errauerat sicut ouis. Presens ergo parabola ꝓponit cũ dr: Ait ãt. Homo qdaz habuit duos filios. Sunt q dicant õ duobus filijs istis seniorẽ angelos esse: iuniorẽ vo hoiez ponunt: q in longinquã peregrinationẽ abierit q̃ in terrã de celi r padiso cecidit: r aptant ꝓsequẽtia respiciẽtes ad cãm ve[r]atũ adc. ꝛ hic sensus pius q dez vr: nescio tñ si verus sit: q̃z iunior filius ad penitẽtiã venit sua ꝓte recordatus ꝓterite abũdantie patris sui. Iuniores ãt veniens ad pniam vocauit humanũ genus dũ sponte sua regredi vnde ceciderat non cogitaret. Deinde senior filius i reditu r salute fratris sui tristat: cũ dns dicat leticiã cẽ apõ angelos sup vno peccatore pniam agente. CYRIL. Quidã vo p seniorẽ filiũ dicunt significari israel ꝛm carnẽ: ꝓ iuniorẽ vo qui discessit a patre: describit multitudo gentiũ. AVGV. de que. euã. Dic g hõ hns duos filios: deus hns duos populos intelligit: r tanq̃ duas stirpes generis hũani: vnã eoz q pmanserunt in vnius dei cultu: alterã coz q vsq; ad colendũ idola deseruerunt deũ. Ab ipso ergo exordio creature mortaliũ: maior tribus ad cultũ vnius dei ptinet: minor ãt petit vt sibi ps substãtie que eũ tangeret dareť a ꝓre. vñ sequit: Et dixit adolescẽtior ex illis patri: Pr da mihi portionẽ substantie q̃ me ꝓtingit. tanq̃ aia ptãte sua delectata id qõ illi ẽ viuere. intelligere: meminisse vel ingenio alacri excellere petit q̃ diuina sunt munera. hec ãt in ptãte sua accepit p libez arbitriũ. vñ sequit: Et diuisit illi substantiaz. THEOPHI. Dois substãtia rationalitas est: quã ꝓcomitat libertas arbitrij: r silr quecũq; dns dedit nobis ꝓ substantia nra putabit: vt celũ terra r vniuersa creatura: lex r prophete. AMBRO. Uides ãt q diuinũ patrimonium petentibus dat: nec putes culpã patris q adolescẽtiori dedit nulla dei regno ifirma etas: nec fides grauat ãnis. Ipse cen[t]se iudicauit idoneum q popositat; vtinã nõ recessisset a patre ipedimentũ nesciret etatis. Sequitur. n. Et ñ post multos dies congregatis oibus adolescẽtior filius peregre ꝓfectus est i regionẽ longinquã. CHRY. Minor filius in regionẽ longinquã ꝓfectus est nõ localr a deo decedẽs: q vbiq; ẽ: ꝛ affectu. fugit. n. deũ petõr: vt a longinquo stet. AVGV. de ver. do. Quisquis. n. ita vult esse similis deo vt fortitudinẽ suam ad illaz custodiat: non ab illo recedat ei coherendo vt custodiat silitudinẽ r imaginẽ ad quã factus est. Porro si puerse vult imitari deum vt quõ deus non hz a quo regat: sic ipse velit sua potestate vti: vt nullo regente viuat: qd restat: nisi vt recedẽs a vitate vanescat.

AVGV. de que. euan. Nõ ãt nõ post multos dies dixit factũ: vt ꝓgregatis omnibus ꝓficisceret in regionẽ longinquã: ille est obliuio dei. hoc ẽ q̃r non multo post institutionẽ humani generis [c]cuit aie p libez arbitriuz ferre se cũ velut quandã potentiaz nature sue deserere eũ a quo ꝓdita est fide de viribus suis: q̃s vires tanto ꝓsumit citi⁹: q̃to eum deseruit a quo date sunt. vñ sequit: Et abyt r adhesit vni ciuium regionis illius: r misit illum in villaz suã vt pasceret porcos. Et luxuriosam vel ꝓdigã vitaz voluptate amantẽ fundere atq; spaciari põpis exterioribus intus inanescentez: cum ea q̃q; sequit: q̃ ad alia procedunt: r relinquit eum q sibi est interior. vñ sequit: Et postq̃ consummasset oia: facta ẽ fames magna in regione illa. Fames est indigentia vbi veritatis. Segtur: Et ipse cepit egere. AMBRO. Merito egere cepit: q thesauros sapientie r scie dei: de iustitiaq; celestiũ altitudinez dereliqt. Sequit: Et abyt r adhesit vni ciuiũ regionis illius. AVGV. de que. euã. Unus ciuiuz regionis illius aligs aerens ꝓnceps est ad militiã diaboli ptinens: cuius villa est mundus ptãtis ipsius. de qua segtur: Et misit illũ in villã suam vt pasceret porcos. Porci sunt imundi spũs q sub ipo erãt.

BEDA. Porcos ãt pascere: est ea gbus imundi spũs gaudent: opari. Segtur: Et cupiebat iplere ventrẽ suuz de siliquis q̃s porci manducabant. AMBRO. Siliqua genus leguminis est: intus ianis: foris mollis: quo corpus nõ reficitur: ꝛ impletur: vt sit magis oneri q̃ vsui. AVGV. de que. euã. Silique ergo gbus porcos pascebat: seculares doctrine sunt: steriles: vanitatẽ ꝓsonantes: õ gbus laudes idolorum fabularũq; ad deos gentiũ ptinetiũ vario ꝛmone atq; carminibus perepant: gbus demonia delectanť. vñ cũ ille satiari cupiebat: aliqd solidi r rectuz qõ ad beatã vitaz ꝓficeret iuenire volebat i talib⁹ r nõ poterat. vñ segtur: Et nemo illi dabat. CYRIL. Sed cũ indei mltipliciter arguatur in sacra scriptura de multis criminib⁹: quõ populo illi conuenient verba maioris filij dicentis: Ecce tot annis seruio tibi: r nunq̃ mandatũ tuum ꝓterii. Est ergo hic sensus parabole: Arguentibus eum pharisei⁹ r scribis q̃ reciperet peccatores: ꝓponit põtem parabolam: in qua hominẽ vocat deum: qui pater est duoꝝ fratrum: iustoꝝ. s. r peccatoꝝ quoꝝ primus gradus est iustorum ab initio iusticiã sequẽtium. scõus gradus est boium ꝓ penitentiam ad iusticiã reductoꝝ. BASILI. Facit ẽt ad antigonis ꝓsistẽtiã magis aius senilis r grauitas q̃ canicies capilloꝝ: nec qui ꝛm etatez ẽ iuuenis icrepat: ꝛ iuuenis moribus q ꝛm passiões vicit. TYTUS. Abyt ergo adolescentior nondũ adultus mẽte: petitq; a patre id qõ ei de hereditate ꝓtingit: vt. s. nõ ex necessitate fuiat: fumus. n. aialia rationalia liberuz arbitriũ habentia. CHRY. Dicit ãt scriptura diuidere patri ex equo filys duobus substanz suã. i. scientiam boni r mali: q̃ vere r ꝓpetue sunt opes a[n]bene ventí. Que. n. ex deo ẽ in prima natiuitate boibus substantia rationalis eq̃liter cunctis nascentibus datur. De subsequenti ãt conuersatione vnusquisq; plus aut minus huius substantie possidere iussus nitur: dum vnus ea que sumpserit patris esse credens: quasi paterna custodit: alius sicut ꝓprie possessionis licentia dissipandis abutitur. Ostenditur autem libertas arbitrij: q; pater qui neq; discedere volentem retinuit: ne liberi arbitrij auferat potestatem: neq; manere cupientes cogit abscedere. Abyt ãt longe nõ locoꝝ translatione: ꝛ mẽtis declinatione. vñ segtur: Peregre profectus est in regionẽ longinquam. AMBRO. Quid. n. longinquius est q̃ a se recedere: nec regionibus sed moribus separari: eteniz quicq; a christo sepat: exul ẽ patrie: r ciuis mũdi. Merito ergo ꝓdegit patrimoniũ qui recessit ab ecclesia. TITUS. Un r denoiatus ẽ ꝓdigus dissipans substantiã s[u]. i. intellectũ rectũ: castimoniã: documenta veritatis: noticiam genitoris: memoriã creationis: sensum. AMBRO. Facta est autez in regione illa fames nõ epulaꝝ sed bonoꝝ operaꝝ atq; virtutũ q̃ sunt miser abilioria ieiunia: etenim q recedit a verbo õi esurit: qz nõ i solo pane viuit. Non sed i oi verbo õi. recedit a thesauro eget. Egere g̃ ideo cepit famẽ pati: qz nihil ꝓdige satis est voluntati. Habyt itaqz r aadefit vni ciuiuz. Qui enim bere: i laqueo ẽ: r videtur ciuis iste principe esse isti⁹ mundi: Deniqz ad villam eius mittitur quã emit: g se excusat a regno. BEDA. In villam ergo mitti ẽ subẽ mũdiał cupiditate subiugari. AMBRO. Pascit ẽ porcos illos i quos penuit diabol⁹ itroire: i sordib⁹ ac fetore viuẽtes. THEOPHI. Dos igit pascit qz alios ꝓcellit i vitio vt sũt lenones archiꝑdones: archipublicani: q alys sũt doctores operationis male. CHRY. Uel spiritalibus destitut⁹ operibus: q̃si prudentia r itellectu porcos pascere dicit: hoc ẽ sordidas r inundas i aia sua cogitationes nutrire: r dedit escas irrationabiles praue ꝓuersationis: dulces quidem egenti bonorum: qz suaue puerſis videtur omne opus carnce voluptatis: que vtutes aie penitus eneruat r perimit. huiusmodi ergo q̃si porcinos r male dulces. i. carnaliũ delectationum illecebras: siliquaz noie scriptura õsignat. AMBRO. Cupiebat ãt siliqs vẽtrẽ iplere suũ: nec eni alis ẽ cura luxurioſis nisi vt vẽtrẽ suũ ipleãt. THEO. Quibus null⁹ dat saturitatez malorꝝ: distat enĩ a deo q talib⁹ vescit. Demones ãt adꝺ studẽt: ne vnq̃ saturitas malorꝝ ꝓueniat. GLO. Uel nemo illi dabat: qz cũ diabol⁹ aliqué suũ facit: vltra ei abũdantiã nõ ꝓcurat sciens eum esse moꝛtuum.

¶ In se autem reuersus dixit: Quanti mercenarij in domo patris mei abundant panibus: ego autem hic fame pereo? Surgam r ibo ad patrez meum r dicam ei: Pater peccaui i celũ r coram te: iaz nõ sum dignus vocari filius tuus: fac me sicut vnũ de mercẽnarijs tuis. Et surgẽs venit ad patrẽ suum. Cum autem adhuc lõge eẽt: vidit illũ pater ipsi⁹: r misericordia mot⁹ ẽ: r accurrẽs cecidit super collũ eius: r osculat⁹ est eum. Dixitq; ei filius: Pater: peccaui i celum r coram te: iam nõ sum dignus vocari filius tuus. Dixit ãt pater ad seruos suos. Cito ꝓferte stolã primam: r induite illum: r date annulum in manu eius: r calciamenta in pedes eius: r adducite vitulum saginatum r occidite: r manducemus r epulemur: quia hic filius meus mortu⁹ erat: r reuixit: perierat: r inuentus est. Et ceperũt epulari.

GREGO. nisen⁹: Lõtẽpsere ꝓfez i pmo recessu adolescẽtior filij⁹: r opes pdigas ꝓfuderat. At vbi lapsu tpis ẽ attrita laboriosis⁹: dũ mercenarij⁹ fieret: r eodẽ cũ porcis pabulo pasceretur: redijt i domuz pñã castigat⁹: vñ dr. In se ãt re. di. Quanti mercẽ. i do. pa. mei abun. pa. ego aũt hic fame pereo: AMBRO. Bñ i se reuertit: q a se recesserit. eteni q ad deũ regredit se sibi reddit: r q recedit a christo se sibi abdicat.

AVGV. de. que. euan. In se autẽ reuersus est cũ ab eis que foris ecus frustra illiciunt r seducunt: in scientie sue interiora suam intentionem reduxit. BASI. Est autez ꝓfectus tres differentias obedientie discretio. aut enim metuẽtes simplicia ꝺclinam⁹ a malo: r sum⁹ i dispositiõe fuili. aut mercedis lucra venãtes exegmur q̃ mãdanť mercenarijs assimilati: aut ipsius gĩa boni r dilectiõis ad eius qui dedit legem seruimus: r sic dispositionẽ redolem⁹ filioꝝ. AMBRO. Filij⁹. n. q hẽt sanctispus pign⁹ i corde: secularis mercedis lucra nõ q̃rit: sed ius suum heredis. Sũt ẽt mercenarij boni q ꝺducũť ad vineã. Isti nõ siligs: ꝛ pamis⁹ abundant.

AVGV. õ que. euã. Unũ aũt hoc scire poterat i quo tanta erat obliuio dei: siť i oibus idolatris fuit: nisi qz ista recogitatio resipiscẽtis ẽ: cũ euangeliũ ꝓdicareť: iam poterat talis aĩa aduertere multos ꝓdicare veritatem: iter quos quidã eẽnt nõ ipsius amore veritatis ducti: ꝛ cupiditate cõparandox secularij⁹ cõmodoꝝ: g tñ nõ aliud annunciãt: sicut heretici: vñ mercenary recte appellanť. In eadẽ q̃ppe domo eundẽ panẽ vbi tractãtes: nõ tñ in hereditatẽ eternam vocati: ꝛ tpali mercede cõducti. CHRY. Signãter aũt subdit: Ego ãt hic fame pereo. quasi diceret: Ego nõ alien⁹: sed filij⁹ boni prĩs: r frater filij obsequentis. ego liber r generosus: facultas sum miseriꝝ mercennarioꝝ: a summa celsitudine prime nobilitatis ad infimam humilitatem delapsus.

GREGO. nisenus: Non prius autez redyt ad pristinam felicitatẽ q̃ si se rediens sentiret opprimẽtis erumne ꝓsentiam: r meditaretur penitentie vba que subdunť: Surgam.

AVGV. de que. euã. Qz iacebat. Et ibo. qz longe aberat. ad patrẽ meum: qz sub principe porcoꝝ erat. Verba vo sunt pniam meditãtis in cõfessione peccati: nõdũ tñ agẽtis. non enim iã dicit pri sed dictuꝝ se eẽ ꝓmittit cũ venerit. Intelligas igit hoc nũc accipiẽdũ esse venire ad patrẽ in ecclesia ꝓstituti per fidẽ: vbi peccatoꝝ legitima r fructuosa iã possit eẽ ꝓfessio. dicit ergo dictuꝝ se eẽ patri. pater. AMBRO. Iã misericors q offensus nec paternũ nomẽ dedignatur audire: Peccaui. hec est prima confessio apud auctorẽ nature: presulẽ mie: arbitrũ culpe. Sed ꝛsi deus nouit oia: vocẽ tñ tue cõfessionis expectat. Ore. n. cõfessio fit ad salutez: qz alleuiat põdus erroris quisquis ipse se onerat: r accusatiõis excludit inuidiã: qui accusatorẽ ꝓuenit confitendo. frustra velis occultare quẽ nihil fallit: r sine periculo ꝓdas quod scias eẽ[m] cognituz. cõfitere magis vt iteruenias ꝓ te xps. roget ꝓ te ecclesia: illachrymet ppls: nec vercaris ne non impetres. Aduocatus spõdet veniã: patronus ꝓmittit recõciliationẽ. tibi paterne pietatis pollicetur aꝑtoꝛ. Subdit aũt. In celũ coram te. CHRY. Dicẽs coram te: osidit hũc patrem deũ debere intelligi: deus eni solus ꝛspector est oium a quo nec i corde meditata petã absc̃ondi ꝓt. AVGV. de que. euan. Utrũ autẽ hoc est peccatum in celum quod est coram te vt celuz appellauerit ipsam summitatẽ patris: an potius peccaui in celum coram sanctis animabus: coram te aũt in ipso penetrali cõscientie. CHRY. Uel celũ hoc loco intelligatur: qui enim in c[e]lum peccat: quod ꝛsi supernum tamen visibile elementuz est: ipse est qui peccat in hominẽ qui suscepit filium dei ꝓ salute nostra. AMBRO. Uel peccato anime celestia significantur dona spũs imminuta. vel qz ab illi⁹ gremio matris hierusalem que est in celo non oportuit deuiari. deiectus aũt se exaltare non debet. vnde subdit iã nõ sum dignus vocari filius tuus. Et vt merito sue humilitatis posset attolli subdit: fac me sicut vnum de mercenarijs tuis. BEDA. Ad filij affectuz: qui omnia que patris sunt: sua esse nõ ambigit: aspirare nequaq̃ presumit: sed mercenary statũ iã ꝓ mercede seruiturus desiderat: verum nec hunc quidem nisi paterna dignatione se mereri posse testatur. GREGO. nise. Dunc autem filiũ ꝓdigum spũssanctus nobis descripsit: vt istruamur nos qualiter debeam⁹ cordis deplorare peccamina. CHRY. Qui postq̃ dixit. Ibo ad patrem meum q ei cũcta attulit bona. non mansit: sed totum iter transiuit. Sequitur enim: Et surgens venit ad patrem suum sic r nos faciamus. nec pigeat nos lõgitudinis vie. quia ſi voluerim⁹ fiet regressus celer r facilis: dũmodo deseramus peccatũ quod nos a domo pa

Universidad de Deusto
Biblioteca

terna reduxit:ē aūt ꝓredeuntibꝰ clemēs:nā subdit: Lū ät adhuc lōge eēt vidit illū pr̄ suus. AVGV.ō que. euā. Aīi n.q̄ intelligeret deū lōge existēs:cū tū iā pie q̄reret vi illū pr̄ ipsius. Impios enī ꝛ supbos q̄enīeter nō videre dr̄ tā q̄ aūt oculos nō bīis:Aīi oculos.n. bīi nō nisi g diligūt dici solēt. CHRY.Sēsit aūt pr̄ pniam: nō expectauit recipe ꝓfessiōis vba:fz q̄uenit petitionē mīficorditer agēs:vñ subdit:Et mīficordia mot⁹ ē. GREGO.nisi.Cōfessiōis meditatio placauit ei pr̄em: vt obuiā iret ei ꝛ oscula collo ꝓferret:Segt̄.n. Et occurrēs cecidit sup collū ei⁹ ꝛ osculatus ē eū. Qō significat rōnale iugū bois ozi ipositū p euāgeli traditionē q̄ abiecit obseruātia legis. CHRY.Quid.n. ē aliud q̄ occurrit:nisi q̄ nos peccatis ipediētibus nr̄a vtute ad deū q̄enire nō poteramus:Ipse aūt potēs ad īualidos q̄enire descēdit.osculaī aūt os p q̄ emissa ō corde ꝓfessio peni tētis exierat:quā pr̄ letus excepit. AMBRO.Occurrit igit̄ tibi q̄ audit̄ intra mētis secreta tractāt̄ Et cū adhuc longe sis:occurrit nr̄ quis ipediat:ꝓplectīt quoq̄ in occursu.n.p̄sciētia ē:i cōplexu clemētia:ꝛ q̄si quodā pr̄y amoris affectu supra collū cadit vt iacētē erigat:ꝛ oneratū peccatis atq̄ ī terrena defleīt:reflectat ad celū.malo g̃ filiꝰ eē q̄ ouis.Quis.n. a pastore repit:a pr̄e filiꝰ honozat. AVGV. de q̄ euā.Vel occurrēs cecidit sup collū eius.non enī pr̄ vni genitū filiu suū deseruit:in quo vsq̄ in nr̄az lōgiquā pegrinationē cucurrit:q̄ deꝰerat ī xp̄o mundū reconcilians sibi. Cadere aūt sup collū eius:ē humiliari i amplexū eī⁹ brachium suū:qō ē dñs iesus xp̄s.Consolari autē vbo gratie ōi ad spē idulgētie peccatozū:hoc ē post lōga itinera remeantem mereri a pr̄e oscula charitatis. Incipit aūt iā ꝓstitutus in ecclesia peccata ꝓfiteri.nec dicit oīa que dicturus se eē pmisserat.Segtur enī:Dixitq̄ filius ei.pr̄ peccaui ī celū ꝛ coram te: ꝛ iā non sum dignus vocari filius.hoc enī vult fieri p gram: quo se idignū p merita fatet:Nō addit qō illa meditatiōe dixerat.Fac me sicut vnū de mercēnarys tuis.Cū.n. panez nō bret:vel mercēnarius esse cupiebat qō ē post oscula pr̄is generosissime iā dedignabat. CHRY.Pr̄ aūt filiū ser monē nō dirigit:sed ministris loquit̄:q̄ g penitet ozat: sed responsum verbo vere non accipit: misericordiā vo efficaciter in effectu tuet̄.Segtur enīz: Dixit aūt pater ad fuos suos:Cito ꝓferte stolā primā ꝛ induite illū. THEOPHI. Seruos vel angelos intelligas administratozios spūs:vel sacerdotes qui baptismate ꝛ vbo doctrine aiam vestiunt ipso christo.Quotquot enim in christo baptizati sumus:christū induimus. AVGV.ō que cuāge. Uel stola prima est dignitas quā pdidit adā.Serui q eam ꝓferunt sunt reconciliatiōis p̄dicatozes. AMBRO.Uel stola ē amictus sapiētie:quo nuda corporis a[illegible]gūt.accepit aūt sapiam primā: est enim ꝛ alia que mysterium nescit.Annulus aūt est ſyncere fidei signaculū ꝛ expressio veritatis:de quo sequitur: Et date ei annulū ī manu eius. BEDA. Idest in operatione vt p opa fides claresc̄at:ꝛ p fidē opa ꝓfirmēt. AVGV.ō q̄. euan. Uel annulus ī manu pigno⁹ ē spūssancti. ꝓpter gratie ꝓticipationē que digito bene significat.CHRY.Ut̄ iubet annulū dari siue signacli salutaris symbolū seu magis desponsatiōis ī signe ꝛ nuptiarū pigno⁹ quibus christus ecclesiā spōsat:cū aīa resipisces p ānulū fidei iūgit. AVGV. de q̄. euā.Calciamēta āt ipedes ꝓparatio est euāgelizādi ad ñ tāgēda terrēa:ō gb⁹ segt̄. Et calciamēta ī pedes. CHRY. Ut̄ mādat calciamēta pedib⁹ ꝓponi:aut pp coopienda vestigia.vt p lubricū mundi istius fixus īcedat:aut ꝓpter mortificationem membrozum:vite enī nostre cursus in scripturis pes appellatur:ꝛ mortificationis .species calciamentis ꝓponitur:q̄ de aīalium mortuozum pellibus conficiūt.Addit ꝛ vitulum illi saginatum ingulandum in conuiuy exhibitione:Sequitur enim:Et adducite vitulum saginatum .i. dominum iesum christum: quem vitulum nominat ꝓpter hostiā coꝛporis immaculati.Saginatū autē dixit: q̄ pīguis ꝛ optimus intantum ē:vt pro totius mundi salute sufficiat Nō aūt ipse ꝓ vitulū īmolauit:fz alys īmolādū tradidit.p mittēt.n.pr̄e cōsentiens filius ab hoib⁹ crucifixus ē. AVGV.ō que.euā. Ul̄ vitul⁹ saginat⁹ ē ipe dñs fz carnē satia t⁹ opprobrijs. Q̄ aūt ꝓperat vt adducāt cū:quid aliud ē nisi vt pdicēt cū:ꝛ ānunciādo faciāt venire ī exhausta fame vi scera filij furiētis:Nā ēt vt occidant eū iubz. hoc ē vt mortem eius īnuēt.tūc enī quoq̄z occidit̄ cū credit occisū. Segtur.Et māducemus. AMBRO. P carnē vituli q̄ sacerdotalis ē vi[illegible]ma q̄ p peccatis fiebat .Epulātē aūt iducē cum dicit epulemur:vt ostenderet quoniam patern⁹ est cibus salus nostra:ꝛ patris ē gaudium nostrozum redēptio peccatozum. CHRY.Ipse enim pater gaudet in reditu filij:ꝛ conuiuatur in vitulo:quia misericordie sue fructū in īmolatione filij sui gaudens creatoꝛ in acquisitione populi credentis epulatur.vnde sequitur: Quia hic filius meus moꝛtuus erat ꝛ reuixit:perierat ꝛ inuentus est. AMBRO. Ille peryt qui fuit: Itaq̄s gētes nō sunt:christianus est.Potest tamē ꝛ hic vna species accipi generis humani: fuit adā ī in illo fuim⁹ omnes:peryt adam:ꝛ in illo omnes periēt. Homo igitur in illo homine qui periērat reformatur.pōt ꝛ de agente penitentiam dictum videri:quia non moꝛitur nisi qui aliquando vixerit.Et gentes quidez cum crediderint per gratiam viuificantur:qui vero lapsus fuerit per penitentiam reuiuiscit. THEOPHI. Quantū ergo ad vitiozum conditionē moꝛtuus fuerat desperatus.Sed quantum ad humanam naturam que mutabilis est:ꝛ potesta vitio ad virtutem conuerti deperditus dicitur.nam minus est perdi q̄ moꝛi.Quilibet aūt reuocatus ꝛ mundatus a crimine saginati vituli particeps causa letitie fit patri ꝛ famulis eī⁹. idest angelis ꝛ sacerdotibus. vnde sequitur. Et ceperunt omnes epulari. AVGV.Iste epule atq̄ festiuitas nūc celebzantur per oꝛbem terrarum ecclesia dilatata atq̄ diffusa .vitulus enim ille in coꝛpore ꝛ sanguine dominico ꝛ offertur patri:ꝛ pascit totam domum.

¶ Erat aūt filius eius senioꝛ ī agro. Et cū veniret ꝛ appropiquaret domui audiuit symphoniā ꝛ choꝛ:ꝛ vocauit vnū ō seruis:ꝛ interrogauit qd hec essent. Isq̄ dixit illi: Frater tuus venit: ꝛ occidit pater tuus vitulū saginatū: quia saluum illū recepit. Indignatus ē aūt ꝛ nolebat introire. Pater ergo illi⁹ egressus cepit rogare illū. At ille respōdēs dixit patri suo: Ecce tot annis seruio tibi: et nunq̄ mandatū tuuz ꝓteriui: ꝛ nunq̄ dedisti mihi bedū vt cū amicis meis epularer. Sed postq̄ filiꝰ tuus hic q̄ deuoꝛauit substantiā suā cū meretricibus: vēit: occidisti illi vitulū sagiatī At ipe dixit illi: Fili tu sp̄ mecū es: ꝛ omnia mea tua sunt. Epulari aūt ꝛ gaudere opoꝛtebat:quia frater tuus hic moꝛtuus erat ꝛ reuixit: pierat ꝛ inuentus est.

BEDA. Murmurantibus de peccatozū suscepcīōe scribis ꝛ pharisēis:tres per oꝛdinem parabolas saluatoꝛ posuit. Duabus primis quantū ipse cū angelis de penitentium salute gaudeat īsinuat. In hac vero tertia non sinz tātūmō suoꝛūq̄s gaudiū demōstrat:fz ꝛ inuidētiū murmur repzebit.Dicit.n. Erat aūt filius eius senioꝛ in agro. AVGV. de que.euā. Maioꝛ filiꝰ populus israel ē.nō quidē ꝓfectus in lōginquā regionē:sed tamē in domo nō est. In agro autē est.i. in ipsa hereditaria opulentia legis:ꝛ prophetarum terrena potius operatur. Ueniens autem de agro domuz q̄ propinquare cepit.i.labore fuilis operis improbato ex eisdem scripturis ecclesie libertatez ꝓsideraūit. vnde sequit: Et cum veni.ꝛ appzo.do.audi.simpho.ꝛ chozum idest spiritu sancto plenos vocibus consonis euangelium predicare. Segtur:Et vocauit vnū de seruis:ꝛ interrogauit quid hoc esset.idest sumit ad legendum aliquem ꝓphetaꝫ:ꝛ in eo q̄rens quodammō interrogat.vnde ibi⁹ festa in ecclesia celebrantur in qua se esse non videt. Respondet ei seruus patris prophetꝛa.Sequitur enī. Ipse dixit illi:Frater tuus venit:ꝛ occidit pater tu⁹ vitulū saginatuz.quia saluū illū recepit.q.d. In extremis terre fuit frater tuus inde maioꝛ exultatio cantantiuz domino canticum nouuz:qz laus ei⁹ ab extremis terre:ꝛ ꝓpter eū qui absens erat occisus ē vir sciens ferre imbecillitatem:qz quibus nō est narratuz de eo viderunt. AMBRO. Adolescentioꝛ āt filio.i. pplo ex gētibus:israel tanq̄ maioꝛ frater būficiū paterne benedictionis inuidit:qō faciebant iudei:quia christus cū gentib⁹ epularet.vnde sequitur: Indignatus est āt ꝛ nolebat introire. AVGV.ō que.euā. Indignaī ēt ꝛ nūc:ꝛ adhuc nō vult intrare. Cum ergo plenitudo gentiuz introierit: egredietur oppoꝛtuno tempoꝛe pater eius:vt etiaz oīs israel saluꝰ fiat. vñ segtur: Pater ergo illius egressus cepit rogare eum. Et enī quādoq̄z aperta vocatio iudeoꝛ ī salutē euangelij: ouā manifestationē vocationis tanq̄ egressum patris appellat ad rogandū maiozem filiū. Deinde que rūdit maioꝛ filius: q̄stiones duas būt. Sequit enī: At ille respōdens dixit pr̄i suo:ecce tot annis seruio tibi:ꝛ nūq̄ mandatū tuū ꝓteriui.De mandato non pretergresso facile illud occurrit:nō ō omni mādato dictū:fz ō vno maxime necessario:q̄ nullum aliū deū ꝓter vnū creatoꝛē oium colere visus ē. Neq̄ iste filius in omnib⁹ israelitis:sed in his intelligitur personam habere qui nunq̄ ab vno deo ad simulacra conuersi sunt. Quāq̄.n. terrena desideraret:ab vno tamē deo iste desiderabat bona:q̄uis cōia cū peccatoꝛib⁹. vñ ꝛ in psalmo dicit: Ut iumentū factus sum apud te:ꝛ ego semp tecū. Sed qs est hedus quē nūq̄ accepit ad epulandū? Segtur enim: Et nūq̄ dedisti mihi bedū vt cū amicis meis epularer. Pecco:bedi noie significari valz. AMBRO. Iudeꝰ bedū rep̄ritchristianus agnū.ꝛ ideo illis barrabas solui⁹:nob agnus īmolatur. Queri etiā in bedo videt:qz iudei ritū veteris sacrificy perdiderunt.vel qui bedū querunt: expectant antichristum. AVGV.de q̄. euan. Sz nō inuenio exitū buiꝰ rei. Multū.n. absurdū est eū cui post dicit: Tu mecum es semp:hoc a pr̄e optasse:vt antichristo crederet. Neq̄ oīno aliquē iudeoꝛ:q̄ antixp̄m crediturī fuit:istū filiū fas ē itelligi. Quo aūt epularet ex illo bedo si ipse ē antichristus q̄ei non crederet: Ac si hoc est epulari ex bedi occisione: quod est de antichristi pditōe letari:quō dicit filiꝰ quē recepit pater:hoc sibi nō fuisse cōcessuz:cū oēs filij de eius pditione letaturi sūt: Ipsū igit̄ sibi dñm negatū ad epulandū cōque rī:ō eū peccatoꝛē putat.cū enī bedus est illi genti.i.cū eū sabbati violatoꝛē ꝛ ꝓphanatoꝛē estimet:iuste dari epulis illius non meruit. GREGO. Q̄ āt dicit: Cū amicis meis aut ex persona principuz cum plebe intelligit̄: aut ex persona populi hierosolymitani cuiz ceteris populis iuda. HIERO. Uel dic̄: Nūq̄ ōdisti mihi bedū.idest nūlis sanguis ꝓpbete vel sacerdotis a romano iperio nos liberauit. AMBRO. Impudens aūt filius similis est publicano iustificati sc.q̄ legez seruabat ī lr̄a.impie accusabat fratrem: q̄ cuz meretricibus paternam substantiam prodegisset. Segtur enim:Sed postq̄ filius tuus hic qui deuoꝛauit substantiaz suam cū meretricibus venit:occidisti illi vitulū saginatuz. AVGV. Meretrices aūt sunt superstitiones gentiliuz: cum quibus subam dissipat:qui relicto vero ꝓnubio vī dei: cuz demone feda cupiditate foznicaī. HIERO. In hoc aūt q̄ dicit:Occidisti illi vitulū saginatū:cōfitetur venisse

rp̄m:sed inuidia nō vult saluari. AVGV. Nō aūt pater eū.q.mentientem redarguit:sed secum pseuerantiam eius app.obās ad pfectionez potiozis atq̄s iucūdioris exultationis inuitat.vnde sequitur:At ipse dixit illi:Fili tu semp me cum es. HIERO. Uel quod dixerat:iactantia est nō veritas:cui pater non consentit:sed alia cōpescit ratione dicens: Mecū es:lege qua stringeris:nō q̄ non peccauerit: se quia deus eum semp castigando retraxit. Nec miruz si patri mē titur g fratri inuidet. AMBRO. Sed bonus pater etiam hunc saluare cupiebat dicens:Tu mecū semp es. vel quasi iudeus in lege vel quasi iustus in cōmunione. AVGV. Quid aūt sibi vult q̄ addidit:Et oīa mea tua sūt.quasi nō sint ꝛ fratris:sed sic a perfectis ꝛ imoꝛtalibus filijs habent oīa:vt sint ꝛ oīuz singula:ꝛ omnia singulorum:vt enim cupiditas nihil sine angustia:ita nihil cum angustia charitas tenet.Sz qūo oīa:nonne ꝛ angelos deus in possessionē tali filio subiecisse purandus est:si possessionem sic accipias: vt eius possessoꝛ ipse sit dñs:nō vtiq̄ oīa. Non enī domini erimus:sed cōsoꝛtes potius angeloꝛ.Si vero possessio sic itelligit̄:qūo recte dicim⁹ possidere aīas:veritatē non inuenio cur nō vere ac ꝓprie id possimus accipere. Nō enī id loquimur:vt dominas veritatis dicamus aīas.Aut si noīe possessionis ab hoc sensu ipedimur:illō quoq̄ auferaī. non enim ait pater:Oīa possides:sed oīa mea tua sunt:nec tamen vt ipsius dñi.Quod n. est ī nostra pecunia:pōt familie nr̄e vt alimētū esse vel ornamentū vel aliud hoc.Et certe cum ipm pr̄em recte ille possit suuz dicere:non video quomodo que ipsius recte vocari ponit:diuersis dūtaxat mōis.Cum enim l[illegible]antudinē illam obtinnerimus:nostra erunt ad videndū superioza:ad conuiuendum equalia:ad dominandum inferioza.Congaudeat igitur securissimus maioꝛ frater. AMBRO.Si enim desinat inuidere:oīa sua sunt:vel iudeus sacramenta veteris testamēti:vel baptiçatus noua etiaz possidēs. THEO.Uel aliter:Totuz ꝓsona filij:que vī murmurare sumitur ꝓ oībus quicūq̄z scādaliçantur ī subditis: sicut Dauid introducit personam passam scandalum in peccatozum pace. TYTUS.Maioꝛ igitur filiꝰ sic agricola īsistebat agriculture:nō terrestrē fz aīe agꝛ fodiēs:ꝛ salutis arboꝛes inserens.s.vtutes. THEO.Uel erat in agro:hoc ē in mūdo colēs ꝓpriā carnez:vt repleatur panibus:ꝛ seminans ī lachrymis vt in gaudio metat.sed cognitis gestis nolebat itrare ad cōe gaudiū. CHRY.Queriē aūt si afficiē passione liuozis:dolens in ꝓsperis alioꝝ. Dicendū est autē q̄ nullꝰ sanctoꝝ dolet in talibus: immo bona alioꝝ sua existimat:nō aūt opoꝛtet oīa quecunq̄z parabola continet ad litteraz ꝓtractare:sed sensum eliciētes cui⁹ cā componit nihil aliud pscrutari. Dec g̃ parabola ad hoc ē cōposita vt peccatozes nō diffidāt reuerti:sciētes q̄ magna ꝓsequent.vñ ītroducit alios turbatos ī eoꝝ bonis:vt idicet eos liuoze tabescētes:fz tāto decore honoratos redeūtes: vt etiā iudiciosi possint alys fieri. THEO.Uel phariseoꝝ intentionez coꝛrigit dñs per pītē parabolaz quos ex hypostasi noīat iustos.q.d.Esto vos vere iustos esse:nec trangressos aliquod mandatozum:nūqd igitur ꝓpter hoc non opoꝛtet admittere a flagitys redeūtes? HIERO. vel aliter.Omnis iusticia in comparatiōe dei:est iniusticia. vnde paulus:Quis me liberabit de coꝛpoꝛe moꝛtis huius.vnde apostoli ōdignati sunt pro petitione matris filiozuz zebedei. CYRIL.Qō ꝛ nosipsi qñq̄z patimur: viuunt enim quidam prestantissimam ꝛ optimam vitam: alius aūt in ipso senio multotiēs ad deū cōuertitur:vel fortita extremū diē claudere debēs hac diluit rear⁹ dño mifante. Hoc qdē aliq̄ndo respuit ex importuna pusillanimitate:nō attēdētes mentē saluatoris q̄ de salute peuntiū gaudet. THEO.Dic̄ g̃ filius pr̄i:Gratis duxi ī doloꝛib⁹ vitā a pctoꝛibus molestat⁹.ꝛ nūq̄ causa mei decreuisti mactandum esse bedum idest persequētem

me peccatorem: vt p[ro]fulum recrearer: qualis bedus fuit achab helie. Qui dicebat domine ꝓphetas tuos occiderũt.

AMBRO. Uel alr. Notatur hic frater vsq; adeo .. de villa venire dicatur: hoc est terrenis opibus occupat⁹: ignorans q̃ sunt spũs dei: vt deniq; nũq̃ pro se vel bedũ querat occisum: non. n. pro inuidia: sed pro venia mundi agnus est ĩmolatus. Iuidus bedũ querit: innocens agnum p se desiderat ĩmolari. ideo t senior dr: eo q; cito qs p inuidiam cõsecat: ideo t fortis stat: eo q; malis nolẽtis cuꝫ excludat. ideo chor[us] t symphoniã audire non põt: hoc ẽ in villa theatralis incentiua lasciuie. sed plebis concordiaꝫ cõcinentis que peccatore saluato dulcẽ letitie suauitatẽ resultat. q enim sibi iusti videntur indignantur qĩ alicui pctrix fatenti venia laxat. Quis tu es qs dño cõtradicas: ne videlicet culpaꝫ relaxaret: cum tu cui voluerit ignoscas: sed remittendis post penitentiam debem⁹ fauere peccatis. ne dũ venie alterius inuidemus ipsi eã nõ mereamur a dño nõ inuid[e]amus de longinqua regione reuenientibus: quia t nos fuimus in regione longinqua.

CAPI. XVI.

DIcebat ãt t ad discipulos suos. Hõ quidã erat diues q habebat villicũ t hic diffamatus ẽ apud illũ: quasi dissipasset bona illius: Et vocauit illũ t ait illi. Quid hoc audio ỡ redde rationẽ villicatõis tue. Jã. n. non poteris villicare. Ait ãt villic⁹ itra se. Quid faciã: q; dominus me⁹ aufert a me villicationẽ: Fodere non valeo: mẽdicare erubesco. Scio qd faciã: vt cũ amotus fuero a villicatione: recipiant me in domos suas. Cõuocatis itaq; singlis debitoribꝫ domini sui: dicebat primo: Quãtũ debes domino meo: At ille dixit: Centũ cados olei. Bi[s] q; illi: Accipe cautionẽ tuã: t sede cito t scribe quinquagita. Deide alio dixit. Tu vero quantum ỡbes: Qui ait: centũ choros tritici. Ait illi: Accipe litas tuas: t scribe octuaginta.

BEDA. Postq̃ murmurantes de penitentium rece[p]tione tribus parabolis saluator redarguit: quartam mox quitamq; de elemosyna danda t persimonia sequenda subiungit: quia t ordo predicandi aptissimus est: vt post penitentiam elemosyna subiũgatur. vnde dicitur: Dicebat autem ad discipulos suos: Homo quidam erat diues qui habebat villicum. CHRY. Opinio quedã erronea aggrauata mortalibus auget crimina: minuit bona. Ea vero est opinari: q; ea quecũq; possidemus in vsu vite possideamus vt domini: t ideo etiam oportune ea apprehẽdimus tanq̃ bona ꝑcipua. Sed contrariũ est: nõ. n. nos vt domini in vita presenti collocati sumus in propria domo: sed tanq̃ hospites t aduene quo nolumus ducimur: t quo tempore non putamus q nũc locuples est in breui fit mendicus. Ergo quicunq; sis: moneris te esse dispensatorem alienor[um]: t transitory vsus t breuis tibi iura concessa sunt. Abiecto ergo ab anima dominy fastu: sumas humilitatem t modestiam villici BEDA. Villicus quippe ville gubernator est. vnde t a villa nomen accepit. Iconomus autem tam pecunie q̃ frugum t omnium que habet dominus dispẽsator est. AMBRO. Ex hoc ergo ducimus nõ ipsos esse dominos: sed potius villicos alienar[um] facultatũ. THEO. Deinde q; cum non exercemus dispensationem opuꝫ ad libitũ domini: sed ad proprias illecebras: commissis abutimur: criminosi villici sumus. vnde sequitur: Et hic diffamatus est apud illum: quasi dissipasset bona illius. CHRY. Interea eunlsus a villicatione eripit. Sequitur enĩ: Et vocauit illum: t ait ei: Quid hoc audio de te: Redde rationẽ villicationis tue. Jam enim non poteris villicare. Quotidie talia nobis per effectꝰ exclamat dominus: ostendens nobis fruentem in meridie lospirate: puisq̃ veperascat exanimem: t alium inter prandia expirantem: t diuersissimode ab hac villicatione discedimus. Ss fidelis dispẽsator qui ex ꝓpria dispensatione cõfidit: deside rat cum populo dissolui: t esse cum christo. Js autem cui⁹ sũt vota terrena: anxiatur in ꝓcatu. vnde de hoc villico subdit: Ait aũt villicus intra se. Quid fa. q; do. meus. au. a me villicationẽ: fodere nõ valeo: mẽdicare erubesco. Impotẽte esse i ope crimẽ est vite inertis. Nõ enĩ timeret si cõsuetũ set affectare labores. q; si [al]legoriã accipiam⁹ parabolam post trãsmigr[ati]onẽ hic factam non est tẽpus operandi. Uita presens habet exercitiũ mandatoruꝫ: futura vero solatium. Si nihil operatus es hic. frustra in futurum curas: sed nec mendicando ꝓficies: Duius indiciũ sunt virgines fatue: que imprudenter a prudentibus mendicauerũt: sed reuerse sunt vacue. qulibet enĩ suã cõuersationẽ vt tunicã induit: non est autem eam exuere nec cambire cum alio. Sed debitoruꝫ remissionez ingeniatus ẽ negtie villicus: statues sibi malor[um] remediũ i cõsernis. Segt enĩ: Scio qd faciã: vt cum amot⁹ fuero a villicatõe. recipiãt me i domos suas. Quotiens enĩ quis exitũ suũ ꝓcipiens: leuat bilicio sarcinã peccatoꝝ vel relaxando debita debitoꝝ: vel tribuens in opibus copiam: ea que sũt domini largiẽs: multos amicos cõciliat prebituros sibi coram iudice testimonium veritatis: non vocibus: sed bonoruꝫ operũ onisone. qui etiã paraturos p testimoniũ refrigerij mãsionẽ. Nibil aũt⁹ nostrum: sed oĩa sunt ditiõis dei. vnde segtur: Cõuocatis itaq; singulis debitoribus domini sui dicebat primo. Quantum debes domino meo: At ille dixit: Centum cados olei. BEDA. Cados grece est amphora continens vrnas tres. Sequitur: Dixitq; illi: Accipe cautionez tuam t sede: t cito scribe quinquaginta. dimidiam ei partem dimittens. Sequitur: deinde alio dixit: tu vero q̃tũ debes ait cẽtum choros tritici. Chorus modus. xxx. cõpletur. Segtur: Ait illi: Accipe litteras tuas: t scribe. lxxx. Quintã partẽ ei dimittens. Simpliciter ergo sic potest accipi. Quisquis indigentiam pauperis vel ex dimidia vel ex quinta alleuiat parte: misericordie sue mercede donandus est. AVGV. de que. euã ge. Uel q; de centum cadis olei quinquaginta fecit scribi a debitore. t de centum choris tritici octoginta: ad hoc valere arbitror: vt ea que in sacerdotes atq; leuitas inde⁹ quisq; operatur in ecclesia christi abundent: vt cũ illi decimas darent: isti dimidias dent: sicut de bonis suis fecit zacheus aut certe duas decimas dando: idest vnam quintam superent impendia iudeorum.

¶ Et laudauit dominus villicum iniquitatis: qr prudenter fecisset: quia filij huius seculi prudentiores filijs lucis i generatione sua sunt. Et ego vob dico: Facite vobis amicos de mammona iniquitatis: vt cũ defeceritis: recipiãt vos in eterna tabernacula. Qui fidelis ẽ i minimo: t i maiori fidel[is] ẽ: t q̃ i modico iniqu⁹ ẽ: t i maiori iniqr⁹ ẽ. Si ergo i iniquo mãmõa fideles nõ fuistis: quod verum est quis credet vobis: Et si in alieno fideles non fuistis: quod vestrũ ẽ quis dabit vobis: Nemo seruus põt duobus dñis seruire. Aut. n. vnũ odio habebit: et alterũ diliget: aut vni adherebit: t alterũ contemnet. Non potestis deo seruire et mammone.

AVGV. de que. euã. Uillicũ quẽ dñs eycicbat a villicatu laudauit dñs: eo q; in futur[um] sibi pspexerit. vnde dicit: Et lau. do. vil. inig. qr pru. egisset. Nõ tñ oĩa debem⁹ ad imitandũ sumere. nõ enĩ dño nro faciẽda ẽ i aliquo fraus: vt ỡ ipsa fraude elemosynas faciam⁹. ORIGE. Uer qr gentiles dicũt prudentiã eẽ virtutẽ: t diffiniũ. eã peritiã bonor[um] malor[um] t neutror[um]: vel cognitionẽ angelor[um] t nõ agẽ[tium]. Deside randũ est vtrũ hec dictio pla aut vnũ significet. dr enim q; de⁹ parauit celos prudẽtia: pstat bonã eẽ prudẽtiã q̃ dñs celos parauit. dr etia i gene. fm. lxx. q; serpẽ prudẽtissimus erat: vbi prudentiã nõ virtutẽ dicit: fs astutiã ad mala inclinationẽ būtẽ: t fm hoc dr: q; dñs laudauit villicũ qr prudenter egisset: hoc est callide t perperã. Et [so]sitã qỡ dixit: Laudauit: nõ fm verã ꝓmedatoez: sed abusiue dictũ est: vt cuꝫ dicim⁹ aliquẽ cõmendari in mediocrib⁹ t differentibus rebus. t quodãmõ mirãdus esse cõcursus t acumẽ gb⁹ vigor mẽtis elicit. AVGV. de que. euã. Ecõtrario dñr iste filiorũdines: vt itelligam⁹ si laudari potuit ipse a dño: q; fraudẽ faciebat. q̃to ampli⁹ placeãt deo q fm: ci⁹ ꝓceptuꝫ opa illa faciunt. ORIGE. Fily quoq; huius seculi nõ sapiẽtiores ꝙ prudentiores dñr lucis filys. t hoc nõ absolute et simplr sed in genere suo. Segt: Qr fily b⁹ scli prudẽtiores filys lucis i gnãtõe sua sũt. BEDA. Fily lucis t fily b⁹ scli vocãtur. quo fily regni t fily pditiõis: cui⁹ enĩ vnusq̃sq; agit opa eius cognoiat t fili⁹. THEO. Filios q̃ b⁹ scli vocat cogitatões q̃ sibi cõmoda sũt i terra. filios vỡ lucis spiritales opes mactãtes ituitu dñi amoris. Jnuenimur aũt i bũanis qdẽ administratoib⁹ prudẽter oĩa disponẽtes: t sũmopere satagẽtes: vt si defecerim⁹ ab admistratõe: habeam⁹ vite refugiũ vỡ dispẽsare ỡbem⁹ dña: nõ ꝓmeditamur q̃ nob postmodũ sũt ꝓfutura. GREGO. xvij. mo. Ut q̃ i sua manu boies post mortẽ qcq̃ iueniãt: añ mortẽ diuitias suas i paradisũ manib⁹ ponãt. vñ segtur: Et ego vob dico: facite vob amicos de mãmona iniquitat[is]. AVGV. ỡ ver. do. Qđ debeci vocãt mãmona: latine diuitie vocant. acsi diceret: facite vobis amicos de diuitys inigratis. Doc ãt qdã male intelligendo rapiũt aliena t inde aliqd pauperib⁹ largiũtur: t putãt se facere qđ ꝓceptũ ẽ. Jntellect⁹ iste corrigendus ẽ. De iustis laborib⁹ elemosynas facite: nõ enĩ corruptis iudicẽ rp̃m: si de ꝓda iopis dares aliqd iudici: vt pro te iudicaret: si iudex ille ꝓ te iudicabit: tãta vis ẽ iustitie: vt ẽ tibi displiceat. Noli tibi pigere talẽ deũ: fos iustitie ẽ. Nolig elemosynas facere de fenore t vsuris: fidelib⁹ dico: q̃b⁹ corpus xpi erogam⁹. sed si pecunias tales bẽtis ỡ malo ẽ qđ bẽtis. Jam nolite malũ facere. Zache⁹ dixit: Dimidiũ rerum meaꝝ do pauperib⁹. Ecce qđ currit: qui currit facere amicos ỡ mãmona inigtatis: t ne re⁹ aliũde teneret. Si cui aliquid ruli: q̃druplũ reddã. Est t alr⁹ itellect⁹: Mãmone inigratis diuitie secli sũt oẽs: vndecũq; sint. Si enĩ veras diuitias queris: alie sũt quibus iob nudus abũdabat: quãdo in deũ cor[de] plenũ babebat. Jste enĩ ab inigtate appellãt diuitie: quia vere non sunt: paupertate enĩ plene sunt: t semper obnoxie casibus. Si. n. vere dñitie eent: securitate tibi darent. AVGV. de que. euã. Ul diuitie inigtatis dicunt: qr nõ sit iste diuitie nisi iniquis: t qui i eis cõstituũt spem atq; copiam sue beatitudinis. A iustis vỡ cũ h̄ possident: est gdẽ illa pecunia: sed nõ sũt illis diuitie nisi celestes t spirituales. AMBRO. Uel iniquũ mãmona dixit: qr varijs diuitiarũ illecebris nostras auaricias tentat affect⁹: vt velim⁹ seruire diuitys. BASI. Uel si succesieris pr̃imonio ab iustis cõgregata cepisti. i plurib⁹ enĩ pdecessorib⁹ necesse ẽ aliquẽ reperiri q iniuste vsurpauerit aliena. Ponaꝫ aũt vt nec pater exegerit: fs aurũ vnde habes: Siquidẽ dicis a me: ignoras deũ es: nõ dñs notitiã creatoris: si vỡ a dỡ: dic nob rõnez qua eas accepisti: an ñ dñi ẽ terra t plenitudo ei⁹: g̃ si cõis dñi ñra sunt: erũt t cõseruor[es] nror[um]. THEO. Jlle g̃ dicũt opes negcie q̃sũq; dñs dedit ad ipẽdia necessitatis fratrũ ac ꝓximorũ nror[um]: nos vỡ tenemus nobis. Dicebat igr a pncipio oĩa paupib⁹ tradi: verũ qr iniquitatis fuim⁹ villici negter retinẽtes qỡ deputatũ ẽ ad aliozũ op⁹: nõ ẽ oĩo manẽdũ in hac credulitate: sed ipartiẽdũ ẽ paupibus vt recipiamur ab eis in celestibus tabernacul. Segt. n. Ut cũ defeceritis recipiãt vos i eterna tabernacla. GREGO. xxv. mo. Si aũt eoz amicitys eterna tabernacula acgrimus dãtes penisare debemus: qr patronis pot⁹ munera offerim⁹ q̃ egenis dona largimur. AVGV. de ver. do. Qui sunt enĩ g habebũt tabernacula eterna nisi sci dñi: Et g sũt g ab ipsis accipiẽdi sũt in tabernacula eterna: nisi g eoꝝ idigẽtie fuiunt: t qđ eis op⁹ ẽ bilariter subministrãt. Jsti sũt mimi xpi g oĩa sua dimiserũt t secuti sũt cũ: t gcgd habuerũt paupib⁹ distribuerũt: vt deo sine seculari cõpede expediti seruirẽt: t ab onerib⁹ mũdi liberatos velut pẽnatos sursũ vũeros tollerẽt.

AVGV. ỡ q̃. euã. Nõ ergo eos gb⁹ recipi volum⁹ in tabernacula eterna tãq̃ ỡbitores di fas ẽ itelligi: cũ iusti t scī significẽt̃ b locoꝝ eos itroducãt; g necessitatib⁹ suis terrena bõa cõiacuerũt. AMBRO. Ul alr: Facite vo. ami. ỡ in quo mãmõa. vt largiẽdo paupib⁹ ãgelor[um] ceterozũq; scozũ gr[at]iaꝝ ꝓpem⁹. CHRY. Attẽde ẽt q; ñ dixit: vt suscipiãt vos i suis mãsiõib⁹. ñ. n. ipi sũt q; suscipiũt. vñ cũ dixisset Facite vo. ami. addidit. De mã. inig. oñdẽs q; ñ simplr eoz amicitia nob patrocinaret: nisi bõa opa nos comitẽt̃: nisi euacuem⁹ iuste diuitias ꝙgestas iuste. Ars igr artiũ pitissima ẽ ele mosyna. nõ. n. nobis domos fabricat luteas: fs vitã penne ꝑpetuit. Singlar[um] artũ alia alteri⁹ admiculo idiget. cũ ãt miserei oz: nulli⁹ alteri⁹: fs toti⁹ voluntatis est op⁹. CYRIL. Sic igit docebat xp̃s affluẽtes diuitys sũmopere diligere amicitiã pauperũ t thesauriçare i celis. Nouerat ãt humane mẽtis desidiã: quõ ambientes diuitias nullũ charitatiuum opus impendunt egentibus. q; igit talibus nullus spiritalium donoꝝ fructus proueniat: manifestis exemplis ostẽdit subdens: Qui fide. ẽ in minimo: t in maio. fide. est. t qui in modi. iniquus est: t in maio. iniquus est. Aperit aũt nobis dñs oculũ cordis exponens qỡ dixerat cũ subdit: Si g̃ i iniquo mã. fide. nõ fu. qỡ. vez ẽ qs cre. vobis: E[t] igr nũmũ inigs mãmõa. i. terrene diuitie: q̃ supna sapientib⁹ nihil eẽ videtur Arbitror ergo aliquẽ eẽ i modico fidelẽ cũ ỡ bis mimis oppressis erũna subsidiũ iptiẽ. Jtaq; si i modico fuerim⁹ pfidi: quo pacto ab eo obtinebim⁹ vez. i. diuinor[um] charisma: tũ yber donũ aĩe humane ipzimẽs diuinã spem. Quod aũt ad hoc tendat intentio verborum domini: per sequentia patet. Dicit enim: Et si i alieno nõ fuistis fideles qỡ vestrũ est quis dabit vobis: AMBRO. Aliene nobis diuitie sũt: qr pter naturã sũt: neq; nobiscũ nascunt neq; nobiscũ trãseũt. xp̃s aũt nr̃ est: qr bominum vita ẽ. deniq; ipropria venit.

THEO. Sic igit bucusq; docuit nos q̃ fideliter deceat dispẽsare diuitias. sed qr opũ dispẽsatio fs deũ nõ aliter obtinet̃: q̃ per ipassibilitatẽ ai ad diuitias nõ affecti subiungit Nemo ser. põt duo. do. ser. AMBRO. Nõ qr duo fs vn⁹ est dñs. nã t si sint g mãmone seruiãt: tñ nõ ille nouit aliq̃ iura dñatus: sed ipsi sibi iugũ seruitutis iponũt. Un⁹ ẽ dñs qr vn⁹ ẽ deus. vñ ps pr̃is t fily vnũ esse dñatũ. Et huius rõnem assignat subdẽs: Aut enĩ vnũ odio habebit t alte. diliaut vni adherebit: t alte cõtem. AVGV. de q̃ euã. Dec aũt nõ passiz aut quasi temere dcã sunt. nemo. n. iterrogat⁹ vtrũ diligat diabolũ: respõdet se diligere: fs pot⁹ odisse: deum ãt se diligere oẽs fere pclamãt: g̃ aut vnũ odiet. s. diabolũ: alter[um] diliget. s. deũ. aut alteri adherebit. s. diabolo: cũ q̃si eius pmia tempozalia sectat̃: t alterũ cõtemnet. s. deũ: sicut solent minas eius postponere cupiditatibus suis qui de bonitate eius ad ipunitatẽ sibi blandiunt̃. CYRIL. Cõclusio aũt est totius sermonis qỡ sequitur: Non pote. deo ser. t mam. Totũ igit studiũ transferamus ad alter[um] diuitys ab-

renunciãtes. BEDA. Audiat ergo hoc auar⁹: non posse simul diuitys chr̃isto⁊ seruiri: ⁊ tñ nõ dixit: Qui hz diuitias. sed Qui seruit diuitys. Qui enim diuitiarum seruus est: diuitias custodit vt seruus: qui autem seruitutis excussit iugũ distribuit eas vt dominus. sed qui seruit mãmone: illi vtiq; seruit: qui rebus istis terrenis merito sue peruersitatis prepositus ⁊ princeps huius seculi nominatur.

¶ Audiebant autem omnia hec pharisei q erant auari: ⁊ deridebant illum. Et ait illis: Vos estis qui iustificatis vos coram hoibus: deus aũt nouit corda vestra. Quia quod hoibus altũ ẽ: abominatio est apud deũ. Lex ⁊ pphete vsq; ad ioãnez ex eo regnũ dei euangelizat: ⁊ omnis in illud vim facit. Facilius est aũt celũ ⁊ terrã pterire: q̃ de lege vnum apicẽ cadere. Omnis qui dimittit vxorem suã ⁊ alterã ducit: mechat: ⁊ qui dimissã a viro ducit mechatur.

BEDA. Monuerat chr̃istus scribas ⁊ pharisẽos ꝺ sua iusticia nõ psumere: sed pctores penitẽtes recipere. ⁊ elemosynis sua pcã redimere: ſz illi ꝺceptores misericordie humilitatis ⁊ pſimonie deridebãt. vñ dicit. Audie. autem oia bene pha. g erãt aua. ⁊ deridebat eũ. Duas o. cãs: qz vel minus vtilia imparet. vl'a se iã facta supfluis ẽgereret. THEOs At dominꝰ doctegẽs in eis occultã maliciã: ostẽdit eos simulare iusticiaz. vnde subdit: Et ait illis: Uos estis q iustificatis vos coram hom. Justificãt se coram hoibꝰ q pctores tanq̃ ifirmos desperatosq; cõtemnũt: se aũt ipsos tãq̃ pfectos elemosynaz remedio opꝰ nõ bẽre credũt: ſz noxy tumoris altitudo. q̃ sit iuste dãnanda videt ille q illuminabit abscõditc tenebraz. vnde sequit: Deꝰ aũt no. cor. THEO. Et iõ abominabiles ei estis ꝺ arrogantiã ⁊ ambitũ humãi fastuozis. vñ subdit: Qz qꝺ hoibꝰ altũ est. abominatio est apud deũ. BEDA. Disputantẽ aũt ꝺtra auariciã salu.. ozẽ: pharisei deridebãt: quasi ꝺtraria legi. pphetisq; preciperet: vbi multi ditissimi deo placuisse legunt. ſz ⁊ ipse moyses pplin quez regebat: n. legẽ sequerer: oibus terrenis bonis abũdaturũ pdixit: q̃bus dominꝰ occurrẽs oñdit inter legẽ ⁊ euangeliũ: sicut pmissionũ ita ⁊ preceptorũ nõ minimã cẽ diffe. ẽtiã. vñ subdit. Lex ⁊ pphe. vsq; ad ioãnẽ. AMBRO. Nõ qz lex defecẽ: sed qz incepit euangely pdicatio. videñ. n. minora pleri cũ potiora succedãt. CHRY. Per hoc aũt reddit eos celeres ad sui fidẽ: qz si vsq; ad tps ioãnis ꝺlũmata sunt oia: ego suꝫ q̃ veni. Nõ. destitissent pphete: nisi venisem ego. Sz dices. Qualiter pphete vsq; ad ioannẽ: cũ multo plꝰ pphete in nouo q̃ in veteri testõ fuerint: ſz de illis pphetis dic̃ q̃ nunciauerũt chr̃isti aduentũ. EVSE. Noluerant aũt prioꝛes pphete pdicationẽ regni celozũ: sed nullus cozũ expresse annũciauerat populo iudeozum: eo q̃ puerilem mentẽ iudei habentes imbecilles erant circa prediciõis imensitatẽ. Primꝰ autẽ ioannes manifeste predicauit appropinquasse regnuz celozum: necnon ⁊ peccatorum remissionem per lauacrũ regeneratiõis. vnde sequitur: Ex eo regnũ dei euangeliz̃at: ⁊ omnis in illud vim fac̃. AMBRO. Lex. n. multa ꝺ̃z naturã tradidit: vt naturalibꝰ idulgentior desideryo ad iusticie studiũ nos vocaret. x̃ps naturam incidit: quia naturales quoq; amputat voluptates: sed ideo non facimus nature: vt non ad terrena demergat: sed ad supna se erigat. EVSE. Magna enim pugna incũbit mortalibꝰ in ascensu celozũ. q̃ enim homines carne mortali vestiti subiugent voluptatẽ: ⁊ omnẽ illicitum appetitum: imitari volentes vitã angelicã: quõ non fit violẽter: Quis autez videns diuino insudãtes cultui: ⁊ pene suam carnem mortificantes: nõ reuera fatebit illos vim iferre regno celoz: ſz ⁊ si quis indagauerit mirandũ propositũ venerãdo. rũ martyrũ: ꝺcebit eos vim irrogare in regnum celoꝛum.

AVGV. de que. cuã. Uim etiã faciũt in regnũ celoz: vt nõ solũ tpalia ista ꝺtemnãt: sed etiã linguas deridẽtiũ se talia ꝺtemnẽtes. Doc. n. subiũxit euãgelista cũ dixisset: Deriſuz fuisse ieſuz: cũ de ꝺtemnẽdis terrenis diuitys loqueretur. BEDA. Ne aũt putarẽt ieo q̃ dixit: Lex ⁊ pphete vsq; ad ioãnẽ: legis vl'a pphetaz ab eo dstructoez pdicari: hoc excludit subdẽs: Facilius aũt est celũ ⁊ terrã pterire: q̃ de lege vnũ apicẽ cadere. Preterit. n. figura dumũdi. de lege aũt nec vnꝰ qdẽ littere sũmitas. i. nec minima q̃z a sacris spiritalibꝰ vacãt: ⁊ tñ lex ⁊ pphe. vsq; ad ioãnẽ: qz nõ potuit vltra vẽtuz pphetic̃i qõ ioãnis pconio iã venisse clarebat. qõ aũt de lege i ꝓpetuũ nõ violãda pdixerat: vno exẽplo gñe de illo sũpto ꝓfirmat testimõio dicẽs: Qis q̃ dimittit vxorẽ suam ⁊ ducit alterã mechat: ⁊ q̃ dimissã a viro ducit mechatur. vt ex hoc vno discerẽt ẽt i ceteris eũ nõ ad soluẽda: sed implenda decreta legis venisse. THEO. Qz enim cũ imperfectis lex imꝑfecte loquerẽt: ex hoc patz q̃ duris pceptis iudeoz ait: Si vir odio hũerit cõiugem: dimittet eaz: quia cũ homicide eẽnt ⁊ gauderent i sanguine: nec astrictoz sibi miserebant adeo vt filios ⁊ filias mactarẽt demonibꝰ. nũc vo p. fectioris doctrine opus est. Ob hoc igit̃ dico: q̃ si quis repudiat cõiugẽ: nõ incũbente causa fornicatõis mechat: ⁊ q̃ aliã duxerit mechat̃. AMBRO. Pri⁹ aũt dicendũ arbitroz de lege cõiungi: vt postea de ꝓhibẽdo diuortio disputem⁹. Quidã putãt oẽ cõiugiũ a deo esse: q̃ scriptũ ẽ: Quos ꝺus cõiunxit hõ nõ separet. Quos ergo aplus dixit: Si infidelis discedit discedat. In quo ostendit non a deo esse oẽ cõiugium: neq;. n. x̃piani gentilibꝰ dei iudicio cõiungunt̃. Noli ergo vxorem dimittere ne deũ tuc culpe difficteris auctorem. Eteni si alienos multomagis vxorios debes tolerare ⁊ emẽdare mozes: que cum puulis fera dimittit. Durum si exeludas parentẽ: pignoza tu eas: vt ad ꝺtumeliã parentis addas etiã pietatis iniuriã: duriꝰ si ꝓpter matrẽ etiã filios simul pellas: pateris ne liberos tuos viuente te esse sub vitrico ac icolumi matre esse sub nouerca? Quã piculosum si fragilẽ adolescẽtie etatẽ errozi offeras: q̃ impiũ si eius destituas senectutẽ cuiꝰ deflozaueris iuuẽtutem. Pone si repudiata nõ nubat: ⁊ hoc tibi debuit displicere cui adultero fidẽ fuat. Pone si nubat: necessitas illius tuũ crimẽ ẽ: ⁊ qõ cõiugiũ putas adulteriũ est. Hoc mozaliter tñ: qz supra ꝓposuerat regnũ dei euangeliz̃ari: ⁊ cũ dixisset ꝺ lege vnũ apicẽ nõ posse cadere: subiecit: Qis qui dimittit vxorẽ suã &c. Uir chr̃istus est: vxoz ecclesia: charitate vxoꝛ: integritate virgo. ergo quẽ deus traxit ad filium non separet pscutio: non auertat luxuria: nõ phia deprederet: hereticus non inficiat: iu deus nõ sepet. Adulteri sunt omnes qui adulterare cupiũt fidei ⁊ sapientie veritatem.

¶ Homo quidã erat diues qui induebatur purpura ⁊ byſſo: ⁊ epulabaꝫ quotidie splendide. Et erat quidã mẽdicus nomine lazarus qui iacebat ad ianuã eiꝰ vlceribus plenus: cupiens saturari de micis que cadebant de mensa diuitis: ⁊ nẽo illi dabat. Sed ⁊ canes veniebant: ⁊ lingebant vlcera eius

BEDA. Admonuerat supra dominus facere amicos de mãmona iniquitatis: quod audientes pharisei deridebãt. deide illa que ꝓposuerat: exemplis astruit dicẽs: Homo quidam erat diues. CHRY. Erat: non est. quia preterijt quasi vmbra fugiens. Non autem omnis sancta paupertas aut diuine crimino'se: sed ⁊ luxuria infamat diuitias: ita paupertatem cõmẽdat sanctitas. Sequitur: Et indu. pur. ⁊ byſſo. AMBRO. Purpura color regy habitus est: ⁊ concha marinis ferro circũcisis emissa. byssus vo genus lini candidi ⁊ molliſſimi. GRE. in bo. Si aũt subtiliũ pciosarum q̃z vestiũ cultus culpa nõ eẽt: nequaq̃ sermo dei hoc tã vigilãter exprimeret. Nemo qppe vestimẽta pciosa nisi ad inanẽ gloziã q̃rit: vt honoratioꝛ ceteris eẽ videaẽ. nemo. n. vult ibi pciosis vestib⁹ idui: vbi ab alys nõ possit videri. CHRY. Lineꝛez ⁊ puluerem ⁊ terram purpura ⁊ serico' protegebat sm vestimenta eius: ita ⁊ epule. ⁊ nos quales epule: talia ⁊ vestimenta. vnde segt̃: Et epulabatur quotidie splẽdide.

GREGO. ꝓmo moza. Ubi solerter itur indũ est: qz celebrari sine culpa nõ uiuia vix pñt: pene semp epula ꝓcomitat voluptas. Nã cũ corꝑ in refectiõis delectatõe resolui': corꝑ ad inane gaudiũ relaxatur. Segtur: Erat quidã mẽdicꝰ noie laçarus. AMBRO. Narratio magis q̃ parabola vi de': qñ ẽt nomẽ exprimit̃. CHRY. Parabola vo illa est: vbi exẽplũ ponit̃: ⁊ tacent̃ noia. Interpat̃ aũt laçarꝰ q̃ adiutus est: paup. n. erat: ⁊ illũ dominꝰ adiuuabat. CYRIL. Uel aliter. Pñs sermo de diuite ⁊ laçaro silitudinarie scripeus ẽ in pabola vt inoteſcat q̃ q̃ terrenis affluũt opib⁹: ni si velint opitulari necessitatib⁹ paupez: graue icurrẽt ſniaz. Refert aũt traditio iudeozuz laçaruz quendam fuisse tũc ꝑpis in bierosolymis extrema pressium inopia ⁊ ifirmitate: cuius meminit dñs introducẽs eũ in exẽplũ ad maio. ẽ lermonis manifestationẽ. GRE. in. bo. Notandũ etiã est: qz in populo plus solẽt noia diuitũ q̃ paupez sciri. Dominus autem nomen pauperis dicit: ⁊ nomẽ diuitis nõ dicit: quia deus humiles nouit atq; approbat: superbos ignorat: Ut aũt amplius ꝓbaretur pauper: simul bũc ⁊ pauptas ⁊ egritudo tabefecit. Sequitur. eni: Qui iacebat ad ianuam eius vlceribus plenus. CHRY. Jdeo iacebat ad ianuaz: ne diues diceret: Nõ vidi: nemo mihi nunciauit. videbat cum exiẽs: ⁊ reuertens. ideo vlceribus plenus: vt crudelitatez diuitis suo corꝑe demonstraret. mortem corꝑis tui vides iacere ante ianuam: ⁊ non miserer⁹? si dei precepta nõ considera: saltem additiõis tue misereꝛe: ⁊ time ne ipse talis efficiaris. egrotatio aũt habet aliquod solacium: si opes bẽt. Quã ta ergo in isto pena est: in quo inter tanta vulnera non meminit dolorez plagarum: sed famẽ? Segtur enim: Cupiens saturari de micis que cadebãt de mensa diuitis. q. d. Quod pycis de mensa: hoc ꝑbe in elemosynã: fac damna lucruz.

AMBRO. Insolẽtia aũt ⁊ tumoꝛ diuitũ in diuitys ꝓpetentibus subinferẽt̃. Segtur enim: Et nemo illi dabat. Jta. n. sunt conditionis humane immemozes: vt tanq̃ supra naturam siti: de miseryo paupez incentiua suaruz capiant voluptatũ: rideant inopẽ: insultent egenti: ⁊ quoz miserei dece ꝛbis auferant. AVGV. De ver. do. Inexplebilis enim auaricia diuitũ: nec timet deũ: nec hoiem vereꝛ. non parcit patri: amico fidẽ non seruat: viduam oppꝛimit: rem pupilli inuadit. GRE. in bo. Insuper pauper videbat pcedentez diuitem ab obsequentibus circũfulciri: se in firmitate ⁊ inopia a nullo visitari. nã quia nemo ei ad visitandũ aderat: testant̃ canes q̃ licenter vulnera eius lingebant. Segtur. n. Sed ⁊ ca. venie. ⁊ linge. vlce' ius. CHRY. Ulcera que nullis boiuz lauare dignabatur ⁊ ꝺtractare: fere mites lambunt. GRE. in bo. Ex vna ergo re omnipotens deus duo iudicia exhibuit: dũ lazarũ pauperẽ ante ianuã diuitis iacere ꝑmisit: vt ⁊ diues impius damnatiõis sibi angeret vltionez: ⁊ tẽtatus paup crescꝛet ad remũeratiõnẽ: qz ꝓspiciebat ille quotidie cui misereꝛet̃: videbat iste de quo ꝓbaret̃.

¶ Factũ est aũt vt moꝛeret̃ mendicus ⁊ portaretur ab angelis in sinũ abrae. Mortuus est autez ⁊ diues: ⁊ sepultus est in iferno. Eleuans autez oculos suos cum esset in tormentis: vidit abraã a longe ⁊ lazarum in sinu eius: ⁊ ipse clamãs dixit: Pater abraam miserere mei: ⁊ mitte lazarũ vt intingat extremũ digiti sui in aquaz: vt refrigeret linguã meaz: quia crucioꝛ i hac flamma. Et dixit illi abraam: Fili recoꝛdare qz recepisti bona in vita tua: ⁊ lazarus similiter mala. Nũc aũt hic consolatur: tu vero cruciaris. Et i bis omnibus inter nos ⁊ vos chaos magnũ firmatuz ẽ: ut hi qui volũt hinc trãsire ad vos nõ possint: neq; inde huc transmeare.

CHRY. Audiuim⁹ qd vtriq; i terra passi sũt: videamus qd vtriq; patiãtur apud inferos. Nõ tpale fuit pteryt: qõ segtur eternũ ẽ. Uterq; mortuꝰ est. illũ angeli: hũc pene suscepũt. Dñ. n. factũ ẽ aũt vt moze. mẽdi. ⁊ porta. i sinu abrae. Tãte pene repẽte delitys cõmutant̃. Portat̃ post tãtos labozes: qz defecerat: ne saltẽ ambulãs laꝺoraret: ⁊ portabat̃ ab angelis. Nõ sufficerat ad pozꝺũ pauperẽ vnꝰ angelus ſz ꝓpterea plẽs veniũt vt chorũ leticie faciant. gaudet vnusq; ſq; ãgelus tñ onꝰ tãgere: libẽter talibꝰ oneribꝰ pgrauãtur vt ducãt boies ad regna celoz. Portatꝰ ẽ aũt i sinu abrae: vt illũ palparet ⁊ refocillaret: Sinus abrae padisus ẽ. Jõ ãt ãgeli mistrãtes tulerũt paupez ⁊ locauerũt eũ i sinu abrae: qz ſz despectꝰ iaceret: ñ tñ dsparuit: nec blasphemauit dicẽs: Dic diues in negcia vr̃ra gaudet ⁊ tribulatiõez nõ patiꝝ. ego vo nec obtinere valeo necessaria escã. AVGV. ꝺ origie aie. Qz aũt abrae sinũ existimas eẽ corꝑeũ vereoꝛ ne in re tãta ioculariter nõ serio agere credaris. Neq;. n. vsq; adeo deceꝑs vt arbitreris corꝑeũ sinũ bois vnꝰ ferre tot aiaz. imo vt sm te loq̃r tot corꝑa: quot illuc ãgeli sicut lazaꝝ pferunt nisi opineris fortasse illã vnã aiaz solã ad cũdẽ sinũ puenire meruisse. Si errare pueriliter nõ vis: sinũ abrae itellige remotã sedẽ q̃ etus atq; secretã: vbi ẽ abraã: ⁊ iõ abrae dictã: ñ q̃ ipsius tñ fit: sed q̃ ipse multar̃ gẽtiũ pater sit q̃ ad imitandum fidei ꝓcipatũ ꝓpositus est. GREGO. in home. Cum autem duo essent iferius corꝺa paupis. ſ. ⁊ diuitis: vnꝰ desuper erat inspector: qui ⁊ paupem tẽtãdo exercebat ad gl'az ⁊ diuitẽ tolerãdo expectabat ad penã. vñ segt̃. Mortuus est aũt ⁊ diues. CHRY. Mortuus qꝺ est tunc corꝑe sed erat illi ante aia mortua: nihil enim agebat ex operibus a'me. nam totus feruoꝛ eius qui prouenit ex dilectione proximi expirauit: ⁊ erat corꝑe defuncto defunctioꝛ. Nullus autem est qui sepeliendo diuiti ministrasse dicatur vt laçaro. eo nanq; q̃ in lato itinere delectatus multos habuit obsequẽtes adulatoꝛes: vt peruenit ad finem priuatus est omnibus. Simpliciter enim sequitur: Et sepultus est in inferno. Sed etiam anima eius dum viueret sepeliebat̃ obruta corꝑe quasi sepulchꝛo. AVGV. ꝺ que cuãge. Sepultura aũt inferni penarum pfunditas est: que superbos ⁊ immisericoꝛdes post hanc vitam vorat. BASI. Est autẽ infernus qdam locus cõis in intimo terre obumbratus vndiq; ⁊ opacus: cuius est quoddã ozificium in profundum tẽdens. per qõ paret descensus animab⁹ ad mala damnatis.

CHRY. Uel sicut regum carceres extra manent: sic ⁊ extra mundum fozis alicubi est infernus. vnde ⁊ exteriores tenebꝛe dicte sunt. THEO. Quidã vero dicũt ifernũ cẽ transitum ab apparenti ad disparens ⁊ deformitatem anime. Quamdiu enim anima peccatoris extra manent: sic ⁊ paret per proprias operationes: vt autem cuolat de corꝑe fit deformis. CHRY. Sicut autem pauperi dum viueret grauiozem penam reddebat iacere ante ianuam diuitis: ⁊ aliena bona prospicere: sic diuiti mortuo augebat exitiuz accubitus in gebenna: ⁊ prospectus delectatiõis laçari: ne solum tormentoꝛum natura: sed ⁊ collatione bonoris illius intolerabilius sentiret supplicium: vnde sequitur. Eleuãs aũt ocu. su. cum esset in toꝛ. vi. abra. a longe. Eleuauit quidem oculos: vt illum inspiceret nõ vt despiceret. laza

Universidad de Deusto
Biblio

rus enī surſuz erat:ille deorſuz.illū plures angeli portabāt: iſtū infinita tormēta poſſidebāt.vnde nō dicit:Lū cēt i. tor mēto:ſed In tormētis.totus.n.i tormētis erat oculos ſolos liberos hēbat;vt alteri⁹ letuciā poſſit aſpicere:vt magis tor queat:qz nō hz qō ali⁹ hz.aliozū diuitie eoz q in pauptate ſunt:tormēta ſunt. GRE.Si āt abraā adhuc in imis non cēt:hūc diues ī tormētis poſit⁹ nō videret. Eos.n.q celeſtis patrie vias ſecuti ſunt:poſt egreſſum carnis iferni clauſtra tenuerūt:nō ut pena quaſi pctōres plecteaet:ſz vt illos ī lo cis remotiozib⁹ regeſcētes: qz necdū ītercessio mediatoz aduenerat:ab ingreſſu regni reatus prime culpe retineret.

CHRY. Multi aūt erāt paupes iuſti:ſed q tacuit ad li mina ei⁹ aſpectui occurrit ad ei⁹ triſticiā. Segtur:Et laça.ī ſi.ei⁹. Vinc inoteſcit q oēs q a nobis offenduntur:obyciun tur nr̄o cōſpectui. Diues aūt laçaz nō penes aliū iuſtū:ſz in ſinu abrae videt.er n.abraā charitatiu⁹:hic aū udelita tis arguitur. Ille ſcelesa fozes venabatur trāſeuntes:ī domū ppriā ingerebat:hic vero z manētes itus auertebat.

GRE.in ho. Qui nimiz diues eū cuius in hac vita miſce ri non voluit:in ſuo iam ſupplicio poſit⁹ patronum querit.

THEO. Nō tī dirigit ſermonē ad laçaz ſz ad abraā:qz fozſā erubeſcebat z putabat laçaz remiſci maloz ex ppzys iudicās de illo. vī segtur:Et ipſe cla.dixit. CHRY. Ma gne.n.pene:magnam vocez reddebat: Pater abraam. q.d. Patrē te voco nā:quō filius q pdidit ſua ſubſtātias.lz meo vitio te patrez pdiderim. Miſerere mei. Fruſtra agis peni tentiā vbi nō eſt pnīe loc⁹ Tormēta te cogūt:nō mentis af fectus. Quicūqz in regno celoz eſt nescio an eius qui in ferno ē valeat miſereri. Creatoz c ature miſereē ſue. Un venit medicus qui ſanaret morbos:aly ſanare nō poterāt. Mitte laçaz:erras miſer. Abraā mittere nō pōt. ſz ſuſcipe pōt:vt intīgat extremū digiti ſui in aquā. Laçaz videre nō dignabaris:z nūc digitū is deſideras. Hoc qō petis:tu ei debebas facere cum adhuc viueret. Aquā deſideras:q deli catos cibos ante faſtidiebas. Uide cōſciaz pctōzi nō totū audet poſcere digitū. Inſtruimur autē q̄ ſit vtile in diuitys nō cōfidere:ecce diues idiget paupe q qñqz eſuriebat. Mu tūtur res:z no ficat oībus quis eēt diues:qs eſſet paup. ſic .n.in theatris cu aduesgaſcit:z aſtātes recedūt:exeuntes z amictū deponētes:q reges z ptozes viſi fuerāt:oib⁹ vlce pleni videnī vt ſūt:ſic z aduenīēte morte:z ſoluto ſpectacu lo:vniuerſi laruis egeſtatis z diuitiaz depoſitis:ex ſolis opi bus diiudicanī q nā vere ſint diuites: q paupes: q glozioſi que inglozy. GRE.in ho. Diues.n.iſte q vlcerato pauperi: meſe ſue vel minuta dare noluit:in inferno poſitus vſq ad minīa querēda pucnit. q tā aque petiuit:q micas panis negauit. BASI. Lōdignū at pmiū reddiī diuiti illi: ignis z iferna lis pena:lingua arefacta:vice lire ſonātis gemitus: vice pot⁹ deſideriū ſtille: vice ſpeculatoz enormiū: caligo pfunda:vice ambit⁹ inceſſantis puigil vmes. vī segtur: Ut refrigeret lin.me.qz crucioz in hac flāma. CHRY. Nō āt qz diues fuerat torq̄batur:ſz qz miſt⁹ nō fuit. GRE.in ho. Dinc colligēdū ē qua pena mulctādus ſit q aliena diripit:ſi iferni dānatiōe peutiī q ppria nō largiī. AMBRO. Cru ciatur ēt:qz luxurioſo carere delitys pena ē:aq āt ē refectō aīe in dolozib⁹ cōſtitute. GRE.in ho. Quid aūt eſt q ī toz mētis poſit⁹ liguā ſuā refrigerari poſtulat:niſi q ip is q cōuiuē do de loq̄ctate peccauerat:p retributiōis iuſticiā in lingua atrocius ardebat:Abūdare.n.incōuiuys loquacitas ſoler.

CHRY. Multa etiā lingua eius ſuperba locuta eſt:vbi pctōr:ibi z pena.z qz plīmū lingua peccauit:amplius torque tur. AVGV.ō q̄.euā. Uel q lingua ſuā vult refrigorari cū in flāma tot⁹ arderet:ſignificat qō ſcriptum ē: Mozs et vi ta in māib⁹ lingue.z qz oze cōfeſſio fit ad ſalutē:quod per ſnp biā ille non fecit. Extremū aūt digiti:vel mīmā opatio nē ſignificat:q̄ p ſpūſcīm ſubueniī. AVGV.de ozigie aīe

Dicis āt:mēbra hic aīe deſcribunī:z vis p oculū totū caput itelligi:qz dic leuare oculos ſuos:p linguā fauces.p digi tū manū:Quid aūt cauſe eſt vt noia iſta mēbroz in deo tibi corp⁹ nō faciāt:in aīa faciāt:An vo qñ de creatura dicuntur ppie accipiēda ſūt.qñ aūt de creatore tropice atqz trāſla te:Pennas itaqz corp is datur⁹ es nobisqñ nō creatoz ſz creatura. dicit:Si aſſūpſero pēnas meas diluculo. Poz ro ſi ppterea linguā būt diues ille corporeā:qñ dixit Re frigeret linguā meā.i nouas quoqz adhuc in carne viuētib⁹ manus hz ipſa lingua corporea:qz ſcriptū eſt: Mozs z vita in manib⁹ lingne. GRE.niſen⁹. Sic at pſtantiſſima ſpecu loz tales repūtāt facierū i gines:q̄les z ipſe obiecte faci es extāt:letas qdē tātiū:triſtū vo triſtes:ſic z iuſtū dei iu diciū ſile fit diſpōnib⁹ nr̄is. vī qz diues nō fuit miſer⁹ pau pis iacētis ad ianuā:cū mīa egeat nō exaudiī. Segtur eniz Et di.il.abra.i. Frecoz.qz re.bo.in.vi.tua. CHRY. Aſpi ce pīarche bonitatē vocat illū filiū:qō māſuetudinem ei⁹ pōt exprimere:nullū tū pbet auxiliū ei q ſe remedio prina uerat. vnde dic: Recordare.i.aīaduertas pctā:ne obliuiſca ris q fueris oblectat⁹ diuitys:recepiſti bona in vita tua id eſt illa que vera bona eſſe putabas:nō potes z ī terra regnaſ ſe hic regnare. diuitie non pūt eſſe vere z in terra z in infe ris. equitur:Et laça.ſilr mala. Nō q laçar⁹ ea mala puta uerit:ſed ex cēſura diuitis hoc dicebat:qui inopiam z famē z durā egritudinē eſtimabat mala. Quādo igiī ifirmitatis z egrotatiōis magnitudo pmit laçarus cogitem⁹ z leniter accipiam⁹ mala in vita nr̄a. AVGV. de q̄.cuā. Dec igitur ei dicunī:qz felicitatē dilexit ſeculi:nec aliā vitā pter illam in q̄ ſuperb⁹ tumebat ad amaut. Laçaz āt dic mala rece piſſe:qz itellexit h⁹ ſeculi mortalitatē: labores: z dolores z erumnas: penā eſſe pcti:qz oēs in adā mozimur: quia fact⁹ eſt transgreſſiōe mortal. CHRY. Dicit ēt: Recipiſti bo na in vita tua:q̄ſi debita.q.d. Sic q boni feciſti vī pmiuz dēreī:oia recepiſti illo mū epulās:ditar⁹: oblectar⁹: ſic ceſſib⁹ pſpis. hic āt ſic q malī pmiſit vniuerſa recipit paup tate:fame.z extrē is oppſſus miſys:z vterqz vſz huc nud⁹ acceſſit. hic qdē a petis pp qō z ſolatiōnē ſozti:tu vo a iu ſticia:pp qō imitigabilē pfers penā. vī segtur: Nūc āt h cō ſo.tu vo cruciaris. GRE.i ho. Quecūqz g̃i ſcl'o bū bētis cū vos bōa egiſſe recolitis:valde de ipſis ptimeſcite: ne cō ceſſa vob⁹ ipſpitas eozūdē remūeratio ſit bonoz:z cū quoſ libz paupes nōnull a repbēſibilia ppetrare cōſpicitis: qz foz taſſe quos ſupfluitas tenuiſſime prauitatis coinquinat: cami nus pauptatis purgat CHRY. Sed dices: Nōne ē aliqs q z hic z illic venia pfruat:z hoc quidē difficile ē:z de nume ro ipoſſibiliū. nā ſi pauptas nō vrgeat: vrget tī ābitio. Si egritudo nō ſtimulet:ira iflāmat. ſi tētatōes nō ipetūt emer gūt ſepi⁹ cogitatōes iniq. Nō ē āt pu⁹ laboz ira cūdia refre nare:ppeſcere illicita ōſideria:oītatiōes ſedare:deſpatiōez remittere. vitā aſperā ducere. Talia vo nō agētē: ipoſſibile ē ſaluari. GRE.i ho. Rūderi ēt pōt q malī i hac vita bōa recipiūt qz oē ſuū gaudiū felicitatē trāſitoziā putāt. Iuſti āt hē h qdē pūt bōa:nec tī i re pēſatiōe recipe:qz dū melio ra.i.eterna appetūt:eoz iudicio q̄libet bōa affuerīt:bōa nr̄a. CHRY. Qō firmatū ōſ:qz non pōt diſſolui:agitari:vl cōcuti. AMBRO. Inter diuitē igī z paupez chaos magnū ē:qz p⁹ mortē neq̄unt merita muta ri:vī segī:Ut hi q volūt hīc ad nos trāſire ñ poſſit:neq̄ ide huc trāſmeare. CHRY. q.d. Uidere poſſum⁹:trāſire non poſſum⁹.z nos videm⁹ gd fugerim⁹:z vos videtis gd pdide ritis:z nr̄a gaudia cumulāt vr̄a tormēta:z vr̄a tormenta cu

mulāt nr̄a gaudia. GREG.i ho. Sic.n. trāſire reprobi ad electos cupiūt.i.a ſuppliciоz ſuoz afflictōe n grare:ita ad afflictos atqz ī tormētis poſitos trāſire iuſtoz ē mēte ire p miſericordiā:eoſqz velle liberare:ſz iuſtoz aīe q̄uis ī ſue na ture bōitate miſericordiā habeāt:tā tī anctoris ſui iuſticie coniuncte: tanta rectitudine cōſtrin ūt:vt nulla ad repro bos ꝓpaſſiōe moueāt:nec iniuſti ergo ad beatoz tē trāſe unt:qz dānatiōe ppetua ꝓſtrīgūt. nec iuſti ad reprobos trāſi rēt:qz erecti iā p fūſticiā iudicy:cis nllo mō ex aliq̄ cōpaſ ſiōe miſerēt. THEO. Dic elicis argumē bozigenis ſeq ces q dicūt:Lū termin⁹ ſit īponēd⁹ ſupplicys: erit tps quo aggregabūt petōres iuſtis z dc AVGV. ō q̄.euā. Oſidīt .n.pīcōmutabilitatē diuie ſnie nullū a liū miſericordie poſſe ꝓberi petōzib⁹ a iuſtis etiam ſi velint ꝓbere:quo admo net vt in hac vita boīes ſubueniāt gbus poſſunt ne ſi poſtea etiam optime recepti fuerint eis quos diligunt opitulari nō valeant. Illud enim qō ſcriptū eſt. vt z ipſi recipiant vos in eterna tabernacula:nō de ſuperbis z immiſericordib⁹ ſcri ptum eſt:ſed de his q ſibi eos amicos de opibus miſericoz die fecerūt. quos iuſti nō velut ꝓpria poteſtate quaſi grati ficando recipiunt:ſed permiſſione diuina.

Et ait:Rogo te pater vt mittas eum in dom patris mei. Habeo.n. quinq̄ fratres: vt teſtet il lis:ne z ipſi veniant in hunc locū tormētoz. Et ait illi abraam: Habēt moyſen z ꝓphetas audi ant illos. At ille dixit: Nō pater abraā: ſed ſiqs ex mortuis ierit ad eos: penitentiā agēt. Ait aut illi:Si moyſen z ꝓphetas nō audiūt:neq̄ ſiquis ex mortuis reſurrexerit credent.

GREGO. i ho. Poſtq̄ ardenti diuiti de ſe ſpes tollīt:ei⁹ anim⁹ ad ꝓpiquos quos reliq̄rat incurrit. vī dr. Et ait:Ro. te.pa.vt mit.eū ī do.pa.mei. AVGV. ō q̄.euā. Lazarum petit mitti qa ſenſit ſe īdignū q teſtimoniū phibeat vitati. Et qz nō ipetrauerat paululū refrigerari:multo minus cre dit ſe relaxari poſſe ab iferis ad predicationez veritatis.

CHRY. Uide aūt puerſitatē:nec ī ipſis penis otinet vi tatē. Si pr ē abraā:quō dicis:Mitte eū in domū pr̄is mei: ſed non es oblīt⁹ pr̄is tui:qz ille te pdidit. GREGO. i ho. Reproborū aūt mētē pena ſua qñq̄ iutiliter erudit ad cha ritatē:vt iā tūc etiā ſuos ſpāliter diligāt:qui hic dū peccata diligerent:nec ſe amabāt vī segī:Dabeo enī gnq̄ fra. vt te ſte.il.ne z ipi veni.i hūc locū tormēto. AMBRO. Seri os antez diues iſte magiſter eſſe icipit:cum iam nec diſcen di tempus habeatur vel docendi .GREGO. in homilia. Qua in re notādū eſt ardenti diuiti q̄ta ſupplicia cumulā tur.ad penā nanq̄ ſuā ei cognitio ſeruaī z memoria .cogno uit.n.lazarū quē deſpexit : z fratrū ſuozū meminit quos re liquit.vt.n.peccatoꝛes in ſupplicio ampli⁹ puniāt z cozū vi dent gloriā quos cōtēpſerūt:z de illoz pena torquenī quos inuiliter amauerūt: Petēti aūt diuiti vt lazar⁹ mitterē ab abraā ꝓtin⁹ rūdet. vī segt Et ait illi abraaz: Ha.mo. ꝓphe.audi.illos. CHRY.q.d. Non ſint tibi magis cure fratres tui q̄ deo qui eos creauit: ſtatuitq̄z eis docto res qui eos cōmonerēt:z ſollicitarent. Uocat aūt hic moyſē z ꝓphetas ſcripta moſaica z ꝓphetica AMBRO. Quo loco euidētiſſime declarat dñs vetus teſtiñ:eſſe fidei firmi tatem retundēs pfidiā iudeozū:z excludēs negcias bereti corum. GREGO. in home. Sed qui dei verba deſpexe rat hoc audire nō poſſe ſuos ſequaces eſtimabat. vnde ſe quitur:At ille dixit. Non pater abraam: ſed ſiquis ex mor tuis ierit ad illos penitentiam agent. CHRY. Quia.n. audiendo ſcripturas contemnebat z fabulas eſſe putabat: ex his que paſſus fuerat:ipſe quoqz diiudicabat de fratri bus. GREGO. niſenus. Sed z aliud quoddam dogma

docemur:q lazari quidē aīa nō ē erga pītia ſollicita nec re torq et ſe ad aliquod relictozū. at diues q̄ſi quodā viſco ēt poſt morte a vita detinet carnali. nā ſigs oio carnalis fm mentē fiat:nec poſtq̄ corpus exuerit remouet a paſſiōibus eius. GREGO. in ho. Sed mox diuiti veraci ſnīa rūdet. Sequit enī. Ait aūt illi:Si moyſen z ꝓphetas nō audiunt neq̄z ſigs ex mortuis reſurrexerit credēt ei. Quia q yba le gis deſpiciūt:redēptoris p̄cepta qui ex mortuis reſurrexit: quāto ſubtilioza ſūt:tāto hic difficili⁹ iplebūt. CHRY. Oz ſ verū ſit q q nō auſcultat ſcripturis:nec mortuis rediui uis auſcultat:onderūt iudei:qui nunc quidē volebāt occide re lazarū:nnnc vo inuadebāt aplos:cū tī a mortuis ñ nulli reſurrexerint hora crucis. Sed z illud cōſidera q gſqz mor tuus ſeruus eſt. quecūqz vo dicūt ſcripture dicit dñs. vnde z ſi reſurgat mortuus:tſi celitus ōſcēderit angelus:oīb⁹ ma gis ſūt dig fide ſcripture. nā angelo z dñs viuozum z mortuoꝛ eas inſtituit. Si aūt ſci boc deus q mortui re ſurgentes ꝓdeſſent viuētib⁹:non hoc omiſiſſet:qui pro vtili tate noſtra ſingula queqz tractat. ſed tſi crebro reſurgerent mortui:hoc itez tēpore cōtēnereī:ſz z diabolus facile itro duceret puerſa dogmata. id quoqz p ozgana ſua fingens ñ quidē ſuſcitās vere defunctos:ſed gbuſdā fallacys ſpectan tiū fruſtrās intuitū vel ingeniās quoſdā mortē ſimulare.

AVGV. De curis pro mortuo habendis. Diceret autez aligs ſi nulla eſt mortuis cura de viuis quomodo diues ro gauit abraā vt mitteret lazarum ad qnq̄ fratres ſuos: Sz nūqd qz hoc diues ille dixit.ideo qd fratres agerent vel qd p rent in illo tpe ſciuit:ita illi cura fuit de viuis:q̄uis qd agerent oīno neſciret:ſic nobis ē cura ō mortuis q̄uis qd agant oio neſciam⁹. Sed rurſus occurrit qō:quō hic abraā eſſe ſciebat moyſen z prophetas.i.libros eorū:vbi ēt noue rat diuitē illū in delitys:lazarū vero in doloribus vixiſſe: Uerū non cū hec agerent in viuis ſ eis mortuis potui la zaro indicāte cognoſcere:ne falſum ſit qō ait ꝓpheta:Abra am neſci nos. Pīt z ab angel'o reb⁹ q̄ agunt hic ꝓſto ſūt audire aliquid mortui.poſſunt ēt aliqua que neceſſarium ē eos noſſe nō ſolū ꝓterita verū etiā futura ſpiritu dei reuelā te cognoſcere. AVGV. de que.euā. Per gozia autem hec ſic accipi pīt:vt in diuite intelligaī ſuperbi iudeozum ignorantes dei iuſticiam z ſuā volentes ſtituere. Purpu ra Moyſius dignitas regni eſt:z auferetur inquit a vobis re gnum dei. epulatio ſplendida iactantia legis eſt:in qua glo riabanī plus ad pompam elatiōis abutētes ea:q̄ ad neceſſi tatē ſalutis ytentes:Mendic⁹ autez nomine lazarus:qui in terꝓtatur adiutus:ſignificat indigentē veluti gentilem ali quem aut publicanū:qui tanto gis adiuuaī:q̄to minus de ſua copia facultatū preſumit. GREGO. in ho. Lazarus igitur vlceribus plenus gentilē populum figulariter ex primit qui dum ad deum conuerſus peccata ſua confiteri non erubuit:huic vulnus in cute fuit:Quid enim eſt pecca torum confeſſio niſi quedam vulnerum ruptio:ſed lazarus vulneratus cupiebat ſaturari ō micis que cadebant de mē ſa diuitis:z nemo illi dabat: quia gentilem quenqz ad cogni tionē legis admittere ſuperbus ille populus deſpiciebat. z quia ea verba defluebant de ſcientia quaſi mice cadebant de menſa. AVGV. de. que. cuang. Canes aūt qui vlcera paupis lingebant:nequiſſimi boies ſunt amantes peccata qui lata lingua etiā laudare non ceſſant opera mala que in ſe alius gemens z cōfitens deteſtatur. GREGO. i ho me. Nonnūquā etiam ſolent in ſacro eloquio per canes pec catoꝛes itelligi:ſm illud: Lingua canum tuozum ex inimicis ab ipſo. Canum etenim lingua vulnus dum lingit curat: quia doctoꝛes ſancti dum in confeſſione peccati noſtri nos inſtruunt:quaſi vulnus mentis per linguam tangūt. Diues autem ſepultus eſt in inferno:in ſinum vero abrae lazarus ab angelis ductus eſt ideſt in ſecretam requiem: de qua

Universidad de Deusto
Biblioteca

veritas dicit: Multi veniét ab oriéte ⁊ occidéte: ⁊ recúbét cū abraā isaac ⁊ iacob ī regno celoꝝ. filij aūt regni ei⁹ ient in tenebras exteriores. De longinquo aūt ad videndū laçarum oculos diues leuat: qz duz per damnationis sue suppliçia infideles in imo sunt: fideles quosqz ante diem extremi iudicy super se in requie attendunt: quorum post gaudia cōtēplari nullaten⁹ possunt. Lōge vero est qō cōspiciūt: qz illuc per meritū non attingunt. In lingua aūt ampli⁹ ardere ostenditur: qz infidelis ppls: verba legis in ore tenuit: que opere seruare contempsit. Ibi ergo amplius ardebit: vt se amplius ostendit scire qō facere noluit. Abraam aūt filiū eum vocat: quē tamen a tormento non liberat: qñ hui⁹ infidelis populi patres: qz multos a sua fide deuiasse considerant: eos nulla cōpassione a tormentis eripiunt: quos tamē per carnez filios recognoscūt. AVGV. de q. euā. Quiqz aūt fratres quos habere dicit in domo patris ī iudeos significat: g appellati sunt quinqz: quia sub lege detinebant que per moysen data est: g qnqz libros cōscripsit. CHRY. Uel habuit qnqz fratres. i. qnqz sensus quibus ante seruierat: ⁊ ideo laçarū amare nō poterat: qz illi fratres nō amāt paupertatē. Illi te fratres in hec tormenta miserunt: saluari non possunt nisi moriantur: alioquin necesse ē vt fratres habitēt cū fratre suo. Sed qd queris vt mittaz laçarū: hūt moysen ⁊ pphetas. Moyses laçarus pauper fuit: maiores diuitias eē arbitrat⁹ paupertatē xpi: q̄ cunctias pharaonis. Hieremias ī lacū missus pane tribulatiōis vescebat: ⁊ oēs pphete istos fratres docēt: sed isti fratres saluari nō possūt nisi aliquis ab inferis resurrexerit. Isti. n. fratres añq̄ Christus resurgeret: me ducebāt ī mortē: ille mortuus est: ⁊ isti fratres resurrexerunt. nunc oculus me⁹ xp̄z videt: auris cū audit: tactus amplectit. Ex hoc autē qō dixim⁹: locū determinam⁹ martioni ⁊ manicheo g destruūt vetus testū. Uide ergo quid dicat abraam: si moysen ⁊ pphas nō audiunt. q. d. Bene facis eum qui resurrecturus est expectando: sed in illis christus loquitur. si illos audies ⁊ illuz auditurꝰ es.

GREGO. in ho. Judaicus aūt ppls qz moysi verba spiritaliter intelligere cōtēpsit: ad eū de quo moyses locut⁹ fuerat non peruenit. AMBRO. Ual⁹: Laçarus est pauper in seculo: ⁊ deo diues. neqz enī ois sancta paupertas aut diuitie criminose: ⁊ sic luxuria ifamat diuitias: ita paupertatē cōmendat sanctitas. Siue apostolicus aliqs pauper verbo: locuples ī fide: qui verā teneat fidē: verboꝝ insulas non requirit. Cui similē illū puto: qui ceſus sepius a iudeis: vlcera sui corporis lābenda gbusdam velut canib⁹ offerebat. Beati canes in quos vlceꝝ taliū distillat humor: vt impleat cor quo custodire domū: ⁊ rumpere gregē: cauere assuescaz lupos. ⁊ quia panis verbū est: fides aūt verbi ē mice: velut quedā dogmata fidei sūt mysteria. s. scripturaꝝ. Arriani āt g societatē potētie regalis affectant: vt impugnent ecclesie vitatē nōne tibi videntur in quadā purpura ⁊ byſſo iacere: qui cū p veris fucata defendant: diuitib⁹ abundant ⁊ monibus. Diues hereſis euangelia multa composuit: ⁊ pauper fides hoc solū euāgeliū tenuit qō accepit. Diues philosophia plures sibi deos fecit: pauper eccl'a vnū deū nouit: nōne ille videnī egene diuitie: ⁊ redundare paupertas. AVGV. de que. euan. Al'r ēt itelligi pōt illa narratio: vt laçarū dñm significare accipiam⁹ iacentē ad ianuam illius diuitis: qz se ad aures superbyssimas iudeoꝝ: icarnatōis humilitate dereiecit: cupiēs saturari de micis que cadebāt ō mēsa diuitis. i. quez ab eis vl' mūna opa iustitie: que sue mēse. i. sue ptāti p ſupbiā nō vſurparēt: q̄ opa q̄uis mūna ⁊ sine disciplina perſeuerantie vite bone: saltem interdum vel casu facerēt: sicut mice de mensa cadere solent. Ulcera: passiones sunt dñi. Canes qui ea lingebant: gentes sunt quos immundos iudei dicebant: ⁊ tamen passiones domini in sacramentis corporis ⁊ sanguinis eius per totum iam orbez suauitate de uotissima lambūt. Sinus abrae intelligit secretū p̄is quo post passionē resurgens assumptus est dñs: quo eum portatum ab angelis: ideo dcm puto: quia ipsam receptionez qua ī secretū patris accessit: angeli anūciauerūt discipulis. Cetera ām superiorem expositionem accipi possunt: quia secretū p̄is bñ intelligit: vbi etiam ante resurrectionē iusto rum anime viuunt cum deo. CAPI. XVII.

Et ait ad discipulos suos: Impossibile est vt nō veniāt scandala. Ue aūt illi p quem veniūt. Utilius est illi si lapis molaris iponat circa collū ei⁹: ⁊ proiçiatur ī mare: q̄ vt scandalizet vnum de pusillis istis.

THEOPHI. Qz pharisei existētes auari conuitiabant christo ō pauptate pdicanti: induxit parabolan diuitis laçari. Deinde cum discipulis cōfert ō phariseis idicans eos scismaticos ⁊ duie vie impeditores eē. vnde dī. Et ad discipulos suos ait: Impossibile est vt nō veniāt scandala. i. impedimenta bone ⁊ deo placite cōuersatiōis. CHRY. Sunt aūt duplicia scādala: quoꝝ hec quidē diuine glorie refragant. hec vero pdeunt solū ad irrogādū fratribus impedimentū. nam excogitatiōes heresū: ⁊ quicūqz ō veritatē fit frno: diuine glorie refragant. Non tamē ad pſens memorari videnī huiusmodi scandala: sed magis ea que cōtigunt inter amicos ⁊ fratres: sicut iurgia: detractiōes: ⁊ huiusmodi. vn de postea subdit: Si peccauerit i te frater tu⁹ rē. THEO. Uel dicit: q necesse est emergere multa pdicatiōis ⁊ veritatis obstacula: sicut pharisei impediebāt christi pdicationes. Querūt autez aliqui: Si necesse est vt veniāt scandala: cur dominꝰ arguit scādaloꝝ auctorē: Segtur enī: Ue aūt illi p quē veniūt: Quicqd enim parit necessitas: veniale est. Sed attēde q̄ necessitas ista ex libero arbitrio sortit originē. videdes. n. dñs q̄luter boies initunt malo: nec pponūt aliqd bo ni: dixit q̄ q̄tū est ex cōsequētia eoꝝ que videnī necesse est cōtingere scādala: sic ⁊ si medic⁹ videt quēq̄ mala dieta vte tē dicat: necesse ē hūc egrotare. ⁊ iō inducēti scādala ve dicit: q̄ penā ei cominat dicēs: Utili⁹ ē illi si lapis molaris iponat circa collū eius: ⁊ pyciatur ī mare: q̄ vt scandaliçet vnū de pusill'istis. BEDA. Scōz morē puincie paleſtine loqtur: cū maiozū criminū apō veteres iudeos fuerit pena: vt ī profundū ligato saxo demergerent. ⁊ reuera vtil⁹ est innocūi pena q̄uis atrocissima tpali tñ vitā finire copotā: q̄ frīno cēte morte aīe mereri ppetuā. Recte aūt g scādaliçant pōt pusillus appellatur. g. n. magn⁹ est: qōcūqz viderit: qōcūqz passus fuerit: nō declinat a fide. Inquantū ergo sine pecca to possum⁹: cuitare p primoꝝ scandalū debemus. Si autem de veritate scandalū sumitur: vtilius pmittitur scandalū q̄ veritas relinquatur. CHRY. Per scandaliçantis autem penam brauiū saluantis addisce. nisi eniz vnius aīe sal⁹ eēt sibi nimiū cure: nō cōminaretur scādaliçatib⁹ tantā penā.

¶ Attendite vobis. Si peccauerit in te frater tuus: increpa illum: ⁊ si penitentiam egerit: dimitte illi. Et si septies in die peccauerit ī te: ⁊ septies in die conuersus fuerit ad te dicens: Penitet me: dimitte illi.

AMBRO. Post diuitē q crucia⁹ ī penis: subiacet pceptū venie largiēde bis qui se ab erroze conuertūt: ne quem desperatio nō reuocet a culpa. vnde dicitur: Attendite vobis.

THEO. q. d. Necesse est scādala cōtingere: nō tñ necessariū est vos perire si peccaueritis: sicut non est necesse oues perire lupo venēte: si vigilet pastoꝝ. Et qñ multe sunt scandaliçantium differētie: quidam enim sunt insanabiles: quidam sanabiles. Et ideo subiūgit: Si peccauerit in te frater

tu⁹ increpa illū: ⁊ si penitētiā egerit: dimitte illi. AMBRO. Ut neqz difficilis venia nec remissa sit idulgentia. neqz austera percellat iuectio: vel cōuentia nō iuitet ad culpam. vñ ⁊ alibi dī. Corripe ipm inter te ⁊ ipm solū. plus enī pfic amica correctio q̄ accusatio turbulenta. Illa pudorē icutit hec idignatiōez mouet: seruet potiꝰ q̄ prodi metuat g moueat. Bonū quippe est vt amicū magis te⁹ corripi credat: q̄ inimicū. Facilius enī psilys acquiescit: q̄ iniurie subeunt bit. Infirm⁹ custos diuturnitatis est timor: pudor aūt bon⁹ magr officy. g. n. meruit reprimi: nō cmēdari. Pulchre aūt posuit: Si peccauerit in te. Nō. n. ē eq̄ditio ī deū boiemq̄ peccare. BEDA. Intuēdū est aūt qz nō passim peccāti dimittere iubet: sed penitentiā agenti. bo⁹ ordine scandala declinari possum⁹: si nullū ledam⁹: si peccātē çelo iusticie corripim⁹. si penitēti misericordie viscera pādim⁹. THEO. Sz q̄ret aliqs: Si cū pluries idulserī fratri: iterū fit nocitꝰ: qd agēdū ē secū: Jō qōni huic rūdēs subdit: Et si septies in die pecca. in. te: ⁊ septi. ī die cōuer. fue. ad te dicens: peni. me: dimitte illi. BEDA. Septenario numero nō venie dāde terminus ponit: sed vel oīa pcta dimittēda vel sp penitenti dimittēdū pcipit. Solet enī sepe p septē cuiusqz rei aut tpis vniuersitas indicari. AMBRO. Uel qz septima die requit de⁹ ab opibus suis: post hebdomadā isti⁹ mūdi regnū bis diuturna, pmittit vt quēadmodū mala istius mūdi opa cessabunt: ita ēt vindicte seueritas conquiescat.

¶ Et dixerūt apostoli dño: adauge nobis fidem. Dixit aūt dñs: Si habueritis fidem sicut granū synapis dicetis huic arbori moro eradicare: et trāsplantare in mare: ⁊ obediet vobis.

TEHO. Audiētes discipuli dñz de quibusdā arduis differentē puta de pauptate ⁊ scandalis euitādis petunt sibi fidez augeri: p qua possent pauptatē sequi. nihil enī adeo cultum suggerit pauptatis sicut credere ⁊ sperare in dño ⁊ vt p fidē scādalis valeāt resistere. vñ dī: Et dixe. apost. do. adauno fidē. GREGO. xxv. moza. Utqz iā accepta p initiū fu erat q̄si p augmētū graduū ad pfectionē veniret. AVGV. de que euan. Pōt qdē intelligi hāc fidē sibi augeri postulasse q̄ crednt ea que nō videnī: ſz tñ dī et fides rez q̄ñ non vis sed ipsis reb⁹ pūtibus credit q̄ futurū ē: cū iā p spēm manifestā se ꝓtēplādū pbebit scis ipa dei sapia p qua fcā sūt oia. THEO. Dñs aūt oñdit eis q̄ bñ peterēt: ⁊ q̄ credere ōberēt cōstāter: oñdēs eis q̄ fides mlta pōt. vñ segt: Dixit aūt do. Si. ha. fi. si. gra. ſy. di. huic ar. mo. era. ⁊ trāsplā. ī mare. ⁊ obe. vobis. Duo magna cōcurrūt in idē trāspositio: radica ti i terra: ⁊ plātatio ī mari. qd. n. ī vndis plātat: p q̄ duo virtutem fidei manifestat. CHRY. Mentionē autem facit synapis: qz eius granū ⁊si sit puū q̄titate. est tñ ptāte virtutis omnibus. Insinuat igit q̄ mūnū sue fidei magna pōt. Si aūt morū nō trāsposuerūt apli nō calūnieris non enim dixit. Trāsferetis: ſz Trāsferre poteritis ſz noluerūt: qz opⁿ non erat cum maiora fecerint. Queret autem aliquis: Quō christus dicit mīma partē eē fidei q̄ morū vel montem pōt trāsponere cū paulus dicat hāc esse oēm fidē. q̄ mōtes trāsfert. Dicendum igit est q̄ apls attribuit toti fidei montem trāsponere nō tanq̄ tota fides solū hoc possit. sed qz hoc carnalibus magnū videbat, ppter eminētiā corpis. BEDA. Uel fidē pfectā dñs hic grano synapis ꝓpat eo q̄ sit ī facie humilis ⁊ in pectore feruēs. Mystice aūt per morum: cuius colore sanguineo fructus ⁊ virgulata rubent: cuāgeliuz crucis exprimit: q̄ p fidē aplorū de gente iudeoruz: in qua velut ī stirpe: generis tenebat: verbis predicationis eradicata ⁊ ī mare gentium plantata est. AMBRO. Uel hoc dī quādo fides spūs excludit immundum. nam fructus morī primo albet in floze qui inde iam formatus erubilat maturitate nigrescit. Diabolus quoqz ex albenti angelice floze natu-

re nāe ⁊ prāte rutilanti prcuaricatōe deiectus: retro inhoruit. ꝺoze peccati. CHRY. Morū etiam diabolo aptabis. nam sicut morī frondibus vermes alūtur: sic diabolus per cogitationes exoztas ab eo: alit nobis vermē perpetuū. sed hanc morum potest fides ab aiabus nostris euellere: ⁊ in abyssum demergere.

¶ Quis autem vestrum habens seruum arantem aut pascentē boues: qui regresso de agro dicat illi statiz trāsi: ⁊ recumbe: ⁊ nō dicit: para q̄ cenē: ⁊ precinge te: ⁊ ministra mihi: donec māducem ⁊ bibam: ⁊ post hec tu manducabis ⁊ bibes? Numquid gratiaz habet seruo illi: quia fecit que ei imperauerat? Non puto. Sic ⁊ vos cū feceritis oīa que p̄cepta sūt vobis dicite serui inutiles sum⁹. Quod debuimus facere fecimus.

THEO. Quia fides ꝓpriū possessoꝛē facit diuinoꝝ mādatoꝝ obseruatoꝛē: viuificis eū exoꝛnans operib⁹. exinde videbat boiez ꝛcurrere posse superbie vitiū. vnde p̄monuit dñs apostolos ne superbiant in virtutib⁹ suis per exēplum conueniens dicens. Quis autem ve. habens seruum arantē aut bo. pascen. qui regred. de agro di. illi: sta. tran. ⁊ recumbe. AVGV. de que. cuan. Uel aliter. Hanc ergo fidem presentissime veritatis plerisqz non intelligentib⁹ videri potest dñs: discipulis suis nō ad id qō petierāt respōdisse. Difficile aūt mihi apparet nisi intelligamus ex fide in fidem. n. i. ex fide ista qua ministratur deo: in eam fidem significasse transferi vbi fruantur deo. Augebit enim fides cū primo verbis predicantibus: deinde rebus apparentibus creditur: sed illa contēplatio summaz quietem habet: que ī eterno dei regno retribuitur. Sūma vero quies illa pmiuz est iustoꝝ laborum qui ecclesie administratione peragunt. ⁊ ideo q̄uis in agro aret seruus aut pascat: hoc est in vita secul⁹: vel terrena verset negocia: vel stultis boib⁹ tāq̄ pecoribus seruiat. opus est vt post illos labores domi veniat: hoc est ecclesie societur. BEDA. Uel ser⁹ ō agro egreditur: cum intermisso ad tempus opere predicandi ad conscientiam doctoꝛ recurrit: sua secū acta vel dicta retractās: cui non statim dñs dicit: Transi ō hac vita mortali: Recūbe. ī eterna sede beate vite fouere. AMRBO. Intelligitur enim qz nullus recūbit nisi ante trāsierit. deniqz ⁊ moyses ante trāsiuit vt magnū visū videret. Sicut ergo tu non solū ñ dicis suo tuo: Recumbe: sed exigis ab eo aliud ministeriū: ita nec in te patitur dñs vnius vsum esse operis ⁊ laboris: quia dum viuimus debem⁹ ei ſēp operari. vnde segt: Et non dicat ei: para q̄ cenem: ⁊ precinge te: ⁊ ministra mihi donec manducem ⁊ bibam: BEDA. Jubet parari qō cenet: hoc est post labozem aperte locutionis humilitatem quoqz consideriationis proprie exhibere: tali cena dominꝰ pasci desiderat. precingi autem est mentem humiliataz ab omnibus fluctuantium cogitationum finibus quibus operum gressus impediri solet constringere. nam qui vestimēta precingit: hoc agit ne incedens inuoluatur ad lapsum. Ministrare vero deo. est absqz gratie eius auxilio nihil virium habenti profiteri. AVGV. de que. euan. Ministrātibus etiam: hoc est euangeliçantibus seruis suis mādueat ⁊ bibit dñs confessionem ⁊ fidem gentium. Sequitur: Et post ħ tu manducab⁹ ⁊ bibes. BEDA. Quasi dicat. Post q̄ tue predicationis ope delectatus: tuceqz cōpunctionis epulis fueroꝛefectus: tunc demum transies ⁊ eternis mee sapientie dapibus in eternum reficieris. CYRIL. Docet autem dominꝰ q̄ ius potestatis dñice: quasi debitā subiectionez regrit a famul⁹ cū subdit: Numqd grām hz suo illi: quia fecit q̄ sibi imperauerat? Nō puto. p hoc morbus supbie rollitur. Quid supbis: ignoras q̄ si nō psoluis debitū: periculuz

De sinapi. vide supra in mora. fo. 2. cum sequentibus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

mminet. Si vero persoluas: nullam gratiam facis: fm illud pauli: Si euangeliçauero non est mihi gloria: necessitas.n.mihi ē. veb mihi si nō euāgeliçauero. Cōsidera ḡ q̄ q apud nos dominanť: nō referunt grās: cū alig subditoꝝ ista tuta sibi pſequunť obsega: ſz ex beniuolētia sepⁱ suoꝝ puocātes affectū: maiorē eis appetitū seruiēdi aggenerāt. Sic ꝛ deꝰ petit gdē a nob famulatū iure fuity. vexꝝ q̄ clemens ꝛ bonꝰ ē: honores laborātibꝰ pollicetur: ꝛ superemiet sudoribus subiectoꝝ beniuolētie magnitudo. AMBRO. Nō ḡ te iactes si bñ fuisti: qō facere debuisti. Obsequiť sol. obe perat luna: fuiunt angeli: ꝛ nos ergo non a nob laudē exigamus. vñ cōcludēs subdit: Sic ꝛ vos cū oīa beneſeceritis: dicite Quia serui inutiles sumꝰ: q̄ qō debuimꝰ facere fecimꝰ.

BEDA. Serui gdē q̄ pcio empti. Inutiles: q̄ dñs bonorū nr̄oꝝ nō indiget: vel q̄ nō sunt ꝺdigne passiones bⁱ tpis ad futurā gloriā. Hec igiť est ī hoibꝰ fidei pfectio: si oibus que sunt pcepta impleⁿtis: imperfectos se esse nouerint.

¶ Et factum est: dum iret iesus in hieru. trāsibat per mediā samariā ꝛ galileā. Et cum ingrederet quoddā castellū: occurrerūt ei decē viri leprosi. Qui steterūt a longe ꝛ leuauerūt vocē dicētes: Jesu ꝓceptor: miserere nostri. Quos vt vidit dixit: Jte ostendite vos sacerdotibꝰ. Et factū est dum irent: mūdati sunt. Unꝰ aūt ex illis vt vidit q̄ mūdatⁱ ē: regressus ē cū magna voce magnificans deū. Et cecidit in faciē ante pedes eⁱ gratias agens. Et hic erat samaritanꝰ. Rndens āt iesus dixit: Nōne decē mundati sunt: Et nouē vbi sūt Non est inuentus q̄ rediret: ꝛ daret gloriā deo nisi hic alienigena. Et ait illi: Surge vade: q̄ fides tua te saluum fecit.

AMBRO. Post p̄dictā parabolā reꝓhendunť ig. ati. dr. n. Et fm̄ est dū iret iesus in hieru. trāsibat p mediā samariaꝫ ꝛ galileā. TYTVS. Ut oīdat q̄ samaritani q̄dē beniuoli: iudei vo p̄dictis beneficijs sunt ingrati: erat. n. discordia inter samaritānos ꝛ iudeos: quā ipse q̄si pacificās iter vtrosq̄ trāsit: vt vtrosq̄ ꝛpingat in vnū nomē hoīs. CYRIL. Deinde suā glīā saluator manifestat: attrahēs ad fidem israel. vnde segtur: Et cū ingrederet q̄dā castellū: occurrerūt ei decē viri leprosi: ab vbib⁹ ꝛ oppidis expulsi ꝛ q̄si īmundi ritu legis mosaice. TYTVS. Cōuersabanť aūt ad inuicē: q̄ fecerat eos vnanies cōiter passiōis ꝛ pstolabanť trāsitū iesu solliciti donec aduenientē xp̄m viderent. vnde segtur. Qui steterūt a lōge: eo q̄ lex iudeoꝝ lepā immūdā iudicat lex aūt euāgelica nō externā: ſz internā asserit eē īmūdam.

THEO. A lōge ergo stāt q̄si verecūdātes de īmundicia que eis iputabať: putabāt. n. q̄ xp̄s nō fastidiret ad moduꝫ aliorū. sic ergo abstiterūt loco: sed facti sunt p̄mi deprecādo. prope. n. est dominus oībus inuocātibꝰ eum in veritate. vñ segtur: Et leuauerūt vocē dicētes: Jesu ꝓceptor miserere nr̄i. TYTVS. Dicūt nomē iesu ꝛ lucrificaūt rē. nā iesus ī terp̄tať saluator. Dicūt miſere nobis pp̄ expientiā virtutis eius: neq̄ argentū petētes: neq̄ auꝝ: ſz vt aspectū corpis sanū obtineāt. THEOPHI. Nec simplr obsecrāt eū: nec rogāt eū vt mortalē: vocāt. n. eū ꝓceptorē. i. dñm quo pene vide ⁊ hūc opinari deū. At ipe iubet illis vt oīderent se sacerdotibꝰ. vñ segť: Qō vt vidit dixit: Jte oīdite vos sacerdotibꝰ. Ipsi. n. expiebanť si mūdati fozēt a lepra vl nō. CYRIL. Lex ēt mūdatos lepra iubebat offerre sacrificiū cā purgatiōis. THEO. Jubere ergo eis vt irent ad sacerdotes: nihil aliud innuebat nisi q̄ debebāt curari. vñ sequiť: Et fcm̄ ē dū iret: mūdati sūt. CYRIL. In quo iudeoꝝ pō tifices emuli glīe eiꝰ cognoscere poterāt q̄ inopinate ꝛ mirifice sanat. unt: concedente christo cis salutē. THEO. Cum autem decem essent: nouem qui israelite erant ingrati fuerunt: sed alienigena samaritanꝰ reuersus: voces emittebat benignas. vnde sequiť: Unus autem ex illis vt vidit: quia mundatus est regressus est cum magna voce magnifi. deum. TYTVS. Dedit autem ei approꝑinquandi fiduciam suscepta purgatio. vnde sequitur: Et cecidit in faciaꝫ suā ante pedes eⁱ gratias agens. Ex ꝓbuitu supplicatione fidem sum simul cum beniuolentia pādēs. Sequiť: Et hic erat samaritanꝰ. THEO. Dinc poterit q̄sq̄ conꝫcere: q̄ nihil ipedit quēq̄ facere deo ꝛ si de genere ꝓbrano. ꝓesserit: dūmodo bonū gerat ꝓpositū. Nullus etiā natus ex sanctis superbiat: nouē enī q̄ israelite erāt: ingrati fuerūt. vñ sequiť: Respōdens aūt iesus dixit: nōne decē mūdati sūt: ꝛ nouē, vbi sūt: Nō ē inuēt⁹ qui rediret: ꝛ daret glāz deo nisi hic alienigena. TYTVS. Per hoc oñdit q̄ ꝓmptiores ad fidem erant alienigene: lentus enī erat ad fidē israel. vnde subuit: Et ait illi: surge: vade: q̄ fides tua te saluū feē.

AVGV. de q̄. euā. Mystice aūt leprosi intelligi possunt: q̄ sciam vere fidei nō habētes varias doctrinas pfitenť errores. Nō enī absc̄dūt ipitiā suā: sed p̄ suma peritia ꝓferunt in lucē: ꝛ iactantiā fmonis oñdūt. Colotis q̄ppe vitiis lepra est. vera ergo falsis inordinate pmixta ī vna disputatiōe vt narratiōe hoīs tāq̄ in vni⁹ corporis coloꝛe apparēte significat lepram tanq̄ veris falsisq̄ colorꝫ locis: humana corpora variante atq̄ maculante. Di aūt taꝫ vitādi sūt eccle: vt si fieri pōt longiꝰ remoti magno clamore xp̄m iterpellēt. Qꝛ autē ꝓceptorē eū inuocauerūt satis puto vere lepra falsā esse doctrinā: quā bonꝰ ꝓceptor abstergat: Nullū aūt eoruꝫ qbꝰ hec corpalia būficia dñs pstitit: incnit misisse ad sacerdotes nisi leprosos. sacerdotiū. n. iudeoꝝ figura fuit sacerdotij qō ē ecclīa. Cetera aūt vitia p scipm interī cōscia dñs sanat ꝛ corrigit. Doctrina v vel ibuēdi p sacramēta vel cathecizādi p fmonē potestas eccle tributa ē. Qui dū irēt mūdati sūt. q̄ gentiles: ad quos venerat petrus nōdū accepto baptismatis sacramento per qō spiritaliter ad sacerdotes peuenit: infusione spūssancti declarant. Quisquis ergo in ecclesie societate doctrinā integrā verāq̄ assequatur. eo q̄ manifestatur varietate mendaciorū tāquam lepra carnalisbic tamen ingratus deo mundatoꝛi suo gratiarum agendarum pia humilitate nō prosternitur similis est illis de quibus dicit apostolus: q̄ cum deum cognouissent: non vt deum magnificauerunt aut gratias egerunt: ideo tales in nouenario numero tanq̄ imperfecti remanebunt. Nouem enim indigent vno vt quadam vnitatis forma coagulentur vt. x. sint. Ille autem qui gratias egit vnice ecclesie significatione approbatus est. Et quia illi erant iudei amisisse per superbiam declarati sunt regnum celorum. vbi maxime vnitas custoditur. Iste vero qui erat samaritanus quod iterpretatur custos: illi a quo accepit tribuēs quod accepit fm illud: Fortitudinem meam ad te custodiam: vnitatem regni bumili deuotione seruaut. BEDA. Lecidit aūt in faciē: quia ex malis que se ꝓpetrasse meminit erubescit q̄ surgere ⁊ ire ꝓcipiť. q̄ qui ifirmitatē suam cognoscens humiliter iacet p̄ diuini verbi consolationē ad fortia opera ꝓficere iubetur: si autem fides saluū fecit eum qui se ad agendas gratias inclinauit: ergo perfidia pdit eos q̄ de acceptis beneficijs ꝺo dare gloriam neglexerunt. Quapropter fidē per humilitatem augeri debere sicut in parabola superiori decernitur: ita hic ipsis rebus ostenditur.

¶ Interrogatus autem a phariseis quando venit regnum dei: Respondens eis dixit: Non venit regnum dei cum obseruatiōe: neq̄ dicēt: ecce hic aut ecce illic. Ecce enī regnū dei ītra vos est.

CYRIL. Cū saluator īsermonibꝰ quos ad alios dirigebat frequēter regnū dei meminisset: ob hoc pharisei cū deridebāt. vñ dr: Interrogatus aūt a phariseis q̄n venit regnū dei regnū q̄si irrisorie dicerēt: aūq̄ vēiat: de quo loq̄ris mozs crucis te occupabit: dñs aūt patiam oñdēs: increpauit. nō increpat: sed potiꝰ malos exītes suo nō dedignat rīsio. Segť. Rndit eis ꝛ dixit: Nō venit regnū dei cuꝫ obseruatione. q. d. nō queratis de tēporibus qbꝰ iterū īstabit tp̄s regni certe loq̄. BEDA. Illō. n. tp̄s neq̄ ab hoīb⁹ neq̄ ab āgelis pōt obseruari: sicut tp̄s incarnatiōis ꝓphetarū: vaticinys ꝛ angelo ē manifestatus. ꝓconys. vñ subdit: Neq̄ dicēt: Ecce hic aut ecce illic. Uel aliter: Interrogant de tpe regni dei qui ē ifra dr: Existimabāt q̄ venīte hierosolymā dño ꝛfci ī regnū ei manifestaret. vñ dñs rndet: regnū ei ñ venit cū obseruatiōe. CYRIL. Solū āt ad vtilitatē cuiuslibet hoīs ē fatet illō qō subdiť. Ecce. n. regnū ei ītra vos ē. i. in vīs affectib⁹: ꝛ ī ptāte vra id cape. pōt. n. glibet hō iustificaꝰ p̄ fidē xp̄i ꝛ vtutib⁹ ornatꝰ regnū obtīere celorū. GREGO. naçā. Ul fozsitā regnū nob ī situ dic ēditam aiabꝰ nr̄is leticiā p̄ spūmsciꝫ: ea. n. ē velut imago ⁊ arra pmiꝛis leticie ī futuro seculo sāctoꝝ aie gaudēt. BEDA. Ul regnū dei scīpz dic ītra illos positū hoc est in cordibus eorum p̄ fidem regnantem.

¶ Et ait ad discipulos suos: Uenient dies q̄n desideretis videre vnū diē filij hoīs et nō videbitis. Et dicēt vobis: ecce hic et ecce illic: Nolite ire: neq̄ sectemi. Nā sic fulgur coruscās de sub celo in ea que sub celo sunt fulget: ita erit filius hoīs ī die sua. Primuꝫ autem oportet illum multa pati ꝛ reꝓbari a generatione hac.

CYRIL. Quia dns dixerat: Regnū dei ītra vos ē: voluit discipulos eē paratos ad patiam: vt effectū strēnui ītrare valeāt regnū dei: predicit ergo eis: q̄ anteq̄ de celo veniat: in fine seculi psecutio irruet sup eos. vñ dicit: Et ait ad discipulos suos. Uenient dies q̄n ꝺsideretis videre vnū diē filij hoīs ī q̄ videbitis: significās q̄ tāta erit psecutio q̄ vnū diē ei videre cupiāt: illi. s. tpis: quo adhuc ꝺuersabanť cū xp̄o. sane iudei xp̄m mītis angustiauerūt ipropery ꝛ iniurys sed ꝓpatione maloꝝ maioꝝ minoza eligēda videť. THEO. Luc. n. absq̄ sollicitudine viuebāt: xp̄o cos ꝓcurāte ꝛ ꝓtegente sed futuꝝ erat q̄n xp̄o absente traderenť periculis: ad reges ꝛ ꝓncipes ducti: ꝛ tūc tp̄s p̄mū caperēt q̄si trāgllum.

BEDA. Ul diē xp̄i dic regnū ei⁹ qō speramꝰ futurū: ꝛ bñ dicit vnū diē: qꝛ ī illa beatitudinis gloria tenebraꝝ interruptio nulla ē. bonū ergo ē diē xp̄i ꝺsiderare nec tñ magnitudie ꝺsidery nobis sōnia figere ꝺbemꝰ q̄si instet dies dñi. vñ segtur: ꝛ dicēt vobis: Ecce hic: ecce illic: nolite ire: neq̄ sectemini. EVSE. q. d. Si aduenīēte antichristo forma ō eorum. ter. q̄si apparuerit xp̄s: nō egrediamini: neq̄ sequamini. naz impossibile ē eū q̄ semel ī terra visus ē: iterum ī angulis terre ꝺsari: Erit igiť hic de quo dr nō verꝰ xp̄s: manifestuꝫ a. signū secundi aduentus salutoris nostri hoc ē q̄ subito totis orbis claritas eiꝰ aduent. eplebit. vñ segť: Nā sic fulgur coruscans de ce. in ea q̄ sub ce. sūt fulget: ita erit filiꝰ hoīs in die sua. Nō. n. apparebit sup terrā ambulans: sicut quidam homo cois: sed vniuersaliter irradiabit: oñdens cunctis in eo ꝓprie deitatis. BEDA. Et pulchre ait. Coruscās de sub celo. q̄ iudiciū sub celo: hoc est ī aeris medio gerēt fm illud apli: Simul rapiemur cū illis in nubibus obuiam xpo in aera. Si aūt dñs in iudicio sicut fulgur apparebit nullus tunc in sua mente latere ꝓmittiť. qꝛ ipso iudicis fulgore penetrantur. potest aūt hec dominī respōsio ꝛ de illo eius aduentu quo quotidie venit in ecclesia accipi. Intantum enī sepe hereticī turbauerunt ecclesiam: dicendo in suo dogmate fidem christi manere: vt fideles illoꝝ temporum defide rarēt dñm vel vno die si fieri posset redire ad terras: vt p se ipm quo se bēat fidei veritas intimaret. Et nō videbitis inquit: nō ē op⁹ corporali visione dñm redire: q̄ semel per vniuersū mūdū euāgelij vigoꝛe exhibuit. CYRIL. Opinabanť aūt discipuli q̄ vadēs hierosolymā stati oñderet regnū dei. Hāc igī opinionē resecās notū facit eis q̄ ꝑmo decebat eū salubꝛē passionē sufferre: deinde ad patrē ascēdere ꝛ desup fulgere: vt orbē terraꝝ ī iustitia iudicet. vñ subdit: Primū āt oꝝ illū multa pati: ꝛ reꝓbari a gene. hac. BEDA. Generatiōez nō tñ iudeoꝝ: vexꝝ et oīum reꝓbꝰ appella. a quibus et nūc filius hoīs in corpoze suo: hoc ē in ecclesia multa patitur ꝛ reꝓbatᵒ. Inserit aūt de sua passione loquens de gloria sui aduentꝰ vt doloꝛē passiōis spe promisse clarificationis mitigarent: simulq̄ seipsos pararent: si gloriam regni diligerent mortis non horrere periculuꝫ.

¶ Et sicut factuꝫ ē in diebꝰ noe: ita erit ꝛ i diebus filij hoīs. Edebāt ꝛ bibebāt: vxores ducebant: ꝛ dabanť ad nuptias vsq̄ in diē qua intrauit noe ī archā: ꝛ venit diluuiū ꝛ pdidit oēs. Similiter sicut factuꝫ est in diebus loth. Edebāt ꝛ bibebāt: emebant: vendebāt: plātabāt ꝛ edificabant: qua die autem exiit loth a sodomis: pluit ignez ꝛ sulphur ꝺ celo ꝛ omnes perdidit. Secundū hec erit qua die filius hominis reuelabitur.

BEDA. Aduētū dñi q̄ fulguri cito trāsitolāti ꝓparauerat. nunc cōparat diebus noe ꝛ loth: q̄ī repentinus mortalibus supuenit interitꝰ. vnde dicit: Et sicut fa. ē ī diebus noe ita erit ī die filij hoīs. CHRY. Quia. n. tūc non crediderunt cōminatoꝛibus verbis passi sunt repente reale iudicium: eoꝝ autē incredulitas ex aia lēta ꝓcedebat: nā quecūq̄ vult aliq̄s ꝛ intēdit: ea ēt expectat. vñ segť: Edebāt: ꝛ bibebāt: vxores ducebāt ꝛ dabant ad nuptias vsq̄ in diē qua intrauit noe ī archā ꝛ vēit diluuiū: ꝛ pdidit oēs. AMBRO. Bñ cāz diluuij ꝺ nostris assertᵒ ꝓcessisse peccatis q̄ deꝰ malū nō creauit: ſz nr̄a sibi merita repperūt ñ q̄ ꝓiugia danť: neq̄. n. alimēta dānatur: cū ī istis successiōis: ī illā nāe subsidia sint: ſz ī oībus modus q̄rit. q. gd. n. abūdāti ē: a malo ē. BEDA. Mystice āt noe arcā edificat: cū dñs ecclīā ō xp̄i fidelibus q̄si lignis lenitatis adunādo ꝓstruit. quā ꝓfecte ꝓsūmatā ingredit: cuꝫ hāc ī die iudicij p̄sentia sue visionis eternꝰ hītator illustrat. sed cū arca edificať: iniq̄ luxuriāť. cū vo itrať itereūt: q̄ qui sāctis hic certātibꝰ isultāt: eis illic coronatis eterna dānatione plectētur. EVSE. Q̄ vo vsus ē dns exemplo diluuij: ne putaret aliqs futurum diluuiū ex aqua: vtitur secundo exemplo loth docēs modū perditionis impioꝝ: q̄ igne dimisso celitus supercuenret impys ira dei. vñ subdiť. Similiter sicut factū est ī diebus loth. edebāt ꝛ bibebāt: emebant: vendebant. plantabāt ꝛ edificabāt. BEDA. Prætermisso illo īfādo sodomoꝝ scelere: sola ea que leuia vel nulla putari poterāt delicta ꝓmemorat. vt intelligas illicita quali pena feriant: si licita īmoderatius acta igne ꝛ sulphure puniuntᵒ. Sequiť. Qua die aūt exiit loth a sodo. pluit ig. ꝛ sul. de celo ꝛ oēs perdidit. EVSE. Nō prius dixit ignez celitus decurrisse sup ipios sodomoꝝ q̄s loth exisset ab eis: sicut ꝛ diluuiū nō prius terre īcolas perdidit q̄ī noe arcam intrasset. q̄ q̄diu noe vel loth ꝺuersabanť cū ipys: deus non irrogabat iram: ne vna cū peccatoꝛibus deperirēt. volens autem eos perdere subtraxit iustum: sic ꝛ ī ꝓsūmatione seculi non prius erit finis q̄s omnes iusti sint semoti ab impys. vnde sequiť: Sicꝫ hec erit. qua die filius hominis reuelabiť. BEDA. Quia qui interim non apparens oīa videt tunc apparens oīa iudicabit apparebit autem iudicaturus eo maxime tpe quo cunctos iudiciꝰ eius oblitos: huic seculo cor sperierit esse mācipatos. THEOPHI. Postq̄. n. venerit antichꝛs

boies fiēt lasciui: dediti enormib⁹ vitys: fm illō apl̄i: Uoluptatū amatores magis q̄ dī. fi. n. antichrist⁹ ē cuiuslibz pctī habitaculū qđ aliud iferet misero tūc tpis hoīz generi nisi sua. ꝛ hoc dñs inuit per exempla diluuij ꝛ sodomitar. BEDA. Mystice aūt loth: g interpraī declinās: ē popul⁹ electoz: g dū insodomis. i. iter reprobos vt aduena moratur: quātū valet eorū scelera declinat. Exeūte aūt loth: sodoma perit: q̄ in cōsummatiōe seculi exibūt angeli ꝛ separabunt malos de medio iustoz: ꝛ mittēt eos ī caminū ignis. Ignis tñ ꝛ suphur q̄ de celo pluisse ꝑmemorat: nō ipaz pennis suppliciy flāmā: sed subitaneū dolorē illius significat aduentū. n.

¶ In illa hora q̄ fuerit ī tecto: ꝛ vasa eī⁹ in domo nō descendat tollere illa: ꝛ q̄ in agro similiter nō redeat retro. Memores estote vroris loth. Qui cunq̄ quesierit animam suam saluaz facere perdet illaz. Et qui cūq̄ pdiderit illā vivificabit eā.

AMBRO. Quia pp̄. probos necesse ē vt pbi in hoc seculo cōtritionē cordis aīq̄ patiant̄: quo vberiorē mercedē accipiāt: in futur̄ gbusdā remedys instruunt̄ cū dī. In il. bo. q̄ fue. in tecto: ꝛ vasa eius in domo: nō descēdat tollere illa. Hoc est sīgs supiora iā domus sue eminentiūq̄ virtutū culmen ascēdit: ad terrena mūdi huī⁹ operanō accedat. AVGV. de que. euan. In tecto. n. ē: qui excedēs carnalia tanq̄ in aura libera spiritaliter viuit. vasa. n. ī domo sunt sensus carnales quib⁹ ad iuestigādū veritatē que ītellectu capiī: multi vtentes penitus errauerūt. Laueat g̃ spiritalis hō: ne in die tribulationis rursus vita carnali que p̄ sensus corporis pascit̄: delectar⁹ ad vasa huius mūdi tolleda descendat. Segī: Ego q̄ i agro simil̄r nō rede. retro. i. qui operaī in ecclesia: sicut paulus plantans: ꝛ sicut apollo rigās: nō respiciat spē seculare cui renunciauit. THEOPHI. Hec autez oīa matthe⁹ pro captōe hierosolymoz a dño dicta fatetur: vt supueniētib⁹ romānis ꝛc domi cōsistentes descēdere deberēt p quocunq̄ necessario: sed protinus arripe fugā: nec in agro manētes redire domū. Et nimiz in captiē hierosolymoz ostat hec euenisse: itez foze vētura in antixp̄i aduētu: magis aūt in ipso tpe cōsummatōis cū ꝛ tūc itolerabilis sit futura cal. nitas. EVSE. Innuit ergo p̄ hoc futurā eē psecutionē a filio pditionis in xp̄i fideles. Diē igī illā vocat tēpus p̄cedens finē mūdi: in quo qui fugit nō reuerta. ꝛ amittens bona nō curet. nec imitet cōiugē loth que post fugā in exitu de ciuitate sodomoz reuersa mortua ē ꝛ colūna salis effecta. vñ segī: Memores estote vroris loth. AMBRO. Que iō q̄ retrosperit pdidit nature sue munus. Retro. n. sathanas: retro. n. sodoma. quapropter fuge intemperantiā: declinato luxuriā: nec ordare q̄ ille qui se veteribus studys non reflexit: ideo euasit: quia puenit ad montem. Ille qñ ad posteriora respexit nec mariti adiuta suffragio ad montē puenire potuit: sed remansit. AVGV. de q̄. euan. Significat igitur vroz loth. eos qui in tribulatiōe retrospiciunt: ꝛ se a spe diuine promissiōis auertūt: ꝛ ideo statua salis facta est: vt admonēdo hoīes ne hoc faciāt: tanq̄ cōdiat corpoz ne sint fatui. THEOPHI. Cōsequenter subiungit subsequētia premissoz dicēs quicunq̄ q̄sie. sal. ani. pdet il. q. d. Nō querat aliquis in psecutionibus antichristi curare propriā aīam: nā pdet eā: quisq̄s aūt cedibus ꝛ periculis se dederit: saluus erit. vnde sequitur. Et quicunq̄ pdiderit il. vivifi. eā. Nequaq̄ se tyranno subyciens pp vite amorē.

CYRIL. Qūo ēt aliqs pdat ppriā aīaz: vt saluā eā faciat. mānifestat paul⁹ dicēs de gbusdā g carnē suā crucifixerunt. cū vitys ꝛ cupiscētys: labor. s. ꝛ pictate aggredientes agōes.

¶ Dico aūt vobis. in illa nocte erunt duo ī lecto vno vnus assumet̄ ꝛ alter relinquetur. Duc erūt molentes in vnū: vna assumet̄ ꝛ altera relinquet̄

Duo in agro: vnus assumetur ꝛ alter relinquet̄. Residentes dicunt illi: Ubi dñe? Qui dixit illis. Ubicūq̄ fuerit corp⁹: illuc ꝙgregabūtur aq̄le.

BEDA. Dixerat supra dñs eū q̄ i agro sit retro redire nō debere: q̄ ne de his tñ qui apte de agro redituri: doc ē palā dñm negaturi sūt dictū putares: pgit oñdere nonnullos eē q̄ cū facie hre ī anteriora videant̄: aio tñ retro respiciūt. vñ dr. Dico aūt vo. In illa no. erūt duo ī lecto vno. vn⁹ assumetur: ꝛ alter reliquet̄. AMBRO. Bñ nocte dicit: q̄ aūt ꝛps hora tenebrarū ē: eo q̄ pectorib⁹ hoī. n tenebras antiꝛps infundat: cū dicat se eē xp̄m. ꝛps aūt sicut fulgur coruscans fulget vt in illa nocte resurrectiōis gl̄az videre possimus.

AVGV. d. q. euā. Uel in illa nocte dicit: hoc ē ī illa tribulatiōe. THEO. Uel iopinatū docet eē xp̄i aduētū: q̄ futurū eē noctu docemur. Cū aūt dixisset diuites vir saluari: cōdit q̄ nec oēs diuites pereūt: nec oēs pauper saluāt̄. CYRIL. Per duos. n. exp̄tes ī vno lecto vī ōsignare diuites q̄ escētes ī mūdanis delicys. lect⁹ nāq̄ signū getis ē. ñ aūt q̄cūq̄ diuicys affluūt sūt ipy: sed aliqe ē pb⁹ ꝛ ī fide electus. hic igit̄ assumet̄. alter vo q̄ talis nō existit dimittet̄. Descendēs. n. dñs ad iudiciū mittet āgelos suos q̄ ceteris ī terra ō relictis penā passuris scōs ꝛ iustos ei adducēt. fm illō apl̄i: Rapiemur ī nubib⁹ obuiā xp̄o ī aera. AMBRO. Uel exvno strato ifirmitatis humāe vnus relinquit̄. i. improbat̄ alter vo assumit̄. i. rapit̄ obuiā xp̄o ī aera: Sequit̄. Duc erūt molen. in vnū: vna assumet̄ ꝛ altera relinquet̄. CYRIL. Per molētes inuere videnī paupes ꝛ pressos laboribus ad q̄ēt ptinet quod subdit̄: Duo ī agro vnus assumet̄ ꝛ alter relinquet̄. In his. n. nō modicū differt: nā bi sarcinā paupertatis viriliter sustinēt vitā agētes honestā ꝛ humilē q̄ assumētur. bi vero sunt ad ꝓphana ꝓmptissimi qui relinquentur.

AMBRO. Uel p molentes significari videnī q̄ ex occultis alimenta querūt: ꝛ apertū ex iferioribus pferunt. Et forte tasse mūdus iste pistrinū ē: aīa aūt nostra velut quodā carcere ī cludit corpali. In hoc ergo pistrino vel synagoga: vī aīa obnoxia delictis triticum molendo madefactum ꝛ grani humore corruptū nō pōt ī teriora ab exterioribus separe: ꝛ ideo relinquit̄: quia eius similago displicuit. At vero sancta ecclesia vel anima nullis maculata ꝓtagys delictorum: que tale triticum molit: quod solis eterni caloze torridū bonam similaginē de penetralibus boium deo offert. Qui sint autē agricole possumus reperire si aduertamus duas mentes eē in nobis vnā exteriozis hominis q̄ corruꝑit̄: aliā ī teriozis que per sacramētum renouat̄. Iste igit̄ sūt operantes ī agro nostro: quaz altera bonū fructū diligentia dat: altera amittit in curia. Uel duos populos interpretemur in hoc mūdo qui agro ꝓparātur: quoz alter qui fidelis ē assumitur: alter qui infidelis ē relinquitur. AVGV. de que. euā. Uel trigenarios hoīz hic videntur significari: vnū eoz q̄ ocium ꝛ q̄etem eligunt: q̄ neq̄ negocys secularibus neq̄ ecclesiasticis occupati: q̄ illoz quies lecti noīe significata est. alterum eorum que in plebibus ꝓstituti regunt̄ a doctozibus: agentes ea que sunt huius seculi: quoꝛ ꝛ feminarū noīe significant: q̄ consilys ꝓlatoz regi bis expedit: ꝛ molētes dixit: quia ē pozaliū ozbē negocioz atq̄ circuitū vertūt: quasi tñ ī vno molentes dixit inquātū de istis rebus ꝛ negocys suis ꝑdent vsibus ecclesie. Tertiū genus ē eorū qui operantur i ecclie mysterio tāq̄ i agro dei. In his ergo tribus generibus bina sunt rursus genera hoīz ī singulis: quoz aliqui in ecclesia ꝑmanēt q̄ assumūt̄ aliqui cadūt q̄ relinquūt̄. AMBRO. Nō. n. iniqu⁹ ē de⁹: vt pares studys ī societate vitēdi atq̄ discreta actuū q̄litate meritoz remūeratiōe discernat. Nō aūt merita hoīum copule vsus exeq̄t: q̄ nō oēs q̄ adoriūt efficiūt: sed q̄ perseuerauerit vsq̄ in finem hic saluus erit.

CYRIL. Quia ergo dixit q̄ gdam assumerentur vtiliter q̄ ene. iquirūt discipuli quo assumerentur. vnde sequitur:

Residentes dicūt illi: Ubi dñe? BEDA. Duo aūt saluatoz interrogatus vbi. s. sint boni assumēdi: ꝛ vbi mali relinquendi vnū dixit: aliud subintelligendū religat. vnde legī: Quo dixit eis: Ubicūq̄ fuerit corpus. ibi. ogre. ꝛ aqle. CYRIL. q. d. Si cut deiecto cadauere aues quaz pabulū sūt carnes ad illō q̄uniūt: ita cū venerit filī⁹ hoīs: tūc oēs aqle. i. sancti cōcurrēt ad eū. AMBRO. Justoz enī aīe q̄glis ꝓpanī. eo q̄ alta perāt: humilia derelinquāt ꝛ longeuā ducere fr̄unt eternitatē de corpore aūt dubitare nō possumus marie si meminerimus q̄ a pilato ioseph corpus accepit: Nōne tibi videtur aqle circa corp⁹ mūeres apl̄oz q̄ conuēt̄ circa dñi sepultura? Nōne tibi videtur aqle circa corpus q̄ veniet ī nubib⁹ ꝛ videbit eū oīs oculus? Est enī corpus de quo dictū est. Caro mea vere ē cibus. Circa hoc corpus aqle sunt: que circūuolāt spiritalib⁹ alis. Sūt ēt circa corp⁹ aquile q̄ credunt ihesū xp̄m in carne venisse. Et ē ecclesia in q̄ p baptismi grām spiritu renouamur. EVSE. Uel p aglas mortua aīa lia de pascētes ꝓncipes huī⁹ seculi ōnotant̄. AVGV. de cō. euā. Dec aūt ē lucas hic ponit: nō ī eo sermone ī quo matthe⁹ vel recordat̄ ꝓoccupādo vt ꝑus cōmemoraret: que post a dño dicta sūt: vel bis a dño dicta facit intelligi. CAPI. XVII.

Dicebat aūt ꝓabolā ad illos q̄ñ oz semp orare ꝛ nō deficere: dicēs: Judex qdā erat ī quadā ciuitate: q̄ deū nō timebat: ꝛ hoiez nō reuerebat. Uidua aūt qdam erat ī ciuitate illa ꝛ veniebat ad eum dicens: Uindica me de aduersario meo. Et nolebat p multū tps. Post hec aūt dixit intra se. Et si deū nō timeo nec hoiem reuereor tñ q̄ molesta ē mihi hec vidua vindicabo illā: ne i nouissimo veniēs sugillet me. Ait aūt dñs: Audite qđ iudex iniquitatis dicit. Deus aūt nō faciet vindictā electoz suoz clamātiū ad se die ac nocte: ꝛ patiētiā hābet ī illis? Dico ūt vobis: q̄ cito faciet vindictam illoz. Ueruntamē filī⁹ hominis veniens putas inueniet fidē in terra?

THEO. Postq̄ erūnarū ꝛ periculoz dñs meminit subdit̄ remediū qđ ē oro iugis ꝛ ꝓmeditata. vñ dr: Dicebat aūt ꝛ para. ad illos. q̄ñ oz sp orare: ꝛ nō ōficere. CHRY. Qui te redemit: g te facere voluit ōmīnauit. Nō vult te cessare ꝑcib⁹ vult te bñficia meditari dū petis. vult te rogādo accipe qđ bēignitas ōsiderat iptiri. Nec vnq̄ ozāti bñficia denegat: g vt ozātes nō deficiāt: sua pietate istigat: hortame ta dūi libēter admitte: qđ ꝑcipit velle ōbes: nolle si ipe dñs ꝓbiceret: Deniq̄ ꝓsidera quāta ē tibi cōcessa felicitas: oro nib⁹ fabulari cū ōo: qđ ōsideras postulare: g ꝛ si vbis silet tñ bñficus rīdet. nō aspnaī qđ p s. nō tedet nisi forte tacue ris. BEDA. Dicēdū ē ēt eū sp orare ꝛ nō ōficere g canoni cis hoīs rogare nō ōsistit: aut oīa q̄ iust⁹ ꝑz deū gerit: ꝛ dicit ad ofonēsūt reputāda. AVGV. De que. euā. Parabolas autem dñs aut fm similitudiné ponit: sicut de feneratore q̄ cum duobus debitozibus donasset quod debebāt: ab eo pl⁹ dilectus est cui plus donauit: aut de ipsa similitudine aligd probat: veluti est illud: qđ si fenū agri quod hodie ē: ꝛ cras ī clibanum mittitur deus sic vestit quanto magis vos modice fidei. Dic ergo iniquus iudex non ex similitudine sed ex dissimilitudine adhibitus est: ō quo subdit̄. Judex qui. erat i ci. qua. g deū nō time. ꝛ ho. ñ reue. THEO. Uide q̄ imprudentem erga hoīes cē grauiozis ē mali iudiciū. Deum. n. q̄ plures nō timēt: attñ humāo cohibent̄ pudore: ꝛ iō minꝰ peccāt. Cū vero fit aliqs impudens: ēt quo ad hoies: tūc excrescit cumulus viciozꝰ: Segtur: Uidua aūt q̄. erat in illa ciui. AVGV. Ista vidua pōt bēre similitudinē ecclie que desolata videt̄: donec veniat dñs: qui nūc in secreto curam eī⁹ gerit: Sz q̄ segtur: Et venie. ad cū dicēs: vindica me de aduer. meo: ꝛ nole. p multū tps. Dic monet cur electi dei se vindicare deprecētur: qđ ēt in apocalypsi ioānis de martyribus dicit̄. cū aptissime moneamur vt p nostris inimicis ꝛ psecutoribus orem⁹. Intelligendū ē aūt eā vindictā esse iustā vt oēs mali peant. Pereūt aūt duob⁹ modis: aut conuersione ad iusticiā: aut amissa per supplicīū potestate. Itaq̄ si omnes hoies cōuerterentur ad deū: diabolus tū remaneret in seculi fine damnādus: quē finē cū iusti videre desiderant nō absurde vindictā ōsiderare dicūtur. CYRIL. Uel aliter. Quotiēs nobis ab aliquibus irrogātur offense: tūc glorios⁹ z eē putabim⁹ oblionē malox: quotiens vero aliqđ ad ipsaz dei gloriā peccant: ꝛ ra dogmatis diuini ministros bellātes tūc deū adimus postulātes subsidiū ꝛ exclamates ꝓtra impugnātes gloriā eius. AVGV. de que. euan. Apud iniquissimū ergo iudicē: vsq̄ ad affectū implēdi desiderij valuit trahere pseuerātia deprecantis. vnde sequitur: Post hec au. di. intra se: Etsi deū nō timeo: neq̄ hominē reuereor: tñ q̄ molesta ē mihi hec vidua: vindicabo illā: ne in nouiss. veni. sugillet me. Multo igit̄ certiores eē debēt q̄ deū pseueranter rogāt: fonte iustitie atq̄ misericordie. Unde segtur: Ait au. do. Audite qđ iudex iniqui. dicit: deus aūt nō faciet vindictā ele. suo. clamā. ad se die ac nocte: ꝛ patiās hēbit in illis. THEOPHI. q. d. Si iudicē imbutū quolibet scelere demulsit assiduitas: quanto magis patrē misericordie deū flectem⁹ ad pietatē orādo. vñ sequit̄: Dico āt vobis: q̄ cito faciet vindictā il. Cētauerūt ātem qđā subtili⁹ hāc idagare parabolā. dicūt. n. viduā eē qualibet aīaz: q̄ pristinū vīz. s. diabolum excludit: ob hoc ei aduersantē q̄ accedit ad deū tanq̄ iudicē: qui neq̄ deū timet: nā ipse solus ē deus. Sz nec veretur hominem: nō ē. n. apud deū ꝓsonaz acceptio. Dui⁹ igitur viduā. aīe supplicātis iugiter sibi contra diabolū misereī deus: demulcente eū instātia ei⁹. Postq̄ dñs docuit q̄ vtēdū sit ī tpe ꝓsumatōis oratōe. ptūc futurū ꝓcul subdit. Uerūtamē filī⁹ hoīs veni. pu. inue. fidē ī terra? AVGV. de ver. do. Dicit aūt hoc dñs de fide: q̄ ꝓfecta ē. Ipsa. n. vix inuenit̄ in terra: Ecce plena ē ecclesia dei: q̄s huc accederet: si nulla eēt fides: q̄s nō mōtes trāsferret si plena eēt fides?

BEDA. Cū aūt oīpotens ꝑditor in forma filī hoīs apparuerit tāta erit raritas eletoz: vt nō tā ob clamorē fidelium q̄ torporē altioz totius mūdi sit accelerāda ruina: Oz aūt dñs hic quasi dubitatiue dicit: non dubitat sed arguit: nos ꝛ nos aliquando de rebus quas certas habemus: increpatiue verbū dubitationis ponimus: vt si dicaī seruo. Considera: forsitan dñs tuus sum. AVGV. de ver. do. Doc aūt dñs adycit: vt ostendat q̄ si fides ōficit: oratio perit: ergo vt oremus credamus: vt ꝛ ipsa fides non deficiat oremus. Fides fundit orationē: fusa oratio fidei impetrat firmitatem.

¶ Dixit autē ꝛ ad quosdam qui in se confidebant tanquam iusti: ꝛ aspnabantur ceteros: parabolā istam dicens: Duo hoies ascendebant in templum vt orarent: vnus pharisēus ꝛ alter publicanus. Pharisēus stans hec apud se orabat. Deꝰ gratias ago tibi: quia non sum sicut ceteri hominum: raptores: iniusti: adulteri: velut etiā hic publican⁹. Jeiuno bis ī sabbato: decimas do oīa q̄ possideo. Et publican⁹ a lōge stās nolebat nec oculos ad celū leuare: sz percutiebat pect⁹ suū

dicens. Deus propitius esto mihi peccatori. Amē dico vobis descēdit hic iustificatus in domuz suam ab illo: qz omnis qui se exaltat humiliabitur: z qui se humiliat exaltabitur.

AVGV. de v. do. Quia fides nō ē sine spe: nec spes sine fide. Ideo missis subiecit parabolā de humilitate: z nō sine spē: vñ dicit. Dixit aūt z ad quos. q. i. se confidebāt tāq̄ iusti z aspernabant ceteros. para. istā. THEO. Quia eni sine spe plus q̄ alie passiones vexat hoiuz mētes: iō crebrius ō hac monet. Est aūt superbia dei cōtēpt⁹. quotiēs. n. aliqs nō deo: sz sibi ascribit bona q̄ facit: qd ē aliud q̄ dei negatio: cā igit confidentiū i seipis nō aūt totū attribuētiū deo: sz ob hoc ēt ceteros cōtēnētiū parabolā ponit: ostēdēs q̄ iustitia q̄uis hoiez approximet deo si tñ assumat superbiā ad ifimū deiecit hoiez. vñ segtur: Duo ascen. in tēp. vt ora. vnus phariseus z alter publicanus.

GRECVS. Diligentia quidē onis docuit nos p viduā z iudicē. hic aūt p phariseū z publicanū docet nos: quo sint ei dirigēda precamina: ne sit infructuosum onis negociū. Cōdēnatus est aūt phariseus cū incaute oraret. naz segtur. Phariseus aūt stās hec apō se orabat. THEOPHI. Per hoc q̄ dicit Stās: elatū eius animū notat: ipso. n. habitu superbissimus videbat. BASI. Dicit aūt. Apō se orabat q̄si nō apud deū: qz ad seipz redibat p peccatū superbie: Segtur. n. Deus gras ago tibi. AVGV. de v. do. Nō reprehendit: qz deo gras agebat: sed qz nihil sibi addi cupiebat. Ergo iā plenus es: iā abundas. nō est q̄re dicas. Dimitte nobis debita nra. Quis ē igit qui impūe oppugnat graz si reprehenditur qui supbe agit gras: Audiāt q̄ dicit. Deus me boiem fecit: ego me iustū facio. O peior z de. stabilior phariseo q̄ superbe iustū se dicebat: sed tñ inde gras deo agebat. THEO. Attēde aūt serie onis phariseī. Primo nāq̄ dixit q̄ ei aderāt: deinde subiungit q̄ bēbat. Segtur. n. Quia nō sum sicut ceteri hoium: raptores: iniusti: adulteri. AVGV. de ver. do. Diceret saltē sicut multi boies. Quid ē ceteri boies. nisi oēs pter ipz: Ego ingt iustus sum ceteri peccatores. GRE. xriu. mo. Quattuor q̄ppe sunt species q̄bus ois tumor arrogantiū ōmōstrat. cū bonū aut a semetipis bre se estimāt: aut si sibi dat⁹ desup credūt. p suis se hoc accepisse meritis putāt: aut certe cū iactāt se bre q̄ nō bñt: aut despectis ceteris singulariter videri appetunt bēre q̄ bñt. vñ z phariseus hic bonoz sibi opez merita singlariter tribuit. AVGV. de ver. do. Ecce aūt ex vicino publicano maioris erat ei tumoris occasio. Segt. n. Uelut ēt hic pub. q. d. Ego solus suz Iste de ceteris est. CHRY. Nō. n. satiaverat cōtēptū ei⁹ tota humana natura: sz z publicanū aggressus ē. moderati⁹ aūt peccasset si publicanū excepisset. Nūc aūt vno verbo z absentes invadit: z vulnera pūtis lacessit. Nō est autez gratiaz actio suectiua alioz. Si regratiaris deo ipe tibi tñ sufficias: nec te ad boies trāsferas: nec primū cōdēnes. BASI. Discrepat aūt elatus: a conuiciatore sola habitudine. Is. n. in alios vtitur cōuitys: hic aūt se mētis temeritate extollit. CHRY. Qui autem alys cōuitiat: sibi z alys multa mala facit. pmo. n. audiente reddit peiorē: qz si sit peccator: fit letior criminis iucto colega: si sit iust⁹: extollit: p aliena crimia iducit⁹ se magna putare. Scōo coitatē ecclie ledit. nō. n. oēs audiētes vituperāt cū solū q̄ peccauit. sz ritu xpiano cōtumelias inectūt. Tertio dei gloriā blasphemare facit. sicut. n. recte agentibus nomē dei glorificat: sic nobis peccatibus blasphemat. Quarto eū q̄ audiunt opprobria confundit. prudentiorē cū z aduersariū faciēs. Quinto statuit se pene obnoxiū: rebus platis q̄ sibi nō cōueniūt. THEOPHI. Expedit aūt nō solū declinare a malo: sed ēt agere bonū. Et iō cū dixisset: Nō suz sic adulteri: subiūgit p oppositū. Jeiuno bis in sabbato: Sabbatū hi dicebāt hebdomadaz ab vltima die getis. Jeiunabāt. n. pharisei secūda z quinta feria. sic igr iciunia obiecit extra passionē adulteriū. nā ex voluptate ē lasciuia. Rapacibus vo z iniustis opposuit decimaruz solutionē. Segtur eni decimas do oium que possideo. q. d. Adeo rapi. sz negtias refugio: vt ēt mea cōtribuā. GRE. xxi. moza. Ecce ciuitatē cordis sui insidiātib⁹ hostib⁹ p elationē aperuit: quā frustra p ieiuniū z orones clausit: Incassum munita sunt cetera: cū locus vn⁹ de quo hosti patz aditio munitus non est. AVGV. de ver. do. Quere āt i veris eius nihil inuenies qō deū rogauerit. ascēdit qdē orare, noluit deū rogare: sz se laudare: z rogāri i sultare. publicanū aūt cordis cōsciētia remouebat: sz pietas applicabat. vnde segtur: Et publican⁹ a longe stans noluit nec oculos ad celū leuare. THEOPHI. Quānis aūt publicanus stetisse dicatur: distabat tñ a phariseo tā vbis q̄ situ: necnō z corde contrito. nā verecundatur oculos leuare i celū: cēsens idignos visionis superne eos qui maluerunt bona terrena spectare z querere. necnō z pectus tūdebat. vnde segtur: Sz percutiebat pectus suū: cor quodāmō pungens cā cogitationū prauaz necnō z excitans vt dormitans. vñ nō aliud q̄ deū propitiationē petebat. Segtur. n. Dicēs: Deus ppicius esto mihi peccatori. CHRY. Audiuit qz nō sum velut hic publicanus: nec indignatus est: sed compunctus deterxit ille vulnus: querit hic medicinā. Nemo igit illum frigidū pferat verbū. Nō audeo: pudorosius sum nō possū aperire os. Tal reverentia est diabolica. Vult tibi diabolus obserare fores accessus ad deū. AVGV. de ver. do. Quid igit miraris si deus ignoscit: qñ ipse agnoscit: de lōginquo stabat: deo tñ appropinquabat: z eū dñs de ppe attendebat. Excelsus eni dñs z hūilia respicit: nec oculos ad celū leuabat vt respiceret: tremebat cōsciētia: spes subleuabat: percutiebat pectus suū. penas de seipso exigebat: ppterea dñs cōfitēti parcebat. Audisti superbū accusatorem: audisti humilē reum: audi nūc iudicē dicentem: Amen amen dico vobis: Descendit hic iustificat⁹ in do. suā ab illo. CRHY. Geminos aurigas z duas bigas in stadio positas sermo presens ponit. in altera quidem iustitiā c⁹ superbia. i altera petūs z humilitatē. z vides bigā peccati superare iustitiā: nō ppriis virtutibus: sed humilitatis cōiuncte. Illaz vo deiectā nō fragilitate iustitie: sed mole z tumore superbie. nā sicut humilitas p sui eminētiam peccati pōdus superat: z saliens attigit deū: sic superbia ob sui molē de facili iustitiā deprimit: si ergo plā facta strennue geras: putas aūt te posse psumere: tota caruit oratione. si vero mille feras i cōscientia fasses reatuz: z hoc solum de te credas q̄ es infimus oium: multaz obtines ante deum fiduciam. Et ideo sue sitie cām assignās subdit: qz omnis qui se exaltat humiliabitur: z q̄ se humi. expal. Humilitatis nomē multiplex est. Est. n. qdā vt⁹ humilitas: Sim illud: Cor contritū z humiliatū deus nō despicias. Est z humilitas ab erumnis: iuxta illud: Humiliauit in terra vitam meā. Est z humilitas a peccatis z superbia z insatiabilitate diuitiaz. Quid eni humilius his qui se submittunt in diuitys z potentatu: z hec reputant magna. BASI. Simiter etiaz z exaltari laudabiliter cōtingit: quando. s. nō humilia cogitas: sed mens tua est per magnanimitatē in virtute erecta. Talis aūt animi constitudo ē eminētia in trisitys: terrenoz cōtemptus: conuersatio in celis: z videtur huiusmodi mentis sublimitas eandem habere differentiam ad elationez quam arrogantia parit: quam habet corpulentia corporis bene dispositi ad inflationez carnis cum ex hydropisi tumet. CHRY. Nec igit fastus inflatio ab ipsis celis potest deprimere nō cauentes. humilitas vo z ab ipsa abysso reatuū boiez sublimare. hec eni pre phariseo publicanū saluavit. latronē añ aplos i paradisū duxit. illa vero etiā in corpoream ingressa est potestatem. Ceterum si iuxta velocitas humilitas tam facile currit vt superbiam iustitie transeat. si iustitie coniugeris eaz: quo non ibit: assistet ipsa trisitia. bunali diuino in medio angelorū cum fiducia multa. Rursus si fastus coniunct⁹ iustitie eā deprimere potuisset: si cōtigisset

tigisset. Sit petō: in quandam gehennam detrudet. hoc dico nō vt negligamus iusticiam: sed vt fastū vitemus. THEOPHI. Sed fortitan mirabitur aliquis: quō phariseus cum pauca verba sue laudis protulerit cōdēnetur. Job vero cū plura fuderit cozonat. Eo. s. q̄ phariseus talia dicebat crimināndo alios nulla rōne cogēte: iob vero vrgētib⁹ eū amicis z pressuris premētib⁹ coactus est ppias virtutes referre ad dei gloriā: ne boies desisterēt a pfectu virtutis. BEDA. Typice aūt phariseus ē ppls iudeoz: q̄ ex iustificationibus legis extollit mera sua: publican⁹ vero gētilis est: q̄ longe a deo positus confiteī peccata sua: quoz vnusquisq̄ subdēo humiliat⁹: alter tamēn appropinq̄re meruit exaltatus.

Afferebant aūt ad illū infantes: vt eos tāgeret. Videntes aūt discipuli increpabāt illos. Jesus aūt cōuocās illos dixit: Sinite parvulos venire ad me z nolite vetare eos. Talium ē. n. regnū dei. Amen dico vobis quicunq̄ nō acceperit regnū dei sicut puer: nō intrabit in illud.

THEOPHI. Post dictā humilitatē dñs docz p ea que secit: nō repellēs: sed gratāter puulos admittēs. vñ dr. Afferebāt aūt ad illū infantes vt eos tāgeret. AVGV. de verbo. Cui afferūtur tāgēdi nisi saluatori: sz si saluator et al nādi offerūtur illi q̄ venit saluū facere qō perierat: vbi isti perierāt: quātū ad ipsos ptinet innocētes. Sz fm aplm per vnū dominē intrauit pctm i orbē terraz. Veniāt ergo parvuli vt lāguidi ad medicū: pditi ad redēptorē. AMBRO. Durū aūt aliqb⁹ videri pōt: q̄ discipli dñm infantulos adire prohibebāt. Segt. n. Qō cū vide. disci. increpabāt illos. Ubi vel mysteriū itelligas vel affectū. Neqz. n. hoc inidie aut inpueros mētis asperitate faciebāt. sz sedule virtutis obsega dño oferebāt: ne pximeret a turbis. Respōdēa qppe ē vtilitas nostra vbi diuinitatis iniuria ē. In mysterio aūt q̄ pri⁹ saluari ppls iudeoz ex q̄ sz carnē nati fuerāt: gestiebant. Sciebāt qdē mysteriū q̄ vtrisq̄ ppls vocatio debere. Naz z pro chananea muliere supplicarūt sz fortasse adduc ordinē nesciebāt. vñ segt. Jesus aūt quo. cos di. Sinite. par. ve. ad me: z nolite vetare eos: Taliuz est. n. re. dei. Non etas pferetur etati: aliogn obesset adolescere. Cur q̄ pueros dic aptos ee regno celoz: fortasse q̄ malicia nesciāt: fraudare nō nouerint: referre nō audeāt: scrutari ignorēt: opes: honorē ambitionē nō appetāt: sz nō ignorare ista virt⁹ est: sz contemnere. Non enim virtus est non posse peccare: sed nolle. Nō igit puerilia sz emula puerilis simplicitatis bonitas designat. BEDA. Uñ signāter dixit. Taliū: nō Istoz: vt videret nō etatē regnare sed mores: z his q̄ similē haberēt innocentiā z simplicitatē pmia repromitti. AMBRO. Dequiq̄ hoc saluatoz exposuit dicēs. Amē dico vobis: q̄cunq̄ nō accepit regnū dei sicut puer: nō intrabit in il. Quis puer imitandus est apostolis xpi: nisi de quo Ysaias dicit: Puer natus ē nobis: q̄ cū maledicer et: nō maledixit. Itaq̄ in pueritia etiā q̄dā venerabilis mozs senectus z i senectute inocens puericia. BASI. Suscipiemus regnū dei vt puer: si dispositi fuerim⁹ erga doctrinā dñi: vt puer in disciplina nequaq̄ cōradicens nec disputās cū magīs: sed credibiliter z obediēter imbibens documenta. THEOPHI. Hēc ideo filiū ergo sapiētes querētes sapiaz i mysterio qō ē regnū dei: nec volēntes hoc absq̄ fide syllogistice probationis admittere: meritoq̄ exclusi sunt ab hoc regno.

Et interrogauit eū qdā princeps dicēs. Magister bone q̄d faciēdo vitā eternā possidebo? Dixit aūt ei iesus: Quid me dicis bonū? Nēo bon⁹ nisi solus deus. Mandata nosti: Non occides: non mechaberis: non furtum facies: nō falsum testimoniuz dices: honora patrem tuum z matrem tuā. Qui ait: Hec oia custodiui a iuuētute mea. Quo audito iesus ait ei. Adhuc vnū tibi deest. Oia q̄cūq̄ hēs vēde: z da paupib⁹: z habebis thesaurū in celo z veni sequere me. His ille auditis contristatus est: quia dives erat valde.

BEDA. Audierat pceps qdā a dño tñ eos q̄ pueroz vitā lēt esse similes: regnū dei itraturos: atq̄ ideo poscit sibi nō parabolā: sz palā qb⁹ operū meritis vitā eternā cōsequat exponi. vñ dicit: Et inter. euz qui. pn. di. Magr bo. qd faci. vi. eter possidebo. AMBRO. Tentator princeps iste magistrū bonū dixit: q̄ deū bonū dicere debuisset. Nam licet in diuinitate bonitas sit z in bonitate diuinitas tamen addendo. Magister bone: i portione bonū dixit; non in vniuersitate nā de⁹ i vniuersitate bon⁹: hō ex pte. CYRIL. Putauit aūt se xpm capere dum vitupararet mosaicū precptū. introduceret vero sua statuta. accedit ergo ad magistrū z bonum eum nuncupans: dicit se velle doceri quia tentatiue querebat: Qui apprehendit sapientes in astutia sua conuenienter ei respondet. nam sequitur dixit aūt ei ihesus: qd me dicis bonū: nemo bon⁹ nisi solus de⁹. AMB. Nō bonū se negat: sed deū designat; bonus qdē nō ē: nisi plenus bonitatis: q̄ si quē moueat: qz nemo bon⁹: moueat z illō: nisi ds. q̄ si a deo filio nō excipit: vtiqz nec a bono xpo excipit. naz quō nō bonus ex bono nat⁹: arbor. n. bona fructū bonos facit: Quō nō bon⁹ cū bonitatis sua substātia ex pre assumpta nō degnāuit i filio q̄ nō degnāuit i spū: Spiritus tuus ingt bon⁹ deducet me in terā rectā. q̄ si bonus spiritus q̄ excepit a filio: bonus vtiqz z ille qui tradidit. Itaq̄ qz legisperitus est iste q̄ tēptat: sicut i libro alio demonstrat. Et bene dixit. Nemo bon⁹ nisi vnus deus vt admoneret qz scriptū ē. Nō tentabis dñm deū tuū: sz magis cōfitēt dño q̄m bon⁹.

CHRY. Ut aliter. Auaz quidē dicere būc principem nō verebonā hoc christus ei īproperat: tēptatoz aūt minime. TYTVS. Ergo cū dicit magister bōe qd faciēdo cet. q. d. Bonus es dignare me respōso: i eo q̄ qro doctus suz vetus testamētū: te tñ pstantioz ē video nō pmittēre terrā: sed predicantem regnū celoz. Dic q̄ mihi qd faciēdo vitā eternaz potero possidere: Intentionē igit attēdēs saluator qz fides ē ia ad opera: cū dixisset ille: Quid faciā: hac q̄stione omissa in notitiā fidei eū ducit. velut siquis interrogaret medicū qd comedā: z ille oīderet q̄ deberēt cibū precedere z iō eū ad patrē remittit dicēs. Quid me dicis bonū? nō q̄ ipse bonus nō ēt: erat. n. bonus ex bono patre germē: bon⁹ boni filius. AVGV. de con. euā. Et tantez videri distare aliud qō fm mattheum dicitur. quid me interrogas de bono: qō ad illud magis referri pōt: quod ait ille querēs. Quid boni faciam: Ibi. n. z bonuz noluit: z interrogatio ē. commodissime intelligitur vtrunq̄ dictū qd me dicis bonū: z quid me interrogas de bono: qō ad illud magis referri potest. TYTVS. Dēinq̄ postq̄ docuit cognitionē fidei subiūgit. Mādata nosti. q. d. q̄n prius deū noueris: tūc optime q̄res qd facies. CHRY. Expectāte aūt pncipe audire xpm dicente. Recedas a mandatis mosaicis: z meis attēde: ad mosaica cū mittit. vñ segtur: nō occides: nō mechaberis. THEOPHI. Primo quidē lex ea corrigit ad que facilē labimur: vt mechari: cuius incētiuū est intrinsecum z naturale: z occidere: qz immanis belua furor. Sed furtū z falsi testimōij culpaz raro contingit incurrere: sed z grauiora illa fugiūt. z ideo secūdario furtuz z falsum testimoniū ponit: vt rari⁹ fallentia z leniora. Segtur. n. Non furtū facies. non falsuz testimonium dices. BASI. Nō ē aūt intelligendus fures ee solum bursaz incisores: vel latrocinātes in balneis. Sz z si qui duces legionum statuti vel commisso sibi regimine ciuitatū aut gentium. hoc quidem furtim tollunt: hec vero

vi ac publice erigun TYTVS. Sed videas in nō agendo p̄cepta ꝓsistere: qñ si mechat⁹ non fueris: castus es. si nō fureris: beniuolus. si falso nō testeris: veridic⁹. Attende virtutē iam facilē p bonitatē statuētis. Nā mali fugā ingerit: nō bonī exercitiū: quelibet aūt quies quolibz est facilioz opere. THEOPHI. Sed ga ī parētes ꝓmittere: quāq̄ magnū sit crimen: raro tamē accidit. post oīa ponit. Honora patrē tuū ⁊ matrē. AMBRO. Est āt bonoz nō solū bonificētie: sed etiā largitatis. Honoz eniz est deferre p meritis. Pasce patrē tuū: pasce matrē: ⁊ si paueris: adhuc non reddidisti dolores ⁊ cruciatus quos p te mater passa ē. Iuī debes qō bēs: cui debes qō es: quātū iudiciū si pascat ecclia quos tu pascere nolis. Sed dices: Quod erā parētib⁹ collaturus: ecclesie mallē cōferre. Nō querit deus donum de fame parētū: ſz vt pascēdos scriptura dicit parētes ita pp deū relinquēdos: si ipediāt deuote mētis affectū. Segtur. Qui ait. Nec oīa custo. a iuuen. mea. HIERO. Metuit adolescēs. Si. n. qō postpositū ī mādatis: Diliges ꝓximū tuū sicut te ipsū: ope cōplesset: quō postea audiēs: Uade ⁊ vēde oīa q̄ habes: ⁊ da pauperib⁹: tristis abscessit. BEDA. Uel nō ē putādus esse mētitus: sed simpliciter vt vixerit. s. exteri us esse cōfessus: aliogn nequaq̄ marcus diceret: q̄ iesus intuitus eū dilexit eū. TYTVS. Oñdit aūt ꝓsequēter dominus q̄ si aliqs vetus testamētū pegerit: perfectus nō est sed deest ei seq̄ xp̄m: vñ subdit. Quo audito iesus ait ei. adhuc vnū tibi deest: oīa q̄cunq̄ bēs vēde ⁊ da paupib⁹: ⁊ bē bis thesaurū ī celo. q. d. Queris quō sit possidēda vita eterna: sparge facultates pauperib⁹ ⁊ obtinebis illā. Parua sūt que impendis: magna que recipis. ATHANA. Nō... mūduz despicientes putemus grādia gdē abdicasse: ga tota terra est in ꝓparatiōe celi breuissima: quapp si toti terre domiaremur: ei abrenūciātes: nihil dignū esset in ꝓparatōe regni celoz̄. BEDA. Quicūq̄z ergo pfectus esse voluerit: oportet vēdere que habz nō ex pte sic ananias fecit ⁊ saphira: sed totum. THEOPHI. vnde dicēs: Oīa q̄ habes: summā pauptatē suadet. Sigd eniz restiterit: illius seruus est. BASI. Nō tamē docet facultates vendere: eo q̄ nāliter sint p̄ue. alioquin creatura dei nō eēnt: vnde eas nō tā q̄ malas abuc re: ſz dispōere monuit. ⁊ odēnat aligs ñ q̄ eas possidet: sed ga eis abusus ē: Quo fit vt facultatū ſz mādata dei dispensatio: ⁊ crimina deleat ⁊ regnū oferat. vnde subdit: Et da pauperibus. CHRY. Poterat gdē de⁹ alere paupes: ⁊ sine hoc q̄ nos miseramur eoz̄: sed vult dātes dilectione astringi accipientib⁹. BASI. Dicente aūt dño. Da paupibus: puto nō expedire cuiq̄ negligenter gerere: ſz oīa diligenter disponere: ꝑcipue p scipsū: si ex pte se habeat. sin aūt p eos de gb⁹ cōstat q̄ fideliter ⁊ prudenter disponāt maledictus. n. q̄ negligēter perficit opa dñi. CHRY. Sz illud q̄rit quō xp̄s erogare cūcta pauperibus perfectōis cē fatet̄: paulus autē ex dilectione hoc asserit esse imperfectū sed valde cōsonat qō subiūxit. Et veni sequere me. qō oñditur ex dilectione. In hoc enī cognoscēt omnes q̄ mei estis discipuli si dilectōez habueritis adiuicē. THEOPHI. Cum pauptate. n. ceteras quoq̄z virtutes boiez habere oz. ob hoc ait: Et veni sequere me. i. in ceteris esto meus discipulus: iugiter me sequaris. CYRIL. Princeps aūt ille vi ni recentis capax non fuit: vetus vter exñs: sed tristitia ruptus ē. vñ seq̄t: Dis ille auditis contristatus est: quia diues erat valde. BASI. mercator non tristatur in nūdinis paci scēdo ꝯ possidet: acgrendo sibi opportuna. Tu vo tristaris pulueꝛ ē dans vt acquiras vitam beatam.

¶ Uidēs aūt iesus illū tristē factuz dixit. q̄ difficile qui pecunias hñt: in regnū dei intrabūt. Facilius est enī camelū p foramē acus transire: q̄ diuitē intrare ī regnū dei. Et dixerūt q̄ audiebāt: Et qs pōt salu⁹ fieri? Ait illis. Que impossibilia sūt apūd hoīes: possibilia sūt apūd deū. Ait aūt pe⁹. Ecce nos dimisim⁹ omnia ⁊ secuti sum⁹ te. Qui dixit eis: Amē dico vob: nēo est q̄ reliq̄rit domū aut parētes: aut frēs aut vxorē: aut filios aut agros pp regnū dei: ⁊ nō recipiat multo plura ī hoc tpe: et ī seculo futuro vitam eternam.

THEOPHI. Qñ diues audita opū obiectiōe tristatus fuit: dñs admiscet locut⁹ est. Dī. n. Uidēs au. ie. il. tri. fa. dixit. Q̄ difficile qui pecu. bñt. in re. dei intrare. Nō dicit impossibile ē eos intrare: sed difficile. Pñt enī perdiuitias adipisci superna: sed difficile est: q̄z viscosiozes sunt visco diuitie. ⁊ vix euellitur animus occupat⁹ ab eis: sed subsequenter vt impossibile hoc indicat cum dicit. Facilius ē. n. camelus pforamē acus trāsire: q̄ diuitē intrare in regnū dei. Nomē qō in greco ponit equiuocū est ad animal qō camelus dī: ⁊ ad rudētē: quocunq̄z ergo modo intelligas impossibile est. Quid igit̄ dicēdū ē: primo quidē q̄ reuera ita se hz. Illud enim est diues: aliud euconomus. nam diues qui sibi reseruat diuitias. Euconomus vero siue dispensator qui ad opus alioz̄ has tenet. CHRY. Abrahā quidē possidebat opes pauperib⁹: ⁊ q̄ iuste eas possident; quasi suscipiētes a deo dispensant ī diuinis mādatis. qui vero cōtra deū acquisierūt: ⁊ in expendēdo faciunt illud idē. meretricib⁹ ⁊ parasitis dātes: vel bumi abscondētes: egenis vero nihil ꝑdētes. Nō ergo ꝓhibz ditari: ſz opib⁹ famulari. vult vt necessarijs vtamur eis: nō vt custodiamus: nam famuli ē custodire: sed domini dispensare: si cōseruari eas vellet: non tradidisset eas hominib⁹: sed sineret in terra iacere. THEOPHI. porro attendas illud q̄ diuitē quidē impossibile dicit saluari: possidentē vo diuitias difficile: quasi dicat: diues qui cupe⁹ ē a diuitys ⁊ famulatur eis nō saluabitur: habēs vero illas .s. qui eis dominatur vix saluabitur causa humāe fragilitatis. Conatur. n. nos diabolus supplātare: quoadusq̄ possidemus diuitias ⁊ difficile ē aufugere decipulas ei⁹. Iōq̄ bonū est pauptas ⁊ quasi tentatōe carēs. CHRY. Nulla. n. est diuitia⁊ omoditas aīa patiēte penuriā: nec lesio pauperta tis: aīa diuitys affluente. Si aūt ditescentis indiciū ē nulli⁹ egere: ⁊ pauperascētis indigere. palā est q̄ magis eē pauperē facit magis ditescere. Facili⁹ ē. n. q̄ quis ī paupertate q̄ ī diuitys opes contēnet: neq̄. n. talis ē ambit⁹ vt per magis habere fedet̄: Sed per hoc cōsueuit magis accēdi: sic ignis q̄ maioz̄ suscipit escā: q̄ āt mala videnꝛ eē iopie cōia sūt: q̄ vero diuitia⁊ ꝓpria sunt ea⁊. AVGV. de que ens. Diuitē ergo hic appellat cupidū re⁊ temporaliū: ⁊ de talibus superbiētē. his diuitib⁹ contrary sunt pauperes spiritu quorum ē regnū celoz̄. Mystice aūt facili⁹ est xp̄s pati ꝓ electoz̄ib⁹ seculi: q̄ dilectores seculi ad xp̄z posse conuerti. Lameli. n. nomine se intelligi voluit. qz spōte humiliat⁹ ihesus nr̄e onera sustulit: p acū aūt punctiones significat: per punctiones dolores in passione susceptos: foramē aūr acus dicit angustiam passionis. CHRY. Dic aūt sermo quasi grauis transcendebat discipulozū virtutē. vñ sequitur. Et dixerunt qui hec audiebāt: Et qs pōt salu⁹ fieri? Doc dixerunt discipuli non de se: sed de toto mundo timētes. AVGV. de que. euan. Cū autē incōparabiliter maioz sit turba pauperū que diuitib⁹ perditis pōt saluari: intellexerūt omnes q̄ diuitias amāt; et si adipisci nequeant in diuitū numero deputari. Sequit̄: Ait illis: que ipossibilia sunt apud homines: possibilia sunt apud deum. Quod non ita intelligendum est quasi diues cuz cupiditate ⁊ superbia in regnū dei fit intratur⁹. sed possibile est deo vt a cupiditate ⁊ superbia ad charitatem ⁊ humilitatez cōuertatur. THEOPHI. Apud homines ergo quoz̄ serpit intentio ad terrena: ipossibilis est salus vt dictū est: apūd deum vero possibilis est. Cū enim homo ꝓsiliariū habet deū: ⁊ iustificationes ⁊ doctrias paupertatis imbiberit: necnō eius auxiliū inuocet hoc fiet possibile. CYRIL. Cōgrue aūt diues cū multa contēpse rit: recōpēlationē expectabit. Qui vo parua possidēs ea abdicauit: quid ei sperādū eēt: q̄rere ōcebat. vñ sequit̄: Ait āt petr⁹: ecce dimisim⁹ oīa. matthe⁹ adait. Quid ergo erit nobis: BEDA. q. d. Fecim⁹ qō iussisti: qd igit̄ dab⁹ nobis p mu⁊: Et ga nō sufficit dimittere oīa. sūgit qō pfectū ē dicēs: Et secuti sum⁹ te. CYRIL. Illud aūt necesse ē dicere: q̄ paucis abrenūciātes q̄tū spectat ad ꝓpositū ⁊ obediētiaz pari lance cū opulētis pendūtur parib⁹ ⁊ tentes affectibus. dū rex quas possidēt abiectiōes, ultro inferūt. vñ seq̄t: Amē dico vobis. Nemo ē q̄ reli. do. aut parē. aut fra. aut vxo. aut fi. aut agr. pp reg. dei ⁊ nō recipiat mul. plu. in hoc tpe ⁊ in secu. futu. vitā eternā. Eleuat ad acceptissimā spē oēs audientes iureiurādo ꝓmittens: dū apponit sermoni amē. Doctrina enī diuina mūdū vocāte ad fidē xp̄i: fortitan aliq̄ re ſpiciētes parētes infideles noluerūt eos turbare veniendo ad fidē. ⁊ similis ē ratio alioz̄ germanoz̄. Descrūt aūt gdā patrē ⁊ matrē: ⁊ totius parētele amorē despiciūt pp amorez xp̄i. BEDA. Sensus igit̄ iste ē: q̄ pp regnū dei inquirē dū oēs affect⁹ cōtempserit: oēs seculi diuitias: delicias rīſ q̄ calcauerit: multo plura in p̄ti recipiet. cuius ſnie occasi one gdā iudaicā mille ānoz̄ fabulā post resurrectionem in stoz̄ edificāt; qñ oīa q̄ pp deū dimittimus multiplici nobis sine fenore reddēda ⁊ insup vita eterna donāda. Necvidēt inexpti q̄ si in ceteris digna sit repromissio: in vxoꝛib⁹ tñ in ꝓa alios euāgelistas centenis: appareat turpitudo: ꝑsertim cum dīs in resurrectiōe nō esse nubendū testetur. Et iuxta marcū ea q̄ dimissa fuerint: in hoc tpe cū ꝓsecutionib⁹ accipiēda cōfirmet: quasi illis mille ānis abesse dogmatiçant.

CYRIL. Hoc ergo dicim⁹: q̄ omissis tpalib⁹ ⁊ carnalib⁹ multo maioza sibi aliquis vēdicabit: qm̄ ⁊ apli cū pauca dimiserint: obtinuerunt mu...iplicia dona charismatum: ⁊ celebres reputati sūt ybiqz: Erim⁹ ergo similes illis: si domū quis dimittet: recipiet mansiones supnas: si patrē: frēs bēbit celestē. Si a germanis recesserit: in frēz būc recipiat ꝓs. Cū dimiserit cōiugē: iueniet diuinā sapiaz a qua ꝓcreabit spirituales fructꝰ: iueēiet bierlz celestē q̄ est mr̄ nra. A fratribus ēt ⁊ a sozoꝛib⁹ sui ꝓpositi glutino spiritali colligatis multo ī hac vita gratiosiozē recipiet charitatem.

¶ Assūpsit āt iesus duodecī ⁊ ait illis: Ecce ascēdim⁹ hierosolymā: ⁊ ꝓsumabūt oīa q̄ scripta sūt p ꝓphetas de filio hois. Tradet̄. n. gētib⁹ ⁊ illudet̄ ⁊ flagellabit̄ ⁊ ꝓspuet̄. ⁊ postq̄ flagellauerit occidēt eū: ⁊ die tertia resurget. Et ipsi nihil horū intellexerūt. Et erat verbū istud absconditū ab eis: ⁊ non intelligebant que dicebantur.

THEOPHI. Preuidēs saluator ex passiōe sua discipulop⁹ aīos turbādos: eis longe ante ⁊ passiōis sue penaz: ⁊ resurrectiōis sue gloziā predicit.. vnde dicit̄: Assumpsit aūt ihs xp̄s. ⁊ ait illis. Ecce ascēdiero. ⁊ cōsum. oīa que scrip. sunt p ꝓphe. de filio hois. BEDA. Preuidēs eniz quosdā herēticos futuros qui xp̄m dicerēt legi ꝓphetisq̄z docuisse ꝺtraria: ostidit q̄ per prophetarum p̄sagia siue passionis ⁊ poste riozis glozie sit celebrata perfectio. CHRY. Seozsum autem de passione cum discipulis confert. Non enim oportebat hunc sermonem pluribus diuulgari: ne turbarentur. Ob hoc autem predicebat discipulis: vt excitati per expectationem facilius sustinerent. CHRY. Et vt sciant: quoniam passionem p̄tenouit: ⁊ spontaneus ad eam accessit. ne dicerent: qualiter in manus hostiū incidit: qui nos ꝓmittebat saluare. vñ seriatim ordinez passiōis enarrat subdens.

Tradet̄. n. gētib⁹ ⁊ illudetur ⁊ flagellabitur ⁊ conspuetur.

CHRY. Hoc isaias predixerat dicēs: Obtuli scapulas meas ad verbera: genas meas ad alapas: ⁊ faciē meā nō diuerti a sputoꝛ dedecoze. Sz crucis patibulū ꝑdixit ꝓpha cū ait: Tradidit in mortē aīam suā: ⁊ cū sceleratis reputat⁹ est. vnde ⁊ hic subdit̄. Et postq̄ flagellauerint occidēt eum Sed ⁊ resurrectionē eius dauid predixit dicens. Nō derelīques aīaz meā ī inferno. vnde hic subdit̄: Et tertia die resurget. ISIDO. Admiroꝛ aūt dementiā querētiū cur xp̄s ante triduū resurrexit. si enim resurgeret tardius q̄s ꝑdixerat: impotētie esset: celerius vero: est summe virtutis indiciuz. Si qué enim cum ſpoponderit suo creatoꝛi post triduū ꝓsoluere debitum: eadez die satiffaciēté viderimus: nō fallacē sed potius vt veridicū cum mirabimur. dicā etiam q̄ non dixit se post tres dies resurrectuꝛ: sed die tertia. Dēs parasceuē: habes sabbatum vsq̄z ad solis occasum: ⁊ post sabbatum, resurrexit. CYRIL. Discipuli autem nonduz nouerant exquisite quod prophet.. predixerant: sed postq̄ resurrexit aperuit eis sensum: vt intelligerent scripturas. vnde sequitur: Et ipsi nihil horum intellexerunt. BEDA. Quia enim discipuli eius vitam maxime desiderabāt: eius mortē audire nō poterant. Et quoniam non solū hominem inocentē: sed ⁊ deum vez̄ sciebāt: būc nullatenꝰ mori posse putabant. Et q̄z parabolas eū sepe loquentez audire ꝓsueuerant quotiens aliquid de sua passione dicebat: ad aliud allegoꝛice referēdum esse credebāt. vnde sequit̄: Erat autem verbum istud absconditum ab eis: ⁊ non intelligebāt que dicebant. Judei vero q̄z in eiꝰ necē ꝓspirauerāt: q̄ de passione sua loquerēt dicēs in ioāne: Oportet exaltari filium hominis intelligebant. vnde dixerūt: Nos audiimus ex lege quia christ⁹ manet in eternum: ⁊ quomodo tu dicis. Oportet exaltari filium hominis?

¶ Factū est aūt cū appropinquaret hierico: ceꝰ q̄dā sedebat secus viā mendicās. Et cū audiret turbā pertranseuntē: interrogabat q̄d hoc esset. Dixerūt aūt ei: q̄ iesus nazarenus transiret. Et clamauit dicēs. Jesu fili dauid miserere mei. Et q̄ p̄cibāt increpabāt eū vt taceret. Ipse vero multo magis clamabat: fili dauid miserere mei. Stās aūt iesus iussit illū adduci ad se. Et cū approp̄inquasset: interrogauit illū dicens: Quid tibi vis faciā? At ille dixit: Dñe vt videā. Et iesus dixit ei: Respice. Fides tua te saluū fecit. ⁊ cōfestim vidit: ⁊ sequebat̄ illū: magnificans deum. Et omnis plebs vt vidit: dedit laudem deo.

GREGO. in home. Quia carnales adhuc discipli nō volebāt capere verba mystery: venit̄ ad miraculum: ante eorum oculos ceꝰ lumē recipit: vt eos ad fidē celestia facta solidarent. vnde dicit̄: Ea. est aūt. cū approꝛ. hie. ce. qui. se. se. vi. mēdicās. THEOPHI. Et ne iesus dñi esset iutilis: ī via: fecit ceci miraculū: hoc documētū discipul⁹ suis dans: vt in omnib⁹ simus ꝓficui: ⁊ nihil sit ī nob ociosum. AVGV. de questi. euan. Possemus de approꝛpinquantib⁹ hierichō sic intelligere: vt iam inde egressi: prope tamē adhuc essent ad eā ciuitatē: qō qdem minus vsitate dicit̄. Sed tñ videri posset hoc dictū: quoniam matthe⁹ egredientib⁹ eis ab hierichō dicit illuminatos duos cecos: q̄ iuxta vi.. sedebant. De numero quidem nulla esset q̄stio: si alter euangelistarum de vno tacuisset vnius reminiscens. nam ⁊ marcus vnū cōmemoꝛat: cū ⁊ egredientib⁹ eis ab hierichō dicit illuminatū: cuius ⁊ nomen dixit ⁊ patrem: vt intelligam⁹ eum fuisse potissimū, alteꝛ ignotum: vt merito ille notus etiam solus decenter cōmemoꝛaretur. Sed quoniā que sequūtur

in euangelio fm lu[illegible]m:aptissime ostendunt illud quod ipe narrat adhuc venientibus ipsis biericho factum esse nihil aliud restat intelligere: nisi bis esse factus hoc miraculū: semel in vno ceco: cū adhuc veniret in illā ciuitatē: iterꝫ i duobus cū inde egrederet: vt illud vnū lucas: alterū matthe⁹ enarrat. CHRY. Multus aūt erat populus circa xp̄z cecꝰ cū qdē nō nouerat: sēbat ât effectū: rapiebat p affectum: qō nō bansit aspect⁹. vnde subditur: Et cū au.tur. pte. inter. gd hoc esset. Et oculati qdē fm opionē loq̄bant. Sequitur: Dixe. aūt ei: q iesus naça. trāsiret. Cecus vero vera clamabat: alia docet: ⁊ alia p̄dicat. Nā segt: Et cla. di. ie. fi. da. mi. mei. Quis te docuit hoc hō: nō plegitli libros p̄uat⁹ luminib⁹? Unde igit nosti luminare mundi: vere dñs illuminat ceos. CHRY. In iudaismo aūt nutrit⁹ nō ignorauit q̄ de pgenie dauid deus ex carnē nasceret: ⁊ iō ei vt deo loq̄t dicēs. Miserere mei: hunc imitentur q in duo diuidunt xp̄m: hic. n. xp̄m te ex deū adit: ⁊ filiū dauid eū. lat: mirē tur autem instātiā confessionis eius. Quidā. n. eū p̄fitētem fidē compescebāt. Sequit: Et g prei. icrepa. eū vt tace. Sz per inhibitiones huiusmodi non impediebatur eius audacia. Nouit enim fides oīb⁹ repugnare: ⁊ in oīa triumphare. vtile enī ē pro cultu diuino pudorē deponere: nā si cā pecunie sunt impudentes nōnulli: pro aīe salute nō decet bonaz induere impudētiā: vnde segtur. Ipse vero multoma. cla. Fi. da. mi. mei. Sistit aūt xp̄m vox inuocātis in fide: ⁊ inuocantes in fide respicit. ⁊ ideo merito vocat cecū ⁊ accedere iussit. vnde segt: Stans aūt iesus iussit illū adduci ad se: vt. q. g p̄us fide eū tetigerat: appropinq̄ret ⁊ corpore. Appropi quantem cecū dñs interrogat: Nā sequit: Et cū app. iter di. Quid tibi vis faciā: Dispēsatiue interrogat: nō q̄si ignorās: sz vt scirent astantes q nō petebat pecuniā: sed diuinā efficatiā: vt a deo. vñ segt: At il. di. do. vt vide. CHRY. Uel q calūniatores vitatis iudei possent dicere: vt in ceco nato: nō ē hic sz similis e[illegible]: voluit vt cecus p̄us ostenderet defectū nāe: ⁊ tūc cognoscat gratie maiestatē. at v[illegible] petitionis modū cecus explicuit: tūc summa maiestate p[illegible]cepit ei vt videret. vñ segt. Et dixit il. ie. Respice: qō redūcabat in crimē pfidie iudeoꝝ: qs enī ppharuz talia dixit: Aspice tū quid assumat[illegible]edicus ab eo cui collata ē sanitas. Sequit eniz: Fides tua te saluum fecit. Pro fide enim venduntur beneficia diffunditur enim gratia quā suscepit fides. E[illegible] cut ab aliquo fonte bi quidem paruis vasis modicuz aque hauriunt: bi vero maioribꝰ multū: fonte nō destinguēte mēsuras: ⁊ fm fenestras que aperiūtur magis vel min⁹ splendoz solis infundit: ita fm capacitatē intētionis haurit gra. vertit aūt vox xp̄i in lucē languētis. erat enī verbū vere lucis. vñ segt. Et confestim v[illegible]t. At cecus ⁊ ante beneficiuz fidem ostendit feruidam: ⁊ post beneficium beniuoletiam obseruauit. Segt ⁊ seq. il. ma. de. CHRI. Ex quo pz q a duplici cecitate liberabat: corpali. s. ⁊ itellectuali. neqz. n. gli cassz vt deū nisi ve vidisz: sz ⁊ alys fact⁹ ē occasio glificādi deum. Sequitur: Et omnis plebs vt vi. de. lau. deo. BEDA. Nō solum pro impetrato munere lucis. sz ⁊ merito fidei ipetrātis. CHRY. Dic āt necesse ē querere cur xp̄s demoniacum quidez curatū sequi volētez prohibet: cecum aūt illuminatū sequētez nō. phibet: sed neutrū irrationale puto: illū enim mittit preconē: vt ex sua p̄sētia bñfactoꝝ p̄dicet. erat enī excellēs miraculū videre furiosuz sane mētis effectū. Cecū vo pmittit seq: qñ bierosolymā ascēdebat p cruc[illegible]pfecturus altū mysteriū: vt recētez habentes miraculi n[illegible]tionē nō existimaret eū infirmitate poti⁹ q̄ mīa pati. AMBRO. In hoc aūt typus populi gētilis est g sacramento dñico recepit amissi luminis claritatem. Nihil autē interest: vtrū in vno ceco medicinā: an in duobus accipiat: qñ ex chaz ⁊ iaphet noe filys originē ducēs in duobus cecis duos generis sui pretēdebat auctores. GRGO. in bo.

Uel cecū ē genus humanū: qō in parente primo claritatez superne lucis ignoraꝝ: dānationis sue tenebras patiē. Diericho aūt interpretatur luna: que dū mēstruis mōtis decrescit: defectū nostre mortalitatis designat. dū igit condiscit nostre appropinquat biericho: cecus ad lumen redit: qa dū diuinitas defectū nre carnis suscepit humanū genus in mē qō amiserat recep[illegible]. Qui ergo eterne lucis claritatē nescit: cecus est. Si aūt tam redēptorē credidit qui dixit. Ego sum via iuxta viā sedet. Si vo credidit ⁊ exorat: vt eternā luīn recipiat iuxta viā sedz ⁊ medicat. Tu i ât q ibz venientē precedūt desig[illegible]t carnalīū desideriorꝝ turbas tumultusq⁹ vitioꝝ: qui p̄iusq̄ iesus ad coz nostrū pueniat: dissipant cogitatione nrām: ⁊ in ipsa no[illegible]ra oīone turbant. Ipse vero magis clamabat: q[illegible]a quanto grauiori tumultu cogitatōe premimur: tanto oratioꝝ insistere ardētius debemus. Cū autē adhuc turbas phantasmatum in oratione patimur ie sum aliquatenus trāseuntē sentimus: Cum vero orationi vehemēter insistimus: deus in corde figitur: ⁊ lux amissa reparat. vl' trāsire humanitatis est: stare diuinitatis. Cecū igitur clamātez dñs trāsiens audiuit: stans illūinauit: quia p hūanitatē suā vocib⁹ nre cecitatis opatiēdo miseret⁹ ē: sz lumē nobis gre p diuinitatis potētiā ifudit. Ad hoc autē regressus velit vt coz ad oīoez excitet: peti. n. hoc vult: qō ⁊ nos petere ⁊ p̄cedere p̄noscit. AMBRO. Ul' interrogauit cecū vt crederem⁹: nisi p̄fitētē nō posse saluari. GRĒGO. i ho. Lec⁹ ât a dño nō auz: sz lucē q̄rit. Et nos nō falsas diuitias: sz lucē q̄ramus: quā videre cū solis āgelis possim⁹: ad quā lucē via fides ē. vñ recte ceco dr. Respice: fides tua te saluū fecit. Qui videt ⁊ segt: qz bonū qō itelligit opat. AVGV. de q. euā. Si ât biericho lunā ⁊ ob hoc mortalitatē interpretamur: mozti ppiquās dñs iudeis solis lumē euangly iusserat p̄dicari: quos significauit ille vnus cecus qui in cas cōmemorat: a morte aūt resurgēs atq; descendens ⁊ iudeis ⁊ gentib⁹ quos duos populos significare videnī duo ceci commemorati a matth[illegible]. CA. XIX.

Et ingressus pambulabat biericho. Et ecce vir noie zacheus: ⁊ hic p̄ceps erat publicāoꝝ: ⁊ ipse diues. Et querebat videre iesuz qs esset: ⁊ nō poterat pre turba: qz statura pusillus erat. Et p̄curres ascēdit i arborē sicomoꝝ vt videret eū: qz ide erat transiturus. ⁊ cū venisset ad locū: suspiciens iesus vidit illuz: ⁊ dixit ad eū: zachee festinans descende: qz hodie i domo tua oportet me manere. Et festinans descendit: ⁊ excepit illū gaudens. Et cuz viderent omnes murmurabāt dicentes: q ad hoīem peccatorez diuertisset. Stās aūt zacheus dixit ad iesum. ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ do pauperibus: ⁊ si q̄d aliquē defraudaui reddo q̄druplū. Ait iesus ad eū. Quia hodie salus domui huic facta est: eo q ⁊ ipse filius sit abrae. Uenit enim filius hominis querere ⁊ saluum facere quod perierat.

AMBRO. Zacheus i sicomoro: cecus i via: quoꝝ alter dñs miserat⁹ expectat: alter p̄ sue mānsionis claritate nobilitat. de q̄ dr. Et ingressus iesus pābu. hie. ⁊ ec. vir noie zache. ⁊ hic erat p̄n. publica. ⁊ ipse diues. Et bñ p̄ceps iducit publicanoꝝ. Quis. n. de se despet qñ iste puenit ad gratiā: cui cēsus ex fraude: ⁊ ipse qdem diues: vt scias oēs diuites amaros. CYRIL. Sz zache⁹ in his morum non tractis: sed rectus est dignus propitiatiōe dei: qui cecos illuminat: ⁊ lon-

ginquos vocat. TYTVS. Pullulauerat a[illegible]i[illegible]o semen saluris: qz cupiebat iesuz videre. vnde segt ⁊ quarebat videre iesuz qs esset. Utpote q nunq̄ eū viderat: q[illegible] vidisz dudū iaz recessisset a negtia publicana. Sigs enī iesuz videt: non pōt negtys imorari. Duo aūt erāt impedimēta huic visiōi. nā retardabat eū populus. nō taz viroꝝ q̄ peccatoꝝ: erat aūt paruus statura. vñ segt: Et non poterat pre turba: quia sta. pusi. er. AMBRO. Quid sibi vult q nullius alteri⁹ staturas q̄ huius expressit: vide ne fce malicia pusillus: aut adhuc pusillus fi[illegible]. nōdū. enī pronus erat cū ascēderet: nōdū viderat christū. TYTVS. Sed ille bonū adiuenit in genū: nā pcurres ascendit ⁊ trāseuntez iesuz desideratū videbat. vnde sequit. Et cū venisset ad lo. suspiciēs iesus vidit illū. CYRIL. Uidit qdē bois animā pmptissime nitentē ad sancte viuēdū: ⁊ eū ad pietatē ouertit. AMBRO. Lapit eū se nō inuitat⁹ inuitat. vñ segt: Et dixit ad eū. Zachee festinans descēde: quia bodie in domo tua oportet me manere. Scicbat enīs vbera dosp̄itis sui esse mercedē: sz trī. zsi nō vocē: inuitātis audierat affectū. BEDA. Ecce aūt camelus depōsita ibi sarcina per foramē acus transit: hoc est diues ⁊ publicanus relicto amore diuitiaꝝ: cōtēpto sensu fraudū: benedictionē dñi ce susceptionis accepit. Segtur: Et festinās descēdit: ⁊ accepit illū gaudēs. AMBRO. Discant diuites non in facultatib⁹ crimē habere: sed in his qui vti nesciunt facultatib⁹. Nā diuitie sicut impedimēta sunt iprobis: ita bonis sūt adiumēta virtutis. CHRY. Sed p̄sidera nimiā saluatoris bonitatē. Insons cū sontib⁹ cōuersat. Fons iustitie cū aquatitiaꝝ est materia prauitatis. ingressus domū publicani nullā ex auaritie nebula iniuriā patit: sed fulgore iustitie auaritiā deler. sed mozdaces ⁊ criminatiōis amatores inuehi tēptant in his q̄ ab eo fiebāt. Sed[illegible]it enī. Et cū vide. om. murmu. dicē. ga ad ho. pec. diuertisz. Ipse vo icusat⁹ vt epulo ⁊ publicatoꝝ amic⁹ spernebat hec: vt cōsummaret, ppositū. ga ⁊ medicus nisi patiat saniez egrotoꝝ: non liberat a morbo: qō ⁊ tunc cōtigit: qñ cōuersus est publican⁹ ⁊ factus est melioz. Sequit: Stās aūt Zache⁹ dixit ad iesum: Ecce dimi. mco. dñe. do. pau. ⁊ si qd ali. defrauda. red. q̄druplū. Audi mirabile: Nōdū dixerat. ⁊ obedit: Et sicut sol p radios infusus in domū nō illustrat verbo. sed opere: ita saluator radius iustitie: negtie fugauit caligīnē: nā lux in tenebris lucz Quodlibet aūt vnitū ē validū: diuisuz aūt debile: ⁊ iō bipartit substantiā. Est ât diligēti⁹ attēdēdū: q opes zachei nō sola erāt iniuste: sz ex patrimonio fuerūt cōgregate aliqn quō poterat extorta iniqua restituere in quadruplū. Scit enī. legē iubēte restituere in quadruplū male ablata: vt si lex nō terreat: dāna mitigēt. nō q̄ expectat zacheus legis cē sura: ipse sibi iudex effect⁹. THEOPHI. Sed si subtilis indagare velim⁹ nihil de pp̄ys restabat facultatib⁹. Data enī medietate bonoꝝ paupib⁹ ex residuo reddebat lesis i quadruplo: nec solū hoc p̄ce[illegible]tebat: sed faciebat. Nō enī mit: Dabo medietatē ⁊ restituā quadruplū: sed do ⁊ reddo. At christus illi salutē ānunciat. Sequit: Ait ie. ad eū quia hodie saluatis huic domui facta est. ipsum zacheum significans assecutū fuisse salutē p domū habitatoꝝ significās. Sequit: Eo q ⁊ ipse filius sit abrae. Nō enī vocasset abrae filiū inanimatā fabricā. BEDA. Fili⁹ aūt abrae zacheus dr: non quia dei eius stirpe genit⁹: sed quia eius est fidem imitat⁹: vt sicut ille terrā domūq; paternā deseruit: ita iste bona sua partiendo paupib⁹ relinqueret. Pulchre aūt dicit: Et ipse. vt nō solū eos q iuste vixerāt: sed ⁊ eos q ab iniustitia resipiscūt: ad filios p̄missionis pertinere declaret. THEOPHI. Nō aūt dixit q̄ filius erat abrae. sz qñ nūc ē. nā p̄us qñ erat publicanoꝝ p̄nceps nullā similitudinē[illegible]is ad abraā iustū: nō erat abrae fili⁹. Sed quia murmurabāt quidā eo q̄ mozaretur cū viro peccatoꝛe: ad comp[illegible]cēdos illos subdit: Uēit enīz filius hois querere ⁊ saluum facere quod perierat.

CHRY. q. d. Quid me criminamini si rectifico peccatores: taz enim procul est a me odiū peccatoꝝ: q̄ eoruz cā ad uenerim. nā medicus veni: nō iudex: ob hoc cōuiua fio lan guētiū: patioꝛqz fetoreꝛ: vt p̄sē remedia. Queret aūt aliquis quomodo paulus iubet siquis frater fuerit p̄cax aut guarus: cum huiusmodi nec cibū esse sumendū. Christus ât erat publicanoꝛum conuiua: sed nondum p̄uecti erant isti vt fierēt frēs: sed ⁊ tunc vitare p̄cepit paulus frēs cū peccant i malo: hi vo erāt mutati. BEDA. Mystice aūt zacheus q interp̄tatur iustificatus: credēte ex gētib⁹ p̄plm significat: q p occupationē tpaliū depressus erat ⁊ minim⁹: sz a deo sc[illegible]icat⁹: q intrāte ierico saluatore videre voluit: dū fidē quā[illegible]ūdo attulit: pticipare q̄siuit. CYRIL. Turba ât ē ipite p̄fusio mētis tudinis: q vt ē neq̄uit videre sapiē. q̄ cache⁹ q̄diu i turba ē: ñ vidit xp̄z: sz plebeiā trāgressus iscitiā: meruit quē ōsiderabat aspicer. BEDA. Ul' turba. i. vitioꝝ p̄suetudo q̄ cecū clamātē increpabat: ēt hūc suspiciētez tardat: sz sic āpli⁹ clamādo cecꝰ turbā vicit: ita pusill⁹ terrena relinquēdo ⁊ arboꝛē crucis ascēdēdo: turbā obstātē trāscēdit. Sicomoꝝ nāq; ē arbor filys morꝛo silis: sz altitudie p̄stās vī ⁊ a latinis celi[illegible]nūcupat. Sic⁹ fatua dr: ⁊ cadē dñica cruce credētes alit vt fic⁹: ab iniquitatis irridet vt fatua. Quā arborē pusill⁹ statura zache⁹ vt coexaltari possit ascēdit: cū glibz būil'⁊ ppria cōfi⁹ infirmitatis clamat: Mihi absit gloriari: n[illegible]i in cruce dñi nr̄i iesu christi. AMBRO. Pulchre ât addidit: q̄ illa pte erat trāsitur⁹ dñs: vel vbi sicomoꝝ vl' vbi creditur⁹ vt mysteriū fuaret: ⁊ gras nō semiarz. sic. n. venerat: vt p iudeos veniret ad gētes. Uidit itaq; zacheuz sursum: iā. n. sublimitas fidei iter fructꝰ bonoꝝ opeꝝ: iter fecunde altitudinē arboris eminebat. Zache⁹ aūt supra arboꝛe est: q̄ ē supra legē. BEDA. Perābulās aūt dñs venit ad locū vbi[illegible]che⁹ sicomoꝝ ascēderat: q̄ missis p mundū p̄dicatoꝛib⁹ in qb⁹ ipse loquebat ⁊ ibat. Uenit ad ppl̄z nationuz q passiōis ei⁹ fide iā sublimis erat: quē suspiciens vidit: q̄ p gratiā elegit. Manebat aūt aliquādo dñs i domo p̄ncipis pharisei oꝝ: sz cū opa digna deo faciētē lingua venenata carpe[illegible]nt. vñ coꝝ perosus facinora discessit dicēs: Relinquet domus vestra deserta. Hodie aūt i domo pusilli zachei oz illū manere. i. noue legis gra coruscante i humiliū nationū corde gescere. Qō aūt descēderet de sicomoro ⁊ sic mansionē i domo parc iubet: hoc ē qō ait apl's: Etsi cognouim⁹ sz carnē xp̄z: sed iā nūc nō nouim⁹. Et si. n. mortu⁹ ē ex infirmitate: sed viuit ex virtute dei. Testātur ē aūt iudeos gētiū semp odisse salutē: sz salus q̄ oliz iudeoꝝ domos iplebat: hodie p̄plz nationū illuxit: eo q ⁊ ipse populus filius sit abrae credēdo i deū. THEOPHI. Sz ⁊ facile ē hoc ad morale vtilitatē retoꝛq̄re. Quisqs. n. i malicia plurib⁹ p̄est: puus ē statura spiritali: ⁊ nō pōt videre iesuz p̄e turba. Naz pplus a passionib⁹ ⁊ secularib⁹ reb⁹: nō aspicit iesuz ābulātez. i. i nob operātē. nullū opus ei⁹ cognoscēs. Ascēdit aūt sup sicomoꝝ. i. voluptatis dulcedinē: q̄ significat p ficuz: deprimēs eam: ⁊ sic sublimioz fact⁹: videt ⁊ videt a xp̄o. GREGO. xxvy. moz. Uel q sicomoꝝ ficus fatua dr: pusillus zache⁹ sicomoꝝ subyt ⁊ dñz vidit: q̄ q mūdi stulticiā humiliter eligūt: ipsi de his sapiētiā subtiliter ꝺtēplant. Quid. n. in hoc mūdo stulti⁹ q̄ amissa nō q̄rere: possessa rapientib⁹ relaxare: nullam pro acceptis iniurys iniuriā reddere. Per hanc aūt sapientē stulticiā: ⁊si nondū solide vt ē: iā tamen p contēplatōis lumē dei sapientia videt. THEOPHI. Dicit aūt ei dñs: Festinās descēde. hoc ē: Ascendisti p penitentiā ad altioꝛē locū: descēde per humilitatē: ne te supplantet elatio: oportet. n. me i būilis domo manere. Feminin aūt

bonis in nobis exist⁹ibus: corporalibus.s.ꝛ spūalibus: cū
cta corpalia derelinquit iustus pauperib⁹:sed spiritalia nō
deserit bona:ſz sigd exegit ab aliquo reddit ī q̄druplū.signi
ficans per hoc q̄ sigs p penitentiā pergit in contraio trami
te prisce prauitatis:p multiplices virtutes sanat omnia pri
stina delicta:ac sic promerer salutē vocaturq; filiꝰ abrae
eo q̄ a ꝓpzie cognatiōe exierit.s.ab antiqua nequitia.

¶Hec illis audiētib⁹ adijciēs dixit parabolaz eo
q̄ eēt ꝓpe hierlm: ꝛ q̄z existiarēt q̄ ꝓfestiz regnū
dei manifestarer. Dixit ergo. Nō quidam nob⁹
lis abijt in regionē lōginquā accipere sibi regnū ꝛ
reuerti. Vocatis aūt decē seruis suis: dedit eis de
cē mnas: ꝛ ait ad illos. Negociamini dū venio.
Cines aūt ei⁹ oderāt eū: ꝛ miserūt legatōnē post
illū dicētes: Nolumus hūc regnare sup nos. Et
factū est vt rediret accepto regno: ꝛ iussit voca
ri seruos q⁹ dedit pecuniā vt sciret quātū q̄sq;
negociat⁹ eēt. Venit aūt primus dicēs: Domi
ne mna tua decē mnas acquisiuit. Et ait illi. Euge
serue bone: q̄z ī modico fuisti fidelis: eris ptātez
habēs supra decē ciuitates. Et alter venit dicēs
Domine mna tua fecit q̄nq; mnas. Et huic ait.
Et tu esto sup q̄nq; ciuitates. Et terti⁹ venit di
cēs: Dñe ecce mna tua quā habui repositā in su
dario. Timui.n.te q̄z hō austerus es: tollis q̄d
nō posuisti: ꝛ metis quod nō seminasti. Dicit ei.
De ore tuo te iudico serue neq̄. Sciebas eniz q̄
ego hō austerus suz: tollēs quod nō posui ꝛ me
tens q̄d nō seminaui. ꝛ quare nō dedisti pecuni
az meā ad mēsaz ꝛ ego veniens cū vsuris exegissez illaz: ꝛ astantib⁹ dixit. Auferte ab illo
mnam ꝛ date illi qui decē mnas habz. ꝛ dixerūt
ei: Domine habz decē mnas. Dico autem vo
bis quia omni habenti dabitur ꝛ abundabit. ab
eo aūt qui non habet ꝛ q̄d habet auferet ab eo.
Veruntamen inimicos meos illos qui noluerūt
me regnare super se adducite huc ꝛ interficite
ante me.

EVSE. Estimabāt q̄dam in primo saluatoris aduentu re
gnū eius venire: ꝛ hoc putabant mox tunc fieri cū ascēsu⁹
erat hierosolimam: adeo obstupefecerāt eos miracula diui
na q̄ fecerat. Et iō instruit eos nō ꝑ⁹ se recipere regnū a pa
tre: q̄ ab hoīb⁹ iret ad ꝑez. Et iō dicit: Hec illis audiētib⁹
adiciēs dixit parabolā: eo q̄ eēt ꝓpe hierlz quia estimarēt
q̄ ꝓfestim regnū dei manifestarer. THEOPHI. Sz do
min⁹ oñdit eis q̄ vana q̄dā estimarēt: nō enī est sensibile re
gnum dei. Oñdit etiā q̄ q̄si deus nouit cogitatiōes eoz ꝓ
ponēs eis subsequētē parabolā. vnde segt: Dixit ergo: Hō
quidā nobilis abyt in regionē longinquā accipe sibi regnū
ꝛ reuerti. CYRIL. Describit gūt sensus hⁱ parabole my
steria christi a primo vsq; ad vltimū. Hō.n.fact⁹ ē de⁹ vbū
exñs: q̄ is seru⁹ factus sit: ē tñ nobilis ꝑm ineffabilē ortū
a ꝑre. BASI. Nō solū ꝑm deitatē dñs nobilis ē: ſz etiā ꝑm
gen⁹ hūanū ex semine dauid ꝑm carnē exort⁹. Abyt āt in re
gionē lōginquā: nō tā locali distātia separatā q̄ rerū ꝺditio
ne. Ipse enī de⁹ ꝓpe est vnicuiq; nr̄m: cū nr̄a bona opa nos
ei astringūt: ꝛ distat quoties nos berendo ꝓditioni elonga
mur ab eo. Ad hāc igit terrenā regionē accessit lōginquā a
deo: vt gētiū regnū acciret ꝑm illō: Postula a me ꝛ dabo ti
bi gentes hereditatē tuā. AVGV. de que. euā. Ut regio
lōginqua ecclesia gētiū ē: vsq; ad fines terre. abyt. n. vt ple
nitudo gentiū intraret: reuertetur vt oīs israel saluus fiat.
EVSE. Uel p hoc q̄ ꝓfect⁹ ē ad regionē longinquā ascē
suz ꝓpriū a terra in celos designat. Cū vero subdit: Accipe
re sibi regnū ꝛ redire. ceūdā sui apparitionē gloriosam ꝛ re
gia ostentat. Et primo quidē hominē se vocat ꝓpter natiui
tatē in carne. deide nobilē: nōdū āt se regē appellat: q̄z non
dū ī ꝓria apparitōe regia fūgebat maiestate. Sz ꝛ bñ dr ob
tiere sibi regnū. nā date sibi ꝑe illō obtinuit ſz illō dāiel: Et
ce fili⁹ hois veiebat ī nubib⁹ ꝛ datū ē ei regnū. CYRIL.
Ascēdens.n. ad celos sedet ad dexterā maiestatis i excelsis:
ascēdens aūt dispe..sauit credētib⁹ in eū diuinorum charis
matū differētiā: sicut seruis ꝺmittūtur dñice facultates: vt
aliquid lucrantes famulatus sui ferāt ꝓconia. vnde sequi
tur: Uoca. aūt decē ser. su. de. il de. mnas. Cōsueuit sacra scri
ptura in signū ꝓfectiōis vti numero denario: quez sigs nūe
rādo excedere velit ab vnitate itez incboabit: q̄si denario
ꝓducto ad metā: ꝛ iō ī dispēsatiōe talētoz eū g metā attigit
diuini officij. r. ait mnas recepisse. AVG. ō q̄. eu. Ut p. r.
mnas legē significat pp decalogū. r. āt ꝑuos bos qⁱ sub illa
p̄fitis gra ꝓdicata ē. Sic.n. itelligēdū ē cis datas mnas ad
vsuz cū itellexerūt legē remoto velamie ad euāgeliū ptine
re. BEDA. Mna nāq; quā greci minā vocāt: centū dragmis appēdit. Et oīs scripture ꝑmo qz vite celestis ꝓfectoz
suggerit: q̄si nūeri cētenary pōdere fulgescit. EVSE. Si
gnificat q̄ p eos q̄ mnas recipiūt suos discipulos qⁱ mnas
exhibēs singulas parē cūctis dispēsatōez cōmitrēs negocia
ri iussit. Segtur: Et ait ad il. nego. duz venio. Nullū autem
aliud negociū erat nisi dogma regni sui itentis mortalibus
ꝓdicatū p suos discipulos. Idē āt ē oium documētū: eadēq;
fides: vnuz baptisma ꝛ ob hoc mna vna singulis dat. CY
RIL. Mlta aūt ē hoc ꝑia ad illos q̄ ificiati sunt regnuz
dei. De qⁱ subdit: Ciues ei⁹ ode. il. ꝛ mise. lega. post. il
lū di. No. hūc reg. sup nos. hoc ē q̄ xp̄s ip̄opauit iudeis di
cēs: Nūc vo videt ꝛ oderūt me ꝛ ꝑez meū. rēnuerūt āt re
gnūci⁹ dicētes pilato: Nō hēm⁹ regē nisi cesarē. EVSE. p
B. n. qō dicit: Ciues ei⁹. iudeos significat ortos ex eadē ꝓge
nie ꝑm carnē: ꝛ qm̄ ritu legis cum illis piter, vtebat. AV
GV. de q̄. euā. Miserūt aūt legatioē post eū: q̄z etiā post
resurrectionē ei⁹ imiserūt ꝓsecutōes aplis: ꝛ ꝓdicatōez euā
gely respuerunt. EVSE. Postq̄ aūt saluator hec docuit
ptinctia ad ꝑmū ei⁹ aduētuz: ꝛ iter gloriosuz ꝛ regiuz eius
reditum oñdit dicēs. Et fa. ē vt redi. acce. re. iussit vocari
ꝑuos: quibus dedit pe. vt sciret q̄tuz q̄sq negociatus esset.
CHRY. Duo regna dei nouit sacra scriptura: alterū qdē
ex creatōe: ſz q̄ ē rex oiuz creatōis iure. alterz āt ex appro
batiōe: ꝑm q̄ iustis dñat: ꝓpria spōte eis subiectis: ꝛ hoc re
gnū hic dr accepisse. AVGV. de q̄. euā. Redit ēt accep
to regno: q̄z in manifestissima claritate vēt⁹ est g eis bñ
lis appuit cū diceret: Regnū meū nō ē ō hoc mūdo. CY
RI. Redeūte āt xp̄o sumpto regno merebūt ꝓconia: ꝛ de
lectabūt vbi ministri ī supni.. bonoz⁹ q̄z multiplicauerunt
talētū plurib⁹ acq̄sitis. vñ subdit: Uēit aūt ꝑm⁹ dicēs. Dñe
mna tua decē mnas acq̄siuit. BEDA. Prim⁹ suus eodo
doctoz ē ī circūcisiōe missoz: q̄ vnā mnā negociatur⁹ acce
pit: q̄z vnā fidē ꝑdicare iussus ē. Sz hec mna. r. mnas acq̄si
uit: q̄z pplz sub lege ꝛstitutū sibimz docēdo sociauit. Segt:
Et ai. illi: Euge ꝺ. bo. q̄z i mo. fui. fi. eris ptā. dñs sup. r. ciuita
tes. In modico fu⁹ ē fidelis: q̄z nō adulterat vbū dei. Quic
tes. In modico fu⁹ ē fidelis: q̄z nō adulterat vbū dei. Quic
qd. n. ī pñti pcipim⁹ bonoz: ī cōparatiōe futuroz paucus ē.
GRECVS. Sed q̄z mercedē ꝓpzioz bonoz accipit: de
cē dr ciuitatib⁹ preesse. de his ꝙmissis quidaz infime conie
ctantes existimant se preturis ꝛ prefecturis donari in terre
na hierusalē reparata lapidibus preciosis: si honeste. in xp̄o

fuerūt ꝓuersati: ambitū potestatis ꝛ prelationis ab anima
minime deponētes. AMBRO. Sed ciuitates decē sunt
anime: qⁱ iure ꝓpriē: q̄z pecuniā domini ꝛ eloquia casta
ꝓbata sicut argētū mētibus hominū fenerauerit: naz sicut
hierusalē dicit edificata vt ciuitas: ita sunt aīe pacifice. Et
sicut angeli presunt: ita hi q̄ vitā meruerūt angelorz. Segt
Et al. ve. di. Dñe mna tua fe. q̄nq; mnas. BEDA. Seruꝰ
ille cert ē eoz q̄ ꝓpter ꝓuocatōē euāgeliçare missi sunt: q̄ mna. i.
euangelica fides: quinq; mnas fecit. quia gentes corporis
sensibus antea mancipatas ad fidei euangelice gratiā quer
it. Sequit ꝛ huic ait: Et tu esto supra q̄nq; ciuitates. hoc ē
ex eaz quas imbueras animaz fide ꝛ ꝓuersatiōe sublimis
fulgeas. AMBRO. Ut alite. fortasse: Iste q̄ q̄nq; mnas
acq̄siuit: moralia habz: q̄z q̄nq; sunt corporis sensus. Ille q̄ de
cē duplicia. i. mystica legis: ꝛ moralia ꝓbitatis. Possum⁹ ꝛ
hic decem mnas decē verba intelligere. i. legis doctrinā: q̄n
que mnas magisteria disciplineꝫ sed legisperitū in oīb⁹ volo
cē ꝓfectū. Bene āt q̄z de iudeis dicit: Duo soli multiplicatā
pecuniā deferūt: nō vtiq; eris sed disputationis vsuris.
CHRY. Alia ē. n. pecunia fenoris: alia doctrine celestis
vsura. in terrenis enī opibus nō euenit vnū fieri diuitē: nisi
alter depaupereꝫ sed ī spiritualibus nō euenit q̄ēq; ditari
nisi faciat ꝛ aliū locupletē. In corporeis enī participatio i
nuit: sed in spiritalib⁹ auget. AVGV. de que. euan. Uel
aliter. q̄ vnus eoz̄um qui bene vsi sunt decem acquisiuit: ꝛ
alter. v. significat eos esse acq̄sitos in gregē dñi a qⁱ iā lex
p̄ gra intellecta ē: siue pp. r. legis ꝓcepta. siue q̄ ille p quē
lex lata ē: q̄nq; libros ꝓscripsit: ad hoc ptinent. r. ꝛ. v. ciuita
tes quibus eos ꝓponit: multiplicationē. s. intelligētie in ipa
veritate que de vnoquoq; precepto vel de vno quolibet li
bro pullulat: ꝛ ad vnū reducta quasi ciuitatē facit viuētiuz
rationū eternaz. Est. n. ciuitas nō quozūlibet aīantiū: ſz rō
nabiliū mltitudo: legis vnius societate deuincta. q̄ ergo ser
ui reddētes rōnez ex eo q̄ acceperāt: laudāt q̄ lucrati sunt
significat eos bonā reddere ra..onē: q̄ bene vsi sunt: q̄ acce
perūt ad augēdas diuitias dñi p eos q̄ credūt in eū. Q̄ qui
facere nolūt: in illo signati sunt q̄ mnā suā in sudario serua
uit. De quo sequit: Et terti⁹ venit dicēs: Dñe ecce mna tua
quā ha. repo. in sudario. Sūt enī boues hac sibi puersitate
blādientes vt dicāt. Sufficit vt de se vnusq̄sq rōnem red
dat: quid opus ē alys ꝓdicare ꝛ ministrare: vt etiā rōnē de
ipsis q̄sq reddere cogatur: cū apud dñm ēt illi sint inexcu
sabiles: qⁱ lex data nō ē: neq; ꝛ q̄ audito euāgelio nō obedi
uerūt: q̄ p creaturā poterāt cognoscere creatorē. vñ sequit
Timui enīz te: q̄z ho. au. es tol. q̄ nō po. ꝛ me. q̄ nō semina
sti. Doc ē enī quasi metere vbi nō seminauit. i. eos impieta
te reos tenere: qⁱ vbuz aut legis aut euāgely ministratuz
nō est. hoc aūt veluti iudicy periculū deuitantes pigro labo
re a vbi ministratiōe ꝺgescūt: ꝛ hoc est q̄si in sudario ligare
q̄ acceperūt. THEOPHI. Sudario enī mortuoꝝ faci
es velat. Merito ergo hic piger dicit mnā in sudario inuo
luisse: q̄z eā mortificās ꝛ ociosaz dimittēs: nō tractauit nec
auxit. BEDA. Uel pecuniā in sudario ligare: ē ꝓcepta do
na sub ocio lēti corporis absc..dere. Q̄z aūt putauerat se p
excusationē dixisse: in culpā ꝓpriā vertit. vñ seqt: Dicit ei
de ore tuo te iu. ser. nequam. ꝑuus neq̄ vocat q̄si piger ad
exercēdū negociū: ꝛ superb⁹ ad accusandū dñi iudiciū. Sci
ebas q̄ ego austerus bō suz tolēs q̄d nō posui: ꝛ metens q̄d
nō seminaui: ꝛ q̄re nō dedisti pecuniā meā ad mēsam: q.d.
Si durū me eē nouerās ꝛ aliena sectari: quare non tibi hec
cogitatio icussit timorez: vt scires me mea diligētius q̄situ
rū: Pecunia aūt vel argentū ꝓdicatio euangely ē ꝛ ꝑmo
dium: ga eloga dñi eloga casta: argētū igne examinatū: q̄ ser
mo dñi dari debuit ad mēsaz: hoc est ꝙmptis paratisq̄ cor
dibus intimari. AVGV. de q̄. euā. Uel mēsa ad quā dan
da erat pecunia ꝓfessionē ipsaz religionis accipim⁹: q̄ tanq̄

publice ꝓponit ad vsuz necessariū sal..i. CHRY. In sen
sibil⁹ aūt diuitys debitores soli⁹ obseruatōis obnoxy sūt.
quantū enī recipiūt tantū eos reddere necesse ē: ꝛ nihil pl⁹
ab eis q̄ritur. In diuinis aūt elogis nō solū ad custodiā obli
gamur: sed etiā multiplicare monemur. vñ segt Et ego ve
ni. cū vsu. vtiq; exegissez illā. BEDA. Qui enī vbi pecūiā
a doctore ꝛcipit credēdo: neēe ē vt eā cū vsuris soluat opan
do vl vt ex eo q̄ audiuit ēt alia studeat itelligere: q̄ nec dū
ex ꝑdicatoris ore didicit. CYRIL. Doctorū. n. ē inserere
auditorib⁹ salutarē ꝛ pficuū sermonē. op⁹ aūt diuine virtu
tis est attrahere obedientes ad audientia: ꝛ fertilē eoz̄ redde
re itellectū. Nō ē aūt hic seru⁹ laudat⁹: neq; honorē ꝓmeꝛ
ruit: sed poti⁹ tanq̄ iners ē ꝺdemnatus. vñ sequitur. Et astāti
dixit: Auferab eo mnaz: ꝛ da il. qui. r. mnas habet. AV
GV. de q̄. euā. Per qō significat ꝛ illū posse amittere mu
nus dei qui hīs nō, hz. i. eo nō vtiꝫ: ꝛ eo augeri q̄ hīs hz. i. be
ne vtitur. BEDA. Mystice aūt hoc vt coꝛ idicat itrante
plenitudinē gētiū oēs isrl salvū fu..z: ꝛ tūc abūdantiā gre
spiritalis quā mō nos tepide exercem⁹: illi ꝑpli doctoribus
eē ꝓferēdā. CHRY. Jō āt dicit astātib⁹. Auferte ei mnā
quia nō ē prudentis animi punire: ſz alio quodā. s. ministro
eget ad puniēdū officio iudicis: nā ꝛ de⁹ nō ipmet penas ir
rogat ſz mediātib⁹ āgelis. AVGV. De alys ꝑuis fileꝫ q̄
q̄si pdigi debitores q̄ accepant pdiderūt. In duob⁹ ꝑuis il
lis q̄ lucrati sūt ꝑ..uci signati sūt: q̄ p duas vices ad cultores
vinee sunt destinati: i religs oēs iudei. Segt: Et dixe. il. Dñe
bz. r. mnas. Et ne hoc iniustū videret subdit: Di. aūt vo. q̄z
om. habenti dabit. THEOPHI. Q̄z cum decē auxerit decu
plādo: palā ē q̄ ꝛ plura decuplās pluris lucrifiet occasio do
mino. A deside vo ꝛ ociosio q̄ nō satagit augere q̄d accepat:
ipz quoq; q̄d possidet auferet. vnde segt: Ab eo āt q̄ nō bz
ꝛ q̄d bz auf. ab eo. Nec vacz sensus dñic⁹: cū possz dari alys
ꝛ mltiplicari. Dec autē nō solū ad ꝑmonē ꝛ doctrinā referē
da sunt: ſz ēt ad morales vtutes: ..n ꝛ i his dat nob⁹ de⁹ sua
charism..ta: hūc dotās iciūio: illū oratione: aliū māsuetudie vl
humilitate: qⁱ ſi iuigilauerim⁹ mltiplicam⁹ ea: ſi vo tepea
mus extinguem⁹. Deide de aduersarys subdit: Uerūtn ini.
mi. e. il. q̄ no. me regna. su. se: ad. huc ꝛ interfi. ante me. AV
GV. ō q̄. euā. Per qō designat ipietatē iud..z: q̄z ad eū no
luert ꝓuerti. THEOPHI. Quos tradidit mortī mittēs
eos i ignē exteriorē: ſz ꝛ i hoc mūdo mactati sunt flebiliter
ab exercitu romāoz. CHRY. Dec ō martiōistas ꝓpetūt
nā ꝛ rps dic: Adducite hostes meos ꝛ occidite coꝝ me: cuz
tñ illi bonū dicāt xp̄s: deū vo veteris testam⁹ti malū. Patet
aūt q̄ pr ꝛ fili⁹ eadē facit: nā pater ad vineā destinat exerci
tū. fili⁹ āt hostes coꝝ se trucidari fac. Dec autē q̄ i luca scri
bit parabola: alia ē ab ea que .. matheo narrat de talētis.
nā ꝙdē ex vno capitaliacepto: varij fuere ꝓuentus: q̄z ex
vna mna accepta hic q̄nq; talenta: ille obtulit decem. Sed
apud matthēū ꝛtrariū: nā q̄ duo accepit duo superaddidit:
ꝛ q̄ q̄nq; tantūdē: vnde ꝛ premijs donantur iparibus.

¶Et his dictis precedebat ascendens hierosoly
mas. Et factū est cū appropiquasset ad bethphage ꝛ bethaniā ad mōtez q̄ vocatur olīueti: misit
duos discipulos suos dicēs: Jte in castellū quod
cōtra vos ē. In qō introeūtes: inuenietis pullum
asine alligatū cui nemo vnq̄ hominū sedit: solui
te illum: ꝛ adducite. Et siq̄s vos interrogauerit
quare soluitis: sic dicetis ei: Quia dñs operam
eius desiderat. Abierūt aūt qui missi erāt: ꝛ inue
nerūt sicut dixit illis stantem pullum. Soluenti
bus autem illis pullum: dixerunt domini eius
ad illos: Quid soluitis pullum? Ad illi dixerunt:

Universidad de Deusto
Biblioteca

quia dominus eius necessarium habet. Et duxerunt illum ad iesum. Et iacientes vestimenta sua supra pullū: imposuerūt iesum. Exeūte aūt illo substernebant vestimenta sua in via.

TYTVS. Quia dñs dixerat: Appropiquauit regnū dei: videntes illū in hierlz ascēdentez: putabāt ideo ascendere vt reguū dei inchoaret. Cōsummata ergo parabola in qua errorē predictū cozrexit. Et ostenso q nōdū insidiantē sibi mortē deuicerat: pcedebat ad passionē ascendens hierosolymā. vnde dr: Et his dictis pce. ascē. BEDA. Ostendes etiā de eiusdem ciuitatis cuētu parabolā fuisse pmissaz: q ipsiz erat occisura hostili clade peritura. Sequit: Et fa. est cū app. ad bet. bethphage ad mon. q vocāt oliueti. mi. duos discipulos suos. Bethphage erat locus sacerdotū in mōte olivarū: Bethania quoq ciuitas siue villula ex latere mōtis eiusdē q̄si stadys xv. a hierusalē. CHRY. Et quidē in exodus indifferenter se dñs ingerebat iudaeis. sed vbi sufficiēter edidit siue potestatis experimētū: auctoritate multa singula queq; ptractat. Multa igitur fiūt miracula: pdixit qñ inuenietis pullū indomitū. et hoc est quod subdit dicēs. Ite in ca. qō contra vos est: in quod intro. inue. pul. asi. alli. cui ne. vnq; ho. sedit. Predicit etiā q nemo phibebit: sed cū audierint silebunt. vnde sequit: Soluite illū et adducite. Sigs vos interrogauerit: Quare soluitis: sic dicetis ei: Quia dominus operā eius desiderat. TYTVS. In hoc aūt diuina foze vocationem patuit: nō enim potest aliquis resistere deo que sua sūt euocanti. Discipuli aūt iussi ducere pullū non refutauerūt hoc officiū vt paruū: sed abierunt vt adducerent cū. vnde sequitur: Abi. aūt qui iussi erant: et inuene. sicut dixit pullū stātē.

BASI. Sic quoq decet nos et infima opera plurimo cuz affectu et studio aggredi: scientes q quicquid intuitu dei fit non est paruū. sed dignum in regno celozum. TYTVS. Obmutescunt autem ob excellentiaz fortis vtutis nequeuntes resistere saluatozis elogis qui ligauerunt asinū. Sequitur enim: Soluentibus aūt illis pul. dixe. dñici: quid soluitis pullū? At illi dixerūt: q dñs eū necessarium habet. Maiestatiuum eniz nomē ē dñs: Rex eniz erat venturus in conspectu multitudinis. AVGV. de con. euan. Nec mouebat q matthe asinā et pullū dicit: ceteri aūt ō asina tacēt. vbi enī vtrunq; factum potest intelligi nulla repugnantia ē: nec si alius alia cōmemozaret: quāto minus vbi ali vnū: et alius vtrūq;. GLO. Nec solū discipuli obsecuti sunt christo in pullo alieno: sed etiā in propriis vestimentis: que partim asino imposuerūt: partim sternebant in via. vnde sequitur: Et duxerūt illum ad iesum: et iacientes vestimenta sua supra pullū imposuerūt iesum. Exeunte aūt illo substernebant vestimēta sua in via. BEDA. Juxta alios euangelistas: nō discipuli tm: sz etiā plurimi de turba vestimēta sternebant in via. AMBRO. Mystice aūt dñs vēit ad mōtē olivarū: vt nouellas oleas in sublimi virtute plātaret: et fortasse ipse mōs xps ē: gs. n. alius tales fructus ferret oliuaz spūsco fecūdaz: BEDA. Pulchre aūt ciuitates posite i mōte olivarū referunt: hoc est in ipso domino: q vnctionez spiritaliū charismatū et scientie pietatisq; luce refouet. ORIGE. Bethania aūt interpretatur dom obedietie: Bethphage vero dom maxillaz: sacerdotalis gdez loc. maxille. n. sacerdotibus dabantur: sicut in lege precipit. Illuc vero vbi obediētia ibi locus sacerdotibus mancipatur. mittit saluator discipulos suos vt soluāt asinę pullū. AMBRO. In castello. n. erant: et erat ligatus pullus cuz asina: nec poterat solui nisi iussu dñi. Soluit eū man apostolica talis act: talis vita: talis grā. Esto talis vt ligatos possis soluere: in asina gdē matthe euā. q̄si mrez figurauit errozis: hāt i pullo gnālitatē ppli gētilis expssit. Et bñ: In quo nēo sedit: q nullus anteq; xps: nationū pplos vocauit ad ecclīaz. Alligat aūt pfidie vinculis tenebaī: in quo adductus dño errozis famulatur: sed dñatū vendicare sibi nō poterat quē dñm fecerat non natura: sed culpa. Et ideo cū dñs dr: vnus agnoscit. Misera seruitus cui vagū ius est. plures enim habz dños: qui vnū non habet. Alieni alligant vt possideant: iste soluit vt teneat: vehementioza enim dona nouit esse q̄ vincula. ORIGE. Multi ergo erāt dñi hui pulli anteq; salua torē eū haberet necessarii. postq; vero ille cepit eē dñs plures eē dñi cessauerūt: nemo enī pōt deo seruire et māmone. Quando malicie seruimus: multis sumus alionib virtusq; subiecti. Necessariū aūt hz dñs pullū: q; cupit nos solui vinculis peccatoz. ORIGE. sup ioānē. Ego aūt opinoz non frustra castellū eē hunc locum: vbi stabat asina ligata et pullus: q̄si castellū eni respectu totius orbis celestis tota terra despicitur absq; adiectione alterius nois nūcupatū. AMBRO. Nec illud est ociosuz: q duo discipuli diriguntur: petr ad corneliū: paulus ad reliquos: et iō nō personas destinauit: sed numez diffiniuit. tamē siquis est q personas exigat pōt estimare de philippo quē spūsscūs misit i gazā qñ cādacis regie baptizauit eunuchū. THEO. Ut duo missi ibi nouit: q ad itroductōez gētil pli et subiectōez ei ad xpm. duos faciūt grad pphe et apli. Ducūt aūt eū a q̄daz castello vt noteat nob q hic ppls rusticāus erat et idoctus. AMBRO. Illi ergo directi cū soluerēt pullū: nō suis vbis sunt vsi: sed dixerunt sicut dixerat illis iesus: vt agnoscas q nō suo sermōe sed vbo dei: nec pprio sed christi noie fidem populis ifudere gentilibus: atq; aduersarie potestates q̄ sibi nationū obsega vēdicabāt: mādato cessere diuino. ORIGE. Deide mittunt discipuli vestes suas super asinū: et sedere faciūt saluatorē: dū assumūt fmonē dei: et ponunt eū supaias audientiū. Uestib exuunt et substernunt eas i via: q vestimēta apostoloz: opa coz bona sunt: et reuera soluta a discipulis asinus: et portās iesum icedit sup vestimēta apostoloz quando doctrinā coz imitant et vitā. Quis nostruz ita beat ē vt sedeat super illū iesus? AMBRO. Nō eniz mundi dñm gestari super dorsuz asine delectauit: sz vt latē te mysterio in secretis animarum interioze consensiū: Mysticus rector insideret regens mentis vestigia: lasciuiam carnis infrenans: sermo ei habena est: stimulus est.

¶ Et cū appropinq̄ret iam ad descensum mōtis olineti: ceperūt oēs turbe discēdēiū discipuloz gaudētes laudare deū voce magna sup oib q̄s viderāt virtutib dicētes: Bñdictus q venit rex in nomine dñi: pax i celo: et gloria in excelsis. Et qdaz pharisecoz de turbis dixerūt ad illos. Magister increpa discipulos tuos. Quib ipe ait: Dico vobis: q si hi tacuerit: lapides clamabunt.

ORIGE. Quādiu in mōte fuit dominus cū solis apostolis morabaī: quādo autem vicin cepit esse descēsui: tūc occurrit ei turba populoz. vñ dicit. Et cuz iam appropinqua. ad descen. mō. oli. cep. om. tur. descēdē. disci. gau. lau. deū voce magna. THEOPHI. Discipulos vocat non solū. xy. aut. lxx. sed omnes qui christum sequebātur: seu causa miraculoz seu ad aliquam delectationem doctrine: quibus igeri pueri potuerunt: vt narrant alij euangeliste. vnde sequit: Sup omni. quas vide. virtutibus. BEDA. Multas gdē virtutes domini viderāt: sz maxime lazari resurrectionem stupebant. nā vt ioānes ait: ppterea obuiaz venit ei turba: quia audierunt eum fecisse hoc signum. Notandum enim est non tunc primū saluatorez hierusalē adisse: sz multoties antea sicut ioannes cōmemozat. AMBRO. Turba igit agnoscēs deum regem appellat: prophetiaz repetit: expectu quoq; fm carnez dauid filium. venisse declarat. vnde sequitur: Dicētes: Benedictus qui venit rex i nomine dñi.

BEDA. i. in nomine dei patris: cuius possit itelligi: et i nomine suo: q; ipse dominus est: sed melius vbo ei nostro dirigunt intellectū. quibus ait: Ego veni i nomine pris mei: bus militatis. n. magister ē christus. Nō aūt rex xps dr ad exigēdum tributū: vel ferro exercitū armandū: hostesq; visibiliter debellandos: sed q mētes regat: et in regnū celoz credentes perducat. q eni rex esse voluit israel: miseratōis idiciuz est: nō potestatis augmentū. vez q christus i carne totius mundi propitiatio illuxit: pulchre si i nuice i laude eius celestia simul et terrena cōcinūt. Eo eni nascēte celestiū agmina cantāt: eodē aūt celis se reddituro mortales vicem laudis rependunt. vñ sequitur: Pax in celo. THEOPHI. Doc est bellum antiquū quo deo aduersabamur euanuit. Et gloria i excelsis: laudātib. Sangelis ceū i tali reconcilia tōe. nā bocipm q deus visibiliter ambulat in territorio inimicoz suozum significat ipsum nobiscum habere pcordiā. Sed pharisei hoc audientes murmurabant: eo q turba eū regem vocabat et laudabat vt deuz: referentes nomē regis ad seditionē: nomē vero domini ad blasphemiam: vñ sequitur: Et qdā phariseoz de turbis dixerūt ad illū: Magister increpa discipulos tuos. BEDA. Miracula iuidoz demētiaq; magistrū appellandū nō dubitāt q; vera docētē noverāt: huius discipulos quasi melius edocti redarguendos estimant. CYRIL. Sed dominus nō cōpescuit laudantes eū vt deū: sed magis reprehēsores cōpescēs: attestat sibi suā gloriā deitatis. vñ sequitur: Quib ipse ait: Dico vobis: q si hi tacuerint lapides clamabūt. THEOPHI. q. d. Nō sine causa vt homines me taliter laudāt sed pmoniti virtutibus quas viderunt. BEDA. Crucifixo etiā domino notis eius tacentibus pre timore: lapides et saxa canebant: dū postq; emisit spiritū terra mota ē: et petre scisse sunt: et monumenta apta sunt. AMBRO. Neq; etiā miruz ē si laudes domini cōtra naturā suā saxa respondeant: quē scopulis duriores pdicant pereptores. s. turba post exiguū crucifixura deum negās affectib: quē vocibus confitetur. Aut fortasse quia obmutescentibus iudeis post domini passionem viui erant fm petrum lapides clamaturi. ORIGE. Quando etiam nos tacemus. i. refrigescit charitas multoz: lapides clamant: potest eniz deus suscitare de lapidib filios abrae. Pulchre aūt turbas laudantes deū ad descensionē montis occurrisse legim: vt operatozem mystery spiritalis significarent sibi venisse de celo. BEDA. Descendente etiā domino de monte oliuarū turbe descendūt: q; humiliato misericordie auctore necesse est eos qui misericordia indigēt eius vestigia imitari.

¶ Et vt appropinquauit: videns ciuitatē: fleuit sup illaz dicens: Quia si cognouisses et tu: et q̄dē in hac die tua q̄ ad pacem tibi: nūc aūt abscondita sūt ab oculis tuis. Quia venient dies in te: et circūdabūt te inimici tui vallo: et circundabunt te: et coangustabūt te vndiq; et ad terrā prosternent te: et filios tuos q in te sunt et nō relinquēt in te lapidem super lapidem eo q non cognoueris tempus visitationis tue.

ORIGE. Omnes beatitudines quas locutus est iesus i euangelio suo firmat exēplo sicut dixerat: Beati mites: pbat dicens. Discite a me: q; mitis sum. Et q dixerat. Beati flentes. ipse quoq; fleuit ciuitatē. vnde dicitur. Et cum appropinquauit: videns ciuitatē fleuit sup illam. CYRIL. Miserebatur enim eoz xps qui omnes boies vult saluari q̄ nobis non patuisset: nisi per aliquod humanū fieret eui dens. Effuse eni lacrime sūt signa tristicie. GREGO. i bo. Fleuit igit pie redēptor ruinā perfide ciuitatis quā ipsa ciuitas sibi non cognoscebat eē venturam. vnde subditur Dicens. Quia si cognouisses et tu. saltem in hac die tua que ad pacē ei esse poterāt habebat. Cur vero bona presentia ad pacem habuerit: manifestat cuz subdit: Nunc aūt abscōdita sunt ab oculis tuis. Si. n. a cordis eius oculis mala q̄ iminerent: absc̄ōdita nō erant: leta in pūtibus psperis nō fuisset. vñ mox eius pena que iminebat adiūcta est cum sequtur. Qz venient dies in te. CYRIL. Uel alr: O si cognouisses et tu. Non eniz erāt digni pcipere diuinit inspiratas scripturas que narrant xpi mysteriū: quotiēs. n. legit moyses velamē obnubilat coz eozū. Et qz non sunt in tuiti veritatē: idignos se fecerūt salute que manat a christo. vñ sequitur. Et quidē in hac die tua q̄ ad pacē tibi. EVSE. Ubi notat suū aduentū ad pacez totius mūdi factuz fuisse. venit. n. ad hoc vt pacez pdicaret. ppinquis et longings: sed qz ar nunc. tam sibi pacem recipere noluerūt: hoc eos latebat. vnde subdit. Nunc aūt abscondita sunt ab oculis tuis Et ideo obsidionē que in breui erat ei supuentura expressisime prenūciat subdens: Quia venīt dies i te: et circūdabūt te inimici tui vallo. GREGO. Ubi romani principes denunciant. Illa. n. hierosolymozum subuersio describitur: q a vespasiano et tyto romanis principib facta est. vnde subditur. Et circundabūt te: et coangu. te vndi. et ad terrā pster nent te: et filios tuos q in te sunt. EVSE. Quō āt hec completa sint ex his que tradita sunt a iosepho colligere possumus: qui cū esset iudeus: singula quoq; gesta narrauit cōsone bis que sunt a christo pdicta. GREGO. Hoc quoque q̄ additur: Et nō relinquēt in te lapidem sup lapidem. Et ipsa iam eiusdem ciuitatis transmigratio testatur: quia duz nūc in eo loco cōstructa est: vbi extra portam dominus fuerat crucifixus: prior illa vt dicit hierlm funditus est eversa Cui ex qua culpa eversionis pena fuerit illata subiungitur: Eo q non cognoueris tempus visitationis tue. THEOPHI. i. mei aduentus. veni eniz visurus et saluatur te. Qō si cognoscer es: et in me crederes: esses pacata romanis: et ex oibus exepta periculis: sicut omnes qui crediderunt in xpo euaserunt. ORIGE. Nō nego igitur et illam hierusalez propter habitatozum scelera fuisse destructaz: sed quero ne forte ad hanc hierusalem fletus iste pertineat. Si enī post mysteria veritatis aliquis peccauerit planget. Nemo enim gētilis fletur. sed ille qui fuerit de hierusalem: et esse cessauit.

GREGO. Redēptor. n. noster per electos suos plāgere nō cessat: cū quosdā ex bona vita ad mores reprobos pueniss se pspexerat: q; si dānationem suā q cis iminet agnouissent: semetipsos cū lachrymis electoz plāgerēt. Suaz aūt diē hic hz aia puersa: q trāsitozio gaudii tempore: Lui ea q̄ assunt ad pacē sunt: dū ex rebus talibus letat. hec puidere futura refugit: q pītē letitiā pturbēt. vñ dr. Nūc autē abscondita sunt ab oculis tuis. ORIGE. Fleāt et nra hierlm q; post peccata circūdāt eā inimici. i. spūs nequā: et imittāt in circuitū ei vallū: et obsideāt eā et lapidē sup lapidē nō relinquāt: maxime si post multā patientiā: si post aliquot ānos castitatis vicem gs fuerit et blādimētis carnis illect: patientiā pudicitiāq; amiserit: si fuerit fornicatus: lapidē sup lapidē nō relinquēt in eo: fm illud. Nō recordabor primaz iusticiarū ei.

GREGO. Uel aliter. Maligni spūs aiam a corpe exeūtē obsidēt: quā in carnis amore posita deceptoz delectatiōibus fouēt. q vallo circūdāt: quia aī mētis ei oculos reductis iniquitatibus quas ppetrauit: hāc societate suoz damnationis coartāt: vt i ipsa extremitate vite deprehēsa: et a gbus hostibus circūcluſa sit videat: et tamē euadēdi aditum inuenire non possit: quia operari iam non licet bona: q̄ cum licuit agere pteps̄it: vndiq; etiā aiaz coāgustāt: qñ ei nō solū opis: vez et locutōis atq; cogitatiōis inigtates replicāt vt que pus se per multa dilatauit in scelere: in extremum

de oīb⁹ angustek ir etributiõe. Tũc aũt anima ꝓditiõez reatus sui ad terram consternitur: cum caro quã vitã suam credidit: redire ad pulueris vꝛgetur. Tunc i morte illius cadunt: cum cogitatões illicite q̃ modo ex illa ꝓdeunt in extrema vita vltione dissipantur: que etiam cogitatiões per lapides significari valent. Peruersa enim mens cũ peruerse cogitationi peruersionez adycit: quasi lapidem supra lapidem ponit. sed cum ad vltionem suam anima ducitur: omnis cogitatõz cõstructio dissipatur. Prauã autẽ animã deus assidue visitat ꝑcepto: aliquãdo flagello: aliquãdo aũt miraculo: vt vera que nesciebat audiat: ꝛ ea cõtenens a dolore compuncta redeat: aut beneficijs deuicta malũ quod fecit erubescat. Sed qꝛ visitationis sue tẽpus nõ cognoscit in extremo vite traditur suis inimicis.

¶ Et ingressus in templũ cepit ejicere vendẽtes in illo ꝛ emẽtes: dicẽs illis: Scriptũ ẽ: qꝛ dom⁹ mea domus oratõis ẽ: Vos aũt fecistis eam spẽlũcã latronũ. Et erat docens quotidie in tẽplo. Principes aũt sacerdotum ꝛ scribe ꝛ principes plebis querebant illum perdere: ꝛ non inueniebãt quid facerent illi. Omnis enim populus suspensus erat audiens illum.

GREGO. i hō. Qui narrauerat malã ventura ꝓtinus tẽplũ ingressus ẽ: vt de illo vẽdẽtes ꝛ ementes eyceret: ostendit q̃ ruina pplũ maxime ex culpa sacerdotuz fuit. vñ dr: Et ingressꝰ i tẽplũ cepit eycere vẽ. i illo ꝛ emẽtes. AMBRO. Deꝰ enī tẽplũ suũ nõ mercatoris vult esse diuersoriũ: sꝫ domicilii sanctitatis: nec vẽdibili religionis officio: sꝫ obsequio gratuito vsũ ministerij sacerdotalis ifformat. CYRIL. Erat autẽ i tẽplo multitudo mercatoꝝ q̃ vendebant animalia ritu legis mactanda i hostys: sꝫ iã aderat tps desinẽdi vmbram: refulgẽdi vo christi vitã. ob hoc christꝰ qui cũ patre simul colebaꝫ i tẽplo: iussit ritus cessare legis: fieri vero tẽplũ orationis domũ. vñ subdit: Dicẽs illis: Scriptũ est: domus mea domꝰ oronis ẽ: vos autẽ fecistis illã speluncã latronũ.

GREGO. Qui enī ad accipiẽda munera in tẽplo residebant: qꝛ qbus ꝑ nõ dantibꝰ lesiones exgrerent: dubiũ non erat. THEOPHI. Hoc etiaz dominus fecit in ꝓncipio predicationis sue: vt narrat ioãnes: ꝛ nunc itez illud fere qꝛ ad maius crimẽ iudeoꝝ redundat: qui non fuerunt ex ꝓcedenti admonitione castigati. AVGV. de que. euan. Mystice aũt tẽplum ipsum hominez christuz intelligas: vel etiã adiũcto corpore eiꝰ q̃ est ecclesia. secundũ autẽ id quod est caput ecclesie dictum est: Soluite templũ hoc: ꝛ i triduo suscitabo illud. scõz id vero q̃ est adiũcta eccl̃ia itelligitur tẽplũ de quo videt dixisse: Auferte ista hic. significauit enī futuros in eccl̃ia: q̃ sua negocia poti⁹ agerent: vel receptaculã ibi haberẽt ad occultãda scelera sua: q̃s vt charitatez xp̃i seq̃rent: ꝛ peccatoꝝ cõfessione accepta venia corrigerent.

GREGO. in homi. Redẽptor vero nr̃ predicatiõis vbã nec idignis nec ingratis subtrahit. vnde postq̃s rigorem disscipline exciendo puersos tenuit: donum bis gratie oñdit. nam subditur. Et erat docens quotidie in templo. CYRIL. Decebat autez ex his que christus dixerat ꝛ fecerat: eum adorare vt deum. sed ipsi nequaq̃ hoc faciẽtes: querebant eum occidere. Sequitur enim: Principes autez sacerdotum ꝛ scribe ꝛ principes plebis querebant illũ perdere.

BEDA. Uel qꝛ quotidie docebat in templo: vel qꝛ latrones exercerat de templo: vel quia veniẽs illuc quasi rex ꝛ dominus a credentiũ turba laudem hymni celestis accepit.

CYRIL. Sꝫ populus grauiozem estimationem accepit de christo q̃s scribe ꝛ pharisei ꝛ ꝓncipes iudeoꝝ: qui fidem christi: nõ acceptãtes alios ĩcrepabãt. vñ segt: Et non inueniebant qd facerent illi. Ois enim populus suspensus erat

sert deo ĩ se credentes per cultũ q̃ legẽ transcẽdit. Quid igitur an xiaris: eiectis ab atrys sacris q̃ opportuna videbant legalib⁹ victimis: eo vocante ad verã iustificationẽ ꝑ fidẽ.

BEDA. Uel qñ dicũt: In qua potestate hec facis: de deo dubitant potestate: ꝛ subintelligi volunt diaboli cẽ qꝺ fac̃. Addentes quoq; Aũt quis est qui dedit tibi hãc potestatez: manifestissime dei filium negãt quẽ putãt nõ suis: sed alienis viribꝰ signa facere. Poterat aũt ois aptа resp̃siõe tentatoꝝ calũniaz confutare: sed prudenter interrogat: vt suo silẽtio vel sentẽtia condẽnẽt. Sequit̃ eni. Respõdens aũt dixit ad illos: Interrogabo ꝛ ego vos vnũ verbũ: respondete mihi. Baptisma ioãnis de celo erat: an ex hominibꝰ? THEOPHI. Ut enim ostẽderet eos semp fuisse spũisco rebelles: ne duz isaie cuꝰ nõ erat memoria: sed ..up viso ioanni credere noluerunt. Ob hoc versa vice opponit eis hãc questionẽ: ostẽdens q̃ si tanto ꝑphete ioanni qui apud eos maioꝛ videbatur minime crediderũt: phibẽti testimoniũ eius: q̃liter ei crederent respondenti qua auctoritate hoc faceret?

FVSE. Querit aũt de ioãne baptista: nõ vnde erat oziundus: sed vnde legẽ sucepisset baptismatis. CYRIL. Sed illi fugere veritatẽ nõ hoꝛruerũt. Deus enī misit ioannẽ ficꝺ vocẽ clamãtẽ: Parate viã domino. Timuerũt ãt dicere veritatẽ ne dicerẽt: Cur nõ credidistis: ꝛ cauent reprehẽdere precursorẽ: nõ metu diuino: sed populi. vñ sequit̃: At illi cogi. intra se, dicẽtes: Quia si dixerimꝰ de celo: dicet: Quare q̃ non credidistis ei? BEDA. q. d. Quẽ confitemini de celo habuisse prophetiam mihi testimonium perhibuit. Et ab illo audistis: in qua potestate hec faciã. Segtur: Si aũ dixe. Ex hominibus: plebs vniuer. lapi. nos. Certi sunt enim ioanẽ prophetam esse. viderũt ergo quõlibet respondissent: in laqueũ se casturos: timẽtes lapidationẽ: sed magis veritatis confessionem. vnde sequit̃: Et responderũt se nescire vnde eẽt. Quia ergo nolunt fateri hoc quod sciũt: repulsi sunt: vt eis dominus nõ diceret q̃ sciebat. vnde segtur. Et ait illis Iesus: Neq; ego dico vob in qua potestate hec facio. Ob duas eniz causas maxime scientia veritatis ẽ occultãda querentibus: cum. s. is qui querit minus capax est ad intelligendum ea q̃ querit: aut odio vel contẽptu veritatis indignus est cui debeat aperiri quod querit.

¶ Cepit aũt dicere ad plebem parabolaz hanc: Homo qdam plantauit vineam ꝛ locauit eã colõis: ꝛ ipse pegre fuit multis tẽporibus. Et i tpe videmie illo misit ad cultores seruũ: vt ꝺ fructu vinee darẽt illi: Qui cesuz dimiserunt eũ inanẽ. Et addidit alterꝝ seruũ mittere. Illi ãt hunc quoq; cedẽtes ꝛ afficiẽtes ꝓtumelia: dimiserũt inanẽ. ꝛ addidit tertiũ mittere: q̃ ꝛ illuz vulnerãtes eiecerunt. Dixit ãt dñs vinee: Quid faciam? Mittam filium meum dilectuz: forsitan cuz hunc viderint verebunt̃. Quẽ cum vidissent coloni: cogitauerunt intra se dicẽtes: Hic est heres. Occidamus illum vt nostra fiat hereditas. Et eiectum illum extra vineam occiderunt. Quid ergo faciet illis dominꝰ vinee? Ueniet et perdet colonos istos et dabit vineã alijs. Quo audito dixerũt illi: Absit. Ille aũt aspiciẽs eos ait. Quid est ergo hoc qꝺ scriptũ est: lapidẽ quẽ reprobauerũt edificantes hic factus est in caput anguli? Ois qui ceciderit supra illũ lapidẽ conquassabit̃. supra quẽ aũt ceciderit cõminuet illum.

FVSE. Cõgregatis ĩ vnũ ꝓncipibꝰ ppli iudeoꝝ in ipo tẽplo: ea que ꝓtra ipz facturi erãt ꝛ supplicium eis exterminiũ figurate pabolã ꝓtulit. Dicit. n. Lepit aũt dicere ad plebez parabolã hãc. Pabolã istã nõ ad solos ꝓncipes dictã q̃ de ptate interrogauerãt: sꝫ ẽt ad plebẽ.

AMBRO. Pleriq; ãt varie significatiões ꝺ vince appellatiõe deriuãt: sed euidẽter isaias vineã dñi sabaoth domũ israel cẽ memorat. Hãc vineã gs alium nisi deus cõdidit?

BEDA. Põ ergo q̃ plãrauit vineam ipe est qui iuxta aliã pabolã cõduxit operarios ĩ vineã suã. EVSE. Sed parabola quã isaias dicit vineã rephẽdit. Saluatoris vo parabola nõ est ꝺtra vineã dcã: sed de cultoribꝰ vinee de qbꝰ subdit: Et locauit eã colonis. i. senioribus ppli: ꝛ ꝓncipibꝰ sacerdotũ: ꝛ doctoribꝰ: ꝛ optimatibꝰ cũctis. THEOPHI. Uel q̃ libet ꝺ populo ẽ vinea: idẽ est ẽt cultoꝛ: gliber. n. nostꝝ seipz colit. Dat igit vinea cõmissa cultoribꝰ: vinee de qbꝰ subdit: abyt. i. dimisit illos ꝑgendi sub arbitrio. vñ segt: Et ipse peregre fuit multis tẽporibus. AMBRO. Nõ qꝛ exulato ad locũ ꝓfectꝰ ẽ dñs: qui vbiq; semp ꝑsens est: sed qꝛ ꝑsentior ẽ diligẽtibꝰ. negligẽtibus abest. Multis aũt tẽporibꝰ abfuit: ne ꝓpera videret exactio: nam quo idulgentioꝛ liberalitas: eo ĩexcusabilioꝛ pernicacia. CYRIL. Uel deus absentauit se a vinea pluriũ annoꝝ curriculis. qꝛ postq̃s visus est in spẽ ignis descẽdisse in mõte syna: nõ amplius visibiliꝛ prebuit eis suam ꝑsentiã. Nulla tñ interpellatio cõtigit qua nõ mitteret deꝰ ꝓphetas ꝛ iustos cõmonentes: vñ segt: Et in tẽpore vinde. misit ad cultores seruum: vt de fructu vinee darent illi.

THEOPHI. Dicũt aũt de fructu vinee: qꝛ nõ totũ fructũ: sed aliqd de fructu volebat accipe. Naz qd lucratur ds a nobis nisi suam notitia: que etiam est nostra vtilitas.

BEDA. Bñ aũt fructũ posuit non ꝑuentũ: nullus enim huius vinee prouentus inuentus est. Seruus ergo primus missus ẽ moyses: qui ꝑ quadraginta annos fructum aliquẽ legis quã dederat a cultoribꝰ recꝺ requirebat: sed vexatus ẽ ꝓpter eos: qꝛ exacerbauerũt spiritũ eius. vnde sequitur: Qui cesũ dimiserũt cũ inanẽ. AMBRO. Factũ ẽ aũt vt plẽs alios deitinaret: quos iudei ĩbonores ꝛ ianes sibi de quibꝰ nihil potuerunt proficere dimiserũt. vñ segt: Et addidit alterum seruũ mittere. BEDA. Seruꝰ altꝰ dauid significatur: q̃ missus est vt post edicta legalia cultores vince psalmodie modulamine ad exercitium boni operis excitaret. Sꝫ ꝛ cõtra hũc dixerũt: Que nobis pars in dauid: aut q̃ hereditas ĩ filio Isai: vñ segt: Illi aũt hũc cedẽtes ꝛ afficientes cõtumelia dimiserũt inanem. Sed nec sic destitit. sequitur enim: Et addidit tertiũ mittere. Per quẽ ꝓphetaꝝ chorũ ĩtellige: qui cõtinuis attestationibus pplm cõuenerunt. Sed quẽ ꝓphetaꝝ nõ sunt ꝑsecuti. vnde segtur: Qui ꝛ illũ vulnerantes eiecerunt. Dis autem tribus seruoꝝ gradibus omnium sub lege doctoꝝ figuraz posse cõprehendi: dominus alibi manifestat dicens: Quoniam necesse est impleri oĩa q̃ scripta sunt in lege moysi ꝛ prophetis ꝛ psalmis de me. THEOPHI. Prophetis igitur talia mala passis filius destinat̃. Segtur eniz. Dixit aũt dñs vinee: qd faciã?

BEDA. Qꝛ dominus vinee dubitatiue logtur: nõ ꝺ ignorantia venit: quid. n. nesciat deus pater: sꝫ ambigere dicit: vt libera volũtas hoĩs seruet̃. CYRIL. Deliberat etiam secum dominus vinee quid agat: non q̃si carens ministris: Sed quia pertractato quolibet ĩgenio salutis hnmane: populo vero nequaq̃ adiuto aliud maius adiungit: vnde consequenter dicit: Mittam filium meũ dilectum forsitan cũ hunc viderit verebuntur. THEOPHI. Dixit autẽ hoc non tanq̃ ignorans q̃ peius eũ essent tractaturi q̃s prophetas: sed qꝛ oportebat filium eis fieri reuerendũ: Qꝛ si cõtemnẽces fuerint occidendo: hoc cumulat eoꝝ crimen. Ne ergo dicerent aliqui diuinam prescietiam necessario fuisse: inobedientie causam: iõ sic figurat sermonẽ. AMBRO.

Filiū igitur vnigenitū sibi missum pfidi iudei ꝗsi beredē re
mouere cupiētes:occiderūt crucifigendo:t eiecerūt extra vi
do.vñ segt:Qué cū vidissent coloni:cogitauerūt inter se di
cētes:Hic est heres occida.eū:vt nostra fiat hereditas. He
res christus é:idēq; testator.heres q3 morti ꝓprie supuiuit:
t testamētozū que ipse cōtulit:tanq̄ hereditaria in nostris
pfectib⁹ emoluméta consequtur. BEDA.Mäifestissime
aūt dñs ꝓbat iudeoz ꝓncipes nō p ignorātiā:sed p inuiden
tiā crucifixisse filiū dei. Intellexerūt.n. hūc esse cui dns
Dabo tibi gentes hereditatē tuā.Segtur: Et eiectū illū ex
tra vineam occiderunt. Quia iesus vt sanctificaret per tuū
sanguiné populū:extra portā passus é. THEOPHI.Sz
q3 superius populū non hierusalem loco vince sumpsimus;
forsan magis ꝓprie dici potest:q; occidit qdem eū populus.
extra vineā. THEOPHI.i.extra populi manus passus
est dñs:q3.s.populus ei nō ꝓpriis manib⁹ necē intulit sz tra
dens hunc pilato gentib⁹.Quidā aūt per vineā scriptūrā
itellexerunt:cui no crediētes dominū necauerūt.vñ extra
vineaz.i.extra scripturā dicit dñs passus. BEDA. Siue
eiect⁹ extra vineā t occisus é:q3 ꝓpe é ab ifidelitaz cozde re
pulsus:ac deide cruci addict⁹ est. CHRY.Dispēsationis
aūt nō negligētie é post ꝓphetas xp̄s venisse. Non.n.deus
oia repēte ꝓsequitur:sed cōdescēdit ꝓpter sui pietatē: q3 si
post seruos veniēte filiū cōtēpserūt: multomagis nec ātea
eū audirēt.Qui.n.nō audiebāt minoza ꝓcepta:quō audiuis
sent maioza: AMBRO.Pulchre aūt interrogat:vt sua se
ipsi dānēt sentētia.Segt.n. Quid ergo faciet illis dominꝰ
vinee. BASI.Hoc aūt fit quasi bis q dānātur nihil habē
tib⁹ opponere cuidētie iuris.Pauciū aūt é diuine misc
tionis nō infigere penas filētio:seu ꝑdicere minis: reuocan
do eos ad penitētiā.vnde t hic segtur:veniet t perdet colo
nis istos:t dabit vineā alys. AMBRO.Uenturū dñz di
cit vince: q; in filio assit etiā paterna maiestas: vel q; vlti
mis tpib⁹ ꝑsentioz humanis aspiret affectibus. CYRIL.
excluſi sunt igit iudeoz ꝓmates quasi dominice voluntati
repugnantes:t sterilē reddentes vineā sibi cōmissam: Est
aūt datus cult⁹ vince sacerdotib⁹ noui testamēti.cui autem
virtutē enigmatis senserūt;reculsant illud pati.vñ sequitur:
Quo audito dixerūt illi:Absit. Nec tamen euaserūt ob sui
pertinaciam t inobediētiā erga fidē xp̄i. THEOPHI.
Aliter aūt videt matthe⁹ dicere:dñz.s. quesiuisse: Quid
faciet illis cultozib⁹ vince.iudeos vero respōdisse: Malos
male perdet. Nō é aūt repugnātia: nā vtrūq; factum.ꝓmo
eniz ipsi ꝓmulgauerūt illā sententiā:postea sentientes quo
tēdebat parabola dixerūt.Absit:vt lucas hic narrat. AV
GV.de cō.euan.Uel alr.In illa de q̄ logmur turba erāt q
dolose dñz interrogauerat:in qua potestate faceret.Erant ēt
q nō dolose,sz fidelr acclamauerūt:Benedictus q venit in
noīe dñi.ac q; hoc erāt q dicerēt:pdet illos t vineam suā da
bit alys.Que vox recte etiā ipsius dñi fuisse intelligit:siue
ꝓpter veritatē:siue ꝓpter mēbrozum ei⁹ cū suo capite vni
tatē.Erant etiā q talia rūdentibus dicerēt: Absit q3 intelli
gebāt in seipos hanc parabolā dictā.Segt: Ille aūt aspici
ēns eos ait:Quid é q̄ hoc qō scriptū est:Lapidē quez repro
bauerūt edificātes:hic factus est i caput anguli: BEDA
.q.d.quō iplebit hec prophetia; nisi q3 christus a vobis re
probatus t occisus:crediturus é gentib⁹ ꝑdicandus. vt qua
si lapis angularis ex vtroq3 populo vnum sibi tēpluz edifi
cet. EVSE.Lapis aūt dicit christus ꝓpter terrestre cor
pus assumptus sine manib⁹ ꝺm visionem danielis ꝓpter ortū
ex virgine. Lapis aūt non argenteus aut aureus: q3 nō rex
aliquis gloriosus:sz hō humilis t abiect⁹ ꝓpter qō edifican
tes eum reprobauerunt. THEOPHI. Reprobauerūt
enim eū ꝓncipes populi cum dixerunt: Hic a deo non est
Ille vero tam vtilis fuit:tam electus:vt in capite anguli po
neretur. CYRIL.Angulo vero comparat sacra scriptura
cōcursū vtriusq; populi:israelitici.s. t gētilis in vnā fidem.
Lōpegit.n.soluator vtrūq; ꝓpin vnum nouū hoies:oci
ans eos i vno corpe pri.Salubris ergo é lapis angulo facto
ab eo.Dextrimētū aūt ifert iudeis ipugnātib⁹ hunc spiritalez
cōcursuz. THEOPHI.Duas aūt cōdemnatiōes memo
rat.vnā qdē aiaz sue;quā passi sunt scādaliçati in xp̄o. Et
hoc tāgit cum dicit.Omnis qui ceciderit sup illū lapidē: cō
ꝗssabit aliā vo captiuitatis t exterminy:quā intulit eis la
pis ab i,sis ꝓtempt⁹.Et hoc tāgit cuz subdit:Supra quē aūt
ipe ceciderit:cōminuet illū:vel vēntilabit eū. Sic enī venti
lati sunt iudei.Iudea ꝓ vniuersū ozbē:vt ab area palee.Et
attēde ordinē:nā ꝓabulū é scelus in eū ꝓmissuz: Segt aūt
iusta ōi vidicta. BEDA.Uel alr:Qui pctōr é:t nō illi cre
dit.cadit qdē sup lapidē:t ꝓquassat:reseruat.n. ꝓ patientiā
ad salutē.Supra quē vero ille ceciderit:hoc é cui lapis ipse
irruerit:q3 ipm negauit:cōminuet eum:vt nec testa quidez
remaneat in q̄ hauriat aq̄ pusillum. Siue de his dicit q; ea
dūt sup eū qui illum modo cōtemnūt:iō nōdū penitus ite
reunt:sed cōquassant:vt nō recti ambulent.Sup quos aūt
cadit;veniet illis desuper in iudicio cū pena ꝑditionis ideo
cōminuet eos:vt sint rāq; puluis: quem ꝓcit ventus a fa
cie terre. AMBRO. Uinea etiā typus noster é: agricola
ꝓpe omnipotēs pr:vitis xp̄s;at vero nos palmites. Recte
vinea christi populus nominatur: vel q; crucis in frōte pe
texatur indicium: vel q; fructꝰ ex postrema anni legāt eta
te:vel q; omnibus vt ordinibus vinearum:ita pauperibus
atq; diuitibus seruis t dominis in ecclīa equa dimēsio nul
la discretio sit.Et vt vitis maritat arboribus:ita corpus aie
banc vineā diligens agricola fodere t tondere cōsueuit:ne
luxuriet vmbra folioz;verboz̄q; infructuosa iactātia ma
turitatē idolis naturalis impediat:decet totius ozbis bicē
vindemiā:vbi totius ozbis est vinea. BEDA. Uel mora
li intellectu cuiq; fidelium vinea quā excolat locatur:dum
mysterium baptismi quod exerceat sibi cōmittit: Mittit
seruus vnus:alter:tertius: cum lex psalmodia: t prophetia
legitur:Sed missus seruus ꝓtumelys affectus vt cesus oꝛ
cum sermo auditus ꝓtemnitur vel blasphematur. Missuz
beredem q̄tū in se est occidit:qui filiū dei peccando cōcul
cat.pdito malo cultoze:vinea dat alteri:cuz dono gratie qō
superbus sprenit:humilis ditatur.

¶ Et querebāt ꝓncipes sacerdotū:t scribe mit
tere i illū manus illa hora t timuerūt populuz.
Cognouerūt.n. q; ad ipsos dixerit similitudinē
istā. Et obseruātes miserunt insidiatores q̄ se iu
stos simularent:vt caperent eum in sermone: t
traderēt illum ꝓncipatui:t potestati ꝓsidis.
Et interrogauerūt eū dicētes: Magister scimus
q3 recte dicis t doces:t nō accipis personā ho
minis:sed viā dei in veritate doces. Licet nobis
tributum dare cesari: an non: Considerans aūt
dolum illorum dixit ad eos. Quid me tentaris;
Ostendite mihi denarium: Cuius habet imagi
nem t superscriptionem. Respondentes dixe
runt:Cesaris. Et ait illis: Reddite ergo que sūt
cesaris cesari: t que sunt dei deo: Et non potue
runt verbum eius reprehendere coram plebe:
t mirati in responso eius tacuerunt.

CYRIL. Docebat quidem ꝓncipes iudeozum intelli
gentes q; de ipsis parabola diceretur: a malo sic discedere:
quasi de futuris instructos: sed hoc non cōsiderantes: occa
sionem suoz colligunt criminū. vnde dicitur: Et querebāt
ꝓncipes sacerdotum.t scribe mittere in illū manꝰ.in illa ho

Nec refrenauit eos legis preceptū qō dicit: Innocentē t iu
stū nō occides:sz cōpescuit eoz nefandū ꝓpositus plebis
timoz. Segt.n. Et timuerūt populū. Preferūt.n. diuine re
uerēcie humanū timoꝛē. Que aūt buⁱ⁹ ꝓpositi fuerit occa
sio subdit: Cognouerūt.n.q; ad ipsos dixerit similitudinē
istā. BEDA. Et ita querēdo ipsum occidere docebāt ve
ra esse:q; i parabola dixerat. Ipse.n.est heres cui⁹ iniustam
necē dicebant esse vindicādā illi nequā coloni q t filium
ꝑrēbāt occidere. Hoc etiā quotidie fit in ecclesiasticuz gli
bet solo nomine fruentes:eā quā nō diligūt ecclesiastice fidei
ac pacis vnitatē ꝓpter bonoz multitudinē. Verebescit vl
timet ipugnare. Et q2 ꝓncipes q̄rētes dñz cōprehēdere: qō
p se nō poterāt:ꝓsidis manib⁹ facere tentabant.vñ segt:
Et obseruantes misē.insidia.q se iustos simularent. CY
RIL. Uidebant.n.esse leues.erāt aūt graues obliti dei di
centis:Quis hic q mihi absōdit consiliū: Adeūt.n.christū
oiuz saluatoꝛē q̄si hoiez cōez.vñ sequit: Ut caperēt eū i ser
mone t traderēt eū ꝓncipatui t pote.ꝓsidis. THEOPHI. Pa
rauerūt aūt dño laqos:illaq̄ti sunt tamen i eis pedes coꝛ.
Audi nāq; astutiā: Et interrogauerūt illū dicentes: Magi
ster scim⁹ q; recte dicis t doces. BEDA. Blanda t frau
dulēta interrogatio illuc ꝓuocat respōdentē vt magis deū
q̄ cesarē timeat. Segt enim: Et nō accipis ꝓsonā hoiū. sed
in veritate viam dei doces. Et hoc dicunt ad hoc:vt dicat
nō debere tributa solui:vt statiz audiētes ministri ꝓsidis
q iupta alios euangelistas affuisse leguntur:seditionis eum
contra romanos auctoꝛē teneant:vñ consequēter q̄rūt: Li
cet nob dare tributū cesari:an nō: Erat enī i populo magna
seditio:dicentib⁹ alys ꝓ securitate q̄ romani pro omnibus
militabāt:debere tributa ꝓsolui:phariseis cōtradicentibus
nō debere populū dei:q; decimas t ꝑmitias daret: humānis
legibus subiacere. THEOPHI. Intendebāt ergo q; si
diceret oportere dari cēsū cesari:criminarent a ꝓpio: q̄si serui
tuti subiciens gentē. Si vero ꝓhiberet censum reddere:
eum representarent vt scismatī ꝓsidi. Ipse vero laqos
coꝛ effugit. Sequit.n. Cōsiderās aūt dolum eoꝛ dixit ad
eos. Quid me tētatis: Ostēdite mihi denariū cui⁹ hz imagi
nē t superscriptionē. AMBRO. Docet hꝰ loco dñs circū
spectos nos i respōdēdo aduersus hereticos vel iudeos eē
debere:sic alibi dixit: Estote astuti sic serpentes. BEDA.
Qui autē putant interrogatiōez saluatoris ignorātiam esse
discant ex ꝓpti loco q; potuerit scire iesus cui⁹ imago esset
in numo:sed interrogat;vt ad sermonē eorum cōpetēter re
spondeat. Sequitur.n. Rūdentes dixerunt:Cesaris. Non
potem⁹ cesarē augustū.sz tyberiū significari. Oēs.n.romāi
reges a ꝓmo.C.Cesare Cesares appellati sunt. Ex coꝛ autē
ꝓfessione cōuenienter dñs qōnem soluit. Segt.n. Et ait illis:
Reddite ergo q̄ sunt cesaris cesari:t q̄ sunt dei deo. TY
TVS.q.d.verbis tētatis.operib⁹ obedite:subijstis cesaris
seruitutē:suscepistis q̄ ei⁹ sunt. Date ergo illi cēsū: deo timo
rem. Nō enī exigit deus denariū: sed fidē. BEDA. Red
dite etiaz deo q̄ dei sūt: decimas.s.ꝓmitias:oblationes:t vi
ctimas. THEOPHI. Et attēde q; nō dixit: Date:sz red
dite.debitū eni est:tuet enim princeps tu⁹ ab hostib⁹. vi
tam tuā reddit trāquillaz.ꝓ bis ergo teneris ei i censu. Sz
t hoc ipsum quod offers:nūmisma.s.ab eo habes. Reddas
ergo nūmisma regiuz regi. Deus etiā tibi tradidit itellectū
t rōnem: restituas hoc ei non comparatus bestijs:sed in oi
bus rationabiliter procedens. AMBRO. Tu ergo si vis
non esse obnoxius cesari:noli habere que mūdi sunt. Et be
ne prius que cesaris sunt reddenda discernit.neq3 enim po
test quis esse domini:nisi prius renunciauerit mūdo: q̄ gra
via vincula ꝓmittere deo t non soluere: maioꝛ est contra
ctus fidei q̄ pecunie. ORIGE. Habet autē locus iste ali
quid mystici. Due enim sunt imagines in homine. vna quā
accepit a deo:altera inimici. Sicut enim denarius hz ima
ginē iperatoruz mūdi:sic q facit opera inimici hanc ymā
gine imaginem eius cuius habet opa. Dicit ergo. Reddite q̄
sunt cesaris cesari:hoc est: Abycite terrenā imaginem vt pos
sitis vobis imaginē celestē imponētes reddere que dei sunt
deo:vt.s.deum diligam⁹ ꝛc.q̄ vt moyses dicit de⁹ requirit a
nobis. Postulat aūt a nobis deus:nō q2 necessariuz hꝫ vt ei
aliqd tribuamus:sed vt postq̄ ei dederim⁹:hoc ipsum nob
tribuat in salutē. BEDA. Qui aūt ceredere debuerāt ad
tantā sapiētiam mirati sunt q; calliditas eorum insidiādi ñ
inuenisset locum.vñ segtur: Et non potuerunt verbum ei⁹
reprehēdere coram plebe t mirati in rīsu ei⁹ tacuerunt.

THEOPHI. Hoc.n.erat qō ꝓcipue intendebant:icre
pare eum coram populo:qō obtinere nequerunt ꝓpter sapiē
tissimam eius responsionem.

¶ Accesserunt aūt quidā saduceoꝛum qui negant
eē resurrectoēz t interrogauerūt eū dicētes. Ma
gister moyses scripsit nobis: si frater alicui⁹ moꝛ
tuus fuerit habēs vroꝛē t hic sine liberis fuerit
vt accipiat eam frater eius vroꝛē t suscitet semē
fratri suo. Septē ergo frēs erāt: t primus acce
pit vroꝛem t moꝛtuus est sine filijs. Et sequens
accepit illā t ipse moꝛtuus é sine filio. Et terti⁹
accepit illā: similiter t oēs septē t nō reliq̄runt
semen: t moꝛtui sūt. Nouissime omniū moꝛtua
é t mulier. In resurrectione ergo cuius coꝛ erit
vroꝛ: Siquidē septē habuerūt eā vroꝛē. Et ait
illis iesus: Filij huius seculi nubūt: t tradūt ad
nuptias:illi vero qui digni habebūt seculo illo
et resurrectione ex moꝛtuis:neque nubūt neque
ducūt vroꝛes:neq3 vltra mori poterūt. Equales
enī āgelis sūt t filij sūt dei:cū sint filij resurrectio
nis. Quia vero resurgāt moꝛtui:et moyses oste
dit secus rubū: sicut dicit dominū deū abraam:
et deū isaac et deum iacob. Deus aūt non est
moꝛtuoꝛū:sed viuoꝛū. Omnes enī viuūt ei: Re
spondentes autem quidaz scribarū dixerunt ei.
Magister bene dixisti. Et amplius nō audebāt
eum quicq̄ interrogare.

BEDA. Due erāt bereses in iudeis: vna phariseoꝛ q tra
ditionū t obseruationū sibi iustitiā ferebāt.vñ t diuisi vo
cabant a populo. Altera saduceoꝛū q; iterpretant iusti: vendi
cātes sibi qō nō erant. Illis ergo abeuntibus hi ad tentādū
accedūt.vñ dr: Accesserūt aūt qui.saduceoꝛum q negant eē
resurrectionē. ORIGE. Saduceoꝛ heresis nō solum re
surrectionē moꝛtuoꝛ negat:sed etiā putat animā iterire cū
coꝛpore. Di ergo verbis saluatoris insidiātes: eo tēpoꝛe q̄sti
onem proposuerūt:quo eum viderūt de resurrectione doce
re discipulos: vnde segt: Et interrogauerunt eum dicentes:
Magister nobis,scripsit moyses:Si frater alicuius moꝛtu
us fuerit habēs vroꝛez:t hic sine filijs fuerit:vt accipiat eā
frater eius in vroꝛem t suſci.se.fratri suo. AMBRO. Se
cundū legis litteram nubere cogit etiam iuita vt defuncti
semē excitet frater.spūs aūt magis est castitatis. THEO.
Saducei āt fragile fūdamētū substituētes nō crediderunt re
surrectōis ꝓmonē. Opinātes enim carnalē eē futuraz vitā
in resurrectiōe merito fallebant.t ideo tanq̄ impossibile
calumniātes dogma resurrectiōis:fingūt hanc narrationē
dicētes: Septem ergo fratres erant: t primus accepit vro
rem t moꝛtuus est sine filijs:t sequens accepit illaz: t moꝛ
tuus é sine filio.t tertius accepit illā. similiter t oēs septē.t

nō reliquerūt semē ꝛ mortui sunt. Nouissime āt oīuz mor
tua est ꝛ mulier. BEDA. Dāc fabulā confingūt: q̄ delira
mēti arguat eos g resurrectōez asserūt mortuoꝝ. Turpitu
dinē ergo fabule opponūt: vt resurrectiōis denegēt verita
tē. vñ subdit: In resurrectione ergo cui⁹ eoꝝ erit vxor: sig
dem septē habuerūt eam vxorem. AMBRO. Mystice
hec mulier synagoga est: q̄ septem viros habuit: sicut dicit
Samaritane: qnq; viros habuisti. Qz samaritana tñ qnq;
libros moysi: synagoga septē segl̄ p̄cipaliter: ꝛ de nullo p̄
pter perfidiam suā hereditarie ptātis semen accepit. ꝛ ideo
partem cū viris suis in resurrectōe habere nō potuit: qz spi
ritale preceptū ꝑm sensuz carnis inuertit. Nō. n. frater car
nalis aliqs denūciat⁹ est g semē fratris suscitaret defuncti.
sed ille de mortuo populo iudeoꝝ: sapientiaz sibi diuini cul
tus ascisceret i vxorez: atq; ex ea semen in apostolis susci
taret: g quasi defunctoꝝ relige iudeoꝝ: in formes adhuc in
synagoge vtero delicti: ꝑm electionez gratie seruari no
uu seminis admixtione meruerūt. BEDA. Siue septē bi
fratres reprobis congruūt: q p totā hui⁹ seculi vitā q̄ septē
dieb⁹ voluit a bōis opib⁹ steriles existūt: gb⁹ iunctim mor
te ꝑereptis. ad vltimū ꝛ ipsa mūdana conuersatio q̄si vxor
infecūda transibit. THEOPHI. Domin⁹ aūt ostendēs
resurrectionē nō esse futurā cōuersationē carnalē: coꝝ dog
ma euulsit simul cū fragili fundamēto. vnde segtur: Et ait
illis iesus: Filij h⁹ seculi nubūt: ꝛ tradūt ad nuptias. AV
GV. de q̄. euā. Quia cōnubia ꝑ filios: tuly ꝑ successionē:
successio propter mortem. vbi ergo mors non est: neq; con
nubia. vnde sequitur: Illi vero qui digni habebuntur secl'o
illo: ꝛ resurrectione ex mortuis neq; nubent neq; duc..t
vxores. neq; enim vltro mori poterunt. BEDA. Quod
non ita intelligēdū ē quasi soli digni vel resurrecturi vel si
ne nuptys futuri sint: sz oēs ēt pctōres resurrecturi: ꝛ absq;
nuptys sunt in seculo illo mansuri. Dominus aūt vt ad re
surrectionis gloriam inquirendaz animos incitaret: de ele
ctis tñ voluit facere sermonē. AVGV. de q̄st. euā. Si
cut aūt nūc sermo noster decedentib⁹ ꝛ succedentibus syl
labis peragit atq; perficit: ita ꝛ ipsi homines quoꝝ ꝑmo ē:
decedendo ꝛ succedendo peragunt atq; perficiunt ordinē
huius seculi: tempozali rerum pulchritudine contexitur.
In illa aūt vita quādo verbū dei quo fruemur: nulla decel
sione atq; successione syllabaꝝ complet: sed omnia qu..ba
bet semp manēdo simul habet: ita participes eius qb⁹ ipm
solū erit vita: neq; moriendo decedent: neq; nascendo suc
cedent: sicut nunc est in angelis. vnde sequitur: Equales. n.
angelis sunt. CYRIL. Sicut. n. multitudo anggeloꝝ plī
ma quidē est: nō aūt ꝑpagata per generationē: sz ex creatio
ne cōsistens: ita ꝛ his g resurgūt nō est op⁹ vlterius nuptys.
vñ segt: Et filij dei sunt: cū sint filij resurrectōis. THEO
PHI. q. d. Qz ōs est g opaī in resurrectione: merito dñr dei
filij g per resurrectionē regenerant. non enim aliqd carna
le in resurgentiū generatione cōspicitur: non coitus: nō ma
trix: non partus. BEDA. Uel equales angelis ꝛ filys sūt
dei: qz gloria resurrectōis innouati: sine vllo mortis metu:
sine vlla labe corruptionis: sine vllo terreni status actu: p
petua deivisione fruuntur. ORIGE. Sz qz domin⁹ in mat
theo dcit qō hic prętermittit: Erratis: nescietes scripturas.
ꝑpono scripturā vbi scriptū sit: Neq; nubēt neq; nubētur.
Quantum. n. ego estimo: neq; in veteri: neq; in nouo testamē
to quicq̄ tale reperit. sed omnis eoꝝ error ō scripture lecti
one quam non intelligunt subrepsit. Dicitur. n. in ysaia. Ele
cti mei bivent. ꝛ putant hec ꝛ similia futura cē in resurrecti
one. Paulus aūt oēs has būdictiones spiritaliter interpre
tans ꝛ sciens non esse carnales ad ephesios dicit: Benedixi
sti nos in omni benedictione spirituali. THEOPHI. Ut
dns rōnis supraposite scripture testimoniū addit subdens.
Quia vero resurgāt mortui: ꝛ moyses ostēdit secus rubum
sicut dicē dnm deū abraā ꝛ deum ysaac ꝛ deuz iacob. q. d. Si
semel redierūt in nihilū patriarche: ne viuerēt apud deū in
spe resurrectōis nō dixisset: Ego sum: sed fueram. Consueut
mus enī de rebus corruptis ꝛ preteritis dicere: Eraz dns il
lius rei. nūc vero qm̄ dixit: Ego sum. oīdit q̄ viuētiū est ds
ꝛ dns. ꝛ hoc est qō subdit: De⁹ aūt nō ē mortuoꝝ: sz viuoꝝ.
oēs enim viuunt ei. Quāuis enī examines sint: viuūt tamē
apud eū ꝑ spe resurgēdi. BEDA. Uel hoc dicit: vt cū p
baueri alias pmanere post mortē: qō saducei negabant: ose
quens introduceret ꝛ corpoꝝ resurrecti..que cum animab⁹
bona malaue gesserunt. Est aūt vera vita qua insti deo vi
uunt: etiam quādo corpore moriunt. Ad ꝓbandam aūt
resurrectionis veritatē: m..to manifestiozib⁹ exemplis ex
ꝓphetis vti valuit. sed saducei q̄nq; tñ libros moysi recipi
eb..nt: ꝓphetarum vaticinia respuentes. CHRY. Sicus
aūt sancti cōmunē ozbis dominū sibi appropriant: nō dero
gantes ei⁹ dominio: sed ꝓprium affectū pandētes: ꝑm no
rem amantiū q̄ non patiunt cū multis diligere: sed volunt
p̄cipua ꝛ specialē quandam dilectionē exprimere: sic ꝛ de⁹
specialiter se hoꝝ deū dicebat. nō coartādo suū dominiū: sz
ampliando. Nō enī sic multitudo subditoꝝ: sicut virtus fa
mulantiū pādit ei⁹ dnium. vñ non sic gaudet dici deus celi
ꝛ terre: sicut cum dicit: Deus abraā: deus ysaac: ꝛ de⁹ iacob.
Et apud mortales qdem a dominis denoiant famuli. Dici
mus enim: Ullicuis talis ducis. ecōtrario aūt deus dicitur
abrahe. THEOPHI. Cōfutatis aūt saduceis fauent ie
su scribe tanq̄ saduceoꝝ oppositi. vñ segtur: Respōdentes
āt qdā scribaꝝ dixerūt: Magister: bene dixisti. BEDA.
Et qz in sermonibus ꝓfutati sunt: vltra nō iterrogāt. vñ seg
tur: Et amplius nō audebāt eū quicq̄ iterrogare: sed cōpe
bensum romane tradūt ptāti. Ex quo itelligim⁹ venena īi
die posse qdem supari: sed difficile cōquiescere.

¶ Dixit autem ad illos: Quomodo dicūt chri
stum filiū esse dauid: ꝛ ipse dauid dicit in libro
psalmoꝝ: Dixit dominus domino meo sede
a dextris meis: donec ponam inimicos tuos sca
bellū pedum tuoꝝ. Dauid ergo dominum illū
vocat: ꝛ quomodo ei⁹ filius est:

THEOPHI. Quāuis dns ad passionē erat itur⁹ in ten
di: ꝑdicat, ppriā deitatē: nec hoc, tñ scaute aut arrogāter: sed
modeste q̄rit. vñ dr: Dixit aūt ad illos: Quō dicūt ꝛpm filiū
dauid eē. AMBRO. Nō reprehendunt hoc loco: qz dauid
filiū cōfitent: qz cecus ille dauid filiū cōfitēdo meruit sani
tatem: Et pueri dicētes: Osanna filio dauid. ꝑcelse predica
tionis gloriā deo deferebant: sz reprehendunt: qz non credūt
filium dei. vñ subdit: Et ipse dauid dicit in libro psalmoꝝ:
Dixit dominus dño meo. Et pater dns: ꝛ filius dns: sed non
duo dñi: sz vnus est dns. qz pr in filio ꝛ filius in pre. Ipse ad
dexterā patris sedet: qz patri cōsors: nulli scōs est. Segtur
enim. Sede a dextris meis. Nec ꝓfert qui ad dexteram se
det: nec iuriam patitur qui admittit: gradus nō q̄rit dignī
tatis: vbi plenitudo est diui..tatis. AVGV. de symbolo.
Sessione aūt ista nō accipiam⁹ humanis mēbris positū: nō
q̄ pater sedeat in sinistra: ꝛ fili⁹ sedeat ad dextrā: sed ipsam
dextrā itelligamus potestatē quā accepit: ille bō susceptus
a deo vt veniat iudicaturus g primo venerat iudicandus.
CYRIL. Uel q̄ sedet ad dexterā patris: supernā ei⁹ glo
riā, pbat: nā quoz̄ est tronus equalis: ꝛ maiestas. Sessio ve
ro in deo significat regnum ꝛ omnium potestatem. Sedet
ergo a dextris dei patris: qz verbū ex paterna substantia ꝓ
diens. factum caro: diuinā nō exuit dignitatem. THEO
PHI. Manifestat ergo q̄ aduersarius patris nō est: sz secū
cōcordat: cū ꝑ repugnet aduersarius ei⁹. Segtur. n. Donec
ponā inimicos tuos scabellū peduz tuoꝝ. AMBRO. Et

go ꝛ deū christum ꝛ hominem esse credamus: cui a patre su
biciuntur inimici: non per infirmitatem potestatis sue: sed
per vnitatem nature: qz in altero alter operatur. nā ꝛ filius
subiucit inimicos patri: qz patrem clarificat super terram.
THEOPHI. Querit ergo ipse: ꝛ mota dubitatiōe finit
illos colligere qd sequatur. vñ subdit: Dauid ergo dominū
illū vocat ꝛ quō filius ei⁹ ē. CHRY. Dauid quidē pater
christi ꝛ seru⁹: hoc quidem ꝑm carnem: illud ꝑm spiritum.
CYRIL. Et nos ergo nouis pharisceis qui nec vetuz dei
filiū: nec deū esse fatetur natū ex sacra virgie: sed diuidūt
vnū filiū in duos: talē obicimus questionez: Ao pacto fili⁹
dauid dns ei⁹ ē: ꝛ nō humano dominio: sed diuino.

¶ Audiente autez omni populo dixit discipulis
suis: Attēdite a scribis q volūt ambulare in sto
lis: ꝛ amāt salutatōes i foro: ꝛ prias cathedras i
synagogis: et primos discubitus i conuiuijs. Qui
deuorāt domos viduarū: simulantes lōgaz ora
tionē. Hi accipient damnatiōem maiorem.

CHRY. Nihil autem ē fortius q̄ ex ꝓphetis disputare.
hoc enim ē ꝛ ipsis reb⁹ validius: Naz christo faciente mira
cula contradicebant multotiens. cum vero allegauit ꝓphe
tam tacuerunt: qz non habebant quid dicerent. Eis aut ..
facientib⁹ contra eos inuebitur. vnde dicitur: Audiente aūt
omni populo dixit discipul' suis. THEOPHI. Quia enī
eos ozb doctoꝝ mittebat: merito mōet nō eē eis imitādā
phariseorum ambitionem. vnde sequitur: Attendite a scri.
qui volunt ambu. in stolis. BEDA. i. cultiozib⁹ vestimen
tis induti ad publicum procedere: in quo iter cetera dines
peccasse describitur. CYRIL. Passiones autez erāt scri
berum: amoz glozie inanis ꝛ lucri. vt igitur tam pessima cri
mina euitarent discipuli commonet eos subdens: Et amāt
salutationes in foro. THEOPHI. Quod est a blandien
tib⁹ venantium opinionē fame. vel agunt hoc causa cōgre
gande pecunie. Sequitur: Et primas cathe. in syna. ꝛ primos
discubit⁹ in conuiuijs. BEDA. Non primos sedere vl di
scumbere vetat eos quib⁹ hoc officij ordine competit: sed
eos qui hoc indebite amāt docet esse cauendos: animū vel
gradum redarguens: quanuis ꝛ hoc culpa nō careat. si vdē
in foro litibus velint interesse: qui in synagoga magistri de
siderant appellari. Duplici autem ratione a vane glozie cu
pidis attendere iubemur: ne vel eozum simulatione duca
mur estimante bona esse que faciunt: vel emulatione infla
memur: frustra gaudentes in bonis laudari que simulant.
Non solū autem laudes ab hominib⁹. sed ꝛ pecunias que
runt. Sequitur enim. q deuozant domos viduaꝝ simulan
tes lōgam oronem. Justos. n. ꝛ magni meriti apud deuz se
simulātes. ab infirmis ꝛ peccatoꝝ suoꝝ ꝓscia turbatis q̄si pa
troni ꝑ eis i iudicio futuri pecunias accipe non dubitan..
CHRY. Ingurgitantes ēt se viduaꝝ bonis paupertatez
attenuant non q̄ frugunq; comedētes: sed deuozātes ꝛ ad pra
uitatē oronē, vrētes: qō grauiozi pēa facit eos obnoxios. vñ
sequit. Hi accipient maiozē damnationē. THEOPHI.
Quia nō solum mala faciunt: sed ꝛ orationes pretendunt: ꝛ
virtutem faciunt prauitatis excusationē. Uiduas etiaz de
paupertate q̄ oportebat misereri: dū ob sui presentiaz eas
cogunt exponere. BEDA. Uel qz laudes ab hoib⁹ ꝛ pe
cunias querūt: maiozi dānatōe plectunt. La. XXI.

Respiciēs aūt vidit eos qui mittebāt
munera sua in gazophylatiū diuitēs. Uidit autem et quādam viduā
paupeculaz mittētē era minuta duo.
Et dixit: Uere dico vobis: quia vi
dua hec pauper plusq̄ oēs misit. Nam omnes
bi ex abundanti sibi miserunt in munera dei: hec
autem ex eo quod deest illi omnem victum suū
quem habuit misit.

GLO. Postq̄ dns redarguit scribarum auaritiaz: qui do
mos viduarum demorabant: cōmendat vidue elemosynā.
vnde dicit: Respiciēs āt vidit eos q mittebāt munera sua i
gazophilatium diuites. BEDA. Quia sermone greco phi
lare seruare dicit: ꝛ gaza lingua ꝑsica: diuitie vocant. gazo
philantiū loc⁹ appelari solet: quo diuitie seruant. Erat autē
arca foramen habens desuper posita iuxta altare ad dex
tram ingredientibus domū domini: in quā mittebant sacer
dotes q custodiebant hostia omnem pecuniam que defere
batur ad templum domini. dominus aūt sic operantes in do
mo sua discutit ita ꝛ dona ferētes respicit: ꝛ quem dignū vi
derit laudat: quē reprobū dānat. vnde segtur: Uidit autem
ꝛ quandam viduam pauperculā mittentē era minuta duo.

CYRIL. Duos obolos offerebat quos cum fudozib⁹ ad
diurnū victū acquirerat. vel que quotidie p aliena poscit fus
fragia deo donat: ostēdens ei suam paupertatem fructiferā
vincit igitur alios ꝛ iusta censura cozonat a deo. vnde segt.
Et ait illis: Uere dico vobis: qz vidua hec pauper plusquaz
oēs misit. BEDA. Acceptabile. n. est deo qcqd bono aīo
obtulerimus: qui coꝝ non substantiaz pensat. nec ꝑpendit
quantum in eius sacrificio: sed ex quanto proferat. vñ segt
Nam oēs hi ex abundanti sibi miserunt i munera dei. hec āt
ex eo quod illi deest: omnez victum quem habuit misit.

CHRY. Nō enim paucitatē oblati: sed copiam affectus
ītuetur deus. Non est elemosyna ex pluribus pauca ꝑ
dere: sed illud vidue que tota sibi euacuauit substātiaz. Qz
si nequis tātū offerre sicut ꝛ vidua: offer saltē totū supfluū.

BEDA. Mystice aūt diuites qui in gaçophylatiū muns
ra mittebāt: significāt iudeos de iustitia legis elatos: vidua
paup ecclesie simplicitatē que pauncula vocatur: quia ꝛ el
supbie spiritū vel peccata tāq̄ mūda diuitias abiecit: vidua
vero. qz vir eius pro ea mortem pertulit. hec in gaçophyla
tium duo era minuta mittit: qz in cōspectu dei apud quem
nostri operis oblationes cōseruant: munera sua defert sine
dilectōez dei ꝛ prxmi: sine fidei ꝛ oratōis q̄ cūctis supboz̄
indeoꝝ opib⁹ ꝑstant. Ex abūdāti enī in munera dei īmittūt
iudei: g de iustitia sua ꝓsumūt. Ecclesia aūt omnem victū
suū mittit: qz oē qō viuit: di eē muneris itelligit. THEO.
Uel vidua pōt itelligi quēlibz aīaz: ozbataz q̄si ꝑmo viro ꝑ
stina lege: ꝛ nō digna copule vbi dei: que loco arre offert dō
fidē ꝛ ꝓficiam bonā. plus videt offerre diuitibus in sermōe
ꝛ superfluentibus mozalibus gentiliū virtutib⁹.

¶ Et quibusdam dicētibus de templo q̄ lapidi
bus bonis ꝛ donis exornatuz eēt dixit: Hec que
videtis venient dies: in qbus nō relinquetur la
pis super lapidem qui non destruatur. Interro
gauerunt autem illuz dicētes: Preceptor: Qñ
hec erunt: et qō signū cum fieri icipient: Qui di
xit: Uidete ne seducamini. Multi. n. veniēt i no
mine meo dicētes: Quia ego suz: et tēp⁹ appro
piquabit. Nolite ergo ire post illos.

EVSE. Qz spectanda forent: que pertinebant ad templi
structurā manifestant hystorie: ꝛ bucusq̄ quedam ꝓseruan
tur reliquie. quibus percipiunt que undum erant fabrica
ruz vestigia. Sed dominus mirātibus tēpli fabricas: pmul
gauit q̄ in eo lapis super lapidem non maneret. Dicitur
enim: Et quibusdam dicentib⁹ de tēplo q̄ lapidibus bonis
exornatū esset dixit: Hec que videtis venient dies in quib⁹
non relinquetur lapis super lapidem qui non destruatur. De
cebat enim locum illum ꝓpter cultorū audaciam oīmodā

desolatiõez pati. LEDA.Diuina ẽt dispensatio pcurauit: vt ciuitas ipsa ⁊ tẽplũ subuerteretur:ne gs forte adhuc pusillus in fide videẽs illos cõstare: dũ sacrificioꝝ ritũ attonitus superet:rapetur intuitu. AMBRO.Uerũ igitur dcm ẽ de tẽplo manufacto qõ eẽt subuertẽdus. Nibil.n.ẽ manufactũ:qõ non aut vetustas ꝓficiat:aut vis subruat:aut ignis exurat. Tamẽ ẽ ⁊ aliud tẽplum.s.synagoga cui⁹ structura vetus:ecclesia surgẽte dissoluitur. Est etiã tẽplũ in vnoquoq; qõ deficiente fide labit:⁊ maxime sigs falso christi nom̃ obtendat:quo interiozẽ expugnet affectũ. CYRIL.Nec ꝝ autẽ discipuli aduerterant vim dictoꝝ:sed arbitrabant de cõsummatõe seculi dcm esse. Et iõ grẽbãt quo tpe deberẽt accidere.vñ segtur: Interrogauerũt aũt illũ dicentes:Pre ceptor:qñ hec erunt:⁊ quod signũ cũ fieri incipient: AMBRO.Mathe⁹ tertiaꝝ interrogationẽ addidit: vt ⁊ tẽplũ tẽpora destruẽdi:⁊ signũ aducnt⁹ ⁊ cõsummatio seculi a discipulis quereret. Interrogat⁹ autẽ dñs quando tẽp futura eẽt destructio:⁊ qõ signũ eẽt eius aduẽt⁹: de signis docꝝ. ñ tpe nõ curat intimãdũ. Sequitur.n. Qui dixit: videte ne seducamini. ATHANA.Cũ.n.sint nob a ẽo charisma ta ⁊ dogmata que sunt super dominẽ tradita.s.ecclestis conuersationis forma:virt⁹ contra demones: ⁊ adoptio ⁊ notitia patris ⁊ verbi:⁊ spũssancti donũ: Aduersari⁹ noster diabolus circuit:querẽs nob surripere insidiosa semina verbi. Dominꝰ aũt tanꝝ sua ꝑciosa dona in nob documẽta cõcludens monet:ne seducamur. Magnũ aũt quoddã donũ tribuit nob dei vbũ:vt nõ soluꝝ ex apparẽtib⁹ nõ decipiamur: sed etiã siqua latentia sint diudicem⁹ per spirit⁹ gratiã. Cũ eniꝝ sit odiosus diabolus inuidia malicie:hoc quod ipse ẽ occultat:nom̃ vero cũctis cupitũ simulat callide:puta sigs subiycere sibi volẽs filios alienos:parẽtib⁹ absentib⁹ fingat eoꝝ vultus:⁊ filios desiderãtes seducat:Ergo in vnaquaq; hereſum diabolus figurat⁹ dicit: Ego sum christus: ⁊ apud me veritas est.vnde sequitur:Multi enim venient in nomine meo dicentes:qz ego sum:⁊ tempus appropiauabit.

CYRIL.Ante suũ enĩ descensum de celo pauciẽt alig: quib⁹ acquiescere non oportet.voluit.n.vnigenitũ verbuꝝ dei cũ vẽit vt mũdũ saluaret latere:vt crucẽ sustineret ⁊ pro nobis. Secundus eius aduentus non erit clãculo vt ante:sed terribibis ⁊ manifestus.descendet enim in gloria dei patris ministrantibus angelis vt mundum in iusticia dicet.vnde cõcludit: Nolite ergo ire post illos. TYTVS. Ut fortitã nõ dicit pseudo christos ante consummationez venientes:sed eos qui fuere tẽpore apostolorũ. BEDA. Multi enĩ iminente hierosolymoꝝ excidio principes extitere:g se dicerẽt esse christos:tẽpusq; libertatis appropinq̃re. Multi ẽt in ecclesia hereſiarche die dñi instare predicerunt:quos apostolus ad thessa.dãnat. Multi ẽt in nomine xpi venere antixpi.quoꝝ primꝰ ẽ simon magus:cui dicebãt Hic est virtus dei que vocatur magna.

¶Cũ aũt audieritis prelia et seditões nolite terreri. Oportet primum hec fieri: sed nondum statim finis. Tunc dicebat illis: Surget gens ꝓtra gentem:et regnũ aduersus regnũ: ⁊ terremotus magni erũt per loca:et pestilẽtie: et fames terroresq; de celo: et signa magna erunt.

GREGO.in ho.Perituri mũdi precurrẽtia mala denũciat dñs:vt eo minus pturbent:veniẽtia:quo fuerint prescita. Dñs.n.iacula feriunt q̃ puidenť. vñ dicit. Cum autẽ audieritis plia ⁊ seditões:nolite terreri. Bella ad hostes pertinent seditiones ad ciues. Utergo nos idicet exterius interiusq; turbari:aliud nos fatetur ab hostibus:aliud a fratribus perpeti. AMBRO.Uerboꝝ ãt celestiũ nulli magis q̃ nos testes sumus:quo mũdi finis inuenit: quãta prelia: ⁊ quas opiniones accepim⁹ prelioꝝ. GREGO.in ho. His malis p̃euenientibus qz nõ statiꝫ finis sequat adnunciat: Oportet hec pri.fie. ſz nõdũ sta.fi. Ultima.n. tribulatio tis tribulationib⁹ pueniť:qz multa debẽt mala pcurrere: malũ valeãt sine fine nũciare. vñ segtur: Tũc dicebat illis: Surget gẽs ꝓtra gentẽ:⁊ regnum aduersus regnũ. Quia necesse est vt alia ex celo:alia ex terra:alia ab elemẽtis:alia ab hoibus patiamur. Hic ergo signat perturbatio hominum. Sequiť. Et terremot⁹ magni erunt per loca. Ecce respectus ire desuper. CHRY. Terremot⁹ enim ira ire signũ est: ⁊ quãdo cruciatus est dominus:mota est terra. Quandoqz vo prouisionis indiciũ: sicut ozãtibus apostolis cõmot⁹ est locus i quo erãt congregati. Segť:⁊ pestilẽtie. GREGO.i ho. Ecce iequalitas corpoꝝ. Et fames. Ecce sterilitas. terre Terrozesq; de celo:⁊ signa magna erũt. Ecce iequalitas aeris:qõ ad eas tẽpestates referendum est que nequaq̃ vodienem tempozum seruant:que enim ordinate veniũt signa nõ sunt. Omnia enim que ad vsum vite accepimus ad vitia conuertimus culpe. Sed cuncta que ad vsum pmanitatis inflexerimus:ad vsum nobis vertunt vltionis. AMBRO. Occasum ergo seculi precedunt quedam egritudines mundi.s.fames:pestilẽtia:⁊ psecutio. THEOPHI. Quidam hec non solum in consummatione futura: sed ⁊ tẽpore captionis hierusalez fuisse impleta voluerunt. Auctoꝝ nõ qz pacis perẽpto:merito in eis seditões ⁊ bella locũ dabuerunt:Ex bellis aũt pestis ⁊ fames consequiť. hec quidez apre cadauerib⁹ infecto: illa in cultis manentibus agris. Sed ⁊ iosephus intolerabiles erũnas euenisse recitat ꝑter fames:⁊ tempore claudy cesaris fames inualuit:vt in actib⁹ legiť:⁊ plurima terribilia contigerunt captionẽ hierusalez idicantia:vt iosephus narrat. CHRY. Dicit aũt q nõ statim finis ciuitatis cuciet:vt.s.hierosolyma capiatur:ſz post prelia multa. BEDA. Admonent ẽt apli ne terreant discurrentib⁹ ne hierosolymã iudeaq; deserãt. Potest aũt regnũ ꝓtra regnũ:⁊ pestilẽcia coꝝ quoꝝ ꝑmo scripsit vt ciceꝛ:⁊ fames audiẽdi verbi dei:⁊ cõmotio vniuerse terre:⁊ vã fide separatio etiã in hereticis itelligi:q contra seinuicem dimicãtes:ecclesie victoziã faciunt. AMBRO. Sunt ẽt ⁊ alia bella que vir sustinet christianus:diuersarũ quoq; filia cupiditatum studiozũq; cõflictus. Multo etiã grauiores sunt domestici hostes q̃ extranei.

¶Sed ante hec oia injcient vobis manus suas: ⁊ psequent:tradẽtes in synagogas ⁊ custodias: trahẽtes ad reges ⁊ pñides ꝓpter nomen meum. Cõtiget aũt vobis i testimoniuꝝ. Ponite ergo i cozdibus vestris nõ pmeditari quẽadmoduꝝ rñ deatis. Ego.n. dabo vobis os ⁊ sapientiam:cui non poterunt resistere ⁊ cõtradicere oẽs aduersarij vestri: Trademini autẽ a parentibus ⁊ fratribus: ⁊ cognatis ⁊ amicis:et morte afficient ex vobis. Et eritis odio omnib⁹ hoib⁹ ꝓpter nomẽ meũ. Et capillus de capite vestro nõ peribit. In patientia vestra possidebitis animas vestras:

GREGO.in homilia. Quia cuncta que predicta sunt nõ de iniusticia ferientis sunt:sed de merito mundi patientis: facta prauorum hominũ prenũciant cum dicit: Sed ante hec omnia injcient vobis manus suas. ⁊ persequentur: tradentes in synagogas ⁊ custodias: tradentes ad reges ⁊ pses fides ꝓpter nomen meum. Ac si dicat: Prius corda dominũ post elementa turbabunť: vt cum rerum ordo cõfundit⁹: ex qua tribulatione veniat demõstretur. Nam quamuis finis mundi ex ipso suo ordine pendeat: peruersiores tamen quosq; inueniens: quia digne ruinis illoꝝ opponimur

manur innotescit. CYRIL. Uel hoc dicit: Qz primũ a romanis hierusalẽ caperet:passi psecutiones a iudeis discipuli incarcerati sunt:⁊ psentati pncipib⁹. Misit⁹ est paul⁹ romã ad celarẽ:astitit qz festo ⁊ agrippe. Segtur: Cõtinget aũt vobis in testimoniũ. GREGCVS. In martyriũ.i.in martyrij gloriã. GREGO.in home. Uel in testimoniuꝝ videlicet eoꝝ:qz vos psequendo mortes inferũt: aut videdo non imitant:vt inde puersi sine excusatione pereãt. vnde electi exẽpluꝝ capiunt vt viuant: ſz auditis tot terroribus turbari poterãt auditoꝝ corda. vnde ad eoꝝ psolationem subdit: Ponite ergo in cozdib⁹ vestris nõ pmeditari quẽad modũ rñdeatis. THEOPHI. Qz.n. idiote erant ⁊ ipe riti hoc eis dñs dicit:ne ꝓturbarent reddituri sapiẽtib⁹ rationẽ:⁊ cãm subdit: Ego.n. dabo vobis os ⁊ sapiẽtiã cui nõ poterunt resistere ⁊ cõdicere oẽs aduersary vestri.q.d. Stat im a me sortiemini facundiã ⁊ sapientiã:vt nec oẽs aduersary vestri si in vnũ ꝓueniant resistere valeant vobis: nec in sapiẽtia.i. vita theozcumatũ nec in eloq̃ntia ⁊ sermonis lepoze. Sepe.n. multi sapientiã qdez bñt in mente: ſz cum sint prouocabiles ad turbationẽ totũ confundunt:cũ tps fuerit proponendi.non ãt tales fuerunt apostoli: ſz vtriq; gratiosi fuerũt. GREGO. Ac si dñs suis dicat: nolite terreri.vos ad certamẽ accedetis:ego ꝓlioꝝ vba editis:ſz ego⁹ quoꝝ loquoꝝ. AMBRO. Alibi ãt ꝑs i discipulis.ait pater:alibi spũs loquiť patris.non discordant ista: ſz cõgruunt.qõ vnus loquitur tres loquunť:qz vox ẽ vna trinitatis. THEOPHI. Dis ãt dictis: ⁊ propulso iperitie timore:subdit ⁊ aliud qddã necessariũ qõ eoꝝ aios poterat cõmouere:ne subito irruens eos turbaret. Segtur enim: Trademini ãt a parentibus ⁊ fratribus ⁊ cognatis: ⁊ morte afficient ex vobis. GREGO.in home. Plus in nobis ea tormenta seuiunt:que ab illis patimur:de quoꝝ mentibus plumebamus:qz cũ damno cozporis mala nos cruciãt amisse charitatis. GREGO.nisenus. Cõsideremus aũt statũ qui tunc ꝑs erat oĩbus suspectis:adinuicem diuidebant cognationes:inuicẽ disgregate p cultus:⁊ filius genti lis proditoꝛ fiebat parentũ fidelium:⁊ i filiũ qui crediderat: pater in infidelitate obstinatus accusatoꝛ fiebat. Qis etas erat exposita psequntibus fidẽ:nec mulieribus succurrebat naturalis sexus fragilitas. THEOPHI. Dis ãt dictis ⁊ de odio subiungit qõ ab oĩbus patient. Segtur enĩ: Et eritis odio oĩbus hoĩbus ꝓp nomen meum. GREGO.in home. Sed quia dura sunt:que predicuntur de afflictione mortis protinus cõsolatio subditur de gaudio resurrectionis cum dicitur: Et capillus de capite vestro nõ peribit.q.d. martyrib⁹ suis: Cur timetis ne pereat quod incisum dolet:quando ⁊ illud in vobis pire non potest: quod incisum nõ dolet? BEDA. Uel aliter: Capillus de capite discipulorum domini non peribit:quia non solum fortia facta vel dicta sanctoruꝝ:sed ⁊ tenuissima cogitatio digna mercede donabitur. GREGO.v.mora. Qui autez patientiam in aduersis tenet:inde contra aduersa omnia fortis efficitur. vñ sibi ⁊ seipsuꝝ vincendo dñatur. vnde sequitur: In patiẽtia possidebitis animas vestras. Quid enim est animas possidere: nisi perfecte in omnibus viuere:cũctisq; mentis motibus q̃si ex arce vtutis dominari. GREGO.i home. Per patiẽtiaꝝ igitur aĩas nostras possidemus:qz dum nobismetipsis dñari discimus: hoc ipsum incipimus possidere qõ sum⁹. Icirco autem possessio anime in virtute patientie ponit. qz radix omniũ custosq; virtutum patientia est. Patiẽtia vero est aliena mala equanimiter perpeti: cõtra eũ quoq; qui mala irrogat nullo dolore mozderi.

¶Cum aũt videritis circundari ab exercitu hierusalem:tunc scitote quia appropiquauit desolatio ei⁹. Tũc q in iudea sunt fugiant ad mõtes ⁊ qui in medio eius sunt discedant: ⁊ q in regionibus non intrent in eã:quia dies vltiõis hi sũt: vt impleantur oia q̃ scripta sunt. Ueh aũt pgnãtibus ⁊ nutrientib⁹ in illis diebus. Erit.n. pressura magna super terraꝝ: ⁊ ira populo huic. Et cadent in oze gladij: ⁊ captiui ducentur i oẽs gẽtes. Et hierusalem calcabitur a gentibus donec impleantur tempora nationum.

LEDA. Hactenus ea q p.xl. annos:necdũ fine aduenie te futura erant:dicta sunt:hinc ipse finis desolatiõis que a romano exercitu facta est domini vbis exponiť cuꝝ dicit: Cum aũt videritis circũdari ab exercitu hierusalem: tunc scitote:qz appropinquauit desolatio ei⁹. EVSE. Desolationẽ hierusalẽ vocat nõ ampli⁹ eã a suis nec ẽm ritũ legalẽ ꝓstruit:ita q⁹ nullus expectet post futurã obsidionẽ aliã innouationẽ fieri:sicut accidit tẽpore regis pharꝝ:⁊ illustris antiochi:⁊ itez tẽpore põpei. AVGV. ad hesitium: Dec aũt dñi vba io lucas hoc loco cõmemozauit: vt oñdat tũc factã fuisse abominati onẽ desolationis q̃ a daniele ꝓdicta est:de qua mattheus ⁊ marcus locuti sunt quãdo expugnata est hierusalẽ. AMBRO. Judei enĩ putauerũt abominationẽ desolatiõis tũc factã eo q⁹ caput pozci i tẽplo iecerunt:illudẽtes romani iudaice ritũ obseruantie. EVSE. Dominꝰ aũt futura in ciuitate ꝓuidens famẽ: monebat discipulos ne in futura obsidione i ciuitatẽ ꝓfugerent:tanꝝ ad locũ tutũ:⁊ a deo protectũ:sed magis inde discederent: ⁊ montes cõfugerent. vñ sequiť. Tunc q in iudea sunt: fugiant in montes. BEDA. Ecclesiastica narrat historia cunctos q in iudea erãt christianos iminẽte hieroiolymorũ excidio cõmonitos a dño loco discessisse:⁊ trans iozdanẽ habitasse in ciuitate quadã pella nomine:donec desolatio iudee ꝓpleret. AVGV. ad hesitiũ: Pro hoc aũt q mattheus ⁊ marc⁹ posuerũt: Et q in agro erit: nõ reuertat retro tollere vestimẽtũ suũ. apertius iste subdit. Et q in regionib⁹: nõ intrent in eã:qz dies vltionis hi sunt: vt impleant oia que scripta sunt. BEDA. Dies aũt vltionis hi sunt: dies videlicet dñici sanguinis vltrices ꝓtentes. AVGV. ad hesitiũ: Deide similiter lucas ꝓsequiť siẽ ⁊ alij duo. Ueh aũt prẽgnantib⁹ ⁊ nutrientib⁹ in illis diebus. Et sic ergo lucas patefacit qõ poterat esse icertũ.s.id qõ dictũ est de abominatione desolationis:nõ ad seculi finẽ ſz ad expugnationẽ hierusalẽ pertinere. BEDA. Dicit ergo: Ueh prẽgnãtib⁹: pñte captiuitate: Et nutriẽtibus siue mamãtib⁹: vt q dã interpretant:quaꝝ vel vteri:vel manus filiozũ sarcina ꝓgrauate:fuge necessitatez nõ minimum impediunt.

THEOPHI. Quidã vero dicunt dñm ꝓ hoc significare filioꝝ esum:quẽ ⁊ iosephus narrat. CHRY. Deide ꝑ dicto ꝝ assignat cãm dicẽs: Erit enĩ ꝓssura magna super terrã:⁊ ira populo huic. Talia enĩ mala eos occupauerunt vt nulla deinceps crũna possit coꝝ calamitatibus adequari:vt iosephus narrauit. EVSE. Qualiter.s. aduersantib⁹ romanis ⁊ vrbem capiẽtib⁹: multe caterue iudaici populi i oze gladij pierẽ. vnde sequiť: Et cadent in oze gladij. Sz ⁊ plures necati sunt fame. Hoc vo accidebãt. primo qdẽ sub tyto ⁊ vespasiano: post hos autez tempore hadriani principis Romanoꝝ:quãdo natale solum iudeis in accessibi-

Universidad de Deusto
Biblioteca

le est factū. vñ sequit̄: Et captiui ducent̄ in oēs gētes. Et tū. n. ozbē iudei repleuerūt: ꝛ vsq; ad fines terre puenerūt: ꝛ cū eo; terra ab alienigenis inhabitet̄: solis ipsis ē inaccessibilis facta. vñ sequit̄: Et hierusalē calcabit̄ a gentibus donec ipleantur tēpora nationū. BEDA. Que. s. apostolus cōmemozat dicens: Cecitas ex parte facta est in isrl: ꝛ sic oīs israel saluus fiet. Qui cū promissa salute fuerit potitus ad patriū solū rediturus non temere speratur. AMBRO. Mystice aūt abominatio desolationis aduentus antichristi est eo q; sacrilegus in faustis mentiuꝫ interiora cōtaminet: sedens iuxta historiā in tēplo: vt sibi vendicet diuine soliū potestatis. Juxta interptationē aūt spiritalem pulebre inducit̄: eo q; in affectibus singulo; vestigiū perfidie sue ꝓfirmare ꝺsideret: ꝛ scripturis disputās se eē christū: tūc apparebit̄ desolatio: qñ a vera religiōe pleriq; lapsi desistet: tūc erit dñi dies: qñ sicut p̄mus aduētus dñi fuit, pp ter redimenda peccata: ita ꝛ secundus ut propter reprimenda delicta: ꝛ plures perfidie erroꝛe labantur. Est ꝛ alius antichristus. i. diabolus: q; hierusalē. i. animam pacificā obsidere nitat sue legis exercitu. Ergo quando in medio tēpli est diabolus desolatio abominatiōis ē. Cū aūt vnicuiq; laboranti christi p̄tia spiritalis illuxerit: tollitur iniquus ex medio ꝛ īcipit regnare iusticia. Est ēt terti⁹ antichrist⁹ vt arri⁹ ꝛ sabelli⁹: ꝛ oēs q; nos p̄ana ītētiōe seducūt. De aūt sunt p̄gnantes gbus ve dr̄: q; arminaꝫ sue carnis extēdūt: ꝛ gbus intimoꝛ gressus pigrescat animoꝛ ꝛ effecte virtutū: feteq; vitioꝛ. Sed nec ille p̄gnantes cōdēnatiōis exortes sunt: q; in bonoꝛ actuū molimine cōstitute: necdū aliquos suscepti operis dedere processus. Sunt q; dei timore cōcipiunt: sꝫ nō oēs pariūt: sunt. n. q; aboztiuū excludūt verbū anteq; pariant. sūt etiā q; ī vtero christū habeāt: sed nō dū formauerunt. ergo q; parit iusticiā: christū parit. Nos ēt paruulos nostros ablactare ꝓperem⁹: ne nos q̄si ꝓfecto rū parētes: aut iudicū⁹: aut mortis inueniat. Quod ita fit: si oīa dicta iusticie in corde custodias: nec sententutis tēpus expectes: sꝫ ī p̄ma etate sapiētiā sine corrupla corpis tui cito ꝓcipias: cito nutrias. Jn fine āt iudea oīs a natiōi b⁹ credituris sbycief ī oze gladij spiritalg ē fmo bis acut⁹.

¶ Et erunt signa in sole luna ꝛ stellis: ꝛ ī terris pressura gentiū p̄e cōfusione sonitus maris ꝛ fluctuum: arescentibus hominibus p̄e timore: ꝛ expectatiōe que superuenient vniuerso orbi. Nam virtutes celoꝝ mouebūtur. Et tunc videbunt filium hominis venientem in nube cuꝫ potestate magna ꝛ maiestate.

BEDA. Quid ipletis nationū tpib⁹ sequat̄: ex ordie manifestat dicens: Erunt signa in sole ꝛ luna ꝛ stellis. AMBRO. Que gdē signa fm matthеū euidenti⁹ exprimunt: tūc igt sol obscurabit̄: ꝛ luna nō dabit lumē suū: ꝛ stelle cadēt de celo. EVSE. Tūc. n. cū vite corruptibilis ꝓsūmatio aget̄: ꝛ fm aplm ispēs hui⁹ mūdi trāsibit: ꝛ nouū succedit̄ seculū: ī q̄ vice sensibiliū luminariū ipse christ⁹ fulgebit. q. iubar. ꝛ rex nouī seculi: cui⁹ erit tāta numinis virt⁹ ꝛ gloria: vt sol q nūc radiat atq; luna ꝛ cetera sidera: aduētu maioris luminis occultent̄. CHRY. Sic. n. ī hoc seculo luna ꝛ sidera moꝝ obfuscant̄ orto sole: sic ī gloriosa xpi apparitiōe sol obtenebrescet: ꝛ luna nō dabit ꝑpriū iubar. ꝛ stelle cadēt de celo: poze spoliate amictu: vt potioris lucis amictu ꝓtegant̄. EVSE. Que aūt eueniēt orbi post luminariū obtenebratiōnē ex gb⁹ fiet angustia gētiū ꝓinter exprimit dicēs: Et ī ter. pres. gen. ꝑ. confu. so. ma. ꝛ fluctuū: Ubi videt̄ docere p̄ncipiū trāsmutationis vniuersi futuruꝫ: ex defectu substātie hūide. Hac enim prima deuozata vel cōgelata: vt nō amplius aquiat̄ sonit⁹ maris nec ꝓtingāt arenā fluct⁹ eius cā exuberātis siccitatis cetere mūdi ptes nō ampli⁹ obtinētes vapoꝛē solitū emissum ex suba humide trāsmutatiōē patient̄: ꝛ sic cū apparitio saluatoris ꝓfuture debeat repiri ātia deo prodigia exordiū sumēt furoris p̄oemia ex siccitatibus: vt nec tēpestas nec fremit⁹ maris vlteri⁹ audiat̄. Quo facto subsequtur āgustia supstitū hoīuꝫ vñ segtur: Arescēti⁹ as. i. tabescētib⁹ hoibus p̄e ti. ꝛ expe. eoꝝ. s. ā. p. vni. orbi. Que āt tunc īgruant mūdo: ꝺsequnter oñdit̄ ꝺdēs: Naꝫ vtutes celoꝝ mouebuntur. THEOPHI. vel aliter. Cū alterabit̄ supioꝛ ꝺbis: ꝛ elementa iferioꝛa merito ꝺtinent̄ iactura. vñ segtur. Et in terris p̄ssura gentiū p̄e ꝓfusione sonit⁹ maris ꝛ fluctuū. q. d. Ware terribilier fremet: ꝛ littus m⁹is agitabit̄ tēpestate: ita vt sit pplō terre p̄ssur⁹ coīs miseria: vt tabescāt timore ꝛ expectatiōe malo; irruentiū mūdo. vñ segtur: Arescētib⁹ hoībus p̄e timoꝛe ꝛ expectatiōe q̄ supuenient vniuerso orbi.

AVGV. ad hesitiū: Sꝫ dices: Cōfiteri vos pena vestra cōpellit adesse iā finez: dū impleť qđ ꝓnunciatū est. Nullā. n. patriā: nullū locuꝫ nr̄is tpibus ñ affligi aut tribulari certū est: Sꝫ ñ ista mala q̄ nūc patiť gen⁹ humanū certa fūr indicia iā dñm esse ventuꝝ: qđ est qđ dicit aplus: Cū dixerit: pax ꝛ securitas. Videamus q̄ ne forte melius intelligat̄ nō eo mō impleri q̄ ꝑdicta sunt his ꝓbis: sꝫ tunc potius esse ꝓtinet. q̄ sic erit tribulatio vniuerso orbi: vt ad ecclesiaz pti neat: q̄ vniuerso orbe tribulabit̄: nō ad eos q tribulabūt eā. ipsi. n. sunt dicturi: pax ꝛ securitas. Nunc āt ista mala que tanq̄ summa extremaq; creduntť vtriq; regno: xpi. s. ꝛ diaboli videmus esse coīa. Pariter q̄ppe bis boni affliguntť ꝛ mali: iter que tā mala adbuc vsq; quaq; freqntant luxurio sa quiuia. Noccine ē arescere p̄e timoꝛe: an potiꝰ inardescere p̄e libidine. THEOHPI. Nō solū aūt mortales fluctuabunt cū alterabit̄ mundus: sꝫ ēt angeli stupebunt ī taz terribilibus mutationibus vniuersi. vñ segtur. Nā vtutes celoꝝ mouebunt̄. GREGO. in homē. Quid. n. vtutes celoꝝ: nisi angelos: dñatiōes ꝓncipatus: ꝛ potestates appellat̄ q̄ in aduentu districti iudicis: nr̄is tūc oculis visibiliter apparebunt: vt districte tūc a nobis exigāt hoc qđ nos mō inuisibilis ꝺditoꝛ eq̄nimiter portat. EVSE. Cū ēt dei filius sit venturus in gloria: ꝛ ꝓfuturus elatā ,tyrānidē filij peccati, ministrātibus angelis celi foꝛes a seculo clause patebūt vt ꝓspectentur excelsa. CHRY. Uel, vtutes celice mouebunt̄: quātis sibi ꝺscie nō sint. videntes. n. infinitas multitudines ꝺdēnari: ñ intrepide stabunt illic. BEDA. Ut ꝛ in iob dicit̄: Colūne celi ꝓtremescunt: ꝛ pauēt ad nutum eius. Quid ergo faciūt tabule qñ tremunt columne? qđ virgula deserti patiť: cum cedrus paradisi ꝓcutiť. EVSE. Uel vtutes celoꝝ sunt q̄ ꝓsunt sensibilibus partib⁹ vniuersi: que qdem tunc mouebuntur vt potioꝛem statuꝫ attingant. Absoluentur. n. in seculo nouo a ministerio: quo deo seruiunt circa sensibilia corpora fm corruptionis statum. AVGV. ad hesitiū. Sed ne dñs propinquante secundo aduentu suo: ea pro magno ꝓdixisse videatur que huic mundo etiam ante primum eius aduentum fieri constenerant: ꝛ videamur ab⁹ qui plura in historia gentiū ꝛ maioza legerunt: Dec que dicta sunt melius ī ecclesia existimo intelligi. Ecclesia. n. est sol ꝛ luna ꝛ stelle: cui dictum est: ꝛ Pulchra vt luna: electa vt sol. que tunc non apparebit ꝓsecutoꝛib⁹ vltra modū seuientibus. AMBRO. Pluribus ēt a religiōe deficiētibus clara fides obscurabit̄ nube pfidie: q; sol celestis in fide ī ea minuiť vel augetur: ꝛ sicut menstruis. i. mensiū defectibus luna vel terre oppositu cū fuerit ex regione solis vanescit: sic ꝛ sancta ecclesia cum lumini celesti ꝓpitia carnis obsistunt: fulgoreꝫ diuini luminis de christi radijs nō potest mutuari. nā ī ꝓsecutionibus lucē christi radijs nō potest mutuari. nā ī ꝓsecutionibus lucē diuini solis plerūq; amoꝛ vite, huius excludit. Ladūt etiaz stelle i. glozia micantes viri ī ꝓsecutiōis acerbitas cōuale

scatq̄ oportet fieri donec ecclie multitudo cumuleť. sic. n. p bant boni: sic ꝑdunť ifirmi. AVGV. ad hesitiuꝫ. Qz aūt dicti ē. Et ī terris ꝓssura gentiū: gētes voluit̄ elligi: nō q̄ī femine abzae bñdicēť: sꝫ q̄ ad finistrā stabūt. AMBRO. Ergo vary animoꝛ est⁹ ita grames erūt: vt deliquoꝛ multitudine male cōsc⁹ futuri iudicy metu: sacri nobis ros fōtis arescat. Quēadmodū aūt dñi exp⁹tatā aduēt⁹? vt ei⁹ p̄sentia ī toto fiat vel hominis ozbe vl mūdi: q̄ fit̄ singulis cū oīb⁹ affectib⁹ receperis christū: sic virtutes c⁹ ī admētu dñi augmēt̄ gratie ꝓsequent̄. plenitudie diuinitatis ꝑpi⁹ se infundēte mouebunť. Sūt etiā virtutes celozū q̄ enarrāt gloziā dei q̄ plenioze xpi infusiōe mouebunť: vt videāt christū. AVGV. ad hesitiū: Uel virtutes celozū mouebunť: qz ipys ꝓsequētib⁹ gdaz fortissimi turbabunť. Segť. Et tūc videbūt filiū hoīs. THEOPHI. Tā fideles q̄ infideles. Radiabit. n. ampli⁹ sole: tā ipse q̄ cruꝛ ei⁹: vñ ab oīb⁹ cognoscet̄. AVGV. Qz āt dicit: Uenientē ī nube duob⁹ modis accipi pōt: siue ī ecclia sua tāq̄ ī nube veniētē: sic nūc venire nō cessat: sꝫ iō tūc cū ptāte maiestate: qz maioꝛ maiestas ꝛ potestas i⁹ apparebit sanctis: gbus magnā vtutē dabit ne tāta ꝓsecutiōe vincant̄: siue ī corpoꝛe suo ī quo sedet ad dexteꝛā ꝑris: meritoredēdus ē non solū in codē corpoꝛe: veꝝ ēt in nube vētus: qñ sic veniet sic abyt: nubes āt suscepit eum ab oculis eoꝝ. CHRY. Semp. n. de⁹ nube apparet: fm illud: Nubes ꝛ caligo ī circuitu ei⁹. vñ ꝛ filij⁹ hoīs ī nubib⁹ venict: vt de⁹ ꝛ dñs: nō latēter sꝫ in gloria digna deo. Et iō subdit: Cū potestate magna ꝛ maiestate. CYRIL. Intelligēdū ē fimiliter magna. ꝓtimā enī apparitionē ꝓsecut⁹ ē cū ifirmitate ꝛ humilitate nr̄a: sꝫ secūdā celebrabit cū ꝑpria potestate ꝛ magna maiestate. GREGO. in homē. Jn potestate enī ꝛ maiestate visuri sunt: quē in humilitate positū audire noluerunt vt virtutē eius tanto tunc destricti⁹ sentiāt: quāto cernicem cozdis ad eius patientiā non inclinant.

¶ His aūt fieri icipiētib⁹ respicite ꝛ leuate capita vestra: qñ appꝛopiquat redēptio vestra. Et dixit illis similitudinē: Videre ficulneā ꝛ oēs arbozes: cū ꝓducūt iā ex se fructū: scitis quoniā ꝓpe ē estas. ita ꝛ vos cū videritis hec fieri scitote qz ꝓpe est regnū dei. Amē dico vobis qñ nō ꝑteribit generatio hec donec oīa fiant. Celū ꝛ terra trāsibūt verba aūt mea non transient.

GREGO. in homē. Quia premissa contra reprobos dicta sunt: mox ad electoꝝ consolationē vba vtunť: Naꝫ subditur: His autē fieri incipientibus: respicite ꝛ leuate capita vestra: qñ appꝛo. redem. vra. Ac si dicat: Cum plage mundi crebꝛescunt: leuate capita. i. exhilarate coꝛda: quia dū finiť mundus: cui⁹ amici non estis ꝓpe fit redemptio quam quesistis. Jn scriptura enim sacra sepe caput ꝓ mēte ponitur. qz sicut capite reguntur mēbra: ita cogitatiōe mente dispōnuntur. Capita itaq; leuare: est mētes nostras ad gaudia patrie celestis erigere. EVSE. Ul aliter. Trāsactis corporalibus aderunt intelligibilia celestia. s. regnū seculi non amplius trāsituri: ꝛ tunc dignis salubzia promissa tribuentur. vnde dicit̄: His aūt fieri incipientibus respicite ꝛ leuate capita vestra: quoniam appꝛopinquat redemptio vestra. Acceptis enī dei ꝓmissis que speramus: erigamur q̄ ante curui fueram⁹?: ꝛ eleuabim⁹ capita nr̄a: humiliati quondā: eo q; redēptio nostra quā sperabam⁹ aderit: illa. s. quā tota creatura expectat. THEOPHI. i. ꝓfecta libertas corporis ꝛ anime. Sicut enī ꝓtim⁹ aduētus domini fuit ad reformationē animaꝝ nostrarum: sic secundus ad reformationem corporum celebrabitur. EVSE. Dicit autem hec ad discipulos suos: non tanq̄ ad eos qui dura re deberēt in vita ista vsq; ad terminū mundi: sed q̄si vno corpoze existente ipsis ꝛ nobis ꝛ posteris vsq; ad ꝓsummationem mundi creditur̄is in xpm. GREGO. in ho. Qz āt calcari mūdus atq; despici debeat: quida cōparatiōe manifestat cū subdit: Uidete ficulneā ꝛ oēs arbozes: cū ꝓducūt ex se fructū: scitis q̄ꝫ ꝓpe ē estas: ita ꝛ vos cū videritis hec fieri: scitote q̄ꝫ ꝓpe ē regnū dei. q. d. Sicut ex fructu arboꝛis vicina estas agnoscit̄: ita ex ruina mundi ꝓpe cognoscit̄ esse regnū dei. Et ex hoc oñdit̄ qz fructus mūdi ruina est. Ad hoc. n. germinat: vt quecūq; germie aluit: cladi⁹ ꝓsumat. Bene aūt regnū dei estati cōparat̄: qz tunc meroꝛis nr̄i nebule trāsciunt: ꝛ vite dies eterni solis claritate fulgescunt. AMBRO. Matthеus āt de sola dixit ficulnea: hic de arboꝛibus oīb⁹. Duplicez āt hz figurā ficulnea: vel cū dura miteſcunt: vel cū peccata luxuriant. Siue ergo cū fructus oīb⁹ viresꝫt arboꝛibus: ꝛ ficulnea fecundā iam flꝛ. t. i. cū oīs lingua ꝓfiteť deo: ꝓfitente ēt populo iudeoꝝ: sperare dñi debemus aduentū quo tanq̄ tpibus estiuis resurrectionis fructus metent̄. Siue cū leuē fragilēq; iactantiā tanq̄ folia synagoge hō inigtatis iduerit: conuicere debemus appꝛopinq̄re iudiciū: nā remūerare fidē dñs: ꝛ delinq̄ndi finem afferre festinat. AVGV. ad hesitium: Luz āt dicit: Cū videritis hec fieri q̄ intelligere poterimus nisi ea q̄ supra memozata sunt: Jn his āt q̄ dicit: Et tunc videbunt filiū hoīs venientē. ꝓinde cū hoc visum fuerit: nō iam erit regnū dei: sꝫ prope erit. Jn diceduꝫ est non oīa que supra cōmemozata sunt ēe intelligēda vbi ait. Cū videritis hec fieri: sꝫ aliq; coꝝ: hoc. s. excepto qđ dicit̄ m est: Et tunc videbūt filiū hoīs. Sꝫ matthеus aperuit nullis exceptis esse accipiendū dicens: Jta ꝛ vos cū videritis hec oīa. Inter que est qđ videbitur filius hoīs veniens vt intelligatur de aduentu quo nunc venit in mēbris suis tanq̄ in nubibus. vl i ecclesia tanq̄ in nube magna. TYTVS. Uel aliter dicit: ꝓpe est regnū dei: qz dū hec fiēt nondū ultimus finis rez eueniet̄: iam in finē tendūt. nā ipse aduentus dñi eliminans oīuꝫ principatū ꝛ potestatē ꝓparat̄. gno dei. EVSE. Sicut. n. in hac vita sol bieme precedente ac succedente vez radium calidum mittens foouet ac viuificat humi condita semina exuentia prisca figuram: pullulant āt noua variū virozē habentia: sic ꝛ gloriosus vnigeniti dei aduentus viuificatiuis radijs illustrans nouuꝫ seculū: dudū cōdita ꝑ totū mundū semina. s. dormientes in puluere terre potioribus corporibus q̄s prius producet in lucē: ac ꝓfutata morte regnabit deinceps vita seculi noui. GREGO. in ho. Oia āt predicta sub magna certitudine confirmant̄: cū subdit: Amē dico vobis qz non ꝑteribit generatio hec donec oīa fiant. BEDA. Multum cōmendat qđ ita ꝓnunciat: Et ne dicere fas ē iuratio eius ē qđ dicit: Amē dico vobis: Amen ꝙppe interpꝛtat̄ vez. Jgit veritas dicit: Uez dico vobis: qđ si nō diceret: mentiri oīno nō posset. Generationez āt: aut omne genus humanū dicit: aut specialiter iudeoꝝ. EYSE. Uel generationē dicit nouā generationem ecclesie sancte sue: ostendens duraturum populum fidelium vsq; ad id tempus quo visurus sit oīa: ꝛ cuentus verboꝝ saluatoꝛis oculis apprehender.

THEOPHI. Quia. n. turbatiōes ꝛ bella: ꝛ alteratiōes tam elementoꝝ q̄ ceterarum rez futurum esse ꝑdixerat: ne quis suspicaret̄ q; ꝛ ipsa christianitas peritura foret subiungit: Celū ꝛ terra transibunt: vba āt mea nō trāsient. q. d. Et si cūcta cōmoueant̄: fides tū mea non deficiet. Ex quo innuit ecclesiam ꝓferre toti creature: sꝫ [illegible]ra patietur alterationem: fideliuꝫ vero ecclesia ꝛ sermones euā gely permanebunt. GREGO in ho. Uel aliter: Celuꝫ ꝛ terra transibunt ꝛc. quasi dicat. Omne quod apud nos durabile est: sine mutatiōe durabile ad eternitatē non ē: ꝛ oē quod apud me transire cernitur: fixū ꝛ sine transitu tenet̄:

quia sine mutabilitate manentes sentẽtias exprimit fmo meus q trãsit. BEDA. Celuz ãt qõ transibit: nõ ethereũ siue fidereũ: siue aereũ a quo aues celi noiant intelligere debemus. Si aũt terra trãsibit: quomõ ecclesiastes dicit: Terra in eternũ stat: ſz aperta rõne celi ⁊ terra p eã quaz nũc hñt imaginẽ trãseũt: attamẽ p cẽtiã sine fine sbsistũt.

¶ Attendite autez vobis ne forte grauent corda vestra in crapula ⁊ ebrietate ⁊ curis huius vite: ⁊ superueniat i vos repẽtina dies illa. Tãq laqueus enim superueniet in omnes q sedent super faciem omnis terre. Vigilate itaq omni tẽpore orantes: vt digni habeamini fugere ista oia q futura sunt: ⁊ stare ante filium hominis.

THEOPHI. Posuit supra dñs terribilia ⁊ sensibilia maloz indicia q occupabũt pctores: ſz ꝺ hec mala remediuz ẽ cautela ⁊ oratio. vñ dicit: Attẽ. ãt vo. ne forte gra. coz. ve. in crapu. ⁊ ebrietate. BASI. Singulũ aũaliũ a oditore oium deo bz itrinsecus cãs faciẽtes ad tutelã ꝓsistentie ꝓprie. pp q ⁊ xps nob dedit hãc monitionẽ: vt q illis a natura: hec nobis auxilio rõnis ⁊ cautela ꝓtingãt. Fugiẽtibus q dẽ petiñ: vt irroabilia fugiũt mortifera pabula: ingrentib⁹ vo iustitiã sicut illa herbas nutritiuas regrũt: ⁊ iõ dicit: Attẽdite vobis: vt. s. discernere possitis a salubri nociuũ. Sed qñ dupliciter ꝓtingit attẽdere: hinc gd. corporis oculis: illinc vo p intellectiuã vtutẽ: oculus corporis virtutẽ non attingit. Restat igit dictũ eẽ de ope intellect⁹: Attẽdite. hoc est vndiq; circũspicite vos: puigil bũtes ad vram custo. ãa aie lumẽ. Neq; ãt dixit: Attend. e vris aut eis q circa vos sunt: ſz vobis: vos. n. estis itellect⁹ ⁊ aia: vestrũ ãt corpus ẽ sensus: Circa vos ãt opes: artes: ⁊ reliq vite suppeller: gbus nõ monet attẽdendũ: ſz aie cui⁹ ꝓcipua cura hñda. Eadem vero admonitio egrotãtes sanat: ⁊ sanos pficit: scrutatores pritiũ: puisores futuroz: nõ alienoz censores ſz suoz scrutatores: nõ dimittẽtes intellectũ suũ fieri passionũ: ſz irrationale aie subyciẽtes rõnali. Cur ãt sit attendendũ: subiũgit dicẽs. Ne forte grauent corda vra in crapula ⁊ ebrietate ⁊ curis huius vite. TYTVS. q. d. Cauete ne lumina mẽtis vre grauent. Cura nãq; pũtis vite ⁊ crapula ⁊ ebrietas fugãt prudentiã: q̃ssant fidẽ: opant naufragia. BASI. Est ãt ebrietas nimi⁹ vsus vini: crapula vo anxietas ⁊ mastea: q est in ebrietate: a motione capitis greco vocabulo dicta. Sicut igit cibis vt ñ cluriam⁹: sic ⁊ potib⁹ ne sitim patiamur vtẽdũz ẽ: vitãdo diligenti⁹ lapsuz. Fallax. n. ẽ vini ẽgestio: aia ãt vino libera prudẽtissima erit ⁊ optima: ſz bumecta vini vapozib⁹ q̃si q. dã nube velat. Curiositas aũt huius vite quãuis nihil inhibitoz ꝓtinere videat: si tñ ad cultũ diuinuz nõ coadiuuet: vitãda ẽ: ⁊ q̃re hoc dixerit ostẽdit subdẽs: Et supue. ivos repẽ. di. illa. THEOPHI. Nõ. n. cũ deliberatiõe veniet dies illa: ſz ex ipzouiso ⁊ furtiz capiens tanq laqueus nõ cauẽtes. vñ segtur: tanq la. n. supue. in om. q se. su. fa. om. terre. Qõ diligẽtius discuti põt. Capiet. n. dies illa sedentes in supficie terre quasi ipzemedita tos ⁊ inertes. Quotquot vo sunt solertes ⁊ agiles ad bonũ: non sedentes ⁊ ociantes in terrenis: ſz surgẽtes ab eis sibi dicentes: Surge vade: qm̃ non est hic tibi reges: talibus ñ est illa dies vt laqueus i discrimẽ: ſz vt dies festiuus. EVSE. Predicta igitur docuit esse attendenda ad cauendam grauedinẽ inde puenientẽ. vñ sequit: Vigi. ita. oi tpe: oza. vt d. . . suge. ista om. q futu. sũt. THEOPHI. s. famẽ: pestem: ⁊ cetera huiusmodi q̃ tpaliter electis ⁊ alys ũminẽt ⁊ ea que postmoduz accidunt eis perenniter. Illa. n. aliter capere non possum⁹ nisi ꝑ vigilias ⁊ orationes. AVGV. de cõ. euã. Nec intelligit illa fuga quã matthеus cõmemorat: que nõ debet fieri in hyeme vel sabbato. Ad hyemem pertinẽt cure hui⁹ vite: q̃ tristes sunt velut hyems. Ad sabbatũ vo crapula ⁊ ebrietas: q carnali leticia luxuriaq; cor submergit atq; obruit: qõ malũ sabbati noie significat: qz illo die iudei delitys affluũt: dũ spiritale sabbatũ ignorãt.

THEOPHI. Et q; christianũ decet nõ solũ fugere mala: ſz etiã niti ad gloziã exequendã: subdit: Et stare ante filiũ hominis deũ nostrũ: ⁊ facie ei⁹ iugiter cernere. BEDA. Et certe siqui sapiens medicus ꝓciperet attendere a succo alicuius herbe: ne repentinus iteritus supueniat: magno studio medici mandata suaremus. Nunc aũt saluatore admoné te ebrietatẽ ⁊ crapulã ⁊ curas seculi cẽ caucndas: bis sanciari ⁊ cõsumi nõ timent: ⁊ fidem quã medici dictis ꝓbẽt: domini verbis ꝓbere contemnunt.

¶ Erat autem diebus docens i templo: noctib⁹ vero exiens morabatur in monte: qui vocat oliueti. Et omnis populus manicabat ad eum in templo audire eum.

BEDA. Que verbis preceperat dñs suis cõfirmat exẽplis. nã qui nos ante iudicis aduentũ ⁊ incertũ singulozuz exitũ ad vigilandũ hortatus est ⁊ ozãdũ: ⁊ ipse imminẽte tẽpore passionis sue doctrine vigilys ⁊ precibus instat. vñ dicit: Erat aũt diebus docens in tẽplo. In quo suo exẽplo insinuat hoc esse digne deo vigilare vel dicto vel facto proximis viã veritatis ostendere. CYRIL. Que aũt erant q̃ docebat: nisi transcendentia cultũ legis. instabat enim tẽpus quo debebat vmbra i veritatẽ trãsformari. THEOPHI. Tacuerunt aũt cuangeliste pleraq; documentoruz christi: q cũ p trienniũ fere predicauerit: documenta eius q conscripserunt: dicet aliquis vix ad vnius dici sermonem sufficere: Ex pluribus ergo pauca describentes: dederũt nobis quẽdam gustũ dulcedinis doctrine ipsius. Ostẽdit aũt nobis dominꝰ q; oportet noctu ⁊ quiete alloqui deũ ⁊ in die prodesse hominibus ⁊ colligere qdẽ in nocte: distribuere vero collecta i die. vnde subdit. Noctibus vero exiens morabat in monte qui vocat oliueti. Non quasi opus habens oratione: ſz ad exemplũ dandũ hoc egit. CYRIL. Quia vero eloquiũ eius i potestate erat: ⁊ potestatine trãferebat in spiritalẽ cultũ q̃ per moysen ⁊ prophetas tradita fuerant in figuris. populus euz auidius audiebat. vñ sequitur. Et omnis populus mãicabat. i. mane venire accelerabat ad eum in tẽplo audire eum. Populo aũt ante lucanũ venienti ad eum congruũ erat dicere: Deus de⁹ meus: ad te de luce vigilio. BEDA. Mystice autem ⁊ nos cuz inter prospera sobrie ⁊ pie ⁊ iuste conuersamur: diebus in templo docemus: quia formam boni operis fidelibus prebentes: noctibus vero in monte oliueti moramur: quia in tenebris angustiarum spiritali ꝯsolatione respiramus: ⁊ ad nos quoque populus manicat: cum vel discussis operibus tenebrarum: vel cunctis nebulis pressurarum nos imitantur.

CA. XXII.

Appropinquabat autem dies festus azimozũ q. dicitur pasca: ⁊ quere bant principes sacerdotum ⁊ scribe quomodo ieſũ iterficerent: timebant vero plebem.

CHRY. Umbra nostrozum fuerunt festa iudaica: ⁊ iõ si quefiueris a iudeo de pasca ⁊ azimis: nil magni proferet commemorans liberationem ab egypto. Siquis autem a me quefierit: non audiet egyptum nec pharaonem: sed absolutionem errozis ⁊ tenebrarum diaboli: non per moysen sed per filium dei. GLO. Ad cui⁹ passionem enarrandã accedens euangelista premittit de figura dicens. Appropinquabat autem dies festus azimozum qui dicit pasca.

BEDA. Pasca gdem hebraice dicitur phase. non a passione: ſz a transitu noiatur: eo q exterminator videns sanguinẽ in fozib⁹ israelitaz ptrãsierit: nec pcusserit primogenita coz. Uel ipse dñs ꝓbens auxiliũ pplo suo desuper ambulauit. Hoc ãt inter pasca ⁊ açima distat: q pasca ipse sol⁹ dies appellat: in quo agnus occidebat ad vesperã: hoc est. xiiij. luna primi mensis. xv. ãt luna qñ egressus ẽ de egypto succedebat festiuitas açimoz septẽ diebus vsq; ad vigesimam primã diez eiusdẽ mensis: vñ euãgely scriptura idiferenter vnũ pro alio ponere solet: vñ hic dicit dies açimorum q dicit pasca. Significatur ãt p mysteriũ q; xps semel pro nobis passus: p totũ tps huius seculi qõ septez diebus agitur in açimis synceritatis ⁊ veritatis precepit esse viuẽdum. CHRY. Principes ãt sacerdotũ nefarias res tractant in festo. vnde segtur: Et quere. princi. sacer ⁊ scri. quõ ie. interficerent: Moyses gdem vnũ precepit esse principẽ sacerdotũ ⁊ illo defuncto creari aliũ. Tunc vero cũ incepe rent iudaici ritus dissolui: multi erant ꝓncipes sacerdotuz annuatim creati. Di q̃ volentes iesum occidere non metuunt diuina: ne. s. ex tpe sacro maius icurrant peccati contagium: ſz ybiq; timent hũana. vñ segtur. Time. ve. plebem.

BEDA. Non qdẽ seditionẽ metuẽtes: ſz cauẽtes ne auxilio populi de suis manibus tolleret. Dec ãt añ biduũ pace ꝓgregatis eis in atrio cayphe matthеus acta attestat.

¶ Intrauit aũt sathanas in iudam q cognominabat scharioth: vnũ de duodecim: ⁊ abijt ⁊ locutus est cũ principibus sacerdotũ ⁊ magistratib⁹ quẽadmoduz illũ traderet eis. Et gauisi sunt: ⁊ pacti sũt pecuniã illi dare. Et spopõdit. Et q̃rebat oppoztunitatẽ: vt traderet illũ sine turbis.

THEOPHI. Quia dictũ est q; principes sacerdotum q̃rebant modũ quo interficientes ieſuz nullũ incurrerent periculum: consequenter modus qui eis occurrit narratur cum dicitur: Intrauit ãt sathanas in iudam. TYTVS. In iudam sathanas intrauit: non impellens: sed patulũ ingeniens hostium. nã oblitus oĩum que viderat ad solã auariciam dirigebat intuitum. CHRY. Ponit autem eius cognomen subdens. Qui cognominabatur scharioth. Erat enim alius iudas. TYTVS. Subdit autẽ: Unus de duodecim. Nam numerum adimplebat: non autem vere fungebat apostolica dignitate. CHRY. Uel hoc addit euãgelista velut absonum quidem: ac si diceret erat de primo choro diligentius electoz. BEDA. Non est ãt huic contrarium quod ioannes dicit: Post buccellã intrasse in eũ sathanaz: q; nunc intrauit: vt quasi alienum tentaret. tunc ãt quasi ꝓprium ad quecunq; vellet agenda attraheret.

CHRY. Attende autem magnam inde nequiciam: tuz quia per se proficiscitur: tum quia pro precio hoc facit. Sequitur enim: Et abyt ⁊ locutus est cum principibus sacerdotum ⁊ magistratibus quemadmodum illum traderet eis. Et gauisi sunt. THEOPHI. Magistratus hic appellãtur prepositi constructionum templi: vel ẽt illi quos Romani populo prefecerant: ne prouerent in tumultus: erãt. n. seditiosi. CHRY. Propter auariciaz ãt iudas factus est talis. Segtur enim: Et pacti sũt pecuniã illi dare. Tales enim auaricia generat passiones: reddit ipios: ⁊ deuz ignorare cõpellit: ⁊ si millies bñfactuz sit eis: ad nocendũ ipellit. vñ ⁊ hic segtur: Et spopondit. THEOPHI. ideſt pepigit ⁊ promisit. q̃rebat oppoztunitatẽ vt euz traderet sine turbis. i. querebat eũ tradere qñ videret eũ seozsũ existentez sine turbis. BEDA. Multi ãt inde scelus exhorrẽt: nec tamen cauent. qui enim charitatis ⁊ veritatis iura spernit: xpm qui est veritas ⁊ charitas prodit: maxime cuz non infirmitate vel ignorantia peccet: sed ad similitudinẽ inde querat opportunitatez. vt arbitris abſentibus: veritatem mendacio: virtutem crimine immutet.

¶ Venit autem dies azimozum: in qua necesse erat occidi pasca. Et misit petrũ ⁊ ioannem dicẽs: Euntes parate nobis pasca: vt mãducem⁹. At illi dixerũt: Ubi vis paremus? Et dixit ad eos: Ecce introeũtibus vobis i ciuitatẽ occurret vobis homo quidã amphoram aque portans: sequimini eum in domum in quã intrat: ⁊ dicetis patrifamilias domus: Dicit tibi magr: Ubi est diuersoriũ: vbi pasca cũ discipulis meis mãducem? Et ipse ostendet vobis cenaculum magnũ stratũ: ⁊ ibi parate. Euntes aũt inuenerũt sicut dixit illis: ⁊ parauerunt pascha.

TYTVS. Ut nobis dominus celeste pasca dimitteret typicũ manducauit: figurã remouens: vt veritas locũ obtineret: vñ dicit: Uenit aũt dies azimoz in q̃ necesse erat occidi pasca. BEDA. Dies azimoz pasce quartãdecimã primi mensis appellat: quando fermento abiecto pasca. i. agn⁹ occidi ad vesperã cõsueuerat. EVSE. Sigs aũt dicat: Si prima azimoz discipuli saluatori parãt pascha: ergo ⁊ eadẽ die oportet nos pasca celebrare. Dicemus hoc non fuisse monitionẽ: ſz historiã facti: qõ accidit tẽpore salutifere passionis. Aliud aũt est narrare gesta vetera: ⁊ aliud sancire: ac posteris statuta reliquere. Quietiã saluatoz nõ egit pasca cũ iudeis quando eũ immolabant. nã illi gdem hoc egerunt in parasceue: qñ passus est dñs: vnde non introierunt in atriũ pilati vt manducarent pasca. ex quo enim veritati insidiati sunt: verbũ veritatis a se expulerunt: non primo die azimoz quo die debebat ĩmolari pasca manducãtes solitũ sibi pasca. erant enim ergo aliud attẽti: ſz die sequẽti post illum que erat azimoz secũda. Dominus vero prima die azimoz: hoc est quinta feria sabbati pasca cũ discipulis peregit. THEOPHI. Eadẽ aũt quinta feria: mittit duos ex discipulis suis ad parandũ pasca: petrũ. s. ⁊ ioannẽ: alterz. s. vt diligentẽ: alterz vt dilectuz. vnde sequit. Et misit petrum ⁊ ioannẽ dicens: Euntes parate nobis pasca vt mãducemus. per omnia manifestans q; vsq; ad extremũ vite non est aduersatus legi. Mittit autem eos ad alienã domum. nam nulla domus erat ei neq; discipulis suis: aliogn apud aliquem eorum pasca celebrasset. ⁊ ideo subdit: Ar illi dixerunt. Ubi vis paremus? BEDA. quasi dicant. Nõ habemus domicilium: non habemus tabernaculũ: audiãt quibus edificandaz domoz cura est: cognoscant christuz omnium dominum locũ vbi caput reclinaret non habuisse. CHRY. Cum aũt ignorent ad quem mitterent signũ dedit eis: sicut ⁊ samuel sauli. vnde subdit. Et dixit ad eos: Ecce introeuntibus vobis in ciuitatez: occurret vobis homo: amphoram aque portans: sequimini eum in domuz in quã intrat. AMBRO. Primũ maiestatẽ diuinitatis aduerte: cum discipulis loquit: ⁊ iam nouit quid alibi sit futurum: deinde dignationẽ eius intuere: quia non persona diuitis aut potentis eligitur: sed pauper ambitur. ⁊ angustuz hospitium pauperis amplis nobilium edibus antefertur. Sciebat autem dominus nomẽ eius cuius sciebat mysteriũ ⁊ occursum: ſz iõ sine noie designatur: vt ignobilis estimet. THEOPHI. Uel iõ mittit eos ad hominem ignotum: vt ostendat q; passionem voluntarie subyt. Uni enim mentẽ huius ignoti viri subegit vt eos susciperet: poterat quodcũq; voluisset cũ iudeis tractare. dicunt aũt quidaz q; ideo non dixit nomẽ hominis: ne ꝓditor cognito nomine domuz panderet phariseis qui venientes capissent euz priusq; cena fieret ⁊ spiritalia mysteria discipulis traderet

Sz quibusdã indic in quandã domũ dirigit eos. vñ seq/
tur: Et dicetis patrifamilias dom: dicit tibi magister: vbi
est diuersoziũ: vbi pasca cuz discipulis meis mãducem...? Et
ipse vobis ostendet cenaculũ magnuz stratum: et ibi pate.

GLO. Quib signis inuentis discipuli sollicite q mãdata
eis fuerãt iplerũt. vnde sequitur. Euntes aũt inuenerũt si/
cut pdixit illis iesus: et parauerũt pasca. BEDA. Doc pas
ca exponés apostolus ait: Pasca nostrũ imolatus ẽ xps: qõ
quidẽ pasca tũc necesse erat occidi: quasi paterno ꝓsilio ac
diffinitione sancitũ: qui lz die sequẽti hoc ẽ. xv. luna sit c
cifixus: hac tñ nocte qua agnus imolabat a iudeis tentus
ac ligatus imolationis hoc est passionis sue sacrauit exor/
diũ. THEOPHI. Intelligamus aũt die qdẽ azimoruz
totã ꝙuersationẽ q ẽ in luce spiritali nullã redolentẽ vetu/
statẽ ꝑme pu icatiõis adc:i qua viuẽres nõ decet delecta
ri in xpi mysterys. Nec aũt mysteria petr et ioãnes parãt
.i. actio et ꝓplati ferioz celi et mansuetudo p.. ific Dis
aũt paratoribus occur. hõ: qz p pdicta reperimus statuz
hois: q creatus ẽ ad imaginẽ dei: q portat amphozã aque: q
significat gratiã spũssancti. Amphora aũt ẽ humilitas cor
dis: humilib enĩ dat gram q se cognoscũt eẽ terrã et pulue
rẽ. AMBRO. Uel amphora ẽ mẽsura ꝑfectioz: aq aũt
ẽ q sacramẽtũ xpi eẽ meruit: q lauare meruit non lauari.

BEDA. Parant aũt pasca vbi aque inferũt amphora. qz
tps adest quo veri pasce cultoribꝰ: typic de limie auferãt
cruoz: et ad tollẽda crimina viuifici fontis baptisma ꝓsecra
tur. ORIGE. sup mat. Ego aũt puto q hõ q ingrediẽti/
bus discipulis ĩ ciuitatẽ occurrit amphorã aq portãs: erat
qdã minister patrisfamilias: por is mũdatoriã aut por.. i
lẽ aquã in vase fictili: quẽ puto ee moysen spiritalẽ doctri/
nã portãtẽ i corporalib hist oz ys. Qui aũt nõ consequunt
spiritaliter cũ: nõ celebrãt pasca cũ iesu. Attẽdamus q ipso
dño cõstituto nobiscũ ad superiorẽ locũ: ĩ quo ẽ diuersoziũ:
qõ demõstrat ab itelle g ẽ i vnoquoq; hoie paterfami
lias: discipulis xpi. Nec aũt dom superioz sit nol magna
vt capiat iesum vbuz dei: qõ nõ capit nisi a mag s sensu.
Et sit dom hec a ꝓfamilias. i. itellectu ꝑparata filio dei:
et sit mundata nullo mõ bñs malicie sordes. Sit etiã dom
illius ꝓnceps õ qualibuscũq; cognitũ bñs nomen. Unde
mystice dicit �sm matthẽũ. Ite ad quẽdã. AMBRO. In
superiozibus aũt magnũ hz stratũ: vt magnũ meritũ is
aduertas in quo dñs cũ discipulis sublimiũ virtutũ ei de/
lectatione requiesceret. ORIGE. sup mat. Scire aũt de
bem qñ q in epulatiõibus et sollicitudinibus secularibus
sũt: nõ ascẽdũt ĩ domũ illã supioẽ: et ꝓpterea non celebrãt
cũ iesu pasca. Post �sm ones enĩ discipulozꝰ: quibus catheçi/
zauerũt patrem familias: i est intellectum: venit et diuini/
tas copulans discipulis in domo predicta.

℣ Et cũ facta esset hora discubuit: et duodecim
apli cum eo. Et ait illis: Desiderio desideraui
hoc pascha manducare vobiscũ añq patiar. Di
co enĩ vobis: qz ex hoc non manducabo illud:
donec impleatur i regno dei. Et accepto calice
gratias egit et dixit: Accipite et diuidite iter vos.
Dico enĩ vobis q non bibam de generatiõe vi
tis: donec regnum dei veniat.

CYRIL. Postq discipuli pasca parauerant agit de pa/
sce ione. vnde dicitur: Et cũ facta eẽt hora: discubui/
it et duodecim apostoli cũ eo. BEDA. Hora manducãdi
pasce designat quartamdecimã diem primi mẽsis perdu/
ctã ad vesperã. xv. luna iam terris apparente. THEO
PHI. Sz q̃liter dñs discumbere dicit: cũ iudei stantes pa
sca manducarent: Dicũt ergo q cum mãducauissent lega
le pasca accubuerunt �sm cõmunẽ vsũ mãducãtes quosdã
alios cibos. Segtur. Et ait illis: Desiderio desideraui hoc
pasca mãducare vobiscũ anteq patiar. CYRIL. Quod
ideo dicit. qz discipulus auarus proditiõis tps explorabat:
sz ne traderet eũ ante festũ pasce: non explicauerat dñs do
mum vel viz penes quẽ pascã perageret: cuius cãm p hec
verba ostendit. THEOPHI. Uel dicit desiderio deside/
raui. q. d. Nec vltima mihi cena vobiscũ est: pp qõ et amabi
lis est mi i: sicut et q negre ꝓfecturi sunt vltima vba suis
dulcius ꝓferunt. CHRY. Uel hoc dicit: qz post illud pa
sca crux imminebat. Inuenim aũt plurie ũ pdicantẽ suam
passionẽ et eã c..pientez euenire. BEDA. Desiderat q pri
mo typicũ pasca cũ discipulis mãducare: et sic passionis sue
mundo mysteria declarare. EUSE. Uel aliter. Luz dñs
nouum pasca celebraret: opportune dixit: Desiderio deside/
raui hoc pasca. i. nouũ mysteriũ noui testamenti qõ trade/
bat discipulis: qõ plures ante cũ discipulis mãducare: et sic passionis sue
Sz et ipse sitiens cõmunez salutẽ: hoc tradebat mysterium
qõ toti mundo cõpeteret. Pasca vero moysi statutũ erat i
vno loco. sm hierusalẽ celebrari. vñ non ꝓgruebat olim
gẽtibus. et ideo nõ erat desideratũ. EUSE. Ex hoc hebdoi/
tarum dementia de carnis esu redargui poterat: dño man
ducante pasca iudeoz. vñ signãter dixit. Hoc pasca. ne qs
aliud inuertere posset. BEDA. Sic ergo dñs legalis
pasce approbatoz extitit: et hoc ad sue dispensationis figurã
docendo ptinuisse vetat vltra carnaliter exhiberi. vñ sub/
dit: Dico. n. vobis qz ex hoc non mãducabo illud donec im
pleatur in regno dei. i. nequaq vltra mosaicum pasca cele/
brabo: donec ĩ ecclesia spiritaliter intellectuz ꝑpleatur. ipa
.n. est regnum dei: sm illud: Regnum dei intra vos est.
Ad vetus aũt illud pasca: cui finem desiderabat imponere: p
tinet etiam illud quod subditur: Et accepto calice gratias
egit et dixit: accipite et diuidite inter vos. Ob hoc gras egit
quia vetera transitura et ventura fuerant omnia noua.

CHRY. Memento ergo cũ ad mensam sederis q post
mensam oportet te orare at z ideo ventrez impleas sobrie
ne grauatus nequeas genuflectere ac supplicare deo. Nõ
igitur post escas ad lectum: sed ad orationẽ vertamur. Eni
denter enim hoc christus significauit: q post escas nõ som
nus: non cubile: sed oratio et sacrarum lectio scripturarum
succedere debeat. Sequitur: Dico. n. vobis q non bibã de
generatione vitis: donec regnũ dei veniat. BEDA. Põt
quidez hoc et simpliciter accipi: q ab hac hora cene vsq ad
tempus resurrectionis quo in regno dei erat venturus: vi/
num bibiturus non esset: postea nãq cibum potũque sum
psisse eum testatur petrus dicẽs. Qui manducauimus et bi
bim cuz illo postq resurrexit a mortuis. THEOPHI.
Dicitur autem resurrectio regnum dei: quia mortez exter
minauit. vnde et dauid ait. Dominus regnauit decorem in
dutus est: scilicet formosi amictus: sz Isaiam: eruta corpo
ris corruptela. Resurrectione autem adueniente iterum
cum discipulis bibit: vt probaret q resurrectio ñ erat phã
tastica. BEDA. Sed multo consequẽtius est: vt sicut sa
pa typicum agni esum: sic et potum pasce neget se gustatu
rum: donec ostensa gloria re i dei: fides mundi adueniat:
vt per duo maxima legis edicta: escam scilicet et potum pa
scalem spiritaliter imutata disceres omnia legis sacramen
ta ad spiritalem obseruantiam fuisse transferenda.

℣ Et accepto pane gras egit: et fregit: et dedit eis
dicẽs: Hoc ẽ corp meũ: qd pro vobis tradet. Hoc
facite i meã ꝓmemorationẽ. Similr et calicẽ post
q cenauit dicens. Hic est calix nouũ testamen
tũ in sanguine meo: qui pro vobis funderur.

BEDA. Finitis pasce veteris solennys: transit ad no/
uum quod in sue redemptionis memoriam ecclesiam fre/
quentare desiderat: pro carne agni et sanguine: sue carnis

sanguinisq sacramentũ in panis ac vini figura substituẽs:
sacerdos in eternũ factus �sm ordinẽ melchisedech. Unde
dicit: Et acce. pane gratias egit. sic et de veteribꝰ terminan
dis gras egerat: nobis exẽpluz tribuens in oi boni opis in/
choatione et pfectione deũ esse glorificãdũ. Segtur: Et fre
git. Frãgit ipse panẽ quẽ porrigit: vt oñdat corporis sui fra
ctionẽ: non sine sua sponte futurã. Et dedit eis dicẽs: Doc
est corpus meũ qd pro vobis tradet. GREGO nisenus:
Panis. n. ante cõsecrationẽ cois pa is ẽ: sz vbi pcerat my
sterio fit: et dicit corpus xpi. CYRIL. Nec dubites an ꝟ
yez sit eo manifeste dicente: Doc ẽ corpus meũ. lz potiꝰ su
scipe vba saluatoris i fide. Lũ. n. sit vitas: ñ mẽtir. Insaniũt
igit dicẽtes mystica bñdictiõz ꝓficatiõe cessare: siqne re
lige remanserint eiꝰ in die subsequẽtez: non. n. mutabit sa
crosctũ corpus xpi sz vtus bñdictionis et viuificatiua gra
cis in eo est. Uirtus. n. viuificatiua dei patris vnigenitus
verbũ est qd caro factũ est: nõ desinẽs esse vbuz sz efficiẽs
carnẽ viuificatiuã. Si. n. i aliquo liquore modicũ panis im
miseris: reperies hunc ibibitus q̃litate illius. Jgit viuifica
tiuus dei verbũ vniens seipm ꝓprie carni: fecit eã viuifica
tiuã. Nunqd ergo et qñ in nobis vita dei est: dei vbo exñte
in nobis viuificatiuũ erit nr̃um corpus: Sz aliud ẽ �sm par
ticipationis habitudinẽ nos hre in nobis dei filiũ: aliud i sz
fuisse factũ carnẽ. i. corpus sumptũ ex alma virgine: ꝓpriũ
corpus effecisse. Decebat ergo eũ nr̃is quodãmõ vniri cor
poribus p sacrã eius carnẽ et ꝓciosuz sanguinẽ q accipimus
in bñdictione viuificatiuã in pane et vino. Ne. n. horrere
mus carnẽ et sanguinẽ appolita sacris altaribus: cõdescen
dens deus nr̃is fragilitatibus influit oblatis vim vite: Lõ
uertens ea in veritatẽ ꝓprie carnis: vt corpus vite q̃si qõ
dam semen viuificatiuũ inueniat in nobis: vñ subdit: Doc
facite in meã cõmemorationẽ. CHRY. sup ioannẽ: Doc
fecit xps ducens nos ad maius amicitie fedus: suãq clari
tatẽ declarans erga nos: ꝑstans se non solũ videri desiderã
tibus: sz et palpare et comedere amplecti et totũ affectum
explere. Igit vt leones flãmaz spirantes: sic ab illa mensa
discedim terribiles effecti diabolo. BASI. Disce aũt quo
pacto decet edere corpus xpi: in memoriaz. s. obedientie xpi
vsq ad mortẽ: vt q viuunt nõ ampli in se viuãt: sz in eo q
pro eis mortuus est et resurrexit. THEOPHI. Duos aũt
calices lucas cõmemorat. de altero qdem suprad ixit. Acci
pite et diuidite inter vos: quẽ dicet aligs esse typuz veteris
testamenti. alterz vero post panis fractionem et distributio
nem ipse partit discipulis. vñ subdit: Similiter et calicem
postq cenauit. BEDA. Subauditur. dedit eis: vt sit ple
na structio. AUGV. de con. cuange. Uel q lucas bis õ
calice cõmemorauit: prius anteq panẽ daret: ide postq pa
nem dedit: illud qõ superius dixit ꝓoccupauit: vt solet: illõ
vero qõ ordine suo posuit: non cõmemorauerat superius.
Utrũq aũt coniunctum eandem sententiã facit: q illoruz
est. s. matthei et marci. THEOPHI. Noiat aũt dñs hunc
calicẽ noui testamẽti. vñ segtur. Dicẽs: hic ẽ calix nouuz te
stamentũ in sanguine meo q pro vobis fundetur. significãs
nouum testamentum in suo sanguine exordiuz sumere: nã
in veteri testamento sanguis animalium affuit: cuz data fu
it lex: nunc vero sanguis verbi dei significat nobis nouum
testamentum. Cum autem dicit: Pro vobis: non significat
pro solis apostolis corpus christi datum et sanguinem effu
sum fuisse: sed causa totius humane nature. Et vetus qui
dem pasca ad remouendam seruitutem egypti fiebat: san
guis autem agni ad primogenitorum custodiam: nouuz ve
ro pascha ad peccatorum remissionem: sanguis autez chri
sti ad conseruationem eorum qui dedicati sunt deo.

CHRY. Dic enim sanguis operatur in nobis imaginez
regiam: nobilitatem anime non permittit marcescere: pro
inus irrigans animam: magnamq inspirans virtutem.
Dic sanguis fugat demones: aduocat angelos et dominuz
angelorꝫ. Dic sanguis effusus lauit orbẽ et adibilẽ fecit ce/
lũ. Tui ꝓticipes sanguinis sunt supernis virtutibus ami/
cti regio pallio: magis aũt ipo rege induti. Et sicut si mun
dus accesseris salubriter accessisti: sic si imbutus conscien/
tia prava: dãnose accedis in penã et supplicia. Nã si q ipera
toziã coinquinãt purpurã: pari pena plectunt cum eis q di
uellunt: absurdũ nõ est si et q obscena mẽte corpus xpi reci
piũt: pari pena plectunt cũ bis q illud clauis trãsfoderunt.

BEDA. Quia vero panis cõfirmat: vinũ vero sanguinẽ
operat in carne: hoc ad corpus xpi: illud refert ad sangui/
nẽ. Uerũ qz et nos in xpo et in nobis xpm manere oportet:
vinũ dñici calicis aq miscet teste enĩ ioãne. Aque multe po
puli sũt. THEOPHI. Primo aũt datur panis: secunda
rio calix: prior enĩ est i spiritalibus laboriosus uet velut pa
nis: nõ solũ qz i vultus sudore laborat: sed et qz dũ comedi
tur: n est ..acilis ad glutiendũ. Deinde p ust labores sequi/
tur exultatio diuine gratie que ẽ c..ix. BEDA. Ideo aũt
tunc cenati ꝓmunicarũt apostoli: qz necesse erat pasca typi/
cũ ante cõsumari: et sic ad veri pasce sacramẽta trãsiri. nũc
aũt in bonoz tanti sacramẽti plicati magistris ecclesie: p
us nos spiritalibus epulis refici: ac deide terrenis. GRE
CVS. Totũ aũt corpus et sanguinẽ dñi suscipit ẽt si myste
rioꝫ partez accipiat. Sic. n. vnũ sigillũ diuersis totã suam
figurã impartitur et integrum manet post distributionẽ: et
sicut vna vox penetrat ad multoz auditus: sic nulli dubiũ
sit corpus et sanguinem dñi totũ in oibus reperiri. Fractio
aũt panis venerandi passionem significat.

℣ Uerũtamẽ ecce manꝰ tradẽtis me: mecũ ẽ i men
sa. Et qdẽ filꝰ hois sz q diffinitũ ẽ vadit. Uerũ
tamẽ ve hoi illi p quẽ tradet. Et ipi ceperũt quere
re iter se: quis eẽt ex eis qui hoc facturus esset.

AVGV. de cõsen. euãge. Lũ tr..idisset dominus disci/
pulis cal ẽ rursus de traditore suo locutus est dicens: Ue/
rũtamẽ ce manꝰ tradẽtis me: mecũ ẽ i mẽsa. THEO
PHI. Quod dixit nõ soluz vt oñdat se scire futura: sz ẽt vt
oñdat nobis ꝓpriã bonitatẽ: sm quã nõ pretermisit quin
persequerẽt ea que spectabant ad deũ. Dat ũ nobis exẽ/
plũ: vt vsq ad finẽ satagamus lucrari peccatores: et vt ostẽ
da pditoziꝫ nequiciam: qui et cõiuua fieri non erubuit.

CHRY. Et particeps exñs mysterioꝫ cõsortis nõ est.
fit enĩ scelus eius vtiq̃ imanius: tũ quia tali proposito im
butus adyt mysteria: tũ qz adiens melioz factus non fuit:
nec metu nec bñficio nec honore. BEDA. Et tamẽ ñ de
signat ꝑcialr: ne mãifesti coꝫcept: ipudẽtioz fieret. Mit
tit autem crimen in numero: vt agat conscius pniam. Pre
dicit autez et penaz vt quez pudor nõ vicerat: corrigant de/
nunciata supplicia. vnde sequitur. Et q. fi. ho. �sm q diffini
tũ est vadit. THEOPHI. Nõ q̃si nõ valẽs tueri seipz:
sed sicut definiens sibi mortem: propter humanam salu/
tem. CHRY. Sed qz iudas ea que sunt scripta praua ĩ
tentione agebat ne quis putet eũ innoxiuz tanq dispensa/
tionis ministrum subdit. Ueruntamẽ veh homini illi per
quẽ tradetur. BEDA. Sed et veh homini illi q ad mẽsaz
dñi indignus accedens i exemplum iude filiũ hois tradit:
nõ quidẽ iudeis: sed peccatoribꝰ mẽbris suis. Et quãuis sci
rent. xi. apostoli. q nihil contra dominum cogitarent: quia
tñ plus credũt magistro q̃ sibi: timentes fragilitatẽ suaz: q̃
rũt de petõ cuiꝰ ꝓscientiã nõ habebãt. Segtur. n. ..i ce
pe. q̃rere inter se. quis esset ex eis qui hoc facturus esset.

BASI. Sicut. n. in corporalibus passionibus sunt multe
quas non sentiunt patentes: pozo magis adhibent fidem
ꝓfectore medicoꝫ q̃ propriaz insensibilitatẽ attẽdant: sic
et aie passionibus siquis in se peccatum non sentiat: credo
re tñ debet his qui plus possunt cognoscere sua peccata.

¶ Facta ē aūt: cōtētio iter eos: qs eoꝝ videret esse maior. Dixit āt eis: Reges gētiū dñant eorū: ⁊ q ptātē hūt sup eos benefici vocant. Vos āt nō sic: Sz q maior ē i vob fiat sic minor: ⁊ q p̄cessor ē: sic ministrator. Nā quis maior ē: q recūbit: an qui ministrat: Nōne qui recūbit: Ego aūt in medio vestrū sum sicut qui ministrat.

THEOPHI. Cū iter se q̄rerēt qs eēt dñs traditur⁹ esse qués erat adinuicē sibi dicere: Tu pditur⁹ es ⁊ ex hoc coacti fuit dicere ego potior. ego maior: ⁊ similia. vñ dr. Facta ē āt ⁊ p̄tentio iter eos qs eoꝝ videretur esse maior. GREGORIVS. Utiq; cōtētio vr̄a būisse motiuū: q cū dñs ab hoib⁹ trāsmigraret: op̄tebat aliquē eoꝝ fieri alioꝝ p̄ncipez: q̄si dñi vicē gerēte. BEDA. Sic āt boni i scripturis exēpla patrū: q̄b⁹ pficiāt ⁊ humilient regrūt: sic reprobi sigd fortes in electis rephēsibile reperiūt: q̄si suas ex eo negtias obtecturi libēter solēt amplecti. Iō multi ardēti⁹ legūt: q̄ facta ē cōtētio iter discipulos xpi. AMBRO. Si. n. p̄tendebant apli nō excusatiōi obtēdit: sz cautioni p̄uidit. Laueam⁹ g̃ ne i pditiōe aliq̄ iter nos de platiōe possit eē cōtētio. BEDA. Potius aūt videam⁹: nō qd carnales adhuc discipuli gesserint: sz qd iusserit spiritalis magister. Segr̃. n. Dixit āt eis Reges gētiū dñant eoꝝ. CHRY. Hentiliū meminit: vt ex hoc rē vituperādā oñdat. Hētiliū. n. ē abire pmatū. CYRIL. Sz ⁊ blādi p̄mones eis offerunt a subditis. vñ segr̃. Et q ptātē hūt sup eos benefici vocant. Sz illi qdē q̄si ex tozues a sacris legib⁹ huiusmodi subiacēt morbis. vestr⁹ aūt culmē ē i humilitate. vñ sequit: Vos aūt nō sic: sz q maior ē i vobis fiat sic minor. BASI. Nō g̃ extollat p̄sidēte dignitas: ne ab humilitatis beatitudine corruat. Illud āt notuerit q̄ humilitas vā ministeriū pluriū ē. Sic. n. g̃ plurib⁹ ministrat vulneratis ⁊ absterget cuiuslibet vulneris saniē: nō sumit misteriū i cāz elatiōis: sic multo magis si omisse sūt cure fraternoꝝ lāguoꝝ: vt oīuz mister redeātur⁹. p oī b⁹ rōnē: cogitaf dz ⁊ eē sollicit⁹. ⁊ sic q maior ē: fiat sicut minor. Decet aūt ⁊ corporale obsequiū ab his q̄ p̄sidēt offerri exēplo dñi lauātis pedes discipuloꝝ. vñ sequit: Et q̄ p̄cessor ē: sic ministrator. Nō ē aūt timendū ne in subdito soluat humilitatis p̄positū: dū ei a maiori fuit. Sz imitatiōi pāditū humilitas. AMBRO. Cōtuēdū ē āt q̄ nō ois honorifi cētie studio humilitas definit. p̄ōt. n. deferre alicui pp̄ seculi gratiā potentie metū: vtilitatisq; p̄tuitū: tua edificatio q̄rit nō alteri⁹ bonor: ⁊ iō vna dat oīb⁹ forma sñie vt nō de platiōe iactātia fit: sz de humilitate p̄tentio. BEDA. In hac tñ forma a dño traditur⁹ maiores nō minima discretiōe op⁹ hūt: ne. s. ad istar regū gētiū dñari subiectis: seq; ab eis gaudeāt laudib⁹ attolli. ⁊ tñ ꝺ deliquētiū vitia p celū iusticie sint erecti. Ad vba āt exhortatiōis suimet adiūgit exēplū. vñ segr̃: Nā qs maior ē q recūbit an q̄ mini. Nōne q̄ recū. Ego āt i me. ve. sū: si. q mini. CHRY. q. d. Non putes discipulū tui egere: te vō nō illi⁹. Ego. n. q nullo egeo. q̃ vniuersa egēt celestia ⁊ terrestria: ad ministerialē gradū p̄descēdi. THEO. Oñdit āt se mīstrāte eis cū panē ⁊ calicē distribuit: cui⁹ misteriū mētione facit rememorās eos si de eodē pane comederūt: ⁊ ꝺ eodē calice biberūt si ipe xp̄s oīb⁹ mīstrauit: vnū debēt oēs sentire. BEDA. Uel loquit de ministerio quo cū ioanne eoꝝ pedes lauit dñs ⁊ magr̃: q̃uis ēt verbo mīstrādi possint oīa q̄ i carne gessit itelligi: sz ⁊ suū sanguinē se p nobis effundere ministrando significat.

¶ Vos āt estis qui pmānistis mecū i tētationib⁹ meis. Et ego dispono vobis sic̄ dispositum mihi pater meus regnū: vt edatis ⁊ bibatis sup mensā meā i regno meo: ⁊ sedeatis sup thronos duodecim iudicantes duodecim tribus israel.

THEOPHI. Sicut dñs p̄ditoꝝ p̄nūciauerat veb: sic discipulis remanētibus ecōtrario bona p̄nunciat dicens. Vos āt estis q pmānistis me. in tenta. meis. BEDA. Nō. n. inchoatio patiētie: sz p̄seuerātia celestis regni gloria donatur: qz p̄seuerātiā q̄ stantia seu fortitudo mētis vocat: dicimus eē cūctaꝝ colūnā virtutū. Filii⁹ ergo dei secuz pmanētes i tentationib⁹ eternū ducit ad regnū. Si. n. p̄latari fcī sum⁹ filiitudini mortis ei⁹: simil⁹ ⁊ resurrectōis crim⁹. vñ segtur. Et ego dispono vobis. si. dispono. mihi p̄ me. regnū. AMBRO. Regnū dī nō ē ō hoc mūdo. Nō āt eqlitas ad dñs: sz filitudis emulatio ē: sol⁹. n. xp̄s plena imago dei ē: pp̄ exp̄sz in se paterne gratitudinis vnitatē. Iustus āt bō ad imaginē dei est: si pp̄ imitandā diuine p̄uersatiōis filitudinem mundū hunc dei cognitiōe p̄tenat: vñ ⁊ corpus christi edimus: vt vite eterne possimus esse p̄ticipes: p̄pter qō sequitur. Ut edatis ⁊ biba. su. men. mea in regno meo. Nō. n. vi ctus ⁊ potus nobis p̄my loco spōdet: sed cōmunicatio gre celestis ⁊ vite. BEDA. Uel mensa p̄posita oībus sanctis ad fruendū celestis est gloria vite: qua qui cluriūt ⁊ filiūt iusticiā saturabunt⁹ fruēdo desiderato gaudio veri boni. THEOPHI. Non aūt hoc dixit q̄si futuris illic coꝝ bibus escis: ⁊ q̄si regno suo sensibili futuro: erit eniz illic angelica cōuersatio sicut saduceis p̄dixit. Sz ⁊ paulus dicit non esse regnū dei escam ⁊ potū. CYRIL. Sed ex his que sunt apud nos spiritalia designat. nā p̄rogatiua q̄dā funguntur apud reges terrenos: q eis quasi comune cōfidēt. Ex humano ergo iudicio oñdit: q apud eū in primis honoribus statuent. BEDA. Dec est eniz imutatio dextre excelsi: vt q nunc humiles gaudent ministrare p̄seruis: tunc super domini mensam sublimes: vite perpetue dapibus alantur. Et qui hic in tētationibus iniuste iudicati cuz domino permanent: illic cum eo super tētatores suos iusti iudices veniant. vnde sequitur. Et sedea. super thro. xy. iudi. xy. tribus israel. THEOPHI. Doc ē p̄demnātes ex duodecim tribubus infideles. AMBRO. Non aūt. xy. throni tanq̃ aliq̃ corporalis sunt receptacula sessionis: sed quia p̄m diuinaz similitudinē iudicat christus cognitione cordium: non interrogatione facto⁹: virtutē remunerās: impietatem condemnans: ita apostoli in iudicium spiritale formantur remuneratione fidei: execratione p̄fidie: virtute errorem redarguentes: sacrilegos odio p̄sequentes.

CHRY. Nūquid autem illic sedebit⁹ iudas: Sz p̄sidera q lex est data a deo per hieremiaz: Si quid boni p̄mi sero si censeris indignus mulctabo te. Et ideo loquens cū discipulis: non simpliciter p̄misit sed addidit. Qui pmānistis mecū in tentationibus. BEDA. Ab eius ergo subli mitate p̄missi iudas excipitur. Nā ⁊ antequā bec dñs diceret exysse credendus est. Excipiunt⁹ ⁊ illi quicunq; audiūtis incomp̄ehensibilis sacramenti verbis: abierunt retro.

¶ Dixit aūt dñs simoni. Simon ecce satbanas expetiuit vos vt cribraret sic̄ triticū. Ego āt rogaui p te vt nō ꝺficiat fides tua. Et tu aliquādo cōuersus: p̄firma fratres tuos. Qui dixit ei: Dñe tecū paratus sū ⁊ in carcerem: ⁊ in mortez ire. Et ille dixit: Dico tibi petre: non cātabit hodie gallus: donec ter abneges nosse me.

BEDA. Ne gloriarentur vndecim apostoli: ⁊ suis viribus tribuerent: q⁹ soli pene inter tot milia iudeoꝝ dicerentur in tentationibus permansisse cum domino: ostēdit eos si non inuantis se dñi essent opitulatione p̄tecti: eadē procella cum ceteris potuisse conteri. vnde sequitur. Dixit autem dominus simoni: Simon: ecce satbanas expetiuit vos: vt cribraret sicut triticū: idest expetiuit vos tentare: ⁊

velūt q̄ triticū purgat ventilādo ꝺcutere. in quo docet nullius fidē a diabolo nisi deo p̄mittente tentari. THEO. Dec aūt petro dixit: eo q⁹ fortior alys erat ⁊ supbire potuit i bis q̄ p̄missa erant a xp̄o. CYRIL. Uel vt oñdat q⁹ hoies nihil exīstes q̃tuz ptinet ad humanā nāz ⁊ lubrice mētis nr̄e nō decet: vt p̄sse ceteris velit: ⁊ iō omissis ceteris venit ad petrū ceteris p̄latū. vñ segtur: Ego āt roga. q te vt nō ꝺficiat fides tua. CHRY. Nō āt dixit: Ego p̄mūsi: sz ozaui: humiliter. n. logtur⁹ dēs ad passionē: vt humanitatē demōst⁹. nā q nō ꝺpcatiōe sz ip̄erio dixerat: Sup hanc petrā edificabo ecclesiā meā. ⁊ tibi dabo claues regni celoꝝ: quō op⁹ habebat oz̄one vt ꝺcitatā vnius bois aiam coerceret: Nō āt dixit: Rogaui. vt nō neges: sz ne deseras fidē. THEO. Nā ⁊ si paululū agitādus sis habes tñ reconditū semen fidei q̃uis deiecerit folia spūs tēptatoris: viget tñ radix. petit q̄ satbanas te ledere tāq̃ inuidens tibi de mea dilectiōe: sz q̃uis egomet pro te sim ꝺpcatus: tu tñ delinq̃s. vñ segr̃: Et tu aliquā ꝺuerso. p̄fir. fra. tuos. q. d. p̄stq̃ me negato plozaueris ac penituēris: cōroborā ceteros: cū te p̄ncipez apl̄oꝝ deputauerim. Doc. n. decet te q mecū robur es ⁊ petra ecclesie. Doc āt intelligendū ē non solū de apl̄is q tūc erāt: vt roborarent a petro: sz ⁊ de oīb⁹ qui vsq; ad finē mundi futuri sunt fidelibus: ne. s. aliqs ꝺfectiū diffidat: vidēs cū q cū eēt apostolus denegauit ac itez p̄penitētiā obtinuit p̄rogatiuā: vt eēt antistes mundi.

CYRIL. Admirare igr̃ exuberātiā diuīe patiētie: ne diffidere discipulū faceret: nōdū patrato crimīe largit⁹ē veniam: ac itez ipm in apostolico gradu restituit dicēs. Confirma fratres tuos. BEDA. q. d. Sicut ego tuā fidē ne ꝺficiat ozādo p̄texi: ita tui firmiozes fratres ne de venia ꝺsperent p̄fortare memēto. AMBRO. Caue ergo iactantiam: caue seculū. Ille iubet⁹ confirmare fratres suos q̄ dixit. Dia relinqmus ⁊ secuti sum⁹ te. BEDA. Qz vō se dñs ꝺperat pro fide petri rogasse cōscius ille p̄sentis affectus fidei q̄ feruētis: sed futuri casus nescius nō credit se ꝺllatenus ab eo posse deficere. vñ segtur: Qui dixit ei. Dñe te. parātum ⁊ in car. ⁊ in mor. ire. THEOPHI. P̄ze nimia q̄dē dilectiōe flāmescit ⁊ ip̄ossibilia sibi pollicet. Decebat aūt audito semel a vitate q⁹ tentand⁹ eēt nō ampli⁹ ꝺtendere. Sz dñs videns eū p̄sūptuose loq̄ntē, p̄mit tētariōis speciē. s. q⁹ negatur⁹ eēt. vñ segr̃. Et ille dixit: dico tibi petre ñ cātabit hodie gallus: dōec ter abneges nosse me. AMBRO. Petrus qdē ⁊ si spū p̄ōptus corporis: tñ adhuc ifirmus affectu denunciat dñm negaturus. Neq; n. poterat dmine ꝑstātiā intētionis cēre. Passio dñi emulos b⁹: pares ñ b⁹: THEOPHI. Dic aūt magnā doctrinā baurim⁹: q⁹ non sufficit būnaū p̄positū absq; diuino subsidio. Petrus. n. q̃ nus ferues eēt: derelict⁹ tñ a deo: subplātatus fuit ab hoste.

BASI. Sciēdū āt q⁹ deo p̄mittēte timoꝝati lapsuz p̄tiūtur q̄nq; ad fast⁹ p̄cedētis remediū. Sz q̃uis idē videatur eē delictū timoꝝati ⁊ alioꝝ: refert nō modicū: nā timoraf⁹ ex gbusdā ifidys ⁊ pene put voluit peccauit. Aly vō nullā gerēdo curā neq; sui nz dei peccāt: nō distīguētes iter peccare ⁊ agere vtuose. vñ reor ⁊ ꝺfessiōis modū in eis dēre forme diuersuz. nā timoraf⁹ quodā iuuamīe idigēs: ⁊ circa eandē rē erga quā peccauit iussa dz ꝑferre. Aly vō cū totū bonū aie ꝺstruxerit: affligi ⁊ moueri ⁊ p̄ceptis subyci dñt quousq; ratū sit illis deū iustū iudicē eē ⁊ cōtremiscāt. AVGV. de cō. euā. Doc āt q̄ h⁹ dr. de petri negatiōe p̄dicā: oēs qdē euāgeliste cōmemorant: sz nō oēs ex vna eadēq; occasione sermones ad eā cōmemorandā veniūt. nā matthe⁹ ⁊ marcus eā subnectūt postea q̃ dñs egressus est ex illa domo vbi manducauerant pasca. lucas vero ⁊ Joannes añq̃ inde eēt egressus. Sed facile possemus itelligere aut illos duos ea recapitulādo posuisse: aut istos p̄occupādo: nisi magis moueret q⁹ tā diuersa nō tñ verba: sed ēt sñias dñi p̄z-

mittāt gb⁹ p̄mot⁹ petr⁹ illā p̄sumptiōnē p̄ferret: vl̄ p dño vel cū dño moriēdi vt magis cogāt itelligi ter eū exp̄sisse p̄sumptionē suaz diuersis locis sermonis christi: ⁊ ter illi a dño respōsum: q⁹ eum ante galli cantū ter esset negaturus.

¶ Et dixit eis. Q̄n misi vos sine sacculo ⁊ pera ⁊ calciamētis nūqd aliqd defuit vob⁹? At illi dixerūt: Nihil. Dixit ergo eis: Sz nūc q hz sacculū tollat silr ⁊ perā. Et q nō hz vēdat tunicā suā ⁊ emat gladiū. Dico. n. vob q̄m adhuc hoc q̄d scriptū ē oz ipleri in me: ⁊ cū iniquis deputat⁹ē. Etenī ea q̃ sūt ō me finē hūt. At illi dixerūt. Dñe ecce duo gladij hic. At ille dixit eis: Satis est.

CYRIL. Predixerat aūt dñs petro q⁹ eū ēt negaturus tpe. s. sue captionis. Sed q̄ semel facta est mētio de captione ne. cōsequēter nūciat supuenientē tēptationē ideos cōflictū. vñ dr. Et dixit eis: Q̄n misi vos sine sacculo ⁊ pera ⁊ calciamētis nunqd aliqd defuit vobis? Miserat. n. saluator sanctos apostolos p̄dicare ciuitatib⁹ ⁊ oppidis regnū celoꝝ: precipiens vt euntes nullius corporalium curā gererent: sed in eo totā spem viuendi reponerent. CHRY. Sicut autez qui docet natare circa p̄cipitia quidem manus suas supponens: attentius sustentat suos discipulos: postea vō plerunq; manum ab⁹trahens iubet vt sibi opituletur: quinimo ⁊ panlulum emergi permittunt: ita ⁊ christ⁹ fecit discipulis: In exordys quidem p̄sto in cunctis eis aderat: parens eis vberrime affluentiam omniuz. vnde sequitur. At illi dixerunt. Nihil. At vbi oportebat ⁊ p̄pias vires oñdere: subtraxit eis aliquātulū grām: iubēs eis ex se nōnulla p agere: vñ segr̃: Dixit ergo eis: sz nūc q hz sacculū quo. s. portaf pecunia: Tollat silr ⁊ perā. q̄. s. portanf cibaria. Et qdē q̄si nec calciamēta nec cōnā hēbant: baculū nec es: nullius passi sunt penuriā vt aūt marsupi⁹ cōcessit eis ⁊ perā eluri re videt⁹ ⁊ sitire ⁊ nuditatē pati: ac si eis diceret. Dacten⁹ cūcta vob⁹ is vberrime affluebant: nūc aūt volo vos ⁊ iopiā experiri: ideoq; nō addico necessitati p̄istine legis: sed mādo ⁊ locullū habere ⁊ perā. Poterat aūt ⁊ deus vsq; in finē eos in tanta constituere copia: sed noluit ob⁹ multas causas primo quidem vt nihil sibi tribuerent: sed recognoscerent tm̄ emanasse diuinitus. secundo vt moderari sibi sciāt. tertio ne maiora de se opinentur. Dozum igitur causa permittens eos incurrere multa inopinatoꝝ: relaxauit poris legis rigorem: ne grauis ⁊ intolerabilis fieret eis vita.

BEDA. Non eniz eadem viuendi regula p̄secutionis qua pacis tempore discipulos informat: missis quidem discipulis ad p̄dicandu: ne quis tollerent in via p̄ceptu: ordinans scilicet vt qui euangelium nunciat de euangelio viuat. Instante vero mortis articulo: ⁊ tota gente pastoreꝝ simul ⁊ gregem p̄sequente: congruam tempori regulam decernit: p̄mittens vt tollāt victui necessaria: donec sopita insania p̄secutoruz temp⁹ euangeliçandi redeat. vbi nobis quoq; dat exemplum: iusta nonnūquā cā instante: quedaz de nostri p̄positi rigore posse sine culpa ītermitti. AVgu. contra faustū. Nulla ergo instantia p̄cipietis sz ratione dispensātis p̄ tempoꝝ diuersitate p̄cepta vel consilia vel permissa mutantur. AMBRO. Qui autem ferire p̄hibet: cur emere gladium iubet: nisi forte vt sit parata defensio: non vltio necessaria: ⁊ videre potuisse vindicari sed noluisse: vnde sequitur: Et qui nō habet sc̄ accipiat lum: Uendat tunicam suam ⁊ emat gladium. CHRY. Quid est hoc: q⁹ dixerat: Siquis te p̄cusserit i dextera genāvtas ei ⁊ alia: nūc armat discipulos: ⁊ solo gladio: nā si penitus armare decebat: nō solū oportebat gladiū possidere: sz ⁊ scuta ⁊ galeas. Sz ⁊ si mille huiusmodi possideret arma: p̄ tot insultib⁹ ⁊ illidys pp̄loꝝ: tyranno⁹: vrbiū: nationū:

q̃liter.xi.cõparerent ex solo aspectu agminũ non ꝓtremiscerent:nutriti in stagnis ⁊ fluuijs. Non ergo putemus cuz iussisse vt gladios possiderẽt:sz p gladios innuit imminentes insidias iudeoꝝ. vñ sequitur:Dico.n.vo.qm̃ adhuc hoc qõ scriptuz est oz ipleri i me:Et cũ inigs deputat est. THEO. Cũ.n.ipse iter se supra de ꝓgatiuis ꝓtenderit:Nõ est ingtus ꝓgatiuaꝝ:imo piculoꝝ excidiũ. nã ego magister vester ducor ad mortẽ ñ honorabilẽ cũ ipys deputãdus. Et enim ea q̃ sunt de me.s.ꝑdicta finẽ bñt.i.ipletionez. Volens ergo violẽtũ insultũ inuere:meminit gladyꝝ:nec prorsus euelauit:ne tangerent accidia:nec prorsus obticuit:ne repentinis aggressib⁹ fluctuarẽt. sz postea recolẽtes mirarẽtur: quõ se ipm p̃cuz exhibuit passiõi p salute bũana. BASI. Uel dñs nõ iubet portare marsupiũ ⁊ perã ⁊ emere gladiũ sz ꝑdicit futuꝝ: q⁹.s.apli obluti tpis passiõis donoꝝ ⁊ legis dñi auderẽt sumere gladios.sepius.n.scriptura vtit ꝑeratiua ꝓmonis speci loco ꝓphetie. In plurib⁹ tñ locis inuenit:accipiat:tollat:ve emat:sz tollet ⁊ emet. THEO. Uel p hoc ꝓnunciat eis q̃ incurrerẽt famẽ ⁊ sitim:qõ innuit p perã:⁊ aduersitates nõ nullas:qõ innuit p gladiũ. Uel aliter: q⁹ dñs dicit:Qui bẽt saculũ tollat silr ⁊ perã. videt sermo ad discipl'os fieri: sz reuera respicit quãlibet iudei p sonã.q.d.Si qs iudeoꝝ abũdat facultatib⁹ ꝓgestis oibus fugiat.Si ãt qs vltima oppssus penuria colit regiones:hic ẽt amictũ vendat ⁊ gladiũ emat. Inuadet.n.eos itolerabilis ipetus pugne vt nihil ad resistendũ sufficiat. Deinde pãdit hoc maloꝝ cãm:qz.s.passus ẽ penã ꝓphanis debitã cũ latronibus crucifixus. Et cũ ad hoc puentũ fuerit:sumet finẽ vbuz dispẽsatiõis.¶Persecutoribus ãt accidẽt q̃ a ꝓphetis sunt ꝑdicta. Nec igit̃ oꝑtuit de futuris regiõi iudeorum sed discipuli non intelligebant profunditatem dictorum putãtes ob futuꝝ ꝑditoris insultũ gladys opus esse. vñ segtur:At illi dixerũt:Dñe ecce duo glady hic:At ille dixit eis:Satis est. CHRY.Et qdez si bũano eos volebat vti auxilio nec cẽtũ sufficerent glady: q⁹ si noleb eos vti bũano subsidio:ẽt duo supuacua sũt. THEO. Voluit q̃ dñs eos repbendere q̃si nõ intelligẽtes:sz dicẽs satis ẽ:eos dimisit.Sicut cum nos aliquẽ alloquentes cum vidimus nõ intelligere jõ dicitur dicimus:bene: sine ne ipsuz molestemus.Quidã ãt dicũt dñz ironice dixisse:Satis ẽ.q.d.ex quo duo sũt gladꝝ sufficiãt nobis ad tãtã mltitudinẽ: ẽ ta nos oz inuadere. BEDA.Uel duo gladꝝ sufficiũt ad testimonium sponte passi saluatoris: vnus qui ⁊ aplis auda/ciã ꝑ dño certãdi ⁊ dño virtutẽ medicãdi doceret iesse: alter q neq̃q̃ vagina exẽpt⁹:oñderet eos nec totũ qõ potuere ꝑ ei⁹facere defensiõe pmissos. AMBRO.Uel qz lex referre nõ vetat:forsitan ꝓtro duos gladios offerẽti satis eẽ dicit:q̃si licuerit vsq; ad euãgeliũ: vt sit in lege egtatis eruditio:in euãgelio bonitatis pfectio. Est ẽt gladi⁹ spiritalis vt vẽdas pr̃imoniũ ⁊ emas vbũ quo mẽtis penetralia vestiunt. Est ẽt gladi⁹passionis:vt exuas corp⁹: ⁊ imolate carnis exuuys emat tibi sacra corona martyrij. Mouet adhuc q⁹ duos gladios discipuli ꝓtulerũt ne forte vnũ nouũ:vnũ veteris testamẽti sit:qbus aduersus diaboli armamur insidias. Deinde dicit dñs:Satis est quasi nil desit ei quẽ vtriusq; testamẽti doctrina munierit.

¶Et egressus ibat sz ꝟsuetudinẽ i mõtẽ olivaꝝ. Secuti sũt ãt illũ ⁊ discipuli. Et cũ pueniss̃et ad locũ dixit illis: Orate:ne intretis i tẽtationez. Et ipse ablatus ẽ ab eis quãtũ iac⁹ ẽ lapidis ⁊ positis genib⁹ orabat dicẽs: Pater si vis trãsfer calicez istũ a me. Uerũtñ si mea volũtas sz tua fiat.

BEDA.Tradẽdus a discipulo dñs ꝟsueti secessus locuz quo facillime repiri possit adit.vñ sequit̃: Et egressus ibat fm ꝟsue. i mõ.oli. CYRIL.De die nãq; querebat/ roloso lymis obscura vo nocte succedẽte i mõtẽ oliuaꝝ cuz suis quersabat discipulis.vñ subdit̃:Secu.sut autẽ il.ꝛdi. oliuaꝝ discipulos educit:vt oẽs i morte sua baptizatos sanctificꝑus charissimate ꝓfirmãdos eẽ dñet. THEOPHI. Post cenã ãt neq̃q̃ icrtia ⁊ ioc⁹ ⁊ somn⁹ occupãt dñm: sed oño ⁊ doctrina.vñ seqt̃.Et cũ pue.ad lo.di.illis. Orate ne intretis in tẽ.en. BEDA Impossibile qdẽ ẽ humanã aiaz nõ tẽtari.vñ nõ ait:Orate ne tenemini:sz orate ne intretis i tẽtationẽ.Ẽ ẽ ne tẽtatio vos supet vltia. CYRIL.Sz ne sol/vbis eis ꝓdesset:ꝓcedẽs paululũ orabat.vñ sequit̃. Et ipse auul.ẽ ab eis q̃tũ iact⁹ ẽ la.idis:vbiq; iuenies cũ semotuz orãtẽ:vt discas q⁹ mo attẽto ⁊ corde geto colloquẽduz ẽ cũ deo sublimi. Nõ ãt q̃si egẽs alieni suffragij ꝑcib⁹ iisistebat: q ẽ oꝑtẽtissima vt⁹ pris:sz vt discam⁹ nõ ee in tẽtationib⁹ dormitãdũ:sz magis oñonib⁹ iisistẽdũ. BEDA. Solus ẽt orat ꝑ oib⁹ q solus erat passur⁹ ꝑ oib⁹ significãs tãtũ oñonẽ suã q̃tũ ⁊ passionẽ a nr̃a distare. AVGV.de q̃.euã. Auul sus ẽ ãt ab eis q̃tũ iact⁹ ẽ lapidis:tãq; typice admonerit:vt i eũ dirigerẽt lapidẽ.i. vsq; ad ipz ꝓducerẽt ĩtẽtionẽ legis q̃ scripta erat in lapide. GREGO.nisen⁹. Quid ãt sibi vult flex⁹ genuũ de quo dr̃.Et posi.geni.ora.bũan⁹ gdẽ vsus est ꝓnos terre supplicare maioribus:fcõ oñdẽtes fortiores eẽ q rogant.¶Sala ẽ ãt bũanã nãz nihil bñe deo ꝺdignũ. Et ideo bonorifica signa q̃ iuicẽ exhibem⁹:fatẽtes nos humiliores eẽ respectu excellẽtie ꝓximi:trãsũpsim⁹ad obsega ĩcõpabilis nãe. vñ ille q nr̃os lãguores portauit:ac ꝓ nobis intercessit ꝓ hoiez quẽ sũpsit genuflectit orãdo:sanciẽs nõ eẽ superbiẽdũ oñonis tpe:sz p oĩa bũilitati ꝺfozmãdũ:qz deꝰ superbis resistit:dat ãt bũilib⁹ gram. CHRY. Quelibet ãt ars vbis ⁊ opib⁹ oñdit̃ ab eo q docet.qz q̃ dñs venerat docturus nos q̃libet vtutẽ:ob hoc eadẽ dicit ⁊ facit.vñ qz iusserat vbis orare:ne itrarẽt i tẽtationẽ:hoc ẽt ope docet. Segt̃.n. Dicẽs:¶Pr̃ si vis trãs.ca.istũ me. Nõ dicit:Si vis.q̃si ignorans an pr̃i placeret.nz.n.magis ardua cognitio ẽ:ac cognitiõe pr̃ne substãtie quã ipse solus pspicaciter nouit ꝺm illũ: Sic nouit me pr̃:⁊ ego no.pr̃ez.nz hoc dicit q̃si respẽs passionẽ.Qui.n.ominat⁹ ẽ discipulo voléti ei⁹ passionẽ ipedire vt sathanã eũ vocaret p⁹ milta ꝓconia:q̃liter crucifigi nolebat:Cur igit̃ ita dictũ ẽ ꝟsideres quãtũ erat audire:q⁹ deus ineffabilis:q quẽlibet itellectũ trãscẽdit volnit vtez subire vgineũ:lac suggere:⁊ bũana q̃q; pati.qm̃ q̃ fere icredibile erat qõ erat futuꝝ:ꝓmo qdẽ misit ꝓphetas hoc nũciates: postea ipse idut⁹ carne veniẽs:vt nõ phãtasma putaret:ꝓmittit carnẽ ferre nãles defect⁹:esurire:sitire:⁊ dormire:lazare:affici:⁊ anxiari:ob hoc ⁊ recusat mortẽ:verã bũanitatẽ demõstrãs. AMBRO.Dicit q̃. Si vis trãsfer a me cali.istũ q̃si hõ mortẽ recusans:q̃si deꝰ nñam suã fuãs. BEDA.Uel trãsferri a se calicẽ postulat.nõ qdẽ timore patiẽdi:sz mia ꝓtis populi:ne ab illo bibat calicẽ ꝓpinatu. vñ ⁊ signãter nõ dicit:Trãsfer a me calicẽ:sz calicẽ istũ:hoc ẽ populi iudeoꝝ:q exclusionẽ ignorãtie bñe nõ pot̃:q me quotidie vaticinãt. DIONY.Alexãdrin⁹.Ul q⁹ dicit:Trãsfer calicẽ istũ a me:nõ ẽ hoc:nõ aduenĩat mihi:nisi.n.aduenerit trãsferri nõ poterit. Igit̃ vt sensit iã pñtẽ:cepit affici ⁊ tristari:⁊ q̃si iã ꝓpinq̃te eo dicit: Trãsfer calicẽ buc. Sic.n.qõ ꝓterit:nec itactũ ẽ nec pmanẽs:sic ⁊ saluator leuiter iuadẽtẽ tẽtationẽ flagitat pelli:⁊ hoc ẽ nõ itrare i tẽtatõ nẽ:qõ ꝟsulit eẽ orãdũ:pfectissim⁹ãt mod⁹ tẽtatiões euitãdi mãifestat̃ cũ dr̃.Uerũtñ nõ mea volũtas:sz tua fiat.de⁹.n. inexptus ẽ maloꝝ.Ualt autẽ nobis bona largiri supra id qõ petim⁹ vel itelligimus: ergo pfectã voluntatem patris quã ipse nouerat:petit sortiri effectum:que eadem est ⁊ sua ꝺm deitatem.¶Renuit aũt impleri humanam volumtatem quã dicit suaz:paterna volũtate minorẽ. ATHANA.

Geminuz.n.hic velle oñdit: alteꝝ gdez humanũ qõ ẽ carnis:alteꝝ vo diuinũ:humanitas.n.ob carnis fragilitatẽ recusat passionẽ:sz diuinus ei⁹ affectus affecter eaz subyt: eo q ñ esset possibile eũ detineri a morte. GREGO.nisenus:Apollinaris ãt asserit q ꝟps ñ habuit sz terrenã nãz ꝓpriã voluntatẽ:sz solũ in ꝟpo est voluntas dei:q de celo descendit.Dicat ergo quã volũtatez vult dñs nequaq̃ euenire.Neq;.n.deitas aufert ꝓpriã volũtatẽ. BEDA. Appropinquãs ẽt passioni saluator:ĩfirmatiũ in se vocẽ ꝓpsit:vt cũ hoc iminet qõ fragi volumus:sic ꝑ infirmitatẽ petamus vt non fiat quatenus ꝑ fortitudinẽ parati simus:vt voluntas ꝺditoris nostri ẽt ꝺtra nostrã voluntatem fiat.

¶Apparuit aũt illi angelus de celo ꝟfortãs eũ. Et factus in agonia ꝑlix⁹ orabat. Et factus est sudoꝝ eius sicut gutte sanguinis decurrentis in terram. Et cũ surrexisset ab oratione ⁊ veniss̃et ad discipulos suos:invenit eos dormientes pre tristicia. Et ait illis:Quid dormitis:Surgite ⁊ orate:ne intretis in tentationem.

THEOPHI.Ut nobis ĩotescret oratiõis virtus:q̃ tenus eã in aduersis ꝓponamus orãs dñs ab angelo ꝟfortat:vt dicit̃:Apparuit ãt illi angelus de celo ꝟfortans eũ.

BEDA.Alibi legimus qz angeli accesserunt ⁊ ministrabant ei:In documẽto g̃ vtriusq; nature ãgeli:⁊ ei ministrasse eũ ꝟfortasse dicunt̃.Creator.n.creature sue nõ eguit ꝑ fidio:sz hõ factus:sicut ꝓ nos tristis ẽ:ita ꝓ nos ꝟfortat̃.

THEO.Quidã aũt dicũt:qm̃ apparuit ei angelus glorificãs eũ ⁊ dicẽs:Domie tua ẽ vtus.tu nãq; potes ꝺtra mortẽ ⁊ infernũ gen⁹ bũanũ liberare. CHRY.Et qz nõ pdãstice sz vere nostrã carnẽ suscepit.vt approbet dispẽsationis veritatẽ:⁊ opilet hereticoꝝ oza: queq; bũana sustinet. Segt̃.n.Et fa.in agonia ꝑlix⁹ orabat. AMBRO. Dorẽt pleriq; hoc loco.q tristiciã ꝓbationis ad argumẽtũ inolite potius a principio q̃ suscepte ad tps ifirmitatis iclinãt Ego aũt non solũ excusandũ nõ puto:sz nusq̃ magis pietatẽ eius maiestatẽq; demiroꝝ. Minus.n.ꝺtulerat mihi:nisi meũ suscepisset affectũ. Suscepit.n.tristiciaz meã vt mihi suaz leticiã largiretur. Confidenter tristiciã nomine: quia cruez predico. Debuit ergo dolorẽ suscipere:vt vinceret. Neq;.n.habent fortitudinis laudẽ q stupore magis vulnera tulerint q̃ dolorem. Nos ergo voluit erudire: quẽadmodũ mortẽ:⁊ q̃ est amplius:future mortis mesticiã vincerem⁹.Doles ergo dñe nõ mea:sed tua vulnera. Infirmitas est.n. ꝓpter delicta nr̃a:⁊ fortasse tristis est iõ q ꝓ⁹ adlapsũ tali trãsitu nobis erat ex hoc seculo recedẽdũ: vt mo rier̃ necẽse. Nec illud distat a vo.Sed tristis erat ꝑ pscutoribus suis:quos sciebat in malis sacrilegy penas daturos. GREGO.xxiij.moza. Appropinquãte ẽt morte nostre mentis in se certamẽ exprimit:qui viz quãdã terroris ac formidis patimur:cũ p solutionẽ carnis eterno iudicio ꝓpinquam⁹ nec ĩmerito:qm̃ aĩa post pusillũ hoc iuenit qõ in eternum mutare nõ possit. THEOPHI. Oratio autem humane nature fozet p̃missa oratio.non aũt diuine:vt dicunt arriani:patet ẽt ex eo quod subdit.Sequitur.n.Et factus est su.ei⁹ sicut gutte sang. decurrẽtis in terram. BEDA. Nemo sudoꝝ buc ifirmitati deputet:qz ꝺ nãz ẽ sudare sanguinẽ:sz potiꝰ itelligat ꝑ B nobis declaratũ q⁹ effectũ iã sue pcis obtineret:vt.s.fidẽ discipuloꝝ quã terrena adhuc fragilitas arguebat:suo sanguiẽ purgaret. AVGV.in sentẽ. pperi.Orans ẽt cuz sudoꝝ sanguineo dñs significabat de ore suo toto qõ ẽ ecclia manatura martyria. THEOPHI.Uel hoc prouerbialiter dicitur de eo qui vehemẽter sudauit:q⁹ sudauit sanguinẽ.Uolens igit̃ euãgelista in/mere q⁹ grossis sudoꝝ guttis madebat: sumit guttas sanguinis ad exẽplũ. ¶Post hoc aũt inuenit discipulos dormiẽtes pre tristicia ꝓperat eis:simul admonens vt orarent. Segt̃ur enĩ:Et cũ surrexisset ab orati.⁊ venis̃.ad discipulos suos inuenit eos dormiẽtes pre tristicia. CHRY.Erat enĩ itẽ pestũ noctis:⁊ discipuloꝝ oculi pre anguistia ꝓmebantur:⁊ erat somn⁹ non torporis:sed merozis. AVGV. de ꝟsen. euange.Non autem expressit hic lucas quota oratiõe dñs ad discipulos venerit: nihil tamen hoc mattheo ⁊ marco repugnauit. BEDA.Demonstrat autem dominus consecutẽter:qz pro discipulis orauerit:quos monet orationuz suarum vigilando:⁊ orando existere participes. Sequitur enim.Et ait illis. Quid dormitis surgite ⁊ orate nec intretis in tentationem. THEOPHI. Doc est ne a tentatione ꝓperentur. Doc enim est non induci in tentationem: non demergi ab ea. Uel simpliciter nos iubet orare vt tranquilla sit nostra vita nec ĩmergamur in aliquod molestorum. Diabolicum enim est ⁊ superbum quẽq; ꝓ in tentationem precipitare. vnde ⁊ iacob⁹ nõ dixit.Suscipite vos in tentationes:sed cum inciderit is:omne gaudium existimate: deiuito voluntarium facientes.

¶Adhuc eo loquente:ecce turba:⁊ qui vocabatur iudas vnus de duodecim antecedebat eos: ⁊ appropiquauit iesu:vt oscularetur eũ. Jesus aũt dixit illi: Juda osculo filiũ hominis tradis: Uidentes aũt hi qui circa ipsum erant quod futurum erat:dixerũt ei. Domine:si percutim⁹ in gladio:Et percussit vn⁹ ex illis seruũ principis sacerdotũ:⁊ amputauit auriculam ei⁹ dextraz. ¶Respondens aũt iesus ait. Sinite vsq; huc. Et cũ tetigisset auriculam ei⁹ sanauit eũ. Dixit aũt iesus ad eos:q venerant ad eũ principes sacerdotũ ⁊ magistrat⁹ tẽpli ⁊ seniores:Quasi ad latronem existis cũ gladijs ⁊ fustib⁹. Cũ quotidie vobiscũ fuerim in tẽplo nõ extendistis man⁹ in me. Sed hec est hora vestra ⁊ potestas tenebraꝝ.

GLO.¶Premissa oratione christi:subycitur de eius proditione:qua a discipulo prodit̃.Dicitur enim.Adhuc eo loquente ecce turba ⁊ qui vocabat̃ iudas vnus de duodeciz antecedebat eos. CYRYL.Dicit autem qui vocabatur iudas:quasi nomẽ eius habens exozsum:addit autez vnus de.xij.ad significantiã nequitie proditoris: Nã qui bonoratus fuerat eque apostolis:facꝰ est occasionis causa in ꝟpm.

CHRY.Sicut enĩ insanabil⁹ vulnez nec austeris medicamẽtis obediũt nec demulcẽtib⁹:sic aĩa vbi semel ẽ captiuata:⁊ si ipsam dederit cuicuq; peccato:nullũ emolumẽtum ex admonitionibus cõsequet̃:quod ⁊ iude accidit a ꝓditione nõ cessanti:q̃uis oi modo doctrine esset a ꝟpo cohibitus. vnde segtur:Et appropinquauit iesu vt oscularetur eum. CYRIL. Immemoz enim glozie ꝟpi:putauit forsitan posse latẽter agere:ausus precipuũ dilectionis signum organũ efficere doli. CHRY. Non aũt discedẽdum ẽ a fratrum admonitione: quanq̃ nihil ꝓpter nostra verba eueniat:nam ⁊ riuuli ⁊ si nullus bauriat fluunt: ⁊ si forsan non persuaseris hodie:poteris forsan cras. ¶Piscatoz enim per totam diez:vacua trahens rhetia circa sero piscem capit.vnde dominus:⁊ si sciret iudaz non conuertendum nõ destitit facere:que sua intererat.Sequitur enĩz:Jesus aũt dixit ei. Juda osculo filiuz homi.tradis: AMBRO.Per interrogationem pronunciandũ puto: quasi amantis affectu corripiat ꝑditorẽ. CHRY.¶Propriũ aũt nomẽ ponit qõ magis dolentis erat ⁊ reuocãtis: q̃ pronocati ad iram.

AMBRO.Dicit ãt.Osculo tradis:hoc ẽ amoris pigno/

re vulnus infligis: ⁊ gladio istrumento mortē irrogas? Ser uus dñi: discipulus ꝑdis magistrum: electus auctorem.

CHRY. Non ät dicit: Tradis magistrū tuum: dñs tuū benefactorē: sz filiū hoīs. Hoc est mansuetū ⁊ mitez: q si nō esset magister ⁊ dñs: q⁹ tñ tam suauiter erga te gessit: nō es set a te prodendus. AMBRO. Magna o dñe significatio potestatis: magna disciplina virtutis: ⁊ ꝓfiliū proditiōis aperitur ⁊ adhuc patiētia non negat. Ostēdit deus quez ꝑ deret: dū occulta manifestat. oñdit quē traderet: duz dicit: Filiū hoīs: q⁹ caro ñ diuinitas cōprehendit. Illud tñ plus ꝓfutat ingratū q⁹ eū tradiderit: q cū esset dei filⁱ. ꝓpos fi lius hoīs esse voluisset. q. d. ꝑpe te suscepi ingrate qō tradis hypocrita. AVGV. Hoc ḡ dñs cū traderet primo dixit qō ait lucas: Juda osculo fi. hoīs tra. Deinde q⁹ matthe⁹: Amice ad q⁹ venisti? Deinde id qō ioānes commemorat. Quē queritis? AMBRO. Osculatus est ät eū⁹ dñs non quo simulare nos docerat: sz vt neq⁹ proditorē ꝑ fugere vi deret: ⁊ plus afficeret proditorē cui amoris officia nō nega ret. THEOPHI. Zelät ät discipuli ⁊ gladios euaginät. vñ segtur. Uidentes ät hi q circa ips erät qō futuꝝ erat: di xerunt ei: Dñe si pcutimus in gladio. Sz ḡliter hūt gladi os: q⁹ nactauerant agnū: ⁊ a mēsa discesserät. Aly ät disci puli ḡrunt an pcuterent: sz petrus vbiq⁹ feruens ꝑ dño p suasionē non expectat sz pcutit seruū pontificis. vñ segtur Et pcussit vnus ex illis ser. ꝓn. sacer. ⁊ amputa. auricu. ei⁹ dexterā. AVGV. de con. euan. Qui pcussit ꝑm ioannez petrus erat: quē ät pcussit malchus vocabät. AMBRO. Eruditus. n. in lege petr⁹ pōptus affectu: q sciret phinees reputatū ad iusticiā q⁹ sacrilegos peremisset: pcussit pri cipis seruū. AVGV. de cō. cuā. Deide lucas dicit: Respō dens ät ihesus ait. Sinite vsq⁹ huc. Et hoc est qō mattheus cōmemorat: Conuerte gladiū tuū in locū suū. Nec moue at q̄si ꝓtrariuz sit: qō lucas hic dicit dominum respondisse: Sinite vsq⁹ huc. q̄si po istā pcussionē ita dictū fuerit: vt placuerit ei vsq⁹ huc factū: sz ꝑhibēti fieri noluerit. cū i vbis q̄ matthe⁹ posuit: itelligat poti⁹ totū factū quo vsus ē gla dio petr⁹ dño displicuisse. Illud enī vez ē: q⁹ cū interrogas sent dicētes. Dñe: si pcutim⁹ i gladio: tūc respōdit: Sinite vsq⁹ huc. i. nō vos moueat qō futuꝝ ē: ꝑmittēdi sūt hucusq⁹ ꝓgredi hoc ē vt me apphēdāt ⁊ impleant q̄ de me scripta sūt. Nō. n. diceret. Rūdens aūt iesus: nisi ad interrogationē eoꝝ rūderet: nō facto petri. Sed inter mozas verborū interrogantiū dñm: ⁊ illius respondētis: Petrus audi tate defensionis pcussit. Sed nō potuit simul dici q̄ simul fieri potuerūt. tūc sicut dic lucas sanauit eū: q pcussus erat Segtur. n. ⁊ cū tetigisset auriculā ei⁹ sanauit eū. BEDA. Nūq⁹ enī pietatis suc oīs obliuiscit. Illi iusto mortē infe rūt: iste psequētiū vulnera sanat. AMBRO. Sed cum dñs vulnere cruētum deterſit: mysteria diuina subiecit: vt seruus ꝓncipis mūdi nō nature ꝓditione: sz culpe auris vl nus exciperet: qui nō audisset vba sapiētie. Aut si petrus vo lens pcussit aurē: docuit q⁹ aurē in spez habere nō deberet: quā in mysterio nō haberet. Sed q̄re petrus: q⁹ ipse ligādi ⁊ soluēdi adeptus est ptātē. ⁊ iō tollit gladio spiritali aurez interiorē male itelligētis. Sz dñs ipse refundit auditū de monstrans ⁊ ipsos si cōuertant posse saluari qui in passiōe dñi vulnerati sunt: eo q⁹ oē peccatū fidei mysteryꝝ abluat.

BEDA. Uel seruus iste populus est iudeoꝝ: ꝓncipibus sacerdotū idebito mancipat⁹ officio: qui in passione domi ni dexterā auriculā. i. spiritalē legis intelligētiā perdidit: q̄ sz auditu. Petri gladio decidit: non qō ille sensum itelligē di audientib⁹ tollat: sed diuino ablatū iudicio negligētib⁹ pandat. Uerum eadem dextera auris in bis qui in eodem populo crediderunt diuina dignatione pristino est restitu ta officio. Sequitur: Dixit autem iesus ad eos q⁹ venerant ad se principes sacerdotū ⁊ magistratus templi ⁊ seniores Quasi ad latronē existis cum gladys ⁊ fustib⁹. CHRY. Accesserät. n. nocte timētes multitudis ipetū ⁊ iō dicit: qd vobis opus erat bis armis in eū q vobiscū est semꝑ: ⁊ hoc ē qō segtur: Cū quotidie vobiscū fuerī in templo nō extēdistis man⁹ in me. CYRIL. Ubi nō culpat dñs ꝑsides iudeoꝝ q⁹ nō sibi mature parauerät insidias mortis: sz arguit eos q temere opinabant cū se inuasisse ipso iuuto: ac si dicat: Tunc nō cepist⁹ me q⁹ nolebā: sz nec nūc possetis: nisi me sponte vestris ꝑdyceré manib⁹. vñ segtur: Sed hec est hora vra. idest paruū tēpus cōcessum est vobis exercende in me ve stre superbie, utre votis meis fauente. Dicit etiam: q⁹ hec potestas est tenebris data. i. diabolo: ⁊ iudeis insurgendi in christum. Et hoc est quod ꝑhibitur. Et potestas tenebraꝝ.

BEDA. q. d. Ideo aduersum me in tenebris cōgregami ni: q⁹ ptās vestra qua sic contra lucem mundi armamini in tenebris est. Queritur aūt quomodo iesus ꝓncipes sacer dotum: magistratus templi: ⁊ seniores qui ad se venerunt alloqui dicatur: cum apud alios euangelistas non ipsos ve nisse: verū in atrio cayphe expectātes ministros mississe ꝑ hibeantur. Sed huic contrarietati rūdetur: q⁹ illi non per seipsos: sed per eos quos miserunt ad apprehendenda ꝑm in sue iussionis potestatem venerunt.

¶ Cōprehēdētes aūt eū: duxerūt ad domū principis sacerdotū: petr⁹ vero seqbat eū a lōge. Accēso ät igne i medio atrij: ⁊ circūsedētib⁹ illis: erat petr⁹ in medio eoꝝ. Quē cū vidisset ancilla qdā sedētē ad lumē: ⁊ eū fuisset intuita: dixit. Et hic cū illo erat. At ille negauit eū dicēs. Mulier nō noui illū: Et post pusillū ali⁹ vidēs eum dixit. Et tu de illis es. Petr⁹ vero ait: O hō nō sum. Et i teruallo facto q̄si hore vn⁹ ali⁹ qdē affirmabat dicēs. Uere ⁊ hic cū illo erat: nā ⁊ galile⁹ ē. Et ait petrus: O hō nescio qd dicis. Et cōtinuo adhuc illo loquēte cāuit gallus. Et ꝓuersus dñs respexit petrum. Et recordatus est petrus verbi dñi: quod dixerat: q⁹ priusq̄ gallus cāet ter me negabis. Et egressus foras petr⁹ fleuit amare.

AMBRO. Nō intellexerūt ifelices mysteriū: nec vene rati sunt tam clementē pietatis affectū q⁹ ēt hostes suos nō passus est vulnerari. Dicitur enī: Cōprehendētes aūt eum duxerunt ad domū ꝓncipis sacerdotum. Cum legimus teneri iesum: caueamus ne putemus eum teneri fm diuini tatem: ⁊ inuitum quasi ifirmū. tenet enī ⁊ ligat fm corpo ris veritatē. BEDA. Princeps aūt sacerdotū cayphas significat: q fm ioannē erat pōtifex anni illius. AVGV. de cō. euan. Sed primo ad annā ductus est socerū cayphe. sicut Joannes dicit q̄ ad cayphas: vt mattheꝰ dicit. Mar cus aūt ⁊ lucas nomē non dicūt pontificis. CHRY. Jō aūt ducitur ad domū pontificis: vt de consensu ꝓncipis sa cerdotum singula queq⁹ fierent. illuc enim omnes con uenerant christum prestolantes: magnus autem feruor pe tri ostenditur qui non aufugit: cum alios fugientes vidis set. Sequitur enim. Petrus vero sequebatur eum a longe.

AMBRO. Bene a longe sequebatur: iam proximus ne gatur: neq⁹ enim negare potuisset si christo proximus adhe sisset. Sed in hoc fit reuerendus q⁹ dominus non reliquit: etiā cū timeret metus nature est cura pietatis. BEDA. Or autem ad passionem euntez dominum a longe sequit petrus: significat ecclesiam secuturam q⁹ est imitatura passionem domini: sed longe differenter. ecclesia. n. ꝑ so patit: at ille ꝑ ecclesia. AMBRO. Jā aūt in domo ꝓncipis sacerdotū ignis ardebat. vnde segtur. Accēso ät igne in

medio atrij ⁊ circū. il. erat pe. in me. coꝝ. Accessit petrus vt ca lefaceret se: q⁹ clauso dño calor mētis iā in eo refrigerat.

CHRY. Tradite. n. erant petro claues regni celoꝝ: cre denda erat ei pplōꝝ innumera multitudo: que esset inuo lutapeccatis. Erat aūt petrus paulo durior: sicut truncata serui principis sacerdotū declarat auricula. Dic igit tā du rus tanq⁹ scuerus: si donū non peccandi fuisset adeptus: q⁹ venia cōmissis populis donaretur? quē diuina ꝓuidētia permisit: q⁹ primo ipse laberet in peccatū: quo erg. peccan tes duriorē sententiā ꝓpriq⁹ casus intuitu tēperaret. ⁊ cuz se calefacere vellet ad prunas: accessit ad eū puella de qua segtur: Quem cū vidisset ancilla qdaz sedentē ad lumen: ⁊ eum fuisset intuita dixit: Et hic cum illo erat. AMBRO. Quid sibi vult q⁹ primo eū prodit ancilla? cū viri vtiq⁹ ma gis potuerit eū recognoscere: nisi vt iste sexus peccare i ne cē dñi videret: vt iste sexus redimeret ꝑ dñi passionem. Petrus ät proditus negat. malo. n. negasse petrum q̄ dñz fefellisse. vnde sequitur. At il. nega. oi. Mulier non noui il lum. CHRY. Quid ais o petre? Uox tua repente muta ta est: os enim plenum fidei ⁊ amoris: in odium perfidiāq⁹ conuersum est: nō tibi flagella: nondū sunt admota tormē ta: quī te interrogat: nullus est coꝝ q⁹ auctoritate sui possit formidinē incutere ꝓfitenti. mulier te simplici voce iterro gat: ⁊ forte nec proditura ꝓfessum: nec tñ mulier sz puella ostiaria: vile mancipiū. AMBRO. Sz ideo negauit petrus q⁹ promisit incaute: non negat in monte: non in templo non in sua domo: sed in pretorio iudeorum. Ibi negat: vbi iesus ligatus est: vbi veritas non est. Negans autem dicit: Non noui illū. temerariū q⁹pe erat: vt diceret q⁹ nouerat eū: quē mens humana non pōt ꝓprehendere: nemo. n. no uit filiū nisi pater. Rursuz secūda vice negat ꝑm. Sequi tur. n. Et post pusillū alius vidēs eū dixit. Et tu de illis es.

AVGV. de cōcoꝝ. euange. Intelligit aūt q⁹ in hac secū da negatione a duobus est cōpellatus: ab ancilla. s. quā cō memorant mattheus ⁊ marcus: ⁊ ab alio quē cōmemorat lucas. Hoc ergo qō dic lucas dicit: ⁊ post pusillū: iam egres sus erat ianuā petrus ⁊ primū gallus cantauerat vt marc⁹ dicit. Jam redierat: vt quemadmodū dicit ioannes: ad fo cū ſtās iterꝝ negaret: De qua negatione sequit. Petrus ve ro ait o homo nō sum. AMBRO. Maluit enī se negare: q̄ christus. aut q⁹ videbat negare christi societatē: vtiq⁹ se negauit. BEDA. In hac aūt negatione petri dicimus nō solū ab eo negari christum qui dicit eum non esse christum. sed ab illo ēt q cū sit negat se esse christianū. AMBRO. Tertio quoq⁹ interrogat. Segt enī: Et inter. fa. q̄. ho. vnius ali⁹ q. affir. di. Uere ⁊ hic cū illo erat. AVGV. de cōcoꝝ. euan. Qō matthe⁹ ⁊ marcus dicūt post pusillū: q̄tū erat hoc tēporis manifestat hic lucas dicēdo: Et iteruallo facto q̄si hore vnius. de hoc autem interuallo tacet ioannes. Item quod mattheus ⁊ marcus non singulari sed plurali nume ro enunciant eos qui cum petro agebant: cum lucas ⁊ ioan nes vnum dicant facile est intelligere: aut pluralem nume rum pro singulari vsitata locutione vsurpasse mattheum ⁊ marcum: aut q⁹ vnus maxime tanq⁹ qui eum viderat af firmabat: ceteri autem secuti eius fidem petrum simul ve gebant. Jam vero illud quod mattheus ipsi petro dictum asseuerat. Nonne te vidi in orto? Marcus autem ⁊ lucas inter se illos de petro locutos: aut sententiam intelligim⁹ tenuisse eos: qui compellatum dicunt petrum. tantum enī valet quod de illo coram illo dicebatur: q̄tum si illi dicere tur: aut vtroq⁹ mō dictū: ⁊ alios hunc: alios illum modum cōmemorasse. BEDA. Subdit autem. Nam ⁊ gali. ē. nō q⁹ alia lingua galilei: atq⁹ alia loquerētur hierosolymite: qui vtiq⁹ fuerunt hebrei: sed q⁹ vnaquaeq⁹ prouincia ⁊ regio suas habendo ꝓpietates: vsitatum loquēdi sonū vitare non posſit: Sequitur. ⁊ ait pe. o homo nescio quid dicis.

AMBRO. Doc ē sacrilegia vra nescio: sz nos excusam⁹ ipse nō excusauit. Nō. n. satis est iuoluta rūsio ꝓfitētis iesuz sed acta cōfessio. ⁊ iō petrus nō de idustria rūdisse sic iduci tur: q⁹ postea recordat⁹ est ⁊ trī fleuit. BEDA. Solet aūt sacra scriptura sepe meritū causarū per meritū designare tēpoꝝ. vnde petrus qui media nocte peccauit: ad gallican tum penituit. Segtur. n. Et conti. il. adhuc lo. gal. cātauit. qō in tenebris oblitionis errauit: vere lucis rememoratio ne cozruit. AVGV. de concoꝝ. euan. Galli aūt cantum post trinā negationē petri intelligimus: sicut marcus exꝑsit. BEDA. Hunc gallum mystice opinoꝝ aliquē docto⁹ intelligendū: qui iactantes ⁊ somnolentos increpat dicēs: Euigilate iusti: ⁊ nolite peccare. CHRY. Admirare aūt curam magistri: quia cum vinctus eēt multa vtebatur pro uisione erga discipulum quē nutu erigens ad lachrymas prouocauit. Segtur enī. Et ꝓuersus dom⁹ respexit petrū

AVGV. de cōsen. euan. Quod quomodo accipiendum sit diligentius considerandum est. Dicit enim mattheus. Petrus enī sedebat foris in atrio. quod non diceret: nisi il la cuz domino intus agerentur. Similiter ⁊ in eo qō dixit marcus. Et cum esset petrus in atrio deorsum: ostendit nō solum in interioribus: sed etiam in superioribus gesta que di xerat. Quomodo ergo respexit dominus petrum facie coꝝ pozali? Quapropter mihi videtur illa respectio diuinit⁹ fa cta. Et sicut dictum est: Respice ⁊ exaudi me: ⁊ conuertere domine ⁊ libera animam meam: ita dictū arbitroꝝ: Cōuer sus dominus respexit petrum. BEDA. Respicere nāq⁹ eius misereri est: q⁹ non solum cum agitur penitentia: verū ēt cum agat⁹ dei misericordia necessaria est. AMBRO. De niq⁹ quos iesus respicit: plorant delictum. vñ segtur. Et re cordatus est petr⁹ verbi dñi q⁹ dixerat. Quia ꝑus q̄ gallus cātet: ter me negabis. Et egressus foras petrus fleuit amare. Quare fleuit: q⁹ errauit vt hō: lachrymas eius lego: satisfactionē nō lego. Lauent lachrymē delictum: qō voce pudoꝝ est cōfiteri. Negauit prio ⁊ secūdo ⁊ nō fleuit: q⁹ adhuc nō respexerat dñs. Negauit tertio respexit eū iesus: ⁊ amarissime fleuit: ⁊ tu si veniā vis mereri diluē lachrymis culpam tuā. CHRY. Non aūt audebat petrus palaz flere: ne a lachrymis deprehenderetur: sed foras exiens lachrymabatur. Flebat aūt non propter penam: sed q⁹ dilectum negauerat: quod molestius erat ei quolibet supplicio.

¶ Et viri q tenebant illū: illudebant ei cedētes: Et velauerūt eum: ⁊ percutiebant faciem ei⁹: Et interrogauerūt eū dicētes. Prophetiza: Quis est qui te percussit? Et alia multa blasphemantes dicebant in eū. Et vt factus est dies: cōuenerūt seniores plebis ⁊ principes sacerdotū ⁊ scribe: ⁊ duxerūt illū in concilium suum dicentes. Si tu es christus: dic nobis. Et ait illis. Si vobis dixero nō creditis mihi: si ät ⁊ interrogauero nō rñ debitis mihi: neq⁹ dimittetis. Et hoc autez erit filius hoīs sedēs a dextris virtutis dei. Dixerūt aūt oēs. Tu ergo es filius dei? Qui ait: Vos dicitis q⁹ ego sum. At illi dixerūt: Quid adhuc desideram⁹ testimoniū. Ipi. n. audiuim⁹ ō ore ei⁹.

AVGV. De con. euange. De petri tentatione: que inter dñi contumelias facta est: non eodem ordine oēs narrant. Nā illas ꝓmo cōmemorat mattheꝰ ⁊ marcus: deīde petri tētationē. Lucas vo explicauit prius tentationē petri: dei de dñi cōtumelias dicens: et vi. qui tene. eum illude. ei ce dentes. CHRY. Celi ⁊ terre dom⁹ cessus sustinet: ⁊ pa titur impiorum ridicula: formam nobis patientie prebēs.

THEO. Necnō ois ꝓphetaꝫ vt ꝑpheta deludif. Segf. Et vela. eū ꝫ pcu. fa. ei⁹ ꝫ iter. eū di. Prophe. no. gs ē g te pcussit. BEDA. Dec q̄si i ꝓtumeliā faciebāt g se a populis ꝓphaꝫ voluit haberi. Sz tūc g cesus ē colaphis iudeoꝝ: cedif ēt nūc blasphemys falsoꝝ xpianoꝝ. Uela/uerūt aūt eū: nō vt eoꝝ ille scelera nō videat: sz vt a se ipi fa cie ei⁹ abscōdāt. Heretici aūt ꝫ iudei: ꝫ mali catolici eū re/probis actib⁹ exacerbātes: q̄si ei illudētes dicūt: Quis ē g te pcussit: Dū ab illo suas cogitatiōes ꝫ opa tenebraꝝ co/gnosci nō estimāt. AVGV. de cō. euā. Dec aūt itelligif passus dns vsq; mane i domo ꝑncipis sacerdotū: quo ꝑmus adduct⁹ ē: vñ segf: Et vt fa. ē dies nuc. seni. ple. ꝫ ꝑn. sacer. ꝫ scri. ꝫ duxe. eū i ꝓsi. su. di. Si tu es xps dic nobis. BEDA. Nō veritatē desiderabāt: sz calūniā ꝑparabāt. Sigdē xps boiez tūmō de stirpe dauid vēturꝰ sperātes: hoc ab eo q̄re bāt: vt si diceret: Ego sū xps; calūniarent q̄ sibi arroget re giā ptātē. THEO. Ipse vo sciebat eoꝝ pcogitationes non crediderāt opib⁹ mul⁹ min⁹ fmonib⁹ crederent. vñ segf. Et ait illis: Si vob. dixe. nō cre. mihi. BEDA. Sepe. n. di xerat se xpm cē: puta cū dicebat: Ego ꝫ pf vnū sum⁹: ꝫ cetera talia: Si āt iterro. nō rñ. mi. neq; dimittetis. Interroga/uerat. n. eos quo dicerēt xps filiū eē dauid: cū dauid in spū dns suū illū vocauerit: vez illi neq; dicēti credet: neq; iter rogāti rndere voluerūt: q; āt semē dauid calūniari q̄rebāt plus ē qđ audiūt. Segf. Ex B āt erit fi. bo. se. a dex. vir. dei.

THEO. q. d. Nō ē vobis de cetero ꝓbis fmonū ꝫ doctri/ne: sz deiceps iudicy tps erit: cū videbitis me filiū hois se/dētē a dextris virtutis dei. CYRIL. Cū āt de deo sessio dī atq; thron⁹: regia ꝫ vniuersis ꝓncipans dignitas si gnat. Nō. n. putabamus tribunal quoddaz positum eē cui credam⁹ inniti dīm oiuz: sz nec oio dextrū vel sinistruz eē penes diuinā nām. ꝓpriū. n. est corpoꝝ figura: ꝫ locus ꝫ ses sio. Qualiter aūt paris honozis: paris quoq; ꝓsessus fili⁹ vi debit eē: si nō ē fm nām fili⁹: nāles i se ꝓprietatē hās pris.

THEO. Dec igit audientes timere debebāt: z illi post hec vba magis isaniūt. vñ segf: Di. aūt oēs Tu es fi. dei: BEDA. q; se filiū dei dixerat: acceperūt i eo qđ ait. Erit fi. ho. se. ad dex. vir. dei. AMRO. Dominus autem ma/luit se regem ꝓbare q̄ dicere: vt cōdēnādi causam hr̄e nō possint: q; qđ obyciunt hoc fatētur. Segf: Qui ait: Uos di. q; ego sū. CYRIL. Hoc aūt dicēte xpo: succensiut pha/risei coꝝ cohoꝛs vsurpans ignominie vocez. vñ sequitur. Et il. dixe. Quid adhuc desi. testi. ipsi enim audi. de ore eius.

THEOPHI. Ex quo patet q; iobedientes nulla ꝓmoda ferūt reuelatis sibi secretiozib⁹: sz maiozē penā acquirunt ꝓpter qđ talia oportet eis esse occulte. CA. XXIII.

Et surgens oīs mltitudo coꝝ duxe/runt illū ad pilatū. Ceperūt aūt illum accusare dicētes. Hūc inuenim⁹ sub/uertētē gētē nostrā: ꝫ ꝓhibētē tribu/ta dari cesari: ꝫ dicētē se xpm regē eē. Pilat⁹ aūt interrogauit eū dicens: Tu es rex iu deoꝝ: At ille respōdens ait: Tu dicis. Ait aūt pi latus ad ꝓncipes sacerdotū ꝫ turbas: Nihil i/uenio cause in hoc homine. At illi inualescebāt dicētes cōmouit populū docens per vniuersaz iudeam incipiens a galilea vsq; huc.

AVGV. de cō. euā. Postq̄m ꝓpleuit lucas narrādo petri negationē: recapitulauit q̄ cū dño gesta sunt circa mane: cō memoraꝛs q̄dā q̄ alij tacuerūt: atq; ita ꝓtexuit narrationez: sista alijs narrās cū dicit. Et sur. oīs mul. eo. duxe. il. ad pila tū. BEDA. Ut ipleret fmo ieu quē ō sua morte ꝑdixit: Tradet gētib⁹. s. Romanis. nā pilat⁹ roman⁹ erat: cuiꝰ ro/mani lu iudeā ꝑsidē miserāt. AVGV. de cō. euā. Deide Apō pilatū gesta sic narrat. Ceperūt āt eū accusare dicētes: Hunc iuc. inuer. gē. no. ꝫ pbi. tri. da. cesa. ꝫ di. se chr̄i. re. eē. Hoc matthe⁹ ꝫ marc⁹ nō dixerūt cū tū dicerēt q̄ eū accusa bāt: sz ista ēt ipa crimia q̄ falso obiecerūt apuit. THEO. Euidēter āt aduersāt vitati. Nō. n. dns ꝓbibuit dare cēsū. sz magis dare iussit. Qualiter āt ꝓpz subuertebat: an vt re gnū ag⁹ derēt: sz Ꝝ ē icredibile cūctis: q; volēte multitu/dine t⁹ eū i regē elegere sciēs fugit. BEDA. Duob⁹ aūt dño obiectis. s. q; tributa cesari dari ꝓhibuerit: ꝫ se xpm re/gē diceret: pot fieri vt illō qđ dns ait. Reddite q̄ sūt ce/saris cesari: ēt pilatū audisse ꝓtigerit. Jōq; cās hāc q̄si apū iudeoꝝ mēdaciū puipēd solū qđ nesciebat: de regni vbo interrogādū puta. Segf. Pila. āt iter. eū di. Tu es rex iu deoꝝ. THEO. Mibi vī q; hoc a xpo q̄sierit ꝓtēpū obie cti crimis subsanādo. q. d. Tu paup: humilis: nud⁹: cui nul/lus adiutor: accusaris de regni ābitiōe: ad qđ op⁹ ē mlt⁹ adiutoꝝ ꝫ sūptuū. BEDA. Eodē āt vbo ꝑsidi: quo ꝫ ꝓnci/pib⁹ sacerdotū rndet: vt ꝑpa snia cōdēnet. Segf. At il. rñ. ait: Tu dicis. THEOPHI. Illi āt cū nihil aliud fase/ret coꝝ calūnic: recurrūt ad clamoꝝ subsidia. Segf: At il. ꝫa. dicētes: Cō. popu. do. p vni. iude. ici. a gali. vsq; huc. q. d. Deseruerit pplm nec i vna pte tm̄ sz a galilea iceput: ꝫ bucus q; uenit trāsiēs p iudeā: puto āt eos nō ablq; cā meminis/se galilee: sz volētes icutere timorē pilato. Halilei. n. sciūs tici fuerūt: ꝫ noua tētates: q̄lis fuit iudas galile⁹: cui⁹ in acti bus apostoloꝝ fit mētio. BEDA. Dis aūt vbis nō illū: sz se acculsant. Docuisse. n. populū ꝫ a ꝑstini tpis ignauia vocā/do cōmōuisse: taliq; actu totam terrā ꝓmissionis ptātis/se non criminis sed indicium est virtutis. AMBRO. Ac cusatur aūt dns ꝫ tacet: q; defensione non indiget. ambiāt defendi: qui timent vinci. Nō ergo accusatione tacēdo cō firmat: sed despicit non refellendo. Quid ergo timeret: qui non ambit salutem: solus vim suā prodit: vt acquirat oīuz.

¶ Pilat⁹ aūt audiens galilēā iterrogauit si hō ga lileus esset. Et vt cognouit q̄ de herodis ptāte eēt remisit eū ad herodē: q; ꝫ ipse hierosolymis erat illis diebus. Herodes aūt viso iesu gauisus est valde. Erat. n. cupiens ex mlto tpe videre eū eo q̄ audiret mlta de eo: ꝫ sperabat signum ali qđ videre ab eo fieri. Interrogabat āt eū mltis sermonibus. At ipse nihil illi rndebat. Stabant aūt principes sacerdotū ꝫ scribe cōstanter accu santes eū. Spreuit aūt illū herodes cuꝫ exercitu suo: ꝫ illusit indutū veste alba: ꝫ remisit ad pi/latū. Et facti sunt amici herodes ꝫ pilatus in ip sa die: nam antea inimici erant adinuicez.

BEDA. Pilatus de premissa accusatione nō interrogā/dū dīm ratus: sed ipsum magis nacta occasione cupit ab eo iudicādo liberū redde⁹: vñ dī. Pilat⁹ aūt audi. galileā interro. si hō gali. esset. Et ne cōtra eū qđ insontē ꝫ ꝓpter iuidiā traditū cognouerat: sniam dare cogeret: herodi eus misit audiēdū: vt ipse potius eū qui eius patrie tetracha ex istebat: vel absolueret: vel puniret. Segtur. Et vt cognouit de hero. ptāte esset: remi. eū ad hero. q; ꝫ ipse hiero. erat illis diebus. THEOHPI. In hoc segf legez romanam: que iubebat quēlibet a principe sue iurisdictionis cōdemnari.

GREGO. x. mo. Christi āt famā herodes explorare vo/luit: cū eius miracula videre concupiui⁹t: Segtur. Dero. aūt vi. ie. ga. ē val. Erat. n. cu. ex mul. tē. vi. illu. THEO. Non tanē lucraturus geē vtilitatis ex eius aspectu: sed patiens nouoꝝ cupidinē credebat videre quēdā extraneū hominē: de quo audierat q; sapiens ꝫ mirificus esset. vnde

sequif. Eo q̄ audi. mul. dē il. ꝫ spe. sig. ali. vi. ab eo fieri. Uo lebat ēt audire ab eo gd diceret: ꝫ iō interrogat eū q̄si deri sorie se bīs ad ipm ꝫ eū subsannās: Segtur. Interro. aūt il lū multis fmonib⁹. Jesus q̄ cūcta rōne peregit: ꝫ q teste da mid suos fmones i iudicio disponit: piū esse iudicauit i tali bus br̄e silentiū. Sermo. n. platus ei cui nihil proficit: odē natiōis fit causa. vñ segtur: Et ipse nihil ei rñdebat. AM BRO. Tacuit ꝫ nihil fecit: q; nec illi⁹ credulitas mereba tur videre diuina. Et dīs iactantiā decliabat: ꝫ fe te typi/ce in herode oēs ire⁹ significanē: q; ꝫ tegi nō crediderit ꝫ ꝓ phetis: mirabilia xpi opera in euāgelio vid⁹ nō possunt.

GREGO. xxv. mo. Doc ēt audiētes nos opz addiscere: vt quotiēs auditoꝛes nostri nr̄ volunt q̄si laudādo cogno scere ñ āt sua puersa mutare oio taceam⁹: ne si oītatiōis studio vbū dei logmur: ꝫ illoꝝ q̄ erat culpa eē nō desinat: ꝫ nra q; non erat fiat. Multa āt sūt q̄ audiētis aiuz ꝓdunt: maxime si auditoꝛes nr̄i ꝫ sp laudāt qđ audiūt: ꝫ nunq̄ qđ laudāt sequunt. GREGO. x. mo. Jngsit⁹ ergo redēptoꝛ tacuit: expectat⁹ miracula adhibere ꝓtēpsit: seseq; apud se in occultis retinēs: eos quos exterioꝛa q̄rere cōperit: ingra tos fotis religd: magis eligēs apte a supbiētibus despici: q̄s nō credētib⁹ vacua voce laudari. vñ segtur. Sta. āt ꝓin. sacer. ꝫ scri. con. accu. euꝫ: spre. āt il. hero. cū exer. suo: ꝫ illu. sit. vestē alba ꝫ remi. ad pilatū. AMBRO. Nō oīno q̄ veste alba induit ab herode: īmaculate tribues indicia passionis: q; agnus dei sine macula cū gloria mūdi peccata suscipiet. THEOPHI. Tu tm̄ ꝓsidera q; p ea q̄ facit di abolus ꝑdit: ꝓgerit derisiōes ꝫ obꝓbria in xpm: ex qui/bus declarat q; dīs seditiosus nō sit aliqn nō derideret plebe reddita suspecta: ꝫ nouitatibus gaudēte. Misso āt xpi a pilato ad herodē fit amicitie coīs exordiū q̄si pilato nō vsurpāte sibi subditos ditioni herodis. vñ subdit. Et fa. sunt ami. be. ꝫ pi. in ipsa die: nā ante ini. erant ad inuicē. At tende diabolū vbiq; ꝓiūgentē diuisūcta: vt xpi pagat necē. Erubescamus ergo nos: si cā nr̄e salutis nec amicos in pro pio federe ꝓseruem⁹. AMBRO. In typo ēt herodis atq; pilati q; amici ex inimicis p Jesum xpm facti sunt: ꝫ plebis israelis ꝫ ꝓpli gētilis figura fuat: q; p dñi passionē vtriusq; sit futura ꝓcordia: ita tñ vt ꝑpus ꝓplus nationum capiat dei verbū: ꝫ ad pplm iudeoꝝ fidei sue deuotionē transmittat: vt illi quoq; gloria maiestatis sue corpus vestiant xpi qđ ante despexerāt. BEDA. Uel hoc herodis ꝫ pilati fed⁹ significat: qđ gentiles ꝫ iudei genere ꝫ religione ꝫ mēte dis/sidentes: in christianis persequendis consentiunt.

¶ Pilat⁹ aūt cōuocatis ꝓncipib⁹ sacerdotuꝫ ꝫ magistratib⁹ ꝫ plebe: dixit ad illos. Obtulistis mihi hūc hominem: quasi auertentem populū ꝫ ecce ego coram vobis iterrogans nullaz cām inuenio in hoīe isto: ex his in qb⁹ cuꝫ accusatis. Sed neq; herodes. Nā remisi vos ad illū: ꝫ ec ce nihil dignū morte actū ē ei. Emēdatū ergo il/lū dimittā. Necesse aūt habebat dimittere eis p diē festū vnū. Exclamauit aūt simul vniuersa tur ba dicens. Tolle hūc: ꝫ dimitte nobis barrabā. Qui erat ꝓpter seditionē quādā factā in ciuita te ꝫ homicidiū missus in carcerē. Iterꝫ āt pilat⁹ locutus est ad eos: volens dimittere iesum. At illi succlamabāt dicētes. Crucifige: crucifige eū. Ille āt tertio dixit ad illos. Quid enim mali fecit iste: Nullā cām mortis inuenio in eo. Corripiā ergo illū: ꝫ dimittā. At illi istabāt vocib⁹ magnis postulātes vt crucifigeret: ꝫ invalescebāt voces eoꝝ. Et pilat⁹ adiudicauit fieri petitionē eoꝝ. Dimisit aūt illis eum qui ꝓpter homicidium ꝫ seditionem missus fuerat in carcerem quē pe/tebant. Jesum vero tradidit voluntati eoꝝ.

AVGV. De cō. euā. Rediēs lucas ad ea q̄ apud ꝑsidē gerebāt. vñ digressus erat: vt narraret qđ apō herodē actū ē ita dicit: Pilatus aūt ꝓuocāns. ꝑn. sacer. ꝫ ma. ꝫ ple. di. ad eos. obtu. mi. būc ho. q̄si auer. po. ꝫ cc. ego co. vo. iter. nul. cau. i hoīe in ho. isto ex his i q. eū accusatis. Dic itelligim⁹ eū ꝑter/misse quēadmodū a dño q̄sierit: qđ accusatozib⁹ rnderet.

AMBRO. Dic pilatus xpm absoluit iudicio: crucifigit misterio. ad herodē mittit: ad pilatū remittit. vñ segf. Sz nz he. nā remisi vos ad illū: ꝫ ecce nihil dignū morte actuꝫ est ei: Et si vteraq; reū nō ꝓnūciat: ob metū tī aliene crude litatis studꝫs pilat⁹ ob. segf. THEOPHI. Duoꝝ q̄ viro rū te⁹ mr̄io iesus isons oñdit. iudei vero q; accusabāt nul/lū reū ē obtulerūt: cui credere opo⁹ erat. Uide ergo quō sit peret vitas: Jesus tacet: ꝫ testāt inimici: proclamāt iudei: ꝫ nullus eoꝝ attestat clamoꝛib⁹. BEDA. Percāt ergo scri pta q̄ tāto p⁹ tpe ꝓtra xpm ꝓpositā nō illū apō pilatū magice artis accusatū: sz ꝓponētes apud dīm ꝑsidē ꝫ falsitatis ac cusandos eē demōstrāt. THEOPHI. Let⁹ ergo pilat⁹ nec satis apud veritatē scuer⁹: q; timebat accusatiōes: sub/iūgit. Emēdatū q̄ illū dimittā. BEDA. q. d. Flagris illū ꝫ ludibrys quātū habetis afficiā: dūmō inoxiuz sanguinem nō sitiatis. segf: Necesse āt habe. dimit. eis p di. festū vnū. Necesse hēbat nō iperialis legis sanctiōe: sz annua gētis cō suetudine deuict⁹: cui p talta gaudebat placere. THEO PHI. Romani enī iudeis ꝓcesserāt fm leges ꝫ rit⁹ ꝓpos cōuersari. Mos aūt patri⁹ erat iudeis petere dānatos a ꝓn cipe: sic a saule ionathan petierūt. vñ ꝫ eoꝝ petitiōe nūc subdit: Excla. aūt si. vni. tur. di. Tolle hūc ꝫ dimit. no. bar. q erat ꝓpter sedi. quādā factaz in ciui⁹ ꝫ homi. mis. in carcer. an.

AMBRO. Nō imerito homicide absolutionē petūt: q flagitabāt inocētis exitiū: tales leges hz iniqtas: vt q̄ ode/rit inocētia: scelus diligat. In quo tñ nois interꝓtatio spēm dat figure: barrabas. n. ꝑris fili⁹ latine dr̄. Illi ergo quib⁹ dr̄: Uos ex ꝑre diabolo estis: vero dei filio: patris sui filium id est antichristum ꝓlaturi eē ꝓdunt. BEDA. Deret aūt iu/dicis vsq; hodie sua petitio: q̄. n. data sibi optione: ꝓ ie/su latronē: p saluatoꝛe iterfectoꝛē elegerūt: merito salutez vitaq; pdiderūt: ꝫ latrocinys se ac seditionib⁹ intantū subie cerunt vt ꝫ ꝑriam ꝫ regnū suū pdiderīt. THEOPHI. Sic igit gens oli sancta fuerit ad ceddēū: pilat⁹ gētilis ce dē ꝓbet. Segtur. n. Iteꝝ aūt pila. locu. est ad il. vo. di. ie/sum. At il. succla. di. Cru. cru. cū BEDA. Pessimo. n. gene re mortis occidere innocētē: hoc ē crucifigere desiderant. Pēdentes. n. in ligno crucifixi: clauis ad lignū pedib⁹ manibusq; cōfixis; ꝓducta morte necabant: ne dolor citius finiretur. Uez a dño electa erat moꝛs crucis quā diabolo supe rato: tanq̄ trophęum in frontibus fidelium erat ꝓsitur⁹.

THEOPHI. Tertio aūt pilatus xpm absoluit. Segtur enī. Ille aūt ter. dixit ad il. Quid enī mali fecit iste: nul. cau. moꝛ. inue. in eo. Coꝛ. q̄ il. ꝫ dimittā. BEDA. Dāc coꝛ reptionē q̄ populo satisfaceret: ne, vsq; ad crucifigēdū salua toꝛē seuirēt: pilat⁹ q̄rebat: nō solū obtulisse: sed etiam veri/dendo ꝫ flagellando exhibuisse: verba ioannis testantur. Quia vero totam accusationem quā aduersus dīm detu/lerūt: sollicita pilati iterrogatiōe videbant euanuisse: tādē ad solas se preces ꝑuertūt. vnde sequif: At il. iniuꝛa. vo. ma. postu. vt cru. ꝫ inua. vo. coꝛū. THEOPHI. Tertio cla/māt cōtra xpm: vt per trinā hāc vocē: suā eē occisionez xpi approbēt: quā petēdo extoꝛserūt. Sequitur enim. Et pila. adiu. fieri peti. eoꝝ: dimi. aūt eu⁹ il. qui ꝓpter homi. ꝫ sedi. missum fuerat in car. ie. ve. tradi. volun. eoꝝ. CHRY. Puta

Universidad de Deusto
Biblioteca

bant enim hoc se posse astruere q̄ iesus deteri⁹ esset latro ne ꝛ adeo neq̄: vt n..ꝫ pro pietate: neq; pro festi prerogati ua deberet liberari.

¶ Et cū ducerēt eū appⁿhēderūt simonē quēdaꝫ cyrenēsem venientē de villa: ꝛ iposuerūt illi crucē portare post iesū. Seq̄bat aūt illū multa turba populi ꝛ mulieꝝ: q̄ plāgebāt ꝛ lamētabant eū. Cōuersus āt ad illas dixit iesus: Filie hierusalē nolite flere sup me: ſꝫ sup vosipsas flete ꝛ sup filios vestros. Quīa ecce veniēt dies i q̄b⁹ dicēt: Beati steriles: ꝛ vēt̄es q̄ nō genuerūt: ꝛ vbera que nō lactauerūt. Tunc icipiēt dicere mōtibus cadite sup nos: ꝛ collibus operite nos. Quia si in viridi ligno hec faciūt: in arido qd fiet? Ducebant aūt ꝛ alij duo n..ꝫ cū eo: vt interficerent.

GLO. Posita ordinatiōe christi: ꝓueniēter agit de eius crucifixiōe cū dr̄. Et cū ducerēt eū appⁿhenderunt simonē quēdaꝫ cyrenēsem veniētē de villa: ꝛ iposuerūt ei crucē portare post iesū. AVGV. de con. euan. Joannes āt narrat q̄ iesus baiulabat sibi crucē. vñ itelligit q̄ ipse sibi porta bat crucē cū exiret in eū q dr̄ caluarie locū: Simon āt i iti nere angariat⁹ ē: cui data ē portāda crux vsq; ad locū: nul lus.n.alio⁹ acceptabat crucē baiulare: eo q̄ lignū detesta bile putabāt: ꝛ iō simoni cyrenco q̄si i quandā iacturā ipo suert crucē portar̄ quā alij recusabāt. Dic adiplēt illd isaie: Cuius p̄ncipat⁹ sup humer⁹ ei⁹. p̄ncipatus.n. xpi ē crux ⁹ pp quā fm apostolū de⁹ eū exaltauit. Et sicut i signū digni tatis alij baltheū alij mitrā portāt: sic ꝛ dñs crucē. Etsi ing ras iuenies nō aliter i nobis regnare iesu: nisi p aspitates: quo fit vt delicioſi inīci sunt xpi crucis. AMBRO. Chri stus ergo crucē baiulās: i trophēū suū victor attulit. crux sup humeros iponit: q̄ siue sīmō siue ipe portauerit: ꝛ xps in hoc: ꝛ hō portauit in xpo. Nec discordant euangelistaꝝ sīe q̄n ꝓcordat mysteriū. Et bonus ordo nīsi ꝓfectus ē: vt pus crucis sue trophea ipse erigeret: deide martyrib⁹ trade ret erigēdū. Nō iudeus ē q̄ crucē portat: ſꝫ alienigena atq; peregrinus: nec p̄cedit: ſꝫ sequitur: iuxta hoc q̄ scriptū est: Tollat crucē suaꝫ ꝛ seq̄tur me. BEDA. Simon aūt obe diens: cyrene heres interp̄tatur. vnde p eū populi gentiuꝫ designant̄: qui quondaꝫ peregrini ꝛ hospites testor̄: nunc obediendo facti sunt dei heredes. De villa aūt simon egre diens: crucē portat p⁹ iesu: cū paganis ritib⁹ derelictis: ve stigia dñice passionis obedienter amplectit̄. Villa.n. grece pagos vocat: a q̄ pagani n.. ie trahūt. THEOPHI. Ut ille tollit crucē xpi q̄ venit a villa. i. dimittit hūc mundū ꝛ opa ei⁹: in hierusalē. i. in supnā libertatē tēdens. Ex hoc ēt nō modicū sumit̄ documētū. Qui.n. ad modum xpi magi ster est: debet ipse p̄ius tollere crucē: ꝛ timore dei propriaꝫ carnē cōfigere: ꝛ sic subditis ꝛ obedientib⁹ cā iponere. Segt aūt xp̄s ēt multitudo plebis ꝛ mulieꝝ. nā subdit̄. Seq̄bat aūt illū multa turba populi ꝛ mulieꝝ q̄ plangebāt ꝛ lamē tabant eū. BEDA. Multa qdē turba crucez dñi: ſꝫ non vna cadeq; mēte seq̄bat̄. Nā populus q ei⁹ morte ꝓtrauerat: vt morientem letus aspiceret: mulieres vero vt morie turū plorarent. Nō aūt iō solus mulieruꝫ planctus sequebatur: q̄ nō ēt innumerus viroꝝ cetus de eius erat passio ne mō..mus: sed q̄ femineus quasi contēptibilioꝛ sexus liberius poterat q̄ sēserat ostentare. CYRYL. Amās etiā lachrymaꝝ est semp sexus femineus ꝛ mentem hīs flexibilē ad pietatē. THEOPHI. Per hoc ēt significa bat̄ q̄ multitudo magna indeoꝝ eēt post crucez itura cre dens in iesum. Sed ꝛ mens infirma que significatur p fe minā: ſi sumpta cordis cōtritione per penitentiā fleat: seq; tur iesum ꝓpter nostrā salutē afflictū. Flebāt igit̄ mulie res p cōpassionē. Eū aūt qui vltro patit̄ flere nō o:ſꝫ ma gus ei applaudere: ꝛ iō eas flere vetat. Segt̄ enī. Cōuersus aūt iesus ad illas dixit. Filie hierusalē: nolite flere sup me.

BEDA. Cui⁹. s. cita resurrectio mortē soluere pōt: cuius mors ꝛ oēm mortē ipsius mortis destructura ē auctorez. Notandū aūt cū filias hierusalē appellat: q̄ nō sole q̄ cum eo venerāt a galilea: ſꝫ ꝛ eiusdē vrbis ciues ei mulieres ad beserūt. THEOPHI. Mādat de plozātib⁹ eū in futu ra mala ꝓspectū intēdere: ꝛ sup illis flere. Segt̄. n. sup vos ipsas flete ꝛ sup filios vestros. CYRIL. Significās in fu turo mulieres liberis cē ozbādas: nā irruēte bello in terra iudeoꝝ cūcti simul pibūt magni ꝛ pui: vñ segt̄. Quia ecce veniēt dies in q̄b⁹ dicēt. beate steriles: ꝛ vētres q̄ nō genue runt: ꝛ vbera q̄ nō lactauerūt. THEOPHI. Cū. n. femi ne crudeliter suos assabūt filios ꝛ vēter q̄ ꝓduxerat flebi liter: iterato recipiet genitū. BEDA. In quo die vēture a romanis obsidionis ꝛ captiuitatis tps significat de q̄bus supra dixerat. Ue pregnātib⁹ ꝛ nutrientib⁹ in illis dieb⁹. Na turale est aūt iminēte captiuitate hostili alta vel abdita q̄ bus abscōdanē boies refugia querere. vñ segtur: Tunc ici pient mōtib⁹ dicere. Cadite sup nos. ꝛ collib⁹: operite nos. Refert enī iosephus insistentib⁹ sibi romanis: certatiz in de.. cauernas montiū collūq; petisse spelūcas. pōt etiā q̄ beatificandas dicit steriles de his itelligi q̄ vtrolibet sexu se castrauerunt ꝓpter regnū celoꝝ montib⁹ collibusq; di ci. cadite super nos: ꝛ operite nos: cū q̄libet sue fragilitatis memores ingruente tentationū articulo: sublimiū quozū cunq; viroꝝ quesierint exēplis monitis ꝛ precib⁹ defendi. Segtur. Quia si in vi.li. bec fa.in ari.qd fiet? GREGO. xxi. mo. Se lignū viride ꝛ nos lignū aridū dixit: q̄ ipse i se vim diuinitatis habuit: nos vero qui puri boīes sumus: li gnum aridum appellamur. THEOPHI. quasi dicat in deis: Si ergo in me lignū fructiferuꝫ iugiter virens taliter seuierunt romani: qd non attētabunt erga vos: populuꝫ di co quasi lignū aridum p̄uitatum qualibet vinificante vir tute. nec vllum fructum ferentez. BEDA. Uel quasi oī bus diceret. Si ego qui peccatum nō feci: lignū vite appel latus sine igne passionis a mundo non exeo: quid putas eis manere tormēti qui sunt fructib⁹ vacui? THEOPHI. Malā aūt opinionem de domino īuere volens diabolus etiā latrones faciebat crucifigi cum eo. vnde sequitur. Du ce. autem ꝛ alij duo n..ꝫ cum eo vt interficerentur.

¶ Et postq̄ venerunt in locū qui vocatur caluarie: ibi crucifixerunt euz: ꝛ latrones: vnum a dexteris: alterum a sinistris.

ATHANA. Ubi corruptū ē genus humanuz: ibi xps ꝓpriū corpus exposuit: vt vbi semniata est corruptio: ibi deū incorruptio oriatur: pp q̄ in loco caluarie crucifigitur. Dicitur enī. Et postq̄ vene in lo. q vo. cal. ibi cruci. eū. Quē locum doctores iudeoruz aiunt esse sepulchrum ade. BE DA. Uel aliter: Foris portam loca erant in quibus truca bant̄ capita dānatoruz: ꝛ c..uarie. i. decollatoruz sumpsē runt nomen. Et sic pro oīum salute quasi noxius: inter no xios crucifigitur: vt vbi abundauit peccatum superabūdet ꝛ gratia. CYRIL. Non aūt ipse vnigenitus dei filius in ꝓpria natura qua deus est: passus est: que sunt corporis: ſꝫ magis in natura terrena. Decet.n. vtrunq; de vno ꝛ eodez filio dici: scilicet ꝛ non pati diuine: ꝛ passum esse humanit̄. EVSE. Si autem aliter post cōuersationē cum homini bus euanescens subito cuolaret fugiens mortem ab boib⁹ cōparetur phantasmati: ꝛ q̄admodum siquis incōbasti bile quoddam nobis vas: ꝛ prevalens ignis nature veller ostendere: flamme illud traderet: ꝛ cōsequenter a flamma illud illesum extraheret. Sic dei verbum volens osten

dere instrumētum quo vsus est ad humanā salutē esse pre ualens morti: mortale morti exposuit ad dr̄ōstrandā eius naturā: deinde post modicū a morte illud eripuit in signuz diuine virtutis. Et prima quidē cā mortis xpi hec ē. fecūda vero diuine ptātis oñsio: corpus xpi inhabitantis. cū enim antiquitus deificarent boies cōem exitus mortis: fortitos: ques heroas ꝛ dinos noiabāt: docuit illū solū mortuū verū deū eē fatēdū: quē brauia victozie morte prostr.. decozāt. Tertia ratio ē victima pro toto ge..ere boiuz mactāda: qua oblata tota ptās d..monū peryt: ꝛ error quilibet est sedatus Est ꝛ alia cā salutifere mortis: vt discipuli oculata fide ꝓspi cerēt resurrectiōz post mortē. ad quā ꝓpā spez erigere do cebāt: vt morte ꝓtenētes: agonē ꝛ errores inirēt alacriter.

CHRY. Nō aūt sui mortē q̄ nō habebat: cū sit vita: sed boiuz vēit: ſūpturus saluator. vñ nō. ꝓpa morte corpus de posuit: sed ab boib⁹ illatā sustinuit: sed ꝛ si egrotauisset cor pus ei⁹: ꝛ i ꝓspectu oīuz soluere⁹: incōueniēs erat eū q̄ sana re aliox lāguores: b..et. ꝓpriū corpus affectū lāguoꝛib⁹: sed essi absq; aliquo morbo seorsum alicubi corpu.. deposuisſz: ac deinde rursus se offerret nō crederetur ei de resurrectio ne differenti: oportet enī mortem resurrectione ꝓcedere. Cur ergo resurrectiōes palā qdē ꝓdicaret: clāculo vero mo reret: mimiꝛ si latēter bec eueniſſet qō excogitarēt boi⁹ i credulitatis calūnias: quō pateret xpi i mortē victoria: nisi cora oib⁹ eā patiēs p̄ incorruptionē corporis ꝓbasſz extictā? Sed dices: decebat saltē gloriosā mortē sibi excogitare: vt euitaret ignominiā crucis: sed ꝛ si hoc feciſſet: suspectuz se redidisset: quasi nō bīs virtutē contra quanlibet mortem. Dicat ergo pugil ꝓsternēs illū quē bostes obtulerit: oñdit excellentioz oībus: sic oīum vita ab hostibus illatam quā putabāt eē dirā ꝛ infamē detestabilez mortē in cruce fusce pit: vt hac interēpta dominiū mortis totaliter destruaf: pp qō nō caput ei amputaf vt ioanni: neq; sectus ē vt isaias: vt corpus integꝛ ꝛ indiuisibile morti seruet: ꝛ nō fiat occasio volētib⁹ ecclesiā diuidere. Uolebat ēt subportare quaz in curreram⁹ maledictione: maledictā morte. s. crucis susci piēdo fm illud. Maledict⁹ hō qui pēdet i ligno. In cruce ēt expāsis māib⁹ mozif: vt altera gdē mānu veterē populū: altera eos q̄ sūt ex gētib⁹ trahat: vtroſq; sibi cōiūgēs. Mo nēs etiā in curce a dēonib⁹ expiat aerē ꝛ ascēsū nobis parat i celuz. THEO. Quia ēt p lignū mors intrauerat: necesse erat vt per lignū exterminarē: ꝛ vt dñs per ligni dolores inīc⁹ trāsiens ꝓfutaret delectationem prouenientē ex ligno

GREGO. nisenus. Sed ꝛ figura crucis a medio cōtactu in quattuoz extrema ptis: significat virtutē ꝛ prouidentiā eius qui in ea pepēdit vbiq; diffusā. AVGV. de q̄. no. ꝛ ve. testamēti. Non frustra ēt tale genus mortis elegit: vt latitudis: ꝛ altitudis: ꝛ lōgitudinis ꝛ ꝓfunditatis: ō quibus apostolus logr̄ magister existeret. Nā latitudo ē i eo ligno: q̄ tasuersū ōsup figit̄: hoc ad bōa opa ptiet: qz ibi extēdūt manus. Lōgitudo i eo quod ab īpo ligno vsq; ad terrā cor ꝓcuū ē. ibi. n. quodāmō statur. i. pſistit ꝛ pseueratur quod lōganimitati tribuit̄. Altitudo ē in ea ligni ptē que ab illo q̄ trāsuersū figit̄: surſū versus relingt̄: hoc ē ad caput cruci fixi: q̄ bene sperātiū supna expectatio ē. Jaz vero illud ex ligno q̄ fixū occultat̄: vnde totū illud exurget: ꝓfunditatē significat gratuite gratie. CHRY. Duos etiā latrōes vtri q̄ crucifixerunt: vt eoz suspitionis fieret ꝓceps: vñ segt̄. Et latro. vnū a dextris: ali. a sinistris: ſꝫ ñ ita cuēit: nā de illis mil dr̄. Duius āt crux vbiq; bonoraf: reges diadēata ōpo nētes assumūt crucē: in purpuris: i diadematib⁹: in armis: i Uinētib⁹. n. istis q̄ egerūt strēnue arridēt ꝓpria gesta. bis āt geūtib⁹ peūt: sed i xpo totū cōtrariū. Nā ante crucē oīa me sta: vt aūt crucifixus ē: oīa clariora facta sunt: vt noscas nō purū boiem esse crucifixū. BEDA. Duo aūt latrones cū xpo crucifixi: significāt eos q̄ sub fide xpi vel agone marty ry vel ꝓtinētie artioris institura subeūt: sed q̄ hec pro etern̄a gloria faciunt dexteri latronis: qui autem humane lau dis intuitu: sinistri latronis actus imitantur.

¶ Jesus aūt dicebat: Pater dimitte illis. Non .n. sciūt q̄d faciūt. Diuidētes vero vestimēta ei⁹ miserūt sortes: ꝛ stabat populus expectās: ꝛ ōri debāt cū principes cū eis dicentes. Alios saluos fecit: seipsuz saluū faciat: si hic est xps dei electꝰ. Illudebāt āt ei: ꝛ milites accedētes: ꝛ acetū offe rētes ei dicētes. Si tu es rex iudeoꝝ saluū te fac.

CHRY. Quia dñs dixerat. Orate pro persequentibus vos: hoc ēt crucē ascēdens fecit. vñ sequitur. Jesus aūt di. Pr̄ di. illis. Nō q̄ nō posset ipse relaxare: sed vt nos pro per sequentibus orare doceret: nō solum verbo: sed ꝛ opere. Di cit aūt: dimitte eis: f..penituerin. Fauet.n. penitentibus si vellēt post tantā nequiciā reatus p fidē diluere. BEDA. Neq; putādū est hic cū frustra orasse: sed in eis q̄ post eius passionē crēdiderunt: q̄ orabat impetrasse. Notandū sane q̄ non pro eis orauit qui filium dei intellexerunt crucifige re: nec confiteri voluerunt: sed pro eis q̄ nesciebant quid fa cerēt: zelū dei habētes: sed nō fz sciam. vñ subdit: Nō. n. sciūt q̄d faciūt. GRECVS. Permanētes vo post crucē i ifide litate nullus per ignorantiaz iuuari putabit dignis miracu lis sonora voce eū pdicantib⁹ eē deū. AMBRO. Refert q̄ cōsiderare q̄lis crucē ascēdat: nōdū. n. video: talis q̄ ascen dat: q̄ sciīm vincere para.. vt scī. adiumēta nō q̄rat: victus ē aūt adā q̄ vestimēta q̄siuit: vicit ille q̄ tegumēta deposuit: ꝛ talis ascēdit: quales nos auctore deo natura formauit: talis in paradiso primus hō habitauerat: talis in paradiso homo secundus intrauit: Pulchre autē ascēsurus crucem regalia vestimenta deposuit: vt scias quā boiem passum esse: non quasi dā regē: ꝛsi vtrūq; xps. ATHANA. Qui ēt cun ctas co..ditiones nostras cā nīsi susce pit: induit vestimēta nostra signa mortificationis ade: vt exuat illa ꝛ hozū vice induit nos vitam ꝛ incorruptionem. Sequit̄: Diuidentes vero vestimēta eius: miserūt sortes. THEO. Sortitan. n. plures eoz egebāt: vel forte magis ad obꝓbriuꝫ hoc fa ciebant: ꝛ ex quadā lasciuia: quid. n. pretiosum inueniebant in vestib⁹? BEDA. In sorte aūt dr̄ gra dei ꝓmendata est: q̄ cū sors mittit̄ non ꝓsone cuiusq; vel meritis: sed occulto dei iudicio cedit̄. AVGV. de cō. euā. Hoc qdē breuiter dictū ē a tribus euangelistis. Joānes distinctius hoc expli cat: quēadmodū hoc gestū sit. THEO. Deludētes igitur hoc agebāt. Nā vbi principes .. absannabāt qd dicere opoz tet ō vulgo: Segtur. n. Et stabat populus qui. s. petierat eū crucifigi. Spectans. s. finem. Et deridebant eū principes cū eis. AVGV. de cōsen. euā. Qz ꝓncipes dixit nec addidit Sacerdotū: oēs ꝓmates generali noīe complexus ē: vt ibi possent itellige scribe ꝛ seniores. BEDA. Qui ēt nolētes ꝓfitenē q̄ alios saluos fec̄. Segtur. n. dicētes. Alios saluos fec̄: seipz saluū faciat. si hic ē xps dei electꝰ. ATHANA. Dñs aūt vere saluator nō saluādo seipz: sed creaturā liberā do volebat cognosci saluator. Neq;. n. medic⁹ q̄ sibi medetur: medicus ē cognoscit̄: nisi erga lāguidos artē probet: sic dñs saluator existēs: nō habeat opus salutis: neq; descendē do de cruce volebat cognosci saluator sed morando. multo nāq; maiorē salutē moꝛs saluatoris affert boib⁹ .. escen sus de cruce. GRECVS. Uidens aūt diabolus nullū ē sibi defensaculū titubabat: ꝛ quasi aliud nō valēs tētauit vl terius ꝓpinari saluatori acerū ad bibendū. Segtur. n. J lu debant aūt ei ꝛ milites accedentes: acetum offerentes illi. quod contra seipm facere diabolus ignorabat. Nam ama ritudinem ire ex prevaricatione legis factam qua cunctos

Universidad de Deusto
Biblioteca

uit:g charitatē quoq; ī morte sua viuaciter tenuit:g fratrē
& collatronem pro simili scelere morientē de iniquitate sua
redarguit. AMBRO. Pulcherrimus aūt datur affectā-
de confessionis exēplum q̄ tam cito latroni venia relaxa-
tur. Cito ignoscit dominus: quia cito ille cōuertitur & vberi
or ē gratia q̄ precatio. semp enim dominꝰ plus tribuit q̄ ro
gatur: ille rogabat vt memor sui eēt. De dño autem sequit̄.
Et dixit illi iesus: Amen dico tibi: hodie mecū eris in para
diso. Una est enim essentia cum xpō: & vbi christus: ibi regnum.

THEO. Et quēadmodū quisq; rex victoriosus rediens
ex triumpho de ultima preda fert secum: sic & dominus pre
datus portione diabolica: predarum scilicet latronem du
cit secū in paradisum. CHRY. Erat ergo videre saluato
rē in medio latronū: trutinam iustitie, trutinantem fidem
& infidelitatem. Expulit diabolus de paradiso adā: christus
latronem impulit ante totum orbem & ante apostolos. nu
do verbo sola fide in paradisum introiuit. ne quis post erro
res introitum desperaret. Attende celeritatē a cruce in ce
los: a condemnatione in paradisum: vt noueris nō ad beni
uolentiam illius: sed ad clementiam dominum totū fecisse.
Si aūt iam facta est bonorum retributio: nunquid superua
cua erit resurrectio? Si enim introduxit latronem in para-
disum: corpus autem eius corruptus remansit foris: liquet
non esse resurrectionem corporum: hec dicūt illi. Sed caro
que fuit laborum particeps: nunquid priuabitur premijs?
Audi Paulū dicētē. Oportet corruptibile hoc incorruptio
nem induere: Sed si dominus pollicitus est regnum celo-
rum: introduxit autem latronem in paradisum: nondum ei
retribuit premia. Sed dicunt nomine paradisi regnum ce-
lorum noluisse: vsitato nomine vtens dum alloqueretur la
tronem qui nihil audiuerat de arduis documentis. Quidā
autem non sic legunt. Hodie mecū eris in paradiso. sed sic:
Dico tibi hodie: & consequenter: Mecum eris in paradiso.
Sed adhuc euidentiores solutione subiungemus. nam me
dici cum vidēt aliquem de[lirā]ratū: dicūt iam mortuus est.
Sic & latro quoniam non amplius timebatur eius regres
sus ad perditionem: dicitur paradisus introisse. THEO.
Hoc tamen est verius omnibꝰ: q̄ quāuis omnia promissa sor
titi sunt: & latro & alij sancti: ne sine nobis consummerentur: vt
dicitur in epistola ad hebreos. sunt tamen in regno celorum
& in paradiso. GREGO. nisenus. Dicit̄ oportet discu
tere quomodo latro censeatur dignus paradiso cuj sanctis
flammea framea prohibeat introitum. Sed attende q̄ scr
mo dominus eas versatilē dicit vt indignis quidem obuiet:
dignis vero liberum ad vitas patefaciat aditū. GRE. ex-
mo. Uel illa rumphea flāmea versatilis dicitur: pro eo q̄
sciisset quandoq; venire tempus vt etiā remoueri debuiss:
quando scilicet veniret qui sue incarnationis mysterio pa
radisi nobis iter aperiret. AMBRO. Sed & illud soluen
dum est. ga aly scilicet matthеus & marcus duos comitan
tes inducunt latrones: iste vnum conuitantē: vnum regnā
tem: fortasse & iste primus cōuitiatus est: si repete cōuersus e.
Potuit etiam de vno pluraliter dici: sicut est illud: In capp
nis pellibus ābulabāt: Sec.. sunt: cū solus belias melotidē
habuisse: Isaias sectus esse doceatur. Mystice autem duo
latrones populos peccatores significant per baptismū cru
cifigendos esse cum christo: quorum dissensio diuersitatem
pariter credentium significat. BEDA. Quicunq; enim
baptiçati sumus in christo iesu: in morte ipsius baptiçati su-
mus: per baptismum autem cum peccatores essemus abdi
mur: sed aly dum deum in carne passum laudant coronan
tur: aly dum aut fidem aut opera baptismi habere renuue
runt: dono quod accepere priuantur.

¶ Erat aūt fere hora sexta: & tenebre facte sunt in
uniuersa terra vsq; in horā nonā. Et obscurat̄ ē

sol: & velū templi scissum ē medium: Et clamās voce
magna iesus ait. Pater: in manꝰ tuas commen
do spiritum meū. Et hec dicens expirauit.

CYRIL. Postq̄ cruci tradiderunt dominū omniū: mun
di machina lugebat propium dominum: & obtenebrata est
lux in meridie sm amos. vnde dr. Erat aūt fere hora sexta:
& tenebre facte sunt in vniuersa terra vsq; in horas nonam.
Quod erat manifestum iudicium q̄ forent passuri caligines
crucifigentium anime. AVGV. de con. euangelista-
rum. Hoc autem quod de tenebris dictum est: etiā aly duo
matthеus & marcus contestantur: Addit aūt & lucas: Unde
facte sunt tenebre: cum subdit: Et obscuratus est sol. AV
GV. tertio de ciuitate dei. Quas solis obscurationem non
canonico cursu siderum accidisse satis ostendit: q̄ tunc
erat pascha iudeorū: quod plena luna solenniter agitur. Re
gularis aūt solis defectio: nō nisi fine lune cōtingit. DIO
NY. ad polycarpum. Apud heliopolim enim tunc presentes
inopinabiliter soli lunam incidentē videbamus. nō. n. erat
conueniens tēpus: & rursus ipsas a nona hora vsq; ad vespe
ram ad solis diametrum supernaturaliter restitutas. Eccli-
psim etiam illam ex oriente vidimus inchoatam & vsq; ad
solarem terminum venientem: postea regredientem rur-
sus ex eodem nō defectū & repurgationem: sed econtrario
sm diametrum factam. talia sunt eius temporis superna
turalia: & soli christo qui est omniū causa possibilia. GRE
GVS. Hoc igitur prodigium factum est: vt pateret q̄ qui
mortem susceperat: gubernator esset totius creature. AM
BRO. Sol etiam occidit sacrilegis. vt funesti spectaculū
sceleris obumbraret: tenebre effuse sunt oculis perfidorū
vt fidei lumen resurgeret. BEDA. Uolens autem lucas
miraculum miraculo adiungere subiungit: Et velum tem-
pli scissum est medium. Hoc expirante domino factum est:
sicut matthеus & marcus cōtestantur: sed lucas preoccupā-
do narrauit. THEO. Per hoc autem dominus ostende-
bat q̄ nō erunt vlterius sancta sanctorum inaccessibilia: sed
tradita in manus romanorum inquinarentur & eorum aditus
pateret. AMBRO. Uelum etiā scinditur: quo duo po-
pulorum diuisio synagoge prophanatio declaratur. Scin-
ditur velum vetus: vt ecclesia noua fidei sue vela suspēdat.
Synagoge velamen suspenditur: vt religionis interna my
steria reuelata: mentis cernamus intuitu. THEO. Per
hoc etiam ostēditur q̄ velū quod sequestrabat nos a sacris
que sunt in celo disrumpitur: ideſt dei inimicitia & peccatū.
AMBRO. Deinde ēt vbi assumpte mortalitatis impletū
est omne mysterium & immortalitatis sola remansit. vnde
sequitur: Et clamans voce magna ait iesus: Pater: in manꝰ
tuas commendo spiritū meum. BEDA. Patrem inuocā
do filium dei se esse declarat: spiritum vero commendādo:
non defectum sue virtutis: sed confidentiam eiusdem cum
patre ptātis insinuat. AMBRO. Caro mozitur vt resur-
gat spiritus. Patri commendatur: vt celestia quoq; ab ini-
quitatis vinculo soluerentur: & pax fieret in celo: quam ter
rena sequerentur. CYRIL. Hec aūt vox edocet q̄ ani-
me sanctorum non deinceps i.. inferno clauduntur vt pri-
us sed apud deum sunt: huius rei facto christo principio.
ATHANA. Commendat enim patri p se vniuersos mor
tales in se viuificatos: nam sumus membra eius: sm illud
apostoli ad galathas: Oēs vnum estis in christo. GREGO.
nisenus: Decet autem querere qualiter in eodem tempore
dominus tripartitur seipsum in viscera terre: vt dixerat pha
riseis: In paradisum dei: vt dixit latroni: in manus paternas
vt nunc dicitur. Sed recte considerātibus hoc nec questio
ne dignum videtur: nam qui vbiq; est per diuinam poten-
tiam quolibet loco adest. AMBRO. Commendatur
ergo patri spiritus: sed cum sit in superioribus: illuminat
& infernа: vt vniuersa redimantur: & enim christus omnia
& in christo omnia. GREGO. inferiora. Alia solutio est q̄
tempore passionis neutram partem humanitatis semel
vnita diuinitas dimisit: sed animam de corpore sponte
disiunxit: se tamen in vtroq; permanentes ostendit. nam
per corpus in quo mortem susceperat: confutauit mortis po
tentias: per animam vero latroni parauit introitum para
disi. Dicit autem Isaias de superna hierusalem: que a pa
radiso non est alia: Super manus meas depinxi menia
tua. vnde palas est q̄ existēs in paradiso manus patris in
habitabat. DAMA. Uel expressius loquēdo ī sepulchro
erat sm corpus: in inferno sm animam: sed sicut deꝰ in
paradiso cū latrone: & in throno erat cū pre & spiritu sancto.

THEO. Clamās vero alta voce expirat: ga ierat ei pote
stas ponēdi aias suas: & eā resumēdi. vñ segtur: Et hoc dicēs
expirauit. AMBRO. q. d. Tradidit spiritū q̄ nō inuitus
amisit. qō. n. emittit: voluntariū est. qō amittit necessariuꝫ.

¶ Videns aūt centurio quod factum fuerat: glo
rificauit deum dicēs: Uere hic homo iustus erat.
Et omnis turba eorum qui simul aderāt ad spectā
culum istud: & videbāt que fiebant: percutientes pe
ctora sua reuertebantur. Stabant autem omnes
noti eius a longe: & mulieres que secute eū erant
a galilea hec videntes.

AVGV. quarto de trinitate. Cum post illam vocem cō
tinuo tradidit spiritū: hoc maxime q̄ aderāt sunt mirati. lō
ga. n. morte cruciabātur ligno suspensi. vnde dicit: Uidens
aut centurio q̄ factū fuerat: glorificauit deū dicens: Uere
hic homo iustus erat. AVGV. de consen. euāgeli. Nō est
aūt cōtrarium q̄ matthеus viso terremotu: dicit admiratū
centuriones: cū lucas dicat hoc cū admiratum fuisse q̄ emis
sa illa voce expirasset: ostendens quam potestatem habuit
quando morereturꝰ. In eo autem quod matthеus dixit: non
solum viso terremotu: sed addidit & his que fiebant integra
locū fuisse demonstrauit luce: vt diceret ipsum domini mor
tem fuisse miratum. Or autem lucas etiam ipse dixit: Uidēs
autē centurio quod factum erat: in eo genere iclusit omnia
que facta erant: in illa hora mirabiliter tanquam vnus mirabi
le factū cōmemorans: cuius quasi membra & partes erant or
nia illa miracula. Quod autem alius dixit centurionem
dixisse. Uere filius dei erat iste: Lucas autem ait q̄ iustus
erat: putari pōt diuersum: si vel vtrūq; dictū a centurione
debemus intelligere: & aliud illū: & aliud istum cōmemoras
se: vel fortasse lucā exprimere voluisse sententiam centurio
nis: quomodo dixerit iesus filiū dei forte. n. nō eum vnige
nitum equalem patri centurio intellexerat: Sed ideo filiū
dei dixerat: quia iustū crediderat sicut multi iusti dicti sunt
filij dei. Jā vero quia matthеus addidit eos qui cū centurio
ne erant: lucas vero hoc tacuit non est contrarium: cū alius
dicit quod alius tacet: & matthеus dixit. Timuerūt valde.
lucas autem non dixit. Timuit. sed glorificauit deum: quis
non intelligat deum timendo glorificasse? THEOPHI.
Nūc autē videtur effectum sortiri quod dominus dixerat.
Cū exaltatus fuero: omnia ad me trahā. Exaltatus nāq;
in cruce attraxit latronem & centurionē: sed & quosdā iudeo
rus de quibus sequitur. Et omnis turba eorum qui simul ade
rant ad spectaculum istud: & videbant que fiebant percutiē
tes pectora sua reuertebantur. BEDA. Quod percutie
bāt pectora: quia penitentie & luctus indicium est [illegible] st du
pliciter intelligi. siue enim eū cuius vitā dilexerunt iniuste
occisum dolebant: siue cuius mortem se impetrasse memine
rant: būc in morte amplius glorificatū tremebāt. Notāduꝫ
autē q̄ gentiles deū timentes: aperte cōfessionis voce glo
rificant: iudei percutientes solum pectora: silentes domum

redeunt. AMBRO. O durioza saris pectora iudeoꝝ. Iudex arguit:credit minister:proditor scelus suum morte condemnat:elemēta fugiunt:terra concutitur:monumenta reserātur:iudeozum tamē īmobilis duritia manet ozbe cōfuso. BEDA. Unde merito p centurionē fides ecclesie designatur:que dei filiuꝫ tacente synagoga confirmat. Impletur aūt quod dominus patri conqueritur dicens. Elongasti a me amicum ꝛ proximum:ꝛ notos meos a miseria. vnde sequitur. Stabant autē omnes noti eius a longe. THEO. Sed feminarū genus olim maledictum:manet ꝛ videt hec omnia Sequitur enim: Et mulieres que secute erant eum a galilea hec videntes. Et sic prime refocillanē iustificationes ut benedictione a passione profluēte fiē ꝛ resurrectiōe.

¶ Et ecce vir nomine ioseph qui erat decurio vir bonus ꝛ iustus:hic non consenserat cōsilio ꝛ actibus eoruꝫ:ab arimathia ciuitate iudee: qui expectabat ꝛ ipse regnum dei. Hic accessit ad pilatuꝫ ꝛ petijt corpus iesu. ꝛ ꝓpositoꝫ inuoluit i syndone: ꝛ posuit eum in monumēto excīso in quo nōduꝫ quisq̄ positus fuerat. Et dies erat pasceues ꝛ sabbatum illucescebat. Subsecute autem mulieres que cū eo venerant de galilea viderūt monumentum: ꝛ quemadmoduꝫ positum erat corp⁹ eius: ꝛ reuertentes parauerūt aromata ꝛ vnguēta ꝛ sabbato quidem siluerunt ſm mandatum.

GRECVS. Fuerat q̄q̄ ioseph occultus christi discipulus deniq̄ vinculuꝫ timoris rumpens feruentior factus dominicū corpus turpiter pendens a ligno deposuit: cōparans preciosaꝫ margaritā verboꝝ modestia. vñ dr. Et ecce vir nomine ioseph qui erat decurio. BEDA. Decurio vocatur q̄ sit de ordine curie ꝛ officia curie administret:q etiā curialis a procurando manera ciuilia solet appellari. Magne ergo ioseph dignitatis apud seculum sed maioris apud deum meriti fuisse laudatur. vñ segtur: Uir bonus ꝛ iustus hic non consen.cōsi.ꝛ acti.eoꝝ:ab arimathia ciuitate iudee. Arimathia ipsa est ramatha ciuitas helcane ꝛ samuelis.

AVGV. de con.eua. Dicit autem ioānes q̄ erat discipulus iesu. vnde ꝛ hic subditur: Qui expecta. ꝛ ipse regnū dei. Merito autem monet:Cur ille qui propter timorem occultus erat discipulus:ausus sit petere corp⁹ eius:quod nullus eoruꝫ qui eū palā sequebātur auderet. Segtur enim: Hic accessit ad pilatū:ꝛ petyt corpus iesu. Sed intelligendū est istum fiducia dignitatis hoc fecisse qua preditus poterat familiariter intrare ad platum. In extremo autē illo officio funeri exhibendo minus videtur curasse de iudeis:cuius soleret i dño audiendo eoꝝ inimicitias deuitare. BEDA. Sic igitur per iusticiam meritoꝝ sepeliendo corpori dominico dignus fuit per nobilitatem potētie secularis illud impetrare. vnde sequitur: Et depositū inuoluit in syndone. Ex simplici sepultura domini ambitio diuitum condemnatur:q nec i tumulis qdē possint carere diuitys. ATHA. Enormiter etiam agunt qui condiunt corpora mortuorum ꝛ ea non sepeliunt etiaꝫ si sancta sint:quid enim sanctius aut maius domini corpore:quod tamen in monumento positū est:donec die tertia resurrexit. Sequitur.n. Et posuit eum in monumēto excīso. BEDA. Scilicet de petra nesi ex multis lapidibus edificatum esset:post resurrectionez suffo[illegible]nuli fundamētis ablatus furto diceretur. In nouo etiā ponit monumēto. Nā segtur: In quo nondū quisq̄ positus fuerat:ne post resurrectionez ceteris corporibus remanentibus:surrexisse alius suspicaretur: quia vero sexta die hō factus est:recte dūs sexta die crucifixus humane redemptionis impleuit arcanū. vnde sequit: Et erat dies parasceues:q̄ ꝓparatio interpretatur:quo noie sextam feriam appellabāt:q̄ ea die q̄ i sabbatū fozēt necessaria ꝓparabāt: qꝛ vo septimo die requieuit ꝏditoꝛ ab ope suo: Sabbato dūs i sepulchꝛo requieuit. vñ segtur. Et sabba. illucescebat. Supra aūt legim⁹:qꝛ stabāt oēs noti ei⁹ a lōge: ꝛ mulieres que secute erāt eū. bis ḡ notis iesu post depositū ei⁹ cadauer ad sua remeātib⁹:sole mulieres q̄ arti⁹ amabāt funus subsecute:quo p[illegible]erēt ispicere cupiebant. Segtur eni: Subsecute aūt mulieres q̄ cū ipso venerāt de galilea viderūt monumētū:ꝛ queadmoduꝫ posi.erat coꝝ.ei⁹. vt.s. tpe cōgruo munus possent sue devotionis offerre. THEO. Neq̄ tū fidē debitam adhuc habebāt:ſz quasi puro doi aromata ꝛ vnguenta parabāt moze iudeoꝝ q tam exhibebāt defunctis. vñ segtur. Et reuer. parauē. aroma. ꝛ vnguēta. BEDA. Septo eni dño q̄diu licebat opari. i. vsq̄ ad solis occasū vnguētis preparandis erāt occupate. Mādatū aūt erat: vt sabbati silentiū. i. ges a vespera vsq̄ ad vesperā fuarē. Segē. n. Et sabbato qdē siluerūt ſm mandatū. AMBRO. Mystice aūt iustus xpi corpus sepelit. Talis ē. n. xpi sepultura q̄ fraudē iniquitatēq̄ nō habeat. Merito aūt matthe⁹ hūc diuitē dixit. siscipiēdo. n. diuitē nescīuit fidei paupertatē. insi⁹ corpus christi operit syndone. vesti ꝛ tu dñi corpus gloria tua: v[illegible]ipse sis iust⁹:ꝛ si mortuū credis:operi tamen diuitatis plenitudine sue:ſz ꝛ vestitur eccl'a inocētie grā. BEDA. Ille etiā in syndone mūda inuoluit iesū qui pura mēte eum susceperit. AMBRO. Nec ociose ali⁹ euāgelista monumētū nouū dixit: ali⁹ monumētum ioseph. ꝛ eniꝫ tumulus diparaē qui sub lege sunt mortis, victoꝝ mortis tumulū sinuꝫ non habet. Que eni cōicatio tumulo ꝛ deo: solus eni tumulo includit: qꝛ moꝛs xpi ꝛ si sit cōis ſm nām: spālis ē ſm virtutē. Bene aūt xps in monumento conditur iusti: vt iustitie habitatione requiescat. monumentū eni hoc in duritie gentilis petra iustus excidit penetrali verbi vt pretēderet in natiōib⁹ virtus xpi: cui pulcherrime amotus est lapis. Quicūq̄ in se bene humanū suscepit xpm: diligēter custodiat ne eum pdat: ne ve perfidie sit ingressus. BEDA. Qꝛ autem dūs sexta die crucifigit: septima in sepulchꝛo quieuit: significat q̄ in sexta mundi etate nos pro domino pati: ꝛ velut mundo crucifigi necesse est. in septima vo ideſt post mortē corpora gdē i tumulis: aīe vero cū dño requiescūt: vsq̄ hue ꝛ mulieres sancte. i. aīe humiles dilectiōe feruētes passioni xpi diligēter obsequūt. ꝛ si forte valeant imitari: sedula curiositate quo ordine sit eadē passio cōpleta ppendūt: qua lecta: audita: recordata: mox ad parāda se opera virtutū quibus xps delectet cōuertunt: vt futura presentis vite parasceue ꝛ requie beata: tēpoze resurrectiōis occurrere christo valeāt cū aromatib⁹ spiritaliū actionū. CAPI. .XXIII.

Ma autē sabbati valde diluculo venerunt ad monumentum portātes q̄ parauerant aromata: ꝛ inuenerūt lapidem reuolutum a monumēto: ꝛ ingresse nō inuenerūt corpus domini iesu. Et factum est dum mente cōsternate essent de isto: ecce duo viri steterūt secus illas in veste fulgenti. Cum timerent autē ꝛ declinarēt vultum in terram dixerunt ad illas. Quid queritis: viuentem cum mortuis: Non est hic: sed surrexit. Recordamini qualiter locutus ē vobis cum adhuc i galilea esset dicens: Quia oportet filiū hois tradi in manus hominum peccatoꝝ.

ꝛ crucifigi: ꝛ die tertia resurgere. Et recordate sūt verboꝝ ei⁹: ꝛ regresse a monumēto nūciauerūt hec omnia illis vndecī: ꝛ ceteris omnib⁹. Erat autem maria magdalene ꝛ ioana: ꝛ maria iacobi: ꝛ cetere que cum eis erāt que dicebāt ad apostolos hec. Et visa sunt āte illos sicut deliramentum verba ista: ꝛ non crediderunt illis. Petrus aūt surgens cucurrit ad monumentum: ꝛ procūbens vidit linteamina sola posita: ꝛ abijt secū mirans quod factum fuerat

BEDA. Religiose mulieres nō solū in die parasceue ſz etiā sabbato transacto. i. sole occidente: mox vt operandi licentia remeauit emerunt aromata: vt venientes vngerēt corp⁹ iesu sic marc⁹ testat: ꝓoccupante tū iā noctis articulo monumentū adire non valuerunt: Et ideo dicit: Una aūt sabbati valde diluculo venerunt ad monumentū portātes que parauerant aromata. Una sabbati siue prima sabbati prima ē a sabbato quā diez dominicā pp dñi resurrectionē mos christian⁹ appellat. Qꝛ autē valde diluculo mulieres venere ad monumētū: magn⁹ q̄rēdi ꝛ inueniēdi dūm feruor charitatis ostendit. AMBRO. Sz magna ozat hoc loco plerisq̄ dubitatio: sigdē hic valde diluculo: Matthe⁹ vespere sabbati mulieres ad monumētū veisse dixit. ſz euāgelistas de diuersis putes dixisse tempozib⁹: vt primas alias mulieruꝫ ꝛ alias conjecias visiones. Qꝛ autem scriptum est Uespere āt sabbati que luceſcit i ꝓma sabbati resurrexisse dñz sic temperanduꝫ est: vt neq̄ mane dominica que est prima post sabbatū: neq̄ sabbato resurrectio facta credatur: nam quomodo triduuꝫ cōpletur: Non ergo vesperascente die: ſz vespere noctis resurrexit. Dēiq̄ grec⁹ Sero dixit. Sero aūt ꝛ bozā significat i occasu diei ꝛ rei cuiuslibet tarditatē: quomodo ſi dicas: Sero mihi suggestuꝫ est. Est ergo ꝛ sero tēs noctis ꝓfundū: vñ ꝛ mulieres ad mōumentū accedēdi bñt facultatez custodib⁹ gesctib⁹. Et vt scias nocte factuꝫ mulieres alie sciunt: alie nesciunt. sciunt que obseruant notibus ꝛ diebus: nesciūt que recesserunt. Nescit yna maria magdalene ſm ioannem: nam eadem ꝛ ante scire ꝛ postea nescire nō potuit. ergo ſi plures marie: plures etiā foztasse Marie magdalene: cū illud nomē persone ſit: hoc sumaſ a loco. AVGV de consen. euangelista. Uel Matthe⁹ a ꝓma parte noctis qō ē vespere: ipsā voluit nocte significare cui⁹ noctis fine venerunt ad monumētū. ꝛ hoc ea de causa: quia iam a vespere parauerant: ꝛ licebat afferre aromata trāsacto sabbato. EVSE. Jacebat aūt oꝛganū verbi extinctū: magn⁹ vero lapis claudebat sepulchꝛiū: quasi moꝛs eū duxisset captiuum: sed nondum lapso triduo. vita se promit iterum post sufficientez moꝛtis coniunctionem. vnde sequitur. Et inuenerunt lapidem reuolutū a monumento. THEOPHI. Nam Angelus reuoluerat eū: vt testatur Matthe⁹. CHRY. Amotus est autē lapis post resurrectionem ꝓpter mulieres: Ne credant resurrexisse dominum videntes monumentum vacuuꝫ cozpoze. vnde sequitur: Et ingresse non inuenerunt coꝛ. do. iesus. CYRIL. Cum igitur non inuenissent corpus christi quod resurrexerat: ducebantur diuersis cogitationibus ꝛ propter amorem christi ꝛ adhibitam sollicitudinem meruerunt visionē angelicam. Sequitur enim: Et fac. est dum mente consternate essent de isto: ecce duo viri steterunt iuxta illas in veste fulgenti. EVSE. Jocunditatis ꝛ gaudy indicia salutifere resurrectionis ꝛ fulgentes amict⁹ prestātes. Moyses enim plagas egiptys preparans in flamma ignis angelum perspexit: sed non tales visi sunt mulieribus in sepulchꝛo: sed mites ꝛ hilares: quales decebat cōspici i regno ꝛ gaudio dñi. Et sicut i passione eclipsatus ē sol: moꝛtis ꝛ angustie signa promens crucifigentibus filiū dei: ita angeli vite ac resurrectionis precones habitum salutiferi festi candidati designabant.. AMBRO. Sed quomodo marcus vnum iuuenem in albis sedentē: matthe⁹ vnum: Joānes ꝛ lucas duos angelos in albis sedentes visos esse memorauerunt: AVGV. de consen. euangelista. Possumus intelligere vnum angelū visū a mulieribus: ꝛ ſm Marcū ꝛ ſm Matthe⁹: vt eas ingressas in monumentū accipiamus. ſ. i auquod spaciū: qō erat aliqua materia cōmunitū ante illuꝫ sarci sepulchꝛi locū atqz ibi vidisse angelū sedētē a dextris qō dicit Marcus. deinde intus ab eis dū inspicerent locuꝫ in qua iacebat corpus dñi visos duos alios angelos stantes sicut dixit lucas locutos ad earūdē exhortādū animū ꝛ edificandam fidē. vnde sequitur: Cū time. au. ꝛ declina. vul. inter. BEDA. Sancte mulieres astantibus sibi angelis nō in terram cecidisse: sed vultū dicunt in terrā declinasse nec quēpiā sāctoruꝫ legimus tpe dominice resurrectiōis vel ipsi dño vel angelis sibi visis terre pstratū adorasse. vñ mos obtinuit ecclesiasticus vt vel in memoziā dñice vel in nře spez resurrectiōis oibus dñicis diebus ꝛ toto qnquagesimo tēpoze nō flexis genibus: sed declinatis in terrā vultib⁹ oze mus. Nō erat aūt in monumento: q locus est moꝛtuoꝝ: q̄rēdus ille qui ad vitā resurrexit a moꝛtuis. Et iō subdit: Dixerūt ad illas. s. angeli ad mulieres. Quid queritis vinē. cū moꝛ. nō ē hic: sed surrexit: Die aūt tertia sicut ipse inter discipulos tā viros q̄z feminas predixit resurrectiōis sue triū p̄ celebrauit: vñ sequit: Recoꝛ. q̄li. locu. ē vo. cū adhuc i galilea esset dicens: Quia opoꝛ. filiū homi. tra. in manus homi. pecca. ꝛ cruci. ꝛ tertia die resurgere. Die nāq̄z parasceue hoꝛa. ix. spiritū tradēs: vespere sepultus. mane prima sabbati resurrexit. ATHA. Poterat siquidē statim suscitare corpus a moꝛte. Sed dixisset alicuis eum nequaquam fuisse vel non plene moꝛtem ei inhesisse ꝛ foztasse ſi resurrectio domini fuisset dilata: latuisset incoꝛruptionis bonoꝝ. Ut igitur corpus ostenderet moꝛtuum vnius interpellationem dicit passus est: ꝛ tertia die corpus suum incoꝛruptum demōstrauit. BEDA. Uno etiam die in sepulchꝛo ꝛ duabus noctibus iacuit: quia lucem sue ſimple moꝛtis: tenebris duple nostre moꝛtis adiunxit. CYRIL. Instructe autem mulieres angeloruꝫ affatibus accelerantes rettulerūt discipulis. vnde sequitur: Et recordate sunt verboꝝ eius. Et regresse a monumento: nunciauerunt hec omnia illis vndecim ꝛ ceteris omnibus. Nanq̄z femina que quondam moꝛtis fuit ministra venerandum resurrectionis mysteriuꝫ ꝓma percepit ꝛ nunciat. Adeptum est igitur femineum genus ꝛ ignominie absolutionem ꝛ maledictionis repudium. AMBRO. Mulieribus autem docere in ecclesia non permittitur: sed domi viros suos interrogant. Ad eos ergo femina mittitur qui domestici sunt. Que autem fuerint he mulieres ostendit subdens: Erat autem maria magdalene. BEDA. Ipsa est soꝛoꝛ lazari. Et ioanna vꝛoꝛ cuse procuratoris herodis. Et maria iacobi. i. mater iacobi minoꝛis ꝛ ioseph. Et cōmuniter ō alys subdit: Et cetere q̄ cū eis erāt: q̄ dicebāt ad apostolos hec. Ut.n. ꝓpetui reatus apud viros mulier obꝓbꝛiū non sustineret: que culpā viro transfuderat: transfudit ꝛ gram. THEO. Est aūt naturaliter incredibile moꝛtalibus resurrectionis miraculum. vnde sequit. Et visa sunt anteillos sicut deliramentum verba ista ꝛ non credebāt illis. BEDA. Quod non tam illoꝝ [illegible]nitas q̄z nostra vt ita dicam futura firmitas fuit. Ipsa nāq̄z resurrectio illis dubitantibus per multa argumēta monstrata ē que dū nos legentes agnoscimus: de eoꝝ dubitatione solidamur. THEO. Petr⁹ aūt hoc audiēs tollit moꝛas ꝛ

Universidad de Deusto
Biblioteca

dit admonumētū:quia nec ignis nouit mozas ingestus materie:vnde sequitur. Petrus aūt surgens cucurrit ad monumentum. EVSE.Solus enim ipse credit feminis dicentibus se angelos vidisse:t cum esset eximy affectꝰ precereris sedulum se p̄mebat:passim circūspiciens dñm.vnde segt: Et p̄ocūbés vidit sola linteamina posita. THEOPHI. Cū aūt ad monumentum fuisset hoc primo cōsecutus ē: vt miraretur que prius ab ipso vel ab alijs deridebātur.vñ sequitur:Et abyt secū mirās qđ factū fuerat.i.apud se mirās rei euentum:qualiter sola linteamina derelicta fuere corpe mirrha peruncto:vel quantaz opportunitatē habuisset i.. vt ꝑ semotim inuoluta dimittens circūstantibus militibus corpus auferret. AVGV.de concor.euangelista.Intelligitur aūt hoc lucas recapitulando posuisse de petro.tunc.n. cucurrit petrus ad monumentum quando t ioannes:cum tantummodo a mulieribus ꝑcipue a maria magdalene nūciatum eis fuerat de corpore ablato.postea aute.. facta sūt hec de visione angelorum. Jō aūt lucas petrū solum commemorauit:quia illi primitus maria nunciauerat. Jtez pōt mouere qꝫ petrum non intrantem: sed procumbentem dicē lucas sola linteamina vidisse t discessisse mirantem:cum ioannes dicat ita se linteamina vidisse posita:t seipsum post petrum intrasse.Sed intelligendum est petrum primo procumbentem vidisse: quod lucas commemorat:ioannes tacet.post autem ingressus est antequam ioannes intraret.

BEDA.Juxta intellectum vero myi..cū per hoc qꝫ mulieres valde diluculo veniunt ad monumentum: datur nobis exemplum discussis vitiozum tenebzis ad domini corpus accedere.nam t sepulchrum illud figuraz dominici bebat altaris:in quo corporis chri..i mysteria non in serico: nō in panno tincto:sed instar syndonis quo eū ioseph inuoluit in linthEo puro debent consecrari: vt sicut ipse veram terrene nature substantiam ꝓ nobis morti obtulit:ita t nos in commemoration.. ipsius purum de terregermine cādidumqz t multimodo quasi mortificationis ge.. re castigatum altari linum imponamus.Aromata autē.. que mulieres deferunt significant odozem virtutum t oratiōnum suauitatem quibus altari appzopinquare debemus. Reuolutio autem lapidis insinuat reserationem sacramentozum que tegebantur velamine littere legis que in lapide scripta est:cuius ablato tegmine corpus dñi mortuum nō inuenit sed viuum euangelizatur:quia t si cognouimus ſm carnem christum:sed iā nunc non nouimus: quomodo aūt posito in sepulchzo corpore domini angeli astitisse leguntur:ita etiaz tempore consecratiōis mysteꝝ corporis christi assistere sūt credendi. Nos ergo exemplo deuotarum rerū quotiēs mysterys celestibus appro.. inc.. amus propter angelicam ꝑsentiam seu ꝓpter reuerentiam sacre oblationis cum omni humilitate vultum declinemus in terram:nos cinerem t terram esse recolentes.

¶ Et ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellum quod erat in spatio stadiorū sexaginta ab hierusalem nomine emaus. t ipsi loquebantur ad inicem de his omnibus que acciderant. Et factuz ē dum fabularentur: t secū quererent: t ipe iesus appropinquans ibat cum illis. Oculi autem eorum tenebantur ne eum agnoscerent: t ait ad illos: Qui sunt hi sermones quos conferris ad inicem ambulantes: t estis tristes? Et respōdēs vnus cui nomen cleophas dixit ei: Tu solus peregrinus es in hierusalē: t non cognouisti que facta sunt in illa bis diebus? Quibus ille dixit.

Que? Et dixerunt de iesu nazareno qꝫ fuit vir ꝓpheta:potens in opere t sermone:coram deo t omni populo. Et quomodo eum tradiderunt sūmi sacerdotes t p.. incipes nostri in damnationē mortis t crucifixerunt eum. Nos autez sperabamus:quia ipse esset redempturus israel. Et nunc super.. omnia tertia dies est hodie qꝫ hec facta sunt. Sed t mulieres quedam ex nostris terruerunt nos:que ante lucem fuerunt ad monumentum: t non inuento corpore eius venerunt dicēs se etiam visionem angelorum vidisse:qui dicunt eū viuere. Et abierunt quidā ex nostris ad monumētū t ita inuenerunt sicut mulieres dixerūt:ipsū vero non inuenerunt.

GLO.post manifestationē resurrectionis christi ꝑ angelos mulieribus factā:manifestatur vlterius eadem resurrectio per ipsius christi apparitionē discipulis. vnde dicitur: Et ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellum. THEO. Quidam alterum horum duorum lucam inquiunt esse: t o.. suum nomē occultasse. AMBRO. Uel duoꝝ discipulis seorsū dominus iaz se vespere demōstrat.s.ammaum:t cleophe. AVGVSTI. de consen.euange. Castellum autem illud nō absurde accipimus etiā villam ſm marcuz potuisse appellari. Deinde castellum describit dicens: Qđ erat in spacio stadiozū sexaginta ab hierusalē noīe emaus.

BEDA. Ipsa est nicopolis ciuitas insignis palestine:que post expugnatiōem iudee sub marco aurelio antonio principe restaurata cum statu mutauit t nomen. Stadium aūt quod greci auctoze vt dicunt hercule viarum spacia mensurat octaua ē pars miliary. Et iō sexaginta stadia septem milia passuum t quinquaginta. ignificat:qđ spaciū itineris eis qui de morte t sepultura domini certi gradiebantur de resurrectione domini duby:nam resurrectionē que post septimam sabbati facta ē octauo numero contineri nullus ambigit. Discipuli ergo qꝫ de domino loquentes incedūt: sextū miliariū cepti itineris compleuerant:quia illum sine querela viuentem vsqz ad mortē quam in sexta sabbati subiit peruenisse dolebant. Compleuerant t septimum quia hunc in sepulchzo nō dubitabant quieuisse. Sed de octauo diei dium tū peregerant:quia gloriā iam celebrare resurrectionis non credebant perfecte. THEOPHILVS. Predicti autem discipuli loquebantur de his ad inuicē que acciderant:non quasi credentes sed sicut stupentes i rebus extraneis. vnde sequitur: Et ipsi loquebantur ad inuicem de his omnibus que acciderant. BEDA. Loquētes aūt de se domin⁹ appzopinquans comitatur. vt t fides resurrectionis mentibus eorum incendat: t quod se facturum promiserat impleat:scilicet vt vbi sunt duo vel tres in nomine meo congregati ibi sum in medio eoꝝ. vñ sequit: Et factum est dum fabularent:.. t secū que.. rent: t ipse iesus appzinquans ibat cum illis. THEO. Obtento enī iam spiritali corpore non obstat loci distantia quin adesset quibus volebat: nec vlterius naturalibus legibus corpus suum regebat: sed spiritaliter t supra naturam: vnde vt marcus dicit:sub alia forma eis videbatur.in qua non concedebat eis:eius cognitio. Sequitur enim: Oculi autem eorum tenebantur:ne illum agnoscerēt.vt scilicet totā suā dubiā itētionē reuelēt t vulnus detegentes recipiant medecinā: t vt cognoscerēt qꝫ quāuis corpus ipsum qđ passum fuerat resurrexerit non tñ amplius tale erat vt esset omnibus visibile:ſz tñ ab his a quibus vellet videri: t vt non dubitent quare de cetero

non conuersatur inter plebem:quia .s. post resurrectionez conuersatio eius non esset digna hominibus;sed diuina magis:quod etiaz est forma resurrectionis future in qua sicut angeli conuer.. bimur t filij dei. GREGO.in hom.Conuenienter etiam eis speciem quam recognoscerent non ostēdit:hoc agens foris in oculis corporis:quod apud ipsos agebatur intus in oculis cordis. ipsi nanqꝫ apud seipsos intus t amabant t dubitabant. De se ergo loquentibus presentiā exhibuit.sed de se dubitantibus cognitionis sue.. eciez absondit:verba quidem eis contulit. Nam sequitur:Et ait ad illos.Qui sunt hi sermones quos confertis ad inuicem ambulantes t estis tristes? GRECVS. Conferebāt quidem inter se quasi non amplius expectantes christum viuentē: sed dolorosi quasi peremptō saluatore. vnde sequitur: Et respōdens vnus cui nomē cleophas:dixit ei:Tu solus peregrinus es in hierusalē:t non cognouisti que facta sunt in illa bis diebus? THEO.q.d.Tu solꝰ peregrinus: t extra confinia hierusalez habitans:t expers es eorum que in medio eius contigerunt vt hec ignoras? BEDA Uel hoc dicit quia peregrinum putabant eum:cuius vultum nō agnoscebant.sed reuera peregrinus erat eis:a quorū natiue fragilitate percepta iam resurrectionis gloria longe distabat:t a quorum fide vtpote resurrectionis eius nescia manebat extraneus. Sed adhuc dominus interrogat:nam sequitur: Quibus ille dixit:Que? Et ponitur eorum responsio cū subditur:Et dixerunt ei:De iesu nazareno qui fuit vir prophe.. ta.prophetam fatentur:filium dei tacent: Uel nondū perfecte credentes:vel folliciti ne inciderēt in manus iudeoꝝ persequentium:quia nesciebant quis esset quod verum credebant celantes:Ad cuius commendationez subditur:potens in opere t sermone. THEO.primo quidē est opus secundo sermo.nullus enim doctrine sermo approbatur:nisi prius is qui docet:se oñdat auctorem:precedit enim opus aspectum.nam nisi mundaueris intellectus speculum per opera:non emicat decor optatus. Adhuc autem subditur: Coram deo t omni populo. Nam primo complacendū est deo:deinde curandum quantum possibile est de innocētia apud homines vt precedēte diuino cultu viuamus sine scādalo plurimorum. GRECVS. Deinde assignatur causa tristicie:traditio t passio christi:cum sequitur:Et quomodo tradiderunt eum summi sacerdotes t principes nostri in damnationem mortis:t crucifixerunt eum. Subditur autem desperantium vox:cum dicitur: Nos autem sperabamus qꝫ ipse esset redempturꝰ israel. Sperabamus inquit: nō speramus:ac si mors domini similis esset mortibus aliorum. THEOPHI. Expectabant enim christum saluatorum t redempturum populum israel ab ingruentibus malis t seruitute romanorum:ipsum quoqz credebant terrenum regem fieri:quem putabant promulgatam in se mortis sententiam cauere potuisse. BEDA. Merito ergo tristes incedebant:quia t seipsos quodāmodo arguebāt qꝫ in illo redemptionem sperauerint:quem iam mortuum videbant:nec resurrecturum credebāt:t maxime dolebant cuz sine causa occisum quem nouerāt innocentem. THEO. Uidentur tamen hi viri non omnino icreduli esse per hoc quod subditur:Et nunc super hec omnia tertia dies est hodie qꝫ hec facta sunt. In quo videtur habere memoriā eius qꝫ eis dominus dixerat se tertia die resurrecturum. GRECVS. Porro relatam a mulieribus resurrectionis famaz commemorat:cum subditur: Sed t mulieres quedā ex nostris terruerūt nos:que ante lucē fuerunt ad monumentū: t non inuēto corpore eius venerunt dicētes se etiam visionem angelorum vidisse:qui dicūt eum viuere. Dicūt qdem hoc quasi non credētes; ꝓpter qđ referūt se territos.i.stupefactos.nō.n.qđ erat eis relatū firmū estimabāt.aut angelicaz illuminationē fuisse:ſz stuporis t turbinis cām inde sumebant. Testimoniuz quoqz petri non certum estimabāt dum diceret:se non vidisse dominum. sed resurrectionem eius conjecere ex eo qꝫ corpus ipsius in sepulchro non iacebat. vnde sequitur: Et abierunt quidam ex nostris ad monumentum: t ita inuenerunt sicut mulieres dixerunt. ipsū vero nō inuenerunt. AVGV. de cōcordātijs euāgelistarū:Cū autē lucas dixerit petrū accurrisse admonumētū: t cleophan dixisse: ipse rettulerit qꝫ quidaz eorum ierant ad monumentum:intelligitur attestari ioanni qꝫ duo ierit ad monumentum:sed petrum primo solum commemorauit:qz illi ꝑmitus maria nunciauerat.

¶ Et ipse dixit ad eos: O stulti t tardi corde ad credendum in omnibus que locuti sūt prophete. Nōne hec oportuit pati christum t ita intrare in gloriam suam? Et incipies a moyse t omnibꝰ prophetis interpretabatur illis in omnibus scripturis que ꝺ ipso erat. Et appropinquauerunt castello quo ibant: t ipse se finxit longius ire. Et coegerunt illum dicentes: Mane nobiscum quoniam aduesperascit: t inclinata est iam dies. Et intrauit cum illis. Et factum est dum recūberet cū eis accepit panem t benedixit ac fregit t porrigebat illis. Et aperti sunt oculi eorū t cognouerūt eum. Et ipse euanuit ex oculis eorum. Et dixerūt ad inuicem. Nonne cor nostrū ardēs erat in nobis dū loqueretur i via: t aperiret nobis scripturas? Et surgentes eadē hora regressi sūt i hierusalem: t inuenerūt congregatos vndecim t eos qui cum illis erant dicentes qꝫ surrexit dominus vere.. apparuit simoni. Et ipsi narrabāt que gesta erant in via: t quomodo cognouerunt eū in fractione panis.

THEOPHI. Quia predicti discipuli ..nia dubietate laborabant:dominꝰ eos redarguit.vnde dicit: Et ipse dixit ad eos: O stulti ꝛc ere enī cadē dixerāt que t astantes cruci: Alios saluos fecit:seipsum nō potest saluū facere. Et tardi corde ad credendū in omnibꝰ que locuti sūt prophete. Contingit enī credere que locuti sūt prophete.pticulariter qđā: t nō vniuersaliter oia:puta si aliquis credat que de cruce christi dicunt a prophetis sicut est illud: Foderunt manus meas t pedes meos.que vero spectant ad resurrectionē nō credāt:sicut ē illud: Nō dabis sanctū tuū videre corruptionem. Decet aūt in omnibꝰ fidē adhibere prophetis tam in glorioſis que ō christo ꝑdixerūt: q̄ in iglorijs:qz ex passiōe malorū est igressus in gloriā. Unde sequitur: Nonne hec oportuit pati christū: t ita intrare in gloriā suā: .s.ſm humanitatē. ISIDORVS. Sz t si oportebat christū pati: tū qui crucifixerunt rei sūt pene: nō enim satagebant pficere quod deꝰ disponebat.vnde t eorū executio fuit impia: dei vero dispensatio prudētissima:qui nequitiam eorū in beneficia generis humani cōuertit: quasi ytēs vipereis carnibꝰ ad antidoti salutiferi cōfectionem. CHRY. Et ideo dominus ostendit consequenter hec omnia non euenisse simpliciter:sed ex dei proposito ante predestīato. vnde sequitur: Et incipiens a moyse t omnibus prophet.. rpre tabatur illis in omnibus scripturis que de ipso erant: quasi diceret: Postq̄ estis tardi:ego ꝓptos vos reddam:mysteria scripturarum vobis exponendo. Nam sacrificium abrae cum isaac dimisso immolatus est aries: hoc prefigurauit. Sed t in alijs scripturis ꝓpheticis sparsim iacent mysteria crucis t resurrectionis xpi. BEDA. Si autem

mor ses ꝛ prophete de christo locuti sūt:ꝛ eum p passionē in gloriā intraturum ꝓ dixerunt:quomodo gloriatur se esse christianū: qui neq; qualiter scripture ad christū ptineant inuestigat:neq; ad gloriā quā cum christo habere cupit:per passionē attingere desiderat. GRECVS. Q2 vō pdixit euangelista: Tenebant oculi eoz ne eū agnoscerēt:dōec sermo dñi mentē eoz moueret ad fidē; cōuenienter opportunū aspectum sui auditui subiungit. vnde sequit: Et appropiquauerūt castello quo ibāt:ꝛ ipse finxit se lōgi⁹ ire.

AVGV. de que. euā. Qō nō ad mēdaciū ptinet. nō enī omne qđ fingim⁹ mendaciū est:sed quando id fingimus qđ nihil significat: tunc mendacium ē. cū autem fictio nostra refertur ad aliquā significationē: non ē mēdaciū ſz aliqua figura veritatis: alioquin omnia que a sapientibus ꝛ sanctis viris vel etiam ab ipso domino figurate dicta sunt mendacia deputabuntur: quia ſm vsitatum intellectum non cōsistit veritas in talib⁹ dictis. Sicut autez dicta ita etiam fingunt facta sine mendacio ad aliquaz rē significandam.

GREGO. in home. Quia ḡ adhuc in eoz cordibus peregrin⁹ erat a fide:ire se lōgi⁹ finxit. Fingere nāq; cōponere dicim⁹. vnde ꝛ cōpositores lutifigulos vocam⁹. Nihil ergo simplex veritas p duplicitatē fecit: sed altē se exhibuit in corpore: qualis apud illos erat in mente. Sz q2 cē extranei a charitate nō poterāt:bi cū quib⁹ charitas gradiebat:euz ad hospitiū q̄si pegrinū vocāt. vnde segt: Et coegerūt illū Ex quo exemplo colligitur quia peregrin⁹ ad hospitium nō solum inuitandi sunt:sed etiam trahēdi. GLO. Nec solū factis eum cogunt: sed etiam verbis inducunt. Sequitur enim: Dicentes: Mane nobiscum: quoniam aduesperascit: ꝛ inclinata est iam dies. ſ. ad occasum. GERGO. i home. Ecce autem cuz per membra sua christus suscipit suscepto/res suos etiam per semetipsum requirit. Sequitur enim. Et intrauit cum illis. Mensam ponunt: cibos afferunt:et deum quem in scripture sacre expositione nō cognouerāt in panis fractione cognoscunt. Sequitur enim: Et factum est dum recumberet cum illis:accepit panez ꝛ benedixit ac fregit:ꝛ porrigebat illis: ꝛ aperti sunt oculi eorum ⁊ cognouerunt eum. CHRY. Quod non de sensibilibus oculis dictum ē:sed de sensu mentali. AVGV. de cō euā. Neq; enim clausis oculis ambulabant:sed inerat aliquid quo nō sinerentur agnoscere quod videbant:quod. ſ. caligo ꝛ aliqs humor efficere solet: non quia dominus non poterat transformare carnem suam: vt alia reuera esset effigies:quam solebant intuert:quandoquidem ꝛ ante passionem transformatus est in monte: vt facies eius clarefceret sicut sol. Sed non ita nunc factum est. non enim incongruenter accipim⁹ hoc impedimentuz in oculis eorum a sathana fuisse ne agnosceretur iesus:sed tm a christo facta ē permissio vsq; ad sacramētū panis: vt veritate corporis eius participata: remoueri intelligatur impedimentum inimici: vt christus possit agnosci. THEO. Sed ꝛ aliud innuit:q̄. ſ. sumētib⁹ sacrum panem aperiuntur oculi vt eum agnoscāt. magnaz enim ꝛ ineffabilem vim habet dñi caro. AVGV. de que. euan. Uel q̄ dominus se ire longius finxit:cum comitaret discipulis exponens sacras scripturas: vtruz ipse esset ignorantibus: significat quia hospitalitatis officio ad suā cognitionem peruenire posse homines intimauit: vt cum longi⁹ ipse ab hominibus abscesserit super omnes celos cum eis transit: qui hec exhibent seruis eius. Tenet ḡ christum ne longi⁹ ab eo eat quisquis catbetizatur vbo i omnib⁹ bonis ei q se catizat cōmunicat. Eteni isti catbetizati erāt vbo cū exponerz eis scripturas. Et quia hospitalitatē sectati sūt eum quē in ipsa expositione scripturaruz nō cognouerūt: i panis fractione cognoscunt. non enim auditores legis iusti sūt apud deū: ſz factores legis iustificabūtur. GREGO. in home. Quisquis ergo audita vult intelligere: festīat ea que iaz intelligere potuit:opere implere. Ecce dominus nō est cognitus dum loqueretur:ꝛ dignatus est cognosci dum pascitur. Sequitur enim: Et ipse euanuit ex oculis eorum.

THEOPHI. Non enim tale corpus habebat: vt diuinus cum eis cōmorari deberet:ꝛ hoc pariter augeret affectū eorum. vnde sequit: Et dixerunt adinuicem: Nōne cor nostrum ardens erat in nobis:dum loqueretur in via ꝛ aperiret nobis scripturas? ORIGE. Per quod inuit⁹ q̄ prolati sermones saluatore accendebant audientium cor ad amorē diuinum. GREGO. in ho. pentheco. Ex audito. n. sermone inardescit animus:corporis frigus recedit:mēs in supno desiderio fit anxia. Audire libet precepta celestia:ꝛ quot mādatis instruitur:quasi tot facibus inflāmatur. THEO. Ardebat ergo cor eoz vel igne verborū domini quibus intendebant tanq̄ veris. Uel quia eo differente scripturas: precellebatur intrinsecus cor eoz:q̄ ille q̄ differebat dominus esset. Adeo ergo letati sunt. vt nullā morā passi: mox reuerti sint in hierusalem. ꝛ hoc est quod sequitur: Et surgētes eadem hora:regressi sunt in hierlm. surrexerunt quidem eadez hora:peruenerūt aūt per plures horas: sicut oportebat sexaginta stadia transeuntes. AVGV. de concor. euan. Jam aūt fama erat q̄ surrexerat iesus a mulieribus facta: ꝛ a simone petro:cui iam apparuerat. Eteniz isti duo hec iam audierūt loquētes illos ad quos in hierusalē venerunt. Sequitur. n. Et inuenerunt cōgregatos vndecim:ꝛ eos qui cuz ipsis erant dicentes q̄ surrexit dominus vere:ꝛ apparuit simoni. BEDA. Omnium enim viroz primo dominus apparuisse videtur petro ex his quos euangeliste quatuor ꝛ paulus apostolus cōmemorauerunt. CHRY. Non enim simul omnibus se manifestabat: vt sereret fidei semina. nā qui primo viderat ꝛ certus erat:alys referebat. Deinde sermo prodiens preparabat animuz auditoris visioni: ꝛ ideo primo digniori ꝛ fideliori omnibus apparuit. Erat. n. opus anime fidelissime. que prius acciperet hunc aspectuz: vt minime turbaretur inopinata visione. Et ideo primo videtur a petro: vt qui primo confessus est eum christū: primo resurrectionem videre mereatur: ꝛ etiam quia eum negauerat: prius ei voluit apparere cōsolans eum ne desperaret. Post petrū vero alys apparuit: quandoq; pauciozibus: quādoq; pluribus: quod duo discipuli confitentur. Sequitur enim Et ipsi narrauerunt que gesta erant in via:ꝛ quomō cognouerunt eū in fractione panis. AVGV. de concor. euā. ge. Quod autem ait marcus annunciauerunt ceteris: nec illis crediderunt: cum lucas dicat: q̄ iam inde loquebantur vere resurrexisse dominum: quid intelligendum est: nisi aliquos ibi fuisse qui hoc credere nollent:

CUm aūt hec loquuntur: sterit iesus in medio eorum ꝛ dixit eis: Pax vobis. Ego sum: nolite timere. Conturbati vero ꝛ conterriti estimabāt se spiritū videre. Et dixit eis. Quid turbati estis ꝛ cogitationes ascendunt in corda vestra? Uidete manus meas ꝛ pedes: quia egoipse suz. Palpate ꝛ videte: quia spiritus carnem ꝛ ossa non habet sicut me videtis habere. Et cum hec dixisset ostendit eis manus ꝛ pedes.

CYRIL. Undiq; resurrectionis fama per apostolos diuulgata ꝛ affectu discipulorum erecto ad christi visionē venit desideratus: ꝛ querentibus ꝛ expectantibus revelatur: nec disceptat vt de alio:sed cuidēter se offert. vnde dicitur Dū hec aūt loquūtur:sterit iesus in medio eoz. AVGV. De concor. euāgelista. Danc ostensionez domini post resurrectionem ꝛ ioānes cōmemorat. Sed quod dicit ioannes: Nō cum illis fuisse apostolū thomā:cū ſz lucam duo illi regressi i hierusalē:inuenerūt cōgregatos vndecim: ꝓcul dubio intelligendū est q̄ inde thomas exierit:aūq; dominus hec loquētibus appareret. Dat. n. lucas locū i sua narratione quo possit intelligi dū hec loquerētur: pri⁹ inde exisse thomā:ꝛ postea dñm intrasse: nisi qs dicat nō illos vndeci q iaz tunc apostoli vocabant:sed discipulos illos vndeci fuisse ex multo numero discipulorū. Sed cū adiunxit lucas: Et eos qui cū ipsis erant. Satis vtiq; declarauit cuidenti⁹ illos vndeci apl̄os q vocabantur apostoli cū qbus ceteri erant. Sed videamus cui⁹ mystery gratia ſm matthēū ꝛ marcū resurgēs ita mandauerit precedā vos in galilea: ibi me videbitis: Quod vtiq; cōpletu ē. tamē post multa completuz est: cum sic mādatū sit vt aut hoc soli: aut hoc primū expectaretur fieri debuisse. AMBRO. Unde hoc conueniēti⁹ arbitror q̄ domin⁹ qdem mādauerit discipulis in galilea cū vidērent. sed illis ob metū intra conclaue residentibus primū se obtulisse. GREGVS. Nec hoc ē promissi trāsgressio sed poti⁹ festinata ex benignitate ipletio pp pusillanimitatē discipulorū: AMRO. Postea vero cōfirmatis animis: vnde tim illos galileā petisse. Uel nibil obstat si dicantur pauci res intra conclaue: ꝛ in mōte q̄plures fuisse. EVSE. Duo enī euāgeliste. ſ. lucas ꝛ ioannes: solis vndeci hūc scribūt apparuisse in hierusalē ceteri vero duo in galileā ꝓperare non solū vndecim sed ēt vniuersis discipulis ꝛ fratribus dixerūt angelū ꝛ saluatore vidisse: de qbus ꝛ paulus meminit dicēs: Deinde apparuit plus q̄ quingentis fratribus simul. Est aūt verior solutio: q̄ prius q̄ in hierusalē latitantib⁹ semel aut bis visus est ad eoz consolationem: in galilea vero nō in conclaui aut semel aut bis sed cum multa ptāte oñsiōez sui fecit ꝓbens se eis viuētē post passionē in signis multis vt lucas testatur i actib⁹. AVGV. de con. euā. Uel qō ab angelo hoc ē a dño dictū est: ꝓphetice accipiēdū ē. In galilea ẽt ſm trāsmigrationis significationē itelligendū occurrit q̄ de populo israel trasmigrari erant ad gētes: quib⁹ apostoli ꝑdicantes non crederēt nisi ipse dñs viā in eoz cordib⁹ hominū pararet. ꝛ hoc itelligitur: Precedet vos in galileaz Secūdū aūt illud q̄ galilea interptatur reuelatio: nō iam i forma serui intelligendū ē: sed in qua ē equalis patri: quam ꝑmisit electoz⁹ suis. illa erit reuelatio tāq̄ vera galilea cū videbimus eū sicuti est. Ipsa ēt erat beatioz transmigratio existo seculo in illam eternitatē. vnde ad nos veniēs non recessit: ꝛ quo nos precedens non deseruit. THEO. Primo igitur dominus in medio discipulorū stans solito pacis affatu eoz turbinē sedat: ostēdēs q̄ ipse idē ē magister eoz q̄ hoc verbo gaudebat: quo etiā eos muniuit cū ad predicādū misit. vnde segtur: Et dixit eis: Pax vobis: ego sum: nolite timere. CYRILLVS. Pudeat ergo nos pacis munus deserere: quam nobis hinc discedēs christus reliquit. Pax ꝛ res ꝛ nomen dulce quam ꝛ dei esse accepimus iuxta illud: Pax dei. ꝛ eius esse deum: iuxta illud: Deus pacis ipsam eē dei: iuxta illud: Ipse est pax nostra. Pax bonū commendatum ab omnibus: obseruatum autem a paucis. Que autem est causa? Fortassis ambitio domini aut facultatum aut liuor: aut odium: aut contemptus: aut aliquid huiusmodi ex his que dei ignaros videmus incurrere. Dei quippe pcipue pax est: que confenderat omnia: cuius nibil est adeo proprium sicut vnitas nature: ꝛ pacificus status. Transumitur vero ab angelis ꝛ diuinis potestatibus: que ad deum ꝛ ad inuicem pacifice se habent. Diffunditur vero per totam creaturaz: cuius est decor tranquillitas: in nobis autem manat ſm animam quidem per inuestigationē virtutum ꝛ cōmunicationem: ſm corpus vero in membrorū ꝛ elemētorū mēsuratione: quorum alterum pulchritudo. alterum sanitas appellatur. BEDA. Discipuli autem nouerant christum verū hominem: cū quo tanto tēpore fuerant conuersati. sed postquam mortuus est: non credunt tertia die potuisse verā carnē de sepulchro resurgere. Putant ergo se videre spūm quē emisit in passione. vnde sequitur. Cōturbati vero ꝛ conterriti: existimabant se spūm videre. Error ille aplōrū secta est manicheorū. AMBRO. Adducti aūt virtutuz exēplis petrū ꝛ ioannē nō credimus potuisse dubitare. Cur ergo lucas inducit fuisse turbatos? Primo oīuz quia pauco rum opinionē sententia maiozis partis includit. Deinde q2 ꝛ si petrus de resurrectione crediderat: turbari tamē potuit q̄ se dominus cū corpore vectibus obseratis ꝑuisus in funderet. THEOPHI. Uerū q2 per verbū pacis nō ē satus turbo in animabus discipulorū. aliunde indicat eis se filiū dei ee: quimentis cognoscebat archana. vnde sequit Et dixit eis: Quid turbati estis: ꝛ cogitationes ascendunt in corda vestra? BEDA. Quales vtiq; cogitationes nisi false ꝛ perniciose? Perdidit enī christus fructum passionis: si non esset veritas resurrectiōis: tanquam bonus agricola discerez quod ibi plantauī inueniam: idest fidez que in cor descendit. quia desuper est. Cogitationes autez iste non desup descenderunt sed de imo in cor sicut herba male ascēderūt.

CYRIL. Hoc autem fuit cuidentissimuz signū q̄ nō alius est qui videtur sed ille idem quez viderant in ligno mortuum: ꝛ positum in sepulchro quem non latebat aliquid eorum que erant in homine. AMBROSIVS. Considere mus autem qua gratia ſm ioannem apostoli crediderunt qui ganisi sunt scōm lucam qui incredulī redarguuntur. Et videtur mibi ioannes quasi apostolus maiora ꝛ altioza tetigisse hec sequentia ꝛ humanis proxima bic historico vsus circuitu: ille compendio: quia ꝛ de illo dubitari non potest q̄ia testimonium perbibet de his: quibus ipse interfuit: ꝛ ideo vtrunq; verum putamus. Nam ꝛ si in primo lucas eos non credidisse dicat: postea tamen credidisse demonstrat. CYRIL. Comprobans autem dominus deuictaz esse mortem ꝛ humanam naturam iam in christo corruptionem exuisse primo ostendit eius manus ꝛ pedes ꝛ clauoruz fozamina: vnde subdit: Uidete manus meas ꝛ pedes quia ego ipse sum. THEOPHI. Sed ꝛ aliud subiungit: passionem scilicet manuz atq; pedum cum dicit. Palpate ꝛ videte: quia spiritus carnem ꝛ ossa non habet sicut me videtis habere quasi diceret: Uos putatis me esse spiritum. idest phantasma: sicut plures defunctorum circa sepulchra videri sunt soliti. Sed scitote q̄ spiritus neq; carnem habet: neq; ossa: ego aūt carnē ꝛ ossa habeo. AMBRO. Hoc autem dominus ideo dixit: vt speciem nobis sue resurrectionis ostenderet: nam quod palpatur corpus est. In corpore autem resurgemus: sed illud subtilius: hoc crassius: vt pote adhuc terrene labis qualitate concretum. Non ergo per incorpoream naturam: sed per resurrectionis corporee qualitatē christ⁹ clausa penetrauit. GREGO. xiij. moza. Non enim in illa resurrectionis gloria corpus nostruz erit impalpabile: ꝛ ventis aereq; subtilius vt euticius dixit: sed subtile quidē per effectū spiritalis potentie: palpabile aūt per veritatē nature. Sequitur: Et cū hec dixisset: ostendit eis manus ꝛ pedes. BEDA. Quibus. ſ. indicata clauoruz vestigia claruere: sed ſm ioannem etiaz latus eis ostendit: cum fuerit lancea perforatum: vt. ſ. ostensa vulnerū cicatrice dubietatis eoz vulnus sanaret. Solent autem in hoc loco gētiles calūniaz struere: quasi nō valuerit dominus vulnera sibi inflicta curare: Quibus respondēduz est: q2 nō est cōsequēs: vt qui maiora fecisse probatur: minora facere nequerit ſz certe dispēsatōis grā q̄ mortē ōstruxit: signa mortis ōlere noluit: ꝑmo qdē vt ꝑ hoc discipl⁹ fidē sumerent de resurrectōis astrueret: deide vt pri⁹ ꝑ nob⁹ supplicās q̄le gen⁹ mōtis ꝑ hoc ꝑtulerit semp oñdat: tertio vt sua morte redēptis q̄ misericorditer sint adiuti: ꝓpositis eiusdem mortis iudicys ī sinuet. postremo vt i iudicio q̄ iuste dāpnēt ipy denūciet.

¶Adhuc autem illis nō credēntibus ⁊ mirantib⁹ pre gaudio dixit. Habetis hic aliquid quod manducetur? At illi obtulerūt ei partem piscis assi: ⁊ fauum mellis. Et cū māducasset coram eis: sumēs reliquias dedit eis. Et dixit ad eos: Hec sūt verba que locutus sum ad vos cum adhuc essem vobiscū quoniā necesse ē iplere oīa que scripta sunt in lege moysi ⁊ pphetis ⁊ psalmis de me.

CYRIL. Ōñderat dñs discipulis man⁹ ⁊ pedes: vt certificaret discipulos q̄ corpus quod passus fuerat resurrexit. Ut adhuc aūt magis certificaret: aliqd māducabile petyt. vnde dī: Adhuc autem illis nō credentibus ⁊ mirantibus pre gau. dixit: Habetis hic aliqd qō māducē. GREGO. nisenus: Et iuniu gdē legis pascha cū amaricantibus edebaī q̄ adhuc amaritudo manebat: post resurrection⁹ vere cib⁹ fauo mellis dulcoratur. Ōñ segtur. At illi obtulerūt ei ptez piscis assi ⁊ fauū mellis. BEDA. Ad insinuādū ergo resurrectionis sue veritatē nō solū rāgi a discipulis: sed ēt cōuersi cū illis dignatur: ne arbitrētur eū nō solide: sed imaginabil⁹ sibi apparere. vnde sequit: Et cū māducasset coram eis sumēs reliquias dedit eis. Māducauit quidē ptāte nō ex necessitate. Aliter enī absorbet aquā terra sitiens: aliter sol calens: illa indigētia istē potentia. GRECVS. Si vamus dominus vere comedisse: demus ⁊ oēs hoies post resurrectionē vti cibozū fomentis. Sz que ex quadā dispēsatione fiunt a salua toze: nō sūt regula ⁊ norma nature: qñ in gbusdā alys dispēsauit. Resuscitabit. n. nostra corpora incorrupta qui tñ ⁊ liquit ꝓpry corporis fozamina: que claui fozauerant ⁊ lateris circatricē vt ostendat q̄ mansit post resurrectionē natura corporis nec ē i aliā mutatus substantiā. BEDA. Māducauit ergo post resurrectionē: nō quasi cibo indigēs: nec quasi in resurrectiōe qui expectam⁹ cibis egere significās: sed vt eo modo naturā corporis resurgētis astrueret. Mystice aūt piscis assus quē christus comedit: significat christū passū: ipse enim latere dignat⁹ i aquis generis humani. Lapi voluit laqueo mortis nostre ⁊ quasi tribulatiōe assatus ē tē poze passionis fue: fz fauꝰ mellis nobis extitit i resurrectione. In fauo quidē mellis vtrāq; naturā exprimere voluit p̄ sone sue. Fauus quippe mellis in cera ē: mel vero in cera est diuinitas in hūanitate. THEO. Uidētur aūt ⁊ contrta aliud habere mysteriū. q̄ enī māducauit partē piscis assi: significauit q̄ naturā nostrā in huius vite mari natātē assās eam igne proprie deitatis ⁊ exiccans eius humiditatē: quā a profundis vndis contraxerat: escam fecit diuinam: ⁊ eam que prius erat abominabi⁹ preparauit deo cibū suauē: qō significāt fauus mellis. vel per piscem assum significat vitā actiuā consummātē nostrā humiditatē laborū p̄unis. contēplationē vero significat per fauū mellis: propter dulcedinē eloquiozum dei. BEDA. Postq̄ autem visus est ⁊ tactus manducauit ne in aliquo sensus humanos ludificasse videretur misit manus ad scripturas. vnde sequit: Et dixit ad illos: Hec sunt verba que locutus sum ad vos: cum adhuc essem vobiscum. idest cum adhuc essem in carnem mortali in qua estis ⁊ vos. tūc qdē in eadē carne resuscitat⁹ erat sed cū illis in eadē mortalitate nō erat. ⁊ subdit: Quoniā necesse ē ipleri oīa que scripta sunt i lege moysi ⁊ pphetis ⁊ psalmis de me. AVGV. de con. euā. Illud attendāt qui magicis artibus christū tanta potuisse: ⁊ nomē suuz ad apostolos in cōuertendos arte ipsa cōsecrasse delyrāt vtrū potuit magicis artib⁹ pphetas diuino spū anteq̄ in terra nasceretur iplere. Neq; n. si magicis artib⁹ fecit vt coleretur ⁊ mortuus magus erat anteq̄ natus cui prophetando venturo gens vna deputata est.

¶Tunc aperuit illis sensum vt intelligerent scripturas ⁊ dixit eis: Quoniaz sic scriptuz est: ⁊ sic oportebat christū pati ⁊ resurgere a mortuis tertia die: ⁊ predicare i nomine eius penitentiā ⁊ remissionē peccatoz in omnes gentes incipientib⁹ ab hyerosolyma. Uos aūt testes estis horum: ⁊ ego mittam promissum patris mei in vos. Uos autem sedete in ciuitate quoadusq; induamini virtute ex alto.

BEDA. Postq̄ pbuit se videndū oculis: manibus contrectādū: legis commemorauit scripturas: cōsequēter aperuit sensū: vt intelligaturꝰ qō legit⁹. vnde dicit: Tūc aperuit illi sensū: vt intelligerent scripturas. THEO. Alioquin quo mō eoz aīa turbata ⁊ vacillās circa christi mysteriū studuisset. sed ⁊ verbis eos docuit. Sequitur. n. Et dixit eis: qm sic scriptū ē: ⁊ sic oportebat xp̄m pati. s. per lignū crucis. BEDA. Perdidit aūt xp̄s fructū passionis: si nō eēt veritas resurrectiōis. vnde subdit: Et resurgere a mortuis die tertia. Deinde post cōmendatā sui corporis veritatē: cōmendat ecclesie vnitatē cū subdit: Et predicare i nomine eius pniam ⁊ remissionē peccatoz̄ in oēs gentes. EVSE. Dictū. n. erat. Postula a me: ⁊ dabo tibi gentes hereditatē tuā: Oportebat aūt conuersos ex gentibus expiari a quolibet contagio ⁊ macula ipsius virtutez quasi contaminatos ab errore demonū: ydolatrie: ⁊ quasi nuper conuersos a vita execrabili ⁊ ipudica. ⁊ ideo dicit: q̄ oportet predicari prius gdē penitētiā: consequēter remissionē peccatoz̄ i oēs gentes. Eis enīz qui priusq; verā ostenderunt malozꝰ pniam: salubri gratia veniā cōmissorum donauit: pro quibus ⁊ mortem subyit.

THEO. In hoc vero q̄ dicit pniam ⁊ remissionē peccatoz̄ etiam de baptismate meminit in quo per depositionē priozū scelerum subsequitur venia peccatoz̄. Sed quo pacto intelligetur in solo christi nomine baptisma fieri: cū alibi mandet hoc fieri in noīe patris ⁊ filꝰ ⁊ spiritussancti? Et primo quidē dicimus q̄ non intelligitur q̄ in solo christino mine fiat baptisma: sed q̄ christi babtismate aliquis baptizetur. i. spiritaliter non iudaice nec tali quali ioannes baptizabat ad solā penitētiā: sed ad spiritus almi participationē. sicut ⁊ christus in iordane baptizatus ostendit spiritūsanctū in specie colūbina. Pozro baptisma in christi noīe. i. morte christi intelligas: sicut. n. ipse post mortem triduo resurrexit sic ⁊ nos ter in aquā mergimur ⁊ cōsueniēter emergimur in corruptibilitatis spiritus arrā recipiētes. Nec ēt christus nomen continet in se: ⁊ patrē quasi vnctorē ⁊ spiritū quasi vnctionē: ⁊ filiū quasi vnctum. s. hm̄ humanā naturā. Non autem decebat amplius bipartitū cē humanū genus i iudeos ⁊ gētiles. Et ideo vt omnes in vnū vniret mandauit incipe sermonē a hierusalē ⁊ ad gentes terminari. vnde sequit: Incipi. ab hierusalē. BEDA. Non solū q; credita sūt illis eloquia dei ⁊ eozum ē adoptio filiozū ⁊ gloria: verū etiā vt gentes varys erroribus iplicate hoc maxīe indicio diuine pietatis ad spē venire prouocentur: q̄ eis qui filiū dī crucifixerūt venia concedetur. CHRY. Insuper ne dicerent aliqui: q̄ omissis notis inerunt se ostenturos ad extraneos. Ideo prius apud ipsos occisores pandunt resurrectionis signa in eadem ciuitate in qua prorupit temerarius ausus. Ubi enī crucifixores credere videntur: resurrectio plurimum demonstratur. EVSE. Qz si ea que christus predexit iaz fozmonstrauit. EVSE. Qz si ea que christus predexit iaz fozmonstratur. EVSE. Qz si ea que christus predexit iaz fozmonstratur. EVSE. Qz si ea que christus predexit iaz fozmonstratur

Domenica prima de aduentu.
Erunt signa in sole ⁊ luna. xxi.
Dominica quarta Anno quintodecimo Impy iy.
Dominica post natiuitatem domini
Erat ioseph ⁊ maria y.
In octaua natiuitatis domini
Postquã consummati sunt dies y.
Dominica prima post epiphaniam
Cum factus esset iesus annozum y.
In sexagesima: Cum turba multa viy.
In quinquagesima Assumpsit iesus. xy. vy.
Feria quinta post dominicam secundam in. xl.
Dixit iesus discipulis suis parabolam banc. xvi.
Sabbato post eandem.
Dixit iesus discipulis suis homo quidam xv.
Dominica tertia in quadragesima
Erat iesus eyciens demonium xi.
Feria secunda post eandem
Dixerunt pharisei ad iesum: quanta au. iiy.
Feria quinta post eandem
Surgens iesus de synagoga iiy.
Attendite a fermento phariseozum
Dicebat iesus turbis iudeozum: ve vobis qui edi.
Ibat iesus in ciuitatem que vocatur naym. vy.
Feria quinta post dominicam in passione
Rogabat iesum quidam pharisеus vy.
Feria quarta post dominicam in ramis palmarum
Appzopinquabat dies festus xxy.
Feria secunda post dominicaz resurrectionis
Duo ex discipulis iesu ibant xx'y.
Dñica prima post penthe. Estote misericozdes vi.
Dominica secunda Homo quidã fecit cenam xiiy.
Dominica tertia Erant appzopinquantes xv.
Dominica quarta Cũ turbe irruerent v.
Dominica octaua Homo quidam erat dives xvi.
Dominica nona Cum appzopinquaret iesus xix.
Dominica decima Dicebat iesus ad quosdam xvy.
Dominica duodecima Beati oculi qui vident ix.
Dominica tertiadecima
Dum iret iesus hierosolymam xvy.
Dominica quintadecima Ibat iesus in ciuitatem. vy.
Dominica sextadecima Cum intrasset iesus viiy.
In dedicationibus: Egressus iesus perambu. xix.
In festo sancti Siluestri pape
Sint lumbi vestri precincti: ⁊ lucerne ar. xy.
In festo purificationis beate mar.e virginis
Postq̃ impleti sunt dies y.
In festo annunciationis sancte marie
Missus est angelus gabziel i.
In festo sancti marci euangeliste
Designauit dominus ihesus ⁊ alios x.

In festo natiuitatis sancti ioannis baptiste
Elisabet impletum est tempus pariendi
In festo sancte marie magdalene
Rogabat iesum quidam
In festo assumptionis sancte Marie vy.
Intrauit iesus in quoddam castellum
In vigilia sancti ioannis baptiste. x.
Fuit in diebus herodis
In festo sancti apollinaris episcopi ⁊ martyris
Facta est autem contentio inter discipulos xxy.
In vigilia assumptionis beate Marie virginis
Loquente iesu ad turbas extollens vocem xy
In vigilia sancti matthei apostoli ⁊ euangeliste
Uidit iesus publicanum nomine leui x.
In vigilia plurimorum apostolozum
Designauit dominus ⁊ alios x.
In natali vnius martyris
Siquis venit ad me ⁊ non odit xiiy.
In natali plurimozum martyrum
Descendens iesus de monte vi.
Attendite a fermento phariseozum xy.
Dicebat iesus turbis iudeozum: ve vobis qui edi. xi.
Cum audieritis prelia ⁊ seditiones: noli. xxi.
Cum vos audit me audit x.
In festo confessozum pontificum
Sint lumbi vestri precincti: ⁊ lucerne ar. xy.
Nemo accendit lucernam xi.
Nolite timere pusillus grex xy
Homo quidam nobilis abyt in regionem xix.
Feria quinta in quattuoz temporibus aduentus
Exurgens maria abyt in montana y.
In nocte natiuitatis domini in secunda missa
Pastores loquebantur adinuicem y.
Feria tertia post resurrectionem domini
Stetit iesus in medio discipulozum suozum xxiiy.
Feria quinta post festum pentheco.
Conuocatis iesus. xy. apostolis: dedit illis ix.
Feria quinta post penthe.
Factum est in vna dierum v.
Sabbato Surgiens iesus de synagoga iiy.
Sabbato. iiy. tempozum in mense septembzis
Dicebat iesus turbis similitudinem banc xiy.
In natiuitate domini ad secundam missam
Exyt edictum a cesare augusto vt describi. y.
In letanys maiozibus
Quis vestrum habebit amicum xi.
Dominica tertia post festum pentheco.
Erant autem appzopinquantes publicani xv.

Finis tabule.

Capi. I

Beati Thome agnatis ptinuũ i euangeliũ Joannis.

Juine visiõis sublimitate illustratus isaias ꝓpheta dixit: Uidi dñm sedentez sup solium excelsum ⁊ eleuatũ: ⁊ plena erat domus a maiestate ei⁹ ⁊ ea q̃ sub ipso erãt: replebãt tẽplũ. HIERO. sup isaiã. Quis sit iste dñs q videt in euangelista ioãne plenius discim⁹: qui ait: Deo dicit Jsaias qui vidit gloriã dei: ⁊ locutus est de eo: haud dubium quin christum signi ficet. GLO. Unde ex verbis istis materia huius euangelij quod ꝑm ioannẽ describit: designat EX ECCLE. histo. qz enī natiuitatẽ saluatozis ꝑm carnẽ vel matthеus vel lucas descripserãt: reticuit hic ioãnes: ⁊ theologia atqz ab ipsa eius diuinitate sumit exordiũ: quę pars sine dubio ipsi velut eximio ꝙ sp̃iscñ reservata est. ALCVI. Unde cũ oĩb⁹ diuine scripture paginis euãgeliũ excellat: quia qõ lex ⁊ prophete futurũ ꝓdixerit hoc cõpletũ dicit euãgeliũ. Inter ipsos aũt euãgeliozũ scriptozes ioannes eminet in diuinozũ mysteriozũ ꝑfectione: qui a tpe dñice ascensionis p annos. lxv. verbũ dei absqz adminiculo scribendi vsqz ad vltima domitiani tpa pdidit: cui sed post occisionẽ domitiani cũ nerua ꝑmittente ꝺ exilio rediisset ephesũ: cõpulsus ab Epĩs asie de coeterna pri diuinitate christi scripsit aduersus hereticos: q ꝛpm ante mariã fuisse negabant. vnde merito in figura quattuoz animaliũ aquile volanti cõparat: que volat altius cunctis auibus: ⁊ solis radios irreuerberatis aspicit luminib⁹. AVGV. super Jo. Trãscendit enī ioannes oĩa cacumina terrarũ. trãscẽdit oẽs campos aeris: trascẽdit oẽs altitudies siderũ. trãscẽdit oẽs chozos ⁊ legiones ãgelozum. nisi enī trãscẽderet ista oĩa q̃ creata sũt nõ pueniret ad ꝙ quę fcã sũt oĩa. AVGV. ꝺ cõ. euã. Ex quo itelligi daꝛ si diligẽter aduertas: tres euãgelistas tpalia fcã dñi ⁊ dicta: que ad ifozmãdos mozes vite pñtis maxime valerẽt: circa actiuã virtutem fuisse versatos. Joãnem vero fcã dñi multo paucioza narrantẽ. dicta vero eius: pserti que trinitatis vnitatẽ ⁊ vite eterne felicitatẽ insinuarẽt: diligentius ⁊ vberi⁹ cõscribentẽ i virtute contẽplatiua ꝓmẽdãdã suã itẽtõez ꝓdicationẽq3 tenuisse. vñ aĩa tria ꝙ que tres alij euangeliste designantur: siue leo: siue homo: siue vitulus in terra gradiunt: quia tres euangeliste in his maxime occupati sũt q̃ xp̃s in carne opatus est: ⁊ que precepta mortalis vite exercende carnem portantibus tradidit. At vero ioannes supra nubila infirmitatis bũane velut aquila volat ⁊ lucẽ incommutabilis veritatis accutissimis atqz firmissimis oculis cozdis intuetur. ipsã enim mozi me diuinitatem dñi: qua p̃ri est equalis intẽdit: cãqz ꝓcipue hoc euangelio cõtũ inter hoies sufficere credidit cõmẽdare: curauit. GLO. Põt igitur euangelista ioannes cum Jsaia ꝓpheta dicere: Uidi dñm sedentem super solium excelsum ⁊ eleuatum inquantum acumine visus christum in diuinitatis maiestate regnantem inspexit: que quidem etiam sua natura excelsa est ⁊ super omnia alia eleuata. Dicat etiã euangelista ioannes. Et plena erat domus a maiestate eius: quia per ipsum narrat omnia esse facta: ⁊ suo lumine omnes homines in hunc mundum venientes illustrari. Dicat etiam ꝙ ea que sub ipso erant replebant templum. quia dicit verbum caro factum est. ⁊ vidimus gloriam eius gloziam quasi vnigeniti a patre plenum gratie ⁊ veritatis. ꝑm ꝙ de plenitudine eius nos omnes accepimus. Sic igitur premissa verba materiam huius euangelij continẽt: in quo ioannes dominum super solium excelsum sedentem insinuat: diuinitatẽ christi ostendẽs: ⁊ terrã ab ei⁹ maiestate impleri ostendit: dum oĩa ꝑ ei⁹ virtutẽ in eẽ ꝓducta oĩdit: ⁊ ꝓpzys pfectiõib⁹ repleta: ⁊ iferioza ei⁹. i. humãitatis mysteria: templum. i. ecclãm replere docet: dum in sacris humanitatis xp̃i ⁊ gr̃am ⁊ gloziam fidelibus reꝓmittit.

CHRY. Qñ igiꝫ barbar⁹ hic ⁊ idisciplinatus talia logꝫ: que nullus eruditorũ g in terra sũt hoiũz nouit vnq̃: si hic solus eẽt miraculũ magnũ eẽt. Nũc aũt cũ his ⁊ aliud isto maius tribuit argumentũ: g a deo ispirata sũt ei que dicunt hic. s. g oẽs audiũt: ⁊ suadet oĩb⁹ p omne tps. Quis ergo nõ admiratꝫ habitatẽ in eo virtutẽ? ORIGE. in ho. Joãn. Iter ꝓtat gr̃a dei: siue in quo est gr̃a. vel cui donata est. Cui autez theologozum donatum est ita abscondita summi boni penetrare mysteria: ⁊ sic bũanis mẽtib⁹ ĩtimare? CA. I.

IN principio erat verbum.

CHRY. Omnib⁹ alys euãgelistis ab incarnatiõe incipiẽtib⁹: ioãnes trãscurrẽs ꝓceptionẽ: natiuitatẽ: educatiõez: augmẽtationẽ mox de eterna nob generatiõe narrat dicẽs: In principio erat verbũ. AVGV. lxxxiy. que. Qõ grece logos ꝺr̃: latine ⁊ rõnẽ ⁊ verbum significat: sed hoc loco melius verbũ interptatur: vt significet nõ solũ ad patrẽ respectus: sed ad illa etiã que p verbũ fcã sũt opatua potẽtia. Rõ aũt ⁊si nihil p eã fiat: recte rõ ꝺr̃. AVGV. sup Jo. Quottidie aũt dicẽdo verba viluerũt nobis: qz sonãdo ⁊ trãscundo vilescerũt. Est verbũ ⁊ ipo boie qõ manet intus. nã sonus ꝓcedit ex ore. Est verbũ qõ vere spãliter ꝺr̃ illud quod intelligis ꝺ sono nõ ipse son⁹. AVGV. xv. ꝺ trin. Quisquis aũt põt itelligere verbũ: nõ solũ añq̃ sonet: verũ et añq̃ sonozũ ei⁹ imaginẽ cogitatione voluant. iã põt videre phoc speculũ atqz in hoc enigmate aliquã verbi similitudinẽ de quo dictũ ẽ: In ꝓncipio erat verbũ. Necesse ẽ. n. cuz id qõ scimus logmur ex ipa scia quã memozia tenem⁹ nascat verbũ: qõ ciusmodi sit oĩo cuiusmodi est illa scia ꝺ qua nascit. Cogmata quippe cogitatiõis ea re quã scim⁹ verbũ est: qõ in corde dicim⁹: qõ nec grecũ est nec latinũ nec ligue alicui⁹. Sed cũ id op⁹ est in corũ gb⁹ logmur, pferre noticiam: aliqõ signũ quo significet assumit: Proide verbũ qõ foris sonat: signũ est verbi qõ itus latet: cui magis verbi cõpetit nomẽ. nã illud qõ ꝓferꝫ carnis ore: vox verbi est: verbũ qz ⁊ ipm ꝺr̃ ꝓp illõ a quo vt foris appeat assũptũ ẽ. BASI. in l. Hoc aũt vbũ nõ ẽ bũanũ vbũ. Quo enī erat i ꝓncipio bũanũ verbũ: vltio loco accipiente hoie gñatõis ꝓncipiũ: non igiꝫ in ꝓncipio verbũ erat bumanũ sed nec angelozũ. Dis enīz creatura infra seculozum terminos est a creatore essendi sumẽs ꝓncipium. Sed audi euãgelium decenter. Ipsum enim vnigenitum verbum dicit. CHRY. Si aũt quis dixerit cur patrem dimittens mox nobis de filio legitur? Et quoniã ille qdẽ manifestus omnibus erat: ⁊si nõ vt pater: sed vt deus. vnigenit⁹ aũt ignozabaꝫ ideo decenter eã que de isto est cognitionẽ ꝓfestim i initio studuit imponere his qui nesciebãt eũ: sed neqz patrẽ in his que de filio sũt sermonibus tacuit. Propter hoc aũt ⁊ verbũ eum vocauit. Quia enī docturus erat ꝙ hoc verbũ vnigenitus ẽ filius ꝺi vt nõ passibilẽ estimet gsqs generationẽ pueniens vbi nũcupatiõe destruit pnitiosam suspitionẽ esse ex deo filiuz impassibiliter ostendẽs. Secunda vero ratio est quia ea q̃ sũt patris nobis annũciare debebat. nõ simpliciter vero eũ verbum dixit: sed cum articuli adiectione a reliquis ipm sepazans. Consuetudo enim est scripture verba vocare leges ꝺi ⁊ precepta. hoc autem verbum substantia quedam [illegible] stasis ens: ex ipso proueniens impassibiliter patre. BASI. Quare igitur verbum quia impassibiliter natum est: quia ẽ generantis imago totum in seipso generantẽ demonstrans nihil inde separans sed in seipso pfectũ existẽs. AVGV.

Universidad de Deusto
Biblioteca

xv.de trini. Sicut enim scia nostra illi scie dei:sic ⁊ nr̃z vbũ qđ̃ nascit̃ ex nostre ꝯcientia:dissimile ẽ illi verbo dei:qđ̃ natum est de patris essentia. Tale est aũt ac si dicerẽ đ̃ patris scientia:de patris sapia:vel q ẽ expressus de patre ſcientia: de patre sapia. Verbũ ergo dei patris vnigenit⁹ filꝰ:per oia patri similis ⁊ equalis:hoc enī ẽ oio qđ̃ pater:nō tū pr̃: quia iste filius:ille pater.ac per hoc nouit oia q̃ nouit pater: si ei nosse đ̃ patre est:sicut esse:nosse enī ⁊ eẽ bi vnū est. Et ideo patri:sicut esse non est a filio:ita nec nosse. Proinde tanꝯ seipm dicẽs:pr̃ genuit verbũ sibi eq̃le per oia. Nō enī seipz integre perfecteqz dixisset:si aliqd minus aut amplius eet in eius verbo q̃ in seipso. Nostrum aũt verbũ interi⁹ quod inuenimus esse vtcunq; illi simile:q̃tū fit etiā dissimile nō pigeat intueri. Est enī vbum mētis nostre qñq; formabile nondū formatũ:qdē mētis nostre:qđ̃ hac atq; hac volubili quadam motione iactam⁹:cū a nobis nūc id nūc illud: sic inuentuz fuerit vel occurrerit cogitat̃:⁊ tūc fit vox verbũ: quādo illud qđ̃ nr̃s dixim⁹ volubili motione iactat̃ ad id qđ̃ scim⁹ puenit atq; i de format̃:ci⁹ oimodā silitudinem capiens:vt quō res q̃q; scit̃:sic etiā cogitet̃. Quis nō videat q̃ta sit hec dissilitudo ab illo đ̃i vbo qđ̃ in forma đ̃i sic ẽ vt nō aī fuerit formabile postq̃ formatũ:nō aliqđ̃ possit esse īforme:sed sit forma simplex eq̃lis ei:đ̃ quo ẽ. Qua propter ita dr̃ illud dei verbũ vt dei cogitatio nō dicat̃: ne aliqd eẽ q̃si volubile dicat̃ ī deo q̃ nūc habeat nūc accipiat formaz vt verbũ sit:eāq; possit amittere atq; īformiter quodamō volutari. AVGV.de v.dñi. Est.n. verbũ dei forma q̃daz nō formata:ſz forma oiuz formaz:forma icōmutabilis:sine lapsu:sine ōfectu:sine tpe:sine loco:supans oia:existēs ī oib⁹:fundamētū qđ̃dā ī quosũ:⁊ stigiū sub quo sũt. BASI. Dz aũt ⁊ verbũ nr̃m exterius diuini verbi silitudinē quandā.nā nostrū verbū totā declarat mētis cōceptionē:q̃ nāq; mēte cōcipim⁹:ea verbo pferim⁹.⁊ quidē cor nostrū q̃si fōs qdā ẽ.verbũ vero platū q̃si qdā riuulus manans exipso.

CHRY. Cōsidera ēt euāgelista prudētiā spiritalē:nouerat boies id qđ̃ antiq; ē:⁊ qđ̃ ē aī oia maxime bonoz̃ates ⁊ ponẽtes deũ:pp hoc pmũ dicit pncipiũ: In pncipio igt erat vbũ. ORIGE. Plura aũt sũt signata ab hoc nomie pncipiuz. Est enī pncipiũ:sicut itineris ⁊ lōgitudinis: fm illud: Initiũ boni itineris iustoz exercitiũ. Est aũt pncipiũ ⁊ gnātiōis iuxta illud: Hoc ẽ pncipiũ creature dñi:sed ēt deũ nō enoz miter asseret aliqs oium pncipiũ. Illō ēt ex quo sicut ꝯpia cente materia alia fiunt:pncipiũ ẽ penes eos q credũt illā ingenitā. Est ēt pncipiũ fm spēm sicut xp̃s pncipiũ eozũ ẽ q fz imaginē dei formati sũt:ē ēt pncipiũ discipline: fm illō. Cū deberetis esse magistri pp tp̃s:rursus īdigetis vt doceamini q̃ sũt elemēta exordij sermonū dei. Duplex enī ē documēti pncipiũ.hoc qdēnā:hoc vero quo ad nos:vt si dicat̃ initiū spie foze. Nā qdē xp̃s iquātū sapia ⁊ verbũ dei ē:quo ad nos vero iquātū vbũ caro fcm̃ ē. Tot igit̃ significatis ad p̃sens nobis de pncipio occurrētib⁹ pōt accipi illō exquo qđ̃ est agēs .cōditoz.n. xp̃s ẽ velut pncipiũ fm q sapia ē vt verbũ ī pncipio q̃si īsapia sit.plura.n.bona đ̃ saluatoze dicũtur.velut igit̃ vita in verbo ē:sic verbũ ī pncipio.i.in sapia erat. Cō sidera vero si pol'e fm hoc singificatū accipe nos principium:p vt fm sapiam:⁊ exempla q̃ ī ea sũt fiũt oia:vel q; principiũ filꝰ pr̃ē ⁊ pncipiũ creaturarũ ⁊ oium entiũ p illō: In pncipio erat verbũ: vbũ filiũ itelligas in pncipio.i.in pr̃e dicto foze. AVGV.vi.de tri. Aut ī pncipio sicut dictũ ē:ac si dr̃et̃ aī oia. BASI. Preuidit.n. spūssāct⁹ futuros quosdā i[illegible]tes glozie vnigeniti qui pferrēt sophismata ad subuersionē auditozũ:q; si genitus ē:non erat:⁊ anteq̃ genitus eſſet:non erat. Ne igitur talia garrire psumāt:spūssanct⁹ ait: In pncipio erat verbũ. HYLA.y.de tri. Trāseunt tpa: trāseũt secula:tolum̃ etates:pone aliqđ̃ qđ̃ voles tue opinioni pncipiũ:non tenes tpe:erat.n.vñ tractat̃. CHRY. Sicut aũt gs cũ stat in nauí secus littus:videt ciuitates ⁊ port⁹ Cū vo cũ aligs in mediũ pelagi duxerit a pncipiꝺ quidē desistere facit:n. tamē alicubi defigit ei oculũ:ita euāgelista dic sup oēm nos ducens creaturā:suspensũ dimittit oculũ: non dans sup picere aliquē finē ad inpioza:hoc.n.i pncipio erat semp ⁊ infinite essendi significatiuū ẽ. AVGV. de v.dñi. sed dicũt. Si filius est:natus ẽ.hoc fatemur.adiungũt deinde si natus est patri filius:erat pr̃ anteq̃ ci filius nasceretur. hoc resp̃ndit fides:Ergo ait:Rōnē mihi redde:quo ⁊ filꝰ nasci potuit pr̃i.vt coeu[illegible]et ei a quo natus est:Post patrem.n. nascitur filius vtiqz patri moziturꝰ successurus. similitudines adhibēt de creaturis:⁊ nobis laborandū est vt ⁊ nos in ueniamus similitudies earū rerū quas astruimus. Sz quo possumus increatura inuenire coeternū:qñ in creatura nil inuenimus eternū. Sed si pōt inueniri đ̃ duo coeua: genās ⁊ generatū:ibi intelligimus eterna. ipsa quidē sapia dicta est ī scripturis candor lucis eterne.dcā ē imago patris. Vnde capiamus similitudinē vt inueniamus coeua:ex quibus intelligamus cocterna. Nemo aũt dubitat q splendoz de igne exit:ponamus ergo ignē patrē illi⁹ splendoris: mox quidē vt lucernā accēdendo: simul cū igne ⁊ spēdor existit. Da mihi hic ignē sine splēdoze:⁊ credo tibi prēm sine filio fuisse. Imago existit de speculo:bois ītuētis speculū existit imago:mox vt aspectoz extiterit:sic ille q ipsicit erat anteq̃ accederet ad speculū. Ponamus ergo aliqd natū sup aquā vt virgultū aut herbā:nōne cū imagine sua nascitur: Si ergo semp esset virgultū:semp eēt ⁊ imago de virgulto:qđ̃ aut de alio est vtiqz natum est.pōt ergo semp esse generās ⁊ sp cū illo qđ̃ de eo natū est. Sz dicet aliquis:ecce itelleximus eternū prēm coeternū filiū:tū sicut effusū splendoze min⁹ igne lucentē:aut sicut effusaz imaginē min⁹ q̃ virgultū existēte: dicimus: nō:ſz equalitas oīmo.nō credo ait:qz nō inuenimus silitudinē. Fortassis aũt inuenimus ī creatura qđ̃ itelligamus filiū ⁊ coeternū patri:⁊ nequaq̃ minoz̃:ſz nō illō possum⁹ inuenire in vno gñe silitudinū. Jūgam⁹ gambo genera:vnū vnde ipsi dant filꝰ adines. Et alterꝰ vnde nos dedim⁹. Dederūt.n. illi similitudies ex bis q̃ precedunt tpe ab bis agb⁹ nascūtur:sicut homo de hoīe:ſz tū homo: ⁊ homo eiusdē substātie. Laudam⁹ ergo ī ista natinitate equalitatem nature:deest equalitas tpozis. In illo aũt genere silitudinū qđ̃ nos dedimus de splēdoze ignis ⁊ de imagine virgulti equalitatē nāe non inuenis:inuenies coeuitatem. Totū ergo ibi qđ̃ hic ex partib⁹ singulis ⁊ reb⁹ singulis inuenitur:⁊ non hoc solū qđ̃ in creaturis:totū inuenio ibi: sed tāq; ī creatore.. EX GESTIS. Scily ephesini. Propterea ali cubi quidem filium appellat patris:alicubi autem verbuz nominat:alicubi autez splendozem vocat scriptura diuina singula bozum nominum de ipso dicens:vt intelligas ea q̃ de christo dicuntur eē contra blasphemiā. quia enī tuus filius eiusdem tibi nature sit:volens sermo ostendere vnam substantiā patris ⁊ filꝰ dicit filiū patris qui ex eo natus est vnigenitus. Deinde qñ natiuitas ⁊ filius apud nos ostentationez prebent passionis.ideoq; hunc filiū appellat ⁊ vbuz: impassibilitatē natiuitatis eius noīe isto demonstrans. Sz qñ pater quispiam factus vt homo indubitanter senioz filio suo demōstrat̃:ne bocipz etiaz de diuina natū eēntia putares:splendozem vocat vnigenituz patris. Splendoz enīz nascitur quidez ex sole.non aut̃ intelligitur sole posteriozꝰ. Coexistere ergo semper patri filiuz splendoz tibi denūciet: impassibilitatez natiuitatis ostendat verbuz: consubstātia litatem filꝰ nomen insinuet. CHRY. Sed dicũt illi qñ boc:ideſt in pncipio:non eternitatez ostendit simpliciter: Etenim ⁊ de celo illud ⁊ de terra dictum est. In pncipio inquit fecit deus celum ⁊ terram.sed quid commune habz erat ad fecit:sicut enim quod est:cum de homine quidem dicitur;tempus presens significat tm̃. Cū autem de deo id qđ̃ ẽ semp ⁊ eternaliter ita ⁊ erat. De nr̃a qdē cū dr̃ nā: pteri tū singnificat tps: cū aũt de deo:eternitatē ostendit. ORI. in Jo. Sū.n. verbũ duplicē bz significationē.aliqñ enī tpales mot⁹ fm analogiā alioꝝ verborũ declarat: aliqñ substātiaz vniuscuiusq; rei de q̃ pdicat̃ sine vllo tpali motu designat: ideo ⁊ substantiuū vocat̃. HYLA.y. de tri. Respice igit ad mundū:intellige quid de eo scriptū est: In pncipio fecit deus celū ⁊ terrā. Fit g̃ in pncipio qđ̃ creat̃ ⁊ erat cōtinet qđ̃ in pncipio cōtinet̃ vt fieret. Plato aũt illiteratus īdoctus:liber a tpe[illegible]lutus a seculis est:vicit ē pncipiū.erat enī qđ̃ est:neq; in tpe aliquo ꝯcludit̃ vt cepit. qđ̃ erat potiꝰ i pncipio q̃ fiebat. ALCVI. Lōtra eos ergo q̃ ppter tpa lē natiuitatē dicebāt xp̃s nō semp fuisse: incipit euāgelista de eternitate verbi dicens: In pncipio erat verbum.

¶ Et verbum erat apud deum.

CHRY. Quia maxie đ̃i hoc est ppriũ eternū ⁊ sine pncipio esse hoc pmũ posuit.deinde ne quis audiēs: In pncipio erat vbũ.igenitũ vbũ dicat:cōfestī ꝑ remouit di. Et verbuz erat apud deũ. HYLA.y. de tri. Sine pncipio.n. est apud deũ:⁊ qui abest a tēpore: nō abest ab auctore. BASI. Rursus hoc dicit ppter blasphemātes quod non erat: vbi ergo erat verbum:non in loco incircūscriptibilia cōtinentur:sed vbi erat:apud deũ:neq; pater loco neq; filꝰ circūscriptꝰ aliqua continent̃. ORIGE. Utile est etiam inducere q verbum dicit̃ ad aliquos fieri.puta ad osee vel isaiā aut bieremiā:ad deũ aũt non fit:quasi prius nō ens apud ipsũ.ex eo igr̃ q iugiter ē ī eo dr̃: Et v. erat ap. de. qz neca pncipio a patre separatus est. CHRY. Non etiam dixit: In đo erat: sed apud deum erat:eam que fm hypostasim:eius eternitatem nobis oīdens. THEO. Uidetur aut̃ mihi q sabellꝰ ex hoc dicto subuersus ẽ. Ipse.n. docebat q pr̃ ⁊ filꝰ ⁊ spūssanctus vna est psona que aliqñ vt pr̃ apparuit: aliqñ vt filius:aliqñ vt spūssanctus. Manifeste vero confundit̃ ex hoc verbo: Et verbum erat apud deum. Dic enim euangelista alium declarat esse filium...aliũ deum.s.patrem.

¶ Et deus erat verbum.

HYLA.y. de tri. Dicens verbũ sonus vocis: est enunciationegociozum ⁊ elocutio cogitationum:hoc verbum in pncipio apud deum erat:quia sermo cogitationis eternus est cum qui cogitat sit eternus:sed quomodo in principio erat quod neqz ante tempus neqz post tempus est: Et nescio an ipsum possit esse in tempore. Loquentium enim sermo neq; est anteq̃ loquantur:⁊ cum locuti erunt:non erit. In eo enim ipso q̃ loquunt̃:dum finiunt iam non erit id vnde ceperit:Sed si primam fniam rudis auditor admiseras: In principio erat verbum de sequenti quid queris: Et verbuz erat apud deum: Nunquid audieras de deo vt sermonem recondite cogitationis acciperes: aut fefellerat ioannem quid esset momenti inter inesse ⁊ adesse: Id enim quod in principio erat:nō ī altero esse:sed cum altero predicatur.statim igitur verbi ⁊ nomē expecta.dicit nanq; Et deus erat verbum. Cessat sonus vocis ⁊ cogitatiōis eloquiū. Uerbuz hic res est non sonus:natura non sermo: deus non inanitas est. HYLA.vy. de trini. Simplex autem nuncupatio est ⁊ caret offendiculo affectionis aliene. ad moysen dictum ē. Dedi te deum pharaoni:sed nunquid nō adiecta nois causa est.cum dr̃ pharaoni: Moyses enim pharaoni deus datus est.deum timetur:dum orat̃ur:dum punit:dum medetur. Et aliud est deum dari:⁊ aliud deum esse. Memini quoq; ⁊ alterius nuncupationis vbi dr̃: Ego dixi dij estis:sed in eo inaulti nominis significatio ē. Et vbi refertur ego dixi. loquētis potius sermo est q̃ rei nomen:cum autem audio: Et deus erat verbũ:non dictum solũ audio verbum: sed demonstratuz esse intelligo qđ̃ deus est. BASI. Sic igitur excludens accusationē blasphemantiũ querentium quid est verbum respondet: Et deus erat verbum. THEO. Uel aliter: Postq̃ pmiserat tres ppones euangelista resumit tria in vnum dicens: Hoc erat in principio apud deuz In primo enī triũ didicim⁹:in quo erat verbum:quia in pncipio erat:in secundo apud quez:quia apud deum.in tertio quid erat verbum:quia deus.velut ergo demonstrans verbum predictum deu:per hoc q̃ dicit hoc:⁊ colligens in propositionē quartam:hoc quod est: In principio erat verbuz ⁊ verbũ erat apud deum:⁊ deus erat verbum:ait: Hoc erat in principio apud deum. Querat autem aliquis: cur non est dictum: In principio erat verbũ dei:⁊ verbuz dei erat apud deum:⁊ deus erat verbum dei: Quisqs autem vnicam veritatē fatebit eē:palam est quoniaz ⁊ demonstratio eius q̃ est sapientia vna est. Sed si veritas vna ⁊ sapiētia vna. verbum quoq; quod veritatem enūciat sapiam expandit ī his qui susceptibiles sunt:vnum siquidem erit:nec hoc dicim⁹ inficiantes verbum dei fore. sed ostendentes vtilitatem omissionis huius vocabuli dei. Ipse quoq; ioānes i apoca. dicit: Et nomen eius verbũ dei. ALCVI. Qualiter aut̃ ponit substantiuū verbum erat:vt intelligeres omnia tempora preueniſſe coeternum deo patri verbum.

¶ Omnia per ipsum facta sunt.

ALCVI. Postq̃ dixit de nā filꝰ:de opatione ei⁹ subiūgit dicẽs:Omnia per ipsum facta sunt.i.gcgd ẽ siue i substātia siue in aliqua ppriete. HYLA.y. de trini. Uel alr. Erat qdem verbum ī pncipio:sed potuit nō eē aī pncipiū. ſz qd ille:Oia per ipm facta sũt: Infinitū ẽ p qđ̃ fit oē quod factum est. ⁊ cum ab eo sint oia:⁊ tp̃s ab eo est. CHRY.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Moyses quidē ici ēs scripturā veteris testamēti de sensi bilib⁹ nobis loqtur:ꝛ hoc enumerat ꝓmulta: In ꝓncipio.n. ait fecit deus celū ꝛ terrā.deinde:iducit quoniā ꝛ lu facta est ꝛ firmamētū ꝛ stellarū nature:ꝛ genera animaliū. Euā gelista vero hec oīa excedēs vno verbo comprehendit vt cognita auditoribus ad altiorē festinās materiā totū hūc hū instituens nō de operibus:sed de conditore. AVGV ꝓmo sup gene ad lrām:Lū.n.dr:Oīa p ipm facta sunt: satis ostenditur ꝛ lux per ipsum facta: cum dixit deus:Fiat lux. ꝛ simili ergo alys quod si ita est eternum est: q ait deus fi at lux quia verbum dei deus apud deum patri coeternus est:q̄uis creatura tpalis fcā sit.Lū.n.verba sint tēporis cū dicimus:qñ ꝛ aliquando:eternū tñ est in verbo dei: quando aliquid fieri debeat:ꝛ tunc fit qñ fieri debuisse in illo verbo est in quo nō ē qñ ꝛ aliqñ quoniā totū illō verarū eternū ē.

AVGV. sup ioan.Qñ ergo pōt fieri vt verbū dei factuz sit qñ deus p ver ū fecit oīa:si ꝛ verbū ipsū fcm est q̄ aliud verbū fcm est:Si hoc dicis q̄ est verbū verbi:p qō fcm est illud:ipsū dico ego vnigenitū filiū dei:si aūt nō dicis verbū dei:concede non fcm verbū per qō facta sunt oīa. AVGV.i.ō tri.Et si fcm ñ ē:creatura ñ ē. si āt creatura ñ ē eius dē cū pre substātie ē:oīs enī substātia q̄ de ñ est creatura ē: ꝛ que creatura non est:deus est. THEO.Solent aūt arri ani dicere q̄ sicut per serrā ostiū fieri dicimus.q̄si p organū sic ꝛ per filiū oīa facta fuisse dicunt nō ipse sit factor sz organū:ꝛ sic factura aiunt filiū tanq̄ fcm ad hoc vt p eū oīa fi erent. Nos aūt ad huiusmodi fictores mendacy simplr rñ demus.si enī vt dicitis pr creasset ad hoc filiū:vt eo tāq̄ organo vteret:videret q̄ inbono bilior sit filius q̄ q̄ facta sūt sicut ea que p serraz sūt facta:ipso organo nobilioza existūt nā serra ꝓpter ipsa facta est:sic ꝛ ꝓpter ipsa q̄ facta sunt vt ainnt pr creauit filiū tāq̄ nō deberet deus cūcta creare: ne quaq̄ filiū ꝓduxisset qd bis verbis insani⁹:sed aiunt:q̄re si dixit q̄ oīa verbū fecit..ad vsus est hac ꝓpositione per:ne filium ingenitū intelligeres ꝛ sine principio ꝛ dei conditore.

CHRY. Sed si prepositio per conturbat te ꝛ queris in scriptura q̄ ipsum verbum omnia faceret.audi dauid: Initio tu domine terram fundasti:ꝛ opera manum tuaruz sunt celi.Quod autez hoc de vnigenito dixerit addisces ab apostolo vtēte hoc verbo epistola ad hebreos de filio. Si vero de patre hoc ꝓphetam dixisse dicis:Paulū vere illū adoptasse idem fit rusus. Neq; enim id filio conuenire dixisset:nisi vehementer ꝓsideraret: quoniam que sunt digni tatis cohonorabilia sūt vtriq;.Si rursus per prepositio ali quam subiectionē tibi videt inducere: cur paulus eam de patre ponit:Fidelis inquit dñs:per quem vocati sumus in societatem filij eius.Et iterum paulus apostolus per volū tatem dei. ORIGE.Errauit etiam in hoc valentinus:di cens verbū esse q̄ mūdane creationis pstitit cām creatori: sed si sic se habet veritas rerum,put ipse intelligit:oportebat scriptum fore per creatorem vniuersa consistere a verbo:non autem econtra per verbum a creatore.

¶Et sine ipso factum est nihil.

CHRY.Ut nō estimes cū dicit:Omnia per ipsum facta sūt:illa omnia solum dicere euz:que a moyse dicta sunt:cōuenienter inducit:Et sine ipso factum est nihil:siue visibile quid:siue intelligibile.Uel aliter:Ne hoc quod dixit:Omnia per ipsum facta sunt:de signis suspiceris nunc dici:de q̄ bus reliqui euangeliste locuti sunt inducit: Et sine ipso factum est nihil. HYLA.Uel aliter dicet hoc quod dicit: Oīa per ipsum fcā sūt.nō habet modū: est ingenitus qui factus a nemine est:est ꝛ ipse genitus ab ingenito: reddidit auctorem cū ociū ꝓfessus est dicēs:Sine ipso factū est nihil: cum enim nihil sine eo intelligo:non esse solum:quia alius est p quē alius sine quo nō. ORIGE.in homi. Uel aliter. Ne existimares ea q̄ p verbū facta sunt p se existinentia nō cōtenta a verbo ait:Et sine ipso factū est nihil.hoc ē nihil fa ctū est extra ipm.qa ipse ambit oīa cōseruās ea. AVGV. de que.no.ꝛ ve.testa.Uel dicens:Sine ipso factū est nihil: nullo modo ipsū factura esse suspicari debere edocuit. Quo eniz potest dici:Ipse est:factura cū nihil dicat deus sine ip so fecisse? ORIGE.sup ioan.Uel aliter:Si oīa per ver bū facta sunt ō numero vero oīuz est malitia ꝛ totus fluxus peccat ꝛ hec p verbū facta sunt:ꝛ hoc est falsū.quantum igit ad significata.Nihil ꝛ nō ens vnuz sunt.Uidet autem apostolus non entia ꝓnaua dicere.Ut aut inquit deus ea q̄ non sunt tanq̄ ea que sunt. Totaq; prauitas nihil dicit dū absq; verbo facta est. AVGV.super ioan.Peccatū enim non per ipsū factum est:ꝛ manifestum est quia peccatum ni hil est:ꝛ nihil fiunt homines cum peccant. Et idolum nō p verbū factum est.habet qdē formam quādam humanam: ꝛ ipse homo per verbum factus est.Sz forma hois in idolo non per verbū facta est.scriptum est enim:Scimus q̄ ni hil est idolum:ergo ista nō sūt facta per verbū:sed quecūq; facta sunt naturaliter:vniuersa natura rerum omnis omni no creatura ab angelo vsq; ad vermiculum. ORIGE.Ua lentinus autem exclusit ab omnibus p verbum factis que sunt in seculis facta.que credit ante verbū extitisse:preter ꝛ dentia loquens.siquidem que putant ab eo diuina remo uentur ab oībus que aūt velut ipse putat:penitus destruūt vere dicunt oīa.quidā enīz falso dicunt diabolū nō ee creaturā dei:inquātum enī diabolus est:creatura dei nō ē. Is autem cui accidit esse diabolū diuina est creatura:ac si dice remus homicidā creaturā dei non esse: qui tamē in eo q̄ homo est creatura dei est. AVGV.de natura boni. Non aūt sūt audienda delyramenta abominū:qui nihil boc loco aliquid intelligendū esse putant: qui ipsū nihil in fine sue positū est.nec iteligūt nihil interesse vtrū dicat:Sine ipso nihil factū est:an sine ipso factū ē nihil. ORIGE. Si accipiatur verbū ꝓ eo qō in quolibet hominū ē:quia ꝛ ipsū ſtū est cuilibet ab eo qō in ꝓncipio erat verbū:etiā sine boc verbo nihil committim⁹ simplr accipiēdo qō dr Nihil.Ait enī apostolus q̄ sine lege peccatū mortuū erat:adueniente vero mandato peccatū reuixit.non.n.reputatur peccatum lege non existente:sed nec peccatum erat non existente ver bo:q̄ dominus dicit .Si nō venissem ꝛ eē illis locutus peccatū nō hr̄ent.q̄libet.n.excusatio deficit volenti dare rā sū de crimine.dū verbo pñte ac iudicāte quid est agendum nō obediē quis illi:nec ꝓpter boc iculpandū est verbū:sicut nec magister per cuius disciplinā nō remanet locus excusa tiōis discipl'o oliquēti.velut de ignoātia.Oīa ergo per ver bū fcā sūt nō solū nālia:sed ēt que ab irrōnalibus fiunt.

¶Quod factum est ni ipso vita erat.

BEDA.Quia euāgelista dixit oēm creaturā factā eē p verbum.nequis forte crederet mutabilē eius volunatē q̄si qui subito vellet facere creaturā quā ab eterno nūq̄ ante fecisset:ideo docere curauit factam quidem creaturam in tpe:sed ī eterna creatoris sapia:qñ ꝛ quos curaret sp fuisse dispositū.vnde dicit:Quod factū ē in ipso vita erat. AVGV.sup ioan.Pōt autem sic pūctari:Quod factum est in ipso:ꝛ postea dicat:Uita erat.ergo totū vita est:si sic promi ciauerimus quid enī nō in in illo factū est:ipse est enim sapi entia dei:ꝛ dr in psalmo:,Omnia in sapientia fecisti:oīa igi tur sicut per illū:ita in illo facta sūt:si ergo qō in illo factum est vita est:ergo ꝛ terra vita est:ꝛ lapis vita est.inbonestuz ē sic intelligere:ne nobis inbzepat secta manicheozum ꝛ di cat quia habet vitam lapis: ꝛ habet vitam paries.solent enī ista delyrantes dicere:ꝛ cum reprehensi fuerint ac repulsi quasi de scripturis proferunt dicentes: vt quid dictum est .Qō factum est in ipso vita erat.Pronuncia ergo sic:Quod factum est: hic subdistingue ꝛ deinde infer : In ipso vita erat. Facta est enim terra:sed ipsa terra que facta est non

est vita. est āt in ipsa dei sapiētia spiritaliter ratio q̄dā qua terra fcā est.hec vita est.sicut arca ī oī ope non ē vita: arca ī arte vita ē:q; viuit aīa artificis.sic q̄ q; sapia p quā fcā sunt oīa:fm artē ptinet oīa q̄ fiunt p ipsaz artē:nō hec cōti nuo sunt vita:sz q̄cquid fcm est:vita est in illo. ORIGE. in bo.Pōt āt ꝛ sic distingui sine erroze:Quod fcm est ī ipo: ꝛ postea dicat:Uita erat:vt sit sensus:Oia q̄ p ipm: ꝛ in ip so facta sunt:in ipso vita sunt:ꝛ vnū sunt.Erant.n.hoc est in ipso subsistunt cāliter:priusq; sint in scipsis effecti e.Sz si qris: quo ꝛ q̄ rōne oīa q̄ p vbū facta sunt:ī ipso vita ꝛ vni formiter ꝛ cāliter subsistūt:accipe exēpla ex creaturarū na tura.Conspice quō oīum rez q̄s mūdi huius sensibilis glo bositas ꝓpendit:causē simul ꝛ vniformiter i isto sole qui est maximū mundi luminare subsistunt:quō numerositas berbaz ꝛ fructuū in singulis seminibus simul ꝓtinet: quō multiplices regule in arte artificis vnū sunt:ꝛ in aīo dispo nētis viuunt: quō infinit⁹ lineaz numerus in vno puncto vnū subsistit.ꝛ hui⁹ varia pspice exēpla:ex gbus velut phy sice theozie pennis poteris arcana verbi mētis acie inspice rez quantū datur humanis rōnibus videre qui oīa que p verbū sunt facta:ī ipso viuunt ꝛ facta sunt. HILA.Uel aliter pt legi:In eo q̄ dixerat:Sine ipso factū ē nihil.Pos fer aliqs perturbatus dicere:est ergo aliqd per alterz factū qō tū non sit sine eo factū:ꝛ si aliqd p alterz:Iz non sine eo iam non per eum oīa:quia aliud est fecisse: aliud ē interue nisse facienti.Enarrat ergo euangelista quid non sine eo fa ctum sit dicens:Quod fcm est in eo. hoc igitur non sine eo quod in eo factū est.nā id quod in eo factū est ēt per eū fa ctum est.omnia.n.per ipsum ꝛ in ipso creata sunt. In ipso āt creata:q; nascebatur creator deus: sed ex hoc sine eo nihil factū est qō tñ in eo factū ē:q; nascēs de? vita erat:ꝛ q̄ vita erat:ñ posteaq̄ nat⁹ est factus est vita.nihil q̄ sine eo fiebat ex bis que in eo fiebant:quia vita est in quo fiebāt:ꝛ deus qui ab eo natus est:non posteaq̄ natus est: sz nascēdo quoq; extitit. CHRY.Uel aliter:Non apponemus finale pun ctum vbi dicitur:Sine ipso factum est nihil:fm hereticos. Illi.n.volētes spūscīn creatū dicere aiunt: Quod factum est in ipso vita erat.sz ita non potest intelligi. primū qdem neqz tps erat hic spiritussancti meminisse. sz si de sācto spi ritu hoc dictum est:age.sz eozum interim leganus modū. ita.n.nobis hoc inconueniens erit.cuz.n.dicitur: Quod fa ctū est in ipso vita erat:spūsanctū dicunt dcm esse vitaz: sz vita hec ꝛ lux inuenit esse. Inducit enīz:Uita erat lux ho minū:quo circa fm eos lucē oīum hunc spiritum dicit. qō aūt supius vbū dixit:hic ꝓpter ꝛ deū ꝛ vitā ꝛ lucē nominat Uerbū aūt caro fcm est. erit igit spūssanctus incarnatus: nō filius iō dimittētes būc modū legēdi ad decentē venia m⁹ lectionē ꝛ exponē:hoc aūt est cū dr:Omnia p ipz facta sunt:ꝛ sine ipso factū est nihil qō fcm est.ibi quiescere:fac ser monē.deinde ab ea q̄ deinceps est dictione icipe q̄ dicit.'In ipso vita erat.ac si dicat:Sine eo fcm ē nihil qō fcm ē.i.fa cibiliū.vides qualiter hac breui adiectiōe oīa correxit su perueniētia inconuenientia. Inducēs enī sine eo fcm est ni hil:ꝛ adyciens:Qō fcm est:ꝛ intelligibilia ꝓzebēdit:ꝛ spm scm excepit.Spiritus enī sanctus factibilis nō est. hec igit q̄ dicta sūt de additiōe rez dixit ioānes. Inducit aūt ꝛ euz q est de ꝓuidentia fmonē dicēs: In ipso vita erat:quēadmo dū in fonte qui generat abyssos:ꝛ in nullo minozatur fons ita ꝛ in operatiōe vnigeniti quecūq; credas per eū facta eē nō minoz ipse factus est.nomen aūt vite hic nō solum ꝓdi tionis est:sed ꝛ ꝓuidentie rez:que est fm ꝓmanentiā eaz. Lū aūt audis qñ in ipso vita erat:ne compositū existimes. sicut enim pater hz vitam in seipso:ita dedit ꝛ filio vitam habere.ergo sicut patrem nō vtiq; dices composituz esse: ita nec filiū. ORIGE.Uel aliter. Oportet scire q̄ salua tor q̄dā dr non sibi esse sed alys:quedā vo ꝛ sibi ꝛ alys. In hoc ergo q̄ dicit:Qō factū est in vbo vita erat.scrutādū ē: an sibi ꝛ alys vita est:vel alys tñ.si alys: gb⁹ alys: idem aūt ē vita ꝛ lux. Lux aūt bonuz ē:fit itaq; bonuz vita quoz est lux sic in eo q̄ dicit vita:saluato: nō sibi sed alys.hec qdē vita verbo pexistēti aderit:ex eo q̄ expiata a peccatis aīa fit serena:vita inseraē ei:q verbi dei se susceptibilē sta uit.vnde verbuz qdē in principio non dixit fcm. non eniz erat quando principiū verbo careret.Uita aūt hominum nō semper erat in verbo:sz hec vita hominū facta est eo q̄ vita est lux hominū:cuz enī homo nō erat:nec lux hominū erat luce fm habitudinē ad hoīes intellecta.ꝛ iō dicit:Qō factuz est in verbo:vita erat:non aūt qō erat in verbo vita erat. Inueniē aūt alia lra nō incōgrue bns:Qō factū est in eo vita est.Si aūt intelligamus vitam hominū que in ver bo fit eum esse qui dixit:Ego sum vita.fatebimur neminē ifideliū christi viuere.sz cūctos eē mortuos q̄ viuūt ī dō.

¶Et vita erat lux hominum.

THEO.Dixerat:In ipo vita erat:ne quitares q̄ absq; vi ta sit vbū sz vita sit spūs talis ꝛ lux alib⁹ cūctis vñ dr:Et vita erat lux boīuz.q.d.lux ista nō ē sensibilis sz ītellectua lis illuminās ipsaz aīmā. AVGV.super Jo. Ex ipsa.n. vita illuminā hoīes:pecora nō illuminant: q; nō habent rōnales mentes:que possint videre sapiam.homo autez fa ctus ad imaginē dei: habet rōnalem mentē per quā possit percipere sapiam:ergo illa vita per quā facta sunt oīa:lux est:ꝛ nō quozūcūq; aialium sz hominū. THEOPHI. Nō aūt dixit lux est solū indeis:sed omniuz hominū. Oēs enim hoīes inquantū intellectū ꝛ rōnem recepimus ab eo q̄ nos ꝓdidit verbo: intantū ab eo illuminari dicimur: nā rō nobis tradita per quā nales dicimur:lux est ad operā da nos dirigens ꝛ non operanda. ORIGE.Nō est aūt ꝓ termittēduz q̄ vitam ꝓmittit luci boīuz: incōsequēs enim erat illuminari nō viuētē:ꝛ aduenire illuminatiōi vitaz.si aūt idē est:Uita erat lux hominū.q̄ solū hominū:erit ꝓs lux atq; vita soloz hominū:hoc a opinari bereticuz est. Nō igitur quicqd dr aliquoz illorum solum est.Scripturz est enī de eo q̄ sit deus abraam isaac ꝛ iacob:nō tamē isto rū tm patrū dictus est deus:nō ergo ex eo q̄ dr:Lux homi nū:excludit q̄n sit aliozū:alios vo ꝓtinens eo q̄ est: Faciamus hominē ad imaginem nostram:quicquid ad imaginē ac similitudinē dei factum est intelligi dz per boiem. Sic igi ux boīuz lux cuiuslibet rōnalis creatura est.

¶Et lux in tenebris lucet:ꝛ tenebre eam non cōprehenderunt.

AVGV.super Joā.Quia vita illa ē lux boīum:sz stulta corda cape istā lucē nō pñt: q; peccatis suis aggrauant: ut eā videre nō possint:ne iō cogit q̄si absentē eē lucē: q; eā videre nō possunt.Sequit:Et lux in tenebris lucet: ꝛ tene bre eā nō cōprehenderūt. Quō enī hō positus ī sole cecus pñs est illi sol:sz ipse soli abñs ē: sic oīs stult⁹ cec⁹ ē:ꝛ pñs ē illi sapia.Sz cū ceco pñs ē:oculi ei⁹ abñs est: nō q; illa ipsi abñs ē:sz q; ipse abñs ē ab illa. ORIGE.Tenebre āt bu iusmodi boīuz nō nā sunt:fm illud pauli:Eram⁹ aliqñ te nebre:nunc aūt lux in dño. ORIGE.in hom.Uel aliter: Lux ī tenebris fideliū aīarū lucet a fide inchoās: ad spem trahens.Imperitoz vo cordiū pfidia ꝛ ignoātia lucē ver bi dei in carne fulgentis nō cōprehenderūt:sz iste sensus mo ralis ē.Physica vero horum verboz theoria talis ē:huma na natura si non peccaret:suis ꝓpriis viribus lucere non posset. Non enim naturaliter lux est :sz particeps lucis capax siquidem sapientie est non ipsa sapientia.Sicut er go aer per semetipsum non lucet:sed tenebrarum vocabu lo nuncupatur:ita nostra natura dum per seipsam cōsideratur quedaz tenebrosa substantia ē:capax ac particeps lu cis sapientie:ꝛ sicut aer dum solares radios participat: nō

dicit̄ ꝙ se lucere ſz ſolis ſplendoꝛ in eo apparere. ita rōnabilis nře nature ps uz pūtiaz ỹbi dei possidet: nō ꝙ se res intelligibiles ⁊ deū ſuuz: ſz ꝙ ipſitū ſibi diuinū lumē cognoscit Lux itaq; in tenebꝛis lucet: qz dei ỹbuz vita: ⁊ lux hoīum ī nřa nā que ꝙ se inuestigata ⁊ ꝑsiderata ifozmis q̄daz tenebꝛositas inuenit̄: lucere nō desinit: ⁊ qñ ipsa lux oī creaturę ē incomp̄hensibilis: tenebꝛe eam non comp̄henderunt.

CHRY. Uel aliter: Totuz ab illo loco: Et vita erat lux hoīum: ꝑmuz nos de additione docuerat: deinde dicit: ⁊ que ſm aīam bona p̄buit nobis veniens ỹbuz. vñ dicit: Et vita erat lux hoīuz. Nō dicit: Lux iudeoꝝ: ſz vniuersaliꝛ hūanuz. nō. n. iudei solū: ſz ⁊ gentiles ad hāc venerūt cognitionem. Non āt adiecit. Et angeloꝝ: qñ ei de nā humana ſermo ē gbus verbū venit euangelizans bona. ORIGE. Quer̄ āt quare non verbū lux hoīum deiꝰ est: ſz vita q̄ in verbo fit: gbus videmus: qz vita ad pīs. non ea que cōis est rationaliū ⁊ irrōnaliū dicit̄: ſz que adiungit̄ verbo qō ī nobis fit ꝙ participati. nē verbi ꝑmary ad discernendū apparentem vitā ⁊ non verā. cupiendā veraz vitā. Prius g̃ participamus vitā que apud quosdā quidez est potentia ñ actu lux: qui. ſ. non sunt auidi q̄rere q̄ ad sciam ꝑtinent: apud quosdā vo ⁊ actu lux efficit̄: g ſm aplm emulant̄ dona melioza. ſ. verbū sapie. ſi tñ ⁊ tunc idez est vita ⁊ lux hoīuz: nullus manēs in tenebꝛis ꝑfecte viuere cōꝓbatur: nec gſq̄ viuentiū ꝓſistit in tenebꝛis. CHRY. Uita. n. aduenięte nobis ſolutū est moꝛtis imperium: luce lucente nobis non vltra sunt tenebꝛe: sed semper manet vita quaz moꝛs ſupare non pōt: nec tenebꝛe lucem. vnde ſequitur: Et lux ī tenebꝛis lucet. Tenebꝛas moꝛtē ⁊ errozem dicit: nā hec quidem sensibilis nō in tenebꝛis lucet: sed ſine illis. Predicatio vero cꝛisti ī medio errozis regnātis fulsit: ⁊ eum dispārere fecit: ⁊ ī vitam moꝛtem fecit moꝛtuus cꝛistus: ita eaz superās vt eos qui detinebātur reduceret. Qz igitur neq; moꝛs eam superauit: neq; errozem: sed fulgida est eius p̄dicatio vbiq; ⁊ lucet cuz ꝓpria foꝛtitudine: propter̄ea subdit: Et tenebꝛe eam nō comp̄hen. ORIGE. Est etiā sciēduz ꝙ sicut lux hoīum nomē est duaꝝ ſpiritualiū rez: sic ⁊ tenebꝛe. Dicimus. n. hominum lucem possidentem opera lucis ꝑficere: ⁊ etiam cognoscere quasi illustratū lumine scięntie. ⁊ ecōtrario tenebꝛas dicimus illicitos actus: ⁊ eaz que videtur sciētia: nō est aūt. Sicut āt pater lux est: ⁊ ī eo tenebꝛe ñ sunt vlle: sic ⁊ saluator. Sz qz similitudinē carn̄ pec cati subiit: nō incongrue de eo dicitur: ꝙ tenebꝛe in eo sunt alique: ipso in se suscipiēte nostras tenebꝛas vt eas dissipaꝛet. Dec igit̄ lux q̄ facta est vita hominū: radiat ī tenebꝛis aīarū nostrarū: ⁊ venit vbi p̄ceps tenebꝛarū baꝝ cū genere bellat humano. Dāc luce pſecute sunt tenebꝛe: qō ps ex bis q̄ saluator ⁊ eius filij ſustinēt: pugnātibꝰ tenebꝛis ꝓtra filios lucis. Ueꝝ qz deus patrocinaꝛ nō inualescūt. vñ nō apꝓhēdūt luce. vel qz celeritatē cursus lucis subsęq non valent ꝑ ꝓpriā tarditatē. vel qz si supueniente expectant fugant̄ luce appꝛopiquāte. Oꝓtet aūt id ꝑsiderare ꝙ nō semꝑ tenebꝛe in ſinistra parte sumunt̄: sed q̄nq; ī bona ſm illud psalmi: Posuit tenebꝛas latibulū suū: dū ea q̄ sunt ergа deū ignota ⁊ imperceptibilia sunt. De hac ergo laudata caligine dicam: qñ versus lucem pergit: illamq; apprehendit: quia quod erat caligo dum ignozabaꝛ: in luccm cognitam vertit̄ ei qui didicit. AVGV. x. de ciui. dei. Doc āt initiū sancti euangelij quidam platonicus aureis lr̄is ꝑscribendū: ⁊ per omnes ecclesias in locis eminētissimis prepone. z esse dicebat. BEDA. Nam alij euangeliste chꝛistum in tempoze natum describunt. Joannes vo cunde in principio testaꝛ fuisse dicens. In ꝓncipio erat verbuz. Alij inter homines eū subito apparuisse cōmemorant: ille ipm apud deum semper fuisse testaꝛ dicens: Et verbū erat apd deum. Alij cum verū hominez: ille verū confirmat deum dicens: Et deus erat verbum. Alij hominē apud homines eum tempozaliter conuersatum: ille deū apud deū in ꝓncipio manentem oñdit dicens: Doc erat in ꝓncipio apd deū. Alij magnalia que in hoīe gessit perbibent: ille q̄ omnem creaturam ꝙ ipm deus pr̄ fecerit docet dicens: Dia ꝙ ipm facta sunt: ⁊ sine ipso factum est nihil.

CFuit hō missus a deo: cui nomē erat ioānes: hic venit ī testimoniū: vt testimoniuz ꝓhiberet de lumine: vt oēs crederent ꝙ illū. Non erat ille lux: sed vt testimoniū perhibꝛet de lumine.

AVGV. Ea que dicta sūt supius de diuinitate x̄pi dña sūt: g sic venit ad nos: fr̄ q̄ apparuit hō. Quia igit̄ sic erat hō vt lateret in lo deus: missus est ante illū magn̄ hō: per cuius testimoniū inuenirez plusq̄ hō: ⁊ qs est dic: Fuit hō. THEOPHI. Nō angelus: vt suspitionē mlto ꝓ bstruret. AVGV. Et quō posset iste vez de deo dicere: Missus a deo. CHRY. Nihil ō reliquo humanū esse estimeoꝝ q̄ dicunt̄ ab illo: nō enī q̄ eius sunt: ſz q̄ mittētis oia loquit̄: ió ⁊ angelus nūcupatus est a ꝓpheta dicēte: Ego mitto angelū meuz. Angeli enīz virtus est nihil ꝑ suū dicere. Doc autez qō dicit: Fuit missus: nō eius qui ad eē ꝓcessus ostensiuum est. Sicut aūt isaias missus fuit: nō alunde q̄ a mundo: ſz a ſtatu quo vidit dūm sedentē ſup ſoliū excelsum ⁊ eleuatū ad plebē: sic ioannes a deserto ad baptizandū mittit̄. Ait enī: g misit me baptizare ille mihi dixit. Super quē videris ⁊c. AVGV. Quid vocabaꝛ: Cui nomē erat ioānes. ALCVI. i. gratia dei vl in quo est gratia: g grāz noui testamēti. i. x̄pm suo testimonio ꝑmū mundo innotuit. Uel ioannes interꝓtaꝛ cui donatū cit: qz ꝑ grāz dei donatū est illi regē regū non solū ꝑcurrere: ſz etiā baptizare. AVGV. Quare venit: Dic venit in testimoniū vt testimoniū ꝓhiberet de lumine. ORIGE. Quidā ipoba re nitunt̄ edita de cꝛisto testimonia ꝓphetaruz dicentes: Non egere testibus dei filiū habentē credulitatis sufficiētia: tum in bis que ꝓtulit salubꝛibus verbis: tū in mirabilibus operibus suis. Siquidē ⁊ moyses credi meruit ꝑ verbuz ⁊ virtutes: nō egens ꝑuys testibus. Ad boc dicendū est ꝙ multis existētibus causis inducentibus ad credēdū: plerunq; qdā ex bac demonstratione nō admirant̄: ex alia vo habent cām vt credant. Deus aūt est g ꝓ cunctis hominibus homo factus est. Cōstat igitur quosdā ex dictis ꝓphēticis ad cꝛisti admirationez coactos: mirantes tot ꝓphętarum ante eius aduentū vocē: cōstituētes natiuitatis eius locū ⁊ alia huiusmodi: Illud quoq; aīaduertēdū ꝙ ꝓdigio se virtutes ad credendum ꝓuocare poterant cos qui tēpore x̄pi erant: nō autē post longa tempoza non fabulosa que dā existimata fuerūt: plus enī peractis virtutibus facit ad credulitatē: que cuz virtutibꝰ queritur ꝓpheria. Est autē ⁊ tale quid dicere: ꝙ quidaz in boc ꝙ testimoniū p̄bent deo honozati sunt: Priuare vult ergo chozuz ꝓphętaz ingenti gratia: qui dicit illos nō oꝓoꝛtere de cꝛisto testimoniū exhibere. Accessit aūt bis ioannes: vt testimoniū de luce perbibeat. CHRY. Non e. indigente testimonio. Sed propter quid ipse ioannes docet dicens: Ut omnes crederent per illum. Sicut enim carnē induit ne omnes ꝑderet: ita ꝓconem hominem misit: vt cognatā audientes vocem facilius aduenirent. BEDA. Non autē ait: Ut omnes crederent in illum. Maledictus enim homo qui confidit in homine: sed vt oēs crederent per illum: boc est per illius testimoniū crederent in lucem. THEOPHI. Si vero aliq̄ non crediderint: excusabilis permanet ipse. Nam si aliqs includēs se in domo caliginis: ⁊ ipm solis radi nō illustret ipse cām tribuit ⁊ non sol: sic ioannes vt omnes crederent missus fuit: sed si minime ꝓsecutū est: ipse huius rei cā non extitit. CHRY. Quia vo multum apud nos maioꝛ g testimoniū ꝓhibet ⁊ dignioꝛ fide esse videt̄: nequis ⁊ de ioanne boc suspicet̄: banc suspitionez destruit dicens: Nō erat ille lux: ſz vt testimoniū ꝓhibeꝛet de lumie. Si vero nō huic instans opinioni boc refūpſit vt testimoniū ꝓhiberet de lumine: supfluū esset qō dicit: ⁊ magis iterato ſmonis q̄ explanatio doctrine. THEOPHI. Sz dicet aliqs: g̃ neq; ioānē neq; sctoꝝ quempiā lucē esse vel fuisse dicem⁹: ſz si sctoꝝ aliquē lucē velimus dicere: ponemus lucē absq; articulo: vt si interꝛogatus fueris. tru ioannes ē lux sine articulo secure ꝓcedas. Si vo cū articulo nō ꝓcedas. Non. n. erat ipsa lux principalioꝛ: sed lux dicitur. qz ſm participationem lucem habeat a vero lumine.

CErat lux vera que illuminat omnez hominez venientem in hunc mundum.

AVGV. De quo lumīe ioānes testimoniū ꝓhibeat ostēdit dicens: Erat lux vera. CHRY. Ul aliter. Quis superius de ioāne dixerat ꝙ venit ⁊ missus ē: vt testeꝛ de luce. ne gs hoc audiens ꝓp testantis recentē pīniam ⁊ de eo cui testimoniū ꝓhibetur: talē quandā suspitionē accipiat: reduxit mentē ⁊ ad eaz q̄ supza omne ꝓncipiū ē: transiniſit existentiā dicens: Erat lux vera. AVGV. Quare additum est vera: qz ō illuminatus dicit̄ lux: ſz vera lux illa est q̄ illuminat. nā ⁊ oculi nostri dicuntur lumina: ⁊ tñ nisi aut ꝛ nocte lucerna accendaꝛ: aut per diē sol exeaꝛ: lumina ula ſi ne cā patent. vnde subdit: Que illuminat oēm hoīem. Si oēm homines: g̃ ⁊ ipsum ioannē. Ipse ergo illuminabat: a quo se demonstrari volebat. Quomodo. n. plerunq; fit vt in aliquo coꝛpoze radiato cognoscatur oꝛtus esse: sol: quem oculis videre non possumus: quia qui sautios habent oculos: idonei non sunt videre parietem illuminatum aut aliquid huiusmodi: sic omnes ad quos venerat cꝛistus min⁹ erant idonei eum videre. Radiauit Joannem: ⁊ per illum confitentem se illuminatū: cognitus est ille qui illuminat. dicit autem: Uenientem in hunc mundum. nā si illic non recederet: non esset illuminan us: sed ideo bic illuminandus: quia illinc recessit: vbi homo poterat esse illumiatus. THEOPHI. Erubescat manicheus qui cōditoris maligni ⁊ tenebꝛosi nos asserit creaturas. Non enim illuminaretur: si veri luminis creature non essemus. CHRY. Ubi sunt ēt qui non dicunt eum verum deum: bic enī lux vera dicitur. Sed si illuminat oēm hominem venientē in hunc mundū: qualiter tot sine lumine permanserunt: Nō enīm omnes cognouerunt cꝛisti cultură. Illuminat igit̄ omnem hominez quantū ad eum pertinet. si autez quidā mentis oculos claudentes noluerunt recipere lucis huius radios non a lucis natura obtenebꝛatio est eis: sed a malitia coꝝ qui voluntarie priuāt seipsos gratie dono: nam gratia quidem ad omnes effusa est. Qui vero nolūt dono boc frui sibꝛpſis banc imputent cecitatez. AVGV. Uel qō dicitur: illuminat omnē hominem: sic itelligimus nō quia nullus est hominum qui non illuminetur: sed quia nisi ab ipso nullꝰ illuminaꝛ. BEDA. Sine naturali igenio: sine sapientia diuina: sicut enim nemo a seipso esse: sic etiaz nemo a seipso sapiens esse potest. ORIGE. in hom. Uel aliter. Non de bis qui de occultis seminū causis ī species coꝛpozales ꝓcedunt debemus intelligere ꝙ illuminat hominē venientē in hunc mundū: ſz de bis qui spiritualiter ꝑ regenerationē gratie q̄ datur in baptiſmate in mundum veniunt inuiſibilē. Eos itaq; vera lux illuminat qui in mūduz virtutū veniūt: nō eos q̄ ī mūdū vitioꝝ ruunt. THEOPHI. Uel aliter. Intellect⁹ nobis traditus ac nos diligēs: q naturalis rō noſatur: oꝛ lux tradita nobis a deo. Sed q dā male rōne vtētes seipsos obscurauerunt.

CIn mundo erat: ⁊ mundus per ipm factus ē ⁊ mundus eum non cognouit.

AVGV. Lux q̄ illuminat omnē hominē veniētē ī hūc mundū: huc venit ꝑ carnē: qz duz bic . let ꝑ diuinitatem a ſtultis cecis ⁊ iniquis videri nō poterat: de qb⁹ supza dictū est: Tenebꝛe eaz non cōprehenderūt. ⁊ ideo dicit̄: In mundo erat. ORIGE. in bo. Ut enīz qui loquit̄: dus loqui cessat voꝝ eius esse desinit ⁊ euanescit: Sic celestis pater si verbuz suū loqui cessauerit: effectus verbi: boc est vniuersitas verbo cōdita nō subsistet. non aūt putes: qz sic erat in mundo: quomō in mundo est terra: pecoza: ⁊ homines: sed quomodo artifex regens qō fecit. vnde ſequit̄: Et mūdus ꝑ ipm factus est. Non enim sic fecit quomodo faci. faber. qui enīz fabꝛicat extrinsecus est ad illud qō fabꝛicat. Deus autez infusus mundo fabꝛicat vbiq; postus: ⁊ nō recedit ab aliquo: ꝓsentia maiestatis facit qō facit: ⁊ gubernat qō facit: sic ergo erat in mundo: quomodo per quez factus est mundus. CHRY. Et iteruz quia in mundo erat: sed nō vt mundi cōtemporaneus ꝓpter boc induxit: Et mundus per ipsuz factus est: per boc ⁊ rursus te ducens ad eternā existentiā vnigeniti. qui enīz audierit quoniā opus ei⁹ boc totū: ⁊ si valde insensibil̄ fuerit: cogeꝛ concedere ante opera esse factozē. THEOPHI. Simul autez bic ⁊ martionis subuertit rabiez: qui malignū conditozē cuncta ꝑduxisse dicebat: necnon ⁊ arry qui filiuz dei dicebat creaturam.

AVGV. Quid est aūt mundus per ipsuz factus est: De lum terra: mare: ⁊ oīa que in eis sunt mundus dicit̄: Iterū in alia significatiꝛe: delectozes mundi mundus dicunt̄: de quo sequit̄: Et mundus euz nō cognouit. Non enīz celi aut angeli aut sidera non cognouerunt creatozē: quē confitentur demonia: oīa vndiq; testimonium perbibuerunt. Sed qui nō cognouerunt. euz: g amando mundū dicti sūt mūdus. amando enī mundū habitamus cozde in mundo. nam qui non diligunt mundū: carne versantur in mundo: sed cozde inbabitant celū: sicut apostolus dicit: Nostra cōuersatio in celis est. amādo igit̄ mūdū: boc appellari meruerunt vbi habitant. Quomodo enī cum dicimus mala est illa domus aut bona: nō parietes incusamus aut laudam⁹: sed inbabitantes: sic ⁊ mundū dicim⁹ qui inbabitant mūdū amando. CHRY. Qui autez dei erant amici: euz cognouerunt etiaz ante cozpozalem ꝓsentiā. vnde ⁊ cꝛist⁹ ait: Quoniā abꝛaam pater vester exultauit vt videret diez meuz. Cum ergo nos interpellant gentiles dicentes: Quid est qō in vltimo tempoze venit nostraz operaturus salutē tanto tempoze negligens nos: dicimus quoniā ⁊ ante boc ī mundo erat ⁊ prouidebat operibus suis: ⁊ omnib⁹ dignis cognitus erat. ⁊ si euz mundus non cognouit: bi tamen quibus mundus non erat dignus eū cognouerunt. Dicēs aūt: Mundus eum non cognouit: b̄euiter causam ignorantie ꝓbuit. Mundum enim vocat homines qui soli mundo affixi sunt: ⁊ que mundi sunt sapiunt. Nibil autē ita turbat mentē: vt liquefieri amoze ꝓsentium.

CIn propria venit ⁊ sui eum non receperunt. Quotquot aūt receperūt eū: dedit eis potestatē filios dei fieri bis q̄ credūt ī nomie eius. Qui non ex sanguinibus: neque ex voluntate carnis: neq; ex voluntate viri: ſz ex deo nati sunt.

CHRY. Dixit ꝙ mundus eum non cognouit de superioꝛibus loquens tempoꝛibus: sed de reliquo sermonem īduxit ad ꝓdicationis tempoza: ⁊ ait: In propria venit.

AVGV. Quia scilicet omnia per ipsum facta sunt.

THEOPHI. Ut per propria mundum intelligas: sine iudeam quam pro bereditate elegerat. CHRY. In propria ergo venit: non gratia sue necessitatis: sed gratia beneficy suoꝝ. Sed vnde venit q omnia iplet: ⁊ vbiq; adest: Ea quidez que ad nos descensione bic operatus est: qz enī

in mundo existens:non putabatur adesse:eo q̄ nondū cognoscebatur:digna[tus] est inducere carnem. Manifestationem vero hanc ⁊ condescensionem:presentiaꝫ vocat. Misericors autem existens deus omnia facit:vt nos fm̄ virtutem splendeamus:⁊ propter hoc quidem nullus necessitate:suasione vero ⁊ beneficijs volentes ad se attrahit:⁊ propterea venientem cum hi quidem suscepерunt:alij vero nō receperunt. Nullum enim vult inuitum neq; coactum habere famulatum:inuitum enim trahi par est cuꝫ eo qui totaliter non seruit. vnde sequitur:Et sui eum non receperunt. Judeos nunc suos dicit:vt populum peculiarem: sed ⁊ omnes homines vt ab ipo factos.⁊ sicut superius pro communi verecundatus natura dicebat:quoniaꝫ mundus per ipsum factus conditoꝛez non cognouit:ita ⁊ hic rursus pro indeozum anxijs:in deuotione grauius ponit accusationem dicens:Et sui eum non receperunt. AVGV.Si autem omnino nullus recepit:nullus ergo saluus factus est. Nemo enim saluus fit nisi qui christum recepit venientem. ⁊ idō addidit:Quotquot aut receperunt eum. CHRY.

Sive sint serui:sive liberi:sive greci sive barbari:sive insipientes sive sapientes sive mulieres sive viri:sive pueri: sive senes:omnes eodem digni facti sunt honore.de quo sequitur:Dedit eis potestatem filios dei fieri. AMBRO. Magna benivolētia vnicus natus é:⁊ noluit manere vn⁹ non timuit habere coheredes:q; hereditas eius non fit angusta si multi possederint. CHRY. Non aut̄ dixit: qñ fecit eos filios dei fieri: sed dedit eis potestatem filios dei fieri:ostendens quoniam multo opus est studio: vt eam q̄ in baptismo adoptionis formam in imaginem incontaminatā semper custodiamus. Simul autem ⁊ ostēdens quoniam potestatez hanc nullus nobis vel auferre poterit:nisi nosipsi auferamus. Si.n.qui ab hoibus dominiū aliquaꝫ rez̄ suscipiūt tāuꝫ habēt robur quantū fere bi q̄ dederūt:multomagis nos qui a deo potimur hoc bono:e. Si vero aliquando autem ostendere vult:quoniam hec gratia [con]venit volentibus ⁊ studentibus. Etenim in potestate est liberi arbitrij:⁊ gratie opatione filios dei fieri. THEOPH. Uel quia in resurrectione filiationem perfectissimam consequimur:fm q̄ apostolus dicit adoptionem filiozum dei expectantes redemptionez corporis nostri. Dedit ergo potestatem filios dei fieri.i.hanc gratiam in futura gratia consequendi. CHRY. Et quia in hijsijs ineffabilibus bonis hoc q̄dez est dei.s.dare gratiam:illud vero hominis.i.phibere fidē:subiūgit:Nis q̄ credūt in nomie eius. Quid igit̄ nō dicis nobis o ioānes qō eoꝛ fit suppliciū q̄ eū nō receperūt: q; nunq̄d isto supplicio fiet maior qñ placente eis ptāte filios dei fieri nō fiant:sed volentes se ipsos tanto pluāt bonore:sed etiaꝫ iextinguibilis eos suscipiet ignis:qō postea manifestius reuelabit. AVGV.Credētes ergo q; filij dei fiunt:⁊ fratres christi vtiq; nascunt̄. Naꝫ si nō nascunt̄ filij quō esse possunt:Sed filij hominū nascunt̄ ex carne ⁊ sanguine ⁊ ex uolūtate viri ⁊ cōplexu cōiugij. Illi aūt quomō nascant̄ subdit:Qui nō ex sanguinib⁹:tanq̄ maris ⁊ femine. Sāguina vel sanguines nō est latinū: ſ; q; grece positū est pluraliter:maluit ille q̄ interptabat̄ sic ponere:⁊ q̄si minus latine loqui fm grāmaticos:⁊ tū explicare veritatē ſz auditū infirmozū:Ex sanguinibus enī maris ⁊ femine homines nascunt̄. BEDA.Sciendū etiam est: quia in scripturis sanctis sanguis cū dr pluraliter:pctū significare solet.vnde:Libera me de sanguinibus. AVGV. In eo autem q̄ subiūgit:Neq; ex voluntate carnis: neq; ex voluntate viri:carnē p femina posuit: quia de costa cum facta est adam dixit:Hoc nunc os de ossibus meis: ⁊ caro de carne mea:Ponit ergo caro p vxore:quomō aliq̄ spūs p marito:q; ille imperare dz:ista seruire. Quid enim peius est domo vbi femina hz imperium super viruz: Si ergo neq; ex voluntate carnis:neque ex voluntate viri: sed ex deo nati sūt. BEDA. Carnis enī singulozū generatio a cōplexu coniugij duūt oziginē. ar[gu]o spūalis spūssaucti gratia ministrat. CHRY. Hoc aut narrat euangelista:vt vilitatem ⁊ humilitatē priozis partus qui est per sanguinē ⁊ voluntatem carnis addiscentes:⁊ altitudinē secundi qui per grām ⁊ nobilitatē est cognoscentes:magnā quandaꝫ hic suscipiamus intelligentiā ⁊ dignam dono ipsius q̄ genuit: ⁊ multū post hoc audium demonstremus.

¶ Et verbum caro factū est:et habitauit i nobis.

AVGV. Cū dixisset. Ex deo nati sunt: quasi ne miraremur ⁊ horreremꝰ tantā gratiā ⁊ nobis incredibile videret: q; boies ex deo nati sunt:q̄ securitatē faciens ait: Et verbū caro factū ē. Quid ergo miraris q; boies ex deo nascūtur:attende ipsuꝫ deū ex hominibus natū. CHRY. Ut aliter:Cū dixisset:quoniā ex deo nati sunt qui suscepерunt eū huius bonozis posuit causaꝫ:hoc scilicet verbū fieri carnem.factus est enī proprius filius dei hominis filius:vt filios hominū faciat filios dei. Cū aūt audieris:Quoniā verbū caro factū est:ne turberis:neq; eniꝫ substantiā conuertit in carnez.hoc enī vere impiū est intelligere; sed manēs qō est:serui formam assumpsit. Quia enī sunt q̄ dicūt:quoniam fantasmata quedā fuerint omnia que incarnationis sunt̄ozū blasphemiā destruens: hanc dictionē: Factū est posuit.non transmutationē substantie:sed carnis vere assūptionē repzesentare volens. Si vero dixerint:quoniaꝫ deus omnipotens est:quare ⁊ in carnem transmutari non potuit:Dicemus q; transmutari ab illa incōmutabili natura omnino procul est. AVGV. xv. de trinita. Sicut autez verbū nostrū vox quodāmodo corporis fit assumendo eā in qua manifestat̄ sensibus hominū: sic verbū dei caro factum est:assumendo eam in qua ⁊ ipsū manifestaret̄ sensibus hominū. Et sicut verbū nostrum fit vox nec mutat in voceꝫ:ita verbū dei caro factū est sed absit vt mutaretur ī carnez:assumendo eā sicut illam non ī eam se consumēdo ⁊ hoc nostrum vox fit:illud caro fm̄ est. EXGESTIS concilij ephesini:Sermo etiā quē proferimus quo in alterutris locutionibus vtimur sermo est incorporeus: non aspectui subiectus:non tactu tractabilis: sed cum sermo inducerit litteras ⁊ elementa visibilis fit:aspectu cōprehenditur:tactu tractatur:sic ⁊ verbum dei quod naturaliter inuisibile est visibile fit:⁊ quod natura incorporeū est: inuenitur esse tractabile. ALCVI. Cum etiaꝫ credam⁹ animam incorpoream corpori coniūgi: vt ex his duobus fiat vnus homo:facilius possumus credere diuinaꝫ substātiam incorpoream anime ī corpore coniūgi in vnionez personē:ita vt verbum in carnē non sit cōuersū:nec caro i verbum:cū nec corpus in aiaꝫ:nec anima conuertat̄ ī corpus.

THEOPHI. Appollinari⁹ aūt laodicensis in hoc verbo hereſim statuit:dicebat enim q; christ⁹ aiam rōnalē nō habuit:sed tm̄ carnē habens:diuinitatē pro aia q̄ corp⁹ diriget ⁊ gubernat. AVGV. contra ser. arriani: Si autem mouentur in eo quod scriptum est:q; verbum caro factum est nec ibi anima nominat[ur]. intelligāt carnem pro homine positā:a parte totū figurate locutionis modo: sicuti est. Ad te omnis caro veniet. Item ex operibus legis: q; nō iustificabitur omnis caro:quod apertius alio loco dicit: Nō iustificabit̄ homo ex opib⁹ legis. Sic itaq; dctm est: Uerbuꝫ caro factū est.ac si diceret. Uerbū homo factus est.

THEOPHI. Euāgelista volēs ostēdere ienarrabilē dei condescēsuꝫ:carnē memorat:vt illi⁹ admiremur misericordiā:quoniā propter nostrā salutem qō omnino remotuꝫ:⁊ distās est ab eius natura:assumpsit.ſ. carnē. aia nāq; habet aliquā ꝓpinquitatez ad deū. Si autem verbum incarnatū est:⁊ humanam animā non assumpsit:sequeretur q; adhuc anime nostre curate non essent:quod enim nō assumpsit:nō sanctificauit:Et q̄lis derisio:cuꝫ aīa ꝑius peccauerit:vt carnē assumendo sanctificauerit.id q̄ō est pricipalius infirmū relinqueret:Subuertitur ex hoc dicto nestorius:qui dicebat q; nō deus verbū ipse idē factus sit homo ex sacro ceptus sanguine vginis:ſ; verbo peperit boiez:q; ois virtutis dotatus erat specie:⁊ dei verbū illi erat cōiunctum:⁊ ex hoc duos filios asserebat: vnū natū de virgīe.ſ. boiez:alterū de deo.ſ. dei filiū homini illi ꝑiunctū[m] grāz habitudinem ⁊ amorē. Contra quē euangelista dixit:q; ipz verbum factū est. ō:non q; verbū inueniens boiem vtuolum se sibi coniunxerit. CYRIL. ad nestoziū: Carnez.n. aiatam aīa rationali vniens verbū sibi fm̄ subsistentiam ineffabiliterq; ⁊ intelligibiliter factus est hō:⁊ appellatus est filius hominis: non fm̄ voluntatē tolam aut beneplacitū:sed neq; in assumptione persone solius diuerse quidē quo ad vnitionē collate nature: vnus āt ex ambob⁹ xp̄s ⁊ filius:non quasi differētia naturaꝫ interempta pp aduna-tionez. THEOPHI. Addiscimus ergo per hoc quod dicitur:Uerbum caro factū est:q; ipsum verbū est homo: ⁊ filius dei existens factus est filius mulieris:que principaliter dei genitrix nuncupatur: tanq̄ deum in carne genuerit.

HYLA. x. de tri. Quidā autez volētes vnigenitū deuz qui in principio apud deū erat deus verbū: non substantiuum deū esse ſz sermonē vocis emisse:vt quod loquentib⁹ verbū suuꝫ:hoc sit patri deo filius argute subripere volūt: ne subsistens verbū deus ⁊ manēs in forma dei xp̄s homo natus sit:vt cū boiem illum humane potius oziginis cā q̄s spiritualis ceptionis sacramentum aīauerit: nō deus verbum boiem se ex partu virginis efficiēs extiterit: sed vt ꝓphetis spūs prophetie:ita in iesu verbum dei fuerit. Et arguere nos solent q; christū dicamus esse natū nō nostri corporis atq; aie boiem:cum nos verbū carnē factū: nostre similitudinis natū boiem predicemus vt vere dei filius verē boīs filius natus sit.⁊ vt per se sibi assumpsit ex virgine corpus:ita ex se sibi aīam assumpsit que vtiq; ab homine nunq̄ gignētiuꝫ oziginibus prebetur. ⁊ cum ipse ille filius boīs sit:q̄ ridicule preter dei filiū qui verbū caro factuꝫ ē: aliū nescio quē tanq̄ prophetā verbo dei aīatum predicabimus cū dñs ih̄s xp̄s ⁊ dei fili⁹ ⁊ boīs fili⁹ sit. CHRY. Ne āt ab eo quod dctm est:Uerbū caro factū est: inconuenienter suspiceris versionem illius incorruptibilis nature subdit:Et habitauit in nobis. Quod.n. habitat:non idē est cum habitaculo:sed aliud.aliud autem dico fm̄ naturam: vnitione vero ⁊ copulatione vnum est deus verbum caro neq; ꝑfusione facta neq; destructiōe substātiarum. ALCVI. Uel habitauit in nobis.i.iter boies cōuersat⁹ est:

¶ Et vidimus gloriam eius gloriaꝫ quasi vnigeniti a patre:plenum gratie ⁊ veritatis.

CHRY. Cum dixisset filij dei facti sumus:⁊ nō aliter q̄z per hoc vbū caro factū ē:rursus ipsius dīc ⁊ aliud luerū:Et vidim⁹ gl̄iam eius.quam vtiq; nō vidissem⁹: nisi per consortiū hūanitatis visus esset nobis:Si enim moyſi non sustinuerūt faciē glorificatam v[i]dere:sed velamine opus fuit q̄liter diuinitatē nudā existētē:facessibilē ēt ipis supiozib⁹ vtutib⁹ nos lutei ⁊ terrestres sufferre possemus: AVGV. Uel aliter:Quia verbū caro factū ē ⁊ habitauit ī nobis. Ista natiuitate collyriū fecit:vnde tergerent̄ oculi cordis nostri.vt possimus videre maiestatē ei⁹ p eius humanitatē.⁊ ideo dr. Et vidimus gloriā eius. Gloziam eius nemo posset videre nisi humilitate carnis sanaretur. Irruerat enim homini quasi puluis ī oculū de terra: oculus iste sauciatus erat:⁊ terra illuc mittitur vt sanetur: caro te obcecauerat:caro te sanat. Carnalis enim anima facta erat: consentiendo carnalibus affectibus. inde fuerat oculus cordis cēcatus.medicus fecit tibi collyrium: qñ sic venit vt de carne vitia carnis extingueret. Uerbū enī caro factū ē: vt possis dicere:Uidim⁹ gloriā ei⁹. CHRY. Subdit aūt Quasi vnigeniti a patre:q; ml̄ti ꝓphetaꝫ glorificati sunt: puta moyses:helias:helisēus:⁊ alij multi q̄uꝫ miracula ostenderūt:ſz ⁊ angeli hoīb⁹ apparētes:⁊ caꝫ q̄ ē ꝓprie nature cozuscantē lucē manifestātes:sed ⁊ cherubin ⁊ seraphin cū multa gloria visa sunt a ꝓpheta. Ab oībus his nos abducens euāgelista:⁊ supra omnē naturā ⁊ cōseruoꝫ nostroꝛū claritatē erigens mētē:ad ipm nos pducit vertice.q.d. Nō v[i]dim⁹ ꝓphē aut alteri⁹ boīs vel angeli aut archāgeli aut alicuius supioꝫ virtutū est gloria quā vidim⁹:ſz quasi ipli⁹ dña tozis.ipsi⁹ regis:ipsi⁹ naturalis filij vnigeniti. GREGO. In sacro eniꝫ eloquio: sicut ⁊ q̄si aliquando nō pro similitudine ponit:sed pro veritate. vñ ⁊ istud: Quasi vnigeniti a patre. CHRY. Ac si diceret:Uidim⁹ gloriā q̄lem decebat:⁊ cōueniens est habere vnigenitū ⁊ naturalē filiū. Consuetudo enīꝫ multoꝫ regez valde ornatā videntiū: vbi cū aliꝫs enumerantes nō possunt vniuersā repzesentare claritatē hoc inducūt: Quid oportet multa dicere:q̄si rex ibat. sic ⁊ ioānes dicit:Uidimus gloriaꝫ eius gloriam q̄si vnigeniti a patre. Angeli enī apparentes vt serui ⁊ dñm habētes oīa agebant:ipse vero vt dominus cuꝫ humili forma apparens:sed ⁊ creature dominuꝫ cognouerūt:stella magos vocans:angeli pastoꝛes:puer exultans in vtero:sed ⁊ pater testatus est de celis:⁊ paraclytus super ipz aduenit.sed ⁊ ipsa rerum natura omni tuba clarius clamauit:quoniaꝫ rex celozum aduenerat. Etenim demones fugiebant: infirmitatis species soluebantur:mortuos dimittebant sepulchra:⁊ animas a malitia ad virtutis verticem agebat. Quid vtiq; gs dicat preceptoꝛū philosophiaꝫ:celestiū legū virtutē:angelice vrbanitatis bonaꝫ ozdinationez? ORIGE. in ho. Ei⁹ aūt qō sequit:Plenū gratie ⁊ veritatis:duplex intellectus ē. Pōt enī de būanitate ac diuinitate icarnati vbi accipi:ita vt plenitudo gratie referat̄ ad būanitatē ſz quā xp̄s caput ē ecclesie:⁊ primogenit⁹ creature vniuerse: qñ maximū ⁊ ꝓcipale gratie exēplū qua nullis precedētib⁹ meritis homo efficitur deus:ī ipso primordialiter manifestū ē. Pōt etiam plenitudo gratie christi de spūsancto intelligi: cuius septiformis operatio humanitatē christi ipleuit. Plenitudo vero veritatis ad diuinitatē referr̄. Si vero plenitudinez gratie ⁊ veritatis de nouo testamento mauis intelligere: non incongrue pronunciabis plenitudinem gratie noui testamenti esse per christum donatam:⁊ legaliuꝫ simbolozum veritatē in ipso esse impletā. THEOPHI. Ut plenum gratia prout ei⁹ verbū gratiosuꝫ erat dicente dauid:Diffusa est gratia in labys tuis. Et veritate fm̄ q; moyses ⁊ prophete loquebantur:au[t]. operabant̄ in figura:christus autem cum veritate.

¶ Joannes testimonium perhibet de ipso:⁊ clamat dicens:Hic erat quē dixi:qui post me venit ante me factus est:quia prior me erat.

ALCVI. Dixerat superius fuisse missum hominem ad perhibendū testimoniū:hic determinat testimoniū suum q̄ manifeste pcursoꝛ pnūciauit. vñ dicit:Joānes perhibet testimoniuꝫ de ipso. CHRY. Uel aliter hoc iducit ac si dicat:Nō estimetis q; nos q fuimus cū eo multo tpe:⁊ mē se ipius comicauim⁹:ꝓpter gr̄aꝫ hoc testamur: q; ioānes q antea eū nō viderat:nec ei ꝓmozatus fuerat:ei testimoniū perhibebat. Multotiēs aūt euāgelista reuoluit ei⁹ testimonium:q; multam admirationem huius viri habebant iudei. Et alij quidē euangeliste antiquozum memi nerunt ꝓphetarum dicentes: Hoc factum est vt impleatur quod dictum est per prophetaꝫ. Dic autez altiozē ⁊ recentoꝛem testem inducit:non intendens a seruo dominatoꝛem facere fidedignum: sed auditoꝛum imbecillitati condescendens

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quēadmodū.n.ni[illegible]erui formā assumpſſisset:nō ita facile
ſuſceptibilis factus eēt: ita niſi ſerui voce auditū ꝓſeruoꝝ
ꝓcitasset:nequaq̄ multi iudeoꝝ verbū xp̄i ſuſcep[illegible]ent:
Sequtur:Et clamat.i.cū ꝓpalatiōe cū libertate ſine ſub/
tractione oīa ꝑdicat. Nō āt a principio dixit: qm̄ hic ē filꝰ
dei vnigenitus nālis.ſꝫ clamat dices:Dic erat quez dixi:q
poſt me venit añ me factus ē:q2 ꝓ2 me erat. Quemadmo
dū.n.matres auiū non confeſtim pullos ſuos volation[illegible]m
docent:ſꝫ primo gdē extra nidu3 educūt:poſtea vero a[illegible]3
mult[illegible] velociozē volationē apponunt:ſic ī ioānes non [illegible]n
feſtim iudeos ad alta duxit:ſꝫ interim paululū a terra eos
euolare docuit dicens:q ꝓps melioꝝ eo erat qō nō paruꝫ
interim erat. Et vide q̄lr ſapiēter iducit teſtimoniū.n.n.ſo
lum apparentē xp̄m monſtrat: ſꝫ ⁊ anteq̄ apparuiſſet eu3
ꝑdicat. Qō ſ[illegible]nificat in hoc qō dicit:Dic erat de quo dixi:
Doc āt fecit vt facile ſuſceptibilis eſſet chriſtus hoīum mē
te iam p̄edetent[illegible]. ⁊t ab alijs que de eo dicta erant:[illegible]nibil
ad hoc humilitas bab[illegible]as noceret. ⁊ta.n.humili ⁊ cōmu/
ni omnibus forma chriſtus vtebatur:vt ſi ſimul ⁊ vba hec
audiſſent de eo:⁊ eum conſiderāſſent:ioannis teſtimoniū
veriſſimū. THEOPHI. Dicit autem:Qui poſt me ve/
nit:videlicet ſm̄ tempoza natiuitatis: ſex enim menſibus
prior chriſto ioannes erat ſꝫ humanitatē. CHRY. Uel
hoc non dicit de ea generatione que eſt ex maria. Jam.n.
natus erat xp̄s qñ hec a ioanne dicebat[illegible]ur: ſed de aduētu
eius ad p̄dicationem. Dicit aūt:Ante me factus eſt.i.cla
rior eſt ⁊ honorabilior:ac ſi dicat: Non quia prior veni ad
p̄dicandum ex hoc maiozem me eſſe illo exiſtimetis
THEOPHI. Arriani vero h[illegible]c litteram ſic exponunt:
volentes oſtendere q̄ dei filius non eſt a patre genitus;ſꝫ
factus:ſicut vna alia creatura. AVGV. Non ergo intel
ligitur factus eſt anteq̄ ego eſſem factus: ſed antepoſitus
eſt mihi. CHRY. Si aūt quod dicitur. Ante me factus
eſt:de productione ad[illegible]e intelligeretur:ſuperfluum eſſet
quod additur:Quia prior me erat. Quis enim [illegible]ita inſi/
piens vt ignozet qnoniam exquo ante eu3 factu[illegible]ſt: prior
eo erat:⁊ aliter autem econtrario opoꝛteret dicere.ſ.prior
me erat:quia ante me factus eſt:ergo quod dicit:Ante me
factus eſt:de[illegible]noze intelligitur:hoc enim quod futurum
erat:factum dicit:quia conſuetudo erat antiquoꝝ pro/
phetarum de futuris quaſi de iam p̄teritis loqui.

¶ Et de plenitudie eius nos omnes accepim⁹ :
⁊ gratiaꝫ p2o gratia:Q2 lex per moyſen data ē:
gratia ⁊ veritas per ieſum chriſtum facta eſt.

ORIGE. Sermoniſte in ꝑſona baptiſte de chriſto teſtan
tis prolatus eſt:quod plu[illegible]nos fallit ex hinc vſq̄ illuc ille
enarrauit: credentes in perſona ioannis apoſtoli recitari.
Inconſequens aūtē eſt putare ſubito ⁊ quaſi intempeſtiue
interrumpi baptiſte ſermonez ex vbo diſcipuli ⁊ cuiꝰ ſcié/
ti percipere victoꝝ collationez in ꝓpatulo conſtat ſe/
ries dicti. Dixerat eniz ob hoc:Ante me factus eſt: q2 prior
me erat. Ex hoc aūt conjecto priorez me foze q̄ ex eius ple
nitudine ego quidez ⁊ ante me prophete accepim⁹ gratiā:
ſecundaz p2o prima:⁊ pertigerunt eniz ⁊ illi poſt figuras p
ſpirituz ad veritatis ſpeculationem:hinc etiā perpendim⁹
ex plenitudine eius accipiētes legez quidez per moyſen fo
re datam:gratiā aūt ⁊ veritatē per ieſuz chriſtū: nedū foze
datam ſed factā patre quidez legē dante per moyſen:gra3
⁊ ve[illegible]tem faciente per ieſum. Sed ſi ieſus eſt qui dicit:
Ego ſum veritas:quō veritas ſit per ieſum: Sed intelligē
dum eſt q̄ ipſa veritas ſubſtātialis ex prima veritate ⁊ ei⁹
imagine ſculpte ſunt multe veritates in his qui veritatez
tractant:nequaq̄ per ieſum chriſtuz facta eſt nec prozſus
per aliquē.ſed vitas puta que conſiſtit in paulo ⁊ apl̄is per
ieſum chriſtum facta eſt. CHRY. Uel aliter:Coniungit
hic teſtimonio ioannis baptiſte ſuum teſtimoniū ioannes
euāgeliſta dicēs:⁊ de plenitudie ei⁹ ⁊c. Nō ꝓcurſoris ē vbū
ſed diſcipuli.q.d. Etiaz nos oēs duodeci ⁊ ois plenitudo ſt
deliū q̄ nūc ſunt ⁊ futuroꝝ de plenitudie eius accepim⁹.
AVGV. Quid aūt accepiſtis:Et gratiā pro gra: neſcio
vt gd nos voluerit[illegible]elligere de plenitudine ei⁹ accepiſſe⁊
inſuper gratiā ꝓ gratia:Accepim⁹ eniz de plenitudine ei⁹
primo g[illegible]tiā:⁊ rurſus [illegible]ccepimus gratiā ꝓ gra. Quā gratiā
ꝓmo accepim⁹:fidē. [illegible]ocat eni gra qz gratis datur. hāc er
go accepit gratiā primā peccatoꝝ vt ei⁹ peccata dimitterēt.
⁊ itez gratiā p2o g[illegible]ratia.i. p2o hac gra in q̄ ex fide viuimus
recepturi ſum⁹ alia ideſt vitā eternā: vita eni eterna quaſi
merces ē fidei:ſꝫ ipa fides gra ē: vita eterna gra ē ꝓ gra.
Nō erat iſta gra ī veteri teſtamēto:qz lex minabat:nō opi
tulabat:iubebat:nō ſanabat languoꝛē:oīdebat:nō aufere
bat:ſed ꝓparabat medico vēturo cū gra ⁊ veritate. vnde ſe
quit:Quia lex ꝓ moyſen data ē:gra ⁊ veritas ꝓ ieſu chriſtū
facta ē. Mortez.n.tēporalē ⁊ eternā occidit mors dñi tui.
ipſa eſt gra q̄ ꝓmiſſa ⁊ nō babita erat i lege. CHRY. Ut
accepim⁹ gratiā p2o gra.i. ꝓ vteri nouā. Sicut eni eſt iuſti
cia ⁊ iuſtitia:adoptio ⁊ adoptio: circuncſio ⁊ circunſio ita
gratia ⁊ gratia:ſed illa quidem vt typus: hec vero vt veri
t[illegible]. Doc autem induxit oſtendens qm̄ ⁊ iudei gratia ſalua
bant:ſed ⁊ nos oēs gratia ſalui ſumus:miſericordie autem
⁊ gratie fuit legē ſuſcipere. ꝓpterea cum dixiſſet:Gratiā
p2o gratia:oſtendens magnitudinem eoꝝ que data ſūt
ſubdit:Quia lex per moyſen data eſt:gra ⁊ veritas ꝓ ieſum
xp̄m facta eſt. Et ſupza quidem ioānes ad ſeipſum ꝓparās
xp̄m ait. Añ me factꝰ eſt. Dic aūt euāgeliſta ad eū qui illo
tempoze magis in admiratiōe apud iudeos erat q̄ ioānes:
xp̄i ꝓpatione facit. ſ.ad moyſen. Et ꝓſidera prudēriam non
ꝓſonarum ſed rez. ꝓparatione facit:gratiā ⁊ veritatez legi
opponens. ⁊ huic addit:Data eſt:qō miniſtrantis erat:huic
aūt:Facta eſt:quod ē regis cū ptāte oīa operātis. cū gratia
gdē:qz cū ptāte oīa dimitt[illegible]at pctā. ⁊ graz gdē ei⁹ baptiſ/
matis donū:⁊ adoptio q̄ ſpiritum nobis dat:⁊ alia multa
oſtēdūt. veritatē aūt pleni⁹ ſciem⁹:ſi figuras veteris legis
vidicerimus. Ea eniz que in nouo teſtamēto ꝓficiēda erāt:
in veteri teſtō figuris ꝓſcripſerūt:quas xp̄s veniens adim/
pleuit. Uñ figura data eſt ꝓ moyſen:vitas ꝓ xp̄m facta eſt.
AVGV. xiij. de trini. Uel gratiā referam⁹ ad ſciaz:vita
tē ad ſapiaz:in reb⁹ eni ꝓ tp̄s oztis:illa ſuma gra eſt: q̄ bō i
vnitate ꝑſone ꝓiunctus ē deo. In rebus vō eternis:ſumma
veritas recte tribuitur dei verbo.

¶ Deum nemo vidit vnq̄. Unigenitus filius q
eſt in ſinu patris:ipſe enarrauit.

ORIGE. Incōgrue eradius aſſerit hoc ꝓmulgatū fuiſ
ſe nō a baptiſta ſꝫ a diſcipulo. nā ſi illud de plenitudine ei⁹
nos oēs accepim⁹:a baptiſta ꝓlatū eſt:quō nō eſt ſequēs
ipm de gra xp̄i ſuſcipiētē ⁊ ſcōaz ꝓ ꝓria gra: ꝓfitentēq̄ legē
ꝓ moyſen fore traditā:gram vō ⁊ vitatē ꝓ ieſum xp̄m ꝑdi
ſe:intellexiſſe q̄liter deū nemo vidit vnq̄:q̄q̄ vnigenitus
euz in patris gremio regen[illegible]t iterpretatione ipi ioāni: nec
non oībus his q̄ de ꝑfectione guſtauerint conceſſerit:Nō
enī nunc p2imit⁹ ānunciauit:nā p2iuſq̄ abzaā fieret:docet
nos abzaā exultaſſe: vt videat eius gloziā. CHRY. Uel
aliter. Euāgeliſta oſtēdens multā eminētiā donoꝝ chriſti
ad ea que per moyſen diſpenſata ſunt:vult de reliquo cām
rōnalem dñe dicere. nā ille quidē famulus exiſtēs:minoꝝ
rez factus eſt miniſter:hic vō dñator ⁊ regis filius exiſtēs
multo maioza nobis attulit coexiſtens ſemp patri ⁊ vidēs
eum. ꝓpter hoc ita intulit dicēs:Deuz nemo vidit vnq̄.
AVGV. ad paulinā:Quid q̄ ē qō iacob dicit:Uidi dñm
facie ad faciez:⁊ quod de moyſe ſcriptum: Quia loquēba
tur cum deo facie ad faciē. ⁊ illud quod prophēta iſaias lo

quēs de ſeipſo ait. Uidi dñm ſabaoth ſedentez in throno.
GREGO. xvij. moza. Sed patenter dat[illegible]r intelligi q
ꝛ̄dūm hic moraliter viuitur: videri per quaſdaz imagines
poteſt deus:ſed per ipſam nature ſue ſpeciez non poteſt:vt
anima gratia ſpi[illegible]tus afflata:per figuras quaſi[illegible]cum vi
deat:ſed ad ipſam vim eius eſſentie nō pertingat. hinc eſt
eniz q̄ iacob qui deuz ſe vidiſſe teſtatur:non niſi angelum
vidit. hinc eſt q̄ moyſes qui cū deo facie ad facie loquiē
dicit:Oſtende mihi temetipſum manifeſt[illegible]t videam te.
Ex qua eius petit[illegible]one colligitur:quia euz ſitiebat per incir
cunſcripte nature ſue claritat[illegible]cernere:quem iam cepe/
rat per quaſdā imagines videre. CHRY. Si autez an
tiqui patres ipſam viderunt naturaz nequaq̄ differenter
conſiderāſſent. ſimplex eniz quedā eſt ⁊ infigurabilis:non
ſedet:neq; ſtat:neq; ambulat:hec enim corpoꝛ ſunt. vnde
⁊ per prophetam dicit:Ego viſionem multiplicaui eis ⁊ in
manibus prophetaꝝ aſſimilatus ſum:hoc eſt ꝓdeſcēdi eis:
non quod eram apparui:quia eniz filius dei per veraz car
nez apparituꝛus erat nobis: primo exercitauit eos videre
deū:ſicut poſſibile erat eis videre. AVGV. ad pa[illegible]ulinā.
Sed cū ſcriptuz ſit:Beati mundo corde:quoniaz ipſi deū
videbunt. ⁊ iterum. Cū apparuerit ſimiles ei erimus:quo/
niam videbimus eum ſicuti eſt: quid eſt quod hic dicit[illegible]ur:
Deum nemo vidit vnq̄:An fortaſſe nō dētur q̄ illa teſti/
monia de videndo deo ſunt nō de viſo:ipſi eniz deuz vide
bunt:dictū eſt:non viderunt:⁊ nō vidimus:ſed videbimus
eum ſicuti eſt:deū eniz nemo vidit vnq̄. Uel in hac vita,ſi
cuti ipſe eſt:vel etiam in angelozuz vita ſicuti viſibilia iſta
que corpoꝛali viſione cernuntur. GREGO. xvij. mora.
Si vero a quibuſdā poteſt in hac coꝛruptibili carne viuen
tibus:ſed tamen ineſtimabilē virtute creſcentibus quodā
contemplationis acumine eterna claritas dei videri:hoc
ab hac ſententia non abhoꝛret:quoniā quiſquis ſapientiaz
que deus eſt videt:huic vite funditus moꝛitur. ne iaz eius
amoꝛe teneatur. AVGV. ꝓ ſuper geneſim ad litteraz:
Niſi eniz ab hac vita quiſq̄ quodammodo moꝛiatur:ſiue
omnino exiens de corpoꝛe:ſiue ita auerſus ⁊ alienat⁹ a car
nalibus ſēſibus:vt merito neſciat:ſicut apoſtolus ait: vtrū
in corpoꝛe an extra corpus ſit:non in illam rapitur ⁊ ſubue
bitur viſionem. GREGO. xviij. moza. Sciendum vero
eſt q̄ fuere nonnulli qui deuz dicerent in illa regione bea
titudinis in claritate ſua conſpici:ſed in natura minime vi
deri:quos nimirum minoꝛ iniquiſitionis ſubtilitas fefellit:
neq; n. illi ſimplici ⁊ icōmutabili eſſentie aliō eſt claritas:
aliud natura. AVGV. ad paulinam:Si autem dicitur:
in hoc q̄ ſcriptū ē:Deū nemo vidit vnq̄: hoīes tātūmodo
itelligēdos. nā hoc apoſtolus planius explicās. Quē nemo
igt hominū vidit:ſꝫ nec videre pōt ut ita dictū ſit:Deū ne/
mo vidit vnq̄:ac ſi diceret:Nullus hominuz. q̄ſtio illa ſol
uī videbit:vt nō ſit huic ſententie ꝓtrariū qō dñs ait: Ange
li eoꝝ ſemp vident faciē patris mei. vt. ſ. angelos deū vide
re credam⁹:quem nemo vidit vnq̄. ſ. hoīum. GREGO.
xvij. moza. Sūt tñ nōnulli q̄ nequaq̄ deū videre nec ange
los ſuſpicant. CHRY. Dicit[illegible]es q̄ ipſe qō deus eſt:nō ſo/
lū ꝓphete ſed nec angeli viderūt neq; archāgeli. Sꝫ ſi iter
rogaueris eos audies de ſubſtātia nihil reſpondentes: Glo
ria vero i excelſis deo nō ſolū cantātes:ſed ⁊ i terra pax ho
minibus bone volūtatis. Et ſi a cherubin ⁊ ſeraphin cōcu/
pueris aliqd diſcere:myſticā ſanctimony melodiā audies:
⁊ quoniā plenū ē celū ⁊ terra gloria ei⁹. AVGV. ad pau
linā. Qō gdē ī tātū verū ē qz dei plenitudinē null⁹ nō ſolū
oculis coꝛporis ſꝫ vel ipſa mēte aliquādo cōprehendit. Ali
ud eſt eniz videre aliud totū videndo cōprehēdere:quādo
quidem id videtur quod preſens vtcunque ſentitur: totuz
autem comprehenditur videndo quod ita videtur ut ni/
hil eius lateat videntem: aut cuius fines circunſpici poſ/
ſunt. CHRY. Sic igit[illegible]ſolus patre[illegible] videt filius ⁊ ſpiri
tu[illegible]ſanctus. Quod eni creabillis ē nature:qualiter poterit
videre quod increabile eſt: Ita igit[illegible] nullus nouit deū vt fi
lius. vnde ſequit:Unigenitus filiꝰ q̄ eſt in ſinu patris ipſe
enarrauit:ne ꝓpter nominis cōmunionē vnuz quendam
eoꝝ qui gratia facti ſunt filioruz eſſe exiſtimes euz: primo
quidem adiectus eſt articulus. Si vero hoc non ſufficit,ti
bi:audi aliud nomen vnigenitus. HYLA. vi. de tri. Na
ture quidē fides nō ſatis explicita videbat[illegible] ex nomine fi
li,niſi ꝓprietatis virtus per exceptionis ſignificati[illegible]ē adde
retur:ꝓeter filiū enim ⁊ vnigenitū nihil cognominans ſu
ſpitionez penitus adoptionis excluſit:ꝛ[illegible]eritatem nomi
nis vnigeniti natura preſtaret. CHRY. Sed ⁊ aliud po
ſuit[illegible]cens:Qui eſt in ſinu patris. Etenim in ſinu conuerſa
ri multo plus eſt q̄ ſimpliciter videre. naz q̄ ſimpliciter
videt:non omnino eius qō videt cognitionē habet. qui vo
in ſinu conuerſatur nihil ignorabit. Cū igit audieris q̄ nul
lus cognoſcit patrem niſi filius:ne quaq̄ dicas:qm̄ niſi plus
oībus nouit patrem:ſed nō quātus eſt nouit eum:ꝓpterea
euāgeliſta in ſinu patris eum moꝛari dicit:vt nō eſtimem⁹
per id aliud ſignificatū q̄ familiaritatē vnigeniti ⁊ coeter
nitatē ad patrē. AVGV. In ſinu eni patris ideſt i ſecre
to patris. Non enim deus habet ſinuz quēadmodum nos
habemus in veſtibus. aut cogitādus eſt ſic ſedere:quō nos
aut forte cinctus ſit vt ſinū hꝫet:ſed q̄ ſinus nō[illegible]int⁹ eſt:ſe
cretū patris ſin⁹ pris vocat. Qui g̃ i ſecreto patris nouit pa
tre[illegible]ipe enarrauit qō vidit. CHRY. Sꝫ qd enarrauit:qm̄
vn⁹ ē deus:ſꝫ ⁊ hoc religi ꝓphete ⁊ moyſes clamāt. gd ergo
pus didicim⁹ a filio in fi[illegible]libus paternalib⁹ exiſtente:ꝓ/
mū qdē ipſa hec que alij narrauerūt:ſunt enarrata ex o[illegible]pa
tione vnigeniti. Deinde quoniā multo maioꝛē ſuſcipimus
doctrinaz per vnigenitū:⁊ cognouim⁹ quoniā ſpūs eſt de⁹
⁊ eos q̄ adorant eū i ſpiritu ⁊ veritate adorare oꝛtz:⁊ quoniā
deus pater eſt vnigeniti. BED[illegible]. ꝓterea ſciendū q2
ſi ad p[illegible]ritum referaꝛ:quod ait:Enarrauit:homo factus
enarrau[illegible]quid de trinitatis vnitate ſentiēdū: qualiter ad
eius contēplationem ꝓperandum: quibus actibus ſit p/
ueniendum:Si vero referaꝛ:ad futuꝛ tunc enarrabit cū
electos ſuos ad viſionē claritatis ſue induc[illegible]t. AVGV.
Fuerunt aūt hoīes q̄ dicerent vanitate coꝛdis ſui decepti.
ꝓ[illegible]er inuiſibilis eſt:filius aūt viſibilis eſt. Si ergo ꝓpter
carnē filius viſibilis dicit:⁊ nos ꝓcedimus ⁊ eſt catholica
fides:Si aūt vt ipſi dicunt: anteq̄ incarnaret:multū de/
lyrant ſi xp̄s ſapientia dei ⁊ virtus dei ē:Sapientia eni dei
videri oculis non pōt:ſi verbum hominis oculis non vide
tur. verbuz dei ſic videri poteſt[illegible]. CHRY. Non igitur ſo
li ipſi ꝓpriuz eſt:Deum nemo vidit vnq̄ ſed ⁊ filio:q2 vt
paulus dicit:eſt imago dei inuiſibilis: qui vero inuiſibilis
imago eſt:⁊ ipſe inuiſibilis eſt.

¶ Et hoc eſt teſtimoniuz ioannis: quando miſe
runt iudei ab hieroſolymis ſacerdotes ⁊ leuitas
ad eum vt interrogarent eum : Tu quis es:Et
confeſſus eſt:⁊ nō negauit:⁊ confeſſus eſt quia
non ſum ego chriſtus. Et interrogauerunt euz.
Quid ergo:Helias es tu:Et dixit. Nō ſū. ꝓ/
pheta es tu:Et reſpondit: Non. Dixerunt er
go ei:Quis es vt reſponſum demus his qui mi
ſerūt nos:Quid dicis de teipſo:Ait:Ego vox
clamantis ī deſerto dirigite viam domini:ſicut
dixit iſaias ꝓpheta.

ORIGE. Secundu legitur hoc teſtimonium a ioanne
baptiſta de chriſto ꝓlatum:incipiente primo illic:Dic eſt
de quo dixi:⁊ oſinēte ibi:Ipſe enarrauit. THEOPHI.

vel aliter. ꝓstq; sanctus dixit euāgelista q ioānes testaba
tur de xpo: Ante me factus ē: nūc subiungit qñ ꝑmisuz te
stimoniū reddiderit xpo ioānes. vñ dicit: Et hoc ē testimo
niuz ioannis qñ miserūt iudei ab hierosolymis sacerdotes
z leuitas ad ioannē. ORIGE. Judei qdez ab hierosoly
mis vt cognati existentes baptiste de stirpe sacerdotali exi
stentis: sacerdotes z leuitas destinant: sciscitaturos qs eēt
ioannes: eos. s. qui reputati sunt ſm electionem ab alijs dif
ferre z ab electo hierolymoruz loco: Joannē itaq; querūt
cū tanta veneratione: Erga xpm āt nihil huiusmodi fa
legitur a iudeis: ſz quod erga ioannē iudei: hoc ioannes er
ga xpm prosequitur: per propzios discipulos interrogans:
Tu es qui venturus es an alium expectamus: CHRY.
Sic autē fide dignum estimauerunt esse ioannē vt ei de se
ipso dicenti crederēt. vnde dicitur: Ut interrogarēt eum:
Tu quis es: AVGV. Non āt mitterēt nisi moueretur
excellētia auctoritatis ei⁹: qz ausus ē baptiçare. ORIGE.
Joannes āt vt videtur discernebat ex q̄stione sacerdotū z
leuitaz dubitationē: ne forte xps esset baptizans: apertius
tñ illud profiteri cauebant ne temerarij putarent. Quapp
merito vt eoꝝ opinio fallax de eo primitus aboleretur:
ac subinde veritas propalaretur q nō sit xps ante oia ma
nifestat. vnde segtur. Et confessus est z non negauit: z confes⁹
est: qz nō sum ego xps. Dic ēt adyciamus: qz xps aduentus
christi populum recreabat quodāmodo iam pñs existens
legisperitis ex sacris scripturis illius tps sperati colligenti
bus: propter quod Theodas nō modicā multitudinez q̄si
xps congregauit: z post illum iudas galileus in diebus profes
sionis. Cū ergo feruētius christi expectaretur aduentus. a
dei transmittunt ad ioānem per hoc quod est: Tu quis es.
conijcere volētes si ipse se xpm fateretur. Non āt ex eo q
dicit: Non sum ego xps: negauit. ex hoc. n. ipso confessus ē ve
ritatem. GREGO. Negauit plane quod nō erat: ſz non
negauit quod erat: vt veritatē loquens: eius membruz fie
ret: cuius sibi nomen fallaciter non vsurparet. CHRY.
Uel aliter: Passi erant iudei quādaz humanā p̄sionē ad
ioannē. Indignum. n. estimabāt subyci cū xpo pp multa q̄
ioannis claritatē demonstrabāt: quoz primū erat gen⁹ il
lustre. Principis. n. sacerdotū filius erat: deinde dura edu
catio: būanoz despectio. In xpo āt ptrariū videbat genus
humile: qō ci exprobrabāt dicentes: Nōne hic est fabri fili
us dicta cōis z vestimēta: nihil plus multis babētia: qz igi
tur ioānes ꝓtinue ad xpm mittebat volentes magis ioānē
hōre magistrū: mittūt ad cū opinātes p blanditias eum alli
cere ad ꝓfitendū se xpm esse. Nō ergo quosdam contempti
biles mittunt: vt ad xpm ministros z herodianos ſz sacer
dotes z leuitas: z nō quoslanq; sed eos qui erant ex hiero
solymis: hoc est honorabiliores. Et ad hoc mittūt: vt inter
rogarent: Tu quis es: nō quasi ignorantes: ſz volentes euz
inducere ad hoc quod dixi: vnde ioānes ad mentem z non
ad interrogationē eis respondit. Et confessus est z nō nega
uit: z confessus est: qz non sum ego xps. Et vide sapiaz euā
geliste. tertio quasi idem dicit: z virtutē baptiste indicans:
z maliciam z amentiam iudeoꝝ. Deuoti enim famuli ē: nō
solum nō rapere gloriā dñi: ſz oblatam a multis respuere.
Turbe qdez ex ignorantia ad hāc venerūt suspitiones: vt
ioannez xpm estimarēt. hi vo a maligna mēte ex qua inter
rogabāt eum: estimātes p blanditias attrahere ad hoc qō
volebāt: nisi enim excogitassent hoc rñdenti: Non sum ego
xps. dixissent. Non hoc suspicati sumus: non hoc venimus
interrogaturi: sed capti z manifesti effecti ad aliud veniūt.
vñ sequit: Et iterrogauerunt eum. Quid ḡ: helias es tu:
AVGV. Nouerāt enim q p̄cessurus erat helias xp̄s: nō
eni alicui ignotū erat nomē christi apud hebreos: ſz nō pu
tabāt illū esse xp̄s: nec tñ oio putauerūt xp̄s nō eē vētuz: z
cū sperarēt vētuz: offenderūt i p̄nēz. Sequit: Et dixit nō
sum. GREGO. in bo. Ex his vbis nobis questio valde i
plexa gener. Alio qppe i loco inquisitus a discipulis dñs
de helie aduentu rñdit: Si vultis scire: ioānes ipe ē helias.
Regsitus aūt ioānes dicit: Nō sum helias. Quō ḡ ꝓpheta
veritatis ē: si eiusdē veritatis ꝓmiones cōcors nō ē? ORI
GE. Dicet aūt aliquis q se ignorabat ioānes eē helyam ex
hoc nimiz vtenē: q assūpsit iterate incorporatiōis rōnī tan
q̄ alia de uo induente corpora. Querūt eni iudei p leuitas
ac sacerdotes an eēt helias cū iterate corporis assumptiōis
documētū verax arbitrant q̄si paternū existēs: nec alienū
ab archanoz moz doctrina: ob hoc itaq; dicit ioānes: De
lias nō sum. nā nescit primeuā vitā ꝓpriā: q̄liter aūt vī rō
nabile si tanq̄ ꝓpheta spū illuminat? ē: z de deo z vnigeni
to tāta narrauit: ignorasse de seipso an vnq̄ ei⁹ anima fue
rit helias? GREGO. i bo. Sz si subtiliter veritas ipa re
quirat hoc qdē qō inter se cōtrariū sonuit: quō cōtrariū nō
sit inuenit. Ad çacharia nāq; de ioāne angelus dixit. Ipse
p̄cedet ante illū i spū z vtute helye: qz. s. fidē helias sc̄oz dñi
aduētū p̄uenient: ita ioānes preuenit p̄muz. Sic ille p̄curſor
ventur⁹ ē iudicis: ita iste p̄cursor facturus est redēptoris.
Joannes igitur in spiritu helias erat: in persona helias non
erat. Quod aūt dñs fatetur de spiritu: hoc ioānes denegat
de persona: ga z iustū sic erat vt discipulis dñs spiritualez de
ioanne sniam diceret: z ioānes turbis carnalibus nō de sio
spiritu: ſz de corpore rñderet. ORIGE. Rñdit ḡ levitis
z sacerdotibus Non sum. conjectās ꝓpositū questiōis cor
nō enim sapiebat p̄missa examinatio si idē spūs eēt i vtro
q; sed si ioānes eēt ipse helias qui assumptus est: nūc appa
rens ſm q̄ a iudeis expectabatur absq; natiuitate. primus
autem arbitrans resumptionē corporum dicet: q inconse
quēs est filiū zacharie tanti sacerdotis i scnio natū: imo oīs
nem humanā expectationē ignorari a sacerdotibus z leui
tis ipsuz natū fuisse: maxime luca testāte q̄ fact⁹ est timor
in oibus habitantibus circa eos. Sed forsan qñ ꝑpe finez
heliam expectabāt antichristū quasi tropice scisitari vide
tur: an es tu q pnuncias christum venturum: z causze rñdit:
Non sum. Sed z nihil mirabile: sicut in saluatore pluribus
scientibus ex maria natiuitatē eius: quidā fallebannur pu
tantes euz ioannē baptistā vel heliā aut aliquē ꝓphetaz:
sic z in ioāne quosdā ortus eius ex zacharia non latebat: z
quidam dubitabant: si forsan q expectabat helias appare
it in ioanne. Quoniam vero cum plures in israel editi fue
rint prophete vnus de quo moyses prophetauerat prescr
tim expectabatur. iuxta illud: Prophetaz vobis suscitabit
deus ex fratribus vestris: sicut mihi illi parebitis. Terno
scisitantur: non si forez propheta simpliciter: sed cum arti
culo i greco ponitur. vnde sequitur: Propheta es tu. Per
singulos enim prophetas noverat populus israel neminez
eoꝝ forze hunc quem moyses prophetauerat: qui sicut moy
ses medius staret iter deum z homines: z accepto testamē
to a deo traderet discipulis. Hoc autem illis nomen non
christo attribuentibus: sed arbitrantibus aliuz a christo
ipsum forze. Joannes sciuit quoniam z christus ille ꝓpheta
esset. vñ subditur: Et respondit: nō. AVGV. Uel q ioā
nes maior erat q̄ ꝓpheta: qz ꝓphete longe ꝓnunciauerūt
ioānes presentē demonstrabat. Sequit: Dixerunt ergo ei
quis es. vt responsum demus his q miserunt nos: qd dicis
de teipso? CHRY. Uides hic vehemēti⁹ illos tētes z iter
rogantes. Dunc autez cum mansuetudine eas que nō erāt
vere suspitiones destruentem z eam que est vera ponētez.
vnde sequitur Ait: Ego vox clamantis in deserto. AV
GV. Isayas illud dixit: In ioāne prophetia ista ꝓpleta est.
GREGO. Scitis autem q vnigenit⁹ filius verbuz pa
tris vocatur. Ex ipsa autem nostra locutione cognoscim⁹
quia prius vox sonat vt verbum possit audiri. Joannes ex
go vocem se asserit esse: quia verbum precedit: z per eius

ministeriū: patris verbū ab hoibus audiri. ORIGE. In
elegāter āt beraclion de ioāne z ꝓphetis ꝓsentialiter ait: Qm
vbū qdē saluator ē: vox āt p ioānez itelligit. Solus. n. son⁹
eoꝝ gradus ꝓphetic⁹. Cui dicendū q si nō significationem
vocē dederit tuba: nemo se accinget ad plīū. Si ḡ nil aliud
q̄ sonus ē vox ꝓphetica: quō transmittit nos ad illā salva
tor: Scrutamini ingt scripturas. Dicit āt ioānes se esse vo
cē clamātē i deserto: ſz clamātis i deserto ei⁹. s. g p̄bat z cla
mabat: Sigs sitit veniat ad me z bibat. Clamat. n. vt dista
tes audiri pcipiāt z graue hītes auditū sentiāt imēsitatē
vocis q̄ dicunt. THEO. Uel qz vitatē manifestat ānūciat.
oēs. n. g in lege erant obscure loquebantur. GREGO.
Uel in deserto ioānes clamat. q̄si derelicte ac destitu
te indee: solatiū redēptoris annunciat. ORIGE. Opus
vocis in deserto clamātis est: vt aīa a deo destituta: ad re
mā faciendā viā dñi reuocet: nequaq; pravitate serpētini
gressus ꝓfeq̄ndo: ſm ꝓtemplationē quidem sublimatā in
veritate absq; permixtione mendacij: z ſz actionē post cō
gruā speculationē licitū opus referentē. vñ segtur: Dirigi
te viā dñi: sicut dixit isaias ꝓpheta. GREGO. Uia dñi
ad cor dirigit: cuz veritatis sermo būiliter audit. Uia dñi
ad cor dirigitur: cum ad preceptum vita preparatur.

¶ Et qui missi fuerant erant ex pharisæis. Et in
terrogauerunt eū: z dixerūt ei: Quid ergo bap
tizas si tu non es christus: neq; helias: neq; pro
pheta? Respondit eis ioānes dicēs: Ego bapti
zo in aqua: medius autem vestrū stetit quē vos
nescitis. Ipse ē qui post me venit qui ante me
factus est: cuius ego nō sū dignus vt soluaz ei⁹
corrigiā calciamenti. Hec in bethania facta sūt
trans iordanem vbi erat ioannes baptizans.

ORIGE. Facta respōsione versus sacerdotes z leuitas:
denuo missuz est a pharisæis. Unde dicitur: Et qui missi fue
rant erant ex pharisæis. Quantum enim ex ipso sermone
conjecturari contingit dico tertium hoc esse testimonium.
vide tamen quomodo iuxta sacerdotalem z leviticaz per
sonam est cum mansuetudine prolatum illud: Tu quis es?
Nihil enim arrogans vel proterum in eoꝝ questione cō
tinetur: sed cuncta decentia veros dei ministros. Sz pha
risei ſm suū nomen diuisi z importuni ex discordia contu
melioſas voces ꝓtendūt baptiste. vnde segtur: Et dixerūt
ei: Quid ḡ baptiças: si tu non es christus: neq; helias: neq;
propheta? Non quasi scire volentes: sed prohibere eum a
baptismo. Deinde vero nescio quo pacto proni ad baptis
mū iuerūt ad ioānē. Dui⁹ āt solutio ē: qz pharisei nō credē
tes accedūt ad baptisma: ſz ex hypocrisi cuz timerēt pplm.

CHRY. Uel ipsi ydem sacerdotes z leuite ex pharisæis
erāt. et qz blādityis eū nō valuerūt supplātare. accusatiōez
ei imittere tētāt: cogētes eū dicere q nō erat: vñ segt: Et i
terroganerūt eū z dixerūt: Quid ergo baptiças: si tu nō es
xps neq; helias: neq; ꝓpheta? ō si audacie videbat eē bapti
zare: si xps nō erat: nec p̄cursor illius: nec preco. i. ꝓpheta.

GREGO. Sz sanct⁹ qsq; ēt cū puersa mēte regrit: a bo
nitatis fine studio nō mutat. Uū ioānes quoq; ad vba inui
tie p̄dicāmēta rñdit vite. vñ segt: Rñdit eis dicens: Ego
baptizo in aq̄. ORIGE. Ad illud. n. Quid ergo baptiças:
qd aliud afferri decebat. nisi ꝓpriū baptismū carnale ꝓten
dere? GREGO. Joānes. n. nō spū ſz aq̄ baptiçat: qz pctā
solvere nō valebat: baptizatoꝝ corpora p aquā lauat: ſz tñ
alias p veniā nō lauat. Cur ergo baptizat: q peccata p baptis
mū nō relaxat: nisi vt p̄cursionis sue ordine ꝓuās. s. q nasci
turū nascēdo p̄uenerat. baptizatuz quoq; dñm baptizādo
p̄ueniret: z q p̄dicādo factē p̄cursor: xpi: baptizādo ēt p̄cur
sor ei⁹ fieret imitatiōe sacramēti: q iter hec mysteriū redē

ptionis nre ānūciās: hūc in medio hoīuz z stetisse asserit. z
nescīri. Segt. n. Medi⁹ āt vestrū stetit quē vos nescitis: qa
p carnē dominus apparēs z visibilis extitit corpe z inuisibi
lis maiestate. CHRY. Hoc āt dixit: qñ decēs erat xpm
ꝓmixtū eē pplō: vt vnū mixtoz se vbiq; būilē eē docētē. Cū
aūt dixit: Quē vos nescitis. Sciētia hic cognitionē certissi
mā dicit: puta qs ē z vñ. AVGV. Humilis. n. nō videba
tur: z ꝓpterea lucerna accēsa ē. THEOPHI. Ul medi⁹
erat phariseoꝝ dūs ſz ignorabāt eū: qz ipsi scripturas se sci
re putabāt: z iquātū in illis pnūciabat dūs: medi⁹ eoꝝ erat
scz in cordib⁹ eoꝝ: ſz nesciebāt eū: eo q scripturas nō itelli
gebant. Uel aliter: Medi⁹ qdē erat in⁹tum mediator dei
existens z hoīuz xps iesus medi⁹ phariseoꝝ extitit: volens
illos deo iūgere: ſz ipsi nesciebāt eū. ORIGE. Ul aliter.
Hoc edito ego baptizo i aq̄: Ad illud. Quid ergo baptizas.
Ad scōm. si tu nō es xps: ꝓconiū de ꝑcedēti xpi subsātia ꝓ
ponit: q tanta sit ei virtus: q̄ invisibilis sit sua deitate: cuz sit
ꝑsens cuilibet z totū p orbē diffusa. qō notat ex illo. Me
dius vestrū stetit. Dic eni p totā orbis machinā effluxit: sic
vt que creant: p ipm creent: oia eni p ipm fca sunt. vnde pa
lam ē q ingrentibus a ioāne: Quid ergo baptizas: ipse me
dius erat. Uel q dr: In medio vestrū stetit: itelligēduz est
de nobis hoibus. Cū eni simus rōnales: in medio nostrum
existit: ex eo q pncipale. s. coz in medio totius corporis insi
tum est. Qui ergo verbū in medio gerunt: nō āt cognoscūt
de illius natura: nec de quo fonte manauit: nec: quō cōsistit
in eis: hi verbū in medio sui obtinētes ignorāt: quod tamē
ioānes agnouit: vnde exprobrādo dicit ad phariseos. Quē
vos nescitis. Quia expectātes pharisei christi aduentuz: ni
hil tam arduum de eo contēplabātur: solū dominez sanctū
existimātes eū esse. Dicit āt. Stetit. Nā stat pater inuaria
bilis existens z impermutabilis: stat quoq; vbuz eius ad sa
luāduz cōtinuo: q̄uis carnē susciperit: q̄nis mediuz hoīum
stet inuisibile. Ne vo putet aliquis aliuz eē inuisibilem ad
oēs hoies venientē: vel ad vniuersum orbē ab eo q huma
natus est z in terra cōparuit: subdit. Qui post me venit hoc
est q p me apparitur⁹ est. Nō aūt ideo denotat hic per hoc
qō dicit: Post: z cū iesus nos post se iuitat. Illic eni seq post
ipz ꝑcipit nobis: vt ei⁹ vestigia: pueniam⁹ ad p̄sez.
hic āt vt pateat: quid sequatur ex ioannis dogmatibus. ve
nit enim vt cuncti credant per eum preparati ad perfectū
verbum per minora. Dicit ergo: Ipse est qui post me venit.

CHRY. Ac si diceret: Ne existimetis tñ in meo cōsiste
re baptismate. si enim meum baptisma perfectum eēt: ali⁹
non veniret post me: aliud baptisma daturus: sed hec pre
paratio est illius z transibit in proximo: vt vmbra z imago:
sed oportet eum qui veritatem imponet venire post me. si
enim hoc esset perfectum: nequaq; secundi locus querere
tur: Et ideo subdit: Qui ante me factus est. hic est honora
bilioz z clarioz. GREGO. Sic nāq; dicit: Ante me fact⁹
est: ac si dicatur: anteposit⁹ est mihi. Post me ergo venit
quia posthmodum natus: ante me autem factus est: quia mi
hi prelatus. CHRY. Ne autem existimes cōparabilem
esse excellentiam hāc: incōparabilitatem ostendere volēs
subiungit: Cuius ego non sum dignus vt soluam corrigiam
calciamēti. q. d. intātum est ante me vt ego neq; in vltimis
ministrozum vocari dignus sim. Calciamentum enim sol
uere vltimi ministery res est. AVGV. Unde z si dignū
se diceret tantummodo corrigiam calciamenti soluere: mk
tū se habuisset. GREGO. Uel aliter: Mos apō veteres
fuit ut siqs eā q sibi cōpeteret accipe vroꝛē nollet: ille ei cal
ciamentū solueret: q ad hāc sponsus iure ꝓpinquitatis veni
ret. Quid igit iter homines christ⁹ nisi sancte ecclesie spō
sus apparuit? Recte ergo ioannes se indignū eē ad solven
das corrigiā eius calciamēti denūciat: ac si aperte dicat: re
demptoris vestigia non denudare valeo: quia sponsi nomē
mihi imeritus non vsurpo. qō tñ intelligi z aliter pōt: Quis

Universidad de Deusto
Biblioteca

.n.nesciat q̄ calciam̄ta ex mortuis animalibus fiāt. Incarnatus vero dñs veniens q̄si calciatus apparuit qui in diuinitate sua mortalitatem nr̄e corruptionis assūpsit. Corrigia ergo calciamēti est ligatura mystery. Joānes g̃ soluere corrigiā calciamēti eius nō valet: qz incarnationis mysteriū nec ipe inuestigare sufficit: ac si patēter dicat: Quid mirꝝ si mihi illepidus et quē post me gdez natū cōsidero: ſz natiuitatis eius mysteriū non ꝓhendo. ORIGE. Quidaz vero nō inepte dixit hoc sic intelligendū: Non suz ego tanti vt causa mei descēdat a magnalibus: ac carnē q̄si calciamenti assumpsiam. CHRY. Et qz ioānes cuz decenti libertate ea q̄ de xp̄o sunt oībus p̄dicabat: ꝓpterea euāgelista et locū designat dicēs: Hec in bethania facta sunt trans iordanem; vbi erat ioannes baptiçans. Non.n.in domo neq; in angulo xp̄m p̄dicabat: ſz iordanē transiens in media multitudine pūtibus oībus q ab eo baptiçabantur. Quedā vero exē plariꝝ certius habent in bethaboza. Bethania nō extra iordanem: neq; in deserto erat: sed prope hierosolymam.

GLO. Uel due sunt bethanie vna trans iordanē: altera citra non longe a hierusalem vbi lazarus fuit suscitatus.

CHRY. Hoc āt et propter aliā causaz designat: qz.n. res non antiquas narrabat: sed ante paruuz tempus contingētes: presentes: et videntes testes facit eozum que dicuntur: demonstrationem a locis tribuēs. ALCVI. Bethania vero domus obedientie interꝑtatur: per quā innuitur: qz p obedientiam fidei omnes ad baptisma debent peruenire.

ORIGE. Bethaboza vero interꝑtatur domus preparationis et ꝓuenit cū baptismo: ꝓparātis dño plebē perfectā. Jordanis āt interpretatur descensus eoz. Quis āt erit fluuius nisi saluator noster per quem ingredientē in hunc mundū mundari ꝓuenit: non suū descendentē descensum sed humani generis: hic segregat donatas a moyse ab his que p̄ iesuz donantur sortes: huius riuuli letificant ciuitatē dei. Sicut āt draco ille erat in egyptiaco fluuio: ita deus iisto. Pater.n.est in filio: et q proficiscūtur illuc vt de lauēt opprobriū egypti deponunt: ac apti ad ꝑceptionē hereditatis parantur: necnon a lepra mundātur: et duplicis capaces sunt gratie: ac ꝓmpti fiunt ad susceptionez spiritus almi. In aliud flumen nequaq̄ descendenti spiritalis columba. Trans iordanem vero ioannes baptizat vt precursor venientis non innocentes: sed peccatores vocare.

¶ Altera die vidit ioannes iesum venientem ad se: et ait: Ecce agn⁹ dei: ecce q tollit peccata mūdi. Hic est de quo dixi: Post me venit vir q ante me factus est: qui ꝓior me erat: et ego nesciebā eum. Sed vt manifestetur in israel: propterea veni ego in aqua baptizans.

ORIGE. Post testimoniū ioānis: iā videt iesus veniēs ad eū nō solū adhuc perseuerantē: sed et ꝓtiozem effectuz q̄ per diē secūdariā designatur: vñ dr: Altera die vidit ioannes iesuz venientē ad se. Prudē autez iesu mater protinꝰ vt illū ꝑcepit ad matrē ioānis pregnātē ꝓficiscit: et p vocez ꝓueniēte ad aures helisabeth ex marie salutatiōe exultat ioānes cōceptus in vtero: Hic aūt post ioannis testimonia ipse videt a baptista: accedēs ad eū: prius aūt auditu altiorum instruitur aliquis: ac deinde oculate inspicit illa. Per hoc aūt q̄ maria ad helisabeth venit minozem: et filius dei ad baptistā: ad feruozē opitulandi minozibus et ad modestiam admonemur. Uerū vnde ad baptistā venit saluator nō hic dicit: sed ex dictis matthei colligim⁹ dicētis: Tūc venit iesus a galilea ad iordanē ad ioannē: vt baptizaretur ab eo. CHRY. Uel aliter: Matthe⁹ aduentū xp̄i ad baptismum ꝑsentialiter dicit. Joānes aūt et rursus eū iuisse ad ioannez ostēdit post baptisma: et hoc manifestat q̄ postea dicit: Quia vidi spūz descēdētē et ꝑmanentē sup eū. Et ego nesciebā eum. Sed qui misit me baptizare in aqua: ille mihi dixit: Super quem videris spiritum descendentem et manentez super eum: hic est qui baptizat in spiritusancto. Et ego vidi: et testimonium perhibui: quia hic est filius dei.

CHRY. Quia ioānes testat⁹ est ita magnū gd q̄ō sufficiens erat auditores oēs stupefacere: puta q̄ totī⁹ orbis terrarū solus ipse peccata tolleret: volēs credibilius id facere: reduxit hoc ad deū et spiritū sanctū. Posset enī aliqs dicere ioāni: Qualiter igit tu cognouisti eū? Rndet q̄ p descēsuz spūs sancti. vñ subdit. Et testi. phi. io. di. qz vidi spi. descendentē. q̄si colū. de celo et ma. sup eū. AVGV. xv. de trini. Nō aūt tūc vnct⁹ ē xp̄s spūsc̄o: q̄n sup eū baptiçatū velut colūba descendit. Tūc.n. corp⁹ suū. s. ecclesiaz suā pfigurare signat⁹ est in q̄ peipue baptiçati accipiūt spiritū sanctū. Absurdissimū.n. est vt credam⁹ eū cū iā trigita eēt annoz: ei⁹.n. etatis a ioāne baptizat⁹ ē: accepisse spiritū sanctū: ſz venisse ad illō baptisma sic̄ sine vllo oino pct̄o ita nō sine spūsc̄o. Si enim de famulo ei⁹ et pcursore ipso ioāne scripū ē. Spūsc̄o repleb̄ ab vtero matris sue: q̄ q̄uis seminata ꝑe: tū spiritum sanctū in vtero formar⁹ accepit: qd de h̄ie xp̄o itelligēduz est vel credēdū cui⁹ carnis ipsa ꝓceptio nō carnalis: ſz spiritalis fuit. AVGV. de agone xp̄iano: Nō aūt dicim⁹ solū xp̄z vez corp⁹ habuisse. spiritū aūt sanctū fallaciter apparuisse oculis hoīuz: Sicut enī nō oportebat vt hoies fallerēt filiū dei: sic nec spūssanct⁹. ſz oportēti deo qui, vniuersaz creaturā ex nihilo fabricauit: nō erat difficile verū corpus colūbe sine aliarū colūbarū misterio figurare. Sicut ei non fuit difficile vez corp⁹ in vtero virgis sine virili semine fabricare. AVGV. sup Jo. Duob⁹ āt modis ostēdit visibiliter dñs spiritū sanctū: p colūbā sup dñz baptiçatū: p ignez vero sup discipulos cōgregatos. ibi simplicitas: hic feruor oñditur. Ergo ne spiritu sanctificati dolū habeāt: in colūba demōstratū ē: et ne simplicitas frigida remaneat: in igne demōstratū est: nec moueat qz lingue diuise sunt. Noli dissipationē timere: vnitatē i colūba cognosce. Sic ergo oportebat demōstrari spiritū sanctū veniētē sup dñm: vt cognoscat vnusquisq; si habeat spiritū sanctū: simplicē se eē debere sicut colūbaz et habere cū fratribus verā pacē quā significant oscula colūbaruz: Osculant et cozui: sed laniant. Alaniatu innocens est natura colūbaruz. nā cozui de morte pascuntur. colūba non nisi de frugibus terre viuit. Si etiaz gemunt colūbe in amoze: nolite mirari quia in columbe spē voluit demōstrari spiritus sanct⁹: Ipse enim interpellat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. Nō aūt spiritus sanctus in semetipso: sed in nobis gemit: qz gemere nos facit: Qui enim nouit in pressura se esse mortalitatis hui⁹ peregrinari se a dño: q̄diu ꝓpter hoc gemit: bñ gemit: spūs illum docuit gemere. Multi aūt gemunt i felicitate terrena: vel quassati dānis: vel egritudine corporis pgrauati: ſz nō colūbe gemitu gemūt. Uñ ergo debuit demōstrari spūssanct⁹ vnitatē quādā designās: nisi p colūbā: vt pacate ecclesie diceret: Una ē colūba mea? Uñ debuit būilitas figurari. nisi p aūe simplicē et gemētē? Apparuit ibi scā et va trinitas: pr̄ in voce dicēte: Tu es fili⁹ me⁹ dilect⁹: spūssanct⁹ in colūba. In ista trinitate missi sunt apli baptiçare: In noie pr̄is et filij et spūsancti. GREGO. ij. mo:: Dicit aūt: Manētē sup eum. In cūctis nāq; fidelib⁹ spūssanct⁹ venit: ſz in solo mediatore semp singulariter pmanet: qz ei⁹ humanitatē nunq̄ deseruit: ex cui⁹ diuinitate ꝓcedit. Sed cū de eodē spiritu discipulis dicatur: Apud vos manebit: quomodo singulare signuz erit q̄ in christo permanet? Quod citius cognoscim⁹ si dona spiritus discernamus. In his enim donis sine quibus ad vitaz peruenire nō potest: spiritus sanctus in cunctis omnibus semper permanet: vt sunt mansuetudo: humilitas: fides: spes: charitas. In illis autez quibus per ostensionē nō nostra seruatur vita: sed alioꝝ queritur: non semper manet ſz aliquādo se a signoꝝ ostēsionib⁹ subtrahit: vt humilius eius virtutes habeant. Christus autē in cunctis eū semper et continue habuit presentem. CHRY. Ne autē

AVGV. Qui.n. de nra nā petrū nō assūpsit: ipse ē q tollit nr̄m petrū. Nostis qz gdā boies dicūt: nos collimus peccata ab hoibus: qz sancti sumus. ſi.n. nō fuerit sanctus q baptizat: quō tollit petrū alteri⁹? cū sit ipse hō plen⁹ peccato? Contra istas disputationes hic legamus: Ecce q tol. pec. mū. vt nō sit ꝓsumptio hoibus i hoies. ORIGE. Sicut enī gi oblationi agni cognate sunt relique oblationes legales: sic huius agni oblationi cognate oblatiões videt mihi effusiones sanguinis martyꝝ: quoꝝ patientia et cōfessione et promptitudine ac bonū obtundunt machinatiões ipioꝝ.

THEOPHI. Quia vero supius illis q ex phariseis venerant ioānes dixerat: q̄ medius vestrū stat quem vos nescitis: hic ignozantibus demonstrat dicens: Dic est de quo dixi: Post me venit vir: q ante me factus est. Uir dñs dicitur ꝓpter eratis perfectionem. Nam triginta annoꝝ baptizatus est: vel qz spiritalis aīe vir est: et ecclesie sponsus. vñ paulus: Despondi vos vni viro: virginem castam exhibere christo.

AVGV. Post me āt venit: qz posterioz natus est: Ante me factus est: qz ꝓlatus est mihi. GREGO. Reuelationis autem eius causas aperuit: cū subiungit. Qz prioz me erat: acsi aperte dicat: Inde me ēt post natus superat quo eū natiuitatis sue tempoza non angustant. nam q̄ui per matrez in tpe nascit: sine tpe est a pre generatus. THEOPHY. Ausculta o arrie: non dixit: Quia prioz me creatus est: ſz qz prioz me erat. Audiat hoc pauli samosetani abusio q̄ ex maria sumpsit primordium: quia si essendi principium sūpsit ex virgine: qualiter prioz extitit precursor? Nā manifestū est q̄ precursor xp̄m in sex mēsibus superabat ſz humanam generationem. CHRY. Ut autem non videat ex amicitia ꝓpter cognationem ei testimoniuz perhibere quia cognatus eius erat ſm carnē. propterea dicit. Ego nesciebam eum. et ſm rationez hoc contigit. Etenim in deserto ꝑuersatus est ioannes. Miracula vero quecūq; xp̄o puero exīte facta sunt: puta que circa magos et quecūq; talia añ multuz contigerant tps. Joanne exīpso valde puero exīte. In medio vo tpe ignotus oībus exīstebat: pp quod subdit: Sed vt mani. in israel: propte. veni ego in aq̄ baptizans. Dinc.n. manifestum est qñ et illa signa que quidā dicunt a christo in pueritia facta mendacia et fictiones sunt. Si.n. a pria etate miracula fecisset iesus: nequaq̄ neq; ioānes eum ignozasset: nec reliqua multitudo indiguisset magistro ad manifestandum eum. Non igitur ipse xp̄s baptismate indigebat neq; aliquā aliam cāz habebat illud lauacrum. q̄ ꝓmonstratione facere ei⁹ fidei que est in xp̄m. Nō enī dixit: Ut mūdē eos q baptiçanē. neq; vt liberē a peccatis veni baptiçans. ſz Ut manifestet in israel. Sed nunqd sine baptismate neq; aliquā aliam cāz habebat illud lauacrum. q̄ ꝓmonstratione facere ei⁹ fidei que est in xp̄m. Nō enī dixit: Ut mūdē eos q baptiçanē. neq; vt liberē a peccatis veni baptiçans. ſz Ut manifestet in israel. Sed nunqd sine baptismate neq; licebat p̄dicare et iducere turbas: ſz faciēs ita factū ē: Nequaq̄ enī ꝓcurrissent oēs si sine baptismate p̄dicatio facta eēt. AVGV. Ubi ergo cognitus est dñs supfluo ei via parabat: qz cognoscētib⁹ se ipse fact⁹ est via. Itaq; nō durauit diu baptisma ioānis: ſz quoadusq; demōstrat⁹ est dñs humilis. Ergo vt dareť nobis a dño būili tatis exēplū ad peipiēdā salutē baptismi suscepit baptismū seruū: et ne ꝓponeret baptismum suū baptismo dñi: baptiçati sunt alij baptismo ꝓserui: ſz q baptiçati sūt baptismo cōseruoꝝ: oportebat vt baptiçarent baptismo dñi: Qui aūt baptizabant baptismo dñi: nō opus habēt baptismo cōseruoꝝ.

¶ Et testimonium perhibuit ioannes dicens: Quia vidi spiritum descendentem quasi columbam de celo: et mansit super eum: et ego nesciebam eum: sed qui misit me baptizare in aqua: ille mihi dixit: Super quem videris spiritum descendentem et manentez super eum: hic est qui baptizat in spiritusancto. Et ego vidi: et testimo

Universidad de Deusto
Biblioteca

aligs estimet qñ xp̃s natiuitatẽ babebat spiritusancto ad
ueniente sicut ⁊ nos:banc ẽt destruct suspitionẽ ostendens
q̃ spiritussãcti descensio solũ pro manifestãdo xp̃o fa-ta é.
vnde sequit:Et ego nesciebam eum ſ3 q̃ misit me baptiça
re in aqua:ille mihi dixit:Sup quẽ videris spiritũ descen-
dentem ⁊ manentẽ sup eum:hic est q̃ baptiçat in spũsãcto.
AVGV.Quis ãt misit ioannez:Si dicamus Pater:ve
rum dicimus.Si dicamus Filius:verũ dicimus.Mani-
festius ãt ẽ:vt dicamus Pater ⁊ filius. Quomodo ergo ne
sciebat eum a quo missus est:Si.n.non nouerat eũ a q̃.
voluit baptiçari:temere dicebat:Ego a te debeo baptiçari
nouerat ergo eum.Quid ergo est quod dicit.Et ego nescie
bã eum: CHRY.Sed cum dicit nesciebam eum:ante-
rius tps dicit:non tps quod est prope baptismum: cũ phi-
bebat eũ dicens:Ego a te debeo baptiçari. AVGV.Sz
legantur alij euangeliste qui planius illud dixerunt: ⁊ iue-
nimus apertissime tunc descendisse columbam cum dñs
ab aqua ascendit.Si ergo post baptisma descendit colum
ba:⁊ ante eq̃ baptiçaretur dixit illi ioannes:Ego a te debeo
baptiçari:ante baptismum illum nouerat: quo ergo dixit.
Ego nesciebã eum:sed qui misit me baptizare ꝛc.hoc audi
uit ioannes:vt nosceret eum quẽ non nouerat: an forte vt
plenius nosset:quẽ iam nouerat:Nouerat qdez dñz:noue-
rat filiũ dei.nouerat q̃ ipse baptizaret in spiritusancto.An
te.n.q̃ veniret ad fluuiũ xp̃s:cũ multi a Ioanne cõcurre-
rent ait illis:Qui post me venit:maior me ẽ:ipse vos bapti
zabit i spũsancto ⁊ igne.Sz qd nõ nouerat:⁊ potestatez ba-
ptismi ipm dñm habituꝝ ⁊ sibi retẽtuꝝ:ne paulus aut pe-
trus diceret:Baptismus meus:sicut iuenis dixisse Euãge-
lium meũ:ſ3 ministeriũ plane trãsituꝝ in bonos ⁊ malos:
Quid tibi faciat malus minister vbi bonus est dñs:Ecce
post ioannẽ baptizatũ est:post homicidã nõ est baptizatuz
q̃ ioannes dedit baptismũ suũ.homicida dedit baptismũ
xp̃i:qõ sacrm tã scñ est: ⁊ nec homicida mistrãte polluat
Potuit ãt dñs si vellet potestatez dare alicui seruo suo vt
daret baptismũ suũ tanq̃ vice sua:⁊ ꝓstitueret ta-taz vim
in baptismate trãslato i seruũ:q̃taz viz haberet baptisma
datũ a dño. Doc noluit:vt in illo esset spes baptizatorum
a quo baptiza-os se agnoscerent.⁊ noluit suũ ponere spem
in seruo.Si autem daret hanc potestatem seruis: tot eẽnt
baptismata quot essent serui:vt quomodo dictuz ẽ: ba-tis-
ma ioannis:sic diceretur:baptisma petri vel pauli. p hanc
ergo potestatẽ quã solũ sibi xp̃s retinuit:stat vnitas eccle
de qua dictũ est:Una est columba mea. Põt ãt fieri vt ali
quis habeat baptismũ p̃eter colũbam:vt prosit ei baptis-
mus p̃ter colũbã:nõ potest. CHRY.Et q̃ pr̃ voce emi-
sit p̃dicãs filiũ:supuenit spiritussanctus voce trahens sup
caput xp̃i:ne qs p̃tiuz existimaret dici de ioãne qõ dictũ ẽ
de xp̃o.Sed dicet aligs:q̃liter nõ crediderũt iudei:si vide
runt spiritũ:Sed talia nõ solũ indigẽt oculis corporis. sed
magis visione mẽtis.Si nãq̃ miracula faciẽtẽ vidẽtes itã
tum ebzy erãt a liuore vt cõtraria his que videbant enun
ciarẽt:q̃liter solo aduẽtu spiritussancti in specie colũbe ex-
pulissent icredulitatẽ:Quidã vo dicũt nõ oẽs vidisse spũz
sed solũ ioãnẽ:⁊ eos qui deuotius dispositi erãt.Et si enim
sensibilib⁹ oculs possibile erat videre in specie colũbe spiri-
tũ descẽdentẽ:nõ tñ ꝓpter hoc necesse ẽ oĩb⁹ hoc fuisse ma
nifestũ.Eteni ꝯacharias in specie sensibili multa cõsidera-
uit,⁊ daniel ⁊ eꝛechiel.sed ⁊ moyses multa vidit:q̃lia alioꝝ
null-.vñ subdit ioãnes:Et ego vidi ⁊ testimoniũ ꝓhibui:
q̃ hic ẽ filius dei.Agnũ qdẽ eum vocauerat:⁊ qñ in spiritu
bapriçare debebat dixit:Ꝫ liũ aũt ante hoc nusq̃. AV-
GV.Oportebat enĩ vt ille baptiçaret q̃ est filiꝰ dei vnicus
nõ adoptatus.Adoptati filij ministri sunt vnici: vnicus au
tem habet potestatez:adoptati ministerium.

¶Altera die iterũ stabat ioãnes: ⁊ ex discipulis eius duo. Et respiciens iesum ambulantẽ dixit: Ecce agnus dei.

CHRY.Quia multi bis q̃ a ꝓncipio ioãnes dicebat nõ
attendebãt:scda rursus eos excitat voce.vñ dr̃: Altera die
itez stabat ioãnes ⁊ ex discipulis eius duo. BEDA.Sta
bat qdẽ ioãnes q̃ illã vtutũ arcẽ ꝓscenderat:a q̃ nullis ten
tationũ posset ꝓbobitatib⁹ deyci.Stabãt cũ illo discipuli:
q̃ magisteriũ illi⁹ cozde seqbant̃ imobili. CHRY.Sed
q̃re nõ totũ mũdũ circuiuit in oĩ loco ip-ee ꝓdicans eũ: ſ3
stabat circa flu-nẽ expectãs eũ venire ⁊ ostẽderevenientẽ
q̃.ſ.p opera xp̃i hoc fieri volebat.vide ẽt q̃liter hoc maio-
ris edificatiõis fuit.q̃ enĩ, aruã ĩmisit scintillã:repete flã
ma in altũ eleuata-st.Aliter aũt ⁊ si circuiens hoc dixisset:
videreẽ ex studio quodã humano fieri que fiebãt: ⁊ suspi-
tione plenũ esset eius ꝑconiũ.igit̃ ꝓphete qdem ⁊ apostoli
oẽs absentẽ xp̃m ꝓdicauerũt:hic qdẽ ante p̃tiã ſm carnẽ
illi vero post assumptionẽ:vnde vt ostẽdatur q̃ nõ voce so
luz:sed ⁊ oculis eũ ostẽdebat:subditur:Et respiciens iesum
ambulantẽ dixit:Ecce agnus dei. THEOPHI.Respi
ciens inquit:quasi oculis innuens gratiaz ⁊ admirationem
quã habebat in christo. AVGV.Joãnes quidẽ amicus
ſponsi erat:nõ querebat gloriaz suaz:sed testimoniũ ꝓbibe
bat veritati:Non enĩ voluit apud se remanere discipulos
suos vt nõ sequerentur dominum:sed magis ostendit quẽ
sequerentur dicens.Ecce agnus dei. CHRY. Non lon
gum facit sermonez:quoniaz vnum solum in studio habe
bat adducere eos ⁊ coniungere christo: sciebat enim quo
niam de reliquo non indigerent eo testante. Non autez sin
gulariter discipulis loquitur de bis Joannes:sed eis publi
ce cum omnibus.q̃ ex cõmuni doctrina suscipientes sẽ-
lam christi:firmi de reliquo permanserunt:nõ propter gra
tiam christi sequẽtes:sed propter suuz lucrum:⁊ non facit
sermonem suum deprecatiuum:sed admiratur solum pre
sentem:⁊ demonstrat eis ꝓparationez ꝓpter quem ve-
nit:⁊ modum ꝓparationis.Agnus enĩz vtrunq̃ insinuat:
⁊ dicit agnus cum articuli adiectione: excellenciam eius
ostendens. AVGV.Iste enĩz singulariter dicitur agn⁹
solus sine macula sine ꝑcato:non cuius macule absterse
sunt sed cuius macula nulla fuerit.singulariter hic ẽ agn⁹
dei qua singulariter huius agni sanguine solo homines re
dimi potuerunt.hic est agnus quez lupi timent:qui leones
occisus occidit. BEDA.Jdeo etiam agnum vocat. quia
dona sui velleris sponte largiturum:ex quo vestem nobis
nuptialem facere possumus:idest exempla viuendi nobis
relicturum preuidit:quibus in dilectione calefieri debere-
mus. ALCVI.Mistice autem stat ioannes: cessat lex
⁊ venit iesus.idest gratia euangelij: cui ipsa lex perbibet
testimonium.Ambulat iesus discipulos collecturus.

BEDA.Ambulatio ẽt iesu dispensationem incarnatio-
nis:qua ad nos venire ac nobis exempla viuendi prebere
dignatus est:insinuat.

¶Et audierunt eum duo discipuli loquentem: ⁊ secuti sunt iesum. Conuersus autez iesus ⁊ vi
dẽs eos sequẽtes se:dicit eis:Quid q̃ritis:Qui
dixerũt ei:Rabbi:quod dicitur interpretatũ ma
gister:vbi habitas:Dicit eis:Veĩte ⁊ videte.
Venerũt ⁊ viderũt vbi maneret:⁊ apud eũ ma
serũt die illo.Hora aũt erat quasi decima. Erat
aũt andreas frater symonis petri; vnus ex duo-
bus qui audierant a ioanne ⁊ secuti fuerant eũ.

ALCVI. Joanne perbibente testimonium q̃ iesus
esset agnus dei:discipuli qui ꝓius erant cum Joanne magi
stri imperium implentes secuti sunt iesum.vnde dicitur.

Et audierunt eũ duo discipuli loq̃ntez ⁊ secuti sunt iesum.
CHRY.Considera ãt q̃ qñ dixit:Post me veniẽs ante
me factus ẽ:⁊ qñ nõ sum dign⁹ soluere corrigiã calciamẽti
ei⁹:nullũ cepit.Sz qñ õ dispẽsatiõe locut⁹ ad bũili⁹ ſmo
nẽ duxit dicẽs.Ecce agn⁹ dei.tũc secuti sũt eũ discipli.Mꝛ
ti.n.nõ ita adducunt̃ cũ aligd magnuz ⁊ excellũ de deo di-
cat:sic cũ benignũ ⁊ amicũ hoiem audiũt ⁊ aliqd ad salutẽ
hoium ꝓfectũ.Considerãdũ ãt q̃ ioãnes dicit:Ecce agnus
dei:⁊ xp̃s nihil loqtur.nã ⁊ spõsus cum lętitia adest..ati cũ in
ducit ⁊ spõsaz i matu ei⁹ ponit:qua cũ acceperit de ea di-
cit:ita xp̃s veni-copulaturus sibi eccles-nihil ipse di-
cit:ſz accessit solũ amicus ei⁹ ioãnes dexterã ei sponse ꝓpo-
suit ꝙ ſmones suos:aias boiuz manus ei ponẽs:quos ac-
cipiens ita disposuit vt vltra ad ioannẽ redirẽt.Sponsus aũd
bic obſuandũ ẽ:sicut.n.i nuptys:nõ puella ad spõsum vadit
ſz ipse ad eã festinat:ita bic ꝓtangit.Nõ.n.in celuz ascendit
boiuz natura:ſz ad eã filiꝰ dei accessit:⁊ ad domũ duxit pa-
ternã.Et qdẽ alij discipuli ioannis erãt:q̃ non solũ secuti ñ
sunt:ſz ꝯelotipe ad xp̃m dispositi erãt.q̃ ãt meliores erãt
simul audierunt:⁊ secuti sunt:non quasi magistrũ ꝓiozem
nẽientes:ſz ab eo persuasi ꝓmittente q̃ baptiçaret i spi
ritusancto xp̃s:⁊ ide discipuloꝝ studiũ cũ verecundia fie-
ri. Neq̃.n.moꝛ ascendentes interrogauerunt iesum de ne
cessarys ⁊ maximis reb⁹: neq̃ publice ſz singulariter cꝛ-
qui studuerũt.vñ sequit:Conuersus ãt iesus ⁊ videns eos
seq̃ntes se:dicit eis qd q̃ritis:Dic erudimur q̃ cuz nos be
ne velle inceperimus:tunc deus dat nobis multas salutis
occasiones.Interrogat aũt non vt discat: ſz vt p interroga
tionem magis eos familiares faciat ⁊ ampliorẽ fiduciam
det:⁊ ostendat eos auditione dignos. THEOPHI.Vi
de ãt q̃ seq̃ntibus se dñs ꝯuertit faciez ⁊ respexit: q̃ nisi q̃
bonã operatione ipsiuz secutus fueris: ad visionẽ faciei ei⁹
nunq̃ pertinges:neq̃ ad domum eius poteris peruenire.
ALCVI.Ergo illi discipuli tergum ipsius sequebãtur
vt viderent:⁊ faciem dñi videre non poterant. iõ ꝯuertit
se:quodãmodo de sua maiestate descendit:vt possint fa-
cẽ discipuli illius ꝓplari. ORIGE.Forte ãt nõ frustra
post sexũ testimoniũ desinit ioãnes eos ꝓtestari:⁊ iesus ſz
septimũ dicit:Quid queritis: CHRY.Sed illi non solũ
sequendo:sed interrogãdo amorez suũ: ⁊ xp̃s manifestaue
runt.vnde sequitur:Qui dixerunt ei:Rabbi quod dicitur
interpretatũ magister vbi habitas:Nondũ ab eo aliqd di
scentes:magistrũ eũ vocãt ad discipulatũ se ipellẽtes ⁊ cãz
ostendentes ꝓ quid seqbantur. ORIGE.Cõgrua vo ꝓ
uectis ex ioãnis testimonio ꝓtio depromẽs xp̃m docto-
rem:ac exprimẽs desiderare habitaculũ filij dei contueri.
ALCVI.Nolũt enĩ trãsitorie vti ei⁹ magisterio ſz ingꝛ
rit vbi maneat:vt ⁊ tũc in secreto vbis illi⁹ ibui: ⁊ exinde
sepi⁹ possent eũ visitare:⁊ pleni⁹ illstrui. Mystice aũt volũt
sibi ostẽdi: in q̃b⁹ xp̃s habitet.vt eoꝝ exẽplo se tales exhi
beant in q̃b⁹ velit habitare:vel q̃ iesum ambulãtẽ vident
⁊ statim vbi maneat querũt:nos monet: vt cũ icarnationẽ
ei⁹ ad mẽtem reducimus:sollicito corde eum rogemus: vt
mãsionem eterni habitaculi nobis ostẽdat: vñ quia videt
bene petẽtes:libere eis sua referat archana:vñ segtur: Dic
eis venite ⁊ videte.q.d.habitaculuz meuz explicari nõ po
test ſmone sed opere demõstratur: venite ergo credẽdo ⁊
operãdo:⁊ videte intelligendo. ORIGE.Ut per hoc q̃
dicit.Venite ad actiõem iuitat:p hoc aũt̃ q̃ dicit Videte
ad cõtemplatiõem. CHRY.Christus autez nõ dicit eis
signa dom⁹ neq̃ locũ:sed attrahit eos ad seq̃dũ: Nõ di-
cit:Nõ est tps nũc:audietis cras:siquid vultis discere. sed
vt ad amicos ⁊ familiares loqtur:qualiter alibi ait.Filius
hominis nõ hz vbi caput reclinet.hic aũt̃ dicit: Venite ⁊
videte vbi hito.Sed p hoc q̃ dixit. Non habet vbi caput
suz reclinet:ostendit q̃ hitaculũ ꝓprium nõ habebat:
nõ q̃ in domo nõ maneret.Segt̃ enĩ: Venerũt ⁊ viderũt
vbi maneret:⁊ mãserũt ibi die illo.Erat ãt gra mãserũt: nõ
adiũxit euãgelista:q̃ mãsestũ erat q̃ pp doctrinã. AV-
GV.Quã beatũ ãt diẽ duxerũt:q̃s beatã nocte:Edificem⁹
ergo ⁊ nosmetipsi in corde nro ⁊ faciam⁹ domũ:quo veniat
ille ⁊ doceat nos. THEOPHI.Nõ frustra aũt ⁊ tps no
auit euãgelista cũ subdit:Hora ãt erat q̃si decima.vt tam
doctores q̃s discipulos erudiret q̃ doctrina pp tps non est
ꝺtermittẽda. CHRY.Multũ.n.studiũ demonstrabãt
ad iudiciũ:in eo q̃ neq̃s ab hora auersi sunt cũ sol eẽt ad
occasum:⁊ multis qdẽ carni fuientib⁹ tps qõ est pol-scas-
tõ est ap-ad gppiaz necessariom:eo q̃ coꝛp⁹ escis grauat:
Joãnes vo cui⁹ istierãt discipuli:nõ erat talis:sed cũ multo
maiozi sobrietate velpe degens q̃s nos mane. AVGV.
Numerus ẽt iste lege significat:q̃ in decẽ ꝓceptis data est
lex.Uenerat aũt tps vt ipleret̃ lex p dilectionẽ q̃ a iudeis
ipleri nõ poterat p timoꝛẽ.vñ ⁊ dominus hora dñs audiuit:
Rabbi.Magister.n. legis nõ ẽ nisi qui dat legis.Segt̃.Erat
aũt andreas frater symonis petri: vñ ex duob⁹ q̃ audierãt
a ioãne ⁊ secuti fuerãt eũ. CHRY.Cui⁹ãt gra alteri⁹ no-
mẽ nõ ponit̃:qdã dicũt ꝓterea q̃ hic q̃ scribit est q̃ secu-
tus est eũ.Quidã vo dicũt q̃ ille ali⁹ nõ ilignis erat. q̃ igit̃
vtilitas si didicerim⁹ nomẽ illi⁹:neq̃.n.septuaginta duoꝝ
discipuloꝝ noia euangelista posuit. ALCVI.Vel duo
discipuli qui secuti sunt iesum sunt andreas ⁊ philippus.

¶Inuenit hic ꝓmũ fratrẽ suũ symonez: ⁊ dicit ei. Inuenimus messiam quod est interpretatuz christus. Et adduxit eum ad iesum. Intuit⁹ aũt eum iesus dixit:Tu es symon filius ioanna. tu vocaberis cephas:quod interpretatur petrus.

CHRY.Andreas que a iesu didicit: non detinuit apud
seipsum:sed festinat ⁊ currit cito ad fratrem:traditurus ei
bona que suscepit.vnde segt̃. Inuenit hic ꝓmũ fratrẽ suũ
symonẽ. dixit ei: Inuenim⁹ messiam quod est interpreta
tum xp̃s. BEDA.Doc est enĩz vere dñm inuenire:vera
illius dilectione feruere:fraterne quoq̃ salutis curaz gere
re. CHRY.Et qdẽ nõ dixerat euangelista que christus
fuerat seqntib⁹ se locutus.sed ex his que hic ꝓcuntur licz
addiscere.Quecunq̃ enĩ andreas didicit:in breui ostendit
magistri virtutẽ:qui persuaserat eis: ⁊ eoꝝ desiderium
q̃ ꝓius habuerãt repꝛesentans.hoc enĩ, verbuz iuenim⁹:
est patientis pꝛessurã ꝓpter absentiã ⁊ exultãtis: postq̃ ap
paruit q̃ expectabãt. AVGV.Messias aũt hebraice:
grece christus:latine vnctus dr̃.Christus enĩ vnctio est:ille
aũt singulariter vnctus est:vñ oẽs christiani vnguntur.ſm
q̃ in psalmo dr̃.Unxit te ds deus tu⁹ oleo exultationis pre
-rticipibus tuis.Participes enim eius sũt omnes sancti:
d ille est singulariter sanctus ⁊ singulariter vnctus.

CHRY.Et ideo nõ dixit messiam simpliciter:sed cũ ad
ietione articuli.Cõsidera vero ex ipso ꝓncipio obedien-
tem petri mẽtem.confestim enim cucurrit nihil tardãs.vñ
sequitur.Et adduxit eum ad iesum.Sed nullus facilitatẽ
ei imponat:si nõ ꝓius multa perquirens ita sermonem su
scepit.Cõueniens enim est ⁊ fratrem diligentius ei dixisse
hoc:⁊ per longa verba:sed euãgeliste vbiq̃ multa intermit
tunt: bꝛeuiloquij curaz habẽtes.Aliter autẽ neq̃ dictũ est
qñ credidit simpliciter:sed quoniam duxit eum ad iesum:
illũ ei de quo dixerat traditur⁹ vt omnia ab illo discat. Ip
se aũt dñs incipit reuelare ea que deitatis sunt: ⁊ paul-m
ea aperire p̃dicationibus. Non enĩ minus q̃ signa prophe
tie adducunt.hoc enim est maxime op⁹ dei:quod neq̃ imi-
tari demones possunt. Nam in miraculis quidem ⁊ phan-
tasia fit vtiq̃. Futura aũt predicere cum certitudine:illius
solius incoꝛruptibilis est nature:vnde segtur: Intuit⁹ autẽ
eum iesus dixit:Tu es symon filius ioãna. Tu vocaberis

Universidad de Deusto
Biblioteca

cephas:quod interpretatur petr⁹. BEDA. Intuitus aũt
est cũ non exterior⁹ oculus solũ: sz ⁊ eterno diuinitatis
intuitu vidit cordis ei⁹ simplicitatẽ: animi sublimitatẽ: cu
ius merito cuncte eẽt pferẽdus ecclie. Necꝫ ãt in petri vo
cabulo: qsi bebreo vel syro alia interpretationez qrere oz. qz
idẽ est grece ⁊ latine petrus: qõ syriace cephas ⁊ i vtraqꝫ li
gua nomẽ a petra deriuaf. Vocaf aũt petr⁹ ob firmitatẽ fi
dei: q illi petre adhesit: de q apls ait: Petra ãt erat xps: qui
sperates i se ab hostis isidys reddit tutos ⁊ spiritualiũ cha
rismatũ fluẽta ministrat. AVGV. Non est ãt magnũ qz
dns dixit cui⁹ filius eẽt iste: oia. n. noia sctõꝫ suozũ scieat
quos aĩ ostitutionẽ mundi pdestinauit. Illud ãt magnus:
qz mutauit ei nomẽ ⁊ fecit de simone petrũ. Petrus aũt a
petra: petra vo ecclesia: ergo in petri noie figurata ẽ eccl'ia.
Et gs securus ẽ: nisi q edificat supra petrã: Intentũ ãt te fe
cit dns. nã si antea petrus vocaref: nõ ita videres mysteri
um petre: ⁊ putares casu cum sic vocari: n ꝰ prudentia dei.
Ideo eũ voluit al⁹ ad prius vocari: vt ex ipsa ꝓmutatione no
minis sacramẽti viua⁹tas cõmendaret. CHRY. Ideo
ẽt nomen mutauit vt ostendat: qz ipse est q vetus testamẽ
tum dedit: ⁊ nomina transmutauit: qz abram abraam vo
cauit: ⁊ sarai saram: ⁊ iacob israelem. Igitur multis quidez
⁊ a natiuitate nomina imposuit: vt isaac ⁊ samson: alys aũt
post eam que a progenitoribus est nuncupationem: vt pe
tro ⁊ filys zebedei. nã quibus gdez a prima etate debebat
virtus claresc'ere: extunc noia suscepert⁹ quibus ãt postea
debebat augeri: postea nuncupatio posita est. AVGV.
de cõ. cuã. Non ãt pua repugnãtia pt putari si iuxta iozda
nẽ anteꝫ iesus isset in galilea: ad testimoniũ ioannis bapti
ste secuti sunt eũ duo: quoꝝ vnus erat andreas qui fratrẽ
suũ simonẽ adduxit ad iesu: qñ ⁊ nomẽ vt petrus noiaref
accepit: cũ ab alys euãgelistis dicaf: q⁹ eos in galilea pisca
tes inuenerit: atqꝫ ad discipulatũ vocauerit. nisi qz intelli
gendũ est: non sic eos vidisse dñm iuxta iozdanẽ: vt ei iam
iseparabiliter inhererẽ. sz tñ cognouisse gs esset: cuꝫ mi
ratos ad ꝓpria remeasse. Non ãt gs arbitref q⁹ tunc petr⁹
nomen accepit: vbi ait illi dns: tu es petrus ⁊ sup⁹ hãc pe
tram edificabo ecclesiam meã: sed vbi cõmemoratur ei di
ctum esse: Tu vocaberis cephas: qõ interpretatur petrus.
ALCVI. Uel aliter: Nondũ iponit ei nomen: sz ꝑsignat
qõ postea fuit ei ipositũ: qñ dixit ei iesus: Tu es petrus ⁊ su
per hanc petram edificabo ecclesiã meaz. Mutatur⁹ ãt
nomen xps: voluit ostendere ẽt nomen illud: quod a parẽ
tibus datum erat: non carere virtutis significatiõe. simon
enim obediens interꝓtatur: Joanna gratia: Jona colũba
q. d. Tu es obediens: filius gre: vel fili⁹ colũbe. i. spũssancti.
qz humilitatẽ de spũscõ accepisti: vt vocante andrea vide
re me desiderares. Nõ eni dedignatus est maioz minorez
sequi. quia nõ est ordo etatis vbi est meritus fidei.

¶ In crastinum voluit exire in galileam ⁊ inuenit
philippuz. Et dicit ei iesus: Sequere me. Erat
aũt philippus a bethsaida ciuitate andree ⁊ pe
tri. Inuenit philipp⁹ nathanael ⁊ dicit ei. Quẽ
scripsit moyses in lege ⁊ prophete: iuenim⁹ iesũ
filiuz ioseph a nazaret: Et dixit ei nathanael: A
nazaret potest aliqd boni eẽ? Dicit ei philipp⁹:
Veni ⁊ vide.

CHRY. Postqꝫ accepit christ⁹ discipulos venit de reli
quo ad alios cõuertẽdũ. s. philippũ ⁊ nathanaelẽ. vñ dr: In
crastinũ aũt voluit exire in galileã. ALCVI. A iudea. s.
vbi erat ioãnes baptiçans. deferẽs bonoẽ baptiste: ne vi
deaf magistrũ ei⁹ minuere: dũ adhuc statũ hz. Uocaturus
ẽt discipulũ ad sequẽdũ voluit exire in galileã. i. in trãsmi
grationẽ factã vel reuelationẽ. vt sicut ipse ꝓficiebat sapia
⁊ etate ⁊ gra apud deũ ⁊ hoies: ⁊ sic passus est ⁊ resurrexit:
⁊ ita trãsiit in gloriã suã. sic ẽt suos seqces ostẽderet ⁊ exci
re ⁊ pficere in virtutib⁹ ⁊ p passiões ad gaudia trãsmigra
re debere. vñ segt: Et inuenit philippũ: ⁊ dicit ei iesus. sequ
me. Segtur q imitaf humilitatẽ ⁊ passionẽ ei⁹: vt sit socius
resurrectiõis ⁊ ascẽsionis. CHRY. Et vide q⁹ anteꝫ ali
qs ei adhereret: nullũ vocauit. nã sigdẽ nullo iã ꝓponte ad
ueniente attraxisset: fortassis resiluissent: nũc aũt a seipsis
eligẽtes. eq dñm: firmi de reliquo pmãserũt. Philippũ ãt
vocat magis notũ ei existẽtẽ: qz in galilea nutrit⁹ erat. Sz
vñ philippus secut⁹ ẽ xpm: nã andreas qdẽ audiẽs a ioan
ne baptista: petr⁹ aũt ab andrea: hic ãt a nullo aliqd discẽs
solũ dicẽte xpo ad eũ: seqr me: cõfestim psuasus ẽ. Louenies
est aũt philippũ a ꝺoãne audiente seq xpm: vel ẽt voce xpi
hoc operatã esse. THEOPHI. Nõ eni simplr omnib⁹
vox xpi dicebatur: sed fideliũ iterioza ad eius inflãmabat
amoꝛẽ: deinde qz in corde philippi de xpo cogitatio erat: ⁊
in libris moysi assidua lectio vt expectaret xpm: statim cũ
vidit credidit. Forte aũt ab andrea ⁊ petro de xpo aliqd di
dicit. qz ex eadẽ patria erant: qõ euãgelista videt innuere p
hoc q⁹ subdit. Erat autẽ philippus a bethsaida ciuitate an
dree ⁊ petri. CHRY. Lbuistus ẽt binc suã virtutẽ ostẽ
dat: q⁹ a terra nullũ ferẽte fructũ. nã a galilea prophetа nõ
surgit: iclytos discipulos elegit. ALCVI. Bethsaida ẽt
domus venatoꝝ iterpretaf. quo noie ciuitatis curauit euã
gelista ostendere: quales tũc iam aio erãt philippus petrus
⁊ andreas: ⁊ quales officio erant futuri. i. capiendis ad vitã
aiabus intenti. CHRY. Non solum autem philippus a
xpo psuasus est: sed ꝑco alys fit. vnde sequitur: Inuenit phi
lippus nathanael ⁊ dicit ei. Quẽ scripsit moyses in lege ⁊ p
phete. iuenim⁹ iesus filiũ ioseph a nazareth. Uide qualiter
sollicitã mentez habebat: ⁊ cõtinue meditabaf: q⁹ sunt moy
si ⁊ expectabat aduentũ xpi: ⁊ quidez q⁹ xps debebat veni
re nouerat ꝓius: qñ autẽ hic christ⁹ erat ignorabat. Dicit
autem. Quẽ scripsit moyses ⁊ ꝓphete: credibilem faciens
suã ꝓdicationẽ: ⁊ exhinc pmadens auditorẽ: q⁹ circa legem
⁊ prophetas sollicitus erat: ⁊ oia pscrutans cum veritate ve
⁊ xps testatus est. Si vero dicit filium ioseph: ne turberis:
eius eni filius estimabaf esse. AVGV. Cui. s. desponsa
ta, erat mater eius: nam q⁹ ea intacta conceptus ⁊ natus fit:
bene nouerunt ex euangelio oẽs xpiani: addit autem ⁊ lo
cum: A nazareth. THEOPHI. Nõ qz in ea natus erat
sed nutritus. Generatio eni eius multis erat incognita: sed
q⁹ in nazareth esset nutritus cognitũ erat: ⁊ dixit ei natha
nael: a nazareth põt aliqd boni esse? AVGV. Ambas p
nunciationes põt ꝺns vox philippi seq: siue sic pronuncies
tanqꝫ cõfirmans: A nazareth põt aliquid boni esse: ⁊ ille di
cat. Veni ⁊ vide. siue sicut dubitans ⁊ totum interrogans
A nazareth potest aliquid boni esse: Veni ⁊ vide. Cui ergo
siue illo modo siue isto pronuncietur: non repugnant ver
ba sequentia: nostrum est querere quid potius intelliga
mus in his verbis: Nathanael enim doctissimus legis ci
audisset philippum dicentem: Inuenimus iesum audito
a nazareth erectus est in eum: ⁊ dixit: A nazareth potest
aliquid boni esse. Scrutatus eni erat scripturas. ⁊ sciebat
q⁹ nõ facile aly scribe ⁊ pharisei nouerant qz ide erat expe
ctandus saluator. ALCVI. Qui singulariter sanctus ẽ:
innocens: ipollutus: de quo ꝓphetа. Exiet virga de radice
iesse: ⁊ nazareus. i. flos de radice ei⁹ ascẽdet. vel pót hic ver
siculus sub dubitatione interrogatiue proferri. CHRY.
Audiuerat enim nathanael a scripturis q⁹ a bethleem os
xpm venire ꝺm illud. Et tu bethleez terra iuda ex te exiet
dux qui reget' pplm meũ israel. Cum igitur audiuit A naza
reth. habitauit: nõ inueniens cõuenire enunciationem phi
lippi: cum prophetica predicatione. Nazareum autem vo
cant prophete ab educatione: ⁊ conuersatione: consider

ra vero eius ingrendo prudentiã ⁊ mansuetudinẽ nõ. n. di
xit: Decipis me philippe: sed interrogat dicens: A nazareth
põt aliqd boni esse: Ualde ãt ⁊ philippus prudẽs erat: Nõ
enim interrogatus frangitur: sz ĩmouatur: vtz volens duc
re ad xpm: vnde segtur: Dicit ei philippus: veni ⁊ vide. Tri
bit qdem eum ad xpm: sciens de reliquo eum non contra
dicturum: si verba ⁊ doctrinam illius gustauerit.

¶ Vidit iesus nathanael venientẽ ad se: ⁊ dicit de
eo: Ecce vere israelita: in quo dolus non ẽ. Dicit
ei nathanael. Unde me nosti: Respõdit ihs: ⁊
dixit ei. Priusqꝫ te philippus vocaret cuz esses
sub ficu: vidi te. Ridit ei nathanael ⁊ ait: Rabbi
tu es filius dei: tu es rex israel. Respondit ie
sus ⁊ dixit ei: Quia dixi tibi vidi te sub ficu cre
dis: maius his videbis. Et dicit ei: Amen amẽ
dico vobis videbitis celũ apertum: ⁊ angelos
dei ascẽdentes ⁊ descẽdentes supra filiũ hois.

CHRY. Nathanael nõ suscipiendo ex naçareth xpz eẽ
ei q⁹ illi erat circa scripturas diligentiã ondit. In ñ respuen
do vo eũ q annũciauerat multũ desideriũ qõ habebat cir
ca xpi pñtiaz mõstrauit. Sciebat. n. q⁹ poterat phili p cir
ca locũ falli. vñ segtur: Uidit iesus nathanael venientez ad
se: et dic de eo: Ecce vere israelita i quo dolus ñ ẽ. Nequaqꝫ
n. eũ accusare oportebat: lz vba nõ credentis ꝓtulerit. ma
gis inuestigãs ꝓphetias q⁹ philipp⁹: dicit ãt vere israelita: i
quo dolus ñ ẽ. q⁹ nihil ad graz vt odiũ loqbaf. AVGV.
Uel aliter. Quid est i quo dolus nõ est: forte ñ bẽbat pctñ
forte illi medicus nõ erat necessari⁹? absit: Nemo sic nat⁹
ẽt medico illo nõ egeret. Dolus. n. est cũ aliud agit: ⁊ aliõ
fingitur: quõ q⁹ in illo dolus nõ erat: si peccator est: fatetur
se peccatorẽ. Si. n. peccator est: ⁊ iustũ se dicit: dolus est in
ore ipsius: ergo in nathanaele ꝺfessionẽ peccati laudauit: ñ
indicauit nõ eẽ peccatorẽ. THEOPHI. Sz nathanael
laudatus nõ acquieuit exemplo: sed expectauit: adhuc vo
lens aliqd manifestius discere: ⁊ interrogat. Sequif. n. Di
cit ei nathanael: vnde me nosti? CHRY. Ipse qdẽ igitur
vt hõ inuestigat. iesus ãt vt deus respondebat. Segtur. n.
Ridit iesus ⁊ dixit ei: priusqꝫ te philippus vocaret cum es
ses sub ficu vidi te. Non vt homo eum intuens: sed vt de⁹
ꝺsup cognoscens: Uidi inquit te. i. moꝛ tuozum mansue
tudinem. dicit aũt: Cũ esses sub ficu: quoniã nullus ibi erat
sed sol⁹ philippus ⁊ nathanael singulariter loquebantur: ⁊
propter hoc dictũ est q⁹ videns eũ a longe dixit. Ecce vere
israelita. vt scires qñ anteꝫ approꝑinquaret philipp⁹ hec
loquebaf christus ⁊ insuspicabile fiat christi testimonium.
Noluit autẽ xps dicere: Nõ sum ex naçareth. vt annuncia
ret tibi philippus: sed ex bethleem: vt nõ faceret alteravile
sermonem: neqꝫ etiam p hoc dedisset argumẽtum sufficiẽs
qõ ipse esset xps: sed ostẽdit se xpm p hoc q⁹ pñs erat loquẽ
tibus illis. AVGV. Querẽdũ est eni an aliquid signifi
cet arboz fici. Inuenimus arboꝛes fici maledictã: qz sola fo
lia habuit: ⁊ fructu caruit. In origine humani generis adaz
⁊ eua cũ peccauissent: de folys ficus succinctoria sibi fece
runt. Folia ergo ficulnee intelliguntur peccata. Erat autẽ
nathanael sub arboꝛe fici: tanqꝫ sub vmbra mortis: ac si do
minus ei dicat O israel sine dolo gsgs es: O populе iudeus
ex fide: anteꝫ te per apostolos meos vocares: ⁊ cum esses
sub vmbra mortis ⁊ tu me nõ videres: ego te vidi. GRE
GO. xviij. moza. Uel cum esses sub ficu vidi te. i. positum
te sub vmbra legis elegi. AVGV. ô verbis domini. Re
cordatus est autez nathanael se fuisse sub ficu: vbi nõ erat
ꝑsentia coꝛporali: sed scientia spirituali: ⁊ qz sciebat se solum
fuisse sub ficu agnouit in illo diuinitatem. CHRY. Sic
ergo ab hac ꝓdicatiõe ⁊ ab eo q⁹ mentẽ scrutatus est eius

⁊ qz cũ aduersus eũ dicere videref nõ culpatur: sz laudauit
cognouit qñ ve est xps. vñ segt: Rabbi dit ei nathanael ⁊ ait:
Rabbi: Tu es fili⁹ dei: tu es rex israel. q. d. Tu es q expecta
baris: tu es q ꝙrebaris: qz. n. argumẽtũ ĩaltercabile suscepit
venit ad ꝺfessionẽ ⁊ in. moza pozi diligẽtiã ondẽs: ⁊ in posse
riozi ꝺfessiõe deuotionẽ. Multi ãt legẽtiũ ꝼmonẽ hũc an
xiant. Petr⁹. n. q⁹ p⁹ miracula ⁊ doctrinã ꝺfessus ẽ qñ fili⁹
est dei beatificaf: vt a pfe reuelationẽ iã suscipiẽs. Natha
nael aũt añ signa ⁊ doctrinã ẞ dicẽs nihil tale audiuit. Est
igit hui⁹ cã qñ vba qdẽ eadẽ locut⁹ ẽ petr⁹ ⁊ nathanael: nõ
aũt eadẽ mẽte: sz petr⁹ qdẽ ꝺfessus ẽ filiũ dei vt deũ verũ:
hic ãt vt hoiez nudũ dicẽs ei: Tu es fili⁹ dei: tu dnxit: Tu es
rex israel. Dei aũt fili⁹ nõ israelitis ẽ rex solũ: sz ⁊ orbis ter
raꝝ vniuersi. Hoc ẽt manifestũ ẽ ex his q cõsequunf. nam
petro nihil postea addidit xps: sz qsi pfecta ei⁹ existẽte fide
ecclesiã se dixit ĩ ꝺfessiõe illi⁹ fabricaturꝝ ee. Nathanael ãt
qsi nulla pte ⁊ maiori ꝺfessiõis deficiẽte ad maioza educi
tur. naz segt: Et dixit ei: quia dixi tibi: viai te sub ficu credis:
maiꝰ bis videbis. q. d. Magnũ tibi uisiz ẽ hoc ee qõ dixi: ⁊
propterea me regẽ israelis ꝺfessus es: qd igit dices cũ maiꝰ
videbis. ⁊ quid sit istud maius: ostẽdit subdens: ⁊ dicit eis:
Amẽ dico vobis: videbitis celũ aptũ ⁊ angelos dei ascendẽ
tes ⁊ descendentes sup filiũ hois. Uide qualiter paulatim
eum a terra abducit: ⁊ facit q⁹ non vltra estimet christũ eẽ
hoiem solum. cui. n. angeli ministrant. qualiter hic hõ pur⁹
esset: per hoc ignoꝛat suadet angeloꝝ se esse ondatorem: sicut
eni in proprium regis filiũ descẽderũt ⁊ ascendernnt in eũ
ministri regales: hoc quidẽ in rpe crucis: hoc vo ĩ rpe resur
rectionis ⁊ ascensionis: sed ⁊ ante hoc qñ accesserũt ⁊ mini
strabant ei: ⁊ qñ euangeliçabãt eius natiuitatem. Futuruz
vo a pterito pbauit: qui eni in pteritis virtutẽ ei⁹ agnoue
rat: ⁊ de futuris audiens facili⁹ suscepit. AVGV. de ver.
dñi. Recolamus aũt veterem historiã quãdo iacob in som
nis vidit scalaz a terra ptingentem vsqꝫ in celũ: ⁊ dns incũ
bebat sup eam: ⁊ angeli ascendebãt ⁊ descendebant per eã.
Deniqꝫ ipse iacob qz intellexit quid viderit: posuit lapidez
⁊ fudit oleum. dum vnxit lapidẽ iacob: nunquid idoluz fe
cit: significauit: non adoꝛauit: agnoscitis christma: agnosci
te ⁊ xpm. Ipse est lapis quez reꝓbauerunt edificantes. si
ergo iacob vidit scalam qui est israel appellatus ⁊ nathana
el iste vere israelita erat: conuenienter somnium iacob do
minus dixit ei. q. d. cuius nomine te appellaui ipsius som
nium in te apparuit: Uidebis eni celum apertum: ⁊ ange
los dei ascẽdẽtes ⁊ descẽdẽtes sup filiũ hois. si autem ad illũ
descendunt ⁊ ad illum ascendunt: ⁊ surſum est: ⁊ hic est sur
sum in se: deorsum in suis. AVGV. sup Jo. Sũt aũt ãge
li dei boni predicatores predicantes christus: hoc est super fi
liuz hominis ascẽdunt: sicut paulus qui ascenderat vsqꝫ ad
tertium celuz: descendit vsqꝫ ad lac potum ꝓnulis dandum:
dixit aũt: Maius bis videbis. qz plus est q⁹ nos dominus
vocatos iustificauit: cũ q⁹ vidit iacentes sub vmbra mortis
Quid enim nobis ꝓderat si ibi mansissemus: vbi nos
vidit: Queritur autez quare nathanael cui tantũ testimo
niũ ꝓhibuit. filius dei: iter. rx. apostolos nõ ꝺcitur. Intel
ligere aũt ꝺbem⁹ ipsuz eruditũ fuisse ⁊ pitũ legis: ꝓpter
ea noluit illũ dns iter discipulos ponere: qz ideoꝛas elegit.
vnde cõfunderet mũduz: Uolens eni supboꝛ frãgere cer
uices: nõ q siuit q⁹ oratoꝛẽ piscatoꝛẽ: sz de piscatoꝛe lucratus
est iperatoꝛẽ. Magn⁹ cyprianus oratoꝛ: sz ꝓius petrus pi
scatoꝛ per quẽ postea crederet non tñ oratoꝛ: sed etiã im
peratoꝛ. CAPI. II.

ET die tertia nuptie facte sũt i chana
galilee: ⁊ erat mater iesu ibi. Voca
tus ẽ ãt iesus ⁊ discipuli ei⁹ ad nu
ptias. Et deficiente vino: dicit mr

ieſu ad eū: Vinū nō hīt. Et dicit ei ieſus. Quid mihi ⁊ tibi eſt mulier? Nondū venit hora mea.
CHRY. Quoniaꝫ in galilea notus erat dñs: vocant eum ad nuptias: vnde ſequitur: Et die tertia nuptie facte ſūt in chana galilee. ALCVI. Galilea ē puincia in q̄ eſt chana viculus. CHRY. Vocant ād ad nuptias dñm nō tanq̄ magnificū aliquē: ſz ſimpliciter tanq̄ notū: ⁊ vnū multoꝝ. vñ hoc euangeliſta declarans ait: Et erat mater ieſu ibi. ſūc. matrē vocauerant: ita ⁊ filiū. vñ ſequitur: Vocatus eſt ād ieſus ⁊ diſcipuli eius ad nuptias: ⁊ accedit: Neq; enim ad dignitatē reſpiciebat ſuā: ſz ad beneficiū noſtrū. Qui. n. nō deſignatus ē formaꝫ ſerui accipere: neq; dedignatus ē ad nuptias venire ſeruoꝝ. AVGV. de v. dñi. Erubeſcat igit̄ hō eſſe ſupbus: q̄n factus eſt humilis deus. Ecce inter cetera filius virginis venit ad nuptias q̄ cum apud patrē eſſet inſtituit nuptias. BEDA. Quod etiam ad nuptias venire dignatus eſt: iuxta litterā fidez recte credentiū confirmat. Pozro tatiani ⁊ martionis ceteroꝝq; nuptys detrahūt: pfidia q̄ ſit dānabilis inſinuat. Si. n. thoro immaculato ⁊ nuptys debita caſtitate celebratis culpa ineſſet: nequaq̄ dñs ad has venire voluiſſet. Nunc āt qz bona ē caſtitas cōiugalis: melioꝛ continentia vidualis: optima pfectio vginalis. Ad probandā oīum electionē graduꝫ: diſcernendū tñ meritū ſuoꝝq; ex intemerato marie virginis vtero naſci dignatus ē: a prophetico vidue Anne ore mox natus būdicitur: a nuptiaꝝ celebratoribus iam iunctis inuitatus hoſpītia ſue vtutis honorat. AVGV. Quid autez miruꝫ ſi in illaꝫ domū ad nuptias venit: q̄ in hūc mūdū ad nuptias venit: Pēt. n. h ſponſā quā redemit ſāguine ſuo: ⁊ cui pignus dedit ſpūſanctuꝫ: quā ſibi oīunxerat in vtero vginis. Verbuꝫ. n. ē ſponſus ⁊ ſpōſa caro hūana: ⁊ vtrūq; vn⁹ filius dei ⁊ idē filius hoīs. Ille vterus virginis marie thalamus ei⁹ eſt: vnde pceſſit tanq̄ ſpōſus de thalamo ſuo. BEDA. Nec vacat a myſterio q̄ die tertia nuptie facte referunt: primū q̄dez ſeculi tps ante legē patriarchaꝝ exp. ſecundum ſub lege prophetaꝝ ſcriptis. tertiū ſub gratia euangeliſtaꝝ quaſi tertie diei luce mundo refulſit: in quo dñs in carne natus apparuit: ſed ⁊ hoc quod in chana galilee. i. in celo tranſmigrationis eedem nuptie facte perhibētur: Typice denunciat eos maxime gratia xpi dignos exiſtere: qui ęlo feruere pie deuotionis ac de vitys ad virtutes: de terrenis ad eterna nouunt tranſmigrare: diſcumbente aūt ad nuptias dño: vinū defecit vt vino meliore p ipm facto manifeſtaret gloria latētis in hoīe dei. vñ ſegtur. Et deficiēte vino: dicit mater ieſu ad eū: Vinum nō habent.
CHRY. Dignū aūt ē q̄rere vñ venit in mētē matri: magnū q̄d imaginari de tilio. ..eq;. n. añ miraculū fecerat. Sequit. n. Hoc fecit initiū ſignoꝝ ieſus: ſz reuelari icipiebat ⁊ a ioanne ⁊ ab his q̄ ad diſcipulos dixerat: ſz añ hec oīa ipſa cōceptio ⁊ ea q̄ poſt natiuitatē facta ſunt: maximā ei de puero ipoſuerūt eſtimationē. vñ lucas dicit: Maria cōſeruabat oīa vba hec comferens in corde ſuo. Cui⁹ igitur gra nō añ miraculū eū icitauit: nā antea vt vn⁹ multoꝝ ꝓſeruabat. vñ nō pſumebat ei mater tale q̄d dicere: q̄ vō audiuit q̄ ioannes ei teſtificatus eſt: ⁊ q̄ diſcipulos iaz haberet de reliquo ꝓfidēter rogat. ALCV. Significat ēt in hoc loco ſynagogā q̄ xpm ꝓuocat ad faciēdū miraculū: familiare eni ē iudeis: miracula ingrere. Segtur: Et dicit ei ieſus: q̄d mihi ⁊ tibi mulier? AVGV. Quidā derogātes euangelicē dicētes q̄ ieſus nō fuit natus de maria vgine: hīc argumentū ſumere conant errozis ſui vt dicant: q̄ō erat mater ei⁹ cui dixit: Quid mihi ⁊ tibi mulier? Sed q̄s hoc nouerauit vt credam⁹ q̄ hoc dñs dixit? Nempe ioānes euāgeliſta. At ipſe dixit: Et erat ibi mater ieſu: q̄re hoc, niſi q̄ vtrūq; vez eſt? Sed nūq̄d iō venit ad nuptias: vt doceret matres cōtēni? CHRY. Sed q̄ valde venerabatur mātem? Audi lucā enarrantē: q̄liter ſubdit⁹ parētib⁹ erat. Nā vbi q̄ dē parētes n..il ipediūt eoꝝ q̄ ſum t fm deū: debitū ē ſubici eis. Qñ aūt nō tpe debito aliq̄d q̄runt: ⁊ abſcindūt nos a ſpiritualib⁹: nō ex hoc fallaris. AVGV. de ſymbolo. Ut ergo diſtingueret iter deū ⁊ boīez q̄ fm boīez minor ⁊ ſub dit⁹ erat. fm aūt ⁊ ſū ſupra oēs erat: dixit. Quid mihi ⁊ tibi eſt mulier? CHRY. Sed ⁊ pp aliā cām vt nō ſuſpecta eſſent m..acula q̄ fiebāt: ab his eni q̄ idigebāt: rogari opozerat nō a matre: vol..t ondere q̄n oīa decēti tpe operaꝝ nō ſimul oīa faciens: q̄ cōſulto q̄dā eē.. iō ſegt̄: Nōdum venit hora me..i. nōdū cognit⁹ ſum his qui aſſunt: ſed neq; ſciunt q̄n defecit vinū: ſine eos pmū hoc ſentire. Qui enīz neceſſitate non preſentit: neq; būficy grandē ſuſcipiet ſenſum. AVGV. Vel iō q̄ dñs noſter: fm q̄ deus erat: matrem nō habebat: fm q̄ hō erat, habebat matrē. Miraculū aūt q̄d facturus erat: fm diuinitatem factur⁹ erat: nō fz infirmitatem humanaꝝ. Miraculū tū exigebat mater: At ille nō tanq̄ agnoſcens viſcera humana: opaturus facta diuina dixit: Quid mihi ⁊ tibi eſt mulier? tanq̄ dicat. Quod in me facit miraculum: non tu genuiſti deitatem meaꝝ. Dicitur autem Mulier fm femineum ſexum: non fm corꝛuptionem integritatis: ſed q̄ genuiſti infirmitatem meam: ⁊ ego cognoſcam cum ipſa infirmitas pendebit in cruce. vnde ſubdit: Nondū venit hora mea: quaſi diceret ibi te agnoſcā cū pendere in cruce infirmitas ceperit: cuius ⁊ mater es. Cōmendauit eni matrem diſcipulo: prius matre moriturus: ⁊ ante mortem matris reſurrecturus. Videte aūt ne forte q̄ō inuenerint manichei occaſionē pfidie ſue: q̄ dixit dominus: Quid mihi ⁊ tibi eſt mulier? ſic inueniant mathematici occaſionem fallacie: q̄ dixit: Nondū venit hora mea. Dicunt eni: vides q̄ ſub fato erat xps. q̄ dixit: Nondum venit hora mea. Credant aūt deo dicenti. Pātē habeo ponendi animam meam: ⁊ iterum ſumendi eam: ⁊ q̄ rant quare ſit dictum: Nondū venit hora mea. Nec ideo iam ſub fato ponant conditorem celi: quia ſi eſſet fatuz de ſideribus: non poterat eſſe ſub neceſſitate ſiderū conditor ſiderū: q̄ō nō ſolū xps nō habuit: q̄ō appellas fatū: ſed pectu aut ille aut quiſq̄ hoīum. quare ergo dixit. Nondū venit hora mea: q̄z in poteſtate habebat q̄n moreret: ſed nondum videbat eſſe opportunū vt illa poteſtate vteretur. vocandi erant diſcipuli. annunciandum erat regnum celoꝝ: faciende erant virtutes: cōmendāda erat diuinitas. domini in miraculis. cōmendanda erat humilitas domini in ipſa compaſſione mortalitatis. At vbi tātū fecit q̄tus ſuffice re iudicauit venit hora: non neceſſitatis ſed voluntatis: nō conditionis: ſed poteſtatis.

¶ Dicit mater eius miniſtris: Quodcunq; dixerit vobis facite. Erant aūt ibi lapidee hydrie ſex poſite ſcōm purificationē iudeoꝝ capientes ſingule metretas binas vel ternas. Dicit eis ieſus: Implete hydrias aqua. Et impleuerunt eas vſq; ad ſummū. Et dicit ei. ieſus: Haurite nūc ⁊ ferte archytriclino: ⁊ tulerunt. Ut aūt guſtauit architriclinus aquā vinū factā: ⁊ nō ſciebat vnde eſſet: miniſtri aūt ſciebāt qui hauſerāt aquā: vocat ſponſum architriclinus: ⁊ dicit ei: Oīs hō primū bonū vinū ponit: ⁊ cū inebriati fuerit: tūc id quod deterius ē. Tu aūt ſeruaſti bonū vinum vſq; adhuc. Hoc fecit initium ſignoꝝ ieſus in chana galilee: ⁊ manifeſtauit gloriam ſuam: ⁊ crediderunt in eum diſcipuli eius.

CHRY. Quānis dixerit: Nōdum venit hora mea: poſtmodū fecit q̄ mater dixerat: vt etiā ex hoc ſufficiens eēt demonſtratio q̄ nō ſubiectus eſt hore. Si eni hore ſubyciebatur qualiter debita hora nōduꝫ facta hoc fecit: deinde ⁊ p̄ter honorē matris: vt nō finaliter ei contradicere videret neq; eā tot preſentib⁹ erubeſcere faceret. Addurerat enīz ad eū miniſtros: vt a plurib⁹ fieret petitio. vnde ſequit: Dicit mater eius miniſtris quecūq; dixerit vob̄ facite. BEDA q.d. Nō abnegare videat tamē faciē nouerat enim mē cū pāi ⁊ miſericordē. Segt̄. Erāt aūt ibi lapidee hydrie ſex poſite fm purificationē iudeoꝝ: capiētes ſingule metretas binas vel trinas. Hydrie vocantur vaſa aquaꝝ receptui parata. grece enim aqua hydor dicit. ALCVI. Vaſa autez aquaꝝ receptui parata erant fm purificationem iudeoꝝ quia inter alias phariſeoꝝ traditiones etiam hoc obſeruabant: vt crebro ſe lauarēt. CHRY. Quia vero in aquoſa eſt paleſtina: ⁊ non erat multis in locis fontes ⁊ putcos in promptu: replebant hydrias aqua vt non currerent ad flumina ſi quādo īmūdi fierēt: ſz de ꝓpe haberēt purgatiōis modū. Ne aūt gdā infideliū ſuſpicarētur: q̄n fece intus remanēte: deide aqua īmiſſa: vinū ſubtiliſſimū factuz eſſet, ꝓpterea ait fm purificationē iudeoꝝ. oſtendens q̄ illa vaſa nunq̄ vini receptacula facta erāt. AVGV. Metretas. n. dicit menſuras quaſdā: tanq̄ ſi diceret vrnas āphoras vel aliud huiuſmodi. Metron eni menſurā dicunt greci: inde appellate metrete. BEDA. Quod aūt ait. Binas vel trinas: nō ita accipiendū eſt q̄ alie binas alie trinas: ſed eedez ipſe capierent binas que etiā trinas. Sequit: Dixit eis Jeſus: Implete hydrias aq̄: ⁊ ipleuerūt eas vſq; ad ſūmū. CHRY. Sed quare anteq̄ impleuiſſent hydrias aqua: non fecit ſignū: quod multo mirabilius eſſet: q.ſ. aliud eſt ſubaz in aliam qualitatem tranſmutare: ⁊ ipſam ſubſtantiam ex nihilo facere quod quidem mirabilius eſt: ſed non ita videtur credibile multis. Propterea enim multotiēs a miraculoꝝ magnitudine abſtinet: volens magis credibile eē quod fiebat cum hoc peruerſa dogmata euertit: q̄ enim ſunt quidam qui mundi conditorem alium eſſe dicunt: plura miraculorum ex ſubiectis ſubſtantys facit: ſi enim contrarius ei eēt qui conditor eſt mundi: non vtiq; alienis vteretur ad ꝓpe virtutis demōſtrationem. non autem ipſe aquam hauſit ⁊ nunc vinum oſtendit: ſed hoc iubet miniſtris vt eos teſtes haberet eius q̄ō fiebat. vnde ſequitur: Et dicit ei ihs. Haurite nunc ⁊ ferte archytriclino. ALCVI. Triclinium ordo trium lectorum. clinen lectum ſignificat. Architriclin⁹ princeps tricliny. i. primus inter conuiuas q̄ more antiquo in lectis diſcumbebant. vnde quidam archytriclinum intelligunt aliquem ex ſacerdotibus iudeoꝝ qui nuptys intereſſe poterant vt illos inſtrueret qualiter nuptys vti deberēt. CHRY. Uel aliter: Quia aliqui poſſent dicere q̄ conuiue ebry erant: ⁊ ſenſus iudicantium corruptus vt neſcirent verum aqua vel vinum eſſet: hi autem quibus miniſtratio conuiuoꝝ credita eſt maxime vigiles ſunt vnum opus habentes vt ornate ⁊ ordinate omnia diſponant: ideo in teſtimoniū eorum que fiebant dixit. Dominus: Ferte archytriclino ꝓpter euigilātem eius ſenſum: ⁊ nō dixit: Propinate diſcumbentibus. HYLA. in. de trini. Aqua igit̄ hydrys infunditur: vinum calicibus hauritur infundētis ſcientie: ſenſus non conuenit haurientis. Qui infuderunt hauriri aquā exiſtimāt qui hauriunt vinum infuſum arbitrabant. vnde ſequitur: Ut autem guſtauit archytriclinus aquam vinum factam: ⁊ non ſciebat vnde eſſet: miniſtri autem ſciebant q̄ hauſerant aquam: vocat ſponſum architriclinus. Nō autez aque ſimplicitas defecit: ⁊ vini ſapoꝝ natus eſt: non per trāſfuſionem potioris obtinetur quod infirmius eſt: ſed abolet̄ aut quod erat. ⁊ quod non erat cepit. CHRY. Paulatim autem dominus volebat cognoſci ſuozum ſignozum virtutem: ⁊ ideo neq; ipſe reuelebat quod factum eſt. neq; miniſtros architriclinus vocauit. Non eſſ..cis creditū puro bomine exiſtimato: tale teſtimonium reddentibus: ſed vocat ſponſum qui maxime poterat cōſpicere quod fiebat. Non ſimpliciter autem chriſtus vinum: ſed vinum optimum fecit: vnde ſequitur. Et dicit ei: Omnis homo primum bonuz vinum ponit. cē. Talia enim ſunt chriſti miracula: vt multo his que per naturam fiunt: ſpecioſioza ⁊ vtilioza fiant. igitur aqua vinum facta miniſtros teſtes habuit: boni vero vini facti architriclinū ⁊ ſponſum. probabile autez eſt ⁊ ſpōſum aliquid reſpondiſſe: ſed euangeliſta hoc pretermittit: tangēs ſolum id q̄ō neceſſariū eſt ſcire. ſ. quonia vinū aquā fecit. vnde ſtatim ſubdit: Hoc fecit initiū ſignoꝝ ſuoꝝ ihs ī chana galilee. Tunc eni ſigna maxime neceſſarium erat facere: quando diſcipuli iam congregati erant ⁊ deuoti: ⁊ attēdentes his que fiebant: manifeſte aderant. Si vero diceret quis non ſit argumentum ſufficiens: vt hoc ſit principiuz ſignoꝝ quia additur. In chana galilee. quaſi contingat alibi priuſ eſſe facta. Dicemus quod ⁊ antea diximus: quia ioannes dicit. Ut manifeſtetur iſraeli propterea veni baptizans: Si vero fm primam etatē miracula fecit: nequaq̄ indigebāt iſraelite alio māifeſtāte eū. Qui enī i breui tēpore ita per miraculoꝝ multitudinē clarui⁹: vt eius nomen māifeſtuz fieret omnib⁹: multomagis ſi puer exiſtēs ꝓma etate miracula feciſſet. Nā ⁊ ea q̄ fierent inopinabiliora exiſtimarent ab infante facta: ⁊ tēpus amplⁱ eſſet. Decēter aūt non icepit ſigna facere ex ꝓma etate: exiſtimaſſent eni phātaſiam eſſe incarnationem ⁊ ante oppoꝛtunum tēpus crucem tradidiſſent liuore liquefacti. AVGV. Hoc aūt miraculum domini quod de aqua vinū fecit: nō eſt mirū eis q̄ nouerunt quia deus fecit. Ipſe enim fecit vinū illo die ī hydrys qui oī anno hoc facit in vitib⁹: ſed hoc aſſiduitate amiſit admirationē. Itaq; ſeruauit ſibi deus ſuſitata quedam que faceret: vt tanq̄ dormientes homines ad ſe colendum mirabiliter excitaret: ꝓpter quoꝛ ſequitur: Et māifeſtauit gloriā ſuam. AVGV. Quia ipſe ē rex glorie qui ſicut dominus clementa mutabat. CHRY. Et hoc q̄tū ex parte ſua. Si vō ⁊ tunc multi non cognouerunt: ſed tamē omnes poſtea erant miraculū auditur̄. Sequitur. ⁊ crediderunt ī eum diſcipuli eius. Di enim debebant credere: ⁊ faciliuſ ⁊ cum diligentia attendere his que fiebāt. AVGV. de cō. euan. Sed ſi tunc in eū crediderunt: nondum erant diſcipuli cum ad nuptias vocati ſunt: ſed illo more locutōis hoc dictum eſt quo logmur: cū dicimus apoſtolum paulū in thar ſo cilitie natū: neq; enim tunc iā erat apoſtolus: ita diſcipulos chriſti inuitatos ad nuptias cū audim⁹: nō iam diſcipulos ſed qui futuri erāt diſcipuli intelligere debemus. AVGV. Illa aūt myſteria que ī iſto miraculo dñi latent videte: oportebat impleri in chriſto que de illo ſcripta erant: illa erat aqua. fecit aūt de aqua vinum cum aperuit eis ſenſuz ⁊ expoſuit ſcripturas. ſic enim ſapit quod nō ſapiebat: ⁊ inebriat quod nō inebriebat. BEDA. Apparente eni dño in carne: vinoſa legalis ſenſus ſuauitas paulatim ceperat obcarnalē phariſeoꝝ interpretationē a piſca ſua vtute deficere. AVGV. Si aūt uiſſet aquā effundi ⁊ ipſe mitteret vinum ex occultis creature finib⁹ videret ſcripturas veteres improbaſſe. Cū aūt ipſam aquam cōuertit in vinū: oſtēdit nob̄ q̄ ⁊ ſcriptura vetus ab ipſo eſt: nam iuſſu ipſius implete ſunt hydrie: ſed nihil ſapit illa ſcriptura: ſi non ibi chriſtus intelligatur. nouimus aūt legē ex quib⁹ temporib⁹ narret. i. ab exordio mundi. Inde vſq; ad hoc tēpus quod nūc agimus ſexta etas eſt. nam prima etas computatur ab ada vſq; ad noe: ſecunda a noe vſq; ad abzaam: tertia ab abz ī vſq; ad dauid: quarta a dauid vſq; ad tranſmigrationē babylonis: quinta vſquz ad ioannem baptiſtā: ſexta inde vſq; ad finem ſeculi. Sex ergo ille hydrie ſex etates ſignificāt:

Universidad de Deusto
Biblioteca

quibus nō defuit ꝓphetia. Implete sunt ꝓphetie.plene
sūt hydrie.Quid ē aut capiebāt metretas binas vl trinas:
Si trinas tiñ diceret:nō curreret animꝰ nostꝛer nisi a mysteriū trinitatis.Sed fortꝫ nec sic debemꝰ inde sensuꝫ auertere:quia dixit binas vel trinas:ga nominato patre ⁊ filio cōsequēter ⁊ spūscūs intelligēdus est.Oportet enim intelligi charitatē inuicē patris ⁊ filij qō est spūscūs.Sed ē ⁊ aliꝰ intellectus nō ꝓtermittendus:binę enī metrete intelligūtur in duobus generibus hominū.i.iudeis ⁊ grecis:tres aūt ꝓpter Noe tres filios significatos. ALCVI.Mini stri aūt sunt doctozes noui testamēti qui scripturas alias spiritualiter interpretantur. Architriclinus aūt est aliquis legis peritus vt nicodemꝰ:gamaliel:saulus.Dum ergo talibꝰ euāgely verbū ꝓmittitur:qō in littera legis occultabat:ꝯsi vinū de aqua factū architriclino ꝓpinat. Et bene in domo nuptiaꝝ tres ordines discūbentiū describūt ga ecclesia tribus ordinibꝰ fidelīū cōstat:cōiugatoꝝ:cōtinētiū : doctoꝝ. Optimū aūt vinū chriſtꝰ vsqꝫ adhuc seruauit.i. euāgelium vsqꝫ ad sextam etatem distulit.

¶ Post hec descendit capharnaū ipse et mater eius et fratres eius et discipuli eius:et ibi manserūt nō multis diebus. Et ꝓpe erat pascha iudeorum et ascendit ihesus hierosolymam.

CHRY.Quoniā aūt paulopost dñs hierosolymaz ascensurus erat:capharnaum adyt:vt non vbique fratres ⁊ matrez secū trahat:vnde dicitur.Post hec descendit capharnaū ipse ⁊ mater eius ⁊ frēs illius ⁊ discipuli eius ⁊ ibi mānserūt nō multis diebus. AVGV.Nic est aūt dñs deꝰ noster excelsus vt nos faceret:hūilis:vt nos reficeret: ambulans inter homines:patiēs humana:abscondens diuina.Ecce habet nrem: habet fratres habet ⁊ discipulos:inde fratres: vnde mrez.Fratres enī scriptura nostra appellare cōsueuit:nō eos solos quos nouit ex eodē vtero:aut eodē patre:aut ex eodē gradu:velut compatrueles aut cōsobrinos Unde errgo fratres dño:Non enīz maria iterum peperit: absit.Inde cepit dignitas virginū:Abrahaz patruꝰ erat loth ⁊ iacob laban syrū hēbat auūculū:⁊ vtriqz dicti sūt fratres.

ALCVI.Fratres ergo domini dicuntur cognati marie vel ioseph non filij marie vel ioseph: quia non soluz beata virgo:sed etiam ioseph testis castitatis eius ab omni actione coniugali īmunis permansit. AVGVSTI.de cōsen. euan. Qz vero dicit. Et discipuli eius: incertum est vtrum iam illi adheserant etiam petrus ⁊ andreas ⁊ filij zebedei. Matthęus enim ꝓmo narrat q venerit ⁊ habitauerit in capharnaū.⁊ postea q cos de nauibꝰ piscātes vocauerit:an fortꝫ matthęus quod ꝓtermiserat recapitulauit quia sine vlla ꝓsequētis temporis differentia dixit. Ambulans iuxta mare galilee vidit duos fratres;an potius alij discipuli fuerūt.Scriptura enīz euāgelica ⁊ apostolica : nō solū illos duodenos appellat discipulos eius: sed omnes q in eū credētes ad regnū celoꝝ magisterio eiꝰ eruditos.Illud etiā regrēdū est quō hic dicit.Anteqꝫ ioannes baptista mīssus esset in carcerem iesum isse in galileam:cū matthęus dicat.Cū aūt audisset q ioānes traditus eēt:secessit in galileā similiter etiam ⁊ marcus. Lucas etiā nihil quidem dicit de tradito ioāne:sed post baptismū ⁊ tentationē chriſti dicit eū isse in galileam:sicut illi duo.vnde intelligitur tres euangelistas:nō ioanni euāgeliste contraria narrasse:sed ꝓtermisisse primū domini aduentum in galileaz posteaqꝫ baptiçatus est:quando illic aquam conuertit in vinuz. EVSE.in ecclesiastica historia.Cum enim triū euāgelioruz ad ioānē euangelistā noticia peruenisset ꝓbasse quidem dicitur fidē ⁊ veritatē dictoruz:deesse tamen vidit aliqua ⁊ ea maxime que primo predicationis sue tempore dñs gesserat.Certū est enī q in superioribus tribus euangelys hec videntur sola contineri que in eo gesta sunt anno quo ioannes baptista vel inclusus est in carcere vel punitus ⁊ ideo rogat̄ dicitur ioānnes apostolus:vt ea que ꝓterierāt ꝓnozes ante traditionē ioānis:saluatoris gesta conscriberet:vnde siquis diligenter consideret: inueniet euāgelia nō dissonare:sed alterius tempozis gesta esse que scribit ioānes:alterius vero que ceteri. CHRY.Neqz enī in capharnaū miraculū vllū tunc operatus est:qui enī ciuitatē habitabāt illā: non sane se habebant ad chriſtū: sed erant valde corrupti:ideo tamē accedit ⁊ parum ibi trahit tempus;propter eum qui admatrez bonoz. BEDA.Ideo etiam non multis diebꝰ ibi manserunt ꝓpter festum pasce qō iā appropinquabat. vnde sequit.Et ꝓpe erat pasca iudeoꝝ. ORIGE.Sed quid intendit ibi apositio iudeoruz:nō enīz nationis alterius pasce solennitas fuerat. Fortan vō quia quoddā est pasca humanū:eoꝝ qui procul a ꝓposito scripture celebrāt illud.quoddā vō diuinū ⁊ verū qō in spiritu ⁊ veritate perficitur:ad distinctionē ergo diuini dicit iudeoꝝ.Sequit.Et ascēdit hierosolymā. ALCVI. Bis in euangelys legit iesuz ascēdisse hierosolymā.semel in primo anno predicationis dñi adhuc ioānes nō erat missus in carcerē:de hoc ascēsu nūc agit:⁊ iterū illo anno quo erat passus:dedit aūt nob exēplum dñs ꝯta cura diuinis subdi debeamus imperys. Si enim ipse dei filiꝰ decreta legis a se data implebat: celebrans solēnitates cū ceteris hominibꝰ:quāto studio bonorum opez serui debent solēnitates ⁊ puenire ⁊ celebrare.

ORIGE.Mystice aūt cū facta ē nuptiaꝝ ꝓparatio in chana galilee descendit vna cū matre:fratribꝰ ⁊ discipulis i capharnaū:que interpretat ager ꝓsolatōis. Oportebat enī post vini alacritatē ad agꝝ cōsolatōis vna cū matre ⁊ discipulis ascendere saluatorē:cōsolatorū in futuris fructibꝰ in agroꝝ multitudine suscipientes disciplinā eius:⁊ aiam q illū spūscō concepit ⁊ iumādos ibi.Sūt enīz quidā fructificātes ad quos dñs ipse descendit vna cū verbi ministris atqꝫ discipulis:adiuuās hō ꝓsente matre sua. Uidentur aūt q capharnaum ducti sunt:nō capere diuturnā apud se iesum ꝓsentiā:qñ illuminationē que de pluribꝰ dogmatibꝰ ē:inferioris consolationis agellus non capit cū paucoꝝ capax existat. ALCV.Uel capharnaū villa pulcherrima ē ⁊ signi ficat mundū in quē verbū patris descendit. BEDA.Nō multis autē diebꝰ ibi mansit:qz paruo in hoc mundo tēpore cū hominibꝰ conuersatꝰ est. ORIGE.Est autē hierosolyma ciuitas regis magni:velut ipe saluator ait:ad quā nullus eoꝝ qui manent in terris conscendit nec ingredit.Sed q̄libet aīa que naturalē obtinet celsitudinē ⁊ acumē intelligibiliū perspicuuz eius ciuitatis ē incola:ad quā solus iesus ascēdisse dicitur.Uidentur tamē post discipuli fore presentes dum recolunt Zelus domus tue comedit me:sed quasi in quolibet discipulorum iesus ascendit.

¶ Et inuenit in templo vendētes oues ⁊ boues ⁊ columbas ⁊ nummularios sedentes. Et cuz fecisset quasi flagellum de funiculis:omnes eiecit de templo:oues quoqꝫ ⁊ boues:⁊ nummulariorum effudit es:⁊ mensas subuertit. Et bis qui columbas vendebant dixit. Afferte ista hic: ⁊ nolite facere domum patris mei domum negociationis. Recordati sunt vero discipuli eius: qz scriptū est:zelus domus tue comedit me.

BEDA.Dñs hierusalē aduenies: continuo templuz ozatur⁹ adyt: nobis dans exemplum vt quocunqꝫ properamus:domuz dei primo ingrediamur dominū deprecaturi. vñ dicit.Et inuenit in tēplo vēdētes oues ⁊ boues ⁊ columbas. AVGV.Sacrificia enim illi populo ꝓ eius carnalitate talia data sunt: quibus teneretur ne ad idola deflue-

ret:⁊ immolabant boues ⁊ oues ⁊ columbas. BEDA. Sed quia de lōginquo ꝓperātes que iussa sunt immolari dño:secum ferre nō poterant:eozum precia deferebāt. vnde nacta occasione hec animalia in tēplo scribe ⁊ phari sei vendi instituerūt vt veniētes emerēt ⁊ offerrēt.Eadēqꝫ oblata ipsi alijs venderēt ⁊ sic sua lucra accumularēt. Unde ⁊ nūmulary ad hoc sedebant ad mēsaz:vt inter emptores venditorescꝫ hostiarū ꝓmpta esset pecunia.vnde subditur.Et nūmularios sedētes.Dñs aūt nolens aliquid i domo sua terrene esse negociatiōis:neqz eius que honesta putarēt:negociatores oēs expulit foras. AVGV. Et q flagellādus erat ab eis:ꝓter illos flagellauit:vnde segt.Et cū fecisset ꝙsi flagellū de funiculis:oēs eiecit ō tēplo. THEOPHI.Neqz solū eos eiecit q vēdebāt ⁊ emebāt:sed etiā res eoz:vnde subditur.Oues quoqꝫ ⁊ boues ⁊ nūmulari oꝝ effudit es ⁊ mēsas euertit.s.nūmularias q̄ erāt quasi vasa denariozū. ORIGE.Consideremus aūt ne forte enoz me videaꝫ q dei filiꝰ captis funiculis parat sibi flagellū ad ejciēdū de tēplo.Unū tamē refugiū ad hoc ꝓpositionem habet scriptura diuina ptās iesū:vt cū volebat posset iracūdiā hoꝝ sūbi suffocare:q̄uis essent inumeri:⁊ sedare mētiū turbines Dñs enī dissipat cogitationes gētiū.Presens aūt historia i nullo minoꝝ potestatez ꝓtēdit his que ab eo mirabiliosius edita sunt.gnīmo ostat hāc maiozē demōstrare potētiā miraculo quo aqua cōuersa est in vinū:eo q illic inanimata subsistit materia:hic vō tot miliū hominū domātur ingenia. AVGV.de consen. euan. Manifestū est aūt non se mel:sed iterato hoc factū esse a dño.Sed illō primū cōmorat hic a ioāne:illō vltimū a ceteris tribꝰ. ORIGE.Et ioānes qdez hic dicit q expulit vendentes de tēplo. Matthęus aūt ait.Qñ expulit vēdētes ⁊ emētes.Multo autem maioz erat numerus emētiū q̄ vendētiuz: quoꝝ expulsio mālēdebat dignitatē eius qui reputabat filiꝰ carpētary:nisi q̄ diuina ptāte sibi oēs subiecit vt dictū est. BEDA.Cōmēdatur aūt in hac lectiōe vtraqz xpi natura:humana qui dēin hoc q̄ matrē comitē habuisse phibet.diuina vō i hoc q̄ verꝰ dei filiꝰ demonstrat.Segt enī.Et bis qui vendebant colūbas dixit. Auferte ista hinc:⁊ nolite facere domū pris mei domū negociationis. CHRY.Ecce patrez vocat:⁊ nō irascunt:estimāt enīz simpliciter eū dicere:sed quia postea apertius loqbat vt solaz representaret paritatis intelligentiā:ꝓptercz seuiebāt.Et matthęus qdē dicit q eyciens eos dicebat.Nolite facere domū meā spelūcaz latronū.Illud enī fecit ad passionē veniēs:ideo duriozibꝰ sermonibꝰ vtebat.Hoc aūt in pricipio signoꝝ fecit:vnde non ita aspera sed remissa quodāmodo increpatione vtit. AVGV. Ecce tēplū illud figura adhuc erat ⁊ eiecit inde dñs oēs q ad nundinas venerant.⁊ que ibi vendebāt:q̄ op̄ habebāt homines in sacrificio illius tpis.Quid si ibi ebriosos inueniret si negociatōis nō debet fieri domꝰ dei: potationis fieri debet: CHRY.Sed cuius gratia tali vehementia chriſtus vsus est:quia enim in sabbato curaturus erat ⁊ multa facturus que videbant̄ ab eis esse legis trāgressio:vt nō videatur deo contrarius hoc cuz periculo fecit dans intellige re q̄ qui periculis se exponit ꝓ bono ornatu domus:dominuz domꝰ nō cōtēnit:⁊ ideo vt ostenderet sui cōsonantiā ad deū:nō dixit.Domū sanctā:sed domū patris mei.Et ꝓper hoc etiā subditur:Recordati vero sunt discipuli eius: quia scriptū est zelus domꝰ tue comedit me. BEDA. Discipuli enī videtes in eo hunc feruentissimū zelum recordati sūt qa zelo domꝰ pris saluator eiecit impios de templo

ALCVI.Zelus cuz i bono accipit:est qdā feruor animi quo mens relicto humano timore ꝓ defensione veritatis accenditur. AVGV.Comeditur ergo zelo domꝰ dei:q omnia que videt ibi peruersa cupit emēdare:⁊ si emendare non potest:tolerat ⁊ gemit: si ergo in domo tua ne quid peruersuz fiat satagis:in domo dei vi salus ꝓposita est: debes pati quātū in te est sigd puersi videris: Amicus est: admoneatur lenite r:vtroz est: seuerissime frenetur: ancilla est:etiam verberibus compescatur:fac quicqd potes ꝓ ꝓsona quaꝫ portas. ALCVI.Mystice aūt quotidie deꝰ spiritaliter suam ecclesiam intrat ⁊ qualiter ibi vnusquisqꝫ conuersetur attendit.Lauream ergo ne in ecclesia dei fabulis vel risibꝰ vel odijs vel cupiditatibus vacem:ne improuisus veniens nos flagellet ⁊ de ecclesia sua ejciat. ORIGE.Possibile est enim hierosolymitanum quoqꝫ delictis subiacere ⁊ capacissimos deuiare:q nisi post delictum citissime conuertant̄ capacitatem amittunt:inuenit igitur in templo idest in sacris vl i enunciatione ecclesiastici sermonis quosdam qui patris domum negociationis constituebāt:qui.s.venales exponūt boues quos oportet obfuare ad aratrum:ne retrocedentes non disponant̄ ad regnum dei. Qui etiaz ꝓferūt māmonaz iniquitatis ouibus:ex quibꝰ būt ornatus materiaz:qui etiā solertiaz columbaruz ꝓmta qualibet amaritudine vilipendūt.Cū ergo bos inueniet saluator in domo sacrata:facto ō funiculis flagello fugat illos:vna cum venalibus ouibus ⁊ bobus suis. Expgitcris ponderavelut īdigna in domo dei retineri:subuertitqz cōstitutas tabulas in aiabus auaroū ⁊ mandat̄ne vlteriꝰ in domo dei columbe vendant̄:Arbitroz animez ⁊ exemplū ipsuz statuisse pc. predicta secretius:vt intelligamus ꝙ hoc siquid agi debet erga sacrā illā oblationē a sacerdotibꝰ nō debere ritu sensibiliū oblationuz agi:nec legem obseruari debere vt carnales iudei volebāt:nā iesu ꝓpellente boues ⁊ oues:iubente auferri columbas:que plurimuz offerebāt iuxta consuetudinē iudeoꝝ:⁊ subuertente mensas materialiū nūmoꝝ non expresse:ꝫ figuraliter continentiū diuinas impressiones: ca.s.que ꝛs legis scripturā videbāt honesta: ⁊ vtente eo in plebē flagellis diffluenda ⁊ dispergēda hec erant:translato regno ad eos qui ex gentibus crediderūt.

AVGV.Uel vendentes i ecclesia sunt qui que sua sunt querūt.non que iesu chriſti.Uenale habent totū:qz volunt redimi.Symon iō volebat emere spiritūscm qz vēdere volebat:erat enī de illis qui colūbas vēdūt:etenī in colūba apparuit spūscūs:colūba aūt nō est venalis:gratis dat̄:qz gratia vocat̄. BEDA. Uendūt igit colūbas q acceptā spūscm gratiā nō gratis vt ꝑceptum est:ꝫ ad premiū dant. Qui manuū ipositionē qua spūscūs accipit:etsi nō i questū pecunie:ad vulgi tñ fauorē tribuūt qui sacros ordines non ad vite meritū ꝫ ad gratiam largiūtur. AVGV.Boues ār intelliguntur apostoli ⁊ prophete:q nobis scripturas sacras dispensauerunt.Qui ergo ipsis scripturis fallunt populos a quibꝰ querunt bonoz:vendunt boues:vendunt ⁊ oues.i. ipsas plebes:⁊ cui vēdūt nisi diabolo:Quicqd enī de vnica ecclesia ꝓcipit:gs tollit nisi leo rugiēs. BEDA.Ul oues sunt opa munditie ⁊ pietatis.Uendūt ergo oues qui humane grā laudis opera pietatis exercent. Nūmos mutuo dāt in templo:qui aperte terrenis rebꝰ in ecclesia deseruiūt domū etiā dñi faciūt domū negociatōis:nō solū hi q ꝓpter sacros ordines preciū pecunie vel laudis vel bonoz̄es q̄runt: verumetiā hi qui gradū vl gratiā spiritualem quā in ecclesia domino largiente perceperūt:non simplici intentiōe:ꝫ cura humane retributionis exercēt. AVGV. Signum autem quoddā nobis oñdit dñs q fecit flagellū de resticulis:⁊ inde negociationē in templo facientes flagellauit. Et enī vnusꝫsqꝫ in pctis suis restē sibi texit:duz pctā adauit peccatis.Qñ ergo aligd patiūr homines ꝓpter inigtates suas agnoscāt:qz dñs facit flagellum de resticulis:⁊ adhuc adnet eos vt mutent se:naꝫ si se non mutauerint:audient in fine. Ligate illi manus ⁊ pedes. BEDA.Facto igit de funiculis flagello illos eiecit de tēplo:quia de parte soztis sanctoꝝ ejciūtur:qui inter sanctos positi vel ficte vel aperte

Universidad de Deusto
Biblioteca

faciũt opa mala. Ou quoqz ꝛ boues eiecit quia talium vi
tã piter ꝛ doctrinã ostẽdit esse reprobã. Nũmulariorũ no
qz effudit es ꝛ mensas subuertit: qz dãnatis in fine reprobis
etiã ipsarũ quas dilexerũt rerũ tollet figurã: vẽditionẽ co
lũbaꝝ de tẽplo auferri precepit: ga gr̃a spirit⁹ q̃ gratis acci
pitur: gratis dari debet. ORIGE. Põt ẽt per tẽplũ intelli
gi aĩa studiosi: ppter inhabitãs verbũ dei: in qua ante doctri
nã iesu constiterãt terrestres ꝛ bestiales motus. Signũ aũt
terrestriũ motuũ bos est: quoniã est agricultor. Insensat
rũ aũt mꝰtuũ ouis: qõ est plurib⁹ animalib⁹ irratiõali⁹. Le
tiũ vo atq; incõstantiũ mẽtiũ signũ est colũba. Eoꝝ vero q̃
bona videntur signa sunt ea q̃ xp̃s verbo doctrine expellit
vt non vltra domus patris eius sit forum.

¶ Respondẽrunt ergo iudei: ꝛ dixerunt ei. Qõ
signuz oñdis nobis qz hec facis? ℟ñdit ihc ꝛ
dixit eis: Solui tẽplũ hoc: ꝛ in tribus diebus
excitabo illud. Dixerunt ergo iudei. Quadragin
ta et sex annis edificatũ ẽ templũ hoc: et tu i trib⁹
diebus excitabis illud? Ille autem dicebat de tẽ
plo corporis sui. Cum ergo resurrexisset a mor
tuis recordati sunt discipuli eius: qz hoc dicebat
de corpore suo: et crediderũt scripture et sermõi
quem dixit ihc̃s.

THEOPHI. Quia iudei videbant ihc̃m talia facere cũ
potestate multa ꝛ dicẽtez. Nolite facere domũ patris m
domũ negociationis: signũ ab eo petũt: vnde dicit. ℟ñde
rũt ergo iudei ꝛ dixerũt ei. Qõ signũ ostendis nobis: ga hec
facis? CHRY. Sed nũqd signa opus erãt: vt ea que ma
le fiebant cessare faceret: Nõne ꝯelũ talẽ accipere ꝓ domo
dei maximũ signũ virtutis erat? Nõ aũt illi⁹ ꝓphetie memi
nerãt: sed signũ petebant mul qdẽ de suo turpi lucro ipe
dito dolẽtes: simul aũt ꝛ p hoc ꝓhibere euz volẽtes opinan
tur enĩ cũ aut ꝓuocare ad miracula: aut cessare ab q̃ifie
bant: ꝓpterea nõ dat eis signũ: sicut ꝛ post petẽtib⁹ signum
rñdit dicẽs. Hnãtio mala ꝛ adultera signũ q̃rit ꝛ signũ non
dabit ei nisi sig ione ꝓphete. Sed tunc qdẽ manifestius
nũc aũt obscurius rñdet idẽ. Nõ aũt vtiqz qui nõ petentes
ꝓoccupat ꝛ signa dat: hic petentes auertisset nisi ment
eorũ cognouisset dolosaz. Segtur enĩ: Et dixit eis: Soluite
tẽplũ hoc ꝛ in tribus diebus excitabo illud. BEDA. Quia
enĩz signũ querebant a domino quare solita ꝯmertia ꝓtce
re debuerit ex tẽplo. ℟ñdit. Qz ipz tẽplũ significabat tem
plũ corpis sui: in quo nulla ꝓ sus cẽt alicuius macula pecca
ti. q. d. Sic inanimatũ tẽplum vestris cõmertys sceleribus
qz mea expio ptãte: ita ꝛ hoc corꝰ mei tẽplũ cuius ĩstõ ge
stat figurã: vestris manib⁹ dissolutũ: tertia die resuscitabo.

THEOPHI. Nequaq; tamen illos ad homicidiuz pro
uocat dicẽs soluite: sed hoc eis affectantibus: non sibi esse
absconditus demõstrat. Audiãt aũt arriani quõ dñs mor
tis destructor dixit: Excitabo virtute videlicet ꝓpria.

AVGV. Resuscitauit euz gdez ꝛ pater cui dicit in psal
mis: Excita me ꝛ reddã illis: Sz gd fecit pater sine verbo:
quõ ergo euz pater resuscitat: sic ꝛ filius resuscitauit. qz fili
us dixit: Ego ꝛ pater vnuz sum⁹. CHRY. Propter qd aũt
signũ resurrectõis dat eis: qñ. s. ℔ maxie erat ꝙ ostẽdebat
euz nõ ee hoicz puruz: posse aduersus mortẽ statuere trium
phuz ꝛrãnidẽ eius longã velociter dissoluere. ORIG.
Utraq; aũt. s. corꝰ iesu ꝛ tẽplũ exẽplar mihi forze videnť
ecclesie: eo ꝙ ex viuis lapidib⁹ cõstruiť iu domuz spiritua
lez in sacerdotiuz scñi: ꝛ ppter illud: Uos estis corpus xp̃i
ꝛ mẽbra de mẽbro. Quãuis aũt dissolui lapidũ videať struc
tura: ac dissipari oĩa ossa xp̃i aduersitatibus tribulationuz
ĩstaurabiť tamẽ ac resuscitabiť die tertia: que in nouo celo
ꝛ nouã terra mẽsens erit. Sicut enim illud christi corpus
sensibile crucifixuz est ac sepultuz ꝛ postea resurrexit sic ꝛ
totale scõz xp̃i corpus cõcrucifixum est xp̃o. Quilibet enĩ
cozũ in nullo alio gloriať nisi in cruce xp̃i: ꝙ quã ipse crucifi
xus est mũdo: sed ꝛ cõsepultꝰ est xp̃o ꝛ resurrexit cũ eo: ga ĩ
quadã nouitate vite ambulat. sed ꝼm beatã resurrectionez
nõdũ surrexit: vnde nõ scripturz ẽ. Tertia die restaurabo il
lud: sed ii. cribus diebꝰ: ꝓficiť enĩ eius erectio in oib⁹ tribus
diebꝰ. THEOPHI. Judei enĩ de inanimato tẽplo putã
es c boc dicere deridebãt eũ: vnde sequitur. Dixerunt
ergo iu Quadragita ꝛ sex annis edificatũ est tẽplũ hoc
ꝛ tu in trib⁹ diebz excitabis illud? ALCVI. Et notãduz
ꝙ nõ de ꝓxima edificatione: que a salomone septẽ annis p
fecta est: sed de reedificatõe q̃ facta est sub zorobabel ꝙ qua
draginta ꝛ sex ãnos impedientib⁹ inimicis respondebant.

ORIGE. Uel dicit aliquis: qdraginta ꝛ sex annoz exur
gere compositũ. ex quo dauid allocutus est natban ꝓphetã
consulẽs de ostructione tẽpli: ex tunc satagẽs ad cõgregan
dã materiã tẽpli: Aliaduerte vo si possibile est quadragena
riũ nũez statui erga tẽplũ ꝓp q̃ttuoz elemẽta mũdi: ac sena
riũ ꝓp hoc ꝙ hõ sexto die creatus est AVGV. iiy. de tri.
Uel hic numer⁹ pfectiõi dñici corpis apte cõgrunt: qdrage
sies ci series seni: fiunt ducẽta seraginta sex: g numer⁹ die
ruz cõplet nouẽ mẽses ꝛ sex dies. Ipsa aũt pfectio corporis
dñi tot diebus ad partũ ꝓducta cõperiť sicut a maioribus
traditũ suscipiẽs eccl̃ie custodit auctoritas. Octauo enĩ ka
lẽdas aprilis concept⁹ credit: quo ꝛ passus. Nat⁹ aũt traditꝰ
octauo kalẽdas ianuary. Ab illo ergo die vsq; ad ĩstũ cõpu
tati ducẽti seragita sex repiiũt dies: g senariũ numez qdra
gesies sexies habẽt. AVGV. octuagintatriũ gõnuz. Dicit
etiã conceptio hũana sic ꝓcedere ꝛ pfici ꝑmis sex diebꝰ q̃si
lactis habeat similitudinẽ: sequẽribꝰ nouẽ diebꝰ cõuertat i
sanguinem: deĩde duodeci diebꝰ solideť: reliqs decẽ ꝛ octo
diebꝰ formeť vsq; ad ꝓfecta lineamẽta oĩuz mẽbroz: ꝛ in
reliquo tpe vsq; ad tps partꝰ magnitudine augeť. Sex aũt
ꝛ nouẽ ꝛ duodeci ꝛ. xviij. i vnuz coacti fiũt. xly. addito ergo
vno fiunt q̃dragintasex: g si fuerint multiplicati ꝑ ipsum se
nariũ nũez: g huiꝰ ordinatiõis caput tenet: fiũt ducẽti ꝛ se
ptuagitasex. i. nouẽ ñses ꝛ sex dies. Nõ ergo absurde q̃dra
gintasex annis dicit fabricatũ esse tẽplũ qõ corpꝰ eius signi
ficabat: vt quot ãni fuerint in fabricatõe tẽpli: tot dies fue
runt in corpore dñici ꝓfectiõe. AVGV. sup Joã. Uel ali
ter: qz dñs noster de adã corpꝰ accepit non de adã peccatuz
traxit: templũ corporeũ inde sumpsit: nõ iniquitatẽ que de
tẽplo pelleda est. Si aũt facias q̃ttuor nomĩa greca. Anatole
qõ est oriens. Disis qõ est occidẽs: Archos qõ est septẽtrio.
Mesembria: qõ ẽ meridies: capita verboz adam habent.
A quattuor enĩz ventis dñs collectuz se dicit electos suos
cũ venerit ad iudiciũ. Habẽt aũt littere nois adã nũez ꝼm
grecos: ꝛ ibi inueniť q̃dragintasex annis edificatuz tẽplum.
Habet enĩ adã alpha quod est vnuz: ꝛ delta quod quattuor
ꝛ alpha quod est vnum ꝛ m. qõ est q̃dragita: ꝛ sic habes q̃
dragintasex. Sed iudei c o erãt: carnalia sapiebãt: ille
spiritualiter loq̃batur: ꝛ de quo tẽplo diceret per euãgelistã
nobis aperuit. Sequiť enim. Ille aũt dicebat de tẽplo cor
pozis sui. THEOPHI. Ex hoc aũt appollinarius cõtra
dictionẽ sumit: volens ostendere ꝙ caro christi esset inani
mata eo ꝙ templum sit inanimatum. ergo carnẽ christi ꝛ la
pidem ꝛ lignum facies: qz ex his templuz consistit. Si autẽ
quod dicitur. Anima mea turbata est: ꝛ potestatem habeo
ponendi animam meã: nequaq; dici dixeris: vbi pones illõ.
In manus tuas domine comẽdo spiritũ meũ: non enĩ bpe
de anima irrationali intelligere poteris. Neq; quod dicit.
Non derelinques animã meam in inferno. ORIGE. Jõ
autem corpus domini templũ intelligitur: quia sicut tẽplũ
gloriam dei continebat habitanteꝫ in ipso: sic corpus christi

repꝛesentãs ecclesiã: vnigenitũ ꝯtinet: q ẽ imago dei ꝛ glia.
CHRY. Duo aũt erãt que obstabãt discipulis ne interiz
intelligerẽt: vnũ ipsa resurrectio: alterum vo qõ mai⁹ erat. q
deus erat q in illo corpe hitabat: qõ dñs occulte oñderat di
cens: Soluite tẽplũ, hoc ꝛc. Et iõ subdit. Cuz er. sur. a mor
re. sũt dis. ci⁹ ga hoc dicebat de cor. suo ꝛ cre. scri. ꝛ ser. que
dixit Jesus. ALCVI. Añ resurrectionẽ enĩ nõ intellige
bãt scripturas: qz nõduz accepãt spũscñ. Sed i die resurre
ctiõis apparẽs dñs aputt discipulis sensuz: vt itelligerẽt q̃ ꝛ
ꝓphe scripta erãt i christo ꝛ ꝓphis: ꝛ tũc crediderũt scripture ꝛ
phaꝝ: q ꝓdixerũt xp̃m tertia die resurrecturum: ꝛ sermõi que
dixit Jesus. Soluite tẽplũ hoc ORIGE. Scõz anagoge
vo cõplemẽtuz fidei attigem⁹ in magna corpoꝝ resurrectõe
toti corpis Jesu. i. ecclesie ei⁹: cuz fides q̃ est ex specie mul
tũ differat ab ea que ẽ ꝓ speculũ in enigmate.

¶ Cũ autẽ esset hierosolymis in pascha in die fe
sto: multi crediderũt in nomine eius videntes si
gna que faciebat. Ipse aũt ihc̃s nõ credebat se
metipsum eis: eo ꝙ ipse nosset oẽs: ꝛ quia opus
eĩ nõ erat vt quis testimoniũ ꝓhiberet de homie
Ipse enĩ sciebat quid esset in homine.

BEDA. Superius cuãgelista narrauit gd dñs hic male
aduenies gesserit: nũc vo eodẽ hierosolymis cõmorante
gd ab alys erga eũ actũ fuerit refert. vñ dr. Cũ aũt es. hie. in
pas. i die fe. ml̃. cre. i no. ei⁹ vi. sig. q̃ fa. ORIGE. Respicie
dũ aũt quõ ex signis ei⁹ pleriq; videtes credebãt i eũ. Nõ. n.
dr ꝓdigia feciss̃e hier̃le: nisi forte cũ fcã sint i scripturis nõ
ponitur. Aliaduerte vo si possibile ẽ in miraculis depurari ꝙ
fecerit flagellũ ex funiculis ꝛ cunctos ex templo ꝓpulerit.
CHRY. Pruditiozes aũt fuerãt discipli q ad xp̃z accesse
rãt nõ ꝓp signa sz ꝓp doctrinã: nã grossiozes qdẽ ꝑ signa tra
hũt: rõnabiliozes vo ꝑ ꝓphias seu doctrinã. vñ subdit: Ipe
aũt Jesus nõ credebat semetipsis eis. AVGV. Quid sibi
vult hoc: Illi credebãt i nois ei⁹: ꝛ ipse iesus nõ credebat se
metipz eis: An forte ñ credebãt ei ꝛ fingebãt se credidisse:
Sed non diceret euãgelista: Multi crediderũt in nois ei⁹.
Magna g̃ res ꝛ mira: Credũt bois in xp̃m: ꝛ xp̃s nõ se cre
dat boib⁹: ꝑtertiz qz filius dei ẽ: ꝛ vtiqz volẽs passus ẽ: et si nol
let nunq̃ pateret: sed tales sũt oẽs catbecumini. Si dixeri
mus catbecumino: credis xp̃o: rñdet: credo ꝛ signat se. Si
interrogemus eũ: Manducas carnẽ filij bois: nescit gd di
cim⁹: qz iesus nõ se credidit ei. ORIGE. Uel dicẽdũ q ie
sus nõ se credidit credẽtib⁹ in nois eius: ꝛ nõ in illũ. Jn illũ
enĩ credunt q̃ angustã viã vadunt ducẽtẽ ad vitã. q ãt cre
dũt signis: nõ i eũ sz i nois ei⁹ credũt. CHRY. Uel hoc di
cit qz nõ cõfidebat in eis vt i discipl̃is ꝓfectis. neqz cõmit
tebat eis oĩa dogmata vt iã firmiter: fidelib⁹ fratrib⁹. Non
enĩ intẽdebat exteriozibus vbis: ad mẽtem eozũ intrans ꝛ
tẽpus opportunũ manifeste sciens. vñ segr̃: Eo ꝙ ipse nosset
oẽs: ꝛ qz opus nõ erat vt qs testimoniũ ꝓhiberet de hoie: ip
se enĩ sciebat gd eẽt in hoie. Scire enĩ ea q̃ sunt in corde ho
minũ est dei: g solus corda pl. nit. nõ idigebat ergo testi
bus vt ꝓprioꝝ plasmatũ mentẽ addiscat. AVGV. Plus
etiaz nouerat artifex quid esset in opere suo q̃ ipsum opus
quid esset in semetipso. Nam ꝛ petrus nouerat quid in
ꝓso esset quando dixit: Tecum ero vsq; ad mortem. sed do
minus nouerat gd eẽt in hoie dicẽs: priusq; gallus cãtet ter
me negabis. BEDA. Quapropter monemur vt nunq̃ de
conscia nostra securi scim⁹: sz semp solliciti
formidemus: quia qõ nos latet eternũ arbi
triũ latere nõ valet. CA. III

Rat aũt homo ex phariseis nicode
mus noie priceps iudeozum: Hic
venit ad iesũ nocte ꝛ dixit ei: ℟abbi
scimus quia a deo veniśti magister. Nemo enim
põt hec signa facere que tu facis: nisi fuerit deus
cum eo. ℟ñdit iesus ꝛ dixit ei: Amẽ amen dico
tibi: nisi quis renatus fuerit denuo non potest
videre regnum dei.

AVGV: Superius dixerat ꝙ cũ eẽt hierosolymis mul
ti crediderũt i noie eius videntes signa ꝛ ꝓdigia que facie
bat. Ex his aũt erat nicodem⁹: de quo dr. Erat aũt homo ex phari
seis nicodem⁹ noie. BEDA. Cui⁹ ẽt dignitatis officiũ oñ
dit: cũ subdit. ꝓncipis iu. Deide qd egerit cũ subiecit: Dic ve.
ad ie. no. cupiẽs. s. secreta eius allocutiõe pleni⁹ discere my
steria fidei: cui⁹ apta oñsiõe signoꝝ iaz rudimẽta ꝓcepat.
CHRY. Adhuc tñ a iudaica detinebať infirmitate: ꝓpte
rea ꝛ nocte venit: timẽs ꝓpidas i die hoc facere. Jõ ꝛ cuãgelista
alibi dicit. Qñ ex ꝓncipib⁹ multi crediderũt in eũ: sed ꝓp
ter iudeos non confitebantur: ne de synagoga fierent
exꝑsi. AVGV. Nicodem⁹ etiã ex illo numero
erat qui crediderũt: sz nõdũ renati sũt. vñ hoc ad rẽ pertiet
q̃ i nocte venit. Renati aũt ex aqua ꝛ spiritu sancto audi
unt ab apostolo: Fuistis aliqñ tenebre: nũc aũt lux i dño.

AIMO. Ul̃ pulchre i nocte vẽisse dicit: qz tenebris igno
rãtie obnubilat⁹ ad tantã lucẽ nõdũ peruenerat: vt ꝓfecte
deũ vez crederet. Nox enĩz i sacro elogio ꝓpe ignorãtia ponĩ
tur. vnde subdit. Et dixit ei: Rabbi scimus qz a deo veniśti
magister. Quod aũt hebraice rabbi, latine dicit magister.
Magist⁹ ergo appellat ꝛ deũ tacet: qz credebat cuz a deo
missuz: sz tñ vt doctũ est deũ nõ agnoscebat. AVGV. Un
de aũt iste crediderat: patet ꝑ id quod subdit: Nemo enĩz
põt hec signa facere q̃ tu facis nisi fuerit deus cuz eo. Sic er
go nicodemus de illis mltis erat: q crediderant i noie eius
Uidẽtes signa que faciebat. CHRY. Sed tamen neq; a
fignis aliquid magnuz existimabat de eo: sed adhuc huma
nã habens de eo mentem vt de ꝓpheta loquitur: ad ope
rationẽ cũ missuz dicẽs. Et alieno auxilio idigentẽ hec age
re que gebat. cũ tñ pater ꝓfectũ eũ genuerit: ꝛ sufficiẽte si
bypsi: ꝛ nihil hũitem iperfectũ. qz vo christi studiũ erat inte
rim non ita dignitatez suã reuelare: sicut psuadere ꝙ nihil
ex aduerso agebat patri: ꝓpterea in verbis multotiens hu
militer loquẽs videť: i reb⁹ aũt cũ ptãte oĩa operaťur. Jdeoq;
ꝛ nicodemus nunc manifeste quidẽ nihil excelsum loquit
de ipso: occulte aũt ab humili eũ opione reducit: docens ꝙ
sufficiens sibypse ẽ in miraculoꝝ operatione. vnde subdi
tur. Respõdit iesus ꝛ dixit ei: Amen amen dico tibi: nisi qs
renatus fuerit denuo: non potest videre regnum dei. AV
GV. Jsti sunt ergo qbus se credidit iesus: qui nati fuerint de
nuo qui non in nocte veniunt ad iesuz sicut nicodemus. ta
les enĩ iã etiam ꝑfitenť. Dicit ergo: Nisi qs renatus fuerit
ex. q. d. Quia nõdũ es natus denuo. i. ex deo. Spirituali ge
neratione. noticia quã habes de me spiritalis nõ est: sed aĩa
lis ꝛ hũana. Ego aũt dico tibi ꝙ siue tu siue alius quicunq;
nisi ex deo denuo natus fuerit: nõ poterit appꝛehẽdere glo
riam que circa me ẽ: sed extra regnũ erit. nã generatio que
per baptismũ fit: illuminationẽ aĩe tribuit. CHRY. Uel
littera talis est: Amẽ amẽ dico tibi: nisi qs renatus ex. hoc ẽ:
si tu nõ natus fueris desuper: ꝛ dogmatum susceperis certi
tudinẽ alicubi: extra erras ꝛ longe es a regno celoꝝ: seipsuz
hic ostendens ꝛ indicans: qñ non est hoc tñ quod videtur:
sed alys oculis opus est ad videndum eum. Hoc aũt quod
dicit: Desuper. hi quidẽ. i. de celo exponũt: alij vo a ꝓncipio.
Igitur iudei quidẽ si hoc audissent: deridentes vtiqz discef
fissent: hic vero ꝛ in hoc amozem discipuli ostendit ꝙ ad chri
sto vlterius interrogat.

¶ Dicit ad eũ nicodemus: Quõ potest hõ nasci
cum sit senex: nũquid potest in vẽtrẽ matris sue

Universidad de Deusto
Biblioteca

iterato introire ꝛ renasci. ℟ñdit ihesus: Amē amē dico tibi: nisi quis renatus fuerit ex aqua ꝛ spiritu sancto: non pōt introire in regnū dei. Quō natū ē ex carne: caro ē: ꝛ quod natū ē ex spū: spūs ē. Non mireris quia dixi tibi: oportet vos nasci denuo. Spiritus vbi vult spirat: ꝛ vocē eius audis: sed nescis vnde veniat: aut quo vadat. Sic est oīs qui natus est ex spiritu.

CHRY. Ueniens nicodemus ad Jesum vt ad hoiez audiens maiora ꝙ̄ ab hoīe: erigit ad altitudinē eoꝝ ꝙ̄ dicunt nō gdē excidens a fide: ſz infert hanc ipossibilitatē vt in aptiorē ꝓuocet doctrinā. Duo aūt erāt q̄ admirabat. ſ. natiuitas talis: ꝛ regn̄. neqz enī audita erant apud iudeos. Sed interim circa ꝓius instat: ꝛ quod maxime eius mentez concutiebat. Unde dicit: Dicit ad eū nicodem⁹: Quō pōt hō nasci cum sit senex: Nunq̄d pōt in ventrē matris sue iterato introire ꝛ renasci: BEDA. Sic verba ista sonare videtur quasi puer queat iterato in ventrē matris introire ꝛ renasci. Sed sciēdū q̄ ipse senex erat: ideoq̄ de se ꝓtulit exēplū ac si diceret: Ego ſuz senex ꝛ meā quero salutē: quō possum in ventrē matris introire ꝛ renasci: CHRY. Rabbi eū vocas ꝛ a deo venisse dicis: ꝛ nō ſuscipis que dicunt: sed loqueris ad magrm dictionē ꝙ̄ multā ꝓtulationē inducit. hoc enī. ſ. quō. querere eoꝝ ē ꝙ̄ nō valide credūt: ꝛ multi sic querētes a fide deciderūt: hi quidē dicētes: Quō deus est i carnatus: aly quō mansit impassibilis: propterea ꝛ hic ꝓpter admirationez modū exquirit: sed aliquis cogitationibus ꝓpriis spiritualia euertit: derisibilia loquit. AVGV. Spūs enī loquit: ꝛ ille carnē sapit. nō nouerat iste nisi vnā natiuitatē scilicet ex adam ꝛ eua: ꝛ ex deo ꝛ ecclesia nōdum nouerat: sic tamē tu intellige natiuitatē spirit⁹ quomodo intellexit nicodem⁹ natiuitatē carnis. quomō enim ꝑter nō pōt repeti: sic nec baptism⁹. CHRY. Nicodemo aūt decidenti ad eam que hic ē natiuitatē: xps manifestius reuelat spiritualis natiuitatis modū. vñ sequitur: Respōdit Jesus: Amē amē dico tibi. nisi quis renat⁹ fuerit ex aqua ꝛ spiritu sancto: non pot. introire in regnū dei. AVGV. Ac si dicat. Tu carnalē gnātionem intelligis: sed ex aqua ꝛ spiritu oportet q̄ nascatur homo ꝓpter regnuz dei. Si ꝓpter beatitudinem patris hoīs tpalis nascitur aliquis ex viscerib⁹ matris carnalis: ꝛ ꝓpter hereditatē patris dei sempiternā nascatur ex viscerib⁹ ecclesie: Lū āt ex duob⁹ hō ꝓsistat: ex corpore videlicet ꝛ aīa duplicē habet ꝛ hō modū gnātiōis. Aq̄ enī que visibilis est: ad cmūdationē corpis intelligit. Spiritus vō inuisibiliter cōcurres: ad emūdatiōem inuisibilis anime innuit. CHRY. Si vō quis ĩterrogat qualiter ab aqua hō nascit: interrogo ꝛ ego qualiter natus ē adaz a terra: Sicut enī in ꝓncipio subyciebat elemētū terra: totū vero op⁹ plasmātis erat: ita ꝛ nūc subycit elemētū aqua: totuz vero est spūs gre. Tūc padisū dedit in conuersatiōez: nunc aūt celū nobis apuit. Sed que necessitas aq̄ bis q̄ spūscti suscipiūt. diuina enī in ea perficiūtur simbola: sepultura ꝛ mortificatio: resurrectio ꝛ vita. Sicut enīz in quodā sepulchro in aqua nobis submergētib⁹ capita: vetus hō sepelit: ꝛ submersus deoꝝ occultatur. deinde nouus rursus ascendit: hoc etiā fit vt discas q̄n virtus ꝓs ꝛ filij ꝛ spiritussancti oīa ꝛplet: ꝛ q̄ xps tres dies ad resurgēdū expectauit. Oō igitur matrix fetui: hoc ē fideli aq̄. i aq̄ enī plasmat ꝛ figuratur: sed qō in matrice plasmatur tpe indiget: quod vero i aqua non ita: sed in vno momēto oīa fiūt. Talis enī est natura corpoꝝ vt tempore assūmāt pfectionē. in spiritualib⁹ vero nō ē ita: q̄n pfecta a ꝓncipio constituuntur que fiūt. exquo igitur ascendit a iordane dōs nō adhuc reptilia animarū viuētiū: sed aīas spūales ꝛ rationabiles aqua reddit.

AVGV. de baptiſ. puuloꝝ. Sed quia nō ait: Nisi qs renatus fuerit ex aqua ꝛ spū nō habebit salutē: vel vitaz eternā: sed nō intrabit in regnū dei. ad hoc inquntquidā: Parnuli baptiçandi sunt vt sint cū xpo in regno dei: vbi nō erūt baptiçati nō fuerint: q̄uis ſine baptiſmo ſi parnuli moriantur salutē vitāq̄ eternā habituri sint: quoniā nullo peccati vinculo astricti sunt. Sed cur nascāt denuo nisi renascandus a culpa: aut vnde imago dei nō intret in regnū dei nisi impedimēto pl. bēte peccati. AIMO. Talia āt ꝛc tanta secreta mysteria nicodemo capere nō valenti: dōs ꝛ carnali natiuitate similitudinē dedit dicēs: Quod natuz est ex carne caro est: ꝛ qō natū est ex spū spūs est. Sicut enī caro carnē ꝑcreat: ita quoq̄ spiritus spūs parit. CHRY. Nihil igitur sensibilui inquiras neqz estimes q̄ carnem gerat spūs. domini enim caro genita est: non quidem a spiritu solum: sed etiam a carne. Quod autem natum est ex spiritu: spirituale est. Natiuitatem enim hic non eam que fm substantiā dicit: sed eam que fm bonozem ꝛ gratiam. Si igitur ꝛ filius dei ita natus ē: q̄d plus hēbit oīb⁹ q̄ ita nati fuerint. Inuenies aūt ꝛ spū minoꝝ: cū ei⁹ natiuitas grā spūs sit: ꝛ q̄d hec a iudaicis distāt dogmatibus: Uide aūt ꝛ spiritussancti dignitatē. dei enī op⁹ videt facere. supra. n. dixit. Quoniam ex deo nati sunt. hic aūt q̄n spūs eos generat. Dicēs autez xps: q̄n qui natus ē ex spū: spūs ē: q̄z turbatuz rursus vidit: ad sensibile exēplū ducit sermonē dicens. Nō mireris q̄ dixi tibi: oportet vos nasci denuo. Dicēdo enīz ne mireris: oñdit animi eius turbationē. Ponit autē exemplū q̄ neqz cōione aliquā ad corpoꝝ grossiciē habet: neqz ad ico. poreoꝝ ꝙuēiens naturā: quod ē vētī delatio: dicēs. Spirit⁹ vbi vult spirat: ꝛ vocē eius audis: ſz nescis vnde veniat aut quo vadat. Sic ē oīs qui nat⁹ ē ex spū. Qō dicit tale ē. Si ventū nullus detiet: sed quo vult fertur: multomagis spūs actionē naturę leges detinere nō poterūt: nō terminū corpalis natiuitatis: neqz aliud gd taliū. Q̄n aūt de vēto hic dcm ē: manifestat illud quod dicit: Uocē eius audis. i. sonitū pcussiōis. nō enī loquens ſideli ꝛ nescienti spūs actionē hoc diceret. Dic aūt: Ubi vult spirat: nō quasi electionē quādam vēto habēte: sed eam que a natura ē mutatōem q̄ nō ꝓhibetur: ꝛ cum ptāte fit. Et nescis vnde veniat aut quo vadat. i. si bui⁹ spiritus cuius sensuz ſuscipis auditu ꝛ tactu interpretari nescis viam: qualiter diuini spiritus opationē scrutaris: vnde subdit: Sic ē oīs q̄ natus ē ex spū. AVGV. Sed qs nostruz nō videat verbi gratia aust⁊ eunte a meridie ad aglonem: aut aliū ventū veniētē ab oriēte ꝛ occidēte: quomodo ergo nescimus vnde veniat: aut quo eat: BEDA. Spirit⁹ igit sanctus est qui vbi vult spirat: quia ipse in potestate habet cuius coꝝ gratia siue visitationis illustret: ꝛ vocē eius audis: cum te ꝓsente loquitur is qui spiritussancto repletus est.

AVGV. Sonat psalmus: sonat euāgelium: sonat sermo diuinus: vox spiritus est. hoc igitur dicit: quia verbo ꝛ sacramēto iuisibiliter adest spiritussanctus vt nascamur. ALCVI. Ergo nescis vnde vēiat aut quo vadat: q̄z etsi te ꝓsente spiritus ad bozam q̄ēpiam repleuerit: nō potest videri quomodo in eum intrauerit: vel quomodo redierit: quia natura est inuisibilis. AIMO. Siue nescis vnde veniat: quia quō credentes ad fidem introducat ignoras: vel quo vadat: quia quomodo fideles ad speciem perducat nescis: ſic ē omnis qui natus est ex spiritu: ac si dicat. Spiritussanctus spiritus inuisibilis est: ita ꝛ quisquis ex spiritu nascitur inuisibiliter nascitur. AVGV. Uel aliter: Et ſi tu nascaris de spiritu: hoc cris: vt ille qui nō est natus adhuc de spiritu: nesciat vnde venias aut quo eas. Hoc enī secutus ait: Sic est omnis qui natus est ex spiritu. THEOPHI. Cō fundatur ergo macedonius impugnator spiritus: qui seruū spiritumsanctum asseruit: Spiritus enim sanctus propria potestate ꝛ vbi vult: ꝛ qualiter vult operatur.

℟espondit nicodemus ꝛ dixit ei: Quō possūt hec fieri: ℟ñdit ihesus ꝛ dixit ei: Tu es magister in israel ꝛ hec ignoras: Amē amen dico tibi: q̄ quod scimus loquimur: ꝛ quod vidimus testamur: ꝛ testimoniū nostruz nō accipitis. Si terrena dixi vobis ꝛ nō creditis: quomodo si dixero vobis celestia credetis:

AIMO. Mysterium diuine maiestatis nicodem⁹ capere non valet que a dño audiebat: ꝛ ideo rōnem querēs factus nō abnegans: nō voto reprehēdētis: sed affectu discētis dominum interrogat: vnde dicitur. Respondit nicodem⁹ ꝛ dixit ei: Quō possunt hec fieri: CHRY. Quia igitur adhuc in iudaica vilitate manet: ꝛ exēplo ita manifesto dicto ei adhuc interrogat: de reliquo asperius ad euz xps loquitur. vnde sequitur: Respondit ꝛ dixit ei: Tu es magr̄ in israel ꝛ hec ignoras: AVGV. Quid putamus dōm buic magro iudeorum quasi insultare voluisse: volebat quidem illum nasci ō spū. nēo āt ex spū nasci nisi humilis fuerit q̄ ipa humilitas facit nos nasci de spū. Ille aūt magisterio inflatus erat: alicuius momēti sibi eē videbat: q̄z doctoz erat iudeorum. Deponit ergo dōs superbiā eius vt possit nasci de spū. CHRY. Nequaq̄ tñ nequitiā accusat viri: sed insipientiā ꝛ rudiratem solū. Sed dicet aliquis: qd cōe habz hec natiuitas de qua. ſ. christus locut⁹ est ad iudaica dogmata: Dz gdē cōe: nā q̄ ꝑm⁹ hō fcūs ē: ꝛ q̄ de costa fcā ē mulier: ꝛ que ſteriles genuerūt: ꝛ que p aquā miracula pfecta sunt: Dico aūt q̄ beliscus de aqua serrū eduxit: ꝛ q̄ iudei mare rubrū trāſierūt: ꝛ q̄ naaman syrus in iozdane purgat⁹ ē: Hec oīa natiuitatē spūalē ꝛ purgamētū in ea futurū figuraliter ꝓsignabant. ꝛ ea que a prophetis sunt dicta occulte oñdūt hūc natiuitatis modū vtputa illud: Renouabitur vt aquile iuuentus tua. ꝛ beati quoꝝ remisse sunt iniquitates. Sed ꝛ isaac figura huius natiuitatis erat. Dec igitur rememoratus dixit: Tu es magr̄ in isrl̄ ꝛ hec ignoras: Rursus aūt aliūde ſsum sermonez ei credibilē facit: ad ibecillitatē eius eōdescendēs cū subdit. Amen amen dico tibi q̄z quod scim⁹ loqmur: ꝛ q̄ vidim⁹ testamur: ꝛ testimoniū nostrum non accipitis. Apud nos visus alys sensib⁹ certior ē: ꝛ si volum⁹ aliquē facere credere ita dicim⁹: q̄n oculis nr̄is vidim⁹. Propterea xps hūano loquēs ad eū sermone: nō visuz sensibilē inducit: sed manifestum ē q̄ de certissima cognitione ꝛ non aliter se habente loquitur: igit hoc quidē. i. quod scimus ait de seipso solo. AIMO. Querit aūt quare pluraliter dicat Quod scimus loquimur. Ad hoc dicēdum q̄ vnigenitus dei filius erat qui hoc loquebatur: oñdens qualiter pater est in filio: ꝛ filius in patre: ꝛ spūssanct⁹ ab vtroqz indiuisibilis procedat. ALCVI. Uel dicit pluraliter: ac si dicat: Ego ꝛ illi qui mō spū sunt renati: intelligim⁹ illud quod loquimur: ꝛ quod vidim⁹ apud patrē in abscondito hoc testamur foris in mundo: ꝛ vos qui carnales estis ꝛ superbi nō accipitis testimoniū nostrū. THEOPHI. Quod nequaq̄ de nicodemo dicit: sed de genere iudeoꝝ: qui vsq̄z ad finem in pfidia permanserunt. CHRY. Quod quidem non turbati verbū est: sed mansuetudinem ostēdentis. Dinc enī erudit nos cum ad aliquos locuti fuerimus ꝛ non persuaserimus non tristari neqz irasci: sed nostrū sermonē credibilē facere non solum nō irascendo: sed ēt non clamādo. Materia. n. ire clamoz est: Jesus aūt dogmata excelsa tangere debens: ꝓpter audientium infirmitatez se detinet multotiens: ꝛ non ꝓtinue dignis sua magnitudine dogmatib⁹ imoratur: sed magis bis que cōdescensionez bīt. vñ hic subditur: Si terrena dixi vobis: ꝛ non creditis: quō si dixero vobis celestia credetis: AVGV. Hoc est si nō creditis q̄z ꝑ tēplū possuz suscitare deiectū a vobis: quō creditis q̄z ꝑ spūscti pūt

homines regenerari: CHRY. Uel aliter: Si baptismuz terrenū dicat: nō mireris: q̄z in terra perficit: ꝛ cōparatione illius natiuitatis stupende que est ex substantia pris: terrena est gratie natiuitati: ꝛ bene nō dixit: Non intelligitis: sed non creditis. nā cū quis aliqua per intellectū suscipere non valet: amētie vel ignorantie imputat. Lū aūt hoc non suscipiat aliquis quod solū fide oportet suscipere: non amētie: sed infidelitatis est accusatio. Dicebātur aūt hec etsi nō credebantur: quia posteri erant ea suscepturi.

℣ Et nemo ascēdit i celum: nisi qui descendit de celo: filius hominis qui est i celo.

AVGV. De baptismo parnulorū. Notata paululū ei⁹ imperitia: q̄ se ceteris de magisterio ꝓferebat: ꝛ oium taliū incredulitate reprehēsa: rñdet q̄ aly credāt si illi nō credūt ad illō qō iterrogat⁹ est: quō pūt ista fieri dicens: Et nemo ascēdit. i. celū nisi qui descēdit ō celo: filius hois q̄ est i celo. q.d. sic fiet generatio ſpūalis: vt sicut celestes hoīes ex terrenis: qō adipisci nō poterūt: nisi mēbra mea efficiant: vt ipe ascēdat q̄ descēdit: nō aliud deputās corpus suū. i. ecclesiaz suam q̄z seipsum. GREGO. xxvij. moza. Quia enīz nos vnū cū illo iam facti sumus: vnde solus venit in se: solus reddit etiam in nobis: ꝛ is qui in celo semper est: ad celum quotidie ascendit. AVGV. De baptismo parnuloꝝ: Quāuis aūt i terra factus sit filius hois: diuinitatē tñ suam: qua in celo manēs: descēdit ad terraz non indignās censuit noīe filij: bois sicut carnē suā dignatus ē noīe filij dei. per vnitatē enī persone: qua vtraq̄z substātia vnus ē xps: ꝛ filius dei ambulabat in terra: ꝛ idem ipse filius hominis manebat in celo. Fit ergo credibiliozum fides ex incredibilioribus creditis. Si enim diuina substantia longe distantioz potuit ꝓpter nos ita suscipere hūanā substātiā vt vna persona fieret: ꝛ to credibilius aly sancti fiūt cū hoīe christo vnus christus: vt oēs per eius gratiā ascēdētib⁹: ipse vnus ascēdat in celū qui de celo descendit: CHRY. Uel aliter: Qz dixerat nicodemus: Scim⁹ q̄n a deo vēisti magister: ne estimet ita esse magister vt multi ꝓphetaꝝ de terra existimantes subiungit: Et nemo ascēdit in celū: nisi qui descēdit de celo filius hominis qui est in celo. THEOPHI. Lū vō filiū hois descēdisse de celo audis: nō putes q̄ de celo caro descēderit: hoc enī hereticoꝝ dogma ē: qui docebāt q̄ christus de celo corpus sumpserat: ꝛ per virginem transierat.

CHRY. Filiū enī hois nō carnē hic vocauit: ſz a minoꝛi substātia se totū noiauit. Est enī ei cōsuetudo multotiens a diuinitate: multotiēs ab hūanitate totū vocare. BEDA. Si enī aliquis homo nudus de monte ad conuallia descēdat: ꝛ assumptis vestimētis et armis ad eundē montē ascendat recte ipse idē qui ꝓius descendit ascēdisse perhibetur.

HYLA. x. de trini. Uel quia de celo descēdit ꝓcepte de spū originis causa ē. Nō enīz corpoꝛi Maria originē dedit: ſz ad incremēta partūq̄z corporis omne qō sensus sui est naturale contulerit: q̄ vero hominis filius ē: suscepte in virgine carnis est partus. q̄ autē in celis est nature semp permanentis potestas ē: que non ex infinitatis sue virtute i regionem diffiniti corporis coartauit verbi dei ptātē: ꝛ in forma serui manens ab oī intra extraq̄ celi mundiq̄ circulo: celi ac mundi dōs nō abfuit. per hoc ergo ꝛ de celo descēdit: q̄z filius hois ē ꝛ in celis est. quia vbū caro factū non amiserat manere quod factū est. AVGV. Miraris autē quia hic erat ꝛ in celo: Tales fecit discipulos suos: paulū aut̄ dicentem: Nostra cōuersatio in celis ē. si hō paulus ambulabat i terra: ꝛ conuersabatur in celis: deus celi ꝛ terre nō poterat esse in celo ꝛ in terra: CHRY. Uide autē quia q̄ō valde videtur excelsum indignū est sua magnitudine. nō enī solū i celo est: sed vbiq̄ ꝛ oīa replet: sed adhuc ad imbecillitatez auditoꝛis loquitur paulatiz eū reducere volens.

¶Et sicut moyses exaltauit serpentem in deserto:ita exaltari oportet filium hominis:vt omnis qui credit in ipso non pereat:sed habeat vitam eternam.

CHRY.Quia dixerat beneficiū baptismi inducit huic cām.s.crucē dicēs:Et sicut moyses ⁊c. BEDA.Magistr legis mosayce ad spūalē sensum ciusdez legis inducit recordans veteris historie:⁊ hāc in figurā sue passionis atqz humane saluationis factā edisserens. AVGV.de bapt. paruulor:Serpentū incursib⁹ in deserto multi moriebāt: ac sic moyses ex precepto dei exaltauit in deserto eneū serpentez hunc videtes sanabant continuo.Exaltatus serpēs est mors xpi.eo significandi modo quo p efficiētē id qō efficitur significat.A serpente quippe mors venit:qui peccatū quo mori merer homini persuasit.dns aūt in carnez suā nō peccatū trāstulit.ideqz venenū serpētis sed mortē: vt cēt in similitudie carnis peccati pena sine culpa:vñ i carne peccati ⁊ pena solueret ⁊ culpa. THEOPHI.Uideas ergo figurā ad veritatē.Ibi eniz serpentis similitudo spēm gdē bestie hz;venenū aūt nō habet:sic ⁊ hic xps a pctō liber:in similitudinē carnis peccati venit.Exaltari aūt audiēs suspēsionem intelligas i altū vt sanctificaret aerem g sanctificauerat terra ambulādo in ea:intelligas etiā per exaltationē gloriā.nā illa crucis altitudo gloria christi tā est.i quo eniz iudicari voluit:in hoc huius mūdi pncipē iudicauit.Adam eniz iuste mortuus est:ga peccauit:dns vero iniuste:ga peccatū nō fecit.Postqz ergo iniuste mortē sustinuit superauit illū q eū tradidit morti:⁊ sic liberauit adā a morte sed i hoc deuictū se inuenit.Nō enī potuit in cruce dñm ꝓtristare:vt crucifigētes odiret:sed magis diligebat:⁊ pro eis orabat.sic igit crux xpi eius exaltatio ⁊ gloria facta est. CHRY.Jō etiā nō dixit:Pendere oportet filiū hois:sz Exaltari:ga honestius hoc videbat.vñ ⁊c. propter audiētē ⁊ ppter figuram hoc posuit:vt discas qm̄ cognata sūt vetera nouis:et vt cognoscas qm̄ nō iuit⁹ ad passionē venit:⁊ adhuc discas qm̄ multis hinc nascit salus. AVGV.de baptis.paruulorū:Sicut ergo tunc q ꝓspiciebat exaltatū serpētez a veneno sanabat:⁊ a morte liberabat:sic nūc q ꝓformat filitudini mortis xpi p fidē baptismūqz ei⁹ ⁊a pctō p iustificationē ⁊ a morte p resurrectionē liberat:hoc est enī qō ait:vt omnis credit in eū:nō pereat:sz hēat vitā eternā.qd ergo opus est vt mortī xpi p baptismū ꝓformet paruulus si mortu serpētis nō est oīno venenatus? CHRY.Attende aūt q passionē obumbrate posuit:ne ex ei⁹ ꝛbis fieret tristis auditor. Fructus vo passiōis post manifeste.si enī q credūt in crucifixū nō peūt:multomagis q crucifixus ē nō perit. AVG. Hoc ā itmteresse iter figuratā imaginē ⁊ rē ipsaz:q illi sanabant a morte ad tpalez vitā:hi aūt vt hēant vitā eternam.

¶Sic enim deus dilexit mūdū vt filiuz suuz vnigenitū daret vt omnis qui credit i eum nō pereat sz habeat vitam eternā. Non eniz misit deus filium suum in mūdum vt iudicet mūdum:sed vt saluetur mūdus per ipsum. Qui credit in eum nō iudicatur. Qui aūt nō credit iam iudicatus ē: qz nō credit in noīe vnigeniti filij dei.

CHRY.Quia dixerat.Oportet exaltari filiū hois: quo morte exīte significauit ne auditor tristis ab his fieret verbis:hūanū qd de eo suspicās ⁊ mortē eius estimās nō cē existētiā:hoc ad rectitudinē reducit:filiū dei dicēs eū q dat ad mortē:⁊ mortē eius cā m esse vite eterne.vñ dicit:Sic eniz deus dil.mū.vt fi.su.vnige.da vt oīs q cre.i eū nō pear;sz habeat.eter.q.d. Ne mireris qm̄ ego debeo exaltari vt vos saluemini:etenī ⁊ pri hoc videt g ita nos dilexit:vt p suis ideo tis filiū dederit.dicēdo aūt:Sic dns dil.mū.multam idicat amoris intentionē.Multa enī est ⁊ infinita distātia:g eniz imortalis:g sine pncipio:g magnitudo ifinita:eos g sunt ex terra ⁊ cū re ifinitis plenos pctis dilexit.sz ⁊ eos q̄ post hoc ponit:ostendit iuia sunt magni amoris:nō eniz seruū:nō angelū:nō archāgelū dedit.sed filiū suū. Rursus si filios plures habuisset:⁊ dedisset vnū:hoc ēt eēt maximū. Nūc vo filiuz vnicū dedit:vñ subdit:Unigenitū. HYLA. vi.de trini. Sz si dilectiōis hinc fines est creatura creature prestitisse: nō facit magni meriti fidē vilis ⁊ spernēda iactura.Pretiosa aūt sunt q cōmēdāt charitatē ⁊ ingentia ingētib⁹ estimātur.Deus diligēs mūdū filiuz nō adoptiuz:sz suū ⁊ vnigenitū dedit:hinc ppietas est:natiuitas est:vitas ē: Nō creatio ē:nō adoptio est:nō falsitas ē:hinc dilectōis ⁊ charitatis fides:ē vt ad mūdi salutē ⁊ filiū suū ⁊ vnigenitū pstitisset.

THEOPHI.Uidet aūt mihi q sicut spuri⁹ dixit;q filiⁿ hois descēdit de celo:cū caro de celis nō descenderit:sed ppter vnā psonā i christo que dei sūt attribuit hoī:sz ⁊ nūc cōuersio que sūt hois verbo dei appropriat:etenim deus dei filiⁿ ipassibilis manst:sed qz vnus erat fm hypostasim dei filius ⁊ homo qui passionē sustinuit:filius dari dicitur i mortez g passibiliter patiebatur. non natura propria:sed carnis propria.Est autē maxima vtilitas cōsecuta ex huiusmodi datiōe mentē excedēs hūanā.Sequitur enī:Ut omnis qui credit i eum nō pereat:sed habeat vitā eternā. Uetus nāqz testamentū bis qui seruabāt illud diez lōgitudinem promittebat:euangeliū vo eternā ⁊ insolubilē vitam.

AVGV.Notādū vo q eadē de filio dei vnigēito replicat q̄ de filio hois i cruce exaltato pmiserat dicens: Ut omnis q credit i eā.quia idē redēptor ⁊ cōditor noster filiⁿ dei ātē secula existēs:filiⁿ hois factⁿ est i fine seculoz:vt q p dinitatis sue potētiā nos creauerat ad perfruēdā beatitudinē perennis vite:ipse per fragilitatē hūanitatis nos restauraret ad percipiēdā quā pdidimus vitā. ALCVI.Uere aūt p filiū dei habebit mūdus vitā:qz nō alia ō causa venit in mundū nisi vt saluet mundū:vnde sequitur: Nō enī misit deus fi.su.in mū.vt iu.mū.sz vt sal.mun.p ipz. AVGV. Quare enī saluator mundi dictus ē:nisi vt saluet mundum? ergo quantū i medico ē sanare venit egrotuz. Ipe se interimit qui precepta medici seruare non vult aut contemnit.

CHRY.Sed qz hoc dicit:multi pigroz in peccatoz magnitudine ⁊ negligentie supabūdantia dei abutentes misericordia dicunt:nō est gehenna:non est supplicium:oia nob deus peccata dimittit.Sed considerandū q duo sunt christi aduentus:qui iam factus est.⁊ q futur⁹ ē.Et priorē quidē factus est non: vt iudicet que facta sunt a nobis:sz vt dimittat.Secūdus aūt nō vt dimittat:sz vt iudicet.De pore igit ait:Non veni vt iudicē mundum:quia enim clemens ē:nō facit iudicium.sed interim remissionē omniū peccatoz p baptismum primo:⁊ postea per penitētiā:qz si hoc mō nō fecisset:vniuersi simul pditi essent.Omnes eniz peccauerunt ⁊ egēt gratia dei. Ne igitur aliquis crederet se ipune peccare:subdit de pena nō credēdis.Qui credit in in eum nō iudicatur.qui credit inquit:no q inuestigat:qd igit si imundatur.qui credit inquit:no q inuestigat:qd igit si imundatur habeat vitā:maxime quidē paulus tales nō fideles esse dicit.Confitent ingt se nosse deū:factis aūt negant:sed hoc illud significat:qz sz hoc q credit nō iudicat:sed opez quidē grauiorē sustinebit penā. ifidelitatis aūt causa nō tollit.

ALCVI.Uel qz credit in eū ⁊ adberet ei vt mēbr capiti:nō iudicabit. AVGV.Quid ā dictuz spabas de eo q nō credit nisi q iudicat:Sz vide qd dic:Qui ā nō credit iā iudicatⁿ ē. Nōdū apparuit iudiciū:sz iaz fciū ē iudiciū. Nō enī dns q sunt eius:nouit q pmaneāt ad coronā ⁊ q pmaneant ad flāmā. CHRY.Aut hoc dicit qz ipsuz discredere ipenitentis suppliciū est.esse enī extra lumē ēt sz se maximū suppliciū ē:yel qō futuz est ꝓnūciat:sicut.n. q occidit

hominē:sī nōdū sntia iudicantis ꝺdemnatⁿ sit:rei tamē natura ꝺdemnatus est:ita ⁊ qui incredulus est sicut ⁊ adā qua die comedit ō ligⁿ mortuⁿ ē. GREGO.xxvy.moza. Uel aliter:In extremo iudicio aliqui nō iudicantur ⁊ pereūt:de quibus hic dr:Qui non credit iā iudicatus est. Nō eniz eoz nūc causa discutit:qui a cōspectu districti iudicis iaz cuz dā natione sue infidelitatis abscēdunt:professionē vo fidei renūntes:sed pfessiōis opera nō habentes redarguūtur vt pereant.Qui vero nec fidei sacramēta tenuerūt: increpatiōe iudicis in extrema examinatiōe nō audiūtur:qz preiudicati i infidelitatis sue tenebris eius quē despexerat inuectiōe arguī nō merentur.Princeps nāqz terrenā rempublicam regens:aliter punit ciuē interiⁿ deliquētez:atqz aliter hostē exterius rebellantez.In illo iura sua cōtuit:cōtra hostē vo bella mouet:dignaqz ei⁹ malicie tormēta retribuit:de malo vo eius quid lex habeat nō requirit.neqz enī lege necesse ē perimi cuī q legenunqz potuit teneri. ALCVI.Quare ātē iudicatⁿ est q nō credit:causam assignat dicēs:quia non credit i noīe vnigeiti filij dei.In hoc.n.solo noīe est salus. Nō habet deus multos filios qui possint saluare: hūc habz vnigenitum per quē saluat. AVGV.de baptis.paruulorūz. Ubi ergo paruulos ponimus baptizatos nisi iter eos q̄ diderunt:hoc eniz eis acquirit per virtutē sacramenti ꝓferentiū respōsionē:ac p hoc eos qui baptizati nō sunt: iter eos qui nō crediderūt statuimus.

¶Hoc est autez iudicium:quia lux venit in mundum:⁊ dilexerunt homines magis tenebras q̄ lucem.Erāt enim eorum mala opera. Omnis eniz qui male agit odit lucē:⁊ non venit ad lucē vt non arguantur opera eius. Qui autem facit veritatem venit ad lucem vt manifestentur opera eius:quia in deo sunt facta.

ALCVI.Reddit causaz quare nō crediderūt:⁊ q̄re iuste dānātur dicēs:Hoc est autem iudiciū:quia lux venit in mūdum. CHRY.Quasi dicat:Nūquid ipsi eam quesierūt vel laborauerūt vt iuenirēt:Ipsa lux venit ad eos nec eis occurrerūt.vñ sequitur:Et dilexerūt homines magis tenebras q̄ lucem.Dic de reliquo oī eos priuat excusatōe:venit eni eripere a tenebris ⁊ ad lucez ducere.Quis ergo eius qui nō vult ad lucem accedere miserebitur? BEDA.Lucez seipsuz appellat:de qua supra euāgelista dixit:Erat lux vera.Tenebras vo appellat peccata.Deinde quia videbat multis esse incredibile qō dictum est:nullus eniz tenebras pbonorat luci:subdit causam quare hec passi sunt dicens: Erant enim eorum opera mala.Et siquidem in iudiciz venisset:haberet hoc aliquam rationem:qui enim malorum sibi conscius est:fugere iudicez consuenit:parcenti vero qui deliquerūt occurrunt.dicens igit:Erant:eos qui multorum sibypsi erant conscy peccatorum maxime christo ad ignoscendū venienti occurrere:qō ⁊ in multis factum est.Etenī publicani ⁊ peccatores venientes recūbebant cū iesu:quia vero quidam sunt:ita molles ad eos qui pro virtute sunt lapsos:vt vsqz ad vltimū velint adherere malitie;in bonoz iniuriam subdit:Omnis enim qui male agit odit lucez.Qō quidem dictum est de bis qui eligunt in malitia manere.

ALCVI.Quia omnis qui male agit odit lucem. idest q est in intentione peccandi:cui placet peccatum:odit lucem q̄ detigit petrā. AVGV.x.cōfes.Qz.n. falli nolūt ⁊ falle volūt:amāt eam cuz seipsaz idicat;⁊ oderūt eā cū eos ipa lux indicat. Inde retribuet eis vt eos nolentes manifestet ⁊ eis ipsa non sit manifesta. Amant ergo veritatem lucentem:oderunt eam redarguentem. vnde sequitur. Et non venit ad lucem vt non arguantur opera eius. CHRY. Cum enim qui in paganismo viuit; nullus redarguit, quia deus tales habet:⁊ digna dogmatib⁹ opera demōstrat.Qui vero xpi sunt male viuētes:ab omnib⁹ rectis accusant. Si aūt gentiles sunt recte viuētes hoc manifeste nō noui. Nō eniz mihi dicas eos q a natura sunt mites ⁊ honesti.nō eniz est hoc virtus:sed cuz dic qui a passionibus sustinet violentiā ⁊ sapienter viuit: sz nō vtiqz habes. Si enim regni enunciatio ⁊ gehēne mine ⁊ alia tāta documenta vix detinēt homines in virtute:nullo horum persuasi pertransibūt virtutem.si vero hypocrisim fingūt glozie gratia hoc faciunt. vñ cum potuerint latere nō omittent vti malis desideriis:quetiā humilitas est cū aliquis sobrius sit ⁊ nō rapit: fit vero vane glozie seruus:hoc enim nō est recte viuere. Inanis enim glozie seruus fornicario nō minor est: multo enī plura ⁊ grauiora operatur.Si aūt quidam recte sunt viuentes in gētilibus:non hoc aduersatur huic sermoni qui non freqnter cōtingit:sed raro. BEDA.Moraliter etiam illi magis tenebras q̄ lucez diligunt:qui suos predicatores bene docentes odys ⁊ detractionibus isequūtur.Sequitur: Qui autez facit veritatez venit ad lucem:vt manifestentur opera eiⁿ: quia in deo sunt facta. CHRY.Non autez de bis qui ab initio facti sunt christiani hoc dicit:sed tātum de bis qui ex gentibus vel iudeis ad rectam disponendi erant fidē.ostēdit enī quoniaz nullus vtiqz eliget in erroze viuens ad fidē venire:nisi prius iscribat sibypsi viam rectam. AVGV. de baptismo paruulorum:In deo aūt facta dicit opera eius qui venit ad lucem:quia itelligit iustificationē suam nō ad sua merita.sed ad dei gratiam pertinere. AVGV.super ioannem.Sed si omnia opera deus mala iuenit quomodo quidam fecerunt veritatem:⁊ venerunt ad lucez.i.ad xpz? Sed dilexerunt inquit supza:tenebras magis q̄ lucem. ibi posuit vim.Multi dilexerunt peccata sua:multi ea confessi sunt.Accusat deus peccata tua:si ⁊ tu accuses adiungeris deo:oportet vt oderis in te opus tuum:⁊ ames in te opus dei. Initium operum bonorum confessio est operum malorum, ⁊ tunc facis veritatem:qz nō te palpas;nō tibi blādiris. Uenis aut in ad lucem:quia hoc ipsuz qō tibi displicuit peccatum tuum;nō tibi displiceret nisi deus tibi lucceret:⁊ eiⁿ veritas tibi ostēderet. Facit autem aliquis veritatez confessionis ⁊ venit ad lucem in operibus bonis:etiam propter illa que vident minuta esse peccata lingue: aut cogitationum: aut immoderationis in rebus concessis.quoniam minuta plura peccata:si negligant occidūt. Minute sunt gutte que flumē iplent:minuta sunt grana harene:sz si multa harena imponat: harena pmit atqz opprimit.hoc facit sentina negligenta:qō facit fluctⁿ irruēs paulatim.per sentinaz ītrat: sz dum ītrando ⁊ nō exhauriēdo mergit nauē. Quid est aūt exhaurire:nisi bonis operibus agere ne obruāt peccata: gemēdo ieiunando:tribuēdo:ignoscendo.

¶Post hec venit iesus ⁊ discipuli eius i terram iudeā: ⁊ illic morabatur cum eis ⁊ baptizabat Erat aūt ⁊ ioannes baptizans in ennon iuxta salim:quia aque multe erāt illic:⁊ veniebant ⁊ baptizabant. Nōdum enim missus fuerat ioānes in carcerem. Facta est aūt questio ex discipulis ioānis cum iudeis de purificatione. Et venerūt ad ioānez ⁊ dixerunt ei: Rabbi: qui erat tecum trans iordanez cui tu testimonium perhibuisti: ecce hic baptizat ⁊ omnes veniunt ad eū.

CHRY. Nihil,veritate aptius neqz fortius:que neqz latere vult:neqz periculū formidat:neqz iſidys tremit: neqz gloziā q̄ a multis est desiderat:nulli humanoz obnoxia.vñ ⁊ dns in solēnitatib⁹ hierlm ascēdebat nō se ostētās: neque bonorē diligens: sed vt pluribus sua dogmata proponeret

ꝛ miraculoꝝ vtilitatem. Postq̃ aũt solennitates soluebãt ad iordanẽ frequenter veniebat: quia ꝛ illuc etiã turbe concurrebant. vnde dicitur: Post hec venit iesus ꝛ discipuli eiꝰ in iudeam terram: ꝛ illic demorabatur cum eis. BEDA. Dicit aũt: Post hec. Non cõtinuo post disputationẽ cum nicodemo que facta est i hierosolymis: sed pacto spatio tẽporis de galilea in iudeam redyt. ALCVI. Per iudeam quez significant cõfitentes quos visitat xps: vbi enim est peccatoꝝ confessio: vel diuinaꝝ laudũ: illic venit xps ꝛ discipuli eiꝰ. i. doctrina ꝛ illumiatio eius: ꝛ ibi morat purgãdo a vitiis. vñ sequit: Et illic demorabatur cum eis ꝛ baptizabat. CHRY. Cum aũt euãgelista postmodũ dicat ipm iesus nõ baptizabat: sed discipuli eius: manifestum est qm̃ ꝛ hic hoc dicit: q̃ soli discipli baptizabãt. AVGV. Baptizat aũt dns baptizabat non eo baptismate quo baptizatus ẽ: baptizatus est enim a seruo ostendens humilitatis viam ꝛ perducẽs ad baptismum dñi hoc est suum. Baptizabat enim iesus quo dominus quomodo dei filius. BEDA. Christo autem iam baptizãte adhuc baptizat ioannes: quia adhuc permanet vmbra: nec debet decursoꝝ cessare donec veritas mãifestet. vnde sequit: Erat aũt ioannes baptizãs in ennon iuxta salim. Ennos hebraice aqua: vnde quasi nois interpretatõe aperiẽs subdit: Quia aque multe erãt illic. sali oppidũ est iuxta iordanẽ sitũ: vbi olim melchisedech regnauit. HIERO. ad euagriũ: Nec refert vtr salem aut salim nominet cũ duobus i medio ltris perraro vtant hebrei: t p voluntate lectoꝝ ac regionũ varietate eadẽ verba diuersis sonis atq; accentibꝰ pferatur. Sequit: Et veniebant ꝛ baptizabant. BEDA. Quia tũ cathecuminis nõdũ baptizatis, pdest doctrĩa fidei: tãtũ pfuit baptisma ioãnis ãte baptismũ christi: q; sicut ille predicabat pniam ꝛ baptismum christi pnunciabat; ꝛ in cognitõez veritatis: q̃ mũdo apparuit: attrahebat: sic ministri ecclesie pmo eruditũ venientes ad fidẽ: post pctã eoꝝ redarguut. deide i baptismo ꝛ remissionẽ pmittũt: ꝛ fidei cognitionẽ ꝛ dilectionẽ vitatis attrabũt. CHRY. Discipulis ãt iesu baptizãtibꝰ nõ cessauit Joãnes baptizãs vsq; ad incarcerationẽ. q̃ significat euãgelista cũ subdit: Nondũ enim missus fuerat ioãnes in carcerẽ. BEDA. Ecce aperte notat facta xpi a ioãnem incarceratũ que alij preterierũt: incipientes ab his que post missum ioannẽ in carcerẽ facta sunt. AVGV. Quare aũt baptizabat ioannes: q; oportebat vt dns baptizaret. Nõ solũ aũt baptizatus est ab eo: ne baptismus ioannis melioꝛ baptismate domini videretur.

CHRY. Sed cuius gratia vsq; tunc baptizabat: si enim cessasset: estimaret celo vt ira hoc facere: sed persistens non sibi ipsi gliã acgrebat: xp auditores mittebat. Et multo efficaciꝰ hoc faciebat q̃ discipuli xpi: q; ifuspicabile eiꝰ erat testimoniũ: ꝛ maioꝛẽ gliaz apud oẽs habebat: ideo etiã adhuc baptizabat: ne discipulos suos in ampliozẽ celũ imitteret. Estimo aũt ꝛ ppter hoc pmissam esse mozẽ ioannis: et eo sublato de medio iesũ maxie pdicare cepisse: vt oĩs multitudinis affectio ad xpm transiret: ꝛ nõ vltra his q̃ de vtroq; erãt sentẽtys scinderent. Zelotipe eni se hñtes discipuli ioãnis ad xpi discipulos: ꝛ ad ipsum christum: q; viderunt discipulos xpi baptizãtes: ceperũt dicere ad eos q baptizabãtur: quasi aliquid maiꝰ haberet baptisma ioãnis baptisma te discipulozum xpi. vñ subdit: Facta est ergo questio ex discipulis ioãnis cuz iudeis de purificatione: quoniã eniz ipsi qõnem mouerunt: sed nõ iudei: euãgelista occulte mõstrat: nõ dns q; iudeus q̃finit: sed q; questio facta est ex discipulis ioannis. AVGV. Intelligas ergo dixisse iudeos maiorem esse christũ: ꝛ ad eius baptisma debere cõcurri. Illi aũt nonduz intelligẽtes defendebant baptismum ioannis: vẽtum est ergo ad ipsum ioannem vt solueret questionem. vnde sequitur: Et venerunt ad ioannem ꝛ dixerunt ei: Rabbi: qui erat tecum trans iordanem. CHRY. Hoc est: quẽ tu baptizasti: Nõ autem dixerũt: Quem tu baptizasti: quia coacti erant ꝛ inuidia ei meminisse: que sup euz est delata: sed dicunt: Qui erat tecũ. quasi q discipuli ordinez habebat: nihil plus habẽs nobiscũ nisi q a te separãs baptizat. audiũt ãt Qui etiã testimoniũ perhibuisti. q. d. quem tu claz ostẽdisti ꝛ circũspectũ fecisti. eadem tibi audet: ꝛ hoc est qd dicũt: Ecce hic baptizat. Nõ autẽ in hoc solum estimabant se excitare eum: sed ꝛ in eo q; de reliquo ea que ipse erãt reprobabant. vnde subdũt: Et omnes veniũt ad eum. ALCVI. quasi dicãt te dimisso omnes currunt ad baptismum illius quem tu baptizasti.

CRespondit ioannes ꝛ dixit: Non potest homo accipere quicquã nisi fuerit ei datũ de celo. Ipsi vos mihi testimoniũ perhibetis quod dixerim non sum ego christus: sed quia missus sũ ante illum. Qui habet sponsam sponsus est: amicus autem sponsi qui stat ꝛ audit eũ: gaudio gaudet propter vocem sponsi. Iste ergo gaudiũ meum impletum est. Illuz oportet crescere: me autem minui.

CHRY. Interrogatꝰ ioannes nõ vehemẽter discipulos increpat: timens ne ab eo separati: aliqd aliõ operent. sed remisse quodãmodo eis loquitur. vnde dicitur: Respondit ioannes ꝛ dixit eis: Non potest homo accipere quicq̃ nisi fuerit ei datum de celo. q. d. ꝛ si pclara sunt que christi sunt: certũ omnes ad eum currũt mirari non oportet: deus enim est q hoc facit. Humana enim facile deprehẽsibilia sunt ꝛ ibecillia ꝛ velociter defluunt: hec autem non talia sunt. non ergo sunt humanitus adiuenta: sed diuinitus ordinata. Si ãt humilius loqr de christo nõ mireris: nõ eniz erat ptingens q; passumptos a tali passiõe. si iudicie ab initio doceret oĩa: sed iterum vult eos terrere ostẽdens q; ad impolia conant ꝛ q; deo rebelles inueniunt. AVGV. Uel aliꝛ: Hoc ioannes de seipo dicit: quasi homo ẽ celo acceperi: ergo q; accepi vt aliquid essem: inanem me vultis esse: vt loquar ꝓtra vitatem: CHRY. Et vide q; hoc q̃ estimabant ꝓponi in xpi subuersionẽ: qñ dixerũt: Cui testimoniũ phibuisti. hoc i eos cõuertit dicẽs: Ipsi vos mihi testimoniũ phibetis q; dixerim Non sum ego christus. q. d. si vez meum testimonium estimatis. dicite quoniã illũ mihi ꝓhonozare opz. vnde subdit: Sed quoniã missus sum ante illuz. q. d. minister suz. Et ea q̃ sunt eiꝰ q me misit: dico nõ humana gra blandiẽs ei: sz patri eius qui me misit ministrãs. ALCVI. Sed si aliquis dicat quando quidẽ tu non es christus: quis ergo es tu: vel quis est ille cui perhibes testimonium: Ad hoc respondet: Ille est sponsus: ego sum amicus sponsi: missus vt per me spõsa ꝓpararetur suo sponso. vnde subditur: Qui habet sponsaz sponsus est: Sponsaz dicit ecclesiaz ex omnibus gentibꝰ cõgregataz: que virgo est integritate mentis: pfectione charitatis: vnitate catholice fidei: concordia pacis: integritate anime ꝛ corporis: que habet ꝓcium: de quo quotidie generat.

BEDA. Leternum frustra ẽ virgo corpore que virgo non manet in mente. Panc autem sponsaz xps in thalamo vteri virginalis sibi sociauit. ꝛ eandem precio sui sanguinis redemit. THEOPHIL. Omnis etiã anime sponsus christus est. sponsaliuz vero locus vbi coniunctio efficitur. locus est baptismatis siue ecclesia. Dat vero arram sponse: peccatoꝝ remissionem: spũsancti cõmunionem. perfectioz vero in futuro seculo retribuet dignis. Nullus autem alius est thõ suis nisi solus christus: omnes nanq; doctores paranymphi existunt: sicut ꝛ precursor. Nullus enim bonozum largitor est nisi dns: oẽs aly ministri sunt bonozum que dant a dño

BEDA. Sponsã igit suã dns amico suo. i. ordini predicatozum commendauit: qui eam non sibi: sed christo ꝙlare debet. vñ subdit: Amicus aũt sponsi q; stat ꝛ audit eũ gaudio gaudet: ꝓpter vocẽ sponsi. AVGV. q. d. Nõ mea sponsa: sed nũquid nõ gaudes i nuptys? Immo gaudeo ait: q; amicus sponsi. CHRY. Sed q̃liter q; dixit: Nõ sum dignꝰ sol uere corrigiã calciamẽti: amicũ nũc seipsuz dicit: nõ quidez ꝓpter honoris equalitatẽ: sed multitudinẽ gaudy repũtare volẽs. Nõ. n. i talibꝰ ita ministri sponsi letantur sicut amici. Simul aũt ꝛ cõdescẽdẽs eoꝝ imbecillitati amici se dicit: q; enim estimabãt eũ mozderi ab his q̃ flebãt: oñdit q; nõ solũ nõ mozdet: sed valde gaudet si sponsuz sponsa cognoscit. AVGV. Sed q̃re stat q; nõ cadit: q; humilis ẽ. vide stã tẽ i solido: Nõ suz dignus corrigiã calciamẽti eius soluere. Stat aũt ꝛ audit eũ. si ergo cadẽs nõ audit eũ: ergo stare dz amicus sponsi ꝛ audire. i. ꝓmanere i gra q̃ã accepit: ꝛ audire vocẽ ad quã gaudeat. nõ inquit gaudeo ꝓpter vocẽ meã: sz ꝓpter vocẽ sponsi gaudeo: ego in audiẽdo: ille in dicendo: ego auris: ille verbũ. q eni custodit sponsaz vel vrorẽ amici suã: oat quidẽ operã vt nullus alius amet: sed si amari se ꝓ amico voluerit ꝛ vti voluerit cõmẽdata sibi: q̃ detestãdus vniuerso generi humano appet: Multos aũt adulteros video: q; sponsaz tanto ꝑcio emptã possidere volũt: ꝛ id agunt vbis suis vt ꝓ sponso amẽt. CHRY. Uel aliter: Qz dixit. Qui stat: non sine causa posuit: sed idicãs q; q̃ sua sunt stãt cessauerũt. ꝛ qñ eũ de reliquo stare oportet ꝛ audire: q̃ q; dẽ dicit a pabola ꝓmonẽ transferẽs ad ꝓpositũ: qz. n. sponsi ꝛ sponse mentionẽ feccrat: oñdit qualiter hec sponsalia fiant: q; vocẽ ꝛ doctrinã. Fides enim ẽ ex auditu: audit aũt ꝑ verbu dei. ꝛ qñ ea q̃ spauerat cuenerũt: iccirco subdit: In hoc aũt gaudiũ meũ impletũ est. i. pfectũ est a me opus q̃ fieri oportebat: ꝛ plus nihil opari possuz de reliquo. THEOPHI. Unde nũc gaudeo q; s. oẽs illũ attendũt. si enim nõ accessisset ad sponsum sponsa. i. populꝰ tũc dolerẽ ego paranymphus. AVGV. Uel aliter: In hoc gaudiũ meuz iplerũ ẽ: vt. s. gaudeã ad vocẽ sponsi: habeo gratz meã: plus nõ mihi assumone qõ accepi amittã. Quis enim vult gaudere de se tristis est. q; aũt vult de deo gaudere sp gaudebit: qz deꝰ sempiternus est. BEDA. Gaudio aũt gaudet bõ ppter vocẽ sponsi cũ intelligit nõ se debere gaudere de sapia sua: sed de sapia quã accepit a dño. Quisq; enim in benefactis nõ gloriã suam vel landẽ requirit neq; terrena lucra sed celestia cupit: hic amicus ẽ sponsi. CHRY. Deide nõ solũ circa pñtia sz etiã circa futura passionẽ iudie a se remouet dicens: Illũ oz crescere: me aũt minui. q. d. q̃ nra sunt steterũt ꝛ cessauerũt de reliquo: crescunt autẽ q̃ sunt illi. AVGV. Sed qd ẽ hoc Illum opz crescere: deꝰ nec crescit nec minuit? sed ioãnes ꝛ iesus quo ad carnem attinet: coeui erãt: sex mẽses qui itercurrunt nullã distinguunt etatẽ. Magnuz est hoc sacrm. anteq̃ veniret dns hoies gliabant de se. venit ille bõ vt minueret hois gliã: ꝛ augeret gliã dei. sic. n. venit ille vt dimitteret peccata ꝛ bõ ꝓficeret: cteniz ꝓfessio hois: humiliras hois: misericordia dei: altitudo dei. hanc aũt veritatẽ etiã passionibus significauerunt christus ꝛ ioannes. nam ioãnes capite minutus ẽ: xps aũt in cruce exaltatꝰ. deide natus est xps cum iaz ciperet crescere dies: natus ẽ ioãnes quando cepat minui dies. Crescat ergo in nobis gliã dei: ꝛ minuat gliã nra: vt i deo crescat ꝛ nra: qđ to aũt magis itelligis deũ: videt in te crescere de: nõ aũt i se crescit: sed sp pfectus ẽ: sicut si curarentur alicuiꝰ oculi ex pstina cecitate: ꝛ iciperet videre paululũ lucis ꝛ alia die plus videret: videret ei lux crescere: lux tamẽ pfecta ẽ: siue ipe videat siue nõ. sic. n. ꝛ iterioz hõ pficit qdẽ i deo: ꝛ deus in illo videt crescere: ipe aũt minuit vt a gliã sua decidat: ꝛ in gliã dei surgat. THEOPHI. Uel aliter. Sicut aliozꝝ luminariũ adueniẽte sole lumen extingui vr: sz nõ sit ꝛm veritatẽ extinctũ: sed a maiozi occultatuz: sic ꝛ pcursoꝛ tãq̃ stella a sole celatus minui dr. crescit aũt xps ꝑ ut paulatim manifestat se ꝑ miracula. nõ q; in virtutibꝰ cre

sceret: aut proficeret: hec nempe nestoꝝ est opinio: sed ꝛm ostensionem diuinitatis eius.

CQui sursũ venit super omnes est. Qui est ō terra de terra est: ꝛ de terra loquitur. Qui de celo venit super omnes est: ꝛ quod vidit ꝛ audiuit hoc testatur.

CHRY. Sicut vermis ligna corrodit: ꝛ erugo ferruz: ita vana glozia nutriẽtem se pdit aiaz. Ideo multo studio opꝰ est vt hãc destruamus passionẽ. vnde ioannes multis rõnibus discipulos suos hñtes passionẽ hanc vix mitigat. Post illa eni que antea dixerat rursus eos alys disponit sermõibus dicẽs. Qui de sursũ ve. su. oẽs est. q. d. qz vos meũ extollitis testimoniũ: ꝛ ex hoc dicitis me cẽ digniozes fide: eo sz cui testimoniũ phibui: hoc necesse est vos scire: q; nõ est euz qui de celis venit fieri fide dignũ ab eo qui terrã habitat. ꝛ hoc ꝓpterea dicit: Sup omnes est. qz ipse sibi sufficiẽs: ꝛ qõ oĩbus incõparabiliter maioꝛ est. THEOPHI. Ipse. n. xps de sursũ venit a patre descẽdẽs: ꝛ super oẽs est distinctus ab oĩbus. ALCVI. Uel desursũ venit. i. ō altitudine humane nature: quã habuit ante pctũ ꝑmi hois. de illa enim altitudine assumpsit verbuz dei humanã naturã: nõ assumpsit culpã cuius assumpsit penã. Se gtur. Qui est de terra: ō terra est. i. terrenꝰ est. Et de ter. logr. i. terrena logr. CHRY. Et nimiꝝ nõ ex terra erãt ei omnia: etenim animã habebat ꝛ spiritu participabat: non ex terra: q̃liter igr ipe ō terra se cẽ dicit: nihil eni aliud q; hoc ostẽdit occulte q̃ q; puus ẽ velut terrene veniẽs: in terra natus: ꝛ nulla cõparatõe dignus ad christũ q; nobis desuper venit. Nõ aũt dicit: De terra logr. qñ ex ꝓpria mẽte loquebat: sed de terra se log dicit in comparatiõe ad christi doctrinã. q. d. qua ꝛ humilia sunt q̃ mea sunt ꝓpata his que christi sunt: q̃lia decens est suscipere terrestrem naturã in cõparatione ad illuz in quo sunt oẽs thesauri sapie ꝛ scie dei absc̃diti. AVGV. Uel q; dicit: De terra loꝛ: de hoie dicebat q̃tum ad ipsum hominẽ ptinet. Si eni aliqua loquit diuina illuminat: est a deo sicut apls dicit: No autẽ ego: sz gratia dei mecum. ergo ioãnes ꝛ qđ ad ioãnem pertinet de terra est: ꝛ de terra logtur. si qd diuinũ audiuistis a ioãne: illuminãtis est nõ recipiẽtis. CHRY. Extincta igr discipulorꝝ passione de reliquo cuz ampliozi ꝑ paratione logtur de christo. nam ante hoc supfluuz erat ista ꝓmittere in mẽte audiẽtium locuz habere nõdum valẽtia. vnde sequtur: Qui de celo. AVGV. i. de patre venit duobus modis: Sup oẽs est. ꝓmo sup oẽs humanitatẽ q; de ipa puisq̃ peccaret venit: secõo iuxta altitudinẽ ꝑris cui est eq̃l.

CHRY: Magnũ aũr qd ꝛ excellsum dicẽs ō xpo: rursus ad humilius ducit sermonẽ dicens: Et qđ vidit ꝛ audiuit. hoc te. qz. s. ꝑ sensus hos oĩa certissime discim. ꝛ digni fide estimamur cẽ magistri de his q̃ visu suscepim. vel auditu appbendim. hoc de xpo astruere volens ioannes dixit: Qz vidit ꝛ audi. hoc testat: ostendẽs q; nihil coꝝ que ab ipso dicebantur falsuz est: sz omnia vã sunt. q. dicat. Ego indigeo audire ea que ab illo dicunt q; desup venit: annũciãs ea que vidit ꝛ audiuit. idest que solus ipe manifeste nouit. THEOPHI. Cum ergo audis q; xps ea que audiuit ꝛ vidit a patre loquit: non putes q; a pre idigeat addiscere: sz qz oĩa q̃cunq; nouit: sz naturaliter nouit a pre hz: ꝓpter hoc a patre audire dr q̃cunq; nouit: sz qd est qđ filiꝰ audiuit a patre forte filius patris verbũ audiuit? imo filius patris verbũ est. AVGV. Quando concipis verbũ qđ ꝓferas: rem vis dicere: ꝛ ipsa rei conceptio in corde tuo iam verbũ est. Quõ ergo tu verbũ qđ loqueris in corde habes: ꝛ apud te est: sic deus edidit verbũ: hoc est genuit filium. Cum ergo verbũ dei filius sit: filius aũt noster est nobis: non verbum suũ: sed verbum patris se nobis loquit: qui verbuz patris loquebat: hoc ergo quomodo dicuit: ꝛ oportuit dixit ioannes.

Universidad de Deusto
Biblioteca

CEt testimoniū eius nemo accipit. Qui autem acceperit eius testimonium signauit: q2 deus verax est. Quē eni misit deus verba dei loquitur. Nō eni ad mēsurā dat de⁹ spīm. Pater diligit filiū: ⁊ omnia dedit in manu eius. Qui credit in filiū habet vitā eternā: qui aūt īcredulus est filio: nō videbit vitā: sed ira dei manet sup eum.

CHRY. Dixerat q⁹ viuit ⁊ audiuit. hoc testat' q̄si ex⁹ sans: ne q2 pauci interiz crederent erāt: falsa estimarent esse q̄ dicunt. ⁊ ꝓpter hoc subd⁹: Et testi. eius ne. ac. i. pauci: habebat eni discipulos q accipiebāt testimoniū eius i his que dicebant. In hoc aūt suos discipulos tāgit nōduz credētes in eū: simul e⁹ iudaicā ostēdit īsensibilitatē: sicut ⁊ in principio euāgely dcm est. In ꝓpria vēit: ⁊ sui eū nō receperūt.

AVGV. Uel aliter: Est gdā ppl's ꝓparat⁹ ad ⁊ dānādus cū diabolo: hoz⁹ nemo accipit testimōiū christi. Attēdit ergo in spiritu diuisionē: in genere aūt humano ꝓmixtiones. ⁊ qō nōdū locis separatū est: sepauit cordis aspectu: ⁊ vidit duos ppl'os infideliū ⁊ fideliū. Attendit infidelis ⁊ ait: Et te. eius ne. ac. deīde tulit se a sīnistra ⁊ aspexit ad dextrā: ⁊ secutus ait: Qui āt ac. eius te. sig. CHRY. i. mōstrauit ⁊ adhuc augēs timorē addit: Qm̄ de⁹ verax ē: oīdēs qm̄ non al'r gs discredet huic nisi falsi arguerit ⁊ ū g misit illuz: q2 nihil extra ea q̄ sunt prīs loquīt: Et hoc e qō subdit: Que. n. misit de⁹: verba dei loquīt. ALCVI. Uel aliter: Signauit. i. signū posuit in corde suo: q̄si singulare ⁊ spāle aliquid: hunc esse verū deū: qui passus est ad salutez būani gene⁹. AVGV. Quid ē: q2 deus verax est: nisi q2 bō mendax ē: ⁊ deus verax ē: q2 nemo hoīnū pōt dicere qd veritas ei: ni si illumineī ab eo qui mentiri nō pōt. Deus g̃ verax: xps āt de⁹. Uis pbare: accipe testimoniū eius ⁊ inuenies. ſz si nō dum itelligis deuz: nōdū accepisti testimonium ei⁹. Ipse ergo xps ē deus verax: ⁊ misit illū deus: deus misit. deū. iunge ambos vn⁹ deus: hoc eni quē misit deus de xp̄o dicebat vt se ab ipso distingueret. qd autez ipz ioānē nōne deus misit: ſz vide quid adiūgat: nō eniz ad mensurā dat deus spīm. hoīb⁹ ad mēsurā dat: vnico filio nō dat ad mensuraz. Alij quidē daī per ipm̄ sermo sapie: alij sermo scie. alīo hz ille: ⁊ aliud iste hz. Mēsura diuisio quedā donoz ē: sed xps q̄ dat nō ad mensuram accepit. CHRY. Spīm aūt hic actōem spūssancti dicit. vult eni ostēdere qm̄ oēs quidē nos i mensura spūs actiones suscipimus: xps autē omnē spūm suscipit actionē. qualr igit erit dignus suspect⁹ haberi: nihil. n. dicis qō nō dei ē: neq3 qō nō spūs est. ⁊ iterim de deo verbo nihil logī: sed a pte ⁊ spū dignat⁹ fide facit doctrinaz. Nam qm̄ deus est sciuerāt: ⁊ qm̄ spūs est nouerāt: ⁊ si nō decentē ō ceopinionē hēbant: qm̄ aūt fili⁹ est nescīuerāt. AVGV. Q: ergo de filio dixerat: Nō ad mensurā dat deus spīm: subiungit: Pater dili. fi. ⁊ adiecit: Et oīa dedit in mānu eius. vt nosses ⁊ hic distincte qm̄ dcm est: Pr̄ di. fi. Pr̄ eni diligit ioānez aut paulū: ⁊ tm̄ nō oīa dedit i mānu eoz: Pr̄ di. fi. ſz quō filiū. nō quō dñs seruū: quō vnicū: nō quō adoptatum. Itaq3 oīa dedit i manu ei⁹: vt tātus sit fili⁹ q̄tus est pr̄. ergo cū ad nos dignat⁹ est mittere filiū: nō putemus nobis aliquid minus missum q̄ est pater. THEOPHI. Sic ergo ſz diuinitatem oīa dedit pr̄ filio: natura nō gratia. vel dedit oīa in manu eius ſm humanitatē: dīaī enim omniū eozū ⁊ q̄ i celo ⁊ que terra sunt. ALCVI. Et q2 oīa sūt in manu ei⁹: ergo ⁊ vita eterna. vñ subdit: Qui cre. in fi. hz vi. eter. BEDA. Nō debet hic itelligi fides q̄ verboten⁹ teneī: ſz que operi⁹ eius adimpleī. CHRY. Non eni hic dicit q⁹ credere i filium sufficiat ad vitā habendaz ppetuam: cum ipse alibi dicat: Nō oīs qui dicit mihi dñe dñe itrabit in regnuz celoz. ſz ⁊ que in spirituz est blasphemia sufficit sola mittere in gebennā. ſz si i patrē ⁊ filiū ⁊ spīm̄ scm̄ quis crediderit: ne estimem⁹ sufficere ad salutē. opus est. n. nobis vita ⁊ ꝓuersatōe recta. deīde sciēs nō ita ꝓmissiōe bonoz multos addnci vult terribiliū minis: in hoc sermonē cōcludit di. Qui aūt increduit. ſz i oī re quā gessit vt bō boībus i se crediturīs prebebat exēplū: q2 vnusq3 seru⁹ dei nō peccat si secesserit i aliū locū: vidēs furorē se ꝓsequentiū. Fecit ergo hoc ille magister bon⁹ vt doceret: nō vt timeret. CHRY. Docetiam fecit mitigās eoz iuidiā. Queniēs est etiā euz hoc fecisse: vt nō discrederet carnis dispēsatio. si. n. retētus effugisset i suspitionēm deueniſz veritas carnis. AVGV. Fortassis āt hoc moueat qō dcm̄ ē: Baptizabat ple's q̄ ioānes: ⁊ postea subz est: q̄q̄ iesus nō baptizaret: qd ergo falsum dcm̄ erat ⁊ correctū est? CHRY. Nō aūt ipe xps baptizabat: sed relatores volētes erigere eos g audiebāt iuidiam ita annūciabāt. s. q⁹ xps ple's baptizaret q̄ ioānes. ſz cui⁹ gr̄a ipse nō baptizaret: ioannes ꝑdixit dicens: Ipse vos baptizabit in spūsc̄o ⁊ igne: nōdū aūt spīm̄ scm̄ dabat. decēter igr̄ non baptizabat. discipuli vo id agebāt volētes multos adducere ad salutarem doctrinā: vt eniz nō ..en. g circūeuntes ꝛgregarent eos q crediturī erant. vt in ſmone ⁊ fratre fecit: iō baptizare instituerunt. Nihil. n. ampli⁹ bēbat discipulo: baptiſma ioānis baptiſmate: vtrunq3 enim expers erat ea que ex spū est baptiſmate: vtrunq3 enim expers erat ea que ex spū est gr̄a: ⁊ vtriq3 vna cā erat. ſ. adducere ad xp̄m eos qui baptizabant. AVGV. Uel alr: Utrūq3 vez est: q2 iesus ⁊ baptizabat: ⁊ nō baptizabat: Baptizabat. n. q2 ipe mūdabat: nō baptizabat: q2 ipse nō tingebat. Prebebāt discipli ministeriū corpis. pbebat ille adiutoziū maiestatis: de quo dcm̄ ē: Hic ē q baptizat. ALCVI. Solet aūt queri si in baptiſmo discipulo: xpi spūscūs dareī: cū dicat spūssanctus nondum erat datus: q2 iesus nōdum erat glorificatus. Sed sciendus q2 dabaī spiritus: ſz non ea manifestatione: qua post ascensionē in linguis igneis datus est. q2 sicut ipse christus i hoīe quē gerebat: semper habebat spīm: sed tm̄ postea super ipsuz baptizatū visibiliter descēdit spiritus i specie colūbe: sic ante mānifestū ⁊ visibilē aduentuz spiritussci quicūq3 sci eum latēter habere potuerūt. AVGV. ad seleucianuz. Intelligim⁹ aūt discipulos xpi iā fuisse baptizatos siue baptiſmo ioānis: sicut nōnulli arbitrāt: siue qō magis credibile est baptiſmo christi: neq3. n. ministerio baptizādi defuit. vt habere baptizatos seruos: per quos ceteros baptizaret: g nō de fuit illius humilitatis ministerio quando pedes lauit pedes.

CHRY. Secedēs aūt christ⁹ de iudea rursus eisdē adhuc ꝓbus ⁊ ꝓiis: vnde subdit: Et abyit iterz in galileā: Sic autē apostoli expulsi a iudeis ad gētes ꝓuenerūt: ita ⁊ christ⁹ ad samaritanos accedit: sed tm̄ omnē auferēs a iudeis excusationē: non principaliter ad eos vadit: sed quasi trāsiēs: qō euāgelista occulte ostendit dicēs. Oportebat autē eū transire per samariam. Accepit autem banc noiationē: q2 mōs samarie somer dicebatur: ab eo qui possedit: ſz g ibi habitabant olim nō samaritani: sed israelite vocabantur. Tempore autē ꝓcedente offenderunt deū: ⁊ rex assyriozum vltra eos ibi manere nō permisit: sed i babyloně ⁊ medos duxit: i samaria vero gentes ex diuersis locis ductas habitare fe⁹. Uolēs autē deus ostēdere q⁹ non ꝓpter ibecillitatē inimicos tradidit: sed ꝓpter peccata eozuz qui traditi sunt: īmisit barbaris leones: q eos ledebāt. Annūciata sunt hec regi: ⁊ mittit sacerdotē quendā tradituz eis dei leges: sed tamē neq3 inde toto ab ipietate desiterūt: sed ex media parte. Eteni tempore ꝓcedente rursus ad idola quidā resilierūt: venerabant tamē deum: qui a monte samaritanos seipsos vocabant. BEDA. Ideo aūt oportebat ipz transire per samariā: q2 sita est inter iudeā ⁊ galileam. Est autez samaria insignis ꝓuincie palestine ciuitas: adeo vt tota regio ei socia ta samaria dicaī. Ad quez igit⁹ ius regionis locum dominus verterit euāgelista ostendit: vnde ergo dicitur. Uenit ergo in ciuitatem samarie que dicit sichar. CHRY. Locus ille erat vbi ꝓ dyna leui ⁊ symeō grauē occisionē fecerunt. THEOPHI. Postq̄ aūt filij iacob illā ciuitatem desertā fecerunt occidentes sichimitas: banc ciuitatem deserta tempore ꝓcedente dedit iacob i sortez ioseph: vnde dicitur in genesi. Do tibi partē vnā extra fratres tuos: quā tuli de manu amozzeri in gladio ⁊ arcu meo: ⁊ boc est quod subditur: Iuxta prediuz quod dedit iacob ioseph filio suo. Sequitur: Erat āt ibi fons iacob. AVGV. Puteus erat: sed omnis puteus fons: non omnis fons puteus: vbi enim aqua de terra manat: ⁊ vsum prebet haurientibus fons dr: sed si in promptu ⁊ superficie sit: fons tantum dicit. Si aūt in alto ⁊ in profundo sit: ita puteus vocatur vt nomen fontis non amittat. THEOPHI. Quare autez euangelista de predio ⁊ fonte facit mentionē: primo quidem vt cuz audieris mulierē dicentem q⁹ pater noster iacob dedit nobis hūc fontem: nō admireris: secundo ex cōmemoratione fontis ⁊ predy edocemur: q⁹ ea que patriarche ꝓpter fidē quā in deo habebant adepti sunt. ꝓpter eozum impietatem perdiderunt: ⁊ eozum loca gētibus tradita sunt: quare nihil noui nunc accidit q⁹ gentiles ꝓ iudeis regnuz celoz cōsecuti sunt. CHRY. Christ⁹ igr̄ in samariā accedens fatigat⁹ ⁊ delitiosā vitā abyciens: laboziosam vero sequēs: non subingalibus vtī: sed ita difficulter incedit vt ex itinere fatigetur: erudiens nos ita a superfluis alienos esse: vt multa necessaria abscindamus a nobis: ⁊ boc euangelista ostendit dicens: Jesus ergo fatigatus ex itinere. AVGV. Inuenimus iesuu fortē ⁊ infirmum. fortem quia in principio erat verbum. infirmum quia verbum caro factum est. Sic ergo infirmus iesus ab itinere fatigatus sedebat sic super fontem. CHRY. q. d. Non in throno aut puluinari: sed simpliciter vt contingebat super terram. Sessio autem ꝓ

pter laborem facta est: ⁊ vt expectaret discipulos: ⁊ propter estū refrigerās corpus apud fontē. vnde sequitur: Hora āt erat quasi sexta. THEOPHI. Et ne qs incusaret dñz: q̄ reipe in samariā venerit: cū hoc discipulis suis ꝓhibuerit: ꝓpter hoc dicit q⁹ circa illū locū sedebat. ſ. ab itinere fessus

ALCVI. Mystice aūt dñs religit iudeaz. i. infidelitatem ꝓ qui eum reprobauerunt: ⁊ per apostolos abyt i galileā volubilitatē hui⁹ mūdi: docēs suos trāsmigrare ō vitys ad virtutes. Prediū autez non tā iosep q̄ christo arbitroz derelictū: cui⁹ figurā ioseph portauerit: quem vere sol adorat ⁊ luna ⁊ oēs stelle. Ad hoc ꝑdiū venit dominus: vt samaritani q hereditatem sibi pr̄iarche israel vēdicare cupiebāt agnoscerent ⁊ cōuerterētur ad christum: qui est patriarche legittimus heres fact⁹. AVGV. Iter aūt ipsius est caro: p nobis assumpta qui enim vbiq3 est: quo ire. nisi quia non ad nos veniret: nisi formaz visibilis carnis assumeret: ideo fatigatus ab itinere qd est aliud q̄ fatigatus in carne? Quare ergo hora sexta? quia etate secunda sexta. Computa tāquā vnam horā vnam etatem ab adam vsq3 ad noe: secūdam a noe vsq3 ad abraam: tertiam ab abraā vsq3 ad dauid: quartam ad dauid vsq3 ad transmigrationē babylonis: quintaz vsq3 ad baptiſmū Joannis. ide sexta agitur. AVGV. li. lxxxiij. questionum. Hora igitur sexta venit ad puteum dominus noster. Uideo in puteo tenebrosam profunditatez. Admoneoz ergo intelligere mundi huius ifimas partes. i. terrenas: quo venit dominus iesus hora sexta. i. sexta etate generis humani: tanq̄ senectute veteris hominis: quo iubemur exui vt induamur nouo. nā sexta etas senectus est: quo niam prima est infantia: secunda pueritia: tertia adolescentia: quarta iuuentus: quinta grauitas. Hora etiam sexta venit dominus ad puteum: ideſt media die. vnde iam incipit sol iste visibilis declinare in occasuz: quoniā nobis vocatis a christo ꝛibilium delectatio minuitur: vt inuisibiliū amore homo interior recreatus ad interiozem lucem: que nunquam excidit: reuertaī. Oz autem sedit humilitatem significat. quoniam solent sedere doctores: magistri denunciat personam.

CVenit mulier de samaria haurire aquā. Dicit ei iesus. Da mihi bibere. Discipuli eni ei⁹ abierāt in ciuitatē vt cibos emerēt. Dicit ergo ei mulier illa samaritana. Quō tu iudeus cum sis bibere a me poscis q̄ sū mulier samaritana? Non enim coutuntur iudei samaritanis. Rñdit iesus et dixit ei. Si scires donū dei: et quis ē qui dicit tibi da mihi bibere: tu forsitan petisses ab eo: et ōdisset tibi aquā viuā. Dic ei mlier: dñe nz i quo haurias bēs ⁊ pute⁹ alt⁹ ē: vñ ergo bēs aq̄z viuā? Nūquid tu maior es pr̄e nō iacob qui ōdit nobis puteū: ⁊ ipe ex eo bibit ⁊ filij ei⁹ ⁊ pecora ei⁹.

CHRY. Ne quis dicat: quoniam aduersatur suo ꝓcepto samaritanis loquens: posuit euangelista multas causas eius que ad mulierem locutionis: non enim ad hoc venit antecedenter vt samaritanis loqueret: nō tamen quia ꝓpter hoc nō venit: aduenientē ad se expellere. oportebat dicitur enim. Uenit mulier de samaria haurire aquā: vide q⁹ ⁊ mulierem ostendit ꝓpter ostum exeuntem ad aq⁹.

AVGV. Hec autē mulier forma est ecclesie nō iustificate: sed iā iustificāde. Pertinet aūt ad imaginez rei q⁹ ab alienis venit. Samaritani eni alienigene fuerunt quanq̄ vicinas terras incolerent: vētura enim erat ecclesia de gētibus ⁊ aliena a genere iudeoz. THEOPHI. Congrue autez: disputatio ad mulierē a siti sumpsit occasionē. Segtur eni Dicit ei iesus. Da mihi bibere. quia ſm humanitatem sitie-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tiebat: ꝛ propter la' rem ꝛ estuꝫ. AVGV. li. lxxxiij. qō. Sitiebat etiā iesus mulieris illius fidē: eoꝝ enī fidem sitit pro quibus sanguinem fudit. CHRY. Discimus autem dñi non solū circa itinera validū robur: sꝫ etiā circa cibaria negligentiā: nō. n. discipuli eius deferebant viaticula: ꝓpter hoc enī subdit. Discipuli aūt eius abie. in ciui. vt ci. emerēt. Hinc etiā euāgelista ostendit christū humilē in eo ꝙ solus relinquebat: ꝛ nimiꝫ poterat si vellet aut nō oēs emittere: aut abeūtibus illis alios ministros habere: sꝫ noluit. Eteni ita discipulos assuefecit oēs superbiā conculcare. Sed forte dicet aliquis. Quid magnū est si humiles erāt discipuli: piscatores existētes ꝛ tabernaculoꝝ factores: sꝫ repente facti sunt oībus regibus reuerentiores: collocutores ꝛ secutores dñi orbis terraꝝ. Maxime aūt ꝙ ex humilibus sunt: qñ dignitates qñqꝫ assumpserit facilius ad superbiā eleuātur. velut inexpte se habētes ad tātū honorē. Deinceps igit discipulos dñs i eadē humilitate erudiebat eos: vt ꝓ oia se restrigerēt. Mulier ergo audiēs: Da mihi bibere: valde sapiēter ad formādā interrogationē: cū qui a xp̄o accepit ser monē: vnde sequit. Dic ergo illi mu. Quō tu cū iu. sis a me bi. pos. ꝙ sim mu. samaritana: Judeū gdē eū esse estimauit a figura ꝛ a locutiōe. Intuere vō qualiter mulier ingsitiua erat. Etsi enī oportebat custodire iesuꝫ vt nō contereret illi: nō tñ oportebat illā custodire. Nō dixit euāgelista ꝙ samaritani iudeis non conterentur sed subdi... Nō enī contunt iudei samaritanis. Judei igit a captiuitate reuertētes zelo tipe se ad samaritanos habebant sicut ad alienigenas ꝛ impugnatores. Neꝫ etiā scripturis oīb' vtebant: solū enī ea ꝙ moysi sunt suscipientes: ꝓphetaꝝ nō multā curam habebāt. Cōtēdebāt etiā se in nobilitatē iudaicā imittere: vnde ꝛ iudei eos cū oīb' gētib' abominabāt. AVGV. Et oīno eoꝝ vasculus non vtebant iudei. Et qꝛ ferebat secū mulier vasculū vnde aquā hauriret: eo mirata ē qꝛ iudeus petebat ab ea bibere: qō nō solebat facere iudei. CHRY. Sꝫ q̄liter xp̄s quesiuit ab ea bibere lege non concedente: Si autē quis dixerit: qꝛ presciebat eā non daturaꝫ: imo ꝓpter hoc neꝫ petere oportebat. Est igit dicendū ꝙ iō petyt: qꝛ indifferens erat de reliquo tales obseruantias preterire. AVGV. Ille aūt ꝙ bibere q̄rebat sitiebat fidē ipsius mulieris: vñ segtur. Rndit iesus ꝛ di. ei: Si scires do. dei: ꝛ qs est q̄ dicit ti. da mihi bi. tu. foꝝ. petis. ab eo ꝛ ō. ti. aquā viuā. CRIGE. Nā quasi dogma quoddā est neminē accipere diuinū donū ex nō q̄rētib' illō: ipsiuꝫ aūt saluatoreꝫ iubet p̄ posce re vt det illi ꝑm illud. Postula a me ꝛ dabo tibi gentes hereditatē tuā. Et ipse saluator dic̄: Petite ꝛ dabit vobis. ꝛ iō signāter dic̄: Petisses ꝛ dedisset tibi. AVGV. lxxxiij. q. Hinc aūt oñdit nō se talē aquā petisse q̄lē ipsa itellexerat: sꝫ qꝛ ipse sciebat fidē eius: cidē sitiēti spīm̄scīm dare cupiebat. Hāc. n. recte itelligim' aquā viuam qō est donū dei: sic ipse ait: Si scires donū. AVGV. sup Jo: dr̄ enī vulgo aqua viua illa q̄ de fonte exit. illa. n. q̄ colligit de pluuia i lacunas: aut cisternas aqua viua nō dr̄. Etsi de fonte manauerit ꝛ in loco aliquo collecta steterit: nec ad se illud vnde manabat admiserit: sꝫ in rupto meatu tāq̄ a fōtis tramite sepata fuerit: nō dr̄ aqua viua. CHRY. Spūs enī sci graꝫ qñqꝫ scriptura ignē qñqꝫ aquā vocat oñdens: qm̄ nō substantie sunt hec noīa repītatiua: sꝫ actiōis. Per ignis gdē appellationē erectiuū ꝛ calidū gre ꝛ cōsumptiuū peccatoꝝ enigmatice i. sinuat. p aq̄ vero nūcupatōeꝫ purgamētū qō est ex spiritu ꝛ mul... refrigeriū recipiētibus eū mētib' ostēdit. THEOPHI. Bratiā ergo spūsci duxit aquā viuā, i. viuificatiuam: refrigeratinā. ꝛ motiuā. Nā gra spūsci sp mouet illum qui bona opatur: ascēsiones in corde suo disponens. CHRY. Iterum aūt dominus eam ab humili suspitione erexit: qua estimabat eū vnū mltoꝝ eē. multū. n. bonorē tribuens dñs vocat. Sequit. n. Dicit ei mulier dñe neqꝫ in quo hau. ba: ꝛ pu. alt' est vñ ergo habes aqnā viuam? AVGV. Uide te quō itellexit aquā viuā. s. aquā q̄ erat in illo fonte. q. d. Tu mihi vis dare aquā viuā ꝛ ego fero vñ hauriaꝫ: ꝛ tu nō fers. De hac ergo aq̄ viua mihi dare nō potes: qm̄ hauritoriū nō habes: forte aliū fontē ꝓmittis. Sed nūgd tu ma. es pa. no. ia. g de. no. pu. istū ꝛ ipe ex eo bi. ꝛ fi. ei' ꝛ pec. ei'. CHRY. q. d. nō potes dicere ꝙ iacob dedit nobis būc fontem ꝛ alio ipe vsus est: et eteni ipe ꝛ sui ex eo bibebāt: quod nō esset: si melioꝛ aliū habuissent: de hoc igit fontē dare nō potes: aliuꝫ aūt meliorē nō est te bre nisi ꝓfitearis teipm maioꝛ esse iacob. vñ igit habes aquā quā ꝓmittis te datuꝫ se nobis:

THEOPHI. Q̄ aūt dixit. Et pecora ei': oñsuū est abūdantie aquarum q̄ diceret. Nō soluꝫ suauis est aqua vt iacob ex ea biberet ꝛ filij ei': sed etiā itantū est abūdās. vt tā te multitudini pecoꝝ patriarche sufficiat. CHRY. Uide āt qualiter seipsaꝫ ipulit in nobilitatē iudaicam. Samaritani enī abzaā progenitorē suū dicebāt: q̄si a chaldea exiteꝫ sꝫ ꝛ iacob patrē vocabant q̄si ipsi' exīte nepotē. BEDA. Uel patrē suū iacob vocat: qꝛ ipsa sub lege moysi vixerat ꝛ ꝑdiuꝫ qō iacob filio suo ioseph dederat possidebat. ORIGE. Mystice aūt fons iacob scripture sunt sigdem instructi in scripturis bibunt: vt iacob ꝛ filij eius. Simplices āt ꝛ rudes bibūt more pecoꝝ iacob.

¶ Rndit iesus et dixit ei. Oīs qui biberit ex aqua hac sitiet iterū. Qui aūt biberit ex aqua quā ego dabo ei: non sitiet i eternū: sed aqua quā ego dabo ei: fiet i eo fons aque saliētis i vitam eternaꝫ. Dicit ad eū mulier. Dñe da mihi hāc aquā: vt non sitiā neqꝫ veniā huc haurire. Dicit ei iesus. Uade voca virū tuū: et veni huc. Rndit mulier et dixit: nō habeo virū: Dicit ei iesus: Bene dixisti qꝛ nō habeo virū. Quinqꝫ enī viros habuisti: et hūc quē habes nō ē tu' vir: hoc vere dixisti.

CHRY. Lū mulier q̄siuisset: nūgd tu maioꝛ es patre nostro iacob: nō dixit maior sum: ne videret gloriari: sꝫ ea q̄ subdit hoc oñdit. Segtur enim. Rndit ie. ꝛ di. ei. Oīs q̄ bibit ex aq̄ hac sitiet iteꝝ. g aūt bibit ex aq̄ quā ego da ei. nō sitiet in eter. q. d. Si mirabilis fuit iacob: qꝛ hāc aquā dedit: si dabo tibi multo hac potioꝛē: qd dices: nō aūt ab hac excusationē: sꝫ ex supeminētia ꝓparatōeꝫ facit: nō enim dicit: qm̄ hec aq̄ vilis est ꝛ ptemptibilis: sꝫ id qō natura testat hoc ponit. scꝫ oīs q̄ bibit ex aq̄ hac sitiet iterum. AVGV. Qꝛ quidē ve rum est ꝛ de aq̄ sensibili. ꝛ de ea quā significat illa aq̄: eteni aq̄ in puteo voluptas est: seculi i ꝑfunditate tenebrola: hic eā hauriūt boies hydria cupiditatū: nā qui ꝓmiserit cupiditatē: puenire nō pōt ad voluptatē. Lū puenerit gsqꝫ ad voluptatē seculi hui': nūgd nō iteꝝ sitiet: q̄ de hac aq̄ q̄ biberit sitiet iteꝝ. Si aūt accepit a me aquā sitiet i eternū: naꝫ quō sitient q̄ inebriabunt ab vbertate dom' dei: ꝓmittebat q̄ saginā q̄dā i satietatē sp̄ūs. CHRY: Hāc āt excellētiā h' aq̄ vt. s. q. ex ea biberit nō sitiat i eternū: p ea q̄ sequunt oñdit. Segt. n. Sꝫ aq̄ quā ego dabo ei fiet in eo fons aq̄ saliētis i vitā eternā. q. d. Sic q̄ fonte hꝫ itra se posituꝫ neq̄ afficiet sitī: ita ꝛ q̄ hāc aq̄ hꝫ. s. quaꝫ ego ei dabo. THEOPHI. Nā aq̄ quā ego tribuo sp multiplicat: semina enī ꝛ ꝑncipium boni sancti sumūt per grāz: ipsi vero negociant ꝛ opant ad ei' augmētū. CHRY. Uide aūt q̄lr mlier paulatī ad dogmatū altitudinē ducit. nā ꝓmum gdē estimauit eū iniquū quēdā cē iudeum: deinde audiēs aquā viuam sitiēs eam ꝓficisci: postea discēs: qm̄ spiritualis est de sensibili hoc dici: postea discēs: qm̄ spiritualis est de sensibili hoc dici: postea discēs: qm̄ spiritualis est de sensibili hoc dici

magnoꝝ est possidere:sed ḡ tentāt assimilanꝫ his ḡ fine na
ti pelagus tētāt trānare:qui paꝝ qdē natare sufficiūt vltra
vo ꝓcedētes cito mergūt. AVGV.Merito aūt ifōsen
te viro audit mulier.Crede mihi. Jā enī est ī te ḡ credat: ce
pisti adesse intellectu:sed nisi crediderit non intelligetis.
ALCV.Or aūt dicit.Uenit hoza:ꝛps enāgelice doctrie
qō iam instabat dicit: qñ ablata oī vmbra figuraꝝ veritas
pura luce mentes credentiuꝫ illustratura erat. CHRY.
Supuacuū aūt erat ꝛpo docere ꝓpter quid patres in mon
te ꝛ iudei ī hierosolymis adorabāt: ideo hoc tacuit:verū ī
reuerentiores iudeos iudicauit:nō a loco:sed a mēte: vnde
subdit. Uos ado.qō.nesc. ado. qō sci. qz salus ex iudeis
est. ORIGE.Qō dico vos:q̄tū ad vocē:samaritani q̄tū
ad anagogē: ḡ erga scripturas aliene sūt opionis. Nos quo
qz quo ad verū iudei:quo ad allegoriā vo ego vbū:ḡ vere
fm me cōformati sunt:obtinētes salutē ex dictis iudaicis.
CHRY.Samaritani qdē qō nesciebāt adorare. qui lo
calē ꝛ particularē deū imabāt:nihil de eo plus imaginā
tes q̄ de idolis. Et iccirco cultū dei cuꝫ cultu demōum mi
scuerūt;iudei vero ab hac eruditi erāt suspitōe: etenī orbis
terraꝝ eū nouerant esse deū:ꝓpterea dixit. Nos ado.quod
sci. Judeis aūt seipsuꝫ cōnumerat fm opinionē mulieris:lo
quēs quasi ꝓpheta iudeus existens:ideo dixit. Adoramus:
cum tamen manifestū sit ḡ ipse ē qui ab oīb⁹ adorar. Per
hoc aūt qō dicit.Quia sa.ex iu.ē:nihil aliud ondit:q̄ḡ orbi
terraꝝ inde salutaria facta sunt.Scire enī deū ꝛ idola dete
stari illinc ꝓncipiū habuit ꝛ alia dogmata:sed ipꝫ qō ē apud
nos a iudeis oīonis ꝓncipiū būit. Presentiā etiā suā salutē
vocat quā dicit ex iudeis esse:fꝫ illud apostoli. Ex gb⁹ ꝛ, s
fm carnē.Uide qualiter applaudit veteri testamēto qō ra
dicē ondit bonoꝝ:ḡ oīa semetipsuꝫ nō esse cōtrariū legi de
mōstrās. AVGV.Multū igit dedit iudeis ex quoꝛuꝫ
persona dixerat . Nos ado.quod sci. Sed non ex persona
iudeoꝝm reꝓbanoꝝ: se ex qualib⁹ fuerāt apl⁹:quales fue
rant ꝓphete:q̄les fuerant oēs illi scī q̄ ꝑcia reꝛ su ad pe
des apostoloꝝ posuerunt. CHRY.Sic igit sū bundā
tius vob habēt iudei o mulier in modo adorationis: verūtn
ꝛ hic adorationis modus de reliquo finē habebit:vnde sub
dit.Sꝫ ve.ho nunc est qñ veri ado.ado.pa.in spiritu ꝛ ve.
Quia enī ꝓphete ante longa tpa multa ꝓdixerunt. Jdeo
dixit.Et nūcē. Ne estimes hāc talē esse ꝓphetiā q̄ post m
tum tpis impleatur: res iam instat ꝛ in ianuis est. Dixit au
tem: Ueros adoratores ad distinctionez falsoꝝm:qñ qui
dam sunt falsi adoratores ꝑ temporalia ꝛ caduca querūt in
oīone:siue q ō hoc qō oāt agere nō cessant. CHRY.Uel
dicēs:Ueros excludit cū samaritanis iudeos. Etsi enim iu
deis illis meliores cēnt:tn turis multo minores sunt tan
q̄ figura vitate:Sūt igit veri adoratores q neqꝫ loco circū
cludūt dei culturā:ꝛ deuꝫ in spū colunt. ORIGE.Unde
ꝛ paulus dicit. Cui seruio ī spū meo. Bis aūt scribit:Uenit
hoza.ꝛ ꝓmo qdem nō adest ꝛ nūc est. Jn scō vero dicit:Et
nūc est:ꝛ puto ꝓmū qdem notare adoratōez ꝑter corpus fu
turā in perfectione.Scōm vero eā que fit in vita ꝓfi pfe
cta q̄tuꝫ licet humanā ꝓcedere naturā. Cū ḡ venerit hora
quā dicit dñs:euitandus est mons samaritanoꝝuꝫ:ꝛ in syon
vbi est hierosolyma adorādus est de⁹:que ciuitas esse dicit
a christo celsi ꝓncipis: Et hec est ecclesia vbi sacra oblatio:
spūales victime diuinis aspectib⁹ offerunt a his q legez spi
ritualē itellexerūt.Cū aūt venerit tpis complementū:tunc
neq; ꝑpensandū veꝛ cultū hierosolymis.i. in ꝓfti ecclia
amplius ꝓtractari. Neqꝫ enim angeli apud hierosolymam
colunt ꝓfem:sic ꝛ qui similitudinē nacti sunt iudeoꝝ meli⁹
q̄ bi qui sunt hierosolymis colūt patrem. Cum aūt hec ho
ra euenerit:patri aliqs in filium deputat. Ea ꝓpter nō dic
tum est.Adorabitis deū:sed adorabitis patrez.Sed in ꝓfti
colunt patrez in spū ꝛ vitate veri adoratores. CHRY.
Dicit ergo hoc de ecclesia in qua est vera adoratio ꝛ deo cō
grua:vñ subd. Nam ꝛ pater tales querit qui adorant cuꝫ.
Etsi olim volebat eos veteribus imozari ꝓcessit eis figurā.
hoc tñ feci eis cōdescēdens vt ḡ hoc ad veritatē iducanꝫ.
ORIGE.Si aūt pater querit:per iesum querit:ḡ venit q̄
rere ꝛ saluare qō ꝑierat:quos erudiens veros cultores ef
ficit.Or aūt subdit. Spiritus est deus: inde abstractuꝫ esse
suspicor ad vitā veram nos ꝓducit.nam ꝛ corporali vita
viuificamur a spū. CHRY.Uel indicat q deus incorpo
reus est:oportet igī incorporeā eius cultu ram esse:hoc est ḡ
aiam ꝛ intellec. puritatem nos ei offerre:vñ subdit:Et eos
q adorāt eū in spū ꝛ veritat oportet adorare. Quia enīz in
dei animā quidem negligebāt:multū aūt circa corpus stu
dium faciebant ad elpharia purgantes:ꝛ ideo ait:qz nō cor
poris mundatione sed incorporeo quod est in nobis hoc est
intellectu:quem dicit spiritum deus incorporeus colitur.
HYLA.y.de trinitate. Uel cum in spiritū deū spiritum
docuit adorandū ꝛ libertatē ac scientiā adorantium ꝛ ado
randi infinitatem ostendit:fm illud apostoli. Ubi spiritus
domini:ibi libertas. CHRY.Jnveritate aūt oz adorare:
qz prioꝛa figura erant.ſ.circūcisio holocaustꝫ ꝛ thymiama
ta:nunc aūt totuꝫ est veritas. THEOPHI.Uel qz mul
ti iurant se deum fm spiritum.i.animā adorare non rectaꝫ
opinoneꝫ de eo habentes vt heretici:ꝓpter hoc addidit.Et
veritate.Forte etiā dicet aliqs q duas partes philosophie
que fm nos sunt incitat in predictis: actionem.ſ.ꝛ contem
plationem:per spiritum nāq; actiuuꝫ insinuat:fꝫ illud apo
stoli. Qui spiritu dei agunt ꝛc.per veritatem vero contem
platiuuꝫ. Uel aliter:Samaritanoꝝ erat opinio q deus lo
co cōcluderet:ꝛ q in hoc loco deum adorari oporteat. Cō
tra quos dicit q veri adoratores non localr: sed spiritualr
adorāt:iudeis vero oīa sub figura ꝛ vmbra erant:ꝛ iō dicit
q veri adoratores non in figura adorabūt:sed in veritate:
qꝛ n. ōs spūs est:spūales adoratores q̄rit;qz vero veritas:ve
ros. AVGV.Querebas fonte forte adorandum vt deo
esses ꝓpinquioꝛ:fꝫ ipse ḡ in altis habitat:humilib⁹ appropi
quat: ergo descende vt ascendas. Ascensiones iquit i corde
eius in cōualle ploratōis que humilitatē ḥz in templo.Uis
orare:in te ora:fꝫ pius esto templū dei.

¶ Dicit ei mulier. Scio qz messias venit q dicit
christus.Cum ergo venerit:ille nobis annuncia
bit oīa. Dicit ei ihesus. Ego sū qui loquor tecū.

CHRY:Mlier coꝛ q̄ dcā sunt altitudie fatigata obstu
puit.vñ segt.Dic ei mu.scio.qz mes.ve.q dr xps. AVGV.
Unct⁹ latine:grece xps ebebraice messias ē: Sciebat ḡ gs
eū posset docere:fꝫ iā docētē nōdum agnoscebat.vñ subdit:
Cū ḡ ve.il.no.annū.oīa.q.d.mō iudei ō tēplo cōtēdūt:nos ō
mnte:cū ḡ ille venerit ꝛ mōtē spnet:ꝛ tēplū euertet:ꝛ doce
bit nos:vt ī spū ꝛ vitate nouerimus adorare. CHRY.Sꝫ
bit nos:vt ī spū ꝛ vitate nouerimus adorare. CHRY.Sꝫ
illi mirabanꝫ :bonū.n.mirabanꝫ ꝛ nō malū suspicabantur.
CHRY.Sed tamē admirātes nō interrogauerūt cām.
vnde subditur. Nemo tamen dixit ei quid queris aut quid
loqueris cū ea:Erāt eruditi discipuloꝝ ordinē obseruare:
ita eū timebant ꝛ venerabanꝫ :animirū alibi videnꝫ confi
denter interrogare:quia ad eos ptinentia necesse hēbā
scrutari: hic aūt nihil ad eos ptinebat qō fiebat. ORI
GE.Et fere quidē quasi quodā apostolo ad ciues vtiq; hac
mulier:adeo eam inflammans ꝓ verba vt amphoza dimis
saret in ciuitatē relatura cōciuibus:vnde segtur. Reliqt
ḡ mulier hydriā suā. Nō curās de corpore ac viliozi ꝓpter
vilitatē pluriū. Interest quoqꝫ nostra omissis corporeis ꝛ
neglectis satagere ad ipartiendū alys de cōmodis acgsitis.
AVGV.Hydria autem greco nomine appellat tanꝫ si
aquariuꝫ diceret.qñ grece aqua hydoꝛ vocat. CHRY.
Et sic apostoli vocati dimiserunt rhetia:ita hec dimittit hy
driam ꝛ euāgelista aꝛ opus fecit:ꝛ nō vnū tñ vocat:sed ciui
tatē integraꝫ:vnde sequitur. Et abyt in ciui.ꝛ dicit illis ho.
venite ꝛ videte hominem qui dixit mihi oīa quecunq; feci.
ORIGE.Cōuocat quidē illos ad videndū hominē cōti
nentē verbū supra hominē.Quecūq; aūt fecit mulier: erat
contuberniū gnq; cōiugū:ꝛ post illos cōuersatio cuꝫ sexto
non ꝓpio viro quē deserens ꝛ septimo adherens: lagenam
reliquit iam pudica. CHRY.Nō verecūdata autem
est hoc dicere.Aia enī cū ignita fuerit igne diuino: ad nihil
coꝛ que sunt in terra de reliquo aspicit:neqꝫ ad gloriā nec
ad verecūdiā:sed ad vnā solā que detinet cā flāmaꝫ. Uole
bat aūt nō ex ꝓpria annūciatione eos inducere: sed ex audi
tu ꝓprio eos facere cōmunicatores doctrine christi:vn
de dixit:Uenite ꝛ videte hominem:non dixit:Uenite ꝛ cre
dite:sed venite ꝛ videte:qō leuius erat. Nouerat enim ma
nifeste qñ solū gustātes de illo fonte eadem paterenꝫ que
ipsa. ALCVI.Paulatiꝫ aūt venit ad predicandū chri
stum primo vocat hoiem:ne si diceret xp̄m:auditores irasce
rentꝫ ꝛ nollent exire. CHRY.Uñ etiā neqꝫ manifeste an
nunciauit xp̄m: neqꝫ tñ totaliter siluit:sed dixit: Nunquid
ipse ē xps:ꝛ iō sermonē ei⁹ acceperut.vñ segtur.Exierūt de
ciuitate ꝛ veniebāt ad eū. AVGV.in libro.lxxxiy.q̄sti.
Et aūt relicta hydria discessit mulier:non negligenter ꝓte
rendum est.hydria enī amoꝛe hui⁹ seculi significat. idest
cupiditatē:qua hoies de tenebrosa ꝓfunditate:cui⁹ imagi
nem puteus gerit:hoc est de terrena conuersatiōe:hauriūt vo
luptatē.Oportebat aūt vt christo credens seculo renuncia
ret ꝛ relicta hydria cupiditatē secularē se reliquisse demō
straret. AVGV.sup ioānē. Proiecit ergo cupiditatem ꝛ
ꝓperauit annunciare veritatem.Discant qui volunt euan
gelizare vt ꝓinus hydriā ad puteū ꝓpiciāt. ORIGE. Ecā
tiam mulier receptaculum honeste discipline: ea que pri
mitus sapiebat:paruipendens deponit.

¶ Interea rogabāt eū ei⁹ discipuli dicētes:Rabbi:māduca. Ille aūt dixit eis:Ego cibū hēo man
ducare quē vos nescitis. Dicebāt ergo discipuli
adinuicē . Nūquid aliquis attulit ei māducare:
Dicit eis ihesus. Meus cibus est vt faciam volū
tatem eius qui misit me vt perficiaꝫ opus eius.
AVGV.Jerāt discipuli ei⁹ emere cibos:ꝛ venerāt:quos
christo offerebant:vñ dicit. Interea rogabāt eum eius disci
puli dicētes.Rabbi.māduca. CHRY.Uidentes enī eū
fatigatū ex itinere ꝛ estu qui erat:rogabāt eū vulgari eoꝛuꝫ
voce.Neqꝫ enim erat hoc temeritatis:sed amoꝛis cura cir
ca magistrū. ORIGE.Arbitrantur aptū fore tempus ad
prandiū qō erat inter receſſuꝫ mulieris ad ciuitatē:ꝛ aduē
tuꝫ samaritanoꝝ ad ipsuꝫ:nō.n.coꝛā aliquo accena sibi pro
pinquabāt escas.Ob hoc bñ positū ē: Interea. THEO.
Dñs vero iciēs q samaritana totā ciuitatē ad eū traheret:
hoc discipulis significauit:vñ segtur. Jlle aūt dixit eis:Ego
cibū hēo māducare quē vos nescitis. CHRY.Dominuꝫ
salutē ḥ cibū vocauit:oīdēs quātū desideriū ḥz nr̄e salutis
sic.n.nobis cōcupiscibile ē comedere:ita ei saluare nos.Tu
vero intuere q nō statī reuelat;sed vbiq; in questionē imit
tit auditoꝛē vt icipiēs q̄rere qō dicit : et laborās:cū amplio
ri suscipiat desiderio. THEO.Dicit autez quem vos ne
scitis.i.nescitis q cibū voco saluté hominuꝫ:vel nescitis q
samaritani crediturī sunt ꝛ salui fiēt.Discipuli autez adhuc
dubitabāt:vñ segtur.Dicebāt ergo dis.ad inuicē: Nūqd ali
qs attulit ei māducare: AVGV.Quid mirū si mulier il
la nō intelligebat aquā:ecce discipuli non intelligūt escaꝫ.
CHRY.Et qdē assuetā reuerētiā ꝛ honoꝛē magistro pre
bēt ad scinuicē qdē loquētes:ipsum vero nō presumētes in
terrogare. THEO.Jn hoc aūt q dicūt discipuli. Nunqd
aliqs attulit ei māducare:Cōsiderādū est q cibos ab aly⁹
oblatos dominus suscipere solebat:nō q alieno ministerio
indigeret:qui dat escā oī carni:fꝫ vt deferentes meritū con
sequerent:simulqꝫ formā tradēs nō erubescere pauperta
tē:neqꝫ graue putare ab alys nutriri. ꝓuū.n.ꝛ necessariuꝫ
est doctoꝛib⁹:alios hēre ꝓcuratores ciboꝛ: vt ipsi de nullo
curātes verbi ministrationē ꝑcurent sollicit. AVGV.
Audiuit dñs cogitatiōes discipuloꝝ ꝛ instruit eos vt magi
strū nō p circuitū sicut mulierē sed aperte:vñ segtur. Dicit
eis ihesus:me⁹ cibus est vt fa.vo.ei⁹ q misit me. ORIGE.
Jdoneus cibus filio dei cum actoꝛ paterne voluntatis effi
citur.hoc velle ī semetipso,ptestans qō erat ī patre.Sol⁹ āt
filius pfecti operis paterne voluntatis est capax:ceteri vo
sancti nil ꝑter diuinā paguntvo itatē.Plenā aūt ꝛ integrā
facit dei voluntatēq dixit.Me⁹ cib⁹ ꝛc. ꝓpius.n.cib⁹ eius
fidē. Quid aūt sit velle patris inuit sermo sequēs:Ut pfi
cīā opus ei⁹.Sigdē simpliciius quis asseret:qñ opus est iusſ
sum mandātis:puta si dicāt edificātes vel fodiētes se pfice
re opus ei⁹ q cōduxit eos:sed si ꝑ christū pficit opus dei:re
stat vt ꝓiusq; pficeret erat diminutū. Qualiter āt diminu
tum erat opus cū esset dei:pfectio quidē operis:rationalis
nature est perfectio:ad hui⁹ enī operis pfectionē cum esset
imperfectū:verbum caro factū accessit.Cū enim quodāmo
do homo pfectus fieret:ob trāsgressionē factus est imper
fectus.ꝛ ideo missus est saluator:primo quidem vt perfici
at voluntatē eius qui misit eum.secundo vero: vt consum
met op⁹ ōi:vt glibet pfect⁹ fiat ad solidi cibi vsū. THEO.
Op⁹ ēt dei pfecit.ſ.hoiem dei filī⁹:nr̄aꝫ naturā in seipso sine
pctō oīdēs in oī opere pfectam:ꝛ incoꝛruptam. Opus etiā
dei.ſ.iegē perfecit:quia finis legis christus eam cessare fa
ens oībus que in ea erāt perfectis:ꝛ a corporali cultu in spi
talem reduxit. ORIGE.Mistice āt post poculi negociū:
ac disciplinā distinctionis aquarū:cōsequens erat ꝛ de cibo

disceptare. Samaritana qdē petita potū nō hēbat phere Jesu dignū poculū. Discipuli vero iuniores humilia pulmenta apud alienigenas ei obtulerunt rogātes eū vt manducaret: Et attēde si forsā verē ne vbū di ppis ñ vigorati scis eis ōficiat. Quecūqs g repiūt discipli bis iugiter ꝓponūt vbū alere: vt corroboratū: atqs roboratū ꝓficeret penes eos nutriūt ipas. Quēadmodū āt corpa egria cibo neqs cisdē alimentur neqs eadē ētitas cibozū cunctis sufficiens ē: sic ite ligendū ē t in his que sunt supra corpus. nam horū hoc qd plurimi. hoc aūt pauciozis indiget nutrimenti: dissimilis pedim entia. Sed neqs qualitas alentiū verborū atq; intentionum contēplatiuarū opationum eadē congruit oīb' Nas nuper geniti infantes rationale appetant lac: perfectorum autem est solidus cibus. Ueridicus est ergo iesus discens: Ego cibum habeo manducare quem vos nescitis. Sp enim qui pr t infimis acneqeūtibus eadem cum validis videre hoc dicere potest.

¶ Nonne vos dicitis q adhuc quatuoz menses sūt t messis venit. Ecce dico vobis: leuate oculos vestros t videte regiones: qz albe sunt iam ad messē. Et qui metit mercedē accipit: t congregat fructū in vitā eternā: Et qui seminat simul gaudeat: t qui metit. In hoc enī ē verbum verū: qz alius est qui seminat: alius ē qui metit. Ego misi vos metere qō vos non laborastis. Alij laborauerūt: t vos i labores eoz introistis.

CHRY. Que sit volūtas patris de cetero iterpatē dicens: Nonne vos dicitis q adhuc quattuoz menses sunt t messis venit. THEO. Scilicet materialis. Ego aūt dico vobis q messis intelligibilis adest. hoc enī dicebat pp samaritanos venientes ad ipm: vñ subdit. Leuate oculos vestros tt videte regiones: qz alb sūt iā ad messē. CHRY. Rursus consuetis nominibus ad maximozum eos cōplatiōz reducit. Regio enim t messis hic indicat multitudinez animarū que parate sunt ad ꝓdicationis susceptionem. oculos āt hic dicit et eos q mētis et cos q corpis. Eteniz videbant de reliquo multitudiné samaritanozū venientē. Das autez ꝓparationes Dominū decēter regiones albatas vocat: sicut enim spice cum dealbate fuerint ad messem sunt parate: ita et hi ad salutem sunt parati. Sed propter quid non manifeste dicit q preparati sunt homines ad susceptionez verbi? Duarum quidem occasionum gratia: vnius quidem vt manifestioz fiat sermo t maius sub visum ducat que dicuntur: alterius autem dulcioz sit narratio: t permanentioz eorum que dicuntur memoria. AVGV. In opus autez festinabat t operarios mittere festinabat: vnde subditur. Et qui metit mercedem accipit t congregat fructum in vitaz eternam: vt t q seminat simul gaudeat t qui metit. CHRYSO. Per ea q̄ h dicit: diuidit terrena a celestibus: sicut enī supra dixerat de aqua q qui bibit hanc aquam nō sitiet: ita hic dicit: Qui metit congregat fructum in vitam eternam: t iterum: Qui seminat simul gaudeat t qui metit. Prophete enim sunt qui seminant: sed non illi messuerunt: sed apostoli: quia enim infra dicet q alius seminat t alius metit: ne quis estimet q prophete seminātes mercede priuentur: extraneum quiddam inducit: t a sensibilibus alienum: naz in rebus quidem sensibilibus: si contingat alium seminare t alium metere: non simul lerantur: sed dolent qui seminant quam alius laborantes: letantur autem soli qui metunt: hic autez nō ita. Sed t qui non metunt seminantes: simul cū metētibus letātur quoniā in mercede cōmunicant. AVGV. Disparis. n. tēpozis labozes habuerunt apostoli t prophete: sed gaudio pariter pfruent mercedem sil' accepturi sūt vitā eternam. CHRY. Ad hoc aūt qō dixerat sermonem prouerbialē inducit. vnde subdit. In hoc enim ē verbum verum: qz alius est qui seminat: t alius qui metit. Hoc quidem vulgariter dicebatur: siquando aly labozes sustinuerunt: t alij fructus metebāt. Sed t hic sermo iste maxime habet veritatē: qz prophete laborauerunt: sz vos fructus ex illozū laboribꝰ metitis. vnde subdit: Ego misi vos metere qō vos non laborastis. AVGV. Quid ergo messores misit nō seminatores? Ibi ergo messores mittēdi: vbi iam ꝓphete predicauerant legite labozes illozum t non in omnibus eozum laboribꝰ est ꝓphetia christi: ergo iam in ea messis parata erat quando tot milia boium preciarū offerebant. t ad pedes apostolozū ponentes expediebant tis humeris a sarcinis secularibꝰ: ꝓpm dominū sequebant. de ipsa messe ejecti sunt pauca grana: t seminauerunt orbē terraū: t surgit alia messis que i fine scli metenda ē: ad quā mettēdā non apli sed angeli mittēt. Messores iquit sūt angeli. CHRY. Dicit ergo: Ego misi vos metere quod vos non laborastis. q. d. Ubi minoz labor est: maioz aūt delectatio ad hoc vos reseruauit: et qō laboriosius erat: hoc fuit ꝓphetarum emittere semina. vnde subdit: Alij laborauerunt t vos in labores eozū introistis. Per hec oīa vult ostēdere q ꝓphetarū voluntas erat vt homines ad eū accederēt. Et hoc ler ordinabat t ꝓpterea illi seminauerūt vt hūc faccret Christū. Ostēdit etiā q ipse illos misit t q multa ē cognatio noui ad vetus testamētū. ORIGE. Ut alr totus. Qualiter quidē nō est inconueniēs hoc qō est. Leuate oculos vestros t̄c. allegorizare: Dr aūt dr. Nōne vos dicitis: qñ quatuoz menses sūt t messis venit nō fm allegoriā tractare? Patamus ergo talia quedā esse in hoc q dicunt discipuli. Quatuoz menses sunt t messis venit. Plurimi. n. discipulozū vbi animaduertētes veritatē incōprehensibilē fore humane nature: qñ cōiecerūt aliā esse vitā a presente que corruptioni quattuoz elementozū quasi quattuoz mensiū subycitur: putant solū post banc vitam cognitionē eē veritatis. Dicit igitur discipuli de messibus que sūt terminus operū ad veritatē conducētiū: qz post stantē quaternitatē contingūt. hoc aūt opinionem arguens velut non sanā: ingt verbū icarnatū bis qui talia suspicantur: Nōne vos dicitis qz adhuc quattuoz mēses sunt t messis venit? Ego aūt hoc dico: Leuate oculos vestros. In pluribus locis scripture diuine hoc legitur: iubente nobis verbo diuino extollere: ac sublimare cōsiderationes t cogitationes deorsum consitas: nec valēt erigi nisi eleuante illas iesu: Nemo enī cōsistens in passionibus t viuens carnaliter hoc propositu seruat mandatum. quapropter qui talis est non videbit regiones fi albe sunt ad messem. Albescūt quidem regiones ad messem: cum ad est verbū dī illustrans: singulas regiones scripture fecūdās in eius aduentu: t etiam omnia sensibilia sunt quasi regiones albe parate ad messem: presto existente leuantibus oculis ratione que de quolibet est: vt quisquis fulgorem prospiciat profuse vbilibet veritatis. Qui aūt mitit predictas messes duplex habet in metendo emolumentum: vnum quidez dum accipit premium: vnde dicitur. Et qui metit: mercedē accipit: quod arbitroz diuinum causa futurarum remunerationum. Alterum quod sequitur. Et congregat fructum in vitam eternam. Bonum habitum quoddam denotat intellectus qui est fructus ex ipsa speculatione proueniens. Arbitroz autem q in qualibet doctrina seminat quidem qui precipia excogitat. que suscipientes alij ac perpetrantes aliquid noui potuerint exprimere coniungentes fiunt sue inuentionis gratia: posteris causa: vt metendo quasi maturos fructus aggregent: Quanto autem magis hoc in arte artium expedit contemplari: Siquidem seminantes sunt moyses t prophete preuenientes aduentuz christi. Metentes autem sunt apostoli qui christum susceperunt t gloriam eius perspexerunt. Semen autem erat tota ratio fm reuela-

tiones mysterij tēporibus preteritis obfuscati silētio: regiones autez idest legales ac prophetice scripture nōdū albuerant bis qui aduentus verbi nequaq̄ exitent capaces. Dr autem simul serens t mētes gaudeat erit cum priuatio merozis t angustie in futuro fiet seculo: dū etiam iesus trās figuraretur in gloria: simul cum messoribus petro iacobo t ioanne moyses t helyas satozes paritez gaudent in videndo filij dei gloziam. Attende tamen si hoc quod dico alias t alias intelligi potest: propter aliam t aliam vite conuersationem in qua homines iustificati sunt vt liceat dicere aliū quidem legis cultorem: alium vero euangelij: t tamen exultant simul dum idem finis ab vno deo positum christū in vno spiritu sanctoreponitur. Ad labores autem prophetarum t moysi aduenerunt apostoli instruente iesu: metentes ac in horrea colligentes anime fructū intellectū in scripturis illozum reconditum: t semper qui debite capiūt discipli nam priozum labozes ad maiozem euidentiam trahunt: nō tantum laborantes sunt hi qui semina condiderunt.

¶ Ex ciuitate autē illa multi crediderunt in eum samaritanorum propter verbum mulieris testimonium perhibentis: quia dixit mihi omnia q̄cunque feci. Cum venissent ergo ad illum samaritani rogauerunt eum vt ibi maneret. Et mansit ibi duos dies. Et multo plures crediderunt propter sermonem eius. Et mulieri dicebant: quia iam non propter tuam loquelam credim⁹. Ipsi enim audiuimus t scimus: quia hic est vere saluator mundi.

ORIGE. Postq̄ dicta sunt discipulis que tractata sunt: resumit scriptura de his qui venerant de ciuitate ad iesum: t crediderant per testimoniuz mulieris. CHRY. Sicut aūt in messe cum facilitate fructus congregantur: t in mēto vno area manipulis repletur: ita t nunc fit: vnde dicitur: Et ciuitate autem illa multi crediderunt in eū samaritanozum propter verbū mulieris testimonium perhibētis quia dixit mihi oīa quecunq; feci. Considerabant enim q nequaq̄ mulier gratanter eū admirata esset: q eius delicta redarguerat: nisi magnus quis esset t excellens qui predicabatur ab illa. Sic ergo solo mulieris testimonio credentes t nullum signum videntes exierunt deprecantes christum vt apud eos maneret: t hoc est quod sequitur: Cum ergo venissent ad illum samaritani: rogauerūt eum vt ibi maneret. Judei vero miracula videntes non detinuerunt eū apud seipsos: sed omnia egerunt vt a regione eozum eum abycerent: nihil enim liuore t inuidia deterius: nihil inani gloria difficilius: que infinita corrumpere consueuit bona. Et quidem samaritani volebant eum semper secum detinere: ipse autem hoc non sustinuit: sed solum mansit ibi duobus diebꝰ: t post hec quod subditur: Et māsit ibi duos dies. ORIGE. Non incōgrue autem aliquis illud obyciet: quomodo rogatus saluator eum samaritanis manet: qui iussit ciuitatem samaritanozum non ingredi? Palam enim quoniam t discipuli eius cum eo ingressi sunt. Ad quod dicendum q in viam gentiuz pergere est imbui gentili dogmate t in illo ambulare. Ciuitatez vero samaritanoz intrare est accepta re falsam doctrinam recipiētium legales: prophetica: t euāgelicos: t apostolicos sermones. Cum aūt deseruerint priam doctrinam t venerint ad iesum licet cum eis manere. CHRYSO. Et iudei quidem etiam signis visis incozrecti mānerunt. bi autem t sine signis multā circa eus fidez demonstrauerunt: solum enīz verba audierunt: vnde sequitur: Et multo plures crediderunt propter sermonem eius. Cuius igitur gratia hec verba non dicunt euangeliste: vt discas quoniam multa magnozū transcurrerūt: a fine vero totum ostenderunt: fiasit enim toti ciuitati per ea que dicta sunt. Ubi aūt auditores non persuadentur: tunc euangeliste coguntur dicere ea que dicta sunt. Et quod est ex indeuotione auditoz: imputet quis defectui precantis: ipsi aūt discipuli christi iam facti magistram repulerunt. vnde sequitur: Et mulieri dicebant: quia iam non ꝓpter tuam loquelam credimus: ipsi enīz audiuimus t scimus qz hic est vere saluator mundi. Unde aūt qualiter confestim intellexerūt q orbem terrarum liberare venerat: t q ad cōmūē salutē veniens nō debebat in iudeis suā cōcludere ꝓuidentiaz: sz vniqs seminare sermonem. Dicentes etiam q est saluator mundi: ostenderunt q mundus perditus erat: i magnis malis existens: t quidem venerunt saluare prophete t angeli: sed hic est vere saluator: qui salutem tribuit non soluz temporaneam sed eternam. Unde etiam qualiter audiētes mulierez dubitanter dicentez: Nunquid hic ē christus: non dixerunt hi: Quoniā nos suspicamur: sed quoniā scimus: t nō sim, dicit sed quoniam hic est vere saluator mundi: nō q̄ si vnum ex multis christum confitentes: solū verba audierunt t hoc dixerunt quod dicere habebant si miracula multa t magna vidissent. ORIGE. Ceterum si meminimus predictozum: non difficile est conijcere quomodo cum reperierint verbum syncerum alias disciplinas relinquunt quasi dogmatum ciuitatem: de qua egredientes salutifere credunt: t puto studiose ꝓtulisse ioannem: cum nō dixit: Rogabant eum samaritani intrare tñ samariaz vel ingredi ciuitatem: sed etiam ibi manere. Manet nanq; iesus penes deprecantes: t presertim quotiens qui precantur exeunt ciuitatem t versus eū veniunt. AVGV. Manet apud eos vnus: hoc est dat illis duo precepta charitatis. ORIGE. Neqz enim capaces erāt tertie diei eius: nō enim erāt auditi miraculosū quid cernere: quale qui fuerant in chana galilee post triduum cum iesu cōuiuantes. Initiū aūt credendi multis fuit mulieris verbum. nō enī sic per seipm verbū conficitur illuminans capientem velut cum alterius dicto sibi testimonium perhibetur. AVGV. Sic ergo christū cognouerunt. primo per famam. postea per presentiaz: sicut agitur hodie cum eis qui foris sunt: t nondum sunt ꝓpiani: christus nūciatur per christianos amicos: tāq̄ illa mulier hoc est ecclesia nunciante ad christum veniunt: credunt ꝓ istam feminā: t multo plures t firmius in eo credunt: quoniam vere ipse est saluator mundi. ORIGE. Impossibile est nanq; eandem circa intellectum fieri passionē videnti: t ei qui per videntem instruitur: magisq̄z est per spem ambulare q̄ per fidem. vnde bi non solum testimonio hominis: sed ob ipsam quoq; veritatem credunt.

¶ Post duos autem dies exijt inde: t abijt i galileaz. Ipse enī iesus testimonium phibuit: quia propheta in sua patria honorem non habet. Cū ergo venisset in galileaz exceperunt eum galilei: cum omnia vidissent que fecerat hierosolymis i die festo. Et ipsi enim venerant ad diem festū.

ALCVI. Post biduum quod fecit in samaria: abyt in galileam vbi nutritus fuerat. vnde dicitur. Post duos aūt dies exyt inde t abyt in galileaz. AVGV. Monet autez nos vt euangelista dixerit consequenter. Ipse enim iesus testimonium perhibuit: quia propheta in sua patria honorem non habet. Magis enim videtur attestari potuisse q̄ propheta in patria sua honorem non habet si contineret pgere in galileam t in samaria remāsisset. Hoc ego sentio: in samaria biduum fecit t crediderunt in eum samaritani: tot dies fecit in galilea: t non crediderunt in eum galilei: t propter hoc dixit q̄ propheta in patria sua honoreꝫ non habet. CHRY. Uel aliter: Ideo hoc adiectuz est quia non in capharnaum abyt: sed in galileam t in chana: vt infra dicetur: ego enim patriam eum hic estimo dicere capharnaū

Universidad de Deusto
Biblioteca

quoniam aũt nõ pcitus est illic honore: audi eũ dicentẽ: Et tu capharnaum que vsq; ad celum exaltata es: vsq; ad infernum descendes. Dicit autem hic patriam pozrium in qua videt plcõuersat⁹. THEO. Ut aliter: Qz dominꝰ exiẽs ỗ samaria venit in galileã: ne aliquis dubitaret ꝛ quereret: qua ỗ causa nõ semp in galilea mãeret: dicit q; ppter hoc nõ manebat i galilea: qz nullũ ibidẽ recipiebat honorẽ. qỗ ipse testatus ẽ dicẽs: qz propheta in sua patria nõ habet honorẽ. ORIGE. Perscrutãda est ãt hui⁹ dicti sententia. Prima siquidẽ prophetaruꝫ i iudea erat: ꝛ est nõ ignotũ q; honorez a iudeis nequaq; sint consecuti: iuxta illud: Quẽ ãa ppbetarũ nõ persecuti sunt patres vestri? Miranda etiaꝫ occurrit hui⁹ decreti veracitas: cum peruenerit non tantũ ad sanctos prophetas vilipẽsos a proprijs: ꝛ ipsũ dominũ nostrũ: sed protensa sit etiaꝫ i quosdam prophetie sequaces contẽptos a suis ciuib⁹ ꝛ ad mortem deductos. CHRY. Quid igit? nonne videmus ꝛ apud suos multos in admiratione deductos? rito quidem: sed ab his que raro ont..igũt nõ oportet talia ꝓnũtiari. Sed ꝛ si in propria patria aliqui honorant: multomagis i aliena. Cõsuetudo .n. facile hoies contẽptibiles facere cõsueuit: quãdo igitur venit i galileã: susceperunt eum galilei. vnde sequitur. Cũ ergo venisset i galileã exceperũt eũ galilei. Uides quoniaꝫ qui mali dicebãt: bi maxime ad christum accedere inueniunt. Nam ꝓpter galileos dicitur. Interroga ꝛ vide quoniã propheta ex galilea non surrexit: ppter samaritanos aũt improperabãt ei: Samaritanus es ꝛ demonium habes. Sed ecce samaritani ꝛ galilei credũt in confusionem iudeorum. Inueniuntur autẽ ꝛ galilei samaritanis meliores. nam illi quidem a mulieris crediderunt verbis. bi vo videntes signa que fe.. ciebat. vnde segt: Cũ oia vidissent que fe.biero. i die festo.

ORIGE. Qz enim dñs eycit de templo vendẽtes oues ꝛ boues: tam grande reperit: vt bis moti galilei reciperent dñm: considerantes miranteſq; maiestatem eius: non eniꝫ minor potentia eius ostenditur in his q; vt ceci videant: audiant q; surdi. Estimo vero nec hec sola ipsum tũc..cisse: sꝫ ꝛ alia signa. BEDA: Sed vnde data est eis videndi occasio. ostendit subdens. Et ipsi eni venerant ad diem festum. Mystice aũt intimatur q; gentibus in fide a duobus preceptis charitatis cõsolidatis: christus circa fines mũdi reuertẽt ad patriã. i. ad iudeos. ORIGE. Expedit autem galileum. i. transmigrantem festare hierosolymis: vbi est templũ dei: ꝛ videre singula que peragit ibi iesus. Doc enim est principiũ vt galilei recipiant dei filiũ euntem ad ipsos: alioquin vel ñ recepissent illũ: vel etiã ipse nondũ ipsis ꝓparatis ad eius receptionẽ adeo ꝓpe venisset ad eos.

¶ Uenit ergo iterꝫ in chana galilee vbi fecit aquã vinum. Et erat quidam regulus cuius filius infirmabatur capharnaum. Hic cum audisset qa Jesus aduenit a iudea i galileam: abijt ad eum: ꝛ rogabat eum vt descenderet ꝛ sanaret filiũ eius. Incipiebat enim mori. Dixit ergo iesus ad euz: Nisi signa ꝛ prodigia videritis nõ creditis. Dicit ad cũ regulus: Domine descẽde priusꝫ moriatur filius meus: Dicit ei iesus: Uade filiꝰ tuꝰ viuit. Credidit homo sermoni quẽ dixit ei iesus. ꝛ ibat. Jam aũt eo descendente serui occurrerũt ei: ꝛ nunciauerũt dicentes qz filius eius viueret. Interrogabat ergo horam ab eis in qua melius habuerat. Et dixerunt ei: quia heri hora septima reliquit eum febris. Cognouit ergo pater quia illa hora erat in qua dixit ei iesus filius tuus viuit: ꝛ credidit ipse ꝛ domus eiꝰ tota. Hoc iterꝫ secundum signum fecit iesus cum venisset a iudea in galileam.

CHRY. Primo quidem dominus vt supra dictum est in chana galilee venerat vocatus ad nuptias. Nunc autem ad eos vadit vt magis eos attrahat spõte ad eos veniens ꝓpria patria dimissa: ꝛ vt fidem a priori miraculo in eis initia tum fortiorem faceret propter suam presentiã. AVGV. Ibi eni quando aquam in vinum conuertit crediderunt in eum discipuli eius. ꝛ vtiqz plena domus erat turbis cõiuantium ꝛ factũ el. tam magnum miraculum ꝛ non crediderãt nisi discipuli eius ꝛ ideo hẽc ciuitatẽ modo repetiuit. s. vt q; per priora non crediderãt mõ credãt. THEO. Rememorat aũt nobis cuãg; ista miraculũ perpetratũ in chana galilea ỗ aqua cõuersa i vinũ vt augeret christi preconiũ: qz galilei non solũ ꝓpter miracula hierosolymis facta: sed ꝛ ꝓpter ea que apud ipsos facta erant receperũt iesum: simulq; vt ostenderet q; regulus credidit propter miraculũ i chana ꝓpetratũ: quãuis eius non perfecte cognouerit dignitatẽ: vñ segtur: Et erat gdã regulus cuius filiꝰ infirmabat chapharnaũ. ORIGE. Putabit aũt aliquis regis herodis hunc eẽ regulũ: ꝛ aliqs asserit hunc esse de familia cesaris exercentẽ tẽporis aliquid in iudea: neqz enim dicit q; iudeus fuerit. CHRY. Regulus aũt dicit. aut quasi generis existẽs regalis: aut dignitatẽ aliquã principatus hñs: aut qz sic vocabatur. Igitur gdã hũc eundẽ esse existimãt centurionẽ: q; ẽ apud matthеũ. Ostenditur aũt alius esse ab eo. nam ille quidem christũ volentem ire ad suam domũ rogat remanere: hic autem ꝛ nihil tale ꝓmittentẽ ad domum trahit. Et ille quidem ad iesum de monte descendentẽ capharnaũ intrauit: hic autem ad iesum in chana venientẽ accessit. Et illius quidem puer a paralysi detinebaꝫ huius autẽ filius a febre. De hõ quidem regulo subdit. Dic cũ audisset qz ie. adue.a iu.in gali.abut ad eum ꝛ ro.cum vt descẽ.ꝛ sa.fi.eiꝰ: incipe.n.mori. AVGV. Qui rogabat nonne credebat? Quid a me expectas audir: dominum interroga quid de illo senserit. Sequitur.n. Dixit ergo iesus ad eum. Nisi signa ꝛ prodigia videritis nõ credetis. Arguit hominẽ in fide tepidum: aut frigidũ: aut oĩno nulliꝰ fidei: sed tentare cupientem de sanitate filij sui: qualis esset christus: quid esset: quantũ posset. Prodigium quidez appellatum ẽ quasi porrodiciũ qỗ porro dicat: porro significet ꝛ futurum aliquid ꝓtendat. AVGV. de con. euangeli. Adeo autem dominus supra omnia mutabilia vult mentez credentis attollere: vt nec ipsa miracula: que cũctis diuinit⁹ de mutabilitate corporis fiũt: a fidelib⁹ queri velit. GREGO. Sed memẽtote etiã qui perijt ꝛ aperte cognoscetis: qz in fide dubitauit. Poposcit nanqz vt descenderet ꝛ sanaret filiũ eius: vñ segtur: Dicit ad eum regulus: Dñe descẽde priusꝫ q; n.oriaꝫ filiꝰ meꝰ. Minꝰ itaq; in illo credidit. quẽ nõ putauit posse salutẽ dare nisi presens esset ꝛ corpore. CHRY. Audi etiam qualiter adhuc terrene christum trahit: quasi non posset eum post mortem suscitare: si autem non credẽs venit ꝛ rogauit nil mirabile. Consueuerunt enim patres ex multo amore non solum meritis eorum de quibus confidũt sed de quibus non confidunt nihil volentes pretermittere eorum que ad salutem pertinent, filiorum: si tamẽ valde crederet christi virtutem non neglexisset etiam in iudeã ire.

GREGO. Sed dñs qui rogatur vt vadat: qz nõ ỗsit vbi inuitatur: indicat. solo iussu salutem reddidit: qui voluntate oĩa creauit: vnde segtur. Dicit ei iesus: Uade filius tuus viuit. Dic superbia nostra retunditur qui in hominibus non naturã qua ad imaginem dei facti sumus: sed honores ꝛ diuitias veneramur. Redẽptor vero noster vt ostenderet quoniã q; alta sunt hominibus: sanctis despicienda sunt: ꝛ que despicienda sunt hominibus: despicienda non sunt sanctis:

Ad filium reguli ire noluit: ad seruum centurionis ire paratus fuit. CHRY. Uel aliter. Illic quidẽ fides cõfirmata erat: iccirco ꝛ promisit ire vt discamus viri deuotionem. hic autem adhuc imperfectus erat: ꝛ nõdum nouerat manifeste q; absens curare poterat. vnde ex hoc q; nõ accedit iesus: hoc addiscit. Sequit eni: Credidit homo ꝓmoni quez dixit ei iesus ꝛ ibat. Nõ tamẽ integre neqz sane. ORIGE. Ostenditur aũt eius dignitas ꝛ officiũ ex hoc q; seruientes illi occurrunt. vnde sequitur: Jam aũt eo descendente sui occurrerũt ei: ꝛ nun.ei di.qz fi.eiꝰ vi. CHRY. Lui quidẽ obuiauerũt: nõ vt nũciarent solũ sed quasi estimãtes de reliquo superfluam eẽ xpi pñtiam quẽ credebãt accedere. Qz aũt regulus non integre credidit: neqz sane: ondit ex hoc quod sequitur: Interrogabat ergo hozã ab eis i qua meliꝰ habuerat. Uolebat.n. scire vtrũ casu vel ex ꝓcepto xpi hoc factũ eẽt. Sequit: Et dixerunt ei qz heri hora septima reliquit eum febris. Uide qualiter miraculũ manifestũ ẽ. non eni simpliciter neqz vt cõtingit a periculo liberatus ẽ: sꝫ repente ꝛ simul vt appareat nõ eẽ ex nature cõsequẽtia quod fiebat: sed actione christi. vnde sequit: Cog. ergo pr qz illa hora erat i qua dixit ei iesus: Fi.tu.vi.ꝛ cre.ipse ꝛ do.eiꝰ to. AVGV. Si ergo ꝓpterea credidit: quia nunciatum est ei q; filius eiꝰ eẽt sanus: ꝛ comparauit horam nunciantium hore prenunciantis: quando rogabat nondum credebat. BEDA. Unde datur intelligi ꝛ in fide gradus esse. Alii ꝛ in alijs virtutibus quibus est initium incrementum atqz perfectio. Huius ergo fides initium habuit cũ filij: salutem petit: incrementũ dum credidit sermoni domini dicentis Filius tuus viuit. Deinde perfectionem obtinuit nuncian tibus seruis. AVGV. Ad solum sermonem crediderũt plures samaritani. Ad illud miraculum sola illa domꝰ credidit: vbi est factũ. vnde subdit euangelista: Hoc iterũ scoz signũ fecit iesus: cum venisset a iudea in galileã. CHRY. Non sine causa hoc adiecit: sed ostendens quoniam secundo signo facto: nondum ad altitudinem samaritanorũ nullum signum videntium iudei peruenerũt. ORIGE. Amphibologiam autem cõtinet pr..sens dictum. vno enim modo denotat q; iesus veniendo a iudea in galileam: duo fecit miracula: quorum secundum est factum erga filiũ reguli. alio modo sic. Duobus existentibus signis que iesus in galilea exercuit: scõm egit veniens a iudea in galileã. ꝛ hic sensus verus est. Mystice autez per hoc q; iesus bis in galileã accedit: binus saluatoris aduentus in mundum ostenditur: primus quidem misericordie: vt vino facto conuiuas exhilaret: secundus vero vt filium reguli ad mortez pene deductum suscitet. idest populum iudeorum qui post plenitudinem gentium accedet saluandus in fine. Magnus autem rex regum est qui constitutus est a deo in monte syon sancto eius: huius qui viderunt diem ꝛ gauisi sunt: reguli dicuntur. Arbitramur igitur regulum esse abraam: egrotum vero filium eius israeliticum genus debilitatum erga cultũ diuinum. ꝛ ideo incaluit ignitis spiculis inimici: vt proinde febrire censeatur. Apparet autem q; precedentibus sanctis post carnis exuerunt amictum populus fuit cure. vnde legitur in machabeis post mor..emie. Dic est hieremias ppbeta dei: qui plurimum orat pro populo. Abraam igitur obsecrat adiuuari a saluatore populum infirmum: ꝛ q; dem potestatis verbum de chana prodit: vbi dictum est: Filius tuus viuit. Sed verbi efficacia in capharnaum agitur. naz ibi filius reguli curatus est quasi in agro consolationis morans quod significat genus quoddam debilium: non tamẽ omnino fructibus priuatorum. Illud autem: Nisi signa et prodigia vi. non cre. dictũ illi refert ad multitudinẽ filiorũ suorũ: ꝛ ad ipsum quodãmodo: sicut enim ioannes expectabat datum sibi signum. s. super quez videris spũm descendentez: sic ꝛ premortui sancti aduentũ xpi i carnez ꝛ signis ꝛ pdigijs mãifestãdũ expectabãt. Debuit ãt hic regulus nõ solũ filiũ sꝫ etiã seruos ꝓ quos singificat maneries quedaz mino⁹ bene. ꝛ ifima credẽtiũ nec a ca..boza septima ỗserit filiũ febris: nã septẽarius numerus ẽ quietis. ALCVI. Uel qz ꝓ septiformẽ spũm est oĩs remissio pctorũ. Septenari⁹ eni i tria ꝛ quattuor diuisus significat sãctã trinitatẽ i quattuor ãi tpib⁹ i q̃ttuor mũdi ptib⁹: in q̃ttuor elemẽtis.

ORIGE. Pñt quoqz significari duo aduẽt⁹ christi vbi ad animã: prim⁹ quidẽ ex facto vino prebẽs aĩe gaudium spũ alis cõiuuj: secũd⁹ vo oẽs languoris ac mortis religas ampuãs. THEO. Regul⁹ aũt est oĩs hõ nõ solum qui regi vniuersorũ ꝓpinquus existit ſm aiam: sꝫ qz ..ipse sup oĩa ꝓncipatũ sumpsit: cui⁹ filiꝰ. i. nẽs febricitat voluptatib⁹ prauis ꝛ ỗsiderys: Accedit ãt ad iesuꝰ ꝛ depcaꝫ vt descẽdat .i. vt cõdescẽsu misericordie vtaꝫ ꝛ parcat peccatis ꝓsꝫ a voluptatũ ifirmitate mortificet. Sꝫ dñs dicit: Uade. i. pfectũ ỗtinuũ circa bonũ ostẽdas: ꝛ tũc filiꝰ tuꝰ viuet. Si autẽ ambulare cessaueris mortificabitur tibi intellectus circa boni operationem.

CA .V.

POst hec erat dies festꝰ iudeorum: ꝛ ascẽdit iesus hierosolymaz. Erat autez hierosolymis ꝓbatica piscina que cognominatur hebraice bethsaida quiqz porticus habẽs. In his iacebat multitudo magna languentium: cecorũ claudorum: aridorum: expectantium aque motum. Angelus autẽ domini descendebat scõm tẽpus in piscinaz: ꝛ mouebatur aqua. Et qui prior descendisset in piscinam post motionez aq̃ sanus fiebat a quacũqz detinebatur infirmitate. Erat autem quidaz homo ibi triginta ꝛ octo annos habens in infirmitate sua. Hunc cum vidisset Jesus iacentez: ꝛ cognouisset quia iam multum tẽpus haberet: dicit ei: Uis sanꝰ fieri? Respondit ei languidus: Domine hominez nõ habeo: vt cũ turbata fuerit aqua mittat me i piscinam. Dum venio eni ego: alius ante me descendit. Dicit ei Jesus: Surge: tolle grabatum tuũ ꝛ ambula. Et statim sanꝰ factus ẽ homo ille. ꝛ sustulit grabatum suum ꝛ ambulabat. Erat ãt sabbatum in die illo. Dicebant ergo iudei illi q; sanatus fuerat. Sabbatum est nõ licet tibi tollere grabatum tuum. Respõdit eis: Qui me sanũ fecit ille mihi dixit: tolle grabatum tuũ ꝛ ambula. Interrogauerunt ergo eum: Quis est ille homo qui dixit tibi: tolle grabatum tuuz ꝛ ambula? Is autez qui sanus fuerat effectus nesciebat quis esset. Jesus enim declinauit q; turba cõstituta in loco.

AVGV. ỗ cõ. cuãge. Post miraculũ in galilea factũ: ide Hierosolymã redit. Unde dicit: Post hec erat dies festus iudeorũ: ꝛ ascẽdit Jesus hierosolymam. CHRY. Mihi videt q; erat dies festꝰ pẽtecostes: ascẽdit aũt Jesus hierosolymã sep in festis diebꝰ: vt cũ eis dies festos faciens non videat legi cõtrari⁹: ꝛ ob hoc multitudinẽ simplicẽ per signa ꝛ doctrinã attrahat: maxie. n. i dieb⁹ festis bi q; iuxta po..i erãt cõcurrebãt. Sequit: Erat ãt hiero. p. pisci. que cognominabatur. bethsa. quinqz porticus habens.

Universidad de Deusto
Biblioteca

grece ouis:dicit. probatica ergo piscia peculiaris dicit:vbi sacerdotes cadauera hostiarū abluebant. CHRY. Dicebat quidē baptisma dari peccata purgans:cuius imago prescripta fuit in piscina ⁊ in alys pluribus:⁊ primum quidez dedit deus aquam expurgantē corpoꝝ sordes ⁊ inquinationes nō existentes:sed opinatas:puta eas que a funere ⁊ que a lepra ⁊ que ab alys talib⁹.deide ifirmitates diuersas per aquas facit solui.Unde sequitur. In his iacebat mul. mag. lang. ceco. clau. ⁊ ari. expectans aquē motū. Uolens enī deus ꝓpriis quibus adducere ad baptismi donū:non adhuc ingnamenta solū mūdat:sed etiam egritudines sanat:sicut n. ministri q prope regem sunt:his qui sunt a longe clariores sunt;ita ⁊ i figuris fit. Non aūt simpliciter sanabat aquarū natura:sp enī hoc ficret:sed in angeli descensiōe.vnde sequit. Angel⁹ aūt dñi descē.fm tempus in pisci. ⁊ mo.aqua. Sic enim ⁊ in baptizatis nō simpliciter aqua opatur:sed cum spūssancti susceptio gratiā.tunc oīa soluit peccata. Angelus.n.descēdēs turbabat aquaꝝ ⁊ sanatiuam imponebat virtutē:vt discant iudei qñ multom ꝑgis āgelorū domin⁹ omnes egritudines anime sanare pōt. sed hoc quidē infirmioꝝ impedimentū uoluit curari fiebat:Subditur enim:Et q ꝓior descē.i pisci. post mo.aq̄:san⁹ fiebat a q̄cūq; detinebat ifirmitate. Nūc autem vnusquisq; accedere pōt:non enim angelus est qui turbat aquam:sed angelorū dominus qui oīa operatur.sed ⁊ si ozibis terrarū vniuersus veniat:gratia nō consumitur sed similis manet. Sicut enim solares rady per vnāquāq; illuminant diem:⁊ nō consumūtur:nec a multa largitione minor fit solis lux:ita ⁊ multo amplius spūssancti actio in nullo minuitur a multitudine eorum qui potiuntur ea. Hoc autem fiebat.s.vt vnus tm̄ post motionem aque sanaretur:vt qui didicerant qm̄ in aqua egritudies corpis sanabantur:in hoc per multū tēpus exercitati facile crederēt q ⁊ egritudines anime aqua sanare pōt. AVGV. Plus est aūt q̄ christ⁹ vitia sanauit animaꝝ:q̄ q̄ sanauit languores corporū moriturorum.sed quia ipsa anima non eū nouerat a quo sananda erat:⁊ oculos habebat in carne vnde facta corpalia videret:⁊ nondū habebat in corde vnde oculū latēter cognosceret:fecit quod videri poterat vt sanaret:⁊ vnde videri nō poterat. Ingressus ē locū vbi iacebat multitudo languentiū:de quibus elegit vnū vt sanaret:de quo subdit:Erat aut̄ ē dam̄ hō ibi triginta ⁊ octo annos habens in infirmitate sua. CHRY. Non aūt cōfestim eū a principio sanauit:sꝫ primū eū familiarē sibi facit:per interrogatiōē future fidei faciens viam. Non aūt expetit fidē vt in cecis fecit dicens:Creditis quia possum hoc facere:quia hic nondum nouerat cū manifeste quis esset. Nam illi quidem ex alys eius virtutez cognoscētes:cōuenienter hec audierāt. Alyꝝ o nondum eū cognoscētes:sed ꝑ signa eum cognituri post miracula requirūtur de fide.vnde sequitur:Hunc cuz vidisset Jesus iacentē ⁊ cognouisset quia multuz iam tempus haberet:dicit ei:Uis sanus fieri:Non hoc querit vt discat:hoc enim supfluū esset:sed vt ostenderet istius patiētiam qui triginta ⁊ octo annos habens:per vnūquēq; annuz eripi ab egritudine expectans assidebat ⁊ non desistebat. Et vt cognoscamus propter quam cām dimittens alios ad hūc venit:⁊ nō dicit:Uis te curabo:nondū enim aligd magnum imaginabatur ille ō christo.nō aūt turbatus ē ad interrogationē:neq; dixit iniuriari mihi venisti:quādo iterrogas si volo sanus fieri:sed mansuete rñdiet Sequit enim. Respondit ei lang.Domine hominem non habeo:vt cumtur.fu.aqua mit.me in pisci.ouz vēio enim ego:alius añ me descē. Non nouerat quis esset:qui interrogabat:neq; q̄ curaturus esset eum:Opinabatur aūt fortasse vtilē sibi fore christum ad mittendū eum in aquam.sed christus ostendit q̄ verbo omnia pōt facere.vnde sequitur: Dicit ei Jesus:surge tolle grabatū tuum ⁊ ambula. AVGV. Tria dixit sed surge non opis imperiū fuit sed operatio sanitatis. Sano aūt duo imperauit:Tolle grabatū tuū ⁊ ambula.

CHRY. Intuere diuine sapiētie supabundantiā:non solum sanat sed ⁊ lectū portare iubet vt ⁊ credibile faceret miraculū ⁊ nullus existimet phantasiam esse quod factū ē. Nō enim nisi certissime et vehementer cōpacta essent membra letum ferre possent. Audiens aūt languidus quoniā cuz potestate et velut habens dixit:Surge tolle grabatū tuum: non desiit dicēs:Angelus descendit et turbat aquā ⁊ solum vnum curat. Tu autem hō existens ex solo ꝑcepto speras te magis angelis posse.sed audiuit et non discredidit ei qui iussit et sanus factus est:vnde sequitur. Et statim sanus factus est homo:⁊ sustu.graba.su. et ambulauit. BEDA. Multum quippe inter saluationem domini et que a mediis infertur distare probatur.hec videlicet voce iubentis et mox implet. Illa vero per multa tempis interualla aliquotiens perficitur. CHRY. Igitur mirabile quidem ē hoc que aūt sequētur multo maioza erūt. Nā in initio quidē nullo molestante suaderi non ita mirabile est sicut quod post insanientibus iudeis et accusantibus christo obediuit:vt oñdit euangelista consequēter dicens. Erat aūt sabbatū in illo die:dicen.ergo iudei illi qui sanus fuerat factus sabbatū est nō li.ti.tol.graba.tuū. AVGV. Non calūniabat dño: q; sanū fecerat sabbato:q; eis respondere posset:q; si cuinsq̄ ..mentū in puteum cecidisset vtiq; die sabbati erueret illud et saluaret.sed qui portabat grabatū suū quasi dicat:si sanitas nō erat differenda nūquid ⁊ opus fuerat impandū: sed ille auctorē sanitatis fuc obyciebat calūniatoribus:vñ sequitur:Respondit eis qui me sanum fecit ille mihi dixit: Tolle grabatū tuū et ambula.q.d.quare non acciperem iussionem a quo acceperam sanitatem? CHRY. Numiruz si malignari vellet poterat dicere:Si crimen est accusate eum qui iussit et deponam lectulum.sed ⁊ curationem vtiq; occultasset. Etenim sciebat non ita eos esse mozsos ex sabbati solutione:sicut ex infirmitatis sanatione:sed neq; hoc occultauit:neq; veniam petyt:sed clara voce beneficium confessus est. illi vero malign. interroganerunt. vnde subditur:Interrogauerunt ergo eum quis est ille homo qui dixit tibi:Tolle grabatum tuum et ambula? Non dicunt:q; est qui fecit te sanum:sed in medium inducunt id quod transgressio estimabatur. Sequitur:Is autem qui sanus fuerat effectus nesciebat quis esset. Jesus autem declinauit a tur. consti. in loco. Et primum quidem vt eo absente testimonium insuspicabile fieret. Qui enim adeptus fuerat sanitatem idoneus erat beneficij testis. Demum vt nō plus faceret furorem illorum accendi:Solus enim visus eius cui inuidetur:non parnam inuidentibus immittit scintillam:propterea discedēs:permisit ab ipsis suum factū examinari. Quidam estimant hunc paralyticum esse eum qui in matheo positus est:sed non est. Ille enim multos habebat sui curam habentes ⁊ cum ferentes:hic autem nullū. Sed ⁊ locus vtrorunq; diuersus est. AVGV. Siquidem mediocri corde ⁊ humano ingenio consideremus hoc miraculum facientem quod ad potestatem pertinet:non magnum aliquid fecit:⁊ quod ad benignitatem paruz fecit. Tot iacebant et vnus curatus ē cum posset vno verbo oēs erigere:Quid ergo intelligendum est:nisi quia pēa illa et bonitas magis agebat quid anime in factis eius pro salute sempiterna intelligerent:q̄ quid pro temporali salute corporis mererentur. In illis enim factis quicquid tēporaliter sanatum ē in membris mortalibus in fine defecit:anima q̄ credidit ad vitam eternā trāsitū fecit. Piscina illa et aqua illa populuz mihi videtur significasse iudeorum. significat enim populus nomine aquarum:aperte nobis indicat apocalypsis ioannis. BEDA. Bene autem piscina probatica fuisse describitur. Ille enī populus ouis nole significat:

fm illud psalmi: Nos populus tuus ⁊ oues gregis tui.

AVGV. Aqua ergo illa.i.popul⁹ ille quiq; libri moysi tanq̄ quiq; proticibus claudebatur:sꝫ illi libri prodebant: languidos non sanabant. Lex enī peccatores conuincebat: nō absoluebat. BEDA. Deniq; multa genera languētiū in eadem iacuerunt:ceci.s.qui scientie lumīe carent:claudi qui ad ea que iubentur implenda:vires non habent. Aridi q̄ superne dilectionis pīguedine carent. AVGV. Uenit aūt christus ad populuz iudeozum ⁊ faciēdo magna:docēdo vtilia:turbauit peccatores.i.aqua presentia sua:⁊ excitauit ad passionez suam:sed latens turbauit. Si enī cognouissent:nunq̄ dñm glorie crucifixissent. Subito enī videbat aqua turbata:⁊ a quo turbaba nō videbatur. Descendere ergo in aquam turbatam:hoc est burliter credere in domini passionem. Ibi sanabatur vnus:significans ecclesie vnitatem:posita quisquis venerit nō sanabatur:q; quisquis preter vnitatem fuerit:sanari nō poterit. veb illis q oderūt vnitatem:⁊ partes sibi faciunt in hominibus. Habebat aūt. xxxviij. annos i infirmitate:qui sanatus est.hic.n.numer⁹ ad languozem ptinet magis q̄ ad sanitatē. Quadragenari⁹ enim nūerus sacratus:nobis in quadam perfectione commendatur:quia lex in decem preceptis data est:⁊ pdicāda erat per totum mūdum:qui quattuoz partibus cōmendat. Denarius aūt per quattuoz multiplicat⁹ ad q̄dragenariū peruenit. vel quia per euangelium quod quattuoz libros habet impletur lex. Si ergo quadragenari⁹ numerus habet perfectionem legis:⁊ lex non impletur nisi in gemino precepto charitatis:quid miraris quia lāguebat q.xl.min⁹ duos habebat:necessarius erat illi homo ad sanitatē. Sed homo ille qui ⁊ deus est:⁊ quia illum iacentē duobus min⁹ inuenit:quia duo quedaz iubēdo quod min⁹ erat implenit. In duobus enīz domini iussis duo precepta significata sūt charitatis. Dei dilectio prior ordine precipiendi. proximi autem dilectio:prior est ordine faciendi. Dicit ergo:Tolle grabatuz tuum:quasi diceret:Luz esses lāguidus portabat te proximus tuus:sanus factus es porta proximum tuum. Dicit etiam:Ambula. Sed quo iter agis nisi ad dominum deum tuum? BEDA. Quid.n.ē dicere:Surge ⁊ ambula: nisi a torpore ⁊ ignauia in quibus prius iacebas erigere:⁊ i bonis operibus proficere studē. Tolle grabatum tuum.id est proximum tuum a quo protaris ⁊ ipse patienter tolera.

AVGV. Porta ergo eum cum quo ambulas:vt ad cuz peruenias cum quo manere desideras. Ille autem nondum Jesum nouerat:quia ⁊ nos credimus in eum:quez non videmus:⁊ vt non videatur declinat a turba Quadā solimdine intentionis videtur deus:turba strepitum habet. visio ista secretum desiderat.

¶ Postea inuenit eum Jesus in templo ⁊ dixit illi:Ecce sanus factus es:iam noli amplius peccare:ne deterius tibi aliquid contingat. Abiit ille homo ⁊ nunciauit iudeis: quia iesus esset qui fecit eum sanum. Propterea persequebantur iudei iesuz:quia hec faciebat in sabbato. Jesus autem respondit eis:Pater meus vsq; modo operatur ⁊ ego operoz. Propterea ergo magis querebant eum iudei interficere:quia non solum soluebat sabbatum:sed ⁊ patrem suum dicebat deum:equalem se faciens deo.

CHRY. Curatus homo non secessit ad nundinas neq; voluptati aut vanegloie dedit seipsum:sed in templo conuersabatur:quod maxime religionis est signum.vnde dicitur:Postea inuenit eum Jesus in templo. AVGV. Do minus quidem Jesus ⁊ in turba eum videbat ⁊ in templo. Ille autem languidus Jesum in turba non agnoscit:in templo agnoscit in loco sacrato. ALCVI. Quia si gratiam cōditoris cognoscere volumus:⁊ ad eius visionē venire: fugienda est turba cogitationum ⁊ affectuum prauoꝝ. declinanda sunt prauoꝝ conuenticula. fugiendū est ad templuz vt nosipsos templū dei studeamus facere quos deus inuisere ⁊ in quibus manere dignetur. Sequitur:Et dixit illi:Ecce sanus factus es iam noli amplius peccare:ne deterius tibi aliquid contingat. CHRY. Ubi prius discimus q; ex peccatis ei nata est hec egritudo.quia enim sepius animam in nobis egrotantem insensibiliter habemus:corpus autez si paruam susceperit lesionem:hoc facit studium vt ab infirmitate liberemur. Propterea deus punit corpus ꝑ his que anima deliquit.secūdo vero q; verus est gebene sermo.tertio q; longum est ⁊ infinitum supplicium. Dicunt enim quidam:Nunquid quia in breui temporis momento adultera tus sum:in eternaliter crucior:vide q; hic tāto tempore pro peccatis cruciabatur:nō.n.tēporis mēsura peccata iudicantur:sed ipsa delictoꝝ natura. Cū b.. aūt ⁊ illud discimus:q; si grauem sustineamus penā pro prioribus pctis. deinde in eadem iciderimus grauioza patiemur:⁊ hoc decēter.qui.n. neq; supplicio factus ē melioz vt insensibilis de reliquo ⁊ contēptoz:ad maius ducet tormentū. si aūt hic nō omnes pro peccatis torquētur:nō confidamus. Nihil enīz nos hic pati pro peccatis signuz est maiozis illic futuri supplicy:nō autem omnes egritudines sunt ex peccatis sed plures. Quedam enim ⁊ a pigritia fiunt:quedam ꝑpter probationem:sicut in iob. Sꝫ ꝑpter gd paralytico huic xps de peccatis mē.nem facit:Quidam huic paralytico detrahentes dicunt eum christi fuisse accusatorez:⁊ propter hoc hec audisse.gd igitur dicent de paralytico qui est apud matthēum:etenim ⁊ illi dictū est:Dimittuntur tibi peccata tua:neq; etiā christus hunc incusat de preteritis:sed ad futurum eum munit solum. Alios igitur curans:peccatozum non meminit: quia hic paralyticis ex peccatis egritudines sūt facte:alys aūt ex infirmitate naturali:vt per hos reliquos omnes admonet. Cum his autem ⁊ illud est dicere:quoniam multaz vidit inesse anime huius patientiam:⁊ vt valentem suscipere admonitionem eum admonet. Tribuit autem signum ei proprie deitatis.dicendo enim:Non amplius pecces:oīa dit se scire omnia que ab eo facta erant delicta. AVGV. Tunc autem ille postea q̄ vidit Jesum:⁊ cognouit eum auctorem salutis sue:non fuit piger in euāgeliçando quem viderat.vnde sequitur:Abiit ille homo ⁊ nunciauit eis:quia Jesus erat qui fecit eum sanum. CHRY. Non ita insensibilis erat:vt post tantum beneficium ⁊ admonitionez maligna mente hoc dicat. Si enim deū habere vellet:sanitatez tacens transgressionem dixisset:sed hoc non fecit:non enīz dixit:quoniam Jesus est qui dixit:Tolle grabatum tuum. quod videbatur iudeis crimen esse:sed dixit:Quoniam Jesus est qui me sanum fecit. AVGVSTINVS. Sic igitur ille annunciabat:⁊ illi insaniebant.vnde sequitur. Propterea persequebantur iudei iesuz:quia hoc faciebat in sabbato. Manifestum enim opus corpzale factum erat ante oculos iudeozum:non sanitas corporis:sed deportatio grabati:que non videbatur ita necessaria quemadmodum sanitas. Aperte ergo dicat dominus sacramentum sabbati ⁊ signum observandi vnius diei ad tempus datum esse iudeis. Impletionem vero ipsam sacramenti:in illo venisse cuz sequitur:Jesus autem respondit eis:Pater meus vsq; modo operatur:⁊ ego operoz.quasi dicat. Nolite putare quia sabbato ita regeuit pater meus:vt ex illo non operetur.sed sicut ipse nunc operatur sine laboze:operoz ⁊ ego:sed id dictum est deum requieuisse:quia iam creaturam nullam condebat:postq̄ perfecta sūt omnia.quietē vero propterea appellauit scriptura:vt nos admoneret post bona opera

Universidad de Deusto
Biblioteca

quieturos. Et sicut deus postq̃ fecit hominem ad imaginẽ ⁊ similitudinem suam ⁊ perfecit omnia opera sua bona valde: requicuit septimo die: sic ⁊ tibi requiem non speres: nisi cum redieris ad similitudinem in qua factus es: quã peccato perdidisti: ⁊ nisi cũ bona fueris operatus. AVGV. quarto super genesim ad litteram: Dici ergo probabiliter potest ad seruandum sabbatum iudeis fuisse preceptum in vmbra futuri: que spiritualem requiem significaret: quam deus exemplo quietis sue: fidelibus bona opera faciẽtibus archana significatione pollicebatur. AVGV. super ioannem: Erat enim sabbatum huius seculi cum transierint sex estates: quasi sex dies seculi: tunc enim ventura est requies que promittit sanctis. AVGV. quarto super genesim ad litteram. Cuius etiam quietis ipse dominus iesus mysterium sua sepultura confirmauit. Ipso quippe die sabbati requieuit in sepulchro: postq̃ sexto die consummauit opera sua quando ait: Consummatum est. Quid ergo mirum si de us istum diem quo erat christus in sepultura quieturus: volens etiam hoc modo pronunciare ab operibus suis in vno die requieuit: deinceps opaturus ordinem seculoꝝ: potest etiam intelligi: deũ requieuisse a cõdendis generibus creature: qz vltra iam non condidit aliqua genera noua. Deinceps autem vsq̃ nunc ⁊ vltra operatur eorundem generũ administrationem que tunc instituta sunt: non vt ipso saltẽ die septimo potentia eius a celi ⁊ terre omniumq̃ rerum quas condiderat gubernatione cessaret: alioquin continuo dilaberentur. Creatoris nãq̃ potentia causa est subsistendi oi creature: que ab eis que creata sunt regendis si aliquando cessaret: simul ⁊ eorum cessaret species: omnisq̃ natura concideret: neq̃ enim sicut structuram ediũ cuꝝ fabricauerit gs absedit: atq̃ illo cessante stat opus eius: ita mundus vix ictu oculi stare põt: si ei deus regimen suũ subtraxerit: proinde quidem dominus ait: Pater meus vsq̃ modo operatur continuationem quandam opis eius: que vniuersam creaturam continet atq̃ administret: ostendit. Aliter enim posset intelligi si dicerꝝ: Et nũc operatur: vbi nõ esset necesse vt operis continuationem acciperemus. Aliter autem cogit intelligi cum ait: Usq̃ nũc ex illo scilicet quo cuncta cuꝝ cõderet operatus est. AVGVSTINVS super ioannẽ. Ergo tanquaꝝ diceret iudeis: quid expectatis vt non operer sabbato: Sabbati dies vobis ad significationem meaꝝ preceptus est. opera dei attenditis: p me facta sunt omnia. operatus est pater lucem: sed dixit vt fieret: si dixit verbo opatus est: ⁊ verbum eius ego sum. Pater meus ⁊ nũc operatus est cum fecit mundum: ⁊ vsq̃ nunc operatur: cũ regit mũdũ. ergo ⁊ per me fecit: cuꝝ fecit: ⁊ per me regit: cũ regit.

CHRY. Et quidem ꝓpe ꝓpter discipulos excusare oportebat: dauid conseruum eoꝝ in mediũ ferebat. Quãdo vero de seipso erat accusatio: ad patrem refugit. Cõsiderandũ etiã q̃ neq̃ vt homo solum excusat: sed neq̃ vt deus soluꝝ: sed quãdoq̃ hoc quãdoq̃ illo modo: Uolebat enim vtrũq̃ credi ⁊ cõdescensionis dispẽsationem ⁊ deitatis dignitatẽ. vnde hic equalitatẽ sui ad patrẽ ostẽdit: ⁊ in dicẽdo eum patrẽ singulariter. Dicit enim pater meus: ⁊ in agendo eadem illi. Dicit enim: ⁊ ego operor. vnde sequitur: Propterea ergo magis querebãt eum iudei interficere: quia nõ solum soluebat sabbatum: sed ⁊ patrẽ suum dicebat deum. AVGV. Nõ quõcũq̃: sed quid: equalẽ se facit deo. naꝝ oẽs dicimus deo: Pater noster q es i celis. Legimus ⁊ iudeos dixisse: Tu es pater noster. ergo nõ hinc irascebantur: quia patrem suum dicebat deum sed q̃ longe alio modo q̃ homines.

AVGV. de cõ. euã. Dicẽdo. n. pater meus vsq̃ mõ operatur: ⁊ ego operor. q̃ ei esset equalis voluit intelligi: consequẽs esse oñdẽs: vt qñ pater operat̃: ⁊ filius opetur: quia pater sine filio nõ operatur. CHRY. Si vo non naturalis est filius nec eiusdẽ substantie: hec excusatio maioꝝ accusatione esset. Nõ enim prefect⁹ regalẽ legẽ trãsgrediẽs poterit effugere: si accusatus se excusset dicens: Quoniaꝝ ⁊ rex soluit legem. Sed quia par est dignitas filij ad ꝑem: propterea perfecta excusatio ẽ. sicut igitur pater operãs sabbato absolutus est a crimine: ita et filius. AVGV. Ecce itelligũt iudei quod non intelligunt arriani. Arriani q̃ppe equalẽ dicũt filium patri: ⁊ ide hereſis pulsat ecclesiã. CHRY. Qui vero nolunt cum bona mente hoc suscipere: dicunt q̃ christus non fecit se equalem deo. sed in hoc suspicabãt: sed ad hoc pertinent que supradicta sũt superueniam⁹. Mani festum enim est q̃ iudei persequebant̃ christũ: ⁊ q̃ soluebat sabbatum: ⁊ q̃ dicebat patrem suum deũ. vnde ⁊ qõ consequenter adiungit: Equalem se faciens deo. adderet permissis in veritate. HYLA. vy. de trini. Expositio enim ẽ euangeliste causam demonstrãtis cur dñm iudei interficere vellent. CHRY. Et iterũ: si ipse hoc ipsum volebat astruere: sed iudei hoc inaniter suspicabant̃: non dimisisset dominus eorum mentem in erroꝛe: sed correxisset. neq̃ enim euangelista hoc tacuisset sicut supra õ eo quod dictum est: Soluite templuꝝ hoc. AVGV. Nõ tñ iudei itellexerũt christum: esse filium dei: sed itellexerunt i verbis christi: q̃ talis commendaret̃ filius dei. q̃ equalis esset deo: qz ergo negabãt: talẽ tamẽ ꝑdicari agnoscebãt. Ideo dicit: Equalẽ se faciẽs deo: nõ aũt ipse se faciebat equalẽ: ꝛ ille illũ genuerat equalem.

℣ Respondit itaq̃ iesus ⁊ dixit eis: Amẽ amen dico vobis: non potest filius a se facere quicq̃: nisi quod viderit patrez faciẽtẽ. Quecunq̃ enim ille fecerit: hec ⁊ filius similiter facit. Pater enim diligit filium: ⁊ omnia demonstrat ei que ipse facit: ⁊ maiora his demonstrabit ei opera vt vos miremini.

HILA. vy. de trinitate: Ad violati sabbati obiectuꝝ sibi reatum dixerat: Pater me⁹ vsq̃ modo operat̃ ⁊ ego operor: vt vsurpasse hoc ex auctoris intelligeret̃ exemplis. Significans tamen hoc quod ipse ageret patris opus esse intelligẽdum: qa ipse in se oparetur opante: ⁊ rursum aduersuꝝ eã inuidiam q̃ se deo equasset paterni nominis vsurpatione: volens ⁊ natiuitatem confirmare ⁊ nature virtutem profiteri: respondit. vnde dicitur. Respõdit itaq̃ iesus ⁊ dixit eis: Amen amẽ dico vobis: nõ potest filius a se facere gcq̃: nisi quod viderit patrem facientem. AVGV. Quidã q̃ christianos se haberi volunt: arriani heretici dicẽtes ipsum filium dei qui suscepit carnem: minoꝝ esse q̃ pater est. capiunt ex his verbis causam calumnie ⁊ respondent nobis: Uidetis quia dominus iesus cum aduerteret iudeos ex hoc moueri: quia patri deo equalem se faceret: talia verba subiunxit: vt se equalem non esse monstraret. qui enim nõ potest inquiunt a se facere quicq̃: nisi qõ viderit patrem facientem: vtiq̃ minor est: non equalis. Sed si deus erat verbum: ⁊ est deus maior ⁊ deus minor: duos deos colim⁹: non vnum deum. HYLARIVS. septimo de trinitate. Ne igitur exequatio illa per nomen naturam natiuitatis que filij est auferet eidem: ait filiũ ab se nihil facere posse.

AVGV. Tanquam diceret: Quid scandalizati estis: qz patrem meum dixi deum: et quia equalem me feci deo: ita sum equalis: vt ille me genuerit: nõ vt ille a me: sed ego ab illo sim filio. Hoc ẽ eẽ qõ posse. Quia ergo substãtia filij de ꝑre est: ideo potentia filij de ꝑre ẽ. qz ergo filius non ẽa se: ideo nõ põt a se. sic ergo nõ põt fili⁹ a se facere gcq̃: nisi qõ viderit patrem facientem: quia videre filij: hoc est natum esse de patre: Non alia visio eius: ⁊ alia substantia eius.

tum quod est de patre est. HYLA. vy. de trini. Ut autẽ maneret salutaris in patre ⁊ filio confessionis nostre ordo naturam natiuitatis ostendit: que potestatẽ efficiẽdi: non incremẽta indultaꝝ ad vnũqõq̃ opus viriũ sumeret: ſz de cognitõe presumeret. ꝓsumeret aũt nõ de aliquo operis coꝛ poralis exemplo: vt qõ pri⁹ pater faceret: id postea filius faceret. eẽt. sed cũ ex patre fili⁹ eẽt nat⁹ p virtutis ac nature in se paterne ꝓsciam: nihil nisi quod patrem facientẽ vidisset: filiũ facere posse testatus est. nor n. corꝛoraliũ modis de⁹ videt: sed visu ri ois in virtute nature ẽ. AVGV. vy. de trini. Doc aũt si ꝓpterea dictũ acceperi⁹ qz in forma accepta ex creatura minoꝛ ẽ filij⁹: cõsequẽs erit vt prior pater sup aquas ambulauerit: ⁊ cetera que filius in carne apparens iter hoies fecit: vt possit filij⁹ ea facere. gs aũt vl de/ rus ista sentiat: AVGV. super ioan. Ambulatio tñ illa carnis supra mare a ꝑre fiebat p filiũ. Quãdo. n. caro ambulabat ⁊ diuinitas filij gubernabat: ꝑ absens nõ erat: cũ fili⁹ dicat. Pater in me manens ipe facit opera. Cũ ergo dixiſz: Non põt fili⁹ a se facere quicq̃. Ne forte carnalis subripet intellect⁹: vt faceret sibi bõ quasi duos fabꝛos: vnũ magꝛz: alterũ discipulũ: vt quomõ ille fecit archam: iste facit alteram: secutus ait: Quecũq̃ enim ille fecerit: hec ⁊ filij⁹ similiter facit. Non ait: Quecũq̃ pater facit: ⁊ filius talia similia facit: sed hec eadẽ. Mũdũ ꝑ: mũdũ filij⁹: mũdũ spũsanctus. Si vn⁹ de⁹ pater: ⁊ filij⁹ ⁊ spũsanct⁹: vnus mũdus factus a patre per filiũ in spũsancto. Dec ergo eadẽ facit. Addit aũt: Similiter: ne alius erroꝛ in aõ nasceret. Uidet enim coꝛpus hoc idẽ facere qõ animus: sed non similiter. animus enim imperat coꝛpori: coꝛpus visibile est: animꝰ inuisibilis: vt faceret aliquid seruus: iubente domino fecit: idẽ ab vtroq̃ factũ est: sed nũqd similiter: Nõ ergo sic pater ⁊ filij⁹: sed hec eadẽ facit ⁊ similiter facit: vt intelligam⁹ simili potentia fac̃ filiũ eadẽ ipsa q̃ facit pater. Equalis igit̃ ẽ patri filius.

HYLA. vy. de tri. Uel alr. Oia ⁊ eadẽ ad oñendaꝝ nature virtutem locutus est. Est igitur natura eadem: cũ eadem omnia posse nature sit. Uoi vero similiter p filiuꝝ oia eadem fiũt: similitudo operũ solitudineꝝ opantis exclusit. Dec igitur est vere fidei nostre intelligentia: quia sub vna hac significatione testantur: ⁊ similiter facta natiuitatem ⁊ eadem facta naturam. CHRY. Uel aliter. Totum qõ dicitur: A semetipso non potest filius facere quicq̃: intelligendum est quia nihil contrarium patri: nihil alienũ ab eo facere potest. Ideo autem non dicit: Quoniam nihil cõtrariam facit: sed quoniam nõ potest facere: vt hinc ostendat indissimilitudinem ⁊ certitudinem parilitatis. Non enim imbecillitatem filij: sed multam eius virtutem ostẽdit hoc verbum: sicut enim cum dicimus: Impossibile est deuꝝ peccare: non imbecillitatem eius accusamus: sed ineffabilem quandam virtutem eius testamur: ita cuꝝ dicit filius: Nõ possum a meipso facere quicq̃. hoc dicit: quoniam impossibile est eum facere aliquid contrarium patri. AVGV. contra sermo. arrianoꝝ. Doc autem non deficientis est: sed in eo q̃ de patre natus est permanentis: tãqz laudabile est omnipotentem non pos n itari: q̃ laudabile est: q̃ omnipotens non potest mori. Potest enim filij⁹ facere q̃ non vidisset patrem facientem. si posset facere q̃ per illum non facit pater: hoc est. Si posset peccare: neqz nature immutabiliter bone: que a patre est genita: conueniret. Doc autem quia non potest: non deficienter non potest: sed potenter. CHRY. Dis autem que dicta sunt attestatur qõ sequitur: Quecunqz enim ille fecerit: hec similiter ⁊ filius facit. Si enim per seipsum pater oia facit: ⁊ filius per seipsuꝝ facit: vt hoc qõ dicit: similiter: maneat: vides qualr intelligentia est excelsa: humilitatis autem vba. si enim humili⁹ producit verba quedã nõ mireris. qz enim persequebant̃ cuꝝ excelsa audientes: ⁊ contrarium deo esse estimabant. parũ per vba remisit. AVGV. Cum ergo dixisset ⁊ se eadẽ facere: ⁊ similiter que facit pater: subdit. Pater enim diligit filium et oia demõstrat ei quecũq̃ ipse facit. Ad hoc quod supra dixit: Nisi quod viderit: patrẽ facere: videt ꝓtinere et q̃ omnia demonstrat ei que ipe facit. Sed rursus mortalis cogitatio perturbatur. Dicet enim aliquis: Secꝛsum facit pater vt possit filius videre quod facit: velut si faber doceat filium artem suã ⁊ demonstret ei quicquid facit. vt possit et ipse facere quod viderit patrem facientẽ. Cum ergo pater facit filius non facit: vt possit videre filij⁹ quod ꝑ facit. Pozzo si fixum atqz inconcussum tenemus: quia p filiũ oia pater facit: anteq̃ faciat demonstrat filio. Ubi etiã demonstrat filio ꝑ qõ facit nisi in ipso filio p quẽ facit: si enim pater exempla faciat et filius attẽdat manus patris quẽadmodũ faciat: vbi est illa inseparabilitas trinitatis: Non ergo faciendo demonstrat pater filio: sed demonstrando facit per filium. Uidet enim patrem filius demonstrantẽ anteq̃ aliqd fiat ⁊ ex demonstratione patris et visione filij fit quod fit a patre per filium. Sed dices: demendo filio meo qõ volo facere: et facit ipse atqz ego per ipsum. Sed verba dicturus es filio tuo: sed ipse filius est verbũ patris. Nunquid ergo per verbũ loquere⁊ ad verbũ an quia filius magnũ ẽ verbũ minoꝛa verba transitura erunt inter patrẽ ⁊ filium: ⁊ sonus aliquis ⁊ quasi creatura quedã tpalis exitura erat ex oꝛe patris: et percussura aurem filij: Removе oia coꝛpalia: simpliciterq̃ vide si sim⁹ lex es: si nõ potes cõprehendere quid sit deus: vel hoc cõprehende quid nõ deus sit: multũ proficies si nõ aliud q̃ ẽ senseris de deo. In mẽte tua vide quod volo dicere: in qua video memoriam et cogitationem. demõstrat memoria tua cogitationi tue carthaginẽ: et quod in illa erat anteq̃ intenderes conuerse ad se cogitationi oñdit. Ecce facta est a memoria demonstratio: facta ẽ in cogitatione visio: ⁊ nulla verba in medio cucurrerũt. Nullũ ex coꝛpore signũ datũ est: sed tñ oia que in memoria tenes fozinsecus accepisti. Pater que demonstrat filio non accepit extrinsecus. intus totũ agitur: quia nihil creaturarũ esset extrinsecus nisi pater hoc fecisset per filium: et eam pater demonstrando fecit: quia per filium videntẽ fecit. Sic ergo demonstrans pater filij visionẽ gignit: quemadmodũ pater filium gignit. Demonstratio quippe generat visionẽ: non ,isio demõstrationẽ. qõ si purius ⁊ perfectius intueri valeremus: fortassis inueniremus nec aliud esse patrẽ aliud eius demonstratiõeꝝ: nec aliud filiũ aliud eius visionem. HYLA. vy. de trini. Non igitur per ignoꝛationem credendus est vnigenitus deus doctrina demonstrationis eguisse. Demonstratio enim operum nihil aliud hic nobis ꝓterquam natiuitatis fidez ingerit: vt subsistentem filiuꝝ ex subsistente deo patre credamus. AVGVSTI. Uidere enim patrem hoc est illi esse filium. Sic ergo demonstrat pater omnia que facit filio: vt a patre videat omnia filius. Uidendo enim natus est: et ab eo est illi videre: a quo est illi esse: et natum esse et permanere.

HYLARIVS. vy. de trinita. Neqz autez incircunspectum se celestis sermo egit ne forte diuerse nature significatio sub occasione dicti ambigui subriperet. Demonstrata. n. potius opera patris esse ait domino q̃ ad operationẽ eoꝝ naturam virtutis adiectam vt demonstratio ipsa natiuitatis esse doceretur: cui per dilectionem patris operum paternorum que per eum effici vellet esset cognata cognitio.

AVGVSTINVS. Sed ecce quem diximus patri coeternum videntem patrem et videndo existentem rursus nobis tempoꝛa nominat. Nam sequitur: Et maiora his demonstrabit ei opera: Si autem demonstrabit. hoc est demonstraturus est: nondum demonstrauit: et tunc filio õmõstratur⁹ ẽ. qñ et istis. Segr. n. Ut vos miremini. Et difficile ẽ videre: quõ tãq̃ tpaliter filio coeterno aliquando mõstret eternus pater omnia sciẽti que sunt apud ꝑez.

Que sint autē illa maiora facile est intelligere ex hoc qō subditur: Sicut enī pr̄ f ci. mor. r̄c. Maiora enī opera sūt mortuos suscitare q̄ꝫ languidosos sanare. sed qui paulo ante loq̄batur vt deus cepit loqui vt hō. Demōstrabit enī quā tpaliter boī facto ī tpe opa maiora. i. resurrectionē corpoꝝm. Corpora. n. resurgēt per dispensationē humanā. sed aīe resurgent per substātiā dei. participatione. n. dei fit aīa beata nō participatione beate aīe. Qūo. n. aīa que inferior deo est: id quod ipsa inferius est hoc est corpus viuere facit: sic eandez aiaz non facit beate viuere nisi q̄ ipsa aīa supius est. s. deus. vñ r̄ p̄ dictū est q̄ pr̄ diligit filiū r demonstrat ei q̄ ipse facit. Demonstrat enī pater filio vt anime suscitentur: q̄z pater r filius suscitantur nec possūt viuere nisi earū vita sit deus: vel nobis pater demonstraturus est nō illi. propterea subiungit: Ut vos miremini. In quo exposuit qd voluit dicere. Et maiora his demonstrabit ei opera. Sed quare non dixit Demonstrabit vobis sed filio: quia et nos membra sumus filij r ipse dicit quodāmodo in membris suis quomō et patitur in nobis. sicut enim dixit: Quod vni ex minimis meis dedistis mihi dedistis. ita si interrogaretur a nobis: Qñ eris discens cum tu doceas omnia: Respondet: Cum vnus ex minimis meis discit: ego disco.

¶ Sicut enī pater suscitat mortuos r viuificat: sic r filius quos vult viuificat. Neq3 enī pater iudicat quēq̄ꝫ: sed omne iudiciū dedit filio vt omnes honorificent filium sicut honorificant pr̄z. Qui non honorificat filiuz: non honorificat patrem qui misit illum.

AVGV. Qz dixerat q̄ maiora his opera pr̄ demōstratu rus est filio: que sint maiora prosequitur et dicit: Sicut enī pater suscitat mortuos r viuificat sic r filius quos vult viuificat. Plane maiora sunt ista: valde enim plus est vt resurgat mortuus q̄ꝫ vt conualescat egrotus. Non autem sic hoc intelligamus vt alios a patre suscitari: alios a filio estimemus: sed eosdem quos pater suscitat r viuificat: ipse r filius. Resuscitat et viuificat. Et ne quis diceret: Suscitat pater mortuos per filium: ille tāq̄ꝫ potens: iste tanq̄ꝫ ex aliena potestate. tanq̄ꝫ minister facit aliquid. Potestatem filij signauit dicens: Filius quos vult viuificat. Tenete hic non solum potestatem filij verum etiam r voluntatem. Eadem enim patris r filij potestas est et voluntas. non enim vult pater aliud q̄ꝫ filius: sed sicut illis vna substantia: sic vna voluntas ē.

HYLA. vy. de trini. Uelle quidem nature libertas est que ad perfecte virtutis beatitudinem cum arbitrij voluntate in libertate subsistat. AVGV. Sed qui sūt isti mortui quos viuificat pater r filius: Vult nobis insinuare resurrectionem mortuorum quam omnes expectamus: non illam quam quidam habuerunt vt ceteri crederent: resurrexit enim lazarus moriturus. Cum ergo dixisset: Sicut enīz pater suscitat mortuos r viuificat: ne intelligeremus illam mortuorum resurrectionem quam fecit ad miraculum non ad vitam eternam secutus: ait: Neq3 enīz pater iudicat quēquam r̄c. vt ostendat quia de illa resurrectione mortuorum dixerat que futura est in iudicio. Uel aliter. de resurrectione animarum dictum est: Sicut pater suscitat mortuos r̄c. De resurrectione autem corporum sic dicit: Neq3 enim pater iudicat quemquam r̄c. Resurrectio enim animaruz fit per substantiam patris et filij: et ideo id simul operantur pater r filius. Resurrectio vero corporū fit per dispensationē humanitatis non parti coeternam. Sz vide quomodo verbum christi mentem nostram huc atq3 illuc ducit vno carnis loco remanere non sinit: vt versando exerceat: exercendo mundet: mundando capaces reddat: capaces factos im-

pleat. Paulo enī ante dicebat: qz demonstrat pater filio qđ facit: videbaz quasi patrem facientem r filiū expectantem. modo rursus video filiū facientem: patrez vacantem. Sed quomodo rursus video filiū facientem: patrez vacantem.

AVGV. primo de trini. Non enīz q̄ dicit: Omne iudiciū dedit filio: fm illam locutionē dictū est qua dicit: Sic dedit filio vitā habere in semetipso vt significaret qz sic filiu genuit. Si. n. sic diceret. nō vtiqz diceret. Pater nō iudicat quēq̄ꝫ. fm hoc. n. q̄ pater equalē genuit filiū iudicat cū illo. fm hoc ergo dictū ē: q̄ ī iudicio nō forma dei sz forma filij hoīs apparebit. no qz nō iudicabit dedit omne iudiciū filio: cuz de illo dicat filī?: Est qui querat r iudicet: sz ita dictū est: Pater non iudicat quēq̄ꝫ: ac si diceretur: Patrem nemo videbit in iudicio: sed hoēs filiū: qz filius hoīs ē: vt possit r ab impijs videri. cū r illi videbunt in quē pupugerūt.

HYLA. septimo de tri. Uel alr̄: qz dixerat: Et filī? quos vult viuificat: nenon natiuitatis videret in se habere nām: sz non nate poti? potestatis iure subsistere: ptinuo subiecit: Neq3. n. pater iudicat quēq̄ꝫ: sz oē iudiciū dedit filio. Et in eo q̄ omne iudiciū datū est nature: natiuitas demōstrat: qz r oīa hr̄e sola natura possit indifferens: neq3 natiuitas aliquid possit hr̄e nisi datū sit. CHRY. Sic enī dedit vitā. i. genuit eū viuentē ita dedit iudiciū. i. genuit eū iudicē. Dedit enī. hic positū ē ne hūc ingenitū suspiceris neq3 duos patres estimes. Dicit aūt: Omne iudiciū: qz dīs est r puniēdi r honozādi vt voluerit. HYLA. vy. de trini. Datū est. n. ei oē iudiciū: qz viuificat quos vult: neq3 adeptū patris iudiciū pōt videri cū ipse non iudicet: qz filij iudiciū ex iudicio est paterno: ab eo enim datum omne iudiciū est. Sz data iudicij causa non tacita est. Segtur enim: Ut oēs honorificent filiū: sicut honorificant patrem. CHRY. Ne enim audiens qñ patrem habet auctorē: dissimilitudinē substātie estimes r honoris minorationem: complicat honorē filij patris honori: eundem ostendens esse honorem patris r filij: Sed nunqd patrem eum dicemus: absit. q̄ enī patrem cū dicit: nō adhuc filiū vt pr̄em honorat sed totū cōfundit.

AVGV. Et prius quidem filius videbatur vt seruus: pater honorabat vt deus: apparebit filī? equalis patri. Ut omnes honorificent filiū sicut honorant pr̄em. Sed quid si inueniūtur qui pr̄em honorificant r non honorificant filiū: nō pōt fieri. vñ segt̄. Qui nō honorificat filiū nō honorat patrem q̄ misit il. Aliud ē. n. cū tibi cōmēdat de?. qz de? ē: r aliud cū tibi cōmēdatur de?: qz pater est. Cū tibi cōmēdat de? creator: tibi cōmēdatur omnipotēs: spūs qđ sūm?: etern?: inuisibilis: incōmutabil. Cū vō tibi qz pater ē cōmēdat: nihil tibi aliō q̄ꝫ filī? cōmēdatur. qz pater dicī nō pōt si filiū nō habz. Sz si forte patrē qđē honorificas tanq̄ꝫ maiorē: filiū tanq̄ꝫ minorē: tibi tollis honorē patris vbi minorē das filio. Quid enī tibi aliud vīta sentienti nisi qz pater equalē sibi filiū generare aut noluit aut nō potuit: Si noluit inuidit. si nō potuit defecit. Uel aliter: Quod dr̄: Ut oēs honorificent filiū sicut honorificant pr̄z redditū ē resurrectiōi aīarū quā sic opat filī? sicut pr̄, sed pp resurrectionē corpoꝝm subdit: Qui nō honorificat filiū nō honorificat pr̄z q̄ misit illū. Nō dixit sic. Honorat enī bō r̄ps sed non sicut deus. Sed dicit aliquis: Missus est filius r maior est pater: qz misit. Recede a carne: missionem audi. non separationem. Res humane fallūt homines: res diuine purgant: q̄ꝫ et ipse res humane dicant contra se testimoniū: velut si quis vrozē velit petere et p se nouā posset: amicū maiorē mittit qui eam petat. Et tamen attende q̄ꝫ sit aliud in rebus humanis. Nunquid enīz bō pergit cum eo quem mittit: pater autem qui misit filium non recessit a filio cum dicat: Non sum solus quia pater mecum ē.

AVGV. iiij. de trinita. Non autem eo ipso q̄ de patre natus est missus dicitur filius: sed vel eo q̄ apparuit huic mundo: verbum caro factum. vnde dicit: A patre exiui et ve-

ni in hunc mundum. Uel eo q̄ ex tempore cuiusq̄ꝫ mente percipitur sicut dictū est: Mitte illam vt mecū sit r mecuz laboret. HYLA. vy. de trini. Concluſa igitur sunt omnia aduersum heretici furoris ingenia. Filius est. quia a se nil facit. Deus est: qz quecūqz pater facit: r ipse eadē facit: vnū sunt: qz exequātur in honore. Nō est pater ipse: qz missus ē.

¶ Amen amen dico vobis: quia qui verbuz meum audit: r credit ei qui misit me: habet vitam eternam. Et in iudicium non venit: sed transiet a morte in vitam.

GLO. Quia dixerat q̄ filī? quos vult viuificat: cōsequēter ostendit qualiter p filium pueniatur ad vitam dicens: Amen amen dico vobis: quia q verbū meum audit r credit ei qui misit me: habz vitaz eternā. AVGV. Quando quidē in audiēdo r credendo vita eterna est: multo magis in intelligendo. Sed gradus pietatis est fides: fidei fructus intellectus. Et non dixit: mihi: Sed credit ei qui misit me. Quare verbū audit tuū: r credit alteri. quid voluit dicere: nisi quia verbū eius est in me. Et quid est. audit verbuz meum: non audit me. Credit autē ei qui misit me: qa cū illi credit verbo ei? credit: mihi credit: quia verbū patris ego sum.

CHRY. Uel non dixit: Qui audit sermones meos r credit mihi: estimassent. n. hoc eē tumorē r gloriationē verboꝝ supfluā. Dicēs aūt: Credit ei qui misit me: susceptibilem faciebat suū sermonē. Ex duobus. n. suū sermonē susceptibilē facit: r in hoc q̄ pr̄i creditur ab eo q̄ ipsum audit: r in hoc q̄ multis bonis potietur. vnde sequit: Et in iudiciū non venit. AVGV. Sed quis ē hic: Erit quisq̄ꝫ paulo aplo melior q̄ait. Oz nos exhiberi oēs ante tribunal xp̄i. Aliquādo ergo iudiciū pena dicit: aliqñ iudiciū discretio. dr̄. Ergo fm iudicium discretiōis oz nos oēs exhiberi ante tribunal xp̄i. Secundū iudiciū damnatiōis hic dr̄. In iudiciū nō veniet idest nō veniet ī damnationē. Segtur: Sed trāsit a morte ī vitā. Nō nūc trāsit: sed iam trānsyt a morte infidelitatis ad vitā fidei: a morte inigratis ad vitā iusticie. Ualr̄. Ne putares credēdo te non moriturum fm carnē: scias te mortez quā debes supplicio adā psolutuꝝ. Accepit. n. ille ī quo tūc oēs fuim?. morte morieris. Nec potes euadere dīnā sniaz. Sed cū psolueris mortē veteris hois: suscipies vitaz noui hois: r trāsitū facies de morte ad vitā. Ad quā vitā: ad eternā. Resurrecturi. n. in fine seculi mortui in vitā eternā trāsibunt. vita. n. ista nec vita noīanda est: quia nō est vera vita nisi que est eterna. AVGV. de ver. do. Uidemus aūt homines amatores pūtis vite tpalis ac finiende: sic pro illa laborare: vt qñ veniat mortis metus: qcquid pūt faciāt nō vt auferant: sed vt differant mortem. Si ergo tanto labore tanta cura agitur vt aliquātulū plus viuatur: quō agendum est vt semper viuaī: Etsi prudētes dicunt: qui omnibus modis agunt: vt differant mortem r viuant paucos dies: q̄ꝫ stulti sunt qui sic viuunt vt perdant eternum diem.

¶ Amen amen dico vobis: qz venit hora r nunc est qñ mortui audiēt vocē filij dei: r q̄ audierint viuent. Sicut. n. pater habet vitaz in semetipso sic dedit r filio habere vitam in semetipso.

AVGV. Posset aliquis dicere: Ex patre aliquis viuificatur cui credit: qd tu nō viuificas: vide quia r filius quos vult viuificat. vnde dicit: Amen amen dico vobis: quia venit hora r nunc est quādo mortui audient vocem filij dei r qui audierint viuent. CHRY. Cum autem dicat: Uenit hora ne forte longum suspiceris tempus addidit: Et nunc est. Sicut enim in resurrectione futura vocē audientes precipietem suscitabimur: ita r tūc fuit. THEOPHI. Hoc enim dixit pro his quos a mortuis suscaturus fuit. s. filia archisynagogi: filio vidue: r lazaro. AVGV. Uel aliter:

Ne forte qz dixit: Transit de morte ad vitā: intelligamus hoc in futura resurrectione: ostendere volens quō trāsit q̄ credit: subiungit: Amen amen dico vobis: quia venit hora. que hora: Et nunc est: quādo mortui audient vocē filij dei. r qui audierint viuent. Non inquit: quia viuunt audiūt: sed audiendo reuiuiscūt. Quid est enim: audient: nisi obediēt. Qui enim credunt r fm veram fidem agunt: viuunt r mortui non sunt. Qui autem vel non credunt vel credunt male viuentes: r charitatē non hūtes: mortui poti? deputādi sūt: r tamen adhuc agitur hora ista r vsqz ad finem seculi ipsa hora vna agit: vt ioānes dic̄. Nouissima hora ē. AVGV. de ver. do. Qñ mortui idest infideles audient vocē filij dei: idest euangeliū. Et qui audierint. i. g obedierint viuent. i. iustificabuntur: r infideles iam non erunt. AVGV. super ioannem. Sed queret aliquis: Habet filius vitam vnde viuant credentes: Audi ipsum dicentem: Sicut enim habet pater vitam in semetipso: sic dedit r filio habere vitam ī semetipso. Uiuere quippe suum in illo est: non aliunde: non alienum est: non quasi particeps fit vite. que non est qō ipse. sed habet vitam in semetipso: vt ipse. vita sibi sit ipse. Quid tu: anima mortua eras. Audi patrem per filium: Surge vt in eo recipias vitā quam non habes in te. Qui habet vitam in semetipso. r sic agitur prima resurrectio. Nec enim vita q̄ pater r filius est: ad animam pertinet. Non enim vitam illam sapiētie sentit corpus: sed mens ratiōalis. HYLA. in lib. de synodis. Concluſi quidem heretici scripturarum auctoritatibus: hoc solum tribuere solent filio: vt patri tñ virtute similis sit. tollunt autem ei similitudinem nature non intelligentes non nisi ex nature similitudine similitudinem esse virtutis. neq3 enim aliquando inferior natura superioris a se potioriq̄ nature virtutem consequitur. Nō autem potest negari quin filius dei idem possit cuz dixerit. Quecunqz pater facit eadem r filius facit similiter. sed similitudini virtutis nature similitudo succedit cum dixit: Sicut habet pater vitam in semetipso: ita r filio dedit habere vitam in semetipso. In vita nature r essentie significatio est: que sicut habetur: ita data esse docetur ad habendū. Qz enim in vtroqz vita est: id ī vtroqz significatur essentia r vita que gignitur ex vita. idest essentia que de essentia nascitur: dum non dissimilis nascitur. s. quia vita ex vita est: tenet in se originis suc indissimilem naturā. AVGV. xv. de trini. Intelligitur autem pater non sine vita existenti in filio vitam dedisse: sed ita euz sine tempore genuisse: vt vita quā pater filio gignēdo dedit coeterna sit vite eius qui dedit. HYLA. vy. de trini. Quod enīz ex vivo viuū natum est: habet natiuitatis perfectionem sine nouitate nature. non enim nouum est quod ex viuo generatur in viuū: quia nec ex nihilo ad natiuitatez vite quesita est. r vita que natiuitatem sumit ex vita: necesse est per nature vnitatem r perfecte natiuitatis sacramentū vt in viuente viuat et in se habeat vitam viuentem. Et quidem nature humane infirmitas ex disparibus comparatur: r ex inanimatis continetur ad vitā: nec statim in ea quod gignitur viuit: neq3 totum viuit ex vita: cum in ea multa sint que sine nature sensu cū excreuerint desiccētur. Jn deo vero totuz quod est viuit. Deus enīz vita ē r ex vita non pōt quicq̄ꝫ esse nisi viuū.

AVGV. Ergo quod dr̄: Dedit filio: tale ē ac si diceretur: Genuit filiū. generando enī dedit. Quō dedit vt esset: sic dedit vt vita esset in semetipso: vt non aliunde vita indigeret: sed ipse esset plenitudo vite: vnde credentes aly viuerent dum viuerent. Quid interest: quia ille dedit: iste accepit.

CHRY. Uides indissimilitudinem in vno solo diuersam ostendentem in essendo: hunc quidem patrem: illum vero filium. HYLA. de syno. Discernitur enim persona accipientis et dantis. Non enim potest intelligi ipse atque vnus a se accepisse qui dederit: quia alius est ibi viuens:

alius profitens se viuere per anctozem.

¶ Et potestatem dedit ei iudicium facere: quia filius hominis e. Nolite mirari hoc quia venit hora in qua omnes qui in monumentis sunt audient vocem filij dei: & procedent qui bona fecerunt in resurrectionē vite: qui vero mala egerūt in resurrectionem iudicij.

THEO. Nō solū pr̄ odit filio q̄ viuificet: sed ēt q̄ iudicium faciat. vnde dicit: Et pr̄tem dedit ei iudicium facere.

CHRY. Cuius aūt gratia circa hoc continue vertit: iudiciū dico & resurrectionē et vitā q̄n̄ hec maxime oīum sūt ē introducere pn̄t & iflexibile facere auditozē. Qui. n. pſuasu ē q̄n̄ resurget & filio dabit noras eozū que deligt. etsi nihil aliō viderit sīgnū hoc suscipiens curret benignū sibi iudicē faciēs: Segr̄ Ait filio dois ē: nolite mirari hoc. Paulus gdē samosetanus nō ita ait: sed sic: Dedit ei pr̄tātem iudiciū facere: q: filio dois ē. d nullā cōueniētiā hz hoc dm̄ ita. Nō n. ppterea suscepit iudiciū q: dō ē: q: q̄ pbibet oēs dois eē iudices: sed quia ineffabilis ōi filio ē: ppterea etiudex ē. Ita igit̄ legendū: Quia filio dois ē: nolite mirari hoc. q: enim videbaē audientibus obstare bis q̄ dicebaturq̄n̄ nihil plus estimabant eē christū q̄ purū hoīem. q̄ vo dicebantur erant maiora q̄ fm hoīem et ēt q̄ fm āgelū et erāt solius ōi. ideo hāc opinionē soluens dixit: Ne miremini q: filius dois est. & subdit cām q̄re non sit mirandū dicēs: quia venit hora in qua omnes qui in monumētis sunt audient vocē filij dei.

Et cuius gratia non dixit. Ne miremini q: filius dois est: & enim & ipse filius dei est. si resurrectionem posuit: quia ꝫ opus dicens q̄ dei proprium erat: dat audientib⁹ ex eo ylogiçare de reliquo quoniam deus erat et dei filius. Eteniz qui argumenta cōplicant: cū partes ponētes nobiliter ōmō strauerint: quod queritur multoties non inducunt ipi conclusionem: sed clariozem facientes victoziam dimittunt illi qui contradicit. vt pro eis sententiam ferat. Ita & eius quidē que fm lazarum resurrectionis supza reminiscens de iudicio tacuit: non enim propter iudicium surrexit lazarus. Uniuersalē vero resurrectionem inducens iudiciū posuit. vnde sequitur: Et procedent qui bona fecerunt i resurrectionem vite: qui vero mala egerūt in resuetectionē iudicy. Q: enī supza dixerat: Qui audit fmonē meū & credit ei q̄ misit me: in iudiciū non venit. vt non estimet quis q̄ credere affıcit ad salutem. Adiecit h & de vita dū dicit: Et q̄ bona egerunt & qui mala egerunt. AVGV. Uel aliter: Inquantuz erat ꝑbū i principio apud deū dedit ei vitam hr̄e in semetipso: sed q: verbū caro factū ē ex virgie maria homo factus filius dois est. Et quia filius hominis est accepit pt̄ātē iudicium facere quod. s. erit in fine seculi. Et ibi erit resurrectio cozpozum moztuozum. Animas ergo suscitat deus per christum filium dei: cozpoza suscitat per eundez filiū dois. vnde additur: Quia filius dois est. Naz fm q̄ dei filius est semp habuit. AVGV. de ver. do. Ad iudiciū enī forma hominis ventura ē: forma illa iudicabit que indicata est. sedebit iudex qui stabat sub iudice. Damnabit veros reos qui fact⁹ est falso reus. Rectū enim erat vt iudicandi viderent iudicem. iudicandi autem erant boni & mali: restabat vt in iudicio forma serui & bonis & malis ostenderetur. forma dei solis bonis seruaretur. Beati enim mundo corde q̄n̄ ipsi deum videbūt. AVGV. super Jo. Omnes aūt q̄ istituerūt alicuius esse falsē religionis sectā: negare resurrectionē mētiū n.. potuerunt. sed multi carnis resurrectionem negauerūt: & nisi in domine iesu dixeris eam: quid opponemus contradictozibus: Ad ipsam igitur ostendēdā subdit: Nolite mirari boc. s. q̄ dedit potestatem filio hominis iudicium faciēdi: quia venit hora. AVGV. ō verbis domini. Dic nō adhuc futurum esse quod iam factum est. Et nunc est quia ista hora in fine seculi erit: Nolite inq̄ mirari q: dixi: Oportet homines ab hoīe iudicari. sed quos homines? non solū quos inueniet viuos. vñ sequit. Quia venit hora in qua oēs qui in monumentis sunt. AVGV. supra per Jo. Quid euidentius cozpora sunt in monumentis non anime. Superius etiā cū diceret: Uenit hora. & adderet: Et nūc est. subiecit. q̄n̄ moztui audiēt vocē filij dei. Nō dixit: Omnes moztui. n. oztuos. n. iniquos voluit intelligi: sed nō oēs iniqui obediunt euangelio. At vero in fine oēs qui sunt in monumentis audient vocem eius. & procedent: noluit dicere: Et viuent. q̄ supza dixit: vbi vitā eternam itelligi voluit & beatā: quā non oēs habebunt qui de monumētis procedent. Accepisti certe potestatē iudicandi: quia filius dois es. Resurgent cozpa de iudicio. dic aliquid: & hoc audite. Qui bona fecerunt in resurrectionem vite viuere. s. cum angelis dei. Qui male egerunt: in resurrectionem iudicy. Dic iudicium pro pena posuit.

¶ Non possum ego a meipso facere quicq̄: sed sicut audio iudico: & iudicium meum iustum est: quia non quero voluntatem meam: sed voluntatem eius qui misit me patris.

AVGV. Dicturi eramus xp̄o: Tu iudicabis: & pr̄ non iudicabit: nōne ergo fm patrem iudicabis: Et iō adiecit: Nō possum ego a me facere quicq̄. CHRY. Hoc ē: nō extraneuz neq: dissimile bis que vult pater a me fieri videbitis: sed sicut audio iudico. In quo nihil aliō oñdit q̄n̄ impossibile est eū aliqd aliō velle q̄ q̄ pr̄ vult. hoc est ita iudico ac si ipse pater eēt q̄ iudicaret. AVGV. Cū ageret de resurrectione aīarū nō dicebat: audio sed video. audio. n. nūc dicit tanq̄ pr̄cipiētis patris imperiū. Jā ergo sicut bō loquitur quo maior est pater. AVGV. in ser. contra arrianos. Uel aliter dicit filius: Sicut audio iudico: sine ex humana subiectione: quia filius hominis est: sic fm illā incōmutabilē simplicemq: naturā que sic est filij: vt tamē ei de patre sit. In qua natura nō est aliud audire: aliud videre: aliō esse. Uñ ab illo est ei audire & videre a quo illi est ipsuz esse: & ideo sicut audit iudicat: quia sicut genitum est verbuz: vt idem verbum sit veritas: ita fm veritatem iudicat. Segr̄tur: Et iudicium meum iustum est quia non quero voluntatem meam: sed voluntatez eius qui misit me patris. hoc. n. dicens ad illum hominem voluit referre intentionem nostram: qui voluntatem suam querēdo: nō eius a quo factus est: non habuit iustum iudicium de seipso: sed iustum iudicium habitum est de ipso. Ipse quippe faciens voluntatez suam: non dei: moziturum se esse non credit: sed & hoc iudiciū eius iustum non fuit. Deniq: fecit & moztuus est: quia iudicium dei iustum est: quod iudicium facit dei filius: nō querendo voluntatem suam: cum sit etiam hominis filius: nō quia ipsius in iudicando nulla voluntas est: sed quia nō ita est voluntas eius propria vt sit a voluntate patris aliena.

AVGV. super ioan. Non ergo quero voluntatem meaz propriam. i. filij hominis que resistat deo. faciūt enim homines voluntatem suam non dei quando faciunt q̄ volunt: non quod iubet deus. Ita faciūt: q̄ volūt: vt tamen sequant volūtatem dei: nō faciunt voluntatē suā. Uel ideo dicit filius: Nō quero voluntatē meam: q: christus non est de se: sed de patre suo est. CHRY. Ostendit. n. non aliam esse patris voluntatem preter suam: sed vnam vtriusq̄. Si vero humanius hoc loquitur: Ne mireris. Dominem. n. purum adhuc eum estimabant. Inde igitur suum iudicium iustum esse dixit. vnde quilibet alius excusans dixisset. qui. n. suā vult statuere: in suspitionem deueniet de corruptiōe iusticie. qui vero non suis inimitiē quā occasionē hēbit ve iniusta iudicet? AVGV. Filio vnic⁹ dic nō quero volūtatem meā: & homines volūt facere voluntatē suā. Faciam? ergo volūtatē patris: christi & spiritussancti: quia bonum vna voluntas: vna potestas: vna maiestas est.

¶ Si ego testimoniū perhibeo de meipso: testimonium meum nō ē verū. Alius est qui testimoniū phibet de me: & scio quia verū est testimonium eius q̄ phibet de me. Vos misistis ad ioannem: & testimoniuz perhibuit veritati. Ego aūt nō ab homine testimoniū accipio: sz hec dico vt vos salui sitis. Ille erat lucerna ardens & lucēs. Vos aūt noluistis ad horaz exultare in luce eius. Ego aūt habeo testimoniū maius ioanne. Opera enim que dedit mihi pater vt perficiā ea: ipsa opera que ego facio testimoniū phibēt de me: quia pater misit me. Et q̄ misit me pater: ipse testimonium perhibuit de me. Neq: vocē eius vnq̄ audistis: neq: speciē eius vidistis. Et verbū eius nō habetis in vobis manēs: quia quē misit ille: huic vos non creditis. Scrutamini scripturas: quia putatis in ipsis vitā eternaz habere. Et ille sunt que testimoniuz perhibent de me: & non vultis venire ad me vt vitam habeatis.

CHRY. Q: christus magna de se enunciauerat: quoruz demonstratio non erat dicta ad cōfirmationē eoz que dicā sunt: oppositionem eoz inducit dicens: Si ego testimoniū perhibeo de me: testimoniū meum non est verum. Quis aūt nō statiz turbabit. christū audiēs hoc dicentē? Eteniz i multis locis apparet sibypsi testatus. Si igit̄ oia hec falsa sunt que nobis erit spes salutis? Uñ veritatē inueniemus: cū ipsa veritas dicat: Testimoniū meū nō ē verū? Hoc igit̄ q̄n̄ dicit: Nō ē verū: nō quātū ad dignitatē suā: sz quātum ad illoz suspitionē loquebatur. Poterant enī iudei subinferre: q̄n̄ tibi nō credim⁹? Nullus. n. vnq̄ sibi testans dignus est fide. Deinde post oppositionē alias dat respōsiones manifestas & irrefragabiles: tres inducēs testes eozū que dicā sunt: opa que ab ipso sunt facta: patris testimoniū & ioānis predicationem: & ponit priozē minoze: eā. s. que ioannis. vñ dicit. Alius est qui testimoniū phibet de me: & scio q̄n̄ verū ē testimonium eius quod perhibet de me. AVGV. Nouerat enim ipse verum esse de se testimoniū suū: sed propter infirmos & propter incredulos querebat sol lucernas: fulgorē quippe solis lippitudo eoz ferre nō poterat: ideo quesitus ē ioānes qui testimoniū phiberet veritati. Martyres nonne testes sunt xpi: vt testimoniū perhibeant veritati? Sed si diligētius inspicimus: quādo martyres phibent illi testimoniū: ipse sibi perhibet testimoniū. Ipse. n. habitat in martyribus: vt perhibeant testimoniū veritati. ALCVI. Uel aliter: ga xp̄s deus erat & homo: vtriusq̄ nature ꝓprietatē oñdit: aliquando loquēs fm hoc q̄ ex hoīb⁹ assumpsit: aliq̄n fm maiestatē diuinitatis. Quod ergo ait: Si ego testimoniū phi. tē. ex parte humanitatis ē accipiēdū. & ē iensus: Si ego hō de me phibeo testimoniū. s. absq̄ deo testimoniū meum non est verum. vnde sequitur. Alius est qui testimonium perhibet de me. Pater enim testimonium perhibet de christo: quia in baptismo vox p̄is audita ē: & in mōte trāsfigurato xp̄o. Segr̄tur: Et scio q: vox ē testimoniū ei⁹. Deus. n. veritas ē: ergo testioniū veritatis gd aliō pōt eē q̄ vox? CHRY. Sed fm priozē intellectū possent illi dicere: Si nō est verū testimonium tuuz: quomodo dicis quoniam nouit q̄ verū ē testimoniū ioannis. vnde ad eoz suspitionem respondēt dicens: Uos misistis ad ioannē & testimo. perhi. veritati. q. o. Non misissetis ad ioannem si eum dignū fide non opinaremini. Et quod vtiq: maius ē: non miserunt ad eum interrogandū de christo sed de seipso. Qui cū missi sunt non dixerunt: Quid dicis de christo: sed tu quis es. quid dices de teip̄? ita magnā ō hoīe admirationē hēbāt. ALCVI. Ille autez testimoniū perhibuit: non sibi sed veritati: sicut amicus veritatis veritati christo testimoniū phibuit. Non aūt dñs refellit testimoniū ioannis quod vere necessariuz fuit: sed ostendit non ita debere homines in ioannem intendere: vt iā non putēt solum christum sibi esse necessariū. vñ subdit: Ego aūt nō ab ho. testi. acci. BEDA. Q: non indigo. Joannes aūt & si testimonium perhibuit: non tā vt christ⁹ cresceret: sed vt homines ad ipsi⁹ cognitionē. pmoueret.

CHRY. Testimonium etiā baptis dei testimoniū erat ab illo eniz discens dixit q̄n̄ dixit. Sz ne dicant: vnde manifestū ē q̄ a deo didicit q̄n̄ didicit: eozū suspitionē correxit dicens: Sed hoc dico vt vos salui sitis. que si diceret: Ego quidē de⁹ existens non indigebam huiusmodi testimonio humano: q: vero ei magis attenditis & cum magis omnib⁹ fide dignū putatis: mihi aūt neq̄ miracula faciēti credidistis: propter hoc vobis memoro testimoniū illius. vt. n. non dicant: Quid igit̄ si ille dixit: Nos aūt nō suscepim⁹. ostēdit quoniā nō acceptauerūt que ab eo dicta sūt. vnde segr̄t: Ille erat lucerna ardēs & lu. vos aūt noluistis ad horam exul. in lu. ei⁹. Hoc aūt quod dicit: Ad horā: facilitatē credendi ostendit: & quācito ab eo resiliernt: quod si nō fecissent: cito eos adiesum manuduxi⁹ et. vocādo autem eū lucernam: ostendit quoniā nō ex se habebat lumen: sed a spiritussancti gratia.

ALCVI. Joannes enī erat lucerna illuminat⁹ a christo luce: ardens fide & dilectione: lucēs verbo & actione: qui pre magnus est vt inimicos christi confunderet: fm illō: Paraui lucernam christo meo: inimicos eius induam confusione.

CHRY. Ad ioannē igit̄ vos duco nō quasi illius indigens testimonio: sed vt vos saluēini. nā habeo maiē testimoniū: ioanne. & hoc est quod sequitur: Ego aūt habeo testimoniū maius ioāne. hoc aūt est quod ea. operib⁹. vnde sequitur: Opera. n. que ōdit mihi pater vt perficiā ea: ipsa opera que ego facio. testi. perhi. de me q: misit me pater. ALCV. Q: enim cecos illumiat: aures apperit: oza mutozū resoluit: demonia fugat: moztuos suscitat: opera hec testimonium perhibent de christo. HILA. yy. de trinita. Unigenitus enī de⁹ nō nomīs testimonio tm̄: sz etiā virtutis docz eē se fillū. opa. n. eius que facit testantur eum a patre missum. Itaq: filij obedientia & paterna auctozitas docentur in misso. Sz q: opera nō sufficiūt incredibilib⁹ ad testimoniū. Segtur: Et qui misit me pater: ipse testimoniū perhibet de me. Re uoluite euangelica volumina & oē eozū opus recensete: nullum aliud patris de filio testimoniū extat in libris q̄n̄ q̄ hic sit filius suus. Quid infertur bodie calūnie vt adoptio nominis sit: vt mendax deus sit vt noīa inania sint? BEDA. Missio autem incarnatio eius debet intelligi. Deniq: ostendit q̄ deus incozporeus sit: & q̄ cozpozalibus & visibilibus oculis videri non possit. vñ sequitur: Neq: vocem eius vnquā audistis. neq: speciem eius vidi. ALCVI. Possent. n. iudei dicere: Nos soliti sumus vocem domini audire in syna: & eum vidimus in specie ignis. Si ergo deus phiberet testimoniū de se: nos intelligeremus vocem domini. Contra hoc dicit Ego habeo testimonium a patre: q̄uis non intelligatis: q: vos nunq̄ audistis vocem eius: neq: speciem eius vidistis.

CHRY. Quomō ergo moyses dicit: Si facta est aliquando huiusmodi res vt audiret populus vocez dei loquentis de medio ignis: sicut tu audisti & vidisti: vidisse etiam dicuntur Isaias & alij plures. Quid ergo est quod nunc ait christus? In philosophicuz eos iducit dogma: paulatī ostendens quoniam neq: vox circa deum est: neq: species: sed superior & figuris est & loquelis talibus. Sicut enim dixit neq: vocem eius audistis. Propter hoc non indicat q̄ vocez

emittat:sed nō au..bilē ita dicēs. Neqz spēz ei⁹ vidistis non boc dicit: q̄ speciez ..nsibilē habeat ꝛ visibilē:sed qñ nibil boz ē circa deū. ALCVI. Non.n.carnalibus auribus:sz spiritali intelligentia per gratiam spiritussancti aud..pōt. Non ergo vocē spiritalē audierāt:qñ eum amarent ꝛ preceptis eius obedire nolebant.neqz speciē eius viderūt:qz nō exteriozibus oculis videri pōt sed fide ꝛ dilectione. CHRY. Sz neqz possibile erat eis dicere: q̄ precepta ei⁹ suscepissent ꝛ seruarent:ideoqz subiungit:Et vbū eius nō bētis ī vobis manēs.i. precepta dei legē ꝛ pphetas: ꝛ si enim ea deus cōstituit ..ed apud vos nō sūt. si enī scripture vbiqz docē.. mihi credatis:vos aūt nō creditis:manifestū est q̄ nō in ei⁹ deficit a vobis. Et ppter h.. deū subdit:Quia quem misit ille: huic vos nō creditis. ALCVI. Uel aliter:Uerbū quod ī pncipio erat:non hñt in se manens:qui verbum dei quod audiunt ꝛ memoria tenere ꝛ opere implere contemnunt. dixerat igit se habere testimoniū a ioanne: ab operibus:a patre:addit ꝛ testi..oniū a lege:que data ē p moy..en dicēs. Scrutamini scriptura.. quib⁹ putatis vitā eternā habere: ille sunt que testimonium phibent de me.q.d. Uos qui in scripturis putatis vitā eternā hñe: ꝛ me quasi cōtrarium moysi repudiatis: testimonio ipsi⁹ moysi me esse deū itelligere potestis: si ipas scripturas diligēter iuestigatis. Qis.n. scriptura testimoniuz phibet de christo:siue p figuras:siue p pphetas:siue per angelorum mysteria. Sed his iudei de xpo non credderunt:ꝛ ideo vitā eternā ..bere nō possunt. vñ seqt: Et ñ vul.ve.ad me vt.vi.ha.q.d. Scripture phibēt testimoniū. Et tñ q tot testimonia ñ vultis venire ad me.i.ñ vultis mihi credere ꝛ a me querere verā salutē. CHRY. Uel aliter pōt ostiuari: Possent illi dicere. Qualiter si vocē ei⁹ nō audiuim⁹:deus tibi testat⁹ ē: ꝛ iō dicit:Scrutamini scripturas:oñdens q̄ p has testat⁹ est deus de eo.etenim in iozdane testatus ē ꝛ ī mōte:Sz vocē quidē factā in mōte nō audierunt:factā aūt ī iozdane audierūt:sz nō attēderūt. Propterea mittit eos ad scripturas: ostendens eas ꝛ patris testimōiuz illic ē. Nō āt ad lectōez simplicē scripturaz: sz ad scrutationē exquisitā eos mittebat.qz ea que de eo dicebant in scripturis :desup obumbrabant.neqz i superficie ex primebant:sed velut quidā thesaurus recondebant. Non dicit aūt:qb⁹ hñtis vitā eternā: sed in quibus estimatis vos hñe:oñdens qñ non capiebāt magnū fructū ꝛ nobilē ex scripturis sola lectiōe estimātes se saluari cū fide eēnt pui..ti. Propter qō subdit. Et nō vultis ve.ad me.qz ei credere nolebāt. BEDA. Qz āt venire p credere ponat psalmista oñdit dicēs. Accedite ad eū ꝛ illuminamini. Subdit āt: Ut vitā hēatis. Si.n.aīa que peccat moziē: ꝛ ipi aīa ꝛ mēte mozi tui erāt. Promittebat gl..is vitā aie vel felicitatis eterne.

¶ Claritatē ab hoibus non accipio: sed cognoui vos: quia dilectionē dei non habetis in vobis. ego veni in nomine patris mei: ꝛ non accepistis me. Si alius venerit in nomine suo: illum accipietis. Quō vos potestis credere q̄ gloziā ab invicē accipitis: ꝛ gloziā q̄ a solo deo ē nō queritis? Nolite putare quia ego accusaturus sum vos apd patrē. Est q̄ accusat vos moyses ī quo vos spatis. Si.n.crederetis moysi crederetis forsitā ꝛ mihi. De me.n.ille scripsit: Si aūt illius litteris nō creditis:quomodo verbis meis credetis?

CHRY. Quia dīs supra meminit ioannis ꝛ testimonij dei: ꝛ operum suoz vt eos ad seipz attraheret: pbabile erat multos suspicari q̄ hec diceret:gliaz hoium amantis ꝛ ideo contra hoc dicit:Claritatez ab hoīe nō accipio:hoc ē non indigeo. Non enim est mea natura talis: vt indigeat que ab hominibus est gloria. Si.n.sol a luceme lumīe nō recipit adiectionē:multomagis ego humana gloria nō indigeo. ALCVI. Uel claritatē ab hoibus non accipio.i. laudē humanā nō quero.nō.n. veni vt honozē ab hoibus acciperē carnalē:sed honozem hoibus darem spiritualem. Nō ergo ideo hoc loquor:vt gloziam meā queraz sed condoleo vobis errantibus ꝛ volo vos reducere ad viā veritatis.vñ dicit:Sed cognoui vos:qz dilectionē dei non habetis in vobis. CHRY. q.d. Ideo hoc dixi: vt conuincam:vos quoniam ppter amorē ..me nō plegmi..Eteni ipse testatur mihi ꝛ per opera ꝛ p scripturas. Opo..bat igitur vt sicut me abyciebat.. existimātes esse deo contrarium:ita nūc ad me veniretis:si ipas scripturas diligēter iuestigatis. Non autē ab bis solū sed etiam a futuris Bōndit dicēs. Ego veni in noīe patris mei ꝛ non accipitis me. Si alī⁹ ve.in no..suo illū accipietis:Ideo dicit se in noīe patris venisse vt oēm absciderat occasionē indeuotionis. ALCVI. Ac si dicat ideo veni ī mundū vt per me glorificetur nomen patris:qz patri oia attribuo. Dilectionē ergo dei non habebāt qz nolebāt eū recipere q̄ p̄ris venerat facere voluntatē. Antichristus autez veniet in nomine nō p̄ris sed suo:vt nō gloziā p̄ris sed suaz querat. Quia enī iudei noluerūt recipere xp̄m pena peccatibus eius cōgruet vt recipiāt antichristū:vt q nolūt credere veritati credant mendacio. AVGV. de verbis do. Sed audiamus ꝛ ioannem: Audistis qz antichristus venit ꝛ nunc antichristi multi facti sunt. Quid autez expauescis in antichristo nisi qz nomen suum bonozaturus est: ꝛ nomen domini contempturus? Quid aliud facit qui dicit:Ego iustificor:nisi boni fuerimus p̄ris? Ergo vita mea ex te pendebit:ꝛ salus mea ex te religabitur:ita ne oblitus sim fundamētū meum nonne petra erat christus? CHRY. Sic igitur irrefragabilē indeuotionis cozum ponit demōstrationem.q.d. Sīt amantes deum me persequeremini:multomagis ī antichristo hoc vos facere oporteret. ille enim non dicit se a patre missum:neqz sm voluntatem illius venire:sed econtrario ea que sibi non congruūt ꝛ piens super omnia deum se esse dicet. Manifestū est igitur q̄ liuozis persecutio erat q̄ xp̄m persequebantur: ꝛ odij in deuz. Deinde causam eozum insidelitatis ponit dicens. Quomodo vos potestis cre. qui gloriam abinuicem acci. ꝛ glo.que a solo deo est non queritis? Dinc enim rursus:oñdit quoniā non que dei sunt intendebāt. sed ppriā volebant passionem defendere. ALCVI. Magnū igitur vitium ē iactantia ꝛ humane laudis ambitio que de se vult estimari qō de se non habet: Jō.n.nō possūt credere qz superba mēs eozū laudari desiderat: ꝛ se super alios efferre. BEDA. Doc āt vitiū melius caueri nō pōt: q̄ vt ad conscientias nostras redeamus:nosq̄ pulueré ē cōsideremus: ꝛ si quid nobis boni inesse deprehendimus non nobis sed deo ascribamus. Instruimur etiā vt semper nos tales exhibeamus:quales ab alys videri desideramus. Deniqz possent ipsi respondere. Ergo accusabis nos apud patrem? Et ideo eozum questionem preueniēs subdit: Nolite putare quia ego accusaturus sū vos apud p̄rem. CHRY. Quia.s. non veni dam..re sed saluare. Est qui accu. vos Moyses:in quo vos speratis. Sicut enim de scripturis supra dixit. In quibus putatis vitam eternam habere: ita ꝛ de moyse ait: in quo vos speratis: ex propriis eos vbiqz capiens. Sed dicent: qualiter nos ille accusabit:quid tibi cum moysi commune:qui sabbatum soluisti:ꝛ ideo subdit:Si enim crederetis moysi: crederetis forsitā ꝛ mihi. De me enim ille scripsit hec ex superioribus constitutionem habere.cum enim in confessione deductum sit q̄ a deo veni: ab operibus :a voce ioannis: a patris testimonio: manifestum est q̄ Moyses eos accusabit. Etenim dixit:Siquis venerit signa faciens: ꝛ ad deum ducens ꝛ futura predicens cum veritate: oportet ei obedire. Dhristus autem hec

oia fecit nec ei crediderūt. ALCVI. Forsitan aūt more nostro posuit:nō qz dubitatio sit in deo. Scripsit āt ō xp̄o moyses dicēs: Prophetā vobis suscitabit de..e fratribus vestris tanq̄ meip̄m audietis. AVGV. otra faustū. Sed ꝛ oē qō scripsit moyses de christo est.i. ad xp̄m oī..o ptinet: siue q̄ eū figuris rerum vel gestarū .. dictaꝝ pnunciet siue q̄ ei⁹ grāz gliamqz cōmēdet. Segt. Si aūt illi⁹ lris nō creditis:quō verbis meis cre. THEO. q.d. ipse ēt scripsit ꝛ apō vos libzos reliquit: vt si forte obliuisceremi..de faciendo dari possitis ..cū scriptis ñris. didistis:quō vbis meis nō scriptis credetis? ALCVI. Ex hoc etiā colligit: qz q legit p̄cepta q̄ rapinā ꝛ alia mala ..pbibe..ꝛ implere negligunt dicta euangelij:q̄ p̄fectiora ꝛ subtiliora sunt implere non valēt. CHRY. Et qdē n attēderēt bis q̄ dicebant: oportebat q̄rere ꝛ ab eo discere q̄ sūt illa q̄ moyses de eo scripsit sed silent. Tale enī ē negtia: vt qcqd dicat aliqs vel faciat:maneat ppzium venenum conseruans. CA. VI.

Ro hec abijt iesus trās mare galilee: qō ē tyberiadis. Et sequebatur eū multitudo magna: qz videbāt signa q̄ faciebat sup bis q infirmabāt. Subijt ḡ ī mōte iesus: ꝛ ibi sedebat cū discipulis suis. Erat āt pascha .. festū iudeoz. Cū subleuasset ḡ oculos iesus: ꝛ vidisset: qz multitudo maxia vēit ad eū: dixit ad philipp̄ū: Unde emem⁹ panes vt māducēt hi? Hoc autē dicebat tentās eū. Ipse enī sciebat qd erat facturus. Respondit ei philipp⁹: Bucētoz denariozum panes nō sufficiūt eis: vt vnusq̄sqz modicū qd accipiat: Dicit ei vn⁹ ex discipulis ei⁹ andreas frater simonis petri: Est puer vn⁹ hic q̄ habz quiqz panes ozdeacios ꝛ duos pisces: Sz hec qd sūt iter tātos? Dicit ergo iesus: Facite homines discūbere: Erat aūt fenū multū i loco. Discubuerūt ergo viri numero quasi quinqz milia. Accepit ergo iesus panes ꝛ cū gratias egisset distribuit discūbētib⁹. Similiter ex piscib⁹ q̄tū volebāt. Ut āt ipleti sūt: dixit discipulis suis: Colligite que superauerūt fragmenta ne pereant. Collegerunt ergo: ꝛ impleuerūt duodeciz cophios fragmentoz ex quinqz panib⁹ ozdeaccis ꝛ duo b⁹ piscib⁹ que supfuerūt his q̄ māducauerāt. Illi ḡ hoies cū vidissent qō iesus fecerat signū dicebāt: Quia hic ē vere propheta qui venturus est in mundum.

CHRY. Sicut iacula cū in durū aliquid ciderint cum multo impetu iaciunt: cū āt .. buerint aliquid obuiās: cōsoluūt cito imissio ꝛ quiescit:ita ꝛ si cū audacib⁹ hoib⁹ ipe..se iceserim⁹ seuiūt magis. Si āt cesserim⁹ facile mollim⁹ eoz īsaniā. Propterea xp̄s furoze ex pmissis smōib⁹ nacū secedēdo mitigauit: ī galileā vadēs: ñ tñ ad eadē loca vñ ibierīz ascēderat. ñ.n. ī cbana galilee: sz vltra mare iuit. vñ ait: Post hec abijt iesus trās mare galilee qō est tyberiadis.

AL. Doc mare p diuersitate locoꝝ diuersis noib⁹ vocat. sz q̄tū ad pñtē locū: mare galilee pp̄ pximitā: tyberiadis āt a ciuitate dr. Mare āt dr. nō qz sit amara aqua: sz iux̄ hebraicū modū oiuz congregatōes aq̄ꝝ maria vocāt. Qō mare dīs ēt frequēter trāsit vt pplis ibi manētib⁹ vbū pdicatōis impendat. THEO. Trāsit. n. ō loco ad locū ꝓbādo ppli voluta tē: ꝛ auidiozes boies vniuscuiusq̄z ciuit..is: ꝛ sollicitiozes reddēs. vnde sequit: Et seq. cū mul.ma.qz vide.si.q̄ fa. supbis q̄ ifirmabāt. ALCVI. Scilicet q̄ cecos illuminabat: ꝛ alia huiusmodi. Et sciēdū ē q̄ quoscūq̄z ī corpore sanabat: eos pariter reformabat ī aīa. CHRY. Tāta āt doctrina potiētes a signis magis mouebāt: q̄ grossiozis mētis erāt. Signa.n. vt ait paul⁹ nō sūt data fidelib⁹ sz ifidelib⁹. Sapientiozes aūt erāt illi de quib⁹ in mattheo dicit: q̄ stupebāt ī doctrina eius. Sed quare non dicit q̄ signa videbāt cum facientē. qñ hic euāgelista maiorē partē libri ī sermonib⁹ dis cōsumere studuit. Segtur Subijt ḡ ī mōtē iesus ꝛ ibi sede.cū disci.suis. In mōtē quidē ascēdit ppter signu quod fieri ōbebat. Sz q̄ discipulos secū ascēdere fecit:accusatio multitudinis erat ñ sequētis eū. Ascēdit ēt ī mōtē:erudiēs nos a tumultib⁹ ꝛ ab ea q̄ in mūdo est turbatiōe quiescere: aptū.n.ad philosophiā solitudo ē. Sequit: Erat aūt primū pa.di.fe.iu. Uide qualiter ī anno itegro nibil plus euāgelista nar..doc⁹ō signis christi q̄ q̄ paralyticū sanauit ꝛ filiū reguli.ñ.n. studuit vniuersa annūciare iz ex multis magna ꝛ pauca. Qualiter igitur nō ascēdit ad diē festum: paulatiz enim soluebat legē occasionez capiens a iudaica nequitia.

THEO. Quia.n. iudei eū psequebāt:occasionē recessus accipiēs legē exclusit:innues obseruatib⁹q̄ veritate adueniēte:ois cessat figura. ꝛ q̄ legib⁹ nō subycit: vt legalia festa pficeret: ꝛ vide doc quod nō erat festū christi:sed iudeoz.

BEDA. Si quis aūt verba euangelistarū diligenter considerauerit facile cognoscet: qz vnius āi spaciū fuit inter decollationē ioānis ꝛ passionē dñi. Cū.n. matthe⁹ dicat: q̄ dīs audita nece ioānis secessit in desertū locū: ꝛ ibi turbas pauit: ꝛ ioannes dicit q̄ proximū erat pascha iudeoz qñ turbas pauit: apte demōstrat qz iminēte paschali festiuitate decolatus ē ioannes. Euoluto aūt vni⁹ āni spacio passus est christ⁹ in eadē festiuitate Sequit: Cū subleuasset ḡ oculos iesus ꝛ vidisset. qz. m̄lti. max. ve.ad eū dixit:ad phi. vñ eme.pa. vt mā.bi. Dixit cū subleuasset oculos iesus vt discerem⁹ q̄ oculos .. erigebat huc atqz illuc sz pudice sedebat attētus cū discipulis suis. CHRY. Neqz ēt simpliciter sedebat cū discipulis suis: sz diligēter loquēs aligd eis ꝛ eos ad scipz cōuertēs. Deide respiciēs vidit turbā ad se veniētē. Cui⁹ igit gra philippū interrogat: sciebat.n. q̄ discipulo ꝛ eius cōgregatio ampliozi idigebat doctrina. Talis aūt erat philippus q̄ postea dixit. Unde nobis patrē ꝛ sufficit nobis. ppterea igit prius eū erudiebat. Nā si simpliciter factū eēt miraculū nō tantū appareret: nūc aūt prius cogit cōfiteri inopiā vt certi⁹ discat miraculi magnitudinē. vñ segtur: Doc āt dice.tē.cū. Nō qdē ignoraīs id qō debebat ab ipso dici: sz humane hoc dictū ē. Sicut enī q̄ dr: Qui scrutator cozda hoiuz: nō oñdit ignoratie scrutatōez sz certissime cognitōis: ita cū hic dicat. q̄ tentauit eū: nihil aliud dicit q̄ quoniā sciebat certissime. Sz ꝛ aliud ē dicere quoniam probatiozē eū faciebat: per talem interrogationem inducens in certissimā signi cognitionem propter hoc ꝛ euāgelista ne infirmitate locutiōis minorationē aliquā suspiceris subiungit: Ipse enim sciebat quid esset facturus. ALCVI. Interrogat iguitur non vt ignorata discat: sed vt discipulo adhuc rudi propriam tarditatem ostendat. quā ipse in se perpēdere nō valebat. THEO. Uel etiā vt alys ipsum ostenderet: non tanq̄ coz eius ignorans. AVGV. de con. euan. Sed si dominus sm narrationez ioannis pspectis turbis quesiuit a philippo tenta.ns eū. vnde illis esse dari possent: pōt monere quō sit verū qō alij narrauerūt prius dixisse dño discipulos: vt dimitteret turbas. Quibus ille respōdit sm matthēū: Non hñt necesse ire: date eis vos māducare. intelligit igitur post hec verba dominū inspexisse multitudinē ꝛ dixisse philippo: qui ioannes cōmemorat: alij autez preterm̄iserunt. CHRY. Uel aliter: Alia quidē sunt illa: alia aūt sunt hec non eisdez

Universidad de Deusto
Biblioteca

facta temporibus. THEO. Philippū igit dominꝰ tentās
vtrū fidē haberet inuenit eū adhuc humanis passionibus
subiacentem: qđ pcepit ex hoc qđ sequit: Rndit ei philippus
Ducentoꝝ denariorꝝ panes nō sufficiūt eis: vt vnusquisq; mo
dicū quid acci. ALCVI. In quo tarditatē suā ondit. nam
si perfecte de creatore intelligeret: de eius potētie largitate
nō diffideret. AVGV. de cō. cuā. Qz aūt philippꝰ ī apō
ioannez rūdet: hoc marcus a discipulis rūsuz esse cōmemo
rat: volens intelligi hoc ex ore ceterorꝝ philippum rūdisse:
q̄ꝑ z pluralē numerꝝ p singlari vsitatissime ponere potue
rit. THEO. Sed z andreas dns silem philippo inuenit:
q̄uis altius de illo cōtēplanté. Sequit. n. Dicit ei vnus ex
discipulis ei⁹ Andreas fra. simo. petri. Est puer hic q̄ habet
quinq; panes hordeaceos. z duos pisces. CHRY. Estimo qđ
nō sine causa id eū dicere: sz qz audierat signū qđ heliseus
de panib⁹ hordeaceis fecerat: pauit. n. de. xx. panibus cen
tū homines. Alscēdit igit mēte aliquod excelsū: sz ad sūmū nō
potuit puenire: qđ patet p hoc qđ subdit: Sz hec qd sunt in
ter tantos? Estimabat enim q̄ de pauciorib⁹ pauciora:
z de pluribus plura facturus esset qui miracula faciebat:
sed hoc non erat verū. Silr eni ei facile erat z de pluribus
z de pauciorib⁹ pascere turbas. nō eni materia subiecta idi
gebat: sz ne viderent creature aliene eē ab eius sapia ipsis
creaturis vtiē ad materiā miraculoꝝ. THEO. Confun
dant manichei qui dicunt q̄ panes z oia huiusmodi creata
sunt a malo deo: qz boni dei filius ihs panes multipli
cauit. nā si creature male fuissent: nequaq̄ bonꝰ mala mul
tiplicasset. AVGV. de cō. euan. Qz aūt andreas apō ioā
nem de q̄nq; panib⁹ z duob⁹ piscib⁹ suggessit: hoc ceteri plu
ralē numerꝝ p singulari ponētes ex discipulorꝝ psona nar
tulerūt. CHRY. Discam⁹ aūt hic q̄ voluptati attendim⁹: q̄
comedebāt mirabiles viri illi z magni: z q̄titatez eozum
que iferebant: z vtilitatē mēse eoꝝ. Nōdū āt apparētib⁹ pa
nib⁹ iussit eos discūbere: vt discas qm̄ nō entia vt ētia ei sub
sidunt: sicut paulus ait: Qui vocat ea que nō sunt: tanq̄ ea
que sunt: Segtur. n. Dicit eis ihs: facite hos discūbere.
ALCVI. Ad lr̄az hoēs discūbere dicim⁹ iacēdo comede
re more antiquo. vnde segtur. Erat autē fenū multū ī loco.
THEO. i. herba viridis. Erat. n. pascha q̄ in primo mēse
veris perficiebatur: Sequit. Discu. ergo viri nu: q̄si q̄nq;
milia. Soli viri numerātur ab euāgelista: qz legalē ꝓsuetu
dinē sequebat. Eteni moyses a. xx. annis z supra pplz cēnu
merauit nulla mētione de mulieribus facta: inuēs q̄ oē qđ
virile ē z iuuenile dignū z honorabile ē a pud dnz. Segtur
Accepit ergo ihs panē: z cū gratias egisset distri. discu. sili
ex piscibus quātū volebāt. CHRY. Sed quare paralyti
cū debēs sanare non orat: neq; suscitans mortuos: neq; ma
re getans: hic aūt orat gratias agēs: vt. s. oñdat eos qui come
stionē incipiūt grās agere oportere deo. Sed z aliter in mi
noribus marie orat: vt discas q̄ nō ꝓpter indigentiaz orat.
Si. n. īdigeret orare multomagis in maioribus hoc fecisset.
Quia vero illa ex auctoritate facit: manifestū ē q̄ hic cōde
scēdēdo nobis orat. z adhuc quoniā turba multa erat pīs:
oportebat eis suaderi q̄ ꝑm volūtatē dei aduenerat: z iō cū
occulte aliq̄ miraculū faciebat: nō orabat: sed cozā multis
orabat. ne crederent q̄ eēt deo ōri⁹. HYLA. iu. ō tri. Qui
q; igitur panes offeruntur turbe z frāgūtur: subzepūt in frā
gentiū manus quedā fragmētoꝝ ꝓcreationes. nō īminuiē
vñ ꝓfringitur: z tñ ꝑfringentis manū fragmēta occupāt: nō
sensus: nō visus profectū tā cōspicabilis operatōis assequit
est quod nō erat. videtur quod non intelligitur: solū supest
vt deus oia posse credat. AVGV. Uñ. n. multiplicat de
paucis granis segetes: inde in manibus suis multiplicauit
q̄nq; panes: potestas enim erat in manibus christi: panes
aūt illi quinq; quasi semina erant: nō quidem terre manda
ta: sed ab eo qui terram fecit multiplicata. CHRY. Uide
aūt quāta ē serui z dnī differentia. nā ꝓbete quasi ex
mensura habētes gratiā ita miracula faciebant. ꝑs aūt ab
soluta virtute faciēs cū multa superabundantia oia opaba
tur. Sequitur: Ut aūt iple. sunt: dixit discipulis suis: Colli. q̄
super. frag. ne pereant. Collegerūt ergo z̄c. Nō qđē hec ostē
tatio superflua fuit: sed ne phantasiā existimarēt quod fcm
est. ꝓpter qđ etiā ex subiecta materia miraculū fecit. Sed
quare nō turbis dedit fragmēta portāda: sed discipulis: qui
bos maxime erudire volebat: q̄ orbis terrarū debebant eē
magistri. Ego aūt nō solū admiror mansuetudinē panū q̄ fcā
est: sed z certitudinē supfluozū: qz neq; plus neq; minus fe
cit supfluū ecce sed tātū quātum volebat. s. xy. cophinos fm
numerū. xy. apostolozū. THEOPHI. Addiscimus autē
ex miraculo ꝓpetrato nō timeri pusillanimes in coartatōibus
paupertatis. BEDA. Turbe aūt cū vidissent signū qđ fe
cit dns mirabātur: qz nōdū cū deū eē cognouerant: ideoq;
euangelista subdit: Illi ergo hoēs. qz carnales erāt z carna
liter itelligebāt cū vidissent qđ fecerat signū dicebāt: quia
hic est vere ꝓpheta q̄ vēturꝰ ē ī mūdū. ALCVI. Nōdū
pleni fide dnm vocant ꝓphetā: q̄ nōdū deū dicere nouerāt
sed iā multū profecerāt ex virtute miraculi: q̄ cū secernētes
ab alijs: ꝓphetā vocabāt: sicut sciebant ī pplo illo ꝓphetas
aliquādo miracula fecisse: nec fallūtur si dicūt eū ꝓphetam
cū ipe dns nouerit se ꝓphetā dicēs: Nō capit ꝓphetā pire ex
Hierusalē. AVGV. Sic āt ꝓpheta é ꝑs z dns ꝓphetaꝝ
sicut angelus z dns angelozū. ex eo. n. q̄ pns ānunciauit an
gel⁹ erat: ex eo qđ futura prędixit ꝓphēta erat. ex eo q̄ ver
bū caro factū ē: z angelozū z ꝓphetaꝝ dns erat. nullus. n. ꝓ
pheta sine verbo dei. CHRY. Ex hoc aūt qđ dicūt: Qui
venturus est in mūdū: manifestū est q̄ ꝓphetā quēdā prin
cipalē expectabant. Et ideo qđ dicit: Dic ē vere ꝓpha. i. gre
co cū adiectōe articuli ponit: ad oñendū. s. eū eē discretuz
ab alijs prophetis. AVGV. Cōsiderandū aūt q̄ dr: quia
deꝰ nō ē talis suba q̄ oculis videri possit: z miracula eiꝰ qui
bꝰ totū mūdū regit: vniuersāq; creaturā administrat: assidui
tate viluerūt: seruauit sibi quedā que faceret opportuno tē
pore: ꝓeter vsitatū cursū originēq; nature: nō vt maiora sz
insolita videndo stuperent: qbꝰ quotidiana viluerūt. Ma
ius eni miraculū est gubernatio totiꝰ mūdi q̄ saturatio q̄n
q; miliū hoiuz de q̄nq; panibus: z tñ hoc nemo miratur. Il
lud mirant hoēs: nō qz maius: sz qz rarū ē. Nec tñ sufficit
hoc intueri in miraculis christi. qz. n. dns est in mōte: verbū
dei ē in alto. ꝓinde non quasi humiliter iacet: nec transeun
ter ꝓtereundū ē. ALCVI. Mystice eni noie maris tur
bidū seculū designatur. Mox aūt vt christus mare mortā
litatis nostre adut nascēdo calcauit moziēdo: trāsiit resur
gendo: secute sunt cū credēdo z imitando turbe credentiū
ex vtroq; populo collectoꝝ. BEDA. Tunc aūt dominus
subijt in montem quando celum ascēdit: quod designatur
per montem. ALCVI. Qz enim turbis inferioribus reli
ctis ad altioza cum discipulis ascendit: ostendit q̄ simplici
bus minoza precepta sūt cōmittēda: ꝓfectioribꝰ altioza. q̄
īminēte pascha illos refiē: significat: qz quisq; pane diuini
verbi z corpore z sanguine domini desiderat refici: debz spi
rituale pascha facere. i. ope ꝑficere. z ad virtutes trāsire. Oculi
vero domini sunt dona spiritualia: que cum dominus cle
ctis suis misericorditer concedit: tunc in eos oculos suos di
rigit. i. respcū pietatis ipēdit. AVGV. li. lxxxiy. q. Quisq;
aūt panes hordeacei significant veterē legē: siue qz nondū
spiritalibus: sed adhuc carnalibus data est lex. idest quinq;
corporis sensibus deditis. Nam z ipse turbe quinq; milia
hominum fuerunt: siue quia per Moysen lex ipsa data est.
Moyses eni quinq; libros scripsit. Et q̄ hordeacei erant pa
nes: bene significauit vel ipsam legem: que ita data erat: vt
in ea vitale anime alimentum corporalibus sacramentis
obtegeret. Ordei enim medulla tenacissima palea tegitur:

Uel ipz ꝓpm nondū expoliatū carnali desiderio tanq̄ pa
lea cozdi ei⁹ inherebat. BEDA. Hordeuz pabulū ē iu
mētoꝝ z cibus seruoꝝ: z lex vetus data ē fuis z iumētis. i.
carnalibus. AVGV. lib. lxxxiy. q̄sti. Duo āt pisces q̄ sa
pore suauē pani dabāt: duas illas psonas vident significa
re: qbus pplus ille regebat: regiā. s. z sacerdotalē: q̄ tñ que
psone dñm nrm ꝑfigurabāt: ambas. n. ille sustinuit. AL
CVI. Uel duo pisces dicta vel scripta ꝓpheta z psalmi
staꝝ significāt: z quinarius ad q̄q; sensus corporis refe
rūt: mille ad pfectionē referūt. Qui vo gnoscēsus corporis
pfecte regere studēt: viri dicunt a viribꝰ quos femiea mol
lities nō corrūpit: sz sobrie z cōtinēter viuūt: z celestis sapiētie
dulcedine merent recreari. AVGV. sup Jo. Puer āt q̄
ista habebat forte pplus israel erat q̄ nondū puerili ea porta
bat: nec māducabat. Illa. n. q̄ portabat clausa onerabant:
apta pascebāt. BEDA. Pulchre āt dicit: Dec qđ sunt in
ter tātos: qz lex vetus paꝝ ꝓficiebat: ꝗ̄ usq; eā suis manib⁹
suscepit. i. ope ipleuit. z eā de ꝑsona sua ꝑfecit: debz spi
rituale pascha facere. i. operatione ad virtutes trāsire. Oculi
vero domini sunt dona spiritualia: que cum dominus cle
ctis suis misericorditer concedit: tunc in eos oculos suos di
rigit. i. respcū pietatis ipēdit. AVGV. li. lxxxiy. q. Quisq;
aūt panes hordeacei significant veterē legē: siue qz nondū
spiritalibus: sed adhuc carnalibus data est lex. idest quinq;
corporis sensibus deditis. Nam z ipse turbe quinq; milia
hominum fuerunt: siue quia per Moysen lex ipsa data est.
Moyses eni quinq; libros scripsit. Et q̄ hordeacei erant pa
nes: bene significauit vel ipsam legem: que ita data erat: vt
in ea vitale anime alimentum corporalibus sacramentis
obtegeret. Ordei enim medulla tenacissima palea tegitur:
AVGV. lib. lxxxiy. q̄sti. Duo ēt tanq̄ frāgendo z sapien
do qđ duxerat z clausū in lege discipulos ipleuit: et
post resurrectionē aputt scripturas. AVGV. sup Jo. Qz
āt ignorātia pplī erat i lege: ꝓpterea tētatio dñi ignorātiaz
discipuli demōstrabat. Sup fenū āt discūbebāt: qz carnalit
sapiebāt. z i carnalib⁹ gestebāt: ois. n. caro fenuz. Illi āt de
panibus dñi ipleñt: q̄ qđ auribus audiūt operibus ipleñt.
AVGV. Que sunt āt fragmēta nisi q̄ ꝓpls non poterat
māducare? Quid q̄ restat nisi vt secretioza itelligētie q̄ nō
pōt capere multitudo illis credant q̄ idonei sūt: z alios doceāt
valēt: sic erāt apli. vñ z. xy. cophini ipleti sunt. ALCVI.
Cophinis. n. Fuilia ipleñt officia: Cophini igit sūt apli: z eo
rūz imitatores: q̄ licet ī pñti sint despicabiles: spūaliū sacra
mentoꝝ: diuitys sunt iteritus referti. Dicunt āt apli fuisse
cophini: qz p apostolos fides sancte trinitatis erat predicā
da in quattuoz partibus mundi. Quod āt nouos panes no
luit facere: sed allatos cumulauit: significat quia veterem
scripturam non reprobauit: sed aperiendo patefecit.

¶ Jesus ergo cū cognouisset: qz vēturi essent vt
raperēt eū z facerēt eū regē: fugit iterū ī mōtem
ipse solus. Ut āt sero factū ē: descēderūt discipu
li eiꝰ ad mare. Et cū ascēdissent nauim venerūt
trās mare ī capharnaū. Et tenebre iā facte erāt.
Et non venerat ad eos ihs. Mare aūt vento
magno flante exurgebat. Cum remigassent q̄si
stadia vigintiquiq; aut triginta: vidēt ihm am
bulātē supra mare: z primū naui fieri z timuerūt.
Ille aūt dicit eis: Ego sū: nolite timere. Volue
rūt ergo accipere eū in nauī: z statim nauis fuit ad
terrā ad quam ibant.

BEDA. Turbe viso tāto miraculo: stellexerūt piū at q̄
potētē: z iccirco voluerūt ipsuz facere regē. hoies nāq; vo
lūt habere regē piū ad regendū: z potentē ad tuēdum. Dns
igr hoc cogscēs fugit ī mōtē. i. ascēdit celeriter. vñ dr Jesus
ergo cū cogno. qz ven. ess. vt ra. eū z fa. eū regē fugit iterū ī
mōtē ipse solus. Dat ergo itelligi q̄ dns cū sederet ī mōte
cū discipulis suis: z videret turbas ad se veniētes descēde
rat de mōte: z circa inferioza loca turbas pauerat. Nā quo
fieri pōt vt rursus ille fugeret; nisi āte de mōte descēderet.
AVGV. de cōcoz. euā. Nō aūt repugnat qđ matthe⁹ di
cit: Ascēdit in mōtē solus orare. Neq; eniz cause orādi cō
traria ē causa fugiendi: quādoqđē z hic dns doceat hāc eē
nobis magnā causā orādi qñ ē cā fugiēdi. AVGV. Erat
aūt rex q̄ timebat fieri rex: nec talis rex q̄ ab hominib⁹ fie
ri: talis q̄ hominib⁹ regnū daret: semp qđē ille cū patre
regnat fm q̄ est filiꝰ dei. Prędixerūt aūt ꝓpbete regnum
eius: z fm id q̄ hō factus christus: z fecit fideles hos chri
stianos: q̄ sunt regnū eius qđ mō colligit mō emit sangui
ne christi. Erit aūt aliq̄ manifestū regnū eiꝰ: quando erit
aperta claritas sanctoꝝ eiꝰ post iudiciū ab eo factū. Discipu
li aūt z turbe credētes in eū putauerūt illū sic venisse vt iā
gnaret: Doc é velle rapere z facere eū regez. CHRY.
Uide aūt quāta ē gule virtus: nō vltra eis sabbati trāsgres
sionis cura: nō vltra zelāt ꝓ deꝰ: sz oia remota sunt ventre
repleto: z ꝓpheta iā erat apud eos: z reges eū honorizare
volebāt. Christꝰ aūt fugit erudiēs nos mūdanas cōtenere
dignitates. Sic igit ihs dimittit discipulos z ascendit in
mōtē. Di vero a magistro relicti: vt solo factū ē descende
rūt ad mare. Et hoc é qđ subdit: Ut āt vero fa. ē descē. disci.
eiꝰ ad mare. Et qđē vbi ad vesperā expectauerūt eū vēn
rū eē putantes ad se: facta vero vespera nō vltra sustinen
eū nō inquirere: tantus eos detinebat amoꝝ: sed ab amore
igniti ascenderūt in nauē. vñ segt: Et cū ascen. na. ve. trans
ma. in caphar. Ueniebāt qđē ad capharnaū estimātes se il
lic eū inuēturos. AVGV. Sic ergo dixit finē z redit vt
exponat quō venerūt: qz p stagnū nauigātes trāsierūt: z dū
nauigarēt rcapi ladō exponit qđ acciderit dicēs: Et te. iā
fa. erāt z nō ve. ad eos ie. CHRY. Nō sine cā euāgelista
tēp⁹ designat: sz vt per hoc calidū cozꝝ amoze ostēdat. Nō
eni dixerūt: Uespera nūc ē z nox aduenit: sz ab amore igni
ascenderūt in nauiz. multa aūt erāt ex quibus ipediebā
tur a tēpore. vñ dr: Et tene. iā fa. erant a tēpestate. vñ sequi
tur: Mare, au. ven. ma. flā. exurge. a lo. Non eniz erat ꝓpe
terrā. vñ dr. Lū remigassent ergo q̄si stadia. xxy. aut. xxx.
BEDA. Eo genere locutionis quo cū dubitādo loqm̄ur
solem⁹ dicere ferme. xxy. aut ꝓpe. xxx. CHRY. Et vi
timo aduenopinabili. vnde sequit. Uident ihm am. supra
ma. z ꝓ fieri. Apparet qđē eis postq̄ illos dimiserat: illo
qđē docēs eos qđ est derelicto: z amoze excitās maiozem:
hic vero sua ꝑsute oñdēs: ꝓp hoc igit illi turbabant. vnde
sequit: Et timuerūt: qbꝰ turbatis dns ꝓfotionē adhibet.
vñ seqt: Ille aūt dicit eis: Ego sū: nolite timere. BEDA.
Non aūt dixit: Ego suz ihs: sz tñ: Ego sū: qz familiares eiꝰ
erāt: iōq; audita voce facile potuerūt cognoscere magistrū
siue qđ veriꝰ ē: vt oñderet se illū eē q̄ moysi dixit: Ego sū q̄
suz. CHRY. Jō aūt eis apparuit: vt oñdat qm̄ ipse é q̄ re
pestatē soluet. Doc. n. oñdit euāgelista subdēs: Uoluerunt
ergo accipe eū in nauī: z statim fuit nauis ad terrā: ad quaz
ibāt. Tranqllā eni ꝓbuit eis nauigationē. Non aūt nauim
ascēdit: volēs maiꝰ miraculū operari: z deitatē eiꝰ reuelare
aperti⁹. THEOPHI. Uide nāq; tria miracula. ꝓmuz ē
q̄ ābulabat supra mare. scōz ē q̄ fluctꝰ mitigat: tertiū ē q̄
statiz facit nauiz ad terrā ire: ad quā ibāt. nā multuz distā
bāt a terra: cū eis dns apparuit. CHRY. Turbe aūt nō
oñdit se ihs supra mare abulantē: qz hoc signū imbecilli
tatē eoꝝ excedebat. sz neq; discipulis diu visus ē ꝑ faciēs.
sz statī disparuit ab eis. AVGV. de cō. cuā. Nō ē aūt ad
uersuz q̄ matthe⁹ ꝓpus eū dixit dixisse discipulos ascēdere
in nauiculā z ꝓcedere eū trans fretū. donec dimitteret tur
bas: ac deinde dimissis turbis ascendisse in mōtē solus ora
re: Joānes vero priꝰ eū fugisse cōmemorat solū in montez
ac deide inquit. Ut au. se. fa. ē: descēderūt discipuli eiꝰ ad mare
z cum ascē. nauī. Quis eni nō hoc videat recapitulādo ioā
nem postea dixisse factū a discipulis qđ iā ihs iusserat an
teq̄ fugisset in mōtē? CHRY. Uel aliter. Mihi vr hoc
signū aliud ab eo qđ apud matthēū positū ē. tūc enim non
statim eū susceperūt: nūc aūt ꝓuasi sūt statim susceperē. et
tūc quidem adhuc tēpestas ꝓmanebat cōcutiēs nauiz: nūc

Universidad de Deusto
Biblioteca

autē eus voce trangl'itas aduenit. multotiens.n.eadez fa
cit signa vt facile suisceptibilia fiant. AVGV. Mystice
ãt pauit dñs turbas ꝛ ascēdit in montē. sic.n. de illo p.. ctū
est: Cōgregatio ppl'oꝝ circūdabit te: ꝛ pp hāc in altū regre
dere. i. vt circūdet te ꝯgregatio populoꝝ regredere in altū
Quare ãt dictū est Fugit: negz.n. si nollet tenere. Aliquid
g̃ significauit fugiēdo: qz. s. nō potuit intelligi altitudo ei⁹.
quicgd.n. nō itellexeris: fugit me dicis. g̃ fugit i montē ipe
solus: quia ascēdit sup oēs celos. Illo ãt surſuz posito: discí
puli in nauicula tēpestatē patiebant: nauicula illa eccle. ã
pfignabat. Tenebre iã facte erant: ꝛ merito: qz lux nō erat.
nō.n. venerat ad illos iesus. Quantū accedit finis mundi:
crescunt errores: crescit inigtas. Lux deniqz charitas ē Fz
illud: Qui odit fratrē suum: in tenebris est. Ipsi fluct⁹ nauē
turbantes: ꝛ t.. pestates ꝛ vēti clamores sunt maledictorū.
inde charitas refrigescit: inde fluctus augent: ꝛ turbat na
uis: nec tñ vēti illi .. tēpestas ꝛ fluctus ꝛ tenebre .. agebāt:
vt vel nauis nō ꝓmou.. ret: vel solu.a mergeret. Qui.n. p
seuerauerit vsqz in finē: hic salu⁹ erit. Quinarius ãt nume
rus ad legē ptinet: ipsi sunt gnqz libri moysi. g̃ legez signat
numerus vigesimus quintus: qñ gnquies gni fiunt vigin
tiquingz: Sz huic legi anteqz euangeliū veniret deerat p
fectio: q̃ in senario numero ꝓhendit. Ipsa g̃ quingz p sex
multiplicent: vt lex p euangeliū ipleat: vt fiant sexies gni
xxx. Ad eos ergo qui legē implent venit .. sus calcans flu
ctus. i. omnes tumores mundi sub pedibus dñs: oēs altitu
dines seculi premens: ꝛ tñ tante sunt tribulationes: vt etiã
ipsi g credunt in iesuz expauescant ne deficiãt. THEO
PHI. Luz ãt hoies vel demones nos p timorē nitunt mo
uere: audiamus xp̃m dicentez: Ego suz: nolite timere. i. ego
sp assisto. ꝛ sicut deus pmaneo: ꝛ nunqz ptranseo: nō perda
tis in me fidem pro falsis terroribus. Uidet ēt quō non in
principio periculi dñs astitit: sed in fine. Permittit nanqz
nos esse in medio pericu.oꝝ: vt certantes i tribulationib⁹
probabiliores fiamus: ꝛ vt ad ip̃m soluz recurramus: q po
tens est ex insperatis nos liberare. Cū. n. itellectu. huma
nus sibi ꝓuidere nō poterit: tunc salus diuina aduenit. Si
voluerimus ēt xp̃m in nauiculā nr̃am suscipere. i. in cordi
bus nr̃is habi.. re: statim inueniemur in terra ad quaz ire
volumus. i. in celū. BEDA. Quia vero hec nauicula nō
tꝛpentes vehit: sed fortiter remigantes: significatur q̃ in
ecclesia non desidiosi ꝛ molles: sed fortes ꝛ in bonis operi
bus perseuerantes peruenīūt ad portum salutis eterne.

¶ Altera die turba q̃ stabat trans mare vidit: qz
nauicula alia nō erat ibi nisi vna: ꝛ qz nō introisset
cū discipulis suis iesus i nauiſz soli discipuli ei⁹
abissent. Alie vero supuenerūt naues a tyberia
de iuxta locū vbi mãducauerãt panē gr̃as agen
tes dño. Cū ergo vidisset turba: qz iesus nō eēt ibi
neqz discipuli ei⁹ ascenderūt i nauiculas: ꝛ vene
rūt capharnaū q̃rētes iesū. Et cū inuenissent eum
trãs mare: dixerūt ei: Rabbi qñ huc veniſti? Re
spōdit eis iesus: ꝛ dixit: Amen amē dico vobis
q̃ritis me nō qz vidistis signa: sed qz manduca
stis ex panibus: ꝛ saturati estis. Operamini nō
cibū q perit: sed q pmanet i vitā eternā quē fili⁹
hois dabit vobis. Hūc eni pater signauit deus.

CHRY. Dñs ꝛsi turbis non manifeste ostēderit quō su
pra mare ambulauerit: dedit tamē eis latēter suspicari qō
factus erat: ꝛ hoc euāgelista oñdit dicēs: Altera die ꝛc. vsqz
ibi abissent. Quid. n. hoc erat aliud q̃z suspicari q̃ mare pe
des transiens recesserat. Neqz eni ē dicere q̃ in alia naui
cula pertransiuit: qz vna erat ibi tñ i quā ascenderūt disci
puli eius: cū q̃ous ipse nō intrauerat. AVGV. Insinua
tū aūt ē illis tā magnū miraculuz: venerunt ergo ꝛ alie na
ues iuxta locū illū vbi mãducauerãt panē: in q̃b⁹ turbe eū
secute sūt. ꝛ B ē qō subdit: Alie ve. na. supue.. t. vsqz ibi q̃rē
tes eū. CHRY. Sz tū p⁹ miraculū tā magnū veniētes: nō
iterrogauerūt eū qualiter pertransiyt: neqz curauerūt tan
tū mirac.. lū addiscere. Sequit eniz: Et cū inuenissent euz
trãs mare: dixerūt ei: Rabbi qñ huc ve.. isti? Nisi qs dicat
hic qñ ꝓ q̃liter dictū eē ab eis: dignū aut ē ꝛ hic cōspicere
facilē eoꝝ mentē. Qui eni dicebant: Dic ē ꝓpheta: q studē
bāt rapē ꝛ facere eū regē i.. miētes eū nihil tale cōsiliant.

AVGV. Ecce eni ille q in mōtē fugerat turbat⁹ cū ipsis
turbis loquit: mō teneāt: mō regē faciãt. Sz ille q post mi
raculi sacramentū: ꝛ sermonē infert: ꝛ quoꝝ satiauit pani
bus ventrē: satiat sermonibus mentē. ALCVI. Qui. n.
dedit exēplū fugiēde laudis ꝛ terreni ꝑery: dat exēplū do
ctoribus qualiter debeāt insistere predicatiōi. CHRY.
Mansuetudo ãt ꝛ lenitas nō vbiqz ē vtilis. cuz eniz deses
fuerit discipulus ꝛ grossius: stimulo vti ad eū oportet: boc ꝛ
hic fili⁹ dei facit. Uenietib⁹ enī turbis ꝛ blādietib⁹ ei dicē
do: Rabbi qñ huc veniſti: vt oīdat q̃ eū q ab hoib⁹ ē: bo
.. ē nō cōcupiscit: sed solū inspicit eoꝝ salutē: redarguēdo
eis respōdit: nō solū cozrigere volēs: sz ꝛ mētē coꝝ releuare
vnde segt: Rndit eis iesus ꝛ dixit. Amē amē di. vo. q̃ritis
me nō qz vidistis signa: sz qz mandu. ex panibus ꝛ saturati
estis. AVGV. q. dicat, ꝓpter carnē me q̃ritis non ꝓpter
spūz. CHRY. Post reꝑhensionē aūt doctrinā eis adim
git dicēs: Operamini: nō ci. qui pe. sz q pma. in vi. eter. q. d.
Uos escā exgritis tēporalē: ego aūt coꝛpora vr̃a nutriui: vt
p B exgreretis illā escā: q̃ nō tpaneā sz eternā tribuit vitā.

ALCVI. Coꝛpore⁹ cibus carnē tm̃ reficit exteriozis bo
minis: ꝛ semel accept⁹ nō sufficit: nisi quotidie accipiat: spi
ritalis aūt cib⁹ pmanet i eternū ꝛ satietatē ꝓpetuā imozta
litatēqz largit̃. AVGV. Ceipsuz aūt isinuat istū cibū: vt
in sequētib⁹ illuceſcit: ac si dicat. Queritis me pp aliud: q̃ri
te me pp me. CHRY. Sz qz gdā eo q volūt pigre nutri
ri: abutunt̃ hoc vbo: necessariū ē ducere id qō ē pauli: Qui
furabat iã nō fureť: magis aūt laboꝛet operando manib⁹
suis: vt habeat vnde tribuat necessitatē patiēti. sz ꝛ ipse co
rinthū veniēs: mozabat apud aquilā ꝛ priscillaz ꝛ opabat.
Dicēdo aūt: Ne operamini cibū q perit: nō insinuat q̃ opoꝛ
teat pigritari: sz q̃ opoꝛteat opari ꝛ vare: hic eni ē cib⁹ q nō
perit. opari aūt cibum q perit: ē affici secularib⁹ reb⁹. Doc
igit dixit: qz illi nullā fidei curā habuerūt: sz solū volebant
vētrē ꝑplere nihil laboz̃tes: ꝛ hoc deceēter cibū q perit vo
cauit. AVGV. Sicut aūt samaritane dixerat: Si scires
q petit a te bibere: postulasses ab eo ꝛ daret tibi aquā viuā.
ita ꝛ hic subdit: Quē fili⁹ ho. vo. da. ALCVI. Qñ aūt p
manū sacerdotis coꝛp⁹ xp̃i accipis nō sacerdotē quē vides
sz illū quē nō vides attēde. Sacerdos ē dispensatoꝛ bui⁹ ci
bi nō actoꝛ. fili⁹ hominis seipsuz dat nobis: vt nos in ipso ꝛ
ipse in nobis maneat. Jñ.. fi.. iū hominis nolite sic accipere
quasi alios filios hominu. Sequestratus est enim quadaz
gr̃a ꝛ exceptus a numero oīuz. iste. n. filius hois ꝛ dei fili⁹ ē.
hoc est qō subdit: Hunc enim pater signauit de⁹. Signare.
est signū ponere. q. d. Nolite me cōtēnere qz filius hois su.
sic enim suz filius hois: vt de⁹ pater me signaret. i. ꝓxim
aliquid mihi daret: quo nō ꝓfunderer cuz genere humano:
sed per me liberaret gen⁹ humanū. HYLA. viy. de. tri.
Signaculoꝝ aūt natura ē vt oēm impresse in se speciei ex
plicent formā: ꝛ nihil minus ex eo in se habeant vñ signe
tur: ꝛ dū totū accipiūt qō impꝛimit: totū ex se ꝓferūt qe
qd impsuz ē. Uerbū igit̃ hoc ad diuine natiuitatis nō pfi
cit exēplū: qz ī signaculis ꝛ materies sit ꝛ diuersitas ꝛ ipsi
sio: per quaz molliozibus naturis: validioꝝ genꝛ species

imꝓimuntur. Unigenit⁹ vero de⁹ ꝛ p sacramentū salutis
nostre bois filius: volēs ꝓpietatis nobis paterne i se signa
re speciē: signatū se a deo ait: vt p hoc potestas i eo dādi ad
eternitatē esse itelligi possit: qz oēz in se paterne forme ple
nitudinē signātis se deꝛ ostenderet. CHRY. Uel ñ gnauit. i.
in hoc misit hāc nobis afferentē escā. Uel signauit. i. reue
lauit p suū testimoniū. ALCVI. M.. stice ãt altera die
. i. post ascensionē .. bi turba stās i bonis opib⁹: nō iacēs i ter
renis voluptatib⁹. .. xpectat vt veniat ad eos iesus. Una ãt
nauis ē vna eccli.. ꝛ alie naues q̃ supueniūt sunt quenti
cula hereticoꝝ: q que sua sunt q̃runt non q̃ iesu xp̃i. vñ que
niēter eis dicitur: Queritis me qz mãducatis ex panibus.
AVGV. Quāmulti ēt nō q̃runt iesuz: nisi vt illis bñfa
ciat fm tps. alius negociū hz: q̃rit ītere.. sionē clericoꝝ. ali
us ꝓmit a potētioze: fugit ad ecclias. vir q̃rit iesus pp ilz.
GREGO. xxiy. moza. Per coꝝ ēt psonā dñs illos intra
sanctā ecclesiā detestat: q p sacros ordines ad dñm ꝓpin
quātes: nō in eisdē ordinib⁹ vtutuz merita sz subsidia psen
tis vite exgrunt. Satiatos qppe de panib⁹ dñm seq: est de
sancta ecclia tpalia alimēta suꝑisse. Et ñ pro signis dñs: sz
pro panib⁹ q̃rere ē ad religiōis officiū: non pro augēdis vtu
tibus: sz p regrendis subsidys inbiare. BEDA. Illi ēt q
in ozōne q̃runt non eterna sz tpalia: q̃runt iesum non pp ie
sum sz pp aligd aliud. Significat aūt mystice quoniā .. le
reticoꝝ ꝓuenticula carent hospitio christi ac discipulozuz
eius: ꝛ dicunt alue superueniſse naues q̃ hereses repētine
fuerunt. Per turbam ãt que cognouit q̃ iesus nō erat ibi
neqz discipuli eius: illi designantur qui cognoscentes erro
res hereticoꝝ: relinquunt cos ꝛ ad verā fidem veniunt.

¶ Dixerūt ergo ad eū: Quid faciemus vt opere
mur opa dei? Respondit iesus: ꝛ dixit eis. Hoc
est op⁹ dei vt credatis in eū quē misit ille. Dixe
rūt ergo ei: Quod ergo tu facis signū vt videa
mus ꝛ credam⁹ tibi? Quid operaris? patres no
stri mãducauerūt mãna in deserto: sicut scriptū
est: Panē de celo dedit eis mãducare. Dixit er
go eis iesus. Amē amen dico vobis: nō moyses
dedit vobis panē de celo: sz pater meus dat vo
bis panē de celo verū. Panis. n. verus est q de
celo descendit: ꝛ dat vitā mūdo. Dixerūt ergo
ad eū: Domine semper da nobis panem hūc.

ALCVI. Intellexerāt escā istā que pmanet i vitā eter
nā ee opus dei: ꝛ iō iterrogāt qd faceret: vt istū cibū. i. opus
dei operari possint. ꝛ hoc ē qō dicit. Dixerūt g̃ ad eū. Quid
faciem⁹ vt operemur opera dei. BEDA. i. q̃ precepta ser
uādo poterim⁹ iplere opa dei. CHRY. Doc aūt dicebāt
nō vt discāt ꝛ faciāt: sz ad cibi exhibitionē eū ducere volē
tes. THEOPHI. Christus vo q̃nis cognosceret q̃ eis
nihil ꝓderat: tamez ꝓpter cōmunē vtilitatē rndit: ꝛ oñdit
eis imo oib⁹ hominib⁹ qō sit op⁹ dei: vñ segt: Rndit iesus
ꝛ dixit eis: Hoc ē op⁹ dei: vt cre.. sis ī eū quez misit ille.

AVGV. Nō ãt dicit: Ut credatis ei: sz vt credatis i eū.
Nō. n. cōtinuo q̃ credit ei: credit i eū. nā ꝛ demones crede
bāt ei: ꝛ ñ credebāt i eū. ꝛ nos credim⁹ paulo: sz nō i paulū.
Credere ergo in eū ē credēdo amare: credēdo diligere: cre
dendo in eū ire: ꝛ ei⁹ mēbris ꝯcoꝛporari. Ipsa est fides quaz
de nobis exigit deus: que p dilectionē operat̃. Discernitur
ñ ab operibus fides: sicut dicit apostolus iustificari homi
nē p fidē sine opibus legis. Et sunt opera q̃ videnť bona si
ne fide christi: ꝛ nō sunt bona: qz non referunt̃ ad eū finem
ex quo sunt bona: finis enim legis christus ad iusticiam oī
credenti: ꝛ ideo noluit discernere ab opere fidez: sed ipsam
fidē dixit esse opus dei: ipsa ē enim fides q̃ per delectionez
operat̃. Nec dixit: Doc ē opus vestrū. sed Doc est op⁹ dei:
vt credatis in euz: vt qui gloriat̃: in dño gloriet̃ur. Credere
ergo in eū est manducare cibū qui permanet i vitā eternā.
vt q.. id paras dentē ꝛ ventrē: credc: ꝛ mãducasti. Quia er
go inuitabat eos ad fidē: illi adhuc querebāt signa quibus
crederēt. Judei enī signa querūt: ꝛ hoc est qō sequit. Dixe
rūt ergo ei: Quod ergo tu facis signū vt videamus ꝛ creda
mus tibi: quid operaris? CHRY. Nihil irrationabilius
q̃ signo ꝓe manib⁹ existēte: quasi nullo iã signo facto hoc
dicant. neqz electionē signi fiendi domino ꝓmittunt: sed i
necessitatē euz estimāt ducere: vt nullū aliud faciat signuz
q̃ tale quale factū est in coꝝ parentib⁹. vnde subdūt: Pa
tres nostri manducauerūt manna in deserto. ALCVI.
Et ne videat mãna aliquo mō cōtenendū: auctoritate psal
mi illud extollunt dicentes fiē scriptuz ē: Panē de celo de
dit eis mãducare. CHRY. Multis gdē .. ctis signis: ꝛ i
egypto ꝛ in mari rubro ꝛ in deserto huius maxime memi
nerūt: qō valde cōcupiscebāt ꝓpter vē.. is tyrānidē. Neqz
aūt dicūt q̃ de⁹ hoc fecit: ne videa.. eū exequare deo: neqz
moysen īducūt: vt nō videanť christū deprimere: sz mediū
ponūt dicētes: Patres nostri mãduca. māna. Uel aliter.

AVGV. Domin⁹ iesus talē se dicebat: vt se moysi ꝓpo
neret. nō. n. ausus ē moyses de se dicere q̃ daret cibuz q nō
perit. Attēdebāt itaqz quāta fecisset moyses: adhuc aliq̃ ma
iora volebāt fieri. q. dicāt: Tu ꝓmittis cibū q nō perit: ꝛ nō
talia operaris q̃li moyses. Panes ordeaceos ille nō dedit
sed mãna de celo. CHRY. Licebat aūt dño dicere: quo
niā moyse maiora miracula feci. sz nō erat tēpus bozū vbo
rū nūc: sed vnū erat ad qō studebat. s. ducere eos ad escam
spiritalē. vñ segt: Dicit ergo eis iesus: Amē amē dico vobis
Nō moyses dedit vo. pa. de celo: sz pr̃ me⁹ dat vobis panez
de celo verū. An nō ex celo erat mãna: q̃liter igit ex celo di
cit: sicut ꝛ volucres celi dicunt: ꝛ sic dicit: Intonuit de ce
lo dominus. Panē aūt nō vez vocat illū: nō qz falsuz erat
miraculū de mãna: sz qz figura er.. nō veritas. Non dixit:
Nō moyses dedit: sz ego: sz ꝓ moyse gdē deū: ꝓ manna
vero seip.. uz posuit. AVGV. q. diceret. Illud mãna hoc
significabat. s. cibū de quo paulo ante locut⁹ suz: ꝛ oia signa
mea erāt. Signa mea dilexistis: qō significať ꝓtēnitis. De⁹
eniz dat panē quē significauit manna ipsuz .. dominuū iesū
christum. vnde sequitur. Panis eniz verus est qui de celo
de.. en. ꝛ dat vitam mundo. BEDA. Non quidē elemen
tis: sed hominibus habitatoribus mūdi. THEOPHI.
Seipsuz dicit panē verus: qz principale significatū per mā
na est vnigenitus dei filius homo factus. Mãna nāq̃ iter
prętatur: quid est hoc. naz iudei videntes stupefacti: vnus
ad aliū dicebant: quid est hoc? Filius aūt dei factus homo
ipse est potissimuz admiratiuum mãna: ita vt cuilibet con
tingat querere: quid est hoc? quomō filius dei filius homi
nis est. quomō ex duab⁹ naturis vna fit ꝑsona. ALCVI.
Qui per assumptā humanitatē descēdit de celo: ꝛ per assu
mētē diuinitatē dat vitaz mūdo. THEOPHI. Dic aūt
panis vita ꝛm naturā existens: tanq̃ viui patris filius ꝓ
prium opus facit: qz viuificat cuncta: Sicut eni panis ex ter
ra infirmaz naturā carnis conseruat: sic ꝛ christus per spiri
tus operationes viuificat animaz: ꝛ etiā coꝛpus incoꝛrupti
bile facit. nā per ei⁹ resurrectionē coꝛporalis conferť ꝯcoꝛ
ruptio: ꝛ ideo dicit q̃ dat vitaz mundo. CHRY. Non in
deis solū: sed oꝛbi terrarum. Illi vero inferius adhuc insꝑi
ciebāt. vnde sequit̃: Dixerunt ergo ad eū: Domine semper
da nobis hunc panē. Dicente aūt eo quoniā pater me⁹ dat
vobis panem: nō dixerunt: Roga vt det: sed Da nobis.

AVGV. Sicut eniz samaritana cui dictū est: q̃ biberit
de hac aq̃: non sitiet vnq̃. Fz coꝛp⁹ accipiēs ꝛ carere indig.
tia volens. Da mihi inquit domine de hac aqua: sic ꝛ isti di
cunt: Da mihi panem qui reficiat ꝛ non deficiat.

Dixit ant̃ eis iesus: Ego suꝫ panis vite. Qui venit ad me nõ esuriet. ⁊ q credit i me nõ sitiet i eternũ. Sꝫ dixi vobis: qꝛ ⁊ vidistis me ⁊ nõ credidistis. Omne qõ dat mihi pater ad me veniet: ⁊ cũ q venit ad me nõ ejciã foras: qꝛ descendi de celo nõ vt faciã voluntatẽ meã: sꝫ voluntatem eius qui misit me. Hec est. n. voluntas eius qui misit me patris: vt oẽ quod dedit mihi non perdã ex eo: sed resuscitez illud i nouissimo die. Hec est. n. voluntas patris mei qui misit me: vt oĩs qui videt filiũ ⁊ credit in eum habeat vitã eternã: ⁊ ego resuscitabo euꝫ in nouissimo die.

CHRY. De reliquo dñs i mysterioꝝ traditionẽ nos inducturus ẽ: ⁊ primũ de deitate sua logtur. vñ dicitur: Dixit ãt eis iesus: Ego suꝫ panis vite. Nota. n. B de corpore ei⁹ dictum ẽ: de illo. n. in fine dicit: Panis quem ego dabo: caro mea est. Sꝫ iterim de diuinitate logtur: Eteniz caro pp deum vbuꝫ panis ẽ: qõ spiritũ ipꝫ suscipiẽti panis celestis fit.

THEOPHI. Non ãt dixit: Ego suꝫ panis nutrimenti: sꝫ Uite. Qꝛ. n. cũcta mortifera erant: viuificauit nos xps p seipsũꝫ est ãt panis nõ ꝺ̃luete vite: sed illius que morte nõ resecat. vnde subdit: Qui venit ad me nõ esuriet: ⁊ qui credit in me non sitiet in eter. AVGV. Qui venit ad me. ß est qui credit in me. ⁊ q dixit: Non esuriet. hoc intelligendũ est: Et nõ sitiet vnãꝫ. vtroqꝫ. n. significatur eterna illa satietas: vbi nulla est egestas. THEOPHI. Uel nõ sitiet neqꝫ esuriet. i. ad verbũ dei audiendũ: neqꝫ tediosus efficietur: neqꝫ sitiet sitiẽ intellectuali: qsi ñ beat aquã baptismi ⁊ sanctificationẽ per spiritum factam. AVGV. Panẽ igitur de celo desideratis: ante vos habetis: sed non mãducatis. vnde sequitur: Sed dixi vobis: qꝛ ⁊ vidistis me ⁊ non creditis. ALCVI. q. Nõ ideo hoc dixi: q vos sciã hoc pane satiandos: sed potius ad improperium vestre incredulitatis dico: quia videtis ⁊ non creditis. CHRY. Uel p hoc q dicit: Dixi vobis: insinuat testimonium scripturarum: de quo supra dixerat: Ille sunt que testimoniũ perhibent de me. Et iterum dixerat: Quoniam veni in nomine patris mei. ⁊ non suscepistis me. hoc autem q dicit: Qꝛ vidistis me ⁊c signa occulte insinuat. AVGV. Sꝫ non ideo ego populum dei perdidi: quia vos vidistis ⁊ non credidistis. vnde sequitur: Omne quod dat mihi pater: ad me veniet: ⁊ cum qui venit ad me non ejciaꝫ foras. BEDA. Absolute dicit. Omne. vt ostenderet plenitudinẽ fideliuꝫ. Di aũt sunt quos pater dat filio: quãdo p occultaꝫ inspirationẽ facit eos credere in eum. ALCVI. Quẽcũq; ergo pater traxerit ad hoc vt credat in me: veniet q fidẽ ad me: vt mihi iungat̃: ⁊ eũ q passibus fidei ⁊ bone operationis veniet ad me: Nõ ejciã foras. i. i secreto pure cõsciẽtie mecũ mozabit̃: ⁊ tãdem recipiã cum i eterna beatitudie. AVGV. Illud enĩ intus vnde nõ exiit̃ foras: est magnũ penetrale ⁊ dulce secretũ sine tedio: sine amaritudie malaꝝ cogitationũ: sine iterpellatiõe tentationũ ⁊ doloꝝ: de quo dr. Intra i gaudium dñi tui. CHRY. Per hoc aũt q dicit: Nõ dat mihi pater: ostendit quoniã nõ ptingẽs res ẽ credere in christũ: neqꝫ cogitationib⁹ humanis pficit: sꝫ ea que desuper reuelatione idiget ẽt anima deuota suscipiente reuelationẽ. vnde nõ sunt ab accusatione eruti: quibus non dat pater indigemus enim ⁊ ea que ex nobis est voluntate ad credendũ: per hoc aũt tangit incredulitatem eorum ostendens: quoniã qui non credit ei: voluntatez trãsgreditur pa
e. Paulus autez ait q ipse eos tradiderit patri: cuꝫ tradiderit inquit regnum deo ⁊ patri. Sicut igitur pater dans non priuat seipsum: sic nec filius tradens. dicitur aũt filius tradere: quoniã per eũ ad patrem adducimur. Et de patre dictũ est: Per quẽ vocati estis in societatẽ filij ei⁹. Sic igit̃ q venit ad me saluabit̃: qꝛ pro his veni ⁊ carnez assumpsi. vnde sequit̃: Quia descen. de celo nõ vt faciaꝫ volũ. meũ: sed volũ. ei⁹ qui misit me. Quid dicis: alia sunt tua ⁊ que illius? Ne igitur hoc aliquis suspicet̃ subiunxit: Hec est ãt volũ. eius qui misit me: vt oĩs qui videt filiũ ⁊ credit in eũ habe. vitã eternã. Per hoc aũt ⁊ filius vult quia filij⁹ quos vult vificat. Quid est igit̃ quod dicit non aliud acturus veni q̃ qõ pater vult. qsi non habens aliud voluntatez a patre: omnia enim que patris sunt: mea sunt. sed hoc nõ dixit: sed in fine reseruat: excelsa cni interiz occultat. AVGV. Uel aliter: q̃re nõ eiciat foras subiungit dicẽs: Quia descen. de celo non facio volun. meã: sed volũ. eius q misit me. Propterea enim anima a deo exit: quia superba erat. Superbia. n. cecidit sum⁹: humilitate regredimur. Medicus enĩ quãdo egritudinẽ discutit: si curet q p aliquã causaꝫ factuꝫ est: ⁊ ipsaꝫ causaꝫ nõ curet ad tẽpus videt mederi: sed cã manẽte morbus repetit. Ut ergo causa omniũ morboꝝ curaret̃. i. superbia: descendit ⁊ humilis factus est filij⁹ dei. Quid superbis hõ: filius dei ppter te humilis factus est⁹? Puderet te forte imitari humilẽ dominẽ: saltez imitare humilẽ deũ. hec est enĩz cõmendatio humilitatis. Non veni facere voluntatẽ meã: sed voluntatẽ ei⁹ qui misit me. Superbia quippe facit voluntatẽ suaꝫ: humilitas voluntatez dei. HYLA. iij. de trini. Nõ igit̃ hoc dicit q facit quod nõ velit: sed obedientiã suã sub effectu paterne volũtatis ostendit: volens ipse volũtatez patris explere. AVGV. Ideo ergo q ad me venerit nõ ejciã eũ foras: quia non veni facere voluntatẽ meã: humilis veni humilitatẽ docere. qui ad me venit incorporat̃ mihi: ⁊ humilis fit: quia non faciet voluntatez suam: sed dei: ⁊ ideo non ejciet foras: quia cum supbus esset proiectus est foras. ad me eniz venire nõ potest nisi humilis. non mittit̃ foras nisi superbia: qui fuat humilitatem non labitur a veritate. Quare autez ideo nõ ejciat foras qui venit ad me? quia non venit facere volũtatez suaꝫ: ostendit cum subdit: Hec est enĩ voluntas ei⁹ q misit me patris: vt omne quod dedit mihi pater non pdaꝫ ex eo. Ipse illi datus est: qui seruat humilitatem nõ est voluntas in conspectu patris: vt pereat vn⁹ de pusillis. de tumentib⁹ potest perire: de pusillis nihil perit: quia nisi fueritis sicut pusillus iste: nõ intrabitis in regnum celorum.

AVGV. de correctiõe ⁊ gratia: Qui ergo in dei prouidẽtissima dispositione prescit̃: predestinat̃: vocat̃: iustificat̃: glorificat̃ sunt etã nondũ renat̃: sed ⁊ nondũ nat̃: iaꝫ filij dei sunt: ⁊ omnino perire nõ possunt. hi enĩ vere veniũt ad christuꝫ. Ab illo ergo datur ẽt pseuerantia in bono vsq; in finem. neqꝫ eniz datur nisi eis qui nõ peribunt: qui nõ perseuerant peribunt. CHRY. Per hoc aũt qõ dicit: Non pdaꝫ ex eo: non ostendit se indigere eoꝝ cura: sed hoc dicit propter eoꝝ salutẽ. Postq̃ aũt dixerat: Non perdaꝫ ex eo: ⁊ non ejciam foras. subiungit: Sed resuscitem eũ in nouissimo die. quia in resurrectione cõi mali ejciunt̃ ꝑm illud: Tollite eũ ⁊ ejcite eũ in tenebras exteriores. Ipsi etiaꝫ perdentur fꝫ illud: Qui potent animã ⁊ corpus pdere in gehennaꝫ. Ideo autem multotiens resurrectionez inducit: vt nõ ex solis rebus presentibus iudicent dei prouidentiam: sed aliaꝫ expectent vitã. AVGV. Uidete aũt quemadmodũ ⁊ hic geminã illã resurrectionez designet: qui venit ad me: modo resurgit: humilis factus in mẽbris meis. Sequitur aũt: Sed resuscitem illũ in nouissimo die. Ad exponẽdũ aũt quod dixerat: Oẽ quod dedit mihi pater. Et iterũ quod dixerat: Non pdã ex eo: subiungit: Hec est enĩ voluntas patris mei qui misit me. vt oĩs qui videt filiũ ⁊ credit in euꝫ habeat vitam eternam. Superius dixit: Qui audit verbuꝫ meum: ⁊ credit ei qui misit me. Modo autez: Qui

videt filiũ ⁊ credit in eũ: nõ dixit: Et credit in patrẽ. Hoc ẽ enim credere in filiũ: qõ ⁊ in patrẽ: qꝛ sicut pater hꝫ vitaꝫ in semetipso: sic dedit ⁊ filio vitã hãre i semetipso. Et sic oĩs q videt filiũ ⁊ credit in eũ: habet vitaꝫ eternã: credendo ⁊ transeundo ad vitã: tãq̃ pma illa resurrectiõe: ⁊ qꝛ ipsa nõ ẽ sola subiũgit de scõa. Et ego resuscita. eũ in nouissimo die.

CMurmurabant ergo iudei de illo: quia dixisset. Ego suꝫ panis viuus qui de celo descendi. Et dicebãt: Nonne hic ẽ filius ioseph: cuius nouimus patrem ⁊ matrem? Quomõ ergo dicit hic: qꝛ de celo descẽdit? Respõdit ergo iesus ⁊ dixit eis: Nolite murmurare inicẽ. Nemo potest veire ad me: nisi pater qui misit me traxerit eũ: ⁊ ego resuscitabo eũ i nouissimo die. Est scriptũ i. pphetis: Erũt oẽs docibiles dei. Omis qui audiuit a patre ⁊ didicit venit ad me: Nõ qꝛ patrẽ vidit quisq̃: nisi is q ẽ a deo: hic vidit patrẽ.

CHRY. Judei existimantes se comestiõe carnali potiri nõ turbabant̃: vsq; quo postea diffisi sũt. vñ dicit̃. Murmurabant g iudei de illo: qꝛ dixisset: Ego sũ panis viuꝫ de celo descẽdi. Uidebant̃ qdez turbari in hoc q dixerat se de celo descẽdisse: sꝫ nõ hoc erat: qõ turbationẽ faciebat: sꝫ hoc qõ nõ expectabãt potiri mẽsa corporali. Adhuc tñ eũ venerabant qꝛ recẽs erat signũ: ⁊ ppterea nõ manifeste ei ꝺicebãt: sꝫ murmurãdo suaꝫ turbationẽ oñdebãt: qd ãt murmurãdo dixerit subdit. Et dicebãt. Nõne hic ẽ iesus filius ioseph: cuius nouimus patrẽ ⁊ matrẽ: quõ g dicit hic qꝛ descẽdi de celo. AVGV. Loge ãt isti erãt a pane de celo: nec eũ esurire nouerãt. panis. n. iste iteriozis hoĩs querit esurie. CHRY. Manifestũ est. n. qñ mirabilẽ ei⁹ nõdũ sciuerãt generationẽ: ppterea eũ adhuc filiũ ioseph dicũt: sꝫ nõ increpant̃. Nõ. n. rñdit eis. Nõ suꝫ filius ioseph: qꝛ nõ poterãt illuꝫ mirabilẽ partũ audire. Si vero eũ q sꝫ carnẽ nõ poterãt manifeste audire: multomagis nec superiozem ineffabilẽ. AVGV. Ab hoĩbus. n. carnẽ assumpsit: sꝫ nõ more hoĩum. nã patrẽ habens in celo matrẽ elegit in terra ⁊ illic natus sine matre: ⁊ hic sine patre: qd g̃ talib⁹ murmurantibus respondit subditur. Respondit ergo iesus ⁊ dixit eis: nolite murmurare inuicem. q. d. Scio quare non esuritis sic: vt istũ panem nõ intelligatis neqꝫ queratis. Nemo potest venire ad me: nisi pater qui misit me traxerit illum Magna gr̃e ꝓmẽdatio: nemo venit nisi tract⁹: quẽ trabat: ⁊ quẽ nõ trabat: q̃re illũ trabat: ⁊ illũ non trabat noli velle iudicare: si nõ vis errare. semel accipe ⁊ itellige: si nõ traberis: ora vt traharis. CHRY. Dic aũt isiliũt manichei dicẽtes: qñ nihil i nob ẽ positũ: sꝫ hoc nõ qõ i nobis ẽ ostruit: sꝫ oñdit nos diuino auxilio idigẽtes. oñdit. n. hic nõ cũ q ĩuitus venit: sꝫ cũ q multã patiẽ oppugnationẽ. AVGV. Si. n. ĩuiti trahimur ad christũ: g̃ ĩuiti credim⁹? g̃ violentia adhibeẽ: nõ volũtas excitat̃: sꝫ itrare quisq̃ ecclesiam põt nolens. credere nõ põt nisi v[illegible]olẽs. corde enĩ credit̃ ad iusticiã. si ergo inuit⁹ venit qui trahit: nõ credit: si nõ credit nõ venit. nõ enĩ ad christuꝫ ambulando currimus: sꝫ credẽdo nec motu corporis: sꝫ volũtate cordis accedim⁹: ergo volũtate traberis. Quid ẽ aũt trahi volũtate: delectare i dño: ⁊ dabit tibi petitiões cordis tui. est quedã voluptas cordis cui dulcis est panis ille celestis: pozro si poete dicere licuit. Trahit sua quenq; voluptas: quãto fortius nos dicere debemus trahi dominẽ ad xpm: qui delectatur veritate: beatitudine: iustitia: sempiterna vita: quod totum xps est. An non habent corporis sensus voluptates suas ⁊ animus deseritur a voluptatibus suis. Da amantem: desiderantem feruentem; fonti eterne patrie suspirantẽ: ⁊ scit qd dicã: sed quare voluit dicere: quẽ traxerit pater trahendi sum⁹ ab illo trahamur: cui dicit q̃dã que diligit. Trahe me post te. Sꝫ qd intelligi voluit aduertamus. Trahit pater ad filiũ eos propterea credũt in filiũ: qꝛ eũ cogitãt patrẽ hãre deuꝫ. Deus. n. pater equalẽ sibi genuit filiũ: ⁊ qui cogitat atq; in fide sua sentit ac ruminat equalẽ eẽ pri ei⁹ i quẽ credit: ipꝫ trahit pr̃ ad filiũ. Arrius credidit creaturã nõ eũ traxit pr̃. Fotinus dicit: Domo solus ẽ xps: g sic credit: nõ cũ pr̃ trahit: traxit petruꝫ g dixit: Tu es xps filius dei viui. vñ ei dicũ ẽ. Nõ tibi reuelauit caro ⁊ sanguis: sed pater me⁹ q i celis ẽ. Ista reuelatio ipsa attractio ẽ. Si. n. q iter de rias terrenas reuelant̃ amãtib⁹ trahũt: nõ trahet reuelatus xps a pr̃e? Quid. n. fozti⁹ desiderat a q̃ vitatẽ: sꝫ hic hoĩes esuriũt: ibi saturabunt̃. iõ subiecit: Et ego resu. eũ i no. die. q. d. saturabit̃: eo q ⁊ hic sitit i resurrectione mozuoꝝ: qñ ego resuscitabo eũ. AVGV. de q̃. no. ⁊ ve. te. Uel attrahit pr̃ ad filiũ p opera q̃ faciebat pr̃ illũ. CHRY. Nõ pua dignitas nitq; pr̃ adducit: ⁊ ipe suscitat nõ tenuides ad pr̃z operaꝫ. sꝫ ostẽdens parilitatẽ virtutis. de oñdit modũ. sꝫ quẽ pr̃ trahit dicẽs. Scriptũ est ĩ pphet. Et erunt oẽs doci. dei Uides fidei dignitatẽ: qñ nõ ab hoĩb⁹ neqꝫ hoĩes: sꝫ ab ipo deo eã debeant addiscere. Magr̃. n. pfidet oĩb⁹ pat⁹ exñs sua tribuere: ad oẽs suã doctrinã effundẽs. Si aũt erũt oẽs docibiles dei q̃liter gdã nõ credũt: qꝛ hoc de pluribus dictũ est: siue qñ oẽs q volũt. AVGV. de pdistinatiõe sancto rũ. Uel aliter. Et ut integre logmur cũ de aliquo lr̃a magistro q in ciuitate solus ẽ dicimus: oẽs iste hic litteras docet: nõ qꝛ oẽs discũt: sꝫ qꝛ nemo nisi ab illo discit q̃nq; ibi litteras discit. Ita recte dicim⁹. Omnes de⁹ docet venire ad christũ: non quia omnes veniũt: sꝫ quia nemo aliter venit. AVGV. super ioan. Uel aliter. Oẽs regni illius homines docibiles erũt dei: nõ ab hoĩbus audient: ⁊ si hic ab hoĩbus audiũt tñ qõ intelligunt intus datur. strepitũ verboꝝ ingero auribus vestris nisi reuelet ille qui ĩtus est: ei⁹ ergo o[illegible]udei me potestis agnoscere quos pater non docuit:

BEDA. Dicit aũt pluraliter. In prophetis: quia oẽs prophete: eodemq; spiritu repleti: licet diuersa prophetarent: tamen ad idem tendebãt. quapropter cũ quouis coꝝ oẽs alij cõcordabãt: sicut cũ ioele pphet̃ qui dicit: Erunt oẽs docibiles dei. GLO. Doc in ioele nõ inuenit̃. sed aliquid simile. dr̃. n. ibi. Filij syon exultate ⁊ letamini in dño deo nostro: qꝛ dedit vobis doctorẽ. Expressius tñ ẽ in isaia vbi dr̃: Ponam vniuersos filios tuos doctos a domino.

CHRY. Nõ qdẽ precipuũ est. qꝛ ãte p hoĩes discebãt q̃ dei sunt: nũc aũt p vnicũ filiũ dei ⁊ spũm scũm. AVGV. de pdistinatiõe scõrum Oẽs aũt docibiles dei veniũt ad filiũ: quoniã audierunt ⁊ didicerũt a patre p filiũ: vnde subditur. Ois qui audiuit a patre ⁊ didicit venit ad me. Si ãt ois qui audiuit a patre ⁊ didicit venit: pfecto omnis q̃ non venit nõ audit a patre nec didicit. Ualde remota est a sensib⁹ carnis hec schola in qua pr̃ audiũ ⁊ docet: vt veniatur ad filiũ: nec agit hoc cũ carnis aure sed cordis: vbi est ⁊ ipe filius. quia ipse est verbũ eius per qõ pater sic docet: simul est ⁊ spiritussanctus. Inseparabilia enĩ didicim⁹ esse opera trinitatis: sed patri hoc potissimũ ẽ attributũ: qꝛ de ipso p cedit ⁊ filij⁹ ⁊ spiritussc̃us. Itaq; gratia que occulte ⁊ humanis cordib⁹ diuina largitate tribuit̃: a nullo corde duro respuitur. ideo quippe tribuit̃: vt cordis duricia primitus auferatur. Cur ergo non omnes docet: vt veniant ad christũ: nisi quia eos quos docet: misericordia docet: quos aũt nõ docet: iudicio nõ docet: si autem dixerimus q̃ volũ discere: quos non docet: respondebitur nobis: Et vbi est quod ei dicitur. Deus tu conuertens viuificabis nos: aut si nõ facit volentes ex nolentibus deus: vt quid orat ecclesia in precepturn domini pro persecutoribus suis: non enĩ quisq̃ dicere potest credidi; vt sic vocaret. preuenit quippe eum

mificordia dei:qz nic ẽ vocat⁹ vt crederet. AVGV. sup io3. Ecce ḡ quō trahit pr̄ docēdo ō vitate ñ necessitatē ipo nēdo:suptrabere.n. dei ẽ. Ois q audiuit a p̄re ⁊ didicit:vēit ad me. qd igit̄ xp̄s nihil docuit:qd q̄ patrē magr̄m hoies ñ viderūt:filiū viderūt:filiū ḡ dicebat:ſz p̄r docebat. Si.n. ego hō cū ſiz illū doceo:q audiuit vbū meū: illū docet ⁊ pr̄ q audiuit vbū eius. Exponit aūt ꝺ ipse ⁊ oñdit nobis qd dixerat ꝓtinuo subiūgens: Non qz pa. vi. qſq̄:niſi q a deo est hic vi. patrē. q. d. Ne forte cū dico vobis:oīs q audiuit a patre ⁊ didicit:dicatis apud vos. Nūq̄ vidim⁹ p̄rem: quō ab eo diſcere poterimus:a meipſo audite: Ego noui patrē ab illo ſū:quō vbuz ẽ ab illo cuius ẽ verbū: nō q̄ ſonat ⁊ trāſit: ſed q̄ manet cum dicente. ⁊ trahit audientem. CHRY. Oēs qdem a deo ſumus. Jd vero qō eſt p̄cipuuz fily ⁊ p̄ prium hic non poſuit pp auditorum imbecillitatem.

¶ Amen amē dico vobis:qui credit in me hz vitam eternā. Ego ſuz panis vite. Patres vestri māducauerunt mā̄na in deſerto: ⁊ mortui ſūt. Hic eſt panis de celo deſcēdēs: vt ſiquis ex ipſo manducauerit non moriatur. Ego ſum panis viuus qui de celo deſcendi. Siquis māducauerit ex hoc pane: viuet in eternum.

AVGV. Reuelare voluit ſe dīs qd eēt. vñ dicit. Amē amen dico vobis:q credit i me hz vitā eternā. q. d. Qui credit in me hz me:qd ẽ āt habere me: habere vitā eternā: vita. n. eterna ẽ verbū qō i p̄ncipio erat apud deū: ⁊ vita erat lux hoīum: aſſumpſit vita morte: vt vita occideret mortē. CHRY. Oz vero turbe inſtabāt: cibū corpozalē petentes ⁊ eius cibi q patribus eozum dat⁹ erat reminiſcētes: vt oñdat q̄ oia illa figura erant huius vitatis p̄ntis mētionē de cibo ſpirituali facit dicēs. Ego ſū panis vite. Panē gdē vite ſeipm vocat: qñ vitaz noſtrā ꝓtinet ⁊ hāc ⁊ futuram.

AVGV. Sz qz illi de māna ſupbiebant ſubiūgit: Pres vestri māducauerūt manna in deſerto ⁊ mortui ſut. Jdeo patres vestri qz ſimiles eſtis illoz murmuratoze. patres murmuratoz filioz. Nā de nulla re magis deū offendiſſe ille ppls dictus eſt: q̄ ꝺ deuz murmurādo. Jdeo āt mortui ſūt qz qō videbāt credebant: qō non videbāt nō credebāt neq; itelligebant. CHRY. Non āt ſine cā addit. In deſerto: ſz occulte ſinuans qñ nō longū tps fuit: quo. ſ. manna datū ẽ neq; ſimul cū venit i terrā p̄miſſionis: ſz qz videbāt panē datū a xp̄o minus eē illo qō patribus datū erat: i eo q̄ illud deſup deſcēdebat. Miraculū vo panū iferi⁹ gerebatur. ꝓpterea ſubiūgit: hic ẽ panis de celo deſcēdens.

AVGV. Hūc panē ſignificauit māna: hūc panē ſignificabat altare dei. Sacramēta hec ſūt: ⁊ illa fuerūt: In ſignis diuerſa ſūt: i re q̄ ſignificat̄ paria ſūt. Apoſtolū audi. Oēs eā dē eſcā ſpiritalē māducauerūt. CHRY. Deide oñdit q̄ marie eos poterat p̄ſtadere: qñ ipi patrib⁹ ſuis multo digniozes effecti ſūt: q māna māducātes ſūt mortui. ⁊ iō ſubdit. Ut ſigs ex ipo manducauerit: nō moriat. A fine vtriuſq; cibi oñdit differētiā. panē aūt hic dogmata ſalutaria dicit. ⁊ fidē q̄ in ipm ẽ aut corpus ſuū: hec. n. ꝺſeruāt aīam.

AVGV. Sz nūqd nos nō morimur: q māducauim⁹ panē deſcēdētē de celo: ſic illi ſūt mortui: quēadmodū ⁊ nos ſumus morituri quātū attinet ad mortē huius corpozis viſibilē atq; carnalē. q̄tū aūt ꝓtinet ad mortez ſpiritalē q̄ patres iſtoz mortui ſūt. Manducauit manna moyses ⁊ multi q̄ ꝺo placuerūt: ⁊ mortui nō ſunt: qz viſibilē cibuz ſpiritualiter itellexerūt: ſpiritualiter guſtauerunt vt ſpiritualiter ſaciarent̄. Nā ⁊ nos hodie accipim⁹ viſibilē cibū: ſz aliō ē. ſacramētū: aliud virtus ſacramēti: qñ multi de altari accipiunt. ⁊ accipiendo moriunt̄. vñ apoſtolus. Judicium ſibi manducat ⁊ bibit: panē ergo celeſtē ſpūalez māducare ẽ inocētiā ad altare apportare. peccata q̄ſi ſint quotidiana: nō ſint mortifera. āteq; ad altare accedatis: attēdite qd dicatis. Dimitte nobis debita nr̄a ſic̄ ⁊ nos dimittim⁹ debitoribꝰ noſtris: ſi dimittis: dimittent tibi: ſecur⁹ accede: panis ē nō venenū. ſigs ḡ ex hoc pane māducauerit: non morie⁊. Sz qō ꝓtinet ad virtutē ſacramenti nō qō ꝓtinet ad viſibile ſacramētū: q māducat. ſ. intus nō foris. ALCVI. Jdeo inq̄ nō moriē q comedit hūc panē: qz ego ſuz panis viuꝰ q de celo deſcēdi. THEOPHI. Per hoc. ſ. q̄ icarnat⁹ ē. nō ergo priꝰ ſolū fuit ho: ⁊ poſtmodū aſſumpſit diuinitatez vt neſtoriꝰ fabulat̄. AVGV. De celo deſcēdit ⁊ māna: ſz māna vmbza erat: iſte veritas ẽ. ALCVI. Eſt aūt mea vita viuificās. vñ ſequit̄. Q̄ igs mādu. ex hoc pa. viuet: non ꝺñ in pñti p fidē ⁊ iuſticiā: ſed in eternū.

¶ Et panis quem ego dabo caro mea eſt: pro mundi vita.

AVGV. Determinat cōſequēter dīs qūo ſe panē dicat nō tm̄ ſz diuinitatez q̄ paſcit oia: ſz ēt ſz būanā nāz q̄ ē aſſūpta a vbo dei. cū ſubdit. Et panis quē ego dabo ca. mea ẽ. p mūdi vita. BEDA. Hūc panē tunc dīs dedit qñ myſteriū corpozis ⁊ ſanguinis ſui diſcipulis tradidit: ⁊ quādo ſemetipm deo patri obtulit i ara crucis. qō vo dicit. Pro mūdi vita. nō debem⁹ itelligere p elemētis: ſz p boib⁹ q mundi noie deſignant̄. THEOPHI. In hoc q̄ dicit. Quez ego dabo: potāte ſuā demōſtrat: q̄ non ſic̄ ſuus minor pre crucifixus ẽ. ſz voluntarie. nā q̄ſi a patre dari dicat: tm̄ ſeipz tradidit ipe. Attēde aūt q̄ panis q̄ i myſteriys a nobis aſſumit̄: nō ſolū figuraz gerit carnis chriſti: ſz ipſe eſt vera caro chriſti. nō. n. dixit: Panis quē ego dabo figuraz carnis mee gerit: ſz caro mea eſt. Tranſmutat aūt in enarrabilꝰ vbis iſte panis p myſticā benedictionē ⁊ habitationem ſpiritus ſancti in carnē chriſti. Sz q̄re nō videmus carnē: qz ſi caro videret̄ hoīoz nos in eī aſſumptiōe inuaderet. vñ vt noſtri infirmitati cōdeſcendat̄ talis nobis videt̄ myſticus cibus ſz q̄ nr̄e cōſuetudini ꝓpetebat̄. p mūdi aūt vita carnē ſuā tradidit: qz moriēdo mortē ſoluit. Ego ēt intelligo. p mūdi vita reſurrectionem: nā dīi moꝛs vniuerſalez reſurrectionez toti generi humano miniſtrauit: forte aūt ⁊ vitam que in ſanctificatione ⁊ beatificatione conſiſtit ⁊ ſpū: mundi vitā dixit: q̄uis. n. non oēs ſuſceperint vitam q̄ ē in ſanctificatione ⁊ ſpū: tm̄ dīs ſeipm ꝓ mūdo tradidit. ⁊ q̄tū i eo ē to tꝰ mūdus ſanctificat̄. AVGV. Qñ aūt caperet caro q̄ dixit panē carnē: nozūt aūt fideles corpus xp̄i. ſi corpus xp̄i eſſe non negligant: fiant corpus xp̄i: ſi volunt viuere de ſpū xp̄i. de ſpū. n. xp̄i non viuit: niſi corpus xp̄i: nunqd. n. corpꝰ meū viuit de ſpiritu tuo: Hūc panez exponit apls dicens. Unū corpus multi ſumus. O ſacramentū pietatis o ſignū vnitatis. o vinculū charitatis. qui vult viuere accedat: credat: incorpozetur vt viuificetur.

¶ Litigabāt ergo iudei adinuicē dicētes. Quo modo poteſt hic nobis carnē ſuam dare ad māducandum: Dixit ergo eis ieſus. Amē amen dico vobis: niſi manducaueritis carnē filij hoīs ⁊ biberitis eius ſanguinē: nō habebitis vitam i vobis. Qui manducat meam carnem ⁊ bibit meū ſanguinez: habet vitā eternam: ⁊ ego reſuſcitabo eum in nouiſſimo die.

AVGV. Quia iudei panē concordie non intelligebāt ad inuicem litigabant. vnde dicitur. Litigabāt ergo iudei ad inui. dicen. quō poteſt hic no. da. car. ſuam ad manducā dum: Qui autem manducant talem panem: non litigant adinuicez: quoniaz per hūc deus habitare facit vnanimes in domo. BEDA. Putabant ergo iudei q̄ dominus par-

ticulatim carnē ſuā diuideret: ⁊ eis ad māducandū daret: ⁊ ideo litigabāt: q̄ nō intelligebāt. CHRY. Q̄ igit̄ dicebant: hoc eē impoſſibile: vt. ſ. carnē ſuā ad māducandū daret oñdit: qñ nō ſolū non eſt impoſſibile: ſz valde neceſſariū. vñ ſegtur: Dicit ḡ eis ieſus: Amē amen dico vobis: niſi māducaueritis carnē filij hoīs: ⁊ biberitis eī⁹ ſanguinē: nō habebitis vitā in vobis. AVGV. q. d. Quō gdez deū: ⁊ q̄ſnaz ſit modus māduc. di iſtū panē ignoratis: verūt̄ niſi mā ducaueritis. BEDA. Et ne crederetur illis ſolis hoc dixiſſe mor̄ generalē ſnīa, ītulit dī. Qui mā. meā car. ⁊ bibit meū ſanguinē. AVGV. Et ne iſtā vitā intelligētes de hac re litigarēt: ſecut̄ adiūxit. Dēt vitā eternā: Panc ergo nō hz: q̄ iſtā carnez nō māducat: nec iſtū ſanguinē bibit. Nā tpalem vitā ſine illo hāe hoies poſſūt: eternā vero oio nō poſſimus: nā q eaz nō ſūpſerit nō viuet: nec tm̄ q eā ſumpſerit ꝺ uer. Fieri. n. pōt vt morbo vl̄ ſenio vl̄ aliquo caſu pluri mi q eaz ſumpſerint moriant̄. Jn hoc vero cibo ⁊ potu. i. corpozis ⁊ ſanguinis dñi nō ita eſt. nā ⁊ q eaz nō ſumit: non hz vitā: ⁊ q eā ſumit hz vitā: ⁊ hāc vtiq; eternā. THEO. Nō. n. puri hoīs caro ẽ. ſz dei ⁊ hoīem diuinū facere valēs: nāq̄ diuinitate inebrians. AVGV. xxi. de ciui. dei. Sūt āt q̄dā liberationē ab eterno ſupplicio hoībus ꝓmittētes xp̄i baptiſmate ablutis: q̄ participes ſūt corpozis eius: quōlibet vixerint: pp illud qō dr̄ hic. Sz ꝺdicit eis apls dicēs: Manifeſta ſūt opa carnis q̄ ſunt: fornicatio: īmunditia ⁊c. q̄ ꝺdico ſicut predixi. qñ qui talia agunt: regnum dei non poſſidebunt: Quāobrem quō ſit accipiendū qō hic dicitur merito queritur. Qui. n. in eius eſt corpozis vnitate. i. i chriſtianoꝛ compage mēbroꝛ: cuius corpozis ſacramētū fideles ꝓmunicantes de altari ſumere ꝓſueuerunt: ipſe vere dicendus ẽ māducare corpus ⁊ bibere ſanguinē xp̄i: ac p hoc beretici ⁊ ſciſmatici ab vnitate corpozis ſepati poſſunt idē ꝓpere ſacramentū: ſz non ſibi vtile: īmo vo ēt noxiuz quo iudicentur grauius q̄ vel tardius liberentur: nec illi etiaz i perditis ⁊ dānabilibus moribus debent eſſe ſecuri: qui per vite iniquitatem: ipſam vite iuſticiā que eſt xp̄s deſerunt: ſiue fornicando: ſiue aliquid huiuſmodi faciendo. Non. n. iſti dicendi ſunt māducare corpus chriſti. qñ nec in membris cōputandi ſunt xp̄i. Ut. n. alia taceā: nō poſſunt ſimul eē mēbra xp̄i ⁊ mēbra meretricis. AVGV. ſup ioannez. Hūc itaq; cibum ⁊ potuz ſocietatē vult intelligi corpozis ⁊ membrorum ſuorum: quod eſt eccleſia in predeſtinatis ⁊ vocatis ⁊ iuſtificatis ⁊ glorificatis ſanctis ⁊ fidelibus eius. huius rei ſacramētū. i. vnitas corpozis ⁊ ſanguinis xp̄i alicubi quotidie: alicubi certis ītervallis diez i dñica meſa ꝓparat̄ ⁊ de dñica meſa ſumit̄ gbuſdā ad vitā: gbuſdam ad exitiū. Res vo ipſa cui⁹ ſacramētū eſt: oī hoi ẽ ad vitā: nulli ad exitiū: quicūq; ei⁹ particeps fuerit. Ne aūt putarē: ſic in iſto cibo ⁊ potu ꝓmitti vitā eternā: vt qui eā ſumerēt: iā nec corpore morerent̄. Huic cogitationi occurrens ſubiungit dicēs. Et ego reſuſcitabo eū in nouiſſimo die: vt. ſ. habēt interim vitaz eternā ſm̄ ſpiritum in requie que ſanctoum ſpiritus ſuſcipit. Quod autem ad corpus attinet: nec corpꝰ etiam vita eterna fraudetur: ſed in reſurrectione mortuorum in nouiſſimo die eam habeat.

¶ Caro enī mea vere eſt cibus: ⁊ ſanguis meus vere ẽ potus. Qui māducat meā carnē: ⁊ bibit meū ſanguinē: in me manet: ⁊ ego i illo. Sic̄ miſit me viuēs pater: ⁊ ego viuo ꝓp patrē: ⁊ q̄ māducat me: ⁊ ipſe viuet ꝓpter me. Hic eſt panis qui de celo deſcēdit. Non ſicut manducauerūt pres vr̄i māna et mortui ſūt. Qui māducat hūc panem: viuet in eternum. Hec dixit i ſynagoga docens in capharnaum.

BEDA. Dixerat ſuperius. Qui manducat meā carnez ⁊ bibit meū ſanguinē: hēt vitā eternā: ⁊ vt oſtēderet q̄ta diſtantia ſit inter corpozalez cibū ⁊ potū: ⁊ ſpirituale myſteriū corpozis ⁊ ſanguinis ſui adiecit. Caro. n. mea vere eſt cibus. ⁊ ſan. me. vere eſt potus. CHRY. Hoc aūt dicit: aut vt credāt his q̄ dicta ſūt: vt nō eſtimēt enigma ⁊ parabolā eſſe: ſz ſciant qñ omnino oportet māducare corpus chriſti aut vult dicere q̄ verus cib⁹ eſt hic q̄ anīa ſaluat. AVGV. Uel aliter. Cū cibo ⁊ potu id apperāt hoies vt nō eſuriāt neq; ſitiāt. Q̄uaciter nō p̄ſtat niſi iſte cib⁹ ⁊ potꝰ: q eos q̄ ſumit̄ īmortales ⁊ incozrup̄tibiles facit. i. ſocietas ipa ſanctoꝛ: vbi pax erit: ⁊ vnitas plena atq; perfecta: ꝓpterea dominus noſter corpus ⁊ ſanguinez ſuū in eis rebus cōmendauit: que ad vnū aliquid redigunt̄ ex multis. nam q aliud. ſ. panis ex multis granis in vnuz conſtat. aliud. ſ. vinum ex multis acinis confluit: Deinde iam exponit quid ſit māducare corpus eius: ⁊ ſanguinez bibere dicens. Qui man. me. car. ⁊ bibi. me. ſan. in me ma. ⁊ ego in illo. Hoc eſt ergo māducare illaz eſcam: ⁊ illuz bibere potuz: in chriſto manere: ⁊ chriſtum in ſe habere. At per hoc qui non manet in chriſto: ⁊ in quo non manet chriſtus: proculdubio nec mānducat eius carnem: nec bibit eius ſanguinem: ſed magis tante rei ſacramentum ad iudicium ſibi manducat ⁊ bibit.

CHRY. Uel aliter continuatur: quia promiſerat ſe mānducantibus vitā eternam. vt ergo hoc confirmet induxit. Qui mandu. meā carnem. ⁊c. AVGV. de ver. do. Multi quidez qui vel corde ficto carnem illā manducant: ⁊ ſanguinez bibunt: vel cū manducauerint apoſtate fiunt nunquid manent in chriſto: ⁊ chriſtus in eis: Sed eſt profecto quidā modus manducādi illā carnez: ⁊ bibendi illū ſanguinez quomodo qui manducauerit ⁊ biberit: in chriſto manet ⁊ chriſtus in eo. AVGV. xxi. de ciuitate dei. Hoc eſt illi qui non ſacramēto tm̄: ſz virtute corpus chriſti māducant: ⁊ ſanguinez bibunt. CHRY. Et qa ego viuo: manifeſtuz eſt q̄ ipſe viuet. ⁊ ad hoc oſtendēdū ſubiungit: Sicut mi. me. vi. pa. ⁊ ego viuo ꝓpter patrē: ⁊ qui man. me ⁊ ipſe vi. ꝓpter me. Ac ſi dicat. Uiuo ego ſicut pater. ⁊ ne ignitū eſtimes adiecit: Propter patrē: patrē ſi⁹ eſſe p̄ncipiū occulte inſinuans. q̄ autem dicit: Qui manducat me: ⁊ ipe vi. ꝓpter me: nō de vita ſimpliciter hoc dicit: ſed de approbata. Eteni etiā infideles viuunt non manducantes de carne illa: ſed neq; de reſurrectione cōi hoc dicit. ⁊ eni oēs ſuſcitabunt̄: ſz de glorioſa ⁊ mercedē habente. AVGV. Non autē ait. Sicut manduco patrē ⁊ ego viuo ꝓpter patrē: ⁊ qui manducat me: ⁊ ipſe viuet ꝓpter me. Non eniz filius participatione p̄ris fit melioꝛ: ſicut participatione filij p vnitatez corpozis eius ⁊ ſanguinis qō illa manducatio ⁊ potatio ſignificat: nos efficimur meliozes. Si ḡ ita dictum eſt. Uiuo ꝓpter patrez: quia ipſe de illo eſt: ſine detrimēto equalitatis dictum eſt: nec tm̄ eandē noſtraz ⁊ ſuā equalitatem ſignificauit: ſed gratiam mediatoris oſtendit. Si autē ſm̄ id accipimus. Uiuo ꝓpter patrez, quod alibi ait. Pater maioꝛ me eſt: hec verba ita dixit. Sicut miſit me pater. Ac ſi diceret: vt ego viuam ꝓpter patrem: ideſt ad illum tanq̄ ad maiozem referam vitam meam: exinanitio mea fecit: in qua me miſit. vt autez quiſq; viuat ꝓpter me participatio facit: qz manducat me. HYLA. viij. de trini. De veritate igitur carnis ⁊ ſanguis chriſti: nō relict⁹ eſt ambigendi locus: nūc. n. ex ipſius dñi profeſſione ⁊ fide nr̄a vere caro ẽ: ⁊ vere ſanguis ẽ. hec ergo vite noſtre cā ẽ: qō i nobis carnalib⁹ manentez per carnē xp̄m habemus: victuris nobis per eum ea conditiōe qua viuit ille per patrē. Si ergo nos naturaliter ſm̄ carnē per eū viuimus. i. naturā carnis ſue adepti: qūo non nāliter ſm̄ ſpūm in ſe patrem habeat: cū viuat ipe ꝓ patrē: per patrem autē viuit: dum natiuitas

non alienā ei intulit diuersāq nām. AVGV. Ut āt illū panē manducādo ..inamus: q eternā vitā ex nobis bre nō possim⁹: de celo descēdit. vñ sequr: Dic ē panis q de celo descēdit. HYLA. x. de tri. Se panē hic dicit: ac ne verbi vtus atq nā defeciſſe existimaret in carnē: panē carnē suam eē dixit: vt p hoc q descēdens de celis panis ē nō ex humana ceptiōe ozigo eē cozporis ei⁹ existimaret: dū celeste esse cozpus oñdit: at vero cū panis ē: assūpti p vbuz cozporis ē profeſſio. THEOPHI. Nō. n. puz deū comedim⁹ nā t inalpabilis t incozporeus est: neq. n. bois puri carnes comedimus q̄ nil posset ꝓficere. Sz qz deus carnē sibi vnit: caro eius viuificatiua existit: nō q in dei nām trāsierit: sz ꝑm quādaz igniti ferri ꝓsuetudinez: q t ferrum manet. ignis actū oñdit: sic t caro dñi viuificatiua ē tanq̄ caro vbi dei. BEDA. Et vt oñderet distantiā vmbre t lucis: typi t vitatis subunxit. Nō sicut manducauerūt patres vestri manna t mortui sunt q manducat hūc panē vi.. t..ernū.

AVGV. q āt uli .. mortui sūt: ita vult intelligi: vt non viuant i eternū. Nā tpauter t bi ꝓfecto mozient: q xp̄m mā ducant: sz viuūt in eternū: qz xps ē vita eterna. CHRY. Si. n. possibile fuit sine messe t frumēto t alys buiusmodi xl. annis illoz vitaz ꝓseruare: multomagis nūc cibo spūali hoc facere poterit cuius illa erāt figure. freq̄nter āt vitam repromittit: qz nihil est ita delectabile boibus: vñ t in vetteri testō longitudo vite ꝓmittebat: hic āt vita finē nō bñs. Simul ēt p hoc oñdere vult: qm̄ sententiā morti tradentē pro peccato nunc soluit vitā eternam ⁊trario promittens. Sequitur. Dec dixit in synagoga docēs in capharnaū. vbi .s. plurime virtutes eius sunt facte. Docebat autez in .. na goga t in templo multitudinem attrahere volens t ostendens qm̄ non est contrarius patri. BEDA. Mystice aūt capharnauz: que interꝑtatur villa pulcherrima: significat mundū: synagoga vero iudaicum populū: per hoc q̄ ostendit q̄ dñs per mysteri.. incarnationis mūdo apparēs iudaico populo multa docuit: que ipse intellexit.

¶ Multi ergo audientes ex discipulis ei⁹ dixerūt. Durus est hic sermo. Et qs pōt eū audire? Sciēs āt iesus apō semetipm: q murmurarēt de hoc discipuli ei⁹: dixit eis: Hoc vos scandalizat. Si ergo videritis filiū hois ascendentē ubi erat pri⁹. Spūs ē q viuificat: caro nō ꝓdest quicq̄. Uerba q̄ ergo locutus sū vobis: spūs t vita sūt. Sz sūt qdaz ex vobis q nō credūt. Sciebat eni ab initio iesus: q nō ēnt credētes: t qs traditurus eēt eū. Et dicebat. Propterea dixi vobis qz nemo pōt venire ad me nisi fuerit ei datuz a patre meo. Ex hoc multi discipuloz ei⁹ abierūt retro: t iā nō cū illo ābulabāt. Dixit ergo iesus ad duodeci. Nūqd t vos vultis abire? Respōdit ergo ei simō petr⁹: Dñe ad quē ibimus? Uerba vite eterne habes. Et nos credim⁹ t cognouim⁹ qz tu es xp̄s filius dei. Respōdit ei iesus: Nōne ego vos duodeci elegi: t ex vobis vn⁹ diabolus ē. Dicebat āt de iuda simōis scariothis. Hic enim erat traditur⁹ eū cū esset vnus ex duodecim.

AVGV. Talia loquente iesu non crediderūt aliqd magnū dicentem t verbis illis aliquā gratiā coopantē: sz put voluerūt intellexerunt: t moze hominū: qz poterat aut disponebat iesus carnez qua indutum erat verbū veluti conscissam destribuere credentib⁹ in se. vnde dr. Multi ergo audi. non ex mi. sed ex disci. eius dixe. Du. est hic sermo.

CHRY. i. difficile susceptibilis: superexcedēs eoz ꝓbecillitatē. puta āt. n. eū supza seipm log maioza ꝓpria dignitate: t dixerūt: Quis pōt eū audire: q̄si ꝓ seipsis respōdentes qz nō debebāt. AVGV. Si aūt discipuli duz babuerūt istū sermonez: qd inimici: t tamen sic opozebat vt dicerēt qō nō ab boibus itelligeret: secretū dei intētū debet face re: nō aduersos. THEOPHI. Cū aūt audis q discipuli: eius murmurabant: nō intelligas hos ꝙ actu sunt discipuli sed hos q ī habitu t figura videbant.. eo instrui. Nā iter discipulos etāt quidā ex plebe q dicel..nt eius discipuli: qz multo cū dis..pulis manebāt tpe. AVGV. Sic aūt apō se ista dixerūt vt ab illoz audirent: sed ille q nonerat i seipsis apud seipsuz audiebat. vñ sequit. Sciēs aūt iesus apō semetipsū qz mu..mu. de hoc disci. ei⁹ dixit eis. hoc vos scādali. ALCVI. Qō. s. dixi vobis māducare carnē meā: t bibere sanguinē meū. CHRY. Erat aūt hoc sue deitatis signū occulta i mediū ferre. vñ segt. Si q̄ vide. fi. bo. ascē. vbi erat ꝓius supple qd dicetis: Doc t in natbanael fecit dicens. Q̄m dixi tibi: vidi te sub ficu. credis: maioza bis videbis. Nō igit qōnes qōnib⁹ copulat: sed magnitudine dogmatū t multitudine eos inducere vult. Non igit discipulos in scandalū mittere volens boc dicit:: sed coz scādaluz ..uere volens. nā duz estimāt euz de ioseph natū: nō susciꝑunt ea q̄ dicebant. Qui vero crediturī erant: qm̄ de celo descendit: t illuc ascēdit facilius attendūt bis q̄ dicebant.

AVGV. Uel aliter. Dine soluit qō illos cōmouerat: illū. n. putabāt erogatuz cozpus suū: ille aūt dixit se ascensurū in celū vtiq; itegrū. Cū videritis ingens filiū bois ascēdentē vbi erat pri⁹. Certe vel tūc videbitis qz nō eo modo quo putatis erogat cozp⁹ suū: t qz gratia ei⁹ nō ꝓsumit⁹ moz sibus: filius aūt bois xp̄s ex virgine maria bic eē cepit i terra: vbi carnē assumpsit ex terra: qd q̄ vult qō ait: Luz vide. fi. bo. ascē. vbi erat pri⁹: nisi vt itelligamus vnā psonaz esse xp̄m deū t boiem: nō duas: ne fides nostra sit q̄ternitas: sz trinitas. Sic ergo erat filius bois i celo: quēadmodū filius dei erat in terra: filius dei in terra in suscepta carne: filius hominis i celo i vnitate psone. THEOPHI. Nō q̄ ꝑp boc putes q de celo cozp⁹ xp̄i descēderit: hoc. n. martiani heretici t apollinaris ē dictū: sz qz vnus t idē erat filius dei t hominis. CHRY. Propter hoc aūt t aliā solutionē iducit dicens. Spiritus est q viuificat: caro non ꝓdest quicq̄. qō aūt dicit tale est: spiritualiter oportet ea q̄ de me sunt audire. q aūt carnaliter audit: nihil ꝓficit. Est aūt carnaliter intelligere: simpliciter eaque ꝓposita sūt videre t nihil plus imaginari. Oportet aūt nō ita iudicare. sed oia mysteria i terioz⁹ oculis inspicere: qō semp est spūaliter audire. Carnale vero erat dubitare q̄liter pōt nobis carmen dare mā ducare: quid igitur: non est vera caro? immo vtiq. Qz igitur ait: Caro non ꝓdest quicq̄. non de sua carne dicit: sz de eius carne qui carnaliter accipiebat que dicebant. AVGV. Uel aliter: Caro non ꝓdest quicq̄. Sed quo illi intellexerūt: Carnē quippe sic itellexerūt: quo i cadauere dilaniatur: aut in macello vendit: nō quo spiritu vegetat: accedat spiritus ad carnem t ꝓdest plurimū. nam si caro nihil ꝓdesset: verbuz caro non fieret vt habitaret in nobis. sed spiritus per carnem aliquid operatus est in nobis ꝓ salute nostra. AVGV. x. de ciui. dei. Non. n. caro ꝑ seipaz mundat: sed per vbū a quo suscepta est: q̄ cū sit principiuz oīum suscepta anima t carne: t aīam credentiū mundat t carnez. Spiritus q̄ē qui viuificat: caro non prodest quicq̄: sicut illi intellexerunt carnez. nō sic ego do ad manducandum carnem meam: quia nec carnē debemus sapere sz carnez: proinde dicit. Uerba que ego locutus sum vobis spiritus t vita sunt. CHRY. i. spiritualia sunt: nihil habentia carnale neq; consequentiam naturalē: sed cruta sunt ab oī tali necessitate que in terra: t a legibus que hic posite sunt.

AVGV. Si q̄ intellexisti spūal..r: spūs t vita tibi sunt. Si intellexisti carnal..r: ēt sic spūs t vita sunt: sz ibi nō sunt. Dixim⁹. n. bic dñm ꝓmēdasse in māducatione carnis sue: t potatiōe sanguinis sui vt i illo maneam⁹ t ipse i nobis: boc āt q̄d facit nisi charitas? Charitas āt dei diffusa ē i cozdib⁹ nr̄is ꝑ spūm sanctū q datus ē nobis: ergo spūs est q viuificat.

CHRY. Et qz de carnali audiētia supza locut⁹ est subiūgit: Sz sūt qdā .. vobis q nō credūt. Dicēs qd discipulos excepit: suā āt di.. itatē oñdit: occ..ta reuelās. AVGV. Nō dixit: Sunt .. dā in vobis q nō intelligūt: sz cāz dicit q̄ re nō intelligant. Prophetā. n. dixit. Nisi crediderit⁹: non intelligetis. nā q resistit: quō viuificat? Aduersarius. n. radio lucis quo penetrādus ē: no auertit acie: sz claudit met̄: credāt t aperiāt: t illūinabunt. CHRY. Et vt discas: qm̄ ante hec vba t nō post q̄ murmurauerūt t scandalizati sūt: h xp̄s cognouerat: subiūgit euāgelista dicēs. Sciebat .n. ab initio iesus q ēnt crediturī: t qs traditurus eū esset.

THEOPHI. Uolēs p boc nobis euāgelista oñdere q̄ ā ꝓstitutionē mūdi oīa cognoscebat: qō diuinitatis erat i dicū. AVGV. Sz post q̄ distinxit credētes dñs a non credētib⁹: exꝑsit cām q̄re nō credūt. vñ sequit: Et dicebat propterea dixi vobis: qz nemo pōt venire ad me: nisi fuerit ei datū a patre meo. CHRY. q. dicat. Nō turbāt me: neq; stupozē inferūt q nō credūt. Noui q̄bus dedit pater. Dixit āt boc: vt oñdat qm̄ nō illoz gloriā ocupiscēs boc docebat: t vt suadeat eis q̄ patrē ei⁹ existimēt deū t ñ iosepb.

AVGV. Ergo t credere dat nobis: nō. n. nibil ē credere. Si. n. magnū qd ē: gaude qz credidisti:: sz noli extolli. qd .n. babes: qō nō accepisti? AVGV. De ꝓdestinatiōe sanctoz. Doc āt donū q̄busdā dari t q̄busdā nō dari oīno nō dubitat: qui nō vult manifestissimis sacris lr̄is repugnare. Cur āt nō oībus det: fidelē mouere nō dz: q credit ex vno oēs isse i ꝓdēnationē iustissimā: ita vt nulla dei eēt iusta reꝑbensio: t si nullus inde liberaret. vñ ꝓfat magnā eē grāz q̄ plurimi liberant. Cur āt is.. potius q̄ illū liberet: iscrutibilia sūt iudicia ei⁹: t inuestigabiles vie eius. Segtur: Ex boc multi discipuli ei⁹ abierūt retro: t iā cū illo nō ābulabāt.

CHRY. Nō dixit: Recesserūt: sz abierūt retro: ab ea q̄ fm vtutē est auditiōe: t quā habebāt oliz fidē ꝓdiderunt.

AVGV. Et ꝑcisi a cozpe vitā ꝓdiderūt: qz forte i cozpe nec fuerūt: inter nō credētes t ipsi reputati sunt. Abierūt retro non pauci sed multi post sathanā: non post christum: quomodo de quibusdam feminis dicit apostolus: Quedā cōuerse sunt retro post sathanā. Petrū autem non repulit dñs retroire post sathanam. sz fecit post se ire. CHRY. Queret aūt aliqs q̄ tps erat vba disꝑsandi bis q̄ ꝓstructa erāt nocētiū: multa qdē vtilitas t necessitas. Quia. n. instabant cibū cozporalē petētes: t ei⁹ q̄ sub patrib⁹ dat⁹ ē remanscentes: oīdens qm̄ oia illa typ⁹ erāt. meminit cibi spiritalis. Nō igit scandalizari oportebat: sz iterrogare cōgruū erat: q̄re illoz amentie scādalū fuit: nō idissolubilitatis eorū q̄ dicebāt. AVGV. Et boc ēt forte factū est ad cōsolationē nostrā: qm̄ aliqū contingat vt bō dicat verum: t qō dicit nō capiatur: atq; illi qui audiunt scandalizentur t discedant. Penitet aūt boiem dixisse qō verum est: dicit eniz apud se bō: Non debui sic dicere: t sic dño contigit: Dixit t perdidit multos: sed non turbat ipse: qz ab initio nouerat qui non ēnt credētes. nos si nobis contingat cōturbamur solatium in dño inueniam⁹: t tamē caute verba dicamus.

BEDA. Sciebat aūt dñs de alys discipulis qui remāserunt: an vellēt abire: sz tñ eos interrogauit vt fides eozum monstraret t alys imitāda ꝓponeretur. vnde sequitur. Dixit ergo iesus ad. xy. Nūqd t vos vul. abire? CHRY. Per hūc aūt modū oportebat eos trabi. nā si eos laudasset passi essent aliquid humanuz: existimantes se gratiam xp̄o facere: eum non relinquēdo. ostendens vo se non indigere eoz seḡla: magis eos detinuit. non aūt eis dixit. Abite: boc eni eēt eos expellere: sz iterrogauit eos an vellēt abire: auferens eis vim t necessitatē: t nolens eos vecundia coartari. ex necessitate enī detineri par esset: ac si abirēt. Petrus aūt fratrū amator: amicitie ꝓseruator: ꝓ toto rñdet collegio. vnde segtur. Rñdit ergo ei si. pe. Dñe ad quē ibimus?

AVGV. q̄si dicat. Repellis nos a te. da nobis alterum ad quē ibim⁹? si te, relingm⁹. CHRY. Doc aūt vbū multe est amicitie ostensiuū: qz. s. christus eis honozabilioz erat q̄ patres t matres: deinde vt nō videat boc ꝓpterea dicere: qz nō essent qui eos reciperēt subiūgit: Uerba vite eterne habes. Audiens. n. magistri dicentē. qm̄ resuscitabo eū: t habebit vitā eternā: ostendit se recordati cozū que dicta sunt verboū: t iudei quidē dicebant. Dic est filius ioseph. bic vo dicit: Et nos credimus t cognouimus: qz tu es xp̄s filius dei. CHRY. Credidimus enim vt cognosceremus. nā .. prius cognoscere: deinde credere vellem⁹? nec cognosceremus nec credere valeremus. Doc credimus t cognouimus: qz tu es xp̄s filius dei. i. qui⁹ ipsa vita eterna tu es: non das in carne t sanguine tuo nisi quod es. CHRY. Quia vo petrus dixerat. Et nos credimus: dominus de collegio credentium excipit iudam. vnde sequitur. Respōdit ergo eis iesus. Nōne ego vos. xy. elegi: t vnus ex vobis diabolus est? Qz autem dicit tale est: ne estimetis q̄ secuti estis me: non rediturum malos. Dignum aūt est bic quere: quare nunc nibil dicunt discipuli: sed postea formidātes dicunt. Nunquid ego sum domine: sed nonduz petrus audiera.. Uade retro me sathana: t propter boc timorem .. on babuit: nunc etiam non dicit: Unus ex vobis me tradet: sed diabolus est. ideo nesciebant quod dicebatur: sed maliciam estimabant vituperari solum. accusant aūt bic christum gentiles insipienter. non enim electio eius vim infert bis que futura: sunt: sed in volūtate positus est saluari t perire. BEDA. Uel dicēdum: q̄ ad aliud elegit. xi. t ad alid nū. Xi. elegit vt i apostolica dignitate pseuerarēt Unū elegit: vt per ꝓditionis eius officium salutē oparetur humani generis. AVGV. Electus eni est iste de quo nolente t nesciente magnū aliqd boni fieret. Sicut eniz inique male vtunt bonis opibus dei: sic ecōtra deus bñ vtit malis opibus boium. Quid iuda peius? sed multo ei⁹ bñ vsus ē dū .. s: tradi se ꝓtulit: vt nos redimeret. Potest ēt sic itelligi qo ait. xy. elegi. qz cōsecrat⁹ est duodenarius numerus cozqui ꝑ quattuoz cardines mundi trinitatē fuerāt denūciaturi. nō aūt q̄ peryt inde vnus: ideo illi⁹ numeri honoz adēptus est. nā in locū peuntis ali⁹ subrogatus ē. GREGO. xiy. moza. Capitis aūt noie censetur cozpus cuz de puerso boie dr. Unus ex vobis diabo..us est. vnde euangelista exponens subdit: Dicebat aūt de iuda symonis scbariotis: bic enim erat traditurus eū: cū esset vnus de. xy. CHRY. cōsidera xp̄i sapiētiā: neq;. n. xp̄s cū manifestū fecit ne inuerecundum faciat: t sic litigiosioz fiat. neq; eum latere ꝓmisit: ne estimans se latere sine timore operaretur.

CAPI. VII.

POst hec aūt ambulabat iesus i galileā. Nō. n. volebat in iudeā ambulare: qz querebāt eum iudei interficere. Erat āt in ꝓximo dies fest⁹ iudeoꝝ scenophegia. Dixerūt aūt ad eum fratres ei⁹. Trāsi hinc: t vade in iudeā: vt t discipuli tui videāt opa tua que facis. Nemo qp̄e in occulto qd facit: t querit ipse i palā eē. Si hec facis: manifesta teipsum mundo. Neq; eni fratres eius credebāt in eū. Dicit ergo eis iesus.

Tempus meū ōndū ādueniṫ: tps āt vestruz sp est paratū. Non potest mūdus odisse vos. Me āt odit: qz ego testimoniū perhibeo de illo: quia opera eius mala sunt. Vos ascendite ad diē festū hūc. Ego enim non ascendam ad diem festū istū: quia meum tempus nondū implerum est.

AVGV. Futuꝝ erat vt aliqs fidelis xpi absc̄deret se ne a psecutoribus inueniret: ⁊ ne illi pro crimine obycer latibulū p̄cessit in capite: qō in mēbro ꝑfirmaret. vñ dicit Post hec āt ambū. iesus in gali. Nō. n. vole. in iude. ambu. qz q̄re. eū iudei interficere. BEDA. Nec vboꝝ ꝓnexio talis ē: vt intelligamus qñ in medio multa geri ⁊ fieri potuerūt. Judea āt ⁊ Galilea regiōes sunt palestine ꝓuincie: sed iudea dicta ē a tribu iuda: nō tñ solū illa regio quā trib⁹ iuda: sz ⁊ illa quā tribus beniamin possidebat iude dict. est qz ex tribu iuda reges oriebant: Galilea vo dicitur: eo q̄ la teū pplm. i. candidū gignat: Galilea. n. grece: latine lac dr.

AVGV. Si āt hoc dñs dixit q̄si nō posset ambulare in ter iudeos: ⁊ nō occidi a iudeis. Danc. n. potentiā qñ voluit demōstrauit: sz infirmitati nostre p̄bebat exēplū: nō ipse p diderat ptātem: sz nostrā ꝓsolabat fragilitatē. CHRY. Sz ⁊ illud est dicere qñ que deitatis oñebat: ⁊ q̄ humanitatis. n. fugiebat psecutores vt hō: ⁊ apparebat eis vt de: vtrunq; vere exīs. THEOPHI. Secessit ēt nunc i galileā qz nōdū passiōis aderat tps: Unde vanū reputabat i medio inimicoꝝ manere: ⁊ magis ipsos ad odiū icitare vñ ⁊ ꝓsequenter tps describitur cum subditur. Erat aūt i p. ximo dies festus iudeoruz scenophegia. AVGV. Quid hic scenophegia qui scripturas legerunt nouerūt: faciebāt tabernacula in die festo ad similitudinē tabernaculorum in quibus habitauerunt: cū ex egypto educti peregrinaren tur in deremo: celebrabāt hoc die festuz reminiscentes beneficioꝝ dñi: q tñ occisuri erant dñm. Appellat. aūt apud iudeos dies festus: cū tñ non esset vnus sed plures.

CHRY. Ostendit igit p hoc euangelista: qñ multum tps ptermisit. Cum. n. dñs sedit in mōte: erat prope dies festus pasce. Dic autem scenophegie meminit ⁊ in quinq; intermedys mēsibus nihil aliud nobis enarrauit: nisi miraculū panū ⁊ allocutionē factā ad eos q comederunt. Qui. n. indeficiēter signa faciebat ⁊ disputabat: nō poterāt eā gelistē oīa enumerare: sz illa ꝑcipue studuerūt dicere: pro gbus aut q̄rela aut ꝺdictio quedaz a iudeis subsequebat: qō ⁊ hic apparet. THEOPHI. Quia enim fratres eius viderant ipm nō esse paratū ad descēdēdū subdit: Dixerunt aūt fratres ei⁹ ad eū. Trāsi hic: ⁊ vade in iudeā. BEDA. Ac si dicāt: Tu signa facis: ⁊ pauci ea videnṫ. transi ergo ad regiā vbē: vbi sūt ꝓncipes: vt visis signis laudē ꝓseqūris ab eis: Sz qz ñ oēs discipli sp dñz seq̄bāt: sz eoꝝ mlti i iudea erāt: iō sbdit: Ut ⁊ disci. tui vide. opa tua q̄ facis. THEO. i. turbe q̄ sequūt̄ te. nō. n. de. ry. dñi discipulis: sz de alys q ꝓuersabāt cū illo. CHRY. Cum autē auditis: Fres dñi marie cogitate ꝓsāguinitatē: nō iterū piētis vllā ꝓpaginē. Sic. n. i sepulchro: vbi positū ē coꝝ dñi; nec añ nec postea mortu⁹ iacuit: sic vter⁹ marie: nec añ: nec postea gcq̄ mortale cōcepit. opera gdē dñi discipulos nō latebāt: sz istos latebāt: et iō dicebāt. Ut disci. tui vide. ope. q̄ tu facis. Loq̄bāt aūt prudētiā carnis vbo qō caro factū ē. vñ ⁊ subdit. Nemo ꝯpe in occulto aliḡd facit: ⁊ q̄rit ipse i palā eē. Si hoc facis: mānifesta teipz mūdo. q. d. Facis miracla: appare boꝝ bus: vt laudari possis ab boib⁹: nā q eū videnṫ monere glori ipsi⁹ ꝓsulūt: ⁊ qz būanā gloriā regrebāt: in eū nō credebāt: vñ segt. Neq; n. fra. ei⁹ cre. in eū. Christū. n. ꝓsanguineū potuerūt brē: credere aūt in eū ipsa ꝓpingtate fastidierūt.

GHRY. Dignū est aūt mirari euangelistaꝝ morez veritatis amicū: q̄liter nō verecūdanṫ dicere ea q̄ magistro vidēnṫ ferre iniuriā: sz hoc marie studuerūt enūciare. Nō. n. paruā hz detractionē q̄ fratres ei⁹ decredebāt ⁊ vī qdem initiū vboꝝ q̄si amicoꝝ eē. Multe aūt amaritudinis erāt q̄ dicebanṫ: qz de fozmidine ⁊ de amoze glozie eū notāt. nā dicūt. Nemo in occulto aliḡd facit. Qō erat dicere. Fozmidinē icusantiū ⁊ simul suspicātiū q̄ fiebāt nō ve facta esse. Per hoc ꝺ q̄ dñt. Et q̄rit ipse in palā ee amoze glozie i eo notāt. Christ⁹ aūt mālt. te eis rndit: doc. ns nos nō indigne ferre: si alig ēt viles nobis ꝓsilienṫ. Seq. ur. n. Dicit eis iesus. Tps meū nōdū adueniṫ: tps aūt ve. sem. ē paratū. BEDA. Ne aūt videaṫ boc ꝺ. ū ei qō apls dicit. At vbi venit plenitudo tpis: misit de⁹ filiū suū: referēdū ē qō hic dr. non ad tps natiuitatis: n. ad tps glorificationis. AVGV. Dabant enī illi cōsiliū ꝓsequēde glozie: veluti seculariter ⁊ terreno affectu monētes ne eēt ignobilis: ⁊ latitaret. Sed dñs voluit ipsam celsitudinē p humilitatis viā sternere. Dicit ergo. Tps meū. i. glozie mee: q̄ veniā in altitudine iudicatu rus. Nōdū venit. Tps aūt ve. i. mūdi gloria semp ē paratū Et q̄n nos dñi coꝝ⁹sumꝰ: q̄n nobis insultāt amatores bui⁹ seculi: dicam⁹ eis. Tps vestrū adest paratū. tps nostrū nondū aduenit. excelsa. n. ꝓria: humilis via. Qui reculat viā: gd q̄rit ꝓriam. CHRY. Uel aliter. Uidet mihi aliud occulte ĩsinuari. fortassis. n. eū ꝓdere volebāt ⁊ tradere iudeis. iō dicit: Tps meum nōduz aduenit: hoc est tps crucis ⁊ mortis. Tps aūt vestruz semp ē paratuz: qz ⁊ si vos semper sitis cū iudeis: nō iterficiēt vos eadē cū illis zelātes. vñ sequnit. Nō pōt vos odisse mūd⁹: me āt odit qz ego testi. phi. de illo qz opa eius mala sunt. q. d. qualiter mūdus eos odit qui eadē cū ipso volūt ⁊ ꝑ eisdē studēt: me aūt odit: qñ redarguo eū. Intantū ergo gloziā boīum nō quero q̄ nō pretermitto eos redarguere: sz sciā ex hoc odiuz nasci: ⁊ mortē nitentari. Per hoc etiā ostēdit q̄ odium iudeoruz contra eum cōcitabat publica redargutio: nō autē sabbati solutio.

THEOPHI. Uel dñs c̄tra duo de gbus illi eū arguebant: alia duo induxit. Cōtra fozmidinē gdē dicit. q̄ opera mūdi redarguit. i. opera eoꝝ qui mūdana sapiūt: qō nō faceret si fozmidolosus eēt: sz ꝺ inanē gloziā misit illos ad festum. vñ segtur. Uos ascēdite ad diē festū hūc. nā si vane glozie passione detineret: retinuisset eos secū. nā glozie cupidi ꝓsueuerūt multos hr̄e q̄ seqnanṫ eos. CHRY. Doc etiā dicit ostēdēs q̄ eis blandiri nō vlt sz ꝓcedit eis iudaica facere. AVGV. Uel aliter. Uos ascēdite ad diem festū hunc. vbi gloziā humanā queritis: vbi extēdere vultis carnalia gaudia: nō eterna cogitare. segt ego āt nō ascēdā ad diē festū istuz. CHRY. Scilicet mō vobiscū: q̄ meū tps nōdū ipletū est. In futuro enī pasca crucifigend⁹ erat.

AVGV. Uel meū tps idest glozie mee nōduz aduenit: ipse erit dies fest⁹ mens nō dieb⁹ istis ꝑcurrens ⁊ trāsiens: sed pmanens in eternū. Ipsa erit festiuitas ⁊ gaudium sine fine: eternitas sine laboze: serenitas sine nube.

¶ Hec cū dixisset: ipse māsit in galilea. Ut autez ascenderūt fratres ei⁹ . ic ⁊ ipse ascēdit ad diē festū non manifeste: sed quasi in occulto. Judei ergo q̄rebāt eū i die festo: ⁊ dicebāt. Ubi ē ille? Et murmur multus erat in turba de eo. Quidā enī dicebāt qz bonus est: alij aūt dicebant nō: sz seducit turbas. Nemo tamen palam loquebatur de illo propter metum iudeoruz.

THEOPHI. Quia dixerat dñs. Nō ascēdā vobiscū. in ꝓncipio denegauit ascēsuz: vitans iram frementum iudeorum: vnde dicitur. Hec cum dixisset: ipse mansit in galilea postea ve. ascen. vñ segtur. Ut aūt ascen. fratres eius: tunc ⁊ ipse ascendit. AVGV. Ascendit aūt non gloziari tēpo-

raliter. sz aliḡd docere salubriter: de festo eterno admone re. CHRY. Uel ascēdit: nō vt patiat: sz vt alios eruditat. Latēter āt ascēdit. poterat. n. manifeste ascēdere: ⁊ detine re eoꝝ inordinatū ipetū: qō mltoties fecit. sz nolebat ꝺ oti nuo facere: ne magis sua diuinitatē denudaret: ⁊ vt icarna tio ei⁹ certioꝝ eēt: ⁊ vt nos erudiret ad vtutē. Ut igit disce rem⁹ gd nos oporteat facere: q nō possum⁹ psecutores de tinere: voluit latēt. ascēdere. Nō āt dixit i occlto: vt ostē dat dispēsatue hoc ē fcm. Si. n. oīa vt de⁹ ageret: quō pos sem⁹ nos scire īcid. tes būanis picul gd oporteat facere?

ALCVY. Uel occulte ascēdit: qz fauoꝝ boīuz nō q̄rit: nō pōpis stipantiū sz turbaꝝ ōlectat. BEDA. Mystice ät designat qz singul' gbusq; can. alib⁹ humanā gl'iaz q̄rēt ib⁹ dñs manet i galilea: q̄ iterpretat trāsmigratio scā. i. in mēbris suis: q trāsmigrāt de vitys ad vtutes: ⁊ i eis pficiūt postmodū vo dñs ascēdit: qz mēbra xpi ñ bui⁹ vite: sz eter ne gloziā q̄runt. Occulte āt dñs ascēdit: qz ois gl'ia ei⁹ ē ab ius. i. de corde puro ⁊ ꝓscia bona ⁊ fide ñ ficta. AVGV. Uel q̄ q̄si latēter ascēdit: aliḡd significare voluit. Oia. n. q̄cā fuit antiquo ppl'o isrl' vmbre fuerūt futuroꝝ: ⁊ sceno pbegia vmbra erat futuroꝝ. Oia gḡ fiebāt i figura: manifestanṫ in nobis. Ascēdit g̃ in occulto: figura. n. erat ipz eē in occulto. In ipso die festo xps latebat: qz ipse dies festus xpi mēbra pegrinatura significabat. Ille. n. ē in tabnc. u. g se i mundo esse ĩtelligit peregrinū. Scenophegia āt erat celebratio tabernaculoꝝ. Segtur: Judei āt q̄rebant eum i die festo. ⁊ dicebant: Ubi ē ille? CHRY. Ex multo odio ⁊ inimicitia: neq; n. nominatim vocare volebant. Non āt multa erat eis in festiuitate reuerentia: nec multa religio: q̄ a festiuitate credebant xpm fraudulenter detinere. Sequitur: Et murmur. mul. erat de eo in turba. AVGV. Murmur erat de ꝓtentione quā ꝓuenienter exponit dicēs: Quidā. n. dice. qz bonus est. aly āt dice. non sed seducit turbas. Quicunq; emicuerit in aliq̄ gra. aly dicūt bonus ē: aly nō sz seducit turbas. Qō aūt dictū est de deo valet ad consolationē de quocūq; hoc dictū fue. it xpiano. Et quidem si se ducere decipere ē: nec xps seductoꝝ. nec quisq̄ ɔz seductoꝝ esse xpianus. Si āt seducere aliūde aliquem ad aliud pstia dendo ducere est: querenduz est vnde ⁊ quo. Si a bono ad malū malus seductoꝝ est: si a malo ad bonū: bonus ē. ⁊ vti nā sic oēs seductores vocemur ⁊ simus. CHRY. Igitur illā gdez estimo opinionē multitudinis esse: qua. s. dicebāt bonus esse: hāc vo ꝓncipū ⁊ sacerdotū: qō oñditur ꝑ hoc q̄ dicunt: Seducit turbas. ñ dicūt: Seducit nos. Sequitur: Nemo tñ palā loquebaṫ de illo: ꝓpter me. iu. AVGV. Eo nā. q. qui dicebāt bon⁹ est: nō q̄ dicebāt: seducit turbas. Nec enī clarius sonabant. Sed bonus est p̄ssius susurrabant.

CHRY. Uide aūt eoꝝ q̄ ꝓncipanṫ corruptionē. hi autē qui ꝓncipatibus subyciunṫ: sani quidē erant iudicio: sz non habebant libertatē dicendi: qō maxime multitudinis est.

¶ Jam aūt die festo mediāte ascendit iesus in tē plū ⁊ docebat. Et mirabāṫ iudei dicētes Quomō hic litteras scit cū nō didicerit? Rndit eis iesus ⁊ dixit: Mea doctrina nō est mea: sz eius q̄ misit me. Si quis voluerit volūtatē eius facere: cognoscet de doctrina vtruz ex deo sit: an ego a meipso loquar. Qui a semetipso loqtur gloziaz ꝓpriā q̄rit. Qui autē q̄rit gloziam eius qui misit eum: hic verax est. ⁊ iniusticia in illo non est.

CHRY. Dñs tardatione sua auditores attētiores facere volens: nō in ꝓmis dieb⁹ ascēdit: sz circa solēnitatis medium. vñ dr. Jam aūt die festo mediāte ascen. Jesus in tem. ⁊ doce. Qui enī ꝓmis dieb⁹ eū q̄sierūt: repēte eū ꝑtē vidē tes magis istendebāt docēti: ⁊ q bonū eū dicebāt: ⁊ q malū: illi qdē vt aliquid lucrarēṫ ⁊ admirarenṫ. ꝓi vo vt ꝓpehē derēt. THEOPHI. Nā in ꝓncipio festi bis q̄ festi erāt magis attēdebāt. vnde postea xpm attentius audierunt.

AVGV. Quātū enī datur ĩtelligi ipsuz festiuitatē diebus plurib⁹ celebrabāt. ⁊ iō dicit. Jā die festo mediāte. i. cū illi⁹ diei festi tot dies remāsissent quot ꝑterissent: vt ēt hoc ipse rēt qō ait: Nō ascēdā ad diē festū hūc. i. ad quē vos vultis: ꝓmum vel scōm diez. ascēdit aūt postea die festo mediāte.

AVGV. de q̄s. no. ⁊ ve. tes. Tūc ēt ascēdit: nō q̄si ad diez festū sz q̄si ad lucē. illi vo ascēderūt: q̄si ad pfruēdū delitys diei festi. Christo vo ille fuit dies fest⁹: quo passiōe surrede mit mūdū. AVGV. sup Jo. Ille āt q ꝓpus latebat docebat palā loq̄baṫ: ⁊ nō tenebaṫ. Illuc. n. qō latebat erat cā exēpli: hoc prātis. CHRY. Quid aūt docebat: nō dixit euangelista: sz qō mirabiliter docebat: hoc solū oñdit: tāta enim erat vt⁹ docētis vt q dixerāt: seducit turbas: trāsmutati mirarēṫ. vñ seq̄t: Et mirabāṫ iudei dicētes: qūo h̄ras scit: cū nō didicerit? Uide admirationē negtia p̄cēnā: Nō. n. dic. q ꝓ in doctrina admirarenṫ. sed in aliā mirationē ciderūt.

AVGV. Oēs gdē quātū arbitroꝝ admirabāt: sz nō oēs cōuertebanṫ. Et vñ admiratio: qz ml'ti nouerāt vbi natus: quēadmodū fuerat educat⁹: Nunq̄ eū viderāt h̄ras discentē: audiebāt tñ de lege disputātē: legis testimonia ꝓferētē q̄ nemo posset. pferre nisi legisset: nemo legeret: nisi h̄as dicisset: ⁊ iō mirabanṫ. GHRY. Ab hac aūt q̄one cognoscere debebāt: qñ hoc scia humanit⁹ nō erat in eo sz diuinitus: sz qz hoc ipsi nolebāt reuelare: sz in sola admiratione stabāt: dñs hec reuelauit. Segt. n. Rndit eis iesus ⁊ dixit. Mea doctrina nō ē mea: sz ei⁹ q̄ misit me. AVGV. Ur aūt hoc eē ꝺuū q̄ dicit: Mea ⁊ non mea: nā si dixisset: Ista doctrina nō ē mea: nulla eēt q̄stio. Que ē ergo doctrina patris: nisi vbū pris? Ipse ergo xps est doctrina pris: si vbū patris est. Sed qz vbū nō pōt eē nulli⁹: sz ē alicui⁹: ⁊ suā doctrinā dixit seipsuz ⁊ nō suā: qz pris est vbū: gd est tā tuū q̄ tu ⁊ gd tam nō tuum q̄ tu: Si alicui⁹ es q̄ es? Breuiter ergo hoc mihi dixisse videt: Mea doctrina nō est mea. ac si diceret: Ego nō sum a meipso. Sabellianam heresz snia ista dissoluit: qui dicere ausi sunt ipsuz eē filiū qui est ⁊ pr̄: duo esse noīa: sed vnā rem. CHRY. Uel suaz dicit q̄n cā doceuerat: non suam aūt: q̄n patris erat doctrina. Sed si oīa que sunt patris eius sunt: ex hoc ipso q̄ patris est: deberet esse sua. Sed hoc q̄ dicit: Nō est mea: vehemēter oñdit ⁊ sui ⁊ patris vnā esse doctrinā: acsi diceret: Nihil habeo pmutatū aut diuersuz sed ita ago vt dico: vt nō estimeṫ aliō gd preter pfem dicere vel agere. AVGV. ꝓmo de trini. Uel aliter: fm aliud sua dixit: fm aliud nō sua: fm formaz dei: sua: fm formā serui: non sua. AVGV. Siquis autez hoc parum intellexerit: audiat cōsilium quod dominus cōsequenter dat dicens: Siquis voluerit volūtatem eius facere: ⁊ cogno. de doc. vtrū ex deo sit: an ego a memetipso loquar: quid est siquis volue. voluntatez eius facere: hoc est credere i eū. ipse enī supra dixit: Doc est opus dei vt credatis in eū quē ipse misit. Quis aūt hoc nesciat hoc eē facere voluntatē dei: opari opus ei⁹? Cognoscere aūt hoc est itelligere: ergo noli q̄rere itelligere vt credas: sz crede vt intelligas: qz nisi crediderit⁹ nō itelligetis. CHRY. Uel hoc ita dicit: acsi dicat: Anfette irā ⁊ iuuidiā ⁊ odiuz: qō fine cā in me habetis: ⁊ nihil erit qō ꝓhibeat vos cognoscere: qñ dei verba sunt que loquoꝝ. Deinde aliud inducit argumentum insolubile: ab his que sunt in cōsuetudine boīum nos eruditens. vñ segtur: Qui a semetipso loqtur gl'am ꝓpriā q̄rit. q. d. Qui aliquā ꝓpriā vult instituere doctrinaz: ꝓpter nihil aliud hoc vult q̄ vt gl'am acquirat. Si vo ego gloziā eius qui misit me quero: cui⁹ gra aliena vellē vos docere. Et hoc est qō subdit: Qui aūt que. glo. eius q̄ misit illū: hic verax ē: ⁊ iniusticia in illo nō est. THEO. q. d. Uerax suz

q; doctrina mea ꝓtinet vitatē. Iniusticia in me nō est: qz alteri⁹ gloriā nō vsu⁹ꝫ. AVGV. Qui q̄rit gloriā ppriam antixps est. Dñs āt noster magnū nobis exēplū pbuit hūilitatis: dū habitu inuētus vt hō q̄rit gloriā patris nō sua. sed tu qñ aliqd boni facis: gloriā tuaz q̄ris qñ aliqd mali facis deo calūniā meditaris. CHRY. Uide g̃ qm cā q̄daz pp quā hūilia de se dic̄bat ē. vt credāt qm nō desiderat gliaz neq; ꝓcipatū: z ēt pp ibecillitatē audiētiū: z vt doceat homines moderata sape: z nihil ō se dicere magnū: sz sp hūile.

¶ Nonne moyses dedit vobis legez: Et nemo ex vobis facit legē? Quid me q̄ritis interficere? Respōdit turba z dixit. Demoniū habes. Quis te q̄rit interficere? Respōdit ihesus z dixit eis. Unū opus feci z oēs miramini. Propterea moyses dedit vobis circūcisionē: non qz ex moyse est: sz ex patribus. ¶ In sabbato circūciditis hominem. Si circūcisionē accipit hō in sabbato vt non solvatur lex moysi: mihi idignamini qz totū hoiez sanum feci in sabbato? Nolite iudicare ſm faciem: sed iustum iudicium iudicate.

CHRY. Duas criminatiões iudei ꝺ xp̃o iducebāt: vnaz q; sabbatū solueret: aliā q; pr̃ez suū dicebat deū: eq̃lez seip̃m faciēs deo. Hoc igit̃ ꝑpus ꝓfirmauit. Nondū q; nō ē deo ꝺrius sz eadē illi docet. De reliquo ad sabbati solutionē instat dicēs. Nōne moyses de. vo. legē: z nemo ex vobis facit legē: Ac si diceret. Lex dicit nō occides: vos āt occiditis z hoc ē q̄ sabdit. Quid me q̄ritis interficere? Ac si diceret. Etsi ego dissolui legē hoiez sanās: transgressio fuit: sz i saluteꝫ: vos āt trāsgredimini in malū. qñ nō debeo a vobis dissolutiōe legis diiudicari. In duobus g̃ eos corripuit: z dicēdo me q̄ritis interficere? Ostendendo q̄m occisionem meditantes: nō sunt digni aliū diiudicare. AVGV. Uel hoc dicit: qz si legē faceret i ipsis litteris xp̃m agnoscerēt: z p̃sentez nō occiderent. Ñdit āt ei turba: nō ptinentia ad ordinē sz ad perturbationē. Sequitur. n. Respōdit turba z dixit: Demoniū habes: quis te querit interficere? Ei dicti⁹ est q; deꝰ demoniū haberet: q; demones expellebat: Dñs āt non turbatus: sz in sua veritate tranqllus nō reddidit maledictū pro maledicto: sed respondit tranquille. BEDA. In quo nobis patientie reliquit exemplum: vt quotiēs nobis ab aliq⁹ falsa obyciunt cōuictia: patiēter toleremus z ꝝ possim⁹ nō obyciam⁹: sz salutaria monita ꝓdicemus. Segtur. n. Ñdit ihesus z dixit eis. vnū op⁹ feci z oēs miramini. AVGV. Ac si diceret: Quid si oīa opa mea videretis: ipsi⁹. n. opa erāt q̄ in mūdo videbāt: z ipsum q fecit oīa nō videbāt: fecit vnā rē z turbati sunt: qz saluū fecit hoiez in sabbato. q̄si si q̄q̄ eoz egrot⁹ sabbato sinceraret: alius illū sanū fecisset q̄ ille q eos scādalizauit: qz vnū hoiez sabbato saluū fecit. CHRY. Hoc. n. ē qđ dic̄: Miramini: hoc est turbamini: tumultuatis: vide aūt quō ꝓudenter a lege eos fillogiçat. Uult. n. ostēdere q; facere hoc op⁹ nō erat legē soluere. sunt. n. multa ꝓncipaliora q̄ lex de obseruatiōe sabbati: p quoz obseruationē lex non soluit sz ꝑfic̄: z ideo subdit. Propterea moyses dedit vobis circū. non quia ex moyse est: sed ex patrib⁹: z in sabbato circūciditis hominē.

AVGV. q. d. Bene factū ē vt acciperetis circūcisionē a moyse: nō qz ex moyse est: sz ex patribus. Abraam enim ꝓmum accepit circūcisionez a dño. Et in sabbato circuncidi⁹tis. Cōuicit vos moyses: accepistis in lege vt circuncidatis octauo die: Accepistis in lege vt octauis die sabbati circūciditis hominem: que circuncisio pertinet ad aliqđ signaculū salutis: z non debēt boues sabbato vacare a salutte. ALCVI. Propter tres. n. cās data fuit circuncisio: ꝓmo vt signū eēt magne fidei abrae: secdo vt p eaz a ceteris nationi⁹ discernerent: tertio vt illā in virili mēbro suscipientes castitatē mētis z corꝓis obseruare deberēt. Et tātum ꝓcerebat tūc circūcisio q̄tum nūc baptisma: nisi q ignua nondum aperta erat. Concludit ergo ex premissis: Si circuncisionem accipit ho. in sa. vt non so. lex moysi mihi idigna⁹mini qz totum hoiem sanum feci in sabbato. CHRY. q. d. sabbati solutio in circūcisione legis ē obseruatio: sed ego hoiem curāsabbato legē fuaui. Uos q non estis legislatores. vltra modū legē defer⁹tis. Sz moyses iubet legē solui pp mandatū: qđ nō erat ex lege sz ex vrib⁹. Per hoc aūt qđ dic̄: Totum ho. sa. feci i sabba. ostēdit circūcisionē eē ꝑticularē sanitatē.

AVGV. Ecce aūt illa circūcisio ipm dñz significabat: Quid. n. ē circūcisio: nisi carnis expoliatio. Significauit g expoliationē a corde cupiditatū carnaliū. non ergo sine cā data ē in eo mēbro p qđ ꝑceat creatura mortalitaz: qz per vnū hoiez peccatū itrauit in mūdū. Ideo aūt gñz cū ꝓputio nasc̄it. qz oīs cū vitio ꝓpaginis nasc̄it: z nō mūdat deus siue a vitio cū quo nascimur: siue a vitijs que male viuēdo adim⁹ nisi p xp̃m. cultellis. n. petrinis circūcidebāt: z petre noīe xp̃m figurabāt. Jō aūt octauo die. qz post septimū sabbati dñs die dñico resurrexit. Ipsa aūt resurrectio nos circūcidit. i. abstulit desideria carnalia: Intelligite hoc signifi cari opus bonū qđ ego feci totū hoiez saluū in sabbato: qz curat⁹ ē vt san⁹ eēt in corꝓe: z credidit vt san⁹ eēt in aia Estis aūt ꝓbiti fuilia opa facere sabbato. Nūqd seruile opus est boiem sanare in sabbato? Manducatis igđ z bibitis sabbato: qz ꝓtinet ad salutē: p qđ ostēditis opera salutis nullo mō esse die sabbati omittēda. CHRY. Nō aūt dixit. Ego maius circūcisiōe opatus sum: sed solū factū narrans: iudiciū eis cōcessit. vnde subditur: Nolite iudicare sz fa. sed iustum iudicium iudicate. q. d. non qz moyses apud vos hz maiorē gloriam q̄ ego: ex ꝑsonaz dignitate feratis sniam: sed a rez natura. hoc. n. est iuste iudicare: Nullus āt incusauit moysen de hoc q; iussit sabbatū solui pp mandatum circūcisionis: qđ erat aliunde q̄ ex lege inductū. ergo fidedignior vobis ē moyses qui iubet solui legē a mādato non legali. AVGV. Hoc autez q; dñs notauit hoc loco euadere in hoc seculo: magni laboris est nō ꝓsonaliter iudicare: admonuit qđe dñs iudeos: admōuit z nos. qđ. n. ꝓao sum sonabat de oze dñi: z pp nos scriptū est: z nobis futuz z propter nos recitatū. sursuz est dñs: sed ēt hic est veritas dñi. Corpus enī dñi in quo surrexit vno loco eē pōt: vitas eius vbiq; diffusa est. Quis ergo est qui nō iudicat ꝓsonaliter qui equaliter diligit? Non enī cum boues diuerso mō p suis gradibus bonozamus: timendum est ne personas accipiamus: nonnunq̄ enī est iudicium inter patrez z filiū nō equamus filium patri in bonoze: sed ꝓponimus si bonaz cam habet filium patri in veritate: z sic tribuimus bonozē debitum: vt non perdat equitas meritum.

¶ Dicebant ergo quidam ex hierosolymis. Nōne hic est quē iudei q̄rit interficere? Ecce palaz loquitur: z nihil dicunt. Nunqd vere cognouerunt principes quia hic est christus? Sz hūc scimus vnde sit: christus autem cuz venerit nemo scit vnde sit: Clamabat ergo ihesus i tẽplo docēs z dicēs: Et me scitis: z vnde sum scitis: z a me ipso nō veni: sz ē verus qui misit me: quē vos nescitis. Ego scio eū. Et si dixero quia nescio eum: ero similis vobis mendax: Sed scio eū: quia ab ipso sum: z ipse me misit. Querebant ergo eum apprehendere: z nemo misit in illū manus quia

nondum venerat hora eius.

AVGV. Supra dictū ē q; dñs ideo velut occulte ascēdit ad diē festū: nō q; timebat ne tenereꝫ: cui ꝓtās erat vt non tenereꝫ: sed vt significaret ēt in ipso die festo qui celebrabāt a iudeis se occultari z suū esse mysteriū: nūc āt apparet ꝓtās q̄ putabāt timiditas. Loqbāt. n. palaz in die festo ita vt mirarent turbe. vñ dicit: Dicebant g̃ q. ex hiero. Nōne hic ē quē querunt interficere? Et ecce palaz loquit. z nihil ei dicunt. Nouerunt. n. q̄ seuitia q̄rentium mirabant q; potētia nō tenebaꝫ. CHRY. Addit āt euāgelista. Ex hiero. qm̃ q magis potiti erant signis: hi oēs erāt miserabiliores: q deitatis ei⁹ signū videtes maximū: oīa in uicio corrupto⁹ ꝓcipū ꝓmittebant: an nō magnū signū insaniētes z q̄rentes interficere: bre eū in manib⁹ z repēte q̄rere? AVGV. Igit̃ nō plene intelligētes xp̃i potentiā: putauerūt eē ꝓncipū scientiā q; ei pepercerūt vñ subdunt. Nunqd vere cognouerūt ꝓncipes qz hic ē xp̃s? CHRY. Sz ipsi neq; ꝓcipū sequunt sententiā: sz aliā ꝓtulerūt corruptā z ꝓpria amentia dignā. vñ subdit. Sz hunc scimus vñ sit. Christ⁹ āt cū ve. ne. scit vñ sit. AVGV. Nec opinio apō iudeos nō inaniter nata ē: inuenimus tñ q; scripture dixerunt de xp̃o qñ nazareus vocabit: ergo ꝓdixerunt vnde sit. Judei ēt dixerunt herodi querenti q; xp̃s in bethleez inde nasceretur: z testimonium etiaz ꝓpheticum attulerunt. Hec ergo nata est hec opinio apud iudeos: q; christus cū venerit nemo sciat vñ sit: nisi qz vtrūq; pronunciauerūt scriptura. ſm hoiem ꝓdixerunt vnde esset: ſm deū latebat ipios z q̄rebat pios. Danc igit̃ opinionē in eis generauerat: quod p isaiā dictū ē: Generationē eius qs enarrabit: Deniq; dñs ad vtrūq; respondit: z qz nouerant cum vnde esset: z quia non nouerant. vñ segtur: Clamabat ergo ihesus docens i tẽplo z dicens: Et me scitis: z vnde sim sitis. hoc est dicere: z vñ sim scitis: z vnde sim nescitis. vñ sim scitis: ihesus a nazaret: cuius ēt parētes nostis. Solus enim in hac causa latebat virginis partus: quo excepto totuz nouerant in iesu: qđ ad hominē pertiet. Recte ergo dixit: Et me nostis: z vnde sim scitis ſm carnē z effigiē hois quā gerebat. ſm diuinitatem autem a meipso non veni: sed est verus qui misit me.

CHRY. Per quod ea que i mēte habebāt reuelat: ac si diceret: Non sum de numero eoz q; sine causa venerūt: sz est verax q; misit me: z si verax est in veritate misit: z q; misit est: ꝺgruū est veracem esse. Rursus aūt ex ꝓprijs seruorum monibus eos capit. qz enim dicebant: Cū venerit christus nullus cognoscit vñ est: ostendit ēt inde se christū esse quoniā a pre venit: quē ipsi nesciebāt. z iō subdit: Quē vos nescitis. HYLA. vi. de tri. Nūqd aūt nō oīs hō sz in carne ex deo nat⁹ est. z quo negat ab bis vel seipsuz. vel vñ ipse sit scit: nisi id vñ ē ad nature sue referret auctorē? Naz id q; vñ sit ignoraꝫ: nām ex q̄ ē deū vñ sit nesciꝫ oīdit. Ignorari enī vñ sit: nō pōt qcqd subsistit ex nihilo: qz hoc ipsum qđ nō ignoraꝫ ex nihilo ignorationē ei⁹ vñ sit nō hz. Qb hoc āt qđ sit ipse nesciꝫ: deū ignoraꝫ a quo sit. nō. n. cōfiteꝫ filiuz q negat natū. nec natū itelligit q putabit eum esse ex nihilo.

CHRY. Uel ignorātiā b[illegible] q̄ ē p opa: sicut paulus ait. Cōfitent se nosse deū: factis aut negāt. Dupliciter autē eos redarguit. Et ꝑmū qđē q occulte loqbant: hec i mediū iducit: clamās vt eos verecūdari faciat. AVGV. Deniq; vt ostēderet eis vñ possent scire subiecit. Ego scio eū. Ergo a me q̄rite vt sciatis eū. Patrē. n. nō cognoscit nisi filius z cui voluerit filius reuelare. Et si dixero quia nescio eum ero similis vobis mendax. CHRY. Qđ est impossibile: qz eni verax est q; misit: cōgruum est z eū q missus est veracem esse. vbiq; aūt cognitionē patris soli sibi attribuit: qz a patre est. vñ segtur: Et ego scio eū qz ab ipo suz. HYLA. vi. de tri. Quero aūt vtrū id qđ ab eo opus est: in eo creatio nis aut naturā generationis ostendat. Si opus in eo creationis est: vniuersa quoq; que creant⁹ eo sunt: z quō patrē nō vniuersa nouerūt: cū filiꝰ eū iccirco qz ab eo est non nesciat: Si vo iccirco ei qz ab eo sit cognosse sit ꝓpriuz: quō. nō[illegible] ei q ab eo ē erit ꝓpriū. s. vt verus filius exnā dei sit? Dabes igit̃ ꝓpietatē cognitiōis de ꝓpietate gnātionis tñ ne forte id qđ ab eo ē: aduent⁹ sui tps hereſis inuaderet cōtinuo subiecit: Et ipse me misit. Tenuit ordinē euāgelici sacrameti: natū se ꝓfessus z missuz. AVGV. Ab ipso igt sus: qz filiꝰ de pre: q; autē videtis me in carne ipse me misit: vbi noli itelligere nature dissimilitudinē: sz generantis auctoritatē. CHRY. Irritauerūt aūt iudeos ea q̄ dicebantur: ꝓp boc qđ dixerat: Quē vos nescitis: qz simulabāt se scire. vñ seq. Querebāt ergo eū apphēdere z nemo misit i eū man⁹. Uide furoze eo⁹ inuisibiliter refrenatū: Euangelista vo humani⁹ z humilius loq volēs: vt ex hoc xp̃s hō putaretur: nō dixit q; eos inuisibiliter detinuit: sz fecit: Quia nō dū venerat hora ei⁹. AVGV. Hoc ē q; nolebat. nō enī dñs ab hoc nat⁹ ē: hoc nec de te credēdū ē: quātomagis de illo: per quē factus es: si tua hora ꝓpitas est illius: illi⁹ hora que est nisi voluntas sua: Non ergo horam dixit qua cogeretur mori: sed qua dignaretur occidi.

¶ De turba autem multi crediderunt in eum. Et dicebant: Christus cum venerit: nunqd plura signa faciet: q̄q̄ q̄ hic facit? Audierūt pharisei turbam murmurantem de illo hec: z miserūt ꝓncipes z pharisei ministros vt apprehenderēt eū. Dixit ergo eis ihesus. Adhuc modicū tps vobiscum sum z vado ad eū q me misit: Queritis me z nō inuenietis: z vbi ego sū vos nō potestis venire. Dixerūt ergo iudei ad semetipsos. Quo hic iturus ē: qz nō inueniem⁹ eū? Nūquid in dispersionez gentiū iturus est: z docturus gētes? Quis ē hic sermo quē dixit: queritis me z nō inuenietis: z vbi sum ego vos non potestis venire?

AVGV. Humiles z pauperes saluos faciebat dñs. vñ de turba āt. mul. cre. in eū. Turba. n. q̄ suā egritudinē cito vidit. ēt illi⁹ medicinā sine dilatione cognouit. GHRY. Nō rūtñ neq; in his erat sana fides sz more multitudis vulgaria loqbant. Segt̃. n. Et di. Christ⁹ cū vene. nūqd signa plura faciet q̄q̄ hic facit? Dicere. n. Christ⁹ cū venerit: erat nō firmiter credētiū būc eē xp̃m. Ut ēt boc dicere ē oñdere eū nō eē xp̃s: ac si dicāt: Nōne ille cū venerit melioz erit z plura signa faciet. grossiozes nō a doctrina sz a signis iducunt. AVGV. Uel itelligāt. Si duo nō erūt. hic est xp̃s. ꝓncipes āt isaniebāt. Et iō medicū nō solū nō agnoscebāt: sz ēt occidere cupiebāt. vñ segt̃: Audierūt pharisei turbā murmurātē de illo hec: z miserūt. pn. z pha. ministros vt apprehenderēt eū. CHRY. Multa qdē locut⁹ ē supza. sz nihil tale fecerūt: qđ maxie. n. eos mozdebat: docerat: q; turbe. s. xp̃s glorificabāt. Sabbati aūt solutio apparēs cā erat: quā sz ꝓtendebāt: z ipsi qdē nō audebāt xp̃m cape piculū timētes. Ministros āt mittūt tāq̄ piculis expositos. AVGV Quia ergo nō poterāt apprehēdere nolētem. missi sunt vt audirent docentem. Sequitur enim: Dixit ergo ihesus: Adhuc modicum tempus vobiscum sum. CHRY. Uerba loquitur humilitatis plena: ac si diceret: Quid festinatis me interficere: paruum expectate tempus. AVGV Quod modo ergo vultis facere facturi estis: sed non modo: qz nolo. Implere enim debeo dispensationem meam: z sic peruenire ad passionem. CHRY. Per hoc igitur audaces turbam terruit: studiosiozē vero magis auidā faciebat ad audiendū: quasi paruo tẽpore derelicto: in quo possent hac

doctrina potiri. Non ât dixit simpliciter: Vic sum: sed Uo
biscū sū. q. d. Et si pſequimini me: nō tñ cessabo q̄ sunt pro vo
bis dispēsans: & eā, sunt ad salutē docens & monens vos.
Quod ât subdit: Et vado ad eū q me mi. sufficies ēt eos
terrere. THEOPHI. Tanq̄ patri sit de ipis q̄sturus:
q̄ si missus opprobrys affecerunt: nō est dubiū q & mittē
ti fecerūt iniuriā. BEDA. Dicit aūt: Uado ad eū q misit
me: ac si diceret: reuertēs ascēdo ad patrez q me incarnari
pcepit: Illuc se dixit ire a quo nūq̄ recessit. CHRY. Ex
vero eo indigebāt manifestat p hoc q̄ dicit: Queritis me
& nō inuenietis. Sed vbi q̄sierūt eū iudei? Dicit lucas, q̄n
plangeoāt mulieres sup eū. probabile ât est & multos alios
hoc passos esse & pcipue de ciuitas caperet eos meminisse
christi & miraculoꝝ eius: & pſentiā eius q̄rere. AVGV.
Uel hic iā resurrectionē suam pdixit: q̄ q̄sturi illū erant
post resurrectionē compūcti. Noluerunt. n. eū agnoscere p
sentē: & postea q̄sierunt cū viderēt in cuz multitudinē cre
dentē. vnde multi cōpuncti dixerūt: Quid faciem⁹. vide
runt. n. xp̄m suo scelere moriētē: & crediderūt ī xp̄z suis sce
lerib⁹ ignoscērē: & quousq̄z biberēt sanguinez quē fuderūt:
de sua salute desperauerunt. CHRY. Deinde ne q̄s cuz
q̄ morte communi mō abire estimet: subiungit: Et vbi ego
sū vos non potestis venire. Si vero in morte maneret pos
sent ad eū ire: illuc. n. omnes abimus. AVGV. Non aūt
dixit. Ubi ero: sed Ubi sum. Semp. n. ibi erat christus quo
fuerat rediturus: sic redyt: vt nos non derelinqueret. Erat
enim christus ſm visibilem carnem in terra: ſm inuisibilē
maiestatem in celo & in terra. Non autem dixit. Non pote
ritis: sed non potestis venire. tales enim tunc erant q non
possent. Nam vt sciatis: non hoc ad desperationem dict⁹:
& discipulis suis dixit tale aliquid: Quo ego vado vos non
potestis venire. Deniq̄z hoc petro exposuit dicēs: Quo ego
vado non potes me sequi modo: sequeris autem postea.

CHRY. Hec autem omnia induxit volens eos attrahe
re. & enim modicū tps q̄d relinquebatur & post recessuz
ipsum desiderabilez esse: & euz non posse deceteros inueni
ri sufficientia erant ad suadendū vt ad eū accederēt. Per
hoc ât q̄ dicit: Uado ad eum qui misit me: ostēdit nullam
sibi fieri lesionē ab insidys eorum & passionē suam volūta
riā sibi esse. passi sunt ât aliqd ipsi iudei ad ea q̄ dicta sunt:
& q̄runt ad seipsos quo debeat ire: quod non erat eorum q
desiderarent ab eo liberari. Sequitur. n. Dixerunt g̃ iudei
ad semetipsos: quo hic iturus est: q̄z non inueniemus eum?
Nunquid ī dispersionē gentiū iturus est & docturus gētes?
Sic enī gētes vocabāt q̄si exprobrātes & magna in semet
ipsis gloriātes. q. s. gētes vbiq̄z dissemiate erāt. & iperfecte
adinuicē pmixte. Sed hoc opprobriū postea ipsi sustinue
rūt: q̄z vbiq̄z dispsi sunt. An⁹gtus aūt tota gens in vnū col
lecta erat: ſz cū iudei vbiq̄z terrarū iā gētib⁹ pmixti essent:
nō diceret: Quo ego vado vos nō potestis venire: si p hoc
gētes itellexisset. AVGV. Dixerat ât dñs: Quo ego va
do: de sinu patris. Hoc ergo illi nullo mō intellexerunt: & ta
men ex hac occasione salutē nostrā predixerūt q̄ dñs itu
rus eēt ad gētes: nō presentia corporis: sed tamen pedibus
suis. Misit enim ad nos mēbra sua & fecit nos membra sua.

CHRY. Non autem dixerūt q̄ iturus eēt ad gentes le
dere eas: sed docere. Jam enī irā submiserāt & bis que dcā
erāt crediderant. nequaq̄z aūt nisi credidissent quesissent
ad seipsos: Quis est hic ſmo qué dixit: queritis me & non
inuenietis: & vbi ego sum: vos non potestis venire.

¶ In nouissimo autez die magno festiuitatis sta
bat iesus & clamabat dicēs: Si quis sitit veniat
ad me & bibat: Qui credit in me sicut dicit scri
ptura: flumina de ventre eius fluent aque viue.
Hoc autem dixit de spiritu quē accepturi erant
credentes in eum. Nondum enim erat spiritus
datus: q̄z iesus nondum erat glorificatus.

CHRY. Cū recessuri essent domū celebrata festiuitate
dñs dat eis viatica ad salutē. vñ dr: In nouissimo autē die
ma. fe. sta. iesus & cla. di. Sigs sitit veni, ad me & bibat.
AVGV. Tūc enī agebat festiuitas q̄ appellat scenophe
gia. i. tabernaculoꝝ structio. CHRY. Que p septē dies
agebat, nia āt dies & vltia erat celeber ma ſm legē & hoc
significauit euāgelist cū dixit: In nouissimo die magno fe
sti. Medios aūt dies magis ad voluptē cōsumebant. Jō
ergo pria die hoc eis nō dixit: sed neq̄z secūda: aut tertia: ne
ea que dicebāt deperirēt: eis voluptati vacantib⁹. Clamat
aūt, pter turbe multitudinē. THEOPHI. Simul qui
dem vt audibilis eret: atq̄z vt cōfidentiā largiret: & q̄ ne
minem formidabat. CHRY. Dicit autē: Sigs sitit. ac si
diceret: Neminē necessitate & violētia attrabo: sed sigs ḥz
desideriū multū: hūc ego voco. AVGV. Est. n. sitis inte
rioꝝ: q̄z est hō iterioꝝ. Cōstat aūt plus amare hoiem interio
rem q̄ exterioꝝ. Si ergo sitim⁹: veniam⁹ nō pedib⁹ ſz affe
ctibus: nec migrādo: sed amādo. CHRY. Quia. n. de ite
lectuali logtur potu: ostendit per hoc q̄ post inducit. Qui
credit in me: sicut dicit scriptura: flu. de ven. ei⁹ fluēt aque
viue. Sed vbi hoc dicit scriptura? nusq̄. Quid igitur? Qui
cred⁹t in me sicut dicit scriptura hic subdistigmere os: vt
postea subsequat: Flumina de ventre eius fluent aque vi
ue: ostendens quoniam recte am oportet habere cognitiōez
& non ita a signis sicut a scripturis credere in ipsum. Etenī
superius dixit: Scrutamini scripturas. HIERO. in pro
logo gene. Uel hoc testimonium de prouerbys sumptum
est: vbi. s. dicitur: Deriuentur fontes tui foris & in plateis
aquas tuas diuide. AVGV. Uenter autez interioris ho
minis est conscientia cordis eius. Bibito autē isto liquore:
viuescit purgata cōscientia: & hauriēs fontē habebit. & ipse
fons erit. Quis est fons: vel qs est fluuius q manat de ven
tre interioris hois: Benuolentia q̄ vult cōsulere pxio. Bi
bunt ergo q credunt in dño. ii autem putat q̄ bibit: soli ipsi
debet sufficere: nō fluit aqua viua de vētre ei⁹. Si aūt pro
ximo festinat cōsulere: iō nō siccat q̄z manat. GREGO.
super ezechielē. Cū. n. a mente fideliū sancte predicationis
verba defluunt: q̄si de mēte credentiū aque viue flumina
decurrunt. ventris autē viscera qd sunt aliud nisi mentis
interna. i. recta intentio: sanctū desideriū: humilis ad deuz
pia ad proximum voluntas. GHRY. Dicit aūt flumina
& non flumen: copiositatem & vbertatē occulte insinuans.
Uinentē aūt aquā dicit: agentē semp. Spiritus enī gratia
cū in mentē irrauerit & firmata fuerit oī fonte magis ma
nat: & neq̄ deficit neq̄ euacuat: neq̄ stat: videbit qs vtiq̄
hoc ad sapientiā stephani. ad petri linguā: ad pauli fluxum
inspiciens. Nihil. n. eos detinebat: ſz sicut flumina multo ī
petu delati: oīa secū trahentes abibant. AVGV. Ad q̄
lē aūt potū dūs inuitasset: exposuit euāgelista & dixit: Hoc
aūt dixit de spiritu quē accepturi erāt credētes in eū. Qué
dicit spiritū nisi spiritūsanctū: nā vnusq̄sq̄ hō ḥz in se pro
prium spiritum. ALCVI. Spiritū aūt sanctū ante ascē
sionē apostolis pmisit: post ascensionem in linguis igneis
dedit. Inde dicit: Quē accepturi erant credentes in eum.

AVGV. Erat ergo spūs dei: sed nondū in eis erat q cre
diderāt in iesum: Ita enī disposuit nō eis dare spiritū istuz
nisi post resurrectionē suā. vnde segtur. Nondū. n. erat spi
ritus datus: q̄z nōdū iesus erat glorificatus. CHRY. Apostoli quidē pius
spū eyciebant demonia: sed ea q̄ a xp̄o est potestate. quādo
enī mittebat eos. nō dicitur: Dedit eis spiritūsanctum: sed
dedit eis potestatē. De prophetis autem ab omnibus con
fessum est q̄ spiritussanct⁹ eis dabat: sed hec gratia a terra
defecerat. AVGV. iiy. de tri. Sed quō & de ioāne bapti
sta dictū ē: Spūscō replebit ab vtero matris sue: & spūscō

repletus zacharias inuenitur: vt de illo talia diceret: & spiri
tusancto maria vt talia de dño pdicaret. spūsanctus symeon
& anna vt magnitudinē xp̄i paruuli agnoscerent. Quō ergo
intelligit: nisi q̄z certa illa spūssancti datio: post clarificatio
nē xp̄i futura erat. Qlis nūq̄ antea fuerat: habitura. n. erat
quādaz proprietatē in ipso aduentu: Qlis nō antea nunq̄ fuit.
Nusq̄. n. legimus linguis q̄s non nouerant boīes locutos
veniēte in se spūsan⁹to: sicut tūc factuz est: cuz operet & eos
eius aduētū signis visibilib⁹ demōstrari. AVGV. sup
ioannē: Luz g̃ & mō accipiat spūssanctus: q̄re nemo loquit
linguis oium gentiū: q̄z iā ipsa ecclia liguis gentiū logtur ī
hac g nō est: nec mō accipit spūssanctū. Si amas vnitatē et
vbi ḥz quisqs in illa aligd ḥz. Tolle inuidiā: & tuū est quod
habeo. Liuor separat: charitas iungit. Ipsam habeto & cun
cta habebis: q̄z sine ipsa nihil pderit quicqd habere potue
ris. Charitas ât dei diffusa ē in cordibus nostris p spūscm
q̄ datus ē nobis. Quare g̃ dūs post resurrectionē suaz spiri
tumsanctū dare voluit: vt. s. in resurrectionē nraz charitas
flagraret: ab amore seculi separaret: & tota curreret ī deū.
Qui. n. dixit: Qui credit in me veniat & bibat & flumina de
ventre eius fluent aque viue. Uitā eternā promisit: vbi ni
hil timeamus: vbi nō moriamur: q̄z g̃ tale est qō promisit
spūssancti charitate feruentibus: ideo ipsum spiritū nolu⁹
dare: nisi cū eēt glorificatus: vt in suo corpore ostēderet vi
tam: quaz mō non habemus: ſz in resurrectione speramus.

AVGV. contra faustū: Si itaq̄z hec causa erat vt nōdū
daret spiritussanctus: q̄z nondū erat iesus glorificatus: pro
cul dubio clarificato iesu iaz causa erat vt statim daretur.
Cataphrygces ât se promissuz paraclitū suscepisse dixerunt:
& hinc a fide catholica deuiarūt. Manichei ēt que de pro
missione spiritussancti dicuntur: de manicheo asserūt esse
pdictū: tanq̄. s. antea non fuerit spiritus datus. CHRY.
Uel aliter: Gloziam christi crucem vocat: q̄. n. inimici era
mus: donum aūt non inimicis sed amicis datur. oportebat
prius offerri hostiam: & inimicitiam in carne dissolui: & tūc
factos dei amicos suscipere donum.

¶ Ex illa ergo turba cum audissent hos sermo
nes ei⁹ dicebāt: Hic ē vere pphēta. Alij dicebāt
Hic est xp̄s. Quidaz aūt dicebant: Nunquid a
galilea venit christus? Nonne scriptura dicit q̄z
ex semine dauid & de bethleez castello vbi erat
dauid venit christus? Dissensio itaq̄z facta ē in
turba pp eū: Quidā ât ex ipsis volebāt apprehē
dere eū: ſz nemo misit sup eū man⁹? Uenerūt er
go ministri ad pōtifices & pharisēos & dixerūt eis
illi: Quare nō adduxistis illū? Rnderūt ministri:
Nūq̄ sic locut⁹ ē hō: sicut hic hō loquit. Respō
derūt ergo eis pharisei: Nunqd & vos seducti
estis? Nūquid ex principib⁹ aliquis credit in eū?
aut ex phariseis? Sed turba. ista. hec que non nouit
legem: maledicti sunt. Dixit nicodem⁹ ad eos:
ille qui venit ad iesum nocte: q vn⁹ erat ex ipsis:
Nunqd lex nostra iudicat hoiem: nisi prius audie
rit ab ipso: & cognouerit qd faciat? Respōderūt
& dixerūt ei: Nūquid & tu galile⁹ es? Scrutare
scripturas & vide quia a galilea pphēta non
surgit: & reuersi sunt vnusquisq̄z in domuz suaz.

BEDA. Cū dūs inuitasset credentes in se ad potandum
spiritūsanctū: nata est de illo in turba dissensio: vnde dicit.
Ex illa ergo turba cum au. hos ser. eius dicebant: hic est
vē pphēta. THEOPHI. Qui. s. expectabāt. Alij. s. pphs
dicebāt: hic est xp̄s. ALCVI. Jā isti tum illaz spūaliter
bauri⁹ ceperāt: iā sitiz ifidelitatis deposuerāt. aly ī sue ifi
delitatis ariditate pmanebāt: de gb⁹ subdit: Quidā autez
dice. Nūqd a galil. venit chr. nōne scri. di. q̄ ex semīe da. &
de beth. ca. vbi erat da. xp̄s ve. Nouerāt. n. qd de xp̄o predi
xissent pphēte: ſz ignorabāt oīa in ipso ipleta fuisse: & q no
uerāt in nazareth nutritū: natiuitatis locū nō attēdebant:
nec pphētiā quā legerāt in eo ppletā credebāt. CHRY.
Sciebant locū natiuitatis ignorabāt num ēt genus ignora
bant: q̄m ex domo & familia dauid nat⁹ erat. Quare igitur
dicebāt: Nōne ex semīe dauid ve xp̄s? Sed & hoc obūbra
re volebāt: p educationē in nazareth oīa malicioſe loquen
tes. vñ nō accedūt ad xp̄m q̄rētes: quō scripture dicūt q̄ a
bethleez os venire xp̄m: tu aūt ex galilea venisti: ſz oīa ma
litiose loquunt. Et q̄z nō diligēter attēdebāt ḥs q̄ dicebāt:
neq̄z discēd gra: pp hoc nihil eis xp̄s rndit. Nathanaelem
ât dicentē: A nazareth pōt aligd boni eē: laudauit: vt vere
israelitā: q̄z veritatis erat inquisitor & oīa vetera diligēter
edoct⁹. Segtur: Dissensio itaq̄ fcā est propter eū in turba.
THEOPHI. Nō in pncipib⁹: nā pncipes vni⁹ volūtatis
erāt: vt vz nō eū reciperēt sicut xp̄m. Qui ergo magis mo
derati erāt in malitia: vbis tñ glozie christi aduersabātur:
qui vo priozes erāt man⁹ ēt appetebāt iponere. de gb⁹ sub
ditur. Quidam autem ex eis vo. ap. eū. CHRY. Hoc aūt
induxit euangelista ostendens q̄m loquebantur neq̄z q̄ren
tes veritatem neq̄z discere volētes. Sequitur: Sed nemo
misit super illum manus. ALCVI. Quia. s. ipse non per
mit⁹t qui conatus illoruz in sua ptāte habebat. CHRY.
Hoc autem sufficiens erat eos in cōpunctionez deducere:
sed non sunt compuncti. talis enim nequicia nulli vult cre
dere: ad vnum aspicit solum: vt eum cui insidiatur interfi
ciat. AVGV. Qui vero missi fuerant vt eum tenerent
redierunt imunes a crimine & plen⁹ admiratione: de quib⁹
subditur. Uenerunt ergo ministri ad pon. & pha. & dixerūt
eis illi: Quare nō addu. eum? ALCVI. Qui eum lapi
dare volentes: tenere non potuerunt: arguūt ministros q̄z
eum non adduxerant. CHRY. Ecce pharisei & scribe mi
racula videntes & scripturas legentes nihil profecerūt. mi
nistri autem nihil bonum habentes: ab vna sola allocutiōe
sunt capti. & abeuntes vt eum ligarent: redierunt ligati mi
raculo. Et non dixerunt: Non potuimus propter turbam:
sed precones efficiuntur christi sapientie. Nā sequitur: Re
sponderunt ministri: Nunq̄z sic locutus est homo sicut hic
homo loquitur. AVGV. Ille autem sic locutus est: qa
deus erat & homo. CHRY. Nō est aūt solum eorum pru
dentia admiranda: q̄z signis non. 2guerunt: sed a sola doctri
na sunt capti. nō enim dixerunt: nunq̄z talia miracula fecit
homo sed nunq̄z sic locutus est homo. Sed etiam admirā
da est eorum securitas: quoniam ad phariseos qui contra
christum aduersabantur venerunt. & eis talia locuti sunt.
Nec tamē longū sermonē audierant: sed breuē. cū. n. mens
fuerit incorrupta: nō lōgis ſmonib⁹ opus est. AVGV
Pharisei tamē eoz testimoniū repulerūt. naz segtur: Rnderunt ergo eis pharisei: nunqd & vos seducti estis? quasi
dicant: Uidemus vos delectatos esse in sermonibus suis.

ALCVI. Et reuera laudabiliter seducti erant: q̄z dimis
so malo infidelitatis: trāsierant ad fidez. CHRY. Ab ar
gumento aūt insipienti cōtra eos syllogizant. nā segtur. nū
quid ex pncipibus aliqs credidit in euz aut ex phariseis? ſz
turba hec que nō nouit legē maledicti sūt. Dec aūt ipso
rum accusatio: q̄m turba quidem credidit: ipsi aūt non cre
diderunt. AVGV. Qui enim non nouerāt legem ipsi
credebant in eum qui miserat legē: & eū q miserat legē con
dēnabāt illi qui docebāt legē: vt ipleretur quod dominus
dixerat: Ego veni vt nō videntes videāt: & videntes ceci fiāt.

CHRY. Quatr igit maledicti sūt illi g a lege suadētur: Vos poti⁹ maled estis g nō obſuastis legē. THEO. Ideo āt suauiter ꝛ blande pharisei ministris respō: dubitauerūt ne forte ab eis prorsus segregent: ꝛ xpo adiucian tur. CHRY. Q̄ vero dixerant q̄ nullus principū credidit in eū. Ad hoc excludendū subiungit: dicit nicodemus ad eos: Ille qui venit ad iesum nocte: g vnus erat ex illis.

AVGV. Ipse nō qdez incredulus: ſz timidus ⁊ nā ideo nocte venerat ad lucē q̄ illumiari volebat: ꝛ sciri timebat. hic g̃ respondit iudeis. Nūquid lex nr̄a iudicat hoiem nisi prius audi. ab ipso ꝛ cogno. qd faciat: Credebat. n. q̄ si eum tm̄modo patiēter vellent audire: forte similes fierent illis g missi sunt tenere: ꝛ maluerunt credere. Volebant āt illi puersi añ esse dānatores q̄ cognitores. AVGV. xxv. de ciui. dei. Dicit aūt lex nr̄a de lege q̄ dei est: eo q̄ ē ab illo data hoibus. CHRY. Ostēdit āt nicodemus eos neq; cognoscentes legē: neq; facientes que sunt legis ⁊ āt gruū esset ostendere q̄ nō indiscrete miserūt vocaturi eum: rudius ꝛ iracundius vtu⁹ contradictione. Nā segtur: Respōderunt ꝛ dixerunt ei: Nūquid ꝛ tu galileus es: AVGV. i. quasi a galileo seductus. Dñs. n. galileus dicebat: q̄m de nazareth ciuitate erāt parentes eius: fm mariā dixi parentes: non fm virile semen. CHRY. Deinde iniurioſe q̄sti eo nesciente scripturas induxerunt: Scrutare scri. ꝛ vide q̄ prophe. a galilea non surgit. ac si dicerent: Uade ꝛ disce.

ALCVI. Non. n. locū vbi natus est, vbi nutriebatur ⁊ tendebāt: ꝛ iō non solū messiā ſz nec prophetā eum credebant. AVGV. Prophetā qdē a galilea nō surgit: ſz dñs prophetā ꝛ inde surrexit. Segtur: Et reuersi sūt vnus quisq; in domū suam. ALCVI. Nullo pfecto negocio vacui fidei ꝛ ideo fraudati vtilitate sunt reuersi in domū infidelitatis ꝛ impietatis sue.

CAPI. VIII.

IEsus āt perrexit in montē olivneti: ꝛ dilucūlo iterū venit in templū: ꝛ omnis populus venit ad eū: ꝛ sedens docebat eos. Adducunt autē scribe ꝛ pharisei mulierem i adulterio deprehensam: ꝛ statuerunt eaz in medio: ꝛ dixerūt ei: Magister: hec mulier modo deprehensa est in adulterio. In lege aūt moyses mādauit nobis huiusmodi lapidare. Tu ergo qd dicis: Hoc aūt dicebāt tentātes eū: vt possent accusare eū. Jesus aūt inclinans se deorsum: digito scribebat in terra. Cū ergo pseuerarēt interrogātes. erexit se ꝛ dixit eis. Qui sine pctō est vestrū primus in illā lapidē mittat. Et iterū se inclinās scribebat in terra. Audiētes aūt hec vn⁹ post vnum exibāt incipiētes a seniorib⁹: ꝛ remānsit sol⁹ iesus: ꝛ mulier in medio stās. Erigēs aūt se iesus dixit ei: Mulier vbi sūt q̄ te accusabāt: Nemo te cōdēnauit: Que dixit: Nemo dñe. Dixit ei iesus: Nec ego te condemnabo. Uade ꝛ iam amplius noli peccare.

ALCVI. Dñs maxie circa suā passionē hāc sibi effecerat quietudinē: vt in die qdē in templo qō erat hierosolymis vbū dei pdicaret: signa ꝛ miracula ostēderet: sero reuertebat in bethaniā: vbi apud sorores lazari hospitabat: ꝛ mane iterū ad sibi opus reuertebat. Igit fm hūc morē cū i vltimo die scenophegie tota die in templo pdicasset: vespe prexit in mōtē olivneti. ꝛ hoc ē qō dr. Jesus aūt perrexit in mōtem olivneti. AVGV. Ubi. n. decebat docere xp̄m nisi in mōte olivneti: in mōte vnguēti: in mōte chrismatis. xp̄i enim nomē a chrismate dictū ē. Chrisma aūt grece: latine vnctio noiat. Ideo aūt nos vnxit: q̄z luctatores ꝺ diabolum fecit.

ALCVI. Unctio. n. olei fessis ꝛ dolētib⁹ membris solet afferre leuamē. Mons ēt oliuarū sublimitatē dñice pietatis designat: oleos grece: latie misericordie. Nā quoq; olei mysterio⁹ nissime congruit: supfert. n. oib⁹ quozibus: ꝛ sicut ait psalmista: Miserat⁹ omnes ei⁹ sup oīa opa ei⁹. Segt: Et diluculo iterū venit in templū. vt. s. misericordiā cū icipiēte nouī testamēti lumine: fidelib⁹ in templo vz suo pandēdā pbendā q̄s signaret. Qd'enī diluculo redibat: exortū noue gratie designat. BEDA Significat aūt q̄ postq̄ per gr̄az cepit in habitare in templo. no. i. in ecclesia: ex oibus gentibus credierunt in eū. vñ segtur. Et ois populus veniebat ad eū ꝛ sedens docebat eos. ALCVI. Sessio humilitatē incarnationis insinuat. Sedēte ergo dño ad eum venit populus: q̄z postq̄ per susceptā humanitatē visibilis apparuit: ceperūt eum multi audire ꝛ in eum credere: quē per humanitatē sibi proximū meminerant. Mansuetis aūt ꝛ simplicibus fmonem dñi admirantibus: scribe ꝛ pharisei interrogant: non vt discant: sed vt veritati laqueos nectant. vñ segtur. Adducunt aūt scribe ꝛ pharisei mulie. in adul. depre. ꝛ statu. eaz in medio; ꝛ dixe. ei. Magister hec muli. depre. est modo in adulterio. AVGV. Animaduerterant enim eū nimiū eē mitem. De illo quippe fuerat ante predictum: Procede ꝛ regna: propter veritatem ꝛ mansuetudinem ꝛ iustitiam. Ergo attulit veritatē vt doctor: māsuetudinē vt liberator: iustitiam vt cognitor. Cum loqueretur: veritas agnoscebatur. cū aduersus inimicos nō moueretur: māsuetudo laudabatur. In tertio ergo iustitia. s. scandalū posuerunt. Dixerunt. n. apud seipsos. Si eaz dimitti censuerit: iustitiā non tenebit. Lex enim quod iniustum erat iubere non poterat: ꝛ ideo legem inducunt dicentes: In lege autem moyses mādauit nobis huiusmodi lapidare. Uerūtamen mansuetudinē non pdat: in qua iaz populis amabilis factus est: eaz dimitti debere dicturus est. vnde eius sententiaz requirunt dicentes: Tu ergo quid dicis: Dinc nos inueniemus ad accusandū occasiones ꝛ reuz faciemus tanq̄ legis preuaricatorez: vñ euangelista subdit: Hec autem dicebant tē. cum vt pos. accu. eum. Sed dominus in respondēdo ꝛ iusticiaz seruaturus est: ꝛ a mansuetudine nō recessurus. Sequitur enim: Jesus autem incli. se deorsum digi. scribe. in terra. AVGV. de con. euā. Tanq̄ illos tales in terra scribendos significaret: non in celo vbi monuit discipulos vt se scriptos esse gauderent: aut q̄ se humiliando quod capitis inclinatione monstrabat: signa in terra faceret; aut q̄ iaz tempus esset: vt in terra que fructum daret: non in lapide sterili: sicut antea lex eius cōscriberetur. ALCVI. Per terraz enim corr humanum ostenditur qō bonaruz vel malaruz actionuz solet reddere fructus. per digituz autem qui articulozuz compositione flexibilis est: sublimitas discretionis exprimitur. Nos ergo instruit: vt cum quelibet mala proximorum conspicimus nō statiz ea temere condemnemus: sed prius ad conscientiam cordis humiliter reuersi: digito discretionis ea sollicite discquiramus. BEDA. Quātū ēt ad historiaz pertinet per hoc q̄ digito scripsit in terra. illuz se fore monstrauit g quondam legez in lapide scripsit. Sequitur. Cum autez perseuerarent interrogantes eum erexit se. AVGV. Non dixit: nō lapidet: ne cōtra legē dicere videret. Absit aūt vt boni ceret lapidet. venit enī nō pdere qō iuenerat ſz q̄rere q̄ perierat. Quid ergo respōdit. Qui sine peccato ē vestrū: primus in illā lapidē mittat. Dec vox iustitie est: punit peccatrix sed nō a peccatoribus: impleatur lex: sed nō a preuaricatoribus legis. GREGO. xiiij. moza. Qui cū prius semetipsum nō iudicat: quid ī alio rectū iudicet ignorat. Et si nō

uit etiā g auditū recte tamē aliena merita iudicare. nō valet cui scia inocētie ppie nullā iudicy regulam prebet.

AVGV. Cum ergo eos telo iustitie percussisset: nec dignatus ē cadētes attēdere: sed auertit ab eis obtuitū: vñ segt. Et iterū se iclinās scribe. in terra. ALCVI. Potest etiā itelligi fecisse hoc dñs iurta cōsuetudinē: vt q̄si aliqd agēs vltu, itēdēs ī aliō: liberā eis exeūdi facultatē darz. In B ēt figurate dm̄ vt ꝛ punctū peccātē frēz cōzipiam⁹ ꝛ p⁹ad bitā correctione diligēter ppēdar⁹: vtrū ipsis pctis ō gb⁹ aliū castigam⁹ an alys: obnoxys sim⁹. AVG. Sic igit illi voce iusticie tanq̄ telo percussi sese ispiciētes ꝛ reos iudiciētes: vn⁹ post vnū oēs recesserūt. ꝛ hoc est qō subdit. Audiētes autē hec: vn⁹ post aliū ejiebāt: incipiētes a seniozibus GLO. Qui forte magis rei erāt vel magis culpas suas cognoscebāt. AVGV. Relicti sūt aūt duo: miseria ꝛ misericordia: naz segtur. Et remānsit solus iesus ꝛ mulier i medio stās. Credo territa est illa mulier: ab illo se puniēdam sperabat. ī quo peccatū iueniri ñ poterat. Ille aūt q̄ aduersarios ei⁹ repulerat ligua iusticie leuās ī illā oculos māsuetudis ī terrogauit eā: vñ sequit. Erigēs aūt se iesus dixit ei: Mulier vbi sūt qui te accusabāt: Nemo te cōdēnauit: que dixit. Nemo domic. Audiuim⁹ supza vocē iusticie: audiam⁹ nūc māsuetudis: naz segt. Dixit ei iesus. Nec ego te cōdēno: a quo te forte cōdēnari timuisti: qa in me peccatum nō inuenisti. Quid est Domie: Haues ergo pctis: nō plane. Attēde qō sequit: Uade ꝛ amplius noli peccare. Ergo ꝛ dñs dānauit; ſz peccatū: nō hoiem: nam si peccator auctor eēt diceret: Uade ꝛ viue vt vis: de mea liberatiōe esto secura. Ego te quantūcunq; peccaueris etiā a gehēna ꝛ inferni tortoribus libera bo: nō hoc dixit. Intēdant ergo q̄ amāt in dño māsuetudinē: ꝛ timeāt vitatē. Eteni dulcis ꝛ rectus dñs.

CIterū ergo locut⁹ ē eis iesus dicēs. Ego sū lux mūdi. Qui sequitur me nō ambulat in tenebris: sed habebit lumen vite.

ALCVI. Quia mulierē absoluit a crimine: ne alig dubitarēt an ille quē videbāt verum hominem: posset peccata dimittere: dignat ipse aptius sue diuinitatis potētiam demōstrare: vñ dicit: Iterū er. lo. ē eis. dicens: Ego sum lux mūdi. BEDA. Ubi aduertēdū ē: ga nō ait. Ego sum lux angelorū vel celi: sed lux mūdi. Idest hoim in tenebris ꝺmnātiū fm illud. illuminare his qui in tenebris ꝛ in vmbra mortis sedent. CHRY. Uel aliter. Quia superius galyleam ei afferebant: ꝛ quasi de quodā pphetarū de eo dubitabāt voluit ostendere quoniā nō vn⁹ pphetax ē: sed dñator orbis terrarum. vnde dicitur. Ite. er. lo. ē eis ie. di. Ego sū lux mundi: nō galilee neq; palestine neq; iudee. AVGV. Manichei solē istū oculis carnis visibilē xp̄z dñz eē putauerūt: ſz ecclesia catholica ip̄robat tale cōmētum. Non est enim dominꝰ christus sol factꝰ: sed p quē sol factꝰ est. Omnia enī per ipsum facta sūt: ꝛ ppter nos sub sole factū est: lumen q̄ fecit solem: carnis nube tegitur nō vt obscureť: sed vt temperetur: Loquēs ergo per nubem carnis: lumen indeficiēs lumen sapiētie ait hominibus ego sum lux mundi. THEOPHI. Uteris autem aduersus nestorium hoc pīti sermōe nō enī ait. Quoniā in me est lux mūdi: sed ego sum lux mundi. Ipse nanq; qui hō videbat idem ꝛ filius dei: ꝛ lux mūdi erat: non sicut nugabatur nestorius. in simplici homine dei filꝰ habitabat. AVGV. Abstulit aūt te ab oculis carnis ꝛ reuocauit ad oculos cordis in hoc qō subdit. Qui seq. me. nō ambu. in tene. sed ha. lu. vi. Nō enī sufficit dicere. Habebit lumē: sed addidit: vite. Dec verba dñi cum verbis psalmi cōcordant. In lumine tuo videbim⁹ lumē: quoniaz apud te est fons vite. In istis vsibus corporalibus aliud est lumē ꝛ aliud fos. Fontez fauces querūt: lumē oculi. apud deum qō lumē ē. hoc ē fons: Qui tibi lucet: vt videas: ipse tibi manat vt bibas: qō promisit futuri tēporis verbū posuit. In eo quod facere debemus pñs temp⁹ posuit. Qui sequit inquit habebit modo p fidez: post habebit per spēm. Sequere istū sole visibilē: si ipse tēdis ad occidentē quo ꝛ ille tēdit: ꝛ si volueris tu illū deserere: ipe te deseret in occasu. Deus tu⁹ vbiq; est totus. si nō ab illo facies casum: nūq̄ a te ille faciet occasuz. Tenebre satis metuēde sūt morz: nō oculoꝝ: ꝛ si oculorū ñ exterioꝝ: ſz interioꝝ. vñ discernit ñ albū ꝛ nigꝝ: ſz iustū ꝛ iniustū. CHRY. Intellectualiter enī dixit. Non ambulat in tenebris. i. nō manet in erroze. Dinc ꝛ nicodemū laudat ꝛ mīstros. ꝛ ipsos occulte insinuat: dolos cōplicantes: q̄ in tenebris ꝛ erroze sunt: sed lumen nō imperabūt.

CDixerūt ergo ei pharisei. Tu de teipso testimonium perhibes: testimonium tuū non est verū. Respōdit iesus ꝛ dixit eis. Et si ego testimoniū perhibeo de meipso: verum est testimoniū meū quia scio vnde venio: ꝛ quo vado. Uos aūt nescitis vnde venio: aut quo vado. Uos fm carnem iudicatis: ego nō iudico quēq̄. Etsi iudico ego: iudicium meū verum est: q̄z solus nō sum: sed ego ꝛ qui misit me pater. Et in lege vestra scriptum est: q̄z duoꝝ hominum testimonium verum ē. Ego sum q̄ testimoniuz perhibeo de meipso. ꝛ testimoniū phibet de me qui misit me pater.

CHRY. Quia dominus dixerat. Ego sum lux mundi: ꝛ q̄ sequitur me nō ambulat ī tenebris. Judei hoc euertere voluerūt. vnde dicit. Dixerūt ergo ei pharisei: tu ō teipso testimoniū perhibes: ꝛ testimonium tuum nō est verum. ALCVI. Sic responderunt tāq̄ ipse dominus solus sibi testimoniū phiberet: cum cōstet q̄ anteq̄ ī carne appareret: multos testes premisit qui eius sacramenta predixerūt. CHRY. Dominus autem euertit quod dixerāt. vnde sequitur. Respōdit iesus ꝛ dixit eis. Etsi ego testimonium perhibeo de meipso verum est testimonium meum. Doc iurta eoruz suspitionem locutus est: hominem eum nudum estimantium: ꝛ causaz subiūgit. Quia scio vnde venio: ꝛ quo vado. id est ex deo sum: ꝛ deus et dei filius. Non autē hoc dicit manifeste: q̄ semper humilia miscet altis. deus autez ipse sibi fidedignus testis est. AVGV. Ueruz est enim testimonium luminis: siue se ostēdat siue alia: Locutus est prophetā vez sed vnde habetur: nisi ō fonte veritatis hauriret: ergo idoneus est iesus: qui sibi testimonium perhibeat: dicens autē: Quia scio vnde venio: ꝛ quo vado: patrē volebat intelligi: patri enim gloriaz dabat filius. a quo est missus: q̄tuz ergo debet homo glorificare eum a quo est creatus: non autez venientēdo inde discessit: aut redeūdo nos dereliquit: nō potest hoc fieri ab isto sole: qui quando pergit ad occidentem deserit orientem. Sicut autem sol iste ꝛ videntis facie illustrat ꝛ ceci; sed videt ille: ille non videt: sic ꝛ sapientia dei: verbū dei vbiq; presens est etiam infidelibus: sed quibus eam videant oculos non habent cordis: vt ergo dominus inter fideles suos ꝛ inimicos suos iudeos tanquam inter tenebras ꝛ lucem distingueret subiungit: vos autem nescitis vnde venio aut que vado. Isti ergo iudei videbant hominem: nec credebant deum: ꝛ ideo dominus subdit. Uos ſz carnem iudicatis: duz scilicet dicitis. Tu de teipso testimonium perhibes: ꝛ testimonium tuuz nō est verum. THEOPHI. Ac si dicat. Uos quoniaz in carne sum: carnez me solam esse putantes: non autem deum fm carnez fallibiliter iudicatis. AVGV. Quia enim deū non intelligitis ꝛ homineꝝ videtis: ideo vobis arrogans video: quia ego de me testimoniuz perhibeo. Omnis enī homo quando de se perhibere vult laudabile testimonium: superbus ꝛ arrogans

Universidad de Deusto
Biblioteca

videtur: homines enim infirmi sumus: verū dicere ꝛ mentiri possumus: lux m tiri nō potest. CHRY. Uel aliter. Sicut ſm carnez viuere male viuere est: ita ſm carnem iudicare: iudicare iniustū ē. Et quia possent dicere. Si uste iudicam⁹: ppter quid nō cōuincis: ppter quid nō cōdēnas: subiūgit ego nō iudico quēq̄. AVGV. Nō duob⁹ modis intelligi potest: vt aut hoc intelligam⁹. Nō iudico quēquā. idest modo sicut dicit alio loco. Ego nō veni vt iudicez mūdū: ſz vt saluū faciā mundū: nō iudiciū suū negādo: sed diferēdo: aut certe ga dixerat. Uos ſm carnē iudicatis: ita nō iūxit. Ego non iudico quēquā. vt subaudias ſm carnē xp̄m nō iudicare: ſic ab hoibus iudicat⁹ est: nam vt cognoscas iā iudicem xp̄m: subditur: Et si iudico ego: iudiciū meū verum est. CHRY. q. d. ppter hoc dixi: nō iudico: quasi nō presummēs iudicare qz si iudicarē iuste vos cōdēnarē: sed nunc temp⁹ iudicij nō est: sed de futuro iudicio ſsinuat cū subdit. Quia solus nō sum: sed ego ꝛ qui misit me pater: ostendens ga non ipse solus eos cōdēnabit: sed ꝛ pater. Hoc autem ad iuspitionem illorum loquitur: non enim estimabant dignū fidē esse filiū: nisi patris testimoniū assumpſisset. AVGV. Si aūt tecū est pater: quomodo te misit? Ergo domīe missio tua: incarnatio tua est: hoc ergo christus erat ſm carnem: ꝛ a patre non recesserat: quia pater ꝛ filius vbiqz erāt Erubesce sabelliane: non enim dixit. Ego sum pater: ꝛ ego ipe ſz filius: sed solus non sum inquit ga mecum est pater. Distingue ergo personas: distingue intell. gentiam: agnosce ga pater pater est: ꝛ filius filius est: sed noli dicere pater maior ē: filius minor. Una ſubſtātia est: vna coeternitas: perfecta equalitas. Ergo verum est inquit iudiciū meū: ga filius dei sum: vt tamen intelligas quia mecū est pater: non sic ſz filius: vt ipſū deseruerim: formā serui accepi: sed formā dei non amisi. De iudicio dixerat: de testimonio vult dicere: nā sequitur. Et in lege vestra scriptum est: quia duorum hominum testimoniū verū ē. AVGV. Cōtra faustū. An forte manichei calūniantur ga non ait: In lege dei: sc⁹ in lege vestra scriptum ē. Ubi vſitatam locutionē scripturar̄ quis nō cognoscat: lege enim vestra dixit vobis data: sicut apostolus dicit euangelium suum: quod ſe tamen accepiſſe testatur: non ab homine: sed per reuelationem iesu christi.

AVGV. ſup. ioā. Magnā aūt habet questionē ꝛ valde videtur in mysterio res esse constituta vbi de⁹ dixit. in ore duor̄ vel triū testimo. ſtat omne ver. Fieri enim potest vt duo mentiantur. Susanna casta duob⁹ falsis testib⁹ vrgebat: vniuersus ppls mētit⁹ ē contra christū: quomodo ergo accipienduz ē: In ore duor̄ vel triū ſtabit omne verbum: nisi qz hoc modo per mysterium trinitatis cōmendata ē: in q̄ ē perpetua ſtabilitas veritatis. Accipite ergo nr̄z testimoniū ne sentiatis iudiciū: nō differo iudiciū differo testimoniū vnde sequitur. Ego sum q testi. perhi. de meipso: ꝛ testimoniū perhi. de me q misit me pater. BEDA. In multis enī locis pater filio suo perhibet testimoniū. vt ē illud. Ego hodie genui te: ꝛ itē. Hic est filius me⁹ dilectus. CHRY. Uel aliter. Si qō dictū ē ſimpliciter accipiat: questionem habz. naz in hominib⁹ quidem ppter hoc determinatū ē: q̄ i ore duor̄ vel triū testiū. ſtat omne verbū: ga vnus solus nō est fide dign⁹. In deo aūt qualiter vtiqz hoc habebit rationē: sed ꝛ aliter non staret qō dictū est: nā in hoib⁹ cū duo de alicna re testant tūc testimonium ē verum: hoc enīz est duos testari. ſi vero vnus eorum: ſibypſi testetur non adhuc ſūt duo testes: Ad nihil ergo aliud hoc dixit q̄ vt oīdat se nihil minus patre habēte: aliqn nō dixiſſet. Ego ꝛ qui misit me pater. Considera et a potestatē nihil habētem diminutū a patre. homo enim cū a ſeipso dignus fuerit fide: testimonio nō indiget: ſed hoc in aliena re. In propria vero: cuz testimonio alieno indigeat: non adhuc dignus est fide. Dic vero totum cōtrariū: etenim in propria re testans ꝛ ab alio testimoniū habens: dixit se ſide dignum esse. ALCVI. Uel potest ſic intelligi qō dicitur. q. d. Si vestra lex approbat testimoniū duor̄ hoium q possent decipi: ꝛ plura testari: qua ratione meū ꝛ patris mei testimoniū qō summa stabilitate firmū est: verū esse nō dicitis?

¶ Dicebāt ergo ei. Uqi est pater tuus? Respōdit iesus. Neqz me scitis neqz patrē meū. Si me scīretis fortasitā ꝛ patrem meū scīretis. Hec verba loquut⁹ ē iesus ī gazophylatio docēs i tēplo. Et nēo apprehēdit eū: qz nondū venerat hora eius.

AVGV. Illi qui audierāt a dño: vos ſm carnē iudicatis: manifestauerūt qō audierūt: pfez. n. xp̄i carnaliter accepērūt: vñ dr̄. Dicebat ergo ei. vbi ē pr̄ tuus? q. d. Audiuim⁹ te dicere: solus nō sū: ſz ego ꝛ q misit me pr̄: nos solū te videmus vnde ergo nobis tecū ee pfez tuū. THEOPHI. Quidā vo notāt hoc ꝓblatū ee a iudeis q̄si ad cōtumeliā protēptū. Impbāt enī ei tāq̄ ex fornicatōe genito ꝛ ppriū genitore ignorāti: vel tāq̄ vili exīti: eo q pr̄ ei⁹ putabatur. ſ. ioseph. q. d. ignot⁹ ꝛ ignobil⁹ ē pr̄ tu⁹: qd freqnter pfez nob iducis: Qz q̄ñ vt scire volētes: ſz vt tētantes querebāt: ad pmissa qōne nō rndet: vñ segr̄. Rñ. ie. Nz me sci. nz pa. me. AVGV. q. d. Queritis Ubi est pr̄ tuus: quasi me iam sciatis. quasi totū hoc ſit: quod videtis. Ergoqz me non nostis: iō patrez meū vobnō oīdo. Me qppe hoiez putatis: iō patrē meū bominē queritis. Quia vero ſm qō videtis aliud sum: ꝛ aliud ſz qō nō videtis: pfez aūt meū loquor occultū: occlt⁹ pri⁹ē q vt me noueritis: tūc ꝛ pfez meū scietis: ꝛ B ē qō subdit. Si me sciretis: forſitā ꝛ pa. meū sciretis. CHRY. Dic aūt boc vt oīdat q nihil ei pdest dicere q sciāt patrē: ꝛ filiū nesciēntes. ORIGE. Cōtrariari aūt videt ad iuicē qō h dr̄. Neqz me scitis: nz patrē meū. ꝛ qō supra dcm ē. Et me scitis: ꝛ vñ sum scitis: ſz tamē q dicit: Et me scitis: ad quosdā dicit bierosolymitaruz dicentiū. Nūquid vere ītellexerūt pncipes qz hic ē xp̄s: hoc vo qō dic. Neqz me scitis: ad pharisēos dicitur. Bierosolymitis. tū ī prioribus ait. Uerax ē qui me misit: quem vos nescitis. Queret itaqz aliquis: qūo vez est qō dicit. Si me scīretis ꝛ pfem meū scīretis cū bierosolymite: qb⁹ dicit. Et me scitis: pfem nescīuerūt. Dicendū aūt ē ad boc qō saluator quandoqz quidē de seipso vt de homine loquitur: quādoqz aūt ſm diuinā naturā: hoc ergo q dicit. Et me sci. de seipso hoiē dicit: hoc vero. Neqz me sci. ō diuinitate. AVGV. Quid ē enī. Si me scīretis ꝛ patrē meū scīretis: nisi ego ꝛ pater vnū sumus: Quādo vides aliqñ aliquī similē: quotidiana locutio ē. Si hūc vidisti: illū vidisti: propter similitudinē tale dedisti respoſum: hinc ꝛ dñs. Si me iquit scīretis: ꝛ patrē meū scīretis: non qz pater ē filius: sed qz pr̄i similis ē filī⁹. THEOPHI. Erubescat arriānus: nā si in: xta eum creatura filius sit: q̄liter qui nouit creaturaz ꝛ deū nouit: neqz enī q ſubſtantiam nouit angeli: nouit ꝛ diui nam: cum itaqz qui filium nouit. ꝛ patrem nouit: igitur eō ſubſtantialis patri ē filius. AVGV. Hoc aūt verbū forſitā increpatiue dr̄ quod videtur esse verbū dubitatōis homines enī de rebus q̄s certas hñt aliqñ vbū dubitatōis ponūt: velut ſi idigneris ſuo tuo ꝛ dicas. Cōtemnis me: Consideras: forſan dominus tuus sum: ſic ꝛ dñs dubitādo increpat ifideles cū dicit. Et patrē meū forſitā sciretis. ORIGE. Oportet aūt videre qñ qui alterius secte sunt: opinanē ex hoc ꝓbari manifeste deū quem iudei colebāt: patrē nō esse xp̄i. Si enī inquiūt hoc phariseis deuz pronuntiozem mundi colētibus dicebat saluator: manifestū est q patrē iesu alterum a ꝺditore mūdi exīstentē: nequaq̄ pharisei nouerunt. Hoc vero dicunt: non obseruantes consuetudinem locutionis in scripturis. Si enim aliquis valet inducere ea que de deo sunt a parētib⁹ eruditus: non autem bene vitat: hunc dicimus de deo noticiam non habere. vnde ꝛ filiū beli pro-

pter eor̄ malitiā deū ignozasse dicūtur: sic ign⁹ ꝛ pharisei patrē ignorauerūt: nō enī viuebāt ſm cōditorē dictū. Est aūt ꝛ aliō significatū cognoscēdi deuz: altero exīte cognoscere vñm q̄ simplr credere. Dicit enī in psalmo: Studete ꝛ vidēte: qm̄ ego sum⁹ de⁹. Quis nō ꝓfiteb⁹ hoc scribi pplo ī ꝓdito re tm̄: ſz pharisei⁹ dicit: Neqz me scitis: neqz pfez meū. rō nabiliter diceret. Neqz creditis pa meo. g enī gat filiū minime pfez bz. ſ qz ſm fidē: neqz cognitionē. Sz ꝛ alr dic scriptura illos g adiūcti sūt alicui cogn cere illō. Tūc enīz adaz cognouit vxorē suā cū ei ꝓiūctus ē. Si ergo g adberet mulieri: mulierē cognos g adberet dño vn⁹ spiritē ē: ꝛ deū cognoscit. ſi vo sic se bz: pbar nec pfez nouerī nec filiū. Post B ē gdē aliquē cognoscer deū: n āt cognoscer pfez: Infinitis g oroib⁹ editis i lege n iuenim⁹ aliquē orādo dicētē deū patrē: tm̄ orāt eū tāq̄ deū ꝛ dñz. ne ꝓuenirēt grāz p iesu toti mūdo effusaz. vocātē cūctos ad filiationē iuxta illud: Natrabo nomē tuū fratrib⁹ meis. Segr̄: Dec ver. loē. in gaco. do. in tēplo. ALCVI. Haca pscia lingua diuinitie: phyla reseruare. Erat aūt locus in tēplo vbi seruabātur diuinie. CHRY. In tēplo loqbat i ordine magri: ꝛ B loqbatur sup gb⁹ mordebāt ꝛ accusabāt qm̄ scipm facit pfez pr̄i. AVGV. Magna igit fiducia sine timore. nō e terēt qō nollet. vnde segtur: Et ne. appze. eū: qz nōdū venit ho. ei⁹. Nōnulli cū hoc audiūt: ſnb fato fuisse xp̄z credūt: ſz si fatū sicut nōnulli intellexerūt: a fando dictū ē. i. a loqndo verbū dei quō bz fatū: Ubi sūt fata: In celo ign: in ordine ꝓuisiōib⁹ sydez. Quō ergo fatū bz p q̄ factū ē celū ꝛ sydera: an qz nosti christi carnē fuisse sub celo: iō putas ꝛ ptātē xp̄i subditā celo: Igitur nōdū venerat hora ei⁹: nō qua cogerer mozi ſz qua dignarer occidi. ORIGE. Ubicūqz āt addit: Dec vba locut⁹ ē iesus in tali loco si bñ attēdas. iuenies additionis opportunitatē. Est aūt gacophilatiū locus nūmismatū in honorē dei ꝛ dispēsatione pau oblator. Nūmismata aūt sūt diuina vba: imaginē regis magni impressaz babētia. vn⁹ q̄sq̄ aūt ꝓferat in edificationē eccle portās ad intellectuale gacophilatiū gegd pōt ad honorē dei ꝛ vtilitatē cōem. Oibus autē offerētib⁹ in gaçophilatio tēpli: magis oportebat ihm munera portare q̄ erāt vba vite eterne: Loquēte ergo iesu in gaçophilatio: a nemine detētus est: q̄ sermōes eius fortiores erant bis g eū cape volebant: cū nō sit infirmitas in gbz vdū dei logtur. BEDA. Uel aliter: In gacophilatio christus loquitur: qñ in parabolis ad iudeos sermones proferebat: tunc aūt quasi gacophilatiū aperiri cepit: quando discipulis suis celestia reserauit: vnde et gacophilatiū tēplo inberat: ga que lex ꝛ pphete figuraliter predixerant ad dñm pertinebant.

¶ Dixit ergo iterꝫ eis iesus: Ego vado ꝛ q̄rnis me: ꝛ ī pctō vō moriēmi. Quo ego vado: vos non potestis venire. Dicebāt ergo iudei: Nunqd interficiet semetipm: cit: quo ego vado vos non potestis venire? Et dicebat eis. Vos deorsuz estis: ego de superius sum. Vos de mūdo hoc estis: ego nō suz ō hoc mūdo. Dixi ergo vobis: qz moriemini ī pctis vr̄is. Si. n. nō crediderītis: qz ego suz: moriemini in peccato vestro.

AVGV. Quia supra dictū est q nemo apprehēdit eum: qz nōdū venerat hora ei⁹: modo de ipsa ſua passione que posita erat: nō in ei⁹ necessitate: sed potestate locut⁹ ē iudeis. vnde dicitur. Dixit er. ite. eis iesus: Ego vado. Christo. n. domino mors profectio fuit illuc: vnde venerat: ꝛ vnde dixerat. BEDA. Dec autez vbozum connexio talis esse videtur: vt bec vno: tempore: vno quoqz in loco vel certe alio tēpore alioqn in loco geri potuiſſent: quoniaz nihil itemporis ꝛ quedā vel multa potuerūt. ORI. Sed obyciet aliqs. Si bis qui manebant in incredulitate ista dicebat: Quō eis dicit: Et queritis me: querere enī iesum: est querere vitatez ꝛ sapientiaz. Sz dices: ga ꝛ de pſequētib⁹ aliquā do dicitur q querebēt eū capere. differētie enīz sunt eorum qui qnerunt iesuz. Non oēs enī eor̄ salute ꝛ vtilitate q̄rūt euz: propter hoc soluz bi qui recte querūt eū inueniunt pfez. Recte autē q̄rere dicūtur qui vbum qō est in pncipio apud deū querunt: vt illos patri adducat. AVGV. Queritis ergo iquit me nō pio fiderio: sed odio. naz illuz postea q̄ absceſſit ab oculis hoīz iquisierūt: ꝛ qui oderūt ꝛ q amabāt: illi pſequēdo: illi habere cupiēdo: ꝛ ne putetis: quia me bene queritis: In peccato vestro moriemini: hoc ē xp̄m male querere: in peccato suo mori: hoc illū odisse per quē ſū esset saluus esse: dixitq̄ sniam sci⁹ q̄ in pctis suis morientur. BEDA. Sed nota q peccato in singulari numero vtiſ: sed vō in plurali: vt ide⁹ omnz scelus ostenderet.

ORIGE. Quero āt pp hoc q̄ in fra dr̄: q̄ hoc ipso loquēte mlti crediderūt in eū: nūqd ad oēs pñtes dicit ī peccato vō moriemini: ſz ad illos dicebat quos sciebat nō esse creditūros: ꝛ ppter hoc in eor̄ peccatis eē moriturōs: ꝛ nō valentes post ipsuz seq. nā sequit̄: Quo ego vado vos non potestis venire. vbi. ſ. veritas ꝛ sapientia ē. hoc est. n. vbi ē iesus. Nō pñt ait: qz non volunt. ſi enim voluissent ꝛ nō potuissent: nō rationabiliter eis dicer̄: In pctō vestro moriemini. AVGV. Hoc āt ꝛ discipulis alio loco dicit: nec tm̄ dixit eis: In pctō vestro moriemini: ſz quo ego vado: vos nō potestis venire modo. non abstulit: sed predixit dilationem. ORIGE. Presens autē verbū minat christi recessum: sed quandiu saluamus ea que anime nostre sunt ſsita veritatis semina: nequaq̄ recedit a nobis verbū dei. Si vo a lapsu in malitiā corrūpamur: tunc dicit nobis ego vado: ꝛ cuz q̄remus eum ne q̄ inueniemus: sed ī peccatis nostris moriemur ab ipsa morte occupati. Non oportet autē pertransire inexquisite quod dicitur: In peccatis vestris moriemini. Si enī cōmuniter accipiat manifestū ē q̄ peccatores ī peccatis eorū moriunt: iusti vero in iustitia. ſi vero dicit: Moriemini. sicut q ad mortez peccat mort: manifestum est q̄ hi qbus talia dicebant: ncquaq̄ mortui erāt sed viuebant in ifirmitate: sed infirmitas illa ad mortē erat ꝓpter hoc medicus videns eos grauiter infirmantes dicebat: Et ī peccatis vestris moriemini. ꝛ sic māifestū erat illud: Quo ego vado: vos non potestis venire. Cū enī aliquis in suo peccato moritur: quo vadit iesus non pōt ire. nullus enīz mortuus potest ire iesuz: nō enī mortui laudabunt te domine. AVGV. His autē verbis auditis qūo solent carnalia cogitātes iterrogauerunt. naz sequit̄: Dice. ergo iudei. Nunquid interficiet semetipsum: q̄ di. quo ego vado vos non potestis venire. Stulta verba: Quid enīz non poterant illi venire quo ipe perrexisset: ſi interficeret semetipsuz nunquid ipsi nō erant morituri? Ergo: quo ego vado dixit: non quo itur ad mortē sed quo ipse ibat post mortem. THEOPHI. Per hoc enim manifestauit q̄ resurget in gloria ꝛ sedebit ad dexteraz dei. ORIGE. Queremus tamē si hoc ab eis de salutoze dicitur altius aliqd cernentib⁹? Multa etiā aut ex traditione aut ex apocriphis ipsos contigebat videre pre multis. Forte igit in his q̄ tradita sunt de xp̄o: erat turpia sanas traditiones prophetico⁹ sermonū: sicut generari cum hetheleē: sic ꝛ de morte ei⁹ vt hoc modo trāsire deberet ab hac vita: qūo ipse dicit: Nemo tollit aiaz meā a me: ſz ego pono eā. q̄re qō bic dr̄: Nūquid interficiet se. nō ſz simplicē sensum dicit: sed ſm aliquā iudeor̄ de xp̄o traditionē. multū. n. ex hoc q̄ dixerat: Ego vado: apparet potestas volūtarie moriētis corpore derelicto. Estimo autē q̄ ignominiose proferentes hoc q̄ ſm traditiones suas de morte xp̄i ad ipsos deuene

Universidad de Deusto
Biblioteca

rat.ꝛ nō gloriā dāter dixerūt: Nunqd interficiet semetipz: Oportebat enī eos cū demōstratiōe glie sic dicere. Nunqd alia eiꝰ cū ipsi placuerit egredieī relicto corpe: dñs aut ad eos q terrena sapiebāt: tanq̄ ad terrenos logr. vñ subdit: Et dice.eis: Uos de deoꝛ.estis.i.terrā sapitis: sursuz coꝛ nō habetis. CHRY.q.d. Nō ē miruz vos talia cogitare: homines carnales ꝛ nihil itelligētes spirituale. Ego de supnis suz. AVGV. De gbꝰ supnis: Ab ipso pfe quo nihil supi⁹: Uos de hoc mūdo estis: ego nō suz de hoc mūdo: quō enim erat de mūdo p quē factꝰ ē mundus: BEDA. Et qui ante mundū fuit. illi autē de mūdo erāt: ga postq̄ mundus cē cepit fuerāt creati. CHRY. Uel pp mūdanas ꝛ vanas cogitatōes hoc dicit: Ego nō suz ō hoc mūdo. THEOPHI. Nihil mūdanū siue terrenū affectās vñ nullatenus ad tanta insaniā deuenirē vt meipm occiderē Sz apollinariꝰ male suscipiēs hūc sermonē ait: q coꝛpꝰ dñi nō fuit de hoc mūdo: sz de surſuz celitus descēdit. Nunqd igit ꝛ apostoli gbꝰ a dño dictū ē: Uos nō estis de hoc mūdo: oīa coꝛpoꝛa sūt celitus obtinentes. Sic igit itelligēdū est cuz dr. Ego nō sum de hoc mūdo: hoc ē. nō sum de numero vrīm q mūdana curaris ORIGE. Aliter ait sensus ē coꝛ q̄ sūt de sursuz: ꝛ coruz q̄ sūt de hoc mūdo. Deoꝛsuz.n. sicut de loco aliquo itelligit: sed mūdus mālis locis gdē diuerſ otinet: q oēs q̄tū ad imaterialia ꝛ iuisibilia deoꝛsuz sunt: quo ad mūduz vo compandū mūdi loca erunt vtiq̄ qdam deoꝛsuz: ꝛ q̄dā surſuz. Ubi aut ē thesaurꝰ vniuscuiusq̄z: ibi ē ꝛ coꝛ eiꝰ. Si itaq̄ aliqs thesauriçet i terra deoꝛsuz efficit. si vo aliquis thesauriçet in celis: fit desup: sed ꝛ transcendens oēs celos: in fine beatissimo inueniet. Et itez: Qui circa hūc mundū ē amoꝛ facit eū qui ō hoc mūdo ē: g autē nō diligit mūduz: nec ea q̄ sunt in hoc mūdo nō ē de mūdo hoc. tamē ē ꝛ aliqs alius mūdus pter hūc sensibilē mūduz i quo sūt inuisibilia: cuiꝰ visū ꝛ deoꝛē videbūt bi q mūdo sūt coꝛde. Sz ꝛ ipse pmogenitus ois creature pōt dici mūdus put ē sūma sapiēcia eniz in sapia sūt facta. In ipso itaq̄z erat totus mundus: i tantuz differēs a mūdo mālis: iquātū differt rō totius mūdi ab omni mā denudata a mālis mūdo. Alia ergo xpi dicit: Ego non suz de hoc mūdo. q nō quersaī in isto mūdo. AVGV. Exposuit aut dñs qd intelligi voluerit cum dixit: Uos de hoc mūdo estis. q. s. peccatores erāt. oēs aūt cū peccato nati sum⁹: oēs viuēdo ad id qō nati eram⁹ addidim⁹. Tot ergo infidelitas iudeoꝛ ipsa erat nō peccatū hr̄e: sed in peccatis moꝛi: vñ subdidit: Dixi ergo vob q moꝛiemini in peccatis vr̄is. Credo ātiⁿ illa multitudine q̄ dñm audiebat: ꝛ eos fuisse q crediturī erāt: qsi in oēs aūt pceſſerat illa seueritas snia: Jn peccato vr̄o moꝛiemini Ac p hoc ꝛ illis q credituri erant: spes erat ablata. reuocauit ergo cos ad spē adiū gēs. Si. n. nō crediderit̄s q ego sū: moꝛiemini i peccato vestro. Ergo si crediderit̄s q ego sū: nō moꝛiemini i pctō vr̄o. CHRY. Si. n. pp hoc venit vt pctā tollat: ꝛ aliter nō cōtigit illud exuere nisi p lauacruz: nec ptigēt eū q non credit ex hac vita abire: veterē hoiez. i. pctm hūtē: nō solū q ñ credit: sz ēt q̄ poza pctā hūs hic recedit: Cū āt dixit, Si nō crediderit̄s q ego sū. q. nihil addidit: m⁹tū ē q ꝛ mēdaūt q̄ sic ēt ꝛ deꝰ moꝛ⁹i dixerat. Ego suz q suz: sed quō audio: Ego sum q suz ꝛ nisi crediderit̄s q ego sū quasi alia nō sint: Sz pfus q̄liscūq̄z excellētia si mutabilis ē: ve nō ē. Nō. n. ē ibi veꝛ eē vbi ē ꝛ nō eē. discute reꝛ mutationez: iuenies fuit ꝛ erit. Cogita deū iuenies ē: vbi tēp⁹ pteritū eē nō possit. vt ergo tu sis: trāscēde tps. hec itaq̄ pmittēs: ne moꝛiamur i peccatis nr̄is nihil aliō mihi videt bis vbis dixisse: Nisi crediderit̄s q ego suz: q̄ nisi crediderit̄s q deꝰ sū. deo grās: q dixit: Nisi crediderit̄s. nō dixit: nisi cepitis. gs. n. hoc capiat: ORIGE. Manifestū ē aūt q g moꝛiē in peccatis suis q̄uis dicat se xpo credere. tū i vitate nō credit. g. n. credit iusticie: ñ iniusticiā faciet. ꝛ credēs in sapiaz: nil stultum dicit aut facit. ꝛ sic si scrutat⁹ fueris ceteros itellectꝰ xpi inuenies quomodo g non credit xpo moꝛiē in peccatis suis. Accedens autez ad dicta coꝛ que considerantur in christo: in peccatis suis moꝛitur.

¶ Dicebant ergo ei: Tu quis es: Dicit eis iesus Principium q et loquoꝛ vobis. Multa habeo de vob⁹ loqui ꝛ iudicare: sz qui me misit verax ē: ꝛ ego q̄ audiui ab eo hec loquoꝛ i mūdo. Et nō cognouer⁹nt: quia patrē eius dicebat deum.

AVGV. Quia dixerat supra dñs: Nisi crediderit̄s quia ego sum moziemini i pctis vr̄is. Interrogāt illi velut querētes: nosse in quem crederent credere: ne in suo peccato morerētur. vnde dicitur: Dicebāt ergo ei: Tu quis es. Non enī cum dixisti: Nisi crediderit̄s quia ego suz: addidisti quis esses: sciebat aūt ibi quosdā eē credituros. ꝛ iō cum dixissent: Tu qs es: vt scirēt qd illū credere deberēt. Dixit eis iesus: principium qui ꝛ loquoꝛ vobis. non tanquam diceret: principium sum: sed tanquam diceret. Principium me credite. quod in pronomine greco euidenter apparet: vbi principiū feminini generis est. principium ergo me credite: ne moziamini i pctis vr̄is. principiū. n. mutari nō pōt: i semanet: ꝛ inuariabile. Absurdū ē aūt vt filiū dicamus principiū: ꝛ pr̄ez principiū nō dicamus. nō tū duo principia: sicut nec duos deos: spūs aute scūs patris ꝛ filij ē spūs: nec pater ē nec filiꝰ. pr̄ tū ꝛ filiꝰ ꝛ spūs sanctus sunt vnus deꝰ: vnū lumē: vnū principiū. Addidit aūt: Qui loquoꝛ vobis. q. hūilis ppter vos factus ad ista vba descēdi. Ergo credite me esse principiū: q. vt hoc credatis nō solū suz principiū: sed ꝛ loquoꝛ vobis. Nā si principiū sicuti ē ita maneret apud pr̄ez: vt nō accipet formam serui: quō ei crederēt: cū infirma coꝛda intelligibile vbum sine voce sensibili audire nō possent: BEDA. Sanē i quibusdā exēplaribꝰ inuenit̄: Qui ꝛ loquoꝛ vobis: sz ogruenter eē pbat̄ si q. legat̄: vt iste sit sensus: Principiuz me esse credite: q. ppter vos ad hec vba descendi. CHRY. Uel aliter. Cōsiderāda ē aīntia iudeoꝛ: q post tps tātū ꝛ signa ꝛ doctrinaz interrogant: Tu qs es: Quid igit̄ christus a principio loquoꝛ vobis. q. d. Sermones meos idigni estis audire: nō soluz vt dicam vobis Quis ego sum: vos enī omnia tentantes loquimini: ꝛ hec omnia possez arguere ꝛ vos punire. vn de segt̄: Multa habeo de vobis loq ꝛ iudicare. AVGV. Supra dixit: Ego nō iudico quēq̄: sz aliud ē: Non iudico: ꝛ aliud habeo iudicare. nō iudico dixit ad pr̄sens. Qr autem dicit: Multa habeo de vobis loqui ꝛ iudicare: iudicium futuruz dicit. Ideo autem verus in iudicio ero: quia filius veracis vitas suz. vñ segt̄: Sed qui misit me verax est. Uerax ē pater: non participando: sed generando veritatē. Nunqd eniz dicturi sumus: Plus veritas q̄ verax: si hoc dixerim⁹: filium incipiemus dicere patrē maiorem. CHRY. Dicit autem hoc vt non estiment quoniam tot audiens ex imbecillitate non punit: aut quia eoꝛum cogitationes ꝛ contumelias non nouit. THEOPHI. Uel quia dixerat: Multa habeo de vobis loqui ꝛ iudicare: iudicium futuro seculo reseruās subiungit. Sz g me misit verax ē. q. d. Etsi vos ifideles estis pater meꝰ verax ē: qui diez stabilituit in quo vobis retributio fiet. CHRY. Uel aliter: Si in hoc me misit pater non vt iudicez mundum: sed vt saluem mundum: verax aūt est pater. Cōuenienter nullū ego nunc iudico: sed hec loquoꝛ que sunt ad saluteꝫ: non q̄ ad iudiciū. vnde segtur: Et ego q̄ audiui ab eo: hec loquoꝛ in mūdo. ALCVI. Audisse autez a patre idez est ꝛ esse a patre: q. d. ab illo habet audiētiā a quo hz eēntiā. AVGV. Dat gliaz pr̄i eōlis filiꝰ: tāq̄ dicat: Do gloriā ei cuiꝰ suz filius: quō tu supbꝰ es ad uersus eū cuius es seruus: ALCVI. Cū aute audissent: Uerax ē q misit me nō itellexerūt de quo diceret. vñ subditur: Et nō cog. q. pa. eius dice. deū. Nondū. n. oculos coꝛdis aptos hēbāt quibus patris ꝛ filij equalitatez intellexerūt.

¶ Dixit ergo eis iesus: Cū exaltaueritis filiuz hominis tūc cognoscetis q. ego sum: ꝛ a meipso facio nihil: sed sicut docuit me pater hoc loquoꝛ. Et qui me misit mecuz ē: ꝛ nō reliquit me solū: q. que placita sūt ei facio semp. Hec illo loquēte: multi crediderūt in eum.

AVGV. Cū dixisset dominus. Uerax est qui misit me: non itellexerūt iudei q de patre illis dicer⁹t. videbat autē ibi aliquos quos ipse nouerat post passione suā esse creditu ros: rideo sequitur. Dixit ergo eis iesus: Cuz exaltaueritis filiuz hois tūc cognoscetis q. ego suz. Recolite illud. Ego sum q suz: ꝛ cognoscetis quid sit dictū: Ego sum. Differo cognitionem vestraz: vt implcā passionē meaz: ordine vestro cognoscetis: q cū. s. exaltaueritis filiū hois. Exaltationē aūt crucis dicit quia ꝛ ibi exaltatus ē q̄ pependit in ligno. hoc oportebat impleri per manꝰ eoꝛ qui postea fuerant crediturī: quibꝰ dicit hoc: quare: nisi vt nemo i quocūq̄z scelere ꝛ male sibi cōscius desperet: quādo videat eis donari homicidiū q occiderāt xpm. CHRY. Ualiter otinua: Qr mꝛta signa faciēs ꝛ docens eos nō conuerterat: ō cruce: de reliquo loquit̄ dicēs: Cū exalta. cē. q. d. Uos estimatis q. nunc maxime a me separati eritis: quādo me occideritis. Ego āt dico q̄ tūc maxime scietis ꝛ gra signoꝛ ꝛ resurrectionis ꝛ captiuitatis vestre: quoniā ego suz xps filius dei: ꝛ q. nō cōtrarioꝛ illi. propter qō subdit. Et a meip. ni. fa. sed si. do. me pater sic loquoꝛ. per hoc enim indifferētiaz substātie manifestat: ꝛ q. nihil extra paternales itelligētias logtur. si enīz deo otrarius cēm: nō tantā iraz mouissez cōtra eos q me nō audierūt. AVGV. Uel aliter. quia dixerat: Tūc cognoquia ego suz. ꝛ ad ipsuz eē pertinet tota trinitas: ne forte sub intraret erroꝛ sabellianoꝛ cōtinuo subiunxit: Et a me fa. nihil. q. d. a meipso nō sum: filius enim de patre est deus. Qr ergo addidit: Sicut do. me pr̄. oc loquoꝛ: nemini vestꝛ obrepat cogitatio carnalis. Nolite vobis quasi duos hoies añ oculos ponere: ꝛ loquētez patrez ad filiū. Sicut facis tu qñ aliqua verba dicis filio tuo. Que enī verba fierēt vnico verbo. si aūt deꝰ loquitur in coꝛdibus vestris sine sono: quomō loquitur filio suo: Incoꝛporaliter pater locutus est filio: ga incoꝛporaliter pr̄genuit filiū: nec eū sic docuit: quasi indoctuz genuerit: sed hoc ē eū docuisse quod est scientē genuisse. Si enim simpleꝛ est natura veritatis: hoc est filio eē q. nosse. quēadmodū ergo pater illi gignēdo dedit vt eēt: sic gignendo dedit vt nosset. CHRY. Rursus ad humilius sermonē reduxit. Sequit̄: Et q me misit. Ne aūt estimēt hoc q dicit: Misit me: minoꝛationis esse. dicit: Mecū est: naz hoc quidē dispēsatiōis: hoc aūt deitatis ē. AVGV. Et cū ambo simul sint: vnus tamē ē missus: alter misit: qñ missio incarnatio ē: ꝛ ipsa incarnatio filij tñ ē: nō ꝛ pr̄is. ergo inquit. Qui me misit. i. cuius auctoꝛitate tanq̄ paterna incarnat⁹ suz. Misit itaq̄z pater filiū: sz ñ recessit a filio. vnde sequit̄: Et nō rel. me solū. Nō enīz qr̄ recessit filiū: nō ibi erat pater q dixit: Celū ꝛ terra ego ipleo: sz q̄re cū nō dereliqt subdit: Qr q̄ pla. sūt ei fa. sēp. nō ex quodā initio: sed sine initio sine fine. dei. n. gnātio nō hz initiū tpis. CHRY. Uel aliter. Qr otinuo dicebat: Qñ nō ex deo ē: ꝛ qr sabbatū nō custodit. ō qō ait: Qñ q̄ pla. sūt ei fa. sēp. oñdens qñ ꝛ soluere sabbatuz placitū e ei. Mltipl⁹. n. studet vt ostēdat q. nihil facit patri otrariū ꝛ qr hoc humanius locutꝰ ē subditur: Dec il. lo. m⁹cre. i eū Ac si diceret euangelista: Ne turberis siqd būile a xpo audieris. q. n. post tātā doctrinā nōdū suasi erāt būilioꝛa audiūt ꝛ suadētur: igit̄ crediderī qdā: sz ñ vt oportebat. sz simpl⁹: q̄si letātes ꝛ regesctes iꝑboꝛ humilitare. Et hoc ostendit euangelista in subsequentibus sermonibus in quibus narratur q. rursus ei iniuriabantur.

¶ Dicebat ergo iesus ad eos q. crediderunt ei iudeos. Si vos manseritis i sermone meo: vere discipuli mei eritis ꝛ cognoscetis veritatē ꝛ veritas libabit vos: Rñderūt ei iudei: Semē abrae sumus ꝛ nemini seruiuim⁹ vnq̄. Quō tu dicis: liberi eritis: Rñdit eis ihs. Amē amē dico vobis: q. a ois q facit peccatū seruꝰ ē peccati. Seruꝰ aūt nō manet i domo i eternū. Filiꝰ aūt manet i eternū. Si ḡ vos filiꝰ libauerit: vere liberi eritis.

AVGV. Voluit dñs i pfundū fundare fidē coꝛ q. crediderāt: vt nō supficieten⁹ crederent. ꝛ iō dr̄. Dicebat ḡ ihs ad eos q. crediderūt ei iudeos: Si vos manseritis i sermōe meo: vere discipuli mei eritis: Per hoc q. dic̄. Si māseritis: oñdit ea q̄ i coꝛ coꝛde erāt. Sciebat. n. q̄n crediderūt gdē: sed nō m⁹serūt: ꝛ magnū qd eis pmitt⁹. t. s. vere discipulos ei⁹ fieri: In quo occulte tangit quē dā g pus ab spo recesserāt: ꝛ illi eū audierūt ꝛ credidert ꝛ recesserī. qz ñ pmāserūt.

AVG. ō v. do. Oēs āt nos vnū magr̄z bēm⁹: ꝛ sub illo cō discipli sum⁹. Nec iō magr̄i sum⁹: qz ō loco supioze logmur sed magister ē oīuz q. habitat i nobis. ad discipulū aūt parū ē accedere: sed oportet manere nos. Si i illo nō māserim⁹ cadem⁹. Breue opus: breue vbuz: magnū opere si māseritis. Quid enī est in v⁹is dei manere: nisi nullis tentationib⁹ cedere. Si labor non est gratis accipis premium. Si labor est: attende magnum premium et cognoscetis veritatem.

AVGV. super Joan. q. d. Quia nūc credentes estis: manedo videtes eritis. Non. n. qz cognouerūt crediderūt: sed vt cognoscerēt crediderūt. Quid. n. ē fides: nisi credere qō non vides: Uitas qō credidisti videre. Si ergo pmaneaī in eo qō credit: peruenit̄ ad id qō videat̄: vt. s. contemplemur ipsam vitatē qui vt dicerēt. Nūc ergo vitatē nesci m⁹: lex igitur mēdaciū ē ꝛ cognitio nr̄a: sz nulli⁹ boꝛ eis cura erat: sz de mūdāis reb⁹ dolēt Nō. n. aliā fuitutē nouerāt nisi mundanā: vnde sequit̄: Rñderūt ei iu. semen abrae sumus ꝛ ne. ser. vnq̄: quō tu di. li. eritis. q. d. eos qui de genere sunt abrae quit sunt ingenui nō oportebat suos voca⁹ nūq̄. n. seruiuimus. AVGV. Uel hoc rñderunt nō illi q ia crediderāt: sed qui in turba erāt nōdū credētes. hoc autem ipsum. Nemini fuiuimus vnq̄ sz hui⁹ tpis libertatez q. ó veꝛ dixistis: Joseph nō ē venūdat⁹: pphe sci i captiuitatē nō sūt ducti: o igrati qd ē qō vob assidue iputat de⁹: q. vos de domo seruitutis liberauit: si nemini seruistis: Uos āt q

loquimini qũo soluebatis tributa rõanis: si nemini vnq̃ ser uistis? CHRY. Ꝯo nõ ad vanã gloriã erãt que dicebã tur a xp̃o: sed ad saluteꝫ: nõ voluit oñdere eos suos eẽ boiuz sed peccati: q̃ difficillima fuit ꝰ est: a qua solus deꝰ eripe põt. vnde seqtur: Ku ̃dit eis ihs̃. Amẽ amẽ di. vo. q̃ om. q̃ fa. pe. ser. est peccati. AVGV. Multũ ꝓmẽdat qõ sic pronũciat: quodãmõ si dici fas ẽ: iuratio eius est. Amen gppe iter pretatur vex̃: ꝛ tñ nõ ẽ interꝑtatũ: nec grecus hoc interpres ausus est facere vel latin⁹. Nã hoc vbũ amen hebreũ ẽ: non ẽ aũt interꝑtatũ vt honorẽ haberet velamẽto secreti: nẽ ꝛ esset ligatũ: sed ne vilesceret nudatũ. Jam quãtũ hoc cõmẽ datũ sit: ex ipsa geminatio ̃ cognoscite. Uerũ dico vobis. vitas dicit: que vtiq; ꝛ si nõ diceret vex̃ dico: mẽtiri oino ñ posset: tñ inculcat: dozmiẽtes quodãmodo excitat: contẽni non vult quod dicit. Ois ingt iude⁹: grecus: omnes: pauper. ĩperator: ꝛ meus: si facit peccatũ: seruus ẽ peccati. GRE GO. in. mor. Qz q̃uis se prauo desiderio subiuꝫit in ꝛta/ tis dño dudũ libera mẽtis colla supponit. sed hunc dño con tradicim⁹: cũ iniq̃tati q̃ quos ceperat reluctam⁹: cũ cõsuetu/ dini violẽter resistim⁹: cũ culpã penitẽdo percutim⁹: ꝛ ma/ culas sordiũ lachrymis lauamus. GREGO. xxv. moza. Quanto aũt alig liber⁹ peragũt puersa q̃ volũt: tanto eius seruitio obnoxius obligant. AVGV. O miserabilis ser/ uitus: seruus hois aliq̃n sui dñi duris ĩperys fatigat⁹: fugiẽ do requiescit: seru⁹ peccati quo fugit: secũ trahit quocunq; fugerit. Peccatũ. n. qõ facit intus est: vol. ꝓtas trãsit: pctm̃ nõ trãsit. pterꝫ qõ delectabat: remãsit qõ pungat. Solus de pctõ liberare põt: q venit sine pctõ: ꝛ fact⁹ ẽ sacrificiũ ꝓ pctõ. Nã segt̃. Seru⁹ aũt nõ manet in domo in eternũ. E/ clesia est dom⁹: seru⁹ peccatoz ẽ: multi ĩtrant in ecclesiã pec catores. nõ ergo dixit: Seru⁹ nõ ẽ in domo: sed nõ manet in domo in eternũ. Si ergo nullus ibi seru⁹ erit: quis ibi erit: qꝫ gloriabit⁹ mũdus se eẽ a pctõ: multũ nos terruit. sed ad/ iũgit: Filiꝰ aũt manet in ̃ eternũ. Ergo solus ĩ domo sua erit xp̃s: An forte ĩ hoc q̃ dicit filiꝰ: caput ꝛ corꝓ ẽ? T ̃n. sine cã terruit: ꝛ spez ̃ddit: terruit: ne pctm̃ amarem⁹. spẽ ̃ddit: ne de pcti absolutione diffiderem⁹. h ẽ g̃ spes nr̃a: vna libero liberemur. ipse. n. preciũ dedit: nõ argẽtũ: sz sanguinẽ suum: ꝛ propter hoc subdit. Si er. fi. vos lib. ve. li. er, AVGV. de ver. do. Nõ barbaris: sz a diabolo: nõ a corꝓris captiuitate: sz ab aie iigrate. AVGV. sup ioã. Prima libertas est carere criminibus: sed ista inchoata est non pfecta li ̃er tas: qz caro cõcupiscit aduersus spm̃: vt nõ ea q̃ vultis facia tis. Libertas aũt plena atq; pfecta ẽ: qñ nulle erũt inimici tie: qñ nouissima inimica mors destruet̃. CHRY. Ual/ ter. qz dixerat: Qui facit pctm̃ seru⁹ ẽ peccati. ne præcurrãt ꝛ dicãt: ĩmolatiões habem ̃. lle nos eripere põt. ꝓpterea in durit: Ser. nõ ma. i do. i eter. Si. ma. in eternũ. Dom⁹ men tionẽ facit: pris principatũ domũ nominãs: oñdẽs ex trãsla tione humano ̃: qñ sicut dñs in domo: ita ipse oiuz ptãtez habet. hoc enĩ qõ dicit: Nõ manet: significat nõ hz ptãtem donãdi: sed filius q̃ est dñs dom⁹ habz. Et ideo sacerdotes veteris legis nõ habebãt ptãtẽ p sacramẽta legalia peccata dimittere. oẽs enĩ peccauerũt: etiã sacerdotes: q̃ pro seipsis: vt dic̃ apls: neẽe bẽbãt sacrificia offerre: sz filiꝰ hãc hz ptãtẽ. vñ ꝛcludit: Si g̃ fi. vo. li. ve. li. er. oñdẽs q̃ mũdana libertas de q̃ gl̃iabant nõ ẽ vera libertas. AVGV. Noli g̃ liber/ tate abuti ad libere peccãdũ: sz vtere ad ñ peccãdũ. Erit. n. volũtas tua libera si fuerit pia. eris lib: si fueris fu⁹ iustic̃ie.

¶ Dio qz filij abrae estis: sz queritis me interfi cere: qz sermo me⁹ nõ capit ĩ vobis. Ego quod vidi apũ patrẽ loquor: ꝛ vos q̃ vidistis apũ pa/ trẽ vestrũ facitis. Rñderunt ꝛ dixerunt ei: Pa/ ter noster abraã ẽ. Dicit cis ihs̃: Si filij abrae estis: opera abrae facite. Nunc ãt queritis me i/ terficere: hominẽ qui veritatẽ vobis locutus sũ quã audiui. a deo. Hoc abraã non fecit. Uos fa/ citis opera patris vestri.

AVG. Judei se libos dixerãt: qz semẽ erãt abrae. Quid g̃ dñs ad hoc rñderit subdit: Scio qz fi. abr. es. q. d. Agnosco vos ga filij estis abrae carnis oziginẽ: ñ cordis fide. ꝛ iõ sub dit: Sz q̃ ̃. me iter. CHRY. Doc. n. c ̃ idit vt nõ dicãt. Pctm̃ no bẽm⁹. Dimi ̃ es. n. oẽz coꝛ v ̃ redarguere ℞ qõ ꝓ mãib⁹ erat qõ adhuc agere volebãt: ꝛ cit ĩ mediũ. Pau lati. n. eos a coꝛ ̃ atiõe illa remouit: erudiẽs ĩ hoc nõ magna sape. Sic̃. n. libertas ꝛ fuit ẽ ab opib⁹: ita ꝛ cognatio: sz ne dicerẽt hoc iuste agim⁹ subꝛũgit cãz dicẽs. Qz fmo me⁹ nõ capit ĩ vob. AVG ̃. ñ capit ĩ coꝛ vr̃m. qz nõ recipiũ a coꝛ de vr̃o. Sic ẽ. n. fmo õi fidelib⁹: tãq̃ pisci bam⁹: tẽ capit: qñ capiũ: nec fit iniuria illis q̃ capiũ: ad saluteꝫ gppe nõ ad pni ciẽ capiũ. CHRY. Et nõ dixit: Nõ capitis meũ fmonez sz nõ capit me⁹ fmo ĩ vob: altitudinẽ suoꝛ dogmatũ oñdẽs: sz possent dicere: Quid si a teipso loq̃ris? ꝓpter hoc inducit subdẽs: Ego qõ vidi apũ pr̃z meum loquoz. nõ enĩ solũ eã dẽ iubam: sz eãdẽ veritatẽ habeo pr̃i. AVGV. Dñs aũt patrẽ suũ deũ vult itelligi. q. d. Ueritatez vidi: veritatẽ lo/ q̃ ̃ qz vitas suz. Si g̃ dñs vitatẽ loquiũ: quã vidit apud pa tre: ꝛ vidit: se loqtur: qz ipse ẽ vitas pris. ORIGE. Mãi festat aũt hec auctoritas saluatoz fuisse visoz eoꝛ q̃ sunt apud patrẽ: cũ tñ hoies quib⁹ reuelatio fit visores non sint.

THEOPHI. Cũ vo audis: Qõ vidi loquor nec̃q̃ corꝓo ralẽ visionẽ itelligas: sz nãlẽ noticiã verã ꝛ approbatã. Si cut. n. oculi vidẽtes itegre aliqd ꝛ ve ꝓspiciunt nec failm̃. sic ego vaciter ea loquor q̃ cognoui a pr̃e meo. Sequiũ: Et vos qõ vidistis apud pr̃z vestꝛ facitis. ORIGE. Adhuc nõnominat patrẽ ipsoꝛ: paulo supi⁹ abraaz cõmemorauit: sz dictur⁹ ẽ altez ̃ patrẽ coꝛ. s. diabolũ: cui⁹ filij erãt inquan tũ mali erãt: nõ inquãtũ homines erãt: malũ g̃ qõ faciũt do min⁹ eis obiurgat ꝛ cozripit CHRY. Alia lr̃a hz: Et vos q̃ vidistis apud patrẽ vestꝛ racite. q. d. Sicut ego vbis ꝛ vi tate oñdo patrẽ: ita ꝛ vos a reb⁹ oñdite abraã. ORIGE. Itẽ alia lr̃a hz: Et vos q̃ audistis a pr̃e facite. Audierãt. n. a pr̃e ea q̃ i lege ꝛ ꝑphetis scripta sunt. Qui ãt hoc vbo cõtra eos g alteri⁹ opionis fũt fuerit vsus: oñdit q̃ nõ ali⁹ deꝰ ẽ q legẽ dedit: ꝛ ꝑphetas: ꝛ xp̃i pr̃. Queram⁹ ẽt ab iferẽtib⁹ du as naturas dicẽtes: a pr̃e qdẽ audiuisse alienos iconueniẽs ẽ: Si aũt ꝓpꝛy saluatoris erãt ꝛ btẽ nãe qual̃ q̃rebãt illum occide ̃ ꝛ saluatoris fmonẽ nõ capiebãt. Illi aũt lõge mo lesti⁹ ac ̃ eperũt q̃, ptulerit dñs: quis coꝛ eẽt pater. nã cuz q multaꝛ gẽtiũ pr̃ est: fatenr̃ sui foze patrẽ: vñ segt̃: Respon derũt ꝛ dixer̃t: Pater noster abraã ẽ. AVGV. q. d. Quid ru dictur⁹ es ̃ otra abraã. Uidebãt. n. cũ ꝓuocare vt aliquid mali diceret ꝺ abraã: ꝛ cẽt eis occasio faciẽdi qõ cogitabãt.

ORIGE. Sed ꝛ bociz saluator iterimit tãq̃ falso dcm̃. vñ subdit: Dic̃ eis ihs̃: si filij abrae estis opa abrae facite.

AVGV. Et tñ supi⁹ ait: Scio qz filij abrae estis. Uñ nũc ñ negauit coꝛ oziginẽ sz fecã cõdẽnat. caro coꝛ ex illo erat: sz vita nõ erat. ORIG ̃ el dicendũ q̃ supra ĩ greco ba bet̃: Scio q̃ semẽ abrae estis. vt ergo hec pateãt: videam⁹ ꝓmo corꝓalis seminis ꝛ filij differẽtiã. Manifestũ ẽ. n. q̃ se mẽ in seipso hz rõnes ei⁹ cui⁹ ẽ semẽ: adhuc manẽtes ꝛ pau santes. filius vero trãsmutato semine: ꝛ agente i appositã si bi materiã a mulicre: ꝓ superinducta nutrimẽta similitudi nẽ accipit generãtis: Et q̃tũ ad corꝓalia. si aliquis ẽ filius alicuius subsistit ex semine: si vero aliquod est semẽ nõ om nino filius efficitur. Cñ autẽ ex opibus iudicant̃ aliqui se men abrae: videndũ ẽ ne forte ex aligbus seminalib⁹ rõni/ bus ifusis quibusdã aiabus oporteat imaginari eos g̃ semẽ sunt abrae: Nõ oẽs igit̃ homines semen sunt abrae: neq̃. n. oẽs habẽt huiusmodi rõnes ꝓitas ĩ coꝛ aiab⁹. Oportet igi

tur eũ g̃ abraã semẽ ẽ: ei⁹ fieri ꝓ similitudinẽ ꝛ filiũ. Possibi le vo ẽ ex negligẽtia ꝛ ocio destruere hoc qõ ei⁹ eius semẽ. hi aũt ad quos sermo erat adhuc in spe erãt. vnde sciebat ie sus q̃ adhuc semẽ erãt abrae: ꝛ nõdũ peremẽrãt possibilita tẽ fiẽdi filij abrae. ꝓpter qõ eis dicit: Si fili abrae estis: opa abrae facite. Si ãt sup hoc q̃ erãt semẽ abrae: ad augmẽtũ magnitudinis adoleuissent: vbũ iesu caperẽt: Sz q̃ non ac cesserãt ad hoc q̃ ̃ int filij: verbũ nõ capiũt: sed interficere volũt verbũ ꝛ q̃si ̃ fringere nõ cap ̃ tes magnitudinẽ ei⁹. Si igit̃ aligs vesti ̃ semẽ ẽ abrae: ꝛ adhuc verbũ dei nõ ca pit: nõ querat interficere verbũ: sed trãsmu ̃ et se ad hoc q̃ sit filius abrae: ꝛ tũc poterit capere filiũ dei. Quidã ãt vnũ ex operib⁹ eligũt abrae: illud. s. credit abraã deo ꝛ reputatũ ẽ illi ad iusticiã: vt ãt ꝓcedaꝫ eis q̃ fidẽ ̃ sit opꝰ: cur ñ dcm̃ ẽ singulariter: Opus abrae facite: sed pluraliter. puto enim q̃ hoc dictũ equipollet ei q̃ est: Cuncta opa abrae facite: vt tamẽ ex hist̃oria abrae allegorice sumpta: opa ei⁹ spũaliter ꝓsequamur. Neq; enĩ oportet eũ qui vult esse filius abrae adire ancillaꝫ cõiugia: nec post obitũ coniugis in senectute aliã ducere coiugẽ. Segt̃: Nũc aũt queritis me interficere hominẽ q̃ veritatẽ locutus sum vobis. CHRY. Danc. s. veritatẽ q̃ ẽ patri equalis. ꝓpter hoc eniz iudei querebãt eũ interficere. ꝛ vt o ̃stẽdat q̃ hoc nõ ẽ contrariũ patri sic dit: Quã audiui a deo. ALCVI. Quia ipse qui ẽ ve ̃tas a deo patre genit⁹ erat: audire enĩ nihil aliud est q̃ eẽ a pr̃e.

ORIGE. Occidere me ingt hoiez. Interi non dico filiũ dei: nõ dico vbũ: qz nõ mozit̃ vbũ. hoc dico⁹ qõ videtis: qz qõ videtis potestis occidere: ꝛ quẽ ñ videtis offendere. Segt̃: Doc abraã nõ fecit. ALCVI. q. d. In hoc probatis vos nõ eẽ filios abrae: qz facitis opera contraria opibus abrae.

ORIGE. Sz ꝺret ad hoc quidã qñ supflue dictũ ẽ hoc q̃ nõ fecerit abraaz: qõ suis tẽporibus non contingebat fie ri. non enĩ in suis dieb⁹ nat⁹ erat x̃ps. sed dicẽdũ q̃ in tẽpori b⁹ abrae natus fuerat hõ: q quã audierat a dño vitatẽ dice bat: nõ tamẽ quesitus ẽ ab abraaz vt eũ occideret. Et scias q̃ spũalis aduẽtus iesu: nullo tpe defuit sctis. Ex hoc igit̃ cõ prehẽdo oẽm hoiez q̃ post regenerationẽ ꝛ ceteras apud se factas diuinitus gras peccat denuo crucifigit dei filiũ ꝓpis reatibus in quos redut. sed hoc abraã nõ fecit. Segt̃: Uos facitis opa pr̃is vestri. AVGV. Adhuc nõ dicit qs ẽ iste pr̃ eoꝛ. CHRY. Dicit ãt hoc dñs volẽs eis auferre super fluã gl̃iaz de cognatiõe: ꝛ suadere eis vt nõ vltra spez salu tis habeãt in cognatione naturali: sed in ea q̃ ẽ fm adoptio nẽ. hoc enim eos prohibebat venire ad christũ: quia estima bãt cognationẽ abrae sibi sufficere ad salutem.

¶ Dixerũt itaq; ei: Nos ex fornicatione non su mus nati. Unũ patrẽ habem⁹ deũ. Dixit ergo eis ihs̃: Si deꝰ pr̃ vester eẽt: diligeretis vtiq; me. Ego enĩ ex deo processi ꝛ veni. Neque enĩz a meipso veni: sed ille me misit. Quare loquelã meã nõ cognoscitis? qz non potestis audire ser monem meum.

AVGV. Leperãt iudei vtrũq; cognoscere: qz nõ de car nis gnãtione loquereꝫ dñs: sed de vite institutione. Cõsue tudo aũt scripturaꝝ ẽ fornicationẽ spũaliter appellare: cuz dys multis ꝛ falsis aia tangẽ ꝓstituta subiuciꝫ. vñ dr̃. Dixe rũt itaq; ei: Nos ex fornicatione nõ sum⁹ nati. vnũ patrem habem⁹ deũ. THEOPHI. Quasi rñderẽt q̃ dei quere rẽt vltionẽ: ꝛ iõ aduersus eũ cõsiliarẽtur. ORIGE. Uel aliter. Quia redarguti sunt non esse filij abrae: attrocius re spondent latenter designantes ex adulterio ꝓductuz foze saluatoẽ. sed magis mihi videt̃ q̃ conrixando respõderũt. Cum enim ꝓius dixerant: Pater noster abraam est. ꝛ audi uissent: Si filij abrae estis opera abrae facite: fatẽtur se ba bere maiorem patrem q̃ abraam: scilicet deum ꝛ nõ ex for/ nicatione sumpsisse exordium. Non ̃ im ex sponsa: sed ex meretrice seu materia demon, qui nihil facit ex se producit eos qui carnalib⁹ vsi inherent materie. CHRY. Sed quid dicitis vos patrem habetis deũ: ꝛ christũ iculatis hec dicẽtez: Et nimirũ ex fornicatiõe multi eorũ nati erant: et/ enim illicitas ꝛmixtiones faciebãt: nõ tamẽ hoc redarguit sed instat vt oñdat q̃ nõ sint̃ ex deo: vnde sequitur: Dixit g̃ eis ihs̃: Si deꝰ pr̃ vester eẽt: diligeretis vtiq; me. ego enĩz ex deo processi ꝛ veni. HYLA. vy. de trini. Religiosi no minis assumptionẽ dei filij ĩ his q̃ se dei filios ꝓfitẽtes: pa trẽ sibi deũ dicerẽt: nõ ꝓbauit sed temerariã iudeorum vsurpationẽ patrẽ sibi deum ꝓmẽtiũ: per id q̃ se non dili gerẽt obiurgat: nõ vtiq; dici põt idipsiuz eẽ ex deo exire qõ venisse. Sz cũ ab his qui sibi deũ patrẽ dicerẽt: iccirco se di ligendũ ait. quia ex deo exisset. cãm dilectionis ex causa do cuit ̃ se nascendi. Exisse enim ad incozozalis natiuitatis rettulit nomen: quia religio profitendi sibi patrem deum: ex dilectione christi q̃ ex eo genitus ̃ it mereda est. Nec. n. in deum patrez sit religiosus qui non diligit filium: cum di ligẽdi filij non alia causa sit q̃ ex deo est. Ex deo igit̃ filius est: non aduentu: sed natiuitate. dilectio autem in patrẽ hic erit omnis: si filius ex eo esse credaꝫ AVGV Sic er/ go q̃ de deo ꝓcessit verbum eterna processio est. ab illo enĩ processit vsqz verbũ patris ꝛ venit ad nos: qz verbum caro factum est. Aduen ̃ us eius humanitas eius: mansio eius: di uinitas eius: dicitis deũ patrem cognoscite me vel fratrez.

HYLA. Nõ eẽ ãt a se sibi oziginẽ docuit cũ subdidit: Ne q̃ enim a meipso veni: sed ille me misit. ORIGE. Doc ar bitroz dici ꝓpter quosdam per se venientes ꝛ non missos a patre: de quibus ĩ hieremia dicitur: Non mittebam eos ꝛ ipsi currebant. Quoniã autẽ qui duas naturas igerunt: vtũ tur hoc verbo: obyciẽdũ est contra illos. Paulus enĩz odie bat iesum cũ persequeretur ecclesiã dei. vnde dominus ad eum: Quare me persequeris? Si ergo verũ est quod hic di citur. Si deus pater vester esset: diligeretis me. palam est quoniã ꝛ recte conuertiꝫ: si non diligeretis: nequaq̃z deus pater vester esset. Paulus autem aliquo tempore non dili gebat iesum: fuit ergo tempus quo deus pater pauli non ex titit. Nõ igitur natura paulus dei filius fuit: ̃ d postmoduz dei filius fact⁹ ẽ. quãdo vero deꝰ alicuius fit pat ̃ r: nisi quã do ꝺãdata eius custodit? CHRY. Qz vo semper q̃rebãt dicẽtes: Quid ẽ hoc qõ dicit: Quo ego vado vos nõ potestis venire? ꝓpterea subdit: Quare loquelã meam nõ cognosci tis? qz non pote. audi. sermonez meũ. AVGV. Ideo aũt audire nõ poterant: qz corrigi credẽdo nolebãt. CHRY. Primo igitur captãda est virtus ̃ que verbum diuinũ exau diat: vt deinceps validi sistamus ad percipiendam totam locutionem iesu: quoniam quandiu quis curatus non est in auditu ꝓprio: a verbo quod dicit surdo aperiaris: auditu percipere nequit.

¶ Uos ex patre diabolo estis: ꝛ desideria patris vestri vultis facere. Ille homicida erat ab initio ꝛ in veritate non steterit: qz veritas non est in eo. Cum loquit̃ mẽdaciũ: ex ꝓprijs loquit̃: quia mendaꝝ est: ꝛ pater eius. Ego aũt si veritatẽ di co non creditis mihi. Quis ex vobis arguet me de peccato? Si veritatez dico: quare nõ creditis mihi? Qui ex deo est: verba dei audit. Propterea vos non auditis: qz ex deo non estis.

CHRY. Exclusit iudeos dominus a cognatione abra ̃ ꝛ quia maiora ausi sunt: vt. s. patrem suũ deum dicerent: de reliquo percutit eos dicens: Uos ex patre diabolo estis.

AVGV. Dic iaz cauẽda est hereſis manicheoꝝ: que di/

elt esse quãdã naturã mali: ⁊ gentẽ quandã tenebrarũ cum principibus suis. vñ ⁊ diabolus oziginẽ ducit: ⁊ hic dicunt ducere oziginẽ carne nostrã: ⁊ fm hoc putant dictũ a dño: Uos ex pre diabolo estis: q eẽt illi velut nã mali ducẽtes oziginẽ de gẽte cõtraria tenebrarũ. ORIGE. Jn hoc aũt simile videnť incurrisse ei q diceret alteraz esse oculi videtis substantiam ⁊ alteram caligantis vel se auertentis. quẽ admodũ. n. i his nõ differt substãtia: sed q̃dã cõtingit causa q̃ facit caligare sic substãtia eadẽ ẽ: siue recipiet rõnem siue nõ. AVGV. Judei ergo filij erãt diabolí imitando: non nasc̃ded. vñ segť: Et desi. pa. ve. vul. fa. Ecce vñ filij estis. s. talia desideratis: nõ ga de lo nati estis. Queritis. n. me occi. ho. q veritatẽ vobis dico. ille inuidit hoĩ ⁊ occidit. vñ se qť: Ille homici. erat ab initio. Utiq; in primo hoĩe ⁊ in quo potuit fieri homicidiũ. nõ enim posset occidi hõ: nisi pri⁹ fieret homo. Nec ferro accinctus diabolus ad hoiez venit: verbũ malũ seminauit ⁊ occidit. Noli ergo putare nõ eẽ homicidiũ qñ fratri tuo mala psuades. vos aũt ideo scitis i carne: q nõ potestis i mẽ. ORIGE. Per hẽde aũt q non propter aliquẽ singulariter tñ: sz p toto genere qõ peremit inqũtũ in adaz cũcti moriunť: ⁊ vere dict⁹ est ab initio homicida. CHRY. Et nõ dixit. Opa sed desideria eius facitis oñdẽs qñ vehemẽter ⁊ ille ipsi ab occasionib⁹ possidenť ⁊ q̃ continue eũ accusabãt q̃ nõ ẽ a deo: sed insinuat occulte q̃ hoc etiã eis ex diabolo ẽ. vñ segť: Et in veritate nõ stetit.

AVGV. xi. de ci. õi. Forte aũt aliquis dicet q̃ ab initio siue cõditionis i vitate nõ steterit: ⁊ ideo nunq̃ beatus cum scis angelis fuerit: suo recusans eẽ subditus creatori ac per hoc falsus ⁊ fallax: q̃ pia subiectiõe noluit tenere qõ narare ẽ: affectãs p stupbã elationẽ similare qõ nõ est: Huic sne gsus acgescit nõ cũ manicheis sapit: vt suã quãdaz ppriaz: tanq̃ ex aduerso quodã pncipio diabolus bẽat nãz mali: q tãta vanitate desipiũt: vt nõ attẽdãt nõ dixisse dñs: A veritate alien⁹ fuit: sz in vitate nõ stetit: sic accipiam⁹ q̃ vitate fuerit: sed nõ pmãserit. ⁊ illud q̃ ab initio diabolus peccat: nõ ab initio ex quo creat⁹ ẽ peccare putãdus ẽ: sz ab initio peccati cepit enĩ in ipso peccatũ ⁊ ipse initiũ peccati fuit. ORIGE. Est aũt vniforme qdẽ in veritate mozari: variũ aũt ac multiforme non mozari i ea: quibusdaz: vt ita dicã: tremẽtibus gressib⁹ ⁊ nitẽtib⁹ sistere i nõ tñ obtiere valẽtib⁹. Quib⁹dã vo nõ passis illõ: sz i piculo ꝓsistẽtib⁹ fm illud: Mihi ãt pauli sp̃moti sũt pedes: ⁊ ceteris ab ea cadẽtib⁹. Cã igĩ cur diabolus vitatẽ nõ colat subdiť: Qz vitas nõ ẽ i eo. s. q̃ vana suspicať: ⁊ seductus ẽ ipe a seipo: i hoc deterioz q̃ illi qdẽ ab eo fallũť: is ãt sibi p̃ deceptiõis auctoz existit. Sz oz iue stigare qũo dr q̃ vitas in ipso nõ est: vt̃ qz nulla vnq̃ verã hz doctrinã: sz cũcta q̃ opinať falsa sũt: vl qz rpi pticeps nõ ẽ q̃ dixit: Ego sũ vitas. Impossibile ãt ẽ aliquã rõnale subaz de cũctis opiari falso: ⁊ de nullo vl exiliter rectitudinẽ ꝓspicere. Diabolus igiť saltẽ id vẽ capit dogma ꝓfiderãdo de se q̃ rõnalis ẽ. Nõ igiť ei⁹ nã ꝓsistit ex ꝺio vitatis. i. ex erroze ⁊ ignauia: nũq̃ enĩ vitatẽ cognoscere posset. AVGV. xi. de ci. dei. Uel cũ dic̃: Qz vitas i eo nõ ẽ: subiecit: iudiciũ q̃si m⁹: vñ oñdať q̃ i vitate nõ steterit: ait q̃ vitas non est in eo. Eẽt ãt i eo si in ipsa stetisset. Segť: Cũ log. mẽ. expro. q̃. qz mẽ. ẽ pr̃ ei⁹. AVGV. Jn his vbis gdã diabolum putauerũt patrẽ habere. ⁊ q̃sierũt gs eẽt diaboli pr̃. hic ẽ error manicheoz. Diabolũ aũt dñs dixit patrẽ mẽdacy: non enĩ omnis q̃ mẽtiť pr̃ mẽdacy sui ẽ. Si. n. ab alio mendaciũ accepisti: ⁊ dixisti tu qdẽ mẽtius es: sed pater mẽdacy nõ s. Ille vo q̃ nõ aliũde accepit mẽdaciũ: quo mẽdacio tanq̃ veneno seipẽs boiez occideret: pr̃ ẽ mẽdacy: sicut de⁹ pr̃ est vitatis. THEOPH. Js enĩ ⁊ deum apud hoies criminatus ẽ ad cuaz dicẽs. Qm iuidẽs vobis lignũ inbibuit. ⁊ apud deũ quõdaz criminatus ẽ hoies: vt cũ dixit: An gratis colit iob dñz. ORIGE. Attẽde tamẽ q̃ hoc nomẽ mẽdax dr̃ tã de diabolo q̃ mẽdaciũ genuit aut hic dr̃: Qz mẽdax ẽ: q̃ de hoie: fm illũ psalmi. Dis hoĩ iẽdax. nã sigs mẽdax nõ ẽ: hs nõ ẽ hõ tñ: ita q̃ ei ⁊ sibi p̃t ⁊ ꝓpõt: Ego dixi dij estis. vñ cũ aliq⁹ logť mẽdaciũ. de ꝓpis logť. Spũs ãt scũs logť a vbo vitatis ⁊ sapie: fm illũ: De meo accipiet ⁊ ãnũciabit vob. AVGV. õ q̃. ci... Ul aĺr: Diabolus nõ speciale nomẽ ẽ: sz cõe. Jn ꝓcũq̃ enĩ opa diaboli fuerit inẽta: diabol⁹ ẽ appellãd⁹: opis. n. nomẽ ẽ ñ nãe. Itaq; B i loco patrẽ iudeoz cayn significat: cui⁹ imitatores volẽtes eẽ iudei salutatorẽ pemerť. ab ipso. n. fozma data ẽ fratricidy: quẽ dixit mẽdaciũ de ꝓpriis log: vt oñderet vnũquẽq; nõ nisi propa volũtate peccare: sz quia cayn imitator diaboli est patrem eius diabolum dixit: cuius opera secutus est. ALCVI. Sz q̃ dñs vitas ẽ. ⁊ filij ꝑ vacis dei vitatẽ diẽ: sz iudei q̃ filij erãt diaboli: auersi erãt a vitate. Et hoc ẽ qõ segť. Ego ãt q̃ vi. di. vo. ñ cr. mi. ORI. Sz quõ hoc dr̃ iudeis qui in eũ credidẽt. ãt: sz ꝓsidera q̃ pũt aliqs fm aliq̃ ităẽtione credere: sz aliã vo nõ credere: sic̃ q̃ credũt i eũ q̃ sub põtio pilato crucifix⁹ ẽ: nõ aũt credũt i natũ de maria v̄gine: i eundẽ credũt ⁊ nõ credũt. Sic igiť bi ad quos loq̃bať credebãt i eũ: fm q̃ videbať signoz factoz: nõ credebãt aũt bis q̃ pfunde ab eo dicebãt. CHRY. Qz igiť inimici estis vitatis: i nullo me iculantes vultis me interficere: ⁊ iõ subdit: Quis ex vob arguet me de pctõ? THEOPHI. q. d. Si dei filij estis vtiq; peccãtes debetis habere odio. Si ĝ me quoq; quẽ exoliũ babetis nõ potestis arguere de pctõ: manifestũ ẽ q̃ pp vitatẽ me odio bẽtis: qñ. s. dicebat se filiũz dei. ORIGE. Dz ãt hoc vbũ r̃pi magnã fiduciã: cũ nullus boiuz fiducialiter hoc dicere potuerit: nisi solus dñs nr̃ q̃ pctiũ nõ fec̃. GREGO. i bo. Pẽsate ãt mãsuetudinẽ dei: Nõ dedignať ex rõne oñdere se pctõrẽ nõ esse: q̃ ex vtute dinitatis poterat peccatores iustificare. vñ subdit. Qui est ex deo vba dei audit: pterea vos nõ audi. qz ex deo non estis. AVGV. Noli attẽdere naturã sz vitiuz. Sũt isti ex deo ⁊ nõ sũt ex deo: nã ex deo vitio nõ ex deo. Eis ãt hoc dcñ est q̃ nõ solũ pctõ vitiosi erãt: nã hoc cõe erat oĩb⁹: sz ẽt pcogniti q̃ non erãt credituri ea fide qua possent a peccatoz obligatione liberari.

GREGO. i bo. Interroget se ergo vnusq̃sq; si vba dei audire coꝛdis pcipit: ⁊ itelligit vñ sit. Naz sunt nõnulli q̃ pcepta dei nec aure coꝛpis pcipe dignãť. Et sunt nõnulli q̃ hec qdẽ coꝛpis aure pcipiũt: sz nullo ea mẽtis desiderio cõplectunť: Et sunt nõnulli q̃ libẽter vba dei suscipiũt: ita vt ẽt in fletibus ꝓpungãť: sz post lachrymaz tps ad inigratẽ redeũt. bi pfecto vba dei nõ audiũt: qz hec exercere i ope cõtenunt.

¶ Respõderunt ergo iudei: ⁊ dixerũt ei: Nonne bene dicimus nos: quia samaritãus es tu: ⁊ demoniũ habes. Respondit iesus ⁊ dixit: Ego demoniũ nõ hẽo: sz honorifico pr̃em meũ ⁊ vos ihonorastis me. Ego ãt nõ q̃ro gloriã meã: Est q̃ querat: ⁊ iudicet. Amen amẽ dico vobis: si q̃s fmonẽ meũ seruauerit mortẽ nõ videbit i eternum.

CHRY. Cũ aliquid altuz dñs diceret: hoc apud iudeos q̃ valde insensibiles erant ifania videbatur: vt ex eoruz responsione colligitur. Dicitur enĩ: Respon. ergo iu. ⁊ dixe. ei nonne bene di. nos: qz sa. es tu ⁊ demo. ba. ORIGE. Sed dignum ẽ querere: qũo cũ samaritãi secula futura deneget nec animẽ durabilitatem acceptẽt: ausi sunt samaritanum dicere saluatorem: qui de resurrectione ⁊ iudicio tot ⁊ tanta edocuit. Sed forsan velut ꝓperãtes illi hoc dicũt duz que sentiũt ipsi nõ docet. ALCVI. Samaritani. n. gens odiosa israelitico ppl'o: decẽ tribub⁹ i captiuitatẽ ductis: terrã eoz possidebãt. ORI. Lõuenit quoq; q̃ aliq̃ de eo arbitrent q̃ fm samaritanos sentiret: vt nihil post obitũ reseruet hoĩb⁹: sz fi ad placendũ iudeis de resurrectiõe ⁊ eterna vita tractat. Demoniũ vero illũ habere dicebant: ꝓpter eius sermones trãscẽdẽtes capacitatẽ humanã: q̃b⁹ deũ patrẽ suũ asserebat. ⁊ celo dscẽdisse: ⁊ cetera hs. vt pp suspitõez eoz: q̃ plures i belzebub pncipe dmoniorz opinabanť ipm eycere demones. THEOPHI. Uel samaritanũ illũ dicebãt tanq̃ ritus hebraicos dissoluẽtẽ. vtpote sabbati. samaritani enĩ non pfecte iudeizabãt. Ex hoc vo q̃ eoz cogitatiões reuelabat: dmoniũ ipz hre suspicabanť. qñ vo eũ samaritanũ dixerũt nusq̃ euãgelista dicit: exquo palam est q̃ multa ptermiserũt euãgeliste. GREGO. ibo. Ecce iuriam suscipiens deus: non ꝓtumelioſa verba respõdet. Segtur. n. Rndit iesus ⁊ dixit: Ego demo. non habeo: Et qua re gd nobis inuitur: nisi vt eo tpe cum a primis ex falsitate cõtumelias accipiam⁹: eoz etiã vera taceam⁹ mala ne ministeriũ iuste coꝛreptionis in arma vertať furoris.

CHRY. Et attẽdẽdũ q̃ vbi eos docere oportebat: superbiã subtrahere: asper erat: vbi vero exprobratũ eis oportebat sufferre: multa mãsuetudine vtebať: erudiẽs nos quemadmodũ ad deũ vindicare: q̃ vero ad nos despicere. AVGV. Et vt homo p̃ius ei⁹ imitetur patiẽtiã: vt pueniat ad potiãs. Sz q̃tuis maledictus maledicta nõ redderet: ptinuit tñ ad eũ negare. Duo aũt sibi fuerãt obiecta: Samaritan⁹ es: ⁊ demoniũ habes. Nõ dixit: Non sum samaritanus: samaritanus enĩ iterꝑtatur custos: nouerat aũt ille se nostrũ eẽ custodẽ. nõ. n. pertinuit ad eũ vt redimeremur: ⁊ nõ ptinet vt seruemur: Deniq; ipe est samaritan⁹ qui accessit ad sauciũ: ⁊ misericordiã ipẽdit. ORIGE. Aliter quoq; dñs magis q̃ paulus oĩbus oĩa fieri voluit vt oẽs nanciscať: ⁊ ideo se ñ negauit eẽ samaritanũ. Estimo aũt solius iesu foze vocem: Ego demoniuz nõ habeo: sed nec habui: sicut ⁊ illud: Uenit ꝓnceps mũdi hui⁹: ⁊ in me nõ habet gq̃ẽ. q̃ ẽt que delicto reputata sunt minima demonib⁹ adaptant. AVGV. Deinde post tale cõuitiũ hoc soluz dixit de gloria sua. Sed honorifi. pr̃ez meũ. q. d. Ne vobis arrogãs videar: habeo quẽ honorificẽ. THEOPHI. Honorificauit aũtẽ patrẽ vlcisẽs eũ: ⁊ nõ tolerãs homicidas ⁊ mẽdaces se dei veraces filios appellari. ORIGE. Solus aũt r̃ps verissime venerat⁹ est pr̃ez. nullus. n. honorans q̃ẽ ex his que nõ honorã tur a deo honorat deũ. GREGO. in bo. Sed q̃ gsq̃s dei ẽlo vtiť a prauis hoĩbus deboneſtatur: in semetipso nobis dñs patiẽtie ꝑbuit exẽplũ qui ait: Et vos inho. AVGV. q. d. Ego facio qõ debeo: vos nõ facitis qõ debetis. ORI. Nõ aũt illis solũ hoc dcñ est: sed ⁊ oĩb⁹ iuste agentib⁹: qui iuriam iferunt christo q̃ est iustitia: ⁊ iferentibus cõtumeliam sapientie: eo q̃ r̃ps est sapientia: ⁊ similiter de alijs hs. GREGO. Sz q̃d nobis ꝓtra iniurias faciẽdũ sit: suo exẽplo nos admonet cũ subiũgit ... au. glo. meã nõ quero: est q̃ querat ⁊ iudicet. CHRY. q. d. Ex bonore quẽ ad patrẽ habeo hec locutus sum vobis: ⁊ ꝓpter hoc de honoratis me: sed nulla ẽ mihi cura huius contumelie: illi enĩ noras debetis ꝓpter quẽ hec audio. ORIGE. Querit aũt deus gliã christi in quolibet suscipiẽtiũ illum: quam quidez reperiret in operantibus fm insitas virtutis causas. Cum autez non repererit: ponit illos in q̃bus non reperit gloziam filij sui. vnde dicit: Est qui querat ⁊ iudicet. AVGV. Quẽ autez vult intelligi nisi patrem? Quomodo ergo alio loco dicit. Pater nõ iudicat quẽq̃: sed omne iudicium dedit filio? Sz videte q̃ iudicium quandoq; ꝓ dãnatione accipitur: hic autem fm discretionem positus est. q. d. Est pater qui gloriam meam a vestra discernat. vos enim fm hoc seculum gloziamini: ego non fm hoc seculum. Discernit etiam gliaz filij sui a gloria omniũ hominum. nõ enim quia homo factus est: iam cõparandus est nobis: nos homines cuz peccato: ille sine peccato: ⁊ hoc fm ipsam formam serui. nam illud q̃s digne loquatur: In ꝓncipio erat verbũ. AVGV. Ul aĺr: Si vere dictuz est a saluatore: Oia mea tua sunt: palã ẽ q̃n ⁊ ipsum iudicium filij patris est. GREGO. Luz vero malozum peruersitas crescit: non solum frangi predicatio non debet: sed etiã augeri. vnde dominus posteq̃ demoniuz hre dictus est: predicationis sue beneficia largius impendit dicens: Amen amẽ dico vobis: si q̃is sermonẽ meuz seruauerit mortem non videbit in eternũ. AVGV. Uidebit dictum est pro eo q̃ est experietur. Cum ergo moziturus moriturus loquereť quid sibi vult quod ait: Qui ser. me. seruauerit non videbit in eter. n. si q̃ videbat aliã mortẽ de qua nos liberare venerat: mortem eternaz: mortẽ damnatoꝝ cum diabolo ⁊ angelis ei⁹. ipsa est vera mors. nã ista migratio ẽ.

ORIGE. Sic igĩ intelligendũ ẽ. Si q̃s ser. me ser. mozi. nõ vi. i eter. ac si diceret: Si q̃s lucẽ meã cũstodierit: tenebras non videbit. Qõ autem dicit in eternum: ꝓmuniter ẽ sumẽdum: vt sit talis intellectus: Si quis sermonẽ meũ seruauerit in eternũ: mortẽ nõ videbit in eternũ: qz eo usq; nõ videt aliqs mortẽ quousq; iesu verbũ custodit. Cum vero qs torpens in obseruãtia fmonis: ⁊ circa sui custodiaz negligẽs factus: eũ cessat custodire: subinde mortẽ videt: nõ apud aliũ q̃ apud seipsum. Sic igitur a saluatore istructi ꝓpbete quereti: Quis est homo q̃ viuet ⁊ non videbit mortem: respõdere possumus: Qui custodit verbũ christi. CHRY. Seruauerit aũt dicit nõ solũ fide: sed etiã per vitã puraz: Simt aũt ⁊ occulte insinuat: q̃n nihil possunt ei facere. Si enĩz q̃ sermonem eius seruabit non moziet̃ in eternum: multo magis r̃ ipse potest non videre mortem.

¶ Dixerũt ergo iudei: Nũc cognouimus: qz demoniũ habes. Abraã mortuus est ⁊ ꝓpbete: ⁊ tu dicis: Si q̃s sermonẽ meuz seruauerit nõ gustabit mortẽ i eternũ. Nũq̃d tu maioz es pr̃e nõ abraã q̃ mortuus ẽ? Et ꝓpbete mortui sunt: Quez teipz facis? Respõdit iesus: Si ego glorifico meipm: gl̃ia mea nihil ẽ: Est pr̃ meus q̃ glorificat me: quẽ vos dicitis: qz deus noster ẽ: ⁊ nõ cognouistis eũ. Ego aũt noui eũ. Et si dixero: qz nõ scio eũ ero similis vobis mẽdax. Sed scio euz: ⁊ sermonem eius seruabo. Abraam pater vester exultauit vt videret diẽ meuz: vidit ⁊ gauisus est.

GREGO. i bo. Sicut bonis necesse ẽ vt meliozes ẽt per ꝓtumelias existãt: ita semp reprobi de bñficio peiozes fiũt. nã accepta pdicatiõe iteꝝ iudei blasphemãt. dr̃. n. Dixerũt ergo iu. Nũc cogn. qz demo. habes. ORIGE. Di q̃ sacris scripturis credũt ꝓbẽdũt: q̃ ꝑ q̃ preter rectã rõnẽ ab hoĩbus exercent: nõ preter demones fiunt. Sic igiť iudei vtute demõis putabãt iesum dixisse. Si q̃s fmonem meũ fuã. mor. nõ videbit i eter. Hoc aũt passi sunt qz dei vtutẽ nõ perspexerunt: nã hic de morte quadã inimica rõni q̃ pereunt deliquẽtes: hoc fassus ẽ. Di vo de cõi morte coniectãtes esse qõ dr̃. increpant dicentẽ quasi defuncto abraã ⁊ prophetis. vñ subdiť: Abraã mor. ẽ ⁊ ꝓpbete: ⁊ tu dicis: Si q̃s ser. me. fuã. mor. nõ gusta. in eter. Cũ aliqua differẽtia sit inter mortem gustare ⁊ videre: ꝓ eo quod mortem nõ videbit: mortem non gustabit: protulerunt: velut incauti auditoꝛes: cõfundẽtes dominicum sermonẽ. Sicut. n. dñs inquãtũ panis vita est gustabilis est. In eo vero q̃ est sapiẽtia est visibilis pulchritudinis. Sic ẽt aduersaria ei⁹ moꝛs ⁊ gustabilis est ⁊ vi

Universidad de Deusto Biblioteca

fibil'. Cū ergo gs steterit per ieſū in itellectuali loco mortez nō guſtabit: ſi itaq; ſermat ſm illō. Sūt de hic ſtantib⁹ qui nō guſtabūt mortē. cū āt aligs ſmonē xpi acceperit z cuſtodierit morte nō videbit. CHRY. Rurſus autē exmani glīa ad cognatōez cōfugiūt. vnde ſegt: Nunqd tu maior es patre nſo abrahā qui mortuus eſt? poterant ēt dicere: nunquid tu maior es deo cuius ſermonē q audierūt mōtui ſūt: ſz nō dicūt hoc: qz ēt q̄ abraā minorē eū eſtimabāt. ORIGE. Nō.n. diſcernūt: qz nō ſolū abraā: ſz etiā quolibet nato ex muliere q nat⁹ ex virgine maior ē: nec vez dicebāt in dei Abraā mortu⁹ē. audiunt.n. verbū xpi atqz ſeruant. z hō ſtile dicens de pphetis de gb⁹ ſcribūt: Et ppbe. mor. ſūt. naz z vbū filij dei cuſtodierūt. ei. verbū dñi factuz fuerit ad oſee vel iſaiā vel hieremiā: qō ſigs alius cuſtodiuit ipſi pphete cuſtodierūt. Mēdaciū ergo dicunt z i hoc: Scimus qz demonium habez: z in hoc: Abraā mortu⁹ eſt z pphe. GREGO. in ho. Qz.n. eterne morti ihēſerant: z eandez mortem cui ihēſerant nō viuebāt: cū ſolā mortē carnis aſpicerent in vītatis ſermone caligāt. ſubdunt aūt: Quē teipm facis?

THEOPHI. q. dicerēt. Tu q nulla cura dign⁹ es carpē tary filī⁹ de galilea: tibi ſubripis gloriam. BEDA. Quem teipſuz facis: hoc ē: Cuius meriti: cuiuſue dignitatis vis credi? Abraaz tū mortuus erat corpore: ſāia āt viuebat. Maior autē ē mors aīe in eternū victure q̄ corpis q̄nq; moituri.

ORIGE. Decutiētiū aūt fuit hec platio: qm̄ nō ſe fecē ihs id qō ē: ſz ex patre recepit. vñ ſegt: Rūdit ieſus: Si ego gli. meipz: glo. mea nihil ē. CHRY. Hoc quātū ad cor ſuſpitionē dixit: ſicut z ſupra. Teſtimoniū meū nō eſt vez: ſi teſtimoniū phibeo de meipſo. BEDA. Vis āt verbis nihil eē oſtdit glīa vite pītis. AVGV. Dixit āt hoc pp illō qō dixerāt: Quē teipſuz facis. refert.n. gliaz ſuā ad pez de quo ē. vñ ſubdit: Eſt p̄ me⁹ q glificat me. De iſto vbo calūniantur arriani fidei nre: z dicūt: Ecce maior eſt pater qz glorificat filiū. Vereti nō legiſtis z ipſuz filiū dicentē q̄ glificet patrē ſuū. ALCVI. Honorificauit aūt pater filiū tū tēpore baptiſmi: z i mōte z tpe paſſiōis coza turbis vox facta eſt ad eū: z poſt paſſionē cū reſuſcitauit z collocauit eū ad dexterā ſue maieſtatis. CHRY. Addidit ār: Quē vos dicitis: qz de⁹ veſter ē. Uolebat.n. oñdere qm̄ non ſolū patrē eū neſciebāt: ſz neq; eū. THEOPHI. Nā ſi ve patrē cognoſcerēt: filiū ri⁹ venerarēt: Deū etiā cōtēnūt: q homicidiū in lege phibuit: aduerſus xp̄m clamantes. vñ ſubdit: Et nō cognouiſtis eū. ALCVI. q. d. Uos carnal' illū deū veſtrū vocatis: p tpalib⁹ ei fuitis z nō cognouiſtis eū: ſic̄ itelligendus ē ſpiritaliter ei fuire neſcitis. AVGV. Quidā hereticī dñm deū annūciatū i veteri teſtamēto: nō eē p̄ez xp̄i: ſed neſcio quē p̄ncipē malo⁹ q̄ glox. Cōtra ipſos q̄ dicit patrē ſuū: quez illi dicebāt deū ſuū. Et nō cognouerūt. Si enī ipz cognouiſſent: ei⁹ filiū recepiſſent. De ſe āt ſubdit: Ego āt noui eū. Scōz carnē iudicātib⁹: potuit z h arrogās videri: ſed arrogātia nō ita caueaī. vt vitas reliquaī pp qō ſubdit: Et ſi dixero: qz nō ſcio eū: ero ſimilis vob mendax. CHRY. q. d. Sic̄ vos dicētes ſcire eū mētimini: ita ego ſi dixero me neſcire. ſz maxīa demonſtratio ē q̄ ab illo ſit miſſus hoc qō ſegt: Sz ſcio eū. THEOPHI. Nāliter ipſi⁹ cognitionē obtinēs. q̄lis enī ego ſuz: tal' z p̄: qm̄ ego meipz cognoſco: z illū cognoſco. Prebet āt idiciū q ipz cognoſcat cuz ſubdit: Et ſmonē ei⁹ ſuo. Sermonē mādata nūcupās. Quidā aūt ſic itelligūt. h qō dr: Sermonē ei⁹ ſuo. i. rōez ſube ei⁹. Eadē .n. ē rō ſube p̄ris z filij. iōq; p̄ez cognoſco. nā z p qm̄ ſumit: vt ſu..enſus: Qm̄ ei⁹ ſmonē ſuo. AVGV. Sermonē etiā p̄ris tanq̄ filī⁹ loq̄batur z ipſe erat verbum patris quod hominibus loquebatur. CHRY. Et qz dixerāt: Nunqd tu maior es p̄re nſo abraā: nihil de morte exponēs: ſe maiorez q̄ abraā eē oñdit. ñter cū ſubdit: Abraaz p̄ veſter exul. vt vi. diē meū. vidit z gauiſus ē. ſ. ppter bñficiū qō a me habz vt a maiore. THEOPHI. q. d. Diē meū deſiderabilē habuit z letitie plenū: nō q̄ſi alic⁹ minimi aut fortuiti. AVGV. Nō timuit: ſz exſtauit vt videret. credētes vtiqz exultauit ſperādo vt videret itelligēdo diē meū. Incertū autez pōt eē vtz dixerit tpalē diē dñi quo erat vēturus i carne an diē dñi q nescit oztū neſcit occaſū. Sed ego nō dubito p̄ez abraā totū ſciſſe. Aut.n. Fuo ſuo quē mittebat: Pone manū ſub femore meo: z iura mihi per deū cel Ergo q̄ fuit illa iuratio: nili qz ſignificabat ō gñe abrae v uz i carne deū celi? GRE. Tūc ēt diē dñi abrahā vidit cū in figura ſūme trinitatis tres ⁊ zelos hoſpitio ſuſcepit. CHRY. Uel diē ſuū dicit diē crucis quē abraā i oblatōe arietis z iſaac p̄figurauit: p hoc oñdēs q nō ſu..us ad paſſionē veit z oſtendēs eos eē alienos aba..aā. Si in gb⁹ ille exultauit hi dolent.

AVGV. Quale aūt gaudiū fuit cordis videtis verbum manēs: ſplēdorē pys mētib⁹ refulgentē apō patrē manētez deū: z aliq̄n in carne vētuz nō de p̄is gremio receſſuz.

¶ Dixerūt ergo iudei ad eum: Quinquagita annos nōdū hēs z abraā vidiſti? Dixit ergo eis ieſus: Amē amē dico vob: anteq̄z abraā fieret ego ſū. Tulerūt ergo lapides vt iacerēt in euz. Jeſus aūt abſcōdit ſe z exiuit de templo.

GREGO. Carnales mētes iudeoz audientiū verba xp̄i oculos a carne nō ſublenāt: dū in eo ſolā carnis etatem penſant. vñ dr: Dixerūt ergo iudei ad eum. Quinq̄ginta annos nōdū ha. z abraā vi. q̄ſi dicerēt multa ſunt ānoz curricula ex quo abraā mortuus ē: z quō vidit diē tuū: carnal'r. hoc itellexerūt. THEOPHI. Tūc āt. xxxiy. ānoz xp̄s erat: q̄re q̄ nō dixerūt: Quadra. annos nōdum ha. ſz q̄nquagita? Supuacua ē huiuſmodi queſtio. ſimpl'r enīz put eis occurrit dixerūt. Rūdēt tū qdā q p q̄nq̄geſimū ānū ex reuerētia iubileū nomināt: in quo z captiuos manumittebāt: z empti⁹ poſſeſſionib⁹ cedebāt. GREGO. Quos benigne redē ptor nr̄ a carnis ſue ituitu ſu..mouet z ad dinitatis cōtēplationem trahit. vnde ſegtur: Dixit ergo eis ieſus: Amē amē dico vobis anteq̄z abraā fieret ego ſum. Ante enim pteriti tēporis eſt: ſuz vo p̄ntis: z qz pteritū z futuz tempus diuinitas nō habet: ſed ſemp eſſe habet. non ait: Ante abraaz ego fui: ſz ante abraā ego ſum. Fm illud. Ego ſum qui ſum. Aū ergo vl' poſt abraā habuit eē: g z accedere potuit p exhibitōez p̄ntie z recedere p curſū vite. AVGV. Qz vo creatura ē abraā: nō dixit: Anteq̄z abraā eēt: ſz anteq̄z fieret. nz h dixit Ego fact⁹ ſuz: nā in p̄ncipio erat verbū. GRERO. Sz ſuſtinere iſta eternitatis vba mētes ifideliū nō valētes: quez itelligere nō poterāt obtuere q̄rebāt. vnde ſegtur. Tule. g la. iu. vt ia. i eū. AVG. Tāta duritia quo curreret niſi ad illes. ſ. lapides: Qz vero poſtq̄ cuncta que ad eū ſpectabāt docendo pfecerat. hi lapides inyciunt. deſerit eos quaſi coz rectionē nō ſuſcipientes. vñ ſubdit. Jeſus aūt abſcō. ſe z exiuit de tēplo: Non aūt abſcōdit ſe in angulo tēpli: q̄ſi timēs: aut i domūculā fugiēs: vel poſt murū: aut colūnā diuertēs: ſed celica ptāte inuiſibilez iſidiantibus ſe cōſtituens: p medium illoz exiuit. Jeſus aut abſcō. ſe z exi. de templo.

GREGO. Qui ſi dinitatis ſue potētiā exercere voluiſſet tacito nutu mētis i ſuis eos actibus ligaret: aut in penas ſubite mortis obtueret: ſed qui pati venerat exercere iudicium nolebat. AVGV. Magis enī erat cōmendāda patiētia q̄ exercēda potētia. ALCVI. Jō etiā fugit qz non dū venerat hora paſſiōis: z qz ipſe non elegerat hoc genus mortis. AVGV. Ergo tanq̄ hō a lapidibus fugit. ſz veb illis a quoz lapideis cordibus deus fugit. BEDA. Myſtice aūt quotquot malas cogitationes quis aſſumit. quaſi tot lapides in ieſum mittit: ac deinde quātuz ad ſe pertinet ſi ad deliberationē tranſit: ieſū extīguit. GREGO. Quid autem abſcondendo ſe dominus ſignificat: niſi q̄ eis ipſa

veritas abſcōdit: qui eius verba ſequi contēnunt: eā q̄ppe quā ſi inuenit humilē veritas fugit mētē. Quid aūt nob⁹ hoc exēplo loquitur: niſi vt etiā cū reſiſtere poſſumus irā ſuperbientiū humiliter declinemus. CA. IX.

Et pteriēs ieſus vidit hominē cecū a natiuitate: z interrogauerūt eū diſcipuli ei⁹. Rabbi: q̄s peccauit hic an parētes ei⁹ vt cecus naſceretur? Reſpōdit ieſus: neq; hic peccauit: neq; parētes eius: ſed vt manifeſtētur opa dei i illo. Me oportet operari opa eius qui miſit me donec dies ē. Uenit nox q̄n nemo poteſt operari. Quādiu ſum in mundo: lux ſuz mundi. Hec cū dixiſſet expuit in terram z fecit lutum ex ſputo z liniuit lutū ſuper oculos cecī z dixit ei: Uade et laua in natatoria ſyloe: q̄ interpretatur miſſus. Abiit ergo z lauit: z venit videns.

CHRY. Qz iudei ſermonū chriſti altitudinē nō ſuſceperāt: exiēs de tēplo curauit cecū: ſui abſentia coz furorez mitigās: z per operationē ſigni: coz duritiā molliēs: z de hiſ dicta ſunt a ſe faciēs fidē. vñ dicitur: Et pxete. ie. yi. ho. ce. a nati. Ubi cōſiderādū q egrediēs de tēplo ſtudioſe venit ad opus ſui manifeſtatiōn. ipſe.n. vidit cecū: nō cecus ad eū accēſſit. Et ita ſtudioſe reſpexit vt diſcipli eius videtes eū ſtudioſe aſpiciētē interrogarent. Sequitur enīz: Et inter. eum diſci. eius: Rabbi q̄s pec. hic an parētes eius: vt cecus naſceret? AVGV. Rabbi magiſter eſt. Magiſtz appellāt: qz diſcere cupiebāt. queſtionē q̄ppe p̄poſuerāt dño tanq̄ magiſtro. THEOPHI. Uidetur tñ hec q̄ peccare: neq; n. ſuſceperāt apoſtoli nugas gētiliū: qm̄ aīa i alio ſeculo vitēs peccauit. ſz diligēter ituēti nō apparet ſimplez hec queſtio.

CHRY. Uenerūt. n. ad hāc errogatōez: qz p̄ſupra paſticū curās dixit: Ecce ſan⁹ factus es: nō vltra pecces. Illi igī cogitātes qz p̄pctā fuerat ille palyſi reſolut⁹: q̄runt de iſto: Si h peccauit. q̄ nō ē dicere: a natiuitate. n. cec⁹ ē. Aut parētes ei⁹. ſz neq; hoc. filī⁹. n. p̄ſe nō ſuſtiet penā. Segt: Rūdit ie. Neq; hic peccauit: neq; parentes ei⁹. AVGV. Nūqd vel ipſe ſine oziḡali pctō nat⁹ erat: vel viuēdo nihil addiderat: Debāt q̄ pctm z ipſe z parētes ei⁹: ſz nō ipſo peccato factū ē vt cecus naſceret. Ipſe aūt cauſam dicit quare cec⁹ ſit nat⁹ cū ſubdit: Sz vt mānifeſtarētur opera dei i illo.

CHRY. Non aūt ex hoc oſtēdit q̄ aly ceci facti ſunt pp peccata parētū. Neq;.n. cōtingit vno peccāte alium puniri. qō aūt dicit. Ut manifeſtet gloria dei: de ſeipſo dicit nō de patre. Illius enī glīa iam manifeſta erat: ſz nunqd iſte iniuſta paſſus ē: Sz ego cū bñficiū accepiſſe dico per cecitatē. p bāc. n. iterioribus reſpexit oculis. Qui vero ex non ente ad eē eū deduxit ptātē bēbat abſq; iniuria z ita euz dimittere. Dicūt aūt qdā qm̄ vt: hic nō eſt cauſatiuū: ſed ſignificat euē tū: ſicut z illud: Lex ſubintrauit vt abūdaret delictuz. ſic z hoc cōſecutum eſt vt dñs oculos clauſos apiens: z alia naturalis ifirmitatis nocumēta corrigēs: ſuā demōſtrauit vtutē.

GREGO. i. mo. Alia itaq; ē pcuſſio qua peccator pcutit vt ſine retractatione puniat: alia q̄ peccator pcutit vt corrigat: alia qua q̄ſq; pcutit: nō vt pterita corriget: ſz ne vētura ꝺmittat: alia p q̄nā nec pterita culpa cōrigit: nec futura phibetur: Sed dū inopinata ſalus percuſſionē ſequit: ſaluātis virt⁹ cognita ardētius amat. CHRY. Et qz de ſeipſo dixit: Ut manifeſtet gloria dei: ſubungit: Me oportet opari opera ei⁹ q miſit me. i. me oportet manifeſtare meipſuz z facere ea q̄ manifeſtēt me p̄ri eadē faciēte. BEDA. Luz. n. filī⁹ ſe opari opa patris aſſerit: ſua z p̄ris opa eadē eē mōſtrat. que ſunt ifirma ſaluare: debilia roborare: homines illuminare. AVGV. Per hoc aūt q̄ dixit: Qui miſit me: vniuerſā gloziā dat illi de quo ē. qz ille bonor et filiū q̄ de illo ſit: ipſe hz de quo ſit. CHRY. Addit aūt: Donec dies ē. i. donec licet credere hoīb⁹ in me: donec vita hec cōſiſtit oportet me operari. Et hoc oſtendit ſubdēs. Uenit nox qñ nemo pōt operari. Nox dicta eſt ſm illud. Proycite euz in tenebras exteriores: Ibi ergo erit nox: vbi nemo pōt operari? recipe qō operatus eſt. Cū viuis fac: ſiquid factur⁹ es.

CHRY. Ultra.n. neq; fides ē: neq; labores: neq; penitētie. AVGV. Si aūt modo operamur: h ē dies: hic ē xp̄s. vñ ſubdidit: Quādiu ſū i mūdo: lux ſuz mūdi. Ecce ipſe ē dies. Dies iſte q circuitu ſolis ipleſ paucas horas habz. Dies p̄ntie chriſti vſq; in ꝺſummatiōnē ſeculi extendet. Ipſe.n. dixit: Ecce ego vobiſcū ſum vſq; in ꝺſummationem ſeculi.

CHRY. Qz vo ſmonē quē dixerat p opa credi fec̄: ſubiūgit euangeliſta: Hec cū dixiſſ. expu. in ter. z fecit lu. ex ſpu. et li. ſu..ecu..eci. Qui aūt maiores ſubſtātias de nihilo ad eē produxit: multomagis oculos ſine materia feciſſet: Sed voluit docere ſeipſum eē creatorem q̄ principio vſus eſt lutō ad hominis formationē. Ideo autez non aqua vtitur ad lutū faciendū ſed ſputo vt nihil aſcribat fonti: ſz diſcas: qm̄ virtus oris ei⁹ oculos aperuit z plaſmauit: z deinde vt non videatur cis ex virtute terre eſſe curatio iuſſit lauari. vñ ſegtur: Et dixit ei: vade z laua in nata. ſy. qō interpretat miſſus: vt diſcas qm̄ nō indigeo luto ad faciēdos oculos. Et qz i ſyloe erat vtus chriſti: q̄ oīa operabat: ꝓpter hoc z interpretationem nobis euāgeliſta adiecit dicens: Qō interpretat miſſus. vt diſcat qm̄ z illic p̄ſ euz curauit. Sicut.n. apoſtolus dixit q̄ petra erat chriſtus: ita z ſyloe ſpiritualis erat: cuius repentinus aque defluxus occulte inſinuat nobis chriſti manifeſtationē p̄eter omnem ſpem. Sed quare non ſtatiz eū fecit lauari: ſed ad ſyloe miſit: vt deſtruatur iudeoꝝ ide notio. Cōueniens enim erat oēs eum videre euntem z lutū ſuper oculos habentem. Et etiam volens oſtendere qm̄ nō alienus ſit a lege z veteri teſtamēto: mittit eū ad ſyloe. nō āt erat timendum ne ſyloe ſumeret hanc gloziam. multi enīz lauantes ibi oculos: nullo tali beneficio ſunt potiti. Et itez vt diſcas ceci fidem qui nō contradixit: neq; cogitauit apō ſeipſum. Lutum ſolet magis excecare. multotiens lauī i ſyloe: z in nullo ſum adiutus: ſiquam virtutem haberet: preſens vtiqz curaſſet: ſed ſimpliciter obediuit. v de ſequit: Abiit ergo z lauit: z ve. vidēs. Sic igitur manifeſtauit ſuā gloriam: non enim parua gloria eſt vt eſtimetur auctor creationis. Ea enim que de maiori eſt fides: quod minus ē certificat in vniuerſa autem creatione honorabilior eſt homo. Eorum autem que in nobis ſunt mēbrorum: honorabilior eſt oculus: h enim corpus gubernat. h oīnat viſuz. Et quod ſol eſt in orbe terrarum: hoc eſt oculus in corpore. vnde ſuperiorem locum ſortitur ſicut in quodam regali loco collocat⁹.

THEOPHI. Quidam tamen dicunt: q̄ lutuz non fuit depoſitum: ſed in oculos eſt conuerſum. BEDA. Myſtice autem poſtq̄ expulſus eſt de coꝛdibus iudeoꝝ: mox trāſiuit ad gentilium populum. Preterire autem eius vel iter facere: eſt de celis in terram deſcendere. Itaqz videt cecuz. cum miſericorditer reſpexit genus humanum. AVGV. Genus enim humanum eſt iſte cecus. hec enim cecitas contingit in primo homine per peccatum: de quo omnes originem ducimus. cecus eſt ergo a natiuitate. Spuit dominus in terram: de ſaliua ſua lutum fecit: quia verbum caro fcm̄ eſt: z inunxit oculos ceci. Inunctus erat z nonduz videbat. quando enim inunxit: fortē eum cathecuminuz feci. Mittit illum ad piſcinam que vocatur ſyloe: quia baptiçatus ē in chriſto z tunc eum illuminauit. Pertinuit autē ad euāgeliſtam vt cōmendaret nobis nomē hui⁹ piſcine. z ait: Qz interpretatur miſſus: Niſi.n. ille fuiſſet miſſus: nemo noſtruz eēt ab inigtate dimiſſus. GREGO. xyiy. mo. Uel aliter:

per saliuā sapoꝛ intime cōtēplatōis accipiꝫ: que ad os a capite defluit: qꝛ de cāritate conditoꝛis adhuc in hac vita nos positos gustu reuelatōis tāgit. vñ dñs saliuā luto miscuit: t cecinari oculos reparauit: qꝛ superna gratia carnalē cogitationē nr̄ā p admixtionē sue cōtēplatōis irradiat: t ab originali cecitate boīez ad intellectū reformat.

¶ Itaqꝫ vicini t qui viderāt eū prius quia mendicus erat dicebant: Nōne hic ē q sedebat t mēdicabat. Alij dicebāt quia hic est: alij autem neq; ꝙ: sꝫ similis ē eius. Ille vero dicebat qꝛ ego suꝫ. Dicebāt ergo ei: Quō aperti sunt tibi oculi. Respōdit: Ille hō qui dicitur ihesus lutuꝫ fecit: t vnxit oculos meos t dixit mihi: Vade ad natatoria syloe. Et laua. Et abij t laui: t video. Et dixerunt ei: Vbi ē ille. Ait: nescio. Adducunt eum ad phariseos qui cecus fuerat: Erat aūt sabbatū qñ lutum fecit ihesus: t aperuit oculos eius. Iterum ergo interrogabant eū pharisei quomō vidisset. Ille autem dixit eis. Lutū mihi posuit super oculos t laui t video: Dicebāt ergo ex phariseis quidam: Nō est hic hō a deo qui sabbatuꝫ nō custodit. Alij autem dicebant: Quomō potest hō peccatoꝛ hec signa facere. Et scisma erat inter eos. Dicūt ergo ceco iterum: Tu quid dicis de illo qui aperuit oculos tuos. Ille autem dixit: Quia ꝓpheta est.

CHRY. Inopinabilitas facti miraculi incredulitatē iducebat. t ideo dicit: Itaq; vicini t qui viderant eū priꝰ mēdicus erat dicebāt: Nōn. hic est qui sedebat t mēdicabat: Mirabilis dei clemtia quo descendebat. Eos qui mēdicabāt cū multa deuotōe curabat: t hinc iudeoꝝ oc obstruēs quoniā non preclaros: nō insignes: neq; principes: sed ignobiles sua dignos ducebat protuidētia. etenim in salute oīuꝫ venerat. Sequitur: Alij dicebant: qꝛ hic ē. Leco enim per lōgā viā eunte diligētes inspectoꝛes facti ex inopinabilitate eius quod viderant: nō vltra poterant dicere: Nō ē hic. Sequitur: Alij aūt nequaq; sed similis eius ē. AVGV. Apti enī oculi vultū mutauerāt. Segt: Ille āt dice. qꝛ ego suꝫ. Uoꝝ grata ne damnetur ingrata. CHRY. Non enim verecundatus est de priori cecitate: neq; formidauit furorem plebis neq; renuit ostendere seipsum: vt ꝑdicet benefactorem. Segtur: Dicebant ergo ei: quomodo aperti sunt oculi tui. Dūc modū neq; nos scimus neq; ipse q curatus est nouit: sed quod qdem factū est nouerat: modū aūt cōprehēdere non poterat. vnde segtur: Respondit: Ille homo qui dr̄ ihesus: lutuꝫ fecit: t liniuit oculos meos. Uade quomodo verax est. non dixit vnde fecit. Qō eniꝫ non nouerat non dic. neq; n. sciuit quoniā in terra exuit: quoniā aūt superūxit: pet sensuꝫ tactus didicit. Sequitur: Et dixit: Uade ad natatoria syloe t laua. Et hoc etiā ex auditu testat⁹ est: recognouit enim eius vocez ex disputatione cū discipulis. Et qꝛ ad vnum se ꝓparauerat. s. oia sibi suaderi a iubente subiungit: Et aby t laui: t vidi. AVGV. Ecce annūciatoꝛ factus ē gratie: ecce euāgeliçat t cōfitet iudeis. Cecus ille ꝓfitebat t cōtra impioꝝ stringebat: qꝛ nō habebāt in corde quod iam ille habebat in facie. vnde segtur. Et dixerunt vbi est ille.

CHRY. Dicebant aūt hoc occasionem meditantes: iam aduersus ipsum conspirauerāt. Christus autez nō aderat bis qui curabantur. non enim querebat gloriam neque se ostentare. Recedebat etiam semper curās ihesus vt omnis suspitio tolleretur signoꝝ. Qui enim non cognoscebant eum qualiter ob gratiam eius se curatos cōfiterent. vnde segtur: Ait: nescio. AVGV. In his verbis inūcto similis erat: nondū videti predicat: t nescit qd predicat. BEDA. Unde figurā tenet catheciminoꝝ: qui etsi credūt in ihesuꝫ adhuc tamen eū quasi nesciūt: qꝛ nōdū loti existūt. Phariseoꝝ āt erat approbare opꝰ vel ꝓbare. CHRY. Judei igitur querētes: Ubi est ille. volebant eum inuenire vt eum ducerent ad eos. qꝛ vero non habuerunt eum ducūt cecū. vnde segtur: Adducūt eum ad pha. qui fuerat. vt. s. vehemētius eū iterrogarēt. Propterea aūt euāgelista subdit: Erat aūt sabbatū quādo lutū fecit ihe. t ape. ocu. ei⁹. Ut. s. eoꝝ malā mentē demōstraret: t causam ꝓpter quam eū querebant: vt. s. occasionē cōtra eum inuenirent: t vt detraberent miraculo per estim. atā legis ꝓuaricationē: qō etiā mānifestū est ex his que sequunt. Segtur enim: Iterū ergo interr. eus pha. quomodo vidisset. Unde aūt qualiter non turbatur cecus. nam quādoquidez turbis dicebat sine periculo interrogatus: nō ita magnum erat veritatē dicere. Mirabile āt est nūc q in ampliori periculo ꝓstitutus: neq; negat neque ꝓtraria dicit prioribus. Sequitur enim: Ille autē dixit eis: Lutum posuit mihi super oculos meos: t laui: t video. Dōc autem ad eos qui iam audierant succinctus loquitur. Non enim dixit nomen dicentis: neq; quoniam dixit mihi: Uade. laua: sed confestim: Lutum posuit. t. t sic contrarium passi sunt eius qō volebant. Dixerunt enim eus vt negaturum: sed ab eo certius didicerunt. Sequitur: Dicebāt ergo ex phariseis. AVGV. Non omnes sed quidam iam enim iungebantur quidē. Dicebant ergo nec videntes nec inuicti. Non est hic hō a deo qui sabbatum non custodit. Ipse potius custodiebat qui sine peccato erat. Sabbatum enim obseruare spiritualiter: est nō habere peccatuꝫ. t hoc admonet deus quādo cōmendat sabbatū. Omne opus seruile nō facietis. Quid sit opus seruile a domino audite. Ois qui facit peccatum seruus est peccati. sed isti sabbatuꝫ carnaliter obseruabāt: spiritualiter violabant. CHRY. Malitiose autem quod factum est silentes: estimataꝫ preuaricationē in medium ferebant. Non enim dicebant quoniam sabbato curat: sed quoniam sabbatuꝫ non seruat. Sequitur: Alij dicebant: Quomodo potest homo peccatoꝝ hec signa facere. A signis enim inducebantur: sed imbecilliter erāt dispositi. congruum enim erat ostendere qualiter sabbatum nō soluitur: sed nōdum hanc habebāt mētem q deus esset: vt possent respondere quoniam dominus sabbati hec fecit. Nullus deniq; eoꝝ audebat ea que volebat manifeste dicere: sed in ambiguitate: bi quidem propter improbabilitatem. alij vero propter amorem principatus. Sequitur: Et scisma erat inter eos. Doc scisma primo incepit in paulo: deinde in principibus. AVGV. Dies enim erat christus q inter lucem t tenebras diuidit. CHRY. Uolentes autē qui dixerant: Homo peccatoꝝ non potest talia signa facere: os aliorum obstruere: eum qui suscepit virtutis experientiam in medium ducunt: vt non videantur ipsi aduocatione vti. vnde segtur: Dicunt ergo ceco iteruꝫ. Tu quid dicis de illo qui aperuit tbi oculos. THEOPHI. Uide quomodo benivole querunt. non enim dixerunt: Tu quid dicis de illo qui sabbatū non obseruat: sed miraculum cōmemorant: Quomodo aperuit tibi oculos: bene ipsum sanatū concitantes quasi dicerent: Benefecit tibi: vnde debes eū predicare. AVGV. Uel querebant quemadmodum hominem calumniarentur: vt cum de synagoga ejcerent. sed ille constanter quod sentiebat expressit. vnde sequitur: Ille autem dixit quia ꝓpheta est. Adhuc quidem inuidus in corde: nondum dei filium confitebatur: non mentitur tamen. Ipse enim dominus de ipso ait: Non est propheta sine honore nisi in patria sua.

¶ Nō crediderunt ergo iudei de illo quia cecus fuisset: t vidisset donec vocauerūt parētes eiꝰ q viderat: t iterrogauerūt eos dicētes: Hic ē filiꝰ vester quē vos dicitis: qꝛ cecꝰ natꝰ ē. Quō ergo nūc videt. Respōderūt eis parētes eius: t dixerūt. Scimus qꝛ hic ē filius noster: t qꝛ cecus natus ē. Quō aūt nūc videat nescimꝰ: aut qs eius aperuit oculos nos nescimus: ipsuꝫ interrogate: Etatē hz: ipse ꝺ se loqtur. Hec dixerūt parētes eius: qñ timebāt iudeos. Jā enī ꝓspirauerāt iudei vt siquis eum cōfiteretur esse christū: extra synagogam fieret. Propterea parētes eius dixerūt: qꝛ etatem habet ipsum interrogate.

CHRY. Quia pharisei cecum attonitum facere non valuerunt: sed videbant eū cum omni ꝓpalatione benefactorem suū predicātē: per parētes putabant christi miraculum anihilare. vnde dicit: Non credi. ergo iudei de illo qꝛ cecus fuisset t vidisset. donec voca. pa. eius q viderat. AVGV. i. cecus erat t viderat. CHRY. Sed hec est vitatis natura: per que putatur insidias pati: per hec fortior fit. mendacium enī sibi ꝓpsi quidem obuiat: t per ea per que lede. e veritatē videt: per ea clariozē eam ostendit: quod t nūc factum est. Nec enim aliquis diceret q vicini nihil certū dixerūt: sꝫ per quandaz assimilationē locuti sunt. Parentes in mediū ducūtur: qui maxime suū filium cognoscebant. Statuētes aūt eos in medium: cū multo furoze interrogant. vnde segtur. Et inter. eos dicen. hic est filius vester: t non dicūt: Qui quādoq; fuit cecus sed quē dicitis quia natus est cecus. O inquinati quis pater eligeret talia mentiri de filio: Solum non dicunt quez vos fecistis cecum. Duobus aūt his ad negationē eos iducere conantur. t in hoc q dicunt. Quem dicitis qꝛ natus est cecus: t in hoc q subdūt: Quomodo ergo nunc videt. THEOPHI. q. o. Aut hoc falsuꝫ est q nūc videat: aut primū q cecus fuerit: sed constat hoc esse verus q videt: falsuꝫ ergo fuit q cecum eū dicebatis. CHRY. Tribus ergo interrogationibus factis: si filius eorum est: si cecus fuit: t qualiter vidit. duas confitent. vnde sequit: Responderunt ergo eis parentes eius t dixerūt: Scimus qꝛ hic est filius noster: t qꝛ cecus natus est. Tertiam autem abyciūt. vñ subdūt: Quō aūt nūc videat nescimꝰ aut qs eiꝰ aperuit oculos nos nescimꝰ. Et hoc etiā ꝓ vitate factū ē: vt nullus alius sed is q curatꝰ est t q dignus fide erat: hoc confiteret. vnde segtur: Ipsuꝫ iterro. etatē hz: ipse de se loquat. AVGV. q. d. Juste cogeremur log pro ifante: qꝛ ipse pro se log nō posset. Lecā a natiuitate nouimus: sed loquētem.

CHRY. Qualr ergo grati fuerit parētes q eoꝝ que sciebāt: quādam tacuerūt ꝓpter timorē iudeoꝝ. Segtur. n. Dec di. parēts ei⁹ qꝛ time. iudeos. Rursus t hic opinionē iudeorum t mētem euangelista iducit. vnde segt: Jam enīꝫ ꝓspiciu. vt siquis eum cōfi. christū extra syna. fieret. AVGV. Jam nō erat malū fieri extra synagogā. illi expellebāt: ipse suscipiebat. segtur: Propterea parē. eius dixe: qꝛ etatem hz ipsuꝫ interrogate. ALCVI. In quo ostēdit euangelista illos nō pignorantiā: sꝫ ꝓpter metū talia rūdisse. THEOPHI. Imbecilliozes enī filio erāt qui testis aderat intrepidus veritatis: illuminatos habēs oculoos intellectus a deo.

¶ Uocauerunt ergo rursū hoiem qui fuerat cecus: t dixerūt ei: Da gloriā deo. Nos scimus: qꝛ hic hō pctoꝛ est. Dixit ergo eis ille. Si peccatoꝛ est nescio: vnū scio qꝛ cecus cuꝫ essez mō video. Dixerunt ergo illi: Quid fecit tibi. Quō aperuit tibi oculos. Respōdit eis: Dixi vobis iam t audistis. Quid itez vultis audire. Nūquid t vos vultis discipuli eius fieri. Maledixerūt ergo ei: t dixerūt: Tu discipulus illius sis: nos āt moysi discipli sumus. Nos scimus qꝛ moysi locutus ē deus: hunc aūt nescimus vñ sit. Rndit ille hō: t dixit eis. In hoc enim mirabile ē qꝛ vos nescitis vñ sit: t aperuit meos oculos. Scimus āt qꝛ peccatoꝛes deꝰ nō audit: sed si quis dī cultoꝛ ē. t voluntatē eiꝰ facit hūc exaudit. A seculo nō ē auditū: qꝛ qs aperuit oculos ceci nati. Nisi eēt hic a deo: nō posset facere qcq;. Rndērūt t dixerūt ei: In peccatis natꝰ es totꝰ: t tu doces nos. Et eiecerūt eū.

CHRY. Qꝛ parētes miserūt phariseos ad illuꝫ qui curatus ē: rursus vocauerūt eū scdo. vñ dicit: Uoca. ergo rursus hoīem qui cecus fuerat. Non aūt manifeste dicunt: Nega qñ xps te curauit: sed sub ꝓtextu religiōis ad hoc eū iducere volunt. vñ segt: Da gliā deo. q. d. Cōfitere. qꝛ hic nihil est operatus.

AVGV. Nega qō accepisti. hoc plane nō est deo gloriaz dare: sed deū potius blasphemare. ALCVI. Sic aūt volebāt illū dare gloriā deo: vt sicut t ipsi xpm diceret peccatorem. vñ segt: Nos scimꝰ qꝛ hō homo peccatoꝛ ē. CHRY. Qualr ergo nō arguistis euꝫ dicētez: Quis ex vobis arguet me de peccato. ALCVI. Sed ille vt neqz pateret calūnie: neqz veritatē celaret nō dixit: Scio eū iustum. nam segt: Dicit ergo illi: Si peccatoꝛ est nescio. CHRY. Qualr qui dixit: Quoniam ꝓpheta est. nūc dicit: Si peccatoꝛ ē nescio. nūqd modo timuit cecus. Absit: sed voluit xpm a rei testimonio t nō a sua voce ab icusatiōe eripe: t suam rēspōsionem facere fidedignam ab accepto beneficio. vnde subdit: Unum scio: qꝛ cecus cum essez: modo video. q. d. Nihil modo de hoc dico: vtrum sit peccatoꝛ: sꝫ iterum dico q manifeste noui. quia igitur nequiuerunt euertere qō factum est: ad priozes redeunt sermones: rursus modū curationis ingrentes: sicut canes quidem venationē nunc huc: nunc illuc iuestigantes. vnde sequitur: Dixerunt ergo illi. Quid fecit tibi quomodo aperuit tibi oculos. hoc est. Nunquid presagio aliquo. Non enim dixerunt: qualiter vidisti: sed qualiter aperuit oculos tibi. dantes occasionem detrabendi contra eius operationem. Donec igitur res inquisitione indigebat: cecus remisse loquebatur: quia vero iam vicerat: audacter de reliquo eis loquitur. vnde sequitur: Respōdit eis. Dixi vobis iam t audistis: quid iterum vultis audire. q. d. Non attenditis ad ea que dicuntur. nde vltra non respōdebo vobis inaniter iterrogantibus t non volentibus addiscere sed cauillari que dicuntur. vnde sequitur. Nūqd t vos vultis discipuli eiꝰ fieri. AVGV. Quid est. nūquid t vos: nisi qꝛ iam ego suꝫ. nūquid t vos vultis. iam video: sed non iuuideo. Dec loquebatur iaz stomachans aduersus duritiam iudeoꝝ: t ex ceco videns: nō ferens cecos. CHRY. Itaqz forte qd ē vitas: ita imbecille mendacium. naz vitas quidē t si despectos assumpserit: claros eos facit vel ostēdit. Mēdaciuꝫ autem t si cum fortibus fuerit: imbecilles eos monstrat. Segtur: Maledixe. ergo ei t dixe. Tu discip. eius. sis.

AVGV. Maledictū est si coꝝ discutias: non si ꝟba perpendas. tale maledictum super nos t super filios nostros. Sequitur: Nos autem moysi discipuli sumus. nos scimus qꝛ moysi locutus est deus. Sed tunc sciretis: qꝛ per moysen predictus est deus: habetis enim dominum dicentē: Si crederetis moysi: crederetis t mibi. de me ille scripsit. ita ne segnem seruum t dozsum ponitis contra dominuꝫ. nam suoditis. Dunc autem nescimus vnde sit. CRHY. Ea que per visum cognoscitis: auditu minoza estimatis: illa enim que nosse vos dicitis: a progenitoꝛibus audistis. Sed nōne

Universidad de Deusto
Biblioteca

fide dignioz est: g certificanit q a deo vẽit per miracula: q̃ non solũ audistis ꝛ vidistis: vnde sequit. Respondit ille hõ ꝛ dixit eis: In hoc eniz mirabile ẽ: qz vos nesciti nde sit: ꝛ aperuit oculos meos. Ubiq; signuz inducit: qz hoc de prauare nõ poterãt: sed ab eo cõuincebanꝰ: ꝛ qz dixerãt: q homo peccatoz nõ põt talia signa facere: de cetero illoz assumit iudiciũ ꝓpria vba eis in memoriã reducẽs. vnde subdit: Scimus aũt qz peccatores deus non audit. q. d. Opinio hec mea ꝛ vestra cõis ẽ. AVGV. Adhuc tamẽ vnctus loquitur. Nã ꝛ peccatores exaudit deꝰ. Si eniz nõ. frustra publicanus dixerat: Deꝰ ꝓpitiꝰ esto mihi peccatori: ex illa cõfessione meruit iustificari: quõ ipse cecus illumiationẽ.

THEOPHI. Uel dicendũ est: quoniã q̃ dictũ est deũ non exaudire peccatores: hoc significat: q̃ facere miracula deus peccatoribus nõ cõcedit. Cũ vero veniã iplorãt de cõmissis: translati sunt de gradu peccantiũ ad statuz penitentiũ. CHRY. Et de q̃ cũ supra dixit: Si peccator est ne scio: non dubitans dicit hic eni non solum a peccatis eũ excusat: sed valde deo placentẽ ostendit. nam subdit: Siquis dei cultor ẽ: ꝛ voluntatẽ eius facit: hunc exaudit. Nõ enim sufficit deuz cognoscere: sed voluntatẽ eiꝰ facere. deide extollit quod factũ est di. A seculo nõ est audit. qz quis aperuit oculos cecati. q. d. Si confitemini quoniã deus peccatores nõ audit: hic autez miraculũ fecit ꝛ tale quale nullus hoiuz fecit: manifestũ est virtutẽ qua hoc fecit maiorẽ esse: q̃ q̃ est ꝑm hominẽ virtus. vnde subdit: Nisi esset hic a deo: non posset facere quicq̃. AVGV. Libere constanter veraciter: Dec eni que facta sunt a dño a quo fierent nisi a deo: aut quãdo a discipulis talia fierent: nisi i eis dñs habitaret: CHRY. Quia ergo veritatez locutus est in nullo confusus est: quãdo maxime admirari eum oportebat tunc eũ condemnãt. Sequitur eni. Responderũt ꝛ dixerũt ei: In peccatis natꝰ totus: ꝛ tu doces nos. AVGV. Quid est totus: cũ oculis clausis: sed qui aperti oculos: saluat ꝛ totũ. CHRY. Uel dicunt: Totus. ac si dicerẽt: A ꝓria etate in peccatis. hic igitur eius cecitatem exprobant ostendẽtes q̃ ꝓpter peccata factus est cecus: qõ rationez non habebat. donec ergo expectabant eum negaturum esse: fidedignũ esse putabãt: sed nunc eum reciunt. vnde sequitur. Et eiecerunt eum foras. AVGV. Ipsi illum magistrum fecerant: ipsi vt discerent tollens interrogauerunt ꝛ ingrati docentem fecerunt. BEDA. Solet enim maioruz consuetudo a minoribus aliquid discere dedignari.

¶ Audiuit iesus: quia eiecerunt eũ foras: ꝛ cuz inuẽisset eũ dixit ei: Tu credis in filium dei? Respondit ille ꝛ dixit. Quis ẽ domine vt credã in eum? Et dixit ei iesus. Et vidisti eum: ꝛ q̃ loquitur tecum ipse est. At ille ait: Credo dñe. Et procidens adorauit eum. ꝛ dixit ei iesus: In iudiciũ ego in hunc mundum vẽi: vt qui non vident videant: ꝛ qui vident ceci fiant. Et audierũt gdã ex phariseis qui cũ ipso erãt ꝛ dixerũt ei: Nũqd ꝛ nos ceci sumꝰ? Dixit eis iesus. Si ceci esseris non haberetis peccatum. Nunc vero qz dicitis videmus peccatum vestrum manet.

CHRY. Qui ꝓpter veritatẽ ꝛ xpi cõfessionẽ iniuria opprimebi maxime bonoranꝰ: qõ in ceco factũ est. eiecerunt eni eũ ex tẽplo iudei. ꝛ iuenit eum dñs tẽpli ꝛ euz suscepit: si cut agonotheta athletã multũ laborantẽ ꝛ coronauit. vnde sequitur: Audiuit iesus qz eiecerũt eũ foras. ꝛ cuz inuenisset eum dixit ei. Tu credis in filium dei? Ostendit aũt euangelista: quoniaz ꝓpter hoc venit iesus vt ei loqueret. Interrogat aũt non ignorãs: sed volẽs sciri ꝑm notuz facere: ꝛ ostendẽs quoniam multuz appreciatur eius fidez. q. dicat. Plebs conuitiata est mihi. sed nulla mihi cura illoz: vnius cura ẽ vt tu credas. melioz est faciẽs voluntatẽ dei: q̃ decies mille iniqui. HYLA. vi. de trin. Si aũt sola christi qualiscũq; cõfessio fidei esset cõsummatio dictum fuisset: Tu credis in christum. Sed qz hereticis pene omnibus hoc nomẽ in ore eẽt futuz: vt christuz cõfiterent: ꝛ filiũ tamẽ negarent: id quod ꝓpriũ xpi est: ad fidem. scit. idest vt credaꝰ in dei filium. Credidisse autẽ in dei filiũ gd ꝓficit si credaꝰ in creaturam. a nobis fides in xpo non creature dei sed filij dei ponitur. CHRY. Nondũ aũt cecus xpm nouerat cecus eni erat anteq̃ veniret ad xpm: ꝛ post curationem a iudeis circumtrahebat. vnde sequit: Ridit illi dixit. Quis est domine vt credã in eũ? Desiderãtis ꝛ valae igerẽtis anime verbuz est: ꝓ quo tota disputauit. Dũc ignorat: vt discas i eo veritatis amorẽ. nõdum dixit ei dñs: Ego sum q̃ curaui te. sed medie adhuc logitur. vnde segtur: Et vidisti eum. THEOPHI. Doc aũt dicit: vt reducat ei in memoriã sanitatẽ: ꝛ qz ab ipso virtutẽ vitẽdi acceꝑat. Attẽde aũt quoniã qui loq̃bat ex maria: natus ẽ: ꝛ ipse idez est dei filius: non alius ꝛ alius ꝑm errorem nestoꝛy. vnde segtur: Et q̃ logtur tecuz ipse est. AVGV. Modo lauat faciem cordis eius. Deniq; iam facie lota cordis nũdata sciẽtia: agnoscit illũ non filiuz hominis tantum quod ante crediderat: sz iam filium dei qui carnem susceperat. vñ segt: At ille ait: Credo domine. Parũ est credere. vis videre qualẽ credat. Et procidens adorauit eum.

BEDA. In quo possunt sumere exemplum: vt nõ erecta ceruice quis dominũ roget sz supplex in terram prostratus eius misericordiaz iplozet. CHRY. Per hoc igit ei oriui. nam virtutem ostendẽs ꝛ verbo opus adiũgens. dominus autem illuz feruentioꝛem circa fidem fecit: ꝛ eos q̃ sequebatur erexit. vnde segtur: Et dixit eis iesus: In iudiciuz ego in hunc mundum veni. AVGV. Dies enim erat inter lucẽ. ꝛ tenebras discurrens. recte autem subditur: Ut qui non vident videant: qz de tenebris liberat. Sz quid est quod subditur. Et qui vident ceci fiant. audi q̃ segtur. Cõmoti sunt enim pharisei quidam ex verbis istis. vnde sequitur. Et audierunt quidam ex phariseis qui cuz ipso erant: ꝛ dixerunt ei: Nunquid ꝛ nos ceci sumus. hoc eniz eos mouebat: Et q̃ vident ceci fiãt. Sequitur: Dixit ergo eis iesus: Si ceci esse tis: non haberetis peccatuz. i. si vos cecos diceretis: ꝛ ad me dicũ recurreretis: Nunc vero qz dicitis: Uidemus. peccatum vestrum manet. quia eni dicendo Uidemus: medicũ non q̃ritis: in cecitate vestra mãebitis. hoc est ergo q̃ paulo ante dixit: Ego veni: vt qui nõ vident videant. i. qui se nõ videre confitentur: ꝛ medicum querũt vt videãt: Et qui vident ceci fiant. i. qui se putant videre: ꝛ medicum non querunt: in sua cecitate permaneant. ergo istam discretionẽ vocat iudicium cum ait: In iudicium veni in hunc mundũ. Non illud iudicium iam tulit mũdo: quod de viuis ꝛ mortuis i fine seculi iudicabit. CHRY. Uel aliter. In iudicium dixit. ideſt in maius supplicium: ostendens quoniã qui cõdemnauerunt eũ ipsi cui condemnati sunt. Qz aũt dicit: Ut q̃ non videntes videant: ꝛ qui vident ceci fiant. Idẽ est quod paulus dicit: q̃ gentes que non querebant iustitiã. inuenerunt iustitiam: que est ex fide christi. Israel autem persequens legem iustitie: in legem iustitie non peruenit.

THEOPHI. q̃si dicat. Ecce qui a natiuitate non viderat. iam videt anima in corpore. qui vero videre videntur: excecati sunt intellectu. CHRY. Sunt eni due visiones ꝛ due cecitates. s. sensibilis ꝛ intellectualis. illi autez ad sensibilia inbiant solum ꝛ de sensibili solum verecundabãtur cecitate. vnde ostendit eis q̃ melius esset eos eẽ cecos: q̃si videntes. propter quod dicit. Si ceci essetis. nõ haberetis peccatum: quia tolerabilius fieret vobis supplicium. Sz nunc dicitis: quia videtis. THEOPHI. Non constituit

derãtes factũ in ceco miraculum: non estis digni vẽia quasi ex visis miraculis ad fidẽ nõ attracti. CHRY. Doc igitur quod estimabant esse magnã laudẽ: ostenuit q̃ eis fert suppliciũ: ꝛ simul cõsolatꝰ est eũ qui a natiuitate fuerat cecus de corpozali cecitate. Nõ aũt sine causa euãgelista dicit q̃ audierũt hoc q̃dam ex phariseis aui cũ ipso erãt: sed vt remoueꝛ quoniã isti illi erant q̃ prius reiteriãt christo: deinde cũ lapidare voluerũt. Erãt eni q̃dã superficietenus sequẽtes: ꝛ facile i pristinũ transmutabiles. THEOPHI. Uel aliter: Si ceci essetis. i. iscy scripturaꝝ: nequaq̃ tã grãde vobis peccatũ incũberet tãq̃ ignorantie peccãtibꝰ: nũc vero qz prudẽtes vos atq; legisꝑitos asseritis: per vosipsos condemnabiles estis.

CA. X.

AMen amẽ dico vobis: q̃ nõ intrat ꝑ ostiũ i ouile ouiũ: sed ascẽdit aliũde: ille fur ẽ ꝛ latro. Qui aũt intrat ꝑ ostiũ pastoꝛ ẽ ouiuz: Huic ostiariꝰ apit: ꝛ oues vocẽ eiꝰ audiunt. Et ꝓprias oues vocat noiatim: ꝛ educit eas. Et cũ ꝓprias oues emiserit ãte eas vadit: ꝛ oues illũ sequũt: qz sciũt vocẽ eius. Alienũ aũt non sequũt: sz effugiunt ab eo: quia non nouerunt vocem alienoꝝ. Hoc ꝓuerbium dixit eis iesus. Illi autem non cognouerunt quid loqueretur eis.

CHRY. Qz dñs de cecitate iudeoꝝ disputauerat ne'dicãt: Non ẽ ex nostra cecitate q̃ ad te non accedim⁹: sed a teipsis auertimur: vt erroneũ fugientes: vult oñdere q̃ non ẽ erroneus sed pastoꝛ: ponẽs signa latrõis ꝛ pastoris. Et ꝓ oste dit qs ẽ erroneus ꝛ fur dicens: Amen amen dico vobis: qui nõ intrat per ostiũ in ouile ouiũ: sed ascẽdit aliũde: ille fur ẽ ꝛ latro. Doc aũt ꝛ eos q̃ ãte eũ fuerũt occulte insinuat: ꝛ eos q̃ post eũ futuri sunt antixpm ꝛ pseudo xpos. ostiũ aũt scripturas vocauit: he enim dei cognitionẽ aperiũt: he oues cudiũt: ꝛ lupos superuenire non permittũt. Hereticis itroituz precludentes. Qui ergo non scripturis vtitur sed aliunde ascendit: hoc ẽ aliam sibi ꝛ non legitimam viaz facit: hic fur ẽ. dicit aũt: Ascendit ꝛ non intrat ad similitudinem furis maceriaz transcẽdere volentis: ꝛ periculose omnia agẽtis. dicẽs aũt: Aliunde: etiam scribas occulte insinuauit q̃ docebãt mandata ꝛ doctrinas hominum: ꝛ legem pzeuaricabant. Si aũt infra seipsum ostium dicit: non oportet turbari. etenim pastoꝛem seipsum ꝛ ouem differenter predicat. q̃ enĩ adducit nos patri: ostiũ se dicit. qz vo ꝓcurat: pastoꝛem. AVGV. Uel alt. Multi sunt qui ꝑm q̃daz vite buiꝰ cõsuetudinẽ dicunt boni hoies: q̃ ea que in lege mãdata sunt q̃si obseruãt: ꝛ xpiani nõ sunt. ꝛ plerũq; se iactãt sic pharisei. nũqd ꝛ nos ceci sumꝰ? qz vero oia ista que faciunt: nescĩũt ad quẽ finẽ referãt: inaniter faciunt: dñs de grege suo ꝛ ostio qno itratur ad ouile similitudinẽ posuit dicens: Amen amẽ dẽ. Dicãt ergo pagani vel iudei vel heretici: bene viuimus si ꝑ ostium non intramus: quid eis prodest? Ad hoc enim debet vnicuiq; prodesse bene viuere: vt detur illi semper viuere: quia nec bene viuere dicendi sunt: qui finez bene viuendi vel cecitate nesciunt vel inflatione contemnunt. Non est aũt cuiq̃ spes vera semper viuẽdi nisi cognoscat vitam quod est christus. ꝛ per hanc ianuaz intret in ouile. Quicunq; ergo vult intrare ad ouile: per ostiuz intret: nõ solum christum ꝓdicet: sed christi gloriaz querat non suã. Humilis autem ianua est christus: qui intrat per hanc ianuam oportet humilem esse: vt sano capite possit intrare. Qui autem se non humiliat: sed extollit: per maceriam vult ascendere: ideo exaltatur vt cadat. Querunt ergo plerũq; tales homines etiaz persuadere hominibus vt bene viuãt: ꝛ christiani non sint: per aliam partem volunt ascendere: rapere ꝛ occidere. Tales ergo fures sunt: qz quod alienum est suũ dicũt: Latrones: qz q̃ furanꝰ occidũt. CHRY. Uidimus qualr descripsit latronẽ: ituere ꝛ pastoris diffinitiones. Segtur eni: Qui aũt intrat per ostiũ: pastoꝛ est ouiũ.

AVGV. de ver. dñi. Intrat per ostium: q̃ intrat per christũ: qui imitaꝝ passiõem xpi: q̃ cognoscit humilitatez xpi: vt cũ deus factꝰ sit homo ꝓ nobis cognoscat se homo nõ esse deum: sz hominẽ. Quiẽ eniz vult deus videri cuz sit hõ. non imitatur illum qui cũ deus eẽt: homo factus est. Tibi autẽ nõ dicit: Esto aliquid minus q̃ es: sed agnosce qd es. Segtur: Huic ostiarius aperit. CHRY. Nihil prohibet ostiariũ vocare moysen: ille eniz est cui eloquia dei credita sunt.

THEOPHI. Uel ꝓpũscus est ostiarius: per quem scripture reserate nobis indicant christũ. AVGV. Uel alr: Ostiariũ ipsum dominũ debemus accipere... multo sunt eni magis iter se diuersa in rebus humanis pastoꝛ ꝛ ostium: q̃ ostiarius ꝛ ostiũ. ꝛ tamẽ dominus ꝛ pastoꝛez se dixit ꝛ ostiũ. Cur ergo nõ itelligam⁹ ipsum ꝛ ostiarium: ipse eni se aperit: q̃ seipsum exponit. Si aliam personam queris ostiarij: vide ostiariũ fozte spũsanctũ: de quo dominus dicẽ: Ipse vos docebit oẽz veritatem. ostium est xps qui est veritas. q̃s aperit ostium: nisi qui docet vitatem? Cauendum tamen est ne maioꝛ estimeẽ ostiarius esse q̃ ostium: quia in domibus hominum ostiarius ostio: non ostium ꝓponitur ostiario.

CHRY. Quia ero dicebant eum esse deceptoꝛez: ꝛ hoc ex ifidelitate sui ipsoꝝ certificabant dicentes: quis ꝓncipũ credit in eum? ostendit nũc q̃ ex hoc q̃ nõ attendunt ei ꝛ ordine ouium excludunt: vnde sequitur: oues vocem eius audiũt. Si enim pastoris ẽ per legitimũ itrare ostium per qõ ipe intrauit. ab ouiũ cõgregatione se abstrahunt qui ipum nõ audiũt. Segt: Et ꝓprias oues vocat nominatim.

AVGV. Nouit eniz noia ꝑdestinatoꝝ. vnde discipulis ait: Gaudete qñ nomina vestra scripta sunt in celo: Sequitur: Et educit eas. CHRY. Oues educebat quando eas mittebat: non extra lupos: sed in medio lupoꝝ. Uidetur autem ꝛ de ceco occulte insinuare. ꝛ enim illum eduxit vocãs ex medio iudeoꝝ: ꝛ vocem eius audiuit. AVGV. Sed ꝛ quis alius oues emittit: nisi qui earũ peccata dimittit: vt euz sequi duris libertate vinculis possint. Sequitur enim: Et cuz ꝓprias oues emiserit añ eas vadit. GLO. Emittit sigdem eas de tenebris ignorantie ad lucẽ: dũ ante eas vadit: q̃si in colũna nubis ꝛ ignis. CHRY. Nimiruz pastoꝛes ꝛ trariũ faciũt oues sequentes: sed ipse oñdit se cõtrariũ facere: qm̃ oues deducit ad veritatez. AVGV. Et quis est q̃ oues ꝓcessit: nisi qui surgẽs a mortuis iã nõ moritur: ꝛ patri dixit: Quos dedisti mihi: volo vt vbi ego sũ: ꝛ ipi sint mecũ. Sequit: ꝛ oues illũ sequunt: qz sciunt vocez eiꝰ: alienũ aũt nõ sequunt: sed fugiũt ab eo. quia non nouerunt vocem alienoꝝ. CHRY. Alienos dicit eos q̃ circa theodam ꝛ iudã: aut eos qui post hec alios debẽt decipere pseudo apostolos: vt enim non dicaꝝ vnus illoꝝ esse per multa se ab eis separat. Primo qdẽ per doctrinaz scripturaruz per quas christꝰ ad se homines adducebat: Illi vero ab eis homines abstrahebant. Secũdo per ouiũ obedientiam. nã in eum qdem non soluz viuentem: sed etiam mortuum homines crediderunt: illos autem confestim reliquerunt.

THEOPHI. Significat etiam antichristuz: qui paulum decipiens non obtinebit sequaces post eius mortem.

AVGV. Sz quomodo soluẽ ista questio: Audiunt vocem christi quandoq; non oues. audiuit enim iudas: sed lupus erat: ꝛ non audiũt oues: aliqui enim eoꝝ qui christũ crucifixerũt non audierunt. sed oues erant. Sed dicet aliquis quando non audiebant: oues non erant. vox audita eos mutauit: ꝛ ex lupis oues fecit. Me autez adhuc mouet q̃ per ezechielem obiurgat dominus pastoꝛes ꝛ dicit inter

cetera de ouibus: Errātem non reuocastis: ⁊ errātē dicit ⁊ ouē appellat. Nō erraret si voces pastoris audiret: sed ideo errauit qz vocē aliēi audiuit. Dico ḡ: Nouit dñs qui sūt ei⁹: nouit prescitos: nouit predestinatos. Ipsi sunt oues: ..quā-do seipsi nescunt: sed pastor nouit eas multe enī oues foris sūt: ⁊ multi lupi ītus. De predistinatis ergo loquit̄. Est autē aliqua vox pastoris i qua oues nō audiūt alienos: i qua non oues nō audiūt xp̄m. Que ē ista vox: Qui pseuerauerit vsqz i finē: hic salu⁹ erit: Dāc vocē nō negligit ꝓprius: nō audit aliēus: Sequitur: Hoc prouer. dixit eis ihesus: Illi aūt nō cognouerūt quid loquebatur eis. Pascit enī dñs māifestis: exercet obscuris. Luz autē dū audiūt verba euangelij: vn⁹ impius: alter pius. ⁊ talia forte sūt: vt ambo nō itelligāt. Unus dicit: verū est quod dixit: ⁊ bonuz ē quod dixit: sed nos non itelligimus. Iste quia credit: iam pulsat: dignus est cui aperiatur: si pulsare pstat. Alius dicit: Nihil dixit q adhuc audiat: Nisi crediderit is nō intelligetis.

¶ Dixit ergo eis iterum ihesus: Amen amen dico vobis: quia ego sum ostiū ouiū. Omnes quotquot venerūt fures sunt ⁊ latrones: sed nō audierūt eos oues. Ego sum ostium. Per me siquis ītroierit saluabitur: ⁊ ingredietur ⁊ egrediet̄: ⁊ pascua inueniet. Fur non venit: nisi vt furetur: ⁊ mactet ⁊ perdat. Ego veni vt vitam habeāt: ⁊ abundantius habeant.

CHRY. Dominus attētiores volēs iudeos facere māifestat quod supra dixerat. vñ dicitur: Dixit ergo iterū ei⁹ ihesus: Amē dico vob: ego sum ostiū ouiū. AVGV. Ecce qō clausum posuerat apuit: ipse ē ostiū: itrem⁹: ⁊ nos itrasse gaudeamus. Sequitur: Omnes quotquot vene. fures sunt ⁊ latrones. CHRY. Non de prophetis hoc dicit sicut hereticī dicūt: sed de seditiosis vnde ⁊ laudās oues subiūgit: Sed nō audierūt eos oues. Iustus autē videtur laudare eos qui nō obedierūt prophetis: sed eis detrahit vehemēter. AVGV. Intellige ergo: Quotquot venerūt ꝓter me: nō autē ꝓter illū prophete venerūt: qz cum illo venerūt qui cum verbo ei venerūt: qui veraces fuerūt: quia ipse verbū ⁊ veritas ventu.. precones mittebat: sed eorum corda quos miserat p..sidebat. carnem quippe ipse accepit ex tem..re qui est semper. In principio enim erat verbū: ante aduentuz autē eius quo humilis venit in carne precesserunt iusti: sicuz credentes venturuz: quō nos credimus in eum qui venit. tpa variata sunt: nō fides. Eadē enī fides vtroqz cōiungit: ⁊ eos qui venturū esse: ⁊ eos q venisse crediderūt. Quotquot ergo ꝓter illū venerūt fures fuerūt ⁊ latrones. i. ad furādum ⁊ occidendū venerunt. Sed nō audierūt eos oues illi. s. de qbus dictuz est: Nouit dñs qui sunt eius. Eos ergo nō audierūt oues: in qbus non erat vox christi: errantes: vana fingētes: miseros seducentes. quare aūt se ostiū dixerit apit subdens: Ego suz ostiū. p me siquis intro. saluabitur.

ALCVI. q. d. Illos non audiūt oues: sed me audiūt: qz ego suz ostiū: ⁊ g per me nō fictus: sed verus introierit perseuerando saluabitur. THEOPHI. Educit ād pascua dñs oues per ostiuz. vnde segtur: Et ingredieē ⁊ egredieē ⁊ pascua inueniet. Que sunt autē hec pascua: nisi delectatio futura ⁊ requies in quā nos dñs ītroducit. AVGV. Sz quid est qō dicit: Ingredietur ⁊ egredieē: Ingredi quippe in ecclesiaz per ostiū ipsum valde bonum est: exire autem de ecclesia non est bonum. Potest ergo dici ingredi nos quando interius aliquid cogitamus; egredi autē quādo ex..rius aliqd opamur. Fz illō. Exiuit homo ad opus suuz.

THEOPHI. Uel ingredi dicit cui ē cure hō iteriora. egredi vero qui hoiez exteriorē. idest mēbra que sunt super terram in christo mortificat: hic enī pascua in futuro reperiet seculo. CHRY. Uel hoc dicit ꝓpter apostolos q cū ocio ītroierūt ⁊ ..ierūt: vt toti⁹ orbis terraz facti domini: ⁊ nullus eos eycere valuit. ⁊ nutrimentū habuerūt. AVGV. Sz plus me delectat q ipse quodāmodo nos admonuit: cū secutus adiūgit. Fur nō venit nisi vt furet̄. ALCVI. q. d. Merito oues nō audiūt vocez furis: qz nō venit fur nisi vt furet̄: alienā rem sibi vurpādo: nō de preceptis xp̄i suos secratores ístruens: sed suis explis eos ..uere suadēs. vnde subdit̄: Et mactet: m..a doctrina retr..ēdo a fide: Et pdat in eterna dānatiōe: illi ergo furātur ⁊ ..cidūt. Ego veni vt vitaz habeāt: abūdātius habeant. AVGV. Uidet mihi dixisse vt vitaz habeā ingredientes hoc est per fidez que per dilectionē operatur: per quā fidē in ouile igrediunt̄ vt viuant: qz iustus ex fide viuit: Et abūdātius habeāt. s. egredientes. s. quādo veri fideles moziunt̄: ⁊ abūdātius habeant vitam: vbi nunqz deīde moziant̄. Quāuis ergo ⁊ hic in ipso ouili nō desinit pascua: inuenient tamē pascua vbi saturent̄: q̄lia inuenit cui dictū est: Podie mecuz eris in paradiso.

GREGO. sup ezech. i. ho. xiy. Ingredietur ergo ad fidē: egredieē ad spēz: pascua vero inueniet in eterna satietate.

CHRY. Qz āt dicit: Fur nō venit nisi vt furet̄ ⁊ mactet ⁊ pdat. de sediciosis dicē qō ad litterā est factū ois occisis ..ditis q eos sequebant̄: ⁊ sic etiā pñti vita eos ꝓuauerūt. Ego aūt veni pro salute ouiū: vt vitā habeāt: ⁊ abūdantius habeāt in regno celoz. ⁊ hec est tertia differentia qua se discernit a pseudo ꝓphis. THEOPHI. Mystice autē fur diabolus ē q venit tētādo vt furet̄ p cogitatōes illicitas. et mactet p sensū: ⁊ deīde per opa destruat.

¶ Ego sum pastor bonus. Bonus pastor aiam suam dat pro ouibus suis. Mercennarius autē ⁊ qui non est pastor: cuius non sunt oues ꝓprie videt lupuz venientem: ⁊ dimittit oues ⁊ fugit: ⁊ lupus rapit ⁊ dispergit oues. Mercēnarius autem fugit quia mer..ēnarius est: ⁊ non pertinet ad eum de ouibus.

AVGV. Aperuit dominus duas res quas quodāmodo clausas ꝓposuerat. primo q dez scimus qz ostiū ipse est: nūc autē ostēdit qz pastor est dicēs: Ego sum pastor bonus. Supra autē dixerat pastorem itrare per ostium. si ergo ipse est ostium: quomodo p seipsum intrat? Sicut ergo ipse per seipsuz nouit patrem: nos autem per illū: sic itrat in ouile per seipsuz: nos aūt per ipsum. nos qz christum predicamus per ostiuz intramus: christus autem seipsuz predicat. lumen. n. ⁊ alia demōstrat: ⁊ seipsuz. Si autem prepositi ecclesie qui filij sunt: pastores sunt: quomodo vnus pastor ē: nisi qz sunt illi omnes vnius mēbra pastoris: ⁊ quidē qui pastor ē: ededit mēbris suis. naz ⁊ petrus pastor: ⁊ ceteri apostoli pastores: ⁊ omnes boni episcopi. Ostium vero nemo nostrum se dicit: hoc sibi ipse ꝓprie tenuit. non autem adderet: Bonus: nisi essent ⁊ pastores mali. ipi sunt fures ⁊ latrones: aut certe vt multum mercēnary. GREGO. in ho. Atqz eius bonitatis formaz quā nos imi..r adiūgit dicēs: Bonus pastor aiam suā dat pro ouibus suis. fecit quod monuit: ostendit quod iussit: pro ouibus suis animaz suam posuit: vt in sacramento nostro corpus suum ⁊ sanguinem verteret: ⁊ oues q̄s redemerat carnis sue alimēto satiaret. ostensa est nobis de contemptu mortis via quaz sequamur: apposita forma cui imprimamur. primū nobis est exteriora nostra misericordi ter ouibus eius impendere: postremum vero si necesse sit etiaz in mortem animam nostram pro eisdem ouibus minis strare. Qui autem non dat pro ouibus substantiaz suā quā do pro his daturus est animā suaz? AVGV. Non autez solus christus hoc fecit: ⁊ tamē si illi qui fecerunt: membra eius sunt: idem ipse vnus hoc fecit. ipse enim potuit facere

sine illis: illi sine illo non poterant. AVGV. Omnes tamen pastores boni fuerūt: nō solū qz sanguine fuderunt: sz qz pro ouibus fuderūt. non enim fuderunt elatōe: sed charitate. nam ⁊ apud hereticos qui ꝓpter iniquitates ⁊ errores suos aliquid molestiaz perpessi fuer.. nomine martyry se iactāt: vt hoc pallio dealbati facilius furentur. qz lupi sunt. Non aūt omnes qui corpora sua in passione etiam ignibus tradūt estimandi sunt sanguinez fudisse pro ouibus: sed potius cōtra oues. di..n. apostolus: Si tradidero corpus meum vt ardeam: ch..itatē aūt nō habeā: nihil mihi prodest. Quomodo aūt habz vel erigu..bat̄ aut qui etiā cōiunctus nō amat vnitatē: quā dominꝰ cōmendans noluit multos appellare pastores: sed pastorē vnū dicens. ego sum pastor bonus. CHRY. Sic igitur de..ero dominꝰ de passione sua disputabat ondēs quoniā pro salute fieret mūdi: ⁊ non inuitus in hanc venit. Deinde rursus ondit signa pastoris ⁊ mercēnary cum dicit. Mercēnarius autem ⁊ qui non est pastor: cuius nō sunt oues ꝓprie: videt lupū venientem ⁊ dimittit oues ⁊ fugit. GREGO. Sunt enī nōnulli qui cū plus terrenā substantiā q̄ oues diligunt: merito nomen pastoris perdūt. non enim pastor sed mercēnarius vocatur: q nō pro amore itimo oues dominicas: sed ad temporales mercedes pascit. Mercēnarius quippe est qui pastoris locum tenet: sed lucrū animarū non querit: terrenis commodis inhiat: honore pbationis gaudet. AVGV. de verbo. Aliud ergo querit in ecclesia: nō deū querit. si deuz quereret: castus esset: quia legitimuz maritū aīa deum hz. quis-ge a deo preter deū aliquid querit: non caste deum querit.

GREGO. in ho. Utrū vero pastor sit vel mercēnariꝰ cognosci veraciter non potest: si occasio necessitatis deest: trāquillitatis. n. tempore plerūq; ad gregis custodiaz: sicut verus pastor: sic etiā mercēnarius stat: sed lupus veniens indicat quo quisqz animo super gregis custodiā stabat. AVGV. de ver. do. Lupus autem diabolus est: ⁊ g illū sequūtur. naz dictū ē q̄ induti quidā vestibus ouiū: intus sunt lupi rapaces. AVGV. sup ioā. Ecce lupꝰ ouis guttur appre-hēdit: diabolꝰ fideli adulteriū psuasit. exercōicād⁹ ē: sz exercōicatꝰ inimicus erit: īsidiabitur: nocebit cū potuerit. vnde tacet: non increpas; lupū veniētē vidisti ⁊ fugisti: corpore stetisti: animo fugisti: affectiones enī nostre motus animoruz sunt. leticia animi diffusio ē. tristitia āt cōtractio. cupiditas animi progressio: timor animi fuga est. GREGO. in ho. me. Lupus etiā super oues venit cū quilibet iniustus ⁊ raptor: fideles quosqz atqz humiles oppzimit. Sed is qui pastor eē videbatur ⁊ non erat: relinquit oues ⁊ fugit. qz dum sibi ab eo periculuz metuit: resistere eius iniustitie non ꝑsumit. fugit autez non mutando locum: sed subtrahendo solacia. Sed contra hec mercēnarius nullo zelo accendit̄: quia dū sola exteriora cōmoda requirit: interiora gregis dānā negligēter patit̄. vñ subdit̄: Mercēnarius aūt fugit: quia mercēnarius ē. ⁊ nō ptinet ad eū de ouibꝰ. Sola ergo cā ē vt mercēnarius fugiat: qz mercēnariꝰ ē. Ac si dicat. Stare in piculo ouium nō pōt: qui in eo q̄ ouibꝰ preest: nō oues diligit sed lucrū terrenū q̄rit. ⁊ ideo opponen.. ..tra piculuz trepidat. ne hoc quod diligit amittat. AVGV. Si aūt apostoli pastores fuerūt nō mercēnary: quare fugiebāt quādo persecutionem patiebātur? ⁊ hoc domino dicente: Si vos psecuti fuerint fugite: pulsemus: aderit qui apiat. AVGV. ad bonora. Fugiunt ergo oīno de ciuitate in ciuitatē serui christi: ministri verbi ⁊ sacramēti eius: quādo cozuz gsēq; spāliter a persecutoribus queritur: vt ab alijs que nō ita requirantur nō deseraē ecclesia. Cū aūt omniū. i. cpōz ⁊ clericoz ⁊ laycorū est cōe periculū: bi qui alijs iadigēt non desiderantur ab bis qbus indigent. aut igit ad loca munita omnes transeant. aut qui babent remanendi necessitatē; nō relinquantur ab eis: per quos cozū ecclesiastica est ipleda necessitas

Tunc ergo de locis in quibus sumus ꝓmēte persecutōe fugiendi est xp̄i ministris: quādo ibi aut plebs christi nō fuerit cui ministret̄: aut potest impleri p alios necessariū ministeriū. qbus eadē nō est causa fugiēdi. Cū aūt plebs manet ⁊ ministri fugiūt ministeriūqz subtrahit̄: qd erit nisi mercēnariozꝫ illa fuga dānabil: qbꝰ nō ē cura ō ouibꝰ? AVGV. sup ioā. Jn bonis ḡ noīantur ostiū ostiari⁹: pastor: ⁊ oues: in malis fures ⁊ latrones: mercēnary: lup⁹. AVGV. de ver. do. Diligendus est pastor: cauendus latro: tolerandus mercēnarius. Tādiu. n. ē vtilis mercēnariꝰ: q̄diu nō videt lupū fure vel latrone: cū aūt viderit fugit. AVGV. sup ioan. Nec enī mercēnariꝰ diceret̄: ni.. acciperet a cōducēte mercedez: filij eternā hereditatē patris patiēter expectāt: mercēnarius tēporalē mercedē cōducti festināter exoptat: ⁊ tñ p linguas vtroz; qz dīna xp̄i gloria ..famatur. Inde ergo ledit: vnde mala facit: non vnde bona dicit: ..otrum carpe: spinā carne: qz botrus aliquando de radice vitis exort⁹: pēdet in spinis. multi ꝓpe in ecclia cōmoda terrena sectātes xp̄m predicant: ⁊ p eos vox xp̄i audi..t sequūtur oues non mercēnariū: sed vocē pastoris p mercennarium.

¶ Ego sum pastor bonus ⁊ cognosco oues meas: ⁊ cognoscūt me mee. Sicut nouit me pater ⁊ ego agnosco patrē: ⁊ aiam meā pono pro ouibus meis. Et alias oues habeo que non sunt ex hoc ouili: ⁊ illas oportet me adducere: ⁊ vocez meam audiēt ⁊ fiet vnum ouile ⁊ vnus pastor. Propterea me pater diligit: qz ego pono aiam meā vt iterū sumā eā. Nēo tollit eā a me: sz ego pono eā a meipso. Potestatē habeo ponēdi eā: ⁊ potestatē habeo iterū sumendi eā. Hoc mādatū accepi a patre meo. Bissensio iterum facta ē inter..leos ꝓpter sermones hos. Dicebāt aūt multi ex ipsis: Demoniū habet ⁊ insanit. Quid eū auditis? Alij autem dicebāt: hec verba non sūt demonium habētis: Nunquid demoniū potest ceco⁹ oculos aperire?

CHRY. Duos superi⁹ malos premisit dñs: vnum qui furat ⁊ mactat ⁊ rapit: alterū qui non ꝓhibet: per illū sedicios insinuās: per hūc iudeoz magistros confundens: ⁊ nō ꝓcurātes creditas oues. Sed ab vtrisqz seipm xp̄s distixit: ab illis quidē qui ad ledendū venerūt in hoc q̄ dixit: Ueni vt vitam habeant. ab bis q cōtēnūt lupoz rapinas: ex eo q̄ pro ouibus animam ponit: ⁊ ideo quasi concludēs subdit. Ego sum pastor bonus. Sed qz superi⁹ dixerat: q̄ oues pastoris vocē audiūt: ⁊ sequuntur eū: nequis dicat: Quid ergo dicis de bis qui tibi non credunt? Osequenter subdit: Et cognouerūt me. ⁊ cognoscor a me mee. Quod ⁊ paulus ostendit dicens: Non repellit dñs plebem suam quā presciuit. GREGO. in ho. Ac si aperte dicat: diligo oues meas: ⁊ ipse me diligentes obsequūt̄. q. n. vitatē nō diligit: adhuc minīe cognouit.

THEO. Dinc aūt differentiā mercēnary ⁊ pastoris eliciens. Nam mercennarius ignorat oues: quia raro visitat eas. pastor vero cognoscit oues ꝓprias: tāq; erga eas sollicitus. CHRY. Deinde vt nō estimes parem mēsurā cognitionis christi ⁊ ouiuz: ..r subdit: Sicut no. me. pa. ⁊ ego cognoscō patrē. q. d. Ita certissime ipsum scio: sicut ipse me: hic..o ē par cognitio. ibi non. nā segtur: Et ani. me. po. p oui. meis.

GREGO. i bo. Ac si aperte dicat: In hoc cōstat: qz cognosco patrē: ⁊ cognoscor a patre: qz alaz meā pono pro ouibus meis. idest ea charitate qua pro ouibus meis moziot quantum patrem diligā ostendo. CHRY. Hoc etiā dicit ostēdens q̄ nō est erroneus: qz ⁊ apostolus qñ seipz voluit ostē-

dere vez eē magīm. cōtra pseudo aplos induxit rationem periculis ꝛ mortibu . THEO. Seductores. n. nō expo/ fuerūt aiaꝫ suā pro ouib⁹: ſꝫ ſic̄ mercēnary deserūt illos qui eos seq̄bātur. dñs āt vt nō capent̄ dixit: Sinite bos ubire.

GREGO. Quia vero nō solū iudeā: sed ēt gentilitatem redimere venerat adiungit. Et alias oues habeo q̄ non sūt ex hoc ouili. AVGV. de ver: do. Loq̄bat̄ enim primo de ouili de genere carnis israel: erāt āt aly de genere fidei ipi⁹ israel: extra erant: adhuc ī gentib⁹: erāt p̄destinati: nōdum ogregati. Nō ergo sūt de hoc ouili: qꝛ ñ sūt de genere car nis israel: ſ erūt de hoc ouili. nā segr̄: Et illos oꝫ me adducere.

CHRY. Oñdit vtrosq; dispsos ꝛ pastores nō hītes. Se gtur. Et vocē meā audiēt. Ac si dicat: Quid miramini si hi sūt me secuturi ꝛ vocē meā audituri: quādo alios videbitis me sequētes: ꝛ vocē meā audiētes: deinde ꝛ futurā eorum p̄nūciat vnio. ē. vnde subdit: Et fiet vnū ouile ꝛ vn⁹ pastor.

GREGO. in home. Quasi ex duobus gregibus unum ouile efficit: qꝛ iudaicū ꝛ gentilē populuꝫ in sua fide cōgit.

THEO. Idē nāq; ab⁹ é baptismi signaculū vn⁹ pastor vbū dei. Attendāt ergo māichei: qñ vnū ouile ꝛ vn⁹ pastor ē noui ꝛ veteris testamēti. AVGV. Quid ergo ē. Nō suꝫ missus nisi ad oues q̄ perierūt domus israel. nisi qꝛ pītiā suā corporalē non exhibuit nisi pplo israel: ad gētes āt ñ prexit ipse sed misit. CHRY. Doc āt vbū oꝫ: quod hic positū ē: nō necessitatis ē demōstrativū: sed ei⁹ quod oño fiet. qꝛ aūt alienū dicebant eū a pre subiungit. Propterea me pa. dili. qꝛ ego po. ani. me. vt iterū sumā eā. AVGV. i. qꝛ morioꝫ vt resurgā: cum magno enī pondere dictū ē. Ego pono. Nō glorieter iudei: scire potuerūt si ego voluero ponere aiaꝫ meā gd seuiēdo facturi sūt: THEO. Dilexit āt pater filiū: ñ tanꝫ stipēdia mortis pro nobis sustinēde: dilectionē suā ei tribuēs: sed quasi sue gditatis ꝓprietatē in genito in/ tuēs dū ex eadē charitate pro nobis voluit mortē subire.

CHRY. Uel vtiq; hic cōdescēsionē q. d. Etsi nihil aliud eēt B suasit mihi amare vos: q; vos ita amami a p̄re vt ego ēt ꝓpter hoc diligar ab eo: qꝛ pro vobis morioꝫ: ñ aūt a pre antea ñ amabar. ꝛ nos sum⁹ facti amoris ei⁹ cā. Similiter āt ꝛ hoc oñdere vult: qm̄ nō iuitus ad passionē venit. vnde sequitur. Nemo tollit eam a me: sed ego pono eā a meipso.

AVGV. iii de trini. Jn quo demōstrauit q; nulla cā pec cati vsqꝫ ad mortē carnis accesserit: ſꝫ qꝛ voluit qñ volui: ꝛ quō voluit: vnde segr̄. Ptātē ba. po. ani. meā. CHRY. Quia. n. multotiēs cōsiliabātur eum interficere: dicit: qm̄ nolēte eo iutilis erat hic labor. Jta. n. habeo ptātem aiam meā ponere: vt nullus possit me iuito facere: quod ī hoib⁹ nō ē. nos. n. ñ habem⁹ ptātem alr ponere nisi interficiendo nosmetipsos: ipse āt sol⁹ d ē ponēdi eā. Doc aūt exūte vo ꝛ illud ꝓstat: q; quādocūqꝫ voluerit eā suscipe possit. vnde segr̄: Et ptātē ba. ite. su. eā. Jn quo ꝛ resurrectionē demon/ strauit idubitabilē. Ut āt nō estimēt cū eū interfecerit dere lictuꝫ a patre subiūgit: Doc mandatū accepi a patre meo. s. ponēdi aiam ꝛ sumēdi. Ex quo nō ē intelligendū: q; pri⁹ ex pectauerit audire: ꝛ opus ei fuerit discere: sed volūtarium mōstrauit pcessum: ꝛ ꝛtrarietatis ad patrem suspitionem destruxit. THEO. Nihil enim aliud mandatū hic dicit̄ q̄ ea que ad p̄em ꝓcordia. ALCVI. Uerbum. n. nō vbo accepit mandatuꝫ: sed in verbo vnigenito p̄ris est oē māda tū. Cū aūt dicit̄ fili⁹ accipere qō subst̄atialr habet non pote stas minuit̄: sed generatio eius ostenditur. pater enim fi/ lio quē pfectū genuit: oia gignēdo dedit. THEO. Postq̄ aūt de se sublimia ostēderat: mortis ꝛ vite se principem ex/ primens: rursū inducit humilia: sic mira dispositiōe vtraq; ꝓtectēs: vt nec minor aut subdit⁹ patri reputet̄: nec dei ad/ uersari⁹ sed eius ptātis ꝛ cōsilꝫ. AVGV. Per hoc autem qō dixit de anima sua: istruimur cōtra apolinaristas qui di cunt christum non habuisse animā humanā. i. rōnalē. Que/

ramus aūt qūo dominus aiam suam ponit. Christus enim ē verbū ꝛ hoc no. i. verbū: aia ꝛ caro. christus ergo ex eo q; verbū ē ponit aiaꝫ ꝛ iterū sumit eā: an ex eo q; aia humana ē: ipsa se ponit: ꝛ iterū ipsa se sumit. an iterū ex eo q; caro est: caro aiaꝫ ponit ꝛ iterū sumit: Si aūt dixerimus qꝛ verbuꝫ di posuit aiam suā: ꝛ iterū sumpsit eam: ergo aliquādo aia illa sepata ē a dei verbo. Mors. n. corpus ab aia separauit. a verbo aūt aiam sepatā nō dico. Si aū dixerimus: qꝛ ipsa se aia posuit: absurdi mus sensus est. ſ a verbo separata non erat: a seipsa poterat separari. Care ergo ponit aiam su am: ꝛ iterū sum t eā: nō tamē ptāte sua: sed ptāte ibabitātis carnez. ſ. verbi. ALCVI. Et qꝛ luxin tenebris lucebat: ꝛ tenebre eū nō cōprehēderūt subiūgitur: Dissensio itaqꝫ fa cta ē inter iudeos, ꝓpter sermones hos. dicebant aūt multi ex ipsis: Demonium hꝫ ꝛ insanit. CHRY. Quia. n. maio/ ra erant q̄ ꝑm hominē ea que dicebant̄: demoniū eū habe re dicebant. sed q; demonium non hēbat oñdūt aly ab his que fecit. vnde segr̄: Aly aūt dicebāt: Dec verba nō sunt demoniū hītis. nūqd demoniū potest cecoꝝ oculos api/ re: q. d. Nec ipsa verba demoniū habentis videntur. Si ve ro nō ī suademini a verbis: ab opibus moueamini. quia ergo dñs eam que p res est tribuerat demonstrationē: silebat de reliquo. Neqꝫ enim responsione erāt digni: sed ꝛ nos erudi unt mansuetudine ꝛ longanimitatē oēm: ipsi etiā seipsos cō pescebant: quando ab inuicem diuisi altercarentur.

¶ Facta sunt autem encenia in hierosolymis ꝛ hyems erat. Et ambulabat ihesus i templo i por ticu salomonis. Circūdederūt ergo eum iudei: ꝛ dixerūt ei: Quousqꝫ aiaꝫ nostrā tollis? Si tu es xp̄s dic nobis palam. Respondit eis ihesus: Lo/ quor vobis: ꝛ nō creditis. Opera que ego facio in noīe patris mei: hec testimoniū perhibent de me. Sed vos nō creditis: qꝛ non estis ex ouibus meis. Oues mee vocē meā audiūt: ꝛ ego cogno sco eas: ꝛ sequūt̄ me: et ego vitā eternam do eis ꝛ nō peribūt in eternū: ꝛ nō rapiet eas quisquaꝫ de manu mea. Pater me⁹ quod dedit mihi ma ius omnib⁹ est: ꝛ nemo potest rapere de manu patris mei. Ego ꝛ pater vnum sumus.

ALCVI. Audiuimus patientiā dei ꝛ iter opprobria pre dicationem salutis: sed ipsi obdurati magis eum tentare q̄ ipsi obedire volebāt. vnde dicitur: Fa. sunt aūt ence. in hie rosolymis. AVGV. Encenia festiuitas erat dedicatiōis tēpli. Hrece. n. cenō dicit̄ nouū. quādocūqꝫ nouū aliqd fue rit dedicatū encenia vocāt̄. CHRY. Dicit. n. diē ſm quā templū dedicatū ē: redeūtibus eis a captiuitate babylonis.

THEO. Splēdide g̃ psequebāt̄ solēnitatē veluti ꝓpriū decorē recupante ciuitate post tā longā captiuitatē. AL CVI. Uel hec dedicatio in memoriā illi⁹ erat dedicatiōis quā iudas machabeus fe t. Prima. n. dedicatio a salomōe fcā ē tēpore autūni. Secunda a zorobabel ꝛ iesu sacerdote tēpore veris: hec aūt tēpore hyemali. vñ segr̄tur: Et hyems erat. BEDA. Sub iuda. n. machabeo statutuꝫ legitur vt eadē dedicatio p oēs ānos in memoriā solēnibus renouare tur officys. THEO. Ips aūt hyemis cuāgelista exprimit: ad oñendū q; primū eēt ips passiōis. nā in vere sequenti passus ē dñs ꝛ iō hierosolymis cōuersabatur. GREGO. y. mo. Uel iccirco hyemis curauit ips exprimere: vt inesse iu deorum cordibus malicie frigus indicaret. CHRY. In hac aūt solēnitate xp̄s cū multo studio aderat: de reliquo enim iudeā frequētabat: qꝛ passio erat in ianuis. vñ sequit̄: Et ambu. ie. in tē. in porti. salomonis ALCVI. Porticus

salomonis dicitur: vbi rex ille ad oꝛādū stare consueuerat: ꝛ ideo ex eius noīe cognominabat̄: Solēt aūt porticꝰ gbus tēplū cingebat̄ ex noīe templi vocari. Si āt fili⁹ dei i tēplo in quo caro beatorū aialiū offerebat̄ ambulare voluit: q̄to magis nostrā orōnis domū in qua caro ꝛ sāguis ei⁹ ꝓsecrat̄ visitare gaudebit. THE. Satagas tu quoqꝫ dū hyemis iminet. i. vita ꝓsens turbinib⁹ iniquitatis cōcussa spūales encenias tui tēpli celebrare: semp reuocando teipm ꝛ ascē siones ī corde tuo dīb⁹ bonēs: tūc iesus ingrit pīsto tibi in porticu salomonis: pacificu statuꝫ tibi tribuens sub tegmine ꝓpcio ī seculo āt futuro nemo renouatōis solēnia ꝓficere poterit.

AVGV. Qꝛ ergo iudei frigidiorāt a diligēdi charitate e ꝛ ardebāt nocēdi cupiditate: nō accedeb⁹ ꝓsequēdo: ſꝫ ꝑm bāt ꝓsequendo. vnde sequit̄: circū. er. eū iu. ꝛ dixe. ei: Quo usqꝫ ani. no. tollis: Si tu es chri. dic no. palam. ñ veritatē ō siderabant: sed calumniam ꝓparabant. CHRY. Opera m. eius in nullo incusare valentes: captionē quādā ex vbis cupiebāt inuenire. Et ituere puersitatē illoꝝ. nā cū per ser monē erudit dicūt ei: Quod signū ostendis. Cū aūt per opa demōstrat dicūt ei: Si tu es christ⁹? dic nobis palā. quasi sp ad ꝛtrariū stantes. ſꝫ ꝛ plenū odio erat qō dicūt. Dic nobis palā. Et nimirū ipse palaꝫ omnia dicebat in festiuitatibus semp assistēs: ꝛ nihil occulte loquebat̄: ſꝫ ꝛ adulatiōis ꝺa ꝓmittūt dicentes. Quousqꝫ aiam nostram tollis: vt. ſ. cum ꝓuocātes aliquam captionē iueniāt. ALCVI. Lausanē enī q; alios eoꝝ icertos ꝛ suspēsos dimittēdo tolleret qui venerat vt animas saluaret. AVGV. Querebāt autem audire a domino Ego sū christus. ꝛ fortasse ō xp̄o ſm boiem sapiebāt: ſꝫ diuinitatē xp̄i in ꝓphetis nō intelligebāt. ꝛ sic si diceret: Ego sū xp̄s: ſm q; illi sapiebāt de semine dauid: calūniarent q; sibi arrogaret regiā ptātem. ALCVI. Et sic cogitabāt eū tradere ptāti p̄sidis ad puniēdū: q̄si ꝛtra augustū ipium vsurparet: quare dīs ita ꝓuidit rīsionē vt ēt calūniatoꝝ ora ꝓcluderet: ꝛ qꝛ xp̄s est fidelib⁹ p̄deret. ꝛ de boīe querētibus diuinita. s mysteria narrat. vnde se/ quit̄: rīdit eis ie. Lo. vo. tū credi. ope. q̄ ego fa. ī no. pa. mei: hec testi. phi. de me. CHRY. Quia enī simulabant a solo verbo se suaderi q; a tot opibus nō sūt suasi: arguit malicias eoꝝ. q. d. Si opibus nō creditis: q̄liter vbis credetis: ꝛ q̄re nō credāt ostendit subdens. Sed vos non creditis qꝛ non estis ex ouibus meis. AVGV. Doc aūt dixit: qꝛ videbat eos ad sempiterni interitū ꝓdestinatos: ñ ad vitā eternā sui sanguinis ꝓcio cōpatos: oues enim sunt credendo. pastorē sequēdo. THEO. Postq̄ vero dixerat: Nō estis ex ouib⁹ meis. Cōseqūnter indurit eos vt oues ei⁹ efficiātur dicēs: Oues mee vo. me. audiūt. ALCVI. i. preceptis meis ex animo obediūt. Et ego cognosco eas. i. eligo. Et se/ quūtur me. h mānsuetudinis ꝛ innocētie viā icedēdo: ꝛ post ad gaudia eterne vite intrādo. vñ segr̄: Et ego vitā ere. nā do eis. AVGV. Jsta sūt pascua de quib⁹ supra dixerat: Et pascua inueniet. bona pascua vita eterna dicit̄. ibi nulla berba aresc̄it: totū viret. Uos āt calūniā ꝓpterea queritis: qꝛ de vita pīti cogitatis. Seqū t. Et nō pi. in eternū. Sub/ audi tāq̄ eis dixerit. Uos pbibitis ī eternū: qꝛ non estis ex ouib⁹ meis. THEO. Sꝫ qūo videm⁹ iudā perisse: qꝛ non permansit vsqꝫ ad finē. Christus aūt de pseuerātib⁹ hoc di xit. Nā si quis separat̄ ab ouium grege. desinens sequi pa storē: cōfestim incurrit periculū. AVGV. Quare aūt nō ꝑat subdit: Et nō rapiet eas quisq̄ ō manu mea. De illis. n. ouib⁹ de quib⁹ dr̄: Nouit dñs qui sunt ei⁹: nec lupus rapit: nec fur tollit: nec latro interficit. Securus est de numero il lozū qui ꝓ eis nouit quid dedit. HYLA. vy. de tri. Con scie ptātis hec vox est: at vero vt in natura licet dei: tamen ex deo intelligenda ē eius natiuitas. subiecit: Pater meus quod dedit mihi: maius omnibus ē. Non occultat ex patre esse se natū. qō enim a patre accepit: accepit nascendo: non

postea. AVGV. Non enim crescēdo: sed nascēdo equal est: q; semper natus est de patre filius: de deo deus. Doc est ergo q̄ dedit mihi pater: qō maius oībus est: vt. ſ. sim vbū eius: vt sim vnigenitus filius eius: vt ſꝫ splendoꝝ lucis ei⁹. Jdeo ergo nemo rapit oues meas de manu mea: qꝛ nec de manu patris mei. vnde sequitur. Et nemo potest rapere de manu patris mei. Si manū intelligam⁹ potestatē vna ē pa tris ꝛ filꝫ ptās: qꝛ vna diuinitas. Si aūt manū itelligamus filiī: manus patris est ipse fili⁹? quod non ita dictū ē tanꝫ oe pater habeat corporis mēbra: sed q; p ipm fc̄a sūt oīa. Nā solēt ꝛ boies dicere manus suas eē alios boies p quos faciūt qō volūt. Aliquādo ꝛ ipm opus bois man⁹ bois dici tur: qō fit p manū: sicut dicit̄ quisq; agnoscere manū suaꝫ: cū id qō scriptum sit agnoscit. hoc āt loco manū p̄is ꝛ filꝫ intelligim⁹ ptātē: ne forte cū hic manū patris ipsum filium dictū acceperimus: incipiat carnalis cogitatio ēt filꝫ q̄rere filium. HYLA. vy. de tri. Ut enī pe corporalē significa tionē: virtuté possis cuidēnosce nat re: cōmemorata ē filꝫ man⁹: man⁹ p̄is: qꝛ natura ꝛ vtus p̄is eēt i filio. CHRY. Deinde vt non estimes qꝛ ipse quidē imbecillis ē. ꝓpter pa tris aūt vtutē i tuto sūt oues: subdit: Ego ꝛ pater vnū sum⁹.

AVGV. Utrūq; audi: ꝛ vnuꝫ: ꝛ sumus: ꝛ a charybdi ꝛ a scylla liberaberis. Qꝛ dixit vnū liberat te ab arrio: q; dixit sumus: liberat te a sabellio. Si vnū: non ergo diuersū: si su mus ergo pater ꝛ filꝰ. AVGV. viy. de trini. Unum eni sumus. dictū est: Qō ille: boc ꝛ ego ſm eēntiā: nō ſm relati uum. HYLA. viy. de trini. Dec igit̄ qꝛ heretici negare nō possunt: impietatis sue mēdatio neganda cozrūpūt. ten/ tant enim id ad vnanimitatis referre cōsensum: vt volun tatis in bis vnitas sit: nō nāe. i. vt nō ꝓ id qō sūt: ſꝫ ꝓ id quod idem volūt vnū sint: sed ꝓ nature natiuitatē dū nihil deus in eo ex se gignēdo eū degenerat vnū sūt. Duq; ō manu ei⁹ nō rapiunt: nō rapiuntur de manu patris: dum in operāe se operaī pater: dū ipse in patre: ꝛ. . . eo pater est. boc nō, pre stat creatura: sed natiuitas: nō efficit volūtas: sed potestas. non loq̄tur vnanimitas: sed natura. Non negam⁹ igitur vnanimitatē inter patrē ꝛ filiū. nā boc solēt heretici mēti ri: vt cū solā cordiā ad vnitatē nō respicim⁹: discordes eos a nobis affirmari loquantur: sed audiāt q̄ nobis vnani/ mitas non negetur. Unum sunt pater ꝛ filius natura: bono re virtute: nec natura cadē: potest velle diuersa.

¶ Sustulerunt ergo lapides iudei vt lapidarent eū. Respōdit eis ihesus: Multa bona opera ostē di vobis ex ꝑe meo. Propter quod eoꝝ opus me lapidatis? Respōderūt ergo iudei: De bono opere non lapidamus te: sed de blaphemia. ꝛ qꝛ tu homo cuꝫ sis: facis teipsuꝫ deū. Respōdit eis ihesus: Nōne scriptū ē ī lege vestra: qꝛ ego dixi dij estis? Si illos dixit deos ad quos sermo dei fa ctus ē: ꝛ non pōt solui scriptura: quē pater sāctifi cauit: ꝛ misit i mūdū. Et vos dicitis qꝛ blaspme mas qꝛ dixi filius dei suꝫ? Si nō facio opa patris mei: nolite credere mihi. Si aūt facio: ꝛ si mihi nō vultis credere: operibus credite: vt cognoscatis ꝛ credatis: qꝛ pater in me est: ꝛ ego in patre.

AVGV. Audierunt iudei: Ego ꝛ pater vnum sumus: et non pertulerunt ꝛ moze suo duri ad lapides cucurrerunt. vnde dicitur: Sustulerunt lapi. iu. vt lapi. eum. HYLA. vy. de tri. Nunc hereticorum furoꝛ iam dño in celis sedē te pari infidelitate dictis non obedientes: odium impieta tis exercent: verborum lapides inyciūt: ꝛ si possent de thro/

Universidad de Deusto
Biblioteca

no eum suo in cruce detraherēt. THEOPHI. Dominꝰ autem ostendens q̄ nullam iustam habebant occasionē furendi aduersus cū: cōmemorat signa que fecerat. Sequitur: Respondeis Je. Mul. bo. opera oñ. vo. ex patre meo

ALCVI. In sanitatibus ifirmozū: in exhibitōe doctrie ⁊ miraculoz: que ex patre oñdi. q̄ eius gloriā p oia q̄siui: ꝓpter quod eoz opus me lapidatis: quānis iuiti cōfitent multa bñficia sibi ipensa a xpo: sed quod de sua patrisq̄ equalitate diserat: ꝓo blasphemia deputabant. vñ sequit: Rñ. ei. De bo. ope. non lapi. te: q̄ de blas. ⁊ q̄ tu bo. cū hoīs fa. teipm deū. AVGV. Ad hoc rñderūt q̄d dixerat: Ego ⁊ pater vnū sumus. Ecce audei itellexerunt quod arriani nō intelligūt. ideo. n. irati sūt: q̄n senserūt ñ posse dici: Ego ⁊ pater vnū sum. nisi vbi eq̄litas ē pris ⁊ fily. HILA. vy. de tri. Jude. Cū sis bō. Arrian: Cū sis creatura. vtriq̄ dicūt: Facis te deū Subycit enī arrianus: Substāti one ⁊ aliene deū. vt ātē terius generis de sit: aut nō nec de. dicit enī: Nō ē fus ex natiuitate: nō ē de ex ūitate: creatura est pstantior cunctis. CHRY. Dns aūt non destruxit opinionē iudeoz estimātiū q̄ se deo parē diceret. q̄ magis ꝺriū fac. nā segt: Rñ. eis ie. Nōne scrip. ē i lege vra:

AVGV. i. vobis data: Qz ergo dixi dy estis. Deus hoc dicit p pphetā in psalmo: boib. Et legē appellauit dns gnāliter oēs illas scripturas. q̄uis alicubi spāliter dicat legēa pphetis eā distinguēs sicuti est. In his dus ceptis tota lex pēdet et pphete. Aliq̄n aūt i tria distribuit easdē scripturas vbi ait. Oportebat ipleri oia que scripta sūt i lege ⁊ pphetis ⁊ psalmis ō me: Nūc vo ēt psalmos legis noīe nūcupauit gbus sic argumētat: Si illos dixit deos: ad quos ser. dei ra. ē: et nō po. fol. scri. quē pa. sācti. ⁊ mi. in mundū: vos dici. q̄ blasphemas: q̄ dixi filꝰ dei sū. HYLA. vy. de tri. Demōstratuꝰ gdē q̄ ipse et pater vnū eēnt i eo ꝓmo ieptia ridicul. opprobry cōfutat: q̄ i reatū vocaret. q̄ se cū bō eēt deus faceret. Cū. n. lex huiꝰ nois appellationē sāctis boibus ōcerneret: et sermo ōi idissolubilis cōfirmaret hāc ipa sancti nois pfessionē. Jā ergo nō ē crimini q̄ se deū: cū bō si faciat: cū eos q̄ boies sūt dos lex dixerit. Et si a ceteris boibꝰ nō irreligiosa huius nois vsurpatio ē: ab eo boie: quē sāctificauit pater nō ipudenter vsurpari videt: q̄ dei filiū se dixerit cū pcellat ceteris q̄d qō sāctificatꝰ i filiū ē: beato paulo dicēte: q̄ pdestinatꝰ ē filius dei i vtute fm spūm sāctificatiōis nois. n. hec ō boie rōsio ē: q̄ dei filiꝰ ēt hois filiꝰ est. AVGV. Uel alr. Sāctificauit. i. vt sāctꝰ eēt gignendo ei ōdit: q̄ sanctū cū genuit. Si āt fmo ōi factus ē ad hoies vt diceret dy ipm vbū ōi qūo ñ ē de? Si p fmonē ōi hoies pticipādo fiūt dy: vbū vñ pticipat ñ de? THEO. Uel sāctificauit eum boc est sanxit sacrificari ꝓ mūdo. In quo oñdit senō esse deū sicut ceteri: nā salū facere mūdū diuinū opus est: non aūt hois deificati per grām. CHRY. Uel interim gdem vt susciperetur sermo humilius locutus ē: postea aūt ad maius eos reduxit dicens: Si non facio opa patris mei: nolite credere mihi. per hoc oñdens q̄ in nullo minor est patre. q̄ enim substantiā eius impossibile erat eis videre ab operuz parilitate et identitate demonstratiōem eius que ex virtutem indissimilitudīs ē tribuit. HYLA. vy. de tri. Quid h adoptio: q̄d idulgētia nois loci inuenit ne ex natura dei filius sit: cū dei filius ex nature paterne operibus credend? sit non exequatur ac similis est deo creatura. Neq̄s enim nature aliene potestas comparatur: gerere autem se non sua: sed quoꝝ tris sunt testatur ne per magnificentiam gestoz̄ nature natiuitas auferatur. Et q̄ sub sacramento assūpti corporis et nati ex maria: hois et dei filius non itelligebatur: fi nobis ītimatur ex gestis cū ait: Si autem facio et si mihi non vultis credere operibus credite. Cum enim sacramētum nati hominis intelligentiam diuine natiuitatis impediat cum diuina natiuitas omne opus suum sub misterio as-

sumpti hom is exequit. Faciēs igitur opa patris demonstrare debuit: q̄d eēt opib? credēdū. Nā sequit: Ut cognoscatis ⁊ cre. quia pa. in me est ⁊ ego in pa. Doc est illud. Dei filius sū. hoc est illud: Ego ⁊ pater vnū sum?. AVGV. Nō enī filius sic dicit: In me est pater: ⁊ ego i illo: quomodo possūt dicere homines. Si em bene cogitemus: ⁊ bene viuamus in deo sum?: ⁊ de? in nobis ē: q̄si particip tes ei? gratiaz ⁊ illumina. ab ipso. Ubi enitus autem t filius in patre est: ⁊ pater in illo tanquā ualis.

¶ Querebat ergo cū apprehendere ⁊ exiuit de manibus eoz̄um. Et būit iterum trans iordanē in eum locum ubi erat ioānes baptizans primū: ⁊ mansit illic. Et multi venerunt ad eū: ⁊ dicebant: quia ioannes quidem signum fecit nullū. Omnia autem quecunq̄ dixit ioannes de hoc vera erant: ⁊ multi crediderunt in eum.

BEDA. Adhuc iudeos in cepta dementia persistere euāgelista oñdit dicēs: Querebāt q̄ eū apprehēdere. AVGV. Nō credendo ⁊ intelligendo: sed seniendo ⁊ occidēdo. Tu apprehendas vt habeas. illi apprehendere volebāt: vt nōn l. rent. vnde sequitur: Et exiuit de manibus eoz̄. Non eum apprehenderūt: quia manus fidei nō habuerunt. Sed nō erat magnū verbo eycere carnē suam de manibus carnis.

CHRY. Cum aūt christus aliquid magnū locut? fuerit: recedit velociter: vt sedetur eoz̄um furoz per absentiam eius: quod vtiq̄ ⁊ nunc fecit. vnde sequitur: Et abyt iterum trans iordanem in eum locum vbi erat ioannes bapti. primū ⁊ mā. illic. Ideo hūc locum euāgelista cōmemorat: vt discas quoniā ppe abyt: vt recordetur eoz̄um que illic facta sunt: ⁊ dicta a ioanne ⁊ testimonij illius. BEDA. Dicit āt. Ubi erat primū. i. a primeua. etate. Demorāte āt eo ibi narrat: q̄ multi venerunt ad eum. vnde sequitur: Et multi venerunt ad eum ⁊ dicebant: quia ioannes quidē fecit signum nullū. AVGV. i. nullū miraculū oñdit. Non demonia fugauit: non cecos illuminauit: nō mortuos suscitauit. CHRY. Uide autem qualiter syllogismos cōponūt indubitabiles. Joannes quidem dicunt nullū signū fecit: hic autem facit: quare huius preeminentia ostenditur. Deinde ne puterur ioannes quia nullū signū fecit idignus testimonio: subdūt: Omnia autez̄ quecūq̄s di. io. de hoc vera erāt. quasi dicāt: Et si nullū signum fecerit: tamen de hoc omnia veraciter dixit. ergo dicūt: Si ioāni credere oportebat: multomagis huic: cum illius testimonio etiam demonstrationē signoz̄ habeat. vnde segtur: Et multi crediderūt i eū. AVGV. Ecce qui apprehenderunt permanentem: non quomodo iudei volebant apprehendere discedentem. Et nos ergo pe. ducernam veniamus ad diē: quia ioannes lucerna erat: et dici testimoniū perhibebat. THEOPHILVS. Notandum autem q̄ crebro dominus educit populos: ad solitaria loca: de perfidiozum societate eripiens: vt magis fructificent sicut legem vet daturus eduxit populum in desertum. Mystice autem recedens a hierosolymis dominus hoc est a plebe iudaica ad loca fontes habentia se transfert ideſt ad ecclesiam ex gentibus que habet fontem baptismi: per quem multi ad christum accedunt: quasi trāseuntes iordanem.

Lapi. XI.

Erat autem quidam languens lazarꝰ a bethāia: ō castello marie ⁊ marthe sororum eius. Maria aūt erat que vnxit dominū vnguento ⁊ extersit pedes eius capillis suis: cuiꝰ frater lazarus infirmabat. Miserūt ergo sorores

eius ad eum dicentes: Domine ecce quē amas infirmatur. Audiens aūt iesus dixit eis: Infirmitas hec non est ad mortem: sed ꝓ gloria dei vt glorificetur filius dei per eam. Diligebat aūt iesus marthā ⁊ sororem eius mariā ⁊ lazarum.

BEDA. Dixerat euangelista dominū trās iordanē abysse: tuncq̄ lazarū cognitū infirmari. Unde dicitur: Erat quidā languens. a be. Dinceſt q̄ i quibusdā exēplaribus copulatiua coniunctō: Et: posita inuenitur: vt frequentia verba supiori bus connexa videātur. Interpretatur aūt lazarus adiutus. Inter omnes enī mortuos quos dns suscitauit: h magis ab eo adiuuat: quē nō solū mortuū q̄ quatriduanū suscitauit

AVGV. Inter oia enim miracula que fecit dns lazari resurectio precipue predicat. Q̄ si attendam? quis fecerit: delectari debemus pot?: q̄ mirari. Ille suscitauit dominē qui fecit dominē. plus enī est dominē creare q̄ resuscitare. Infirmabatur aūt i bethania lazarus. vnde dicitur: A bethania de castello marie ⁊ marthe sororū ei?. Quod castellū erat proximum hierosolymis. ALCVI. Et quia plures femine hui? nominis erant: ne errarem? in nomine: ostenditur ex notissima actiōe. nam sequitur: Maria autem erat que vnxit dominū vnguēto: ⁊ extersit pedes ei? capillis suis. cui? frater lazar? infirmabat. CHRY. Igit primū q̄dez illud necessariū discere: q̄n hec nō fuit illa meretrix que in luca legit. Nec enī honesta fuit ⁊ studiosa circa christi susceptionē. AVGV. de cō. euā. Uel aliter. Doc dicēs ioānes attestat luce: qui hoc i domo pharisei cuiusdā simōis factū eē narrauit. iā itaq̄s hoc maria fecerat. Nō aūt in bethania rursus fecit. aliud est: q̄ ad luce narrationem nō pertinet: sed pariter narrat a trib.? AVGV. de ver. do. Innuauerat igit lazarū pernicies inimica languoris miserādi hominis. corpus quotidie edax febris incēdium cōsumebat. Aderāt āt due sorores languēti: ⁊ casum dolentes: iuuenis egrotātis lectulo ingiter inherebāt. vnde de eis mox subditur: Miserūt ergo soro. eius ad eū dicentes: Dne ecce quē amas infirmatur. AVGV. super ioannē: Nō dixerūt vēi ⁊ sana. nō ause sunt dicere: Ibi iube ⁊ hic fiet: sed tātūmodo: Ecce quē amas infirmatur. q. d. sufficit vt noueris: ñ enī amas: ⁊ dseris. CHRY. Per B. n. ad miserēdū volunt attrahere christū. adhuc enim ei quasi homini intēdebāt. Jdeo autez̄ nō iuerūt ad christū sicut centurio ⁊ regulus. sed mittunt: q̄ vehemēter cōfidebāt de christo: propter multā familiaritatē: quā habebāt ad eū: ⁊ q̄ a luctu ōtinebāt. THEO. Et q̄ mulieres erant quas nō decet de facili domū exire. Multā aūt deuotionē ⁊ fidei magnitudinē exprimūt dicētes: Ecce quē amas infirmatur. tantam enī potentiā in dño eē credebāt: q̄ mirū videretur qualiter virum sibi dilectum infirmitas potuerit occupare. Sequitur: Audiēs āt iesus dixit eis: Infirmitas hec nō est ad mortē. q̄ ipsa mors nō erat ad mortē: sed potius ad miraculū: quo facto crederent hoies i christū ⁊ vitarēt verā mortem. vñ sequit: Sed ꝓ gloria dei. Ubi ex obliquo dns se dixit ō heretios qui dicūt: q̄ filiꝰ dei nō sit deus. ꝓ gloria ergo cuius dei audi q̄ sequit: Ut glorificet filiꝰ dei per eam. s. infirmitatem.

CHRY. Doc āt vt: nō est causale: sed euētus. Nā euenit q̄dē aliūde infirmitas: vsus ē aūt ea i gloriā dei. Sequitur: Diligebat āt iesus martbā ⁊ sororem eius ma. ⁊ lazarum.

AVGV. Ille lāguēs: ille tristes: oēs dilecti. Habebāt q̄ spē: quoniā diligebāt ab eo q̄ ē dolētiū cōsolator: lāguētiūq̄s sanator. CHRY: Per hoc etiam erudit nos euangelista non tristari siqua infirmitas facta fuerit circa bonos viros ⁊ dei amicos.

¶ Ut ergo audiuit quia infirmabatur tunc quidem mansit in eodem loco duobus diebꝰ. Deinde post hec dicit discipulis suis: Eamus in iudeaz iterum. Dicūt ei discipuli: Rabbi: nūc querebāt te iudei lapidare: ⁊ iteruz̄ vadis illuc? Respōdit iesus: Nōne duodeciz̄ hore sunt diei? Siqs ambulauerit in die non offendit: quia lucē huiꝰ mūdi videt: Si autem ambulauerit i nocte: offēdit: quia lux non est in eo.

ALCVI. Dominus nunciata ifirmitate lazari quousq̄s quatriduū cōpleretur: sanare distulit vt mirabilius suscitaret. vnde dicit: Ut aūt audiuit q̄ infirmabat: tunc quidem mansit in eodem loco duobus diebus. CHRYSO. Ut scilicet expiraret ⁊ sepelireť et dicant: Quoniaz̄ fetet vt nullus posset dicere quoniam nondum defunctum eum suscitauit. sed stupoz fuit et non moꝛs. Sequitur: Deinde post hec dicit discipulis suis. Eamus i iudeam iterū. AVGV. Ubi pene fuerat lapidatus: q̄ propter hanc inde discessisse videbatur ne lapidareť. Discessit enim vt homo. Sed in redeundo quasi oblitus infirmitatē: oiecit potestatē. CHRY. Nusquā autez̄ alibi dns predixit discipulis quo iturus eēt: sed hic predixit: quia formidabant vehementer: vt non repente eos conturbet. Naz̄ sequitur: Dicunt ei discipuli: Rabbi: nunc querebant te iudei lapidare: ⁊ tu iteruz̄ vadis illuc? formidabant. n. ⁊ ꝓ eo et ꝓ scipsis. nondū enī erāt i fide firmati. AVGVSTINVS. Cum aūt vellent dare consilium homines deo: discipuli magistro: corripuit eos. vnde sequitur: Respondit iesus: Nonne duodecim hore sunt diei? Ut enī diem sese ostenderet duodeciz̄ discipulos elegit. In hoc aūt verbo non ipsum iudam: sed successorē eius puidebat. Juda enī cadente successit matthias: ⁊ duodenarius numerus mansit. Hore ergo illustrētur a die et per horarū pdicationem creat mundus in diem. Me ergo sequimini: si non vultis offendere. vnde subdit: Siquis ambu. i die. nō offendit: q̄ lucē huius mundi videt. Siquis autem ambu. in nocte offendit q̄ lux non est i eo. CHRY. q. d. q̄ sibi nihil consciꝰ est nequicie: nihil patietur vltie. Qui vero mala agit patietur. Itaq̄s non oportet formidare: nihil enim dignum morte gessimus. Uel aliter: Siquis lucem huius mūdi videt. securus est: multomagis qui mecum est nisi amouerit se a me. THEOPHILVS. Quidam vero hunc diez intelligunt tempus precedens passionem: noctem vero ipsā passionē. Dicit ergo eis. Dū dies ē. i. dū nōdū iminet tempꝰ passionis non offendetis. Non enim vos perseqētur iudei. Cum autem nox venerit passionem propriam dico: extunc noctem possidebitis angustiarum.

¶ Hec ait: ⁊ post hec dicit eis: Lazarus amicus noster dormit: sed vado vt a somno excitem eū. Dixerūt ergo discipuli eius: Domine si dormit saluus erit: Dixerat autem iesus de morte eiꝰ: illi autem putauerunt quia de dormitione somni dicebat. Tūc ergo iesus dixit eis manifeste: Lazarus mortuꝰ ē: ⁊ gaudeo propter vos vt credatis q̄m non eram ibi. Sed eamus ad eū. Dixit ergo thomas qui dicitur didymus ad condiscipulos: Eamus ⁊ nos ⁊ moriamur cum eo.

CHRY. Posita vna cōfortatione discipulorū: hic alio mō eos cōfortat oñdēs q̄m nō hierosolimā ōbēt ire sed in bethaniā. vñ dr. Hec ait: Et post h dic illi: Lazarꝰ amic? nr dormit sed vado vt a sōno excitē eū. q. d. Nō eo rursus disputatur ō iudeos: sed amicū nostrū excitaturus: pp hoc q̄ dicit: Dormit nr: vt oñdat necessariū sibi aduentū. AVGV. Q̄ aūt dixit dormit verū dixit dño dormiebat: hoibus mortuus erat q̄ eū suscitare nō poterāt. Nā dns tāta facilitate excitabat

Universidad de Deusto
Biblioteca

de sepulchro quãta cũ excitas dormietẽ de lecto. Ergo fm potentiam sti3 dixit dormientẽ: sicut ꝛ apostolus dicit: De dormiẽtibus aũt nolo vos ignorare: dormiẽtes appellauit: quia resurrecturos prenũciauit. Sed quomõ iterũ i. ipsis q quotidie dormiũt ꝛ exurgũt: quid gsq3 videat in somnis: aly sentiunt lẽta somnia: aly tozquẽtia: Sic vnusquisq3 cuꝰ causa sua dormit: cũ cã sua surgit. CHRY. Discipuli autẽ ipedire voluerũt eiꝰ aduẽtuꝫ in iudeã. vñ segtur: Dixerũt ergo discipuli eiꝰ: Domine si dormit. sal. erit. Solet. n. cẽ somnꝰ egrotantiũ salutis indiciũ. q. d. Si dormit non igitur vꝫ est: q tu das ad excitandum eũ. AVGV. Quomodo ergo intellexerũt discipuli ꝛ responderunt. vnde sequitur: Dixerat autẽ iesus de morte eius. illi vero putauerũt q de dormitione somni diceret. CHRY. Si vero quis dicat qũo non cognouerunt discipuli mortuũ esse ab eo quod dixit: Uado vt excitẽ illũ: stultuꝫ. n. erat eum ire p tot stadia vt lazarũ a somno excitaret. Istud dicemus: qñ ꝛ tin bãt hoc enigma cẽ qual... multa loquebaꝫ. AVGV. Qr ergo obscure dixerat: Dorm... manifestat qõ dixerat. vñ sequit: Tũc ergo dixit eis ie. mani. Laza. mor. est. CHRY. Non autem hic adiecit. Uado vt resuscitem eum. non enim volebat verbis predicere quod per opera debebat certificare: vanã gloriam vbiq3 nos fugere docens: Et q nõ oportet simpliciter pmittere. Segt. Et gaudeo pp vos vt credatis: quoniã non eram ibi. AVGV. Eger. n. nõ mortuꝰ fuerat nũciarꝰ: sz quo lateret eũ q creauerat... cui manus aĩa moriẽtis exierat. Ait ergo: Gaudeo pp vos vt credatis: qñ nõ erã ibi. vt iã iciperẽt admirari: qr dominus poterat dicere mortuum qõ nec viderat: nec audiuerat. Ubi memini debem q adhuc ẽt ipsoꝛ discipulorũ miraculis edificabatur fides: nõ vt eẽ iciperet: sz vt q̃ cepat cresceret: q ergo dicit: Ut credatis: itelligẽdũ ẽ vt ampliꝰ robustiusq3 credatis:

THEO. Intellexerũt ãt gdã hoc sic: Gaudeo ingt p vobis. nã cũ illic ñ extiteri: cõfert ad maiozitatẽ fidei vre: qñ si astitissem egrotãtẽ curassez qõ ẽt modicũ signũ ad mee virtutis idiciũ. qr vo me absente supuenit mors: p... ĩ fide mea cozzoborami: cũ videbitis me posse ẽt defunctuꝫ putrescẽtẽ resuscitare. CHRY. Igit oẽs discipuli gdẽ timebãt iudeos: sup alios vero thomas. vñ segtur: Dicẽ ergo thomas q dꝛ did... cõdiscipulos: Eamꝰ ꝛ nos ꝛ mori. cũ eo. Infirmior erat alys ꝛ ifideliozi: postea oĩbus fortior fact. est ꝛ irreprehensibilis: g solꝰ ozbẽ terrarũ pcurrit: ꝛ in medijs plebibꝰ voluebatur volẽtibus eũ iterficere. BEDA. Ut castigati discipuli supiozibus domini verbis non ausi sunt vltra contradicere. Sed thomas pre omnibus socios hortatur: vt irent ꝛ morerentur cum eo. In quo magna eius videtur esse cõstantia. Sic... n loquebatur: quasi facere posset q̃ aliõs hortabaꝫ: immemor sue fragilitatis sicut ꝛ petrus.

¶ Uenit itaq3 iesus: ꝛ inuenit eũ quatuoꝛ dies iam in monumẽto habentẽ. Erat autẽ bethania iuxta hierosolymã quasi stadijs quindecim. Multi autem ex iudeis venerant ad marthã ꝛ mariã vt cõsolarentur eas de fratre suo. Martha ergo vt audiuit: quia iesus venit occurrit illi: maria ãt domi sedebat. Dixit ꝫ martha ad iesum: Domine si fuisses hic: frater meus non fuisset mortuꝰ. Sed et nũc scio quia quecũq3 poposceris a deo dabit tibi deꝰ. Dicit illi iesus: Resurget frater tuus. Dicit ei martha: Scio qr resurget i resurrectione in nouissimo die. Dicit ei iesus: Ego sũ resurrectio ꝛ vita. Qui credit in me etiã si mortuꝰ fuerit viuet: ꝛ omnis q viuit ꝛ credit in me non morietur in eternũ. Credis hoc? Ait illi: Utiq3 domine: Ego credidi: quia tu es christus filiꝰ dei qui in hunc mundũ venisti.

ALCVI. Dominus ad hoc venire distulerat: vt quatriduũ impleret: vt lazarus gloziosius resuscitaret. vñ dr: Uenit itaq3 ie. ꝛ fue. eu qua. di. iam in mo. habentẽ. CHRY. Manserat. n. dñs duobus diebꝰ ꝛ ante nos dies venerat nuncius. In qua die la... rus est defunctus: ipse aũt quarta die accessit. AVGV. De quattuoꝛ aũt diebus multa dici possunt. Diuersum. modo vna res significari põt. Est enim vnus dies mortis quẽ bõ habit de mortis ppagine. Sed ꝛ egẽ naturalẽ trãsgrediuntur boies: ecce alter dies mortis. Per etiã scripture ... ta ẽ diuinitꝰ moysen ꝛ ipsa cõtẽnit. Adde tertiũ diẽ mortis. venit enãgeliũ ꝛ ipsuꝫ trãsgrediuntur boies. Ecce quartꝰ dies mortis: etiã ad tales excitãdos domin nõ dedignat accedere. ALCVI. Aliter. Primũ peccatũ extitit latio i cozde: secũdũ cõsensus: tertiũ factuꝫ. quartũ cõsummatudo. Sequit: Erat au. be. iuxta hiero. ãsi stadijs. xv. CHRY. Qõ erat miliaria duo. Hoc aũt iducit ad ostẽdendũ q cõgruũ fuit mlt̃os indecꝰ a hierosolymis adesse. vñ subdit: multi aũt ex iu. vene. ad ma. ꝛ mar. vt cõsolarent eas de fra. suo. Sz qũo iudei cõsolabantur dilectas a xpo cum ... statuissent q siquis christũ confiteret extra synagogam fieret. Sed propter calamitatis necessitatez: aut quasi nobiles has mulieres reuerẽtes eas cõsolabãt: aut quia bi aderant qui non mali erant. multi enim ex ipsis credebant Hoc autem dicebat euangelista: ad ostendendum q lazarꝰ vere mortuus erat. BEDA. Nondum aũt dñs castellum introierat: vnde adhuc extra castellum posito occurrit martha. vñ segtur: Martha au. vt. au. qr ie. ve. occurrit illi. Maria au. do. se. CHRY. Nõ ãt assumit sororẽ obuiã xpo vadẽs. Uult. n. singulariter xpo log. ꝛ qõ fcñ ẽ ei ãnũciare. Cũ vo ea i bonã spez duxit: tunc abit ꝛ vocauit mariã. THE. Primo itaq3 nõ pãdit sorozꝫ volẽs astãtes hoc latere: qñ si pcepisset maria xpm accedere: obuiã iret ꝛ comitarent eã psentes iudei: q̃bus notũ fore aduẽtũ iesu martha nolebat. Segtur. Dixit aũt martha ad iesum: dñe si fu. hic fra. me. nõ fuisset mortuꝰ. CHRY. Credebat. n. ĩ xpm: sz nõ vt oporteb at: nõdũ eniz cognoscebat: quoniã deus erat: ꝛ ideo dicebat: Si fuisses hic: frater meꝰ nõ fuisset mortuꝰ. THEO. Quasi diffidens quoniam etiam absens si vellet: posset prohibere mortem fratris sui. CHRY. Nondum etiam cognoscebat q propria virtute hoc faceret: quod apparet ex hoc quod subditur: Sed ꝛ nunc scio quia quecũq3 poposceris a deo dabit tibi deus: vt de virtuoso quodam ꝛ approbato viro loquens. AVGV. Non autem dicit ei: Rogo te vt resuscites fratrem meum. vnde enim sciebat: si frater eiꝰ resurgere vtile fuerat: hoc tñ dixit: Scio quia potes si vis facere: vtrũ facias: iudicy tui est: non presumptionis mee.

CHRY. Dominus autem vtraq3 que non cognoscebat eam docuit. vnde sequitur: Dixit ei ie. resur. fra. tuus. Non dixit petam vt resurgat: sed si diceret: Non indigeo aduitorio: a meipso omnia facio. ... le fuisset graue mulieri. sz hoc dicere: Resurget: medium erat. AVGV. Ambiguum autem fuit q dixit Resurget. Non enim ait Dõ. ꝛ ideo segtur: Dicit ei mar. Scio quia resurget in resurrectione in nouissi. die. De illa resurrectione secura sum: de hac incerta sum.

CHRY. Audierat autem mulier multa a christo de resurrectione loquẽte. dominus autẽ manifesti suam ostendit auctozitatez. nã subditur: Dicit ei ie. Ego sum resur. ꝛ vi. oĩdens qñ non indiget alio adiutorio. si enim alio adiutorio indigeret: q̃lr erit resurrectio: Si vero ipse est vita: non loco circũcludit̃: sed vbiq3 existens potest sanare. ALCVI. Ideo ego sum resurrectio: quia vita. Per quẽ tunc cũ alys resurget: per eundẽ põt ꝛ mõ resurgere. CHRY.

Qñ ergo dicẽte quecũq3 petieris: ipse dicit: Qui cre. in me etiã si moz. fue. vi. ostẽdens quoniã ipe ẽ tribu... bonorum ꝛ ab ipso oportet petere: per hoc aũt eiꝰ intellectũ eleuat. nõ eni hoc erat solũ quod querebatur: vt sola lazarũ suscitaret sed etiã oportebat eaꝫ ꝛ qui presentes erãt discere resurrectionez. AVGV. Dicit ergo: Qui cre. in me ẽt si mor. fu. in carne. Uiuet in anima. donec resurget caro nũq3 postea moritura. Nam vi... aie fides ẽ. Secutur: Et ois qui vi. in carne. ꝛ cre. in me. ... iã si moriaꝫ ad t...pus propter mortez carnis. Nõ morie... eternũ. ALC... I. Propter vitã spiritus ꝛ immortalitatẽ resurrectionis. ...ciebat... t domin q̃ nihil latet: q hoc credebat: sed ... ssionem qua saluaretur querit. vnde sequit: Credis hoc? Ait illi: vtiq3 domine ego cre. q tu es xps filiꝰ dei v... qui i hunc ...un. ve. CHRY. Uidetur mihi non intellexisse mulier quod dictũ est: sed quoniã magnũ quid erat intellexit: nõ tñ cognouit quid est: propterea aliud interrogat: aliud respondit. AVGV. Ut aliter: Qñ hoc credidi q filiꝰ es dei: credidi qr tu es vita: qr qui credit in te etiam si moriaꝫ viuet.

¶ Et cũ hec dixisset: abijt ꝛ vocauit mariã sororẽ suã silẽtio dicẽs: Magister adest: ꝛ vocat te. Illa vt audiuit surrexit cito: ꝛ venit ad eũ nondũ. n. venerat ihs i castellũ: sz erat adhuc i illo loco vbi occurrerat ei martha: Judei ergo q erãt cũ ea i domo ꝛ cõsolabãt eã: cũ vidissẽt mariã qr cito surrexit ꝛ exijt: secuti sunt eã dicẽtes: Qr vadit ad monumẽtũ vt ploret ibi. Maria ergo cuꝫ venisset vbi erat iesus vidẽs eũ: cecidit ad pedes eius: ꝛ dixit ei. Domine si fuisses hic non esset mortuus frater meus.

CHRY. Ex virtute sermonum christi interim martha lucrata est luctus dissolutione... ea enim que ad magistrũ erat deuotio: non permittebat eã sẽtire pñtia q̃ luctũ inducere poterãt. vñ dicit: Et cũ hec dixisset: abyt ꝛ vo. ma. sozo. suã silẽ. AVGV. Aduertẽdũ q suppressã vocẽ silẽtiũ nũ aparuit. nã quõ siluit: cũ subdaꝫ dicẽs. Magister adest ꝛ vocat te. CHRY. Jõ ãt occulte sororẽ vocat: si. n. sciuissẽt iudei xpm aduenire recessissẽt: ꝛ nõ fuissẽt testes miraculi.

AVGV. Aduertẽdũ ẽt quẽadmodũ euãgelista nõ dixerit: vbi vel qñ vel quõ mariã dñs vocauerit: vt hoc i verbis marthe potiꝰ itelligeretur narrationis breuitatẽ secutus. THEO. Siue ẽt ipsã xpi pssẽtiã vocatoez reputauit. q. d. Inexcusabile ẽ vt eo pñte tu nõ exeas obuiã ipi. CHRY. Omnibꝰ aũt assidẽtibꝰ illa lugẽs ꝛ plãgẽs nõ expectauit ad se venire magistrũ neq3 dignitatẽ seruauit: neq3 a luctu detẽta ẽ: sz surgẽs ofestiz obuiauit. vñ sequit: Illa vt audiuit. citoꝛ ve. ad eũ. AVGV. Ex quo patet q nõ illã puenisset martha si ei notus fuisset aduentus iesu. Sequit. Nondũ eni venerat Je. i cast. sz erat adhuc i illo loco vbi occurrerat ei martha. CHRY. Uacantiꝰ eni ibat: vt non videaꝫ ingere scipsũ miraculo: sz ro... ab alys. Hoc igitur vult occulte euãgelista insinuare: aut qr cito currebat: vt anticiparet eũ veniẽtẽ. vẽit aũt nõ sola: sz oẽs trahẽs iudeos. vñ sequit: Judei igr q erãt i domo cũ ea: ꝛ cõsola. eã. cũ vidissẽt. ma. qr cito surre. ꝛ exijt: secuti sũt eã dicẽtes: qr va. ad mo. vt ploret ibi. AVGV. Hoc ptinuit ad euãgelistã narrare vt videamus que occasio fuerit q plures ibi essent: quando lazarꝰ resuscitatus est: vt tã grãde miraculũ q̃triduani mortui resurgẽtis testes plures ĩueniret. Sequitur. Maria ergo cũ ve. vbi erat iesus: vidẽs eũ cc. ad pedes eiꝰ. CHRY. Feruẽtioꝛ hec sororẽ erat: nõ. n. turbã verecũda ta ẽ: nec suspitionẽ timuit: quã de xpo iudei habebãt: cũ alig inimicoꝛ xpi interessent: sed oĩa cõtempsit humana presente magro ꝛ soli se dabat ei q ad magistrum bonoꝛi. THEOPHI.

dā aūt ex ipsis dixe. Nō pote. hic q ape. ocu. ceci nati facere vt hic nō moz̄et: ꝑ ihūs ē qō facturus ē: vt mortu⁹ suscitet. CHRY. Erāt aūt ex inimicis eius q hoc dixer⁹. Ex hoc igit oportebat eius admirari vtutē ex his ei detrahūt ceci illuminatiōe ceci nati quasi nec illo miraculo facto. In hoc ēt se ostendunt eē corruptos: q nondū christo aduenie te ad monumētū ꝓeassumūt accusatiōes non expectantes rei finē. Sequitur: Jesus ergo rur. fremēs in semetipso ve. ad monu. Studiose euāgelista frequēter dicit q lachrima tus ē t q fremuit: vt discas q vere nostraz nām idut. L. ai. eni hic magis alys euangelistis magna de eo loquitur: etiaz in rebus corporalib⁹ humana dicit. AVGV. Fremas aūt t in te si disponis reuiuiscere: oi hōi dicit q ꝑmitur pes sima consuetudine. Segtur: Erat aūt spelū. t lapis suppositus ei. Mortuus sub lapide: reus sub lege. Lex. n. q data est iudeis ī lapide scripta est. Oēs aūt rei sub lege sūt: iusto aūt nō ē lex posita. BEDA. Est aūt spelūca rupis c̄ auata. Poro monumētū dicit eo q mētem moneat: hoc ē mortuos ad memoriā reuocat. Segtur: Ait iesus tollite lapidem.

CHRY. Sed quare nō lapide iacente fecit resuscitari: Nōne poterat qui corpus mouit mortuū voce etiā multo magis lapidē mouere: Non aūt hoc fecit vt eos testes faci at miraculi: vt nō dicāt qō i ceco dixerāt: Non est hic: Ma nus enī t accessius ad monumentū testabantur q ipse est.

AVGV. Mystice aūt dicit: Remouete lapidem. remo uete legis pondus. gratiaz ꝓdicate. AVGVSTINVS lib. lxxxiij. que. In quo puto illos significare q veniētib⁹ ad ecclesiā ex gētib⁹: on⁹ circūcisiōis iponere volebāt: vel eos q in ecclesia corrupte viuūt: t offensiōi sūt credere volētibus.

AVGV. de ver. do. Jā aūt maria t martha sorores lazari q̄ xp̄s frequēter mortuos resuscitasse videratt fratrē suū pos se resuscitare penit⁹ nō credebāt. Nā segt: Dicit ei mar. so. ei⁹ q mor. fue. Dñe iā fetet q̄tridua. n. ē. THEO. Doc aūt martha tāq̄ diffidēs dic veluti ipse credēs posse fratrez suscitari. ob dierū diuturnitatē. BEDA. Uel hoc ꝓba nō sūt despatiōis sz poti⁹ admiratiōis. CHRY. Sed hoc ēt qō dicit valet ad obstruēdū ideuotos: vt et miraculū testen tur man⁹ tollētes lapidē: t audit⁹ vocē audiēs xp̄i: et visus videtiū lazarū exire: et odorat⁹ fetorē recipiēs. THEO. Christ⁹ āt remēmorat mulieri ea de qb⁹ secuz contulerat t pene vt obmuiscēti logtur. vñ segt: Dicit ei iesus: Nōne dixi ti. qm̄ si credi. videbis gliam dei: CHRY. Nō. n. memor erat mlier ei⁹ qō xp̄s dixerat: Qui credit ī me ēt si mortuus fuerit viuet: t discipls gdē dixit. Ut glificet fili⁹ dī i ea. h āt gliaz dī ō ꝓe dic. Jnfirmitates. n. eozū q audiebāt cā erant dñe eozū q̄ dicebāt: Volebat dñs iterī turbare astātes: t iō dicit: Uidebis gliaz dī. AVGV. In hoc āt ē glia dī q: t fe tētē et q̄driduanū resuscitat. Segtur: Tulerūt g lapidem.

ORI. Mora tollēdi lapidē adiacētē ex sorore defūcti cau sata ē. Nisi. n. dixisset: Jā fetet: ē. n. quatriduan⁹: non dicere tur: Dixit iesus: tollite lapidez: Sustulerunt ergo lapidem: nūc ergo longe tardius ablat⁹ ē. Cōmoduz ē igitur nihil in terponere iter iussa iesu. t ipsoz̄ executionem.

¶ Jesus aūt eleuatis sursum oculis dixit: Pater gratias ago tibi qm̄ audisti me. Ego aūt sciebaz q sēp me audis: sed ꝓpter populū q circūstat dixi: vt credāt q: tu me misisti. Dec cum dixisset voce magna clamauit: Lazare veni foras. Et sta tī ꝓdiit qui fuerat mortu⁹ ligat⁹ manus t pe des istitis: t facies illius sudario erat ligata. Dixit eis iesus: Soluite eū: t sinite abire. Multi g ex iudeis qui venerāt ad mariā t marthā t vide rāt q̄ fecit ihs: crediderūt i eū. Quidā aūt ex ipis abierūt ad phariseos: t dixerūt eis q̄ fecit iesus.

ALCVI. Q̄ xp̄s fm boiez minoz erat pre: ab illo petit suscitatiōe lazar: atq̄z iō se exauditū eē dicit. vñ dicit: Je. āt el. sur. oc. di. P̄r gra. ago. ti. qm̄ exau. me. ORIGE. Ele uauit qdē sursū oculos: qm̄ intelligētiā humanā erexit: ad ducēs illā p̄ fonē ad excelsū p̄rem. Sz t necesse ē volētez ad exēplar orationis xp̄i orare eleuare oculos cordis sursū: ac erige. e illos a pn̄ reb⁹: memoria cogitatiōib⁹: atq̄z in tentionib⁹. Si aūt dig. e ozātib⁹ huiusmodi q̄dā exp̄mitur a deo de ꝓpria ofone ꝓ uissio: adhuc te loquēte: Ecce assū. qd expedit arbitrari de ño t saluatore: erat. n. oratus p resurrectōe lazari. Sz pl. niēs illi⁹ ofonē q solus bonus p̄s est: exaudiuit dicēd a. P̄o ipletōe igit oratōis subdit gra actōes dicēs: P̄r gras ago ti. qm̄ exau. me. CHRY. Doc est: nihil est cōtrariū mei ad te. Nō aūt oñdit q ipe nō potu it: vel q minor sit p̄re: q: boc t amicis dr̄ t bonoze eq̄lib⁹. Ut aūt oñdat qm̄ nō diget ofone: subiūgit: Ego āt scie. qm̄ semp me au. q. d. Ad hoc q fiat volūtas mea: non indigeo orationē: ad hoc q tibi suadeā. vna. n. ē nr̄a volūtas. boc āt obūbrate dicit ꝓpter auditoz ibecillitatē. De⁹. n. nō ita di gnitatē suā respicit: vt ad salutē nr̄am: ꝓpterea excelsa qdē t magna: pauca t ipsa occultata: būilia vo multa circūsluūt eū. monib⁹. HYLA. iij. de tri. Nō igit p̄ce eguit. nobis ozauit: ne filī⁹ ignozaret. vñ subdit: Sz ꝓpter ꝓplm g circū stat dixi vt credāt: q: tu me misisti. Lū. n. sibi nō pficeret de p̄catōis fmo: ad ꝓfectū tn̄ nr̄e fidei loq̄bat. Nō inops ergo aurilj est: sz nos sum⁹ iopes doctrine. CHRY. Nō āt dixit: vt credāt qm̄ minoz sū: qm̄ sine ofone nō possū facere: sz qm̄ tu me misisti. Nō dixit: misisti me ibecille: fuitutē reco gnoscentē: a meipso nihil facientē. sed me misisti: vt nō deo cōtrariū estimēt: nec dicāt. Nō est ex deo: t vt oñdā fm tuā volūtatē opus boc fieri. AVGV. de ver. do. Uenit autē xp̄s ad monumētū i quo lazar⁹ dormiebat: t nō tanq̄ mor tuū: sz tāq̄ sanū: tāq̄ viuū: tāq̄ audire paratū: de sepulcro ꝓptin⁹ vocauit. vñ segt: Dc. cū dixisset: voce magna clama uit: Lazare vēi foras. Jō dicit nomē: ne oēs mortui cogerēt exire. CHRY. Nō aūt dixit: Surge tu: sz veni foras. vt viuēti loquēs ei qui mortu⁹ fuerat. Propter qō n̄ dixit: In noie p̄ris mei veni foras: aut resuscita cū p̄. Sed hec oīa dimittēs posteq̄ ozātis formā accepat: per res auctoritatē oñdit: qm̄ t boc sapientie sue est: p verba gdē cōdescēsionē: p res vero ostendere potestatē. THEO. Alta vero salua toris vox q̄ lazarū suscitauit: idiciū ē tube magne sonature ī cōi resurrectōe. Altī⁹ ēt clamauit vt gētiliū ozā refrenet fa bulātiū ī tumulis eē aīas defūctoz. nā q̄si foras manentes eā aduocat per clamoz. Sicut aūt vniuersalis resurrectio i ictu oculoz ꝓueniet: sic t hec resurrectio singularis: t iō sequit: Et statī ꝓdyit q mor. fue liga. ma. t pe. insti. t fa. ci⁹ su. erat ligata. Jam mācipat effectui qō dicit: Uenit hora cū audiēt defūcti vocē filj dei: t qui audierit viuēt. ORI. Nam vox elata t clamoz non inconuenienter dicetur exci tasse illū t sic adimpletuz est quod dixerat: Uado vt excitē eum. Sed t pater qui fi. r ozantē exaudiuit suscitauit la zarum: vt sic resurrectio lazari cōe opus sit filj ozantis t patris exaudientis. Sicut enim pater suscitat mortuos t viuificat: sic t filī⁹ quos vult viuificat. CHRY. Exyt aūt ligatus: vt non putaretur esse phantasma. Sed t boc q̄ eribat ligatus nō minus videbatur esse q̄ resuscitare. Segtur. Dicit eis iesus. sol. euz. Ut videlicet tāgentes t ei appro pinquātes videant: quia vere est ille. Sequitur: Et sinite abire: t hoc ꝓpter humilitatem. non enim ducit eum: ne q̄ iubet secū ambulare ad sui demōstrationez. ORIGE. Dixerat autem supra dominus ꝓpter populum qui circū stat dixi vt credant: quia tu me misisti: nullo autem eozum credentem boc dixisset: velut aliquis hominum insciis fu turozum. vnde ad hoc remouenduz subditur: Multi er. ex

ii. qui ve. ad mariam t mar. t vide. que fecit: credi. in eum. Quidā aūt ex ipsis abierunt ad phariseos t dixerunt eis q̄ fecit iesus. Cōtinet gd ambiguū sermo p̄ms: verū q iuerūt ad phariseos fuerunt ex illis multis qui credidērāt ꝓpo nētes cōciliari christo bostiliter se habentes ad eū. Uel aly q credētibus irritare volētes inui ū pharisecoz zelū ī ipsū: t videt mihi boc magis euangelistaz exprimere velle. mul tos enī dixit q p h c qō viderunt cre iderūt: vel i paucis existētibus alys de gbus subdit: Q dā aūt rē. AVGV. li. lxxxiij. que. Quaq̄ aūt fm euāg iste bistoziā resuscitatū lazar plena fide teneamus: tn̄ in llegoria aliquid significa re nō dubito. neq̄z cum res facta allegorizant geste rei fidē amittūt. AVGV. sup ioan. Omnis quidē qui peccat m ritur: sed de⁹ magna misericordia aīas suscitat: ne moriātur in eternū. Intelligimus ergo tres mortuos quos in corpori bus suscitauit aliquid significare de resurrectiōibus aiaz.

GREGO. iiij. moza. Puellam enim in domo: mulierē ex tra portam: in sepulchro aūt lazarū suscitat. Adhuc qppe in domo. mortu⁹ iacet qui iacet in peccato. Jā quasi extra por taz ducit cuius iniquitas vsqz ad iuerecundiā publice per petratiōis operatur. AVGV. Uel intus ē moz: q: cogi tatum malū nōdū processit in factū. Si aūt ipsum malū fe cisti: q̄si mortuū extra portaz extulisti. GRE. Sepulcre vero aggere premit: qui in perpetratione nequitie ēt vsu cō suetudinis pressius grauatur: sed bos plerūq̄z diuina gratia respect⁹ sui lumine illustrat. AVGV. lib. lxxxiij. que. Ut accipiam⁹ lazaz in monumēto aiaz terrenis peccatis obru tā. AVGV. sup ioan. Et tn̄ lazarū dñs amabat. si. n. pec catores nō amaret: de celo ad terras nō descenderet. Bene aūt de illo qui peccare cōsueuerat dicit: Fetet. incipit enim habere pessimā famā tāq̄ odorē deterrimū. AVGV. li. lxxxiij. que. Recte ēt dicit: Quatriduanus ē: vltimū enim elementorū terra ē. significat. n. puteū terrenozū peccatoz i. cupiditatū carnaliū. AVGV. sup ioan. Fremuit autez dñs: lachrymauit: voce magn clamauit: q: difficile surgit quē moles cōsuetudinis premit. Turbat semetipsū xp̄s: vt tibi significet quō tu turbari debeas: cū tanta mole peccati grauaris t ꝑmeris. Fides. n. hominis sibi displicētis freme re debet in accusatiōe maloz opez: vt violētie penitētis ce dat cōsuetudo peccādi. Qñ dicis illud feci: t pepercit mihi de⁹: euāgeliū audiui t contēpsi. Quid facio: Jā fremit christus: q: fides fremit: in voce fremētis apparet spes resurgē tis. GREGO. xxj. mo. Dicitur aūt lazaro: Ueni foras: vt ab excusatione t occultatione peccati ad accusationē suam ore proprio exire prouocet: vt q intra cōscientiā suā abscon sus iacet per nequitiā: a semetipso foras exeat p cōfessionez

AVGV. lib. lxxxiij. q̄. Q̄ āt lazar⁹ exyt de monumēto: aīaz significat recedētē a carnalib⁹ vitys. q ꝓ o istitis obuo lut⁹: boc ē q ēt a carnalib⁹ recedētes t mēte seruiētes legi dei: adhuc tn̄ in corpe cōstituti: a lieni a molestys carnis eē nō possūt⁹. q aūt facies ei⁹ sudario tecta erat: boc ē q ī hac vita plenā cognitionē hēre nō possūt⁹: q aūt dic. Soluite eū t sinite abire. boc ē q post hāc vitā auferuntur oīa vela mina vt facie ad faciē videam⁹. AVGV. sup ioā. Uel ali ter: Qñ cōtēnis mortu⁹ aices: qñ cōfiteris: pcedis. Quid est. n. pcedere nisi ab occultis velut exeūdo māifestari: Sz vt cōfitearis de⁹ facit: magna voce clamādo. i. magna gra vocā do. Mortu⁹ aūt pcedēs adhuc ligat⁹ ē: confitēs adhuc reus vt aūt soluerentur peccata eius ministris boc dixit: Solui te eū t sinite abire: q̄ est: Que solueritis super terraz erunt soluta t in celis. ALCVI. Christus ergo suscitat: q: interi us per scipsuz viuificat. Soluūt discipuli: q: per ministeri um sacerdotū absoluūtur viuificati. BEDA. Per eos āt qui phariseis annūciauerūt significātur nōnulli q videtes bona suoz dei opa odys insequūtur t infamare conantur.

¶ Collegerunt ergo pontifices t pharisei conci

liū t dicebant: Quid facimus: Quia hic homo multa signa facit: Si dimittim⁹ eū sic: oēs credēt ī eū. Et veniēt romāi t tollēt nostrū locū t gētē. Unus āt ex ipsis cayphas noie: cū eēt pōtifex anni illius dixit eis. Uos nescitis qcq̄ nec cogita tis: q: expedit vobis vt vnus moziatur homo ꝓ populo: t nō tota gēs peat. Hoc aūt a semetipso nō dixit: sed cū eēt pontifex āni illius pphetauit: q: iesus moriturus erat ꝓ gente. Et no tm̄ ꝓ gente: sed vt filios dei q erāt dispsi cōgregaret in vnū. Ab illo g̃ die cogitauerūt vt iterficerēt eum

THEO. Decebat admirari ac extollere eū q talia page bat miracula: ipi vero potius consiliātur illū occidere. vñ dicitur: Collegerūt ergo pōti. t pha. consiliū aduersus ie. t dicebāt: Quid facimus: AVGV. Nec tn̄ dicebāt. Credi m⁹. Plus enī pditi boies cogitabāt qō nocerēt t pderent q̄ quō sibi cōsulerēt ne pirēt: t tn̄ timebāt t q̄si cōsulebāt: Dicebāt ei Quid facimus: q: bic homo multa signa facit.

CHRY. Doiez eū adhuc vocāt: q tātā susceperūt ei⁹ dei tatis demōstrationē. ORI. Est āt p ea q̄ dicunt ab ipsis ꝓsiderare eoz ipsi pietiā t cecitatē. Jnsipietiā qppe q: testifi cabāt illū t multa pegisse miracula: t tn̄ estimabāt se posse aduersus eū emulari. velut non posse ꝓ se aduersus eorū emulatiōes. Cecitatis āt boc ipz erat. ad faciētē. n. tot mira cula ptinebat vt se ab eoz ipsius eximeret: nisi forte crede ret q signa fecit: t putabāt ea ñ fieri diuia virtute. Di qdē igit deliberabāt ñ dimittere ipz: opinātes se p boc eē impe diméto volētib⁹ credere i eū. t romāis ne eis auferrēt ter rā t gētē. vñ segt: Si dimittim⁹ eū sic: oēs credēt i eū: t vēi. roma. t tol. locū nr̄z t gētez. CHRY. Doc dicētes pp̄m volūt ꝓcutere vt piclitādū ex. spitiōe tyrānidis. q. d. Si romāi viderit eū turbas ducētē. suspicabūt nos i tyrānidē velle ꝓ urgere t ōstruēt nostrā ciuitatē. sz fictio erat q̄ dice bant. Quid. n. demostrabat tale: armigeros circūferebat t equitaturas trabebat: Nōne deserta ꝑsequebat: Sz vt nō putētur ob passionē suā boc dicere: totā ciuitatē piclitari dicūt. AVGV. Uel timuerūt ne si oes n. rōz crederēt: n no remaneret q aduersus romāos ciuitatē dei tēplūq̄z defēderet: qm̄ cōtra ipsū tēplū t cōtra suas paternas leges doctrinā xp̄i eē sētiebāt. tēporalia ergo pdere timuerūt: t vitā eteruā nō cogitauerūt. nam t romāi post dñi passionē t glorificatōez tulerūt eis t locū t gētez expugnādo t trāsse rēdo. ORI. Sz t fz anagogē loci: coz q ex cicūcisiōe sūt gētes occupauerūt: q: p eoz caiū salus gētibus euenit. loco. n. gētiū romani ponūt ex regnātib⁹ q regno suberāt nūcu patis. Hēs ēt ab eis sublata ē: qa q fuit populus dei: factus ē nō populus. CHRY. Cū aūt illi hesitabāt: t nō i ordie cōsi lij ꝓponebāt dicētes: qd facimus vn⁹ iuerecūde t cū crude litate clamauit. vñ segt: vn⁹ āt ex ipis caiphas no. cum eēt pōti. anni illi⁹. AVGV. Mouere pōt quō dicat pontifex anni illi⁹: cū domin⁹ cōstituerit vnū sūmū sacerdotem: cui mortuo vn⁹ succederet. Sed intelligēdū ē p ambitiones t ꝓtētiones inter iudeos postea ꝓstitutū eē plures foze pōtifi ces: q p annos singulos vicib⁹ ministrarēt: t forte ēt i vnuz annū plures administrabāt: qb⁹ alio anno aly succedebāt.

ALCVI. Nam de boc caipha iosephus refert q precio sibi sacerdotiū vni⁹ anni rede merit. ORI. Jncret aūt caiphe prauitas i boc q dicit: Pōtifex anni illi⁹: quo. s. no ster saluator exercuit ministerium passionis: t tamen cum eēt pōtifex anni illius dixit eis: Uos nescitis quicq̄: i. q̄z cogitatis: q: expe. vo. vt vnus moziat hō ꝓ popu. t non tota gens pereat. q. d. Uos sedetis t adhuc segnius rem at tenditis: sed attendatis vnius hominis salutē p cōmuni re

publica oportere contenere. THEO. Hoc aũt ipse qdez praua dixit ītention ñ spũssancti gratia oze eius vsa est ad futuri presagiũ. vñ subdit: Hoc au.a semetipso ñ dixit: sz cũ eet pō.anni illi⁹ pphetauit: qz iesus moziturꝰ erat p gẽte.

ORIGE. Non quicũqz prophetizat prophetа ē: sicut nõ qcũqz ius psequit iust⁹ ē: sicut q facit aliquod opus ppter humanã gloriã. Caiphas ergo pphetauit quidẽ: nec tñ erat pphetа: sicut z balaã. Audebit aũt quis dicere q non per spiritũ sctũ caiphas prophetauerit. qz ēt spiritus maligni est attestari iesu z prophare p eo. iuxta illud qõ dr. Nouim te q sis sc[illegible] mr̃ētõis ē ñ fideles auditores efficere: sz incitare ī pretozio pfidẽtes aduersus iesuꝫ: vt cũ pimerẽt. deide qõ dicit: Expedit vobis: qõ ps eiꝰ pphetie fuit: dicit verum vel mẽtitur? Nam si verum dicit: saluantur bi q in ptorio aduersus iesum nituntur: mozmo iesu p populo: z p tingunt ad id quod expedit. Qõ si inconueniẽs ē: manifestũ q nõ fuit spũssancꝰ qui õdit hec pferri: qz spũs ... nõ mẽtit. Si aũt quis velit veridicũ z hoc eẽ caiphaz: conuerteretur illi q gratia dei pro omnibus gustet mortẽ: z q ē saluator omniũ dominũ maxie fideliũ. fatebitur ẽt cũcta q̃ sunt in hoc loco prophetiã eẽ veridicã: incipiẽdo ab illo Vos nihil scitis. Nihil enim nouerant qui iesuꝫ ignorabat eẽ veritatẽ: sapientiã: iustitiaz z pacẽ. Et q ipsis quoqz erat expediens. vt hic vnꝰ inq̃tũ ē homo moziat pro populo. ñ eni inquãtũ est imago iuisibilis dei ē sus[illegible]ceptibilis mortis. pro populo ãt obyt: velut potẽs totiꝰ orbis culpã in seipsũ retorqués dissipare ac delere. Ex hoc vero q dicitur: Hoc ãt a semetipso non dixit: docemur q aliqua nos homines p nos dicim⁹: nulla inducẽte virtute ad proferedũ: quedaꝫ vero suadente nobis quadã virtute: etsi nõ integre exprimamus: z sic cõsequẽter disponamur ad ea insectãtes ea q̃ dicim⁹: sed nõ intẽtionẽ dictorũ: velut caiphas ex se nihil protulit; nec dixit intẽtionẽ qz prophetiã dicti nõ accipiebat: Sed ẽt apud paulũ quid[illegible]egisperiti sunt nõ itelligẽtes nec ea que pferũt. AVGV. Dic docemur etiã boi[illegible] malos prophetie spũ futura pdicere: quod tamẽ euãgelist[illegible] diuino attribuit sacramẽto: qz pontifex fuit. i. summus sacerdos.

CHRY. Uide aũt quanta spũssancti virtus est. a mente enim mala valuit verba proferre pphetie. Uide ẽt quãta est pontifical[illegible]us potestatis: pontifex eniz effectus etsi indignus e[illegible]tẽs: tñ prophetauit nesciẽs quid diceret. [illegible]e enim solũ vsa ē gratia: contaminatũ autem cor non tetigit.

AVGV. Caipbas igitur de sola gẽte iudeorũ pphetauit in qua erãt oues de quibus ait ipse dominus: Nõ sũ missus nisi ad oues que perierũt domꝰ israel. sed nouerat euãgelista alias eẽ oues que n[illegible] erãt de hoc ouili quas oportebat adduci. z ideo addidit: Et [illegible]on tñ pro gẽte: sed vt filios dei qui erãt dispersi congregaret in vnũ. Dec aũt fm predestinationẽ dicta sunt: nam neqz ones eiꝰ neqz fily dei adhuc erant. GREGO. vi.mo. Persecutores igr pegerunt hoc quod perniciose moliti sunt: intulerunt mortem: vt ab eo abscinderẽt fidelium deuotionẽ: sed fides inde creuit. vñ se banc extinguere infideliũ crudelitas credidit. Non eni ad pi etatis sue obseqz regit: qõ cõtra illũ humana crudelitas: extozsit. ORIGE. Cõcitati ãt ad irã ex verbis caypbe. taxauerunt vt occiderẽt dominuꝫ. vnde sequitur: Ab illo ergo die cogitauerunt vt interficerẽt eum. Et quidem si non spiritu sancto caypbas prophetauerat: alius spiritus fuit qui valuit z ... er impium loqui: z sibi compares aduersus c[illegible]istum incitare. Qui autem vult respondere pro spiritu sancto: dicet q sicut sacrarum intẽtionem scripturarũ ad vtilitatem prolatã aliqui praue suscipiunt ad cõstituẽdam enormem disciplinam: sic editam pro saluatore pphetiam veridicam: non debito modo percipientes consiliati sunt vt interficerent christuꝫ. CHRY. Querebant quidẽ prius z eum interficere: nunc z sententiam firmauerunt.

CIesus ergo iam nõ in palam ambulabat apud iudeos: sed abiit in regionem iuxta desertũ in ciuitatem que dr effrem: z ibi mozabatur cũ discipulis suis. Proximum autem erat pasca iudeorum: z ascendẽrũt multi hierosolymã de regione ante pascha vt sãctificarẽt seipsos. Querebant ergo iesum: z colloquebant[illegible] adinuicẽ in templo stantes. Quid putatis: quia non veit ad diẽ festum iuxz? Dederant ãt pontifices z pharisei mandatum: vt si quis cognouerit vbi sit indicet: vt apprehendant eũ.

ORIGE. Cum conciliũ cõgregauerũt põtifices z pharisei vt occiderẽt iesũ ipse cauti⁹ se obseruãs: nõ vltra cũ fiducia conuersabat cũ iudeis: sed negz ad aliã ciuitatẽ abyt populatã: sz ad quãdã remotã. vnde dicit: Jesus ergo iã nõ in palã ãbulabat apud iudeos: sz abyt ī regionẽ iuxta desertũ in ciuitatẽ que dr effrem. AVGV. Nõ qz potẽtia eiꝰ defecerat: i qua si vellet palã cũ iudeis cõuersarẽt: z nihil ei faceret: sed exẽplũ discipulis demsauit: quo appareret nõ ee p[illegible]catũ si fideles eius oculis psequẽtiũ se subtraherẽt: z furozẽ scelerator latẽdo potiꝰ euitarẽt: q̃ se oñdẽdo magis accederẽt. ORIGE. Donestũ nãqz ē imunẽte agone cõfitẽri iesuꝫ no euitare cõfessionẽ: nec recusare subire mortẽ gratia veritatis; nec min⁹ bonestũ ē nõ tradere occasionez tãte tẽtatõi: nõ solũ ppter icertitudinẽ euẽtꝰ ppzy: sz ne nos occasionẽ prestem⁹ vt aly magis impy ac noxy fiãt. nã sigs factꝰ erga quẽq̃ materia criminis luet penas: quõ psecutorẽ nõ declinãs: nõ ẽt z psẽntis delicto dabit respõsuꝫ. Nõ solꝰ aũt dñs illic iuit; imo vt nullã daret causam pergrenti eũ: discipulos ẽt secũ duxit. vñ segtur: Et ibi mozabat cũ discipulis suis. CHRYSO. Qualiter putas turbatos discipulos bũane videtes cũ sal[illegible]tũ: Ipsi aũt qñ oẽs letabãtur z festa celebrabãt: tũc occultant: z i periculis sunt: sz tñ pmanebãt cũ eo sz illud: Uos estis q pmãsistis mecũ in tẽtationibus meis. ORIGE. Quo ad anagogiã vero dicat q iesus dudũ cũ fiducia ambulabat inter iudeos: cũ verbũ diuinuꝫ p pphetas ī ipsis cõuersabat: sed abyt illuc: nec est verbũ dei inter iudeos. Accessit aũt ad villã que ē ppe desertũ: de qua dr: Multi fily deserte: magis q̃ cõiugate. Uilla aũt dicit[illegible]rem: q̃ interptat fertilitas. Fuit ãt effraiz frater manasse seniozis ppli oblitioni traditi. post populũ. n. obliniõi datũ pretermissũ. pdut ex gẽtibꝰ abũdãtia. Discedẽs ergo a iudeis domin⁹: venit in terrã totiꝰ orbis ppe desertã ecclesiã. q̃ dicitur ciuitas fecunda: z ibi mozat cũ discipulis vsqz nũc. AVGV. Ille aũt q de celo venerat pati: ppinquare voluit loco passiõis: qz imiebat hora passiõis. vñ segt. Proximũ aũt erat pasca iudeoꝝ. Debant iudei pasca in vmbra: nos ī luce. sanguie occisi pecozis iudeoꝝ postes signati sũt: sanguine xpi frõtes nostre signant. Illũ diẽ festũ iudei cruentũ haberi dñi sanguine [illegible]erũt. illo die festo occisus est agnus: q eũdẽ diẽ festũ suo sanguine cõsecrauit. Mandatũ aũt erat in lege iudeis. vt die festo quo pasca erat oẽs vndiqz cõuenirẽt: z illi⁹ diei celebratõe sanctificarent. vñ sequitur: Et ascẽderunt multi hieroso. de regiõe ante pasca vt sanctifica. seipsos. THEO. Ascẽderũt aũt ante pasca vt purgarentur: quoniam quicũqz peccauerãt inuiti vel spõtanei pasca nõ celebrabant nisi prius expiarentur vt mozis erat balneationibus z iciunys ac rasura: quinetiam quasdam deputatas oblationes offerendo. Di ergo expiationem celebrantes: insidiantur domino. vnde sequitur: Querebant ergo iesum z colloquebantur adinuicez in templo stantes: qd putatis: quia nõ venit ad diem festum? CHRY. Insidiabantur ei: z tempus festi tempus faciebant occisionis.

ORI. Et pp hoc nõ dixit: "pascha dñi: sz. Judeozũ. nã salvatoz in illo patiebat isdias. ALCVI. Illi ergo q̃rebant iesũ nõ bene. nos aũt querimus cũ stãtes in templo dei: mutuo nos cõsolãdo et exozãdo: vt veniat a diẽ festũ nostruꝫ: et sua psentia nos sanctificet. THEO. Sed si talia soluꝫ vulgꝰ pageret videret vtiqz passio ex ip[illegible]itia pgredi: Sz ẽt pharisei pcipiũt vt capiatur. vnde [illegible]egerãt eni pontifices et pharisei mãdatũ: vt si qs cog[illegible]uerit vbi sit: idicet: vt apprehẽdãt eũ. ORIGE. Et att[illegible]ce q ignorabat vbi ē. osiũ ē. n. eũ discess[illegible]e. Dices ẽt qui[illegible]diãtes iesu ignorabãt vbi sit pp qõ õderũt alia q̃ diuine [illegible]mãdata [illegible]cẽtes discipluꝝ nas et mãdata hoium. AVGV [illegible]los aũt idicem⁹ mõ iudeis vbi sit vtinã velit audire z apprehẽdere. CA. XII.

IEsus ergo ãte sex dies pasche venit bethaniã: vbi lazarus fuerat mortuꝰ quẽ suscitauit iesus. Fecerũt aũtẽ ei cenam ibi: z martha ministrabat: lazarꝰ vero vnꝰ erat ex discũbentibus cum eo. Maria ergo accepit librã vnguenti nardi pistici preciosi z vnxit pedes iesu z extersit pedes eius capillis suis z domꝰ impleta ē ex od[illegible] vnguenti. Dixit ergo vnꝰ ex discipulis eiꝰ iudas scariothis qui erat eũ traditurꝰ. Quare hoc vnguẽtum non venditur trecentis denarijs z datũ est egenis? Dixit aũtez hoc nõ quia de egenis pertinebat ad eum: sed quia fur erat z loculos hñs ea que mittebantur portabat. Dixit ergo iesus: Sinite illam: vt in diem sepulture mee seruet illud. Pauperes enim semper habebitis vobiscũ meaũtem non semp habebitis. Cognouit ergo turba multa ex iudeis q̃ ibi est: z venerunt nõ propter iesũ tm̃: sed vt lazarũ viderent: quẽ suscitauit a mortuis. Cogitauerunt aũtẽ principes sacerdotũ vt z lazarũ interficerent qz multi pp illũ abibant ex iudeis z credebant in iesũ

ALCVI. Appropiquãte tpe ī quo dñs pati disposuit appropinquuit ipe loco ī quo eiusdẽ passionis dispẽsationẽ pficere voluit. vñ dicitur: Je.er. ante sex dies pasche venit in bethaniam. Primo venit in bethaniaz: deide hierosolymã. i hierosolymã qdẽ vt ibi patereꝝ: i bethaniã vo vt resuscitatio lazari memozie omniũ artius ipimereꝝ. vnde subditur: Ubi fue. laza. moz. quẽ sus. iesus. THEO. Decima autem die mẽsis agnũ iudei capiũt immolandũ in festo pasce. ex tunc. n. festiuitatis prelibãt solẽnia. quapropter in die que ẽ nona mensis: z precedit sextũ diẽ ante pasca: epulãtur splendide: z exozdiũ festi hanc diẽ cõstituũt: quo fit vt iesus quoqz pergens bethaniã conuiu[illegible]r. vnde sequitur: Ecce. ãt ei ce. z ibi mar. ministrabat. Per hoc aũt qõ dixit q̃ martha ministrabat: insinuat q̃ in illius domo erat conuiuium. Sz attẽde mulieris fidelitatẽ: nõ eni famulabus imponit ministeriũ: sed ipsamet suscepit. innuere aũt volens euangelista vere resurrectionis lazari signũ subdit: La. vero vnus erat ex discũ. cũ eo. AVGV. Uinebat: loquebatur: epulabaꝝ: veritas ostẽdebatur: infidelitas iudeozum confundebatur.

CHRY. Maria aũt non faciebat cõem famulatum: sed ad solum dominum constituit bonozem: et non vt ad hominem accedit: sed vt ad deum. vnde sequitur: Ma. er. ac. li. vnguẽ. nar. pi. precio: z vnxit pe. ie. et extersit capil. su. pe. eiꝰ. AVGV. Quod ait pistici: locum aliquem credere debemus: vnde erat hoc vnguentum preciosũ. ALCVI. Uel pistici idest fidelis: nec extrancis speciebus adulterati. Dec est illa mulier que quõdã peccatrix domo simonis venit ad dominũ cũ alabastro vnguenti. AVGV. de cõ. euã. Oz autem hoc in bethania rursus fecit: aliud ẽ quod ad lucem narrationẽ nõ pertinet: sed pariter narrãt a tribus ioãne. s. matheo z marco: q̃ ergo matheus et marcus caput domini vnguento illo pfusum dicunt: ioannes aũtẽ pedes: nõ solũ caput sed et pedes domini accipiamus perfudisse mulierẽ. Matheus ẽt marcus recapitulãdo ad illũ diẽ redeunt in bethaniã qui erat ante sex dies pasce z narrãt qõ ioãnes de cena z vnguẽto. Segtur: Et do.[illegible]mple ẽm ... nguẽti.

AVGV. sup ioã. Ad apostoli[illegible]rcuoca intentionẽ q̃ dicit. Alys sumus odoz vite ad vitã: alys sumus odoz mortis ad mortem. deniqz audies hinc ex vnguento isto qũo erat alys odoz bonus in vitam: alys odoz bonus in mortẽ. vnde segt: Dixit ergo vnus ex discipulis. su. iu. scario. q erat [illegible] tradi. Quare hoc [illegible]. non ven. ccc. denã. z da. est egenis. AVGV. de cõ. euã. Oz alij dicunt discipulos murmurasse de vnguẽti pretiosi effusione: ioãnes aut iudã cõm[illegible]mozat: puto discipulozꝝ nomine iudã significatũ: plurali numero pro singulari vsurpato. Põt etiã itelligi q̃ aly discipuli aut senserint hoc: aut dixerint: aut eis iuda dicẽte psuasũ sit: atqz ciuꝫ volũtatẽ matheus et marcus verbis ẽt expresserunt. Sed iudas propterea dixerit: qz fur erat: ceteri propter pauperũ curã ioãnem vero de solo illo id commemozare voluisse: cuius ex hac occasione furandi [illegible]suetudinẽ credidit intimandã. nã sequitur: Dixit aũt hoc nõ quia de ege. perti. ad eũ: sed qz fur erat et locu. habẽs: ea q̃ mitte. portabat. ALCVI. Portabat ministerio exportabat furto. AVGV. Non tũc perijt iudas quando accepit a iudeis pecuniã vt dominuꝫ traderet iã fur erat: dñm perditus sequebatur: nõ corde sed corpore. Voluit autem per hoc dominus nos admonere vt malos toleremus: ne corpus christi diuidamus: Qui aliquid de ecclesia furatur iude perdito comparatur: tolera malũ bonꝰ: vt venias ad premium bonozum. ne immitaris in penã malozum. Templum domini accipite conuersantis in terra: q̃ re habu[illegible] loculos cui angeli ministrabant. nisi quia ecclesia ipsius loculos habitura erat: Quare fures admisit: nisi vt eius ecclesia fures dum patitur tol[illegible]rarent sed ille qui consueuerat de loculis pecuniam tolle[illegible] dubitauit accepta pecunia ipsũ dominũ vẽdere. CHRY. Jõ ẽt ei fur ex[illegible] loculos cõmisit paupum: vt oẽm abscinderet occasionẽ. nõ. n. habuit dicere qñ̃ ppter pecuniarũ desideriũ hoc fecit: etenim sufficientem habebat ex loculo cõcupiscẽtie mitigationem. THEO. Quidã vero administrationẽ pecunie susceperunt iudã fatẽtur: tãq̃ minimũ oiuꝫ. nã pecunie administratio doctrine administ[illegible]iõe inferior est sz q̃ dicũt apostoli in actibus. Nõ est equũ nos derelinquere verbum dei et ministrare mensis. CHRYSO. Christus autem multa condescensione ad indã vtẽs non increpauit eũ furripietẽ sed cõem intulit excusationẽ. nam sequitur: Dixit ergo ie. sini. il. vt in diẽ sepul. mee. ser. illud. ALCVI. Signi[illegible]cat se moriturꝫ et ad sepeliendũ aromatibus esse vngẽdũ: iõ marie: cui ad vnctionẽ mortui corporis multuꝫ desideranti puenire non liceret: donatum sit viuenti adhuc impendere obsequm: qõ post mortem celeri resurrectione preuenta nequiret. CHRY. Rursus ẽt pp proditorẽ rememoratus ẽ sepulture. ac si d. Brauis sum tibi et onerosus sed expecta parum z adibo: et hoc ostendit cum subdit: Pauperes enim semper habebitis vobiscũ me aũtẽ non sp habebitis. AVGV. Loquebaꝝ de pñtia corpis sui. nã fm ... iestatẽ suã: fm prouidentiã: fm ineffabilem et inuisibilẽ gratiã impletur qõ ab eo dictũ ē. Ecce ego vobiscum sum vsqz ad consummationem seculi: Uel aliter. In iude persona significati sunt in ecclesia mali. si. n. bonus es. habes christuꝫ et in presenti per fidem et sacramentuꝫ: et habebis semper quia cum binc exieris: ad illũ venies qui dixit latroni: Do

Universidad de Deusto
Biblioteca

die mecū eris in paradiso. Si aūt male versaris: videris habere ī presenti xp̄m: aut baptizaris baptismo xp̄i: accedis ad altare xp̄i: sed male viuēdo nō semp habebis. nō autē dixit habes: sed habebis: qz vnus malus corp̄ maloz significat. Segt: Logno. er. tut. mul. ex indeis qz illic cēt: z vene. nō. p. ie. tm: sz vt laza. vide. quē suscī. a mortuis Curiositas eos adduxit: non charitas. THEO. Uisores. n. suscitati fieri cupiebāt: expectātes ēt de iferis aligd lazaro referēte ppēdere. AVGV. Qz vo tātū miraculū dñi tāta erat cuidētia diffamatū: vt nō possent vl' occultare qō factū ē vl' negare: cogitauerūt vt lazaz interficerēt. vñ segt: Logi. aūt pn. sacerd. vt z laza. iter. qz mul. pp. il. abi. ex iude. z credi. i iesū. O cecā sēuitia q̄si dīs suscitare potuit mortuū z nō possit occisū Ecce vtrūq; dīs fecit: z lazarus mortuū: z seipsum suscitauit occisum. CHRY. Nullū āt miraculū xp̄i eos ita furere fecit. hoc enī mirabili? erat: z cotīa multis factū est: z erat inopinabile mortuū quatriduanū videre ambulantē z loquētem. Alī ēt illi in al'. sputabant criminari sabbati solutōez: z hac via abducere turbas. hic aūt qz a nullo habebāt conqueri ō iesū: aduersū lazarū faciūt conatuz. itaqz z in ceco hoc fecissent: nisi haberēt accusationē de sabbato. Alī autē Ille quidē ignobilis erat: z eiecerūt eū de tēplo. hoc ēt eos mordebat q̄ festiuitatē istantē oēs dimittētes bethaniā veniebāt. ALCVI. Mystice aūt q̄ ante sex dies venerat bethaniaz: significat q̄ ille qui sex dieb? oīa fecerat: z sexto die hoiem creauerat ipe sexta mūdi etate: sexta feria: sexta hora redimere mūdū venerat. Cena āt dñica: fides ē ecclesie que p dilectionē operat: Martha ministrat: cuz fidelis aīa: opa sue deuotōis dño ipendit. Lazarus vn? erat ex discūbentib?: cū hi qui post peccatoz mortē resuscitati sūt: ad iustitiā vna cū eis q ī sua pmāserūt iustitia: ō pītia vitatis exultāt: z celestis gre mūcrib? alūt: z bñ ī bethania celebratur q̄ iterpat dom? obedietie. nā ecclia ē obedietie dom?.

AVGV. Unguētū aūt quo maria vnxit pedes iesu: iustitia fuit: nō libra fuit. Erat aut vnguētū nardi pistici pciosi. pistis grece: latine fides dr̄. Querebas opari iustitia: iustus ex fide viuit. Unge pedes iesu bñ viuēdo. dñica sect. re vestigia. capillis terge. si habes superflua da paupib? z dñi pedes terssisti. capilli. n. superflua corpis videt. ALCVI. Et notā dū q̄ pmo tīs pedes vnxerat. h āt pedes z caput vnxit. ibi rudimēta pnitentiū: h iustitia pfectaz designat aīaz. p ca put. n. dñi sublimitas diuinitatis. p pedes būilitas ī carnatois exprimit: vl' p caput ipe xp̄s: p pedes paupes q sūt mēbra ei?.

AVG. Dom? āt repleta ē odore: mūd? ipleť ē bōa fama.

¶ In crastinum aūt turba multa que conuenerat ad diē festū cū audissent qz venit iesus hierosolymā acceperūt ramos palmaz z processerūt obuiam ei z clamabāt: O sanna: benedict? q̄ venit in noīe dñi rex israel. Et inuenit iesus asellū z sedit sup eū sic̄ scriptū ē: Noli timere filia syō ecce rex tuus venit tibi sedēs sup pullū asine. Hec nō cognouerūt discipuli ei? primū: sz quādo glorificatus est iesus: tūc recordati sunt quia hec erāt scripta de eo: z hec fecerūt ei. Testimoniū ergo perhibebat turba que erat cū eo quādo lazarum vocauit de monumento: z suscitauit eū a mortuis. Propterea z obuiā venit ei turba quia audierūt eū fecisse hoc signū. Pharisei ergo dixerūt ad semetipsos. Uidetis quia nihil proficimus? Ecce mundus totus post eum abijt.

CHRY. Preceptum legis erat: vt decima luna primi mensis agnus siue hedus in domo recluderetur vsq; ad quartādecimam lunā eiusdē mensis: qñ ad vesperā īmolabatur: vñ z verus agn? ex oī grege sine macula electus: populi sanctificatiōe īmolādus ante quinqz dies. i. decima luna hierosolym ascendit. AVGV. Quātus aūt fructū apparuerit predicatiōis ei? z quantus grex outū ex his que perierāt domus israel vocē pastoris audierit: intendendū ē ex eo quod dicit: z cr̄astinū aūt tur. mul. que cōue. ad. dīe. cū au. qz ve. ie. hierō. acce. ra. palmarū. Rami palmaruz laudes sunt significātes victoriā qua erat dominus mortē moriendo superaturus. Trophea crucis de diabolo mortis principe triūphaturus. CHRY. Ostēdebāt aūt qñ de reliquo maiorem q̄z de pcedenti opinionē habebāt de eo. vñ segtur: Et processe. ob. ei: z cla. osan. bene. q ve. in no. dñi rex israel. AVGV. Osanna vox est obsecrantis: magis affectum indicans: q̄z rē aliquā significans: sicut sunt in lingua latina: quas interiectiones vocant. BEDA. Est aūt compositum ex corrupto z integro. Osi. n. salua: anna obsecrantis est interiectio. osi ergo corruptū: anna est integrū: Benedictus aūt qui venit in noīe dñi: sic poti? accipiendū est: vt in noīe domini. in noīe dei patris itelligatur: q̄tus possit intelligi etiā in noīe suo: quia z ipe dīs ē: sed verba eius meli? nostr̄ dirigūt ī tellectū: qui ait: Ego veni in noīe patris mei: nō vtiqz amittit diuinitatē quādo nos docet humilitatem.

CHRY. Hoc ēt q̄ maxīe cogit credere ī xp̄m omnes qñ nō ē deo cōtrari?: z hoc maxīe erigebat plebē q̄ ipse docebat se a pr̄e venisse. Ex his ergo vbis colligim? q̄ de? ē. nā osanna: saluos fac ī terpretatur. salutē aūt soli deo scriptura attribuit. Deinde qz ve ē deus qui venit ī quiūt: nō q̄ ducit: hoc enī fuile ē quodāmō: illō vo dñicū. Qz ēt dicūt: In noīe dñi: illō idē erga ipm̄ ptedit. n. n. ī noīe fuit: sed dñi dicūt illū venire. AVGV. Quid āt magnū fuit regi seculoz regē fieri boiuz: Nō. n. rex isr̄l' xp̄s ad exigēdū tributū vl' ferro exercitū armādū: sz rex isr̄l' q̄ mētes regat q̄ ī regnū celorū pducat: q̄ q̄ rex esse voluit isr̄l' dignatio ē nō pmotio mi fationis īdiciū: nō prātis augmētū. q. n. appellat? ē in terra rex iudeoz: ī celis ē dīs angeloz. THEO. Judei aūt regē isr̄l' ipz nūcupabāt: q̄si sensibilē regē somniātes. Expectabāt nāq; exurgere quēdā ī regē maiorē q̄z fm humanā nāz: saluatuz eos a romano? iurisditiōe. Quo aūt dīs venerit oñdit euāgelista subdēs: Et iue. ie. al. z se. su. eū. AVGV. Hoc breuiter dictū ē. nā quēadmodū sit ferū apō alios euāgelistas plenissime legī: Pullū aūt asine in quo nemo sederat: hoc. n. apud alios euāgelistas inuenitur ītelligimus pplz gētiū: q̄ legē dñi nō accepat: asinā vero qz vtrūq; dño addu ctū ē plebē ei? que veniebat ex ppl'o israel. CHRY. Fecē ḡ hoc ppbetice aliqd figurās: qm̄ videlicet ī mūdū gentiuz pplz debebat subiectū hēre: z ppbetiā quadā iplēs. AVGV. Adhibeť aūt huic facto ppbeticū testimoniū vt appareret qñ maligni pncipes iudeoz eū nō ītelligebāt ī quo iplebant q̄ legebāt. vñ segtur: Sic̄ scriptū ē: Noli timere filia syō. ecce rex tuus venit tibi sedēs sup pullū asine. In illo populo erat filia syon: ipa est hierusalem q̄ ē syon: cui dicitur: Noli timere. illū agnosce q̄ a te laudať: z noli trepidare cū patitur: qz ille sanguis fundi tur per quem tuum delic[illegible] deleatur: z vita redimatur.

CHRY. Uel aliter: Quia reges eorum iniusti fuerant: z eos obnoxios bellis faciebāt confide ait. hic non talis: sed mitis z māsuetus: quod ostenditur ab asino. nō enim exercitū dñs ītrabat: sed asinū habēs solū. Uide aūt euāgeliste sapiētiā non verecūdať priorem ignozātiā diuulgare. nam segt: Hec nō cog. dīsc. ei? pri. sed qñ glo. ē iesus. AVGV. i. qñ virtutē sue resurrectionis ostendit: tunc recordati sunt q̄ hec erāt scripta de eo: z hoc fecerunt ei ideſt non alia q̄z que scripta erant de eo. CHRY. Nocautem ignorabant quoniam ipse nō reuelauit eis. scādalizaſſet enim eos si rex exūs talia passur? erat: z ēt nō suscepissent statim cognitionē regni de quo dicebať: ō regno. n. tpali hoc dici putassent.

THEO. Aspice aūt cōsequētia passiōis: suscitauit lazaz: hoc oīz nouissime reseruās miraculū: z ob hoc plurimi cōcurrebāt z credebāt. vñ segt. Testi. er. pl[illegible]tur: q̄ cū eo erat qñ vo. la. de mo. z su. eū a mor. ppte. z ob[illegible]. ei tur. qz au. eū feci. hoc signū. Exinde linoz z insidie. vi[illegible] segť. Pharisei aūt dice. ad semet. vide. qz nihil pr[illegible]. E[illegible]nū. tot? post eum abyt. AVGV. Turba turbauit turb[illegible]. Quid aūt inuidet ceca turba: qz post cū abyt mūdus: p[illegible] factˀ est n[illegible]ndus:

CHRY. Mūdū[illegible].bic turbā dic[illegible]. videť aūt mihi hoc dictū eē eoz q̄ sani gdē erāt: nō au[illegible]bāt āt[illegible]alari: demuz ab euentu deterrabant alios q̄si cōsumabilia tentantes.

THEO. Ac si diceret. Quātūcūq; īsidiami tāto hic augeť z gloria eius intendiť: quia ergo profec[illegible]de tātis īsidys:

¶ Erant aūt quidā gētiles ex his qui ascenderant vt adorarēt ī die festo. Hi ergo accesserūt ad philippū q̄ erat a bethsaida galilee: z rogauerūt eū dicētes. Dñe volum? iesū videre: Uenit philippus z dicit andree. Andreas rursus z philippus dixerūt iesu. Jesus aūt rñdit dicens: Uenit hora vt clarificeť filius hois. Amē amē dico vobis. nisi granū frumēti cadens in terram mortuū fuerit[illegible]. ipz solū manet. Si āt mortuū fuerit: multū fructū affert. Qui amat aīaz suā: pdet eaz. Et qui odit aīam suā in hoc mūdo: in vitam eternā custodit eam. Si q̄s mihi ministrat: me sequatur. Et vbi ego sum: illic z minister meus erit. Si quis mihi ministrauerit: honorificabit eum pater meus.

BEDA. Tēplū dñi hierosolymis situ adeo erat famosū: vt dieb? festis nō solū vicini: sed ēt multe ex lōgīqs regiōib? gētes illuc aduenirēt: sic̄ de eunucho cādacis regine ethiopum act? apostoloz declarat. l[illegible] ḡ cōsuetudine hi gētiles venerāt adorare: de quib? dr̄. Erāt aūt gen. q̄. ex his q̄ ascē. vt ado. in die festo. CHRY. Prope exūtes de cetero pselīti fierēt. Fama itaqz audita ō xp̄o: volūt eū videre. vñ sequit: Di ḡ acce. ad philip. q̄ erat a bethsa. gal. z ro. eū di. dñe vo. ie. videre. AVGV. Ecce volūt eū iudei occidere: gentiles videre: sz ēt illi ex iudeis erāt q̄ clamabāt: Bñdict? qui venit in noīe dñi. Ecce illi ex circūcisiōe: illi ex pr̄eputio: vel ut duo parietes ō diuerso venientes: z in vnā fidē xp̄i pacis osculo cōcurrētes. Segt. Ue. phi. z di. andree. CHRY. Quasi pozi exūti. audiuerat. n. In viā gētiū ne abieritis: pterea cū cōdiscipulo cōicās magro refert. vñ segt: An. rur. z phi. dicūt iesu. AVGV. Audiam? ḡ vocē lapidis angularis. vñ segt. Je. āt rñ. eis di. ve. ho. vt cla. fi. hois. Forsitan aligs putat iō se dixisse glorificatū: q̄z gētiles volebant [illegible]am videre: non ita est: sz videbat gētiles post passionē z resurrectionē suā in oībus gentib? credituros. Ex occasione igitur istoz gentiliū q̄ eū videre cupiebāt: ānunciat futurā plenitudinē gentiū: z pmittit iā ad[illegible]horā glorificationis sue: q̄ facta in celis gentes fuerāt creaturē fm illud: Exaltare sup celos de?: z sup omnem terrā glia tua: sed altitudinem glorificatōis oportuit vt pcederet humilitas passionis. vñ adiunxit: Amē amen di. vo. Ni. gra. fru. ca. ī ter. mor. fue. ipz so. ma. Si aūt mor. fue. mul. fru. affert. Se aūt dicebat granum moztificandū in infidelitate iudeorum. multiplicādū in fide populorū. BEDA. Ipse enī ex semie patriarchaz in agro huius mūdi seminat? ē. i. incarnat? est: vt moriendo cū multiplicatione resurgeret. solus mortuus est: cū multis surrexit. CHRY. Et qz per fmones nō ita suadebat vtiliter exp̄imēto: qz frumētū magis facit fructū cū mōtuū fuerit: Si aūt ex semīb? accidit: multo magis in me. Quia igitur de reliquo debebat dimittere discipulos ad gentes. vi-

det āt gētiles p̄fisiētes ad fidē oñdit ei? tps erat vt ad eū veniret. Nō. n. pri? eos ad gētes mi[illegible]donec iudei offenderūt[illegible]nec crucifixerūt: z qz ō morte sua p̄uidit discipulos cōfirmandos supabūdātia facit sermonis dicēs. Nō solū si nō mortē[illegible] eā patiēter sustinueritis: sz etiā si vosipsi[illegible] mo riamini nullū vobis erit lucrū. z hoc ē qō subdit: Qui amat ani. su. per. eā. AVGV. Hoc duob? modis intelligi pōt: Qui amat pdet. i. si amas pdes: si cupis vitā tenere ī xp̄o: noli[illegible]mortē timere p xp̄o. Jtē alio mō. Qui amat aīam suam p[illegible]et eā. noli amare ī hac vita ne pdas ī eterna vita. hoc aūt ō posterius dixi magis habere videt[illegible]. Sequit. n. Et q odit ani. su. i hoc mū. in vi. eternā cu. eā. ergo qō supra dictū ē: Qui amat: subintelligit ī hoc mūdo. CHRY. Amat aūt aīam suā ī hoc mūdo q̄ desideria ei? icōueniētia facit. odit aūt eā q̄ nō credit ei noxia cōcupiscē[illegible]et nō dixit: Qui nō credit ei: sz Qui odit eā. Quēadmodū. n. cozū q odio habēbat nec vocē audire sustinem? nec[illegible]sū videre delectabāť. ita et aīaz cū ḡria in augit q̄ deo p[illegible]placēt cū vehemētia auertere oz. THEO. Quia. n. valde onerosū erat audire q̄ oporteret odire aīam: cōsolať p hoc qō addit: In hoc mūdo: tpis īdicās pticularitatē. nō. n. ī ppetuū iubet aīam odiobēri: z emolumētū ponit cū dr̄: In vitā eternā custodit eā.

AVGV. Sz vide ne tibi subrepat: vt teipz iterimere velis: sic ītelligēdo q̄ debes ī hoc mūdo odisse aīaz tua: hic. n. qdā maligni atq; perfidi homicidē flāmis se donāt: atq; p̄cāt: p̄cipitatiōe colludūt z peūt: hoc xp̄s nō docuit: imo z diabolo p̄cipitiū suggerēti rñdit: Uade sathanas. Cū ḡ cause articulus venerit: vt hec cōditio pponat: aut faciēdū ee cōtra dī preceptū: aut ab hac vita migrādū: cōminātē morte p̄secutoze: ibi oderis ī hoc mūdo aīaz tuā. vt ī vitā eternā custodias eā. CHRY. Dulcis gdez est pīs vita bis q affixi sunt ei: si vero quis ad celum respexerit: videns que ibi sunt bona: cito cōtēnet vitā pītē. Cū. n. apparuerit melioz: cōtēnet peioz. In hoc ḡ nos inducēs xp̄s[illegible]dit: Qui mihi ministrat me seq̄[illegible]me imitet: de morte hoc dic̄ z ō ea q̄ p opa assecutiōe: oz[illegible]cū ḡ ministrat eū cui ministrat sequi. AVGV. Quid ḡ sit mistrare xp̄o: ī ipsis vbis agnoscim? cū dicit: Si qs mi. mi. Ministrāt ḡ iesu. q nō q̄ sua sūt q̄rūt: sz q̄ iesu xp̄i: hoc ē. n. me sequať: vias ambulet meas nō suas: nō ea tm̄ q̄ ad mūaz ptinēt corpale: sz oīa opa bōa p[illegible]ēs: vsq; ad illū[illegible]p? magne charitatis: qō ē aīaz p frib? ponere: sed quo fructu: q̄ mercede? Sequit: Et vbi ego sum: ibi. z minist. mei. erit. Gratis amať: z opis quo mistrať illi p̄ciū sit eē cū illo.

CHRY. Oñdit aūt p hoc q̄ resurrectio mozti succedet. Ubi aūt sum ait: qz in celis añ resurrectionem xp̄s erat. igī illic trāsmigrem? aio z mēte. Sequitur Si qs mihi ministrat[illegible]dono. cū pa. me?. AVGV. Per hoc intelligiť expositūisse vt supra dixerat: illic z minister me? erit. nā qđ maiorē honorē accipe poterit adoptat? q̄z vt sit vbi ē vnic?. CHRY. Nō aūt dixit Ego honorificabo eū: sed pater meus: nōdū. n. de eo decentē opinionē habebāt: sed maiorem de patre.

¶ Nūc anima mea turbata ē. Et quid dicā: Pater salurifica me ex hac hora: Sed ppterea veni ī horam hanc. Pater clarifica nomen tuum. Uenit ergo vox de celo dicēs: Et clarificaui: z iterū clarificabo. Turba ergo que stabat z audierat: dicebat tonitruū esse factū. Alij aūt dicebant: Angelus ei locutus est. Rñdit iesus z dixit. Nō propter me hec vox venit sed propter vos. Nūc iudicium est mundi. Nunc princeps huius mūdi ejicietur foras. Et ego si exaltatus fuero a terra: omnia trahā ad meipsum. Hoc autez dicebat significās qua morte esset moriturus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

CHRY. Quia dñs ad passionē discipulos exhortat⁹ fuerat: ne dicāt q̄ ipse ē. dolores exñs būanos facile de morte philosophāt: et nos admoneat: ꝓpter hoc q̄ ipse est sine vicio lo. ondit q̄ ipe in agonia sit: tñ ꝓpter vtilitatē mortē non renuit: vñ dicit: Nūc aīa mea turbata est. AVGV. Audio q̄ i hoc mūdo odit aīam suā: in vitā eternā custodit eā: & mūdū cōtēnere accedor et ī ōrio mō nihil ē vite hui⁹ tot⁹: q̄tūlibet fuerit: plixior vapor ꝑ amore eternoꝝ tpalia mihi cū cta vilescunt: et rursū dñm audio dicētē. Nūc aīa mea turbata est. Seq̄ iubes aīam meā: sed turbari video aīaz tuaz, quale fundamentū qra ū petra succūbit: Agnosco dñe misericordiā tuā: nā q̄ charitatis volūtate turbaris: multos i corpore tuo q̄ sue infirmitatis necessitate turbāt ne desp̄ando pereant cōsolaris. Jn se ergo caput nostrū suscepit mēbroꝝ suoꝝ affectū: & iō nō ē ab aliquo turbat⁹: sed sicut de illo supra dictū ē: turbauit semetipm. CHRY. Approp̄inquans eni de reliquo cruci q̄ō humanū est ondit: et natūrā nō volēte mori sed pīti adherentē vite oñdēs: qm̄ nō extra būanas passiones erat: sicut. n. esurire nō crimen ē: ita neq̄ pīnē vitā appetere: xp̄s aūt corpus a peccato mundo bēbat: nō a nālibus necessitatibus exutū: hoc igit̄ dispēsationis est nō deitatis. AVGV. Deniq̄ bō q̄ sequi vult audiat qua boza se quatur: accessit forte boza terribilis. ꝑponit optio: aut facie de inigtatis: aut subeunde passionis: turbat aīa ifirma. audi ergo q̄d subiungit: Et q̄d dicā: BEDA. Doc est q̄d aliud nisi vt mēbra mea instruātur: Pr̄ saluifica me ex hac boza.

AVGV. Docuit te quē iuoces: cui⁹ volūtatē tue volūtati ꝓponas: ñ iō tibi videat ex alto diffidere: q̄ te vult ab initio ꝓficere. bois suscepit ifirmitatē: vt doceat cōtristatū dicere nō q̄ ego volo: & q̄ tu vis. vñ & hic subdit: Et pp. ve. i hoc hāc pr̄ clari. no. tn. i fua. f. passiōe et resurrectiōe. CHRY. q. d. Nō hēo q̄d dicā: ereptionē q̄rens. Propterea. n. veni in horā hāc. ac si dicat: Etsi turbemur et tumultū patiamur: nō fugiam⁹ mortē: q̄ ego nō turbat⁹ nō dico vt effugiā: oz enī ferre q̄ō suꝑuenit. nō dico: Eripe me ex boza hac sed ꝓriū dico. f. clarifica nomē tuū: oñdit. n. q̄m ꝑ vitate mortis gliaz ōi hoc vocās: & B euenit. futurꝝ. n. erat vt post crucē ꝓuerteret orbis terrarū et cognosceret nomē dei et coleret nō solū patris sed ēt filu: & tñ hoc silet. Segtur. Ue. ergo vox. ō ce. di. Et clari. et iterū clarificabo. GRE. xxvi. mo. Dō vbis p angelū logt⁹ deus: Et cū nil i imagine oñdit: sed supne v is vba audiūtur: et nimirū de celestibus loq̄ns vba sua q̄ audiri ab oīb⁹ voluit rōnali creatura administrāte formauit.

AVGV. Clarificaui aūt dicit añq̄ facerē mūdū: et iterū clarificabo. cū resurget a mortuis. Uel aliter. Clarificaui: cū de virgine nat⁹ ē: cū miracula multa fecit cū descendēte sp̄ū scō i sp̄e colūbe mōstrat⁹ ē: & iterū clarificabo. cū resurget a mortuis: cū exaltabit sup celos deus et sup oēm terraz gloria eius. Segt. Tur. ergo q̄ sta. & au. di. to. fa. eē. CHRY. Apta gdē et bene significatiua erat vox: sed cito ab eis euanuit: q̄si a grossioribus et carnalibus & desidiosis: & bi gdez sonit⁹ tñ retinuerunt: alij vo q̄m articulata erat vox nouerāt: gd aūt significauit nō adhuc de quibus subdit: Alij dicebāt. Angelus ei locut⁹ ē. Segt: Rñ. ie. & di. Nō ꝓp. me hec vox ve. sed ꝓ. vos. AVGV. Dic oñdit illa voce nō sibi idicatū q̄ō iā sciebat: sed eis: q̄bus indicari oportebat. Sicut aūt vox illa nō ꝓp eū facta ē sed ꝓpter eos: sic aīa eius: nō ꝓpter ipsum sed ꝓpter eos turbata est. CHRY. Ad illud enī instat vox patris q̄ semp dicebat q̄m non est ex deo. qui. a deo glificat qualiter nō est ex deo: Ubi vide q̄ humilia ꝓpter eos facta sunt non q̄ filio auxilio indigente.

Quia ergo dixit: Clarificabo: ostendit cōsequēter & modum gl ie. nā sequitur: Nūc iudiciū ē mūdi. AVGV. Judiciū. n. q̄ō in fine expectat⁹ erit ꝓmiozū penarūq̄z eternarum: dicit̄ etiā iudiciū nō dānationis: sed discretiōis: hoc ē vocabat hic iudiciū discretionem. f. et q̄ suis redēptis diaboli expulsionē. vñ seq̄. Nūc ꝓnceps mūdi hui⁹ eycient̄ foras: absit vt diabolū ꝓncipē mūdi ita dictū existimem⁹: vt eū celi & terre dñari posse cr dam⁹: q̄z mūdus appellat in malis boibus, q̄ toto orbe terra diffusi sūt. Sic ergo dictū est. Princeps hui⁹ mūdi. i. ꝓncips malox boiuz: q̄ habitāt in mūdo. Appellat ēt mūdus. i. bonos: q̄ similiter ꝑ totū orbē terraꝝ diffusi sunt: iō dicit ap̄s: Deꝰ erat in xp̄o mūdū recōciliās sibi. bi sū. ex quoꝝ co. ib⁹ ꝓncipes mūdi eycient̄ foras. ꝓuidebat. n. dñs post pas. nē & glorificationē suā q̄ vniuersum mūdū multos ex illos ci dituros: in quoꝝ cordib⁹ diabolus ītus erat: cui q̄n ex fide nūtiant eycit̄ foras. Sz nunqd de cordib⁹ vetex iustoꝝ nō est eiectus foras: quō ergo dictus est nūc eycient̄ foras: nisi q̄z tūc q̄ō in boibus pauc̄issimis factū est: nūc in multis magnisq̄ populis iaz mox futurū esse predictū est. Quid ergo ait: Quispiā: q̄z diabol⁹ eycit̄ foras: iā fideliū neminē tentat: imo tētare nō cessat: sz aliud est intrinsecus regnare: aliud forinsecus oppugnare. CHRY. Sed quale est istud iudiciū quo diabol⁹ foras eycit̄: exemplo id faciā manifestū: sit aligs debitores expetēs & feriat: & in vincula mittat. Deide ex eadē demētia: & eū q̄ nihil debet sub eunde carcerē ducat: hic & eoz q̄ in alios fecit dabit vindictā: ita & in xp̄o factū est. Eoz. n. q̄ diabolus in nos fe. ea q̄ in xp̄z ausus est sustinebit vindictā: & ne gs dicat: Qualiter mittet foras: si te supabit: subiūgit. Et ego si exal. fuer. a ter. om. tra. ad meipm. Qualiter enī supat qui & alios trahit: hoc aūt plus fuit dicere q̄z resurgam. Si. n. hoc dixisset: nōdū manifestū eēt q̄ traheret: dicēdo vo: Trahā: vtrū q̄z demōstrat. AVGV. Sz q̄ oia trahit: nisi ex gb⁹ diabolus eycit̄ foras: nō aūt dixit Oēs: sz Oia: nō. n. oīuz est fides ñ ita q̄z hoc ad vniuersitatē boiuz rettulit: sz ad creature itegritatē. i. spūs & aiaz & corp⁹. ad illud. f. q̄ō intelligimus q̄ vi uim⁹: q̄ visibiles sum⁹: aut: si oia ipi boies itelligēdi sūt: oia ꝑdestinata ad salutē possum⁹ dicere: aut certe oīa boiuz genera sz inumerabiles differētias q̄bus iter se ꝑter sola petā boies distāt. CHRY. Qualiter igr supra dixit: q̄m pr̄ trahit: q̄z. f. filio trahēte pr̄ trahit. Dicit aūt trahā: q̄si a tyranno detētos: & p seipsos nequeūtes accedere: & illi⁹ man⁹ effugere. AVGV. Sz si exaltat⁹ ingt fuero a terra: hoc est cum exaltatus fuero: nō. n. dubitat futurꝝ esse q̄ō venit implere: nam exaltationē suā dixit in cruce passionē: vnde euangelista subdit. Hoc aūt dixit significans q̄ morte eēt moriturꝰ.

¶ Rndit ei turba. Nos audiuimus ex lege: quia xp̄s manet ī eternū. Quō tu dicis oportet exaltari filiū hois: Et q̄s est iste filj⁹ hois: Dicit ḡ eis ihesus: Adhuc modicū lumē i vobis ē. Ambulate dū lucē habetis: vt nō vos tenebre comprehēdāt. Et qui ambulat ī tenebris nescit quo vadat. Dū lucē habetis: credite ī lucē: vt filij lucis sitis. Hec locutus ē ihesus: & abiit & absc̄odit se ab eis.

AVGV. Cū itellexissent iudei q̄ dñs de sua morte dixisset, ꝓponūt ei q̄nē quō sp̄eret moriturꝝ: vñ dr. Rndit ei tur. Nos audi. ex le. q̄z xp̄s manet ī eter. quō tu di. oport. exal. filiū hois: Memoriter tenuerūt q̄ dñs assidue dicebat se eē filiū hois. nā hoc loco nō dixit: Si exaltat⁹ fuerit filj⁹ hois: sz supius dixerat: Uenit hora vt clarificet filius hois: hoc ḡ i aio retinētes ingunt. Si xp̄s manet ī eternū: quō exaltabit a terra. i. quō crucis passiōe morietur: CHRY. Dic ē videre: q̄m ml'ta coz q̄ pabolice dicebāt itelligebat. q̄z. n. ꝓuenit de morte disputās: audiētes hic exaltationē suspicati sūt hoc. AVGV. Uꝰ eū dixisse itelligebāt: q̄ō facere cogitabāt: nō ergo eis verboꝝ istoꝝ obscuritatē aputt infusa sapiētia: sz stimulata cōscientia. CHRY. Et vide qualiter maliciose interrogant. nō enī dixerūt: Nos audiuimus ex lege q̄z xp̄s nihil patitur. Jn multis enī scripturarum locis: & passio & resurrectio simul ponit: sz q̄m manet ī eternū: & nimirū hoc non erat cōtrariū. Immortalitati ni per passionē nō est factū impedimētū: sz estimauerūt per hoc ostendere eū nō eē xp̄s: q̄m xp̄s manet in eterni deinde subdūt: Quis est iste filj⁹ hois: & hoc malicioseq. & Nō dicas q̄ ꝓpter odiū tuū hoc dicam⁹: ecce. n. non nouim⁹ me quo dicis. Sz xp̄s respōdit: oñdens q̄m passio nō ꝓhibet manere eum in eternū. vnde subdit: Dixit ergo eis iesus: Adhuc modi. lu. i vobis est. q. d. Adhuc paruo tēpore eq lux vobiscū sum: ꝓ hoc ostendens q⁹ m. is ei⁹ trāsmigr. o ē: eterni lux solaris nō interimit: sed paz recedēs rurs. apparet. AVGV. Uel alr. Modicū lumē in vobis. ap hoc q̄ō itelligitis: q̄z xp̄s manet ī eternū. ḡ ambulate: accedite: totū intelligite: & morituꝝ xp̄z & victuꝝ i eternū dū lucē habetis. CHRY. Dic dicit xp̄s totū pīnis vite: & tañ crucē & post crucē. multi enī post crucē crediderūt in eū: vt nō tenebre vos cōprehēdāt. AVGV. Si. f. eo modo crediderit̄is xp̄i eternitatē: vt negetis in eo mortis humilitatē. Segt: Et q̄m. in tenebris. quo vadat. CHRY. Quāta deniq̄ iudei nūc agūt et nesciūt qd agūt sz vt ī tenebris ābulātes: putāt gdē rectā incedere viaz: ōriā aūt vadūt: ꝓpterea subdit: Dū lucē habetis: credite in lucē. AVGV. Idest dū aligd veri bētis credite i vitatē: vt renascamini vitati. vñ segt: Ut filj lu. Ri.

CHRY. Oō est filj mei. Jn ꝓncipio aūt euāgelista dic: q̄ ex deo nati sūt: hoc ē ex pr̄e: hic aūt ipse dr hos gnāre: vt discas q̄m vna & actio pr̄is & filj. Segt: Dec locut⁹ ē iesus: & abyt & absc̄odit se ab eis. AVGV. Nō ab eis q̄ credere & diligere ceperūt: sz ab eis q̄ videbāt: & iuidebāt. Cū aūt se absc̄odit: nostre ifirmitati cōsuluit: nō sue ptāti derogauit. GHRY. Sz cū nec lapides lenarēt nec blasphemarēt: cui⁹ gratia occultatus est: & Lozda enim rimatus nouerat furorē in eis seuientē: & non expectauit: vt in opus exirēt: sz occultū mitigās eoꝝ inuidiam.

¶ Cū aūt tāta signa fecisset coꝝ eis: nō credebāt in eū: vt ꝑmo ysaie ipleret q̄ dixit: Dñe q̄s credidit auditui nō: & brachiū dñi cui revelatū ē. Propterea nō poterāt credere: q̄z iterū dixit ysaias: Excecauit oculos eoꝝ & idurauit cor eoꝝ: vt non videant oculis: & nō itelligāt corde: & cōuertantur & sanē eos. Hec dixit ysaias quando vidit gloriam eius & locutus ē de eo. Uerūtn & ex p̄cipib⁹ multi crediderūt in eū: sed ꝓpter pharisēos nō cōfitebātur: vt ē synagoga nō ejcerēt. Dilexerūt enī gloriā hoīum magisq̄ gloriā dei.

CHRY. Nouerat dñs feruentē aiuz iudeoꝝ: & occisionē meditantē: & iō occultat⁹ est: & hoc occulte ysinuauit euāgelista subdēs: Cū āt tā. sig. fe. co. eis. nō cre. i eū. THEO. Nō aūt modice inigtatis fuit tātis signis nō credere. ea vo signa cōmemorat q̄ supra fūt posita. CHRY. Ne gs aūt dicat: Cui⁹ gr̄a venit xp̄s: nō nouerat q⁹ nō ei itenderēt: & iō ad hoc excludendū inducit ēt ꝓphetas hoc sciētes: ꝓpter q̄ō sequit: Ut ser. isa. pro. imple. quē dixit: Do. qs cre. au. no. & bra. do. cui reue. ē. ALCVI. Quis ꝑ raritate posuit: q̄z q̄ō sci. pphete a deo audierūt: & pp̄lo ꝑdicauerūt: paucissimi crediderūt. AVGV. Satis aūt oñdit brachiū dñi ipm dei filiū nūcupatū: nō q⁹ deꝰ pr̄ figura detinet carnis humane: sz q̄z oia ꝑ ipz fcā sunt: iō brachiū dñi dictū ē. Si. n. aligs hō tāta ptāte ꝑualeret vt sine vllo motu corꝑis sui q̄ō dicere fieret vbū eius: brachiū eius eēt. Non aūt patet occasio errozis his q̄ dicunt: q̄z solus pater est: si brachium eius est filius. nō. n. due: sed vna: persona est homo & brachium eius. non intelligētes quō verba de rebus alys ad res alias ꝓpter aliquā similitudinē transferant. Quidaz autē inter se

musitant: que culpa fuit iudeoꝝ: si necesse erat vt sermo isaie impleret. Quibus respondemus de p̄sciū futuroꝝ ꝓpterea quecūq̄ deus ad peccādum cogit: q̄z futura boiuz peccata nouit. ipsoꝝ enī p̄sciut peccata nō sua. fecerūt ergo peccatū iudei q̄ō facturos eē ꝓdixit quē nihil latet. CHRY. Q̄z ergo dixit: vt sermo isaie ꝓphete ipleret: ly vt: non cāle est sed euētus. Nō. n. q̄z dixit isaias nō crediturī sed q̄z nō erant crediturī ꝓpterea isaias dixit. AVGV. Sed ea q̄ sequūtur ꝓfundioꝝ faciūt questionē adiungit enīz & dicit. Propterea non po. cre. q̄z ite. dixit is. indu. coz. cozum vt non videant oculis & non intelligant corde & conuer. & sa. eos. Si enī credere non poterant q̄ō peccatum est bois nō facientis q̄ō nō pōt facere. Et q̄ō est grauius ad deum causa referēt: q̄nquidē ipse excecauit oculos eoꝝ & indurauit eoꝝ coz. nō enī hoc saltē de diabolo dicitur: sed de deo: se quere nō poterāt credere: rūdeo: q̄z nolebāt. Sicut enī q⁹ dñs negare seipsum non pōt: laus est voluntatis diuine: ita q⁹ illi non poterāt credere: culp. est volūtatis humane. CHRY. Doc autē et in communi consuetudie custodit: vt cū qs dicat: Nō possū amare illū vehementia voluntatis potētiā dicit. sed euangelista dicit: Non poterāt vt oñdat q̄n ipossibile est mētiri ꝓphetā: nō tñ ꝓpterea ipossibile erat eos credere: nō. n. hec ꝑdixisset: si crediturī essent.

AVGV. Sed aliā causā inquis dicit ꝓpheta: nō volūtates eoꝝ: q̄. f. Excecauit oculos eoꝝ &c. sed hoc ē etiā eoꝝ voluntatē meruisse rūdendo. Sic. n. excecat & obdurat deꝰ deserendo et nō adiuuādo q⁹ occulto iudicio facere potest i quo nō pōt. CHRY. Neq̄z. n. dereliqt nos nisi nos voluerimus ꝑm illud osee: Oblitus es legis dei tui: obliuiscar et ego tui nec dicit. oñdēs nos icipe ōrelictione: et cāz fieri pditiōis. Sicut enī sol ifirmū offēdit visū: nō ex ꝓpa nā: ita fit & in his q̄ nō attēdūt ōi sermones. terrēs aūt auditores scriptura dicit. Excecauit et idurauit. AVGV. Q̄z aūt addidit: Et conuertant et sanē eos: vtrū subaudiendū sit non. i. nō cōuertātur. etenī ꝓuersio de illi⁹ gratia est: an forte & hoc de supne medicine misericordia fcīn intelligendū: vt q̄n superbe suā iusticiā constituere volebāt adhuc descrerentur et excecarent vt offenderēt ī lapidē offeniōis: & ipleret faciēs eoꝝ ignominia: atq̄ humiliari querer. ā qua iſtat supbꝰ sed iusticiā dei qua iustificat ipi⁹. hoc. n. mi. is eoꝝ ꝑfeci. n bonū q⁹ de suo scelere cōpuncti in xp̄m postea crediderunt. Sequit̄: Doc dixit isa. quādo vi. glo. eius et lo. ē de eo. Uidit aūt nō sicuti est sed modo quodā significatiuo: sicut prophete visio fuerat informanda. Nemo ergo vos fallat eoꝝ qui dicūt iuisibilē patrē & visibilē filiū: q̄ putāt eum creaturā. Jn forma enī dei in q. a equalis est patri ēt filj⁹ inuisibilis ē. vt aūt ab hoīb⁹ videretur: formaz serui accepit ostendit etiā se anteq̄ susciperet carnē oculis hominū sicut voluit in subiecta creatura non sicuti est. CHRY. Ysaiam aūt hic dicit visionem sedentis in throno excelso et alia que ibi dicunt. vñ sequitur: Et lo. est de eo. hoc. f. vidi dñm sedētē & q⁹ audiuit vocē dicētē quē mittā. et q⁹ ibit nob &c. Sequitur: Ueruntn ex principibus multi crediderunt ī eū. sed ꝓpter pharisēos non confitebant vt de synagoga non ejcerent: dilexerunt enī magis gloriā hominū q̄ gloriam dei. ALCVI. Gloria dei est publice confiteri christū. gloria hominū est in mundanis gloziraī. AVGV. Dos ergo ꝓbauit euāgelista q̄ i hoc gressu fidei si p̄ficerēt p amorē que humane glorie sunt proficiēdo superarent.

¶ Jesus autē clamauit & dixit. Qui credit in me: non credit in me sed in eū qui misit me. Et qui videt me videt eum qui misit me. Ego lux in mundum veni vt omnis qui credit i me i tenebris nō maneat. Et siqs audierit verba mea & nō custo-

dicerit ego non iudico eum. Non enī veni vt iudicez mūdū.sz vt saluificē mūdū. Qui spernit me ⁊ non accipit verba mea:hēt qui iudicet eū. Sermo quē locutus sū: ille iudicabit eū i nouissimo die. Quia ego ex meipso non sū locutus sed qui misit me pater.ipe mihi mādatū dedit qd dicaz ⁊ qd loquar: Et scio qz mandatū eiꝰ vita eterna est. Que ergo ego loquor:sicut dixit mihi p[ater] sic lo[quor]

CHRY. Quia amor humane glorie principes credentes confiteri prohibebat.dns contra hoc eis loquitur.vnde dr. Je.aūt cla.et di. Qui cre.ī me nō cre.ī me: sed in euz qui me misit.q.d. Quid formidatis credere in me:in deuz fides p[er] uenit per me. AVGV. Quia enī homo apparebat hoibꝰ cū lateret deus:ne putarent eum hoc esse tm qd videbat talem ac tantū se volens credi: qualis et quantus est pater Qui credit in me inquit.non credit in me.i.in hoc quod videt:sed in eū qui me misit.i.in patrem.nam si putauerit euz habere filios sm gratiā:non autem habere filium equalez sibi atqz coeternū:non credit in patrē q eum misit. qz non est hoc pater q eū misit. Ne aūt putarent sic voluisse intelligi prēm tanq̄ multoꝝ filiozū p gratiā generatoꝝ:non vnici verbi eq̄lis sibi:continuo subiecit: Qui videt me videt eū q misit me.q.d. Utiqz adeo nihil distat inter eū ⁊ me:vt q me videt videat eā q misit me:aplos suos certe ipse dns misit: nisi tm aliqs eoz dicere auderet. Qui credit ī me. Credim⁹ .n.aplo:sed nō credim⁹ ī aplm. Sili⁹ aūt recte vnigenit⁹ dicit: Qui credit ī me:nō credit ī me:sz credit i eū q me misit. vbi nō a se abstulit credētis fidē:sed voluit i forma serui remanere credentē. CHRY. Uel dicit: Qui credit ī me ⁊c. .d. Qui fluminis accipit aquā:nō eā que est fluminis accipit:sed eā que ē fōtis: v[er]ns aūt oīdere qm nō est credere in prem:nō credentē in eū subiūgit. Qui videt n[on] videt eū q me misit. qd igit. Lozꝰ est deꝰ:nequaq̄:sed c[on]sideratio veri que ē per intellectū:hic visio dicit.deinde ostendit eaz que ad patrē cognitionē in hoc qd subdit: Ego lux in mūdū veni:quia enī pater lux vocat:vbiqz eo hic vtit nomie. Lucē aūt se h[abe]t eo q ab erroze eripit et intellectuales tenebras soluit.vnde subdit: Ut oīs qui credit ī me [in] tenebris non maneat. AVGV. In quo satis manifestat oēs se ī tenebris inuenisse:sed ne in eis tenebris maneāt: ī quibus inuenti sunt:debent credere in lucē que venit in mūdū. Dixit quodā loco discipulis suis: Uos estis lux mundi:non tm eis dixit: Uos lux ve[ra] istis ī mūdū:vt oīs q credit in vos ī tenebris nō maneat. lumia[ria] sūt oēs sācti.sed credēdo illuminant ab eo:a quo figs recesserit tenebrat. CHRY. Ut aūt nō existimēt q̄ propter ībecillitatē eos q ipm cōtēnūt illesos dimittat subiūgit: Et siqs audierit vba mea:⁊ non custodierit ego nō iudico eū. AVGV. Intelligēdū ē: Mō nō iudico eū .cū alio loco dicat: Pater oē iudiciū dedit filio: qre aūt modo non iudicat ostendit subdens: Non enim veni vt iudicem mundū:sed vt saluificē mundū.i.vt saluū faciā mundum. nunc ergo est tempus misericordie:post erit iudicij.

CHRY. Deinde vt non pigriozes ex hoc fiant. terribile subdit iudicium: Qui spernit me ⁊ non accipit verba mea: habet qui iudicet eum. AVGV. Non dixit: Ego nō iudico eum in nouissimo die.hoc enim esset ꝓrium illi sententie Deꝰ ne iudiciū dedit filio. Expectāt̄ibus aūt quisnā esset ille secutus ādiunxit: Sermo quē locutus sū ille iudicabit eū in nouissimo die. Satis manifestauit seipsum in nouissimo die iudicaturū:seipsum quippe locutus est.seipm annunciauit.aliter itaqz iudicabūtur qui nō audierunt:aliter qui audierunt ⁊ ꝓtēpserunt. AVGV.i. de tri. Ideo aūt iudicat verbū qō locutus est filius:quia non ex se locutus est filius: vnde sequit: Quia ego ex meipo nō sum locutus: per qō intelligi vol[u]it. Ego non ex me nar⁹sz. Quero itaqz quomō intelligam⁹: Ego non iudicabo: sed verbū qō locutus sum iudicabit: cū ip[s]e sit verbū patris quod loquit: vel ita: Ego nō iudicabo ex ꝓtestate humana: qz filius hominis sum: sed ego iudicab[o] ex ꝓtestate verbi dei: quia filius di sum.

CHRY. Uel aliter. Ego non iudico euz.i.nō sum causa perditionis eius: [q]uia ipse qui verba mea spernit. Uerba.n. que modo locutus [sum] in ordine stabūt accusatoris omnē tollentia excusationē: ⁊ hoc est quo subdit: Sermo quē locutus sum [i]e iudicabit eum. ⁊ quis sermo: Quia ego ex meipso non sum locutus sed qui misit me pater: ipse mihi mandata dedit quid dicaz: ⁊ quid loquar. Omnia igit̄ hec ꝓpter eos dicebat. vt nulla hēr[e]t excusatōez. AVGV. Mandatum aūt non qō filius nō habebat pater dedit:sed in sapientia patris quod est verbū patris oia mandata siue patris. Dicit aūt mandatū datū:qz non ē a seipso cui dicit datū: ⁊ hoc ē dare filio id sine quo nunq̄ filius fuit: quod est gignere filiū qui nūq̄ non fuit. THEO. Cū.n. verbū patris exiat at filius: ⁊ que sunt in mēte patris reuelat in ītegrum:mādat ū accepisse dicit.quid sit dicturus ⁊ qd loquatur. Sicut etiam nostrū verbū sī verū fateri volumus ea ꝓfert que suggerit mens. Sequit: Et scio quia mandatū eius in vita eterna est. AVGV. Si ergo vita eterna est ipse filius: ⁊ vita eterna est mandatū patris:quid aliud dictum est:nisi qz ego sū mādatū prīs: pinde ⁊ id qō adiūgit: q̄ ergo ego loquor:sicut dixit mihi pater sic loquor:nō accipiam⁹: Dixit mihi:q̄si p vba locut⁹ sit vnico vbo:dixit ergo pater filio id sine quo nunq̄ fili⁹ fuit:sicut dedit vitā filio: nō qō nesciebat vel nō hēbat: sz qō ipe fili⁹ erat.qd ē aūt: Sicut dixit mihi sic loquor:nisi vbū loquor. Ita ille dixit vt verax:ita iste logtur vt veritas:verax aūt genuit vitatē: quid ergo iam diceret veritati:non enim imꝑfecta erat veritas cui verum aliquod addertur. CA. XIII.

Ante diem festū pasce sciēs iesus qz venit hora eiꝰ vt trāseat ex hoc mūdo ad patrem:cū dilexisset suos qui erant in mūdo in finem dilexit eos. Et cena facta cum diabolus iā misisset in coz vt traderet eū iudas simonis scariothis:sciens qz omnia dedit ei pater in manus: ⁊ quia a deo exiuit ⁊ ad deum vadit: surgit a cena ⁊ ponit vestimēta sua: ⁊ cū accepisset linteum precinxit se. Deinde misit aquā in peluim ⁊ cepit lauare pedes discipulozꝝ: ⁊ extergere linteo quo erat precinctus.

THEO. Quia dns trāsmigraturꝰ erat ō pñti seculo: explicat qualem erga suos amicitiam gereret. vnde dr. Ante di. fe. pas. sci. ie. qz ve. ho. eiꝰ vt trā. ex hoc mundo ad pa. cū dilex. su. qui erāt ī mū. i fi. di. eos. BEDA. Plīmas sigdē festiuitates iudei habe[bant]: sed apud eos insignioz atqz celebrioz erat pasce festiuitas: ꝓpter quod signāter dicit: Ante diem festum pasce. AVGV. Pasca non sicut quidā existimant grecū nomen est:sed hebreū. oppoztunissime tamē occurrit ī hoc nomine quedā cōgruētia vtrarūqz liguarū: qz enī pati grece paschin dicit:ideo pasca passio putata est: vl hoc nomē a passione sit appellatū.i sua vero lingua hoc est in hebrea pascha transitus dicit: ꝓpterea qz tunc primuz pasca celebrauit populus dei quando ex egypto fugientes: rubrum mare transierunt.nunc ergo figura illa ꝓphetica in veritate completa est: cum sicut ouis ad immolādū ducit christus: cuius sanguine illinitis postib⁹ nostris.i. cuius signo crucis signatis frontibus nostris a perditione huius

seculi:tanq̄ a captiuitate egyptiaca liberan[dos]:⁊ agim⁹ sa-luberrimū transituz:cū de diabolo transimus ad xp̄z ⁊ ab isto instabili seculo:ad eius fundatissim[um] regnū. Hoc itaqz nomē.i. pasca velut interptans nobis [e]gelista dicit: Sciens qz venit hora eius vt trāseat ex hoc mūdo ad p[at]rez. Ecce pasca.ecce trāsitus. CHR. Hinc luz āt tunc sciens sz oli. Transitū āt eius mortē vocat[ur]. elicturus āt discipulos maiorē eis demonstrauit amor[em]. hoc ē qō d[i]cit: Cū dilexisset suos q erant in mūdo in f[in]. dilexit eos. hoc est nihil dereligit eoz que eū q valde [di]nat decens est facere: ñ āt a principio hoc fecit:sz maio[ri] postea quiecit: vt eoz ardeat familiaritatē:⁊ multaz e[x] ꝓparet ꝓsolationē: ad eque superuentura eran[t] suos āt cos[dem] at sm familiari-tis rationem:qz alios [ma]os dicit sm conditionis rationē. vt cum dicitur. Sui eum non receperunt.addit āt:q erant in mundo.qz sui erant ēt defuncti vt abzaam isaac ⁊ iacob. sz in mundo non erant. Dos ergo suos qui erāt in mundo mansit amans continue: ⁊ tandem perfectam amicitiam circa eos ostēdit.⁊ hoc est. In finē dilexit eos. AVGV. Uel aliter. In finem dilexit eos: vt ⁊ ipsi de hoc mūdo ad suum caput dilectione transirent.quid est enim In finez. nisi in christum: Finis enim legis christus ad iusticiā omni credenti:finis perficiens non interficiens. Uidea[n]tez posse ista verba quodā humano modo etiā sic accipi tanq̄ vsq̄ ad mortem christus dilexerit suos. Sed absit vt dilectionem morte finierit:qui non est morte finitus nisi forte sit ita intelligendū: Usqz ad mortem dilexit eos.i. vsqz ad mortez illū dilectio ipsa perduxit. Sequit: Et cena facta.i. iam peracta:⁊ ad ꝓximantiū mensam vsūqz perducta. Nō n.ita debemus intelligere cenā factaz:veluti iā ꝓsumptaz atqz transactā:adhuc n. cenabat cū surrexit ⁊ pedes lauit discipulis: nam postea recubuit ⁊ buccellam traditori dedit.q āt ait: Cum iam diabolus misisset in coz vt traderet eum iudas simonis scariothis:missio ista spiritualis suggestio est:⁊ non fit per aurez:se[d] cogitationē diabolice.n. suggestiones immittuntur: ⁊ humanis cogitationibus immiscent. Factū ergo iaz fuerat in corde iude ꝑ immissionem diabolicā:vt traderet discipulus magistrū. CHRY. Hoc āt quasi stupens interseruit euangelista: qm̄ cum qui iam prodere statuerat dns lauit: ostendit ēt proditoris multaz nequitiaz:qm̄ neqz salus cū communicatio detinuit:qō maxime ꝓfuerit negtiaz detinere. AVGV. Locuturus āt euangelista de tanta dñi humilitate prius eius celsitudinē voluit cōmendare:ad qō pertinet quod dicit: Sciēs qz oia dedit ei pr̄ in manꝰ:ergo ⁊ ipz traditorem. GREGO. vi. moz ali. Sciebat enī q ī manu sua ipsos etiā psecutores aceperat:vt ipse in se ad vsuz pietatis itoqueret:qgd eoz cōtra se malicia prmissa seuiret. ORIGE. Oia enīz tradidit ei pr̄ in manus:hoc est in opere eiꝰ ⁊ potestate. Pater.n. meus vsqz huc ingt operat[ur] ⁊ ego operoz. vel oia tradidit ei pater in manus:cuncta capiētes:vt quelibet ei famulent.

CHRY. Traditionē enī hic salutē fideliū vocat. Cū āt audieris traditionez nihil h[ab]ū suspiceris:cū enīz q ad patrē ostendit honorē ⁊ cōcordia. Sicut enī pater ei tradidit:ita ipse patri: vnde paulus: Cū tradiderit inquit regnū deo ⁊ patri. AVGV. Sciens etiam quia a deo exiuit: ⁊ ad deū vadit:nec deum cum inde exiret:nec nos deserens cum rediret. THEOPHI. Quia ḡ pater oia ei cōmisit ī manus.i. salutem ei cōmisit fideliū:decens reputabat que cunqz spectant ad salutē illis ostendere. Sciens etiam q a deo exiuit ⁊ ad deuz vadit:nullaten⁹ eius gloria minui poterat. dū pedes discipulozꝝ ablueret:neq̄.n. gl̄iā vsurpauit q enī dignitatē vsurpant:minime ꝓdescēdūt ne dissipēt qō ī ꝓgrue sibi diripuerūt. AVGV. Cū ḡ illi pr̄ oia dedisset in manus:ille discipulozum non manus sed pedes lauit: vt cum se sciret a deo exisse ⁊ pergere ad deū:nō dei domini: sz bois serui impleuit officiū. CHRY. Hoc aūt dignuz erat:eo q a deo exiuit:⁊ ad deum vadit: vt vniuersū ꝑcul-cat[a] cumozē. vñ sequit. Surgit a cena ⁊ ponit vestimēta sua:⁊ cū accepisset linteū ꝓcinxit se:deinde misit aquā in pel. ⁊ ce. la. pe. dis. ⁊ exter. lin. quo erat ꝑcin. Uide q̄liter bu militatē ostendit nō solū in lauando pedes sed etiā aliter: Non enī ante q̄z recumberet:sed post q̄z resedērūt oēs: tūc surrexit:deinde nō solū lauit: sed vestimenta deponit. linz ꝓcinxit ⁊ peluim implet:⁊ nō aly impleri iussit: sed oia operat[ur] ondens q̄ cuz oī studi[o] [ꝓ]cere.

ORIGE. Mystice aūt p[ar]ādū [e]bat ne dignoscit:⁊ ante terminū diei spiritualis:g in vita presenti considerat:⁊ bis g introducunt cōueniens existit: cena vero finalis ⁊ bis q iā vltra ꝓgressi sunt appo[si]t: Aliter quoq̄ poterit qs asserere prandiū fore intētionē scripturaz[um] ant[iquaz]:cenā vero [no]ditā i nouo testamēto mysteria. Puto aūt q̄ q vna cū iesu cenant:⁊ in finali vite p̄sentis [vi]e secum cōiuant: egent lauacro quodā[m] vtiqz ergo ꝓpnoz vt ita loquar corꝑis ⁊ aie tz quo ad vltima ⁊ postrema q̄ terre necessario herent. Dicit aūt q̄ cepit lauare pedes:nā postmoduz lauit ⁊ finiuit loturā. qz pedes apostoloz fuerunt cōtaminati:iuxta illud: Omnes vos scandalizabimini ista nocte ī me. Postea autez perfecit eos lauare:purgās eos vt vltra nō fedent. AVGV. Posuit aūt vestimēta sua:g cū i forma dei esset semꝑ ipsum eximaniuit:ꝑcinxit se linteo:g forma serui accepit:misit aquā in pleuiz vñ lauaret pedes discipulozꝝ:qui in terrā sanguine fudit quo īmundiciā diluerent peccatoꝝ. Linteo aūt quo erat ꝑcintus pedes quos [a]terat tersit:g carne qua erat indutus: euangelista[m] vestigia confortauit:⁊ linteo quidez vt se p̄cingeret: posuit vestimenta q̄ habebat:vt autem formā serui acciꝑet: quādo semetipsuz exinaniuit:non qō habebat deposuit: sed quod non habebat accepit:crucifigēdus sane suis expoliatus est vestimentis:⁊ mortuus inuolu[tus] est linteis:⁊ tota eiꝰ passio nob[is] purgatio est.

¶ Uenit ergo ad symonē petrum. Et dicit ei petrus: Domine tu mihi lauas pedes? Respōdit iesus ⁊ dixit ei. Quod ego facio tu nescis mō:scies aūt postea. Dicit ei petrus: [Non] lauabis mihi pedes in eternū. Respondit ei iesus: Si non lauero te:non habebis partez mecū. Dicit ei simō petrus: Domine non tm̄ pedes:sed ⁊ manus ⁊ caput. Dicit ei iesus: Qui lotꝰ est non indiget nisi vt pedes lauet: [sed] est mūdus totꝰ. Et vos mūdi estis sed non omnes Sciebat enim gs nā esset qui traderet euz:ꝓptereā dixit non estis mundi omnes.

ORIGE. Sicut medicꝰ pluriū egrotoꝝ intentꝰ cure:ab his qui magis idigent:ꝓpriā curam incipit:sic ⁊ christus qui fedos abluit pedes discipuloꝝ exordit ab his q magis erant fedi:⁊ sic vltimo venit ad petrū quasi minus alys īdigentē lotura peduz:vnde dicit. Uenit ergo ad sī. pe. cui quodāmō ad resistēdū pene mūda pedū ꝑscia ꝑsuadebat: vnde sequit: Et dixit ei petrus:dñe tu mihi lauas pedes?

AVGV. Quid est. Tu:qd est Mihi:cogitāda sunt potius q̄ dicenda:ne forte qō ex his verbis aliquatenus quidem digne concepit alia:nō explicet lingua. CHRY. Ut si petrus primus erat:sed credibile est proditoꝛ stultum existentem ante eum recubuisse:qō euangelista significauit cū dixit. Cepit lauare:deinde venit ad petrū. THEO. Ex quo patet q̄ non primitus lauit petruz:ex ceteris vero discipulis nullus tētauisset ante petruz lauari. CHRY. Quereret aūt vtiqz quis quare nullus euz aliorum probi-

buit:ſz ſolus petrus: nõ nõ partiꝫ amoris ⁊ verecũdie erat. Ex hoc igit mihi videt̃ prius ſolũ proditorẽ lauaſſe: deide ad petrũ veniſſe:⁊ alios diſcipulos ꝑ eũ de reliquo caſtigatos. Si.n.quẽcꝫ ex ceteris lauare cepiſſet, phibuiſſet dñs: ⁊ dixiſſet ꝙ petrus dixit. ORIGE. Uel aliter: Oẽs pozrigebant pedes decernentes ꝙ tantus non irrationabiliter eoꝝ lauaret pedes: ſolus ãt petrus null̃ aliã ꝓſideratiõẽ ꝓferens: tanꝫ reuerens ieſuꝫ: non ꝑbebat pedes ſuos ad lauandũ: ſepe.n. ſcriptura deſignauit petrũ feruidum ad ſi nuandũ [illegible] vtiliora ⁊ meliora. AVGV. Ut aliter: Non debemus putare hoc petrũ iter ceteros fozmidaſſe atꝫ recuſaſſe: cũ ⁊ id aly ante ipſuꝫ libenter vel eq̃niter fieri permiſiſſent: non.n.ita intelligendũ eſt q̃ſi aligbus iaꝫ lauaſſet: ⁊ poſt eos veniſſet ad primũ. Quis.n. neſciat primũ apoſtoloꝝ eſſe beatiſſimũ petruꝫ: ſz ꝙ ab illo ceperit: Quẽ ergo pedes diſcipuloꝝ lauare cepit: venit ad eũꝫ a quo cepit. i. ad petrũ: ⁊ tunc petrus expauit: quod etiam quilibet eoꝝ expaueſſet. Segtur: Rñ. ieſus ⁊ dixit ei: quod ego facio tu nc. modo: ſci. aũt poſtea. CHRY. i. humilitatẽ huius doctrine: ⁊ quomodo humilitas ſufficit in deum perducere. ORIGE. Uel inſinuat dominus ꝙ hoc erat myſterium. Lauando enim ⁊ exſiccando pedes eoꝝ: faciebat eos decoꝝ debentes euangelizare boneſta: vt oſtendere valeant iter factum ac pergere per eum qui dixit: Ego ſuꝫ via. oportebat autem lauari pedes diſcipulozum a ieſu deponente veſtimenta vt mundos pedes mũdiozes efficiat: vel vt immundã pedum diſcipulozuꝫ ſuſcipiat in proprium corpus: per linteum quo ſolo precinctus manebat: ipſe nãqꝫ languozes noſtros portauit. Attende etiam ꝙ cuꝫ debeat pedes diſcipulozum abluere: nõ aliud tempus elegit: ſz cum diabolus iam intrauerat in coꝛ iude: vt cum prodere⁊: futura ꝓ hominibus diſpenſatio imminebat. nam ante hoc non erat opportunum pedes diſcipulozum lauari a ieſu. Quis enim pedum eozum ſozdiciem inter medy tempozis vſqꝫ ad paſſionẽꝫ lauaſſet: Sz neqꝫ tempoze paſſionis: alter enim ieſus non aderat qui pedes eoꝛ.n. lauaret: ſed neqꝫ poſt diſpenſationem: illo nãqꝫ tempoze ſpiritu ſancto ſuperueniente eozuꝫ loti ſunt pedes. Duius ergo myſterij dici[illegible]ne retro: tu non es capax: ſz poſt hec noſces cum illud [illegible] ceperis illuſtratus. AVGV. Nec tamen ille dñici facti altitudine exterritus permittit fieri: qõ [illegible] fieret ignozabat: ſed vſqꝫ ad ſuos pedes humilem chriſtuꝫ videre non poteſt ſuſtinere. Nam ſequitur: Dicit ei petrus non lauabis mihi pedes in eternum. hoc eſt nunq̃ hoc patiar. Doc ꝙppe in eternũ nõ fit qõ nũq̃ fit. ORIGE. Ex hoc aũt accipim⁹ exẽplũ [illegible]oniã poſſibile eſt quẽq̃ ſm puru ꝓpoſitũ dicere ꝓpter ingratiã qõ ſibi nõ prodeſt. Petrus enĩ ignorans hoc eſſe cõueniens: primo qdẽ quaſi dubitãs ſuauiter dixit: Dñe tu mihi lauas pedes: Secũdo. Nõ lauabis mihi pedes in eternũ: qõ erat prohibitũ operis producentis eũ ad habendũ partem cũ ieſu in quo etiam non tñ ieſum arguit inconuenienter lauantem pedes diſcipulozũ: ſed etiam condiſcipulos indecenter ſuos pedes pozrigẽtes. cũ ergo nõ eſſet expediẽs petro ꝓpriũ reſpõſũ: nõ ꝓmiſit illud dñs verificari. nã ſubdit: Rñdit ei ieſus: Si nõ lauero te: nõ ha. partez mecũ. AVGV. Ita dictũ eſt: Si nõ lauero te: cum de ſolis pedib⁹ agereꝫ quõ dici ſolet: calcas me: quando ſola planta calcat̃. ORIGE. Qui aũt recuſant hec ⁊ ſimilia tropologiçare dicãt: quõ probabile eſt eũ [illegible] ob reuerentiã ieſu dixit: Nõ la. mihi pe. in eter. non habiturũ partẽ cũ dei filio: ꝓpter nõ lauare pedes ab eo: ſicut ꝓpter ĩmane ſcelus: ⁊ ideo preſtãdi ſũt pedes. i. mentis affectus lauandi a ieſu vt ſint pedes noſtri decozi: ⁊ ꝑſertiz cum emulantes potioza dona volum⁹ annumerari eis qui euangelizant bona. CHRY. Ideo aũt nõ dixit cui⁹ gratia hoc faciebat: ſed minas impoſuit: qz ille nequaq̃ ꝓſuaſus eſſet: audiens enĩ: Scies aũt poſtea. non dixit doce igit me vt permittã: ſz quãdo cõminaꝫ ẽ id qõ marie timebat. ſ. ſeparari ab eo t nc permiſit. ORIGE. Doc dicto vtemur cõtra eos q i liſcretius ſe facere ſtatuerũt qõ eis non prodeſt: nã oſtẽdi o illis q nõ ſũt habituri partẽ cũ ieſu: dũ ꝓſumptuoſũ dec etũ obſeruãt: admonebimus illos ne ĩmozent̃ male decre s: etiã ſi iureiurãdo ex multo ipetu illud firmauerũt. AVGV. At ille amoze ⁊ timoze ꝓturbatus: ꝓplus expauit chriſtũ ſibi negare: q̃ ſz ad ſuos pedes humiliari: vñ ſequit̃: Di. ſi. pe. do. nõ tñ pe. me. ſz ⁊ manꝰ ⁊ ca. ORIGE. Manus ũt lauare nolebat ieſus ꝓtẽnẽs ĩ dicebant̃ qñ diſcipuli tui nõ lauant manꝰ cũ panẽ mãducant. caput aũt ſubtergi nolebat in quo imago ⁊ gloria patris extiterat: ſatis eſt aũt ei vt pedes lauandos pozrigeret. vñ ſequit̃: Di. ei ieſus: q lo. eſt: nõ indi. niſi vt pe. la. ſz ẽ mũto. AVGV. Torꝰ vtiqz ꝓter pedes: vel niſi pedes quos habet opus lauare: hõ enĩ in baptiſmo totus abluit̃: nõ ꝓter pedes ſed totus oĩno: veruntũ cũ rebꝰ humanis poſtea viuit̃: vtiqz terra calcat̃. Ipſi igit̃ humani affectꝰ ſine gbꝰ in hac mortalitate nõ viuit̃: q̃ſi pedes ſũt: vbi ⁊ bũanis rebꝰ afficimur: vt ſi dixerimus: qz peccatũ nõ habemus: noſipſos decipiam⁹. Si aũt cõfitemur peccata noſtra: ꝙ pedes dici, uloꝝ lauit: nobis peccata dimittit: vſqꝫ ad pedes gbꝰ conuerſamur in terra. ORIGE. Impoſſibile autẽꝫ puto nõ cõtaminari extrema aſc ⁊ ſima eiꝰ: quãq̃ quo ad boies ꝓfectus quis eſſe puteꝫ: plurimi aũt ⁊ poſt baptiſmũ iplentur puluere ſcelerũ vſqꝫ ad verticẽ: ꝙ vero legittime diſcipuli chriſti ſũt: erga ſolos pedes indigent lauatione. AVGV. Ad ſelecucia. Ex hoc aũt qõ hic dicit̃ intelligit̃ q̃ꝫ petrus baptizatꝰ fuerat: itelligim⁹ enĩ eiꝰ diſcipulos ꝑ quos baptizabat iã fuiſſe baptizatos: ſiue baptiſmo ioãnis ſicut nonnulli arbitrant̃: ſiue qõ magis credibile eſt baptiſmo chriſti. Neqꝫ enĩ rẽnuit miniſteriũ baptizandi: vt haberet baptizatos ſeruos ꝑ quos ceteros baptizaret: ꝙ non defuit humilitatis miniſterio quan.do eis pedes lauit. vñ ſequit̃: Et vos mũ. eſtis: ſz nõ oẽs. AVGV. Doc qd ſit: ne quẽram⁹ ipſe euãgeliſta patefecit adiũgens: Sci. enĩ quiſnam eſſet ꝙ tra. eũ: ppte. di. Nõ eſtis mũ. oẽs. ORIGE. Ex ergo dicit. Uos mundi eſtis: referẽ ad ri. ꝙ vero ſubdit: Sz non oẽs. dicitur ꝓpter iudaꝫ exiſtentẽ ĩmundũ. primo quidem quia pauperes nõ erant ſibi cure: ſed fur erat: ꝺemuꝫ diabolo ingreſſo in coꝛ eius vt ꝓroderet chriſtũ. Lauat aũt pedes poſtq̃ mundi erãt qñ gratia tranſcendit neceſſitatẽ ⁊ ſicut dicit ioãnes: Mũdꝰ mũdificeꝫ adhuc. AVGV. Uel qz ipſi diſcipuli cũ loti eſſent: nõ opꝰ habebant niſi pedes lauare: qz dum in iſto ſeculo viuit hõ: humanis affectibus terrã velut pedibus calcãs contrahit. CHRY: Uel aliter: Nõ dicit eos mũdos: vt a peccatis erutos eſtimes: victima nõdũ oblata: ſed eã q̃ cognitionis eſt mundatione dicit: iam enim ab erroze iudaico eruti erant.

¶ Poſtq̃ ergo lauit pedes eoꝝ: accepit veſtimenta ſua: ⁊ cũ recubuiſſet iterꝫ dixit eis: Scitis quid feceri vobis: Uos vocatis me magiſter ⁊ dñe: ⁊ bñ dicitis: Sũ eteni. Si ergo ego laui pedes vꝛos dñs ⁊ magiſter: ⁊ vos deberis alter alteri⁹ lauare pedes. Exẽplũ. n. ẽdi vobis: vt quẽ admodũ ego feci vobis: ita ⁊ vos faciatis. Amẽ amẽ dico vobis: nõ ẽ ꝓbus maioꝛ dño ſuo: neqꝫ apoſtolus maioꝛ eſt eo q̃ miſit illum. Si hec ſcitis beati eritis ſi feceritis ea. Nõ de omnib⁹ vobis dico. Ego ſcio quos elegeriz. Sed vt adimpleatur ſcriptura: Qui mãducat mecũ panez leuabit coutra me calcaneum ſuum. Ammõ dico vobis ꝓiuſq̃ fiat vt cum factũ fuerit credatis: quia ego ſum. Amen amen dico vobis: qui accipit ſi quẽ miſero: me accipit. Qui autem me accipit: accipit eum qui me miſit.

AVGV. Memoz dñs ſe ꝓmiſiſſe [illegible]ętiã facti ſui petro dicẽs. Scies ãt poſtea qd ſit qõ feci: ⁊ facere nũc incipit. vñ dicit̃: poſtq̃ ꝙ la. pe. eoꝛ: acce. ve. ſi ⁊ cuꝫ recu. ite. di. eis Sci. qd fe. vo. ORIGE. Quod v interrogatiue ꝓferat vt oſtẽdat facti m gnitudinẽ. vel eratiue vt coꝛ erigat ĩ tellectũ. ALCVI. Myſtice ã pleta re ẽptiõis noſtre purgatiõe ꝙ ſanguinis ſui effuſi e accepit veſtimẽta ſua: tertia die ꝺ ſepulchꝛo reſurgẽs: ⁊ eodẽ coꝛpe iã ĩmortali veſtitus ⁊ cũ recubuiſſet a ẽdens ĩ celũ dextera ꝑna diuinitatis recũbẽs: inde vẽtur⁹ ẽ ad iudicandum. CHRY. Nõ ãt adhuc ad ſolũ petrũ ſz ad oẽs loqtur. d. Uos vo. me ma. ⁊ do. in quo coꝛ iudiciũ aſſumit: deinde vt nõ illoꝝ gre cẽ putent̃: hec ẽba ſubiũgit: Et bñ di. ſũ eteni. AVGV. Doi ꝓceptũ ẽ: Nõ te laudet os tuum ſz laudet te os ꝓprii tui. piculoſũ ẽ eni ſibi placere: cui cauẽdũ ẽ ſupbire. Ille ãt q ſup oĩa eſt quantũcunq̃ ſe laudet: nõ ſe extollit excelſius nec põt recte dici arrogans deus: nobis nãq̃ expedit deuꝫ noſſe nõ illi. Nec cũ quiſq̃ cognoſcit: ſi ñ ſe iudicet ipe q uit. Si ergo nõ ſe laudãdo quaſi arrogantiaꝫ vitare veritas timet: Et quidẽ q magiſtrũ ſe dicit: nemo reꝑhenderet ẽt q eũ nihil aliud q̃ hominẽ crederet: qñ id ꝓfiteꝫ qõ ⁊ ipſi boies in qbuſlibet artibus vſqꝫ adeo ſine arrogãtia ꝓfiten tur vt ꝓfeſſores vocent̃. Oꝛ vero dñs diſcipulorũ ſe dicit: cũ ſint ſm ſeculũ ĩgenui. qs ferat ĩ boie: Sed cũ deus log tur: nulla ẽ elatio tãte celſitudinis: nullũ mẽdaciũ vitatis: nob ſubiacere vtile ẽ illi celſitudini: ſeruire veritati. Ideo bñ ꝙ dicitis: vocãdo me mgrm ⁊ dñm. qz ſũ. nã ſi ñ eſſez qõ dicitis: male dicerctis. ORI. Et illi qdẽ ñ bñ dicũt. Dñe: qbus dicẽ: Diſcedite a me q opamini iniqtatẽ: ſz apl̃s bñ dicũt: Magiſter ⁊ dñe. nõ. n. eis negtia dñabit̃: ſz ẽbũ dei. Segt̃. Si ergo ego la. pe. ve. dñs ⁊ ma. ⁊ vos de. al. alte. la. pe. CHRY. A maioꝛib⁹ rebus accipit exemplũ vt qõ minus ẽ opemur nã ipe qdẽ dñs ẽ: nos aũt ad ꝓſeruos facim⁹ ſi feceꝛimus. et ideo ſubdit: Exemplũ eni de. vo. vt quẽad. ego fe. vo. ita ⁊ vos fa. BEDA. Primũ dñs egit factis qõ poſtmodũ docuit verbis ſm illõ: Le. ie. fa. ⁊ do. AVGV. Doc ẽ beate petre qõ neſciebas hoc tibi poſtea ſciendũ ꝓmiſit. ORIGE. Cõſiderandũ vo eſt ſi neceſſariũ ẽ quẽli bet volenteꝫ diſciplinã ieſu ꝙficere. velut debitũ opus ꝓſeq lauacrũ ſenſibiliũ pedũ: ꝓpter hoc dicit: Debe. adin. la. pe. Sed hic mos vel nõ fit: vel admodũ raro. AVGV. Eſt enĩ apud pleroſq̃ cõſuetudo hui⁹ humilitatis cũ ſeinuicez hoſpitio ſuſcipiũt: ⁊ faciũt hoc ſibi inuicẽ fratres: etiaꝫ ope ipſo viſibili. Multo enĩ meli⁹ eſt ⁊ ſine controuerſia veri⁹: vt etiã manib⁹ fiat: ne dedigneꝫ qõ fecit chriſt⁹ facere chriſtian⁹. Cũ enĩ ad pedes fratres inclinãt coꝛpa ẽt i coꝛde ipo excitãt: vl̃ſi iã ſerat: ꝓfirmãt humilitatis affect⁹. Sz excepto hoc mozali itellectu: nũq̃ [illegible]rater fratrẽ a delicti poterit cõtagione mundare: Sz cõfiteamur ĩuicẽ delicta nra inuicẽ nos delicta donem⁹: ⁊ ꝑ nris delictis inuicẽ ozem⁹: atqꝫ ita quodãmõ inuicẽ pedes nros lauem⁹. ORIGE. Uel aliter. Doc lauacrũ ſpũale pedũ de quo dictũ eſt: ꝓncipaliter qdẽ a nullo niſi a ſolo ieſu põt effici: ſecũdario vo a diſcipulis eius quibus dixit: Uos debe. adin. la. pe. Jeſus enĩ lauit pedes diſcipuloꝝ inquantũ magiſter: ⁊ ſeruoꝛum in eo q dñs. Dic aũt eſt finis magiſtri vt diſcipulus faciat ſicut ſe: quod de ſaluatoꝛe appet: ꝙ pre ceteris magiſtris ⁊ dñis vult vt fiant eius diſcipuli q̃ſi magiſter ⁊ dñs: non habentes ſpiritum ſeruitutis ſed ſpiñ filiatiõis: in quo clamãt Abba pater. Primus ergo q̃ fiant ⁊ magiſter ⁊ dñs: egẽt lauacro pedũ: velut inſufficiẽtes diſcipuli: ⁊ adhuc ſapientes ſpiritũ ſeruitutis. Cũ aũt aligs coꝛ ſ tũ magiſtri attingit ⁊ dñi: tũc imitari poterit cũ q lauit diſcipuloꝝ pedes: ac lauare pedes q doctrinã q̃ſi magiſter. CRHY. Adhuc ãt ꝓuocãs eos ad lauãdũ pedes ſubiungit: Amẽ amen di. vo. Nõ eſt ſer. ma. do. ſuo: neqꝫ apo. maioꝛ eo q mi. illũ. q. d. Si ergo hec a me facta ſunt: multomagis a vobis oportet hec fieri. THEOPHI. Neceſſario etiã hic apl̃os admonet: qz enĩ ad dignitates habebãt attingere: ⁊ hic qdẽ maiozes bminozes: ne inſurgãt adinuicẽ: ſerenat conſciẽtiã oĩum.

BEDA. Quia vo ſcire bonũ: ⁊ [illegible] ad beatitudinẽ: ſz ad cõdẽnationẽ: Fr. illud: Scienti bonũ ⁊ nõ facienti: peccatũ eſt illi. ſubiũgit: Sic hec ſci. be. eri. ſi fe. ea.

GHRY. Nã ſcire qdẽ oĩuꝫ eſt: facere vo nõ oĩuꝫ. Deide pditoꝛẽ non manifeſte redarguit: ſz obũbrate: cum ſubdit̃ Nõ de oĩb⁹ vobis dico. AVGV. q. d. Eſt ter vos q non erit ꝺcat⁹ neqꝫ facit ea. Ego ſcio quos elegeriz. Quos: niſi eos q beati erũt faciẽdo q̃ ꝓcepit: Nõ eſt igit̃ iudas electꝰ: qd ẽ ergo qõ alio loco dicit̃: Nõne [illegible]o vos duodeci elegi: an ipſe ad aliqd ẽ electꝰ: ad qõ erat vtiqz neceſſari⁹: nõ aũt ad beatitudinẽ: de q̃ dicit: Bti eritis ſi feceritis ea. ORIGE. Uel aliter: Nõ recte exiſtimo poſſe referri qõ dr̃: Nõ de oĩb⁹ vobis dico: ad hoc qõ dictũ eſt: Beati eritis ſi feceritis ea. Totũ enĩ hoc ⁊ de iuda ⁊ de quolibet alio verũ eſt dicere. Beatꝰ talis ſi fecerit hec. Reducem⁹ aũt hec ad illud dictũ: Nõ ẽ [illegible]ma. do. ſuo: nec apo. ma. co q mi. illũ: Iudas enĩ cũ eſſet ſeruus peccati: nõ erat ſeruꝰ diuini vbi: nec apl̃s diabolo ingreſſo in coꝛ eiꝰ: cũ q̃ dñs nouiſſet q ſunt ſui: ꝙ enos a ſe nõ nouit: ꝓp qõ nõ ait. Ego ſcio cunctos ꝑtes: ſz ego ſcio quos elegerĩ. q. d. electos meos noui. CHRY. Deide vt nõ multos ꝑtriſtet ſuo fmõe ſubiũgit: Sz vt adimplea. ſcrip. q mãdu. me. pa. le. cal. ſuũ cõtra me oĩdẽs q nõ ignozãs tradiſ: qõ maxie ſufficiẽs erat iudã retinere: ⁊ non dixit: Tradet me. ſz leuabit ꝓtra me calca. ſuũ: dolũ ⁊ occultationẽ inſidiaꝝ repſentare volẽs. AVGV. Quid ẽ enĩ: Leuabit calcaneũ ſuũ ſup me. niſi ꝓculcabit me: in quo iudas traditoꝛ eiꝰ attingit̃. CHRY. Dicit aũt. Qui mãducat mecũ panẽ. i. q a me nutrit⁹ eſt: q mea mẽſa cõcauit vt ſi quãdo a famulis aut aligbus vilioꝛibus patiamur aliqd malũ. nõ ſcandalizemur: reſpiciẽtes iude[illegible]lũ q infinitis potit⁹ bonis: ĩ ꝓtariũ remunerauit bñfactoꝛe. AVGV. Ja. ergo q electi erãt mãducabãt dñz: ille mãducabat panẽ dñi ꝓtra dñz. illi vitã: ille penã. Qui enĩ mãducat ĩdigne ait apl̃s: iudiciũ ſibi mãducat. Segt̃. Ammõ di. vo. priuſq̃ fiat: vt cũ fcĩ fu. cre. q ego ſuꝫ de quo. ſilla ſcriptura ꝓceſſit. ORIGE. Nõ ãt dcm ẽ apoſtolis: Ut credatis. q̃ſi nõ credẽtib⁹: ſz dictũ ẽ tãq̃ eqpoll at er: qõ ẽ vt credẽtes operemini: ꝑſeuerãtes in credulitate: nec aliquã occaſionẽ ad repulſã captãtes. ſup ea. n. q̃ obtinebãt diſcipuli ad fidẽ faciẽtia: hoc etiã adepti ſũt videre ꝑfici ſcripturã ꝓdictam.

CHRY. Quia q̃ diſcipuli exituri erãt ad ꝓdicãdũ ⁊ multa paſſuri duob⁹ modis eos cõſolat̃: vno mõ a ſeipſo cũ dicit: Beati eritis ſi fe. ea. alio vo mõ ꝓſolat̃ ẽ eos ab alys co ſ. q. ab boĩb⁹ multa potient̃ ꝓcuratiõe: vnde ſubdit. Amẽ amẽ. dico vo. q acci. ſiquẽ mi. me acci. q aũt me ac. ac. eius q mi. me. ORIGE. Qui enĩ recipit quẽ mittit ieſus: Jeſus q in miſſo cõſiſtit recipit. q aũt ieſũ recipit: patrẽ recipit: igr̃ q recipit quẽ mittit ieſus: mittentẽ recipit patrẽ. Põt etiaꝫ ⁊ hic ſermo foze q recipit: quẽ ego miſero vſqꝫ ad mei receptionem attingit. Qui vo nõ p aliquẽ apl̃oꝝ meoꝝ me recipit: ſed recipit me veniẽtem ad aias. patrem recipit: vt non tñ ego in eo maneã: ſz ⁊ pater. AVGV. Arriani aũt eius hoc audiũt ſtatiz ad grad̃ ſue dogmatis currunt dicentes: Quãtũ apl̃s diſtat a dño: tñ fili⁹ a pre. ſz vbi dñs dixit: Ego ⁊ pater vnũ ſum⁹: nullã diſtãtie ſuſpitionẽ reliquit qñ ergo nos accepturi ſumus hec verba dñica: Qui me accipit

Universidad de Deusto
Biblioteca

accipit eū q me mittt.q; vni⁹ nature sūt pr̄ & filij⁹: pñs videbit:qz dixit:Qui acc it siquē miſo:me accipit:& vni⁹ natu re sūt filij⁹ & apl̄s:ita dixisse possit videri:Qui acci.siqu mi. me ꝛz hoīes accipit:q ātme ꝛz deū acci.acci.eū q me mittit. Sz cū ista dicebat:ñ ab illo nature vnitas: ꝛz ieo q mittit: mittētis ꝓmēdabat auctoritas.Si q ātte das xp̄z i petro di scipuli p̄ceptoꝛe:si āt p̄ez i filio iuenies vnigeniti genitoꝛē.

¶ Cū bec dixisset iesus turbatus ē spiritu & protestatus est: & dixit:Amen amen dico vobis:qz vnus ex vobis tradet me. Aspiciebāt ergo ad inuicem discipuli hesitantes de quo diceret. Erat ergo recumbens vnus ex discipulis eius i sinu iesu quem diligebat iesus. Innuit ergo huic simon petrus & dixit ei: Quis est de quo dicit? Itaqz cum recubuisset ille supra pectus iesu dixit ei:Dñe quis est? Respondit iesus: Ille ē cui ego intinctū panem porrexero: & cū intinxisset panē dedit iude simonis scariothis. Et post buccellam introiuit in eū satbanas: & dixit ei iesus: Qd facis fac citius. Hoc āt nemo sciuit discumbentium ad quid dixerit ei. Quidā.n.putabant quia loculos habebat iudas:q; dixisset ei iesus: Eme ea q opus sunt nobis ad diem festum:aut vt egenis aliqd daret. Cum ergo accepisset ille buccellā:exiuit continuo. Erat autem nox.

CHRY. Qz dñs apl̄is debēt⁹ ozbē terraꝝ vniuersū p currere:exhibuerat duplicē ꝓsolationē p̄dictā:cogitans q; vtraqz p̄ditoꝛ puat ē turbat. Et hoc significat euangelista dicēs. Cū hec dixisset iesus:turbat⁹ est spū:& p̄testat⁹ est:& dixit:Amen amen dico vobis:qz vnus ex vobis me tradet.

AVGV. Nō illi hoc tūc primū venit i mentē: ꝛz qz p̄dixerat fuerat expōsurus:vt non lateret in ceteris. ideo turbatus est spiritu:& qz ipse traditoꝛ iā fuerat exitur⁹:vt iudeos gbus dñs ab eo traderetur adduceret. Turbauit eū imminens pass. periculum proximorum:& traditoris ipendentes m. us:cuius fuerat p̄cognitus animus: hoc etiā dominus significare sua turbatione dignatus est:q; q. do ex falsis fratribus aliquos separari:etiam ante messem vz gens causa compellit:fieri sine ecclesie turbatione nō posse. Turbatus est autem non carne:sed spiritu.Spiritus.n. in huiusmodi scandalis nō puersitate:ꝛz charitate turbat: ne forte in sepatione aliq. oꝝ zizanioꝝ simul aliqō eradi ceꝝ & triticū:siue ergo ipsius iudā peuntē miserādo:siue sua morte appropinquāte turbatus est:nō aī infirmitate:ꝛz potestate turbat. Non enīz aliquo cogente turbat:sed turbauit semetipsuz vt supra dictum est:q; aūt turbat infirmos in suo coꝛpoꝛe:hoc est in sua ecclesia consolat:vt siqui suoꝝ morte iminēte turbant:nō se reprobos putent. ORIGE. In eo enī q; dicit:Turbat⁹ est spū:qō humanū ē. s.passio:pucniebat ab exuberātia spūs:si enī scūs quilibet i spū viuit:& agit:& patit:quātomagis hec dicēda sūt de iesu scō rū ꝓmiatoꝛe. AVGV. Pereāt igit argumēta stoicoꝝ:q; negāt in sapientē cadere pturbationē animoꝝ:q; ꝓfecto si cut vanitatē ex. māt veritatē:sic stupoꝛē deputāt sanitatē. Turbet plane anim⁹ christiani:nō miseria:sed misericordia. oicit āt:Un⁹ ex vob:numero nō merito: specie nō virtute. CHRY. Quia vo non nominatim dixit: rursum in omnes inducit timoꝛē.vñ segt:Aspiciebant ergo discipuli adinuicem hesitātes de quo diceret. Et nimirū nulli⁹ sibi ipsis cōscij mali:tñ emulationez xp̄i ꝓprijs cogitationibus credibiliozē putabāt. AVGV. Sic etiaz in eis erat erga magistrū sua pia charitas:vt tamē eos būana alteraꝝ delectero stimulat. infirmitas. ORIGE. Reminiscebant ēt vt hoīes exītes:ex alterabilis est affect⁹ adhuc puectorū ac susceptibilis q; etit⁹ ꝛtrariozum bis q; pri⁹ volueraꝝ.

CHRY. Dib⁹ t tremētib⁹ & ipo vertice.s.petro formidāte:Joānes vel. ilect⁹ recubuit i sinu iesu:vñ segt. Erat g recūbēs vn⁹ ex d. ip. is ei⁹ i sinu iesu quē dili.ie. AVGV. Ipse ē ioānes. i⁹ ē hoc euāgeliuz:sic postea manifestat:Era.n.hec eoꝝ. etudo q sacras nobis ꝛas ministrarūt:vt qñ ab aliquo eo. divina narrab. bistoria:cū ad seipsū veniret tā. de alio. queret. Quid.n.dep̄it vītati: qñ & res ipsa dr̄:& quodāmo. dicenti iactātia deuitatur.

CHRY. Si aūt huiusmodi familiaritatis cāz q̄ris disce. amoris res erat. p̄terea dicit. Quez dili.ie. Quāuis.n.& alu amarent:tñ iste plus alys. ORIGE. Estimo āt q; ēt B ptēdit q; ioānes īcūbens vbo ac in secretioꝛib⁹ pausans incūbebat gremys vbi. CRHY. Volebat etiaz oñdere seipm esse alienū a crimie:& boc ēt dicit: ne estimes q; petr⁹ ei vt maioꝛi exīti inueret.naz segt: Innuit ergo huic simō petrus:& dicit ei:qs est de quo dicit: Ubiq; enī inuenit petr⁹ ab amoꝛe ipetū faciēs:& qz primo increpat⁹ est nō locut⁹ ē: ꝛz mediāte ioāne vult discere. Ubiq.n.scriptura oñdit petrū feruidū:& familiaritatē būtē ad ioānē. AVGV. Nota. aūt locutio ē:dicere aliqd nō sonādo:ꝛz tantūmō inuēdo. Innuit ingt & dicit.i.inuēdo dicit. Si enī cogitando aliqd dr̄:fiē illud:Dixerūt apō semetipsos:q̄to magis inuēdo vbi iā foris q̄libuscūq; signis ꝓmīt:qō fuerit coꝛde concepturz. ORIGE. Uel ꝓmo innuit:& deide nō cōtēt⁹ nutu dixit illi:Dic qs sit de quo dicit. Segt. Itaqz cuz re. ille supra pectus iesu dicit ei:dñe qs est: AVGV. Qz aūt nunc supra pectus dicit:paulo supra dixerat i sinu. vel aliter: ꝓmo qdē iacens in sinu iesu supascendit & incubuit supra pect⁹ q̄si si nō incubuisset in pecctoꝛe:ꝛz remansisset iacens in sinu:neq; q̄z dñs ei tradidisset verbū qō petr⁹ scire cupierat. Per boc ergo q; vltimo supra pectus incubuit:exprimit tanq; ꝓ maioꝛē & abūdantioꝛē gratiā specialis iesu discipulus eē.

BEDA. Qō aūt in sinu & supra pectus recubuit:nō soluz fuit p̄tis amoris indiciū sed etiā future rei signū:q; s.inde vocē sumeret:quā post modū cūctis seculis inauditā emitteret. AVGV. Per sinū enī gd aliud significat q̄ secretū:hic est vtiq; pectoris sinus sapientie secretū. CHRY. Neq; aūt tūc nominatiz p̄ditoꝛē dñs manifestauit. nā sequit:Rūdit iesus ille est cui intictū panē porrexero: & mox ipse manifestatiōis q̄uer̄sur⁹ erat:qz.n.ob mēsationē verecūdat⁹ nō ē:eodē panez municās verecūdari debuit. Sequit:Et cū itinx.pa.dedit iude sim.sca.nō vt putāt gdā negligenter legētes:tūc iudas solus xp̄i coꝛp⁹ accepit:itelligē dū est enī q; iā eis oīb⁹ distribuerat dñs sacramēta coꝛpis & sanguinis sui:vbi & ipse iudas erat:sic lucas narrat: at demū ad hoc ventū ē:vbi ꝑm narrationē ioānis dñs p bucellā tinctam atqz porrectā suū exprimit traditoꝛē:fortassis p panis tinctionē illius significās fictionē.nō enī oīa que tinguunt abluunt:ꝛz vt inficiunt:nōnulla tinguntur:si aūt bonū aliquid bec significat ti. cidē bono ingratū merito est secuta damnatio Sequit enīz:Et post bucellā:tunc introiuit in euz sathanas. ORIGE. Attende q; primo quidem nō introiuit sathanas in iudā: sed immisit in coꝛ eius solū vt proderet preceptoꝛē. Post panē aūt in eum ingressus ē: quāobrem nobis cauendum est:ne diabolus itrudat i coꝛ nostrum aliquid ignitozum telozum suoꝝz:nam si intrusserit insidiatur deinde vt & ipse introeat. CHRY. Donec enim fuit in collegio non audebat insilire: ꝛz extrozsuz immittebat.quando vero eū manifestū fecit:& expulit:libere in eū pecctero exiliuit. AVGV. Uel intrauit in eū:vt si bi iam traditū plenius possideret:neq; enī non in illo erat quādo ad iudeos de precio tradēdi dñm pact⁹ ē:euz lucas

dicat. Intrauit āt sathanas in iudā & abyt & locutus est cuz principib⁹ sacerdotū.talis iā venerat ad ce. ādū: ꝛz post panem introiuit in eū:non vt adhuc alienū tentaret ꝛz vt proprium posideret. ORIGE. De eb. n. vt & timo pp panis exhibitionē auferri ab indigno b. um:qō se bñe credebat:quo priuatus factus est capax ig. sius sathane in ip̄z.

AVGV. Dicunt āt alig. Itaq; ne ē meruit panis porrectus de mēsa xp̄i vt post illū intraret i discipulū sathanas: Quibus respondemus:binc potiꝰ nos doceri q; sit cauendū male accipere bonū.si.n.cor. it g non diiudicat:hoc ē nō decernit a ceteris cibis dñi. xpus: qui damnatur g accusat eius mensaz fingens se amicū. credit inimicus: Segtur. Et dicit ei iesus. Quod facis fac citius. ORIGE. Cui ait illi ambiguū ē:qm̄ potuit vel iude vel sathane dñs dixisse: Quod facis fac citius:pronocans aduersariū ad pugnā: vt proditorē ad subministrandū dispēsationi q; erat futura salubris seculo:quā non amplius tardari nec protrahi: ꝛz posse maturari volebat. AVGV. Non tñ p̄cepit facinꝰ: ꝛz p̄dixit:non tā in pernicie p̄fidi seuiendo.q̄z ad salutē fidelium festinando. CHRY. Doc.n. q; dicit: Quod facis fac citius:non precipientis est neq; consiliantis: sed exprobrantis & ostendentis;quoniam ipse nolebat suaz proditionem impedire. Sequitur: Doc autem nemo sciuit discumbentium ad quid dixerit ei. Multam vtiq; quis hic oubitationem inueniet:si interrogantibus discipulis: quis ē? dixit:Cui ego intingens panem dabo:& tamen non intellexerunt. Nisi dicatur q̄ latēter dixit:vt nullus audiret:& propterea supra pectus ioannes residens interrogat quasi ad aurem vt non fieret proditoꝛ manifestus. Fortassis enīz si christus eum manifestum fecisset:petrus vtiq; cum interfecisset.propterea dicit q; nullus cognouit recūbentiuz:ꝛz neq; ioannes.nequaq̄.n.putauit q; discipulus intantū iniquitatis p̄diret.qz.n.procul a tali inigtate erat: nō de alys boc suspicabatur. Uerā igitur causaz eoꝝ a q̄ xpo dicta sūt ignorauerunt. Quid āt estimarent oñdit euāgelista cū subdit:Quidaz.n.pura.qz locu.bu.iudas q; dixis.ei iesus:Eme ea q̄ opus sunt no.ad diē fe.aut vt ege.aliqd daret. AVGV. Habebat g̃ dñs loculos:& a fidelibus oblata ꝓseruās suoꝝ necessitatibus & alys indigentibus tribuebat.tūc primū ecclesiastice pecunie forma est instituta: nisi itelligeremus q; p̄cepit:nō cogitandū esse de crastino:nō ad hoc esse p̄ceptū vt nihil pecunie seruetur a sanctis: ꝛz ne deo pp ista seruiat:& pp inopie timoreꝛ iusticia deseratur. CHRY. Et nimiꝝ nullus discipulorum pecunias afferebat:ꝛz p boc q̄ dicit hic occulte insinuat q; q̄dā mulieres euz de suis facultatib⁹ nutriebāt.g aūt nō peraz:nō virgam:nō es iubet deferre:loculos ferebat ad inopū ministeriū:vt discas qm̄ valde pauperē & mūdo crucifixū bui⁹ oz partis multā facere ꝓcurationē:multa.n.ad nostrā dispēsans doctrinaz agebat. ORIGE. Si igit iude saluator dicebat:Qō fa.fac citi⁹:ac p̄ditoꝛ in ꝫ tñ ad p̄sens obedit magr̄o:accepto nāqz pane nullā traxit morā.vñ segt:Cū ergo ac.ille buc.exi.cōti. Et reuera exyt:nō solū recedēdo de domo i qua tenebatur:ꝛz oīno egressus ē a iesu.e. it opinor q; post panez ingressus sathanas in iudā:nō tolerabat i eodē loco cum iesu ē.nulla nāqz ꝓfozmitas ē iesu ad sathanā.nō frustra āt regrā q̄re sup̄ boc qō ē:Et accipiēs panē:nō adycit:Et mādu cās. Nūqd igit accepto pane nō māducauit iudas:post panē.n.fortsan acceptū a iuda nō esū q; semel i coꝛ ei⁹ imiserat vt magr̄z p̄dat timoꝛe ductꝰ:ne qō imissū fuerat euanesceret vsu panis:q̄z cito panē iudas recepit:itroiuit in eū & statiz domū excessit.aliter quoq; nō iepte dicet q; sicut q idigne manducat panem dñi:aut bibit eius calicem:in preiudiciū sibi comedit atq; bibit. sic panis a iesu dat⁹ alys fuit ad salutē:iude i dānū:vt post panē itraret i eū sathanas.

CHRY. Subdit āt:Erat āt nox.vt discas iude temerita

tez:qm̄ neq; tp̄s eū tenuit ab ipetu. ORI. Nox ēt sensibil istar extitit obducte noctis in aīa i. le. GREGO. y. mo. Aīlitate.n.tpis finis exprimit accusatōis dū ñ redituruꝰ aa veniā:ad traditōis p̄fidiā nocte iudas exisse p̄hibet.

¶ Cum ergo exisset dixit iesus:nunc clarificatus est filij⁹ hois & deus clarificat⁹ ē i eo. Si de⁹ clarificat⁹ ē in eo & deus clarificabit eū i semetipo: & cōtinuo clarificabit eum.

ORIGE. Post euentia ex p̄digus nec nō ex trāsfiguratiōe p̄conia initiū glīficādi filij⁹ hois. de a loco vbi morabat iesus cū sathana:q eū igressus est. vñ dr̄:Cū g ex. di.ie. Nūc clarificē fi. ho. ñ. n. imoꝛtal⁹ vnigeniti vbi ꝛz hois q; fact⁹ ē ex semie dauid glia h̄ narrat. Si.n. i morte xp̄i glificatis deū illō vez ē exuens p̄cipat⁹ & p̄tates traduxit ꝓfidēter triūphās i ligno & illō ꝓciliās p sanguinem xp̄i crucis siue in aīa siue i terra siue q̄ i cel. In his oīb⁹ glificat⁹ ē filij⁹ hominis:deo ēt glificato i eo. vñ segt:Et deus. clarificabit eum. qz ñ ē xp̄s glificari nisi cū eo quoq; glificet & p̄. At qm̄ gcūqz glificatur ab aliquo glificat. si q̄ras deū eo q; ē clarificat⁹ ē filij⁹ hominis.a quo rñdēs subdit:Si deus clarificatus est in eo:& deus clarificabit eū i se.

CHRY. Doc ē p scipz ñ p aliū. Segt. Et oti. cla. cū. q. d. ñ post lōgū tp̄s:ꝛz ꝓfesti i ipa cruce ea q; clara sūt appebūr. sol nāqz auersus est:petre scisse sunt. mlta coꝛpa coꝛ q; dormierūt surrexerūt. Dac āt via eas q̄ ceciderāt cogitatiōes discipuloꝝ restituit:& suadet ñ solū tristari ꝛz etiaz letari.

AVGV. Ut alr. Exeūte imūdo oēs mūdi cū suo mūdatoꝛe māserūt.tale aliqd erit cuz zizanys a tritico sepatis:iu. i fulgebūt sic sol i regno p̄ris sui.hoc futuꝝ p̄uidēs dñs discedēte inda tāq; zizanys sepatis:remanentib⁹ tāq; tritico apl̄is scis dixit. Nūc cla. est fi. bo. tanq; dr̄et:Ecce i illa mea clarificatiōe qd erit:vbi malꝝ nullus erit:vbi bonoꝝ nullus pit. Sic āt ñ ē dcm:nūc significata ē clarificatio filij⁹ hominis:ꝛz nūc clarificat⁹ ē filij⁹ ho. :sic ñ ē dcm:Petra significaba xp̄s:ꝛz petra erat xp̄s. solet.n. log scriptura res significātes tāq; illa q̄ significāt appellās. Est āt clarificatio filij⁹ hois vt de⁹ clarificet i eo. vñ adiūgit:Et de⁹ clarificatus ē i eo. Deniq; tāq; ista exponēs adiūgit & dic. Si filij⁹ clarificat⁹ ē i eo:qz ñ venit facere volūtatē suā:ꝛz volūtatē ei⁹ q̄ eū misit. Et de. cla. eū i se. vt nā būana. erno vbo suscepta ē ēt imoꝛtali eternitati donet. Segt:Et con. cla. cū. resurrectionē.s.suā:nō sic nraz i fine seculi:ꝛz cōtinuo futurā hac attestatiōe p̄dicēs. Pōt & de ista clarificatōe dcm̄ videri:Nūc clarificat⁹ ē filij⁹ hois. vt qō ait:nūc. nō ad iminentē passionē:ꝛz ad vicinā resurrectionē ptinere credat: tāq; fuerit factū qō erat tā ꝓmo iā futuruz. HYLA. xi. de tri. Qz aūt deus i eo glorificat⁹. ad coꝛpis glam spectat:per quā dei itellecta ē gloria:q̄si coꝛpus ex nature diuine cōsolatione gloriaz mutuaret.q; vo qz glorificat⁹ i eo de⁹ est:iō glorificauit eū in se:vt q; regnat in glia q; ex dei glia ē:ipe ex ide i dei glia trāseat:toto iā i deo ex ea qua hō ē dispēsatiōe mansuro:nec sane de tpe tacuit dicēs:Et cōtinuo clarificabit eū. vt quia p̄deunte ad p̄ditionē iuda:gloriā q̄ sibi post passionē ꝓsecutura resurrectionez futura eēt:significasset i p̄s eā:q; in se deus eū clarificatur⁹ eēt:in posteruz reseruaret:dei in eo glia per virtutē resurrectionis oñsa:ipso vo in dei glia ex subiectionis dispēsatione mansuro. HYLA. ix. de tri. Primā autē significationem huius dicti non ambiguam existimo cum ait:Nunc clarifi. filius hominis. gloria enī non verbo:sed carni acquirebat. hoc vero sequit:Et deus clarifica. est in eo.quid significet interrogo et cum non alius sit filius hois.neq; alius filius dei:verbum enim caro factum ē:requiro quis in hoc filio hois: & f. dei est glificatus sit de⁹. Et videam⁹ qd sit hoc qō tertio dr̄ Si de⁹ clarificat⁹ est i eo:& deus clarificauit eū i semetipo: Domo vtiq; non per se glorificatur:neq; rursum qui in ho

mine glorificatur eus:licet gloziam accipiat:non tñ aliud ipse q̄ deus est. Utiq; aut xp̄s necesse est esse: qui glorifica tur in carne:aut pat in qui glorificatur in christo. Si xp̄s est deus certe christus est qui glorificatur in carne. si ter sacramentum est vnitatis:cū pater glorificatur in filio. De eo vero q̄ glorificatum in filio hominis deum. deus glo/rificat in seipso:in quo relicta facultas exercande impieta/tis existimatur:ne fm nature veritatem verus deus chri/stus sit:nūquid enim extra se est:quod glorificat in seipso. Quem enim in seipso pater glorificat:in eius gloria ipse glo/rificandus est. in patria gloria glorificandus est:in his intelligendus est ene. in quibus pater. ORIGE. Uel aliter. Nomen glorie non hic accipitur iuxta quosdam paganos qui diffiniunt gloziam esse a pluribus collata preconia. Pa/lam est enim q̄ hoc aliud est ab eo quod in exodo dicitur. q̄ gloria dei letum est tabernaculi. & q̄ aspectus moy/si glorificatus erat. quantum enim ad corpozalia diuinioz quedam apparitio ntigit in tabernaculo:nec in facie moysi cum deo locuti. Quātum ad anagogiaz vero gloria dei dicitur esse que apparuit. qñ deificatus ac trāscendēs cuncta materialia intellectus vt scrutetur diuinaz visionē in his que cernit deificatur. Ut hoc sit tropice que glorifi/cata est facies moysi:eo facto diuino fm intellectum. Nul/la autem comparatio fuit excellentie christi ad cognitionē moysi glorificantem faciem anime eius. Totius enim diui/ne glorie fulgorem esse filiuz estimo dicente paulo: Qui cū sit splendor glorie & c. quinimo peruenit ab hac totius glo/rie luce singulares splendores ad totam rationalem crea/turam. non enim arbitror quēpiam totum posse capere to/tius diuine glorie fulgorem nisi filium eius. Inquantū igi/tur non erat notus filius mundo:nondum in mundo glori/ficatus erat. cum autem pater aliquibus de mundo existē/tibus tradidit Jesu noticiaz:tunc glorificatus est filius bo/minis in his qui cognouerunt eum:& hoc dedit gloziam co/gnoscentibus. nam qui l era facie diuinam gloziā intuen/tur:fm eandem transfigurantur imagine a gloria glorifica/ti in glorificantium gloziam. Cum igitur appropinquauit ad eam dispensationem:qua mundo notus debebat gloziā promereri in gloria glorificantium ipsum ait. Nunc clari/ficatus est filius hominis. Et quia nullus nouit patrem ni/si filius:& cui voluerit filius. Debebat autem ex dispen/satione depromere patrem filius: ob hoc etiam deus glo/rificatus in illo dignoscitur. vel hoc quod est. Et deus clarifi/catus est in eo. cū illo perscrutaberis. Qui me videt & patrez meū videt. nā videbit in verbo cū deus existat & imago i/nuisibilis dei q̄ genuit eū pater. Amplius aūt sic quoq; clari/us:que sūt in hoc loco tractantur. Uelut enī per quosdā no/men dei blasphemat in gentibus:sic per sanctos quozū bo/na gesta cozam hominibus politissima discernunt:celsi pa/tris nomen extollitur. In quo vero a deo glorificatus ē:vt in iesu duz peccatuz non fecit:nec dolus inuentus ē in ore eius. Cū ergo talis eēt filius glorificatus est:& deus glorifi/catus est in eo. at si deus in eo glorificatus est reconpensat ei pater maius illo quod filius hominis exercuit. Loge. n. superstans est gloria in filio hois cum glorificat eum pater q̄z in patre cū in illo glorificatus est:& decebat prepotentez maioze rependere gloziam:deinceps qñ statim bec erant futura. Dico autem filium hominis in deo glorificari. ob hoc subiecit:Et continuo glorificabit eum.

¶ Filioli adhuc modicum vobiscum suz. Que/ritis me:& sic dixi iudeis:quo ego vado vos nō potestis venire. Et vobis dico modo. Manda/tum nouum do vobis:vt diligatis inicem sicut dilexi vos:vt & vos diligatis inuicez. In hoc co/gnoscent oēs quia discipuli mei estis: si dilecti onem habueritis adinuicem.

AVGV. ñ dixisset superius. Et ptinuo clarificabit eū. Ne putarēt q̄ sic eū clarificaturus eēt deus:vt nō eis cōiu/geret vitus:et uersatione que in terra est adiecit atq; ait. Filioli adhuc o. vobiscum sum. tanq̄ diceret:cōtinuo quidē resurrectione cla ificatus:nō tñ cōtinuo ascēsurus in celū Sicut enī scriptū in actib̄ apostolozū. Fuit cuz eis post resurrectionē. xl. di bos igit. xl. dies significauit dicēdo. Adhuc mo. vobiscuz. ORIGE. Pot hoc aūt qō dicit:Filio/li:ostendit adhuc imin fatalibus eoz p̄ infirmitatez. Dic aūt qbus nunc dicit Filioli. st resurrectione fiunt frēs: sicut tanteq̄ eēnt filioli fueri. serui. AVGV. Pōt etiā & sic intelligi:Adhuc:sicut & vos i hac infirmitate carnis etiā ipe ...s:donec. s. mozere atq; resurgeret. Cū illis qdē fuit post/q̄ resurrexit exhibitione pītie corpalis:sed nō cū illis fuit cōsortio ifirmitatis hūane. Apud aliū enī euangelistā post resurrectionē ait. Dec locut suz vobis:duz adhuc eēm vo biscū. i. in carne mortali cū essem sic & vos. Tūc enī in eadē qdē carne erat:sed cū illis in eadē mortalitate iā non erat. Est & alia diuina pīsentia sensibus ignota mortalibus de q̄ idē dicit:Ecce ego vobiscū suz vsq; ad cōsumationē seculi: hoc nō est. Adhuc modicū suz vobiscū. nō enī modicū ē vi/q̄ ad cōsumationē seculi:aut si & hoc modicū est:quia i ocu/lis dei mille ānī sunt dies vnus:nō tñ hoc significare volu/isse credendus est nūc qñ secutus adiunxit. Quo ego vado vos non potestis venire. Nunquid enī post cōsumationez seculi quo ipse vadit venire non poterant:de qbus postea dicturus est pater:Uolo vt vbi ego sum: & ipsi sint mecū.

ORIGE. Intrinsecus aut scisciteberis an post multuz non fuit cū eis non adeo q̄ non aderat illis fz carnē. Sed eo modico cōsumato vos scandalizabimini in me in nocte & sic non erit cū eis qui cū dignis tñmodo cōuersatur. Sz si cuz eis non erat:nihilominus ipsi quesituri erant iesum: velut petrus post negationē grauiter plozabat: querēs pu/to iesuz Et ideo sequit. Quaeritis me. & sic dixi iudeis. Quo ego vado:vos non potestis venire. Querere iesum est vbū querere:sapientiā:iusticiā:veritatē:diuinam virtutē:q̄ om/nia christus est. Uolētibus ergo discipulis sequi iesum non qppe velut rudiozes arbitrant corpozaliter:fz vt significet illud. Qui nō tollit crucē suā & sequit me:nō pōt me eē di/scipulus. Ait nūc dñs:quo ego vado vos ñ potestis venire. nā etsi vellent sequi vbū:& illud cōfiteri:tñ nondū erāt va/lidi circa hoc:cū nōdū eēt spūs datus:eo q̄ iesus nōdū erat glorificatus. AVGV. Uel hoc dicit:ga adhuc min ido/nei erant seq mortiuz dñz p̄ iusticia. quō enī iā fuerant se/cuturi martyrio nō maturi:aut ituz dñm ad imortalitatē carnis quō iā fuerāt secuturi:nō qñlibet mozituri:fz in fine seculi resurrecturi:aut ituz dñm ad sinū pris quō iā erant secuturi:cuz eē nemo possit in illa felicitate nisi perfect in charitate:. iudeis aūt cū hoc diceret:nō addidit:Nō. Ipsi aūt nō poterāt venire tūc quo ille ibat. fz poterāt postea. & iō subdit:Et vobis dico mō. ORIGE. q. d. Et vobis dico nō absq; additiōe bui aduerbij mō. Judei nāq; quos pul/debat in suis facinoribus eturos in breui tpe non vale/bāt pgere quo iesus ibat. sed discipuli post breue tēpus po/terant seq vbū. CHRY. Ne aūt audiētes discipuli sicut dixi iudeis:estimēt similiter & in eos dictū eē adiecit:filio/li. ORIGE. Qō ē exprimētis imineniē abduc animę di/scipuloz modicitatē. Fiunt aūt post resurrectionē hi qbus dixit:Filioli frēs. sicut & pri serui fuerant anteq̄ eēnt fillo/li. CHRY. Hoc autē dicit eum qui in seipsum est erigēs discipuloz amorem. Cum enīz viderimus aliquos dilecti/simoz discedentes exardescimus & maxime cū videri/mus eos in locum abeūtes in quē nō ē possibile nobis abi/re. Simul etiā ostendit:quoniā moz ei quedā trāslatio ē & trāspositio melioz ad loca mortalia corpa nō suscipiētia.

AVGV. Docens aūt quō idonei esse possint pergere quo ille antecedebat subiungit. Mādatū nouū do vobis vt di/ligatis inuicē. Nonne iā hoc erat mandatū i antiqua lege dei:vbi scriptū est. Diliges primū tuū tanq̄ teipsum:cur q̄ nouū mandatū appellat a dño:an o exuto vetere induit nos hoīem nouū. Innouat qpp au tē vel potius obe/dientē non ois:fz ista dilectio quā d vt a carnali dilectio/ne distingueret addidit. Sicut dilexi vos vt & vos. diligatis inuicē. non sicut se diligūt q̄ corrūpunt: nec sicut se diligūt hoies q̄z hoies sunt:sed sicut se diligunt qui dei sunt: & filij altissimi oēs:vt sint filio eius vnico fratres ea dilectiōe in/uicem diligentes:qua ipse dilexit eos perducturus eos ad illum finem:vbi satiabitur in bonis desiderium eozum

CHRY. Uel dicit:Sicut dilexi vos. non enīz preexistē/tibus vestris iusticijs debitum vobis reddidi:sed ipse ince/pi/ita & vos benefacere oportet etiam nihil debentes.

AVGV. Noli autem putare illud maius pretermissuz esse mandatum quo precipitur:vt diligamus dominū deū nostrum:sed bene intelligentibus vtrunq; inuenitur i sin/gulis. nam & qui diligit deum non eum potest contenere p̄/cipientem vt diligat proximum: & qui superne ac spiritalr diligit proximum: quid in eo diligit nisi deuz? ipsa est dile/ctio quam ab omni mundana dilectione distinguendo dedidit dominus:Sicut dilexi vos. Quid. n. nisi deuz dilexit in nobis non quez habebamus:sed vt haberemus:sic ergo & nos inuicem diligamus vt quantum possumus inuicem ad habendum in nobis deum cura dilectionis attrahamus.

CHRY. Pretermittens aūt miracula que erant factu/ri ab amore eos designat subdens: In hoc cognoscent oēs quia mei estis discipuli:si dilectionem habueritis adinui/cem. hoc enī est q̄ maxime homines sanctos ostendit: hos enim dicit esse discipulos. AVGV. Tanq̄ diceret:Alia munera mea habent vobiscum etiam non mei: non solum naturam:vitam:sensum:rationem:& eam salutez que homi/nibus peccatoribusq; communi est:verum etiam linguam: sacramenta:prophetiam:scientiam:fidem:distributionem rerum suarum pauperibus: & traditionem corporis sui vt ardeant:sed quoniam charitatem non habent vt cymbala concrepant nihil sunt:nihil eis prodest.

¶ Dicit ei simon petrus. Dñe quo vadis? Re/spondit ei Jesus:Quo vado ego:nō potes me modo sequi:sequeris autē postea. Dicit ei Pe/trus. Quare non possum te modo sequi? animam meam pro te ponam. Respōdit Jesus. Animā tuaz pro me pones. Amen amē dico tibi: nō cā/tabit gallus donec ter me neges.

CHRY. Magnus amor & ipso igne vehementior:& nul/la est prohibitio que eius promptum impetuz detinere pos/sit. Ardētissimus itaq; petrus audiens:Quo ego vado. vos non potestis venire:euz interrogauit. vnde sequit: Dicit ei simon petr. Domie quo vadis? AVGV. Sic vtiq; hoc dixit magistro discipulus tanq̄ sequi parat:propterea do/minus qui eius animū vidit:sic ei respōdit:nā sequit:Re/spondit ei iesus:quo ego vado: non potes me modo sequi. Dilationem intulit:non spem abstulit:sed eaz sequenti vo/ce firmauit dicens:Sequeris aūt postea. Quid festinas pe/tre:nondū te suo spiritu solidauerat petra:noli extolli p̄su/mendo:non potes mō:noli deyci desperādo. Sequeris enī postea. CHRY. Audiens autez hoc petrus:neq; ita desi/derium detinuit sed benignam spem accipiens properat. & quia timoze excussit proditionis cuz securitate per seipsuz de reliquo interrogat alys silentibus. vnde sequitur:Dicit ei petrus. Quare non possum te modo sequi? animaz meā pro te ponam. Quid dicis petre? Dixi quoniam non po/tes:& tu dicis quoniā possuz:quocirca scies q̄ experientiam quoniā nihil est tu amoz:nisi p̄sen. supna liberatione. vñ sequit:& Ridit iesus. Animā tuaz pro me pones. BEDA. Que sñia duobus modis pōt pnunciari. vno mō affirman/do:ac si dicat:Animā tuā pro me pones. sz nūc timēdo moz/tem carnis anime mortē incurres:alio mō insultādo q̄si di/ceret. AVGV. Ita ne facies pro me. qō nōdū ego p̄ te/ire potes q̄ seq nō potes? Quid tū p̄sumis? audi q̄s sis: Amen amen dico tibi:nō cantabit gallus donec ter me ne/ges. Qui mihi pmittis mortē tuā:ter negabis vitā tuā:qd in animo ei esset cupiditatis videbat. qui infirmus:non vide/bat. voluntatem suam iactabat infirmus:Sed inspiciebat valitudinez medicus. An apostolus Petrus sicuti cum fa/uore peruerso excusare quidam nituntur:christus nō nega/uit:quia interrogatus ab ancilla hominem se nescire respō/dit:sicut alij euangeliste testant expressius:q̄si qui hominē christū negat:nō christū neget:& hoc in eo negat qō factus est propter nos:ne periret qō fecerat nos. per qd aūt caput est ecclesie nisi per hominē? quomo est igit in corpore christi qui negat hominez christum? Sed quid multis imoz? non enim dominus ait:Nō cantabit gallus donec hominē aut filiuz hois neges:sz donec me neges. Quid est me? nisi qō erat:qcqd ei negauit:xp̄m negauit. Siqdē dubitare ne phas est:xp̄s hoc dixit verūq; p̄dixit. p̄cul dubio petr christuz negauit. Non accusemus xp̄m cū defendimus petruz: agnouit plane petrus suū infirmitas petri. Et quātum mali xp̄m negādo cōmiserit:plozādo mōstrauit. neq; nos cuz ita dixim? primū aplozuz accusare delectat:sed hunc intuēdo admoneri nos oz ne hō quisq̄ de būanis viribus fidat. BE/DA. Resipiscēdi nihilomin vnusq̄sq;:si in lapsuz cuerte/rit:exēplū capiat:ne desperet:sed incūctanter veniā se pos/se promereri credat. CRHY. Unde manifestū est qñ & casuz petri dñs p̄cessit. nā poterat quidem & a principio re/uocare:sz q̄ pmanebat in vehemētia:ipse quidē non pulit ad negationē sed dimisit desertū:vt discat propriā imbecil/litatē:vt post hec talia nō patiat cū orbis terrarū dispen/sationē suscepit:sed reminiscens eoruz que passus ē cogno/scat seipsum. AVGV. In aīa itaq; cōtigit petri qō offere/bat in corpe:sed aliter q̄ putabat. nā ante mortē & resurre/ctionem dñi & moztuus est negando: & plozando.

AVGV. de con. euā. Hoc aūt de p̄dicta negatiōe sua pe/tro non solum ioannes:sed & ceteri tres cōmemozāt nō sa/ne oēs ex vna eadēq; occasione sermonis ad eam memo/randam veniunt. nā matthe & marc eā subnectunt postq̄ dñs egressus est ex illa domo vbi manducauerat pasca. lu/cas vo & ioannes anteq̄ inde eēt egressus. Sz facile possu/mus itelligere:aut illos duos eam recapitulando posuisse: aut istos p̄occupando:nisi magis moueret q̄ tā diuersa nō tñ verba sed etiam sñias dñi p̄mittūt:quibus pmot petrus illam p̄sumptionem proferret pro dño vel cum do/mino moziendi:vt magis cogant intelligi ter eum expres/sisse p̄sumptionem suam diuersis locis sermonis christi: & ter illi a domino respōsuz q̄ eum esset ante galli cantuz ter negaturus.

CA. XIIII.

¶ Non turbetur cor vestrum. Creditis in deum: & in me credite. In domo pīs mei mā/siones multe sūt. Si quo minus di/xissem vobis:quia vado para. & vo/bis locum. Etsi abiero & preparauero vobis lo/cum:iterum venio & accipio vos ad meipsum: vt vbi suz ego & vos sitis. Et quo ego vado sci/tis & viam scitis.

AVGV. Ne discipli mortē xp̄i tāq̄ hoīes timerēt & ideo

Universidad de Deusto
Biblio

turbarentur:ꝙsolaꝫ eos ẽt deũ se esse ꝓtestans.vñ dicit:Et ait dis.suis: Non turbet cor vestrũ:cre.in deũ ⁊ in me cre. .q.d.Conſeqns ẽ si in deũ creditis vt in me credere d[e]bi[tis] qđ nõ esset ꝓseqns si xp̃s non esset de⁹. Mortem metuitis huic forme serui:nõ turbet cor vestrũ:suscitabit illã forma dei. CHRY.Ea ẽt que in me est fides ⁊ in patrẽ q genuit:potẽtior est his q̃ supuenient:⁊ nihil extra eam põt ꝑuale re difficiliũ:hoc ẽt modo diuinitatis virtutẽ ostendit:qz ea ꝑ me habebãt ducit ī mediũ dicẽs.nõ turbet cor vest[rũ]. AVGV.Quia igitur ẽt sibi metuebant discipuli cũ pe tro dictũ erat ꝗ[uo]d[am]modo ꝓmptiori: Nõ cantabit gal lus donec ter me neges.subiũgit. In domo patris mei mã. multe sunt.Per qđ a turbatione recreant ceteri ac fidẽtes ẽt post picula tentationũ:se apud deũ cum xp̃o esse manstu ros:qz si alius ꝗ alio fortior:sapiẽtior:iustior:sanctior: nul lus alienabit ab illa domo:vbi mansionẽ ꝓ suo quis[que] ac cepturus est merito denarius qdez ille eq̃lis est omnibus quem paterfamilias conduxit operati sunt in vinea iubet dari. Quo vtiqz denario vita significat eterna: vbi amplius alio nemo vinit:qñ viuendi non est diuersitas ī eternitate mã sura:sed multe mansiones diuersas meritoꝝ in vna vita eterna significat dignitates. GREGO.super ezechielẽ. Uel hac ratione ꝙueniunt mansiones multe:cũ vno dena rio oz etn aliter minus atqz alius amplius exultat: omnes tñ vnum gaudiũ ꝓditoris sui visione letificat. AVGV. Atqz ita de⁹ erit oia in oibus:vt qñ deus charitas ẽ ꝑ cha ritatẽ fiat:vt qđ bñt singuli:comũe sit oibus.Sic.n.quisqz ẽt ꝓximũ sic bz cum amat in altero quod ipse non habet.non erit ita aliqua inuidia imparis claritatis.qñ regnabit in o bus vnitas charitatis. GREGO.vlti.moza.Eiusdem ẽt disparilitatis damna non sentiunt:quia tantum sibi vnus quisqz quantum percepit sufficit. AVGV.Respondi ãt aliquãt a corde christianoꝝ putant ideo dictuz multas esse mansiones:qz extra regnũ celorum erit aliquid vbi beate maneãt innocẽtes.cuz sine baptismo ex hac vita ẽ migraue runt:sine quo in regnũ celoꝝ intrare non potest.a[d] hoc autẽ vt cum oĩs domus regnantiũ filioꝝ non sit alibi nisi in re gno:ipsius regie domus pars aliqua non sit in regno.nõ.n. ait dominus. In beatitudine sempiterna mansiones mul te sunt:sed [in] domo patris mei. CHRY.Uel aliter con tinua:Quia dominus supra dixerat petro: Quo ego v[ado] non potes me sequi modo:sequeris autem postea:ne exuti ment soli petro hanc promissionem esse datã:dixit: In do. pa.mei man.mul.sunt. Hoc est:⁊ vos regio illa suscipiet q̃ ⁊ petrũ.copia enī est ibi multa mãsionũ.⁊ nõ ẽ dicere:quo niã ꝑparatiõe indiget. Et ꝓpter hoc subdit:Si quo mi.di xi.vo.qz va.pa.vo.locũ. AVGV.Ubi satis ostẽdit ideo se hoc illis nõ dixisse:qz iã ibi mansiones multe sunt:⁊ non est opus illi aliquaꝫ ꝑparare. CHRY. Quia vo dixerat: Nõ poteris me mõ seq:vt nõ estimẽt se ab eo finaliter ab scisos cẽ subiungit:Et si abie.⁊ prepa.vo.lo.iterũ ve.⁊ acci. vos ad meipsuz:vt vbi ego suz ⁊ vos sitis. Ex quo oñdit q̃ oportet cos vehemẽter cõfidere. THEOPHI. Ac si di cat vtrũqz:Uos turbari nõ oportet siue pate sint siue non. Nã ꝛsi parati nõ sint:ego cũ omni solertia ꝑparez vobis il las. AVGV.Sz quõ vadit ⁊ parat locũ: si iã mãsiones multe sũt:sed nondũ sunt fiẽ parande sunt:Ealdẽ enī man siones quas ꝑdestinando ꝓparauit:ꝑparat operando. Jã ergo sũt in ꝑdestinatione:siquo min⁹ dixisset. Jbo ⁊ ꝑpara bo. [non] ẽ ꝓdestinabo:sed qz nondũ sunt in operatione di cit:Etsi abiero ⁊ ꝑparauero vobis locuz.Parat aũt modo mansiones mansionibus preparãdo mansoꝛes.Quippe cũ [non] sit. In domo patris mei mãsiones multe sunt. Quid pu tam⁹ esse domuz dei:nisi templum dei:de quo apostolus dicit.Templum dei sanctum est:quod estis vos. Nec ergo domus dei adhuc edificatur:adhuc preparatur.Sed quid est quod vt ꝑparet abut:cum nosipsos preparet qõ nõ fa ciet si reliquerit.Sz illud significat:quia vt parent iste mã siones viuere deb[e]t iustus ex fide.si aũt vides:nõ est fides Eat ergo ne videat ꝙ lateat vt credatur. Tunc enīz locꝫ pa ratur:si ex fide viuatur:creditus desiderẽ vt desideratus habeatur.si bene [ambu]lando nec vñ vadis: nec vnde ve nis recedis.vadit ergo [am]bulatendo:venit apparendo. Sed nisi manendo proficiamus bene viuendo:nõ para bitur locus vbi possim[us] ꝑmanere ꝑfruẽdo. ALCVI. Dicit ergo.Si abiero.p[ro]pter nimis absentiaz. Iterum veniaz ꝑ diuinitatis ꝓsentiam vel iterum veniaz iudicare vi os ⁊ mortuos.Et quia sciebat eos iterrogaturos quo iret: per quam viam iret subiungit. Et quo ego vado scitis. .s.ad patrem.Et viaz scitis.s.per me.ipsuz. CHRY. Doc autem dicens desiderium quod in eozuz mente erat ostendit:⁊ dat eis desiderium interrogandi.

℣Dicit ei thomas. Domine nescimus quo vadis:Et quomõ possimus viã scire. Dicit ei Jesus:Ego suz via ⁊ veritas ⁊ vita. Nemo venit ad patrẽ nisi per me. Si cognouissetis me ⁊ patrem meum vtiqz cognouissetis. Et amodo cognoscetis eum:⁊ vidistis eum.

CHRY.Si iudei volentes a christo separari querebãt quo iturus esset:multomagis discipuli nunq̃ ab eo separa ri volentes:hoc discere cupiebant:⁊ interrogant eũ ex mul ta delectione ⁊ timore. ⁊ ideo dicitur: Dicit ei thomas. Do mine nescimus quo vadis:Et quomodo possimus viaz scire. AVGV.Utrunq̃ illos dominus dixerat scire:vtrũ qz dixit iste nescire.Sz nescit ille mentiri:ergo illi sciebãt. ⁊ se scire nesciebant. Cõuincit ergo eos hoc scire.vnde sub ditur:Dicit ei iesus:Ego suz via veritas ⁊ vita. AVGV. de verbis domini.q.d.Qua vis ire:ego sũ via:quo vis ire: ego sum veritas:vbi vis pe[r]manere:ego sum via:veritatẽ ⁊ vitam omnis homo capit.sed viam non omnis inuenit. Melius enim est in via claudicare q̃ ꝓter viam fortiter ambulare. HYLA.vy.de trinitate. Non enī,nos in errã tica atqz ī inuia deducit ille qui via est:neqz illudit per fal sa que veritas est:neqz in mortis relinquit erroꝛe qui vita est. THEOPHI.Cum itaqz actiuã exerces:fit tibi chri stus via.Cum autem in contemplatiua perseueras: afficit tibi veritas.Adiecta autem vita est actiuo ⁊ contemplati uo. Decet enim ire ⁊ predicare ꝓ futuro seculo. AV GV.Sciebat ergo viam:quia sciebant ipsum qui est via. Quid autem opus erat vt adderet veritas ⁊ vita cuz resta ret nosse quo iret:quia ad veritatem ibat:⁊ ad vitaz. Jbat ergo ad seipsum per seipsum:sed nunquid o domine vt ve nires ad nos: reliqueras [ne]scio quidem q̃ formam serui accepisti ⁊ in carne veni[en]s manens vbi eras:⁊ per hanc re disti:non relinquens quo veneras.Si ergo per hanc ⁊ ve nisti ⁊ redisti:per hanc nobis non soluz qua veniremus ad te:verum etiam tibi qua venires ⁊ redires via fuisti.cũ ve ro ad vitam quod es ipse isti:eandem carnem tuaz de mor te ad vitam duxisti:itaqz duz caro de morte venit ad vitã: christus venit ad vitam.Et quia verbum est vita: christus venit ad seipsum:quoniam vtrunq̃ est christus: vna perso na:scilicet verbum caro.venerat etiam per carnez deus ad homines:veritas ad mendaces.Est enim deus verax:om nis aũt homo mendax.Cũ itaqz se ab hominibus abstulit: atqz illuc vbi nemo mentit:carnem suam leuauit:idez ipe qz vbũ caro factũ est:per seipsuz.i.p carnẽ suam ad veritatẽ

quod est ipse remeauit:quaz quidẽ veritatẽ ꝙnis inter mẽ daces ẽt in morte seruauit.Ecce ego ipse si loquor vobis q intelligatis:quodãmodo ad vos proceda[m] nec me relinquo Cũ ãt tacuero quodãmodo ad me redeam ⁊ vobiscũ manco si tenueritis qđ dixi[sti]s.Si hoc potestis [in]tago quã fecit de us:qd põt ex deo nata imago:Ac [si] ꝓpse per seipsum:⁊ ad seipsum ⁊ ad patrẽ:⁊ nos p ipsum ad ipsum ⁊ ad patrẽ imus. CHRY.Si.n.dicit. Ego si [ad] vos ducẽ ad prez oino venietis illuc neqz.n.est possi[bi]le alia venire via. Cũ ãt supza dixerit. Ita no põt venire ad me nisi pater traxerit il lum. Nunc dicens:Qñ nullus p[otes]t venire ad me nisi p me.exe quat seipsum ei qui genuit.Quia ter ãt dixerit.Quo vado sci.⁊ viam scitis.ostendit subdens: Si cognouistis me ⁊ patrem meum vtiqz cognouissetis.q.d. Si sciretis meã substantiã ⁊ dignitatẽ:⁊ eam que patris est sciretis:nouerant quidẽ eum:sed non ita vt oportebat:postea ãt spũs veniens: pfectaz in eis constituit cognitionem:⁊ pp hoc subditur. Amodo cognoscetis eũ.Dicit aũt eam que fm mentẽ cognitionẽ.Et vidi stis eum.s.per me:ostẽdens:qñ qui videt eũ ⁊ patrẽ videt Uiderunt ãt eum:non in nuda substantia sed carne indutũ.

BEDA.Sed q̃rendũ est quõ nunc dicat dñs: Si cogno uissetis me ⁊c.cũ premiserit supra: Quo ego va.sci.⁊ viã sci tis.Datur g̃ intelligi qz quidam eozum sciebant: quid ro nesciebant:quozum vnus erat thomas. HYLA.vy. de trini.Uel aliter continua:Cum iter ad patrem per filiũ sit:querendum est vtrum hoc per doctrine admonitionez an per nature fidẽ sit. Intelligentie igitur sensum in conse quentibus requiramus.nã sequitur:Si cog.me:⁊ patrem meuz vtiqz cognouissetis. Jn sacro.n.assumpti corporis di uinitatis paterne naturam confirmans:hunc ordinem te nuit.tempus autem visionis separauit a tempore cognitio nis.nam quem cognoscendum ait:eundem iam dixit ⁊ vi sum:vt nature iam prudem in se conspecte scientiam ex tẽ pore nunc huius reuelationis acciperent.

℣Dicit ei philippus:Ostẽde nobis pr̃em ⁊ sufficit nobis. Dicit ei iesus. Tãto tẽpore vo biscũ sum ⁊ nõ cognouistis me. Philippe q vi det me videt ⁊ patrẽ. Quõ tu dicis ostende no bis patrẽ. Non credis qz ego in patre ⁊ pater ī me est. Verba que ego loquor vobis a me ipso nõ loquor. Pater autem in me manens ipse fa cit opera. Non creditis quia ego ī patre ⁊ pater in me est. Alioquin propter opa ipsa credite.

HYLA.vy.de tri.Cõmouit apostolũ philippũ nouitas dictoꝝ.hõ cernit:dei se filiũ ꝓfiteri:cognito se cognoscẽduz prez fateri:prez visũ eẽ diẽ.Prozupit igr aplica familiaritas dñm iterrogãs:vñ dr.Dicit ei philippus:Dñe osten.no.pa. ⁊ suffi.no. Nõ visuz negauit:sz ostẽdi sibi rogauit.neqz ostẽ sionẽ veluti corpalis cõtẽplationis ituitũ de sideranit: sed demonstrationẽ intelligendi eius qui visus est postulauit. filiũ enī in habitu hois videra[t] quõ per id patrem vide rit nescit.nam ⁊ ostensio illa intelligendi potius cẽt demon stratio q̃ videndi subiecit:⁊ sufficit nobis. AVGV.i.de trini. Illa enim leticia qua nos adimplebit cum vultu suo nihil amplius requiret.quod bene intellexerat philippus: vt diceret.Dñe osten.no.pa.⁊ suf.no.Sed nondũ intellexe rat eo quoq̃ modo ad ipsum se potuisse dicere.Domine oĩ de nobis te ⁊ sufficit nobis.Ut enim hoc intelligeret respõ sum est ei a dño.vñ sequitur:Dixit ei iesus. Tãto tempore vo.sum:⁊ non cogno.me. AVGV.sup Jo. Sed qũo hoc dicit:cũ ⁊ quo iret scirẽt:⁊ viã scirẽt nõ ob aliud nisi q̃ ipsuz scirẽt:Sed facile ista qõ solutur si dicam⁹ q̃ eũ aliq eozuz sciebant.aliqui nesciebãt de quib⁹ erat philipp⁹. HYLA. vy.de trini.Arguit ergo aplm in cognoscẽdo se ignorãtẽ.cũ eni ea que gereret.ꝓpria deo essent: calcare vndas: iubere vẽtis:petã dimittere:mortuis vitaz reddere:huic q̃rele[m] ois orta ꝙsestio est:q̃ in hoie assumpto dei nõ itellecta nã ẽ Et ío postulãti vt sibi ꝓfez oñderet ait: Philip.q vi.me.vi. ⁊ pa. AVGV.Solem⁹.n.ô similimis duob⁹ita log. Ui distis illũ.sic ergo dictũ est:Qui vi.me:vi.⁊ pa.nõ q̃ ipse sit pr̃ ⁊ filiꝰ:sz q̃ a pr̃is filitudine in nullo,pfsus discrepet filiꝰ.

HYLA.vy.de tri. Nõ aũt ille hic visuz oculoꝝ carnaliũ significat:nõ.n.hoc qđ ex ptu vginis carnale ẽt:ad cõplan dum eo dei formã ⁊ imaginẽ pficit:sz intellectus dei filiꝰ id pstat:vt itellectꝰ ⁊ pr̃ sit. Dũ ita [in]go [ad]huc erat gene re sz significet auctozitatẽ.non solitariũ fmo significat ⁊ ī differentẽ:tñ nãm ꝓfessio docet.Cũ enī dr:Et prem: exclu sa est singularis atqz vnici itelligẽtia.Et qđ reliquũ est:ni si p nature vnicã similitudinẽ pr̃ p filiũ visus sit. AVGV. Sed nunqd obiurgãd⁹ ẽ q cũ silem viderat:et illũ cui est si milis vult videre:Sed ío discipulũ obiurgabat: qñ coz postulãtis videbat. Tã enī melior est pr̃ q̃ filius:ita phi lippuz patrẽ nosse cupiebat.⁊ ío nec illũ sciebat: quo aliuz meliozẽ ẽ credebat.Ad hũc ergo sensum ꝛtingendũ dictũ est:Nõ credis qz ego in pr̃e ⁊ pr̃ in me est.q.d.Si ad te mul tũ est hoc videre:saltẽ qđ nõ vides crede. HYLA. Que enī ignozãdi pr̃em aut ostẽdẽdi ignozãtib⁹ necessitas relin quebat:cũ pr̃ in filio visus eẽt ex ꝓprietate nature.cũ ex in differẽtia vnitatis vnũ sint natus ⁊ generans: vt hic fmo dñi seq̃ret:Nõ credis qz ego in pa.⁊ pr̃ in me est. AVGV. .i.de tri.Uolebat enī eũ ex fide viuere:anteq̃ illud posset videre:⁊ ío dicit:Nõ credis.Cõtẽplatio q̃ppe merces est fi dei.cui mercedi p fidẽ corda mũdãt. HYLA.vy.de tri. Pater aũt in filio est:⁊ filiꝰ in patre:nõ per duplicẽ cõueniẽ tium generũ cõiunctionẽ:neqz per insitã capacioris substã tie nãm:qz per corporalẽ necessitatẽ exteriora fieri bis qui bus continent interioza nõ pñt:sed per natiuitatẽ viuentis nature ex viuente dum non aliud q̃ deo q̃ deus nascitur.

HYLA.vy.de tri. Naturã enī suã: vt ita dicã: seq̃t in demutabilis deus indemutabilẽ gignens deũ. Nec natu ram suã deserit ex indemutabili deo indemutabilis dei p fecta natiuitas.Subsistentẽ igit̃ in eo dei naturam intelli gimus:cum in deo deus sit:nec ꝓeter eum qui est deus: qs[quam] aliud deus sit. CHRY. Uel aliter. [Philipp⁹ dic co[n]spexeis oculis patrẽ volebat videre:qz ⁊ ipsum filiuz ita se existimabat vidisse:fortassis a prophetis audiẽs qñ vidi dñm.⁊ ideo dixit:Ostende nobis patrem. Etenim iudei in terroganerũt. Quis est pater tuus:⁊ petrus ⁊ thomas quo iret:⁊ nullus didicit manifeste.vt ergo nõ videatur onero sus esse philippus:⁊ ipse interro[gan]s ostende nobis patrẽ. adiũgit:Et sufficit nobis.i.nihil [ma]ius q̃rim⁹.dñs ãt nõ dixit ei:Impossibile petis:sz ostẽdit.qñ neqz ipsuz filiũ vidit.nã si hũc potuisset videre:⁊ illuz vidisset.Et ío dicit:Tãto tpe vo.sum.⁊ nõ cogn.me:philippe. Nõ dixit:nõ vidistis me:sz nõ cognouistis me:q̃tum ad hoc.s.q̃ filius hic manens qõ pr̃ deceẽter in seipso ostẽdit cũ q genuit.Deinde diuidẽs hy postases ait: qui vi.me:vi.⁊ pa.ne quis dicat q̃ ipse ẽ pater: ipse filius.Ostendit aũt per hoc:quoniam neqz filium visu corporeo vidit.Si autẽ aliquis hic visum cognitionez dice re velit non cõtradico.q.d.qui cognouit me cognouit ⁊ pa trem.sed non dixit hoc:sed consubstantialitatem repzesen tare volens dixit.qui meam substantiam vidit:vidit ⁊ eaz que patris.Unde patet q̃ non est creatura.creaturã enim videntes deum nesciunt omnes. Philippus etiam sub ãtiaz patris videre querebat.Si ergo alterius substãtie cẽt non diceret:qui videt me videt⁊ patrem.sed nec aliquis in argento auri substantiaz videre põt:non enim alia per a apparet natura. AVGV.Deinde non ad soluz philippũ sed ad oẽs pluraliter loquitur dicẽs. Uerba que ego lo.vo. a meipso non loquor. quid est: A meipso non loquor: nisi

a meipso nō suz q loquor: ei gppe tribuit qō facit: de quo ē ipse q facit. HYLA. vy. de tri. Uñ neqz se filiuz denegauit nec naturā in se paterne vtutis absc̄dit. nā duz loqtur ipse in substātia manēs loqtur: duz āt nō a se loqtur: natiuitatē in se dcia deo testat. CHRY. Uide āt abundantez sup vnius substātie demōstrationē, nā subdit: Pater āt in me ma. ip. fa. ope. q. d. Nequaq̄: aliter facit pr̄ z aliter ego: sicut z alibi ait. Si nō facio opa pr̄is mei nō credatis mihi. Sz quō a verbis incipiēs ad opa venit: Cōueniens. n. erat dicere: Ipe loqtur vba. Sz duo ponit de doctrina z sign̄s: aut qz z vera operant. AVGV. Nā q proximū loq̄ndo edificat bonū opus opatur. Ja bis duabus sentētijs diuersi nobis aduersant heretici. Arriani dicunt: Ecce ineq̄lis ē patri filius: ñ a seipso loqtur: Dicūt sabelliani. Ecce q pater est ipse ē fili⁹. Quid ē: Pr̄ in me manēs ipse facit: nisi in me maneo ego q racio: HYLA. vy. de tri. Sz manere in filio patrē nō est singularis atq; vnici. opari vo p filiū pr̄ez: nō est differētis aut ē tere: sicut nō vnius ē non a se loqui q loqtur: neq; rursus alieni ac sepabilis log p loq̄ntem. Et qz in se patrē log z opari docuerat: pfecte huius vnitatis fidem statuit dicēs: Credite mihi: qz ego ī pr̄e: z pr̄ in me est. ne. s. p virtutis efficientiā: z nō per nature: q̄ fm natiuitatez ē. ppietatē pr̄ ī filio z opari crederet z log: sic. n. habet in greco. Nostra lra hz: Nō creditis qz ego ī pr̄e z pr̄ in me ē.

AVGV. Antea solus philippus arguebat. CHRY. Si vo nō sufficit hoc ad ostendendū substantialitatē: saltez ab opib⁹ discite. vnde subdit: Alioquin pp opa ipsa credite. Uidistis. n. signa cū auctoritate: z oīa q̄ deitatis erant ppria: z q̄ sol⁹ pater opatur: peccata soluta, mortē recedere, ē huiusmodi. AVGV. Hoc ergo pp opera credite: quia ego in patre z pater in me est. Neq; enī si separati essemus inseparabiliter operari vlla ratione possemus.

¶ Amen amen dico vobis qui credit in me opera que ego facio z ipse faciet: z maiora horum faciet: quia ego ad patrem vado. Et quodcūq; petieritis patrem in nomine meo hoc faciam: vt glorificetur pater in filio. Si quid petieritis ī nomine meo hoc faciā vt glorificetur pater ī filio.

CHRY. Quia dñs dixerat: pp opera credite: oñdēs qñ nō hoc solū pōt: sed multo maiora: z qō est mirabilius a. qs potest dare adiunxit: Amen amen di. vo. qui cre. in me opera que ego fac. z ip. fa. z ma. ho. fa. AVGV. Sed que sūt ista maiora: an forte q egros ipsis transeuntibus etiā eoz vmbra sanabat: Maius est. n. q̄ sanet vmbra q̄z fimbria. verūtamen qñ ista dicebat: verboz suorum facta z opa cōmendabat. Cū. n. dixit: Pater in me manens ipse facit opera: que opera tunc dicebat: nisi verba que loquebatur: z eorum verboz fructus erat fides illorum: Uerūtamen euāgeliçantib⁹ discipulis nō tā pauci q̄z illi erāt: sz gētes ēt crediderūt. Nōne ab oze ipsi⁹ dines ille tristis abscessit: z tñ postea qō ab illo auditū nō fecit vn⁹: fecerūt mlti: cuz p discipulos loq̄ret. ecce maiora fecit p̄dicat⁹ a credētib⁹ q̄z locutus audiētib⁹. Uez hoc adhuc monet q̄ maiora p apl̄os fecit: nō aūt ipsos tñ significās ait: Qui credit in me: nūqd inter credētes in xp̄m non est cōputandus qui non fecerit opera maiora q̄z christus? duruz est nisi itelligatur. Apostolus dicit. credēti in eū qui iustificat impiū deputatur fides ad iusticiā. In hoc opere faciemus opera christi: qz z ipsum credere in christū opus est xp̄i: hoc operat̄ in nobis non vtiq; sine nobis. Audi ergo. Qui credit in me: ope. que ego fa. z ipse fa. Prius ego facio: deinde z ipse faciet: quia facio vt faciat: que opera: nisi vt ex impio iustus fiat: quod vtiq; in illo sed non sine illo christus operat̄. prorsus hoc maius eē dixeri q̄z creare celū z terrā. Celuz enī z terra trāsibūt: predestinatoz aūt salus z iustificatio pmanebit: sz in celis angeli opa sunt xp̄i: nunqd ēt his opib⁹ maiora facit q coopat xp̄o ad suā iustificationē: iudicet q pōt vtrū mai⁹ sit iustos creare q̄z ipios iustificare. certe si eq̄lis sit vtrūq; potentia: hoc maioris est misericordie: sz oīa opa ītellige xp̄i vbi ait: Maiora hoz faciet. Nulla necessitas cogit. hoz enī fortitan dixit q̄ illa hoza faciebat: tūc āt vba fidei faciebat. z vtiq; min⁹ est vba iusti predicare: qō fecit ppter nos: q̄z ipios iustificare: qō ita faciat in nobis vt faciam⁹ z nos. Magnas aūt spem dñs suis pmittit hortātib⁹ dicens. Quia ego ad pr̄em vado. CHRY. Hoc e. non pereo: sed in ppria manebo dignitate z in celis ero. vt hoc dicit: ac si diceret: Uestrum est de cetero miracula facere. ego enī vado. AVGV. Et ne gsq̄ hoc sibi tribueret vt ēt illa opa maiora seipsis faceret ostēderet: adiecit: Et qōcūq; petieritis patrem in nomine meo hoc faciam. Qui dixerat: Facier: post ait: faciā. tanq̄ diceret. Nō vobis hoc ipossibile videat: nō enī poterit eē maior me q credit in me: sz ego sum factur⁹ z tūc maiora q̄z nūc: maiora p eū qui credit in me q̄z nūc p me: qō non est defectio: sed dignatio.

CHRY. Dicit aut̄ in nōie meo: qz z apl̄i dicebāt: In nomine xp̄i iesu surge z ambula. Oīa enī signa q̄ fecerunt: ipse faciebat: z man⁹ dñi erat cuz illis. THEOPHI. Exponit aut̄ nobis p hoc miraculoz doctrinā. nā p orationē ac īuocationē sui nois pōt qs exercere pdigia. AVGV. Sz qd ē: Quodcūq; petieritis: cū videam⁹ plerūq; fideles ei⁹ petere z nō accipe: an forte ppterea qz male petunt: male. u. sur? eo qō vult accipe: deo poti⁹ miserāte ñ accipit. quō q̄ intelligendum est: Quodcunq; petieritis hoc faciaz: si de⁹ oli qua petentibus fidelibus ēt cōsulendo nō facit: an forte solis apl̄is hoc dictū debemus accipere: absit. superius enim dixerat: Qui cre. in me: ope. que ego fa. z ipse fa. Ipsos quoq; si cogitemus apl̄os: inuenimus eum qui plus omnibus laborauit rogasse: vt ab eo discederet angelus satbanenec tamē quod rogauerat accepisse. Sed audi q̄ illuc positus est: In no. me. qō est christ⁹ iesus: christus regem. iesus saluatoz significat: ac per hoc quodcunq; petimus aduersus vtilitatē salutis: nō petimus in nōie saluatoris: z tñ ipse saluator est: nō solū qñ facit qō petimus: verum etiam qñ nō facit. qñ qō videt peti cōtra salutē: nō faciendo se exhibet saluatorem. Nouit enī medicus qd pro sua: quid cōtra suaz salutē poscat egrotus. z ideo cōtraria poscentis nō facit voluntatē: vt faciat sanitatez. Sane quedā q̄uis in nōie eius petamus: non tūc qñ petim⁹ facit: sed tñ facit: differt enim qō petimus: non negat. Continuo autem subiecit: Ut glorificetur pater in fi. siquid peti. in nōie meo hoc faciam. Nullo mō igitur sine pr̄e filii⁹ facit: qñ quidē vt in illo pr̄ glorificetur ppterea facit. CHRY. Cū enī filius ostendatur magna potens: glorificabitur ille qui genuit. ideo antē secundo id ponit vt certificet suppositus sermonē. THEOPHI. Attēde ēt seriē paterne glorificationis. In nōie iesu facta sūt signa per que credebāt apl̄oruz sermonibus: z sic dū ad notitiam pr̄is peruenirent: glorificabatur pater in filio.

¶ Si diligitis me mandata mea seruate: z ego rogabo patrem: z alium paraclytum dabit vobis vt maneat vobiscum in eternum: spiritum veritatis quem mundus non potest accipere: qz nō videt eum: nec scit eum. Uos autem cognoscetis eum: qz apud vos manebit: z in vobis erit.

CHRY. Quia dñs dixerat: Quodcūq; petieritis: hoc faciam. vt non estiment oēm simpliciter petitionē valere: indurit: Si di. me. mā. mea ser. q. d. tunc faciam quod petitis. Uel qz audiētes: qñ ad patrē vado: cōsequēs erat eos turbari dicit: non est hoc me amare vt turbemini: sz vt faciatis mādata mea: hoc ē enī amor obedire z credere ei q diligit.

Quia vo pseqns erat eos vehemēter ingrere carnis pñtia: z illā bre psolationē quā prius habuerunt sustulit. Et ego ro. pa. z aliū para. do. vobis. AVGV. In quo ondit z se ipsum eē paraclytū. Paraclyt⁹ āt latine aduocat⁹ z defensor ē de xpo: aduocatū hēmus apud pr̄em xp̄m iustum.

ALCVI. Uel paclytū. i. psolatorē. bant. n. z tūc vnū psolatorē q mirabiliorz dulcedine p tiōe eos erigere z pfortare solebat. D IDY. de spu sācto. Sz spūm scm aliū paclytū noīauit: nō iuxta naturā differentiā sed iuxta operationis diuersitatē. Cū. n. saluator mediatoris z legati psonā hēbat: ex q̄ pontifex depcē pectis nr̄is: spūsanctus fm aliā significationē paclytus eo q̄ psolat⁹ in tristicia positos nūcupat⁹ ē. Uez noli exhorrere spūsancti opatōe diuersa: varias estimare naturas: sīgdē filio loco repitur paraclyt⁹ spūs legati apud patrem psona fungi vt ibi. Ipse spūs interpellat p nobis. Saluator quoq; psolatione opatur in cordib⁹ eoz: qz indigēt. scriptū est enī: Et būiles ppli sui cōsolatus est. CHRY. Ait āt: Rogabo patrē: vt fidedignū faciat eis fmonē: qñ si diriss̄et: Ego mittā nō simplr credi dissent. AVGV. contra arrianos. Qui tñ vnā insepabilia sua z pr̄is opa demōstraret alibi ait: Cū abiero mittā eum ad vos. CHRY. Quid āt aplis plus bret: si patrē solū rogaret vt spūs alius daret: qñ illi multotiēs z sine ozōne dabantur hoc faciētes. ALCVI. Rogabo igit̄ dicit ferioz fm būanitatē patrē meū: cui sū eq̄lis z substātialis fz diuinā naturā. CHRY. Dicit āt: Ut maneat vobiscū in eternum: qñ neqz post mortē recedit. p hoc ēt occulte ī sinuat q̄ spiritussanctus non patietur mortez vt ipse neqz abibit: Ne āt paraclytum audientes rursus incarnationez aliam suspicentur: z oculis putent eū videre subiūgit: Spiritū veritatis quē mundus nō pōt accipere: qz nō videt eū: nec scit eum. AVGV. Dic est vtiqz in trinitate spūssanctus quē patri z filio consubstantialē z coeternuz fides catholica profitet. CHRY. Spiritū āt veritatis eū vocat per hoc q̄ figuras veteris testamēti manifestat. Mundū āt hic malos dicit. visionē āt ceterissimam cognitionem dicit: qz visus est apertior sensus. BEDA. Nota ēt q̄ cū spiritussanctus spiritū veritatis dicit: spūsanctus esse spiritus suū ostendit. deinde cū a patre eū dari narrat: patris etiam cum spiritū esse declarat: ac p hoc spirissanctus a patre procedit z filio. GREGO. v. moza. Spūs āt sanctus omnez quē repleuerit: ad desiderāda inuisibilia accēdit: z qñ mūdana cozda solū visibilia diligūt: hunc mūdus non accipit qz ad diligenda inuisibilia non assurgit. Seculares enīz mentes quāto se foras p desideria dilatāt: tāto ad receptionē illi⁹ sinū cordis angustāt. AVGV. Sic aūt mūdus. i. mūdi dilectores dicit nō posse accipe spiritūsanctū: velut si dicam⁹. Iniusticia iusta eē nō pōt. Mūd⁹ ergo. i. mūdi dilectores nō pōt eū accipe: qz nō videt eū: Nō. n. hz inuisibiles oculos mūdana dilectio: p quos videri spūssanct⁹ nisi inuisibiliter nō pōt. Segtur: Uos aūt cog. eū: qz apud vos manebit. Sed ne putarēt qō dictū ē: Apud vos manebit: ita dcīt quēadmodū apud boues bospes visibiliter manere consuescit. adiecit. In vobis erit. CHRY. q. d. Nō ita apud vos manebit sicut ego: sz in vestris habitabit aīab⁹. AVGV. Prius aūt est eē alicui: post manere. Sed exposuit qō dixerat: Apud vos: cū adiūxit: In vobis. Si enī nō sit in vobis: non potest esse in vobis eius scia. sic enī a vobis videtur in vobis z vestra cōscia. GREGO. y. moza. Si aūt spūssanctus in discipulis manet: quō iaz singulare signū erit qō in mediatore pmanet: fm illud: Supra quē videris spūm descendentē z manentē: hic est qui baptizat. qō tñ citi⁹ cognoscimus si dona eiusdē spūs discernamus. In bis enī donis sine quibus ad vitam gueniri nō pōt: spūssanctus in electis obtinus semp manet. In illis aūt qb⁹ nō nra vita fuat: sed aliorū queritē: nequaq̄ semp manet. Aliqñ enim se a signorum ostēsionib⁹ subtrahit vt eo humiliō vtutes ei⁹ habeant. xp̄s aūt in cūctis eū z semp hz pñtē. CHRY. Dic āt fmo opositas hereses velut vno ictu sustulerit. nā dicere aliū ondit ei⁹ hypostaseos dñm: dicere vo paclytum substātie cognationē. AVGV. Ō ser. arria. Consolatore enī qō officiū tanq̄ psone ifime in trinitate spūs sancto deputāt. deuz dicit apl̄s fm illud: Js q cōsolat⁹ humiles psolat⁹ē nos de⁹. Deus est itaq; spūssanct⁹ q psolat⁹ humiles. aut si hoc de patre: vel filio dictū ab apl̄o volūt accipi: desinant cōsolatiōis te q̄z munere ppzio separe a pr̄e z filio spiritum sanctum.

AVGV. sup Jo. Si cū charitas dei diffusa sit in cordib⁹ nr̄is p spiritūsanctū q̄ datus est nob⁹: quo ouigem mādata xp̄i fuabim⁹? vt eū accipiam⁹: quē nisi habuerimus: diligere z mandata seruare nō possumus: an forte precedit in nobis charitas q̄ diligamus xp̄m. vt diligendo xp̄m eiusq; faciendo mādata mereamur accipe spiritūsanctum vt charitas ipa diffundat in cordib⁹ nostris: puersa est ista sententia. Quando se filiū deo diligere credit p̄rem nō diligit. p fecto nec filiū diligit: sz qō sibi ipsi vt dixit confunxit: Restat ergo vt itelligam⁹ spiritūsanctū bre q̄ diligit: z būdo mereri vt plus bēat: z plus būdo plus diligat. Jā itaq; habebant spūm discipuli quē dñs p̄mittebat: sz dandus eis erat amplius. habebāt occulte: acceptur⁹ erāt manifeste: pinde non solū nō habēti: vez ēt habēti nō icassum p̄mittit⁹. nō habēti qdē vt habeat: habīti aūt vt ampli⁹ habeat. CHRY. Qñ igit̄ discipulos pusillanimes p sacrificiū passiōis: z petrū solutū erat: z ipi ad picula z agones mittebant: oportebat spūm scm venire abūdāter. Nō aūt stati post resurrectionē: vt in multo eius cōstituti desiderio: cū multa eū suscipiant gaudia.

¶ Non reliquā vos orphanos: veniā ad vos: Adhuc modicū: z mund⁹ iam me non videt. Uos aūt videtis me: qz ego viuo: z vos viuetis. In illo die vos cognoscetis: qz ego suz in pr̄e meo. z vos in me: z ego ī vobis. Qui hz mādata mea z seruat ea: ille est qui diligit me. Qui autem diligit me: diligetur a patre meo: z ego diligā eū: z manifestabo ei meipsum.

AVGV. Ne gsq̄ putaret q̄ ita spūs sanctus dñs datur? fuerat: velut p seipsū nō z ipse eēt futurus eis. Recte z ait: Non relinquā vos orphanos. Orphani pupilli sūt. Illud. n. est grecū: hoc latinū: Quāuis ergo nos filii⁹ dei suo patri adoptauit filios: tñ in hoc ēt ipse erga nos paternū ostēdit affectū. Et qdē a pncipio dixerat: Uenietis quo ego vado. sz qz hoc longuz tps erat: p̄misit spūm. Et qz nesciebāt qd est hoc: p̄mittit eis suā pñtiā quā manifestabat cū dicit: Ueniā ad vos. Ne tñ rursus eādē q̄rat pñtiam: q̄lē z prius habuerūt: occulte hoc excludit cum subdit: Adhuc modicū. z mūdus iā nō vi. vos aūt videbitis me. ac si diceret: Ueniā qdem ad vos: nō tñ vt pius vobiscū p vnāquāq; diē consistens. Et ne dicāt: Qualiter igit̄ iudeis dixisti: Amodo ñ videbitis me, soluit opinionē dicēs: Ad vos solos veniā. AVGV. Uidebat enī tūc eū mūdus carneis oculis in carne cōspicuus non autem videbat q̄ in carne verbum latebat: sed quoniam post resurrectionem etiam carnem suam quam non solum videndam: verum etiam contractandam demōstrauit suis: noluit demonstrare non suis: hinc dictum est: Adhuc modicum z mundus iam me non videbitis me. Sed qñ in iudicio eum mundus videbit: eo nomine significati sunt a regno eius alieni: melius intelligitur illud etiam tempus significare voluisse quando in fine seculi auferet ab oculis dānatoz: vt eū de cetero videant diligentes: Modicū aūt dixit: qz id qō plurimuz vī hoīb⁹: brevissimū est añ oculos dei. Segt̄: qz ego viuo z vos viuetis.

THEO. q. d. Et si morte subiero: tñ resurgo: vos quoq;

vinetis:hoc est cū videritis me letabimini:ꝛ tanꝫ mortui reuiuiscetis i apparitiõe mea. CHRY. Mihi ãt vr̃ vitã nõ pñt dicere:sz futurã:ac si dicat: Mors crucis ñ distare faciet vos q me i finẽ:sz momẽto puo occultabit me. AVGV. Cur ãt de pñti se dixerit viuere:illos ãt de futuro eẽ victuros:nisi qꝛ vitã carnis resurgẽtib⁹ qlis i ipso p̃cedebat:ꝛ illis ẽ pollicitus secuturã:ꝛ qꝛ ipsius mox futura erat resurrectio:pñtis tpis ponit vbũ: pp significandã celeritatẽ. Illoꝝ ãt qñ seculi differt in finẽ nõ ait:viuitis:sz viuetis. Qꝛ vo viuet ille:iõ ꝛ nos viuem⁹ p boiez gppe mꝛs:ꝛ p boiez resurrectio mortuoꝝ. Segtur: In illo die. de quo ſ.ait: Et vos vnetis. Vos cognoscetis. cõtẽplando:q̃uis ꝛ nũc credẽdo nouerim⁹. qꝛ ego sũ in pr̃e:ꝛ vos i me ꝛ ego in vobis. qꝛ qñ viuem⁹ ea vita q̃ mors absorbeb̃t:tunc pficiet hoc ipm qõ nũc inchoatũ ẽ iaz p ipm:vt sit i nobis ꝛ nos in ipo. CHRY. Ut̃i illo die cũ resurgã cognoscetis:qꝛ cũ viderũt eũ resurrexisse ꝛ eẽ cũ eis:tũc certissimã fidẽ didicerũt. Magna.n. ẽ vtus spũssancti q̃ oĩa eos docebat. Qꝛ ãt dictũ est:Ego sũ in pr̃e:hũilitatis ẽ. Qõ ãt dicit:Et vos in me ꝛ ego i vo. hũanitatis ẽ ꝛ auxilij qõ ẽ a deo. Cõsuenit. n. scriptura multotiẽs eisdẽ vbis in deo ꝛ hoibus positis non silr vti. HYLA. viij. de tri. Uel hoc dicit vt cũ ille i pr̃e p naturã diuinitatis cẽt:nos ãt in eo p corporalẽ ei⁹ natiuitatẽ:ꝛ ille rursus i nobis p sacrĩ mysteriuz inesse crederet. Ipse.n. testat⁹ est:q edit carnẽ meã:ꝛ bibit sang. meum: in me manet ꝛ ego in eo. ALCVI. Per dilectionẽ ãt ꝛ obseruantiã mandatoꝝ ei⁹ tũc pficiet hoc ipm qõ nũc ichoatũ est p ipm:vt sit i nobis ꝛ nos in ipso. Et vt oĩbus:non tm̃ cplis hãc beatitudinẽ pmisisse videat adiũgit. q bz mãdata mea ꝛ ser. ea:ille ẽ q diligit me. AVGV. Qui bz i memoria ꝛ seruat i vita:q bz i monib⁹ ꝛ seruat in opibus: qui bz audiendo ꝛ seruat faciendo:qui bz faciẽdo ꝛ seruat perseuerãdo:ipse ẽ q diligit me. Ope est demonstranda dilectione sit ifructuosa nois appellatio. THEOPHI. Ac si dicat. vos putatis q̃ ex affectione q̃dam tristamini de morte mea:sz ego signũ dilectionis reputo mandata mea seruari. Qualem ãt prerogatiuã obtineat q diligit oñdit subdẽs:q ãt di. me:dilia pa. meo ꝛ ego dili. eũ. AVGV. Sz qd est Diligã. tanꝫ nũc nõ diligat:exponit p id qõ segtur: Et manifestabo ei meipm. i. ad hoc diligã vt manifestẽ. ꝛ ipsaz visionem m. ceam fidei capiamꝰ. Nunc.n. ad hoc nos dilexit vt credamus:tunc ad hoc vt videamus: qꝛ ꝛ nos nũc diligimus credẽdo qõ videbimus. Tunc ãt diligem⁹ videdo qõ credidim⁹. AVGV. ad paulinã de videndo deo: Sic autez pmisit oñsuꝝ seipsuz dilectozib⁹ suis cũ pr̃e deũ vnum:non qũo in hoc seculo visus est in corpore ꝛ a malis.

THEOPHI. Uel qꝛ⁹ resurrectionẽ appitur⁹ illis erat in corpe magis repũtãte diuinitatẽ:ne credãt ipm spũz fore seu phãtasma:ob Ꝟ pdixit illis:vt tũc videtes illũ nõ diffidãt:sz reminiscant qꝛ pp mãdatoꝝ suoꝝ custodiã appet eis:atq; iõ tenẽt semp custodire illa vt ppetuo eis appeat.

¶ Dicit ei iudas:nõ ille scariothis. Ꝟñe qd scim est qꝛ manifestaturus es nobis teipsuz ꝛ nõ mũdo? Rndit ihesus ꝛ dixit ei. Siqs diligit me ꝓmonem meũ seruabit:ꝛ pr̃ meus diliget eũ ꝛ ad q̃ veniem⁹ ꝛ mãsionẽ apud eũ faciemus. Qui nõ diligit me sermones meos nõ seruat. Et ꝓmonẽ quẽ audistis nõ est me⁹ sz eius q misit me pr̃is. Hec locut⁹ suz vobis apud vos manens. Paracl ytus ãt spũssc̃us quẽ mittet pater i noie meo ille vos docebit oĩa ꝛ suggeret vobis oĩa q̃cunq; dixero vobis. Pacẽ relinquo vobis:pacẽ meã do vobis. Non qũo mũdus dat ego do vobis.

AVGV. Quia dñs dixerat: Adhuc modicũ ꝛ mũdus me iã nõ videt vos aũt videbitis me. Interroganit eus de hoc epla iter scriptuꝛas canonicas legit:vñ dr̃. Dic ei iudas: nõ ille scariothis:l ie gd factũ ẽ. qꝛ nob manifestaturꝰ es teip suz ꝛ nõ mũdo:l im q̃siuit q̃re. nõ se mũdo:sz suis manifestaturꝰ eẽt. Dñs a pe ponit q̃re suis se manifestaturꝰ ẽ nõ alienis. qꝛ ſ. hi dilit illi vo nõ diligũt. vñ segt:Rndit ie. ꝛ dixit. Si quis dil. me. me. ser. GREGO. in ho. Probatio eni dilectiõis exhibitio operis:nũq; amoꝝ dei ẽ ociosus: operatur. n. magna q ẽ. si vo. pari rẽnuerit:amoꝝ nõ ẽ. AVGV. Dilectio aũt icõs discedit a mũdo:q̃ facit vnanimes habitare in domo:in q̃ facit pꝛ filiꝰ mãsionẽ:q donãt ꝛ ipsaz dilectionẽ:qbꝰ in fine donabũt suã manifestationẽ. Est.n. q̃dã dei manifestatio iterior:quã prius ipu nõ nouerũt:qbꝰ dei pr̃is ꝛ spũssancti manifestatio nulla ẽ:filu vo eẽ potuit:sz in carne que nec talis ẽ q̃lis illa:nec semp illis adesse põt:sz ad modicũ tps:ꝛ b ad iudiciũ ñ ad gaudiũ:ad suppliciũ ñ ad pmiũ:vñ segt. Et ad eũ veiem⁹. Veniũt gdẽ ad nos dũ veni m⁹ ad eos:veniũt subueniẽdo:veim⁹ obediẽdo:veniũt illũi nãdo:venim⁹ ituẽdo. veniũt iplẽdo:venim⁹ capiẽdo:vt sit nob eoꝝ nõ extranea visio sz eterna:ꝛ in nobis eoꝝ nõ trãsitoria mãsio sz eterna. vñ segtur: Et mansi. apud eum faci.

GREGO. in ho. In quorũdã etenĩ corda venit ꝛ mãsionẽ nõ facit:qꝛ p cõpunctionẽ gdẽ respectũ dei pcipiũt:sz tẽtationis tpe hoc ipsuz qõ cõpuncti fuerãt obliuiscunt. sicq; ad ppetrãda pctã redeũt:ac si hec minime plãxissent. Qui ergo deũ ꝛ diligit in ei⁹ corde dñs ꝛ venit ꝛ mãsionẽ facit: qꝛ sic eũ diuinitatis amoꝛ penetrat:vt ab hoc amore tentationis tpe nõ recedat. Ille.n. ꝛ amat cui⁹ mẽtẽ delectatio prava ex ꝛsensu nõ supat. AVGV. An forte putabit mãsionẽ in doctore suo faciẽtib⁹ pr̃e ꝛ filio exclusus eẽ ab hac mãsione spũssc̃us? Quid est ergo qõ supi⁹ ait de spũssc̃o apõ vos manebit ꝛ in vobis erit:nisi forte q̃q; sic absurdus est vt arbitret cũ pr̃ ꝛ filius venerit discessurũ inde spiritum sanctuz tanꝫ locũ daturũ maioribus? Sed ꝛ huic carnali cogitationi occurrit scriptura cũ dicit: Ut maneat vobiscũ in eternũ. In eadez ergo mãsione cũ ipsis erit in eternũ: qꝛ nec ille sine ipsis venit: nec illi sine eo:sed ꝓpter ĩsinuationem trinitatis:psonis singulis noiatis dicunt q̃dã:nõ tamẽ alus separatis itelliguntur:ꝓpter eiusdẽ trinitatis substãtiã.

GREGO. in ho. Tãto aũt q̃q; a supno amore disiungit quãto iferi⁹ delectat:vñ subdit:Qui nõ dili. me ser. meos nõ seruat. De dilectiõe ergo conditoris lingua mens ꝛ vita requirat. CHRY. Uel aliter totũ: Estimauit iudas:sicut mortuos videm⁹ in somno: ita ꝛ se eũ esse visuros. vñ querit. Quid est q̃ debes te manifestare nobis ꝛ nõ mũdo. q. d. ve nobis qñ mozieris:ꝛ vt mortuus debes nobis assistere. Ne igitur hoc suspicentur. dicit: Ego ꝛ pater ad eũ veniem⁹ q. d. Sicut pater manifestat seipsuz:ita ꝛ ego:ꝛ manifestabo apud eũ facientes:qõ somnioꝝ non est. Sequit: Et ser. quẽ audi. nõ est me⁹:sed ei⁹ q mi. me. pr̃is. q. d. nõ me solũ:sed neq; patrẽ amat q hunc nõ audit sermonẽ. Dicit autem hoc:qñ nihil extra patrẽ logtur. nec ꝓpter id qõ illi vr̃. AVGV. Et fortasse ꝓpter aliquã distinctionẽ:vbi suos dixit: plurãliter sermones dixit dicens. Qui non diligit me sermones meos nõ seruat. Ubi aũt sermonẽ hoc est vbũ nõ suum esse dixit:sz pr̃is:seipsuz itelligi voluit. nõ enĩ suum sed patris. est vbũ:qũo nec sua imago sz pr̃is: nec suus filius sz patris. Recte igit auctozi tribuit qõ facit equalis a quo habet hoc ipsum q illi est idifferens equalis. CHRY. Quia vo eorũ que dixerat:quedã manifesta erãt. ꝛ quedã nõ itellexerunt:vt nõ turbarent subiungit: Nec lo. sum vo. apud vos manens. AVGV. Alia ẽ illa mãsio quã ꝓmisit futuraz: alia vo hec quã pñtẽ eẽ testat. illa spiritalis ẽ atq; itrisecus mẽtibus reddit:hec corpalis forinsecus oculis atq; auribus

adhibet. CHRY. Ut ãt eis corporalẽ recessũ facilius sustinerẽt:ꝓpat eos. pmittẽs q̃ eis recessus ignoꝝ eis esset futura cã bonoꝝ:qꝛ donec ipse apud eos corpaliter manebat:ꝛ spũs ñ venerat:nihil magnũ poterãt scire. vñ segtur. Paracl⁹ ãt spũssc̃us quẽ mit. pater i noie meo ille vos docebit oĩa:ꝛ sug. vobis oĩa q̃cunq; dixero vobis. GREGO. Greca locutiõe paclyt⁹:latina aduocat⁹ dicit consolatoꝛ. Qui in circo aduocat⁹ dicit:qꝛ pro erroꝛe defẽdãtiũ apud iustitiã patris iteruenit:dũ eos quos repleuit exoratos facit. Cõsolatoꝛ ãt idẽ spũs vocat:qꝛ de pcuratiõe meritibus dũ spẽ venie pparat:ab afflictionis tristicie mentem leuat.

CHRY. Cõtinue ãt eũ paclytum vocat pp pertinentes eos tribulatiões. DIDIMUS de spũssco. Spũs aũt scũs a patre i suo mitti noie saluatoꝛ affirmat:cui ppie nomẽ salutoris sit filij?:sig dẽ nature consortiũ. ꝛ vt ita dicã proprietas psonaꝝ ex ista voce significat:filu gppe tm̃odo eẽ noie patris venire:salua ꝓprietate filu ad patrẽ:nullus ãt alius venit in noie pr̃is:sz vbi gra:In noie dñi dei ꝛ oipotẽtis. Quõ igit serui q in noie dñi veniũt:p bociꝝ q̃ subiecti sũt ꝛ seruiunt idicant dñm:serui gppe sunt dñi: sic ꝛ filius q venit in noie patris:portat eiꝰ nomẽ p hoc q vnigenitꝰ dei filiꝰ approbat. Qꝛ ergo spũssc̃us in noie filu a patre mittit:oñdit qꝛ vnitate sit iunctus ad filiũ:vnde ꝛ filu dictus est spũs p adoptionẽ suaz:filios faciẽs eos q se recipe voluissent. Ille ãt spũssc̃us q venit in noie filu missus a patre:docebat oĩa eos q in fide christi perfecti sunt. Omnia autez illa que spiritualia sunt ꝛ intellectualia veritatis ꝛ sapientie sacramẽta. Docebit vero non sicut qui artes aliquas ꝛ sapientiam studio idustriaq; didicere:sed quasi ipsa ars atq; doctrina ꝛ sapientia:veritatis spiritus inuisibiliter mẽti infinuat sciẽtiã diuinoꝝ. GREGO. Nisi ãt idẽ spiritus cordi adsit audientis:ociosus ẽ sermo doctoris:nemo ergo docẽti homini tribuat quod ex oꝛe docentis intelligit:quia nisi ituitus sit qui docet:doctoris lingua exterius inuacuuz laborat. Sed ꝛ ipse conditoꝛ non ad eruditionem hominis loquit: si eidem homini per vnctionem spiritus non loquatur.

AVGV. Nũquid ãt dicit filius ꝛ docet spũssc̃us: vt docẽte filio verba capiam⁹? docẽte ãt spũssancto eadẽ verba intelligamus? Dis igit ꝛ dicit ꝛ docet trinitas. Sz nisi etiã sigillati commendaretur:eaz nullo modo humana capere vtcũq; posset infirmitas. GREGO. Regrendũ vo nobis est cur de eodem spiritu dicatur: Suggeret vobis oĩa: cũ suggerere soleat esse minoris:sed quia suggerere aliquã do dicimus subministrare:inuisibilis spiritus suggerere dicit:nõ q nobis sciaz ab imo iferat:sz ab occulto. AVGV. Uel q addit:Suggeret. i. cõmemorabit vos:itelligere debemus ẽt q iubemur nõ oblinisci saluberrima monita ad gram ptinere:q̃ nos cõmemorat christus. THEOPHI. Spũs itaq; sanctus ꝛ docuit ꝛ cõmemoranit:docuit quidẽ q̃cunq; nõ dixerat eis xps tanꝫ nõ valẽtib⁹ portare. Cõmemoranit vo q̃cunq; dñs dixerat:sed obscuritatis cã vel itellectus tarditate:commendare memorie nequiuerunt.

CHRY. Quia vero ꝛ hec audiẽtes turbabant excogitantes odia ꝛ plia sibi iminere posse⁹ recessum:rursus eos cõsolat dicens:Pacẽ relinquo vobis:pacez meam do vobis.

AVGV. Pacẽ nobis reliqt in hoc seculo:in qua manentes hostẽ vincim⁹:ꝛ vt ẽt hic iuicẽ diligam⁹: pacẽ suam nobis dabit in futuro seculo:q̃ sine hoste regnabim⁹: vbi nũ q̃ dissentire possum⁹. Pax autez nobis ipse est ꝛ cum credimus qꝛ est:ꝛ cum videbimus eũ sicuti est. Sed quid est q vbi dicit: Pacem relinquo vobis:non addit:meã:vbi vero ait: Do vobis:ibi dixit meã:vtrũ subaudiendũ est meam:ꝛ vbi dictum non est:an forte ꝛ hic aliquid latet: Pacem enĩ suam eam voluit intelligi qualem habet ipse. Pax vo ista quã nobis reliquit in hoc seculo:nostra potius dicenda est q̃ ipsius. Illi quippe nihil repugnat in seipso: quia nullum

habet omnino peccatum. Nos autem talem pacem nunc habemus:in qua adhuc dicamus: Dimitte nobis debita nostra. Itemq; inter nosipsos est nobis pax:qꝛ inuicem nobis credimus q̃ inuicem diligamus. Sed nec ipsa plena est:qꝛ cogitationes cordis nostri inuicem nõ videmus: Nec ignoro ista domini verba etiam sic accipi posse:vt eiusdem sententie repetitio videatur: Qꝛ vero dominus adiunxit: Nõ quo mundus dat ego do vobis. Quid est aliud:nisi nõ quo homines dant qui diligũt mũdum? qui propterea sibi dãt pacem:vt sine molestia perfruantur. Et quando iustis dãt pacem vt non eos persequantur:pax esse non potest vera: vbi non est vã cordia:qꝛ diuisum. CHRY. Pax etiaz exterioꝛ ad malũ simultoties:ꝛ eis qui habẽt eam nihil prodest. AVGV. de ver. do. Est autem pax serenitas mentis. tranqllitas animi:simplicitas cordis:amoris vinculum:consortium charitatis. Nec poterit ad hereditatem omnium peruenire qui testamẽtum pacis noluerit obseruare. nec potest concordiaz habere cum christo qui discors voluerit esse cũ christiano.

¶ Nõ turbet cor vestrum neq; formidet. Audistis:qꝛ ego dixi vobis vado ꝛ venio ad vos. Si diligeretis me gauderetis vtiqz:qꝛ vado ad patrem:qꝛ pater maior me est. Et nunc dixi vobis priusq̃ fiat:vt cũ factuz fuerit credatis. Jam nõ multa loquar vobiscũ. Uenit enĩ princeps mũdi hui⁹:ꝛ in me nõ bz q̃q̃. Sed vt cognoscat mũdus qꝛ diligo patrẽ. ꝛ sicut mãdatuz dedit mihi pater. sic facio. Surgite eamus hĩc.

CHRY. Quia dixerat: Pacez relinquo vobis q̃ erat recedentis:hoc poterat eos conturbare:ideo dicit. non turbetur coꝛ vestrum neq; formidet:quoniã hoc quidem ex dilectione:illa vero ex formidine patiebãtur. AVGV. Ne aũt turbari ꝛ formidare poterat coꝛ illoꝝ q ibat ab eis:q̃uis venturus ad eos:ne foꝛsitan gregem lupus hoc iteruallo inuaderet pastoris absentia. vnde sequitur: Audistis qa ego dixi vobis: Uado ꝛ venio ad vos. Ibat autem per id quod homo erat:ꝛ manebat per id qõ deus erat. Cur itaq; turbaretur ꝛ formidaret coꝛ:quando se videbat oculos vt non deseret coꝛ. Ut autem intelligerent. quid qõ bonum erat euz dixisse: Uado ꝛ venio:ad hoc:subiecit atq; ait: Si diligeretis me:gauderetis vtiqz:qꝛ vado ad patrem:qa pater maioꝛ me est. Per quod ergo filius nõ est equalis patri:per hoc erat iturus ad patrem:a quo ꝛ venturus est iudicaturus viuos ꝛ mortuos. Per illud ãt in quo est equalis genitori:nunq̃ recedit a patre. Sed cum illo est vbiq; totus pari diuinitate quã nullus continet locus. Ipse ergo filius dei equalis patri in forma dei:qꝛ semetipsuz exinaniuit: nõ formã dei amittens:sz formã serui accipiens:maioꝛ est etiã seipo:qꝛ maioꝛ est forma dei:que amissa nõ est:q̃ forma serui que accepta est. Dec igitur est forma sui in qua dei filius minoꝛ est nõ patre solo sed etiam spiritusancto: Ꝟm hãc formam serui puer christus etiam parentibus minoꝛ erat: qñ paruus maioribus sicut scriptuz est:subditus erat. Agnoscamus igitur geminam substantiam christi:diuinaz. i. qua eqlis est patri:ꝛ humanaz qua maioꝛ est pater: vtruq; autem simul:non duo sed vnus est christus: ne sit quaternitas: sz trinitas deus. ideo ergo dixit. Si dili. me gau. vtiqz: qꝛ vado ad patrez. qꝛ nature humane gratulãdũ erat eo q sic assumpta est a vbo vnigenito:vt imortalis cõstitueret in celo. atq; ita fieret terra sublimis:vt icorruptibilis puluis sederet ad dexteram patris. Quis non hinc gaudeat qui sic diligit christum. vt suã naturã iã imortalẽ gratulet in christo:atq; ipsum speret futurum esse per christum. HYLA. ix. de trini. Uel aliter: Si donantis auctoritate pater maioꝛ me

est:nūquid p don' cōfessionē minor filius est:? Maior itaq; donās ē:sz minor iā nō ē cui vnum eē donatur. CHRY. Uel aliter:Nondū. uerāt apostoli qd sit resurrectio quā ꝓdixerat dicēs:Uado ? venio ad vos:neq; q̄lē opo ebat de eo opinionē habebāt:prēm vo magnū esse estimabant. Dicit igit eis:Etsi de me formidatis vt nō sufficiēte mihy ꝓ si assistere:neq; ꝓfiditis q̄ post crucē rursus vos videbo:tñ audiētes qñ ad patrē vado oportebat letari:? de reliquo qñ ad maiorē vado:? potentē oia versuta dissoluere. Dec āt oia ad ībecillitatē discipulorū dicebant. Et iō subdit: Et nunc dixi vobis ꝓiusq; fiat vt cū factū fuerit credatis. AVGV. [illegible] doct' magis credere hō debeat anteq; fiat id qō credendū est:? Dec est.n. laus fidei siquod credit non videt.nā ? ille cui dictū est. Qz vidisti credidisti:aliud vidit:aliud credidit:vidit hoīem credidit deū. Sz si dicūt credi que vident sicut dicit vnusquisq; oculis suis se credidisse:non tñ ipia est q̄ in nobis edificat fides: sz ex rebus q̄ vident acgritur in nobis vt ea credant que nō vident. Illud itaq; dicit:Cū factū fuerit:q; eū post mortē visuri erāt viuentē:? ad patrē ascendentez:quo viso fuerant crediturī q; ipse esset christus filius dei qui hoc potuit facere ? predicere anteq; faceret. Crediturī aūt hoc non fide noua:sz aut ita:aut certe cū mortuus esset defecta:cuz resurrexisset refecta. HYLA. ix. de trini. Glozie autem resumende meritum:continuo subiecit dicens:Jaz non multa loquar vobiscum. BEDA. Jdeo hoc dicebat:qñ iam instabat tempus vt comprehenderetur:? ad mortez traderetur: Uenit enim ꝓnceps mūdi huius. AVGV. Quis nisi diabolus: non āt creatura ꝓ:sz peccato ꝓ princeps ē diabolus. Uñ apostolus cū dixisset aduersus rectores mundi: sequēti verbo exposuit:quid dixisset mundi:cū subiungit tenebrarum harum.i. hoīum inpiorum. Et in me non habet quicq̄. Quia neq; cū peccato deus venerat:nec eius carnē de peccati ꝓpagine virgo peperat. Et tanq̄ ei diceret: Cur ergo moriēris:si non habes peccatum cui debetur mortis supplicium? continuo subiūgit: Sed vt cog.mūdus q? diligo p.? sicut mandatum dedit mihi pater sic facio. Surgite eamus hīc. Discumbens enim discumbentibus loquebatur. Eamus aūt dixit ad illum locū:vnde fuerat tradendus ad mortē:qui nullū habebat meritū mortis sed habebat:vt mozeret mādatuz patris. AVGV. Contra arrianos: Quod autem volūtati ? ꝓcepto patris obediens est filius: nec in hominibus demonstrat diuersam imparēq; naturam patris ꝓcipientis:? filij obedientis. huc accedit q; christus non tñ deus est:qua natura equalis est patri:sed etiam homo:qua natura minor est patre. CHRY. Uel hoc qō dicit. Surgite eamus hinc:principium est alterius sententie. cōsequēs. nam erat eos formidare:? a tempore ? a loco in villa manifeste existentes:etenim ꝓ profunda erat:? erat cōsequens eos non attendere his que dicebantur:sed semper circūuolucre oculos:? imaginari eos qui aggressuri eos erant:? maxime audientes:Adhuc modicum vobiscum sum. Et venit ꝓnceps mundi huius. Quia igitur hec ? huiusmodi audiētes turbabantur vt mox capiēdi:ducit eos in locum alium: vt estimantes se in cautela esse cum ocio de reliqno audiāt. magna enim dogmata erant audituri. CAPI. XV.

EGo sū vitis vera:? pater meꝰ agricola est. Omnez palmitez i me nō ferentem fructum tollet eū:? oēm qui fert fructū purgabit eum vt fructum plus afferat. Jam vos mūdi estis ꝓpter sermonē quē locutus sum vobis.

HYLA. ix. de tri. Ad consumande corporee passionis sacramentum per dilectionē efficiendi mādati paterni festinat exurgēs:corporee tñ assumptiōis statī mysteriū pādēs per quā ei tāq̄ in vite mō palmitis ieiēsem? adiecit:Ego sum vitis vā. AVGV. Qō sm hoc dicit q; est caput ecclesie: nosq; mēbra ei?:hō xps iesus. Uni? q̄ppe nature sunt vitis ? palmites:sz cū dicit:Ego sum vitis vā: nunqd vt adderet vā:ad cā vitē rem dit vñ ista similitudo trāslata ē: Sic aūt dī vitis p similitu. inē:nō per ꝓprietatē:sicut agnus: ouis: ?c. huiusmodi: v. agi. ipsa sint vā ex quibus dicunt iste similitudies:Sz dicit:Ego sum vitis vā:ab illa se discernit cui dicit. Quo conuenias in amaritudinem vitis alienaz? Nam quo pacto est vitis vera:que expectata est vt faceret vuam:fecit autem spinas? HYLA. nono de trini. Sed a corporee huī? humilitatis. sumptionē formā paterne maiestatis alienans agricolā patrez curiosum huius vitis ostendit dicens. Et pater meus agricola est. AVGV. Colimus enim deum:? colit nos deus. Sed sic deum colimus vt non meliorem cū faciamus: colim? enī cū adorādo:non arando. Qz autē ille nos colit:meliores nos reddit. Cultura ipsius est in nos:q; non cessat vbo suo extirpare mala semina de cordib? nostris:aperire coz nostrū tanq̄ aratro sermonis:plantare semina preceptoum:expectare fructū pietatis. CHRY. Et quia christ? sibi sufficit: discipuli vero multo indigent agricole auxilio ꝓpterea de vite nihil dicit sed de palmitibus cū subdit. Omnez palmitem non ferentem fructum tollet eū. Fructū autē hic vitā occulte insinuat: ostēdēs q; sine operibus nō potest aliquis esse in eo. HYLA. ix. de trini. Inutiles aūt ? inueraces palmites desecans deputabit arsuros. CHRY. Et quia etiam qui valde virtuosi sunt:indigent agricole opere:adiungit. Et oēm qui fert fructum purgabit eum vt fructū plus afferat. Hoc dixit ꝓpter tribulationes eoꝝ que tūc iducebant:ostēdens q; tentationes fortiores eos faciebāt sicut ? purgare:hoc est circumcidere palmitem cum magis germinare facit. AVGV. Quis aūt ē in hac vita sic mūdus: vt nō sit magis magisq; mūdandus:? Ubi si dixerim? q? peccatū nō habem? nosmet ipsos seducim?. Mūdat itaq; mūdos.i. fructuosos: vt tāto sint fructuosiores quāto sunt mundiores. Scōm hoc ergo vitis est christus:qō ait. ?Pater maior me est. Sm illud antē qō ait:Ego ? pater vnū sum? ? ipse agricola est. Nec talis q̄les sunt qui extrinsecus opando exhibēt ministeriū:sed talis vt det etiā intrinsecus incrementum. vnde cōtinuo etiā seipsum mundatorē palmitū ostēdit dicens. Jam vos mundi estis ꝓpter sermonem quē locutus sum vo. Ecce ipse mundator est palmitū:qō est agricole nō vitis officiuz. Sed q̄re non ait:Mundi estis ꝓpter baptismū quo abluti estis: nisi quia ? in aqua verbuz mundat: Detrahe verbuz:? qd est aqua nisi aqua:Accedit verbuz ad elementum ? fit sacramentuz:vnde ista tanta vtus aque vt corpus tangat ? corabluat:nisi faciēte vbo:non q? dicit:sed q? creditur:? Nam in ipso vbo aliud est sonus transiens:aliud virtus manēs. Doc vbuz fidei tantū valet in ecclesia dei:vt per ipsum credentē:offerentē:benedicentē tingentē mūdet infantez q̄uis credere nō valentē. CHRY. Uel dicit: Mūdi estis: ꝓpter sermonē quē locutus sum vobis.i. interim lumen doctrine iam suscepistis ? iudaico erroze eruti estis.

¶ Manete in me ? ego in vobis. Sicut palmes nō potest ferre fructum a semetipso nisi manserit in vite:sic nec vos nisi in me manseritis. Ego sum vitis vos palmites. Qui manet i me ? ego in eo:hic fert fructum multum:quia sine me nihil potestis facere. Siquis in me non manserit: mittet foras sicut palmes ? arescet:et colligent eum et in ignez mittent et ardet. Si manseritis in me et verba mea in vobis manserint:quodcūq; volueritis petetis et fiet vobis.

CHRY. Quia iā mundos eos dixerat ꝓ sermonē quez locutus fuerat eis:docet q; oz de reliquo ꝓcipere ea que ab eis sūt ? ideo dicit:Manete in me ? ego vob. AVGV. Nō eo mō illi in ipso sicut ipse in illis:vtiq;z.n. ꝓdest:non ipsi sz illis. Jta sunt ꝓppe in vite palmites:vt viti nō confe rant:sz inde accipiāt vñ viuant. Jta vos estis ē in palmitib? vt vitale alimentū subministret eis:nec sumet ab eis:ac per hoc vt manentē in se haberēt xpm:? maneret in xpo:discipulis prodest vtrūq;:nō xpo:vñ subdit. Sicut palmes nō pōt ferre fructū a semetipso:nisi manserit in vite:sic nec vos nisi in me manseritis. Magna gr ie ꝓmendatio:cozda instruit humiliū:oza obstruit superboꝝ. Nōne huic resistūt veritati:ad bona opa faciendā deū sibi necessariū non putantes:nō asserto:es:sz ꝓcipitatoꝝ es liberi arbitry. Qui n.a semetipso se fructū estimat ferre:in vite nō est. Qui i vite nō est:in xpo non est. q; in xpo ñ est:xpianus ñ est. ALCVI. Dis.n. fructꝰ boni opis ab illa radice ꝓcedit:q; nos sua gra liberauit:? suo auxilio ꝓuebit:vt fructū plus afferre valeamus:vñ cū repetitione ? supioꝝ explanatione subdit: Ego sum vitis ? vos palmites:Qui ma.in me.credendo:obediēdo:pseuerando. Et ego in eo.illuminando:subueniendo: p seuerantiā donando: Dic:? non alius: Fert fructū multuꝫ

AVGV. Sed ne q̄sq̄ putaret saltē paruū aliquē fructum posse a semetipso palmitē ferre subdit:Quia sine me nu.po.fa.nō ait paꝛ potestis facer:q? nisi palmes i vite mānerit:? vixerit de radice quantūlibet fructū a semetipso nō pōt ferre. Quāuis āt xps vitis non esset:nisi hō esset tñ ista grāz palmitibus nō ꝓberet:nisi ēt deus eēt. CHRY. Uide ergo filiū nō minus patre ꝓferentē ad discipulorū ꝓcuritionē. Nā pater qdem purgat:ipse vero in se tenet: quod facit palmites fructificare. Sz tamen ? purgare filij monstratum est esse:? manere in radice est patris:qui radicem genuit. Igitur magnū qdē damnū est:nihil posse facere. verum non vsq; ad hoc sistit: sed vlterius producit sermonē dicens:Siquis in me nō manserit:mittetur foras sicut palmes.i. agricole non potietur manu. Et arescet. Doc est:Si quid habebat a radice amittet:ōnudatus eius auxilio ? vita. Et colligent euz. ALCVI. Messores angeli ? ignē eternū. s. mittent:? ardet. AVGV. Ligna.n. vitis tanto sunt contemptibiliora si in vite non manserint:quanto gloriosiora si manserint vnum ex duobus palmiti cōgruit:aut vitis: aut ignis: si in vite non est: in igne erit. CHRY. Deinde ostendens quid est manere in eo subdit: Si manseritis in me ? ver.mea ī vo.man.quodcūq; volue.pe.? fiet vobis. Eaz enī que ꝓ opa ostēsionē q̄rit. AVGV. Tūc enim,sunt dicenda verba eius in nobis manere:quādo facimus que precepit:? diligimus que promisit. Quando aūt verba eius manent in memoria:nec inueniuntur in vita: nō cōputaꝛ palmes in vite:quia vitā nō attrahit ex radice. Quid autē velle possunt manendo in saluatore: nisi q; nō alienum est a salute:Aliud quippe volumus: qz sumus in christo:? aliud volumus:qz sumus adhuc in hoc seculo. De mansione autem huius seculi n[illegible] aliquando subrepit:vt hac petamus quod nobis non expedire nescimus. Sed ab sit vt faciat nobis si maneamus in christo qui non facit q̄ petimus:nisi quod expedit nobis. Ad verba autem eius pertinet oratio. Pater noster:ab huius orationis verbis ? sentibus non recedamus in petitionibus nostris ? quicquid petimus fiet nobis.

¶ In hoc clarificatus est pater meus vt fructuz plurimū afferatis. ? efficiamini mei discipuli. Sicē dilexit me pr̄:? ego dilexi vos. Manete in dilectione mea. Si precepta mea seruaueritis: manebitis in dilectiōe mea:sicut ? ego pr̄is mei ꝓcepta seruaui ? maneo in eius dilectione. Hec locutus sum vobis:vt gaudium meuz in vobis sit ? gaudium vestrum impleatur.

CHRY. Ostendit supra dīs qñ qui eis insidiabant ardebunt:nō manētes in xpo:deide ostēdens qñ ipsi inexpugnabiles erūt:ita.s.vt multū fructificēt ait. In hoc clari.est pa.me? vt plu.fru.affe.q.d. Si ad gliaz prīs ptiet q; vos fructificetis:nō cōtēnet gloziā suā:q aūt fructū facit:ille est discipulus xpi. vñ subdit. Et effi. mei disci. THEOTHI. ?fructꝰ aūt apostoloꝝ sunt gētes quę [illegible] astricte sunt fidei.necnō ad dei redemptionē iunt gloziā. AVGV. Siue enī clarificatꝰ:sine glorificatꝰ dicat:ex vno vbo grec̄o vrrūq; trāslatū est. Doxa ergo grece dr̄:latine glozie est: qō iō cōmemorandū putauit:ne hoc nostre glozie tribuam? tāq̄ ex nobisipsis habeam?:ei? est enī hec gra.a:? iō in boc nō nr̄a:sz eius ē glozia. A quo enī faciem? fructū:nisi ab illo cui? misericordia ꝓuenit nos:vñ subdit. Sicut dile.me pa.? ego dile.vos. Ecce vñ sunt nobis bona. nā vñ nobis essent:nisi q? fides ꝓ dilectionē operat:? vñ aūt diligerem? nisi prius diligeremur:? Qō autē ait. Sicut dilexit me pa.? ego dile.vos.nō eq̄litatē nature ostēdit nostre ? sue: sicut ē patris ? ipsius:sed grām qua mediator est dei ? hominum homo xps iesus. Mediator ꝓppe monstrat cū dicit:? Pater dile.me ? ego di.vos. Nā pater vtiq; diligit ? nos:sz in ipso.

CHRY. Si igit pater amat nos:cōfidite si prīs ē gloria: fructificate. Deide vt nō pigros eos faciat subdit: Manete in dile.mea. Qualr aūt boc erit ostendit subdens:Si precepta meꝰ seruaueritis.ma.in dile.mea. AVG. Quis ābigat q; dilectio ꝓcedat obseruātia ꝓceptoꝝ. vñ enī ꝓcepta seruet non bz:q; nō diligit:q; ergo hīc ait:ostēdit nō vñ dilectio genere tur:sz vñ monstret:vt nemo se fallat dicēdo q; eū diligat si ei? ꝓcepta nō ſnat:q̄uis q; dicit manere in dile.mea:nō apparet quā dixerit dilectionē:vtrū erga cū diligam?:an q̄ ipe nos diligi:sz ex vbo supioze dinoscit. Dixerat qppe:Ego dilexi vos ? cōtinuo subiecit. Manete in dilec.mea. Illa ergo q̄ dilexit eos. Quid est ergo: Manere in dilectiōe mea. nisi manete in gratia mea:Et qd est: Si precepta mea seruaueritis:manebitis in dile.mea:nisi ex hoc scietis q; in dilectione mea qua vos diligo manetis:si mea ꝓcepta seruatis:Non ergo vt nos diligat:prius precepta eius seruamus sed [illegible]si nos diligat:precepta ei? seruare nō possum?. hoc est gratia que humilib? patet:superbos latet. Sed quid illud est qō adiungit:Sicut ? ego ꝓcepta pa.mei seruaui:? ma.in ei? dile.vtiq; eam hic dilectionē patris intelligi voluit:qua eū diligit pater. Sed nunqd ? hec gratia intelligenda est:qua pater diligit filiū:sicut gra est q̄ nos diligit filius:cū simus nos filij gra non nā:vnigenitus autem nā:non gra. An hoc ēt in ipso filio ad hoīem referendū est:? Jta sane. nā dicēdo. Sicut dilexit me pa.? ego dile.vos:gratiā mediatoris ostēdit:mediatoꝛ autem dei ? hoīum:nō inq̄tuz deus: sed inq̄tum hō est xps. Igit hoc recte possumus dicere:q; cum ad naturam dei non pertineat humana natura:ad personam tamen filij dei per gratiā pertinet:qua nulla est maior:nulla prorsus equalis. Neq; enim illam susceptionem vlla hominis merita preceſſerunt: sed ab illa susceptione merita eius cūcta ceperūt. ALCVI. Qne aūt ꝓcepta dixerit exponit apostolus dicens:Christus fact? est obediens patri vsq; ad mortē:mortē aūt crucis. CHRYSO. Deinde q̄situra passio ? tristia verba interruptura erant eorum lētitiam:subiungit:Dec locu.sum.vo:vt gau.meuz in vo. si[illegible] ? gaudium ve.implea.q.d. Et si incidat tristicia:hanc auferam:vt ad finem veniat gaudiū. AVGV. Qō est āt gaudium christi in nobis:nisi q; dignaꝛ gaudere de nobis:Et qō est gaudiū nostrū qō dicit implendum:nisi eius habere cōsortiū:Haudiū autem iam ipse perfectuz de nobis habebat:quādo nos ꝓsciendo ? ꝓdestinando gaudebat:sz illud

Universidad de Deusto
Biblioteca

gaudiū in nobis nō erat: qz nec nos in gbus esse posset: erā-
mus. cepit ăt esse in nobis qñ vocauit nos. Et hoc gaudiuz
nostrū merito dicimus: quo nos beati futuri sumꝰ iñ-
choat in fide renascentiū: iplebit ăt in premio resurgētiū.
¶ Hoc est p̄ceptū meū vt diligatis inuicē sicut di-
lexi vos. Maiorē hac dilectionē nemo hz q̄ vt
aiam suā ponat qs pro amicis suis. Vos amici
mei estis si feceritis q̄ ego p̄cipio vobis. Jã non
dicaz vos seruos. quia seruus nescit qd faciat dñs
eius. Vos aũt dixi amicos: qz oia quecūq; audi-
ui a patre meo nota feci vobis. Nō vos me ele-
gistis: sed ego elegi vos: t posui vos vt eatis t
fructū afferatis: t fructus vester maneat: vt qd̄
cūq; petieritis patrē in nomine meo det vobis.

THEOPHI. Quia p̄dixerat si mandata mea custo-
dieritis: tunc in me manebitis: hic ostēdit que mandata
obseruare oporteat dicens: Hoc est p̄ceptum meū vt di-
ligatis inuicē. GREGO. in ho. Luz ăt cuncta sacra eloga
diuicis sint plena p̄ceptis: qd ē quod de dilectione quasi de
speciali mandato hic dicit: nisi qz omne mandatum de so-
la dilectione est: t oia p̄cepta vnum sunt: qz quicquid p̄ci
pitur i sola charitate solidatur: vt. n. multi arbozis rami ex
vna radice prodeunt: sic multe virtutes ex vna charitate
generātur. Nec hz aliquid viriditatis ramus boni operis:
nisi manet in radice charitatis. AVGV. Ubi ergo cha-
ritas est: quid est quod possit deesse? Ubi ăt non est: q̄ est
quod possit prodesse? Discernitur ăt ista dilectio ab ea q̄ se
inuicē diligunt boies sicut boies. vnde adiunctū ē: Sicut
dilexi vos. Ut qd. n. nos dilexit xps nisi vt possimus regna
re cum xpo? Ad hoc ergo t nos inuicez diligamus: vt dile-
ctionē nostrā discernamus a ceteris: q nō ad hoc se inuicē
diligunt vt deus diligatur: qz nec vere diligunt sui aũt se
pp̄ habendus deum diligunt: ipsi se diligunt. GREGO.
Una ăt t sūma est probatio charitatis: si t ipse diligat qui
aduersat. nā t ipsa vitas t crucis patibulū sustinet: t tñ ipis
suis psecutoribus affectū dilectionis impendit dicens: Pa-
ter ignosce illis. sciunt qd fa. cuius dilectiōis sinā expri
mit cū subiūgit: Maio. hac dilecti. ne ha. q̄ vt ani. si vo.
quis pro amicis suis. Mozi pro inimicis dñs venera. t tñ
posuit se animam pro amicis dicebat: vt nobis ostende-
ret qz cum diligendo lucruz facere de inimicis possumus:
etiā ipsi amici sunt q̄ psequunt. AVGV. Quia ergo sup
ius dixerat: Hoc ē p̄ceptū meū vt diligatis inuicē sicut dile-
xi vos: fit ex hoc cōsequens. qō idē ioānes in epistola sua t
vt quēadmodū xps p nobis aiaz suā posuit: sic t nos debe
mus aias p frib⁹ ponere. Hoc martyres ardēti dilectione
fecerūt: iō ad mēsaz xpi: nō sic eos cōmemoram⁹ quēadmo
dū alios: vt ēt p eis ozem⁹: sz magis vt eoz vestigijs herea
mus. Talia enī suis frib⁹ exhibuerūt: q̄lia de dñi mēsa pa-
riter acceperūt. GREGO. Qui vo tranqllitatis tpe non
dat p deo tunicā suā: q̄liter in psecutiõe datur? est aiaz suā?
Uirt⁹ g̃ charitatis vt inicta sit in pturbatiõe: nutriat̃ p mi-
sericordiā in trāqllitate. AVGV. viij. de tri. Ex vna aũt
eadēq; charitate deū p̄ximūq; diligim⁹: sz deū pp deū: nos
aũt t p̄ximū pp deū. Cū ergo duo sint p̄cepta charitatis in
gb⁹ tota lex p̄pendet t pphete. dilectio dei t p̄rimi nō imeri
to lerūq; scriptura p vtroq; vnū ponit: qz q diligit deū cō
sequens est vt faciat q̄ p̄cepit de⁹. cōsequens ergo est vt pro
ximū diligat qz t hoc p̄cepit de⁹: vñ t hic segtur: Uos ami-
ci mei estis si feceritis q̄ p̄cipio vo. GREGO. xxvij. mor.
Amicus qppe quasi aic custos dicit: vñ nō imerito qui vo-
lūtatē dei custodire in p̄ceptis illius dicit: eius amicus vo
cat. AVGV. Magna dignatio cū suus bon⁹ ee nō pos-
sit: si p̄cep⁹ dñi sui nō fecerit. hinc amicos suos voluit ite
ligi: vñ boni sui mist pbari. Pōt igit̃ ee t suus t amicus qui
suus ēt bon⁹. Q ăt itellecturi sum⁹ t suū t amicū ee: suū
bonū declarat subdit: Jã nō dicā vos suos qz ser. ne. qd
fa. do. ei⁹. Itaq; suus nō erim⁹: qñ boni sui fuerim⁹. Nū
qd suo bono t ꝛ tos dñs ei⁹ non ēt sua secreta cōmittit?
Sed sicut sunt dū timozes: sic sūt due suitutes. Est timor
qué p. fecta charitas mittit foras: in quo ēt ē suitus simil fo
ras cū ipso timore n. ēda. Et ē ali⁹ timor casti⁹: pmanens
in seculū seculi. Ad p. ergo suitutē suos ptinētes itueba
tur dñs dicēs: Jã nō dicam vos ser. qz ser. nescit qd fa. do. ei⁹
Nō ille vtiq; seruꝰ ad timorē ptinēs castū cui dr: Euge ser
ue bone: itra in gaudiū dñi tui: sz ille seruꝰ ptinēs ad timorē
foras a charitate mittēdū: de quo alibi dr: Seruꝰ nō manet
in domo in eternū: filiꝰ aũt manet in eternū. Qñ itaq; de-
dit nobis ptātē filios dei fieri: vt miro mō sui nō sui ee pos
simꝰ: hoc dñm facere scim⁹: hoc suus ille nescit q nescit qd
faciat dñs ei⁹: t cū aligd boni facit: sic extollit̃ q̄si hoc ipse
faciat t no dñs ei⁹: t in se t nō in dño gloriat̃. Segt: Uos ăt
dixi amici. qz omnia quecunq; audiui a pa. meo nota feci vo.

THEOPHI. q. d. Seruꝰ nō nouit cōsilia sui dñi: vos ăt
cū amicos reputē: secreta mea vobis cōicaui. AVGV.
Uo ăt pacto itellecturi sum⁹: oia enī nota fecisse discipu-
lis q̄cunq; audiuit a pre: cū ꝓpterea multa nō dicat eis: ga
scit eos modo portare non posse. Sed oia se nota fecisse di
scipulis dicit: q̄ se nouit nota ee facturū: in illa plenitudine
de qua dicit apostol⁹: Tūc cognoscā sicuti t cognit⁹ sum. Si-
cut enī imortalitatē carnis t salutē aiarū futura ꝓspecta
mus: ita oēm noticiā q̄cunq; vnigenit⁹ audiuit a pre futurā
expectare debem⁹. GREGO. Uel oia q̄ audiuit a pre q̄
nota fieri voluit suis suis: sunt gaudia interne charitatis t
festa supne pris: q̄ nris quottidie mētibus p aspiratione sui
amoris ipzimit: dū enī audita supna celestia amam⁹ amata
iã nouim⁹: qz amoz ipsa noticia est. Oia ergo nota eis fece-
rat: qz a terrenis desideri⁹ mutati: amoris summi facibus
ardebāt. CHRY. Uel oia dicit q̄cunq; eos audire opor-
tebat. Per hoc aũt q̄ dicit se audisse: oñdit q̄ nihil alienuz
logtur: Sed que pris. GREGO. Sed q̄sqs ad hāc perue
nit dignitatē vt amic⁹ dei vocet̃: dona que percipit sup se:
nō suis meritis tribuat. vñ subdit̃: Nō vos me elegistis: sz
ego elegi vos. AVGV. Dec est ineffabilis grā: qd enī era-
mus qñ xpm nondū elegeram⁹: nisi inig t pditi. Neq; enīz
crediderā⁹ in eū vt eligeret nos. nā si credētes elegit: ele
gētes elegit. hic certe vana illoz rō q iō nos dñt electos añ
mundi constitutionem: qz p̄sciuit nos deus futuros bonos
non seipsum nos facturū bonos: qñ si propterea nos elegis
set quia bonos futuros eē p̄sciebat: simul ēt p̄sciisset q̄
eū nos fuissemus p̄ius electuri. nō enī aliter possumus eē
boni: nisi forte dicendus est bonus qui non elegit bonum.
Quid ergo elegit in non bonis? Non est vt dicas. Jdeo ele
ctus sum: qz iam credebā. Si enī credebas in eum: iam ele
geras eum. Nec est vt dicas: Anteq̄ crederē iam bona ope
rabar: ideo electus sum. Quid enim est boni operis ante fi
dem? Quid ergo dictum⁹ num⁹? nisi quia mali eramus: t ele
cti sum⁹: vt boni per gratiaz nos eligēdo faceret̃ essem⁹. AVGV.
de predestinatiõe sanctoꝝ. Electi sunt itaq; ante mūdi cō
stitutionē ea predestinatiõe: in qua de⁹ sua futura facta pre
sciuit: electi aũt de mūdo ea vocatione qua de⁹ id quod pre
destinauit impleuit. quos enī predestinauit: hos t vocauit.

AVGV. sup Joannē: Et videte quēadmodū non eligat
bonos: sz quos elegit faciat bonos. nā segtur. Et posui vos
vt eatis t fructū afferatis. Iste est fruct⁹ de quo iam dixe-
rat: Sine me nihil potestatis facere: ipse est via in qua nos
posuit vt eam⁹. GREGO. in ho. Posui ergo vos. s. ad gra
tiam plātani: Ut eatis: qz velle iã mēte ire est: Et fructum
afferatis. opando. Quale vo fructū afferre debeāt: Et fru-

ctꝰ vester māeat. oē enī q̄ fm̄ plēs seculū laboramus: vir
vsq; ad mortē sufficit: mozs nāq; iteruenies fructū nīl labo
ris abscidit. q̄ vo p eterna vita agit̃: etiā post mortē seruat̃:
t tunc apparere icipit: cū labozū carnaliū fructꝰ ceperit nō
videri. Tales ergo fructꝰ optemur q manēāt: q cū mozs cū
cta iterimat: ipi ex odiū a morte sumāt. AVG. Dilectio
ergo est fructus noster: que nūc est in desiderio nondū in sa
turitate. Et ipso desiderio quodcūq; tierm⁹ in noīe vnige
niti filij dat nob pater. vñ sequit̃: Et quodcunq; petieritis
patrem in nomine meo det vobis. Hoc petimus in nomi-
ne saluatoris quod pertinet ad rationem sanctis.

¶ Hec mando vobis vt diligatis inuicez. Si mū
dus vos odit scitote qz me priorē vobis odio ha
buit. Si de mūdo fuissetis: mūdus qd̄ suuz erat
diligeret. Quia vero de mūdo nō estis: sed ego
eligi vos de mūdo: propterea odit vos mūdus.
Memētote sermonis mei quez ego dixi vobis.
Nō est seruus maior domino suo. Si me perse
cuti sunt: t vos persequentur. Si sermōez meū
seruauerunt: t vestrū seruabunt. Sed hec om-
nia faciēt vobis propter nomen meū: quia nesci-
unt eum qui misit me.

AVGV. Dixerat dñs: Posui vos vt eatis t fructū affe-
ratis: Charitas aũt fructꝰ noster est: de hoc itaq; fructu mā
dans nobis dic̃: Hec mādo vobis vt diligatis inuicē. Uñ t
aplus: Fructus inquit spirit⁹ charitas: ac deinde cetera tan
q̄ ex isto capite exorta t religata contexuit. Merito itaq;
sic dilectionē sepe cōmēdat: tanq̄ sola p̄cipiēda sit: sine q̄
nō possunt prodesse cetera bona: t que nō pōt̃ haberi sine ce
teris bonis quib⁹ homo efficit̃ bonus. CHRY. Uel ali
ter. Ptinua: Dixi qñ aliaz meā. p vob: s pono. t qz primū vos
elegi: Hec aũt oia nō exprobrās dixi: sed ad dilectionē vos
inducēs vt diligatis inuicē: deinde qz persecutionē pati: t a
multis exprobrari difficile erat: oñdit ꝓiter q̄ nō dolere: sz
letari oporteat. vñ segt̃: Si mundus vos odit: scitote: qz me
prioꝝ ē vobis odio habuit. q. d. Scio hoc eē dirū: sz propter
me patiemini. AVGV. Cur eni se mēbra supra verticez
extollūt: recusas eē in corpe: si nō vis mūdi odiuz sustinere
cū capite. Pro dilectiõe aũt patienter debem⁹ etiā mundi
odium sustinere: necesse est enī vt nos oderit: quos cernit
nolle qō diligit: vñ segt̃: Si de mūdo fuissetis: mūdus qō su
uz erat diligeret. CHRY. Quia. n. ꝓpter xpm pati nōdū
erat eis sufficiēs mitigationis causa: illa cā dimissa hāc adie
cit: ostendes q̄ hoc est virtutis argumētū: a mūdo odio ha
beri. vnde dolere oporteret: si a mūdo diligeremini. hoc. n.
est malitie vestre ostēsiuū. AVGV. Uniuerse aũt hoc di
cit ecclesie: quā plurimū mūdi noīe appellat: sicut est illud:
Deus erat in xpo mūduz recōcilians sibi. Totus ergo mun
dus ecclesia est: t totus mūdus odit ecclesiā. Mūdus igit̃
odit mūduz: inimicus recōciliatū: inquinatus mundatum.
Queri ergo pōt si etiā mali fa. persecutionez malis: sicut
impy reges t iudices: cū eēnt persecutores pioꝝ: vtiq; t bo
micidas t adulteros puniebant: quōo intelligēndū est quod
dñs ait. Si de mundo essetis mundus quod suuz est dilige
ret: nisi qz mūdus est in eis a gb⁹ talia scelera puniuntur. t
mūdus est in eis a gb⁹ diligūtur. Mūdus er g odit qō suū
est: ex ea parte hoiuz q̄ sceleratis nocet: t diligit qō suuz est:
ex ea parte q̄ ipsis fauet. Si etiā querat̃: quō se diligat mun
dus qui odit modum redemptionis: Diligit vtiq; falsa dile
ctione nō vera: qñ qō ei⁹ nocet boc diligit. odit naturā: dili-
git vitium: vnde t nos prohibemur diligere in illo quod ipe
diligit: t iubemur diligere qō ipse odit in seipso. Uitium qp
pe in illo diligere prohibemur: iubemurq; naturam. Ut au-
tem de hoc mundo damnato non essent: electi sunt inde. nō
meritis suis: quorum nulla bona p̄cesserant opera: non na
tura: que tota fuerat in ipsa radice vitiata: sed gratia. vnde
sequitur: Quia vero de mūdo nō estis: sed ego elegi vos de
mundo: propterea odit vos mundus. GREGO. sup eçe
chielē in homelia nona. Nam peruersorum derogatio vite
nostre approbatio est: quia iam ostenditur nos aliquid iusti
cie habere: si illis displicere icipim⁹ qui nō placēt deo. Neq;
enim potest in vna eademq; re oipotenti domino atq; ei⁹
hoībus gratus existere. Nā se deo amicū denegat: qui ei⁹
placet inimico t inimicis veritatis adulatione. Unde ve-
ritati in mēte subiugabit̃. AVGV. Exortās ăt dñs suos
seruos ad mūdi odia pferēda patiēter: nullū eis mai⁹ t me-
lius q̄ de seipso ꝓponit exēplū. vñ segtur. Memētote sermo
nis mei quē ego dixi vob: Nō ē seruꝰ maior dño suo. Si me
psecuti sunt: t vos psequēt̃. si sermonē meū seruauerūt: t vrm
seruabūt. GLO. Jdē obseruauerūt vt calūniarētur: iuxta
illō: Obseruabit peccator iustū. THEOPHI. Ut aliter.
Si dñm ingt psecuti sūt: vos ēt multomagis: Si nō p
secuti fuissent: sz sermonē custodiissent. vrz etiā custodirēt.

CHRY. q. d. Non vos turbari oportet si cōmunicabitis
meis passiōib⁹: qz vos ñ estis potiores. AVGV. Dic aũt
vbi dr. Nō est seruus maior dño: illū significat seruū ptinē-
tem ad timorē castū q̄ manet in seculuz seculi. CHRY.
Deinde t aliā mitigationē ponit: qñ t pater cū eis ptumeliā
patitur cui iniuria fit. vñ sequit̃: Sed hec oia facient vobis
ꝓpter nomen meuz. AVGV. Que oia nisi q̄ dixit odio
habebūt t psequētur sermonēq; cōtēnēt: Quid ē aũt aliud
dñs: Propter nomē meū: q̄ me i vobis odio habebūt: me in
vobis psequētur: t sermonē vestz: qz me? ē: iō nō seruabūt.
Tāto igit̃ miseriores q̄ ꝓpter hoc nomē ista faciūt quanto
beatiores q̄ ꝓpter hoc nomē ista patiunt. Faciūt aũt t ista
mali malis: sed vtriq; miseri: t q faciūt. t q patiunt. Quō ăt
hoc erit vez: Dec oia facient vo. ꝓpter nomē meū: cū illi
nō ꝓpter nomē christi faciāt: hoc ē ꝓpter iusticiā: sed ꝓpter
iniqtatem suā: Dec q̄stio ita soluit̃: Si totuz referat̃ ad in
stos tāq̄ ocñ sit: Dec oia patiemini ab eis propter nomen
meū. Si aũt propter nomē meū: sic accipitur. idest qō in
vobis oderunt t propter iusticiā quaz in vobis oderūt. Si
militer recte dici possunt t boni: cū persecutionē faciūt ma
lis: t ꝓpter iusticiam facere quā diligendo psequuntur ma-
los. t ꝓpter iniqtatē quā oderunt in ipsis malis. Qz autem
addidit: Quia nesciunt cum q̄ misit me: sm̄ eam scientiam
dictum est: q̄ dicit̃ scire te: sensus est consummatus.

¶ Si nō venissem t locutus fuissem eis: pecca-
tum nō haberent. Nunc autem excusatiōem nō
habent de peccato suo. Qui me odit: t patrem
meum odit. Si opera nō fecissem in eis que ne-
mo alius fecit peccatum nō haberent. Nunc ăt
et viderunt et oderunt et me et patrē meū. Sed
vt adimpleatur sermo qui in lege eoꝝ scriptus
est: Quia odio habuerunt me gratis.

CHRY. ponit itez dñs aliā discipulorum mitigationē: oñ
dens qñ iniuste t in ipsius t in discipulos talia operabunt̃.
vñ dicit: Si nō venissem. t locutus eis nō fuissem: peccatū non
haberēt. AVGV. Judeis locut⁹ ē xps nō alijs gētibus.
In eis ergo voluit intelligi mūdū: q odit xm̄ t discipl⁹ ei⁹:
imo vero nō in eis solis: sz nos quoq; ad eundē mundū p̄ti-
nere mōstrauit. Nūqd ergo sine peccato erant iudei: q⁹ cū
xps locutus ē: anteq̄ xps in carne veniss̃et? Sed magnum
quoddā peccātū: nō oē peccatū sub generali noīe vult intel
ligi. Dec est enī pctm̄: quo tenent̃ cūcta peccata: quod vnus
quisq; si nō habeat: dimittunt̃ ei cuncta pcta. Hoc aũt ē: qz
non crediderūt in christū: q ꝓpterea venit vt credat in eū.

Hoc ergo peccatum sī nō venisset:non vtiq; haberent. Ad/uent⁹ enī eius quātū credētib⁹ salutaris:tm̄ nō credētibus exitialis factus est.Segē:Nūc aūt excusationē non habēt de peccato suo.Si aūt bi ad quos nō venit christus: nec lo/cut⁹ est eis:excusationē nō habēt de peccato suo:cur hic di/ctū est ꝓpterea istos nō habere.q; venit⁊ locut⁹ est eis.Si aūt habēt vtrū ad hoc habēt vt a penis alienēt. aut vt mi/tius puniant⁊:Ad hec ingsita respondeo eos habere excusa/tionē.nō de omni peccato suo:sed de hoc peccato suo. q; in christū nō crediderūt.Sed nō in eo sūt numero:ad que ꝓ discipulo[illegible]nīz in pena leuiori ponēdi qui oī/no legē christi accipere no[illegible]ūt:⁊ eā quātuz ad ipsos attri/net omnino nullam esse voluerunt. Hanc etiā excusationē possūt habere:qui priusq; euāgeliū christi audirent:vite b⁹ fine preuenti sūt:sz nō ideo possūt effugere dānationē.Qui cūq; enīz bon[illegible]nes nisi in eo saluatore saluētur q vēit que/rere qō perierat:ad ditionē sine dubio pertinebūt q̄ huius dici possit:alios leuiores:alios grauiores penas passuros.Il/le enī perire deo dicī qui ab illa beatitudine:quaz dat san/ctis suis per suppliciū separat.Tanta est diuersitas autem suppliciorum; quanta est diuersitas peccatorū:que quomō se habeat:altius iudicat sapiētia diuina:q; cōiectura scruta/tur:aut effatur humana. CHRY.Quia vero hicide cau/sabant⁊:r:quoniā ꝓpter patrē eū persequebant:destruēs eorum excusationem dicit:Qui me odit:⁊ patrē meū odit.

ALCVI.Sicut.n. qui diligit filiū dil[illegible]it ⁊ patrē.ga vna est dilectio patris ⁊ filij:sicut vna natura:ita ⁊ qui odit filiū odit patrē. AVGV.Sed cū superius dixerit:Nesciūt eū q me misit:quomodo possunt odisse quem nesciunt:Si i deū non qō est ipse:sed nescio quid aliud euz suspicant aut credūt:nō vtiq; ipsuz oderūt:⁊ de hoibus quidem fieri pōt vt eos sepe quos nunq; vidim⁹ oderim⁹ vel diligam⁹:fama de aliquo sermocinante:vel bene vel male.Sz quō de quo natura nobis intimat di[illegible]dus est ignot⁹?:Nō enī eius facie cozpozali nobis intimat:sed tunc nobis ad cogniti[illegible]nē patz quādo eius mozes ⁊ vita nō latēt:aliogn nec seipm nosse gs q̄z pōt:q; videre facie suā nō pōt.Sz plerunq; in ci[illegible]nfa cre dulitas fallitur:qz nōnunq; ⁊ historia:⁊ multomagis fama mentit⁊.Pertinet aūt ad nos:vt qz nō possim⁹ dominuz in dagare ꝓscie[illegible]de i[illegible]is reb⁹ habeam⁹ verā certamq; sniam. Quādo er[illegible] nō errat in reb⁹ vt recta sit ꝓbatio vitio⁹ virtutū q; approbatio:si errat in hoib⁹:venialis ē bum[illegible]a tētatio:proinde sicut fieri potest vt homo bonus boiem bo nū oderit:nesciēs nō ipsuz:sed qō putat eē ipsuz: vel potius diligat nesciēs cū bonū diligit:qō est ille.ita fieri pōt vt hō iniust⁹ boiez oderit iustū:⁊ tū dū eū credit iniustuz: diligat nō ipz sz qō putat eē ipz:q[illegible]admodū āt boies:sic ⁊ deū. Dē de si iterrogarent iudei vtrū diligerēt deū: se diligere rnde rēt:ñ ex aio mētiētes:sz errādo potius opinātes:quō enī dili gerēt patrē veritatis q̄ hūt odio vitatē:Nolūt enī sua facta dānari:⁊ hoc hz vitas.Tātū igit oderūt vitatē:quātū oderī suas penas q̄s talib⁹ irrogat. Nesciūt āt illā eē vitatez: q̄ ta les q̄les ipsi sunt damnat:ac per hoc qz vitatez q̄ iudicante dānant⁊:de pre deo natā nesciūt:etiā ipz ⁊nesciūt ⁊ oderūt.

CHRY.Sic igit nō hūt ingt excusationē:per hoc q; eaz q̄ a ꝑmonib⁹ doctrinā tribuebā:sz ⁊ eā q̄ ab operibus adieci ꝑm moysi legez: q; ab eo q; hoc facit ꝑsuaderi vniuersos iust sit:cum ad pietatez ducat:⁊ miracula tribuat.vñ subdit:Si opa nō feciss̄ez in eis q̄ nemo alius fecit:pctm̄ nō haberēt:

AVGV.Hoc.s.pctm̄ qō in eū loquētes ⁊ operātē nō cre didi[illegible]ūt.Sed qd est qō addidit que nemo alius fecit? Nul la ꝓpe in opib⁹ christi videtur eē maioza q̄ suscitatio moz tuoz:qō scim⁹ etiā antiquos feci sse ꝓphetas: fecit tū aliq̄ x,s q̄ nemo alius fecit.Sz rndeī nobis ⁊ alios feciss̄e:q̄ nec ipe nec alius fecit.Sz q; tā multa vitia ⁊ malas valitudies vexationesq; mortaliū tāta ptāte sanaret:nullus oīno legit antiquoz:vt enī taceaī q; iubēdo sicut c[illegible]urrebant:saluos singulos feci[illegible]Marcus dicit q; quocunq; introibat i vicos vel in villas aut in[illegible]itates:in plateis ponebāt infirmos:⁊ deprecaba[illegible]ur:vt[illegible]el fimbriā vestimenti eius tangerent ⁊ quotquot tangeb[illegible]t eū salui fiebāt. Dec nemo ali⁹ fecit in eis. Sic enī intell[illegible]ūdū est q; ait: In eis:nō iter eos:vel co rā eis sz ꝓsus in eu[illegible]ꝓbauit eos:nemo tamē aliud fecit quicūq; alia opa in[illegible]fecit:qm̄ q̄sq; alius bō aliqd eoz fe cit:ipo faciēte fecit:h[illegible]ūt ipse nō illis facientib⁹ fecit: sed hec ⁊ si pater aut spūsc[illegible]a fecit:nemo ali⁹ fecit:qz totius tri nitatis vna sub[illegible]ātia est. is ergo beneficys amozē nō odi uz retribuere debuerūt:⁊ oc eis exprobrās adiūgit dicēs: Nūc aūt vide.⁊ ode.me ⁊ pa.meū. CHRY.Doc aūt dic[illegible]e discipuli dicāt:Q[illegible]rigit intra tos nos iduxisti mala:Nō ne plia ⁊ odiū ꝓuidisti:sed ⁊ ꝓphetiā inducit cū subdit:Sz vt adimpleat sermo q; in lege eo. scri.ē: qz odio habuē. me gra. AVGV.ry.ō tri.Legis noīe aliqn simil oīa veteris testi scā⁊ scripturā⁊ significant eloqa:⁊ ita oñs dic dic:In lege eo.scri.est:cū legaturī psalmis. AVGV.sup ioānē. Eoz aūt legē dicit nō ab ipsis ipētā:sz ipsis datā. Gratis āt odit q; nullū ex odio ꝓmodū q̄rit vel icōmodū fugit:sic ode runt deū impy:sic diligūt iusti:vt alia ꝓter illū bona non ex pectent.qm̄ ipse erit in oib⁹ oīa. GREGO.xxv.mo.Aliud est a. bona nō facere:aliud bonoz odisse doctorē:sicut aliō ē ex ꝓcipitatiōe:aliud ex deliberatōe peccare.Ex infirmita te enī plerūq; solet accidere:amare bonū:sed ꝑplere nō pos se.Ex studio aūt peccare:ē bonū nec facere nec amare.Si cut ergo nōnūq; grauī⁹ est peccatū diligere q̄ ꝓpetrare: ita negus ē odisse iustīciā q̄ nō feciss̄e.Sunt g̃ nōnulli in eccle sia q; nō solum bona nō faciūt:sz etiam ꝓsequunt:⁊ q̄ ipsi fa cere negligunt etiā i alys detestāt.Noz peccatū nō ex ifir mitate aut ignorātia:sz ex solo studio perpetratur.

¶Cum aūt venerit paraclytus quē ego mittam vobis a patre:spirituz veritatis qui a patre ꝓce/dit:ille testimōiuz phi[illegible]bit de me.Et vos testi/moniū perhiberis:qz ab initio mecum estis.

CHRY.Possent discipli dño dicere. Si vba a te audie/rūt q̄ nullus dixit:si opa viderūt q̄ nullus alius fec̄:⁊ tamē nō ꝓfuerūt.Si oderūt ⁊ patrē tuum ⁊ te cum eo:cuius gra nos mittis:q̄r digni fide erim⁹?:Ne igr hec cogitantes tur benī:ꝓsolationē inducit dicēs:Cū au.vene.paraclytus quē ego mittā vobis a patre:spiritū vitatis q; a patre ꝓcedit:ille testim[illegible]oniū phibebit ō me. AVGV.Tāq; diceret. Odio me habuērūt ⁊ occiderūt videtes:sz tale de me testimoniū paclyt⁹ phibebit:vt eos faciat i me credere nō videtes:⁊ qz ille phibebit:⁊ vos phibebitis.vñ segī.Et testimoniuz phi bebitis.Ille cozdib⁹ vris ispirādo:vos vocib⁹ vestris sonā do.vñ poteritis ꝓdicare qō nostis. Quia ab ini.me.estis.qō mō nō facitis.qz illius spūs plēitudo nōdū adest vobis. Da bit enī vobis fiduciā testimoniū phibendi charitas dei dif/fusa in cozdibus vestris p spūscū q; dabitur vobis. Ille q; pe testimoniū perbibēs ⁊ testes fortissimos faciēs: abstulit amicis xpi timoze:⁊ inim[illegible]:odium cōuertit in amozem.

DIDY.de spūscō.Spūs aūtē scī veniētē consolatoze di cit.ab operatione ei nomen ꝑonēs: quia nō solū eos quos se dignos esse reperit ab omni ꝓturbatiōe reddit aliēos.ve rū incredibile quoddā gaudiū eis tribuit. Sempiterna q; pe leticia in eoz cozde versatur:quoruz spiritussc̄ūs habita toz est. Iste spūs cōsolator a filio mittitur:non ꝑm angeloz aut ꝓphetaz aut apostoloz ministerium: sz vt mitti decet a sapientia ⁊ virtute spūs dei indiuisaz habētē cū eadē sapiē tia ⁊ virtute naturā. Etenim filius missus a patre nō separa tur atq; disiūgit ab eo:manēs in illo ⁊ habēs illū i semeipo q; spūscūs supradicto mō missus a filio:de patre egredit nō aliūde ad alia trāsmigrās. Quō enim pater non consistit in

loco cū vltra omnez cozpoz sit naturā: ita ⁊ spūs veritatis neq; loco[illegible] fine claudit:cū sit icorpalis ⁊ excellēs vniuer saz creaturaz essentiā. CHRY.Preterea vero nō spūs scī:sed spūs vitatis eū vocauit:vt oñdat q̄ erit fide dign⁹. dicit aūt q; a patre ꝓcedit: nōn ꝓfuerūt. Quē admodū ipse ait de scipso:Qm̄ nouī vñ venio ⁊ quo vado. DIDY. Sed cū posset dicere a deo siue c[illegible]po[illegible]nec nihil hoz tetigit: sed ait:A pre:nō q; pr̄a deo oipotēt[illegible]it alius:sz fm ꝓpheta tē pris intellectū pariētis:egredi ab[illegible]dr spūs vitatis. Mit/tēte aūt filio spū[illegible] vitatis:siml mi[illegible]it ⁊ pr̄:cū eadē volūtate patris ⁊ filij spūs vēiat. THEOPHI.Et als gdē pr̄ez di cit mittere spūs nūc aūt cū se m[illegible]ūrū dixit:egpollētia den tat. Ne aūt censeret reniti ꝑ patrē velut ab alia ptāte trai[illegible] mittēs spūs addidit:A pre:q̄si accept[illegible]re pre ⁊ pariter de[illegible]i stinātē:Cū āt audis q; ꝓcedit:ne itelligas ꝓcessuz missionē eē illatā extrinsec⁹:q̄ mittūr adm[illegible]inistratozy spūs: sz quod dā differēs excepte actiōis ꝓpriū ꝓcessuz appellat vni ꝑnci pali spūi attributū:originalis enī cōsistētia spūs ē ꝓcessus: nō ergo ꝓcedere ꝓmittere sumēdū est:sz ex pre naturalez essentiā obtinere. AVGV.Dic aligs forsitan q̄rit:vtruz ⁊ a filio ꝓcedat spūscūs.filī⁹ enī soli⁹ pris est filī⁹?:⁊ pr̄ solius filij est pr̄.Spūs āt sanct⁹ nō est vni⁹ eoz spūs sed amboz: q̄ gdē dicit ipse xps:Spūs pris vr̄i q; logt in vobis. Et dic aplis:Misit de⁹ spūs filij sui i cozda vra. Nec oī aliud est/mo ipsuz ꝓpe vocari spūm:cū etiā si de singulis iterrogemur nō possim⁹ nisi ⁊ patrē ⁊ filiū spūs dicere:q; g̃ cōiter vocant ⁊ singuli:hoc ꝓpe vocari opozuit eū q; non est vn⁹ eoz:sed i quo cōitas apparet eoz amboz.Cur g̃ ñ credam⁹ q; ēt de filio ꝓcedat spūscūs:cū filij quoq; ipse sit spūs? Si enī ab eo nō ꝓcederet:nec post resurrectionē disciplis suis isufflas set dicēs. Accipite spūscī.De hac quoq; virtute credēdus est dicere euangelista:Uirtus de illo exibat ⁊ sanabat oēs. Si ergo ⁊ de pre ⁊ de filio ꝓcedat spūscūs:cur filius dixit: De pre ꝓcedit:nisi quēadmodū solēt ad eū referre: ⁊ quod ipsi⁹ est de quo ipse est:vñ illud est qō ait:Mea doctria nō ē mea sz ei⁹ q; me misit.Si igī hec intelligaī eius doctrina quā tū dixit nō suā sed patris:quātomagis ⁊ intelligēdus ē ⁊ de ipso ꝓcedere spūscūs:vbi sic ait:De pre ꝓcedit. vt nō diceret:De me nō ꝓcedit.A quo aūt hz fili⁹ vt sit de⁹:ab il/lo hz vtiq; vt ꝓcedat ab eo spūscūs. Dinc vtcūq; ēt illud intelligī:cur nō dicaī nat⁹ eē:sz poti⁹ ꝓcedere spūscūs:qm̄ si ⁊ ipse fili⁹ diceret:ambo[illegible] vtiq; fili⁹ diceret:qō absurdis simū ē:fili⁹ ꝓpe nullus ē duoz nisi pris ⁊ mris. Absit āt vt inter deū pres ⁊ deū filiū tale aligd suspicemur:qz nec fili⁹ hoiuz siml ex pre ⁊ ex matre ꝓcedit:sz cū in matrē ꝓcedit ex pre:nō tūc ꝓcedit ⁊ ex matre.Spūs āt scūs nō de patre ꝓcedit in filiū ⁊ de filio ꝓcedit ad scificādaz creaturā:sz si/mil de vtroq; ꝓcedit. Neq; enī possumus dicere q; non si[illegible] vita spūscūs:cū vita pater:vita sit filī⁹:ac per hoc sicut pr̄ cum bēat vitā in semetipo:dedit ⁊ filio vitam habere in se/metipo.sic ei dedit vitā procedere de illo sicut procedit ⁊ de seipso. CA. XVI.

HEc locut⁹ suz vobis vt nō scādalizē mini. Abiect⁹ synagogis faciēt vos. Sz venit hora vt oīs q; interficit vos arbitrēt obsequiū se pstare deo. Et hec faciēt vobis qz nō nouerūt pez neq; me. Sz hec locut⁹ suz vobis: vt cū venerit hora eoz: reminiscamini:qz ego dixi vobis. Hec āt vobis ab initio nō dixi:qz vobiscum eram.

AVGV.Merito ꝓmisso spūscō quo in eis opante fierēt testes eius subiūxit:Dec lo.sū vo.vt nō scā.Cū enī charitas dei diffunditur in cozdibus nostris per spiritūsanctū:q; dat⁹ est nobis:fit pax multa diligētib⁹ legē dei.vt nō sit illis scā/dalū. Deinde que passuri essent exprimens ait. Absq; syna gogis fa.vos. CHRY.Jam enim cōposuerant:vt siquis confessus fuerit christū:extra synagogā fieret. AVGV. Quid autem mali erat apostolis expelli de iudaicis syna gogis quasi nō fuerint inde exituri:etiam si eos nullus ex pelleret.Sed hoc voluit denunciare:quia iudei christum non fuerant recepturi a quo isti non fuerant recessuri. Naz quia non erat vllus ali⁹ ꝑphs dei:q̄ illud semen abzae:si co gnoscerent xpm:nō alie fierēt ecclesie xpi alie synagoge in[illegible]oz.Qō quia noluerūt:qd restabat nisi vt remanētes ex xpm extra synagogā facerēt eos:q; nō religiōsūt xpm:Deide cū hoc eis dixisset adiecit:Ecce ve.ho.vt oīs q; interfi.vos: arbitrēt obse.se prestia.deo.Que verba ita subiecit tanq; ex hoc consolarēt eos:q; de synagogis iudaicis pellerentur.an forte de synagogis illa sepatio sic eos fuerat turbatura vt mozi vellēt poti⁹ q̄ in hac vita sine iudeoz congregatiōib⁹ morari.vt sic turbarent:q; dei nō boium gloziā regrebant. Iste itaq; sensus est in his verbis:Ex.ra synagogam faciēt vos:sed nolite solitudinem formi[illegible]are. Separati quippe a congregationibus eozum:tam multos in nomine meo cō gregabitis:vt illi metuentes ne templum qō erat apō eos: ⁊ oīa legis veteris sacramēta deseranī:sic interficient vos vt deo arbitrēt se prestare obsequiū:zelū dei habētes:sz nō fm sciam. Hoc enī de iudeis dcm̄ debemus accipe de qb⁹ dixerat:Extra synagogā facient vos. Nā testes.i. martyres xpi:etiā si occisi[illegible]nt a gentilib⁹ nō tm̄ illi arbitrati sunt deo sz dys suis falsis obsequm se pstare:iudeoz autē oīs q; occi dit ꝓdicatores xpi:deo se putauit prestare obsequiū credēs ꝓ desererēt deū israel qcunq; couerterēt ad xpm. Dinc g̃ accēsi ⁊ zelū dei habētes:sz nō fm sciaz obsequz se deo pre stare credētes occidebāt eos. CHRY.Deide cōsolationē iducit dicēs:Et hec oīa fa.vo.qz non noue.pa.neq; me.q.d. Sufficit vobis in cōsolationē ꝓpter me ⁊ patrem hec pati.

AVGV.Ne āt ignaros atq; imperitos aios mala ipso uisa:q̄si cito trāsitura turbaret:hāc fuisse cām:vt hec eis prenūtiaret oīdit subdēs:Dec lo.sum vo.vt cū ve.ho.eo. remin[illegible]qz dixi vo. Hora enī hora tenebrosa: hora noctur na:sed nox iudeoz sepatū a se diē christiāoz nulla cōfusiōe fuscauit. CHRY.Sed ⁊ ꝓpter aliā causaz hoc ꝓdixit: vt nō diceret qm̄ nō ꝓuidit futura:⁊ hoc significat cū dic:Re/mini.qz ego dixi vo.⁊ vt nō possent dicere: q[illegible]blādiēs no[illegible]s ea q̄ ad gratiā dicebat solū.cui⁹ āt gra hoc a ꝓncipio nō dixit:oñdit dicēs:Dec aūt ab ini.vo.nō di.qz vobi.erā.qz.s. i custodia mea eratis:⁊ licitū erat iterrogore: qm̄ volebatis ⁊ sup me totū ꝓcliū vertebaī. Uñ supfluū erat hoc a ꝓncipio vobis dicere:nō qz hec tūc nō nouerā ꝓpterea nō dixi.

AVGV.Sed aly tres euā[illegible]ste eū ꝓdixisse ista demon strāt:anteq; vētū eēt ad cenā:q̄ pacta ꝑm ioānē ista locut⁹ est. An forte hic ista soluit q̄stio:qz ⁊ illi eū narrāt ꝓmum fuisse passiōi cū hoc diceret:nō q; ab initio qm̄ cum illis erat. Sed matthe⁹ nō solū iminente passione:vez etiā ab initio hec denūciata esse ꝓmemorat.Quid sibi ergo vult q; hic di cit:hec aūt ab initio nō di.nisi qz ea q̄ hic dicit de spūscō: q; sit ventrus ad eos ⁊ testimoniuz phibiturus qm̄ mala passu ri sunt:hec eis ab initio nō dixit:qm̄ cū ipsis erat:⁊ ei⁹ pntia cōsolabaī. Absceſſur⁹ aūt oportebat vt diceret illū esse ve tuz ꝓ que charitate diffusa i cozdib⁹ suis verbū dei cum fi/ducia ꝓdicarēt. CHRY. Uel predixit qdez qm̄ flagel/la patientur.Nō aūt q; moz eoz reputaret⁹ vt dei cultura: qō maxime poterat eos attonitos facere.Uel qz illic ea q̄ a gentib⁹ debebāt pati dixit:hic autē ⁊ iudaica adiecit.

¶Et nūc vado ad eū q; misit me:⁊ nemo ex vo/bis interogat me quo vadis.Sed quia hec lo[illegible]u tus suz vobis:tristitia iplenit coz vestz.Sz ego veritatē dico vobis: expedit vobis vt ego vadā

Universidad de Deusto
Biblioteca

Si enī nō abiero paclytus nō veniet ad vos. Si autem abiero: mittā eum ad vos. Et cū venerit ille arguet mundū de peccato: ⁊ de iusticia: ⁊ de iudicio. De peccato quidē: quia nō crediderūt in me. De iusticia vero quia ad patrem vado: ⁊ iam nō videbitis me. De iudicio aūt quia princeps hui⁹ mundi iam iudicatus est.

CHRY. Quia discipulos nōdū pfectos tristicia ipuga bat: eos dñs increpādo dirigit dicēs: ⁊ nūc vadā ad eum q me misit: ⁊ nemo ex vobis interrogat me: quo vadis. Audiētes enī quoniā q interficiet vos: opinabāt se obsequi pstare deo: ita ceciderūt vt nihil ei loquerēt. Et ideo subdit: Sz quia hec locutus sum vobis tristitia implevit cor vestrum. Nō parua aūt ⁊ hec mitigatio scire eos: quā sciebat dñs tristitiā esse cordis supabūdantiā ⁊ ppter desertionē ei⁹: ⁊ pp mala q̄ dicerāt se passuros: ⁊ nesciebāt si possent viriliter ferre. AVGV. Uel quia supi⁹ interrogauerūt cū quo eēt iturus: ⁊ rūdens eis se iturū quo ipi tūc venire non possent nūc ita se permittit iturū vt nullus eorū quo vadat interroget. Et hoc est quō dicit. Et nemo ex vobis interrogat me quo vadis. Lūtez enī in celū nō vbis q̄ sierūt: sz oculis dederunt. Uidebat aūt dñs qd sua vba in eorū cordibus agerēt: spūale quippe nōdū interius hūtes psolationē quā p spūsctm fuerāt habituri: id quō exteri⁹ i xpo videbāt amittere metuebāt: ⁊ quia se amissuros eē illo vera denūciāte dubitare nō poterāt cōtristabāt hūanus affect⁹: quia carnalis desolabat aspectus. vñ segt: Sz quia hec locutus sum vobis tristitia implevit cor vestrum. Nouerat aūt ille qd eis potiꝰ expediret: quia visus interior ipse est melior quo eos psolaturus erat spūsctus. vñ subdit: Sz ego veritatē dico vobis expedit vobis vt ego vadam. CHRY. q.d. Et si milies ⁊tristemini oportet vos audire: quia me recedere: vobis pfert. Quid aūt pferat oñdit subdēs. Si enī nō abiero paclytus nō veniet ad vos. AVGV. Primo de tribus. Nec aūt dixit nō propter inequalitatē verbi dei: ⁊ spūs: sz tāq̄ impedimēto cēsante pūtia filij apud eos: quo minus veniret ille q minor nō erat: quia nō semetipm exinaniuit sicut filius⁹ formā serui accipiēdo. Oportebat q̄ vt anferret ab eorū oculis forma serui quā intuētes hoc solū xpm eē putabant: quō videbāt. vñ segt: Si au. abiero. mittam eum ad vos. AVGV. Nūquid aūt hic positus: eū nō poterat mittere quē sciebat sup cū baptizatū venisse: atq; manisse: immo vbi a quo scim⁹ cū nunq̄ separabilē fuisse. Quia ergo: Si nō abiero paclytus nō veniet ad vos: nisi nō potestis capere spīm q̄diu fm carnem nosse pstitistis xpm. Christo aūt discedēte corpaliter nō solū spūsctūs: sz ⁊ pater ⁊ filius⁹ illis affuit spūaliter. GREGO. vig. moza. Ac si apte diceret: Si ab intētiōis vre oculis corda nō subtrahor: ad intellectū vos in visibilē psolatorē spīm nō pauco. AVGV. De vbo. Dāc aūt habitudinē spūs paclyt⁹ attulit: ab oculis carnis forma serui remota quā de vginis vtero accepit: in ipsa dei forma in q̄ pri eqlis: et cū in carne dignat⁹ é apparere: pmānsit: purgata mētis acie ostēderet. CHRY. Quid aūt hic dicūt: q nō noueriētez de spūsctō habēt opinionē. Nūquid expedit dña torē abire: ⁊ seruū accedere: Que aūt sit vtilitas aduenientis spūs oñdit cū subdit. Et cū venerit ille arguet mundum de peccato. de iusti. ⁊ de iudicio. AVGV. Nūquid aūt xps nō arguit mūdum: an forte q̄ xps in iudeos tm̄ gētes locutus ē: mūdus nō videt arguisse. Spūs aūt sctūs in discipulis ei⁹ toto orbe diffusis nō vnā gētez intelligit arguisse sed mūdum. Sz qs audeat dicere q̄ p discipulos xpi arguat mūdum spūsctūs: ⁊ nō arguat xps cū clamet apostolus: An experimētum queritis eius q in me loquit xps: Quos itaq; arguit spūsctūs vtiq; ⁊ christus. Sz dixit ille arguet mūdum. q.d. Ille diffundet in cordib⁹ vris charitatē: Sic enī timore depulso arguēdi habebitis libertatem. Exponit deinde quid dixerit dicēs: De peccato quidem: quia non crediderūt in me: hoc enī peccatum quasi solū pre ceteris posuit: q̄ hoc manēte cetera detinētur: ⁊ hoc recedēte cetera dimittūt. AVGV. de ver. do. Sz multū interest: vtrū q̄sq; credat ipsum esse christum ⁊ vtrū credat in christum. naq; ipsum esse christū ⁊ demones crediderūt: ille vero credit in christū: q ⁊ sperat in christū ⁊ diligit xpm. AVGV. super ioānē: Arguitur ergo mūdus de peccato: q̄ in xpm nō credit: ⁊ arguit de iusticia eorū qui credūt: Ipsa quippe fides inter filiū cōpatio: infidelitū ē vitupatio. De iusticia vero q̄ ad patrem vado. Et quō ista vox infidelium eē consueuit: quō credimus quod nō videmus? Ideo credētium iusticia sic oportuit diffiteri: Q̄ ad patrē vado: ⁊ iam nō videbitis me. Beati enī q̄ nō vidēt ⁊ credunt. Nam ⁊ qui viderūt xpm: nō in eo laudata est fides eorū: q̄ credebant qđ videbāt. i. filiū hominis: sed quia credebant quod nō videbant. i. filiū dei. Cū vero ⁊ ipsa forma serui subtracta eorū esset aspectib⁹: tūc ex oī parte impletū est: Iust⁹ ex fide viuit. Erit itaq; nra iusticia de q̄ mūdus arguit: quā i me quē nō videbitis credetis. Et quō me videbitis: quā tūc sic vero videbitis me: nō qđ sū vobiscū mō. i. nō videbitis mortalē: sz sempiternū: Dicēdo. n. Jā nō videbitis me: velut nūq̄ eos ō cetero visuros xpc̄ pnūciauit. AVG. ō v. do. Ul' al'r: Illi ñ crediderūt ipse ad patrez vadit: illoz q̄ petiūt: ipi⁹ āt iusticia. Qđ. n. ad nos venit misericordia est: iusticia vo q̄ ad patrez vadit fm quod apli. Propter qđ ⁊ deus exaltauit illum. Sed si solus vadit ad patrē qđ nobis pdest? An iō solus q̄ xps vnus ē cū oibus mēbris suis: tanq̄ caput cū corpore suo. Arguit ergo mūdus de petō i eis q nō credūt in xpm. Et de iusticia i eis q resurgunt i mēbris xpi. Segt: De iudicio aūt q̄ princeps mundi huius iam iudicatus est. idest diabolus princeps iniquorum: q corde nō habitant: nisi in hoc mundo quem diligūt. Hoc aūt ipso quo foris missus ē iudicat⁹ est ⁊ de hoc iudicio mūdus arguit: q̄ frustra de diabolo q̄rit: q non vult credere ei xpm qui iudicatū. i. foras missum ⁊ ppter nostram exercitatōez foris secum expugnare permittit nō solū viros: sed mulieres ⁊ pueri ⁊ puelle martyres vicerūt. AVGV. sup ioānē. Uel iudicat ē: qm iudicio ignis eterni irrevocabiliter destinat⁹ ē. Et de hoc iudicio mūdus arguit: qm cuius principe iudicat quē supbū atq; impium imitat. Credant itaq; homines i xpm: ne arguant de petō infidelitatis sue: quo peccata oia detinēt. Trāseat in nūez fidelium: ne arguant de iusticia eorū q̄ iustificatos nō imitant. Caueāt futurū iudiciū: ne cū mūdi principe iudicēt: quē iudicatū imitāt. CHRY. Uel aliter. Arguet mundum de peccato. i. oēm corū exercusationem abscidet: ⁊ ostendet eos peccasse non credentes in me: dum videbūt spiritus sancti donationē ineffabilē innocato me fieri. AVGV. de q̄sti. no. ⁊ vete. te. Hoc etiā mō spiritusctūs de petō arguit mundū: q̄ i noie saluatoris q reprobat ē a mundo vtutes opatus ē. Saluator aūt reseruata iusticia: nō trepidauit reuerti ad eū q se miserat: ⁊ id q̄ regressus ē pbauit se inde veisse. vñ segt: Et de iusticia: q̄ ad patrē vado. CHRY. i. ire ad patrē erit arguētū q̄ irrepbēsibilē agebā vitā: vt non possint adhuc dicere: qm̄ hic bō petōr ē: ⁊ nō ex deo. Rursus qm̄ expugnauit aduersarius: nequaq̄ aūt peccator existens expugnasset. Nō pūt dicere q̄ demoniū habeo: ⁊ q̄ seductor sum. Qm̄ aūt cōdēnatus est pp me: sciēt q̄ oculcabūt eū postea: ⁊ q̄ resurrectionē meā manifeste sciēt: nō enī me valuit detinere. AVGV. de q̄. vete. ⁊ no. testa. Uidētes et demones alias de inferis ire ad celos: cognouerūt adiudicatū eē pricipē hui⁹ mundi vt re⁹ factus i causa saluatoris q̄ tenebat amitteret. Hec qđē ascēdente saluatore visa sunt: sed superueniente i discipulis spiritusancto palam aperteq; manifesta sunt.

¶ Adhuc multa habeo vobis dicere: sed nō potestis portare modo. Cū aūt venerit ille spīs veritatis docebit vos oēz veritatē. Nō enī loq̄t a semetipso: sed quecūq; audiet loquet: ⁊ que futura sunt annūciabit vobis. Ille me clarificabit. q̄ de meo accipiet ⁊ ānunciabit vobis Omnia quecunq; habet pater mea sunt propterea dixi quia de meo accipiet ⁊ ānunciabit vobis.

THEOPHI. Quia supra dixerat dñs: Expedit vobis vt ego vadā: iam hoc amplificat dicēs: Adhuc multa hēo vobis dicere: sz nō potestis portare modo. AVGV. Dēs hereticis audacias fumēroz suoz cū tas maxime exhorret sensus humanꝰ: hac occasione euāgelice fidei colorare conant: q̄si decipa sint q̄ tūc discipuli portare nō poterāt: ⁊ ea docuerit spūsctūs: q̄ palā docere atq; pdicare spirit⁹ erubescit mūdus: sed alia sūt mala q̄ portare nō pōt qualiscūq; pudor humanꝰ. Et alia sūt bona q̄ portare nō pōt pu⁹ sensus hūanus. Ista sūt in corporib⁹ ipudicis: illa remota sunt a corpib⁹ vniuersis. Quis aūt nrz audeat eorū se dicere iā capacē: q̄ illi capere nō valebāt: ac p hoc nec a me experēda fūt vt dicant: Sz dicet aliquis: sic multi pñt qđ tunc nō poterat petri⁹: sicut multi pñt martyrio coronari: qđ tūc nō poterat petrus: presertim iā misso spūsctō: q tūc nōdū erat missus. Sed nūqd ideo scim⁹ q̄ sūt: q̄ dicere voluit: absurdissime enī mihi videt dici tunc nō potuisse portare discipulos: q̄ de alijs mis reb⁹ inuenim⁹ i aplicis litteris: q̄ postmodū scripta sūt. nec ea dñm dixisse narrat. peruersaz qdē sectaz boies ferre nō pūt qđ in scripturis sanctis de fide catholica reperit: sic nos ferre nō possum⁹ sacrilegas eorū vanitates: Quid. n. est ferre nō posse: nisi equo aio nō habere? Quis aūt fidelis vel etiā catheciminꝰ anteq̄ spīm sctm baptizatus accipiat ñ equo aio legit atq; audit: etiā si nō intelligit ea q̄ post ascensionē dñi scripta sūt? Dicet aūt aliqs: Nihil ne spūales viri habēt i doctria qđ carnalib⁹ taceāt: ⁊ spūalib⁹ eloquāt? Nulla qdē necitas: et aliq̄ secreta doctrine taceant fidelib⁹ parvulis: seorsū dicēda maioribꝰ: sz spirituales spiritualia carnalib⁹ nō oīno taceāt ppter catholicā fidē: q̄ oib⁹ pdicāda est: nec tū sic edisserāt: vt volētes ea pcipe ad intelligētiā: ñ capacibus facilius fastidire faciāt i vitate fmonē: q̄s i sermōe pcipi vitatē. Nō q̄ī his dñi vbis nescio q̄ secreta suscipim⁹ q̄ cū dici a docēte possint: portari a discēte nō possint. Sz ea ipa q̄ in doctrina religiōis i quorūlibz boīuz noticia dicim⁹ si vellet nob⁹ xps dicere: sic ea dicit angelis suis: q nā boies portare possent: et si cēnt spirituales: q̄les adhuc apli ñ erāt? Nā vtiq; qcqd de creatura sciri pōt: min⁹ ē ipso creatore: ⁊ qs eū tacet. qs aūt vtūs in hoc corpe posset oēz cognoscere vitatē: cū dicat apls: Ex pte scim⁹: Sz q̄ per spīm sctm fit: vt ad ipaz quoq; plenitudinē veniam⁹: de q̄ idē dic apls: Tūc aūt facie ad faciē. Nō qđ est in hac tm̄ vita dñs nobis pmisit dicēs: Cū aūt venerit ille spūs vitatis: docebit vos oēz vitatem: vel deducet vos in omnem veritatem. quo verbo intelligimus eius nobis plenitudinem in vita alia reseruari. Ipse autem spūsctūs ⁊ nūc docet fideles: q̄ta q̄sq; pōt capere spiritualia: ⁊ in eorū cordib⁹ desideriū maius accēdit.

DIDY. Uel hoc dicit q̄ auditores verborū eius nōdū fuerāt oīa psecuti: q̄ postea p nos eius sufferre poterāt: sz aliqua tradēs eis: illa q̄ maiora erāt in posterū distulit q̄ tunc nō poterāt nisi pmitⁿ in capite nro magisteriū ⁊ forma crucis preiret: Adhuc etiā typo legis ⁊ vmbre ⁊ imaginibus seruiētes nō poterāt vitatē: cui⁹ vmbrā lex portabat: ispicere. Cū aūt venerit spūs vitatis: diriget vos in oēz vitatē sua doctrina ⁊ institutione vos trāsferēs a morte littere ad spīm viuificātez: in quo solo omnis scripture veritas posita est.

CHRY. Quia ergo dixerat: Nūc nō potestis portare: tūc autem poteritis. Et quoniā spūsctūs ducet vos in oēm veritatē: ne hoc audiētes maiorē spīm sctm existiment: subiungit: Non enim loquet a semetipso: sz quecūq; audiet loquetur AVGV. Simile est hoc ei qđ de ipso dixit: Non possum a meipso facere quicq̄: sz sicut audio iudico: sz illud fm bo mine posse accipi dicim⁹. Cū igitur spūsctūs nulla susceptione cuiusq̄ creature creatura sit factus: quō de illo hoc intelligēdū est: Sic itaq; debem⁹ accipere: vt intelligamus nō cū esse a seipso. Nā filius de patre natus ē: ⁊ spūsctūs de patre pcedit. Quid aūt illic iterfit inter pcedere ⁊ nasci: ⁊ lōgum est disserere: ⁊ temerariū diffinire. Audire aūt illi scire est: scire vo esse. Quia ergo nō est a semetipso: sed ab illo a quo pcedit: a quo illi est essentia: ab illo sciētia: ab illo igit audiēt. Semper itaq; audit spiritusanctus: q̄ semp scit: ab illo ergo audiuit audit ⁊ audiet: a quo é. DIDY. Ait ergo: Non loquetur a semetipso: hoc est nō sine me: ⁊ sine meo ⁊ patris arbitrio: quia non ex se est: sz ex patre ⁊ me est. Hoc enī ipm q̄ subsistit ⁊ logtur: a pre ⁊ a me illi est. Ego vitatem loquor. i. inspiro q̄ loquor. sicqđē spūs veritatis est. Dicere aūt ⁊ log in trinitate nō fm consuetudinē nostre accipiendū est: sed ex formā incorporaliū naturaꝝ: ⁊ maxime trinitatis: q̄ voluntatem suam inserit cordibus credentium: ⁊ eorum q audire cū sunt digni. Loqui ergo patrez ⁊ audire filiū eumdē nature in patre ⁊ filio consensusq; significatio est. Spūs vero sanct⁹: qui est spiritus veritatis: spūsctūs sapie: non pōt filio loquente audire que nescit: cū hoc ipius sit: qđ pferat a filio. i. pcedens. veritas a vitate: cōsolator manās a cōsolatore: deus de deo spūs vitatis procedens. Denicq; negs illū a patris ⁊ filij voluntate ⁊ societate discerneret scriptum ē: Sed q̄ audiet loquetur. AVGV. in. de tri. Nō aūt hic effici⁹ vt minor sit spūsctūs: fm hoc. n. docū est q̄ de patre pcedit. AVGV. sup ioā. Nec moueat q̄ vbū futuri tpis posuit: cū est. Illa qppe audientia sempiterna est: q̄ sempiterna sciētia. In eo aūt q̄ sempiternū est: sine initio ⁊ sine fine cui⁹libet tpis vbum ponat: q̄ius. n. natura illa imutabilis nō recipiat fuit ⁊ erit: sz tūc est: nō tm̄ hodieterne dicim⁹ fuit ⁊ erit. fuit: q̄ nūq̄ defuit. erit: q̄ nūq̄ deerit. ē: q̄ semper ē.

DIDY. Per spiritū ēt vitatis futuros sanctis viris scientia cert⁹ concedit. Unde ⁊ ppbete hoc eode repleti spiritu pnūciabāt ⁊ quasi pūtia intuebāt q̄ erāt defecto secutura. vñ segt. Et q̄ vē. sunt annū. vobis. BEDA. Cōstat q̄ multi spūsci grā repleti: q̄ ventura erāt agnouerūt. Sed q̄ mīti varys cozuscāt virtutib⁹: nec tm̄ q̄ vētura sunt agnoscūt: pōt hic sermo sic accipi: Que vētura sunt vobis annūciabit. i. gaudia vobis celestis patrie ad memoriā reducet. Uetus. do aplis nūciauit mala. s. que p cōfessione xpi erāt passuri: ⁊ bona q̄ p eisdez malis erāt pcepturi. CHRY. Eleuauit igit p hoc eoz mētes cū ad nihil ita auidū sit humanū genus vt ad sciēdū futura. ab hac igit eos eruit sollicitudine: ostendens qm̄ futura eis picula pdicet: vt nō icidāt nō obseruātes. Deinde oñdens qm̄ diuinū oēm veritatē: i quā spūsctūs adducz subiūgit: Ille me clarificabit. AVGV. Quia. s. diffundēdo in credentiū cordib⁹ charitatē spiritualesq; faciēdo declarauit eis: q̄ fr patri filius⁹ esset equalis que fm carnē prius tātumm̄ nouerāt: ⁊ boiem sicut boies cogitabant. Uel certe: q̄ p ipam claritatē fiducia repleti ⁊ timore depulso: annunciauerunt boibus xpm: ac sic fama ei⁹ diffusa ē toto orbe terraꝝ. Qđ. n. facturi erāt i spūsctō b̄ eundē spīm dixit eē factuꝝ. CHRY. Et q̄ dñs dixerat: Magister vr vnus ē christus: vt ⁊ spiritusanct⁹ suscipiat ab eis: subiunxit: Q̄z de meo accipiet ⁊ annū. vobis. DIDY. Accipe hic vt diuine nature cōueniat intelligēdū ē. quō. n. filius⁹ dās non priuat bis que tribuit: neq; cū dāno suo impartit alijs: sic ⁊ spiritusanctus nō accipit qđ ante nō habuit. Si enim prius qđ non habebat accepit: translato in aliū munere va cuus largitor effectus est. Sic igit spiritūsanctū a filio accipere id. qđ sue nature fuerat cognoscendum est: ⁊ non aliaz dante ⁊ accipiente: sed vnā significare substantiam. Si. quidem ⁊ filius eadē a patre suscipere dicit: in quibus ipse subsistit. Neq;. n. quid aliud est filius exceptis his que ei dant

Universidad de Deusto
Biblioteca

a patre neq3 alia est spūssancti substātia preter id qđ dicitur a filio. AVGV. Nō aūt ꝓpterea sicut qdā heretici puta uerūt: minor est filio spiritussanctus: quia filiꝰ accipiat a patre: spiritussanctus a filio: quasi gbusdā gradibus natūrar. Unde ipse questionē soluēs cur hoc dixerit explanat dicēs Oīa que habet pater mea sunt: propterea dixi vobis quia ō meo accipiet: r annūciabit vobis. DIDY. q. d. Licet a patre procedat spiritus veritatis: tamen quia oīa que habz pater mea sūt: r ipse patris spiritus meus est: r ō meo accipiet Caue autem ne cum ista dicuī: putes rem esse aliquā possessionē eque a patre habeatur ac a filio: verūz que habz pater iuxta substantiaz. unitatē: ūnutabilitatē: bonitatē: hec eadem habet r filiꝰ. Procul binc absint dialecticoꝝ tendicule: dicūt enim. Ergo r pater est filiꝰ. Si aūt dixisset Omnia quecunq3 habet deus mea sunt: haberet occasionē impietatis cōsurgēdi. cū vero dixerit: Oīa que habz pater mea sunt: patris nomine se filiū occlarauit: paternitatī qui filius erat nō vsurpauit: q3uis r ipse per adoptionis gratiaz multoꝝ sanctoꝝ sit pater. HYLA. vij. de tri. Nō ergo in incerto dominus reliquit vtrum ex patre an ex filio spiritus paraclytus esse putetur: a filio enī accepit qđ ab illo mittitur: r a patre procedit. Et interrogo vtrū idipm sit a filio accipere quod a patre procedere: Certe idipsum atq3 vnū eē existimabitur a filio accipere: qđ si acciperet a patre. Luz enim ait: Omnia quecunq3 habet pater sua esse: r iccirco dixisse de suo accipiēdi eē: docet etiā a pre accipienda: a se tamen accipi: quia omnia que patris sunt sua sunt. Non habz hec vnitas diuersitatē: nec differt a quo acceptum sit quod datum a patre: datum referatur a filio.

¶ Modicū r iā nō videbitis me: r iterū modicū r videbitis me: qz vado ad pīez. Dixerunt ergo ex discipulis eius adinuicē: Quid ē hoc qđ dicit nobis: modicū r nō videbitis me: et iterū modicū et videbitis me: et quia vado ad patrē. Dicebant ergo: Quid ē hoc qđ dicit nobis modicuz? Nescimꝰ quid loquitur. Cognouit aūt iesus: qz volebant eum interrogare: et dixit eis. De hoc queritis inter vos qz dixi: modicū r non videbitis me: et iterū modicū et videbitis me: Amē amē dico vobis: qz plorabitis et flebitis vos: mūdus aūt gaudebit. Vos aūt cōtristabimini: sed tristicia vra vertet in gaudiū. Mulier cū parit tristiciā habz qz venit hora eius. Cū aūt peperit puerum: iam nō meminit pressure propter gaudiuz: quia natus est homo in mundum. Et vos igit nunc quidem tristiciā habetis. Iterum autez videbo vos et gaudebit cor vestrū et gaudium vestrum nemo tollet a vobis.

CHRY. Postq3 dominus discipulos reuelauit per ea q̄ de spiritusancto promisit: rursus eorum oppressit sensum dicens: Modicum r iam non videbitis me. Hoc autem facit vt assuefaciat eos per tristium auditionem: bene ferre suaz separationem: eaz eniz que dolet animā r a tristicia multa detinet: nihil ita consuescit quietare: vt que tristiciam pariu verba reuoluta continue. BEDA. Dicit enim: Modicū r iam non videbitis me. quia tentus est nocte illa a iudeis: r in mane crucifixus r sepultus ab humanis est sensibus obtutibus. CHRY. Si vero gs diligenter scrutavitur hoc consolationis est dicere. Quoniam ad patrem vado. Hoc enim est ostendere q̄ non perierit: sed mors eiꝰ trāslatio sit: r aliam consolationem eis imposuit cum adiecit: Et iterum modicum r videbitis me: ostendens quoniā r redibit r iterum. Pauco erit separatio: r ꝓtinua q̄ cū eis coexistēte. AVGV. Nō aūt verba dñi obscura erāt discipulis anteq3 id qđ dicit eēt impletū vnde sequitur. Dixerūt ergo ex discipulis eiꝰ ad inuicē: quid est hoc qđ dicit nobis: Modicū r nō videbitis me. et iterū modicū r videbitis me: ga vado ad patrez? CHRY. Hoc aūt nō intelligebāt: aut ꝓpter trisiciā q̄ amouebat a mēte eoꝝ ea que dicebant: aut propter immanifestationem eorum que dicebantur: iccirco videbaī eis duo contraria ponere nō existentia ꝓtraria. Si enī videbit te aiūt: nō vadis: si vero vadis: qualiter videbimꝰ? ꝓptereā dic. Quid ē hoc qđ dicit nob: Modicū: nescimꝰ qđ loqtur. AVGV. Nā in pcedētib⁹ qz nō dixerat: Modicū: q3 dixerat. Ad patrē vado: aperte illis visus ē loq. Nūc ergo qđ illis tunc obscurū fuit: r mox manifestū est: iā nobis vtiq3 manifestum est. Post paululū enī passus est: r non viderunt eum. rursus post paululuz. resurrexit r viderūt eum. dicit aūt: Et iā n videbitis me. quia. s. mortalē christū vlterius nō viderēt. ALCVI. Uel aliter: Modicum tempus est futuruz: quo non videbitis me: idest illō triduum: quo in sepulchro quieuit: et iterum est modicum futuruz tempus quo videbitis me. i. illi. xl. dies: in quibus eis visus post passionem suam vsq3 ad tempus ascensionis sue apparuit. r ideo illo modico tpe videbitis me: Quia vado ad patrem: qz non semper i terra corporaliter suz mansurus: sed p humanitatē quā assumpsi ascensurus in celuz. Sequit: Cognouit aūt iesus qz volebant eum interrogare r dixit eis: De hoc queritis inter vos: qz dixi vobis: Modicū r non videbitis me. Amē amē dico vobis: qz plorabitis r flebitis vos. Ignorantiā ipsoꝝ pius magister intelligens sm illoꝝ dubitationē rndit: q̄si exponitur⁹ quid esset qđ dixit. AVGV. Quod sic accipi pōt: qz contristati sunt discipuli de morte domini: r confestim de resurrectione letati. Mundus autem. quo noīe significati sunt inimici a quibꝰ ꝓs occisus est: tunc itaq3 letati sunt occiso christo: quando sunt discipuli contristati. vnde sequitur: Mundus aūt gaudebit: vos aūt contristabimini: sed tristicia vestra vertetur in gaudium. ALCVI. Sed r cunctis fidelibus conuēit hic sermo domini: qui per lachrymas pressuraſq3 presentes ad gaudia eterna contendunt. Flentibus autem iustis: mūdus gaudet: quia in presenti delectātur: alterius vite nulla gaudia sperantes. CHRY. Deinde ostendens quoniam tristicia parit gaudiū: r q̄n tristicia breuis. Leticia vero infinita est: ad exēplū venit mundanū dicens: Mulier cū parit tristiciā habet: qz venit hora eius. Cū ār pepit puerum: iam nō meminit pressure pp gaudiū: qz natus est hō in mundum.

AVGV. Ista similitudo ad intelligendum nō videt eē difficilis: q̄n comparatio eius in prōptu est eodē ipso exponente cur dicta sit. Nā segtur: Et vos igit nunc quidē tristiciā habetis. Iterum autem videbo vos: r gaudebit cor vestrū. Parturitio quippe tristicie: partus autem gaudio comparatur: quod tunc magis esse consuevit quando non puella sed puer nascitur: Oz vero subdit: Et gaudium vestrū nemo tollet a vobis: quia gaudium ipse iesus est: significat qđ ait apostolus. Christus resurgens ex mortuis iaz non moritur. CHRY. Significat etiaz predicto exemplo quoniā soluit ipse mortis pressuras r nouum hominez regenerans esse fecit: r non dixit quoniā non erit ei tribulatio: sed neq3 meminit eius: tantum est quod succedit gaudium: ita erit r sanctis. Et non dixit: Quoniam natus est puer: sed quoniaz homo: occulte suam resurrectionez insinuans. AVGV. Ut de futuris visiōe r gaudio: q̄ superius dicta sunt melius existimo intelligi: Modicum r iam non videbitis me. Modicum enim est hoc totuz spacium: quo presens peruolat seculū. ideo nanq3 addidit. Quia vado ad patrem. Quia: ad superiorem sententiam referendum est vbi ait: Modicum r iam non videbitis me. Non ad posteriorem vbi ait. Mo-

dicum r videbitis me: Eundo quippe ad patrem facturus erat vt cū nō viderēt. illis ergo ait: Modicū r iā nō videbitis me. Qui cuz tunc corporaliter videbit: quia iturus erat ad patrē: r cum deinceps mortales visuri non erant: qualē cū ista loquebaī videbant: qđ vo addidit: Et iterū modicuz r videbitis me: vniuerse ꝓmisit ecclesie. Hoc aūt modicū lōgū nobis videt qm adhuc agit. Cū fuerit: tūc sentiemꝰ q̄n modicū fuerit. ALCVI. Mulier aūt sancta ecclia est: ꝓpter fecūditatē bonoꝝ operuz: r qz spirituales deo filios generat. Dec mulier dū parit. i. dū in mūdo virtutū pfectibus insistit: dū vndiq3 tētat r affligitur: tristiciā habz de hoc: quia venit hora eius vt patiaī: ga nemo carnē suā odio habuit. AVGV. Nec tamē in huius gaudy parturitōe sine gaudio tristes sum⁹: q3 sic plus ait: Sic e gaudētes: ga r ipsa mulier parturiens cui ꝓpati sumus: plus gaudet de mox futura. ple: q̄ tristis est de pīti dolore. ALCVI. Sz cū perit. i. cū devicto laborū certamine ad palmā peruenerit: iaz nō meminit pssure pcedētis ꝓpter gaudiū pcepte retributiōis: quia natus est homo in mūduz. Sicut enī mulier nato in hoc mundo boie letaī: ita ecclesia nato in vitā eternā fideliū populo exultatōe repletur. BEDA. Nec notū debz videri si natꝰ dicaī q ex hac vita migrauerit: Sic enim ꝓsuete nasci dr: cū gs ō vtero mris pcedēs in hāc lucem ingreditur: ita pōt natus appellari: qui solutus a vinculis carnis ad lucē eternā sublimaī: vnde sanctoꝝ solēnia: nō funebria: sz natalicia vocanī. ALCVI. Quod aūt dicit: Iterum videbo vos. i. iterū vidēdus apparebo: r gaudebit cor vrz. AVGV. Nūc enim totiꝰ laboris sui fructū ecclesia nūc parturit desiderando: tunc ē paritura cernēdo. Et iō masculum q̄n ad istum fructū ꝓtēplationis cūcta officia referūt actōis: solus enī liber ē q ꝓpter se appetit: nō referī ad aliud: huic seruit actio. Ad hoc enī referī gcgd bene agit. ibi ē finis q sufficit nobis. eternus igit erit. Neq3 enī finis nobis sufficit: nisi cuius nullus est finis. De hoc igit qō sufficit nobis rectissime audiuimꝰ: Gaudiū vestrum nemo tollet a vobis.

¶ Et in illo die me nō interrogabitis quicquam. Amen amen dico vobis: siqđ petieritis patrez i nomine meo dabit vobis. Usq3 mō nō petistis quicq3 in noīe meo. Petite r accipietis: vt gaudium vestrum sit plenū. Hec in prouerbijs locutus sum vobis. Uenit hora cum iam non in prouerbijs loquar vobis: sed palam de patre meo annunciabo vobis. In illo die in nomine meo petetis. Et nō dico vobis: quia ego rogabo patrem de vobis. Ipse. n. pī amat vos: qz vos me amastis r credidistis quia a deo exiui. Exiui a patre r veni in mundum: iterum relinquo mundum r vado ad patrem.

CHRY. Rursus ostēdit q̄ expedit eū abire cū dicit in illo die me nō rogabitis qcq3. AVGV. Hoc vbū qō ē rogare: nō solū petere: vez r interrogare significat: r grecū euāgeliū vñ hoc trāslatū est: tale hz vbū qō vtrūq3 possit intelligi. CHRY. Dicit q̄: Et in illo die. s. cū resurrexero: Me nō rogabitis qcq3. i. nō dicetis. Ostende nobis patrē: r quo vadis: q̄n scietis p spūm scm. vel rogabitis me. i. nō indigebitis mediatore ad ipetrādū: sed sufficiet nomē meuz qō invocantes oīa accipietis. vnde sequit. Amē amē di. vo. siqđ petie. pa. in no. meo da. vobis. Odit aūt nois virtutem si nō visus neq3 rogatus: sed noīatus solū apud patrē facit mirabilia. nō ergo ait. Existimetis qz de reliquo non ero vobiscum: vos derelictos esse: nomen. n. meū maiorem dabit vobis securitatē. vñ sequitur. Usq3 mō nō pe. qc. i no. meo pe. r ac. vt gau. ve. sit ple. THEOPHI. Alacritas. n. vra tūc erit. n. itegerrima: cū ad vota vo. is petita succedent.

CHRY. Quia igit obumbrata erāt que dicta sunt subiunxit: Dec in. p. lo. sū vo. ve. bo. cū lā nō in. p. lo. vo. i. erit tēpus q̄n scietis oīa manifeste. dicit aūt resurrectiōis temp⁹: Sed palā de pre meo annū. vo. Eteniz. xl. dieb⁹ disputauit cū eis cōgregatis loquēs de regno dei: Et nūc ingt in timore exritēs nō attēditis bis que dicūt. tūc aūt resuscitatū videntes: poteritis palā oīa dicere. THEOPHI. Adhuc ꝑ beī illis fiduciā: q̄n recipiēt in tētationib⁹ auxiliū desup: cū subdit: In illis die. in no. me. pet. is. adeo asserit vobis patrez fauere q̄ neq3 interuenturum meo vlterius indigebitis. vnde subdit: Et nō dico vo. q̄z ego ro. pa. ꝑ vo. ipse enī pater amat vos. Pozro ne resiliāt a dño: velut eo vlteriꝰ non egētes subiūgit: Quia vos me amastis. q. d. Ob hoc diligit: vos pater quia vos me dilexistis. cum itaq3 exciderit is ab amore meo confestiz r pīno decidētis. AVGV. Sz nūqd iō amatille: ga nes amamꝰ? an potius qz ille amat: iō nos amamꝰ? hoc ipse euāgelista in epla sua dicit: Nos diligamꝰ? qz ipse ꝓz dilexit nos. Amat ergo nos pater: qz nos amamus filiuz cum a patre r filio accepimꝰ vt r pīez amemus r filiū. Aliter ipse qđ fecit: q3 nō in nobis faceret qō amaret: nisi anteq3 id faceret nos amaret. HYLA. vi. de tri. Caret ēt apud patrē itercessionis necessitate pfecta de filio fides: qui qz a deo exierit credit atq3 amat: r ꝑ seipsaz iā r audiri meret r amari: natū ex deo filiū missumq3 cōfessa. vñ segtur: Et credi. qz a deo exiui. Natiuitas itaq3 eius r adūetus ostēdit cū subdit: Exiui a pa. r ve. in mun. Alterꝰ in dispensatōe: alterꝰ in natura est. A patre enim venisse: r a deo exisse: nō ē significatiōis eiusdē: cū aliud sit a deo in substantiā natiuitatis exisse: aliud a patre in hunc mundū ad ꝑsum māda salutis nre sacramēta venisse. Cū autē exire a deo sit ex natiuitate subsistere: quid aliud q̄z deus esse posset?

CHRY. Quia vo resurrectionis sermo non modicū eos mitigauit: r cū hoc audire qz a deo exiuit: r illuc vadit: continue eo circonuoluit vnde segtur. Iterꝰ relin. mū. r va. ad pa. Naz hoc quidē certificabat qm recte in ipsuz credebāt: hoc vero qm sub munitione eius futuri erant. AVGV. Exyt enī a pre: qz de pre est: in mundū venit: quia mūdo sūtum corpus ostendit. Mūdū religt corporali discessiōe: pre ad patrē bois ascēsione: nec mundū deserut ꝑsentie gubernatione quia sic in munduz venit exiens a patre: vt non desereret patrem. Sed dñm Iesum christū postea q̄z resurrexit: r interrogatum legimus r rogatum. nā interrogatus est a discipulis ascēsurus in celū qm regnū restitueret israel. Rogatus ē a stephano cū eēt in celo: vt spiritū eius suscipe ret. Et qs audeat dicere rogādu nō esse imortalē: rogari debuisse mortalem? puto ergo qđ dicit: In illa die me nō rogabitis quicq3 nō ad illud tps referenduz eē quo resurrexit: q3 ad illud qm videbimꝰ euz sicuti est: que visio nō tpalis vite est: sed eterne: vbiiā nihil rogemus: nihil interrogemꝰ? qz nihil desiderādū remānebit nihil q̄rendū latebit. ALCVI. Sic ergo dicit: In futuro me nō rogabitis quicq3. sed iteruz dum in peregrinatione huius miserie conuersamini: si petieritis pīez dabit vobis. vnde subdit: Amē amē dico vobis: si qđ petieritis patrē i noīe meo dabit vob. AVGV. Hoc quod ait: Siqđ: nō quodlibet intelligit: q3 aliqđ qō nō i beate vite cōpatione sit nihil. nō aūt petit in noīe saluatoris qđ petit cōtra rōnē salutis. non eniz sonū litteraz aut syllabaz: sed quod sono recte ac veraciter itelligitur hic accipiendum est: cuz dicit. In nomine meo. Unde qui hoc sentit de christo quod non est de vnico filio dei sentiendum nō petit in eius nomine. Qui vero qō est de illo sentiendū sentit: is e in eius noīe petit: r accipit qō petit: si non contra suam salutē sempiternā petit: Accipit autē quando debet accipere. Quedam eniz non neganī: sed vt congruo denī tpe differūtur.

Ita sane intelligẽdũ est qõ ait: Dabit vobis: vt ea beneficia
significata sciãt: his vbis que ad eos qui petũt ꝓprie pertinent. Exaudiũtur gppe oẽs sancti ꝑ seipis: nõ aũt ꝑ oẽs quia nõ vnicuiqz dictũ est dabit: sed: Dabit vobis. Qõ autẽ segtur: Usq; mõ nõ petistis gcẽ; in noie meo: duob⁹ modis intelligi potest. Uel quia in noie meo non petistis: quod nomen nõ sicut cognoscẽdũ: ẽ cognouistis: vel Nõ petistis gcẽ; quãdiu in ꝓparatiõe rei quã petere debuistis pro nihilo habendũ est qõ petistis. Ut igit in noie eius nõ nihil: sz gaudiũ vestrũ plenũ sit subdit. Petite et accipietis: vt gaudiũ vr̃z tum plenũ. hoc ꝙ dicit: gaudiũ, nũ: nõ carnale: sz spiritale gaudiũ ẽ: et qũ tãtũ erit vt aliqd ei iaz nõ sit addẽdũ: tũc erit plenũ. AVGV. i de trini. Hoc ẽ aũt plenũ gaudiũ vestrum quo amplius nõ ẽ frui deo: trinitate: ad cuius imaginẽ facti sum⁹. AVG. sup iõã. Quicqd ẽ petiẽ qõ pertiẽt ad hoc gaudiũ cõsequẽdũ: hoc est in noie xp̃i petẽdũ. Ille n. homo in petẽdo perseueranes sanctos suos nequaq; minime fraudabit. qcqd ãt aliud petiẽ nihil petiẽ: nõ q; nulla res ẽ sed q; in tante rei cõparõe: qcqd aliud cõcupiscẽ nihil est. Segt: Dec in puer. lo. sũ vo. ve. bo. cũ iã nõ in puer. lo. vo. sed pa. de pa. annũcia. vo. possz dicere hãc õ qua logtur borã futuꝝ seculũ intelligi: vbi videbim⁹ palã qõ aplis diẽ facie ad faciẽ: vt qõ ait: Dec in puer. lo. sum vo. hoc sit qõ ab aplo dcm est: Uidem⁹ nũc ꝑ speculũ in enigmate. Annũtiabo aũt vobis q; ꝑ filiũ pater videbit: nec n. patrẽ gs cognoscit nisi filius: et cui voluerit fil⁹ revelare. GREGO. xxx. mo. Palã gppe de pre annũciare se asserit: qa ꝑ patefactã nãc maiestatis sue speciẽ: et quõ ipse gignẽti nõ ipar ostentatur: et quõ vtrozũq; spũs vtriq; coeternꝰ procedat ostẽdet.

AVGV. Sed istũ sensuz videt ipedire qõ sequit: In illo die i noie meo petetis. In futuro enĩ seculo quid petituri sumus qũ satiabit in bonis desideriũ nostrũ: petitio nanq; alicuius est idigẽtie. Relinquit itaq; vt intelligatur ihs discipl̃os suos de carnalib⁹ vel aialib⁹ se spiritales eẽ factu rũ. Nõ aũt aialis sic audit q̃cunq; audit de dei nã: aliõ q̃ corpus cogitare nõ possit. Jõ, puerbia illi sũt quecũq; dicta sapie de incorporea et imutabili; sub a. nõ q; tangẽ puerbia deputet: sed q; sic cogitat quõ q; puerbia solẽt audire neq; intelligere. Cũ vo spiritalis cepit oĩa diiudicare: etiã si i hac vita velut ꝑ speculũ et ex pte perspicit: tamẽ nullo modo ris sensu: nulla imaginaria cogitatione: sed mẽtis certissima intelligẽtia: capit deũ nõ corpus eẽ: sed spũm. Ita palam de patre ãnunciante filio vt eiusdẽ subẽ cõspiciat et ipse q ãnũciat: nunc in eius noie petũt qui petunt: quia in sono ei⁹ nominis nõ aliud: q̃ res ipsa est q̃ hoc nõe vocat intelligunt: Di possunt cogitare de... iesum christum inquantum homo est pro nobis interpellare patrem: inquãtũ deus est vos exaudire cum pre: quod cum significasse arbitroz vbi ait: Et nõ dico vobis quia ego rogabo patrem ꝑ vobis. Ad hoc gppe intuendũ quomodo nõ rogat patrez filius: sed simul exaudiant rogantes pater et filius: non nisi spiritalis oculus mentis ascendit.

¶ Dicũt ei discipuli eius: Ecce nũc palam loqueris: et puerbium nullum dicis. Nunc scim⁹ qz scis oĩa: et nõ opus est tibi vt quis te interroget. In hoc credimus: quia a deo existi. Respondit eis Jesus: Modo creditis. Ecce veniet hora et iam venit vt dispergamini vnusquisq; i propria et me solũ relinquatis: et non sum solus: quia pater mecum est. Hec locutus sum vobis: vt i me pacem habeatis. In mundo pressuram habebitis: sed cõfidite ego vici mundum.

CHRY. Quia discipulos hoc maxime respirare fecit ꝙ erant patris amici: propterea dicũt se cognoscere ꝙ omnia nosset. vnde sequitur. Dicunt ei discipuli eius: Ecce nũc palam loqueris et puerbium nullum dicis. AVGV. Cũ ãt adhuc ꝓmittatur futura illa hora in qua sine prouerbys locuturus est: cur isti hoc dicunt nisi ga ille que scit ipsis nõ intelligẽtib⁹ eẽ prouerbia: vsq; adeo non intelligunt: vt nec saltem non se intelligere intelligant? CHRY. Quoniã autez ad id quod in eozum mente erat respondit subdunt: Nunc scimus quoniam scis omnia. Uides qualiter imperfecte se habebant: quum tot et tanta demonstrabant dicunt: Nunc scimus. et hoc dicunt tangẽ ei quadam grat tribuentes. Et non est opus tibi vt quis te interroget: hoc est anteq̃ audias nostra que sc̃ndaliçant nos. et quiescere nos fecisti dicens. Quoniam pater vos amat. AVGV. Quid ergo vult sibi: q; ei quez sciebant nosse omnia cum dicere debuisse videant: Non ẽ opus tibi vt qcq̃ interroges: dicẽdũ puta⁹ putauerũt: Nõ est opus tibi vt quis te interroget. Quod vtrũq; legim⁹ factuz et interrogasse. s. dñz et interrogatũ fuisse. Sed hoc cito solutur qui hoc non ei: sed illis potius opus erat quos interrogat: vel a quibus interrogabatur. Neq; enĩz aliquos ille interrogabat: vt ab eis aliquid disceret: sed eos potius vt doceret: et qui interrogabant eum volentes ab eo aliquid discere illis profecto id opus erat: vt scirẽt ab eo aliqua: qui nouerat oĩa. Ille aũt nõ opus habebat vt ꝙ ab eo scire gsq; vellet: per ipsius cognoscere interrogationẽ. q; priusq; interrogaretur: interrogatoꝛ nouerat volũtatẽ. Preuidere aũt cogitationes hominum: magnum domino non erat: sed magnũ puulis erat qui subdũt: In hoc credimus qz a deo existi.

HYLA. iy. de tri. Per id enĩ credũt ꝙ a deo exyt: quia ea que dei sunt agit. nã cũ dns vtrũq; dixisset: A deo exiui: et a patre veni in hũc mundũ: nihil admirationis in eo habuerunt: quod frequenter audierunt. vnde non addunt: A pre venisti in hunc mundum: Sciebant enim a deo missum et exisse tamen a deo nesciebant. Inenarrabilez vero illam filij natiuitatem per virtutem sancti istius intelligentes: tunc primum ceperunt aduertere: cuz illum sine prouerbys proferentur esse locutum. Non. n. per consuetudinem humani partus deus ex deo nascitur: cuius a deo exitio potiusq; partus est. Est enim vnus ex vno: non est portio: non est dissectio: non est diminutio: non deriuatio: nõ est protensio: nõ passio sed viuentis nature ex viuẽte natiuitas est. Deus ex deo exiens est: non creatura in dei nomen electa: non vt cẽt cepit ex nihilo: sed exyt a manente: et exisse significationem habet natiuitatis: non inchoationis. AVGV. Deniq; de ipsa eozum etate adhuc ꝑm iteriozem hominez parua et infirma eos admõet. vnde subditur. Respõdit eis iesus: Modo creditis. BEDA. Quod duobus modis ꝓnũciari põt affirmãdo: scilicet et insultãdo. Si insultãdo: hic est sensus: tardius ad credendum cuncta stis. Ecce enĩ venit hora tẽ. Si affirmando: sensus est. Uerum est quod creditis: Sed ecce venit hora vt dispergamini vnusquisq; i propria: et me solum relinquatis. AVGV. Non enim quando comprehensus est: tantũmodo caro sua eius carnez: vez etiaz mẽte reliquerunt fidẽ. CHRY. Dicit autẽ: Dispergamini. s. qñ tradar: tantũ enim vobis dñabitur timor: vt neq; simul possitis recedere. Sed ego ex hoc nullũ patiar malũ. vnde subdit: Et nõ sum solus quia pater mecum est. AVGV. Ad hoc intelligendum eos volebat extẽdi et crescere: ne sic a patre filium cogitarent exisse: vt putarent etiaz recessisse. deinde sermonem concludit dicens: Dec locutus sum vobis: vt in me pacez habeatis. CHRY. i. vt non abyciatis me a mente vestra. Nõ enĩz nunc soluz quãdo cõprehẽdar fiẽt vobis aduersa: sz donec eritis in mũdo pressuraz habebitis. i. tribulationẽ: et hoc ẽ qõ subdit: In mundo pressurã habebitis.

GREGO. xvi. mo. q. d. Sit vob⁹ de me iteri⁹ qõ ꝓsolãdo reficiat: qz erit de mũdo exteri⁹ qõ seuiẽdo grauiter ꝓmat.

AVGV. Illõ initiũ hũtura fuerat ista ꝑssura. de quo dicẽbat hora vt dispgamini: vnusqsq; i propria. Sz ni eo mõ erat pseueratura. qõ. n. adiũxit: Et me solũ reliq̃ris. nõ vlt eos tales eẽ in ꝓsti ꝑssura: quã post ei⁹ ascẽsionẽ fuerãt in mundo hũturi: vt relinquãt eũ: sz vt in illo pacẽ habeãt ꝓmanentes i co. vñ segt: Sz ofi. CHRY. resurgite mẽte. Magr̃ n. superãte inimico: nõ oz discipulos agitari. vñ subdit. Qz ego vi. mũ. AVGV. Dato aũt spũs ꝓfiderũt vicerũt nõ nisi in illo. nõ enĩ vicisset ille mũdu si mẽbra ei⁹ viceret mũdus. cũ ãt dicit: Dec lo. suz vo. vr me pa. ba. nõ recẽtioza panloañ ab eo dcã sz oĩa debem⁹ accipe: sum. q̃cũqz ill locutus ẽ exã dos cepit hre discipl̃os. ue ergo post cenã ereptus ẽ: hũc mirabilẽ plixũqz sermonẽ. Danc. n. cãm. de duit ꝓmonis sui: vt i illo pacẽ hrent: h pa. finẽ xpis nõ bẽbit: sz ois pie nre itentõis actõisqz finis ipa erit. Ca. XVII.

HEc locut⁹ ẽ iesus et subleuatis oculis i celũ dixit. Pr̃ venit hora clarifica filiũ tuũ: vt fili⁹ tu⁹ clarificet te. Sicẽ dedisti ei ptãtẽ ois carnis: vt oẽ qõ dedisti ei: det eis vitã eternã. Hec ãt ẽ vita eterna: vt cognoscãt te solũ deũ verũ et quẽ misisti iesuz xp̃m. Ego te clarificaui sup terrã: op⁹ cõsũmaui qõ dedisti mihi vt facerẽ. Et nũc clarifica me tu pr̃ apũd temetipm claritate quam habui priusq; mũdus fieret apũd te.

CHRY. Qz dixerat dns: In mundo pressurã bẽbitis: post admonitõez i ofonẽ auertit: eruditis nos i tribulatõib⁹ oĩa dimittẽtes ad deũ refugere. vñ dr̃: Dec lo. est ie. BEDA. Illa itelligi debẽt q̃ i cena locut⁹ ẽ: qdã gdẽ sedẽdo vsq; ibi Surgite eam⁹ hĩc. Deide stãdo vsq; ad hymni finem: cui⁹ hoc ẽ iitiũ. Et snb. ocu. i ce. di. dr̃ ve. ho. cla. fi. t. CHRY. Propter hoc i celũ oculos eleuauit vt nos doceret extensionẽ q̃ ẽ i ofonib⁹ vt ptates sursũ aspiciam⁹: nõ ocul carnis solũ sz et mẽtis. AVGV. Poterat ãt dns i forma serui si hoc op⁹ eẽt orare silẽtio. sz ita se pr̃i exhiberi voluit pcatorẽ: vt meminisset nr̃m se eẽ doctorẽ. Proide nõ solũ ad ipsos sermocinatio: sz ẽt ꝑ ipsis ad pr̃ez ozõ discipulos ẽ edificatio. Profecto et nr̃m q fueram⁹ oscripta lecturi. hoc aũt qõ ait: pr̃ venit hora. oñdit oẽ tps et qd qñ faceret: vel fieri fineret ab illo eẽ dispositũ: q tpi subdit⁹ nõ ẽ: nõ ãt credat hoc hora fato vrgẽte venisse: sz deo poti⁹ ordinãte. absit. n. vt fidera mozi cogerẽt fidez ꝓditorẽ. HYLA. iy. de tri. Nõ dicẽ ãt nõ tps sz hora venisse dicit: In hora diei portio ẽ. et q̃ erat h hora: iã nũc ospnẽdus: flagellãdus: crucifigẽdus erat: sz clarificat pr̃ filiũ. Sol de cursu opis defect. et iteritũ suũ cũ eo reliqua mũdi cleñta senserũt: ad on⁹ dñi i cruce pẽdẽtis terra tremuit: et i eũ q moztu⁹ erat itra se ꝓtestata ẽ nõ cape. Proclamat cẽturio: Uere fili⁹ dei erat iste. ꝑdictiõi ꝓsentit effect⁹. dns dixerat: Clarifica filiũ tuũ. nõ solũ noie ꝓtestat⁹ ẽ eẽ se filiũ: sz et ꝓprietate q̃ dr̃: Tuũ. multi. n. nos filij dei: sz non talis h filius. h. n. ꝓpi⁹ et verus ... i⁹ ozigie: ñ adoptõe. Ueritate ñ nũcupatõe: natiuitate ñ creatõe. q̃ post clarificatõez ei⁹ vitatẽ ꝓfessio secuta ẽ. nã vez dei filiũ cẽturio ꝓfitet̃: ne quis credẽtiũ ãbigeret: qõ aliqs ꝑseqntiũ nõ negasset. AVG. Sz si passiõe clarificat⁹ dr̃: q̃to magis resurrectiõe? Nã in passiõe magis esse humilitas q̃ claritas ꝓmendat̃. Qz ait: Pr̃ ve. ho. ciari. filiũ tuũ. sic itelligendũ ẽ tangẽ dixerit: Uenit hora seminãde humilitatis: fructũ ñ differas claritatis.

HYLA. iy. õ tri. Sz forte ifirm⁹ repiet̃ fili⁹ dũ clarificationẽ potiozis expectat. Et qs nõ pr̃ez potiozẽ ꝓfitebit̃ cũ ipe dicat: Pr̃ maioz me ẽ. Sz cauẽdũ ẽ: ne apõ iperitos gliã fily bonoz pris ifirmet. nã segt̃: Ut fi. tu⁹ cla. te. Non ergo ifirmus ẽ fili⁹ vicẽ clarificatiõis ipse cum clarificandus sit redditur⁹. Ergo expostulatio clarificatõis dãde vicissimqz reddẽde eãdẽ i vtroqz oñdit diuinit. is vtutẽ. AVGV. Merito ãt qrit̃: quõ pr̃ez clarificauerit fili⁹: cũ sempiterna claritas pris nec diminuta fuerit forma bũana: nec augeri potuerit i sua pfectõe dina. Sz apõ hoies mioz erat qñ i iudeis nimõ ös not⁹ erat. qz vo p cuãgeliũ xpi fcin ẽ: vt pater inotesceret gẽtib⁹: pr̃ez clarificauit et fili⁹. dicẽ q̃: Clarifica filiũ tuũ: vt fili⁹ tu⁹ clarificet te. ac si dicat: Resuscita me: vt inotescas toti ozbi p me. deide magis pãdes quõ clarificet pr̃ez fili⁹ subiũgit: Sicẽ dedisti ei ptãtẽ ois carnis: vt oẽ qõ dedisti ei: det eis vitã eternã. Oẽz enĩ dixit oẽm hoiez: a pte totũ significãs. hoc ãt q; pris xpo a pre data ẽ ois carnis: fm hoiez itelligẽdũ ẽ. HYLA. iy. õ tri. Caro. n. factꝰ ipe vite eternitatẽ erat caducis et cõpeis et mõtalib⁹ redditur⁹:

HYLA. ix. de tri. Uel acceptio ptãtis sola ẽ significatio natiuitatis: i qua accepit id qõ ẽ. Nõ ẽ ifirmati datio ꝓpitãdi. cũ i⁹ significet pr̃ eẽ q; dederit⁹ i eo filius ös maneat: q; vite eterne dãdẽ ipserit ptãtẽ. CHRY. Dicit aũt: Dedisti ei po. om. car. vt oñdat q; nõ ad indeos solos sua ꝓdicatio: sz ad totũ ozbẽ terraꝝ extendit. Sz qd est q; dicit: ois carnis: Nõ. n. vtiqz oẽs crediderũt. Et qđ q̃tum ex eo ẽ: oẽs crediderũt. Si vo nõ attẽdebãt bis q̃ dicebãt: non ei⁹ q; dicebat ẽ criminatio sz eoꝝ q; nõ suscepũt. AVGV. Dicit q̃ sicut dedi. ei po. om. car. ita te glo. fili⁹. i. notuz te faciat oi carni quã dedisti ei. Sic. n. dedisti vt oẽ qõ dedisti ei: det eis vitã eternã. HYLA. iy. de tri. Sz i quo tãdẽ eternitatis vita ẽ oñdit cuz subdit: Dec ẽ au. vi eter. vt cog. te so. ve. deũ. Uita ẽ vez nosse: sz solũ hoc nõ facit vitã. qđ q̃nectit̃? Et quẽ misisti iesuz xp̃z. HYLA. iiy. de tri. Dũ ãt arriani itelligũt solũ patrẽ vez deũ: solũ iustũ: solũ sapientẽ: a cõione hoꝝ fm hos filius sepat̃. Sol. n. vt aiũt ꝓpria nõ ꝓticipatur ab altero: que si i patre solo et nõ i filio existimabunt necesse ẽ vt filius deꝰ falsus et isipiẽs eẽ credat̃. HYLA. v. de tri. Nulli aũt dubiũ est vitã ex natura et ex vtute eẽ. vez enim triticũ est quod i far cõminutũ et in panẽ coctũ et cibũ sumptum reddit ex se et naturã panis et munus. Quero ergo i quo filio veritas dei desit: cui nõ desit dei nec natura nec virtus. Nature enĩz sue vtute vsus est: vt essent que nõ erãt: et fierent que placerent. HYLA. ix. de tri. An forte quod dicit: Te soluz: cõione atq; vnitatẽ iam deo separat: Separat sane si non ad id quod ait: Te solũ vez deum: continue subiecit: Et quem misisti Jesum christum. Per id enĩ ecclesie fides christũ vez deum cõfessa ẽ: q; soluz vez deũ cõfessa patrem sit. nõ enĩ vnigenito deo nature demutatione naturalis natiuitas intulit. AVGV. vi. de trinitate. Uidẽdũ est ergo an itelligere cogamur: cuz dcm est pr̃i: Ut cognoscãt te solũ vez deuz. tangẽ hoc i sinuare voluerit: qz et solus pater deus verus est: ne nõ nisi ipsa tria simul: patrẽ et filiũ et spiritũ scm̃. i. simul ipsam trinitatẽ nõ tres veros deos: sed vnũ vez deũ. AVGV. sup Jo. Uel ozdo ꝙ ẽ: vt te et quẽ misisti Jesum christũ cognoscãt solũ vez deũ. cõsequẽter enĩ et spiritumsanctum solũ verũ deũ: et simul patrẽ et filiuz et spiritũ scm̃. i. simul ipsam trinitatẽ nõ tres veros deos: sed vnũ vez deũ. AVGV. sup Jo. Uel ozdo ꝙ ẽ: vt te et quẽ misisti Jesum christũ cognoscãt solũ vez deũ. cõsequẽter enĩ et spiritumsanctum intelligi: qz spũs est pris et filij tangẽ charitas cõsubstantialis ambox. Sic igit filius glorificat te: vt oibus quos dedisti ei te cognitum faciat: Postq; si cognitio dei est vita eterna. tãtomagis in vita eterna quãtomagis in hac cognitõe proficimus: non autem moriemur in vita eterna. Tunc ergo dei cognitio perfecta crit: nulla mors erit summa: tunc dei clarificatio: qz summa gloria. Apud veteres aũt gloria diffinita est frequens de aliquo fama cũ laude: at si homo laudatur: cuz fame creditur: quõ deus laudabitur: qñ ipse videbit̃. ꝑpter quod scriptũ est: Beati q; habitant in domo tua: in secula seculorum laudabunt te. ibi erit dei sine fine laudatio: vbi erit dei plena cognitio:

ꝛ ideo clarificatio. AVGV. i. de tri. Qz autem dixerit famulo suo moysi: Ego ſum g ſum. hoc cõtemplabimur cũ viuemus i eternũ. AVGV. iij. de tri. Lũ. n. fides nra videndo fiat vitas: tunc mortalitatẽ noſtrã cõmutatã tenebit eternitas. AVGV. ſup Jo. Sed ꝑ hũc clarificat de⁹: cũ annũciatus hoib⁹ inoteſcit: ꝛ p fidẽ credẽtibus ꝓdicatur: ꝓpter qõ dicit: Ego te clarificaui ſup terraz. HYLA. iij. de tri. Dec quidẽ: clarificationis viciſſitudo non pertinet ad diuinitatis ꝓfectũ: ſed ad honorẽ g ex cognitõe ignorantiũ ſuſcipiebaſ. CHRY. Unde bene dixit: Sup terrã. In celo eni gloꝛificatus fuerat: ꝛ in natura gloꝛia habẽs: ꝛ ab ãgelis adoꝛatus. non igitur de illa gloꝛia ait que ſubſtantie eius ẽ: ſed de ea q̃ ad culturã hominũ pertinet. vnde ſubdit: Opus cõſu. quod dedi mi. vt facerẽ. AVGV. non ait: Juſſiſti: ſz dediſti. vbi cõmẽdatur euidẽs gratia. quid eniz habet qõ nõ accepit etiã in vnigenito bũana natura: Sed quõ ꝓſum mauit opus quod accepit vt faciat: cũ reſtet adhuc paſſiõis experimẽtũ: niſi conſummaſſe ſe dicit: quod ſe cõſummaturũ certiſſime nouit. CHRY. Uel dicit: Conſummaui. q̃ſi ea q̃ ex parte mea ſunt oĩa feci: aut qz cũ id quod maxime ẽ facturũ ẽ: dici põt totũ iam fecẽ eſſe. Addit eni bonoꝛ ſubmiſſa erat: quã oĩno debebat ſeq fructus ꝛ qz his q̃ futura erãt: ipſe iaz aderat ꝛ copulabatur. HYLA. ix. de tri. Poſt q̃: vt meritũ obedientie: ꝛ ſacramentũ totius diſpenſatõis ĩtelligeremus adiecit: Et nunc clari. me tu pa. apud temetipm.

AVGV. Supra dixerat. Pater vẽit hoꝛa: clarifica filiũ tuũ: vt filius tuus clarificet te. In quo vboꝛ ordie oñderat ꝓpter clarificãdũ filiũ: vt patrẽ clarificaret filius modo aũt dixit: Ego te clarificaui: ꝛ nũc clarifica me. tãq̃ poſt ipſe ꝓfecturus clarificauerit: a quo deide vt clarificẽ expoſcit. Ergo ĩtelligẽdũ ẽ vtroq; vbo ſupius vſuz eo ordine quo futuruz erat: modo vo vſum fuiſſe vbo ꝑteriti tꝑis de re futura: velut ſi dixiſſet: Ego te clarificabo ſuper terrã: opus cõſummãdo qõ dediſti mihi vt faciã. ꝛ nũc clarifica me tu pater: que ẽ oĩno eadẽ ſententia: niſi q̃ hic addit clarificatõis modus cũ ſubdit: Claritate quã habui ꝓſq̃ mũdus fieret apũ te. Ordo vboꝛ eſt: Quã habui apud te: priuſq̃ mundus eſſet. hoc quidã ſic intelligenduz putauerũt: tanq̃ natura humana que ſuſcepta eſt a vbo conuerteretur in vbũ: ꝛ hõ mutaretur in deũ: imo ſi diligentius cogitemus hõ periret i deo. Non eni quicq̃ ex iſta mutatiõe hoĩs: vel duplicari dei verbũ dicturus eſt: vel augeri: ſed quiſquis dei filiũ predeſtinatum negat: hunc eundem filiũ hominis negat. Cum ergo videret illius ꝓdeſtinate ſue glorificationis veniſſe iaz tẽpus: vt ꝛ nunc fieret in redditione: qõ fuerat in predeſtinatione iam factũ ozaut dicẽs: Et nunc clarifica me tu pr̃ me. i. illaz quã habui apud te in predeſtinatõe tua tempus eſt vt apud te habeã etiã viuens in dextera tua. HYLA. iij. de trini. Uel ozabat vt id qõ ex tꝑe erat: gloꝛiã eius que ſine tẽpoze eſt claritatis accipet: vt i dei virtutem ꝛ ſpũs incoꝛruptionẽ tꝛãſformata carnis coꝛruptio abſoꝛberet.

¶ Manifeſtaui nomen tuũ hominibus quos dediſti mihi de mũdo. Tui erant ꝛ mihi eos dediſti: ꝛ ſermonẽ tuũ ſeruauerunt. Nunc cognouerunt qz omnia que dediſti mihi abs te ſunt. Qz verba que dediſti mihi: dedi eis: ꝛ ipi acceperũt ꝛ cognouerũt vere quia a te exiui: et crediderũt quia tu me miſiſti.

CHRY. Quia dixerat: Opus cõſummaui. manifeſtat q̃ le opus: vt. ſ. nomen dei manifeſtaret. vnde dicit: Manifeſtaui nomẽ tuũ hoĩbus quos de. mi. de mundo. AVGV. Qõ ſi de vis tũ dicit diſcipulis cum quibus cenauit: non pertinet hoc ad illam clarificationẽ: de qua ſupius loquebatur: qua filius clarificat patrẽ. quanta eſt eni gloria. xy. vel. xi. inotescere potuiſſe moꝛtalibus: Si autez q̃ ait: Manifeſtaui nomen tuũ hoĩbus quos dediſti mihi de mundo: oẽs intelligit voluit q̃ in cuz fuerãt credituri: eſt plane iſta clarificatio q̃ filiũ clarificat pr̃ez. ꝛ tale eſt qõ ait: Ma. no. ꝛ. q̃le illud qõ ſupa dixerat: Ego te clarificaui. ꝓ tꝑe futuro: ꝛ illic ꝛ hic ꝓteritum ponẽs: ſz de his q ĩa erãt diſcipli: nõ de oĩbus q i illum fuerãt credituri cũ hoc dixiſſe ea q̃ ſequũt credibiliꝰ demoſtrãt. ab ipo g̃ oꝛonis ineꝛcordio oẽs ſuos dñs volebat ĩtelligi: gb⁹ notũ faciẽdo pr̃ez clarificat eũ. Lũ. n. dixiſſet: Fili⁹ tu⁹ clarificet te: moꝛ quẽadmoz id fiere. Jmmo dixit di. Si. ꝺ. ei po. om. car. ꝛ. ĩa nũc q̃ ꝺ illa gb⁹ tũc audiebaſ diſcipul⁹. ſuis dicat. Ma. no. tu. bo. q̃. de. mi. ꝺ mũ. Nõ g̃ dei nomẽ noverant cũ eẽnt iudei. ꝛ vbi e qõ legiſ. Not⁹ in iudea ds: ꝛ in iſrl magnũ nomẽ ei. Ergo itelligẽdũ ẽ: Ma. no. tu. bo. iſtis quos de. mi. de mũ. g me audiũt h̃ dicẽtẽ: nõ illõ nomẽ tuuz qõ vocaris ds: ſz illõ qõ vocaris pr̃ me⁹: qõ nomẽ manifeſtari ſine ipſi⁹ filij manifeſtatõe nõ poſſit. nã q̃ ds d̃ vniuerſe creature ẽt oĩb⁹ gẽtib⁹ anteq̃ in xp̃m crederẽt nõ oĩmode eẽ potuit hoc nomẽ icognitũ. Jn hoc ergo q̃ fecit hũc mundũ: ꝛ añq̃ ibuerenẽ i fide xp̃i: not⁹ in oĩb⁹ ds. Jn hoc aũt q̃ nõ eſt cũ dus falſis colẽdus: not⁹ in iudea ds. Jn hoc vo q̃ pr̃ eſt buiꝰ xp̃i: p quez tollit pcã mũdi. hoc nomẽ ei⁹ pius oc cu⁹ nũc manifeſtauit eis quos dedit ei pr̃ ipſe de mundo. Sz quõ manifeſtauit ſi nõdũ venit hoza: de qua ſupius dixerat: q̃ veniet hoza cum iam nõ in puerbys loquar vobis ꝓinde ĩtelligendũ eſt ꝓ tꝑe futuro ꝓteritum poſitum.

CHRY. Uel q̃ ipm xp̃m filiuz habeat: manifeſtauerat eis iaz ꝛ vbis ꝛ rebus. AVGV. Per hoc aũt q̃ dicit: Dediſti mihi de mũdo: dcñ eſt de ill⁹ q̃ nõ eẽnt de mundo: ſz ꝺ eis regnãtio ꝓtitit: nõ gnãtio. Quid eſt autẽ qõ ſegtur: Tui erãt: ꝛ mihi eos dediſti: An aliq̃ habuit pr̃ aliqd ſine filio: abſit. Uerũtñ habuit aliq̃ dei filiũ qõ nõdũ habuit idẽ ipe hoĩs filiꝰ qui nõdũ erat hõ factus ex matre. quapꝛopter qõ dixit: Tui erãt nõ ide ſe ſeparauit õi filius: ſz ſolet ei tribuere oẽ qõ põt a quo eſt ipe q̃ põt. q̃ itaq; ait: Et mihi eos õdiſti. ſm hoĩem ſe accepiſſe banc ptãtem vt eos hr̃et oñdit: et etiã ipſe ſibi eos dedit: hoc eſt cũ pr̃e deꝰ xp̃s: hoĩ xp̃o: qõ cũ pr̃e nõ eſt. Hoc aũt dixit vt oñdat eã que ad pr̃ez vnanimitatẽ ꝛ q̃ placet pr̃i vt filio credãt. vñ ſeq̃t: Et ſer. tu. ſeruauerunt. BEDA. Sermonez pr̃is ſemetipm appellat: qz p ipm pater oĩa ꝺdidit: ꝛ in ſe otinet oẽs ſermones: ac ſi diceret: Me memozie ꝺmendauerunt vt nunquã obliniſcant. vel dicit: Et ſermonẽ tuũ ſeruauerunt. in eo. ſ. q̃ mihi crediderũt. vñ ſeq̃tur: Et nũc cogno. qz om. que dedi. mi. abs te ſunt. Quidaz aũt dicunt hãc eſſe lram: Nunc cognoui: quia oĩa que dediſti mihi: abs te ſunt: ſed hi nõ habent rationez. Quõ. n. poterat ignozare filius que ſunt pr̃is: ſed de diſcipulis dictũ eſt. q. d. Didicerunt q̃ nihil eſt in me alienuz extra te: ꝛ q̃ quecunq; doceo tua ſunt. AVGV. Simul autez pater dedit ei oĩa cũ genuit q hz oĩa. CHRY. Et vñ didicerunt: ex verbis meis quibus docebaz eos. q̃ñ a te exiui. hoc enim per totũ ſtudebat oñdere euangeliuz. vñ ſeq̃tur: Qz ver. q̃ de. mi. de. eis: ꝛ ip. acceperunt. AVGV. i. ſtelle xerunt atq; tenuerũt. Tu. ni verbũ accipiũ q̃ñ mente ꝙcipiũ. vnde ſeq̃tur. Et cogno. ve. qz a te exiui. Et ne gſq̃ putaret iſtã cognitionẽ iaz p ſpem factã nõ p fidẽ exponendo addit: Et crediderũt vt ſubaudiamus vere. Quia tu me miſiſti. Hoc itaq; crediderunt vere qõ cognouerũt vere. Idẽ eni eſt: A te exiui: qõ eſt: Tu me miſiſti. Qz autez dicit: Crediderunt. vere itelligendum eſt: non eo quo ſupra dixit mõ crediderunt: ſed vere. i. quõ credẽdũ ẽ: incõcuſſe: firme: ſtabiliter: non iam ad ꝓpria redituri: ꝛ chriſtuz relicturi. Ad huc ergo diſcipuli non erant tales: quales eos dicit verbis preteriti tẽpoꝛis: quaſi iam eẽt prenũcians quales futuri eſſent accepto ſpũſancto. Quomõ autez pater ea verba filio dederit: facilioꝛ queſtio videtur. ſi ſm q̃ eſt filius hominis

acceꝑiſſe a pr̃e credaſ. ſi vo ſm id qõ ẽ de pr̃e penitus: acceꝑiſſe a patre iſta vba cogitaſ: nihil ibi tꝑis cogiteſ q̃ſi ꝓius fuerit ꝛ ea non habuerit: quonꝫ ꝙcquiꝛ deus pater deo filio dedit: gignendo dedit.

¶ Ego ꝓ eis rogo: nõ ꝓ mundo: ſed ꝓ bis quos dediſti mihi qz tui ſunt. Et mea. omnia tua ſunt: ꝛ tua mea ſunt: ꝛ clarificatus ſum in eis. Et iaz nõ ſum in mũdo: ꝛ bi in mundo ſunt ꝛ ego ad te venio. Pater ſancte ſerua eos in nomie tuo quos dediſti mihi: vt ſint vnum ſicut ꝛ nos. Lũ eſſez cum eis ego ſeruabã eos in nomine tuo. Quos dediſti mihi ego cuſtodiui ꝛ nemo ex eis perijt niſi filius pditõis vt ſcriptura impleaſ. Nũc aũt ad te venio: ꝛ hec loquoꝛ in mundo: vt habeant gaudium meum implerum in ſemetipſis.

CHRY. Qz multas a dño ſolatões diſcipli audiẽtes nõdũ perſuaſi erãt: de reliquo pr̃i loquiſ: dilectionẽ qua ad eos bẽbat oſtẽdẽs. vñ ſequiſ: Ego ꝓ eis rogo. q. d. Non ſolũ que a me ſunt tribuo eis: ſz ꝛ aliũ ꝓ hoc rogo: vt amplioꝛẽ oñdat amoꝛẽ. AVGV. Lũ ergo addit: Nõ ꝓ mundo. mundũ vult intelligi eos q̃ viuũt ſz concupiſcẽtiã mundi: ꝛ nõ ſunt in ea forte gr̃e: vt ab illo eligañ ex mundo: quam ſoꝛtẽ ſignificat cũ ſubdit. Sz ꝓ bis quos dediſti mihi. Per hoc eniz q̃ eos illi pr̃ iã dedit: factũ eſt vt nõ ꝓtineãt ad eũ mũdũ ꝓ quo non rogat. neq; aũt qz pater eos filio dedit: amiſit ipſe quos dedit. vnde ſubdit: Qz tui ſunt. CHRY. Frequẽter autẽ hoc ponit: dediſti mihi. vt diſcãt q̃ñ patri hoc placet: ꝛ q̃ñ nõ vt alien⁹ veniẽs eos ſeduxit: ſz vt ꝓpos accepit. deide ne qs eſtimet nouũ eſſe eius ꝓncipatũ: ꝛ nup eos ſuſcepiſſe a patre ſubiungit: Et oĩa. m. t. ſ. ꝛ. t. m. ſ. ac ſi dicat. Neq; audiens aliqs quoniaz mihi eos dediſti. eſtimet eos alieos eẽ a pr̃e. mea. n. ci⁹ ſunt. nec audiẽs: Oñ tui erãt: eſtimet alienos eos fuiſſe a me. quc. n. ſunt eius: mea ſunt.

AVGV. Satis aũt hic apparet. q̃ñ vnigeniti filij ſũt oĩa q̃ ſunt pr̃is. p hoc vtiq; q̃ etiã ipſe deꝰ ẽ ꝛ de pr̃e natus: pr̃i equalis. non quõ dictũ ẽ maioꝛi ex duobus filijs: Oia mea tua ſunt. Illud. n. de oib⁹ dictũ ẽ creaturis que ſfra creaturã ſanctã rõnabilẽ ſunt. Hoc aũt ita dictũ eſt vt ſit hec etiã ipſa creatura rõnalis que nõ niſi deo ſubdiſ: Hoc ergo cuz ſit dei pr̃is nõ ſimul eẽt ꝛ filij: niſi pr̃i eẽt equalis. Nefas eſt eni vt ſancti de qbus hec locut⁹ ẽ cuiuſq̃ ſint: niſi ei a quo creati ꝛ ſcificati ſunt: hoc aũt qõ ait cũ de ſpũſcõ loqueret: Oia que bz pr̃: mea ſunt. debis dixit: que ad ipſaz pr̃is pertinẽt diuinitatẽ: neq; eni, ſpũſanct⁹ de creatura que pr̃i ẽ ſubdita: ꝛ filio fuerat acceptur⁹: cum dicat de meo accipiet.

CHRY. Deide demõſtratiões ꝓdictoꝛ ponit dicens: Et clarificarus ſũ in eis. Exquo pz: q̃ñ poteſtatez ſnp eos bẽo: q̃ñ gloꝛificãt me tibi credẽtes ꝛ mihi. nullus. n. in qbus nõ bz ꝓtãtem gloꝛificatus ẽ. AVGV. Dicẽdo autẽ iã eſſe factũ: oñdit iã fuiſſe ꝓdeſtinatũ: ꝛ certũ bñi voluit q̃ eẽt futurũ: Sed vtrũ ipſa ſit clarific. de qua dixerat: Et nũc clarifica me tu pr̃ apũ temetipm. ſi enim apud te: quõ in eis: an cũ hoc ipm inoteſcit eis: ꝛ ꝓ eos oĩbus q̃ credũt eis quaſi teſtib⁹ ſuis. vñ ſubdit: ꝛ iam nõ ſuz in mũdo: ꝛ bi in mũdo ſũt.

CHRY. Doc ẽ. Et ſi nõ appareã ſm carnẽ: p bos gloꝛifico: qz q̃ꝛo me moziunt: ſicut ꝛ ꝓ pr̃e ꝛ ꝓdicãt me: ſic ꝛ patrẽ.

AVGV. Sz ſi hoza illa q̃ loq̃baſ attẽdas: vtriq; in mũdo adhuc erãt. Nõ eni ſz profectũ: ozdis ꝛ vite id accipere poſſiuꝰ cum dicat: Jam nõ ſum in mũdo. nũgd ergo fas ẽ: vt eũ credamus aliquãdo mũdana ſapuiſſe: Reſtat igitur vt ſm illud: q̃ etiam ipſe in mundo ꝓius erat: in mundo ſe dixit iam non eſſe preſentia coꝛpozali: an non quotidie dicimus iaz nõ eſt hic: de aliquo q̃ toti⁹ abituro ꝛ maxime mo

riturο. vñ exponens cur hoc dixerit adiecit: Et ego ad te venio. Cõtendat igitur pr̃i eos quos corꝑali abſentia relicturus ꝺdicẽs: Pater ſancte ſerua eos i nõie tuo: quos dediſti mihi. Sicut hõ deuz rogat ꝓ diſcipulis ſuis: quos accepit a deo. Sed attẽde qõ ſequiſ: Ut ſint vnũ ſiẽ et nos. non ait: Ut ſimus vnũ ipſi ꝛ nos: ſicut ꝛ nos vnũ ſumus. ipſi vtiq; i natura ſua vnum ſunt: ſicut nos in noſtra vnum ſumus. qz. n. vna eadẽq; ꝑſona eſt deus ꝛ hõ: itelligimus hoĩem in eo q̃ rogat: deũ in eo q̃ vnũ ſunt: ꝛ ille ꝛ ipſe quem rogat. poteꝛat quidem dicere per id q̃ eccleſie caput eſt ꝛ coꝛpus eius eccleſia: Ego ꝛ ipſi nõ vnũ: ſed vnꝰ ſumꝰ qz caput ꝛ coꝛpus vnus eſt chriſtus. Sed diuinitatez ſuã cõſubſtãtilem patri oſtẽdens: vult eſſe ſuos vnum ſed in xp̃o: non tñ per eãdez nãm qua oẽs ex hoĩbus moꝛtalibus equales angelis fiunt: ſed ẽt p eandẽ in eandẽ bitudinẽ cõſpirãtẽ coꝛdiſſimã voluntatẽ in vnũ ſpũ quodãmõ charitatis igne cõflati. Ad hõ. n. valet cõ ait: Ut ſint vnum: ſicut ꝛ nos vnũ ſum⁹. vt quẽadmodũ pr̃ ꝛ filius nõ tñ eq̃litate ſubſtãtie: ſed etiaz voluntate vnũ ſunt: ita ꝛ hi iter quos ꝛ deũ medius eſt filius: nõ tñ per hoc q̃ eiuſdẽ nature ſunt: ſed etiã per eandẽ dilectionis ſocietatẽ vnũ ſint. CHRY. Rurſus vt hõ logtur ſubdẽs Cum eẽm cũ eis ego ſeruabã eos in nõie tuo: hoc eſt p tuuz adiutoziũ. humane eni logtur: ꝛ ad coꝛ mentẽ eſtimantiuz q̃ maioꝛẽ quãdam haberent vtilitatẽ ab eius pñtia. AVGV. Jn nõie eni pr̃is ſeruabat diſcipulos ſuos filius hõ: cũ eis humana pñtia coſtitutus: ſed ꝛ pr̃ in nõie filij ſeruabat: quos in nõie filij petẽtes exaudiebat. Neq; hoc tã carnaliter debem⁹ accipe velut viciſſim nos ſeruent pr̃ ꝛ filiꝰ. ſil'er in nos cuſtodiũt ꝛ pr̃ ꝛ filiꝰ et ſpũſanctꝰ: ſz ſcriptura nos non leuat niſi deſcẽdat ad nos. Intelligam⁹ ergo cũ ita dñs logtur: ꝓſonas eũ diſtiguere nõ ſepare naturaz. Qñ ergo ſeruabat diſcipulos ſuos filiꝰ pñtia coꝛpali: nõ expectabat pr̃ ad cuſtodiẽdũ ſuccedere filio diſcedẽti: ſz eos ambo ſeruabãt potẽtia ſpiritali. ꝛ q̃ñ eis abſtulit filiꝰ pñtiam coꝛpalẽ: tenuit cum ꝑtre cuſtodiã ſpiritalẽ: qz ꝛ cuſtodiẽdos q̃ filiꝰ hõ accepit: cuſtodie pr̃ne nõ abſtulit: ꝛ cuz pr̃ filio cuſtodiẽdos ꝺdit: nõ ꝺdit ſine ipſo cui ꝺdit: ſed ꝺdit hoi filio: non ſine deo codẽ ipſo filio. Segtur enim: Quos ꝺdiſti mihi: ego cuſtodiui ꝛ nẽo ex ipſis peꝛyt. niſi filiꝰ pditiõis. i. traditoꝛ xp̃i pditõe ꝺdeſtinatꝰ: vt ſcriptura ipleret: ne. ſ. d illo marie i pſalmo. cviij. ꝓphetaꝫ. CHRY. Et nimiꝛ ſouus ille tunc pꝛo. ſed multi poſtea. Dicit aũt: Nemo ex eis peryt. i. q̃ſtũ ex mea pte nõ perdã qõ manifeſti⁹ alibi dicit: Nõ eyciã foras Si vo p ſeipos exiliẽt nõ ex necẽſitate ad me trahe. Segtur: Nũc aũt ad te venio. Sed qz poſſet aliqs querere: Nunqd ñ potes eos ꝺſeruare recedẽs: Põt qdem. ſed cuiꝰ gr̃a hoc dicat: oñdit ſubdẽs. Et hec lo. in me. vt habeant. me. ipſe. in ſe. ipſis. i. vt nõ tumultuenẽ imꝑfectiozes exĩtes per qõ indicauit q̃ ꝓpter eoꝛ gaudiũ ꝛ regem: oĩa hec ĩfima loq̃baſ.

AVGV. Uel alr: Qõ ſit hoc gaudiuz: iã ſupius exꝑſſuz eſt vbi ait: Ut ſint vnũ ſicut ꝛ nos vnũ ſum⁹. Hoc gaudiuz ſuũ. i. a ſe in eos collatum: i eis dicit iplendum. ꝓpter qõ ſe locutuz dixit in mundo: Hec eſt pax ꝛ btitudo futuri ſeculi In mundo aũt log ſe dicit qui paulo añ dixerat: Jam nõ ſuz in mundo: qz eni nondũ abierat: hic adhuc erat: ꝛ quia moꝛ fuerat abiturus: hic quodãmõ iaz nõ erat.

¶ Ego dedi eis ſermonẽ tuuz ꝛ mũd⁹ eos odio hũit: qz nõ ſunt de mũdo: ſicut et ego nõ ſuz ꝺ mũdo. Nõ rogo vt tollas eos de mũdo: ſz vt ſerues eos a malo. De mũdo nõ ſunt ſicut et ego nõ ſuz ꝺ mũdo. Sciſica eos i veritate. Sermo tuus veritas ẽ. Sicut tu me miſiſti i mũdũ: ita et ego mi. ſi eos in mũdũ. Et ꝓ eis ego ſanctifico meipm vt ſint et ipſi ſanctificati in veritate.

Universidad de Deusto
Biblioteca

CHRY. Rursus dñs assignat cãz ꝓpter quã digni sunt discipuli multa diligẽtia potiri a pfe dicẽs: Ego dedi eis sermonẽ tuũ: ꝛ mũdus eos odio bũit. q. d. ꝓpte odio hĩti sunt: ꝛ ꝓp sermonẽ tuũ. AVGV. Nõduz aũt id expti fuerant passiõib⁹ suis q̃ illos postea sunt secute: ſz moze suo dic̃ ista: vbis ꝓteriti tpis futura ꝓnũciãs. Deide cãz subiycit cur eos oderit mũdus dicẽs: Qz nõ sunt de mũdo. hoc eis regenera tõe collatũ ẽ. nã generatõe de mundo erãt. Donatuz ẽ ergo eis: vt sicut nec ipse: ita nec ipsi de mundo eẽnt. vñ segr̃: Sicut ꝛ ego nõ sum de mundo. Ipse de mũdo nunq̃ fuit: q. ẽt ſm formã serui de spũscẽnat⁹ ẽ. de quo illi renati. Quãuis aũt iã nõ eẽnt de mundo adhuc tñ necessariũ erat eos esse i mundo. vnde subdit: Non rogo vt tollas eos de mundo.

BEDA. q. d. Jã iminet tempus vt tollar ego de mundo: iõqz neẽe est vt illi nũc nõ tollanr̃ de mundo: vt me ꝛ te prius annunciant mundo. Qz vo subdit: Sed vt serues eos a malo. ſz omne malũ itelligi possit: maxime vult intelligi malũ secessionis. AVGV. Repetit autẽ eandẽ sẽtẽtiaz dicẽs: De mundo nõ sunt sicut ꝛ ego non sum de mundo.

CHRY. Supra aũt dixit: Quos dedisti mihi de mũdo: illic naturã dicens: hic aũt de actibus malis. Dicit aũt: Nõ sunt de mundo. qz nihil cõe cum terra est eis: sed celestiũ facti sunt ciues: in quo amozem suum eis ostendit: dum patri eos laudat. hoc aũt ꝙ dicit: sicut: cũ in ipo ꝛ patre ponit paritas oñditur ꝓpter nature vnitatẽ: sed cũ de nobis ꝛ christo dicitur: multa distantia itermedia inter vtrũqz existit. cuz aũt pus dixit: Serua eos a malo. non de periculoz creptione ait solũ: sed de pmanentia in fide. vnde subdit: Sanctifica eos in vitate. AVGV. Sic. n. seruanr̃ a malo: q̃ superi⁹ ozauit vt fieret. Queri aũt põt quõ de mundo iã nõ erant: si sanctificati i veritate nõduz erãt: an qz ꝛ sanctificati in eadem ꝓficiunt sanctitate: neqz hoc sine adiutozio gr̃e dei. Sanctificanr̃ aũt i veritate beredes testamẽti noui cuius vitatis vmbze fuerũt scĩ catiões veteris testamẽti: ꝛ cũ sanctificãr̃ i vtute scificanr̃ i xpo q dixit: Ego sum vi vitas ꝛ vita. vñ segr̃. Sermo tuus vitas ẽ. Hrecuz euãgeliuz logos hz. i. vbũ. Sanctificauit g̃ pr̃ in vitate. i. i verbo suo vnigeni to suos heredes eiusqz coheredes. CHRY. Uel alr̃: Sãctifica eos i veritate. i. sanctos fac per scispũs donationem ꝛ recta dogmata. Recta enĩ dogmata de deo docent ꝛ sanctificãt aĩa. ..ꝛ qz hic de dogmatib⁹ ait subiunxit: Sermo tu⁹ vitas ẽ. hoc ẽ: nullũ mendacium est in eo: ꝛ nihil tpũ oñdit neqz coꝛporeũ. Uidetur ãt mihi ꝛ aliud oñdere hoc q̃ dicit. Sanctifica eos in veritate. i. segrega eos sermoni ꝛ predicationi. vnde subdit: Sicut tu me misisti in mundum ita ꝛ ego misi eos in mũ. GLO. Pro quo enĩ christus missus est: ꝓ hoc ꝛ bi. vñ paul⁹: Deus erat in xpo mundũ reccilians sibi ꝛ posuit in nobis vbũ recõciliatõis. hoc autẽ qõ dicit: sicut: nõ similiter de eo ꝛ de apostolis ponit: ſz vt erat possibile boibus. Dicit aũt se eos misisse in mundum: ſm q̃ erat ei consuetudo futuꝛ vt fcĩ dr̃e. AVGV. Manifestũ ẽ aũt per hoc qõ nũc adhuc de aplis logtur. nam ipz nomen aplꝛ qñ grecũ ẽ: missus significat in latino. sed qñ ꝓ hoc ꝙ xps fact⁹ est caput eccleſic: illi mẽbra sunt ei⁹. iõ ait: Et ꝓ eis ego scifico meipsum. i. eos in meipso scifico. cuz et ipsi sint ego: ꝛ vt intelligeremus cum dixit: Pro eis scifico meipm hoc eum dixisse ꝙ eos ipse scificaret: moꝛ addidit: Ut sint ꝛ ipsi scificati in veritate. i. in me: ſm ꝙ verbũ veritas est in quo ꝛ ipse filius hois scificatus ẽ ab initio: qñ verbũ ro factũ est. Tũc. n. scificauit se in se. i. hominẽ se i verbo: qz vnus christus verbũ ꝛ hõ. ꝓpter sua vero membra dicit: Et pro eis ego scifico meipsuz. hoc est ipsos in me: qñ in me etiã ipsi sint ꝛ ego. Ut sint ꝛ ipsi scificati in veritate. Quid est: Et ipsi: nisi quẽadmodũ ego: ꝛ in veritate qõ sum ego: CHRY. Uel aliter: Pro eis scifico meipsum. idest meipsum offero tibi hostiam. hostie enim oẽs sancte dicuntur: ꝛ quecũqz deo dicãr̃: quia vo antiquit⁹ in figura sanctificatio erat vsuta i euãgelio nũc aũt ẽ in ipsa veritate. ideo subdit: Ut sint ꝛ ipsi scificati in veritate: qz ꝛ eos tibi facio oblationem: quod ꝓpterea dicit: quia ipse qui offerr̃ est caput eorũ: aut quia ꝛ ipsi imolanr̃. Exhibite enim ait apostolus membra vestra hostiam viuentem sanctam.

℣ Nõ pro eis aũt rogo tñ: sed ꝛ ꝓ eis qui credituri sunt ꝓ verbũ eoꝝ in me: vt omnes vnũ sint sicut tu pater in me ꝛ ego in te: vt ꝛ ipsi in nobis vnũ sint: vt credat mundus quia tu me misisti. Et ego claritatẽ quaz tu dedisti mihi dedi eis vt sint vnũ sicut ꝛ nos vnũ sum⁹. Ego in eis ꝛ tu i me vt sint ꝓsummati i vnũ. ꝛ cognoscat mundus qz tu me misisti: ꝛ dilexisti eos: sicut ꝛ tu me dilexisti.

AVGV. Cum ozasset dñs ꝓ discipulis suis: quos ꝛ apostolos noiauit: adiũxit ꝛ ceteros q̃ in eũ fuerãt crediturꝛ di. Nõ ꝓ eis aũt ro. tñ: sed ꝓ eis q cre. sunt ꝓ vbũ eoꝝ in me.

CHRY. Dic rursus ꝛsolat⁹ eos: oñdens alioꝝ salutis cãz futuroꝝ cũ dic̃: Qui cre. sũt ꝓ ver. eo. i me AVGV. Ubi oẽs suos itelligi voluit nõ solũ q̃ tũc erãt in carne: ſz ẽt q̃ futuꝛi erãt: neqz hi tñ: q̃ ipsos: cũ in carne viuerẽt: aplos audierũt: ſz ꝛ post obitũ eoꝝ: ꝛ nos lõge post nati ꝓ vbũ eoꝝ credidim⁹ in xpm: qñ ipsi q̃ cũ illo tũc fuerũt: qõ ab illo audierũt: ꝛ ceteris ꝓdicauerũt: atqz ita vbũ eoꝝ ad nos vsqz pue nit: ꝛ puentuꝝ ẽ ad posteros gcunqz crediturꝛ sunt. põt aũt videri i hac oꝛone nõ ozasse ꝓ qbusdaz sms: ꝓ illis. ſ. q neqz tũc erãt cũ illo: neqz ꝓ verbũ eoꝝ postea: sed in eũ añ crediderũt: nũqd etiã cũ illo erat tũc nathanael: ioseph ab arimathia ꝛ multi alij: de qb⁹ ioãnes dicit q̃ crediderunt in eum? Omitto dicere de symeone sene: de anna ꝓphetissa: zacharia: helisabeth: ioãne ꝓcurſoꝛe: qñ rñderi põt ozandũ ꝓ talibus mõtuis nõ fuisse: q̃ cũ magnis suis meritis hic abierãt. hoc enĩ ꝛ de antiqs iustis sil⁹ rñdet. Itelligendũ est igit q̃ nõdũ ei sic crediderãt: quõ ipse in se credi volebat. Sz post eius resurrectiõez spũsancto ipartito edoctis ꝛ cõfirmatis aplis sic alios credidisse: quẽadmodũ xpo credi oportebat. Sz restat ad qõnez: paulus aplus nõ ab boib⁹ nz ꝓ boiez: ꝛ latro q̃ tũc credidit q̃ñ in ipsis doctoꝛibus fides q̃ fuerat q̃liscũqz defecit. ꝓinde relingtur vt sic itelligam⁹: quod dñs est ꝓ vbũ eoꝝ vt ipz verbũ fidei qõ ꝓdicauerunt in mundo sic significatũ esse credamus. Dcĩ aũt eẽ vbuz eoꝝ: qñ ab ipsis est ꝓmitus ac ꝓcipue predicatũ: nam gdez ab ipsis ꝓdicabaꝛ in terra qñ ꝓ reuelatõez iesu xꝑi ipm verbũ eoꝝ pauꝛ lus accepit: ac ꝓ hoc ꝛ ille latro in fide sua verbũ eoꝝ babebat. ergo illa oꝛone ꝓ oibus quos redemit: siue tũc in carne viuẽtes: siue postea futuros redẽptoꝛ nr̃ ozauit. Quid ãt vel q̃re ꝓ eis rogaret: cõtimo subiũxit di. Ut oẽs vnũ sint. hic ꝓ nobis rogauit qõ vt supza ꝓ illis vt oẽs: hoc est vt nos ꝛ illi vnũ simus. CHRY. Et sic i vnanimitate sermonez ꝛcludit. vnde icepit: ibi finiens: nam incipiens dixit: Mandatum nouum do vobis: vt diligatis inuicem. HYLA. viij. de trinitate. Tum demũz vnitatis profectus exemplo vnitatis ostendit cum ait: Sicut tu pater in me ꝛ ego in te: vt ꝛ ipsi in nobis vnũ sint: vt. ſ. sicut pater in filio ꝛ filius in pre est: ita ꝓ huius vnitatis formã in pre ꝛ filio vnũ omnes essent. CHRY. Rursus aũt ꝛ hoc quod dicit. Sicut: non certissime paritatis in eis est: sed vt boibus possibile est sicut ꝛ cuz dicit: Estote misericordes sicut r̃. AVGV. Est autem hic diligenter aduertendum: non dixisse dominum. Ut omnes vnum simus. sed Ut omnes vnum sint. sicut tu pater in me ꝛ ego in te: subintelligitur: Unum sumus. Ita ẽ enim pater in filio vt vnum sint. quia vnius substãtie sunt. nos vero esse quidem possumus in eis vnum: vnũ tamẽ cuz eis esse nõ possumus. qz vni⁹ substãtie nos ꝛ ipsi non sum⁹.

Sic aũt sunt in nobis vel nos in illis: vt illi vnuz sint in nã sua: nos vnũ in nostra. Sunt qppe ꝛ ipsi in nob⁹ is: sic de⁹ i tẽplo. sum⁹ aũt nos in ill' sicut creatura i creatoze suo: iõ ergo addidit: In nobis: vt q̃ vnuz efficimur ridelissima charitate: gr̃e dei tribuendũ eẽt non nobis. AVGV. iij. de trin. Uel qz in seipsis vnũ eẽ nõ possunt: dissociati abiunctꝛ per diuersas voluptates ꝛ cupiditates ꝛ nunciãtia peccatoꝝ. vñ mundenr̃ ꝓ mediatoze: vt sint in illo vnũ. HYLA. viij. de tri. Laborãtes aũt heretici fallere ne id qõ den. est: Ego ꝛ pr̃ vnum sumus nãe in bis vnitas ꝛ idifferẽs diuinitatis substãtia crederet: ſz ex dilectõe mutua ꝛ uolũtatuz cõcordia vnũ eẽnt: exẽplũ vnitatis isti⁹ ex bis dictis dñicis ꝓtulerũt: Ut oẽs vnũ sint ꝛc. sed ls ipm itelligentie sue sensum ꝓpietas demutet: nõ tñ põt itelligẽtia ꝛ extare dcõꝝ: si ei.. regenerati i vni⁹ vite atqꝝ eternitatis natura sunt: cessat in bis solus vnitatis assensus q̃ vnũ sunt i eusdẽ regeneratõe nãe. soli aũt pr̃i ꝛ filio ex natura ꝓpriũ est: vt vnũ sint: qz ds ex deo vnigenitus: nõ põt nisi in oziginis sue esse natura.

AVGV. Quid ẽ aũt boc qõ subdit: Ut mundus credat: qz tu me misisti: nũqd tũc creditur⁹ est mundus qñ in pre ꝛ filio oẽs vnũ crimus? Nõne ista est pax illa perpetua: potius fidei merces q̃ fides? sed etsi in hac vita ꝓpter ipsam cõem fidẽ oẽs qui vnũ credimus vnũ sumus: etiaz fic nõ vt credamus: ſz qz credim⁹ vnũ sum⁹, qd ẽ q̃. Oẽs vnũ sint: vt mũdus credat? Ipsi qppe oẽs mũdus ẽ credẽs cũ de bis dicat de qbus dixerat. Non ꝓ bis rogo tñ: sed ꝓ bis qui crediturꝛ sunt ꝓ vba eoꝝ i me. Quo rogo itellecturi sum⁹? nisi qz nõ i eo cãz posuit vt credat mundus: qz illi vnũ sunt: ſz ozãdo dixit: Ut mundus credat: sicut ozãdo dixerat: Ut vnuz sint. Deniqꝝ si vbũ q̃ ait rogo: vbiqz ponam⁹? erit hui⁹ expositio sentẽtie manifestioꝛ? Rogo vt oẽs vnuz sint: rogo vt ꝛ ipsi i nob⁹ vnũ sint: rogo vt mundus credat: qz tu me misisti.

HYLA. iij. de tri. Uel ꝙ id mundus crediturus ẽ filium a patre missum esse: q̃ oẽs q̃ crediturꝛ i illũ sunt: vnũ i pre ꝛ filio erũt. CHRY. Nihil enĩ ita scãdalizat oẽs vt abiuicẽ diuidi. q̃ credentes fiant vnum: hoc edificat ad fidez: ꝛ hoc etiaz a ꝓncipio dixit: In hoc cognoscẽt oẽs: qz mei estis discipuli: si dilectionẽ habueritis ad iuicẽ: Si. n. altercanr̃: non dicenr̃ pacifici magistri eẽ discipuli: me vo ingt nõ existẽte pacifico: nõ ꝓfitebunr̃ a te missuz. AVGV. Deinde saluatoz nr̃ q̃ rogãdo pr̃em se boiez demonstrabat: nunc demõstrat scipsuz: qñ cũ pre deus ẽ: facere quod rogat. vñ subdit: Et ego claritatẽ quã dedisti mihi dedi illis. quaz claritatẽ: nisi imoꝛtalitatẽ quã natura bũana i illo fuerit acceptura: ꝓpter ĩmutabilitatẽ enĩz predestinatõis ꝓteriti tpis verbis futura significat. imoꝛtalitatis aũt claritatẽ quam sibi a patre data dicit: etiã se sibi dedisse intellegẽdũ est. Cum enĩ tacet filius in ope pr̃is opationẽ suã humilitatẽ cõmendat: cũ vo in ope suo tacet opatione patris: parilitatẽ cõmẽdat. Jsto igit mõ: ꝛ hoc loco nec se fecit alienum a pr̃is ope: q̃uis dixerit: Claritatẽ quã dedisti mihi nec pr̃z fecit alienũ ab ope suo q̃uis dixerat. Dedi eis. Sicut aũt ex eo q̃ patr̃ ꝓ suis oĩbus rogauit hoc fieri voluit vt oẽs vnum sint: ita etiã suo beneficio id fieri [illegible]it. vnde adiũxit: Ut vnuz sint in nobis: sicut ꝛ nos vnuz sumus CHRY. Uel claritatẽ dicit gloziaz que est ꝓ signa ꝛ dogmata: ꝛ vt vnanimes sint. vnde subdit: Ut vnũ sint in nobis: sicut ꝛ nos vnuz sumus. Dec enĩ gloria vt sint vnũ: etiam signis maioꝛ ẽ. Uni uersi enĩ q̃ per apostolos crediderunt vnũ sunt: ꝛ si qdaz ex ipsis diuisi sunt. hoc eoꝝ desidie fuit: quod tamẽ cum nõ latuit. HYLA. Per acceptum igitur ꝛ datum honorẽ oẽs vnum sunt. sed nondum apprehendo rõne: qñ datus honoꝛ vnũ oẽs eẽ ꝓficiat: sed dñs gradum quẽdã atqꝝ ordinẽ consummãde vnitatis exposuit cum subdit: Ut vnum sint i nobis: vt cum ille in patre ꝓ naturã diuinitatis esset: nos contra in eo ꝙ corpale eius natiuitatẽ: ꝛ ille iteruz in nobis per sacrameñti esse mysteriũ crederet: ꝓfectus per mediatorẽ vnitas doceret. CHRY. Alibi vo ait de se ꝓfe: veniemus ꝛ mansionẽ apud eũ faciemus. illic qdem sabellianozum obstructus oza: dñ. ſ. ponit duas ꝓsonas hic vo arry suspitionez destruit cum patrez per se dicit discipulis aduenire. AVGV. Neqz tamẽ boc ita dcñ est tanq̃ pr̃ non in nobis aut nos in pre non simus: sed ꝓ boc mediatorẽ inter deum ꝛ hominẽ se breuiter itimanit. q̃ vero addidit: vt sint cõsummati in vnum: ostẽdit eo perduci recõciliationẽ que fit per medioꝛem vt perfecta beatitudine ꝓfruamur. vnde id qõ segtur: vt cognoscat mũdus qz tu me misisti: nõ sic accipiendũ puto: tanq̃ iteꝝ dixerit: vt credat mũdus. Quandũ enĩ credimus qõ non videmus: nõdum sumus consummati: sicut erimus cũ meruerimus videre qõ credimus. qñ ergo ō cõsummatione loquitur: talis est intelligenda cognitio qualis erit per speciem: non qualis nunc est per ꝑdem. Ipsi qppe credentes sunt mundus non permanens inimicus. ſz ex inimico amicus affectus. ꝓpterea seq..itur. Et dilexisti eos sicut me dilexisti. In filio qppe nos pr̃ diligit: qz i eo nos elegit: nec iõ pares sumus vnigenito filio: neqz enĩ semp equalitatem significat. quod dicit. Sicut illud ita ꝛ illõ: sed aliqñ tñ qõ illud est: est ꝛ illud: ita in hoc loco nihil est aliud: Dilexisti eos sic̃ me dilexisti: q̃ dilexisti eos qñ ꝛ me dilexisti. Non enĩ alia causa est diligẽdi mẽbra eius nisi qz diligit eũ Luz igitur eozum que fecerit: nihil oderit: quis digne possit eloqui quantuz ꝛligat membra vnigeniti filij sui: ꝛ quanto amplius ipsum vnigenitum.

℣ Pr̃ quos dedisti mihi volo vt vbi sũ ego ꝛ ille sint mecũ vt videãt claritatẽ meaz quã dedisti mihi: qz dilexisti me añ cõstitutionẽ mundi. Pr̃ iuste mũdus te nõ cognouit. Ego ãt te cognoui ꝛ bi cognouerũt: qz tu me misisti. Et notuz feci eis nomẽ tuũ ꝛ notũ faciã: ꝛ dilectio qua dilexisti me in ipsis sit: ꝛ ego in ipsis.

CHRY. Postq̃ dixerat: qz multi credent per eos ꝛ multa gloria potientur: loquitur de reliquo de cozonis eis repositis dicens: Pater quos dedisti mihi: volo vt vbi ego suz: ꝛ illi sint mecum. AVGV. Ipsi sunt quos a patre accepit quos ꝛ ipse de mundo elegit. sicut enim ait in [illegible] exordio: Dedit eis potestatẽ omnis carnis. idest omnis hominis vt det eis vitam eternam: vbi ostendit potestatez se omnis hominis accepisse vt liberaret quos voluerit: ꝛ dãnaret quos voluerit. Quapropter omnibus membris suis promisit hoc premium. vt vbi est ipse ꝛ nos cum illo simus: nec poterat non fieri: q̃ omn[illegible]oteñti patri se velle dixerit omnipotens filius: vna vero est patris ꝛ filij volũtas. etsi intelligere nonduz permittit ifirmitas: credat pietas. Quã tum ergo attinet ad creaturam in qua factus est ex semine dauid ſm carnem: eo modo dicere potuit vbi ego suz: vt iã ibi se esse diceret: vbi fuerat moꝛ futurus. in celo ergo nos futuros esse promisit. Illo enim forma serui leuata est: qñ sum⁹sit ex virgine: ꝛ ad dextram patris collocata. GREGO. xxvij. moralium. Ubi est ergo quod rursus veritas dicit: Nemo ascendit in celum: nisi qui de celo descendit: que sibi in verbis suis non discrepat: quia enim membroꝝ suoꝝ caput dominus factus est: repulsa reprobozuz multitudine. solus etiam est nobiscum: ꝛ sic unum nos cum illo vnum iam facti sumus. vnde solus venit in se: illuc et solus redit in nobis. AVGVSTINVS. Cum vero ad..net ad formam dei in qua equalis est patri si secundum eam velimus intelligere quod dictum est. vbi ego sum: ꝛ illi sint mecum. absedat ab animo omnis imaginum coꝛporaliuz cogitatio: ꝛ non ingratur equalis patri filius vbi sit: quoniã nemo iuenit vbi non sit. Propterea nõ eis satis fuit dicere:

Uolo vt vbi ego sum: et ipsi sint. ꝫ addidit: Mecū. Esse enī cuiꝰ illo magnū bonū ē. Nā et miseri pñt eē vbi ē ille: sed beati soli sunt cū illo. et vt de visibili q̄uis lōge dissimili q̄lecumq; sumamus exēplū: sicut cecus etiaꝫ si ibi sit vbi lux est: non est tñ ipse cum luce: sed absens est a pñte: ita nō solū infideles sed etiā fideles: si esse nunq̄ possit vbi non sit christus: non ē tñ ipse cū christo per spēz. nā fidelē non est dubitādū eē cuiꝰ christo p fidē. sed hic de specie illa dicebat: in qua videbimus euꝫ sicuti ē. vñ adiūxit: Ut videant claritatē meā quā dedisti mihi. Ut videāt dixit: nō: Ut credant. fideles enī estis: nō fides. CHRY. Nō autē dixit: Ut percipient gloriā meā: sed: Ut videant: hoc occulte insinuās q̄n oīs rectos ibi est filiū dei videre. Dedit aūt ei pater claritatē q̄n euꝫ genuit. AVGV. Cū ergo viderim⁹ claritatē quā dedit pr̄ filio: etiā si eam dixi hoc loco intelligamus: nō quam pater eq̄li filio gignēs eū dedit: sed quā facto hoi filio dedit post mortē crucis. Tunc fiet iudiciū: tunc tolleꝫ ipium ne videat claritatē dñi. nisi illā qua deus ē. si ergo ꝫ id q̄ filius de⁹ ē: accipiamus hoc dcīm: Uolo vt vbi ego suꝫ et ipsi sint mecū. in pr̄e cū xpo erimus: q cū dixisset: Ut videāt claritatē meā quā dedisti mihi. cōtinuo subiunxit: Quia dilexisti me ante cōstitutionē mūdi. In illo enī dilexit et nos ante cōstitutionez mūdi: et tunc predestinauit quod in fine factu rus est mundi. BEDA. Claritatē igitur vocat dilectionē q̄ ipse dilectus est a pr̄e ante mūdi constitutionē: in illa claritate nos dilexit ante constitutionem mundi. THEOPHI. Postq̄ g̃p fidelib⁹ orauit: et tot illis pſpera pmisit: ponit quoddā piū: et ppria mansuetudine dignū dicens: Pater iuste mundus te nō cognouit. q. d. ego cupere cūctos homines cōsequi dicta bona que quidē pro fidelibus imploraui: ſz qz ignorauerūt te: ideo non cōtingent gloriam et coronas. CHRY. Uidetur āt mihi hoc arrogantius dicere: q̄n eū qui ita bonus et iustus ē cognoscere noluerunt. nō igitur hoc est quod iudei dicunt: Q̄n ipi quidē te cognoscunt ego vero ignoro: sed econtrario est. vñ subdit: Ego aut⁹ cognoui te: et hi cognouerunt: quia tu me misisti: et notuꝫ feci eis nomen tuū: et notuꝫ faciā per spūmsanctum eis perfectam cognitionem dando. Si autem didicerint quis es tu: scient qz ego nō sum separatus a te: sed valde amatus et ppius filius et coniunctus. Hoc vero suasi eis: vt ego maneaꝫ in eis: et sic fidem que est in me et amatores seruabunt certissime et hoc est quod subditur: Ut dilectio qua dilexisti me in ipsis sit: et ego in ipsis. q. d. Ipsis me amantibus ego manebo in eis.

AVGV. Uel aliter. Quid ē eū cognoscere: nisi vita eterna quam mundo damnato non dedit: reconciliato dedit. Propterea itaq; mūdus non cognouit: qz iustus es. hoc meritis eius vt nō cognoscerent recōciliasti: et propterea mundus reconciliatus cognouit qz misericors es: et vt cognosceret non ei merito sed gra subueniſti. deniq; segtur: Ego autē cognoui te. Ipse fons gratie est deus natura: hō autē de spiritusancto et virgine ineffabili gratia. Deniq; quia gratia dei p iesū xpm est dr̄: Et hi cognouerunt. Ipse est mūdus recōciliat⁹: sed ideo qz tu me misisti. ergo gra cognouerunt. Et notū feci eis nomē tuuꝫ p fidē: et notū faciā p spēm: vt dilectio qua dilexisti me in ipsis sit. Qualis est ista locutio tali et apostolus vsus est: Bonū certamē certaui: nō ait: Bono certamie quod vsitatius diceret. quō aūt dilectio qua pr̄ dilexit filiū eēt in nobis: nisi qz mēbra eius sumus: et ī illo diligimur cū ipse diligit totus. i. caput et corp⁹. Et ideo subiunxit: Et ego in ipso: Est enī in nobis tanq̄ in tēplo suo: nos autez in illo ꝫ q̄ caput nostrū est. La. XVIII.

HEc cum dixisset iesus: egressus ē cū discipulis suis trās torrētez cedron: vbi erat hortus in quē introiuit ipse et discipuli eius. Sciebat autē et iudas qui tradebat eū locum: quia frequenter Jesus conuenerat illuc cū discipulis suis.

AVGV. Terminato sermone quem post cenaꝫ dñs ad discipulos habuit: adiūcta oīone quā dixerat ad patrez: ei⁹ passionē ioannes euāgelista sic exorsus est. Dec cuꝫ dixisset iesus: egressus est cū discipulis suis trās torrentem cedron: vbi erat hortus: in quem introiuit ipse et discipuli eius. Non aūt continuo hoc factum est cuꝫ eius illa finita esset oratio: sed alia quedā sunt interposita que ab isto pretermissa apō alios euangelistas legunt. AVGV. De cōcordan. euāge. Facta est enī silentio inter eos quis eoꝝ videret eē maior: sicut lucas cōmemorat. Dixit etiam ipse petro: sicut ipe Johannes subiungit: Ecce sathanas expetiit vos vt cibaret sicut triticum: et cetera que ibi sequuntur. Et hymno dicto: sicut Matthеus et Marcus cōmemorant: Exierunt in montem oliueti. Contexit ergo narrationē Matthеus et dixit: Tūc venit Jesus cum illis in villā que dicitur Bethsemani. Iste locus est quem commemorat hic Joannes: vbi erat hortus in quem introiuit ipse et discipuli eius. AVGV. super Johannem: Ad hoc ergo valeat quod dictum est. Dec cum dixisset: vt non eum ante opinemur ingressum q̄n illa verba finirez. CHRY. Sed propter quid non dixit: Cessans ab oratione venit illuc: quoniaꝫ oratio illa fuit loquela pper discipulos facta. De nocte autem vadit et flumen pertransit: et properat ad locum prodituri cognitum: anferrens his qui insidiantur labozem. et ostendens discipulis: quoniam volens ad mortez venit. ALCVI. Dicit autem: Trans torrentem cedron: id est cedrozum. genitiuus enim est grecus. Transit torrentem: quia de torrente passiōis bibit: vbi erat hortus vt peccatum quod in horto cōmissum fuerat in horto deleret. Paradisus enim hortus delitiarum interpretatur. CHRY. Ne autem audiens hortum eum occultari estimes: subiungit. Sciebat autem et iudas qui tradebat eum locum: quia frequenter Jesus conuenerat illuc cuꝫ discipulis suis. AVGV. Jā q̄ lupus ouina pelle ptectus: et inter oues alto patrisfamilias cōsilio toleratus didicit: vbi ad tempus exiguum dispergeret gregem insidys appetendo pastorē. CHRY. Multotiens aūt ibi cum discipulis Jesus singulariter cōuenerat: de neqys loquēs: et q̄ nō erat fas alios audire. Facit autem hoc in montibus et in hortis maxime purū a tumultibus ingrens semp locum: ne mens impediatur ab auditione. Ideo aūt iudas illuc venit quoniam multotiens christus extra pernoctabat. Iuisset autez ad domum si putasset eum ibi inuenire dormientem.

THEOPHILVS. Nouerat etiam iudas dominum festo tempore consuesse semper docere discipulos aliq̄ sublime. Erat aūt solitus docere hō mystica in talib⁹ locis: ac q̄n tūc dies erat solēnis: arbitratus est illum esse illic et discipulos docere que ad celebritatem spectabāt.

¶ Judas ergo cū accepisset cohortem: et a pontificibus et phariseis ministros: venit illuc cum laternis et facibus et armis. Jesus itaq; sciens omnia que ventura erant super eum: processit et dixit ad eos. Quem queritis? Respōderunt ei: Jesum nazarenū. Dicit ei iesus: Ego sum: Stabat autem et iudas: qui tradebat eū cū ipsis. Ut ergo dixit eis: Ego sum: abierunt retrorsuꝫ: et ceciderunt i terram. Iterum ergo interrogauit eos quem queritis? Illi autem dixerūt: Jesum nazarenū. Respōdit Jesus: dixi vobis quia ego suꝫ: Si ergo me queritis sinite hos abire. Ut impleretur sermo quem dixit: quia quos dedisti mihi non perdidi ex eis quenq̄.

GLO. Ostēderat euāgelista quō iudas ad locū vbi christus erat pueire potuerit: nūc ondit quō illuc puenit dicēs: Judas ergo cū accepisset cohortē et a pontificib⁹ et phariseis ministros: venit illuc cū laternis et facib⁹ et armis. AVGV. Cohors nō iudeoꝝ ſz militū fuit. Arresid itaq; intelligat accepta: tāq̄ ad tenendū reū seruato ordine legitime potestatis: vt nullus tenentib⁹ auderet obsistere: q̄q̄ et manus tāta fuerat congregata: et sic armata veniebat: vt vel terreret vel etiā repugnar. si quisq̄ christum defendere auderet.

CHRY. Sed qualiter cohorti suaserūt. qz milites erāt: pecuniaꝝ gra oia facere meditantes. THEOPHI. Faces aūt afferūt et laternas: ne xps latens i tenebris fugeret.

CHRY. Multotiēs erat alias miscet cōprehēdere eū: sed non valuerunt. vnde manifestū est q̄ tunc sponte seipz dedit. Propter quod subditur: Jesus aūt sciens omnia que ventura erāt super eū; processit et dixit ad eos: quez queritis?

THEOPHI. Querit aūt nō vt volēs scire. Nā vtiq; noverat oia que ventura erāt super eū: sed ondere volens q̄n cum presens esset: ab eis videri nō poterat vel oscerni. naz sequitur. Dicit eis iesus. Ego suꝫ. CHRY. In medio eniz eoꝝ existens excecauit eoꝝ oculos. quoniā enī nō tenebre causa erant: indicauit euangelista dicens: Q̄n habuerūt lāpades. si vo lāpades nō eēnt: a voce saltē debebāt eū agnoscere. Si vo illi ignorabāt: q̄liter iudas ignorauit: qui cum eo fuerat continue? Et ideo subdit: Stabat autem et iudas qui tradebat eum cum ipsis. Fecit autem hoc iesus ostēdēs quoniā non solum comprehendere eum nō possent: sed nec videre in medio existentem: nisi ipse concederet. vnde subditur: Ut ergo dixit eis: Ego sum: abierunt retrorsum: et ceciderunt in terram. AVGV. Ubi nūc militum cohors? vbi terror et munimen armorum: vna vox turbā odys ferocem armisq; terribilem sine telo vllo percussit: repulit: strauit. Deus enim latebat in carne: et sempiternus dies ita mēbris occultabatur humānis: Ut cū laternis et facibus quereretur occidēdus a tenebris: quid iudicaturus faciet qui iudicandus hoc fecit? Et nunc vtiq; per euangelium. Ego suꝫ dicit christus: et a iudeis expectatur antichristus. vt retro rideant et in terram cadant: quoniam deserentes celestia terrena desiderant. GREGO. super ezechielem: Quid aūt boc q̄ electi in faciem: et reprobi retrorsuꝫ cadūt: nisi q̄ omnis qui post se cadit: ibi cadit vbi non videt. qui vero ante se ceciderit: ibi cadit vbi videt. Iniqui ergo quia in inuisibilibus cadunt: post se cadere dicuntur: quia ibi corruunt vbi quod tunc eos sequitur modo videre nō possunt. Isti vero qz in istis visibilibus semetipsos spōte deyciūt vt in inuisibilibus erigant quasi in faciem cadunt: qz timore compuncti videntes humiliant. CHRY. Demū ne gs dicat: quoniā ipse iudeos ad hoc iduxit vt eū occiderent: seipsum in manibus eoꝝ tradens: manifeste ostēdit eis oīa que sufficiebant eos revocare. Sz qz permanebant in malitia: et nullā habebant excusationē: tunc seipsum in manib⁹ eorum tradidit: vnde sequitur. Iteruꝫ ergo interrogauit eos: Quez queritis? Illi ergo dixerunt: iesum na[illegible]ū. Respondit iesus: Dixi vobis quia ego sum. AVGV. Audierant primo: ego suꝫ. sed non prehenderant: quia hoc noluit qui potuit quicqd voluit. verum si numq̄ se ab eis permitteret apprehēdi: nō quidem illi facerent ppter quod venerant: sed nec ipe faceret propter quod venerat. Proinde quia tenere volētibus et non valentibus ostendit potestatem suam. iam tenebunt eum vt faciat de nescientibus voluntatē suam. vñ subdit. Si ergo me queritis sinite hos abire. CRHY. q. di. Si me queritis: nihil vobis ad hos cōe est: Ecce meipsum trado vsq; ad vltimā horā ad suos dilectionis conseruandam demonstrans. AVGV. Inimicos iubet: et hoc faciūt qō iubet: sinunt scilz nunc eos abire quos non vult perire.

CHRY. Unde euāgelista oīdens q̄ hoc non fuit eoꝝ ppositū: sed vtus eius q̄ apprehensus fuerat. subiūgit: Ut impleret sermo quē dixit. qz quos dedisti mihi non perdidi ex eis q̄q̄. Perditōez aūt nō hanc dixerat que est mortis: ſz illam eternam: euāgelista vero et de pñti morte id accepit.

AVGV. Nunqd aūt nō erāt postea morituri. Cur ergo si tūc morerent: pderet eos. nisi qz nōduꝫ in eū sic credebāt quō credūt quicunq; nō pereūt.

¶ Simō ergo petrus habēs gladiū eduxit eum et percussit pōtificis seruū et abscidit auriculā eius dextram. Erat aūt nomē seruo malchus. Dicit ergo iesus petro: Mitte gladiū tuuꝫ i vaginam. Calicē quē dedit mihi pater nō vis vt bibā illuꝫ?

CHRY. Petrus ofidēs in pdicta voce dñi et in his q̄ iaz facta erāt armat⁹ aduersus eos q̄ supuenerant: vñ dr̄. Simō g̃ petrus habens gladiū. edu. eū et p. pō. ser. Sz q̄liter q̄ iussus erat nō perā bre: neq; duo vestimēta gladiū hz: Mihi videt būc formidās prepasse dudū. THEOPHI. Ut ad op⁹ agni illo idigens ferebat būc et post cenaꝫ. CHRY. Sz q̄r q̄ iussus erat nō alapā dare: homicida fit? qz maxime ñ se vlciscī iussus ē: h aūt nō se vlciscebat: ſz magistrū. Demū nondum pfecti adhuc erāt. ſz videbis postea petr̄ verberatū et būiliter ferentē. nō sine cā aūt subdit. Et abscidit auriculam dex. Uidet min. ipetū apli significare: q̄n ad ipm caput ipetū fecit.

AVGV. Solus aūt hic euāgelista ēt nomen fuit huius ex presit cū dic̄: Erat āt nomen serui malchus. fic lucas solus q̄ ei⁹ auriculā dñs tetigerit et sanauerit eū. CHRY. Tūc n. miraculū fuit erudiēs nos: q̄n eis q̄ male faciūt bñfacere oz: et vtute reuelās suā. Nom āt. pterea posuit euāgelista: vt bis q̄ tūc legerēt: liceret q̄rere si ve fcīn sit. Seruū aūt eū fūmi pōtificis dic̄: qz magnū est qō fcīn est: nō solū qz curauit: ſz qz curauit eū q̄ sup eū venerat: et paulopost a lapam datur⁹ erat.

AVGV. Malchus aūt iterū regnatur⁹. qd ergo auris p dñm amputata: et a dño sanata significat: nisi auditum amputata vetustate renouatū: vt sit i nouitate spūs: et nō in vetustate lr̄e: qō cui pstitū fuerit a xpo gs dubitet regnaturum eē cū xpo: q āt seru⁹ iuuentus est: et hoc ad illam ptinet vetustatē: q̄ i seruitutē gnat: ſz cuꝫ accessit sanitas figurata ē et libertas. THEOPHI. Uel cesio auris dextre serui pn civis sacerdotū signuꝫ erat surditatis eoꝝ: q̄ precipue in pn cipibus sacerdotū inoleuerat. Qz āt ōnuo restituta sit auris significat vltimā repationē itellect⁹ i israeliticis veniēte helia. AVGV. Scīm aūt petri dñs reprobauit et pgredi vltra phibuit. vñ segt: Dic̄ g̃ ie. pe. Mitte gla. tuuꝫ in vaginam. Eteni ille ad patiētiā cōmonēdus fuit: et hoc ad itelligētiaꝫ cōscribendum. CHRY. Non solu aūt minis cum cohibuit: vt matthеus refert: sed et aliter consolatur eum dicēs: Calicem quē dedit mihi pr̄: nō vis vt bibā illuꝫ: ostendens q̄n nō illoꝝ vtutis que fiebant erant: sed suc cōcessionis: et q̄ nō est deo cōtrarius: ſz obediēs vsq; ad mortē. THEOPHI. In eo aūt q̄ ipsam calicē dicit q̄ sibi grata et accepta bilis p salute mortaliū mors videat edisserit. AVGV. Qz autem a patre traditum sibi dicit calicē passionis: illud est quod ait apostolus. Filio ppio non pepercit: sed pro nobis oībus tradidit eum. verum auctor calicis huius est etiā ipe qui bibit. vnde idē apostolus dicit: Christus dilexit nos et tradidit seipsum pro nobis.

¶ Cohors aūt et tribunus et minist̄i iudeoꝝ cōprehenderūt iesum: et ligauerunt eum et adduxerunt eū ad annā primū. Erat enī socer cayphe qui erat pontifex anni illi⁹. Erat autez caypha⁹ qui consiliū dederat iudeis: quia expedit vnum hominez mori pro populo.

THEOPHI. Peractis cūctis q̄ sufficiēter se habebant ad pbēdū iudeos. ū illi hoc neq̄q̄ discernerēt tunc duci se pmisit. vñ dr: Laboꝛs ergo ꝛ tribun⁹ ꝛ ministri iudeoꝝ ꝓhebēderunt Jesum. AVGV. Cōprehēderunt ad quem nō accesserunt nec audierunt: Accedite ad eum ꝛ illuminamini. Si.n. sic accederēt nō eum manib⁹ occidēdū: sed recipiēdū eꝛde cōprehēderent. Nunc aūt q̄n eum illo modo cōprehenderunt ab eo lōgius recesserunt. Segtur: Et ligauerunt eum. a quo solui potius velle debuerunt: ꝛ erāt foꝛte in eis q postea liberati ab eo dixerunt: Dirupisti vincula mea. Postea vo q̄ pſecutoꝛes tradēte iuda dñm ligauerūt: vt intelligatur iudas non tam abilis vtilitate traditiōis buius: sed sceleris volūtate dānabilis: subdītur: Et adduxerūt eum ad annā pmū. CHRY. Pꝛe delectatōe. n. gloziabāt in his q̄ fiebant quasi tropheū statuentes. AVGV. Nec tacet cās cur i. a fcīn sit subdēs. Erat. n. socer caypbe: q erat pontifex anni illius. Merito ꝛ mattheus cū id breuit. narrare voluisset: eum ad cayphā ductū fuisse cōmemoꝛat: qꝛ ꝛ ad annam pus ideꝰ ductus est: q socer eius fuerit: vt intelligendū sit hoc cūdē cayphā fieri voluisse. BEDA. Quatenus dum a ꝓsimili pontifice dānaretur: ipse quoq̄ minoris criminis reus haberetur. vel fortassis sic dom⁹ eius sita erat vt preterire eam non possent: siue diuinitus actum est: vt qui erant affines sanguine sociarentur ī scelere. Sed qō dicit q esset pontifex anni illius: sonat contrarium legi: in q̄ ꝓceptum erat. vt vnus esset pontifex sum. nus: quo mortuo succederet ei filius suus: sed iaꝫ pontificatus ambitōe erat infectus. ALCVI. Refert enim iosephus istum cayphā vnius anni sacerdotium redemisse. Non ergo mirum si ī quos pontifex inique iudicauerit: sepe qui per auaritiaꝫ ad sacerdotiū accedit: per iniusticiā in eo seruatur. CHRY. Ne aūt audiens vincula audit oꝛ tumultuet recoluit ꝓbetie q̄n moꝛs eius salus fuit oꝛbis terraꝝ. vnde segtur: Erat aut cayphas qui consiliū ꝛederat iudeis: quia expedit vnū hominem moꝛi pro populo: tanta enim est veritatis supabūdantia: vt ꝛ inimici eam pſonent.

¶ Sequebatur aūt Jesum simō petrus ꝛ aliꝰ discipulus. Discipulus aūt ille erat notus pontifici ꝛ introiuit cū Jesu in atriū pontificis. Petrus autem stabat ad ostiū foris. Exiuit ergo discipulus aliꝰ qui erat notus pontifici: ꝛ dixit ostiarie: ꝛ introduxit petꝝ. Ideo aūt ipse eū non introduxit: qꝛ christo adherebat ꝛ sequebat eum. Segtur: Dixit ergo ancilla ostiaria: Nūqd ꝛ tu ex discipulis es hois isti⁹? Dicit ille: Non sum: Quid dicis o petre: Nōne ꝓs dixisti: Et si oportuerit aiam meam mo te ponam: qd ergo factum est. q̄n nec ostiarie fers interrogationē: non erat. miles q ī terꝛogabat: sed ostiaria vilis. neq̄q̄ dixit: Seductoꝛis discipulus es: sed hois illius: qō miserētis erat. Dicit aūt: Nunqd ꝛ tu: qꝛ ioannes intus erat.

AVGV. Sed qd mirū si ōs vera predixit: homo autem falsa ꝓsumpsit: Sane in ista: que iaꝫ cepta est: negatione petri debemus aduertere nō solū ab eo negari xpm: qui dicit eum non esse xpm: sed ab illo etiaꝫ qui negat se esse christianum. Dñs enim non ait petro: Discipulum meū te negabis: sed me negabis. negauit ergo ipsum cum se negauit eē discipulum. Quid aūt aliud isto modo q̄ se negauit eē xpianuz? q̄ multi postea etiā pueri ꝛ puelle potuerunt moꝛtes ꝓ xpi cōfessione cōtemnere ꝛ regnū celoꝝ fortiter introire: quod tunc iste nō potuit qui claues regni eius accepit. ecce vnde dictum est: Sinite hos abire: qꝛ quos dedisti mihi: nō ꝓdidi ex eis quēq̄. vtiq̄ enī petrus si negato xpo hinc iret: qd aliud q̄ piret? CHRY. in sermone de petro ꝛ helia. Jccirco aūt diuine ꝓuidentie secretū pmisit vt primus ipse labereꝛ petrus. quo erga peccantes duꝛioꝛe sniam propꝛy casus ītuitu tparet. Petrus. n. oꝛbis terraꝝ doctoꝛ ꝛ magister peccauit ꝛ veniā impetrauit: vt hec indulgentie noꝛma ꝛ regula iudicantibus pꝛebereꝛ. Jccirco enī non angelis arbitroꝛ cōmissam sacerdotij ptātem: ne cum ipsi minime peccarēt: in peccatoꝛibus sine misericoꝛdia vindicarent. Dō passibil supra hoīes oꝛdinaꝛ: vt dū ipse ī alys suas recolit passiones: mitē apō eos se pꝛebeat ꝛ benignū. THEOPHI. Quidā tamē inanē quandā gram appꝛopriantes petro dicunt: q ī negauit petrus: q̄n volebat semp esse cum xpo: ꝛ sequi ꝓtinue. Nouit enī q si fatereꝝ se esse de xpi discipulis: diuideꝛet ab eo: ꝛ nō bꝛet vltra spaciū sequendi vidediq̄ dilectū vnde simulabat se officiū gerere ministroꝛ: ne vult⁹ mestitia cognitus excludereꝝ. vnde segtur: Stabant aūt serui et ministri ad pꝛunas: qꝛ frigus erat ꝛ calefaciebāt se. Erat ār ꝛ petrus stans cum eis ꝛ calefaciens se. AVGV. Non hyems erat ꝛ tū frigus erat: q̄le solet etiaꝫ egnoctio verno accidere. GREGO. q. mo. Jā aūt itus a charitatis caloꝛe petrus toꝛpuerat: ꝛ ad amoꝛē pnītis vite quasi ad pſecutoꝛ pꝛunas ifirmitate estuāte recalebat.

¶ Pōtifex ergo interrogauit Jesum de discipulis suis ꝛ ō doctrina ei⁹. Respōdit ei iesus. Ego palam locutus sum mūdo: Ego semper docui in synagoga ꝛ in templo quo oēs iudei cōueniunt: ꝛ in occulto locutus sum nihil. Quid me ī terrogas. Interroga eos qui audierūt qd locutus sim ipsis: ecce hi sciūt que dixeriꝫ ego.

CHRY. Quia xpo nullū crimen inferre poterant de discipulis ītrogabāt. vnde oī: Pōti. er. in. ie. de discipulis fortassis vbi erant: vel cuius gra eos collegit. hoc autem dicebat q̄si seditiosum ꝛ nouaꝝ rex factoꝛem eū redarguere volens: quasi nullo alio attendente ei q̄ eius discipulis.

THEOPHI. Explorat insup de doctrina. vnde segtur. Et de doctrina eius cuiusmodi. ſ. fozet vtrum a lege discrepās ꝛ aduersa moysi: vt exinde occasiōe ꝛcepta vt dei emulū pdat. ALCVI. Nō. n. cognoscēde veritatis amoꝛe interrogat: sed vt cām inueniret qua eū accusare potuisset: ꝛ tradere romano pſidi ad dānādū. Sz dns ita repauit rūsionē: vt nec veritatē taceret nec se defēdere videreꝝ. Segt enī: Rndit ei iesus: Ego palā locutus sū mūdo. ego semp docui i synagoga ꝛ i templo quo oēs iudei conueniunt. Et in occulto locutus sum nihil. Et misit eum annas ligatum ad caypham pontificem. THEO. Suspicantes bunc cum astutioꝛe esse ꝛcogitare aliqd posse aduersus iesum dignū moꝛte. AVGV. Ad illum aūt sicut matthe⁹ dicit: ab initio ducebatur qñ ipse erat illius anni princeps sacerdotum. Alternis quippe intelligēdi sunt solere annis agere pontificatum ꝛ credendū est sin voluntate cayphe id esse factū. vt iesum primo ad annā ducerent: vel ēt domos eoꝝ ita fuisse positas: vt nō deberet annas a transeuntibus preteriri. BEDA. Quod autem dicit ligatum: non sic intelligendum q tunc tūc fuerit ligatus: sed tūc ligatus est cum est captus: itaq̄ ligatum ad cayphan miſit: sic. t sibi fuerat presentatus: sine fieri potuit vt ad horaz solueretur quatenus discuteretur: post hoc discussus iterum ligaretur: ꝛ sic ad cayphan mit. retur.

¶ Erat aūt simon petrus stans ꝛ calefaciens se. Dixerunt ergo ei: Nūquid ꝛ tu ex discipulis eius es. Negauit ille ꝛ dixit: Nō sū. Dicit ei vn⁹ ex seruis pōtificis cognatus eius cui⁹ abscidit petr⁹ auriculā. Nōne ego te vidi i horto cū illo. Iterum ergo negauit petrus: ꝛ statī gallus cantauit.

AVGV. Cū dixisset euangelista q iesum ligatū miserat annas ad caypham: reuerſus ē ad locū narratiōis: vbi reliquerat petꝝ: vt explicaret quod in domo anne de trina eius negatione cōtigerat. vñ dicit: Erat aūt simō petrus stans ꝛ calefaciēs se. Dic recapitulat q antea iam dixerat. CHRY. Uel multo stupoꝛe detinebatur q seruid⁹ erat: vt deducto iesu deꝛetero nō moueꝝ. Sed hoc fit vt discas: quāta natura sit mbeciilitas: cū de⁹ hoīem dereliquerit: ꝛ interroga. t⁹ rursus ēt negat. vñ segtur. Dixerunt ergo ei: Nunquid ꝛ tu ex discipulis eius es. Negauit ille: ꝛ dixit. Non sum.

AVGV. de cō. euā. Hoc loco iuenim⁹ nō aī iamā sz ad focū stantē: secūdo negasse petrū: qō fi. t nō p set: nisi iā redet postea q̄ foras exierat vt matthe⁹ dicit. neq̄. n. iā exierat: ꝛ foris vidit eū altera ancilla: sed cū exire eū vidit. i. cū surgeret ꝛ exiret: aīaduertit eū: ꝛ dixit his qui erāt ibi. i. q sīmul erāt ad ignē intus ī atrio. Et hic cū iesu nazareno erat. Ille aūt q foras exierat: hoc audito rediēs iurauit illis cōtra nitētib⁹ qꝛ nō noui hoīem. Deinde in o q ioannes hic ait: dixerūt: Nūqd ꝛ tu ex discipul ei⁹ es: qō redeūti ꝛ stāti dictū itelligim⁹. Hoc quoq̄ cōfirmat: nō illā tūc alterā ancillam quā ꝓmemoꝛāt ī hac secūda negatiōe matthe⁹ ꝛ marc⁹: sed ꝛ aliū quēdā ꝓmemoꝛat lucas cū petro illud egisse. vñ ioannes dicit: Dixerūt ergo ei. Joānes aūt secut⁹ de tertia petri negatiōe ita explicat: Dic vn⁹ ex seruis pōtificis: cognat⁹ ei⁹ cui⁹ abscidit petr⁹ auriculā: Nōne ego vidi te in horto cū illo. Q̄ō matthe⁹ ꝛ marc⁹ nō singulari sz plurali numero enūciāt eos q cū petro agebāt: cū lucas vnū dicat. Joānes quoq̄ vnū cūq̄ cognatū ei⁹ c⁹ abscidit petr⁹ auriculā: facile ē intelligere aut pluraliē numeruz pro singulari vsitata locutione vsurpasse mattheū ꝛ marcū: aut q vnus maxime tanq̄ sciens ꝛ q eū viderat affirmabat. ceteri aut secuti eius fidē. petrū simul vrgebant. CHRY. Sed neq̄ horrus. me moꝛtia eius reduxit eoꝝ que ibi dicta sunt: neq̄ multa dilectio quā illic per verba multa oñdit. vñ segt: Iterum ergo negauit petrus ꝛ statī gallus cantauit. AVGV. Ecce ꝛe dicī cōpleta est predictio: egroti convicta presumptio. non enim factum est quod ille dixerat: Animaz meam pro te po-

nam:sed factum est .quod ille prædixerat: Ter me negabis.
CHRY. Euangelistæ vero cõcorditer negationem petri scripserũt:non discipulũ accusantes:sed nos erudire volentes quantũ malũ sit:nõ deo totũ cõcedere:sed in seme. ipso confidere. BEDA. Mystice aũt p primaz petri negationez illi designãtur:qui ante passionẽ ipsi⁹ negauerũt cũ esse deum.p secũdã vero illi qui post resurrectionẽ eius in diuinitatẽ pariter ⁊ humanitate offenderũt. Iré p primũ gallicanũ ipsius designat capitis resurrectio.p secũduz illa que ĩ fine celebrabit toti⁹ corpis. Per primã aũt ancillã que p negare coegit designat cupiditas.p secũdã carnalis delectatio:p vnũ seu plures suos demones q suadẽt xpm negare.

¶ Adducunt ergo iesum ad caypham in prætorium. Erat autez mane. Et ipsi nõ introierũt ĩ prætoriũ vt nõ cõtaminarẽtur:sed vt manducarẽt pascha. Exiuit ḡ pilatus ad eos foras: ⁊ dixit: Quã accusationẽ affertis aduersus hoiez hũc? Respõderũt ⁊ dixerũt ei. Si non esset hic malefactor ñ tibi tradidissemus eũ. Dicit ergo eis pilat⁹: Accipite ergo eum vos: ⁊ fm legẽ vestrã iudicate eum. Dixerunt ergo ei iudei: Nobis ñ licet interficere quẽq̃. Ut sermo iesu impleretur quez dixit significans qua morte esset moriturus.

AVGV. Redit euãgelista ad locũ narratiõis sue vbi eã reliquerat vt explicaret petri negationẽ. vñ dicit: Adducũt ergo iesum ad caypha ĩ prætoriũ. Ad caypham ꝑpe abona collega ⁊ socero ei⁹ dixerat missũ:ſz ſi ad caypha: curad prætoriũ gõ nil aliud vult ĩtelligi q̃z vbi præses pilat⁹ habitauit: BEDA. Prætoriũ.n. dicit sedes ꝓtoris. Prætores vero dicunt ꝓfecti siue ꝓceptores:eoꝝ ciuibus precepta donent. AVGV. Aut igr̃ q̃ vrgente cã ō domo anne:quo ad audiẽdũ ãbo duenerãt Caypbas preterat ad p̃torĩũ presidis ⁊ socero suo iesuz reliq̃rat audiẽdũ:aut ĩ domo caypbe p̃toriũ pilat⁹ accepat:⁊ tãta dom⁹ erat vt seorsuz bin. dñz sinũ seorsuz iudicẽ ferret. AVGV. de cõ. euã. Tñ ad ipsũ caypbã ab initio ducebaſ ad quẽ in extremo pductus ẽ. sed qz iã tãꝯ oniẽtũ reꝑ adducebãt:caypbe ãt iã antea visuz fuerat vt iesus .noceretur:nulla moza interposita est gn occidẽdus pilato traderet. Segtur: Erat aũt mane. CHRY. Anteq̃ gallus cãtaret ad caypbaz ducit:mane vero ad pilatũ:p que demõstrat euãgelista:qm̃ per totũ intermediũ noctis a caypba iterrogatus in nullo redarguitur:⁊ iccirco mirũ sit eũ pilato:ſz illa alys dimittẽs enarrãda.ipse quesiuit qõ deinceps est. Segtur. n. Et .ipsi nõ introierũt in prætorium.

AVGV. Doc ẽ in eã ptẽ dom⁹ quã pilat⁹ tenebat ſi ipsa erat dom⁹ caypbe: Cur ãt nõ ĩtroierũt expõit subdẽs. Ut nõ cõtaminarent:sed manducarẽt pascha. CHRY. Quoniã tunc iudei faciebant pascha:ipse vero ante vnã diẽ tradidit pascha:reseruans suã occisionẽ sexte ferie qñ vetus pascha fiebat. vel pascha dicit totũ festũ. AVGV. Dies.n. agere cepant azimoꝝ:gbus diebus cõtaminatio illis erat:in alienigene habitaculũ ĩtrare. ALCVI. Pascha.n. ꝓprie dicebatur dies illa qua agn⁹ ad vesperaz quartadecima luna occidebaſ. Septẽ vero dies sequẽtes dies azimoꝝ dicebãtur:in quibus nibil fermentatũ in domibus eorum debuit inueniri.ſz tñ dies paschalis inuenit ĩter dies azimorum:vt apud matheum. Prima autẽ die azimoꝝ accesserunt discipuli ad iesum dicentes: Ubi vis parem⁹ tibi comedere pascha? Pascha etiam dies azimorum inueniũtur noiati sicut hic. Ut manducarent pascha. pascha enĩ non ĩmolationem agni hic notat que fiebat q̃rtadecima luna ad vesperã:sed magnã solẽnitatez que .xv. luna celebrabatur post agni immolationez. quartadecima enim luna dixs sicut ⁊ alij iudei pascha celebrauit. qntadecima luna qñ magna solẽnitas celebraſ ẽ cruci. xus. quartadecima vero luna cepit eẽ ĩmolatio exquo captus ẽ in horto. AVGV. O ipia cecitas alienigene iudicis prætorio cõtaminari timebãt:⁊ fratris innocẽtis sãguinẽ nõ timebãt. Nã q̃ etiã dixs erat ⁊ vite datoz q̃ occidebaſ nõ eoꝝ cõscientie sed nesciẽtie deputet. THE. Sz pilat⁹ vtcũq̃z ꝓcedens mitius ipse idẽ egredit. vnde segtur: Exiuit ergo pilatus ad eos foras. BEDA. Dec autem erat cõsuetudo iudeoꝝ vt quẽ mortis reũ iudicarẽt victũ presidi traderent vt eũ preses victum ꝯ neret ĩtelligeret morti addictũ. CHRY. Sed videſ eũ ligatũ ⁊ tot ducẽtũ nõ estimauit hoc argumẽtũ eẽ ĩaltercabile accusatõis sz ĩterrogat vnde segtur: Et dixit eis. Quã accusa. affer. aduer. dominẽ hũc? Incõ. miẽs. n. dicit eẽ iudicium eos rapuisse suppliciũ autẽ illi cõcedere. Sed ulli renuẽtes ex directo ac cusationẽ: et cõiecturis gbusdã vtũtur. vñ segtur: Rñderũt et dixerũt: Si nõ cẽt h malefactoz nõ tibi tradidissem⁹ eũ.

AVG. Interrogẽt atqz rñdeãt ab ĩmũdis spiritib⁹ liberati: ceci videtes: mortui resurgẽtes: ⁊ qõ oia supar: stulti sapiẽtes: vtrũ ĩt malefactoz iesus:ſz ista dicebãt ō gb⁹ p. ppbe tã iã ipe pdixerat: Retribuebãt mihi mala p bonis. AVGV. ō cõ. euã. Sed videdũ ẽ ne ō sit qõ lucas dicit certa in eo dicta eẽ crimia: Cepunt ãt illũ ĩgt accusare dicẽtes: Duc iuenem⁹ subuertẽtẽ gẽtẽ nr̃am: et ꝓhibẽtẽ tributa dari cesari ⁊ dicẽtẽ se xp̃s regẽ eẽ. Sz ſz ioãnẽ videt iudei noluisse dicere crĩa: vt eoꝝ aucitatẽ secut⁹ pilat⁹: qd ei obycerẽt ōsinere ꝙrere. Sz ob ꝺ tñ nocẽtẽ credeꝝ q̃ sibi ab eis tradi me ruisſz. ergo intelligere ꝺbemus et hoc dictũ eẽ: ⁊ illõ qõ lucas cõmemozauit. Multa enĩ dicta ⁊ multa rñsa sũt. Uñ ĩ narratõez suã qſq̃z posuit:qõ satis eẽ iudicauit. nã ⁊ ipe ioannes dicit quedã que obiecta sũt q̃ suis locis videbim⁹. Ita qz segt̃: Dicit ergo eis pila. Acci. cũ vos ⁊ fm legẽ vr̃am iudicẽ. THEO. q. d. Qm̃ ad votũ iudiciũ poscitis ⁊ supbitis: ac si nihil vnq̃ ꝓbanũ egeritis accipite vos ⁊ dãnate. ego neq̃q̃ talis iudex efficiar. ALCVI. Uel hoc dicit. q. d. vos q legẽ bẽtis scitis qd lex de talib⁹ iudicet. fm qõ iustus eẽ scitis:ita facite. Segtur: Dixerũt ergo iu. no. nõ ſz interfi. queq̃. AVGV. Sz nõne lex ꝓcepit ne malefactoz⁹ ꝑ serti seductoz⁹ adeo q̃lẽ istũ putabãt pcãt: Sed ĩtelligendũ ẽ eos dixisse nõ sibi licere ĩterficere quẽq̃ ꝓpter festi di ei sanctitatẽ quẽ celebrare iã cepãt. Ita ne oẽz sensũ nimia malicia pdidistis: vt iõ vos a sãguie inocẽtis ꝑpollutos esse credatis: qz eũ fũdendũ alteri traditis. CHRY. Uel iõ ipsi eũ nõ ĩterfecerũt: qz multũ de ptãte eoꝝ absciſſũ erat eis romanis rebus subiacẽtibus. Uel aliter: qz dixerat eis: fm legẽ vr̃am ĩterficite eũ: volẽtes oñdere q̃ peccatuz eius nõ ẽ iudaicũ: dicũt: Non licet nobis. Nõ enĩ fm legẽ nr̃am peccauit sed crimẽ eius ẽ publicũ qz se regẽ dixit. vel qz cuz crucifigi cupiebãt vt ẽt mõ mortis eũ diffament. Non aũt licebat eis crucifigere. Sed quod alio mõ ĩterficiebãt: mõstrat stephanus ab eis lapidatus. Et iõ subdit: Ut sermo ie su ipleret quẽ di. significãs q̃ morte eẽt moriturus: qm̃. s. iudeis crucifigere nõ licebat. aut dicit hoc euãgelista: quoniã non ab eis solũ sed ⁊ a gẽt. debebat ĩterfici. AVGV. Sic enim legimus apud marcũ vbi ait. Ecce ascendimus bierosolymã ⁊ filius hois tradetur pr̃incipibus sacerdotuz et scribis: ⁊ tradẽt eũ gentibus. Pilatus aũt roman⁹ erat eũ qz in iudeã romani pſidẽ miserãt. Ut ergo iste sermo iesu ĩpleret. i. vt eũ sibi traditũ gentes interficerent noluerũt eũ accipere dicẽtes: Nobis non licet interficere quẽq̃.

¶ Introiuit ergo iterum in prætorium pilatus: ⁊ vocauit iesum: ⁊ dixit ei: Tu es rex iudeoꝝ? Respondit iesus: a temetipso hoc dicis:an alij dixerunt tibi de me? Respondit pilatus: Nunquid ego iudeus sum? Gẽs tua ⁊ pontifices tui tradiderũt te mihi. Quid fecisti? Rñdit iesus: Regnũ meũ non ẽ de hoc mundo. Si ex hoc mũdo esſz regnum meũ: ministri mei vtiq̃ decertarẽt vt nõ traderer iudeis. Nũc aũt regnum meũ nõ ẽ hĩc. Dixit itaqz ei pilat⁹: Ergo rex es tu? Respõdit iesus. Tu dicis: qz rex sum ego. Ego ĩ hoc nat⁹ sum: ⁊ ad hoc vẽi in mũdum: vt testimoniũ phibeam veritati. Omnis q̃ ẽ ex veritate audit vocem meã. Dicit ei pilatus: Quid est veritas?

CHRY. Pilatus ab odio iudeoꝝ eripi volens iudiciuz nõ ꝓtraxit ĩ longũ. vnde dicit: Introiuit ergo iterũ in ꝓtorium pilati ⁊ vocauit iesũ. THEO Seorsũ. eo q̃ magnã bẽbat de eo suspitionẽ. Proponebat aũt oĩa exquisite rimari amoto strepitu iudeoꝝ. vñ segtur: Et dixit ei: Tu es rex iudeoꝝ? ALCVI. Dis vbis ostendit pilatus iudeos obiecisse hoc crimi nis vt diceret se eẽ regẽ iudeoꝝ. CHRY. Uel hoc pilat⁹ a mltis audierat: qz vo nihil illi babebãt dicere vt nõ multa fierz iueſtigatio: qõ cõiter dicebaſ hoc ĩ mediũ ducere vult. Segtur ⁊ rñdit ie. A temetipso hoc di. an alij ti. di. de me?

THEO. Innuit ex hoc pilatũ eẽ vecordẽ ac idiscrete iudicãtẽ: ac si diceret: Si hoc ex teipso loq̃ris pãde signa rebellionis: at si ab alys ꝓcepisti: ĩgitionẽ facordiariã. AVGV. Sciebat vtiqz dñs ⁊ qõ ipse ĩterrogauit: ⁊ qõ ille rñsurus fuit: sed tñ dici voluit nõ vt ipse sciret: sed vt cõscribere tur q̃ voluit vt sciret. CHRY. Nõ ergo ignorãs ĩterrogat sed ab ipso accusari iudeos volẽs. vñ segtur. Rñdit pilatus q̃d egoindeus sũ? AVGV. Abstulit a se suspitõez q̃ posset putari a semetipso dixisse: id se a iudeis audisse demõstrans. vñ subdit: Gens tua ⁊ pontifites tui tradiderũt te mihi. Deide dicẽdo: Quid fecisti. satis ostẽdit illud ci pro crie obiectũ tãꝯ ꝺret: Si te regẽ negas qd fecisti. vt tradereris mihi: q̃si mirũ nõ eẽt: si puniẽd⁹ iudici traderet q̃ se diceret regẽ. CHRY. Reducit aũt pilatũ nõ valde malũ exĩtẽ: ⁊ vult oñdere q̃ nõ ẽ hõ nudus: sed deus: ⁊ dei filius: ⁊ qõ fortidauerat pilat⁹ dissoluit tyrãnidis suspitionẽ. vñ segt̃: Rñdit iesus: Regnũ meũ nõ ẽ de hoc mũdo. AVGV. Doc ẽ qõ bonus magister scire nos voluit sed ꝓius nobis demonstrãda fuerat vana hoium de regno eius opinio: siue gẽtiuz siue iudeoꝝ a gbus id pilat⁹ audierat: q̃si ppea fuisset mortẽ plectẽd⁹ q̃ illicitũ affectauerit regnũ. vel qm̃ solẽt regnaturi inuidere regnãti: ⁊ vz cauẽdũ erat: ne huius regnũ siue romanis siue iudeis eẽt aduersum. Qz si ĩterrogante pilato cõtinue rñdisset: nõ ẽt iudeis: sed solis gẽtib⁹ hoc de se opinãtibus rñdisse videret. Sz post rñsionẽ pilati: iã iudeis ⁊ gẽtib⁹ opportuni⁹ aptiusqz rñdit. q. d. Audite iudei ⁊ gẽtes: nõ ĩpedio oñationẽ vr̃am in hoc mũdo. Quid vultis amplius? Uenite credẽdo ad regnũ q̃ nõ ẽ de hoc mũdo. Quid ẽ. n. ei⁹ regnũ: nisi credẽtes ĩ eũ? gb⁹ dicit. De hoc mũdo nõ estis q̃uis eos eẽ vellet ĩ mũdo. vñ ⁊ hic nõ ait: Regnũ meũ nõ ẽ in hoc mũdo: sed nõ ẽ de hoc mũdo. De mũdo enĩ ẽ quicqd hoium a deo qdẽ creatũ: sed ex adã vitiata stirpe generatũ ẽ. Factũ ẽ aũt regnũ nõ iã de[illegible]do qcqd inde in christore generatũ ẽ. Sic enĩ nos deus eruit de potestate tenebraruz ⁊ trãstulit in regnũ filij charitatis sue. CHRY. Uel hoc dicit. qm̃ nõ tenet regnũ vt hic reges terreni tenẽt: sed qm̃ desup bz pr̃incipatũ q̃ nõ ẽ bũanus: sed multo maior ⁊ clarior: vnde subdit: Si ex hoc mũdo esset regnuz meũ ministri mei vtiqz decertarẽt: vt non traderer iudeis. Oñdit hic regni eius quod apud nos ẽ ibecillitatẽ: qm̃ a ministris habet fortitudinẽ: supius vero regnũ sufficiẽs ẽ sibypsi nullo indigens. Si igitur maius est illud regnum: volens captus est se ipsũ tradẽs. AVGV. Cũ autem ꝓbasset regnũ suũ nõ eẽ de hoc mũdo subdit: Nũc aũt regnũ meũ non ẽ hinc. non dicit: Non est hic. hic enim est regnũ eius vsqz ad finem seculi

habens ĩtra se cõmixta zizania vsqz ad messez:ſz tñ nõ ẽ hic: qz pegrinat ĩ mũdo. THEO. Uel ideo ñ dicit. Nõ ẽ hic: sed nõ ẽ hĩc. nã regnat ĩ mũdo ⁊ vtit .lius puisione:⁊ iuxta vot⁹ cũcta disponit. Nõ ẽ ãt ab ifimis ꝺstitutuz regnuz ei⁹: sed celit⁹ ⁊ ante secula. CHRY. Dic ãt hereticis accipientes occasionẽ alienuz euz eẽ a mundi ꝺditione dicunt. Sz cuz dicit: Regnũ meũ nõ ẽ hĩc: nõ ꝓuat mũdũ a sua ꝓuidẽtia ⁊ platiõe: ſz ostẽdit regnũ suũ nõ eẽ humanuz neqz corruptibile. Segt̃: Dicit itaqz ei pilat⁹: Ergo rex es tu. Respõdit iesus Tu dicis: qa rex sũ ego. AVGV. Nõ qz regẽ se timuit ꝓfiteri: sed ita dictũ ẽ. vt neqz regẽ se neget: neqz regẽ se talẽ eẽ fateaſ: cuius regnum puteſ eẽ de hoc mũdo. Dictum ẽ. n. Tu dicis. ac si diceret. Carnalis carnaliter dicis. Deide subiũgit: Ego ĩ hoc nat⁹ sũ: ⁊ ad hoc veni ĩ mũdũ: vt testi. phi. veritati. Nõ est ꝓducẽda huius ꝓnois syllaba quod ait: In hoc na⁹ sũ: tãꝯ dixerit: In hac re nat⁹ sũ: ſz corripienda tãꝯ dixerit: Ad hoc nat⁹ sũ: ſiꝯ ait: Ad hoc veni in mũdũ. Uñ manifestũ est eũ tẽporal⁹ natiuitatẽ suã hic cõmemozasse: q̃ carnat⁹ venit ĩ mũdũ nõ illã sine initio qua de⁹ erat. THEO. Ul'alr. Quesito q̃ pilatũ si dñs eẽt rex. Ego igt ĩ hoc nat⁹ sũ. i. ad hoc ga rex sũ. hoc enĩ ipo q̃ a rege ꝓducẽ⁹ sũ: me quoq; testoz foze regẽ. CHRY. Si igit̃ rex nat⁹ ẽ: nihil nisi accipiẽs hz. Ad hoc igt veni. vt testimoniuz phibeã veritati: hoc ẽ vt hoc ipz suadeã oib⁹: Et notãdũ est q̃ suã humilitatẽ oñdit: dũ dicẽtib⁹. Qm̃ malefactoz ẽ: fere bat filẽs. qũ ꝙ interrogat⁹ ẽ ō regno: tũc locutus ẽ ad pilatũ erudiẽs eũ ⁊ reducẽs ad altioza: ⁊ oñdit se nibil vsutũ opatũ eẽ p hoc q̃ dicit: Ut testimonium perhibeam veritati.

AVGV. Cũ aũt xps testimoniũ phibeat vitati: testimoniũ phibet sibi. ei⁹ q̃ppe ẽ vor. Ego suz veritas. Sz qa non oiuz ẽ fides: adiũgit atqz ait: Omnis q̃ ẽ ex vitate: audit vocẽ meã. Audit vtiqz ĩteriozib⁹ auribus. i. obedit mee voci: ac si diceret: Credit mihi. Qz vero ait: Dis qui ẽ ex veritate gram cõmẽdauit: q̃ fm ꝓpositũ vocat: Nã si naturã cogitem⁹ i q̃ creati sum⁹: cũ oẽs vitas creauerit: gs ñ ẽ ex vitate: sed nõ oẽs sũt: qb⁹ vt obediãt veritati ex ipa veritate pstat. Si enĩ dixisset: ois q audit vocẽ meã ex veritate ẽ: ideo dicit ex veritate putareſ: qz obtẽperat veritati. Nõ ãt hoc dicit: sed ait: ois qui ẽ ex vitate audit vocẽ meã. Audit vtiqz ac p hoc nõ ideo ẽ ex veritate qz ei⁹ audit vocẽ. sed ideo audit: qz ex vitate ẽ: qz hoc illi donũ ex veritate collatum est.

CHRY. Dec aũt dicẽs: attrahit ⁊ suadet fieri eoruz que dicunt auditorẽ. ita deniqz et cepit bis breuib⁹ vbis vt q̃reret: Quid est veritas. sequitur enim: Dixit ei pilat⁹: Quid est veritas. THEOPHILVS. Nã fere ab hoibus euanuerũt ⁊ a cunctis erat ĩcognita dũ essent increduli.

¶ Et cum hoc dixisset ite. um exiuit ad iudeos: ⁊ dicit eis: Ego nullam inuẽio in eo causã. Est autẽ consuetudo vobis vt vnum dimittã vobis in pascha. Vultis ergo dimittam vobis regẽ iudeoꝝ? Clamauerunt rursum omnes dicentes Non hunc sed barrabã. Erat ãt barrabas latro.

AVGVSTI. Cum dixisset pilatus: Quid est veritas credo in mentem illi venisse continuo consuetudinẽ iudeoꝝ qua solet eis dimitti vnus in pascha: ⁊ ideo nõ expectauit vt responderet ei iesus ne moza fieret cum recoluisset morem quo posset eis in pascha dimitti: quod eum valde voluisse manifestum est. vnde dicit: Et cum hoc dixisset: iterum exiuit ad iudeos. CHRYSO. Sciebat enim quidem quoni am hec indigebat tempore interrogatio. oportebat autem eum eripere ab impetu iudeorum. iccirco et exiuit. ALCVI. Uel non expectabat audire responsum: quia fort⁹ indignus fuit audire. Segtur: Et dixit eis: Ego nullam in eo inuenio cãm. CHRY. Non dixit: qz peccauit ⁊ dign⁹ est

Universidad de Deusto
Biblioteca

morte:donate eum testo:sed primū eū excusans tunc rogat ex abundanti: vt si nol' ꝛt eu3 vt innocentez dimittere ſaltē obnoxium donarēt tpi. Jdeoq3 iduxit. Eſt autem ꝓsuetudo vobis:vt vnū dimittā vobis in pascha. BEDA. Dec..on ſuetudo non erat legis ꝓceptū; ſed ex antiqua patrū traditione descendit: vt ob recordationem liberatiōis ex egypto vnū etiaz in die pasce dimitterēt victū. Deide exhortatine dicit: vultis ergo dimittā vobis regē iudeoꝝ? AVGV. Auelli enim ex eius corde nō potuit iesum regem iudeoꝝ esse tanꝯ hoc ibi sicut in titulo ipsa veritas fixit de qua ..d esset iterrogauit. THEO. Pulchre aūt pilatꝰ rñdet per hoc qꝺ in nullo iesus errauerit:ꝙ frustra ingetaꝝ ab eis velut regnū desiderans. Nōn enim eum q se regem assereret: ac emulū romane ptātis:romanozum vicarius absoluisset. Quāobrē in hoc qꝺ dixit: Regē iudeozū absoluam:ꝓ⁹fus innocium iesū, dit:illuditq3 iudeos.q.d.quē vos crimina/mini vt regem:se putantem:hunc absolui iubeo:quasi ..lez non existentem. AVGV. Sed hoc audito clamauerūt. vnde sequitur:Clamo..runt omnes rursum dicentes: Nō hunc sed barrabam. Erat autē barrabas latro. Non reprehendimus o iudei qꝺ per pascha liberastis nocentem:sed occidistis innocentem:quod tamē nisi fieret veruz pascha nō fieret. BEDA. Quia ergo reliquerunt saluatorem ꝛ petierunt latronem:vsq3 hodie diabolus sua latrocinia exercet in ipsos. ALCVI. Barrabas aūt interꝓtatur Iste filius magistri eorum.i.diaboli:qui huic la..oni in suo scelere:iudeis in sua perfidia magister fuit. CA. XIX.

TUnc ergo apprehendit pilatus iesū ꝛ flagellauit. Et milites plectēte⁊ coronā de spinis iposuerunt capiti ei⁹: Et veste purpurea circūdederūt eu3: Et veniebāt ad eum ꝛ dicebāt Aue rex iudeozū. ꝛ dabant ei alapas. Exiuit iterum pilat⁹ foras: ꝛ dicit eis. Ecce adduco vobis eum foras: vt cognoscatis qz nullā inuenio i eo cām. Exiuit ergo iesus portās spineam coronā ꝛ purpureū vestimentū: ꝛ dicit eis: ecce homo.

AVGV. ..am iudei clamassent nō iesū sibi dimitt..a pilato velle ꝓpter pascha:ſz barrabā latronē:subdit: Tūc ..go appre.pi.ie.ꝛ flagellauit. Doc pilatus non ob aliud fecisse credēdus est:nisi vt ei⁹ iniurys iudei satiati sufficere sibi estimarēt:ꝛ vsq3 ad ei⁹ mortē seuire desisterēt. Ad hoc pertinet qꝺ idē preses ēt cohortē suā pmisit facere q̄ sequūt:aut fortassis ꝛ iussit:dixit enī q̄ deinde fecerit milites:pilatuz tñ id iussisse nō dixit. Segt enī. Et mili.ple.coro.de spi. im..ca.ei⁹:ꝛ veste pur.cir.eū:ꝛ ve.ad eū ꝛ di. Aue rex iu.ꝛ da.ei alapas. CHRY. Qz enī pilat⁹ dixit eū regē iudeoꝝ sche/ma ei ꝓtumelie de reliquo apponūt. BEDA. Nā ꝓ diademate spineā illi imposuerunt coronam:ꝛ ꝓ purpureo vestimēto quo reges veteres vtebāt:vestē purpureā ei circūdāt:vbi nō dz videri ꝓriū:qō matthe⁹ dic̄ circūdedisse chlamidē coccineā:qz vt Origenes refert:vni⁹ sūt materie coccus ꝛ purpura. coccule enī incidunt:ꝛ ex bis gutte sanguis fluunt:ex quibus vtriusq3 generis tingit vestimētū. ꝛ q̄uis hoc milites illudēdo facerēt:nobis tñ opabant mysteria. Nā ꝓ spineā coronā nr̄oū designat pctōzuz susceptio:q̄ sic spin..terra nr̄i cozporis germinat. In vestimēto purpureo caro ..assionibus subiecta significat. Purpura etiā vestit cum de triumphis sc̄oū martyrū gloriat. CHRY. Non āt iūctio principis erat qō faciebāt:sed ad gratiā iudaicaz h..faciebant:qz neq3 circa initium ab illo iussi fuerunt nocte:sed iudeis pecuniaruz gratia gratificātes oia audebāt. tot āt ꝛ talib⁹ factis ipse stabat silēs. Tu vero audiens hec in mēte habe ꝓtinue:ꝛ ..gē ozbis terra..ꝛ angeloꝝ dñz vi/dēs ꝓtumeli..patientē ꝛ omnia ferentem silentio imitare.

AVGV. Sicer..iplebāt q̄ ō se dixerat xps. sic martyres ifozmabāt ad oia q̄ psecutozes libuit facere pferēda. sic regnū qō..hoc mūdo nō erat:supbū mūdū non atrocitate pugnādi iz patiēdi humilitate vicebat. CHRY. Ut aūt iudicū qō a militib⁹ fact..erat:i eū videtes respirēt a passione:cozonatū ielū adduxit ad eos:vñ segt:Exiuit iterū pi.fo. ꝛ di.eis:Ecce adduco vo.eū fo.vt cog.qz nullā i eo cām inuenio. AVGV. Dinc apparet nō ignozā..pilato hec a militibus facta:siue ..sserit ea siue pmiserit illa.s.cā quā supra diximus:vt hec eius ludibzia inimici libentissime viderent ꝛ vlteri⁹ sāguinē non sitirēt. vñ segt:Exiuit ḡ ie.poz.spi.co. ꝛ pur.ve. Non clarus ..perio iz plen⁹ obpprobrio. Segt:Et dicit eis:Ecce homo.q.d. Si regi inuidetis iaz parcite:quia abiectum videtis feruet ignominia:frigescat inuidia.

¶Cuz ergo vidissent eum pontifices et ministri clamabāt dicentes: Crucifige crucifige eū. Dicit eis pilatus: Accipite eum vos et crucifigite. Ego non inuenio in eo cām. Respōderunt ei iudei: Nos legez habemus: et ꝑm legē dz mori:qz filiū dei se fecit. Cuz ergo audisset pilatus hūc sermonem magis timuit.

AVGV. Judeoꝝ iuidia ꝓ xpi ignominia nō frigescit: ..ardescit potius ꝛ ..rescit:vñ dicit. Cū ergo vidis..eū pō.ꝛ mi. cla.di.cru.cru.eū. CHRY. Uidit ergo pilatus oia ianiter fieri. vñ sequit. Dicit eis pi.acci.eū vos ꝛ crucifigite. Execrā tis ē hoc vbum ꝛ ad rē nō ..cessā eos ipellētis. Ipsi enī ducebāt eū:vt cū psidis iudicio hoc fieret. Cōtigit āt cōtrarium iudicio psidis eū magis absolui. vñ segt:Ego enī nō iuenio i eo causā. Cōtinue enī cū ab accusationib⁹ eruit. Unde manifestū est qm̄ ꝛ pora ꝓ illoꝝ cōcessit ifamiam:sed iudeos canes nil boz..i verecūdiā cōpescuit. nā sequit:. Rñderūt iu. Nos legē ha.ꝛ ꝑm le.dz mori:qz fi.dei se fecit. AVGV. Ecce alia maioz iuidia. pua qdē illa videbaꝝ velut affectate illicito ausu regie ptātis:ꝛ tñ neutrū sibi iesus mēdaciter vsurpauit:ſz vtrūq3 verū ē:ꝛ vnigenitus ē dei filius. ꝛ rex a deo cōstitutus sup ſyon mōtē sanctū eius:ꝛ vtrūq3 nūc demōstraret:nisi quāto erat potētior:tāto mallet eē patiētior.

CHRY. Adinuicē enī ipis disputātib⁹ silebat: ipſes ꝓ pheticū illō: qm̄ nō apuit os suū i humilitate sua iudiciū ei⁹ sublatu..ē. AVGV. ō cō.cuā. Doc āt pōt cōgruere ei qō lucas cōmēorat:i accusatōe iudeoꝝ dictū: hūc iuenim⁹ subuertētē gētē nr̄az:vt adiūgaꝝ: qz filiū dei se fec̄. CHRY. Deide pilatus qdem timet ab ipis auditis:ꝛ formidauit: ne forte verū eēt quod dicebaꝝ:ꝛ videreꝝ iniqz agere. vñ segt:Cū ergo audisset pilat⁹ hūc sermonem magis timuit.

BEDA. Nō timuit qz legē audiuit. qz alienigena erat: ſz magis timuit ne filiū dei occideret. CHRY. Illi vo boc di cētes ñ bozzuerūt:ſz iterficiūt eū, ꝓ gb⁹ oportuerat adozare.

¶Et ingressus ē ꝓcto..m iterum: ꝛ dicit ad ie sum: Unde es tu: Jesus aūt responsuz nō dedit ei. Dicit ergo ei pilatus: Mihi nō loqueris: Ne scis qz ptātem habeo crucifigere te: et ptātez habeo dimittere te: Respōdit iesus: Nō haberes potestatem aduersum me vllam:nisi tibi datū eēt desup. oīdēs qm̄ nō simplr ꝛ ꝑm alioꝝ ptiā hoc fit: ſz mystice cōsumaꝝ. Ne igit̄ hoc audiēs estimes eū ab oī erutū crīe. subdit: Propterea q tradidit me tibi ..ca/tū maius bz. Et nimirū si datū erat neqz hic neqz illi obnoxy sūt criminib⁹: ianiter dicis. Doc enī datū ē. i. cōcessū. ac si diceret:pmisit hoc fieri neqz tam̄ ꝓpterea extra nequitiaz sūt. AVGV. Ecce rñdit. puide. vbi ñ rñdebat:nō sic̄ reus siue dolosus: ſz sicut ouis silebat. vbi respōdebat: sic̄ pastoz docebat. Dicam⁹ ergo qō dixit:qō ꝛ ꝓ aplm docuit:qz non ē ptās nisi a deo. Et qz plus peccat q ptāti inocētē occidēdū liuoze tradit: q̄ ptās ipa si eū timoze alicuius maioris potestatis occidit. Talē qꝺ ppe de⁹ ōderat illi ptātē: vt cēt ēt sub cesaris ptāte. q̄ ꝓ iquit: Nō bres aduersū me ptātē vllā. i. q̄tulācūq3 hēs: nisi bociꝝ gcqd ē:tibi cēt datū desup:ſz qz scio quātū sit: nō..n.tātuz ē v..tibi oimō liberū sit: ꝓpterea q tradidit me tibi mai⁹ pctm̄ bz. Ille qꝺ me tue ptāti tradidit inidēdo:tu vo eāde ptātē i me exercitur⁹ es metuēdo. nec timēdo qdē ꝑti inocētē boiez bō dz occidere:ſz id celādo facere multo mai⁹ malū ē q̄ timēdo ꝛ ideo nō ait: Qui me tibi tradidit:ipe bz pctm̄:tāq̄ ille nō bret:ſz ait. Mai⁹ pctm̄ bz:vt ēt se bre itelligeret. THEO. Dic̄ āt q tradidit me tibi. i. iudas vt ēt turba. Cū ergo patēs rñsū iesus edidit:qꝺ nisi memetipz ꝑberē ꝛ pr̄ cōcederet:nō bres ptātē in me:ex hoc poti⁹ ipm ab soluere pilat⁹ fatagebat. vñ segt: Et exinde querebat pilat⁹ dimittere eū. AVGV. Lege superioza ꝛ inenies iam dudū eū querere dimittere iesuz. Exinde itaq3 intelligēdum est. Propter boc. i. ex hac causa ne haberet peccatū occidēdo innocētem sibi traditum.

¶Judei autem clamabant dicentes: Si hunc dimittis non es amicus cesaris. Omnis enī qui se regem facit contradicit cesari. Pilatus aūt cū audisset hos sermōes:a..xit foras iesum: ꝛ sedit pro tribunali in loco qui dicitur licostratos: habzaice autem gabatha. Erat autez parasceue pasche hora q̄si sexta: ꝛ dic̄ iudeis: Ecce rex vester. Illi autē clamabant: Tolle:tolle: crucifige eum. Dicit eis pilatus: Regem vestrū crucifigā: Respondērūt pontifices: Non habemus regez nisi cesarem. Tunc ergo tradidit eis illum vt crucifigeretur.

AVG. Maioꝝ timoꝝ se ingerere putauerūt iudei pilato terendo de cesare vt occideret christum q̄ supius: vbi di

fecisti: Segtur: Jesus aūt respōsum nō dedit ei. Qui enī audiuit qm̄ i boc nat⁹ sū: ꝛ ad hoc veni: ꝛ qm̄ regnū meū nō est hīc: cū debuisset resistere ꝛ eripere eū: hoc qdē nō fecit: sed secutus ē iudaicū ipetū. Propterea ergo nihil ei respōdit: qm̄ ianiter oia iterrogabat. Sed ꝛ aliter opib⁹ testātib⁹ ei: volebat ꝓ sermones vicere ꝛ exc..sationes cōponere: ostēdēs qm̄ ad hoc venit. AVGV. Doc āt silētiū dñi nr̄i ibu xpi nō semel factū collatis oium euāgelistaꝝ narrationib⁹ re pit ꝛ apō principē sacerdotū: ꝛ apō herodē: ꝛ apud ipm pilatū: vt nō frustra d..illo ppbetia ..cesserit. Sicut agn⁹ coram tondēte fuit sine voce sic nō apuit os suū: tu..vtiqz qm̄ iterrogātib⁹ nō rñdit. q̄uis n. gbusdā interrogātib⁹ sepe rñderit: tñ pp illa i qb⁹ noluit rñdere ad hoc data ē ō agno silitudo: vt i suo silētio nō re..ſz ir..cēs haberet. i. nō sicut male sibi ..sci⁹ q de pctis ..uicebat suis: ſz sicut māsuet⁹ q ꝓ pctis immolabaꝝ alienis. CHRY. Qz igit̄ siluit. segt. Dic̄ q̄ ei pi. Mi. nō lo. nescis qz po. ha. cru. te: ꝛ po. ba. dimittere te: Uide q̄liter scipm cōdēnauit. si enī i te totū positū ē: cui⁹ gra nullā cām iueniēs nō absoluis: Qz igit̄ aduersus scipz protulit: rñdit iesus: Nō haberes ptātē aduersū me vllam: nisi tibi datū cēt desup. oīdēs qm̄ nō simplr ꝛ ꝑm alioꝝ ptiā hoc fit: ſz mystice cōsumaꝝ. Ne igit̄ hoc audiēs estimes eū ab oī erutū crīe. subdit: Propterea q tradidit me tibi ..ca/tū maius bz. Et nimirū si datū erat neqz hic neqz illi obnoxy sūt criminib⁹: ianiter dicis. Doc enī datū ē. i. cōcessū. ac si diceret:pmisit hoc fieri neqz tam̄ ꝓpterea extra nequitiaz sūt. AVGV. Ecce rñdit. puide. vbi ñ rñdebat: nō sic̄ reus siue dolosus: ſz sicut ouis silebat. vbi respōdebat: sic̄ pastoz docebat. Dicam⁹ ergo qō dixit: qō ꝛ ꝓ aplm docuit: qz non ē ptās nisi a deo. Et qz plus peccat q ptāti inocētē occidēdū liuoze tradit: q̄ ptās ipa si eū timoze alicuius maioris potestatis occidit. Talē qꝺ ppe de⁹ ōderat illi ptātē: vt cēt ēt sub cesaris ptāte. q̄ ꝓ iquit: Nō bres aduersū me ptātē vllā. i. q̄tulācūq3 hēs: nisi bociꝝ gcqd ē:tibi cēt datū desup:ſz qz scio quātū sit: nō..n.tātuz ē v..tibi oimō liberū sit: ꝓpterea q tradidit me tibi mai⁹ pctm̄ bz. Ille qꝺ me tue ptāti tradidit inidēdo:tu vo eāde ptātē i me exercitur⁹ es metuēdo. nec timēdo qdē ꝑti inocētē boiez bō dz occidere:ſz id celādo facere multo mai⁹ malū ē q̄ timēdo ꝛ ideo nō ait: Qui me tibi tradidit:ipe bz pctm̄:tāq̄ ille nō bret:ſz ait. Mai⁹ pctm̄ bz:vt ēt se bre itelligeret. THEO. Dic̄ āt q tradidit me tibi. i. iudas vt ēt turba. Cū ergo patēs rñsū iesus edidit:qꝺ nisi memetipz ꝑberē ꝛ pr̄ cōcederet:nō bres ptātē in me:ex hoc poti⁹ ipm ab soluere pilat⁹ fatagebat. vñ segt: Et exinde querebat pilat⁹ dimittere eū. AVGV. Lege superioza ꝛ inenies iam dudū eū querere dimittere iesuz. Exinde itaq3 intelligēdum est. Propter boc. i. ex hac causa ne haberet peccatū occidēdo innocētem sibi traditum.

¶Judei autem clamabant dicentes: Si hunc dimittis non es amicus cesaris. Omnis enī qui se regem facit contradicit cesari. Pilatus aūt cū audisset hos sermōes:a..xit foras iesum: ꝛ sedit pro tribunali in loco qui dicitur licostratos: habzaice autem gabatha. Erat autez parasceue pasche hora q̄si sexta: ꝛ dic̄ iudeis: Ecce rex vester. Illi autē clamabant: Tolle:tolle: crucifige eum. Dicit eis pilatus: Regem vestrū crucifigā: Respondērūt pontifices: Non habemus regez nisi cesarem. Tunc ergo tradidit eis illum vt crucifigeretur.

AVG. Maioꝝ timoꝝ se ingerere putauerūt iudei pilato terendo de cesare vt occideret christum q̄ supius: vbi di

xerunt: Nos legē habemus: et ꝑm legem dz mori qz filiū dei se fecit. vnde dicit: Judei aūt clam..bāt di. Si hūc dimittis nō es ami..cesaris. Omnis enī qui se re.fa.cō.cesari. CHRY. Dz vnae habetis hoc demonstrare a purpurata diademate: a curru a militib⁹: Nōne solus semp cum. xy. discipulis ..cedebat ꝓ oia vilia trāsiēs ꝛ cibū ꝛ stolā et habitatōez: AVG. Pilatus aūt eoz legē nō timuit vt occideret: sed magis filium dei timuit ne occideret. Nūc vo non sic potuit ..temnere..sare auctoze ptātis sue: quēadmodū legē gētis aliene vi subdit: Pilat⁹ aūt cū audisset hos sermones adduxit foras iesū ꝛ sedit ꝓ tribunali in lo.q dicit licostratos: hebzaice aūt gabatha. CHRY. Scrut quidē vt scrutaturus residere enī ꝓ tribunali hoc oñebat. GLO. Sicut enī tribunal ē iudicū. sic tronus vel soliū regū; ꝛ cathedra doctoꝝ.

BEDA. Licostratos āt dr pauimētū q̄si lapide stratū: erat loc⁹ sublimis. Segt: Erat āt parasceue pa..e hora q̄si sexta. ALCVI. Parasceue. i. ꝓparatio. hoc noīe dicebatur sexta sabbati i qua ꝓparabāt necessaria sabbato vt de mana dictū ē. Sexta die colligetis duplū. qz. n. sexta die bō ē factus ꝛ in septima requit ōs: iō sexta die ꝓ hoie patiꝝ: sabbato gesciꝝ i sepulchro. hora āt erat q̄si sexta. AVGV. Quid est ergo qō marcus dicit. Erat hora tertia qñ crucifixerunt eū: nisi qz hora tertia crucifixus est dñs linguis iudeozū: hora sexta manib⁹ militū vt itelligamus horā quintā iā fuisse transactam: ꝛ aliquid de sexta ceptū quando sedit ꝓ tribunali pilatus: que dicta ē a ioāne hora quasi sexta: ꝛ cū duceretur ꝛ crucifigeret̄: et iuxta eius crucē gererētur que gesta narrantur: hora sexta integra compleretur. Ex qua hora vsq3 ad nonā sole obscurato: tenebras factas triū euangelistaruz matthei marci ꝛ luce cōtestatur auctoritas. Sed quoniam iudei facinus iterfecti christi a se i romanos. i. pilatuz ꝛ eius milites trāsferre conati sunt: ꝓpterea marcus eā horā qua christus a militibus crucifixus ē ꝓtermissa: tertiā potiꝰ horā recordatus expressit: vt ..ō tñ milites reperiantur crucifi..sse iesuz: verū etiam iudei qui vt crucifigeretur hora tertia clamauerūt. Est ꝛ alia huius solūtio qōnis vt nō h accipiatur hora sexta diei qz neqz ioannes ait: Erat hora dei quasi sexta. Sed ait Erat parasceue hora quasi sexta. parasceue autem latine ꝓparatio est. Pascha enī nostrum vt dicit apostolus immolatus ē christus. Cū pasche ꝓparatiōez si ..b hora noctis nona computemus quādo videtur principes sacerdotū pnūciasse dñi immolationē dicētes: Reus est mortis vsq3 ad horā diei tertiā q̄ crucifixū esse christū marcus euāgelista testatur: sex hore fuit tres nocture ꝛ tres diurne. THEO. Soluūt autē qdā qꝺ ex pctō scriptoris conti gerit apud grecos. nam quedā ..a g..ca nomine gamaliel ē figura tertiā horā ipo..at. Quedam autez figura que ab eis vocaꝝ epysimon que talis ē sextaz horaz ipoꝛtat. Ex negligentia ergo scriptoruz ꝓcedēs figura cedere potuit in sequentem. CHRY. Pilatus ergo vt scrutaturus exiens nullā tamen scrutationē faciēs tradit eum estimans mouendos eē eos. vñ sequitur: Et dicit iudeis: Ecce rex vester. THEO. q.d. Ecce qualē hominē fatemini qꝺ ipium vīuz capesseret būlis vt nihil tale possit tētare. CHRY. Et nimirum q̄ dicta sūt erāt sufficiētia vt facerēt eos de cetero ab ira cessare: sed trepidabāt ne dimissus rursus turbā ducat. Amor etenim principatus veritatem quid est ꝛ aiam sufficiens ꝑdere: propterea magis insistunt. vnde sequitur: Illi autem clamabant: Tolle:tolle. Inte..icere enim eū conantur exprobratissima morte. vnde subdūt: Crucifig..uz. formidantes ne aliqua eius post ipsum fiat memoria.

AVGV. Adhuc aūt pilatus terroꝛē quē de cesare ingesserant: supare conatur. vnde subditur: Dixit eis pilatus: ..e gem vestrum crucifigam: de ignominia eorum volens eos frangere quos de ignominia christi mitigare non potuit. Sequitur: Respōderunt pontifices: Non habemus regē

Universidad de Deusto
Biblioteca

nisi cesarem. CHRY. Volentes seipsos submiserūt supplicio ꝓpterea et deus tradidit eos. Quia.n.pcorditer negauerūt regnū dei: dimisit eos in suū iudiciū incidere. rc_nuz .n. xpi refutantes id qō cesaris ē sup seipsos vocabāt. AVGV. Sz pilat⁹ timore mox vincit. vñ segt: Tūc ergo tradidit eis illū vt crucifigeret. Aptissime enī ō cesarē venire videret: si regē se nō hre nisi cesarē ꝑfitētib⁹. aliū regē vellet īgerere: dimittendo ipunitū: quē propter hos ausus ei tradiderūt occidendū: nō aūt dictū ē: Tradidit eis illū vt crucifigeret illū: sed vt crucifigeret. s. iudicio ac ptāte ꝑsidis. Sed ō illis traditū dixit euāgelista vt eos crimīe ꝟplicatos a quo alieni eē conabātur oñderet. nō.n. faceret hoc pilat⁹: nisi vt id qō eos cupe cernebat impleret.

¶ Susceperunt autem iesum: ⁊ eduxerunt: Et bajulans sib. crucem exiuit in euz qui dicitur caluarie locum: hebraice autez golgotha: Ubi crucifixerunt eum: ⁊ cum eo alios duos hinc ⁊ inde: medium autem iesum.

GLO. Ad mandatū ꝑsidis milites xp̄m susceperūt crucifigēdū. vñ oī. Susceperūt āt iesū ⁊ eduxerūt. AVGV. Potest enim hoc iaz referri ad milites apparitores ꝑsidis nā postea euidentius dicitur: Milites ergo cū crucifixissēt eū q̄uis euāgelista ēt si totū iudeis tribuit merito facit. ipsi enī fecerunt quicqd vt fieret: extorserūt. CHRY. Sed qz lignū vt ꝓpbanū putabāt: ⁊ vitabant ⁊ neqz tangere ipz sustinebāt crucē iesu vt condēnato ꝟponūt. vñ segtur: Et bajulās sibi cru.exi.in eū qui dicitur cal.lo.hebra. aūt gol. Ubi eū crucifixerūt. Ita ⁊ i typo factū ē Isaac ⁊ n. ligna portauit sed tūc quidē vsqz ad ꝑis beneplacitū res, pcessit: nūc autē in rebus effectū obtinuit: veritas enī erat. THEO. Sed quodāmodo vt illic isaac dimissus ē: ⁊ mactatus est aries sic ⁊ hic diuina natura manc ipassibilis: sed humanitas ꝟz quā aries dicitur tanq̄ errātis arietis ade fili⁹ hic ma ata est. Sed qualiter ali⁹ euangelista dicit q̄ angariauerūt simonē vt crucē portaret. AVGV. de cō. euā. Utrūqz factū inuenimus. primo id quod ioānes dicit. deinde quod ceteri tres. vnde intelligitur q̄ ipse sibi portabat crucē: cū exiret in locū memoratū. AVGV. sup io. Grande spectaculū: sed si spectet ipietas grāde ludibriū. si pietas grāde mysteriū: Ridet ipietas: regem pro vga regni lignū sui portare supplicy. Uidet pietas regē bajulātē lignū ad seipsū figēdū: qō fixru⁹ fuerat ēt in frontib⁹ regū: spernēdū oculis ipiozū in q̄ erant glorificatura cozda sāctozū: ipsā crucē suā gestās humero cō mēdabat: ⁊ lucerne arsure q̄ sub modio ponēda nō erat cādelabrū ferebat. CHRY. Et sicut victores ita et ipse in humeris portabat victorie signū. Quidā aūt dicūt q̄ in illo loco g caluarie dicebatur adā mortu⁹ ē ⁊ sepult⁹: vt in loco vbi moꝛs regnauit: illic ⁊ ihs tropheū statuerit. HIE. sup matth. Sauotabilis ītꝛptatio ⁊ mulcēs aurē ꝑsi: nec tamē vera. Extra vrbē enī et foris portā loca sūt in gbus trūcant capita dānatoū et caluarie quasi decollatoū sūpsere nom̄. Adā vo sepultū iuxta ebron ⁊ arbee in iesu fily naue volumine legim⁹. CHRY. Crucifigebāt aūt eū cum latronibus: Unde segtur: Et cū eo alios duos hinc ⁊ inde: me. autē iesū. In hoc ꝓpbetiam ꝟplētes: qm̄ cū iniquis reputatus ē. Que enī cōuitiātes faciebāt: hec veritati cōferebant. volebat enī demon q̄ fiebat obū bzare: sed non valuit. Tribus enī cruce affixis miracula que fiebāt nulli ascripsit nisi soli iesu: ita inanes diaboli artes facte sūt. nec solum non obfuit glozie eius: sed contulit nō parū. nam latronem i cruce cōuertere: ⁊ in paradisū iducere nō min⁹ fuit q̄ cōcutere petras.

AVGV. Tñ et ipa crux si attēdas tribunal fuit. i medio enim iudice cōstituto: vn⁹ latro qui credidit liberatus: alter q̄ insultauit dānatus ē: iā significabat qō facturus ē de vuis ⁊ mortuis: al⁹ positur⁹ ad dextram: alios vo ad sinistram.

¶ Scripsit autem ⁊ titulū pilatus: ⁊ posuit sup crucem. Erat autem scriptum: Jesus nazarenꝰ rex iudeozum. Hunc ergo titulum multi legerūt iudeozum: qz prope ciuitatez erat locus vbi crucifix⁹ ē iesus. Et erat scriptum hebraice: grece: ⁊ latine. Dicebant ergo pilato pōtifices iudeozū. Noli scribere rex iudeozuz: sed qz ipse dixit rex sum iudeozū. Rndit pilatus: Quō scripsi scripsi.

CHRY. Sicut i trophco littoze ponūt victoziā oñdentes: ita pilat⁹ titulū cruci xp̄i iscꝛipsit. vñ oī. Scripsit autē ⁊ titulū pilat⁹ ⁊ posuit sup crucē. simul qdē ꝓ xp̄o rādens vt eū a cōione latronū discerneret. simul autez ⁊ de iudeis vlciscēs: ostēdēs. s. ipoꝛ malicia oū i suū regē insurrexerūt. vñ segt: Erat āt scriptū: Jesus naza. rex iudeoꝛ. BEDA. in quo mōstrabat iam tūc regnū ipsius. nō vt ipsi putabāt destructū ſz potiꝰ augmentatū. AVGV. Sz iudeorū trīs rex christus ē an ēt gētiū: imo ⁊ gētiū. Cū enī dixisz: Ego āt su cōstitutus rex ab eo sup syō mōtē sāctum ei⁹. subiecit. postula me ⁊ dabo tibi gētes hereditatē tuā. magnū g̃ volum⁹ itelligi i hoc titulo sacramētū: qz. s. oleaster factus ē ꝓticeps ꝟpiguedis oleꝛ. olea ꝓticeps facta ē amaritudis oleastri: Rex g̃ iudeoꝛ xp̄o. Sz iudeoꝛ circūcisiōez nō carnis sz cozdis: nō lra sz spū. Segt: Dūc ergo titulū mlti legebāt iudeoꝛ: qz ꝓpe ciui. erat lo. vbi cru. ē iesus. CHRY. Credibile āt ē multos gētiles simul cū iudeis ꝓ festū ꝟuenisse: ⁊ ideo vt nullus ignoraret nō i vna ligua sz i trib⁹ scripsit. vñ subdit. Et erat scriptū hebraice: grece: ⁊ latine. AVGV. Dec ꝓpe tres ligue ibi ꝓ ceteris eminebāt. Hebrea ꝓ iudeos i lege dei gloriātes: Greca ꝓ gētiū sapiētes: Latina ꝓ romāos mitis ⁊ pene oīb⁹ tūc gētib⁹ ipātes. THEO. Significat āt ista scriptio t ꝟplici ꝟmone figurata dñm ē regē ꝓtice: phīsice necnō theologice. Nā ꝓ latinas lras figuraſ ꝓctica: eo q̄ romanoꝛ iperiū potētissimū satisqz officiosū i expeditōib⁹ fuerit. Per grecas vo lras phīsica figuraſ. greci nāqz erga naturalia speculatōez īsudauerunt. Demū ꝓ hebraicas theologia ꝓtēdit: dū iudeis ē credita rerū diuiaꝛ agnitio. CHRY. Judei āt crucifixo iuidebāt. vñ segtur: Dicebāt ergo pi. pō. iu. Noli scri. Rex iude. sz qz di. rex sū iudeoꝛ. Nā hec qdē cnūtiatio ē ⁊ cōmunis ſnia. Si vero aduciatur: Qm̄ ipse dixit: ipsi⁹ petulātie ⁊ extollentie ostēderet crimen esse. sed pilatus i ꝓtozi sterit mēte. vñ sequitur: Respondit pilatus: Quod scripsi scripsi: O ineffabilem vim diuine operationis etiam in cozdibus ignorantium: nonne occulta voꝛ quedam pilato intus quodam sī dic⁹ potest clamoso silentio personabat: qō tāto ante i psalmozum litteris ꝓphetatuz est: Ne cozrumpas tituli īscriptionem. Sed quid loquimini insani pontifices: nunquid enim ꝓpterea non erit verum: quia iesus ait. Rex sum iudeozum. Si cozrumpi non potest quod pilatus scripsit: cozrumpi potest quod veritas dixit: Ideo enim pilatus quod scripsit: scripsit: quia dominus: quod dixit: dixit.

¶ Milites ergo cum crucifixissent eum: acceperunt vestimenta eius: ⁊ fecerunt q̄tuoꝛ partes vnicuiqz militi partem ⁊ tunicam. Erat autē tunica inconsutilis: desuper contexta per totū. Dixerunt ergo adinuicē. Non scindamus eam: sed sortiamur de illa cuius sit. Ut scriptura implerē tur dicens. Partiti sūt vestimēta mea sibi: ⁊ ve stem meam miserunt sortez.

AVGV. Judicāte pilato milites qui ei parebāt crucifixerunt iesum. vñ dicit: Milites ergo cū crucifixissent eum acceperūt vestimēta eius: ⁊ trīs vt volūtates: si clamozes eoꝛ cogitemus: iudei magis crucifixerūt. sed de partitione sozte: nō q̄z vestimētozū ei⁹ ceteri euangeliste breuius ⁊ clause iste vo aptissime locutus ē. nā sequitur. Et fece. q̄tuoꝛ ptes vnicui. mi. parte. vñ appet q̄tuoꝛ fuisse milites q̄ ei eo crucifigēdo ꝓsidi pareurūt. sequit: Et tunicā subaudiēdū ē: Acceperūt: vt iste sit sēsus: Acceperūt āt ⁊ tunicā. ⁊ sic locutus ē vt de ceteris vestimētis nulla sorte missā eē videamus: sed de tunica quā simul cū ceteris acceperūt: sed nō silīter diuiserūt. De hac enī segt exponēs: Erat āt tu. incō. desup cōtexta p totū. CHRY. Ipsa speciē tunice euāgelista distozice designat. qz enī i palestina duos pānos connectētes subtexunt idumēta: oñdit ioānes q̄ erat tunica iesu: occulte vilitate vestimētoꝛ īsinuās. THEO. Aly vero dicūt q̄ apō palestinā relas cōtexūt: nō velut apud nos texūtur: exīstēte supius stamine: iferi⁹ vo texētib⁹: vt sic nō versus ptē supmā textura, prēdat sz ecōtra. AVGV. Cur āt ō illa sorte missa narrat dicēs: Dixerūt ergo ad inui. nō sci. eā. sz soz. ō illa cui⁹ sit: Apparet itaqz i alys vestimētis eōles se būisse ptes vt sortiri necesse nō fuerit. In illa vo vna nō eos bre potuisse singulas ptes nisi scīderet vt p ānos ei⁹ iutiliter tolleret quod ne faceret ad vnū ea puenire sortitōe maluerū. Duꝰ euāgeliste narrationi cōsonat ēt, ppheticū testimoniū. vñ subiūgit: Ut scriptura adiple. di. pti. sunt vesti. mea sibi ⁊ in ve. meā mi. sorte. CHRY. Intuere ꝓphetie certitudinē. ñ enī q̄ partiti sūt solū: sz ⁊ q̄ nō ptiti sūt. Dixit igit ꝓpheta vestimēta qdē diuiserūt: sz vestē sorti ꝓcesserunt. AVGV. Matthēus dicēdo diuiserūt vestimēta ei⁹ sorte mittētes: ad totā diuisiōez vestimētorū voluit itelligi ⁊ illā tunicā ꝓtinere de q̄ sorte miserūt. Tale ē quod ēt ait lucas: Diuidētes vestimēta ei⁹ miserūt sortes. Diuidētes enī venerūt ad tunicā de qua facta ē sortitio. Dicendo āt sortes pluraliter numerū ꝓ singulari posuit. Marcus āt solus videt ītulisse aliquā qōnez. dicēdo enī. Mittētes sorte sup eis quis qd tolleret. tāq̄ sup oībus vestimētis non super sola tunica sozs missa sit locutus videatur: sed hec breuitas obscuritate fac. Sic enī dictum est. mittētes sortem super eis ac si diceret mittentes sortem cū diuiderētur. Cū autē dicit: Quis quid tollez. i. quis tunicā tolleret: tāq̄ si totū ita diceret. mittētes sorte super eis: quis tunicā q̄ partibus eq̄lib⁹ supfuerat rolleret. Quadripartita aūt vestis oñi nri iesu xp̄i q̄dripti tā figurauit ei⁹ eccleſiā: q̄tuoꝛ. s. partib⁹ i orbe diffusā: ⁊ ei⁹dē eq̄liter. i. cōcorditer distributā. Tunica vo illa sortita oīum ptiū significat vnitatē q̄ charitatis viculo cōtineꝛ: Si āt charitas ⁊ supeminētioꝛē bz viā ⁊ supereminet scientie ⁊ sup oīa ꝓcepta ē: ꝟm illō: Sup oīa aūt hec charitatē habete: merito vestis q̄ significaſ desuper cōtexta ꝟphibeꝛ. Et addit: p totū. qz nēo ei⁹ ē expers qui ptiere iuenīt ad totum: a quo toto catholica vocaſ ecclesia. Incōsutilis aūt ne aliqñ dissuaſ. ⁊ ad vnū ꝟuenit: qz i vnū oēs colligit. In sorte āt ōi gratia cōmēdata ē. cum enī sors mittitur: nō ꝟsone cuiusqz vel meritis: sed occulto iudicio dei credit. CHRY. Uel sicut qdam dicūt tunica incōsutilis desup cōtexta p totū ꝟm allegoziam ostendit: qm̄ non simplr bō erat qui crucifixus ē: sz ⁊ ōsup ōitatē bēbat. THEO. Ut alr. Uestis icōsutilis denotat coap⁹ xp̄i: qō a supioꝛi pte contextum est. Spūs enim scūs superuenit ⁊ virtus altissimi virgini obumbrauit. Doc ergo sacrosanctum christi corpus indiuisibile cōstat. nam ⁊ si diuidatur per singulos scificās vniuscuiusqz animam simul ⁊ corpus: integre tamē ⁊ indiuisibiliter cōsistit i omnibus. At quoniā ex quatuoꝛ elemētis mūd⁹ consistit itelligēdū ē ꝓ xp̄i vestimētis: visibilē creaturā quā inter se diuidūt demōes qnoties morti tradūt vbū dei quod habitat in nobis: ac satagunt nos sue partis efficere ꝓ mundanas illecebras. AVGV. Et iō ista nō aliqd boni significasse gs dixerit: qz per malos facta sūt: qd .n. de ipsa pscue dicturi sumus q̄ silīter ab ipis facta ē. ⁊ trīs ea significari recte ītelligit qō ait apls: Que sit latitudo: lōgitudo: altitudo: et ꝓfundū. Lata ē ggpe i trāsuerso ligno quo extēdūtur pēdētes man⁹ et significat opera bona in latitudie charitatis. Longa ē a transuerso ligno vsqz ad terrā ⁊ significat pscuerātiā i longitudine tpis. Alta ē in cacumine quo trāsuersum lignū surſū versus excedit et significat supnū finē quo cūcta operā referūtur. Profūda ē in ea parte q̄ i terra figitur: ibi qppe occulta ē sed cūcta eius apparētia ide cōsurgūt sicut bona nra de ꝓfunditate gre dei que cōprehēdi nō pōt: vniuersa ꝓcedūt. Sed ⁊ si crux christi hoc solū significet qō ait apostolus: Qui xp̄i sūt carnē suā crucifixerūt cū passiōib⁹ ⁊ cōcupiscētijs q̄z magnū bonū ē. Postremo qd ē signū xp̄i nisi crux christi: qō signū nisi adhibeaſ siue frōtib⁹ credētiū: siue īfideliū aq̄ ex q̄ regenerātur: siue oleo quo christinate vngūt siue sacrificio quo alūtur: nihil eoꝝ vsqz ꝓficit.

¶ Et milites quidem hec fecerunt. Stabant autē iuxta crucē iesu mater eius: ⁊ soroꝛ matris ei⁹ maria cleophe: ⁊ maria magdalene. Cū vidisz ergo iesus matrem ⁊ discipulum stantē quē diligebat: dicit matri sue. Mulier: ecce filius tuus. Deinde dicit discipulo. Ecce mater tua. Et ex illa hoꝛa accepit eam discipulus in suaz.

THEO. Cū milites que ad ꝓpria spectabāt secozdia ꝓsequebātur: ipse gētricis cura sollicit⁹ ē. vñ dicit: Et milites qdē hec fecerūt. Stabat aūt iuxta crucē iesu mr ei⁹ ⁊ sozoꝛ mris ei⁹: maria cleophe. ⁊ maria magdalene. AMBRO. i eplis: Maria mr dñi ante crucē stabat fily. nullus me hoc docuit nisi scūs ioānes euāgelista. Mūdū aly cōcussū i passiōe dñi ꝓscripserūt: celū tenebris obductū: refugisse solē: in paradisū latronē sz post piā cōfessionē receptū. Joānes docuit qō aly nō docuerūt quēadmodū i cruce positus mrem appellauerit. Pluris putauit q̄ victoꝛ supplicioꝛū pietatis officia mri exhibebat q̄z ꝓ regnū celeste donaba⁹ vite eterne. nā si religiosū ē q̄ latroni: donaꝛ vita multo vberioris pietatis ē q̄ a filio mr tanto effectu honoraſ: Ecce īgt fili⁹ tu⁹: ecce mr tua. Testabat de cruce xp̄s et iteꝝ nrem atqz discipulū diuidebat pietatis officia. Lōdebat dñs nō solū publicū sed ꝓ domesticū testamētū. Et hoc ei⁹ testiū significabat ioānes dign⁹ tāto testatoꝛe testis. Bonū testiū nō pecunie sed vite eterne: qō nō attramēto scriptū ē: sz spū dei viui. Lingua mea calamus scribe velociter scribētis. Sz nec maria mioꝛ q̄z matrem christi decebat fugientibus apostolis ante crucem stabat ⁊ pys spectabat oculis fily vulnera: quia expectabat non in pignozis moꝛtem: sed mundi saluté: aut forſasse qz cognouerat p fily morte mūdi redēptōez. Aula regalis ēt sua morte putabat se aligd publico auditurā muneri: sed ihs nō egebat adiutoꝛe ad redēptiōez oīuz q̄ oēs sine adiutoꝛe seruauit. vñ ⁊ dicit: fact⁹ sū bō sine adiutozio iter moꝛtuos liber. Suscepit qdē affectu parētis sz ñ q̄siuit alterius auxiliū. Dāc imitamī mres scē q̄ i vnico filio dilectissimo tātū materne virtutis exēplū dedit neqz enī vos dulciozes liberos habetis: neqz illud virgo querebat solatium vt alium posset generare filiū. HIERO. ō elui diū. Maria ista que in marco ⁊ matthēo Jacobi et ioseph mr dicitur: fuit vxoꝛ alphei ⁊ soroꝛ marie matris domini: quam mariam cleophe nunc ioannes cognominat a re si ue a gētiliate familie: aut quacūqz alia causa ei nomē imponens. Si autem inde tibi aliaatqz alia videtur q̄ alibi dicatur maria iacobi minoꝛis mater: et hic maria cleophe: d te scripture consuetudinem eundem hominem diuersis nominibus appellari. CHRYSOSTO. Et considera q̄ ibe

cillius gen⁹ .s.mulier. virilius apparuit iuxta crucē stando fugientib⁹ discipulis. AVGV. de con.euā. Nisi aūt matheus ⁊ lucas mariā magdalene noiassent potuissemus dicere alias a longe: alias iuxta crucē fuisse. nullus. n. eoꝝ. pter ioānē mrem domini cōmemorauit. Nūc ergo qūo itelligīt eadē maria magdalene ⁊ a longe stetisse cū alis mulieribus sicut mattheus et lucas dicūt: et iuxta crucē fuisse: sicut ioānes dicit. nisi qz in tāto iteruallo erāt vt iuxta dici posset: qz ī conspectu eius pst̄o aderāt et a longe in cōspectu turbe propinquius circūstātis cū centurione et militibus. Pcul mnē ēt itelligere ꝙ ille quesimul aderāt cū matre dñi postq̄ eā discipulo cōmendauit: abiere iā cepant. vt a densitate turbe se eruerēt ⁊ cetera q̄ facta fūt longius ituerētur: vt ceteri euangeliste: ꝙ post mortē dñi eas cōmemorauerūt iā lōge stātes cōmotarent. Quid aūt iterest ad veritatē ꝙ quas dā mulieres pit̄ q̄sdā singuli noiauerut. CHRY. Et cū alie mulieres astarent nullius alterius meminit nisi matris: docēs nos plus aliqd̄ patrib⁹ pbere. Sicut. n. paretes circa spūalia aduersātes: nec nosse oz: ita qñ nihil ipediūt oīa decet eis pbere ⁊ alys pferre. vñ subdit: Cū vidisset ergo ihs mat. ⁊ disci. stantē quē di. dicit ma. sue. Mu. ecce fi. tu⁹. BEDA. Dilectiōis iditio euāgelista suā ōmōstrat psonā: nō ꝙ exceptis ceteris sol⁹: sz p̄ ceteris familiari⁹ pp̄ puilegiū castitatis a dño amabat: qñ vgo ab eo vocat⁹: vgo pmāsit ī euū.

CHRY. Pape q̄to discipulum bonozaut honoze ꝺz ipe seip̄m occultat moderate sapiēs. si. n. vellet gloriari: ⁊ cām vtiq̄ adiecisset pp̄ quā amabat. Et. n. ꝓueniēs ē magnā q̄n dā ⁊ mirabilē eē cām. Jō aūt nihil aliō ioāni logtur: neq; cōsolat. tristātē qñ tps nō erat vboz cōsolatiōe. Sz neq; pat erat bonozari eā tali bonoze. Qz vo cōueniēs erat mrem ex istētē doloze oppz essā ꝓcuratiōem querere qz ipse aberat: discipulo ꝙ diligebat tradidit diligentiā habituro. vñ segt̄. Deide di. disci. Ecce ma. tua. AVGV. Dec nimirū ē illa boza de q̄ ihs aquā cōuert⁹ ī vinū dixerat matri: Quid mihi ⁊ tibi ē mulier: nōdū venit boza mea. Tūc. n. nia facturus nō diuinitatis: sed hūanitatis vel ifirmitas matrem velut icognitā repellebat. nūc aūt humana iā patiēs ex qua factus fuerat hō: affectu cōmēdabat hūano. Mozalis igit̄ ī sinuatur locus et exēplo suo instruit p̄ceptoz bon⁹ vt a filys pys ipēdatur cura parētibus: tāq̄ lignū illud vbi erāt fixa membra nouiētis ēt cathedra fuerit magistri docentis.

CHRY. Itaq; ēt martiōis obstruit iuerecūdiā. si. n. non gēitus est p̄m carnē neq; matrē habuit cuius gr̄a tāta circa eā solā facit, puidētiā. Intuere aūt q̄liter cū crucifigeretur vniuersa ipturbate agebat: discipulo loquēs de mre. ppbetias iplens. latroni bonā spē tribuēs anteq̄ āt crucifigeret trepidās videtur. nā iuc q̄ nature imbecillitas demonstrata ē: hic aūt virtutis supabundantia oñdebatur. Sed ⁊ nos per hoc erudit si ante aduersa conturbamur. non propterea desistere: cū in agonē ingressi fuerimus oīa sustinere vt facilia ⁊ leuia. AVGV. Quia ergo matri quā relinquebat: alteruz pro se filiū quodāmodo ꝓuidebat cur hoc fecerit oñdit in hoc qō subditur: Et ex illa boza acccepit eam discipulus ī suā: Sz ī que sua ioānes mrem dñi accepit: Neq; n. nō ex eis erat ꝙ dixerāt ei: Ecce nos dimisimus oīa ⁊ secuti sum⁹ te. Suscepit ḡ eā ī sua nō ꝑdia q̄ nulla ꝓpria possidebat sed officia que ꝓpria dispēsatiōe exequenda curabat.

BEDA. Alia lra ꝺz: accepit eam discipulus ī suā. gdaz vo lūt ī suā mrem: sed congruentius subauditur in suam curā.

¶ Postea sciēs iesus qz oīa cōsūmata sunt: vt cōsumaret̄ scriptura: dicit Sitio. Vas āt erat positū aceto plenū. Jlli ergo spōgiā plenā aceto: hysopo circūponētes obtulerūt ozi eius. Luz ergo accepisset iesus acetū dixit: Cōsumatū ē: Et inclinato capite tradidit spiritū.

AVGV. Patiebat̄ hec oīa q̄ apparebat bō: ⁊ ipe idē disponebat hec oīa q̄ patiebat de⁹. vñ dr̄: postea sciēs qñ oīa cō sūmata sūt: vt ꝓsumaret̄ scriptura. i. qō scriptura p̄dixerat: Et ī siti mea potauerūt me aceto: dicit: Sitio. tanq̄ diceret. hoc minus feciſtis. date nō estis. Judei q̄ppe ipi erāt acetū degeneres a vino p̄ri⁹ chaz ⁊ ꝓpbetarū. Vas ergo positū erat aceto plenū: tāq̄ enī de pleno vase: de inigtate mundi hui⁹ ipletū coz hūes: velut spōgia cauernosis quodammodo atq; toztuosis latibulis fraudulēt. vñ segt̄. Jlli aūt spōgiā plenā ac. to hysopo circūponētes optulerūt ozi ei⁹.

CHRY. Neq; enī ex his q̄ videbant facti sūt māsueti: sz furiebāt magis: ⁊ cū potabāt: p̄denatorū pocula offerentes: ꝓpterea enī hysopu. apposit⁹ erat. AVGV. Hysopū āt cui circūposuerūt spōgiā aceto plenā: qñ herba ē humilis ⁊ pect⁹ purgat: xp̄i humilitatē ꝓgruēter accipim⁹: quā circūdederūt ⁊ se circūuenisse putauerūt: xp̄i nāq; būllitate mūdamur. Nec moueat qūo spōgiā ozi ei⁹ potuerūt admouere. g cruce fuerat exaltat⁹ a terra. Sic. n. apō alios euāgelistas legit ꝙ hic ptermisit: ī arūdine factū ē: vt ī spōgia talis pot⁹ ad crucis sblimia leuaret̄. THEO. Quidā vo hysopū dicūt vocari arūdiuē. nā frōdes hz arūdini consimiles. Cū ergo accepisset ihs acetū dixit: Cōsumatum est.

AVGV. Quid: nisi ꝙ prophetia tanto ante predixerat. BEDA. Dic q̄ri pōt: quo hic dr̄. Cū accepisset acetū: cum ali⁹ euāgelista dicat. Noluit bibere: Sz hoc facile soluitur: qñ ñ accepit vt biberz: sed vt qō scriptū erat ipleret. AVGV. Deide qz nihil remāserat qō āteq̄ mozeret fieri. ad huc oporteret. segt̄: Et iclinato capite tra. spiritū. Peractis oīb⁹ q̄ vt pagerent expectabat: tāq̄ ille q̄ ptāte bēbat ponēdi aiaz suā ⁊ itez sumēdi eā. GREGO. xi. mo. Spūs aut ē hic p aia pōit. Si. n. aliō spūz q̄ aiaz euāgelista diceret Exute spū aia remāsisset. GREGO. Nō āt qñ expirauit inclinauit caput: sz qz iclinauit caput tūc expirauit. p q̄ omnia idicauit euāgelista qñ oīm⁹ ipe erat. AVGV. Quis enī ita dormit qñ voluerit: sicut iesus moztuus ē qñ voluit? Quanta ſperanda: vel timēda ptās est iudicantis: si apparuit tāta mozentis? THEO. Tradidit qutē dñs spiritum deo ⁊ patri: ostēdens ꝙ nequaq̄ sanctoz aie conuersantur in tumulis. immo deueniunt ad manus patris oīm pecca tozibus ad locum penarum delatis videlicet ad infernum.

¶ Judei ergo quoniā parasceue erat vt non remanerent in cruce corpora sabbato. Erat enim magnus dies ille sabbati: roganerunt pilatū vt frāgerent̄ coz crura ⁊ tollerēt. Venerūt ergo milites ⁊ primi quidē fregerūt crura ⁊ alterius qui crucifixus ē cum eo: Ad iesū aūt cū venisset vt viderūt cū iā mortuū nō fregerūt eius crura: sed vnus militū lancea latus ei⁹ apuit ⁊ continuo exiuit sāguis ⁊ aqua. Et qui vidit testimoniū perhibuit: ⁊ verum est testimoniū ei⁹. ⁊ ille scit qz vera dicit vt ⁊ vos credatis. Facta sūt. n. hec vt scriptura ipleret. Os nō cōminuetis ex eo: ⁊ itez alia scriptura dicit: Videbunt in quem transfixerūt.

CHRY. Judei q̄ camelū trāsglutiebāt: culicē āt collabdabāt: cū tāta fuisset opati audatiā: ō die diligēter rōcinār. vñ dicit: Ju. ḡ qñ pa. erat: vt ñ re. i cru. coz. sab. BEDA. Parasceue. i. ꝓparatio dicta ē sexta feria: qz eo die duplices sibi cibos filij isrl̄ ꝓparabāt. Erat enī m. di. il. sab. s. pp̄ solēnitatem paschalem. Rogaue. pi. vt frange. cru. eo. AVGV. Nō crura tollerētur: sz bi quibus ideo frangebant̄: vt mozerentur auferentur ex ligno: ne pendentes in crucibus

magnū diem festum sui diurni cruciatus bozoze fedaret.

THEO. Sic. n. iubebātur ī lege. non occidere solē in hominis supplitio. vel qz noluerūt ī die festo toztores aut homicide cēseri. CHRY. Vide āt qualiter valide est veritas. p eoꝝ. n. studia ꝓphetia cōpletur. vnde subditur: Uene. ergo mili. ⁊ primi qui. frege. cru. ⁊ alte. q̄ cruci. ē cum eo. Ad te. aūt cū venis. vt vide. eū iā mortuū: non frege. ei⁹ cru. sed vnus mili. lan. la. eius apuit. THEO. Ut iudeis cōplaceant lanceāt christū circa corpus exaīe cōtumelias iferētes: sed cōtumelia in regnū pdut. sanguiné enim de corpore excincto manare miraculosuz ē. AVGV. Vigilanti verbo euāgelista vsus ē: vt nō diceret: Latus eius pcussit aut vulnerauit. sed apuit: vt illic quodāmodo vite ostiuz pandret. vñ sacramēta ecclie manauerūt: sine q̄b⁹ ad vitā q̄ ve vita est nō itrar. vñ segtur: Et cōtinuo exiuit sanguis ⁊ aqua. Jle sanguis ī remissionē fusus ē peccatorum: aqua illa saluta re tēperat poculū. hoc ⁊ lauacrū pstat ⁊ potū. Hoc prenūcia bat: ꝙ noe in latere arce ostiū facere iussus ē quo intrarent aialia que nō erāt diluuio pitura: q̄bus p̄figurabatur ecclesia. pp̄ hoc p̄ria mulier facta ē de viri latere doāmētis. ⁊ hic secūdus adā iclinato capite in crucē dormiuit: vt inde formaret̄ ei ꝑiūx p id qō de latere dormiētis efflurit. O moztis vñ moztui reuiuiscūt: qd istō sanguīe mūdi⁹: qd istō vine re salubri⁹? CHRY. Et qz hic suscipiūt p̄cipiū sacra mysteria cū accesseris ad tremē dū calicē: vt ab ipsa biberis christi costa ita accedas. THEO. Erubescant igit̄ q̄ vinū ī sacris nō limphāt mysterys. vident̄. n. nō credere ꝙ aqua de latere fluxerit. Pōt tñ qs calumniose dicere ꝙ aliq̄ vtus vitalis erat in corpore: ⁊ iō sanguis efflurit: aq̄ vo manans ī expugnabile signū fuit ⁊ iō euāgelista subiungit: Et q̄ vidit testimoniū phibuit. CHRY. q. d. Nō ab alys audiui: sed ipse pīs vidit. Et vez ē testimoniū eius. Qđ ꝓueniēter subiūgit cōuitiū christi enarrās: nō magnū aliqđ ⁊ admirabile signū vt sic suspect⁹ ꝑmo redderet̄: sed ipse boc dixit: bereti coz ozā pcludens: ⁊ futura psonās mysteria: ⁊ eū q̄ iacebat ī eis ispiciēs thesaur. Segt̄: Et alle scit: qz ve. di. vt ⁊ vos cre.

AVGV. Scit. n. q̄ vidit: cui⁹ credat testimōio q̄ nō vidit. Duo āt testimōia de scripturis reddidit singulis reb⁹: q̄s facta fuisse narrauit. Nā qz dixerat. Nō fregerūt crura iesu. subdidit. Ecā sunt enī h̄ vt scriptura ipleret̄. os nō cōmi. ex eo. Qz ꝓceptū ē eis: q̄ celebrare pascha iussi sunt ouis īmolatōe ī veteri lege: q̄ dñice passionis vmbra peceſſerat. Jtē qz subiūxerat: Un⁹ milit. lācea la. eius ape. ad hoc ptinet alter testimōiū qō sūdit dicēs: Et itez alia scriptura dī. Vide. in quē trāſfi. vbi pmissus ē xp̄s ī ea q̄ crucifix⁹ ē carne futur⁹.

HIERO. Hoc āt testimonium sumptuz est de zacharia.

¶ Post hec aūt roganit pilatum ioseph ab arimathia eo qō ēet discipulus iesu: occultus autez ꝓpter metū iudeoruz: vt tolleret corpus iesu. Et permisit pilatus. Venit ergo ⁊ tulit corp⁹ iesu. Venit aūt ⁊ nicodem⁹ qui venerat ad iesum nocte primū ferens mixturā myrrhe ⁊ aloes quasi libras centū. Acceperut ergo corp⁹ iesu: ⁊ ligauerūt eū lintheis cū aromatib⁹: sic mos ē iudeis sepelire. Erat aūt in loco vbi crucifix⁹ ē hort⁹: ⁊ in horto monumentū nouū in quo nondū q̄squā positus erat. Jbi ergo ꝓpter parasceuē iudeoꝝ quia iuxta erat monumentū posuerunt iesum.

CHRY. Estimās ioseph extinctum eē iudeoz furozem christo crucifixo: cum fiducia accessit vt deponendū funus ꝓcuraret. vnde dicitur: Post hec au. ro. pi. io. ab armathia.

BEDA. Arimathia ipsa est ramatha ciuitas belcane ⁊ samuelis. Celit⁹ āt, puisuz ē vt eēt diues vt ad p̄sidez posset accedere: ⁊ vt eēt iustus: vt coz⁹ dñi acc̄ipe mereret̄. vnde segt̄: Ut tolleret coz. ie. eo ꝙ eēt discipulus. CHRY. Non ex. ry. sz ex septuagīta. quoniā nullus ex. ry. accesserit. Et si timore iudeoz ꝙs ꝓ cā aslūpserit: h̄ eodē ꝺctebāt timore. vñ dr̄: occul. aūt ꝓpter metum iu. Sz valde insignis erat: ⁊ pilato not⁹. vñ ⁊ gr̄am accepit ⁊ hoc ē qō subdit. Et pmi. py. Et sepelit ō reliquo: ñ vt ꝺdenatū: sz vt magnū quēda ⁊ mirabilē. vñ subdit Ue. ḡ ⁊ tu. coz. ie. AVGV. ō cō. euā. In extremo enī illo officio funeri exhibēdo min⁹ curauit a iudeis: q̄uis soleret in dño audiēdo eozum inimicitias deuitare. BEDA. Sedata enīz vtcūqz eozū scuitia eo ꝙ se aduersus christū preualuisse gaudebāt: corpus christi petzt qñ nō videbatur cā discipulatus: sed pietatis vēisse vt fūeri officiū ipenderet: qō homines nō solūz bonis: sed ēt malis solēt ipendere. Adiungitur aūt ei ⁊ nicodemus. vñ sequitur. Ue. au. ⁊ nico. ꝙ ve. ad ie. no pri. fe. mixtu. myr. ⁊ aloes q̄sili. quasi. AVGV. Non ita distinguendū e: vt dicamus p̄imū ferē⁹ mixturā myrrhe: sed vt q̄ dictū est primū ad suppiozē sensuz ptineat. Uenerat enī ad iesū nicodemus nocte primū: quod idē ioānes narrauit in p̄oribus euāgely sui p tibus. hic ergo intlligendū ē ad iesum nō tunc solū: sed tūc primū vēisse nicodemū: venisse āt postea vt fieret audiēdo discipl⁹. CHRY. Ferūt āt pigūta q̄maxie coz⁹ apta fūt q̄plurimū ꝓseruare: ⁊ nō pmittere cito subyci corruptōi: adhuc enim vt de nudo homine disponebāt sed tamē multā dilectionē demonstrabāt. BEDA. Notandū ē autem ꝙ simplex ynguentuz fuerit qz ex diuersis aromtib⁹ licētiā conficiēdi non haberēt. Sequitur: Accc. er. coz. ie. ⁊ liga. ī litheis cū aroma. sic mos ē iudeis sepeli. AVGV. In quo euāgelista admonuit in huiusmodi officijs q̄ moztuis exhibentur mozē ciuusq; gentis eē seruandū. Erat āt illius gentis ꝓsuetudo vt moztuoz̄ corpora varijs aromatib⁹ cōdirentur: vt diuti⁹ seruarētur illesa. AVGV. de cō. euā. Neq; aūt hic ioānes alys repugnat. neqz enim illi qui nicodemū nouerūt: affirmauerūt a solo ioseph dñm sepultum q̄uis soliius cōmemoratiōe fecerint: aut qz illi vna syndōe a ioseph inuolutū dixerūt: ꝓpterea ꝓhibuerunt intelligi: ⁊ alia linthea potuisse afferri nicodemo ⁊ superaddi vt verus narret ioannes ꝙ non vno linthēo sz linthēis inuolutus sit: q̄uis ⁊ ꝓpter sudariū quod capiti adhibebatur: ⁊ instītas quibus corp⁹ totum alligatū ē: qz oīa de lino erāt: ēt si vna sola ibi fuit: facillime dici potuit: Ligauerunt eū lintheis Linthea q̄ppe generaliter dicūtur q̄ lino texūt. BEDA. Hinc ecclesie cōsuetudo descendit vt corpus domini nō in sericis ⁊ auro textis consecretur: sed in syndone munda.

CHRY. Quia vero breuitate temporis vrgebāt: nona enī hora mortuo christo oꝝ: deinde accedentibus ad pilatum: ⁊ deponētibus christi corp⁹ vespa imminebat: ideo ponūt eū in p̄imū monumētū. vñ subditur: Erat au. in lo. vbi cruci. ē hort⁹ ⁊ in hor. monu. no. in quo nondū quisq̄ po. fuerat. Qz dispensatione factum est: ne alterius alicuius q̄ cum eo iaceret estimaret̄ resurrectio facta eē. AVGV. Sic etiā in marie virginis vtero nemo ante illum: nemo post illum conceptus est: ita in hoc monumento nemo ante illuz: ⁊ nemo post illum sepultus est. THEO. Per hoc etiā ꝙ nouum fuit sepulchrum. mystice datur intelligi ꝙ per christi sepulturam omines inuouamur morte corruptione destructa. Attende etiam abundantiam pro nobis susceptę passionis: Nam qui domum in vita non habuit: post mortem quoq; in alieno sepulchro reconditur: ⁊ nudus existens a ioseph operitur. Sequitur: Jbi ergo ꝓpter pasce. nu. quia iu. erat mon. posue. ie. AVGV. Acceleratam vult itelligi sepulturam: ne aduespasceret qnando iam ꝓpter pascheē quam cenam puram iudei latine vsitatius apud nos vocant facere tale aliquid non licebat. CHRY. Propinquum autem fuit sepulchrum: vt discipuli possent cum fa

cilitate accedere ⁊ cōsideratores fieri eorū q̄ euēiebāt ppe exīte loco: ⁊ vt sepulture testes eēnt ēt inimici custodiētes sepulchrū: ⁊ vt falsū oīderetur is qui de furto sermo.

BEDA. Mystice āt ioseph iterptat apt⁹ p acceptōe bo ni opis:ad q̄ mōemur vt corp⁹ dñi digne pcipere mereāur.

THEO. Nūc ēt quodāmō xp̄s apō auaros mortificat: ī paupe famē patiēte. Esto g̃ ioseph ⁊ tege xp̄i nuditatē: nō se mel ſz ī tuo tumulo spūali cōsiderādo recōde:coopi ⁊ imisce myrrhā ⁊ aloē amaricātiacōsiderēdo vocē illā: Ite maledicti in ignē eternū q̄ nihil amari⁹ estimo. CA. XX.

VNa autē sabbati maria magdalene vēit mane cum adhuc tenebre essēt ad monumētū: ⁊ vidit lapidē reuolutum a monumēto. Cucurrit g̃ ⁊ venit ad simonē petr̄ ⁊ ad aliū discipulum quē amabat ihesus. ⁊ dicit illis: Tulerūt dominū de monumēto: ⁊ nescim⁹ vbi posuerūt eum. Exīt ergo p. ⁊ ille ali⁹ discipulus:et venerūt ad monumētum. Currebāt autem duo simul:et ille ali⁹ discipulus precucurrit citi⁹ petro: et venit primus ad monumētū. Et cum se inclinasset vidit posita lintheamia:nō tamē itroiuit. Venit ergo simō petrus sequens eum: et introiuit ī monumentū. Et vidit lintheamia posita et sudarium quod fuerat super caput eius non cum lintheaminib⁹ positum: sed sepatim inuolutum in vnum locum. Tūc ergo introiuit et ille discipulus q̄ venerat primus ad monumetū: et vidit et credidit. Nōdū. n. sciebant scripturā: quia oportuit eum a mortuis resurgere.

CHRY. Quia iā trāsierat sabbbatū: ī quo ipedieba⁹ a lege:nō potuit maria magdalene gescere:ſz venit ꝓfūdo diluculo ꝓsolationē quādā a loco sepulture iueniēs volēs. vñ dr̄. Una āt sabbati maria magdalene vēit māe cū adhuc tenebre eēnt ad mōumtū. AVG. de cō. eua. Uēit gdē maria magdalene:sed dubio ceteris mulierib⁹ que dñe ministrauerāt plurimū dilectōe feruētior:vt ī merito ioānes solus cōmemoraret: tacitis eis q̄ cuz illa fuerāt sic aly testantur.

AVGV. sup ioānē. Una āt sabbati ē: quē iā die dñicum ppter dñi resurrectionē mos christianus appellat:quē mat the⁹ pmā sabbati nosauit. BEDA. Dicit g̃: Una sabbati. hoc ē altera siue prima die p̄ sabbatum. THEO. Uel aliter: Hebdomade dies iudei sabbatū nomiabāt: vnā aūt ex sabbati die⁹ primā: futuri āt seculi exēplar ē h̄ dies: qm̄ futuri seculi vna dies ē nequaq̄ nocte iterpollata. De⁹ eni ibi sol est: q nūquā occidit. Jn hac igit die dñs resurrexit incorruptibilitatē corpis assumens sicut nos in futuro seculo incorruptiōe iduemur. AVGV. de cō. euā: Qz āt marc⁹ dicit: Ualde māe oriēte iā sole: ñ pugnat ei q̄ h̄ dr̄: Cū adhuc tenebr̄ eēnt. Maria. n. auctorē oīuz quē carne viderat: mortuū q̄rebat in monumento. ⁊ qz hūc mīme iuenit: furatū credidit. Adhuc g̃ erāt tenebre cū venit ad monumētū. Segr̄: Et v. lit lapidē reuolutū a monumto. AVGV. ō cō. euā: Jam ergo factū erat q̄ solus matteb⁹ cōmemorat de trrre motu ⁊ lapide reuoluto: cōterritiſq̄ custodib⁹. CHRY. Surrexit gdez dñs lapide ⁊ signaculis ō sepulchro inuacē tibus: qz vo oportebat ⁊ alios certificari aperīt monumē tū post resurr ctionē: ⁊ ita creditur q̄ factū ē. hoc deniq̄ ⁊ mariā mouit. videē. n. lapidē sublatū nō intrauit neq̄ pspexit:ſz ad discipulos ex multo amore cū velocitate cucurrit. Nōdū aūt de resurrectiōe nouerat aligd manifestū:ſz putabat trāslationē corpis eē factā. GLO. Et iō cucurrit nunciare discipl̄is: vt aut ſcr̄ q̄rerēt: aut secū dolerēt. Et hoc ē q̄ sequtur: Cucurrit ergo: ⁊ vēit ad simonē petrū ⁊ ad aliū discipulū q̄ ē diligeba⁹ iesus. AVGV. Jta se cōmemorare solet q⁹ eū diligebat iesus: q vtiq̄ oēs: ſz ipm p̄ ceteris ⁊ familiarius diligebat: Seqr̄. Et dixit eis: Tulerūt dñm meū ⁊ nescio vbi posuerūt eū. GREGO. iy. mo. Hoc āt dicēs totū pro pte insinuat: solū q̄ppe corp⁹ dñi q̄situra venerat: ⁊ q̄si totū dūz sublatū deplorat. AVGV. Nōnulli āt codices greci ēt hñt: Tulerunt dñm meū: qd videri dictū pōt ppēsiore charitatis vel famulat⁹ affectu. Sz hoc in plurib⁹ codicib⁹ quos ī pmptu hēm⁹ ñ iuenim⁹. Discipulū āt quē diligebat iesus seipm dic̄. nā q̄ppe ita cōmemorare solet q⁹ eū diligebat iesus q vtiq̄ oēs: sed ipsū pre ceteris ⁊ familiari⁹ diligebat. CHRY. Euāgelista vero nō priuauit mulieres hac laude: nec verecūdū existiauit q⁹ ab ea pri⁹ addiscerēt. Audiētes g̃ illi cū mlto studio monumēto insistūt. GRE. Illi autem pre ceteris cucurrerunt: q pre ceteris amauerūt: vz. pe. ⁊ ioānes. vñ segtur: Exyt g̃ pe. ⁊ il. ali⁹ disci. ⁊ venerūt ad monumētū. THEO. Sz si q̄ras quo astātibus cu stodib⁹ venerūt ad monumētū. Rudis q̄: qñ post q̄ dns resurrexit ⁊ vna cū terremotu affuit angel⁹ in sepulchro: recesserūt custodes ānūciātes pharisēis. AVGV. Cū āt iā dixisset. venerūt ad mōumētū: regressus ē vt narraret quo venerūt atq; ait. Currebāt aūt duo simul ⁊ ille ali⁹ discipulus p̄cucurrit citi⁹ petro ⁊ venit p̄or ad mōumētū. vbi oñdit q⁹ ipse p̄or venerit: ſz tanq̄ de alio cūcta narrat. CHRY. Ueniēs aūt cōsiderat lintheamia posita. vñ segtur: Et cū se inclinasſz vidit posita lintheamina: nihil tñ ipe pſcrutatur: ſz ōstitit. ⁊ B ē q̄ subdit: Nō tū itroiuit. Petr⁹ vo vt feruid⁹ itroiēs: vniuersa ispexit. diligēter ⁊ āpli⁹ vidit. Unde sequit. Uenit ergo simon petrus ⁊ itro. ī mo. ⁊ vidit lin. po. ⁊ sud. q̄ fu. su. ca. ei⁹ nō cū li. po. ſz sep. ſuol. ī vn. lo. q̄ erat resurrectōis signū. Neq; n. ſi q̄dē cū trāstulisset: corp⁹ ei⁹ ōnu dassent: neq; ſi furati eēnt: hui⁹ rei fuissent solliciti vt leuarēt sudariū ⁊ inuoluerēt: ⁊ ponerēt ī vnū locū seorsū a litbea minib⁹: ſz simplr vt se hēbat suscepissēt corp⁹. Jō. n. ioānes p̄miserat qñ sepult⁹ ē cū myrrha q̄ conglutinat corpi lintbeamia: vt nō decipiaris ab his q dicūt eū furto sublatū eē. Nō. n. ita. ifensat⁹ eēt q furaret: vt circa rē supfluā tñ studiū cō sumeret. Post petr̄ āt ⁊ ioānes itroiuit vñ segtur: Tūc g̃ intro. ⁊ ille disci. q vene. pri. ad mo. ⁊ vidit ⁊ credidit. AVG. Nōnulli putāt B ioānē credidisse q⁹ ibs resurrexerit: ſz qō segr̄ hoc ñ idicat. vidit g̃ māe monumtū ⁊ credidit qō dixerat mulr. nā segr̄: Nōdū. n. sciebāt scriptu. qz opo. eū a mortuis resur. Nō g̃ eū credidit resurrexisse: quē nescīebat oportere resurgere. qñ āt ab ipo dño audiebāt q̄uis aptissime dicere tur: ꝓsuetudīe tñ audiēdi ab illo pabolas ñ itelligebāt: ⁊ aliqd aliō eū significare credeb⁹. GRE. ī ho. Nec āt tā subtilis euāgeliste descriptō a mysteryis vacare credēda ñ ē. p io annē iuniorē synagoga: p seniorē vo petr̄ eccl'a gētiū ōsignatur: qz ⁊ſi ad dei cultū ē p̄or synagoga q̄z eccl'ia gētiū: ad vsū tñ scīi p̄or ē mltitudo gētiū q̄z synagoga. Cucurrerunt āt sil: qz ab ort⁹ sui tpe vsq; ad occasū pi ⁊ cōi via: ⁊ ſi nō pari ⁊ cōi sensu gētilitas cū synagoga decucurrit: venit synagoga p̄⁹ ad monumtū ſz minime itrauit: qz legis qdē mādata pcepit: prophetias ō icarnatiōe ac passione dñica audiuit: ſz credere in mortuū noluit. Uēit āt simō petr⁹ ⁊ itroiuit ī monumētū: qz secuta posterior eccl'ia gētiū x̄pz iesū ⁊ cognouit carne mortuū ⁊ viuētē credidit deum. Sudariū aūt capitis dñi cū lintheaminibus non inuenitur qz caput x̄pi deus ⁊ diuinitatis incōprehēsibilia sacramēta ab infirmitatis nostre cognitio

ne disiuncta fuit: eiusq; potētia creature transcēdit naturā. Nō solū aūt separatiſz inuolutū inueniri dicit: qz lintbei quo inuoluitur: nec initiū nec finis aspic. t. Lelsitudo autez diuintatis nec cepit eē nec desinit. Bene āt additur in vno loco: qz in scissura mentium deus non est: ⁊ illi eius gratiaz hēre merētur qui se abinuicē p sectarū scandala ñ diuidūt. Sed qz solet per sudariū labozātuz sudoz detergi: pōt ⁊ sudary noīe intelligi labor dei. Sudariū ergo qō ip̄ caput ei⁹ fuerat: seorsū inuenit: qz ipsa redēptozis nr̄i passio longe a nostra passione disiuncta est: qm̄ ipse sine culpa ptulit qō nos cū culpa toleram⁹. Jpse spōte morti se cūbere voluit: ad quā nos venim⁹ inuiti. Postq̄ aūt intrauit petr⁹ ingressus est ⁊ ioānes: qz in fine mūdi ad redēptozis fidē ēt iudei colligetur. THEO. Uel aſr. Intellig. petrū actiuū ⁊ pmptum. Joannez vero contēplatiuū: ⁊ docilē: erga reruz diuinaz habuisse pitiā. plerūq; aūt puenit cōtēplatiu⁹ notitia ⁊ docilitate: ſz actiu⁹ instātia feruoris ⁊ sedulitate precedit illius acumen: ⁊ prius inspicit diuinum mysterium.

CAbierunt ergo iterum discipuli ad semetipos Maria autem stabat ad monumentū foris plorans. Duz ergo fleret inclinauit se ⁊ prospexit in monumētū: Et vidit duos angelos ī albis sedētes: vnū ad caput: ⁊ vnum ad pedes vbi positū erat corpus iesu. Dicunt ei illi. Mulier qd ploras? Dicit eis: Quia tulerunt dominum meum: ⁊ nescio vbi posuerunt eum. Hec cuz dixisset cōuersa est retrorsum: ⁊ vidit iesum stātē ⁊ ñ sciebat quia iesus ē. Dicit ei iesus: Mulier: qd ploras? Quē queris? Illa existimans quia hortulanus esset: Dicit ei: Domine si tu sustulisti eū dicito mihi vbi posuisti eum: ⁊ ego euz tollā. Dicit ei iesus: Maria. Cōuersa illa dic̄ ei: Rabboni: quod dicit magister. Dicit ei iesus: Noli me tangere: Nondū enim ascēdi ad patrē meū. Uade autem ad fratres meos ⁊ dic eis: Ascendo ad patrez meum ⁊ patrem vestrum: deū meū ⁊ deum vestruz: Uēit maria magdalene annunciās discipulis quia vidi dominum ⁊ hec dixit mihi. GREGO. ī ho. Maria aūt magdalene q̄ fuerat in ciuitate peccatrix amando veritatē lauerat lachrymis maculas crimis: cui⁹ mētē magna vis amoris accenderat: q̄ a monumento dñi ēt discipulis recedentib⁹ nō recedebat. Dicitur eni. Abie. ergo itez discipli ad semetipos. AVGV. Jdest vbi hitabāt: ⁊ vñ ad monumētū cucurrerāt. Uiris aūt redeuntib⁹: ifirmiorē sexū ī eodē loco foztioz figebat affect⁹. vñ segr̄: Maria aūt stabat ad monumētū fo. plo. AVGV. de cō. euā. Jdest añ illū saxei sepulchri locū: sed tñ ītra illō spaciū quo iā ingresse fuerāt: h⁹ q̄ppe illic erat. CHRY. Ne mireris aūt q⁹ maria amare flebat ad sepulchz: petrus vo nihil tale passus est. cōpassibile eni ē mulieb⁹ gen⁹ ⁊ nā flebile. AVGV. Oculi igr̄ q dñm q̄sierāt: ⁊ nō iuenerāt lachrymis vacabāt: ampli⁹ dolētes q⁹ fuerit ablat⁹ de monumēto q̄ q⁹ fuerat occisus in ligno: qñ magistri tanti cui⁹ vita subtracta fuerat nec memoria remāebat. AVGV. de cō. euā. Uiderat aūt cū alys mulierib⁹ angelū sedentez ad dextris sup lapidē reuolutū a monumēto: ad c⁹ vba cuz fleret: pspexit ī monumētū. CHRY. Magnū. n. ad mitigationē ē monumētū apparēs: vide deniq̄ eā vt plus rege sceret: ⁊ inclinātē se ⁊ volētē locū videre vbi iacuit corpus. vñ segr̄: Dū g̃ fle. icli. se ⁊ pspe. ī monumētū. GREGO. Amāti. n. semel aspexisse nō sufficit: qz vis amoris intentio nē multiplicat ingsitōis. AVGV. ī limium. n. dolebat nec suis nec discipulorum oculis facie putabat esse credendū: an potius diuino instinctu in animo eius effectum est vt prospiceret. GREGO. Quesiuit enim corpus ⁊ minime inuenit. perseueravit vt quereret: vnde ⁊ cōtigit vt inueniret. actuq; est vt desideria dilatata crescerēt: ⁊ crescentia carent qō inuenissent: Sancta. n. desideria dilatione crescunt Si aūt dilatiōe deficiūt: desideriano fuerūt. Jsta itaq; que sic amat: q̄ se ad monumentū qō p̄sperarat ite⁹ inclinat: videam⁹ quo fructu vis amoris in ea igeminat opus ingsitionis. Segtur. n. Et vi. duos ange. ī al. seden. vnū ad ca. ⁊ vnū ad pe. vbi po. fuerat corpe. CHRY. Quia. n. nō erat excelsa mulieris mens vt ex sudarys pciperet resurrectionez: angelos videt in leto habitu: vt ex ipsa a passiōe mitigeē. AVGV. Quid ē āt q⁹ vnus ad caput ⁊ alter ad pedes sedebat: an qm̄ g grece angeli dicunt: latine sunt nuncij. Jsto modo chr. di ex angeliū velut a capite vsq; ad pedes: ab initio vsq; in finē signabāt esse nūciandū. GRE. Uel ad caput sedet angelus cū per apostolos predicat: in principio erat verbum. ⁊ quasi ad pedes sedet cū dicit. Uerbū caro factū est. Posiumus ēt per duos angelos duo testamēta agnoscere: que dū pari sensu incarnatū ⁊ mortuū: ac resurrexisse dñm nūciant: q̄si testamētū prius ad caput: ⁊ testamētū posteri⁹ ad pedes sedet. CHRY. Angeli aūt apparentes nihil de resurrectione dicūt: sed paulatim in eū q de resurrectiōe est intrant sermonē. Quia. n. mulier vltra consuetudinē preclarū habitū viderat: ne turbetur audiuit cōpassionis vocē. vñ segtur: Dicūt ei illi: mulier qd ploras? Angeli lachrymas p. bebant: ⁊ futurū quodāmō gaudiū nūciabant. Jta. n. dixerūt: Quid plorasſ ac ſi dicerēt: plorare noli. GRE. Ipsa. n. sacra eloquia q̄ in nos lachrymas amoris excitant: easdem lachrymas consolantur dū nobis redēptoris nostri speciez repromittunt. AVGV. At illa eos putās interrogasse nescīetes causas prodit lachryma. i. vñ segtur: Dicit eis: qz tulerunt dominū meū. Duz suū vocat dñi sui corp⁹ examine: a toto parte significās: sicut oēs cōfitemur iesū christū filiū dei sepultū: cum sola eius sepulta sit caro. Segtur: Et nescio vbi posuerūt eū. Nec erat causa maioris doloris: qz nesciebat quo iret ad cōsolandū dolorē. CHRY. Nondū autez de resurrectione aliquid nouerat: sed adhuc translationem imaginabat. AVGV. de cō. euā. Dic intelligendi sunt surrexisse angeli: vt ēt stātes viderent: sic ē lucas eos visos ee cō memorat. AVGV. sup ioā: Sz hoza iā venerat q̄ id qō nūciatū quodāmō fuerat ab angelis flere phibentib⁹: gaudium succederet flentib⁹. vñ segr̄: Nec cū dixisset conuersa ē retrorsū. CHRY. Sz quare ad angelos loquens ⁊ nondū ab eis aliqd audiēs cōuertit retrorsum? Mihi videē q⁹ hec ea dicēte: xp̄s post eā apparuit: ⁊ angeli cōsiderātes dominatorē: ⁊ figura ⁊ inspectione ⁊ motu cōfestim oñderunt qñ dñm viderūt: ⁊ hoc ē qō mulierē cōuerti retrorsum fec̄.

GREGO. Notādū ēt q⁹ maria que adhuc dē dñi resurrectione dubitabat cōuersa retrorsū ē vt videret iesum: qz videlicet p eādē dubitationē suā q̄si tergū ī dñi faciē miserat quē resurrexisse minime credebat. Sz qz amabat ⁊ dubitabat: videbat: nō agnoscebat eū. vñ segtur: Et vidit iesuz stātē ⁊ nō sciebat qz ibs eēt. CHRY. Angelis. n. vt dominator apparuit: mulieri vero nō ita: ne eā ex pma visiōe stupefaceret. nō. n. oportebat eā repente ad excelsa reducere: sed paulatim. Segtur: Dicit ei iesus. Mulier quid plorasſ quē queris? GRE. Interrogat dolozis cā: vt augeat de. sideriū quatenus cum nominaret quē quereret: in amorem eius ardenti⁹ estuaret. CHRY. Et qz in cōi figura apparuit: estimauit eū hortulanū eē. vñ sequitur: Illa estimans qz hortulanus esset: dicit ei: Dñe si tu sustulisti eū dicito mihi vbi posuisti eū: vt ego eū tollam. hoc est: si propter timorem iudeorum leuasti eum dicito mihi ⁊ ego eū accipiam. THEO.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Timebat enim ne iudei ēt corpori iseuirēt exanimi:ꝛ ideo volebat i alio loco in cognito illō trāsponere. GREGO. Forsitan aūt nec errādo hec mulier errauit q̄ iesus bortulanū credidit:an nō ei spiritualiter hortulan⁹ erat qui in eius pectore per amoris sui vim semina virtutū virentia plantabat:Sz quid ē q̄ viso eo quē hortulanū credidit:cui nec dū dixerat quē querebat ait:Dñe si tu sustulisti eum:Sed vis amoris hoc agere solz i ālo:vt quē ipse sp cogitat:nullū aliū credat ignorare.Postq̄ āt eā dñs cōi vocabulo appellauit ex sexu:ꝛ agnit⁹ nō ē:vocat ex noīe.vñ sequit:Dicit ei iesus. Maria.ac si dicat:Recognosce eum a quo recognosceris. Maria ergo q̄ vocatur ex noīe recognoscit auctorē:quia ꝛ ipse erat q̄ querebat exteri⁹:et ipe q̄ eā interius vt quererz docebat.vñ segtur.Lōuersa illa dicit ei:Rabboni:qđ dicit magister. CHRY.Sicut.n.iudeis q̄q̄z īmanifest⁹ erat:ꝛ pñs:ita ꝛ loq̄ cū volebat seipsuz notū faciebat.Qualiter aūt cōuersa dicit rū christ⁹ ad eā loquerē:Mihi uidetur q̄ dicēte ea:Ubi posuisti eū:cōuersa ē ad angelos vt interrogaret:cur stupe ti essent. deinde christus vocās eā cōuertit eā ad seipsum:ꝛ per vocē manifestū seipsum fecit.

AVGV.Uel q̄z prius conuersa corpore quod non erat putauit:nūc corde conuersa:quod erat agnouit.Nemo aūt calūniet mulierē q̄ hortulanum dixerit dñm:ꝛ iesum magistrū.Noi.n.honorabat hoiez a quo beneficium postulabat. hic recolebat doctorē:a quo discernere humana ꝛ diuina discebat.Aliter ergo dū dixit:Sustulerūt dm meū.aliter aūt Dñe si tu sustulisti eū. GREGO. Jā vo ab euāgelista nō subdit qđ mulier fecit:sz ex eo inuit q̄ audiuit.Segt:Dic ei iesus:Noli me tāgere. In bis nāq̄z verbis oñdit q̄ manū amplecti voluit ei⁹ vestigia quē recognouit.Sz cur tāgi nō debeat ratio quoq̄z addit cū subiūgit.Nōdū.n.ascē.ad patrē meū. AVGV.Sz si stās i terra nō tāgit:sedēs i celo qūo ab hoie tāget:q̄ certe anteq̄ ascēderet discipulis suis se obtulit tāgēdū dicēs:Palpate ꝛ videte:q̄ spūs carnē ꝛ ossa nō hz:vt lucas testat.Quis aūt tā sit absurd⁹ vt dicat ea discipulis quidē anteq̄ ascēdisset ad patrē:se voluisse tāgi:a mulieribꝰ aūt noluisse:nisi cū ascēdisset ad patrē Sz legunt ēt femine post resurrectionē anteq̄ ad patrē ascēderet tetigisse iesuz:in qb⁹ erat etiā ipsa maria magdalena:narrāte matheo.Aut ergo hoc fc dictū ē:vt in illa femina figur ret ecclia de gētib q̄ i xp̄o nō credidit:nisi cū ascēdisset ad patrē: aut sic i se credi voluit iesus:hoc ē sic se spūaliter tāgi q̄ ipe ꝛ pr̄ vnū sunt.Ei⁹ gppe i itimis sensib⁹ quodāmō ascēdit ad patrē q̄ sic i eo pfecerit vt pr̄i agnoscat equalē. Quo autem hec nō carnaliter adhuc i eū credebat:quē sic hoiez flebat:

AVGV.de tri.Tact⁹ aūt tāq̄ finē fac notiōis:Jōq̄z nolebat i eo eē finē intēti cor is i se:vt hoc qđ videbat tm̄ putaret. CHRY.Ut alr:Uolebat h mlier adhuc cū xp̄o eē:sic ꝛ añ passiōez:ꝛ p gaudio nihil magnū excogitabat: q̄uis caro xp̄i multo melior facta fuerit resurgēdo.Ab hac q̄ itelligētia eā abducēs dixit:Noli me tāgere: vt cū mlta reuerētia ei loquat.vñ nec discipulis apparet de reliquo cum eis cōuersans:vt reuerēti⁹ ei attēdāt dicēs:Nōdū.n.ascēdi. ostēdit quoniā illuc properat ꝛ festinat. Eū aūt qui illuc debet abire:ꝛ nō vltra cū hoibus conuersari nō oportebat cuz eadē videre mente qua ꝛ añ.ꝛ hoc manifestat cōsequenter dicēs.Uade aūt ad fra.meos ꝛ dic eis:Ascen.ad pa.meum ꝛ pa.ve.deū meū ꝛ deuz ve. HYLA.xi.de tri. Inter ceteras ipietates suas hoc dicto dñi vti solent heretici:vt per id q̄ iter eius pater coz ē:ꝛ de⁹ ei⁹ deus coz est in natura dei non sit:sed in forma dei manens formā serui assumpsit. Et cū hoc ad homines in seruili forma christus iesus loquat̄ non ambigit̄ q̄n pater sibi vt ceteris sit ex ea parte qua hō est. de⁹ sibi vt cūctis sit ex ea natura q̄ seruus est. Denicz hunc eundē sermonē cepit dicens:Uade ad fratres meos. Fratres aūtē ex carne sunt deo. Leterum vnigenitus deus sine fratib⁹ ē. AVGV.Uel aliter:Nō ait patrez nostrū sz patrē meū ꝛ patrē vestrū.aliter ergo meū:aliter vestruz natura meū:grat a vestrū. Neqz dixit deū nostrū:sz deum meū:sub quo ego homo ꝛ deū vestrū:inter quos ꝛ ipsum mediator sum. AVGV.de cō.euā. Tūc ḡ egressa ē a monumēto:hoc ē ab illo loco vbi erat horti spaciū āte lapides effossū:ꝛ cū illa alie q̄s em marcū iuaserat tremor ꝛ pauor. ꝛ nemini fa aliozum quicq̄ dicebāt.vnde ꝛ hic dicitur:Uenit maria magdalene annuncians discipulis:q̄z vidi dominū:ꝛ hec dixit mihi. GREGO. Ecce bu ani generis culpa ibi abscondit ide processit.qz.n.in paradiso mulier viro ppinauit mortez:a sepulchro mulier viris annūciauit vitā: dicta sui vnificatoris narrat:q̄ mortiferi serpentis verba narrauerat. AVGV de con.euan. Dum aūt cū aliys veniret:tunc fm matth.occurrit illis iesus dicens:Auete. Sic ergo colligim⁹ angelorum collocutionē bis numero eas bausse venientes ad monumentū:ꝛ ēt ipsi⁹ dñi.semel.s.quando maria hortulanum putauit:ꝛ iterū cū eis occurrit in via vt eas repetitiōe firmaret.ꝛ sic venit maria magdalene annuncians discipulis:non solū ipsa sz ꝛ alie quas lucas cōmemorat. BEDA.Mystice aūt maria q̄ interpretat̄ dña illuminata:illumiatrix:seu stella maris:significat ecclesiā que magdalena.i.turensis dicit̄.nā magdalon grece:latine turris dicit̄:ppter illud qđ dicitur in psalmo. Factus est mihi turris fortitudinis.In eo aūt q̄ hec mulier discipulis christum resurrexisse nunciauit:omnes monentur:maxime quibus est commissum predicandi officium:vt siquid ei celit⁹ reuelatum fuerit:studiose proximis propinet.

¶Cum ergo sero esset die illo vna sabbatorum ꝛ fores essent clause:vbi erāt discipuli cōgregati propter metū iudeorum:venit iesus ꝛ stetit i medio ꝛ dixit eis:Pax vobis. Et cum hoc dixisset ostēdit eis manus ꝛ latus. Gauisi sūt ergo discipuli viso domino. Dix.. ergo eis iterū:Pax vobis. Sicut misit me pater:ego mitto vos. Hec cū dixisset:insufflauit: ꝛ dixit eis:Accipite spiritū sanctū. Quorum remiseritis peccata remittūtur eis:ꝛ quorum retinueritis retēta sūt. Thomas autem vnus ex duodecim qui dicit̄ didym⁹ non erat cum eis quando venit iesus. Dixerunt ergo ei alij discipuli:Uidim⁹ dominū. Ille aūtē dixit eis:Nisi videro in manibus eius fixurā clauoz̄ ꝛ mittam digitū meum in loco clauoz̄:ꝛ mittā manū meaz in latus eius non credā.

CHRY.Audientes discipuli q̄ō maria annunciauit cōsequēs erat vt aut discrederēt:aut credentes dolerent:q̄m eos nō reputauit dignos sua visione. Nec igit̄ recogitātes: neqz p vnā diē dimisit pertrāsire:sed ex eo q̄ sciebāt iaz suscitatū eē:videre sitiētib⁹ timidis exūtib⁹ cū sero factū eēt ipsis astitit.vñ dicit̄:Cū ergo sero eēt die illo vna sabba.ꝛ fores essent clause:vbi erant discipuli cōgre.propter me.in. BEDA. In hoc infirmitas apostolorū mōstrat̄:qui foribus clausis intus congregati resident propter timorem iudeorū:quoruz metu fuerant prius dispersi. Uenit iesus ꝛ stetit in medio. Ideo autem sero apparuit:quia consequens erat tunc maxime eos timidos esse. THEO.Uel quia prestolabatur vt omnes conuenirent.Ostys vero clausis.vt ostendat q̄ eodem modo resurrexit adiacente lapide super monumentum. AVGV.in ser.pasche. Nonnulli autez de hac re ita mouentur:vt pene periclitent afferentes contra miracula diuina pudicia rōcinationū suarū.Sic.n.disputāt.Si corpus erat:si hoc surrexit de sepulchro quod pepēdit in ligne:

Quomodo:per hostia clausa intrare potuit:Si cōprehēdis modū:nō ē miraculū.vbi deficit ratio:ibi ē fidei edificatio.

AVGV.sup ioā. Moli gdē corporis vbi diuinitas erat ostia clausa nō obsteterunt. Ille quippe nō eis apertis intrare potuit quo nascente virginitas matris inuiolata gmānsit.

CHRY.Sed mirabile ē qualiter phantasma eū nō esti marūt:sed hoc fuit:qz mulier preuidiens an eis multā fidez operata est.Sed ꝛ ipse per visū manifestū se eis oñdit ꝛ voce eoz fluctuātē mētē firmauit.vnde sequit:Et dixit eis: Pax vobis.i.nec tumultuemini. In quo ēt cōmemorat vbi quod ante crucē dixerat:Pacē meā do vobis:et rursus In me pacē bēbitis. GREGO.Et qz ad illuta corpus q̄ō videri poterat fides ituētiū dubitabat:oñdit eis ꝓtin⁹ man⁹ ꝛ latus:vñ segt:Et cū hoc dixisset oñdit ei man⁹ ꝛ latus. Clauis n.man⁹ fixerāt:lācea lat apuerat:Ibi ad dubitātiū cozda sanāda vulnerū sūt fuata vestigia. CHRY. Et qz añ cruce eis dixerat:Iterū videbo vos ꝛ gaudebit coz vestrū. hoc ope ipletur.vnde sequit:Gauisi sūt discipuli viso domino.

AVGV.xy.de ci.dei. Claritas q̄ iusti fulgebūt sicut sol i regno pr̄is suis:in xp̄i corpore cū resurrexit ab oculis discipulorū poti⁹ absc̄dita fuisse q̄ defuisse credēda ē.nō enī eā ferret humanus atqz infirmus aspectus qñ ille a suis ita deberet attēdi vt posset agnosci. CHRY.Uniuersa aūt hec eos ad fidē certissimā inducebāt.qz vo prelū iexpugnabile habebāt ad indeos:rursus eis pacē ānūciat. vñ segt:Dixit eis ergo iterū:Pax vobis. BEDA.Iteratio cōfirmatio ē: siue idco repetit qz gemina ē virtus charitatis.vel qz ipse ē qui fecit vtraqz vnū. CHRY.Sit quoqz demonstrat cruce efficaciā per quā solut oia tristia et contulit oia bona:ꝛ hoc est pax.Mulierib⁹ āt supza annūciatū ē gaudiū.qz i tristitys illud gen⁹ erat:et hāc suscepit maledictionē dicēte domino:In dolore paries.Qz ergo vniuersa phibētia sūt destructa et directa sūt oia de reliquo subdit:Sicut misit me pr̄:ꝛ ego mitto vos. GRE.Pr̄ qdē filiū misit q̄ hūc p redēptione generis hūani icarnari cōstituit.Iraqz dr:Sic misit me pr̄ et ego mitto vos.i.ea charitate vos diligo:cū iter scādalū pscutorū mitto q̄ me charitate pr̄ diligit qué venire ad tolerādas passiōes feē. AVG.Equalē āt pr̄i filiū nouim⁹:sz h̄ vba mediatoris agnoscim⁹.Medium qppe se oñdit dicēdo:Ille me:ego vos. CHRY.Sic igit̄ eleuauit eoz aiuz ꝛ ab his q̄ fcā sūt ꝛ a dignitate mittētis ꝛ nō adhuc dēpcatio ad pr̄z fit:sz sua auctoritate dat eis vtutē.vñ segt:hec cū dixisset insufflauit ꝛ dixit eis:Acci.spūm sanctū. AVG.xi. ō tri. Et⁹ q̄ ille corpore⁹ suba spūsci non fuit:sz ōm⁹atio p congruā significatiōem nō tm̄ a pr̄e:sed ēt a filio procedere spūm sanctū. Quis enī demētissim⁹ dr̄et aliū fuisse spūz quē sufflās dīt:ꝛ aliū qué post ascēsiōez suā misit:GREGO. Cur āt prius in terra discipulis datur:postmodum de celo mittitur nisi q̄ duo sūt precepta charitatis dilectio videlicet dei et dilectio primi:in terra datur spūs:vt diligat proximus.ex celo datur spūs vt diligatur deus. sicut ergo vna est charitas ꝛ duo precepta:ita vn⁹ ē spūs et duo data: prius a cōsistente domino in terra.postmodū datur ex celo qz proximi amore discit qualiter pr̄i debeat ad amorē dei.

CHRY.Quidā aūt dicūt qm̄ nō spūm dedit sed aptos eos ad susceptionē spiritus per insufflationē cōstruxit. Si.n. angelū vides daniel excessum mētis passus est quid ineffabilē illā gratiā suscipiētes passi essent nisi discipulos suos p mitus instruixisset:Nequaquā aūt quis peccabit dicēs tūc suscepisse eos quandā potestatē spūalis gratie:nō vt mortuos suscitent et miracula faciāt:sed vt dimittant peccata.vñ segtur:Quorū remi.pec.remit.eis:et quo. retinu. retē. sunt eis. AVGV.Ecclesie charitas q̄ p spūm sanctū diffūdit i coz dibus nr̄is pticipū suoz̄ peccata dimittit.cozū aūt qui nō sūt ei⁹ pticipes tenet.Jō posteā dixit:Accipite spūm sanctū. continuo de peccatorum remissione et retentione subiecit.

GREGO.Sciēdū vero ē q̄ bi qui p.. spūm sciz habuerunt:vt ipsi inocētes viuerēt:ꝛ in predicatiōe quibusdā prodessent:ideirco hunc post resurrectionē dñi patēter accepe/runt.vt prodesse non paucis:sed pluribus possent. Libet ergo intueri:illi discipuli ad tāta onera humilitatis vocati ad quātū culmē glorie sint producti. Ecce nō solū de seipsis securi fiūt:sz ēt principatū supni iudicij sortiūtur vt vice dei gbusdā pctā retineāt:gbusdā vo relaxent: boz nūc i eccl̄ia epi locū tenēt:ꝛ soluēdi ac ligādi auctoritatē suscipiunt:qui gr̄dū regiminis sortiunt. Hādis honor:sed graue pondus istius ē honoris.Duz quippe est vt q̄ nescit tenere moderamina vite sue iudex fiat vite aliene. CHRY. Sacerdos n.si ꝓpriā bene dispēsauerit vitā:alioz vo nō cū diligētia curā habuerit:cū pnitiosis in gehennā vadit.Scientes igit̄ periculi magnitudinē:multā tribuite eis deuotionē:ꝛ ēt si nō valde nobiles fuerint:non aūt iustum est ob bis qui in principatu subiacētur iudicari:ꝛ si vita eoz fuerit valde detractabilis:a nullo ledens in bis que sunt eis cōmissa a deo. nō enim sacerdos:sz neqz angelus aut euangelus operari aliquid pōt in bis que sunt data a deo.Sz pater ꝛ filius ꝛ spūs scūs oia dispēsant.Sacerdos aūt suā linguā ꝛ manū tribuit.nō.n.iustū eēt vt ꝓpter alteri⁹ malitiā circa symbola nr̄e salutis ledi eos q̄ ad fidē veniūt.Oibus aūt discipulis congregatis solus thomas deficiebat a dispersione.q̄ is fcā erat vñ dicit̄.Thomas aūt vn⁹ ex duodeci q̄ dr̄ dydim⁹ nō erat. cū eis q̄n venit iesus. ALCVI.Dydim⁹ grece:latine geminus:ppter dubiū coz in credēdo:thomas abyssus:qz altitudinē diuinitatis certa fide penetrauit. GRE. Nō aūt casu gestū est vt elect⁹ ille discipulus tūc deesset.Egit nāq̄ miro mō supna clemētia vt discipulus dubitans dum in magistro suo vulnera palparet carnis:in nobis vulnera sanaret infidelitatis.Plus enim nobis infidelitas thome ad fidem iq̄s fides credentiū discipulorum profuit:qz dū ille ad fidez palpando reducitur:nostra mēs ab dubitatiōe postposita in fide solidatur. BEDA.Queri aūt potest quare hic euangelista tunc thomā defuisse dicat:cum lucas scribat q̄ duo discipuli euntes in Emaus reuersi in hierusalem inuenerūt vndecim congregatos:sed datur intelligi quoddam fuisse interuallus q̄ ad hozā thomas egressus sit:ꝛ iesus veniens in medio eoz stetit. CHRY.Sicut aūt simpliciter ꝛ qualitercunqz credere facilitatis ē:ita multū inuestigare ē grossitie mētis:ꝛ ppter hoc thomas accusatur.Apostolis.n.dicentib⁹:qm̄ vidim⁹ dñz:nō credidit:nō tātū illis discredēs: quātū rē putās impossibilē eē.vnde sequitur.Dixerūt ergo ei alij discipuli:vidimus dominum. Ille autem dixit eis:Nisi videro in manibus eius fixuram clauoz̄:ꝛ mittā digitum meū in locum clauoz̄:ꝛ mittā manū meā in latus eius non credā. Alys.n.grossior existēs eā que est per sensus grossissimū.s.tactū querebat fidē:ꝛ neqz oculis credebat. vñ nō sufficit ei dicere:Nisi videro:sz addidit:Et misero digitum ꝛc.

¶Et post dies octo iterum erant discipuli eius intus ꝛ thomas cū eis. Uenit iesus ianuis clausis ꝛ stetit in medio ꝛ dixit eis. Pax vobis. Deide dicit thome:Infer digitū tuū huc:ꝛ vide manus meas:ꝛ affer manū tuā:ꝛ mitte i latus meū:ꝛ noli esse incredulus sed fidelis. Respōdit thomas ꝛ dixit:Dominus meus ꝛ de⁹ meus:Dicit ei iesus:Qz vidisti me thoma credidisti:beati nō viderunt ꝛ crediderūt. Multa qdē ꝛ alia signa fecit iesus in conspectu discipulorū suorū que nō sunt scripta in libro hoc. Hec autez scripta sūt vt credatis:qz iesus est filius dei:ꝛ vt credentes vitā habeatis in nomine eius.

Universidad de Deusto
Biblioteca

CHRY. Consideranda dominatoris clementia: qualiter ꝛ pro vna aīa ostendit seipsum vulnera habētem ꝛ accedit vt saluet vnū: ꝛ nimirū discipuli annunciantes digni erant fide ꝛ ipse promittens. Sed ñ qz solus thomas quesiuit ne/qz hoc eū priuauit christus: nō aūt starim ei apparet: ſz post dies octo: vt in medio a discipulis admonitus accēdatur in maius desideriū ꝛ fidelior fieret in futuꝝ. vñ dicit: Et post dies octo iterū erant discipuli eius intus ꝛ thomas cuꝫ eis: Venit ihesus ianuis clausis: ꝛ stetit in medio: ꝛ dixit: Pax vobis. AVGV. in ser. pas. Queris a me ꝛ dicis: si postea clausa it rauit: vbi ē corporis modus: ꝛ ego respōdeo: ſi super mare ambulauit: vbi ē corporis pōdus: sed fecit illud dñs tanꝙ dñs nūquid igit qa resurrexit destitit ee dñs? CHRY. Astat itaqꝫ ihesus ꝛ nō expectat a thoma interrogari: sed vt ostendat quoniā cū loquebaſ ad cōdiscipulos aderat: eisdē verbis vsus est. Et primo quidem increpat vel inproperat. vnde sequitur: Deinde dicit thome: infer digitu, tuū hu/ꝛ vide manus meas: ꝛ affer manū tuā: ꝛ mitte in latꝰ meū. secundo aūt erudit dicēs: Et noli esse incredulus sed fidelis. vide quoniā infidel/tatis erat ambiguitas: añꝙ spiritūsanctuꝫ acciperēt: postea aūt non: sed firmi erāt de reliquo. Dignū aūt est querere qualiter corpus incorruptibile typos habebat clauoꝝ: sed ne tumultueris: cōdescēsionis. n. erat vt discerēt: quoniā ipse erat qui crucifixus fuerat. AVGV. de symbolo: Posset autē si vellet de corpore suscitato ꝛ clarificato oēm maculā cuiuslibet cicatricis abstergere. ſz sciebat quare cicatrices in suo corpore reseruaret. Sicut enim demonstrauit thome non credenti nisi tangeret ꝛ videret: ita ēt inimicis suis vulnera demōstraturus est sua: nō q eis dicat sicut thome: Quia vidisti credidisti: sed vt cōuincens eos veritas dicat: Ecce boīem quē crucifixistis: videtis vulnera que infixistis: agnoscitis latꝰ qō pupugistis: quoniaꝫ p vos ꝛ ꝓpter vos apertū ē: nec tamē itrare volnistis. AVGV. xxy. de ci. dei. Nescio autē quo etiā fic afficimur amore martyrū beatoꝝ: vt velimus in illo regno ī eoꝝ corporibus videre vulneruꝫ cicatrices que pro christi nomine pertulerunt: ꝛ fortasse videbimus. non n. deformitas/ in eis: sed dignitas erit: ꝛ quedā q̄uis in corpore nō corporis sed virtutis pulchritudo fulgebit. nec ideo tñ si aliqua martyribus amputata ꝛ ablata sunt mēbra: sine ipsis mēbris in resurrectiōe erūt mortuoꝝ. gbus dictū ē: Capillus capitis vestri nō pibit. Sed si hoc decebit in illo nouo seculo: vt inditia gloriosoꝝ vulnerum in illa īmortali carne cernanē vbi mēbra vt pciderent ꝓcussa vel secta sunt ibi cicatrices: sed tñ eisdē mēbris redditis non pditis apparebūt. Quāuis igit oīa que acciderāt corpori vitia tunc nō erūt. nō sunt tñ appellanda vitia: sed virtutis īdicia. GREGO. in ho. Palpādā aūt carnē dñs pbuit quā clausis ianuis itroduxit: qua in re duo mira ꝛ iuxta humanā ratiōez valde sibi ctraria oñdit: dū post resurrectionē corpꝰ suū incorruptibile: ꝛ tñ palpabile demonstrauit. Nā ꝛ corrūpi necesse est qō palpatur: ꝛ palpari non potest quod non corrumpitur. ꝛ incorruptibilem se ergo ꝛ palpabilem demonstrauit: vt profecto post resurrectionem esse ostenderetur corpus suum ꝛ eiusdem nature ꝛ alterius glorie. GREGO. xiy. moza. Corpus etiam nostrum in illa resurrectionis gloria erit quidez subtile per effectum spiritalis potētie: sed palpabile per veritatē nature: Non autē sicut euticius scripsit ipalpabile: ꝛ ventis aereqꝫ subtilius.

AVGV. Videbat aūt thomas tāgebatqꝫ boīez: ꝛ cōfitebaſ deū quē nō videbat neqꝫ tāgebatqꝫ: ſz per hoc qō videbat ꝛ tāgebat: illud iā remota dubitatione credebat. vñ sequitur: Respondit thomas: ꝛ dixit ei: Dñs meꝰ ꝛ deus meus.

THEO. Qui priꝰ infidelis fuerat: post lateris tactū optimē se theologū ostendit. Nā duplicē naturā vnicāqꝫ hypostasim christi ediſſeruit. dicēdo. n. Dñs meus: humanā naturā: dicēdo vero deus meus: diuinaꝫ confessus est: ꝛ vnum ꝛ eundem deum ꝛ dñm. Sequitur: Dicit ei ihesus: Quia vidisti me credidisti. AVGV. Nō ait retigisti me ſz vidisti me qñ gnālis quodā nō ē sensus visus. nā ꝛ p q̄tuor alios sensus noīari solet velut cū dicim⁹: Audi ꝛ vide q̄z bñ sonet: olfac: ꝛ vide q̄z bene oleat: gusta ꝛ vide q̄z bñ sapiat: tange ꝛ vide q̄z bñ caleat. vñ ꝛ hic dñs dicit: Infer dig. tuū huc ꝛ vide manꝰ meas. Quid aliꝰ dicit q̄z tāge ꝛ vide: nec tñ ille oculos hēbat ī digito. q̄ sine ituēdo sine ēt tāgendo bñ ait. Qz vidi. me credidisti. q̄uis dici possit nō ausū fuisse discipulū tāgere: cū se offerret ille tangendū. GREGO. Sz cū apls dicat fides ē substātia sperādaꝝ rerū argumētū nō apparentiū: pfecto liquet: qz q̄ apparēt iā fidē nō bīt: sed agnitōez. Dū ergo vidit thomas: cū palpauit: cur ei dicitur: Qz vidisti me credidisti. Sz aliꝰ vidit: aliꝰ credidit: hoīez vidit: ꝛ deū cōfessus est. Letificat aūt valde. q̄ segt: Beati q non viderūt ꝛ crediderūt. Jn q̄ sñia nos spāliter significati sum⁹: qui eū quē carne nō vidim⁹ mēte retinem⁹. si tñ fidē nr̄az opib⁹ segmur. Ille enī vere credit: q exercet operādo qō credit.

AVGV. Preteriti aūt tpis vsus ē vbis tangēs ille q id qō erat futurū ī sua nouerat pdestiatōe iā factū. CHRY. Cū ergo aliqs nūc dixerit: Utinā ī tpib⁹ illis fuissez: ꝛ vidissem xp̄m miracula faciētē: excogitet: Beati q nō viderūt ꝛ crediderūt. THEO. Exp̄mit aūt ꝛ hīc discipulos qui nec plagas clauoꝝ nec latꝰ palpātes crediderūt. CHRY. Qz vo ioānes pauciora alijs euāgelistis dixerat subiūgit: Multa qdē ꝛ alia signa fecit ihs ī cōspectu discipulorū suoꝝ q̄ nō sunt scripta ī libro hoc: sed nec alij oīa direrūt: ſz q̄ erāt sufficiētia attrahere ad fidē audientes. Mihi aūt videt h̄ dre ea q̄ post resurrectōez fūt signa: ꝛ iō dicit ī conspectu discipulorū suoꝝ: cū gb⁹ solis post resurrectōez conuersat⁹ ē. deide vt discas qñ nō solū discipulorū gra signa fiebāt: iduxit: Hec aūt scri. fūt: vt cre. qz ie. ē xp̄s fi. dei. cōiter ad humanā nām loquēs: Et vt oīdat qñ nō illi q credid: ſz nobisipis vtile ē credere: subdit: Et vt credētes vitā habeatis ī noīe eius. i. per iesum: Ipse aūt est vita. CAPI. XXI.

Postea manifestauit se iterū ihesus ad mare tyberiadis. Manifestauit autē sic: Erāt simul simon petrus ꝛ thomas q dicit didymus ꝛ nathanael q erat a chana galilee: ꝛ filij zebedei ꝛ alij ex discipulis eius duo. Dicit ei simō petr⁹ Vado piscari. Dicūt ei: Venim⁹ ꝛ nos tecū. Et exierūt ꝛ ascenderunt in nauiz: ꝛ illa nocte nihil prendiderūt. Mane aūt facto stetit ihesus ī littore: nō tamē cognouerūt discipuli: qz ihesus ē. Dicit ergo eis ihesus: Pueri: nūquid pulmētariū habetis? Rñderūt ei: Nō. Dicit eis: Mittite i dextrā nauigij rhete: ꝛ inuenietis. Miserūt ergo ꝛ iā nō valebāt illud trahere pre multitudine pisciū: Dicit ergo discipulus ille quē diligebat ihesus petro: Dominꝰ est. Simō petrus cū audisset qz dñs ē tunica succinxit se. Erat enī nudus ꝛ misit se ī mare. Alij aūt discipuli nauigio venerūt. Nō. n. longe erāt a terra: sed q̄si cubitis ducentis trahētes rhete piscium. Ut ergo descēderūt i terrā: viderūt prunas positas ꝛ piscē suppositū: ꝛ panē. Dicit eis ihesus: Afferte ex piscib⁹ quos prēdidistis nūc. Ascēdit simon petrꝰ ꝛ traxit rhete i terrā plenū magnis piscib⁹ cētū gnq̄gūtatrib⁹. Et cū tāti eēnt:

non est scissum rhete.

AVGV. Qō imediate euāgelista p̄miserat: veluti huiꝰ libri indicat finez: ſz narratur hic deide qūadmodū se manifestauerit dñs ad mare tyberiadis. vñ dr: Postea manifestauit se ihesus iterū ad mare tyberiadis. CHRY. Dicit aūt postea: qz nō cōtinue cū eis ambulabat vt ante. Dicit etiaz Manifestauit se: qz non videreť nuī cōdescēderet: qz ico/ruptibile erat corpꝰ. Loci aūt memīt ostēdēs q̄ plurimū timoris eis dñs abstulerat: vt de reliquo ipi lōge a domo ꝓcedāt nō vltra ī domo cōclusi: ſz ī galileā erant piculum declinātes iudaicū. BEDA. Moze aūt sicuto euāgelista priꝰ rettulit cāz: deide qūadmodū res gesta sit enarrat. vñ segtur: Manifestauit aūt sic. CHRY. Quia vo neqz dñs cū eis cōtinue erat: neqz spūs dat⁹ erat: neqz aliqd tūc erat eis cōmissū: neqz aliqd habebāt agere: artē piscatoriaz tractabāt. vñ: segtur: Manifestauit aūt sic: Erāt simul simon petrꝰ ꝛ thomas q dicitur didim⁹: ꝛ nathnael q erat a chana galilee: q. l. vocatꝰ ē a philippo: ꝛ filij zebedei. l. iacobꝰ ꝛ ioānes: ꝛ alij ex discipulis eiꝰ duo. Dicit eis simō petrꝰ: Vado piscari. GREGO. ī ho. Queri pōt cur petr⁹ q piscator aī cōuersionē fuit: post cōuersionē ad piscationē redut: cū veritas dicat: Nemo mittēs manū ad aratrū: ꝛ respiciēs retro apt⁹ ē regno dei. AVGV. Qō si fecissent discipuli: de/cto iesu pūsq̄ resurrexisset a mortuis: putarem⁹ eos illa q̄ nos eoꝝ occupauerat desperatōe fecisse. Nūc vo post eū sibi de sepulchro redditū viuū: post ispecta vulnerū loca: p⁹ acceptū ei⁹ isufflatiōe spūs sācti⁹ subito fiūt sic fuerāt nō bo minū ſz piscium piscatores. Rūdnedū ē ergo ñ eos fuisse ꝓhibitos ex arte sua licita victū necessariū q̄rere: sui apostolatꝰ integritate fuata: si qñ vñ viuerēt aliud nō haberēt. Sic. n. beatꝰ paulus ea ptāte quā ꝓfecto cū ceteris euāgelȝ pdicatoribꝰ habebat: ñ cū ceteris vteret ſz stipēdio suo militaret: ne gētes a noīe xp̄i positas alienas: doctrina ei⁹ q̄si venalis offēderet: aliter educatꝰ artē quā nō nouerat didicit vt dū suis manib⁹ trāsigit doctor: nu''⁹ grauaret auditor: Quāto magis btūs petrꝰ q iā piscator fuerat qō nouerat fecit: si ad pñs illud tēpꝰ: aliud vñ viueret nō iuenit. Sz rñdebit gspiā Et cur nō iuenit cū dñs pmiserit dicēs: Querite p̄mū regnū dei ꝛ iustitiā ei⁹: ꝛ pec oīa apponēť vobis? Prorsus ēt dñs qō ꝓmisit impleuit. nā qs aliꝰ pisces q̄ caperēť apposuit: q nō ob aliud credēdus ē eis igessisse penuriā q̄ cogerent⁹ ire piscatū nisi ꝓpositū volēs exhibere miraculū? GREGO. in ho. Negociū ergo qō añ cōuersionē sine pctō exercuit: hoc ēt post cōuersionē repetere culpa ñ fuit. vñ pꝰ cōuersionē suā ad piscatiōez petrꝰ redyt. Matthe⁹ vo ad thelony negotiū nō resedit: Sūt. n. pleraqꝫ negotia q̄ sine peccatis exhiberi aut vix aut nullateus possunt. Que ergo ad peccatuz implicant: ad hec necesse ē vt post cōuersionē animꝰ ñ recurrat.

CHRY. Aliꝰ aūt discipuli seqbāt petrū. vñ dr: Dicit ei: venimus ꝛ nos tecum. Colligati. n. de reliquo sibi inuicem erāt. Simul volebant piscationem videre. Sequitur: Et exie. ꝛ ascē. in nauiz. In nocte aūt piscabāt: qz adhuc formi dolosi erāt. GREGO. Ecā ē ār discipul' piscatōis magna difficultas: vt veniēte magro: i..et admiratōis magna sub limitas. vñ segt: Et illa no. nihil prēdiderūt. CHRY. Laborātib⁹ aūt: ꝛ afflictis discipl'is assistit ihesus. vñ segtur: Mane aūt fa. ste. ie. ī lit. nō tñ cog. disci. qz iesus ē. Non. n. seipsum mox eis oñdit: ſz voluit ꝛ allocutionē cū eis inire. Et primo logtur eis humani⁹. nā segt: Dic eis ie. pue. nū. pul. ba: Doc aūt dic q̄si ab eis aliqd emere veller: vt aūt timuerunt: eis signū oñdit p qō cognoscerēt. Segt. n. Dixit eis: Mitti. i dena. rhe. ꝛ inuenietis. Multa aūt cōsequēter fcā sunt: quoꝝ primū ē: multos pisces eē cōprehēsos. vñ segtur: Miserūt ergo rhe. ꝛ iā nō vale. illud tra. p mul. piscium. Sz in xp̄i cognitiōe petrus ꝛ ioānes suos ꝓprios modos oñderunt. Joannes. n. perspicatior erat: ꝛ iō primo cognouit xp̄s. vñ sequit. Dicit ergo discipulis. il. quē. di. ie. pe. dñs ē. BEDA. Doc indītio sic sepe: ita ꝛ hic suā demōstrat pſonā. Cognouit aūt primꝰ dñm siue miraculo isti⁹ piscatiōis: siue sono ꝓgnite vocis: siue ꝓpriꝰ. reminiscēs piscationis. CHRY. Petrus aūt fervētior erat: ꝛ iō ꝓmptius venit ad christū. Segt. n. Simō petrus cū audisset: qz dñs ē tunica succinxit se. erat. n. nud⁹.

BEDA. Dr aūt petrꝰ nudus fuisse ad cōparationez ceterorum vestimentorum quibꝰ vti solebat: sicut solemꝰ dicere cum aliquē simplici vestimēto videmus idutū: quare nudꝰ incedis. Siue potest intelligi qꝫ more piscatorum studio piscandi nudus incesserit. THEO. Qz vero se precinxit petrus pudoris ē signū. precinxit autē se lineo amictu quē fenices ꝛ tyry piscatores circumuoluunt sibi cum nudi sint etiam ceteris indumentis apponūt. BEDA. Eodem aūt ardore quo ꝛ multa alia fecerat: venit ad iesuꝫ. vñ sequitur: Et misē i mare. alij aut dis. na. venerūt. Nō tamē intelligendum petrum super fluctus venisse: sed aut natādo aut pedib⁹ ꝓpagis: quia erāt ꝓpe terram. Sequit. n. Non longe enī erant a terra: sed quasi cubitorum ducentis. GLO. Interpositio est. Sequit enī. Trahentes rhete piscium. vt sit ordo lre: Alij discipuli nauigio venerūt trahētes rhete piscium. Nō lōge. n. erāt. CHRY. Deinde aliud signū ponitur cū subdit: Ut ergo descē. ī terrā: viderūt prunas positas ꝛ piscē suppositum ꝛ panē. Nō. n. ad huc ex materia suppositā opari: sed ad id qō ē mirabil⁹ ducit signa ostendens: qñ ꝛ ex subiecta materia āte crucē miracula faciebat ꝓpter quādā dispēsationē. AVGVSTI. Nō ē āt hic intelligendū ꝛ panē fuisse pmissum suppositū: sed q̄si diceret. Viderūt prunas positas ꝛ piscē suppositum prunis ꝛ viderūt panē. CHRY. Ut aūt oñderet nō eē phantasma qō factū ē: iubet ex piscib⁹ ab eis captis afferri. Segtur. n. Dicit eis ie. Affer. ex pisci. quos prēdi. nūc. Deide ꝛ aliud signum fuit q ex multitudine piscium rhete nō est scissum. vñ segtur: Ascē. si. pe. ꝛ traxit rhe. ad terrā ple. ma. pis. cētū quinquagita tri⁹. Et cū tāti eēnt nō scissū rhete. AVGV. Mystice aūt in captura piscium cōmēdauit ecclie sacramentū: q̄lis futura est ī vltima resurrectōe mortuoꝝ. Et ad hoc cōmēdandū valet q tanꝙ finis ē interpolit⁹ libri: q eēt etiā secuture narratōis q̄si premiū. Qz aūt septē discipuli fuerūt in illa piscatōe: suo septenario nūero finē significat tēporis. vniuersū quippe septē dieb⁹ voluit tps. THEO. Cū aūt nox erat: ante solis xp̄i pītiā prophete nihil ee..erūt. qz etsi vni..nationē israel cozrigere conarent: illa tñ frequenter in idolatriā labebaſ. GREGO. ī ho. Queri aūt pōt cur discipulis ī mare laborātib⁹: post resurrectionē suā corā discipulis ī fluctib⁹ maris ambulauit: Sz mare pīs seculū significat: q se causarū tumultib⁹ ꝛ vndis vite corruptibil' illidit. ..r soliditatē aūt littoris ꝓtuit. quietis eterne figurā. Qz igit discipuli adhuc fluctib⁹ mortalis vite inerāt: in mari laborabāt. qz aūt redēptor noster iam corruptionē carnis excesserat: post resurrectōez suā ī littore stabat. AVGV. Littus ēt finis ē maris: ꝛ iō finē significat seculi. Sicut. n. ī hoc loco qualiter in fine seculi futura sit: ita dīs alia piscatione significauit ecclīaz q̄liter nūc sit. vñ ibi ihs nō stabat ī littore: sed ascēdens in vnā nauī q̄ erat simonis: rogauit eū a terra reducere pusillū. Jn alia piscatōe nō mittūt rhetia ī ōrterā ne solos significēt bonos: nec ī sinistrā ne solos malos: ſz indifferēter: Laxate iquit rhetia vestra ī captura: vt pmixtos itelligam⁹ bonos ꝛ malos. Dic āt iquit mittite in dexterā nauigij rhete: vt significaret eos q stabāt ad dexterā solos bonos. Illō fcī initio pdicatōis sue. hoc post surrectōez suā: hic oñdēs illā capturā piscium bonos ꝛ malos significare quos nūc hz ecclia. ista vo tñmō bonos quos hēbit ī eternū: ꝓpleta ī fine bꝰ scī resurrectōe mōtuoꝝ. Illi āt q ptinēt ad resurrectōez vite. i. ad ōrterā: ꝛ inter xp̄ianos minis rhetia defigūtur: non nisi in littore. idest in fine seculi cum resurrexerint apparebunt. Ideo non valuerunt sic tra

here rhetia: vt in n..ue refunderent quos ceperant pisces
sicut de alys dictū est. Habet āt istos dexteros ecclia post
finē hᵒ vite i sono pacis: velut i pfundo latētes donec ad lit⁹
tus rhete pueniat: qō in pma piscatōe duabᵒ nauiculis hoc
isto loco ducētis cubitis trīs: centū cētū existimo figuratū
ppter vtriusqʒ generis electos cū circumcisiōis cū prepucy.

BEDA. Uel per ducētos cubitos gemina charitatis vir
tus exprimit, per dilectionez enī dei cū primi xpō appropin
quāmᵒ. Piscis aūt assus est xps passus. Ipse latere dignatᵒ
est i aquis generis humani. Capi voluit laqueo nostre no
ctis: cū nobis factᵒ est piscis humanitate: extitit nobis pa
nis nos reficiēs sua diuinitat. GREGO. Petro aūt scā
ecclia ē cōmissa. ipsi specialiter dicit: Pasce oues meas. qō
ḡ postmodū apis in voce nūc significat i ope. Ipse. n. pisces
ad soliditatē littoris ptrahit: qz stabilitatē eterne patrie fi
delibᵒ ostēdit: hoc egit vbis: hoc epistolis: Ē agit quottidie
miraculoz signis: ſz cū rhete magnis piscib⁹ plenū rad
dit cū quātis. cū hoc ē ꝺ sub dit: Plenū magnis piscib⁹: cētuz
qnquagītatribᵒ. AVGV. In alia piscatione numerus pi
sciū nō exprimitur ta.. illud ibi fiat qō ꝑdictū ē ꝑ pphetā.
Annūciaui cū locut⁹ sū: multiplicati sūt sup numerū. Dic vo
certᵒ ē numerᵒ cū reddēda ē rō. Numerᵒ. n. g legē significat
decē ē ppter decalogū. Cū aūt accedit ad legē gra. i. ad lras
spūs: quodāmodo dēario numero addit septenariᵒ: septe
nario qppe numero significat spūscūs: ad quē significatio ꝑ
tinet. Primū. n. ilege sonuit sāctificatio i die septimo.
Isaias ēt pphēta eū ꝺmēdat ope vel mūere septenario. Luz
itaqʒ legis denario spūscūs ꝑ septēarium numerū accedit
fidē. x. cū vy. g numerᵒ ab vno vsqʒ ad seipsū cōputatis obᵗ:
crescēs ad cētū gnq̄gintatres peruenit. GREGO. Du
camᵒ ēt ꝑ trigonū. x. c. y. veniunt quīquagitaunū. In quinq̄
gesimo aūt anno cunctus pplꝰ ab oi opatione quiescebat:
ſz vera requies in vnitate ē. vbi. n. scissura diuisiōis ē: vera
requies nī ē. AVGV. Nō ḡ tātūmō cētū quinquagitatres
sancti ad vitā resurrecturi significātur eternā: ſz oēs ad gra
tiā spūs ptinētes hoc numero figurātur: g ēt numerᵒ ter bz
quinquagenariū numerū: cū insuper ipsa tria ꝓpter mysteriū
trinitatis. Quinquagenariᵒ aūt multiplicatis septē ꝑ septez
cū vnᵒ adiectiōe cōpleť. vnus aūt addit: vt eos significet ee
vnū. Non aūt frustra dictū ē ꝙ erant magni. Cū. n. dixisset
dīs: Non vos soluere legē: sed implere: daturus spūz vti⁹
qz per quem lex posset impleri paucis verbis interposi is
ait: Qui fecerit cū docuerit: magnᵒ vocabit i regno celoz. In
prima āt piscatiōe rhete ꝓpter significāda scismata rūpeba
tur: hoc vo qñ i illa sūma ..ace scōz nulla erūt scismata p
tinuit ad euāgelistā cōsequēter dicere. Et cū tāti eēnt. i. taz
magni: nō est scissum rhete ..anḡ illud respiceret vbi scissu
est: cū in illius mali comparatōe cōmēdaret hoc bonū.

℣ Dicit eis iesus: Uenite prādete. Et nemo au
debat discūbētiū interrogare eū: tu qs es? sciētes
qz dīs ē. Et vēit iesus cū accepit panē cū dabat eis
cū piscē simīliter. Hoc iā tertio mānifestatᵒ ē iesus
discipulis suis cū resurrexisset a mortuis.

AVGV. Peracta piscatōe dīs eos ad prādiū vocat. vñ
dr. Di. eis ie. ve. prā. CHRY. Dic gdē nō dic ꝙ comedit
cū eis: ſz lucas hoc dic. Hoc āt fiebat: nōvt nā idigēte cibis
de reliquo ſz cōdescēsione ad demōstratōez resurrectōis fcā.

AVGV. xiy. dᵒ ci. dei. Corpora āt instoz q̄ ī resurrectio
ne fu..ura sūt: neqz ligno vite idigebūt: quo fiat vt nllo mor
bo vel senectus te iueterata morīāt: neqz yllis alys corpora
libᵒ nutrimētis: qbᵒ esuriēdi atqʒ sitiēdi q̄liscūqʒ molestia
deuitet: qñ certo cū inuiolabili munere īmortalitatis iduē
tur vt nō nisi velint pōtate nō necessitate vescant. nō enī
potestas sed egestas edēdi cū bibēdi talibus corporibᵒ aufe
ret: sīc cū saluatoz nr̄ post resurrectionē iā gdē i spūali carne
sed tñ vā: cibū ac potū cū discipulis sūpsit: nō alimētoz idi
gentia: sed e.. q̄ cū hoc poterat ptāte. Segrur: Et ne. au. dis. in
ter. eū: tu qs es: sc..qz dīs ē. Ac si diceret. AVGV. super
ioā. Nemo audebat dubitare ꝙ ipse eēt. Tanta enī erat eui
dentia veritatis: vt eoz non solū negare sed nec dubitare q
dē vllus auderet: qñ si qsq̄ dubitaret vtiqʒ iterrogaret.

CHRY. Uel hoc dic..qz de reliquo nō similiter cōfide
bāt ei loqui vt priᵒ sed cū silentio cū reuerētia multa sede
bāt tatt..dētes ī eū: c.. formā qdē alterā videntes cū multa ad
miratiōe plenā valde stupefacti volebāt iterrogare. Sz for
mido i hoc ꝙ fiebant ꝙ dīs ē detinebat iterrogationē: cū so
lū comedebāt q̄ eis dabat cū priori ptāte: ꝺ aūt nō respicit i
celū neqz hūana illa facit: oīdēs qñ cōdescēsiōis gratia fie
bāt. vñ subdit: Et v..ie. et acce..pa. et da. eis et pis. silr. AV
GV. Mystice aūt piscis assus xps ē passus. Ipse ē cū panis q
de celo descēdit. huic icorporat ecclesia ad participādū bea
titudinē sempiternā, ppter hoc dictū est: Afferte de piscib⁹
quos apphēdidistis nunc: vt oēs q banc spē gerimᵒ per illū
septenarium numerum discipulozū per quē pōt in hoc loco
nostra vniuersitas intelligi figurata tāto sacramēto nos cō
municare nosse mus: cū eidem beatitudini sociari. GRE.
GO. Per hoc etiā ꝙ septē discipulis vltimum conuiuiū ce
lebrat: eos tantūmodo qui septiformi gratia sanctiſpiritus
plen..sūt: futuros secū in eterna refectione denūciat. septem
quoqʒ diebus omne hoc tempus euoluitur et sepe septena
rio numero pfectio designatur. Illi ergo vltimo conuiuio ō
presentia veritatis epulāt: qui nūc perfectionis studio ter
rena trāscendūt. CHRY. Quia vero nō cōtinuo cū eis ꝺ
uersabať neqz similiter vt pus: subdit euāgelista dicēs: Doc
tā tertio manifestatus ē iesus discipulis suis cū resurrexisset
a mortuis. AVGV. Oz nō ad ipsas demōstratiōes: sed ad
dies referre debemus. i. pmo die cū resurrexisset: post dies
octo qñ thomas vidit cū crēdidit: cū hoc die qñ hoc de piscib⁹
fecit: cū deinde quoties voluit vsqʒ ad diē quadragesimum
quo ascēdit ī celū. AVGV. de con. euā. Inuenimus autē
apō quattuoz euangelistas tres ecies commemoratū dominū
visum eē post resurrectionem: semel ad monumentū a mu
lieribus: iterum eisdem regredientibus a monumento in iti
nere: tertio petro: quarto duobus euntibus in castellū: quin
to plibᵒ in hierusalē: vbi nō erat thomas. sexto vbi vidit eū
thomas: septimo ad mare tyberiadis. octauo omnibus vn
decim in monte galilee ſm mat. nono vt dicit marcus no
uissime recumbentibus. quia iam non erant in terra cum il
lo conuiuaturi: decimo ipso die ascensionis non iam in terra
sed eleuatum in nube.

℣ Cum ergo prādissent dixit simoni petro iesus.
Simō ioānis diligis me plus his? Dicit ei: Etiā
dīne: tu scis qz amo te. Dicit ei: Pasce agnos meos.
Dic ei iterꝰ: Simō ioānis diligis me? Ait illi:
Etiā dīne: tu scis qz amo te. Dicit ei iterū: Pasce
agnos meos. Dicit ei tertio: Simō ioānis amas
me? Contristatᵒ ē petrᵒ qz dixit ei tertio: Amas
me. Et dixit ei: Domine tu oia nosti: tu scis quia
amo te. Dicit ei: Pasce oues meas.

THEO. Finito prandio commissionem ouium mūdi pe
tro commendat. non alij. vnde dicitur: Cum ergo prandisset
dicit simoni petro iesus: Simō ioānis diligis me plus his?

AVGV. Sciens dominus interrogat. Sciebat enim do
minus ꝙ non solum eum diligeret: verum etiam ꝙ plus oī
bus eum diligeret petrus. ALCVI. Dicitur aūt simō io
annis id est filius ioannis carnalis patris. Mistice autem si
mon obediens: ioannes gratia merito hoc nomine vocatur
id est obediens gratie dei: vt ostendatur ꝙ ardentiori eum
charitate ꝑplectit: nō meriti humani: sed diuini eē mūeris.

AVGV. in ſmone pas. Cū aūt dīs mozereť timuit cū ne
gauit: resurgēs aūt dīs amozē inseruit: timozē ſrigauit. naz
qñ negauit mozi timuit: resurgente dño gᵈ timeret: in quo
mozē mozuā reperiret: vñ sequit: Ait illi ēt dīe tu scis qz
amo te. Cōfitēti aūt amozē suū oues suas cōmendauit. vñ
sequit: Dicit ei: pasce agnos meos. tā q̄ nō eēt vbi oñderet
petrᵒ amozē suū ī xpō nisi eēt pastoz fidelis ab pncipe oīuz
pastoruz. CHRY. Qd enī maīe oīuz tribuit nobis eā q̄
desup ē beniuolētiā ē primoꝝ pcuratio. Preterea aūt
dīs alios petro de talibᵒ logť. eximius enī apostolorꝝ erat
petrᵒ: cū os discipulorꝝ cū vertex collegy: vñ cū negatiōe dele
ta: cōmittit ei plationē fratrū. Et negationez qdē ei nō ex
probrat: ſz dicit: Si diligis me: pśiste fratribᵒ cū feruētē amo
rē quē ꝓ oīa demōstrasti: nūc oñde: cū aias quā dixisti te esse
positurū ꝓ me: hāc da ꝓ oīb⁹ meis. Sequit: Dicit ei ite.
si. ioā. dili. me. Ait il. etiaz do. tu scis qz amo te. AVGV.
Merito dr petro: Diligis me. cū rñdet: Amo te. eiq̄ dr: Pa
sce agnos meos. vbi ēt demōstrat vnū atqʒ idē eē amozē cū
dilectionē. nā ēt dīs nouissime non ait: Diligis me: ſz amas
me. Segť: Di. ei. ter. si. ioā. amas me. Tertio vtrū petrᵒ eū
diligat dīs iterrogat. Reddit. n. negatiōi trine trina ꝺfes
sio: ne mīn⁹ amozi ligua fuiat q̄ timozi: cū plus vocis elicuis
se videat mozs īminēs q̄ vita pīs. CHRY. Tertio ēt i
terrogat cū tertio iniūgit eadē: oñdēs quātū appciat pla..
nē, ppriaz ouiuz: cū qñ Ē e maxime eius amozis signuz.

THEO. Et tūc ēt inolcuit ꝺsuetudo: vt ter ꝺfiteāť q ve
niūt ad baptismū. CHRY. Deide tertio iterrogatᵒ turbatᵒ ē. vñ segť. Cōtrista. ē pe. qz di. ei ter. amas me. Rursus
formidās pōza ne forte estimās se diligere si nō diligat: cōz
ripiat sīc cū pus correptᵒ ēmltū se estimās forte: vñ ad ipsū
xpm refugit. vñ sequit. Et dicit ei. dīne tu oia scis. i. ieffabilia
cordis pūtia cū futura. AVGV. de. ver. do. Inde ḡ trista
tᵒ ē ꝙ sepe iterrogatᵒ eēt ab eo q sciuerat qō iterrogabat: cū
donauerat qō audiebat. Ueraciter ḡ rñdit: cū de intimo cor
dis ptulit amātis vocē dicēs: Tu scis qz amo te. AVGV.
sup ioā. Nō āt addidit plus bi..B. n. rñdit qō de seipo scie
bat: nō. n. q̄tū ab alio quolibet diligeret scire poterat: g cor
alteriᵒ videre nō poterat. Segť: Di. ei. pa. oues meas. q. d.
Sit amozis officiū pascere dñicū gregē: sīc fuit timozis īdi
ciū negare pastorē. THEO. Pōt āt gs assignare dīaz ī
ter agnos cū oues. Agni sūt q introducunť: oues vo pfecti.

ALCVI. Pascere āt oues ē credētes i xpō: ne a fide de
ficiāt: ꝓfotare: terrena subsidia: si nēcē ē subditis ꝓuideř: cū
exēpla virtutū cū vbo ꝑdicatiōis īpēdere: aduersarys obsi
stere: errātes subditos corrigere. AVGV. Qui ꝺ aūt aio
pascūt oues xpi: vt suas velint eē nō xpi: se cōiucunť amare
nō xps: vl' gloziādi: vl' dñandi: vl' acgrēdi cupiditate: nō obe
diendi cū subueniendi cū deo placēdi charitate. Nō ḡ nos ſz
ipz amemᵒ: cū i pascēdis ouibᵒ eiᵒ ea q̄ sūt eiᵒ: nō q̄ nr̄a sūt: q̄
ramᵒ. g. ſg. s. n. scipm nō deū amat: nō amat se. q̄. n. nō pōt vi
uere de se: mozť vtiqʒ amādo se. non ḡ se amat: q ne viuat
se amat. Cū vo ille diligiť de quo viuiť: nō se diligendo ma
gis se diligit. q, ppterea nō se diligit: vt eū diligat de quo vi
uit. AVGV. in ser. pas. Ext..ūt aūt qdā sui ifideles: di
uiserūt gregē xpi: cū furtis suis peculia sibi fecerunt: cū audis
eos dicere. Oues mee sunt ille. qd q̄ris ad oues meas: non
te inueniā ad oues meas: sic, cū nos dicamus meas: cū illi di
cant suas perdidit christus oues suas.

℣ Amē amē dico tibi: Cum ēs iunioꝝ cingebas
te: cū ambulabas vbi volebas. Cū aūt senueris:
extēdes manᵒ tuas: cū alᵒ te cinget: cū ducet quo
tu nō vis. Hoc aūt dixit significās qua morte cla
rificaturus esset deum.

CRHY. Luz dixisset petro dīs de amore quez habebat
ad ipsum: prenūciat ei martyriū qō pro ipso debebat susti
nere: erudire nos volēs quomō cū amare oporteat. vñ dicit.
Amen amē di. ti. Cū esses iu. cin. te cū ambu. vbi vole. Me
minit priozis vite: qz in secularibᵒ iuuenis qdē vtilis est: g
vero senuerit inutilis. In diuinis aūt nō ita est: ſz cū super
uenerit senectᵒ: tūc virtus clarior: tūc virilitas idustrior: in
nullo ab etate ꝓhibita: qz ergo petrᵒ semper volebat in pi
culis eē cū xpo dicit ei: Cōfide: ira iplebo tuuz desideriū. vt
q̄ passus nō es iuuenis exīs: oporteat te pati senē. vñ sequi
tur: Cū aūt senueris. Per qō ostendit ꝙ neqz tunc iuuenis
erat neqz senex: ſz vir perfectᵒ. ORIGE. sup matth. Et
extende ꝙ nō facile inuenit quis ex eis g apti fuerit ad hoc
opus: vt cito transeat de hac vita. vñ nūc petro dicit: Cū se
nueris extē. manus tuas. AVGV. Hoc est crucifigeris. Ad hoc
aūt vt venias: alius te cinget cū ducet quo nō vis. Priᵒ di
xit qē fieret: cū deide qūo fieret nō enī crucifixus: sed cruci
figēdus quo nollet est ductus. Solutus qppe a corpore eē
volebat cū christo: ſz si fieri posset preter mortis molestiaz
vitā concupiscebat eternā: ad q̄ā molestiā nolēs venit: ſz
volens eā vicit: cū reliquit būc infirmitatis affectū quo ne
mo vult mozi vsqʒ adeo naturale vt ꝺ beato petro nec se
nectus auferre potuerit: ſz molestia quātūcūqʒ sit mortis
debet eā vincere vis amozis quo amat ille: g cū sit vita no
stra etiā mozē voluit ferre ꝓ nobis. Nā si nulla eēt mor
tis vl' parua molestia: nō eēt taz magna martyrū gloria.

CHRY. Dicit ḡ. Quo nō vis. ꝓpter naturalē cōpassionē
aīe: q̄ inuita separat a corpore: deo hoc vtiliter dispēsante:
vt nō multi sibi mortē inferāt violētā. deide erigēs audito
rē euāgelista induxit: Hoc aūt dixit significās q̄ morte cla
rificaturᵒ eēt deū. Nō dixit: Moriturus eēt: vt discas quo
mā pati ꝓ christo: gloria est patiētis honoz. Nisi aūt certi
ficaret animᵒ qz vē deus est: minime eiᵒ intuitu morte to
leraret: quo fit vt sanctoꝝ meꝛs diuīe sit glorie certitudo.

AVGV. Dunc inuenit exitus ille negatoz cū amatoz: vt
pro eiᵒ noīe pfecta dilectio mozereť: cū quo se mouitur ꝓ
uersa festinatōe, pmiserat. Doc.. oportebat: vt pus christᵒ
ꝓ petri ..alute: deide petrᵒ ꝓ xpi predicatione mozeretur.

℣ Et cū hoc dixisſz: dicit ei: Sequre me. Conver
sus petrᵒ vidit illū discipulū quē diligebat ihs se
quēte: q̄ cū recubuit i cena supra pectᵒ eiᵒ cū dixit:
Dīne qs ē q tradet te? Hūc ḡ cuz vidisset petrus
dixit iesu: Dīne hic āt qd? Dicit ei ihe: Sic eum
volo manere donec veniā. Quid ad te? Tu me
sequre. Exijt ḡ sermo iste inter frēs: qz discipulus il
le nō moriť. Et nō dixit ei iesus: nō moritur: sed
sic eū volo manere donec veniā: quid ad te?

AVGV. Cū ꝓnunciasset dīs petro q̄ morte clarificatu
rus eēt eū imitat eū ad sui sequelā. vñ dr. Et cū hoc dixi. di.
ei: Sequere me. Cur dr petro: Sequre me: nec dr ceteris q
simul aderāt: g eū sicut magrm discipuli sequebant? Sz ſ
ad passionē itelligēdū ē: nūqd solus ꝓ xpiana vitate passus
ē petrus? nōne ibi erat iacobus q ab herode manifestať oc
cisus? Uel aliqs dixerit. qñ nō est iacobᵒ crucifixus: meri
to dictū eē petrᵒ: Sequere me: qui nō solū morte: ſz z mor
tē crucis sicut xps expertus ē. THEOPHI. Audiſs āt
petrus quia mortez ꝓ christo passurus est: querit de ioan
ne an moriāť. vñ sequit. Conuersus petrus vidit illum: disci
pulum quem diligebat iesus sequentē: qui recubuit i cena
supra pectᵒ eiᵒ cū dixit: Dīne qs ē q tradet te? AVGV. Se
ipm dicit discipulū quē diligebat iesus: qz ipsū pre ceteris
familiarius diligebat: ita vt in conuiuio supra pectᵒ suū di
scumbere faceret. Credo vt istius euāgelij qō ꝙ euz fuerat
ꝑdicaturus: diuinā excellentiam hoc modo altius cōprehen
deret. sunt qui senserint: cū hi non cōtēptibiles sacri eloquy
tractatores a christo ioannem ppterea plus amatuz: qz ab

ineūte pueritia cōstissim⁹ vixerit. Segt: Hūc ergo cū vidisset petr⁹ dixit ei... Dñe hic āt qd: THEO. i. nūqd ñ mo riet ↄ ipe: vt qdā cr̄onūt. Segt: Dicit ei ie. Sic eu vo. ma. do. ve. qd ad te: AVGV. ↄ repetitū ē: Tu me seqre. tāq̄ ille iō nō seqret: qm̄ eū manere voluit donec veniā. Quis facile aliō ee credat q̄ qō frēs crediderūr q̄ tūc erāt. Segt n. Exyt ḡ ser. isse iter fra. qz disci. il. ñ morīt. Sz hāc opinionē ioānes ipe abstulit subdēs: Et nō dix. ie. nō mo. sz sic eu vo. ma. do. ve. qd ad te: Sz cui placet adhuc refutat ↄ dicat ve. ee qō ait ioānes: nō dixisse dñs q̄ discipulus ille nō morīt: sz hoc tñ significatū ee talib⁹ vbis: q̄lia cū dixisse narrat. THEO. Ul dicet: Christ⁹ negauit ioānē moriturū. nā qegd ozīt moritr: sz dixit: Volo eū manere. i. viuere vsq̄ ad mūdi finē: ↄ tūc, p me patiet martyriū: ↄ iō fatent adhuc illū viuere: ab ātiqo vo debere occidi: vna cu beliā dicatuz nomē xpi. Sz ↄ si assignet ei⁹ sepulcrū: viuēs q̄ illō ītrauit: postea discessit. AVGV. Uel forte eligs illo sepulchro ei⁹ qōe apō ephesū dormire potī⁹ eū: q̄ mortui iacere tēdet: assūmes ... gum tū: q̄ illic terra senſz icaturie ↄ q̄si ebulire phibet ... oc ei⁹ anbelitu fieri ptinaciter asseuerās: Sz cur ei discipulo qué pre ceteris diligebat: pro magno munere longū ī corpore donauerit sōnū: cū btñ petrū p̄igete martyrij gliā ab oncre corpis absolueritq̄ cō cesserit qō paulus se ocupiscere dixerit: Lupio dissoluī ↄ eē cū xp̄o. Si at vere ibi qō sp sparsit fama aut iō fit: vt eo mō cōmedet pciosa moꝛs ei⁹: qm̄ nō cā ꝓmēdat martyriū: aut pp aliqd aliud qō nos latet: manet tū cur dixerit dñs de hoīe moꝛturo: Sic eū vo. manere donec veniā. Illud dēt mouet ad q̄rēdū. cur ioānē plus dilexerit dñs: cū ipz dñm ... dilexerit petr⁹. Oītū ipe sapio: melior ē q̄ plus diligit xp̄s felicior ē vo quē plus diligit xps. facile ñ̄ueriz: si iustitia liberatoris nr̄i queadmodū defenderē, puideret: Aggrediar igit̄ de soluēda qōne tā īgēti duas vitas sibi diuinit⁹ pdicatas nouit ecclia: q̄rū vna ē i fide: altera i spe. Ista significat ... ē p appl̄z petrū pp apostolat⁹ sui pmatu: Illa p ioānē. iō huic dr: Seqre me. p imitationē. s. pferēdi tpalia mala. ō illo vo dicit: Sic eū vo. ma. donec veniā. q. d. Tu me seqre. p imitationē pferendi tpalia mala. ille maneat donec sempi terna veniet reddit⁹? hōa: qō aut⁹? dici nōr: pfecta me sequtur actio ifecta mee passiois exēplo. Inchoata vo otem platio manet donec venio: pficiēda cū venero: qō no sic ītelligēda ... si dixerit remanere. vl̄ pmanere sz expectare: qm̄ qō p eū ... gnificat: cū venerit xps iplebit: i hac aūt actua vita q̄sto magis xp̄z diligim⁹: tāto facili⁹ libamur a malo. at ipe nos min⁹ diligit ... les nos sum⁹: ↄ hic iō libat: ne sz tales sum⁹. ibi vo āpli⁹ nos diligit: qm̄ qō ei displicēat: ↄ qō a nobis auferat nō habebimus. Amet ḡ eū petr⁹: vt ab illa mortalitate liberemur. an... ab eo ioannes: vt ī illa īmortalitate fuemur. Cur ḡ ioannes min⁹ eū diligebat q̄ petr⁹ si eā vitā significabat: in q̄ ē mlto āpli⁹ diligēd⁹: nisi qz pp ea dictū cst: Uolo eū manere. i. expectare: Donec veniā. qm̄ ↄ ipsuz amoꝛē q̄ tūc mlto amplioꝛ erit nōdū habem⁹: sz expectanus futurū: vt dū ipse venerit habeam⁹. Hoc ergo p petrū significatū ē plus amārē: sz min⁹ amatū: qz min⁹ nos amat xps miſos q̄ btōs: vitatis aūt cōtēplatione⁹ q̄lis tūc futura ē min⁹ amam⁹: qz nūc nōdū nouim⁹ nec habemus. Nam no tñ istos isignes aplos sepet: ↄ iō eo qō significabat petr⁹ ābo erāt: ↄ eo qō significabat ioannes ambo futuri erā GLO. Uel aliter: Sic eū volo manere. i. nolo eu⁹ p martyriū ... re: sz expectare eū in placida⁹ absolutionem ... rnis suc: qm̄ ego veniēs recipiā eū in eterna beatitudine. THEO. Uel aliter: Totū ī hoc q̄ dicit dñs petro: Sequere me: cūctoꝛ fideliū ꝓfaturā ei istituit. Simul āt ↄ ... intelligas hic imitationē in cūctis ↄ vbis ↄ operibus. ... t affectionē ad ipsuz: qz q nob astrictiozes sunt: bos seq... los volum⁹ CHRY. Si vo dixerit qs. q̄liter igr iacob⁹ thronū assūpsit hierosolymoꝛ: Illō vtiq̄ dicam: qm̄ petr⁹ oꝛbis terraꝝ ītbronizauit magr̄m. Segt: Conuersus petr⁹ vidit illū discipulū ... Nō sine cā recolit illā accubationē. sz vt ondat q̄tā petr⁹ habebat fiduciā post negationē. Qui. n. i cena nō audebat īterrogare: sz ioānī īterrogationē cōmisit: huic ↄ ꝓpositura fratrū credita ē: ↄ nō solū ñ cōmittit alteri iter... are ō ad ipz ptinēt: sz de reliquo ipe p alys magr̄z īterrogat. Quia igit̄ magna ei pdixerat dñs ↄ oꝛbez terra... serat: ↄ martyriū pnūciauerat: ↄ amoꝛē ptestat⁹ ē āpliꝰ: volēs ioānē cōmunicatoꝛez accipe dixit: Dic āt qd: q̄si diceret: Nōne eadē nobiscū veniet via: Ualde .n. ioānē amabat petr⁹: ↄ p euāgeliū ondit eoꝛ colligatio: ↄ ī actib⁹ apl̄oꝛū. Sic igr nūc vicē reddit petr⁹ ioāni. Estimās āt eū velle īterrogare; de seipo: nō audere: ipo p eo suscipit īterrogationē. Qui... vo debeb... oꝛbis terraꝝ ꝓcuratione accipe: nec opoꝛtebat eos de reliquo sibi iuicez ee pnctos: qō eēt dānū oꝛbi terraꝝ: ꝓptērea dñs dicit ſm lām grecā Sic eū volo manere donec veniā: qd ad te: tu me sequere. q. d. Op⁹ tibi cōmissum attēde ↄ pfice: hūc vero si voluero manere hic qd ad te: THEO. Qō vero dr cum venero. quidam sic ītellixerūt: ac si diceret: Quouscq̄ cōtra iudeos q me crucifixerūt: veniam percutiēs illos baculo romano ruz. Aiunt eni hūc caplm vsq̄ ad vespasiani tps cū bierusalē ... pienda erat ī locis illis cōuersatū. Uel dicit: Dū venero. i. dū hūc volēs dirigā ad pdicadū: te namq̄ nūc dirigo ad oꝛbis pōtificatum: ↄ i hoc seqre me. ipe vero maneat hic donec ↄ eū educā sicut te. CHRY. Deinde euāgelista discipulorū opinionē ponit ↄ cozrigit: vt supra dictū est.

¶ Dic est discipulus ille q testimoniū phibet de his: ↄ scripsit hec. Et scim⁹ qz verē ē testimoniū ei⁹. Sūt aūt ↄ alia multa q̄ fecit ies⁹: q̄ si scribā tur per singula: nec ipsū arbitroꝛ mundū cape posse eos qui scribendi sunt libꝛos.

CHRY. Quia ex mlta certitudine scripsit ioānes: nō refutat suppl⁹ testimoniū ī ... diū ferre. vñ dicit. Dic ē discipulus ille q testimoniū phibet de his. Cōsuetudo. n. ē cum valde vera dicam⁹ nr̄uz testimoniū ñ denegare: ↄ mlto magis ille q spūscō scribebat. vñ ↄ alij apl̄i dicebāt: Nos sum⁹ testes boꝛ. Segt: Et scribebat hec: Qz ipse solus dicit qz posteriꝰ ad scribēdū venit xpo monēte. vñ ↄ frequēter oī dit xp̄i ad se amoꝛē: occulte ifinuās cāz ex q̄ ad scribēdū p... cessit: ↄ fidedignū faciēs hūc ſmonez a sua dignitate. Segt: Et scim⁹ qz verē ē testimoniū ei⁹. Oībus. n. aderat: ↄ neq̄ cū crucifigeret defuit. ↄ mater ei cōmissa est: q̄ sūt signa amoꝛis: ↄ q̄ cū certitudine sciat oia. Etsi alig nō credāt: inducanr ad credendū ex hoc qō subdit: Sūt aūt ↄ alia multa q̄ fecit ies⁹. Uñ manifestū ē q̄ neq̄q̄ scripsi vt xpo gratiā pstarē: cū tot existētib⁹ nō tot scripseriz quot ceteri: sed boꝛ. plura relig cōtumelias ↄ nuitia ī mediū ꝓponēs. Cū aūt q ad gloziā alteri⁹ scribit: oporteꝛ ecōtrario ea q̄ sūt exprobabiliora tacere: q̄ vo sūt clara proponere. AVGV. Qō aūt subdit: Que si scri. p fin. nec ipsū arbi. mū. cape pos... cos q scribēdi sūt libꝛos. ... pacio locoꝛ credendū ē mū dū capere nō posse: sz capacitate legētiū ꝓbebēdi nō posse: q̄uis salua rerū fide plerūq̄ verba excedere videant fidē qō nō fit q̄n aliqd qō erat obscuruz vel dubiū exponit: sed quando id qō apertū est vel augetur vel extenuat: nec trā tramite significande veritatis erratur: qm̄ sic verba rē q̄ dicat excedūt: vt volūtas loquētis nec fallentis appareat. hūc loquendi modum greco nomine hyperbolē vocant. q modus sicut in hoc loco ita ī nōnullis alys diuinis litteris inuenitur. CHRY. Uel hoc referēdū ē ad ei⁹ potentiaz q faciebat virtutē. sicut eniz nobis facile est loquī: ita ↄ illi: ↄ multo facilius facere que volebat: quia ipse est super oia deus benedictus in secula seculoꝛum Amen.

¶ Tabula Euāgelioꝛ toti⁹ anni. Scōm rituz romane curie. Incipit dominicale ↄ feriale.

¶ Dominica prima de aduentu
Erunt signa in sole ↄ luna vsq̄ ibi Uerba autem mea non transibunt. Luce capitulo. xi. folio. zzs.
¶ Dominica secunda de aduentu
Lum audisset Joānes in vinculis. ... ibi. Qui preparabit viam tuam ante te. Matthei. xi. fol... 7.
¶ Dominica tertia de aduentu.
Miserūt iudei ab ... erusolymis. vsq̄ ibi Ubi erat Joānes baptizans. Joannis primo. ... olio. z4 ...
¶ Feria quarta quattuoꝛ temporum de aduentu.
Missus est angelus gabriel. vsq̄ ibi. Fiat mihi ſm verbum tuum. Luce primo capitu... folio. 153.
¶ Feria sexta quattuoꝛ temporum de aduentu.
Exurgens maria abyt in montana. vsq̄ ibi. Et exultauit spiritus me⁹ in deo salutari meo. Luce primo foli... 154.
¶ Sabbato quattuoꝛ temporum. in aduentu.
Ānno ... ntodecimo impery Tiberij cesaris vsq̄ ibi. Et videbit oīs caro salutare dei. Luce. iii. folio. 162.
¶ Dominica quarta de aduentu. Anno ... ntodecimo vt supra in sabbato precedenti.
¶ In vigilia natiuitatis domini.
Lū esset despōsata mater ies⁹. vsq̄ ibi. Ipse. n. saluū faciet ... plm a pctis eoꝝ. Matthei capi. primo folio. 6.
¶ In natiuitate domini In prima missa.
Exyt edictū a Lesare vsq̄ ibi. Et in terra pax hoībus bone voluntatis. Luce capi. scdo folio. 157.
¶ In natiuitate domini in secunda missa.
Pastoꝛes loquebantur: vsq̄ ibi. Sicut dictum est ad illos. Luce capitulo secundo folio. 158.
¶ In natiuitate domini In tertia missa
In principio erat verbum. vsq̄ ibi A patrē plenum gratie ↄ veritatis Joannis capō primo folio. z39.
¶ In festo sancti ... phani pro... martyris
Dicebat ihs turbis iudeoꝝ ↄ pncipib⁹ sacerdotū. Ecce ego mitto: vsq̄ Benedictus qui venit in nomine domini. Matthei capi. z3. folio. 90.
¶ In sancti Joannis apostoli ↄ euangeliste.
Dixit ies⁹ petro sequere me. vsq̄. Et scimus qz verum est testimonium ei⁹ Joannis. zo. ca. folio. 313.
¶ In festo Innocētū. Angel⁹ dñi appuit ī sōnis ioseph vsq̄. Et noluit cōsolari qz non sunt. Matthei. z. capi. filio. .ii.
¶ In sancti thome epi ↄ martyris. Ego sum pastoꝛ boⁿ. vsq̄ Et fiet vnū ouile ↄ vnus pastoꝛ. Joannis. io. folio. 281.
¶ Dominica Infra octauā natiuitatis domini.
Erat ioseph ↄ maria mirātes sup his vsq̄ Et gratia dei erat cum illo. Luce. capi. folio. 160.
¶ In sci filuestri pape. Sit lūbi. Quere In cōi vni⁹ cō. pōti.
¶ In octaua natiuitatis dñi. Postq̄ cōsumati sunt dies vsq̄ In vtero conciperetur. Luce. scdo capi. folio. 158.
¶ In vigilia. Epiphie. Defuncto herode ecce angelus. vsq̄ Qm̄ nazareus vocabitur. Matthei. scdo capi. folio. .ii.
¶ In Epiphia. Lum natus esset. ... g. Reuersi sunt in regionē suam. Matthei. scdo capi. folio. 8.
¶ Dominica infra octauam epiphie: Lū factus esset ies⁹ annoꝝ vsq̄. Apud deū ↄ hoies. Luce. scdo capi. folio. 161.
¶ In octaua epiphie. Uidit ioannes ies⁹ ... vsq̄ Qz hic est filius dei. Joannis primo capi. folio. z45.
¶ Dñica scda post epiphiaz. Nuptie facte sunt. vsq̄. Et crediderunt in eum discipuli eius. Jo. scdo. capi. folio z48.
¶ Dñica tertia post epi. Lū descēdisset ies⁹ de monte. vsq̄ Et sanatus est puer in illa hoza. Matthei. 8. capi. folio. 35.
¶ Dñica quarta post epi. Ascendēte ies⁹ in nauiculam. vsq̄ Uenti ↄ mare obediūt ei Matthei. 8. capi. fol. 38.
¶ Dñica gnta post epi. Sile ē regnū celoꝝ hōi g semiauit vsq̄. Cōgregate in horreū meū Matth... i. iz. folio. 57.
¶ Dominica in septuagesima. Sile est regnū celoꝝ hōi ... prifamil: g exyt. vsq̄. Pauci vo electi. Matt. zo. fol. 77.
¶ D... ca in sexagesima. Lū turba plūa conuenirent. vsq̄ Et fructum afferunt in patiētia. Luce. 8. capi. fol. 179.
¶ Dñica in quinquagesima. Assumpsit ies⁹ duodecim discipulos: vsq̄. Et omnis plebs vt vidit dedit laudem deo. Luce. 18. capi. folio. 218.
¶ Feria ... rta cinerū. Lū ieiunatis, vsq̄ Ibi est ↄ cor tuum ... ei. 6. capi. folio. 29.
¶ Fer... ta. Lū ītroisset ies⁹ capharnaum. vsq̄. Et sanatus est puer ... ilia hoza Matthei. 8. capi. folio. 36.
¶ Feria sexta ... udistis qz dictū ē ātigis diliges pximū. vsq̄ Et pri... q videt absco̅dito reddet tibi Matthei. 5. fol. 25.
¶ Sabbato: Lū ro eēt factū erat nauis. vsq̄. Et quocūquot tangebāt eū ... salui fiebant. Marci. 9. capi. folio. 127.
¶ D... a p... qdragesima Dix⁹ ē ies⁹ ... sertū a spū. vsq̄ Et ecce ageli accesserūt ↄ ministrabāt ei. Mat. 4. fol. 15.
¶ Feria scda. Lū veneri. filij bo... in maiestate vsq̄. Justi aūt in vitā eternaz. Matthei. 25. ca. folio. 98.
¶ Feria tertia. Lū ītrasset ies⁹ bierlymā. vsq̄ Ibiq̄ docebat eos de regno dei. Matthei. zi. capi. folio. 81.
¶ Feria quarta. Magr̄ volum⁹ a te signū videre vsq̄. Ipse me⁹ frater ↄ sozoꝝ ↄ mater est Matthei. iz. folio. 54.
¶ Feria qnta. Egressus ies⁹ secessit ī partes tyri vsq̄. Et ecce mulier chanaa est filia eius ... illa boza: Matthei. 15. ca. fol. 64.
¶ Ferio sexta. Erat dies festus iudeoꝝ vsq̄. Qz ies⁹ esset qui fecit eū sanum. io. 5. capi. folio. 250.
¶ Sabbato. Et dñica scda q̄dragesime: Assumpsit ies⁹ ... e trum ↄ. vsq̄ Donec filius hominis a mortuis resurgat. Matthei. 17. capi. fol. 68.
¶ Feria scda. Ego vado ↄ q̄ritis me. vsq̄. Que placita sunt ei facio semp. io. 8. cap. folio. 224.
¶ Feria ter... ta. Super cathedrā ... yſi. vsq̄. Et qui se humiliat exaltabitur. Matthei. 23. capi. folio. 87.
¶ Feria q̄rta. Ascēdēs ies⁹ hierlymā assūpsit vsq̄. Et dare aiaz ... redēptionē p multis Matthei. 20. capi. fol. 78.
¶ Feria qnta. Homo quidam erat diues. vsq̄. ... surrexerit credent. Luce. 6. capi. fol... zii.
¶ Feria sexta. Dō gdā erat pfamilias q plātauit vineā. ... q̄ Bñ ... ppham eū habebāt. Matthei. zi. cap. ... io. 83.
¶ Sabbato. Dō gdā habuit duos filios. vsq̄ ... erierat ↄ iuentus est. Luce. 15. capi. folio. 208.
¶ Dñica tertia ī q̄dragesima. Er... bs eyciēs ōmoniū vsq̄ Beat... audiūt vbū dei: ↄ custodiūt illō. Luce. ii. c. fol. 194.
¶ Feria scda. Dixerūt pharisei ad ies⁹. Quāta audiuimus ... q̄z ipe āt trāsiēs p mediū illoꝝ ... bat. Luce. 4. ca. fol. 167.
¶ Feria tertia. Respiciēs ies⁹ ī discipl⁹ suos. dixit symoni petro. Si peccauerit. vsq̄ ſz septuagel. septies Matthei. 18. capitulo ... folio. 72.
¶ Feria q̄rta. Accesserūt ad ies⁹ ab bierlymis scribe. vsq̄ Māducare nō coingnat hoīem. Matthei. 15. capi. folio. 83.
¶ Feria qnta. Surgēs ies⁹ de synagoga. vsq̄. Et erat pdicans in synagogis galilee Luce. 4. capi. folio. 168.
¶ Feria sexta. Uenit ies⁹ ī ciuitatem samarie q̄ dr sic ... vsq̄ Quia hic est vē saluatoꝛ mūdi. Jo. 4. capi. folio. 2...
¶ Sabbato. Perrexit ies⁹ ī mōtē olīueti. vsq̄ Uade ... is Amplⁱ noli peccare. Jo. 8. capi. folio. 2 ...
¶ Dñica q̄rta. ī q̄dragesima. Abyt ihs trā... nare galil... vsq̄. Qz b ē vē ꝓpha q vēturꝰ ē ī mūdū Jo. 6. capi. fol. 4...
¶ Feria scda. Prope erat pasca iudeoꝝ ↄ ascēdit ies⁹. vsq̄ Ipse eni sciebat qd eēt in hoīe. Jo. z capi. folio. z4
¶ Feria tertia. Jaz die festo mediāte. vsq̄. De turba autē multi crediderūt in eū. Jo. 7. capi. folio. z...
¶ Feria q̄rta: Preteriēs ies⁹ vidit hoīez cecū. vsq̄. Et ...

cidens adorauit eum. Jo.9.capi. folio z78.
¶ Feria qnta. Ibat ihs i ciuitatē q̄ vocaf naym. vsq3 Et q2 deus visitauit plebē suā. Luce.7.capi. folio i76.
¶ Feria sexta. Erat qdā languens lazarus. vsq3. Et uiderāt ō fecit iesus: crediderūt in eū. io.ii.capi. folio z8z.
¶ Sabbato. Ego sum lux mūdi. vsq3. Et nemo apphēdit eū: q2 nōdū uenerat hora eius. Jo.8.capi. folio z73.
¶ Dñica de passione. Quis ex vobis arguet me de peccato vsq3. iesus āt abscōdit se: ꝛ exiuit de tēplo. Jo.8.ca. fol. z76.
¶ Feria scōa. Miserūt pnceps ꝛ pharisei ministros. vsq3. quē accepturi erant credētes in eum. io.7.capi. folio z7i.
¶ Feria tertia. Ambulabat iesus i. galileam. vsq3. Nemo tamen palam loquebatur de illo propter metum iudeorum. Jo.7.capi. folio z69.
¶ Feria q̄rta. Facta sūt encenia. vsq3. Quia in me est pater ꝛ ego in pre. io. Jo.capi. folio z8i.
¶ Feria quinta. Rogabat iesum quidam pharisēus ut mā ducaret cum illo vsq3: fides tua te saluam fecit. Vade in pace. Luce.7.capi. folio i78.
¶ Feria sexta. Collegerūt pōtifices ꝛ pharisei cōsilium. vsq3 Et ibi morabat cū discipulis suis. Jo.ii.capi. fol. z85.
¶ Sabbato. Cogitauerūt principes sacerdotum. vsq3 Nec locutus ē ieus: ꝛ abyt ꝛ abscōdit se ab eis. Jo.ii.ca. fol. z86.
¶ Dñica in ramis palmaꝝ ad bñdictionē palmaꝝ. Cū appropinquasset iesus hierl'ymis. vsq3. Osanna filio dauid bñdictꝰ q̄ venit in noīe dñi. Matthe.zi.ca. fol. 80.
¶ Dñica in palmis ad missaꝝ. Scitis q2 post biduum. vsq3 Signātes lapidē cū custodibus. Matthei.z6.ca. fol. 99.
¶ Feria secūda. Ante sex dies pasce venit iesus bethaniaꝝ Usq3 Sed vt lazarum viderent: quem suscitauit a mortuis. Jo.iz.capi. folio. z86.
¶ Feria tertia. Erat pasca ꝛ azima. vsq3. Et aduoluit lapidē ad hostium monumēti. Marci.i4.capi. fol. i4z.
¶ Feria quarta. Appropinquabat aūt dies festus. vsq3. In quo nūq̄ q̄sq̄ positus fuerat. Luce.zz.capi. fol. zz6.
¶ Feria qnta. Ante diez festū pasce: vsq3. Ut quemadmodū ego feci vobis ita ꝛ vos faciatis. Jo.i3.ca. fol. z88.
¶ Feria sexta. Egressus est iesus cum discipulis suis trans torrentem cedron. vsq3: Quia iuxta erat monumentus. posuerunt iesum. Jo.i8.ca. fol. 303.
¶ Sabbato pasce. Uespere aūt sabbati. vsq3. Ibi eū videbitis ecce prēdixi vobis. Matthei.z8.capi. fol. iiz.
¶ Dominica resurrectionis domini. Maria magdalene ꝛ maria iacobi. vsq3. Ibi eū videbitis sicut dixi vobis. Marci.i6.capi. folio. i49.
¶ Feria secunda. Duo ex discipulis iesu: vsq3. Et quomodo cognouerūt eū in fractione panis. Luce. z4. fol. z25.
¶ Feria tertia. Stetit iesus in medio discipulorum suorum ꝛ dixit illis. vsq3. In remissionem peccatorum in omnes gētes. Luce.z4.capi. folio. z36.
¶ Feria q̄rta. Manifestauit se iterū iesus. vsq3. Cū surrexisset a mortuis. ioā.zi.capi. fol. 3i i.
¶ Feria qnta. Maria stabat ad monumentū foris. vsq3 Qz vidi dñm: ꝛ hec dixit mihi ioā.zo.ca. fol. 3io.
¶ Feria sexta. Undeciz discipuli abierūt in galileā vsq3. Oibus diebꝰ vsq3 ad cōsumationē seculi Matth.z8. fol. iiz.
¶ Sabbato in albis. Una sabbati maria magdalene. vsq3 Qz oportebat eū a mortuis resurgere. ioā.zo.capi. fol. 309.
¶ Dominica in octaua pasce. Cū eēt sero die illa vna sabbatorum. vsq3. Et ut credentes vitam habeatis in nomine eius. ..o.zo.capi. fol. 3io.
¶ Dñica scōa post pasca. Ego sum pastor bonꝰ. vsq3 Et fiet unum ouile ꝛ vnꝰ pastor. ioā.io.ca. folio z8i.
¶ Dominica tertia. Modicum ꝛ iam non videbitis me. vsq3 Et gaudiū vestrū nemo tollet a vobis. ioā.i6. fol. z99.
¶ Dñica q̄rta. Uado ad eū q̄ me misit. vsq3. Quia de meo accipiet ꝛ annūciabit vobis. Jo.i6.ca. folio z98.
¶ Dñica qnta. Amē amē dico vob sigd petieritis. vsq3. In hoc credimus q2 a deo existi. ioā.i6.capi. folio 300.
¶ In letanys maiorib⁹. Quis vr̄z habebit amicū. vsq3. Dabit spūm bonū petētibus se. Luce.ii.capi. folio i93.
¶ In vigilia ascensionis. Subleuatis iesus oculis. vsq3. Et ego ad te ven.. ioā.i7 capi. fol. 30z.
¶ In festo ascensionis. Recūbētib⁹ vndeciz discipulis. usq3 sed monstrās ꝛ confirmāte sequētib⁹ signis Mar.io. fol. i50.
¶ Dñica infra octauā ascēsionis. Cū venerit paraclytus. vsq3 Reminiscamini q2 ego dixi vobis. Jo.i5.ca. folio z97.
¶ In vigilia pentecostes. Si diligitis me mādata mea seruate. usq3 Et manifestabo ei meipsum. ioā.i4. folio z93.
¶ In die pente. Sigs diligit me sermonē meū ſuabit. vsq3. Et sicut mādatū dedit mihi pr̄ facio. io.i4.ca. fol.z36.
¶ Feria .z. Sic deꝰ dilexit vsq3: Qz i deo sūt fcā. io.3. fol.z5z.
¶ Feria tertia. Amē amē dico vobis. q nō intrat. usq3. Ego veni vt uitā hēant ꝛ abūdantius habeāt. Jo.io. fol. z80.
¶ Feria q̄rta. Nemo pōt venire ad me. usq3 Et panis quem ego dabo caro mea ē p mūdi vita. ioā.6.capi. folio z67.
¶ Feria qnta. Cōuocatis iesus duodeci aplis. usq3. Euāgelizantes ꝛ curantes ubiq3. Luce.9.capi. follio. i83.
¶ Feria sexta. Factū est in vna diez. vsq3 Quia vidimꝰ mirabilia hodie. Luce.5.capi. folio. i70.
¶ Sabbato. Surgēs iesus ō synagoga. vsq3. Et erat pdicās in synagogis galilee. Luce.4.capi. folio. i68.
¶ In festo trinitatis. Cū venerit paraclytus. vsq3. Quia ego dixi vobis. ioā.i5.capi. folio z97.
¶ Dñica pma post pentecosten. Estote misericordes. vsq3. vt educas festucā de oculo fratris tui. Luce.6. fol. i74.
¶ In festo corporis xpi. Caro mea vere est cibus. vsq3. Qui māducat hūc panē viuet in eternū. ioā.6.capi. fol. z68.
¶ Dñica scōa post pentecostē. Nō qdā fecit cenā magnā. vsq3: Nemo uirorꝝ illorꝝ q uocati sunt gustabit cenam meam Luce.i4.capi. folio z06.
¶ Dñica tertia. Erāt appropinquātes ad iesū publicani. vsq3 Sup vno peccatore pniam agente. Luce.i5.capi. fol.z07.
¶ Dñica q̄rta. Cū turbe irrruerēt in iesu3. vsq3. Relictis oibus secuti sunt eū. Luce.5.capi. folio i69.
¶ Dñica qnta. Amē dico uobis nisi abūdauerit. vsq3. Et tūc ueniēs offeres munus tuū. Matthei.5.capi. folio zi.
¶ Dñica sexta. Cū turba multa eēt cū iesu. vsq3. Quasi q̄tuor milia ꝛ dimisit eos: Marci.8.capi. folio iz9.
¶ Dñica septia. Attēdite a falsis pphis. vsq3. Ipse intrabit in regnum celorum. Matth.7.capi. folio 33.
¶ Dñica octaua. Nō qdā erat diues q̄ habebat uillicū. vsq3 Recipiāt uos i eterna tabernacula. Luce.i6. folio zio.
¶ Dñica nona. Cū appropinq̄ret iesus hierl'm. usq3 Et erat docēs quotidie in tēplo dei. Luce.i9.capi. folio zzi.
¶ Dñica decia. dixit iesus ad quosdā q̄ in se. usq3. Qui se humiliat exaltabitur. Luce.i.8.capi. folio zi6.
¶ Dñica.i i. Exiens iesus de finibus tyri. vsq3. Et surdos fecit audire: ꝛ mutos log. Marci.7.capi. folio iz9.
¶ Dñica i z. Beata oculi q̄ uidēt q̄ uos uidetis. vsq3 Uade ꝛ tu fac silr. Luce.io.capi. folio i90.
¶ Dñica i3. Cuz iret iesus in hierl'm: trāsibat. usq3 Quia fides tua te saluū fecit. Luce.i7.capi. folio zi4.
¶ Dñica i4. Nemo pōt duobus dñis fuire. usq3. Et hec oia adycientur uobis. Matth.6.capi. folio 30.
¶ Dñica i 5. Ibat iesus in ciuitatē q̄ uocatur naym. usq3. Et q2 deus uisitauit plebem suam. Luce.7.capi. folio i76.
¶ Dñica i 6. Cū itraret iesus i domū cuiusdā pricipis. vsq3 Et qui se humiliat exaltabitur. Luce.i4. fol. 205.
¶ Dominica.i7. Accesserunt ad iesum pharisei ꝛ interrogauit eū. vsq3 Nec aūsus fuit q̄sq̄ ex illa die amplius eum interrogare Matthei.zz.capi. folio 86.

Secundum ordinem Predicatorum

¶ Incipit tabula euangeliorum totius anni fm ordinem fratrum predicatorum.

¶ Dominica prima in aduentu. Cuz appropinquasset. vsq3 Qui venit in nomine domini. Matth.zi. fol. 80.
¶ Dominica secūda de aduentu. Erunt signa in sole. vsq3 Non transibunt. Luce.zi. fol. zz5.
¶ Dominica tertia. Cum audisset. Joannes. vsq3 Uia tua3 ante te. Matthei.i i. fol. 47.
¶ Feria quarta quattuor temporum. Missus est angel⁹ vsq3. Scōm verbum tuum. Luce.i. fol. i⁹.
¶ Feria sexta. Exurgens maria. vsq3 salutari meo. Luce.i. fol. i⁹ i.
¶ Sabbato. Anno qntodecio. vsq3. Salutare dī. Luce.3.i ꝛ
¶ Dominica quarta. Miserunt iudei vsq3. Joannes bap.i. fuzans. Joannis.i. fol. z44.
¶ In vigilia natiuitatis domini. Cum esset desponsata. vsq3 a peccatis eorum. Matth.i. fol. 6.
¶ In nocte natiuitatis. Exyt edictum. vsq3. Bone voluntatis. Luce.z. fol. i57.
¶ In auroza natiuitatis. Pastores loquebantur. vsq3. Dictum est ad illos. Luce.z. fol. i58.
¶ In missa maiori. In principio erat. vsq3 gratie ꝛ veritatis. Joannis.i. fol. 739.
¶ Dominica infra octa. natiuitatis. Erat iosepḥ. vsq3 erat cum illo. Luce.z. fol. i60.
¶ In circuncisione domini. Post consumati. vsq3. In vtero conciperetur. Luce.z. fol. i58.
¶ In vigilia epiphanie. Defuncto berode. vsq3. Nazareus vocabitur. Mat.z. fol. i i.
¶ In die epiphanie. Cum natus esset. vsq3. In regionem suam. Matth.z. fol. 8.
¶ Dñica infra octauam epipha. Cum factus esset. vsq3. Deus ꝛ homines. Luce.3. fol. i6i.
¶ In octa. epiphanie. venit iesus a galilea. vsq3. In quo mibi compla. Matth.3. fol. i4.
¶ Dominica prima post octa. epipha. Nuptie facte sunt. vsq3. Discipuli eius. Joan.z. fol. z48.
¶ Dominica secunda: Cum descendisset iesus. vsq3. In illa hora. Matthei.8. fol. 35.
¶ Dominica tertia. Ascendente iesu. vsq3 obediūt ei. Matthei.8. fol. 38.
¶ Dominica quarta: Simile est regnum ce. vsq3. In horreum meum. Matth.i3. fol. 57.
¶ Dominica in septuagesima. Simile est regnum ce. vsq3 Pauci vero electi. Matthei.zo. fol. 77.
¶ Dominica in sexagesima. Cum turba plurima. vsq3. Afferunt in patientia. Luce.8. fol. i79.
¶ Dominica in qnquagesima. Assumpsit iesus. vsq3. Laudem deo. Luce.i8. fol. zi8.
¶ Feria quarta in capite ieiuny. Cum ieiunatis nolite. vsq3. Ibi est cor tuum. Matthei.6. fol. 29.
¶ Feria quinta. Cum introisset ieus. vsq3. In illa hora. Matthei.8. fol. 36.
¶ Feria sexta. Audistis qz v⁹ Reddz tibi. Mat.5.fol. 25.
¶ Sabbato. Cum sero esset. vsq3. Salui fiebant. Matthei.6. fol. iz7
¶ Dominica prima quadragesima. Ductꝰ est iesus. vsq3. Et mistrib ei. Matthei.4. fol. i5.
¶ Feria secunda. Cum venerit filiꝰ. vsq3. In vitam eternā Matthei.z5. fol. 98.
¶ Feria tertia. Cū intrasset iesus. vsq3. De regno dei. Matthei.zi. fol. 8i.
¶ Feria q̄rta. Magister volumus. vsq3. Et mater est. Matthei.iz. fol. 54.
¶ Feria quinta. Dicebat iesus ad eos. vsq3. nō creditis mi bi. Joannis.8. fol. z75.
¶ Feria sexta. Erat dies festus. vsq3. Fecit eum sanum. Joannis.5. fol. z50.
¶ Sabbato. Assumpsit iesus. vsq3. A mortuis resurgat. Matthei.i7. fol. 68
¶ Dominica secunda in quadragesima. Egressus iesus. vsq3. Ex illa hora. Matthei.i5. fol. 64.
¶ Feria secūda. Ego vado ꝛ quentis. vsq3. Facio semper. Joannis.8. fol. z74.
¶ Feria tertia. Locutꝰ est iesus. vsq3. Exaltabitur. Matthei.z3. fol. 87
¶ Feria quarta. Ascendens iesus. vsq3. Pro multis. Matthei.zo. fol. 78.
¶ Feria qnta. Homo quidam erat. vsq3. Resurrexerit crescent. Luce.i6. fol. zi i.
¶ Feria sexta. Homo erat paterfa. vsq3. Eum habebant. Matthei.zi. fol. 83.
¶ Sabbato. Homo quidam habuit. vsq3. Iuuentus est. Luce.i5. fol. zo8.
¶ Dominica tertia. Erat iesus eyciens. vsq3. Custodiunt illud. Luce.i i. fol. i94.
¶ Feria secunda. Dixerunt pharisei. vsq3. Illorum ibat. Luce.4. fol. i67.
¶ Feria tertia. Respiciens iesus. vsq3. septuagies septies. Matthei.i8. fol. 7z.
¶ Feria quarta. Accesserunt ad iesum. vsq3. Coinquinat hominem. Matthei.i5. fol. 83.
¶ Feria quinta. Surgens iesus de sy. vsq3. Synagogis galilee. Luce.4. fol. i68.
¶ Feria sexta. Uenit iesus in ciuita. vsq3. Saluator mundi. Joan.4. fol. z54
¶ Sabbato. Perrexit iesus in. vsq3. iam noli peccare. Joannis.8. fol. z7z.
¶ Dominica quarta. Abyt iesus trans ma. vsq3. In mundum. Joannis.6. fol. 764.
¶ Feria secunda. Prope erat pascha. vsq3. In homine. Joannis.z. fol. z49.
¶ Feria tertia. Jam die festo. vsq3. Et crediderunt in eum. Joannis.7. fol. z70.
¶ Feria quarta. Preteriens iesus. vsq3 adspexit eum. Joannis.9. fol. z78.
¶ Feria quinta. Ibat iesus in ciuitatem. vsq3. puerum suā. Luce.7. fol. i76.
¶ Feria sexta. Erat quidam languens. vsq3. Crediderunt in eum. Joan.i i. fol. z8z.
¶ Sabbato. Ego sum lux mūdi. vsq3. Nemo eiꝰ Jo.8. fol. z73.
¶ Dominica de passione. Quis ex vobis argu. vsq3. Et exiuit de templo. Jo.8. fol. z76.
¶ Feria secunda. Miserunt principes. vsq3. Credentes in eum. Joan.7. fol. z7i.
¶ Feria tertia. Ambulabat iesus. vsq3. Metuz iudeoruz. Joan.7. fol. z69.
¶ Feria quarta. Facta sunt encenia. vsq3. Ego in patre. Joannis.io. fol. z8i.
¶ Feriaquinta. Rogabat iesum quidā. vsq3. Uade in pace Luce.7. fol. i78.
¶ Feria sexta. Collegerunt pontifices. vsq3. discipulus suis. Joan.i i. fol. z85.
¶ Sabbato. Subleuatis oculis. vsq3. Ad te veno. Joannis.i7. fol. 2 z.
¶ Dominica in ramis palmarum. Cum appropinquasset vsq3. in nomine domini. Matth.zi. fol. 80.
¶ Scitis quia post. vsq3. signantes lapidē cum custodibus. Matthei. z6. fol. 99.
¶ Feria sexta. Ante sex dies. vsq3. se ab eis. Jo.iz. fo' z86.
¶ Feria tertia. Erat pascha ꝛ azy. vsq3. monumentū Mar.

thei.19. fol. 142.
¶ Feria quarta. Appropinquabat dies. vsq3. positus fuerat Luce.22. fol. 226.
Feria quinta. Ante diem festum. vsq3. Uos faciatis. Joannis.13. fol. 288.
¶ In parasceue. Egressus iesus. vsq3. Posuerunt iesum. Joannis.18. fol. 303.
¶ Sabbato sancto Uespere autem sabbati. vsq3. Predixi vobis. Matthei.28. fol. 12.
¶ In die sancto pasche. Maria magdalene. vsq3 Dixit vobis. Matthei.16. fol. 49.
¶ Feria secūda. Duo ex discipulis. vsq3. In fractione. Luce.24. fol. 235.
¶ Feria tertia. Stetit iesus in me. vsq3 Iudices gentes. Luce.24. fol. 236.
¶ Feria quarta. Māifestauit se. vsq3. Resurrexisti mortuus. Joannis.21. fol. 311.
¶ Feria quinta. Maria stabat. vsq3 Dixit. Joannis.20. fol. 310.
¶ Feria sexta. Unde nisi discipuli. vsq3 consummationē seculi. Matthei.28. fol. 113.
¶ Sabbato. Una sabbati. vsq3 A mortuis resurgere. Joannis.20. fol. 309.
¶ Dominica in octaua pasche. Cum esset sero die. vsq3 Recepta sunt. Joannis.20. fol. 330.
¶ Dñica post octauas pasche. Ego sum pastor bonus. vsq3. Et vnus pastor. Joannis.10. fol.281.
¶ Dominica secunda. Modicum et iam non. vsq3. Tollet a vobis. Joannis.16. fol. 299.
¶ Dominica tertia. Uado ad eum. vsq3. Annūciabit vobis. Joannis.16. fol. 2
¶ Dominica quarta. Amen amen dico vobis. vsq3. A deo existi. Joannis.16. fol. 302.
¶ Feria secunda et tertia in rogationibus.
¶ Quis vrin habebit. vsq3. Peretibus se. Luce.11. fol.
¶ In vigilia ascensionis. Manifestatus iesus. vsq3 Ad te venio. Joannis.17. fol
¶ In die ascensionis. Recumbentibus vndecim. vsq3. Sequentibus signis. Marci.16. fol.150.
¶ Dominica in octaua. Cum venerit paraclytus. vsq3. Dixi vobis. Joannis.15. fol. 297.
¶ In vigilia pentecostes. Si diligitis me. vsq3. Manebit. Joann fol. 293.
¶ In die pentecostes. Si quis diligit me. vsq3. Sic fac. Joannis.14 fol. 294.
¶ Feria secunda. Sic deus dilexit. vsq3. Sunt facta. Joannis.3. fol. 252.
¶ Feria tertia. Amen amen dico vobis. vsq3. Abundantius habeant. Joannis. fol.
¶ Feria quarta. Nemo potest venire. vsq3. Pro mundi vita. Joā.6. fol. 267.
¶ Feria quinta. Conuocatis iesus. vsq3. Curantes vbiq3. Luce.9. fol.183.
¶ Feria sexta. Factum est in vna dierum. vsq3. Mirabilia hodie. Luce.5. fol.170.
¶ Sabbato. Surgens iesus de. vsq3. Synagogis galilee. Luce.4. fol. 168.
¶ In festo sancte trinitatis. Erat homo ex phariseis. vsq3. Uitaq eternam. Joannis.3. fol. 251.
¶ In festo corporis christi. Caro mea vere est. vsq3. Uiuet in eternum. Joannis.6. fol. 268.
¶ Dominica prima post trinitatem. Homo quidam erat diues. vsq3. Resurrexerit credent. Luce.16. fol. 211.
¶ Dominica secunda. Homo quidam fecit. vsq3. Cenā me am. Luce.14. fol. 206.
¶ Dominica tertia. Erant appropinquantes. vsq3. Penitentiā agente. Luce.15. fol. 207.
¶ Dominica quarta. Estote misericordes. vsq3. Fratris tui. Luce.6. fol. 174.
¶ Dominica quinta. Cum turbe irruerent. vsq3. Secuti sūt eum. Luce.5. fol. 169.
¶ Dominica sexta. Amen amen dico vobis nisi. vsq3. Munus tuum. Matt.5. fol. 21.
¶ Dominica octaua. Cum turba multa. vsq3. Dimisit eos. Matt.8. fol. 129.
¶ Dominica octaua. Attendite a falsis. vsq3 in regnum celorum. Matthei. fol. 33.
¶ Dominica nona. Homo quidam erat diues. vsq3 Tabernacula. Luce fol. 210.
¶ Dominica decima. Cum appropinquasset. iesus. vsq3 In templo. Luce.16. fol. 221.
¶ Dominica vndecima. Duo homines ascenderunt. vsq3 Exaltabitur. Luce.18. fol. 216.
¶ Dominica duodecima. Exiens iesus de finibus. vsq3 Et mutos qui. Mar.7. fol. 129.
¶ Dominica tertiadecima. Beati oculi qui vident. vsq3 facsimiliter. Luce.10. fol. 190.
¶ Dominica quartadecima. Cum iret iesus in hierusalem. vsq3 saluum fecit. Luce.17. fol. 214.
¶ Dominica quintadecima. Nemo potest duob⁹. vsq3 adhereat vobis. Matth.6. fol. 30.
¶ Dominica sextadecima. Ibat iesus in ciuitatez. vsq3 Plebem suam. Luce.7. fol. 176.
¶ Dominica decimaseptima. Cum intraret iesus. vsq3 Exaltabitur. Luce.13. fol. 205.
¶ Feria quarta. quattuor temporum. Respondens vnus. vsq3. Et ieiunio. Mar.9. fol. 132.
¶ Feria sexta. Rogabat iesum quidam. vsq3 Uade in pace. Luce.7. fol. 176.
¶ Sabbato. Arborem fici habebat. vsq3. Liebant ab eo. Luce.13. fol. 205.
¶ Dominica decimaoctaua. Pharisei audien. vsq3. Amplius interrogare. Mat.22. fol. 86.
¶ Dominica decimanona. Ascendens iesus in na. vsq3. Talem hominibus. Mat.9. fol. 39.
¶ Dominica vigesima. Simile est regnum celorum homini. vsq3. Pauci vero electi. Mat.22. fol. 84.
¶ Dominica vigesimaprima. Erat quidam regulus. vsq3. Eius tota. Joannis.4. fol. 258.
¶ Dominica vigesimasecunda. Simile est regnum celorū homini. vsq3. Lordibus vestris. Mat.18. fol. 73.
¶ Dñica vigesimatertia. Abeuntes pharisei. vsq3. Dei deo. Mat.22. fol. 85.
¶ Dominica vigesimaquarta. Loqnte iesu ad. vsq3. Terras illam. Mat.9. fol. 41.
¶ Dominica vigesimaquinta. Cum sublenasset. vsq3. Est in mundum. Joannis.6. totius. fol. 268.
¶ In cōsecratione ecclesie. Ingressus iesus. vsq3. Quod perierat. Luce.19. fol. 218.
¶ In natalicys sanctorum totius anni ꝟ ordinem fratrū predicatorum. ¶ In vigilia sancti Andree.
Stabat iesus et ex. vsq3. Filiis. Joannis.1. fol.246.
¶ In die. Ambulans iesus. vsq3. Secuti sunt eum. Matthei.4. fol.17.
¶ Sancte barbare virginis et martyris. Sile est regnum celorum tbe. In cōi.
¶ Sancti nicolai episcopi. Sint lumbi vestri. In cōi.
¶ In ordinatiōe sancti Ambrosij. Ego sū pastor. vsq3. Unꝰ pastor. Joannis.10. fol.281.
¶ In sanctificatione beate marie. Loquēte iesu. In sabbatis fol.195.
¶ Sci damasi pōtificis ⁊ ꝯfesso. Dō gdā peregre. In cōi.
¶ Sancte lucie virginis ⁊ martyris. Simile est regnum celorum. Tbe. In cōi.
¶ Sancti Thome apostoli ⁊ martyris. Thomas vnus de. vsq3. Et crediderunt. Joan.20. fol. 310.
¶ Sācti stephāi protomartyris. Ecce ego mitto. vsq3. In nomine domini. Mat.23. fol.90.
¶ Sancti ioannis euāgeliste. Dixit iesus petro. vsq3. Petri moniū eius. Joan.21. fol. 315.
¶ Sanctorum innocētum. Angelus domini appa. non sunt. Mat.2.
¶ Sancti Thome martyris. Nisi gran
¶ Sancti Siluestri pape. Homo quida peregre In cōi.
¶ Sancti pauli primi heremite ⁊ confes Ecce nos reli quiimus. vsq3. Possidebit. Mat.19. fol.76.
¶ Sancti felicis confessoris. Qui vos aud me. vsq3 scripta sunt in celis. Luce.10. fol.189.
¶ Sancti mauri abbatis. Nemo accēdit. In cōi.
¶ Sancti marcelli pape ⁊ martyris. Nō gdā pegre In cōi.
¶ Sancti antony abbatis. Nemo accendit. In cōi.
¶ Sancte prisce martyris. Simile est regnū ce. tbe. In cōi
¶ Sanctorum martyrum fabiani ⁊ sebastiani. Descēdens iesus de. In cōi.
¶ Sancte agnetis virginis ⁊ mar. Simile est regnum celorum decē. In cōi.
¶ Sancti vincenty martyris. Nisi granū frumen. In cōi.
¶ Sancte emerentiane virginis ⁊ martyris. Simile est regnum celorum decem vir. In cōi.
¶ In conuersione sancti pauli apostoli. Ecce nos reliquimus. vsq3. Possidebit. Mat.9. fol.76.
¶ Sancti iuliani ⁊ confessoris. Sint lumbi. In cōi.
¶ In trāslatiōe sancti thome epi de aquo sicut i alio festo.
¶ Sancte agnetis secundo. Sile est re.ce.tbe. In cōi.
¶ Sācti Ignaty epi ⁊ marty. Nisi granū fruméti. In cōi.
¶ In purificatione beate marie. Postq̄ impleti sunt. vsq3. Plebis tue israel. Luce.2. fol.150.
¶ Sancti blasij epi ⁊ marty. Nisi granum fruméti. In cōi.
¶ Sancte agathe virginis ⁊ mar. Simile est regnum celorum tbe. In cōi.
¶ Sanctorum vedasti ⁊ amādi ꝯfesso. Sint lumbi. In cōi.
¶ Sancte scholastice virginis. Sile est re.ce.tbe. In cōi.
¶ Sancti valētini martyris. Nolite arbitrari. vsq3. Mercedem suam. Mat.10. fol.146.
¶ In cathedra sancti petri apostoli. Uenit iesus in partes. vsq3. Solutum ⁊ in celis. Mat.16. fol.166.
¶ Sancti mathie apostoli. Confiteor tibi pater. vsq3. Et onus meum leue. Mat.11. fol.119.
¶ Sancti albini epi ⁊ ꝯfesso. Uigilate. In cōi.
¶ Sancti Thome de aquino. Uos estis sal terre. vsq3. In regno celorum. Mat.5. fol.20.
¶ Sancti gregory pape. Uigilate quia. In cōi.
¶ Sancti benedicti abbatis. Nemo accendit. In cōi.
¶ In annunciatione dominica. Missus est angelus. vsq3. Scōm verbum tuum. Luce.1. fol.153.
¶ Sancti ambrosij archiepiscopi. Uigilate quia. In cōi.
¶ Sancti vincenty confessoris. Nemo accendit. In cōi.
¶ Sanctorum martyrum tyburtii valeriani. Ecce ego mitto. vsq3. Dic saluus erit. Mat.10. fol.144.
¶ Sancti georgy martyris. Si quis vult post me. In cōi.
¶ Sancti marci euangeliste. Ego sum vitis vera In cōi.
¶ Sancti vitalis martyris. Ego sum. vitis vera. In cōi.
¶ Sancti petri martyris. Si quis vult post me. vsq3 Sanctorum angelorum. Luce.9. fol. 185.
¶ Sancte catherine de senis. Simile est re.ce. grano. vsq3 constitutione mundi. Mar.14. fol. 58.
¶ Apostolorum philippi ⁊ iacobi. Non turbetur cor. vsq3 Doc faciam. Joan.14 fol. 295.
¶ In inuentiōe sancte crucis. Erat homo ex phariseis vsq3 vitam eternam. Joan.3. fol. 251.
¶ Sanctorum alexandri ⁊ sociorum eius martyrum. Cum egrederetur vsq3 saluus erit. Mar.12 fol. 140.
¶ In festo sancte corone. Apprehendit iesum pila. vsq3 purpurea vestimentum. Joan.19. fol.306.
¶ Sancti ioānis ante portam latinā: sicut in alio festo ipsius.
¶ In trāslatione sancti petri martyris sicut in festo ipsius. Si me vult post me. In cōmuni.
¶ In apparitione sancti michaelis sicut in festo alio ipsius.
¶ Sanctoꝝ martyrū Hozdiani ⁊ Epimachi In cōmuni.
¶ Sanctorum martyrum nerei archilei ⁊ pancraty. Descendit de In cōmuni.
¶ Sancte piscis Sint lumbi vestri. In cōi.
¶ Sancte pomptiane virginis. Simile est re.ce. decez vir. In cōmuni.
¶ In translatione beati dominici sicut in die ipsius.
¶ Sancti vrbani pape ⁊ marty. Homo quidam peregre. In cōmuni.
¶ Sancte petronille virginis. Est ce.tbe. In cōi.
¶ Sanctoꝝ martyrum marcelli et petri Si audieritis: In cōi.
¶ Sancti medardi episcopi ⁊ cōfessoris. Uigilate. In cōi.
¶ Sanctorum martyrum primi ⁊ feliciani. Uidens iesus turbas. In cōmuni.
¶ Sancti barnabe apostoli. Hoc est preceptum meum. In cōmuni.
Sanctorum martyrum nabozis basilidis ⁊ cirini. Attendite a fermento. In cōmuni.
¶ Sancti antony confessoris. Nemo accendit. In cōi.
¶ Sanctorū viti ⁊ modesti marty. Cū audieritis. In cōi.
¶ Sanctoꝝ ciriaci ⁊ iulite marty. Ecce ergo mitto. vsq3 saluus erit. Mar.10. fol. 144.
¶ Sancti martialis epi ⁊ ꝯfessoris. Uigilate. In cōi.
¶ Sanctoꝝ martyrū marci ⁊ marcelliani. Luz audieritis. In communi.
¶ Sanctoꝝ martyrū gerualdi [illegible]. Cū egrederetur iesus. vsq3 [illegible]. fol. 140.
¶ Sancto [illegible] emilii martiris. Cum audieritis. In cōi.
¶ In vigilia sācti ioānis baptiste. Fuit in diebus herodis. vsq3 plebem perfectam. Luce.1. fol. 15
¶ In die. Delisabeth implerus est. vsq3. Redemptionem plebis sue Luce.1. fol. 155.
¶ Sanctorum ioannis ⁊ pauli martyrum. Attendite a fermento. In cōmuni.
¶ In vigilia apostolorum petri ⁊ pauli Dicit iesus discipulis. vsq3 clarificaturus deum. Jo.21 fol.312.
¶ In die venit iesus in partes. vsq3 Solutum ⁊ in celis. Mat. 16. fol. 66.
¶ In cōmemoratione beati pauli. Ecce nos relinquimus vsq3. Eternaz possidebit. Matth.16. fol. 76.
¶ Per octa. aploꝝ petri ⁊ pauli. Hoc est preceptū. In cōi.
¶ In visitatione beate marie semper virginis. Exurgens maria. vsq3 salutari meo. Luce.1. fol. 154.
¶ Sanctoꝝ processi ⁊ martiniāi mar. Attēdite a fermēto. In cōi.
¶ In octaua apostolorū. Jussit discipulos. vsq3. Filius dei es. Matth.4. fol. 62.
¶ Sanctorum septem fratrum. Loquente iesu ad. vsq3 ⁊ mater est. Matth.12. fol. 55.
¶ Sancti alexy ꝯfessoris. Ecce nos relinquimus. vsq3 eternam possidebit. Matth.19. fol. 76.
Sancti procopy abbatis. Nemo accendit. In cōi
¶ Scē margarite virgis ⁊ marty. Sile ē re.ce. tbe. In cōi.
¶ In diuisione apostolorum. Conuocatis. vsq3 curantes vbiq3. Luce.6. fol. 183.
¶ Sancte marie magdalene. Rogabat iesum quidaz. vsq3. vade in pace. Luce.7. fol. 178.

¶Sancti apollinaris episcopi ⁊ martyris. ¶acta est contētio. vsq3. Tribus israel. Luce.zz. fol. zz8.
¶Scē christine v̄ginis ⁊ martyris. Sile ē re.ce.tbe. In cōi.
¶Sancti iacobi apostoli. Accessit ad iesum. vsq3. A patre meo. Mat.zo. fol. 78.
¶Sancte marthe virginis. Intrauit iesus in quoddam. vsq3. Auferetur ab ea. Luce.io. fol. 197.
¶Sanctorum martyrum nazary celsi ⁊ pantaleonis. Attendite a fermento. In ⁊ muni.
¶Sanctorum martyrum felicis simplicy ⁊ alio⁹ ⁊. Cum audieritis. In cōmun.
¶Scō⁹ mar.abdon ⁊ senen. U dēs iesus aur ⁊ in cōi.
¶Sci germani episcopi. Vigilate q ie. In cōi.
¶Ad vincula sancti petri apostoli sicut festo.
¶Sancti stephani pape. Homo quidā ilis. In cōi.
¶In tuētione sci stephani ꝓthomarty sicut festo.
¶Sancti dominici p is nostri. Uos sal tei e. vsq3. In regno ce.orum. Mat.5. fol. zo.
¶In transfiguratiōe d mini. Assumpsit iesus petrū. vsq3. A morte resurgat Mat.17. fol. 68.
¶In vigilia sci ⁊ arety mar. Si qs vult post me. In cōi.
¶In die. Nisi granum frumenti. In communi.
¶Sci ꝓpolyti ⁊ socio⁹ eius. Attendite a fermēto. In cōi.
¶In vigilia assumptionis beate marie. Loquente iesu ad tur. vsq3. custodiunt illud. Luce.ii. fol. 195.
¶In die. Intrauit iesus in quoddam. vsq3. Non auferetur ab ea. Luce.io. fol. 197.
¶Sancti agapiti martyris. Si quis vult. In cōi.
¶Sancti bernardi abbatis. Nemo accendit. In cōi.
¶Scō⁹ timothei ⁊ simphoriani martyr. Descende s. In communi.
¶Sancti bartholomei ⁊ li. Hoc ē ꝓceptū. In cōi.
¶Sci ludouici ꝓfessoris. Homo q da3 nobilis. In cōi.
¶Sancti ruffi martyris. Si quis vult. In communi.
¶Sci augustini e.isc pi. Sint lumbi vestri. In cōmuni.
¶In decollatiōe sancti ioānis ba. Misit h⁹odes ac. vsq3. In monumento. Mat.6. fol. 126.
¶Sanctor⁹ felicis ⁊ adaucti martyrum. Uide . In cōi.
¶Sanc egidy abbatis. Nemo accendit. In communi.
¶Sanc i marcelli martyris. Nisi granum. In cōmuni.
¶In na uitate beate m rie. Liber generatiōis. ⁊ sq3. Qui voc. u christus. Mat fol. 3.
¶Sanct gony martyris. Siquis. In cōi.
¶Sanctorum ꝓphe ⁊ iacinthi mar. Uidens. In cōi.
¶In exaltatione sā te crucis. Nunc iudiciū est mū. vsq3. Ut filij lucis sitis. oannis.12. fol 288.
¶Sanctor⁹ cosme ⁊ cyriani martyr. Descēdēs. In cōi.
¶Sācti nicomedis p sbyteri ⁊ martyris. Nolite ar ra/ ri. vsq3. Mercedem suam. Mat.10. fol. 46.
¶Sancte euphemie virginis. Sile est re.ce.decē. In cōi.
¶Sancti lamberti epi. ⁊ mar. Nisi granum. In cōi.
¶In vigilia beati matthei apli. Uidit iesus publica. vsq3. Ad penitentiam. Luce.5. fol. 171.
¶In die. Cum transiret iesus. vsq3. Sed peccatores. Mat.19. fol. 40.
¶Sancti mauricy ac socio⁹ eius. Descēdēs iesus. In cōi.
¶Sanctorum martyrum cosme ⁊ damiani. Uidens iesus urbas. In cōi.
¶Sancti vincesłai martyris. Si qs vult post me. In cōi.
¶Sancti michaelis archangeli. Accesserūt discipuli. vsq3. ui in celis est. Mat.18. fol. 71.
¶Sci hieronymi ꝓsbyteri. Nemo accēdit. In cōi.
¶Sancti remigy ꝓfessoris. Dō gda3 peregre. In cōi.
¶Sancti leodegary epi ⁊ mar. Siquis vult. In cōi.
Sci frācisci confessoris. Nemo accendit. In communi.
¶Sancti marci pape. Homo gdam nobilis. In cōi.
¶Scō⁹ sergy bachi ⁊ marcel. Cum audieritis. In cōi.
¶Scti dionysii ⁊ socio⁹ eius. Descēdens iesus de. In cōi.
¶Sancti eduardi martyris. Dō gdam nobilis. In cōi.
¶Sancti calixti pape ⁊ mar. Qui vos audit. vsq3. Scripti sunt in celis. Luce.io. fol. 189.
¶Sancti ⁊ ce euāgeliste. Designauit dominus. vsq3. mer ce de sua. uce.io. fol. 188.
¶Sanctarum vnde im milium virginum. Simile est re/ ium ce orum decē. In communi.
¶Sanctor⁹ cryspini ⁊ crispiniani martyrū. Uidēs. In cōi.
¶In vigilia apl⁹ simonis ⁊ iude. E o fū vitis va. In cōi.
¶In die. D n ādo vob. vsq3. Me gratis. Joā.15. fol.297
¶In vigilia o ium scō⁹. Descendens iesus de. In cōi.
¶In die. Uidens iesus turbas. In cōi.
¶In die animar m. Amen amen dico vobis. vsq3. In re/ surrectionem iudi. Joanni.. fol. 262.
¶Sancti theodori episcopi ⁊ martyris. Nihil opertum. vsq3. Qui est in celis. Math.io. fol.45.
¶Quattuor coronatorum. Cum audieritis. In cōi.
Nihil optū est qō. vsq3. g est in celis. Mat.io. fo.. 46.
¶Sancti martini episcopi. Sint lumbi vestri. In cōi.
¶Sancti menne martyris. Siquis vult. In cōi.
¶Sancti bruty epi ⁊ confessoris. Sint lumbi. In cōi.
¶Sancte belisabeth vidue. Respiciens. vsq3. Dabuit mi sit. Luce.zi. fol. 224.
¶Sancte cecilie vir. ⁊ marty. Simile ē re.ce.decē. In cōi.
¶Sancti clementis pape ⁊ martyris. Uigilate q. In cōi.
¶Sancti grisogoni marty. Si quis vult. In cōi.
¶Sancte catherine virginis ⁊ martyris. Simile ē regnum celorum the. In communi.
¶Scō⁹ vitalis ⁊ agricole. Attendite a fermēto. In cōi.
¶Sancti saturnini episcopi ⁊ mar. Uigilate. In cōi.
¶Incipit tabula euāgelio⁹ in cōi sanctorum totius anni.
¶In cōi apostolorum ⁊ euangelistarum. Hoc est ꝓceptū meum. vsq3. Det vobis. Joan.15. fol. 295.
¶Ego sum vita vera. vsq3 ⁊ fiet vobis. Joan.15. fol. 295.
¶In cōi vnius martyris. Si qs vult post me. vsq3. Opera eius. Matthei.16. fol. 68.
¶Nisi granum frumēti. vsq3. Pater meus. Jo.12. fol. 288.
¶In cōi plurimo⁹ martyrū. Cum audieritis ꝓelia. vsq3 animas vestras. Luce.zi. fol. 224.
¶Descēdēs iesus de. vsq3 multa est in celo. Luce.6. 173.
¶Uidens iesus turbas. vsq3 copiosa est in celo. Mat.5. 18.
¶Attendit a fermēto. vsq3 angelis dei. Luce.12. fol.197.
¶In cōi vnius cōfessoris. Sint lumbi vestri. vsq3. Domi nus veniet. Luce.12. fol. 200.
¶Uigilate q nescitis. vsq3. Cōstituet eū. Mat.24. fol.95.
¶Dō gdā pegre. vsq3. in gaudio dñi tui. Mat.25. fol. 97.
¶Dō gdā nobilis. vsq3 auferet ab eo. Luce.19. fol. 219.
¶Nemo accendit. vsq3. illumnabit te. Luce.ii. fol. 195.
¶In cōmuni vnius virginis. Simile est re.ce. tbe. vsq3 Et vetera. Mat.13. fol. 59.
Sile ē re.ce.decē. vsq3. Diē neq3 horā. Mat.25. fol. 96.

¶De sancta trinitate.

¶Cū venerit paclyt⁹ . 3. Ego dixi vobis. Jo.15. fol.297.
¶De spū sācto. Si qs diligit me. vsq3. sic facio. ioā.14. 294.
¶De sancta cruce. Ascendens iesus hiero. vsq3. tertia die resurget. Matthei.zo. fol. 78.
¶De beata virgine. Missus est angelus. vsq3. fm verbum tuum. Luce.i. fol. 153.
¶Loquente iesu ad tur. vsq3. Custodiunt illud. Luce.ii. fol. 195.
¶De mortuis. Dixit martha ad. vsq3. mundum venisti. Joan.ii. fol. 293.
¶Amē amē di. vo. ni. vsq3. in nouissimo die. Jo.6. fol.267.
¶Amē amē di. vo. q. vsq3. i resurrectionē iudi. Jo.6. 267.

FINIS.

Tabula secundum Curiam

¶Feria quarta quattuor tēpo⁹. Respōdens vnus de tur ba dixit ad iesum. vsq3. Hoc genus in nullo po est exire ni si in oratione ⁊ ieiunio. Marci. 9. fol. 132.
¶Feria.6. quatuor tēpo⁹. Rogabat iesus quidam phariseus vsq3. Uade in pace. Luce.7. fol. 176.
¶Sabbato. Dicebat ihs turbis similitudinē h⁹ Arbore sic. vsq3. Haudebat in vniuersis que gl ose fiebant ab Luce.13. fol.
¶Dñica decima octaua. Ascēdens iesus navicula tr fretauit. vsq3. Que dedit potestatem t em bon inibus. Matthei.9. fol.
¶Dñica decima nona. Simile factū ē regnum celo⁹ homi ni regi: qui fecit nuptias. vsq3. Multi enim sunt vocati: pau/ ci vero electi. Matthei.zz. fol. 84.
¶Dñica vigesima. Erat gā regulus. vsq3. Et credidit ip/ se ⁊ domus eius tota. Joannis.4. fol.
¶Dñica vigesimaprima. Simile ē regnū celo⁹ ho regi q voluit rationē ponere. vsq3. Unusquisq3 fratri suo de ce/ dibus vestris. Matthei.18. fol.
¶Dñica vigesimasecūda. Abeūtes pharisei ꝓsiliū inierunt vsq3. Et que sunt dei deo. Matthei.zz. fol. 85.
¶Dominica vigesimatertia. Loq̄nte iesu ad turbas ecce ꝓceps. vsq3. Et ecce fama hec in vniuersam terram illā. Matthei.9. fol. 41.
¶Dominica vigesimaq̄rta. Cum videritis abominationē desolationis. vsq3. Uerba autem mea non preteribunt. Matthei.24. fol. 92.

¶Incipit ꝓprium de sanctis.

¶In vigilia sācti Andree apostoli. Stabat iohānes ⁊ ex discipulis. vsq3. Ascēdentes ⁊ descendentes supra filium hominis. Joannis primo. fol. 246.
¶In festo sci Andree. Ambulās iesus iuxta mare galilee. vsq3. Et ꝑse secuti sunt deū. Matthei.4. fol. 17.
¶In festo sancti Thome apostoli. Thomas vnus de duo/ decim quid ⁊ didymus. vsq3. Beati qui non viderunt ⁊ crediderunt. Joannis.zo. fol. 310.
¶In purificatiōe beate marie virginis. Postq̄ impleti sunt. vsq3. Et gloriam plebis tue israel. Luce.2. fol. 159.
¶In ānūciatione virginis marie. Missus est. vsq3 ⁊ vbus tuum. Luce primo. fol. 153.
¶In sanctor⁹ apostolorum phi ippi ⁊ iacobi. Nō turbetur cor vestrum. vsq3. Et quodcunq3 petieritis patrem i nomi ne meo hoc faciam. Joannis.14. fol. 295.
¶In inuentiōe crucis. Erat ex phariseis nicodemus vsq3. Sed habeat vitam eternam. Joannis.3. fol.
¶In vigilia beati Johānis baptiste. Fuit i diebus herodis vsq3. Parare dño plebē perfectam. Luce primo. fol. 151.
¶In natiuitate Johannis baptiste. Helisabeth ipletus est tempus pariendi vsq3. Et fecit redemptionem plebis sue. Luce primo. fol. 155.
¶In vigilia apl⁹ Petri ⁊ pauli. Simō diligis me plus his vsq3. Significans qua morte esset clarificaturus deum. Joannis.21. fol. 213.
¶In festo apostolo⁹ petri ⁊ pauli Uenit iesus i partes ce saree philippi. vsq3. Et quodcunq3 solueris super terra3 erit solutum ⁊ in celis. Matthei.16. fol. 66.
¶In visitatiōe. Exurgēs maria vsq3. In deo salutari meo. Luce primo.c. fol. 154.
¶In octaua apl⁹ Petri ⁊ pauli. Jussit ihs discipulos ascēdere i nauiculā. vsq3 Uere filius dei es. Matthei.14. fol. 62.
¶In scō⁹ mar. 7. fratrū. ⁊ scāx rufine martyris ⁊ secunde vginis. Loq̄nte iesu ad turbas ecce mater vsq3. Et soror ⁊ mater est. Matthei.12. fol. 55.
¶In festo sācte marie magdalene. Rogabat iesū q̄dā pha riseus. vsq3 Uade in pace. Luc.7. fol. 178.
¶In festo sācti apolinaris epi ⁊ mar. ¶acta ē ꝓtentio inter discipulos. vsq3 Et sedeatis super thronos iudicantes duo decim tribus israel. Luce.zz. fol. 228.
¶In festo sancti iacobi apli. Accessit ad iesum mater filio⁹ zebedei. vsq3 Sed quibus paratum est a patre meo. Matthei.zo. fol. 78.
¶In festo trāsfigurationis. Assūpsit iesus petrum. vsq3. Filius hois a mortuis resurgat. Matthei.17. fol. 68.
¶In festo sancti Laurēty. Nisi granū frumēti. Quere in co mmu i nus martyris.
¶In vigilia assumptionis virginis Marie. Loquēte iesu ad u vsq3 Et custodiunt illud. luce.ii. fol. 195.
¶In nat apl⁹ oe ginis marie. Intrauit iesus in quoddam castellum. v Que nō auferetur ab ea. Luce.10. fol. 192.
¶In ⁊ collau e sancti Joānis baptiste. Misit herodes rex e tenuit J ānem. vsq3 Et posuerunt illud in mo.nu ment .Marci. fol. 126.
¶In natiuitate beate v̄ginis ma ie. liber generatiōis. vsq3 De qua natus est iesus qui vocat christus. Matthei primo fol. 3.
¶In exaltation crucis. Dixit iesus turbis iudeo⁹. Nunc iudicium. vsq3. Ut filij lucis sitis. Joannis.12. fol. 288.
¶In vigilia sācti Matthei apostoli ⁊ euāgeliste. Uidit iesus publicanum nomine leui vsq3. Sed peccatores ad penitentiam. Luce.5. foi. 171.
¶In festo sancti Matthei. Uidit iesus homines sedentē in teloneo. vsq3. Non.n. veni vocare iustos sz peccatores. Matthei.9. fol. 40.
¶In dedicatiōe sācti michaelis. Accesserūt discipli ad iesū. vsq3. Uidēt faciē p⁹is mei q in celis ē. Matthei.18. fol. 71.
¶In festo sancti francisci. Confiteor tibi p⁹ dñe celi ⁊ terre vsq3. Et onus meum leue. Matthei.11. fol. 49.
¶In vigilia oium scō⁹. Descēdens ihs de mōte stetit i loco cāpestri vsq3. Ecce.n. Merces vestra multa est in celo. Luce.6. fol. 173.
¶In festo vnius scō⁹. Judēs il s turbas ascēdit i mōtē vsq3 Quia merces v̄ra copiosa ē i celis. Matthei.5. fol. 18.

¶Incipit commune sanctorum.

In vigilia vni⁹ apli. hoc ē ꝓceptū meū vt diligatis uicē. vs ⁊ Quicūq3 petieritis p̄ez i no det vob. Jo. 5. fol. 291
¶In vigilia plurimo⁹ apl⁹. Ego ū vitis vera vs Quicūq3 volueritis petetis ⁊ fiet vobis. Joannis.15. fol. 295.
¶In natali apl⁹oz3. Hoc mando vobis vt di s. vsq3 Quia odio habuerunt me gratis. Joannis.15. fol. 297.
Ecce ego mitto vos vsq3. Dic saluus it. Mat.10. fol. 44.
Dixit sim petr⁹ vsq3. Uitā eternā possidebit. Mat.19. fol. 76
Desig auit ihs. vsq3 Appropiābit i vos regnū. Lu.10. fol. 188.
¶In festo vni⁹ martyris. Nolite arbitrari q veneri pacez mittere vsq3. Nō pdet mercedē suā. Matthei.10. fol. 46.
Sigs vult veire. vsq3 Ueniētē i regno suo. Mat.16. fol. 68.
Ame amē dico vob. nisi granū. vsq3 g i celē. Jo.12. fol. 288.
¶Nihil optū quod non reueletur. vsq3 Lozam patre meo qui in celis est. Matthei.10. fol. 45.
¶Sigs venit ad me. vsq3 Que possidet nō potest meus esse discipulus. Luce.14. fol. 207.
¶In festo vnius sancti a pasca vsq3 ad pētecosten. Ego su vitis. vsq3 Et gaudiū v̄rm impleat. Joānis.15. fol. 297
¶In festo plurimo⁹ martyr. videns iesus turbas vsq3. Qui merces vestra copiosa est in celis. Matthei.5. fol.
¶Sedēte iesu super montē oliueti vsq3. Qui perseuera rit vsq3 in finem hic saluus erit. Matthei.24. fol.
¶Attendite a fermento phariseo⁹ vsq3. Ostendebit eis co ram angelis dei. Luce.12. fol. 197.
¶Descendēs iesus de monte stetit in loco campestri vsq3. Ecce.n. merces v̄ra multa est in celo. Luce.6. fol. 173.
¶Ueh vobis g edificatis. vsq3 Ut accusarent eum. Luce.11. fol. 196

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝝm audieritis pcliaꝝ ꝛ seditiones vsqꝫ In patiẽtia vestra
possidebitis anim vestras. Luce.zi. fol.zz4.
Qui vos audit me audit vsqꝫ. Quia nomina vestra scripta
sunt in celis. Luce.io.
Confiteor tibi pater vsqꝫ.Et onus meum leue.
Matthei.i i. fol.
¶In festo vnꝰ pfessoris põtificis. Uos estis sal ter vsqꝫ
Dic magnus vocabit i regno celoꝝ. Mat .zo.
Uigilate quia nescitis.vsqꝫ.Sup omnia bona sua tuet
eum. Matth.z4. l.o
Homo quidam peregre.vsqꝫ.int in ga
Matth.z5. fol.9
Sint lumbi vestri precincti.vsqꝫ.Filius nis eniet.
Luce.iz. l.zoo.
Nemo accendit lucer vsqꝫ Et sicut na fu is il
luminabit t Luce.i fol.195.
Uidete vigilate ꝛorate. ꝙz.Quod au vobis di omni
bus dico vigilate. Mar.i3. fol.14z.
Nolite timere pusillus rex.vsqꝫ. Ubi ẽ thesaurus tuus
ibi ꝛ coꝛ tuum e Luce.iz. fol.zoo.
Homo quidam nobilis abi in regione lo cinquaꝫ vsqꝫ
Et quoꝙ videt habere auferetur eo Luce.19. fol.zi9.
¶In festo vnius sancti cõfessoris pontificis. Uos estis
sal terre. Uigilate qꝛ nescitis.Sint lumbi. Nemo accẽdit.
Uidete vigilate. Nolite timere. Homo quidam nobilis.
Require supra in confessore pontifi

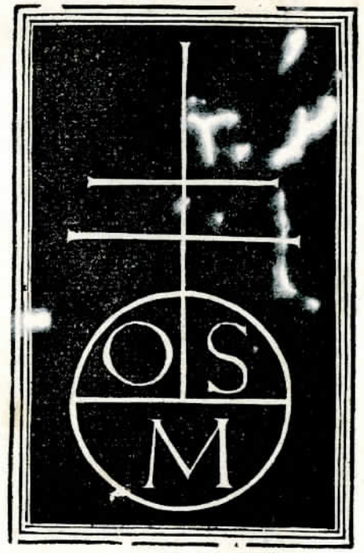
Ecce nos reliquimus. Quere in comuni apostolorum.
¶In festo virginum.Simile est regnum celorum thesauro.vsqꝫ.Qui fert de thesauro suo noua ꝛ vetera.
Matthei.i3. fol.59.
Simile est regnum celorum decez virginibus vsqꝫ.vigilate qꝛ nescitis diem neqꝫ horã. Matthei.z5. fol.96.
In die anniuersario dedicationis ecclesie. Egressus iesus p
torrentem cedron.vsqꝫ.Saluum facere quod perierat.
fol.zi8.
In cõmemoratione beate virginis marie a pasca vsqꝫ ad pẽ
thecosten.Stabant iuxta crucem iesu mater eius.vsqꝫ Et
ex illa hora accepit illa discipulus in suã. Jo.19. fol.308.
In agẽda pro mortuis.Dixit martha ad iesum.dñe si fuisses
hic.vsqꝫ.Qui in hunc mundũ venisti. Joãnis.i i. fol.z93.
Omne quod dat mihi pater. ꝛ.Et ego resuscitabo eũ i no
uissimo die. Joannis.6. fol.z66.
Amen amen dico vobis qꝛ venit hora.vsqꝫ.Qui vero mala
erunt in resurrectionem iudicij. Joannis. 5. fol.z6z.
Ego sum panis viuus.vsqꝫ Et ego resuscitabo eum in nouissimo die. Joannis.6. fol.z67.
¶Pro sponso ꝛ sponsa.Accesserunt ad iesũ pharisei tentantes eum ꝛ dicentes.Si licet homini:vsqꝫ.Quos ergo deus
coniunxit homo non separet. Matthei.19. fol.74.

FINIS.

Beati Thome Aquinatis Continuus in quatuor euangelistas finit feliciter: magna cura diligenterqꝫ emendatum atqꝫ correctum: impressum Venetijs arte industriosoqꝫ Boneti locatelli: Impẽsa nobilis viri Octauiani scoti modoctiẽsis. Anno domini. 1493. pridie nonas Junias.

Registrum

a	n	r	ee
Opus.aureum	HYLA.Uenerãtes	tres tri	est vita
¶Diui Thome	GREGO.Sunt	BEDA	statur:eo qui
Dis salubriter	q̃uis miris	ꝛ tam iam	sumpsit:non
personam describit	tum erant	.s.cam	quens de seipso
b	o	p	ff
in quo claret	Omnes enim	dum anni	CHRY.Quãus
autem ꝛ iudaicus	stus filius	persone esse	rem immolabant
tur:sed suaderi	malo postea	auri a me.	reuꝰ entans
rum ꝛ occidunt	barra an	peperit li	¶ addit modemus
c	p	q	gq
RABA.postq̃	eris:in mysteriis	paruul et	rebus.Si
patrẽ.reliquerunt	tus sapientia	paulatim scente	tio en vstery
quarto mẽse.	¶Quere lo	Quia vero	Ad lium regule
CHRY.in bo.	ptismus quod	ꝛta iordanem	lud
d	q	y	bb
Uindicet:qua	dominum pa are	virgine anim um	iunctus fit
ter filius est	etiam quos	valde necessa	bilis est
cite deum	tum cum celestis	respondens di.	ginquos vocat
nulla miseria	demoniacis	ra nostra	fuerunt conse sati.
e	r	z	cc
super matthеum.	litia que	uenescere	mantur innotescit
CHRY.sup mat.	THEOPH.disci.	Dic verba	scat:que oportet
eos ita honorauit	illi dicentes	loqui anteq̃	BEDA.Pascha
volũtatez ad omne	rat:quia in	virtutum:sed	sanguinis
f	s	ꝛ	dd
qui nondum	defectum nostre	constituebat	dere instrumentum
autem puella	tes siccare	sibilibus sol	sol:ꝛ velut
rio:q perfectionem	Et cepit	se gerere	ꝛ crucis
uit:sed mox	abraam ytrũq;	enim viri	non consecrantur
g			
vocis testimonium			
per verbum suum			
eterne ad quam			
pmittit mirandum			
b			
vnde sequitur			
ecclesia perditos			
consumatio est seculi			
AVGV.de con.			
i			
audire potest			
predicatores			
latum est			
zabilis sit			
k			
celo ꝛ quecũq;			
lenta debebat			
sionẽ secundarum			
pta esse			
l			
varietates			
ꝓpi nihil			
sup matth:hoc			
mas scripturas			
m			
cautior ꝛ			
est ꝛ miser			
ceperunt ꝓpm			
hibitione			

as on prius		ee	
st quin		est vita	
TVS.Uel		statur:eo qui	
neq		sumpsit:non	
		quens de seipso	
		ff	
i,a nd am		CHRY.Quãus	
ozti it		re immolabant	
erti		reuꝰ entans	
dei m		¶ addit modemus	
		gq	
a cbr o		rebus.Si	
propinqus		tio en vstery	
AVGV de ques		Ad lium regule	
marin fe o		lud	
		hh	
		Uel ipsum pplin	
		imprimuntur	
		videt filium	
		ticulatim	
		y	
		uit etiam	
		ter coxum	
		apertos habebat	
		tur um qui	
		kk	
		sin llis	
		s mis	
		e is ad eum	
		la ergo	
		ll	
		secu i:tanq̃	
		priusq̃	
		dic Intromit	
		A GV ocẽs	
		mm	
		ctus vest	
		loco cu ultra	
		semetip :sed	
		dicum vid bitis	
		nn	
		pans ꝛ aduersa	
		derunt te mihi	
		feciſti:Sequitur	
		AVGV.Judicante	
		oo	
		AVGV.i sermone	
		Tabula euangeliorũ	
		¶ Incipit tabula	

FINIS

Universidad de Deusto
Biblioteca

+

Diego parens [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

triplex ē ſeruꝰ humanꝰ. debebat et di[illegible]hominis q̄ ſecum hoc tm̄ pactꝰ ē cū diabolo ꝛ de quo ſeruꝰ
dñor ꝑtis ſeruꝰ ē pd̄ dñus [illegible]ruit deo ac ꝑ[illegible]ecclia thēmat̄ meritigenit
nota q̄ ꝓ ſeruꝰ fideꝰ ſunt ꝛ ſtes ſeruꝰ dñi hūj mūdi ꝯ habitant in ꝛ ſtā. et ꝛ
Comp̄at̄ celo ꝯpiscꝰ et ad hoc q̄ ſeruꝰ ſit fidelis rogemus ſalez tria q̄ hz relz
compsuit ē relz ꝯpsuit et antiquꝰ deꝰ dñs principio creauit duos relz et terā
primos p̄ ſita ſeruꝰ fidelis hz ē antiquus ꝛ q̄ ab etate teneri ſuſpiat deo ſeruire
ut legit de beato nicolao. 2º q̄ relz compsuit eſt altꝰ rotūdꝰ ꝛ ita ſeruꝰ
fidelis dz cē altꝰ Et templum ecclesiasticū me ibi p̄ meta- is hoc ſublime dedit
3º relz compsuit uli q̄ et gradigē - eſt. Immobile hz ateri q̄li modo caſ
ita ſeruꝰ fidelis dz cē immobilis constans in fide ꝛ nota in log ad relz
tuū diſtat q̄ ho nō posset meare in quinquetis annis ꝛ D. annos

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca